فهرس الجلد الاول من ترجمة حيوة الحيوان

باب الهمزة

٠٣ الاسد
٠٦ حكاية ابن منكدر
١٤ الامثال
١٥ حكاية هشام بن عبد الملك
١٧ خواص ارسلان
١٨ تعبير رؤيا
١٩ تتمه
٢٣ الابل
٢٤ انواع ابل
٢٦ حكم فى الابل
٢٧ الامثال
٢٨ الخواص
٢٨ التعبير
٢٩ الابابيل
٢٩ الابيل
٢٩ الاتان
٣١ الاخطب
٣١ الاخيضر
٣١ الاخيل
٣٢ الارضه
٣٣ الارقم
٣٣ الارنب
٣٤ الحكم
٣٤ الامثال
٣٦ الخواص
٣٧ الارنب البحرى
٣٧ الارويه
٣٨ تنبيه
٣٩ الاساريع
٣٩ الاسقع
٤٠ اسقنقور
٤٠ الاسود السالخ
٤٢ الاصرمان
٤٢ الاصله
٤٣ الاطلس
٤٣ الاطوم
٤٤ الاعنز
٤٤ الافعى
٤٧ الافعوان
٥٠ تتمه
٥٢ خواص
٥٣ الاقهبان
٥٣ الاملوك
٥٣ انسان
٥٥ عجيبه
٥٧ تعبير رؤيا
٥٩ انسان الماء
٥٩ الانقد
٦١ الانكليس
٦١ الان
٦١ الانيس
٦١ الانوق
٦٢ الاوز
٦٥ فائده
٦٦ خلافة ابى بكر الصديق رضى الله عنه
٦٩ خلافة عمر الفاروق رضى الله عنه
٧٠ حكايه
٧٣ خلافة حضرت عثمان رضى الله عنه
٧٧ خلافة حضرت على رضى الله عنه
٧٩ خلافة حضرت حسن رضى الله عنه
٨١ خلافة معاويه رضى الله عنه
٨٢ خلافة يزيد بن معاويه
٨٥ خلافة معاوية بن يزيد
٨٧ خلافة مروان بن حكم
٨٧ خلافة عبد الملك ابن مروان
٨٨ خلافة عبد الله ابن الزبير
٨٩ خلافة وليد بن عبد الملك
٩٠ خلافة سليمان بن عبد الملك
٩٢ خلافة عمر بن عبد العزيز
٩٦ خلافة يزيد بن عبد الملك
٩٧ خلافة هشام بن عبد الملك
٩٧ خلافة وليد بن عبد الملك
٩٨ خلافة يزيد بن الوليد
٩٩ خلافة مروان بن محمد
٩٩ خلافة ابو العباس السفاح
١٠٠ خلافة ابى جعفر المنصور
١٠٠ خلافة محمد المهدى
١٠١ خلافة موسى الهادى
١٠١ خلافة هارون الرشيد
١٠٢ خلافة محمد امين
١٠٤ خلافة عبد الله المأمون
١٠٥ خلافة معتصم
١٠٩ خلافة هارون الواثق
١١٠ خلافة جعفر المتوكل
١١١ خلافة محمد المنتصر
١١١ خلافة احمد المستعين
١١١ خلافة محمد بن المعتز
١١١ خلافة جعفر المهتدى بالله
١١٢ خلافة معتمد على الله
١١٢ خلافة احمد المعتضد
١١٢ خلافة على المكتفى
١١٣ خلافة جعفر المقتدر
١١٤ خلافة عبد الله بن المعتز
١١٥ خلافة محمد القاهر بالله
١١٥ خلافة ابى العباس الراضى
١١٦ خلافة ابراهيم المتقى
١١٦ خلافة عبد الله المستكفى
١١٦ خلافة ابو الفضل المطيع
١١٧ خلافة عبد الكريم الطايع
١١٩ خلافة احمد القادر بالله
١١٩ خلافة عبد الله ابن جعفر
١١٩ خلافة المقتدى بالله
١٢٠ خلافة المستظهر بالله
١٢٠ خلافة المسترشد
١٢٠ خلافة ابى منصور الراشد
١٣٠ خلافة المقتفى لامر الله
١٣١ خلافة المستنجد بالله
١٣١ خلافة المستضئ بالله
١٣١ خلافة احمد الناصر
١٣١ خلافة الظاهر لدين الله
١٣١ خلافة المستعصم بالله
١٢٢ الخواص
١٢٣ القه
١٢٣ القا
١٢٣ اودع
١٢٣ اورق
١٢٣ اوس
١٢٤ البس
١٢٤ ايم
١٢٤ ايل
١٢٦ ابن آوى

باب الباء الموحدة

١٢٧ البابوس
١٢٧ البازى
١٣١ الامثال
١٣٢ خواص
١٣٢ البازل
١٣٢ الباقعه
١٣٣ بالام
١٣٤ البالة
١٣٤ الببر
١٣٥ الببغا
١٣٦ البجع
١٣٧ البج
١٣٧ البحاق
١٣٧ البحرج
١٣٧ البخت
١٣٧ البدنة
١٣٩ البذج
١٣٩ البراق
١٤٢ البرذون

١٤٥ البرغن
١٤٥ البرغش
١٤٦ البرقانه
١٤٦ البرقش
١٤٦ البرغوث
١٤٨ البركه
١٤٨ البشط
١٤٨ البسط
١٥٣ البطين
١٥٣ البعوض
١٥٦ فائده
١٥٨ فائدة اخرى
١٦٠ تتمه
١٦١ البعوضه
١٦١ البعير
١٦٨ الحكم
١٧٠ البغاث
١٧٠ البغل
١٧٧ فائده
١٧٨ فائدة اخرى
١٧٩ الحكم
١٨٤ الخواص
١٨٤ البعبع
١٨٤ بقر الاهلى
١٨٦ فائده
١٨٧ فائدة اخرى
١٨٩ الحكم
١٩١ الخواص
١٩٢ البقر الوحشى
١٩٣ بقر الماء
١٩٣ البق والبقه
١٩٥ بكر
١٩٦ الامثال
١٩٧ البلبل
١٩٩ البلج
١٩٩ البلشون
١٩٩ البلصون
١٩٩ البهار
١٩٩ البهمه
٢٠٠ البهنه
٢٠١ فائده
٢٠٤ البوم
٢٠٥ الحكم
٢٠٦ البو
٢٠٦ البوقير
٢٠٦ ببيب
٢٠٦ البياج
٢٠٧ بنات وردان
٢٠٧ ابو براقش
٢٠٧ ابو برا
٢٠٧ ابو بريصى

﴿باب التاء المثناة﴾

٢٠٧ التالب
٢٠٧ التبيع
٢٠٧ التبش
٢٠٧ التتفل
٢٠٧ التدرج
٢٠٨ التحس
٢٠٨ التفلق
٢٠٨ التفة
٢٠٨ التم
٢٠٨ التمساح
٢١٠ التمليه
٢١٠ التنين
٢١٢ التنوط
٢١٢ التورم
٢١٢ التولم
٢١٢ التيس
٢١٢ التياس
٢١٣ الخواص

﴿باب الثاء المثلثه﴾

٢٢١ الثاغيه
٢٢١ الثرمله
٢٢١ الثعبان
٢٢٧ الثعالة
٢٢٧ الثعبه
٢٢٧ الثعلب
٢٣١ الحكم
٢٣١ الامثال
٢٣٢ الثلج
٢٣٢ الثفا
٢٣٢ الثقلان
٢٣٣ الثنى
٢٣٣ الثور
٢٣٥ الامثال
٢٣٦ الثول
٢٣٦ الثيثل

﴿باب الجيم﴾

٢٣٦ الجاب
٢٣٦ الجارف
٢٣٦ الجارجه
٢٣٦ الجاموس
٢٣٧ الجان
٢٣٨ الجبهة
٢٣٨ الجثلة
٢٣٨ الجحل
٢٣٨ الجحمرش
٢٣٨ الجحش
٢٣٩ الجخدم
٢٣٩ الجدجد
٢٣٩ الجدايه
٢٣٩ الجدى
٢٤٠ الاجدل
٢٤٠ الجذع
٢٤١ الجراد
٢٤٤ الحكم
٢٤٦ الامثال
٢٤٧ جراد البحرى
٢٤٧ الجراره
٢٤٧ الجرز
٢٤٩ الجرجس
٢٤٩ الجرو
٢٥٠ الجزور
٢٥٢ الجساسه
٢٥٣ الجريث
٢٥٣ الجوارس
٢٥٣ الجمده
٢٥٣ الجعل
٢٥٥ الجعول
٢٥٥ الجفره
٢٥٥ جعار
٢٥٥ جركاكم
٢٥٥ الجلاله
٢٥٦ الجلم
٢٥٦ الجمل
٢٦١ غريبه
٢٦٤ جمل البحر
٢٦٤ جمل اليهود
٢٦٤ جمل الماء
٢٦٤ جمليل
٢٦٤ الجميل
٢٦٤ الجندب
٢٦٤ الجندع
٢٦٥ الجنبر
٢٦٥ الجن
٢٦٥ الحكم
٢٧٣ مسئله
٢٧٥ فائده
٢٨٣ جنان البيوت
٢٩٣ جند بادستر
٢٨٤ جنين
٢٨٥ جهبر
٢٨٥ جواد
٢٩٦ جواف
٢٩٧ جوزل
٢٩٧ جيال
٢٩٧ ابوجراد

❊ باب الحاء المهملة ❊

٢٩٨ حاتم
٢٩٨ حباب
٢٩٨ حبل
٢٩٨ حتبر
٢٩٨ حباحب
٢٩٨ حبارى
٣٠٠ حبرج
٣٠٠ حبركى
٣٠٠ حبلق
٣٠٠ حبش
٣٠٠ حجدر
٣٠١ حجل
٣٠٣ حدائه
٣٠٥ حذف
٣٠٥ حور
٣٠٥ حربا
٣٠٧ حرزون
٣٠٧ حرشاف
٣٠٧ حرقوص
٣٠٨ حريش
٣٠٩ حسبان
٣٠٩ حساس
٣٠٩ حسل
٣٠٩ حسيل
٣٠٩ حسون
٣٠٩ حشرو حاشيه
٣٠٩ حشرات
٣١٠ حصان
٣١٣ حصور
٣١٣ حضاجر
٣١٣ حضب
٣١٣ حفان
٣١٣ حفص
٣١٣ الحقم
٣١٣ حلزون
٣١٣ حلم
٣١٤ حلكة وحلكا
٣١٤ حمار اهلى
٣١٨ فائده
٣٢٠ فائدة اخرى
٣٢٩ لطيفه
٣٣٣ تذنيب
٣٣٦ خواص
٣٣٧ تعبير رؤيا
٣٣٨ حمار الوحشي
٣٣٩ الحكم
٣٤١ حمار قبان
٣٤٢ الحمام
٣٤٩ الحكم
٣٥١ الامثال
٣٥٢ الخواص
٣٥٣ الحمد
٣٥٣ الحمر
٣٥٤ الحمس
٣٥٤ الحمطاط
٣٥٤ الحمك
٣٥٤ الحمل
٣٥٦ حمل الحر
٣٥٦ حنان
٣٥٦ الحموله
٣٥٦ الحميق
٣٥٦ الحنش
٣٥٦ الحنظب
٣٥٧ الحوار
٣٥٧ الحوت
٣٦٠ حوت الحيض
٣٦١ اشارة
٣٦٣ تتمه
٣٦٤ الحواش
٣٦٤ الحوصل
٣٦٤ الحلان
٣٦٥ حيدره

❊ باب الخاء المعجمة ❊

٣٨٥ الخازباز
٣٨٦ خاطف الظلمه
٣٨٦ الخاطف
٣٨٦ خبهقعى
٣٨٦ الخشو
٣٨٦ الخداريه
٣٨٧ الخدرنق
٣٨٧ الخرب
٣٨٨ الخرشه
٣٨٨ الخراطين
٣٨٨ الخرشقلا
٣٨٨ الخرق
٣٨٨ الخرشه
٣٨٨ الخرنق
٣٨٩ الخرز
٣٨٩ الخروف
٣٨٩ الخشف
٣٩٠ الخشاش
٣٩١ الخشاف
٤٠٥ خندع
٤٠٥ خنزير البرى
٤٠٨ حكم
٤١٠ خواص
٤١١ الخنزير البحرى
٤١١ الخنفساء
٤١٢ غريبه
٤١٣ الخنوص
٤١٣ الخيثور
٤١٣ الخيدع
٤١٣ الخيل
٤١٥ فائده
٤١٧ فائدة اخرى
٤١٩ مسئله
٤٢٣ التعبير

❊ باب الدال المهملة ❊

٤٢٣ الدابه
٤٢٥ غريبه
٤٣٠ فرع
٤٣٣ فائده
٤٣٤ فائدة اخرى

٤٥٠	الدحس
٤٥٠	الدخل
٤٥٠	الدراج
٤٥١	الدراج
٤٥٢	الدرجرج
٤٥٢	الدربان
٤٥٢	الدرس
٤٥٢	الدره
٤٥٢	الدساسه
٤٥٢	الدعشوقه
٤٥٢	الدعموص
٤٥٣	الدعفل
٤٥٤	الدعناس
٤٥٤	الدقبس
٤٥٤	الدلدل
٤٥٥	الدلفين
٤٥٦	الدلق
٤٥٦	الدلم
٤٥٦	الدم
٤٧٠	خواص
٤٧١	التعبير
٤٧١	ديك الجن
٤٧٢	الديلم
٤٧٢	ابن دايه
٤٧٣	الدئبل

م

...M BAKANLIĞI
...BA K... LİĞİ
...ÜRLÜĞÜ
...YI: 997

وقفت هذا الكتاب طلباً لمرضات الملك الوهاب
لكتبخانهٔ راغب پاشا وانا الفقير السيد محمد عطا الله
ابن حسين حسني يوقلمه جي عسكر نظاميهٔ شاهانه
در مكهٔ مكرمه سنه ١٢٨٤

RAĞIP P
Ka. N.
1077

١٠٨٨

١٠٨٨

الجلد الاول من ترجمة حياة الحيوان

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بی حد وشكر لا يعد عوالم هر دو جهانی صحرای وجوده كن ايله ايجاد ايدن خداوند ذو الجلال و الاكرام حضرتلرينه سزا و شاياندر كه نوع بنی آدمی فهم وكلام ايله انواع عوالمدن تمييز ايلدی ❊ وصلوة مؤبد وسلام مؤكد اصناف معجزاتی خوارق عاده اولان بلبل بستان سبحان الذی اسری حضرتلرينه حقيق ولايقدر كه اشرف الفاظ كوهر نثار وجامع الاحكام و الاسرار اولان قرأن كريمی وحی ورسالت ولسان الغيب سر وحدت ايله نطق و بيان ايلدی ❊ عليه وعلى آله الاطهار واصحابه الاخيار من الصلوات ازكاها ومن التسليمات اوفاها (اما بعد) بو ضعيف حقير والبائس الفقير عبد كمترك والدامجدی بقية السلف وخير الخلف فنون شتی ايله آراسته وصنوف تقوی ايله پيراسته عبدالرحمن افندی ابن الحاج ابراهيم افندی الادنوی مولدا وسيواسی متوطنا اول خلاصهٔ الطاف رب العالمين معز الدنيا والدين غياث الاسلام و المسلمين خادم الحرمين الشريفين شهنشاه عالم مولى ملوك العرب والعجم ملاذ الامم ومفيض النعم سلطان الغزاة والمجاهدين الا وهو السلطان ابن السلطان ابو الفتوح والمغازی شوكتلو عظمتلو مهابتلو پادشاه اعظم محمود خان الغازی ايده الله الملك المنان وابده فی اساس سلطنته الى آخر الزمان ومابرحت جنوده منصورة فی كل حين وآن حضرتلرينك عهد همايون وزمان ميمنت مقرونلرنده احسن امصاردن مدينهٔ سيواس حماه الله تعالى من شر الجن والناس نام بلدهٔ مشهوره ده اقوال ائمهٔ حنفيه عليهم رحمة الله الواسعه ايله افتايه مأذون واكثر احيان افتا و بو فقيری خدمت فتواده استخدام ايتمشيدی بو هنكام ابركده انواع مكارم شهنشاهی والطاف خدمات جهان مطاعی ايله ممتاز الاقران ومختار عرفان وناصر فقراء المسلمين ومحب العلماء والصالحين ومحسن الارامل والايتام وفاتح ابواب الانعام امير الامراء الامجد محمد پاشا الممجد ابن المرحوم عثمان پاشا الشهير بزاره لی زاده عليه وعلى عامة المسلمين الرحمة والمغفرة لازال مجتهدا فی نشر الاحسان وآمنا من الافات والاحزان وممتازا بعواطف الوزراء والسلطان حضرتلرينك ميل ورغبت و علو همتلری دائما آثار خير وصلاح واخبار كذشتكان منتج فلاح اولان علم ومعرفت وعلى الخصوص ابدانه دائر صحت و سقمك غورنی مأمول اوزره اولوب اولبابده مصنفات متقدمين ومؤلفات

متأخريندن اكثرنی استنساخ ايلدكلرنده ايچلرندن قدوة العلماء المحققين صاحب المصنفات المفيدة الشيخ الامام العالم كمال الدين ابی عبدالله محمد بن موسى بن عيسى المصری الدميری الشافعی تغمده الله برحمته واسكنه فی عدنه حضرتلرينك تأليفی اولان (حياة الحيوان) نام كتاب مستطاب جواهر ادعيهٔ مأثوره وزواهر ادويهٔ مؤثره ولطائف روايات محققه وغرائب حكايات معجبه يی محتوی اولديغندن ماعدا صانعك كمال قدرت و وحدانيتنه دال طبايع حيوانيه يی مشتمل بر فن مرغوب وعلم مطلوب اولوب لكن عبارات لطيفه سی اسلوب بلغا وطرز عرب العربا اوزره اولمغين اكثر بحاثنی استنباط واستخراجده كندولره تعب وحسب المأمول مذاق اولنمبوردی بو مخلصترينلرينك زمان افتا مزده نسخ متداوله وكتب نادره يه بعضا تعلق وار در زعميله ذكر اولنان كتاب مستطابی لسان تركيه تبديل و ترجمه قلمغی التماس واشارت بيوردقلرنده كلاملرينه امتثالا مستعينا بالله ومتوكلا عليه تبديل وتسويدينه شروع اولنوب (حياة الحيوان) ترجمه سی (عين حياة) ديو اسم تسميه اولندی مصنف مرحوم شيخ دميری رحمة الله عليه كتاب مستطابنده واقعا علوم غريبه بيان وفنون عجيبه عيان ايلمش عادت مستحسنه لری بو يلكه علماء مفسريندن بطريق الاستشهاد نيچه اسرار دقايق قرأنيه وهر بر حيواندن بحث ايدركن اول حيوانك ذكری اثناسنده مندرج نيچه احاديث شريفه واصحاب كزين و بعض اكابرك اول حيوان ايله سر كذشتنی وورد زبان اولور دعا وحل وعقد وتسخيره دائر خواص واجزا و فصحای عربك سخن دربارلرندن نيچه اشعار پر اشعار و پند پسنديده وفن الغازدن خوب لغزلر وضروب امثال عربدن امثال اترا كه غاب ظريفانه مثللر وهر برمابحث عنه سی اولان حيوان مأكول اللحم ميدر دكلميدر حكم شرعيسی (العلم علمان علم الابدان ثم الاديان) منطوقنجه علم طبده مآل شناس اولنلر حصه مند اولهلر ديو خواص اجزاء حيوانيه وهر بر حيوان رؤياده كورلسه تعبيری نه اقتضا ايدر علم تعبيری درج ايلمشدر لكن مترجم پر قصور اولديغندن ماعدا عنديمزده خط عرب نسخهٔ واحده اولمغله بعض مواضعی سقامتدن خاليه اولماسه اولور انجق سعی بليغ اولنوب ماه ثمانی عشرده اختتاميله مشرف اولدق نكته شناسان اسرار دقايق ورمز آشنايان بحار حقايق اولان ارباب الباب واصناف احبابدن نيازمندركه ديدهٔ انصاف ايله نظر بيوروب اداى مرامده زيغ وزلل وخطاء وخلل وقصور وكسور واقع اولورسه كمال فضل وكرملريله ستر بيورهلر (اللهم استرنا بسترك الجميل) بونجه زمان ايدی پای علم ميدان سعی واجتهادده رفتار وترجمهٔ كتاب مستطابه متعلق زبان زبان خامه كفتار زحمتن اختيار ايتمشيدی لكل ساقط لاقط مقتضاسنجه ترجمهٔ رعنا مقبول اهالی اعالی و آلا اولوب بو عبد مداوم ضيا خدمت شريعت غرا ومقام حنفيهٔ بيضايه القا اولنمغه باعث اولدی مأمولدركه عقباده دخی سبب مغفرت وشريعت و باعث جائزهٔ شفاعت اولوب جوار حبيبه ملاقات و بلا كيف مشاهده ايله مكافات اولنام

❊ باب الهمزة من كتاب ترجمة حياة الحيوان ❊

(الاسد) يرتجی حيواندن ارسلان ديدكلری جانور كه مشهوردر فارسيده شير ديرلر جمعی اسود واسد وديشيسی اسده در واسد لفظی حديث ام زرعده دخی وارد اولمشدر ام زرع زمان جاهليتده بر خاتونك آديدر كه انك زوجنك آدی ابو زرعدر مرقومه خاتون كنديدن غيری اون خاتون ايله مكه ده و بر روايتده يمنده عدن نام شهرده عهد وميثاق ايدوب مدح وذمدن ازواجلری اوصافلرينی كتم ايتيوب هر بری زوجلرينك بر كونه وصفلرينی بر برينه سويلمشلر اشبهلری ام زرع اولمغله جمله سنك كلاملری حديث ام زرع ديكله مشهور اولمش حضرت عايشهٔ صديقه رضی الله تعالى عنها انلرك كلاملرينی افواهدن ايشتمكله بر كيجه سلطان سرير ارشاد

علیه اشرف الصلوات حضرتلرینه نقل وتفصیل ایتمشیدی مقابله ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عایشه یه خطاب ایدوب (کنت لك کابی زرع لام زرع) دیو بیوردیلر اول خاتونلرك خبرلرندن بریدرکه (زوجی ان دخل فهد وان خرج اسد) یعنی زوجم اوه کلنجه پرصلنورکه پرص دیدکلری جانورکبی چوق اویور وچوق کرنه شور طشره چیقنجه ارسلانلنورکه ارسلان کبی اظهار شجاعت ایدر بونده مدح و پسند وارکه یعنی زوجم اوه کلنجه ناهموار معامله وتنك دللك ایتمز طشره ده شیر صفت اولورکه اعدالرینه اجرا ایدر دیمکدر وقدح دخی وارکه یعنی زوجم اوه کلنجه پارص کوکللی اولور وچوق اویور ازواج معامله سی ایتمز طشره ده ارسلاندر مصادف اولدیغیله پرتشور وجدال ایدر دیمکدر حدیث امزرعك بری دخی جیم بابنده جمل بحثنده کلور ارسلانك چوق آدی واردرکه (ابن خالویه نام راوی اسدك بشیوز آدی واردر دیوب هربرینی بیان ایتدی (علی بن قاسم بن جعفر اللغوی یوز اوتوز آد زیاده ایلدیکه مشهور اولان آدلری بونلردر اسامه والبیهوس والتأاج والجخدب والحارث وحیدره والدواس والریبال والسبع والصعب وزفر والضرغام والضیغم والطیثار والعنبس والقضنفر والفرافصة والقسوره وکهمس واللیث والمتانس والهرماس والورد ودخی ارسلانك لقبلری ابو الابطال وابوحفص وابو الاجاس وابو الزعفران وابو شبل وابو العباس وابو الحارث مصنف مرحوم ایدر بز ارسلان ایله ابتدا ایلدك زیرا ارسلان وحشی حیوانلرك اشرفیدر وارسلانك مرتبه سی مهابتلو پادشاه مرتبه سیدر قوتی وشجاعتی وقلبی قوی وزیاده نهیم وطبیعتنك حریص اولدیغیچون ارسلان ایله ضرب مثل اولنور قوتده و بهادرلقده وشجاعتده وشدت اقدامده وحمله قیلقده (حمزة بن عبدالمطلب رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه اسدالله دینلدیکه ارسلانك فضیلتندن حضرت حمزه ایچون اسدآدی اطلاق اولمشدر وینه ارسلانك فضلندن فارس النبی صلی الله علیه وسلم اولان ابی قتاده ایچون صحیح مسلمده اعطاء القاتل سلب المقتول بابنده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بیوردی (کلا والله لانعطیه لضبع من قریش وندع اسدا من الله تعالی یقاتل عن الله ورسوله فنعطیه سلبه) یعنی والله ابی قتاده یه مقتولك لباسنی ویرمزز قریشدن برقورد جغرزدر بزانی حق تعالی ارسلانلرندن بر ارسلان اولمق اوزره مقاتله ده قویوب بعده مقتولك لباسنی اکا ویره لم ضاد معجمه بحثنده ان شاء الله تعالی تفصیلی کلور (اسدك انواع کثیره سی واردر ارسطو ایتدی ارسلانده برنوع کوردمکه یوزی انسان یوزینه بکزر جسدی زیاده قرمزی وقویروغی عقرب قویروغنه بکزر کل رنکنه مشابه اولدیغندن کویا اسد ورددر (ودخی ارسلانده برنوع واردرکه اوکوز شکلی اوزره دربرقارش مقداری سیاه بوینوزی واردر مشهور برنجی حیوانك تفصیلنده طبایع حیوانده سخنندان واکابرکذشتکان ایتدیلر ارسلانك دیشیسی انجق بریاوری طوغورر اول یاوروده حس وحرکت اولماز برقطعه ات پاره سی کبی ظهور ایدر بوحال اوزره اناسی اوج کون حفظ وحراست ایدر صکره باباسی کلور اول یاورویه اوفورمکه باشلرتا که یاورو حرکت ایدوب نفس الوب ویرمکه باشلر اعضاسی بربرندن آیریلوب یاورویه بکزر وصورتی مشکل اولور بعده اناسی کلوب امزیرر خلقتندن یدی کون صکره کوزی آچیلور بعده التی آیلق اولسه صید وشکار اوکرنمك ایچون مشقه باشلر ونفسیچون اکتساب ایدر ارسلان شجاعتی مشهور آفاق برحیوان ایکن حضرت باری انی نه مرتبه ضعف اوزره خلق ایلشکه قوۀ باهرۀ ربانیه یه اشارتدرکه ضعیفدن قوی بی وقویدن ضعیفی خلق ایدر (اصحاب کلام بنه ایتدیلر ارسلان اجلغه وصویه ازمحتاج اولمغه آخر برنجیلردن زیاده تحمل ایدر ارسلانك صید وشکارندن غیریلر ییمز ارسلان کندی شکارندن

طویدقده باقی قلانی ترك ایدوب بردخی اول لاشه یه عودت ایتمز ارسلان اجقسه اخلاقی کتو اولوب تنك دل وغضبناك اولور ارسلان طعامله طویدیغی وقتده راضی وخوش دل اولور وکلبك ایچدیکی صودن ایچمز تنکیم کندینك ارسلان کوکللو اولدیغنی بیان ایچون شاعر قولنده ایتدی ❋ واترك حبها من غیر بغض ❋ یعنی بن اول معشوقه نك حبنی ترك ایدرم بغضسز یعنی ترك ایتدیکم بغض جهتندن دکل ❋ ولکن کثرة الشرکاء فیه ❋ ولکن حبده کثرت شرکا ترکه علتدر ❋ اذا وقع الذباب علی طعام ❋ چن سکك طعام اوزرینه دوشسه ❋ رفعت یدی ونفسی تشتهیه ❋ یدیمی قالدردم حالبوکه نفسم انی اشتها ایدر ❋ وتجتنب الاسود ورود ماء ❋ ارسلانلر صویه اوغرامقدن اجتناب ایدرلر ❋ اذا کان الکلاب یلغن فیه ❋ اکر کلاب اندن ایچدیلر ایسه محل استشهاد شیرصفت وملوك سیرت اولنلر ادنی واسافلك مدخلی اولدیغی شیدن آزاده وال چکدیکلرینه علت اخری لازم دکل بلکه معشوقلرینه غیرك عشقی تعلق ایتدیکی ترك حبه علت مستقله در (بیت) هرکه کوید عاشقم آتش فتد در جان من ❋ زانکه می ترسم که باشد عاشق جانان من ❋ مضمونی نخرد شیر نیم خردۀ سك کر بسختی بمیرد اندر غار (شعرادن بعضیلر لغز ایدوب بیورر ❋ وارقش مرهوب الشباه ❋ یعنی یازدی ونقش تزیین ایتدی کندی یه متشابهة الاجزالق بخش اولانی اوکه کاغددر ❋ مهفهف ❋ برانیجه بلاوکیشی ❋ لبشتت شمل الخطب ❋ خطبه لر شملی طاغلمق ایچون ❋ وهوجمیع ❋ حالبوکه اول شمل کاتبك صحیفۀ خاطرنده مجتمع ایدی مراد خطبه لری مشتمل اولان مکاتبدر ❋ تدین له الافاق شرقا ومغربا ❋ اینا نورا کا اطراف شرقا وغربا یعنی انك دندان دهندن صادر اولان معتقد ناسدر ❋ وتعنوا له املاکها وتطیع ❋ واینانی کیمسه قصد وفدا ایدر املاکنی واطاعت ایدر زیرا املاکه مناط نقل وتوجیهدر ❋ حمی الملك ❋ ملکی حمایت ایتدی تنکیم ملوك دخی قلم ایله ضبط ایدرلر ❋ مغطوسا ❋ دریایه طالمجی اولدیغی حالده مراد مرکبدر ❋ اعوذ بالله قل لو کان البحر مدادا ❋ کما کان تحتمی ❋ تنکیم حمایتی قبول ایتدیکی کبی ❋ به الاسد فی الآجام ❋ انك سببیله ارسلان زیاده اینلرنده ❋ وهو رضیع ❋ حال بوکه ارسلان سود امر یعنی اینلرنده ارسلان یاوروسی قرنجه وسککدن قلم قامشی ارasında محمی ایمش بولغز قلم لغزیکه انسانك پادشاهی وحیوانك پادشاهی اولان ارسلان قلمك زیر حمایه سنده اولورکه ارسلان یاوروسی قلم قامشی اراسنده کزلنور ایمش وملوك جهانی قلم ایله ضبط ایدرلرکه امور جهانداری قلمك زیر حمایه سنده اولور تنکیم احکام ربانی قلم بارینك زیر جریاننده اولدیغی کبی هیئت اسلامیه ده حدیث شریفده بیورلدیغی اوزره حضرت بارینك ابتدا نوردن خلق ایلدیکی نسنه لوح محفوظی تحریر ایدن قلمدرکه اول قلمك طولی بشیوز ییللق مسیره در وارسلانك دیشی ایله اصرر ابتداء امرده ییمز واغزینك یاری آز اولدیغندن اغزی قوقار دیو وصف اولنور وشجاعتله وقورقو ایله وصف اولنور ارسلانك قورقوسندن وارسلان خوروس صوتندن خوف ایدر اوانی قیبلندن طشت یعنی لکن دیدکلری نسنه یه اوریلوب اوازی اولسه خوف ایدر وکدیدن خوف ایدر وارسلان آتش کوردکده متحیر اولور ارسلان شدید الحمله در عنفله یاپشور سائر برنجیدن برشی ایله الفت ایتمز زیرا ارسلان سائر برنجی بی کندویه برابر کورمز واکر ارسلانك دریسی سائر برنجی حیوانك دریسی اوزرینه قونمش اولسه اول درینك تویی یولنوب دوشر ارسلان حیض کورن عورته قریب اولمز نقدر جهد وسعی ایلسه وارسلان چوق زمان معمر اولور یاشی بیوك اولدیغنك علامتی دیشی دوشمکدر (ابن سبع السبتی شفاء صدر آدلو کتابنده عبدالله ابن عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت ایتدیکه عبدالله حضرتلری بعض سفرلره چیقدقده ناکاه کیدر ایدی برآلای قومه ملاقی اولدیکه طوررلر عبدالله ایتدی

یاقوم نیچون طورر سز قوم ایتدیلر تحقیق ارسلان بزی قورقوتدی یول اوزرنده در حضرت
عبد الله دابه سندن نزول ایدوب ارسلانه قارشو واروب قولاغندن یاپشوب طریقدن میل
ایتدیردکدنصکره ارسلانه ایتدی اگرچه ظاهرا بن سندن خوف ایتدم لکن رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم سنك اوزریکه کذب ایتدی شو حدیثده که (انما سلطت علی ابن آدم لمخافته
غیر الله واوان ابن آدم لم یخف الا الله لم تسلط علیه ولو لم یرج الا الله لما وکله الی غیره) یعنی
حق تعالی ای ارسلان سنی آدم اوغلانلری اوزرینه مسلط ایلدی آدم اوغلانلری حق تعالینك
غیریدن دخی خوف ایتدکلری ایچون اگر آدم اوغلانلری یالکز حق تعالیدن خوف ایده لر ایدی سنی
اوزرلرینه مسلط ایتمزایدی اگر آدم اوغلانلری رجالری انجق حق تعالی یه ایدوب اسباب و وسیله یه
تعلقلری اولماسیدی حق تعالی مسبباتی اسبابنه ربط ایتمزایدی (سنن ابی داووده عبد الرحمن ابن
آدمك روایت ایتدیکی حدیثدن روایت اولندیکه عبد الرحمن ابن آدم یالکز بو حدیثك راویسیدر
ابوهریره رضی الله تعالی عنهدنکه نبی محترم صلی الله علیه وسلم بیوردی (ینزل عیسی ابن مریم علیه
الصلوة والسلام الی الارض کان رأسه یقطر وان لم یصبه بلل وانه یکسر الصلیب ویقتل
الخنزیر ویفیض المال ویقع الامنة فی الارض حتی یرعی الاسد مع الابل والنمر مع البقر والذئاب مع
الغنم ویلعب الصبیان بالحیات ولایضر بعضهم بعضا ثم یبقی فی الارض اربعین سنة ثم یموت
ویصلی علیه المسلمون ویدفنونه) یعنی عیسی ابن مریم علیه السلام یره اینز باشندن طمله طملر
نقدر باشنه یاش اصابت ایتمدیسه دخی حضرت عیسی علیه السلام پوتلری قیرر وخنزیری قتل
ایدر ومالی طاغیدیر یوزنده امینلك واقع اولور حتی ارسلان دوه ایله قپلان اوکوز ایله قورد
قیون ایله کودیلور صبیلر ییلانلر ایله اوینار بعضیسی بعضیسنه ضرر ایتمز بعده حضرت عیسی
قرق سنه ارضده باقی قالور بعده وفات ایدر مسلمین نمازینی قیلوب دفن ایدرلر روضهٔ مطهره ده
بین الشیخین رضی الله عنهماده دفن اولنه جغی حدیث آخر ایله ثابتدر (ابی نعیم حلیه آدلو کتابنده
ثور بن یزیدك ترجمه سندن روایت ایدوب ایدر ارسلان ییمز الا شول کیمسه یی یرکه ارسلانه شدت
ایله ملاقی اولوب کندو حرام ایله بزنمش اوله یعنی کندوسنه تذلل ایدوب تواضع ایدر کیمسه یه
قصد ایلمز مگرکه غایت آج اوله بوکه نظیره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك معتقی سفینه
ایله اسدك حکایه سی مشهوره در بو حکایهٔ راوی حدیثدن بزار وطبرانی وعبد الرزاق
وحاکم وبونلرك غیریلر روایت ایدر وبخاری تاریخنده سفینه نك حجاج زمانه دك حیاتده اولدیغنی
دخی ذکر ایلدی (محمد بن منکدر سفینه دن روایت ایتدیکه بحرده سفینه یه بندم سفینه
قیرلدی برلوحه اوزرنده قالدم اول تخته بنی برقامشلی وارسلانلی میشه لکه ایلتوب انده اولان
ارسلان بکا اقبال ایلدی بن ارسلانه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك معتقی سفینه یم دیدم
حال بوکه متحیر ایدم نه ایده جکمی بیلمزدم ارسلان بنی اوموزی ایله سوروب طریقه ایلتوب تردید
صوت ایدرك تبصبص ایلدی بیلدمکه سلامتدر (بیهقی دلائل النبوه آدلو کتابنده ینه ابن
منکدردن روایت ایدوب ایدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك معتقی سفینه عسکر
مسلمین روم دیارنده ایکن عسکری غایب ایدوب برکون یالکز قالمشیدی و برروایتده سفینه رومده
اسیر اولمشیدی دیرکه بن قاچوب کیتدم ناکاه اسده ملاقی اولوب دیدمکه یا اباالحرث بن رسول الله
صلی الله علیه وسلمك معتقی سفینه یم بنم احوالم شویله اولدی شویله اولدی ارسلان کلامیمه اقبال
ایدوب یانمه کلدی هر برکلامی ایشیدوب محبت ایله میل ایلدی بعده یانمجه یوریوب بندن آیرلیوب
حتی عسکره اولاشدیروب ارسلان رجوع ایلدی سفینه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك اسمنده
اختلاف اولنوب بعضیلر رومان بعضیلر مهران بعضیلر طهمان بعضیلر عمیر دیدیلر راویٔ

حدیثدن مسلم وترمذی والنسائی وابن ماجه یالکز برحدیث سفینه دن روایت ایتدیلر رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم ابی لهبك اوغلی عتبه اوزرینه بد دعا ایدوب بیوردی (اللهم سلط علیه
کلبا من کلابك) یعنی ای بنم خالقم سن عتبه اوزرینه کلبلرکدن برکلبی مسلط ایله عقبنجه ارسلان
شام ارضندن زرقا نام محلده عتبه یی شکار ایلدی راوی حدیثدن حاکم بونی نوفل ابن ابی عقربك
حدیثندن اول دخی باباسندن روایت ایدوب صحیح الاسناددر دیدی (حافظ که ابو نعیم لقبیدر
راویٔ حدیثدن اسود بن هبازه وارنجه راویلریله روایت ایدوب بیوردیکه ابولهب واوغلی
عتبه شام جانبنه متاع وتدارکنی کوردکده بن انلر ایله چیقدم بر راهبك صومعه سنه قریب
بر محله نزول ایلدك راهب دیرکه سزی نه شی بو مکانه کتوردی بونده یرتجی واردر ابولهب
رفیقلرینه خطاب ایدوب سز بنم یاشمی وحقمی بیلورسز بزلر ایتدك بلی بیلورز تحقیق محمد
اوغلمه بد دعا ایتمشیدی سزلر متاعکزی بو صومعه یه جمع ایدوب اوغلم ایچون دوشك سزلر
اوغلمك جانبنده اویوکز بزلر دخی بویله اشلیوب متاعی جمع ایلدك متاع یوجه اولوب عتبه
اوسننده کیجه لدی ارسلان کلوب یوزلریمزی قوقلیوب بعده متاعك اوزرینه صچریوب عتبه نك
باشنی کسدی عتبه قلیجمی کتوردیوب غیرنسنه یه قادر اولمدی (آخر روایتده ارسلان صچرایوب
الیله عتبه یه برکره اوروب وطرملدی عتبه نی اولدردیوب اول ساعت اولدی بزلر ارسلانی
ارایوب بولمدق نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ارسلانه کلب تسمیه ایلدی زیرا ارسلان بول
وقتنده ایاغنی قلدرمقده کلبه مشابه در (فائده بخاری شریف صحیحنده روایت ایدرکه نبی محترم
صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیثنده (فر من المجذوم فرارك من الاسد) یعنی جذام مرضلی آدمدن
قاچ ارسلاندن فرار ایتدیکك کبی دیو بیورمشیکن آخر حدیثده کلدیکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم (اخذ بید مجذوم وقال بسم الله ثقة بالله وتوکلا علیه وادخلها معه الصحفة) یعنی
جذاملینك یدینی طوتدی وآنك یدینی کندی ایله برجناغه ادخال ایتدی شافعی رحمه الله علیه
زوج ایله زوجه نك عیوبنی بحثنده جذام مرضیله برص که انسانده الاجه لق مرضی سرایت
ایدر مجذومك ولدی اگرچه سالم اولماز اول مرض ولده بولنور دیمشیدی مصنف ن دید مکه
شافعینك سرایت ایدر دیدیکی حق تعالینك تأثیری ایله دیمکدر بنفسه سرایت ایتمز زیرا صاغلر
مرضلی کیمسه لر ایله الفت ایلسه صاغلره مرض سرایت ایتمکله عادة الله جاری اولوب سرایت
قضایه وتقدیره موافق اولمش اولور بزانی سرایت ظن ایدرز حال بوکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم بیوردی (لاعدوی ولاطیرة) یعنی سرایت یوقدر و برشیئی شوم طوتمق یوقدر یقینده
تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی امام شافعینك ولد حقنده مجذومك ولدی اگرچه سالم اولماز
دیدیکنك معناسینی صیدلانی دیرکه ولده باباسندن طمرچکر جذام ولده انتقال ایدر زیرا رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم بررجله بیوردیکه اول رجل پیغمبره خاتونم برسیاه ولد طوغردی
دیمشیدی (لعل عرقا نزعه) یعنی ولدك سیاه اولدیغی طمرچکمه سندن اولمق کرك
بو اسلوب ایله معنی ویرلسه شو حدیثلر جمع اولوب بربرلرینه مغایر اولماز وآخر حدیثده کلدیکی
نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لایوردذوعاهة علی مصح) یعنی آفت صاحبی
کتورلمسون صاغ کیمسه لر اوزرینه ودخی شول مجذوم بیعت ایچون کلمشیدی پیغمبر یدینی
اوزاتمیوب بیوردیکه (امسك یدك فقد بایعتك) یعنی الیکی چك سنك بیعتکی قبول ایتدم
(امام احمدك مسندنده روایت اولندی که نبی محترم صلی الله علیه وسلم بیوردی (لاتطیلوا
النظر الی المجذوم واذا کلمتموه فلیکن بینکم وبینه قید رمح) یعنی سزلر جذاملی کیمسه یه
چوق نظر ایتمك سزلر جذاملی کیمسه یه سویلرسه کز سزنك ایله مجذومك ماببینی برمزراق اوزنلغی

اوله (شیخ صلاح الدین علائی رحمة الله علیه قواعدنده ذکر ایدوب اولادك اناسنده جذام یا برص مرضی اولسه حق حضانه سی ساقطه اولور سودینك و الفتنك سببیله سرایت خوف اولندیغیچون دیوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه و سلمك شو حدیثنی دلیل کتوردی که (لایورد ذو عاهة علی مصح) شول شی که شیخ صلاح الدین ذکر ایتدی آشکاره در و مختار اولان اولدر حنبلی المذهب اولوب محرر نام کتابك مؤلفی ابن تیمیه نك بونکله فتوی ویردیکی شیخ صلاحك کلامنی تأکید ایدر مالکی امامری بونی تصریح ایتدیلر که صاحب مرض صاغلر ایله خانه لرده وغیری یرلرده ساکن اولمدن منع اولنور مکر که صاغلر اذن ویرمش اوله برکیمسه ساکن ایکن صکره مرضلنسه قالدیریلوب وچقردیلور شافعیلر تصریح ایتدیلر که جاریه نك اغاسی جذام مرضلی اولسه جاریه نفسنی اغاسنه جماعده تمکین و رضا کوسترمك واجب اولور بوقول ظاهر حدیثه مخالف اولمغله اشکالی وار ایکن برله روضه نام کتابده کلمشدر و بوقول منکوحه خاتون جذاملی زوجنك یاننده طورمقده دخی اختیار اولنمشدر وکاه اولور که ملك یمین ملك متعه دن اقوی اولدیغندن بوماده ده جاریه ایله زوجه نك میانی فرق دخی اولنور که جاریه ده حکم بویله اولنجه زوجه ده اولیه الله اعلم واسدلفظی ینه حدیثده کلدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم برعورت حقنده بیوردی (اکلك الاسد) ای عورت سنی ارسلان اکل ایده دیوب اول عورتی ارسلان اکل ایتدی طبرانی وابومنصور الدیلمی والحافظ المنذری اباهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایدرلر که نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابه خطاب ایدوب بیوردیکه (اتدرون مایقول الاسد فی زئیره قالوا الله و رسوله اعلم قال انه یقول اللهم لاتسلطنی علی احد من اهل المعروف ای اصحاب) ارسلان اوازنده نه سویلرسز بیلورمیسز اصحاب ایتدی الله ورسولی زیاده بیلور پیغمبر ایتدی ارسلان سویلر که ای بنم خالقم مشهور ونافذ الکلام اولان کیمسه یه بنی مسلط ایتمه (فائدهٔ اخری ابن سنی عمل الیوم واللیلة آدلو کتابنده داود بن حسینك عکرمه دن اول دخی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن اول دخی حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن روایت ایتدیکی حدیثدن روایت ایدوب بیوردی (اذا کنت بواد تخاف فیه الاسد فقل اعوذ بدانیال و بالجب من شر الاسد) انتهی یعنی سن ارسلانلی برده ده اولسك بونی اوقوکه بن صغنورم دانیال حرمتنه ودانیالك براغلدیغی قیوحرمتنه دیمکدر (بیهقینك شعب آدلو کتابنده اولان قصه یه بو حدیث اشارت ایلدی که حضرت دانیال نبی علیه السلام قیویه براغیلوب برنیجه حیوانلره ملاقی اولدی انلر حضرت دانیالی یلابوب و دانیاله تبصبص ایدرلردی دانیاله برملك کلوب یا دانیال دیو ندا ایتدی دانیال ایتدی سن کیمسن ملك ایتدی بن اراده برسولم ربك بنی طعام ایله سکا ارسال ایلدی دیجك دانیال حمد اول خدایه که کندوبی ذکر ایده نی اونتمز دیدی ابن ابی الدنیا روایت ایتدیکه بخت نصره ایکی ارسلان ضرر ایتمکله ایکیسنی برقیویه براقشیدی صکره دانیال نبی حقنده امر ایدوب انی دخی ارسلانلر اوزرینه براقدیلر دانیال برمدت مکث ایتدکدنصکره طعامه وصویه مشتاق اولدقده حق تعالی شامده انبیادن ارمیایه که حضرت خضر علیه السلامدر طعام وصو ایله دانیاله کیت دیو وحی ایتدی حال بوکه دانیال عراقده در ارمیا طعامله کیدوب قیونك باشنده طوروب ایکی دفعه دانیال دیدی دانیال ایتدی سن کیمسین ارمیا ایتدی ارمیایم دانیال ایتدی سکا نه شی کلدی ارمیا ایتدی بنی حق تعالی سکا ارسال ایتدی دانیال مسرور اولوب حمد اول خدایه که کندونی ذکر ایده نی اونتمز دخی حمد اول ذات کریمه که کندودن رجا ایده نی خائب خاسر قومز دخی حمد اول باری تعالی یه که کندویه اعتماد ایده نی آخره محتاج ایتمز دخی حمد اول مولای متعاله که احسان ایله جزالر احسان ایده نی دخی حمد اول

خالقه که صبر سببی ایله خلاص ومغفرت ایله جزا ایدر دخی حمد رب العالمینه که غم وغصه یی قالدردقدنصکره حال برامزلغنی قالدیرر دخی حمد اول واجب الوجوده که عمللریمز سببیله سوء ظن وقتنده اعتمادیمز کندویه در دخی حمد اول الله ذو الجلاله که امیدیمز بزدن قطع اولدیغی وقت اومقلغیمز در دیوب بو مضمونی مشعر حمدلر ایله حمد ایتدی (ابن ابی الدنیا وجه آخر ایله روایت ایتدیکه دانیال نبی کندینك تحت حکومتنده اولان ملکه زمانك منجملری وعالملری کلوب فلان کیجه برغلام طوغر سنك ملککی فساده ویره جکدر دیو خبر ویردکلرنده اول کیجه طوغان ولدلرك قتلیله ملك امر ایتمکله دانیال طوغدقده اناسی دانیالی برارسلانلی یره آتوب دانیال کیجه لیوب ارسلان و ارسلانك دیشیسی دانیالی یلادی حق تعالی دانیالی بو سبب ایله خلاص ایتدی و دانیال ایرشدیکی مرتبه لره ایرشدی دانیالك حالی عزیز علیم اولان حق تعالینك تقدیریله کورکه نیجه اولدی بعده ینه ابن ابی الدنیا راویلریله عبدالرحمن ابن ابی الزناددن اول دخی باباسندن روایت ایدوب ایدرکه ابوموسی الاشعرینك اوغلی ابی برده نك النده برخاتم کوردمکه قاشینك نقشنده ایکی ارسلان ومابینلرنده برآدم وار ارسلانلر انی یلارلرکبی نقش اولمش ابو برده رضی الله تعالی عنه بیوردیکه اول خاتم دانیال خاتمیدر ابوموسی حضرت دانیالی بولوب دفن ایتدیکی وقت اول خاتمی الدی ابوموسی اول بلده نك علماسنه اول خاتمدن سؤال ایتدکده دانیال حق تعالینك کندویه اولان نعمتنی اونتمامق ایچون ایکی ارسلان کندوبی یلامق اوزره کندینك وارسلانلرك صورتلرینی خاتمه نقش ایتدی دیه عالملر خبر ویردیلر انتهی الکلام (وقتا که دانیال علیه السلام اوانده و آخرنده برنجیلره مبتلی اولدیسه برنجیلرك شرندن منع اولمق ایچون قوللرك کندویه صغنمسنی حق تعالی حضرت دانیالك اسمنده قیلدی (دینوری نك مجالسه آدلو کتابنده معاذبن رفاعه دن روایت اولندیکه یحیی بن زکریا علیهما السلام دانیال علیه السلامك مزاری ینه کتدکده قبردن برصوت ایشتدیکه (سبحان من تعزز بالقدرة و قهر العباد بالموت) یعنی شول ذات کریمی تنزیه ایتمکلك ایله تنزیه ایدرمکه قدرت ایله عزتلندی وقوللرینه موت ایله قهر ایتدی حضرت یحیی مزاردن کذار ایدوب ناکاه سمادن شو صوتی ایشتدی (انا الذی تعززت بالقدرة وقهرت العباد بالموت) یعنی بن شول ذات کریمم که قدرت ایله عزت ایتدم وقوللریمه موت ایله قهر ایتدم (برآدم بو کلماتی سویلسه یدی قات کوك ویدی قات یرلر وایچلرنده اولنلر اول کیمسه ایچون مغفرت طلب ایدرلر حضرت دانیال علیه السلامه حق تعالی نبوت وحکمت ویرمشیدی بخت نصرك کونلرنده فوت اولدی (اهل تاریخ ایتدیلر که حضرت دانیال علیه السلامی بنی اسرائیلدن یاننده اولنلر ایله بخت نصر اسیر ایدوب جمله سن حبس ایتمشیدی بعده بخت نصر رؤیا کوروب رؤیاسنده فریاد و خوف ایتدی ناس بو رؤیانك تعبیرندن عاجز اولوب بالآخره حضرت دانیال تعبیر ایتدی بخت نصر تعجب ایدوب دانیاله اکرام ایتدی اهل تاریخ دانیالك قبری سوس ارماغنده در دیدیلر (ابوموسی الاشعری رضی الله تعالی عنه دانیالك قبرنی بولوب و دانیالی چیقاروب و کفنلیوب اوزرینه نماز قلوب بعده سوس ارماغنك ایچنده قبره قویوب اوزرینه صوبی اقتدی (ینه مجالسه آدلو کتابده روایت اولندیکه کلیب اوغلی عبد الجبار ایتدی بزلر ابراهیم ادهم ایله سفرده ایدك بزه ارسلان ظهور ایلدی ابراهیم ادهم بو دعایی اوقودی (اللهم احرسنا بعینك التی لاتنام و حفظنا برکنك الذی لایرام وارحمنا بقدرتك علینا لانهلك وانت رجاؤنا یاالله یاالله یاالله) یعنی یارب سن بزی عین عنایتك ایله بکله که او یومقدن منزهدر سن بزی قوت وعزتك ایله حفظ ایله که آریلوب اراغ اولمازسن بزم اوزریمزه مرحمت ایله قدرتك ایله که بزلر هلاك اولمقدن خلاص اولالم سن بزیم مأمولمیزسن یاالله یارب دیمکدر عبدالجبار

ایتدی بعد دعادن فارغ اولدقدنصکره ارسلان بزدن دوندی وینه ایتدی هر برخوفلی ایشده
بن بو دعا ایله دعا ایدرم جمله سندن خیر کوردم (فائده بعض علماء محققین بیوردیکه خوفك
وحزنك وغمك کتمسیچون شو ایکی آیهٔ کریمه یی یازوب کتورمك مجربا تدندر حق تعالی جمیع
امورینی کندویه مبارك ایدوب دشمنلری اوزرینه یردم ایدر امراض باطنه یه وانسانك بدننه کلان
هر برمرضه بو ایکی آیت نفع ایدرلر اول ایکی آیتك هر بری حروف معجمك جمله سنی جامعه در
اول ایکی آیت بر پاك چناغه تحریر اولنوب کول یاغی یاخود پاك زیت یاغی ایله یاخود شرلغان یاغی
ایله تحریر اولنان آیتلر اوزرینه یاغ قیوب بونك ایله انسانك اعضالری یغلنور رچبان کبی و سائر
اعضالرده طلوع ایدن مرضلر کبی وربع مرضی کبی و یورك اغریسی کبی و سحر وافسون کبی
وشبش مرضی کبی واعضاده اولان یاره لرك جمله سی کبی بو مرضلر اول کونده زائل اولوب اول
کون صحت بولور برقاج دفعه تجربه اولندی اکثریا بویله در بو ایکی آیت کریمه خزینه لنمش
اسراردندر شیخم یافعی قدس الله سره بیوردیکه اولکی آیت سورهٔ آل عمرانده حق تعالینك
شو قول شریفیدر (ثم انزل علیکم من بعد الغم امنة نعاسا) حق تعالینك (علیم بذات
الصدور) قول شریفنه وارنجیه دك (ایکنجی آیت سورهٔ فتحده حق تعالینك (محمد رسول الله)
قول شریفیدر آخر سوره یه وارنجیه دك انتهی الکلام (اهل تاریخدن بعضیلر حکایه ایدرلر که
ملوکدن بر ملك مملکتنی دوره چیقدقده شکار آرنجه اتباعندن جدا دوشوب برقریهٔ کبیره یه
یالکز دخول ایتمشیدی بو اثناده صوصایوب قریه نك اولرندن برقپویه واروب صو استدکده
بر محبوبه خاتون برداق ایله صو چیقاروب ملکه ویردکده وقتا که ملك اول محبوبه یه نظر
ایدیجك عاشق اولوب اول خاتوندن نفسنی طلب ایتدی خاتون اول ملکی واندن خلاص
اولمیه جغنی بیلوب خانه سنه کیروب برکتاب چیقاروب احوالمز خوش اولسون نظر ایله دیوکتابی
اول ملکه ویروب ملك دخی اوب نظر ایتدکده ناکاه زنادن منع وزنا ایدنلره وعد اولنان عذاب
الیمله ملاقی اولوب توبلری اورپردی وتوبه یه قصد ایدوب خاتونی چاغروب کتابی ویروب
کتدی اول اثناده خاتونك زوجی طشره ده ایدی کلدکده خاتون احوالنی خبر ویروب زوجی
خوف ایدوب ملکك محبتی باقیدر ظنیله اندیشه ده قالوب بوندنصکره اول خاتون ایله جماعه
جسارت ایده میوب برمدت بو وجه اوزره مکث ایتدی خاتون دخی زوجی یانینه کلمدیکی احوالنی
اقرباسنه افاده ایدوب اقرباسی زوجنی اول ملکك دیوانینه احضار ایتدیروب ایتدیلر ای پادشاهمز
حق تعالی سنی عزیز ایتسون شو آدم زراعت ایچون بزدن برتارلا استیجار ایتمشیدی برمدت
زراعت ایدوب بعده معطل قویدی نه زراعت ایدر نه فراغت ایدرکه آخره اجاره یه ویروب زراعت
اولنه تارلایه ضرر حاصل اولدی معطل اولمق سببیله فساده کیتمه سندن بزلر خوف ایدرز
زیرا تارلا زراعت اولنمسه فساده کیدر دیدکلرنده اول ملك خاتونك زوجنه خطاب ایدوب
تارلاکی زراعتدن سنی نه شی منع ایتدی دیدکده اول دخی ای پادشاهم حق تعالی سنی عزیز ایتسون
مسموعم اولدیکه اول تارلایه برارسلان داخل اولمش بن خوف ایدوب یقلشمغه قادر اولمدم زیرا
اول ارسلانه طاقتم اولمدیغی معلومکدر دیدکده اول ملك قصدینی فهم ایدوب خاتونك زوجنه
دیدیکه ای آدم سنك تارلاك زراعته صالحه پاك ارضدر سن وار زراعت ایله الله تعالی سکا بارك
ایلیه ارسلان اول تارلایه بردخی وارمز دیوب بعده خاتونه و زوجنه حسن معاشره و اکرام ایله
امر ایلدی (تاریخ ابن خلکانده روایت اولندیکه مازیان نام کیمسه یه معتصم ملك غضبناك
اولمشیدی مجلسنه احضار اولندقده یاامیرالمؤمنین مازیان اوزرینه عجله ایتمه زیرا انده مال فراوان
واردر دینلدکده معتصم ابی تمامك شو بیتنی اوقودی (ان الاسود اسود الغاب همتها) یعنی

ارسلانلر بیشه یتانك ارسلانلریدر که انلرك همتی * یوم الکریهة فی المسلوب لاالسلب * جنك
کوننده خصمیدر وشکاریدر یوخسه انك جامه سی دکلدر بن انك مالنی نیلرم کندینی استرم دیمش
(خالد الکاتب کوزل سویلوب ایتدی * علم الغیث الندی حتی اذاما * رعاه علم الباس الاسد * یعنی یغمور
کندیدن حاصل اولان چشه یی ونداوتی بیلور و ارسلان دخی کندی طبعی اولان شدتی بیلور
* فاذا الغیث مقر بالندی * بو تقدیرجه یغمور چشه یی اقرار ایدر * واذا اللیث مقر بالجلد * ارسلان
جلادت وشجاعتی اقرار ایدر یعنی هر نسنه کندی طبیعتی اولان نسنه ایله متصفدر (دخی خالدك
شعرندندر * ظفر الحب بقلب دنف * دل بیمارم سکا عشق ومحبته فرصت بولدی * بك والسقم
بجسم ناحل * بو ضعف وخسته لك بلاعوض اولان کرملری کسدیکندندر * وبکی العاذل لی
من رحمتی * فبکائی ابکاء العاذل * یعنی عشق ومحبتده بکا لوم ایدن کیمسه بکا رحم ایدوب اغلادی
و بن دخی انك اغلادیغنه اغلادمکه ایا بو بکا لوم ایدرکن نه وجهله اغلادی خالد براختیار
شخص ایدی یازکونلرنده عقلنه برمقدار خفت کلمکله صبیانلر اردینه دوشوب یاخالد یابارد
دیو چاغریشیرلر ایدی کونلرده برکون معتصمك سراینه ارقه سنی ویروب صبیانه دیرکه بن
نیجه باردم بن شول کیمسه یمکه شوقولی دیرم * بکی عاذلی من رحمتی فرحمته * وکم من مسعد
من مثله ومعینی * ورقت دموع العین حتی کانها * دموع دموعی لادموع جفونی * یعنی بکا
لوم ایدن رحم ایدوب اغلدی بن دخی اکا رحم ایتدم و بکا لوم ایدرکن دونوب بکا رحم واعانت
ایدر چوق کیمسه لر واردر و بن دیده لرمدن اشك روان سیلان ایتدردمکه کویا کوزیمك یاشی
کوز یاشی دینلمیه جك مرتبه سنه واردی (روضة العلماده روایت اولندیکی حضرت نوح
علیه السلام برباغ دیکمشیدی شیطان علیه اللعنه اول باغه اوفورمکله باغ قورویوب نوح علیه
السلام غملندی اپانه سببدن بویله اولدی دیو باغك حالنی فکر ایدوب اوتوردی شیطان کلوب
ایتدی نه فکر ایدرسین نوح علیه السلام خبر ویردکده یانبی الله اکر باغك یشللنمك استرایسك بکا
اذن ویر باغك اوزرینه یدی شی ذبح ایده یم دیوب حضرت نوح دخی اذن ویرمکله شیطان
علیه اللعنه برارسلان وبر آیو وبرقبلان وبرچقال وبرکلب وبردلکو وبرخورس بوغازلیوب قانلرینی
اول باغك کوکنه دوکدی اول ساعت باغ یشللنوب اوزمدن یدی طرز اوزم حاصل اولدی
حال بوکه مقدما برکونه اوزم اولوردی اول اجلدن شارب الخمر ارسلان کبی شجاعتلی ایو کبی
قوی قبلان کبی غضبلی چقال کبی احوالنی سویلیجی کلب کبی دوکوشیجی دلکو کبی تملقلی
خورس کبی چاغریجی اولدی (نوح علیه السلامك قومنه ده شراب حرام قلندی حضرت نوح علیه
السلامك (اسمی عبد الجباردر) نوح تسمیه اولندیغی امتنك کناهنه نوحه ایتدیکیچوندر
نوحك باباسی صابی ابن لامك دردین صابئین دیو ذکر اولندیغی یرده اکا نسبت اولنور والله اعلم
(تذنیب) یعنی بو کلامك تتمه سیدر ابومسلم خراسانی که اسمی عبد الرحمن بن مسلمدر صاحب
خروجدر خلفاء بنی امیه نك احوالندن وسلطنتی انلردن ازاله وآل عباسی خلیفه ایتمکدن فارغ
اولدقدنصکره هر وقت شو شعری اوقوردی * ادرکت بالحزم والکتمان ماعجزت * عنه ملوك بنی
مروان اذ حشدوا * یعنی بنی مروان ملوکلرینك جمع اولدقده ایده میوب عاجز اولدقلری
اشلری کتم واخفا وضبط ایله بن اشلیوب برمراد اولدم * مازلت اسعی بجهدی فی دمارهم *
یعنی اعدانك هلاکنده جد وسعی ایله دائم اولدم * والقوم فی غفلة بالشام قد رقدوا * حال
بوکه قوم شامده غفلتده اویورلردی * حتی ضربتهم بالسیف فانتبهوا * من نومة لم ینمها قبلهم
احد * یعنی بن انلره قلج ایله ضرب ایتدم انلر اویاندیلر شول اویقولرندن که اول اویقو مقدما
او نوع نامشیدی (ومن رعی غنما فی ارض مسبعة * یعنی برکیمسه که قیونی یرتیجی حیوانلی یرده رعی ایلسه

(ونام عنها تولی ربهـا الاسد) یعنی ربعی وقتـده او یوسه ارسلان هجوم ایدر ارسلاندن
مراد کندیدر (ابن خلکان ترجه سنده ایدی خلفاء عباسیه‌دن اقبی ابو العباس اولوب
آدی سفاح اولان ملك ابو مسلمه کار کذارلغندن وصنعت تدبیرندن ایچون زیاده تعظیم
ایدردی وقتاکه سفـاح فوت اولوب قرنداشی ابوجعفر منصور خلیفه اولدی ابو مسلم خراساندن
ناهموار برقاج اشیا صادر اولمغله یاخود منصورك خلیفه اولدیغی ابو مسلمه بعید کلمکله منصور
خلیفه ابو مسلمك قتلنه همت ایدوب مشاوره ویا اخفـا ایتمك ماییننده متحیر قالدی کونلرده
بر کون مسلم بن قتیبه‌یه ایدی ابو مسلم حقنده نه رأی کوررسین مسلم بن قتیبـه ایدی
یا امیر المؤمنین (لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا) یعنی یر ایله کوکده حق تعـالی‌دن غیری
الهلر اولسه یر ایله کوك فسـاده کیررلردی یعنی اوده برخلیفه‌در نه سویلیم افندم سزی خلیفه
بیلرز دیدی منصور ایدی یا ابن قتیبه الله تعالی سکا جمیع امورکده کفایت ایتسون بو سری سکا
امانت ویردم دیوب ابو مسلمه حیله‌دن کیرو طورمیوب مداین نام شهرده احضارینه امر ایدوب
حضورینه کتوردی اما مقدما ابو مسلمك قتلیچون برقاج کیمسه‌لر ترتیب ایدوب مجلسده یدیمی
یوزیمه سوردیکم وقت ابو مسلمی اوروك دیو تنبیه ایتمشیدی مجلسـده ابو مسلمدن مقدما صادر
اولانی باشنه قاقوب بعده یدینی کندی یوزینه سوردکده قتلنه حاضر اولنلر هجوم ایتدیلر
ابو مسلم چاغروب یا امیر المؤمنین بنی اعدالرك ایچون باقی ایله دیدکده منصور ریاء و الله سندن
عداوتی غالب قنغی عدودر دیدی وقتاکه ابو مسلم قتل اولندی اقرباسی اضطراب و حرکت
ایتملریله ابو منصور الملك اوزرینه التون واقچه طغتغه امر ایدوب انلر دخی طوردیلر ابو مسلمك
سر مقطوعنی اقرباسنه آتدیروب ابو مسلمی دوشکه قویدی جعفر ابن حنظله منصورك مجلسنه کلوب
ابو مسلمی دوشکده کوردکده یا امیر المؤمنین بو کونکی کونی خلافتکك اولکی کونی صـای
دیدی که (منصور تمثیل طریقیله شو بیتی اوقودی ☼ فالقت عصـا ها فاستقر بها النوی ☼
کما قر عینا بالایاب مسافر ☼ یعنی اول محبوبه فرقت عصاسنی آتوب وقرارداده اولوب عاشق ایله
مسروره دائم اولدی مسافر سفردن رجوعنده دیده روشن صفا ومسروره اولدیغی کبی مآل تمثیل
بزده هنوز مسروره دائم اولدق دیمکدر (بعده منصور یانده اولنلره اقبال ایدوب ابو مسلم حضورده
مطروح ایکن اوقودیکه (زعمت ان الدین لا یقضی ای ابا مسلم) سن زعم ایدردك که دینلر ادا
اولماز (فاستوفی بالکیل ابا مجرم) ای ابا مجرم دینی کیل ایله ادا ایله مراد اندن اخذ انتقام ایتدیکیدر
(اشرب بکأس کنت تسقی بها) یا ابا مسلم آخری صواردیغك شرابدن ایچکه (امر فی الحلق
من العلقم) بوغازده حنظله اغاجندن اجیدر ابو مسلمه ابو مسلم دینلدیکی کبی ابو مجرم دخی دینلدی
(ینه ابو مسلم حقنده ابودلامه نام شاعر دیر (ابا مجرم ما غیر الله نعمة علی عبده حتی یغیرها العبد) یعنی
یا ابا مسلم حق تعـالی قوللری اوزرنده اولان نعمتی تغییر ایتمز قوللر اول نعمتی تغییر ایتمدکجه (افی
دولة المنصور حاولت غدره) ای ابا مسلم منصورك دولتنده می غدره باشلدك (الا ان اهل الغدر
اباؤك الکرد) غافل اولمه اهل غدر کورد طائفه سندن اولان سنك بابالرکدر (ابا مجرم خوفتنی
القتل فانتحی ☼ علیك بما خوفتنی الاسد الورد) یعنی یا ابا مسلم سن بنی قتل ایله قورقودردك قتل سکا
میل ایتدی قرمزی ارسلان ایله بنی قورقوتدیغك ایچون (وقتاکه ابو منصور ابو مسلمی قتل ایتدی
ایسه ناسه خطبـه سنده ابو مسلم اولنده خوش حال ایدی صکره سوء حال اولدی دیو ذکر
ایدوب بغده خطبه آخرنده نعمان بن المنذر نام پادشاه حقنده نابغة الذبیانی نام شاعرك دیدیکی
نه عجب خوشدر دیو شو شعری اوقودی (شعر) فمن اطاعك فانفعه لطاعته کما اطاعك
وادلله علی الرشد) یعنی سکا رضاء لله محبت ایده نك رشد وسداد ایله اولان اطاعتی کبی بر کیمسه

سکا انقیاد ایلسه اطاعتی ایچون سن اکا نفع واحسان ایله (ومن عصاك فعاقبه معاقبة) یعنی
بر کیمسه که سکا عاصی اوله عتاب ایتمکلك ایله عتاب ایله (تنهی الظلوم ولا تقعد علی ضمد)
ظالملری نهی ایله حقد وحسد ایله کین طوتوب اوطورمه (ضمد ضادك ومیمك فتحه سیله حقد دیمکدر
یعنی کین طوتمق معناسنه (یوز اوتوز التی یا اوتوز یدی سنه سنك شعبانده ابو مسلمك قتلی واقع
اولمشدر (ابن خلکان وغیریلر دیرلرکه ابو مسلم بر حدیث ایشتمشیدی ابو مسلمدن روایت اولندیکه
کندی ناسه خطبه ایدردی بر آدم ایاغه قالقوب ایتدی ای ابا مسلم اوزرکده کی کوردیکم سیاه
نه‌در دیدی ابو مسلم ایتدی بر راویدن ابو زبیر بکا خبر ویردی جابر بن عبد الله رضی الله عنهما
نکه نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری فتح مکه کوننده مکه‌یه داخل اولوب باشنده سیاه
صارق وار ایدی اول صارق هیئت لباسی ودوات لباسیدر یا غلام دیوب بو ینی ضرب ایتدردی
(مصنف ایتدی جابرك شو حدیثی صحیح مسلمده در (ابن رفعه ایتدی حدیث صحیحده کلدیکه
نبی محترم صلی الله تعـالی علیه وسلم حضرتلری منبره چیقدی باشنده سیاه صارق وار ایدیکه
اول صار یغك اوجینی ارقاسنه قیو ویرمشیدی بو حدیث دخی مقدما اولان حدیث کبی صحیح
مسلمده در (ابن رفعه ایتدی پس بو سببدن بنی عباسیلرك خطبه‌ده علامتلری سیاه اولدیکه
سیاه دستار ایله خطبه اوقورلردی انتهی الکلام (بعضیلر ایتدی ابو مسلمك جنکلرده وسائرده
قتل ایتدکلری صاییلوب التی یوز بیکه بالغ اولدی ابو مسلمك نسبنده اختلاف اولنوب بعضیلر
عربدن وبعضیلر عربك غیریدن وبعضیلر اکرادندر دیدیلر (روایت اولندیکه عبد الله بن مبارك
رحمه الله دینلدیکه ابو مسلمی خیرلی یوخسه حجاجی عبد الله ایتدی ابو مسلم بر کیمسه‌دن خیرلیدر
دیمم اما حجاج ابو مسلمدن شرلی اولدی انتهی الکلام (ابو مسلم جمله اموره عالم وفصیح وادیب
کیمسه ایدی لطیفه ایتدیکی اصلا کورلمدی وسرورینی وغضبنی اظهار ایتمزدی وسنه‌ده بر کره
خاتون یانه کلوردی وسویلر ایدیکه جماع مجنونلقدر انسانه سنه‌ده بر کره مجنون اولمق کفایت
یدر (روایت اولندیکه بنی امیه‌دن دولتك زائل اولمسنه سبب نه اولدی دیو ابو مسلم خراسانی‌یه
سؤال اولندقده ایتدی بنی امیه دوستلرینه اعتماد ایتمیوب اوزاق ایتدیلر اعدالرینه الفت ایله یقین
ایتدیلر عدو یقین اولمغله دوست اولمیوب دوستی اوزاقلق ایله دشمن اولدیکه پس بو سبب ایله
سلطنت کندیلردن زائل اولدی (ابو مسلم خراسانی بنی امیه‌نك دولتنی اولدروب بنی عباسك
دولتنی احیـا ایتدیکه خلافت آل عباسه انتقال ایتمکه سبب ظاهر اودر (ابن الاثیر نام راوی
وغیریلر حکایه ایدرلرکه خلفاء عباسیه‌دن ابو جعفر منصور ابن هبیره‌یی محاصره ایتدکده ابن
هبیره عورتلر کبی نفسنه خندق پیدا ایدرایمش دیوب بو خبر ابن هبیره بالغ اولدقده ابن هبیره
دخی سن بکا شویله وبویله دیمش‌سین سن چیقندیکه کوره‌سین دیو خبر ارسال ومنصور دخی شو
ایشده سنك ایله بکا بر مثل بولایم اما بر ارسلانکه خنزیره ملاقی اولدقده خنزیر اول ارسلانه چیق
بکا دیوب ارسلان اکا سن بنم دنکم دکلسین دیدی ای ابن هبیره سندن بکا بر کتوللك کلورسه بکا
عاردر اکر سنی قتل ایدرسم بر خنزیر قتل ایتمش اولورم بکا بر افتخار حاصل اولمز بنی سن قتل
ایتمکده سکا فخر کلمز خنزیر ارسلانه اکر سن بکا چیقمز ایسك سنك بندن خوف ایتدیککی جمله
برنجیلره بیلدیریرم دیمشیدی ارسلان دخی عار احتمـالی سنی کاذب قیلرقانك یاننه دیشلریمه
بولاشمدین کیت دیدی (الحکم) اسده متعلق حکملردر شافعی وابو حنیفه واحمد وابو داود وجمهور
ارسلانی یمك حرامدر دیدیلر زیرا مسلم صحیحنده روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله تعـالی علیه
وسلم بیوردی (کل ذی ناب من السباع فاکله حرام) یعنی دیشدن هر بر آزو صاحبنی اکل حرامدر
دیمکدر شـافعیلر ایتدیلر آزو صاحبندن مراد آزو ایله قوی قوت وشکار ایدن حیوان دیمکدر

ماوردینك حاوی ادلو كتابنده شافعی ایتدی آزوسی اراوب آزو ایله حیوانه تجاوز وتأثیر وكندی شكار ایدوب كندی شكار اولنمیانك آزوسنك عداوتی كندی حرام اولماسنه سبب اولدی (ابو اسحق مروزی ایتدی شول حیوانك چكنمسی آزوسیله اولدی آزوسیله چكنمك كندینك حرام اولماسنه سبب اولدی ابو حنیفه رحمه الله ایتدی شول حیوانكه آزوسیله ییرتوب وپارهلر واولوررسه ایتده آزو ایله بشلیوب وآزوسیله چكنمزسه ده آزوایله ییرتمسی كندینك حرام اولماسنه سبب اولدی اوجندن اوج علت اولوب جملهیه شایع اولان ابو حنیفهنك دلیلی اولدی شافعینك دلیلی اورته حاللی اولدی ماوردینك دلیلی مخصوص اولدی ایكی اولكی دلیله كوره كه بری شافعینك وبری ابو اسحق مروزینكدر سرتلانكه یلیلی قورد دخی دینور كندی اوبویوب آولنمق ممكن اولدیغی ایچون حلال اولور و شافعینك قوانه كوره آزوسیله قوت ایتمیوب ضعفنه بناء شكار اولندیغندن كدیلر حلال اولور لكن اصحاب حرام اولدقلرینی تصحیح ایتدیلر یقینده سین بابنده كلور ان شاء الله تعالی وشافعینك قوانه كوره سنر ایتده آزو ایله بشلمدیغندن چقال حلال اولور مروزینك قوانه كوره چقال حرام اولور زیرا چقال آزوسیله چكنور زیاده صحیح اولان بودر یقینده كلور ان شاء الله تعالی امام مالك بیرتجیدن هر بر آزو صاحبنی اكل مكروهدر حرام دكلدر دیوب حق تعالینك شو قول شریفنی دلیل كتوردی (قل لا اجد فیما اوحی الی محرما) الآیة یعنی حق تعالی بیوردیكه یا محمد بكا وحی اولنانده حرام بولمدم دیو سن سویله بزم اصحابمز حدیث مذكوری دلیل كتوروب ایتدیلركه بو آیتده حرمتی ذكر اولنه جق شیلردن غیری آخر شیئی كندی اوزرینه حرام بولمادیغنی اخباردن غیری نسنه یوقدر بعده حق تعالی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه هر بر آزو صاحبی بیرتجی نی حرام قیلمق ایله وحی ایدوب قبولی و عملی واجب اولدی شافعی رحمه الله تعالی ایتدی عرب طائفهسی ارسلانی وقپلانی وكلبی وقوردی و آیوینی اكل ایتمزلر وینه عرب طائفهسی فاره لری و عقربلری و ییلانلری وچیلقلری وقرغهلری و قرتل دیدكلری قوشلری وكركسدن كوجك مردار خور اولان قوشلری وچاقرطوغان قوشلری وجهلهآوقوشلرینی وحشراتلری اكل ایتمزلر ارسلانی صاتمق صحیح اولماز زیرا انك ایله انتفاع اولنماز وحق تعالی ارسلانك پاره لیكنی حرام ایتدی (الامثال) ضرب مثلدر اعرابیلرك ضرب مثللری حیوانلر ایله اولور اكثریا بر بری مدحده وذمده حیوانلره تشبیه ایله مدح وذم ایدرلر مثلا شجاعتده ارسلانه بكزر و سوء الخلق اولمقده كلبه بكزر دیرلر زیرا اعرابیلر بیرتجی حیوانلی واولاقلی وحشراتلی یرلرده اولوب قوررلر بونك ایچون حیوان ایله ضرب مثل ایدرلر (امام احمد دخی حسین بن عبد الله العسكری عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیلركه عبد الله ایتدی رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن بیك مثل حفظ ایتدم بو یله اولدیغندن حسن بن عبد الله العسكری امثال كتابنده ذكر ایتدیكه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك كلامندن بیك حدیث بیك مثلی مشتملدر اول ضرب مثلدن ارسلانه مخصوص اولان ضرب مثللردن عربلر دیرلر ارسلاندن اكراملی ارسلاندن زیاده قورقش ارسلاندن شجاعتلی وارسلاندن زیاده جرءتلی ایدی ضرب مثل ایدرلر ارسلاندن قورقاق ایله دیوده مثل سویلرلر مجنون لیلی كه آدی عامر بن قیسدر و بعضیلر اسمنده اختلاف ایدرلر شو شعری اوقودی ※ یقولون لی یوما وقد جئت حیهم ※ كونلرده بر كون قومك قره اولرینه كلدم ※ وفی باطنی نار یشب لهیبها ※ حال بو كه درونمده محبت نارینك آتشی زیادهلنمش ایدی بكا ایتدیلر ※ اما تخشی من اسد نافاجبتهم ※ هوی كل نفس این حل حبیبها ※ یعنی سن بزم ارسلانلریمزدن خوف ایتمدكمی بن انلره ایتدم هر بر كیمسهنك عشقی دوستی اولدیغی یرده در دخی عربلر شریری ارسلانلر ایله ضرب مثل ایتدیلر شریری ارسلانی جوق بر یردركه

سلما یولیدر شعرادن فرزدق ایتدی (مفرد) وان الذی یسعی لیفسد زوجتی ※ یعنی اول كیمسه كه خاتونمی آزدرمغه سعی ایدر ※ كساع الی اسد الشری یستبیلها ※ شری دنیلان یرك ارسلانلرینك اولادینی المغه سعی ایدن كبی بو ارسلانك انوكنی المق ممكن اولمدیغی كبی خاتونی ازدرمق دخی ممكن دكلدر بو مفردده كی یستبیلها لك معناسی اول شری ارسلانلرینك انوكنی المق استر دیمكدر فرزدقه نسبت اولندی شول عزت شرفكه اول سببدن دخول جنته ونعمة ابدیه مأمول اولنور اول عزت شرف وایلك بودركه هشام بن عبد الملك باباسی عبد الملك شامده خلیفه ایكن اول ایامده حج ایدوب طواف ایتدكدنصكره استدیكه حجر اسوده واصل اولوب استلام ایلیه ناسك ازدحام وكثرتندن حجر اسوده استلام ایده میوب بر كرسی قویدیروب اوزرینه اوتوروب ناسه نظر ایدردی شامك اشرافندن یاننده بر الای جماعت وار ایدی بو یله اوتورركن حضرت زین العابدین علی بن الحسین رضی الله تعالی عنهما كه حضرت علی كرم الله وجههنك طورونیدر بیت شریفه كلدی زین العابدین ناسك پك كوكچكی ومسك وعنبردن زیاده قوقولی ایدی بیت شریفه طواف وحجر اسوده واردقده ناس بر طرفه میل ایدوب زین العابدین حجر اسوده استلام ایتدكده اهل شامدن برآدم هشامه سؤال ایدوب ناس كندودن بو هیئت ایله مهابت ایتدی بو كیمدر دیدكده اهل شام اكا رغبت ایدر دیو خوف ایدوب هشام بن انی بیلمم دیدی فرزدق حاضر اولمغله بن انی بیلورم دیوب سائل استخبار ایتدكده فرزدق شو قصیدهیی انشا ایلدیكه باعث جائزهٔ مغفرتیدر (شعر) هذا ابن خیر عباد الله كلهم ※ ای سائل سؤال ایتدیككز الله تعالینك جمله قوللرینك خیرلیسنك اوغلیدر ※ هذا التقی النقی الطاهر العلم ※ اول تقوی آرو وطاهر العلمدر دیمكدر ※ هذا الذی تعرف البطحاء وطاءته ※ والبیت تعرفه والركن والمقام ※ اول بر ذاتدر كه بطحا دیدكلری دره انك بصه یعنی بیلور دخی بیت شریف وركن ومقام انی بیلورلر دیمكدر ※ اذا رأته قریش قال قائلها ※ الی مكارم هذا ینتهی الكرم ※ قریش قبیلهسی بونی كوردكده عقلاسی ایتدی جمله خصلتلر بونك خصال حمیدهسنه نهایت بولور كه جملهسی بونده جمع اولمشدر ※ ینمی الی ذروة العز التی قصرت ※ عن نیلها عرب الاسلام والعجم ※ عزتك اعلاسنه دك بیودیكه عرب وعربك غیریلر اول عزته نائل اولمدن عاجز اولدی دیمكدر ※ یكاد یمسكه عرفان راحته ※ ركن الحطیم اذا ما جاء یستلم ※ زین العابدین استلام ایچون كلدكده انك دست كرم بوسنی بیلانلر كه ركن ایله حطیم طوتمغه قریب اولدی دیمكدر ※ فی كفه خیزران ریحه عبق ※ من كف اروع فی عرنینه شمم ※ حسندار اولوب نظر ایدنلری حسنی تعجبه كتورن زین العابدینك یدنده در شول قرقی اغاجندن اولان عصا كه حضرت زین العابدینك اكا رایحهسی سرایت ایتمكله انك باشی قوقار ورایحهسی طیبدر دیمكدر ※ یغضی حیاء و یغضی من مهابته) حضرت زین العابدیندن حیا اولنوب و انك مهابتندن ناظر اشغی باقار ※ فما یكلم الا حین یبتسم ※ حضرت زین العابدین تبسم ایتمدكجه اكا نظر ایدن تكلم ایده مز دیمكدر (ینشق نور الهدی من نور غرته ※ كالشمس تنجاب عن اشراقها القتم ※ حضرت زین العابدینك آلننك نوریندن هدایت نوری ایریلور ظاهر اولور كونشك ضیاسندن كیجه ظلمتی یول یول اولوب منور اولدیغی كبی دیمكدر ※ مشتقه من رسول الله نبعته ※ حضرت زین العابدینك حركت واوضاع اطواری حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمدن پیدا اولمشدر ※ طابت عناصره والخیم والشیم ※ عناصر اربعهسی وطبیعت وخلقی پاك اولدی دیمكدر ※ هذا ابن فاطمة ان كنت جاهله ※ حضرت زین العابدین حضرت فاطمة الزهرانك اوغلیدر ※ بجده انبیاء الله قد ختموا ※ اگر بیلمزایسك ای سائل حضرت زین العابدینك دده سیله انبیالر ختم اولمشدر دیمكدر ※ الله شرفه قدما وعظمه ※ حق تعالی

ازاده زين العابدينى شريف قلوب وتعظيم ايتدى ✻ جرى بذلك له فى لوحه القلم ✻ اكا تعظيم ايله
لوح محفوظنده قلم بارى جارى اولدى ديمكدر ✻ وليس قولك من هذا بضايره ✻ سنك شو كيمدر
ديديكك اكا ضرر ويرمز وا كاشأنكلر خور وحقيراق ويرمز ✻ العرب تعرف من انكرت والعجم ✻
سنك انكار ايتديكك كيمسه يى عرب وعربك غيريلر بيلوردیمكدر ✻ كلتا يديه غياث عم نفعهما ✻
يستوكفان ولايعدوهما عدم ✻ ايكى اللرندن نفع يغورى طلبلر تفعى جمله يه شايع اولوراكا
يوقلوق تجاوز ايتمز ديمكدر ✻ سهل الخليقة لاتخشى بوادره ✻ يزينه اثنان حسن الخلق والشيم ✻
حضرت زين العابدين ملايم طبيعتدر اكا وارمقدن سن خوف ايتمه حسن خلق وطبيعت حسنلر
كندويى تزيين ايدر ديمكدر ✻ حمال اثقال اقوام اذا قدحوا ✻ يعنى حضرت زين
العابدين قومك اثقالارينك حمايدر يعنى آغر سوزلرين كوتورر لجان ذم ايدرلرسه ✻ حلو
الشمائل يحلو عنده نعم ✻ يعنى خويلرى طاتليدركه نعمتلر انك قتنده طاتليدر ✻ ما قال
لاقط الا فى تشهده ✻ حضرت زين العابدين كلامنده لاديمدى يعنى يوق ديمدى الا تشهد
اوقوركن ديدى ✻ لولا التشهد كانت لاؤه نعم ✻ اكر تشهد اولسيدى انك يوق ديمسى اولميوب
جمله كلامى نعم اولوردى ديمكدر ✻ عم البرية بالاحسان فانقشعت ✻ عنها الغياهب
والاقلال والعدم ✻ حضرت زين العابدين احسان ايله خلقه شايع اولدى خلقدن عيبلر
وفقيراق ويوقلق زائل اولدى ديمكدر ✻ من معشر حبهم دين وبغضهم ✻ كفر وقربهم منجا ومعتصم
حضرت زين العابدين بر جماعتدندركه اول جماعته محبت دیندر وانلره عداوت كفردر وانلر
يقينلق محل نجات وصيغنمقلقدر ديمكدر ✻ ان عد اهل التقى كانوا ائمتهم ✻ اهل تقوى صايلورسه
زين العابدينك جماعتى اهل تقوانك ائمەلرى وجمله سنك افضلى اولور ديمكدر ✻ اوقيل من خير
اهل الارض قيل هم ✻ ياخود اهل ارضك خيرلسى كيمدر دينلسه اول جماعتدر دينلوركه انلردن
افضل يوقدر ديمكدر ✻ لايستطيع جواد بعد غايتهم ✻ اول جماعتك فضلى غايتنك بعدنه يوكرك
آت ايرشمز ✻ ولايدانيهم قوم وان كرموا ✻ قوم نقدر كرم ايتسەلر اول جماعتك جومردلكنه قريب
اولمازلر ديمكدر ✻ هم الغيوث اذا ما ازمة ازمت ✻ زين العابدينك جماعتى قحط كونلرى اولورسه
يغمورلركبى احسان ايله چاره سز اولورلر ✻ والاسد اسد الشرى والبأس محتدم ✻ ارسلانلر شول
شرى ديدكلرى يرك ارسلانيدركه انلرك نار شرتى علولنجيدر اصحابى اول ارسلانه تشبيه ايلش كه
انلرده بوقدر خصال حميده دن غيرى شرى ارسلانى كبى شجاعت دخى واردر ديمكدر ✻ لاينقص
العسر بسطا من اكفهم ✻ انلرك يدلرينى بسط ايتمكه يعنى جومردلك ايتملرينه فقيرلك ضرر ويرمزكه
اصل طبيعتلرنده سخاوت واردر ✻ سيان ذلك ان اثروا وان عدموا ✻ جود وسخالرى برابردر كرك غنى
اولسونلر كرك فقير ✻ مقدم بعد ذكر الله ذكرهم ✻ فى كل بدء ومختوم به الكلم ✻ هر بر حكمت
صاحبى امورك ابتداسنده وانتهاسنده حق تعالينك ذكرندنصكره بونلرك ذكرى مقدمدر
ديمكدر ✻ اى الخلائق ليست فى رقابهم ✻ لاولية هذا اوله نعم ✻ قنغى مخلوقدركه ممدوحك اوليتى ايچون
ياخود ممدوحك ذاتى ايچون اومخلوقك رقابنده نعمت اولميه استفهام انكاريدركه جمله مخلوقك
نعمتى انلرك حرمتندندر ✻ من يعرف الله يعرف اولية ذا ✻ بركيمسه كه حق تعالينك وحدانيتى انك معلمى
اولە پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمك اوللوديغنى بيلوركه ✻ فالدين من بيته قد ناله الامم ✻ امتلر
دين اسلامى انك بيتندن آلدى ديمكدر (هشام بومدحه راضى اولميوب فرزدقه غضب ايدوب
حبسيله امر ايتدى حضرت زين العابدين اون ايكى بيك درهم عطيه فرزدقه ارسال ايتمكله
فرزدق رضاء الله مدح ايدوب عطا ايچون مدح ايتمدم ديوب كيرو كوندردى حضرت زين العابدين
بز اهل بيت رسولز هبه ايتديكمزى كيرو آلمازز حق تعالى سنك نيتكى بيلور وثوابنى ويرر

حق تعالى سعيكى مشكور ايليه ديوب تكرار ارسال ايتدكده فرزدق قبول ايتدى فرزدقك آدى همام
ابن غالبدر فرزدق لقبيكه علمى اوزرينه غالب اولمشدر فرزدق خمير قطعه لرى ديمكدر مفردى
فرزدقه كلور بولقب ايله لقبلاندى زيرا فرزدق چيچك مرضنه مبتلى اولدى صغالدقده يوزى
شبش وقرمزى قالدى بعضيلر ايتدى فرزدق قصير القامه وملحم اولمغله بولقب ايله ملقب اولدى
(ابن خلكان ايتدى محمد بن سفيان فرزدقك دده لرينك بريدركه اول دخى زمان جاهليتده
محمد اسميله مسمى اولان اوچ كيمسه نك بريدر زيرا فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمدن مقدم اوچ
آدمدن غيرى محمد آدلى كيمسه يوق ايدى اول اوچ كيمسه نك بابالرى بعض ملوكه خدمت
ايدرلرديكه اول ملك كتاب اولى بيلوردى اول اوچ كيمسه يه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلمك
اسمنى وبعث اولنه جغنى خبر ويرمشيدى انلرك هر برينك خاتونى حامل اولمغله اكر اوغلان
طوغرسه آدينى محمد قويه لم ديوندر ايتملريله اوغلانلرى اولوب آدلرينى محمد قويدیلركه برى فرزدقك
دده سى محمد بن سفيان بن مجاشعدر وبرى محمد بن احيحة بن الجلاح كه عبد المطلبك انابرقرنداشيدر
وبرى دخى محمد بن حمدان بن ربيعه در اما احمد اسميله فخر كائناتدن مقدم براحد تسميه
اولنمامشدر (خواصى) ارسلانك اودندن بردانق مقداريكه يعنى بردرهمك التى بلوكدە بربلوكى
مقدارى باغه يبراغى ديدكلرى اوتك تخميله ونعنع اوتى كه نانه ديدكله غلط مشهور اولمشدر
رائحه طيبه سى وار معروفدر بونك ايله خلط ايدوب صاريلق مرضى ايچون ايچلسه نفع ظاهر
ايله نفع ويرر (ارسلانك خايه سى قرمزى بورق ومصطكى صاقزى ايله طوزانوب قورودیلوب
وسحق اولنوب قاوت ايله قارشديريلوب ايچلسه ايچروده اولان جميع اغريلركه بغرصق اغريسى
واوزلمسى وقولنج وبواسير وقارين كچمك وضيق نفس ورحم اغريسى كبى مرضلره نفع ويرر آچ قرنه
ماء حار ايله ايچيلور (ارسلانك يغى عتيق زيت ياغنه قارشديريلوب ياغلنلسه اعضانك سكريمه سى
ورعشه مرضلرينى كيدررر (بر كيمسه يوزينى وجميع اعضاسنى ارسلانك ياغى ايله ياغلسه
كندودن كسل وفتور وشول نسنه كه سمسم دانه سى كبى چغدكه يوزه عارض اولور آنى ويوزده اولان
هر بر عيب زائل اولور ارسلانك ترسى قورودلسه واوانوب دلوك ايله خلط اولسه انسانك اعضاسنده
مرضدن ظاهر اولان بياضلغه كمال نفع ايله نافعدر (وخمردن صبر ايده ميان كيمسه يه بيلمكسزن
ارسلانك زبلندن بردانق مقدارى ايچورلسه اول كيمسه خمرى ايچمكدن نفرت ايدر وكورسه دخى
اشتهاايتمز وعسل ايله قارشديريلوب خنزيرلر اوزرينه صاچلسه هلاك اولورلر (ارسلانك
ياغى صاره ساق ايله سحق اولنوب انسان جسدينه سورسه برنجى حيوان اكا قريب اولماز
(ابن ابى حاتم ايتدى بابام خبر ويردى اكا عبد الله بن صالح اكا ليث اكا هشام بن سعد خبر
ويرديلر اولدخى زيد بن اسلمدن اول دخى باباسندن روايت ايتديكه رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم ايتدى (لما حمل نوح فى السفينة من كل زوجين اثنين قال اصحابه كيف نطمئن او تطمئن
مواشينا ومعنا الاسد فسلط الله عليه الحمى وكانت اول حمى نزلت الارض وهو لايزال محموما
ثم شكوا الفارة فقالوا الفويسقة تفسد علينا طعامنا ومتاعنا فاوحى الله تعالى الى الاسد فعطس
فخرجت منه الهرة فتخبأت منها) يعنى وقتا كه حضرت نوح عليه السلام سفينه يه هر حيوانلردن
ايكيسنى آلمشيدى ورفيقلرى ايتديلر ارسلان يانمزده در نفسمزدن وحيوانمزدن نيجه امين اولەوز
حق تعالى ارسلانى اصتمه يه مبتلا ايلدى حمانك ابتداسى اول ايدى ارسلانده حمامتادى اولدى
بعده رفيقلرى فاره دن شكوى ايدوب طعاممزى ومتاعمزى فساده ويرر ديديلر حق تعالى ارسلانه
الهام ايدوب ارسلان اخسردقده بورنندن هره دوشوب اول فاره لر كيزلندى بو حديث مرسلدر
(ابى نعيمك حليه آدلو كتابنده وهب بن منبه دن روايت اولنديكه حضرت نوح عليه السلام

هر برحیواندن ایکیسنی سفینه یه تحمیل ایله دیو امر اولندقده نوح ایتدی ارسلان ایله اوکوزی
قوردایله بجگی یی دلکی ایله کوکرجینك ماینلرنده نه اشلیه یم حق تعالی وحی ایدوب بینلرنده عداوتی
کیم القا ایتدی نوح علیه السلام سن القا ایتدك یارب دیدی حق تعالی بن انلری الفت ایتدیریرم
ضرر ایتمزلر دیو بیوردی (خواص مجربه صاحبی عبد الملك بن زهیر ایتدیکه برکیمسه ارسلانك
یاغندن اعضاسنه سورسه سائر برتجیلر اندن فرار ایدرلر اول برتجیلردن اکا کتولك کلمز ارسلانك
صوتنی تمساح بالقلری ایشتسه هلاك اولورلر ارکك ارسلانك اودندن بیضه ایچنده آتی هلال
ایکن بغلو یه ایچورلسه باغی آچیلور صبی ایکن صرع مرضنه مبتلا اولان کیمسه ارسلانك
دریسندن برقطعه تو یله اوزرینه آصسه صرع مرضی دفع اولور بالغ ایکن صرع مرضی
اولسه نفع ویرمز بریرده ارسلانك قیلی احراق اولنسه سائر برتجیلر اندن فرار ایدرلر ارسلانك
لحمی مفلوج کیمسه نك مرضنه نفع ویرر ارسلانك دریسندن برقطعه اثواب ایله صندوقه وضع
اولنسه اول اثوابه کووه و اغاج قوردی دوشمز ارسلانك دیشنی برکیمسه کتورسه دیش اغریسندن
امین اولور ارسلانك یاغنی برکیمسه اللرینه وایاقلرینه سورسه صوغقدن امین اولور اندن اعضاسنه
سورسه کهله دن امین اولور ارسلانك قویروغنی برکیمسه کتورسه برکیمسه نك حیله سی اکا تأثیر
ایتمز (هرمس ایتدی ارسلانك دریسی اوزرینه اوتورمق بواسیر مرضنه ونقرس مرضی که
ایاقده اولور انلری کیدررر (ینه هرمس ایتدی ارسلانك انکینك یاغندن برکیمسه آلوب کول
یاغی ایله قارشدیروب یوزینه سورسه ملوکلره وجمیع ناسه مهابتلو اولور (طبری ایتدی ارسلانك
اودیله سورمه لنمك کوزی کسکنلندیرر والله اعلم (التعبیر) رؤیا تعبیر یدر ارسلان دوشده شول
سلطاندرکه طوتمسی شدید وظالم وجابر ومالدن برشی صاحبنه قویمیوب اخذ ایتمکله مسلط
اولوب کندودن دوستی و دشمنی امین اولمیه ورؤیانك تعبیری عدوی مسلط ایله
اولور بعضیجه مونه دخی دلالت ایدر زیرا ارسلان روحلری چیقرر و بعضیجه ارسلانی کورمك
مریضك صحتنه دلالت ایدر برکیمسه ارسلانی رؤیاسنده کوروب کویا کورمامش کبی فرار ایلسه
اول کیمسه خوف ایتدیکندن خلاص اولوب حکمت وعلمه نائل اولور زیرا حق تعالینك
قول شریفنده (ففررت منکم لما خفتکم فوهب لی ربی حکما وجعلنی من المرسلین) حضرت موسی
علیه السلامدن حکایت کلدی ای قوم بن سزلردن خوف ایتدیکم ایچون سزدن قاچدم حق
تعالی بکا حکمت هبه ایدوب بنی پیغمبرلردن قیلدی دیمکدر (اکر ارسلان برکیمسه یی قارشولیوب
اول دخی فرار ایتمش اولسه ینه علم وحکمته ذی سلطاندن نائل اولوب بعده هلاك ومرضندن نجات
بولور برکیمسه ارسلانی کورسه که ارسلان کندویی یاتورر لکن قتل ایتمز اول کیمسه یی دائم حمی طوتار
زیرا ارسلانی حضرت نوح علیه السلام له سفینه ده ایکن حمای دائمه طوتمشیدی مقدما ذکر
اولنمشدر یاخود اول کیمسه زندانه کیرر زیرا حمی حق تعالینك زندانیدر بعضیجه ارسلانك
یاتورمسی مرضه دلالت ایدر برکیمسه ارسلانك قیلندن یاکوکندن یااتندن الدیغنی کورسه
اول کیمسه پادشاهدن یادشمندن ماله نائل اولور برکیمسه ارسلانه خوف ایده رك بندیکنی کورسه
اول کیمسه بربلاده واقع اولور اکر خوف ایتمدیسه دشمنی قهر اولور ارسلانه قوجوشوب یاتسه
حال بوکه خوف ایتمیور دشمندن امین اولور برکیمسه ارسلانی ناس اوزرینه صیچرار کورسه
پادشاه رعایاسنه ظلم ایدر برکیمسه ارسلانك باشنی اکل ایتدیکنی کورسه ملکه نائل اولور برکیمسه
ارسلانی کودوکنی کورسه ظالم پادشاه ایله قرنداشلق ایدر برکیمسه ارسلانك انوکنی قوجاغنه
الدیغنی کورسه اکر خاتونی حامل اولسه اوغلان طوغورر اکر خاتون حامل دکل ایسه برامیرك ولدینی
قوجاغنده کتورر (ابن سیرین رحمة الله علیه تعبیر ایتدیکی کبی برکیمسه ارسلان کندویی زیارت
ایتدیکنی کورسه اول کیمسه خسته اولور برکیمسه ارسلان کندویی قتل ایتدیکنی کورسه اکر

اول کیمسه قول ایسه آزاد اولور اکر قول دکل ایسه سلطاندن کندویه خوف حاصل اولور
ارسلانك موتی سلطاندن تهدیده دلالت ایدر برکیمسه ارسلان کندویه تملق ونیاز ایتدیکنی
کورسه یدنده امور عجیبه جاریه اولور بعضیجه اعدانك قهرینه دلالت ایدر والله اعلم (تمه)
بحثك تمه سیدر امام شافعی رحمه الله ایتدی اکر علم کلامك که علم عقایددر حیفلری ناسك معلومی
اولسه ارسلاندن فرار ایدرکبی ناس اندن فرار ایدردی (احیاء العلوم آدلو کتابده ایتدی اکر
سن دیرایسك جدال وعلم کلامی اوکرنمك مذمومدر نجوم علمنی اوکرنمك کبی یاخود مباحدر یاخود
مندوبدر معلوم اولسونکه ناس ایچون بو مقامده کفتکو واردر بعضیلر ایتدی بدعتدر
وحرامدر بر عبد حق تعالی یه شرکدن غیری جمله کناهلر ایله کلمك علم کلامده کثرت کلام ایله
کلمکدن عند الله خیرلیدر دخی بعضیلر ایتدی تعلم علم کلام واجبدر وفرض کفایه در یاخود
فرض عیندر دخی افضل اعمالدندر حق تعالی یه یقینلغك اعلاسیدر دخی علم کلام علم توحیدی
تحقیق ایدیجیدر وانده خطا دیندن اضلالدر (امام شافعی ومالك واحمد حنبلی وجمله اهل
حدیث علم نجوم کبی علم کلامی تعلمك مذمومیتنه ذاهب اولنلردندر (ابن ابی الاعلی ایتدی
کونلرده برکون شافعیدن استماع ایتدم معتزله نك متکلملرندن حفص الفرد نام کیمسه ایله مباحثه
ایدردی ایتدی حق تعالی یه شرکدن غیری جمله کناهلر ایله وارمق علم کلامدن برشی ایله وارمقدن
خیرلیدر (ینه شافعی ایتدی اهل کلامك بعض شیئلرینه مطلع اولدمکه بن انی ابدی خیرظن
ایتمدم برکیمسه حق تعالینك شرکدن غیری هر نهی ایتدیکنه مبتلا اولمق علم کلامده مناظره
ومباحثه ایتمکدن عند الله خیرلیدر (کرابیسی حکایه ایتدیکه شافعی علم عقایددن برشیئدن سؤال
اولندقده غضب ایدوب سن شوشیئی حفص الفرده وانك مصاحبلرینه که حق جل وعلا انلری
خور وذلیل ورسوای ایلسون سؤال ایت دیدی وقتا که امام شافعی خسته اولدقده حفص الفرد
یانینه کلوب شافعی حضرتلرینه بن کیم دیدکده شافعی ایتدی سن حفص الفردسین حق
تعالی سنی ایچنده اولدیغك کلامدن حفظ ایتمیونکه اول حالدن توبه ایدسن (ینه شافعی ایتدی
برکیمسه دن استماع ایتسمکه اول کیمسه اسم مسمانك عینیدر یاخود مسمانك غیریدر دیو سویلیه
بن شهادت ایدرمکه اول کیمسه اهل کلامدندر ودینی یوقدر (وینه شافعی ایتدی اهل کلام
حقنده بنم حکمم انلری ضرب وعشایر وقبائله تشهیر وسنت رسولی ترك ایدوب کلامی طوتنك
جزاسی بودر دیمکدر (امام احمد حنبلی ایتدی صاحب کلام ابدی فلاح بولماز ودخی سن برکیمسه یی
علم کلامده بحث ایدرکورر ایسك البته انك قلبنده برمرض واردر دیوب ذمنده اولقدر مبالغه
ایتدیکه حتی محاسبی نام زاهد اهل بدعتك ردینه متعلق علم کلامده برکتاب تألیف ایتمکله بوقدر
زاهد وتقواسی وار ایکن هجرت ایتدی (امام احمد حنبلی اول زاهده ایتدی ویحك یعنی رحمت
سکا انلرك بدعت اولدقلرینی بن ساکه ابتدا حکایت ایتدممی که سن انلری ینه رد ایتدك ناس
سنك کتابکی کتورر اهل بدعتك کلاملرینی مطالعه وتفکر ایدرلر اول کتاب انلرك مناظره
وبحثلرینه سبب اولور (وینه احمد حنبلی ایتدی علم کلامك علماسی زندیقلردر اهل لغت زندیقه
معانی کثیره ویرمشلردر (امام مالك ایتدی اهل بدعتك واهل اهوانك شهادتی جائزدکلدر اصحاب
مالکدن بعضیلر بونك تأویلنده ایتدیلرکه اهل اهوادن مراد علم کلامده کثرت کلام ایدنلردر
قنغی مذهبدن اولورسه اولسون (ابو یوسف ایتدی برکیمسه علم کلامی بیلمك طلب ایلسه زندیق
اولور اهل حدیثك سلفلرینده بونك اوزرینه اتفاق ایدوب ودخی زیاده تشدید ایتدیلر اهل
کلامدن آخر فرق دلیل کتوردیلرکه کلامدن محذورلی اولان اکر جوهر وعرض لفظلری
اولسه بو اصطلاحات غریبه یی زمانلری قریب اولدیغندن اصحاب رضی الله تعالی عنهم ایتمدیلر

علومدن بر علم يوقدر الا اكلمق ايچون انده اصطلاحلر احداث اولنمشدر حديث وتفسير
وفقهده صورت نادره لر وصفندن كه انلرك نادرلكنده اتفاق اولنور نقدر نادر ايسه وقوعات
كوني ايچون ادخار وحفظ اولنور و ياخود خاطري تجربه ايتمكلك ايچون حفظ اولنور بزلر دخي
انلر كبي حاجتمز واقع اولور ديو حاجت يوللريني ترتيب ايدهرز شبهه لري دور ايدوب واهل
بدعتلرك حركتلري ايچون ياخود ذهنلريني تجربه ايتمكلك ايچون ياخود حجت ادخار ايتمكلك ايچون
حتي اول كيمسه اول حجته بداهت وارتجال اوزره محتاج اولدقده اول حجتدن عاجز اولميه شول
كيمسه كبي كه قتالدن اول سلاحي حاضر ايدر يوم قتال ايچون (قائل ايدي سنك عندكده بو بحثده
مختار اولان نهدر معلوم اولسونكه بو بحثده حق اولان كل حالده ذميله سويلمك ياخود كل حالده
مدحيله سويلمك خطادر بو بحثده تفصيلدن لازمدر ابتدا معلوم اولسونكه برشي حرام لذاته اولور
خمر ايله مردار اولمش كبي ذاتيله مراد ايدهرز كه حرام اولمغنك سببي ذاتنده بولنان وصف اوله كه سكر
ويرمك وهلاك ايدر بزلر بوندن سؤال اولنسق حرامدر ديو اطلاق ايدرز مردار اولمشك مضطراق
وقتنده مباح اولديغنه التفات ايتمزز انسانك چينه دوكي بوغازندن كچرمك ايچون خمردن غيري نسنه
اولماسه خمر طاتمهلك مباح اولديغنه التفات ايتمزز دخي حرام لغيري يه ده التفات ايتمزز كه قرنداشنك
بيع ايتديكني مخيرلك وقتنده تكرار آخره بيع ايتمك كبي واذان اوقونديغي وقت بيع ايتمك كبي وبلچغي
اكل ايتمك كبي زيرا بلچغي اكلده ضرر اولديغندن حرامدر بو ضرري اولاني اكلك حرام
اولديغي ايكي قسمدر بريسي كرك قليل وكرك كثير اكلي حرامدر ديو اطلاق اولنور سم كبي كه
قليل وكثيري مهلكدر وبريسي اكلي ضرر ويرر وحرامدر بويله اولانه مباح اطلاق ايدرز عسل كبي
عسلي چوق اكل ايتمك حرارتلي آدمه ضرر ويرر بالحجي چوق اكل ايتمك كبي ايمدي خمرك اوزرينه
حرام اطلاق وعسلك اوزرينه حلال اطلاقي غالب اولان حاللرينه كوره در برشي اولسه كه انده
احواللري قارشولشمش اوله علم كلامه عودت ايدوب اول شيئي تفصيل ايتمك اولي در مثلا علم كلامده
منفعت ومضرت واردر وعلم كلام انتفاع وقتنده منفعتي اعتباريله حلالدر ياخود مندوب البه
ياخود واجبدر حقيقت حالك اقتضا ايتديكي علم كلام مضرتي وقتنده مضرتي اعتباريله
حرامدر علم كلامك مضرتي شبهه ايراث ايتمكدر دخي عقايدي تحريك ايتمكدر دخي عقايدي
جزم وتصميمدن ازاله ايتمكدر بو علمك شبهه ايراث ايدوب وعقايدي تحريك دخي جزمي ازاله
ايتديكي انسانه ابتداء امرده حاصل اولور ياخود علم عقايدك مضرتي مشكوك دليلاره رجوع
ايتدرمكدر كه اشخاص اول دليلده اختلاف ايدرلر شو احواللري اعتقادده ضرر ويرر دخي علم
كلامك ينه برضرري واردر كه اهل بدعتك عقايديني تأكيد وانلرك درونلرنده تثبيت ايتمكدر
شول حيثيت ايله درونلرنده ثابت اولورسه كه دعوالري منبعث اولوب بو علمك اوزرينه اصرارا
حرصلري مشتد اولور بو ضرر منازعه يي ايراث ايدن تعصب انك واسطه سيله حاصل اولور
علم عقايدك منفعتلري ظن اولنور كه بو علمك فائده سي حقيقتلري كشف اولديغي وجه اوزره
بيلمكدر هيهات بو ايسه بعيد اولدي (بلكه بو علمك منفعتي برشيدر يعني عوامك عقيده سني كوزليوب
واهل بدعتك انواع نزاع ايله تشويشاتندن حفظدر عوام ايسه انتقاللري ضعيف اولمغله اهل
بدعتك منازعه سندن انديشه ده قالورلر وجمله انسان صحيح عقايد ايله عبادت ايتمليكه اول
عقايده سلف اجماع ايتمشيدي علمالر اول عوامك عقايدلريني اهل بدعتك تلبيساتلرندن حفظ
ايله سعي ايدرلر (علمانك بو سعيي فروض كفايه لردندر قاضيلرك و واليلرك اموال وسائر حقوقي
وغيريلري حفظ وحراستلري فروض كفايه دن اولديغي كبي علما علم كلامك نشرينه واول علمي
تدريسه واندن بحثه مستعد اولماسه لر اول علم دائم اولماز بالكليه ترك اولنسه فراموش اولنور ايدي

ومجرد طبع انسانده تعليم ايتمدكجه اهل بدعتك شبهه سني حل ايتمكه كفايت يوقدر بويله اولنجه
بو علمده تدريس ايتمك ينه فرض كفايه دن اولمق لايق اولور (لكن عوامه تدريس ايتمك صواب دكلدر
فقه وتفسير تدريس ايتمك كبي زيرا علم كلام دوا مثللودر فقه شريف غدا مثللودر غدانك ضرري
محذور دكلدر دوانك ضرري محذوردر (اكر سؤال اولنورسه كه برجماعت توحيد علم كلامك
اصطلاحلرندن عبارتدر وطريق مجادله يي معرفتدر وخصملرك مناقضه لريني احاطه در وسؤالي
تكثير وشبهه ايراث وخصملري الزام ايده جك كلاملري تأليف وسويلمكه قدرتدر ديوب حتي انلردن
برطائفه كنديلري نفسلريني اهل عدل واهل توحيد ديو لقبلديلر (معلومك اولسونكه توحيد اخرامردن
عبارتدر كه اكثر متكلمين اني فهم ايتمز وفهم ايتديلر ايسه ده اول امر ايله متصف دكللردر (اول امر
بودر كه امورك كلبسني حق تعاليدن بيله سين سببلرينه وواسطه لرينه التفاتي قطع ايتمك طريقيله
ودخي خير وشري الحق الله تعاليدن بيله سين بويله اولمق مقام شريفدر توحيد برجوهر نفيسدر كه
كندونك ايكي قبوغي واردر ايچي ايكيسنك ايچنده در (اولكي قبوغي لسانك ايله لا اله الا الله
ديمكدر بوكا توحيد تسميه اولنور كه نصارانك تصريح ايتدكلري تثليثه مناقضدر لكن بو توحيد
سري آشكاره سنه مخالف اولان منافقدنده صادر اولور (ايكنجي قبوغي اول توحيدك مفهومنه
مخالف قلبنده برشي اولميوب قلبك ظاهري اول توحيده اعتقادي واكا تصديقي مشتمل اولمقدر
عالم خلقك توحيدي بودر علماء متكلمين مقدما ذكر اولنديغي كبي اهل بدعتك تشويشندن
بو قبوغي حافظلردر ناس توحيد اسمني بو ايكي قبوغه تخصيص واول قبوغك ايچني ترك ايدوب
بالكليه اهمال ايتديلر (ايچي ساده توحيددر بو توحيد سببلره وواسطه لره التفاتي قطع ايتمك طريقيله
امورك كلبسني حق تعاليدن بيلمكدر وعبادتي يالكز كندويه ايتمك ايله حق تعالي يه عبادت ايدوب
غيره عبادت ايتمامكدر هوايه تبعيت ايتمك بو توحيددن اخراج ايدر وهر بر هواسنه تابع اولان
هواسني معبود طوتمشدر (قال الله تعالي افرأيت من اتخذ الهه هواه) يعني حق تعالي ايتدي يا محمد
سن كورمدكمي شول كيمسه يي كه هواسني آله طوتدي دخي پيغمبريمز صلي الله تعالي عليه وسلم ايتدي
(ابغض اله عبد في الارض عند الله هو الهوى) يعني قوللك يرده اولان الهه لرينك عند الله
مبغوضي هواسيدر تحقيق اوزره بر كيمسه تأمل ايلسه معلومي اولور پوته عبادت ايدن پوته عبادت
ايتميوب كندو هواسنه عبادت ايدر زيرا انك نفسي باباليري دينه مائله در بو ميله اتباع ايدر ونفسك
بو عادتلرينه تابع وبوكا ميل ايتمسي هوي تعبير اولنان معنالرك بريدر مخلوقك اوزرينه غضب
ايتمك ومخلوقه التفات ايتمك بو توحيددن چيقارر بر كيمسه كه كلبسني الله تعاليدن بيله ناهموار
ايش ايدنجه غيرك اوزرينه توجهله غضب ايدر وذكر اولنان توحيد بو مقامدن عبارتدر
وبو مقام صديقلر مقاملريدر سن نظر ايله ايشلديككه وقنغي قشره قناعت ايتديككه مؤمن
موحد شول كيمسه در كه كوروب بيلمز الا واحدي بيلور يوزيني دوندرمز الا اكا دوندير يعني قلبنك
يوزيني مخصوص الله تعالي يه دوندير انتهى الكلام (مصنف ايتدي علم توحيدده جوهر الفرد
آدلو كتابده بر مقدار كلام ايله بو مقام اوزرينه تكلم ايتدم كه نفيسه شفا ويرر والتباسي ازاله
ايدر شيع حاصل اولور كلام طويلدر كه اصحاب كرام وعلماء عظام رضي الله تعالي عنهم حضرتلرينك
اقوالندن جمع ايتدم اكا مراجعت اولنسون كتاب توحيددن باب خامسك جزء ثالثنده در
فليراجع (دخي معلومك اولسونكه مقدم مرور ايتديكه علم نجومي تعلم مذمومدر بزيرز كه رسول
اكرم صلي الله تعالي عليه وسلمدن تحقيق روايت اولنديكه (اذا ذكر القدر فامسكوا واذا ذكر
اصحابي فامسكوا واذا ذكر النجوم فامسكوا) يعني پيغمبريمز ايتدي قدر بحثي ذكر اولنورسه لسانكزي
طوتك طورك اصحابم ذكر اولنورسه سز انلرك يينلرنده ناشايسته اولان نسنه لردن زبانكزي طوتك

طورك نجوم ذكر اولنورسه اكا احكام نسبت ايتدرميوب اسانكزی طوتك طورك (وينه
صلی الله تعالی عليه وسلم ايتدی (اخاف علی امتی بعدی ثلاثا حيف الائمة وايمان بالنجوم وتكذيب
بالقدر) يعنی امتم اوزرينه بندنصكره اوج شی ايچون خوف ايدرمكه پادشاهلرك ظلمی ونجومه
ايمان كتورمك وتقديری تكذيب ايتمكدر (عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ايتدی علم نجومی تعلم
ايدك برده و بحرده انكله يزره هدايت اوله جق قدر بعده امساك ايلك بوندن منع ايتدی اوج
وجهدن ايچون (اولكی وجه علم نجوم اكثر خلقه مضردر شول اثرلر يلدزلرك سيری عقبنده حادث
اولور ديو انلره القا اولنسه انلرك نفسلرنده واقع اولور كه تحقيق يلدزلر تأثير ايد يجيدر و يلدزلر
الهه مدبره در زيرا يلدزلر جواهر شريفهٔ سماويه در ديو قلبده اول يلدزلرك وقوعی عظيم اولور قلب
اول يلدزلره قارشمش اولديغی حالده باقی قالوب شری وخيری يلدزلر طرفندن محدود وانلردن رجا
اولنمش كورر حق تعالينك ذكرنی قلبدن محو ايدر زيرا ضعيف العقايد اولان كندی نظرينی
واسطه يه قصر ايدر عالم راسخ شول كيمسه در كه شمس وقمر ونجوم حق تعالينك امرينه مسخرلردر
ديو مطلع اولور (ايكنجی وجه تحقيقا نجومك احكاملری ساده تخميندر يقينا وظنا هر براشخاص مدرك
دكلدر علم نجومله حكم جهل ايله حكمدر علم نجومك ذمی حقنده اولديغی جهل اولديغی حيثيت ايله در
علم اولديغی حيثيت ايله دكلدر تحقيق بو علم نجوم حكايه اولنديغی برده (حضرت ادريس
عليه السلام علم اولمشيدی لكن فراموش اولندی ومنجمك اصابتنده اتفاق اولنسه نادرا لكنك
اوزرينه در واتفاقيدر زيرا منجم ازكره بعض اسباب اوزرينه مطلع اولور اول اسبابلر عقبنده
سبب حاصل اولماز الا برقاج شروطدنصكره حاصل اولور كه اول شروطلره مطلع اولمق بشرك
قدرتنده دكلدر اكر حق تعالينك تقديری باقی قلان سببلره اتفاق ايدرسه اصابت واقعه اولور
هيچ تقدير ايتمزسه خطا ايدوب مصادف اولماز (علم نجوم انسانك تخمينی كبی اولور كه بوكون
يغمور يغارنه وقت غيمی طاغلردن كلوب مجتمع كوردكده ظنی حركت ايدر يغموره واز كره شمس ايله
نهار حرارتنوب غيم طاغيلور واز كره ده بوكه مغاير ده اولور مجرد غيم يغمورك كلسنه كافی
دكلدر واسبابك بقيه سی كوريلوب بيلنمزينه بونك كبيدر كيجنك تخمينيكه رياحده عادتندن
تأليف ايتديكنك اوزرينه اعتماد ايدوب سفينه سالم اولوردينه تخمين ايدر اول رياحلر اسباب
خفيه دركه كيجی اكا مطلع اولماز بعضيجه تخميننده اصابت ايدوب بعضيجه خطا ايدر شو
علتلر ناسی نجومدن منع ايدر (اوچنجی وجه تحقيق بو علم نجومده فائده يوقدر علم نجومك احوالنك
اقلی فضوله طالمقدر كه غنا ويرمز وانسانك قطعه لرينك زياده نفيسی اولان عمری ضايع ايدر
فائده سنك نهايتی خسراندر تحقيق رسول الله صلی الله عليه وسلم شول رجله كه ناس اوزرينه
جمع اولمشلر ايدی مرور ايدوب ايتدی (ماهذا) يعنی بو كمدر ناس ايتدی بلیجی آدمدر پيغمبريمز
ايتدی (بماذا) نه شی بيلور ناس ايتدی شعر وعربك نسبلرينی ينه پيغمبريمز ايتدی (علم لاينفع وجهل
لايضر وقال انما العلم آية محكمة اوسنة قائمة اوفريضة عادلة) يعنی نفع ويرمز علمدر وضرر ويرمز
جهلدر ديوب بنهايتی علم دكلدر الا آية محكمه در وسنة قائمه در وفريضهٔ عادله در بوتقديرجه
علم نجومه وبوكا مشابه اولنلردن غيريلره شروع ايتمك ضرورته شدت وسرعت ايله داخل
اولمقدر وفائده سز اولان جهالته طالمقدر المقدر كائن احتراز ممكن دكلدر (علم طب بونك
خلافنجه دركه اكا حاجت اقتضا ايدر واكثر دليللری مطلع اولنه جق شيلردندر (وتعبير رؤيا
دخی خلافنجه در نقدر تخمين ايسه ده زيرا تعبير نبوتك قرق التی جزلرندن برجزدر واندن برضرر
يوقدر بو يله اولديغندن شو ايكی علمك نقلنی شوكتابمزده كثير ايتدك بو ايكی علمه احتياج ضروريدر
و بو ايكی علمده خطا قليلدر و بو ايكی علمك اكثر دليللرينه اطلاع ممكندر (ذكر اولنان واقعه وتعبير
نبوتك قرق التی جزندن برجز اولديغی بو يله دركه حضرت پيغمبر بعد النبوه وحيدن مقدم التی آی
مقداری رؤيا ايله عمل ايتدی بعده نبوت كالمه اولدی يكرمی اوچ يل وحی ايله عامل اولدی پس التی آی

يكرمی اوچ يلك قرق التی جزندن برجزدر زيرا يكرمی اوچ يل تنصيف اولنسه قرق التی بلوك اولوب هر بر
بلوك التی آی اولور ونبوت قرق التی بلوك اولور (الابل) بانك كسريله و بعض تخفيف ايچون ساكن
قيلنوردوه در ابل اسم مفرددر جمعنده اطلاق اولنور جمع دكلدر واسم جمعده دكلدر دوه جنسنك
اوزرينه دلالت ايدر ابن سيده بو يله ديدی جوهری ايتدی بو ابل لفظنك كندی لفظندن مفردی
يوقدر وكندی مؤنث لفظيدر زيرا اسم جمع اولان لفظلر كه انلرك لفظلرندن مفردی اولميه انلره مؤنث
لفظيدر آدميلرك غيری ايچون استعمال اولنورسه تأنيثی لازمدر سن اول اسمی تصغير ايتسك
اكا ها ادخال ايدوب ابيلة وغنيمة ديرسن ودخی بونلر مثليلرده و بعضيجه ناس ابل ايچون بانك
سكونيله ابل ديديلر ذكر اولنديغی كبی جمع ابال در ياء نسبيه ايله ابلی دربانك فتحيله (ابن ماجه
عروة البارقيدن روايت ايتديكه نبی محترم صلی الله تعالی عليه وسلم ايتدی (الابل عز لاهلها
والغنم بركة والخير معقود فی نواصی الخيل الی يوم القيمة) دوه صاحبنه عزتدر غنم بركتدر آتك
النده يوم قيامته دك خير معقوددر ديمكدر وهبك حديثنده كلديكه (لقد تأبل آدم علی ابنه المقتول
كذا وكذا عاما لم يصب حوی) يعنی حضرت آدم عليه السلام قتل اولنان اوغلی قابلك اوزرينه
برقاج سنه حضرت حوايه تقرب دن ابا ايدوب جماع ايلمديكه حضرت آدم حوادن وحشت ايلدی
دخی دوه يه بنات الليل ده اطلاق اولنور دخی دوه نك مذكرنه ومؤنثنه بعير ده اطلاق اولنور اكر
بورنی كسك اولسه ابعرة و بعران جمعلريدر ياشلی دوه يه شارفه دينور جمعی شرفدر ايكی اوركجلی
دوه يه قرابل دينور دوه حيوانات عجيبه دندر لكن ناس دوه يی اكثريا كوردكلرنده انلرك كوزندن
دوه نك عجيب اولديغی كتمشدر دوه عظيم الجسم وسريع الانقياددر حمل ثقيل ايله يوقاری قالقار
دوه قيوو بريلوب زمامنی برفاره طوتوب كيتسه دوه آردنجه كيدر ودوه نك اوزرينه بيت طوتيلوب
انسان بيتنده اوتوردكبی مأكولی ومشروبی وملبوسی وظروفی ويصدقلری ايله اوزرنده اوتورر
واول بيتك اوزرينه سقف دخی ايدر حال بوكه بو احواللرك كابسنده دوه يورر بو يله اولديغندن
حق تعالی كلام قديمنده بيوردی (افلاينظرون الی الابل كيف خلقت) انسان نظر عبرت ايله
دوه يه نظر ايتمزميكه دوه نه كيفيت ايله خلق اولندی شول خلق ايله كه حق تعالينك قدرتنه
وحسن تدبيرينه دلالت ايدر ديمكدر حق تعالی دوه نك بوينی طويل خلق ايتدی يوكلرده مقيم
اولسون ايچون (بعض حكمادن روايت اولنديكه انلرك ولايتنده دوه اولمامغله دوه دن وخلقتنك
عجايبلغندن كندويه خبر ويرلدكده برساعت فكر ايدوب ايتديكه انك بوينی اوزون اولمق كرك
دخی شول وقتده كه حق تعالی دوه يی سفينهٔ بر ايتمك مراد ايتدی دوه يی صوسيزلغه صبر ايديجی
قيلديكه اون كون قدر صوسيزلغه تحمل ايدر دخی دوه يی آخر حيوانك اكل ايتمديكی جمله
يرلرده كی نباتاتی اكل ايديجی قيلدی (سعيد بن جبيردن روايت اولنديكه سعيد ايتدی شريح
قاضی يه بريره كيدركن ملاقی اولوب اكا ايتدم كه نره كيدرسين شريح ايتدی جو پلوكه كيدرم بن
ايتدم چو پلكده نه اشلرسين شريح ايتدی دوه يه نظر ايدرمكه نيجه خلق اولندی دخی حق تعالی
ايتدی (وعليها وعلی الفلك تحملون) سزلر دوه لره وسفينه يه حمل اولنور سز ديمكدر حق
تعالی دوه نك ذكرينی سفينه يه مقارن قيلدی زيرا دوه لر سفينهٔ بردر نتكيم ذوالرمه ايتدی
(سفينة بر تحت خدی زمامها * يريد صيدح التی يخاطبها * يعنی سفينهٔ برك زمامی يكاغی
التنده دركه شاعر سفينهٔ بر ايله صيدح تعبير اولنان شول ناقه يی مراد ايدركه مصرع ثانيده
اكا خطاب ايتمشيدی * سمعت الناس ينتجعون غيثا * فقلت لصيدح انتجعی بلالا * يعنی ناسدن
استماع ايتديمكه ناس يغمور طلب ايدرلر بن صيدحه ايتدم سن دخی ای صيدح صو طلب ايله
لفظ صيدح ديشی دوه نك اسميدر بو بيتی سيبويه دخی انشاد ايدوب ناس لفظينك حكاية مرفوع
اوقونمسنی روايت ايتديكه اول كلمه يی ناس استماع ايتدی ديمك اولور وغيريلر نصبنی روايت ايتديلر كه

بن ناسدن استماع ایتدم دیمك اولور هر برینك وجهی واردر ضاد معجمه بخشنده صیدحك ذکری
کلور ان شاء الله تعالی دوه صو یه اون کون صبر ایدر حمل ثقیل ایله قالقمقده نفعی اولسون دیو
حق تعالی دوه نك بوینی طویل خلق ایتدی حدیثده کلدیکه (لاتسبوا الابل فان فیها
رقوی الدم) یعنی سزلر دوه یه سب ایتمك زیرا دوه دیت یرینه ویریلوب دولر ایله قانلرمنع اولوب
قانك دمی اقتدن منع اولنور فصیحك عبارتی بودر (وینه حدیثده کلدیکه (لاتسبوا الابل فانها
من نفس الله تعالی) یعنی سزلر دوه یه سب ایتمکز زیرا دوه حق تعالینك ناس اوزرینه توسیع
ایتدیکی نعمتلرندندر ابن سیده بو یله حکایه ایلدی (دخی شونیده روایت ایتدیکه بزلر بیلورز
(لاتسبوا الریح فانها من نفس الرحمن) یعنی سزلر ریحه سب ایتمکز زیرا ریح حق تعالینك
نعمتلرندندر صحیحینده ابو موسی الاشعری رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم ایتدی (تعاهدوا القرأن فو الذی نفس محمد بیده لهو اشد تفلتا من الابل من
عقلها) سزلر قرآن عظیمه ملازمت ایدك شول ذات کریم حقیچونکه محمدك نفسی قبضهٔ
قدرتنده در قرآن عظیمك خاطردن چیقوب انتقال ایتمسی ایاغی طوشقلی دوه نك قاچمسندن زیاده
شدتلیدر (وصحیحینده ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم ایتدی (انما مثل القرأن کمثل المعقلة ان تعاهد ها صاحبها علی عقلها امسکها
وان غفلها ذهبت اذا قام صاحب القرأن یقرؤه باللیل والنهار ذکره واذا لم یقرأه نسیه) یعنی قرآن
عظیمك مثلی شول طوشقلی دوه کبیدر که صاحبی اول طوشق اوزرینه انی ملازمت ایدرسه اوطوشق
دوه یی امساك ایدوب طوردورر اکر اندن غافل اولورسه چقار صاحب قرآن دخی لیل ونهار
مداومت ایدرسه تذکر ایدر بو یله ایتمزایسه نسیان واقع اولور (وینه صحیحینده ابن عمر رضی الله
تعالی عنهمادن روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (الناس کابل مائة
لاتجد فیها راحلة) یعنی انسادن شریف وغیریلر ورفیع وغیریلر امر دینده مساویلردر شول
یوز دوه نك برابر اولدقلری کبی که سن انلرده بوکه قابل دوه بولوب تحمیل ایتمه دلك بو حدیثك
معناسنك بیانی راء مهمله بخشنده کلور ان شاء الله تعالی (دوه برقاچ نوعدرکه برنوعی ارحبیه در
همداندن بنی ارحبه نسبت اولنمشدر ابن الصلاح ایتدی بونوع دوه یمن دوه سندندر
(ودودنك برنوعی شدقیه درکه شدقه منسوبدر نعمان بن منذرك براصلاح ارکك دوه سیدر
(وبرنوعی مجیدیه درکه یمنده مجده منسوب بردوه در مجد شرف دیمکدر (وبرنوعی شدینه درکه
برارکك دوه یه منسوبدر یاخود بربلده یه منسوبدر کفایه آدلو کتابده بویله دینمشدر (برنوعی
مهریه درکه مهرة بن جیدانه منسوبدر و بومهران بن جیدان برقبیله نك باباسیدر جمعی مهاری
کلور (ابن صلاح ایتدی امام غزالی مهره یه منسوب اولان دوه الجقدر دیدی لکن بویله دکلدر
(برنوعی عیدیه در عینك کسریله بودوه بنی عیده منسوبدرکه بنی عیدبنی مهره نك اقربالرندندر
صاحب کفایه بو یله دیمشدر (دوه دن برنوع دخی واردرکه اکا ابل وحشی تسمیه اولنور ناس
ایتدیلرکه بوجنس دوه عاد وثمود قومنك دوه لرندن باقی قالمشدر (ودوه دن برنوع که عبس تعبیر
اولنور بیاض تو یلی برلئ شدید دوه در (وبرنوع دخی شملال تعبیر اولنورکه خفیف دوه در
(وبرنوع یعمله تعبیر اولنورکه دائما عمل ایدن دوه در (وبرنوع دخی وجنا تعبیر اولنورکه شدید
ناقهٔ عظیمه در (وبرنوعی ناجیه تعبیر اولنورکه سریع دوه در (وبرنوع عوجا تعبیر اولنورکه آرق
دوه در وبرنوع شمرذله تعبیر اولنورکه اوزون دوه در وبرنوع دخی هجان تعبیر اولنورکه اق اوله
خوش دوه در (وبرنوع دخی کافك ضمیله کوما تعبیر اولنورکه اوركجی بیوك دیشی دوه در
(وبرنوعی حرف تعبیر اولنورارق دوه در نتکیم کعب بن زهیر ایتدی ٭حرف ابوها اخوها من مهجنة

وعمها خالها قود شملیل ٭قود بوینی اوزون دیمکدر شملیل سریع دیمکدر من مهجنة کوزل
هجین دوه لردن دیمکدر ابوها اخوها جمله سی اصلح اولمقده جنس واحد دیمکدر (ابوسعیددن
ابوعلی القالی بو یله نقل ایلدی بومعنای مجازیدر بعضیلر ایتدی بونك معناسی برارکك دوه
کندی اناسنه حمل ایدوب اندن حرف الناقه آدلو دوه حاصل اولسه اول ارکك دوه حرف ناقه نك
باباسیدر وقرنداشیدر وحرف ناقه نك اناسی اولان دوه آخر بیوك ارکك دوه نك قزی اولوب
بیوك دوه نك ایکی بیوك اوغلی اولسه که قرینه حمل ایتمکله بریسی حرف ناقه نك باباسیدر وبریسی
حرف ناقه نك باباسی طرفندن عمیسی واناسنك قرنداشی اولدیغی جهتدن دایسیدر بومعنای
حقیقیسیدر و بوکیفیت عرب عندنده اکرم نتاجدر کعبك حسن وجید اولان کلامندندر شو
قولیکه ٭ لوکنت اعجب من شئ لاعجبنی ٭ سعی الفتی وهو مخبوءله القدر ٭ یعنی بن برشی ایچون
تعجب ایدر اولسم شول یکدك سعیی بکا عجب ویرر که تقدیر خدا انی خائب خاسر قویمشیدی
٭ یسعی الفتی لامور لیس یدرکها ٭ یعنی یکت اموره سعی ایدرکه اکا یتشمیجکدر ٭ فالنفس
واحدة والهم منتشر ٭نفس انسان بردر اما غم وغصه طاغلمشدرکه حزن کونا کوندر ٭ والمرء
ماعاش ممدوده امل ٭ لاتنتهی العین حتی ینتهی الاثر ٭ یعنی کشی صاغ اولدقجه دائم اولدیغی
طول املی واردر انسانك کوزی طویمز حتی موت کلمدکجه (طبایع حیوانده اصحاب کلام ایتدیلر
ارکك دوه کوکردیکی وقتده اولان حالت آخر ارکك حیوانلرده یوقدرکه انك خوی قبیح اولوب
کوپوکنی واوازینی اظهار ایدر اول حالده عادت اولنان حملنك اوچ قاتی تحمیل اولنسه کتورر
واکلی قلیل اولور اول حالده دوه نك اغزندن برقرمزی دری ظاهر اولورکه شقشقه دیرلر انی
دروندن چیقاروب اغزینك طرفندن انك ایله اوفورر انك نه شی اولدیغی بیلنمز (لیث ایتدی
بووجهله کوکرمك عربی اولنلرده اولور لکن بوقولده بحث واردر (علی بن ابی طالب رضی الله
تعالی عنه ایتدی چوق سویلشمك شیطانك شقاشقندندر یعنی دوه ده اولان شیدر حضرت علی
رضی الله تعالی عنه فصیح الکلام اولانی صیحه ایدن ارکك آته ولسانی شقشقه یه تشبیه
ایتدی حضرت حاکم فاطمه بنت قیسك حدیثندن روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه
وسلم فاطمه یه بیوردی (اما معاویة فصعلوك واما ابوجهم فانی اخاف علیك من شقاشقه) یعنی
معاویه فقیردر ابوجهم درسك سنك اوزریکه انك کوکرمسندن بن خوف ایدرم حدیثده
شقاشقه بووجه اوزره کلدی دوه سنه ده برکره دیشیسیله جمع اولور و بوجمعینده دیشینك
اوزرنده چوق وقت طورر و برقاچ دفعه بوحالتده انزال ایتمکله کندویه فتور وضعف کلور دیشی
دوه اوچ یاشنه بالغ اولسه یوکلنور بویله اولدیغندن اکا حقه تسمیه اولنور زیرا اول دوه حمله
مستحق اولور اصحاب کلام ایتدیلر دوه نك کینی آخر حیوانلردن زیاده در دخی دوه نك طبعنده
صبر وحمله وتوجه واردر صاحب منطق دوه اناسنه اشمز دیو ذکر ایدوب ایتدی زمان سلفده
برکیمسه دیشی دوه سنی برثوب ایله ستر ایدوب اول دوه نك ولدی اولان ارکك دوه یی اوزرینه
ارسال ایتمشیدی وقتاکه دوه بلدکده وارمیوب اول کیمسه یه کین ایدوب نهایتی اول کیمسه یی هلاك
ایتدی وآخر کیمسه دخی بونك کبی ایتمشیدی وقتاکه دوه کندونك اناسی اولدیغی بیلدکده کندی
نفسنی هلاك ایتدی دوه دن غیری هر برحیوانك اودی واردر دوه نك اودی اولمدیغندن صبری
کثیر اولوب ومنقاد اولدی انجق دوه نك جکرنده بردری کبی شی واردرکه اوده مشابهدر روانك
ایچنده یاشلق واردرکه اندن کوزه جکلسه کوزده کی عتیق برده یه نفع ویرردوه نك طبعنده دیکنلی
اوت خوش کلورکه انکله یغرسقلری طولمش اولسه انی هضم ایدرحال بوکه اکثریا انی آتش
دخی هضم وتلف ایتمز طائفهٔ عربك ذاهب اولدیغی تعجب اولنه جق عجایبدندرکه دوه لرینك

دوداقلرنده واياقلرنده تمرکی مثالی صاری صو یی آثار معروف مرض اصابت ایلسه بوکا شفا اولسون دیو آخر دوه یی طاغلرلر (نابغه نام کیمسه بومعناده سویلدی ﷺ وحملتنی ذنب امریء وترکته ﷺ یعنی برکیمسه نك جرمی بکا یوکلنوب صاحبنی ترك ایتدی ﷺ کذا الغر یکوی غیره وهو راتع ﷺ شول تمره کی مثالی مرضلی دوه کبیکه کندیچون آخر دوه طاغلنور حالا که کندی مرعاده یایلمقده در نابغه نك غیری دخی بوندن اخذ ایدوب ایتدی ﷺ غیری جنی و انا المعاقب فیکم ﷺ فکانی سبابة المتندم ﷺ یعنی بندن غیری برکیمسه جرم ایلسه ای قوم سزك ایچکزده بن عقاب اولنورم کویا بن شهادت برمغی اولمشمکه انك صنعی یوغیکن نادم اتی اصبرر (قاسم بن سلام عربك بوایشنی انکار ایتدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت ایتدیکی حدیثدن بر جماعت روایت ایتدیکه ابوهریره ایتدیکه بنی فزار قبیله سندن برکیمسه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه کلوب خاتونم برسیاه اوغلان طوغردی دیدکده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (هل لك من الابل) یعنی سنك دوه‌ك وارمی اول کیمسه ایتدی وارد ر پیغمبر ایتدی (فما لونها) یعنی اول دوه‌نك لونی نیجه در اول کیمسه ایتدی قرمزیدر پیغمبر ایتدی (هل فیها من اورق) یعنی اول دوه‌ده سیاهه مائل لون وارمیدر اول کیمسه ایتدی سیاه چلاق واردر نبی محترم صلی الله علیه وسلم ایتدی (هو ذاك) یعنی اوغلانده کی سیاهلق بوسیاهلقدر اول کیمسه ایتدی خاتون اول اوغلانی بکا کتوردی پیغمبر ایتدی (عسی ان یکون نزعه عرق) یعنی اول اوغلانه طمر چکمك کرك دیوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اول کیمسه‌یه اول اوغلانه بندن دکلدر دیمك ایچون رخصت ویرمدی بو حدیثده ذکر اولنان رجل ضمضم ابن قتاده‌در (ابوعمرو استیعابنده بونی ذکر ایتدی بو حدیثدن غیری روایتی یوقدر بعض سندلرده ضمضم تسمیه اولنان بودر و بو حدیثی برمقدار دخی زیادهٔ حسنه ایله عبد الغنی کندی روایت ایتدیکی حدیثده ذکر ایدوب ایتدی اول خاتون بنی عجل قبیله سندن برخاتون ایدی بنه بنی عجل قبیله سندن برقاج عورتلر مدینهٔ منوره شرف الله علی منورها یه کلد کلرنده اول سیاه اوغلانی طوغورن خاتونك احوالندن سؤال اولندقلرنده انلر ایتدیلر اوخاتونك بابالرنده برسیاه رجل واردر عبد الغنی ایتدی اول رجلك اسمی ضمضم بن قتادة العجلی در خطیب ابو بکر روایتنده ایتدی اول عورتلر جوابلرنده اول خاتونك بابالرنده برسیاه جده‌سی وارایدی دیدیلر (الحکم) دوه‌یه متعلق حکملردر قرأن عظیم ایله واجماع امت ایله دوه‌نك اکلی حلالدرکه حق تعالی بیوردی (احلت لکم بهیمة الانعام) یعنی ای مؤمنین حیواندن تفصیل اولندیغی محلده مأکول اللحم اولان سکز حیوان سزك ایچون حلال قیلندی (حضرت اسرائیل که یعقوب علیه السلامدر دوه‌نك لحمنی اکل وسودینی شرب ایتمکی نفسنه حرام قیلدیغی صحیح روایت اوزره همان کندونك اجتهادی اولدی سبب بوایدیکه کندی بریه‌ده ساکن اولمغله عرق النسادنیلن علته مبتلی اولدقده اکا یعنی اول مرضه دوه‌نك لحمندن وسودندن غیری ملایم نسنه بولمامغله دوه‌نك لحمنی وسودینی کندویه حرام قیلدی اسرائیل لفظ عبرانیدر (دوه‌نك لحمنی اکل ایتمکله آبدستك بوزلماسنده علما اختلاف ایدوب اکثر علما دوه‌نك لحمنی اکل ایتمکله آبدست بوزلماز دیو ذاهب اولدیلر باقیلر آبدستك بوزلمسنه ذاهب اولدیلر اولکینه ذاهب اولنلر خلفاء اربعه‌درکه ابو بکر وعمر وعثمان وعلی وابن مسعود وابی بن کعب وابن عباس وابوالدرداء وابوطلحة الانصاری وابوامامة الباهلی وعامر بن ربیعه رضی الله تعالی عنهم (وجمهور تابعین وشافعی ومالك وابوحنیفه وبونلرك اصحابی رحمهم الله تعالی حضرتلریدر آبدستك بوزلمسنه ذاهب اولنلردن ر احمد حنبلی واسحق بن راهویه ویحیی ابن یحیی وابن المنذر بن حزیمه‌که اصحاب شافعیه‌دن بیهقی دخی بوقولی اختیار ایتمشدر بوقول شافعینك دخی قدیم قولیدر بونك دلیلنك ذکری جیم بحثنده جزورده کلور ان شاء الله تعالی

(امام احمد رحمه الله‌دن دوه‌نك اوزنجی اکل اولنمقده ایکی روایت نقل اولندی وامام احمدك اصحابی ایچون دوه‌نك سودی ایچمك حقنده ایکی وجه واردر ودخی دوه صوله نیلن مکانده نماز قیلمق مکروهدر ابو داود وابن ماجه وترمذی عبد الرحمن بن ابی لیلی دن اول دخی براء بن العازبدن رضی الله تعالی عنهما روایت ایدوب ایتدیلرکه برا ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دوه‌نك لحمنی اکل ایتدکدنصکره آبدست آلمقدن سؤال اولندقده ایتدیکه (توضؤا منها) یعنی دوه‌نك لحومنی اکلدنصکره آبدست الك (ینه صلی الله تعالی علیه وسلم لحم غنمدن سؤال اولندقده ایتدی (لاوضؤ منها) یعنی قیون اتنی اکلدنصکره آبدسته حاجت یوقدر (وینه صلی الله تعالی علیه وسلم دوه‌نك جمع اولوب طوردقلری یرده نماز قیلمقدن سؤال اولندقده ایتدی (لاتصلوا فی مبارك الابل فانها من مأوی الشیاطین) یعنی دوه‌نك جمع اولدیغی یرده نماز قیلمك تحقیقا اول محل شیطانلرك محل ومأواسیدر دیمکدر دیو بیوردی (وینه صلی الله تعالی علیه وسلم قیونك جمع اولدیغی یرده نماز قیلمقدن سؤال اولندقده ایتدی (صلوا فیها فانها برکة) یعنی قیونك جمع اولدیغی اغلده نماز قیلك تحقیقا قیون برکتدر (نسائی وابن حبان عبد الله ابن معقلك حدیثندن روایت ایتدیلر نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (ان الابل خلقت من الشیاطین) یعنی دوه شیطاندن خلق اولنمشدر ابن حبان بو حدیثی دوه شیاطین ایله بیله خلق اولندی دیو تأویل ایتمشدر (دوه‌نك زکاتنك تفصیلی اکثرسنه دطشره‌ده رعی ایله اکتفا ایدن بش دوه‌نك زکاتی برقیوندر اون دوه‌نك زکاتی ایکی قیوندر اون بش دوه‌نك زکاتی اوچ قیوندر یکرمی دوه‌نك زکاتی درت قیوندر یکرمی بش دوه‌نك زکاتی بنت مخاض تعبیر اولنور بردیشی دوه‌در اوتوز التی اولورسه آنك زکاتی بنت لبون تعبیر اولنور بردیشی دوه‌در قرق التی دوه‌نك زکاتی حقه تعبیر اولنور بردیشی دوه‌در التمش بردوه‌نك زکاتی بنت جذعه تعبیر اولنور بردیشی دوه‌در یتمش التی دوه‌نك زکاتی بنت لبون دوه‌سنك ایکیسیدر طقسان بردوه‌نك زکاتی اولورسه حقه دوه سنك ایکیسیدر یوز یکرمی بردوه‌نك زکاتی بنت لبون دوه‌سنك اوچیدر بوعددنصکره هر برقرق دوه‌ده زکاتی بر بنت لبون دوه‌سیدر هر برالّی دوه‌دن زکاة برحقه دوه‌سیدر بنت مخاض بر یاشنده اولان دیشی دوه‌در بنت لبون ایکی یاشنده اولان دیشی دوه‌در حقه اوچ یاشنده اولان دیشی دوه‌در جذعه درت یاشنده اولان دیشی دوه‌در دوه‌نك زکاتنه ویریلان قیوندن بریاشنده اولان قیوندر یاخود ایکی یاشنده اولان کچیدر زکاتك باقی احکاملری مشهوره‌در (تتمه) متولی ایتدی برکیمسه برآخر آدمه بردوه وصیت ایلسه ارکك دوه یاخود دیشی دوه ویرلمك جائزدر اول کیمسه‌یه دوه‌نك کوشکی ویراسه یاخود بریاشنده ارکك دوه ویراسه اول کیمسه قبول ایتمك لازم دکلدر زیرا اکا دوه تعبیر اولنماز (الامثال) ضرب مثلدر مسلم وترمذی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیلرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (الناس کابل مائة لیس فیها راحلة) یعنی انساندن شریف وغیریلر ورفیع وغیریلر امر دینده مساویلردر شول یوز دوه‌نك برابر اولدقلری کبی که انلرده حمله قابل اولمیه راء مهمله بحثنده راحله ده معناسی کلور ان شاء الله تعالی (ناس ایتدیلر سزلری شتم کلام ایله طبوردم سزلر کیدك دوه کبی بعضیلر ایتدی بوکلامی سویلینك اولی کعب بن زهیر ابن ابی سلمیدر بو مثل کثیر الکلام اولان کیمسه ایچون ضرب اولنور (ینه ضرب مثل ایتدیلرکه نه کوزل بویله ایشه عرض اولنمش سن ای کوزل دوه بومثل ضرب اولنور شول کیمسه ایچونکه مأمور اولدیغی ایشی خوش ایده‌میه حضرت علی رضی الله تعالی عنه دخی بومثل ایله ضرب مثل ایتمشیدی دیو بیهقی وغیریلر روایت ایتدیلر (ینه ناس ایتدیلرکه ای دوه سن مکانکه عودت ایله بونك ایله کندی‌یه لازم اولان برشیدن فرار ایدن

كيمسه ايچون ضرب مثل اولنور (الخواص) دوه نك خاصه‌لريدر ابن زهير وغيريلر ايتدی سهيل ديدكلری يلدزی دوه كورسه اول ساعت هلاك اولور دوه نك لحمی وطاغ خرماسی بونلرك كلبسی الجقدر دوه نك يوكی احراق اولنوب سيلان ايدن قانك اوزرينه وضع اولنسه قانی قطع ايدر دوه ده كی كنه ديدكاری بوجك برعاشق كيمسه نك يكيند بغلنسه عشق زائل اولور سرخوش دوه‌نك بولندن ايچسه اول ساعت افاقت بولور دوه نك لحمی جماع ايتدكدنصكره بردخی جماع ايتمكی وآتی حركتده كلوب جماعه حريص اولمغی زياده ايدر دوه نك بولی جكرده اولان ورملره نفع ويرروجماعی زياده ايدردوه نك انجيكنك ايليكنی برپنبه ايچنده ياخود برمقداريوك ايچنده قيوب خاتون حيضدن پاك اولدقدنصكره اوچ كون كتوروب وجماع اولنسه اول خاتون حامله اولور مقدما حامل اولمش دكل ايسه‌ده بونك ذكری قاعده‌سی انسان لفظنك اوزرينه اولان كلامده بقنده كلور اطبا حاذقلری نسادن عاقر اولانی بونك ايله تعريف ايدرلر (لتعبير) رؤيا تعبيريدر اهل تعبير ايتديلر كه بركيمسه رؤياسنده دوه دن هجمه يعنی يوزدوه‌يه مالك اولديغنی كورسه قدر وشرف صاحبی اولان برجاعته ضابط اولوب مال فراوانه مالك اولمغه دلالت ايدر (ينه بوكا دلالت ايدر رؤياسنده ثله‌يه نائل اولمق يعنی برسوری قيونه مالك اولمق وراغيه‌يه نائل اولمق يعنی دوه‌يه مالك اولمق كتابده ذكر اولنان هجمه دوه دن يوزدوه‌يه نائل اولمق ديمكدر ثله برسوری قيون ديمكدر ثاغيه قيون ديمكدر راغيه دوه ديمكدر (ينه اهل تعبير ايتديلر بركيمسه رؤياسنده دوه‌يه مالك اولد يغنی كورسه دار عقباده حسنه‌يه نائل اولوب دينده واعتقادنده سلامته نائل اولور زيرا حق تعالی قرآن كريمنده بيورر ❊ افلاينظرون الی الابل كيف خلقت ❊ انسان نظر عبرت ايله دوه‌يه نظر ايتمزمی دوه نه كيفيت ايله خلق اولندی شول خلق ايله كه حق تعالينك كمال قدرتنه وحسن تدبيرينه دلالت ايدر ديمكدر بركيمسه بن رؤيامده دوه‌لر كوردم ديسه بعضيجه اعمال سيئه‌يه دلالت ايدر زيرا حق تعالی بيوردی (ولايدخلون الجنة حتی يلج الجمل فی سم الخياط) يعنی مشركين جنته داخل اولمازحتی دوه اكنه نك دلوكندن كچمدكجه بو ايسه ممكنات دن دكلدر كذلك بوكا موقوف اولان مشركين جنته دخولی ممكناتدن دكلدر (ودخی حق تعالی نك شو قول شريفی ايچونكه (انها ترمی بشرر كالقصر كأنه جمالة صفر) يعنی جهنمك دخانندن اولان اوچ شعبه جنقيلر اتاركه بيوكلكده طاملركبی كويا اول جنقيلرده آتش اولديغندن صاری دوه‌لردراونده وكثير اولسنده ودوه كبی بربری اردنجه اولسنده وسرعتنده (بركيمسه بن رؤيامده درت اياقلی حيوان كوردم حال بوكه بن انی كوردم ديسه صعب ايشلری آسان اولوب نعمت ظهور ايتمكه دلالت ايدر زيرا حق تعالی بيوردی (والانعام خلقها لكم) يعنی ابل وغنمی وبقری حق تعالی ای انسان سزلر ايچون خلق ايتدی شو قول شريفنه وارنجه (تسرحون) يعنی اول حيوانی صباح وقتنده مرعايه چيقارديغكز وقتده اندن سزه زينت واردر (بركيمسه رؤياسنده عريان دوه‌لر رعی ايتديكنی كورسه اعرابدن برقومه رئيس اولور (بركيمسه رؤياسنده بربلده ده وافر دوه كورسه اول بلده ده امراض وجداله دلالت ايدر (حنبلی ايتدی بركيمسه رؤياسنده دوه‌يه مالك اولديغنی كورسه قدرته وقوته وقهره نائل اولور (ارطاميدورس نام معبر ايتدی بركيمسه رؤياسنده دوه نك لحمنی اكل ايتديكنی كورسه خسته اولور (امام المعبرين اولوب اعلام تابعين رحمهم الله دن محمد بن سيرين ايتدی دوه نك لحمنی اكل ايتمكده برشئ يوقدر زيرا حق تعالی بيوردی (والانعام خلقها لكم فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون) يعنی ابل وبقر وغنمی حق تعالی ای انسان سيزلر ايچون خلق ايتدی انلرده اولان اولاد والبان وسائر فوائد كبی منافع واردر اول منافعدن سزلر اكل ايدرسز بو بحثك بقيه‌سی يقنده جيم بحثنده كلور ان شاء الله تعالی

❊ الابابيل ❊ برالای معروف قوشدر بونك مفردی اباله كلور قاسم بن سلام ايتدی بونك لفظندن مفردی يوقدر و بعضيلر ايتدی بونك مفردی ابولدر عجول كبی بعضيلر ايتدی مفردی ابيلدر سكين كبی بعضيلر ايتدی ايبالدر دينار كبی ودنانير كبی فارسی ايتدی بونك مفردنده تشديد ايله اباله ايشيدلدی و فراء تخفيف ايله اباله حكايه ايتدی حق تعالی نك قول شريفنده ناس اختلاف ايتديلر (وارسل عليهم طيرا ابابيل) يعنی حق تعالی اصحاب فيلك اوزرينه برالای قوش ارسال ايتديكه ابابيله بكزر ابابيل جماعت معناسنه دركه اباله نك جمعيدر اباله ديو لغت عربده بربيوك قوجاق اودونه تعبير اولنور حق تعالی قوشدن برالای جماعتی جمع اولدقلری ايچون اباله‌يه تشبيه ايتدی ابن جبير ايتدی بوبر قوشدركه بين السماء والارض كچينورلر و ياورولر بورنی واردر قوش بورنی كبی يدی واردر كلب يدی كبی عكرمه دن روايت اولنديكه ابابيل قوشی بريشل قوشدر دريادن چيقر باشی وارد ريرتجی باشی كبی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ايتدی حق تعالی اصحاب فيل اوزرينه برالای قوش كوندردی بلشان قوشلری كبی بلشان بوينی اوزون برقوشدر بعضيلر ايتدی ابابيل قوشی يارصه قوشی كبيدر عبادة بن موسی ايتدی بن انی صغيرجق قوشلری ظن ايدرم حضرت عايشه رضی الله تعالی عنها ايتدی ابابيل قرلنغج ديدكاری قوشه زياده مشابه شيدر بقيه‌ده سين بحثنده كلور ان شاء الله تعالی ابابيل قوشلری سنونو ديدكلری قوشدركه شمديكی حالده مسجد حرمده اكثور مفردی سنونو كلور (لابيل نصارانك راهبيدركه عيسی ابن مريم عليه السلام نصاری ابيل الابيلين ديو تسميه ايدرلر نته كيم شاعر ايتدی ❊ اما و دماء تزأت تخالها ❊ يعنی آگاه اول غافل اولمه كه چوق قانلر واركه اوزامشدر و بغير حق دوكلمشدر ❊ علی قلة العزی او النسر عندما ❊ عزی ونسر ديدكاری پوتلرك قلتی وار ايكن سن اول قانلری بقام ظن ايدرسك ديمكدر عندم بقام بويه ديمكدر پوت چوق دكلكه پوتك رفعيچون قان چوق دوكيله كثرتی يوق ايكن خلق قانی بيوك كوروب بقام ظن ايتديلرده زياده جنك ايتديلر بوم لعلعده ❊ وماسبح الرهبان فی كل بيعة ❊ ابيل الابيلين عيسی ابن مريما ❊ هر بركليساده رهبانلر ابيل الابيلين عيسی ابن مريم ديو تسبيح دخی ايده مزلردی ❊ لقد ذاق مناعامر يوم لعلع ❊ حساما اذا ماهز بالكف صمصما ❊ يعنی قبيله نك رأسی اولان عامر نام كيمسه لعلع دنيلان طاغده جنك كوننده بزدن كسكن قلج طاديكه يد ايله حركت اولنسه اول قلج كسكنلك ايدردی يعنی انلر خور وحقير اولوب بردخی كفری اظهار ايده مز اولديلر ديمكدر كسره ايله لفظ اباله اودوندن برقوجاق اودوندر مثلده كلديكه مصيبت بربری اردنجه كلسه برقوجاق اودون اوزره برطوتام اوت ديرلر يعنی برمصيبت كلدكده صكره اوزرينه بردخی كلدی ❊ الاتان ❊ همزه نك فتحی وتا ايله ديشی مركبدر آخرنده تا ايله سن آتانه ديمزسك اوچ مركب اولسه اتن دينور عناق ايله اعنق لفظلری كبی عناق عينك فتحيله اوغلق ديمكدر جمع كثرتنده آتن واتن دينور استأتن الرجل دينور بركيمسه مركب اشترا ايتسه ونفسيچون مركب پيدا ايلسه محمد بن سلام ايتديكه قريشدن بركيمسه بكا خبر ويروب ايتدی عراق اميری خالد بن عبد الله القشيری بركون صيد وشكاره چيقمشيدی شكار اردنجه اثناعندن آيرودوشمكله ضعيف مركب اوزرينه سوار اولمش براعرابی‌يه ملاقی اولديكه يانده كنديتك اختياره عورتی وار ايدی خالد اول كيمسه‌يه ايتدی سن كيملردن سين اول كيمسه ايتدی حسب ونسب وتفاخر واولوق صاحبلرندنز خالد ايتدی بويله اولنجه بنی مضر قبيله سندن سين ينه خالد ايتدی سن انك قنغی قبيله سندن سين اول كيمسه ايتدی انلرك اوزرنده بربرليه اوروشوب آتلردن نزول ايتدكلرنده بربرليه معانقه ايدنلرده نم خالد ايتدی بويله اولنجه سن بنی عامر قبيله سندن سين تكرار ايتدی بنی عامرده كيملردن سين اول كيمسه ايتدی كرم وسيادت

وسلطـان خدمتنده اولانلرده نز خالد ایتدی بویله اولنجه آل جعفر قبیله سندن سین یته خالد
ایتدی بنی جعفرده کیمدنسین اول کیمسه ایتدی آیلری وکونشلری وارسلانلری عسکرلرینك ایچنده
اولان قبیله دەنم خالدایتدی بویله اولنجه سن خوص قبیله سندنسین دیوب بومرتبه فراست
ایتدکدنصکره بوشهره نه ایش سنی کتوردی دیدی اول کیمسه ایتدی قحط سندلری تتابع
ایدوب ارباب کرملرك احسانلری قلیل اولدیغی سبب عزیمتم اولدی دیدکده ینه خالد ایتدی
بوشهرلرده کیمی ارزو ایدرسین اول کیمسه ایتدی سزك امیر کزی مراد ایدرم اول برامیر درکه
انك علو شانی انی امیر ایتدی و تواضعی کندینی مسرور ایتدی خالدایتدی اول امیردن نه مراد
ایدرسین بابالری زیاده اکراملی اولمغله انك مال فراواندن استرم دیدی خالد ایتدی اول امیر
سنی کورمزحتی انك مدحنده برشعر انشاد ایتمینجه اول کیمسه عورتنه خطاب ایدوب سن برمدح
انشا ایله دیدکده عورت ایتدی بوکون اول الجق کیمسه نك مدحنده مشقتی جکم الجغی مدح
ذلیلاکدر اول کیمسه انشا ایله دبوتکرار خطاب ایتدکده عورت شو شعری انشا ایتدی
❊ الیك ابن عبد الله بالحمد ادخلت ❊ بنا البید عبس کالقسی سواهم ❊ یاعبد الله اوغلی اوق
یایدن چیقار کبی سرعتله اق تویلی دوه بزی بو بریه یه آتدی ❊ علیها کرام من ذرایة عامر ❊
اضربهم جدب السنین العوازم ❊ بنی عامر قبیله سنك عاقلرندن کریم اولان ذات انك اوزرنده
درکه سنه لرك قحطی انلری کتورمشدر دیمکدر ❊ یردن امرءا یعطی علی الحمد ماله ❊ و هانت
علیه فی الثناء الدراهم ❊ تعظیم ومدح مقابله سنده کرم عادتی اولان کیمسه یی انلر مراد ایدرکه
اول کیمسه اوزرینه مدح مقابله سنده دراهم بی شمار احسانی آسان اوله دیمکدر ❊ فان یعط ما
نهوی فهذا ثناؤنا ❊ وان لم تکن الاخری فاتم لائم ❊ اول کیمسه مأمولمیزی ویررسه ثنا ومدحمز بودر
کرمأمولمز اولمزسه او مقامده برلوم ایدیجی بوقدر خساستی اکا لوم ایتمکه کفایت ایدر خالد اول
کیمسه یه ایتدی بوعورت و شعری نه عجبدر ای رجل سن برضعیف دشی مرکب اوزرنده کلدك
سن سنی بیاض دوه اوزرنده کلمش زعم ایدرسین شعرده مدح ایتدیکك کیمسه یی مقدما اولان
کلامکه مخالف ذکر ایتدك دیدکده اول کیمسه ایتدی ای قیز قرنداشم اوغلی الجق کیمسه نك
مدحنده زحمت چکدیکمز شعریمزده کذب سویلمکدن اشددر خالد ایتدی
خالد معلوم‌کیدر اول کیمسه ایتدی دکلدر خالدایتدی بنم سزه احسانم اولور اما کفایت مقداری
اولماز دیدکده اول کیمسه عورتنه یا ام جحش یعنی ای مکروهه مرکبك باشنی دوندر دیجك
خالد اول عورته دوندرمه سن وزوجك عطیه می تقسیم ایلك دیدکده عورت دخی والله الوب
تقسیم ایتمازز ناسناسب اولان کلامی ایتدردك اکا بناء عطیه یی درهمه اندردك دیوب مرکبك
یوزینه اوروب کتدی خالدکندو یه ایتدی بومثللو ایش ایله بوحاله کرفتار اولدك که بابالرك بویله
اولمامشیدی (ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن بیهقی روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردی (من لبس الصوف وحلب الشاة ورکب الاتن فلیس فی جوفه من
الکبر شیء) یعنی برکیمسه عبا کیسه و قیون صاغسه ومرکبه بنسه اول کیمسه ده کبردن برشی
یوقدر بوحدیث شریف عبد الرحمن بن عمار بن سعد لك ترجمه سنده دخی بویلجه نقل اولندی
حضرت جابر وابی هریره رضی الله تعالی عنهما دن روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم آخر حدیثده بیوردی (براءة من الکبر لباس الصوف ومجالسة فقراء المؤمنین و رکوب
الحمار واعتقال العنز واکل احدکم مع عیاله) یعنی عبا کیمك مؤمنلرك فقراسیله الفت ایتمك حماره
بنمك وآتنی کندی یدیله طوشقلمق وسزدن بریکز عیالیله طعام یمك کبردن بری و بعید اولمقدر
(استیعابده وغیریده کلدیکه زرارة بن عمرو النخعی هجرتك طقوزنجی سنه سی رجب شریفك

نصفنده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرینه کلوب یارسول الله حین طریقده
بر رؤیا کوردمکه بنی تخویف ایتدی دیدکده صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (و ماهی) یعنی
اول رؤیا ندر اول کیمسه ایتدی بردیشی مرکب کوردمکه بن انی عیالمده قویشم اول مرکب
برسیاهلی الاجه اوغلاق طوغورمش و دخی کوردمکه بیردن آتش چیقوب بنم ایله اوغلیمك
اراسنه حائل اولدی واول آتش بن لظی یم بن لظی یم بن کورورم بن اعمی یم دیو تکلم ایدر لظی
اسم جهنمدر بن کورورم دیمك کافری کورورم و مؤمن حقنده اعمی یم دیمکدر نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم اول کیمسه یه ایتدی (اخلفت فی اهلك امة مسرة حملا) یعنی عیالکده حملنی کیزلمش
جاریه ترك ایتدکیدی اول کیمسه ایتدی بلی پیغمبر علیه السلام بیوردیکه (فانها ولدت غلاما
وهو ابنك) یعنی اول جاریه براوغلان طغوردی اول سنك اوغلکدر اول کیمسه ایتدی یارسول الله
انك الاجلغی ندر پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم (ادن منی فدنا منه فقال ابك برص تکتمه) یعنی یانمه
کل سنده برص والاجەلق وارمیدرکه سن انی کیزلرسك دیدی اول کیمسه ایتدی شول ذات کریم
حقیچون که سنی حق پیغمبر کوندردی سندن اول کیمسه بنده برص اولدیغنی بیلمامشیدی حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه و سلم ایتدی (فهو ذلك) یعنی اوغلانده کی الاجەلق سنده کیدر
(فاما النار فانها تکون فتنة بعدی) یعنی اول آتش بندنصکره برفتنه اولور اودر اول کیمسه ایتدی
یارسول الله اول فتنه ندر پیغمبر ایتدی (یقتل الناس امامهم و یشتجرون اشتجار اطباق الرأس
وخالف بین اصابعه دم المؤمن عند المؤمن احلی من الماء بحسب المسیء انه محسن ان مت ادرکت
ابنك وان مات ابنك ادرکتك) اول فتنه بودرکه ناس پادشاهلرینی قتل ایدرلر وانلر نزاع وجدال
ایدرلر ایکی قومك رئیسی بربریله نزاع ایتدکلری کبی دیوب مبارك پارمقلرین بربرینه
قارشدردی وخالف بین اصابعه راوینك کلامیدر برمؤمنك قانی برمؤمنك یانده صودن طاتلیدر
انلرك عاصی والچلری کندویی محسن ظن ایدر اکر سن وفات ایدر ایسك اول فتنه اوغلیکه ایریشور
اکر اوغلك فوت اولورسه سکا ایریشور دیمکدر اول کیمسه اول فتنه بکا ایرشمامك اوزره یارسول
الله دعا ایلیه سن دیو نیاز ایتدکده انلر دخی دعا ایتدی (علماء کرام ایتدیلرکه شو فتنه حضرت
عثمان رضی الله تعالی عنهك شهید اولدیغی فتنه در اول وقعهء پرملالی بیان ایچون اظهار
معجزهء باهره ایتمشلر کتابده ذکر اولنان اسفع سیاهلی الاجه دیمکدر (الامثال) ضرب مثلدر برکیمسه که
شریف ایکن صکره حقیر اوله ارکك حمار ایدی شمدی دیشی اولدی دیو ضرب مثل اولنور
(التعبیر) رؤیا تعبیر یدر برکیمسه رؤیاسنده دیشی مرکب کورمك کندو یه چتمه سنده اعانت ایدن
خاتوندرکه خیر کثیری وربح وافری وتسلی اوله بوجهتدنکه لفظ اتان اتیاندندر ❊ الاخطب ❊
وزنده احمر لفظی کبیدر شقراق قوشنك آدیدر واکا صرد دخی دیرلر نتکیم انشاد اولنمشدر
(ولا انثنی من طیره عن بریة ❊ اذا الاخطب الداعی علی الدوح صرصرا) یعنی اخطب قوشی
بغجه ده چاغیروب فریاد ایتدکجه دوستمك سرایندن قوش اوچدی دیو شوم طوتیوب وارمقدن
رجوع ایتمم واخطب شول حماره دیرلرکه ارقه سنده سیاه کبی بوزلق اوله فرا ایتدی اخطب
شول دیشی حماردرکه ارقه سنده سیاه خط اوله مذکری اخطبدر ❊ الاخیضر ❊ بریشل
سیککدر سیاه سیکك قدر ابن سیده بویله دیمشدر ❊ الاخیل ❊ بریشل قوشدرکه قنادینك
اوزرنده کندی لونه مخالف پرچه اوله بوقوشه بویون بوران بکلی قوش دینورکه بعض لغاتده آری
قوشی دیدکلریدر بعضیلر ایتدی بوقوش شقراق قوشیدرکه شین معجمه بخشنده کلور برشوملی قوشدر
بولفظ اخیله علم قیلنمشیکن علملکنی رفع ایدوب نکره قیلسك منصرف اولور علم نحو قاعده سیدر
ناسدن بعضیلری اول لفظی کرك معرفه وکرك نکره اولسون منصرف ایتمیوب صفت قبلوب

شاعرك قولنی دلیل كتوردی ❊ ذرنی وعلمی بالامور وشیمتی ❊ فطائری فیها علیك باخیلا ❊ ای محبوبه م بنم اموره عالم اولدیغمی و طبیعتمی ترك ایله زیرا اموره ده بنم قوشم سنك قنكده اخیل قوشی مشابه سنده اولمدی دیدیكه شاعر لفظ اخیله جر وتنوین داخل ایتمامشیدی ﴿الارضة﴾

همزه نك فتحیله ورا وضاد ایله مرجمك كبی بر قورت جغزدر كه اغاجی یرا اكا اغاج قوردی دینورسین بحثنده سرفه دیو ذكری كلور وقتا كه انك عملی برده اولدیسه اكا ارضه دیو تعبیر اولندی قزوینی اشكالنده ایتدی ارضه برسنه باقی قالسه انك ایكی اوزون قنادی بتوب انكله اوچر حضرت سلیمان علیه السلامك موتنه اول ارضه نك حضرت سلیمانك عصاسنی كسدیكی دلالت ایتمشدر كه قصهٔ سلیمان علیه السلام مشهوره در قارنجه كندودن كوچك ایكن انك عدوسیدر ارقه سندن كلوب انی مكاننه دك كتوروب ییر واكر قارنجه قارشوسندن كلسه اكا غالب اولماز قارنجه یه مقاومت ایدر انتهی الكلام (ارضه نك عادتیدر اغاج خرده لرین جمع ایدوب نفسیچون بر كوچك مسكن پیدا ایدر كه اورمجك ابلیكی كبی اشاغیدن یوقاری دوزلمشدر و انك درت كوشه سی وقپوسی واردر ارضه نك مسكنی كندویه قبردر كه سلفده اولنلر موتالرینه قبر یاپمغی ارضه قوردندن اوكرندیلر صحیحنده وغیریلرده روایت اولندیكه ملك حبش اولان نجاشی حضرت جعفر و اصحابنه اكرام ایلدیكی قریشه شایع اولمغله كندیلره عظیم غم اولوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم واصحاب كرام اوزرلرینه غضب ایدوب بنی هاشم و بنی عبد المطلب اوزرلرینه بر عهد نامه یازدیلر كه بونلر ایله بربرلرینه قز ویروب المیه لر وصاتو بازار ایتمیه لر و الفت ومخالطه ایتمیه لر اول عهد نامه یی یازان بغیض بن عامر ایدی اول سببدن الی قوریدی انلر اول عهد نامهٔ كعبه درونده آصدیلر وحضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابیله عمیسی ابو طالب كندینك اعانتنده اولمغله ابو طالبه منسب شعبه ده بعثتك یدنجی سنه سی محرمنك غره سنده محاصره ایتدیلر و مابینلرندن معامله یی قطع ایدوب انتفاع ایتدرمدیلر اصحاب موسم حجدن غیری وقتده مكه یه كیره مزلردی بو حال اوزره انواع مشاق ایله اوچ سنه كچدی كفارك اكثری بو عهده پشیمان اولمشلر ایدی بو اثناده حق تعالی ارضه دیدكاری قوردی اول صحیفهٔ ظالمه یه حواله ایدوب انده اولان جمیع جور وظلم كلماتلرینی ییوب اسم اللهدن غیری نسنه قالمدیغنی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم مطلع اولوب انلر دخی ابو طالبه خبر ویردكده ابو طالب قریشه بو خبری سویلیوب صحیفهٔ خبیثه یی كتوروب اچدیلر اول حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمك بیوردیغی كبی بولدقلرنده اصحابی محاصره دن چیقاردیلر ابی بن كعب رضی الله تعالی عنهك حدیثندن ابن سعد وابن ماجد روایت ایتدیلر كه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اول محلده بر اغاجی منبر ایدوب انده نماز قیلردی دوه كوشكنك ایكیله مسی كبی اول اغاج ایكیلاردی حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول اغاجی یدیله مسح ایتمكله ساكن اولدی وقتا كه اول مسجدی هدم ایتدیسه ابی بن كعب اول اغاجی الوب منزلنده قویدی تاچورویوب قورد اكل ایدوب پاره لنوب ریزه ریز اولدی بو ارضه نك ذكری یقینده دابه لفظنده فاكهه نك قوردی بحثنده دال مهمله ده كلور (الحكم) ارضه قوردینه متعلق حكمدر ارضه قوردینی ناپاك اولدیغندن اكل حرامدر یردن طپراق ایله چیقسه قاضی حسین ایتدی ارضه قوردی كسكدن چیقارسه انك ایله تیمم جائزدر ارضه نك یاشلغی قارشدوغی ضرردو برمز زیرا طاهردر كه كویا سركه ایله یاخود كول صویی ایله قارشمش طپراق كبیدر اول قورد اغاجدن یاخود كابدن چیقسه اوزرنده طپراق اولمدیغندن جائز دكلدر (الامثال) ضرب مثلدر ارضه قوردندن ییجیدر ارضه قوردندن صنعتلیدر دیو ضرب مثل اولنور (بركیمسه رؤیاسنده بو قوردی كورسه علمده منازعه وجدال طلب

ایتمكه دلالت ایدر ﴿الارقم﴾ الایلاندر كه كویا نقشلنمشدر اصحاب غریب روایت ایتدیلر كه بر كیمسه نك اعضاسندن بر كوكی قیرلمشیدی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه كلوب قصاص طلب ایتمكله اول دخی قصاصدن امتناع ایتدكده اول كیمسه ایتدی بو یله اولنجه بنم خصمم الایلانه بكزر كه سن انی قتل ایتمزایسك سنی ییر قتل ایدرسك سن دخی قتل اولنورسین جوابنده حضرت عمر ایتدی اول الایلان در (ابن الاثیر نهایه آدلو كتابنده ایتدی زمان جاهلیتده ناس زعم ایدردیكه جنیلر كبی انجه یلانی طلب ایدر بر كیمسه انی قتل ایتسه بعضیجه انك قاتلی وفات ایدر یاخود جنون اصابت ایدر شول كیمسه كه كوكی قیرلدی قصاص اولمدی (ایكی ایشی اولوب ایكیسنده ده نه اسلید جكنی بیلیان كیمسه یه مثلدر (بعضیلر ایتدی ارقم بر یلاندر كه كندوده قیرمزی وقره لق اوله مهذب ملك نام كیمسه بو كا تشبیها دیدی ❊ كانون اذهب برده كانوننا ❊ مابین سادتنا كرام حذق ❊ یعنی صاحب كرم وحاذق اولان ساداتلریمز میاننده اولان اوجاغمز یعنی بزم قبیله مز چوق اوجاقلر یاقوب صوغوغنی كیدردی ❊ یاراقم حمر البطون ظهورها ❊ سود تلغلغ باللسان الازرق ❊ ای قارنلری قیرمزی ارقه لری سیاه اولان یلان كوك لسان ایله سنده سویله بو احسانك برینی ایده بیلورمیسن دیوب مقدوحی اولان كیمسه یی یلانه تشبیه ایلمش

﴿الارنب﴾ طوشاندر جمعی ارانب كلور بر حیواندر كه اوغلاغه مشابه در اللری قصیر ایاقلری طویل زراپانك عكسیدر زراپا بر حیواندر كه فارسیده اشتركاو پلنك دیرلر خوب صورت بر حیواندر زراپانك رزقی اغاج یاپراقلری اولدیغی دركار اولمغله حضرت باری انك اللی ایاغندن طویل خلق ایلمشدر تفصیلی زای بحثنده كلور طوشان بیره اوكجه سیله باصر لفظ ارنب اسم جنسدر اركك ودیشی طوشانه اطلاق اولنور جاحظ ایتدی اكر سن دیرایسك كه ارنب انجق دیشیه تعبیر اولنور عقاب لفظی طوشنجیل قوشنك دیشیسنه تعبیر اولندیغی كبی سن جوابنده ایت اول عقابدر بوبشقه حیوان ارنبدر (مبرد كاملنده ایتدی عقاب لفظی طوشنجیل قوشنك ارككنه ودیشیسنه تعبیر اولنور اشارت ایله فرق اولنور ارنب لفظی كبی طوشانك ارككنه خرز تعبیر اولنور خاء معجمهٔ مضمومه ایله كه كندودنصكره ایكی زای اوله جمعی خزان كلور صرد لفظنك جمعی صردان اولدیغی كبی صرد دیو كوچكان قوشنه تعبیر اولنور طوشانك دیشیسنه عكرسه تعبیر اولنور طوشانك یاوروسنه حزبق تعبیر اولنور بو كا ابتدا حزبق تعبیر اولنور صكره درت آیلق اولور سخله تعبیر اولنور بعده طوشان تعبیر اولنور اول طوشانك ارككنك ذكری تلكی ذكری كبیدر برطرفی كوك وبرطرفی سكیر اولور وبعضیجه جماع وقتنده جماعه زیاده حریص اولدیغندن دیشیسی ارككنك اوزرینه چیقار طوشان حامل اولور وبرسنه اركك وبرسنه دیشی اولور فسبحان القادر علی كل شیء (فائده) ابن اثیر التی یوز یكرمی اوج سنه سنك حوادثنده ایتدیكه انلرك بردوستی بر طوشان شكار ایتمشیدیكه اول طوشانك خصیه سی وذكری ودیشی فرجی كبی فرجی وار ایدی وقتا كه قارننی یاردیسه بو كا دلالت ایدر علامت كوردی (غریبه) یعنی غریبدر كه ینه ابن اثیر ایتدی ذكر اولناندن زیاده غریبدر كه بزم بر قومشومز وار ایدی انك صفیه آدلو بر قزی وار ایدی اون بش یاشنه دك بویله قالدقدنصكره اول قزده بر ذكر پیدا اولوب وصقالی بتوب كندینك فرجی وذكری اولدی بونك نظیری ضبع بحثنده كلور (طوشان كوزی آچق اویور بعضیجه اوجیسی كلوب انی اول حالده كوروب اویانق ظن ایدر طوشان دریایی كورسه هلاك اولور دیرلر بویله اولدیغندن سواحلده بولنماز مصنف ایتدی بو كلام بنم عندمده صحیح دكلدر عربلر بعض اكاذیبلرنده جنیلر طوشانك حیض كوردیكی یردن فرار ایدر دیو زعم ایتدیلرته كیم شاعر ایتدی ❊ وضحك الارانب فوق الصفا ❊ كمثل دم الحرب یوم اللقا ❊ یعنی طوشانك

حيض قانی طاغلر اوزرنده ملاقات کوننده جنکك قانی کبیدر (فائدهٔ اخری) حیواندن
درت شی حیض کورر که بری عورتلردر و بری یللی دیشی قورددر و بری یاراسه قوشیدر و بری
طوشاندر دیشی کلب دخی حیض کورر دینلدی ابو داود کندی سننده جابر بن حویرثك عبد الله
ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیکی حدیثدن روایت ایدر که نبی محترم صلی الله
تعالی علیه و سلم ایتدی (الارنب انهـا تحیض) یعنی دیشی طوشان حیض کورر ابن معینکه
جابر بن حویرثدر بو حدیثی بن بیلم دیدی ابن حبان معتمدنده بو حدیثی ذکر ایتدی بونك ایچون
بو حدیثدن غیری معروف اولماشدر بیهقی ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیکه
نبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه طوشان کتورلمشیدی کندیلر اکل ایتمیوب و اکلندن آخری
دخی منع ایلدی وزعم ایتدیکه حیض کورمشدر وطوشان لحم وغیری نسنه اکل ایدرلر ودوه کبی
کوشر وقغلر و اغزینك ایچنده و اياغنك التنده سیاه رنکلر واردر (الحکم) طوشانه متعلق
حکملردر طوشانك اکلی جمله علما عندنده حلالدر انجق عبد الله بن عمرو بن العاص وابن ابی لیلی
رضی الله تعالی عنهمدن حکایه اولندیغی اوزره انلر طوشانك اکلنی مکروه قیلدیلر بزم دلیلمز
بودر که بر جماعت انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه ظهران نام محلده
بزلر علی الغفله بر طوشانه ملاقی اولدق رفیقلریمز اکا سعی ایدوب و غالب اولدقده بن ایریشوب
طوتدم ابا طلحه رضی الله تعالی عنهه کتوردم انلر دخی ذبح ایدوب اویلغی اوستی و اویلغی نبی
محترم صلی الله تعالی علیه وسلمه کوندروب انلر دخی قبول ایتدی بخاری حضرتلری کتاب هبه ده
روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ذکر اولنانی قبول ایدوب واندن اکل ایتدی
وابی داودك شو کلامی دخی بزه دلیلدر که بن برمراهق اوغلان ایدم بر طوشان شکار ایدوب کباب
ایتدم ابو طلحه انك او یلغندن بنم ایله پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه کوندردی دخی پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم طوشاندن سؤال اولندقده ایتدی (هی حلال) یعنی طوشان حلالدر
احمد ونسائی وابن ماجه وحاکم روایت ایتدیلر و بو روایت محمد بن صفواندن یاخود صوان بن
محمددن روایت اولمق اوزره ابن قانعك معجمنده دخی مذکوردر که انلر ایکی طوشان شکار وذبح
ایدوب پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه کلدیلر انلر دخی اکل ایتملرینه امر ایتدی ابن
ابی لیلی واکا تابع اولنلر ترمذینك حزیمة بن جزءدن روایت ایتدیکی دلیل ایتدیلر که حزیمه ایتدی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه طوشان حقنده نه بیوررسن دیدم پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم ایتدی (لااکله ولااحرمه) یعنی بن انی اکل ایتمم وانی حرام قلمم حزیمه ایتدی یارسول
الله نیچون دیدم پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (انی احسبها تدمی) یعنی بن طوشانی قان
دوکوجی ظن ایدرم یعنی حیضی وقتی ظن ایدرم وینه حزیمه ایتدی یارسول الله یللی قورد
حقنده نه بیوررسن دیدم پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (ومن یأکل الضبع) یعنی یللی
قوردی کیم یر ترمیذی ایتدی حزیمه نك بو اسنادی قوی دکلدر ابن ماجه بو حدیثی ابی بکر بن
ابی شیبه دن روایت ایدوب وایچنده دلکو ایله کلر دیدکاری حیوان دخی داخلدر دیو ذکر ایتدی
بعض روایتلرده کلدیکه خزیمه بن پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن قوردی سؤال ایتدم
بیوردی (لایأکل الذئب احد فیه خیر) یعنی قوردی کندیده اسلام اولان کیمسه اکل ایتمز
طوشانك حرام اولدیغنه دلالت ایدر ضعیف ایسه ده حدیث شریفدن برشی یوقدر انجق
بو ایکی روایتك نهایتی ناپاك دیمکدر اکلینك جوازیله (الامثال) ضرب مثلدر عربلر اوزون
کرپکلو وقاشی قیللو کیمسه یه طوشاندن کرپکلو دیرلر حسن معاشره ایچون ضرب مثل اولنور که
قرنداشکی طوشان بوکرکی ایله اطعام ایله بو مثل عربك شو قولی کبیدر که کلر دیدکاری جانورك

قورصغندن قرنداشکی اطعـام ایله بو دخی حسن معاشره ایچون ضرب مثل اولنور عربك بو
خصوصده مشهور مثللرندندر که فلان اونده حکملر کتورر دیرلر بو مثل عربك لسانی حیوان
اوزرینه وضع ایتدکاری مثللدندر ناس ایتدیلر طوشان برمیوا بولمشیدی دلکی کلوب قابوب اکل
ایتدکده طوشان دلکی ایله مخاصمه ایدوب کلر دیدکاری حیوانه مرافعه یه کتدیلر طوشان ایتدی
یاابا حیل کلرك لقبیدر کلر ایتدی بن دکلرم سن دعوی ایله طوشان ایتدی بزلر سکا مرافعه یه
کلدك کلر ایتدی بن عدیل ایله حکم ایدرم طوشان ایتدی بزلره طشره چیق کلر ایتدی بنم
اومده حکملر کتوریلور طوشان ایتدی بن برمیوا بولمشیدم کلر ایتدی طاتلیدر سن انی اکل
ایله طوشان ایتدی دلکی انی علی الغفـله قاپدی کلر ایتدی نفسنه خیرلی اولانی طلب ایتمش
طوشان ایتدی بن انی اوردم کلر ایتدی حقکی المش سن طوشان ایتدی اول دخی بکا اوردی
کلر ایتدی جر انتقام تام ایتمش ینه طوشان ایتدی بیمزده حکم ایله کلر بن مقـدما حکم ایتدم
دیدکده طوشان کتدی کلرك بو جمله کلامی عرب بیننده مثل اولدی بو مضمون مثللردر که عدی
ابن ارطاه نام کیمسه شریح قاضینك محکمه سینه کلوب ایتدی یا شریح سن نرده سن شریح
ایتدی سنك ایله دیوارك ماییننده یم عدی ایتدی بندن دکله شریح ایتدی دکله مك ایچون
اوتوردم عدی ایتدی حسن معاشره واولاد ایچون برخاتون نکاحلمش ایدم اقرباسی شویله قول
ایتدیلر که بن انی یانلرندن چیقـارمق اولمیه شریح ایتدی سن کلامکك اوزرینه ثابت اولوب
عهدیکه وفا ایله عدی ایتدی بن چیقارمق مراد ایدرم شریح ایتدی اللهك حفظنده اول عدی
ایتدی سن بیمزده حکم ایله شریح ایتدی حکم ایتدم عدی ایتدی کیمك اوزرینه حکم ایتدك
شریح ایتدی سنك اناکك اوغلی اوزرینه حکم ایتدم عدی ایتدی کیمك شهادتی ایله حکم ایتدك
شریح ایتدی سنك دایکك قز قرنداشی اوغلنك شهـادتی ایله (شریح قاضی حرث بن قیس
الکندینك اوغلیدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمان خلافتنده انی کوفه قاضیسی ایدوب
بتمش بش سنه قاضیلقده باقی قالمشیدی ابن زبیر رضی الله تعالی عنهك ایام فتنه سنده قضادن
امتناع ایدوب اوچ سنه معطل قالدی بعده حجاج زماننده کندو یی قضادن عفو نیاز ایتمکله انلر
دخی عفو ایدوب وفات ایدنجیه دك ایکی کیمسه ماییننده حکم ایتمدی رحمة الله تعالی علیه شریح
تابعینك اولولرندن وزیاده اعلملرندن اولوب طریق قضایه ناسك زیاده عالملرندن ایدی شریح
اولوکوسه لرك بری که اول کوسه لر عبد الله بن الزبیر و قیس بن سعد بن عباده واحنف
ابن قیسدر بونلر اول کیمسه لردر که زیاده حلیم اولملریله حلملری ایله ضرب مثل اولنور اول کوسه لرك
دردنجیسی بو شریح قاضیدر کتابده ذکر اولنان اطلس یوزنده قیل اولمیـان کیمسه در (روایت
اولندیکه شریح خسته اولدقده کندینك اوغلی زیاده جزع و فزع ایدردی وقتـا که مرحوم
اولدی اوغلان فراغت ایتمکله بو حالندن سؤال اولنوب ایتدی اول وقت بنم جزع ایتدیکم اکا
رحمت اولسون ایچون ایدی قضاء الهی واقع اولدقده تسلیمه راضی اولدم ابن خلکان وغیریلر
بونی روایت ایتمشدر (امام ابو فرج بن الجوزی زیاد بن ابیه حضرت معاویه نك خلافتی وقتنده
اکا برنامه یازدیکه عراق ولایتلرینی صول یدم ایله ضبط ایدوب صاغ یدیمی سنك اطاعت وانقیادك
ایچون خالی قویدم بنی حجاز ولایتنه دوندر تعیین ایله بو نامه مکهٔ مکرمه ده عبد الله بن عمر رضی
الله تعالی عنهمه بالغ اولمغله انلر دخی شو دعا ایله دعا ایدوب (اللهم اشغل عنا یمین زیاد بما شئت)
یعنی یارب دیلدیکك مصیبت ایله زیادك صاغ یدینی بزدن مشغول ایله بتقدیر الله تعالی اول
وقت صاغ طرفنه طاعون اصابت ایدوب زمانك طبیبلری انك صاغ یدینی کسمکه اتفاق
ایتدکلرنده شریح قاضی یی کتوروب اطبانك رأی ایتدکلرنده مشاوره ایتمکله شریح دخی

کسلمامك اوزره مشاوره ایدوب شریح قاضی زیاده دیدیکه سنك رزق معلومك واجل مقسومك واردر بن مناسب کورم که سنك دنیاده برمدت عمرك اوله صاغ ال سز اوله سین واکر اجلك قریب اولدیسه باری تعالی نك حضور معنوی سنه صاغ یدسیز واره سین باری تعالی سکا نیچون کسدك دیو سؤال ایدرسه سنك قضا کدن قاجوب وسکا ملاقی اولمغه بغض ایدوب کسدم دیه سین دیوب کسمکه اذن ویرمدی زیاد اول کون وفات ایدوب ناسك شریحه عداوتلری اولمغله کسمکه اذن ویرمدی دیه اوم ایتدیلر شریح ایتدی زیاد بندن مشاوره طلب ایتدی (المشاور مؤتمن) یعنی اکر مشاوره ایدن امین وراحت اولمق اولمسیدی زیادك یدی برکون اباغی برکون وهرکون براعضاسی کسلمکدن بن حظ وسرور ایدردم انتهی الکلام (بومعنایی مشعر ابو فتح بستی نام کیمسه قصیدهٔ طویله سنده ایتدی (لاتستشر غیر ندب حازم فطن * قداستوت فیه اسرار واعلان) خفیف وچابك ورشید وزکی اولمیان کیمسه ایله مشاوره ایتمه زیرا انده برشیئ ستر ایتمك بوقدر اخفا واظهار برابردر دیمکدر (فللتدابیر فرسان اذا رکضوا * فیها ابروا کالحرب فرسان) جنکك آتلولری اولدیغی کبی تدبیرلرك آتلیلری واردر که انلر تدبیرلرده سکردوب حرکت ایتدکلری وقتده غلبه ایدرلر دیمکدر تاریخنده تعبا نده بوقصیدنك تفصیلی یقنده کلور ان شاء الله تعالی ابن خلکانك تاریخنده شریحك ترجمه سنده کلدیکه حجاج اسلامله مشرف اولدیمی دیو شریح قاضی سؤال اولندقده شریح ایتدی شیطانه ویونه تابع اولوب حق تعالی‌یه کافر اولدی دیدی هجرت نبوینك یتمش طقوزنجی سنه سنده شریح وفات ایتدی و بعضیلر ایتدی هجرتك سکسان سنه سنده وفات ایتدی کندی یوز یکرمی یاشنده ایدی (الخواص) طوشانك خاصه لریدر ابقراط حکیم ایتدی طوشانك لحمی قوری وحرارتلیدر انسانك قرننی دوکوب و بولی منع ایدر طوشانك لحمنك احسنی کلابك صید ایتدیکیدر طوشانك لحمی زیاده سموز و یاغلولق کندوده قائم اولان کیمسه‌یه نفع ویروب زحمتنی دفع ایدر انجق او یقوسزلق و سودا پیدا ایدر سبزوات تخملرینك یاشی انك ضررینی دفع ایدر طوشانك لحمی طبیعت بارده سی اولان کیمسه لره موافقدر طوشانك بینی بوبر ایله خلط اولنوب اکل اولنسه رعشه مرضی اولان کیمسه‌یه نفع ویرر طوشانك لحمنك قوریلغی مبشه اکل ایتدیکندن درهر برحیواندن انی اکل ایده نك لحمی آخردن زیاده قوریدر جاحظ ایتدی اینك سودندن ایکی وقیه سوده طوشانك بیندن ایکی حبه مقداری خلط ایدوب برکیمسه ایچسه باشنك قبلی آغرمز بش اریه اغری طوشانك بیندن ایچنه ایکی حبه مقداری کافور قیولوب قزدرلمش اولدیغی حالده برکیمسه‌یه ایچرلسه اکا ملاقی اولانلر محبت ایدر اکا برخاتون نظر ایتسه درونی محبت ایدوب صحبتنی طلب ایدر (دخی عجایبدندرکه حیوانك بیلکنده‌کی مشهور مرض که طرنغی چیقارر سرطان مرضی دیرلر طوشانك قورصغی ایله باغلنسه اول ساعت افاقت بولوب سن عجایب کوررسن برخاتون ارکك طوشانك قورصغندن ایچسه اوغلان طغورر باذن الله تعالی اکر دیشی طوشانك قورصغندن ایچسه قیز طغورر طوشانك زبیلی برعورتك اوزرنده اولسه اوزرنده اولدقجه اول عورت حامل اولماز انتهی الکلام (طوشانك قانندن برعورت ایچسه قطعا حامل اولماز بدنه عارض اولوب لونی تغیر ایدن بیاضلق مرضی ایچون وسیاه وقرمزی لونلردن سمسم دانه‌سی کبی یوزه عارض اولانی دفع ایچون طوشانك قانندن سورلسه بوایکی مرضی ازاله ایدر طوشانك بیندن برعورت اکل ایدوب واندن کتوروب طوتنسه و زوجیله جماع ایلسه حامل اولور باذن الله تعالی طوشانك بیندن صبینك دیشی بتیجك یرلره محکم سورلسه دیشی سرعتلی بتر طوشانك قانندن کوزه سورمه ایلسه کوزده قیل بتمکه مانع اولور قزوینی عجایب مخلوقات آدلو کتابنده بویله دیمشدر (مهراریس

حکیم ایتدی طوشانك اودی یاغ ایله خمیر اولوب وعورتك سودیله انجلدوب انی سورمه ایدنسه کوزده اولان بیاضی کیده رر ویرالری اوکلدر (وانسانك یوزینه عارض اولان بهق مرضی که بعضیجه بیاض اولور وبعضیجه سیاه لق اولوب لونی تغیر ایدن برمرضدر طوشانك قانندن سورلسه اول مرضی ازاله ایدر طوشانك لحمنی دائما اکل ایلسه فراشه بول ایتمکدن خلاص ایدر (ارسطو ایتدی طوشانك قورصغی سرکه ایله ایچرلسه بیلان اغوسنه نفع ویرر طوشانك قورصغندن بقلا مقداری ایچرلسه متناهیه اولان حمای ربعی اذهاب ایدر طوشانك قورصغندن بردرهم مقداری ایچلسه اناسی قرننده‌کی ولدی دوشرر وولادتی آسان ایدر طوشانك قورصغی خطمی ایله قارشدیریلوب قلج و بچاق اوجلرندن قیریلوب اعضاده قلانك اوزرینه وضع اولنسه انی چیقارر واعضاده تیکن اولسه سهولتله انی دخی چیقارر (طوشانك زبیلی حامده توتودلسه انك رایحه‌سنی هرکیم شم ایدرسه اشاغیسنی طوتمه میوب قورهلر طوشانك زبیلندن تمره‌کی دیدکاری مرضه وتمس دیدکاری مرضه سورلسه کیدر (سم قاتل ایله صوقولان یره طوشانك خصیه سندن سورلسه بری اولوب صحت بولور طوشانك یاغی برعورتك یصدیغی التنه قویلسه جمله اشلدیکنی اویقو حالنده سویلر طوشانك آزودیشی کندونك دیشی اغریان کیمسه نك اوزرینه بغلنسه اغریسی ساکن اولور (التعبیر) رؤیا تعبیریدر طوشانی رؤیاده کورمك الفتسز برحسنی عورته دلالت ایدر طوشانی بوغزلدیغنی کورسه کندینك زوجه سنه دلالت ایدرکه صاغ قالمیه برکیمسه رؤیاسنده بشمش طوشان اتی یدیکنی کورسه کندویه مأمولی اولمیان من حیث لایحتسب رزق کلمیه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده طوشان شکار ایتدیکنی کورسه یاخود کندویه هدیه اولدیغنی کورسه یاخود صاتون الدیغنی کورسه کندویه رزق حاصل اولمغه دلالت ایدر یاخود تزویج ایتمسنه دلالت ایدر اکر مجرد اولوب متأهل دکل ایسه یاخود حق تعالی کندویه اولاد ویرر یاخود برآله جقلسنه ایرشور

۞ الارنب البحری ۞ دریا طوشانیدر قزوینی ایتدی بوبرحیواندر که باشی طوشان باشی کبیدر و بدنی بالق بدنی کبیدر رئیس بن سینا ایتدی بوبرکوجك حیواندر که آغولیدر برکیمسه اندن ایچسه هلاك اولور (الحکم) بوکا متعلق حکمدر کندوسی آغولی اولدیغندن اکلی حرامدر شوقاعدهٔ کلیه که قورده اکلی حلال اولانه دریاده مشابه اولانی اکل حلالدر بوقاعده دن دریا طوشانی استثنا اولنوب خارج قالمشدر زیرا دریا طوشانی معهود طوشان شکلنه مشابه دکلدر انجق اسملری مساویدر

۞ الارویة ۞ همزه نك ضمی ورانك سکونی ویانك تشدیدیله یبان کچیسنك دیشیسیدر جمعی اراوی کلور وبواسم ایله عورتده تسمیه اولنور بو اصلنده اروبه ایدی واو ثانیه یایه قلب اولنوب ادغام اولندی یاسالم اولسون ایچون واو اولی مکسور قلندی اوج عدد اولورسه افاعیل وزنی اوزره اراوی دینور واوجدن زیاده سنه غیری قیاس ایله افعل وزنی اوزره اروی دینور (و بعضیلر ایتدی اروی طاغ قیونیدر حدیثده کلدیکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم احرامده ایکن طاغ کچیسنی هدی ایدوب کندوایله کتوردی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما ایتدی یوم احد اولدقده طاغ کچیلری کبی سفر بعید و یوکسك یرلره چیقوب پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه نهایت بولدم اصحاب کزیندن برقاج ایله اوتوردیکه شو آیهٔ کریمه وحی اولنمشدی (وما محمد الارسول قد خلت من قبله الرسل) یعنی فخر عالم حضرتلری بررسولدرکه کندودن اول اولان رسوللر موت ایله یاقتل ایله خالی اراوب بولنمامشدر (ترمذینك جامع آدلو کتابنده ایمان بحثنده کثیر بن عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنه دن اول دخی باباسندن روایت اول دخی ده ده سندن روایت ایتد یکی حدیثدن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی (ان الدین لیأرز الی المدینة کما تأرز الحیة الی جحرها ولیعقلن الدین من الحجاز معقل

الارویة من رأس الجبل ان الدین بدأ غریبا وسیرجع غریبا فطوبی للغرباء الذین یصلحون ما افسد
الناس من بعدی من سنتی) یعنی دین اسلام مدینه ده منضم اولوب جمع وثابت اولور یلان
مسکننده جمع اولدیغی کبی واهل حجاز دیندن امتناع ایدرلر طاغلر باشنده طاغ کچیلری امتناع
ایتدیکی کبی دین اسلام غریب اولدیغی حالده ظهور ایتدی ینه غریب اولدیغی حالده رجوع
ایدر سعادت شول علما غریبلرینه که بندنصکره بنم سنتمدن ناسك افساد ایتدکارینی انلر اصلاح
ایده لر حدیث شریفده ذکر اولنان غریبدن مراد علیه علما غریبلری دیمکدر نتکیم دینلمشدر
(بیت) مرد دانا درمیان مردم دنیا غریب ❊ همچو انکشت شهادت درکف ترسا غریب ❊ حدیث
شریفده اولان لیعقلن قول شریفی انلر امتناع ایدرلر طاغلر باشنده طاغ کچیسنك امتناعی کبی
دیمکدر (ابن ابی حاتمك تفسیرنده ابو هریره رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه حضرت
یونس بن متی صلوات الله علی نبینا وعلیه بالغك قرنندن یریوزینه طرح اولنوب چیقارادیسه
قوش یاوروسی کبی ایدی حق تعالی اکا کولکه اولسون دیو قباغی بیتروب وحشی طاغ کچیسنك
برینی اکا موکل ومسخر ایدوب اول کچی بایلوب بعده یونس علیه السلامه کلوب اوزرنده کی
قباغی فسخ ایدوب سودیله طویوروب یونس علیه السلام اخشام وصباح انکله تعیش ایدوب
کندویه قوت کلوب انری بتدی دخی ابن عطیه ایتدی طاغ کچیسی یونس علیه السلامی
قباغك کولکه سنه کتوروب انی سود ایله قاندیروب غدا ایتدیرر بعضیلر ایتدی حضرت یونس
علیه السلام قباق ایله غدا لنورکه انده هر برطعامك لونی وانواع لذتنی بولوردی بو احسان
حق تعالینك یونس علیه السلامه لطفیدر وانك اوزرینه نعمتیدر واکا و بزلره احسانیدر (ابن
جوزی حسن حضرتلرندن حق تعالینك شو قول شریفنده حکایه ایلدیکه (و فدیناه بذبح
عظیم) یعنی حق تعالی حضرت ابراهیم علیه السلامه بیوردیغی حکایه بیوروب بز حضرت
اسماعیل علیه السلامه ذبح اولنادن قدری عظیم طاغ کچیسی عوض ویردك وبر روایتده قوچ
ایدی دیمش بو آیت کریمه ده مراد اولنان طاغ کچیسنك ارککیدر که انلرك یاننده ثبیر طاغی که
مکهٔ مکرمه جوارنده برطاغدر اول طاغدن ایندرلمشدیکه ویبان کچیسنك طبعنده یاوروسنه زیاده
شفقتی واردر حتی یاوروسی شکار اولنسه کندوسی بیله کیدر وکندی طوزقده بیله اولمق استروانك
یاوروسنك طبعنده انا سنه وباباسنه اطاعت ایتمك واردر که اناسی وباباسی برشی اکل ایتمکدن عاجز
اولسه لر کندی چینیوب انلره ییدیرر دخی دینلدیکه انك بوینوزنده ایکی داوکی واردر که نه وقت اول
داوکلر قپانسه هلاك اولمسی قریب اولور (الحکم) طاغ کچیسنده حکم حلال اولمقدر وعسل
بجنده یقنده کلور ان شاء الله تعالی (الامثال) ضرب مثلدر عوفك خبرنده برکیمسه ذکر
ایتدیکه برکیمسه که کلام سویاسه رابطه سز سویلر عربلر اول کیمسه طاغ کچیسی ایله دوه
قوشنی جمع ایتدی دیوب بونك ایله بربرینه مناقض ومعارض اولان کلامی مراد ایدرلر زیرا طاغ
کچیسی طاغ باشنده ساکن اولور دوه قوشی دوز یرده اولور (عربلر احسانی بعض یقنده اولوب
قلیل اولان کیمسه ایچون اول کیمسه طاغ کچیسنك اوجیسنك صوانده واقع اولدیغی کبیدر دیو ضرب
مثل ایدرلر زیرا یبان کچیسنك مکانی طاغلرك صرب یرلری اولمغله انسان انی صاغنده یاخود
صولنده کورمکه یقلشمه مز انجق سنه ده برکره ممکن اولور (ینه عربلر دائما اختلاف اوزره اولوب
خیر ایله شرکبی جمع اولمسی ممکن اولمیان شی ایچون یبان کچیسی ایله دوه قوشی جمع اولماز دیو
ضرب مثل ایدرلر (تنبیه) مسلم حضرتلری روایت ایتدیکه سعید بن زید بن عمرو بن نفیل رضی الله
تعالی عنه که کندولره جنت ایله مژده اولنان عشرهٔ مبشره نك بریدر اروی نام عورتکه اویسك
قزیدر سعید حضرتلرندن مدینه والیسی مروان بن الحکمك حضورنده برمقدار ارض دعوی

ایدوب ایتدیکه بنم ارضمدن برمقدارینی بواوب وحقمی الدی سعید رضی الله تعالی عنه ایتدی
بن اکانیجه ظلم ایدرم که پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن مسموعم اولدیکه بیورر (من اقتطع
شبرا من ارض ظلما طوقه من سبع ارضین) یعنی برکیمسه بغیر حق آخرلك برقارش یرینی اخذ
ایلسه حق تعالی اول کیمسه نك بوینه یدی قات یری طوق ایدر بعده سعید اول عورته
برمقدار یرویروب و شو دعا ایله دعا ایتدیکه (اللهم ان کانت کاذبة فاعم بصرها واجعل قبرها
فی بئرها) یعنی یارب اکر بو عورت کاذبه ایسه بونی اعمی ایله و قبرینی قیو ایله فی الحقیقه عقبنجه
اول عورت اعمی اولدی اول اثناده برسیل کلکله اول ارضك حدودی آشکاره یه چیقوب عورتك
کذبی ظاهر اولدی حق تعالی اول عورتی اعمی ایتمکله دیوارلر دلالتیله کزوب سعیدك بد دعاسی
بکا اصابت ایتدی دیرایکن باذن الله تعالی برقیویه دوشوب هلاك اولدی (روایت اولندیکه اول
عورت سعیده نیاز ایتمشیدیکه دفعیچون دعا ایلیه سعید ایتدی خدای متعالك بکا اولان احسانی
رد ایتمم دیوب نیازینی اصغا ایلمدی (اهل مدینه دن بعضیسی بعضیسنه بد دعا ایدنجه اروانك
اعمی اولدیغی کبی حق تعالی سنی اعمی ایلیه دیوب طاغده اولان اروی دیدکاری یبان کچیسی
مراد ایدرلردی وانی اعمی لق ایله وصفلرلر ایدی لکن صواب و مناسب اولان اول اروی عورتك
اعمی لغی کبی دیمکدر (الخواص) یبان کچیسنك خاصه سیدر انك بوینزی وطرنغی
سحق اولنوب یاغ ایله خلط اولنوب ساعی اولان کیمسه بلاد بعیده یه کتدکده اندن یدلرینه
وایچکارینه سورسه اول کیمسه دن تعب ومشاق مشی زائل اولوب کویا مشی ایتمامش اولور
❊ الاساریع ❊ همزه نك فتحیله برقیرمزی قورددر که اوتلر ایچندن چیقوب کله بك اولور ابن مالك
وابن سکیت ایتدی اساریعك اصلی یسروعدر لکن کلام عربده یفعول وزنی یوقدر صاحب
کفایه ایتدی اول بربیاض واوزون قورددر که نسا پارمقلری اکا تشبیه اولنور اول قورده بنات نقا
تسمیه اولنور (آداب کاتب آدلو کتابده دخی بویله ذکر ایدوب ایدر که اساریع بربیاض ویوزی
مصیقل قورددر که مزبله لکده اولور نسا پارمغی اکا تشبیه اولنور لفظنك مفردی اسروعدر
(نظم اوجز شرحنده همزه لی اولان وهمزه سز اولان شیلرك بحثنده ابن مالك رحمه الله تعالی
ذکر ایتدیکه یسروع واسروع برقورددر که اوتلر ایچندن چیقوب کله بك اولور دیوب و بو کلام
ابن سکیتك کلامیدر دیدی وغیریلر ایتدی اساریع ویساریع باشی قیرمزی واعضاسی بیاض
قورددر که مزبله دن چیقوب کله بك اولور نسا پارمقلری اکا تشبیه اولنور انتهی الکلام (ابن
سکیتدن روایت اولنان ذکر اولندیغی کبی دکلدر زیرا ابن سکیت اصلاح منطق آدلو کتابنده
ذکر ایتدیکه اول قورد مزبله دن چیقوب کله بك اولور دیمشیدی انجق ماینی تفریق اولنور که
زبیللی یرلرده اولان اوتلردن چیقمش اوله (و بعض ناس ایتدیلر اول برقورددر که باشی قیرمزی
وجسدی بیاضدر زبیلده اولور نسا پارمقلری اکا تشبیه اولنور انتهی الکلام (بعض ناس ایتدیکه
اول قورد بیرك یاغیدر لکن مناسب وصواب اولان بویله دکلدر یقنده شین بحثنده کلور ان شاء الله
تعالی (الحکم) بوکا متعلق حکملردر اول قوردی اکل حرامدر زیرا حشراتندر
(الخواص) بو قوردك خاصه لریدر که اول قورد سحق اولنوب کسلمش سکیر اوزرینه قونسه
نفع عظیم ایله اول ساعت نفع ویرر امام رازی حاوی آدلو کتابنده ایتدی بو اساریع قوردی
قوریدیلوب وانجه سحق اولنوب سمسم یاغنده اصلادوب انسانك ذکرینه سورلسه ذکری
غلیظ اولور (التعبیر) برکیمسه رؤیاسنده بو قوردی کورسه شول سارق کیمسه ایله
تعبیر اولنور که آز آز سرقه ایدوب وتقوی زینده اولوب احوالی ونفاقی کیزلو اولمیه اهل تعبیر
ایتدی بو بریشل قورددر که باغلرده اولور ❊ الاسقع ❊ چاقر طوغان که جمله سنده

قرمزی یه مائل سیاهلق وار در کتابده ذکر اولنان سفعه شول سیاهدرکه قرمزلغه مائل اوله بوسفع عورتك یکاقلرنده اولان سیاهلقدر کتب احادیثدن صحیحنده یکاقلری سیاه برعورت اباغه قالقدی دیو ذکر اولنمشدر دخی کوکرجن قوشنه سفعا دینور انك بو یننده قرمزی یه مائل سیاه اولدیغیچون **﴿ اسقنقور ﴾** بالق نوعندن قوری یرده اولور برحیواندر ابن بختشوع نام کیمسه اکا تمساح بری دیمشدرکه لحمی ایکنجی مرتبه ده حاردر اول طوزلنوب برمثقال مقداری ایچلسه جماعی زیاده ایدربوکرك اغریسنه که صووقدن اوله نفع ویرر وشهوتی حرکت ایتدیرر ابن زهیر ایتدی اول مصرده اباقلی حیواندرکه خلقتنك بیوکلکی وزغه شکلنده درکه لسان ترکیده الاجه کلر دینور انك کوزی کیجه فزع ایدوب راحت اولمیان کیمسه نك اوزرینه بغلنسه اول زحمتدن بری اولور ارسطاطیس حیوان کبیر آدلو کتابنده ایتدی اسقنقوردن ایچمك جماعه حرکت ایتدیرر ومجامعته حریص اولمغی زیاده ایدر مصرلك غیری شهرلرده (وبو اسقنقورهند ملوکلرینه هدیه اولان نفیس شیلرك زیاده نفیسیدرکه زیرا انلر اسقنقوری التوندن اولان بچاق ایله ذبح ایدوب ومصر طوزی ایله حفظ ایدوب ولایتلرینه بویله کتوررلر اول طوزدن برمثقال طوزی یمورطه نك یاخود لحمك اوزرینه قیوب اکل ایلسه اندن نفع بلیغ ایله نفع ایدرکه خواص کثیره سی لایحصی در (تمساحده ان شاء الله تعالى کلورکه قوروده بو تمساح یمورطلر اول یمورطه دن صویه دوشن تمساح بالغی اولور قوروده قلان اسقنقور اولورکه یقیننده سین بخشنده بونك واسقنقورهندینك حکملری کلور ان شاء الله تعالى **﴿ الاسود السالخ ﴾** یلاندن برنوعدرکه زیاده سیاه اوله بوکاسالخ یعنی صویلمش یلان دیو تسمیه اولندی زیرا هرسنه برکره دریسی صویلور اکا اسود سالخ دینوردیشیسی ایچون سالخه تعبیر اولنماز تثنیه سنده اسودان سالخ دینور صفتی اولان سالخ لفظی تثنیه قلنماز اصمعی وابوزیدك قولی بویله در (ابن زید صفتنك دخی تثنیه سنی حکایه ایتدیکه اسودان سالخان دیمك اولور انجق قول اول زیاده معروفدر (ابن سیده ایتدی اساود سالخ و سوالخ جمعیدر (ابوداود ونسائی وحاکم روایت ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالى عنهمادن تصحیح ایتدیلرکه عبد الله ایتدی نبی محترم صلى الله تعالى علیه وسلم سفره کیدر اولدقده کیجه یه داخل اولسه استعاذه ایدوب بیورردی (یاارض ربی وربك الله اعوذ بالله من شرك وشرمافیك وشرماخلق فیك وشرمایدب علیك اعوذ بالله من اسد واسود ومن الحیة والعقرب ومن ساکن البلد ومن شر والد وماولد ابلیس والشاطین) یعنی یاارض بنم وسنك خالقك حق تعالیدر بن خدای متعاله صغینورم خسف زلزله دن سنك ایله اولان شرکدن وصودن ومهلك اولان نباتادن یعنی یاارض بنم وسنك خالقك حق تعالى در بن خدای متعاله صغینورم سنك شرکدن وایچکده اولان شردن وهوام حشراتدن وسنده خلق اولنانك شرندن وسنك اوزرکده کزه نك شرندن وینه بن خدای متعال حضرتلرینه صغینورم ارسلاندن ویلاندن وسائر یلاندن وعقربدن وشهرده ساکن کافرظالملردن یاخود جندن ووالد وولدندنکه والدابلیس لعین وولدسائرشیاطین علیهم اللعنه در (حدیث کتابلرندن صحیحنده روایت اولندیکه فخر عالم صلى الله تعالى علیه وسلم نماز ایچنده ایسه ده ایکی سیاهك قتلیله امر ایتدی ایدیکه بری یلان وبری عقربدر ابن هشام تیجان آدلو کتابنده انشاد ایتدی ❊ ما بال عینك لاتنام کانما ❊ کوزیکك حالی ندرکه اویومز کویا که ❊ کحلت ماقیها بدم الاسود ❊ اول کوزك قویرقلری سیاه یلان قانیله سورمه لنمشدر ❊ حنقا علی سبطین حلایثربا ❊ طورونلر اوزرینه زیاده غضبکدنکه انلر مدینه یه نزول ایتدیکلریچون اویومزایسك ❊ اول لهم بعقاب یوم مفسد ❊ بوخسه یوم فساد ده باکه غضبکدنمی اویومزسین دیمش که محل استشهاد اسود لفظنك

شعرنده استعمال اولنمسیدر امام شافعی رضی الله عنه ایچون شو بیتلرده یلان ذکری واردر ❊ والشاعر المنطیق اسود سالخ ❊ شاعر متکلم قره یلاندر ❊ والشعر منه لعابه ومجاجه ❊ اول شاعردن شعر اغزینك یاشی وتوکریکیدر ❊ وعداوة الشعراء داء معضل ❊ شاعرلرك عداوتی شدتلنمش مرضدر ❊ ولقد یهون علی الکریم علاجه ❊ عاقل کیمسه یه انك علاجی اساندرکه انلری سویلتمکه فرصت ویرمیوب جائزه ویروب مدارا ایتمکدر (بیهقی شعبنده عبد الحمید بن محموددن روایت ایتدیکه عبد الحمید ایتدی بن حضرت ابن عباس رضی الله تعالى عنهمانك یاننده ایدم برکیمسه کلوب ایتدیکه بزلر حج شریف ایچون کلدك ایدی صفاح نام محلده ایدك بر رفیقمز وفات ایدوب برقبر اشدك کوردك که سیاه یلانلر لحدی طولدرمش برآخر قبردخی اشدك ینه جمله لحدی یلان ایله طولمش اوچنجی برقبردخی اشدك ینه جمله لحدی یلان ایله طولمش کوروب حالی اوزره ترك ایدوب سزه کلدم که بزه نه امر ایدرسك ابن عباس ایتدی اول کوردیککز عملیدرکه اول عملی صاغلغنده اشلمشدر کیدوب اول یرك بعضنه دفن ایدك والله اگر ارضك کلیسنی انك ایچون قبر اشسه کز کوردیکزی ینه بولورسز اول کیمسه ایتدی بزانی اول قبرلردن برینه دفن ایتدك وقتاکه ولایتمزه کلدیکمزده اول کیمسه نك خاتونی بزه کلمشیدی اول خاتونه زوجنك احوالندن سؤال ایتدك خاتون ایتدی بنم زوجم بغدای فروخت ایتمکی عادت ایتمشیدیکه بغدای آلوب ایچندن عیالینك نفقه سنی چیقاروب نقصان اولمسون دیو ایچنه برمقدار شعیر قشری خلط ایدوب بعده بیع ایدردی بوسبب ایله عذاب اولندی (ینه بیهقی دعوات کبیر آدلو کتابنده عکرمه نك ابن عباس رضی الله تعالى عنهمادن روایت ایتدیکی حدیثدن روایت ایتدیکه رسول اکرم صلى الله تعالى علیه وسلم حج شریف مراد ایدر اولدقده بعید ایدردی کونلرده برکون کتدکده براغاجك آلتنده اوتوروب اباغندن خفلرینی چیقاردی راوی ایدر خفك بریسنی کیدکده برقوش کلوب اول برخفی هوایه قالدردقده خفك ایچندن برسیاه یلان دوشوب پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلم ایتدی (هذا کرامة اکرمنی الله تعالى بها اللهم انی اعوذ بك من شر من یمشی علی رجلین ومن شر من یمشی علی اربع ومن شر من یمشی علی بطنه) یعنی بو کرامت الطف باریدرکه خدای متعال بکا بونك ایله اکرام ایلدی یارب بن سکا صغینورم شول مخلوقك شرندنکه ایکی اباغیله مشی ایدر و دخی شول مخلوقك شرندنکه درت اباغیله مشی ایدر ودخی شول مخلوقك شرندنکه قارنی اوزرینه مشی ایدر دیو استعاذه ایدوب ومسرور اولدی (امام احمد زهدنام کتابنده سالم بن ابی جعددن روایت ایدوب ایتدی حضرت صالح علیه السلامك قومنده برکیمسه وار ایدیکه قومه اذیت ایدر ایدی قوم ایتدیلر یا نبی الله سن بو کیمسه یه بد دعا ایله صالح علیه السلام ایتدی سزلر کیدك بوقدر کفایت ایدر حال بوکه اول کیمسه هرکون اودون جمع ایتمکه کیدر ایدی راوی ایدر اول کیمسه برکون اودون جمع ایتمکه چیقمشیدیکه کندی ایله ایکی اتمك وار ایدی برینی اکل ایدوب وبرینی تصدق ایتدی (ینه راوی ایدر اول کیمسه اودون جمع ایدوب واودونیله صاغ وسالم کلوب کندویه برشی اصابت ایتمدی راوی ایدر قوم ینه حضرت صالح علیه السلامه کلوب ایتدیلرکه اول کیمسه اودونیله سالم کلوب مصائبدن برمصیبته دوش اولمامش (راوی ایدر حضرت صالح علیه السلام اول کیمسه یی احضار ایتدیروب بوکون سن نه اشلدك اول کیمسه ایتدی بن کیتدم بنمله ایکی نان عزیز وار ایدی برینی تصدق ایدوب برینی اکل ایتدم حضرت صالح علیه السلام ایتدی اودونیکی قیو ویر اول کیمسه دخی اندردکده ناکاه بو کنك بردنکنده برسیاه یلان طورر حضرت صالح علیه السلام ایتدی اول صدقه سببیله بونوعك شری سندن دفع اولدی بونك نظیری ذال معجمه بابنده ذئبده کلور (طبرانی معجم کبیر آدلو کتابنده ابوهریره رضی الله تعالى عنهدن

انلر دخی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایتدیکی حدیثدن روایت ایدوب ایتدی (ان نفرا مروا علی عیسی علیه السلام فقال یموت احد هؤلاء الیوم ان شاء الله تعالی فمضوا ثم رجعوا بالعشی ومعهم حزم الحطب فقالوا صنعوا وقال للذی قال انه یموت حل حطبك فاذا فیه حیة سوداء فقال ما عملت الیوم قال ما عملت شیئا قال انظر ما عملت قال ما عملت شیئا الا انه کان معی فلقة من خبز فرمسکین فسألنی فاعطیته بعضها فقال بها رفع عنك) یعنی حضرت عیسی علیه السلامك یاننه برقاچ کیمسه‌لر کلمشیدی حضرت عیسی بوکون بونلرك بری وفات ایدر ان شاء الله تعالی دیوب اول کیمسه‌لر کتدیلر بعده اخشام کلدیلرکه کندیلر ایله اودون قوجاقلری وار اول کیمسه‌لره ایتدیلر اودونی اندیرك حضرت عیسی اول کیمسه‌یه که بو وفات ایدر دیدی ایدی خطاب ایدوب اودونیکی قیو ویردیدی اول دخی قویدقده ناکاه ایچنده برسیاه یلان طورر (ینه حضرت عیسی علیه السلام ایتدی سن بوکون نه عمل صالح ایتدك اول کیمسه ایتدی برعمل اشلمدم ینه تکراز خطاب ایدوب فکر ایله نه عمل ایتدك دیدکده اول کیمسه بن برشی اشلمدم انجق بنم ایله برمقدار نان عزیز وار ایدی برفقیر کلمکله برمقدارینی اکا ویردم دیدی حضرت عیسی ایتدی اول سبب ایله سندن بونك شری دفع اولدی ❊ الاصرمان قورد ❊ وقارغه در ابن سکیت ایتدی زیرا بونلر ناسدن منقطع اولورلر لیل ونهار دخی اصرماندر زیرا انلرك هر بری آخرندن منقطع اولورلر (امام احمد اسناد صحیح ایله ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیکه حضرت ابی هریره اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنه قطعا نماز قیلمدن جنته کیرن کیمدر دیو سؤال ایدر اولدقده انلر بیلیوب اول کیمدر دیو کندودن سؤال ایتدکلرنده ایتدیکه اول کیمسه اصیرم نام کیمسه درکه عبد الاسهل اوغلیدر عامر بن ثابت ابن قیس ایتدی اصیرمك حالی نیجه اولدی دیوب محمود بن لبیده سؤال ایتدم ایدی محمود بن لبید ایتدی انك حالی قومنی اسلامدن منع ایدردی وقتا که احد غزاسی کونی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم احده چیقدی اصیرمه اسلام ظاهر اولوب اسلامله مشرف اولوب قلیچنی آلوب عظیم مقاتله ایدوب حتی شهید اولدقده اصحاب کزین فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اصیرمك احوالنی ذکر ایتدکلرنده پیغمبر علیه السلام ایتدی (انه لمن اهل الجنة) یعنی اصیرم اهل جنتدندر بو مژده ایله نماز قیلمدن اهل جنتدن اولدی ❊ الاصلة ❊ همزه‌نك فتحیله وصاد مهمله ولام ایله باشی کبیر جسمی قصیر بریلاندرکه آتلی کیمسه‌نك اوزرینه هجوم ایدوب قتل ایدر (ابن انباری بویله دیمشدر بعضیلر ایتدی اول برخبیث یلاندرکه کندینك ایاغی واردر ایاغی اوزرینه قالقوب طورر جمعی اصل کلور نتکیم اصمعی انشا ایتدی ❊ یارب ان کان یزید قد اکل ❊ یارب اکر یزید پرجفا اکل ایدر ایسه ❊ لحم الصدیق عللا بعد نهل ❊ شول صادقك لحمنی که صوسزلغندن ماعدا خسته وعلیل اوله مراد حضرت حسین رضی الله تعالی عنهدر ❊ فاقدر له اصلة من اصل ❊ سن اول کیمسه‌یه باشی بیوك جسمی قصیر یلانلردن برینی حواله ایله که ❊ لبسا کالقرصة اوخف جمل ❊ اول یلانی بهادر وصلابتلی اوله صلابتلی نسنه‌لر کبی یاخود خف وجمل کبی برك وانجدیجی اوله (جاحظ ایتدی اعراب دیرکه اول بر یلاندرکه مشی ایتدیکی وقت اوزرینه اوغردیغی شیئی احراق ایدرکه کویا اوغردقلری شیئی اغولر وهلاك ایدوب کوکندن قوپاردیغیچون (وحدیثده دجالك صفتنده کلدیکه ❊ کان رأسه اصلة ❊ کویا دجالك باشی اصله تعبیر اولنان یلانك باشی کبیدر (بعضیلر ایتدی اصله تعبیر اولنان یلانك یوزی انسان یوزی کبیدر وزیاده بیوکدر وبعضیلر ایتدی اول یلان بوصورته کیرر اکر عمرندن بیك سنه مرور ایتدی ایسه وانك حالی بودرکه اول یلان همان کندی‌یه نظر ایله ناظری هلاك

ایدر یتنده حاء مهمله بحثنده بونك بعض احوالنك ذکری کلور ❊ الاطلس ❊ شول قورددرکه اونی بوز اولوب قره‌یه مائل اوله وهر برلونی بویله اولان شی اطلسدر محمد بن سلیمان الهاشمینك مدحنده کمیت نام شاعر ایتدی ❊ یلقی الامان علی حوض محمد ❊ یعنی حوض محمد صلی الله تعالی علیه وسلمده امینلکه وسلامته ملاقات ایدر ❊ ثولاء مخرفة وذئب اطلس ❊ شول قیون ایله شول قوردکه بوز ایدی ❊ لاذا یخاف ولا لهذا جرأة ❊ یعنی اول قیون خوف ایتمز واول قورد ایچون جرأت دخی یوقدر ❊ تهدی الرعیة ما استقام الریس ❊ پس بونك کبی رعایا دخی امن وراحتده اولور رئیسلری مستقیم اولدقجه دیمکدر (امام جوهری بو بیت ایله استشهاد ایتدیکه رس لفظنده رئیس دیو استعمال اولنور قیم لفظی دینلدیکی کبی ❊ الاطوم ❊ انون لفظی کبی درکه دریا قبلو باغه‌سیدر (جوهری بویله دیمشدر وبعضیلر ایتدی اطوم دریسی غلیظ بربالقدرکه دوه دریسنه مشابه اولمغله دوه‌لر ایچون اندن خف اتخاذ اولنور (وبعضیلر ایتدی اطوم کرپی دیدکاری جانوردر وبعضیلر ایتدی اول برصغیردر بعضیلر ایتدی بو اسملر کندویه تسمیه اولندی بالغه تشبیه اولندیغی اوزره دریسی غلیظ اولدیغی ایچون ابن سیده بویله دیمشدر کتابده ذکر اولنان طبش عقلی قلیل دیمکدر نتکیم امام شافعی رحمة الله علیه ایتدی ❊ مارأت افقه من اشهب لولا طیش فیه ❊ اشهب آداو برکیمسه هم عصری اولمغله اشهبدن فقیه کیمسه کورمدم اکر عقلینك خفتی اولمسیدی ذکر اولنان اشهب عبد العزیز بن داود الفقیه المالکی المصرینك اوغلیدرکه (امام شافعینك ولادتی سنه‌سی طوغمشدرکه هجرتك یوز اللی سنه‌سیدر شافعی حضرتلرینك وفاتندن اون سکز کون صکره وفات ایتمشدر ابن عبد الحکیم ایتدی اشهبدن مسموعم اولدیکه شافعینك موتنه دعا ایدر اولمغله شافعی‌یه افاده ایلدیکمده شافعی ایتدی ❊ تمنی رجال ان اموت وان امت ❊ بنم وفاتمی رجاللر تمنی ایتدی اکر وفات ایدرسم ❊ فتلك سبیل لست فیها باوحد ❊ موت برطریقدرکه بن انده یالکز اولمق یوقدر ❊ فقل للذی یبغی خلاف الذی مضی ❊ سن شول کیمسه‌یه سویله که کچمشده تقدیر اولنانك خلافنی طلب ایدر ❊ تهیا لاخری مثلها فکان قد ❊ حاضر اولسون برموته که بنم موتم مثلیدر تحقیق مقدر اولدی (ینه ابن عبد الحکیم ایتدی شافعی رحمة الله علیه وداع عالم فانی ایتدکده شافعینك ترکه‌سندن اشهب برعبد اشترا ایتمشیدی اوتوز کوندن صکره بن دخی اول عبدی کندینك ترکه‌سندن الدم (مصابیح ظلم آدلو کتابده ابن عبد الحکیم ایتدی اناسی شافعی حضرتلرینی حامل اولدقده بررؤیا کورمشیدیکه مشتری تعبیر اولنان مشهور یلدز فرجندن چیقوب مصر قاهره‌یه اینوب وهر بربلده‌یه اندن لاحق اولمش اول اصحاب رؤیا واهل تعبیر تأویل ایتدیلرکه اندن برعالم تولد ایدوب علمی اهل مصره خاص اولوب بعده سائر بلاد قصباته متفرق ومنتشر اولور فی الحقیقه امام همامك معتمد وصاحب ورع وامین وزاهد اولدیغنه عامهٔ علماء کرام اتفاق ایتمشلردر (وامام مومی الیه اصول فقهده ابتدا تکلم ایدوب استنباط واستخراج ایتمشدر (وینه شافعی حضرتلرینه تازه خورمه کتورلمشیدی خورمایه خطاب ایدوب تعجب طیبسین وطاتلیسین انجق علمسندن طاتلیدر دیوب انی تناول واکل ایتمدی رحمة الله علیه وکندی برجاریه اشترا ایتمشیدی وقتا که کیجه اولدقده عادت حسنه‌سی اوزره درسلرینی مطالعه‌یه مشغول اولوب حال بوکه جاریه کندی ایله ملاقاته منتظر ایکن جاریه‌یه اقبال والتفات ایلدی جاریه دخی صبر ایده‌میوب کندویی فروخت ایدن اسیرجی‌یه عودت ایدوب بو کیجه بنی مجنون ایله حبس ایتدیکز دیدکده بو خبر شافعی حضرتلرینه منعکس اولیجق شافعی ایتدی مجنون اول کیمسه درکه علمك قدرینی بیلیوب علمی ضایع ایدر یاخود علمده توانی وتکاسل ایتمکله علم کندینی فوت ایدر شافعی حضرتلری زیاده جومرد وصاحب کرم واغنیادن

اولوب كندودن برشی مأمول اولنسه دریغ ایتمز ایدی و برشی اخفا واد خار ایتمز ایدی وزیاده شجاعتلی ایدی مناقبی دل ایله تعبیر وتعداد اولنماز غزه نام محلده یوز اللی سنه سنده تولد ایتدیکه ذکر اولنمشدر (و بعضیلر ایتدی امام اعظم ابوحنیفه رحمة الله علیه اول سنه ده دار بقایه انتقال ایتمشیدی تهذیب اسما آدلو کتابده بعضیلر ایتدی ابوحنیفه حضرتلری یوز اللی برسنه سنده وفات ایتدی و بعضیلر ایتدی یوز اللی اوج سنه سنده وفات ایتدی وغیریلر ایتدی ابوحنیفه حضرتلری شافعینك طوغدیغی کونده مرحوم اولدی و بعضیلر ایتدی شافعی عسقلانده طوغدی (و بعضیلر ایتدی یمنده تولد ایتمشدر (ابن خلکان ایتدی اصح قول غزه نام محلده طوغوب التی یاشنده ایکن مکهٔ مکرمه یه کتوریلوب بعده یوز طقسان طقوز سنه سنده مصر قاهره یه واروب ایکی یوز درت سنه سنه وارنجه مصرده ساکن اولدیکه مزار شریفی مصرده قرافه نام محلده درکه مشهوردر مرحوم رحمة الله علیهك مدت عمری اللی درت سنه اولدی والله اعلم ﴿الاعز﴾ بوینی اوزون برقوشدرکه صوقوشلرندندر (ابن سیده بویله دیمشدر

﴿الافعی﴾ دیشی یلاندر ارکك یاوز یلان اولسه افعواندر همزه نك وعینك ضمیله (زبیدی ایتدی افعی بریلاندرکه قره واق نقطه لر ایله متزین اولوب بوینی انجه و باشی انلو اوله بو یلان بعضیجه ایکی بوینوزلی اولور و بو یلانك حالنك عجبندندر ابن شبرمه نك حکایت ایتدیکی که اول یلانلردن بریسی براوغلانی اباغندن صوقغله عقبنجه آنلی یاریلدی وحکایه اولندیکه شبیب ابن شبه نام کیمسه منصور خلیفه نك مجلسنه داخل اولمشیدی منصور ایتدی یا شبیب سن سجستان ارضنه داخل اولمش سن مسموعم اولدیکه اول یرك یلانی وافر اولوب مارستان ایمش شبیب ایتدی یا امیر المؤمنین بلی داخل اولدم منصور ایتدی اول یرك یلانلرینی بکا بیان ایله شبیب ایتدی بوینلری انجه وقویرقلری کوجك و باشی انلو و بیلکلر ایله نقش اولمشکه کویا یمن الاجه لریدر انلرك بیوکلری عین هلاکدر وکوجکلری فلیجدر (قزوینی اول بریلاندرکه قویروغی قصیردر ویلانلرك زیاده خبیثیدر انك کوزی جقسه ینه عودت ایدر کوزینك حلقه سنی بوممز درت آی شتاده طپراق ایچنده ساکن اولوب بعده چیقدقده کوزنده قرا کولق اولمغله رازیانه دیدکاری مشهور اوتی بولوب کوزینی اکا سورمکله ضیاسی ینه عودت ایدر (زمخشری ایتدی حکایه اولندیکه اول یلان بیك سنه معمر اولسه کوزی اعمی اولور مسبب الاسباب اکا کوزینی رازیانه یپراغنه سوردکده کورمکلکی عودت ایتدیکنی الهام ایدوب کندی بریاباندە اولمغله کندی ایله رازیانه اوالد یغی یرك ما بینی برکونلك مسافه ایکن اعمالغی حالنده اول یری کچوب و بعض بستانلره اوغریوب آخرنسنه یه یاپشوب خطا ایتمکسزین رازیانه یی بولوب کوزینی اکا سوروب نظری وقوت باصره سی رجوع ایدر باذن الله تعالی (اول یلانك قویروغی قطع اولنسه کما کان ینه عودت ایدر انك ازو دیشی دوشسه اوج کوندنصکره برآخری ظهور ایدر اول یلان ذبح اولنسه اوج کون حرکتی ساکنه اولماز انسانك عدولرینك زیاده عداوتلیسیدر (بقر وحشی اول یلانی سرعتله اکل ایدر حکایه اولندیکه اولا یلان بردیشی دوه صوقدی ایدی اول دوه نك امر کوشکی اولمغله اناسندن مقدم اول کوشك هلاك اولدی ودخی اول یلان خسته اولسه زیتون یپراغنی اکل ایدوب شفا وصحت بولور یلاندن بعضیلری واردرکه اغزلریله جماع ایدرلر ارکك دیشیسنه جماع ایلسه اوغنوب دوشر دیشی یلان ارکك یلانك ذکرنی قصد ایدوب وذکرنی اصروب وصوقغله اول ساعت ارککی هلاك اولور (جوهری ایتدی کشیش افعی یلانك دریسندن حاصل اولان صدا واواز درزیرا یلان یوررکن دریسی صدا ایتمکله صدا واوازایدر (راجز نام کیمسه ایتدی کشیش افعی یلانك اکل ایتمسینك اوازیدر (بیت) کشیش افعی

ازمعت لعض ❋ یلانك اول صداسی اصرمغه عزیمت ایتدیکه ❋ فهی تجده بعضها ببعض ❋ اول یلان اوازینی بعضا بعضا تجدید ایدرایدی (شیخ ابوحسن علی بن محمد المزین الصغیر الصوفی ایتدی بن تبوکده بر یاباندە ایدم برقویه صو المغه واردم ایاغم قایوب قیونك ایچنه دوشدم وقیونك ایچنده بر واسع کوشه کوروب انی تطهیر واصلاح ایدوب اوتوردم دوررکن برخشرتی استماع ایدوب تفکر ایتدم ناکاه کوردم که بر یلان اوزریمه دوشوب وبنی دولندی بن حرکت ایتمیوب اورته سنده طوردم بعده قویروغنی بکا طولیوب بنی قیودن طشره چیقاروب قویروغنی صالی ویروب بنی بوشلیوب کیتدی (جعفر جلدیدن روایت اولندی جعفر ایتدیکه ذکر اولنان ابو الحسن المزین الصغیردن براثر مأمول ایدوب ایتدم بکا برخاصه لی شی تعلیم ایله ابو الحسن ایتدی اکرسنك برنسنه ك ضایع اولورسه واکرسن حق تعالیدن انسانك سکامیل ومحبتنی استرایسك شو آیت کریمه یی اوقو بنم ایله مأمولم اولان شی جمع ایله دیوسویله تحقیق حق تعالی سنك ایله اول شیئی جمع ایدر واول انسان ایله سنك بینکده محبت القا ایدر اول آیت بودرکه اولنه حرف ندا زیاده ایدوب اوقو (یاجامع الناس لیوم لاریب فیه ان الله لایخلف المیعاد) یعنی ای بنم ربم ناسی سن جمع ایدیجیسن یوم حسلب ایچون یاخود اول کونك جزاسی ایچون اول برکوندرکه انك اولمسنده وحش وجزادن انده اولانك اولمسنده شك یوقدر تحقیق حق تعالی وعدکاهنه خلف ایتمز (جعفر جلدی ایتدی بودعا ایله قنغی شیده دعا ایتدم ایسه مستجاب اولدی شیخ ابو الحسن مکهٔ مکرمه ده اوچیوز یکرمی سکز سنه سنده عزیمت راه داربقا ایلدی رحمة الله علیه (حاء حطی ایله حادیه یلاندن برنوعدرکه کوتك یلاندر شویله لطیفه اولنسه اولور شول عجوزه عورتکه کبرسنندن صورت واخلاقی متبدله اوله ذکر اولنان یلاندن برنوعدرکه نتکیم نابغه شاعر انك حقنده ایتدی ❋ جاریة قد صغرت من الکبر ❋ اول یلان بیوکلکدن کوچلمشدرینه بونك کبیدر برعورت کبرسنندن کوچلمش اوله ❋ ومهزوتة الشدقین حولا النظر ❋ کژدهان ومکشیر لسان وکوزی شاشی بدلقا بریلاندر دخی خبرده کلدیکه وقتا که حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم عازم راه رضاء رحمن اولدقده حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه زیاده محزون وغم وحزن کندوده دائم اولوب اعضاسی اریوب ونقصان اولوب حتی بوحال اوزره حق تعالینك رحمتنه واصل اولدی اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین انك حقنده ایتدیلر افعی یه مشابه ایدی ایام خلافتنده برنسنه احداث ایلمدی بویله اولدیغندن افعی یه تشبیه اولندی زیرا یلان کندویه برمسکن اشوب تدارك ایتمز انجق طاشلر قووقلرینه کلورکه انی غیریلر اشمشدر انده ساکن اولور نتکیم شاعر ایتدی ❋ وانت کالافعی التی لاتحتفر ❋ سن افعی یلانی کبی سن که اول بریلاندرکه کندیچون مسکن اشمز ❋ ثم تجیء شاردا فتنحجر ❋ بعده اول یلان پریشان وطاغلمش اولدیغی حالده کلوب حجره اتخاذ ایدر هر برمسکن که اکا یلان مستولی اوله صاحبی اندن فرار ایدوب اول مسکنی یلانه قورلر قوجه عورت یلانه تشبیه اولندی ایدی مصنفك اوده یلان اولسه دیدیکنی عورت بدلقا اختیار اولدقده اول اودن فرار ایتملیدر دنسه خوب لطیفه اولور (ودخی عربلر عقرب یلان ایله صوقوشدی دیو ضرب مثل ایدرلر برشرلی کیمسه کندودن زیاده شرلی کیمسه ایله مکالمه ومباحثه ایلسه یقنده عقرب بخشنده ینه کلوران ساء الله تعالی (و ینه عربلر ایتدیلر فلانك پارمغنی یلان صوقش اعضاسنه طاغیلوب سرایت ایتمامك ایچون پارمغنی بوغلدقده ایپی چکمکدن خوف ایدر نه عجب خوش وکوزلدر صالح بن عبد القدوسك شو قولیکه ایدر ❋ المرء یجمع والزمان یفرق ❋ کشی مالی جمع ایدر زمان ومقتضای حال انی طاغیدر پریشان ایدر ❋ ویظل یرقع والخطوب تمزق ❋ کشی

قفتانه يمالق اورر حال بوكه دشواراق انى شق ايدوب پاره لر ٭ ولان يعادى عاقل خيرله ٭ عاقل
كيمسه نك دشمنلكى كشى يه خيرليدر ٭ من ان يكون له صديق احمق ٭ كنديتك براحمق كيمسه
دوستى اولمقدن ٭ فارغ بنفسك ان تصادق احمقا ٭ احمق ايله دوستلشمغى سن بنفسه ترك
ايله ٭ ان الصديق على الصديق مصدق ٭ دوست دوستنك اوزرينه صداقت ايديجيدر ٭ وزن
الكلام اذا نطقت فانما ٭ سن سويلرايسك كلامكى وزن ايله ٭ يبدى عقول ذوى العقول المنطق ٭
عاقل صاحبلرينك عقلى كلامى اظهار ايدر ٭ ومن الرجال اذا استوت احلامهم ٭ رجاللردن
بعضيلرينك عقللرى برابر اولسه ٭ من يستشار اذ استشير فيطرق ٭ اول رجالدن بعضيلرى
مشاوره اولنور ومشاوره وقتنده بعضنك اوزرينه تفوق ايدوب عجله ايدر ٭ حتى يجيل بكل واد
قلبه ٭ حتى مشاورده عجله وتفوقندن ناشى عقلى هرمحله ذاهب اولور ٭ فيرى و يعرف مايقول
فينطق ٭ همان كندى سويلديكنى مناسب كوروب وانى بيلوب سويلر ٭ لا الفينك تأو يا
فى غربة ٭ غربتده ساكن اولديغك حالده بن سكا الفت ايتمم ٭ ان الغريب بكل سهم يرشق ٭
تحقيق غريب كيمسه لر اوقلر ايله اورولور ٭ ما الناس الا عاملان فعامل ٭ ناس ايكى كونه عمل ايله
عمل ايديجيدر كه بركونه سى ٭ قدمات من عطش وآخر يغرق ٭ صوصيزلقدن هلاك اولور كه
دشوارلقدر وبركونه سى كويا صويه غرق اولمشدر كه مرزوق وتوانكردر ٭ والناس فى طلب المعاش
فانما ٭ ناس معاش طلبنده در كه كويا ٭ بالجد يرزق منهم من يرزق ٭ انلردن مرزوق اولان جد
وسعى سببيله رزقلنور ٭ لو يرزقون الناس حسب عقولهم ٭ اكر ناس عقللرى مقتضاسنجه
رزقلنور اولايدى ٭ الفيت اكثر من ترى يتصدق ٭ بوتقديرجه بن اغنيادن اولوب سن بنى
صدقه ايدنلردن زياده صدقه ايديجى بولورسن ٭ لكنه فضل المليك عليهم ٭ لكن رزقك
وافر اولديغى انلرك اوزرينه حق تعالينك فضل واحسانيدر ٭ هذا عليه موسع ومضيق ٭
حق تعالى بعض قوللرينك اوزرينه رزقى واسع ايديجيدر و بعضنه رزقى ضيق ايديجيدر
٭ واذا الجنازة والعروس تلاقيا ٭ اكر جنازه ايله كوكى بر برينه ملاقى اولسه لر ٭ ورأيت دمع
نوائح يترقرق ٭ وازيله اغليانلرك كوزلرينك اطرافنى كوزلرينك ياشى طولمش كوررسن
٭ سكت الذى تبع العروس مبهتا ٭ كويكى اردنجه كيدن كيمسه مبهوت اولديغى حالده
سكوت ايتدى ٭ ورأيت من تبع الجنازة ينطق ٭ جنازه يه تابع اولنلرى سويلر كوررسن ٭ واذا امرء
لسعته افعى مرة ٭ اكر بر كيمسه يى كه انى بركره يلان صوقمش اولسه ٭ تركته حين تجر حبلا
يفرق ٭ انك اپينى چكمبوب ترك ايلسك يلانك سمى سائر اعضاسنه طاغيلور مانحن فيهدن
اولان بومصرعدر ٭ بقى الذين اذا يقولوا يكذبوا ٭ فى زماننا دنياده باقى قالدى شول كيمسه لركه
كلام سويلسه كه اكثرنده كذب ايدرلر ٭ ومضى الذين اذا يقولوا يصدق ٭ دنيادن كيدى
شول كيمسه لركه كلام سويلسه لر صدق ايدرلر (بعض شعرا زياده خوش تعبير ايدوب قنديلك
وصفنده قنديلى يلان ديلينه تشبيها ايتدى ٭ وقنديل كان الضوء منه ٭ قنديل ديدكارى مشهور
نسنه دن شعله وضيا ٭ محيا من هويت اذا تجلا ٭ ديريلك وعين حياة اولور برقره كولق وجقور
يردن آشكاره اولسه ٭ اشار الى الدجى بلسان افعى ٭ اول قنديل يلان ديلى ايله قرا كولغه
اشارت ايدر ٭ فشمر ذيله فرقا وولا ٭ اول اتككنى دوشيرر باشنه يوقارى و بر برى اردنجه بويله
اولور مراد قنديلك شعله سنك يوقارى اتمسيدر (وصالح مرقوم رحمة الله عليهك شعرندندر
شو قوليكه ٭ مايبلغ الاعداء من جاهل ٭ جاهلك دشمنى ايده مز ٭ ما يبلغ الجاهل من نفسه ٭
جاهل كندى نفسنه ايتديكنى ٭ والشيخ لايترك اخلاقه ٭ اختيار اكثريا حوينى فراغت ايتمز
٭ حتى يوارى فى ثرى رمسه ٭ حتى طپراق التنه دفن اولمادقجه ٭ اذا ارعوى عاد الى جهله ٭

اكر جاهل قبايحدن ويرامز افعالدن اجتناب ايلسه جهليله ينه عودت ايدر ٭ كذا الصبا عادلى
نكسه ٭ ينه بويله در شول مرضندن خلاص اولان كيمسه كه ضعيف وآريق اوله ازحمت ايله
مرضنه عودت ايدر ٭ وان من ادبته فى الصبا ٭ بر كيمسه يى كه صبى ايكن تأديب ايدرسن ٭ كالعود
يسقى الماء من غرسه ٭ شول اغاج كبى اولور كه صو اشاغيسندن صوارمش اوله ٭ حتى تراه مورقا
ناضرا ٭ حتى سن انى كوزللنمش و يپراقلنمش كوررسن ٭ بعد الذى ابصرت من يبسه ٭
بعد ازينكه سن انى قورمش كوردك ايدى (شاعرك) والشيخ لايترك اخلاقه قولى وانك اردنجه اولان
بيت شو ايكى بيتلر سبب قتلى اولمشدر بيانى بويله دركه مهدى خليفه اول شاعرى زنديقلق ايله
اتهام ايتمكله احضارينه امر ايدوب خطاب ايتدكده شاعر عجبه كاوب دونوب كيتمشيدى كيرو
دوندروب ايتديكه سن شعركده سويلدكى اختيار حوينى ترك ايتمز شاعر ايتدى بلى ياامير المؤمنين
خليفه دخى سن خويلريكى ترك ايتمامشدرسين ديوب قتليله امر ايدوب يوزطقسان يدى سنه سنده
قتل اولنوب وجسردن صلب اولندى ينه انك شعرينك خوشلرندندر شو قوليكه ٭ واذا لم تستطع
شيئا فدعه ٭ سن برشيئك اجراسنه قادر اولمازايسك سن انى ترك ايدوب ٭ وجاوزه الى ماتستطيع ٭
سن اول شيئى صاوش قادر اولديغكه (بوقول ابن دريدك قولى كبيدركه ٭ من لم يقف عند
انتهاء خطوه ٭ بركيمسه كه آدمى نهايت بولدقده طورمسه ٭ تقاصرت عنه فسيحات الخطى ٭
آدملرينك وسعتى كندويه قاصر اولور يعنى ذوالجاه كندى وضعنده طوروب ناهموار حركتدن
احتراز ايتمليدر (الافعوان) زياده شديد سياه يلاندر و انسانه دخى لقب اولور و بو يلانك
لقبلرى ابوحيان وابويحيادر زيرا بونلر بيك سنه معمر اولورنه عجب كوزلدر (شعرادن بعضيلرك
قوليكه بومكانده ايتدى ٭ صرمت حبالك بعد وصلك زينب ٭ اى محبوبم سكا وصالدنصكره
محبتى قطع ايتدم ٭ والدهر فيه تغير وتقلب ٭ زمان حبى تغيير وقلب ايتدى ٭ نشرت ذوايبها
الذى تزهو بها ٭ صاچلريكك اوركوسنى پريشان ايتدمكه سن انك ايله كوزللنوب وتفاخر
ايدردك ٭ تيها ورأسك كالنعامة اشيب ٭ تكبر جهتندن حال بوكه سنك باشك دوه قوشى كبى
بياضدر مراد باشنك صاچى آغرديغيدر ٭ واستنفرت لما رأتك وطالما ٭ بن نفرت ايتدم
شول نفس اجلچونكه سنى كوروب بعيد اولدى ٭ كانت تحن الى اقاك وتطرب ٭ اول نفس كه
سكا ملاقات نيازايدوب وملاقاتكده سرورندن خفت عارض اولور ايدى ٭ وكذاك وصل الغانيات
فانه ٭ حسن وجمالنه اعتماد ايدوب حلى وزينتدن مستغنيه اولان معشوقه لره محبت وواصل
اولمغى قطع ايتدم سندن قطع ايتديكيم كبى تحقيق اول معشوقه لره وصل ٭ ال ببلقعه و برق
خلب ٭ خالى يرده كى سرابدر و يغمورسز شمشكدر يعنى معشوقه يى دراغوشك مألى يوقدر ٭ فدع
الصبا فلقد عداك زمانه ٭ صباوت اشلرينى ترك ايله صبيلق زمانى سنى ترك ايتدى ٭ وازهد
فعمرك مر منه اطب ٭ سن زهد ايله سنك عمركدن طيب وقتلر كه آوان شبابدر كذار ايلدى
٭ ذهب الشباب فماله من عودة ٭ يكيدلك كندى بردخى كلمه سى يوقدر ٭ واتى المشيب فاين منه
المهرب ٭ قوجه لق اين المفر ٭ دع عنك ما قد كان فى زمن الصبا ٭ صباوت زمانلرنده اولان
اشلرى سندن ترك ايله ٭ واذكر ذنوبك وابكها يامذنب ٭ كناهلريكى تذكر ايدوب اغله اى مذنب
٭ واذكر مناقشة الحساب فانه ٭ حسابك احوالنى تذكر ايله ٭ لابد يحصى ماجنبت فيكتب ٭
البته سنك عصيانك صايلوب و يازيلور ٭ لم ينسه الملكان حين نسيته ٭ سن كناهكى اونوتديغك
وقتده حفظه ملكلرى انى اونتمز ٭ بل اثبتاه وانت لاه تلعب ٭ بلكه ملكلر انى ثبت وتحرير
ايدر حال بوكه سن لعب لهو ايدرسن ٭ والروح فيك وديعة اودعتها ٭ روح سنده وديعه دركه
سكا امانت قويلمشدر ٭ ستردها بالرغم منك وتسلب ٭ يقنده سن اول روحى دناءت ايله رد

وسلب ایدرسن * وغرور دنیاك التی تسعی لها * دنیانك غروریكه سن انك ایچون سعی ایدرسین * دار حقیقتها متاع یذهب * براودركه حقیقتی برمتاعدركه دائم اولمیوب كیدر * واللیل فاعلم والنهار كلاهما * معلومك اولسونكه لیل ایله نهارك ایكیسی * انفاسنافیهـا تعد وتحسب * انلرده نفسلریمز صایلوب وحساب اولنور * وجمیع ما خلفته وجمعته * سنك جمع ایدوب وفاتكده باقی قلانك جمله سی * حقا یقینا بعد موتك ینهب * حق یقین اولدیغی حالده یغما اولنور * تبا لدار لایدوم نعیمها * هلاك شول داره كه نعمتی دائم اولماز * ومشیدها عما قلیل یخرب * اول دارك محكمی زمان قلیلده خراب اولور * فاسمع اخی وصیة اولی كها * ای قرنداشم سن بر وصیته كوش دار اول كه اول وصیت سكا اولیدر * بر نصوح للانام مجرب * اول وصیت برمجرب ایلكدركه ناسه صیحه وندا ایدر * صحب الزمان واهله متبصرا * سن زمانه واهلنه مصاحب اول متبصر اولدیغك حالده * ورأی الامور بما یؤب ویعقب * سن امور دنیای كیدر وكلور كوره سن * لاتأمن الدهر الخؤن فانه * اهل زمانه خایندن امین اولمه تحقیقا زمانه * مازال قدما للرجال یؤدب * انسانه تأدیب ایتمكدن برآن زائل اولمادی * وعواقب الایام فی غصاتها * یوم دنیانك عاقبی غصه سی وغملرنده * مضض یذل له الاعز الانجب * عزیز اولان ذلیل اولوب یانوب كوینمكده در * فعلیك بتقوی الله فالزمها تفز * سن تقوایه ملازمت ایله نجات وخلاص بولورسن * ان التقی هو البهی الاهیب * تقوی زیبا وكوكجك وعظیم القدردر * واعمل بطاعته تنل منه الرضی * حق تعالی یه طاعت ایله عمل ایله رضای شریفنه نائل اوله سین * ان المطیع لربه یتقرب * حق تعالی یه مطیع اولان مؤمن عندالله مقربدر * واقنع ففی بعض القناعة راحة * صاحب قناعت اولكه راحتلك انده در * والیأس عما فات منه المطلب * كچن مأمولكدن امیدی قطعه ملازمت ایله * فاذا طمعت لبست ثوب مذلة * اكر طمع ایدر ایسك مذلت جامه سنی كیرسین * فبذا اكتسی ثوب المذلة اشعب * بوطمعده مذلت جامه سنی اشعب نام كیمسه كیدیكه زیاده طمع ایله مشهوردر * وتوق من غدر النساء امانة * نسالرك امانته خیانتلرندن حذر ایله * فجمیعهن مكاید اذ ینصب * انلرك جمله سی حیله ایدیجیدر امور تفویض اولنسه * لاتأمن الانثی حیاتك انها * سن حیاتكده عورتدن امین اولمه كه * كالافعوان یراع منه الانیب * انلر شول ییلان كبیدركه اندن آزولی جانورلر خوف ایدر * تغری بلین حدیثها وكلامها * خبرینك وكلامنك ملایم اولمسیله سنی اغفال ایدر * فاذا سطت فهو الصقیل الاشطب * اكر اول عورت غضب ایلسه اول سیف قاطعدر * والق عدوك بالتحیة ولتكن * سن عدوكه تعظیم واكرامله ملاقی اول * منه زمانك خائفا تترقب * سن اول عدوكدن زمانكده حذر اوزره اول غافل اولمه * واحذره ان لاقیته متبسما * سن اندن حذر ایله اكر اكا متبسم اولدیغی حالده ملاقی اولور ایسك زیرا انك تبسمی حیله سندندر * فاللیث یبدو نابه اذ یغضب * كورمزمیسنكه ارسلان غضب ایتدیكی وقتده آزوسی ظاهر اولور * ان العدو وان تقادم عهده * عدونك عداوتی وقتی بعید اولدی ایسه ده * فالحقد باق فی الصدور مغیب * انك كینی وغضبی دورنلرنده باقی وكزلیدر * فاذا الصدیق لقیته متملقا * صورتا دوستلق یوزندن تملق ایدن كیمسه یه ملاقی اولسك * فهو العدو وحق ان یتجنب * اول عدودر اندن صاقنمق لازمدر * لاخیر فی ود امرء متملق * تبصبص ایدن كیمسه نك محبتنده خیر یوقدر * حلو اللسان وقلبه یتهلب * دیلی طاتلودر درونی غیظ آتشیله علولنور * یلقاك یحلف انه بك واثق * سكاملاقی اولوب یمین ایدركه بن سكا اعتماد ایدرم * واذا توارى عنك فهو العقرب * اكر سندن غائب اولورسه اول كیمسه عقربدر * یعطیك من طرف اللسان حلاوة *

كلامیله سكا حلاوت ولذت ویرر * ویروغ عنك كما یروغ الثعلب * تلكو حیله سی كبی سكا حیله ومكر واو یون ایدوب انواع مضرتی ایدر فرومایه اولوب ابن زمان اولانلرك حالی بویله در * وصل الكرام وان رموك بجفوة * سن صاحلرایله قونش اكرسنی فسق سبیله منع ایدرلر ایسه ده * فاصفح عنهم بالتجارب اصوب * سن انلردن بعد از تجربه اعراض مناسبدر * واختر قرینك واصطفاه تفاخرا * سن دوستك خالصنی اختیار ایله سكا تفاخردر * ان القرین الی المقارن ینسب * تحقیق دوست دوستنه نسبت اولنور * ان الغنی من الرجال مكرم * زمانده غنی كیمسه مكرمدر * وتراه یرجی ما لدیه ویرهب * انك مالندن مأمول اولنور وكندیدن خوف اولنور كوررسن * واخفض جناحك للاقارب كلهم * اقربالك ایچون سن تواضع ایله * بتذلل واغفر لهم ان اذنب * انلرسنك حقكده جنایت ایدرلرسه ده عفو ایله * وذر الكذوب ولایكن لك صاحبا * زیاده كاذب كیمسه یی سن ترك ایله كه اول سكا دوست اولمیه * ان الكذوب یشین حرا یصحب * چوق كذب ایدن كیمسه صاحبنه دوست اولمق عیب ویرر * الفقر شین للرجال وانه * فقیرلك رجاله عیب ویرر * یذری بما یدعی الشریف الانسب * واول فقیرلق عیب ویرر شول كیمسه یه دخی كه نسب اوله * وزن الكلام اذا نطقت ولاتكن * سن سویلركن كلامی وزن ایلیوب سن اولمه * بزیادة فی كل باد تطلب * هر بربادئ نظرده كلامی زیاده طلب ایدیجی * وتوق من عثراته من ذلة * كلامده بیهوده ذله دن حذر ایله * فالمرء یسلم باللسان ویعطب * كشی لسانی سببیله نجات بولور وهلاك اولور * والسر فاكتمه ولاتنطق به * سری كیزله وغیره سویلمه * ان الزجاجة كسرها لاتشعب * سرجه نك قیریغی جمع اولوب اصلاح اولماز * وكذاك سر المرء ان لم یطوه * كشینك سری سرجه كبیدركه اكر كتم واخفا ایلسه * نشرته السنة تزید وتكذب * لسانلر اول سری شایع ایدوب زیاده ونقصان ایدر * لاتحرصن الحرص لیس بزائد * سن حرص ایله حرص برنسنه زیاده ایتمز * فی الرزق بل یشقی الحریص ویتعب * رزقده انجق حریص اولان كیمسه زحمت چكر * ویظل ملهوفا یروم تحیلا * یدینه كرمیان نسنه ایچون تحسر چكوب غمكین اولدیغی حالده قالوب وخیال ایدیجی اولدیغی حالده طلب ایدر * والرزق لیس بحیلة یستجلب * حال بوكه رزق حیله ایله جلب اولنماز * كم عاجز فی الناس یأتی رزقه * ناسده نیجه احمقلرك رزقی كلور * رغدا ویحرم كیس ویجنب * اول رزق واسع اولدیغی حالده وعاقل ظریف اولان كیمسه محروم اولوب بعید اولور * وارع الامانة والخیانة فاجتنب * امانته رعایت ایدوب خیانتدن اجتناب ایله * واعدل ولا تظلم یطیب المكسب * عدالت ایدوب ظلم ایله كه كسبك حلال اوله * واذا اصابك نكبة فاصبر لها * اكر سكا برمشقت اصابت ایدرسه اكا صبر ایله * من ذا رأیت مسلما لاینكب * اول صبردن سن هرمسلمی منكوب اولمیوب عزیز كوررسن * واذا رمیت من الزمان بریبة * اكر زمانده برتهمت ایله سویلنورسك * اونالك الامر الاعق الاصعب * یاخود سكا برصعب كوج ایش كلورسه * فاضرع لربك انه ادنی لمن * سن خالقكه تضرع ایله كه پس اول شول كیمسه لر ایچون یقیندركه * یدعوه من حبل الورید واقرب * كندویه دعا ایدردی بو بنده كی شاه طمرندن زیاده یقیندر * كن ما استطعت عن الانام بمعزل * قادر اولدیغك مقداری ناسدن عزلتده اول * ان القلیل من الوری من یصحب * خلقدن آز كیمسه دوست اولور * واحذر مصاحبة اللئیم فانه * الچق كیمسه ایله دوستلقدن حذر ایله * یعدی كما یعدی الصحیح الاجرب * الچقلق سرایت ایدر صاغ كیمسه یه اویوز سرایت ایتدیكی كبی * واحذر من المظلوم سهما صائبا * مظلومك دعاسی اوقندن حذر ایله * واعلم بان دعاءه لایحجب * بلكه انك دعاسی پرده سزدر

قبول اولور * واذا رأيت الرزق عز ببلدة * اكر رزقی بر بلده ده قحط کورسك * وخشيت فيهاان يضيق المذهب * واول بلده ده ضيق معاشدن خوف ايدرسك * فارحل فارض الله واسعة الفضا * اول يردن هجرت ايله ارض الله واسعة * طولا وعرضا شرقها و المغرب * طول وعرض جهتندن ومغرب ومشرق واسعدر (تتمه) ابو الفرج بن الجوزی ازكيا آدلو كتابنده وغيريلر حكايت ايتديلر كه نزار بن معد نام كيمسه محتضر اولدقده مالنی درت اوغلنه تقسيم ايلديكه برينك آدی مضر و بری ربيعه و بری اياد و بری انماردر تقسيمده ايتدی شو قرمزی قبه مالمدن و بوكا مشابه اولنلر مضر اوغلم ايچون اولسون وشوسياه چادر و بوكا مشابه اولنلر ربيعه اوغلم ايچون اولسون وشوخادم و بوكا مشابه اولنلر اياد اوغلم ايچون اولسون وشو بدرت ومجلس انمار اوغلمك اولسون ديوب بعدازين اكر بيلميوب نزاع ايدرسه كز يمن قبيله سندن جرهمی قبيله سنده افعی اوغلی افعايه وارك ديدی وقتا كه اول كيمسه وفات ايتديسه اوغللری منازعه ايدوب بابالرينك وصيتی اوزره افعايه مرافعه يه كيتديلركه افعی يمن ديارنده نجران نام مملكتك ملكی ايدی بوحالده كيدرلر ايكن مضر يايلمش برجاير كوروب ايتدی بوجايری يايلان دوه بركوزلی ايمش وقرنداشی ربيعه ايتدی اول دوه نك ديزی بغلوايمش وآخر قرنداشی انمار ايتدی اودوه قاچقون ايمش وآخر قرنداشی اياد اول دوه قويرقسز ايمش ديوب برمقدار كتدكلرنده براختيار كيمسه يه ملاقی اولديلركه اول كيمسه دوه سنی غائب ايتمكله كنديلره سؤال ايتدی جوابنده مضر ايتدی دوه نك بركوزی كورمزميدی او كيمسه ايتدی بلی ربيعه ايتدی اول دوه نك ديزی بغلوميدی اول كيمسه ايتدی اويله ايدی انمار ايتدی اول دوه قاچقونمی ايدی اول كيمسه ايتدی بلی اياد ايتدی قويرقسزمی ايدی اول كيمسه ايتدی بلی شو ذكر اولنانلر دوه مك علامتيدر بكا دلالت ايديكز ديدكده انلر دخی كورمدك ديو يمين ايديجك اول كيمسه دوه می نشانيله سويليورسكز بو يمينكزده سزی نيجه تصديق ايده يم ديوب انلرايله كيدوب نجران مملكتنه واروب جرهمی قبيله سنده افعانك منزلنه نزول ايدوب دوه صاحبی اول اختيار چاغروب شو آدملر ضايع اولان دوه می كورمشلر علامتلرينی خبر ويرديلر ديدكده انلر دخی ای ملك بزلر انك دوه سنی كورمدك ديملريله افعی ملك ايتدی كورمديكز ايسه نيجه علامتنی سويلرسز مضر ايتدی بن كلوركن مرعا يی كوردمكه برطرفی يايلمش و برطرفی قالمش بلدمكه بركوردوه يايلمش ربيعه ايتدی مرعاده كوردمكه براوك اياغنك ايزی وار بيلدمكه بغلوايمش بغيله صيچرايوب كزوب بغلی اولديغيچون مرعا يی تلف ايلمش اياد ايتدی بن مرعاده جمع اولمش دوه قيغی كوردم بيلدمكه قويرقسز دوه ايمش اكرقويرقلی اولسه ييدوكی قويروغی چالوب قيغی پرشان اولوردی انمار ايتدی مرعا يی زياده اوتلو كوردم انجق اول دوه بريردن اكل ايتميوب بعضا بعضا هر بريردن اكل ايدوب خوش اوتلی يرلری كزار ايلمش بيلدمكه قاچقوندر افعی ملك اول اختياره ايتدی بونلر سنك دوه كی بيلمزلر دوه كی آخردن تفتيش ايله وبعده سيز كيملرسز ديو انلره سؤال و انلر دخی خبر ويردكده انلره مرحبا ديوب سزلك بكا محتاج اولديغكزی بيلدم ديوب بونلره طعام و شراب احضار ايلك ديو امر ايلدی انلر دخی ييوب اجدكلرنده مضر ايتدی بوكونكی كبی خالص خمر كورمدم اكر مزارستان اوزرنده اولان باغدن اولمسيدی قرنداشی ربيعه ايتدی بوكونكی ات كبی لذتلی ات كورمدم اكر كلب سوديله تربيه اولنمش قيونك اتی اولمسيدی اياد ايتدی بوكونكی صاحبخانه دن قوی ونفيس ورئيس كيمسه كورمدم اكر ادعی ايتديكی باباسنك اوغلی اولمامق اولمسيدی انمار ايتدی بوكونكی اتمك كبی خالص اتمك كورمدم اكر خميرنی يوغورن عورت حايض اولمسيدی ديو هر بری بويله كلام ايله مكالمه ايتديلر حال بوكه افعی انلرك يانلرنده كلاملرينی استماع ايتمك ايچون بر كيمسه تعيين ايتمشيدی اول كيمسه واروب هر برينك كلامنی افعی يه افاده ايتدكده افعی وكيل خرجنی احضار

ايدوب ايتدی بوكونكی خمری كتوردك اول نره ده حاصل اولمشيدی جوابنده مزارستانده اولان باغدن حاصل اولمشيديكه بونم باغمزده اندن خالص خمر يوغيدی ديدی وجوبانه ايتدی بوكونكی اتك حالی نيجه ايدی جوابنده شول قيونك اتی ايديكه بزاكا كلب سودی ايچيردك ايدی قيونلرده اندن سموزقيون يوق ايدی ديدی وحرمنه داخل اولوب خمير يوغورن جاريه دن سؤال ايدوب اول دخی حائض اولديغنی خبر ويردی و بعده اناسنه كلوب كندی باباسندن سؤال ايتدكده اناسی خبر ويروب بن اولادی اولميان برملكك تحت يدنده ايدم انك اولادسز كتمسی نامناسب اولمغله بن نفسمی بركيمسه يه تمكين ايدوب سنی اندن كتوردم ديدكده افعی اول كمسنه لرك حاللرينه وكلاملرينه تعجب ايدوب انلرك سويلدكلرندن سؤال ايتمكه بركيمسه ارسال ايتدكده مضر ايتدی اول خمر مزارستانده اولان باغدن اولديغنی بيلدمكه زيرا خمر ايچلسه انسانك غم وغصه سنی ازاله ايدردی بو خمر اكا مغايردر زيرا بز انی اجديكمزده درونمزه غم و غصه داخل اولدی دلالت ايدركه مزارستانده اولان باغدن حاصل اوله (و ربيعه ايتدی اول قيونك كلب سوديله تربيه اولديغنی بيلدمكه زيرا قيونك وسائراتلرك ياغی اتك اوزرنده اولور انجق كلبك ياغی اتنك ايچنده اولوب اتی طشره سنده اولور اول قيونك اتی ياغنك اوزرنده اولمغله بن انی كلب اتنه موافق بولوب بيلدمكه كلب سوديله تربيه اولديغندن ياغی اتنك ايچنده اولمغی اندن حاصل اولمش اوله (واياد ايتدی اول ملك ادعا ايتديكی باباسنك اوغلی اولمديغنی بيلدمكه زيرا اول ملك بزم ايچون طعام حاضر ايتديروب بزم ايله تناول ايلمدی ظاهر طبيعتی بويله در بابام ديو ادعی ايتديكنك طبيعتی بويله دكل ايدی (وانمار ايتدی اول نان عزيزك خميرنی حائض عورت يوغورديغنی بيلدمكه زيرا اتمك اوفانوب طعاملره قاتلسه طاغيلوب نه قدر برك ايسه ده بر رطوبت بيدا ايدردی مثلا جوربايه قاتلنجه اما بو اتمك بويله دكل ايديكه طاش كبی برك قالدی بيلدمكه حائض عورتك يوغورديغيدر ديو هر بری بو كونه جواب ايله ادای مرام ايلدكلرينی اول كيمسه افعايه خبر ويردكده افعی ايتدی انلر دكل اما شياطيندر بعده انلره كلوب باعث عزيمتكز اولان احوالكری سويلك ديدكده انلر دخی بابالرينك وصيتنی وكنديلرينك مخالفت ونزاعلرينی حكايه ايتدكلرنده افعی ايتدی قيرمزی قبه يه مشابه اولان مضركدركه التون ودوه در بونلر قيرمزيدر بونلره مضر الحمرا تسميه اولندی مضرذهب معناسنه در (سياه چادره مشابه حيواندن دابه ومال ربيعه نكدركه آتلر سوريسيدر اكا ربيعة الفرس تسميه اولندی (وخادمه مشابه اولوب قاريشق اولانلر ايادكدركه مواشيلر وقره واق الاجه لی آتلر وغيريلر درانچه ايله اراضيلر انماركدر ديو بينلرنده حكم ايتمكله انلر دخی بونك اوزرينه ياننده ن چيقوب عازم راه اولديلر (سهيلينك نقل ايتديكی اوزره ربيعه ايله مضرك مسلمان اولدقلری يقينده كاف بحثنده كلبك اوزرينه اولان كلامده كلور ان شاء الله تعالى (وفيات اعيان آدلو كتابده شيخ النصارى و الاطبا اولان ابن تلميذك ترجمه سنده حكايه اولنديكه انكله اوحد الزمان مشهور هبة الله حكيمك بينلرنده حسد ايدشمك وار ايدی هبة الله يهودی ايكن آخر عمرنده اسلام ايله مشرف اولمشيدی اكا جذام مرضی اصابت ايتمكله اعضاسنك اوزرينه افعی ييلانلرينی مساط ايتمك ايله علاج ايلديكه ييلانلری اچقدرد قدنصكره كبندوبی زياده صوقديروب قاننی امزرمك ايله جذام مرضندن خلاص اولوب واعمى اولدی ذكر اولنان ابن تلميذ شيخ مرحومك ذمنده شوشعری انشا ايلدی * لنا صديق يهودی حماقته * بزم بريهودی دوستمز واردركه انك احمقلغی * اذا تكلم تبدو فيه من فيه * سويلديكی وقتده اغزندن ظاهر اولور * يتيه والكلب اعلى منه منزلة * تكبرلنور حال بوكه كلبك مرتبه سی اندن اعلى در * كانه بعد لم يخرج من التيه * كويا هنوز تكبردن

وسر كردانلقدن چيقمامش ذكر اولنان ابن تلميذ متواضع كيمسه اولوب اوحد الزمان متكبر ايديكه بونلرك حقنده بديع الاسطرلابى نام شاعر شوشعرى انشا ايتمشدر ❊ ابو الحسن الطبيب و مقتفيه ❊ طبيب ابو الحسن كه ابن تلميذ در و اكا اويوب تابع اولدى ❊ ابو البركات فى طرفى نقيض ❊ اوحد الزمانكه ابو البركات لقبيدر بربرينه مناقضدر ❊ فهذا بالتواضع فى الثريا ❊ ابو الحسن تواضع سببيله ثريا مثالى عاليدر ❊ وهذا بالتكبر فى الحضيض ❊ اول ابو البركات تكبر سببيله الچقدر (ابو الحسن ابن التلميذ كونشك ميزانى اولان اسطرلابده وجمله ميزانلرده لغز ايدوب زياده خوش ايتمشدركه بودر ❊ ماواحد مختلف الاسماء ❊ اول ندركه اسماسى مختلفه در ❊ يعدل فى الارض وفى السماء ❊ ارضده وسماده عدل ايدر ❊ يحكم بالقسط بلارياء ❊ رياسز عدل ايله حكم ايدر ❊ اعمى يرى الارشاد كل رائى ❊ اول اعمى در اما هركورن ارشادى انده كورر ❊ اخرس لا من علة وداء ❊ اول دلسزدركه دلسزلكى علت ومرض جهتندن دكلدر ❊ يغنى عن التصريح بالايماء ❊ اشارت ايله تصريحدن مغنيدر ❊ يجيب ان ناداه ذوامتراء ❊ اول ميزان عقل وزكى صاحبنه كويا ندا ايله جواب ويرر ❊ بالخفض والرفع عن النداء ❊ اشاغيه ويوقاريه ميل ايله ندا ايدرسه ❊ يفصح ان علق فى الهوى ❊ اكر هوايه اصيلورسه ميزان كشف ايدوب بيان ايدر (مختلف الاسماء ديمك اسطرلابك ميزان شمسيدر وسائر رصد آلاتلريدركه ارضده وسماده حكم ايدردنيلان كلامك معناسيده بودر كلامك ميزانى علم نحودر شعرك ميزانى علم عروضدر معنالرك ميزانى منطقدر بوذكر اولنان وغيريلر ميزاندر اسطرلاب همزه نك فتحى وسينك سكونيله وطانك ضميله معناسى ميزان شمس ديمكدر زيرا لسان يونان ايله اسطر ميزانك آديدر لاب شمسك آديدر بو اسطرلابى ابتدا وضع ايدن بطلميوس حكيمدركه بانك ولامك فتحيله طانك وبانك سكونيله وميمك ضميله در بطليموسك علم اسطرلابى وضع ايتديكنده حكاية عجيبه سى واردركه زياده قصة طويله اولمغله بزانى ترك ايلدك ذكر اولنان ابن تلميذ ده انواع علوم جمع اولمشيديكه بوقدر فهم وعقل وعلميله اسلامدن محروم اولديغيچون تعجب اولنوردى انك بوحالى خداى متعالك شوقول شريفنك سريدر (ومن يضلل الله فلا هادى له) بركيمسه كه حق تعالى حضرتلرى انى ضلالتده قويه انك ايچون هدايت ايديجى بوقدر نسأل الله الوفات على التوحيد بشيوز التمش سنه سنك صفرنده ابن تلميذ فوت اولمشدر (خواص اجزاسى) افعى ديدكلرى ييلانك خاصه سيدر انك قانى سورمه اولنسه كوزه جلا ويرر انك قلبى قوريديلوب بركيمسه نك اوزرينه بغلنسه اول كيمسه يه سحر تأثير ايتمز انك صول آزوديشى ديشندن شكوى ايدن كيمسه نك اوزرينه آصلسه نفع ويرر اول ديش برعورتك اويلغى اوزرينه آصلسه اوزرنده اولدقجه اول عورت حامل اولماز (قزوينى وابن زهيروابن بختيسوع ايتديلركه ييلانك قلبى ربع حمى يه مبتلا اولان كيمسه نك اوزرينه آصلسه صحت بولور وانك ياغى ايله سائر حشراتك صوقديغى يراووه لنسه نفع ويرر انسانك بريرندن قيل بولندقدنصكره اول ييلانك ياغيله سورلسه قيل بتمكه مانع اولور انسان اغزنده لقمه سنى طوتوب اغزى صولندقده اول صوبى ييلانك وافعى ييلانك اغزلرينه دوكسه اول وقت ايكيسيده هلاك اولور ييلانك نجسى سركه ايله بشيريلوب ديشلرى اغريان كيمسه انك ايله اغزينى يايقاسه ديشنك اغريسنه نفع ويرر ييلانك نجسى شراب ايله سحق اولنوب انكله سورمه اولنسه كوزده كى قره كولغه نفع ويرر ييلانك ياغى بواسيره وكوزده حادث اولان بياضلغه نفع ويرر كرك سورمه ايلسون وكرك سورسن ييلانك اودى ساعتيله اغودر (ابقراط حكيم ايتدى افعانك ايج ياغنى اكل ايتمك علاج كوج اولان مرضلره نافع اولوب اعضايه قوت ويرر تكيم عمر بن يحيى العلويدن حكايه ايدوب ديركه بردفعه بز مكهٔ مكرمه يه توجه ايتمشيدك

وقافله ايچنده بردردمند كيمسه وارايدى استسقا مرضنه مبتلا اولوب حالى ديكركون اولمشيدى اثناء طريقده باديه عربلرى كلوب قطارك اردندن برقطاردوه سرقت ايلديكه اول خسته كيمسه انلردن بردوه نك اوزرنده ايدى ييله كتورمشلرمز بوره جمله مزاجيوب وردمندك كندى دردى يتركن بر دردده دخى مبتلا اولدى ديدك پس مكهٔ مكرمه يه واروب حج شريفى اتمام ايلدكدنصكره دونوب كوفه يه كلديكمزده اول خسته كيمسه يه راست كلدك اصلا استسقادن اثرقالميوب وجودينه تاب وتوان كلمش سرانجامندن سؤال ايلديكمزده اول كيمسه ايتدى اعرابيلر قطارى اوغريلدقلرنده اولرينه وارديلركه همان برقاج فرسخ بعيد يرده ايمش بنى اولرينه برطرفده برقديلر بن عاجز اولوب كندى موتمى تمنى ايدردم كونلرده بركون كوردمكه انلر چيقوب برنيجه ييلانلر شكار ايتديلر ييلانلرك باشلرينى وقويرقلرينى كسوب كباب ايدوب يمكه باشلديلر كوكلمدن بن بكا ايتدمكه بونلر بوييلانلرى اكل ايتمكى عادت ايتمشلر بونلره ضرر ويرمز اما بن مأمول ايدرمكه اكل ايدرسم معتاد اولمديغمدن هلاك ايده ايمدى بر مقدار كباب استيوب اكل ايتدم اومولوركه وفات ايدوب بومحنتلردن خلاص اولايم ديوب برمقدار فرحلندم وانلردن برمقدار كباب طلب ايلدم ايچلرندن بريسى بكا بر ييلان اتوب انى اكل ايتدم عقبنجه نوم غلبه ايدوب برآغراويقو اويودم بعده اوياندمكه برشديد درايله درلمشم وطبيعتده دفع ولينت واقع اولمغله يوزكره طشره چيقدم وجودمده قوتدن اثرقالمدى كندى كنديمه اشته استديكك موتى بولدك ديدم اول كيجه كچوب صباح اولدقده كوردمكه المم منقطع اولوب كوكلم طعام استرانلردن طعام طلب ايدوب اكل ايلدم وجوديمه قوت كلنجديه قدر يانلرنده مكث ايدوب انلردن بعضيلر ايله همراه اولوب كوفه يه كلدم ❊ الاقال الاقايل ❊ دوه نك كوچكيدر بنت مخاض وغيريلركبى مفردى اقيله در يقينده تبيعك ذكرنده كلور ان شاء الله تعالى ❊ الاقبهان ❊ بالفتح فيل وجاموس كه مشهورلردر روبه نام كيمسه كندوينى شدت ايله وصف ايدوب ايتدى ❊ ليث يدق الاسد الهموسا ❊ ليث نام ارسلان ياوز ارسلانى اوروب چكمشدر ❊ والاقهبين الفيل والجاموس ❊ اقهبين دخى اوروب وجكركه اقهبين فيل وجاموسدر ديوب ممدوحى اولان كيمسه يى بوكونه شجاعت ايله وصف ايلمش ❊ الاملوك ❊ قوسده اولور برقورددركه اغاجك سورى دكنلرينه مشابه در ابن سيده بويله ديمشدر ❊ انس ❊ كل بنى آدم مفردنده انسى وانسى ديرلر وجمعى اناسى كلور اناسى يى انسان اوقيوب بعده اناسى لفظى اوزره جمع ايتمك مراد ايلسك اناسينك ياسى انسانك نوننددن عوض اولور نتكيم حق تعالى بيورر (واناسى كثيرا) يعنى سمادن يغمور صوينى انزال ايتدك اهل باديه دن چوق انسانى صووارمق ايچون واناسيه صيارفه و صياقله وزنى مثاليدر وعورتلره انسان دينور تا ايله انسانت تعبير اولنماز لكن عامه تا ايله ديديلر جوهرى دخى تا ايله نقل ايلمشدر نتكيم ديرلر ❊ لله انسانة فتانة ❊ بدر الدجى منها خجل ❊ حق تعالينك مخلوقى محبوبه فتانه عورتلر واردر كه ماه تاب نورم وار ديو تكبرلنمكدن اول محبوبه دن خجيل اولور يعنى ماه تابدن منوره در ❊ اذا زنت عينى بها ❊ فبالدموع تغتسل ❊ اكر كوزم اول محبوبه يه بقوب كوز زناسى ايلسه كوزم اغليوب ياشيله غسل ايدر ❊ الانسان ❊ انواع عالمدن برنوعدر جمع ناسدر جوهرى ايتدى انسان تقدير فعلان وزنى اوزره در تصغيرنده ياز ياده اولندى رجلك تصغيرنده يازياده اولنوب رويجل دينلديكى كبى بعض كيمسه لر ايتدى انسانك اصلى انيساندر افعلان وزن اوزره در البينة ناسده استعمالى كثير اولديغندن يا حذف اولنور تصغير قلنسه يا عودت ايدر زيرا تصغيرك استعمالى كثير دكلدر ديوب كندى كلاملرينه ابن عباس رضى الله تعالى عنهما نك شوقولنى دليل كتورديلركه ابن عباس ايتدى بنى آدمه انسان تعبير اولندى زيرا عهد ايدوب

اونوتدیغیچون اناس لفظی دخی ناس معناسنه لغتدر که اصل اولان بو ایدی همزه سی حذف
اولنوب تخفیف اولندی حق تعالی کلام قدیمنده بیوردی (لقدخلقنا الانسان فی احسن تقویم)
یعنی تحقیق جنس انسانی زیاده کوکجك بویلو وخوش صورتلی خلق ایتدك قامتلری طوغری
واعضاسی برابردر زیرا حق تعالی هر بر مخلوقی یوزی اوزره دوشیجی خلق ایدوب وانسانی طوغری
خلق ایتدیکه انك کسکن لسانی واردرانکله سویلر و پارمقلری واردر انکله طوتر عقل ایله مزین
امر ایله مؤدب تمیز ایله مهذب اولدیغی حالده ییدوکنی وایچدوکنی یدیله الور (طبرانی معجم اوسطنده
ابی مزینة الدارمیدن اسناد صحیح ایله روایت ایلدیکه ابی مزینه نك صحبتی وار ایدی ایتدیکه
اصحاب نبیدن صلی الله تعالی علیه وسلم ایکی کیمسه نك عادتی اولمشیدیکه بر برینه ملاقی اولدقده
ایکیسندن بری سورهٔ والعصر ان الانسان لفی خسر آخرینه دك اوقومینجه بر برندن ایرازلر
ایدی (فائده ابن عطیه قرآن عظیم الشانك غیر مخلوق اولدیغنه دلیلدن کتوردیکه حق تعالی
قرآن عظیمی کتاب کریمنده اللی درت یرده ذکر ایتدیکه کرك صریح وکرك اشارت بر یرنده مخلوق
اولدیغنه دلالت یوقدر وانسانی اوج وجه اوزره ذکر ایدوب اون سکز یرده انسانك مخلوق
اولدیغنی تصریح ایتدی وبونك اوزرینه قرآن ایله انسانك ذکرنی فرق ایلدی شوقولی شریفنده که
(الرحمن علم القرآن خلق الانسان) یعنی دنیاده وآخرتده منعم حقیقی وزیاده رحمت ایدیجی قرآن
عظیمی اندیروب وتعلیم ایلدی بشری خلق ایلدی بو سورهٔ کریمه ده دنیویه واخرویه یی تعداد
ایتدیکیچون ونعم دنیویه نك اصلی واعلاسی اولان قرآن کریمی انزال وتعلیم ایله انعام ایتدیکیچون
وانسانی دروننده اولانی بیان ایدیجی خلق ایدوب سائر حیوانلردن تمیز ایتدیکیچون حق تعالی
بو سورهٔ بونلر ایله مصدر ایلدی (امام العلامة القاضی ابو بکر بن العربی المالکی ایتدی حق
تعالینك انساندن حسندار بر مخلوقی یوقدر زیرا انسانی حی عالم قادر متکلم سمیع بصیر مدبر
حکیم اولدیغی حالده خلق ایتدیکه بو صفتلر باری تعالینك کندی صفاتلرندندر وبویله
اولدیغنی نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم کندی حدیثنده بیان ایلدیکه (ان الله تعالی خلق
آدم علی صورته) یعنی حق تعالی انسانی کندی صفاتلری اوزره خلق ایتدیکه بالاده ذکر
اولنانلردر مصنف رحمه الله ایتدی اصول دینده اهل عقایدك وسعتلی بحث ایتملرینك مجالی
بودر لکن بو کتابده مانحن فیه دن اولمامغله بز اندن اعراض ایتدك مذکور قاضی ابو بکر روایت
ایدوب اسنادیله ذکر ایتدیکه موسی بن عیسی الهاشمی نام کیمسه کندی زوجه سنه مبالغه ایله
محبت ایتمکله کونلرده برکون اکر سن آیدن کوکجك دکل ایسك اوج طلاق بوش اول دیمشیدی
خاتون بنی تطلیق ایتدك دیو قاچوب اول کیجه طویل وعظیم اولدی زیرا سنة الفراق سنه‌در
وقتا که صباحه داخل اولدیسه منصور خلیفه نك یانـنه کلدی اول دخی زمانك فقهاسنی احضار
ایتدیروب مرقومك کلامندن سؤال وانلر دخی طلاقك وقوعیله جواب ویردکارنده ایچلرندن
بری حق تعالینك (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) قول شریفنك مضمون منیفیله
انساندن احسن مخلوق یوقدر دیوب طلاق واقع اولماز دیو جواب ویردکده منصور خلیفه دخی
انك کلامنه تقویت ویروب بو کلامی اول خاتونه ارسال وافاده ایلدیلر که بو جواب امام
شافعی رضی الله تعالی عنه دن دخی نقل اولنمشدر مصنف رحمه الله تعالی بو قضیه یی خاطریمزه
کتورمشدر حق تعالینك (ویستفتونك فی النساء) قول شریفنك ذیلنده زمخشرینك حکایه
ایتدیکی که خوارجدن عمرو بن حطان نام کیمسه زیاده سیاه عبوس الوجه کیمسه ایدی انك
عورتی زیاده کوکجك اولمغله کونلرده برکون زوجنك بد روینه اطالهٔ نظر ایدوب کندی خاطرینه
صبر کلوب حمد خدا ایلدی زوجی دخی نه جهتدن حمد ایتدك دیو استکشاف ایتدکده عورت

ایتدی سن وبن اهل جنتدن اولدیغمز ایچون حمد ایتدم زوجی ایتدی بو کلامی نه سببدن
سویلدك عورت ایتدی زیرا سن بنم کبی محبوبه یه نائل اولمش سین شکر ایدرسین بن سنك کبی یه
مصادف اولمشم صبر ایتدم حق تعالی صابرینه وشاکرینه جنت وعد ایلدی دیو اداء مرام
ایلدی (ابن الجوزی اذکیا آدلو کتابنده وغیریلر ذکر ایتدیلر که عمرو بن حطان خوارجدن بریدر که
حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله تعالی عنه یی قتل ایدن ابن ملجم لعنة الله علیهی مدح
ایتمشدر* یاضربة من تقی ما اراد بها* یعنی حاشا بر اهل تقوی آدمدن نه عجب ضربه صادر
اولدیکه اول ضرب ایله کندی زعمنجه بر شی مراد ایلدی* الا لیبلغ من ذی العرش رضوانا*
انجق عرش اعلا صاحبی حق تعالیدن رضایه بالغ ونائل اولمغی مراد ایلدی* انی لاذکره یوما
فاحسبه* قائل کندی زعمنجه ایتدی بن ابن ملجمی ذکر ایدوب ظن ایدرم* اوفی البریة عند
الله میزانا* ابن ملجم عند الله محشرده ثوابده زیاده اولاندر* اکرم بقوم بطون الارض اقبرهم*
کندی عشیرتنه اکرام ایدوب درهده انلری قویدی* لم یخلطوا دینهم بغیا وعدوانا*
انلر کندی زعم باطللرینه کوره دینلرینه باغیلری وعدولری قارشدرمدیلر یعنی علی رضی الله
تعالی عنه حضرتلرینی قتل ایتمکله حاشا باغی وعدو اتخاذ ایتدکاری اصحاب کوزین کندی
آیین باطللرینه قارشدرمدیلر (قاضی ابو الطیب الطبری حضرتلرینه بو بیتلر بالغ اولدقده
جوابنده انلری هزل وتحقیر ایدوب ایتدی* انی لابرأ مما انت قائله* سنك کلامکدن بری وبعید
اولدمکه* فی ابن ملجم الملعون بهتانا* ابن ملجم ملعوننك حقنده سن انی سویلدك بهتان
اولدیغی حالده مراد رضای باری طلب ایدر دیدیکیدر* انی لاذکره یوما فالعنه* ابن ملجمی
هرکون ذکر ایدوب اکا لعنت ایتدم* دینا والعن عمرو بن حطانا* اکا لعنت اعتقادم اولدیغی
حالده دخی عمرو بن حطانه لعنت ایتدم* علیك ثم علیه الدهر متصلا* ای عمرو سنك وابن
ملجمك اوزرینه درهرانده* لعاین الله اسرارا واعلانا* الله تعالینك لعنتی کرك سرده اولسون
وکرك آشکاره یعنی لعنة الله تعالی علیهما متصلا* فانتم من کلاب النار جاء لنا* سزلر جهنمك
کلابندن اولدیغکز بزه کلدی* نص الشریعة برهانا وتبیانا* شریعتك تصریحی دلیل وبیان
اولدیغی حالده (حضرت ابی الطیب رحمه الله تعالی بو قولیله شو حدیث شریفه اشارت ایلدیکه
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی* الخوارج کلاب النار* یعنی باطل اعتقادده اولانلر
جهنمك کلبلریدر (اول دلیر عالی مقادیرك مزرع روح پرفتوحلری عازم روضهٔ جنان اولدیغی مفصلا
کلور (عجیبه مصنف رحمه الله تعالی ایتدی ابن نجارینك بغداد تاریخنك ذیلنده قاضی عبد
الوهابك پدری علی بن نصر الفقیه المالکینك ترجمه سندن نقلا کوردمکه مذکور عدل ومعتمد
کیمسه‌در ایتدی عضد الدولة زماننده کافرستاندن کلمه برعبدیمه برقیز المشیدمکه کندی والده سی
ایله خانمزه کیدوب کلمکی عادت ایتمشلر ایدی والده سی مستوره وعفیفه ایدی بونك اوزرینه ایکی
سنه مرور ایتدکده کونلرده برکون عبدمر قزم حضوریمه کلوب ایتدی یاسیدی بکا زوج ایتدیکك
عورت بندن بر اوغلان طغوردی انك هر احوالندن خوشندم انجق طغوردیغی کوندن برو
اوغلانی بکا کوسترمز نه وقت که کورمك استرم رفع ایدر احضار ایتدیروب احوالندن سؤال ایله
اول کیمسه ایتدی والده سنی چاغیروب وراء پرده دن خطاب ایدوب قیزینك زوجنك سویلدیکنی
افاده ایلدم مجلسمی تخلیه ایتدیروب ایتدی یاسیدی افاده ایتدیکك کلامده صادقسین بزم
کوسترمیوب دفع ایتدیکمزك وجهی بودر که بز بر قبیح بلایه مسلط اولدقکه اول عبدك عورتی
بر اوغلان طغوردیکه باشندن کوبکنه دك ابرش بیاض وباقی اعضاسی سیاهدر اول کیمسه
ایتدی عبد مزبور عورتك ابرش دیدوکنی استماع ایتمکله بنم اوغلمدر بلاد ترکیده بنم بویله بردردم

وار ایدی بن اکا راضیم دیو چاغرمغه باشلدقده عبدمرقومك بو کلامیله عورت مستریح ودرونی
منبسط اولوب دونوب کندی واوغلانی باباسنه اظهار ایدوب کوستردی (ابن یختیشوع ایتدی
انسان حیوانك مزاج وطبیعت جهتندن زیاده معتدلیدر وافعال جهتندن زیاده کاملیدر
وحسن جهتندن زیاده لطیفدر رأی تدبیر جهتندن زیاده نافذ التدبیردر سائر مخلوقه مسلط
وحاکم امردر بویله اولدیغی حق تعالینك انسانه عقل توفیق ایتدیکندندرکه عقل سببیله
حیوان بهیمیدن متمیز اولور همان انسان حقیقتده ملك عالمدر پس بویله اولدیغندن متقدمیندن
بر قوم انسانه عالم اصغر دیو تسمیه ایتدیلر (ینه ایتدی انسانك ذکر اولنان خاصه لرندندر وبر
تجربه ایله مشاهده ایتدمکه روی وصورتی کوکجك برصبی صورتی تصویر اولنوب جماع وقتنده
خاتونك کوره جکی یره انی وضع ایدوب خاتون اکا نظر ایلسه ولد طوغدقده اکثر اعضاسی
اول صورته مشابه ظهور ایدر (ینه ایتدی میتك آزو دیشی کندینك دیشی اغریان کیمسه نك
اوزرینه بغلنسه اغریسی ساکن اولور انسانك ازو دیشی هدهدك صاغ قنادینك کوکی ایله
اویوبان کیمسه نك باشی آلتنه قویلسه اول شی باشی آلتندن قالدرمدقچه اویقودن اویانمز
انسانك طعام ییکسزین اغزنده اولان صو حشراتك صوقدیغی اعضایه وتمرهکی مرضنك
اوزرینه سورلسه نفع ایدر عورتك سودی عسل ایله ایچرلسه مثانه ده اولان طاشی پاره لر قدوز
ایتکه دیوانه کبی اولوب خلقه یاپشور چنکه برکیمسه بی یاره لسه اول دخی انك کبی قودورردی
عقبنجه انسانك بولی انك یاره لدیکی یرك اوزرینه وضع اولنسه نفع ظاهر ایله نفع ایدر (قوم
ایتدیلرکه کندینی قودز طلاین کیمسه برشریف انسانك قانندن ایچسه اول ساعت افاقت
بولور نتکیم شاعر ایتدی دیو کندی کلاملری اوزرینه شاعرك شو قولنی اوقودیلر (احلامکم
اسقام الجهل شافیة ٭ ای شرفا جهل مرضی ایچون سزك عقلیکز شفا ویرر ٭ کما دماؤکم
تبرئ من الکلب ٭ نتکیم سزك قانکز قودز طلاین کیمسه یی بری ایتدیکی کبی (انسانك طرنغی
کسندیسی احراق اولنوب برآخر کیمسه یه ایچرلسه اول کیمسه اکا زیاده محبت ایدر انسانك بولی
ایچمك آغولی حیوانك جمله سنك صوقدیغنه نفع ویرر انسانك بولی قینادلدقدنصکره ایاق
زحمتی که نقریس مرضیدر اکا سورلسه ویرانك صاغلمسیچون سورلسه اغریسی ساکن
اولور واپاغك پارمقلرنده حادث اولان یرالریك جمله سنه وقوردی اولان یرالره نفع ویرر بونلر
بول عتیقك خاصه سیدر وانسانك ومیمونك وآغولی حیوانك جمله سنك اصیردیغنه نفع ویرر
عورتك دری دکرمن طرزیله خمیر اولنوب ورملی ممه اوزرینه وضع اولنسه نفع ویرر وحیوانك
وانسانك ممه سنده سود طوکسه اکا دخی نفع ویرر ولادتدنصکره سود آقوب طورمسه انی دخی
عقد ایدر انسانك منیسی قورومش اولدیغی حالده النوب سحق اولنمش سذاب ایله آکله
مرضنك اوزرینه تعزیق وعمل اولنسه بری ایدر اولمنی عسل ایله خمیر اولنوب بوغازك طشره سنده
سورلسه خناق که بوغازده اولان شیشدر اکا نفع ایدر صبی طوغدقده اولان نجوندن النوب
قوریدیلوب وسحق اولنوب کوزده ظهور ایدن آق ایچون سورمه اولنسه نفع ویرر وکوز
قراکو اولدقده اکا دخی نفع ایدر (انسانك نجاستندن نخود مقداری النوب سرکه ایله اصلنوب
قولنج اولان کیمسه یه وزحمت ایله بول ایدن کیمسه یه ایچرلسه نفع ویرر اکر حار استعمال اولنسه
بیونه عارض اولان ریحه دخی نفع ویرر وانسانك ایصیرمسیله اولان یاره یه اول ساعت نفع ایدر صائمك
اغزینك یاشی برکیمسه نك قولاغنه طمله دلسه اندن قورد چیقار وینه اندن زراوند ایله خلط
اولنوب بواسیرك اوزرینه وضع اولنسه شفا آمد (صبینك کوبکی قطع اولدقده اندن برمقدار
النوب برخاتمك قاشی آلتنه قونسه قولنج اولان کیمسه انی استعمال ایتمکله نفع ویرر (ابن زهیر

ایتدی برعورتك ابتدا طغوردیغی اوغلانك دیشی آلتون یاخود کمش خاتمه قاش برینه قونسه
رجالدن انی استعمال ایدن کیمسه یه قولنج اصابت ایتمز برعورت انسان قیلی ایله کندی یه بخور
ایلسه رحم اغریلرینك جمله سنه نفع ویرر برعورت ابتدا طغوردیغی وقتده نفاسی قانندن
کندی ممه سی اوزرینه سورسه حیاتده اولدقجه بردخی طغورمیه صبینك ابتدا دوشن دیشی یره
دوشمدین خاتمه قاش اولنوب برعورتك اوزرنده اولسه حامل اولمغه مانع اولور عورتك دری اویوز
کیمسه یه سورلسه صحت بولور (یکرمی یاشنه بالغ اولمیان کیمسه نك بولنی برص مرضنه مبتلی
اولان ایچسه بری اولور انسانك بولی باغ کوتکنك کولیله اعضادن قان سیلان ایدن یره قونسه
قانی ساکن اولور (جورك اوتی دیدکلری که حبة السودادر انك کولندن عتیق زبل ایله سورلسه
صقال سریع کلور (حیض قانیله قودز طلاین کیمسه یه سورلسه شفا بولور (وبهق مرضی که
بیاض ایله قره لقدر وبرص مرضی ایچون دخی شفا اولور (قزوینی عجایب مخلوقاتنده ایتدی
برکیمسه نك بورنی قانیوب طورمسه قانیله اسمنی برخرقه یه یازوب آلنی اورته سنه قونسه قانی
منقطع اولور (انسانك منیسی بهق وبرص وتمرهکی مرضلرینه سورلسه شفا اولور (انسانك
منیسنه بیان اکده سنك چیچکی خلط اولنوب یاخود قوریدیلوب برکیمسه انی برعورته
ویرسه اول عورت اول کیمسه یه عاشقه اولور (باکره نك بکری قانی ممه یه سورلسه اول ممه بیومز
مطبوع الاطوار حسندار اولور (قاعده اطبا ایتدیلر برعورت عقیم اولوب اولادی اولوب
اولمیه جغنی بیلمك مراد ایلسك برپنبه نك ایچنه صارمساق قیوب طوتمغی ویدی ساعت مکث
ایتمکی ایله اکر صارمساغك رایحه سی اغزندن قوقارسه اول عورته طغورمق ایچون علاج ایله
اول عورت حامل اولور باذن الله تعالی اکر اغزندن قوقمزسه علاج مفید اولماز (رازی ایدر
بومجربدر عورتك حقنده والله اعلم (التعبیر) رؤیا تعبیریدر انسانی رؤیاسنده کورمك کرك ارکك
وکرك دیشی بعینه کوردیکی ایله تعبیر اولنور یاخود انك نظیری ایله رؤیاسنده بیلمدیکی بریکیدی
کورسه عدودر اختیار کورسه جد وسعی وسعادت ایله تعبیر اولنور وبعضیجه دوست ایله ده
تعبیر اولنور رؤیاسنده برضعیف کیمسه کورسه یاخود صغیر الوجه کورسه انسانك جدی
وسعادتی نقصانلق ایله تعبیر اولنور (دوموی اختیار کورسه جدینه وسعادتنه زیاده دلالت ایدر
رؤیاسنده کتوریلور صبی کورسه غم وحزنه دلالت ایدر حق تعالینك شو قول شریفی ایچونکه
(فاتت به قومها تحمله) یعنی حضرت مریم والدی حضرت عیسی علیه السلام ایله قومنه کلدی
نفاسدن طاهره اولدقدنصکره حضرت عیسا یی کتورر اولدیغی حالده (بالغ اوغلان کورسه
قوت وبشارت ایله تعبیر اولنور حق تعالینك شو قول شریفی ایچونکه حضرت یوسف علیه
السلامی قیودن چیقارن کیمسه دن حکایت بیوردی (قال یابشری هذا غلام) یعنی حضرت
یوسف علیه السلامی قیودن چیقارن کیمسه کندی نفسنه یاخود قومنه حضرت یوسف علیه السلامی
بولدیغی ایچون بشارت ایدوب قیویه صو المغه وارمشیکن بولدیغی ایله قومنی مسرور ایلدی
برکیمسه رؤیاسنده برحسندار صبینك برشهره کیردیکنی کورسه اول شهر محاصره اولوب یاخود طاعون
اولوب یاخود قحط اولمغه دلالت ایدرکه کتمسیله شادلق اولوب طارلقدن خلاص اولنه بویله
اولدیغندن برکسنه انك سمادن نزول ایتدیکنی یاخود یردن چیقدیغنی کورسه غم وغصه
وغصه نك کلبسندن خلاصه بشارتدر وبونکله ملائکه دن برملك دیو دخی تعبیر اولنور بونك
کبیدر خسته نك صبی کورمسی یاخود کورمشکه (برصبی امرد کندینك دیسنی طوتمش یاخود
کندینك بوینه اورر عزرائیل علیه السلامه دلالت ایدر برکسنه رؤیاسنده کوك کوزلی صاروشین
بریکت کورسه بخیل عدوسیدر یا اختیار عدوسیدر کافرستاندن کلمش اوغلانی کورسه دشمنه

دلالت ایدرکه اندن امین اولمیه برضعیف اوغلان کورسه ضعیف عدوسیدر سیاه اوغلان کورسه غنی عدوسیدر بیاض اوغلان کورسه عدوی دینه دلالت ایدر (رؤیاده عورت کورمك دنیـایه دلالت ایدر بیلدیکی عورتی کورسه دخی خوشدر حسندار عورت کورسه برخوش شی ایچون دلالت ایدر قبیح المنظر عورت کورسه زیاده دنی شی ایچون دلالت ایدر (زانیه عورت کورسه زیاده خیره دلالت ایدر نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمك شوقول شریفی ایچونکه (عرضت علی الدنیا لیلة اسری بی فی صورة امرأة حاسرة الذراعین فقال لها طلقتك ثلاثا) یعنی معراج کیجه سی دنیا بکا قوللری صغانمش عورت صورتنده عرض اولندی انی اوچ طلاق ایله تطلیق ایتدم دیوب اول عورت ایله دنیایی مراد ایلدی (سیاه عورت کورسه قراکولق کیجـه ایله تعبیر اولنور بیاض عورت کورسه نهار ایله تعبیر اولنور برکیمسه سیـاه عورت کورسه که کتمش وبریاض عورت ظهور ایلمش بو رؤیاسی قراکولغی زائل اولوب روشنلکه دلیلدر (سلطانك خاتونلرندن برینی کورسه یاخود کندی برسلطـانه خاتون کورسه صاحب عجب برملك ظالم ایله تعبیر اولنور یاخود کـندی عروس مرتبه سنده اولور و بونلرك غیری مال حرام ایله تعبیر اولنور برعورت رؤیاسنده برکنج عورت کورسه اکر بلدیکی ایسه عدوسیدر اکر بیلدیکی اختیاره عورتی کورسه جد وسعی در عورت کورلدکده سنه ایله ده تعبیر اولنور اکر اتلی عورت کورسه سنهٔ وسعتدر اکر زبون عورت ایسه قحطدر عورت سنه یه تشبیه اولنور زیرا ارض مثابه سنده در نتکیم حق تعـالی بیوردی (نساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم) یعنی سزك منکوحه خاتونلریکز رحمنه منی زرع اولنمقده اراضی یه مشـابه اولمغله انلر مواضع حرثکزدر سز انلره کلیکز اراضیکزه کلدیککز کبی قنغی طرفدن مراد ایدرسه کز مفسرین کرام رحمهم الله تعـالیدن سبب نزول روایت اولندیکه یهودیلر برکیمـسه عورتنه اردندن فرجنه جـماع ایلسه اولادنك کوزی اکری اولور دیو زعم ایتدکاری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمه حکایه اولندقده بو آیهٔ کریمه شرفیافتهٔ صدور بولدی (ودخی عورت ولد تولد ایلدیکی کبی ارضدن دخی منافع تولد ایدر و دخی مکشوف الروی عورت کورسه دنیالغه دلالت ایدرکه مشقتسز اوله نسالر دنیانك زینتیدر برکیمسه رؤیاسنده نقاب ایله بورنمش عورت کورسه اول کیمسه یه عسره دلالت ایدر (برکیمسه یه رؤیاسنده عورتلر اقبـال ایلسه اکا دنیا اقبال ایدر عورتلر اعراض ایلسه دنیا ادبار ایدر قبیح المنظر انسان کورسه برکریه شیئه دلالت ایدر سیاهلق وزیاده سیاهلق کورسه کتودر برکیمسه رؤیاسنده منزوع الخصیه اولان بیلدیکی برکیمسه یی کورسه ملائکهٔ کرامدن برملك ایله تعبیر اولنور اندن شهوت منقطع اولدیغیچون برکیمسه کندی منزوع الخصیه اولدیغنی کورسه یاخود کویا منزوع اولمش کبی کورسـه اول کیمسه یه ذلیللك وخشوع کلور نصاری ایتدیلر برکیمسه کندویی منزوع الخصیه کورسه عبادتده برمرتبه یه بالغ اولور وعفت فرجه نائل اولور برکیمسه رؤیاسنده دستنده انسان باشی کورسه بیك التونه نائل اولورسین دیو تعبیر اولنور یاخود بیك درهمـه نائل اولور یاخود یوز درهمه نائل اولور رؤیاده کسلمش باش ناسك رؤساسنه دلالت ایدر انك قیلندن ولحمندن الدیغنی کورسه اکابردن ماله نائل اولور دیو تعبیر اولنور برکیمسه کندی باشنی کوچك وبیوك کورسه اولولغه نائل اولور برکیمسـه کندی باشنی قطع ایتدیکنی کورسه اکر کندی مملوك ایسه آزاد اولور اکر الم وغملی ایسه غمی شادلق اولور اکر خسته ایسه شفا بولور اکر کندی خدمتکار ایسه اندن مفارقت ایدر (برکیمسه کندی باشنی طاش ایله یارلمش کورسه عشا نمازینی ادا ایتمدیکنه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده کندی باشی کلب باشی کبی یاخود آت باشی کبی یاخود دوه باشی کبی یاخود حمار باشی کبی یاخود قاطر باشی کبی

کورسه یاخود مشقتلی عملی اولان سائر حیوانك باشی کبی کـورسه کندویه برمشقت کلور زیرا بوحیوانلر مشقت وتعب ایچون خلق اولندیلر (برکیمسه باشنی قوش باشی کبی کـورسه دیار آخره کیتمسی وافر اولور برکیمسه رؤیاسنده کندی باشنی یدنده کوروب وآخرباشی اولدیغنی کورسه بو رؤیاسی کندونك امور ردیه یی تدبیر واصلاح ایتمسنه دلالت ایدر (حیوانلردن قنغیسنك اولورسه اولسون حیوان باشی اکل ایتدیکنی کورسه مأمولی اولمیـان ماله نائل اولور وطول حیاته ده نائل اولور و باش کورمك رئیسلك ایله واولوق ایله و پدر اولمسیله ده تعبیر اولنور (و بنه تجارتده رأس مال ایله ده تعبیر اولنور باشده زیاده دن نقصاندن یاخود اغریدن کوراسه ذکر اولنان تعبیرلره عائد اولور برکیمسه باشنی ارسلان باشنـه تبدیل اولمش کورسه ملکه نائل اولور کندی اهل ملکدن اولوب عبد دکل ایسه یاخود اولولغه نائل اولور یاخود جاه وقدر ومنصبه نائل اولور برکیمسه رؤیاسنده انسانك لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه کندی غیبت ایدر کندی لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه کندی غیبت اولنور اهل تعبیردن بعضیلر ایتدی رؤیاده لحم اکل ایتمك ماله خساردر و رؤیاده لحوم کورمك اکر کالنده مطبوخ ایسه مال فراواندر (برعورت رؤیاسنـده برعورتك لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه اندن بعیـد اولور برعورت کنـدی لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه اول عورت زنا ایتمکه دلالت ایدر رؤیاده زبون اوکوزاتی اکل ایتمـك مرض ایله تعبیر اولنور رؤیاده هرحیوانك لحمی کندویه نسبت اولنور یلانك لحمی دشمندن ماله دلالت ایدر اکرجیك اولورسه غیبته دلالت ایدر برنجی حیوانك لحمی پادشاه عالمپنـاهدن ماله دلالت ایدر سائر مضر اولان سباعك لحومی دخی بویله در وقوشلرك جوارحی وخنزیرك لحمی مال حرامه دلالت ایدر والله تعالی اعلم ﴿انسان الماء﴾ صوانسانیدرکه بوانسانه مشابهدر انجق انك قویروغی واردر عجایب مخلوقات صاحبی قزوینی ایتدی بزم زمانمزده انك برینی برکیمسه کتورمشیدی و بعضیلر ایتدی بحر شامده بعض احیانده انسان شکلنده ظاهر اولورکه بیاض صقالی اولمغله ناس اکا شیخ بحر تعبیر ایدرلر ناس انی کـوردکلرنده تفأول ایدوب بربرینی اوجوزلق ایله مژده ایدرلر (حکایه اولندیکه ملوك کذشتکاندن برینه صو انسانی کتورلمشیدی انك احوالنی بیلمك ایچون اکا برعورت تزویج ایتمکله اول عورت برولد طغوردیکه اول ولد باباسنـك واناسنك کلاملرینی فهم ایدر ایدی ولده سؤال اولندیکه پدرك نه سویلر اوغلان ایتدی سویلرکه حیوانك قویریغی اشاغیسنده در بو انسانك حالی نه درکه بونلرك قویرقلری یوزلرنده در یقنده بابحثنده بنات ماده بوکا قریب بردخی کلور ان شاءالله تعـالی (الحکم) لیث بن سعد رضی الله تعـالی عنه انسـانك اکلی جائز اولدیغندن سؤال اولندقده ایتدی اکل اولنماز زیرا حلال اولانلردن برشیئك اوزرینه حمل اولنماز والله اعلم ﴿الانقد﴾ نون ساکنه وقافك فتحی ودال مهمله ایله کیرپی دیدکاری جانوردر مشهوردرکه فلان کیمسه کیرپی کیجه سیله کیجه لدی دینور زیرا کیرپی کیجه نك کابسنده اویومز یقنده ان شاء الله تعـالی کلور (مداینی ایتـدی انقد لفظی معرفه در اکا الف واللام داخل اولماز بونکله ضرب مثل اولنور شول کیمسه ایچونکه کیجـه نك جمله سنده اویانق اوله (و بعضیلر ایتدی انقد شول کیمسه یه دیرلرکه ازو دیشلرنده فساد اولمغله انی باغلیوب اویومسی اولمیه (فائده) دیشك اغریسیچون یازیلوب وکـتورلدکده تجربه اولنانلردر شوتحریر اولنـان (وضرب لنا مثلا ونسی خلقه قال من یحیی العظام وهی رمیم قل یحییها الذی انشأها اول مرة وهو بکل خلق علیم) نحوصه سمه رالها (ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم) حهکه طلعوم طسم طسم حم حم حم حم حم حم اسکن ایهـا الوجع بالذی سکن له مافی السموات والارض وهو السمیع العلیم الیقس بقس قسامها دقس ان البهر بهر هرا هر وراب

(وينه ديش اغرسيچون ديشي اغريان كيمسه‌نك ديوارينه شو حروفلر يازيلور (ن ج ب ر ص لا و ع م لا) وديشي اغريان كيمسه‌يه امر ايدرسنكه اول حروفلرك اوزرينه مسمار ضرب اولنمقدر مسمار اورلدقده پارمغنى ديشى اوزرينــه قويه مسمارى تحرير اولنان حروفدن اولكى حرفك اوزرينــه قيوب خفيفجه ضرب ايليه سين حال بوكه اول حروفلرى تحرير وقتنده ومسمــاره اورديغك وقتده شو آيتلرى اوقويه سين (ولوشاء لجعله ساكنا وله ماسكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم) مسمارك باشى برمقدار ديواره يابشديسه اول كيمسه‌يه سؤال ايله اغريسى ساكن اولديمى اكرساكن اولدى ديرسه مسمارى باشنــه وارنجه‌يه قدر اور محكم اولسون اكر اغرى ساكن اولمدى ديرسه مسمارى ايكنجى حرفه نقل ايله ومقدما اشلديكك كبى اشله اول حرفلر آخر اولنجيه‌دك اغريسى قنغى حرفده ساكن اولورسه مسمارى باشنه وارنجه‌يه قدر ضرب ايله لابد اول حرفلرك برنده اغريسى ساكن اولور كرارا مرارا تجربه اولنمشدر مسمار اول يرده قالديقجه اغريسنك دورمسى دائم اولور مسمار قلع اولنسه اغريسى عودت ايدر مذكور حرفلرك اوزرنده اولان قرمزى نقطه‌لر مسمارك وضع اولنه‌جق يريدر بوعجيبدر ومجرب صحيحدر (بعض فضلا بونى اياتده نظم ايتديلر * وللضرس فاكتب فى الجدار مفرقا * ديشك اغريسيچون ديواره متفرق اولديغى حالده تحرير ايله * بما جمعه حبر صلا وعملا * شول عالمك جمع ايتديكى حرفكه اوروب وعمل ايتدى ايدى * ومره على الموجع تجعل اصبعا * ديشى اغريان كيمسه‌يه امر ايله كه پارمغنى اوزرينــه قويه * وضع انت مسمارا على الحرف الاولا * مسمارى حرف اولينك اوزرينه وضع ايله * ودق خفيفا ثم سله يريبه * خفيفجه ضرب ايله وديشى اغريان كيمسه‌يه سؤال ايله * سكونا نعم ان قال بلغــه موصلا * ساكن اولديمى ديوا كر اغرى ساكن اولدى ديرسه مسماره ضربى مبالغــه ايله * وان قال لا فانقله ثانى حرفه * اكر اغرى ساكن اولمدى ديرسه مسمارى ايكنجى حرفه نقل ايله * وفى كل حرف مثل ماقلت فافعلا * كلى حرفده ديديكم كبى اشله * وفى سورة الفرقان تقرأ ساكنا * سورهٔ فرقانده‌كى (ولوشاء لجعله ساكنا) قولى شريفى قراءت ايله (كذا آية الانعام فاتل مرتلا) سورهٔ انعامده‌كى (وله ماسكن فى الليل والنهار) آيت كريمه‌سنى ترتيل ايله تلاوت ايله * وتترك ذا المسمار فى الحيط مثبتــا * مسمارى ديوارده ثابت ايله * مد الدهر فالاسقام يذهب والبلاء * كثرت ازمان اغرى و بلا زائل اولور * فخذها اخى كنز الديك مجربا * اى قرنداشم بومجرب دفينهٔ يانكده حفظ ايله * ذخيرة اهل الفضل من خيرة الملاء * خلقك خيرليلرندن اولان اهل فضلك جمع اولمش دفينه‌لرندندر (امير اسامة ابن منقد خوش ايدوب چيقمش ازو سنده لغز اولديغى حالده ايتدى * وصاحب لا امل الدهر صحبته * بنم بر دوستم واردركه زمانك كلبسنده صحبتنى مأمول ايتم * يسعى لنفعى ويسعى سعى مجتهد * اول دوست نفعمه سعى ايدر جهد ايديجينك سعيى كبى * لم القه مذ تصاحبنا فذ وقعت * دوسلشديغمزك ابتداسندنبرو اكا ملاقى اولمدم * عينى عليه افترقنا فرقة الابد * كوزم انى كورديكندنبرو يعنى ديشك دشمه‌سيدر فرقت دائم ايله بندن فراق ايلدى (صبر حقنده بنه اكا منسوبدر * اصبر اذا ناب خطب وانتظر فرجا * ازوديشك اذيتنــه ياخود قومك رئيسنك اذيتنه صبر ايله كه صبر امر عظيم وخوشدر وسروره منتظر اوله كه * يأتى به الله بعــد الريب واليأس * سرورى خدا اعطا ايدر بعد از نا اميد * ان اصطبار ابنة العنقود اذ جست * فى ظلمة القار اداها الى الكأس * زر دختر طاتلو اولوب قرا كويرده حبس اولندقده صبرى كندويى كاسه‌يه ادا ايدر (ينه مومى اليهك رحمه الله كلامندندر * من يرزق الصبر نال بغيته * بركيمسه صبر ايله مرزوق اولسه واصل كام اولور * ولاحظته السعود فى الفلك * سعيدلر صبرى

ملاحظه ايدر سماده يعنى ملكلر معناسنه ياخود فلك تفعيلدن اولورسه سعيدلر صبرى ملاحظه ايدر آغر شقلنمش ممه‌يى دراغوش ممكن اولدقده ديمك اولور * ان اصطبار الزجاجة للسبك * والنيران ادناه من فم الملك * شبشد و بلورك آتشده اريمكه صبر ايلديكى كندويى ملوك دهاننه قريب ايدر ﴿الانكلبس﴾ يلانه مشابه بربالقدر كه غدانك الجغيدرا كا جرى ديوده اسم تسميه اولنور جيم بخشنده كلور ان شاء الله تعــالى و دخى اكا مارماهى ديرلر بونك ذكرى ضاد بخشنده ضبده اولان كلامده كلور (بخارى حضرتلرى بونى صحيحنده ذكر ايلمشدر حضرت على رضى الله تعالى عنهك خبرنده روايت اولنديكه حضرت على عمارى سوقه ارسال ايدوب عمار ايتدى سزلر انكلبس بالغنى و انقلبسى اكل ايتمه كز (زمخشرى ايدر بعضيلر ايتــدى انقلبس برقورددر (ابن سيده ايتدى اول بربالقدركه قويريغنك يانده قوربغى اياغى كبى ايكى اياغى اولوب دستى اولميه بصره ارماغنده اولور لفظى انك عربى دكلدر ﴿الانن﴾ همزه‌نك ضمى وايكى نون ايله برقوشدر كه لونى سياهه مائلدر وانك بوينده بدننك رنكنه مخالف طوق واردر اياقلرى و بورنى قرمزيدر ككوكرجن مثليدر انجق بوسياهدر و بونك صوتى آيندر اوه اوه دير صاحب محكم بويله حكايه ايلمشدر ﴿الانيس﴾ برقوشدر كه صولو و اغاجلى يرلرده اولور اوازى غايتده خوبدر انواع نغمــاتله اوتر كاه دوه كبى كوكرر وآت كبى كشنر آدمه مونس اولور واونى خوشدر ومعاشى تدبيرى خوبدر (ارسطو ايتدى اول برقوشدر كه شرقرق ديدكارى قوشدن وقرغه‌دن تولد ايدر شرقرق برقوشدر كه كندى يشل وقنادلرى سياه اولور چان برقوشى بورنيله اورسه كندويى اورمشلر كبى فرياد ايدر اول قوشك بونلردن تولد ايتديكى لوننده ظاهردر بو برقوشدر كه ادب وتربيه قبول ايدر وانك آوازى وخوبلغى زياده عجبدر كه بيانى بعضيجه قرى كبى فصاحت ايدر و بعضيجه مبهم ايدر اسبك كزلى صوتى كبى واول قوشك غداسى ميوادر ولحمدر وغيريلريده اكل ايدر مشبستان مأواسيدر (الحكم) بوقوشه متعلق حكملردر اكلى حلالدر زيرا پاكلردندر حرام اولمسنه بروجه ظهور ايتمك مناسبدر لحم اكل ايتديكيچون قرغه ايله شرقرق قوشنــدن تولد ايتديكيچون ﴿الانوق﴾ فعول وزنى اوزره قرطال ديدكارى قوشدر كه خروس ايبكى كبى كوجك ايبكى واردر و بعضينك باشنده تويى اولمازصارى بورنى واردر بعضيلر ايتدى قرطالك درت خصلتى واردر كندى يمورطه‌سنى حفظ ايدر وولدنى حمايه وحفظ ايدر وولدينه زياده الفت ايدر كندى ايشندن غيرى‌يه اطاعت ايتمز ضرب مثلده كلديكه عربلر بركيمسه حقنده قرطال يمورطه‌سندن عزيز وقرطال يمورطه‌سندن بعيددر ديو ضرب مثل ايدرلر زيرا انك يواسى اماكن صعبه‌ده اولمغــله يمورطه‌سى اله كرمز قرطال قوشى بوقدر فراستيله حماقتى دخى واردر تكيم شاعر ايتدى * وذات اسمين والالوان شتى * ايكى اسم صاحبى والوان متفرقه‌سى اولان قرطال قوشى * تحمق وهى كيسة الحويل * احمق اولور حال بوكه احوالى عاقل ايشيدر (شعرادن غيريلر ايتدى * وكنت اذا استودعت سرا كتمته * بكا برسر امانت قويلدقده انى كتم واخفا ايدر اولدم * كبيض انوق لاينال لها ذكر * قرطالك يمورطه‌سى كبى كه اكا اركيكى مطلع اولماز (بركيمسه بكا والده‌كى تزويج ايله ديو حضرت معاويه‌دن نيازمند اولمشيدى معاويه ايتدى اول نا اميددر زوجه حاجتى يوقدر (ينه اول كيمسه بنى فلان ناحيه‌يه حواله ايله ديدكده معاويه شو قولى اوقودى * طلب الابلق العقوق فلما * يعنى اركك‌دن حامل اولمق طلب ايتدى بو ايسه ممكنا تدن اولمامغله وقتاكه * اعجزته اراد بيض الانوق * ديشيلك انى نا اميد ايتديسه دونوب قرطال يمورطه‌سنى طلب ايتديكه انك يواسى جبال شاهقه‌ده اولمغله يمورطه‌سى اله كيرمز ياخود برقولده انوق اركك قرطالدر انك يمورطه‌سى اولمق ممكناتدن

دکلدر یعنی معناسی اول کیمسه ممکن اولمیان شیئی طلب ایدوب واصل کام اولمادیسه وصولی
امیدوار اولمیان نسنه یی مأمول ایلدیکه مقدما اولان نیازینه کوره بعیددر (ضرب مثل سویلینلردن
بعضیلری بو وجه اوزره سویلدیلر لکن بو اسلوب سابق غلطدر زیرا ام معاویه اون دردنجی
سنه سنك محرمنده وفات ایتمشیدیکه حضرت ابابکرك رضی الله تعالی عنه پدری اول سنه
وفات ایلدی ایدی صواب ومستقیم اولان ابن اثیرك نهایه آدلو کتابنده وغیریده ذکر اولنانلدرکه
برکیمسه حضرت معاویه دن قرض استیوب انلر وعد ایتدکلرنده اول کیمسه اوغلمه وعشیرتمه ده
قرض ویر دیو طلبه باشلدی ومعاویه منع ایدوب بعده شاعرك ذکر اولنان قوایله تمثیل ایتدیکه
انده ذکر اولنان عقوق ناقه‌لردن حامل اولاندر ابلق ارکك دیمکدر ارکك حامل اولماز کویا
ارککدن حامل اولمق طلب ایتدی وقرطال یورطه سی طلب ایتدی دیمك اولور بونکله تمثیل
اولنور ممتنع اولان نسنه یی مأمول ایدن ایچون (امام سهیلی روض آدلو کتابنك اوائلنده ذکر ایتدیکه
الانوق قرطالدن دیشی قرطالدرکه مثلده قرطال یورطه‌سی طلب ایدر دینور برکیمسه بولنمیان
نسنه طلب ایلسه زیرا قرطال یوجه طاغده یورطه‌لدیغندن انك بیضی اله کرمز بو قول امام مبردك
کامل آدلو کتابنده دخی بویله‌در اما انجق تمثیله برخوش موافق اولماز (خلیل ایتدی انوق قرطالك
ارککیدر بو کلام مثلك معناسنه زیاده مشابه‌در زیرا ارکك یورطلمق اولماز برکیمسه قرطال
یورطه‌سی طلب ایلسه محال اولان شیئی مأمول ایتمش اولور شول کیمسه کبیکه ارککدن حامل اولمق
مأمول ایتدی ایدی (قالی نام مؤلف امالی آدلو کتابنده ایتدی الانوق قرطالك ارکك ودیشیسنه
تعبیر اولنور قرطاله متعلق حکملر رابحنده رخه ده کلور ان شاء الله تعالی (تمه) امام سهیلی
حضرتلری که اسمی عبد الرحمن ابو محمد السهیلی الخثعمیدر امام مشهور ابو الخطاب ابن دحیه
ایتدی سهیلی بکاخاصه‌لی برقاچ ابیات انشا ایدوب ایتدی برکیمسه حق تعالیدن اول ابیات ایله برنسنه
مأمول ایلسه البته حق تعالی قضا ایدر وبر روایتده البته مأمولنی خدا احسان ایدر روانی استعمال
ایدن دخی بویله‌در * یامن یری ما فی الضمیر ویسمع * ای ذات باری که درونده مضمر اولانی
اول کورر وایشیدر * انت المعد لکل مایتوقع * انتظار اولنه جق شیئی سن حاضر ایدیجیسن
* یامن یرجی للشداید کلها * ای باری تعالی که کندودن شدایدك کلیسندن خلاص رجا اولنور
* یامن الیه المشتکی والمفزع * ای خدای متعال که شکوی وفریاد اکادر * یامن خزاین رزقه
فی قول کن * یاالله که انك رزقی خزینه‌لری کن قولیدر * امنن فان الخیر عندك اجمع * سن
احسان ایله تحقیقا خیرلر سنك یانکده جمع اولنمشدر * مالی سوی فقری الیك وسیلة * بنم ایچون
سکا محتاجلقدن غیری وسیله یوقدر * فبالافتقار الیك فقری ادفع * سکا محتاجلق ایله فقیرلغمی
دفع ایدرم * مالی سوی قرعی لبابك حیلة * درکاهکه مناجاتدن غیری بنم ایچون وسیله یوقدر
* ولئن رددت فای باب اقرع * اکر بنی رد ایدرایسك قنغی قپویه نیاز ایلیم * ومن ذا الذی
ادعو واهتف باسمه * شول ذات کریمکه انك اسماء حسناسی ایله بن دعا وندا ایدرم
* ان کان فضلك عن فقیرك یمنع * اکر سن فضلك ایله بو فقیریکی منع دخی ایدرایسك * حاشا
لمجدك ان تقنط عاصیا * حاشا سن عظمتك ایله عاصی قوللری نا امید ایتمزسن (بیت) نا امید
از رحمت شیطان بود * زانکه خود فرمود لاتقنطوا * الفضل اجزل والمواهب اوسع * سنك
فضلك چوقدر وعظیمدر دخی مواهبك زیاده وسعتلیدر ۳ (امام سهیلی دنیادن منزوی وپرهیزکار
ایدی بشیوز سکسان برسنه‌سنده عازم راه دار بقا ایلدی رحمة الله علیه والله اعلم * الاوز *
همزه‌نك کسری ایله واوك فتحیله قاز دیدکلری قوشدر (وبعضیلر ایتدی اوردك در مرغ آبی
معناسنه مفردی اوزه کلور ناس بونی واو ونون ایله جمع ایدوب اوزون دیدیلر فصحای عربدن
ابو نواس انك وصفنی خوب ایدوب کفت * کانما یصفرن من ملاعق * ملاعق ملعقه دن

۳ * لقد آتیتك خاضعا امتثالا *
یارب بشریت حسبیله اوامره
عدم امتثال نواهیدن عدم
اجتناب اولدیغمدن ناشی
طاغلرجه عصیان طغیانی
یوکلنوب خوف خشیتله ذل
اظهار ایله عفو غفرانه کلدم
ان التذلل عند بابك انفع * زیرا
ذل اظهار یارب سنك عفویکه
وسیله‌در * وجعلت معتمدی
علیك توکلا * یا رب تمسك
بالحق انقطاع عن الخلق
هر برامورمده سویکنجك
قلدم * وبسطت کفی سائلا
اتضرع * یارب اللریمی آجدم
عفو غفران استرم تضرع نیاز
ایله * یامن تذل له الرقاب
وتخضع * یارب سن برذات
علو الشانسنکه جمیع رقاب امم
سنك طوق امرك ایله مطوقه
* وبه المخلوق والمکاره یدفع *
انجق الله ذوالجلال ایله دفع
اولنور جمیع مکاره مضر * فبحق
من احببته وبعثته * یارب
سنك بعث ایتدیکك ومحبت
ایلدیکك فخر عالم حقیچون
* واجبت دعوت من به تشفع *
شفاعته رضا ویردیککز ذات
شریفك دعوتنه یعنی سنك
طرفکدن هرنه خبر ویردیسه
ایناندم حق پیغمبردر * ثم
الصلوة علی النبی وآله * بوندن
صکره اللهدن رحمت مؤمنلردن
دعا ملائکه‌لردن استغفار
فخر عالم اوزرینه وآل واصحاب
اوزرینه اولسون * خیر الخلائق
شافع مشفع * ویله پیغمبرکه ۲

قاشقلر ایله عربلرك نقرات ایتدکلریدر صفیر اصلنده صداء طیره دیرلر کویا قازلر برارایه برکدیکی
وقتده سرورلرندن نغمات ونقرات وترنمات ایدرلر دیمکدر بلبلده وصغیرجقده ظاهردر وقت
غمومده نوایح دیرلر وقت سرورده تغنمات ایدرلر * صرصرة الاقلام فی المهارق * نوخامه روی
صحیفه ده اواز ایتدیکی کبی (ابو نواس شعرای دولت عباسیه دن برشاعر ماهردرکه اخبار عجیبه
ونکات غریبه سی اولدیغندن ماعدا مشهور قصیدهٔ خمریه اکا منسوبدر انك اسمی حسن بن
هانی ابن عبد الاولدر ابن خلکان ابو نواسك ترجمه سنده ایتدی مأمون خلیفه سویلرکه
دنیا اکر سخن دار اولوب کندی نفسنی وصف ایتمك اولیدی ابو نواسك وصفی کبی ایده مزدیکه
بودر * الا کل حی هالك ابن هالك * غافل مباش که هرشی هلاك وهلاك اوغلیدر * وذو نسب
فی الهالکین عریق * اصیل وشریف اولان دخی هلاك اولنلرك میاننده هلاك ایله معروفدر
* اذا امتحن الدنیا لبیب تکشفت * له عن عدو فی ثیاب صدیق * اکر عاقل کیمسه دنیایی امتحان
ایلسه دنیا اکا دوست زینده عدو ظهور ایدر (راوی ایتدی معنالرده ابو نواسك انشا ایتدیکندن
خوش کیم سویلدی اول معنالرده زیاده غریب وعجیب ایتدیکه کندینك حق تعالی یه حسن
ظن وکمال اعتقادینه دلالت ایدر شو قولیدر * تکثر ما استطعت من الخطایا * عصیاندن قادر
اولدیغك کناهك چوغالدی ای نفس یاخودای دوست * فانك بالغ ربا غفورا * غفور رحیم اولان
رب تعالی یه وارسن * ستبصر ان وردت علیه عفوا * انك حضور معنویسنه ورود ایتدیککده عفوی
کوررسن * وتلقی سیدا ملکا کبیرا * سن سید کبیره ملاقی اولورسین * بعض ندامة کفك مما * ترکت
مخافة النار سرورا * جهنم خوفندن بعض عصیانی ترك ایتدیکك سرور جهتندن سکا کافیدر
(ینه راوی ایدر محمد بن نافع ایتدی ابو نواسی وفاتندن صکره رؤیامده کوردم یا ابانواس دیو ندا ایتدم
ابو نواس ایتدی لقبمی سویلیوب اسممی سویله بن حسن ابن هانی دیدم ابو نواس ایتدی بنی بن ایتدم
حق تعالی سکا نه معامله ایتدی ابو نواس جوابنده وفاتمدن مقدم بیمار ایکن سویلدیکم ابیات مقابله‌سنده
خدا بنی مغفور ایتدیکه یصدوغك التنده‌در دیدکده بن دخی انك عیالنه کلوب قرنداشم وفاتندن مقدم
برشعر سویلدیمی دیو استخبار ایلدیکمده انلر ایتدی معلوممز دکلدر انجق دوید وکاغد استیوب
برنسنه تحریر ایلدیکه نه ایدیکنی بلمز دیدکلرنده رائی ایتدی منزلنه کیروب یصدیغنی قالدیروب
کوردمکه بر رقعه التنده شو بیتلر تحریر اولنمش * یارب ان عظمت ذنوبی کثرة * ای بنم ربم
کناهم کثرت جهتندن اکر عظیم ایسه * فلقد علمت بان عفوك اعظم * بن بلدمکه سنك
عفوك زیاده بیوکدر * ان کان لایرجوك الا محسن * اکر سندن انجق مطیعلر نیاز ایدرسه
* فمن الذی یدعو ویرجو المجرم * مجرم وکناهکار درکهدن دعا ورجا ایدرلر (بیت) پادشاها
جرم مارا درکذار * ما کنا هکاریم وتو آمرزکار * ادعوك رب کما امرت تضرعا * ای ربم
سکا که دعا ایدرم امر ایتدیکك کبی تضرع جهتندن کقوله تعالی * ادعوا ربکم تضرعا
وخفیة * فاذا رددت یدی فمن ذا یرحم * اکر بنی رد ایدرایسك بکا کیم رحم ایدر * مالی الیك وسیلة
الا الرجاء * سکا وسیله اولور رجامدن غیری یوقدر * وجمیل عفوك ثم انی مسلم * وسنك عفوك
جمیلدر بعد ازین جامهٔ اسلام بنی محیطدر (ینه راوی ایدر ابو نواس نسبندن سؤال اولندقده
جوابنده علم وادبم نسبمدن بنی مغنی ایلدی دیدی (امام احمد حنبلی حسین بن کثیردن اول
دخی باباسندن مناقبده روایت ایتدیکه راوی حضرت علی رضی الله عنهك زماننه ایرشمشیدی
ایتدی علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه فجر نمازینه مسجده چقمشیدی طریقده قازلر یوزینه
قارشو چاغرشدیلر ناس منع ایتملریله حضرت علی ایتدی انلری انجمکز بو صدالری کویا ساغو
ساغوب فریاد واواز ایله اغلملریدر دیدکده عقبنجه ابن ملجم ملعون حضرت علی یه ضرب

۲ جمیع مخلوقاتك خیرلوسی
ودخی روز محشرده عصاة
مؤمنین مؤمناته شفاعت ایدیجی
ودخی شفاعتی درکاه عزتده
مقبول * کل الوری فی جنب
عفوك یطمع * یارب عالمك
کلیسی عفوك یاننده در
عفو واحسان مغفرتکی
تمنی ایدرلر * مادام عبد فی
جنابك یطمع * یارب عبد
معامله‌سی ایدوب حر معامله‌سی
ایلینلر سندن ایرلمزلر امریکه
امتثال تمنی ایدرلر * یا عالما
بالحال انی مذنب * جمیع
عالمك احوال اقوال افعالنه
عالمسین سنك علمك محیط بن
کناهکارم * فاغفر لنا یامن
یضر وینفع * جمیع مخلوقاته
اعمال حسنه مقابله‌سنده اجر
جزیل احسان ایدرسك
وافعال قبیحه مقابله‌سنده
عقاب شدید مراد ایتسك
ایدرسك یارب عصیانمی عفو
ایله * اجعل لنا من کل ضیق
مخرجا * یارب بنم ایچون سن
کرم عنایت ایله هر برملهکه‌دن
نجات وخلاصی * فالطف
بنا یامن الیه المرجع * یارب سن
لطف احسان ایله بزه یارب
هر برکیمسه‌نك رجوعی سکادر
(نسخ)

ایلدی (راوی ایدر بن ایتدم یاامیرالمؤمنین بزه اذن و یرآنك جزا وسزاسنی ایده‌لم روافضه براحد
قطعا اعانت ایتمز حضرت علی جوابنده بویله ایتمکز انجق ابن ملجمی حبس ایدیکز اکر وفات
ایدرسم سز انی قتل ایلك اکر صحت بولورسم یرانك قصاصنی ایدرم ونه جزا ایده جکمی بیلورم
دیدی انتهی الکلام (ابن خلکان وغیر بلرك حکایه ایتدیکی اوزره ذکری باعث احزان وآلام
اولان بوداهیهٔ عظیمه واندیشهٔ عمیمه‌نك سببی بویله‌درکه بوندن اقدم حضرت علی کرم الله وجهه
حضرتلری نهروان نام محلده جمع اولان خوارج وروافضی طعمهٔ شمشیر وخون زیر ایتدرمشیدی
بنه خوارجدن بقیة السیوف کیمسه‌لر نهروانده جمع اولان خوارجدن خون زیر اولنلرك اولاد
وعیاللرینه ترحم ایدوب بینلرنده مشاوره و بعدالیوم حیات بزه بعید اولدی دیرلر ایدی ایچلرندن
(عبدالرحمن ابن ملجم و برك بن عبدالله وعمرو بن بکرالتمیمیدن هر بری حضرت علی ومعاویه وعمرو
ابن العاص رضی الله تعالی عنهمدن هر برینه حواله اولمق اوزره عهد و پیمان واند ایچوب (ابن ملجم
ایتدی بن علی ابن ابی طالبه کفایت ایدرم انی اولدوره‌یم برك ایتدی بن معاویه‌یه کفایت ایدرم انی
اولدوره‌یم ابن بکر ایتدی بن عمرو بن العاصه کفایت ایده‌رم دیوب قلجلرنی زهرلدیلر وشویله
وعد ایتدیلرکه شهر رمضانك اون یدنجی کیجه سنده بویله ایلیه‌لر حال بوکه حضرت علی کوفه‌ده
عمرو بن العاص مصرده ومعاویه شامده اولمریله اشقیای مزبورون رو براه اولدیلر ابن ملجم کوفه‌یه
داخل اولوب روافضادن برحسندار عورت کوردیکه اکا قطام دیرلردی نهروان غزاسی کونی
حضرت علی انك پدرنی وبرادرنی قتل ایتدرمشیدی شقی مزبور اول عورتدن استنکاح
ایتمکله عورت ایتدی نفسیمی سکا تمکین ایتمم انجق برقاچ شرط ایله ایده‌رم که بریسی اوچ بیك
اقچه وبرکوله وبرجاریه وعلینك قتلیدر دیدی لعین مرقوم کویا تجاهلانه انك قتلی نیجه اولور
عورت ایتدی انی اغفال والدهمق ایله طلب ایدرسین اکرصاغ قلورسك حاشا علینك شرنی
ناسدن ازاله ایدرسین وعیالك ایله ساکن اولورسین اکر سکا برمصیبت اصابت ایدر ایسه جنت
ونعیله متنعم اولورسین دیو آینلری اوزره زعم ایلدیکی کلام دروغیله اداء کلام ایتدکده ابن ملجم
ملعونی دخی بن انك قتلی ایچون کلدم دیوب بعده اول حضرتك صلوة فجره چیقه جغی محلده منتظر
اولوب وقتاکه اول حضرت چقدقده علی الغفله باشی اوزرینه حمله ومجروح ایلدی حضرت علی
(فزت ورب الکعبة) یعنی دام غمدن نجات بولدم ودائرهٔ المدن ازاد اولدم قومالك دیوچاغردقده
ناس طوتمغه مشغول اولوب لعین قلیج ایله ناس اوزرینه هجوم ایتمکله ناس ایرلمشیدی مغیرة بن نوفل
ابن الحارث ابن عبد المطلب مقابل اولوب حمله وآنی بیره چالوب کوکسی اوزرینه اوتوردی
طوتدیلر اهل تاریخ ایتدی حضرت ایکی کون حیاتده اولوب بعده زین مرغ روح پرفتوحلری
عازم روضهٔ جنان ایلیوب ولد ارجمندی حضرت حسن رضی الله تعالی عنه جامهٔ خلافت وعقد
بیعت ایله مفتخر اولدقده لعین مرقومك جزا وسزاسنی ترتیب ایدوب لاشهٔ خبیثنی ناس احراق بالنار
ایتدیلر (برك علیه اللعنه شام شریفه واروب وعده‌لری کونی حضرت معاویه‌یی اویلغی اوستندن
قبه اتندن اوروب لکن معاویه زیاده ملحم اولمغله یاره سی تأثیر ایتمیوب انجق رجولیتی منقطع
اولوب بعدزین ولدی اولمدی لعین مرقوم مؤاخذه اولندقده الامان دیوب عذری قباحتندن
بیوك بوکون حضرت علی ده قتل اولندی دیو مژده پایه سیله اداء مرام ایتدکده حضرت معاویه
مزبورك دیدیکی خبر ظهور ایدنجیه دکین تأخیر ایدوب بعده انك النی وایاغنی کسدردکده اول دخی
بصره‌یه عودت ایدوب انده ساکن ایکن مسفورك بر ولدی دنیایه کلدیکنه کونلرده برکون بصرده
والی اولان زیاد ابن امیه خبردار اولدقده انی دیوان معدلت پناهنه احضار ایتدیروب امیرالمؤمنین
حضرت معاویه‌نك سنك سببك ایله ولدی اولماز ایکن سنك والدك اولمش دیوب قتلیله امر ایتمکله

روح خبیثی داخل اسفل سافلین اولدی وقتاکه حضرت معاویه‌نك زخمی خوش اولدقده نصکره
بیوردی مسجد ایچنده برمقصوره بنا ایتدیلر معاویه نمازه کلدکجه اول مقصوره ایچنده اداء فرض
ایدر ایدی (ابن بکر علیه اللعنه مصره واروب وعده‌لری کونی کوزلیوب اتفاق اول کیجه عمرو بن
العاص حضرتلرینه صانجی عارض اولمغله فجر نمازینه چیقمدی بنی سهم قبیله سندن خارجه
نام کیمسه ناسه امامت ایتمکله عمروی ظن ایدوب لعین مرقوم انی شهید ایتدی عمرو بن بکری
طوتدیلر عمرو بن العاصك دیوانه ایلتدیلر انی نیچون اولدردك دیدی ابن بکر ایتدی سنی ظن
ایتدم زیرا بنم عهدم سنی اولدرمك ایدی عمرو بن العاص ایتدی سن بنی اولدرمکه عهد ایتدك
حق تعالی آخری مراد ایدوب وسنی مراد ایتدی دیوب قتلیله امر ایتدوب کلاب ناره الحاق
ایتدیلر (بعضیلر ایتدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه ابن ملجم لعینی کوررر اولسه کراده
شعرادن عمرو بن معدی کرب ابن قیس ابن مکسوح المرادینك شو بیتنی تمثیلا اوقوردی * ارید
حیاته و یرید قتلی * بن انك صاغلغن استرم اول بنم هلاکمی استر * غدیرك من خلیلك من مراد *
ای معشوقم سنك زلفك سنك دوستك مرادندر یاخود اول زلفك هلاکمی استرکه اول زلف
دوستیکك متماسیدر یاخود مراد لقبلی دوستکدن دیمکدرکه شاعرك مخلصی مرادی ایدی
حضرت علی کرم الله وجهه‌یه سؤال اولندیکه کویاسن کرامة وفراستك ایله ابن ملجم سنی
قتل ایده جکنی بلدك ایدی نیچون ابن ملجمی قتل ایتمدك جوابنده بن قاتلی نیچه قتل ایده‌یمکه
کاتب قدرت انی بویله املا ایتمشدر دیدی (وقتاکه حضرتك وداع عالم فانی ایلدیکی حضرت
عایشه رضی الله تعالی عنها یه ایرشدی تمثیلا (کفت) فالقت عصاها واستقر بها النوی * کما قر
عینا بالایاب مسافر * یعنی اول محبوبه فرقت عصاسنی اتوب وقرارداده اولوب عاشق ایله سرورده
دائم اولدی مسافر سفردن رجوعنده دیده روشن صفا وسرورده اولدیغی کبی مآل تمثیل حضرت
علی رضی الله تعالی عنه هنوز دنیا غمندن آزاد اولوب وصال وسروره ایرشدی دیمك اولور
حضرت علی کرم الله وجهه خلفاء کذشتکاندن مزاری اخفا اولنلرك ابتداسیدر (بعضیلر ایتدی
حضرت علی مزاری اخفا اولنمغی وصیت ایتمشدرکه تقلبات احوال وتطرقات انقضاء ارتحالله خلافت
وامارت بنی امیه‌یه انتقال ایده جکی قرین علم عالم آرالری اولمغله شاید مزاریمه کید وتمثیل ایدرلر
دیو خوفندن مزارینك اخفا اولنمه سنی وصیت ایلدیکه مزارنده اختلاف اولنمشدر (بعضیلر ایتدی
کوفه‌ده جامع شریفك کوشه سنده در (و بعضیلر ایتدی بکلك سرایده‌در (و بعضیلر ایتدی مدینهٔ
منوره شرفها الله علی منورهاده بقیع شریفده‌در لکن بوقول بعیددر (و بعضیلر ایتدی کوفه‌یه التی
ساعت بعید نجف نام محلده مشهددر که الیوم زیارت اولنور بو بحث ابن خلکانك ذکر ایتدیکی فا
بحثنده فهله لفظنك اوزرینه اولان کلامده یقنده کلور انشاء الله تعالی (فائده) اجنبیة وقتاکه
الحدیث ذوشجون ضرب مثل مقتضاسنجه سوزدن سوز آچلوب علم تواریخ واخبار وفن
مناقب واثار خلاصهٔ معارف ومعلومات ونقاوهٔ فضائل ومدرکاتدن اولدیسه مصنف ایتدی
بندخی میل ومحبت ایتدمکه بومقامده علمانك حدس وذکاسنی زیاده وعقلانك تیقظ ایله دیدهٔ
بصیرتلرین کشاده ایدر فائدهٔ غریبه وکذشتکان خلیفه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینی
ذکر ایتمك مراد ایتدمکه تاریخ شناس اولوب اول بحر بی ساحلك غورینه مظهر اولان متبحر
کامللر انی ذکر ایدوب ایتدیلرکه هر برآلتی بوامتك خلافتی امرینه قائم وبعدازین مخلوع اولدیکه
بریسی اول ملتجای دلسوختکان عالم اولان نخل رسالت علیه افضل التحیه درو بریسی حضرت
ابی بکر الصدیق وحضرت عمر الفاروق وحضرت عثمان النقی وحضرت علی المرتضی
وحضرت حسن رضوان الله علیهم اجمعین حضرتلریدر جمله بوخلیفه‌لرك مدت خلافتلری

اوتوز سنه در على ما سيجئ ان شاءالله تعالى و بعد زين ترتيب امورعباد ايدن ملوك وامرادر
غافل مباش (تواريخ شناسانك بيان ايتدكلرينى ذكر ايتدكدنصكره هر برينك ايام خلافت وسبب
موت وعمرنازنينلرينك مدتلرينى مشعر زيادهٔ يسيره زيادهايلدمكه اندن فائدهٔ جليله وعطيه وعائده
حصول پذير اولور (اهل تاريخ ايتديلر اول طوطئ سخن سرا وماينطق عن الهوى اول بلبل
بستان سبحان الذى اسرا عليه اشرف التحايا حضرتلرى حكمت عمليه وعلميه يى جامع اولان
دين مبين وشرع رصين ايله عامهٔ عالمه مبعوث اولوب رسالتنه اوضح دلالات واعظم معجزات
اولان نظم كريمى اعنى قرآن عظيم ايله جملهٔ عبادى طريق نجاته ارشاد ايليوب تأييد حق
وحكمت وتأليف قلوب امت ايده رك ابتدا امتك نظام وانتظامنه اول حامل اسرار نبوت عليه
اكمل الصلوات حضرتلرى قائم اولدى حضرت عايشهٔ صديقه رضى الله تعالى عنها ايتدى
جناب فاتحهٔ طومار خلقت وخاتمـهٔ كتاب نبوت عليه افضل التحيه حضرتلرى كندى رحمة
للعالمين ايكن زياده تواضعندن سعادتخانه سنده عيالك مهنت وخدمتنده ايدى وانواع
اشلرينى تواضعانه ايدردى ودخى جميع ازمانده احزانى پيوسته وافكارى دائم اولوب فارغ البال
مستريح اولمازدى (حضرت على رضى الله عنه ايتدى رسول الله صلى الله عليه وسلم سنة سنيه سندن
سؤال ايتديكمده اول سلطان سرير ارشاد ايتدى (المعرفة رأس مالى والحب اساسى والشوق
مركبى وذكرالله تعالى انيسى والحزن رفيقى والعلم سلاحى والصبر ردائى والرضاء غنيمتى والفقر
فخرى والزهد حرفتى واليقين قوتى والصدق شفيعى والطاعة حسبى والجهاد خلقى وقرة عينى
فى الصلوة) يعنى معرفة الله رأس مالدر حب فى الله مالميك اصليدر شوق فى الله مركبمدر ذكرالله
انيسيمدر حزن رفيقمدر علم سلاحمدر صبر جامهٔ تفاخرمدر امرالله تعالى رضام غنيمتمدر فقيرلق
اولوغمدر زهد تقوى صنعتمدر علم يقينى قوتمدر صدق شفيعمدر طاعت بكا كافيدر غزا طبيعتمدر
نماز كوزيمك نوريدر (اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف التحايانك اوصاف حميدهلرندن حلمى
وجومردلكى وشجاعتى وحياسى وحسن معاشرهسى وشفقتى وزياده رحمى وصادقلغى وايلكى
ومرحمتى وعدل و وقارى وصبرى وهيبتى وسائر ستوده خصالرى تعداد اولنمز كثرتى حدى
متجاوزدركه خصال حميده سندن اقل قليلنى ذكر ايتمك مراد ايلسك مجلدات كثيره انجق
مساعد اولور بو كتابده مانحن فيه مزدكلدر (وينه تاريخ شناس وعقلاى صاحب قياس ايتديلركه
حضرت موكب شهنشاه رسالت و اول دستكير امت عليه افضل التحيه هجرتك اون بدنجى سنه سنك
شهر ربيع الاولنده وداع عالم فانى ايدوب مرغ روح پرفتوحلرى عازم روضهٔ جنان ايليوب عامهٔ
اصحاب كزينك ديده لرى كريان ولحيه لرينه اشك روان سيلان وامت فقرالرى جمال باكمالندن
ازحد منددان اوله ميوب محزون وغمكين اولديلر (رباعى) نيجه كوزدن كتمسون خونابه
جاناندركيدن * نيجه جسم وجان ايقدن دشمسون جاندركيدن * نيجه عالم اولمسون اهل نظر
چشمنه تار * چون نظردن چشمهٔ خورشيد رخشاندر كيدن * اول سر جريدهٔ انبيانك عمر
نازنينلرى التمش اوج سنه اولدى حضرت على ابن ابى طالب غسلنه مباشرت ايلدى واول
خورشيد مشرق نبوتك انوار سنهٔ سنيه وآثار سير مرضيه سى سبيل قويمه دليل شافى وصراط
مستقيمه رهنماى كافيدر دل تشنكان باديهٔ حيرت اولنلره راويهٔ اخبار اطوارلرندن سرچشمهٔ
عرفانه يول بولور وغشاوهٔ اوهام وظنون سببيله حقايق بين اولميان عميانه خاصيهٔ براهين احاديث
درنثارى روشنا بخش يقين اولور (بيت) كوهر درياى حكمتدر كلام دلكشك * طائر دل صيدنه
هر نكته سى بردانه در * جناب خداى متعالك جنتده جمال وشفاعت عظمى مينت مآللريله
جمله امتنى شادكام ايليه (خلافة ابى بكر الصديق رضى الله عنه) اول داناى عقايق

ملكوت وبيناى دقايق جبروت عليه الصلوة والسلامك روز انتقال قيامت نشاننده حضرت
ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه سرير خلافته تشريف و بنى ساعده نك ايوانندن تخت
جهانبانى قوريلوب امر بيعت ودستبوس خليفهٔ خورشيد تمام اولديكه قصهٔ طويله سى واردر
شهرتنه بناء مصنف ترك ايلدى وقتا كه جناب سيد الانامك عزم دارالنعيم ايدوب ابو بكرك خليفه
اولديغى شهرت شعار اولوب عموما ملوك امت عيسى وحكام طوائف نصارى استماع ايتدكلرنده
خوارج مدينهٔ منوره ده اولان عامهٔ عرب مرتد اولوب اوزرلرينه اداسى لازم كلان زكوة وواجبى
ادادن امتناع ايتلريله حضرت صديق رضى الله تعالى عنه اكابر صحابهٔ كزين رضوان الله تعالى
عليهم اجمعين حضراتنى جمع ايدوب مرتدين حقنده قتال ايله مشاوره ايدوب بعضيلرى مدارا
وملايمت وقيدر ديوب قتال نامناسب ديديلر حتى حضرت عمر رضى الله عنه آنلرك ايلچيلرى
كلوب تكالنى اوزريمزدن دفع ايله سونلر ديو تغلب آميز كلمات سويلمريله اول دخى مدارا ايده لم
ديدكده حضرت ابى بكر نيجه مدارا وانلره رخصت ويرلمكه اول سلطان سرير ارشاد بيوردى كه
* امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فمن قالها فقد عصم منى دمه وماله الا بحقه
وحسابه على الله عز وجل * يعنى كفار خاكسار ايله مقاتله يه مأمور اولدم مكر كه انلر اسلام ايله
مشرف اوله شول كيمسه لر كه كلمهٔ توحيد ايله مشرف اوله نفسلرنده ومالرنده سوز يمز قالمز انلرك
حسابلرى خداى متعال اوزرينه در ديوب (ينه ايتدى حضرت مولى حقيچون بركيمسه كه
صلوة ايله زكوتك ماييننى فرق ايليه بن انلر ايله مقاتله ايدرم اكردوه كبى الم واياغمى بغلرلر ايسه ده
زيرا زكوة مالرينك حقيدركه پيغمبره ويررلردى الان منع ايتدكارى ايچون آسودهٔ فراغ اولمق
احتمالم يوقدر ديوب سد دهان ايلدى (حضرت فاروق ايتدى خدا حقيچون حضرت ابى بكرك
رأى ومرادى دكل اما انجق بلدمكه خدا انك دروننه قتالى الهام ايتمكله رأيى صوابدر ديدى
وبر روايتده حضرت فاروق ايتدى بن ناسه الفت وآنلره ملاينت ايدردم حضرت ابى بكر
رضى الله تعالى عنه بكا ياعمر جاهليتده خشونت ايدردك اسلامده ضعيفمى اولدك وحى منقطع
ودين تمام اولدى نقصانمى اولسون حال بوكه بن حياتده يم ديوب بعده خورشيد التماع وانجم
سيارهٔ شعاع مثالى اصحاب رضوان الله عليهم ايله انلرك مقاتله سيچون عزيمت ايلدى (اهل
تاريخدن وآخردن بعضيلر ذكر ايتديلركه شهريار سرير آراى عز وعلا عليه اشرف التحايا
حضرتلرى اسامه بن زيد رضى الله عنهمايى دلاوران اصحابدن يدى يوز بهادر ايله شام طرفنه
ارسال ايتمشيدى بر صحرايه نزوللرنده اول حضرتك مقصد اقصايه عروجى ظهور ايتدكده عرب
مرتد اولوب اصحاب حضرت صديقك حضورينه جمع اولديلركه مدينه خاليه قالدى طعنهٔ
اعدا وقوع بولور ملاحظه سيله عسكر اسلامى عودت ايتديره لر حضرت صديق خدا حقيچونكه
كندودن غيرى معبود بالحق يوقدر اكر كلاب روافض ازواج مطهرهٔ اشرف مخلوقك اياقلرندن
سوريسه اول حضرتك تجهيز ايتديكى جيوشى عودت ايتدرمك احتمالم يوقدر ودخى اول فخر
عالمك عقد ايتديكى لوائك عقده سنى حل ايدوب آنى معطل ايده مم ديدى (و بر روايتده ديديكه
اكر يرتجى حيوانلر هجوم ايده جكنى بلسم عسكرى عودت ايتدرمم ديوب حضرت اسامه يه
صوب مأمورينه عزيمته امر ايلدى واسامه يه ايتديكه اكر مناسب ايسه اذن ويرايسك حضرت
عمر رضى الله تعالى عنه بونده قائم اولسونكه امور خصوصده بنم ايله استيناس واستعانت ايلديلر
اسامه مناسبدر ديوب عازم راه اولديكه دهشت وهيبتدن قنقى قبيله دن كذار ايتديلرسه بونلرك
قوتى اولمسه بونلردن بوقدر عسكر هيبت ايله چقمزدى ديرلرديكه عساكر فتح آثار ايدى رومه
ملاقى اولوب مقاتله ورومى منهزم وخونريز ايدوب سالمين غانمين عودت ايلديلر (جناب رب العالمين

بو مصلحت نافعه ایله اصحاب کزینك رفاه وراحته باعث اولدیغی کبی پادشاه روی زمین حضرتلرینك
ملك ودولتنك نظامنه وامور سلطنتك انتظامنه دخی معین ونصیر اولوب مشکلات مهماتده تیسیر
حسن تدبیر ایله یاور ودستکیر اوله (حضرت عایشهٔ صدیقه رضی الله تعالی عنهادن روایت
اولندیکه حضرت عایشه دیدی بابام حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه مرتدین
اولان عرب اوزرینه کیدر اولدقده قلیجن چکوب دوه اوزرنده کیدردی حضرت علی رضی الله
تعالی عنه کلوب دوه سنك زمامندن طوتوب ایتدی حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك
احد غزاسی کونی سکا بیوردیغی بنده سکا سویلمك استرم دیوب شو حدیث شریفی دیدیکه
اول حضرت خاتم الانبیانك معجزات باهره سندندر زیرا حضرت صدیق خلیفه اولمشیدی
علماء سیرك تحریرینه کوره خلق آیین باطله رجوع ایدوب خدای متعاله عبادت اولنماز مقوله سنه
واردی فلله الحمد اول حضرتك خلیفه اولدیغنه بناء مجدد دین اولوب عالم دین محمدی وشریعت
احمدی ایله لبالب اولوب حضرت نوح علیه السلامك طوفانی کبی امت مبشر بالجنتلری مشرق ایله
مغربه شایع اولدی اول حدیث بودر (شم سیفك لا تفجعنا بنفسك فوالله لئن اصبنا بك لا یكون
للاسلام بعدك نظام ابدا) یعنی یا ابا بکر قلیجکی قیننه قوی سن نفسك سببیله بزی انجیدوب
غصه اندرمه شول خدا حقیچون اکر سنك ذواتك ایله بز مصیبتلنور ایسك اسلام ایچون
سندنصکره ابدی انتظام اولماز دیوب اظهار معجزهٔ باهره ایلیوب احد کونی حضرت ابو بکرك
قلیجنی قیننه قویدردی (مصنف ایتدی حدیثده ذکر اولان شم اغمد معناسنه درکه قلیجکی
قیننه قوی دیمکدر (ابن قتیبه ایتدی بالاده ذکر اولندیغی کبی عربدن قلیل قالوب اکثری مرتد
اولمشیدی حضرت صدیق رضی الله عنه انلر ایله جهاد وقتال ایدوب حتی انلری دین اسلامده
مستقیم ویمامه نام محلی نصر عظیم ایله فتح قویم ورئیسلری مسلمة الکذابی سقیم وقتل وصنعاده
اسود الکذاب نام لعینی اهل جحیم ایدوب عساکر فتح آثاری شام جنت مشامه وبلاد عراقه
ارسال ایلدی (ابو رجاء العطاردی ایتدی بن مدینه یه داخل اولوب کوردمکه ناس جمع اولمشلر
وایچلرندن برکیمسه برآخرك باشنی تقبیل ایدر وسویلرکه بزلر سکا فدا یوز خدا حقیچون اکر سن
اولمسك بزلر هلاك اولوردق (راوی ایدر بن ایتدم بونلر کیمدر ناس ایتدی حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه درکه مرتدین ایله قتال ایتدیکیچون حضرت ابی بکره تعظیم ایده یور (وینه حضرت
عایشهٔ صدیقه رضی الله عنها ایتدی وقتا که اول سلطان کونین علیه السلامك روح پرفتوحلری
عالم اعلایه روان اولدیسه عرب مرتد اولوب منافقین شهرت شعار اولمغله انلرك دفعی اثناسنده
پدرم حضرت صدیقه مشاق وآلام وغموم نازل اولدیکه اکر اول مصائب بو جبال طاغلره
اصابت ایلسه پراکنده وپریشان اولوردی (ابو هریره رضی الله تعالی عنه خدای متعال حقیچونکه
کندیدن غیری معبود بالحق یوقدر اکر حضرت ابی بکر خلیفه اولمسیدی حق تعالی یه عبادت اولنمیوب
جمله مخلوق مرتد اولورلردی دیوب حضرت عمر وحضرت عثمان رضی الله عنهمایی دخی ذکر
ایتدی ناس ایتدیلر حضرت صدیقده اولان ملایمت وتواضع مرتبهٔ اعلاده درکه بیاندن مستغنیدر
وقتا که خلیفهٔ مطبوع الخلیقه نك مزاجی منحرف اولدیسه علاج اطبایی تقدیر خدایه امتثالا ترك
ایتمشیدی اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم عیاده یه کلدکلرنده انلر ایتدی حذاق اطبانك
علاجنی ترك ایتیوز سکا علاج ایلسون دیدکلرنده حضرت صدیق بکا نظر ایتدی دیدی
اصحاب ایتدیلر کیم نظر ایتدی صدیق ایتدی خدا بیوردیکه (انی فعال لما یرید) هجرتك
اون اوچنجی سنه سنك ماه جمادی الآخرندن سکز کون قاله ثلثا کیجه سی مغرب ایله عشا
بیننده دار بقایه رحلت ایلدیکه سن شریفلری التمش اوج سنه اولدی (وسبب موتی حزن دائم

اولدیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرنده دخی اول حزن دائم اولمشیدی ومدت
خلافتی ایکی سنه اوج ماه وسکز کوندر (خلافت عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه)
حضرت صدیق عالم بقایه رحلت ایتدیکی روز دهشت اندوزده حضرت عمر بن الخطاب
رضی الله تعالی عنه خلیفهٔ مبشر بالجنه نك وصیتی ایله سریر خلافته کچوب امیر المؤمنین تسمیه
اولنان خلفانك ابتداسی اول اولدیکه مهاجرینك اولی اولمغله فخر عالم ایله ایکی قبله یه که
بیت مقدس وبیت شریفدر نماز قیلدی وبدر غزاسنده حاضر ایدی واصحاب رضوان الله تعالی
علیهم حضرتلرینك تحت شجره ده اولان بیعتلرنده واتفاقلرنده موجود ایدی واول دستکیر
امت ایله هر حاضر اوله جق محلده حاضر ایدی وقتا که اول اسلامه کلدی حق تعالی انك ایله
اسلامی عزیز ایلدی یعنی باعث شیوعی اولدی واول حضرتدن خوشنود ایدی وانی جنت ایله
مژده ایتمشیدی وانك مناقب فضیلتلری حددن بیرون وقیاسدن افزوندر تفتیش امور عباد
وتنظیم احوال بلاد ایچون وقت لیلده سیر وکذار ایدنلرك ابتداسی ایدی وزیاده مهیب ایدیکه
هیبتندن ناس صحرالرده بیهوده اوطورمغی فراغت ایتدیلر وقتا که ناسك کندودن هیبت ایتدیکی
کندینك مسموعی اولدقده ناسی جمع ایدوب منبره چیقوب حضرت ابی بکر رضی الله تعالی
عنهك طوردیغی مکانده قائم اولوب شو مضمونی مشعر خطبه اوقودی حمد خدا وثنا علی ماهو
الاحری ایدوب وصلوة علی النبی الاعلی ایلدی وایتدیکه ناس بنم شدتمدن مهابت وغلظت
وخشونتمدن مخافت پیدا ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم کویا ارقه مزده وحضرت
صدیق یانمزده ایکن فاروق بزلره شدت ایده یور دیو سویلرلر ایمش نیجه بویله اولمسونکه امور
عباد بزه انتقال ایلدی برکیمسه که بنم حقمده اول کلام ایله مکالمه ایلیه صادقدر انجق بن حضرت
رسالت پناهك یانده وخدمتنده اولدم حتی بندن خوشنود کتدی حمد خدایه اولسونکه اول
سببدن ناسك سعیدی اولدم (بعده حضرت صدیق خلیفه اولوب انك خدمت واعانتنده اولدم
شدتمی انك ملایمتنه مخلوط ایدردم بن کویا چکلمش قلج ایدم اول بنی قیننه قوردی یاخود حالم
اوزره قوردی بو وجه اوزره انك میانندن زائل اولدم حتی دار نعیمه کتدی حال بوکه بندن
راضی وشکران ایدی لله الحمد بو سببدن ناسك زیاده سعیدی اولدم وامور بکزه خلیفه اولدم
معلوملریکز اولسونکه اول شدت ایکی قات اولدی انجق بو شدتی مسلمین اوزره ظلم وتعدی
ایدنلره ایدرم اهل اسلامدن خوش حال اولنلره انلرك یربرینه ایتدکلری ملایمتدن زیاده ملایمت
ایدرم وشول کیمسه که برآخره ظلم وتعدی ایلیه انی ترك ایتمم بریوزینی یره قویوب وبریوزینه
ایاغم ایله باصوب بوکونه تحقیر ایله حق اجرا ایدرم ای ناس غافل مباش بنم سزك اوزریکزده
حقم واردر اول حق بودرکه املاککزه تعیین اولنان خراجدن بنی خائب خاسر قویمیه سز
وبر حق ایچون یانمده برکیمسه محبوس اوله اول حق ادا اولنمدین انی چیقارمیه سز وسزك
بنم اوزرمده حقیکز واردرکه بن سزی مهالك ومصائبه دوش اولمغی مانع اولام واکر سز
غزایه کیدرسه کز بن ابو العیال اولوب سزلر کلنجه یه قدر عیالکز امورنده سعی وخدمت
ایلیم وانتهای کلامم خدای متعالدن بنم وسزلر ایچون مغفرت طلب ایدرم دیوب اتمام خطبه
ایلدی (سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنه ایتدی حضرت فاروق عهدینه وفا ایتدی
خدا حقیچون شویله که شدت اقتضا ایدر اولسه زیاده شدت ایدردی وحلم وملایمت اقتضا
ایدن محلده کمال حلم وتواضع ایدردی وکندی ابو العیال ایدیکه ازواجی غزایه وغربته کیدن
خواتینك خانه لرینه واروب کوریله جك امور یکز وارمی سزلر ایچون اشترا ایده یم بیع وشراده
سزلره حیله وخدعه اولنمقدن خوف ایدرم دیمکله انلر دخی غلمان وجواریلرینی حضرت عمر

رضی الله تعالی عنـه ایله سوقه ارسال ایتملریله اول حضرت سوقه چیقاردیکه معا اولان غلمان
وجواری حـدن بیرون اواوردی اول حضرت انلری حوایجلر بنی اشترا اید ر دی بر خاتون که
کندوده سیم وزراولمیه انك ایچون مالندن اشترا ایدوب تبرع ایدردی (روایت اولندیکه ابو طلحه
حضرتلری بر قرا کو کیجه ده طشره چیقمشیدی حضرت عمری کوردیکه براوه کیردی وچیقدی
وقتـا که صباحه داخل اولدقده ابو طلحه اول اوه داخل اولدی کوردیکه انده کو ر و کتورم
بی کس بر اختیاره عورت وار سویله دیکه کیجه کلان کیمسه بونده نه اشلدی عورت ایتدی اول
کیمسه چوق زماندنبرو عادت ایتمندر کلور واقتضا ایدن حوایجمی کورر وکیدردیدی (وقتا که
حضرت عمر رضی لله تعـالی عنه شام جنت مشامدن مدینهٔ منوره یه عودت ایتدکلرنده احوال
عالم واخبار رعیهٔ پرالامه مطلع اولمق ایچون پیاده کذارایکن صحرا نشین کچه دن اوده ساکن
براختیاره عورته ملاقی اولمشیدی عورت کندیدن استخبار ایدوب حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
نه اشلدی دیو سؤال ایتدکده جوابنده صاغ وسالم شام شریفدن رجوع ایلدی دیدی عورت
ایتدی اول خلیفهٔ رسولدر ا کا بد دعا ایده جك حالم یوقدر انجق خدا بنم سیمیله اکا خیر ایله
جزالهلسون حضرت عمر ایتدی نیچون بویله سویلدك جوابنده والله اول خلیفه تعیین اولنه لی
احساندن التونه واقچه یه بنی نائل ایلمدی دیدی حضرت عمر بیوردی سن بویمکانده سن حضرت
عمرسنك حالکی نیجه بیلسون عورت کویا تعجب طریقیله ایتدی سبحان الله بن برخلیفهٔ ظن
ایدوب بیلمکه ناس اوزرینه خلیفه تعیین اولنه ده مشرق ایله مغربده اولنلرك حالی کندینك
معلومی اولمیه حضرت عمر بکا ایدوب ایتدی حیف بو عمره که جمله ناس کندیدن زیاده فقیه
حتی عورتلر بیله دیوب بعده عورته نیـاز ایدوب حضرت عمری جهنم نارندن بن صیانت ایدرم
سکااولان بوظلمی حضرت عمردن ایچون بکا قاچ اقچه یه فروخت ایدرسین دیدی عورت استهزا
ظن ایتمکله بنی استهزا ایلمه دیدی حضرت عمر ایتدی بن استهزا ایدیجی دکیلم دیوب بوکلامدن
کیروطورمدی حتی اول عورتدن ظلمنی یکرمی بش التونه اشترا ایلدی (بو اثناده ایکن حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه وابن مسعود رضی الله تعالی عنه حضرتلری کلوب السلام
علیك یاامیر المؤمنین دیدیلر عورت بیلدیکه کندیله مکالمه ایدن حضرت عمر در عورت یدینی
باشنه اوروب بونه یوز قرالغی که امیرالمؤمنین حضرتلرینك یوزینه قارشو شتم ایلدم دیدی حضرت
عمر ایتدی اویله دکلدر خدای متعال سکا رحمت ایله سین دیوب بو بازاری تحریر ایچون عورتدن
بر کاغد طلب ایلدی کاغد بولنمامغله حرقه سندن بر قطعه قطع ایدوب اکا تحریر ایلدیکه
بسم الله الرحمن الرحیم بو سند حضرت عمرك خلیفه اولدیغی کوندن فلانه خاتونه ایتدیکی ظلمی
یکرمی بش التونه اشترا ایتدیکنك حجتیدرکه محشرده حضور معنوی خالق الاسافل والاعالیده
عورت بردخی دعوی ایلیه وحضرت عمر انك دعواسندن بری اولدی علی بن ابی طالب وابن
مسعود رضی الله تعالی عنهما شاهد دردیو تحریر ایلدی بعده حجتی ویروب وفات ایتدیکم وقتده
بوحجتی کفنمك ایچنه وضع ایلیه سزدیدی عمر رضی الله تعـالی عنه حضرتلرینك بونك امثالی
احوالی جدا کثیردر (فاضلی ذکرایتدیکه حضرت عمر رضی الله عنه سعدبن ابی وقاص قادسیه نام
محلده ایکن نضلة الانصاری یی بلاد عراقدن حلوانده غزا ایتمك اوزره کوندرمسیچون اکا برنامه
تحریر ایتمشیدی وصولنده حضرت سعد رضی الله تعالی عنه نضله رضی الله تعالی عنهی اوچیوز
سواری دلاوران ایله ارسال ایدوب انلر دخی حلوانه واروب انلر ایله غزا و غنیمت عظمی الدیلر
وسبی ویغما ایدوب اول غنیمت ایله عودت ایتدیلر وقت عصرك زوالی و شمسك غروبی قریب
اولمغله حضرت نضله اول غنیمتی بر طاغك اتکنه قویوب اذان شریف تلاوت ایدراوب

(الله اکبر الله اکبر) دیدی طاغدن برصدا کلدیکه (کبرت تکبیرا یانضلة) یعنی سن تکبیر ایتمك
ایله تکبیر ایتدك یانضله دیو جواب کلدی بعده نضله (اشهد ان لااله الا الله) دیدی ینه طاغدن
(کلمة الاخلاص یا نضلة) دینلدی یعنی بوکلمهٔ توحید اخلاص کلمه سیدر یانضله دینلدی بعده
نضله (اشهد ان محمدا رسول الله) دیدی ینـه طاغدن (هوالذی بشرنا به عیسی بن مریم
وعلی رأس امته تقوم الساعة) دینلدی یعنی اول برذات رسولدر که انك ایله حضرت عیسی علیه
السلام بزه مژده ایلدی وانك امتی قیامته دکین باقیدر قیامت امتنك اوزرینه قائمه اولور دینلدی
بعده نضله (حی علی الصلوة) دیدی ینه طاغدن (طوبی لمن سعی وواظب علیها) دینلدی
یعنی سعادت شول مؤمنه که صلوته سعی ایدوب مداومت ایلیه دینلدی بعده نضله (حی علی
الفلاح) دیدی ینه طاغدن (قد افلح من اجاب داعی الله) دینلدی یعنی حقه دعوت ایده نك
دعوتنه اجابت ایدن فلاح ونجات بولدی دینلدی بعده نضله رضی الله تعـالی عنه (الله اکبر
الله اکبر لااله الا الله) دیدی ینه طاغدن (اخلصت الاخلاص کله یا نضلة حرم الله بهـا
جسدك علی النـار) دیدی یعنی یانضله خلوصك کامبی ایله خلوص ایلدك بوسببدن حق
تعالی جسدیکی نارجهنمه حرام قیلسون دینلدی (وقتا که حضرت نضله رضی الله تعالی
عنه اذاندن فارغ اولوب ایتدی خدا سکا رحمت ایلیه سن کیم سین ملك میسن یوخسه جنی میسن
یاخود حق تعالینك قوللرندن بری میسن سنك کلام شریفکی استماع ایتدك شخص ووجودیکی
کوستر بو جماعت وعسکر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك وحضرت عمر رضی
الله تعـالی عنهك ارسال ایتدیکیدر دیدی عقبنجه طاغ یاریلوب دکرمن طاشی کبی عظیم
قفالی بر کیمسه ظهور ایلدیکه باشی وصقـالی اغارمش واوزرنده یوکدن ایکی اسکی قفتانی وار
کلوب عسکره السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته دیدی عسکر سلامنی الدیلر سن کیم سین خدا
سکا رحمت ایلیه دیدیلر اول کیمسه ایتدی بن رزین بن سمرتلانم حضرت عیسی علیه السلام بکا
وصیت ایلدی وبنی بو طاغده ساکن ایلدی وکندی سمادن نازل اولنجیه قدر بنم باقی اولمقلغم
ایچون دعا ایلدی بندن حضرت عمره سلام تبلیغ ایلیکز وسز اکا سویلیکز که یا عمر سن دین اسلامی
محکم ایله وقیامتی یقین بیل تحقیق قیامت قریب اولدی وبنم سزلره خبر ویره جکم شوخصلتلری
اکا خبر ویریکز که یا عمر اکر بو خصلتلر امت محمدده ظاهر اولورسه فرار لازمدر فراره ملازمت
ایله اول خصلتلر بودر که رجاللر بربرندن مستغنی اولسه لر یعنی بر برینـه مرحمت وبربرلریله
مشورت ایلمسه لر نسالر بربرلرندن مستغنی اولسه لر یعنی احدیهما اخرادن قضاء شهوت ایلسه لر
ناس مناسبلرینك وصاحبلرینك غیری یه انتساب ایلسه لر کبیرلری صغیرلرینه رحم وشفقت
ایلمسه لر وصغیرلری کبیرلرینی توقیر واحترام ایلمسه لر امر بالمعروف ترك اولنوب مشروع ایله امر
اولنمسه ونهی عن المنکر ترك اولنوب منهی اولان شیلردن ناس منع اولنمسه عالملری علمی دنیا
کسبی ایچون اوقوراولسه ویغمور چوق اولسه وولد خشم وغضبلی اولسه ومناره لری طویل
اولسه ومصحفلری مذهب اولسه ومسجدلری مزخرفات ایله مزین اولسه ورشوتلری آشکاره
ایلسه لر وبنالری محکم ایلسه لر هوالرینه تابع اولسه لر دینلرینی دنیا ایچون فروخت ایلسـه لر
وصلهٔ رحم قطع اولنسه واحکام شرعیه فروخت اولنسه وناس ربا اکل ایلسه لر اغنیالك عزت
اولسه فقیرلق ذلت اولسه بر کیمسه منزلندن چیقدقده علم وشرف جهتندن کندودن خیرلی
اولان کیمسه خوفندن اکا قیـام وتعظیم ایدوب اول کیمسه بوکا سلام ویرسه وعورتلر اکرلی
آتلره سوار اولسـه دیوب اول خصلتلری تمام ایلدی بعده عسکردن غائب اولوب بردخی انی
کورمدیلر (نضله رضی الله تعـالی عنه بو احوالی سعدبن ابی وقاصه تحریر ایلدی سعد دخی

حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه تحریر ایدوب حضرتك معلومی اولد قده سعد حضرتلرینه
مهاجرین وانصار دن یانکده اولنلر ایله سفر ایله حتی اول طاغه وار اکر بوکلاملری سویلیان
کیمسه یه ملاقی اولور ایسك بندن سلام تبلیغ ایله دیو بر نامه یازوب ارسال ایتمشیدی سعد حضرتلری
دخی مهاجرین و انصاردن درت بیك سواریله چیقوب حتی اول طاغه واردی قرق کون انده
مکث واقامت ایدوب اذان و صلوة ایله ندا ایدر دی بر جواب وخطاب بولمیوب وایشتمامکله
حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه واقع حالی تحریر ایلدی (تاریخی ابتدا وضع ایدن حضرت
عمر درکه هجرتك اون التی سنه سنده ایدی وسنهٔ مرقومه ده صلحا قدس شریفی فتح ایلدی
وینه اول سنه ده سعد بن وقاص ارض کوفه وشهر کوفه یه نزول ایلدی (اسامی عساکری
یازمق ایچون دفاتری جمع ایده نك ابتداسی حضرت عمردر و شهرلری شهر ایدن اولدر اعلاء
کلمة الله ایچون نیتنی تحقیق ایتمشیدیکه خدای متعال انك یدیله چوق یرلری فتح ایلدی ابتدا
بلاد شامی فتح ایلدی بعده رومی فتح ایلدی بعده ارض قادسیه یی فتح ایلدی بعده جیصه
وحلوان شهرینه ورقه یه ورهایه وحران اواسنه ورأس العین نام محله وجابوره و نصیبینه
وعسقلانه وطرابلسه وسواحلندن بونلرك اطرافنده اولنلره وبیت مقدسه وسبستان نام شهره
ویرموکه واهواز وقیساریه ومصر وتستروتهاوند وری و بونلرك جانبلرینه و اصفهان
و بلد فارس و اصطخر و همدان ونوبه و برلسه و بربر ارضنه و بونلرك غیریلره فتحی نهایت
بولوب جمله سنی اول حضرت فتح ایلدی (حضرت عمرك یدنده اولان ضرب ایده جکی توره سی
حجاجك قلیجندن مهابتلی اولدی ملوك فارس وملوك روم وغیریلر کندودن خوف ایدرلردی
حال بوکه اول حضرت خلیفه اولمقسزین جامه سنده و زینده و افعالنده وتواضعنده نیجه
ایسه ینه اول حال اوزره ایدی حضرنده و سفرنده آداب ورسوم ملوك کبی پرده وحجاب
ایتدیرمیوب پیاده سیر وکذار ایدر دی ناسه اطالهٔ لسان ایتمز دی حق اولان شیده بر کیمسه یه
محابات وصیانت ایتمزدی کبار ناس اول حضرتك خوفندن امین اولمزلردی ضعیف اولان کیمسه
انك عدلندن مأیوس و نا امید اولمزدی حق الله تعالایی اجراده کندویه لوم ایدنلرك لوم وذم
وتوبیخلرندن خوف ایتمزدی (حقوق اللهدن ایچون کندی نفسنی مسلمیندن برینك مرتبه سنه
ایلتوب آخره ایتدیکی اجرا کبی اجرا ایدردی وکندویه اولان فرضی مهاجریندن برینك فرضی
کبی قیلار وسویلرکه بن سزك ایچون اولان شیلرده یتیمك والیسی کبی یم اکر مستغنی اولورسم
اندن برشی اخذ ایتمیوب عفوایدرم واکر محتاج اولورسم عادت اوزره اکل ایدرم دیوب بوکلامیله
کندینك انلرك املاکندن اله جنغی خراجی مراد ایلدیکه الوب اکل ایدردی و حقندن زیاده
الوب تعدی و تجاوز ایتمزدی (مجاهد ایتدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمانك مجلس
سعادتنده ناس حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنهك فضائلنی سویلرکن صکره حضرت
عمر رضی الله تعالی عنهك فضائلنی سویلدیلرکه وقتاکه ابن عباس حضرتلری حضرت عمرك
ذکرینی استماع ایلدی بکاء شدید ایله بکا ایدوب حتی اوغوندی بعده ایتدی خدای متعال
حضرت عمره رحمت ایله سین زیرا حضرت عمر قرآن عظیمی اوقویوب قرآنده اولان ایله
عمل ایلدی وامر اولنان کبی حدودلری اجرا ایلدی ذم ایدیجینك ذم ولومندن خوف ایلدی
وحضرت عمری کوردمکه کندی اوغلنه حد اوردی حد اورلدقده اوغلی وفات ایلدی یقنده
بوکا اشارت دال بحثنده دیك لفظنك اوزرینه اولان کلامده کلور ان شاء الله تعالی (مغیرة
ابن شعبه نك بر عبدی وار ایدیکه آدی فیروز ولقبی ابولؤلؤ ایدی اهل صنعتدن اولوب دکرمن
بنا ایتمك عادتی اولمغله اجرتندن مولاسی مغیره یه یومیه درت درهم ویرمکه قطع ایتمشلردی کونلرده

برکون عبد مرقوم عمر رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب ایتدی یاامیر المؤمنین مولام بکا غدر
ایده یور بهر یوم درت درهم طلب ایدر اکا تنبیه یور برمقدار تخفیف ایلیه حضرت عمر انك
کلامنی اصغا ایتمیوب مولاکه مخالفت ایلمه دیدکده عبد مرقوم اول حضرته غضب ایدوب کویا
تعجب طریقیله سنك عدلك بندن غیری یه واسع اولدی دیوب اول خلیفهٔ علیه نك قتلنی درونده
مضمر طوتوب ایکی اوجلی بر خنجر یاپدیروب زهرلتدی واول حضرتی کوزه دردی حضرت عمر
فجر نمازینه کلمشیدی عمرو بن میمون ایتدی بن نمازده ایدم بنم ایله حضرت عمرك اراسنده ابن
عباسدن غیری کیمسه یوغیدی بو نمازده تکبیر ایدرکن عبد مرقوم حضرت عمری اورمغله
حضرتدن ایشیدمکه کلب اوردیغی کبی بنی قتل ایلدی دیدی اول لعین مؤاخذه اولنمق اثناسنده
یدنده اولان ایکی طرفلی خنجر ایله صاغنه و صولنه هجوم ایدوب بر کیمسه یه اوغرامزدی انجق
آنی ضرب ومجروح ایدردی حتی اون اوج کیمسه اوروب تأثیرندن یدیسی فوت اولدی و بعضیلر
ایتدی طقوزی فوت اولدی لعین مرقوم کوردیکه بر کیمسه کندینك اوزرینه برنس دیدکاری
نسنه که یغمورلق مقامنه ارتاود مقوله سی استعمال ایدرلر یکسزو بقاسز بر شید رانی آتدی
کندینك مؤاخذه اولنه جغنی تیقن ایتدکده کندویی ذبح ایدوب روح خبیثی داخل جحیم
اولدی (حضرت عمر ایتدی حق تعالی اول لعینی قتل ایلدی و بندخی امر معروف ایدوب نائل
مرام اولدم دیوب بعده حمدوثنا اول خدای متعاله اولسونکه بنم قوتمی مسلمین یدنده تقدیر
ایتمیوب مجوسی اولان اول لعینك یدنده تقدیر ایتدی دیدی و اول حضرتك مرغ روح پرفتوحی
هجرتك یکرمی اوج سنه سنده ماه ذی الحجه نك اون دردنجی کونده شهیدا عزم راه دار النعیم
ایلدیکه عمر نازنینی التمش اوج سنه اولدی وقتاکه اول حضرت عالم علیینه روان اولدی عامهٔ
عالم محزون وشمس مغموم اولوب ارض قرا کولق اولدی وصبیانلر قیامت قوپدی ظن ایدوب
وا اماه دیو ندا ایدرلردی مادرلری دخی اوغللرم قیامت دکل انجق حضرت عمر شهید اولدی
دیرلردی دیك بحثنده تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی (ابن اسحق ایتدی اول حضرتك زمان
خلافتی اون سنه والتی ماه و بش شب اولدی و غیریلر اون اوج روز دخی اولدی دیدیلر
(خلافت امیر المؤمنین عثمان رضی الله تعالی عنه) بعده سریر خلافته حضرت عثمان رضی الله
تعالی عنه تشریف ایدوب هجرتدن یکرمی دردنجی سنه سنك غره سنده رسم بیعت تمام اولدی
اهل تاریخ ایتدی حضرت عثمانك زمان جاهلیتده واسلامده اسمی شریفی عثمان ایدی ابوعمرو
وابوعبدالله کنیه سی ایدی انجق مشهوری ابوعبداللهدر ودخی اول حضرت امیة ابن عبدشمسه دک
نسبت اولنوب اکا اموی دیو تعبیر اولنور عبد مناف دده لری اولمقده رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم ایله جمع اولور واول حضرته ذی النورین دیوده چاغریلور زیرا که حضرت
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمك بربری اردنجه ایکی قزین نکاحله المشدر ابتدا رقیه خاتون
رضی الله تعالی عنهایی الوب و بعد وفاتها ام کلثوم خاتون رضی الله تعالی عنهایی المشدر
اول حضرتدن غیری بر پیغمبرك ایکی قیزنی المش کیمسه یوقدر (بعضیلر ایتدی اول حضرته
ذی النورین تعبیر اولندیغنك وجهی بودرکه اول حضرت جنت اعلایه دخولنده جنت اعلا
ایکی نور ایله منوره اولور ایکیسیده جنتك کندوده اوله یاخود بری اول حضرتك نوری
وبری جنتك نوری اوله (و بعضیلر ایتدی زیرا قرآن عظیمی جمع وتدوین وترتیب ایدرکن کیجه نك
ثلث اخیرنده ختم ایلدی قرآن بر نور اولدی کیجه ده قیامی بر نور اولوب ذی النورین اولدی
(و بعضیلر ایتدی بونلرك غیریده اولسه ممکن اولور حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
سابقین اولیندن ایدیکه فخر عالم ایله ایکی قبله یه نماز قبلدی وایکی هجرت ایله هجرت ایلدی

دینی خوفندن حبشه فرار ایدن مهاجرینك ابتداسی اولدر که خاتونی رقیه رضی الله تعالی عنهاده
کندو ایله ایدی و بدر غزاسنده و تحت الشجره اولان بیعتده بولنمامشیکن اول حضرته انلردند ر
دینوردی غزاده بولنمادیغنك وجهی بودر که حضرت سرور کائناتك قزی کندینك منکوحه سی
اولوب مریضه اولمغله عذرینه بناء اول غزایه کتورمیوب خسته نك یاننده قالمغه اذن و یروب
حضرت عثمانه بیوردیکه (لك اجر رجل ممن شهد بدرا وسهمه) یعنی یا عثمان سنك ایچون
بدر غزاسنده حاضر اولنلرك ثوابی و غنیمتدن حصه لری کبی ثواب و حصه واردر (و اول
حضرتك اصحاب کزین رضی الله تعالی عنهم حضراتنك تحت الشجره ده اولان بیعتلرنده
بولنمدیغنك تفصیلی بودر که حضرت سر دفتر انبیا علیه اشرف التحایا حضرت عثمان رضی الله
عنه یی اهل مکه یه ارسال بیورمشیدی سائر اصحاب ایله تحت الشجره ده کفرهٔ قریش ایله
مقاتله ایدوب فرار اتمامك اوزره بیعت ایتدکلرنده حضرت رسول اکرم مبارك صاغ دستنی بو دست
عثماندر دیو بیورمغله اول سببدن بیعتده بولنانلردن صایلدی حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم عاینه عروج ایلدی حال بو که حضرت عثماندن خوشنود ایدی وانی جنت اعلا
ایله مژده ایتمشیدی و اکا برقاچ دفعه مخصوص دعا ایلدیکه حتی اول حضرت کریم وکوچك
اولوب مالی فراوان اولدی واول حضرت شفقتلی ومرحمتلی ایدی وقتا که خلیفه اولدی انك
تواضعی ورفقی وشفقتی رعایا اوزره زیاده اولدی وناسه خلیفه لك طعامی اطعام ایدردی وسرکه
وزیت تناول ایدردی (سلطان الکونین علیه السلامك عسکرندن زاد وراحله قلیل اولمغله
حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه طقوز یوز اللی دوه جولیله وعلفیله بخش ایدوب اللی آت دخی
و یروب بیك عدده تکمیل ایلدی (قتاده حضرتلری ایتدی حضرت عثمان بیك دوه و یتمش آت
یوکیله بخش ایلدی (وزهری ایتدی اول حضرت طقوز یوز قرق دوه والتمش آت یوکیله بخش
ایلدی (حذیفة ابن الیماندن روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
اول سلطان حلم وحیایه خبر ارسال ایلدیکه زاد و راحله سی اولمیان عسکره اعانت وتجهیز ایلیه
اول سر دفتر اسخیا رضی الله تعالی عنه دخی اطیب مالندن اون بیك التون ارسال ایتمکله اول
حضرتك حضور سعادتنه کتوردکلرنده اول حضرت بیوردی (غفر الله لك یا عثمان ما اسررت
وما اعلنت وماهو کائن الی یوم القیمة) یعنی یا عثمان خدای متعال کزلو و آشکاره اولان ووفاتکه
دکین اوله جق تقصیراتکی عفو ایلیه دیدی (و بر روایتده مایضر عثمان مافعل بعد الیوم)
یعنی بر روایتده بیوردیکه حضرت عثمانه بوندنصکره اولان تقصیراتی ضرر و یرمز (ودخی
حضرت عثمان رضی الله عنه مدینه یه نصف فرسخ بعید اولان اورومه قیوسنی اوتوز بش بیك
اقچه یه اشترا ایدوب وانی تعمیر ومسلمینه وقف ایلدی واول حضرتك خیرات و افعال صالحاتی
تعداد اولنماز ذکری طویلدر (ابن قتیبه ایتدی اول سلطان الاسخیانك زمان خلافتنده
اسکندریه وشابور وافریقیه وقبرس وروم سواحللری واصطخر الآخره وفارس الاولی وجوزستان
وفارس الاخره وطبرستان وکرمان وسجستان والاساورة وقبرس قلعه لرندن افریقیه واردن
سواحلی ومرو ونام محللر جمله فتح اولنمشدر (ابن خلکان و غیریلر ایتدی وقتا که حضرت
عثماندن بیعت اولندقده ابوذر الغفاری رضی الله عنه یی ربذه دنیلان محله نفی ایلدی پیغمبرك اول محله
نفی ایتدیکی مروان بن حکم بن ابی العاصی ابوبکر وعمر رضی الله عنهمادن بری عفو واطلاق
ایتمامشیکن اول حضرت انی عفو ایدوب کتورتدیدی (بعضیلر ایتدی انی عفو و اطلاق ایتمسی
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن اذن ایله اولدی (ودخی اول حضرت مصر قاهره یه
عبدالله بن ابی سرجی خلیفه نصب ایلدی وانك اقرباسنه مال فراوان بخش واحسان ایلدی

وقتا که اوتوز بشنجی سنه اولدی اهل کوفه دن ایکی یوز کیسه ایله مالك اشتر النخعی واهل
بصره دن یوز اللی کیسه واهل مصردن التی یوز کیسه مدینهٔ منوره یه کلوب حضرت عثمان
رضی الله عنه یی سریر خلافتدن خلعه اتفاق ایتدیلر حضرت عثمان رضی الله عنه انلری کتاب
الله وسنت رسوله دعوت ایچون مغیرة بن شعبه و عمرو بن العاص رضی الله عنهما یی ارسال
ایلدی انلر رد فاحش ایله بونلری رد ایتدیلر وکلاملرینه کوش دار اولمدیلر بعده حضرت علی
رضی الله عنهی ارسال ایتدکده اول دخی انلرك شبهه لرینی کشف واسلامه رد ایدوب حضرت
عثمانه عفو ایتدرمکی انلره ضامن اولدی انلر دخی جناب خلیفه یه علتلرندن فراغت و بعید
اولدقلرینی ومقتضای قرآن عظیم وسنت نبی الکریم ایله سیره ایده جکلرینی مشعر برنامه تحریر
ایدوب بو وجه اوزره عهد و پیمان ایدوب وحضرت علی رضی الله عنهی شاهد طوتدیلر ورجوع
ایتمامك اوزره حضرت علی رضی الله عنه یی ضامن ایتدیلر اول حضرت خلع ایتمکدن مأیوس
اولدقلرنده مصردن کلان کیسه لر حضرت عثمان رضی تعالی عنهدن التماس وابرام ایلدیلرکه
مصر والیسی اولان عبد الله بن ابی سرجی عزل ایدوب حضرت ابو بکرك اوغلی محمدی والی
ایلیه اول حضرت بو رجالرینی قبول ایدوب محمد بن ابی بکری والی ایلدی وجمعیت طاغلیوب
هرکس ولایتنه عزیمت ایلدی اهل مصردن اولنلر کیدرکن ایله نام محله واردیلر انده برکیسه
کوردیلرکه حضرت عثمانك هجین دوه سنه سوار اولمش سرعتله کیدر انی طوتدیلر و تفتیش
ایدوب حضرتك مهریله مهرلنمش برمکتوب بولدیلر مصر والیسی عبد الله بن ابی سرحه
تحریر اولنمش که محمد بن ابی بکر واهالی مصردن برقاچ معین کیسه لر بو طرفده وافر شناعت
ایتدیلر اول طرفه واردقلرنده یدلرینی وایاقلرینی قطع ایدوب انلری صلب ایلیه سین عقبنجه اول
کیسه لر مدینه یه عودت ایدوب اهل بصره واهل کوفه یه دخی خبر ایدوب عودت ایتدردیلر
وحضرت خلیفه یه خبر و یردیلر انلرك خبر وآکاهی اولمامغله بن اول کاغدی یازمدم وامر دخی ایلمدم
دیو یمین ایلدیلر ناس ایتدی بزسنك دوه کدن هجینکی ومهریکی طوتدق حال بوکه سن بلمزسك
بلمدیکك دخی بیوك اشدرکه سن امرکده مغلوب اولوب امر خلافتی آخرلر کورر ایمش دیدیلر
اول حضرتك وزیری وکاتبی اولان مروان بن الحکم ایتدی دیدیلر وخلافتدن عزلنی استه دیلر
حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه دخی بنی خدای متعال خلیفه ایتدی بن اول خلع ایدن
دیو انلره جواب و یردکده انلر دخی محاصره ایتمکه اتفاق ایدوب اول حضرتی سعادت
خانه سنده محاصره ایتدیلر محاصره یه زیاده سعی ومباشرت ایدن ابو بکر اوغلی ایدی حضرت
عثمانك محاصره اولندیغی شهر شوالك آخرنده ایدی محاصره ممتد اولوب اول حضرتی
صو المغه قویمدیلر (ابو امامة الباهلی رضی الله تعالی عنه ایتدی بن حضرت عثمان ایله سعادت
خانه سنده محاصره ده بیله ایدم اول حضرت بیوردیکه بنی قتله نیچون سعی ایدرسکز تکیم
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن مسموعم اولدیکه بیوردی (لایحل دم مسلم الا باحدی ثلث
رجل کفر بعد اسلام اوزنا بعد احصان اوقتل نفسا بغیر حق فتقتل بها) یعنی مسلم اولان کیسه نك
دمی حلال اولماز انجق اوچ شی ایله اولور که بریسی نعوذ بالله مرتد اولمقدر وبریسی دخی محصن
ایکن زنا ایتمکدر و بریسی دخی بغیر حق قتل نفس ایلیه بو بهانه ایله قتل اولنور دیو بو حدیث
شریفی اوقویوب خدا حقیچون اسلام ایله هدایت اولنه لی آخر دینه محبت ایلدم وجاهلیتده
واسلامده زنا ایلدم و بغیر حق نفس قتل ایلمدم نه سببدن بنی قتل ایدرسکز دیدی (امام احمد
حنبلی بویله روایت ایلمشدر (و شداد بن اوس رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه
وقتا که حضرت عثمان منزلنده اولان محاصره ممتد اولدیسه شداد ایتدی بن حضرت علی

رضی الله تعالی عنهی کوردمکه سرور کائنات علیه اکمل الصلواتك دستار شریفنی باشند
صاروب یاخود اول حضرتك دستاری مثلاو باشنه دستار صاروب اول حضرتك قلیجنی قوشانوب
ولد ارجمندی حضرت حسن رضی تعالی عنه ایله عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنه او کیجه
مهاجرین وانصاردن وافر کیمسه لر ایله اول حضرتی محاصره ایدنلره حمله وهجوم وانلری
پریشان ایدوب اول حضرتك مجلس سعادتنه داخل اولوب السلام علیك یاامیر المؤمنین دیوب
وایتدیکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه اولانده وآخرنده بویله برحال اولمدی ایدی
خدا حقیچون معلومم اولدیکه ناس سنی قتل ایده جکلر بزه امر بیور انلر ایله مقاتله ایدوب
سنی خلاص ایلیم حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه بیوردی خدای متعالدن شول کیمسه
ایچون خیر نیاز ایدرمکه رضاء لله بنم حقمی بیلدی وکندی اوزرنده بنم حقم اولدیغنی اقرار
ایلیه ده بنم سببمه اعدانك قانی دوکه یاخود کندی قانی دوکه دیو دعا ایدوب انجق تقدیر باری
بویله در بنم قانلر دوککه حاجتم یوقدر ذیوب انلر ایله قتاله جواز کوسترمدی حضرت علی
رضی الله تعالی عنه ینه اعادهٔ کلام ایتدی انلره وجه مشروح اوزره جواب ویردی راوی ایدر
حضرت علی رضی الله تعالی عنهی قپودن چیقارکن کوردم شونی اوقور (اللهم انت تعلم انا قد
بذلنا المجهود) یعنی ای بنم خالقم سن بیلورسنکه بزوسعیمزده اولانی صرف ایلدك دیه رك
حضرت عثمان رضی الله عنهك قپوسندن چیقوب مسجد شریفه داخل اولدی ناس شدت ایله
حضرتك سعادت خانه سنه کیردیلر مصحف شریف اول حضرتك اوکنده تلاوت ایدرکن
حضرت ابی بکر رضی الله عنهك اوغلی محمد حضرت عثمانك صقالندن طوتدقده اول حضرت
بیوردیکه ای قرنداشم اوغلی صقالمی قیو ویرا اکر پدرك ابو بکر بنم صقالمی سنك بدکده کوریدی
سنك بو ایشکی رواکورمزدی دیدکده محمد دخی صقالنی قویوب طشره یه کتدی (تیار بن
عیاض وسودان بن حمران قلیجلریله اول حضرته اوردقلرنده مبارك قانی حق سبحانه وتعالینك
مؤمنینی تسلیهٔ بیوردیغی شو آیهٔ کریمه نك اوزرینه دوکلدی (فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم)
یعنی یامحمد حق سبحانه وتعالی مشرکینه اجرا ایتمکده سکا کافیدر وسمیع وعلیمدرکه مؤمنلرك کلامنی
ایشیدر خلوصلرینی بیلور ولا محاله نعمت عظمی احسان ایدر یاخود اسلامدن اعراض ایدن
مشرکینك آشکاره ایتدکلرینی اشیدر وکزلدکلرینی بیلوز ومقتضاسی اوزره انلره عقاب ایدر بو
آیهٔ کریمه مؤمنینه تسلی ووعد اولندیغی کبی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنك قانی بونك اوزرینه
دوکلدیکندن مخصوص حضرت عثمان رضی الله عنه ایچون دخی تسلی اولمسنه تفأل اولنمشدر
(عمرو بن الحلق نام کیمسه اول حضرتك کوکسی اوزرینه اوتوردی وفات ایدنجیه قدر اول
حضرته اوردی عمیر بن صابی نام کیمسه اول حضرتك قارننه باصوب حتی ایکی ایکوسنی قیردی
(امام احمد حنبلی کعب بن عجره رضی الله تعالی عنه دن روایت ایتدیکه رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم یقنده برفتنهٔ عظیمه اولور دیو ذکر ایدوب یانمزدن باشی بورنمش برکیمسه کذار
ایدراولمغله بیوردیکه (هذا یومئذ علی الحق) شول کیمسه اول فتنه کوننده حق اوزره در
کوردککه اول کیمسه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه در (ترمذی بوحدیثك معناسی اول کیمسه اول
کونده هدایت اوزرینه در دیو روایت ایلدی و ایتدیکه حدیث صحیحدر و حسندر (حضرت
عثمان رضی الله عنهده ایکی خصلت وار ایدیکه اول خصلتلر حضرت ابی بکر وحضرت عمر
رضی الله عنهماده یوق ایدی اول خصلتك بری مظلوما شهید اولنجه یه قدر صبر یدرو بری قرآن
عظیم جمع ایتدیکی اثر جنلید ر ابن مهدی و غیریلر بویله دیدیلر (مداینی ایتدی اول زبدهٔ
الصابرین رضی الله تعالی عنه جهارشنبه کونی بعدالعصر شهید اولوب مرغ روح پرفتوحی عالم

اعلایه طیران ایدوب سبت کونی قبل الظهر مزار پر انوارنده مدفون ومتواری اولدی (و بعضیلر
ایتدی اوتوز بش سنه سنك ذی الحجه سنك اون سکزنجی جمعه کیجه سنده ایدی (مهدی ایتدی ایام
تشریقك اوسطنده شهید اولوب اوزرینه نماز قیلنمیوب ودفن اولنمیوب اوج کون بو حال اوزره
اولدی (و بعضیلر ایتدی جبیر بن مطعم حضرت عثمانك اوزرینه نماز قلدی و کیجه وقتنده دفن
اولندی اول حضرتك محاصره اولدیغی مدتده اختلاف اولنمشدر (بعضیلر ایتدی یکرمی کوندن
زیاده محاصره اولدی (و بعضیلر ایتدی قرق طقوز کون محاصره اولدی (واقدی بویله
دیمشدر زبیر ابن بکار وغیریلر ایتدی اول حضرتك محاصره سی کونلری سکسان کوندر حضرت
عثمانك مدت خلافتی اون برسنه دن اون ایکی کون نقصان اولدی وسکسان یاشنده ایکن شهید
اولدی این اسحق بویله دیمشدر غیریلر ایتدی اول حضرتك مدت خلافتی اون بر سنه واون
بر ماه و یکرمی درت روز در وشهید اولدیغنده سن شریفی سکسان سکز سنه در و بعضیلر ایتدی
خلافتی اون ایکی سنه ایدی وشهید اولدیغنده سکسان ایکی یاشنده ایدی و بعضیلر ایتدی
طقسان یاشنده ایدی و بعضیلر ایتدی بونلرك غیری ایدی (خلافت امیر المؤمنین علی)
کرم الله وجهه بعده امیر المؤمنین حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله تعالی عنه سریر خلافته
تشریف ایلیوب حضرت عثمان رضی الله عنهك شهید اولدیغی کون خلافتله بیعت اولندی
حضرت علی کرم الله وجهه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم ایله عبد المطلب جد قریبلری
اولمقده جمع اولملریله لابوین عمی زاده لردر حضرت علی هاشمه ده نسبت اولنور قریشی الهاشمی
دیوده تعبیر اولنور واول حضرتك اسم شریفی جاهلیتده واسلامده علی ایدی وکنیه سی ابو الحسن
وابو التراب ایدی ابو تراب کنیه سنی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم کنیه قویمغله کندویه ابو تراب
کنیه سی تعبیر اولنمقدن حظ وسرور اظهار ایدردی اسلامله مشرف اولدیغنده سن شریفی یدی سنه
یاخود طقوز سنه یاخود اون سنه یاخود اون بش سنه یاخود بونلرك غیریدر دینمشدر (سردار
انبیا علیه اشرف التحایا ایله هر بر حاضر اولجق غزا ومحارده حاضر ایدی انجق تبوك غزاسنده
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اول حضرتی عیالنك یاننده محافظه ایچون قویمغله پیغمبریمزك
عیالی محافظه سنه مأمور اولوب تبوکده بولنمدی حضرت علی رضی الله عنهك علمی فراوان ایدیکه
زبان ایله تقریر و بیان ایله تحریر اولنماز نتکیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (انا مدینة العلم
وعلی بابها) دیوب اول حضرتك حقنده بو حدیثی بیورمشدر وقتا که اول سر دفتر انبیا علیه
افضل التحایا مکهٔ مکرمه دن هجرت ایتدکده امیر المؤمنین حضرت علی رضی الله عنه اوج کون
اوج کیجه مکه ده قالوب اول مقام واجب الاحترامده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یاننده
اولان امانتلری صاحبلرینه رد وتبلیغ ایدوب بعده قافله یه ایرشدی اسلامله ابتدا مشرف اولان
اولدر دینمشدر و پیغمبریمز قزی فاطمه رضی الله عنهایی اول حضرته تزویج ایدوب قزیله
برجارشف وسختیاندن ایچی لیف واوتلر ایله طولمش یصدق و صوقابلری جهاز ویرمشدر
واول حضرتی جنت اعلا ایله مژده ایتمشدر وبالجمله انك فضائل وشمائلی خامه ایله تحریر وزبان
ایله تقریر اولنماز حدی متجاوزدر (اهل تاریخ ایتدی وقتا که حضرت عثمان رضی الله عنه شهید
اولدی ناس حضرت علی رضی الله تعالی عنهك سعادت خانه سنه کلوب خلیفه انتقال ایلدی ناسه
برخلیفه لازمدر وسندن مناسب کیمسه بلمزز دیدیلر حضرت عجله ایتمکز دیوب تردید ایتمکله انلر ابا
وامتناع ایتدیلر حضرت علی اکر امتناعکز تأخیر ایدك دیدیکم ایچون ایسه خلوتده بیعت
اولمازدی ناس دخی مسجد شریفه کلدیلر واول حضرتدن ناس بیعت ایتدیلر مهاجرین
وانصار دخی بیعته اتفاق ایتدیلر وبرقاچ کیمسه لر بیعتدن امتناع ایتمشلر ایدی اول حضرت انلره

بیعته ابرام واکراه ایلمدی قوم ایتدی حضرت علی یه بیعت حق ایکن اول کیمسه لر حقدن
تجاوز ایتدیلر انجق باطل ایله ده قائم اولمدیلر که حضرت معاویه یه تابع اولدیلر معاویه نك ایسه
نزاعی باطل دکل ایدی یاخود بیعت ایدنلر دن بعضیلری ایتدی ناس حق ایله اوتوروب ساکن
اولدیلر فتنه دفع اولدی باطل ایله قائم اولوب طورمدیلر ودخی حضرت معاویه شام شریفده
کندی ایله اولنلر ایله صفین نام محلده حضرت علی ایله حضرت معاویه خلافت نزاعی ایچون
جنك ومقاتله ایدنجیه قدر بیعت ایتمدیلر ونزاعلری متمادی اولوب برطرف اولمدین حضرت علی
شهید اولدی مسلمینك بو اختلافلرینی خوارج وروافض استماع ایدوب کافر اولدیلر واول حضرت
ایله مقاتله یه اتفاق ایدوب یوللری کسدیلر وقانلر دوکدیلر خدای متعال روافضی مقهور ومدمر
ایلیه اول حضرت کندیله اولان مسلمین ایله مقاتله لریچون چیقوب انلرك رجوعلرینی استردی
نلر قبول ایتمیوب قتال ایدر اولدیلر نهروان نام محلده اول حضرت نلر ایله مقاتله ایدوب روافضك
جمیعلرینی یرلرندن قوپدی وجمله سنی طعمهٔ شمشیر و خون ریز ایدوب ایچلرندن برقاچی انجق
خلاص اولدی حضرت امیر المؤمنین عمر رضی الله تعالی عنه شهید اولدیغی وقتده مجروح
ایکن اکر ناس صاچلی یی خلیفه ایدرسه طریق مستقیمه ناس ایله سلوك ایدر دیوب حضرت علی
حقنده صاچلی دیو تعبیر ایتمشیدیکه فی الحقیقه حضرت علی صاچلی ایدی وحضرت عمرك دیدیکی
کبی ظهور ایدوب خدای متعال حقیچون اول حضرت ناس ایله رو براه استقامت اولدی حضرت
علی رضی الله تعالی عنه کمال شفقتلی اولوب متواضع و متقی ایدی و دین اسلام یولنده قوت
صاحبی ایدی واول حضرتك قوتی شعیر اوندن ایدیکه برقبضه اونی الوب قدحه قوردی بعده
اوزرینه صو قیوب انی ایچردی اول حضرتك حقنده خوارج فرقه فرقه اولوب حتی بعضیسی
اله اتخاذ ایتملریله حضرت علی انلری احراق بالنار ایتدی (ابن عباس رضی الله عنه حضرتلرندن
صفین کونی حضرت علی بنفسه قتاله مباشرت ایتدیمی دیو برکیمسه سؤال ایتمشیدی انلر ایتدی
والله اول کون حضرت علیدن غیری نفسنی مهلکه یه القا ایدر کیمسه کورمدم و اول حضرتی
کوردمکه باشی آچق یدنده ذوالفقار برزرخلی کیمسه یه چیقوب انی قتل ایلدی (درة الغواص
نام کتابك مؤلفی ایتدی حضرت علینك مأثور اولان شجاعتندندر که اول حضرت عنف ایدرسه
اوردیغی نسنه یی اوزنلغنه قطع ایدر واکر اعتراض ایدرسه اوردیغی نسنه یی اینا اولکننه قطع
ایدر اول حضرتك شهید اولدیغی وقاتلی مقدما مفصلا ذکر اولنمشدر شهرت تواتر ایله ذکر
اولندیکه ابن ملجم قاتله الله اول حضرته اوردقده اول حضرت اوغللری حسن وحسین رضی الله
عنهما یه وصیت طویله ایله وصیت ایتمشیدی وصیتك آخرنده ایتدی یا بنی عبد المطلب امیر
المؤمنین قتل اولندی دیو مسلمانلرك قانلرینی دوکمکه شروع ایتمکز غافل مباش بنم قاتلم اولان
ابن ملجمدن غیری کیمسه یی قتل ایتمکز اکا برکره اوروب قتل و قصاص ایدیکز بورننی و قولاغنی
کسوب عبرت ایچون عقو بت ایتمکز زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدمکه بیورر
(ایاکم والمثلة) یعنی سزلر بورن وقولاق کسمك یله عقوبت ایتمکدن حذر ایلك وقتا که اول حضرت
شهید اولدی حضرت حسن رضی الله تعالی عنه ابن ملجم ملعوننك یدلرینی وآیاقلرینی قطع وکوزلرینه
میل محمی چکدردی حال بو که لعین مرقوم بو عقوبتك کابنده اوه دیمدی وجزاع وفزاع ایلمدی
وقتا که ناس اول لعینك زباننی کسمك استدیلر لعین جزاع وفزاع اوه دیمکه باشلدی ناس حالندن
سؤال ایتدکلرنده لعین ایتدی اولدیکم ایچون و الله اوه دیمم جزاع ایتمم انجق شونك ایچون آه
ایدرمکه زبانمی قطع ایده جکلر دنیا ساعتلرندن برساعت کچر اول شاعتده خدای متعالی ذکر
ایده مم دیدی ناس انك زباننی قطع ایتدیلر عقبنجه روح خبیثی داخل جحیم اولدی حدیثده

کلدیکه اول خواجهٔ هر دوجهان علیه الصلوات فی جمیع الازمان حضرتلری اول سلطان
دلاوران اسلام و اول خورشید بخش کام حضرت علی کرم الله وجهه یه بیورمشیدیکه (یاعلی
اتدری من اشقی الاولین) اولارده اولنلرك زیاده شقیسی کیمدر حضرت علی ایتدی الله و رسولی
اعلمدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه و سلم بیوردی (عاقر ناقة صالح) حضرت صالح علیه
السلامك ناقه دوه سنی سکرلیاندر ینه بیوردی (اتدری من اشقی الآخرین) آخرلرده زیاده
شقی کیمدر حضرت علی ایتدی الله ورسولی اعلمدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی
(الذی یضربك علی هذه) شول کیمسه درکه شو صقالك اوزرینه اوره دیوب اول حضرتك
مبارك صقالنی کندی مبارك دست شریفیله طوتدی حضرت علی رضی الله عنه خدای متعال
حقی ایچون آخرینك زیاده شقیسی قائم اولوب ظهور ایتمسنه محبت ایدرم دیردی (ابن ملجم
قاتله الله تعالی اول حضرته ضرب ایلدیکی مقدما ذکر اولندی اول حضرتك شهید
اولدیغی اللی یدی سنه سنده ایدی و بعضیلر ایتدی اللی سکزده ایدی یاخود التمش اوچ سنه سنده
ایدی یاخود التمش سکزده ایدی ابن جریر الطبری رحمة الله علیه ایتدی اول حضرت شهید
اولدی عمر نازنینلری التمش بش سنه ایدی غیریلر ایتدی التمش اوچ سنه ایدی اول حضرتك
مدت خلافتی درت سنه طقوز ماه و برکون اولدی ومدینهٔ منوره ده اقامتی درت ماه اولوب بعده
عراقه کیدوب کوفه ده شهید اولدی مدت عمرنده وخلافتنك مقدارنده علماء تاریخك اختلافلری
واردر (ذکر خلافت امیر المؤمنین الحسن رضی الله عنه) حضرت حسن رضی الله عنه امور عباده
بروجه خلفیه مباشرت ایده نك التجسیدر که خلع دخی اولدی تفصیل اولنور ان شاء الله تعالی (اهل
تاریخ ایتدیلر بعده امیر المؤمنین حسن ابن علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه امر خلافته قائم
اولدیکه اول حضرتك کنیه سی ابو محمد ولقبی زکیدر (والده سی حضرت فاطمة الزهرا رضی الله
عنها در حضرت حسن رضی الله عنهك پدری شهید اولدقده اول حضرته بیعت اولنوب
بعده مداینه کلوب انده ساکن ایکن حضرت حسنك رضی الله عنه سرعسکر تعیین ایلدیکی
قیس بن سعد بن عباده قتل اولنوب عسکری پریشان اولدی دیو برکیمسه ندا ایتمکله حضرت
حسن مداینده چیقمشیدی جراح الاسدی نام کیمسه حضرت حسنه عداوت ایدر اولمغله اول
حضرت ایله کید رکن جراح قاتله الله حضرت حسنی قتل قصدیله خنجر ایله اویلوغندن
اوردقده حسن حضرت رضی الله عنه ایتدی دونکی کون پدریمی قتل ایتدیکز عادله رغبت
ایتمیوب ظالمره رغبت ایتدیکیکزدن بوکون بنم اوزریمه جمع اولدیکز قتلمی مراد ایدرسکز والله
بعد زمان سز بونك جزاسنی کوررسکز دیوب بطریق الاقتباس شو آیة کریمه یی اوقودی
وامر خلافتی شام شریفده معاویه یه و برمك اوزره نامه تحریر ایلدی و برقاچ شروط ایلدیکه
نامه حضرت معاویه یه واردقده انلر دخی اول حضرتك التماس ایتدیکی نسنه لری قبول وحضرت
حسنه بخش ایلدیکنی مشعر کلام ایله جواب ویردکده حضرت حسن دخی امر خلافتی حضرت
معاویه یه تسلیم ایدوب ماه ربیع الاول اواخرنده معاویه یه بیعت ایتدی (دینلدیکه حسن
رضی الله عنه حضرت معاویه دن بیك کره بیك درهم الدی (برفرقه ایتدی حضرت حسن
حضرت معاویه ایله ماه جمادی الاولی غره سنده صلح اولوب معاویه دن یوز بیك التون اخذ
ایلدی (شعبی ایتدی حضرت حسن رضی الله عنه معاویه ایله صلح اولوب نفسنی خلافتدن خلع
ایتدیکی وقتده شو خطبه یی اوقودی بن انده حاضر ایدم حمد خدا وثنا علی ما هو الاحری
ایدوب بعده ایتدیکه بوندنصکره عاقللرك زیاده عاقللیسی متقیلردر واحمقلرك زیاده احمق
فاسقلردر شول ایش که بن ومعاویه نزاع ایدردك اکر معاویه نك حقی ایسه اول بندن زیاده لایقدر

اکر بنم حقم ایسه امت محمدك بینلرینی اصلاح ومؤمنك قانلرینی حفظ ایچون خلافتی معاویه یه
فراغت ایلدم بن بیلم اما اومولورکه معاویه سزلر ایچون فتنه در اجلاریکز کلنجیه قدر دنیا
زینتیله مغرور اولمقدر دیوب بعده مدینهٔ منوره یه رجعت ایدوب انده ساکن اولدی (خلافتی فراغت
ایتدیکنده ناس نامناسب دیملریله حضرت حسن رضی الله تعالی عنه ایتدی اوچ نسنه اجلیچون
اوچ شی اختیار ایلدمکه امت محمدك اتفاق واجتماعلرینی افتراقلرینه ترجیح ایتدم مسلمانلرك
قانلرینی حفظ ومنعی قانلرینی دوکمکنك اوزرینه ترجیح ایتدم دنیاده خلافتی ترك ایتمکله عار
کلمکی خلافت بزده اولمق سببیله قصورلر اولوب نار جهنمه مستحق اولمقلغیمزك اوزرینه ترجیح
ایلدم دیوب سد دهان ایلدی (ابی بکره دن روایة حدیث صحیحده کلدیکه ابی بکره ایتدی
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمی منبر اوزرنده کوردم حضرت حسن رضی الله تعالی عنه
یانده ایدی برکره ناس اوزرینه اقبال ونظر ایدرو برکره حضرت حسن اوزرینه و بیوردکه (ان
ابنی هذا سید و لعل الله تعالی ان یصلح به بین فئتین عظیمتین من المسلمین) شو بنم اوغلمدر
وسیددر خدای متعالدن رجا اولنورکه انك سببیله مسلمیندن ایکی بیوك جماعتك ماینلرینی
اصلاح ایلیه دیوب معجزهٔ باهره اظهار ایتمشیدی فی الحقیقه حضرت حسن خلافتدن رضاء
شریفیله فراغت ایتدکده میان مسلمیندن جدال مرتفع اولوب ناس آسوده حال اولدیلر
(ومنقولدرکه حضرت حسن رضی الله تعالی عنه بن خدای متعالدن حیا ایدرم بیت شریفنه
پیاده زیارت ایتمکسزین حضور معنویسنه وارمغه دیوب یکرمی کره مدینهٔ منوره دن پیاده
شوق طواف خانهٔ خدا برله سیر وکذار ایلدی حال بوکه یانجه هجین یدکاری چکلوردی و اول
حضرت جمله مالنی رضاء لله ایکی دفعه بخش ایدوب شویله ایلدیکه اوچ تقسیم ایدوب برینی
فقرایه وبرینی احباسنه و برینی عیالینه بخش ایلدی وشولقدر مبالغه ایلدیکه ایکی نعلنی اولسه
برینی بخش ایدوب و برینی یانده امساك ایدردی (ابن خلکان ایتدی وقتاکه حضرت حسنك
مزاجی منحرف اولدقده مروان ابن الحکم اول حضرتك مزاجی ناخوش اولدیغنی معاویه یه
یازوب معاویه دخی حضرت حسنك وفاتی خبرینی عجله بکا افاده ایده سز دیو مروان بن
حکمه تحریر ایتمکله وقتاکه اول حضرتك روح پرفتوحلری جانب علیینه روان اولدیغی معاویه نك
معلومی اولدقده معاویه سمادن برتکبیر ایشیدوب اهل شام اول تکبیردن تکبیر ایتدیلر (فاخته بنت
قریضه معاویه یه سویلدیکه چشمك روشن اوله نه سببدن تکبیر ایتدك جوابنده معاویه حضرت
حسن وفات ایتدی دیدی اول خاتون ایتدی حضرت فاطمه نك اوغلی وفات ایتدیکی سببدنمی
تکبیر ایتدك معاویه جوابنده بن انك وفاتنه شاد ومسرور اولدیغمی اشاعه واظهار ایچون تکبیر
ایتمدم انجق درونم منبسط ومستریح اولدیغندن تکبیر ایتدم دیدی اول اثناده ابن عباس رضی
الله تعالی عنهما معاویه نك مجلسنه کلمشیدی معاویه اهل بیتکده نه حوادث واریا ابن عباس
معلومك اولدیمی دیدی جوابنده ابن عباس حوادث معلومم دکلدر انجق سنی بشارتلی کوردم
وتکبیر ایتدیکك مسموعم اولدی دیدی جوابنده معاویه حضرت حسن وفات ایتدی دیدی
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی خدای متعال ابو محمده یعنی حضرت حسنه رحمت
ایله سین دیو اوچ کره رحمتله یاد ایلدی وایتدیکه یا معاویه حضرت حسنك مزاری سنك مزاریکی
سد ایتمز وانك عمری سنك عمریکه ضم اولنمز اکر حضرت حسنك انتقالیله بزلر مصیبتلندك ایسه
مقدما امام المتقین وخاتم النبیین علیه السلامك عزم دار النعیم ایتمه سیله ده مصیبتلندك ایدی
بوقدر بشارت نامناسبدر وحق تعالی نك تکبیر آوازینی اظهار ایتمکله بزلری متحیر وسرکردان ایتدی
واول عبرتی ساکن ایلدی دخی خدای متعال بوندنصکره هرنسنه یه خلفدر کندودن غیری کیمسه

پایه دار کلدردیدی (حضرت حسن رضی الله تعالی عنهی عورتی مقدمه بنت الاشعث نام عورت
زهرلیوب اول حضرت ایکی ماه حیاتده قالدیکه یومیه برقاج لکن قان اتندن الورلردی اول حضرت
برقاج دفعه مسموم اولدم بکا بودفعه ده کی کبی اولمامشیدی دیو سویلردی (واول حضرت
برادر سر برابری حضرت حسین رضی الله عنهه وصیت ایدوب ایتدیکه وفات ایتدیکمده اکر
فرصت بولورایسك بنی جدم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك جوارنده دفن ایله
اکر فرصت بولمیوب سنی منع ایدرلرسه تیکنلی بقیعه دفن ایله دیو اتمام وصیت ایلدی وقتاکه
اول حضرت عازم راه رفاه اولدی حضرت حسین رضی الله تعالی عنه اتباعی وتعلقاتیله سلاحلر
قوشانوب چقدیلرکه اول حضرتی سلطان انبیا علیه السلامه جوار ایلیه لر (مروان ابن الحکم
اول وقت مدینه والیسی اولمغله بنی امیه نك معتقلریله سلاح قوشانوب حضرت حسین رضی الله
عنهی حضرت حسنی جوار رسول الله علیه السلامه دفن ایتمکدن منع ایتدی (اول حضرتك وداع
عالم فانی ایلدیکی قرق طقوزسنه سنك شهر ربیع الاولنده ایدی (و بعضیلر ایتدی اللی سنه سنده
ایدی سعید بن العاص نمازینی قیلوب والده سی حضرت فاطمه رضی الله عنهانك یاننده دفن اولندی
(و بعضیلر ایتدی بقیع شریفده حضرت عباس رضی الله عنهك قبه سنده مستقل بر مزار
پرانواره دفن اولندیکه اول حضرت دفن اولدیغی کبی ینه اول مزاره حضرت حسینك اوغلی
زین العابدین وآنك اوغلی محمد الباقر و اوغلینك اوغلی جعفر الصادق بن محمد دخی دفن اولنوب
بودرت ذات شریف اول مزاره دفن اولندیغندن خدای متعال حضرت حسن رضی الله تعالی عنه
قبرجهتندن دخی اکرام ایلدی (واول حضرتك مدت خلافتی التی ماه و بش کون اولدی (وبعضلر
ایتدی التی ماهدن برکون نقصان ایدی که مجموع خلافت اول سلطان سریر الارشاد علیه السلامك
مدت خلافت حقنده اوتوز سنه بیوردیغی تکمیل اولدی (و بعدزین ترتیب امور عباد ایدن
ملوك وامرادرکا تقدم وحضرت حسن رضی الله تعالی عنهك عمر نازنینی قرق یدی سنه ایدی
خدای متعال اندن راضی اولسون وانی راضی ایلسون حضرت حسن رضی الله عنه وجودی
رحمة للعالمین اولان اول سرجریدهٔ انبیا علیه السلامك طورینی وقرهٔ عینی ایکن وحضرت
عمر وحضرت عثمان وحضرت علی رضی الله تعالی عنهم اشرف وافضل صحابهٔ کزین ایکن
جور وجفا ایله مسموما ومجروحا شهید اولدیلر (ذلك تقدیر العزیز العلیم) دیدهٔ بصیرتی آچوب عبرت
الاجق محلدر حضرت حسن رضی الله تعالی عنه حقنده دخی شو اوقونسه اولور (بیت) ناصیه مده
کاتب قدرت نه یازدی بلمدم * آه کیم بوکلشن عالمده هرکز کولمدم (خلافت امیر المؤمنین
معاویه رضی الله تعالی عنه) اهل تاریخ ایتدیلر وقتاکه حضرت حسن رضی الله تعالی عنه
سریر خلافتدن نفسنی خلع ایتدی امر خلافت حضرت معاویه یه تام وملك استقامتی اکا کام
وخلافت بردوام اولوب یوم تحکیم قیام وعموما اهل شام بیعت تام ایتدیلر اهالی بلاد عراق ابتداء
امرده بیعت ایتمیوب حضرت حسن رضی الله تعالی عنه حضرت معاویه ایله مواد مصالحه ختامه
ایردکده انلردخی بیعت ایتدیلر حضرت معاویه رضی الله تعالی عنهك مولدی منی ده مسجد
خیفك قربنده در اول حضرت امیهٔ ابن عبد شمسه نسبت اولنوب اموی دیوده تعبیر اولنور
(خوارجدن ابن نوفل الاشجعی الحروری نام کیمسه کندویه تابع اولان کیمسه لری جمع ایدوب
کوفه یه کلوب بغی وخروج ایتدیلر حضرت معاویه دخی انلرك حقندن کلمدیکجه سزلردن راضی
اولمام دیو اهل کوفه یه تحریر ایتمکله انلر دخی ابن نوفلی قتل وجمعیتلرین پریشان ایتدیلر رسوم
سلاطین کبی متعدد تختگاه و بکجیلر و پرده لر و اتباعندن حربه لی یدی کیمسه او کنجه یورتمکی
حضرت معاویه پیدا ایتمشدر مأکولاتنده ومشروباتنده وملبوساتنده قدر حاجتدن زیاده اظهار

نعمت ایدنلرك ابتداسی حضرت معاویه در اول حضرت حلیم ایدیکه حلمنده اخباری کثیر واردر وقتا که محتضر اولدی عیالنی جمع ایدوب سزلر بنم عیالم دکلمیسز دیدی انلر بلی خدای متعال بزلری سکا فدا ایلسن دیدیلر حضرت معاویه ایتدی بنم حزن والمم سزلرك اوزریکزه در و بنم زحمتم وکسبم سزلر ایچوندر عیالی ایتدی بلی خدای متعال بزلری سکا فدا ایلسن ینه حضرت معاویه ایتدی روحم ایاغمدن یوقاری چکلدی اکر قادر ایسه کز ینه کتور بکز دیدی عیالی بکا ایلدیلر که والله بز بیوردیغکه قادر دکلوز حضرت معاویه رفع صوت ایله بکا ایدوب ایتدیکه بندن صکره دنیا کیمی اغفال ایدر یعنی دنیایه مغرور اولمکز دیدی تواتر ایله حکایه اولندیکه وقتا که معاویه نك ضعفی مشتد اولدی ناس وفاتنی اظهار ایدوب سویلمر بله عیالینه امر ایدوب کوزلرینی سورمه لتدی وعادتلری اولان دهن ایله باشنی مدهون ایتدردی ودهن ایله یوزینی براق ایتدیلر و بر مجلس احضار ایدوب کندوینی اول مجلسه طیایوب اوتورتدیلر وناسه اذن و یردیلر ناس یاننه واروب ایاغ اوزره سلام و یردیلر وقتا که ناس یاندن چیقدی حضرت معاویه شو بیتی انشاد ایدوب اوقودی * وتجلدی للشامتین اریهم * بن صلابتم ایله شماتات ایدن اعدایه کوریتورم * انی لریب الدهر لا اتضعضع * ایریلغك سرعتیچون بن ضعیف اولمام عقل وفکرم زائل اولماز دیمکدر حضرت علی رضی الله تعالی عنه اتباعندن برکیمسه بو بیتی استماع ایدوب جوابنده ایتدی * واذا المنیة انشبت اظفارها * اکر موت طرنغنی کردرسه * الفیت کل تمیمة لا تنفع * سن هر بر مجرب نسنه لری استعمال ایلسك اول سکا نفع و یرمز (بعد ازین حضرت معاویه وصیت ایلدیکه حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك مبارك طرنغی کسندیسندن یانده محفوظ اولاندن بر مقداری سحق ایدوب یوزنده کوز وقولاغی کبی اعضاره قویله واول حضرتك مبارك جامه لرندن کندی یانده محفوظ اولان جامهٔ تفاخر ایله تیمنا وتبرکا کندو کفننه واول حضرت شام جنت مشامده التمش سنه ماه رجب شریفك نصفنده و برروایتده غرسنده تسلیم مرغ روح بله اوغلی یزید قدس شریفده اولمغله ضحاك الفهری نمازینی قیلوب اول مقام ولازم الاحترامده مدفون ومتواری قیلدیلر (مدت عمرنده اختلاف اولنمشدرکه بعضیلر سکسان سنه یاخود یتمش بش سنه یاخود سکسان بش سنه یاخود سکسان سکز سنه یاخود طقسان سنه دیدیلر خلافت کندویه مخصوص اولدقده مدت خلافتی اون طقوز سنه اوچ ماه بش کوندر بعضا امیرو بعضا خلیفه اولدیغی مدت قرق سنه درکه ایچندن درت سنه سی حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك زمان خلافتنده در (خلافت یزید بن معاویه) سریر خلافته یزید بن معاویه کچوب اهل شام وعامهٔ بلاد اسلام بیعت ایتدیلر حضرت حسین بن علی رضی الله تعالی عنهما وعبد الله ابن زبیر بیعت ایتاملر یله اول وقت یزید طرفندن ولید ابن عقبة بن ابی سفیان مدینهٔ منوره والیسی اولمغله اندن اختفا ایدوب اول بلبل کلزار فصاحت وطوطیٔ شکرستان بلاغت سیدشبان اهل جنه حضرت حسین کرفتار محنت لشکر یزید پرجفا یدنده کربلاده شربت شهادتی نوش ایدنجیه قدر مصر اولوب یزیده بیعت ایتمدیلر واقعهٔ کربلا برمشهور حکایهٔ پرشکایه و برآتش جکرسوزدرکه اکر برشعله سنك شرحین خامهٔ شعاع خورشید له محررکار کاه قضا صحیفهٔ روی زمینه تحریر ایتسه حرارتندن زمین جوشه کلوب بخاری تنور آسمانده حمل حوتی بریان ایدردی (شعر) صورت تحریره کلمز اولسه دریا رمداد * شرح بیداد بلای کربلا * کربلاده حصر اولوب عالمده هر محنت که وار * بند قلمشدر طریق صبر شاه کربلا * اول حضرتك قتلنه شمر بن ذی الجوشن نام لعین مباشرت ایلدی و بعضیلر ایتدی سنان ابن انس النخعی مباشرت ایتدی و بعضیلر دیدی شمر بدبختی اول حضرتك روی معادل بدورلرینه ضرب ایدوب سنان علیه اللعنه حربه ایله اوروب

اول حضرت اسب وفادارندن دوشدی (و بر روایتده اول پادشاه مسند امامت نمازه مشغول اولوب سجده ده ایکن شمر بدبخت باش قالدرمغه مهلت و یرمیوب شربت فنا ایچردی رحمة الله علیه (روایت اولا به کوره خولی بن یزید الاصبحی پیاده اولوب اول سرفرازك سرمبارکن بدن شریفندن جدا قیلمق قصدینه متوجه اولدی مهابت مستولی اولوب مبسر اولمامغله برادری سبل بن یزید بدبختی اول حضرتك سرمبارکن قطع ایدوب قرنداشی لعین مرقومه و یردی اول کروه مکروهك یزید طرفندن رئیسی عبد الله بن زیاد بن ابیه ایدی (اهل تاریخ ایتدیلر اول بدفعاللر سبی و یغما وشهادت انساب واقربله حضرت ایله واصل کام اولدیلر اهل عالمك تو یلری اور پروب اول داغ فراق وجفایه صبر ایتمیوب آتش فراقه یاقلدی (بعد ازین حضرت زین العابدین علی بن حسین رضی الله تعالی عنهما بیمار وملازم خابکاه اولمغله خواتین حرم سرای عصمت یله صحرای وجودده قلمشلر ایدی عبد الله بن زیاد حضرت زین العابدین مطهرات حجرات طهارت اولان اهل بیتی ایله تجهیز ایدوب شمر لعینی ایله وانك اتباعیله شام شریفه یزید بن معاویه یه ارسال ایلدی کذار ایدرکن اثناء راهده برکنیسه یه واصل اولوب قیلوله واستراحت ایچون نزول ایتمشلر ایدی اول کنیسه نك دیوارنده کوردیلرکه شو بیت یازلمش * ارجوا امة قتلوا حسینا * شفاعة جده یوم الحساب * ترجمه سی منظوما * یوم الجزا شفاعت جددن نیجه اومر انلرکه ایتدی آنه بو وجهله جزا * کوثر شرابنی نه یوزله دیلر شوکم * صوسز النده قتل اوله اولاد مرتضا * نه خوش دیمشدرکه (رباعی) کرعذاب اهل دوزخ جرمی مقدار نجه در * وای اکا کیم ایلمش قتل شهید کربلا * اول سببدنکیم شهید کربلانك قدرینی * ایلمش اعلا جمیع خلقدن رب العلا * وقتا که اول دیوارده که بیتی کوردیلر اول کنیسه نك راهبندن اول بیتی وانی تحریر ایده نی استخبار ایتدکلرنده راهب جوابنده سزلرك پیغمبریکز سردفتر انبیاء علیه اشرف التحایا حضرتلری بعث اولنمزدن بشیوز سنه مقدم اول بیت بومقامده تحریر اولنمش دیو خبر و یردی فسبحان القادر علی کل شیء (و بعضیلر ایتدی اول دیوار ایریلوب بر دست ظهور ایتدیکه اوزرینه خون ایله بو بیت تحریر اولنمش انلر کوروب بعده کذار ایدوب منازل ومراحل قطع ایده رك وهر برمنزلده برکرامت وهر برمرحله ده براشارت کوره رك شهر دمشقه داخل اولدیلر واول حضرتك سر صاحب سعادتن یزید اوکنده قویدیلر بعده شمر ابن ذی الجوشن علیه اللعنه آغاز سخن دروغ ایلدیکه یاامیر المؤمنین حسین رضی الله تعالی عنه اهل بیتندن اون سکز کیمسه وتعلقاتندن التمش کیمسه ایله اوزریمزه کلشیدی سرعسکریمزك اطاعتنده اول والا محاربه ومقاتله ایده زدیو تخییر ایتدك ایدی حضرت حسین قتالی اختیار ایتدیلر بزدخی صباح وقتنده اوزرینه واروب هرجانبدن احاطه ایلدك وقتا که قلجلرمز آخذه اولنوب اوزرلرینه هجوم اولندی کوکرچین چاقر طوغاندن کزلنور کبی کزلنورلردی آن ساعتده بو حاله کرفتار اولدی دیو مباهاتلر وعذری قباحتندن بیوك اعذار واهیه ایراد ایتدی (وقتا که یزید بو احوال پرملالی استماع ایدوب کوزلری یاشردی ایتدی حیف سزلره بن انك سزه اطاعتندن راضی اولوردم نیچون قتل ایتدك اللهك لعنتی اوزریکه اولسون غافل مباش خداحقیچون اکر اول حضرتی کتورسك آنی عفو ایدردم دیوب خدا رحمت ایله سین ابا عبد الله حضرتنه دیوب بعده حربك شوقولنی تمثیل ایتدی * یغلقن هاما من رجال اعزة * الا عزت وشرف صاحبلرندن ایکن باشلری جهتندن زحمت ومشقت لندیلر * علینا وهم کانوا اعق واظلما * حال بوکه انلر بیزه عاصی اولدیلر کو یا اول بی دولت دخی حضرت حسین رضی الله تعالی عنه حقنده قصور بولوب بوکونه اداء کلام ایتدی (بعده یزید امر ایدوب اول اثمار نهال فتوت خواتین حرم سرای عصمت حضراتنی کندی

سرابنده حرمنه کتوردیلر اکراملری صددینه شروع ایدوب طعام وقتی اولدقده حضرت
زین العابدین علی بن حسین و برادری عمر بن الحسین رضی الله عنهم حضرتلرینی کتوروب
انلردخی معاطعام تناول ایدرلردی بعده حضرت زین العابدین تعلقاتیله مدینهٔ منوره یه رجعت
ایتدیروب خدمت واعانتنده اولوب واکونجه کذار ایتمك ایچون اوتوز سواری کیمسه تعیین ایدوب
سیر وکذار ایدهرك مدینهٔ منوره یه داخل اولدیلرکه کربلا بلاسیله حضرت فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینك مابینی اللی سنه اولدی (بعضیلر ایتدی حضرت سردفتر شهدا ابتدا
کربلایه کلدیکنده اول یرك اسمنی سؤال ایتمشیدی جوابندن کربلا دینلدی اول حضرت ایتدی
غم وغصه وشدت وبلا صاحبی یرایمش والدماجدم حضرت علی المرتضی صفین جنکنه
کیدرکن بن یاننده ایدم بو محلدن کذار وبومکانك اسمندن سؤال وتوقف ایدوب خبر
ویرلدکده حضرت علی رضی الله تعالی عنه بومکان انلرك آتلیلرینك نزول وخونلرینك سبول
وافره کبی اولاجق یرد ردیمشدی بوکلامك تفصیلندن اول حضرت سؤال اولندقده
جوابنده آل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن برجماعت بومکانه کلورلر کرفتار مصائب
عبرتنما اولورلردیدی دیو حضرت علی رضی الله تعالی عنهك بوکلام عبرتنماسنی حضرت حسین
رضی الله تعالی عنه اتمام ایدوب بعده اول یرده قائم اولمغه امر ایدوب جمله سی کربلا دنیلان یره
نزول ایتدیلرکه حضرت حسین رضی الله تعالی عنهك شهادتی التمش سنه سنده یوم عاشوراده
ایدی سرمذهبمز امام اعظم وهمام افخم ابو حنیفه رحمه الله تعالی حضرتلری (اخبار طوال)
آدلو کتابنده بو یلجه ذکر ایتمشدر یقنده کاف بابنده لفظ کلبك اوزرینه اولان کلامده کلوران شاء الله
تعالی (ابن عبد البر بهجة المجالس وانس المجالس) آدلو کتابلرنده بونی ذکر ایتدیکه جعفر الصادق
رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه رؤیاء صالحه نك ظهوری نه مقدار زمانه قدر تأخیر اولنورکه
انتظار اولنه دیو سؤال اولندقده جعفر صادق بیوردی اللی سنه قدر رؤیانك وقوعنه انتظار اولنور
زیرا اول سرور سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم برکیجه حالت منامده صحرای عالم مثالی تماشا
ایدرکن کوردیلرکه برالاجه کلب کندینك مبارك قاندن یلار بورؤیاسنی تعبیر بیوردیلرکه قزی
حضرت فاطمة الزهرانك اوغلی حضرت حسین رضی الله عنهمای برکیمسه قتل ایدر فی الحقیقه
حضرت حسین رضی الله عنهی قتل ایدن شمر بن ذی الجوشن علیه اللعنه الاجه ایدی حضرت
دانای حقایق ملکوت علیه اشرف الصلوة والسلامك کوردیکی رؤیا اللی سنه دنصکره ظهور
ایدوب رؤیاسی اللی سنه تأخیر اولندی هجرت نبوینك التمشنجی سنه سنده حضرت عبد الله
ابن زبیر رضی الله عنه مکهٔ مکرمه ده خلقی کندو یه بیعته دعوت ایدوب یزید بن معاویه یی شرب
خمر وکلاب ایله مألوف اولوب کلبلر ایله اوینر دین اسلامی خورلیوب حقیر ایدر دیو عیبلیوب
یزیدك بو احواللرینی اظهار و یزید ایله مناقضه ایتدکده تهامه شهرینك خلقی واهل حجاز عبد الله
ابن زبیر حضرتلرینه بیعت ایتدیلر وقتا که بو خبر شامده یزیده بالغ اولدقده حصین ابن نمیر سکونی
وروح ابن زیاح الحدامی یی احضار ایتدیروب هر برینه عسکرلر ویروب واوزرلرینه مسلم ابن
عقبه یی سرعسکر وامیر الامرا قیلوب یامسلم اهل شام اعدالرینه مراد ایتدکلری نسنه لرده مخالفت
ایتمه طوغری مدینه یه وار اکر انلر محاربه ایدرسه محاربه ایله دیو تنبیه ایدوب مسلم صوب مأموره کیدوب
مدینه قربنده حره نام محله وصول بولدی اهل مدینه دخی عسکر جمع ایدوب حنظله راهب که
ملائکهٔ کرام انی غسل ایتمشیدی قصه سی مشهوره در حنظله نك اوغلی عبد اللهی بك دیکدیلر
مسلم اهل مدینه یی یزیده بیعته اوج دفعه دعوت ایدوب انلر اجابت ایتملریله محاربه یه متصدی
اولوب مقاتله ایتدیلر اهل شام غالب اولوب مدینه بکی عبد الله بن حنظله ومهاجرین وانصاردن

بدیوز کیمسه یی قتل ایتدیلر مسلم مدینه یه داخل اولوب اوج کون انده مکث ایدوب حرمت
رسوله رعایت ایتمیوب مدینهٔ منوره یه بوکونا حقارت ایتدی نتکیم حدیث شریفده کلدیکه فخر
کائنات علیه الصلوة والسلام حضرتلری بیوردی (من اباح حرمی حل علیه غضبی) برکیمسه بنم
حرمم اولان مدینهٔ منوره ده مقاتله یی مباح ایدوب اول مقام لازم الاحترامده مقاتله ایلسه غضبم
اوزرینه حلول ایدوب شفاعتمدن محروم اولور دیمکدر (بعده مسلم عسکریله مکه یه کیدوب
مدینه ده اشلدیکنی یزیده تحریر ایتدی وقتا که مسلم هرسا نام محله بالغ اولدقده مرضی مشتد
اولوب فوت اولدی (حصین ابن نمیری سرعسکر تعیین ایدوب انلر دخی کیدوب مکهٔ مکرمه یه
واردقده عبد الله ابن زبیر رضی الله تعالی عنهما کندیله اولانلر ایله مسجد شریفده تحصن
ایتملریله حصین بی انصاف دخی ابی قبیس طاغی اوزرینه منجنیق قوروب کعبهٔ شریفه طاش آتوب
دورررلر ایکن یزید ابن معاویه نك فوت اولدیغی خبری حصین وعسکرینه بالغ اولدقده حصین
عبد الله بن زبیر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه خبر کوندروب ایتدی جدالی فراغت ایدوب
وداعلشمك استرم حضرت ابن زبیر دخی قبول ایدوب مکهٔ مشرفه نك قپولرینی کشاده ایدوب
عسکرلر بربرینه قاریشوب بیت شریفی طواف ایدرلردی کیجه وقتنده حصین طواف ایدرکن
حضرت عبد الله ابن زبیره اتفاقی قارشو مصادف اولوب حصین حضرت عبد اللهك دست
شریفنی طوتوب بنم ایله شامه کیدر مبسین ناسی سنك بیعتکه دعوت ایده یم انلرك خلیفه لری
فوت اولوب امورلری قارشدی خلافته سندن مستحق کیمسه یوقدر وبن سکا بردخی عاصی اولمام
دیو حضرت عبد الله ابن زبیره سرا سویلدکده حضرت عبد الله یدینی حصینك یدندن چکوب
اهل حجازدن هر برشهید اولانك مقابلی شاملیردن اون کیمسه یی قتل ایتمدکجه سنك کلامك مقبولم
دکلدر دیو آشکاره سویلدی حصین ایتدی ای عبد الله سنی عربك زاهدی دیو زعم ایدن کذب
ایدر بن سکا کزلو سویلرم سن آشکاره سویلرسین بن سنی خلافته دعوت ایدرم سن بنی محاربه یه
دعوت ایدرسین دیوب بعده یاننده اولنلر ایله شام شریفه عودت ایتدیلر (یزید ابن معاویه التمش
دردنجی سنه ده فوت اولدی سنی اوتوز طقوز سنه ایدی شامده باب صغیرده مزارستانه دفن اولندی
یزیدك مدت سلطنتی اوج سنه طقوز ماه اولدی (امام غزالی وکیاهر ایسی ایچون بو بحثده
کلاملری واردر یقنده فا بحثنده لفظ فهدك اوزرینه اولان کلامده کلور ان شاء الله تعالی
(خلافت معاویه ابن یزید بن معاویه بن ابی سفیان) یزیددنصکره اوغلی معاویه سریر
خلافته تشریف ایدوب پدری وفات ایتدیکی کونده بیعت اولندی قرق کون (وبر روایتده
بش ماه و برقاچ کون خلافتده قائم اولوب بعده نفسنی خلافتدن خلع ایتدی (تواتر ایله حکایه
اولندیکه معاویة ابن یزید کندو یی خلافتدن خلع ایتدکده منبره چیقوب وافر اوتوروب شو
مضمونی مشعر خطبه اوقودی کمال تعظیم وتفخیمی حاوی الله تعالایه حمد وثنا وفخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلمی ستایش ایتدکدنصکره ایتدی ای ناس بن سزك اوزریکزه خلیفه وامیر
اولمغه رغبتم یوقدر زیرا سزلرده اولان کریه کوردیکم افعالکز بیوکدر ومعلومم اولدیکه سزلرده
بنی کریه کوردیکز بن سزلر ایله بلالندم وسزلر بنمله بلالندیکز ولکن جدم معاویه بو خلافت
خصوصنده کندیدن وآخردن اولی ولایق اولان کیمسه ایله منازعه ایتمشیدیکه اول کیمسه
سلطان انبیا پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك قریبیدر کمال فضل وسبقت صاحبیدر قدر جهتندن
مهاجرینك اعظمیدر وقلب جهتندن جمله سنك اشجعیدر وعلمی جمله سندن اکثردر وایمان
جهتندن جمله سندن اسبقدر ومرتبه جهتندن جمله سندن اشرفدر وصحبت جهتندن اقدمدر
و پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك عمی زاده سیدر ودامادیدر و پیغمبرك قزی اوغلارینك باباسیدرکه

اول اوغلانلر سیداشبان اهل جنتدر و بو امتك افضللریدر و پیغمبرك تربیه لریدر وفاطمة
الزهرا که رضاءالله دنیادن وازواجدن فارغه اولمشدر انك اوغللریدر بو صفتلر کندوده بولندیغی
ایچون اولی واقدم اولان کیمسه یه جدم معاویه بو صفتلر معلومی ایکن هجوم ایتدی سزلر دخی
بو صفتلر اول کیمسه ده اولدیغنه جاهل دکللر ایکن جدم ایله اکا هجوم ایتدیکز حتی امر خلافت
جدمده مستقل اولدی وقتا که اجل محتومی کلدکده دهرك یدی کندیدن منقطع اولوب انجق
عملنه رهن اولدیغی حالی باقی قالوب قبرنده یالکز قالدی عملندن مقدم کوندردیکنك جزاسنی بولدی
عداوت ایدوب هجوم ایتدیکنك مقابلنی کوردی (بعده خلافت بابام یزیده انتقال ایدوب کندی
پدرینك اولدیغی نسنه لره تقلید ایدوب اول هواده اکا اویدی پدرم یزید کتو اشلی
واسرافلی ایدی امت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك اوزرینه خلیفه اولمغه لایق دکل ایدی
وهواسنه تابع ایدی وکندی خطاسنی استحسان ایدردی واولاد رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمك قانلرینی حلال زعم ایدوب خدای متعاله عاصی وباغی اولمغه جرأتندن مقدما ذکر
اولنان افعال قبیحه یه اقدام وسعی ایتدی مدت حیات وسلطنتی قلیل اولدی واثری منقطع
اولدی وعملی قاصر اولدی ومزارنده یاردیجیسی خطایاسندن وهواسندن تابع اولدیغی نسنه لردن
رهن قویدیغی عصیانی اولدی وکناهلری باقی قالدی پشیمانلق نفع ویرمیجك مکانده نادم اولدی
وپدریمك فائده سنده ایتدیکی ضرره محزون اولمغله خطیئاتنه محزون اولمقدن قالدق وبنم علم
اولیدی عجب اکا نه دیدیلر اول انلره نه جواب ویردی وسوء عملیله معاقب اولدیمی وظنم دخی عقاب
اولنوردیدی بعده اکا بکا غلبه ایدوب رفع صوت ایله وافر بکا ایدوب اغلدی بعده ایتدی حضرت
حسن رضی الله تعالی عنه دن صکره بن اوچنجی پادشاه اولدم ناسدن بکا غضب ایدن بندن
راضی وخوشنود اولاندن چوقدر بن سزلك کناهلریکزه تحمل ایدمم وخدای متعال بنی سزلرك
کناهلریله کورمه سین امر خلافتده نه مراد ایدرسه کز انی طوتك وکیمی اوزریکزه خلیفه اولمغه
راضی اولورسه کز انی نصب ایلك بیعتمی سزلك بوینکزدن خلع ایتدم والسلام دیوب اتمام خطبه
ایتدی (اولوقت مروان بن حکم منبر قربنده اولمغله معاویه یه سن حضرت عمر سیرتنی طوتدك
یا ابالیلی دیدیکه ابالیلی معاویه نك کنیه سی ایدی معاویه ایتدی سن بنی حضرت عمر سیرتنده
اولان کیمسه لردن صای بنی سیرتمدن دوندرمکه حیله می ایدرسن خدا حقیچون بن سزلك خلافتکزك
حلاوتنی طاتدم واجیلرینی ایچدم خلافت خصوصی مشاوره اولندیغی وقتده ظلمی محقق اولدیغندن
عدالتی ظن اولنمیان کیمسه یه خلافتی ویریجك اولدیغکزه بناء کویا حضرت عمر رضی الله عنهك
خلافتی خصوصنده اولان کیمسه کبی بنم خلافتمده اویله کیمسه لری بولوب بکا کتورك خدا حقیچون
اکر خلافت غنیمت ایسه پدرم یزید اول خلافتدن غرامته وکناهه نائل اولدی واکر خلافت
شر ایسه پدریمه اصابت ایدن شر کفایت ایدر دیوب منبردن اینه ی (بعده اقرباسی واناسی انك یاننه
کلوب کوردیلر که معاویه بکا ایدر اناسی معاویه یه سویلرکه سن برقز اولیدکده بن سنك بو سوزلریکی
ایشتمیدم معاویه ایتدی والله سویلدکلریکه محبت ایدرم دیوب بعده ایتدیکه اکر ربم بکا مرحمت
ایتمزسه مصیبت بنم ایچوندر (بعدزین بنی امیه دن اولنلر معاویه نك استادی عمر المقصوصه
دیدیلر که حضرت عمره محبت ایتدیکه بناء حکایه ایتدیکی وجه اوزره حضرت عمری بلدردك
ویاخود سن انی تفهیم ایتدك وخلافتدن آنی صد ایتدك حضرت علی یه واولادنه محبتی حضرت
عمرك ذکریله تزیین ایتدك وبزم کندیله علامتلندیکمز معاویه ویزیدی ظلم وبدعته نسبت وحمل
ایتدك وسویلدکلریکی سویلتدك دیو پر اتهام ایتدکلرنده اول دخی ایتدی والله بن انلری
تحقیر ایدوب سویلدم حقیقت حالی سویلدم انجق حضرت علی رضی الله تعالی عنهك محبتی اکا

طبیعت اولمشدر دیدی اول بی انصافلر بو کلامی اندن قبول ایتمیوب اول استادی
طوتوب حیا دفن ایتدیلر مدفون ایکن مرحوم اولدی رحمة الله تعالی علیه (حضرت معاویه
نفسنی خلافتدن خلع ایتدکدن قرق کیجه صکره (و بر روایتده یتمش کیجه صکره مرحوم اولدی
سن شریفی یکرمی اوچ سنه ایدی (و بعضیلر ایتدی یکرمی بر سنه ایدی (و بر روایتده اون سکز
سنه ایدیکه کندیدن صکره اولادی دخی قالمدی (خلافت مروان ابن الحکم) بعده مروان
ابن الحکم ابن ابی العاص ابن امیة ابن عبدشمس ابن عبد مناف سریر خلافته چیقوب جابیه نام محلده
بیعت اولنوب بعده شام شریفه کلوب اهل شامی اطاعته دعوت ایتدی بعدازین مصر قاهره یه
واروب وافر جنك وجدال دن صکره اهل مصر دخی بیعت ایتدیلر واکا ابن طرید دخی دیرلردی
زیرا حضرت نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم مروانی طائف نام محله نفی واجلا ایتمشیدی
حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه زمان خلافتنده عفو واطلاق ایلدیکه قریبا ذکر اولندی ایدی
هجرتك التمش بشنجی سنه سنده مروان فوت اولدی مدت خلافتی اون ماه اولدی و یاشی سکسان
اوچ سنه اولدی (روای حدیثدن حاکم کتاب الفتن والملاحمده مستدرکدن انلرده عبد الرحمن
ابن عوفدن روایت ایتدیلر که راوی ایدر حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك زمان
سعادتنده تولد ایدن معصوملری اول حضرته کتوررلردی حضرت سلطانمز دخی انلره دعا
ایدردی بو مروان ابن حکم کتورلدکده بیوردیکه * هو الوزغ ابن الوزغ الملعون ابن الملعون *
یعنی مروان کلر اوغلی کلردر یعنی کلر کعبه ایچنده بولنورسه ده قتلی لازم بر مضر جانوردر
کذلك مروان دخی مضر محرك اوغلی محرك وموقظ فتنه در وملعون اوغلی ملعوندر دیو اظهار
معجزه ایلدیکه مروانك احواللری معلومدر بعده راوی ایدر بو حدیث صحیح الاسناددر (ینه حاکم
روایت ایلدی عمرو بن مرة الجهنی حضرتلرندن که کندوسی حضرت فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلمه مصاحب وخدمتده اولمغله ایتدی مروانك پدری حکم ابن العاص پیغمبرك مجلس
سعادتنه کرمکه استیذان ایتدکده پیغمبر علیه السلام انك صوتنی بیلوب بیوردی * ایذنوا له علیه
وعلی من یخرج من صلبه لعنة الله الا المؤمن منهم وقلیل ماهم یسرفون فی الدنیا ویضیعون
فی الاخرة ذو مکر وخدیعة یعطون فی الدنیا ومالهم فی الاخرة من خلاق * یعنی سزلر حکم ابن عاصه
اذن ویرك الله تعالینك لعنتی انك اوزرینه وانك بلندن اینوب مسلمان اولمیانلرك اوزرینه اولسون
وانلردن بعضیلری دنیایه نائل اولورلر وآخرتی ضایع ایدرلر حیله وخدعه صاحبلریدر دنیاده
مأموللری کندیلره ویریلوب آنلر ایچون آخرتده نصیبدن یوقدر دیو بیوروب اظهار معجزه باهره ایلدیکه
یقنده واو بحثنده لفظ وزغده بو حدیث ینه کلور ان شاء الله تعالی (خلافت عبد الملك بن
مروان) بعده امر خلافته مروانك اوغلی عبد الملك کلوب پدری فوت اولدیغی کون بیعت
اولندیکه اسلامده عبد الملك تسمیه اولنانك اولکیسیدر واقچه والتونه سکه اسلام ضرب ایتدیرنك
اولکیسیدر حالبوکه مقدم التونك اوزرنده نقش رومی اقچه نك اوزرنده نقش فارسی وار ایدی
شو مسموع اولنان عجایبدندرکه علی بن عبدالله بن عباس اوغلی محمد ایله عبد الملك بن مروانك
مجلسنه داخل اولمشلردی عبد الملك یاننده فراست ایله نسب بیلن کیمسه موجود اولمغله عبد الملك
اول کیمسه یه ایتدی شو داخل اولنلری سن بیلورمیسن اول کیمسه ایتدی بیلم انجق یاننده کی اوغلانك
احوالندن بیلورمکه کندینك اوغلیدر وآنك اولادندن ملوکلر ظهور ایدوب ربع مسکونی ضبط
ایدر واکا بر کیمسه عداوت ایلسه البته انی قتل ایدردیجك عبد الملك اونی متغیر اولدی بعده
اول کیمسه ایتدی ایلیا کشی نام کیمسه زعم ایدوب انك اولادندن اوچ ملوك ظهور ایدر دیوب
اول ملوکلری صفتلریله وصف ایلدی ابن خلکان بویله دیمشدر (عبد الملك دیشلرینی التون ایله

باغلدوب محکم ایتدرمشیدی وزیاده بخیل ایدی بخیل اولدیغندن کندویه طاش دری دیمکله
لقب قونمشیدی (وینه کندودن رایحهٔ کریهه قوقدیغی ایچون وکندی کندویه تفاخرلمغه
محبت ایتدیکیچون وقان دوکه‌یه محبت ایتدیکیچون ابی دباب دیولقبلنورکه ایو باباسی دیمکدر
اخلاق ذمیمه‌سی اولدیغی کبی حجاج ظالم کندونك اعوانی ایدیکه انی بلاد عراقه مسلط ایتمشیدی
ومهلب ابن ابی صفره‌یی خراسانه وهشام ابن اسمعیل وعبدالله نامان کیمسه‌لری اهل مصره وموسی
ابن نصیر نام کیمسه‌یی بلاد مغربه وحجاجك قرنداشی محمد ابن یوسفی اهل یمن اوزرینه
ومحمد ابن مروانی جزیره خلقنه مسلط ایتمشیدیکه بونلرك هر بری زیاده ظالم وجبار ایدیلر
(ینه بونی ابن خلکان ذکر ایتمشدر سر مذهبمز حضرت ابی حنیفه رحمه الله تعالی اخبار طوالده
حکایه ایتدیکه عبدالملك ابن مروان خسته اولوب مرضی مشتد اولدقده اوغلی ولیده وصیت
ایدوب ایتدیکه بنی قبر جوقورینه قویدیغکده احمق جاریه کبی اغلیوب کوزیکی صیقوب طورمه
کمال متانت وشجاعت ایدوب قپلان دریسی جامه‌لك اولمسون ناسی بیعتکه دعوت ایله اعراض
ایدنلرك قلج ایله بیونلرینی اور انتهی الکلام (عبدالملك مسجدکو کرجنی دیوده لقبلندیکه بولقبی
ابن عمر رضی الله تعالی عنه اکا تعبیر بیورمشدر عبدالملکه خلافت کلدکده مصحف شریفدن
قرآن عظیم تلاوت ایدردی مصحفی اورتوب (سلام علیك هذا فراق بینی وبینك) دیوب
یعنی بردخی قرآن تلاوتنه مداومتمز اولمازدیوب حضرت خضر علیه السلام حضرت موسی
صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرتلرینك بینلرده مکالمه‌لری اولوب حق تعالینك انلردن حکایه
بیوردیغی هذا فراق بینی وبینك آیهٔ کریمه‌سنی اقتباس طریقیله سویلدی (و بعضیلر ایتدی
ابن عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه دینلدیکه سنك معلومکدر اصحاب رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم فوت اولسه‌لر انلردن صکره کیمه مسئله سؤال ایده‌لم جوابده ابن عمر ایتدی
شو یکیده سؤال ایدك یعنی عبدالملکه سؤال ایدك دیدی سکسان التی سنه سنده عبدالملك ابن
مروان فوت اولمشدر وعمری التمش اوج سنه در مدهٔ خلافتی یکرمی برسنه واون بش روز اولدی
(خلافت عبد الله ابن زبیر) حضرت عبد الله ابن الزبیر رضی الله عنهما حضرت
حسن رضی الله تعالی عنه دن صکره التنجی خلیفه درکه خلع وقتل دخی اولنمشدر
یقنده کلور التمش دردنجی سنه سنك رجب شریفنك اواخرنده مکهٔ مکرمه ده خلافت ایله
بیعت اولندیکه مقدما تحریر اولنان کبی یزید بن معاویه‌نك خلافتی زماننده ایدی اهل عراق واهل
مصر واهل شامدن بعضیلری حضرت عبدالله ابن زبیره بیعت ایتدیلر وافرجنك وجدالدن صکره
اهل شامدن اولانلر مروانه بیعت ایتدیلر اهل عراق یتمش برنجی سنه سنه وارنجیه قدر حضرت
عبدالله ایله بیعتلرنده ثابت اولدیلرکه سنهٔ مزبوره ده عبد الملك ابن مروان حضرت عبدالله
ابن زبیرك برادری مصعب ابن زبیری قتل ایدوب کوفه ده بکلك سرایی هدم ایتدردی وسرایی
هدم ایتدردیکنك سببی بودرکه عبدالملك ابن مروان اول سرایده اوتورردی مصعبك سر مقطوعی
حضورینه قونلدقده یاننده اولان عبدالملك ابن عمیر دیدیکه یاامیر المؤمنین مقدما بن وعبدالله
ابن زیادکه حضرت حسین رضی الله تعالی عنهك اوزرینه عسکر کوندورندر بوسرایده اوتورردق
حضرت حسین رضی الله تعالی عنهك سر مبارکی انك حضورینه قوندی ایدی بعده بن ومختار
ابن ابی عبید بوسرایده اوتوردق حضرت حسینك اوزرینه عسکر کوندرن عبد الله ابن زیادك
سر مقطوعی آنك اوکنه قوندی بعده بن وشو مصعب بوسرایده اوتوردق مختارك باشی انك اوکنه
قوندی بعد زین بن جنابکز امیر المؤمنین ایله اوتوردم مصعبك سر مقطوعی حضورکده در
بوسرایك شرندن امیر المؤمنین ایله خدای متعاله صغنورم عبدالملك دوریوب اول ساعت قالقوب

اول سرایك هدمنه امر ایتدی (حضرت عبدالله بن زبیرك برادری مصعب زیاده شجاعتلی
وجوامرد ایدی وخوشرو ماهتاب کبی ایدی رحمة الله علیه (وقتا که مصعب قتل اولندی اصحاب
منهزم اولوب عبد الملك بن مروانه بیعت ایدوب کوفه‌یه داخل اولدیلر بلاد عراق وشام
ومصرده خلافت عبدالملکده مستقل ومستقر اولوب بعده یتمش اوچنجی سنه سنده حجاج ظالمی
تجهیز ایدوب عبدالله بن زبیر رضی الله تعالی عنهمایه کوندردی حجاج ظالم دخی مکهٔ مشرفه‌یی
محاصره ایدوب منجنیق ایله بیت شریفه طاش آتدی بعده حضرت عبدالله بن زبیره فرصت
بولوب شهید ایتدی وحجاج انك سر مبارکنی بدن شریفندن جدا ایتدی وباشی اشاغی صلب
ایتدی بعده ایندیردوب برمحله دفن ایتدردی (و بر روایتده حجاج بدبخت حضرت عبدالله
ابن زبیری ایندرمم والده‌سی حضرت ابی بکر قزی اسما رضی الله تعالی عنها شفاعت ونیاز
ایمینجه دیوب بوحال اوزره برمدت مرور ایدوب کونلرده برکون والده‌سی آنك یانندن کذار ایدوب
اوغلنك شهید اولدیغنه رضاسنی مشعر سوز سویلشیدی بوخبر حجاجه واصل اولدقده اول حضرتك
نعش رحمت نقشنی اندیردوب والده‌سنه تسلیمه امر ایتمکله تسلیم ایتدیلر والده‌سی اسما رضی الله
تعالی عنها دخی الوب مزار پرانوره دفن ایلدی (شهید اولدیغنك ذکری یقنده شین بخشنده
لفظ شانده ینه کلور ان شاء الله تعالی (حضرت عبدالله رضی الله تعالی عنهك بلاد حجاز وعراقده
مدت خلافتی طقوز سنه یکرمی ایکی کون اولدی عمرنازنینلری یتمش اوج سنه اولدی رضی الله
تعالی عنهم (خلافت ولید ابن عبدالملك) شامده عبدالملك ابن مروان فوت اولدیغی کون
اوغلی ولیده بیعت اولنوب ولید دخی خانه سنه کرمدین منبره چیقوب الحمد لله انا لله وانا الیه
راجعون امیر المؤمنینك فوتیله مصیبتلندیکمزه اوزرینه دیوب خلافتدن بزه احسان ایتدیکینك
اوزرینه حمد خدایه اولسون قالقیکز بیعت ایدك دیدی (حافظ ابن عساکر ایتدی ولید ملك اهل
شام عندنده مروان اوغللرینك افضلی ایدیکه شام شریفده مساجد شریفلر بنا ایتدی وناسه
احسان ایتدی مجذوملری خلق اراسندن چیقردی عطیه تعیین ایتدی وناسدن نسنه طلب
ایتمکز دیو سویلردی وهر بر یکس مقعد واعمی کیمسه‌لره خدمتجی ویرردی وهر برحمله
قرآنه احسان ایدردی دینلری اولسه تبرعا ادا ایدردی شام جنت مشامده مشهور جامع امویه‌یی
بنا ایتدردی وبر کنیسه هدم ایدوب جامع شریفه ملحق ایتدیکه هجرهٔ نبویه‌نك سکسان التی
سنه‌سی ایدی (حکایه اولندیکه جامع امویه‌یی اون ایکی بیك ماهر طاشجی بنا ایتدی بنا تمام
اولمدین ولید ملك فوت اولمغله قرنداشی سلیمان ملك تمام ایتدردی جامع امویه‌نك بناسنه صرف
اولنان درت یوز صندق ایدیکه هر برصندقده یکرمی سکز بیك التون وار ایدی واول جامعده
قندیللر ایچون التی یوز التون زنجیر وار ایدیکه عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنهك ایام
خلافتنده دك طورردی انلر اول زنجیرلری بیت المال الخلاق ایدوب مقابله‌سنده صاری تلدن ودمردن
زنجیرلر یاپدردی وبیت مقدسده صخرة اللهك قبه‌سنی ولید بنا ایتدی وپیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلمك مسجد شریفنی توسیع ایدوب حجرهٔ نبویه‌یی ایچرو الدی ودخی ولیدك آثار وحسناتی
جدا کثیردر بوقدر حسناتی وار ایکن روایت اولندیکه عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنه
بن ولیدی لحده قویدیغمده کفننده اضطراب وحرکت ایدوب یدلری بوینه غلاللندی کوردم
دیوب خدای متعالدن عفو وعافیت نیاز ایدرز دیدی (ولیدك ایام خلافتنده سند وهند واندلس
وبونلرك غیریلرکبی عظیم فتوحاتلر واقع اولمشدر انتهی الکلام (مصنفك ولید بیت مقدسده
قبهٔ صخره‌یی بنا ایتدی دیدیکی کلامنده بحث واردرکه عبد الملك بن مروان اهل شام حج
شریفه کیدرلرسه مکه ده عبدالله بن زبیر حضرتلرندن بیعت آلورلر دیو خوف ایتدیکندن

اهل شامی حجه کتمکدن منع ایدوب قبهٔ صخرة اللهی عبدالله بن زبیر ایله منازعه سی کونلرنده کندی
بنا ایدوب یوم عرفه اولدقده عرفاتده کی وقفهٔ شریفه یه تشبیهاً عبدالله بن زبیر وداع عالم فانی
ایدنجیه دک ناس اول قبه ده وقفه یه طورررلردی (ابن خلکاندن وغیریدن یقنده کلدیکی کبی
ان شاء الله تعالی تأویل اولنور که خراب اولمغله ولید هدم ایدوب مجدداً بنا ایتدرمش اوله والله اعلم
طقسان التی سنه سنك ماه جمادی الاخری اواسطنده ولید فوت اولمشدر که عمری قرق التی سنه
و برروایتده قرق سکز سنه در اعناق رجالده کتوردیلوب شامده باب صغیر مقابرنده مدفون ومتواری
اولدی دفننه عمر بن عبد العزیز مباشرت ایتدی مدت خلافتی طقوز سنه سکز ماه اولدی
(خلافت سلیمان بن عبدالملك) ولید دنصکره امر خلافته برادری سلیمان قائم اولوب ولید
وفات ایتدیکی کون بیعت اولندی اول وقت سلیمان ملك رمله ده اولمغله خلافتك خبری کلدکده
انده اقامته عزم ایدوب بعده شام شریفه توجه ایدوب جامع امویه نك بناسنی تمام ایتدردیکه
مقدماً ذکر اولندی طقسان یدی سنه سنده برادری مسلمة بن عبد الملکی تجهیز ایدوب روم
غزاسنه کوندردی مسلمه دخی قسطنطنیه یه قدر واروب آنده ضرب خیام ایتدیلرکه بوکا
اشارت یقنده جیم بحثنده لفظ جراده کلور ان شاء الله تعالی (سلیمان ملك رحمة الله علیهك
محاسندن حکایه اولنانلردندرکه برکیمسه مجلسنه کلوب یاامیرالمؤمنین انشدك الله والاذان دیدی
سلیمان ملك اول کیمسه یه ایتدی انشدك الله دیدیکك بزه دعادر معلومدر اذاندن مرادك ندر جوابنده
اول کیمسه حق تعالینك شوقول شریفنی اوقودی (فاذن مؤذن بینهم ان لعنة الله علی الظالمین)
یعنی حضرت اسرافیل علیه السلام اهل جنت ایله اهل نار بینلرنده صوری اوفوروب حق تعالینك
لعنتی ظالملر اوزرینه دردیو سویلر بو آیت کریمه یی سلیمان ملکه ایشتدردکده سلیمان ملك اول کیمسه یه
ایتدی سکا نه ظلم اولدی جوابنده بنم فلانه مزرعه می اتباعکدن فلان تغلباً الدی دیدکده سلیمان ملك
سریرندن اینوب یوزینی یره قیوب ایتدی خدا حقیچون یوزیمی یردن قالدرمم حتی اکا بونك مزرعه سنی
کیرو ویرمکه امر تحریر اولنمدقجه دیوب کاتب تحریر ایتدی حال بوکه یوزی یرده ایدی رحمه الله وعفا عنه
بوکونه اجراء حق ایدردی وقتاکه خالق اولوب کندویه نعمتلر احسان ایدن رب تعالینك کلامنه
کوش دار اولدی کندی نفسنه خدای متعالك لعنتندن ومنعندن خوف ایدوب بوکونه تذلل
وروی بر زمین ایلدی (روایت اولندیکه سلیمان ملك خلافتی زماننده حجاج ظالمك زندانننده
محبوس اولان رجال ونسادن اوج یوز بیك کیمسه یی عفو واطلاق ایتدیروب حجاج ظالمك
اعوان واتباعنی تهدید وتخویف ایتدی وکندینك عمی زاده سی عقل وسداد ایله اراسته اولان
عمر بن عبدالعزیز رضی الله عنه حضرتلرینی وزیر مشیر ایتدی و سلیمان ملك مراد ایتدیکه حجاج
ظالمك کتخداسی اولان یزید ابن ابی مسلمه برنامه یازه حضرت عمر بن عبد العزیز یاامیرالمؤمنین
رضاء لله نیاز ایدرم عرض پادشاهی یوقمی که سن اکا نامه یازوب ایچنده حجاجی ذکر ایده سین
دیدکده سلیمان ملك بن انك براقچه وبرالتونده خیانتنی کورمدم یاعمر دیدی جوابنده حضرت
عمر ایتدی یاامیرالمؤمنین التون واقچه المامقده شیطان علیه اللعنه اندن زیاده عفتلی وطوغریدر
انجق ناسك جمیعنه اغوا ایدر دیدی (الکلام یدخل الاذن بلااذن) وفقنجه سلیمان ملك دخی
کندی مرادندن اعراض ایدوب وزیر روشنضمیرك سخن درربارلرینی اصغا واذعان بیوردیلر
(مبردك کامل آدلو کتابنده وغیریده حکایه اولندیکه حجاجك کتخداسی یزید سلیمان ملکك
دیوان همایونه کلدیکه یزید قبیح المنظر قصه بویلو بد روی کیمسه ایدی سلیمان ملك اکا
سویلدیکه خدای متعال سنی اموزنده استخدام وامانة الله اولان خدمت عباده سنی اشتراك
ایدوب کتخدا ایدن کیمسه یی یعنی حجاجی مقهور ومقبوح ایلیه یزید ایتدی یاامیرالمؤمنین بو کلامی

سویلمه سلیمان ملك ایتدی نیچون سویلمم جوابنده یزید زیراسن بنی ادبار وحقارتم وقتنده کوردك
اکر سن بنی اقبالده کورسك ایدی شمدی بندن استقباح واستکراه ایتدیکك نسنه لری استحسان
ایدردك بنی تحقیر ایتمیوب واستعظام ایدردك دیدی سلیمان ملك ایتدی حیف سکا حجاج شمدی
جهنمك اسفلنده مستقر اولمش دکلیدر یزید ایتدی یاامیرالمؤمنین حجاج حقنده بویله سویله
سلیمان ملك ایتدی نیچون سویلمم یزید ایتدی حجاج سزلری منبرلره بصدردی یعنی خلیفه
اولمکزه سبب اولدی جبابره لری ذلیل ایتدی یعنی اعدالری منهزم ایتدی یوم قیامتده پدریکك
صاغ یاننده و برادریکك صول یاننده اولور پدرك وبرادرك نه مکانده اولورلرسه حجاج دخی اول مکانده
اولور دیدی (سلیمان ملك رحمة الله تعالی علیه فصیح عذب البیان و بلیغ نکته دان وادیب وعادل
وغزایه محب ومحسن وهر برامورنده دقایق شرعیه وحقایق حکمیهٔ قرآنیه یه راجع وراغب وخیر
خواه وشرایع اسلامیه یی اظهاره مائل وخون ریز ایتمکده متوقف ومتأمل بر پادشاه جوان بخت
ایدیکه دراغوش وجماعه زیاده حریص ایدی (ابن خلکان ترجمه سنده ایتدی سلیمان ملك
مقویات لذیذ طعاملردن هر کون یوز رطل شامی وزنی مثلاو طعام تناول ایدر دیکه طوق بشردن
خارج ایدی فرضا رطل عراقی اولسه هر رطل یوز اوتوز درهمدرکه وافر نسنه ایدر وکندوده
برمقدار اعرجلك وار ایدی وقتاکه اول سریر خلافته کچدی اوقات پنجکاهیده اولان فرائضی
وقتیله ادا ایدردیکه بنی امیه دن خلفاء کذشتکان وقتندن تأخیر ایدرلردی بو افعال حسنه سی کبی
محمد بن سیرین رحمه الله سلیمان ملك خلافتی خیر ایله فتح وابتدا ایتدیکه نمازی وقتیله ادا ایتدی
وخیر ایله ختم ایتدیکه زهد وتقوی ایله اراسته عمر بن العزیز رضی الله تعالی عنه حضرتلرینی
استخلاف ایتدی دیدی (مفضل وغیریلر حکایه ایتدیکه سلیمان ملك برجمعه کونی حمامدن
چیقوب یشل جامه لر و یشل دستار ایله کندویی تزیین ویشل فراش اوزرینه اوتوروب واطرافنی
یشل ایله دوشیوب آینه یه نظر ایتمشیدی خوش روی حسندار اولمغله حسنی ایله عجبه کلوب
قوللرینی تشمیر ایدوب ایتدی اول حضرت سر دفتر انبیاء پیغمبریز محمد مصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلم نبی ورسول ایدی وحضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه صدیق ایدی وحضرت
عمر رضی الله تعالی عنه فاروق ایدی و حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه صاحب حیا ایدی
وحضرت علی رضی الله تعالی عنه شجاعتلی ایدی ومعاویه رضی الله تعالی عنه حلیم ایدی واوغلی
یزید صبور ایدی و عبد الملك سایس ایدی واوغلی ولید جبار ایدی (وبن دخی برملك جوانم
دیدی بعدزین اداء جمعه ایچون طشره چیقارکن کندینك یاننده محبتلی ومقبولی اولان خاتون
وسط دارده شونی اوقودی ❊ انت نعم المتاع لو کنت تبقی ❊ سن نه کوزل منفعتلنه جك نسنه سین
اکر باقی اولیدك ❊ غیر ان لابقاء للانسان ❊ انجق انسان ایچون باقی اولق یوقدر ❊ لیس فیما بدا لنا
منك عیب ❊ بزه ظاهر اولنده سنده عیب یوقدرکه ❊ عابه الناس غیر انك فان ❊ ناس عیبلیه ایدی
انجق فانیسن دیمکدر (وقتاکه سلیمان ملك نمازدن فارغ اولدی سعادت خانه سنه داخل اولوب
اول مقبوله سندن بن طشره چیقرکن وسط دارده بکانه سویلدك دیو سؤال ایتدی جوابنده سکا
نسنه سویلمدم وسنی کورمدم وسط داره بن نیجه چیقارم دیدکده سلیمان ملك انا لله وانا الیه
راجعون دیوب بیهوده تجمل وتفاخر ایتدم دیوب اول بیتلری موتنه علامت بیلدی فی الحقیقه
اوزرینه برجمعه مرور ایتمیوب وداع عالم فانی ایلدی (وبرروایتده منبره چیقوب برخطبه انشا
ایلدیکه آوازی نهایت مسجددن ایشیدیلوردی اول ساعت حمی طوتوب اویله اولدیکه منبر التنده
اولنلر صوتنی ایشیدمدی بعده خانه سنه کلوب برجمعه کذار ایتمدین مرحوم اولدی (ابن
خلکان ایتدی سلیمانی حمی طوتوب واول کیجه مرحوم اولدی (وبرروایتده ذات الجنب مرضندن

مرحوم اولدیکه یان اغریسیدر وفاتی طقسان سکز سنه سی ماه صفرنده ایدی (وبرروایتده قنسرین ولایتندن مرج دابق نام محلده طقسان طقوز سنه سنده مرحوم اولدیکه اوتوز طقوز یاشنده ایدی (وبعضیلر ایتدی قرق بش یاشنده ایدی ومدت سلطنتی ایکی سنه سکز ماه ایدی رحمة الله علیه

(خلافت امیر المؤمنین عمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه)

سریر خلافته عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنه تشریف ایدوب سلیمان بن عبدالملك وفات ایتدیکی کونده انك وصیتی اوزره اکا بیعت اولندیکه خلیفهٔ مطبوع الاطوار و معفو من النار ایدیکه خلفاء بنی امیه نك زبده سی ونتیجه سی ایدی عاصم بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك قزی ام عاصم والده سی ایدی و عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه دده سی ایدی (انس ابن مالك وسایب ابن یزید رضی الله تعالی عنهمانك و غیریلرك روایتی اوزره خلیفهٔ مزبوره تابعینك اعظم و اشرفی ایدی ولادتی سال احدی و ستینده مصر قاهره ده واقع اولمشیدی (امام احمد حنبلی رحمه الله تعالی کلامی حجت ودلیل اواور تابعیندن عمر بن عبدالعزیزدن غیری یوقدر دیدی (ابن سعدك طبقات آدلو کتابنده عمر بن قیسدن حکایه اولندیکه ایدر وقتا که عمر بن عبد العزیز خلیفه اولدی شو صدا ایشیدلدیکه قائلی معلوم اولمدی (شعر) من الان قدطابت وقر قرارها * بوساعتده خلافت خوش اولدی وخلافت قرار ایده جك یرده قرار ایتدی * علی عمر المهدی قام عمودها * مهدی مثللو اولان حضرت عمرك اوزینه خلافت دیرهکی قائم اولدی دیمکدر حضرت عمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه عفیف وزاهد وعابد وصادق ومؤمن متقی وصاحب منفعت ومودت ایدی خلفادن مسافرخانه انشاء ایده نك ابتداسی اولدر وابناء سبیله ابتدا وظیفه تعیین ایتمشدر بنی امیه خلفاسیله حضرت علی کرم الله وجهه بینلرنده خلافت نزاعلرندن شکراب اولمغله حضرت علی رضی الله تعالی عنهی نامناسب ادا ایله بنی امیه نك منبرلرده ذکر ایتدکارینی خلیفهٔ مزبوره ازاله ایدوب انك مقابلی (ان الله یأمر بالعدل والاحسان) آیهٔ کریمه سنی اوقونغه تعیین بیورب وینه بومقامده حضرت علی کرم الله وجهه یی بنی امیه خلفاسندن وآخردن قدح و تخفیف ایده نی مخاطب و مخصوص مشاهد ایدوب خلیفهٔ مرقومه زیدت فضائله بیوردیکه * وایت ولم تسبب علیا ولم تخف * بریا ولم تقبل مقالهٔ مجرم * یعنی سن حضرت علی یی قدحدن بری و بعید اولدیغك حالده انی قدح ایدوب تخفیف ایتمسیدك وکلام عاصی اولان قدحی قبول ایتمشیدك * وصدقت بالقول الفعال مع الذی * اتیت فامسی راضیا کل مسلم * یعنی جمیع مسلم کندودن راضی اولدقلری حالده دائم اولمشیکن انك افعال مرضیه سنی سنك ایله اولنلر ایله تصدیق ایتمش اولیدك سکا خیرلی اواوردی * فمابین شرق الارض و الغرب کلها * مناد ینادی من فصیح واعجم * دخی مشرق ایله مغرب اراسنده عربدن و غیریدن برمنادی کیمسه یوقدرکه * یقول امیر المؤمنین ظلمتنی * باخذك دیناری ولااخذ درهم * امیر المؤمنین حضرت علی بر التون و بر اقچه می الحق ایله بکا سن ظلم ایتدك دیو سویلیه * فاربح بها من صفقته لمبایع * بوبله اولدیسه حضرت علی رضی الله تعالی عنه بیعت ایده نك بدینی یدیکه الوب عقد و بیعت برله انتفاع ایله * واکرم بها من بیعة ثم اکرم * بیعت برله اکرام ایله بعد زینه اکرام ایله دیمکدر (ودخی خلیفهٔ مقبولة الخلیقه رضی الله تعالی عنه حضرتلری اتباعندن تحصیلدارلرینه نمازه مانع اولمامق ایچون محبوسلری بغلمیه سزدیو امر شریف تحریر ایدردی کندی طرفندن بصره والیسی اولان علی بن ارطایه لیالی مبارکه دن درت کیجه ده سنت سنیه یه ملازمت ومداومت ایدوب عبادت ایله احیا واکرام ایلمسیچون امر تحریر ایلدی زیرا حق تعالی اول کیجه لرده مؤمنینه رحمت واسعه سنی احسان ایدر اول مبارك کیجه لرك بری ماه رجب شریفدن ابتداء جمعه

کیجه سیدر و بری شعبان شریفك نصفی کیجه سیدر وایکی عید شریفلرك شب پر رحمتلریدر وینه تحصیلدارلرینه یازدیکه اکرناسك اوزرینه قدرت وشوکتکز ظلمیکزه باعث وداعی اولورسه خدای متعالك دخی سزلرك اوزرینکزه قدرتی ودنیا وآخرت سزه اجرا ایده جکنی فکر ایده سز (محمد المروزیدن تواتر ایله حکایه اولندیکه ایدر برمخبر بکا خبر ویردیکه عمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه وقتا که سلیمان ملکك دفننه مباشرت ایدوب لحده قویوب چیقدقده یردن دهشت وهیبتلی عبرتنما برصدا ایشتدی رسوم خلفا اولان آتلری کتوردیلرکه حضرت عمر سوار اوله بوبکا لازم دکلدر کتورك وبنم دابه می کتورك دیوب کندی دابه سنه سوار اولدی عادت خلفا اوزره صاحب شرطه لر حربه ایله اوکونجه کتمکه کلدیلر انلری دخی منع ایدوب بنده مسلمیندن بریم دیوب ناس اراسنده مسجد شریفه کلدیلر سعادتله منبره صعود و ناس جمع اولمغله خطبهٔ بلیغ انشاد حمد وثنا وصلوة علی النبی الاعلی ایلدی وایتدیکه ای ناس بندن رضاسز وطلبسز ومؤمنین ایله مشورت سز خلافت ایله مصیبتلندم بن نفسمی عزل ایتدم کیمی مراد ایدرسه کز نصب ایلك ناس چاغریشوب یا امیر المؤمنین سنی اختیار ایتدك و سکا راضی اولدق میمنت وبرکت ایله سنی خلیفه ایلدك دیدیلر وقتا که ناس سکوت ایتدیلرینه حمد وثنا وصلوة سلام ایتدکدن صکره ایتدی ای ناس خدای متعالدن خوف ایتمکی سزلره وصیت ایدرم زیرا حق تعالیدن خوف هر نسنه نك خلفی و باشیدرکه خدای متعالدن خوفدن غیری خیرلی نسنه یوقدر وسزلر آخرتکز ایچون عمل ایلك برکیمسه که آخرت ایچون عمل ایلسه اول عملی دنیاسنه وآخرتنه کفایت ایدر وسزلر سریکزی اصلاح ایلك یعنی خوش دل وصاف درون اولك حق تعالی آشکاره اولان احوالکزی خوش واصلاح ایدر هادم اللذات اولان موتی ذکر ایلك وموته استعدادی خوش ایلك موت کلمزدن مقدم خدا حقیچون باطل کیمسه یه بن مرحمت ایتمم حق ایله اولان کیمسه دن عطایی منع دخی ایتمم ای ناس برکیمسه که خدای متعاله اطاعت ایلیه اکا اطاعت وانقیاد واجبدر و برکیمسه که خدای متعاله عاصی اوله اکا اطاعت اولنماز اکر بنم نامناسب ایشیم اولورسه سنرلر بکا اطاعت ایتمکز دیو بومضمونی مشعر خطبه سنی تمام ایدوب تخت کاهه تشریف ایدوب انده رسوم سلطان اولان پرده لری ییرتوب دوشمه سنی قالدیروب بیع اولنوب قیمتلری بیت الماله قونمغه امر ایلدی بعده برمقدار استراحت وقیلوله ایتمك اثناسنده ایکن کندینك اوغلی عبدالملك کلوب ایتدی ای پدر نه اشلمك مراد ایدرسین جوابنده قیلوله ایتمك استرم ای اوغل دیدی اول دخی جوابنده قیلوله ایدرسین مظالمی رد ایتمزسین دیدی عمر بن عبدالعزیز دخی ای اوغل مرحوم خلیفه نك خصوصیچون بوکیجه اویانق ایدم ظهر نمازی ادا ایتدیکمده سلیمانك ظالما الدقلرینی کیرو ویره یم دیدی اوغلی دخی جوابنده یا امیر المؤمنین ظهره دك صاغ اولدیغك نه دن معلومك اولدی دیدکده عمر بن عبد العزیز ای اوغل یانمه کل دیوب کوزلری اراسنی تقبیل ایدوب حمد اول خدایه که امر دینده بکا اعانت ایدر بر اولاد احسان ایتدی دیوب قیلوله ایتموب ظلما مالی النانلر کلسونلر دیو دلال ندا ایتدردی (حمص اهالیسندن برذمی کلوب یا امیر المؤمنین کتاب اللهدن استرم دیدی خلیفه رضی الله تعالی عنه بیوردی مرادك ندر اول ذمی جوابنده خلیفهٔ سابقه دن (ولید اوغلی عباس بنم ارضمی غصبا الدی دیدی حال بوکه عباس مجلسده ایدی خلیفه عباسه خطاب ایدوب نه دیرسین دیدی جوابنده پدرم ولید خلیفه اول اراضی یی بکا مقاطعه ایلدی سندم شودر دیدی خلیفه رضی الله تعالی عنه ذمی یه سن نه سویلرسین دیدی ذمی جوابنده سندن کتاب الله ایله حکم استرم دیدکده خلیفه دخی کتاب الله تابع اولمغه ولید خلیفه نك ویردیکی کتابندن وسندندن لایقدر دیوب یا عباس بونك ارضنی کیرو ویردیکه اول دخی کیرو ویردی بعده

اول خليفه نك اتباعنده برشى قويميوب اصحاب حقوقك حقلرينى بربر رد ايتدردى (وقتا كه خليفه
رضى الله تعالى عنهك سيرت حسنه سى و مظالمى رد ايتدرديكى شهرت شعار اولوب خوارج
و روافض استماع ايتدكلرنده انلر دخى انصاف ايدوب بردخى منازعه ومقاتله ايتامك اوزره اتفاق
ايتديلر (وقتا كه اول ارضك ذمى يه كيرو ويرديكى وليد اوغلى عمرك معلومى اولدقده كويا اول
حضرته غضب ايدوب اكا برنامه يازديكه خلفاء كذشتكانك ايتدكلرينى تغيير ايتمك ايله سن انلره
عتاب وخشم ايتدك و انلرى عيبلدك انلره بغض وعداوت ايدوب انلرك سيرتلرينه مخالف
سيرت ايتدك وكنديلردن صكره يه قلان اولادلرينه شأن وعيب ويردك (خداى متعالك راضى
اولمدوغى اشلرى اشلدك وقريشك اموالرينه وميراثلرينه مستولى اولوب ظلم ودشمنلق ايله جمله سنى
بيت الماله الحاق ايتدك بو حالى ترك ايتمدك والسلام (وقتا كه حضرت خليفه رضى الله تعالى
عنه بونامه يى فتح وقراءت ايتدكده شو مضمونى مشعر اكا برامر شريف تحرير ايلديكه
بسم الله الرحمن الرحيم من عبد الله عمر بن عبد العزيز الى عمر بن الوليد السلام على المرسلين
والحمد لله رب العالمين اما بعد مكتوبك وصول بولدى ياوليد اوغلى سنك ابتداكى حالك بودركه سنك
اناك بنانه نام عورت بر ملايم وكيسه يى رد ايتمز برجاريه ايدى حمص چارشولرنده دوران ايدر
ودكانلرينه كيرر برعورت ايدى انك آخر حاللرينى الله اعلمدر بعده ذبيان نام كيمسه بيت المال
مسلمين ايله انى اشترا ايدوب باباك وليده هديه ويرمشيدى سنى اول جاريه طغوردى سن نه كوتى
طوغمش سين بعده سن بكبت اولديغكده جبار وظالم اولدك سن زعم ايده يورسنكه بن ظالملردن
اولمبشم سنك واتباعكك حركت واحتشامى بيت المال مسلمين ايله دركه انده فقرانك ومساكينك
ويتيملرك حقى وار در حال وشان بودركه باباك بندن ظالمدر (عهد الله تعالى يى ترك ايتديكى
شول كيمسه كه عساكر مسلمين اوزرينه سنى سر عسكر ايلدى سن صبى وسفيه ايدك انلره ناهموار
حكم ايتدك حال بوكه باباكده دخى نيت خالصه اولميوب انجق اولادينه محبتى قصد ايتدى
شدت عذاب وجهنم باباك ايچوندر يوم قيامتده انلرنه عجب خصماسى چوقدر و باباك خصماسندن
نيجه خلاص اولور شان بودركه باباك بندن اظلمدر (ودخى عهد الله تعالى يى ترك ايتديكى
شول كيمسه كه قالردوكوب وظلما مال اخذ ايدن حجاج ظالمى امورنده استعمال ايليه اول بندن
زياده ظالمدر (وعهد الله تعالى يى ترك ايتديكى شول كيمسه كه اهل مصر اوزرينه برجفا اولان
قره اعرابى يى استعمال ايدوب تغنى ولعب ولهو وشرب ايتمكه اذن ويردى حال بوكه اول بندن
اظلمدر (وعهد الله تعالى يى ترك ونقض ايتديكى شول كيمسه كه عربك خمسندن بر بره ولايتك
حاصلنى كندى عيالنه نصب قيلوب بوكونه دخى ظلم ايلدى يا ابن بنانه صبر ايله اكر اجرا ممكن
اولسه سنى و اتباعكى راه استقامته كتورمكه قصد وسعى ايدردم انجق سزلك حقى ترك ايدوب
باطله امتثال ايتديكيكز وافر زماندر بوندن غيرى بيت المالى تلف ايلديكز بونك مقابلى نفسلريكزى
فروخت ايدوب بهاسنى يتامى ومساكين واراملة تقسيم ايتمكدن غيرى برآخر طريق دخى مأمول
ايتمم زيرا بيت المالدن اولق اوزره هركسك سزده حقى وار در سلامت دارين طريق مستقيمه
تابع اولانك اوزرينه در ظالم اولانلر خداى متعالدن سلامته نائل اولمازلر ديوب اتمام امر شريف
ايلدى (روايت اولنديكه خليفه مزبوره زماننده غلاء عظيم واقع اولديكه هرشى ذى قيمت اولدى
عربدن برجماعت اول حضرته كلمشيدى ايچلرندن برقابل خطابى انتخاب ايدوب اول دخى مجلسنه
كلدكده يا امير المؤمنين عظيم احتياجمز اولديغندن برجماعت كلدك كه بيت المالدن احسان
ايليه سين زيرا بيت المال اوچ شيدن خالى دكل كه يا خداى متعالكدر يا عباد اللهك ايچوندر ياسنكدر
اكر خداى متعالك ايسه حق تعالى اندن مغنيدر محتاج دكلدر اكر عباد الله ايچون ايسه

بوجماعت دخى عباد اللهدر اكر سنك ايسه اندن بزلره تصدق ايله زيرا حق تعالى متصدقينى
خير ايله جزا ايدر ديوب اتمام كلام ايتدكده خليفه نك مبارك كوزلرى ياشروب بيورديكه بيت المال
سنك ديديكك كبيدر بعده حاجتلرينى ادا ايله امر ايدوب ادا ايتديردكده اول اعرابى عودت
مراد ايلدى عمر بن عبد العزيز اكا ايتدى اى رجل عباد اللهك حاجتنى بكا تبليغ ايتديكك كبى بنم
احتياجمى دخى خداى متعاله تبليغ ايله ديدى يعنى بكا بردعا ايله ديدى اول ساعت اعرابى
* اللهى اصنع بعمر بن عبد العزيز كصنعه فى عبادك * يعنى يارب عمر بن عبد العزيز سنك قوللريكه
ايتديكى كبى سنده اكا احسان ايله ديو دعا ايتدى كلامى تمام ايتمكسزين سماده غيم ظاهر
اولوب آسماندن آب فراوانى ارخا وانزال ايلدى يغمورده برمقدار طولى اولمغله طولى خزفدن
بر مشربه يه اصابت ايدوب انى پريشان ايتدكده ايچندن بركاغد چيقديكه انده شويله يازلمش
(هذه براءة من الله العزيز الجبار لعمر بن عبد العزيز من النار) يعنى بو حجت خداى متعالدن
عمر بن عبد العزيزه نار جهنمدن عفو ايتديكنك حجتيدر (رجاء بن حيوه ايتدى خليفه مزبوره
اعظم الناس ايدى وزياده عاقل وحسندار ومطبوع الاطوار ايدى وقتا كه خليفه اولدقده جمله
جامه لرى خفنه وارنجه بهايه تقدير اولنوب جمله سى انجق اون ايكى درهمه معادل وموازى اولدى
(ابن عساكر وغيريلر ذكر ايتديلر كه حضرت عمر بن عبد العزيز رضى الله تعالى عنه اقربا
وتعلقاتنه تشديد وتهديد ايدوب حتى قدر حاجتدن زياده اولانى يدلرندن الوب اخذ ايدردى
انلر غضبناك اولوب اول حضرته سم ايچرديلر (روايت اولنديكه اول حضرت كندويى اغوليان
خدمتكارينى چاغروب بيوردى حيف سكا نه سبب ايله بكا سم ايچردك جوابنده بكا بيك التون
ويرديلر ديدى خليفه ايتدى التونى كتور اوغلان دخى كتورد كده اول التونى بيت الماله قونمغه
امر ايدوب واوغلانه ايتديكه برمكانه كيت كه سنى بر كيمسه كورميه (عمر بن عبد العزيز رضى الله
تعالى عنهك زوجه سى فاطمه بنت عبد الملكدن روايت اولنديكه ايدر والله حضرت عمر خليفه
اوله لى احتلام يا جنب اولمق طريقيله غسل ايلمدى هرروز اشغال ناس ورد مظالمده وهر شب
خداى متعاله عبادت وطاعتده اولوردى (مسلمة بن عبد الملك ايتدى خليفه رضى الله تعالى عنهى
مرض موتنده عياده يه وارمشيدم كوردمكه اوزرنده كيرلى كوملك وار زوجه سى فاطمه يه خطاب
ايدوب خليفه نك كوملكنى غسل ايله ناس عياده سنه كليورلر ديدم جوابنده خدا حقيچون
بوندن غيرى كوملكى يوقدر كه بونى غسل ايدم ديدى (حضرت خليفه رضى الله تعالى عنه اكثريا
شو بيتلرى تمثيل ايدردى بو قدر خصال حميده سى وار ايكن اول بويله ديمجه بزلرنه سويليه لم
* نهارك يا مغرور سهو وغفلة * اى الدانمش كوندوزك سهو وغفلتدر * وليلك نوم والردى
لك لازم * كيجك اويقودر هلاك وموت سكا لازمدر ديمكدر * يغرك مايفنى وتفرح بالمنى * فانى
اولان دنياسنى مغرور ايدر ومقصود مرادك ايله فرحلنورسين * كما غربا للذات فى النوم حالم *
اويقوده احتلام اولان لذات ايله مغرور اولديغى كبى دنيا لذتلرى نفعى اولميوب پايدار اولمامقده
احتلامده كى لذتك خيالنه تشبيه اولنمشدر * وشغلك فيما سوف تكره غبه * سنك شغل وفكرك
كلجك نسنه لرده دركه انك تأخير واندن نااميدلكدن حظ ايتميوب كريه وناءمناسب كوررسين
* كذلك فى الدنيا تعيش البهائم * دنياده بهائم دخى بويله در (نصائح صالح آداو پندنده زمانمزك
فاضلى شيخ محمد افندى سيد زاده كفت * اوبان غفلتدن اولمه جاهل دون * كماله سعى ايدوب
ايرش مراده * جهانده عاقل اولان اى برادر * اواورمى دوات وجاهيله شاده * كلام ايله نيامى
ايله تقليل * حريص اولمه طعامه اشتهاده * معلوم اولسونكه عمر بن عبد العزيز رضى الله
تعالى عنهك مناقبى وفضيلتلرى اولقدردر كه زبان ايله بيان وخامه ايله تحرير وعيان اولنمز

برکیمسه که بونی بیلمك مرادایلیه سیرة عمرین وحلیه آدلو کتابلره وغیریلره مراجعت ایله سین واول
حضرت حمص اراضیسنده ن دیرسمعانده خسته اولوب مزاجی ناخوش اولمشیدی وقتا که
محتضر اولدی اتباعنه بنی اوتوردك دیوب انلر دخی اجلاس ایتدکده بیوردیکه (الهی اناالذی
امرتنی فقصرت ونهیتنی فعصیت ولکن لااله الا الله) ای بنم خالقم بن شول عبدیکم که سن
امر بیوردك بن قصور ایتدم معاصیدن نهی ایتدك بن عاصی اولدم انجق کلمهٔ شهادت وایمانم
اوزره ثابتم دیدی (هجرت نبویدن یوز برسنه سنك رجب شریفی ایچنده عازم راه رفاه اولدیکه
عمر نازنینلری اوتوز طقوز سنه و برقاج ماه ایدی (حافظ بن عساکر حکایه ایتدیکه اول حضرت
دیرسمعانده مزار پر انوره وضع اولندقده شدید روزکار اولوب حسن خط ایله تحریر اولنمش
برصحیفه دوشدی (بسم الله الرحمن الرحیم براءة من الله العزیز الجبار لعمر بن عبد العزیز من
النار) مقدما بیان اولندی (برروایت دخی بویله در ناس اول صحیفه یی الوب کفنی ایچنده وضع
ایتدیلر واول حضرتك مدت خلافتی ایکی سنه و بش ماه اولدی رضی الله تعالی عنه ورحمة الله
تعالی علیه (خلافت یزید بن عبدالملك) بعده امر خلافته یزید بن عبدالملك بن مروان قائم
اولوب عمی زاده سی عمر بن عبدالعزیزك روز انتقالنده قرنداشی سلیمان خلیفه نك وصیتی اوزره
یزیده بیعت اولنوب وقتا که سریر خلافته کچدی عمر بن عبدالعزیزك سیرتنی طوتمغه اتباعنه امر ایدوب
قرق کون کندی دخی اول سیرت اوزره کذار ایتمشیدی شام شریف مشایخندن قرق کیمسه انك
مجلسنه کلوب یوم آخرتده خلفایه حساب وعقاب اولماز دیوانی اغفال ایدوب یمین ایتدیلر اول
دخی انلرك کلاملریله الداندی اهل تاریخ ایتدیلرکه فسق ایله معروف اولان یزید بودر انجق بو
کلام غلطدر زیرا فسق ایله مشهور اولان یزید اولدرکه انك ولید آدلو براوغلی واردر قریبا
کلور ان شاء الله تعالی (حافظ بن عساکر رحمة الله تعالی علیه وغیریلر ایتدیلرکه یزید کندی
قرنداشی سلیمان ملكك خلافتی زماننده عثمان بن سهل نام کیمسه دن حبابه آدلو برجاریه یی
درت بیك التونه اشترا ایدوب کمال محبت ایتمشیدی بوخبر سلیمانك مسموعی اولدقده یزیدك
بوسفاهتنه بناء حجر ومنع ایتمك مراد ایدرم دیدی یزید دخی خبردار اولدقده برادری خوفندن اول
جاریه یی فروخت ایتدی وقتا که خلافت کندویه احسان اولندی کندی خاتونی یاامیرالمؤمنین
دنیا مرادندن برشی باقی قالدیمی دیو سؤال ایتدی جوابنده قالدی دیدی خاتون ایتدی اول مراد
نه دریزید ایتدی حبابه جاریه در عقبنجه اول خاتون اول جاریه یی خفیة اشترا ایدوب وراء
پرده ده اجلاس ایدوب بعد ازین یاامیرالمؤمنین دنیا مرادلرندن برشی قالدیمی دیدی جوابنده
بن سکا بیلدرمدممی حبابه جاریه یه آرزوم باقیدر دیدی خاتون دخی پرده یی رفع ایدوب اشده سن
وجاریه دیوب یانلرینی تخلیه ایدوب کندی جاریه عندنده محبتلی ومرتبه لی اولوب درون دلدن
عشق تام حاصل اولدیکه خلافت اورنده بردخی کندو ایله انتفاع ممکن اولمدی کونلرده برکون
یزید سویلدیکه بعض کیمسه لر ملوکدن برملك دوردائم مدح اولنمز دیرلر بن انلری بو کلاملرنده
تکذیب ایدرم بوصحبت وعشرت ایله دائما مدح اولنورم دیو کندی سیرتنی استحسان ایدوب بعده
لذت وصحبتنه اقبال وحبابه ایله حلوت ایدیوب کندویه کوروب وایشتمه سی نامناسب اولان
شیلری منعی ایله امر ایلدی بواثناده یزید صفا وعشرت وزیاده فرح وسرورده ایکن حبابه
دهاننه دانهٔ رمان الوب حال بوکه خندان ایدی نار دانه سی دماغنه صچرایوب باذن الله تعالی
تسلیم روح ایدوب یزیدك عقلی پریشان وعیشی کدر وسروری زائل اولوب زیاده غم وغصه
وپریشان اولدی واول جاریه نك نعشنی برقاج کون دفن ایتدرمیوب تقبیل ودراغوش ایتدیکه
حتی قوقوب وقورودی ودفنیله امر ایتدی وبعده کمال اشتیاقندن مزارینی اچدی وکندی دخی

معمر اولیوب اون بش کونصکره مرحوم اولدیکه مرضی سل مرضی ایدی وجاریه حقنده
ایتدی ❊ فان تسل عنك النفس اوتدع الهوی ❊ ای معشوقم اکر غم وغصه وعشقکدن نفسم
خالی اولوب یاخود محبتی ترك ایدرسه ❊ فبالیأس تسلوعنك لابالتجلد ❊ شدت ومشقت ایله خالی
اولوب ترك ایدر یوخسه صلابت ایله ترك ایتمز ❊ وکل خلیل زارنی فهوقائل ❊ زیارتمه کلن دوستان
سویلیوب ❊ من اجلك هذا هامة الیوم اوغد ❊ ای معشوقم سنك موتك اجلیچون بکا تسلی
ایدرلر که انسان بوکونلك یاخود یارنلکدر (دال بحثنده دابه ده حضرت سلیمان بن داود علیهما
السلامدن نقلا یقنده وبوکا مشابه بردخی کلور ان شاء الله تعالی (بلقا ولایتندن اربد نام محلده
مرحوم اولمشدر بعضیلر ایتدی جولان نام محلده مرحوم اولوب اعناق رجالده شامه کتوریلوب
باب جابیه ایله باب صغیر اراسنده دفن اولندیغی یوز بش سنه سنك شعبانده ایدی ویکرمی
طقوز یاشنده ایدی (وبرروایتده اوتوز سکز یاشنده ایدی ومدت خلافتی درت سنه برماه اولدی
(خلافت هشام بن عبدالملك) بعده امر خلافته قرنداشی هشام بن عبدالملك بن مروان قائم اولوب
قرنداشی یزیدك وصیتی وتنبیهی ایله انك وفاتی کونی بیعت اولندی اول وقت هشام رصافه نام
محلده اولمغله وقتا که اول مقام صدارت عظمی ووکالت کبری ایله مبشر اولدی اتباعیله سجدهٔ شکره
واردیلر وشام جنت مشامه کتدیلر (مصعب الزبیری ایتدی ناس زعم ایدرلرکه عبدالملك بن مروان
رؤیاسنده درت کره محرابه بول ایتدیکنی کورمشیدی سعید بن المسیب رؤیا تعبیر ایدر اولمغله اول
رؤیایی تعبیر ایتدرمك ایچون برکیمسه ارسال ایتمشیدی تعبیرنده انك اولادندن درت کیمسه خلیفه
اولوردیدیکه تمامی هشام اولدی انتهی الکلام (خلیفهٔ مزبوره ضابط وعاقل سیاسهٔ حسنه صاحبی
ایدیکه خلافت خصوصنده اهتمام تام ایله قائم وثابت اولوب مال فراوان جمع ایلدیکه بخل
وحرص ایله متصف ایدی خلفاء کذشتکانك جمع ایتدکلری قدر مستقل کندی خزینه جمع
ایتدی دینلمشدر (وقتا که مرحوم اولدی ولید بن یزید احتیاطا ترکه سندن غسل وتکفین ایتدرمیوب
قرض وعاریه ایله تجهیز وتکفینی کوردی (وخلیفهٔ مزبوره متحرك اولوب بریردن آخریره انتقال
ایدردیکه یوزیکرمی بش سنه سنده رصافه نام محلده مرحوم اولدی سنی اللی بش سنه ایدی ومدت
خلافتی اون طقوز سنه وطقوز ماه اولدی (خلافت ولید بن عبدالملك) حضرت عبدالله بن زبیر
رضی الله تعالی عنه دنصکره التنجی خلیفه درکه خلافتدن خلع اولندی یقنده کلور هشامدنصکره
قرنداشی اوغلی ولید بن یزید الفاسق امر خلافته کچوب عمیسی هشام مرحوم اولدیغی کون
بیعت اولندی حال بوکه کندی دینی تخفیف وشرب خمر وفسق ایله مشهور اولمغله هشام اکا
غضبناك اولوب قتلنی مراد ایتمکله هشامدن خوفندن بریه یه فرار وبرمکانده قرار ایتمزدی خلافت
مژده سیله اولاغ کندویه کلدیکی کونك کیجه سی ولیدك کوکلی زیاده طاره اوب مضطرب اولمشیدی
بعض اتباعنه خطاب ایدوب حیف سیره بوکیجه غمناك اولدم سوار اولوب سیره کیده لم که
دروغمز منبسط اوله دیدی ایکی میل مقداری سیر وکذار ایتدیلر هشامه متعلق حوادث وانك فرماننده
اولان تهدید ووعید وقورقولری سویلشورلردی برغبار کوروب آوازایشتدیلر غبار آچیلوب اولاغ
ظاهر اولدیکه ولیده کیدر رفیقنه ایتدی بونلر هشامك رسوللریدر شدت سکا احوالمز نیجه اولور
دیوب اندیشه ده قالوب یارب بونلردن بزه خیر واحسان ایله دیو دعا ایلدی وقتا که اولاغ قریب
اولوب بیلدیلر وولیده کلدیلر خلافتی تبلیغ وتسلیم ایتدیلر یزیدابن الاعم دائمیوب هشام فوت اولدیمی
دیو سؤال ایتدی جوابنده وفاتی خبر ویروب نامه لری ویردیلر اول دخی اوقویوب ساعتیله شامه
عزیمت ایتدی ویرسنه سریر خلافتده قائم اولوب انجق معاصی ومنکراتی ارتکاب وکفر وزندیق
اولانلره اعانتی شهرت شعار اولمغله اهل شام خلعنده اتفاق ایتدیلر (حافظ بن عساکر وغیریلر حکایه

ایتدیلرکه ولید ملك شرب خمره ولذات نفسانیه سنه مشغول اولوب آخرتی ارقه سنه اتمشیدی ولعب
ولهوه اقبال ایدوب ندیملر وسازنده‌لر ایله تلذذ ایدردی طبل ودف وعود دیدکلری سازی چالدیرردی
حق تعالینك حرام قلدیغی محارمك جمله سنی ایتدیکه حتی کندویه فاسق تعبیر اولندی حال بوکه ادب
وفصاحت وظرافت جهتندن بنی امیه نك کاملی وعلم نحو وحدیثده زیاده عالملرندن ایدی وزیاده
سخاوتلی واغنیادن ایدی بوقدر اوصافی ایله بنی امیه دن ولیددن زیاده معاصی وملاهی‌یه مشغول
وامت محمدك حاللرینی استخفاف ایدر کیمسه یوغیدی (حکایه اولندیکه ولید مست ایکن برجاریه سنه
جماع ایتمشیدی مؤذنلر اذان تلاوت ایتملریله یزید یمین ایتدیکه ناس ایله نمازی جاریهٔ مزبوره ادا ایلیه
ناچار جاریهٔ ملعونه سی یزیدك جامه لرین کیوب ناس ایله نمازی قلدی حال بوکه جاریه جنب
ومست ایدی (وحکایه اولندیکه یزید برچقور یابدیروب شراب طولدرمشیدی الم واضطرابی اولسه
چقورده که شرابه کیروب اولقدر ایچردیکه چقورده کی شراب نقصان اولوب اطرافی بوشالوردی
(ماوردی ادب الدین والدنیا آدلو کتابنده یزیددن حکایه ایتدیکه کونلرده برکون مصحف شریفی
آچوب فال ایدردی حق تعالینك شو قول شریفی فالنده چقدی (واستفتحوا وخاب کل جبار
عنید) یعنی خدای متعال بیوردیکه انبیاء عظام فتح ونصرت نیاز ایتدیلر خدای متعاله کبر
وحقه عناد ایدنلر خائب خاسر اولدی بوفالی کندویه خوش کلیوب مصحف شریفی شق ایلدی
نعوذ بالله تعالی وبیت انشا ومصحف شریفی مخاطب ایدوب ایتدیکه * اتوعد کل جبار عنید *
هر بر کبر وعناد ایدنلری سن قورقودرمیسین * فها انا ذاك جبار عنید * اشته کبر وعناد
ایدن بنم دیدی معاذ الله تعالی * اذا ما جئت ربك یوم حشر * قیامت کونی رب تعالینك حضور
سعادتنه واردیککده * فقل یارب مزقنی الولید * یارب بنی ولید شق ایتدی دیوسویله ای مصحف
نه جسارتدر خدای متعالك بویله کلاملری سویلتمه‌سنده اسرار دقایق مخفیه سی واردر (بوندن
صکره انجق برقاچ کون مکث ایدوب قتل اولندی سرای اوزرنده باشی صلب اولنوب بعده شهرك
زیاده یوجه اولان سوری اوزرینه صلب اولندی طابخشنده بنه کلور ان شاء الله تعالی (ولیدك
بومثللو احوالی اولقدردرکه کتب تواریخده مشهوردر انك ذکریله تطویل کلام ایتمیه‌لم
حدیث شریفده کلدیکه (لیکونن فی هذه الامة رجل یقال له الولید هو شر من فرعون) یعنی
بو امتده ولید آدلو برکیمسه کلورکه فرعون علیه اللعنه دن شرایدر (علما بو حدیثی بو ولید بن یزیددر
دیو بیوردیلر (وقتا که اهل شام انی سریر خلافتدن خلع ایتدیلر عمی زاده سی یزیده بیعت
ایتمشلرایدی یزید ایتدی هرکیم ولیدك سر مقطوعنی بکا کتورر سه کندویه یوز بیك درهم
ویره‌یم یزیدك اتباعی دخی ولیدك اولدیغی یره کتدیلر ولیدك اتباعی محاربه ایتمك مراد ایدوب
ولید منع وانلری اطرافندن رد ایتدکده ولیدك سراینده یانه واردیلر وبوکون حضرت عثمانك
کونی کبی اولدی دیدیلر ودینلدیکه عثمانك انتقامی ایچوندر اما حضرت عثمانك کونه برابر کلدر
دیوب باشنی کسدی انك نام ونشانی شهرشامده خیال قالدی (وقتا که ولید قتل اولندقده جمله
اهالیٔ بلاد وقصبات حرکت ایدوب وغلغله بنی امیه یه اعدالری انتقامه باشلیوب بعده برقرار
اولمدیلر ولیدك قتلی یوز یکرمی التی سنه سنده واقع اولمشدرکه مدت سلطنتی برسنه‌در (خلافت
یزید بن الولید بن عبد الملك) بعده سریر خلافته یزید بن الولید بن عبد الملك کچوب عمی
زاده سی ولید خلع اولندیغی کون اکا بیعت اولندیکه والده سی جاریه اولان خلفانك ابتداسیدر
جاریه استیلاد ایتمك خصوصنده خلافته تعظیم وسلطنت جاریه اوغلی برخلیفه یدندن زائل
اولور دیو استخراج ایتدکاری ایچون بنی امیه تحری ایدرلردی خلیفهٔ مزبوره یه ناقص تعبیر
ایتدیرلدی ناقص تعبیر اولندیغنك وجهی بودرکه هشام ملکك زمانی کبی ناسك عطایا ووظایفلرینی

نقصان ایلدی (وبرروایتده اباغنك برماغنده نقصانلق وارایدی اکا نقصان دیو تعبیر ایده‌نك ابتداسی
مروان بن محمددر یزید سریر خلافتده اولدی انجق خلق ایچنده حرکت وفتنه وغلغله وار
ایدی یزید عبادات وقراءة قرآن ایله آراسته واخلاق عمر بن عبد العزیز ایله پیراسته ایدیکه
سنهٔ مزبوره نك جمادی الاخره درونده مرحوم اولدی سن شریفی قرق سنه ومدت سلطنتی بش
ماه واون بش روزدر (بعده برادری ابراهیمه بیعت اولنوب انجق برقرار اولمدی بر جمعه خلیفه
وبر جمعه امیر لکده اولوب صکره کی جمعه ده خلافت وامیرلکی قالیوب مروان بن محمد انی
قتل ایدنجیه دك عالم فتنه ایدی مرحومی قتل ایدوب وصلب ایلدیکه مدت سلطنتی ایکی ماه
واون روز اولدی (وقتا که ابراهیم قتل اولندی مروان بن محمد که حمار دیو لقبلنمشدر سریر خلافته
کچوب صاحب دعوت ابومسلم خراسانی ظهور ایتدی وکوفه ده آل عباسدن سفاح ظهور ایدوب
خلافته بیعت اولندی سفاح عمیسی عبد الله ابن عباس رضی الله تعالی عنهم ایله وافر عسکر
ترتیب ایدوب مروان ایله مقاتله یه کوندردی موصل شهرنده زاب نام محلده عسکرلر بربرینه
مقابل اولوب قتال عظیم اولدی مروان بوزیلوب عسکرندن لایعد ولایحصی قتل اولنوب
وصویه غرق اولدی وبرمقداری عبد الله حضرتلرینه تابع اولوب نهراردنه واردیلر بنی امیه دن
برجماعت سکسان اوچ نفر ایدی ینه ملاقی اولوب جدال ایتدیلر جمله سنی قتل ایدوب حضرت
عبد الله امر ایدوب صاغ اولنلری برچقورده زندان ایدوب اوزرلرینی دوشیوب کندی واتباعی
اوزرلرینه اوتوردی وطعام کتوروب تناول ایتدیلرکه محبوسلرك انین وآوازلرینی زندانك چقورندن
ایشیدرلردی حضرت عبد الله ایتدی بوکون حضرت حسین رضی الله تعالی عنهنك کربلاده کی
مصیبتی کونی کبیدر انجق اکا برابر اولق ممکن دکلدر بعده سفاح خلیفه عمیسی صالح بن علی‌یی
تجهیز ایدوب اولدخی شامیولنده سماوه نام بادیه‌ده قرنداشی عبد الله حضرتلرینه قاریشوب شامه
کلدیلر وشامی جبرا وقهرا فتح ایدوب اوچ کون سبی ویغما ایتدردی وبرطاشنی قویمیوب سورینی
پریشان ایتدی مروان مصره فرار ایتمکله صالح بن علی اردنجه کیدوب ابوصیر نامنده برقریه ده
ایریشوب مروانی قتل ایلدی هره بخشنده کلور (ومروان جعدینك قتلی یوز اوتوز اوچ سنه سنده
اولدی اللی التی یاشنده ایدی ومدت خلافتی بش سنه وبرروایتده ایکی ماه واون روز دخی اولدی
خلیفهٔ مزبوره خلفاء بنی امیه‌نك انتهاسیدر ابتداسی معاویه انتهاسی مروان الجعدی در (خلفاء بنی
امیه نك جمله سنك مدت خلافتلری سکسان اوچ سنه درکه بیك ماه ایدر بونلرك دولتلری بوزیلوب
تمام اولدقده حضرت حسن بن علی ابن ابی طالب رضی الله عنهمانك خلافتی معاویه‌یه فراغت
ایتدیکنده لیلة القدر خیر من الف شهر آیهٔ کریمه سنی اوقودیغنده اظهار کرامت ایتدیکی هنوز
جمله نك معلومی اولدی یعنی انواع فضائلی مشتمله اولان لیلهٔ قدرده وعبادات طاعات بنی امیه
خلفاسنك بیك ماه خلافت ایتملرندن خیرلیدر دیمکی مراد ایدوب اول وقت بویله بیورمشیدی
بنی امیه دولتی بیك ماه تمامنده زائل اولمدقجه اول حضرتك مرادی معلوم اولمامشیدی خداوندکار
اول اندیشه کار واسماء اولان سردفتر انبیانك شفاعت عظمالرینه جمله مؤمنین نائل ایلیوب
چهار یار وجمله اصحاب کزینه جوار ایلیه امین (خلافت ابی العباس السفاح) علماء تاریخ
ایتدیلر وقتا که خدای متعال دولت وسلطنتی آل عباسه احسان ایتدی ابتداسی سفاح ایدیکه
عبد الله بن محمد بن علی بن عبد الله بن عباسدر یوز اوتوز اوچ سنه سی ربیع الاولینك
اون اوچنجی روز جمعه‌ده بیعت اولنوب دست بوس اولندی ابومسلمی کندنی اختلالدن حفظ ایچون
وزیر ایلدیکه وزیر تعبیر اولنانك ابتداسی اولدر (بعد زین وزراء عظام کثر الله عداهم الی یوم القیام
حضراتنه وزیر تعبیر اولنوب انجق صاحب ابن عباد وزیر اولدقده اکا صاحب تعبیر اولندی

زيراصحب ابن عميددر بعد زين بوزمانده كلنجيه قدر وزراء عظامدن وكالت كبراده اولنلره صاحب
دوات تعبير اولندى (امام ابوالفرج ابن الجوزى وغيريلر حكايه ايتديلر كه خلفاء كذشتكانك
عادتلرى يدلرينه عصا آورلردى كونلرده بركون سفاح خليفه خطبه اوقوركن يدندن عصا
دشمكله تشأم ايتمشيدى اتباعندن برى قالقوب عصا يى تطهير ايدوب يدينه ويردى و بطريق
التمثيل شونى اوقوديكه ❋فالقت عصاها واستقر بها النوى❋كما قرعينا بالاياب المسافر ❋ يعنى اول
محبوبه فرقت عصاسنى آتوب وقرار داده اولوب عاشق ايله سرورده دائم اولدى مسافر سفردن
رجوعنده ديده روشن صفا وسرورده اولديغى كبى مآل تمثيل افندم تشأم ايتمكز ان شاءالله تعالى
سرورده دائم اولورسز ديمش (سفاح عصاسى دوشديكنى شوم ويرامز كوروب اول يردن كندى
ابن خلكان ترجمه سنده ايتدى كونلرده بركون سفاح آينه يه نظر ايدوب حسندار كيمسه اولمغله
ايتديكه يارب سليمان بن عبدالملك كبى حسنمه مغرور اولام انجق بن دعا ايدرمكه صحت وعافيت
ايله عمر طويل احسان ايله كه سكا عبادت وطاعتده اولام (راوى ايدر كلامنى تمام ايتمكسزين
برصبى اوغلاندن ايشتديكه يانده اولان اوغلانه سويلر اجل ايله سنك مابينكده ايكى آى بش كون وار
صبينك بو كلامنى دخى شوم طوتوب ايتديكه (حسبى الله ولاقوة الا بالله عليه توكلت وبه استعنت)
ذكر اولنان كونلر مرور ايتمدين سفاحى حمى طوتوب مزاجى ناخوش اولدى علاج اطبا كاركير اولميوب
كندى بنا ايتديكى هاشميه نام شهرده مرحوم اولدى سن شريفلرى اوتوز ايكى سنه والتى ماه در
ومدت خلافتى درت سنه وطقوز ماه در (خلافت ابى جعفر المنصور) بعده سرير خلافته
برادرى ابوجعفر عبدالله بن محمد المنصور كچوب مرحومك وفاتى كونى آنك وصيت وتنبيهى
ايله بيعت اولندى سفاح برادرى ابى جعفرى امير الحج ايتمكله صافيه نام محلده خلافت خبرى
كلمشيدى ايتديكه حاليمز خوش والم وكدردن صافى وخالص اولور ان شاءالله تعالى ناس بيعت
ايدوب وحج ايتديلر عودتلرنده هاشميه شهرينه داخل اولوب عموما كبار وصغارى بيعت ودست بوس
ايتديلر ايكنجى دفعه حجه كتديكنده مكهٔ مكرمه يه قريب برديوار اوزرنده كورديكه شو ايكى سطر
تحرير اولنمش ❋ابا جعفر حانت وفاتك وانقضت❋ يا ابا جعفر موتك قريب اولدى❋سنوك وامر الله
لابد واقع❋وسنهلرك كچدى تمام اولدى خداى متعالك امرى اولان موت البته واقع اولور ❋ابا جعفر
هل كاهن اومنجم ❋ لك اليوم من ريب المنية دافع ❋ يا ابا جعفر سنك برفالجى ومنجمك وارميكه
موتك كلمسنى دفع ايليه بو كلام استفهام انكاريدر منع ايديجى يوقدر ديمك اولور (وقتا كه بو بيتلرى
اوقودى اجلى تمام اولديغنى بيلوب اوچ كون صكره مرحوم اولدى وفاتندن مقدم برروءيا كورمشيدكه
بركيمسه شو كلامى سويلر ❋ كانى بهذا القصر قد باد اهله ❋كويا بن بودنياسر اينده يم كه اهلى
هلاك اولدى ❋ وعرين منه اهله ومنازله ❋ دخى اول سرايك اهلى وانك منازلى پريشان اولدى
ديمكدر ❋ وصار رئيس القوم من بعد بهجة ❋ سرور دنصكره ناسك سلطانى انتقال ايدر
❋ الى جدث تبنى عليه جنادله ❋ مزاره كه اوزرينه طاشلربنا اولنور ديمكدر (خليفهٔ مزبوره حج
ايچون احرامده ايكن مكهٔ مكرمه يه برقاج ميل ميمونه قيو سنده يوز اللى سكز سنه سنده عزيمت
دار بقا ايلدى عمر نازنينى التمش اوچ سنه ومدت خلافتى يكرمى برسنه اون برماه و اون درت
روزدر (خلافت محمد المهدى رحمه الله) بعده سرير خلافته محمد المهدى تشريف
ايليوب پدرى منصور مرحوم اولديغى كون بيعت اولندى اول كون بغدادده اولمغله شهر ذى الحجه نك
اون برنجى كوننده ماسندان كويلرندن برقريه ده يوز التمش طقوز محرمى اواخرنده مرحوم اولوب
سلاجه تختهسى بولنمامغله برقپو اوزرنده كتوريلوب برجوز اغاجنك التنده مزار پر انوارده
مدفون ومتوارى اولدى عمر نازنينى قرق ايكى سنه والتى ماه ومدت خلافتى اون سنه وبرماهدر

(خلافت موسى الهادى) بعده سرير خلافته موسى الهادى كچوب پدرى مرحوم
اولديغى كون بيعت اولندى كندى جرجان ولايتنده مقيم اولوب طبرستان اهالىسى ايله جنك
وجدال ايتمكله ماسندان ولايتنده بيعت اولندى برادرى هارون الرشيد اهالى بغداددن بيعت آلوب
پدرلرينك تعزيه وخلافتك تهنيه سنى مشعر برادرينه نامه كوندردى اولدخى منزل ايله عجالة بغداده
كلوب ناس بيعت ايتديلر خليفهٔ مزبوره برادرى رشيدى بغداد واليلكندن عزل مراد ايدوب
تقدير بارى مانع اولوب يوز يتمش سنه سنده ماه ربيع الاولك دردنجى كونى برمراد اولمدين بغدادده
مرحوم اولدى يكرمى درت ياشنده ايدى مدت خلافتى برسنه وقرق بش كون اولدى (خلافت
هارون الرشيد) بعده سرير خلافته برادرى هارون الرشيد بن محمد المهدى تشريف ايدوب
بركيجه ده بيعت اولنديكه اول كيجه برادرى انتقال وكنديسنك مأمون ادلو برشاهزاده سى دنيايه
كلديكه مثلى كورلمامش برعجيب وغريب كيجه اولدى آل عباسدن برخليفه مرحوم اولوب وبرى دنيايه
كلوب وبرى خليفه اولدى وقتا كه هارون الرشيده بيعت اولندى يحيى بن خالد ابن برمكى وزير ايتديكه
اولدخى حال وزارتنده جعفر ابن يحيى بن خالد بن برمكى بغير حق قتل ايتديكيچون آنى واوغلى فضل
نام كيمسه يى درزندان ايدوب اوغليله ايكيسى وفات ايدنجيه قدر زنداندن اطلاق ايلديكه بونلرك سببى
عقاب بحثنده تفصيلا كلور ان شاءالله تعالى (غرايبدندر كه هارون الرشيدك برادرى موسى الهادى
خليفه اولدقده پدرلرى مهدينك برمقبول خاتمنى رشيددن طلب ايتمشيدى رشيد خبردار اولدقده
امتناع ايدوب ويرمدى موسى الهادى ابرام ايتمكله رشيد زياده غضبناك اولوب بغدادكوپرسندن
كذار ايدركن نهر دجله يه آتدى (وقتا كه هادى مرحوم اولوب رشيد خليفه اولدى دجله دن اول
مكانه كلوب يانده اولان قلاى خاتمنى نهره آتوب طالغوجلره امر ايلديكه خاتمى تفتيش ايليه لر
آنلردخى صويه طالوب ابتدا آتديغى خاتمى چيقرديلر بو ايش رشيدك سعادتندن صايلوب
سلطنتنك استمرار ودائم اولمسنه تفأل اولندى بونك نظيرى وبوكا مشابه درابن اسيرك بشيوز
التمش سنه سنك حوادثنده حكايه ايتديكى كه ايدر سلطان ملك الناصر صلاح الدين ابن ايوب
افرنج كفره سندن باناس نام قلعه يى فتح ايدوب ذخاير ايله طولديروب ومحافظلر تعيين ايدوب شام
شريفه عودت ايتمشيدى بيك يوز التون قيمتلو ياقوت طاشلى برخاتمى اولمغله اول شهرك باغچه لرنده
خاتمى دوشروب اغاجلى وصيقلق يراولمغله محل مزبوردن كذارا ايتدكده اتباعندن بعضيلرينى
دونديروب ظن غالبم محل مزبورده دوشدى ديوب انلر كيتديلر وبولديلر انتهى الكلام
(هارون الرشيد بوقدر عظمت سلطنتى ايله كمال خوف خدا ايله متصف ايدى ازجمله امام العلامه
محمد ابن ظفر وغيريلر حكايه ايتديلر كه خوارجدن بركيمسه باغى وعاصى اولوب خليفهٔ مزبورنك
اتباعندن نيجه بهادرلرينى قتل ومالارينى نهب وغارت ايتمشيدى بعده خليفه عسكر بيشمار
ترتيب ايدوب مقاتله ايتديلر عسكر غالب اولوب سعى بليغ وصرف مقدور ايدوب اول كيمسه يى
طوتديلر وبرعالى ديوانده خليفه يه كتورديلر وقتا كه حضورنده طوردى خليفه اكا خطاب ايدوب
سن نيجه مراد ايدرسين اويله اجرا ايده يم ديدى اول كيمسه جوابنده خداى متعالك حضورينه
وارديغكده سكا نه ايده جكلرندن راضى اولور ايسك سنده بكا اويلجه ايله ديدى رشيد دخى عفو
ايدوب اطلاقيله امر ايتدى اركان دولتدن مجلس نشين اولنلر يا امير المؤمنين بو كيمسه سنك نيجه
دلاورلريكى قتل وموالكى نهب ايتدى بر كلام ايله عفو ايتدك ملاحظه بيور اهل فساد بوندن
رخصت بولور ديديلر خليفه دخى انك رد وعودتيله امر ايتدكده اول كيمسه بيلديكه كندويه
سويليوب اجرا ايده جك يا امير المؤمنين بونلرك كلاملرينه اعتماد بيورمه اكر امورنامده خداى
متعالك رضاء شريفنده اولمسك كوز آچوب قپاينجه يه قدر ناس سنى خليفه ايتمزلر ايدى ديدى
خليفه بو كلامده صادقسين ديوب بعده عباكه كيت ديو اكا امر ايلدى خليفهٔ مزبوره نك

فضیل ابن عیاض وسفیان سوری ایله بعض احواللریکه عبرتنماد ر با وفا بحثلرنده کلور ان شاءالله
تعالی طوس ولایتنده یوز طقسان اوج سنه‌سی جمادی لاآخرنده سبت کیجه‌سی رشید وداع عالم فانی
ایلدیکه عمرنازنینی قرق یدی سنه در مدت خلافتی یکرمی اوج سنه و برماه اولدی (خلافت
محمد الامین) آل عباسدن التنجی خلیفه درکه سریر خلافت وسلطنتدن خلع وقتل دخی
اولندی فتنهٔ عظیمه وانواع مصائبه دوش اولدی یقنده کلور بعده سریر خلافته اوغلی محمدامین
کچوب طوس ولایتده پدری مرحوم اولدیغی کون بیعت اولنوب اول وقت محمد امین بغداد
اراضیسنده اوغله بعد ازین بیعت عامه اولنوب هر جانب تابع اولدیلر هارون الرشید حیاتنده
طوس ولایتنده محمد امین بعده مأمون خلیفه اولق اوزره تکرار بتکرار ناسدن بیعت آلوردی
الات جدال وسائر اموالدن وغیریدن یانده اولنلر مأمون اوغلیکدر دیو اشهاد واعلان ایدوب
خراسانده یانده اولان عساکردخی اکا ضم اولنوب انك معیتنده اولق اوزره وصیت ایتمشیدی
وقتا که رشید مرحوم اولدی فضل ابن ربیع لشکر ومتروکاتدن رشیدك یانده اولانی بغداده
کتوروب رشیدك وصیتنه مخالفت ایتمشیدی بو ایش مأمونه زحمت والم ویروب مأمون فضل
ابن ربیعه برنامه تحریر ایدوب رشیدك وصیتلرینی دروننده درج ایلدی ونیازمند اولوب عهد
مزبوره وفا استدی فضل اصغا والتفات ایلدیکه مأمون ایله امین بینلرنده شکراب وعداوته
سبب اولدی ابوحنیفه رحمه الله تعالی حضرتلری (اخبار طوال) ادلو کتابنده وغیریلر امام
کسائی حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه کسائی ایدر هارون الرشید حضرتلری اوغللری
امین ومأمونه بنی خواجه تعیین ایتمشیدی علم وادب تعلیمنده انلره تشدید وابرام وسعی واهتمام
ایدردم کونلرده برکون امینك والده‌سی زبیده نام خاتون بکا برجاریه‌سنی کوندرمش که جاریه ایدر
یا کسائی خانم سکا سلام ایدر ونیاز ایدرکه کوزم نوری وقلبم میوه‌سی اوغلم امین حقنده شدت
ایتمیوب رفق وملاینت ایلیه سین مقابله‌ده اول جاریه امین خلیفه اولاجقدر آنك حقنده تقصیرات
ایتمك نامناسبدر دیدم جاریه خاتونمك نیاز ایتمسنك سببی واردرکه اول سببی سکا افاده ایده‌یم دیوب
غاز سخن ایلدیکه امینك ولادتی کیجه‌سی بر رؤیا کورمشیدیکه درت عورت امینك بری صاغنده
وبری صولنده وبری اوکنده وبری ارقه‌سنده دورر اوکنده اولان عورت سویلرکه بو بر ملکدرکه
قلیل العمر عظیم الکبر ضیق الصدر واهی الامر کبیر الوزر شدید الغدردر ارقه‌سنده اولان عورت
ایتدی بو بر ملك قصافدر یعنی زیاده لعب ولهوایدیجیدر ومبذر متلافدر قلیل الانصاف کثیر
الاسرافدر صاغنده اولان عورت ایتدی بو بر ملك صخم یعنی غلیظ وخشونتلی قلیل الحلم کثیر الاثم
قطوع للرحم یعنی اقربایه رحم وشفقت ایتمز دیدی صولنده اولان عورت ایتدی بو بر ملك
غدار کثیر العثار یعنی سورجمسی وزحمت چکمه‌سی چوقدر وسریع الدماردر یعنی هلاك اولمسی
تعجیله اولور دیدی دیو بو رؤیایی جاریه تمامیله خبرویروب بعده بکا ایدرك یا کسائی تقدیر باریدن
حذر ممکن اولوب نفع ویرمی دیوب اتمام کلام ایلدی (بعد ازین مأمون امین خلیفه‌یی سریر
خلافتدن خلع ایدوب جنك وجدال ایچون طاهر بن حسین وهرثمه بن اعین نام کیمسه‌لری
عسکر بیشمار ایله ارسال ایلدی انلردخی واروب جدال عظیمدن نصکره امینی بغداد بهشت
آبادده محاصره ایدوب نیجه ایام وقایع وسرانجام واقع اولوب منجنیقلر آتدیلر فساد عظیم وبلاء
عمیم مشتد اولوب حتی نیجه اماکن ومنازل خراب وپریشان اولمغله یغماکران بورك قیچلر مال
فراوان سبی ویغما ایتدیلر محاصره برسنه متمادی اولوب امین خلیفه‌در مضایقه ومضطر الحال
وپریشان الاحوال اولوب اکثر اتباعی یوز چویروب مفارقت ایتدیلر سر عسکر اولان طاهر
اکابر بغداده سرا نامه یازوب اکر امین خلیفه‌یه اعانت ایدرسه کز اشد عقوبت ایله معاتب

اولورسز واکر انك اطاعتنده اولمازسه کز اکرام اولنورسز دیمکله انلر دخی امین خلیفه‌یه خلعی
آشکاره ایدوب سنی استمه زز دیدیلر واکثرلری بینه پریشان اولمغله امین دخی فرار وابی جعفرك
شهرینه وارمشیدی طاهر انده دخی محاصره ایدب وهر برشیئی منع ایتدی حتی امین خلیفه واتباعی آج
وصوسزلقدن هلاکه قریب اولدیلر (وقتا که امین بو حاله کرفتار اولدی هرثمه‌دن رأی وامان
طلب ایدوب انلر دخی امان ویردیلر طاهر خبردار اولدقده فتح کندی طرفندن اولمیوب هرثمه
یدیله اولدیغی کندویه کوج والم کلوب امینی قتل واهلاك ایچون اثناء راهلرینه آدملر کزلمشیدی
(وقتا که یوز طقسان سنه‌سی ماه محرم الحرامی اواخرنده خمیس کونی اولدی امین چیقوب هرثمه‌یه
ملاقی اولدیلر کندی اتباعیله حراقه تعبیر اولنان کمی‌یه بندیلر طاهرك تعیین ایلدیکی آدملر چیقوب
کمی‌یی طاشلدیلر وکیده اولنلر غرق اولدیلر امین جامه‌لرین چیقروب یوزه‌رك اطراف نهرده
بر بستانه چقدی تقدیر خدا قوت بازو ایله دونمز اول کیمسه‌لر امینی طوتوب اسب پالانی‌یه سوار
ایتدیروب طاهره کتوردیلر طاهر دخی برقاج کیمسه‌لر ارسال وقتلیله امر ایتمکله یدلرنده تیغ غدار ایله
اوزرینه هجوم ایدوب وقفاسندن بوغازلیوب سرمقطوعنی طاهره کتوردیلر اول بی انصاف دخی
سرنیزه‌ده تشهیر ایتدی ناس کوروب فتنه دفع وجمله‌سی آسوده حال اولدیلر (بعد زین طاهر
سرمقطوعی وخاتم خلافتی وحضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك بردهٔ شریفنی وعصای
رسولی آلوب مأمونك مجلسنه کتوردکده سرورندن سجدهٔ شکره واروب کتورن کیمسه‌یه بیك
کره بیك درهم بخش واحسان ایلدی (اصمعیدن حکایه اولندیکه ایدر هارون الرشیدك خلافتی
زماننده مجلسنه وارمشیدم برسنه قدر بصره‌ده اولدیغمدن کورشمدم ایدی جلوسه اشارت بیوردیلر
قریبنده بر مجلسه جلوس ایلدم سریعا قیام ایده جك اولدیغمده اذن ویرمیوب جلوسه امر
بیوردیلر حتی مجلس تخلیه اولوب یا اصمعی اوغللرم محمد وعبد اللهی کورمك استرمسین دیدی
بلی یا امیر المؤمنین کورشملریله مسرور اولورم وکورشملرینی مراد ایتمشیدم دیدم خلیفه آدم
کوندروب انلر دخی انواع آداب ووقار ایله کلوب سلام وتفخیم بالکلام ایلدیلر جلوسلرینه
اشارت بیورمغله محمد صاغ طرفنه عبد الله صولنه اوتوردیلر علم وآدابدن مباحثه ایتملرینه امر
بیورمغله آداب وفنوندن شتادن بن انلره برنسنه سؤال ایلدم الا جمله‌سنه جواب ویروب حقنه
اصابت ایتدیلر خلیفه ایتدی یا اصمعی بونلرك علم وادبلرینی نیجه کوردك بن ایتدم یا امیر المؤمنین
زکاده وفهملرینك خوشلغندن وذهنلرینك حدتنده بونلرك مثلنی کورمدم خدای متعال طول عمر
ایله معمر ایلیوب بونلرك شفقت وعطافتلریله امت محمدی مرزوق ومسرور ایلیه خلیفه انلری
دراغواش ایدوب کوزلری یاشردی وبکا ایدوب اشك روان لحیه‌سی اوزرینه سیلان ایلدی بعده
کتملرینه اذن ویروب مجلسدن چقدیلر خلیفه بکا یا اصمعی بونلر بربرینه عداوت وبغضلری ظاهر
وبینلرنده فتنه وشدت واقع وباهر اولوب یانلرنده اولان کیمسه‌لر کمال شدت وغمدن هلاك وموتلرینی
تمنی ایتدکلرنده بونلرك احواللری نیجه اولوردیدی جوابنده یا امیر المؤمنین بونلر طوغدقده بو کلامی
منجملرمی خبر ویردی یوخسه علماء عظامدن مأثورمیدر دیدم خلیفه ایتدی علمادن مأثوردرکه
بونلرك حقلرنده انبیاء کرامك وصیتلریدر دیوب اتمام کلام ایلدی (مأمون خلیفه زمان
خلافتنده سویلردیکه برادر ایله بیتمزده واقع اولان احوالی بدرم هارون الرشید حضرتلری
موسی بن جعفردن استماع ایتدیکنه بناء بو کلاملری سویلمشیدی (عیون تواریخ صاحبی
وغیریلر حکایه ایدرلرکه کونلرده برکون مأمون خلیفه امین مرحومك والده‌سی زبیده خاتونك
یانندن کچرکن کوردیکه زبیده خاتون لب ودهاننی تحریك ایدوب سویارجه اولورکه فهم اولنمازمأمون
خلیفه یا والده اوغلکی قتل ایدوب سلطنتنی ضبط ایتدیکم ایچون بکا بد دعامی ایدرسین دیدی

جوابنده لا والله یا امیر المؤمنین دیدی خلیفه ایتدی بانه سویلدك خاتون بنی عفوایله سویلتمه
دیدی خلیفهٔ مزبوره الحاح وابرام وسو یلتمکده اهتمام ایتمکله خاتون دخی خدای متعال قبیح ایشه
سبب اولانی قبیح ایله سین دیدم دیوجواب و یردی مأمون ایتدی بوکلام نه در خاتون ایتدی
کونلرده برکون امیر المؤمنین پدرك رشید خلیفه ایله شطرنج اوینار دم بکا غلبه ایدوب یکدی
و بکا امر ایلدیکه جامه وحلیلریمی چیقاروب کوشکده عریانه دوران ایلیم بن دخی حجاب ایدرم
عفو بیور دیدم عفو ایتمیوب ناچار صو یونوب کوشکده آجق کزدم حال بوکه غضبناك اولدم
بعده ینه لعبه بشلیوب بن اکا غالب اولوب یکدم بن دخی اکا امر ایتدمکه مطبخه واروب
شوم الخلقت ومنظر قبیح برجاریه یه وطئ وجماع ایلیه اولدخی بوتکلیف مالایطاقدن عفواستیوب
مصر وعراق خزینه لرین بکا وعد و بخش ایلدی قبول ایلدم وعفو ایتمدم وسویلدمکه خدا حقیچون
البته بو ایشی ایدرسین اولدخی ینه ابا وامتناع ایلدی یلندن طوتوب مطبخه واردق سنك اناکدن
غیری تنك دل وقبیح المنظر برجاریه بولنمیوب بوکا جماع ایله دیو امر ایلدم اولدخی ناچار جماع ایدوب
سنی طغوردی اوغلیك قتل وسلطنتنك زائل اولمسنه بن سبب اولدم دیوب ادای مرام ایلدی
(حدیث شریفده طبرچکردیو بیورلشدر واشل اتراکده اتال که قولونی اوله خانم ال که بك طغورد
دیرلر مأمون سو یلتدیکنه پشیمان اولوب خدای متعالك لعنتی بوکا ابرام ایدوب سو یلدنك اوزرینه
اولسون دیوسو یلیه رك کتدی (امین مقتول یکرمی سکز یاشنده ایدی مدت خلافتی درت سنه وسکز
ماه اولدی خلیفهٔ مزبوره شوکت ساز وصدای کره نای ایله دهشت پرواز ولذات نفسانیه سنه اقبال
واغاز ایدردی بعض شعرا حقنده ابیات کفت ✻ اذا غدا ملك باللهو مشتغل ✻ برملك که ساز ولعب
وآواز ایله مشغول اوله ✻ فاحکم علی ملکه بالویل والحرب ✻ انك سلطنتی پایدار اولماز دیو حکم ایله
دیمکدر ✻ اما تری الشمس فی المیزان هابطة ✻ لما غدا وهو برج اللهو والطرب ✻ افتابی کورمزمیسین
میزان برجی که شمسك حرکت ولعب لهوایده جکی برجدر اکا کلدیکنده اشاغی اینوب تحویل ایدر
(خلافت عبدالله المأمون ابن الرشید) بعده سریر خلافته برادری عبدالله المأمون کچوب
امین قتل اولند یغی کیجه نك صباحی بیعت تامه اولوب ارکان دولت واکابر امت دست بوس
ایتدیلر (اخبار طوال) ادلو کتابده ایتدی مأمون سریع الفهم قوی القلب بعید الهمة برخلیفه
ایدیکه علم وحکمتده آل عباسك آب رو یلرایدی علوم ایله اراسته وانواعیله پیراسته ایدیکه کتاب
اقلیدسی استخراج ایدوب ترجمه وتفصیلی ایله امر ایلدی ادیان ومقالاتده مناظره ومباحثه ایچون
فحول علماء جمع ایدوب مجالس ومحافل ایدردی فنون شتاده استاذی ابو الهذیل محمد بن الهذیل
البصری المعتزلی ایدیکه اکا علاف تعبیر اولنور برذون بحثنده بوکا اشارت یقنده کلور ان شاء الله
تعالی (وزمان خلافتنده قرآن عظیم مخلوقدر دیو کلام ظهور ایتدی حاشا قرآن عظیم مخلوق
دکلدر خدای متعالك کلام قدیمیدر (وبر روایتده مخلوق سوزی هارون رشید زماننده ظهور
ایدوب مأمون زماننه کلنجه کاه سو یلنوب وکاه ترك اولنوردی مخلوقدر دیمکه مأمون ناسه ابرام ایدوب
مخلوقدر دیو سو یلمیان کیمسه یه اشد عقوبت ایدردی (امام اهل سنتدن احمد حنبلی رحمه الله
تعالی قرآن عظیمك حقنده مخلوقدر دیمیوب امتناع ایتمکله قید بند ایله مأمونه کتورورلر دی اثناء
راهده ایکن قبل الوصول مأمون فوت اولوب برادری معتصمك خلافتنده حضرت امام محنت کش
اولمشدر تفصیلی یقنده کلور (اهل تاریخ مأمون خلیفه بلاد جزیره یه وشامه داخل اولوب وافر
مکث واقامت و بعده روم ایله غزا وچوق فتوحات وخوش رای وتدبیر وتطهیر اثلر ایدوب
ایکیوز یکرمی سکز سنه سی رجب شریفنك اواخرنده نهر بدید کنارنده وفات ایتدیکه قرق
طقوز یاشنده و بر روایتده اوتوز طقوز یاشنده ایدی انجق ابتداکی کلام صحیحدر و مدت سلطنتی

یکرمی سنه و بش ماه اولدی طرسوسده دفن اولدی (ابن خلکان ایتدی مأمون جرم وعصیان
صاحبی مردمانی عفو ایدوب امان و یرمکده تشنکان وزیاده جومرد صاحب احسان ایدی انواع
علوم خصوصیله علم نجوم وعلم نحوه عارف ایدی وسو یلردیکه عفو واطلاقك لذتندن بنم بولدیغمی
ناس کورسه بکا جرم ایله کلور زدی یعنی خوف ایتمزلردی (ابن خلکانك غیر یلر ایتدیکه آل عباسده
مأموندن دانشلی کیمسه یوغیدیکه اکثر شغلی علم نجومده ایدی انك حقنده شاعر کفت ✻ هل النجوم
اغنت عن المأمون ✻ اوعن ملکه المأسوس ✻ مأمون وسلطنتنه نجوم نفع و یروب پایدار ایتدیمی
استفهام انکاریدر که نفع و یرمدی ✻ خلفوه بساحتی طرسوس ✻ ناس انی طرسوس ارضنده ترك
ایتدیلر ✻ مثل ماخلفوا اباه بطوس ✻ باباسنی طوس ارضنده قو یدقلری کبی دیمکدر (خلافت
ابی اسحق ابراهیم المعتصم) بعده سریر خلافته ابو اسحق ابراهیم المعتصم ابن هارون
الرشید کچوب برادرینك وصیتی ایله اکا بیعت اولندی عموریه شهرنده که السنهٔ کباردن محفوظمز
اولدیغی اوزره کندی بلده مزارلان سیواسدر انده ضرب خیام واوزرینه هجوم تام ومحاصره لرنده
اشد اهتمام ایلدیکه قوت وشجاعت واقدامده آل عباسده نظیری یوغیدی (روایت اولندیکه ایام
محاصره دن برکون شدة شتا قار و باران اولوب برکیمسه بدینی طشره چیقارمغه وتیر وکمانی طوتمغه
مجالی یوغیکن معتصم خلیفه یوم مزبورده درت بیك پایه کریش طاقدی ومحاصره ده مستمر
اولوب قهر وغلبه ایله فتح ایدوب ایچنده اولان اموال وغیریبی احاطه واهالیسنی اسیر ایلدی
وقتا که معتصم خلیفه اولدی امام احمد حنبلی مأمونك زندانده اولمغله احضار ایتدیروب قرآن
عظیم مخلوقدر دیو سو یلتمك ایچون امتحان ایلدیکه یقنده ذکر اولنور قرآن عظیم خصوصنده
قیل وقال اولندی حاصل کلام هارون الرشید کندی زمان خلافتنده قرآن مخلوقدر دیمامش
ایدی بوسببدن فضل ابن عیاض رحمه الله رشیدك طول عمریله دعا ایدردی زیرا الله اعلم
رشیدن صکره بو سوز ایله فتنه ظهور ایده جکی کندو یه کشف اولمشیدی حال بوکه اووقت فتنه
یوغیدی انجق مأمون خلیفه اولوب اول سوزی ظهور ایتدیرنجیه قدر بعض ناس کاه سو یلیوب
کاه فراغت اولنوردیکه یقنده ذکر اولنور (مأمون دخی ناسه اول سوزی سو یلتمکه اهتمام ایدوب
وفاتی سنه سنه کلنجیه قدر ابرام ایتدی و برکیمسه بو سوزی سو یلمسه اشد عتاب ایدردی (وامام
احمد حنبلی یی احضاره آدملر کوندرمشیدی اثناء راهده ایکن رشید فوت اولوب برادری معتصم
خلیفه اولمغی وقرآن مخلوقدر اهتمام ایتمکله امام همام دخی معتصمه بیعت تمام اولنجیه قدر درزندان
محبوس قالوب بعده معتصم بغدادده امام مزبور ایله مباحثه ایچون مجلس ایدوب مجلسده عبد الرحمن
ابن اسحق وقاضی احمد ابن ابی داودی وغیر یلری حاضر ایدوب اوچ کون عظیم مباحثه اولوب
امام حنبلی دردنجی کونه دك مباحثه ومجادله دن کیرو طورمدی معتصم بی انصاف امامه ضربت
ایله امر ایدوب دکنکلر ایله ضرب ایتدیلر امام عقاید اسلامیه دن زائل وراه مستقیمدن مائل
اولمیوب حتی عقلی زائل اولدی وانواع تعجیز وتعذیبلر ایدوب بعده مکاننه کوندردیکه زندانده
مدت حبسی یکرمی سکز ماه در و بوندن صکره معتصم وفات ایدوب واثق سلطنته کچوب مأمون ایله
معتصمك ایتدکلری محنت وحقارتی کندی دخی ایدنجیه قدر امام مزبور جماعت وجمعاتدن منقطع
اولمیوب شرع قویم ایله افتا وافاده دن دور و بری اولمدی (واثق خلیفه اولدقده امام احمد حنبلی
کمال اختفا ایله اختفا ایدوب واثق وفات ومتوکل خلیفه سریر سلطنته تشریف ایدوب امامك
مصائب ومحنتلری دفع اولنجیه قدر مخفی قالوب نمازه وغیریه چقمدی ✻ ان مع العسر یسرا ✻ متوکل
امام همامی دیوان همایونه دعوت ایتدیروب اکرام واعزاز ومال فراوان انعام ایلدی انلردخی
قبول ایتمیوب فقرا ومساکینه بذل و بخش ایلدی وخلیفهٔ مزبوره امامك اولاد وعیالنه هرماه

درت بیك درهم تعیین بیوروب امام اکا دخی راضی اولمادی رحمة الله تعالی علیه (عراقی
مجمع الاحباب ادلو کتابنده وغیریلر حکایه ایتدیلرکه ذکر اولنان اوج کون مباحثه ده
معتصم برمقدار طشره کتمشیدی واثق دخی اغفال ایدرم زعمیله امام احمده ایتدی حیف
سکا والله بن سکا پدرم هارون رشیده اولان شفقتم کبی شفقت ومرحمت ایدرم بو کلامی سویلیوب
تابع اول خدا حقیچون اکر قرأن مخلوقدر دیوب خلیفه یه تابع اولور ایسك سنی فریح وفخور
اکرام ایله کندی عسکریمی سوار ایدوب سنك ایله کوندروب بو زحمتدن بعید اولوردك دیدی
حضرت امام جوابنده یا امیر المؤمنین قرأن عظیم الشاندن وفخر الجواهر والاعیان صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك سنت سنیه واحادیث شریفه سندن بکا کتورك که حق ظاهر
اوله دیدی مجالس مباحثه اوزایوب اول بی دولت دخی غضبناك اولوب مجلسدن قالقرب حضرت
امامی زندانه کوندر دیکه معتصمك آدملری یانه واروب کاورلردی وسویلرلردیکه یا احمد حنبلی
خلیفه سکا سویلرکه قرأن عظیم حقنده کندی کلامی کبی سویلیه سین حضرت امام دخی
کافی الاول رد ایله جواب ویروب اعتقادی اوزره ثابت قدم اولوردی وقتا که اوچنجی کون اولدی
امامی مباحثه ایچون ینه مجلس معتصمه کتوردیلرکه محمد بن عبد الملك الزیات وقاضی احمد
ابن ابی داود مجلسده در معتصم اغاز سخن ایدوب احمد حنبلی یه سویلك ومباحثه ایلك دیدی
آنلردخی حضرت امام ایله مباحثه وجدالده مستمر اولوب حتی یا امیر المؤمنین بونی قتل ایله وبانی
وقانی بزم بو یمزه در دیدیلر معتصم دخی یدینی قالدیروب حضرت امامك یوزینه شمر ایله اوردی امام
دخی اوغونوب دوشدی اهالی خراساندن مجلسده بولنان بی عار غیرتسزلرك اونی متغیر اولوب یوزلری
درلدی احمد حنبلینك عمبسی ایچلرنده اولمغله خلیفه انلردن تجیل اولوب برمقدار حذر ایتدی و برمقدار
صو کتوردب امامك یوزینه دوکدی وقتا که امام صحت بولدی باشنی قالدیروب عمبسنه خطابا یا عمی
بوز یمه صو دوکمك خلیفه یه یانلرنده اولنلرك غمناك وغضبناك اولدقلرندن اولمق کرك دیدکده معتصم
ایتدی حیف سزلره کورمدیکزمی بوایشك اوزرینه هجوم ایتدیکمی و پیغمبر صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك اقرباسندن اولدیغمی بلمزمیسز دیوب احمد حنبلینك اوزرندن دکنکی قالدررم
قرأن عظیم مخلوقدر دیمدکجه دیدی بعده امامه توجه ایدوب اعادهٔ کلام ایلدیکه قرأن مخلوقدر
دیو سویلیه حضرت امام دخی ینه ردیله جواب ویردکده ینه مجلس اوزایوب معتصم غضبناك
اولوب نعوذ بالله حضرت امامه لعنت اوقودی وسنی سهولت ایله سوزه تابع اولور ظن ایدردم
دیوب امامی طوتك وچکیکز ولباسنی چیقرك ودکنك کتورك دیو اتباعنه امر ایلدی امام مظلوم
دخی خلیفه انصاف ایدر ملاحظه سیله پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك مبارك قیلندن کوملکی
ییکنده تبرکا حفظ ایتدیکی قیلاری خبر ویردی خلیفه نك اتباعندن بعضیلری کوملکی احراق
بالنار ایده جك اولدیلر معتصم احراقدن منع ایدوب کوملکی چیقرك دیدیکه اول حضرتك
مبارك قیلی برکاتیله کوملك احراق اولنمدی حضرت امامك قوللرینی بغلیوب واولقدر بوغدیلرکه
تا امام وفات ایدنجیه قدر آغریدی بعده اتباعنه ایتدی کلسونلر آنلر دخی کلدکده کوردیکه خرده
دکنك کتورمشلر تبدیلیله امر ایدوب وانلردن برینه ایتدیکه امامه یقلش برك اور انجد واغرد
ای خدای متعال یدیکی قطع ایلسون یعنی والیلرك غضب وقتنده آدم ضرب ایدیرکن اتباعنه
تشدید ایتدکاری کبی اول دخی تشدید ایتدی واتباعی ایلرو کلوب ایکی دکنك اوردی پشیمان
اولوب کیرو طوردی بعده غیرسنه امر ایدوب سن یقلش شدت ایله دیو اکا دخی تشدید ایتدی
اول دخی چیقوب همان ایکی دکنك اوردی وکیرو طوردی هر بر اتباعنه امر ایتدی انلر دخی
همان ایکی کره اوروب پشیمان اولورلردی بعد زین معتصم ایاغه قالقوب امامك یانته کلدی

حالبوکه ناس حلقه ایدوب اطرافنه جمع اولمشلریا امام نفسکی هلاك ایده یورسین سوزینه تابع اول
سنی عفو واطلاق ایده یم دیدی و بعض ناسده یا احمد حنبلی خلیفه باشك اوزرنده طوره یور
کلامنه تابع اول دیرلردی و بعض بی عار خبیثلر دخی حضرت امامه قلج ایله اوروب بو قدر کیمسه لره
غالب اولمق استرسین یا امام دیرلردی (و بعضیلر دخی یا امیر المؤمنین و بالی ودمی بزم بویمزه قتل ایله
دیرلردی معتصم اصغا ایتمیوب تخت کاهنه کتدی واتباعنه امر ایتدیکه امامه یقلش شدت وعذاب
وعقوبت ایله بعده معتصم ینه کلوب یا احمد بکا تبعت ایله دیدی حضرت امام دخی کالاول رد ایدوب
اعتقادنده پایدار اولدی ینه معتصم تخت کاهنه رجوع ایتدی عذاب وعقوبتی ایچون آدم
کوندردی وزیاده تشدید ایتدی امام احمد حنبلی ایتدی عقلم کیدوب جاق عقلم باشمه کلدی
الا کندیمی حجره ده بولدم بومصیبتلر دفع اولمش حالبوکه صائم اولوب هنوز افطار اتمامشیدی
رحمة الله علیه (حضرت امامه اوریلان اون سکز دکنك اولدی واثناء ضربده سراویلی بوشانوب
کندینك یدلری بغلو اولمغله دیشی ایله سراویلی طوتمق قصدنده ایکن بحکمة الله تعالی ایکی ال
ظهور ایدوب بغلدی اطلاقدن نصکره حضرت امام بو کیفیتدن سؤال اولندقده جوابنده
☼ اللهم ان کنت علی الحق فلا تفضحنی ☼ یعنی یارب اکر بن حق اوزرینه ایسم بنی رسوای
ایتمه دیو دعا ایتمشیدم دیدی بعده معتصم حضرت امامك جراحات وضرب اولنان اعضالرینه
تیمار ایچون برجراح تعیین ایلدی حضرت امام خدا حقیچون بیك دکنك ضربنی کورمدم انجق
قرأن مخلوقدر دیو تکلیفی بوندن شدید وزحمتلی ایدی دیدی بعده جراح علاج ومداوات ایلدیکه
حضرت امام عزیمت راه بقا ایدنجیه قدر اثر ضرب مبارك ارقه سنده ظاهر ایدی رحمة الله علیه
(صالح حضرتلری ایتدی پدرم مرحومدن مسموع اولدیکه ایدر خدا حقیچون اکر حضرت
احمد حنبلی بی بومصیبتدن خلاصه قدرتم اولیدی خلاص ایدردم اعلا وجه اوزره ثواب
جهتدن بکا کفایت ایدردی (حکایه اولندیکه امام شافعی حضرتلری مصر قاهره ده سید
المرسلین وفخر العالمین صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی رؤیاسنده کوردیکه پیغمبر بیورد
احمد حنبلی یی جنات عالیات ایله مژده ایله مصیبتك مقابله سنده که قرأن مخلوقدر دیه سویله
دیو تکلیف اولندی اول اجابت ایتمیوب انجق نازل اولمشدر مخلوق دکلدر دیدی وقتا که امام
شافعی صباحه داخل اولدی رؤیاسنده کوردیکنی تحریر ایدوب ربیع نام کیمسه ایله بغداده ارسال
ایلدی اول دخی حضرت امامك سعادتخانه سنه واروب دخوله استیذان ایلدی اذن ویرلکله
امامك مجلسنه کیروب شو مکتوب قرنداشك امام شافعینکدر دیدی حنبلی ایتدی
ایچنده اولان معلومکمیدر اول کیمسه معلومم دکلدر دیمکله فتح وقراءت و بکا ایلدی و ایتدیکه
ماشاء الله لا قوة الا بالله بعده مضمون مکتوبی اول کیمسه یه خبر ویردیدی و سکا بر عطیه ویره یم دیوب
حضرت امامك بری اعضاسنه کلان و بری طشره سنده اولان ایکی کوملکی اولمغله اعضاسنه کلان
کوملکی چیقروب اول کیمسه یه بخش ایلدی اول دخی عودت شافعی یه کلدی شافعی ایتدی
سکا نه بخشش ویردی اعضاسنه کلان کوملکی بخشش ویردی دیدی شافعی ایتدی کوملکی
آلوب سنی محزون ایتمم انجق کوملکی غسل ایدوب صوینی بکا کتوردیدی اول دخی کتوردکده
جنت ایله مژده اولنان احمد حنبلینك مبارك وجودینك کیری صو ییدر دیو تبرکا کندی اعضاسنه
دوکدی (ابن ابراهیم حرمی ایتدی حضرت امام کندویه ضرب وشدت جفا ایدنلرك جمیعسنه
حلال ایتدی انجق کندو ایله مباحثه ایدن ابن ابی داوده حلال ایلدی وسویلدیکه نه اولیدی
بن انی سوزینه کتوروب قرأن غیر مخلوقدر دیدیرمش اولیدم اکا حلال ایدردم اول سوزینه کلدی
بنده حلال ایتمدم واکر بدعتندن توبه ایتسه ایدی بن اکا حلال ایدردم (احمد بن سنان ایتدی

امام احمد ابن حنبل حضرتلرینك تاریخ ولادتلری ... یوز التمش درت و تاریخ وفاتلری ایکیوز قرق بر ...
سنه سیدر و امام شافعی حضرتلرینك تاریخ ولادتلری ... یوز قوق طقوز و تاریخ وفاتلری ایکیوز درت سنه سی
اولوب سن شریفلری الی بشدر

بكا بالغ اولوب معلوم اولدیکه احمد حنبلی حضرتلری بابلی فتح ایتدیکیچون یا خود عموریه
شهرنی فتح ایتدیکی ایچون معتصمه حلال ایدوب وایتدیکه بکا ضرب ایتدیکی حلال اولسون
عبد الله بن الورد حضرتلری ایتدی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمی رؤیاده کوردم یارسول الله
امام احمد حنبلینك حال وشانی نیجه دردیو نیاز ایتدم بیوردیکه احمد حنبلی هرحالده مصائبه
دوش اولوب اعتقادخالصدن ایرلوب صادق بولندیغی ایچون صدیقینه ملحق اولدی یعنی
حضرت موسی علیه الصلوة والسلام وسائر انبیاء عظام کروهنه ضم اولندیکه حضرت سردفتر
انبیا علیه اشرف التحایانك امام همامی موسی علیه السلامه احاله بیوردیغنده حکمت برقاج وجه
اوزرینه درکه بریسی امة محمد صلی الله علیه وسلمك سائرامم اوزرینه فضل وشرفلرینی بیاندرکه
حضرت موسی اول فضل وشرفی بیان وتقدیر ایتمشیدی وبروجه حضرت احمد حنبلینك فضلنی
بیان وسرکذشتی اولان محنت ومشقتده اکا حاصل اولان ثوابی بیان ایچوندرکه آنك فضل
ومرتبه سنك عظیم وشریف اولدیغنی نبی کریم خبرویرمشدر وبروجه حضرت امامك محنت کش
اولدیغی قرأن عظیمك مخلوق اولمسی ایچون ایدی قرأن کلام الله درو حضرت موسی علیه السلام
کلیم الله درکه باری تعالی ایله سویلشمشدر واول حضرت بیلورکه قرأن عظیم کلام باریدر
مخلوق دکلدر بو وجهلردن ایچون احاله مناسب اولدیکه ذکر اولنانلر ناسك معلومی اولوب
قرأن عظیمك نازل اولدیغی ومخلوق اولمدیغنده علم یقینلری زیاده اوله (ابن خلکان ترجمه سنده
ایتدی امام حنبلی یوز التمش درت سنه سنده تولد ایدوب ایکی یوز قرق برسنه سنده مرغ روح
پرفتوحلری عازم روضهٔ جنان ایلدیکه جنازه سنه حاضر اولان رجالدن سکز یوز
بیك نسادن التمش بیك کیسه ازاد ومغفور اولدی یوم مزبورده یهودی ونصاری ومجوسیدن
یکرمی بیك کیسه اسلامله مشرف اولدی انتهی الکلام (امام نووی تهذیب الاسماء واللغات
آدلو کتابنده ایتدی متوکل خلیفه احمد حنبلی حضرتلرینك جنازه نمازنده ناسك جمع اولدیغی
یری اولجوب تخمین ایتدرمکله بیك کره بیك وبش یوز بیك کیسه یه مساعد اولوردیدیلر اول
حضرتك وفاتیله عامهٔ اهل اسلامدن ماعدا یهودی ونصاری ومجوسیلری دخی یاس ماتملر
طوتدیلر انتهی الکلام (محمد بن حزیمه ایتدی وقتاکه امام مزبورك وفاتی مسموعم اولدی
زیاده مغموم ومحزون اولمشیدم رؤیاده کوردمکه حضرت امام صالینه رق سیر ایدر یاعبدالله
بونه کونه سیردر دیدم جوابنده (مشیة الخدام فی دار السلام) یعنی خدام اهل جنتك جنتده
یورومه لریدر دیدی بن ایتدم خدای متعال سکا نه معامله ایتدی جوابنده بنی مغفور ومسرور ایتدی
والتوندن ایکی نعل کیدردی وبکا ایتدیکه یا احمد بو احسان قرأن عظیم کلام غیر مخلوقدر
دیدیککك سببیله در وبعده باری تعالی بیوردی یا احمد شول دعا ایله که سفیان ثوری حضرتلریله
سکا تبلیغ ایلدم دار دنیاده انکله دعا ایدردك امام ایتدی بن دعا ایتدمکه (یارب کل شیء اسئلك
بقدرتك علی کل شیء لا تسئلنی عن شیء واغفر لی کل شیء) یارب هرنسنه یه قادر اولدیغك
ایچون هرنسنه یی سندن نیاز ایدرم بنی عملم ایله مؤاخذه ایتمیوب همان هرجرممی عفو ومغفرت
ایله خدای متعال بیوردی یا احمد شو جنتدر قالقوب داخل اول بندخی کردم ناکاه کوردمکه
سفیان ثوری حضرتلری ایکی یشل قنادلری وار برخورمه اغاجندن برینه طیران ایده یور وسویلرکه
(الحمد لله الذی اورثنا الارض نتبوأ من الجنة حیث نشاء فنعم اجر العاملین) یعنی حمد اول ذات
باریه که ارضی بزه تمکین ایتدی وجنتده نه مکان مراد ایدرسك مکان طوته رز دنیاده عمل صالح
ایدنلرك ثوابی جنت نه کوزلدر (رائی ایدر بن ایتدم خدای متعال عبدالوهاب الوراق حضرتلرینه
نه معامله بیوردی امام احمد حنبلی ایتدی بن آنی نوردریاسنده قویدمکه اوزرنده اولان کولکه سی

نوردندر قادر غفور اولان رب تعالی یه زیارت ایلدی (ینه رائی ایتدی بشر بن الحارث حضرتلرینه
نه معامله بیوردی امام ایتدی خوش وکوزلدر بشر حضرتلرینه کیم مشابه ونظیر اوله بیلور بن انی
خدای متعالك حضور معنویسنده قویدمکه اوکنده طعام وار وحضرت جل وعلا بشره
اوزرینه اقبال ایدوب بیوردیکه ای دنیاده رضاء شریفم ایچون اکل ایتمیان بشر اکل ایله وشرب ایتمیان
کیمسه شرب ایله وای نعمتلنمیان کیمسه نعمتلن اللهم یسرلنا ایکی یوز یکرمی یدی سنه سنك
ماه ربیع الاولنده اون ایکنجی کیجه ده بغداد قربنده سر من رأی نام شهرده معتصم مرحوم
اولدیکه حجامت ایتمکله عقبنجه حمی طوتوب مرض موتی اولدی قرق سکز یاشنده ایدی ومدت
خلافتی سکز سنه وسکز ماه وسکز کون اولدیکه بونك ایچون معتصمه خلیفهٔ مثمن دیدیلردی
وکندی امی آدم ایدی امی اولدیغنك وجهی بویله درکه وقت تعلمده معتصمك برصغیر کوله سی
وار ایدیکه کندیله کتابنی کتورردی کوله فوت اولدی پدری هارون الرشید یا ابراهیم کولك فوت اولدی
دیدی معتصم ایتدی یا امیر المؤمنین کتابدن خلاص اولوب راحت اولدم هارون الرشید دخی کتابدن بو
قدر تجریزمی اولدك دیوب اوغلنی اوقوتمیوب فراغت ایلك دیمکله معتصم امی قالدی (خلافت هارون
الواثق) بعده سریر خلافته اوغلی هارون الواثق کچوب ابتدا سر من رأی نام محلده وبغدادده
بیعت اولندی وقتاکه سریر سلطنته اوتوردی قرأن عظیم مخلوقدر دیمدیکیچون احمد ابن منصور
الخزاعی بغیر حق قتل وسر مقطوعنی مشرقه قارشو دیکدی بحکمة الله تعالی ابن منصورك مبارك سر
مقطوعی قبلیه دوزدی اول بی انصاف برکیمسه تعیین ایدوب وقتاکه باش قبله یه دوندکجه یدنده کی
اغاج ایله مشرقه دوندرردی (روایت اولندیکه احمد خزاعی رؤیاده کوریلوب خدای متعال سکا
نه معامله بیوردی دیو سؤال اولنمشیدی جوابنده مغفرت ومرحمت ایتدی انجق اوچ کون المو غمده
قالدم دیدی رائی ایتدی نیچون المده قالدك جوابنده زیرا نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
ایکی دفعه یانمدن کچوب مبارك یوزینی بندن اعراض ایتدردی بو بکا غم ویردی وقتاکه
اوچنجی دفعه تشریف ایلدی یارسول الله قرأن مخلوق دکلدر دیدیکمده بن حق اوزره اولوب
انلر باطل اوزره دکلیدر دیدم پیغمبر بلی اویله در دیدی بن ایتدم مبارك یوزیکی بندن نیچون
چویردك پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی اهل بیتمدن اولان واثق سنی بغیر حق
قتل ایتدیکیچون سندن حیا ایتدیکمدن یوزیکه نظر ایده مدم (خلیفهٔ مزبوره زیاده جماعه
حریص اولوب امر ایلدی طبیبنه ایتدیکه مقوی برمعجون ایده طبیب یا امیر المؤمنین کثرت
جماع ایله وجودیکی خراب ایتمه نفسکده خدای متعاله اتقا ایله دیدی اول دخی اعاده کلام
ایدوب البته کرکدر دیدی طبیب دخی یرتیجی حیوان اتی خمردن منقلب کسکین سرکه ایله یدی
کره قینه دقدنصکره ایچدیکی شربتك ایچنه اوچ درهم مقداری قویلوب تناول ایتسون
بو قدر زیاده ایتمسون دیوب بووجه اوزره عمل ایدوب ایچدیکی شربتك ایچنه قیوب ایچردی بو اثناده
هارون واثق استسقی مرضی طوتوب اطبا اتفاق ایتدیلر که بوکا علاج اولماز مکرکه
ایچروسی تطهیر اولنوب زیتون اغاجیله زیاده قزدرلمش کوز اولمش تنورك ایچنه کردریله دیوب
بویله ایتدیلر واوچ ساعت صو ویرمدیلر صو نیاز ایدردی انلر منع ایدرایدی بوحالده اعضاسنده
قاربوزکبی قبرجقلر چیقدی بعده تنوردن چیقاردیلر سویلردیکه ینه تنوره قویك والاهلاك اولورم
دیردی تنوره قورلر ایدی آوازی ساکن اولوردی بعده اول قبرجقلر دشیلوب صواری طاملدی
وتنوردن چیقارلدیکه اعضاسی سیاه اولمش برساعتدنصکره فوت اولدیکه محتضر ایکن شو
شعری سویلدی * الموت فیه جمیع الناس یشترك * مونده جمله انسان مشترکدر * لاسوقة
تبقی منه ولا ملك * شاه وکدا اندن خلاص اولمز * ما ضر اهل قلیل فی تفاقرهم * فقرایه

فقری ضرر ویرمز * فلیس یغنی عن الاملاک ما ملکوا * اغنیایه غناسی موتدن غنا ویرمزدیکدر
بعده زمینه اول حالده دوشکاری قالدیروب یوزینی یره قویدی وایتدیکه ای سلطنتی زائل
اولمیان خدای متعال سلطنتی زائل اولان کیمسه یه مرحمت ایله وقتا که فوت اولدی برثوب ایله
اورتوب ساکن قیلوب متوکل خلیفه یه بیعت ناس مشغول اولدیلر بو اثناده بستاندن کلر
دیدکاری جنورک ارککی زیاده یاوز اولور کلوب هارون الواثقک کوزلرینی اویوب چیقاروب
کتوروب کتدیکه غسل ایتدکجه ناسک معلومی اولمادیکه ایشیدیلان کلامک زیاده غرایب عجایبندندر
وفاتی ایکی یوز اوتوز ایکی سنه سنده در مدت عمری اوتوز التی سنه و برقاج ماه در مدت خلافتی
بش سنه وطقوز ماه اولمشدر (خلافت جعفر المتوکل علی الله) بعده سریر خلافته برادری جعفر
المتوکل تشریف ایدوب واثق فوت اولدیغی کون انک وصیتیله بغداد قربنده سرمن رأی نام
شهرده بیعت ودست بوس ایتدیلر ابن خلکان ترجمه سنده ذکر ایتدیکه متوکل خلیفه سویلرکه
واثق خلیفه یی عیادهیه وارمشیدم سرایک دهلیزنده اوتوروب استیذان ایلدم اوتورورکن ایشتدیمکه
اغلشورلر وکوردمکه ایتاخ نام کیمسه ایله محمد بن عبد الملک الزیات بنم حقمده مشاوره ایدوب
سویلاشورلر ودخی محمد سویلرکه بونی تنورده هلاک ایدهلم ایتاخ سویلرکه صوق صو ایله عذاب ایده لمکه
چاق هلاک اوله اعضاسنده اثر جراحت بولنمیوب نه وجهله فوت اولدیغی معلوم اولمیه بونلر
بو کلامده ایکن احمد ابن ابی داود القاضی یانلرینه کلوب سویلشدیلرکه بکا خوف کلوب اول یردن
فرار اندیشه ایتدیکمه بناء کلاملرینی فهم ایده مدم بو اندیشه ده ایکن قوشه رق برقاج اوغلانلر
کلوب یا مولانا قالقوب ایچرو داخل اول و سویله که واثق خلیفه نک اوغللرینه بیعت ایتمکه کلدم
وصکره اجرای مرام ایله بو کلامدن بر مقدار جرأت کلوب خوفی ازاله ایتدیلر وقتا که ایچرو
داخل اولدم انلر بکا بیعت ایتدیلر بو احوالدن سؤال ایدوب ابن ابی داود سبب اولدیغنی بکا
بیلدیردیلر بعد ازین متوکل خلیفه ایتاخ مزبوری ماء برد ایله وابن زیاتی قزغون تنورده عذاب
ایله قتل ایلدی (ابن خلکان ایتدی مرقومان بی جرم مردمانی اول وجهله عذاب ایله اهلاک
ایدر اولمغله اتفاقی کندولرده ایتدکلرینه کرفتار اولدیلرکه اغرب اتفاق وعجایب فرصتدر انتهی
الکلام (وبونه عجایبدندرکه محمد بن عبدالملک الزیات ناسی عذاب ایله قتل ایتمک ایچون تنوری پیدا
ایتمشیدی خدای متعالده کندوبی تنورده عذاب ایتدی اول تنور تموردن وایچنده مسمارکبی میللر
وار ایدیکه انی شدید قزدروب کزکبی اولدقده انک ایچنه انسان اتردی نسأل الله العافیة
فی الدنیا والآخرة (خلیفهٔ مزبور سنتی احیا و بدعتی اماته واخفی ایلدی وممالکنه فرمانلر یازوب
سنتی اظهار و محنتی رفع کار ایدی ودائما مجلسنده سنت سنیه ایله تکلمه آغاز ایدوب اهل سنته
اعزاز ایدردی ومعتزله لری سکوت ایتدیردی حال بوکه انلر بو وقته دکین استکثار ونماده ایدیلر
ودولت اسلامیه ده معتزله دن شرلی اهل بدعت یوغیدی نعوذ بالله من شر مقالتهم و نسأل الله
السلامة من الزیغ والردی (انجق خلیفهٔ مزبوره حضرت علی رضی الله تعالی عنهه بغض ایدردی
کونلرده برکون حضرت علی انک مجلسنده ذکر اولنمشیدی کوزینی یومدی اوغلی منتصر بو
احوالدن غضبناک وغمناک اولدقده متوکل اوغلنه شتم ایتدی اوغلی دخی یوزینه قارشو اوقودیکه
غضب الفتی لابن عمه یکیده شتم وغضب حضرت علی ایچوندر* رأس الفتی فی حرامه*
یکیدلرک باشی حضرت علینک حرمنده ومعیتنده در یعنی غیرت کشیده اولانک حالی بویله در
حضرت علی یه بغضده مبالغه وانک غیبت واستخفافیله معامله ایتمکله منتصر پدری متوکله کین
وغضب ایدوب پدرینی قتل ایتمکه پدرینک ناهموار اطواری اقدام واغرا ایتدیردیکه متوکل سرایده
ندیملریله مستانه ایکن ندیملری یانندن چیقارلدقدنصکره فتح ابن خاقاندن غیری کیمسه قالمغله

متوکلی قتل ایچون اوغلی آدملر کوندروب انلر دخی یدلرنده شمشیرینک ایچرو واروب اوزرینه هجوم
ایتدیلر فتح بن خاقان حیف سرنه امیر المؤمنین در دیوب اوزرینه دوشدی انلر دخی ایکیسنیده
قتل ایدوب منتصره کلدیلر واستخلاف ایتدیلرکه متوکلک قتلی ایکی یوز قرق یدی سنه سنده
ایدی عمری قرق سنه در ومدت سلطنتی اون درت سنه واون ماه اولدی (خلافت محمد المنتصر)
بعده اوغلی محمد المنتصر سریر خلافته چقوب پدری قتل اولدیغی کیجه بیعت و صباحی عموما
دست بوس ایتدیلر روایت اولندیکه انک اوکنه بر دوشمه دوشه مشلر کوردیکه اوزرنده برشی
یازلمش نه ایدیکی معلوم دکل انی قراءت ایچون بر کیمسه کتوروب کوردیکه لسان وخامهٔ یونان
اوزره یازلمش که بو دوشمهٔ ملک قباد بن کثیری عمل ایدوب باباسیله مقاتله و اوکنه دوشه یوب التی
آیدن غیری مکث ایلمدی فوت اولدی منتصر خلیفه بونی استماع ایدوب شوم طوتوب و بوسببدن
غمناک اولدی واول دوشمه مه بی قالدیرک دیو امر ایدوب التی آیدنصکره دخی کندی فوت اولدی
(خلافت احمد المستعین بالله) هارون الرشید اوغلی محمد امیندنصکره التنجی خلیفه درکه
خلافتدن خلع وقتل دخی اولندی محمد منتصردنصکره عمی زاده سی احمد بن محمد بن المعتصم
سریر سلطنته چقوب شهر ربیع الآخرده بیعت اولندی و بعده نفسنی خلافتدن خلعه اشهاد واظهار
ایدوب بعده خلیفه اولان معتزک قپوجیلر کتخداسی انی قتل ایدوب سر مقطوعنی معتز خلیفه نک
مجلسنه کتوردی حال بوکه اول شطرنج اوینردی خلع اولنان خلیفه نک باشیدر دیو خبر ویرلدکده
او یوندن فراغت ایدنجه یه قدر بوز مقوله دیوب وقتا که فارغ اولدی کتوروب نظر ایدوب دفنیله
امر ایتدیکه مقتولک خلافتی ایکی سنه وطقوز ماه وعمری اوتوز بر سنه اولدی (خلافت ابی
عبدالله محمد بن المعتز) بعده سریر سلطنته عم زاده سی محمد المعتز بن المتوکل چقوب مستعین خلیفه
نفسنی خلع ایتدکده اکا بیعت اولندی بعده مستعین خلیفه نک قپوجیلر کتخداسی نیجه کیمسه لر
ایله خلیفهٔ مزبوره نک اوزرینه کلوب طشره چقسین دیو آدم کوندردیلر اول دخی خوفندن
عارضت مضمونی اوزره شربت اجدم دیو اعتذار ایتمشیدی صالح دخی اتباعدن بعضیلرینه
کیروب چیقارک دیو امر ایتمکله انلر دخی کیروب ایاغندن سوریوب طشره چیقاردیلر شمسک
حرارتنده دوردوردیلرکه حرارتک تأثیرندن بر ایاغنی قالدیروب و برینی رضع ایدردی صالحک اتباعی
دست درازلق ایدوب شتم اوررلردی ونفسکی سلطنتدن خلع ایله دیرلردی اول دخی ابا ایدردی
بالآخره ناچار نفسنی خلافتدن خلع ایدوب صالح بن وصیفه مطیع ومنقاد اولدی اول
بی انصاف دخی اوچ کون طعام ویرمیوب کرجدن بنا اولنمش بر التنده سردابه اندیروب اوزرینی
قپه دی تا هلاک اولدی بعده چیقاروب اثر قتل یوقدر دیو اشهاد وکندویه انهدامدن ناسی
ابعاد ایلدیکه سنه ایکی یوز اللی بشده ایدی ومدت عمری اوتوز اوچ سنه ومدت سلطنتی درت
سنه والتی ماهدر (خلافت جعفر المهتدی بالله) بعده سریر خلافته عمی زاده سی جعفر بن
هارون الواثق بن المعتصم تشریف ایدوب عم زاده سی معتز خلع اولندیغی کون بیعت ودستبوس
خلیفهٔ خورشید طلعت اولندی وقتا که جلوس ایتدیلر میانه دن آلات لهو وملاهی وملاعبی
کیده روب سازنده ومیخانه یی حرام قیلدی ومغنیه وغیر مغنیه وجواری مزینه لری سرای
سلطانیدن نفی واخراج ایله امر ایلدی آلات شکار کلاب و سباعی منع ایلدی دفترخانه سنه
بنفسه ملازمت وناسه حکم وعدل ایله جلوس ایلدی ومظالمی ازاله ومنکراتی تغییر واکاله ایدر
اولمغله ایام خلافتدن ناس امن وامان وسمت صلاحه تشنکان اولمق اقتضا ایدر (الناس علی دین
ملوکهم) وخلیفهٔ مزبوره خدای متعالدن حیا ایدرمکه آل عباسده بنی امیه دن اولان عمر بن
عبد العزیز مثللو بر خلیفه اولمیه دیو سویلیوب اول حضرتک سیرت حسنه سی اوزره سیر وکذار

ایدردی بابك تركی نام كیمسه زیاده ظالم وغضبلو اولمغله خلیفه یه تجمع ایدردی اول دخی قتلیله
امر ایدوب بابكی قتل ایتدردی وقتاكه اول ظالم قتل اولندی اتراك حركت ایدوب انلر ایله مسلمیندن
مغاربه میانده جدال واقع اولوب ایكی طرفدن درت بیك كیمسه طعمهٔ شمشیر اولدی (مهتدی
ملاك بو یدنده مصحف شریف طشره چیقوب ناسی كندویه اعانته چاغروب اغرا ایدردیكه
مغاربه لر و بعض ناس كندینك معیتنده ایدی بابكك قرنداشی طیغا نام كیمسه اوزرلرینه هجوم
ایدوب بحكمة الله تعالی بوزادیلر مهتدی خلیفه ایكی یردن مجروح اولوب یدنده قلیج بوزقون
كیدوب محمد بن یزدان نام كیمسه نك سراینه داخل اولدی اتراك بی ادراك تجمع واوزرینه هجوم
ایدوب طوتوب اسیر ایتدیلر احمد بن خاقان دخی یدنده خنجر انلرك اوزرینه هجوم و خلیفه یی
ادب ایله ات ارقه سنه الوب احمد نام كیمسه نك سراینه ادخال ایلدی بعده فتنه انكیزلر اول
بیكناهه شمرلر اوروب نفسكی خلع ایله دیوابرام ایدرلردی اول دخی ابا وامتناع ایدر اولغله عذاب
ایتمك ایچون بركیمسه یه تسلیم اولندی اول بی انصاف دخی خلیفه نك خفیف اعضالریكه
رجوایتی محلارینه باصه رق عذاب ایله قتل ایلدی بو فتنهٔ عظیمه ایكیوز الیلی التی رجب شریفنده در
خلیفهٔ مزبوره نك عمر نازنینی اوتوز یدی سنه در ومدت خلافتی اون بر ماه اولدی رحمه الله
تعالی (خلافة ابی القاسم المعتمد علی الله) بعد سریر خلافته عم زاده سی احمد المعتمد ابن
المتوكل چقوب مهتدی قتل اولندیغی كون سرمن رأی نام محلده بیعت اولندیكه همان خلافت
ادی اوزرنده ایدیكه تدبیر امور سلطنتی برادری موفق ابن متوكل ایدردی وقتاكه قرنداشی موفق
فوت اولدی تدبیر اموره اوغلی احمد المعتضد مباشرت ایدوب باباسی كبی عمیسی معتمد خلیفه یه
غالب كلدی معتمد خلیفه اولقدر مغلوب ایدیكه ادنی نسنه نیاز ایدردی نائل اولمازدی خلافتك
اسمندن غیری كندیده نسنه یوغیدی بو خصوصده كفت ❊ الیس من العجایب ان مثلی ❊ بنم
كبیلر عجایبدن دكلیدركه ❊ یری ما قل ممتنعا علیه ❊ شیٔ قلیلی كندی اوزرینه ممتنع كوروب
استدیكنه نائل اولماز ❊ وتؤخذ باسمه الدنیا جمیعا ❊ كندی آدیله دنیا ومافیها لینور ❊ وما من ذالك
شیٔ فی یدیه ❊ النان شیلردن برشی یدنده دكلدر (كونلرده بركون مزبور شط نهرده شرابی چوق
ایچوب انده كیجه لیوب فوت اولدی دیمشدركه ایكیوز یتمش طقوز سنه سنده در واللی یاشنده در
ومدت سلطنتی یكرمی اوچ سنه در (خلافت احمد المعتضد) عمیسی معتمد فوت اولدیغی
كون اكا بیعت اولنوب امورنده مستقل اولدیكه زیاده شجاعتلی و عادل ایدی داهیهٔ عظیمه
واحكامنده كمال ذكا صاحبی ایدیكه اوصافنك ذكرندن بعضیسی یقنده كلور ان شاء الله تعالی
وجماعی چوق سور ایدیكه مزاجی ناخوش اولمغه باعث اولوب كثرت جماع سبب موتی اولدی
خلیفهٔ مزبوره عدالته محب اولوب وعدالتی اختیار ایدردیكه بو خصوصده كندینك حكایات
نادره سی واردر ایكیوز طقسان سنه سنده ماه ربیع الاخرده وداع عالم فانی ایلدیكه سن
شریفلری قرق التی سنه در مدت خلافتی طقوز سنه وطقوز ماه اولدی رحمة الله تعالی علیه
(خلافت جعفر علی المكتفی) بعده اوغلی علی ابو محمد المكتفی تخت كاهه تشریف
ایدوب اول كون بیعت اولندی ایكیوز طقسان اوچ سنه سنده بغداد بهشت آبادده روح
رفتوحلری جانب علیینه روان اولدی اوتوز درت یاشنده ایدی و بر روایتده اوتوز یاشنده ایدی
و مدت خلافتی بر سنه سكز ماه در خلیفهٔ مطبوع الخلیقه حسن العقیده ایدیكه جادهٔ شرعدن
سرمو انحراف ایتمزدی و بغیر حق سفك دما ایتمكی كریه و نامناسب كوروردی حال بوكه پدری
بیله امور سلطنتی كندویه تفویض ایتمشیدی (حضرت علی ابن ابی طالب كرم الله وجهه یه زیاده
محبت واولاد كرامنه ایلك واحسان ایتمكه مائل ایدی (حكایه اولندیكه شعرادن یحیی بن علی

رقه ده برقصیده انشاد ایدوب دروننده حضرت علی اولادنك اوزرینه آل عباسك فضلی واردر
دیو درج ایلمشیدی خلیفهٔ مزبوره اول قصیده نك او قمه سنی قطع ایدوب بردخی اوقمامق
اوزره تنبیه و اول شاعره یا یحیی حضرت علی اولادی خلیفه دكل ایسه عم زاده مز دكلیدر
اقربالریمز اول شیلر ایله سویلمكی بن سومم واسته مم دیوب اول قصیده یی استماع ایتمیوب انك
اوقونمه سنه اجازت ویرمدی (خلافة جعفر المقتدر) احمد مستعیندن صكره التنجی
خلیفه دركه ایكی دفعه جلوسلری واقع اولدی یقنده كلور انشاء الله تعالی بعده سریر سلطنته
برادری ابو الفضل جعفر المقتدر جلوس ایدوب اول كون بغدادده بیعت اولندیكه اون اوچ یاشنده
اولمغله كندیدن مقدم بویاشده خلیفه اولمامشدی و بر روایتده كندیدن صكره ده اولمدی صاحب
نشوار وغیریلر معتضد خلیفه نك معتقی صافی نام كیمسه دن حكایه ایتدیلركه صافی ایدر بركون
معتضد حرم همایونه كیدركن اوكنده یوردردم مقتدرك اولدیغی سرایك قپوسنه كلوب اكلندی
وكوشدار اولدی و پرده نك ارالرندن كوردی كه اوغلی مقتدر بش التی یاشنده ایكن اوتورمش
واطرافنده اون قدر كندی یاشنده سنلری برابر خدمتچی قزلری جمع ایتمش واوزم وقتی اولمغله اوزم عزیز
اولوب زیاده ذی قیمت ایكن اوكارنده سیم طبق ایچنده اوزم قویمش اوزمی تناول ایدوب بعده
یاننده اولنلره اطعام ایدوب نوبت كندویه كلدكده انلركبی بردانه سنده كندی اكل ایدردی تا اوزم
تمام اولدی معتضد خلیفه زیاده غضبلنوب حرمه كتمیوب عودت ایتدی كندویی مهموم ومحزون
كوردم یامولام بو مهموم اولمنك سببی نه در دیدم جوابنده یا صافی خدای حقیچون اكر دنیاده عار
آخرتده نار اولمسیدی شو اوغلانی یعنی مقتدری بوكون قتل ایدردم زیرا بونی قتل ایتمكده امت
محمده خیر وصلاح واردر دیدی بن ایتدم یامولانا بونك حالی نه در یعنی نه اشلدی یامولانا اوغلی
كه اول معامله یی اشلمكدن خدای متعالدن سنی حفظ وصیانت استرم خلیفه ایتدی حیف سكا
سویلدیكمی كوزم ایله كوردم بن بركیمسه یم كه امور سلطنتده سیاست ایدوب دنیا زیاده سیله
فساده كتمشیكن اصلاح ایتدم البته فوت اوله جغم و بیلورمكه بندن صكره ناس بنم اولادیمك
اوزرینه كیمسه یی ترجیح ایتمزلر یعنی اولادیمی خلیفه ایدرلر ابتدا اوغلی علی یی سریر سلطنته
اجلاس ایدرلر ظن غالبم بویله دركه انك عمری اوزون اولماز زیرا انك بوغازنده مرض و علت
واردر یقینده فوت اولور ناس خلافتی بنم اولادمدن چیقارمغی مناسب كورمز علیدن صكره
خلافته جعفردن غیری كیمسه مناسب دكلدر و بولمزلر حال بوكه اول دخی صبیدر وانك طبعنده
كوردیكم كبی كمال سخاوت واردركه اطرافنده اولان قزلره اول وقت مقبول اولوب بولنمیان اوزمدن
تناول ایتدیكی كبی اوزم ویروب جمله سنی حصه مند ایده یور حال بوكه طبع صبیانده بخل اولمق
غالب ایكن بویله ایده یور ونسوانه اختلاط وعلاقه سی اولدیغندن نسالر كندی یی احاطه ایده یور
بویله اولنجه یغمور صوی كبی مالمزی تقسیم ایدر ودنیا رفعتنه میل ایدوب زمان سلطنتده دربندلر
خراب وپریشان اولوب احوالی كوج اولور خوارج وروافض خروج وطغیان ایدر سلطنت آل
عباسدن زائل اولسنه باعث اولور اسباب حادثه ظهور ایدر صافی دیدیكه بن ایتدمكه یامولانا
خدای متعال سنی دائم ایلیه كدسنك حیاتكده جعفر كماله ایریشوب سنك اخلاق حسنك ایله متصف
اولوب ظن ایتدیكك كبی ظهور ایتمیه خلیفه ایتدی حیف سكا سن دیدیكمی حفظ ایله زیرا
الله اعلم بنم دیدیكم كبیدر دیوب بركون مهموم ومحزون مكث ایدوب بعد زمان معتضد مرحوم
اولوب مكتفی بالله خلیفه اولدی بحكمة الله تعالی معمر اولیوب فوت اولمغله مقتدر خلیفه اولوب
احوال پرملالی مولام معتضد خلیفه نك بعینه دیدیكی كبی ظهور ایدوب خلیفه نك كلام مشروحنی
ذكر وفكر ایتدكجه اول كلام بكا عجب ویردی ینه صافی ایتدی خدا حقیچون كونلرده بركون

جعفر مقتدره لهو ولعب مجلسنده ملاقی اولدمکه اون بیك درهم مقداری اقچه کتوردوب اوکنه قویمش واطرافنده اولان جاریه وغلمانلرینه بخش واحسان واتك ایله اوینیوب محو وضایع ایدهیور مولام معتضدك کلام سابقی درخاطر اولدی (بعد زین خلیفهٔ مزبوره نك عسکری کندی وزیری اولان عباسك اوزرینه هجوم ایدوب انی قتل وعبد الله بن معتزی احضار وانی سریر سلطنته اجلاس ومقتدری خلع ایتدیلر (خلافة عبدالله بن المعتز المرتضی لله) مقتدر خلع اولندقدن صکره ناس جدال وسفك دماء ایتمامك اوزره قول اولنوب عبد الله بن معتزه بیعت اولندی خلع اولنان خلفانك عیالی ساکن اولدیغی طاهر سرای دیمکله مشهور سرایه والده وجاریه لریله کتمك اوزره مقتدره فرمان یازوب کندینك صاحب شرطه سی اولان حسن بن حمدان وابن عمرویه نام کیمسه لره امر ایلدیکه انلر ایله اول سرایه کیدهلر انلر دخی کتدکده مقتدرك اوغلانلری چیقوب ایکیسنه ده طاشلر اوردیلر میانه ده جدال عظیم واقع اولوب بالآخره مقتدرك اتباعی غالب اولوب مرتضی بالله منهزم اولوب اتباعی پریشان اولمغله اول دخی ابن خصاصك یانده کزلنوب انجق برکون برکیجه سلطنتده قالدی بویله اولدیغندن علماء تاریخ خلفاء کذشتکانده بونی تعداد ایتمامشلردر بعده مقتدر ینه سریر سلطنته چیقوب مرتضی باللهی بولدیروب بوغوب قتل ایتدی وحتف انفه مرحوم اولدی دیو دفع تهمت ایدوب سرای سلطانیدن میتنی چیقاروب اول حوالیده برخرابه یه دفن ایتدی سن شریفی اللی سنه اولدی (ابن خلکان ترجمه سنده ایتدی خلیفهٔ مزبوره شعر آشنا زبدهٔ فصحا همنشین علما ومخالط ادبا ایدیکه تعبیرات وتشبیهاتده کندویه تقدم ایدریوغیدی کندو ایله برجماعت اتفاق ایدوب مقتدر خلیفه یی خلع واکا بیعت ایتدیلر وکندویه مرتضی بالله دیو لقب قویدیلر که برکون وبرکیجه دائم اولدی بعد زین مقتدر خلیفهنك اتباعی آلات جدال تدارك وحربه تصدی ابن معتزك اعوانی ایله محاربه ایدوب انلری پریشان ایتدیلر ابن معتز ناچار کزلنوب بعده کیجه مؤاخذه اولندی (وقتاکه مقتدرك دیواننده کتوردیلر شدت شتاده عریان قاره یاتورك دیو امر اولندی قاره یاتوروب وسراویلنه قار طولدیروب جاق اولنجیه قدر بو وجه اوزرینه عذاب ایتدیلر حال بوکه مقتدر سربادهٔ مستانه دربو احوال ایکیوز طقسان التی سنه سی ربیع الآخرنده دررحمة الله تعالی علیه (خلیفهٔ مزبوره دائم اولدیغندن خلفاء کذشتکاندن معدود دکلدر مقتدرك سرعسکر ایلدیکی مونس خادم نام کیمسه یه مقتدرسنی اغفال ایدوب الده یوب قتل ایده جکدر دیوب انك ایله مقتدر بینلرنده جدال واقع اولنجیه قدر مقتدر سریر خلافتده استمرار وکارکذار ایدی مقتدرسنی الده یوب قتل ایده جکدر دیو مونس خادمه سویلمکله بوکلام مقتدره تلخیص اولنوب مقتدر خلیفه دخی باطلدر اصلی یوقدر دیو یمین ایدوب مونس دخی اعتماد ایلدی بعدزین مونس ایله ره کذاری اولان ممالك بینلرنده جدال واقع اولمغله مونس دخی بوجنك جدال مقتدر خلیفه نك امریله دربو ظن ایدوب مقدمادن دخی کلام وعقده اولمغله اون ایکی بیك سواری ایله سرای سلطانیه هجوم ومقتدرك تخت کاهنه کیروب مقتدری ووالده سی سیده خاتونی طوتوب کندی سرایته کتوردی عسکری سرای سلطانی یی یغما ایتدیلر مقتدر نفسنی خلافتدن خلع واحوالنی ممالکنه تحریر ایتدی وقتاکه خلعك ایکنجی کونی اولدی یغماکران کوناکون اولوب خلیفه نك اتباعنی قتل ایتدیلر وزیری ابن مقله وقپوجیلر کتخداسی فرار ایدوب مقتدره کلدیلر اول دخی برادری قاهر باللهی کتوروب حضورینه اجلاس وانلنی تقبیل ایدوب ای برادر سنك صنعك یوقدر دیدی اول دخی کندی نفسنده تعجب طریقیله الله الله یاامیرالمؤمنین دیدی مقتدر دخی خدا حقیچون ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حقیچون قطعابندن سنك اوزریکه سوء قصد واقع اولماز دیدی وزیر ابن مقله دخی مقتدرخلیفه

اولدی دیو تکرار ممالکنه یازوب اشاعه ایتمکله بعدزین مقتدر ایله مونس خادم میانده جنك وجدال واقع اولوب ناچار مقتدر نهر سکرار کنارنده بربیرن وارمشیدی بربرد ولایتندن برجماعت انی احاطه ایدوب ایچلرندن بری مقتدرزی قتل وسرمقطوعنی وسلب وثیابنی الوب مونس خادمه کیتدی اکراددن برکیمسه اثناء راهنده مقتدرك اوزرینه کلوب عورت یرلرینی اوتلر ایله ستر وانی برحفره یه دفن ومخفی ایلدیکه قتلی اوچیوز اون التی شوالی آخرندن اربعه کوننده ایدی ومدت عمری اوتوز سکز سنه دروزمان سلطنتی یکرمی برسنه واون برماهدرکه ذکر اولندیغی کبی بو مدتده ایکی دفعه خلع اولنوب بعده قتل اولندی (خلافة محمد القاهر بالله) بعده سریر سلطنته ابو منصور محمد بن المعتضد چیقوب سنهٔ مزبوره شوالی آخرنده بغدادده بیعت اولندی وقتاکه خلیفه اولدی اول بی انصاف برادرزاده سی بی جرم علی یی احضار وبرواوطه یه حبس وقپوسنی کرمد وکرج ایله قپادوب آج ومحزون اهلاك ایلدی ووالده سلطانی که سیده خاتوندر طوتدیروب اقتداری اولمیان مال طلب ایدوب تهدید ویدیله ضرب ایتدی واکا انواع عذاب ایله عذاب وعقاب ایدوب اوموزندن اصدیکه تابولی یوزندن آقدی بن سنك اناك دکلیم واوغلم مقتدر زماننده سنی خلاص ایتمدیمی سن بنی بوکونه عقوبت ایله عذاب وعقوبت ایده یورسین بنم یانمده مال قالمدی دیوب بعدزین عقبنجه مرحومه اولدی بعده ینه عسکر ایریلوب برمقداری خلیفهٔ مزبوره نك سراینی باصوب هر قپوسندن هجوم ایتدیلر اول دخی حمامك اوستنه فرار ایدوب اختفا ایلدی کلوب طوتدیلر وحبس ایدوب خلافتدن خلع ایتدیلر وکوزلرینی چیقاردیلر که اوچ یوز یکرمی ایکی سنه سنده در ابن بطریق تاریخنده قاهر خلیفه اسلام ایچنده مثلی ایشیدلمیان امور قبیحه یی ارتکاب ایتدی دیوب اندن بعضیسنی مفصلا ذکر ایتدی وحکایه ایتدیکه برکیمسه سویلرکه بغدادده جامع منصورده نماز قیلشیدم کوردمکه اوزرنده براسکیجه جبهٔ عتابیه وار سویلرکه ای ناس بکا صدقه ویرك دونکی کون امیرالمؤمنین ایدم بوکون فقراء مسلمینده نم بن اندن سؤال ایتدم قاهر بالله دیدیلرکه بوقصه بیوك عبرتمادر دیدهٔ بصیرتی کشاده ایدوب عبرت الاجق ایشدر خلیفه ایکن نیجه اولمش نعوذ بالله من سخطه وزوال نعمه خلیفهٔ مزبوره نك زمان خلافتی التی سنه والتی ماه ویدی کوندر (خلافة ابی العباس الراضی بالله) بعده سریر خلافته ابو العباس احمد الراضی بالله ابن المقتدر ابن المعتضد چیقوب عمیسی خلع اولندیغی کون بیعت اولندی ابو علی بن مقله یی وزیر ایدوب قاهر خلیفه نك حبسنده اولانلری اطلاق ایلدی بعده واسط نام محلده زوربه باشی اولان امیر محمد بن رابق نام کیمسه یی استدی زیرا امور اضطراب وحرکت ایدوب وزارتك عهده سنده کلدکده ضعف اولدیغندن ضروری انی کتورمك اقتضا ایلدی اول دخی بغداده کلدکده راضی خلیفه انی امیرالامرا تعیین ایدوب تدبیر ممالکنی اکا تفویض ایلدی وهرسنه یی انك اوزرینه یقوب یدینه علم وبیراق ویردیکه اول کوندن برو بغدادده وزارت نافذه اولمیوب انجق آدی قالوب حکم ارباب تغلبدن ملوك وامرا ایچون اولدی امیر محمدك بغداده کلدیکی اوچیوز یکرمی درت سنه سی ذی الحجه سی آخرنده اولدی وبش سنه اولدیکه دنیا متغلبه لر یدلرنده قالدی حال بوکه انلر ملوکلك ادعاسنده ایدیلر برکیمسه تحت یدنده بربلده اوله اکا مالك اولوب غیری یی اندن منع ایدوب بربرینك امرنده اولماز بصره وواسط واهواز عبد الله البریدینك وقرنداشلرینك تحت یدنده ایدی فارس عماد الدولة ابن بویه نك تحت یدنده ایدی موصل ودیار بکر وربیعه ودیار مضر بنی حمدانك تحت یدنده ایدی مصر وشام اخشید بن طغجك تحت یدنده ایدی بلاد مغرب وافریقه مهدینك تحت یدنده ایدی اندلس بنی امیه نك تحت یدنده ایدی خراسان واتك حوالیسی نصر بن احمد السامانینك تحت یدنده ایدی عمامه وهجر

و بحر بن ابی طاهر القرمطینك تحت یدنده ایدی طبرستان وجرجان دیلمك تحت یدنده ایدیكه راضی خلیفه ایله ابن رایقك تحت یدنده ایدی وحكومتنده بغداد واطرافندن غیری مملكت اولمیوب دفتر خانه‌سی باطل اولوب خلافتك مرتبه‌سی نقصان وسلطنتی ضعیف اولوب بو سببدن پریشانلق شایع اولدی راضی خلیفه اوچیوز یكرمی طقوز ربیع الاولنده استسقا و ایچرو مرضیله فوت اولدیكه مرضنك اكثر اسبابی كثرت جماع ایدی مدت عمری اوتوز ایكی سنه و برقاج ماهدر وخلیفهٔ مزبوره زیاده جومرد وصاحب دل وزبان وادیب شعر آشنا خوش بیان ایدی ومدت سلطنتی التی سنه واون ماه اولدی (خلافة ابراهیم المتقی بالله) بعده سریر سلطنته برادری ابو العباس ابراهیم المتقی بالله چیقوب اول كون بیعت اولندی انجق تدبیر امور سلطنتی امیر تركی ایدوب كندیده خلافت اسمندن غیری نسنه یوغیدی بعد زین یوزون نام كیمسه بغداده مستولی اولوب متقی باللهی خلافتدن خلع وعم زاده‌سی مستكفی باللهی اجلاس ایلدی بلاد سنده قریب بر جزیره‌یه چیقاروب كندی خلع ایتدیكنی اشهاد ایتدكدنصكره كوزلرینه میل محمی چكدیكه اوچیوز اوتوز اوچ صفر الخیرندن سبت كوننده ایدی بعده اوچیوز التمش یدی سنه سنده فوت اولدیكه ومدت سلطنتی اوچ سنه واون بر ماه اولدی (خلافة عبدالله المستكفی بالله) بعده سریر سلطنته عبدالله المستكفی بالله ابن المعتضد چیقوب عم زاده‌سی متقی بالله خلع اولندیغی كون اكا بیعت اولندی وقتا كه جلوس ایلدی امور سلطنتی یوزون نام كیمسه‌یه ترك ایدوب تدبیر ممالكی اكا تفویض ایلدیكه كندینك ایامنده معز الدولة ابن بویه بغداده قدوم ایتمكله خلیفهٔ مزبوره بابه نام محلدن غیری ممالكی اكا تفویض ایدوب وانك اسمنه سكه ضرب اولنوب و خطبه اوقنمغی امر ایلدی ومعز الدوله دیو لقب وضع ایلدی وانك برادری ابا حسن علی‌یه عماد الدوله دیو لقب قویدیكه بنی بویه‌نك زیاده بیوكی ایدیكه انك عجایب خبری واردر حیه بحثنده كلور ان شاء الله تعالی ودخی بونلرك برادری ابو علی حسنه ركن الدوله دیو لقب قویدیكه اوسطلری ایدی بونك دخی عجایب خبری واردر كه دابه بحثنده كلور ان شاء الله تعالی معز الدوله‌نك بغداده كلدیكی اوچیوز اوتوز درت تاریخنده دفع اولدیكه سنهٔ مزبوره‌ده مستكفی باللهك خلعی واقع اولمشیدی سبب خلعی بویله‌دركه معز الدوله‌نك مسموعی اولدیكه مستكفی بالله خلیفه كندینك هلاكنه تدبیر ایدر درعقب مستكفینك حضورینه واروب رسوم سلاطینه رعایت ایده‌رك یره اوپوب بعده دست بوس ایلدی و كندویه بر كرسی وضع اولنوب اوزرینه جلوس ایلدی بو اثناده قبیلهٔ دیلمدن ایكی كیمسه كلوب مستكفی بالله خلیفه‌یه اللرینی اوزتدیلر اول دخی اللرینی اوپرلر ظنی ایله یدینی انلره اوزاتدی انلر دخی یدندن چكوب تخت كاهندن ایندیروب دستارینی كردانینه چوروب معز الدوله‌نك یاننه سوروب بغلدیلر و بعده خلافتدن خلع اولنوب كوزلری چیقارلدی وسرای سلطانی یغما اولنوب برنسنه قالمدیكه بو فتنه ماه جمادی الآخر آخرنده واقع اولدی ومستكفی اول حالده معز الدوله‌نك سراینده اوچیوز قرق اوچ سنه سنده مرحوم اولدی ومدت عمری قرق التی سنه ایدی وزمان سلطنتی بر سنه ودرت ماه ایدی رحمة الله تعالی علیه (خلافة ابی الفضل المطیع بالله) بعده سریر سلطنته عم زاده‌سی ابو الفضل مطیع بالله بن المقتدر چیقوب تدبیر امور ممالكی معز الدوله بن بویه ایدردی ومعز الدوله بغداده بونك زماننده اوچیوز اللی التی سنه سنده مرحوم اولدیكه عراقده زمان سلطنتی یكرمی بر سنه واون بر ماه ایدی وكندی شجاعتلی صاحب اقدام قوی القلب ایدی انجق بر مقدار سوء خلق خشونتلی ایدی اقبال وسعادتده دائم اولوب عز ورفعتی بر مرتبه‌یه بالغ اولدیكه اسلام ایچنده اول مرتبه‌یه خلفادن غیری كیمسه نائل اولمامز ایدی وقتا كه مرحوم اولدی تدبیر ممالكه اوغلی عز الدوله مباشرت ایدوب مطیع الله خلیفه

انی پدری مرتبه سنه اجلاس ایتمكله امورنده مستقل اولدی بنه معز الدوله زماننده مصر صاحبی كافور اخشدی نام كیمسه اوچیوز اللی سكز سنه سنده مرحوم اولوب ومدت سلطنتی یكرمی ایكی سنه اولدی وسنهٔ مزبوره‌ده معز الدوله اتباعندن جوهر القاید نام كیمسه مصره كلوب معز الدوله ایچون ناسی بیعته دعوت ایدردی ناس دخی بیعت ایدوب آل عباسدن مصرده خطبه منقطع اولدی جوهر قاید اسكان عساكر ایچون مصرده قاهره‌یی عجالة بنا ایلدی بعد زین اوچیوز التمش ایكی رمضان شریفی اوائلنده المعز لدین الله مصره داخل اولدیكه مصرده خلفاء فاطمیه‌لرك ابتداسیدر سكین تركی نام كیمسه‌یی معز دوله قپوجیلرینك اكبری وكزیده‌سی ایدی وقتا كه بغدادده تغلب وخروج ایدوب قوت ورفعت وعظمت پیدا ایدوب معز الدوله یاننده نافذ الكلام اولدی مطیع خلیفه اندن خوف ایتمكله نفسنی خلافتدن خلع ایدوب اوغلی عبد الكریمی اجلاس ایتدی و بر روایتده ابو بكری اجلاس ایلدی و بر روایتده ابو بكر لقبی ایله واكا طایع لله دیو تسمیه ایلدیكه اوچیوز التمش اوچ ذی القعده سنك اوسطنده ایدی و بعده دیر عاقول نام محلده مرحوم اولدیكه خلعی ایله فوتی ماپینی ایكی ماه اولدی ومدت عمری التمش اوچ سنه اولدی وخلیفهٔ مزبوره جانب معمور وموافق وكثیر الصدقات ایدی انجق امور سلطنتده مغلوب اولوب خلافت اسمندن غیری‌یه نائل دكل ایدی ومدت سلطنتی یكرمی طقوز سنه ودرت ماه ایدی رحمة الله تعالی علیه (خلافة ابی بكر عبد الكریم الطایع لله) بعده اوغلی سریر سلطنته چیقوب پدری نفسنی خلع ایتدیكی كون اكا بیعت اولندیكه قرق یدی یاشنده اولمغله آل عباسده كثیر السن بوندن غیری كیمسه خلیفه اولمامشیدی رأس مال الندیم نام كتابك صاحبی ایدی طایع لله خلیفه ایله حضرت صدیق رضی الله تعالی عنهدن غیری پدری حیاتنده ایكن بونلردن غیری كیمسه خلیفه اولمادیكه ایكیسنك دخی نام شریفلری ابو بكردر خلیفهٔ مزبوره التمجی خلیفه‌دركه خلع دخی اولندی یقنده كلور وقتا كه خلیفه اولدی سكین تركی نام كیمسه‌یی كه مقدما ذكر اولندی امورینی اكا ترك ایدوب ماوراء بابه‌یه تعیین ایلدی وزمان خلافتنده ملك عضد الدولة ابن ركن الدوله بن بویه بغداده استیلا ایدوب ضبط ایتمكله كندی دخی تاج وتختنی اكا فراغت ایدوب ایكی علم و بیراق كشاده وماوراء بابه‌یه تعیین ایلدی اول دخی عم زاده‌سی عز الدوله‌نك وزیری ابو طاهری قتل وصلب ایتمكله شعرادن ابو حسن الانباری بینظیر بر مرثیه ایله انی مدح ایتدیكه بر مصلوب حقنده مثلی ایشدلمدی تبركا انی كتوردك ❊ علو فی الحیاة وفی الممات ❊ لحق انت احدی المعجزات ❊ حیات ومماتده رفعت وشرافت البته سكا لایق وصادقدركه معجزاتك برسن سین ❊ كان الناس حولك حین قاموا ❊ وفود بذاك ایام الصلوة ❊ كویا ناس جوانبكده طوردقلرنده دیوان سلطانیده خدمتده طورمشلردر كه صلهٔ كونلرنده اول پایه ایله طوررلردی یعنی وزیرلك اصیلی اولدیغی حالتی حیاتنده‌كی دیوانه تشبیه ایتدی زیرا ناس اطرافنه جمع اولوب هر بری انواعی نثار ایدردی ❊ كانك قائم فیهم خطیبا ❊ كویا انلره خطبه ایدوب طوررسن ❊ وكلهم قیام للصلوة ❊ انلر دخی كویا صلوة ایچون قائملردر ❊ مددت یدیك نحوهم افتقارا ❊ سن یدیكی انلره بوش اولدیغك حالده اوزاتدك یعنی مصلوب ایكن یدی ناس طرفنه میل ایتدی ❊ كمدكها الیهم بالهبات ❊ حیاتنده هبه وعطیه ایله آل اوزتمقده اولفتی اولدیغی ایچون ❊ ولما ضاق بطن الارض عن ان ❊ یظم علاك من بعد الممات ❊ وقتا كه درون ارضده سن قونغنه عظیم شانكدن مضایقه اولمغله مماتدنصكره سنی عالی ایلدی شاعرلك بو قولی شو مضمون اوزره دركه ❊ ایا قبر معن كیف واریت جوده ❊ وقد كان البر والبحر منه مترعا ❊ ای معن نام خلیفه‌نك قبری انك جود وسخاسنی نیجه ستر ایتدك حال بو كه اندن بر و بحر طولمش ایدی ❊ اصاروا الجو قبرك واستعاضوا ❊ عن الاكفان

ثوب السافيات * مابين السمـاء والارض * ناس سكا قبر ايدوب كفنلردن توزلى روزكارى سكا
كفن اختيار ايتديلر ظ هر اصلى آدمك مزارى يرايله كوك اراسى وكفنى توزلى يلدر * لعظمك
فى النفوس تبيت ترعى * بحراس وحفاظ ثقات * سنك عظمتلرك قلوبده ثابت اولوب رعايت اولنور
معتمد اولان كيسه نشـاكارلر بكزدر * وتوقد حولك النيران قدما * سنك اطرافكه قديم ثابت
اولديغى حالده نور وشمع ايقاد اولنور * كذلك كنت ايام الحياة * صاغلق كوننده ده سن
بو يله ايدك * ركبت مطية من قبل زيد * علاها فى السنين الماضيات * سن بردابه يه سوار اولدك
بوندن مقدم اول دابه يه كيمسه سوار اولوب سنين ماضيه ده اول دابه اوزرنده عالى اولشيدى
* وتلك قصة فيها اياس * تباعد عنك تغير العدات * بو بر قصه در بونده مأيوسلق واردركه
اعدانك تغير وعداوتى سندن بعيد اولدى * ولم ار قبل جذعك قط جذعا * تمكن من عناق
مكرمات * سنده اولان كسندى كبى كورمدمكه خوش كردنلرده واقع اولوب تمكن ايتمشدر مراد
اصيلى ايكى كردنى ايپك كسديكيدر * اساءت الى النوائب فاستثارت * فانت قتيل ثار النائبات *
مصائب بكا يرامزلق ايدوب شعله لنديكه اول مصائب عظيمه نك ابتداسى سن سين * وكنت
تجير من صرف الليالى * كيجه سير وكذار ايده نى سن منع وضبط ايدردك * فعاد مطالبها
بالترات * اول كيمسه مطلوبلرينه كثرتله رجوع ايلدى يعنى سن ناسى ناهموار ايشدن منع ايدردك
مرحوم اولديغكده هر كس دلخواهى اولان اموره عود ورجوع ايلدى * وصير دهرك الاحسان
فيه * الينا من عظيم السيئات * سنك بزه احسان ايتديكك كونلر بيوك مصيبتدن اولدى يعنى
سنك احسانكله مألوف اولدق ايدى نه اولديدى مألوف اولميدق بو قدر غمناك اولمازدق زمان
حياتكده اولان احسانك كوتى اولمسكه سبب حزنيز اولدى * وكنت لمعشر سعدا فلما * مضيت
تفرقوا بالمحسنات * فقيره سن سعادت ايدك يعنى كمال احسان ايدردك وقتاكه مرحوم اولدك
ارباب كرم تفتيشنـده ناس پريشان اولدى * عليل باطن لك فى فؤادى * يخفف بالدموع
الجاريات * دل درونى سنك ايچون بيمار دركه سيلان ايدن كوز ياشنى قورودر يعنى سنك فرقتك
غمندن اغلمغه مجـال يوقدر * ولو انى قدرت على قيام * بفرضك والحقوق الواجبات * اكر سنك
اوصاف حميده كى بيانه قادر اولايدم * ملأت الارض من نظم القوافى * ونحت بها كل النائحات *
روى زمينى سنك مدحك قافيه سيله طولديررد مكه هر بر ناحه ايدن اول ابيات قافيه ايله نوحه
ايدرلردى * ولكنى اصبر عنك نفسى * مخافة ان اعد من الجازعات * انجق بن مجنونلردن صايلمقدن
خوف ايتديكمدن نفسمى سنك مصيبتكدن صبر ايتديردم * وما لك تربة فاقول تسقى * لانك
نصب هطل الهاطلات * سنك ايچون بر تربه يوقدركه اول تربه يى كوز ياشيـله صواره لم ديو
سويليم زيرا سن يرى اردنجه اولان كوز ياشنك محل سيلانى ايدك * عليك تحية الرحمن تترى *
برحمات غوادر ائحات * خداى متعالك تحيات سلامى رحمة واسعه سيله شب وروز سنك اوزريكه
تتابع ايليه (اوچيوز طقسان ايكى ذى الحجه سنده عضد الدوله فوت اولديكه مدت عمرى قرق
طقوز سنه واون برماه در بلاد عراق وكرمان وعمان وخوزستان وموصل وديار بكر وخراسان ومنح نام
ممالكك ملكى ايدى بغدادده مدت سلطنتى بش سنه اولدى عضد الدوله بر ملك فاضل جليـل
صاحب عظمت مهيب كرم آلود شجاعتلى بهادر ايدى وذكـاسى اولمغله ذكاسنده اخبار
عجيبه ونكتۀ غريبه سى واردركه تفصيلاتك محلى دكلدر وخليفۀ مزبوره اسلامده ملك تعبير اولنانك
ابتداسيدر وقتاكه محتضر اولدى (ما اغنى عنى ماليه هلك عنى سلطانيه) آية كريمه سنى تكرار
بتكرار اوقيارق وفات ايتدى موتى اخفا اولنوب بغـدادده سراى سلطانيده دفن اولندى بعده
فوتى آشكاره اولـدقده مزارندن اخراج اولنوب حضرت على بن ابى طالب رضى الله تعـالى

عنهك مشهدينه كتوريلوب انده دفن اولنديكه حين تنده مشهدى بنا ايتمشيدى فهو بخشنده كاور
ان شاء الله تعالى (حكايه اولنانندركه عضد الدوله كونلرده بركون بستانه سيره چيقوب اكر يغمور
مساعده ويررسه بو كونمز نه خوشدر ديو سويلشيدى اول وقت يغمور كلمكله كفت * ليس شرب
الراح الا فى المطر * باده يى نوش ايتمك اولمدى انجق يغمورده اولدى * وغنا من الجوار فى السحر *
تغنى وترنمات جاريه لردن انجق سحرده اولدى * ناعمات سالبات للنهى * اول جاريه لر سيم تن
يومشقدركه عقللرى كيده ررلر * ناعمات فى تضاعيف الوتر * وانلر سازنده لردركه ساز ايله نغمـات
ايدرلر * مبرزات الكأس من مطلعها * محلندن كاسه لر آشكاره ايدرلركه انلر قدح كارلردر * ساقيات
الراح من فاق البشر * مردمانك شريف وعاليلرينه باده نوش ايتديررلر * عضد الدولة وابن
ركنها * ملك الاملاك غلاب القـدر * عضد الدوله اوغلى ركن الدوله شاهنشاه دركه قدر
ومرتبه وعظمتى جمله يه غالبدر * سهل الله له بغيته * فى ملوك الارض مادار القمر * خداى
متعال حضرتلرى شمس وقمر دوران ايتدكجه ملوك ارضده تصرف وانلره غالب اولمق ايله انك
بر مرادا اولمسنى آسان ايله * وراه الخير فى اولاده * ليستأنس الملك منهم بالغرر * ملك وسلطنت انك
اولادلرندن حسن خلق ايله نظاملى اولمغله بارى تعـالى اولادى حقنده اكا خير كوستروب خير
احسان ايليه بو ابياتلردن صكره عضد الدوله پايدار اولميوب بيتده عظمتى غالبدر ديديكى ايچون
سريع الزوال اولدى نتكيم ديمشـدر * اذا قيل بالامر تم فارتقب زواله * وقتاكه عضد الدوله
مرحوم اولدى تدبير امور سلطنته اوغلى بهاء الدوله مباشرت ايتمكله طايع خليفه دخى امورى
اكا ترك ايدوب پدرينك تحت يدنده اولانى اكا تفويض ايلدى بعده زين بهاء الدين انصـاف
ايتميوب طايع بالله خليفه يى طوتوب بغليوب سراى سلطانى يغما اولندى بعده اوچيوز سكسان
برسنه سنده طايع بالله نفسنى سلطنتدن خلع ايدوب اوچيوز طقسان اوچ سنه سى عيـد فطرنده
مرحوم اولنجيه قدر مخلوع وبغلو طورديكه مرحوم رحمة الله عليه زياده قوتلى وشجيع وبهادر
وصاحب كرم زياده جوانمرد وسخى ايدى انجق بنى بويه ملوكى كندى عصرنده رجحان اوزره
اولملريله بر مقدار يدى قاصر ايدى ومدت سلطنتى اون يدى سنه وطقوز ماه اولدى (خلافة ابى
العباس احمد القادر بالله) بعده سرير سلطنته ابو العباس احمد بن اسحق بن المقتدر
ابن معتضد كچوب طايع بالله خلع اولنديغى كيجه بيعت اولنديكه خيرات صدقاتى فزون فقراء ايله
همنشين وانلر ايله تبرك ايدر بر خليفه ايدى انجق بودخى امورنده مغلوب اولوب درت يوز يكرمى
ايكى ذى القعده سنده وبر روايتده ذى الحجه سنده فوت اولديكه ومدت عمرى سال ثمان وستبند ر
وزمان سلطنتى قرق برسنه وبرقاچ ماه اولدى (خلافة عبد الله بن جعفر القائم بامر الله)
بعده سرير سلطنته اوغلى جعفر عبد الله القـائم بامر الله كچوب پدرى مرحوم اولديغى كون
بيعت ودست بوس اولنديكه بونك زماننده دولت سلاطين سلجوقيه ظهور ايدوب بنى بويه دولتى
منقرض اولدى وبنى بويه خلفاسنك زمان سلطنتلرى يوز يكرمى يدى سنه اولدى وآل سلجوقك
ابتداء ظهورى درتيوز اوتوز سنه سنده در انجق ابن بطريق تاريخنده درتيوز قرق التى سنه سنده
ديو ذكر ايتمشدر قائم بامر الله خليفه صاحب ورع وزاهد وعابد ايدى حوايج مسلمينى قضا ايتمكى
مراد ايدردى صلحايه توقير واحترام ايدردى فقراء صالحين ايله همنشين وخوش اعتقاد ايدى
سرير سلطنتده بو قدر دائم اولمش يوغيديكه درت يوز التمش يدى شعبان شريفى اوسطنده
مرحوم اولدى وزمان سلطنتى قرق درت سنه وسكز ماه اولدى رحمة الله تعالى عليه (خلافة
القاسم المقتدى بامر الله) بعده سرير سلطنته اوغلينك اوغلى ابو القاسم عبد الله بن محمد
ابن القائم بامر الله كچوب جدى قائم بامر الله فوت اولديغى كون بيعت اولندى بلاد يمن وحجـاز

وشامده اسمنه خطبه اوقوندی واڭ ایامنده بغداد تعمیر اولندی حکایه اولندیکه مقتدی خلیفه
برکون طعامندن فارغ اولوب یدینی غسل ایلدیکه خوش حال واعضاسی صحیح برکمال ایدی
کندینڭ محبوبه‌سی حضورنده اولمغله بوکورون کیمسه‌لر نه در کداذنسز کالدیلردیدی یعنی کوزینه
خیال کوروندی عورت اطرافنه بقوب برکیمسه کورمدی بعده خلیفه‌یه نظر ایتدیکه یوزی متغیر
اولوب الالری اوزانمش وقوتی کتمش یره دوشدی عورت اوغوندی ظن ایدوب کوردیکه فوت اولمش
اغلمقدن کندوینی منع ایدوب خدمتکار چاغیروب اول دخی وزیر ابومنصوری کتوردی ایکیسی
اغلشدیلر صکره خلیفه اولاجق اوغلی ابوالعباس احمد المستظهری کتوروب باباسی خلافتی اکا
وصیت ایتمکله تهنیه وتعزیه ایتدیلرکه مدت عمری اوتوز اوج سنه وزمان سلطنتی اون طقوز سنه
وبرقاج ماه اولدی (خلافة المستظهر بالله) بعده اوغلی مستظهر بالله سریر سلطنته
چقوب اول کون بیعت اولندیکه مطبوع الاطوار سخی ومحب علماء ابرار حافظ قرآن القهار معدم
ظلم الجبار ایدی بشیوز اون ایکی سنه سی ربیع الاخرندن یدی کون قله مرحوم اولدی سن شریفلری قرق
برسنه در وزمان سلطنتی یکرمی برسال واوج ماهدر (خلافة ابی منصور الفضل المسترشد) بعده
اوغلی ابومنصور الفضل المسترشد بالله تخته جلوس ایدوب پدری وصیتی ایله اول کون بیعت اولندی
روایت اولندیکه فداویه دن برجماعت خلیفهٔ مزبوره‌یه کلمشیدی اول دخی جمله اتباعنی حاضر ایدوب
دیوان ایلدی اول جماعتی حضورینه کتوردیلر انلر دخی بچاق ایله خلیفه اوزرینه هجوم ایدوب
خلیفه‌یی وارکان دولتدن نیجه کیمسه‌لری قتل ایلدیلرکه بشیوز یکرمی طقوز ذی القعده‌سنڭ یکرمی
یدنجی کونی ایدی وزمان سلطنتی اون یدی سنه وسکز ماه اولدی (خلافة ابی منصور
ابن جعفر ازاشد) ابوبکر طایع لله دنصکره لتنجی خلیفه در خلع دخی اولندی یقنده
تفصیل اولنور بعده سریر سلطنته اوغلی ابومنصور جعفر الراشد بالله چقوب پدری وفات
ایتدیکی کون انڭ وصیتی ایله بیعت اولنوب برمقدار مکث ایلدی بعد زین خلیفهٔ مزبوره ایله
سلطان مسعود بیننده شکراب وجدال واقع اولمغله راشد خلیفه اکا ملاقات وجدال ایچون
عسکر بیشمار آماده واحضار ایلدی مسعود سلطان دخی اکا برنامه یازوب اتابکی زنکی نام کیمسه
ایله ارسال واکا استمالت ویردی وینه اتباعندن یارنفس نام کیمسه‌یی دخی خلیفه‌یه استمالت
ایچون ارسال ایتدی بو ایکیسی راشد خلیفه‌یه توقف ایله دیرلر ایدی سلطان مسعود دخی
عسکر ایله کلوب بشیوز اوتوز سنه‌سی ذی القعده سنده بغداده داخل اولوب یغما کرانلر اوری یغما
ایتدیلر مسعود نفس شهری یغمادن منع ایدوب رعایایه استمالت ویردی قاضیلری وشاهدلری احضار
ایتدیروب راشد خلیفه‌نڭ سیرتی قبیح اولوب بغیر حق نیجه آدم قتل ایتدی ومنهیات ومنکراتی
ارتکاب ایدوب جائز اولمیان نسنه‌لری اشلدی دیوانی قدح ایتدردی وشاهدلر بو نسنه‌لر اوزرینه
شهادت ایدوب مالکنڭ قاضیلری راشدی خلع ایله حکم ایتدیلر وماه مزبورده ناس دخی سریر
سلطنتدن خلع ایتدیلر اول اثناده راشد ویانینده اولان اتابك زنکی نام کیمسه موصل شهرینه
فرار ایدوب سلطان مسعود انده تفتیش ایتمکله فارسه فرار ایتدی بعده اصبهانه داخل اولمغله
فداییه دن برجماعت واروب آنده قتل ایتدیلرکه بشیوز اوتوز ایکی سنه سنده ایدی ومدت عمری
یکرمی برسنه در خلافتی برسنه دن برقاج کون نقصان اولدی رحمة الله علیه (خلافة ابی عبدالله
المقتفی لامر الله) بعده عمیسی ابوعبدالله محمد بن المستظهر تخته جلوس ایدوب برادر زاده‌سی
خلع اولندیغی کون اکا بیعت اولنوب مقتفی لامر الله دیو لقب تعبیر اولندی مقتفی دیمك برکیمسه‌نڭ
اثرنه وسیرتنه اتباع ایدیجی دیمکدر بولقب تعبیر اولندیغنڭ سببی بویله درکه خلیفهٔ مزبوره خلیفه
اولمازدن التی ای مقدم وبرروایتده برسنه مقدم اول موکب شهنشاه خلافت ودستکیر امت علیه

افضل التحیه حضرتلرینی رؤیاسنده کورمشیدی پیغمبر بیور دیکه (سیصل الیك الامر فاقتف بی)
یعنی یقنده سریر سلطنت سکا اولاشور سن بنم اثریمه اتباع ایله دیمشیدی خلیفهٔ مزبوره بشیوز
اللی بش ربیع الاولی غره سنده مرحوم اولدیکه التمش التی یاشنده در وزمان سلطنتی یکرمی اوج
سنه‌در (خلافة ابی المظفر یوسف المستنجد بالله) بعده سریر سلطنته اوغلی ابوالمظفر
مستنجد بالله چقوب اول کون بیعت اولندی ابن خلکان ترجمه سنده بومقامده برنکتهٔ لطیفه
سویلدیکه مستنجد خلیفه پدری حیاتده ایکن بررؤیا کوردیکه آسماندن برملك اینوب الینك
آیه‌سنه حروف هجادن درت خا تحریر ایلدی صباحی معبر کتوردوب رؤیاسنی حکایه ایلدی معبر
دخی سال خمس وخمسین وخمسمائة تاریخنده خلیفه اولورسین دیو تعبیر ایتمشیدی فی الحقیقه خلیفهٔ
مزبوره‌نڭ خلافتی سنهٔ مزبوره‌ده اولدی بشیوز التمش التی سنه سنده جانب علیینه روان اولدیکه
عمر نازنینی قرق سکز سنه در وزمان سلطنتی یکرمی برسنه اولدی رحمة الله تعالی علیه (خلافة
ابی الحسن علی المستضی بنور الله) بعده سریر سلطنته اوغلی ابوالحسن علی المستضی بنور الله
یوم مزبورده بیعت اولنوب مصر ویمن ممالکنده اسم شریفلرینه خطبه اوقوندی حال بوکه
مطیع الله خلیفه‌نڭ زمانندنبرو دولت عباسیه مصر ویمندن منقطع اولمشیدی خلیفهٔ مزبوره
زیاده جومرد وصاحب کرم خیرآشنا کثیر الصدقات ایدی علمه واهل علمه تعظیم ایدردی
بشیوز طقسان بشده مرحوم اولدی وزمان سلطنتی اون طقوز سنه اولدی رحمة الله تعالی علیه
(خلافة ابی العباس احمد الناصر لدین الله) بعده اوغلی ابوالعباس یوم مزبورده بغدادده
تخته جلوس ایلدیکه یکرمی اوج یاشنده برپادشاه جوان ایدی ودنیایه عدل وامانی بسط ایدوب
میخانه‌لری هدم وشرابلری سیلان ایتدردی نه خوش دیمشدر بو مقامده شاعرڭ شو قولی
اوقونسه خوبست * قردلر کوبی دوکدك می میخانه‌یی یقدك * مستانه‌لری شیره کبی خیلیجه
صقدك * رزدخترنی عالمه رسوای ایدوب آخر * ای پیر بلد ارلك ایدوب اوستنه چقدك *
آلات لهو ولعبی پریشان وپاجدارلك الدیغی باجی ازاله ایله احسان ایلدی ممالك محروسه‌سی معمور
وآبادان اولوب رزقلر فراوان اولدی خلیفهٔ مزبوره‌یی ناس سمنلی طوتوب هرکس بغداده
کیدرلردی التی یوز یکرمی ایکی سنه سنده مرحوم اولدیکه عمر نازینی اللی سنه در اعناق رجالده
تعظیم ایله بدریه نام محله کتوریلوب انده مزار پرانورده مدفون ومتواری اولدی رحمة الله تعالی
علیه وزمان خلافتی یکرمی یدی سنه اولدی (خلافة الظاهر لدین الله) بعده سریر سلطنته
اوغلی ظاهر لدین الله جلوس ایدوب بیعت ودستبوس اولندی ناس اولقدر اقبال ایتدیلرکه
اوج کون تعزیه اولندی اول دخی ناسه انعام واحسان وتجاردن باجی ابطال ومظالمی ازاله ایلدی
مصرده ملك عادل ابی بکر بن ایوب اولادلرینه خلعت فاخره‌لر ارسال ایلدی بعده کندی
قپوجیسی قره بغدی نام کیمسه‌یه خلیفه سنڭ قتلکی مرادیده یور دیمکله اول بی ادب خروج
ایدوب خلیفه‌نڭ اوزرینه هجوم وطوتوب خلافتدن خلع ایتدیروب قتل وشهید ایلدی جمیع
سکان بلاد عراق خلیفه‌نڭ کرم دیده‌لری اولمغله اکا انتقام ایتدیلرکه التی یوز قرق سنه سنده
ایدی مرحوم اوتوز یاشنده در ومدت سلطنتی اون سکز سال اولدی (خلافة المستعصم بالله)
یوم مزبورده ناس عموما مستعصم بالهه بیعت ایتدیلرکه راشد خلیفه دنصکره التنجی خلیفه اولوب
هلاکو زماننده که التی یوز اللی بش تاریخنده بغدادی الدقده سریر سلطنتدن انی خلع وقتل
ایلدی سببی بویله اولدیکه خلیفهٔ مزبوره وزیری ابن علقمی‌یه موافقت وناهموار اولان هر امورنده
متابعت وکندی سوء تدبیره مبادرت کوکرجن ایله اویمغه مداومت شایستهٔ ملوك اولمیان احواله
مباشرت ایدردی وزماننڭ علما ومشایخی ایله هلاکو‌یه کتمشیدی اول دخی انلرڭ جمله‌سنی قتل

ايدوب مستعصمی طوتوب سلطنتدن خلع ایلدی و بر چوال ایچنه قویوب طوتوق ایله اورارق
قتل ایلدی بعد زین بنی العباس دولتنك نظامی وانتظامی اولمادی (لامیة العجم نام قصیده نك
شرحنده شیخ صلاح الدین صفدی ایتدی بن دیدمکه بنی عباسك نظامی اولمادیغی کبی مصرده
خلفاء فاطمیه نك دخی نظامی قالمدی فاطمیلردن بلاد مغربه ابتدا مالك اولان مهدی خلیفه در
بعده قائم خلیفه در بعده منصور خلیفه در بعده معز الدین لله درمقدما ذکر اولندیغی کبی مصره
ابتدا مالك اولان معز الدین اللهدر بعده عزیز خلیفه در التنجیسی حاکم خلیفه در کندی قرنداشی
مکر وحیله ایدوب انی قتل واوغلی ظاهری خلیفه ایتدی یقنده حمار بحثنده تفصیلی کلور (بعده
مستنصر خلیفه در بعده مستعلی خلیفه در بعده امر خلیفه در بعده حافظ خلیفه در التنجیسی ظافر
خلیفه در خلع دخی اولنوب اوغلی فاطر خلیفه اولمشدر بعده عاضد خلیفه درکه خلفاء فاطمیه لرك
انتهاسیدر (ینه شیخ صلاح الدین ایتدی انلرك نظامی قالمدیغی کبی خلفاء مصردن بنی ایوبده دخی
نظام قالمدیکه انلرك ابتداسی صلاح الدین ملك الناصردر بعده اوغلی عزیز ملکدر بعده برادری
فضل ابن صلاح الدین ملکدر بعده عادل الکبیر اخو صلاح الدین ملکدر بعده انك ولدی کامل ملکدر
بونلرك دخی سادسی عادل صغیر ملکدر که ارکان دولتی انی طوتوب سریر سلطنتدن خلع ایتدیلر
ملك صالح نجم الدین ایوبی سریر سلطنته اجلاس ایتدیلر بعده انك ولدی معظم ذیشان ملکدرکه
بنو ایوب خلفاسنك انتهاسیدر (ینه شیخ صلاح الدین ایتدی انلرك نظامی قالمدیغی کبی دولت
اتراکده دخی نظام قالمدی انلرك ابتداسی معز عز الدین ایبك صالحی ملکدر بعده اوغلی منصور ملکدر
بعده مظفر ظفر ملکدر بعده ظاهر بیبرس ملکدرکه خلع اولنوب سلطان ملك منصور قلاوون
الالفی سریر سلطنته جلوس ایلدی انتهی الکلام (مصنف رحمه الله ایتدی خلفاء کذشتکانك
تفصیلنده تطویل کلام ایتدك انجق بو فائدهٔ جلیله افاده وعائده دن خالی دکلدر مقصود کتابه رجوع
ایده لم خدای متعال هر دو سرادە صوابه توفیق ایلیه (بحثیمز قازده ایدی قازلر صوده یوزمکه
محبت ایدرلر یوروسی یمورطه دن چیقوب اول ساعت صوده یوزر قازك دیشسی یاورویه یاتسه ارککی
دخی شویله بکلر که کوز آچوب قپایه جق قدر آیرلمز قازك یاوروسی بر آیلك آخرنده چیقار آخر
قوشلرك یاوروسی یکرمی ایکی کونده اولور ایمش (دینوری نك مجالسه آدلو کتابنده وابی فرج ابن
جوزی نك اذکیا آدلو کتابنده محمد بن کعب القرظیدن روایت اولندیکه ایدر برکیمسه حضرت
سلیمان بن داود علیهما السلامه کلوب یا نبی الله قومشولرم وارکه قازلریمی سرقه ایدرلر دیو
شکوی ایلدی حضرت سلیمان دخی ناسی جامع شریفه اوقیوب خطبه اوقودی وخطبه سنده
سزلردن بریکز قومشوسنك قازینی سرقه ایدوب قازك یلکی باشنه صوقوب مسجده کلور دیو
بیوردی قازی آلان کیمسه کندی باشنده قازك یلکی واردر ظنیله یدینی باشنه قالدردی اول
حضرت دخی کوروب شونی طوتك قازی سرقه ایدن بودر دیدی (الحکم) قازك حکمی
ائمهٔ عظام اتفاقیله حلال اولمقدر (الخواص) قازك خاصه لریدر قاز واوردك اتلرینك
حرارت ورطوبتلری غالبه در ابقراط حکیم ایتدی بونلر یشل قوشلرك زیاده رطوبتلیسیدر
و بونلرك زیاده خوشی یمن کوبلرنده اولان قاز واوردکلردر قاز اتی بدنی سمردر لکن فضولی بلغمیه
ایراث ایدر قاز ذبح اولنمدین طورق اوتنك تخمنی بوغازنه اوفورمك ضررینی دفع ایدر طبیعة حاره
صاحبنه موافق اولور خشونتنی کیدرمك ایچون قازك لحمی ابتدا زیت یاغی ایله یاغلنسه خوش
اولور غلظت وخشونتنی کیدرمك ایچون طبخ وقتنده حرارتلی اوتلری چوق قویمق کرکدر زیرا
آنك فضلاتی وافر اولور هضمی عسرتلی اولدیغندن معده یه موافق دکلدر آنك فضلاتی کثیر
اولدیغندن سرعتله حمی تولد ایتدیرر (امام قزوینی ایتدی قازك خصیه سی کباب اولنوب برکیمسه

آنی اکل ایدوب درعقب خاتونی ایله جماع ایلسه خاتون اوشاغه قلور باذن الله تعالی (قازك دروننده
برطاش واردرکه مبطون اولان کیمسه یه ایچرسه لر استطلاقی منع ایدر قازك یاغی ایله یان اغریسی
وثعلب اغریسی که صاچ وصقالی دوکر بر مرضدر یاغلنسه نفع ویروب خوش اولور قازك اسانی
تدارك اولنوب تناول اولنسه احلیلدن بول طمله مق مرضنه نفع ویرر قازك یمورطه سی معتدل
الحرارتدر انجق غلظتی واردر وانك زیاده نفعلیسی نیم بخته اولانیدرکه برآز پشمش اولمیه انجق
بودخی قولنج مرضنی وریح مرضنی وباش چورمه مرضنه حضردر وقوقش قان پیدا ایتدیرر
انجق صعتراوتی که کویه کی اوتی وککك اوتی دیدکاریدر انکله وطوز ایله اکل اولنسه ضررنی
دفع ایدر قاز یمورطه سی ودوه قوشی یمورطه سی غلیظدرکه هضمی بطی اولور برکیمسه انی
اکل ایتدکه محبت ایلسه صاروسنه قناعت ایلیه بیلمك لازمدرکه هر یمورطه نك صاریسی بیاضندن
لطیفدر وسریع الهضمدر انجق بیاضی صاریسندن رطوبتلیدر یمورطه نك زیاده لطیف اولوب
دم ولحم وشحم جهتندن غدا اولان صاروسیدر خروسی اولمیان طاوقك یمورطه سنك غدا ونفعی
قلیلدر و بوکونه یمورطه دن یوره اولماز آی آخرلرنده یمورطلنان یمورطه دن اکثر یا یاورو اولماز زیرا آی
هلالندن بدر اولنجیه قدر یمورطه طولو اولوب ورطوبتلی اولمغله یاورو اولمقلغه صالح وقابل اولور ماه تاب
اولدقد نصکره آخرینه وارنجیه قدر بونك مخالف اولورکه طولو ورطوبتلی اولمامغله یاورو اولماز کلك
ایله طاوغك یمورطه لری یقنده بحثلرنده کلور ان شاء الله تعالی ❊ القة ❊ غول طائفه سنك
اخبثی که انلردن دیو ایله وبیان آدمیسی ایله تعبیر اولنورکه جنیلرك ساحرلریدر و بر روایتده القه
دیشی قورددر یقنده سین وذال بحثلرنده کلور ❊ القا ❊ همزه نك کسریله قورددر دیشسنه
القه تعبیر اولنور جمعی القی کلور و بعضیسی دیشی میمونه القه تعبیر اولنور دیرلر انجق ارککی
میمونه الق تعبیر اولنماز انجق ارکك میمونه قرد ورباح تعبیر اولنور ❊ اودع ❊ عرب طرشانی
دیدکاری بیان فاره سیدر ابن سیده بویله دیمشدر ❊ اورق ❊ سیاهلغی بوزلغه غالب اولان
دوه درجوهری ایتدی بو دوه نك لحمی زیاده خوشدر انجق عملی وسیری کوزل دکلدر ❊ لاوس ❊
قورددر و بونکله رجله ده تعبیر اولنور اویس دخی قوردك ادیدرکه کمیت وجیین لفظلری کبی
مصغر اولدیغی حالده کلمشدر شعرادن هزلی نام شاعر زمانك امیرینه تعریض ایدوب امیر
ضابط اولمامغله دستر ازلك ایدنلری قورده ورعایاسنی قیونه تشبیه وافظلرنده استعاره ایدوب کفت
❊ یالیت شعری عنك والامر عمم ❊ ای امیرنه اولدی سنك احوالکه علم اولدیکه سنده
حکومتك تامیدر ❊ مافعل الیوم اویس بالغنم ❊ بوکون قورد قیونه نه اشلدی یعنی امیر یکت
اولملیدر ونافذ الکلام اولملیدر سنك زمانکده نیچه قورد یهلر فرصت یاب اولمغله قورد اولوب قیون
مثابه سنده اولان رعایا فقراسنه نه معامله ایده یور (واوس لفظنی کمیت نام شاعر دخی شعرنده
استعمال ایدوب دیدیکه ❊ فلما احامرت فی حیضها ام عامری لذی الحبل حتی عال اوس عیالها ❊
ام عامر دیشی قردك لقبیدرکه حیض کورر مقدما ذکر اولندی دیشی قورد شکار اولنسه حالبوکه
کندینك اوکی وار ارکك قورد اول اوکی کماله ایرنجیه قدر اطعامه مداومت ایدرایمش جوهری
بویله دیمشدرینه جوهری ایتدی شاعرك قوانده کی ذی الحبلدن مراد شول اوجیدرکه قوردی
شکار ایدوب اباغی سکیرنه ایپ طاقش اوله اویس لفظیله اویس ابن عام القرنی الجهنی تسمیه
اولنمشیکه حضرت اویس نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمك زمان سعادتنه ایریشوب انجق
کوفه ده ساکن اولمغله شرفیاب مجلس شفاعت بخشاریله مشرف اوله مدی انجق کوفه ده اولان
تابعینلرك اکبر واشرفیدر (مسلم حضرتلری راویلریله حضرت اویس حقنده بر حدیث شریف
روایت ایتدیکه اول سرد فتر انبیا علیه اشرف التحایا بیوردی (خیر التابعین رجل یقال له

اویس القرنی یأتی علیکم فی امداد الیمن لواقسم علی الله لابره فان استطعت ان یستغفرلك فافعل)
یعنی تابعینك خیرلیسی برکیمسه در کدا کا اویس القرنی دینور یمن امدادنده سزه کلور انك حقنده
خدای متعاله قسم ایلسم صادق اولورم یاعمر اکر سنك ایچون آنك مغفرت طلب ایتمسنه قادر
اولور ایسك سن اشله یعنی اکا نیاز ایله که سنك یارلغامکی رجا ایلیه (وقتا که حضرت اویس القرنی
حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك مجلس سعادتنه کلدی حضرت عمراندن کندیچون مغفرت
طلب ایتمك استدی اولدخی آنك ایچون مغفرت طلب ایلدی بوحدیث طویلدر صفین جنکی
کونی حضرت علی بن ابی طالبك معیتنده اولمغله اویس رضی الله تعالی عنه قتل وشهید اولدی
امام احمد حنبلی زهد ادلوکتابده حسن بصری حضرتلرندن ینه اویس حقنده برحدیث
شریف دخی روایت ایلدیکه راوی ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (یدخل الجنة
بشفاعة رجل من امتی اکثر من ربیعة ومضر) یعنی امتمدن برکیمسه نك شفاعتیله ربیعه ومضر
قبیله لریکه عربده بیوك قبیله لردر انلردن چوق کیمسه جنته داخل اولور (حسن بصری ایتدی
حدیثده مقبول الشفاعه بیوریلان کیمسه اویس القرنی حضرتلریدر که یمندن قرن مراد قبیله لرندن
نام قبیله یه منسوبدر (جوهری رحمة الله علیه دن بومقامده قلم ناسخدن برسهو واقع اولمغله مصنف
غلط مشهور تعبیر ایلشکه اهل نجدك میقاتی اولوب احرام طوتوبجقلری موضعه ده قرن تعبیر اولنمغله
حضرت اویس بوموضعه نسبت ایتدردیکیدر حدیث مذکوری ابن سماك حضرتلری ابی امامه
رضی الله تعالی عنهدن تخریج ایدوب وسو یلدیکه مشایخ حدیث بوحدیثده مقبول الشفاعه دیو ذکر
اولنان عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه حضرتلریدر دیدیلر انجق قاضی عیاض حضرتلری
شفاء شریفنده کعب الاخبار رضی الله تعالی عنهدن هر برصحابهٔ کزین رضوان الله علیهم اجمعین
حضرتلریچون شفاعت عظمی واردر دیو ذکر ایتمشدر (ابن مبارك رحمه الله راویسیله ذکر ایتدیلر
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (یکون فی امتی رجل یقال له صله ابن اسیم یدخل الجنة بشفاعته
کذا وکذا) یعنی بنم امتمده برکیمسه واردرکه انك ادی صله بن اسیم در جنات عالیاته انك شفاعتی سببیله
شوقدر بوقدر عصات مؤمنین داخل اولور الحمد لله تعالی اللهم یسر لنا شفاعة الانبیاء والاصحاب
والتابعین والعلماء العاملین ❊ الیس ❊ امام قزوینی ایتدی بو بالقدن برنوعدرکه زیاده بیوکدر دریا
حیواناتنك کلبسی صید وشکار اولنور بونوع بالق شکار اولنماز بونك خاصه سندندر لحمی کباب
اولنوب ییلرنده خصومت وعداوت اولان ایکی کیمسه اندن اکل ایلسه خصومتلری الفت وصحبته
تبدیل اولور ❊ ایم والاین ❊ بو ایکسی ییلانك اسمیدر ارزقی نام کیمسه مکه تاریخنده ایتدی ایم ارکك
ییلاندر وروایت ایتدیکه اصحابدن طلق ابن حبیب ایدرکه عبدالله ابن عمرو بن العاص ایله رضی الله
عنهما حجر اسود قربنده اوتورر ظهر وقتی قریب ایدی ناس جوغالدی بو اثناده بنی شیبه قپوسندن
براق ییلان طلوع ایلدیکه ناسك کوزلری قالدی یدی شوط بیت شریفی طواف ایدوب خلف
مقامده ایکی رکعت نماز قلدی بز اباغه قالقوب سنك عبادتك بیتدی بزم ولایتمزده کولهلر وسفیهلر
واردر سنی هلاك ایتمکدن خوف ایده رز کیت دیدیکمزده آسمانه طوغری کیتدی اول ساعتان حدیث
شریفنده ییلانی قتل ایله امر ایدردی (ابن سکیت ایتدی ایم اصلنده شده ایله این ایدی لین ولین وهن
وهین لفظلری کبی تخفیف اولندیکه جمعی ایوم کلور ییلانلر دیمك معناسنه ❊ ایل ❊
یاء مکسوره نك تشدیدیله یبان کچیسنك ارککیدرکه واکا یبان صغیری دینورکه اجل دخی دینور
لغتدروفا رسیده کوزن تسمیه اولنور اکثر احوالی بقر وحشی یه مشابه دریبانك کچیسی اوجیدن
خوف ایلسه طاغك دپه سندن کندوینی آتر ضرر دخی کلمز باشنك صایوسی بوینزنده اولان
کرتمه لرك سایسنجه درانی ییلان صوقسه صوایچنده اولان ینکج دیدکلری جانوری اکل ایدوب

انکله دفع ایدر ویبان کچیسی بالق ایله دوستلق والفت ایدوب بالغه مائل اولوب بالغی کورمك
ایچون ساحل بحره وارر بالق دخی انی کورمك ایچون کناره یقلشور اوجیلر بونی بلدکلرندن
بالق یقلشه دیوآنك دریسنی کیرلر ویبان کچیسی ییلانی اکل ایتمکه حریصدر نره ده اولورسه ییلانی
بولور وبعضیجه ییلان کندوینی صوقر اولمغله اغلیوب کوزینك یاشی کوزینك التنده پرمق کیرر
ایکی چقور واردر اول چقورلره کیروب موم کبی اولورکه مسموم اولان شیلره تریاق اولور پازهر
حیوانی دیدکلری بودر زیاده خاصی زیاده صارو اولاندر پاهرزی اولان یبان کچیسنك
مکانی سند وهند وفارس ولایتلریدر اول پازهیردن ییلان وعقرب صوقدیغی یره قونسه نفع
ایدر سم ایچن کیمسه انی اغزنده طوتسه نفع ایدر آغو دفع ایتمکده بو پازهیرك خاصهٔ عجیبه سی
واردر بوحیوان ایکی یاشنه وارمدقچه بوینزی بتمز وبتدکده ایکی طوغری میخ کبی بتر اوچنجی
سنه اولنجه بوینزی داللنور التی سنه یه وارنجیه قدر دالی چوغالورکه باشنده ایکی اغاجه دونر بعده
هرسنه ده برکره بوینزینی دوشورر وبوینزی بتدکچه برك اولمق ایچون بوینزینی شمسه قارشو طوتر
طاغ کچیسی کندی نفسنده قورقاق حیواندرکه قورقیسی دائمدر ییلانی سرعتله اکل ایدر وابتدا
قویرغندن بشلرباشنه وارنجیه دك بوینزنده ناس ایچون انتفا اولمغله خدای متعالدن الهام
اولدیغی حالده سنه ده برکره بوینزینی اسقاط ایدر امر عجیب اولدیغندن مصنف تکرار ایلدی
منفعتی بویله درکه آنك رایحه سندن جمیع هوام وحشرات فرار ایتمکله ناس انك بوینزی ایله هر بر
حیوانی طرد ومنع ایدرلر واوشاق طوغمی آسان وسرعتلی ایدر حامله نفع ویرر وایچروده اولان
قوردی چیقرر انك بوینزندن احراق اولنوب بال ایله تناول اولنسه صاحب نعوبت بویله دیمشدر
ارسطو ایتدی یبان کچیسی صدا واواز نغمات ایله شکار اولنور بونی ایشتدکچه اویومز اوجیلر صدایه
مشغول اولورلر وارقه سندن کلورلر اکر قولاقلرینی قیوویرمش کوررلرسه انی طوترلر قولاقلری
قیوویردیغی طوتلسی علامتیدر بوحیوان زیاده سمرز اولور آنك ذکری سکیردر استخوان ولحمی
بوقدر بوینزی طواودر ایچی بوش دکلدر (تتمه) امام زجاجی ایتدیکه ابن درید شاعرك
شو قولینك معناسندن سؤال اولندی ❊ هجرتك لاقلی منی ولکن ❊ رأیت بقاء ودك فی الصدور ❊
ای معشوقم سندن آیریلوب افتراق ایلدیکم بندن بغض وعداوت جهتندن دکل انجق سکا
محبتك دائم اولمسنی اعراض وآیریلقده بولدم ❊ کهجر الحائمات الورود لماء ❊ رات ان المنیة
فی الورود ❊ سنی ترك ایتدیکم شول صوسوزلرك صویه وارمغی ترك ایتدکاری کبی که اول صوسزلر
هلاك اولمغی صویه واروب ایچمکده اولدیغنی کورمشیدی ❊ تغیض نفوسها لمما وتخشی ❊
حماما فهی تنظر من بعید ❊ اول صوسز نفسنه زیاده غیض ایدر وهلاکدن خوف ایدرده
بعیدیردن صویه نظر ایدر ❊ تصد بوجه ذی البغضاء عنه ❊ اول صوسز شدت بغضلی اولان
یوزینی صودن منع ایدر ❊ وترمقه بالحاظ الورود ❊ حالبوکه اول صوسز صویه نظر ایدر صویه وارمق
ملاحظه ایدرلر یعنی عاشقك هجرانی درونی دکلدر لمصلحة بعید اولور یوخسه عشق درونده
مضمردر حسب الامکان بویله تعبیر اولندی (سؤال اولنان ابن درید جوابنده ذکر اولنان حائم شول
صوسزدرکه صوبك اطرافنده چورینور صویه واصل اولماز شعرك ماحصل معناسی یبان
کچیلری یاز کونلرنده ییلانلری اکل ایدرکه ییلان حرارتلی اولدیغندن درونی قیزر وعطشانور صو
استرصوبی کوردکده ایچمکدن امتناع ایدوب اطرافنده کذران ایدر فرحلنور زیرا اول حالده
صوبی ایچسه درونده اولان ییلانلرك اغوسی کندوبی هلاك ایدر بویله اولدیغندن صوبی
ایچمز وافر زمان مکث ایدرتا اغونك ایچروسنده قیمتی دفع اولنجه یه دك بعده ایچر صو ضرر
ویرمز کویا بو شاعرده سویلرکه ای معشوقم سکا شدت احتیاجم وار ایکن وصلتی ترك ایتدیکم
شول صوسز یبان صغرینك صویه اشد احتیاجی وار ایکن حیاتده اولمسنی ترجیح ایدوب

صوبی ایچمکی ترك ایتدیکی کیبدر (امام زجاجی عبد الرحمن بن اسحق ابو القاسم الزجاجیدرکه
علم نحوده امامدر ابو اسحق زجاجیه خدمت ایتمکله انکله بیلنوب اکا نسبت اولندی وکتاب
جملی تصنیف ایدوب چوق مثللر ایله تطویل ایلدی طلبهٔ علومدن بری اول کتابه مشغول اولمادی
الا اندن انتفاع ایلدی زیرا انی مکهٔ مکرمه‌ده تألیف ایدوب فارغ اولدقدنصکره یدی کره طواف
ایدوب خدای متعالدن کندویه مغفرت وکتابنی قراءت ایدنه نفع واحسان ایتمك طلب ایلدی
ومرحومك کلامندندرکه خدای متعال برنسنهٔ حرام قیلدی الا انك مقابلی خیرلیسنی حلال قلدیکه
مردار اولمشی حرام قیلوب ذبح اولنانی حلال قلدی شرابی حرام قیلوب نبیذی حلال قلدیکه
هنوز شراب اولمامش خرما واوزم صولریدر وزنایی حرام قیلوب نکاحی حلال قیلدی وربایی
حرام قیلوب بیعی حلال قیلدی عبدالرحمن الزجاجی اوچیوز اوتوزیدی یا اوتوز طقوز سنه‌سنده
شام شریفده وبرروایتده طبریه نام محلده مرحوم اولدی (ابومنصور موهوب الجوالیقی اللغوی
رحمة الله علیهك شو قولی نه خوشدر ✻ وردالوری سالسال جودك فارتووا ✻ سنك جومرد لكك
سلسله‌سنه خلق کلوب قاندیلر ✻ ووقفت حول الورد وقفة حائم ✻ کلمك جانبنده صبر ایدوب
اکلندم صوسز بیان کچمسنك اکلندیکی کبی ✻ حیران اطلب غفلة من وارد ✻ حیران اولدیغم
حالده اکلندمکه کلنلردن غفلت وتنهالق طلب ایدردم ✻ والورد لایزداد غیر تزاحم ✻ حالبوکه
المرك کلنلری ازدحامدن غیری نسنه‌یی زیاده ایتمز (مرحوم جوالیقی فنون ادبده امام ایدیکه
کندینك تصانیف مفیده‌سی واردی مقتفی بالله خلیفه‌نك امامی اولمغله اوقات پنجگاهیده
انکله نمازی ادا ایدردی مقتفی خلیفه اولدقده امام جوالیقی ابتداکی مجلسنه واردقده السلام
علی امیر المؤمنین ورحمة الله وبرکاته دیمشیدی نصارادن هبة الله نام طبیب یاشیخ امیر المؤمنینه
بونه کونا سلام ویرمکدر دیدی امام جوالیقی انك کلامنه کوش دار اولمیوب مقتفی خلیفه‌یه یاامیر
المؤمنین سنت نبویده کلان سلامدر دیوب سلام صورتنده خبرلر روایت ایلدی بعدازین دیدیکه
یاامیر المؤمنین نصاری ویهودك قلبنه انواع علومدن برنوع وجه معتبر ایله واصل دکلدر
دیو برحالف یمین ایلسه کفارت حنث لازمه اولورمی اولمازمی زیرا باری تعالی انلرك قلوبلرینی
مهرلادی انلرك مهرینی انجق ایمان کشف ایدر خلیفه ایتدی صادقسین وخوش سویلدك
کویا امام جوالیقی حضرتلری ابن تلمیذ طبیبك اغزینه برطاش لقمه ویردی ذکر اولنان ایکی
بیت ابن خشاب نام شاعرك ابیاتنده واردر (ابن جوالیقی بغدادده بش یوز اوتوز طقوز سنه‌سنده
وداع عالم فانی ایلمشدر (الحکم) بیان کچیسنه متعلق حکملردر بونی اکل حلالدر رافعی حضرتلری
بونی باب اطعمه‌ده ذکر ایتیوب باب ربادہ ذکر ایتدی ودیدیکه کیك اتی ایله بیان کچیسنك اتنده شیخ
ابو محمدك ترددی واردر انجق بونلر بکی ایله قیون مشابه‌سنده‌در دیو جوابی برقرار اولمشدر بربریله مبادله
واتمق اولسه انجق برابر بدله اولنور برطرفی زیاده اولسه ربا اولور انتهی الکلام (متولی حضرتلری
بونده ایکی وجه حکایه ایلدی انجق برطرفنی ترجیح ایلدی (خواص اجزاسی) بیان کچیسنك
بویبزی بخور اولنسه حشراتی واغولی حیوانلری اول یردن منع ایدر وینه بویبزی احراق وسحق
اولنسه دیشه سورلسه دیشده اولان صاروالغی وبعض چوریمش چقوریلری کیدرر دیشك کوکلرینی
محکم ایدر انك اجزاسندن برشیئی برکیسه‌نك اوزرینه اصلسه اوزرنده اولدقجه اول کیسه اویومز
انك ذکری قوریدیلوب ایچلسه جماعه حریص ایدر آنك قانندن ایچسه مثانه‌ده عارض اولان
طاشی پاره لر ﴿ابن آوی﴾ چقال دیدکلری جانورکه جمعی بنات اوی دربنه بونك جمعی کیبدر
ابن عروس یعنی کلنجك دیدکلری جانور ابن مخاض وابن لبون دوه لری که بو اوچنك جمعلرنده
بنات عروس یعنی کلنجك وبنات مخاض وبنات لبون دینور آوی لفظی قاعدهٔ نحو اوزره منصرف اولمز

تکیم شاعر دیدی ✻ ان ابن اوی لشدید المقتنص ✻ چقال دیدکلری حیوان شکار اولنانلرك
شدیدیدرکه ✻ وهواذا ماصید ریح فی قفص ✻ اول شکار اولنمق وقتنده صحرامقده روزکاردر
ابو ایوب وابو کعب وابو وایل چقالك لقبلریدر چقاله ابن اوی تسمیه اولندی زیرا کندی ابناء
جنسنك غیریله مکان طوتمیوب یالکز قالوب وحشی انجه کیجه چاغرر انك صیحه واوازی صبیان
اوازینه بکزر طرنغی وجینغی اوزندر آخر حیوانلره عداوت ایدر قوشلردن وغیریدن شکار
ایتدیکنی اکل ایدر طاوق تلکیدن خوف ایتدیکندن زیاده چقالدن خوف ایدر زیرا طاوق اغاج
یادوار اوزرنده ایکن چقال التندن مرور ایلسه زیاده خوفندن اشاغی دوشرلرنه قدرچوق ایسه ده
(الحکم) چقاله متعلق حکملردر اصح اولان چقال حراماولمقدر زیرا ازو دیشی ایله عداوت ایدر
اکرانك ازوسی ضعیفدر بودخی بلیلی قورد وتلکی کبی اولور دینلسه بودخی برمذهب اولور
انجق مقدما ذکر اولند یعنی اوزره ازو سیله معیشتلندیکندن حرامدر (مصنف ایتدیکه بزم
عندمزده بونده خلاصهٔ کلام ایکی وجه واردر محرر نام کتابده منهاجنده وشرحده حاوی الصغیرین
نام کتابلرده اصح اولان حرام اولدیغیدر ایکنجی وجه شیخ ابوحامدك اختیار ایتدیکی حلال
اولمسیدر (امام احمد حنبلی بوندن سؤال اولنمشیدی جوابنده هر برحیوانکه آزو سیله طوته
پرتجیدر ومحظورلیدر دیدیکه امام اعظم وهمام افخم حضرتلرینك وامام ابی یوسف وامام محمد
رحمهم الله تعالی حضراتنك دخی قول شریفلری بویله‌در (الخواص) اجزاسی چقالك اسانی
براوده اولسه انده ساکن اولانلرك بینلرنده عداوت وخصومت واقع اوله چقالك لحمی جنونه
وآی آخرلرنده جین طوتن کیسه لره نفع ویرر صاغ کوزی خوفناك اولان کیسه اوزرینده
آصلسه امین اولور واکا نظر اصابت ایتمز چقالك قلبی برکیسه‌نك اوزرینه آصلسه سائر
یرتجی حیوانك شرندن امین اولور باذن الله تعالی والله اعلم بالصواب

﴿باب الباء الموحدة﴾

﴿البابوس﴾ ناسك وغیری حیوانك اولادندن صغیر اولاندر ابن احمد کفت ✻ حنت
قلوصی الی بابوسها طربا ✻ جران اولان ناقه‌م یطوغنی اسرکه‌دی کندی تازه اولد یعنی حالده
✻ وماجنینك بل ماانث والذکر ✻ سنك والدك نه شی بلکه ارکك ودیشی دکلدر خطاب کندی
عورتنه اوله که ولدی اولمدیغندن تعریض ایلمش ﴿البازی﴾ طوغان دیدکلری مرغ
صیاد درکه معروفدر بونده اوچ لغت واردرکه یاء حطی مخففه ایله بازی درایکنجسی یاسز باز در
اوچنجسی یانك تشدیدیله بازی‌در بوایکسنی ابن سیده حکایه ایلدی باز ارکك طوغانه دینورکه
انده اختلاف یوقدر تثنیه‌سنه بازیان جمعنه بزاة دینور قاضی لفظنك جمعنده قضاة دینلدیکی کبی
بازلر وشاهینلره وسائر صید ایدن قوشلره صقر دخی دینور بازك لفظی بزوان لفظندن مشتقدرکه
بزوان صچرامق معناسنه (بازك لقبلری ابو الاشعث وابو البهلول وابو اللاحقدر بازك کمال کبری واردر
وخلقی زیاده تنك وضیقدر (قزوینی عجایب مخلوقاتنده دیدیکه ناس دیرلرکه باز انجق دیشی اولور
ارککی آخر نوعدندرکه جیلاق وشاهیندر ارککی مخالف اولدیغندن بازك شکلی کونه کونه اولور
بزم دیار عزیزده السنهٔ ناسده دیشیسنه باز وارککنه جوره دینور (عبدالله بن مبارك حضرتلرندن بزه
روایت اولندیکه ابن مبارك حضرتلری معاصرلری اولان اولیایه ملاقات ایچون تجارته چیقر
اولمغله سویلردیکه بش کیسه اولماسه تجارت ایتمزدم اول بش کیسه‌نك ایکیسی سفیانلردرکه
بری سفیان ثوری وبری سفیان ابن عیینه‌در وبری فضیل حضرتلریدر وبری ابن سماکدر وبری
ابن علیه حضرتلریدرکه تجارت بهانه‌سیله انلره زیارته کیدردی برسنه ابن علیه‌یه کلمشیدی ابن علیه
قاضی اولدی دیو کندویه سویلدیلر اکا زیارته کیتمدی ابن علیه کندینك زیارتنه کلمدکده باشنی

قالدروب برخوش معامله ایلدی بعده ابن علی یه شو بیتلری یازوب کوندردی * یا جاعل
العلم ابازیا * ای علمی کند و ایچون آلت شکار ایدن * یصطاد اموال المساکین * مساکینك
مالنی شکار ایدر * احتلت للدنیا ولذاتها * بحیلة تذهب للدین * دنیاولذتی ایچون حیله ایتدککه
اول حیله دینی کیده رر یعنی انك حیله سی قاضی اولدیغیدر * فصرت مجنونا بها * سن اول
حیله ایله مجنون اولمشسك * بعد ما کنت دواء للمجانین * مقدما مجنونلره سن علاج اولمش ایکن
* این روایاتك فی سردها * لترك ابواب سلاطین * ابواب سلاطین ترك ایتمك حقنده بر بر ینه
متصله اولان روایاتك نره ده * این روایاتك فیما مضی * عن ابن عون وابن سیرین * ابن عون وابن
سیریندن مقدما ایتدیکك روایتلرینه مکانده قالدی * ان قلت اکرهت فذا باطل * اکر اکراه ایله
قاضی اولدم دیرایسك بو کلام باطلدر * زل حمار العلم فی الطین * علم حماری چامورده قویوب
ذلیل اولدی (اولیاء کباردن ایکن ابن علی حضرتلرینه علم حماری دیو قضای چاموره
تشبیه ایدوب بویله تعبیر ایلدی اکثریا تحرز ممکن اولمامغله حقیقة حال بویله یکن مرد مان زمان
اول پایه یه از تشنکان اولدیغی نمایاندرکه شایستهٔ تعجبدر (ابن علی حضرتلری بو ابیاته واقف
اولدقده هارون الرشید حضرتلرینه کیدوب حکومتدن کندوبی عفو نیازنده دائم اولمغله انلردخی
عفو وعزل ایلدی (عبدالله ابن المبارك امام جلیل زاهد عابددرکه علم ایله عملی جمع ایتمشدر ابن خلکان
ترجمه سنده حکایه ایتدیکه عبدالله ابن مبارك حضرتلرینك مجلس سعادتندن بر کیمسه آقسروب
لکن الحمد لله دیمامشیدی اول حضرت بیور دیکه اقسیرن کیمسه نه سویلر اول کیمسه الحمد لله
دیر دیدی ابن مبارك دخی اول کیمسه یه یرحمك الله دیمکله حضار مجلس اولانلر حضرتك
حسن ادبندن تعجب ایتدیلر (ینه ابن خلکان دیدیکه هارون الرشید زمان خلافتنده رقه شهرینه
کلمشیدی ناس عبدالله ابن مبارك حضرتلرینك خلفنه جمع اولدیکه ازدحامدن پابوچلر پاره نوب
غبارلر آسمانه چیقدی هارون الرشیدك ام ولدی اولان خاتون اولدیغی قصردن وقتاکه ناسك
اکا اقبالنی کوردی بو کیمدربوسؤال ایتدی جوابنده اهل خراساندن برعالمدرکه نامشریفی عبدالله
ابن مبارکدر دیدیلر خاتون دخی والله بو بر پادشاه عالی جاهه بکزر اما هارون الرشید کبی پادشاه
دکل که هارونه ناس جمع اولماز انجق اتباع واعوان اولانلر جمع اولوردیدی (غیریلر حکایه ایتدیلرکه
عبدالله بن مبارك شام شریفده بر کیمسه دن برقلم استعاره ایتمشیدی بحسب الاقتضا انطاکیه شهرینه
کیتمك لازم اولمغله قلمی صاحبنه ویرمکی اونودوب کتمش انده خاطرینه کلمکله انطاکیه دن پیاده
شامه رجوع ایدوب قلمی صاحبنه ویروب ینه عودت ایلدی (ینه روایت اولندیکه حضرت
عبدالله بن مبارك برمجلسده ذکراولنسه رحمت نازله اولوریوز کسان برنار یخنده اجل طبیعیسی
کلوب مرغ روح پرفتوحلری جانب علیینه روان اولدی رحمة الله علیه (هارون الرشیدك
خبرلرندندرکه برکون شکاره چیقوب بر باز اشهب قیو ویردیلر باز اولقدر هوالندیکه چاق هواده
غائب اولدیکه بولنماز دیو مأیوس اولمشیکن برنجه زماندنصکره پنجه سنده بالغه بکزر برنسنه
کتوردیکه قنادی وارایدی برباالق ایله کلمشیدی هارون الرشید تعجب ایدوب سراینه کلدکده
علماسنی احضار و بواحوالی انلردن استخبار ایدوب هیچ هواده برمخلوق وارمیدر دیدی مقاتل
حضرتلری جوابه متصدی اولوب یاامیرالمؤمنین جد بزرکواریکز عبدالله ابن عباس رضی الله
عنهما دن بزه روایت اولنمشدرکه خلقتلری مختلف مخلوقلر ایله هواطولیدر وانلردن بزه قریب
اولنلری برنوع دواب واردرکه یمرطه یوب یاورو چیقاررلر و یمرطه لرینی هوا قالدیروب یره دوشورمز
اول یمرطه دن قنادلی بالق کبی حیوانلر اولوردکنلری اولماز دیدی پس هارون الرشید امرایلدی
براکن ایچنده دوغانك شکارایلدیکی بالغی کتوروب کوستردیلر واول کون هارون الرشید مقاتله

انعام واحسان ایلدی (باز بش کونه اولور بری بازی در و بری زرق دینور که اق نو یلوطوغاندر ترکی
لساننده اکا اسبری دینور و برینه باشق دینور که اتمجه دیدکلری قوشدر و برنوعنه بابق دینورکه السنهٔ
ناسده طروملای دینور و برنوعنه عقصی دینورکه اتمجه یه مشابه در انجق اتمجه دن کوچکدر السنهٔ
ناسده قره کوز اتمجه دینوردخی تفصیل اولنور ان شاء الله تعالی (بازمزاج جهتندن حدتلی وحرارتلیدر
زیرا صویه صبری قلیلدر انك مکانی صیق دالّلی زیاده کولکه لی اغجلك باشیدر وانك قنادی خفیفدر اما
پروازی سریعدر و بازك دیشیسی بیوك قوشلر اوزرینه ارککندن زیاده جرأت ایدر بو نوعه بازه مرضلر
اصابت ایدرلحمی نقصان اولور اوارق اولور بازك زیاده کوزه لی بیلکی قلیل اولوب کوزلرنده حدت برله
کوزلری قرمزی اولاندر نتکیم ناشی نام شاعر کفت * لو استضاء المرء فی ادلاجه * بعینه کفته عن سراجه
بر کیمسه کیجه نك اولندن آخرینه قدر بازك کوزیله ضیالنسه شمعدانندن کندویه کفایت ایدر
مبالغه دن کنایه بازك کوزی اولقدر قرمزی اولور ایمش که صیادن مغنی ایمش بازك کوزنده قرمزیلق
وصاریلق اولدیغی کبی کوکلك دخی واردر وانك کردنی اوزون کوکسی اینلو اوموزینك ماینی بعید
قویروغنه دکین زیاده اوزون اینسز واو یلقلری اوزون بیلك ایله اورتلمش قوللری قالك وقبصه
اولمق صفات محموده سندندر بازك یاوروسنه عطردینور کمال شرافتده بازی ایله ضرب مثل اولنور
نتکیم شاعر ایتدی * اذا ما اعتز ذو علم بعلم * نه وقتکه علم صاحبی علمی ایله عزتلنمك استرسه * فعلم
الفقه اولی باعتزاز * علم فقه وفقیه اعزاز واکرام اولنمغه اولی والیقدر * وکم طیب یفوح ولا کمسك *
چوق طیبلر قوقار امامسك رایحه سی کبی قوقمز * وکم طیر یطیر ولا کباز * چوق قوشلر اوچر اما
بازکبی اوچامز (شیخ زاهد ابو العباس القسطلانی ایتدی مکهٔ مشرفه ده امام مقام ابراهیم اولان شیخ
ابو شجاع زاهد ابن رشیم الاصبهانیدن ایشتدمکه سویلر شیخ حماد دباسك خادمی شیخ احمد دن
ایشتدمکه سویلر شیخ عبد القادر کلوب شیخ حماد دباسك مجلسنه زیارت قصدیله داخل اولمشیدی
حضرت شیخ اکا نظر ایتمکله اول دخی کوردیکه کویا کندوبی بازشکار ایده یور شیخك نظری
اکا تأثیر ایدوب یانندن چیقدی وجامه لرین چیقاروب شیخك معیننده اولوب اکابر اصحابندن اولدی
بازی کندوبی شکار ایدر کبی کوردیکه کندوبی ارشاد ایتدیکندن شیخ عبد القادر سویلردیکه
* انا بلبل الافراح املأ دوحها * طربا وفی العلیا باز اشهب * بن سرورلی بلبلم که سرورم ایله
اولدیغم باغ و بستانی طولدیریرم و یوجه لکده بوزرنکلی شاهینم (شیخ ابو اسحق طبقاتنده ایتدیکه ابن
شریح حضرتلرینه باز اشهب دینوریعضی نام شاعر قصیده سنده ایتدی * لبس المقام بدار الذل
من شیمی * داردنیا که ذلت اویدر انده طورمق بنم طبیعتم دکلدر * ولامعاشرة الانذال من همی *
فرومایه اصلسزلر ایله صحبت ومعاشرت بنم همت وقصدمدن دکلدر * ولا مجاورة الاوباش
تجمل بی * اوند طائفه سیله قومشولق بکا کوزل دکلدر بومصرعده کی اوباش لغت عربده
اوند طائفه سی دیمکدر کذلك الباز لا یأوی مع الرخم بونلرکبی بازدخی قرطال ایله برمکانده
اولماز دیمکدر (اتمجه نك تفصیلی انك لقبی ابو الاحد در و اتمجه ده زیاده حدتلی تنك دل
وصبرسزلق انده غالبدر (بعضیجه کال ایله مونس اولور (و بعضیجه وحشیلك ایدر ونفسی قویدر
کوچك ایکن مونس ایدوب تربیه ایتسه صاحبی برمراد اولور کتورلمسی خفیف شکل شمائلی
ظریفدر انی کتورمك ملوکه ده لایق اولور زیرا اتمجه بازك صید ایتدیکی مرغدن زیاده فاخرنی
و خوشنی صید ایدرکه دراج وکوکرجن و یبان کوکرجنیدر بونلر شکارك زیاده لذیذی اولمغله
اتمجه بونلری شکار ایدر وکثیر السبقدر شکاری کند ویه غالب اولسه انی ترك ایتمز برندن بری تلف
اولادجه وصفلرینك زیاده ممدوح اولانی کوزده کوجك ومبزانده اغر اولمسیدر اتمجه نك انجیکی

اوزون اولور او بلوغی قیصه اولور بیدق دیدکاری قوش سرجه دن غیری اسنه شکار ایتمز قلیل الغذادر طبعده عفصی قوشنه یقندر شعرادن ابو فتح کشاجم ایتدی ❊ حسبی من البزاة والزارق ❊ ببیدق یصید صید الباشق ❊ بازلردن و بیاض بازلردن بیدق قوشی بکا کفایت ایدر که اول بیدق اتمجه صیدی کبی صید وشکار ایدر ❊ مؤدب مدرب الخلایق ❊ اول بیدق مؤدبدر طبیعتلری مجربدر ❊ اصید من معشوقة لعاشق ❊ اول بیدق معشوقك عاشقی صیدندن زیاده شکار ایدر ❊ یسبق فی السرعة کل سابق ❊ سرعتده هر سبقت ایده نی کچر ❊ لیس له فی صیده من عایق ❊ انك شکارنده عوق وتأخیر یوقدر ❊ ربیته وکنت غیر واثق ❊ بن انی تربیه ایتدم حال بو که آنك ایاغنی بغلم ❊ ان الفرازین من البیادق ❊ اهل شطرنج اولنلرك فرزلری بیدق دیدکلریدر یعنی اهل شطرنج اصطلاحلرنده بیدق طاشی که پیاده دیرلر استقامتله کیده رك کاله اردکده فرز اولوب مقارن شاه کندی وزیر اولوب اهل شطرنج انکله فرصت یاب اولور ایمش کویا کندینك قوشی بیدقه اسمده موافق اولمغله بیدق قوشنه اول جهتدن ممدوحلك کتورمش پس بونك مثالی نیجه مرد دانا زپیاده ایکن خدمات علیۀ شهنشاهیده راست رو یشلریله وکالت کبرایه نائل اولورلر شاعرك بوقولنده برقاچ کونه عبرتلر واردر که ازجمله بیدق جماداتدن ایکن استعمالنده استقامت اولدیغندن نهایتنده اهلنه سرور ویرر عفصینك تفصیلی بودر که قره کوز اتمجه دراعضاسی کوجك حیله سی از براله قوشدر وزیاده خوفی واردر ومزاجی بیوستلیدر سرجه یی بعضیجه صید ایدر و بعضیجه سرجه دن فرار ایدر شکلنده اتمجه یه بکزر انجق اتمجه دن کوچکدر (الحکم) بازه متعلق حکم شرعیدر بازی جمیع انواعیله اکل حرامدر زیرا سرجریدۀ انبیا علیه اشرف التحایا سباعدن هر برازوصاحبی طیوردن هر برطرنق صاحبنی اکل اتمکدن نهی ایتدیکه بو نهی مسلم حضرتلری میمون ابن مهراندن اول دخی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدی بو سبب ایله اول قوشلرك حرام اولدیغنی اکثرعلما سویلدیلر امام مالك والليث والاوزاعی ویحیی بن سعید قوشدن برشی حرام دکلدر دیو ایات مبیحه نك عمومیله دلیل کتوردیلر که هر برجینق صاحبنی اکل اتمدن نهی حدیثی امام مالك قتنده ثابت اولمیوب اکلی مباح اولدی (ابهری حضرتلری ایتدی نبی صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن جینق صاحبی قوش حقنده نهی صحیح یوقدر وغیریلر دخی بو نهی حدیثی ثابت دکلدر دیدیلر زیرا میمون ابن مهران بو حدیثی ابن عباسدن روایت ایدوب انجق روایتده بینلرینه سعید ابن جبیر دوشمکله آنك بو اندیغی حدیث مذکورك صحیح رتبه سندن سقوطنه علت اولدی (امام شافعی ایتدی احرامه کیدن کیمسه یا نجه باز وسائر آوجی حیوانلر که کلب کبی وغیریلر کبی بیله کتورمك مکروهدر اکر کتورسه ده برشکاره ارسال ایلسه اول دخی قتل ونسنه ایلسه اول کیمسه یه جزا لازم اولماز لکن کنهکار اولورکم احرامده اولان کیمسه برشکاره اوق آتوب آنجق اوره مسه حرامه قصد ایدوب آتدیغی ایچون کنهکار اولدیغی کبی اول حالده شکاری تلف ایتدیکی ایچون ضمان لازم اولماز (ینه امام شافعی ایتدی شول حیوانکه کندوده مضرت ومنفعت جمع اولمش اوله منفعتی اولدیغیچون آنی هلاك اتمك مستحب دکلدر (وناس اوزرینه مضرت عداوتی اولدیغی ایچون انی قتل اتمك مکروه دخی دکلدر (اول حیوانلر باز کبی بارس دیدکاری حیوان کبی وچاقرطوغان کبی وطوشنجل قوشی کبی وبونلره بکزر سائر حیوان کبی بازی فروخت واجاره یه ویرمك بلاخلاف صحیحدر زیرا طاهردر کندی ایله انتفاع اولنلردندر (امام ترمذی حضرتلری عدی ابن ابی حاتمدن روایت ایتدیکه راوی ایدر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بازك شکارندن سؤال ایتدم بیوردیکه (ما امسك علیك فکل) بازك طوتوب طوردیغی سن اکل ایله دیو جواب ویردی

(الامثال) ضرب مثلدر عربلر بازقنادسز اوجارمی دیرلر بونکله ناس بربرینه معاونت واتفاق اوزرینه ضرب مثل اولنور شاعر ایتدی ❊ اخاك اخاك ان من لا اخاله ❊ کساع الی الهیجا بغیر سلاح ❊ سن قرنداشکه ملازمت ایله برکیمسه که قرنداشی اولمیه شول کیمسه کبیدر که سلاحسز ایکن جنك قوپارمغه سعی ایدر ❊ وان ابن العم المرء فاعلم جناحه ❊ کشینك عمی زاده سی قنادیدر ❊ وهل ینهض البازی بغیر جناح ❊ بازی قنادسز پرواز ایدرمی خوش امثالدندر ابو ایوب سلیمان ابن مجالدك ضرب مثلی که خالد ابن ابی یزید الارقط حکایه ایلدی ابو ایوب کندی اومورنده امر ونهیندن ایکن منصور خلیفه کندویی استمشیدی خوفندن صراروب دزدی وقته که مجلسندن طشره چقدی خوفی کیدوب بکزی برینه کلدی منصور خلیفه استدکجه ابو ایوب بوکونه خوف ایتمك دأب وعادتی اولمغله اکادینلدیکه امیرالمؤمنین ایله الفتك ومجلسنه کثرت دخولك وار ایکن نه سبب ایله هر یانه کتدکجه متغیر اولیورسك جوابلرنده ضرب مثل ایدوب سویلدیکه برخروس ایله برباز مباحثه ایلمش دیو ناس زعم ایدوب باز خروسه سندن بی وفا نسنه معلوم دکلدر دیمش خروس ایتدی نیجه بی وفایم جوابنده سن بریمورطه ایدك سنی الدیلر و یاورو اولق ایچون طاووغی یاتوردیلر انلرك یدلرنده چیقوب یاورو اولدك یدلریله سنی اطعام ایتدیلر چاق کماله ایرشدیککده سکا برکیمسه قریب اولماز بریردن بریره کیدرسین وصیحه ایدرسین اولدیغك خانه نك دیوارینه چقسك برقرار اولمیوب غیری خانه یه انتقال ایدرسین بن طاغدن اخذ اولندم حال بو که بیولك ایدم ادنی شی بکا اطعام اولنوب برکون ایکی کون مأنوس اولوردم بعده شکاره ارسال اولنوردم و یالکز پرواز ایدرم وشکاری طوتوب صاحبمه کتوریرم خروس جوابنده بازه ایتدی سنك دلیلك منقوضدر غافل مباش اکر بازلری کباب شیشنده کورسم ناسه قطعا عداوت ایتمزدم اما حال بو که هرکون وهر وقت بن شیشلری خروسلر ایله طولاش کوروب بویله ایکن یانلرنده مکث ایدرم اکر بن سنك کبی اولسم سندن زیاده وفادار اولوردم ابو ایوب بومثلی تمام ایدوب ای ناس اکر منصور خلیفه دن بنم بلدیکم خوفم سزلره معلوم کز اولسه سزی طلب ایتدیکی وقتده حالکز بندن دشوار اولوردیدی (بعدزین یوز الی درت تاریخنده منصور خلیفه درلو عذاب وجفا وما لنی اخذ ایدوب ابو ایوبی قتل ایتدی حال بو که منصور خلیفه اولمدین ابو ایوب کمالیله مطیع ومنقاد اولوب کرم دیده سی ایدی بعده منصورا کابغض ایدوب عداوتنی اجرا قصدنده اولوب انجق مرادینی تطویل ایتدیکه ابو ایوب هردائم مجلسنه داخل اولدقجه کندویی قتل ایدرظن ایدردی بعده سلامتله چیقردی (بعضیلر ایتدی ابو ایوبده برباغ وارایدیکه سحرایله عمل اولنمشیدی منصور خلیفه نك مجلسنه واردقجه قاشلرینه سوررا ولمغله عامۀ ناس بیننده ضرب مثل اولوب ابو ایوب یاغی دیرلر (جوهری زاهر اداوکابده منصور خلیفه ابو ایوب یاغی سورندیکی ایچون وافر محبت و یوزینه تبسم ایدردی دیو حکایه ایدوب امام سیبویه رحمه الله حضرتلرینك علم نحوده معاصری اولان ناصح الدین سعید بن دهانك قول شریفنی خلیفه نك تبسمی اوزرینه اوقودی ❊ لاتجعلن الهزل دأبا فهو منقصة ❊ سز لطیفه یی عادت ایتمکز که کثرت مزاح مردمانه نقصان وعیب ویرر ❊ والجد یعلو به بین الوری القیم ❊ صدقات ایله خلق بیننده قیمتلرعالی اولور جده مداومت ایله ❊ ولا یغرنك من ملك تبسمه ❊ ملوکك تبسمی سنی مغرور ایتمه سین ❊ ماتسحب السحب الا حین تبتسم ❊ هلاك ایدیجی هلاك ایتمز الا تبسم ایتدیکی وقتده هلاك ایدر (مشاهده اولنمشدرکه ارسلان وسائر یرتجی حیوان برنسنه پاره لمغه کلدکده تبسم ایدن کبی دیشلرینی اچه رق کلور (شیخ ناصح الدین رحمة الله علیهك محاسن شعرندندر شو قولی که ❊ بادر الی العیش والایام راقدة ❊ حیات ابدیه علمنه سرعت ایله یاخود معاشك ایچون سرعت ایله کونلرعطا واحسان ایدیجیدر اسناد مجاز بدر ❊ ولا تکن لصروف الدهر تنتظر ❊

زمانك حوادث و نوائبلرينه منتظر اولمه ❊ فالعمر كالكأس يبدو فى اوائله ❊ صفو واخره فى قعره كدر ❊ عمر انسان شول كاسه كبيدركه انك ابتداسنده صفا ظاهر اولور وانك نهايتنده ايرلدكده كدر وغم اولورديمكدر (شو بيت دخى اكا منسو بدر (و بر روايتده ابن طبانك ديديلر ❊ تأمل نحولى والهلال اذا بدا ❊ لليلته فى افقه اينا اضنا ❊ على انه يزداد فى كل ليلة ❊ نموا وجسمى بالضنا ذايبا يفنا ❊ آى هلال اولديغى كيجه نه مرتبه ضعيف اولورانى و بنم ضعيف اولديغمى فكر ايله كه هر كيجه ماه كماله ايروب تاب اولور بنم وجودم خستهلك ضعفندن اريوب فنايه كيدر شو دخى اكا منسوبدر رحمة الله عليه ❊ والله لولا ان يقال تغيرا وضبا ❊ وان كان التصابى اجدرا ❊ اول دلبره عشق اظهار ايتمك نه قدر لايق ايسه ده خدا حقيچون اكر دل بيارك تغيرى ياخود انك آتش عشق سوزانه كرفتار اولش ديوسويلنمك اولمسيدر ❊ لاعدت تفاح الخدود بنفسجا ❊ لثما وكافور الترائب عنبرا ❊ رخلرى الماسنى بوس ايدر اولديغم حالده اول رخلرى بنفسج عد ايدردم وكافور اولان سينه سنى عنبر صايردم مرحومك وفاتى بشيوز التمش يدى سنه سنده واقع اولمشدر (خواص اجزاسى) طوغانك اودنى كوزينه صو اينن كيمسهيه چكسهلر غايتده نافعدر طوغانك خرئندن برعورت ايچسه حامل اولمغه اعانت ايدرنقدر عاقر اولوب اوشاقدن قالمش ايسهده اتمجه نك يندن بر كيمسه بردرهم مقدارينى ماء بردايله ايچسه سودانك غلبه سندن اولان خفقانه نفع ايدر اتمجه نك يينى سورمه اولنسه كوز قرا كولغنه نفع ايدر (التعبير) رؤياده طوغانى كورن اهل جاه ايسه كمال سلطنته دلالت ايدر طوغان يدندن كتمش شوق وحرصى كندنده باقى قالمش كورسه سلطنتى كيدوب ذكرى باقى قلمغه دلالت ايدر انجق ييلا كندن برشى يدنده قلمش اولسه مالدن يدنده نسنه قلمغه دلالت ايدر (رؤياده برطوغان ذبح ايتديكنى كورسه برسارقه ظفر بولور ديو تعبير اولنور برقاج طوغانلر قتل ايتديكنى كورسه ظلمله معروف اولان برقاج ملوكك موتنه دلالت ايدر طوغان لحمنى رؤياده كورسه سلطانك مالى ايله تعبير اولنور اهل سوقدن اولان كيمسه طوغانى رؤياده كورسه رياست وشرافتى ايله تعبير اولنور رؤياده اتمجه كورمك سارقه دلالت ايدر برروايتده اوغلان اولاده دلالت ايدر دينور والله اعلم ❊ البازل ❊ شول ايكى ياشنه بالغ اولمش اركك ياديشى دوه كه آزوسنى يارمش اوله جمعى بزل و بوازل كلور مسلم حضرتلرى ابو هريره رضى الله تعالى عنه دن روايت ايلديكه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم بركنج دوه استقراض ايدوب صاحبنه ايكى ياشنده بردوه ويردى و بيورديكه (خيركم احسنكم قضاء) سزك خيرلكز الديغى ويردكده زياده خوشنى ويرندر (خطابى ابن حزيمه دن روايت ايتديكه راوى ايدر يونس بن عبدالله الاعلادن مسموعم اولدى سويلركه ابن عيينه حضرتلرى پيغمبر صلى الله عليه وسلمك شو حديثنك معناى لطيفندن سؤال اولنمشيدى (من استجمر فليوتر) ابن عيينه سكوت ايتدكده قائل اكا ايتدى امام مالك حضرتلرينك ويرديكى معنايه راضى اولورمسين ابن عيينه ايتدى امام مالك نه كونه معنى ويردى جوابنده استجمار طاش ايله استنجا ايدوب پاك اولمقدر ديدى راوى ايدر ابن عيينه ايتدى بنم ايله امام مالك حضرتلرينك مثلى اول نام شاعرك ديديكى كبيدركه شوقوليدر ❊ وابن اللبون اذا ما لز فى قرن ❊ لم يستطع صولة البزل القناعيس ❊ ابن لبون دوه سى كه اوچ ياشنه كرن دوه در برقطارده اولسه ايكى ياشنده اولوب عظيم الجسم اولان بزل آدلو دوه لرك حمله وهجومنه طاقت كتوره مزكو ياكندونى ابن لبون دوه سى مثابه سنده وامام مالك حضرتلرينى بذل دوه سى مقامنده قيوب انك جوابنى استحسان ايتديكندن امام مالكى تعظيم ايتدى ❊ الباقعة ❊ برچول قوشدركه صو ايچسه صاغنه وصولنه پروازايدر ابن عمر رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن هروى بويله نقل ايلدى قبائلك خبرنده كلديكه حضرت على كرم الله وجهه

ابو بكر رضى الله تعالى عنهما حضرتلرينه ايتدى سن اعرابيلره باقعه قوشى طرزى اوزره عجله دپردك يعنى سرعتله حقى اجرا ايتدك (وآخر خبرده كلديكه بوكونه عجله ايتديكه همان باقعه قوشيدر ❊ بالام ❊ قره صغر اوكوزينه لسان فارسيده كاو دينور بخارى ومسلم حضرتلرى ابو سعيد الخدرى رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديلركه راوى ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورى (تكون الارض يوم القيمة خبزة واحدة يكفاها الجبار تبارك وتعالى بيده كما يكفا احدكم خبزته فى السفر منزلا لاهل الجنة) ارض دنيا يوم قيامتده براتمك اولور اهل جنته قهوه التى تعبير اولنور ابتداكى طعام اولديغى ما حضر واوحالده خداى متعال قبضۀ قدرتيله انى حاضر ومهيا ايدر سزدن بريكز اثناء راهده قهوه التى ما حضر حاضر ايتديكى كبى (راوى ايدر يهوددن بركيمسه كلوب فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمه (ياابا القاسم بارك الله فيك) اهل جنتك يوم قيامتده ابتداكى طعامنى سكا خبر ويره يم مى ديدى پيغمبر ايتدى سويله يهود جوابنده دنيا ارضى راتمك اولور خداى متعال انى اهل جنته ما حضر اولديغى حالده انى قبضۀ قدرتيله حاضر ايدر سزدن بريكز اتمكنى اثناء راهده قهوه التى حاضر ايتديكى كبى ديوب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك بيورديغى حديث شريفه كبى جواب ويردى (راوى ايدر رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بزلره نظر ايدوب بعده كولديكه مبارك ديشلرى ظاهر اولدى (ينه يهودى ايتدى اهل جنتك اكل ايده جكى قاتقلرينى خبر ويره يم مى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى سويله يهودى ايتدى انلرك قاتغى بالام ونوندر پيغمبرمز بيوردى بالام و نون نه در يهودى ايتدى بالام اوكوز نون بالقدركه انلرك جكرلرنده اولان يوركلرندن يتمش بيك اهل جنت اكل ايدر (صحيح مسلمده كتاب طهارده ثوبان رضى الله تعالى عنهك حديثندن نقلدركه ثوبان ايتدى رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمك مجلسنده قائم ايدم يهود عالملرندن برعالم كلوب السلام عليك يامحمد ديدى بن انى زياده رد ورفع ايله دفع ايتدم يهودى ايتدى نيچون بنى دفع ايدرسك بن ايتدم نيچون يارسول الله ديمدك يهود جوابنده بن انى اهل واتباعنك تسميه ايتديكى نام شريفى ايله ياد ايدرم ديدكده رسول الله بيوردى (ان اسمى محمد الذى سمانى به اهلى) بنم اسمم محمد اهل واتباعنك بكا تسميه ايتدكارى آددر صلى الله تعالى عليه وسلم (يهودى ايتدى سكا سؤاله كلدم پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (ينفعك شىء ان حدثتك) سكا خبر و يرسم سكا نفع ويررمى يهودى قولاغم ايله استماع ايدرم ديوب سؤالنده اهتمام ايلدى پيغمبرمز بيوردى (سل) يعنى مراديكى سؤال ايله يهودى ايتدى ارض غير ارضه وسموات تبديل اولديغى كون ناس نه مكانده اولور رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم (هم فى ظلمة عند الحشر) ناس حشر وقتنده ظلمتده اولورلر ديدى يهودى يوم قيامتده ابتدا كندويه اجازت اولان كيمدر پيغمبرمز بيوردى فقراء مهاجريندر يهودى ايتدى انلر جنته داخل اولدقلرى وقتده انلره هديه نه در پيغمبرمز بيوردى (زيادة كبد النون) بالغك جكرينك يوركيدر يهودى ايتدى انك اردنجه نه اكل ايدرلر پيغمبرمز بيوردى (ينحر لهم ثور الجنة الذى كان يأكل من اطرافها) جنت اعلانك اطرافنده اكل ايدن اوكوز اهل جنت ايچون ذبح اولنور يهودى ايتدى انك اوزرينه ايچه جكلرى شراب نه در پيغمبرمز بيوردى (من عين تسمى سلسبيلا) سلسبيل تسميه اولنان بيكاردندر يهودى ايتدى صدقت (وينه ايتدى سكا كلدم برنسنه دن سؤال ايدرمكه انى پيغمبردن غيرى بركيمسه بيلمز پيغمبرمز ايتدى (اينفعك ان حدثتك) سكا خبر و يررسم سكا نفع ويررمى يهودى ايتدى قولاغم ايله استماع ايدهرم پيغمبرمز بيوردى (سل) يعنى مراديكى سويله يهودى ايتدى سكا ولدك احوالندن سؤال ايدرم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (ماء الرجل ابيض وماء المرأة اصفر فاذا اجتمعا فعلا منى الرجل منى المرأة كان ذكرا باذن الله تعالى

واذا علی منی المرأة منی الرجل كان انثی باذن الله تعالی) یعنی اركككك منیسی بیاضدر عورتك منیسی صاریدر ایكیسی جمع اولدقده اركككك منیسی عورتك منیسنه عالی اولسه ولد اوغلان اولور باذن الله تعالی عورتك منیسی اركككه عالی اولسه قز اولور باذن الله تعالی بو حدیث شریفی دخی یهودی استماع ایتدكده صدقت تحقیق نبی سین دیوب بعده دونوب كتدی وقتا كه یهودی كتدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (لقد سألنی عن هذا الذی سألنی عنه ومالی علم بشیء منه حتی اتانی الله عز و جل به) تحقیق بكا شول سؤال ایتدیكندن سؤال ایتدی حال بو كه بوندن برنسنه یه بنم ایچون علم یوغیدی حق باری تعالی بونی بكا احسان والهام ایدنجیه دكین حدیث شریفك نه وجه اوزره مفسر اولدیغی حاده كلشدر ذكر اولنان نون بالقدر كه یونس علیه السلام ذوالنون تسمیه اولندی بالغك درونده واقع اولدیغندن (بالام لفظنده شراح مناسب اولمیان وافر تعبیرلر وشرحلر ایتدیلر انجق مأمول اولنور كه لفظ عبرانی اوله نهایه آدلو كتابده ابن اثیر بویله دیدی (وخطابی ایتدی مأمول اولنور كه لغت یهودی اوله دیمب تعمیه مراد ایدوب هجای قطع وایكی حرفنی آخرینك اوزرینه تقدیم ایتدیكه لام الف وبا ایمش بونكله لابی مراد اولنور كه لابی یان اوكوزیدر (راوی یابی بایه تصحیف وتغییر ایدوب وسویلدیكه بو مقامده بنم خاطرمده واقع اولان بودر انتهی الكلام صحیح اولان بودر كه بالام لفظ عبرانیدر حدیثده ذكر اولنان زیادهٔ كبد حوت بالغك جكرنده یالكز اصیلی اولان قطعه در كه زیاده طاتلیدر یورك تعبیر اولنورانی یتمش بیك كیمسه اكل ایدر دیمشیدی یتمش بیك حسابسز جنته داخل اولنلره محتملدر وینه محتملدر كه یتمش بیك تعبیر اولنوبده حصر مراد اولنمقسزین اكثر اهل جنت مراد اولنه راوی حدیثدن نسائی عشرتی نساده ده حصر مراد ایتمكسزین بویله روایت ایلدی ❊ البالة ❊ بر بیوك بالقدر كه بحر عظیمده اولور طولی اللی ذراعه بالغ اولور اكا عنبر تعبیر اولنور عربی دكلدر جوالقی حضرتلری كویا اول عربیدر دیدی صحاح جوهریده ایتدی باله دریانك بالقلرندن بر بیوك بالغك آدیدر عربی دكلدر امام قزوینی ایتدی باله بر بالقدر كه طولی بشیوز ذراعدر یاخود دخی زیاده در بعض اوقاتده ظاهر اولور كه بیوك كمی یلكنی كبیدر اهل سفینه اندن عظیم خوف ایدرلر انی حس ایتسهلر فرار ایتسون دیو طبول دوكرلر اول بالق دریاده اولان حیوانلری تعجیز ایلسه خدای متعال اكا بر ذراع مقداری بالق مسلط ایدر كه باله بالغی اندن بر وجهله خلاص اولماز دكز اشاغیسنه واروب اولنجیه قدر باشنی بیره اورر هلاك اولدقده صو بك اوزرینه چیقوب بیوك طاغ كبی صوده طولاشور اول بالغك دیشیسی واردر كه طوائف سوداندن زنجیلر انی كوزدوب والدقلرنده چنكللر آتوب ساحل بحره چكرلر وقارنی یاروب ایچندن عنبر چیقاررلر عین بحثنده بو حیوانك ذكری وعنبره متعلق حكملر كلور ان شاء الله تعالی ❊ الببر ❊ ایكی بایله كه اولی مفتوح ایكنجیسی مكسور برنجی جانوردن برنوعدر سكرتمكده ارسلانی كچر اكا بریدر دینور ارسلانی كچدیكی ایچون وفرانق دخی دینورهنده اولور چقاله مشابه در بو حیوان دیشی ارسلاندن طوغار دیرلر وینه انك طبعندندر انك دیشیسی روزكاردن بوكلی حامل اولور ایمش بویله اولدیغندن سكرتمسی یل كبی اولوب بر كیمسه انی شكار ایتمكه قادر اولماز انجق انوكی سریقه اولنوب یانجه برقاج مشربه كبی چناقلر الور اول انوكی الوب یوكرك آتلر ایله سكردر اكر انك باباسی ایریشرسه اول جناقدن برینی اوكنه آتر اول دخی برمدت اكا باقمغه مشغول اولور انك انوكی بو حیله ایله چیقاریلور اول انك صبیانله الفت ایدوب انسیت ایله مأنوس اولور واول حیوان جوق كره كافور حیوانیله مألوفدر كافور اغاجی انك یاننده اولسه بر كیمسه اندن المغه قادر اولماز انجق بعض وقت معلومده كافور اغاجنی ترك ایدوب اول یرك اهلی انك كتدیكنی بیلسهلر كافور اغاجندن كافور اخذ ایدرلر (الحكم)

بو حیوانی اكل حرامدر زیرا ازوسیله قوت ایدر ❊ الببغا ❊ اوج بایله برحسندار قوشدر كه فارسیده طوطی دینور اكثری یشل اولور برآدی دخی دره در ابن سمعانی انساب آدلو كتابده ایكی بایله ضبط ایدوب ابو الفرج نام شاعر زیاده فصیح اولدیغیچون ببغا ایله لقبلندیكه طوطی دیمكدر دیدی قصاعی نام كیمسه ایتدی ناسك كلامنی ایشتدكده تقلید ایدوب انسان كبی حروف مستقیمه ایله سوز سویلر طوطی كوكرجین مقدارنجه در ناس انی آواز یله انتفاع وتلذذ ایتمك ایچون طوترلر طاوس قوشنی صورت ولونی ایله انتفاع ایتمك ایچون طوتدقلری كبی طوطینك برنوع واردر كه بیاضدر (معز الدوله بن بویه یه اونی بیاض بورنی وایاقلری سیاه باشنده برخوش یشل توبی وار بویله برطوطی هدیه كلمشیدی انجق یشلدن غیریسی لا نظیردر اما یشل الآن چوق بولنور بو برقوشدر كه خلقی اویونجیدر وكمال فهمی واردر كلامی حكایه ایتمكه تلقین وتعلیمی قبول ایتمكه قوت ولیاقتی واردر اصول آشنا اولدیغندن ملوك واكابر انی طوتوب تربیه ایتدیررلر طوطی قوشی اكل ایده جكی نسنه یی ایاغیله آلوب اكل ایدر انسان الیله تناول ایتدیكی كبی ناس اكا تعلیمی برقاج كونه حیله ایله ایدرلر (ارسطالیس ایتدی اكر طوطویی اوكرتمك مراد ایلسك آیینه یی آل وانك اوكنه قو یكه كندی صورتنی ایچنده كوره بعده آیینه نك آردنده تعلیمنی مراد ایلدیكك كبی الفاظلری تكرار ایله آیینه ایچنده اولان طوطی یی سویلرصانوب تقلید ایلمكه باشلر (ابن فقیه ایتدی جزیرهٔ رانجده غریبة الاشكال حیوانات كوردم وانده طوطیدن برقاج نوع كوردم كه قرمزی وبیاض وصاری وهر بری كلامی اعاده ایدرقنغی لساندن اولورسه اولسون (ابو اسحاق الصابی طوطینك وصفنده ایتدی ❊ انعتها صبیحة ملیحة ❊ طوطی قوشی حسندار وخوبدر ❊ ناطقة باللغة الفصیحة ❊ لغت فصیحه ایله سخندار در ❊ عدت من الاطیار واللسان ❊ طوطی قوشی قوشلردن وصاحب لساندن صایلدی ❊ توهمنی بانها انسان ❊ طوطی بكا وهم ایتدیردیكه اول طوطی انساندر كه ❊ تنهی الی صاحبها الاخبار ❊ اول طوطی صاحبنه خبرلر تبلیغ وافاده ایدر ❊ وتكشف الاستار والاسرار ❊ اورتولری وسرلری كشاده ایدر ❊ شكی الی انها سمیعة ❊ طوطی شكایت ایدیجی در یاخود كندویه شكایت اولنور غافل مباش طوطی ایشیدیجیدر ❊ تعید ما تسمعه طبیعة ❊ ایشتدیكنی اعاده ایدوب سویلر طبیعت اولدیغی حالده ❊ زارتك من بلادها البعیدة ❊ طوطی بلاد بعیده سندن سنی زیارت ایتدی ❊ واستوطنت عندك كالقعیدة ❊ سنك ایله همدم اولنلر كبی طوطی یانكده وطن طوتدی ❊ ضیف قراء الجوز والارز ❊ بر مهماندر كه ضیافتی پرنج وجوزدر ❊ والضیف فی ابیاته یعز ❊ بو مهمان عزیز اولور ❊ تراه فی منقارها الخلوقی ❊ كلؤلؤ یلصق بالعقیق ❊ عقیق ایله دوزلمش انجو كبی اول مسافر كه طوطیدر انك بورننده خوب نسنهلر كوررسین ❊ انتظر من عینین كالفصین ❊ طوطی یوزك قاشی كبی ایكی كوزایله نظر ایدر كه ❊ فی النور والظلمة بصاصین ❊ روشنلكده وقرا كولقده انك كوزلری یلدر یجیدر ❊ تمس فی حلتها الخضراء ❊ یشل جامه لر بله طوطی صالنور ❊ مثل الفتاة الغادة العذراء ❊ شول جوان سیم تن یوموشق محبوبه نك صالندیغی كبی ❊ جدیرة خدورها الاقفاص ❊ انی قفصلرده ستر ایتمكه لایقدر ❊ لبس لها من حبسها خلاص ❊ انك قفصده حبسندن خلاص یوقدر ❊ تحبسها وما لها من ذنب ❊ وانما تحبسها للحب ❊ طوطویی بز حبس ایدهرز حال بو كه انك ایچون كناه یوقدر انجق اكا محبت ایچون حبس ایدهرز ❊ تلك التی قلبی بها مشغوفة ❊ اول بر طوطیدر كه قلبم اكا عاشقدر ❊ كنیت عنها واسمها معروف ❊ طوطیدن كنایه ایلدم انك نامی مشهوردر ❊ یشرك فیها شاعر الزمان ❊ الكاتب المعروف بالبیان ❊ شاعر سخن كوی انك اوصاف احوالندن مشترك اولور ❊ ذلك عبد الواحد بن النصر ❊ اول شاعر نصر اوغلی عبد الواحددركه ❊ نفسی تقیة حادثات الدهر ❊ حوادثات

دهردن نفسم صاقنور احتراز ایدر (ابو الفرج که لقبی طوطیدر دیو مقدما ذکر اولندی بو مقامده اکا جواب اولق اوزره کفت * من منصفی من حکم الکتاب * بکا انصاف حکم کتابدندر * شمس العلوم قمر الاداب * خورشید علوم ماه آدابم * امسی لاصناف العلوم محرزا * انواع علوم ایله هر آن متصفم * وسام ان یلحق لما یرزا * کمال دخی زیاده اولدی قدح ایدن کیمسه نقصان ایتدیکی ایچونکه مقدما کندوینی قوشده مشترك ایتدیکیدر * وهل یجاری فی السباق المقصر * احسانده سبقت ایدنلره مقصرلر برابر اولورمی * وهل یساوی المدرك المغرر * امور ردیده اولوب هر نسنه معلوممی اولنه احوال و امور بلمیان مساوی اولورمی (ابو الفرج بو کلامیله مقابله مراد ایتدی طوطینك وصفنده شو بیتلری سویلنجه یه قدر * ذات شفا تحسبه یاقوتا * طوطی لب ودهان صاحبیدر لب دهانی قزیل یاقوت ظن ایدرسین * لا ترتضی غیر الارز قوتا * برنجدن غیری قوت اولمقلغه طوطی راضی اولماز * کانما الحبة فی منقارها * کویا اول دانه طوطینك بورننده * حبابة تطفو علی عقارها * صو یوزنده اولان قبرجقدرکه انك قرمزی اولان بورنی اوزرنده مدور اولمشدر (ابن خلکان فضل نام کیمسه نك ترجمه سنده ایتدیکه احمد الکاتب نام شاعر بر دوستنه شو بیتلری تحریر ایتدیکه اول دوستنك طوطیسی هلاك اولمشیدی واول دوستنك عبد الحمید آدلو کثیر التحلف بر دوستی وار ایدی * انت تبقی ونحن طرا فداکا * سن باقی اول جمله مز سکا فدا یوز * احسن الله ذو الجلال عزاکا * الله ذو الجلال عزتکی دخی خوش ایلیه * فلقد جل خطب دهر اتاکا * بمقادیر اتلفت ببغاکا * دهرك خطابلری آشکاره اولوب شول مقدارلر ایله سکا کلدیکه سنك طوطیکی هلاك ایلدی اسناد مجازیدر * عجبت للمنون کیف اتتها * وتخطت عبد الحمید اخاکا * زمانه تعجب ایدرمکه نیجه کلوب طوطی کتوروب اخلاق ذمیمه سی اولان عبد الحمید دوستکی ترك ایلدی * کان عبد الحمید اجل للموت * من الببغاء واولی بذاکا * عبد الحمید موته طوطیدن زیاده اولی ولایقدر * شملتنا المصیبتان جمیعا * فقدنا هذه ورؤیة ذاکا * بزه ایکی مصیبت کلدیکه بری طوطینك کیدوب و مرقومی کوردیکمزدر (زمخشری حضرتلری ایتدی طوطی قوشی ویل لمن کانت الدنیا همه * یعنی شدت عذاب مقصود مرادی دنیا اولان کیمسه ایچوندر دیو سویلر (الحکم) طوطی یه متعلق حکملردر طوطینك اکلی اصح اولمق اوزره حرامدر بعضیلر ایتدی حلالدر زیرا پاك نسنه لر غداسیدر و کندینك اغوسی یوقدر وچیناقلی حیواندن دکلدر وانك قتلیله امر ونهی یوقدر (متولی انك اجاره سی جائزدر دیو حکم ایتدی صوتیله انس اولندیغیچون وینه بوك کبیدر آواز وصوتیله تلذذ اولنان حیوانلرك کابسی بلبل وغیر یلر کبی (امام بغوی بونده ایکی وجه حکایه ایلدی (خواص اجزاسی) بر کیمسه طوطینك زبانی اکل ایلسه فصیح اللسان اولوب سخن کوی اولور طوطینك اودنی بر کیمسه اکل ایلسه زبانی ثقیل وتکلمی قلیل اولور طوطینك قانی قوریدیلوب وسحق اولنوب ایکی دوستك اراسنه صاچلسه انلرك بینلرنده دشمنلك پیدا اوله طوطینك خرئی قورق اکشسی ایله خلط اولنوب سورمه اولنسه کوز اغرسنه وکوز قراکولغنه نفع ایدر (التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده طوطی کورمك رزیل وکاذب کیمسه یه دلالت ایدر وبر روایتده عاقل وکامل اهل حکمتدن اولان کیمسه یه دلالت ایدر بعضیلر ایتدی رؤیاده طوطی قز یا اوغلاندرکه یتیم اوله «البجع» بر بیوك قوشدرکه کندینك بیوك قورصغی واردر سقا قوشی دینوز برنامی دخی حوصلدر حا بحثنده کلور ان شاء الله تعالی شاعر بونده لغز ایدوب زیاده خوب کفت * ماطائر فی قلبه یلوح للناس عجب * منقاره بطنه والعین منه فی الذنب * اول نه قوشدرکه انك قلبنده انسانه عجب ظاهر وآشکاره اولورکه اسمی اولان بجعك حروفنی تقلیب ایدنجه عجب اولور وبورنی اسمنك حرف وسطی اولان جیم صورتنده در وعین ذنبنده دیمك اسمنك آخر

حرفی عین دیمکدر «البح» صو قوشلرندن بر قوشدرکه طا بحثنده صو قوشلرینك جمله جنسنك تفصیلی کلور ان شاء الله «البحاق» غراب لفظی کبی اركاك قورددر «البحرج» بقرء وحشیه نك والدیدر «البخت» بر جنس دوه در بعضیلر ایتدی شول دوه که عربی اولان دوه ایله بجمیددن طوغمش اوله مفردی بختی ومؤنثی بختیه و جمعی بخاتی کلور غیر منصرفدر زیرا اجمع جمع معناسنه دریانك تخفیفیله ده جائزدر بخاتی دیرسین مفردی مشدد اولان لفظلرده بونك کبیدرکه جمعنده تشدید وتخفیف جائزدر غوادی سراری قلالی اواقی اثاقی کراسی مهاری لفظلری کبی و بونلره مشابه اولنلر کبی (ابن سکیت اصطلاحنده امام جوهری صحاحنده بو اصطلاحلری ذکر ایدنلردندر بخاتی بوینلری اوزون دوه لردر (ابن سکیت ایتدی اثقیه لفظنك جمعی اثاقی کلورکه اثاقی صاج ایاغی معناسنه در اوزرینه تنجره قویمق ایچون اوجاغه قونور صحیح مسلمده ابو هریره رضی الله تعالی عنهه وارنجه راویلردن روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم آخر زمانده کلان عورتلرك صفتلرنده بیوردیکه (رؤسهن کاسنمة البخت لا یجدن ریح الجنة وان ریحها لیوجد من مسیرة خمسمائة) یعنی اول عورتلرك باشلرنده کی تقیه لری دوه اورکیجی کبی سوریدر بویله اولان عورتلر جنت اعلانك رایحهٔ طیبه سنی بولمازلر حال بوکه جنت اعلانك رایحه سی بشیوز ییللق یولدن بولنور (کامل آداو کتابده راویلریله روایت اولندیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (ان فی الجنة طیرا امثال البخاتی) یعنی جنت اعلاده بسرك دوه لر مثالی قوش واردر حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه ایتدی یارسول الله لحمی اکل اولنورمی جوابنده (انعم منها من یأکلها وانت ممن یأکلها یا ابابکر) اول قوشدن اکل ایدنه انعام اولنور یا ابا بکر سندخی انی اکل ایدنلردن سین «البدنة» شول ناقه درکه یاخود شول اینکدرکه مکهٔ مشرفه ده قربان بوغازلرلر ومزبوره یه بدنه دیدکلری زیاده سمزلکندن ایچوندر (ازهری ایتدی بدنه دوه واوکوز وقیوندن عبارتدر انجق دوه یه مخصوص اولدیغنه شو حدیث شریف ایله اشهاد اولنورکه مسلم حضرتلری ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (من اغتسل یوم الجمعة ثم راح فی الساعة الاولی فکانما قرب بدنة ومن راح فی الساعة الثانیة فکانما قرب بقرة ومن راح فی الساعة الثالثة فکانما قرب کبشا اقرن ومن راح فی الساعة الرابعة فکانما قرب دجاجة ومن راح فی الساعة الخامسة فکانما قرب بیضة) یعنی بر مؤمن یوم جمعه ده غسل ایدوب ابتداکی ساعتده جمعهٔ شریف ایچون جامعه کیتسه رضاء الله بردیشی دوه قربان ایدوب فقرایه صدقه ایتمشجه ثوابه نائل اولور ایکنجی ساعتده جامعه کیتسه براینك تصدق ایتمش قدر اوچنجی ساعتده کیتسه بو یبزلی برقاج قوچ تصدق ایتمش کبی دردنجی ساعتده کیتسه برطاوق صدقه ایتمش کبی بشنجی ساعتده کیتسه بر یمورطه صدقه ایتمش کبی ثوابه نائل اولور (حدیث شریفده قوچی بو یبزلی دیو وصف بیوردی زیرا قوچك کامل وحسندار اولانی بویوزلسیدر بدنه نك جمعی بدن کلور نتکیم حق جل وعلی کلام قدیمنده بیوردی (والبدن جعلناها لکم من شعائر الله لکم فیها خیر) دوه وصغردن اولان قربانلری سزلر ایچون اعلام دین اللهدن قلدم سزلر ایچون انده خیر واردر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی صفوان ابن سلیمك ایلدیکی حج شریف دنیاده نفع وآخرتده اجردرکه کندی ایله یدی التوندن غیری نسنه یوغیدی یدی التونه بر بدنه الوب مکهٔ مکرمه ده قربان ایلدی بو قربانندن سؤال اولندقده جوابنده شو آیهٔ کریمه یی خدای متعالدن ایشتدم دیوب اوقودی (والبدن جعلناها لکم من شعائر الله لکم فیها خیر) بیت حرامه بدنه لری سوره نك ابتداسی الیاس بن مضردرکه بو الیاس نوح علیه السلامك زماننده بیت شریف غرق اولوب منهدم اولدقدنصکره ناس ایچون مقام ابراهیم علیه السلامی

ابتدا وضع ایدن اولدر را کا الیاس ظفر بولوب بیت شریفك كوشه سنده مقام ابراهیمی وضع ایتدیكه عرب دائما الیاس بن مضره تعظیم ایدرلردی وقتاكه الیاس مرحوم اولدی كندی خاتونی زیاده حزن ایله محزون اولدی و انك فوت اولدیغی شهرده طورمامق اوزره ومنزلنده بیتوتت ایتمامك اوزره نذر ایدوب یریوزنده عباده كیدوب صوملی اوقات كذار وصلوته ترصدكار چاق وفات ایدنجیه قدر حزنله برقرار ایدی الیاسك فوتی پنجشنبه كونی اولمغله اول خاتون هر پنجشنبه كونی طلوع آفتابدن غروبنه دكن اغلامقلغه دخی نذر ایتمشیدی (امام سهیلی ایتدی فخر كائنات علیه اشرف الصلوات حضرتلرندن ذكر اولندیكه بیورر (لاتسبوا الیاس فانه كان مؤمنا) یعنی سزلر الیاسه سب ایتمكز تحقیق اول مؤمن اولدی وحكایه اولندیكه الیاس كندی صلبندن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه حج ایله تلبیه ایشیدردی ظاهر اسلامده اولادی وافر اولمشیدی (مسلم حضرتلری موسی بن سلمة الهذلیدن روایت ایتدیكه راوی ایدر بن وسنان ابن سلمه عمره یه كیدردك سنان ایله بر بدنه وار ایدیكه سوررردی اثناء راهده بدنه یورلدیكه بدنه نك حالی بنی غملندردی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمایه سؤال ایتمكه كلدك ابن عباس ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بر كیمسه ایله اون التی بدنه كوندرمشیدی اول كیمسه ایتدی یارسول الله انلردن یوروان اولورسه نه ایشلیم جوابنده (انحرها ثم اصبغ نعلها فی دمها ثم اجعل علی صفحتها ولاتأكل منها انت ولااحد من اهل رفقتك) انی ذبح ایله قانیله ایاغنی بویه تمامیله سن وهمراهلركدن كیمسه اندن اكل ایلمیه دیو بوحدیث شریفی بیوردیكه هدی بحثنده ان شاء الله تعالی كلور (بخاری حضرتلری ومسلم وابو داود والنسائی ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدرلركه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بر كیمسه یی كوردیكه بدنه سوررر بیوردیكه اركبها یعنی سن بدنه یه سوار اول مزبور دخی یارسول الله بدنه در دیدی پیغمبریمز ایتدی اركبها یعنی سوار اول ایكنجی یااوچنجی جوابنده بدنه در دینجه (اركبها ویلك) حیف سكا سوار اول دیو بیوردی وبر روایتده ایكی دفعه (ویلك اركبها ویلك اركبها) دیو بیوردی (حاكم حضرتلری ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیكه ابن عباس ایتدی بدنه یی بوغازلمق مراد ایلسك ایاق اوزره طور (بعده الله اكبر اللهم منك والیك) دیو سویله بعده بسم الله دیوب كوكسنه قریب یرندن بوغازله وقربانده دخی بویله (امام احمد حنبلی وابوداود عبدالله بن قرط حضرتلرندن روایت ایدرلركه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (اعظم الایام عند الله یوم النحر ثم یوم العشر وقرب الی رسول الله صلی الله تعالی وسلم خمس بدنات اوست ینحرهن فطفقن یزدلفن الیه ایتهن یبدأ بها) عند الله ثواب جهتندن كونلرك اولوسی یوم نحردر بعده یوم عاشورادر فخر كائنات علیه اشرف الصلواته یقنلقدر بش بدنه یاخود التی بدنه كه مؤمن انلری بوغازلر انلر اول مؤمنه جمع اولمغه باشلرلر انلردن قنغیسنی مراد ایدرسه اكا سوار اولور بدنه یی سوررركن سوار اولمق حقنده علما برقاچ كونه ذاهب اولدیلر احتیاج وقتنده سوار اولمغه شافعی ذاهب اولمشدر احتیاجسز بینمز بندیكی صورتده ضررسز عادت اوزره سوار اولور ابن منذر و برجماعت ادخی بوكا ذاهب اولمشدر (امام مالك واحمد حنبلی احتیاجسز بینمك جائزدر دیدیلركه عروة بن زبیر واسحق بن راهویه بوكا ذاهب اولمشلردر سرمذهبمز ابوحنیفه رحمة الله تعالی علیه ایتدی بدنه یه بنمك اولماز مكركه محتاج اوله بعض علمادن قاضی حكایه ایتدیكه اكا بنمك واجبدر حدیث شریفده اركبها بیورلدیغنك ظاهرینه بناء جمهورك دلیلی بودركه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیت شریفه هدی سوروب سوار اولمدی وهدیلره سوار اولمغه ناسه امر بیورمدی مقدما بیوریلان حدیث شریفده اركبها ویلك بیوردیغی اول كیمسه نك احتیاجی اولوب تعب ومشقتندن ایچون

ایدی وبعضیلر ایتدی كلام مرقوم من غیر قصد لسانده جاری اولان كلاملر كبیدركه یعنی ویلك اركبها بیورمسیله نسنه مراد ایلمدی دیمك اولور عربك شو كلاملری كبی كه لاام له لااب له یعنی اناسی و باباسی یوق وتربت یداه كبی كه اللری فقیر اولدی قاتله الله دیدكلری كبی وبونلره مشابه كلاملر كبی كه مكالمه ده سویلنور انجق معنای ماوضع لهی مراد اولنماز

لبذج

شول قوزیدركه برپاشنه كرمش اوغلاق مرتبه سنده اوله جمعی بذجان كلور نتكیم شاعر ایتدی * قد هلكت جارتنا من الهمج * بزم قومشومز سوء تدبیرندن هلاك اولدی * وان تجع تأكل عتودا اوبذج * اول قومشو اجقسه اوغلاق وقوزو اكل ایدر اسیر خوردر (جوهری ایتدی بیتده كه همج لفظی ایله شاعرك مرادی معاشنده سوء تدبیر دیمكدر (حدیث شریفده كلدیكه (یخرج رجل من النار كانه بذج ترعد اوصاله) یعنی عصاتدن بر كیمسه نار جهنمدن چیقار كویا شول قوزیدركه اعضالری حركت ایدر (ابن مبارك راویلریله روایت ایلدیكه نبی اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (یجاء برجل یوم القیمه كانه بذج من الذل فیوقف بین یدی الله تعالی فیقول له اعطیتك وخولتك وانعمت علیك فماذا صنعت فیقول یارب جمعته وثمرته وتركته اكثرما كان فارجعنی آتك به فیقول الله تعالی ارنی ماقدمت فاذا هو عبد لم یقدم خیرا فیمضی به الی النار) یعنی یوم قیامتده بر كیمسه كتورلوركه كویا ذلت وضعفلكده قوزیدر خدای متعالك حضورمعنویسنده طوردیریلور باری تعالی بیورركه بن سكا احسان ایتدم وسنی مالك قیلوب مال ویردم وسنك اوزریكه انعام ایلدم سن نه اشلدك اول كیمسه جواب ایدركه انی جمع ایدوب اولكندن زیاده بركدیروب انده قویدم بنی عودت ایتدرسكا كتوره یم حق تعالی بیورركه ثوابدن تقدیم ایتدیككی بكا كوستر ناكاه اول كیمسه برآدم ایمشكه برخیر تقدیم ایدوب اشلمامش ایمش اول ناره سوریلور معاذالله تعالی (ابن العربی المالكی بوحدیثی تخریج ایدوب امام حسنك حدیث مرسللرندن حدیث صحیحدر دیو اول كیمسه قوزیه تشبیه اولندی ذلت وحقارتله حضوره كلدیكی ایچون (مسند ابی یعلاده انس ابن مالك رضی الله تعالی عنهدن منقولدركه ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه (یؤتی یابن آدم یوم القیمة كانه بذج من الذل فیقول الله تعالی انا خیرقسیم یاابن آدم انظر الی عملك الذی عملت لی فانا اجزیك به وانظر الی عملك الذی عملت لغیری فان جزاءك علی الذی عملت له) یعنی آدم اوغلانی كتوریلوركه ذلت وحقارتدن كویا قوزیدر حق تعالی بیورركه یاابن آدم بن تقسیم ایدیجیلرك خیرلوسییم بنم رضاء شریفم ایچون اشلدیكك عملكه نظر ایلكه انك مقابلی سكا ثواب ویریرم وشول عمكه دخی نظر ایله كه بنم غیرم ایچون عمل ایتمشیدك اكر اول غیری كندی ایچون اشلدیكك عملكه جزا ایدرسه دیوتوبیخ بیوررلر (حافظ ابونعیم بوحدیثی حدیث مرفوع اولمق اوزره روایت ایلمشدر (بذج لفظی فارسیدر انجق عرب دخی استعمال ایلدی (بعض اعرابدن منقولدركه بر كیمسه بیت شریفك مبارك استارینه یاپشوب نیاز ایدركه ای بنم ربم ابو خارجه نك موتی كبی بنی فوت ایله اكا دینلدیكه ابو خارجه نیجه فوت اولدی اول كیمسه جوابنده دیدیكه ابو خارجه قوزی اكل ایدوب شعله دار اولان شرابی ایچدی وكوندز مرحوم اولوب خدای متعاله طوق وقانمش ومسرور ملاقی اولدی بندخی بویله اولمق استرم دیدی یعنی مهانته محتاج اولمیوب دنیا وآخرتده مسرور اولمق استرم دیو نیاز ایدرم دیمكدر (الامثال) ضرب مثلدر عربلر قوزیدن ذلیل وضعیف وملایم دیو ضرب مثل ایدرلر

البراق

شول دابه دركه سید المرسلین وفخر العالمین معراج كیجه سی اكا سوار اولدی وسائر انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام دخی براغه سوار اولدیلر براق دیمك شعله ولمعانی وار دیمكدر صراط كبرسندن كچن مؤمنین حقنده روایت اولنان حدیث شریف ایچونكه (فمنهم من یمر كالبرق الخاطف ومنهم من یمر كالریح ومنهم من یمر

كالفرس الجواد) يعنى انلردن بعضيسى شعله لى يلديرم كبى و بعضيسى روزكار كبى و بعضيسى اصلاح آت كبى جسر جهنمى كذار ايدرلر ديمكدر (صحيحنده منقولدركه براق بردابه دركه قاطردن كوجك حماردن بيوكدر و بياضدر هر ادمى كوزى كورديكى يرك انتهاسيدر بوندن اخذ اولنوركه معراجده يردن كوكه برادم ايدوب يدى قات آسمانى يدى ادم ايلدى عرش بلقيسى طى مكان ايدوب برلحظه ده احضار اولنمسنى استبعاد ايدن متكلمين بونكله رد اولنور (امام سهيلى ايتدى سؤال اولنمسى لازم اولندر اول حضرت سوار اولدقده براقك تنك دل و خشونت ايتمسيكه جبرائيل عليه السلام اكا بيورديكه يا براق حيا ايتمزميسين حضرت فخر كائناتدن مقدم سكا كيمسه سوار اولمدى انك سوار اولمسيله خداى متعالك رضاسنده اول ديدى (ابن بطال ايتدى مقدم سكا كيمسه سوار اولمدى ديديكى زمان سعادتنك سائر انبياى عظامه بعدى اولديغندن وحضرت عيسى عليه السلام ايله اول حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه كلنجه طول فترت اولديغندندر (امام نووى مأخذى ايله نقل ايدوب براق بردابه دركه انبياء عظام اكا سوار اولورلر ديدى بعده ايتديكه جميع انبيا براقه سوار اولمقده مشترك ديدكلرى كلام برنقل صحيحه محتاجدر صاحب مقتفى ايتدى براقك قاطر صورتنده اولوب آت صورتنده اولمديغنده حكمت بودركه اول حضرتك سوار اولديغى امن وسلامت اولان محلده ايدى يوخسه جدال وخوفلى محلده دكلدى ديمكدر ياخود سرعت مأمول اولميان حيوان ايله سرعتك عجايب اولديغنى اظهار ايچوندركه ظاهرا قاطراندن سرعتلى اولماز اكر سؤال اولنورسه كه حضرت پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم جدال وحربده دخى قاطره سوار اولدى ديو جوابى بودركه ثبوت وشجاعتنى تحقيق وافاده ايچون حرب وقتالده قاطره بنمسى اولمشيدى (ينه صاحب مقتفى براق ساده بياض ايدى و اول حضرتك حربده سوار اولديغى قاطرينك اكثر اعضاسى بياض ايديكه ساده بياض دكل ايدى ديوب براقى اشرف الوان اولان بياضه تخصيص ايتدى (و ينه صاحب مقتفى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت جبرائيل عليهما السلام دخى سوار اولديمى ديو ناس اختلاف ايلديلر بعضيلر بلى اردنلشمش ايدى ديديلر لكن بنم عندمده ظاهر اولان كنديدن غيرى سوار اولمدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه و سلم شرف معراجده مخصوص ايدى انجق مرويدركه حضرت ابراهيم عليه السلام براقه سوار اولوب اوغلو حضرت اسماعيلى زيارت ايدردى وكندى واوغلو براقه سوار اولوب هجرت ايدر ايدى بيت شريفه كلديلر آخر مستدركده عبدالله بن مباركدن منقولدركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر (اتيت بالبراق فركبت خلف جبرائيل الى آخر الحديث) يعنى بكا براق كتوريلوب حضرت جبرائيلك اردينه سوار اولدم ديو بيوروب اردلشمغى ذكر بيورمشدر انجق بونده اختلاف اولنمشدر براق اول حضرته مخصوص اولمق حقنده وآسمانه براق ايله معراج ايتديكنده و براقسز اينوب ياخود براق ايله معراج ايتدكنده دخى اقوال واردركه تفصيل اولنمشدر (معراجك تاريخنده دخى اختلاف اولندى ابن اثير ايتدى بنم عندمده صحيح اولان هجرتدن بر سنه مقدم ماه ربيع الاخردن يكرمى يدنجى بازار ارتسى كيجه سى اولمشدر (شيخ الاسلام محى الدين النووى دخى شرح مسلمده بويله جزم ايلدى فتاواسنده كتاب صلوتده دخى جزم ايتديكه ماه ربيع الاخرده اولدى (روضه آدلو كتابده ماه رجبده اولدى ديمشدر معراج كيجه اولدى ملك متعالك كيجه هم صحبت اولانى وكوندز هم صحبت اولانى مخصوص اولديغى ظاهر اولسون ايچوندر (اهل تاريخ ايتديلر حضرت سرد فتر انبيا عليه اشرف التحايا اصحاب فيل سنه سى روى زمينه افتاب جهان كبى طاوع ايدوب بش سنه بنى سعد قبيله سنده طوردى بعده ابو انام محلده التى ياشنده ايكن والده سى فوت اولمغله دده سى عبد المطلبك يانده اولوب سكز ياشنه واردقده

اولدخى فوت اولدى عمسى ابوطالب عياليني آلوب اول حضرت ايله شامه كتديكه اون ايكى ياشنده ايدى بعده خديجه ايچون تجارته چيقوب يكرمى بش ياشنده ايدى واول سنه خديجه يى تزوج ايلدى وكعبهٔ مشرفه يى قريش تعمير ايدوب اول حضرت اوتوز بش ياشنه بالغ اولدقده بيت شريفده انك حكمنه قريش راضى اولديلر واول حضرت پيغمبر بعث اولنديكه قرق ياشنده ايدى قرق طقوز ياش وسكز ماه واون بر روز قدر ياشنه واردقده عمسى ابوطالب فوت اولدى وانك فوتندن اوج كون صكره خديجه مرحومه اولدى بعده اوج آى صكره زيد ابن حارثه ايله طائفه چيقوب برآى انده مكث بعده مكه يه جوار مطعم ابن عدى يه رجوع ايلدى وقتا كه اللى سنه اولدى نصيبنك جنيلرى كلوب اسلامه كلديلر وقتا كه اللى برسنه وطقوز ماه اولدى معراج ايدوب و بعده مدينهٔ منوره يه هجرت ايلديكه اللى اوج ياشنده ايدى وبعث اولنديغندن اون اوچنجى سنه ايدى و بعضيلر ايتدى اون دردنجى سنه هجرت ايتدى ابو بكر الصديق ومعتقى عامر ابن فهيره بيله ايدى دليللرى عبد الله ابن اريقط ايدى (تاريخ اسلامك ابتداسى هجرتندركه برسنه سيدر وسنهٔ مزبوره ده رسول الله صلى الله عليه وسلم اصحاب كرين بينلرنده آخرت قرنداشلغى ايتديروب على بن ابوطالبى دخى كندى قرنداش ايلدى وسنهٔ مزبوره ده سفرك صلواتى ايكى ركعت اولوب حضرك صلواتى درت ركعت اولدى وسنهٔ مزبوره ده حضرت على فاطمة الزهرايى تزوج ايلدى ايكنجى سنه ده ودان نام محلده غزالرى اولدى و ناحيه رضوادن بواط غزاسى اولدى وعشيرت غزاسى اولدى وبدر اولى غزاسى اول سنه جمادى الآخرده اولدى و بدر كبرى غزاسى اولدى كه بوغزاده صناديد قريش قتل اولنوب خداى متعال دين اسلامى عزيز ايلديكه سنهٔ مزبوره رمضان شريفندن اون اوچنجى جمعه كونى ايدى وبنى سليم غزاسى اولدى وماه ذى الحجه ده ابوسفيانك اوزرينه چيقوب لكن اكا ملاقى اولمدى واوچنجى سنه ده بنى غطفان غزاسى اولدى ونجران غزاسى اولدى وقينقاع غزاسى اولدى واحد غزاسى اولدى وحمراء الاسد غزاسى اولدى ودردنجى سنه ده بنى نضير غزاسى اولدى وذات الرقاع غزاسى اولدى وبشنجى سنه ده دومة الجندل غزاسى اولدى وخندق غزاسى اولدى وبنى قريظه غزاسى اولدى والتنجى سنه ده بنى لحيان غزاسى اولدى وبنى مصطلق غزاسى اولدى ويدنجى سنه ده اول حضرت منبر پيدا ايلدى وخيبره غزا ايلدى وسنهٔ مزبوره ده فدك قصه سى اولديكه قصهٔ مشهوره در فدك خيبرده برقريه نك اسميدركه مخصوص پيغمبر ايچون اولمشيدى وسكزنجى سنه ده موته غزاسى اولدى ومكهٔ مكرمه فتح اولندى وحنين غزاسى اولدى وطائف غزاسى اولدى هوازن نام محلدن آلنان مال غنيمتك تقسيمى واقع اولدى وطقوزنجى سنه ده تبوك غزاسى واقع اولدى واونجى سنه ده وداع حجى واقع اولوب وسنهٔ مزبوره ده مبارك يد شريفه سيله التمش اوچ قربان ذبح والتمش اوچ قول آزاد ايلديكه عمر نازنينى مدتنده ايدى هجرتك اون برنجى اول حضرتك روح پرفتوحى عزيمت روضهٔ جنان ايلديكه ابتدا خسته اولمسى ربيع الاول غرسنده ايدى ينه ماه مزبوردن اون ايكنجى كوننده واقع اولدى عمر نازنينى التمش اوچ سنه در مدينهٔ منوره ده مكث واقامتى اون سنه در مقدما همزه بحثنده قازلر بيان اولندقده تحرير اولندى (اول حضرتك اولاد كرامنك جمله سى خديجه دن اولدى انجق حضرت ابراهيم ماريهٔ قبطيه دندر انلرك نام شريفلرى طيب وطاهر و قاسم وفاطمه وزينب ورقيه وام كلثوم وابراهيم در اوغلارينك جمله سى معصوم ايكن مرحوم اولمشدر حضرت خديجه نك حياتنده غيرى خاتون الماشدر وقتا كه خديجه مرحومه اولدى اول حضرت سوده بنت زمعه ايله حضرت عايشه يى تزوج ايلديكه عايشه دن غيرى باكره الماشدر عايشه دخى معاويه رضى الله عنهك زمان خلافتنده

اللی سکز تاریخنده متوفیه اولدیکه سن شریفی التمش یدی سنه‌در (واول حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم اوچنجی سنه‌ده حفصه بنت عمر بن الخطاب رضی الله عنهمایی تزوج ایلدیکه اولدخی حضرت عثمانك زمان خلافتنده متوفیه اولدی (وزینب بنت خزیمه‌یی تزوج ایلدیکه اول حضرتك حیاتنده مرحومه اولمغله بونکله خدیجه دن غیری خاتونی کندی یاننده مرحومه اولمامشدر (واول حضرت صلی الله علیه وسلم دردنجی سنه‌ده عمه‌سی عاتکه‌نك قزی ام سلمه‌یی تزوج ایلدیکه معاویه زماننده اللی طقوزسنه سنه‌ده مرحومه اولدی (و بر روایتده التمش برسنه سنه‌ده یوم عاشوراده مرحومه اولدیکه یوم مزبورده حضرت حسین رضی الله عنه شهید اولمشیدی واول حضرت بشنجی سنه‌ده زینب بنت جحشی تزوج ایلدی یکرمی سنه سنه‌ده حضرت عمرك خلافتی زماننده مرحومه اولدیکه کندیدنصکره اول حضرته ابتدا لاحقه اولان خاتون بودر اول حضرت ام حبیبه‌یی تزوج ایلدیکه نام شریفی رمله بنت ابی سفیاندر قرق درت سنه سنه‌ده قرنداشی معاویه‌نك خلافتی زماننده مرحومه اولدی واول حضرت علیه السلام یدنجی سنه‌ده میمونه بنت الحرثی تزوج ایلدیکه اولدخی قرقنجی سنه سنه‌ده مرحومه اولدی جمله خاتونی طقوزدر ❁ البرذون ❁ بانك کسری وذالك معجمه‌نك فتحیله طواردر اسب پالانی دینوردابه معناسنه جمعی براذین کلور آتك کنیه‌سی ابو الاخطل در بو یله کنیه‌اندی قوقلرینی قیو و یردیکندندر که اصلاح آت بو یله کلدر اول بارکیردرکه اناسی و باباسی ناجنس وعجمی اولاندر ناسدن دخی عجمی اولان شول کیمسه‌درکه عربی یاخود غیری لسانی طوغری سویلکه قادر اولمیاندر کورمزمیسك اعجم دیو شول کیمسه‌یه دیرلر که عربی ایکن اساننده لکنت اولدیغنده کلامی زیاده ایدر وطوتغون سویلر اوله نتکیم پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (صلوة النهار عجماء) یعنی کوندیزك نمازنده اخفا اولدیغندن عجمادر دیو بیوردی لکن امام نووی ایتدی صحیح حدیث دکلدر باطلدر (عجمی واعجمی دیو اهل کلامدن اولمیانه تعبیر اولنور که نتکیم حضرت سلطان سریر ارشاد بیوردی (العجماء جرحها جبار) یعنی سبب اولان حیوانك جرح وجنایتی هدر ومعفودر حیوانك جنایتی معفو اولدیغی سبب اولورسه اولور اکر سبب اولمازسه سورنه ویدیجی سنه تضمین اولنوردینه اجماع اولنمشدر (منطق الطیر صاحبی ایتدی بارکیر مناجات ایدرکه یارب بو کونك رزقنی بو کون سندن استرم ابو هریره رضی الله عنهدن منقولدرکه ابو هریره حضرتلری مروانك مدینه‌ده منزلنه واردیکه بنا ایدردی جلوس ایدوب ارغالری عمل ایدرکن انلره ایتدیکه سزلر محکم بنا ایلك وطول امل ایلك وسزلر یقنده فوت اولورسز مروان ایتدی ابو هریره رضی الله عنه ارغالره نه سویلدی یا ابا هریره نه سویلدك ابو هریره محکم بنا ایلك وطول امل ایلك و یقنده فوت اولورسز یا معشر قریش دیدم اوج دفعه وسزلر نیجه امین اولجغکزی ذکر ایلك بو کون نیجه صباحه داخل اولورسز وسزلك یوقاری حاللیکز اهل فارس واهل رومدن اولان عبدلر استخدام ایدر وسزلر سمید اتمکی اکل ایدر و یاغلی ات اکل ایدر بعضیکز بعضیکزه عدوات وغیبت ایلمسین بارکیر ایصرمه‌سی کبی بر بریکزی ایصرمکز بو کون کوجك ومتواضع اولیکز که یارین بیوك اوله سز خدا حقیچون سزدن بریکز دنیاده مرتبه جهتندن یوجه اولماز الا حق تعالی یوم قیامتده انی مرتبه جهتندن الحق ایدردیوب ابو هریره دخی بارکیری کلامنده بو کونه استعمال ایلمشدر (مناهج فکر آدلو کتابده مذموم آتك اوصافنده منقولدرکه ❁ لصاحب الاجناس برذونة ❁ اناسی و باباسنه ناجنسلك قارشمق صاحبی اولان بارکیردر ❁ بعیدة العهد عن القرط ❁ اغزینه کم ط قدقده عهدی بعیددر یعنی خشونت ایدوب کلمز ❁ اذا رأت خیلا علی مربط ❁ تقول سبحانك یا معطی ❁ اول بغلو برات کورسه خدای متعاله مناجات ایدر ❁ تمشی الی خلف اذا امشت ❁ یوریدیکی وقتده ارده یورر ❁ کانما تکتب بالقبطی ❁ کویا ایاقلری بغلید ردابه‌نك قنغیسی اکل اولنور

دیو بعض اعراب سؤال اولنمشیدی جوابنده قسراغ اولان بارکیر اکل اولنور دیدی (غیلانیاتدن جزء خامسده ومستدرك نام کتابك کتاب لباسنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن منقولدرکه ایدر رسول الله صلی الله علیه وسلم بارکیر اوزرنده بر کیمسه کلدیکی دستارینك اوجنی ارقه‌سنه اوزتمش بن پیغمبره سؤال ایتدم پیغمبر بیوردیکه هل رأیته یعنی سن اول کیمسه‌یی کوردکمی بن ایتدم بلی پیغمبر ایتدی (جبرائل امرنی ان امضی الی بنی قریظة) یعنی اول کیمسه جبرائیلدر بکا امر ایتدیکه بن بنی قریظه قبیله سنه کیدم (کامل ادلو کتابده اون بشنجی سنه‌نك حوادثنده منقولدرکه وقتاکه حضرت عمر بیت مقدسی فتح ایدوب درت دفعه شامه قدوم ایلدی بریسی آت اوزرنده ایدی ایکنجی تشریفی دوه اوزرنده ایدی اوچنجی‌ده طاعون اولدیغی ایچون داخل اولمیوب رجوع ایلدی دردنجی قدومی حمار اوزرنده ایدی وعسکرینك امراسنه تحریر ایتدیکه فلان کونده شام قربنده جابیه نام شهرده کندیه کله‌لر وجابیه نام بلده‌دن کذار ایدوب آتنه سوار اولدی آتنده بر مقدار اقسقلق آشکار اولمغله نزول ایلدی بر بارکیر کتوریلوب اکا سوار اولدی اولدخی برخوش یوریمکله اندن دخی نزول ایدوب مبارك یوزینی چوردی سنك بو آتلری بلمدیککدن خدای متعال زیاده بیلور دیوب و بعده دوه سنه سوار اولوب بعد زین بر دخی بارکیره سوار اولمادی حضرت عمر نه وقتکه شامه کیتمك مراد ایدرسه علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه یرینه خلیفه ایدر ایدی حضرت علی اکا ایتدی نه اوزره سین یالکز کیدرسین اول کلب عدونك اوزرینه جوابنده حضرت عمر ایتدی غزایه بشلرم حضرت عباس رضی الله تعالی عنه مرحوم اولمقسزنکه اکرسز حضرت عباسی ضایع ایدرسه‌کز اوزریکزه شرلر صاچیلور فی الحقیقه حضرت عثمانك رضی الله عنه زمان خلافتندن التنجی سنه‌ده حضرت عباس مرحوم اولوب اصحاب کزینك اوزرینه شرلر صاچلیدی حضرت عمرك بیوردیغی کبی (وفیات اعیان آدلو کتابده ابو هذیل العلاف البصریدن که اعتزالده بصریلرك شیخیدر منقولدرکه راوی ایدر بصره‌دن بر بارکیر اوزرنده چیقدم بغداده مأمون خلیفه‌یه کیدردم هرقل صومعه سنه کلدم کوردمکه صومعه‌نك دیوارنده بغلو بر کیمسه طورر اکا سلام و یردم سلامی الدی و بکا نظر ایدوب بعده ایتدیکه سن معتزلی میسین بلی دیدم اول کیمسه ایتدی اویله اولنجه سن ابو الهذیل العلاف البصریسین بن ایتدم بن اویم اول کیمسه او یقوده لذت وارمیدر دیو سؤال ایتدی بن ایتدم بلی اول کیمسه ایتدی او یقوده اولان کیمسه لذتی نه وقتده بولور اکر اویقو ایله بولور دیرایسك خطا ایدرسك زیرا خواب غفلتدر عقل کیدر اکر او یقودن مقدم لذتنی کورر دیرایسك ینه خطا ایدرسك زیرا هنوز اولمامش نسنه‌دن لذتمی اولور اکر او یقودنصکره بولور دیرایسك غلط ایدرسك زیرا کچمش نسنه‌دن لذتمی اولور راوی ایدر فهمم متحیر اولوب خاطریمه وهم کلدی بن اکا ایتدم سن سویله که بن سندن دکلیم وسندن نقل ایدم اول کیمسه ایتدی سکا سویلرم شول شرطله که بو صومعه صاحبی اولان خاتونه سویلیه سنکه بو کون بنی ضرب ایلیه بن دخی نیاز ایلدم خاتون قبول ایلدی اول کیمسه جوابه متصدی اولوب ایمدی غمق بر مرضدر که اعضایه حلول ایدر انك علاجی او یقودر دیدی راوی ایتدی بو کلامی آندن استحسان ایتدم وقصد ایلدمکه رجوع ایلیم اول کیمسه بکا توقف ایله بندن بر مسئله عظمی دخی استماع ایله یا ابا هذیل دیوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کوکده و یرده امین میدر نه دیرسین دیدی بن ایتدم بلی امیندر ینه ایتدی امتی اراسنده اختلاف اولمغه‌می محبت ایدر یوخسه اتفاقه‌می بن ایتدم بلکه وفاق واتفاقه محبت ایدر نتکیم حق تعالی بیوردی (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) ینه ایتدی اول حضرت مرض موتنده خسته ایکن حال وشانی نه ایدیکه (هذا خلیفتکم من بعدی) یعنی بندنصکره سیزك خلیفه‌کز فلاندر دیوب اصحابدن

بر كيمسه ايچون خلافتي تعيين ايلدى مع هذا وصيتك اوزرينه نص ايدوب وقندروب وصيته
حريص ايلدى ايدى ابو الهذيل ايتدى بن جواب بولامدم كنديدن جواب استدم غضب ايتمكله
بندخى باركريمك دزكنني دوندروب دونوب كتدم مأمون خليفه يه واردم اولدخى ره كذا رندن
خبراستدى ماجرايى اكا افاده ايتديكمده احضارينه امر ايلدى احضار اولندقده مأمون خليفه اباهذيله
ايتديكك سؤالى تكرار ايله ديو اكا امر ايلدى تكرار اولدخى سؤالى اعاده ايلديكه مجلسده علماء
فاضلادن برجماعت وار ايدى انلردن برجواب ويرر اولمدى مأمون خليفه ايتدى سؤالك جوابى
نه در اول كيمسه ايتدى سبحان الله برحالده هم سؤال ايدن وهم جواب ويرن اولدم مأمون خليفه ايتدى
بزم طرفدن سكا جواب ويرر بوقدر اول كيمسه ايتدى يا امير المؤمنين معلومك اولسونكه خداى متعال عز
وجل ازل آزالده حكم ايتدى وعلم سابقنده تقدير ايتدى و پيغمبرنى ذكر اولناندن نيجه حكمك اوزرينه
مطلع ايلدى پيغمبر ايچون مطلع اولديغى حكم باريدن غيرى يه تجاوز وانده خطا ايتمك بوقدر
هر برنسنه بارى تعالانك تقدير وقضا ايتديكى اوزره ترك ايدوب خلافتي كيمسه يه تعيين ايلمدى زيرا انك
امرينى رد ايدر وحكمنى پيغمبر عليه السلام معقب اولور كيمسه يوقدر مأمون خليفه بو جوابى استحسان
ايدوب قالقوب استراحت ايچون سعادتخانه سنه كتدى اول مجنون اكا ايتدى يا ابن اللخنايعنى
يافرجى قوقر عورتك اوغلى ياخود براغتده ياسنت اولمدق عورتك اوغلى سن بزم منفعتمزى الدك
و بزدن فرار ايتدك ديدكده مأمون خليفه عودت ايدوب اكا ايتدى نه استرسين مجنون ايتدى
بيك التون استرم مأمون ايتدى بيك التون ايله نه اشلرسين مجنون جوابنده انكله كسب وخورما
اكل ايدرم ديمكله ويرلسنه امر ايدوب ويرلدكده عيالنه كتورديكه حال بوكه كندى دخى اولكى
حالنده ايدى ايكيوز يكرمى يدى سنه سنده بو قصه نك راويسى ابو الهذيل فوت اولمشدر (امام
ابو الفرج بن الجوزى اذكيا نام كتابنده خالد بن صفوان تميمى دن حكايه ايلديكه راوى خلفاء
عباسيه نك ابتداسى اولان عباس السفاحك مجلسنه داخل اولديكه كنديدن غيرى كيمسه
بولمديغى يا امير المؤمنين سن خليفه اولالى بويله برخلوت اولمسنى استردم اكر امر ادا ايدرايسك
قپويى قپادردى ديدى اولدخى قپوجيسنه امر ايدوب قپاديلر يا امير المؤمنين سنك حقكده فكر
ايدرم خوبان ايله استمتاع وتلذذ ايتمكده سندن وسعتلى كيمسه بولمدم وسندن صحبتى ضيق كيمسه
بولمدمكه سن نفسكى دنيا خاتونلرندن برخاتونه مالك ايلمشسين وانك اوزرينه قصر ايتمشسين
اكر اول مريضه اولورسه سنده خسته اولورسين اول غائبه اولورسه سنده غائب اولورسين
وحيض كورسه سنده كوررسين طرفه ونازك جاريه لر ايله تلذذ ايتمكى نفسكه حرام قيلمشسين
وانلرك احواللرينك اختلافنى بيلمكدن محروم اولمشسين وانلردن اشتها اولنانلر ايله تلذذدن
محروم اولمشسين انلردن قد وقامتلى ماه تابلر واركه اعضاسى بيوك اولديغندن اشتها اولنور
وانلردن سيم تن بياضلر واركه حسندار اولديغى ايچون محبت اولنور وانلردن بغدايى اكلو خوب
دهن وخوش لب دلبرلر واردركه والتون كيبلر واردر مدينه وطائف ويمامه قزلرى واردركه
طاتلو زبان خوش دهان وحاضر سخندرلر وسائر ملوكك قزلرندن حسندارلغندن ورونق لطافتندن
اشتها اولنانلر واردر ديوب خالد كلامى طاتليلنديروب كونا كون جاريه لرك وصفنده تطويل
وخليفه نك ميلانى انلره سوق ايلدى (وقتاكه كلامندن فارغ اولدى سفاح خليفه اكا ايتدى حيف
سكا قلبم مشغول اولاجق كلام ايله قولاغمى طولدردك خدا حقيچون قولاغم بوندن خوب
كلام استماع ايلمدى كلامكى بكا تكرار ايله مبلغ واقع اولور ديدى خالد دخى كلامى ابتداكندن
زياده خوش تكرار ايلدى بعده خليفه آنك كتمسنه امر ايدوب كتدكده خليفه فكر ايدوب طوردي
خليفه نك خاتونى ام سلمه يانينه كلدى حالبوكه مقدما خليفه آنك اوزرينه تزوج وتسرى ايتمامك اوزره

يمين ايتمشيدى خاتون اكا ايتدى ابن فاعله يعنى اول قحبه اوغلينه سن نه سويلدك خليفه اكا بكا
نصيحتمى ايدرسين يوخسه شتممى ايدرسين ديدى خاتون دخى طشره چيقوب خالدى ضرب ايله
اتباعنه امر ايلدى خالد ايتدى امير المؤمنين حضرتلرينه خلوتده ملاقى اولدم ديو سرايدن
مسرور چيقدم عطيه اولهجغنده شك ايتمزدم بن بويله طورركن برقاج اوغلانلر اقبال ايدوب
بنى سؤال ايدرلر ايدى بن كندم ايتدم جائزه سلطان بخش واحسان ظهور ايتدى بن انلره ايتدم خالد
بنده در ايچلرندن برى بكا براغاج ايله برو كلوب سوار اولديغم آت يورغلدى مرقوم بكا ايريشوب
آتك صغرسنه اورمغله باركيرى قوشديردم انلر دخى دونديلر بندخى منزلمده برقاچ كون اختفا ايدوب
درونم خوف اوزره ايدى كونلرده بركون بن منزلمده بويله اوتورركن برقاچ كيمسه لر كلوب اوزريمه
هجوم وامير المؤمنينه كل سن ديديلر درونمه موت خوفى كلدى بن ايتدم انا لله وانا اليه راجعون
بنم قانمدن غيرى برشيخك قانى ضايع كورمدم وامير المؤمنينه كيدوب اوتورركن واردم مجلسده
بركوشه ملاحظه ايتدم كه انجه پرده ايله اورتلمش پرده نك اردنده برحس استماع ايتدم خليفه
بنى اجلاس ايلدى بعده بكا ايتدى سن بكا برالاى وصف بيان ايلدك ايدى انى تكرار ايله بن
ايتدم بلى يا امير المؤمنين سكا معلوم ايتدم ايديكه ضره يعنى قومالق اسمى عربلر ضرردن مشتق
ايتمشلردر بركيمسه اولاكه يانندهبردن غيرى عورت اوله اول كيمسه البته ضرر واضطرابده اولور
خليفه ايتدى مقدما سويلديكك بو كلام دكل ايدى بن ايتدم بلى يا امير المؤمنين بن سكا
خبرويردمكه اوچ خاتونى اولمق كشيه شدت وزحمت ويروب باشنك قيلنى آغردر خليفه دخى اكر
بو كلامى سندن ايشتدم ايسه رسول الله دن برى اولايم ديدى بن ايتدم بلى يا امير المؤمنين سكا
خبرويردمكه درت عورت كشيه جمع اولمش شردر صقاللنى اغردر وقوجه ايدر خليفه ايتدى
لا والله مقدما بو كلامى سندن ايشتمدم بن ايتدم بلى والله خليفه ايتدى بنى تكذيبمى ايتمك
استرسين بن ايتدم سن بنى قتل ايتدرمكمى استرسين بلى والله يا امير المؤمنين قز اولان جاريه لر
رجال مثابه سنده در انجق انلرك خصيه لرى يوقدر ديديكمده پرده نك اردندن خنده وكولمك ايشتدم
بعده خليفه يه ديدمكه والله سكا خبرويرورمكه سنك يانكده قريشك ريحانه سى وار حال بوكه
سن كوزلك قويرغى ايله نساوجاريه لره نظر ايدرايسك خالد ايتدى وراء پرده دن بكا دينلديكه ياعمى
بوخبرى ويرديككده والله صادقسن انجق خليفه سنك خبريكى تبديل ايلمش آنك خاطرنده اولانى
سنك اسانكدن ظن ايدردك دينلدى خليفه دخى شتم ايلدى خالد ايتدى بن طشره چيقوب
كتدم خليفه نك خاتونى ام سلمه بكا اون بيك درهم و برباركير وخلعت فاخره لر ارسال ايلدى
(الحكم) باركيره متعلق حكملردر باركير دخى سائر آتلر كبيدر (الخواص) خاصه لريدر برعورت
باركيرك قانندن ايچسه ابدى بردخى حامل اولماز باركيرك ترسى ايچروده اولان اوشاغى واوشاق
قابى اولان درى بى چيقارركندى خاصه اوليغى ايچون باركيرك ترسى قوريدلوب دائم بورنى
قنيان كيمسه انى بورنه چكسه قانى طورراندن براترك اوزرينه قونسه قانى حبس ومنع ايدر
(التعبير) رؤيا تعبيريدر رؤياده باركير كورسه خصومتله تعبير اولنور (وبعضيلر ايتدى اوغلان ايله تعبير
اولنور وبنه لسان واحوال جهان بلميان كيمسه ايله تعبير اولنور وبرقاج باركير كورمك يته اويله اولان كيمسه
ايله تعبير اولنور وعورت ايله ده تعبير اولنور بركيمسه قسراغ باركير سر بقه ايتديكنى كورسه عورتنى
تطلبق ايدر باركيرى ضايع ايتديكنى كورمك عورتك فسقيله تعبير اولنور والله اعلم ❊ البرغن ❊ بانك
فتحى وغين معجمه نك ضميله بقر وحشينك بلديدر ❊ لبرغش ❊ بانك فتحى وغين معجمه ايله برجنس
سورى سنكدر وعند البعض تخته بتنه ديرلر نتكيم حافظ ركن الدين كندى شيخى حافظ ابى الحسن
المقدسى يه مصر قاهره ده التيوز يكرمى برسنه سنك شعبانده مرحوم اولمشدر اكا انشاد ايتديكه

* ثلاث بآت بلينا بها * اوج با ايله بلالندك كه * البق و البرغوث والبرغش * برى اووز وبرى پره وبرى تخته بتى عجبا زماننده اوج ظالم ايله بويله تعبير ايتديمى اوله * ثلاثة اوحش مافى الورى * اوچيده مخلوقاتك زياده وحشيسيدر * ياليت شعرى ايها اوحش * نه اوليدى انلرك قنقسى زياده وحشى اولديغنه علمم اوليدى ﴿ ابرا ﴾ برقوشدر كه سمول تعبير اولنور سين بحثنده يقنده كلور انشاءالله ﴿ البرقانة ﴾ الاجه چكر كه درجمعى برقان كلور ابن سيده بويله ديمشدر ﴿ البرقش ﴾ بالكسر سرچه يه بكزر برقوشدر كه اهل حجاز اكا سرسور يعنى زيرك قوش ديرلر ابو براقش ديرلر برقوش دخى واردر بحثك آخرنده كلور الوان مختلفه ايله ملون برقوشدر و براقش بر كلبك اسميدر ضرب مثلده عربلر على اهلها دلت براقش ديرلر زيرا ذكر اولنان كلب دشمنك اتى اياغنك اوازين ايشيدوب اوردكده كلبك اوازن ايشيدوب قبيله يى جمله قتل ايتدكلرنده بومثل ضرب اولندى ﴿ البرغوث ﴾ پره ديدكلرى حانوركه موزياندر جمعى براغيث كلور برغوث لفظنك باسى ضم ايله اولوق مكسور اولمسندن مشهوردر عربلرك اكلونى البراغيث يعنى بنى پره لر اكل ايتدى ديدكلريكه قاعدهٔ نحوده بعض ماده ده مفعول فاعلك اوزرينه مقدم اولديغى لغت طىدر لغت ثابته در وبونك اوزرينه ناس بيان ايدوب (واسروا النجوى الذين ظلموا * قول شريفنده دخى برقواده مفعولى فاعل اولان الذين ظلموا قول شريفنه مقدمدر ديديلر و بارى تعالى نك خاشعا ابصارهم و دخى يتعاقبون فيكم ملائكة * قول شريفلريده اول مثللودر صحيح مسلمده وغيريده اولان حتى احمرتا عينيه وبوكا مشابه اولنلرده كه چوقدر ومشهوردركه لغة طىدر سيبويه حضرتلرى ايتدى اكلونى البراغيث لغتى قرآن عظيمده يوقدر (صيرفى ايتدى واسروا فعل فاعلدر والذين ظلموا اندن بدلدر (پره نك كنيه سى ابوظافر وابوعدى وابوالوثاب دروا كا طامر ابن طامر ديوركه طامر صحراغن ديمكدر * پره صحراسى شديد حيواندر بارى تعالينك پره يه لطفندندر پره ارقه سنه طوغرى دخى صحرار زيرا اوكنه طوغرى صحراسه طوتلمسى سرعتلى اولوردى (وزير يحيى البرمكيدن جاخط حكايه ايلديكه پره شول مخلوقندندر كه پرواز ايتمك كندويه صكره دن اولمه در قرنجه قناتلمق و پرواز صكره دن اولديغى كبى پره ديشى ايله جمع اولدقده چوق طورور و پره يمورطلر و يمورطه طوغدقدنصكره يا ورى اولور پره ابتدا طپراقدن حاصل اولور خصوصيله قرا كواق براوله پره نك پادشاهى شتا آخرنده و بهار اولنده اولان پره لردر وپره نك ارقه سى بوكريدر پره فيل صورتنده در ديندليكه كنديلنك آزوسى وار انكله اصرر وخورطمى وار انكله صورر وپره نك (حكمى) اكلى حرام اولمقدر احرامده اولوب واولميان كمسه ايچون قتلى مستحب اولمقدر و پره يه سب وشتم اولنمز زيرا اوپلر پيغمبر عليه السلامدن روايت ايتدكلرى ايچونكه پيغمبر بركمسه نك پره يه سب ايتديكنى ايشتدكده بيوردى (لاتسبه فانه ايقظ نبيا للصلوة) يعنى سن پره يه سب ايتمه زيرا پره پيغمبرى نمازه اويار دى (معجم طبرانيده انس رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه ايدرپره يى پيغمبرك يانده ذكر ايتدم بيورديكه (انها توقظ نبيا لصلوة الفجر) بند معجمده حضرت على رضى الله عنهدن منقولدركه بزبرمنزله نزول ايلدك پره بزى انجددى پره يه شتم ايلدك پيغمبر عليه السلام بيورديكه (لاتسبوها فنعمة الدابة فانها ايقظتكم لذكر الله) يعنى پره يه سب ايتمكز اول نه كوزل دابه در سزى ذكرالله ايچون اويادرر (پره نك اثوابده واعضاده اولان ازقانى معفودر عموم بلوى اولوب تحرز عسرتلى اولديغى ايچون (ابوعمر بن عبدالبر ايتدى پره نك قانى زياده فاحشه ايله زياده اولدقچه عفوى وتجاوزى اوزره علما اتفاق ايتديلر (اصحاب شافعى ايتدى پره نك قانى قليل اولدقچه معفو اولديغنده خلاف يوقدر مكركه انسانك فعليله اوله مثلا اثوابك وبدنك اوزرنده قتل ايتمك كبى بويله اولنجه بوندن عفوده ايكى وجه واردر اصح اولان بنه معفو اولمقدر

سورى سنك واوزكبى هر بر اقارقانى اولميان دخى پره كبيدر (شيخ الاسلام عزالدين ابن عبدالسلام كنديده پره قانى اولان اثوابى ياش ايكن كيوب بعده انكله نماز قيلمق ودرلسه نماز قيله بيلورمى وانكله بدنى مردار اولورمى يوخسه معفو اولورمى و ثوابنى معتاد اوزره غسل ايده جكى وقتدن مقدم انى يقمق مندوب اولورمى ديو سؤال اولنمشيدى جوابنده بلى انكله اثواب واعضا نجس ومردار اولور انى يقمق ايله امر اولنماز انجق معتاد ايتديكى وقتده غسل ايدر معتادندن مقدم يقمسه سلف صالحينك اولدقلرى ورع وصاقنمقدن خارج ورعدر حالبوكه سلف صالحين دينلرينى حفظ ايتمك اوزرينه آخردن زياده حريص ايدى پره نك قانندن چوق اولان دخى محققين قتنده اصح اولان معفو اولمقدر (امام نووينك ديديكى كبيكه اندن عفو مطلقدر كرك درايله اعضايه منتشر اولسون وكرك اولمسون (فائده) امام مالك رحمه الله حضرتلرى پره نك روحنى ملك الموت قبض ايدرمى ديو سؤال اولنمشيدى وافر زمان توقف ايدوب انك اقرقانى وارمى ديدى ناس ايتديلر بلى حضرت امام دخى ملك الموت انك دخى روحنى قبض ايدرديوب بعده (الله يتوفى الانفس حين موتها) آيت كريمه سنى تلاوت ايلدى سنكده كله جك كلام بوكا دلالت ايدر (الامثال) ضرب مثلدر عربلر پره دن زياده صحرايجى چابك و پره دن زياده اوچيجى دبو ضرب مثل ايدرلر پره نك خاصه سى صوقمق واذيت ايتمكدر (مصرده ساكن اولمش بعض عرب پره يى وصف ايدوب كفت * تطاول بالفسطاط ليلى ولم يكن * بارض الغضا ليل على طويل * مصرده كيجه م شب يلدا طويل اولور حالبوكه مفرح يرده كيجه بنم اوزريمه طويل اولماز ايدى * الاليت شعرى هل ابيتن ليلة * وليس لبرغوث على سبيل * غافل مباش نه اوليدى علمم اوليديكه پره نك بكا فرصت بولماديغى بر كيجه ده بيتوتت ايتدمى يعنى پره هر كيجه بنى متأذى و بى راحت ايدر ايدى (مجدالدين ابواليمن خوش ايدوب پره ده برلغز سويلديكه * ومعشر يستحل الناس قتلهم * نيجه فقر ومحتاج واركه ناس انك قتلنى حلال كوررلر * كما استحلوا دم الحجاج فى الحرم * حرم شريفده حجاج ظالمك قتلنى حلال كوردكلرى كبى معسردن مراد پره در انك حرمى واركه اكثر اعضاى انساندر * اذا سفكت يداى من دمه المسفوك غيردمى * يدلرم پره لرك دم مقتوللرينى دوكسه بنم قانمدن غيرى قان دوكمز (شعرادن ابوالحسن ابن سكرة الهاشمى ابن برغوث ديمكله معروف برنوجوان وزيدهٔ خوبان حقنده ايتدى * بليت ولا اقول بمن بلاتى * بر بلا ايله بلالنمدم انجق كيمك ايله بلالنديكمى سويلمم * متى ماقلت من هو يعشقوه * نه وقتكه بلالنديغيم كيمسه يى سويلرسم ناس اكا عاشق اولورلر * حبيب قدنفى عنى رقادى * اول بردوستدركه اويقومى بندن كيدردى * فان غمضت ايقظنى ابوه * اكر كوزيمى يوم ارسم انك باباسى بنى ايقاظ ايدوب اويارر اول معشوق ابن برغوث ديمكله مشهور ايدى ظاهر اويقودن پره اويارركه انك باباسنك ناميدر بومى اليهك محاسن شعرندندر * كان خالا لاح فى خده * للعين فى سلسلة من عذار * دختر ويا اول معشوقك رخلرنده كى خال هندوليكه كيسوزى زنجيرى ايچنده ديدهٔ عبرته ظاهر وآشكار اولور * اسود يخدم فى جنة * قيده مولاه خوف الفرار * شول سياه عبده بكزركه مولاسنك باغچه سنده خدمتده اولمغله فرارى خوفندن مولاسى انى حبس ايلمشيدى (وينه شاعر مرقوم ايچوندر شوقول كه * وما عشق له وحشا لانى * كرهت الحسن واخترت القبيحا * معشوقم ايچون عشقم وحشته اويمدى زيرا خلق ايچنده كوزه لى مكروه كوروب كتويى اختيار ايتديكم ايچون * ولكن غرت ان اهوى مليحا * انجق دلبره عاشق اولمغله غالب اولدم * وكل الناس يهوون مليحا * حال بوكه مردمان دخى تشنهٔ خوبان اولديلر بنه اكا منسوبدر * تحمل عظيم الذنب ممن تحبه * معشوقكدن بيوك جرمى تحمل ايله * وان كنت مظلوما فقل انا ظالم * سن مظلوم اولوب

ظلمی سکا ایدرسه ده سن سویله که بن ظالمم ٭ فانك الا تغفر الذنب فی الهوی ٭ اکرسن عاشق
ایکن معشوقك جرمنی عفو اتمز ایسك ٭ یفارقك من تهوی وانفك راغم ٭ معشوقك سندن آیریلوب
کالیله جدا دوشر (بعضیلر ایتدیلر بو ایکی بیت عباس بن حنف حضرتلرینکدر اوچیوز
سکسان بش سنه سنده ابن سکره مرحوم اولمشدر (فائده) ابن ابی الدنیا کتاب توکلده حکایه
ایلدیکه اندلس جانبنده بلاد افریقیه والیسی برنامه یازوب عمر بن عبد العزیز حضرتلرینه ارسال
ودروننده حشرات وعقربدن شکوی تحریر ایلدی اول حضرت دخی اکا تحریر ایتدیکه اخشامده
وصباحده سزك هر بریکزك اوزرینه لازم اولان شو آیت کریمهٔ تلاوت اتمکدر انلرك شری دفع
اوله (ومالنا الا نتوکل علی الله وقد هدینا سبلنا ولنصبرن علی ما اذیتمونا وعلی الله فلیتوکل
المتوکلون) یعنی بزم ایچون قنقی عذر وارکه خدای متعالك اوزرینه توکل تام ایلیه لم استفهام
انکاریدرکه عذریمز یوقدر توکلیمز انك اوزرینه درنیجه متوکل اولمازز حالبوکه حق تعالی طریق
مستقیمی بزه هدایت ایلدی (زرعة بن عبد الله ایتدی بو آیته مداومت پره نك دفع اولمسنه دخی
نفع ایدرها بخشنده فردوس حکمتدن منقول بونك نظیری آیة اخری دخی کلور (امام مستغفرینك
کتاب دعواتنده ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه دن منقولدرکه ایدر اکر سکا پره اذیت ایدرسه
برقدح صویك اوزرینه یدی دفعه (ومالنا الا نتوکل علی الله) آیت کریمه سنی الی آخره تلاوت
ایله بعده اکر مسلمان ایسه کز ای پره لر شرواذیتکزی بزلردن کف ومنع ایله کز دیوب بعده اول صویی
دوشکك اطرافنه صاچ پره نك شرندن امین اولورسین (حنین بن اسحق ایتدی پره یی دفع اتمکه
حیله بودرکه کبریت ایله راوندی الوب اوطه ده بخور ایلیه پره لر آنك رایحه سندن فرار ایدریاخود
یاتدیغی اوطه ده برچقور ایدوب آغو اغاجی دیدکاری نسنه یی اول چقوره قویه پره نك جمیعسی اول
چقوره جمع اولوب دوشر (امام رازی ایتدی بشمش حبة السودا اوتی اوطه یه صاچلسه پره یی هلاك
ایدر غیریلر ایتدی سزاب اوتی انجه سحق اولنوب صویه قیوب اوطه یه صاچلسه پره سی هلاك اولور
اسکی کتان پاره لری ونارنج قبوغی که هندستانده اولور تورنج اغاجنه بکزر براغاجك تورنجه مشابه
میوه سنك قبوغیدر اوطه ده بخور اولنسه اول اوطه یه بردخی پره کلمز برکیمسه نك صاغ قولاغنه پره
کیرسه اول کیمسه صاغ الیله کندینك صول خصیه سنی طوتسه واکر صول قولاغنه کیردیسه صول
ایله صاغ خصیه سنی طوتسه اول پره قولاغندن سرعتله چیقار (التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده
پره کورمك زیاده طعن ایدیجی عدوی ضعیفدر وناسدن افراد مختلفه ایله ده تعبیر اولنور معبریندن
جاماسب ایتدی برکیمسه رؤیاسنده کندو یی پره ایصردیغنی کورسه ماله نائل اولور ﴿ البرکة ﴾
صوقوشلرندن برییاض قوشدر جمعی برك کلور شعرادن زهیر چاقر طوغانك خوفندن یریوزنده
اولان صویه فرار ایدن باغورتلاق قوشنك وصفنی بیاننده برك قوشنی شعرنده الوب ایتدی
٭ حتی استغاثت بماء لارساله ٭ من الاباطح فی حافاته البرك ٭ اوجی طوغانی بیوك دره دن ارسال
ایتدکده باغرتلق قوشی صودن یاردم طلب ایدوب صویه فرار ایتدیکه انك طرفلرنده بیاض
صوقوشی واردر (ابن سیده ایتدی برکه صوقوشندندر جمعی برك وابراك وبركان کلور (مصنف
ایتدی ابراکا وبرکان جمع الجمعدر وبرکه قور بغایه دخی دینورحتی بعضیلر ابن زهیرك فی حافاته البرك
قولنی اطرافنده قور بغا وار دیو تفسیر ایتدیلرکه آنك کلامی تمام اولدی دفعه کروهنه دخی برك
دینور مفردی بارك مؤنثی بارکه کلوب کتاب عبابده بویله دینمشدر ﴿ البشر ﴾
انساندرکه بونك مفردی وجمعی مذکری ومؤنثی برابردر قرآن عظیمده ابشرا مثلنا کلمشدر جمعی
بشرکلور ﴿ البط ﴾ قازدر وبعضیلر بط لفظی ساده عربیدکلدر بط لفظی عرب عندنده
اوردکه تعبیر اولنور قازه اوزدینور اوردکك حکمی وخاصه سی قازکبیدر قتنده اوردکدر
مفردی بطه کلورکه بونده اولان ها تأنیث ایچون دکلدر وحدت ایچوندر زیرا هذه بطة دینور

جمله مذکرنده ده ومؤنثنده ده حمامه ودجاجه دینلدیکی کبی حمامه برکوکرجن ودجاجه برطاوق
دیمکدر (امام احمدك مسندنده عبد الله بن رویسدن منقولدرکه ایدر عید اضحاده حضرت
علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنهك مجلسنه داخل اولدق بزه بولماج اشی حاضر ایتدی
بز ایتدك اصلحك الله حالك بزلره شو قازدن حاضر ایتسك حق تعالی ثوابنی وافر ایدردی اول دخی
جوابنده یا ابن رویس پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن استماع ایتدمکه بیوررر (لایحل للخلیفة
من مال الله تعالی الا قصعتان قصعة یأکلها وقصعة یضعها بین یدی الناس) یعنی خلیفه
ایچون بیت المال المسلمیندن انجق ایکی چناغی استعمال اتمك واردرکه برینك ایچنده اولانی کندی
تناول ایدر وبرینی ناس ایچون حاضر ایدر (ابن عدینك کامل ادلو کتابنده منقولدرکه عورتلر
برمکانه جمع اولسه انلرك مثلی قازلر منزله سنده درکه بریسی چاغرسه جمله سی اواز وفریاد ایدر
(امام ماوردی ایتدی احرامده اولان کیمسه قازی قتل ایلسه جزا لازم دکلدر زیرا قاز صید
وشکار دکلدر (امام ماوردینك غیریلر صویه طالوب وچیقان صوقوشلرینی احراملی کیمسه قتل
اتمك حرامدر دیوب قازی مثال کتوردیلر بالق کبی دائما عبثی صوایچنده اولانی شکار اتمك احرامده
اولان کیمسه ایچون حرام دکلدر انده جزا یوقدر چکرکه شکار اولناندندر صحیح قول اوزره محرم
انی قتل ایلسه جزا لازم اولور وبین العامه مستعمل اولان امثالده کلدیکه قازلر ارماق کناریله
قورقودیلورمی یعنی نامناسب اولان نسنه ایله برکیمسه تخویف اولنسه بویله ضرب مثل ایدرلر
(مصنف ایتدی قاضی شمس الدین احمد ابن خلکان رحمة الله علیه سلطان نور الدین الشهید
محمود بن زنکی رحمة الله تعالی علیه ترجمه سنده حکایه ایتدیکی بومثلی خاطریمزه کتوردیکه
سلطان نور الدین ایله صاحب قلاع اسماعیلیه اولان ابی الحسن سنان بن محمد بن سلیمان
ابن محمد الملقب براشد الدین بینلرنده بربرینه نامه لر کوندرمك اولوردی سلطان نور الدین
حضرتلری ابو الحسن سنان ابن محمده برنامه تحریر ایدوب نامه ده انی تهدید وتخویف ایلدی
سنان دخی جوابنده برقاچ بیت ونامه تحریر ایلدیکه شونلردر ٭ یا للرجال لامر هال مقطعه ٭
تعجب شول کیمسه لره شول خصوص تمنی ایتدکاری ایچونکه آنك حصول پذیر اولمسی یاخود
عاقبتی خیر اولمیوب قورقولی اولدی ٭ مامر قط علی سمع توقعه ٭ اویله برخصوصدرکه وقوع
قطعا سمعمه واقع اولمدی ٭ یاذا الذی بقراع السیف هددنا ٭ شول کیمسه که چندك قلیجی ایله
بزی قورقوتدی ٭ لاقام نائم جفنی حین یضرعه ٭ خواب راحتده اولان کوزم قباغی اویویوب
طوردی انك تخویفی ایله جفا کار اولدی ٭ قام الحمام الی البازی یهدده ٭ کوکرجن بازی
قورقوتدی طوردی ٭ واستیقظت لاسود البراضبعه ٭ بربایانك ارسلانلرینی قوردلری اویاردی
٭ اضحی یسد فم الافعی باصبعه ٭ یلانك اغزینی پارمغی ایله سد ایدر اولدیغی حالده اول قوشاقلدی
٭ یکفیه ماقد تلاقی منه اصبعه ٭ انك پارماغنك یلانه ملاقی اولدیغی اکا کفایت ایدر یلان دیو
تعبیر ایتدیکی کندینك مناتمی اوله یوخسه مقدما اول برزحمتی کورمش اوله نامه سنك مفهومی
بودرکه بزسنك نامه کك تفصیلنه واقف اولدق قولا وفعلا بزی قورقوتدیغك معلوممز اولدی
الله نعجبدر سنك بواحوالك سنکك فیل قولاغنده آواز ایتدیکندن عجبدر وتمثیلده برسنکجك عد
اولنمسندن دخی عجبدر سزدن مقدم قوم آخرلر دخی تهدیدی سویلشیدی بزانلری هلاك ایلدك
انلر ایچون بریاردمجی اولمدی دیو (فدمرنا علیهم وما کان لهم ناصرون) ایتنی وبوکا قیاس برقاچ
آیات کریمه اقتباس طریقیله تحریر ایدوب وینه یازدرمشکه کلامکده باشمی کسدرمکدن ویوجه
طاغلرده اولان قلعه لریمی قلع ایتدیرمدیدیکك اوهام وخیالات کاذبه در زیرا جواهر اعراض ایله
زائل اولماز مرغ جان مرض ایله مضمحل اولمدیغی کبی قوی ایله ضعیفك فرومایه ایله شرفانك فرقی

چوقدر ظواهر ومحسوسات ایله بزه آشکاره عداوت ایدرایسك سز دخی بزه بواطن ومعقولات ایله
درونی عداوت ایدلئ بزم ایچون پیغمبر صلی الله علیه وسلمك شو قول شریفنده تسلیهٔ قلوب واردر که
(ما اوذی نبی ما اوذیت) یعنی بر پیغمبر اذیت اولنمدی بنم اذیتلندیکیم ایله دیو بیورمشدر
و آنك اقربا واهل بیت وتعلقاتلرینك سرکذشتی حسب حال حلول ایدن کبیدر
واموردنیا بویله در ولله الحمد فی الآخرة والاولی بزلر مظلوملرز ظالم دکلوز ومغصوبلردنوز
یغماکران دکلوز حق واسلام کلسه باطل وشرك کیدوب هلاك اولور تحقیقا باطل اولان نسنه
مضمحل اولور برقرار اولماز دیو سورهٔ اسراده اولان آیت کریمه یی یازوب بطریق الاقتباس
اول آیت بودر (واذا جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان زهوقا) وینه تحریر ایلمش که
ظاهر حالیمز جنك وجدال دلاورانمز خوش معلومکز اولمشیدی وسنك عسکرك جدال ایله هلاك
استمزلر اما جدال ایتدکلرنده هلاکه عدول وعودت ایدرلر سن انلره سویله که اکر زعمکزده
صادق ایسه کز هلاك استه یکز انلر ایتدکلری جرم مقابلی باشلرینه کلجکی بیلدکلرندن هلاك
استمزلر اما خدای متعال انلرك حاللرینه زیاده عالمدر ایتدکلری اوزرینه جزا ایدر دیو سورهٔ
جمعه ده اولان آیت کریمه یی دخی اقتباس ایدوب (وینه یازمشکه بین العرب مستعمل اولان
امثالده کلدیکه قازلر اماق کناریله قورقودیلرمی یعنی بزی جنك وجدال ایله قورقوتمغی استرسین
اول بزم طبیعتمزدر بوندن بویله بلالر چادری اولدیغك حالده حاضر اول مصیبتلره مقر اولورسین
شدتمله خصمی هلاك ایدرم دیو بحث ایدیجیلردن اولمه وکندی بورننك اوجنی یدیله قنادنلردن
اولمه مکتوبمزه واقف اولدیغکده بزم ایشمزکوزر انتظار کار اول وبو احوالکدن عدول اوزره
اول سورهٔ نحلك ابتداسنی تلاوت ایله که شو آیت کریمه در (اتی امر الله فلا تستعجلوه) وسورهٔ
صادك آخرینی تلاوت ایله که (ولتعلمن نبأه بعد حین) قول شریفیدر بعده شو ایکی بیت ایله
نامه سنی تکمیل ایدوب ☼ متی ملت هذا الملاك حتی تأملت * بیوتك فیه واستمر عمودها ☼ بزم
وسیله مز ایله بو سلطنته نائل اولدك حتی انده خانه لره مالك اولدیغکی اول خانه لر برقرار اولدی
☼ فاصبحت ترمیها بنبل بنا استوی * مغارسها حتی حدیدها ☼ یعنی صباحه داخل اولدك که
بزه دمرلی اوقلر آترسین (وبو کاشابهدر که ینه ابن خلکانك بلاد مغرب صاحبی یعقوب بن
یوسف بن عبد المؤمنك ترجمه سنده حکایه ایلدیکه یعقوب ایله افرنج قرالی طلیطله صاحبی
اقنش نام قرال بینلرنده بربرلرینه نامه لر کوندرمك اولوردی ابن خلکان ایتدی قرال مرقوم
ایلچی ترتیب ایدوب امیر یعقوب حضرتلرینه ارسال وانی تخویف وتهدید وممالکندن برقاچ
قلعه لر طلب وزیری ابن نجار نام کیمسه انشاسیله برنامه تحریر ایتمشیدیکه اول نامه بودر (باسمك
فاطر السموات والارض وصلی الله علی السید المسیح روح الله وکلمته الفصیح اما بعد ذهن ثاقبه
وعقل ثابت صاحبنه خفی دکلدر که ملت حنیفه نك امیری سین بز ملت نصارانك امیری اولدیغم کبی
معلومم اولدیکه بلاد اندلس رؤساسی مجادله ده اولمشلر وقلب اولوب سورمکه محتاج اولمشلر ورعایا
خصوصنده تکاسل واهمال ایدر اولمشلر راحت وامنیتده برقرار اولمشلرکن انلره قهر وغلبه ایله
دیارلرین خالی ایدوب اولاد وعیاللرین سبی ویغما ایدهیم ورجاللرین دیوانمده طوردیرهیم وانلره
حقیراق عذابی وشدید عذابی طاتدورهیم اکر قدرتك اولوب عسکرك مساعد اولورسه ده انلره
یردم ایتمیوب تخلف ایدرایسك سکا عذر وکلام یوقدر سز زعم ایدرسز که بزدن اون کیمسه نك
اوزرینه سزدن بریکزك قتالنی حق تعالی فرض ایتدی دیرسز شمدی حق تعالی سزی تخفیف
ایدوب سزك ضعیف اولدیغکز بیلندی بز الآن سزدن اون کیمسه یه بریمز مقاتله ایدر اولدق
سز دفعه قادر اولمازسز وامتناعه مالك اولمازسز سنك احوالکدن حکایه اولندیکه سن جمع

اولمغه مباشرت ایدوب قتالك اعلاسنه مشرف اولور اولمشسین نفسك برسنه دنصکره
برسنه دخی تأخیر ایتمك استر برایاغکی تقدیم وبرینی تأخیر ایتدیرر دکل که زمانمی سن
بکلردی یوخسه سنك بوتأخیرك رب تعالینك وعد ایتدیکی تکذیبیدر بعده بکا دینلدیکه
سن بو طرفه بکمکه یول بولمامش سین واومواورکه سنك یول بولمدیغك سنی شدت وزحمتدن
ودشوارلقدن صیانت اوله غافل مباش سنك راحتلی اولان نسنه یی سویلرم وسنك
عذرکی قبول طوتارم وسکالایق اولان دخی بودرکه عهد وپیمانه وفا ایلیه سین ورهنی چوق ویره سین
والا سکا برکره هجوم ایتدیکمده قطع ایدوب ممالککدن اغراما کنکده سنك ایله مقاتله ایدرم اکر
فرصت سنك ایسه غنیمت عظما درسن جلب ایدرسین اکر فرصت بنم ایسه بنم یرم سنك اوزرکده
اولوب ایکی ملتك سلطنتنی ضبط وبرینه حکم ایدرم * والله الموفق للسعادة لارب غیره ولاخیر
الاخیره ☼ دیوب اتمام نامه ایلمش (سلطان یعقوب دخی بو نامه یی شق ایدوب بر پاره سنه یازوب انلره
ارسال ایلدیکه البته بز سزه عسکر بیشمار ایله کلورز وعسکر ایله انلری قارشولرم وانلری ممالکمدن
ذلیل اولدقلری حالده چیقارورز حال بوکه انلر مقدماده ذلیل وحقیر ایدیلر جواب کوردیککدر
یوخسه ایشتدیکك دکلدر دیوب متنبی نام شاعرك شو بیتنی استشهاد ایتدی * ولا کتب الا
لمشرفیة عنده ☼ ولا رسلة الا الجیش العرمرم * یعنی جمع وبرکدرمکه حاجت یوقدر الا عسکرینك
قلجی یانندهدر انك کوندرمسی انجق عسکر بیشماردر بعده زین سفر فرمانی تحریر اولنمغه
امر ایدوب ممالکندن عسکر طلب ایلدی واول کون طشره چادر چیقاروب ضرب خیام ایلدی
سبته بوغازی دینمکله معروف دریا جانبنه کیدوب اندن اندلسه کچوب بلاد افرنجه داخل اولدی
انلری بوزوب غنیمت عظمی ایله عودت ایلدی (امیر یعقوب برپادشاه عدل پناه ایدیکه اوضاع
واطواری شرع شریفه مطابق ایدی معروف ایله امر ایدردی وحدودی اجرا ایدردی حتی
اهل یننده بیله اولسه آخرده اجرا ایتدیکی کبی اجرا ایدردی فقه شریفك فروع مسئله لریله
افتا ایتمکه علماسنه اذن ویرمیوب انجق قرآن عظیم وسنت نبی ایله افتا ایتدیرردی قرآن عظیمدن
وحدیثدن واجماع امتدن بری ایله احکامی استنباط واجتهاد ایتمیانی حاکم ایتمزدی اهل مغربدن
اجتهاد طریقی اوزره برجماعت انلره واصل اولدیکه اول جماعتدن بعضیلری ابو الخطاب عمر
حضرتلریدر وابناء دحیه حضرتلریدر ومحی الدین ابن عربی الصوفی حضرتلریدرکه صاحب
الفصوصدر وعنقاء مغرب حضرتلریدر وبونلرك غیریلریدر حضرت امیر یعقوب التی یوز یکرمی
طقوز سنه سنده مرحوم اولمشدر رحمة الله تعالی علیه سلطان نور الدین الشهید محمود حضرتلرینك
ذکرینه عودت ایدهلم ابن اثیر ایتدی حضرت سلطان نور الدین دار عدل بنا ایده نك ابتداسیدر
سببی بویله درکه وقتاکه اول حضرت کندی امراسیله شام شریفده قائم اولدی اسد الدین
شیرکوه دخی انك امراسندن ایدی امراسندن هر بری نیجه کیمسه لره جور ودستدرازلق ایدر
اولملریله قاضی کمال الدین سهروردی حضرتلرینه انلردن کثرتله شکوالر اولندی امرا بربرینی
تأدیب ومنصف ایتدیلر انجق اسد الدین شیرکوه اکبر امرادن اولمغله اکا تأدیب ممکن اولمیوب
بو حال سلطان نور الدین حضرتلرینه بالغ اولدقده دار عدلك بنا اولنمسنه امر ایلدی وقتاکه
اسد الدین شیرکوه دار عدلك بنا اولندیغنی استماع ایلدی کندی بوابنه ایتدی حضرت نور الدین
بو داری بنا ایتمز انجق بنم ایچون بنا ایدر اکر بنم ایچون اولمسیدی امرادن قنغیسی قاضی کمال
الدین حضرتلریندن امتناع ایدوب قارشو قودی خدا حقیچون اکر سزدن بریکزك ظلمی
سببیله دار عدله بن احضار اولنورسم البته بن انی صلب ایدرم سزلرده حق اولان کیمسه لره
کیدك خاطرلرینی خوش ایلیکز جمیع مالمی ویرسه کرده (ابن اثیر ایتدی سلطان نور الدین شهیدك

وفاتندنصکره بر کیمسه یه ظلم اولمشیدی اول کیمسه جامه لرین شق ایده رك یانور الدین شهید دیو
سویلیه رك استغاثه ایتدکده بوخبری سلطان صلاح الدین یوسف بن ایوبه واصل اولمغله اول
کیمسه یه اولان ظلمی ازاله ایتمشیدی اول کیمسه اغلیوب آه وانین ایتمکی ابتدا کندن زیاده ایتمکله
بوکیفیتدن سؤال اولندقده جوابنده شول سلطانه اغلرمکه وفاتندن نصکره ده بزه عدالت
ایلدی دیدی حضرت نورالدین الشهید بشیوز التمش طقوزشوالنده شام جنت مشامده بوغازنده
شیش وورم علتلریله وداع عالم فانی ایدوب روح پرفتوحلری جانب علیینه روان اولدی اطباسی اول
شیشدن قان المغی بیان ایتدیلرامتناع ایلدی کندی مهابتلی اولدیغندن تکرار ایده مدیلر ابتدا درون
قلعه ده دفن اولنوب بعده شامده سوق خواصینده اولان قپونك یاننده کندی بنا ایتدیکی تربه سنه
نقل اولندیکده اول حضرتك مزار پرانورنده اولنان دعا مستجابدر تجربه اولنمشدر واول حضرت
رحمة الله تعالی علیه بر پادشاه عابد وعادل وورع وتقوی صاحبی ایدی شریعت محمدیه یه متمسك
واهل خیره مائل ومجاهد وکثیر الصدقات ایدی بلاد شامك جمله سنده مدرسه لر بنا وشامده
مارستان ودار الحدیث بنا ایتمشدر مدینهٔ موصلده جامع النوری بنا ایتمشدر ومدینهٔ حماده عاصی صو
اوزرنده اولان جامع شریفی بنا ایتمشدر وصوفیلر ایچون تکیه لر ومسافرخانه لر بنا ایتمشدر واسلامده
آثار حسنه لر وضع ایتمشدر که مثلی سبقت ایتمامشدر وکفار خاکساردن اللی عدددن زیاده قلعه وشهر
المشدرکه محاسنی کثیره در رحمة الله تعالی علیه (سلطان ملك الناصر صلاح الدین یوسف بن
ایوب بشیوز سکسان طقوز صفرنده مرحوم اولمشدر (ابن خلکان ایتدی وقتا که سلطان ملك
الناصر فوت اولدی قاضی الفاضل کمال الدین ساعت وفاتنی حلب متصرفی اولان اوغلی ملك
الظاهره تحریر وارسال ایلدی مضمونی بویله درکه سزخلیفهٔ رسول اولدیغکزدن سزده حضرت
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه برابرلك واردر قیامتك ساعتی عظیم نسنه در بونامه یی مولانا
سلطان ملك الظاهره تحریر ایتدم (احسن الله عزه وخیر مصابه وجعل فیه الخلف فی الساعة
المذکورة) دیو دعا ایدوب ویازمشکه مسلمانلر زلزلهٔ عظیم ایله زلزله ایتدیلرکوز یاشی سیلان ایدرك
یوز یمزه چقور ایتدی وجانلریمز بوغازیمزه کلدی کندی اوغلم اولان باباکابر وداع ایله وداع ایتدمکه
بردخی ملاقی اولمزوسنك ایچون وبنم ایچون کوزلرینی تقبیل ایدوب حضرت باری عزوجل به
تسلیم ایتدم مغلوب الحیله ضعیف القوه وخدای متعالدن راضی اولدیغی حالده ولا حول ولاقوة
الا بالله قپوده اولان عسکر واتباع وسلاح وسائر انواع نسندلر بلای رد ایتمز وقضایی دفعه مالك
اولماز کوز اغلر قلب محزون اولور نجق بزلر حق تعالینك راضی اولاجغی کلامی سویلرز وبزلر
یایوسف سنك اوزریکه محزونلرز خلیفه نك وصیتلرین دیرایسك بزلر اکا محتاج دکللرز مصیبتلرانك
وصیتلرندن بزی مشغول ایلدی زبدهٔ کلام اکرناسك اتفاقی واقع اولوب سنی خلیفه ایدرلر ایسه
خلیفه نك سزدن انجق وجودی کتمش اولور اکر بویلك غیری اولورسه مصیبتلر بر برینی قارشولرکه
زیاده آسانی خلیفه نك موتیدرکه اول دخی بیوك بلادر والسلام دیوب اتمام نامه ایلمش حضرت
سلطان صلاح الدین یوسف رحمة الله تعالی علیه وسعت سلطنتی وار ایکن برله زیاده متواضع
وناسه قریب رحیم القلب کثیر الاحتمال مدارا کار وارباب فضل وکماله میل ومحبت اظهار ایدردی
اشعار جیده استحسان ومجلسنده خانندکان ترديد ایدردی واکثریا شعرادن محمد بن الحسین
الحمیرینك شوقولنی اوقوردی * وزارنی طیف من اهوی علی حذر * من الوشاة وداعی الصبح
قد هتفا * معشوقك خیالی بکا توجه ایتدی کذب دروغدن حذر اوزره یعنی اکا توجه واقبال
لیه درونی دکل بوتوجه واقباله باعث انك جمال وحسندارلغیدرکه اول حسندارلغی چاغروب
آواز ایتدی * فکدت اوقظ من حولی به فرحا * استرمکه اول معشوق سببیله بنده سرور وفرح

ایقاظ ایدم * وکاد یهتك ستر الحب بی شغفا * عشق بنده کزلمك درونمی خراب ایتمکه قریب
اولدی حقیقت عشق آتش سوزاندر * ثم انتبهت وامالی تخیل لی * نیل المنی فاستحالت غبطتی
اسفا * بعده اویاندمکه امیدلرم مرادیمه نائل اولمغی خیال ایدر وغبطه ایتدکلریم تأسف جهتندن
دوندی یعنی معشوقه خیالم ورغبتم زیاده کرك ایمش دیو تأسفه باشلدی (وسلطان مرحوم چوق
کره شو ایکی بیتلری تمثل ایدردی * عجبت لمبتاع الضلالة بالهدی * ضلالتی هدایت ایله اشترا
ایده نه تعجب ایدرم * وللمشتری دنیاه بالدین اعجب * ودخی دنیاسنی دین ایله اشترا ایدن زیاده
عجایبدر * واعجب من هذین من باع دینه * بدنیا سواه فهو من دین اخیب * بو ایکیسندنده
زیاده عجایبدر شول کیمسه که دینی دنیایه فروخت ایدر اول کیمسه دیندن خائبدر (وسلطان مشار
الیهك عمر نازنینی اللی التی سنه وبرقاج ماهدر **البطین** بالقدن برقاج کونا بالقدرکه انك
اودی واردرکه اول اود ایله یازی تحریر اولنور بازیلوب قوریدادقده کیجه قرانلوغنده دخی اول
یازی اوقنور کوندز کونش ضیاسنده اوقوندیغی کبی (صاحب مطار بونی ذکر ایلدی
البعوض برسنجکدر امام جوهری ایتدی بعوضه سوری سنکدر انجق بو کلام
وهمدر حق اولان بودرکه بعوض ایکی کونه سنکدر برکونه سی کنه یه مشابهدر انجق بویك یاقلری
خفیفدر ویاشلغی ظاهردر عراق وشام ولایتلرنده بوکونه سنکه جرجس تعبیر اولنورکه اووز
دیمکدر (امام جوهری ایتدی اووز تعبیری فیل خلقتنده کوجك سنکده دخی لغتدر انجق بو سنك
اعضا جهتندن زیاده اولمغله فیلدن چوق اعضاسی واردر زیرا فیلك درت ایاغی وبرخورطومی
وبرقویروغی واردر اول سنکده بو اعضالردن غیری ایکی زیاده ایاغی درت قنادی واردر وفیلك
خورطومنك ایچی طولیدر اول سنکك خورطومنك ایچی دلك وبوشدر خورطومنی انسانك اعضاسنه
صوقوب قان ایچر خورطومی کندی یه حلقوم وطعام کیده جك یولی کبیدر بویله اولدیغندن
انك ایصرمسی شدید وقانی دریلری یرتمغه قوی اولدی نتکیم راجز نام کیمسه انك خورطومی
کندی بچاق مقامنده اولدیغنی ایتدی شعر * مثل السفاة دائما طعنها * رکبت فی خورطومها
سکینها * خدای متعالك اکا الهامندندر سنك اعضای انساندن برینه اوتورسه دائما خورطومیله
انسانك اعضاسندن ترچیقان یرلری قصد ایدر زیرا ترچیقان یرلر انجه در انی بواسطه خورطومنی اول
یره قورو سنکده قارنی یاریلنجیه قدر یاخود اولنجیه قدر یا پروازدن قالنجیه قدر قانی اچمکه حریصلك
واردر بوایشی سبب هلاکی اولور سنکك جانك طریقدن وعجایبندندر بعضیجه سنك دوه یی
ودرت ایاقلی اولان غیری حیوانی هلاك ایدر صحراده دوشر قالور یرتیجی حیوانلردن ولاشه اکل
ایدن قوشلر انك اطرافنه جمع اولور اول لاشه دن بریسی برمقدار اکل ایلسه اول ساعت کندیده
هلاك اولور (عراق ملوکندن بعضیلری سنك ایله عذاب ایدرکه قتلنی مراد ایتدیکی کیمسه نك
جامه لرین چیقاردر زیاده اسیلرده بغلیوب عریان قور اسرع وقتده واقرب زمانده سنك انی هلاك
ایدر ابو الفتح بستینك شو قولی نه خوشدر شعر * لاتستخفن الفتی بعداوة ابدا * وان کان العدو
ضیلا * ان القری یوذی العیون قلیله * ولربما جرح البعوض الفیلا * ترجمه سی ملخصا البته
بکیت عداوت ایله تخفیف اولنمزنه قدر رعد وحمله وهجوم ایدرسه ده کورمزمیسنکه بعضیجه
کوز یاشی کوزه جفا ایدر وبعضیجه سنك فیلی یاره لیوب مجروح ایدر (شعرادن بعضیلرینك قولی
نه خوشدر شعر * لاتحقرن صغیرا فی عداوته * ان البعوضة تدمی مقلة الاسد * خرده اولان
عدویی البته تحقیر ایتمه انی مردانه بیل کورمزمیسنکه برسنجك ارسلانك کوزی چقوربنی قنادر
بو بیت مثلدر ابونصر اسعدینك قولیکه * لاتحقرن عدوا رماك * سکا آتن عدویی البته تحقیر
ایتمه * وان کان فی ساعدیه قصر * نقدر قوللرنده قیصه لق وار ایسه ده * فان الحسام یجز الرقاب *

کورمبسنکه قلج نیجه کردنلری قطع ایدر اما ❊ و یحجز عما نال الابر ❊ اکنه نك ایتدیکنی ایده مز
ینه ابن نصره منسوبدر و بعضیلر ایتدی جمال الدین ابن مطروح حضرتلرینه منسوبدر شو بیتلر که
❊ یامن لبست علیه اثواب الضنا ❊ صفراء موشحة بحمر الادمع ❊ ای کندی یه جامهٔ تفاخر
الباس اولنان کیمسه ❊ ادرك بقیة مهجة لولم تدب ❊ انك بقیهٔ جود و سخاسنه ایرش اکرسرعتله
کذار ایتمزایسك ❊ اسفا علیك نفیتها عن اضلعی ❊ تأسفه ملازمت ایله نائل مرام اولمازسین
ینه مومی الیهك محاسن شعرندندر ❊ لما وقفنا للوداع وصارما ❊ کنا نظن من النوی تحقیقا ❊ معشوقد
وداع واکا ملاقاتی قطع ایده نه واقف اولدیغمزده انك فراق و سفره عزیمتنی محقق ظن ایدر اولدق
❊ نثروا علی ورق الشقایق لؤلؤا ❊ بیچاره عشاق کل رنك اولان تازه جوان خوبان اوزرلرینه انجو
مثالی کوز یاشی دوکدیلر ورق لفظی جوان معنا سنه اولدیغی وانقولیده مصرحدر شقایق
قرمزی چیچك لؤلؤ انجودر که بو بیتده تشبیه و استعاره واردر ❊ ونثرت من ورق البهار عقیقا ❊
انلر دخی تازه جوان خورشید نظیرلرندن عقیق مثالی کوز یاشی دوکدیلر حقیقت وقت فراقده ایکی
طرفدن یوکونه حزن اولور (بو مضمونی مثللودر ابراهیم بن علی القروانیك قولی حمروم زهر الادب
نام کتابك و غیریلرك صاحبیدر ❊ ومعذرین کان نبت خدود هم ❊ اقلام مسك تستمد خلوقا ❊
نظموا البنفسج بالشقیق ونضدوا ❊ تحت الزبرجد لؤلؤا وعقیقا ❊ ترمذی حضرتلری سهل بن
سعد رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدوب و حدیث صحیحدر دیدیکه سر جریدهٔ انبیا علیه
اشرف التحایا بیورر (لوکانت الدنیا تعدل عند الله جناح بعوضة ماسقی کافرا منها شربة ماء)
اکر دنیا باری تعالی قتنده بر سنکك قنادی قدر اولیدی حضرت باری اول دنیادن بر ایچم صویی
کافره ایچرمزدی بو حدیث شریفی کبی حاکم حضرتلری دخی روایت ایدوب و تصحیح ایلدی
دنیانك عند الله دنی و حقیر اولدیغنك معناسی بودر که حق تعالی دنیایی بنفسها مطلوبه
ومقصوده قیلمدی انجق مقصود لنفسه اولان عقبایه اولاشدیریجی راه و یول قیلدی نتکیم دینمشدر
الدنیا مزرعة الاخرة ❊ ودنیایی دار اقامت و دار جزا قیلمدی انجق دار رحلت و بلا قیلدی ودنیایی
اکثریا جهله ایله کفره یه تملیك ایدوب انبیا واولیا وابدال اولان مخلصلری دنیادن حفظ ایتدی
حق سبحانه وتعالی قتنده دنیانك حقیر اولدیغنه سکا دلیل کفایت ایدر که حق تعالی انی تصغیر
وتحقیر ایلدی واهل دنیایه ومحبتنه بغض ایلدی ودنیاده عاقل اولانه آخر رو یشنه راضی اولمیوب
تزود واندن ارتحاله راضی اولدی ودخی دنیانك خوار وذلیل اولدیغنه کفایت ایدر ترمذینك ابو هریره
حضرتلرندن روایت ایتدیکی شو حدیث شریفکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه و سلم بیوردی
(الدنیا ملعونة ملعون ما فیها الا ذکر الله وما والاه او عالم او متعلم) یعنی دنیا ملعونه در انده اولانده
ملعوندر الا ذکر الله و اکا تابع اولنلر و عالم و متعلم اولنلر دکل بو حدیث حدیث حسن غریبدر
بو حدیثدن دنیایه لعن وسب ایتمك مطلقا اباحتی منفهم اولماز نتکیم ابو موسی الاشعری رضی
الله عنهك روایت ایتدیکی حدیث شریف ایچونکه نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر
(لا تسبوا الدنیا فنعمة مطیة المؤمن علیها یبلغ بها الخیر و بها ینجو من الشر ان العبد اذا قال لعن
الله الدنیا قالت الدنیا لعن الله اعصانا لربه) یعنی سزلر دنیایه سب ایتمکز دنیا مؤمنك نه کوزل
بنیدیدر که انك اوزرنده خیره نائل اولوب وجنته انکله مظهر اولور وانکله شردن نجات بولور
وجهنمدن خلاص اولور برکیمسه دنیایه لعنت ایلسه دنیا دخی اکا لعنت ایدر (شریف
ابو القسم زید بن عبد الله بن مسعود الهاشمی بو حدیثی تخریج ایتمشدر که بو حدیث دنیایه سبدن
منعی اقتضا ایدر بو ایکی حدیثك بینلری جمع و توفیقك وجهی بویله در که دنیایه لعنك مباح
اولدیغی حق تعالیدن بعید و ذکرندن مشغول قیلان دنیا ایچوندر نتکیم بعض سلف بیورمشدر

(کل ما یشغلك عن ذکر الله من مال و ولد فهو مشوم علیك) مال واولادن شول نسنه لرك کلیسی که
سنی خدای متعال ذکرندن مشغول قیله اول نسنه سنك اوزریکه شومدر بو بر نسنه در که خدای متعال
کلام قدیمنده اکا تنبیه ایدوب بیورر (اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر
فی الاموال والاولاد) اما دنیادن خدای متعاله قریب ایدوب عبادته اعانت ایدن دنیا کل اسانده
محمود وممدوحدر وکل انسانه محبوبدر بو مثللو اولان دنیا سب اولنماز بلکه رغبت اولنوب محبت
اولنور حدیث شریفده الا ذکر الله قولیله استثنا بو معنایه اشارتدر وصکره کی حدیثده کی (نعمة
مطیة المؤمن علیها یبلغ الخیر و بها ینجو من الشر) قول شریفده دخی تصریح اولنان ممدوح
اولان دنیادر بو تفصیل ایله ایکی حدیثك معارض کورنمسی مرتفع اولور (حدیث شریفده کلدیکه
(ان العبد لینشر له من الثنا ما بین المشرق و المغرب ولا یزن عند الله جناح بعوضة اقرؤا
ان شئتم فلا نقیم لهم یوم القیمة وزنا) یعنی بر عبد مؤمنك حسن سیرتی مشرق ایله مغربه شایع
اولور اما حضرت باری قتنده بر سنکك قنادی قدر اولماز خلوصی اولمدیغی ایچون ای اصحابم اکر
مراد ایدرسه کز فلا نقیم لهم یوم القیمة وزنا آیت کریمه سنی تلاوت ایلك دیمکدر (بخاری حضرتلری
تفسیرده بونی روایت ایلدی علماء کرام بیوردیلر که بو حدیثك معناسی بودر که انلر ایچون عذابلرینه
مقابل اولور ثواب یوقدر وانلر ایچون قیامت میزانلرنده وزن اولنور بر حسنه دخی یوقدر بر کیمسه که
کندی ایچون حسنه اولمیه اول کیمسه نارده در معاذ الله تعالی (ابو سعید الخدری رضی الله تعالی
عنه ایتدی (یؤتی باعمال کجبال تهامة فلا تزن عند الله شیئا) یعنی برکیمسه تهامه طاغی قدر اعمال ایله
کتوریلور عند الله بر نسنه یه چکمز (بعضیلر وزن دن مراد مجاز و استعاره در که کویا بیوردیکه
اعمالنده خلوصی اولمیانلر ایچون یوم قیامتده بزم یانمزده قدری یوقدر دیمکدر دیدیلر (ینه بخاری
حضرتلری پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایتدیکه اول حضرت بیورر (لیأتی
الرجل السمین العظیم یوم القیمة لا یزن عند الله جناح بعوضة) یعنی ملحم و مشحم اولان کیمسه
یوم قیامتده کلور باری تعالی قتنده بر سنکك قنادی قدر اولماز بو حدیث شریفدن ملحم و یاغلو
اولمانك مذموملغی منفهمدر سموزلك ایچون تکلف ایدن کیمسه ایچونکه سموزلك تن پرور اولوب
قدر کفایه نك اوزرینه مطاعم زائده یه تکلفدن کلور نتکیم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردی (ان ابغض الرجال الی الله تعالی الحبر السمین) یعنی حق تعالی یه رجالك زیاده مبغوض
اولانی سموز اولانیدر (وهب بن منبه ایتدی وقتاکه حق تعالی سنکی نمرودك اوزرینه ارسال
ایلدی نمرودك عسکرنده بیشمار سنك جمع اولدی وقتاکه نمرود بونی کوردی عسکرندن ایریلوب
اوطه سنه داخل اولدی وقپولری قپایوب پرده لرین قیوویردی قفاسی اوزره یاتوب فکر ایدوب
خواب غفلته شروع ایلدی بر سنجك دخی بورنندن کیروب دماغنه واصل اولدی نمرود باشنی یره
اورمغله بر مقدار سنكك مضرتنی دفع ایدرلر قرق کون سنك انده قالدی بویله اولدیکه سنك ساکن
اولسون دیو باشنی طوقق ایله ضرب ایتدیرر اولمغله نمرودك یاننده زیاده مقبول اولان باشنه ضرب
ایدن کیمسه اولدی بعده سنك انك بورنندن دوشدیکه یاوروکبی اولمش وسنك سو یلرکه (کذلك
یسلط الله رسله علی من یشاء من عباده) سنك بورنندن چیقدقدنصکره نمرود هلاك اولدی محمد
ابن العباس الخوارزمی الطبرخری وزید ابی القاسم المزنی حقنده مرقوم فوت اولدقده ایتدی
(لا تعجبوا من صید صعو بازیا) یعنی سزلر عجب ایتمکز سرچه مثالی کوجك قوشك بازی شکار
ایتدیکندن (ان الاسود تصاد بالخرفان) کورمزمیسین که ارسلانلر کوجك قوزیلر ایله شکار اولنور
❊ قد غرقت املاك حمیر فارة ❊ و فاره اهل سبانك باغ و بستانلرینی غرق ایلدی مفصل حکایه سی
خاتمه ده کلور ❊ و بعوضة قتلت بنی کنعان ❊ و سنك بنی کنعانی قتل ایلدیکه نمرودی قتل

ایتدیکیدر با آلایه مساس مناسبتی بو مصرع اولاجقدر (جعفر بن محمد الصادق کندی پدرندن روایت ایلدیکه راوی ایدر حضرت سلطان کونین صاحب سعادت افندیمز حضرتلری انصاردن برکیمسه نك باشی یاننده ملك الموت علیه السلامه نظر ایدوب اکا بیوردیکه ✱ ارفق بصاحبی فانه مؤمن ✱ یعنی سن بنم مصاحبمه رفق وملایمت ایله بو مؤمندر حضرت عزرائیل جوابنده بن هر مؤمنه رفق وملایمت ایدرم واهل بیتك کابسنه هر کون بش کره مصافحه ایدرم برسنك روحنی قبض مراد ایلسم اکا قادر اولامم جاق قبضیله خدای متعالدن امر اولمینجه دیدی (جعفر بن محمد ایتدی بکا باغ اولدیکه حضرت عزرائیل نمازلری وقتلری اولدقده مصافحه ایدر انتهی الکلام (بو کلامدن ویره حقنده مرور ایدندن معلوم اولورکه هر بر روحك قبضنده ملك الموت موکلدر حضرت باری جل و علا نك کمال قدرت و نهایت حکمتنده مخصوصدرکه فیل کبی بیوك حیوانده ظاهره وباطنه نه قدر قوا و حواس خلق ایلدیسه سوری سنك کبی خرده وضعیف حیوانده دخی اول قوالری خلق ایلدیکه سوری سنك وجودی بو قدر کوجك ایکن دماغی اولوب باصره وسامعه وحس مشترك وخیال ووهم ومتفکره کبی اولان جمله قوالرله موصوف اولدی وانده باصره وسامعه وحس مشترك اولدیغی بو یله بیلنورکه مثلا برحیوانی کوردکده اول طرفه حرکت ایلسندن معلوم اولور وخیالی اولدیغی اندن بیلنورکه حیوانك اوستنه قوندقده خورطومنی باتررکه اکر اغاج ودیوار اوستنه قونسه خورطومنی کندینه جکر قوهٔ واهمه سی اولدیغنه دلیل کندو یه قصد ایدن کیمسه دن فرار ایدوب قصد ایلمیندن فرار ایلمامسیدر و برحیوانك قانی ایجدکدنصکره متألم اولوب کندیسنه برضرر ایرکورمسون دیو علی العجله قاچوب کتمسی قوهٔ حافظه سندن اولوب برکیمسه النی تحریك ایلدکده اوستندن قالقوب و ابتدا قوندیغی محله تکرار قونمسی قوهٔ متفکره سی اولدیغندندر و خدای متعال سنك ایچون غداسی نفوذ ایلیه دیو دهان خلق ایلدی و فضلاتی چیقوب استراحت ایتسون دیو مخرج خلق ایلدی و درون و بغارسق و استخوان خلق ایلدیکه کوکلری واردر (فسبحان الذی قدر فهدی و لم یخلق شیئا من المخلوقات) سورهٔ بقره نك تفسیرنده زمخشری انشاد ایتدیکه ✱ یامن یری مد البعوض جناحها ✱ فی ظلمة اللیل البهیم الالیل ✱ ای ذات باریکه ساده یك رنك اولان قرا کوکیجه ده سنكك قنادینی اوزاتدیغنی کورر ✱ و یری مناط عروقها فی لحمها ✱ و دخی سنكك طمرلرینك لحمنه اتصالنی کورر ✱ و المخ فی تلك العظام النحل ✱ اول سنكك ضعیف کوکلرنده اولان ایلیکی کورر ✱ امنن علی بتوبة تمحو بها ✱ ماکان منی فی الزمان الاول ✱ سن بکا برتوبه توفیق واحسان ایلکه زمان سلفده بندن صادر اولان جرمی پایانی اول توبه ایله محو عفو ایدرسین (ابن خلکان بعض فضلادن نقل ایلدیکه بو بیتلر قبری اوزرینه تحریر اولنمق اوزره زمخشری وصیت ایلدی صکره کی بیتده امنن علی بتوبة یرینه شو بیت روایت اولندیکه ✱ اغفر لعبد تاب من فرطات ما ✱ قد کان منی فی الزمان الاول ✱ بو مقامده زمخشرینك اعتزالی تصریح اولنمشیدی ترکی زبان اولان ترجمه مزده نکته دان اولمیان مردمانه اندیشه ویرر دیو تفصیل اولنمدی بشیوز اوتوز سکز سنه سنده عرفه کیجه سنده زمخشری فوت اولمشدر (احیاء علوم آداو کتابده باب محبتده سنكك خلق اولندیغنك اوزرنده وصفنده و خدای متعالك اسراردن سنکده ایداع ایتدیکنك اوزرنده تکلم اولنمشدرکه سخن پر عبردر (فائده) مصنف مرحوم ایتدی شیخ الاسلام الامام العلامة ابی بکر محمد الواید الطرسوسینك دعا کتابنده کوردمکه مطرف بن عبدالله بن مصعب المدنی حضرتلرندن منقولدرکه ایدر خلفاء بنی عباسدن منصور خلیفه نك تختکاهنه داخل اولدم بعض احبابی غائب اولدیغی ایچون انی مغموم ومحزون بولدمکه کلامدن دخی منقطع وخاموش اولمش بکا بیوردیکه یامطرف بکا غم وحزن

کلدیکه انی انجق خدای متعال کشف وازاله ایدر و بردعا وارمیدرکه انکله دعا ایتدیکمده ایزد متعال بندن بو غم والمی کشاده ایلیه جوابنده یا امیر المؤمنین محمد بن ثابت حضرتلری عمرو ابن ثابت البصریدن نقلا بکا ویردیکه اهل بصره دن برکیمسه نك قولاغنه سنك کیدوب حتی دماغنه واصل اولمغله شب وروز خواب وراحتدن قالوب رنج کوشه مبتلا اولمشیدی حسن بصری حضرتلرینك اصحابندن بری اول کیمسه یه خطاب ایدوب حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اصحابندن اولان علاء الحضرمینك بر و بحرده دعا ایلیوب خدای متعالك انی خلاص ایلدیکی دعا ایله دعا ایله دیدی اول کیمسه اکا ایتدی یرحمك الله اول دعا نه در جوابنده دیدیکه ابوهریره رضی الله تعالی عنه ایتدی حضرت علاء الحضرمی عسکر بیشمار ایله بحرینه ارسال اولندیکه بنده انلر ایله ایدم بر مغاره یه کتدك جمله مز زیاده صو صادق حتی صوسز هلاك اولمقدن خوف ایتدك حضرت علاء الحضرمی دابه سندن نزول ایدوب ایکی رکعت نماز قیلدی یاحلیم یاعلیم یاعلی یاعظیم اسقنا دیو مناجات و نیاز مند اولدی عقبنجه قوش قنادی کبی بربوات کاوب اوزریمزده آواز و باران برله آب فراوان اولوب قابلری طولدردق ودابه لری ریان ایتدك بعد زین سیر وکذار ایده رك بردکز قولاغنه کلدککه هنوز کیمسه کچمامش و بعد زین کچمز سفینه دخی بولمدق حضرت علاء الحضرمی ایکی رکعت نماز قیلوب بعده یاحلیم یاعلیم یاعلی یاعظیم اجزنا دیو نیاز ایلدی بعده اسب وفادارینك لجامنی طوتوب بسم الله کچیکز دیدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه ایتدی صو یك اوزرنده یوریدك خدا حقیچون ایاغمز اصلنمدی و ایاغمز قابی اصلنمدی وطرنغمز اصلنمدی مجموع عسکر درت بیك ایدی راوی ایدر اول کیمسه بو دعا ایله دعا ایتدی خدا حقیچون بز یانندن کتمدین سنك اول کیمسه نك قولاغندن چیقوب اول کیمسه یه شفا حاصل اولدی (منصور خلیفه بو کا کوش دار اولدیغنده قبله یه قارشو طوروب برساعت بو دعا یله دعا ایلدی بعده بکا اقبال ایدوب یامطرف حق تعالی بنده بولدیغم غم وحزنی کشف وکشاده ایلدی دیوب خلیفه بنی طعامه چاغروب اجلاس ایلدی بن دخی خلیفه ایله طعام تناول ایلدم بو کا بقنده ابن خلکانك موسی بن جعفر الکاظمك ترجمه سنده حکایه ایتدیکی هارون الرشید بغداده موسی بن جعفر الکاظمی حبس ایتمشیدی کونلرده برکون هارون الرشید کتخداسنی چاغروب اکا دیدیکه رؤیامده برعسکر کوردم بکا کلدی کندیلر ایله حربه لر وار و بکا سویلدیکه اکر موسی بن جعفری عفو واطلاق ایتمزایسك شو حربه ایله سنی قتل ایدرم ای کتخدا کیت موسایی اطلاق ایله واکا اوتوز بیك درهم ویر واکا سویله که یانمزده مکث واقامته محبت ایدرایسك محبت ایتدیکك نسنه سنك ایچوندر واکر مدینه یه کتمکه محبت ایدرایسك کیت کتخداسی ایتدی بو ایشی اشلدم و موسی حضرتلرینه دیدمکه سنك حالکده عجب کوردم یعنی نه سبب ایله بو کونه اکرام اولندك جوابنده موسی بن جعفر ایتدی بن سکا خبر ویره یم او یاتقلق ایله او یقوارا سنده ایدم حضرت سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات بکا کلدی و بیوردیکه یا موسی سن مظلوم اولدیغك حالده حبس اولندك شو کلماتلره مداومت ایله تحقیق سن بو کیجه زندانده قالمزسین سویله که (یاسامع کل صوت ویاسابق کل فوت ویا کاسی العظام لحما و منشرها بعد الموت اسئلك باسمائك العظام وباسمك الاعظم الاکبر المخزون المکنون الذی لم یطلع علیه احد من المخلوقین یاحلیما ذا اناة لایقدر علی اناته یاذا المعروف الذی لاینقطع معروفه ابدا ولایحصی له عددا) بونی اوقودیغمده حبس بندن دفع اولنوب کوردیکك اولدی دیو خبر ویردی یوز سکسان اوچ و بر روایتده یدی سنه سنك رجبنده بغداد بهشت آباده موسی الکاظم مسموما مرحوم اولدی (و برروایتده حبسده مرحوم اولدی (امام شافعی رحمه الله تعالی موسی الکاظمك قبری تریاق مجربدر دیردی (مصنف مرحوم ایتدی

بو حكايه يى خاطريمه كتوردى خطيب ابو بكرك كندى تاريخنده وينه ابن خلكانك يعقوب بن
داودى ترجمه سنده حكايه ايتدكلريكه خلفاء بنى عباسدن محمد المهدى خليفه يعقوب بن داودى
بر قيوده حبس ايدوب اوزرينه برقبه بنا ايتدرمشديكه اول قيوده اون بش سنه مكث ايلدى يومى
بر اتمك و بر برداق صو اوزاديلوب و بريلوردى و بش وقت نمازده اذن و يريلوردى يعقوب بن
داود ايتدى مدت حبس اون اوچ سنه اولدقده رؤيامده بكا بر كيمسه كلدى و ايتديكه * حن
على يوسف رب فاخرجه * من قعر جب وبيت حوله غمم * يعنى حضرت يوسف عليه السلامه
رب تعالى رحم ايدوب قيونك دريكندن چيقاردى حضرت يعقوب بن داود ايتدى بن خداى
متعاله حمد ايتدم بكا فرح كلدى ديدم برسنه دخى مكث ايتدم برشى كورمدم سنه باشنده اول كلان
كيمسه بكا كلدى و بكا اوقوديكه (عسى فرج يأتى به الله انه * له كل يوم فى خليقته امر) يعنى
فرح وسرور قريب اولديكه انى حق تعالى احسان ايدر اول فرح هر كون سنك ايچوندر اول
فرحك خلق اولنمسنده حكمت واردر يعقوب ايتدى بعد زين برسنهٔ اخرى دخى اكلندم برشى
كورمدم بعده اول كلان كيمسه سنه باشنده كلدى و بكا اوقوديكه * عسى الكرب الذى امسيت
فيه * يكون وراه فرج قريب * يعنى ايچنده كيجه لديكك شدتك وراسنده فرح قريب يقين
اولدى * فيأمن خائف ويفك عان * اى خوف ايديجى كيمسه سكا كه كفايت ايدر عون ايديجى
بارى تعالى * و يأتى اهله النائى القريب * عون ونصرت اولنمغه لايق اولنه غريب و بعيددن
عون كلور يعقوب ايتدى وقتاكه صباحه داخل اولدم بن چاغرلدم و ظن ايتدمكه نمازه اذن
اولدى كوردمكه ايب اوزتمشلر باشوب قيودن طشره چقدم و عفو و اطلاق اولدم هارون
الرشيدك مجلسنه ادخال اولندم امير المؤمنينه سلام و يردينلدى بن السلام عليك يا امير المؤمنين
مهدى ديدم بكا دينلديكه سن ابقى سويله بن ايتدم السلام عليك يا امير المؤمنين الهادى ينه بكا
دينلديكه سن اقبى سويله بن ايتدم السلام عليك يا امير المؤمنين قائل ايتدى الرشيد بن ايتدم
الرشيد هارون الرشيد ايتدى يا يعقوب سنك حقكده بكا بر كيمسه شفاعت ايلدى انجق بن صبى
اوشاق ايدم بو ينكده كتوردك سنك بنى بو ينكده كتورديككى خاطريمه كتوروب سنى قيودن
چكدروب چيقاردك فى الحقيقه يعقوب هارون الرشيدى حال صغرنده تويبزكن بو ينى اوزرنده
كتورمشيدى بعد زين هارون الرشيد اكا جائزه واكرام ايله امر ايدوب عودت ايتدردى (الحكم)
سنكه متعلق حكمدر سنكى اكل حرامدر نظا فتى اولمبوب كريه اولديغندن (فائده) بخارى
حضرتلرى ادب بحثنده ترمذى حضرتلرى مناقب حسن وحسين رضى الله تعالى عنهماده
عبد الرحمن بن ابى نعيمك حديثندن روايت ايتديلركه راوى ايدر بن ابن عمر رضى الله تعالى
عنهمانك مجلس سعادتنده ايدم بر كيمسه سنكك قانندن ابن عمره سؤال ايتدى ابن عمر ايتدى سن
كيملردن سين اول كيمسه اهل عراقدنم ديدى ابن عمر رضى الله تعالى عنهما ايتدى شو كيمسه يه
نظر ايلك سنكك قانندن بكا سؤال ايدر حال بوكه بونلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك
قزى اوغلنى قتل ايتديلر و پيغمبريمزدن ايشتدمكه بيورر (هما ريحانتان) يعنى حضرت حسن
ايله حضرت حسين رضى الله تعالى عنهما دنيادن ايكى ريحاندر ينه ابن عمر ايتدى پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلمه زياده مشابه حسن ايله حسين رضى الله تعالى عنهمادن غيرى كيمسه
يوغيدى ابن حبان وترمذى حضرت على رضى الله تعالى عنهدن روايت ايتديلركه حضرت
على ايتدى حضرت حسن رضى الله تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه زياده بكزردى
كوكسى ايله باشى اراسنده وحسين رضى الله تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه زياده
بكزردى كوكسندن اشاغيده (فائدهٔ) اخرى حضرت حسين مناسبتى ايله الروض الزاهر آدلو

كتابده شعبى حضرتلرندن منقولدركه ايدر حجاج ظالمك معلومى اولديكه خراساندن يحيى بن
يعمر حضرت حسن ايله حضرت حسين رضى الله عنهما پيغمبر صلى الله عليه وسلمك ذريتندندر
ديو سويلر حجاج خراسان واليسى قتيبة بن مسلمه بر نامه يازديكه يحيا يى بكا ارسال ايله اولدخى
كوندردى شعبى ايتدى يحيى كلديكى وقتده حجاجك مجلسنده ايدم حجاج اكا ايتدى معلومم اولديكه
حسن ايله حسين پيغمبريمز عليه الصلاة والسلامك ذريتندندر ديو زعم ايدر ايمش سين يحيى ايتدى
بلى يا حجاج شعبى ايتدى جرأت ايدوب يا حجاج ديديكنه تعجب ايتدم حجاج اكا ايتدى خدا
حقيچون اكر سعى ايدوب انلرك عليه الصلاة والسلامك ذريتندن اولديغنه كتاب اللهدن بر بينهٔ
واضحه بكا كتورمزايسك سنى ريزه ريزه ايدرم شو آيتى كتورمه يعنى بوندن غيرى آيت كريمه كتور
(ندع ابناءنا و ابناءكم و نساءنا ونساءكم) يحيى ايتدى اكر آيتدن تخريج ايدوب انلرك ذريتندن
اولديغنه سكا كتاب اللهدن بينهٔ واضحه كتوررسم اعتماد ايدرميسن حجاج ايتدى بلى يحيى ايتدى
خداى متعال جل ذكره بيوردى (ووهبنا له اسحق و يعقوب كلا هدينا ونوحا هدينا من قبل ومن
ذريته داود وسليمان وايوب و يوسف وموسى وهرون وكذلك نجزى المحسنين و زكريا و يحيى
وعيسى) بو آيت كريمه يى دليل ايدوب بعده يحيى ايتدى ابو عيسايى خداى متعال ذريت ابراهيمه
الحاق ايلدى حال بوكه عيسى ايله حضرت ابراهيم بينلرنده اولان مدت حضرت حسن
وحسين ايله حضرت خاتم الانبيا محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلمك بينلرنده اولان مدتدن
اكثردر بو يله اولنجه سيدى شبان اهل جنه حضرتلرى دخى اول فخر عالمك ذريتندن اولور
نيجه انكار اولنور حجاج اكا خطاب ايدوب بن سنى كورمدم ايدى انجق تحقيق چيقاردك وذريت
پيغمبر اولديغنه بينهٔ واضحه كتوردك خدا حقيچون بو آيتى اوقوردم انجق ابدى بونى بيلدم ايدى
سنك بو استخراجك استنباط بديعه دريو پسنديده ايلدى بعده حجاج يحيى بن يعمره ايتدى
بكا بندن خبر و ير بن لحن ايدرميم يحيى سكوت ايتدى حجاج سنك اوزريكه يمين ايدرم ديدى
يعنى سكا مضرتم اولماز ديجك يحيى ايتدى غافل مباش اكر بنم اوزريمه يمين ايدك ايسك اى
اميرسن مجرور اولان كلمه يى مرفوع ايدرسين مرفوع اولانى مجرور ايدرسين خدا حقيچون انجق
لحن بودر ديدى بعده حجاج خراسان واليسى قتيبة بن مسلمه نامه يازوب مكتوبم وصولنده
يحيى بن يعمرى قاضى ايله سين والسلام ديدى (و بر روايتده حجاج يحيايه ديديكه بندن لحن ايشتدككى
يحيى ايتدى بر حرفده حجاج ايتدى نه مقامده يحيى ايتدى قرأنده حجاج بو كلامدن غضبناك
اولوب بو كلامك مقد ما ديديكندن اشع كه (ان كان آباؤكم وابناؤكم احب اليكم) قول شريفنده
وارنجه رفعيله قراءت ايتديككدر ينه حجاج ايدى سن بندن لحن اشتمزسين ديوب يحيايى
خراسانه الحاق ايلدى شعبى حضرتلرى ايتدى حجاج كلامنى تطويل ايتدكده ابتداسنى اونودر
ايدى ابن خلكان يحيى بن يعمرك ترجمه سنده بونى ذكر ايلدى انجق انده بعض مخالفتلر واردر
مصنف ايتدى بن ديرمكه آيت كريمه ده اولان ومن ذريته ضميرى ابراهيمه راجع اولمسنه يحيانك
كلامنده تصريح واردر انجق كواشيده و بغويده و بونلرك غيريده اولان ومن ذريته ضميرى
نوحه راجعدر زيرا حق تعالى حضرت يونس عليه السلام ايله لوط عليه السلامى انلرك
جمله سندن ذكر ايدوب كلام قديمنده بيوردى (وزكريا و يحيى وعيسى والياس كل من الصالحين
واسمعيل واليسع و يونس ولوطا وكلا فضلنا على العالمين) حضرت يونس ايله لوط عليهما
السلام ايسه حضرت نوح عليه السلام ذريتندندر حضرت ابراهيم عليه السلام ذريتندن دكلدر
انجق يحيى بن يعمرك استدلالى قول ثانى يه كوره دهٔ صحيحدر (ابن خلكان ايتدى يحيى بن يعمر
تابعيندندر قرأن عظيمه وعلم نحوه عالمدر انجق شيعت اولبده شيعى ايدى افراط ايتميوب خوش

ایدی اهل بیت رسولی تفضیل ایدردی اصحاب کرٖیز رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتندن
بر ینی تنقیص ایتمکسزین (ابن خلکان ایتدی بصره ده بر امیر خطبه اوقورکن (اتقوا الله فانه
من یتق الله فلاهوراة علیه) دیدی ناس اول امیرك بو کلامنی بلیوب اباسعید یحیی بن یعمر
العدوانی یه سؤال ایتدیلر اول دخی جوابنده هوراة ضیاع معناسنه در کویا دیدیکه برکیمسه
خدای متعالدن خوف ایلسه انك اوزرینه ضیاع وهلاك یوقدر هوراة مهالك دیمکدر مفردی
هورة کلور بوخطبه نك خبری اصمعی حضرتلرینه ویرلدکده انلر ایتدی لغت غریبه دن اولان
کلام وسعتلیدر ابدی بو کلامی دکلم (یوز یکرمی طقوز سنه سنده یحیی بن یعمر فوت اولدی یعمر
لفظی یانك ومیمك فتحیله درکه بینلرنده عین مهملهٔ ساکنه واردر (و بعضیلر ایتدی میمك ضمیله در
انجق میمك فتحیله اولدیغی اصحدر انتهی الکلام (تمه) نصرالله بن محلی ایتدی مرقوم ثقاة
و اهل سنتدندر حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه یی رؤیاده کوردم بن دیدمکه
یاامیر المؤمنین ناس مکه یی فتح ایدرلر وسو یلرلر که برکیمسه ابی سفیانك منزلنه داخل اونه اول
کیمسه امین اولور بعده اوغلك حسینك اوزرینه اولان اولور کربلاده اولان واقعه یه اشارتدر
حضرت علی بکا ایتدی بونك حقنده ابن صیفینك ابیاتنی اشتمدکی بن ایتدم اشتمدم حضرت علی
ایتدی اول بیتلری ابن صیفیدن دکله بعده او یاندم حیص بیص که ابن صیفینك لقبیدر انك منزلنه
کتمکه شروع ایلدم رؤیامی اکا ذکر ایتدیکمده اول ایجقروب اغلدی وحلف بالله العلی
الاعلی ایلدیکه اغزمدن یاخود یازمدن کیمسه یه چیقمدی واول ابیاتی بن نظم ایتدم الا رؤیاك
کیجه سی نظم ایتدم دیوب بکا اوقودی * ملکنا فکان العفو مناسجیة *یعنی بزلر مالك وقادر
اولدیغمزده عفو بزه طبیعتدر* فلماملکتم سال بالدم ابطح* وقتا که سز مالك اولدیغکزده قان
دره یه سیلان ایلدی * و حللتم قتل الاساری وطال ما * غدونا علی الاسراء نعفو و نصفح *
سزلر قتل اسرای حلال قلدیکز یعنی نیجه بی جرم مردمانی خون ریز ابتدیکز اسرا اوزرینه
بزم قدرتمز دمده ایکن بزلر عفو و تجاوز ایدهرز * فحسبکم هذا التفاوة بیننا * بیمزده اولان
بوتفاوت سزه کفایت ایدر * وکل اناء بالذی فیه ینضح *دخی سزه هر برتأخیر وتأنی کفایت ایدرکه
اول تأخیرده شرلر دفع اولنور (حیص بیص شاعرك لقبیدر واسمی سعید بن محمد ابوا فوارس
التمیمی درکه شاعر مشهوردر ابن صیفی دینلکله معروفدر حیص بیص دینلکله دخی لقبلنمشدر
زیرا مومی الیه ناسی برکون حرکهٔ مزعجه وامر شدیده کوروب ناسك حالی نه درکه حیص بیص در
دیمشیدی بوکلمه کندینك اوزرنده لقب قالدی حیص بیص دیمنك معناسی شدت واختلاطدر مرحوم
مذهب شافعی اوزره تفقه ایدوب ادب ایله اراسته و شعر ایله پیراسته ایدی کزیده شعر انشا
ایدردی مدت عمرندن سؤال اولندقده بن دنیاده حسابسز یشارم دیر ایدی زیرا مولدی حفظ
ایتمزدی بشیوزیتمش درت سنه سنده عازم راه دار بقا ایلدی مرحومك محاسن شعرندندر
*یاطالب الطب من داء اصیب به *ای طب استین کیمسه کندویه اصابت ایدن مرضندن* ان الطبیب
الذی ابتلاك بالداء * شول طبیبکه سنی مرض ایله مبتلا ایلدی *هوالطبیب الذی یرجی لعافیته*
اول طبیب شول طبیبدرکه صحت وعافیت کندیدن مأمول اولنور یوخسه * لامن یذوف لك التریاق
فی الماء * طبیب شول کیمسه دکلدرکه سنك ایچون تریاقی صوده مهیا ایدن دکلدر (ینه مومی الیه
ایچوندر * اله عما استأثر الله به * ایها القلب ودع عنك الحرق * ای دل خدای متعالك غضبی
ولاجق نسنه دن مشغول اول ودهشت عنقی ترك ایله * فقضاء الله لایدفعه* حول محتال اذا الامر
سبق * حق تعالینك قضاسنی برنسنه دفع ایتمز امر باری سابقدر نتکیم حق تعالی بیوردی * کل
شیٔ فعلوه فی الزبر * ینه مرحوم رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینه منسوبدر * انفق ولاتخش

اقلالا فقد قسمت * علی العباد من الرحمن ارزاق * یعنی سن انفاق ایله آز اولمقدن خوف
ایلمه که قوللر اوزرینه رحمن اولان باریدن رزق تقسیم اولنمشدر * لاینفع البخل من دنیا مولیة *
ولایضر مع الاقلال انفاق * بخل دنیاده نفع ویرمز واقبال ایله انفاق ضرر ویرمز دیمکدر (الامثال)
ضرب مثلادر عربلر سنكك ایلکندن عزیز دیو ضرب مثل ایدرلر شول کیمسه ایچونکه کندی یه
امور شاقه تکلیف اولنه وسنکدن زیاده ضعیفدر دیو ضرب مثل ایدرلر (فائده) قوله تعالی ان الله
(لایستحی ان یضرب مثلا مابعوضة) یعنی حق تعالی سنك ایله ضرب مثل ایتمکی ترك ایتمدی
وسنك ایله ضرب مثل ایتمکدن حیا ایتمز سنکدن بیوك نسنه لردن قطع نظر حسن بصری
حضرتلری وغیریلر ایتدی بو آیتك سبب نزولی کفار خاکسار بو سورهٔ کریمه نك غیریده سنك ایله
واوروبجك ایله ضرب مثل ایتمکی انکار ایتدیلر (و بعضیلر ایتدی وقتا که خدای متعال سوره نك
ابتداسنده منافقلر ایچون شو قولیله ضرب مثل ایلدیسه که (کمثل الذی استوقد نارا) و دخی
شو قول که (اوکصیب من السماء) ضرب مثللر در کفار ایتدیلر حق تعالی مثل ضرب ایتمکدن
مبرا ومنزهدر حق تعالی دخی بو آیتی انزال ایلدی (کسائی وابوعبیده و غیریلر ایتدی (مافوقها
معناسی کوچکلکده یعنی سنکدن کوجك نسنه ایله دخی ضرب مثل ایدر قتاده وابن جریج وغیریلر
ایتدی مافوقهانك معناسی بیوکلکدر یعنی سنکدن بیوك نسنه ایله دخی ضرب مثل ایدر ابن عطیه
ایتدی بو کلامك کلیسی محتملدر * البعوضة * برکوچکرك جانوردرکه بیاض
و براقدر ابوعبیده وجوهری بویله دیدی * البعیر * دوه دیمکدر ارکك ودیشی دوه یه
تعبیر اولنور بعیر لفظی ابل لفظندن انسان لفظی مثابه سنده در ناس لفظندن یعنی انسان تعبیر
اولنجه ناس فهم اولندیغی کبی بعیر تعبیر اولنجه ابل فهم اولنور جمل ارکك دوه دیمکدر رجل
لفظی مثابه سنده در ناقه دیشی دوه دیمکدر مرأة لفظی مثابه سنده در قعود کنج دوه دیمکدر فتی
یعنی یکیت لفظی مثابه سنده در قلوص دیشی کنج دوه در جاریه لفظی مثابه سنده در (بعض
کیمسه دن حکایه اولندیکه دیشی دوه یه بعیر لفظی اطلاق ایتمك واردر (صرعنی بعیری) ای ناقتی
دیمکدر (وشربت من لبن بعیری) یعنی دیشی دوه مك سودندن ایچدم دیمك دوه یه بعیر دیمك قولانمی
کسلدکده اولور بعیرك جمعی ابعره واباعر و بعران کلور (مجاهد حضرتلری حق تعالینك (ولمن
جاء به حمل بعیر) قول شریفنده بعیر ایله حمار مراد ایتدی دیمشدر زیرا عرب خره بعیر دینور
دیدیلر لکن بو کلام شاذ ونادردر سنن ابی داود ده و نسائیده و ابن ماجه ده عبد الله بن عمر
رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن منقولدرکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردر (اذا
تزوج احدکم امرأة اواشترا جاریة اوغلاما اودابة فلیأخذ بناصیته ولیقل اللهم انی اسئلك خیره
وخیر ماجبل علیه واعوذ بك من شره وشر ما جبل علیه و اذا اشتری بعیرا فلیأخذ بذروة سنامه
ولیدع بالبرکة ولیقل مثل ذلك) یعنی سزدن بریکز برخاتون السه یاخود برجاریه یاخود برکوله
یاخود برحیوان اشتری ایلسه النندن طوتسون وشو دعایی اوقوسون و اکر دوه اشترا ایدرسه
اورکجینك یوجه سنی طوتسون و برکات ایله دعا ایلسون واول دعایی اوقوسن (فائده) ابن اثیر ایتدی
اصحابدن خلاد بن رافع و قرنداشی برزبون دوه ایله بدر غزاسنه کتدیلر وقتاکه روحا نام
محلك قربنه کلدیلر دوه لری چوکدی خلاد ایتدی یارب اکر بدره واررسق رضای شریفك ایچون
دوه یی بوغازلمق اوزریمزه اوله بو اثناده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلری کوردی و بیوردیکه
حالیکز نیجه دربز خبر و یردیکمزده اول حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم نزول ایدوب آبدست
الدی بعده آبدستندن توکیروب بعده انلره امر ایلدی انلر دوه نك اغزنی آچدیلر حضرت رسول الله
مبارك توکریکی ایچنده اولان آبدستی صوینی دوه نك اغزینه و بعده باشنه و بوینه واورکجنه

وقو يروغنه دوكدى و بعده بيورديكه (اللهم احمل رافعا وخلادا) يعنى يارب بو ايكى قرنداشى سن تحميل ايله خلاد ايله رافع ايتدى بز قالقدق كيتدك ابتدا بدره وارنلر ايله بدره واردق وقتا كه بدره نهايت بولدق دوه چوكدى بز ذبح ايدوب لحمنى تصدق ايتدك (فائدهٔ اخرى) ابو القاسم طبرانى حضرتلرى كتاب الدعواتده زيد بن ثابت رضى الله تعالى عنهدن روايت ايدوب ايدر كه پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم ايله بر غزا ايتدكده مدينهٔ منوره صوقاقلرندن برنده مجمعده ايكن بر اعرابى كوردككه بر دوه نك يولارندن يابشمش كلوب حضرت رسول الله عليه السلامك ياننده توقف ايلديكه بز ده اطرافنده ايدك اول اعرابى السلام عليك ايها النبى و رحمة الله و بركاته ديدى عليه السلام دخى سلامنى رد ايدوب كيف اصبحت ديدى عقبنجه بر كمسه كلديكه كويا كيجه ايله دوه سنى غائب ايتمش ايتدى يارسول الله شو اعرابى شو دوه مى سرقه ايلدى دوه صيحه ايدوب بر ساعت چاغردى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دوه نك آوازينى دكلدى وقتا كه دوه حقيقة حالى افاده ايتديسه رسول عليه السلام اول كمسه يه توجه ايدوب بيورديكه (انصرف عنه فان البعير شهد عليك انك كاذب) سن بو اعرابيدن دون تحقيق دوه سنك كاذب اولديغك اوزرينه شهادت ايلدى عقبنجه اول كيجه دوهم سرقه اولدى ديو سويليان كمسه دوندى حضرت سلطان كونين دخى اعرابينك اوزرينه اقبال ايدوب بيورديكه (اى شئ قلت حين جئتنى) يعنى نه شى سويلدك بكا كلدكده اعرابى ايتدى انام و بابام سكا فدا اولسون بن ديدمكه (اللهم صل على محمد حتى لا يبقى صلوة اللهم بارك على محمد حتى لا يبقى بركة اللهم وسلم على محمد حتى لا يبقى سلام اللهم وارحم محمدا حتى لا يبقى رحمة) رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (ان الله تبارك وتعالى ابداها لى والبعير ينطق بعذره وان الملائكة قد سدوا افق السماء) يعنى حق تعالى بونى بكا اظهار ايتدى و دوه انك عذرنى سويلدى و ملائكهٔ كرام سمانك اطرافنى طوتديلر يعنى بو حالتدن جمع اولديلر (ينه كتاب دعواتده نافعدن ابن عمر رضى الله تعالى عنهمادن منقولدركه ايدر اصحابدن بر قاچى بر كمسه يى رسول عليه السلامه كتورديلر وكنديلرك برديشى دوه لرينى سرقه ايتديكنى اوزرينه شهادت ايتديلر اول حضرت انك قطع يدينه امر ايدنجه اول كمسه باشلدوب دعا ايلديكه (اللهم صل على محمد حتى لا يبقى من صلواتك شئ و بارك على محمد حتى لا يبقى من بركاتك شئ وسلم على محمد حتى لا يبقى من السلام شئ) بو صلوة وسلامك عقبنجه دوه سويلدوب ايتدى يا محمد بو كمسه بنى سرقه ايتمكدن بريدر رسول اكرم صلى الله تعالى وسلم بيوردى (من يأتينى بالرجل) يعنى اول كمسه يى بكا كيم كتورر بدرغراسنه حاضر اولانلردن يتمش كمسه سرعت ايدوب پيغمبره كتورديلر رسول عليه السلام بيورديكه (يا هذا ما قلت آنفا) يعنى اى آدم شمدى نه سويلدك اول كمسه دخى سويلديكى صلوة وسلامى خبر ويردكده رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى (لاجل ذلك رأيت الملائكة يخترقون سكك المدينه حتى كادوا يحولوا بينى و بينك) يعنى صلوة وسلام اجلى ايچون ملائكهٔ كرامى كوردمكه مدينه نك صوقاقلرنده جمع اولمشلر حتى بنم ايله سنك ارالغكه حائل اولمغه قريب اولديلر بعده سر جريدهٔ انبيا عليه افضل التحايا اول كمسه يه خطاب ايتديكه (لتردن على الصراط ووجهك اضوء من القمر ليلة البدر) يعنى البته صراط اوزرينه ورود ايدرسين حال بو كه يوزك آيك بدر اولديغى كيجه سندن زياده ضيا ايلدر انتهى الكلام (يقنده ناقه بحثنده بو معناده حاكم حضرتلرندن نقلا بر حديث شريف دخى كلور ابن ماجه حضرتلرى تميم الدارى رضى الله تعالى عنهدن روايت ايلديكه تميم الدارى ايدر رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايله بزلر اوتورردق قوشه رق بر دوه كلدى رسول عليه السلامك باشى يانده توقف ايدوب صيحه ايلدى رسول عليه السلام ايتدى (ايها البعير اسكن فان تك صادقا فلك صدقك وان تك كاذبا فعليك كذبك مع

ان الله تعالى قد امن عايدنا وليس بخايب لايدنا) يعنى اى دوه ساكن اول اكر سن كرچك اولور ايسك صدقك سكا نفع ويرر اكر كاذب اولور ايسك كذبك سكا ضرر ويرر حق تعالى بزه كلنى امين ايتمش ايكن براه راوى ايدر بز ايتدك يارسول الله بو دوه نه سويلر جوابنده بيورديكه (هذا بعير هم اهله ينحره واكل لحمه فهرب منهم واستغاث بنبيكم) يعنى بو بر دوه در كه صاحبى بونى بوغازلايوب لحمنى اكل ايتمك قصد ايلمش بو دخى انلردن قاچوب پيغمبريكزدن يردم طلب ايتدى بزلر بو اثناده ايكن قوشه رق دوه نك صاحبلرى كلدى وقتا كه دوه انلرى كوردى رسول عليه السلامك باشى يانده عودت ايلدى دوه صاحبلرى ايتدى يارسول الله شو بزم دوه مزدر اوچ كوندر فرار ايلدى بوكا ملاقى اولمدق انجق سنك حضوركده ملاقى اولدق رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى (اما انه يشكو الى بئست الشكاية) يعنى غافل مباش بو دوه بكا شكوا ايلدى كرتى شكوا ايله صاحبلرى ايتدى يارسول الله شكواسنده نه سويلر جوابنده رسول عليه السلام ايتدى (انه يقول ربى فى امنكم احوالا وكنتم تحملون عليه فى الصيف الى موضع الكلاء فاذا كان الشتاء رحلتم الى موضع الدفا فلما كبر استفحلتموه فرزقكم الله تعالى منه ابلا سايمة فلما ادركته هذه السنة الخصبة هممتم بنحره واكل لحمه) يعنى دوه سويلر كه بنم ربم هر حالارده سزلك امنكرده واعانتكرده در سزلر يازكونلرنده اوزريمه يوك يوكليوب يايلاغه كيدر ديكز شتا اولدقده يوكلدوب قشلاغه رحلت ايدر ديكز وقتا كه ياشم چوغالدى بنى اركك ايتديكز خداى متعال بندن سزلره وافر صحراده كزر دوه لر ويردى وقتا كه شو اوجزلق سنه يه ايرشدم سزلر بنى بوغازليوب لحمى اكل ايتمك قصد ايتديكز ديجه دوه نك صاحبلرى ايتدى يا رسول الله و الله تحقيق بويله اولدى پيغمبر عليه السلام بيورديكه (ما هذا جزاء المملوك الصالح من مواليه) خوش اولان مملوكه صاحبندن لايق اولان جزا بو دكلدر جوابده دوه صاحبلرى يارسول الله بزانى بيع ايتمزز و بوغازلامزز ديديلر پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (كذبتم فقد استغاث بكم فلم تغيثوه وانا اولى بالرحمة منكم فان الله قد نزع الرحمة من قلوب المنافقين واسكنها فى قلوب المؤمنين) يعنى سز كذب ايتديكز دوه سزدن مدد استيوب سزلر اكا مدد ايتمديكز حال بو كه بن مرحمته سزدن زياده لايقم زيرا خداى متعال مرحمتى منافقلرك قلبلرندن چيقاروب درون مؤمنده برقرار ايتمشدر ديوب عقبنجه اول حضرت دوه يى انلردن يوز درهمه اشترا ايدوب بيورديكه (ايها البعير انطلق فانت حر لوجه الله تعالى) يعنى اى دوه سنى بونلرك يدندن رضاء لله آزاد ايتدم كيت ديو دوه يه خطاب ايدنجه راوى ايدر پيغمبرك باشى اوجنده دوه صيحه ايلدى پيغمبر دخى آمين ديدى بعده ايكنجى دفعه صيحه ايلدى پيغمبر آمين ديدى بعده اوچنجى دفعه دوه صيحه ايلدى پيغمبر آمين ديدى بعده دردنجى دفعه ده صيحه ايلدكده پيغمبر اغلادى بزلر ايتدك يارسول الله بو دوه نه سويلر پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى (قال جزاك الله ايها النبى عن الاسلام والقرأن خيرا فقلت آمين) دوه دعا ايدوب سويلديكه اى پيغمبر حق تعالى سنى اسلام وقرأندن خير ايله جزا ويرسين بن ايتدم آمين (ثم قال سكن الله رعب امتك يوم القيمة كما سكنت رعبى فقلت آمين) بعده دوه دعا ايلديكه حق تعالى يوم قيامتده امتكك خوفنى ساكن ايله سين بنم خوفمى ساكن ايتديككبى بن ايتدم آمين (ثم قال حقن الله دماء امتك من اعدائها كما حقنت دمى فقلت آمين) بعده دعا ايلديكه سنك امتكك خوننى اعدالرى شرندن حفظ ايله سين سن بنم قانمى حفظ ايتديككبى بن ايتدم آمين (ثم قال لا جعل الله بأسها بينها فبكيت فان هذه الخصال سألتها ربى فاعطانيها ومنعنى هذه واخبرنى جبرائل عليه السلام عن الله عزوجل ان فناء امتى بالسيف جرى القلم بما هو كائن) يعنى بعده دوه سويلديكه حق تعالى امتك شدتنى ارالرنده قيله بن بكا ايتدم زيرا شول خصاللرى ربمدن استدم بكا احسان ايتدى امتمك شدتنى ارالرنده اولمنك

دفعنی نیازدن حق تعالی بنی منع ایلدیده جبرائیل علیه السلام خدای تعالی عز وجل حضرتلرندن
بکا خبر ویردیکه امتک فنا پذیر اولمسی قلج ایله درقلم باری اولاجق شئله جاری اولدی
(تتمه) طرطوشی حضرتلری سراج الملوك نام کتابده وابن بلبان ومقدسی اسماء حسنی شرحنده
وغیریلر فضل ابن ربیعدن نقل ایتدیلرکه فضل ابن ربیع ایتدی هارون الرشید حج شریف
ایتمشیدی بو اثناده بن بر کیجه خوابگاهمده اویوردم قپو اورلدیغنی ایشیدوب بن ایتدم کیمدر دینلدیکه
امیر المؤمنین کلدی طشره کل سرعتله طشره چیقوب هارون الرشیدی بولدم یا امیر المؤمنین
بکا خبر ارسال ایلسک کلوردم دیدم هارون ایتدی حیف سکا درونمه بر اندیشه کلدی بکا بر کیمسه
کورکه اول کیمسه دن انی سؤال ایدیم راوی ایدر بن ایتدم یا امیر المؤمنین سفیان ابن عیینه بونده در
هارون ایتدی اکا کیده لم بز اکا کلدک قپویی اوردم سفیان ایتدی بو کیمدر بن ایتدم امیر المؤمنین
کلدی طشره کل اولدخی سرعتله چیقوب یا امیر المؤمنین بکا خبر ارسال ایلسک بن کلوردم
دیدی هارون سکا کلدیکمز شیئی طوت دیوب بر ساعت سویلشدی بعده سفیان ایتدی اوزرکده
دین وارمیدر هارون ایتدی واردر سفیان یا عباس دینکی ادا ایله دینجه بعده بز عودت ایلدک
هارون دوستدک بکا بر شیده غنا ویرمدی یعنی درونمه کلان برخوش منکشف اولوب نصح وپندی
انشراح درون ایلمدی بکا بر کیمسه دخی کورکه سؤال ایدیم دیدی بن ایتدم عراق واعظی عبد الرزاق
ابن همام بونده در هارون اکا کیده لم که سؤال ایدیم دیدی بز اکا کلدک قپویی اوردم عبد الرزاق
ایتدی بو کیمدر بن ایتدم امیر المؤمنین کلدی طشره کل اولدخی سرعتله چیقوب یا امیر المؤمنین خبر
کوندرسک کلوردم دیدی هارون سکا کلدیکمز شیئی طوت دیوب انکله ده بر ساعت مکالمه ایلدکده
بعده هارون الرشیده اوزرکده دین وارمیدر دیدی هارون ایتدی بلی عبد الرزاق دخی یا عباس
دینکی ادا ایله دیو امر ایدنجه بعده بز عودت ایلدک هارون ایتدی بو دوستکده بکا بر شیده غنا
ویرمدی بکا بر کیمسه کور که اکا سؤال ایدیم دیدی راوی ایدر بن ایتدم فضیل ابن عیاض حضرتلری
بونده در هارون ایتدی اکا کیده لم بزدخی فضیل ابن عیاض حضرتلرینه کلدک که حضرت فضیل
ایاغ اوزره نمازده قرآن عظیمدن تلاوت ایدر قپویی اوردم فضیل ایتدی کیمدر بن ایتدم امیر المؤمنین
کلدی طشره کل فضیل ایتدی امیر المؤمنین ایله بنم نه حالم وار بن ایتدم سبحان الله سنک
اطاعتک یوقمیدر یوخسه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن شو حدیث روایت اولنمدیمی که
پیغمبر بیورر (لیس لمؤمن ان یذل نفسه) یعنی مؤمن ایچون کندی نفسنی ذلیل ایتمک یوقدر
یعنی مؤمن تواضع ایتملیدر اما تذلل ایتملی دکلدر نیچون بویله دیرسین طشره کل عقبنجه حضرت
فضیل قپویی کشاده ایدوب سرعتله حجره سنه چیقوب شمعی سوندیروب خلیفه بنی کورمیه
دیو حجره نک کوشه لرندن برینه کندی بزدخی یدلریمز ایله قرا کولقده فضیلی آرر کن هارون الرشیدک
یدی فضیلی طوتنجه فضیل آه ایدوب نه کوزل یومشق ال اکر یارن عذاب الله دن نجات وخلاص
بولورسه دیدی (راوی ایدر بن کندی نفسمده ایتدم البته بونلر بو کیجه خوش صحبت ایدرلر
هارون الرشید ایتدی سکا کلدیکمز شیئی طوت حضرت فضیل ایتدی نه شی ایله کلدک سن
نفسک اوزرینه خطا ایتدک ویانکده اولان اتباع وتعلقاتک جمله سی سنک اوزریکه خطا
ایتدیلر بویله که سن انلردن غفلتکی وانلرک غفلتنی اچملرینی استدک انلر سنک اوزریکه برآخر
کناه دخی تحمیل ایلدیلر که هنوز انی اشلمدیلر ایدی حال بوکه اتباعکدن سکا زیاده محبتلی اولانی
سندن فرار ایدنلر اولدیکه سنک بو حالنکی کوروب سکا قریب اولمدیلر بعده ینه حضرت فضیل
ایتدی عمر ابن عبد العزیز وقتا که خلیفه اولدی معاصری اولان سالم بن عبد الله بن عمری ومحمد
ابن کعب القرظی یی ورجاء بن حیاتی چاغیروب انلره سویلدیکه بو بلا ایله بلالندم بنم اوزریمه

نظارت ایدیکز دیوب خلافتی وسلطنتی بلالردن صایدی سن واتباعک بو سلطنتی نعمت صایدیکز
ومجلسنه چاغردیغی سالم بن عبد الله حضرتلری عمر بن عبد العزیزه سویلدیکه یارنکی عذاب
اللهدن نجات مراد ایدرایسک دنیادن صائم اول دنیاده افطارک موت اولسون ومحمد بن کعب ایتدی
اکر یارنکی عذاب اللهدن نجات مراد ایدر ایسک مؤمنک سنا کبیری بابالک اولسون اورطه حاللیسی
قرنداشک اولسون وکوچکلری اولادک اولسون باباکه ایلک ایله قرنداشکه رحم ایله اولادیکه
شوق شفقت ایله رجاء بن حیاة اکا سویلدیکه اکر یارنکی عذاب اللهدن نجات استرایسک نفسکه
محبت ایدوب لایق کوردیککی مؤمنینه ده لایق ورروا کور ونفسکه روا کورمدیککی نسنه یی مؤمنینه
دخی روا کورمیوب مکروه کور بعده نه وقتده مراد ایدرایسک فوت اول یعنی موتوا قبل ان تموتوا
مضمونی اوزره اول دیو نصح وپند ایلدی دیو خبر ویروب وبن البته بونی سکا سویلرم وسنک
اوزریکه زیاده ایله خوف ایدرم شول کون ایچونکه اول کونکه ایاقلر زائل اولوب ضیربنور
یا هارون الرشید رحمک الله سنک معیتکده اول کیمسه لرکبی بومثللو سکاده امر ایدوب نصح وپند
ایدن وارمیدر دینجه راوی ایدر هارون الرشید بکاء شدید ایله کریه وفغان ایلدیکه چاق اوغندی
راوی ایدر بن ایتدم یا فضیل امیر المؤمنینه رفق ایله سویله فضیل حضرتلری ایتدی یا ابن الربیع
امیر المؤمنینه سن واتباعک طبیعتنجه سویله یه رک سز قتل ایتدیکز بن اکا رفق ایلدم دیدی بعده
هارون الرشید افاقت بولوب نصح وپندی بکادخی زیاده ایله دیو نیازمند اولدی فضیل ایتدی یا امیر
المؤمنین معلوم اولمشدیکه عمر ابن عبد العزیزک اتباعندن بر تحصلداری دائم اویانق اولمغله او یانقلقدن
اکا شکوی ایتمشیدی حضرت عمر بن عبد العزیز اکا بر مکتوب یازمشکه ای قرنداشم اهل نارک نارده
اویانقلغنی وانلرک نارده ابد الاباد اولملرینی ذکر ایله تحقیق سنک او یانقلغک سنی ربک حضورنده
ایودر واو یانق اولدیغک حالده ایلتور انجق حذر ایله اول طریقت مستقیمدن ایاغک زائل
اولمدنکه اکر زائل اولورسه انتهاء ملاقاتک اولوب رجالرک قطع اولور والسلام دیو تحریر ایلمش وقتا که
اول کیمسه بو مکتوبی تلاوت ایلدی والی اولدیغی ولایتی ترک ایدوب حضرت عمر بن عبد العزیزک
مجلسنه کلدکده عمر بن عبد العزیز اکا خطاب ایدوب سنی نه شی کتوردی دیدی اول کیمسه ایتدی
بکا ارسال ایتدیککک مکتوبک سببیله درونمدن والیلکی چیقاردم بردخی سنک ایچون والی اولمام جاق
اولنجیه دک دیدی هارون الرشید بونی دخی ایشیدنجه بکاء شدید ایله اغلیوب بعده زینه هارون
الرشید زیاده نصح وپند ایله دیدی مقابله ده فضیل حضرتلری یا امیر المؤمنین سنک ددک حضرت
عباسکه پیغمبرکز صلی الله تعالی علیه وسلمک عمیسیدر پیغمبره کلوب یا رسول الله بنی بر قومه امیر ایله
دیمشیدی پیغمبر اکا بیوردیکه (یا عباس عم النبی نفس تنجیها خیر من امارة لاتحصیها ان الامارة
حسرة وندامة یوم القیمة فان استطعت ان لاتکون امیرا فافعل) یعنی ای عباس وای پیغمبرک عمیسی
برنفس که سن انی عذاب اللهدن خلاص ایلیه سین خیرلیدر بکلکدن که کثرتنه بناء سن انی تعداد
ایده مزسین زیرا اول بکلک یوم قیامتده حسرت وندامت وپشمانلقدر اکر امیر وبک اولمامقلغه
قادر اولورایسک اولمامغی اشله یعنی عذاب باریدن نجات بولان نفس خیرلیدر امیرلک یوم قیامتده
حسرت وندامتدر امیر اولمیه کور دیو بو پندی اوقودی هارون الرشید شدتله اغلیوب بعده ایتدی
رحمک الله دخی زیاده نصح ایله حضرت فضیل ایتدی یا حسن الوجه یعنی یوزی کوزل سن
شول کیمسه سنکه خدای متعال یوم قیامتده خلقدن سکا سؤال ایدر اکر قادر اولورسنکه بو یوزیکی
نار جهنمدن زائل ایلیه سین بویله اشله یعنی قادر اولدیغک قدر سبب عذاب اولان نسنه لردن
اتقا ایله وحذر ایله رعایا که قلبکده غل وغش اولدیغی حالده صباحه واخشامه داخل اولمدنکه
تحقیق پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (من اصبح لهم غاشا لم یرح رائحة الجنة)

برکیسه که رعایا وفقرا ایچون غل وغش وکید ایدیجی اولدیغی حالده صباحه داخل اولسه
اول کیسه جنت اعلا رائحه سنی قوقولمز بوحدیث شریفه کوشدار اولنجه هارون الرشید انواع
وغان ایلیوب بعده فضیله خطاب ایتدیکه سنك دینك وار میدر فضیل جوابه متصدی اولوب
بلی ربمه دینم واردر شدت مصیبت بنم ایچوندر اکر ربم بکاسؤال ایدرسه وشدت ینه بکادر اکر ربم
دلیلی بکاالهام ایتمزسه دیو جواب ویردکده هارون الرشید دینك وارمی دیدیکیم او یله دین دکل
بن دین عبادمراد ایلدم دیوب فضیل ایتدی بنم ربم خلق ایله بو یله معامله یی بکاامر ایتمدی انجق
وعدنی تصدیق وامرینه اطاعت ایله امر ایلدی تکیم کلام قدیمنده بیوردی (وماخلقت الجن
والانس الا لیعبدون ما ارید منهم من رزق وما ارید ان یطعمون ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین)
دیوب بو آیت کریمه یی اوقودی راوی ایدر هارون الرشید حضرت فضیل ابن عیاضه خطاب
ایدوب شو بیك التوندر بونی اخذ ایله وعیالکه انفاق ایله ربك اولان حق سبحانه وتعالی یه عبادتکی
بونکله قوی ایله دیدکده فضیل حضرتلری مقابله ده سبحان الله بن سنی نجات وخلاصه دلالت ایدرم
بومثللو شی ایله سن بکا مکافات ایدرسین سلمك الله دیوب بعده سکوت ایدوب بردخی بزه سو یلمدی بزدخی
مجلسندن چیقدق هارون الرشید بکا خطاب ایتدیکه بکابر کیسه یی دلالت ایدرسین بومثللو کیسه یه
دلالت ایله که بو کیسه بو کونکی کونده مؤمنك سیدی واولوسیدر (روایت اولندیکه فضیل ابن
عیاض حضرتلرینك خاتونلرندن بری یاننه کیروب خاتون سو یلدیکه ضیق حالدن بزه اولانی
سن کوردك خلیفه نك ویردیکی مالی قبول ایلسك انکله بزده وسعتلنوردك ضرورتمز دفع
اولوردی فضیل جوابنده بنم ایله سزك مثلیکز شول کیسه لرك مثلنه بکزرکه انلرك بردوه لری
وار ایدی دوه نك کارندن اکل ایدرلردی وقتا که دوه قوجه اولدی انلر دوه یی بوغازلیوب لحمنی
اکل ایتدیلر ای بنم اهل عیالم آج اولدیغکز حالده فوت اولك فضیلی بوغازلمکز دیو بیوردی
وقتا که هارون الرشید اول خاتونك بو کلامنی ایشتدی فضیلك مجلسنه کیده لم اومواورکه التونی
اخذ ایلیه دیدی (راوی ایدر بزلر فضیله واردق وقتا که فضیل خبردار اولدی چیقوب حجره نك
سقفنده طپراق اوزرینه جلوس ایلدی هارون الرشید دخی کلوب یاننه جلوس ایلدی برمعامله
ایتمدی بزلر بو اثناده ایکن حرمدن برسیاه جاریه چیقوب ای دولتلو کیجه دن بروشیخه اذیت ایلدك
رحمك الله عودت ایله دیدی بزدخی عودت ایلدك قاضی ابن خلکان فضیل رحمة الله علیهك ترجمه سنده
حکایه ایلدیکه هارون الرشیدك فضیله کلوب بوکونه مکالمه و بیك التون هدیه ویروب انلرك قبول
ایتمدیکی سفیان ثوری حضرتلرینك معلومی اولدقده سفیان ثوری حضرتلری فضیل بن عیاضه
کلوب اکا خطاب ایتدیکه یا اباعلی التونی المیوب رد ایتدیککده مناسب ایتمدك نه اولیدی التونی
الوب وجوه خیره صرف ایتدرمش اولیدك (راوی ایدر حضرت فضیل مبارك لحیه سندن
طوتوب سفیان ثوری یه دیدیکه یا ابا محمد سن فقیه بلده ومنظور ناس سین بومثللو غلط ایله
ایدرسین اکر اول التون انلره طیب وحلال اولسه بکاده طیب اولوردی انتهی الکلام (واموا ورکه
ذکر اولنان سفیان سفیان ابن عیینه اوله ده سفیان ثوری اولمیه والله اعلم (هارون الرشید فضیل
ابن عیاض حضرتلرینه سو یلدیکه رحمك الله نه کوزل ونه عجب زاهدسین فضیل ایتدی سن
بندن زیاده زاهدسین زیرا بن دنیاده زهد ایدرم سن آخرتده زهد ایدرسین دنیافانیه در آخرت
باقیه در (بعضیلر ایتدی حضرت فضیلك برصغیره قزی وار ایدی دستنده بر وجع اولمغله
حضرت فضیل قزندن برکون سؤال ایدوب ای قزم دستكك حالی نیجه در دیمشیدی قیز
سو یلدیکه ای پدر بن زحمته راضی یم والله حق تعالی بنی قلیلا ابتلا ایدوب کثیرا عفو ایتدیکی
انجق دستمه مرض ویروب سائر اعضامی عفو ایلدی بو نعمتك اوزرینه حمد کندینه درفضیل

ایتدی ای قزم الیکی بکا کوستر قزجغز کوستردکده حضرت فضیل اول صغیره نك النی تقبیل
ایلدکده قز سو یلدیکه ای پدر حق تعالی سنی دائم ایلیه بکا محبت ایدرمیسن فضیل ایتدی الله بیلور
بلی محبت ایدرم دینجه قز سو یلدیکه الله طرفندن سکا بو محبت خصلتی قبیحه در خدا حقیچون
بن ظن ایتمزدمکه سن خدای متعالدن غیری یه خدای متعال ایله محبت ایده سین حضرت
فضیل صیحه ایدوب وسو یلدیکه یارب بو صغیره وصبیه قز سنك غیریکه ده بنم محبتم ایچون
بکا عتاب ایلدی سنك عزت وجلالك حقیچون سنك ایله بیله سندن غیری یه محبت ایتم (برکیسه
حضرت فضیله حالندن شکوی ایلدی فضیل اکا دیدیکه ای قرنداشم حق تعالیدن غیری
برمدبر وارمیدر اول کیسه ایتدی یوقدر فضیل ایتدی حق تعالینك تدبیرنه راضی اول دخی حضرت
فضیل ایتدیکه تحقیق بن حق تعالایه عاصی اولور اولدم بو عصیانمی حماریمك وخادمیمك سوء خلقندن
بیلورم (ینه فضیل ایتدی حق تعالی برقولنه محبت ایلسه آنك غم والمنی وافر ایدر وبرقولنه غضب
ایلسه دنیاسنی وسعتلی ایدرده اولدخی محلینك غیری یه صرف ایدر (امام نووی حضرتلری
اذکار نام کتابنده دیدیکه سید الجلیل حضرت فضیل رحمة الله علیه بیوردیکه اعمال صالحه دن
بر بینی ناس کورمیه دیو ترك ایتمك ریادر ناس کورسون دیو برعملی اشلمك اولدخی ریادر خلوص
حق تعالینك سنی بو ایکیدن خلاص ایتمسیدر (حضرت فضیل محبتدن سؤال اولنمشیدی جوابده
محبت حق تعالینك کندیدن غیرینك اوزرینه ترجیح اولنوب اختیار اولنمقدر دیدی وحضرت
فضیل ایتدی اکر بنم بردعوت مستجابم اولیدی بن انی انجق پادشاه ایچون ایدردم زیرا حق تعالی
پادشاهی اصلاح ایلسه قوللری امین اولور (وینه فضیل ایتدی برکیسه اهل مجلس ایله حسن
ملاطفه ایدوب انلر ایله خلقنی کوزل ایتمك اول کیسه یه کیجه یی قائم وکوندوزی صائم اولمقدن خیرلیدر
ظاهر اصحبة صلحاده هم ذکرهم تذکیر بوانور وحضرت فضیل بعضیجه کشی لااله الاالله یاخود
سبحان الله دیر انك اوزرینه نار جهنمدن خوف ایدرم دیمشیدی اکا دینلدیکه بو یله سو یلیه نه نیجه
جهنمدن خوف ایدرم دیرسین فضیل ایتدی یاننده برکیسه نك غیبتی اولورده کندیده تعجب
ایدوب لااله الاالله یاخود سبحان الله دیو سو یلرغیبته تعجب ایسه بو کلمه لرك محلی دکلدر بو غیبتك
اقتضاسی کندی نفسنده نصح وپند ایدوب اللهدن خوف ایله دیمکدر حضرت فضیلك معلومی
اولمشکه اوغلی علی سو یلمشکه بن برمکانده اولمغی محبت ایدرمکه اول مکانده بن ناسی کورم ناس بنی
کورمیه فضیل ایتدی حیف علی یه کلامی تمام ایدوب برمکانه محبت ایدرمکه ناس بنی کورمیه وبن ناسی
کورمیم دیسه ایدی حضرت فضیل مکهٔ مکرمه ده مجاور اولوب انده اقامت ایدوب یوزسکسان یدی
سنه سنك محرمنده مرحوم اولدی رحمة الله علیه ورضی الله عنه تاریخ ابن خلکانده حکایه
اولندیکه سفیان ثوری حضرتلرینه اوزاعی حضرتلرینك قدومی مژده اولندقده استقباله چیقوب
شام دیارنده ذی طوی نام محلده ملاقی اولدیلر سفیان ثوری حضرتلری اوزاعی حضرتلرینك
دوه سنك زمامنی قطاردن چیقوب دوه نك بوینینه بغلیوب اوکینه دوشوب خلقدن برجماعته
مصادف اولدقچه یولدن صاوشك شیخ ایچون دیه رك بو کونه شیخه تعظیم وکندی تواضع ایلدی
اوزاعی حضرتلرینك نام شریفی عبدالرحمن بن عمرو بن محمد ابو عمرو الاوزاعیدرکه اهل شامك
امامیدر (بعضیلر ایتدی امام اوزاعی یتمش بیك مسئله یه جواب ویردی بیروت وباء موحده وسکون
حاء مهمله ایله یحمد نام محلده ساکن اولوردی (امام نووی تهذیب الاسماء نام کتابنده
یاء مثناتك فتحی ومیمك کسری ایله یحمد نام محلده دیمشدر امام اوزاعی تابعینك تابعلرندندر اوزاعی
حضرتلری ایتدی بن رب العزه یی رؤیاده کوردم بکا بیوردیکه یا عبدالرحمن سن شول کیسه سنکه
معروف ایله امر ایدرسین ومنکردن نهی ایدرسین بن ایتدم فضلك سببیله یارب بعده نیاز ایتدمکه

یارب سن بنی اسلام اوزره فوت ایله حق تعالی بیوردیکه اسلام اوزرینه ده وینه سنت اوزرینه ده امام اوزاعی یوز اللی یدی سنه سنك ربیع الاولنده مرحوم اولمشدر سبب موتی بو اولدیکه امام اوزاعی بیروت نام شهرده حمامه کرمشیدی حمام صاحبی لمصلحة قپویی شیخك اوزرینه قپایوب کتدی بعده کلوب قپویی اچدیکه شیخی میت بولدی صاغ الینی یکاغنك التنه قویمش حالبوکه قبله‌یه قارشوو برروایتده خاتونی سهوا قپویی اوزرینه قپامشیدی اول حالده بولندی اوزاع دمشقده برقریه در شیخك دده سی ابوعمر انلردن دکل ایدی انجق اهل یمندن سبی اولنوب انده ترك اولندی (امام نووی ایتدی شیخ اوزاعی سکسان سکز سنه سنده بعلبکده تولد ایدوب شیخ مزبور حسوس نام قریه نك مسجدنك قبله سنده مدفوندر قریهٔ مزبوره بیروت قپوسی اوزرنده برقریه در اهل قریه شیخك انده مدفون اولدیغنی بلمزلر انجق سویلرلرکه بومقامده برصالح کیمسه واردر اوزرینه نور نازل اولور شیخی بلمز انجق ناسدن خواص اولنلر بیلور رحمة الله تعالی علیه

بعیر

تعبیر اولنان دوه نك حکمی ابل بحثنده سبقت ایلدی برکیمسه بعیر وصیت ایلسه ناقه‌یه که دیشی دوه‌یه ده شامل اولور اصح قول اوزره بونده کی اختلاف شاة لفظینك ارکك قیونه شامل اولدیغنده کی اختلاف کبیدر نه قدر صوت جهتندن عکسی ایسه ده بعیر برینه ناقه ویرلمك مقبول اولور وجه ثانی بعیر لفظی ناقه‌یه شامل اولمامقدر که بووجه لفظنك ظاهرندن محکیدر وکلام ناسده معروف اولاندرکه بعیر ناقه‌یه شامل اولمامقدر کلام عربك بواختلافی بعیر لفظی جمل لفظی مرتبه‌سنه تنزیل ایچوندر یعنی جمل لفظی ارکك ودیشی دوه‌یه شامل اولدیغی کبی بعیر لفظنکده ایکیسنه ده شمولنك اصلی بودر نتکیم شیخ رافعینك شوقولیده بونی مؤیدرکه شیخ رافعی ایتدیکه بعضیجه بن عربك کلاملرینی سکافهم ایتدیررمکه بواختلاف بعیری جمل معناسنه استعمال ایله عرف عام اولدیغی شی اوزرینه ظاهر لفظنك بیننده توفیق توسط ایچوندر ظاهر لفظ عرفه تطبیق وتوفیق اولندیده بعیر لفظی ارکك ودیشی دوه‌یه شامل اولدی اما ظاهر لفظ عرفه تطبیق اولنمسه عمل لغته در شیخ امام ابوالحسن السبکی ایتدی ظاهر لفظك خلافی بومثللو مسائلده تصحیح ایدوب مطلقا عرف ایله عمل ایتمك بعیددر زیرا امام شافعی حضرتلری لغته زیاده عالمدر برلفظی لغتدن چیقارمزالا قاعده کلیه‌یه مبنی اولان عرفه مطرد چیقارر پس قاعده بویله در امام شافعینك قولنه مخالف برعرف مطرد ثابت اولورسه اول عرفه تابع اول عرفه مطرد ثابت اولمازسه امام شافعینك قولنه تابع اول ایکی دوه برقیو یه بربری اوزرینه دوشسه اوزرنده اولان دوه دورتیلوب انك آغرلغیله التده کی دوه اولسه التده کی دوه حرام اولور زیرادورتولمك اکا اصابت ایتمامشدر امادورتولمك ایکیسنه ده اصابت ایلسه ایکیسیده جماله حلال اولورشك وشبهه اولنسه که التدکی دوه اوزرنده کی دوه نك اغرلغی ایله می هلاك اولدی یوخسه دورتولمنك کندینه ده نفوذیله می هلاك اولدی اماحال بوکه دورتولمك اوزرنده کی دوه قالدیرلمدین التده کینه ده اصابت ایتدیکی معلوم بوصورتده التده کیده حلال اولور اماشك اولنسه که عجبادورتولمك اوزرنده کی دوه قالدیرلمدنمی اصابت ایلدی یوخسه قالدیرلدقدنصکرمی امام بغوی فتاواسنده ایتدی بوصورتده ایکی وجه محتملدرکه حلال اولمقده حرام اولمقده احتمال واردر شول مسئلده بناء که برغائب کوله‌یی مولاسی کفارتدن ایچون آزاد ایتمسی کفارتنه کفایت ایدرمی ایتمزمی دیو بوندندرکه برکیمسه شکار غیر مقدور که مثلا شکاری رغائبه رمی ایتسه بعدالرمی وقبل الاصابت اول شکار تحت قدرتنه انتقال ایلسه بعده آندیغی شی محل ذبحك غیریه اصابت ایلسه اول شکاری اکل حلال اولماز زیرا اکا قصدی بولنمدی آندیغی شی نسنه محل ذبحه اصابت ایلسه حلال اولور صورت ذبح بولندیغی ایچون دوه‌یه بنمك وقتنده اسم اللهی ذکر ایتمك مستحبدر امام احمد وطبرانی حضرتلرینك ابی خالد الخزاعیدن

روایت ایتدکاری ایچونکه ابی خالد ایتدی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بزی برصدقه دوه سنك اوزرینه تحمیل ایتدیکه برضعیف دوه ایدی بز ایتدك یارسول الله بزلایق کورمدککه سن بزی بوضعیف دوه‌یه تحمیل ایده سن پیغمبر ایتدی (مامن بعیر الا وفی ذروته شیطان فاذا رکبتموها فاذکروا اسم الله علیها کما امرکم ثم امتهنوها لانفسکم فانما یحمل الله تعالی) یعنی دوه‌لردن ردوه یوقدر الا انك اورکیجنده شیطان واردر سزلر دوه‌یه بندیککز وقتده اسم اللهی ذکر ایلك حق تعالینك امر ایتدیکی کبی بعده اول دوه‌ایله نفسلریکز ایچون مهنت ایلك حق تعالی اکا قوت ویروب سزی خدای متعال کتورر (بخاری حضرتلری صحیحنده ابواب زکاتده بوحدیثه اشارت یدوب تمامیله ذکر ایلدی (الامثال) ضرب مثلدر عربلر برنسنه‌یه بعیرك یوکندن زیاده خفیفدر دیو ضرب مثل ایدرلر وشو ایکی شی بعیرك ایکی دزلری کبیدر دیو ضرب مثل ایدوب انلرك بربرینه برابرلکنی اشارت ایدرلر نتکیم ینه عربلرك شو ایکی شی یارش تلری کبی برابردر دیو ضرب مثللری کبی که بومثل ابن قطیة الغزارینك هدیه‌سیچون دیمشدر میدانی وغیریلر بونده تطویل ایدوب ایتدیلرکه ابن قطیه شول کیمسه‌یه بکزرکه کندینی زینتلیور وغرورلنیور حال بوکه کندی ایچون بردوه‌سی بوقدر بومثل ضرب اولنور شول کیمسه ایچونکه مالك اولمادیغی نسنه ایله زینت قصد ایلیوب باطل نسنه ایله غرورلنه بونده خوش وموجز ومختصردر پیغمبر صلی الله علیه وسلمك شوقولی شربنی که (المتشبع بمالم یعط کلابس ثوب زور) یعنی مالك اولمدیغی نسنه ایله زینت قصد ایلیان ثوب زوری لابس اولان کبیدر کویا که ایکی ثوب زورك بری کندینك اولمیان نسنه‌یی کندینك کوسترمسی وبری دخی بی وجه غرورلنمسیدر (بعض معمرین یعنی بعض اختیار سویلرکه * اصبحت لا احمل السلاح ولا املك رأس البعیر ان نفرا * یعنی صباحه داخل اولدمکه ضعفمدن سلاح کتورم و بردوه‌یه مالك دکیلکه فرار اولندقده انکله چاره ایدم * والذئب اخشاه ان مررت به * وحدی واخشی الریاح والمطرا * یعنی یالکز کیدرسم قوردن قورقرم وریاح ویغموردن قورقرم * من بعد ماقوة اصبت بها اصبحت شیخا اعالج الکبرا * یعنی قوت وشجاعته اصابت ایتدیکمدن صکره بوکونه ضعف واختیارلغه اصابت ایلدمکه اکا علاج ایدرم (تذنیب) ابوالفرج ابن الجوزی ازکیا نام کتابنده وغیریلر ایتدی روایت اولندیکه حسن ابن هانی که ابی نواس دیمکله مشهور شاعردر سویلرکه دوه اوزرنده هودجده بکا برخاتون قارشو کلدی خاتون بنی بیلمزدی یوزندن ضیاوآیدنلق الم اما بن دخی غایت حسندار وصاحب جمال خاتون ایتدی آدلندربن ایتدم یوزکده درخاتون دخی آدك حسن ایمش دیو اداایتدی (بوذکایه مشابه اولنلردندر شونقل اولنان که مأمون خلیفه عبدالله ابن طاهره غضب ایدوب اکا اجرا ایتمکه تابعیله مشاوره ایتدکده انك بردوستی مجلسده حاضر اولمغله اکا برمکتوب انشا ایدوب انده (بسم الله الرحمن الرحیم) یاموسی دیو تحریر ایلدی وقتا که عبدالله مکتوبی فك ایلدی ایچنده بونی یازلمش بولوب تعجب ایلدی وافرجه اکا نظر ایلدی اما معناسنی فهم ایدمدی باشی یانده کندینك برجاریه‌سی طورردی جاریه ای اغام بن بونك معناسنی فهم ایدرم دیدی عبدالله ایتدی معناسی ندر جاریه سویلدیکه اول دوستك مکتوبده یاموسی تحریر ایتدیکیله حضرت موسانك وقعه سنه اشارتدرکه فرعون وتباعی موسی علیه السلامك قتلنه مشورت ایتدکلرنده آل فرعوندن برمؤمن کلوب (یاموسی ان الملاء یأتمرون بك لیقتلوك فاخرج انی لك من الناصحین) دیمشیدی بووجهله آیت نازله اولدی اول کیمسه مراد ایلمشکه ناس سنك حقکده قتلك ایچون سویلشورموسی علیه السلام حقنده مشاوره اولندیغی کبی دیو جاریه بزنی بووجهله ادا ایلدی حال بوکه عبدالله ابن طاهر مأمونك یاننه کتمکه عزیمت اوزره ایدی بوجهتدن کتمکی فراغت ایدوب خلیفه‌یه وارمدیغی ایچون اعتذارلر ایدوب سبب سلامتی

اوادی (وبونده خوشدر ابن خلكانك حكايه ايلديكيكه بعض ملوك بعض تحصيلدارلرينه غضب ايدوب وزيرينه امر ايلديكه اكا برامر يازوب كنديني مضطرب وتهديد ايليه اما حال بوكه وزيرك اول تحصلداره عنايت وصيانتی اولمغله فرمانك آخرنده انشاءالله يازوب نونك باشنه شدّه قويدی اول كيمسه بوندن عجبه كلوب بوكونه حركت وزيردن نيجه واقع اولدی زيرا فرمانك عادتندركه ايچنده اولان مشكل اوليه بعده اول كيمسه بونده فكرايدوب كنديته آشكاره اولديكه وزير بوشدّه ايله شو آيته اشارت ايلشدركه (ان الملاء يأتمرون بك ليقتلوك) يا موسی ناس سنك حقكده قتلك ايچون مشاوره ايده يورلر اول كيمسه دخی شدّه يی قازيوب يرينه برالف تحرير ايدوب اول كاغدی مهرليوب كيرو اكا ارسال ايلدی وقتا كه وزير اكا واقف اولدی بونكله مسرور اولوب فهم ايتديكه مرقوم بونكله (انالاندخلها ابدا مادامو افيها) آيتنه اشارت ايدوب بن بردخی اول ولايته داخل اولمام اول انده اولدقجه ديو مراد ايلشدر ❊ **البغاث** ❊ غين معجمه ايله بانك فتحی وضمی وكسريله اوچيده لغتدر غبار رنكلی برقوشدركه كركسدن كوچركدر اوچمسی بطيدر مردارخورديرلر قوشلرك شرارندندر وشكاراولنميانلرندندر (يونس ايتدی اول كيمسه كه بغاثی واحد قيلدی بغثان جمعيدر ديدی غزل ايله غزلان كبی وشول كيمسه كه مذكره ده ومؤنثه ده بغاثة ديدی تاء وحدت ايله جمعی بغاث دردیدی نعامه ايله نعام كبی (شيخ ابواسحق مهذب نام كتابده باب الحجرده ايتدی سفه ياجنون ياصباوت ايله محجورعليه اولانك مالی ايله وابسی مسافرت ايده مز روايت اولنان حديث ايچونكه (ان المسافر وماله لعلی بغاث) مسافر ومسافرك مالی ازكره هلاك اوزره دربومعنادندر عباس ابن مرداس السلمينك قوليكه ❊ بغاث الطير اكثرها فراخا ❊ بغاث قوشی قوشلرك ياورو جهتندن اكثريدر ❊ وام الصقر مقلات نزور ❊ يعنی طرغان اناسنك از كره اولادی قالنز يعنی اصلزاده لك حالی بويله در ميمك كسريله مقلات نسادن اولادی صاغ قالميانلردر مقلات دوه دن بركره طوغروب بردخی طوغرميانلردر نزور نونك فتحيله قليل الاولاد معناسنه در بوقوشك حكمی اكلی حرام اولمقدر خبيث اولديغنه بناء (الامثال) ضرب مثلدر عرب ضرب مثل ايتديلركه ان البغاث بارضنا تستنسر يعنی بزم ولايتمزه كلان مردارخوركبی ادنا ايكن كركس كبی معززاولوركه نسركركسه ديرلر (بعضيلر ايتدی بومثلك معناسی بزم ولايتمزده كلان ضعيفلر بزی ضعيف عد ايدوب اوزريمزده كندی قوتنی اظهار ايدر ديمكدر ❊ **البغل** ❊ قاطركه مشهوردر قاطرك كنيه سی ابو الاشجع وابو الحرون وابو الصقر وابوفصاعه وابوقوص وابو مختار وابوملعوندر واكا ابن ناهق دخی دينور برمركبدركه آت ايله اشكدن تولد ايتمشدر بويله اولديغندن قاطرك مركب كبی صلابتی وآتلر كبی آلاتی يوكدر وينه بويله اولديغندن آتك صداسی آتك كشنمسی ايله حمارك صداسی بيننده اولدی قاطر عقيمدركه كنديتك طغورسی اولماز انجق (تاريخ ابن بطريقده درت يوز قرق درت سنه سنك حوادثنده منقولدركه نابلس نام شهرده برديشی قاطر برياض قاطر طغوردی ابن بطريق ايتدی بوكلام ايشيديلان كلاملرك زياده عجائبيدر انتهی الكلام (طبيعتلرك شرابسی بر برينه ضد اولان طبرلر واخلاق متباينه وعناصر متباعده كنديده جمع اولان طبيعتدر قاطرك باباسی مركب اولسه اكثر مشابهتی آنه اولور اكر باباسی آت اولوب اناسی مركب اولسه قاطرك اكثر مشابهتی مركبه اولور عجايبدندركه قاطرك هر اعضاسی اناسيله باباسنك اعضالری بيننده دركه نه صريح باباسی كبيدر ونه صريح اناسی كبيدر ينه بويله در قاطرك خويلرنده كه آت ذكاسی قدر ذكاسی يرقدر مركبك حماقتی قدر حماقتی يوقدر مركبی آنه جمع ايتديروب قاطری طغوردنك ابتداسی قاروندر دينلدی قاطرك حمار صبری قدر صبری وآت قوتی قدر قوتی واردر وقاطر كوتی خويلر ايله كونه وكونه اولمق ايله ده وصف اولنور تركبی اجلی ايچونكه ظاهر تركيبی ايكی جنسدندر

ناس انشاد ايدرلركه ❊ خلق جديد كل يوم ❊ كمثل اخلاق البغال ❊ يعنی هركون فلانك يكی خويی واردر قاطرك اخلاقلری مثللو كوناكون خويلر اولديغندن قاطر مشبه به اولمشدر لكن بوحاليله بركره كتديكی يولی فهم ايدر ديو وصف اولنور واخلاق ذميمه سی وارايكن برله سفرلرده ملوكك مركبيدر خصوصيله طريق حج اوله كه اكابر اكثريا قاطر تختروانه سوار اولورلر قاطر فقرانك حاجتنی قضا ايتمكده اوتور جغيد رنقله احتمالی وارايكن برله وقاطر اوزون ايشلره صبر ايتمكيله برله بومعناده ديلمشدركه ايش كورجی مركب وپادشاه عادل وعالم واولو كيمسه واختيار رجله ده كركليدر رجل اولميانه ده بونلرخوشدر (ابو العباس المبردك كامل نام كتابنده مصرحدركه عباس ابن الفرج ايتدی عمرو بن العاص حضرتلری قوجه لغندن يوزی بورشمش برقاطرك اوزرينه سوار اولمش كورلدكده اكا ديلديكه سن بومثللو قاطره سوارمی اولورسين حالبوكه سن مصرده زياده خوش وكوزل اولان دوه اوزرنده اولوردك عمرو بن العاص ايتدی بن بردابه يه مالك دكيلم كه اول دابه اياغمی كتوره وبرخاتونمه مالك دكيلم كه اول خاتون بنم عسرتلی وزحمتلی وقتمی استحسان ايده وبردوسته مالك دكيلم كه اول دوست بنم رازيمی حفظ ايده ملكيم ديمك سوزلرك اكاذيبيدر يوخسه ملك خدای متعالكدر برنسنه يی ملكيم ديمك انسانك خوينك كذبيدر (ينه كتاب مذكورده منقولدركه اهل شامدن بركيمسه ايتدی بن مدينه يه واردم بركيمسه كوردمكه قاطراوزرينه سوار اولمش اما حسندارلقده وسمت واثوابی ودابه سی كوزللكده اندن خوش كيمسه كورمدم درونم اكا ميل ايدوب بوكيمدر ديوسؤال ايتدم بوحضرت علی اوغلی حسنك اوغلی علی رضی الله تعالی عنهم ديه جواب ويرديلر اول كيمسه ايتدی اول حضرته كلدم حال بوكه درونم اكا غضب ايله طولمشيدی بن اكا خطاب ايتدمكه سن ابوطالبك اوغلی مسين اولدخی خبرويرديكه بلكه اوغلينك اوغلی يم بن ايتدم سنك وباباكك سببيله بن حضرت علی يه سب ايدرم ديدی حاشا وقتاكه كلامم تمام اولدی حضرت علی بكا حسن معامله ايدوب بن سنی غريب ظن ايدرم بن ايتدم بلی حضرت علی ايتدی بزم قوناغمزه كيدهليم اكرقوناغه محتاج ايسك سنی انديره لم ياخود ماله محتاج ايسك ممكن ايده لم ياخود برحاجته محتاج ايسك اداسنده سكا اعانت ايده لم اول كيمسه ايتدی يانندن عودت ايتدم روی زمينده بكا اندن سوكيلی نسنه اولمدی (مصنف ايتدی بن ديرمكه علی ابن حسين رضی الله تعالی عنهما زين العابدين ديمكله لقبلنمشيدی اناسی سلافه نام خاتوندر وكنديتك ينه علی نامنده كبير قرنداشی واريديكه باباسيله كربلاده شهيد اولدی واول حضرت باباسندن وعمسی حضرت حسندن وجابردن وابن عباسدن ومسور بن مخرمه دن وابوهريره دن وصفيد وعايشه وام سلمه كه امهات مؤمنيندر رضی الله تعالی عنهم بونلردن حديث شريف روايت ايلمشدر (ابن خلكان ايتدی حضرت زين العابدينك اناسی سلافه ملوك فرسك آخری اولان يزدجردك قزيدر (زمخشری ربيع الابرار نام كتابده ذكر ايتديكه ملوك فرسدن يزدجردك اوج قزی وارايديكه اوچيده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده سبی اولنوب بريسی عبدالله ابن عمرك يدينه كرديكه انلر اكا اوغلی سالمی طوغرتدی وبريسی محمد ابن ابی بكرك الينه كيرديكه انلرده اوغلی قاسمی طوغوردی وبری حضرت حسينك الينه كرديكه اولدخی اكا حضرت علی كه زين العابديندر انی طوغوردی بواوچی خاله اوغللريدر حضرت زين العابدين پدرامجدی حضرت حسين ايله كربلاده ايدی كنديتك سن شريفی صغير اولديغندن صاغ قالدی زيرا اشقياء كربلا اول بلبل كلزار فصاحت وطوطی شكرستان بلاغت حضرت حسين رضی الله تعالی عنه ايله اولان دلاوران نامدارلری طعمهٔ شمشير كارزار وبعضی مبتلای قيد ذل واسار اولديلر اشقياء مزبورون كفاره اشلدكلری كبی بوكونه حقارت ايتديلر قاتل الله فاعل ذلك

عبدالله بن زياد حضرت زين العابدينك قتلنى قصد ايدوب بعده خداى متعال انى بو قصددن
رجوع ايتديردى ايچلرندن بعض فجره اول حضرتك قتلنى يزيد بن معاويه يه ينه اشارت ايدوب
خداى متعال اندن دخى حفظ ايلدى فلله الحمد و المنه بعده يزيد بن معاويه اكرام وتعظيمه
باشليوب اول حضرتى كنديله معاً جلوس ايتديردى اول حضرت يانده اولمدقجه طعام يمزدى
بعده اول حضرتى مدينه يه كوندروب مدينه ده ايكنده احترام وتعظيم ايدردى كربلا وقعه سنك
تفصيلى خلافت بحثنده يزيد بن معاويه نك خلافتنده مرور ايلدى (ابن عساكر ايتدى زين العابدينك
شامده مسجدى مشهوردركه اكا مشهد على ديرلر شام جامعى قربنده در (زهرى ايتدى حضرت
زين العابديندن افضل بر قريشى كورمدم محمد بن سعد ايتدى حضرت زين العابدين معتمد
وامين ايدى وحضرت داناى اسرار كائنات عليه اشرف التحياتدن بيشمار حديث شريف روايت
ايدرديكه اهل بيتده انك مثلى يوغيدى (اصمعى حضرتلرى ايتدى حضرت حسينك عقبى واولادى
يوقدر انجق اوغلى زين العابديندن واردر وزين العابدينكده نسل واولادى يوقدر انجق عمسى
حضرت حسنك قزندن واردركه حسينيين اولانلرك جمله سى انك نسلندندر وحضرت
زين العابدين آبدست الديغى وقتده مبارك لونى صراروردى نمازه شروع ايتدكده خوف خدادن
دترردى بو حالتى كندينه سويلندكده جوابده سز بنى خافم ونيا زايده جكيم حضرت بارينك
حضورنده اولديغمى بلزميسز ديو بيورردى (وروايت اولنوركه حضرت زين العابدينك ايچنده
اولديغى منزل احراق اولوب حال بوكه اول حضرت ايچنده نماز قيلر وقتاكه عودت ايتدكده
كا ديلديكه سنك حالك نه دركه آتش واقع اولديغى وقتده عودت ايتمدك جوابنده آخر آتش
سببيله بو آتشدن مشغول اولمشم ديدى (وروايت اولنوركه حضرت زين العابدين وقتاكه
حج ايدوب تلبيه مراد ايدرسه دترردى وصراروردى واوغنوب دوشردى وقتاكه افاقت بولوردى
بو حالتدن سؤال اولندى جوابده لبيك اللهم لبيك ديمكه بن خوف ايدرمكه حق تعالى بكا لا لبيك
ولا سعديك ديو بيوره ناس اول حضرتى تشجيع ايدوب البته تلبيه ايتمك كركدر ديديلر وقتاكه
تلبيه ايلدى اوغوندى حتى راحله سندن دوشدى كوردى كمال حياسنى وخوف خدا ايله اتصافنى
واول حضرت هرروز وشبده بيك ركعت نماز قيلردى وكثير الصدقات ايدى واكثر صدقه سى
كيجه اولوردى و بيورردىكه كيجه ده اولان صدقه رب تعالينك غضبنى سوندرر واول حضرت
كثير البكا ايدى اغلمسى حقنده كندينه سويلندكده جوابده حضرت يعقوب عليه السلام كوزى
بياض اولنجيه قدر حضرت يوسف عليه السلامك اوزرينه اغلدى حال بوكه حضرت يوسفك
موتى محقق دكل ايدى بن نيجه اغليم كه اتباعمدن اون كيمسه يى بر قوشلقده بوغازلنور كوردم ديو
بيورردى واول حضرت سعادتخانه سندن چقدقده * اللهم انى اتصدق اليوم او اهب عرضى
لمن يغتابنى * ديو بيورر ديكه يعنى يارب بو كون بنم غيبتمى ايدن كيمسه يه عرضمى صدقه ايتدم
ياخود هبه ايدرم ديردى اول حضرتك زمان سعادتنده بر كيمسه نك نفسنه مسرف بر اوغلى فوت
اولمغله اوزرينه جزع وفزع ايدردى حضرت زين العابدين سنك اوغلكك ماوراسنده اوچ
خصلت واركه برى شهادت لا اله الا الله كلمه سيدر وبرى شفاعة حضرت رسول اللهدر وبرى
رحمة اللهدر ديو اول كيمسه يه تسللى ايلدى (اهل تاريخ حضرت زين العابدينك وفات ايتديكى
سنه ده اختلاف ايتديلر جمهوردن مشهور اولان بودركه طقسان درت سنه سنك اونده وداع
عالم فانى ايلدى ابن اقلاس ايتدى سنهٔ مرقومه ده سعيد بن المسيب وسعيد بن جبير وعروة
ابن زبير وابو بكر بن عبد الرحمن دخى مرحوم اولديلر (بعض اهل تاريخ ايتديلر كه حضرت
زين العابدين طقسان ايكى يا طقسان اوچ سنه سنده مرحوم اولدى (مداينى حضرتلرى

يوز نما منده مرحوم اولدى ديو اظهار ايلدى (وبر روايتده طقسان طقوزده مرحوم اولدى
اول حضرتك عمر نازنينى اللى سكز سنه اولدى عمسى حضرت حسنك مزار پر انورينه مدفون
ومتوارى اولدى رضى الله عنهما وعن آبائهما الكرام وعن اصحاب رسول الله اجمعين (وفيات
الاعيان نام كتابده جلال الدوله ملكشاهك ترجمه سنده منقولدركه مقتدى بامر الله خليفه
شيخ ابا اسحق الشيرازى الفيروز آبادى كه (تنبيه ومهذب نام كتابلرك وغيريلرك مؤلفيدر آنى
تجهيز ايدوب بروجه سفارت نيسابوره ارسال ايتمشيدى امام الحرمين ايله انده مباحثه ايتدكلرندن
صكره وقتاكه شيخ ابو اسحق نيسابوردن عودت مراد ايلدى امام الحرمين وداع ايچون
طشره چيقوب شيخ ابو اسحقك ركابنى طوتديكه چاق شيخ سوار اولدى وحضرت شيخك
خراسانده مرتبهٔ عظيمه سى ظاهر اولديكه ناس انك قاطرينك بصديغى طپراغى آلوب انكله
تبرك ايدرلر شيخ ابو اسحق بر امام عالم عابد زاهد صاحب تقوادركه درت يوز يتمش التى سنه سنده
مرحوم اولمشدر امام الحرمين دخى درت يوز يتمش سكزده مرحوم اولمشدر وفاتى كونى چارشولر
قپانوب جامعده اولان منبرى قيرلمشدر وكنديسنك شاكردلرى درت يوزه قريب ايدى انلر
دخى ياس ماتمه كرفتار اولوب محبره لريله مركبلرى قابنى قيرديلر جامه لرين ترك ايدوب
سال كامل بو حالتده دائم اولديلر (تاريخ بغدادده وفيات اعيان نام كتابلرده
منقولدركه امام اعظم وهمام افخم سرمذهبمز امام اعظم حضرتلرينك بشمق ديكيجى بر قومشوسى
وار ايديكه كوندز اشلردى كيجه قوناغنه كلدكده طعام ايدوب بعده شرب خمر ايدردى مست
اولدقده تغنى يه باشليوب دير ايديكه (اضاعونى واى الفتى اضاعوا ليوم كريهة وسداد ثغر)
يعنى ناس بنم قدريمى بلميوب بنى ضايع ايتديلر قنغى يكيت واركه ناس انى ضايع ايده ايمزلر
بر اقتضاسى كونى اولوب بركدوكه سد اولمسيچون اما كويا كنديده مست ايكن اظهار شجاعت ايدوب
بو بيتى اوقورش ظاهر مستانه لرك حالى بودركه ابتدا ارسلان كبى شجاعت ايدر مقدما ارسلان
بحثنده شارب خمرك حالى روضه نام كتابدن نقلا تحرير اولنديكه عبرتنمادر اول بشمقجى كيمسه
دائما شرب خمر ايدوب بو بيتى اوقويوب قدرتى كرر ايدردى حال بوكه حضرت امام اعظم هر كيجه
انك بو حالنى ايشيدردى اما كيجه نك كلبسنده نمازده ايدى بر قاچ كون امام اعظم او كيمسه نك
صداسنى غيب ايدوب حالندن سؤال ايلدكده اول كيمسه يى بر قاچ كيجه دن برو عسس
ومحتسب طوتدى ديلدى حضرت امام اول وقتك صباح نمازينى قيلوب بعده قاطرينه سوار
اولوب امير سراينه كلوب دخوله استيذان ايلدى امير دخى بيورسين ديوب وقارشوليوب انواع تعظيم
ايله چاق مجلسه دك قاطريله كتوروب انده ايندروب حضرت امير مجلسده انواع رعايتلر ايدوب
حضرت امامه حاجتك نه در ديدى حضرت امام دخى قومشوسنى شفاعت ايتديكى ساعت امير
دخى اتباعنه انى واول كيجه دن بو كونه كلنجه نقدر اخذ اولنمش محبوس وار ايسه جمله سنيده
اطلاق ايلك ديدى حضرت امام دخى قاطرينه سوار اولوب چيقديكه بشمقجى كيمسه دخى
اردنجه كلوردى حضرت امام اكا خطاب ايتديكه اى يكيت سنك حقكى ضايع ايتدكمى اول
كيمسه ايتدى بلكه حق جوارى حفظ ايتدك و رعايت ايتدك جواره حرمت ايتديكندن حق
تعالى سنى خير ايله جزا ايلسين ديوب بعده اول كيمسه توبه ايدوب مقدما اشلدكلرينى بر دخى
اشلمدى حضرت امامك نام شريفى نعمان بن ثابت ابن زوطا بن ماه در حضرت امام عالم وعامل
ايدى امام شافعى ايتدى امام مالك حضرتلرينه سؤال اولنديكه امام اعظمى كوردكمى ديو
امام مالك ايتدى بلى امام اعظمى كوردم اول بر كيمسه دركه شويركه التون ايدرم ديو فرضا اسكا
سويلسه انك دليلنى كتورر يعنى انواع مهارتى واردر ديو مدح و پسند ايلدى امام شافعى

حضرتلری سویلردیکه جمله ناس وفقها فقه شریفده امام اعظمك عیالی واتباعیدر وجمله
شعرا شعرده زهیر بن ابی سلمی نك اتباعیدر وجمله ناس مغازیده محمد بن اسحاقك عیالیدر وجمله
نحاة علم نحوده امام سکاکینك عیالیدر وجمله مفسرین تفسیرده مقاتل بن سلیمانك عیال واتباعیدر
وحضرت امام اعظم قیاسده دخی امامدر صباح نمازینی اخشام نمازینك آبدستیله قرق سنه قیلمشدر
وکیجه نك جمله سنده قرآن عظیمی تمامیله بر رکعتده قراءت بیورردی وکیجه لرده اولقدر اغلردیکه
حتی قومشولری کندینه مرحمت ایدردی و برمکانده تسلیم روح ایلدیکه اول مکانده یدی بیك
کره قرآنی عظیمی ختم ایتمشیدی واوتوز سنه افطار ایلدی ودنیاده برشی ایله معیوب دکل ایدی
عربیاتك قلتندن ماعدا حکایه اولندیکه ابو عمرو ابن علی قتل مثقلدن قصاص لازم اولورمی
اولمازمی دیو حضرت امامه سؤال ایتمشیدی جوابنده مذهبنك قاعده سی اوزره قصاص لازم
اولماز دیدی شافعی بوکا مخالفدر ابو عمرو نقدر منجنیق طاشیله قتل ایتدیسه ده بویله میدر دیدی
حضرت امام ایدی نقدر مکهٔ مکرمه ده اباقبیس طاغیله قتل ایتدیسه ده بویله در دیو تعبیرده
اسماء ستهنك جری مقامنده یا ایله ابی قبیس دیو تلفظ بیوره جق ایکن اباقبیس دیو الف ایله
تلفظ بیورمشیدی ابو عمرو امام اعظمدن اعتذار ایدوب کویا حضرت امام الف ایله سویلدی
شول کیمسه لرك لغتی اوزره که انلر اسماء سته یی احوال ثلثه سنده الف ایله اعراب ایدوب بونك
اوزرینه انشاد ایلدیلرکه (ان اباها وابا اباها قد بلغا فی المجد غایتاها) ابتداکی ابا لفظی ان نك اسمی
اولدیغندن الف ایله معرب اولدی اما ایکنجی ابا لفظی مضاف اولوب یا ایله مجرور اولاجق ایکن آنیده
الف ایله اوقودیلرکه بو لغت کوفیین لغتیدر وحضرت امام اعظمده اهل کوفه دندر امام همام بغداد
بهشت آبادده یوز اللی سنه سنده زندانده ایکن روح پرفتوحلری جانب علیینه روانه اولدی (و بعضیلر
ایتدی سنه مرقومه نك غیریده مرحوم اولدی (وبعضیلر ایتدی زندانده مرحوم اولمدی (و بر روایتده
امام شافعینك ولادتی کونی مرحوم اولمشدر (و بر روایتده امام شافعینك ولادتی سنه سنده مرحوم
اولمشدر ولادتی کونی دکل که مقدما تحریر اولندیغی کبی (امام نووی تهذیب الاسماء واللغات نام کتابده
ایتدیکه حضرت امام یوز اللی بر سنه سنده و بر روایتده اللی اوچ سنه سنده مرحوم اولدی والله اعلم
(مصنف ایتدی بن دیرم که ایشتدیکمك حکایه سنده ذکر اولنان بیت عربی حضرتلرینه
منسوبدر که نام شریفی عبد الله بن عمر بن عمرو بن عثمان بن عفان در رضی الله تعالی عنه بو بیت ایله
نضر بن شمیل حضرتلری مأمون خلیفه نك مجلسنده مباحثه ایدرکن استشهاد ایتمشدر (ابن
خلکان نقل ایتدیکه نضر بن شمیل برکیجه مأمون خلیفه نك مجلسنه وارمشیدی قارشو قارشویه
حدیث شریف سویلدیلر مأمون خلیفه هشیم حضرتلرندن ابن عباس رضی الله تعالی عنه
حضرتلرینه وارنجه سندیله روایت ایلدیکه راوی ایدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر که
(اذا تزوج الرجل المرأة لدینها وجمالها کان فیه سدادا من عوز) یعنی برکیمسه برخاتونی دین
وحسنداراغی اولدیغی ایچون تزوج ایلسه اول کیمسه نك اول تزوجنده احتیاج کدوکن سد
واصلاح واردر یعنی انك معیشتنه کفایت واردر دیو بو حدیث شریفی سداد لفظی سینك فتحیله
تلاوت ایدوب بویله روایت ایلدی نضر حضرتلری ایتدی یا امیر المؤمنین بو حدیثك راویسی هشیم
صادقدر انجق فلان وفلان راویلر علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه وارنجه
قدر بکاده خبر ویردیلرکه حضرت علی ایتدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم (اذا تزوج
الرجل المرأة لدینها وجمالها فهو سداد من عوز) بیوردی سینك کسریله راوی ایدر مأمون خلیفه
بالینه یصلنمشیدی طوغریلوب نیچه سداد اوقودك دیدی بن ایتدم بو مقامده سداد اوقومق
لحندر مأمون خلیفه ایتدی بن لحنمی ایدرم بن ایتدم راوی هشیم لحن ایتدی امیر المؤمنین دخی

انك لفظنه تابع اولدی خلیفه ایتدی سد ایله سداد اک فرقلری نه در بن ایتدم سینك فتحیله سداد
دینده وسبیلده قصد واستقامت معناسنه در وسینك کسریله سداد معیشتده کفایت معناسنه در
هر بارکه سن برشی ایله برنسنه یی سد ایلیه سین اول شی اکا کفایت ایدر مأمون خلیفه ایتدی
عرب بونی بویله بیلورمی بن ایتدم بلی شو عربی حضرتلری بیورر که * اضاعونی وای فتی
اضاعوا * لیوم کریهة وسداد ثغر * معناسی با لاده تحریر اولندی محل استشهاد ایچنده اولان سداد
لفظیدر خلیفه دخی یدینه کاغد آلوب تحریر ایلدی اتباعندن برینه خطاب ایدوب نضر حضرتلریله
بو کاغدی سن فضل بن سهله تبلیغ ایله دیدی وقتا که فضل کاغدی اوقودی یا نضر امیر المؤمنین
سنك ایچون اللی بیك درهم امر ایلمش سببی نه اولدی دیدی خبر ویردیکمده اولدخی استحسان
ایدوب اوتوز بیك درهمده کندی ویرمکه امر ایلدی بندن حرف واحد استفاده اولنمق سببیله
سکسان بیك درهم اخذ ایلدم حضرت نضر مرو نام محلده ایکیوز درت سنه سنده مرحوم اولدی
رحمه الله تعالی (تاریخ بغدادده امام ابی یوسف که صاحب ابی حنیفه در نام شریفی یعقوبدر اندن
منقولدر که امام ابی یوسف ایدر برکیجه خابکاهمده یاتدم ایدی ناکاه قپو اورلدی خوف ایله طشره چقدم
کوردمکه هرثمة ابن اعین قپوده امیر المؤمنین سنی استر کل دیدی قاطریمه سوار اولدم قوشارق
سرایه دك کتدم ناکاه مسرور نام کیمسه یه ملاقی اولوب امیر المؤمنینك مجلسنده کیم وار دیو سؤال ایتدم
عیسی بن جعفر وار دیدی ایچرو کیردم اوتورر صاغنده عیسی بن جعفر سلام ویروب اوتوردم هارون
الرشید ایتدی سنی قورقوتدق ظن ایدرم بن ایتدم بلی والله بنده خوف ایتدم اتباعمده ظاهر پادشاه
بی وقت چاغرنجه خوف اولنور برساعت سکوت ایدوب بعده بیوردیکه یا یعقوب سنی نیچون چاغردیغمی
بیلورمیسین بن ایتدم لا بیوردیکه سنی چاغردمکه شو کیمسه نك اوزرینه سنی شاهد ایدم بونك
یانده برجاریه وار بکا هبه ایتمك استدم ابا ایلدی و یمین ایتدمکه اکر ویرمزسه البته کندینی قتل
ایدم امام ابی یوسف ایتدی عیسایه نظر ایدوب اکا سویلدمکه جاریه نك مرتبه سی نه عجب بالغ
اولشکه حتی سن انی امیر المؤمنیندن دریغ ایدرسین برجاریه دن ایچون نفسکی بو مرتبه یه تنزیل
ایدرسین بالاخره هر حالده یدکدن کیدر عیسی دخی بنم درونمده اولانی بلمدین لوم وتوبیخده عجله
ایتدك دیدی بن ایتدم سنده اولان ندر جوابنده بنم اوزرمده یمین وار طلاق وعتاقه وجمیع مالم
صدقه اولمغه بو جاریه یی بیع ایتمام وهبه ده ایتمام دیو دیدکده بندخی هارون الرشیده باقدم انلر
بیوردیکه بوندن قورتیلوب چقمغه مخرج وارمیدر بن ایتدم بلی خلیفه ایتدی نه در جاریه نك نصفنی
سکا هبه ایدر ونصفنی فروخت ایدر بویله اولنجه سن نه فروخت ایتمش اولورسین نه تمام هبه
ایتمش اولورسین عیسی ایتدی بو جائز اولورمی بن ایتدم بلی ایتدی سن شاهد اولکه جاریه نك
نصفنی خلیفه یه هبه ونصفنی یوز بیك التونه فروخت ایتدم بعده زین جاریه یی واقچه سنی بکا
کتورك دیوب وسویلدیکه یا امیر المؤمنین جاریه یی اخذ ایله خدای متعال بو جاریه یی سکا
مبارك ایلیه هارون الرشید ایتدی یا یعقوب بر ایش قالدی بن ایتدم نه در ایتدیکه بو جاریه در
استبرا ایتمك لازمدر والله اکر بو کیجه بو جاریه ایله بیتوتت ایتمزسم جانم چیقار ظن ایدرم بن ایتدم
یا امیر المؤمنین آزاد ایله وسکا نکاح ایله حره اولنجه استبرا لازم اولماز خلیفه دخی آزاد ایتدم بونی
بکا کیم تزویج ایدر دیدی بن ایتدم بن نکاح ایدرم مسرور ایله حسینی چاغروب خطبه ایلدم
وخدای متعاله حمد ایدوب یکرمی بیك التون مهر اوزرینه نکاح ایلدم بعده اقچه کتورك دیوب
جاریه یه تسلیم ایلدی بعده بکا کیت دیوب ومسروره سویلدیکه یعقوبه ایکیوز بیك درهم
و یکرمی پارچه اثواب کتور اول دخی انلری بنم ایله کتوردی انتهی الکلام (امام ابی یوسف
رحمه الله تفسیر ومغازی وایام عرب حفظ ایدردی برکون مغازیکه جنك احوالی دکلکه کیدوب

برقاج كون خواجه سی امام اعظمك مجلسنه كلمه مدی وقتا كه مجلسنه كلدی حضرت امام یا ابا یوسف جالوت رأی اولان جنك وجداله كیم هوس ایدر امام ابی یوسف ایتدی سن امامسین جنكه متعلق نسنه سكا اقتضا ایتمزسه ده خلق ایچنده سكا سؤال ایدرمكه بدر غزاسی مقدمدر یوخسه احد وقعه سی می بوایسه مسائل تاریخك اهونیدر بوندن امساك ایله ای خواجه دیدی منقولدر كه امام ابی یوسفك مجلسنده بركیمسه اوتوروردی اول كیمسه وافر سكوت ایدوب نسنه سویلمزدی كونلرده بركون امام ابی یوسف اكا ایتدی بزه سویلمك ایستمز میسن اول كیمسه ایتدی بلی سویلشه لم صائم اولان كیمسه نه زمان افطار ایدرسه امام ابی یوسف ایتدی كون غروب ایدنجه اول كیمسه اكر كون نصف اللیله دك غروب ایتمزسه نه اشلیه لم دینجه امام ابی یوسف خنده ایدوب كولدی وسویلدیكه سكوتكده اصابت ایلدك سنی سویلتمك استدیكمده بن خطا ایتدم دیوب واوقودیكه ٭ عجبت لازراء الغبی بنفسه ٭ یعنی بن عجب ایتدم غبی كیمسه نك كندی نفسنی تهاون وخورلدیغنه یعنی بركیمسه غبی ایكن كندی نفسنی خورلیوب واستحقار ایتمسی امر عجبدر ٭ وصمت الذی قدكان بالقول اعلما ٭ دخی شول كیمسه نك سكوتنه عجب ایتدمكه سخن آواوب كلامه عالم ایدی (وفی الصمت ستر للغبی وانما ٭ صحیفة لب المرأ ان یتكلما ٭ یعنی سكوتده غباوت وحماقتی ستر واردر كه كشینك عقلی صحیفه سی انجق تكلمی اولشدر (روایت اولندیكه بركیمسه بعض علمانك مجلسنده اوتوروردی تكلم ایتمزدی اول عالم بركون اكا ایتدی سویلمزمیسن اول كیمسه ایتدی بلی سویلرم بكا خبر ویركه هر آیدن ایام بیضك صومی نیچون مستحب اولدی اول عالم ایتدی بن بلمم اول كیمسه ایتدی بن بلورم عالم ایتدی نه در اول كیمسه جوابده زیرا ماه انجق ایام بیضده كسوف ایدر یعنی آی طوتلمسی اولنده وآخرنده اولماز اكثریا ایام بیضده اولور خدای متعال یرده بر علامت وفساد احداث اولنمزدن مقدم سماده بر علامت احداث ایتمكه محبت ایدر پس اول كونلرده صومك ایچون اولدیكه كسوف اولیه ایام بیض حقنده سویلنان كلامك احسنی بودر (ابن خلكان حكایه ایلدیكه بركیمسه شعبی حضرتلریله هم مجلس اولورایدی ودائما سكوت ایدر ایدی كونلرده بركون شعبی اكا ایتدیكه مكالمه ایتمیه لمی اول كیمسه اكا سویلدیكه بن سكوت ایدرم بن سالم اولورم بن دكارم بن عالم اولورم كشینك قولاغنده اولان نصیبی كندی ایچوندر لساننده اولان آخر ایچوندر كونلرده بركون بر یكیت حضرت شعبینك مجلسنده بركلام سویلشیدی شعبی بز كلامی ایشتمدك دیدی اول یكیت ایتدی كل علمی سن ایشتدكمی شعبی ایتدی لا یكیت ایتدی علمك حاشیه سنی ایشتدكمی شعبی ایتدی لا یكیت دخی بو دیدیكمی ایشتمدیكك خبردن قبل دینجه شعبی فهم ایتدیكه اول یكیت قاضی القضاة دیو چاغریلانك ابتداسیدر یعنی ابا یوسفدر (لباس علمانك الی هذا الآن اولدیغی هیئت اوزرینه تبدیل ایدنك ابتداسیدر اندن مقدم ناسك لباسی بركونه ایدیكه بركیمسه آخر كیمسه دن لباسله فرق اولنمزایدی (حكایه اولنه یكه عبدالرحمن ابن مسهر بغداد ایله واسط بیننده بر بلده جكه قاضی ایدیكه اكا مبارك دیوردی هارون الرشیدك بصره یه چیقدیغی وابو یوسف القاضی بیله اولدیغی عبدالرحمننك معلومی اولدقده قاضی عبدالرحمن مبارك نام شهرك اهالیسنه ایتدیكه خلیفه ایله امام ابی یوسفك مجلسنده حالمی سویلك انلر ابا ایدوب سویلدیلر قاضی عبدالرحمن دخی انلرك لباسی كبی جامه لر كیوب هارون الرشید ایله امام ابی یوسفك اوكینه چیقوب بزم قاضیمز نه كوزل قاضیدر دیدی بعده آخر یرده اوكلرینه چیقوب ینه اول كلامی سویلینجه هارون الرشید حضرتلری امام ابی یوسفه نظر ایدوب یا یعقوب بوولایتك قاضیسنی انجق بركیمسه مدح ایده یور الحق قاضی ایمش دینجه ابو یوسف عجب یا امیر المؤمنین سویلیان كیمسه كندی قاضیدر نفسنی مدح ایدر دیوب هارون الرشید خنده ایدوب بو قاضی ناسك زیاده ظریفی

ایمش ایدی عزل اولنمیه دیو بیوردی امام ابی یوسف یوز سكسان ایكی سنه سنك ربیع الاولنده مرحوم اولمشدر (وبعضیلر سنه مرقومه نك غیریده مرحوم اولدی دیدیلر (ابو السعادات مبارك ابن اثیر حضرتلری یوروركن قاطرینك اایاغی صیرندیغی ایچون صاحب موصل حقنده انشا ایتدیكه ٭ ان زلت البغلة من تحته ٭ اكر آنك آلتنده قاطر صیرینورسه ٭ فان لها فی زلتها عذرا ٭ قاطر ایچون ایاغی صیرندیغنده عذر واردر كه ٭ حملها من علمه شاهقا ٭ اول قاطرك یوكی علمی عالی اولان كیمسه در یعنی بوقدر علمی كتور ینجه ایاغی صیرنمغه بوایشنده معذوردر ٭ ومن ندی راحته بحرا ٭ وآنك یوكی شول كیمسه دركه آنك الی ایه سینك قطره سی دریادر (تاریخ دمشقده حافظ ابو القاسم ابن عساكر علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیكه قاطرك مقدما نسلی وطغورمسی اولوردی حضرت ابراهیم خلیل علیه السلامك یاریننه اودون كتورن حیوانلرك زیاده سرعتله اودون كتورەنی قاطر اولمغله حضرت ابراهیم اكا بد دعا ایدوب حق تعالی آنك نسلنی قطع ایلدی (غریبه اسمعیل بن حماد بن ابی حنیفه دن ینه روایت اولندیكه ایدر یانمزده بر رافضی دكرمانجی واریدیكه انك ایكی قاطری واریدی حاشا ثم حاشا برینك آدینی ابو بكر و برینك آدینی عمر تسمیه ایتمشیدی قاطرك بریسی انی دپوب هلاك ایلمش ابو حنیفه نظر ایلك دپن قاطر عمر تسمیه ایتدیكی قاطردر دیدی ناس باقوب دیدیكی كبی بولدیلر فی الحقیقه خبر ویرلركده ابو حنیفه حضرت عمر اول وآخر حالنده فاروق ایدی نام شریفنده دخی ظهور ایلمش دیدی ابن عدینك كامل نام كتابنده خالد بن یزید العمری المكینك ترجمه سنده سفیاندن واباندن وانس رضی الله عنه حضرتلرندن روایت اولندیكه پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری برقاطره سوار اولدی قاطر اوركدی پیغمبر حضرتلری قاطره یاپشوب بركیمسه یه امر ایلدیكه قاطرك اوزرینه قل اعوذ برب الفلق اوقیه عقبنجه قاطر ساكن اولدی یقینده دابه بحثنده كاور ان شاء الله تعالی كتاب مرقومده ینه سفیاندن منقولدركه ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت ایدرلر كه اول سلطان سریر ارشاد علیه السلام بیورركه (من ولد له ثلاثة من الولد ولم یسم احدهم محمدا فهو من الجفاء واذا سمیتموه محمدا فلا تسبوه ولا تعیبوه ولا تضربوه وشرفوه وعظموه واكرموه وبروا قسمه) یعنی بركیمسه كه كندینك اوچ اوغلی اوله انلردن برینك اسمنی محمد تسمیه ایلمسه اول جفادندر كه خوش دكلدر سز اولادیكزه محمد تسمیه ایتدیككز وقتده سب ایتمكز وعیبلمكز وضرب ایتمكز شرافتلی ایلیكز وتعظیم واكرام ایلیكز ومال غنیمتده اولان قسمتنی كوزلجه ویرك مفهومی الله اعلم محمد نامنده اولان كیمسه نك حقنده تعظیم اوزره اولك وآنك قسمنده خیانت ایتمك صادق اولك دیمكدر (فائده) ابو داود ونسائی حضرتلری عبدالله بن زید الغافقی المصرینك حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن روایت ایتدیكی حدیثدن روایت ایتدیلر كه راوی ایدر پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه برقاطر هدیه اولنمشیدی اول حضرت اكا سوار اولدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه بز دخی مركبی آت اوزرینه حمل ایلسك بومثللو قاطر بزمده اولور دیدی مقابله ده پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی انما (یفعل ذلك الذین لا یعلمون) یعنی اول ایشی انجق بلمیانلر ایدر (ابن حبان ایتدی حدیثده كی الذین لا یعلمون مركبی آته حملدن نهی در (خطابی ایتدی بولفظده اولان معناده بز شبهه ایده رز والله اعلم (مركب آته حمل اولنوب چكلدكده آنك منفعتلری معطل اولور وعددی قلیل اولور ونماسی منقطع اولور آتلر كندینه محتاج اولنه جق نسنه در سوار اولنمقده وسكرتمكده وبرنسنه طلب ایتمكده وآنك اوزرنده اعدا ایله جهاد اولنور وغنیمتلر آتلر ایله احراز اولنور وما كول الحمدر صاحبنه ویریلان سهم كبی آته ده مال غنیمتدن بشقه سهم ویریلور قاطر ایچون بوخصالردن بری بوقدر آنده بوقدر نفع وصلاح

اولدیغندن آتك جنسی نمابولوب ونسلی چوغالمغه حضرت پیغمبرصلی الله تعالی علیه وسلم محبت
ایلدی ارکك آت اولوب دیشی حمار اولسه احتمالی وارکه بودخی نهی ده داخل اوله مکرکه
برمؤل حدیثی تأویل ایلیه که حدیث ایله مرادی صیانتدر آتك حماره قارشمسندن وآتك صوینك
حمارك صوینه قارشمسنك کراهتیدر اوصودن نوعین مختلفیندن مرکب برحیوان اولیه حیواندن
ایکی جنسندن مرکب اولان حیوانك اکثری طبیعت جهتندن اناسندن وباباسندن زیاده
خبیث روتنك دل وزیاده خلقی یرامز اولور هرحالده (بعد ازین قاطر برحیواندرکه عقیمدر نسلی
اولماز ونماسی اولماز وبوغازلنمز وزکاتی ویرلمز بعده راوی ایدر بورأیی بیهوده وفائده سز کوریرم زیرا
حق تعالی کلام قدیمنده (والخیل والبغال والحمیر لترکبوها وزینة) بیوروب قاطری ذکرایتدی واوزریمزه
قاطر ایله دخی امتنان ایلدی آت ومرکب ایله امتنان ایتدیکی کبی وقاطره مخصوص اولان
اسم ایله قاطرك ذکرینی افرادایلدی ادب ومنفعتدن قاطرده اولانك اوزرینه تنبیه ایتدی اشیادن
مکروه اولان شی ایسه مذمومدر مدحه مستحق وامتنان واقع اولمغه لایق دکلدر وبردخی پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم قاطری استعمال ایلدی وکوردی وسفر وحضرده سوار اولدی اکر
مکروه اولسه صقلیوب کورمزدی واستعمال ایتمزدی انتهی الکلام (مسلم حضرتلری زید بن
ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه روای ایدر شو اثناده که پیغمبر صلی الله
تعالی علیه وسلم بنی نجارك دیواری قربنده قاطری اوزرنده ایدی کندی ایله بیله ایدك قاطر
اورکدیکه اول حضرتی یقمغه قریب اولدی ناکاه کوردك که التی یاخودبش یاخود درت عدد قبر
طورر پیغمبر بیور دیکه (من یعرف اصحاب هذه الاقبرة) یعنی کیم بیلور بو قبرلرك صاحبلرینی
برکیمسه ایتدی بن پیغمبر بیوردیکه (متی مات هؤلاء) یعنی بونلرنه وقتده فوت اولدیلر اول کیمسه
بونلر کفر اوزره فوت اولدیلر دیدی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ان هذه الامة تبتلی
فی قبورها فلولا ان لا تدافنوا لدعوت الله تعالی ان یسمعکم من عذاب القبر الذی اسمع منه) یعنی شوامت
قبرده امتحان اولنورلر اکر سزلر موتایی قبره دفن ایتمامکز خوفی اولماسیدی خدای متعاله دعا ایدردمکه
بونلردن ایشتدیکم عذاب قبری سزلره ده ایشدیره ایدی روای ایدر بعده پیغمبر صلی الله علیه وسلم
مبارك وجه کریمی ایله بزه اقبال ایدوب بیوردیکه (تعوذوا بالله من عذاب القبر) یعنی عذاب قبردن
خدای متعاله تعوذ ایلك اصحاب کزین دخی (نعوذ بالله من عذاب القبر) دیدیلر ینه پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم (تعوذوا بالله من عذاب القبر) دیو بیوردی اصحاب (نعوذ بالله من
عذاب القبر) دیدیلر وینه پیغمبر (تعوذوا بالله من الفتن ماظهر منها وما بطن) دیو بیوردی صحاب
(نعوذ بالله من الفتن ماظهر منها وما بطن) دیدیلر ینه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم (تعوذوا بالله
من فتنة الدجال) دیو بیوردی اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (نعوذ بالله من فتنة
الدجال) دیوب اول سلطان سریر ارشاد علیه السلامك تعلیمی ایله بوکونه استعاذه لر ایتدیلر خدای
متعال بو استعاذه لری جمله مزك ورد زبانی ایلیه (فائده اخری) سردفتر انبیا علیه اشرف التحایانك
قاطری دلدلدرکه سفرلرده سوار اولوردی دیشیدر ابن صلاحك وغیریلرك جوابنه کوره پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلمدن صکره صاغ قالدی حتی قوجه یوب ازولری کندی معاویه نك زماننده
ینبوعده فوت اولنجیه قدر آنك ایچون شعیر یومشادیلوردی بیاضی غالب قیر قاطر ایدی (حافظ
قطب الدین شرح السیرتده شرح جامع الکبیردن نقل ایتدیکه برکیمسه بغله یه سوار اولیدیم دیو
یمین ایلسه ده ارکك قاطره یاخود دیشی یه سوار اولسه حانث اولور زیرا بغل لفظی اسم جنسدر
بغله ده کی ها افراد ایچوندر ارکك ودیشی یه شامل اولور جرادة وتمرة لفظلری کبی ینه بویله در
برکیمسه بغله یه سوار اولمیه یم دیو یمین ایلسه ده ارکك قاطره یادیشی یه سوار اولسه حانث اولور

بعده راوی ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك قاطری دیشی اولوب ارکك اولدیغنك
اوزرینه اهل حدیث اتفاق ایتمشلردر وپیغمبرك بش قاطری وار ایدی دیو عد اولنمشدر
(امام سهیلی ایتدی حنین غزاسنده ذکر اولنانندرکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
بردره ده قاطرینك اوزرنده ایدی ایکی مبارك آوجلریله طپراق الوب کفار خاکسارك یوزلرینه
قارشو آتدی وبیوردیکه (شاهت الوجوه) یعنی یوزلری کتو اولسون دینجه کفار منهزم اولدیلر
اول برقاطر ایدیکه آدینه بیضا دینوردی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مبارك اوجیله طپراغی
الورکن قاطر قارنی یره اوروب بعده قالقدی راوی ایدر بیضا تسمیه اولنان شول قاطردرکه انی
اول حضرته فروة بن نعامه هدیه ایلدی ایدی (انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن نقلا
حدیثده کلدیکه ایدر حنین کونی وقتا که مسلمانلر انهزامه قریب اولوب ضعف طاری اولدی
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بوز قاطرك اوزرنده ایدیکه اکا دلدل دینور رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اول قاطره بیوردیکه (دلدل اسدمی) یعنی ای دلدل الچقلن اول دخی
قارنی یره یاپشدیردیکه حتی رسول علیه السلام مبارك آوجیله طپراقدن الوب کفارك یوزلرینه
صاچوب وبیوردیکه (حم لاینصرون) راوی ایدر کفار منهزم اولدی انلره اوق آتمدق وانلری
مزراق ایله دورتمدك وقلج ایله اورمدق (ینه حدیث شریفده شیبة بن عثمان رضی الله تعالی عنه
حضرتلرینك حدیثنده کلدیکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حنین کونی عمیسی
عباس رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه بیوردیکه (ناولنی من البطحاء) یعنی بودره ده اولان
اوفاق طاشلی قوملردن بکا ویر حضرت باری کلام دررباری بنی قاطرینه تأثیر وتوفیق ایتدیروب
قاطر اکلدیکه حتی قارنی یره یاپشمغه یقین اولدی حضرت رسول الله اول اوفاق طاشلی قوملردن
کندی الوب کفار خاکسارك یوزلرینه ساچدی وبیوردیکه (شاهت الوجوه حم لاینصرون) اوج
کونا روایت اولدی قنغیسی اولورسه اول حضرتك معجزهٔ باهره سندندر (فائدهٔ اوخری) طبرانی
وابو نعیم حضرتلری طرق صحیحه دن خزیم بن اوس حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه راوی
ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری تبوك غزاسندن سعادتله عودتلرنده رسول
علیه السلامه هجرت ایدوب اسلامه کلدم ایدی رسول علیه السلامدن ایشتدمکه بیورر (هذه
الحیرة قد رفعت الی وانکم ستفتحونها وهذه الشیما بنت نفیل الازدیة علی بغلة معتجرة بخمار
اسود) یعنی حیره نام شهر بکا وبرلدی یقنده انی فتح ایدرسکز شول خاتون که شیما بنت نفیل
الازدیه در سیاه اورتی ایله برسموز قاطر اوزرنده طورر راوی ایدر بن ایتدم یارسول الله اکر بز حیره
شهرینه داخل اولوب شیما خاتونی اول صفت اوزرینه بولورسق اول خاتون بنم اولسونمی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (هی لك) یعنی اول سنك اولسون بز دخی خالد بن
الولید رضی الله تعالی عنه ایله حیره یی مراد ایدوب کتدك وقتا که حیره یه داخل اولدق ابتدا
ملاقی اولدیغمز شیما بنت نفیل اولدیکه رسول علیه السلامك بیوردیغی کبی بوز قاطر اوزرنده سیاه
اورتی ایله طورر بن اول قیزه یاپشدم وبونی پیغمبریمز بکا هبه ایلدی دیو سویلدم خالد رضی الله
تعالی عنه هبه نك اوزرینه بندن شاهد استدی بندخی شاهد کتوردم خالد کف ید ایتدی
شیمانك قرنداشی عبدالمسیح بکا کلوب ایتدیکه بونی بیع ایدرمیسین بن ایتدم بلی اولدخی نه استرسین
سویله دیدی بن ایتدم والله بیك درهمدن نقصانه ویرمم اولدخی بکا بیك درهمی تسلیم ایدوب
وبکا سوبلدیکه اکر یوز بیك درهم دیسك سکا ویردم دیدی بندخی بیك درهمدن چوق مال
اولماز ظن ایدردم دیدم (طبرانی ایتدی معلومم اولدیکه بوشاهدلر محمد بن سلمه وعبدالله بن عمر
رضی الله تعالی عنهم حضرتلریدر (الحکم) قاطره متعلق حکملر در حار اهلی ایله آتدن تولد

ایده نك لحمنی اکل حرام اولور جابر رضی الله تعالی عنه حضرتلری روایت ایتدیکی ایچونکه جابر
ایتدی خیبر کونی حمار و قاطر وآت بوغازلدق رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم قاطر ایله
مرکبی بوغازلقدن بزی نهی ایتدی آتی بوغازلقدن نهی ایلمدی و بر دخی قاطر مأکول
اللحم اولان آت ایله مأکول اللحم اولمیان حماردن طوغمغله کندیده جانب تحریم غالب قلندی
اما قاطر حمار وحشی ایله آتدن طوغسه حلال اولوردی اما شول حدیثکه ابی واقد حضرتلرندن
اسناد صحیح ایله بزار حضرتلری روایت ایلدیکه برقومك قاطرلری هلاك اولشیدی قاطردن
غیری شیلری یوغیدی انلر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه کلدیلر پیغمبریمز
دخی انلره اکله رخصت ویردی بو حدیث انلرك مضطر اولدقلرینك اوزرینه محمولدرکه انلره
میته یی اکل حلال اولدی مضطر اولدقلری ایچون فرع برکیمسه برآخره بغله وصیت ایلسه اصح
قولده بو وصیت ارکك قاطره شامل اولماز بقره لفظی اوکوزه شامل اولمدیغی کبی ایکنجی وجه
بودرکه بغله ارکك قاطره ده شامل اولور تا وحدت ایچوندر تمرة وزبیبه لفظلری کبی (الامثال
ضرب مثلدر قاطره باباك کیم دیو سؤال اولندی آت دایمدر دیو جواب ویردی بو مثل ضرب
اولنور امرنده خلط ایدن کیمسه ایچون ودخی عربلر قاطردن اعقر وقاطردن اعقم وقیصردیو
ضرب مثل ایدرلر دخی فلان نسنه ابودلامه نك قاطرندن زیاده معیوب دیرلر ابو دلامه نك آدی
زید بن جوندر کوفه لیدر وکندی سیاه دربنی اسدك معتقیدر و نوادر نام کتابك صاحبیدر
برظریف لطیفه کوکسه ایمش که لطیفه سندن وظرافتندن بری کندینك براوغلی خسته اولمشیدی
علاج ایتمك ایچون برطبیب کتوروب واجرت معلومه ویرمکی قول ایلدی وقتاکه علاج کارکیر
اولدی ابودلامه طبیبه دیدیکه والله بزم یانمزده نسنه یوقکه سکا ویرم انجق فلان یهودینك
اوزرینه دعوی ایله مال فراوانی واردر بن واوغلم سکا شهادت ایدهلم طبیب دخی کیدوب محمد بن
عبد الرحمن بن ابی لیلانك حضورنده یهودیدن دعوی ایلدی یهودی انکار ایتدکده قاضی
شاهدك وارمی دیدی طبیب دخی شاهدمی کتوریرم دیوب عقبنجه ابو دلامه ایچرو کیردیکه حال
بوکه شو قولی اوقور وقاضی ایشدر (اذا الناس غطونی تغطیت عنهم) اکر ناس بنم عیبمی
ستر ایدرسه بنده انلرك عیبلرینی ستر ایدرم (وان بحثوا عنی ففیهم مباحث) اکر بنم حالمدن بحث
ایدرلرسه کندیلرده ده مباحث واردر یعنی قاضی یه تعریضدرکه اکر بنی چوق تفتیش ایدرسك
سنده ده بویله ایش واردیمسیدر (وان نبشوا بیرئی نبشت بیارهم) اکر ناس بنم عیبم قیوسنی
اشرلرسه بنده انلرك قیولرینی اشرمکه * لیعلم قوم کیف تلك النبایث * یعنی خلق بیلورکه اول
اشندیلرنه کونه شیدر یعنی رازیکز کشف اولور دیو بو مضمونلی اولان بیتلری اوقیوب وقتاکه
شهادت ایتدیلر قاضی انلره کلامیکز مسموع وشهادتکز مقبوله در دیوب کندی یانندن اجرت
طبیبی ویروب ایکی مصلحتی جمع ایلدی وظرافتلرندن بعضیسی بودرکه مزبور ابودلامه قاضی عافیه
ابن زیدك مجلسنده برکیمسه ایله مخاصمه ایدوب دیدیکم * لقد خاصمتنی غواة الرجال * یعنی
رجالك ازغون وبی راه اولانلری بنم ایله مخاصمه ایتدی * وخاصمتهم سنة وافیة * سنهٔ کامله
بنده انلر ایله مخاصمه ایتدم * فما ادحض الله لی حجة * یعنی حق تعالی بنم ایچون برحجتی باطل
ایلمدی یعنی هر خصومتمده برمراد اولدم * وماخیب الله لی قافیه * وخدای متعال قافیه دن
خایب ایلمدی یعنی بربری اردنجه فرصتدن خایب ایلمدی یاخود قافیه و نظم بنده وار اولدیکه
انلری قافیه ایله دفع ایتدم * فمن کنت من جوره خائفا * قنغی کیمسه وارکه بن انك جورندن
خوف ایدر اولدم یعنی کیمسه دن خوفم یوقدر * فلست اخافك یاعافیه * ای قاضی سندنده
خوف ایدر دکلم قاضی عافیه اکا دیدیکه امیر المؤمنینه البته سندن شکایت ایدرم ابودلامه ایتدی

نیچون قاضی ایتدی سن بنی هجو ایتدك ابو دلامه ایتدی اکر سن بندن شکوی ایدر ایسك سنی
عزل ایدر قاضی ایتدی نیچون ابودلامه ایتدی زیرا سن هجوی مدحدن فرق ایدوب بیلمورسین دیدی
(مومی الیهك ظرافتندن بعضیدرکه امام ابو الفرج ابن جوزیدن نقلا حکایه اولندیکه ابودلامه
مهدی خلیفه نك مجلسنه کلدیکه خلیفه یه برقصیده انشا ایتمشیدی خلیفه اکا خطاب ایدوب
مرادیکی استه دیدی ابودلامه یاامیر المؤمنین بکا برکلب هبه ایله دیدکده مهدی غضب ایدوب
بن سکا حاجتکی استه دیرم سن بکا برکلب هبه ایله دیرسین دیدیکده ابودلامه ایتدی یاامیر المؤمنین
حاجت و دیلك بنممی سنکمی خلیفه ایتدی سنك ابودلامه ایتدی بن سندن بکا برشکار کلبی هبه
ایتمك استرم خلیفه دخی اکا برکلب ویرلمکی امر ایلدی ابودلامه دخی کلبی ویردك شکاره چقدیغمده
اباغم ایله قوشه رم دیدی خلیفه برآت ویرلمکی امر ایلدی ابودلامه ایتدی یاامیر المؤمنین بونلری کیم
کورر خلیفه برکوله ویرلمکی امر ایلدی ینه ابودلامه ایتدی بونلری بخش ایلدك شکاره چیقوب شکار
ایدوب قونانمغه کلدیکده انی کیم پشیرر حضرت خلیفه اکا برجاریه ویرلمکیده امر ایلدی ابودلامه یاامیر
المؤمنین بونلر نره ده کیجه لر دیدیکده برمنزل ویرلمکی امر ایلدی ابودلامه ایتدی بنم بوقدر عیالم
اولدی بونلرك معیشتلری نره دن اولور سویلدیکه امیر المؤمنین سکا بیك دونم یر معمور یردن و بیك دونم
یر خراب یردن مقاطعه ایلدی ابودلامه ایتدی بن امیر المؤمنینه یوز بیك دونم یر معمور یردن معاطعه
ایده یم انجق امیر المؤمنیندن ایکی بیك دونمك یرینه بر دونم معمور استرم دیدی خلیفه ایتدی بر دونم
معموری نه یردن استرسین ابودلامه ایتدی بیت المالدن استرم مهدی خلیفه خزینه ده کی مالی
تحویل ایلك قادر کده یرندن ابودلامه یه بردونم ویرك دیدی ابو دلامه یاامیر المؤمنین مال اندن
تحویل اولنجه خراب اولور دیدیکده خلیفه خنده ایدوب ابودلامه یی راضی ایلدی (مصنف ایتدی
بن دیرمکه بو حکایه خاطریمه کتوردی ینه ابو الفرج ابن جوزینك اذکیا نام کتابنده راویلریله
محمد بن اسحق السراج حضرتلرندن حکایه ایلدیکنی که محمد ایدر داود بن رشید بزه خبر
ویروب ایدرکه هیثم بن عدی یه نه شی سببیله سعید بن عبد الرحمن قضایه مستحق اولدیکه
مهدی خلیفه آنی قاضی ایدوب بو مرتبهٔ عالیه یه ایلتدی دیدم جوابده هیثم بن عدی آنك
خبری ظریفدر اکر حفظ ایدر ایسك سکا بیان ایدم دیدی بن ایتدم والله حفظ ایدرم سویلدیکه
معلومك اولسونکه خلافت مهدی خلیفه یه احسان اولندیغی وقت آنك قپوجیلر کتخداسی
ربیعك یاننه مزبور سعید بن عبد الرحمن کلوب امیر المؤمنینه کرمکه بکا اذن استه دیو نیازمند
اولمشیدی کتخدا ربیع اکا سن کیمسین وسنك حاجتك نه در دیدی سعید ایتدی بن برکیمسه یم امیر المؤمنین
ایچون بر رؤیای صالحه کوردم نیاز ایدرمکه امیر المؤمنینه بنی افاده ایده سین ربیع ایتدی ای کشی
ناس کندی نفسلری ایچون رؤیا کوررلر آنی تصدیق ایدوب اعتماد ایتمزلر کندیلر ایچون آخرك
کوردیکی رؤیایی نیجه تصدیق ایدرلر بوندن غیری برحیله دخی پیدا ایله که بوندن خوش
اوله دیدی سعید دخی مقابله ده خلیفه یه بنم مکانمی نیچون خبر ویرمزسین اکر خبر ویرمز ایسك
بنی بولشدیره جق برکیمسه دخی طلب ایدوب بولورم وخلیفه یه افاده ایده رمکه ربیعدن اذن استدم
ویرمدی یعنی سندن شکوی ایدرم دیدی ربیع دخی خلیفه نك مجلسنه کیروب یاامیر المؤمنین ناسی
طمعه دوشردك کونا کون حیله ایده یورلر مجلسکه کلمکه دیدی مهدی ایتدی ملوك بویله اشلر حاللری
بودر ربیع دخی قپوده برکیمسه وار امیر المؤمنین ایچون بر رؤیای حسنه کوردم دیو زعم ایدوب
امیر المؤمنینه سویلمکی حفظ ایدرم دیر نیجه خلیفه حیف سکا یاربیع والله بن رؤیایی نفسم
ایچون کوریرم بکا صالح اولماز لمصلحة آخر کیمسه کوردم دیسه نه حاصل دیدی ربیع ایتدی والله
اول کیمسه یه بنده بویله سویلدم قبول ایلدی خلیفه ایتدی اول کیمسه یی کتور سعیدی مجلسه

کتوردیکه سعیدك حسن منظری وجمالی وغناء ظاهری ولحیهٔ عظیمه‌سی وشیرین زبانی وارمهدی
خلیفه اکا کل بارك الله علیك سن نه کوردك دیدی سعید ایتدی یا امیرالمؤمنین رؤیامده بکا برکیمسه
کلدی بکا دیدیکه امیرالمؤمنینه خبر ویرکه سریر خلافتده اوتوزسنه باقی قلور و بونك علامتی بودرکه
خلیفه بوکیجه رؤیاسنده کوررکه کویا کندی یاقوت اولمش بوندنصکره بعده خلیفه اوتوز یاقوت
بولور کویاکه اول اوتوز یاقوت کندینه هبه اولنمش بووجهله تقدیر ایدنجه مهدی اکا دیدیکه
نه کوزل در بوکوردیکك بررؤیا که او یقومزده کلجك کیجه‌ده خبر ویردیکك کبی امتحان ایدملم اکر
دیدیکك کبی ظهور ایدرسه مراد ایتدیککی سکا بخش ایده‌رز اکر ظهور ایتمزسه سکا عقاب دخی
ایتمزز ظاهر بیلورزکه رؤیا بعضیجه صادق اولوب ظهور ایدر و بعضیجه تخلف ایدر سعید اکا
یا امیرالمؤمنین منزلیمه وعیالمه واروب امیرالمؤمنینك مجلس سعادتنده اولدیغمی خبر ویرنجه بعده
صفرالید وار دیغم ساعتده نه اشلیم دیدی خلیفه ایتدی سکا نه اشلیه لم سعید مراد ایتدیکك
عطیه‌یی بکا عجله احسان بیورن طلاقه یمین ایده‌یم که رؤیامده صادقم دیدی خلیفه اکا اون بیك
درهم ویریلوب وکندیدن برکفیل آلنمغه امر ایلدی سعید دخی کوزینی اوزادوب مهدینك باشی اوجنده
برحسندار مزین اوغلان طورر کورب شو بکا کفیل اولور دیدی مهدی ایتدی بوکا کفیل اولورمیسین
اوغلان قیزاروب محجوب اولدی وسویلدیکه بلی وکفیل اولدی سعید دخی اقچه ایله رجوع
ایلدی وقتاکه اول کیجه اولدی سعیدك ذکر ایتدیکی کبی حرف بحرف مهدی رؤ یاسنده کوردی
سعید صباحه داخل اولدی سرای قپوسنه کلوب دخوله استیذان ایتدی اذن ویرلدکده وقتاکه
مهدی انی کوردی سعیده سنك دیدیکك مصداقی نره‌ده دیدی یعنی ظرافت ایدوب دیدیکك کبی
کورمدم معامله سنی ایتدی سعید دخی امیرالمؤمنین برشی کورمدیمی دیدی خلیفه جوابنده لج
ایتدکده سعید اکر خلیفه برشی کورمدیسه امرأتی طالق دیدی خلیفه اکا حیف سکا طلاقه
یمین ایتمکه نه عجب جرأتك وار دیدی سعید کرجك یره یمین ایدرم دینجه خلیفه ایتدی والله
دیدیکك کبی ظاهرجه کوردم سعید تکبیرالله ایدوب یا امیرالمؤمنین وعدیکی انجاز ایله دیونیازمند
اولدی خلیفه دخی باش اوزره دیوب سعیده اوج بیك التون انواع جامه‌دن اون پارچه کزیده
آنلرندن اوج آت ویرلمکی امر ایلدی وغیریلر ایتدی اوج اصلاح قاطر دخی ویردی سعید
بونلری آلوب عودت ایلدی کندینه کفیل اولان اوغلان سعیده کلوب اللهی سوراسك ذکر
ایتدیکك رؤیا حقیقی‌می ایدی دیو سؤال ایتدی سعید اکا لا والله حقیقی دکل ایدی دیدی اوغلان
ایتدی یا نیجه بویله اولدیکه سنك ذکر ایتدیکی امیرالمؤمنین کوردی سعید ایتدی بویله کورمك
خارق عاده بیوك نسنه در سزلر امثالکز اولان کیمسه‌لرده بولنمز وسببی بویله‌درکه بن بوکلامی
حضرت خلیفه‌یه القا ایلدم درونته کلوب ونفسی انکله مألوف اولوب وانکله شغل ایلمش وانی
فکر ایدوب قلبنده کیرلمش او بودیغی ساعت درونده اولان فکر وشغل ایتدیکی شیدن کندینه
خیال کلوب آنی رؤیاسنده کوردی اول اوغلان ایتدیکه سن طلاقه یمین ایلدك ابدی سعید ایتدی
ایتدم ایسه عورت برطلاق بوش اولوب بنم ایله ایکی طلاق قالدی مهرندن اون درهم ویروب
اون بیك درهم واوج بیك التون واون پارچه ثیاب واوج آت تحصیل ایدرم دینجه اوغلان
متحیر اولوب وحالنده تعجب ایتدی سعید اکا دیدیکه تحقیق والله سنی تصدیق ایتدم وصدقی
سنك ایچون بکا کفالتکك اوزرینه مکافات قلدم بنم بوسرمی ستر ایله دیونیازمند اولوب اوغلان
دخی ستر ایلدی بعده مهدی خلیفه سعیدی ندیم ومصاحب ایتمك ایچون استنوب ندیم وهم مجلس
ایلدی وعسکری اوزرینه قاضی ایلدی مهدی وفات ایدنجه‌یه قدر قاضی عسکرلکده دائم
اولدی (ابن جوزی ایتدی بوحکایه بزه بویله حکایه اولندی امابونك صحتنده شك وشبهه

ایدیجی‌یم که بوایش تعجب بعید درکه قاضیلردن برقاضیدن حکایه اولنه (مصنف ایتدی بن دیرمکه
امام احمد حنبلی حضرتلری سعید بن عبدالرحمانك بوحالندن سؤال اولندیده بیوردیکه انده بأس
یوقدر یحیی بن معین ایتدیکه سعید مرحوم معتمددر بوحکایه ایله اکا هیثم بن عدی تهمت ایلدی
ویحیی بن معین دیدیکه هیثم معتمد دکلدر کذب ایلدی وعلی بن مدنی ایتدی بوکا برشیده راضی
اولمام ابوداود وعجلی سویلدیلرکه هیثم کاذبدر ابراهیم بن یعقوب جورجانی هیثم ساقطدرکه آنك
پرده‌سی کشف اولمشدر دیدی ابوزرعه ایتدی برشی دکلدر (فرج بعدالشدة نام کتابده جندیدن
برکیمسه‌دن منقولدرکه ایدرشامك بعض شهرلرندن چقدم قرالرندن برقریه‌یه وارمق مراد ایدردم
وقتاکه بعض طریقه واروب برقاچ فرسخ سیر وکذار ایلدم بکا تعب کلدی بنم ایله برقاطر
وارایدیکه اوزرنده متاع وقماشم وارحال بوکه اخشام قریب ناکاه کوردمکه برعظیم دیر ایچنده
برصومعه‌ده برراهب وارراهب بکا نزول ایدوب وبنی قارشولیوب ویاننده کیجه‌لیوب وبنی مسافر
ایتمك استدی بنده مسافر اولدم وقتاکه دیره کیردم انده راهبدن غیری کیمسه بولمدم راهب دخی
قاطریمی طوتوب واوکینه شعیر قویدی وبراوطه‌ده ایاغمز غابنی چیقاردی زمان شتا شدید صغوق
وقار اولغله ماء حار کتوردی واوکیمه عظیم آتش یاقدی وپاك طعاملر کتوروب تناول ایلدم وکیجه‌دن
برمقدار کچدی اویومق مراد ایلدم راهبدن طریق مستراحی سؤال ایلدم کنیفك یولنی بکا
کوستردی بزبر ایوانده ایدك قالقدم کتدم وقتاکه کنیفك قپوسنه واردم ناکاه برصحرا وقتاکه ایاغمی
بصدم دوشدم بن بنی برصحراده بولدمکه وافر قارلر یغار راهبه چاغردم بکا سویلدی قالقدمکه
بدنم مجروح اولمش انجق صاغ وسالم کلدم قارده حصنك قپوسنی کثرتله دولاشدم ناکاه کوردمکه
بکا برطاش کلدیکه اکر صاوشمسم باشمه اصابت ایدردی قوشه‌رق صحرایه چقدم چاغریرم
اول بکاشتم ایدر بلدمکه بوایش راهبك طرفندن مالمه طمع ایتدیکی ایچون اولدی وقتاکه حصنك
دیواری کولکه سندن اوته کتدم جامه‌لریمك اوزرینه قارلر واقع اولدی یاغمقه صغوق ایله قار
بکا تأثیر ایدرخاطریمه کلدیکه اوتوز رطل قدر اولان برطاشی ارقه الوب انکله وافر سکردمکه حتی
یورولم وقتاکه یورلدم واصندم ودرلدم طاشی براغوب استراحت ایچون اوتوردم برمقدار ساکن
اولدیغم وقتده بنی ینه صغوق طوتدی ینه اول طاشی آلوب برمقدار سکردم صباحه دك بوحالتده دائم
اولوب وقتاکه کون طوغمغه قریب اولدی بن دیرك ارد نده‌یم دیرك قپوسنك صداسنی ایشتدمکه
اچلدی ناکاه راهب چقمش بنم دوشدیکم یره کلدی اما بنی کورمدی اطرافده اولنلره نه اشلدی
دیدی حال بوکه بن ایشتده‌یورم بعده یوریدی بن انك کتدیکی دیواره کتوب خلافندن دیرك
قپوسنه دك کیدوب ایچروکردم حال بوکه راهب حصنك اطرافنی طولاشوب بنی آرربنده دیرك
قپوسی آردنده طوردم حال بوکه بیلده خنجروار راهب بوندن خبردار دکل اطراف دیری طولاشوب
بنم حالمی اوزره واقف اولمدی وخبردار اولامدی وبراثریمی بلیوب عودت ایدوب دیره داخل
اولدی وقپویی قپادی وبنده اوزرینه هجوم ایدوب خنجر ایله راهبی اوروب یاتوردم وبوغازلدم
ودیرك قپوسنی کلیدلیوب اوتوردیغم ایوانه چقدم آنده احراق اولنان آتشی زیاده‌لتدم ویوکدن
چوق اثواب چیقاروب اوزریمه آلوب راهبك دوشکنده اویودم بردخی اویاندم ایکندی قریب
اولمایجه وقتاکه اویاندم دیری طولاشدم حتی برمقدار طعامه مصادف اولوب اندن تناول ایلدم
برمقدار نفسم ساکن اولدی حصنك اوطه‌لرینك مفتاحلرینه مصادف اولدم باشلیوب اوطه اوطه
قپولرینی آچدم ناکاه کوردمکه التون واقچه وامتعه وثیاب وآلاتدن مال فراوان وارنیجه کیسه‌لرمیت
وچقمش اثوابلری ویوکاری طورر بیلدمکه یالکز کلوب کندینه تسلیم اولان کیمسه‌لره بوحالتی ایتمك
راهبك عادتی ایمش اول کیمسه ایتدی کندی نفسمده متحیر اولدم بومالك نقلنده نه ایده جکمی

بیلدم راهبك جامه‌لرندن کیوب برز ایام صومعه ده مکث ایلدم بکا کلنلری کورردمکه بنم حقمده
شکوی ایتیوب راهب بودر دیه‌لر ناس بکا قریب اولد قلرنده یوزیمی انلره آشکاره ایتدم حالم
کیزلی اولنجیه دك بعده راهبك جامه‌لرین چیقاردم دیرده اولان متاع چواللردن ایکی چوال
آلوب قاطرك اوزرینه قویدم ودیره یقین اولان قریه‌یه کتوردم وآنده برمنزل کرا ایدوب متاعی
بووجهله چکمکده دائم اولدم حتی حملی خفیف قیمتی ثقیل اولوب ذی قیمت اولنلری کتوردم
دیرده انجق امتعهٔ ثقیله‌یی قویدم ووافر حیوان کرا ایدوب بردفعه ده اول کیمسنه ایله کلدم قادر
اولدیغم قدر کتوردم قافلهٔ عظیمه ایله کلدم که بنم مال فراوان حاصل اولدی بو حکایه‌یی ابن عساکر
تاریخنده ورجال ابی محمد البطالدن نقل ایلدی انجق انده بعض مخالفت واردر بو یله برحکایه ایمش
دیمه‌لی دکل دودیدهٔ عبرتی کشاده ایدوب مجرب اولمیان کیمسه‌یه تبعیده محظورلر اولدیغنه استدلال
ایتملیوز (الخواص) قاطرك خاصه‌لریدر قاطرك یورکی قوریدیلوب و یونلوب بوفقه‌سندن برعورته
ایچرسه‌لر ابدی اول عورت حامل اولماز ینه بو یله در قولاغنك کرکیه برعورت قاطرك قولاغنك کیرندن
کتوروب طوتونسه بردخی حامل اولماز و برعورت قاطرك قولاغی کیرینی قاطردر یعنی ایچنه قیوب
اوزرینه اصسه مادام اوزرنده اولدقچه اول عورت حامل اولماز قاطرك طرنغنك کولی سحق اولنوب
مرسین یاغیله خمیر اولنوب کل باشك اوزرینه قیل بتمیان محله قونسه قیلی بترسیاه قاطرك طرنغی
یاخود قانی برمنزلك ایشکی التنه دفن اولنسه اومنزلده فاره اولماز براوطه‌ده ارکك قاطرك طرنغی
بخور اولنوب تو تودلسه فاره‌لر وسائر حشرات اول اوطه‌دن فرار ایدر ابن زهیر نقل ایلدی سقراطس
حکیمدنکه برکیمسه که عاشق اوله وعشقنك زوالنی استه‌یه اول کیمسه ارکك قاطرك اغندیغی طپراق
اوزرینه یو لنوب اغنه‌سین اکرمعشوقی ارکك ایسه اکرمعشوقی دیشی ایسه دیشی قاطرك اغنه‌دیغی
یرده اغنه‌سین عشقی زائل اولور وقاطرك زیبانی زکام اولان کیمسه قوقولیوب واوزرینه توکوروب
یول اوزرینه آتسه هرکیم اول زبیلدن اطلیوب کچرسه زکام اکا وارر اوزرینه توکورن کیمسه
قورتیلور هرمس حکیم ایتدی قاطرك قولاغنك کیری النوب کومشدن برظرف ایچنه قونیلوب حاملك
اوزرینه آصلسه ولادتدن منع ایدر مادام اوزرنده اولدقچه برکیمسه اول کیردن شراب ایچنده ایچسه
اول ساعت مست وسرخوش اولور برعوت قاطرك بولندن اوتوز درهم مقداری ایچسه بردخی حامل
اولماز برحامل عورت ارکك قاطرك یادیشی قاطرك بیندن ایچسه ولدی طوغر مجنون اولد یغی
حالده ابن بختیشوع ایتدی دیشی قاطرك درندن پنبه اوزرینه آلوب برعورت انی طوتونسه بردخی
حامل اولماز (التعبیر) رؤیا تعبیریدر قاطری رؤیاده کورمك سوار اولمیسه سفره دلالت ایدر
وطول عمر اوزرینه ده دلالت ایدر و بعضیجه باباسی اولمیان ولد زنا ایله ده تعبیر اولنور برکیمسه
قاطره سوار اولدیغنی کورسه انجق کندی مسافر یندن اولمسه اوکیمسه‌یه برشدید کیمسه قهر
وغلبه ایدر رؤیاده دیشی قاطر مرتبه‌در (و بعضیلر ایتدی اولادی اولیان عورته دلالت ایدر
سیاه ایسه مال صاحبی عورتدر بیاض ایسه حسب ونسب صاحبی عورتدر (بعضیلر ایتدی
دیشی قاطرده سفره دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده دیشی قاطرندن نزول مفارقت ایله اینسه
اول کیمسه مرتبه سندن اینریاخود خاتوندن مفارقت ایدر یاخود سفری باطل اولور والله اعلم
﴿بعبع﴾ سموزکیك تکه‌سیدر ﴿بقر الاهلی﴾ مطبع اولان اوکوز بقر لفظی
اسم جنسدر ارکك ودیشی‌یه شامل اولور هاءنك داخل اولدیغی وحدت ایچوندر جمعی بقرات
کلور تنکیم حق تعالی کلام قدیمنده (سبع بقرات سمان) بیوردی بقیر و بقران و باقر لفظلری
چوبانیله برسوری قره صغردیمکدر بیقورده سوری معناسنه‌در (امام مبید کامل نام کتابنده اکر بقرك
ارککی دیشیسندن تمیز ایتمك استرسن هذا بقرة دیرسین ارککنده اسماء اشارتك تذکیریله وهذه

بقرة دیرسین دیشیسنده اسماء اشارتك تأنیثیله یعنی ارککنه اشارتده هذا دیرسین ضمیرسیز دیشیسنه
اشارتده هذه دیرسین بونکله فرق اولنور تنکیم دیدیکلك کبی که هذا بطة دیرسین ارکك قاز ایچون
وهذه بطة دیرسین دیشی قاز ایچون تنکیم بیقور لفظی قره صغردن برسوری معناسنه اولد یغی
شاعر قولنده الوب ایتدیکه ❊ اجاعل انت بیقورا مشعلة ❊ ذریعة لك بین الله والمطر ❊ یعنی
سن آتشلی اوکوزلری سنك ایچون وسیله می ایدرسین خدای متعال ایله یغمور بیننده دیمکدر
تفصیلی یقنده کلور کویا عرب استسقایه چقدقلرنده اوکوزلرینك قویرقلرنی یاقوب انکله استرحام
ایدرلر ایمش یغمور یغار ایمش واهل یمن قره صغره باقوره تعبیر ایدرلر تنکیم اول سلطان سریر
ارشاد زکاة تنبیه بیورد یغی امر شریفنده تحریر بیوردیکه (فی کل ثلثین باقورة بقرة) یعنی
هر اوتوز صغرده برصغر زکوتدر بقر لفظی شق معناسنه اولان بقردن مشتقدر شق ایدوب یری یاردیغی
وقتده زیرا اوکوز یری شق ایدوب یاررجفت ایله (محمد بن علی بن زین العابدین حضرتلرینه
محمد الباقر دینلدیکی شق معناسنه‌در زیرا محمد باقر حضرتلری علمی شق ایدوب وعلمه مدخل
بلیغ ایله داخل اولمشدر حدیث شریفده کلدیکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم برفتنه ذکر ایتدیکه
قره صغر یوزلری کبی یعنی بعضیسی بعضیسنه بکزر فتنه‌لر دیو شراح حدیث تفسیر ایدوب
خدای متعالك (ان البقر تشابه علینا) قول شریفنك مضمون منیفنه ذاهب اولدیلر زمخشری
ایتدی بنم عندمده حدیثله مراد ناسی سوسیجی فتنه‌لر کلور دیمکدر پس بو یله اولدیغندن زمانك
نوائب وتکالیفنه ناس نواطح دهر دیرلر ینه حدیثده کلدیکه (رجال ایدیهم سیاط کاذناب البقر
یضربون بها الناس) یعنی شول کیمسه‌لردرکه انلرك یدلرنده اوکوز قویرقلری کبی قمچیلر وتازیانه‌لر
وارکه انکله ناسه ضرب ایدرلر ینه حدیثده کلدیکه شول اثناده که برکیمسه برصغر اینکی سورردی
اینك سویلدی ناس سبحان الله اینك تکلم ایتدی دیدیلر پیغمبر بیوردیکه (امنت بذلك انا وابو بکر
وعمر) یعنی بن آنك سویلدیکنه ایمان کتوردم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلریده ایمان
کتوردیلر (سنن ابی داود وترمذیده عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهما حضرتلرندن
منقولدرکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردرکه (ان الله تعالی یبغض البلیغ من الرجال الذی یتخلل
بلسانه کما تتخلل البقرة) یعنی حق تعالی بغض ایدر رجالدن بلیغ وسخنکو اولوب اظهار بلاغت
وفصاحت ایدوب لسانیله تخلل وتزین وتمدح ایدوب اینکك لسانیله یلاندیغی کبی زبانیله تفاخر ایدنلره
(ترمذی حضرتلری ایتدی بو حدیث حدیث حسندر شول کیمسه‌درکه کلامده کثرت ایدر ولسانی
کندی یوکلندیرر واینك یلاندیغی کبی لسانیله زینتلنور (سنن ابی داودده عطاء خرسانینك حدیثندن
نافع حضرتلریدن ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن منقولدرکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلم ینه بقر لفظنی حدیثنده استعمال ایدوب بیوررکه (اذا تبایعتم بالعینة واخذتم اذناب البقر
ورضیتم بالزرع وترکتم الجهاد سلط الله علیکم ذلا لا ینزعه عنکم حتی ترجعوا الی دینکم) یقنده
باب سینده برحدیث دخی کلوران شاء الله تعالی که (مادخلت السکة دار قوم الاذلوا) یعنی جفت
تیوری برقومك اوینه کیرمدی الا انلر ذلیل وحقیر اولدیلر سکه صبان تیوری دیمکدرکه انکله
یر سوریلور حدیثلردن حاصل معنی مسلمین اکین اکمه اقبال ایدوب غزادن مشغول اولوب غزا ایتمسه‌لر
پادشاه انلری تکالیف شاقه ایله مطالبه ومؤاخذه ایدر دیمکدر بو حدیث شریفده یقنده‌در پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلمك شو قول شریفی که (العز فی نواصی الخیل والذل فی اذناب البقر) یعنی
عزت وشرافت آتك آلننده‌در ذلت وحقارت اوکوزك قویروغنده‌در بقره شدید القوه کثیر المنفعه
برحیواندرکه حق تعالی انی ذلیل وحقیر خلق ایلدی آتك ایچون برنجی حیوانلرده ارلان کبی
برسلاح خلق ایلدی بو یله اولدیغندن دشمنلرینی انسان منع ودفع ایدر اکر آتك سلاحی اولیدی

انی ضبط ایتمك انسانه صعب اولوردی بو بنوز سز اوکوز سلاحی باشنده اولد یغی حس ایدوب
بو بنوزی محلنی استعمال ایدر یعنی باشیله سوسر نتکیم بوزاغیلرده بو بنوزی بتمکسز ین کورلدیکی کبی
باشیله سوسر کندینه طبیعت اولدیغی حالده بونی اشلر (بقر برقاج جنسدر جنسدن بعضیسی
جاموسلردر که سودی چوق واعضاسی زیاده بیوکدر بقرلك جنسندن بعضیلری اعرابدر که
دوزتویلی و ایشلق اونلیدر وجنسندن نوع آخر واردر که اکا دربانه دینور دال مهمله و بای
موحده ایله اول براوکوزدر که اوزرنده یوك نقل اولنور و بعضیجه بویله اولان اوکوزك اورکیجی
اولور جاحظ ایتدی جاموس بقرلك قیونیدر بو کلام اقتضا ایدر که جاموس مستعمل اولیان تویی
کوزل اعرابی تعبیر اولنان قره صغردن افضل واطیب اوله حتی بوقدرکه جاموس اضحیه ده
بقر اعرابیدن مقدم اوله قیون اضحیه ده کچیدن مقدم اولدیغی کبی نتکیم زمخشری ربیع الابرار
نام کتابنده ایتدیکه سباعك اشرافی اوچ حیواندر که ارسلان وقپلان و ببردیدکلری جانوردر اول
برجانوردر که ارسلان ایله خصومت ایدر بهایمك اشرافیده اوچدر بری فیل وبری کرکدن وبری
جاموسدر کرکدن فیلدن کوجك برشدید جانوردر که فیلك عدوسیدر باشنده بر بو بنوزی واردر بلاد
هندده اولور کاف بخشنده کلور ان شاء الله (بقر بر یاشنه بالغ اولسه اکثر ارککی دیشیسنك اوزرینه
چیقاردیشیسنك اوازی چوقدر هر برحیوانك دیشیسنك آوازی ارککینك اوازندن انجه در اما قره
صغر بویله دکلدر آنك دیشیسنك اوازی قالك واجهردر ودیشیسی مضطرب اولور و بوکیلور ارککی
چقدیغی وقتده خصوصا که محلنی خطا ایتمش اوله آنك ذکرینك صلابتی اولدیغی ایچون زیاده
مضطرب اولور وآنك دیشیسی ارککه مشتاق اولسه فرار ایدر که چوبانلر آنك بو خاصه مه سندن
عاجز اولوب تعب چکرلر مصر دیارنده بر جنس بقر واردر که بقر الخیس دینور بیونلری اوزون
بو بنوزلرینك اوجی یکی آیه بکزر که انلرك سودی چوق اولور (مسعودی ایتدی طبریه لیده
بر بقر کوردمکه دوه ایخرکبی ایخدی و بو کیله قالقدی دوه قالقر کبی بقر جنسنك اوست دیشلری
بوقدر اوتی الت دشیله قطع ایدر (فائده) احمد بن مروان المالکی الدینورینك مجالسه نام
کتابنده عکرمه یه وارنجه اسناد ایله ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن منقولدر که
ابن عباس ایتدی حضرت عیسی علیه السلام بر اینکك یاننده کچدیکه ولدی طوغوجق اولمش
هنوز تمام طوغمامش اینك یا کلمة الله حق تعالی یه دعا ایله که بنی خلاص ایلیه دیو سویلدی
حضرت عیسی دخی (یا خالق النفس من النفس ویامخرج النفس من النفس خلصها) دیو
نیاز ودعا ایدنجه اینك قارنده کنی القا ایلدی (ابن عباس ایتدی برخاتونه طوغورمسی عسیر
اولسه انك ایچون بوکتب اولینه (سعید بن جبیردن اسناد اولندی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
حضرتلرندن ایدر که برخاتونه طوغورمه سی عسرتلی اولسه انك ایچون شو کتب وتحریر اولنه
(بسم الله الرحمن الرحیم لا اله الا الله الحلیم الکریم سبحان الله رب العرش العظیم کانهم یوم
یرون مایوعدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل یهلك الا القوم الفاسقون) عسر ولادتی
دفع ایدوب واسان ایتمك ایچون تجربه اولناندر یازیلوب اول خاتونه ایچیریله نافعدر اول تحریر
اولنه جق بودر (بسم الله الرحمن الرحیم) بعده سورهٔ فاتحه تحریر اولنه آخرینه دلك وسورهٔ
اخلاص ومعوذتین (واذا السماء انشقت واذنت لربها وحقت واذا الارض مدت والقت مافیها
اللهم یامخلص النفس من النفس یاعلیم یاقدیر خلص فلانة مما فی بطنها من ولدها خلاصا فی عافیة
انك ارحم الراحمین) مصنف ایتدی بن دیرمکه بو دعاء شریف انس رضی الله عنه حضرتلرندن
طبرانی حضرتلرینك روایت ایتدیکی حدیثك بعضیدر اول سلطان ارشاد سریر صلی الله علیه
وسلم بیوردیکه (اذا طلبت حاجة واحببت ان تنجح فقل لا اله الا الله وحده لاشریك له العلی

العظیم لا اله الا الله وحده لاشریك له الحلیم الکریم لا اله الا الله وحده لاشریك له رب العرش العظیم
لا اله الا الله وحده لاشریك له رب السموات والارض ورب العرش العظیم الحمد لله رب العالمین
کانهم یوم یرون مایوعدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل یهلك الا القوم الفاسقون کانهم
یوم یرونها لم یلبثوا الا عشیة اوضحیها اللهم انی اسئلك موجبات رحمتك وعزایم مغفرتك والسلامة
من کل اثم والغنیمة من کل بر والفوز بالجنة والنجاة من النار لاتدع لی ذنبا الا غفرته ولاهما الا فرجته
ولاحاجة هی لك رضا الا قضیتها یاارحم الراحمین) یعنی سن برحاجت ونیاز ایله نیازمند اولسکده
برمراد اولوب شادلق وسونمکه محبت ایده سین بو دعامی اوقویه کدر کلام درربارلری بویله صادر
اولدیکه بو لفظلر ایله مناجات ایدنجه شادکام اولور (فائدهٔ اخری) صاحب الترغیب والترهیب
و بیهقی شعبنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت ایتدیلر که ملوك کذشتکاندن
برملك تختکاهندن چیقوب مملکتنی سیر ایدردی حال بو که تبدیل ایدی برکیمسه یه مسافر اولدیکه
آنك وافر اینکلری وار اول کیجه اینکلر کلدی اوتوز مقداری اینك صاغلدی ملك بوندن تعجبه
کلوب بونلری اول کیمسه دن المق درونه کلدی وقتاکه صباح اولدی اینکلر مرعایه کیدوب
بعده کلدکده صاغلدیلر که دونکی کون اولان سودینك نصفی وار اول ملك صاحبلرین چاغروب
اینکلردن بکا خبرویر نیچون سودلری نقصان اولمش بو کونکی مرعاسیده دونکی مرعی دکلمی
دیدی اینك صاحبی ایتدی مرعی ینه دونکی ایدی انجق بزپادشاهی کوریرز که بعض
رعایاسنه ظلمی مضمر ایلسه حیوانلرك سودلری نقصان اولور تحقیق برپادشاه ظلم ایلسه یا خود
ظلمی درونه کتوروب ظلمه قصد ایلسه برکت کیدر دیدی راوی ایدر ملك بو کلامی استماع ایدنجه
توبه ایلدیکه برکیمسه دن ظلم ایله نسنه المیه راوی ایدر اینکلر مرعایه کیدوب بعده کلدی صاغلدیلر که
سودلری اولکی کون قدر اول ملك بوندن عبرت آلوب عدالت ایله متصف اولدی وسویلدیکه
برپادشاه ظلم ایلسه یاظلمه قصد ایلسه برکت کیدر شبهه یوقکه البته بن عدل ایدرم حاللرك زیاده
خوشی اوزرینه بن اولورم دیدی (بو قصه یی ابن جوزی مواعظ الملوك والسلاطین نام کتابنده
بو اسلوبك غیری ذکر ایلمشدر که ایدر سلفده کسری بعض ایامده شکاره چقمشیدی اتباعندن
یالکز دوشوب بولوط و یغمور اولوب کندیله عسکری بیننه حائل ومانع اولمغله کتدیکه نره کتدیکنی
بیلمز قامشدن براوه نهایت بولدیکه انده برقاری عورت وار یاننه ایندی عورت دخی آتی ایچرو
الدی عورتك قزی براینك اردنجه مرعایه کیدوب اینکی مرعادن کتوروب صاغدی کسری
سودی چوق کوروب کندی نفسنده هر براینکه خراج بغلمق لایقدر زیرا بوحیواندن وافر سود
اولدی دیدی بعده آخر لیلده قز اینکی صاغمغه قالقدقده اینکی سودسز بولدی ای انا
پادشاه رعایاسنه برظلم وشر مضمر ایتمش دیو اناسنه چاغردی اناسی دیدیکه اویله ایتدیکنی نه دن
بیلدك قز ایتدی اینك سودن برطمله سود ویرمدی اناسی مکث ایله کیجه دن دخی وقت وار
صکره صاغ دیدی کسری بونی استماع ایدنجه درونه عدلی کتوروب اولکی فکرندن رجوع
ایلدی وقتاکه کیجه آخر اولدی اناسی قزقالق اینکی صاغ دیدی قز قالقوب اینکی سودلی بولوب یااماه
والله پادشاهك خاطرینه کلان شر کتمش دیو چاغردی وقتاکه کونش یوجه چیقدی کسرانك اتباعی
کلدی کسری دخی سوار اولدی اول عورتی وقزینی کندینه کتورلمکی امر ایلدی وانلره بخش واحسان
ایلدی وسویلدیکه کز سوزی نیجه بیلدیکز دیو سؤال ایتدی قوجه عورت سویلدیکه شوقدر زماندنبرو
بن اول مکاندیم بزده برعدل اشلمدی الا بزده وسعت واوجوزلق اولوب عیشمز وسعتلی اولدی و بزده
برظلم شلمدی الا عیشمز ضیق اولوب مواد نفع بزدن منقطع اولوب حالمز دکرکون اولدی دیدی (امام
طرطوشی سراج ملوك نام کتابنده ذکر ایتدیکه اراضی مصرده برکیمسه نك برخورما اغاجی وار ایدیکه

پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیور دیکه (البانها شفاء وسمنها دواء ولحمها داء) یعنی اینك
سودی شفادر و یاغی علاجدر ولحمی مرضدر (مرأة تابعینك آدی تسمیه اولندی انجق بو حدیثی
روایت ایدن راوی رجاللری معتمددر مستدرکده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك
حدیثندن منقولدرکه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (علیکم بالبان البقر واسمانها وایاکم
ولحومها فان البانها واسمانها دواء ولحومها داء) یعنی بقر سودینه و یاغنه ملازمت ایدك یعنی انی
استعمال ایدیکز آتنك اتندن حذر ایلك زیرا تحقیق انك سودی و یاغی دوا و علاجدر واتی مرضدر بعده
ابن مسعود رضی الله عنهما ایتدی بو حدیث صحیح الاسناددر ینه بویله کبی حاکم و ابن حبان حضرتلری
ابن مسعود رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت ایتدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورر (ما انزل الله
داء الا وانزل الله له دواء جهله من جهله وعلمه من علمه و فی البان البقر شفاء من کل داء فعلیکم
بالبان البقر فانها ترم من کل الشجر) یعنی حق تعالی بر مرض انزال ایلمدی الا انك دواسنی
وعلاجنیده انزال ایلدی آنی بیلان بیلدی و بیلان کیمسه بیلدی بقرك سودنده هر بر مرضه شفا
واردر سزلر اینك سودینه ملازمت ایدك زیرا اینك هر اوتدن اکل ایدر (و بر روایتده ترم یرینه تردم
کلدیکه بوده اول معنایه در بو حدیثی ابن ماجه ابوموسی رضی الله تعالی عنه دن نقل ایلدی
اما البان بقردن ماعداسنی و بزار حضرتلری تمامیله روایت ایلدی بو حدیث حقنده محمد بن
جابر و ابن سیار صدوقدر اکثر محدثین قتنده وغیریلر قتنده ضعیفدر بو حدیثك باقی راویلری
معتمددر ینه بو حدیثی حاکم حضرتلری تاریخ نیسابورده عبد الله ابن مبارکك ابو حنیفه دن
قیس بن مسلمدن طارق ابن شهابدن عبد الله ابن مسعود رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن
روایت ایتدکاری حدیثدن روایت ایلدی کتاب ابن سنیده حضرت علی ابن ابی طالب
رضی الله تعالی عنهدن منقولدر بیورر یاغدن افضل برشیدن ناس شفا طلب ایتمز یعنی اکثریا خیرلی
علاجلری یاغدر (برکیمسه بر بقره وصیت ایلسه اصح قول اوزره اول وصیت اوکوزه شامل اولماز
زیرا بقره لفظی دیشی ایچون وضع اولنمشدر ایکنجی وجه اول وصیت اوکوزه ده شامل اولمقدر
بقره ده کی ها وحدت ایچوندر (شیخ رافعی ایتدی بقری زکاتده جاموس ایله تکمیل ایتمك قیاسی
اقتضا ایدرکه جاموس دخی وصیت مرقومه ده داخل اوله (انجق معتمد و کفایه نام کتابلرده عدم
دخولی مصرحدر مکرکه وصیت ایدن کیمسه بقرمدن بر بقر ویریله دیو وصیت ایلیه ده وکندینك
جاموسدن غیری بقری اولیه بو وقتده جاموس اول وصیتده داخل اولور اول وصیتی ایدنك بقر
وحشیدن غیری بقری اولسه بونده ایکی وجه واردرکه بقر وحشیده وصیت مرقومه ده داخل اولمق
وداخل اولمامقدر (بقرك زکاتنی دیرایسك صحراده کزراوتوز صغر ایچون تبیع دینور بر یاشنی طولدرمش
بر صغردر قرق اولنجه ایکی یاشنده اولان مسنه دینور بر صغر زکاتدر (مالك حضرتلرندن وطاوس
حضرتلرندن روایت اولان ایچونکه معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه حضرتلری اوتوزك زکاتی
ایچون بر یاشنی طولدرمش وقرقك زکاتی ایچون ایکی یاشنده اولانی اخذ ایلدی نقصان یاشلی
کتورلمشدی انی اخذ ایلدی اولکینه تبیع تعبیر اولندیکه سوریده اناسنه اویدیغی ایچون یاخود
بو ینوزی بتوب بوینوزی قولاغنه تابع اولدیغی ایچون زکات یرینه آنك دیشیسی و یراسه کفایت ایدر
بلکه اولی در (ومسنه تعبیر اولندیغی سنی کامل اولدیغی ایچوندر مسنه و یره جکی یرده ایکی تبیع
و یرسه قول صحیح اوزره کفایت ایدر (بغوی ایتدی کفایت ایتمز زیرا عدد سن مقامنه قائم اولماز
(فائده) حلیه نام کتابده عکرمه نك ترجمه سنده منقولدرکه ایدر بنی اسرائیلده اوچ قاضی
وار ایدی بری فوت اولدی یرینه بری دخی نصب اولندیکه نیجه زمان اوچی مسند شریعت
واوب حکم ایتمشلر ایدی بعده خدای متعال بنی اسرائیله بر پادشاه کریم وعاقل واجرای حقه مائل

احسان ایتدیکه قاضیلری امتحان ایدردی برکون اول پادشاه برکیمسه یی کوردیکه اینك صوارر
یانده بوزاغیسی وار پادشاه آنی ادعا ایدوب حالبوکه آت اوزرنده طورر بوزاغی اردنجه کلدی اوچ
قاضیدن برینه مرافعه اولدیلر پادشاه قاضی یه یانده اولان انجودن بر مقدار و یردی وا کا دیدیکه
بوزاغی یی بکا حکم ایله قاضی ایتدی نه سبب ایله حکم ایده یم پادشاه ایتدی آتی واینکی و بوزاغی یی
ارسال ایده لم اکر بوزاغی آته تابع اولورسه بوزاغی بنمدر دیوب قیو و یردیلر بوزاغیده بر مقدارجه
آتك یانجه کیدوب آته تابع اولدی قاضی دخی بوزاغی یی پادشاهه حکم ایلدی (ایکنجی قاضی یه
کلدیلر اولدخی انجویی اخذ ایدوب انك کبی حکم ایلدی (اوچنجی قاضی یی دیرایسك پادشاه اکاده
بر مقدار انجو و یردیکه بینمزده کالاول حکم ایله دیو قاضی بن حایضم دیدی پادشاه سبحان الله
ارککده حیض کوردرمی دینجه قاضی سبحان الله آت بوزاغی طغوررمی دیوب بوزاغی یی صاحبنه
حکم ایلدی (مصنف ایتدی بن دیرمکه بو اوچ قاضی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك بیوردیغی
حدیث شریفه ماصدق اولمشکه (قاضیان فی النار وقاض فی الجنة) (الامثال) ضرب مثلدر
عربلرك ترکت فلانا بملاحس البقر اولادها یعنی بقر وحشی آنده اولادن یلار اسیز یرلرده ترك ایتدم
قانده قالدیغی نامعلومدر دیوب بو مثل ایله اسیز یرلر مراد ایدرلر (دخی عربلر انکلاب علی البقر
دیرلر یعنی سکا فرصت ممکن اولورسه فرصتی غنیمت بیل بو مثلك دخی تفصیل معناسی باب
کافده کلور ان شاء الله تعالی (الخواص) بقرك خاصه لریدر بقرك یاغی ایله وزر نیخ احمر ایله
بر اوطه ده بخور اولنسه آندن عقرب وسائر حشرات کیدر وآنکله برجناق یاغلنسه پیره لر اکا جمع
اولور بقرك بوینوزی سحق اولنوب ربع حمایه که ایسته یه مبتلا اولان کیمسه نك طعامنه اندن
قویلسه حماسی کیدر و برکیمسه آندن ایچسه مجامعته حرصی زیاده اولور بقرك قانی دم سائلی
قطع ایدر بقرك اودی کراوز اوتی صو یله بواسیره سورلسه نفع و یرر واغریسی ساکن اولور
اعضای انسانده جبان و یرادن باقی قلان اثرلره اندن سورلسه قوپوب کیدرر بقرك اودی عسل ایله
خلط اولنوب سورمه اولنسه کوزده اولان ظلمته نفع ایدر بقرك اودی نطرون وعسل وحنظل
یاغی ایله که قرغه دولکی دیدکاری نسنه در صاری چیچکی و یاغی اقه مانلدر اندن مقعد اولان
کیمسه یه سورلسه اکا نفع ایدر (ارسطو ایتدی سیاه اوکوزك اودی کوزه چکلسه کوزی حدتلندیرر
(کیماس حکیم ایتدی بقرك کوزی چقسه ده آنك صوبی ایله کاغد اوزرینه یازی یازلسه کوندز
کورنمز کیجه اوقنور بقرك قیلی احراق اولنوب صو ایچنده قونوب ایچلسه دیش آغریسنه نفع
و یرر وآنك تویی احراق اولنوب سکنجبین ایله ایچیرلسه طلاق اغریسنی کیدرربال ایله ایچیرلسه
مجروحده اولان مرضلرك اثرینی چیقارر (فرایس حکیم ایتدی بقر صمانك اوفاقی ایله چبانلر ایچون
قیمادیلوب صارلسه اول ساعت اوکاور دوکیلور پرك ورملر انکله صارلسه یموشر انسانك یانده
اولان چبانلر ظهورندن مقدم انکله بخور اولنسه ظهور ایدوب چقمز (نقریس مرضنه اندن
قونسه صاحبنه نفع و یرر حامل عورته انکله بخور اولنسه ولادتی آسان اولور قارنده کی
جنینی حی یامیت چیقارر واوشاغك قابی اولان اول یوفقه دری یی چیقارر اکر صمان بر اوطه ده
بخور اولنسه حشراتی منع وطرد ایدر اول صماندن احراق اولنوب وسحق اولنوب بورنه
اوفورلسه دائم اولان بروندن قانی دفع وحبس ایدر اوق و بچاق اوجلرندن اعضاده
قلانك اوزرینه برقاج دفعه صارلسه آنی چیقارر و دیکنی دخی چیقارر واول صماندن
احراق اولنان ایله کبریت برکتان حرقه سی اوزرنده انسانك قرننك اوزرینه دوشنلسه وصارلسه
برصاری صو جذب ایدر (هرمس حکیم ایتدی کول یاغی ایله اوکوزك بورنی یغلانسه
اوکوزده هشتلنوب فرار ایدر (التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده بقر کورمك سال وسنین

ايله تعبير اولنور نته كيم حضرت يوسف عليه السلام سنين ايله تعبير ايتديكى كبى انجق سموز اوكوز
وسعت واوجوزلق ايله ده تعبير اولنور زبون وضعيف اولان قحط ايله ده تعبير اولنور بو تعبيرلر
كورديكى اوكوزك اونى بياض و سياه اولورسه بويله در اما صارى اولسه و قرمزى اولسه حال
بوكه بو ينوزى ايله بر اغاجى سوسر و اغاجى قوپر ياخود بر بنايى سوسرده دوشيرر بويله كورسه
بو رؤيا فتنه در كه اول مكانه حلول ايدر شو حديث شريفه بناء كه (ان الفتن تكون فى آخر
الزمان كصياصى البقر وكعيون البقر) يعنى آخرزمانده فتنه لر اوكوز بو ينوزلرى وكوزلرى كبى
اولور يعنى سوسيجى وناسى انجيد يجى هيبتلى اولور ديمكدر صارى اينك كورمك شول نسنه دركه
انده سرور اوله اوكوزك النده غره و اق كورمك سنه نك اولنده شدته دلالت ايدر و اوكوزك
قويريغنده اق كورمك آخر سنه ده شدتدر يارم اينك كورمك قزقرنداشنده ياقرنده مصيبته
دلالت ايدرينه بونك كبيدر ربع و ثمن اينك كورمك بركيمسه رؤياسنده آخرك اينكنى صاغديغنى
كورسه بركيمسه نك عورتنه خيانتى ايله تعبير اولنور نه وقتكه بركيمسه آخرى كندى اينكنك
يانندە كورسه بو رؤيا كندى عورتنه عائدر ياخود كندى سنه سنه عائدر اينك سودى كورمك مال
حلال وافر ايله تعبير اولنور اينك صوتى كورمك بى ادبلك ايله مشهور اولان ناس اوزرينه
دلالت ايدر اينك دپديكنى رؤياده كورمك مرضه دلالت ايدر بركيمسه رؤياسنده اوزرينه اينك
صچراديغنى ياخود اوكوز صچراديغنى كورسه اول كيمسه نك اول سنه فوتنه دلالت ايدر اكيجى
اولان كيمسه ايچون رؤياده بقر كورمك خيردر بقرك اونلرينه نسبت اولنان تعبير آنك اوننه نسبت
اولنان تعبيرلردركه انك بيانى خاء معجمه بحثنده كلور بركيمسه رؤياسنده اوينه اينك كيروب
كنديى سوسديكنى كورسه اول كيمسه نك مالنه زيان اولور (نصارى ايتدى بركيمسه رؤياسنده
لحم بقر اكل ايتديكنى كورسه حاكم حضورينه احضار اولنور زحمتسز خالص ياغ اكل ايتديكنى
كورسه ماله نائل اولور لحم بقر كبابنى اكل ايتديكنى كورمك قورقوسى اولان كيمسه يه امنيت ايله
تعبير اولنور اكر حامل عورتى وار ايسه اوغلان اولاديله مژده اولنور كباب كورمك معيشته
بشارتدر اكر اول كباب نيم بخت اولسه عورتى جانبندن هم وغمه دلالت ايدر بعضيلر ايتدى لحم
بقر رزقدر و وسعتدر بشمش ياكباب اولمش ايكن اكل ايدن كيمسه ايچون رؤيا معبره دندر حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنها بر رؤيا كورديكه كويا بن بركوچك دپه نك اوزرنده يم اطرافمده اوكوزلر
وار اور يشورلر ديو مسروق حضرتلرينه حكايه ايتدكده اول دخى تعبير ايدوب اكر رؤياك صادقه
ايسه سنك اطرافكده قتال اولور ديديكه يوم جملده ديديكى كبى اولدى بركيمسه رؤياسنده براينك
بوزاغوسى امديكنى كورسه كنديينك قزى اوزرينه برعورتك قصاص اولنمسنى دلالت ايدر بركيمسه
رؤياسنده برعبدى كورسه كه مولاسنك اينكنى صغار اول عبد مولاسنك زوجه سنى تزوج ايدر
ديو تعبير اولنور والله تعالى اعلم ﴿البقر الوحشى﴾ درت صنفدر برصنفنه مها تعبير
اولنور بركونه طاغ صغريدر و برصنفه ايل تعبير اولنور كه طاغ كچيسنك اركيكيدر و برصنفنه
يحمور تعبير اولنور كه مأكول اللحم اولان وحشى بيان اشكيدر و برصنفنه تيتل تعبير اولنور كه بونلرك
كلبسى يازكونى صويى بولديغى وقتده ايچر صو بولمديغى وقتده صويه صبر ايدوب اغزينى
روزكاره اچمغله قناعت ايدركه بو وصفده قورد ودلكى وچقال وحمار وحشيلر وكيكلر وطوشانلر
مشتركدر يعنى بونلركده حاللرى بويله در ايل كه يبان كچيسى ايدى همزه بحثنده سبقت ايلدى
يحمور باب ياده ان شاء الله تعالى كلور شمدى كلام مهاده يعنى طاغ صغرنده دركه انك
طبيعى سبق وشهوتدر شهوتنك غلبه سندن ديشيسى حامل اولدقده اركيكندن فرار ايدر حامل
ايكن كندييله او يمسنك خوفندن وينه كثرت شهوتندن اركيكى آخر اركككك اوزرينه چيقار

بريسى چيقسه باقيلرى صوينك رايحه سنى قوقوللر انلرده انك اوزرينه صچررلر بقر وحشينك
بو ينوزينك ايچى طوليدر سائر حيوانك بو ينوزلرينك ايچى بوشدر بقر وحشى كچى يه زياده مشابه
شيدر انجق انك بو ينوزى زياده صلابتليدركه بو ينوزيله كنديدن واولادندن كلاب صيدى وسائر
كنديله طولشان سباعى دفع ومنع ايدر (فائده) وقتا كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خالد
ابن وليد رضى الله تعالى عنه حضرتلرينى اكيد بن عبد الملك نصرانى ايدى كيده نام محلده ملك
ايدى اكا ارسال ايتديسه حضرت خالده بيورديكه (انك تجده يصيد بقر الوحش) يعنى سن
انى بقر وحشى شكار ايدركن بولورسين وقتا كه خالد اول دياره واصل اولدى برماهتاب كيجه ايدى
حق تعالى بقر وحشيلره اذن ويروب الهام ايتديكه هرطرفدن انلركلوب انك كوشكنى بو ينوزلرى
ايله قالديره لر كه اولدخى انلرى كوروب بونلرك بو كيجه دن غيريده بو قدر كثرتلرينى كورمدم ايكى
كوندر واوج كوندر سعى ايدردم بونلرى بولمدم ايدى ديدى انجق تقدير بارى بويله اولديغندن
اول ملك انلره برنسنه ايتمكى خداى متعال مراد ايلمدى بعده اول ملك انى حاضر اولمغه
امر ايدوب آتى اكرلندى كندى وقرنداشى حسان نام كيمسه سوار اولديلر كه اوزرنده ديباجدن
التون ايله مزين بر قباسى وار وقتا كه صيدكاهنه نزول ايلدى حضرت رسول عليه السلام عسكرى
انى اخذ ايدوب اسير ايتديلر واوزرنده اولان قبايى اول رسول عليه السلامه ارسال ايلديلر كه
كلدكده بعض اصحاب اندن تعجبه كلديلرده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (لمناديل
سعد فى الجنة خير من هذا) يعنى حضرت سعدك جنتده اولان منديللرى بوندن خيرليدر ديدى
بعده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا اسلام عرض ايلدى اول ابا ايتمكله ولايتنده جزيه
ايله قراره امر بيورديكه هجرتك طقوزنجى سنه سنك رجبنده ايدى بحيرطائى اول بقر وحشيلره
شعرنده اشارت ايدوب كفت * تبارك سائق البقرات انى * رأيت الله يهدى كل هاد * يعنى
بقر وحشيلرى سوق ايدن خداوندكار عالى اولديكه بن اول حضرت بارى هر هدايت اولنانه
هدايت ايدر كوريرم * فمن يك حايدا عن ذى تبوك * يعنى ذى تبوك ايله غزادن منع ايدن
كيمدر * فانا قد امرنا بالجهاد * زيرا تحقيق بز جهاد ايله امر اولندق يقنده مهاده اولان
مزيد كلام باب ميمده كلور ان شاء الله الرحمن (الحكم) بيان صغرينه متعلق حكملردر انى جميع
انواعيله اكل حلالدر بالاتفاق زيرا طيباتدندر (الامثال) ضرب مثلدر عربلر تابعى بقردير لر
وزعم ايدرلر كه بشر بن حارث الاسدى برسنه چيقديكه سنه مرقومه ده قومى غزا ايتديلر و بريبان
صغرينه اوغراديلر كه كنديلردن فرار ايلدى وطاغك باشنده طورردى بشر دخى انى براوق ايله
اوردى صغرده نفسنى طاغدن اشاغه آتدقده بشرده تابعى بقر ديه رلك كيدوب شكارينى الوب
قومنه رجوع ايلدى وانلرى دعوت ايدوب لحمندن اكل ايتدردى بو مثل اشلر بربرى اردنجه كلنجه
وسرعتى اولنجه ضرب اولنور ﴿بقر الماء﴾ صو صغريدر قزوينى ايتدى ناس زعم ايدركه
دكزدن بر بقر چيقار زعدن يايلوركه انك روثى عنبردر انجق بو كلامك صحتنى الله بيلور زيرا
ناس ذكر ايدرلر كه عنبر دكزك قعرنده بتر اكر انلرك ديدكارى صحيح اولوب بو حيوانك روثى اولور
ايسه اول دماغه وحواسه وقلبه نفع ويرر ﴿البق والبقة﴾ بعوضه معناسنه در بق بانك
فتحيله جمعيدر سورى سنكلر معناسنه جوهرى بويله ديوب زفر بن الحرثك بيتنى باب عينده وباده
ولامده انشاد ايلمشدر * الا انما قيس بن غيلان بقة * يعنى قيس بن غيلان دكل اما برسنكدركه * اذا
وجدت ريح العصير تغنت * اول برشيره قوقوسى بولسه اكا ملازمت ايدر (و بق تخته كهله سى
ديدكلرى معروف بر بوجكدركه عربده فسافس دخى تعبير اولنور رايحهٔ كريههسى شديد درباب
فاده كلور ان شاء الله تعالى (حراتدن تولد ايدوب ظهور ايدر انسانه شدت رغبتى اولديغندن انسان

رایحه سی شم ایلسه نفسنی ضبط ایده میوب انسانك اوزرینه کلور مصرده و بلاد ده اکا مشابه
اولان شهرلرده چوقدر مأکول اللحم دکلدر بعوضه کبی استقذاری اولدیغی ایچون دم سائلی
اولمیان حیوانلردندر (رافعی رحمة الله علیهك دیدیکی کبی شول قان که تخته کهله سی بنی آدمدن
صورار کهله ایله پره نك صوردیغی قان کبیدر یعنی اثوابی تنجبس ایتمز (الخواص) تخته
کهله سنك دفعنه متعلق خاصه لردر امام قزوینی عجایب مخلوقات وغرایب موجودات نام کتابنده
دیدیکه براوطه ده قلقندوچورك اوتی دیدکاری حبة السودا ایله بخور اولنسه اکا اصلا تخته کهله سی
داخل اولماز (ینه بویله در چام اغاجنك بچقلندقده اولان اوفاغیله بخور اولنسه اوطه دن منع ایدر
(حنین بن اسحق ایتدی براوطه محلب که کوزل قوقولو دوادر انکله بخور اولنسه اول اوطه دن
تخته کهله سی جمله فرار ایدر (ینه بویله در طوکمش قان ایله یاخود فیل کوکی ایله یاخود جاموس
دریسی پرچه سیله یاخود سرو اغاجنك داللریله بخور اولنسه دفع ایدر تجربه اولناندندر که انی
نافع بولدق که درت کاغده شو طلسم تحریر اولنوب درت دیواره یاپشدیرلسه تخته کهله سنی طرد
ومنع ایدر که بودر ١٢ ١٢ ١١١٢ غیریلر دیدیلر بوزرلك اوتنك ورقی سرکه یه قویلوب اوطه ده
صاچلسه اندن فرار ایدرلر اکر یوزرلك اوتی برکیمسه نك باشنه یا ایاغنه وضع اولنسه اول
کیمسه یه تخته کهله سی یقین اولماز سزاب سرکه ایچنه قونوب اوطه یه صاچلسه اندنده فرار
ایدرلر اکر کندیر وکبریت آلنوب بومشق سحق اولنوب وصو ایله قارشدیریلوب بردینکه
سوریلوب اویدیغی وقتده برکیمسه باشی یاننه قویسه اکا البته یقین اولماز (ابن جمیع ارشاد نام
کتابنده ایتدیکه کونك دخانی وقوری مرسین اغاجنك دخانی وترمسك دخانی تخته کهله سنی
وجمیع حشراتی طرد ومنع ایدر (تذنیب) حدیثده کلدیکه ابو هریره رضی الله تعالی عنه
حضرتلرندن اسناد جید ایله طبرانی حضرتلری روایت ایلدیکه ابو هریره بیورر شو قولقلرم
ایشتدی وشو کوزلرم کوردی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی که اول حضرت
مبارك دست کرم پیوستلریله حضرت حسنی یاخود حضرت حسینی طوتدیکه حضرت حسنك
یاخود حضرت حسینك مبارك ایاقلری اول حضرتك ایاغی اوزرنده واول حضرت انواع ملاطفه
ومعصومك طبعنجه معامله ایله بیورر که (حزقة حزقة ترق عین بقة) یعنی سن ضعیف وادمی
کوجك معصومسك قوجاغمه کل سن کوزی کوجکدر سین بعده معصوم پاکی قوجاغنه
قالدردیکه ایاقلری اول حضرتك مبارك کوکسی اوزرنده اولدی بعده بیوردیکه (افتح فاك)
یعنی ای معصوم اغزیکی کشاده ایله دیوب بعده بوس وتقبیل ایلدی بعده بیوردیکه (اللهم من
احبه فانی احبه) یعنی یارب کیم بوکا محبت ایدرسه بن اکا محبت ایدرم دیدی بو حدیثی بزار
حضرتلری بولفظلرك بعضیلریله روایت ایلدی حدیثده اولان حزقه شول ضعیف کیمسه که
ادمی بربرینه یقین اوله حضرت رسول علیه السلام بونی ذکر بیوردی (لطیفه وانسبت
ومعصومك طبیعتنه مماشات طریقیله وترق لفظی اصعد معناسنه در وعین بقه کوجك کوجك
کوزدن کنایه درکه بونلر مبتداء محذوفك خبرلریدرکه (انت حزقة انت عین بقة) ابن عدینك
کامل نام کتابنده محمد بن علی بن حسین بن محمدك ترجمه سنده اصبع بن بنانة الحنظلیدن
منقولدرکه ایدر علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن استماع ایتدم ابن آدمه اولان
خطبه سنده بیورر که (وما ابن آدم تؤلمه بقة وتشتنه عرقة وتقتله شرقة) یعنی ابن آدمه دنیاده
اولان حاللر بودر که تخته کهله سی اکا الم ویر دیوب تخته کهله سنی کلامنده استعمال ایلدی
حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن برقاچ شی روایت ایدن مذکور اصبع بن بنانة الحنظلی یه
بو روایتده براحد تابع اولمدی بو اجلدن ترکه مستحق اولدی انجق ابن ماجه برطریقدن روایت ایلدی

(الامثال) ضرب مثلدر عربلر بقه دن یعنی تخته کهله سندن ضعیف دیو ضرب مثل ایدرلر
(التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده تخته کهله سی کورمك طعن ایدیجی اعداء ضعفایه دلالت ایدر
ودخی شول عسکره دلالت ایدر که وفاسی اولمیه وینه هم وحزنه دلالت ایدر زیرا تخته کهله سی
اویقویی منع ایدر تنکیم هم ایله حزن دخی اویقویی منع ایدرلر والله اعلم ﴿بکر﴾ دوه دن
کنج دوه در دیشبسنه بکره جمعنه بکار دینور فرخ لفظی ایله فراخ لفظی کبی جمع قلنده ابکر وزنی
اوزره جمع قیلنور (ابو عبیده ایتدی دوه دن بکر انساندن فتی یعنی یکیت منزله سنده در بکره تازه
قز منزله سنده در دوه دن قلوص تعبیر ایتدکاری دوه جاریه منزله سنده در بعیر انسان منزله سنده در
جمل رجل منزله سنده در ناقه مرأه منزله سنده در (مسلم حضرتلری ابی رافع رضی الله تعالی عنه
حضرتلرندن روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم برکیمسه یه بر بکر دوه ویرمك
ایچون سلم ایتمشیدی وقتا که زکاة دوه لری کلدی بکا امر بیوردیکه اول کیمسه یه بکر دوه سنی ویره
بن ایتدم دوه لر ایچنده بکر بولمدم انجق درت یاشنده اولان اصلاح جمل واردیدم رسول علیه
السلام بیوردیکه (اعطه فان خیارکم احسنکم قضاء) یعنی اول دوه یی ویر تحقیق سزك خیرلیکز
الدیغندن احسن اولانی الدیغنك برینه ویرندر (حاکم حضرتلری عرباض بن ساریه رضی الله
تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه راوی ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه بر بکر دوه فروخت
ایلدم بعده اودشمکه کلدیکمده یارسول الله بکرك قیمتنی ویر دیدم پیغمبر نعم دیدی یعنی ویره یم
دیوب بعده خوش آدا ایله ویردی بعده اول حضرته براعرابی کلوب یارسول الله بکر دوه می ویر
دیدی اول حضرت اکا بزدن بردوه ویردی اعرابی یارسول الله بودوه بنم بکرمدن افضلدر
دیدکده رسول علیه السلام بیوردیکه (هولاك ان خیر الناس خیرهم قضاء) یعنی اول دوه سنك
ویردیککدن افضل وایو ایسه ده بو دوه سنك اولسون تحقیق ناسك خیرلیسی الدیغندن خیرلیسنی
الدیغنك یرینه ویرندر بعده راوی ایدر بو حدیث صحیح الاسناددر (حافظ ابو یعلی ابن عباس
رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه وارنجه راویلریله روایت ایلدیکه راوی ایدر سردفتر انبیا علیه
اشرف التحایا حضرتلری حج شریف ایدوب وقتا که وادی غسفان نام محله تشریف ایلدی
بیوردیکه (لقد مر بهذا الوادی نوح وهود وابراهیم علی بکرات لهم حمر خطمهم اللیف ورداهم
العبا واردیتهم النمار یحجون البیت العتیق) یعنی تحقیق بوده رده دن کذار ایلدی حضرت نوح
وهود وابراهیم علیهم السلام که بکر دوه لرینه سوار اولمشلر کندیلر ایله جارلری وارکه زماملری
لیفدر وکندیلرك ازارلری عبادر وردالری یول یول الاجه برنسنه در که اعراب کیرلر انلر بیت عتیق
حج ایدرلردی مسلم حضرتلری سبرة بن معبد الجهنی رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه
سبرة بن معبد مکۀ مکرمه نك فتحنده رسول اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ایله غزا ایتمشیدی
بیورر که اول حضرت اسیر الوب استمتاعه بکا اذن ویرمشیدی بن وبر آخر کیمسه بنی عامردن
بر خاتونه کتدککه کویا اول خاتون بکرت عیطادر یعنی تازه وطویل الکردن بر محبوبه در بزلر نفسمزی
اکا عرض ایلدك خاتون دخی بکانه ویررسز دیدی بن ایتدم ارقه دکی ردامی ویریرم یانمده کی
کیمسه بن دخی ردامی ویریرم دیدی حال بوکه انك رداسی بنم ردامدن جدید انجق بن اندن تازه یم
خاتون دخی انك رداسنه باقوب تعجب ایتدی وبکا باقوب تعجب ایلدی وبکا سن وردا ك کفایت
ایدر دیدی انکله اوج کون مکث وصحبت ایلدك بعده حضرت رسول اکرم ونبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیورر که (من کان عنده شیء من هذه النساء التی یتمتع بهن فلیخل عنها) یعنی
هرکیم که اسیر اولان نسادن یانده نساء اولوب استمتاع ایدردی اندن خالی اولسون دیو بیوردی
وبر روایتده بن اول جاریه یه اذن ویرمدم حتی رسول علیه السلام انی حرام قیلادقجه دیو کلمشدر ابو داود

وترمذی ونسائی وحاکم حضرتلری ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه براعرابی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه برناقه هدیه ایلشیدی اول حضرت اول ناقه دن ایچون اکا التی عدد بکر دوه سی عوض و احسان ایلدکده اول اعرابی متکدر اولوب غضب ایلمش زیاده عوض مأمول ایتدیکندن اوله بو حالت اول حضرته بالغ اولدقده حمد خدا وثنا ایدوب بعده بیوردیکه (ان فلانا اهدی الی ناقة فعوضته منها ست بکرات فظل ساخطا لقد هممت ان لا اقبل هدیة الا من قریشی او اویسی) یعنی فلان کیمسه بکا برناقه هدیه ایلدی مقابله سنده التی بکر دوه لری ویردم هدیه سنه نادم اولوب غضبنده دائم اولمش تحقیق قصد ایلدم که بردخی هدیه قبول ایلیم انجق قریشدن اولانلردن یاخود اویس قبیله سندن اولنلردن قبول ایلیم دیو بیوردی (حضرت علی رضی الله تعالی عنهك حدیثنده کلدیکه (صدقنی سن بکره) یعنی بکره دوه سنك یاشی بنی تصدیق ایلدی بو برمثلدرکه خبرنده صادق اولان کیمسه ایچون عربلر بو مثلی ضرب ایدرلر (اصلی بویله درکه برکیمسه بربکره دوه یی اشتری ایتمك ایچون آخر کیمسه ایله بهاتقدیر ایدردی صاحبنه انك سنندن سؤال ایدوب صاحبی طوغریجه خبر ویردکده مشتری صدقنی سن بکره دیمکله بو مثل قالدی (مسند شافعیده حضرت عثمان رضی الله تعالی عنهك معتقدن منقولدرکه ایدر شول اثناده که یازکونی ایدی بن حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ایله طورردم برکیمسه کوردیکه ایکی بکر دوه سی سوردیر یوزنده ایسه حرارت دوشك کبی یعنی زیاده حرارت وارکه اباغ ایله باصلمز حضرت عثمان شول کیمسه نك اوزرنده نه وار اوله هوافرح اولنجیه دك مدینه ده طورسه ده صکره کیتسه دیوب اول کیمسه بزه یقین کلنجه بکا خطاب ایلدیکه شوکا نظر ایله بنده نظر ایدوب کوردمکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهدر جوابده اول کیمسه امیر المؤمنیندر دیدم حضرت عثمان قالقوب باشنی قپودن طشره چیقاردیکه سام یللی کندینه اسدی اولدخی مبارك باشنی کیرو الدی حتی حضرت عمر برابریمزه کلدی اکا خطاب ایتدیکه بو ساعتده سنی نه شی چیقاردی یعنی بویله وقتده طشره چیقملیدکل ایمشسزنه عجله ایش اولدی دیدی حضرت عمر جوابنده ایکی بکردوه سی زکاة دوه لرندن ایدی آیریلوب فرار ایلمش انلری باقیلرینه الحاق ایلمك مراد ایلدم ضایع اولورده حق تعالی بندن سؤال ایدر دیو خوف ایتدیکمدن دیدی حضرت عثمان اکا کولکه یه وصو یه دعوت بیور دیدی حضرت عمر کولکه یه سن وار دیو جواب ویردی حضرت عثمان ایتدی کولکه سکاده کفایت ایدرینه حضرت عمر کولکه یه سن بیور دیو جواب ویروب بعده کتدی حضرت عثمان رضی الله عنه حضرت عمر حقنده برکیمسه قوی امینه نظر ایلمکه محبت ایلیه بوکا نظر ایلیه دیو مدح و پسند ایلدی (الامثال) ضرب مثلدر حدیثده کلدیکه (جاءت هوازن علی بکرة ابیها) عربلر فلان کیمسه لر بابالرینك بکره دوه سی اوزرنده کلدیلر دیوب ضرب مثل ایدوب انلری قلت ایله وصفلرلر یعنی انلر کلدیلر برنسنه لری یوق انجق بابالرینك بکره دوه سنی کتورمشلر (مصنف ایدرکه بو مثلك اصلی سلفده برقوم قتل اولندیلر بابالرینك بکره دوه سنك اوزرینه یوکلندیلر انلرك حقنده بو کلام سویلنوب بعده مثل اولدی شول کیمسه لر ایچون که بریکوب کلورلر (ابوعبیده ایتدی بو مثلك معناسی اول قوم جمع اولوب کلدیکه بربرینه اختلاف ایتمدیلر دیمکدر حقیقتده بکره دوه سی یوقدر (بعضیلر ایتدی بکره بو مقامده صوطولابی قوفاسی دیمکدر یعنی انلر بعضیسی بعضیسنك عقبنجه کلدیلر طولاب قوفه لرینك دورانی کبی نسق واحد اوزره (بعض کیمسه لر بکره ایله طریق مراد ایدوب انلر بابالرینك طریقی اوزره کلدیلر دیو معنی ویردیلر بعضیلر ایتدی بو مثل ذمدر قلت وذلت ایله وصفدر یعنی انلره بنمك ایچون بر بکر دوه سی کفایت ایدر دیمکدر رواب لفظنی ذکر انلری تحقیر ایدوب

تصغیر ایچوندر بو بکر دوه سنك حکمی و خواصی و تعبیری ابل کبیدرکه همزه بحثنده تفصیل اولندی ﴿ البلبل ﴾ سرچه لر نوعندن حسن صوتله معروف اولان قوشدرکه اکا تصغیر لفظلریله کعیب وجعیل دخی دینور وفارسیده هزاردستان دینور جرمی کوچك سریع الحرکه وفصیح وکثیر الالحاندر موضعی بستان وکلزارلردر کل موسمنده شوقی زیاده اولور و اکر برکیمسه نك اغاجدن کل دوشوردیکنی کورسه دخی زیاده فریاد ایدر و اصلا صوسز اولماز زیرا مزاجی آتش کبی حرارت اوزره اولمغین هر ساعت ترطیب و تبریده محتاجدر و غایت کوجکلکندن روزکار شدید اولدقده الوب برطرفه کتورر بو سببدن روزکار محکم اسدیکی کونده یوه سندن طشره چیقماز وزبان عربده اکا نعر دخی دینورکه نون بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (بلبلده لغز ایدن شاعر شو قولنده نه خوش دیمشدر * وماطائر نصفه کله * له فی ذری الدوح سیر ولبث * یعنی اول نه قوشدرکه انك نصفی کلبسیدر مراد بلبل لفظیدر تکراردن قطع نظر نصفی کلینك عینی اولور انك ایچون اغاج کولکه لرنده سیر ومکث واردر مکانی زروهٔ اشجاردر * رأینا ثلاثة ارباعه * اذا صحفوه غدا وهو ثلث * بز انك اوچ ربعی ثلثی بولدق یعنی لفظ بلبلك نصفی بلدر نصفی تمامیدر اوچ ربعیده ثلثیدرکه اوچ ربعدن قنغیسنی السك ثلثی اولور (واسط قاضیسی علی بن المظفر ابو الفضل الامدی خوش ایدوب بو مقامده سویلرکه * واهاله ذکر الحمی فتأوها * ودعا به داعی الصبا فتولها * یعنی عاشق ایله ذکر حمی خصومت ایتدیلرکه عاشق آه واینه باشلدی ومیل هواکه بر داعی به بکزر عاشق مزبوری دعوت ایلدیده متحیر اولدی ذکر اولنان واها فعل ماضیدر وهی یههیدن شق معناسنه ضمیرله عاشقه راجعدر مقام قرینه سیله ذکر حمی واهانك فاعلیدر حمی قوری معناسنه در فتأوها فعل ماضیدر ضمیر مستترینه عاشقه راجعدر وضمیر به ینه عاشقه راجعدر داعی الصبا دعانك فاعلیدر صبا کسر صاد ایله میل معناسنه در فتولها واهدن مأخوذدر * هاجت بلابلة البلابل فانثنت * اشجانه تثنی عن الحکم النهی * اول حمانك بلبللری تعب ومشقتلر تحریك ایتدیلر وعاشق مزبورك غمی کیرو دوندی برنوع دوندیکه حکمتلردن عقلی اعراض ایدردی بلابل اولی جمع بلبل و بلابل ثانیه بلبالك جمعی مشقت معناسنه اشجانه شجنك جمعی و انثنت لفظنك فاعلیدر تثنی میل ایتدیردی دیمکدر حکم حکمتك جمعی النهی عقل معناسنه در * فشکی جوی و بکی اساو تنبه * وجد القدیم ولم یزل متنبها * یعنی عاشق مزبور حرقت عشقدن شکایت ایتدی والمدن اغلدی وجذبهٔ قدیمه سنه متنبه اولدی دوام اوزره که جوی حرقت عشق اسا الم وحزن معناسنه وجد جذبه معناسنه در * لا تکرهوه علی السلو فطال ما * حمل الغرام فکیف یسلو مکرها * یعنی تسلی اوزرینه عاشق مزبوری اکراه ایتدرمك زیرا چوقدن عشق تحمل ایتدی اکراه اولنمش اولدیغی حالده نجه متسلی اولور سلو تسلی معناسنه غرام عشق معناسنه در مکرها سلونك فاعلندن حالدر * لا عتب یاسلمی علیك فسامحی * وصلی فقد بلغ السقام المنتهی * یعنی یاسلمی سنك اوزریکه عتاب یوقدر مسامحه ایله وعاشقه وصلی احسان ایله زیرا که سقامت نهایته ایرشدی عتب نام محبوبه در علیك خطابی سامحی خطابی وصلی خطابی محبوبه یه در وصلی وصل یصلدن امر حاضر مفرد مؤنثیدر سقام سقمك جمعی و بلغنك فاعلیدر و بو مقامده شعرادن یوسف بن طولونك کلامی عجب خوبدر کفت * باکر الی الروضة تستحلها * فثغرها فی الصبح بسام * یعنی صباح وقتنده باغچه یه کیت اکر اول وقتده کیدرسك باغچه یی حلاوتلو صایرسین زیرا صبحده باغچهٔ مزبوره نك دیشلری یکه شکوفه مراد در مبالغه ایله کولیجیدر باکر امر حاضردر تبکیردن تستحل فعل مضارعدر استحلالدن طاتلو عد ایتمك معناسنه جواب امر اولندیغندن یانك سقوطیله مجزوم اولمشدر ثغر دیش معناسنه بسام مبالغه ایله تبسم ایدیجی دیمکدر *

والنرجس الغض اعتراه الحيا * فغض طرفا فيه استقام * يعنى تازه نركسه حيا عارض اولوب كوزنى يومدى
كوزنده خستەلكلر واردر * و بلبل الدوح فصيح على * الايكة والشحرور تمتام * يعنى اول اغاجلرك
بلبلى اغاجلر اوزره فصيحدر شحرور فصيح دكلدر پلتك سويلر ايكن ايك لفظنك مفرديدر شجر كثير
ملتفه ديرلر شحرور خوش آواز برقوشدر تمتام بر پلتك كيمسه يه ديرلر كه تايه ميلى اولمق اوزره اوقور
* ونسمة الصبح على ضعفها * بهابنا مر والمام * يعنى شيخ ديدكلرى اوتك رايحه سى ضعفى
اولديغيله بيله انك بزه مرور ونزولى واردر * فعاطنى الصهباء مشمولة * عذراء فالواشون نوام *
يعنى بكا صهبايى وير قابلى ياخود اصلاح اولديغى حالده وعذرمى قبول ايله غمازلر اويقوده درلر
عاط امردر عاطى يعاطى دن صهبا باده معناسنه مشموله قاپلنمش معناسنه مسموله اصلاح
اولنمش معناسنه در واشون جمع واش بمعنى النمام نوام نائمك جمعيدر * واكتم احاديث الهوى
بيننا * ففى خلال الروض نمام * يعنى مابينمزده اولان محبت سوزلرنى كزله زيرا باغچەلر ارالرنده نمام
واردر وموصى اليهك محاسن شعرندندر شو قوليكه * سقا الله ارضا نور وجهك شمسها * وحيا
بلادا انت فى افقها بدر * يعنى الله تعالى اول ارضى صوواركه سنك يوزلك انك شمسيدر
واول بلادلرى احيا ايتسونكه سن انك افقنده بدرسين مراد معشوقدر * وروى بقاعا جود كفك
غيثها * ففى كل قطر من نداك بها قطر * يعنى جناب حق اول بقعەلرى صووارسنكه سنك الكك
جودى يغموريدر واول بقعەلرك هرطرفنده سنك سخاوتكدن قطرەلر واردر روى رى دن مأخوذدر
صودن قاندرمق معناسنه قطر اول ضم قافله طرف معناسنه وقطر ثانى فتح قافله صودن برطمله
معناسنه قطرەنك جمعيدر وشو شعر دخى موصى اليهك دركه * تسلسل دمعى وهولا شك مطلق
* وصح حديقا حين قالوا تكسرا * يعنى كوزم ياشى متصلا آقدى واو كوز ياشى شبهەسز صالى
ويرلمشدر وصحيح اولدى كسلدى قريلوب كسلدى ديدكلرى وقتده كسلدى على الدوام آقدى
* وفى قلب مائى للقلوب مسرة * وقالوا سيجرى بالهنا وكذا جرى * يعنى بنم كوز ياشمك
اورته سندەدر يامنقلب اولمسنده قلبلره سرور واردر حال بوكه خلق انك متصلا آقديغنى كوردكلرنده
ديديلركه بو شر ايله آقار و بونجلاين آقدى وشو شعرده ينه مرقوملكدر * يعنى رأيت الماء الق
بنفسه * على رأسه من شاهق فتكسرا * يعنى كوزم ايله كوردمكه كوزمك ياشى كندى بسنى كندى
باشى اوزرينه طاغ دپه سندن براقديده پاره پاره اولدى * وقام على اثر التكسر جاريا * الا فاعجبوا
ممن تكسر قد جرا * يعنى اول پاره پاره اولان كوز ياشى متكسر اولديغندنصكره قائم اولوب جريان
ايلدى آكاه اولك و عجب ايدك بركيمسه دنكه قيرلدى وجريان ايتدى غالبا بو بيتلردن مراد
اتصال دموعيدر يعنى برآنده كسلمدى آقدى (وشو شعرده موصى اليه حضرتلرينه منسوبدر
* انفقت كنز مدايحى فى ثغره * وجمعت فيه كل معنى شارد * يعنى محبوبك دردندانك مدحنده كنز
مدايحمى انفاق ايتدم واول دندانده جمع ايلدم هر وحشى معنايى يعنى هر قلبه كلوب قلوب بلغايه
كلان معنايى جمع ايتدم * وطلبت منه جزاء ذلك قبلة * فابى وضاع تغزلى فى البارد * يعنى
جائزۀ شعره بدل بربوسه طلب ايتدم ابا ايتديده بنم غزل سويلمكلكيم برودت ويرن شيده ضايع
اولدى (وعربلر سويلركه بلبل برقوشدركه هزار آوازدر تنكيم حافظ ابى نعيم ترغيب وترهيب
نام كتابك صاحبى مالك بن دينارك حديثندن روايت ايتديلركه حضرت سليمان بن داود صلوات
الله على نبينا وعليهما بركون براغاج اوزرنده بر بلبلك يانندن كذار ايلديكه اول بلبل باشنى
وقويرغنى تحريك ايدوب اوينادر يانندەكى اصحاب وندماسنه بيورديكه شو بلبل نه سويلر بيلورميسز
انلر بيلمزز ديديلر حضرت سليمان عليه السلام جوابنده بو بلبل سويلركه بوكون يارم خورمه اكل
ايتدم دنيا استرسه خراب اولسون و برقولده دنيا استرسه طپراق اولسون ديوسويلر ديو بيوردى

انجق يقنده عين باننده عقعقك بختنده زمخشرى حضرتلرى حق تعالينك (وكأين من دابة
لاتحمل رزقها) يعنى دابه‌لر رزقلرينى كتورمكه ياخود رزقنى صاقلمغه طاقت كتورمزديو بيورديغى
قول شريفنك تفسيرنده بعض مفسريندن بلبلك قوت ورزق احتكار ايدوب صاقلديغنى ذكر ايتديكى
كلوران شاء الله تعالى (التعبير) رؤياده بركيمسه بلبلى كورسه برغنى كيمسه ايله تعبير اولنور بعضيلر غنيه
مالدار عورت ايله تعبير ايتديلر و بعضيلر بلبل رؤياده قارئ القرآن اوغلان اولاديله تعبير اولنور ديديلر
والله اعلم ﴿البلج﴾ بانك ضمى ولامك فتحيله ابن سيد ايتدى بوزرنكلى كركسدن بيوك بيلكلرى
يانمش بيلكلرى بربرينه طوقنجه بربرينى احراق ايدر برقوشدر و بعضيلر بلج ديو اسكى قوجه
كركسه ديديلر جمعى بلجاندر ﴿البلشون﴾ مالك الحزين نامنده برقوشدركه ميم باننده
كلور ان شاء الله تعالى لسان تركيده بالقجل قوشنك آديدر ﴿البلصوص﴾ بربوزقوش
ديديلر بلنصى جمعيدر على خلاف القياس سيبويه ايتدى جمعده واقع اولان نون زائددر زيرا
مفردنده بلصوص ديرسين عامۀ ناس بوقوشه بولصيص دخى تسميه وتعبير ايدرلر (بطليوس شرحنده
ايتديكه اهل لغت بوايكى اسمده قنغيسى مفرد وقنغيسى جمعيدر ديو اختلاف ايتديلر بعضيلرى
بلصوص مفرددر بلنصى جمعيدر ديوب بعضيسى بونك عكسيدر ديديلر و بعضيسى
بلصوص اركككنك آديدر بلنصى ديشيسيدر ديديلركه بونى ابن ولاد ذكر ايتدى و بلصوص
بلنصى يه تابع اولور اوقودى وسويلديكى بلصوصك جمعنده قياس اولان بلاصيص درهرحيوانك
حقنده احكام شرعيه‌يى بيان مصنف رحمه الله عليه حضرتلرينك دأب شريفلرى ايدى انجق
بوقوشك حكمى نه ايديكنى بيلمدم ديديلر ﴿البهار﴾ بانك ضميله دكز بالقلرندن بربياض
بالقدر جوهرى ايتدى بهار اوزاندن اوچ يوز رطل اولان نسنه‌در عمرو بن العاص ايتدى طلحة بن
زبير وفات ايتدكده اوچ بهار ترك ايتديكه هر بهارده اوچ قنطار آلتون وار ايدى پس عمرو
بهارى وزن اولنه‌جق ظرفدن عبارت قيلدى (ابو عبيده ايتدى بهار اوچ يوز رطله اطلاق اولنور
كلام عربده وبن كلمۀ مزبوره‌يى عربى ظن ايدرم غالب بودركه قبطى اوله ديرم ﴿البهمة﴾
بانك فتحيله صغر وقيون ووحشى وغيريلرك كوچكيدر مثلا قوزى كبى مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور
جمع اولسه بهم و بهام و بهامات ديرلر (ازهرى الفاظ مختصر نام كتابك شرحنده ايتديكه قيونك
باشلرينى ديرايسك قيوندن وكچيدن طوغديغى ساعت اول قوزويه واوغلاغه سخله تعبير اولنوركه
جمعى سخال كلور بعده بهمة تعبير اولنور درت آيلق اولوب اناسندن ايريلنجه بكجى اوغلاغنه
جفار تعبير اولنوركه مفردى جفردر اكر رعى اولنوب وبسلنسه عريض وعتود تعبير اولنوركه جمعى
عرضان وعتدان كلور بوحالتلرك كلبسنده ينه جديكه يعنى اوغلاق دينور ديشيسى برياشنده
اولمدقجه عناق دينوركه جمعى عنق اركككى برياشنده اولسه تكه وتيس تعبير اولنور ديشيسنه عنز
تعبير اولنور بعده ايكنجى سنه ده قولقلرى كسيلور اركككنه جذع دينور ديشيسنه جذعه تعبير
اولنور بوندن معلوم اولديكه امام نوويك بربوعه عناق تعبيرنده خلل واردر (امام شافعى
وابن خزيمه وحاكم وابن حبان واهل حديثدن سنن اربعه اصحابى رحمهم الله قبط بن صبره
رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك حديثندن روايت ايتديلركه لفظ ابو داود حضرتلرينكدر
راوى ايدر بنى مشفق قبيله سنك بن الچيلرى اولوب ياخود انلر ايله اولوب سلطان الانبيا عليه
اشرف التحايايه كلدك ايدى سعادتخانه لرنده اول حضرتى بولميوب ام المؤمنين حضرت عايشه
رضى الله تعالى عنها يه مصادف اولدق بزه طعام حاضر ايتديروب وطباق ايله خرما حاضر
ايدوب اكرام ايلدى بعده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كلوب بيورديكه (هل
اصبتم شيئا او امر لكم بشئ) يعنى طعام ايتديكمزمى ديو بيوردى بز ايتدك بلى يارسول الله راوى ايدر

بزلر بو اثناده ایکن قیون چوبانی قیونی یتاغه کتوردی کندیله برکچی اوغلاغی وار رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم اکا (ماولدت یاغلام) یعنی قیون نه طغوردی دیو بیوردی چوبان
قوزی دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (فاذبح لنا مکانها شاة) یعنی اول
قزونك یرینه برقیون بوغازله دیوب بعده بزه خطاب ایتدیکه (لاتحسبن انامن اجلك ذبحناهالنا
غنم مائة ماتریدان تزید فاذا ولدلنا بهمة ذبحنا مکانها شاة) یعنی سنك ایچون بر قوزی بوغازلر
ظن ایتمه زیرا بنم ایچون یوز قیون وار هرقوزی طوغدقجه برقیون بوغازلرم یوزدن زیاده اولماز
دیو بیوردی (راوی ایدر بن ایتدم یارسول الله بنم برخاتونم وارلسانه پرهیز ایتمز بد زباندر رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (فطلقها اذا) یعنی بویله ایسه انی تطلیق ایله بن ایتدم
یارسول الله علاقهٔ کلیه‌م وار اولادم واردیدم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوابنده (فعظها
فانیك فیها خیرا فستفعل ولاتضرب ظعینتك کضربك امتك) یعنی سن اکا نصیحت ایله اکر
انده خیروار ایسه قبول ایدر وسن نازلی اولان خاتونکی ضرب ایتمه جاریه‌کی ضرب ایتدکك کبی
حدیثده اولان ظعینه هودج ایچنده اولان عورت دیمکدر فی الحقیقه هودج ایچنده اوله یاخود
عندکده مقبوله ونازلی اولان عورتکی دیمك اوله (راوی ایدر بن ایتدم یارسول الله آبدستدن بکا
خبر ویر بیوردیکه (اسبغ الوضوء وخلل الاصابع وبالغ فی الاستنشاق الا ان تکون صائما) یعنی
آبدستکی کامل آل پارمقلرك اراسنی خلال ایله استنشاقی یعنی بورنکه صو ویرمکی مبالغه ایله
مکرکه صائم اوله سین دیوب بهمه لفظنی کلام درربارنده استعمال ایلدی (سنن ابی داودده عمرو
ابن شعیبك حدیثندن اول دخی باباسندن وده سندن روایت ایله روایت اولندیکه نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری قبله‌یه قارشو نمازده و بزلرده خلفنده ایدك بر قوزی کلوب اوکندن
کچدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اکا یول ویردیکه آردندن کچدی یقنده جدی
بحثنده بونك نظیری کلور (صحیح مسلمده وسنن ابی داود ونسائی وابن ماجه ده یزید ابن اصمك
میمونه رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکی حدیثدن منقولدرکه نبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری سجده ایدر اولدقده قولتقلرین آچر وقرتی چکردیکه حتی برقوزی
مراد ایلسه اندن کچردی ﴿البهمة﴾ بانك ضمیله بیان صغرینك دیشیسنك آدیدر البهیمة
بر و بحرده اولان درت ایاقلی اولان حیواندر ابن سیده بویله دیمشدر جمعی بهایم کلور رتکیم اول
سلطان سریر الارشاد علیه السلام حضرتلری حدیث شریفنده (ان لهذه البهایم اوابد کاوابد
الوحش) یعنی شو بهایملر یعنی مونس اولان حیوانلر ایچون کتوخویلر وار در وحشیلرك
کتوخویلری کبی دیو بهایمی جمع بیوردی بو حیوانلره بهیمه تعبیر اولندی نطق و فهمده
نقصانلری وعقل تمیزلری اولمدیغی جهتدن ابهاملری اولدیغی ایچون بومعنادن مأخوذ در
باب مبهم دیرلر اورتولو قپو دیمکدر ولیل بهیم بو معنادن مأخوذ در وحق تعالی کلام قدیمنده
بیوردی (احلت لکم بهیمة الانعام) بیوروب جنس اولان بهیمه لفظنی کندیدن اخص اولان
انعام لفظنه مضاف ایلدی بیانی بویله درکه انعام حیواندن سکز جفت مأکول اللحم اولان
حیواندرکه بو سکزه خاصدر بوکا مضاف اولان بهیمه لفظی درت ایاقلی حیوانك جمله سند شامل
اعمدر حیوان مفترسکه ارسلان وسائر آزو صاحبی یرتجی حیوانلر انعامك تعریفنده داخل اولمامغله
بونلر ایچنده داخل اولوب عام اولان بهیمه لفظی خاص اولوب سکز کونه حیوانه دلالت ایدن
انعام لفظنه مضاف بیوردیغی اعمی اخصه مضاف قبیلندن اولور بویله اولنجه بهیمة الانعام
درت ایاقلی حیواندن مونس اولوب رعی اولنانلر اولور (عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنه ایتدی
بهیمة الانعام حیوانك قارننده اولوب هنوز دخی طغورمادیغی جنیندرکه بوغازلندقده اناسنك قارندن

چیقار بوغازلمقسزین اول اکل اولنور (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندنده
ینه بویله نقل اولندی اما بونده بعد واوزاقلق واردر زیرا حق تعالی (الامایتلی علیکم) بیوردی
حیوانك قارنندن ذبحی وقتنده چیقان مستثناده داخل دکل خدای متعالك حکمی ایله بهیمة
الانعام حلال اولدی کوره‌مزمیسنکه اکر کیجه اولماسه کوندز بلنمزدی واکر خسته‌لق اولماسه صاغلر
صاغلغی بلمزدی واکر نار جهنم اولماسه اهل جنت جنت اعلی نعمتلرینك قدرینی بلمزلردی دخی
شونك کبی که ارواح انسانك فداسی ارواح بهایمدر انسان انلری بوغازلمق اوزرینه مسلط ایتمك
ظلم دکلدر بلکه کامل اولان انسانی ناقص اولان حیوانه تقدیم ایتمك عین عدالتدر (ینه بویله‌در
اهل جنتك اوزرینه نعمتی تفخیم و اهل نارك اوزرینه عقوبتی تعظیم ایتمك اهل ایمانی فدا در
اهل کفر ایله بودخی عین عدالتدر اعضاسی ناقص اولان خلق اولنمسه کامل اعضانك قدری
بیلنمزدی اکر بهایمك خلقی اولماسه انسانك شرافتی ظاهر اولمازدی (بخاری ومسلم و ابو داود
ونسائی وابن ماجه حضرتلری انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه حضرت
انس رضی الله تعالی عنه حکم بن ایوبك سعادت خانه‌سنه داخل اولدیکه برقاج کیمسه‌لر برطاوغی
دیکمشلر اکا اوق اترلر انس بیوردیکه حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جانلی حیوانی
صاغ ایکن قیوب بعده اولنجیه دك اورمقدن نهی بیوردی صحیحینده وغیریلرده منقولدرکه نبی
محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بونی اشلینه لعنت ایتدی زیرا اول ایش حیوانه عذابدر ونفسنی
اتلافدر انك مالینی اضاعه‌در واکر زکاة اقتضا ایدن حیوانلردن ایسه زکاتنی تفویت وتعدیمدر
حدیثده کلدیکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مجثمه دن نهی ایلدی مجثمه اول
حیواندرکه دیکیلور قتل اولنمق ایچون آتیلور انجق بو مجثمه قوشلرده وطاوشنلرده و بونلر مثللرده
چوق اولورکه بونلر یره یاپشوب چوکر جثم الطیر جثوما دیرلر قوش یره چوکنجه دوه‌نك چوکمه‌سی
منزله‌سنده‌در (ابوداود و ترمذی مجاهددن وابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیلر
حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حیوانی بر برینه قندیروب بر بریله دوکشدرمکدن
نهی ایتدی (ابن سبعك شفاء صدر نام کتابنده انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدرکه
اول دانای اسرار کائنات علیه اکمل الصلوات حضرتلری بیورر (احل البهایم وحشاش الارض
والقمل والبراغیث والجراد والخیل والدواب والبغال وماسوی ذلك فی التسبیح فاذا انقضی تسبیحها
قبض الله عز وجل ارواحها) یعنی بهایمی وارضك حشراتنی وکهله‌یی و پره‌یی وچکرکه‌یی
وآتی ودابه‌یی وقاطری قتل ایتمك حلال قلندی بونلردن ماعداسی تسبیحده در تسبیحی تمام اولوب
اجل طبیعیسی کلدکده خدای متعال انلرك روحلرینی قبض ایدر (فائده) ابن دحیه آیات بینات نام
کتابنده ایتدی بهایمك حشر اولنمسنده و انلرك بینلرنده قصاص جریاننده ناس اختلاف ایتدیلر
شیخ ابو الحسن الاشعری ایتدی بهایم بیننده قصاص جاری اولماز زیرا انلر مکلف دکلدر اخباردن
انلرك قصاصی حقنده وارد اولان پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك شوقولی کبی که (یقتص
للجماء من القرناء) یعنی بو ینوزسز قیون ایچون بوینوزلیدن قصاص اولنور دیو بیوردیغی مثال
طریقی اوزره‌در وحسابده شدت تقاضی اولندیغنی اخباردر والبته مظلوم ایچون ظالمدن قصاص
اولنوب حق آلنور (استاد ابو اسحاق الاسفرائنی ایتدی بهایم بیننده قصاص جاری اولور واحتمالی
وارکه بهایم دار دنیاده ده بومقداری حس ایلیه (ابن دحیه ایتدی ابو اسحاقك کلامی مقتضای
عقل ونقل اوزره جاریدرکه زیرا حیوان نفعنی وضررینی بیلور عصادن فرار ایدر علف کورسه
اقبال ایدر کلب زجر اولنسه کیرو طورر اغرا اولنسه هجوم ایدر قوشلر و وحوشلر یرتجی اولان
جوارحدن فرار ایدوب نفسلرندن شری دفع ایدرلر (اکر سؤال اولنورسه که قصاص انتقامدر

حیوان ایسه مکلف دکل ایدی نیجه انتقام اولنور (جوابی بودرکه انلر مکلف دکل اما انجق
حق تعالی ملکنده مراد ایتدیکنی اشلر دنیاده بنی آدمه انلری مسخر ایتمکله وانلردن مأکول
اولانی ذبح ایله مسلط ایتدیکی کبی حق تعالانك اوزرینه بنه معارضه اولنماز بهایمك بعضیسندن
بعضیسیچون نیچون قصاص ابتدائ دیو بوسبیدندر یوخسه دکل که حیوان برمنهی اولانی ارتکاب
وامرینه مخالف ایتدیکندن اوله زیرا حق تعالینك بویله مؤاخذه سی عقلایه مخصوص قیلدیغی
شیئلردندر وقتا که بو بحثده منازعه کثیر اولسه خدای متعالك شو قول شریفنده بزه امر ایتدیکنه
رجوع ایدرز که (فان تنازعتم فی شیٔ فردوه الی الله و الرسول) بیورمشدر قرأن عظیمه رجوع
ایدرز وقرأن عظیم فی الجمله انلرك اعاده سنه دلالت ایدر بولدق نتکم حق تعالی (ومامن دابة
فی الارض ولاطائر یطیر بجناحیه الا امم امثالکم) بیوردی (ثم الی ربهم یحشرون) قول شریفنه
وارنجیه قدر وینه باری تعالی (واذا الوحوش حشرت) بیوردی حشر لغتده جمع معناسنه در
صحیحنده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن مرویدر که بیورر (یحشر الناس علی
ثلاث طبقات راغبین وراهبین واثنان علی بعیر وثلاثة علی بعیر وعشرة علی بعیر ویحشر بقیتهم
النار تقیل معهم حیث قالوا وتبیت معهم حیث باتوا وتصبح معهم حیث اصبحوا و تمشی معهم
حیث امشوا) یعنی یوم قیامتده ناس اوچ طبقه اوزره حشر اولورلر که برطبقه سی راغب وراهبدر که
رغبتی وخوفی اولنلردر وبرطبقه سی ایکیسی بردوه یه اوچی بردوه یه اونی بردوه یه سوار اولمش بویله
حشر اولور وبرطبقه سی ناره حشر اولنور معاذالله تعالی اول سوار اولدقلری دوه لر هر حالده
کندیلر ایله اولورکه کندیلر قیلوله ایدوب اویود قلرنده دوه ده قیلوله ایدر وکندیلر
کیجه لدکده دوه ده کندیلر ایله کیجه لر کندیلر صباحه داخل اولدقلرنده دوه ده کندیلر ایله صباحه
داخل اولور ومشی مراد ایتدکلرنده دوه ده مشی وکذار ایدر بو حدیث شریف دوه نك ناس ایله
حشر اولنمسنه دلالت ایدر (امام احمد حنبلی حضرتلری سند صحیح ایله ابوهریره رضی الله تعالی
عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (یقتص
الخلق بعضهم من بعض حتی للجماء من القرناء حتی للذرة من الذرة) یعنی خلق ایچون بعضیسی
بعضیسندن قصاص اولنور حتی بوینوزسز قیون ایچون بوینوزلی قیوندن وکوچك قرنجه که
اکا ذره دینور کندینه تجاوز ایدن آخر قرنجه دن قصاص اولنور بهایم ایله قرنجه قصاص
اولنجه مکلف ومأمور اولان انسان نیجه غافل اولور خدای متعالدن نفسمزك شرلرندن وسیئات
اعمالیمزدن سلامت استرز (صحیح مسلمده ینه ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدر که
نبی محترم صلی الله تعالی علیه و سلم بیوردیکه (لتؤدین الحقوق الی اهلها یوم القیمة حتی تقاد
للشاة الجماء من الشاة القرناء) یعنی یوم قیامتده حقوقلر صاحبلرینه ادا اولنور حتی بوینوزسز
قیون ایچون بوینوزلی قیوندن قصاص اولنور (کتب حدیثدن ینه صحیح مسلمده وغیریده
مصرحدر که (مامن صاحب ابل لایؤدی منها حقها الا اذا کان یوم القیمة بطح لها بقاع قرقر
ثم یؤتی بها اوفر ما کانت لایفقد منها فصیل واحد تطاؤه باخفافها و تعضه بافواهها) یعنی
دوه صاحبلرنده برکیمسه که دوه سنك حقوقنه رعایت ایتمیه یعنی زکاتنی ویرمیه یوم قیامت اولدقده
اول کیمسه بربیوك صحرا اولور دوه لردن بر یوتق کیرو قالماز جمله سی انی ایاقلری ایله بصوب
واغزلریله اصیروب حقلرینی الورلر (بطوله حدیثدر بخاریده مصرحدرکه (لیأتین احدکم یوم
القیمة بشاة یحملها علی رقبته لها ثغاء فیقول یا محمد فاقول لا املك لك من الله شیئا قد بلغت
ولیأتی ببعیر یحمله علی رقبته له رغاء فیقول یا محمد فاقول لا املك لك شیئا من الله قد بلغت) یعنی
یوم قیامتده سزدن بریکز بوینی اوزره برقیون کتورمش کلور که اول قیون آواز ایدر واول کیمسه

یا محمد دیو بزدن استرحام وشفاعت نیاز ایدر بن سویلرمکه سنك ایچون برنسنه یه قادر دکلم دنیاده
تبلیغ ایتدم وسزدن بریکزده بردوه کتورمش کلور اکاده بویله سویلرم دیو بیوردی ظاهر اول
کیمسه لر حیوان حقنده غدر ایدنلردر بو حدیثدنده آشکاره اولدیکه حیوان حشر اولور و اول
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن صحیح اولمق اوزره منقولدر که بیورمشدر که (مامن دابة
الا وهی مصیخة یوم الجمعة خوفا من قیام الساعة الا الجن والانس واصاختها بالهام الله ایاها) یعنی
دابه لردن بردابه یوقدر الا یوم جمعه ده قیامتك قوپمه سندن خوفا منتظره در الا اجنیلر ایله انسیلر دکل
یعنی انلر بو تفکردن غافللردر حیوانك بو انتظاری وخدای متعالك اول کونی کندیه الهامی اول
حیوانه جبلی قیلدیغی نسنه لرك اوزرینه حمل اولنمشدر که کندییه ضررلی اولان شیدن صاقنوب
ونفعلی اولانه انقیادی کبی که بونلر جبلیدر یوخسه عقل ایله وحواس حیوانیه ایله وادراك فهمی
ایله دکلدر حضرت باری قارنجه یه رزقنی کتورمکی وقشا زمانی ایچون رزقنی صاقلمغی جبلی قلنجه
حیوانی یوم قیامتدن خوفندن منتظر اولمغی جبلی قلمق اولی بالطریقدر برکیمسه حیوانك احوالنده
برقرار اولسه یعنی انی تفتیش ایدوب دیدۀ عبرت ایله اکا نظر ایلسه انده حکمت باری یی کورر
حق تعالی حیواندن عقلی سلب ایتدیسه حیوان ایچون حسی خلق ایلدیکه انکله ضررینی
ونفعنی فرق ایدر واکا بعض نسنه جبلی قیلدی والهام ایلدیکه انسانده بولنمز الا علمند نصکره
وتدقیق نظردن نصکره بولنور مثلا قراکو کیجه ده آت سیر و کذار ایدر و بعض نسنه لری حس
ایدرکه انسانده اولقدر بولنمز مکرکه تدقیق نظر ایلیه حیوانده جبلی اولان حکمت خفیه دندر
اری نك خزانۀ قوتنده ایلدیکی شکل مسدسی که علم هندسه ده مهارتی اولنلرده اندن تعجب ایدرلر
واورمجکك اورنده اولان خیوطی وانده اولان تناسب دائره لر که کندیدن تعجب اولنور ینه بونك
کبیدر سرفه نام جانور که اغاج خرده لرین جمع ایدوب اغزی یاریله کندی ایچون (برمربع او
یاپوب اول اوه داخل اولوب انده هلاك اولوب بهایمدن صنایع عجیبه و افاعیل غریبه ظاهر
وآشکار اولمشدر که رب العالمین انلردن عبارت ایله سویلمکدن غیری نسنه یی سلب ایتمامشدر
اکر مراد بیورسه ایدی انلریده سویلدردی (حضرت سلیمان صلوات الله علی نبینا وعلیه
حضرتلرینك عهد همایونلرنده قارنجه یی سویلتدیکی کبی (بهم لفظی اتلردن شول اتلره دیرلر که
اونده آخر لون قارشمش اوله که یك رنك اوله مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور و بهم لفظی قیوندن
شول سیاه قیوندر که انده بیاض اولمیه اما حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیث
شریفنده (یحشر الناس یوم القیمة بهما) قول شریفنده کی بهمك معناسی انلر دنیا مرضلرندن
صاغ وسالم حشر اولورلر که انلرده برص واعرجلك وعمی واعورلك وغیری مرضلر اولماز انلر
جنت اعلاده یاخود جهنمده ابدی مخلد اولدقلری ایچون اجساد صحیحه لردر (بعضیلر ایتدی
بونك معناسی عریان حشر اولورلر که متاع دنیادن اوزرلرنده برجامه اولماز دیمکدر بو معنی اولکینه
مخالفدر معنی جهتندن نه کوزلدر بعض فضلانك قولیکه * نهارك یامغرور سهو وغفلة * یامغرور
کوندیزك سهو وغفلتدر * ولیلك نوم والردی لك لازم * کیجك اویقودر عاقبت موت سکا کلمه جکدر
* وتعب فیما سوف تکره غبه * یعنی سنك نظرك کلیجك نسنه زده درکه انك کچکد یکندن
زحمت چکرسین * کذلك فی الدنیا تعیش البهایم * دنیاده بهایمده بویله کچینورکه علفی کچکدکده
زحمت چکر (فرع) بهیمه نك فرجنه مس ایتمکله آبدستك بوزلمسنده شافعیلر ایکی وجهله اختلاف
ایتدیلر برقولده مس فرج ایله آبدست منتقض اولدیغی عمومدر دیدیلر انجق اصح اولان آبدستی
نقض ایتمامکدر زیرا بهایم ایچون حرمت یوقدر انك دبرینی مس قطعا آبدستی نقض ایتمز (دارمی
ایتدی بهایم ایله طیربینده بو اختلافده فرق یوقدر (الامثال) ضرب مثلدر سخن کو اولوب

تکلمه قدرتك مدحنده اکر لسان اولماسه انسان انسان اولمیوب انجق صورت ممثله یاخود بهیمهٔ
مهمله ایدی دیو مثل ضرب اولنور ﴿ البوم ﴾ بیقوش که کیجه ایله اوجر مذکر ومؤنثه
اطلاق اولنور مکر که صدی یاخود فیاد دینله که مذکره مخصوص اوله دیشیسنك کنیه‌سی ام الخراب
وام الصبیاندر و اکا غراب اللیل دخی دینور انك طبیعتندندر که هر قوشك یواسنه کیرر کندینی
طشره ایدوب یاوروسنی ویمورطه سنی اکل ایدر بیقوشك کیجه ده عملی قویدر که برقوش کندویه
تحمل ایتمز وکیجه ایومز اما کندینی کوندز آخر قوش کورسه هلاك ایدوب ییلکارینی یولر قوشلر
ایله عداوتی اولدیغی ایچون اوجیلر بیقوشی طوزقلری اولان شبکه نك ایچنه قورلر که قوشلرانی
کوروب طوزاغه دوشه‌لر دیو (مسعودی جاحظدن نقل ایتدیکه بیقوش کوندز پرواز ایتمز حسندار
اواوب جمالی اولمغله اصابت عیندن خوف ایتدیکی ایچون وقتا که کندی نفسنده حسن اراغنی
تفکر ایلیه پرواز ایتمز انجق کیجه پرواز ایدر عرب اکاذیبلری زعم ایدرلر که برکیمسه فوت اولسه یاخود
قتل اولنسه انك روحی برقوش صورتنده اولور جسدینی کوردکده وحشتندن زاریلق ایدر بوقوش
بیقوشك ارککیدر که اکا صدی دینور شعرادن عشاق عرب اولان توبهٔ ابن حمیر بومعناده کفت
* ولو ان لیلی الاخیلیة سلمت * علی ودونی جندل وصفائح * اکر بنم معشوقم بکا سلام ویررسه
حال بوکه وفات ایتمشم اوزرم طاش وطپراقدر * اسلمت تسلیم البشاشة اورقی * الیها صدی
من جانب القبر صائح * سرور وخنده ایدوب سلامنی آلوردم یاخود مزارم جانبندن روحم مثالی
اولان صدی قوشی اکا آواز وصیحه ایدوب زاریلق ایدر (ودیرلر که شاعر مومی الیهك معشوقه‌سی
انك مزارندن کذار ایدوب بو بیتلری اوقودقده قوش مثالی مزارندن برشی قالقدیکه محبوبك
سوار اولدیغی دوه اندن اورکوب محبوبه یی دوشرمکله محبوبه وفات ایدوب عاشقنك یاننه دفن
اولندی (بیقوش برقاج صنفدر جمله‌سی خلوتده اولوب یالکز اولمغه محبت ایدر انك اصل طبیعتنده
قارغه‌لره عداوت واردر (تاریخ ابن بخاریده منقولدر که ملوك کذشتکاندن کسری بعض اتباعنه
قوشلرك شرلبسنی بکا صید وشکار ایله واودونلرك شرلبسی ایله کباب ایله ده ناسك شرلبسنه
انی اطعام ایله دیمشیدی اول دخی کیدوب بردیشی بیقوش شکار ایدوب اغو اغاجیله کباب ایدوب
براج کیمسه یه اطعام ایلدی فی الحقیقه ناسك شرلبسی آج اولاندر دولتلیدن زیان کلمز (امام ابو بکر
الطرطوشینك سراج الملوك نام کتابنده قرق یدنجی بابده منقولدر که خلفاء امیه دن عبد الملك بن
مروانه رقت کلوب درونده اندیشه اولمغله کندیچون عبرتنما برقصه سویلمکی ایستمشیدی
قصه خوان وافرسویلیوب اثناء کلامده دخی سویلدیکه یا امیر المؤمنین بربیقوش موصلده وار
ایمش بربیقوش بصره‌ده موصلده اولان بیقوش اوغلنه بصره‌ده اولان بیقوشك قزینی نشان
ایتمك ایستمش بصره‌ده اولان بیقوش قزیمی ویرمم مکر که مهرینه یوز خراب تارلا ویره سین
دیمش موصلده‌کی بیقوش اولقدر خراب یر بولنمازانی شمدی ویرمکه قدرتم یوقدر انجق
بودیارده اولان ظلم بویله دائم اولوب قالورسه خراب چوق اولور سکا اولقدر خراب یر
مهر ویرم دیمش دیجه خلیفه غفلتدن اویانوب رد مظالم ایچون دیوان ایدوب اصحاب حقوقی
تطییب خاطر ایتدردیکه والیلری بردخی برنظام اولدی (مصنف ایتدی بعض مجموعه لرده
علماء اکابرك خط شریفلریله کوردمکه مأمون خلیفه برکون کوشکده ایکن برکیمسه یی کوردیکه
اباغ اوزره یدنده کومور قصرك دیوارینه برنسنه یازر بعض خادملرینه شوکیمسه یه کیت تحریر
ایدوب مدح ایتدیکنه نظر ایله دیدی خادم دخی سرعتله کیدوب وانی طوتوب تحریر ایتدیکنی
تأمل ایتدی کوردیکه شودر * یاقصر جمع فیك الشوم واللوم * ای جمعیت سرای که شوم ولوم
سنده در * حتی یعشش فی ارکانك البوم * بوقدر وار که سنده بیقوش یوجه یوالر ایدوب آشیان

بیقوشدرکه * یومایعشش فیك البوم من فرحی * اکون اول من ینعاك مرغوم * ای سرای
بیقوش سنده یوالر یاپدقده سرورمدن سنك بوخبریکی ویرنلرك ابتداسی وسکازعم ایدنلرك ابتداسی
بن اولورم بعده اول خادم اول کیمسه یه ایتدی امیر المؤمنینه کل اول کیمسه ده اللهی سورایسك
بنی اکا کتورمه دیدی خادم البته کتملیسین دیدی خادم البته کتملیسین دیوب وقتا که مأمونك
حضورینه کلوب یازدیغی کلامی بلدردی مأمون اکا حیف سکا بونی نه سببدن تحریر ایتدك دیدی
اول کیمسه یاامیر المؤمنین سکا خفی دکل که خزائن اموالدن وحل وحللدن وطعام وشرابدن وفرش
واوانی وامتعه‌دن وجواری وخدامدن وغیریلردن بوسرای چوق نسنه یی جامعدر ایچنده انواع
نعمتلر وار که وصفندن زبانمز قاصر وفهممز عاجزدر یاامیر المؤمنین بن بوسرایدن شمدی مرور
ایلدیکمده غایت آج وفقر فاقه‌ده ایدم کندی حالیمه فکرده واقع اولدیمیدی بن کندیمه ایتدمکه
بوسرای عالی معموردر بن آجم بوسرایده بکا برفائده یوقدر اکر خراب اولسه ده ایچندن مرور
ایلسم بوندن برمرمر یاخود براغاج یاخود برمسمار اکسك اولمازدی الوردم وبیع ایدردم
بهاسیله کچنوردم امیر المؤمنینك معلوم دولتی دکلمیدر شاعرك شوقولیکه * اذا لم یکن للمرء فی دولة
امرئ * نصیب ولاحظ تمنی زوالها * یعنی برکیمسه ایچون برآخر کیمسه نك دولتنده نصیبی اولماسه
یعنی اندن برحصه مند اولماسه اول کیمسه اول دولتك زوالنی استر * وماذاك من بغض لها غیرانه
* یرجی سواها فهو یهوی انتقالها * زوالنی استدیکی دولته بغضی جهتندن دکل انجق
حصه مند اولمدیغندن غیری دولت استرده انك دولتنك انتقالنی استر دیوب بومضمونی اول کیمسه
مأمون خلیفه یه سویلنجه مأمون یاغلام شوکیمسه یه بیك التون ویر دیو امر ییوروب بعده
اول کیمسه یه دیدیکه مادام سرایمز عامر اولدقجه هرسنه بیك التون سنك ایچوندر بونك معناسنده
ناس انشاد ایتدیلر که * اذا کنت فی امر فکن فیه محسنا * سن برایشده اولورایسك انده احسان ایدیجی
اول * فعما قلیل انت ماض وتارکه * زیرا ازکره سن اول ایشدن کچوب وانی ترك ایدیجی سین * فکم
دحت الایام ارباب دولة * وقد ملکوا الضعاف ماانت مالکه * یعنی زمان وایام ارباب دولته چوق اویونلر
ایتدی حال بوکه انلر سنك مالك اولدیغك ایکی قاتنه مالك اولدیلر ایدی (الحکم) بیقوشه
متعلق حکملردر بیقوش جمیع انواعیله حرامدر (رافعی ایتدی ابو العاصم العبادی ذکر ایتدیکه
بیقوش حرامدر قرطالی اکل حرام اولدیغی کبی (ینه بویله‌در ضوع تعبیر اولنان قوش که کیجه
اوچان قوشلردن برقوشدر (بعضیلر ایتدی بیقوشك ارککیدر شافعیدن ضوع قوشی حلالدر
دیو برقول نقل اولندی بوکلام اقتضا ایدر که ضوع قوشی بیقوشدن غیری برقوش اوله
لکن صحاحده کلدیکه ضوع بیقوش جنسدن کیجه اوچان برقوشدر مفضل بیقوشك ارککیدر
دیدی بوکا کوره ضوع قوشنك حلال اولمسنده برقول اولنجه بوقولی بیقوش حقنده ده اجرا ایتمك
لازم اولور زیرا انك ارککی ودیشیسی جنس واحددر حل وحرمتده مختلف اولمازلر انتهی الکلام
(روضه نام کتابده ایتدی اشهر اولان ضوع قوشی بیقوش جنسندن اولمسیدر حراملغی ایله حکم
اولنور (فائده) ابن سنی حضرتلری حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت
ایتدیکه راوی ایدر اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات حضرتلری بیوردر (من
ولد له مولود فاذن فی اذنه الیمنی واقام فی اذنه الیسری لم تضره ام الصبیان) یعنی برکیمسه نك بروالدی
طوغسه ده معصومك صاغ قولاغنه اذان وصول قولاغنه اقامت تلاوت ایلسه ام صبیان اکا
ضرر ویرمز (عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنه حضرتلری بویله ایشلردی ام صبیاندن
مراد علیه‌سی نه ایدی دیو اختلاف اولنوب بعضیلری دیشی بیقوشدر دیدیلر بعضیلر ایتدی جنیدر که
اول معصومه جنی ضرر ایده مز دیمکدر (خواص) بیقوش ذبح اولنسه برکوزی آچوق وبرکوزی
یوموق قالور آچق اولان کوزی خاتمك قاشی التنه قونسه اول یوزیکی طاقنان کیمسه اوزرنده

اولدیغیچون یومرطه یوق کوز اوزرینه قونسه او یقودن اویانماز (طبری ایتدی اول کوزلرك قنغیسی یوق
وآچق اولدیغنده شبهه ایلسك انلری صو ایچنه قوی قنغیسی صویك یوزینه چیقار ایسه آچق اولوب
اویانق ایدن کوز اولدر صویك اشاغیسنده قلان اویویجی کوز اولدر (هرمس حکیم ایتدی
یبقوشك یوکی النوب برعورتك حال نومنده صول الینه قونسه نه اشلدیکنی اویقوسنده سویلر یبقوشك
اودیله سورمه ایلمك کوز قراکوباغنه نفع ایدر (دیشی یبولك یبقوشك یورکی قوپاریلوب قورد دریسنه
برکیدیلوب پاشنویه بغلنسه آنی کتورن کیمسه خرسزدن وسائر حشراتدن امین اولور وناسدن
برکیمسه‌دن خوف ایتمز برکیمسه یبقوشك یاغنی اریدوب کوزینه چکسه کندی نه مکانه کیررسه اول مکانی
ضیالی کورر یبقوش ایکی یمورطه یمورطلرکه برنده یاورو خلق اولنور برنده اولماز اکر انلری بربرندن
فرق ایتمك استرایسك آنك ایچنه بریلکنی ادخال ایله قنغیسی مخلوق اولدیغی سکا ظاهر اولور (التعبیر)
رؤیاده یبقوش کورمك سارق مکاردر (و بعضیلر ملك مهیب ایله تعبیر ایتدیلر که رعایاسنه هیبتی مشقتلی
اوله بطالته وذهاب خوفه ده دلالت ایدرز یرا یبقوش کیجه قوشلرندندر والله اعلم ﴿البوه﴾
بالضم یبقوشه بکزر برقوشدر لکن کوچرکدر دیشیسنه بوهه دیرلر احمق وعقلسز کیمسه یی اکا
تشبیه ایدرلر نتکیم امرئ القیس ایتدی * ایاهند لاتنکحی بوهة * علیه عقیقة احسبا * ای
محبوبه سن شول احمق کیمسه یه نفسکی نکاح ایلمه که اناسندن طوغدیغی وقتده اولان بوزتویلر
آنك باشی اوزرنده دراحسب لفظی ناسدن شول کیمسه درکه صاچنك رنکی صاری اوله امرئ
القیس اول کیمسه یی ذم ایلدی کویا که اول کیمسه نك باشی حال صغرنده تراش اولماغله اناسندن
کندیله طوغن بوزقللری تااختیار اولنجیه قدر باشنده قالمشدر (بعضیلر ایتدی بوکیمسه برضعیف
و ییجك کیمسه در (و بوهه شول هباء منثوردرکه پنجره لرده کونشه قارشو کورینور و بوه ارککك
یبقوشه دخی دینور و بر روایتده بوه دیو بیوك یبقوشه دینور (و بعضیلر ایتدی احسب شول
شیدرکه دریسندن بعض یرلری برمرضدن ایچون بیاض اولمش اوله و تویلریده فاسد اولوب
قرمزی و بیاض اولمش اوله بو اکثریا انسانده ودوه‌ده اولور (بعضیلر ایتدی احسب ابرص الاجه
اولاندر بوقوشك حکمی وخاصه‌سی یبقوش کیبدر ﴿بوقیر﴾ قزوینی ایتدی بو بر بیاض قوشدرکه
بوندن برطائفه هرسنه بروقت معلومده مصر طپراغنده برطاغه کلورکه اول طاغه جبل طیر
دینور حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك قرة نوری اوغلی حضرت ابراهیمك اناسی ماریة
القبطیه‌نك شهرینه یقین برطاغدر اول قوشلر اول طاغك اوزرینه چقارلر آنده برمغاره مثالی بر دلیك
وارقوشلرك هربری کلوب باشلرینی اکا صوقارلر وچیقاررلر ونفسلرینی نبل مبارکه آترلر بعده چیقوب
کلدکاری مکانه کیدرلر جمله‌سی بویله ایدرلر چاق ایچلرندن بری باشنی اول دلوکه صوقدقده دلوکدن برشی
انی طوتنجیه قدر اول برقوش باشندن طوتیوب مضطرب اولوب هلاك اولنجیه دك آصلی قالوب
هلاك کندنصکره دوشر بو برقوش یاپشیلوب قالنجه باقیلری اول ساعت عودت ایدرکه انلردن بریسی
اول طاغده کورنمز چاق سنهٔ آتیه ده اول زمانك مثلی کلمیجه (ابو بکر الموصلی ایتدی اول شهرك
اعیانندن ایشتدمکه اکرسنه وسعت واجوزلق اولورسه اول دلوکده اول قوشلرك ایکیسی طوتیلور
اکرسنهٔ متوسط الحال اولورسه بریسی طوتیلور اکرسنه قحط وغلا اولورسه قوشلردن بریده طوتلماز
﴿البیبب﴾ فیعیل وزنی اوزره دکرده بر بالغك آدیدر ﴿البیاج﴾ بانك کسری
وتخفیف ایله بالقدن برنوعدرکه وفاق اوله و بعضیجه فتح وتشدید ایله ده استعمال اولنورکه
جوهری بویله دیدی (بنات الروم ابن ابی اشعث ایتدی بو بحر الرومده بر بالقدرکه نسایه مشابهدر
صاچی واردر اونی بغدای رکلودر بیوك فرجی وممه‌سی اولور وسویلر انجق فهم اولنمز کولر
وقهقهه ایدر بعضی سفینه‌ده اولنلرك بدینه کیرر آنلرانی نکاحلنورلر بعده یندکره عودت ایتدیررلر

صاحب البحر روایتیدن حکایه اولندیکه براوجی قرصورنده بربالغی کتورمشیدیکه اکا جماع ایتیم
دیویمین ایتمشیدی قزوینی ذکر ایلدیکه ملوکدن برینه صوانساندن برکیمسه شکار اولنوب
کتورلمشیدیکه سویلسه فهم اولنمزدی انی یانته بغلیوب برعورتی اکا جماع ایتدیردی حق تعالی
انلردن براولاد ویردیکه اول ولد باباسنك واناسنك کلاملرینی فهم ایدردی همزه بحثنده انسان
ماده‌سنده مرور ایلدی والله اعلم ﴿بنات وردان﴾ بربوجکدرکه طوکزلان بوجکندن بونك
اوزرینه اولان کلام واو بابنك آخرنده کلور ان شاء الله ﴿ابو براقش﴾ سرچه کبی برکوجك
قوشدرکه الوان مختلفه ایله ملوندر نتکیم شاعر ایتدی * کأبی براقش کل یوم لونه یتخیل * کویاین شول
براقش قوشی یم که هرکونده آنك تلونی کبی تلون ایدرم یعنی بریردن بریره نقل وتحویل ایدرم بونکله ضرب مثل
اولنور زیرا بوقوش دائم برلونده کورنمز (قزوینی بو برآوازی خوب بوینی وآیاقلری اوزون بورنی
قرمزی لیلك جثه سنده برقوشدرکه هرساعت الوان مختلفه ایله متلون اولوب کاه قرمزی کاه
صاری کاه بوز کورینور (ینه قزوینی بوقوش ایچون برخاصه خاطریمه کلوب ومعلومم اولادی دیدی
﴿ابو برا﴾ برقوشدرکه اکا سمول تعبیر اولنور سین بحثنده کلور ان شاء الله تعالی
﴿ابو بریصی﴾ بانك فتحیله برکونه کرتن کله درکه اکا سام ابرص تعبیر اولنور بونك
اوزرینه اولان کلام سین وواو بابلرنده یقنده کلور ان شاء الله تعالی

﴿باب التاء المثناة من ترجمة حیاة الحیوان﴾

﴿التالب﴾ بیان کچیسید ردیشیسنه تالبه دینورکه بحثی کلور واو بابنده ان شاء الله تعالی
﴿التبیع﴾ صغر بوزاغیسیدر دیشیسنه تبیعه دینور جمعی تباع وتبایع درافیل ایله افایل لفظلری
کبی که همزه بحثنده مرور ایلدی (امام مالك حضرتلری موطأ نام کتابنده وابوداود وترمذی
ونسائی وغیریلر معاذبن جبل حضرتلرندن روایت ایتدیلر حضرت معاذ ایتدی حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم بنی دیاریمنه ارسال ایلدی وامر ایلدیکه هرقرقه وارنجه یه قدر اولان صغردن
برصغر اخذ ایله که تبع اوله یاتبیعه قرق تمام اولورسه برمسن یامسنه اخذ ایله (ترمذی ایتدی بوحدیث
حسندر وحدیث مرسل اولمق اوزره روایت اولنمشدر اصح اولانده بودر (مسنه شول صغردرکه ایکی
یاشنی تمام ایدوب اوچنه داخل اوله (تبیع اناسی اردنجه کیدن طنه درنقدر بر یاشندن اقل ایسه‌ده (رافعی
ایتدی برجماعت تبیع شول بوزاغودرکه التی آیلق اوله (مسنه شول صغردرکه بریاشنده اوله دیو حکایه
ایتدیلر انجق بوغلطدر مذهبده معدود ومعتمد کلدر ﴿التبش﴾ تانك ضمی ایله و بامو حده‌نك
فتحیله وشین معجمه‌نك تشدیدیله برقوشدرکه نه وقتکه کیجه اولسه براغاج بوداغنه ایاغندن باشی اشاغی
اصیلور فجر طلوع ایدنجیه قدر چاغرر واول قوشه صاقریه دخی دینور تازائده‌در بوقوشك اوزرینه
اولان کلام صاد بابنده کلور ان شاء الله ﴿التتفل﴾ تانك ضمی وثانك سکونیله قنفذ لفظی کبی
تلکینك انوکیدر تابونده زائده در بونك اوزرینه اولان کلامده بحثنده کلور ان شاء الله تعالی
﴿التدرج﴾ حبرج لفظی کبی دراج ککلکی مثال برقوشدر بساتینده اولور خوب آوازی
واردرهواخوش اولوب شمال روزکاری اسیجه سموزانور هوا کدرلی اولوب قبله روزکاری اسیجه
زبون اولور طپراقده یووه یاپوب آفات ایرشمه یه دیو یمورطه‌سنی انده وضع ایدر (ابن زهیر ایتدی
بو برخوب قوشدرکه بلاد فارسدن ارض خراسانده وغیریلرده اولور بونك حکمی حلال اولمقدر
زیرا کندیده برخباثت یوقدر دراجدن برنوع اولدیغی تقدیرجه یقنده بابنده کلور ان شاء الله
(الخواص) بوقوشك خاصه‌لریدر بوقوشك لحمی سائر قوشلرك لحمندن افضلدر انسانده فهمی
وجماعی زیاده ایدر مقویدر بوقوشك اودی اخذ اولنوب جنون ووسوسه‌سی اولان کیمسه‌نك قولاغنه
طمله دلسه نفع ایدر بوقوشك لحمی کباب اولنوب اوج کون حرارتیله اول کیمسه یه اطعام اولنسه

اكاشفا اولور ﴿التحس﴾ صرد لفظی كبی دلغین دیدكاری دكز جانورلرندن برجانوردركه
غرق اولانلره معاونت ایدوب خلاص ایدر دال بحثنده كلور ان شاءالله تعالی ﴿التفلق﴾
كزبرج صو قوشلرندن بر قوشدر عبابده بویله دیمشدر ﴿التفة﴾ قره قولاق دیدكاری
برنجی جانوركه فارسیده سیاه كوش دیرلر برنجیلردندر كوجك كلب مثالنده پارص شكلنده درانك
شكاری غایت خوبدر بعضیجه انسانه ده هجوم ایدوب سكرندن آلور لحمدن غیری نسنه‌یی اكل ایتمز
و بعضیجه طورنه یی واكا بكزر قوشلری شكار ایدوب خوب اوینلر ایله صید ایدركه ناس انی برقاج
بیاتده وصف ایتمشلردر اول ابیاتدن بعضیسی بونلردر* حلو الشمائل فی اجفانه وطف *یعنی
اول برحیواندركه شكل وشمائلی طاتلی وكرپكاری اوزوندر* صافی الادیم هضیم الكشح ممدود*
دریسی صافی بیلی اوزون ولطیفدر* فیه من البدر اشیاء توافقه* اول حیوانده بدردن برز
شیلر واردركه اول شیلر بدره موافقدر یعنی اول حیوانده ماهتاب كبی نسنه‌لر واردر* منهاله سفع
فی وجهه سود* اول بدر اولان شیلردن ایكیسی انك یوزنده دركه انده اولواق واردر* كوجه
ذاوجه هذا فی نذره* كویا انك یوزی مدورلكنده كوجك یوزك صاحبنك یوزی كبیدر* كانه
منه فی الاجفان مقدود* انك یوزندن كرپكاری اوزون بویلودر* له من اللیث انیاب ومخلبة*
اول حیوانك ارسلاندن ازیلرندن ازوسی وجینغی واردر* ومن عزیز الظبا النحر والجید*
وكیك صورتندن انده سینه واوزون كردنلی اولمق واردر* اذا رأی الصید اخفی شخصه ابدا*
اول حیوان شكاری كوردكده حیله سندن كندینی اخفا ایدر* وقلبه باقتناس الطیر مشدود*
انك درونی قوشلری قاپمغه مشدود ومألوفدر (الحكم) بوحیوانی اكل حرامدر هر برنجی
حیواندن هر ازوصاحبی اكلدن نهیك عمومی اولدیغی ایچون اصحاب شافعیدن بعضیلری ایتدی
بوحیوان بالكدیسیدر وداكویه یقین برحیواندركه مونس كدیلر شكلی اوزره‌در وحلال اولماسنده
ایكی وجه واردر انجق اصح اولان حرام اولماسیدر زیرا فاره اكل ایدر (الامثال) ضرب مثلدر
عربلر مثلده* اعنی من التفة عن الرفة* دیرلر یعنی فلان كیمسه‌نك فلان نسنه‌دن استغناسی
زیاده‌در قره قولاغك صماندن اولان استغناسندن زیرا قره قولاق اصلا صمان اكل ایتمز بینی دخی
سوم تفه ایله رفه لفظلری اصلنده رفهة وتفهة‌در جمعی رفات كلور نتكیم شاعر ایتدی* غنینا
عن حدیثكم قدیما* كما غنی التفات عن الرفات* یعنی بزسزك خبریكزدن غنی اولدق قره قولاقلر
صمانلردن غنی اولدقلری كبی ینه ضرب مثلده دینوركه* استغنت التفة* یعنی قره قولاق صماندن
مستغنی اولدی بونك بیانی بویله‌دركه قره قولاق برنجیلردندر اصلا صمان یمز انك غداسی انجق
لحمدر صماندن مستغنیدر تفه ورفه لفظلرنده معروف اولان فانك تخفیفیدر استاد ابوبكر بوایكیسیده
مثلدر دیدی (جوهری حضرتلری باب هاده كتوروب تفه ورفه دیدی جامعده ده بویله كبیدر
انجق بوقدر واركه بونلر مخففدر دیدی یعنی شده ایله دكلدر دیدی (ازهری حضرتلری رفه یی
باب ازفتده كسركه یعنی قرمق معناسنه اولمق اوزره ایراد ایتدی وسویلدیكه ثعلب نقل ایلدی
ابن اعرابیدن كه رفت تبن معناسنه‌در ومثلده ده كلدیكه* اغنی من التفة عن الرفت* ینه ازهری
ایتدی تفه لفظی ها ایله یازیلور رفت انلظی تا ایله تحریر اولنور میدانی بوقول اصح اقوالدر دیدی
زیرا صمان مرفوت دركه مكسوردر ﴿التم﴾ قاز مثالنده بورنی اوزون برقوشدر بونك بوینی
قازك بویندن زیاده اوزوندر بونك حكمی حلال اولمقدر زیرا طیباتدندر ﴿التمساح﴾ برجانورك
آدیدركه دریاده اولور معروفدر وكاه اولوركه محل ذمده كاذب انسانه دخی اطلاق اولنور كلر
دیدكاری حیوانك صورتنده دركه صو حیوانلرینك زیاده عجایبیدر كندینك بیوك آغزی واردر
یوقاری چكه سنده التمش آزو اشاغی حكه سنده قرق ازوسی واردر وهر ازونك اراسنده

كوجك مربع دیشلری واردركه اغزینی قپادقده بعضیسی بعضیسنه كیرر واوزون زبانی واردر
وارقه سی قپلو بغه‌نك ارقه سی كبیدركه دموركار كیر اولماز درت ایاغی واوزون قویروغی واردر
بوجانور انجق مصرده كی نیل مباركده اولور برقوم بحرسنده ده اولور دیو زعم ایتدیلر صویك
ایچنده شدید البطشدر قوتله طوتر انی هلاك ایتمك انجق قواتوغندن ممكن اولور اون ذراع اوزونی
ایكی ذراع اینی اولنجیه قدر دخی زیاده بیور واوغرادیغنی پاره لیوب بیرتر بربله جماع مراد
ایتدكده قره یه چیقار دیشیسنی ارقه سی اوزره دونده رر قارنلرینی بربرینه ویرر جماعدن فارغ
اولسه دیشیسنی ینه دونده رر زیرا دیشیسی دونمكه قادر دكلدر اللری و ایاقلری قصیر اولوب
ارقه سی قوری تخته كبی اولدیغندن اركك دیشیسنی اول حالده ترك ایلسه قلب اولنجیه دك
اول حال اوزره طورر وقره ده یمورطه سندن صوده واقع اولان تمساح اولور قره ده اولان سقنقور
اولور تمساحك یمورطلر حالنك عجایبندندركه آنك دبری یوقدر ایچروسی رزقله طولسه قره یه چیقوب
اغزینی آچر برقوش كلوركه اكا قطقاط دینور بالاجه كوچك قوشدر رزقنی ارایوب كلور آنك
اغزندن آلوب اكل ایدر كندویه غدا وتمساحه راحتلك اولور اول قوشك باشنده برسوری تیكن كبی
نسنه واردركه باشنی تمساحك اغزینه صوقدقده تمساح اغزینی یومق مراد ایلسه آغزینه باتمغله
دهانی كشاده ایدر بوقوشك ذكری یقنده كلور ان شاءالله تعالی (طبایع حیوانده بعض بحاثلر
زعم ایدرلركه تمساحك التمش آزوسی والتمش طمری واردر والتمش كره جماع ایدر والتمش یمورطه
یمورطه‌لر والتمش سنه معمر اولور (ابوحامد الاندلسی ایتدی تمساحك سكسان آزوسی واردر
قرقی اوستنده وقرقی التنده در و یوقاروچكه سنی اوینادر آخر حیوانه مغایردركه الت چكه سنك
كوكی كوكسنه متصلدر نتكیم قاعدهٔ كلیه اولمشدركه* كل حیوان یحرك فكه الاسفل الا التمساح*
یعنی هر حیوان الت چكه سنی اوینادر انجق تمساح دكل وانك دبری یوقدر وفرجی واردركه نسلی
ندن اولور صوده اولان برنجی جانورلرك جمله سندن شرلیدر درت آی زمان شتاده صویك ایچنده
غائب اولوق حالندندركه اصلا كورنمز كلب بحری آنك عدوسیدر تمساح ایودقده اغزینی آچر
كلب بحری كندی اعضاسنی چاموره باتورب چاموری قوریدقده علی الغفله كلوب تمساحك آغزینه
كیرر باغرصغنی اكل وهلاك اولدقدنصكره قرندن اولانی چیقارر وكانجك دیدكاری جانورده
كلب ایله ینه بویله اشلر (تمساحك حكمی حرام اولمقدر زیرا ازوسیله كچینور اصحابدن برجماعت
بویله تعلیل ایتدیلر (شیخ محب الدین الطبری شرح تنبیهده قرش حلالدر دیدی قرش دیدكاری
دكز ایچنده بربیوك جانوردركه دریا جانورلرینه غالبدر اكرسویلرایسك كه بوده ازوسیله كچینور
تمساح كبی صحیح اولان تمساحك حرام اولماسیدر جوابده سویلرمكه حیوان بحردن
ازوسیله كچوب قوت ایدنلرك حرام اولدیغنی قبول ایدوب تسلیم ایتمزز تمساحك حرام اولدیغی
رافعی حضرتلرینك شرحده بیانی كبی خبیث اولوب ضرری اولدیغی ایچوندر بلی تنبیهك كلامی
اقتضا ایدركه تمساحك حرام اولماسی ازوسیله قوت ایتدیكی ایچون اوله لكن حرمتنی بونكله تعلیل
ایتمك لایق دكلدر زیرا دریاده چوق حیوان واركه ازوسیله پاره‌لر قرش دیدكاری جانور كبی
وغیریلری كبی حال بوكه حلالدر وشبهه یوقدركه بحربره مخالفدر انتهی الكلام ظاهر اولانده بودر
حاصل كلام تمساحك حرام اولدیغی خباثتی ایچون دیملی ایمش والله اعلم (الامثال) ضرب
مثلدر عربلر فلان كیمسه تمساحدن زیاده ظالم دیو ضرب مثل ایدرلر وفلان كیمسه تمساحك
ینه طورر تمساحك ایتدیكنی ایدر دیرلر زیرا تمساح دریاده اولان حیوانلرك جمله سنه غالبدر
بویله اولدیغندن تغلبده تمساح ایله ضرب مثل اولنور (الخواص) تمساحك خاصه‌لریدر
تمساحك كوزی اغریان كوزك اوزرینه بغلنسه اول ساعت اغریسی ساكن اولور صاغ كوزینی

انسانك صاغ كوزينه صول كوزيني صول كوزينه قو يمليدر تمساحك ياغى موم ايله خمير اولوب فتيل قلينوب نهرده ياقلسه اول نهرده اولان قور بغه‌لر صيحه وآواز ايتمزلر وتمساحك ياغى اغريان قولاغه طمله دلسه شفا اولور قولاغه دوام اوزره طمله دلسه صاغرلغه نفع ويرر تمساحك اودى كوزده اولان بياض ايچون چكلسه اول بياضى كيدرر تمساحك صاغ طرفنده اولان ديشلرندن بركيمسه نك اوزرينه بغلنسه جماعى زياده اولور (قزوينى عجايب مخلوقاتنده ايتدى صول جانبنده اولان ابتدالكى ديشى درمه‌سى ورعشه‌سى اولان كيمسه‌نك اوزرينه بغلنسه رعشه‌سنى كيدرر تمساحك جيكرى بخور اولنسه صرع مرضى اولان كيمسه‌دن مرضى زائل ايدر واوكولور تمساحك دريسندن برقطعه‌سى قوچك النه بغلنسه قوجلغى غالب اولور كه سوسمكده جمله قوچلردن زياده اولور تمساحك درونده اولان زبيلى كوزده حادث وقديم اولان بياض ايچون سورمه اولسه كيدرر واول زبلده اولان رايحه مسك رايحه‌سى كبيدر (قبط سويلركه تمساحك زبيلى مسكدر انجق بونده برمقدار بالق قوقوسى واردر (التعبير) رؤيا تعبيريدر رؤياده تمساح عدوى مسلطدر زيرا تمساح ارسلانك نظيريدر (بعضيلر ايتدى تمساح سارق مكار دركه مكروغدر صاحبى اوله ﴿التمليه﴾ حجاز ولايتنده كدى قدر برجانور دركه جمعى تملات كلور ابن سيده بويله ديمشدر ﴿التنين﴾ يلان جنسندن يلانلرك زياده بيوكى بركونه يلاندركه اژدرها ديدكلريدر ابو مرداس كنيه‌سيدر وبالقدن برنوع صايلور (قزوينى عجايب مخلوقات نام كتابنده ايتدى اژدرها ديدكلرى يلان كوسج تعبير اولنان بجق كبى خورطمى اولان ياوز بالقدن شرايدركه اغزنده مزراق حربه‌سى كبى آزولرى واردر وزياده اوزرنده شول خورما اغاجى كبى كه زياده اوزون ايدى كوزلرى قان كبى قرمزيدر دهان ودرونى واسعدركه حيواناتدن چوق نسنه‌يى يوداربر وبحرك حيوانى اندن خوف ايدرلر درياده برمقدار حركت ايتسه قوتنك شدتندن دريا تموج ايدر اژدرها دنبلان ابتدا حالنده برياوز يلاندركه قره ده اولان حيواندن كورديكنى اكل ايدر شر وفسادى كثير اولدقده طرف باريدن برملك انى كتوروب درياية براغور اولدخى درياده اولان حيوانلره قره ده اولنلره ايتديكنى ايدر وزياده بيور خداى متعال لطفيله اكا برملك ارسال ايدر ملك انى كتوروب يأجوج ومأجوجك اولديغى محله براغور (بعض ناسدن روايت اولنديكه اول كيمسه براژدرها كورمشكه ايكى فرسخ قدر اوزونلغى وار هر فرسخ اون ايكى بيك ادم يردن يكرمى درت بيك ادم اوزونلغى اولور واونى قبلان لونينه بكزر بالق پولى كبى پوللرى وار وبالق قنادى اسلوبى اوزره ايكى قنادى وار باشى انسان باشنه بكزر انجق بيوك ديه كبى وقولاقلرى اوزون وكوزلرى مدور وزياده بيوك (ابن ابى شيبه ابى سعيد الخدرى رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايتديكه سلطان سرير الارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم بيوررر (يسلط الله على الكافر فى قبره تسعة وتسعين تنينا تنهشه وتلدغه حتى تقوم الساعة لوان تنينا منها نفخ على الارض ماانبتت خضراء) يعنى حضرت بارى تعالى كافرك اوزرينه قبرنده طقسان طقوز اژدرها مسلط ايدركه انلر اول كافرى قيامت اولنجيه دكين صوقرلر وايصررلر اكر اول اژدرهالردن برى يراوزرنده اوفورسه يرلر يشلك بيترمزدى (ترمذى حضرتلرى بوحديثى ابى سعيددن مطولا روايت ايدوب بيوردى كه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بركون مصلايه تشريف ايدوب ناسى كورديكه كويا نمازى چوق قيلرلر بيورديكه (اما انكم لواكثرتم ذكر هادم اللذات فانه لم يأت على القبر يوم الاويتكلم فيه يقول انا بيت الغربة انا بيت الوحدة انا بيت التراب انا بيت الدود والهوام فاذادفن العبد المؤمن قال له القبر مرحبا واهلا اما ان كنت لمن احب من يمشى على ظهرى الى فاذ وليتك اليوم وصرت الى فسترى صنعى بك) يعنى اكاه اولك غافل اولملك كه تحقيق سزلره اوليدى لذتلرى يقيجى موتك ذكرنى چوق ايده ايديكز اولك جوابى محذوف اوله كه

سزلره خوب اولوردى ديمك اولور زيرا قبرك اوزرينه بركون كلمز الا جمله سنده قبر تكلم ايدوب بن غربت اوى يم بن وحدت اوى يم بن طبراق اوى يم بن قورتلر وحشراتلر اوى يم ديوسويلر برمؤمن كيمسه دفن اولنسه قبر اكا مرحبا وصفا كلدك غافل اولمه حال بودركه سن بكا ارقه‌ده يوريان كيمسه لرك زياده محبوبى اولدك بن سكا يقين اولديغمك ابتداسندن بروبوكون سن بكا انتقال ايتدك سكا اشلبه جكمى كوررسين ديوسويلر (راوى ايدر پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (فيتسع له مدبصره ويفتح له باب الى الجنة واذادفن العبد الكافر والفاجر يقول له القبر لامرحبا ولا اهلا اماان كنت لمن ابغض من يمشى على ظهرى الى فاذ وليتك اليوم وصرت الى فسترى صنعى بك فيلتأم عليه حتى تلتقى وتختلف اضلاعه) قبر اول مؤمن ايچون كوزى اردبكى يراوزونلغى وسعتلنور وانك ايچون جنت اعلايه قپو آچيلور بركافر كيمسه ياخود فاسق كيمسه دفن اولنسه قبر اكا مرحبا وصفا كلدك ديمز غافل اولمه حال بودركه سن بكا ارقه‌ده سير ايدنلرك زياده بغضلبسك بن سكا يقين اولديغمك ابتداسندن بروبوكون سن بكا انتقال ايتدك سكا اشلبه جكمى كوررسك ديوسويليوب قبر اول كافرك اوزرينه جمع اولوب حتى بربرينه قاروشركه انك ايكولرى بربرينه كيرر (راوى ايدر حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم مبارك دست شريفنك پارمقلرينى بربرينه طاقوب بيورديكه (هكذاثم يقبض له تسعون تنينا اوتسعة وتسعون تنينا لوان واحدا منها نفخ فى الارض ماانبتت شيئا مابقيت الدنيا فتهشه وتخدشه حتى يبعث الى الحساب) يعنى كافرك ايكولرى شويله اولور ديو مبارك پارمقلرينى بربرينه طاقوب شبكه ايلدى بعده اول كافرى طقسان اژدرها ياخود طقسان طقوز اژدرها طوتركه اكر انك بريسى يره اوفورسه ارض نسنه بترمز دنيا طوردقجه اول اژدرهالر انى صوقر وايصيرر جاق حسابه بعث اولنجيه دكين راوى ايدر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم (انما القبر روضة من رياض الجنة اوحفرة من حفر النار) يعنى قبر انجق جنت اعلا سبزه زارلرندن بربستاندر ياخود جهنم چوقورلرندن برچقوردر ائمهٔ اعلام روايت ايتديلركه حضرت موسى صلوات الله على نبينا وعليه حضرتلرى حضرت شعيب عليه السلامه ديدكده حضرت بارى انلردن حكايت بيوردى (ايماالاجلين قضيت الآية) حضرت شعيب عليه السلام حضرت موسايه اخشامه قريب بيورديكه اوه كير اوده اولان عصالردن برينى اخذ ايله حضرت موسى كيروب شول عصايى چقارديكه حضرت آدم آنى جنت اعلادن كنديله چيقارمشيديكه مرسن اغاجندن ايدى انبياء عظامدن بربرينه ميراث اوله رق حضرت شعيبه انتقال ايتمشيدى حضرت شعيب حضرت موسايه امر ايلديكه بو عصايى اوه براغوب بعده كيروب غيريسنى اخذ ايليه اولدخى براغوب بعده كيروب حكمت بارى ايله ينه اول عصايى چيقارديكه يدى كره بويله ايلدى وجمله سنده غيريسنى آلمق ملاحظه سيله واردى اول عصايى چقارنجه حضرت شعيبك معلومى اولديكه حضرت موسانك مرتبه‌سى وار وقتاكه صباحه داخل اولدى حضرت شعيب حضرت موسايه قيونلرى سور يول آيرلديغى محله دكين بعده صاغ طرفكه شروع ايله حال بوكه انده اوت وعلف چوقدر كلدر صول طرفكه كتمكه شروع ايتمه كه آنده نه قدر اوت وافرايسه ده برعظيم اژدرها واردر حيوانلرى قتل وهلاك ايدر ديدى حضرت موساده قيونلرى يول ايرله سنه وارنجه سوردى اما قيونلر صوله كتمكه شروع ايتديلر حضرت موسى دوندرمكه قادر اولمادى ناچار مرعايه سوروب بعده كندى اويودى اژدرهاده چقنجه بحكمة الله تعالى مبارك عصاسى اژدرها ايله مقاتله ايدوب حتى اژدرهايى قتل ايلدى وقتاكه حضرت موسى اوياندى عصاسنى قانه بويانمش واژدرهايى مقتول كوردى حضرت شعيبه عودت ايدوب خبرويرنجه اولدخى بونكله مسرور اولدى وبو قيونلردن بوسنهٔ مباركه ده

ایکی اوبلی طوغانلری سنك اولسون یاموسی دیدی حضرت باریده اول سنه طوغان قوزیلرك
جمله‌سنده ایکی اوبلی تقدیر ایتمکله حضرت موسانك عندالله مرتبه‌سی اولدیغی حضرت شعیبك
معلومی اولدی وحضرت موسی حضرت شعیبك یانده یکرمی سکز سنه ساکن اولدیکه کندی قرق
یاشنه واردی بعده اهلنی آلوب حضرت شعیبك یانندن چیقدی (الحکم) اژدرهایه متعلق حکملردر
قزوینینك دیدوکی اوزره بونی اکل حرامدر یلان جنسندن اولدیغی ایچون وآزوسیله اذیت
ایدن بالق ایله اولدیغی ایچون ظاهر اولان تمساح کبی بنه حرام اولمسیدر (الخواص) اژدرهانك
خاصه‌لریدر ناس زعم ایتدیلر اژدرهانك لحمنی اکل ایتمك شجاعت ایراث ایدر واژدرهانك قانیله
ذکره سوریلوب بعده عورته جماع اولنسه لذت عظیمه حاصل اولور (التعبیر) رؤ تعبیریدر رؤیاده
اژدرها کورمك پادشاهدر اکر رؤیاده کوردیکی اژدرهانك ایکی یا اوچ باشی اولسه پادشاهك
زیاده شرینه دلالت ایدر برخسته رؤیاسنده اژدرها کورسه موتنه دلالت ایدر رؤیای معبره‌دندرکه
برعورت رؤیاسنده بر اژدرها طغوردیغنی کورسه اول عورت برزمن اوشاق طغورر بیانی بویله
درکه زیرا اژدرهانفسنی سورر یوریدکده زمن اولانده بویله درکه نفسنی سورر ❊التنوط❊
کفایه نام کتابده ایتدی تانك ضمی واولك کسریله‌در وتاء مشدده ده نك ونونك فتحی وواو مشدده‌ده نك
ضمیده جائزدر برقوشك آدیدر واونده ضم وفتح دخی جائزدر اصمعی ایتدی بوقوشه تنوط تعبیر
اولندیغنك وجهی بودرکه زیرا اول برقوشدرکه اغاجده لیف مثالی ایپ آصوب اول ایپلری
طوربه کبی یوا یپار وآنده بر اورو چیقارر بوقوشك حالندندرکه کیجه اولدقده یواسندن برکوشه یه
کیرر آنده طورز ورقص ایدر صباحه دك قرار ایتمز کندیدن خوف ایتدیکی ایچون بوکونه قوشه
صغار تعبیر اولنور که اسحاق قوشی دیمکدر صاد بابنده کلور ان شاء الله تعالی (حکمی) حلال اولمقدر
زیرا سرچه‌لردن برنوعدر (الخواص) بوقوشك خاصه‌لریدر (قزوینی عجایب مخلوقاتنده ایتدی
تنوط قوشی بچاق ایله ذبح اولنوب حال مستنده تنکدل اولان کیمسه یه آنك قانی ایچیرلسه بردخی
خشونت ایتمز بوقوشك اودی شکر ایله طبخ اولنوب معصومه ایچیرلسه خوبی کوزل اولور و بوقوشك
کوکی ماهتاب اوله جغی وقتلرده معصومك اوزرینه بغلنسه اول معصوم جمله ناسه محبوب
اولور نقدر کریه المنظر ایسه ده ❊التورم❊ قطقاط دیدکاری الاجه کوجك قوشدر
ابن بختیشوع ایتدی کوکرجن شکلی اوزره‌درکه اکا تمساح قوشی دینور وقنادلرنده تیکن کبی سلاحلری
واردر تمساح بالغی دریاده اغزن آچوب اول قوش تمساحك بجاسه‌تی یرکن تمساح انك
اوزرینه اغزینی طوتمق قصدیله قپادقده اول تیکنلر ایله دفع ایدر دیدی وآنك خاصه‌لرندندرکه
اول ایکی تیکنلر النسه یاخود بریسی النسه برکیمسه نك بولی ایتدیکی یره قونسه اول کیمسه خسته
اولور خسته اولکدن خلاص اولمازمکر که اول تیکنلر اول مکاندن قالدیریله وآنك یورکی معده فسادینه
مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه اصلسه شفا بولور ❊التولب❊ مرکب صپه سیدر ولد الحمار
معناسنه عربلر فلان کیمسه مرکب صپه سندن زیاده منقاددر دیرلر سیبویه بولفظ صیغه‌لنور
زیرا فوعل وزنی اوزره‌در دیدی دیشیسنه ام تولب دیرلر (حکمی) بحثنده کلور ان شاء الله تعالی
❊التیس❊ کچیلرك وییان کچیسندن اولان تکه‌در جمعی توس واتیاس کلور تکیم هذلی نام شاعر
شعرنده تیسك جمعی اولان اتیاسی استعمال ایدوب کفت ❊ من فوقه النسر سود واغربه ❊ وتحته
اعنز کلف واتیاس ❊ یعنی آنك اوزرنده در سیاه کرکسلر وقرغه‌لر وآنك آلتنده در ارککه حریص
اهولر وتکه‌لر ❊التیاس❊ ارکك کچی صاقلیان کیمسه فلان کیمسه ده تیسیت واردر
دیرلر که ارککلك صاتمقدر جوهری ایدر برطائفه واردرکه تنوسیه دیرلر ولکن بنم قاتمده بونك صحتی
ثابت دکلدر آهونك ارککنه ده تیس دینور ❊ نب التیس نبیبا ❊ دینور تکه صیحه واواز ایلسه

نبیب تکه‌نك چاغرمه سیدر (حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم تکه اوازیله تمثیل ایتدی
مسلمك جابر ابن سمره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکنده که جابر ایدر اول حضرته
برکیمسه کتوردیلرکه قصیر القامه وطغنق وقباسکرلی ایدی اوزرنده بر ازار وار ایدی زنا ایتمشیدی
اول حضرت اول کیمسه یی ایکی دفعه رد ایلدی بعده رجمیله امر ایتمکله رجم اولندی وسعادتله
بیوردیکه (کلما نفرنا غازین فی سبیل الله یخلف احدکم ینب نبیب التیس یمنح احداهن الکتیبة
ان الله لا یمکننی من احد منهم الا جعلته نکالا اونکلته) یعنی هربارکه فی سبیل الله غزا ایدیجی
اولدیغمز حالده جمع اولدیغمزده اول کیمسه‌سزدن بریکزك اردنجه اولور تکه صیحه ایدرکبی صیحه ایدر
اول صیحه سنك بریله عسکره بخشیش ایدوب قوت ایدردی تحقیق حضرت باری عسکردن برندن
ایچون بکار رخصت ویرمز انجق بن انلری قوی ایتمکلکیمه رخصت ویرر یاخود بن آنلره قوبلك اولمغمه
رخصت ویرر (ابن عدینك کامل نام کتابنده ابراهیم بن اسماعیل ابن ابی حبیبه نك ترجمه سنده
حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهانك حدیثندن منقولدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
سعد ابن ابی وقاص ایله برسوری قیون کوندردی واصحابی بیندی، آنی تقسیم ایدوب اندن
برتکه قالمشیدی آنیده کندیلر قربان ایلدی (ینه کتاب مرقومده ابی صالح کاتب اللیثك ترجمه سنده که
نامی عبدالله ابن صالحدر عقبة بن عامر رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدرکه اول سلطان
سریر الارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (الا اخبرکم بالتیس المستعار وهو المحلل) یعنی
غافل مباش عاریت اولان تکه‌یی سزلره خبر ویره‌یمکه اول تکه حله ایدیجی کیمسه‌در دیوب بعده
بیوردیکه (لعن الله المحلل والمحلل له) یعنی حضرت باری حله ایدیجی کیمسه‌یه وکندیچون
حله اولنان کیمسه‌یه ده لعنت ایلیه حدیث مذکوری دارقطنیده وابن ماجه‌ده کاتب اللیث
حضرتلرندن مسرح بن ماهان المصیریدن عقبة بن عامر رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن
خوش اسناد ایله روایت ایتدیلر (ینه بویله‌جه حاکم حضرتلریده روایت ایدوب صحیح الاسناد
دردیدی دینلدیکه بوحله ایله حلاللق حاصل اولورکن بره حضرت پیغمبر لعن ایلدی زیرا حله‌یی
طلب ایتمك مروتی وپرده‌یی یرتمقدر وبونی طلب ایدن کندیچون حله اولنان کیمسه‌در وتکه‌یی عاریت
آلمق اخرك غرضی ایچون رذالتدر بویله اولدیغندن حله ایدن کیمسه عاریت تکه‌یه تشبیه اولندی
حله ایده‌نك عاریت تکه کبی اولمسی اکر عورتنی تطلیق ایدن کیمسه‌دن طلب ایله اولورسه اولور
وبردخی عربلر تکه‌یی عاریت المغه عار ایدرلر نتکیم شاعر ایتدی ❊ وشر منیحة تیس معار ❊
(ابن سبعك شفاء الصدور نام کتابنك آخرنده علی بن عبدالله بن عباس رضی الله تعالی عنهم
حضرتلرندن منقولدرکه ایدر بن پدرم ایله ایدم مکه‌ده که کوزلری علیل اولد قدنصکره
اهل شامدن برقاچ کیمسه ارك زمزمك یاننده یاتلرندن کچدك اول کیمسه‌لر حضرت علی ابن
ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه سب ایتدیلر معاذالله تعالی پدرم حضرت سعید
ابن جبیره کندینی یدردی بنی انلرك یاننه کتور دکده اول دخی کتوردکده اول کیمسه‌لره سزاردن
قنقکز در الله ورسولنه سب ایدن دیدی اول کیمسه‌لر جوابده سبحان الله بزده بر احد یوقدرکه
الله ورسولنه سب ایلیه دیدیلر پدرم دیدیکه سزلردن قنقکز حضرت علی‌یه سب ایتدیکز انلر دخی
بوسبی دیرسك واقع اولدی دیدیلر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بیوردی بن شهادت ایدرم
پیغمبر صلی الله علیه وسلمدن ایشتدم که بیوررد (من سب علیا فقد سبنی ومن سبنی فقد سب الله
ومن سب الله اکبه الله تعالی علی منخریه فی النار) یعنی برکیمسه حضرت علی‌یه سب ایلسه
بکا سب ایتمش اولور برکیمسه که بکا سب ایلیه خدای متعاله سب ایتمش اولور برکیمسه که خدای
متعاله سب ایلیه حضرت باری اکا بورنی اوزره نارده عذاب ایدر بعده اول کیمسه‌لرك یاننده ن

کیدوب بکا خطاب ایدوب ای اوغلم شونلرنه ایشلدی کوردکی دیدی بن دیدمکه ای پدر * نظروا الیك باعین محمرة * سکا قزارمش کوزایله نظر ایتدیلرکه * نظر التیوس الی شفار الجازر * تکه لرك قصاب خانه ده قصابه وسلاخه باقدقلری کبی یعنی سکا غضب نظریله نظر ایتدیلر دینجه ای اوغلم دخی زیاده سویله دیدی بن ایتدم * شزر العیون منکسی اذقانهم * شول غضب باقیشی که کوز قویرغی ایله وچکه لری اشاغی بویله نظر ایتدیلر * نظر الذلیل الی العزیز القاهر * ذلیل اولانك عزیز وشریف وغالبه نظری کبی انتهی الکلام (تهذیب الکمال نام کتابده عبد العزیز ابن مسیب القریشینك ترجمه سنده منقولدرکه مرقوم اوزون صقاللی کیمسه اولمغله علی ابن حجر السعدی اکا باقوب وسویلدیکه * لبس بطول اللحی * یعنی صقالك اوزونلغی دکلدر * یستوجبون القضا * یعنی صقاللر قضا وحکومتی موجب دکللردر * ان کان هذا کذا * اکر اوزون صقال قضای موجب اولسه * فالتیس عدل ورضا * تکه دخی مناسب اولوردی ابن حجر ایتدی توراتده مکتوبدرکه * لایغرنك طول اللحی فان التیس له لحیة * یعنی اوزون صقال سنی مغرور ایلسون زیرا تکه ایچونده صقال واردر دیو بیورمشدر (معز بخشنده حکمی کاور ان شاء الله تعالی (علامهٔ ذهبی حضرتلرینك تاریخ اسلامنده منقولدرکه ایکی یوز طقسان طقوز سنه سنده مصر خزینه سی وهدایاسی مقتدر خلیفه یه کلمشیدیکه بشیوز بیك التون ایدی وانده برتکه واریدیکه تکه نك سود صاغلور ممه سی وار ایدی و برانسان ایکوسی کوندرمشلرکه برایکونك اینی برقارش اوزونی اون درت قارش ایدی (ترغیب وترهیب نام کتابده حاسدینك ذمی بابنده منقولدرکه نافعك ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت ایتدیکی حدیثده تکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیورر (یأتی علی امتی زمان یحسد الفقهاء بعضهم بعضا ویغار بعضهم علی بعض کتغایر التیوس بعضهم علی بعضهم) یعنی امتمك اوزرینه برزمان کلورکه فقها وعلما بربرینه حسد ایدر ومسئله یی بربرندن قصقه نورلر و بربرینه مغایرت ایدوب احدهمانك دیدیکی مسئله یه مغایر آخری کلام سویلوب نزاع ایدر تکه لرك بربرینه مغایرتی کبی اول حضرتك معجزهٔ باهره سندندر بو حدیث شریف که زمانه عالملری مسئله ده سکا مغایرت ایتدیکندن غیری بو مسئله ده بوده کلام سویلش دیو حسد وغرض ایدرلر معاذالله تعالی من حسدهم وشرورهم (مسعودی حضرتلرینك مروج الذهب نام کتابنده وحافظ قطب الدینك شرح السیره نام کتابنده وغیریلرده منقولدرکه حجاج ظالم ابن یوسفك اناسی فارغه بنت همامدرکه عرب حکیمی حارث بن کلدة الثقفینك تحت نکاحنده ایدی برکون حارث کیجه سحر وقتنده ایچرو کیروب عورتنی خلالنور بولدی وانی تطلیق ایلدی عورتده نیچون بنی تطلیق ایتدك دیو سؤال ایدنجه حارث ایتدی سحر وقتنده ایچرو واروب سنی خلالنور بولدم سن طعام تناول ایدرسن زیاده حرصك واردرتی پرورسین کیجه اولدقده طعام دیشلرك اراسنده قلور نجاست اولور یعنی دیشکی سحر وقتنده خلالدیغکدن بکا استکراه کلدی دیدی عورت دخی سویلدیکیك کلبسی اولمادی انجق بن مسواك پاره سیله تخلل ایدرم دیدی بعده اول عورتی یوسف ابن ابی عقیل الثقفی تزوج ایدوب حجاج اندن اولدیکه حجاج طوغدقده دبرسز طوغمغله صکره دن دبری دلندی وحجاج اناسنك وسائر عورتك ممه سنی قبول ایتمامکله ناچار قالدیلر دینلمشدرکه شیطان علیه اللعنه حکیم حارث بن کلده نك صورتنه کیروب آنلره کلوب حالکزنه در دیدی انلرده فارغه نك یوسفدن براوغلی اولدی انجق اناسنك ممه سنی المایوب ابا ایلدی دیدیلر شیطان برسیاه تکه بوغازلیوب قانینی اوغلانه یلادیکز وسیاه ییلانی بوغازلیوب

قانی اوغلانه یلادیکز ویوزینه اوچ کون اول قانی سوریکز دردنجی کون ممه یی آلور دیدی آنلرده بویله اشلدیلر اولدخی ممه یی الدی وحجاج ظالم قان صاچماغه صبر ایتمز اولدی وحظ ایتدیکی لذتك اکثری قان دوکمك وآخرلك قادر اولمدیغی نسنه یی ارتکاب اولدیغی کندی خبرویردی (تاریخ ابن خلکانده خلفاء بنی امیه دن عبد الملك بن مروان خلیفه حجاجه برامر یازوب امرك آخرنده شو بیتلری ایله تهدید ایتمشیدی * اذا انت لم تترك امورا کرهتها * یعنی سن برکیمسه اولدك که مکروه کوردیکم ایشی ترك ایتمزسین یعنی ناهموار حرکت ایدرسین * وتطلب رضای بالذی انت طالبه * یعنی طالبی اولدیغك ناهموار اشلرك ایله رضامی استرسین * وتخشی الذی یخشاه مثلك هاربا * الی فهاقد ضیع الدر جالبه * بکافرار ایدرك بندن خوف ایدن کیمسه کبی سنده خوف ایتدك یعنی بندن خوف ایدرسین ومرجعك بکادر تحقیق انجو جلب ایدن کیمسه انجویی ضایع ایتدی یعنی کرم دیدم اولمق استردادی طریقنی ضایع ایتدك * وان ترمنی غفلة قریشیة * اکر بنی غافل قریشی اولدیغم حالده ترك ایدرایسك یعنی بنی تحقیر ایدوب اطاعت ایتمز ایسك * فیا ربما قد غص الماء شاربه * تعجبدرکه بعضیجه صو بیله ایچدنك بوغازینه طورر * وان ترمنی وثبة امویة * اکر بنی وثبهٔ اموی اولدیغم حالده ترك ایدر ایسك * فهذا وهذا کله انا صاحبه * قریشیلك وامویلکك کلبسنك صاحبی بنم * فلاتأمننی والحوادث جمة * بندن وایشلریکك جمله سندن امین اولمه که * فانك تجزی بالذی انت کاسبه * زیرا تحقیق سن کسب ایتدیکك ایشلر سببیله جزا اولنورسین دیو تحریر ایلمش حجاج جوابنده دیمشکه سنك امرکدن بکا کلنك ملایمی عزندر وکوچی محنتدر عزت ایله جلاد مراد ایدرمکه جلاد بکا عزندر محبت ایله صبر مراد ایدرم وقتا که خلیفه بو جوابی اوقودی حجاج بنم حمله وهجومدن خوف ایلمش بردخی بویله کندی یه کوره اولانی ایتمیم دیدی (حجاجك عادتی بویله ایدیکه قرآن عظیم الشاندن قراره سؤال ایدردی برکون مجلسنه برکیمسه کیردکده حجاج اکا حق تعالینك (امن هو قانت) قول شریفنك معناسنده نه دینور دیو سؤال ایلدی معنای لطیفی علی قول بویله درکه وعبادات طاعات انواعنه قائم ودائم اولان کیمسه می خیرلیدر یوخسه کافرمی خیرلی دیمکدر اول کیمسه مقابله سنده آیت کریمه نك یوقاریسنی اوقودیکه (قل تمتع بکفرك قلیلا انك من اصحاب النار) یعنی حبیبم اول کافره سویله که ای کافر کفرك ایله از کره تمتع وانتفاع ایله زیرا تحقیق سن اهل ناردن سین دیو بو آیتی اوقوینجه حجاجه تمام جواب اولوب بوندنصکره برکیمسه یه بوکونه سؤال ایلدی (حجاج کندی معاصری عبدالرحمن بن اشعثك ندماسندن برینه والله بن سکا البته بغض ایدرم دیوب وسویلدیکه خدای متعال دوسننه بندن زیاده بغض ایده بیده جنته ادخال ایدر حجاجك ابتدا حالنده شهرتی ومعروف اولمسی خلیفه عبد الملك بن مروانك وزیری روح بن زنباعك اتباعندن اولمغله ایدی خلیفهٔ مزبورنك عسکری فرمان براولیوب انقیاددن خروج ایتمشلرکه خلیفه کوچنجه کندیلر کوچمز خلیفه قونجه قونمزلردی خلیفه عسکرك بورفتارندن وزیری روح بن زنباعه تشکی ایدوب وزیر دخی یا امیر المؤمنین بنم اتباعمدن برکیمسه وارکه اکا حجاج ابن یوسف دینور اکر عسکرك اموردینی اکا تفویض ایلسك جمله سنی اطاعته کتوروب امیر المؤمنینك کوچدیکی یردن کوچرر وقوندیغی یره قوندررر دیو افادهٔ مافی البال ایدنجه خلیفه عسکرینك اموردینی حجاجه تفویض ایتمکله اولدخی عسکری کندینه رام وسوزینه مطیع ومنقاد ایدوب خلیفه نك کوچدیکی یردن کوچیروب وقوندیغی یره قوندردی برکون خلیفه وعسکر کوچوب وزیرك اتباعی کیرو قالمشیدی حجاج بانلرینه کلدیکه انلر طعام ایدرلر سزك حالکزنه در عسکر ایله کوچمامش سز دیدی انلر دخی نزول ایله وبزم ایله

طعام ایله بو کلامی فراغت ایله دیدیلر حجاج بو سوزلك وقتی کچدی دیوب انلرك قتلنه امر ایدوب بیونلری
اورلدی ووزیرلك آتلرینی سکرلتدی وچادروچرکه سنی احراق ایتدردی بو خبر وزیره بالغ اولدقده
خلیفه یه واروب یاامیر المؤمنین بو کون بنم اوزریمه حجاجدن نه ایش کلدی دیدی خلیفه ایتدی
نه در وزیر دخی قواریمی قتل وآتلریمی سکرلیوب و چادرلریمی احراق ایتدرمش دیو شکایت
آمیز کلمات سویلیوب خلیفه دخی حجاجی احضار ایله امر ایلدی وقتا که حجاج حضوره کلدی
اکا حیف سکا بو کون سیدك روح بن زنباع ایله نه اشلدك دیدی حجاج جوابه متصدی اولوب
یاامیر المؤمنین سنك مقدما اولان فرمانك ایله ایتدم بنم یدم سنك یدکدر و بنم دوکدیکم سنکدر
امیر المؤمنینك اوزرینه لایق اولان وزیره بر قواونك یرینه ایکی عبد و بر آتینك یرینه ایکی آت
و بر چادرینك یرینه ایکی چادر ویروب عسکر اراسنده بنی کسر ورذیل ایتامکدر دیدی خلیفه ده
کمال استقلالنه جواز کوستردی کرچه حجاجك خدمات ومساعیسی خلیفه حضرتلری قتنده
مشکوره واقع اولمشیدی اما اول کوندنبرو تجبر وتعنفی حددن آشوب بطرتام وغرور وعظیم
شر واحتشامی نهایته واردی دماء محرمه سفکنه خیلی وقوعی اولوب ناحق یره قان دوکك
یانده لاشی مشابه سنده ایدیکه نه قدر بیك بیکناه مردمانی قتل ایلدیکه قریبا تصریح اولنور
حجاج ظالمك اخبار عجیبه سی واردرکه پرعبردر (مبرد حضرتلری کامل نام کتابنده دیرکه ثوری
حضرتلری عبد الملك بن عمیر اللیثیدن اسناد ایله بکا خبر ویردیکه ایدر شول اثناده که کوفه ده
جامعده ایدم اهل کوفه صاحب غنا وخوش حال ایدیلرکه ایچلرنده اون ویکرمی عتقاسی اولوب
کبارلری وارایدی عراقه والی اولدیغی حالده حجاج کلورایمش دینلدی بندخی باقوب ناکاه کوردمکه
حجاج جامعه کیردی دستار صاریوب برطرفی ایله یوزینك اکثرینی ستر ایلمش قلیج وترکش
قوشانمش منبره چیقمش ناس انك طرفنه میل ایدوب اول دخی منبره چیقوب برساعت مکث ایدوب
نسنه سویلمزدی ناسده بربرینه خدای متعال بنی امیه یی قبیح ایله سنکه شو مثللو کیمسه یی عراقه
امیر ایدرلر دیو سویلشیرکه باشلدیلر وقتا که حجاج ناسك کوزنی کندی یه نظر ایدر کوردی یوزندن
دستاری کیدروب شجیعانه قالقوب حمد خدا وثنا وصلوة علی النبی الاعلی ایدوب شو بیتی اوقودیکه
* انا ابن جلا وطلاع الثنایا * یعنی بن آشکار اوغلیم کزلو ایشم یوق هر ایشم اچوقدر
و بن اورك ذروه لرینه یعنی یوجه لرینه واصل اولان کیمسه یم * متی اضع العمامة تعرفونی *
نه وقتکه دستاریمی قالدیررسم بنی بیلورسز دیمکدر بیتك تفصیل معنالری قریبا کلور بعده آغاز
سخن ایدوب یااهل الکوفه * انی لاری رؤسا قد اینعت * ای اهل کوفه رؤسلر بکزی کوریرمکه
کماله ایرمش میوه اولمشکه * وحان قطفها وانی لصاحبها * دوشیرلمسی قریب اولمش و بن
انلرك صاحبی یم * کانی انظر الی الدماء بین العمایم واللحی * کو یا بن قانلره نظر ایدرم دستار ایله صقال
اراسندن یعنی رؤسای کوفه کاه ایرن یمشه دوندیکنی کوردمده یوزیمه دستار اورتلی ایکن صارق
ایله صقال اراسندن کو یا قانلره باقدم دیمکدر * هذا اوان الشد فاشتدی زیم * یعنی بو زمانده
شدت زمانیدر ای شدتلر سزلر جمع اولك * قد لفها اللیل بسواق حطم * تحقیق کیجه اول
شدتی جمع ضبط ایتدی شفقتی قلیل اولان کیمسه نك شدتله سوقیله که * لیس براعی ابل ولا غنم *
اول سوق ایدن کیمسه دوه جوبانی دکل وقیون چوبانی دخی دکلدر * ولا بجزار علی ظهر وضم *
اول کیمسه قصاب دخی دکلدر که حیواناتی اغاج اوزرنده لحم ایده بلکه ظالملری قتله خزالندیرر
* قد لفها اللیل بعصلب * تحقیق لیل شدتلی کیمسه ایله اول رؤسایی جمع ایتدی * اروع خراج
من الدوی * شزل ذکی وهوشمند کیمسه که بریبانلردن چیقمشدرکه * مهاجر لیس باعرابی *
مهاجردر اعرابی کروهندن دکلدر * معاود للطعن بالخطی * ناوك اوقودیدکاری اوقلر ایله اورمغی

عادت ایدیجی کیمسه در * قد شمرت عن ساقها فشدوا * اول اوقلر ظرفلرندن تشمیر اولنوب شد
اولندیلرکه آماده اولندیلر * وجدت الحرب بکم فجدوا * سزلرك ایله جدال اقدام ایتدم سزلر دخی
سعی ایدیکز * والقوس فیها وتر عرد * کمان اول تیرلرده شدیددرکه زحمت جکر * مثل ذراع البکر
او اشد * اوقی اتان قوللرکبی دخی اشد * انی والله یااهل العراق * ای اهالی عراق خدا حقیچون
بن سزه کلدم * ماتقعقع لی بالشنان * بنم دکنکمك آوازی یوقدر که دوه لر بکز وسزلر بندن
فرار ایده سز * ولا یغمز جانبی کتغماز التین * و بنم طرفدن شکوی اولماز عاقل کیمسه دن شکوی
اولمدیغی کبی * ولقد فززت عن ذکا * وفتشت عن تجربة * تحقیق بن اول تمام السن مردکاملدن
ایریلوب وانك مجربانندن تتبع ایلدم * یعنی وان امیر المؤمنین قد نثر کنانته فعجم عیدانها عودا عودا
فوجدنی * امرها عودا واصلبها مکسرا وابعدها مرمی * یعنی امیر المؤمنین اوق طوربه سنی
دوکدی واوق غاجلرینی چینیوب ایچلرندن بنی زیاده اجبسی و برنسنه یی قرمغه برکی وآتلدقده
اوزاغه کیده نی یولدی کو یا خلیفه نك اتباعنی کنا اغاجنه تمثیل وکندینك زیاده قوتی سببیله
امیر نصب اولندیغنه تعلیل ایلمش * فرماکم بی لانکم طالما اوضعتم فی الفتنة * یعنی بنم صلابت
ومتانتم اولدیغندن خلیفه بنی سزه حواله ایلدی زیرا سزلرك فتنه و فساده سیرتکز اوزایوب
وسزلر کمراهلق و پرکاملقده بردوام اولمشسز خدای متعال حقیچون سزلری طاش یغندیسی کبی
جمع ایدرم والبته سزلره اورورم دوه نك بوینی ایله اورکنجی اراسنه ضرب ایدرکبی یعنی سزلری
قتل ایدرمکه طاش مثالی سر مقتوللکز خاك اوزره مجموع اولور کو یا سز شول قریه اهالیسی کبی
اولمشسزکه انلر امین اولوب انلره برنسنه نك خوفی زحمت واضطراب ویرمکله مطمئن اولمشلر
ایدی انلره رزقلری هر بر نواحیدن وسعتله کلوردی انلر خدای متعالك نعمتلرینه کفران اولدیلر
حضرت باریده انلره آچلق وخوف لباسنی طاتدردی دیوب (وضرب الله مثلا قریة کانت
آمنة مطمئنة یأتیها رزقها رغدا من کل مکان فکفرت بانعم الله فاذاقها الله لباس الجوع والخوف)
آیت کریمه سنی بطریق الاقتباس اوقیوب سزلر کفران نعم اولمشسز دیدی و دخی والله بن
برنسنه سویلم انجق اکا وفا ایدرم و برنسنه یه اهتمام ایتم انجق انی اجرا ایدرم و برنسنه اشلم
انجق انی خوش ایدرم و حضرت امیر المؤمنین بکا امر ایلدیکه سزلره علوفه و احسانلریکزی
ویروب عدوکز اولان مهلب ابن ابی صفره ایله جنکه کوندرم وحضرت باریه قسم ایدرمکه علوفه یی
الدقدن اوچ کونصکره برکیمسه یی امریمه مخالف بولورم انجق انك بوینی اورورم دیوب
کاتب دیوانه یاغلام امیر المؤمنینك فرمانی اوقو دیدی اول دخی (بسم الله الرحمن الرحیم من
عبد الملك بن مروان امیر المؤمنین الی من بالکوفة من المسلمین سلام علیکم دیو فرمانی اوقودی
ناسدن برکیمسه نسنه سویلمکله حجاج کاتبه مکث ایله دیوب ناسه اقبال ایدوب امیر المؤمنین
سزه سلام ایدر سلامنی رد ایتمزسز ابن نهیه نك ادبی بومیدر خدا حقیچون البته سزلری بوندن
غیری برادبه کتوریرم وسزلری راه استقامتده مستقیم ایدرم دیوب اقرأ یاغلام دیدی کاتب اوقیوب
سلام قولنه کلنجه مسجدده کیمسه قالمیوب وعلی امیر المؤمنین السلام دیدیلر بعده حجاج منبردن
اینوب ناسه خلاع فاخر ومال وافر بخش ایدوب هرکس متعارف اولان عطیه سن اخذه
باشلدیلر حتی بر پیر صاحب الارتعاش حجاجه کلوب ایدی ایها الامیر بنده اولان ضعفی
وناتوانلغی کوردك یرمه اوغلی نصب وقبول ایله که مشاق سفره بندن زیاده تحمل وقویدر حجاج
مقبولمدر دیدکده اول پیر رجعت ایتدی حضار مجلسدن برکیمسه ایها الامیر بو پیری بیلورمیسکدر
دیدکده حجاج لادیوب اول کیمسه ایتدی اول پیر عمیر ابن صابی البرجمی درکه پدری انك حقنده
شو بیتی سویلمشدر * هممت ولم افعل وکدت ولیتنی * ترکت علی عثمان تبکی حلائله * مضمونی

بن حضرت عثمانك قتلنه قصد ایتدم ولکن اشلمدم و اکا یقینلشدم نوله ایدی بنده انلردن
اولیدم بن حضرت عثمانك خواتین حرم سرای عصمتنی اول حضرتك شهادتی اوزرینه
اغلرترك ایتدم دیو پدرینك بو کلامنی اول کیمسه سویلیوب و یوم دارده که اول حضرت
کرفدار محنت اولوب شهید مرغ روحی قفس بدندن کلزار بهشت جانبنه طیار اولدقده
پیر بی انصاف ایاغیله اول حضرتك مبارك بطننه باصوب ایکی ضلعنی کسر ایتمشیدی
دیو حجاجه خبر ویرنجه حجاج اول پیری کیرو کتوروب ای پیر یوم دارده حضرت
عثمانه کوندرلدکمی ایدی سنی قتلده مؤمننه صلاح وسرور وار دیوب یاخرسی اضرب عنقه
دیمکله بلا امان طعمهٔ تیغ بران ایلدی بالاده تحریر اولنان بیتده کی انا ابن جلا قوایله
انکشاف امر مراد ایتدیکه هر ایشم کشاده وظاهر دیمکدر رجلا لفظی غیر منصرف اولور
زیرا فعل ماضی مراد ایدوب وحکایه ایلدیکه برفعلده فاعلی مضمر اولسه یاخود مظهر اولسه
اول فعل انجق حکایه اولور قرأت (اقتربت الساعة وانشق القمر) قولك کبی که بونی سویلسك
بوفعللر حکایه اولنور که زیرا فعل وفاعلیله حکایهٔ حال ایده یورسین ومبتدأ وخبرده بونلر کبیدر که
مبتدأ وخبرده حکایه اولنور قرأت (الحمد لله رب العالمین) دیدیکك کبیکه مبتدأ ایله خبردن
حاصل اولانی حکایه ایده یورسین وشاعرك قولنده فعلی حکایه ایتدیکه * والله ما زید بنام صاحبه *
حجاجك سویلدیکی انا ابن جلا قولی سحیم ابن وثیل الربا حینکدر حجاج بونی انجق متمثلا دیمشدر
طلاع ثنایا قولنده کی ثنایا ثنیه نك جمعیدر ثنیه راه فی الجبل والرمل معناسنه درکه بونکله کندینك
شجاعت و بهادرلغنی و امور صعبه یه قدرتنی مراد ایلدی نتکیم درید ابن صمه برادری
عبداللهی مرثیه ایدوب سویلدیکی کبی که * کمیش الازار خارج نصف ساقه * برادرینی
مرثیه ده افعال حسنه ایله یاد ایدوب وسویلمش که قد قامتلی بالابلند ایدیکه جامه لری یارم کبی
نصف ساقی خارج کشاده ایدی * بعید من السوأت طلاع انجد * افعال قبیحه وفاحشه دن
بعید امور دیده مرد بهادر دیمکدر وهر یرکه مرتفع اوله اکا نجد دیرلر اثناء کلامده حجاج * انی
لاری رؤسا قد اینعت * دیدیکی ایله انلرك ایرشمش میوا کبی اولدقلرینی مراد ایتمشدرکه * اینعت
الثمرة ایناعا وینعت ینعا وینعا * دینور که میوا ایرشدی دیمکدر و آیت کریمه ده انظروا الی ثمره
اذا اثمر وینعه * قراءت اولنمشدرکه ینع لفظنده یانك ضمی و فتحی جائزدر یعنی سزلر نظر ایلك
زیتون و رماندن هر برینك میوه لرینه میوه لدیکی وقتده کی هنوز نفعی یوغیدی واول میوه نك
کماله ایرشدیکنه که نفع ولذت ایله آلور اولمشدر (ابو عبیده ایتدی شوشعرده ایچنده ینع لفظی
مستعمل ومندرج اولمغله استدلال اولنمش که اختلاف اولنوب بعضیلر احوص نام شاعره منسوبدر
و بعضیلر یزید ابن معاویه یه منسوبدر دیدیلرکه بودر * ولها بالماء طرون اذا * اکل النمل الذی
جمعا * خرقه حتی اذا ارتبعت * سکنت فی خلق ینعا * فی قباب عند دسکرة * حولها الزیتون
قد ینعا * حجاجك بالاده هذا اوان الشد فاشتدی زیم قولی آت و ناقه لر یکرمی بغلك دیمکدر
شعر حطم قیسبنکدر وحجاجك * قد لفها اللیل بسواق حطم * کلامنده کی حطم شول
کیمسه یه دیرلر که حیوانی عنف و شدت ایله سوروب حیوانه رحم ایتمز وکیرو نسنه قویمز اولسه
ورجل حطم دینور برکیمسه کثیر الاکل اولسه وناره دخی حطمه دینور زیرا نار کندویه القا اولنان
نسنه یی کسر ایدوب باقی ایتمز وحجاجك علی ظهر وضم دیدیکندن مراد شول نسنه که
اوزرنده لحم قطع اولنه نتکیم شاعر لحم وضم قصابك ذبح وقتنده لحم بر نسنه نك
اوزرینه قونمه سی اولدیغی بیان ایتمشدرکه * وفتیان صدق حسان الوجوه * لا یجدون
لشیء الم * من آل المغیره لایشهدون * عند المجازر لحم الوضم * حجاج ظالمك مقدما

اولان کلامنده قد لفها اللیل بعصلبی دیدیکنده کی عصلب شدید معناسنه در امروع لفظی ذکی
وهوشمند معناسنه در حراج من الدوی بزیاباندن کلمشدر دیمکدرکه صحرایه دویه دینور دویه اول
صحرایه دینورکه بریابان اولوب کندیده امارت وعلامتی اولمیه نتکیم خطیه نام شاعر دوی بریابان
اولدیغنی کفت * وانی اهتدت والدوی بینی وبینها * وماخلت ساری الدو باللیل تهتدی *
ودوی کیجه ایشیدیلان آوازدرکه اندن فشلدی ایله تعبیر اولنور بو آواز کیجه دوه لرك ایاغنده
اولان اخفافدن حاصل اولور جهلهٔ اعراب اکا عریف الجس دیرلرکه غول یابانی دیدکلریدر
وحجاجك والقوس فیها وتر عرد کلامنده کی ترعرد لفظی شدید دیمکدر ترعرد یرینه عرند دخی دینور
وحجاجك کلامنده کی * ما تقعقع لی بالشنان * دیدیکنده کی شنان شنك جمعیدر شن دیو قوری
قیربه یه دینورکه حرکت ایدوب صداسی اولسه دوه لر فرار ایدر کویا حجاج بونی کندی نفسنه
مثل ضرب ایتدیکی آوازی چیقارمدن اجراسنی ایدرم دیمکدر نتکم نابغة الذبیانی نام شاعر
شن لفظی قوری دکنك اولدیغنی شعرنده اشلمدر * کانك من جمال بنی اقیش * تقعقع بین
رجلیه بشن * وکلامندن ولقد فررت عن ذکاء دیدیکنده کی ذکادن مراد تمام السن کامل
دیمکدرکه ذکا ایکی قسم اوزره دربری تمام السن دیمکدر وبری حدت قلب دیمکدر تمام السن معناسنه
کلنلردندر زهیر بن قبسك قولنده کی ذکا لفظی که زهیر ایدر * یفضله اذا اجتهدا علیه * تمام
السن منه والذکاء * وحجاجك کلامندن * فعجم عیدانها عودا عودا * دیدیکنده کی عجم مضغ
وابصرمق وچیمك معناسنه درکه قنغیسی برك اولدیغنی بیلمك ایچون چیندی دیمکدرکه * عجمت
العود دینور انی چینیوب وابصردیغی وقتده و هر نسنه نك چکردکنه دخی عجم دینور چیمك
فتحیله برکیمسه جیمی کسر ایلسه خطا ایدر نتکیم اعشی جیمك فتحیله * وجدعانها کلقیط
العجم * دیمشدر وحجاج ظالمك ماطال اوضعتم فی الفتنة * قولنده کی اوضعتم ایضاعدن ایضاع
سیرتدن برکونه سیرتده اولدیغکز فتنه انکیز اولدیکز دیمکدر ظالم مشار الیه خطبه سنده اهل
کوفه یی تهدید ایدرکن لغة غریبه استعمال ایتمکله مصنف مرحوم بعضا شرح و تأویل
وآخرك ابیات واشعارلریله تبیین و تذییل ایلمش حجاجك اخبار کثیره سی واردر تطویلی کریه
اولدیغی ایچون ترك ایلدك (ابن خلکان ایتدی وقتاکه حجاج ظالم محتضر اولدی برمنجم کتوردوب
علمكك اقتضاسنده ملوکدن برملك وفات ایدر کوردکمی دیو سؤال ایتدی منجم ایتدی کوردم انجق
سن دکلسن حجاج نیجه بن دکلم منجم ایتدی علمك اقتضاسنه کوره وفات ایده جك ملکك آدی
کلیب اولمیدر دینجه حجاج والله اول نام ایله بنام اولان بنم که انام بکا اول نامی تسمیه ایتمشیدی دیدی
کلیب اسم تصغیردر کوجك کلبجکز دیمك اولورکه اناسی کندویه اویله تعبیر ایدر ایمش منجمدن
بو کلامی ایشیدنجه وصیته اغاز ایدوب وخسته ایکن شو بیتلری انشاد ایتمشدر * یارب قد حلف
الاعداء واجتهدوا ایمانهم انتی من ساکن النار * یعنی یارب اعدا یمین ایتدی وسعی ایتدیلر انلرك
یمینلری بن اهل نار وساکن دوزخ اولمنك اوزرینه در * ایحلفون علی عمیا ویحسبهم ماظنهم بعظیم
العفو غفار * یعنی انلر یمینی ایدر بلدکلرینك اوزرینه وانلر حسمی ایدر عفو باریناك عظمنده
انلرك ظنی ندر دیوب استرحام ایلمشدر * لا تقنطوا من رحمة الله بیورلدیغی ایچون (رباعی) یارب که
غریق لجهٔ عمازم * آوارهٔ کوی حیرت وحرمانم * ایتدکلریمزه هب پشیمان اولدوق * لطفك قپوسنده
سائل غفرانز (خلفاء بنی امیه دن ولیدك ایام خلافتنده طقسان بش سنه سنده واسط نام شهرده
حجاج فوت اولوب انده دفن اولنوب کوری محو واوزرینه صو اجرا اولندی وقتاکه فوت اولدی
کیمسه خبردار اولمادی حاق قصرندن شو بیتی سویلیه رك برجاریه چیقمیشجه * الیوم یرحمنا من کان

يغبطنا * واليوم نتبع من كانوا لنا تبعا * يعنی بوكون بزه رحم ايدر بزه غبطه ايدنلر و بوروز بز تابع اولورز بزه تابع اولنلره ديجد وفاتی معلوم اولدی (ابن خلكان وحافظ ذهبی وغيريلری ايتدی حجاج ظالمك جنكده قتل ايتديكندن ماعدا قتل ايتديكی كيمسه لر صايلمشيدی يوز يكرمی بيك كيمسه يه بالغ اولدی (ترمذی حضرتلريده جامعنده بويله روايت ايتمشدر (وحجاجك حبسنده اللی بيك رجال واوتوز بيك نسا وفات ايتمشدركه اون التی بيكی مجرد دختر ايمش ظالم مرقوم رجال ونسايی معابر زندانه حبس ايدر ايمش كنديدن صكره زندانلری يوقلنوب درونده اوتوز اوج بيك كيمسه بولنديكه جملهسی بيكناه ايديلركه برينه نه قطع يد ونه صلب اقتضا ايدردی (حافظ ابن عساكر ايتدی سليمان بن عبدالملك حضرتلری حجاجك زندانده اولان مظلوملری چيقارمشيدی دينلمشدركه انلر بركونده سكسان بيك محبوس چيقارديلر بركونده بوقدر اولنجه آخر كونلرده دخی چيقماق اقتضا ايدر ودينوركه زنداندن اوچيوز بيك كيمسه چيقارمشدر (ابن خلكان ايتدی اول ظالمك زندانده سقف يوغيديكه ايام صيفده حرارت آفتابدن وزمان شتاده باراندن محبوسلری حفظ وستر ايده همان رخامدن مبنی برحوض كبی محل جور وجفا ايديكه بوندن غيری محبوسلره انواع عذابده اولورايدی (ودينلمشدركه بركون حجاج ظالم تهمت ايله قتل ايتديكمز قاچ عدد اولدی ديو كاتبنه سؤال ايتمشيدی انلرده سكسان بيك اولدی ديو جواب ويردی بلاد عراقده مدة ولايتی يكرمی سنه در واللی اوچ ياشنده وفات ايتمشدر (منقولدركه حجاج سوار اولوب جمعه يه كيدركن پر اضطراب وآه وانين ايشيدوب بونه در ديدی محبوسلردركه اضطراب ايدوب جفا وجوعدن كنديلرده اولاندن شكوی ايده يورلر ديو جواب ويرلدكده اطرافنه باقوب * قال اخسؤا فيها ولا تكلمون * سكوت ايدك آنده سويلمكز ديديكه حضرت بارينك كلام قديميدركه كفار خاكساره دوزخده سكوت ايدك سويلمك ديو بيوره جغيدر ظالم مرقوم محبوس مظلوملره كلام مرسومی سويلدكدنصكره بردخی جمعه نمازينی قيلمدی (مصنف ايدر تاريخ ابن خلكانك حاشيهسنده بعض مشايخك خطيله كوردمكه حضرت بارينك اهل ناره سويليجكی كلامی ظالم مرقوم وغيريلری كنديدن تكبرا محبوسلرينه سويلديكی ايچون بعض علماء حجاجی تكفير ايتمشلردر مبردك كامل ادلو كتابنده منقولدركه فقهاء عظامك حجاجی تكفير ايتدكلرندن بعض كه حجاج ظالم ناسی حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلمك حجرهٔ سعادتنی طولاشورلر كورمشيدی انلره بونلر انجق جور يمش كبی طولاشورلر ديدی حاشا ثم حاشا (مصنف ايتدی بن ديرمكه فقها بو كلام ايله حجاجی تكفير ايتديلر زيرا بو كلامده حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلمی تكذيب واردر نعوذ بالله من اعتقاد ذلك زيرا اول سرجريدهٔ انبيادن محقق اولدی بيورمشدركه * ان الله حرم علی الارض ان تأكل اجساد الانبياء) يعنی حضرت باری تعالی انبياء عظامك مبارك اعضالرينی ارضه حرام ايلدی ابوداود بو حديثی تخريج ايدوب ابو جعفر داودی بو حديثی شهدا وعلماء ومؤذننك اجسادلرينده يره حرام ايتدی ديو بونی زياده ايله ذكر ايتدی انجق بوزيادهٔ غريبه در (امام سهيلی ايتدی داودی اهل ثقه وصاحب دانش كيمسه در حجاجك كفرينه بووجهله ذاهب اولديلر انجق امير المؤمنين عمر بن عبدالعزيز حضرتلری بركيجه حالت منامنده صحرای عالم مثالی تماشا ايدركن حجاج ظالمی برقوقش لاشه كبی كوردی واكا خدای متعال سكانه معامله بيوردی ديدی حجاج جوابنده هر قتل ايتديكم كيمسه نك يرينه بنی بركره قتل ايتدی انجق قتل ايتديكم سعيد بن جبير مقابلهسنده بنی يتمش كره قتل ايتدی ديدی عمر بن عبدالعزيز ايتدی سن نيه منتظرسين حجاج جوابده مؤمننك منتظر اولدقلری نسنه يه منتظرم ديدی بوجواب حجاجدن كفری نفی ومنع ايدوب توحيد اوزره وفاتنی ثابت ايدر (وعندالله علمه وهو اعلم حاله بحقيقة امره) تنبيه سؤال اولنورسه كه حكمت ندركه

حق سبحانه وتعالی حجاجی هر قتل ايتديكينك يرينه بركره قتل ايدوب سعيد بن جبير رحمة الله عليه مقابلی يتمش دفعه قتل ايليه حال بوكه حجاج ظالم عبدالله بن زبير رضی الله تعالی عنه حضرتلرينیده قتل ايلديكه عبدالله بن زبير صحابی سعيد بن جبير تابعيدر صحابی ايسه تابعيندن افضلدر جواب بودركه انده حكمت بودركه حجاج ظالم وقتاكه عبدالله بن زبيری قتل ايلدی علم دانشده انك نظيری كثير ايدی اصحاب كزيندن ابن عمر وانس بن مالك وغيريلر كبی رضی الله تعالی عنهم اما سعيدی قتل ايلدی علم دانشده روی زمينده نظيری يوق ايدی (مصنفيندن نيجهلر ذكر ايتديلركه وقتاكه حسن بصری حضرتلرينه سعيد بن جبيرك وفاتی بالغ اولدی ايتديكه والله سعيد وفات ايتديكی كون وفات ايتدی مشرقدن مغربه وارنجه اهل ارض انك علمنه محتاج ايدی بو سببدن حجاج اول حضرتی قتل ايتديكيچون عذابی متضاعف اولدی والله اعلم (يقنده سعيد بن جبيرك قتلی خبری باب لامده للبوه بحثنده كلور عبدالله بن زبير رضی الله تعالی عنهك قتل اولنديغی باب همزده اوز بحثنده مرور ايلدی (الامثال) ضرب مثلدر عربلر فلان كيمسه بنی حمان قبيلهسنك تكهسندن زياده عالمدر ديو ضرب مثل ايدرلر بو مثلك اصلی بويله دركه قبيلهٔ مزبوره دن اولنلر بويله زعم ايدرلر ايمشكه كنديلرينك تكهلری فاريدكدنصكره يتمش بچيه دخی آشه وبونكله تفاخر ايدرلر ايمش وتكه آشدی وجماع ايتدی دينور (ابن جوزينك ازكيا نام كتابنده منقولدر عربدن مزينه نام كيمسه بنی ابو حسان الانصاری قبيلهسی اسير ايدوب بونك مقابلی نسنه اخذ ايتمزز انجق برتكه آلورز ديديلر مرقومك قومی بو كلامدن غضبناك اولوب بونی ايتمزز ديديلر مزينه ناچار خبر ارسال ايدوب استدكارينی ويرك ديدی انلردخی تكه ايله كلدكده مزينه انلره قرنداشكزك بدلی بونلره ويرك قرنداشكزی اخذ ايلك ديدكله انلره مزينة التيس تعبير اولنوب بو كلام انلره لقب اولدی (الخواص) تكهنك خاصهلريدر تكهنك جميع اعضاسی قولتق كبی قوقشدر تكهنك صقالی حماسی اولان كيمسهنك اوزرينه بغلنسه وردسری اولان كيمسهنك اوزرينه بغلنسه زائل اولوب شفا آمد طلاق آغريسنه مبتلا اولان كيمسه كندی يديله تكهنك طلاغندن برپرچه كسوب كندی اولديغی اوطهده آصسه نه وقتده اول پرچه طلاق قورسه طلاق اغريسی اول كيمسهدن زائل اولور تكهنك جكرندهكه رطوبتكه شق اولنديغی وقتده اولور قولاق اغريسيچون طمله دامسه آغريسی زائل اولور تكهنك طوپيغی سحق اولنوب ايچلسه جماعه حريص ايدر مقويدر تكهنك بولی قانی لنجيهدلك قيديلوب كندی مثلی شكر ايله خلط اولنوب اويوزی اولان كيمسه جامده سورنسه اويوزی كيدرر تكهنك زبيلی اغلغان صبينك باشی التنه قونسه اغلاسی كيدر والله تعالی اعلم

باب الثاء المثلثة

(الثاغية) قيون شاة كبی عربلر نفی عام ايچون احد معناسنه استعمال ايدوب ماله ثاغية ولا راغية ديديلر فلانك قيونيده يوق دوهسيده يوق ديمكدر بونك كبی درمانه دقيقة ولا جليلة لفظلريكه دقيقه شاة وجليله ناقه ديمكدر (الشرملة) بالضم دلكونك ديشيسيدر (الثعبان) يلاندن برنوعدركه غايت اوزون اولور اركك اولسون ديشی اولسون جمعی ثعابين كلور ثعبه برنوع كرتنكله در يقنده كلور ان شاء الله تعالی (جاحظ كتاب الامصار وتفاضل البلدانده ايتدی بو يلانلر مصرده اولور مصرك غيريلرده اولماز حضرت باری حضرت موسی عليه السلامك عصاسنی بو يلانه تحويل ايلديكه نتكيم كلام قديمنده بيوردی (فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبين) يعنی خدای متعال عصای موسايی ثعبان عظيمه تحويل ايلدی ثعبانه متصل وموافق اولان قصهلردن بعضيدركه عبدالله بن جدعان ابتداء حالنده برفقير الی بوش كيمسه ايدی مع ذلك شرير وفتنه

انكيز ايديكه جرم جنايتدن خالى اولميوب باباسى واقرباسى جرمنى ويرلردى حتى اقرباسى عاجز اولوب بغض ايتديلر و باباسى كندينى رد ايدوب بردخى عيالنه المامغه يمين ايتمشيدى اول دخى مكه نك صوقاقلرنده متحير و بى چاره متفكر اولوب موتى تمنى ايدردى هكذا رنده بر كوهده بر يارق كوروب بونده ييلان واردر ظن ايدوب اول ياروغه كلوب كنديني هلاك ايدرنسنه مأموايله مستريح اولوردى برنسنه كوره ميوب درونته دخول ايلدى كورديكه بر ثعبان عظيم طورر ايكى كوزلرى واركه سراج كبى براقدر ثعبان انك اوزرينه هجوم ايلدى درعقب ثعبان كيرو كيدوب انده اولان حجره نك يانندە دور ايدردى اول كيمسه برادم ايلرو واروب ثعبان كندى يه كوجك كورندى دخى ايلرو واردقده ثعبان كيرو كتدى اولدخى توقف ايدوب انديشه ايدردى خاطرينه كلديكه بو بر مصنوع نسنه در يديله طوتوب كورديكه التوندن ياپلمش كوزلرى ايكى ياقوت انى قيروب كوزلرينى الدى ودرون حجره يه كيروب كورديكه برقاج اوزون جثه لر سريرلر اوزرنده طورر كه طول وعظمتده مثللرى كورلمامش باشلرى اوجنده كومشدن تختەلر طورر كه انده تاريخلرى تحرير اولنمش مكر انلر ملوك جرهمدن برقاج رجال ايمش جمله سندن نصكره وفات ايدنلرى سياحان جهاندن كثرت ازمان سياحتدن اولان حرث بن مصاصدر طول زماندن اوزرنده اولان جامهلرى هباء منثور كبى اولمش اول تخته لرده نيجه مواعظ تحرير اولنمش ابن هشام ايتدى لوح مرقوم مردن ايديكه انده شويله تحرير اولنمشيدى انا نفيل بن عبدالمدان بن حرزم بن عبد ياليل بن جرهم بن قحطان بن نبى الله هود عليه السلام يعنى بن نسل هوددن نفيل بن عبد المدانم بشيوز سنه معمور اولدم زمينك باطن وظاهرينى كشت كذار ايلدمكه غنا ومجد سلطنت طلبنده ايدم بونلر بنى موتدن خلاص ايلدى واول تخته نك التنده شو بيتلر تحرير اولنمش * قد قطعت البلاد فى طلب الثروة * والمجد قالص الاثواب * يعنى مجد غنا طلبنده قيصه اثواب ايله شهرلر كزدم * وسرت البلاد قفرا لقفر * بقنات وقوة واكتساب * يعنى قوتلمك قوت واكتساب بهانه سيله قيرلرى وشهرلر كزدم اول قيرلر اوت وصوسز اولديغى حالده يعنى بو وجهله كربت كش اولدم * فاصاب الردى بنات فوادى * بسهام من المنايا صياب * يعنى دل دخترلرينه هلاك اصابت ايلدى دوكيلان موت اوقولريله يعنى كونل قرزلرى كويا كنديلك مرامى ايمشكه انلره هلاك اولشدى ديمك برمراد اولمدم ديمك اولور * فانقضت مدتى واقصر جهلى * واستراحت عواذلى من عتابى * يعنى زمانم كجوب جهالتم قصير اولوب عودنام سازى جالجى سازنده لرم عتابمدن مستريح اولديلر * ودفعت السفاهة بالحلم لما * نزل الشيب فى محل الشباب * يعنى محل شبابده اختيارلق كلدكده حلم وتواضع ايله سفاهتى دفع ايتدم * صاح هل رأيت اوسمعت براع * رد فى الضرع ماقرى فى الحلاب * برمنادى ندا ايتديكه كوردك ياخود ايشتدكى كه صاغلان سود ممه يه كيرو قونه ابيات مرقومه پرعبر ونعم دنيا كالمدر اولديغنى مشعر اولوب حكايه ده مندرج اولديغندن مصنف مرحوم كتاب مرسومنده درج ومنظوم ايلمش اول ييلانك اولديغى حجره نك وسطنده بر كنج عظيم واردركه ياقوت وانجو و التون وكومشدن مال فراوان ايله مالامالدر بر مقدارينى اخذ ياقيسنه بر علامت وضع ومغاره نك قپوسنى احجار ايله سد ايدوب پدرى كنديدن راضى اولوب شفقت ايدەجكى قدرمال ارسال ايليوب اقربالرينه وصول وانلره دخى بخش و دفينه دن انفاق وناسه اطعام باشليوب عادت ايدنديكه عمارتلرى و بيوك قزغانلر پيدا ايلدى غزغانى اولقدر بوجه ايديكه دوه اوزرنده اولان كيمسه انك ايچندن طعام الوب اكل ايدردى واول غزغانه بر معصوم دوشوب غرق اولوب وفات ايلدى (ابن قتيبه نك روايت ايتديكى حديث غريبده منقولدركه اول حضرت دستكير امت عليه افضل التحيه بيورر (كنت استظل بجفنة عبد الله بن جدعان

صكهٔ عمى * يعنى اويله نك اشتداد حرى وقتنده عبد الله بن جدعانك غزغانى كولكه سنده كولكه لنوردم اويله حرارتنك شدتى وقتنه صكهٔ عمى لفظيله تعبير بيوردى (ابو حنيفه رحمة الله عليهك ابوا نام كتابنده ذكر ايتديكى حكايه يه بناء كه عمى نام كيمسه بنى عدوان ياخود اياد قبيله سندن بر كيمسه ايديكه جاهليتده عربك فقيهى ايدى عمره ايچون ياخود حج ايچون رفقاسيله كلمشيدى مكهٔ مكرمه يه ايكى مرحله قالدقده همراهلرينه وقت ظهرك زياده حرارتنده ايتدى بر كيمسه يارن بومثللو وقتده مكه يه داخل اولسه اول كيمسه يه ايكى عمره ثوابى اولور انلردخى دوه لر ينى صكهٔ شديدايله سوروب يارنكى كون اول وقتده مكه يه كلديلر حديثده كى عمى لفظى اعمانك تصغيريدر ترخيم وجهى اوزره بو قصه يه بنا اولنوب اويله اسينك زياده شديدينه صكهٔ عمى تعبير اولندى مرقوم عبدالله ابن جدعان تميميدركه كنيه سى ابو زهيردر حضرت عايشهٔ صديقه رضى الله عنهاك عمسى اوغليدر عمى زاده سى اولديغندن حضرت عايشه يارسول الله ابن جدعان فقرايه اطعام طعام ومسافرينه اكرام ومعروف ايله عمل تام ايدردى بو افعالى يوم قيامتده اكا نفع ويررمى ديدى اول سلطان سرير ارشاد عليه اكمل الصلوة جوابده (لا انه لم يقل يوما رب اغفرلى خطيئتى يوم الدين) يعنى اكا نفع ويرمز زيرا مزبور بركونده يارب يوم جزاده خطايالرمى مغفرت ايله ديو مناجات ايتمدى ديو بيوردى (امام سهيلى روض الانف نام كتابنده بويله ديمشدر احمد بن عمارك رأى العاطش وانس الواحش نام كتابنده منقولدركه ابن جدعان زمان جاهليتده خمرى حرام كورنلردندر باده يه كرندى مبتلا ايكن برله سببى بويله دركه مرقوم بر كيجه اوله رمست اولديكه نورماهى آلورم ديو دستازلق ايلشديكه يانندە اولان ندماسى بو حالنه خنده ايتديلر سرخوشلغى كتدكده بو حالى كندويه خبر ويريلوب بردخى ايچمامكه يمين ايلدى وقتاكه مرقوم اختيار اولدى اهالى قبيله سى كنديني مالنى بذل واسرافدن منع وكثرت بخش واحسانيچون لوم ايتديلر اول دخى عطيه ايدجكى كيمسه يى يانته چاغروب يوزينه شمرايله اوروب بعده قالقوب ديتنى استه ديو سويليوب بوكونه معامله ايتمكله اقرباسى انك مالندن ديت ديو بخش واحسان ايدرلردى (صاحب النظم والنثر ابو الفتح على ابن محمد البستى شو قصيده سنده نه خوش ايلمشكه نيجه احكام ومواعظى محتوى قصيدهٔ طويله در فوائد موفوره وثعبان لفظنى مشتمل اولديغندن نقل ايلدك قصيدهٔ مزبوره امير المؤمنين راضى بالله خليفه ايچون انشاد اولندى ديلمشدركه بودر * زيادة المرء فى دنياه نقصان * يعنى كشينك دنياده اولان زياده لكى نقصانلقدركه عمرى نقصان اولور واوقاتنى جمع دنيايه صرف ايده يور حسناتى نقصان اولور * وربحه غير محض الخير خسران * يعنى دنياده خيرات حسناتدن غيرى كشينك ربح ديو ايتديكى زياندر * وكل وجدان حظ لاثبات له * فان معناه فى التحقيق فقدان * يعنى هر حظ ونصيب كه بولنور ثباتى يوقدر زيرا اول نصيبك بولنمەسى حقيقتده بولنمامقدر حقارت دنيا وجلالت شان عقبايى تعقل واذعان ايدن مرد كامل دنيا حظينه نيجه حظ ديو تعبير ايدر * ياعامرا لخراب الدهر مجتهدا * بالله هل لخراب العمر عمران * اى زمانك خرابنى تعميره سعى ايدن بالله عمرك خرابنى تعمير ايدن وارميدر استفهام انكاريدركه آنا فانا عمر خراب اولوب عمرى تعميره ايدن يوغيكن اى دنيانك خرابنى تعميره سعى ايدن * وياحريصا على الاموال يجمعها * انسيت ان سرور المال احزان * اى دنيا اموالنى جمعه حريص اولان مالك سرورى حزن اولديغنى اونوتدكى * دع الفؤاد عن الدنيا وزخرفها * يعنى دنيادن ومزخرفاتندن قلبكى ترك وفارغ ايله * فصفوها كدر والوصل هجران * دنيانك صفاسى كدردر وصلتى ترك وهجراندر * وارع سمعك امثالا افصلها * يعنى مثللره كوشدار اول كه اول امثالرى تفصيل ايدرم * كما يفصل ياقوت ومرجان * يعنى ياقوت ايله مرجان تفصيل اولنديغى كبى * اقبل على النفس

واستكمل فضائلها * يعنى سن نفسكه اقبال ايدوب فضائل ايله استكمال ايله * فانت بالنفس
لا بالجسم انسان * يعنى نفس كامله ايله انسانسين جسم واعضا ايله دكلسين * احسن الى الناس
تستعبد قلوبهم * يعنى ناسه احسان ايله كه انلرى عبد ايدسين * فطالما استعبد الانسان
احسان * يعنى ناسى احسان ايله عبد ايتمكك تجربه چوق وقوع اولمشدر ديمكدر بو مصرع اقتضا
ايدركه قصيده راضى بالله خلفيه يه اولديغى محقق اوله * وان اساء مسئ فليكن لك فى * عروض
زلته صفح وغفران * يعنى برعاصى جرم ايدرسه آنك عارض اولان تقصيراتندن سنك ايچون
عفو وتجاوز اولسون يعنى قوللركدن مجرم اولانلرك جرمنى عفو ايله * وكن على الدهر معوانا
لذى امل * يرجوندك فان الحر معوان * اميد صاحبى اولوب سنك جود وعطاكدن نيازمند
اولنلر ايچون هر زمانده اعانت ايله كه زيرا حر وخالص اولان كيمسه يه اعانت اولنور * واشدد
يديك بحبل الله معتصما * يعنى حبل الله اولان شريعته اعتصام ايله يدلريكى محكم ايله * فانه الركن
ان خانتك اركان * زيرا شريعتده اعتصام ركن تامدر اكر اركان دولتك سكا خيانت ايدرسه
ظاهر بويله در ملوك سيرت اولنلركند يلر راه استقامتده اولدقجه اركان دولتده ناهموار اولانلر
كاركير اولماز * الناس على دين ملوكهم من يتق الله يحمد فى عواقبه * بركيمسه كه خداى متعالدن
خوف واتقا ايلسه عاقبتنده حمد وثنا اولنور ياخود حضرت بارى عاقبتنده اكا تعظيم ايدر *
ويكفه شر من عزوا ومن اهانوا * واكا غالب اولوب واهانت ايدنلرك شررلرينى اندن منع ايدر
* من استعان بغير الله فى طلب * فان ناصره عجز وخذلان * يعنى بركيمسه يه مرامنده خداى
متعالك غيريدن يردم ايسنسه آنك ناصر اتخاذ ايتديكى عاجزدر وخذلاندركه عدم معاونتدر * من
كان للخير مناعا فليس له * على الحقيقة اخوان واخدان * يعنى بركيمسه كه مناع خير اوله حقيقتده
آنك قرنداشلرى ودوستلرى يوقدر * من جاد بالمال مال الناس قاطبة * اليه والمال للانسان فتان *
يعنى بركيمسه كه مال ايله جومردلك ايلسه جمله ناس اكا ميل ايدر مال انسانه فتنه ايكن بر له
* من سالم الناس يسلم من غوائلهم * وعاش وهو قرير العين جذلان * يعنى بركيمسه كه ناسى
كنديسنك شررندن سالم ايله آنلرك غائله لرندن سالم اولوب تعيش ايدر حال بوكه ميان ناسده قدر
عالى در * من كان للعقل سلطان عليه غدا * وما على نفسه للحرص سلطان * يعنى بركيمسه كه
عقلى كنديسنك اوزرينه غالب اوله اول كيمسه نك اوزرينه حرص ايچون غالبلك اولماز زيرا حرص
منه مومدر مرد كاملده بولنماز * من مد طرفا بفرط الجهل نحو هوى * اغضى على الحق يوما
وهو خزيان * يعنى بركيمسه كه جهالتنك زياده لكى ايله هواسى جانبنه ميل ايلسه يوم قيامتده
رسواى اولوب حق اوزره قراكو اولور * من عاشر الناس لاقى منهم نصبا * لان طبعهم
بغى وعدوان * بركيمسه كه ناس ايله الفت ومعاشرت ايلسه انلردن كنديسنه زحمت ومشقت اولاشور
زيرا انلرك طبيعتلرى عداوتدر * من استشار صروف الدهر قام له * على حقيقة طبع الدهر
برهان * يعنى بركيمسه كه زمانك تصرفات وتغيراتنى استشاره ايلسه زمانك طبيعتى نيجه در
حقيقتى اوزره كنديچون برهان ودلايل قائم وظاهر اولور * من يزرع الشر يحصد فى عواقبه * ندامة
ولحصد الزرع ابان * يعنى بركيمسه كه شر تخمنى اككسه زرعنك حصادى وقتنده ندامت
بچر * من استنام الى الاشرار نام وفى * يعنى حشرات موذيه اولديغى يرده بركيمسه اويومق استسه
* قميصه منهم صل وثعبان * ياخود بركيمسه كه اشرار ايله همجلس اولوب استراحت ايلسه
حال راحتنده انلردن كنديكو ملكنده صل تعبير اولنان ياوز يلان وثعبان تعبير اولنان اوزون
يلانلردن بولور بونده مجاز واستعاره واركه اشراره مقارنت سببيله سرايت ايدن شر ومضرته صل
وثعبان ايله تعبير بيورمشلر * كن رايق البشر ان الحر همته * صحيفة وعليها البشر عنوان * يعنى

سن مردم خالصلردن اول كه انلرك همتى بر صحيفه دركه اول صحيفه نك عنوانى مژده و بشارتدر
* ورافق الرفق فى كل الامور فلم * يندم رفيق ولم يذممه انسان * يعنى هر ايشده رفق وملايمتده
اول كه زيرا رفق ايديجى كيمسه نادم اولماز وناس انى ذم وقدح دخى ايتمزلر * فلا يغرنك حظ
جرة جرف * فالخرق هدم ورفق المرء بنيان * يعنى نصيبك اولان قدح وكاسه لركه حطام
دنيادر سنى مغرور ايتمسون زيرا اول ضايع ومنهدم اولور كشينك رفق وملايمتى بنيادركه انكله
كنديني ونيجه مرد مانك دروتى تعمير ايدر * ومن يفتش عن الاخوان يقلهم * فجل اخوان
هذا الدهر خوان * يعنى بركيمسه دنيادوستى وقرنداشنك احوالنى تفتيش ايلسه انلره بغض ايدر
آشكاره دركه زمانك قرنداشلرى خائنلردر نتكيم حديث شريفده ده (اخبر تقله) وارد اولمشدر يعنى
بركيمسه يى امتحان ايله كه آنك احوالنه بغض ايدر ايسك زيرا اخوان زمانك باطنى ظاهرينه مطابق
اولمامغله محبت عداوته منقلبه اولور * احسن اذا كان امكان ومقدرة * فلن يروم على الاحسان
امكان * يعنى مقدورك وممكنك اولدقجه احسان ايله البتده احسان اوزرينه دائم اولمق ممكن
دكلدر * صن خروجهك لاتهتك غلائله * فكل حر لحر الوجه صوان * يعنى سن يوزيكك
حرمتنى حفظ ايله ده مهابتنى هتك وبرده سنى يرتمه كه هر خالص كيمسه آب رويني حافظ در
* وان لقيت عدوا فالقه ابدا * والوجه بالبشر والاعضان * اكر عدويه ملاقى اولور ايسك دائما
اكا كولج واشارتلر وروشن ملاقى اول كه روى اعدا يه روشن و بشارتله ديده كشا اولملدر *
* دع التكاسل فى الخيرات تحظ بها * فليس سعيد بالخيرات كسلان * يعنى خيراته تكاسل ايتمه كه
بهره ياب اوله سين زيرا خيراته كسلان ايدن سعيد دكلدر * لاظل للمرء يعرى من تقى ونهى *
وان اظلته اوراق وافنان * يعنى بركيمسه كه متقى اولماسه كولكه سزدر نه قدر اوراق واشجارانى
كولكه لنديررسه ده كشيده اتقاء اولمدقدنصكره دنياده سايه درخت وساحه صحتده اولماسندن
نه حاصل * والناس اعوان من والته دولته * وهم عليه اذا عادته اعوان * يعنى دولتى دائم
اولان كيمسه نك ناس اعوان واتباعيدر * سحبان من غير مال باقل حصر * وباقل فى ثراء المال
سحبان * يعنى كورمزمبسنكه مالدار اولميوب انجق فصيح وسخنكو اولان مرد كامل تكلمدن
عاجز اولوب حصر اولمشدر ابكم وتكلمدن عاجز اولان كيمسه مالى اولمغله سخنكو ونظركاه عوام
اولمشدر ذكر اولنان سحبان فصاحتله وباقل تكلمدن عجزله عربده معروف كيمسه لردر * لاتودع
السر وشاية مذلا * فارعى غنم فى الدرسرحان * يعنى افشاى سرده مضطرب اولوب كشف راز
محبوبى اولان كيمسه يه سركى امانت ويرمه هيچ بريابانده قيونى قورد كودرمى اكا سر سويلك
قورده قيون سپارشنه بكزر * لاتحسب الناس طبعا واحدا فلهم * غرائز لست تحصيها واديان *
يعنى ناس طبع واحد اوزره ظن ايتمه كه انلرك طبيعت ومسلكلرى واردركه سن انى تعداد ايده مزسين
* لاتخدشن بمطل وجه عارفة * فالبر يخدشه مطل وليان * يعنى طالب مطلوبنك سندن حصول
پذير اولسنى بيلور كن آنك مطلوبنى اوزاتمه ايله يوزينى طرمله ايولكى عوق وتأخير واين جانب اولمق
خدشه ويرر يعنى ممكن اولدقجه تعجيل خير لابددر * لاتستشر غير ندب حازم يقظ * قد استوى
منه اسرار واعلان * يعنى خفيف وچابك ورشيد وذكى اولميان كيمسه ايله مشاوره ايتمه تحقيق آنده
رشى ستر ايتمك يوقدر اخفا واظهار برابردر * ظلته ابر فرسان اذا ركضوا * فيها ابروا كما الحرب
فرسان * يعنى جنكك آتلولرى اولديغى كبى تدبيرلرك آتليلرى وامور ديده لرى واردركه انلر تدبيرلرده
صحيره يوب حركت ايتدكلرى وقتده غلبه ايدرلر * وللامور مواقيت مقدرة * وكل امر له حد
وميزان * يعنى هر ايشك اوقات مقدره سى واردر وهر ايشك حد وميزانى واردر * والروض يزدان
بالانوار فاغمة * والحر بالفضل والاحسان يزدان * يعنى بستانلر شكوفه لرى اچيلوب رايحه

طیبه لری اولمسیله زیاده در مرد کامل فضل واحسان ایله زیاده در * ولاتکن عجلا فی الامر
تطلبه * فلبس یحمد قبل النضج بحران * یعنی خاهشك اولان ایشده عجله ایتمه هنوز کماله
ایرمدین بحران خوش دکلدر * کفی من العیش ما قد سد من عوز * وفیه للمرء قنیان وغنیان *
یعنی کشی یه فقیرلق واحتیاجنی سد ایدن معیشت کفایت ایدرکه اول معیشت کشی یه
خورما صالقمیدر وقناعتدر * وذوالقناعة راض من معیشة * وصاحب الحرص ان اثری
فغضبان * یعنی صاحب قناعت اولان کندی معیشتنه راضیدر حرص صاحبی نقدر مال
فراوانی وارایسه ده تنك دل وغضبناکدر * حسب الفتی عقله خلا یعاشره * اذا تحاماه اخوان
وخلان * یعنی هوشمند اولان جوانه صحبت ایتمکه کندی عقل درستی اولدیغی حالده کافیدرکه
عقلی کندینه یار اولدیغی تقدیرجه قرنداش ودوستلریده اول جوانی حمایه ایدرلر * هما رضیعا لبان
حکمة وتقی * وساکنا وطن مال وطغیان * یعنی دوست ایله قرنداش حکمت وتقی ممه لرینی
امشلردر وآنلر مال وطغیان وطنلرنده ساکنلردر کورمزمیسن دوست وقرنداشك ابتدالری خوش
کورینوب مالك وهوالرینه مماشاتك اولورسه انلر برقرار اولورلر * اذا نبی بکریم موطن فله *
وراه فی بسیط الارض اوطان * یعنی وطن طوتن کیمسه بر کریم عاقل ایله وطن طوتوب انکله
یارغار اولسه اول کیمسه ایچون اول وطندن غیری روی زمینده وطنلر اولور (لاتسئل عن المرء وابصر
قرینه) بیورلمشدر انك دوستنی کامل کورنلر کندینه ده محبت ایدر برکیمسه که محبوب ناس اوله وطنی
چوق اولور * یاظالما فرحا بالعز ساعدة * ان کنت فی سنة فالدهر یقظان * ای عزت وسعادت
ایله فرحده اولان ظالم سن خاب راحتده ایسك زمان اویانقدر * یا ایها العالم المرضی سیرته *
ابشر فانت بغیر الماء ریان * یعنی ای سیرتی مقبول اولان عالم سن مژده ان که زیرا سن صو
ایچمدن قانمشسین * ویا اخا الجهل لو اصبحت فی لجج * وانت ما بینها لاشك ظمأن * یعنی
ای جهل قرنداشی یعنی جهل ایله آلوده اولان کیمسه درین صولر کنارنده صباحلسکده شبهه
یوقدرکه سن صوسز درسین ایکی طرفی بیان ایلمش صوسزلغه راضی اولمیان کوشدار پند کاملان
اولور * لایحسبن سرورا دائما ابدا * من سره زمن ساءته ازمان * یعنی سروری ابدی دائم اولور
ظن ایتمه برکیمسه یی برزمان مسرور ایدر نیجه ازمان ایتمز * لاتغترر بشباب رایق خضل * فکم
تقدم قبل الشیب شبان * یعنی تازه جوانلغه مغرور اولوب عجبلنمه نیجه جوانلر قوجه لردن
مقدم رفات ایتدی * یارافلا فی شباب الوشی منتشیا * من کأسه هل اصاب الرشد نشوان *
یعنی یکیتلك عالمنده تازه لك شرابندن برکاسه ایله مست اولدیغی حالده صالنوصالنو کیدن جوان
هیچ مستانه لره رشد اولاشورمی هوشبرسر اولوب عالم شبابده دانشمند کار روز جزا اولماز
* ویا اخا الشیب لو ناصحت نفسك لم * یکن لمثلك فی الاشراف انسان * یعنی ای اختیارلق
قرنداشی نفسکه نصیحت ایدوب وپند ونصیحته کوشدار اولور ایسك شرافتده سن مثللو کیمسه
اولماز * هب الشبیبة تبلی عذر صاحبها * ما بال اشیب یستهویه شیطان * یعنی اویخودن اویان که
اختیارلق صاحبنك عذرینی کیدروب چوریدر شول اختیارك حالی نه درکه شیطانك هواداری
اولور * کل الذنوب فان الله یغفرها * ان شیع المرء اخلاص وایمان * یعنی هرکناهی حضرت
باری عفو ومغفرت ایدر اکر کشیه ایمان واخلاص تابع اولورسه * وکل کسر فان الدین یجبره *
وما لکسر قناة الدین جبران * یعنی هرقصوری حضرت باری اصلاح ایدوب بغلر دین قناتنك
قیردیغنی اصلاح ایدوب بغلیان یوقدر * خذها سوائر امثال مهذبة * فیها لمن یبتغی التبیان
تبیان * یعنی غافل اولیوب مهذب اولان نصیحت وامثالمك اسرارینی اخذ ایله که بوامثالده
بیان استیان کیمسه لر ایچون بیان وحقیقت حالی عیان واردر * ما ضر حسانها والطبع صایغها *

ان لم یصغها قریع الشعر حسان * یعنی بو امثال نصایحك زیاده خوبلغی ضرر ویرمدی جمله سنی
انشا ایدن طبع وذهندر قریع شعری خوب اولان کیمسه ده انلری انشاد ایتمدیسه ده (مرحوم
ابو الفتح علی بن محمد البستینك مشهور اولان الفاظ کوهرنثار ونوازش موجبة الاعتبار لرندندرکه
بیورمشدر * من اصلح فاسده ارغم حاسده * یعنی برکیمسه فاسد اولان اشلرینی صالح ایدوب
دروتی تطهیر ایلسه حسود لرینه غالب اولور * من اطاع غضبه اضاع ادبه * یعنی برکیمسه
کندی غضبنه تابع اولسه ادبنی ضایع ایدر * الرشوة رشاء الحاجات * یعنی رشوت حاجتلر ایپیدر
خصوصا بو زمانه ده که بذل رشا اولنجه واصل کام اولنیور * من سعادة جدك وقوفك عند حدك *
یعنی سعیکك یاخود وجاهتکك سعادتندندر حدك اولان یرده طورمقلغك * اجهل الناس من کان
للاخوان مذلا * وعلی السلطان مدلا * ناسك زیاده جاهلی درونده اولان سری قرنداشنه
وسلطان وذی جاه اولانلره افشا ایتمکه حریص اولوب انلره کشف راز ایدنلردر * الفهم شعاع
العقل * یعنی فهم انسان عقلك ضیاسی وآیدنلغیدر * المنیة تضحك من الامنیة * یعنی موت
کشینك امید ومال خیاللرینه کولوب خنده ایدر شب وروز انسان خیال ونیجه مال درخاطر ایدر
اما موت کندینك بو حالنه خنده ایدر * حد العفاف الرضاء بالکفاف * یعنی مطاعم دنیادن امین
اولمق کفافه راضی اولمقدر نتکیم حدیث شریفنده اول سلطان سریر ارشاد علیه اشرف الصلوات
بیوروب وعفافی نیازمند اولمشدر (اللهم انی اسئلك الهدی والتقی والعفاف والغنی) یعنی یارب
سندن طریق مستقیمه هدایت وسندن خوف وسکا مخالفتدن حذر ومطاعم دنیادن صیانت
وغناء نفس استرم (رباعی) دلا بو ملکت ارض بدنده نك قالمدی * مکرر ایله عروج ایت سماء
تجریده * صفای صوفی قوکسب ایله صفوت باطن * فنای فقری قو سعی ایت فنای توحیده *
مزبور ابو الفتح البستی درت یوز سنه سنده مرحوم اولمشدر ﴿الثعالة﴾ دالکی دیدکاری
جانورك آدیدرکه ثعاله وزباله وفضاله لفظلری وزنی کبیدرکه بو اوج لفظ اوج قرنداشدرکه بر برینه
مشابهدر دالکی چوق اولان یره ارض مثعله دیرلر عربلرك عقرب چوق اولان یره معقربه
دیدکاری کبی (الامثال) دالکی یه اولان ضرب مثلدر فلان کیمسه دالکیدن چاپك دیو ضرب مثل
ایدرلر وشاعر ایتدی * فاختلت دین صرمتی * والمرء یعجز لا محالة * یعنی ای معشوقم بنی هجران
ایتدیکك وقتدن بروخیال ایدرم ظاهر کشی لامحاله اندن عاجزدر * والدهر یلعب بالفتی * والدهر
اروغ من ثعاله * یعنی زمان جوان ایله لعب ایدر یورحال بوکه زمان دالکیدن زیاده چاپکدر یعنی
زمان اغفال ایدوب باعث هجران اولیور * والمرء یکسب ماله * بالشح یورثه الکلالة * یعنی کشی
مال کسب ایدر اول مالی بخیللك ایله اکا کلالات ویورلمق ایراث ایدر یعنی بخل اولنجه مالك نه نفعی
اولور اولدیغی باعث هجران اولور * والعبد یقرع بالعصا * والحر تکفیه المقالة * یعنی عبدی
دکنك کیرو ایدر اما حره مقالة اغیار هجران وترکه حبه علة مستقله در (وعربلر فلان
نسنه اعطش من ثعاله دیو ضرب مثل ایدرلر که ثعاله صوسز دیمکدر ناس بو مثلك شرحنده
اختلاف ایدرلر محمد بن حبیب زعم ایتدیکه ثعاله دن مراد دالکیدرکه دالکیدن زیاده صوسز دیمکدر
ابن اعرابی بو معنایه مخالفت ایدوب زعم ایلدیکه ثعاله لفظی بنی مجاشع قبیله سندن برکیمسه نك
آدیدر چوالده همراهنك بولنی ایچوب صوسزلغندن وفات ایتمشدر ﴿الثعبة﴾ برکرتنکله در
جوهری بویله دیدی ﴿الثعلب﴾ دالکی که مشهوردر مؤنثنده ثعلبه وجمعنده اثعل
دینور ابن قانع معجمنده واضبة بن معد رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه راوی ایدر
اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف التحیات حضرتلرندن مسموعم اولدیکه بیورر (شر السباع
هذا الاثعل) یعنی برتجی جانورلرك شرلیسی شودالکیلردر لفظ حدیثده ثعلبك جمعی اثعل بیورلمش

ابو الحصين وابو النجم وابو نوفل وابو الوثاب وابو الجيص دلكينك كنيه سيدر وديشبسنه ام عويل
دينور واركنند ثعلبان ديرلر نتكيم كسائی حضرتلری بونك اوزرينه انشاد ايتمشدر * ارب يبول الثعلبان
برأسه * لقد ذل من بالت عليه الثعالب * يعنی قنقی رب ومعبود وار كه باشنه اركك دلكی بول
ايليه تحقيق اوزرينه دلكيلر بول ايدن كيمسه ذليل اولور بو وجهله كه ثعلبان لفظی اركك دلكی
اولد يعنی برجماعتده انشاد ايتديلر انجق بو وهم وعبثدر كه بونی ابو حاتم الرازی ثعلبان ثعلبك
تثنيه سی اولمق اوزره نقل ايدوب وحكايه ايتديكه بنی ثعلب قبيله سنك بر پوتلری وار ايديكه
اكا طپارلردی انلر اول اثناده ايكن بركون ايكی شديد دلكی كلوب هر بری اياغنی قالديروب پوتك
اوزرينه بول ايلديلر پوتك برخادمی وار ايديكه غاوی بن ظالم دينوردی بو حالتی كوردكده ابا ايدوب
و پوتی قيروب حضرت پيغمبره كلدی اول حضرت ما اسمك يعنی نامك نه در ديدی اول كيمسه
غاوی بن ظالمدر ديدكده اول حضرت (بل انت راشد بن عبد ربه) يعنی آدك اويله دكل راشد
ابن عبد ربه در ديدی (نهاية الغريب نام كتابده منقولدر كه پوت پرستلردن برينك بر پوتی وار
ايديكه پوته اتمك وتازه ياغ كتوروب باشی يانئه قيوب اكل ايله دير ايدی عقبنجه بر اركك دلكی
كلوب آنلری ييوب بعده پوتك باشنه بول ايلدی بو حكايه ده اولان ثعلبان لفظيله اركك دلكی
مراد اولنوب تثنيه لك مراد اولنمامشدر (كتاب هرويده دلكی كلوب اتمكی وطعامی اكل ايتدی
ديديكنده كی ثعلباندن مراد تثنيه لكيدر ديو منقولدر انجق حافظ بن ناصر حضرتلری هروی
خطاب ايدوب نقلنده تصحيف وتغيير ايلدی حديثده ثعلبان كلدی ديو مصرحدر كه دلكيلردن
اركككی ديمكدر ثعلبان دلكينك معروف اولان آديدر تثنيه لكی مراد دكلدر همان بر دلكی كلوب
طعامی اكل و پوتك باشنه بول ايتمكله عقبنجه صاحبی قالقوب پوتی قيروب بعده حضرت
پيغمبره كلوب قصه يی خبر ويردی بو حديث معجم بغويده وابن شاهين ده وغيريلرده مذكوردر كه
صاحب ماده اولان كيمسه راشد بن عبد ربه كه حديثی ابی نعيم الاصفهانينك دلائل النبوه نام
كتابنده مسطوردر (اهل لغت اسماء حيوانده ثعلبانی مثاليلری تثنيه اولمد يعنی بيت مزبور ايله
استشهاد ايدرلر بو مقامده اركككی ايله ديشيسنك فرقی عربك افعوان افاعی نام ييلانلرك اركككی
وعقربان عقربلرك اركككيدر ديدكلرنده كی فرق كبيدر عقربك مذكرنه عقربان ومؤنثنه عقربة
ديلديكی كبی نااليه بونكده مذكرنه ثعلبان ومؤنثنه ثعلبة دينور (دلكی يرتجی جانورلرك ضعيفيدر
قورقوسی غالبدر مكر وحيله كاردر حيله وخدعه وخباثتنك كمالی اولديغندن يرتجی جانورلرك
بيوكی ايله سير وكذار ايدر معاشی اوركن حيله سندندر دلكی كويا هلاك اولمش كبی ارقه سی
اوزره ياتور وقولتقلری ششمش كبی اياقلرينی قالدير ركه همان هلاك اولمش ظن اولنور اول حالده
ايكن يانئه برحيوان يقين كلورسه اوزرينه صچرايوب انی شكار ايدر انجق بو وجهله ياتوركن شكار
كلبی صداسنی ايشتدكده قالقوب فرار ايدر دلكی يه نه سببدن كلبدن زياده ييلرسين ديلمشيدی
جوابنده ديمشكه بن نفسم ايچون سعی ايدرم كلب آخر كيمسه ايچون ييلر (جاحظ ايتدی دلكينك
زياده شديد اولان سلاحی چابكلكی در وهلاك اولمش كبی كورنمسيدر ودلكی برحيواندر كه نجاستی
عين نجسدر نجسنك رايحۀ كريهه سی طوی قوشنك نجاستندن زياده در ذكر اولنان جاحظك
آدی عمرو بن بحير الكنانی الليثيدر كنديه جاحظ ديلدی زيرا آلك كوزلری بيوك كدر كوزينك حلقه سی
بيوك اولديغندن اكا حدقی دخی ديرلر آخر عمرنده مفلوج اولمغله اعضاسنك نصفنی شدت حرارتی
اولد يعنی ايچون صندل وكافور ايله يغليوب واعضاسنك نصف آخری اويوشقلغندن
وشدت برودتندن مقراضلر ايله ريزه اولنسه حس ايتمزدی وسويلرديكه صاغ طرفم مفلوجدر
مقراضلر ايله كسلسه خبردار اولمم صول جانبم نازكلنمش كه برسينك اوغراسه زحمت وبرد

وسويلرديكه بن اعضامی بربرينه ضد اولان نسنه ايله مداوات ايدرم بارد نسنه اكل
ايلسم اياغمی شق ايدوب ياررد اكر حرارتلی نسنه اكل ايلسم باشمی شق ايدردی ديوب وشوقولی
انشا ايدردی * اترجو ان تكون وانت شيخ * كما قد كنت ايام الشباب * يعنی سن اختيار ايكن
مأمولی ايدرسينكه ايام شبابده كی كبی اولاسين * لقد كذبتك نفسك ليس ثوب * دريس كالجديد
من الثياب * يعنی سنی نفسك تكذيب ايتدی يعنی يكتلكده اولديغك كبی اولامزسين بوشش دلق
جامۀ نو كبی اولماز يعنی اسكی اثواب جديد اثواب كبی اولمازمر قومك فنون شتاده تأليف وتصنيفی
واردر انجق كندی رؤس معتزله دندر كه معتزله دن طائفۀ جاحظيه اكا منسوبدر كتاب الحيوان
انك خوب اولان تصنيفلرندندر كه بصره ده ايكن يوز اللی بش سنه سنده وفات ايتمشدر
(قسمت ارزاقده عجايبدندر كه قورد دلكی يی شكار ايدوب اكل ايدر دلكی كرپی يی شكار ايدوب انی
اكل ايدر كرپی ييلانی شكار ايدوب اكل ايدر ييلان سرچه يی شكار ايدوب اكل ايدر سرچه چكركه يی
شكار ايدوب اكل ايدر چكركه آرو ياورولرين طلب ايدوب انی اكل ايدر آرو لرده كوچك اروكه بال
آروسنی اكل ايدر بال آروسی سنكی شكار ايدوب اكل ايدر سنك دخی اوه زی شكار واكل ايدر كه
حضرت باری قسمتلری بويله تقسيم ايلمش (جابر بن عبد الله رضی الله تعالی عنهمادن منقولدر كه
ايدر بر كيمسه حضرت ابی بكر رضی الله تعالی عنهك مجلس سعادتنه كلوب ايتدی رؤيامده
بنی دلكی ايله خوش سير ايله سير وكذار ايدر كوردم حضرت ابی بكر جوابنده مالا يعنی نسنه يی
اشلمه مشسن بر آدمسنكه لسانكده كذب وار خدای متعالدن خوف ايله ديدی (آشيان كبوتره
كيردكده ثعلبك حالندندر كه كندی طعام ايله طويمش ايسه ده جمله كوكرجنی هلاك ايدوب
آشياندن اشاغی براغور آچقدقده عودت ايدوب انی اكل ايدجكنی فهم ايتديكی ايچون دلكی
كيرپی ديدكلری جانوره طوبلمش وتكنی طشره ايتمش ايكن مصادف اولسه اوزرينه تغوط
ايدركه كيرپی اول ليتدن منبسط اولوب تكنسنی كيرو ايتدكده قرندن انی طوتوب اكل ايدر دلكيدن
حكايه اولنان ظريفندندر كه دلكينك اوسنته پره اوشسه اغزينه بر مقدار صوف الور بعده
بر نهر كنارينه وارر تدريج ايله نهره كيرر پره لر صويك خوفندن اصلندن برلردن يوقارو چكيلور
جمله سی اغزنده اولان صوفده جمع اولنجه دلك انی دخی صويه براغوب فرار ايدر كه مستريح
اولور قوردلر دلكينك انوكنه طالبدر انوكی اولد قده قوردلر فرار ايليه ديو بواسنك قپوسنه
بيان صوغانك اوراقلرين وضع ايدر ودلكينك كوركی كوركلرك افضليدر اندن بياض وسياه اولور
امام قزوينی عجايب مخلوقاتنده ايتدی نوح بن منصور السامانی يه بر دلكی هديه اولنمشيدی كه ييلكدن
ايكی قنادی وار ايدی يانئه انسان قريب اولنجه قنادينی طاغيدوب انسان يانندن بعيد اولنجه
قنادينی كندويه چكردی بعده قزوينی ايتدی زمان اولده دلكی اوچوب پرواز ايدردی (ابو الفرج
ابن الجوزينك اذكيا نام كتابك آخرنده معاف بن زكريادن منقولدر كه ديمشكه ناس زعم ايدرلر كه
بر ارسلان و بر دلكی و بر قورد اتفاق ايدوب شكاره چقديلر بر حمار و بر آهو و بر طوشان شكار ايتديلر
ارسلان قورده ديديكه شكاريمزی بيزده تقسيم ايله قورد ايتدی بو تقسيم ظاهردر حمار سنك
ايچون طوشان ابو معاويه ايچون يعنی دلكی ايچون كيك بنم ايچون دينجه ارسلان غضب ايدوب
قوردك باشنی قوپردی بعده دلكی يه اقبال ايدوب قاتله الله قورد تقسيمده نه عجب زياده جاهل
ايمش كل سن تقسيم ايله ديدی دلكی ارسلانه خطاب ايدوب يا ابا الحرث تقسيم آچوقدر كه حمار
سكا صباح طعامی آهو اخشام طعامی طوشان سكا مابين طعامی دينجه ارسلان اكا قاتلك الله
بو حكم وتقسيمی سنك علمكه نه شی سبب اولدی ديدی دلكی جواب ويروب قوردك سرمطروحی
باعث علم اولدی ديدی (ينه ابن جوزی اذكياسنده وحافظ ابو نعيم حلية الاوليا نام كتابنده

شعبی حضرتلرندن حکایه ایتدیلرکه برارسلان خسته اولوب دلکیدن ماعدا برنجی حیوانلر انك
عیادسنه کلدیلر قورد نمیمه ایدوب دلکی عیاد کزه کلمدی دیو ارسلانه خبر ویردکده قورده دیمشکه
دلکی کلدکده بنی آکاه ایله وقتاکه دلکی کلدی قورد آکاه ایتدکده ارسلان نیچون عیاده مزه کلمدك
دیو دلکی یه عتاب ایتمشیدی دلکی نمیمه کیمدن اولدیغنی فهم ایتمکله سکا دواطلبنده ایدم دیو جواب
ویردی ارسلان ایتدی چونکه دواطلبنده ایمشسین نه کونه نسنه یی علاج بولدك دیدی دلکی
جوابنده قوردك انجیکندن بر پاره ات که طولا قطع اولنمش اوله سکا علاج ایمش دینجه ارسلان
پنجه سنی قوردك انجیکنه اوروب قوپاردی دلکی بوتقریب ایله صیر یاوب قورتلدی بعده قورد
دخی زیاده سیله قانی سیلان ایدرك کتدی دلکی قارشوسنه کچوب قورده یاصاحب الخف
الاحمر یعنی ای قرمزی مستلی ملوك یانده اوتور دیدکده آغزکدن چیقنه نظر ایله (همزه بحثنده
مرور ایتدیکه ارسلان حیوانلرك پادشاهیدر یعنی پادشاه یانده بنم ایچون نیچون نمیمه ایتدك
متنبه اول دیمش (حافظ ابو نعیم ایتدی حضرت شعبی بو کلام ایله انجق ضرب مثل قصد ایلدی
وعقلایه تعلیم وناسه تنبیه وحفظ لسان ایله وصیتی تأکید مراد ایلدی وهرطریق ایله تهذیب
اخلاق وتأدبه اشارت قصد ایلدیکه مردمان هوشمندان دودیده بصرتی کشاده ایدوب
بو قصه ایله حصه یاب اولهلر حفظ لسان حقنده دینلمشدر * احفظ لسانك لا تقول فتبتلا * لسانکی
حفظ ایله که بلا کش اولورسین * ان البلاء موکل بالمنطق * زیرا بلا کلامه منوط وموکلدر
(امام احمد حنبلی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه ابوهریره حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم نمازده اوچ شیدن بنی نهی ایلدی بریسی خورس دانه دوشیرر کبی
سجدهلری سرعتلی ایتمك وبریسی کلب چوملسی کبی نمازده چوملك وبریسی دلکی کبی اطرافنه
باقمقدرکه بویله ایتمکدن نهی بیوردیلر (شعبی حضرتلرینه سؤال اولندیکه ضرب مثلده مشهور
اولدیکه شریح قاضی دلکیدن قلاش دیرلر بونه دیمکدر جوابنده شعبی ایتدی شریح قاضی ایام
طاعونده نجف نام محله چکلمشیدی نمازقلمغه قالقدقده بر دلکی اوکنه کلوب اوینایوب نمازدن کندینی
مشغول ایدردی وقتاکه دلکی بو ایشی عادت ایتدی قاضی شریح جامه سنی چیقاروب بر اغاجك
باشنه قویوب یکلرینی دخی چیقاردی ودستارینی اول اغاجك باشنه قویدی دلکی دخی کلوب
عادتی اوزره اوکنده طورردی شریح قاضی ارقه سندن کلوب علی الغفله دلکی یی طوتدی بویله
اولدیغندن قاضی شریح دلکیدن قلاش دینور دلکی اوازایلمه صبغی الثعلب دینور (امام
العلامه ابومنصور عبد الملك بن محمد النیسابوری که رأس المؤلفین وامام المصنفین تصانیف فائقه
واداب رایقه صاحبیدر مثلا (ثمار القلوب نام کتاب (وفقه اللغه نام کتاب (ویتیمة الدهر فی محاسن
اهل العصر نام کتابلرکبی وتصانیفدن بونك اشباهی کتابلرك مؤلفی امام مرقومه ثعالبی دینور که
دلکی دریسی دکمکه منسوب دیمکدر زیرا کندیلر کوزکجی ایدی یتیمه الدهر نام کتابی تألیف ایتدیکی
کتبك اکبریدر وزیاده احسنیدر که آنك حقنده ابوالفتح نصرالله بن قلاقس الاسکندرانی رحمة الله
علیه ایدر * ابیات اشعار الیتیمة * یتیمه نام کتابك اشعارینك بیتلری * ابکار افکار قدیمة * قدیمده
اولان عقلانك فکرلرینك بکرلریدر یعنی انده اولان ابیات جمله باکره لردر * ماتوا وعاشت بعدهم *
فلذلك سمیت الیتیمة * اول عقلا وفات ایدوب ابیات باقی قالدیغیچون یتیمه تسمیه اولندیلر
(منصور الثعالبی عفا الله عنه وغفرله حضرتلرینك شعرلرندندرکه * یاسیدا بالمکرمات ارتدی * وانتقل
العیوق والفرقدا * ای مکرمات ایله اولودوست عیوق وفرقدان تعبیر اولنان یلدیزلر محلندن
دوشدی وانتقال ایلدی * مالك لاتجری علی مقتضی * مودة طال علیها المدا * سنك ایچون نه وارکه
دائم اولان محبت مقتضاسنجه اولمازسز یعنی یلدیزلر انتقال ایلدی وقت کچدی نیچون مقتضای

محبتی اجرا ایتمزسین * ان غبت ولم اطلب کهدهد * سلیمان ابن داود نبی الهدا * اکربن غائب اولورسم
طلب اولنمم یعنی غائب اولدیغمده ای دوستم بندن تفتیش ایتمزسین (سلیمان بن داود که حالی
کورمزمیسنکه * تفقد الطیر علی شغله * فقال مالی لااری الهدهدا * حضرت سلیمان خوفندن هدهد
قوش غائب اولور حضرت سلیمان بیوردیکه بنم ایچون نه وارکه هدهدی کورمم کأنه دوستنه دیمشکه
حضرت سلیمان ایکن غائب اولان هدهد قوشنی سؤال ایدر بن غائب اولورسم بندن سؤال ایلمزسین
بو مصرعده هدهدك حضرت سلیمان خوفندن فرار ایتدیکی قصه یه اشارت واردر (ابومنصور
ثعالبی رحمه الله ایچوندرکه برغلام مسافر حقنده دیمشدر * فدیت مسافرا رکب الغیافی *
شول مسافر جوانه فدایم که بریابانده اولمغله * فاثر فی محاسنه السفار * مشاق سفر محاسن
رویته اثر ایتمش * فسك ورد خدیه السواقی * آنك یکاغلری کولی مسکدر * وغیر مسك
صدغیه الغبار * انك یکاغی یانده که زلفی مسکنی غبار تغییر ایلمش مومی الیه
درت یوز یکرمی طقوز وبرروایتده اوتوزده مرحوم اولمشدر (الحکم) دلکی یه متعلق
حکملردر (امام شافعی دلکینك حلنی تصریح ایتمشدر (ابن الصلاح ایتدی انك حلنده
حضرت رسولدن حدیث یوقدر حرمتنه ایکی حدیث واردر انجق اسنادلرنده ضعف
اولمغله شافعی عربك انی اکلنده اولان عادتلرینه اعتماد ایلدیکه حضرت بارینك (احل لکم
الطیبات) قول شریفنك عمومنده مندرج اولمش اوله دلکینك حلنه حضرت طاوس وعطا
وقتاده وغیریلر ذاهب اولمشلردر ابی سعید عثمان بن سعید الدارمی که حدیث شریف وفقهده امامدر
بویطینك تلمیذیدر اندن منقولدرکه دلکی حرامدر حضرت ابی حنیفة رحمة الله علیه وامام مالك
دلکی یی اکل ایتمکی مکروه کوردیلر امام احمددن اکثر روایت حرام اولمسیدر زیرا
یرتجیلردندر (الامثال) ضرب مثلدر عربلر فلان کیمسه دلکیدن میالدر وحیله کاردر دیو ضرب
مثل ایدرلرکه وشاعر ایتدی * کل خلیل کنت خالته * هردوستکه دوستلشورم * لاترك الله له
واضحة * حضرت باری حقیچون اول دوستی آشکاره ترك ایدرم * کلهم اروغ من ثعلب *
انلرك جملهسی دلکیدن زیاده میالدر وحیله کاردر * ماشبه اللیلة بالبارحة * بو کیجه دونکی کیجه یه
نه عجب مشابه درکه اول دوستلر حیله کارلقده بر برینه بکزر (امام دینورینك مجالسه نام کتابنده
منقولدرکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه منبرده بیوررمؤمنین ربنا الله دیرلر بعده
استقامت ایدرلرده حقدن میل ایتمزلر دلکیلرك میلی کبی دیو بیوروب دلکینك میلی دیو استعما ایلمش
شعب بیهقی وامثال عسکریده امام حسندن سمره رضی الله تعالی عنه دن منقولدرکه حضرت
دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیوررر (مثل الذی یفر من الموت کالثعلب تطلبه
الارض بدین فجعل یسعی حتی اذا اعیی وابتهر دخل جحره فقالت له الارض عند سبلته یاثعلب دینی دینی
فخرج فلم یزل کذلك حتی انقطعت عنقه فمات) یعنی موتدن فرار ایدن کیمسهنك مثلی شول دلکی یه
بکزرکه ارض آنك هلاکی اولدیغن استر اولدخی سعی ایدوب یلکه شروع ایدر تایورلوب
صولیدقده یواسنه کیرر ارض اکا ای دلکی اولمزمیسن اولمزمیسین دیو سویلر اولدخی چیقوب
سعی ایدوب یلکده دائم اولور تا بوینی کسلوب اولنجهیه دك (عربلر فلان کیمسه اوزرینه دلکی بول
ایدن کیمسهدن زیاده ذلیل دیرلر بو مثل ضرب اولنور شول کیمسه ایچون که ذلیلك ایدردی وفلان
کیمسه دلکیدن زیاده محیلدر ودلکیدن صوسزدر دیو ضرب مثل ایدر (شعرادن حمید بن ثور
بو معناده ایتدی (الم ترمابینی و بین ابن عامر * من الود قد بالت علیه الثعالب) ابن عامر ایله بنم مابینمده
اولان محبتی کورمزمیسین ابن عامرك اوزرینه دلکیلر بول ایتدکده (واصبح مافی الود بینی و بینه)
کأن لم یکن والدهر فیه عجایب) صباحه داخل اولدیکه بنم ایله آنك بیننده محبت یوقدر کویا

محبت هیچ اولمامش کبی که زمان بو ایشده عجایبدر (الخواص) اجزاسی دلکی باشی کوکرجن یوواسنه
قونسه کوکرجن اندن فرار ایدر دلکینك ازو دیشی کندیده صبیان اغریسی اولان معصومك
اوزرینه بغلنسه مرضی ذاهب اولور واو یقودن فارغ اولماز واخلاقی کوزل اولور دلکینك اودی
صرع مرضیله یتان کیمسه نك بورننه اوفراسه بردخی صرع مرضی اولماز دلکینك لحمنی اکل
ایتمکی عادت ایتمك لقوه که کژ دهانلق ایراث ایدر برمرضدر وانی اکل جذام مرضنه نافعدر وآنك یاغی
اریدیلوب نقرس مرضی که آیقده اولور سورلسه ساعتیله اغریسی کیدر دلکینك خصیه سی
معصومك اوزرینه بغلنسه دیشلری زحمتسز بتر کورکی رطوبتلی کیمسه یه زیاده نافعدر دلکینك
قانی صبینك باشنه سورلسه قیلی بتر نه قدر کل ایسه ده برکیمسه دلکینك قانندن اوزرنده کتورسه
برکیمسه نك حیله سی کندویه کارکیر اولماز دلکینك جکرنده اولان او یکنی قوریدیلوب صو ایله
ایچلسه ریحه نفع ایدر ازو دیشلری مصروعك اوزوینه آصلسه شفا اولور دلکینك طلاقی طلاق
اغریسی اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه شفا اولور هرمس حکیم ایتدی برکیمسه دلکینك بوکرکارین
یدنده طوتسه کابلردن خوف ایتمز دلکینك قولاغی کردانده خنزیر مرضی اولانك اوزرینه
اصلسه شفا اولور یاغی اریدیلوب اغریان قولاغه طمله دلسه اغریسی ساکن اولور دلکینك
ذکری باشی اغریان کیمسه نك باشی اوزرینه اصلسه نفع ایدر دلکینك اودیله التونه سورلسه التونك
ولونی باقر لونه دونر دلکینك خصیه سیله قولاق یانده عارض اولان شش اوواالنسه نفع ایدر طلاق
اغریسنه مبتلا اولان کیمسه دلکینك جیکرندن برمثقال مقداری بنی صو ایله ایچسه اول ساعت شفا
اولور دلکینك یاغیله ال وایاق یغلنسه شدت شتا تأثیر ایتمید دلکینك بینی ورس اونی که خوش رایحه سی
واونی صاروا وتدریعن دیارندن کلور انکله خلط اولنوب باشه سورلسه باشده اولان کللکی وقوقاغی
وقللری یولنوب دوشمکی کیدرر دلکینك ذکری صبینك اوزرینه اصلسه کیجه اغلیوب فزاع ایدر
اولسه بو حالت معصومدن دفع اولور ازوسنك دخی خاصه سی بودر دلکی یاغی نرده اولورسه
پره لر اول محله جمع اولور دلکینك خصیه سی قوریدیلوب برکیمسه اندن بردرهم مقداری بنی ایچسه
جماع وانتشار آلتده زیاده ایدر مقویدر دلکینك زبیلی کل یاغیله سحق اولنوب جماع وقتنده اهلیله
سورلسه مرادی قدر جماعی زیاده ایدر (کتاب ابدالده منقولدرکه دلکی یاغی سوریله جك اولدقده
بولنمسه قوردیاغی آنك بدلیدر (التعبیر) رؤیا تعبیر یدر منامده دلکی کورمك عورته دلالت ایدر برکیمسه
دلکی ایله اوینا شدیغنی کورسه کندیچون برخاتون اولمغه دلالت ایدر که کندی اول خاتونه محبت
ایلیه خاتون کندیه محبت ایلیه (بعضیلر ایتدی دلکی کورمك حیله وخدعه لی برکیمسه یه دلالت
ایدر برکیمسه رؤیاسنده دلکی ایله منازعه ایتدیکنی کورسه بورجلیسی ایله منازعه ایدر رؤیاده لحم
ثعلب اکل ایتمك وجع وآغری یه دلالت ایدر (بعضیلر ایتدی سلطان طرفندن عدویه دلالت ایدر
یهود ایتدی بورؤیا برطبیب یا منجمه دلالت ایدر نصاری ایتدی برکیمسه رؤیاسنده ثعلب قتل
ایلسه برصالحه خاتونه اولاشور (بعضیلر تعبیر ایدرکه برکیمسه ثعلب قتل ایتدیکنی کورسه نافذ الکلام
اولورکه رجل شریف اولور برکیمسه دلکی سودی ایچدیکنی کورسه مرضندن شفا اولور بعض معبرلر
ایتدی برکیمسه رؤیاسنده ثعلب ایله منازعه ایلسه بعض اهلیله مخاصمه ایدر والله اعلم ﴿الثلج﴾
طوشنجل قوشنك یاوروسیدر دیو ابن سیده دیمشدر ﴿الثغا﴾ ثاء مثلثه وفا وآخرنده الف
ایله یسان کدیسنك آدیدر برحیواندرکه دلکی یه یقیندر مونس کدیلر صورتنده در یقنده بیشنده
کلور ان شاء الله تعالی ﴿الثقلان﴾ انس وجن طائفه سیدر بو اسم ایله انس وجن تسمیه
اولندیلر زیرا انلر یرده ثقیلدر (و بعضیلر ایتدی شرافتلری اولدیغیچون ثقلان ایله تسمیه اولندیلر
هرشیئکه شریف اوله اکا ثقیل دینور (و بعضیلر ایتدی انلره ثقیل تعبیر اولندیغی کناه ایله ثقیل

اوادقلر بچوندر ﴿الثنی﴾ شول حیواندرکه اولك دیشلرین براغه که بو حال طرناقلو ایله بتون
طرناقلیده اوچنجی ییلده اولور ودوه ده التنجی ییلده اولور جمعی ثنیان وثناء کلور مؤنثی ثنیه کلور وجمعی
ثنیاتدر ﴿الثور﴾ قره صغردن اولان اوکوزدر کنیه سی ابو العجلدر مؤنثی ثوره جمعی ثوره وثیران
وثیره کلور سیبویه ایتدی واوی یایه قلب ایتدیلر ماقبلی مکسور اولدیغیچون لکن بو مطرد دکلدر
ومبرد ایتدی شبره دیدیلر تاکه ثورة الاقط بینی بونك بینی ایله فرق اوله ثورة الاقط کش طوپی دیمکدرکه
یوغورتدن ایدرلر مشهوردرکه کویا انی فعلة وزنی اوزره بنا ایتدیلر اندنصکره تحریك ایتدیلر اوکوزه
ثوره تسمیه اولندی زیرا اوکوز ییری سوکدیکی ایچون مثلا بقره بقر تسمیه اولندیغی کبی یری آچوب
توسیع ایتدیکی ایچون (امام غزالی رحمة الله تعالی علیه احیاء علومنده ایتدی حضرت ابی الدرداء
رضی الله تعالی عنه ایکی اوکوزلره نظر ایتدیکه چفت سوررلردی بریسی اکلنوب اعضاسنی یلادقده
انك ایچون او بریده اکلندی ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه بکا ایدوب رضاءالله مواخات ایدن
ایکی قرنداشده بویله درکه بری اکلندکده آخری اکا موافقت ایدر بو موافقتله خلوصلری تمام اولور
برکیمسه که قرنداش اولقده مخلص اولمیه اول کیمسه منافقدر خلوص بودرکه حاضری وغائبی
ودرونی واسانی برابر اوله دیدی (فائده) وهب ابن منبه ایتدی ارض ابتدا خلقنده سفینه کبی
ایدیکه چالقنوردی حضرت باری نهایة عظیم وقوتده برملك خلق ایدوب اکا امر بیوردیکه
ارضك التنه کیروب ارضی اوموزلری اوزرنده قیله اول دخی مأمور اولدیغی خدمتی ایشلیوب
برالنی مشرقدن وبرالنی مغربدن چیقاروب ارضك اطرافنی قبض ایدوب طوتدی انجق ملکك
یاقلری قرار داده اولمامغله حضرت باری قرل یاقوتدن برقیا خلق ایلدیکه قیانك وسطنده یدی
بیك دلوك وارکه هر برندن دریالر چیقارکه عظمتنی انجق حضرت باری بیلور بعده
ول قیایه امر ایدوب قیا دخی ملکك ایاغی التنه کیردی بعده اول قیا ایچون دخی قرارکاه
اولمامغله حضرت باری برثور عظیم خلق ایلدیکه درت بیك کوزی وار واوقدر قولاغی
وار واوقدر بورنی واغزی واسانی وایاقلری وار وهر براعضاسنك ماینی بشیوز ییلاق
مسیره در حضرت باری اول اوکوزه امر ایتمکله اوکوز اول قیانك التنه کیروب انی ارقه سی
وبوینوزی اوزرنده کوتوردیکه اول اوکوزك نامی کیوثادر بعده زین اوکوز ایچون دخی قرارکاه
اولمامغله حضرت باری برعظیم بالق خلق ایلدیکه بیوکلکندن وکوزینك براقی اوب وبیوکلکندن
برکیمسه اکا نظر ایتمکه قادر دکلدر تابو قدر وار دیمشدرکه دریالرك جمله سی اول بالغك بورننك
بر دلیکنده قویلسه صحرایه آتلمش برخردل دانه سی کبی اولوردی حضرت باری بالغه امر ایلدیکه
اوکوزك ایاغنه قرارکاه اوله اول بالغك نامی یهموتدر بعده اول بالغك قراری صوده قیلدی صوبك
ماتحتی هوادر هوانك ماتحتی ینه صودر صوبك طرفی ظلماتدر بوندنصکره ظلماتك التنده اولان
نسنه دن مخلوقك علمی منقطع اولور (قاضی شهاب الدین ابن فضل الله مناسك الابصار فی ممالك
الامصار نام کتابك یکرمی اوچنجی جزئنده بو وجهله بونی نقل ایلدی (فائدهٔ اخری مسلم حضرتلری
کتاب طهارده ثوبان رضی الله تعالی عنه حضرتلریندن روایت ایتدیکه (ان اهل الجنة حین
یدخلونها ینحرلهم ثور الجنة الذی یأکل من اطرافها و یأکلون من زیادة کبد الحوت) یعنی
اهل جنت جنت اعلایه کرجکی وقتده انلر ایچون جنتك شول اوکوزی ذبح اولنورکه جنت
اعلانك اطرافنده یایلمشیدی واهل جنت بالغك بوکرکندن اکل ایدرلر (وهناد بن سری وابن اسحاق
اسناد حسن ایله روایت ایتدیلرکه (ان الشهداء حین یدخلون الجنة یخرج علیهم ثور و حوت
من الجنة لغدائهم فیلعبان حتی اذا کثر عجبهم منهما طعن الثور الحوت بقرنه فیبقره لهم عما
یدعون ثم یروحان علیهم ایضا لعشائهم فیلعبان فیضرب الحوت الثور بذنبه فیبقره عما یدعون)

يعنى شهيدلر جنت اعلايه داخل اوله جغى وقتده انلره غدا ايچون جنتدن بر اوكوز ايله بر بالق چيقار بلور انلرلعب ايدرلركه كثرت لعبلرينه شهيدلر عجب ايدرلر اوكوز بالغى بوينوزى ايله سوسوب قارنى يارركه شهدانك استدكارى طعام اولمش بعده عشالرى ايچون كلورلر ولعب ايدرلر بالق قويروغى اوكوزه اوروب قرنى يارركه شهدانك استدكارى طعام اولمش (امام سهيلى ايتدى بوحديثده باب تفكر واعتباردن واردركه وقتاكه قرار ارض بالغك اوزرنده اولوب بالق يوزيجى برحيوان اوليديسه اهل جنتك خاطرينه كلوركه كنديلر دار قرارده اولميوب انتقال وقطع اونده اوله اما كنديلر ايچون جنته كرمدين بالق ذبح اولنوب انك بوكركندن اكل ايدنجه بونده كنديلرك دار زوالدن كتدكلرينه ودار بقايه انتقاللرينه اشارت واشعار واردر نكيم جسر صراط اوزرنده قوچ ذبح اولنديغى كبى موت وفنا بردخى اولمامسنه عالم اولمريچون اوكوز ذبح اولنديغنك تفصيلى بودركه اوكوز آلت حرثدر دنياده اولنلر ايكى حرثدن خالى اولماز دنياسيچون حرث ايدوب اكين اكر يا آخرتى ايچون اومقامده اوكوزى ذبحده ايكى مشقتدن خلاصلرينه و رفاهتلرينه اشعار واردر (فائدهٔ اخرى بخارى حضرتلرى ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن روايت ايتديكه اول سر دفتر انبيا عليه اشرف التحايا بيورر (الشمس والقمر ثوران يوم القيمة) يعنى آفتاب ايله ماه يوم قيامتده ايكى اوكوزلردر بوحديثك اسنادنده قيل وقال اولمشدر حضرت انس رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه حضرت پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (الشمس والقمر ثوران عقيران فى النار) يعنى آى ايله كون نار جهنمده سكرلنمش اوكوزلردر (كعب الاخبار ايتدى يوم قيامتده آى وكون كتوريلور كويا سكرلنمش ايكى اوكوزدر انلره عبادت ايدنلر كورمك ايچون انلر جهنمه آتيلور خداى متعالك شوقول شريفى ايچونكه (انكم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم) يعنى تحقيق سزلر و حضرت باريدن غيرى معبوديكز اولان نسنه لر جهنمى مشتعل قيلسون ديو جهنمه آتيلورلر (نهاية الغريب نام كتابده منقولدر دينلمشدركه وقتاكه حضرت بارى (كل فى فلك يسبحون) قول شريفنده شمس وقمرى سباحت ايله وصفليوب بعده انلرى نار جهنمده دائم قيلديغى و اهل ناره انلر ايله عذاب ايتديكنى خبر ويرديسه شمس و قمر كويا مقعد وزمن وسكرلنمش اولديلركه اول حالدن زائل اولمازلر (و بعضيلر ايتدى شمس ايله قمر جهنمده جمع اولنورلر زيرا انلر حضرت باريدن غيرى عبادت اولنديلر انجق كنديلره عذاب اولنماز جماد اولدقلرى ايچون كنديلرك جهنمده اولملرى كافرلرى تبكيت وتذليل وخزيده زياده اولمق ايچوندر (ابن عباس رضى الله تعالى عنهما كعب الاخبارك كلامنى رد ايدوب خداى متعال شمس وقمره عذاب ايتمكدن منزهدر انجق يوم قيامتده انلرى ايكيسده سياه ومكدر اولدقلرى حالده خلق ايدر شمس وقمر عرش اعلانك مقابلينه واردقلرنده خداى متعاله سجده يه دوشرلر و سويلرلركه يا رب ايام دنياده بزم سكا طاعتمزى ومقتضاى امرك اوزره كيدوب وسرعت ايتديكمزى بلدك كافرلرك بزه عبادتلرى سببيله بزه عذاب ايتمه جوابده حضرت بارى بيورركه صادقسكز بن نفسمده حكم ايتدمكه خلق ايدرم واعاده ايدرم كنديدن سزلرى خلق ايتديكم نسنه يه تحقيق بن سزى عرشمك نورندن خلق ايلدم سزلر اكا رجوع ايلك انلر دخى عقبنجه نور عرشه قارشورلركه بوكلام حق تعالينك يبدئ و يعيد قول شريفنك معناسيدر (ابونعيم حضرتلرى سعيدبن جبيرك ترجمه سنده روايت ايتديكه خداى متعال حضرت آدم عليه السلامه بر قرمزى اوكوز اندرديكه انكله چفت سورردى ومبارك النندن درسيلرديكه حق تعالينك شوقول شريفنك معناسى بودر (فلايخرجنكما من الجنة فتشقى) يعنى شيطان عليه اللعنه البته سزلرى جنت اعلادن اخراج ايتمه سبب اولميه يعنى سزلر انك وسوسه سنه تابع اوليه سزكه جنتدن چقمكزه باعث اوليه كه طلب معاشده سن

تعب ومشقتده اولورسين وحضرت آدم عليه السلام حضرت حوايه بو ايشى بكا سن ايشلدك ديو سويلر ايمش بنى آدمدن حراثته مشغول اولنلرك جمله سى بويله سويلركه حضرت آدمدن مقدم حضرت حوى باعث اولدى (عربلر قره صغرى صويه كتوردكده صوده كدر اولوب ياخود صوسزلقلرى قليل اولديغى ايچون صويى اچسه لر اوكوزى ضرب ايدرلركه اوكوزده كنديني صويه براغور سائرلريده اكا تبعيت ايدر بو معناده انس بن مدركه نام كيمسه سليك بن سليكه يى قتلنده ايتدى (انى وقتلى سليكا ثم اعقله ✲ كالثور يضرب لماعاقب البقر) بنم سليك نام كيمسه يى قتل ايتديكمدنصكره انك اياغنى باغلديغم شول اوكوزه بكزركه سائر قره صغرلر صويه كرميجك كندى ضرب اولنور قتلدنصكره باغلمغه محتاج اولمامق واوكوزى صويه كتوردكده صويه كيره وايچه ديو ضربه محتاج اولمامق وجه شبه اوله (الامثال) ضرب مثلدركه عربلر اوكوز بورنى بو يبوزى ايله حمايه ايدرديرلر بومثل جوار واقرباسنى حفظ وحمايه يه تحريض و قندرمق حقنده ضرب اولنور (سنن النسائيده وسيرة ابن هشامده منقولدركه حضرت ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايله مدينهٔ منوره يه تشريفلرنده كنديني حمى طوتمشيدى عامر بن فهيره و حضرت بلال حبشى رضى الله تعالى عنهما بيله ايديلر حضرت عايشه رضى الله عنهما ايتدى انلرك يانه واردمكه جمله سى براوطه ده ايدى اى پدر نيجه صباحه داخل اولدك ديدم بيورديكه ✲ كل امرء مصبح فى اهله ✲ والموت ادنى من شراك نعله ✲ هركشى عيالى ايله صباحه داخل اولور حال بوكه موت نعلينك شراكندن يقندر يعنى بيورديكه وفاته زياده يقينلق ايله صباحلادم حضرت عايشه ايدربن ايتدم انا لله بابام بكا هذايت ايلدى بعده عامر حضرتلرينه سن نيجه سين ديدم عامر رضى الله تعالى عنه ايتدى (لقد وجدت الموت قبل ذوقه ✲ يعنى موتى طاتمدن بولدمكه ✲ والمرء يأتى حتفه من فوقه ✲ كشى يه على الغفله وفات مافوقندن كلور ✲ كل امرء مجاهد بطوقه ✲ هركشى قدرتى و طاقتيله سعى ايدر ✲ كالثور يحمى انفه بروقه ✲ شول اوكوز كبى كه بو يبوزى ايله بورنى حفظ ايدرديدى حضرت عايشه ايدربن ايتدم والله بونك ديديكى بيلمز بعده حضرت بلاله سن نيجه صباحه داخل اولدك ديدم جوابده ايتدى ✲ الاليت شعرى هل ابيتن ليلة ✲ بفج وحولى اذخر وجليل ✲ علم اوليديكه بركيجه مكه ده اولان فج نامدره ده مى البته كيجه لرم كه اطرافده اذخر وجليل نام اوتلر اوليدى اذخر تركيده آيرق ديدكلرى اوتك آديدر وجليل ثمام ديدكلرى اوته ديرلركه انكله اولرك يارقلرين سد ايدرلر ✲ وهل اردن يوما مياه مجنة ✲ وبن البته بركون رد اولنورمى يم مكه اسفلنده مجنه نام سوقده اولان صولره ✲ وهل يبدون لى شامة وطفيل ✲ وبكا البته ظاهر وآشكار اولورمى اوله مكه ده مجنه نام سوقك جانب شرقيسنده اولان شامه و طفيل طاغلرى ديو دائمرام ايدوب مكه يى تمنى و عرض اشتياق ايلش (حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ايتدى بعده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك يانه واروب خبر ويرديكمده بيورديكه (اللهم حبب الينا المدينة كما حببت الينا مكة اللهم بارك لنا فى صاعنا ومدنا اللهم انقل حماها الى مهيعة) يعنى يارب مدينه يى بزه محبتلى ايله مكه يى محبتلى ايتديكك كبى وجميع اموريمزى كه بيوكنى وكوجكنى مبارك ايله ياخود صاع ومد ايله اولچولان نسنه لريمزده بزه بركات احسان ايله ومدينه نك حماسنى مهيعه نام محله كه مدينه قربنده جحفه نام محلدر اهل شام انده احرام كيرلر اكا نقل ايله ديو مناجات ايلدى عربلر اوكوزدن زياده يايلور ديو ضرب مثل ايدر ودخى ناس ضرب مثل ايدرلركه بياض اوكوز اكل اولنديغى كون اكل اولندم بو مثلك تفصيلى حضرت على رضى الله تعالى عنهدن روايت اولنديكه بيورمشدركه بنم مثلم وحضرت عثمان رضى الله تعالى عنهك مثلى اوچ اوكوزك مثلى

كيدركه بر مشكاهده ايديلر بريسى بياض و برى سياه و برى قرمزى ايديكه كنديلر ايله اول مشكاهده بر ارسلان دخى وار ايدى انجق اوكوزلرك اتفاقى اولديغندن ارسلان انلره نسنه ايتمكه قادر اولمزدى ارسلان سياه اوكوز ايله قرمزى اوكوزه ديديكه بياض اوكوزك اونى مشهور اولديغندن مشكاهمزده اوزرمزه دلالت ايده يور يعنى بياض اولديغندن هر حيوان كه كوره يور بنم اونم سزلره بكزر بنى قو يسكزكه بياض اوكوزى اكل ايلهيم مشكاه سزه مخصوص اولور انلر ايتديلر يانكده يه اكل ايله ارسلان دخى بياض اوكوزى اكل ايلدى بونك اوزرينه برقاج كون كچدكدنصكره ارسلان قرمزى اوكوزه ديمشكه بنم لونم سنك لونك اوزرينه در بكا اذن وير كه سياه اوكوزى اكل ايليم قرمزى اوكوز نيجه بيلور ايسك ايله ديمش ارسلان انى دخى اكل ايلمش برقاج كونصكره قرمزى اوكوزه لامحاله سنيده اكل ايدرم ديمجه قرمزى اوكوز ارسلانه ديمشكه بكا اذن وير اوچ كره آواز ايدهيم اول دخى اذن ويردكده بياض اوكوز اكل اولنديغى كون اكل اولندم ديو چاغرمش ديو بو مثلى حضرت عثمان شهيد اولنديغى كونده عيلندم ديو رفع صوت ايله بونى بيورمشلر (الخواص) اوكوزك خاصه‌لرندندركه اوكوز اينه كه آشدقدنصكره بول ايتديكى جاموزدن بركيمسه الوب احليلنه سورسه جماعه حريص وآلتى منتشر ايدر اوكوزك مثانه سى قوريدلوب سركه ايله وماء بارد ايله دوشكه بول ايدن كيمسه ايچسه نفع ايدر ودفع ايدر اوكوز يوررکن طورسه خصيه سنى بغلمغله سيره باشلر وسرعت ايدر اوكوزك قولاغنه زيبق قونسه اول يرده هلاك اولور اوكوزك بورننه كار ياغى سورلسه ياته قالور اوكوزك بوليله دموره يازلسه انده اثر ايدر تا كه اوقونور باه وحده بحشدد بقرده خاصه‌لرى مرور ايلدى (التعبير) اوكوزى رؤياده كورمنك تعبيرى شديد القوه كثيرة النفع براولو كيمسه يه دلالت ايتمكدر و بعضيجه حسندار جوانه دخى دلالت ايدر و ينه اوكوز كورمك فتنه يه وعونه دلالت ايدركه امور صعابه اعانت ايليه خصوصا كورن كيمسه ارباب حرث وزراعت اوله و بعضيجه متحيرلك وجنونلك ونسيان وغافل اولمقلغه دخى دلالت ايدر الهجه اوكوز كورمك فرح وسروردر سياه اوكوز كورمك اواولق وخسته لقدن شفادر و بعضيجه عين جنون اوزرينه ده دلالت ايدر زيرا جنون اوكوزك اسماسندندر ﴿الثول﴾ بال آروسنك اركڭيدر و بعضيلر ايتدى بال اروسندن برجماعته دينور جماعت معناسنه اولديغنك اوزرينه اصمعى ذاهب اولمشدركه كندى لفظندن مفردى يوقدر فتحتيله ثول قيونه عارض اولور بر مرضدركه سورويه اويمز اوطلاق يرنده دونر طورر اول اصل قيونه وكچيه شاة ثولا وتيس اثول دينور ﴿الثيتل﴾ يبان كچيسنك اركڭيدركه مسن اوله حديث نخعى ده كلديكه (فى الثيتل بقرة) يعنى احراملى اولان كيمسه ثيتل تعبير اولنان يبان كچيسنى شكار ايلسه ياخود حرم شريفده اولان ثيتلى شكار ايلسه بر بقره ذبح ايتمك لازم اولور

﴿باب الجيم من ترجمة كتاب حياة الحيوان﴾

﴿الجاب﴾ ارسلانك و حمار وحشينك آديدر جمعى جوب كلور ﴿الجارف﴾ يلان انوكيدر ﴿الجارحة﴾ كلبدن وپارصدن و بازدن و بونلرك اشباهى حيواندن شكارى عالم اولنلردر جمعى جوارح كلور نتكيم حق تعالى كلام قديمنده بيوردى (وما علمتم من الجوارح مكلبين تعلمونهن مما علمكم الله) يعنى سزك ايچون حلال قلنديغى كواسب شكاردن اولانى تعليم ايديجى اولديغكز حالده تعليم اولنديغكزك صيدندنكه حق تعالينك سزه تعليم ايتديكندن سز انلره تعليم ايديجى اولديغكز حالده ديمكدركه اول حيوانلره جارحه تسميه اولندى زيرا انلر صاحبى ايچون شكار وكسب ايدرلر جوارح ديمك كواسب ديمكدر نتكيم حق تعالينك (ويعلم ما جرحتم بالنهار) آيه كريمه سنده كى جرحتم بيوردى يعنى كسبتم معناسنه در ﴿الجاموس﴾ صو صغريدر فارسيدن معربدر جمعى جواميس كلور صو صغرلرى

معناسنه بر حيواندركه كنديده شجاعت و شدت وقوت واردر بو حاليله بر له سورى سنكك ايصرديغندن خوف ايدوب اندن صويه فرار ايدر ارسلان جاموسدن خوف ايدر و بوقدر شدت وغلظتيله زكيدركه ديشيسنك چوبانى يافلانه يافلانه ديو چاغرسه چاغرديغى جاموسلر يانه كلور وجاموسك طبعنده اصل وطننه شوق و محبت واردر ديمشلردر جاموس اصلا اويومز نفسنى واولادينى حفظى كثير اولديغى ايچون جاموسلر بره جمع اولسه لر بر دائره قوروب باشلرينى دائره نك طشره سنده وقويرقلرين دائره نك ايچنده قيلرلر راعيلرى و اولادلرى اول دائره ده اولوركه كويا اول دائره محكم سورلى بر شهردر جاموسك اركڭى غير اركك جاموس ايله اوروشور اكر بريسى غالب كلورسه اوبرى مرعاسنه ومشكاهنه كيدر انده برقرار اولور تا كه كندى نفسنده قوتنه عالم اولنجيه دك بعده چيقوب اول اركڭى آرر وانكله اوروشور و انى منع ايدر واكثريا صويه طالر (جاموسك حكمى وخواصى) بقركبيدر انجق براوطه جاموس درسيله بخور اولنسه اندن اوزى كيدرر وجاموس اتنى ييمك كهله ايراث ايدر جاموس ياغى ملح اندرانى ايله خلط اولنوب چغيد مرضنه واو بوزه و برص مرضنه سورلسه انلرى دفع ايدر شفا اولور ارسطاليسدن نقلا ابن زهير ايتدى جاموسك بينده اولان قورتدن بركيمسه الوب اوزرينه اصسه ياغمرلك اوزرينه آصسه اوزرنده اولدقجه اويومز (التعبير) رؤيا تعبير ايدر جاموسى رؤياده كورمك شجاعتلى بركيمسه يه دلالت ايدركه بركيمسه دن خوف ايتميه و طاقتدن زياده ايله ناسه اذيتى محتمل اوله بر عورت رؤياسنده كندى ايچون جاموس بو ينوزى اولديغنى كورسه انى بر پادشاه تزوج ايدر بويله اولمزسه انك بورؤياسى قوتدر والله اعلم ﴿الجان﴾ بر بياض يلاندر بعضيلر ايتدى حية صغيره در نتكيم حق تعالى كلام قديمنده (فلما رآها تهتز كانها جان ولى مدبرا) ياموسى عصاكى القا ايله ديو بيورديغنده حضرت موسى عليه السلامده عصايى القا ايتديكه عصا ثعبان اولمش وقتاكه حضرت موسى عصاسنى حركت ايدر كورديكه كويا جان تعبير اولنان يلاندر ابتدا خوفندن ارقه سنه دوندى وآيت آخره (وما تلك بيمينك ياموسى قال هى عصاى اتوكأ عليها واهش بها على غنمى ولى فيها مآرب اخرى قال القها ياموسى فالقيها فاذا هى حية تسعى) حضرت موسايه سؤال معامله سنى ايدوب ياموسى يدكده اولان نه در حضرت موسى اول عصادر اكا اعتماد ايدرم وقيونمه انكله يپراق ايندير يرم و بنم ايچون عصاده حاجات اوخرى واردر ديدى حق تعالى بيورديكه ياموسى عصايى القا ايله اولدخى القا ايتدكده ناكاه اول عصا بر يلان اولمشكه سعى ايدر ديو بو آيت كريمه يى عبرت نما وحضرت موسى ايله مكالمه بيورمشدر (ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايتدى حضرت موسى عليه السلامك عصاسى صارى يلان اولديكه آت يلسى كبى يلسى وار ايدى واولقدر بيورديكه يلانلرك اعظمى ثعبانكه اژدرها اولوردى نتكيم حق تعالى بيورديكه (فاذا هى ثعبان مبين) يعنى ناكاه عصاء موسى ثعبان كبيدركه اول عظيم يلاندر حضرت موسى عصايى القا ايدنجه عصا ابتدا جان تعبير اولنان يلان اولدى بعده انتهاسنده ثعبان اولدى دينلوركه حضرت بارى عصاى موسايى اوچ وصف ايله بيان ايلديكه حيه وجان وثعبان ايله تعبير بيوردى زيرا عصا يلديكى ايچون حيه كبيدر وحركت ايتديكيچون جان كبيدر و يوتديغى ايچون ثعبان كبيدر (فرقد السبخى ايتدى عصاى موسانك تحويل اولديغى يلان ايكى چكه سنك اراسى قرق ذراع ايدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما وسدى رحمه الله ايتدى وقتاكه حضرت موسى عصاسنى القا ايتدى عصا بر صارى حية عظيمه اولديكه ايكى چكه سنك مابينى سكسان ذراع ايدى بر ميل مقدارى ارضدن مرتفع اولوب قويروغى اوزرينه قالقار اشاغى چكه سنى ارضه و يوقارى چكه سنى فرعونك كوشكنك سورى اوزرينه قيوب فرعونى طوتمق ايچون

فرعون جانبنه توجه وهجوم ایدردی روایت اولندیکه اول ییلان فرعونك قبه‌سنی ایکی آزوسیله
طوتمشیدی فرعون خوفندن صیچرایوب سریرندن فرار ایلدی (دینلمشدرکه اول کونده درت
یوز کره اجیغوب ناسه حمله وهجوم ایتمکله ناس منهزم اولوب چاغرشدیلرکه انلردن یکرمی بشبیك
کیمسه هلاك اولدیکه بربرینی قتل ایتدیلر (ودینلورکه حضرت موسانك عصاسی حضرت
موسایه حیه کورینوردی وفرعونه اژدرها کورینوردی ساحرلرینه جان کورینوردی حق
تعالینك حضرت موسادن نقلا آیت کریمه ده (ولی فیهـا مآرب اخری) بیوردیغی بودرکه
حضرت موسی عصانك اوزرینه زادنی وصوقابنی یوكلردی وعصاکندینه مماشات ایدوب
مکالمه ایدردی وحضرت موسی عصایی ارضه ضرب ایدردی ارضدن برکونلك مأکولاتی ظهور
ایدردی وعصایی یره دیکردی صو چیقاردی عصایی قالدرسه صوکیرو کیدردی وعصا ایله قیونی
دوندرردی وباذن الله تعالی حشراتدن حفظ اولوردی وحضرت موسی ایچون عدو ظهور
ایلسه عصا محاربه ایدردی وحضرت موسی ایچون سویلردی وغالب کلوردی وحضرت موسی
برقیودن صو المق استه سه انك بوداقلری قوغا کبی اولوردیکه عصا سیله صو چیقارردی واول
عصانك بوداقلری ایکی شمعدان کبی اولوردیکه انکله نورلنور وکورردی میوالردن بر میوا اشتها
ایلسه عصاسنی یره دیکردی عصا دالنوب ویاپراقلنوب میوا ویرردی ابن عباس بویله دیمشدر
تا مثنات بحثنده مرور ایتدیکه عصا جنت اعلا ده اولان مرسن اغاجندندر حضرت آدم
علیه السلام ایله یره براغلمشیدی ﴿ الجبهة ﴾ آت سورسیدرکه حضرت پیغمبر صلی الله
تعالی علیه وسلمك زكاة حدیثنده بیورلدیغی جبهه دن مراد آت سورسیدرکه بیورمشدر
(لیس فی الجبهة ولافی النجد ولافی الکسعة صدقة) آتده وچیفت اوکوزنده وحمارده زكاة یوقدر
آته جبهه دینلدی زیرا آت بهایمك خیاریدر مثلا متاعك خیارینه وخوشنه وجه السلعه دینلدیکی
کبی وناسك اولوسنه وجه قوم وجبهة قوم دینلدیکی کبی حدیث شریفده اولان نجد اشلیان
اوکوز دیمکدرکه شوق شدید معناسنه اولان نج لفظندن مأخوذدر وکسعه لفظی حمار معناسنه
اولاندرکه کریش طاقه معناسنه اولان کسعدن مأخوذدر بونی زمخشری وغیریلر دیمشدر والله
تعالی اعلم ﴿ الجثالة ﴾ سیاه قرنجه در ﴿ الجحل ﴾ جیمی حاء اوزرینه تقدیم ایله
طوی دیدکلری قوشدرکه یقنده کلور ان شاء الله تعالی وبعضیلر ایتدی کلر دیدکلری جانوردر
وبعضیلر ایتدی جعل دیدکلری بوجکدر نجاست یوارلر وبعضیلر ایتدی جحل کبیر ومسن کلردر
وبعضیلر ایتدی آری بکیدر یعسوب معناسنه که مثلا چکرکه کبی اوله که دوشدیکی یرده قنادن
دیوشرمز جمعی جحول وجحلان کلور ﴿ الجحمرش ﴾ ارنب مرضعدر وزیاده یاشلی عورته
دخی دینور عجوزهٔ کبیره معناسنه جمعی جحامر وتصغیری جحیمر کلورکه ایکیسنده دخی آخر
حرفی شین حذف اولنمشدر ﴿ الجحش ﴾ حمار وحشینك وحمار اهلینك صپه‌سیدرکه
بیولیا اولمیه جمعی جحاش وجحشان ومؤنثه جحشه دینور وبعضیجه طایه دخی جحش تعبیر اولنور صپه‌یه
تشبیه ایله وکیك یاوروسنه دخی لغة هذیلده جحش دینور وبرکیمسه یه خلقدن بعید اولسه
جحیش وحده دینور محل ذمده استعمال اولنور خود رأی معناسنه تکیم بو معناده عییر وحده دیوب
خود رأی اولانی جحش که صپه‌یه وعیره که حماره تشبیه ایدرلر (حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها
ایتدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بزم جومردیمز ایدی وعبادتی یالکز ایدردی انجق امور
ایچون اقرانتی حاضر ایدردیکه خود رأی دکل ایدی (دارقطنی حضرتلری روایت ایلدیکه
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك زوجه‌سی زینب بنت جحش ام المؤمنین رضی الله
عنها حضرتلرینك باباسنك آدی بره یاخود ضم با ایله بره ایدیکه دوه بورننه ایتدکلری حلقه

دیمکدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم زینبه خطاب ایدوب (لوکان ابوك مؤمنا
اسمیته باسم رجل منا اهل البیت ولکنی قدسمیته جحشا والجحش من البره) یعنی بابالك مؤمن اولسه
اهل بیتدن برینك اسمیله اکا تسمیه ایدردم لکن مؤمن اولمادی جحش تسمیه ایتدمکه جحش یعنی
صپه بره دنکه اول حلقه دن بیوکدر ﴿ الجخدب ﴾ جیمك ضمی وخاء معجمه ایله ودالك
فتحیله برجنس آیاقلری اوزون یشل چکرکه‌در جمعی جخادب کلور بعضیلر ایتدی اکا ابوجخادب
دخی دینور ﴿ الجدجد ﴾ شول سیاه قورد جغازکه کیجه ایله اوتر چکرکه‌یه شبیه در
صرار اللیل دخی دیرلر جمعی جداجد کلور میدانی ایتدی جدجد طوکزلان بوجکندن برنوعدرکه
یاز اسیلرنده صحراده اخشامدن صباحه دك اوتر برکیمسه کندینی تفتیش ایدوب اراسه کوره مز
بویله اولدیغندن مثلده کلدیکه جداجد بوجکندن کزلو دیو ناس ضرب مثل ایدرلر حدیث
عطاده کلدیکه جدجد بوجکی آبدست ایچون حاضر اولنان صوکه اکا وضو دینور انك ایچنه
دوشسه لابأس به انده بأس یوقدر دیو بیورلمشدر وضو واوك فتحیله شول صویك آدیدرکه انکله
آبدست النور واوك ضمیله آبدستك کندی دیمکدر جدجدك ذکری باب صاد ده صرار بحثنده
کلور ان شاء الله تعالی ﴿ الجدایة ﴾ آهو یاوروسیکه التی آیلق اوله مذکرنه ومؤنثنه
شاملدر بعضیلر مذکرنه تخصیص ایتدیلر اصمعی ایتدی جدایه آهو یاوروسنك دیشیسنه دیرلر
عناق کچی یاوروسنك دیشیسنه دیدکلری کبی سنن ابی داود ونسائی ده کلدة الغسانی حضرتلریکه
کتب سته ده انك بوحدیثدن غیری یوقدر اندن منقولدرکه ایدر صفوان بن امیه بنی حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه لبن وکیك یاوروسنی وبرقاچ کوجك خیارلر هدیه ایله کوندردیکه
حضرت پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اعلاء مکه ده ایدی حضور سعادتنه واردم انجق
سلام ویرمدم بکا بیوردیکه (ارجع وقل السلام علیکم) رجوع ایله ده سلام ویر صفوانك
هدیه کوندرمه‌سی اسلامله مشرف اولدیغندنصکره در رضی الله تعالی عنه بوحدیثده ذکر اولنان
کیك یاوروسی معناسنه اولان جدایه تعمیم اولنمشیدیکه کرك ارکك اولسون کرك دیشی
﴿ الجدی ﴾ کچی یاوروسیکه ارکك اوله جمع قلتی که اوچ عدد اولورسه اجدی دینور
زیاده اولورسه جمع کثرتنده جداء دیرلر ابو داود حضرتلری (ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن
روایت ایدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نماز قیلردی براوغلاق اوکندن
کچدیکه اول حضرت اندن صاقندی راوی حدیثدن طبرانی وبزار اسناد حسن ایله عبد الله
ابن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیلرکه اول سلطان سریر ارشاد علیه
اکمل الصلوات بیوررر (کان جدی فی غنم کثیرة ترضعه امه فتروبه فانفلتت یوما فرضع الغنم کلها
ثم لم یشبع) یعنی غنم کثیرده براوغلاق وارایدیکه اناسی امزیروب قاندیرردی برکون کلوب شونوب
جمله‌سنی امدی بعده طویمدی (قیل ان هذا مثل یأتون من بعدکم فیعطی الرجل منهم مایکفی
القبیلة او الامة لایشبع) دینلمشدرکه بوحدیث شریف شول قومك مثلیدرکه سزدنصکره
کلورلر انلردن برکیمسه‌یه برقبیله یاخود برملته کفایت ایدن نسنه ویریلور اول کیمسه دخی طویمز
مجاهددن منقولدرکه نهر فرات کنارنده براوغلاق هلاك اوله حضرت باری انکله بنی مطالبه
ایدردیو خوف ایدرم دیو بیوروب اوغلاغی کلامنده استعمال ایلمش (الامثال) ضرب مثلدر
اوغلاق سنی اخشام طعاملغنده اکل ایتمدین سن اوغلاغی صباح طعاملغی اکل ایله دیو ضرب
مثل اولنمشدر برنسنه محکم طوتمق حقنده وکندی احوالن ضبط وتدارك ایتمکده ضرب مثل اولنور
(الخواص) اوغلاغك خاصه‌لریدر اوغلاغك لحمی حرارت ورطوبت جهتندن قزونك لحمندن
ازدر هضم جهتندن لحم اوغلاق کچی اتنك زیاده سرعتلیسیدر واوغلاغك زیاده لذتلیسی قرمزی

اوغلاق وكوك اوغلاغك لحميدركه سريع الهضمدر انجق قولنج مرضنه مبتلا اولنه مضردر عسل مصفى انك مضرتنى دفع ايدر واوغلاق لحمى غدانك خوشيدر انجق اركك وديشيسندن سموز اولانى هضمى كوج اولوب غدالغى الجق اولديغندن طبعه خوش كلمز بيوك چبانلرى اولنلره وبواسرى اولنلره بجى اتى بالجمله نافعدر شتاده چجى اتى الجقدر ياز كونلرنده خوشدر باقى فصولده متوسطدر (التعبير) رؤيا تعبيريدر منامده اوغلاق كورمك ولده دلالت ايدر بركيمسه رؤياسنده بوغازلنمش اوغلاق كورسه ولدينك موتنه دلالت ايدر اوغلاق كبابى اكل ايتديكنى كورمك اوغلى اولمغه دلالت ايدر انك قولنى اكل ايتديكنى كورسه برمهلكه دن خلاصنه دلالت ايدر صول جانبى اكل ايتديكنى كورسه غم وحزنه دلالت ايدر باشى طرفندن اولان نصفندن اكل ايتديكنى كورمك عورت ايله وقزلر ايله تعبير اولنور اياغى طرفندن اولان نصفندن اكل ايتديكنى كورمك اوغوللرى اولور ديو تعبير اولنور انك قولندن كبابى كورسه اكر يانق ايسه عورت طرفندن اولان رزقه دلالت ايدركه اول عورته حيله ايتمش اوله اكر اول كباب يانمش دكل ايسه بركيمسه نك غيبتنى ايتمه سنه دلالت ايدر بحثك تمامى خروفده كلور زيرا جدى خروف كبيدر ﴿ الاجدل ﴾ طوغان كه صقر معناسنه لفظ اجدل برصفتدركه اسميتى اوزرينه غالبه در اصلى شدت معناسنه اولان جدلدن مأخوذدر جمعى اجادل كلور صفتلكى غالب اولديغندن ناس صيغه سنى تغيير ايتديلر اسملرك تغيرى كبى بويله اولديغندن سيبويه رحمة الله تعالى عليه بعض كلامنده اجدل لفظى صفت اولنلردن قيلوب وبعض لغاتده اسم قلدى وبعضيچه اجدل ايچون اجدلى دينوركه بونك نظيرى اعجم ايله اعجمى لفظلريدر لفظ اجدل بعضيلر قتنده اخيل لفظى كبى غير منصرفدر اكثرلر عندنده اجدل واخيل لفظلريد منصرفدر ﴿ الجذع ﴾ قيوندن برياشنى تمام ايدندر اصحاب شافعى قتلرنده صحيح اولانده بودر اهل لغت وغيريلر قتلرنده مشهور اولانده بودر بعضيلر ايتدى التى آيلق اولاندر وبعضيلر يدى آيلق وبعضيلر سكز آيلق وبعضيلر طقوز آيلق طوقليه جذع ديديلركه قاضى عياض بونى حكايه ايلدى انجق غريبدر بعض اهل باديه ايتدى اجذاع شول طوقليدركه بوكى ارقه سنده اوله كچيدن جذع ايكى ياشنده اولاندر اصح قول اوزره بعضيلر ايتدى برياشنده اولاندر جوهرى رحمة الله تعالى عليه ايتدى جذع ثنيه ديشن براغن طواره ديرلر جمعى جذعان وجذاع كلور ومؤنثنده جذعه مؤنثك جمعنده جذعات ديرلر قيونده ايكى ياشنده اولانه چتال طرناقلو وبتون طرناقلو اولنلره اوچنجى ياشنده اولانه ودوه دن بشنجى ياشنده اولنلره اجذع دينور پس بو اسم شول زمانده اطلاق اولنوركه انك اول زمانده بچك ودوشجك ديشى اوليه حديث مبعثده كلديكه ورقة بن نوفل ايتدى (ياليتنى فيها جذعا) يعنى نه اولايدى بن نبوتك ابتدا زماننده وظهورنده جوان اوله يدم تاكه نبوتك نصرتنده وحمايتنده مبالغه ايله سعى ايده ايدم ديو تمنى ايلمش فيها ضميرى نبوته راجعدر جذعا لفظى فيهانك ضميرندن حالدر تقدير كلام بويله اولوركه (ليتنى مستقر فيها جذعا اى شابا) بعضيلر جذعا لفظى مضمر كان ايله منصوبدر ديديلر لكن بو ضعيفدر زيرا كان ناقصه مضمر اولماز مكركه كلامده انك مضمر اولمسنى اقتضا ايدر لفظ ظاهر اوله * كقولهم ان خيرا فخير وان شرا فشر * يعنى ان كان خيرا فخير اكر عملك خير ايسه خير كوررسين اكر شر ايسه شر كوررسين ديمكدر (حافظ الدمياطى حضرتلرى على بن صالحدن روايت ايلديكه عبد المطلبك اون اولادى وار ايديكه هر برى برجذعه اكل ايدرلردى ابو عمر بن عبد البر تمهيدده طريق صحيحدن روايت ايلديكه براعرابى سر جريدۀ انبيا عليه اشرف التحايا حضرتلرينه طوبى اغاجندن سؤال ايلدى جوابده اول كيمسه يه بيورديلركه (هل اتيت الشام فان فيها شجرة يقال لها الجورة) سن شامه واردكمى انده براغاج

واردر اكا جوره دينور ديوب بعده اول اغاجى وصف بيوردى بعده اول اعرابى شجرۀ طوبانك بيوكلكندن سؤال ايلدى نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (او ركبت جذعة من ابل اهلك ثم طفت بها) ياخود بيورديكه (درت بها حتى تندق ترقوتها هرما ماقطعتها) يعنى سن اقربانك دوه لرندن بش ياشنده اولان دوه يه سوار اولسك طوبى اغاجنى طواف ايلسك ياخود دور ايلسك تاكه دوه نك قوجه لغندن بوينى حلقه سنك كوكى انجه لنجيه دك سن انى قطع وتمام ايده مزسين ﴿ الجراد ﴾ چكركه كه مشهوردر مفردى جرادة كلور مذكرى ومؤنثى برابردر اركك ده هذا جرادة ذكر ومؤنثنده هذه جرادة انثى دينور اسم اشارت ايله فرق اولنور مثلا نمله ايله حمامه لفظلرى كبى نمله قارنجه ديمكدر حمامه كبوتر ديمكدر اهل لغت ايدرلر جراد لفظى جرددن مأخوذدر واهل لغت ايتديلر اسم جنسده اشتقاق جدا قليلدر (ثوب جرادا) دينورى ملسا ديمك معناسنه كه دوز وجلالى ثوب اولديغى حالده برثوبدر ديمكدر چكركه برى اولور وبحرى اولور شمدى بحثمز برى اولان چكركه ده در نتكيم حق تعالى كلام قديمنده (كانهم جراد منتشر) اهل محشر قبورلرندن چيقاركه كويا انلر طاغلمش چكركه كبيدر هر مكانه پراكنده اولوب چكركه كبى صاغه وصوله كيدرلر ديلمشدركه وجه تشبيه انلرك متحير اولدقلريدركه نره كيده جكلرينى بيلميوب فزع ايدرلر وانلردن بريچون مراد ايدوب كيده جك بر يوقدر چكركه ايچون دخى كيده جك جهت اولميوب دائما جمع اولورلر وحضرت بارى آيت اخراده اهل محشرى (فراش مبثوثة) يعنى طاغلمش وپراكنده اولمش پروانه يه تشبيه ايلديكه اهل محشرده بونلرك هر برينه مشابهت واردر (بعضيلر ايتدى اهل محشر ابتدا پروانه كبيدركه پروانه كبى بربرينه قاريشوب تموج ايدرلر بعده داعى اولان حضرت اسرافيل محشر جانبنه توجه ايتدكلرنده چكركه كبى اولورلر چكركه ام عوف دينكله كنيه لنور ابو العطا السيدى ايتدى * وماصفراء تكنى بام عوف * كان برجليها منجلان * اول صارى ندركه ام عوف دينكله كنيه لنور انك اياغنده كنجى اوراغى كبى ايكى اوراق واردر مراد چكركه اولسه كرك برقاج اصناف مختلفه در بعضيسى كبير الجثه در وبعضيسى صغير الجثه در وبعضيسى بياض وبعضيسى قرمزى وبعضيسى صاريدر (مسلمة بن عبد الملك بن مروان حضرتلرى جراد صفرا ديو لقبلنمشلر شجاعت واقدام ورأى وعقل تام ايله موصوف ايديكه برقاج دفعه ارمنيه وآذربايجان ولايتنه والى وعراقه امير اولمشدر خلفاء بنى اميه دن برادرى سليمان حضرتلرينك زمان خلافتنده يوز يكرمى بيك سوارى دلاوران ايله بلدۀ طيبۀ قسطنطينيه يه عبور ايلدى عمر بن عبد العزيز رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه سنن ابى داودده دخى مذكوردر مسلمة بن عبد الملك وفاتى يوز برسنه سنده واقع اولدى حضرت مسلمه دن اولان فوائددندركه حضرت مسلمه سفر مرقومده اثناء راهده عموريه يه كه كندى بلده مز اولان سيواسدر كلدكده كنديسنه باش اغريسى حاصل اولوب جنك وحربه سوار اولمديلر اهل عموريه اميريكزه نه اولمشكه بوكون سوار اولمدى ديو مسلمينه سؤال ايلمشلر مسلمين ايتمشلركه اكا دردسر عارض اولدى انك ايچون چيقمدى ديدكلرنده اهل عموريه برنس تعبير اولنان براوزون تقيه كه ابتداى اسلامده رهبانلر كيردى انى چيقاروب بونى اميريكزه كيديرلكه كنديده اولان زحمت زائل اوله ديديلر حضرت مسلمه دخى انى كيوب عقبنجه شفا بولدى مسلمين اول تقيه يى سوكديلر ايچنده نسنه بولمديلر بعده تقيه نك ازارينى سوكديلركه انده بركوجك كاغد طورر ايچنده شو آيتلر تحرير اولنمش (بسم الله الرحمن الرحيم ذلك تخفيف من ربكم ورحمة (بسم الله الرحمن الرحيم يريد الله ان يخفف عنكم وخلق الانسان ضعيفا (بسم الله الرحمن الرحيم الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا (بسم الله الرحمن الرحيم حم عسق (بسم الله الرحمن الرحيم

واذا سألك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان (بسم الله الرحمن الرحيم الم تر الى ربك كيف مد الظل ولوشاء لجعله ساكنا (بسم الله الرحمن الرحيم وله ماسكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم) مسلمانلر ديديلركه بو كلاملر سيزه نره دندر بوانجق بزم پيغمبريمز حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلمه نازل اولدى جوابده سزك پيغمبريكز بعث اولنمزدن يدى يوز سنه مقدم بونى كنيسه نك ديوارنده حجرده تحرير اولنمش بولدق ديديلر (دردسر ايچون مجرب اولاندندركه شو حروفلرى بر تختهيه تحرير ايده سين اغرى ساكن اولنجيه دك حرف بحرف بو حروفلرك اوزرينه مسمار ايليه سين و مسمار اوردكن شو آيتى اوقويه سين (ولوشاء لجعله ساكنا وله ماسكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم) اول حروفلر بودر (ا خ ا ك ك ح ح ع ح ا م ح) حافظ بن عساكر ايتدى بنه باش اغريسى دفعيچون يازيلور بسم الله الرحمن الرحيم كهيعص ذكر رحمة ربك عبده زكريا اذنادى ربه نداء خفيا الم تر الى ربك كيف مد الظل ولوشاء لجعله ساكنا كهيعص حم عسق كم الله من نعمة على عبد شاكر وغير شاكر وكم لله من نعمة فى كل قلب خاشع وغير خاشع وكم لله من نعمة فى كل عرق ساكن وغير ساكن اذهب ايها الصداع بعز عز الله ونور وجه الله وله ماسكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم ولاحول ولاقوة الا بالله العلى العظيم وصلى الله على سيدنا محمد خاتم النبيين والمرسلين وعلى آله وصحبه اجمعين (حافظ بن عساكر ايدر بو تحرير اولنور و باش اوزرينه قونور نافعدر (مصنف ايدر بن ايتدم بوعجيبدر و مجربدر چكركه يمورطه دن چيقدقده اكا دبا دينور قنادلرى ظهور ايدوب وچوغالسه غوغا تعبير اولنور كه مفردى غواة كلور برچكركه ديمك معناسنه كه بو تعبير بر بنه قارشديغى وقتده اولور الوانى ظاهر اولوب ارككى صارى ديشيسى سياه اولدقده جراد تعبير اولنور چكركه يمورطه لمق مراد ايتدكده يمورطه سيچون مواضع صلبده وصخور صلبه آرركه انده كولنك وپالته ايشلمش اولميوب برك اوله اكا قويرغنى اوروب آچر يمورطه سنى اول يارغه براغور ركويا اول چقور كنديچون قيالرده كى قوش يواسى كبيدر واني حاضن اولوب بكلر چكركه نك التى اياغى واردر يد مقامنده ايكيسى كوكسنده در وايكيسى وسطنده در وايكى اياغى اشاغيسنده دركه اياقلرينك ايكى طرفلرى ايكى بچقيدر شول حيواندركه رئيسلرينه منقاد اولوب عسكر كبى جمع اولورلردى ابتداسى قالقسه جمله سى اكا تبعيت ايدوب واول اينجه جمله سى اينزدى چكركه نك اغزى ياشى نباتات ايچون تازه اغودر اوغراديغى نسنه يى البته هلاك ايدر (بخارى ابى هريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايتديكه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (بينما ايوب عليه الصلاة والسلام يغتسل عريانا خر عليه رجل جراد من ذهب فجعل يحثى فى ثوبه فناداه الله تعالى الم اكن اغنيك عما ترى قال بلى يارب ولكن لاغنى لى عن بركتك) شول اثناده كه حضرت ايوب عليه الصلاة والسلام عريان اولديغى حالده غسل ايدردى التوندن بركروه چكركه اوزرينه دوشديكه حضرت ايوب اوجو ايله انى اثوابنه قويدى حضرت باريدن خطاب عزت كلديكه كورديككدن سنى غنى ايتدمى ديو بيورلدى حضرت ايوب بلى يارب انجق سنك بركتكدن بنم ايچون غنا يوقدر ديدى (امام شافعى رحمه الله بو حديثده مرد صالح ايله اولان مال صالح نه كوزل ديمشدر (طبرانى و بيهقى شعبة بن ابى زهير النوريدن روايت ايتديكه راوى ايدر اول داناى اسرار كائنات عليه الصلوات بيورر (لاتقتلوا الجراد فانه جند الله الاعظم) يعنى چكركه يى قتل ايتمك زيرا حضرت بارينك جند اعظميدر يعنى زياده بيوك عسكريدر (مصنف مرحوم ايدر بن ايتدم بو حديث صحيح اولديغى تقديرجه حضرت پيغمبر بو نكله اكينى وغيرى نسنه يى افساده تعرض ايتميان چكركه يى مراد ايلمشدر اكر افساده تعرض ايلسه چكركه قتل وغيرى عقوبت ايله ضررى دفع اولنمق جائز اولور حديثده ذكر اولنان

جند عسكر معناسنه در جمعى اجناد وجنود كلور حديثده كلديكه (الارواح اجناد مجندة) يعنى جانلر عساكر مجتمعه در مثلا الوف مؤلفة وقناطير مقنطرة ديلديكى كبى (بعد زبن ابن عمر رضى الله تعالى عنهمادن اسناد اولنديكه برچكركه حضرت رسول الله عليه الصلاة والسلامك حضورينه دوشدى انك قنادى اوزرنده لسان عبرانى ايله يازلمشكه بز حضرت بارينك جند اكبريوز بزم ايچون طقسان طقوز يمورطه اولور يوزه تمام اولسه دنيايى ودروننده اولانى بز اكل ايدردك حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (اللهم اهلك الجراد واقتل كبارها وامت صغارها وافسد بيضها وسد افواهها عن مزارع المسلمين ومعايشهم انك سميع الدعاء) يعنى يارب چكركه يى هلاك ايله بيوكنى قتل ايله كوچكنى اولدر و يمورطه سنى فساده وير واغزلرينى مزارع ومعايش مسلميندن باغله ديو مناجاتلرى قبول ايديجى سن سين ديو مناجات ايلديكه حضرت جبرائيل عليه السلام بعض مناجاتك مقبول ومستجاب اولدى ديو مژده ايلدى (تاريخ نيسابوريدن دخى منقولدركه بنه طبرانى حضرت حسن ابن على رضى الله تعالى عنهمادن روايت ايتديكه حضرت حسن ايدر بز طعام اوزرنده اكل ايدردك بن وقرنداشم محمد بن حنيفه وعمى زاده لرم عبدالله وقثم وفضل كه حضرت عباسك رضى الله تعالى عنهم اولادلريدر برچكركه صفره نك اوزرينه دوشدى حضرت عبد الله انى الوب بكا سؤال ايتديكه بونك اوزرنده نه يازيليدر بن ايتدم پدرم امير المؤمنينه اندن سؤال ايتمشيدم اولدخى بيورديكه بن اندن حضرت رسول عليه السلامه سؤال ايتدم بيورديكه (مكتوب عليها انا الله لا اله الا انا رب الجراد و رازقها اذا شئت بعثتها رزقا لقوم وان شئت بعثتها بلاء على قوم) انك اوزرنده يازيليدركه بن شول ذات كريممكه جنس الهيو قدر انجق بن وارمكه چكركه نك دخى ربيسى بم واكا رزق ويريجى بم مراد ايلسم انى بر قومه رزق اولديغى حالده كوندريرمكه ياكندى رزق اولور يارزقه بشارت اولور ومراد ايلسم انى بر قومه بلاء اولديغى حالده كوندريرم ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايتدى بو حديث علم مكنوندندر يعنى كزلو علمدر (جابر بن عبد اللهدن منقولدركه حضرت عمر رضى الله عنه خلافتى سنه لرينك برنده چكركه غائب اولوب چكركه كوزه كورنمدى بونك ايچون زياده غملنوب بر سوارى يمنه و بر سوارى شامه و بر سوارى عراقه كونرديكه چكركه كورلديمى ديو هر برى سؤال ايدردى يمنه كيدن سوارى چكركه دن بر قبضه ايله كلوب حضرت عمرك اوكونه طاغتدى وقتا كه حضرت عمر چكركه يى بيومش كوردى بيورديكه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتدمكه بيورر (ان الله عز وجل خلق الف امة ستمائة منها فى البحر واربعة مائة منها فى البر وان اول هلاك هذه الامم الجراد فاذا هلك الجراد تتابع هلاك الامم كنظم السلك) يعنى حضرت بارى بيك كونه امت ومخلوق خلق ايلدى التيوزى درياده ودرت يوزى قره ده در بو مخلوقلرك ابتدا هلاك اولانى چكركه در چكركه هلاك اولدقده بو مخلوقك هلاكى اكا تبعيت ايدر ايپلكه ديزلمش كبى (ابن عدى ترجمه ده وترمذى نوادره ده دخى بونى روايت ايدوب ايتديلركه و بيورديكه هلاكده چكركه جمله دن اول اولدى زيرا حضرت بارى چكركه يى حضرت آدمك چامورندن فضله قلان چاموردن خلق ايلدى انسانك هلاكيله سائر مخلوقده هلاك اولدى زيرا انلر انسانه مسخر ايديلر (حليه نام كتابده حسان بن عطيه نك ترجمه سنده منقولدركه اوزاعى ايدر حسان بكا خبر ويروب شيطانلرك چوقلقده مثلى شول كيمسه نك مثلنه بكزركه ايچنده چوق چكركه اولان اكنه كيرمش اياغنى قويدقده صاغندن وصولندن چكركه لر پرواز ايدر فرضا جناب بارى شياطينه رخصت ويرسه برنسنه كورلمزدى الانده شيطان اولوردى (كتاب مرقومده يزيد بن ميسره نك ترجمه سنده منقولدركه ايدر (كان طعام يحيى بن زكريا عليهما السلام الجراد وقلوب الشجر وكان يقول من انعم منك يايحيى وطعامك الجراد وقلوب الشجر)

يعنی حضرت يحيی عليه السلامك طعامی چكركه واغاجك تازه فدانی ايدی و مقام تشكرده يايحيی سنك كبی كيم انعام اولنديكه طعامك چكركه در واغاجك تازه فدانيدر ديونفسيله مكالمه ايدر ايدی چكركه ده كوچلی حيوان صورتندن اون صورت واردر كندی ضعيفه ايكن برله آت يوزی كبی يوزی و فيل كوزی كبی كوزی واوكوز بوينی كبی بوينی ويبان كچيسی بوينوزی كبی بوينوزی وارسلان كوكسی كبی كوكسی وعقرب قارنی كبی قارنی و كركس قنادی كبی قنادی ودوه او يلوغی كبی او يلوغی ودوه قوشی اياغی كبی اياغی ويلان قويريغی كبی قويريغی واردر (قاضی محی الدين للشهر زوری چكركه يی اون اعضا ايله وصفده نه خوش ديمشدر شوقولنده كه* لها فخذا بكر وساقا نعامه * چكركه لر ايچون بكر دوه سی او يلغی ودوه قوشی انجكی واردر * وقادمتا نسر وجوجو ضبغم * و چكركه لر ايچون كركس قنادی و ارسلان سينه سی واردر * جنتها افاعی الارض بطنا و انعمت * عليها جياد الخيل بالرأس و الفم * چكركه لرك جثه لری قارنلری جهتندن يريلانيدر وانلره اصلاح آتلرباشی واغزی كبی اولمق انعام اولنمشدر مومی اليهك خوب اولوب استحسان اولنان شعرندندر قارك هوادن نزولنی وصف ايتديكی قوليكه * ولماشاب رأس الدهر غيظا * لماقاساه من فقد الكرام * ايولرك ايتديكی زحمتنی دهر چكديكی ايچون غضبندن وقتا كه دهرك باشی اغرديسه قارك يغمه سنی غضب ايله باش اغرمه سندن تعبير ايلدی * اقام يميط عنه الشيب غيظا * غضبندن دهر قالقوب اول اقلغی كنديندن بعيد ايدر * وينشر ما احاط علی الانام * وكنديدن بعيد ايتديكی بياضلغی انسانك اوزرينه طاغيدر كويا دهر وزمان كندی باشنه ياغن قاری ناسك اوزرينه طاغيدر ونشر ايدر ديمش بواسنادلر مجازيدركه حقيقتده قاری انسانك اوزرينه پريشان ايدن حضرت باريدر (مومی اليه بشيوز سكسان التی سنه سنده وفات ايتمشدر (وانسانك رزقنی فساد كثير ايله فساده ويريجی چكركه دن غيری حيوان يوقدر اصمعی ايتدی باديه يه واردمكه براعرابی بغدای زرع ايدوب سنبله اولمش وا كا بركروه چكركه كلمش اول اعرابی نظر ايدوب طورر بلزكه دفعنك حيله سی نه در وشو شعری انشاد ايدوب سويلركه * مر الجراد علی زرعی فا كلد * فقلت لاتأكلن ولاتشغل بافساد * چكركه اكينمه كلوب اكل ايلدی بن انلره اكل ايتمكز وفساديله مشغول اولمكز ديدم * فقام منهم خطيب فوق سنبلة * اناعلی سفر لابد من زاد * انلردن برخطيب سنبل زرعك باشنه چيقوب بز يولجيز زاد ونفقه كركدر ديدی براعرابی يه اكينك وارمی ديو سؤال اولندقده اكينم وارايدی انجق بزه بركروه چكركه كلدی اكين بچنلرك اوراقلری كبی اوراقلری واردی بوجواب ويرمش (فسبحان من يهلك القوی الاكول بالضعيف المأكول (فائده) شو كلمات تحرير اولنوب برقامش ايچنه قونوب اكينه ياخود باغه دفن اولنسه اكا چكركه اذيت ايدوب ارشمز باذن الله تعالی اول كلمات بودر (بسم الله الرحمن الرحيم اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وسلم اللهم اهلك صغارهم واقتل كبارهم وافسد بيضهم وخذ بافواههم عن معايشنا وارزاقنا انك سميع الدعاء انی توكلت علی الله ربی و ربكم مامن دابة الا هو آخذ بناصيتها ان ربی علی صراط مستقيم اللهم صل علی سيدنا محمد وعلی آل سيدنا محمد واستجب منا ياارحم الراحمين) بودعا مجيبدر مجربدر (الحكم) چكركه يه متعلق حكملردر چكركه يی اكل مباح اولديغنك اوزرينه مسلمون اتفاق ايتديلرنتكيم عبدالله ابن ابی وقاص رضی الله تعالی عنه ايتدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم ايله يدی غزاده غزا ايتدك چكركه اكل ايدردك (ابوداود و بخاری وحافظ ابونعيم دخی بونی روايت ايتديلر وحضرت پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم چكركه يی بزم ايله اكل ايدردی (ابن ماجه حضرتلری انس رضی الله عنهدن روايت ايتديكه حضرت رسول الله صلی الله عليه وسلمك خاتونلری طباق اوزرنده چكركه يی

هديه ايدرلردی موطأده ابن عمر رضی الله تعالی عنهمانك حديثندن منقولدركه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه چكركه دن سؤال اولنمشيدی محبت ايدرمكه يانمده بر پارچه اولسه اندن اكل ايدردم ديو جواب ويردی (بيهقی ابی امامة الباهلی رضی الله عنهدن روايت ايتدی نبی محترم صلی الله تعالی عليه و سلم بيورديكه (ان مريم بنت عمران عليهما السلام سألت ربها ان يطعمها لحما لادم له فاطعمها الجراد فقالت اللهم اعشه بغير رضاع و تابع بنته بغير شياع) يعنی حضرت مريم بنت عمران عليهما السلام حضرت باريدن قانی اولميان ات استدی حضرت باريده چكركه يی اكا اطعام ايلدی حضرت مريم دخی چكركه نك تعيشنه دعا ايلدی حضرت يحيی عليه السلامك معيشتی حديثی دخی بومقامده مذكور ايدی قريبا ترجمه اولنديغندن تكرار اولنمدی (ائمهٔ اربعه رحمهم الله چكركه حلالدر ديديلر كرك حتف انفه هلاك اولمش اولسون كرك ذبح ايله وكرك مجوسی شكار ايتمش اولسون كرك مسلم شكار ايتمش اولسون مجوسی شكار ايتديكی صورتده كرك اندن برقطعه قطع ايلسون وكرك قطع ايلسون امام احمد حنبلی دن منقولدركه چكركه يی طوتوهلاك ايلسه اكل اولنماز مذهب امام مالكده خلاصه بودركه اكر چكركه نك باشی قطع اولنديسه حلال اولور باشی قطع اولنمديسه حلال اولماز حلنك عمومی اوزرينه دليل اول سلطان سرير الارشاد عليه اشرف الصلواتك شوحديث مرفوعيكه (احلت لنا ميتتان ودمان الكبد والطحال والسمك والجراد) يعنی بزم ايچون حلال قلندی ايكی ميته ايله ايكی دم كه دمدن حلال اولان چكركه ايله طلاقدر ميته دن حلال اولان بالق ايله چكركه در (اصحاب رضی الله عنهم وغيريلر چكركه بری اولان شكاردنميدر يوخسه بحريميدر ديو اختلاف ايدوب بعضيلر بحری ديديلر ابن ماجه نك انس رضی الله عنه حضرتلرندن روايت ايتديكی حديث شريف ايچونكه حضرت نبی محترم صلی الله تعالی عليه و سلم چكركه نك اوزرينه دعا ايدوب بيوردی (اللهم اهلك كباره وافسد صغاره واقطع دابره وخذ بافواهه عن معايشنا وارزاقنا انك سميع الدعاء) ترجمه سی بالاده مرور ايتدی (بركيمسه يارسول الله حضرت بارينك عسكرندن بر عسكرك جمله هلاكنه نيجه دعا ايدرسين ديدی جوابده بيورديكه (ان الجراد نثرت الحوت من البحر) يعنی چكركه دريا ده بالغی بيله صوسز قورديدی چكركه شكار بحری ديمكدن مراد بودركه احراملی كيمسه ايچون انی شكار ايتمك حلالدر ديمكدر بو معناده ابو هريره رضی الله عنه حضرتلرندن منقولدركه ايدر حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم ايله حج ياخود عمره ايتمك ايچون چقمشيدك بزه قارشو بركروه چكركه كلدی بز انلری نعلينمز و قامچيمز ايله اورردق حضرت رسول محترم (كلوه فانه من صيد البحر) يعنی انی اكل ايلك زيرا چكركه دريا شكارندندر بيوردی صحيح اولان بودركه چكركه شكار بريدر زيرا احراملی كيمسه انی تلف ايلسه جزا لازم اولور بو قولی حضرت عمر وعثمان وابن عمر وابن عباس وعطا رضی الله تعالی عنهم ديديلر (عبدی ايتدی كلام مرقوم اباسعيد الخدريدن ماعدا جمله اهل علمك قوليدر ابو سعيد خدری چكركه يی تلف ايتمكله جزا لازم كلمز ديوب ابی مهزمك ابو هريره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روايت ايتديكی حديثی كندی ايچون احتجاج ايلدی كه ابوهريره ايدر بركروه چكركه بزه اولاشدی بزدن بركيمسه احراملی ايكن قامچيسی ايله انی ضرب ايلدی اول كيمسه يه بو ايش سكا لايق دكل ايدی دينوب وحضرت پيغمبريمز عليه السلامه دخی نقل اولندقده بيورديكه (انما هو من صيد البحر) چكركه دكل اما صيد بحردر نسنه لازم اولماز ديدی بو حديثی ابو داود و ترمذی وغيريلر دخی روايت ايتديلر اهل حديث بو حديثك ضعفنه اتفاق ايتديلر ابی مهزم ضعيف اولديغی ايچون (مهزم ميمك ضمی و زانك كسری و بينلرنده هانك فتحيله درادی يزيد بن سفياندر يقنده

حكم نعامه ده ذكرى كلور ان شاء الله تعالى (جمهور احتجاج ايتديلر امام شافعينك اسناد صحيح ياخود اسناد حسن ايله عبد الله ابن ابى عماددن روايت ايتديكى حديثى كه راوى ايدر معاذ بن جبل رضى الله تعالى عنه وكعب الاخبار رحمة الله ايله برقاچ احراملى كيمسه ايله قدس شريفدن عمره قصد يله كتدك تا كه طريقك بعضيسنده ايدك كعب آتش كنارنده ايدى بر كروه چكركه كلدكده ايكى چكركه طوتوب قتل ايلدى حالبوكه احراملى اولديغنى اونوتمشيدى بعده احرامنى خاطرينه كتوروب ايكيسنيده براقدى وقتا كه مدينه يه كلدك اول كيمسه لر حضرت عمرك مجلسنه كرديلر بنده بيله داخل اولدم كعب اول ايكى چكركه يى طوتديغنى حضرت عمره حكايه ايلدى حضرت عمر يا كعب نه صدقه ايتدك ديدى كعب ايتدى ايكى درهم حضرت عمر ايتدى سعادت سكا اول ايكى درهم يوز چكركه دن خيرليدر (شافعينك و بيهقينك اسناد صحيحى ايله قسم بن محمد دن منقولدركه ايدر بن ابن عباسك مجلسنده اوتورردم احراملى ايكن چكركه يى قتل ايتديكندن سؤال ايلدى ابن عباس بيورديكه آنك جزاسى برقبضه طعامدر سن برقبضه يى ويروب چوق چكركه لر اخذ ايدرسين (امام شافعى ايتدى ابن عباس بو كلام ايله چكركه ده قيمت اولمغه اشارت ايلديكه چكركه و يمورطه سى احراملى اولان كيمسه يه دخى حرم شريفده تلف ايدن كيمسه يه قيمتله مضموندر بر كيمسه اكا قصدا ياسهوا باصوب تلف ايلسه ضامن اولور چكركه صوقاقلرى طوتمش اولسه باصلمامق ممكن اولمسه ظاهر اولان بودركه ضمان يوقدر بعضيلر قطعا ضمان يوقدر ديديلر چكركه ده وباقده سلم ايتمك جائزدر ديرى اولسون ميت اولسون بولنديغى شايع اولديغى وقتده انلردن هر برى سلمده كندى يه مناسب اولان وصف ايله وصف اولنور (امام رافعى باب ربادة اوچ وجه حكايه ايلديكه بريسى چكركه لحم جنسندن دكلدر ديديكيدر (روضه نام كتابده وهو الاصح ديمشدر ايكنجى وجه كه چكركه برى اولان لحملردن اولمسيدر اوچنجى وجه بحريلردن اولمسيدر ثمرهٔ خلاف لحم برى ياخود لحم بحرى مقابله سنده بيع اولندقده بيعنك جوازندن ظاهر اولور ودخى شول يرده ظاهر اولور كه بر كيمسه لحم اكل ايتميم ديو يمين ايلسه ده چكركه اكل ايلسه موفق ابن ظاهر برقول غريب حكايه ايلديكه چكركه صيد مجرددر زيرا دريادة ربالغك نجاسندن تولد ايدر بو كلام شاذدر (الامثال) ضرب مثلدر عرب ايدر برخورمه بر چكركه دن خيرليدر وخورمه چكركه دن اطيبدر ديو ضرب مثل ايتمشلردر برقوم پريشان كلنجه قوم كلدى وطاغلمش چكركه كبى ديرلر فلان كيمسه چكركه دن زياده توبسيز فلان كيمسه چكركه دن زياده مخالط وقارشيجى در ديو ضرب مثل ايدرلر چكركه يه بكزر نه طورر ونه كيدر ديو اشتداد امر واستيصال قومه ناس ضرب مثل ايدرلر ودخى فلان كيمسه چكركه بى حفظ ايدندن زياده حافظدر ديو ناس ضرب مثل ايدرلر چكركه يى حفظ ايدن مدلج بن سويد الطائى نام كيمسه در ابن اعرابيك كلبيدن نقل ايتديكنه كوره انك حكايه سى بويله دركه اول كيمسه بر كون چادرنده يالكز طورردى كورديكه طى قبيله سندن برقاچ كيمسه كنديلر ايله قابلرى وار اول كيمسه آنلره طلبكزنه در ديدى انلر دخى بر كروه چكركه سنك اولديغك صحرايه كلدى طوتمغه كلدك ديديلر اول كيمسه آتنه سوار اولوب يدينه بر مزراق الوب ايتدى خدا حقيچون سزدن بريكز چكركه يه تعرض ايدرسه البته قتل ايدرم زيرا بنم جوارمده اولمشلر ديدى بعده انلر اخذ مراد ايتدكلرنده اول كيمسه چكركه يى بكلمكده دائم اولديكه تا كه حرارت شمس اولوب چكركه لر پرواز ايلدى اول كيمسه انلره چكركه جوارمدن كتدى نيجه بيلورسه كز ايلدك ديدى (خواص اجزاسى) جراد برى ايله بر كيمسه تبخر ايلسه عسر بوله نفع ايدر ابن سينا ايتدى اون ايكى چكركه طوتيلوب باشى واطرافى قوپارلدقدنصكره برمقدار قورى مرسن اغاجيله خلط اولنوب استسقا مرضنه

مبتلا اولان كيمسه يه ايچورسه لر نفع ايدر بو بنى اوزون چكركه ربع حمايه مبتلا اولان كيمسه نك اوزرينه اصلسه نفع ايدر چكركه نك يمورطه سى ودروننده اولان ياغى يوزده اولان جغداغرسنه سورلسه شفا اولور (التعبير) رؤيا تعبيرىدر چكركه كورمك جند باردر زيرا چكركه حضرت موسى عليه السلامك علامتيدركه عذابه دلالت ايدردى چكركه ياوروسى كورمك سبزتلرى قبيح وتنك دل كيمسه لره دلالت ايدر چكركه بولنوب واكل اولنان يرده كورولسه خير ونعمته دلالت ايدر بر كيمسه چكركه يى دستيه وچناغه قويديغنى كورسه دنانير ودراهمه نائل اولور (منقولدر بر كيمسه ابن سيرين رحمه الله حضرتلرينه كلوب رؤيامده كويا چكركه طوتدم ودستيه قويدم ديدى ابن سيرين ايتدى دراهمه دلالت ايدركه آنى برخانونه اولاشديره سين بر كيمسه اوزرينه التوندن چكركه ياغديغنى كورسه حق تعالى اكا ضايع اولان مالنه عوض ويره حضرت ايوب عليه السلامك قصه سنه بناء كه بالاده مذكوردر ﴿الجراد البحرى﴾ شريف ايتدى برحيواندركه مربع باشى واردر وباشى طرفنده چناق كبى صدف واردر نصف اخيرنده يوقدر وهر طرفنده اوز اياغى واردركه اوزونلقده عنكبوت اياغنه شبيه در انجق اندن بيوكدر بعضيسى بيوك و بعضيسى كوچكدر بلاد مغربده بيوك اولوركه اهل مغرب غالبا انى كباب ايدوب وطبخ ايدوب اكل ايدرلر ايكى انجه قرمزى بوينوزى كوزى باشى طرفنه اوزامش آشكاره در بو چكركه حار ويابسدر ساحل بحرده كباب اولنوب اكل اولنان حيوانك خوشيدر انواع صدفك عمومنده داخلدر لحمنك خاصه سى جذام مرضنه نفعدر ﴿الجرارة﴾ عقربدركه ضارى اوله وقاصنى ياپراغى مقدارى كوچك اوله شول عسكركه كثرتندن حركتى ثقيل اولوب آهسته يورى يه جراده دينور برجانوردركه سدك يوجه لرنده جارينك قالبنده اولور (كامل الصناعه نام كتابده مؤلفى بويله ديمشدر موسى بن عبد الله الاسرائيلى القرطبى ايتدى جراره عقربدن برنوعدركه صفار البجشدرسائر عقربلر كبى قويروغنى يوقارى قالدرماز بلكه قويروغنى سورر بلاد شرقده بولنورسمى غالبدركه بر كيمسه يى صوقسه هلاك ايدر ولحمنه طاغيلور و بعضيجه رائحهٔ كثيره سى اولوركه يانه وران انك مضرتندن خوف ايدوب يوزى قيرارر بو نوع عقرب آتشه ومواضع ناريه يه رغبت ايدر انك آغوسى نار محرقدر (ابن جميع ارشاد نام كتابنده ايتدى جراره عقربدن برنوعدركه انك سمى حار ويابسدر اندن بدن انسانه قپانمق وغصه عارض اولور صوقديغى يرده اضراب والم اولماز ابن جميع ايتدى اكا نافع اولان اشربه دندر اريه صوبى وپينرصوبى وماء بارد ايله المقاووتى انتهى الكلام (قزوينى ايتدى بو نوع عقرب غالبا انسانى هلاك ايدر ﴿الجرذ﴾ جيمك ضمى وراء مهمله نك فتحى وذال معجمه ايله برنوع سچاندر فارسيده موش دشتى معناسنه در (بعضيلر ايتدى فاره دن برنوعدركه عرب طوشانى ديدكلرى فاره دن بيوكدر قويروغنده سياه واردر ابن سيده بويله حكايه ايلدى (جاحظ ايتدى جرذ تعبير اولنان فاره لره بيوكلكندن كدى تأثير ايدمز مكر برجه طوته بلاد خراسانده زياده قويدركه بعضيجه اويقوده اولان كيمسه نك قولاغنى اصيروب قطع ايدر و بن كوردم كه انلرك برى كدى ايله دوكشوب كدينك كوزينى چقاره غله كدى اندن فرار ايلدى (زمخشرى ربيع الابرار نام كتابنده ايتدى جرز تعبير اولنان فاره دن برى اينمش اولسه جميع فاره لرى وسائر جرزان تعبير اولنان فاره لرى اكل ايدركه بريسى اكا قارشو طورمز (زمخشرى ايدر ناس زعم ايتديكه هر حيواندن اينمش اولانى اركك اولاندن ضعيفدر انجق جرذان تعبير اولنان فاره بويله دكلدركه اينه ملك آنده شجاعت وجرأت پيدا ايدر جرذك جمعى جرذان كلور صردك جمعى صردان اولديغى كبى صرد كوچكان قوشى ديمكدر جرذه تعبير اولنان فاره بر يرده وافر اولسه اول يره ارض جرذة دينور ابو جوال وابو راث وابو الفدرج انك كنيه لريدر باب فاده ان شاء الله تعالى كلور

ابوداود وابن ماجه وغیریلر صباعة بنت الزبیرکه مقداد بن اسودك زوجه سیدر اندن روایت
ایتدیلرکه راوی ایدر مقداد بن اسود برخصوص ایچون نواحی مدینه دن بقیع جبجبه نام محله کتمشیدی
انده برخرابه یه کیروب کورمشکه برجرذ نام فاره دلوکندن برر برالتون چیقارر تاکه اون یدی التون
چیقاروب بعده بر یشل چاپوت چیقارمش مقداد ایتدی طوروب چاپوتك برطرفندن چکدم که
آنده دخی برالتون بولدم اون سکز التون اولدی راوی ایدر مقداد التونی آلوب کیدوب حضرت پیغمبر
علیه السلام مجلسنه دخوله استیذان ایلدی اذن ویریلوب کیردکده حضرته خبر ویروب یارسول الله
بونك خمسنی وصدقه سنی اخذ ایله دیدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
(هل اهویت بیدك الی الجحر) یعنی الکله اول دلوکه قصد ایتدکمی یعنی یدکله ایشوب چیقاردکمی
مقداد ایتدی سنی حق پیغمبر کوندرن باری حقیچون ایتمدم دینجه بعده حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم (خذها بارك الله لك فیها) اول التونلری سن اخذ ایله حضرت باری سکا مبارك ایلیه
دیو بیوردی وبرروایتده (هذا رزق ساقه الله الیك) یعنی بو رزقدر حضرت باری انی سکا سوق
ایلمش دیو بیوردی (صحیح مسلمده سعید ابن ابی عروبه نك ابی سعید خدریدن اولان حدیثندن
منقولدرکه عبدالقیس قبیله سندن برقاچ کیمسه لر یارسول الله بزم دیاریمزده بیان فاره سی چوقدر
انده اکن قویمزلر دیدیلر حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم (وان اکلتها الجرذان) یعنی بلی
آنی اول فاره لر اکل ایدردیو جواب ویردی حدیث شریفده اولان ان نعم معناسنه درکه اصطلاح
غریبندر حکایه اولندیکه برعورت قیس بن سعد بن عباده یه که حلیم وجومرد کیمسه ایدی
اکا ایتدی اومده اولان فاره لر ضعف اوزره یوریلر جوابده قیس بن الملری ارسلان صیچرارکبی صیچرار
قوردم دیوب بعده اول خاتونك او ینی طعام و یاغ وقاتق ایله طولدردی (منقولدرکه مرقوم قیسك
ذممناسده دیون کثیره سی وار ایدی خسته اولدقده عیادهسنه کلنلر بطیء وکیج کلور اولملریله ناس
کندیلرده اولان الاجغك ایچون حیا ایده یورلر دیوا کاسویلدکده اولدخی برمنادی ندا ایتدردیکه قیس
ابن سعدك مدیونلری دیندن بری اولهلر بونداعقبنده ناس اکا کلدی تاکه ازدحامدن اوتوردیغی
ایوانی هدم ایتدیلر عروه ایدر قیس بن سعد شو دعایی ایدردی (اللهم هب لی حمدا وهب لی
مجدا فانه لامجد الا بفعال ولافعال الا بمال اللهم انه لایصلحنی القلیل ولا اصلح علیه) یعنی یارب بکا
حمد احسان ایله و بنی اولاق ایله رزقلندر اولاق اولماز انجق کرم ایله اولور وکرم اولماز انجق مال
ایله اولور یارب آز نسنه بکا صالح اولماز و بن آز نسنه نك اوزرینه صالح اولمام دیو دعا ایدرایمش
(یحیی ابن ابی کثیر ایتدی قیس بن سعد صلاة مفروضه سی عقبنده دیردیکه (اللهم ارزقنی
مالا استعین به علی الفعال فانه لایصلح الفعال الا بالمال ❊ یعنی یارب بکا مال احسان ایله که کرم
ایتمکه مال ایله استعانت ایدم زیرا کرم خوش اولماز انجق مال ایله اولور (جوهری ایتدی فعل
مصدردر فعل یفعلدن ایشلمك معناسنه (وقرأ بعضهم واوحینا الیه فعل الخیرات فعل فانك
کسریله اسمدر ایش معناسنه فعال جمعدر قدح ایله قداح کبی قدح یالکز اوقه دیرلر فعال فانك
فتحیله کرم معناسنه درتنکیم هدبه نام شاعر ایتدی ❊ ضروبا بلحیته علی عظم زوره ❊ اذاالقوم
هشوا للفعال تقنعا ❊ یعنی اول کیمسه اولو اولان زیارتچیلرینه صقالیله معامله ایتمك ایله معامله
ایتدی یعنی دون معامله ایتدی بوتقدیرجه آنك طباق اوزرنده اولان هدیه واکرامی ایچون ناس
شاد اولوب بشاشت ایتدیلر انتهی الکلام (ابن سیده ایتدی فعال فانك فتحیله ایو ایشك ادیدر
انتهی الکلام (مزبور قیس بن سعد هجرة نبویه دن التمشده وبرروایتده اللی طقوز سنه سنده
مرحوم اولمشدر (جرذ تعبیر اولنان فاره نك حکمی وخاصه سی باب فاده کلور ان شاء الله تعالی
(التعبیر) رؤیا تعبیریدرمنامده بیان فاره سنی کورمك فسقه واذیته واجتماعه دلالت ایدر وبعضیجه

ذلالته وبغض عداوته دلالت ایدر وبعضیجه پرجفا عورته دلالت ایدر برکیمسه اول فاره نك
لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه حرامدن رزقه نائل اولور بعض اهل تعبیر ایتدیلر رؤیاده آنی اخذ ایدن
ایچون یاخود اول غاره کندی منزلنه کیرن کیمسه ایچون نقل وتحویل مکانه دلالت ایدر حضرت
بارینك (فارسلنا علیهم سیل العرم) قول شریفی ایچونکه یعنی سبا قومنك اوزرینه سیل عرم ارسال
ایلدك دیمکدرکه سببی فاره اولوب انلرك سدینی خراب ایتمکله دیارلرندن نقللری وقوع اولدیکه
سبا قومنك احوالنك تفصیلی باب خاده کلور خلد بحثنده ❊ الجرجس ❊ قرقس تعبیر
اولنان سنکده برلغتدر اوفاق سنك معناسنه قاف بحثنده کلور ❊ الجرو ❊ کلبك وسائر سباعك
یاوروسی ابن سیده ایتدی جرو هرنسنه نك کوچکیدر حنظل وبطیخ وخیار ونارك کوچکنه
وارنجه جمله سنه اطلاق اولنور (مسلم حضرتلری صحیحنده میمونه رضی الله تعالی عنهادن روایت
ایتدیکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم برکون صباحه غمناك داخل اولدی میمونه رضی الله
تعالی عنها یارسول الله مبارك هیئتکی متغیر کوردم دیدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
جوابده (ان جبرائیل علیه السلام وعدنی ان یلقانی اللیل فلم یلقنی اما والله ما اخلفنی قط)
یعنی حضرت جبرائیل بو کیجه بکا ملاقاتی وعد ایتمشیدی ملاقی اولمدی والله ابدی بکا خلف
ایتمزدی دیو بیوردی راوی ایدر اول کون اول حال اوزره اختتام اولدقده بعده حضرتك
صلی الله تعالی علیه وسلم خاطر شریفنه خطور ایتمشکه برکلب یاوروسی بزم چادرك التنده قالدی
عقبنجه چیقارلمسنه امر ایلیوب چیقارلدی بعده مبارك یدیله صو الوب اول یاورونك یرینه
صاجدی وقتا که کیجه اولدی حضرت جبرائیل ملاقات ایتدی وپیغمبر ایتدیکه (لقد کنت وعدتنی
ان تلقانی البارحة) تحقیق دونکی کیجه بکا ملاقاتی وعد ایلدك ایدی جبرائیل علیه السلام ایتدی
(اجل ولکنا معشر الملائکة لاندخل بیتا فیه کلب ولاصورة) یعنی ملاقاتی وعد ایتدم ایدی انجق بز
معشر ملائکه یز ایچنده کلب وصورت اولان اوه کیرمزز دیدی (راوی ایدر حضرت رسول الله
اول کون صباحه داخل اولدقده کلابك قتلیله امر ایلدی تاکه باغلرك کلبنی دخی قتل ایله امر
ایدوب بیوك باغلرك کلبنی ترك ایلدی بوحدیثی طبرانی حضرتلری خوله که خادم النبی صلی الله علیه
وسلمدر اندن روایت ایلدی بونك اوزرینه زیاده ایله که لفظی بودر برکلب یاوروسی حضرت رسولك
سعادتخانه سنه کیروب سریرك التنه کیرمش وآنده هلاك اولمش حضرت رسول برقاچ کون
مکث بیوردیلرکه وحی نازل اولمدی حضرت بیوردیکه (یاخولة ما حدث فی بیت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم فان جبرائیل لم یأتنی فهل حدث فی بیت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حادث)
یعنی ای خوله خانه مزده نه ایش اولدیکه حضرت جبرائیل بکا کلیور خانه مزده برایش اولدیمی دیو
بیوردی بعده مسجد شریفه کتدی بن قالقوب حجرۀ سعادتی سپوردم سپورکه ایله سریرك التنی
چالدم ناکاه سو بروندینك التنده برثقیل نسنه وارطوره یوب انی چیقاردمکه براولمش کلب یاوروسی
یدمله طوتوب طشره آتدم حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلدیکه مبارك چکه سی
دترر که وحی کلدکده دترمك طوتردی بیوردیکه (یاخولة دثرینی) یعنی بنی بوری عقبنجه حضرت
باری (والضحی واللیل اذا سجی ما ودعك ربك وماقلی) آیت کریمه سنی انزال بیوردی معنای لطیفی
بویله که حضرت بارینك حضرت موسی ایله مکالمه ایتدیکی قوشاق حقیچون وشول کیجه حقیچونکه
اهلی ساکن اولدی ربك سنی قطع ایلمدی یعنی بوشلمدی وسکا غضب دخی ایلمدی صحیح اولان
بودرکه بوسورۀ کریمه قرآن عظیمدن اول نازل اولنلردندر برقاچ کون وحی منقطع اولدیغی ایچون
کافرلر حضرت محمدی ربیسی ترك ایتدی دیمشلر ایدی حضرت باری بوسوره یی انزال بیوردی
معاذ ابن جبل رضی الله تعالی عنه دن منقولدرکه بنی اسرائیلده برعقیم کیمسه وارایدیکه اولادی

اولمامشیدی طشره چقاردی بنی اسرائیل اولادلرندن بر زینتلی متاعلی اوغلان کورسه آنی الدایوب
اوینه کتوررردی وقتل ایدوب کندینك برقیوسنه براغوردی اول کیمسه بویله ایشلمك اثناسنده ایکی
قرنداش اوغلانلره ملاقی اولدیکه اوزرلرنده بزکاری وار انلری ده اوینه کتوروب قتل وایکسنیده
قیویه براقدی کندینك برعورتی وار ایدیکه بوایشدن انی منع ایدردی وحضرت باریدن شدت
وعقوبت ایله سنی قورقودیرم دیردی اول کیمسه ده اکرحق تعالی بنی برنسنه ایله مؤاخذه ایتسه ایدی
فلان وفلان ایشلری ایتدیکم کون مؤاخذه ایدردی دیو سویلردی عورتی ایتدی سنك اولجك
طولمامش یعنی دخی مؤاخذه وقتی کلمامش اکر اولجك طولسه البته سنی مؤاخذه ایدر (وقتا که
اول ایکی قرانداشلری قتل ایلدی اناسی و باباسی تفتیشه چقدیلر برخبرویرد کیمسه بولمدیلر بابالری
بنی اسرائیل پیغمبرلرندن برینه کلوب اوغلنلرینك ضایع اولدیغنی خبرویردی اول پیغمبر اوغلنلرك
ایچون اوینیاجق براویون وارمیدیکه انکله اوینارلردی دیو سؤال ایتدی بابالری جوابده انلرك برکلب
یاوروری وار ایدی دینجه اول پیغمبر ایتدی آنی بکا کتور اولدخی کتوردکده کندی خاتمنی کلبك
کوزلری اراسنه قیوب بعده قیوویری و بیوردیکه بوکلبك بنی اسرائیل اولرندن ابتدا کیردیکی اوده
خبروار در کلب کیدوب قپولری کچه رك بنی اسرائیل اولرندن برینه کیردی انلرده اردنجه کیردیلر
اوغلانلری وافر اوغلانلر ایله مقتول بولدیلرکه جمله سی قتل اولنمش وقیویه براغلمش انلر اول پیغمبره
کتدیلر پیغمبر دخی اول کیمسه نك صلب اولنمه سیله امر ایلدی داره چکد کلرنده اول کیمسه نك
عورتی کلوب ایتدی بن سنی بوکون ایله قورقودردم حق تعالی سنی ترك ایتمز دیو خبرویردم سن
سویلردك حق تعالی بنی مؤاخذه ایتسه فلان وفلان ایشلری ایدرکن مؤاخذه ایدردی دیردك
وبن سکا خبرویروب سنك اولجك هنوز طولمامش دیردم غافل مباش شمدی اولجك طولدی
دیو عورتیده اکا بوکونه لوم ایلش باب کافده لفظ کلبده برحدیث کلورکه برکلبه نك قارننده انوکی
اورمشیدی حاکم حضرتلری مناقبده ابی ذر رضی الله تعالی عنهك روایت ایتدیکی حدیثدن
روایت ایتدیکه اول سلطان سریر ارشاد علیه الصلوة والسلام سعادتله بیوردیلرکه (اذا اقترب
الزمان کثرلبس الطیالسة وکثرت التجارة وکثر المال وعظم رب المال بماله وکثرت الفاحشة وکثرت
النساء وکانت امارة الصبیان وجار السلطان وطفف المکیال والمیزان و یربی الرجل جرو کلب
خیرله من ان یربی ولدا ولایوقر کبیر ولایرحم صغیر وتکثر الزنا حتی ان الرجل لیغشی المرأة علی قارعة
الطریق فیقول امثلهم فی ذلك الزمان لواعتزلتم عن الطریق ویلبسون جلود الضأن علی قلوب
الذئاب امثلهم فی ذلك الزمان المداهن) یعنی زمان قریب اولوب قیامت یاقلشدقده خرقه پوش اولنلر
چوق اولور وتجارت وافر اولور ومال کثیر اولور مال صاحبی مالی سببیله تعظیم اولنور فاحشه لر
کثیر اولور وعورتلر چوق اولور وصبیلر بك اولور وسلطان جور وظلم ایدر واولچواوب وطارطیله جق
نسنه لرده نقصان اولچو وطارطیله ویریلور بر کیمسه کلب انوکی کورمکی اولادینی کورمکدن کندویه
خیرلی کورر اولادینك کندویه عاق اولدیغی ایچون اوله کبیرلر توقیر اولنمیه صغیر رحم وشفقت اولنمیه
زنا کثیر اوله تاکه برکیمسه صوقاق اورته سنده عورته یاقلشور اول زمانده اولنلرك عاقللری وعالملری
همان شوقدر سویلرکه اول صوقاقدن عزلت اتسه کز ایدی واول زمانده اولانلرك عاقللری وعالملری
قیون دریسی کیه لر اما قلبلری قوردلر قلبی اوزرینه در یعنی قیون صورتی کبی کورینورلر انجق قورد
ایشلری ایشیدر ومعتبرلری مداهنلر ایدر * الجزور * بوغازلمق ایچون اولان دوه مذکر ومؤنثه اطلاق
اولنور جمعی ضمتین ایله جزر کلور ابن سیده ایتدی جزور بوغازلمق ایچون اولان دیشی دوه در جمعی
جزایر وجزر وجزورات کلور مثلا طرق ایله طرقات کبی نتکیم خرنق بنت هفان ایتدی * لایبعدن
قومی الذینهم * سم العدواة وآفة الجزر * یعنی عداوت سمی وهلاك آفتی اولان قومم البته بعید

اولمازلر * النازلون بکل معترك * محل حرب وجدال نازل اولمقدن یعنی انلر موضع جنکدن اوزامزلر
* والطیبون معاقد الازر * وانلر اصلندن پاکلردر معاقد الازردیمك کوکلك ایشی بغلندیغی یردیمکدر
معاقد ازرجهتندن انلر پاکلر دینجه کندیلرده ناسزا ایش یوقدر یاخود اصلارینه ناجنس
قارشمامش دیمك اولور وبعضیجه جزره دیو موضع ذبحه دینورکه آنده حیوان ذبح اولنور (کتاب
عینده منقولدرکه جزر مخصوص قیوندن وکچیدن ذبح اولنه جغه دینورکه قطع معناسنه اولان
جزردن مأخوذدر (صحیح مسلمده منقولدرکه عمرو ابن عاص رضی الله تعالی عنه وفاتنه قریب
بیورمشلرکه سز بنی دفن ایتدیککز وقتده طپراغك اوزرینه صوصاچك بعده مزا ریمك جانبنده
طورربردوه بوغازلنوب لحمی طاغلنجیه قدر تاکه بن سزلك ایله استیناس ایدم ونظر ایدمکه حضرت
باریننك رسلی اولان سؤال ملکلرینی نیجه رجعت ایتدیررم مصنف ایتدی دوه بوغازلنوب لحمی تقسیم
اولنه جق قدر دیمکله ضرب مثل ایتدی زیرا کندی ابتداء امرده مکه ده قصاب اولوب دوه لر
بوغازلمه ایله الفتی اولدیغیچون انکله ضرب مثل ایتدیکه آنك قصاب اولدیغنه ابن قتیبه دخی
(معارف نام کتابنده جزم ایلمشدر کتاب وشاحده ابن درید دخی نقل ایلدی ابن جوزی دخی
(تلقیح نام کتابنده بویله دیوب زبیر ابن العوام وعامر بن کریز رضی الله عنهمایی دخی الحاق
ایدوب بونلر قصاب ایدی دیمشدر (بصائر القدما وسرایر الحکما نام کتابنده توحیدی حضرتلری
قریشدن صناعتی معلوم اولنلرك صنعتنی حکایه ایدوب ایدرکه حضرت ابی بکر الصدیق
رضی الله تعالی عنه بزاز ایدیکه حضرت عثمان وطلحه وعبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی
عنهم دخی بزاز ایدیلر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دلال ایدیکه بایع ایله مشتری بیننده سعی
ایدردی سعید بن الوقاص رضی الله تعالی عنه اوق تعمیر ایدردی ولیدبن المغیره وابو العاص که
ابوجهلك قرنداشلریدر تیمورجی ایدیلر عقبة ابن ابی معیط خمار ایدیکه میخانه جی ایدی بدر
غزاسنده قتل اولنمشدر ابوسفیان بن حرب زیت وسائر ثاتق صتار ایدیکه بقال ایدی عبد الله
ابن جدعان نخاس ایدیکه جاریه لر فروخت ایدردی نصر بن الحارث عواد ایدیکه عود تعبیر
اولنان سازی چلاردی حکم بن العاص وحریث بن عمرو وضحاك بن قیس الفهری وابن سیرین
انه جی ایدیلرکه قیون ایبزلردی عاص بن وائل السهمی بیطار ایدیکه آنه معالجه ایدردی حکم بن
عاصك اوغلی عاص قصاب ایدی وابوحنیفه که صاحب الرأی وقیاسدر اولدخی قصاب ایدی
زبیر بن العوام درزی ایدی وعثمان ابن طلحه که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
کعبهٔ مکرمه نك مفتاحنی اکا ویرمشیدی اولدخی درزیدر وقیس بن مخرمه دخی درزیدر مالك
ابن دینار کاغدجی ایدی مهلب بن صفره بستانجی ایدی قتیبه بن مسلم که دیار عجمی ماوراءنهره
وارنجیه دك فتح ایتمشیدی دوه جیدر سفیان بن عیینه معلم ایدی ضحاك بن مزاحم وعطا بن
ابی رباح والکمیت الشاعر وحجاج بن یوسف الثقفی وعبد الحمید بن یحیا که صاحب الرسائلدر
وابو عبیدة القسم ابن سلام وکسائی معلملردر بوذکر اولنان صنعتلر اشرافلرینك صنعتیدر توحیدی
ایتدی ادیان عربك تفصیلی ربیعه وغسان قبیله لری وقبیلهٔ قضاعه دن بعضیلری نصاری
ایدی حمیریه وکنانه وکنده و بنی الحارث قبیله لری یهودی ایدی بنی تمیم قبیله سی مجوسی ایدی
وبوقبیله دندر حاجب ابن زراره که کسری نك یانته یاینی رهن قومشیدی ورهنه وفا ایتدی تاکه
انکله ضرب مثل اولنوب حاجبك یایندن اوفی دیو ناس ضرب مثل ایدرکه وفات ایدنجیه دك
رهنبنده قالمش حاجب وفات ایتدکدنصکره حضرت رسولك زمانن سعادتنده رهنلکدن
قورتاریلوب حضرته هدیه اولنمش قریش قبیله سی زندیق ایدیلر انتهی الکلام (توحیدی
حضرتلرینك زبیر بن العوام درزی دیدیکنده کلام وارد رصواب بودرکه مقدما ابن جوزینك

وغیریلرك ذکر ایتدکلری کبی قصاب اوله عمرو بن عاص مزارمده دوه بوغازلنوب لحمی تقسیم اولنه جق قدر ملك ایلك دیو تمثیل ایتمسنك بر وجهی دخی بودرکه عمرو بن عاص مصرك کبیری واهالیسنك عظیمی ایدیکه کندینی حیوان ایچندن دوه یه ووفاتی دوه نك بوغازلنمه سنه وفاتندنصکره مالنك تقسیمنی دوه لحمنك تقسیمنه تشبیه ایتدیکه اهل مصرك اردب تعبیر ایتدکلری بیوك کیله لر یله طقوزکیله التون ترکه سنك بعضیدر (دوه لحمی اکل ایدن کیمسه یه آبدست آلمق لازم اولدیغی باب همزه ده مرور ایلدیکه ائمه دن بونکا ذاهب اولانلر ذکر ایلدیلر من جهة الدلیل مختار اولانده آبدستك لزومیدر صحیح مسلمده وغیریده جابر ابن سمره رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه برکیمسه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه قیون لحمی اکل ایتدم ابدست الایمی دیو سؤال ایتدکده بیوردیکه (ان شئت توضأ وان شئت فلا توضأ) مرادایدرایسك ابدست ال مرادایدرایسك المه اول کیمسه دوه اتنی اکل ایتدیکم ایچون آبدست الایمی دیو تکرار سؤال ایتدکده حضرت بیوردیکه (نعم توضأ من لحوم الابل) یعنی ابدست ال دوه لحمندن ایچون ابن عباس حضرتلرندن منقولدرکه ایدر شول اثناده که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم سجده ده ایدی عقبة ابن ابی معیط دوه اوشاقلغی ملوث دری یی کتوروب حضرتك مبارك ارقه سی اوزرینه آتدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم مبارك باشنی قالدرمدی تا که حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها کلوب ارقه سنك اوزرندن الدی و بونی ایده نی بکا کتورك دیو ایستدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (اللهم علیك بالملاء من قریش اللهم علیك بابی جهل بن هشام وعتبة ابن ربیعة وشیبة ابن ربیعة وعقبة بن ابی معیط وامیة بن خلف وابی بن خلف) بوذکر اولانلرك قهریله دعا ایلدی راوی ایدر بونلری کوردمکه یوم بدرده قتل اولندیلر امیه دن یاخود ابی دن غیریسی بر قیویه براغلدیلر امیه ملحم اولغله چکوب قیویه براقق استدکلرنده چکمدین اعضالری منقطع اولوب پاره لندی ﴿الجساسة﴾ جیمك فتحی وسین اولی نك تشدیدیله ابن سیده ایتدی جزایر بحرده بر دابه درکه اخباری تفحص وتجسس ایدوب دجاله ایلتور ابو داود سجستانی دخی بویله دیمشدر اکا جساسه تسمیه اولندیغی دجال ایچون خبر تجسس ایتدیکی ایچوندر عبد الله ابن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنه دن منقولدرکه قرآنده دابة الارض دیو مذکور اولان بودرکه بحر قلزمك جزیره سنده اولور (فاطمه بنت قیس رضی الله تعالی عنهادن منقولدرکه ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بز خطبه یه چیقوب بیوردیکه (انی لم اجمعکم رغبة ولا رهبة ولکن حدیث حدثنی عنه تمیم الداری رضی الله تعالی عنه حدثنی انه رکب سفینة بحریة فیها ثلاثون رجلا من لخم وجذام فالجاهم ریح عاصف الی جزیرة فاذاهم بدابة فقالوا لها ما انت قالت انا الجساسة قالوا اخبرینا الخبر قالت ان اردتم الخبر فعلیکم بهذا الدیر فان فیه رجلا بالاشواق الیکم قال فاتیناه) بن سزی ترغیب وترهیب ایچون جمع ایتمدم انجق بر خبر ایچون جمع ایتدمکه انی بکا تمیم داری خبر ویرمشیدی خبر ویردیکی انلر سفینه یه بنمشکه سفینه ده لخم وجذام قبیله لرندن اوتوز کیمسه وارشدید روزکارلری بر جزیره یه آتمشکه ناکاه دابه یه مصادف اولمشلر آنلر دابه یه سن نه سین دیمشلر جوابده جساسه یم دیمش انلر بزه خبر ویر جساسه اکر خبر استرسه کز شو صومعه یه ملازمت ایدلك انده سزه عاشق بر کیمسه واردر دیمش تمیم داری ایدر بزده اکا کلدك بو بر حدیثدرکه ایچنده جساسه دابه معناسنده اولدیغی مصرحدر تمیم الداری تمیم بن اوس بن جارحة بن سوید ابو رقیة الداری درکه هجرتدن طقوزنجی سنه ده شرف اسلامله مشرف اولدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن اون سکز حدیث راویدر مسلم حضرتلری (الدین النصیحة) حدیثنی انك حدیثلرندن نقل ایلدی (تمیم الداری نك مناقب عظیمه سندندر

واول منقبه دخی نظیری یوقدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کندیدن روایت ایتمشدر قریبا ترجمه اولنان حدیث کبی کروه صحابه دن ابن عباس وابو هریره کبی کیمسه لر تابعیندن وافر کیمسه لر کندیدن روایت ایتمشدر مدینه منوره ده اولورلردی حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه شهید اولدقدنصکره قدس شریفه انتقال ایلدیکه کثیر التهجد کیمسه ایدی وناسه قصه حکایه ایدنك ابتداسی اولدر ومسجدلره ابتدا شمع ایقاد ایدن اولدرکه ابو نعیم بویله دیمشدر ابو سعید خدریدن دخی منقولدر تمیم الدارینك شمع ایقاد ایتمکده جمله دن مقدم اولمسیدر تمیم رضی الله تعالی عنه قرق سنه سنده وفات ایتدی صحیح بخاریده قصه جامده مذکور اولان تمیم داری دارین نام محلك اهالیسندن بر نصرانی ایدی ابن حبان وغیریلر بویله دیمشدر ﴿الجریث﴾ سازان بالغی دیدکلری بالقدرکه ثعبانه مشابه در جمعی جراثی کلور واکا جری دخی دینور بالقدن بر نوع ییلانه بکزر فارسیده مار ماهی دینور باب همزه ده انکلیس نامیله مرور ایتمشدر (جاحظ ایتدی بو بالق ییلان فاره سنی اکل ایدر صو ییلانیدر حکمی حلال اولمقدر بغوی حضرتلری حق تعالینك (احل لکم صید البحر وطعامه) قول شریفنك تفسیرنده جریث تعبیر اولنان بالق بالاتفاق حلالدر دیدیکه حضرت ابی بکر وعمرو بن عباس وزید بن ثابت وابو هریره رضی الله عنهم حضرتلرینك دخی قوللری بودر (شریح قاضی وحسن وعطا دخی بویله دیدیلرکه مذهب مالك ومذهب شافعینك ظاهری بودرکه بونکله مراد ییلان بالقلریدرکه تعیشی انجق صوده اولور بر وبحرده تعیش ایدن ییلانلر ذوات سموم ندر اغولری هلاك ایدر انی اکل حرامدر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ییلان بالغندن سؤال اولنمشیدی جوابده اول برنسنه درکه یهودیلر انی حرام قلدی بز حرام قلمزز دیو بیوردی (الخواص) ییلان بالغنك خاصه سیدر اودی مجنون اولان آدمك بورننه طامله داسه جنونی کیدرر ییلان بالغنك لحمی صوتی خوش ایدر ﴿الجوارس﴾ بال آروسیدر بال اروسی چیچك ییدکده جرست النحل العرفط دیرلرکه عرفط بر دکنلو اغاجدرکه آنك رایحه کریهه لی ضمغی واردرکه آری انی ییدکده عسلده آنك رایحه سندن بولنور ﴿الجعدة﴾ قیونك ادیدرکه ذئبك لقبلرندنده بقنده کلور ﴿الجعل﴾ نجاست یواراپان سیاه بوجکدرکه سرکین کردان معناسنه ناس اکا ابو جعران تسمیه ایدرلر زیرا اول بوجك قوری نجاستلری یواراپوب کندی یواسنده ادخار ایدر بر معروف بوجکدر اکا زعقوق دخی دینور زعقوق بدخو دیمکدرکه حیوانلری فروجلرندن ایصررکه فرار ایدرلر طوکزلان بوجکندن بیوکدر وسیاهلغی شدیددر قارننده قرمزلق لونی واردر وار کمنك ایکی بوینوزی واردر چوق کره بقر وجاموس اخورلرنده ومواضع روثده بولنور صغیرترندن پیدا اولور آنك حالینك عجیبندندرکه کل رایحه سندن وسائر رایحه طیبه دن هلاك اولور فشقیه کتورلسه صفالنور ابو طیب بو بوجکی وصف ایدوب * کما تضر ریاح الورد بالجعل * نتکیم کولك رایحه طیبه سی جعل بوجکنه ضرر ویردیکی کبی دیو مقدوحی اولانی اکا تشبیه ایلمش وجعل بوجکنك ایکی قنادی واردرکه کورلمز انجق پرواز ایتدکده کورلور التی ایاغی ویوجه اوزکچی اولور و بو بوجك ارقه سنه طوغری یوررر بویله یوریمسیله براه یواسنی بولور پرواز مراد ایتدکده ایکی قنادی ظاهر اولور واول بوجکك عادتندندر یاتوب اویویان کیمسه لری بکلر انلردن بری قضاء حاجته قالقسه اول بوجك آنك اردنجه کیدرکه بویله ایتدیکی نجاسته حرصی اولدیغی ایچوندر زیرا نجاست کندینك قوتیدر (ابن مسعود رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه بنی آدمك کناهی جعل بوجکنی یواسنده قتل ایدر دیوب شوآیت کریمه یی اقتباس طریقیله قراءت بیورمشلرکه (ولو یؤاخذ الله الناس بما کسبوا ماترك علی ظهرها من دابة ولکن یؤخرهم الی اجل مسمی) یعنی حضرت باری ناسی کعرلری و کناهلریله

مؤاخذه ایتسه یر یوزنده بردابه ترك ایتیوب انلرك كفر وكناهلری شومیله جمله سنی هلاك ایدر انجق
حضرت باری انلرك عمرلری ایچون تعیین بیوردیغی وقته دكین انلری تأخیر ایدر بعده ابن مسعود
ایدر جعل بوجكی یواسنده بنی آدمك كناهی سببیله عذاب اولنور مجاهد حضرتلری حق تعالینك
(ویلعنهم اللاعنون) قول شریفنك تفسیرنده انلره دوابه ارض لعنت ایدر طوكزلان بوجكی ایله
جعل بوجكی بنی آدمك كناهلری سببیله یاغموردن منع اولنورلر دیدی (ابوهریره رضی الله تعالی
عنه حضرتلرندن منقولدركه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه
(ان الله تعالی قد اذهب عنكم عبیة الجاهلیة وفخرها بالاباء اما مؤمن تقی او فاجر شقی انتم
بنوا آدم وآدم من تراب لیدعن رجال فخرهم باقوام ماهم الا فحم من فحم جهنم اولیكونن علی الله اهون
من الجعلان التی یدفع بانفه النتن) یعنی حضرت باری سزدن زمان جاهلیتده اولان بابالریكز ایله
تكبرلنمكی كیدردیكه سز یا مؤمن متقیسز یاخود فاسق شقیسز حضرت آدم اوغلنلریسز
حالبوكه حضرت آدم طپراقدندر شول كیمسه‌لر البته ترك ایلیه شول كیمسه‌لر ایله تكبرلنمكی كه انلر
انجق جهنم كومرلرندن بركومر ایدی یاخود انلرك حقندن كلك حضرت باری‌نك اوزرینه اهون
واسان اولور شول بوجكدنكه بورنیله قوقش نسنه یوارلردی (ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن
منقولدركه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلركه (لاتفخروا بابائكم الذین
ماتوا فی الجاهلیة فوالذی نفسی بیده لما یدحرج الجعل بانفه خیر من آبائكم الذین ماتوا فی الجاهلیة)
یعنی زمان جاهلیتده فوت اولان بابالریكز ایله تفاخر ایتمكز حضرت باری حقیچونكه نفسم انك
قبضهٔ قدرتنده در جعل بوجكنك بورنیله یوارلدیغی نسنه سزك زمان جاهلیتده اولان
بابالریكزدن خیرلیدر (حذیفه رضی الله عنه دن منقولدركه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردی كلكم بنی آدم وآدم من تراب لینتهین قوم یفتخرون بابائهم اولیكونن اهون علی الله من الجعلان)
یعنی جمله كز بنی آدمدر وحضرت آدم طپراقدندر بابالریله تفاخر ایدن كیمسه‌لر منتهی اولسونلر
اصللری طپراقدن خلق اولندیغی ایچون یاخود آنلرك البته حقندن كلك حضرت باری اوزرینه
جعلان بوجكندن اهون اولور (عامر ابن مسعود الجمحی كه صحابیدر رضی الله تعالی عنه
قصیر القامه اولمغین ایچون جعل بوجكنك یوارلدیغی دیو لقبلنمشیدی كه (الصوم فی الشتاء
الغنیمة الباردة) حدیثنك راویسی اولدر یعنی شتاده اورج طوتمق اسانلق ایله حصول پذیر اولان
غنیمتدر (اصمعیدن منقولدركه ایدر براعرابی بزه كلوركندینك اوغلنی مدح ایدردی بز ایتدك اوغلكی
بزه وصف ایله اعرابی ایتدی كویا بركوجك التون جغز در بز ایتدك آنی كورمدك اعرابی كیدوب
مكث ایلدی زیاده سیاه وكوچك اوغلانله كلدیكه كویا جعل بوجكیدر بوینی اوزرینه كتورمش
بزا كایتدك اگر اوغلكدن سن بزه سؤال ایتسك سكا كوستردك كه زیرا هر كون كوز یمزك اوكنده در
یعنی سكا جعل بوجكنی كوستردك دیو بطریق المزاح تعبیر ایدوب بعده اصمعی انشاد ایلمش كه
* زینها الله فی الفؤاد كما * یعنی حضرت باری اول معشوقه‌یی درونلرده زینتلی ایلدی * زین
فی عین والد ولده * نتكیم والدی باباسی كوزنده زینتلی ایتدیكی كبی (الحكم) بو بوجكه متعلق
حكملردركه نجاست اولدیغی ایچون اكلی حرامدر (الامثال) ضرب مثلدر فلان كیمسه
جعل بوجكندن زیاده یاپشمشدر ایرلماز دیو ضرب مثل ایدرلر زیرا جعل بوجكی انسانه تبعیت ایدر
تعوط ایدنجه‌یه دك تمثیل طریقیله شاعر ایتدی * اذا اتیت سلیمی نشبت لی جعل * ان الشقی
الذی یمری به جعل * یعنی معشوقه‌مه كلدیكمده جعل بوجكی مثابه‌سنده اولان رقیب بی عار
حاصل اولوركه اول رقیب شول شقیدركه كندینه جعل بوجكی نسبت اولنور بومثل شول كیمسه
ایچون ضرب اولنوركه كندینه استیوب كریه كوردیكی كیمسه اندن دائما فرار ایدردی مقارن اولسه

(الخواص) جعل بوجكنك خاصه‌لریدر جعل بوجكی بشمامش وطوزلنمامش ایكن النوب
قوریدیلوب برنسنه‌یه قارشدرمدین ایچرلسه عقرب صوقدیغنه نفع عظیم ایله نفع ایدر (التعبیر)
رؤیا تعبیریدر جعل بوجكنی رؤیاده كورملك عدوی بغیض ثقیله دلالت ایدر وبعض شول مسافر
كیمسه‌یه دلالت ایدركه بربلده‌دن بربلده‌یه مال نقل ایلیه حالبوكه مالیده حرامدر **الجعول**
دوه قوشنك یاوروسیدر لغتده یا بنیه‌ده ابن سیده بویله دیمشدر **الجفرة** درت آیلق
اوغلاق كه اناسندن ایرلمش اوله ارككنه جفر دینور بونام ایله بنام اولدی زیرا اول وقتده یانلری
قبارمغه باشلركه بوینوزیدر جمعی اجفار وجفار كلور (فائده) ابن قتیبه ادب الكاتب نام كتابنده
ایتدی كتاب جفركه مشهوردر جفر تعبیر اولنان اوغلاغك درسیدركه امام جعفر بن محمد الصادق
اهل بیتی ایچون انی یازدیكه هر بار انك علمنه محتاج اوله‌لر وهر بار الی یوم القیمه موجود اوله
ابو علی المعزی كندی كلامیله اول جفره اشارت ایتمشكه * لقد عجبوا لاهل البیت لما * اتاهم
علمهم فی مسك جفر * یعنی اوغلاق درسنده محمد صادقك اهل بیتنه كه علملری نامه كلدی ایسه
ناس اهل بیتنه عجب ایتدیلر * ومرآة المنجم وهی صغری * ارته كل عامرة وقفر * یعنی منجمك
اینه‌سی كوچك ایكن برله كندویه معمور وخرابیرلرك جمله‌سنی كوستردی دینلمشدر كه ابن تومرت كه
مهدی دیمكله مشهوردر وكتاب جفره ظفریاب اولوب صاحب خروج دیار مغرب اولان شهر
مغرب پادشاهی عبد المؤمنك یدنده اولان سلطنتی وقصه‌سنی وحلیه‌سنی واسمنی انده كورمش
وبرمدت انی بولمغه سعی ایدوب بولمش وهم صحبت اولمشكه عبد المؤمن مرقوم ابن ترمتی اكرام
وكندی ندیملرینه تقدیم ایدرایمش انی كوردیكی وقتده ابن ترمت شوشعری انشاد ایتمشكه
* تكاملت فیك اوصاف خصصت بها * سكا مخصوص اولان ستوده صفاتلرسنده كماله ایردی
* فكلنا بك مسرور ومغتبط * جمله‌مز سنكله مسرور اولوب وغبطه ایدیجی یوز * السن
ضاحكة والكف مانحة * دشلرك كولیجیدر یدلرك بخشش وعطا ایدیجیدر * والنفس واسعة
والوجه منبسط * یعنی نفس واسعه وجه منبسط وبشاشتلیدر عبد المؤمن وفاتی وقتنده ابن
ترمتی یرینه خلیفه ایتدیكی بوقدر انجق پادشاه مرقومك ابن ترمتی تقدیم واكرامی ابن ترمتك
خلیفه اولمسنه دلالت واشارت ایتمكله ندماسی اول اشارته رعایت ایدوب ابن ترمتی یرینه خلیفه
ایتدیلركه سلطنت كندیده تام اولوب برقرار اولدی (وعبد المؤمن برپادشاه وقور ایدیكه فروعده
مذهب مالك اوزره واصولده مذهب ابی الحسن الاشعری اوزره مستمر اولدقده دیار مغربده
ناسك اوزرینه حمله وهجوم ایلمشدركه برپادشاه عاقل وخوب رأی مرد كامل جرم صغیر ایله
قتل ایتمكله سفك دمایه مائل ایدی بشیوز آلتمش سكز جمادی الآخرنده وفات ایتمشدر مدت سلطنتی اوتوز
اوچ سنه وبرقاچ ماهدر (الحكم) اوغلاغك حكمی حلال اولمقدر احراملی كیمسه عرب طوشانی
دیدكاری یبان فارسنی قتل ایلسه براوغلاق فدا ایدر اوغلاغك خاصه‌سی وتعبیری كچی كبیدر
جعار صرتلان دیدكاری یلیلی قوردك آدیدر ضرب مثلده كلدیكه جعار دیدكاری
قوردك فسادندن زیاده فسادی واردر جعار لفظی شاعر شعرنده استعمال ایدوب كفت * فقلت
لها عینی جعار وحرری * بلحم امرء لم یشهد النوم ناظرة * یعنی بن معشوقه دیدمكه بنم كوزم
زیان كار قورد كوزیدر سن بكا اعطا ایله شول رقیبك لحمنی كه كوزلرینه اویقو كلیوب بزی كوزلردی
جلكاكم قوشدن برنوعدركه یلان ایله بالقدن تولد ایدر ذبح اولنسه قانی چقماز كوكی
یومشق اولوركه لحمیله بیله اكل اولنور خاتونلر اكل ایلسه‌لر سموز ایدر بویله اولدیغندن علاجك
جمله‌سنه قاریشور **الجلالة** حیواندن نجاست اكل ایدن حیوانلردر جله دوه
وقیون قیغیدر انجق بومقامده مطلقا نجاست معناسنه وضع اولنمشدر جلت الدابة الجلة

واجلتها فهی جالة وجلالة دینور حیوان نجاستی دیو شیردکده (ابن عمر رضی الله
تعالی عنهمادن منقولدرکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم جلاله یه که نجاست
دیوشیرن دوه یه سوار اولقدن نهی ایلدی (عبدالله بن عمردن دخی منقولدرکه اول حضرت
نهی بیوردی بوش کزوب نجاست قارشدیرن دابه نك لحمنی اکل ایدوب وسودینی اچکدن وا کا
سوار اولمقدن تا که قرق کیجه علفلنمدکجه (ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه اول
سلطان سریر ارشاد علیه الصلوات حضرتلری صواوشدیرجی سقه نك صوینذن اچکدن
ونجاست قارشدیرن حیوانه سوار اولقدن ومجثمه دن یعنی جانلی حیونی نشان قیوب هلاك
ایتمك ایچون اکا نسنه آتمقدن نهی بیوردیلر انجق مجثمه قوشده وطوشانده وبیره چوکان
حیواندن آنلره مشابه اولنلرده چوق اولور وقوش کوکسی اوزرینه چوکسه
جثم الطائر جثوما دیرلر قوشك چوکدسنده جثوم استعمالی دوه نك ایخمه سنه
بروك استعمالی مثابه سنده درکه بروك دوه یه مخصوص اولدیغی کبی جثوم قوش قسمنه وقوشك
امثالنه مخصوصدر جلاله نك اوزرینه اولان کلامك بقیه سی سخه نك اوزرینه اولان فروعده
سین بخشنده کلور ان شاء الله تعالی ❊ الجلم ❊ طوغاندن برنوعدرکه باب یاده یوبو نامیله
کلور ان شاء الله تعالی ❊ الجمال ❊ دوه درفرا ایدی جمل ناقه نك زوجی اولان دوه در
یعنی ارکك دوه یه مخصوصدرکه ابن مسعود حضرتلری دخی جملدن سؤال اولندقده بویله
جواب ویردی وایتدیکه کویا بوسائل جمله ناسك بلدیکی نسنه دن تجاهلا معامله ایلدی جمعی
جمال واجمال وجمایل وجمالات کلور نتکیم حق تعالی (کانه جمالات صفر) بیورمشدر یعنی جهنم
قغلجملر آترکه کویا دوه جثه لری کبی یاخود سفینه اورغانی کبی کسلمز بربری اردنجه قغلجملرین
آتر یاخود باقر پرچه لری کبی قغلجملر آتار کثر مفسرین جمالات لفظی جمال لفظنك جمعیدر بنانك
تصحیحی اوزره مثلا رجال ایله رجالات کبی (ابن عباس وابن جبیر رضی الله تعالی عنهما آیت
کریمه ده اولان جمالات کیلرده اولان قالن ایپلردرکه بربرینه دخی قاریشوب جمع اولدقده جرمی
عظیم اولورینه (ابن عباس ایتدی جمالات بیوك باقر پارچه لریدر زکان دوه یه جمل آدی درت
دیش صاحبی اولدقده تسمیه اولنورکه بویدی یاشنه کردکده اولور (فائده) حضرت عایشه صدیقه
رضی الله تعالی عنهانك حضرت علینك اوزرینه کتدیکی وقعۂ مشهوره ده سده سوار اولدیغی
دوه نك آدی عسکر ایدیکه یعلی ابن امیه اول دوه یی حضرت عایشه ایچون درتیوز درهمه اشتر
ایتمشیدی (ابن اسیر حکایه ایدرکه مشهور پهلواندن اشتر نخعی دیمکله معروف مالك بن حرث
حضرت علی ایله یوم جملده بیله ایدی وپهلواندن عبدالله بن زبیر دخی حضرت عایشه ایله
ایدیکه ایکیسی طوتوشوب بربرینه غالب کلدکده بربرینی الندن الوب کوکسی اوزرینه بینزدیکه
برقاج دفعه بویله ایتدیلر ابن زبیر رضی الله تعالی عنهما بنی ومالکی قتل ایلك دیو چاغیره ب
اشتر نخعینك قتل اولنمسنی مراد ایدردی ابن زبیر رضی الله تعالی عنهما ایتدی یوم جملده
اختشامده داخل اولدم که بنم ایله مزارق وقلج واوق یاره زندن اوتوزیدی یاره واریدی ایکی طرفدن
بنده انهزاملق وقوع اولمیوب انجق دوه نك زمامندن هرکیم اخذ ایدرسه قتل اولنوردی زمامی
بن الوردم دوه نك اوزرنده هودجدن حضرت عایشه سن کیمسن دیو بکا سؤال ایتدی ابن
زبیرم دیو جواب ویردم حضرت عایشه (واثکل اسما) یعنی وای مصیبت بکا توجه ایتدی
دیو تأسف ایلدی وبندخی بنی واشتر نخعی یی قتل ایلك دیو چاغرمغه شروع ایلدم دوه نك
زمامی بندن ضایع اولدی بعده اشتر نخعی ایاغمدن طوتوب بنی برخندقه آتدی وحضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه قرابتك اولماسه اعضاك جمع اولوب قالمازدی یعنی سنی پاره لردم

دیدی (وبرروایتده بزدن برکروه وحضرت علی اتباعندن برکروه کلوب مقاتله ایتدیلر تا که غوغایه
کیرشدیلر دوه نك زمامی بندن ضایع اولدی حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن ایشتدمکه
دوه یی سیکرلك زیرا دوه سیکرلندکده انلر پراکنده اولورلر دیو چاغرمغله برکیمسه دوه یه اوروب
دوه یقلوب برصیحه ایلدیکه اول صیحه دن شدید قطعا نسنه ایشتمدم بعده حضرت علی
هودجی معرکه ده اولان مقتوللرك لاشه لری اراسندن قالدیرلمسنه امر ایدوب محمد بن ابی بکر
وعمار بن یاسر رضی الله تعالی عنهم انی کتوردیلر محمد بن ابی بکر یدینی هودجه ادخال ایتدکده
حضرت عایشه شوکیمدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك حرمنه تعرض ایدر
جناب رب عزت انی احراق بالنار ایلیه دیدی محمد بن ابی بکر دخی ای قزقرنداشم دنیا
نارینه احراق ایلیه دیو سویله دیدی حضرت طلحه رضی الله تعالی عنه بووقعه ده قتل اولندیکه
حضرت عایشه ایله محاربه ایدنلردن ایدی حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه وقعه دن عودتنده
وادی السباع نام محلده او یورکن عمرو بن جرموز قتل ایدوب انك قلیجی ایله حضرت علی یه کلدی
وقتا که حضرت علی اول قلیجی کوردیسه حضرت علی بو برقلجدرکه حضرت رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلمدن نجب چوق مصیبت وغم کیدرمشدردیدی حضرت عایشه رضی الله
تعالی عنها احاطه اولنوب وحضرت علی رضی الله تعالی عنه بصره یه داخل اولدی واهل
بصره حضرت علی یه بیعت ایتدیلر وحضرت علی عثمان بن حنیف عفو واطلاق وحضرت
عایشه نك مالزمه سین کوروب قرنداشی محمد ایله مدینه یه کوندردی وبرقاج میل برنفسه تشییع
ایدوب برکون عایشه ایله بیله کتدی دینلمشدرکه اصحاب جملدن مقتول اولنلر سکز بیکدر
وبعضیلر اون یدی بیك دیدیلر حضرت علی اتباعندن قتل اولنان بیك مقداری ایدی اول کونده
دوه نك زمامی اوزرنده سکسان مقداری یدقطع اولندیکه اکثری بنی ضبه قبیله سندن ایدیکه
انلردن برکیمسه نك یدی قطع اولندقده دوه نك زمامنی برآخری دخی الوردی ضبه قبیله سندن
برقائل بومقامده ایتدی ❊ نحن بنی ضبة اصحاب الجمل ❊ یعنی بزلر اصحاب جمل اولان بنی ضبه
قبیله سنده نوز ❊ ننازل الموت اذا الموت نزل ❊ یعنی موتلر تدریج ایله نزول ایدوب بو تقدیرجه
موتلر نازل اولدی ❊ والموت عندنا احلی من العسل ❊ موت بزم قتمزده بالدن طاتلیدر اصحاب
جمل دوه یه سکرلنجیه دك زرخ کیدیرلردی وبنی عند النحو بین مداحلق ایچون نصب وتعیین
اولنمشلر ایدی جمل وقعه سی هجرتك اوتوز التنجی سنه سی جمادی الاولینك اونجی خمیس کوننده
(وبرروایتده اون بشنده واقع اولوب ارتفاع شمسدن عصره قریبه دك ممتادی جنك اولدی
منقولدرکه حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها ابن زبیرك اشتر نخعی یه ملاقاتندنصکره صاغ
وسلامتده اولدیغنی کندویه مژده ایدنه اون بیك درهم بخش واحسان ایلمش (ابن خلکان وغیریلر
حکایه ایدرلر که اشتر نخعی جمل وقعه سندنصکره حضرت عایشه نك مجلسنه وارمشیدی عایشه
اکا یا اشتر سن شول کیمسه سنکه یوم جملده قزقرنداشم اوغلنی قتل ایتمك مراد ایتدك ایدی
دیدی اشتر نخعی شوشعری عایشه یه انشاد ایتدیکه ❊ اعایش اولا اننی کنت طاویا ❊ ثلاثا
ولا لقیت ابن اختك هالکا ❊ یعنی صاغ قیوجیم فرضا بن اوچ کره اکا طاری اولوب هجوم
ایتمش اولسم قزقرنداشك اوغلنه هلاك اولدیغی حالده ملاقی اولوردم یعنی استفهام انکاریدرکه
بن اوچ کره حمله ایلسم انی صاغ قویمزدم دیمك اولورکه تمدح واظهار شجاعت ایلمش
❊ غداة ینادی والرماح تنوسه ❊ باخر صوت اقتلانی ومالکا ❊ یعنی قوشلقده آخر کلامیله بنی
ومالکی قتل ایلك دیو ندا ایدر حالا که مزراقلر کندینی دوندرر ❊ فنجاه منی اکله وشبابه ❊ انك
جوان اولسی وملحم اولسی انی بندن نجات وخلاص ایلدی ❊ وخلوه جوف لم یکن متماسکا ❊
انك درونی شجاعتدن خالی اولدیغندن طوتوشجی اولمادی منقولدرکه ابن زبیر رضی الله تعالی عنهك

باشنده اشتر بی انصافك ضربندن برعظیم یاره وارایدیكه برشبشه یاغ اكا دوكلسه یاره نك
ایچنده قرار داده اولوردی (ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن منقولدركه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم كندی خاتونلرینه بیوردیكه (ایتكن صاحبة الجمل الاذاب تخرج حتی تنبحها
كلاب الحوءب) یعنی سزدن قنغكز جمل وقعه سنه دوش اولاجقدركه طشره چیقارتاكه
بصره قربنده خوءب نام نهرك سكلری یعنی كلبلری اكا ظفریاب اولور دیو بیوروب جمل وقعه سنه
اشارت ومعجزهٔ باهره اظهار واراءت بیورمشلر حدیثده اولان جمل اذاب یوزینك وقاشنك تویی
چوق اولان دوه دیمكدر (ابن دحیه ایتدی تعجب ابن عربی یه كه غوامض والقواصم نام كتابنده
بوحدیثی نیجه انكار ایدوب و بونك اصلی یوقدردیو ذكر ایلدی بو ایسه فلق صبحدن اشهر
وشمسدن آشكاره در (منقولدركه حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهاوقتاكه اول اثناده چیقدی
برصویه اوغرادیكه اكا خوءب دیوردی كلبلر قارشولدقده حضرت عایشه بنی دوندرك عودت
ایتدیرك زیرا حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدمكه (كیف باحداكن
اذ انبحتهـا كلاب الحوءب) یعنی نه معامله ایدرسز كلاب جوب سزه ظفریاب اولدقده دیو
بیورمشیدی دیدی شاعرك شوقولیكه جملی شعرنده استعمال ایلمش * شكی لی جملی طول السری *
یعنی كیجه چوق یوریدیكندن دوم بكا شكوی ایلدی * صبرا جمیلا فكلانا مبتلی * بن ایتدم
ایكیمزده اول یوریمكه مبتلا ولمشیدق صبرجمیل ایله صبرایده لم معلومدركه دوه نطق ایلمز شاعر
بونكله مجاز مراد ایلدی وبركلامی كندی مثلیله مقابله ایتمكی قصد ایلدیكه مضمون بیت
حضرت بارینك (فمن اعتدی علیكم فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدی علیكم) قول شریفنك
مصداقنجه در معنای لطیفی بركیمسه سزك اوزریكزه تجاوز ایدرسه سزده انك اوزرینه انك سزك
اوزریكزه تجاوزی مثللی تجاوز ایدك دیمكدر و عمرو بن كلثومك قولی كبیدركه * الا لا یجهلن
احدا علینا * فنجهل فوق جهل الجاهلینا * غافل مباش بركیمسه بزی تجهیل ایتمسون اگر
ایدرسه بزده كندوبی جاهللرك جهلندن زیاده جاهل قلارز وشاعر آخرك قولی كبیدركه * ولی
فرس للحلم بالحلم ملجم * یعنی براسب وفادارم واركه بن حلم وملایمت ایتدیكم ایچون حلم ایله كملنور
یعنی اغزینه كم اورلدقده سركش اولماز * ولی فرس للجهل بالجهل مسرج * بنم براتم واركه
جاهلانه معامله اولنسه خشونت ایله اكرلنور * فمن رام تقویمی فانی مقوم * بركیمسه
بنم طوغر یلغمه رام اولوب منقاد اولورسه بن طوغریلق ایدیجی یم * ومن رام تعویجی فانی
معوج * وبركیمسه دخی بنم اگر یلكمه رام اولورسه بن اكریلك ایدیجی یم دیوب شاعر بوكلامیله
جاهل واكری كیمسه یه بن كفایت ایدرم دیمكی مراد ایتدی یوخسه جهل واعوجاج ایله تمدح
مراد ایلدی حق تعـالینك (حتی یلج الجمل فی سم الخیاط)قولنك تفصیلنی دیرایسك یعنی كفار
جنت اعلایه كیرمزتاكه دوه اكنه نك دلیكندن گچمدكجه دیو بیوروب لفظ جملی قرآن عظیمده
درج وبونكله حیوان معروفی مرادایلدی زیرا دوه جثه جهتندن انسان ایچون متداوله اولان
حیوانك اعظمیدركه داخل اولماز انجق باب واسعه داخل اولور گویا حضرت باری بیوردیكه
كافرلر ابدی جنته كیرمز شاعر دوه نك بیوك اولدیغنی اشارت ایتدیكه * لقد عظم البعیر بغیر
لب * دوه بیولك اولدی عقلسز ظاهر حیوان عقل ایله متصف دكل * فلم یستغن بالعظم البعیر *
دوه اول بیوكلیكی ایله مستغنی اولمدی عقلسز بیوكلیكك لطفی اولماز كمال وعظمت عقل ودانش
ایله در (ابن عباس ومجاهد آیتده اولان جمل لفظی جیمك ضمی ومیمك تشدیدیله جمل قراءت ایدوب
گمینك قالك اورغانیله تفسیر ایلدیلر یعنی كفار جنته كیرمزتاكه قالك اورغان اكنه نك دلیكندن
گچمدكجه دیمك اولور سم خیاط اكنه دلیكی دیمكدر نتكیم شاعر اكنه ده لغز ایدوب خوب دیمشدر

* سعت ذات سم فی قمیصی فغادرت * به اثرا والله یشفی من السم * یعنی ذات سم اولان
اكنه گوملكمده سعی ایدوب اكنه اولدیغی حالده گوملكمده تأثیر ایلدی خدا حقیچون اول اكنه
سم ایله یعنی دلیكی ایله شفا ایدوب كاركیر اولور ظاهرا اكنه نك دلیكی اولماسه كندیدن مأل
چیقماز خوب لغزدركه ذات سم دیمكده یشفی من السم دیمكده لطف واردر * كست قیصر
ثوب الجمال وتبعا * وكسری وجاءت وهی عاریة الجسم * قیصر رومی و ملوك یمن اولان تبعی
وشاه عجم اولان كسرایی اول اكنه جامهٔ تفـاخر ایله كسوه لندردی وحال بوكه كندی
جسمی عریاندر ظاهر جمله نك جامه سنی حصول پذیر ایدن اولدر انجق كندی عریاندر (جملك
كنیه سی ابو ایوب و ابو صفواندر حدیث ام زرعده كلدیكه (زوجی لحم جمل غث علی رأس
جبل وعر * یعنی زوجك لحمی قوجه دوه لحمی كبیدركه اولدخی یوجه طاغ باشنده اوله لحوم
ایچنده دوه لحمندن الجغی یوقدر خصوصا قوجه وز بون اوله گویا زوجنك خویی قبیح اولدیغندن
ماعدا یوجه طاغ گبی كبری دخی اوله كندی یه نفعی اولمیه حدیث ام زرعك تفصیلی كتابك
ابتداسنده دركه عبرت نمادر (ابن عباس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدركه اول
سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم حدیبیه سنه سی حرم شریفه گوندردیكی قربانلر
ایله برجمل دخی گوندردیكه اول جمل مقدما ابو جهل بن هشامك ایدی بورننده گومشدن
حلقه وارایدیكه كافرلر ابوجهلك اول دوه سی سببیله غضب ایدرلردی (خطابی ایتدی بوحدیثده
فقه ده حكم واردركه اركك دوه یی هدی ایدوب حرم شریفه قربان گوندرلمسنك جوازیدر
انجق ابن عمردن منقولدركه انلر دوه نك اركگنی هدی ایتمكی مكروه گورمشدر دوه دن دیشیسی هدی
اولمق منقولدر وحدیث مذكورده گومشدن شیٔ قلیلك آتكی وغیری نسنه ده استعمالنك جوازنه
دلیل واردر كافرلر غضب ایدردی دیمك معناسی بودركه اول دوه ابوجهلك برمشهور دوه سیدی
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی الدقده كافرلر صاحبی قتل اولنوب و دوه یی
حضرتك یدنده گوردكلرنده غیظ وغضب ایدرلردی (عرباض ابن ساریه رضی الله تعالی عنهدن
منقولدركه ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بزه بروعظ ایله وعظ ایلدیكه
دیده لردن اشك روان ودللر خوفناك اولدی بزلر ایتدك یارسول الله بو وعظ وداع وعظیدر
بزه نه نصیحت ایدرسین حضرت رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم بیوردیكه (قد تركتكم
علی بیضاء لیلها كنهارها لایزیغ عنها بعدی الاهالك ومن یعش منكم فسیری اختلافا كثیرا
فعلیكم بما عرفتم من سنتی وسنة الخلفاء الراشدین من بعدی عضوا علیها بالنواجذ وایاكم ومحدثات
الامور فان كل محدث بدعة وكل بدعة ضلالة وعلیكم بالطاعة وان كان عبدا حبشیا فانما المؤمن
كالجمل الانف حیث ماقید انقاد) بن سزی كیجه سی گوندزی گبی اولان ارض بیضا مثابه سنده
اولان طریقت محمدیه وشریعت اسلامیه اوزره قویدم بندنصكره اول شریعتدن میل ایدن
البته هلاك اولور سزدن صاغ قلان كیمسه یقنده اختلاف كثیر گوررسزلر سنتمدن یعنی قولمدن
وفعلمدن و بندنصكره اولان خلفاء راشدینك اقوال وافعاللرندن بلدیكیزه ملازمت ایدوب انكله
عمل وانی طوتك آزودیشلریله اصیرنلرك طوتمسی گبی و حادث اولان نسنه دن اتقا ایلك زیرا
هر محدث اولان نسنه بدعتدر وهر بدعت ضلالتدر وخلیفه كزه اطاعته ملازمت ومداومت ایلك
عبد حبشی ایسه ده جمله كز طاعتده اولك زیرا مؤمن شول مطیع دوه كبیدركه نره یه یدیلورسه
انقیاد ایدوب یدیلور وحدیثده (وان انیخ علی صخرة استناخ) یعنی مؤمن شول دوه یه بكزركه
قیا اوزرینده ده ایخدیرایسك ایخر حدیثده ذكر اولنان نواجذ لفظی اشهر قوله گوره دیشلرك آخری
دیمكدركه احادیث شریفه یی طوتك برنسنه یی جمیع دیشلریله اصروب طوتن گبی دیمك اولور

حدیثده کلدیکه حضرت صلی الله علیه وسلم کولوب خنده ایدردی تا که نواجذ دیشلری ظاهر اولوردی بو حدیثده نواجذ دیشی ایله مراد کولدکده کورینن آز ودیشلردر زیرا اول حضرتك کولمه سی تبسم ایدی (ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اذا سجد احدکم فلا یبرك کما یبرك الجمل ولیضع یده ثم رکبتیه) یعنی سزدن بریکز سجده ایدر اولدقده دوه چوکر کبی چوکمیه ابتدا یدلرینی بعده دیزلرینی وضع ایلیه (خطابی ایتدی وائل بن حجرك حدیثی بو حدیثدن زیاده ثابتدر شول حدیثدرکه درت راوی انی کندیدن روایت ایتدیلر (راوی ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمی کوردمکه سجده ایتدیکی وقتده یدلرندن مقدم دیزلرینی قویدی وقالقدقده دیزلرندن مقدم یدلرینی قالدردی (جابر بن عبد الله رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه جابر رضی الله عنه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله بر دوه اوزرنده بیله ایدیکه دوه یورلدی حضرت اول دوه یی یوریمکه ترغیب ودعا ایلدی وجابره سوار اول دیوب اولدخی سوار اولوب خلقك اوکنه کچدی جابر ایدر حضرت بکا سؤال ایتدیکه دوه کی نیجه کوردك جوابده برکتك دوه یه اولاشدی دیدم حضرت ایتدی سن انی بکا فروخت ایدرمیسین بن حجاب وحیا ایتدم آخر بنیدم یوغیکن نعم دیدم حضرت زیاده کلام وابرامدن زائل اولیوب والله سنك ایچون مغفرت دخی طلب ایدرم تا که سن اول دوه یی بکا بر وقیه التونه فروخت ایده سین مدینه یه وارنجیه دك بن اکا سوار اولام دیدی وقتا که مدینه یه اولاشدق حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بلال حبشی یه دوه نك بهاسنی ویرو بهاده زیاده جه ایله بعده دوه یی جابره رد ایله دیدی (کتاب ابن حبانده جابر رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دوه یه سوار اولدیغی کیجه یکرمی بش دفعه بنم ایچون استغفار ایلدی بو حدیث ایله شرطه مقارن بیعك جوازنه استدلال اولندی بونده ایسه کتب فقهده خلاف مقرردرکه عاقدیندن برینه نفع شرطیله اولان بیع جائز دکلدر (امام سهیلی ایتدی حضرت رسول علیه السلامك اول دوه یی اشترا ایدوب وجابره کیرو ویروب زیاده سیله بهاسنی ویردیکنده حکمت بودرکه حضرت رسول علیه السلام کویا بو فعلیله خبر ویردیکه خدای متعال جابرك باباسنی احیا ایدوب روحنی اکا ردایلدی حضرت رسول علیه السلامده دوه یی اندن اشترا ایلدیکه مطیه سی یعنی بندیی ایدی حضرت بارینك ارواح شهدایی جنت اعلایی ثمن ایدوب اشترا ایتدیکی کبی که روحده انسانك مطیه سی یعنی بندیدر بعده شهدایه زیاده ایدوب قرآن عظیمنده بیوردیکه (للذین احسنوا الحسنی وزیادة) یعنی اسلام ایچنده شهید اولنلر ایچون جنت اعلا ورضوان وبلا کیف رؤیت رحمن واردر بعده انلردن اشترا ایتدیکی روحلرینی کندیلرك اوزرینه رد ایدوب کلام قدیمنده بیوردیکه (ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء) حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم دوه یی الوب زیاده سیله بها ویروب بعده دوه یی ده کیرو ویرمسیله حضرت باریدن خبر ویردیکی بو خبرك تأکیدنه اشارت بیوروب حضرت رسول علیه السلامك اول فعلیله حضرت بارینك بو خبری برشکلده وبرصورتده اولدیلر (عبد الله بن جعفر رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعض انصارك حولوسنه تشریف بیوردی اندهبر جمل طوررو وقتاکه جمل حضرت رسول علیه السلامی کوردی کوزلرندن یاش سیلان ایلدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم دوه نك اورکجنی وبر روایتده کوزینك یاشنی صغایوب طوردی بعده بیوردیکه (من رب هذا الجمل) بو دوه نك صاحبی کیدر انصاردن بریکیت کلوب بو دوه بنمدر یا رسول الله دیدی حضرت بیوردیکه (الا تتق الله فی هذه البهیمة التی ملکك الله ایاها فانه یشکو الی انك تجیعه وتدئبه) یعنی

خدای متعالدن خوف ایتمزمیسن خوف ایله شو حیوان حقنده که حق تعالی انی سکا ملك قلمش اول دوه بکا شکوی ایدرکه سن انی اج قور ایمشسین وچالشدیررایمشسین جابر رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله ذات الرقاع نام محله غزایه چیقمشیدك حره طاغنه نزولمزده بر پیردوه کلدیکه ضعفندن صالنور تاکه حضرت رسول علیه السلامه یاقلشدقده باشی اوجنده صیحه ایتمکه باشلدی حضرت رسول بیوردیکه (ان هذا الجمل یستعیدنی علی صاحبه یزعم انه کان یحرث علیه منذ سنین حتی اذا اعجزه واعجفه وکبر سنه اراد نحره اذهب یا حارثة الی صاحبه فأت به) یعنی بو دوه صاحبنك اوزرینه بندن معاونت طلب ایدر وزعم ایدرکه صاحبی برقاج سنه نك ابتداسندن برو بونك اوزرنده سیر وکذار ایدوب ایشلتمش تاکه عاجز واریق اولوب یاشی بیودکده بونی بوغازلمق مراد ایلمش ای حارثه صاحبنه کیت انی بکا کتور جوابده حارثه بن انك صاحبنی بیلمم دیدکده حضرت بیوردیکه (سیدلك علیه) دوه سکا کوسترر راوی ایدر حارثه مجلسندن چیقوب بنی حطمه نك اولدیغی یره واروب دوه ایله طوردی و بودوه نك صاحبی نزده در دیدی انلرده بودوه فلان بن فلانکدر دیدیلر حارثه اول کیمسه یه واروب اکا رسول علیه السلامه کل دیدی اول دخی بیله چیقوب رسول علیه السلامه کلدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول کیمسه یه بیوردیکه (ان جملك یزعم انك حرثت علیه زمانا حتی اذا اخربت واعجفته وکبر سنه اردت ان تنحره) سنك دوه لك زعم ایدرکه سن انك اوزرنده آرق اولنجیه دك سیر وکذار ایتمشسنکه سن انی خراب وارق ایتدکده وباشی بیودکده بوغازلمق مراد ایتمشسین دوه صاحبی شول ذات کریم حقیچونکه سنی حق پیغمبر کوندردی بو دیدیکك بویله در حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ما هکذا جزاء المملوك الصالح) یعنی صالح قولك جزاء لایقی بو دکلدر دیوب و بیوردیکه (بعنیه) یعنی بودوه کی بکا فروخت ایله دوه صاحبی نعم دیوب رسول علیه السلام اول دوه یی اندن اشترا ایدوب بعده مرعایه ارسال ایلدی تاکه سموزلنوب اورکجی طوغرلدی مهاجرین وانصاردن بعضیلرك دوه سی علتلنسه حضرت رسول الله اول دوه یی اکا ویردی بویله جه برزمان اول دوه صاغ قالدی (امام قشیری رساله سنده و ابن جوزی شیر العزم الساکن نام کتابنده احمد بن عطاء الروزباریدن حکایه ایلدیلرکه احمد بن عطا ایدر دوه یه بنمش کیدردم دوه نك ایکی ایاغی قومه باتدقده جل الله دیدم دوه ده جل الله دیو سویلدی قشیری ینه رساله سنده باب کرامات الاولیاده حکایه ایلدیکه مکه یولنده بر کیمسه بکا سویلدیکه برقاج دوه لر کوردم یوکلری اوزرلرنده که انلر کیجه بوینلرینی اوزادارق کیدر سبحان الله بو یوکه کیم تحمل ایدر بونده نه وار اوله دیدم دوه بکا باقوب جل الله دیدی بنده جل الله دیدم (غریبه) عجایبندرکه مصنف ایدر بعض علمانك خطیله کوردمکه خراسانده یاوز کوزیله نظر ایدیجی کوزی دکن بر کیمسه وار ایدیکه برکون برقاج کیمسه لر ایله اوتورردی انلرك یانندن دوه قطاری کچدی اول کیمسه ایتدی قنغی دوه یی مراد ایدرسه کز که انك لحمندن سزه اطعام ایدم یعنی نظرم اصابت ایلیه ده صاحبنه بوغازلادوب سزه اکل ایتدیرم دیدی اول کیمسه لرده دوه نك ایچندن بر اصلاحنه اشارت ایتدیلر اول کوزی دکن کیمسه دخی یاماز نظر یله دوه یه نظر ایتدکده دوه اول ساعت ییقلدی دوه صاحبی بر حکیم کیمسه اولمغله دیمشکه هرکیم دوه می باغلرسه چشدکده شو دعایی اوقوسین (بسم الله عظیم الشان شدید البرهان ماشاء الله کان حبس حابس من حجر یابس وشهاب قابس اللهم انی رددت عین العاین الیه وفی احب الناس الیه وفی کبده وکلیته لحم رقیق وعظم دقیق فیما له یلیق فارجع البصر هل تری من فطور ثم ارجع البصر کرتین ینقلب الیك البصر خاسئا وهو حسیر (بو دعا اوقوندقده

دوه اول ساعت قالقدیکه کویا نسنه اولمامش و اول نظر ایده نك یاوز نظری منع اولدی (فائده)
کوزی دکن کیمسه یاوز نظر ایله برکیمسه یه نظر ایلسه‌ده اول کیمسه یی نظر یله قتل ایتدیکنی اقرار
ایلسه اکا قصاص لازم اولماز زیرا نظر اکثریا قتله باعث اولماز واکا دیت وکفارتده لازم اولماز
یاوز نظرلی اولان کیمسه یه لایق اولان بودر که باقدیغی نسنه یه برکت اوقیوب اللهم بارك فیه
دیه که کندی اکا ضرر و یرمیه ودخی لاقوة الا بالله ماشاءالله دیه (قاضی حسین ذکر ایلدیکه انبیاء
عظامدن بری صلوات الله علیهم برکون کندی قومنی استکثار ایدوب جوقسونمشیدی حضرت
باری برکیجه انك قومندن یوز بیك کیمسه هلاك ایلدی وقتاکه اول پیغمبر صباحه داخل اولدی
خدای متعاله بو احوالدن شکایت ایلدی حق تعالی بیوردیکه سن انلری استکثار ایتدیککده نظرك
اصابت ایلدی اول پیغمبر یارب بن آنلری اصابت عیندن نیجه حفظ ایده‌یم دیو نیازمند اولدقده
حضرت باری (حصنتکم بالحی القیوم الذی لایموت ابدا ودفعت عنکم السوء بلاحول ولاقوة الا بالله
العلی العظیم) کلمه‌سنی سویله دیو بیوردی (قاضی ایتدی برکیمسه‌یه سنتدر که نفسنی سلیمه واحوالنی
معتدله کوردکده کندی نفسنده بو کلمه یی سویلیه قاضی حضرتلری شاکردلرینی استکثار ایتدکده
بو نکله انلری حفظ وحمایه ایدردی (امام فخر الدین الرازی بعض کتبنده ذکر ایتدیکه نفس
شریفه یعنی اخلاق حسنه صاحبنك نظری تأثیر ایتمز زیرا یاوز نظر برنسنه یی بیوکلکله اولور
مردکامل دن برنسنه یی چوق کورمك صادر اولماز که کندیدن اصابت عین واقع اوله انجق
قاضینك ذکر ایتدیکی که پیغمبرك برنده اولدی بو آنی رد ایدر و بالله التوفیق (امام قشیری رساله‌سنده
محمد بن سعید البصریدن حکایه ایلدیکه محمد بن سعید ایدر شول اثناده که بصره یوللرنده یوریردم
براعرابی کوردمکه دوه سورردی بعده باقدیکه دوه یقیلوب هلاك اولدی و یوکی و پالانی دخی
دوشدی بن یوریدم بعده باقدمکه اول اعرابی (یا مسبب کل سبب و یا مولی من طلب
رد علی ما ذهب بجمل الرحل و القتب) دیو دعا ایده‌یور عقبنجه دوه قالدیکه یوك و پالان
اوزرنده در احیاء موتی کرامتدر احیا نقدر عظیم ایسه ده عند المحققین مختار و صحیح اولان
قول اوزره جائزدر (ائمهٔ اصولدن معتمد اولان بودر که پیغمبرلره معجزه اولمسی جائز اولان نسنه‌لرك
ولی اولانلره ده کرامت اولمقلغی جائزدر اول ولی اول کرامتیله پیغمبرلك کبی دوام ادعی ایتمامك
شرطیله احیاء موتی اولیالره کرامتدر که اکثری واقع اولور منحصر دکلدر یقنده کلور ان شاءالله
تعالی کرامهٔ اولیادن بعض ذکر بو کتابده مقامنده کلور (فائده) شیخ یافعی رحمة الله علیه ایتدی
اولیادن کرامتی اولانلر ینه اولیادن کرامتی اولمیانلردن افضل اولمق لازم دکلدر بلکه بعضیجه اولیادن
کرامتی اولمیانلرك بعضیسی اولیادن کرامتی اولانلرك بعضیسندن افضل اولور زیرا کرامت بعضیجه
صاحبنك یقینی وکمال معرفة الله ایله اتصافنی تقویت ایچون اولور بو بله اولدیغندن قطب العلوم
وتاج العارفین وقرة اعین الصدیقین ابو القاسم جنید بغدادی قدس الله سره حضرتلری بیوردیکه
اولیادن برقاچ رجاللر یقین ایله و کرامت ایله صو اوزرنده یورردی و بریسی صوسزلقدن وفات
ایلدی حالاکه بو انلردن افضلدر (ینه بیوردیکه یقین عینی مشاهده ایتمکده شکك رفع
اولمسیدر و ینه بیوردیکه یقین شول علمك قرار داده اولمسیدر که منقلب اولمیه و تحویل وتغییر
اولمیه حضرت جنید ایتدی بن دیرمکه کرامت بعضیجه محبین وزهاددن واقرنده بولنور عارفیندن
واقرنده بولنماز معرفت ایسه عند الاکثرین محبتدن افضل وجمله قتنده زهددن افضلدر
انتهی الکلام (مصنف مرحوم ایدر بو کلام عند المحققین مختاردر والله اعلم (امام العلامهٔ محمد
ابن ظفرك خیر البشر بخیر البشر نام کتابنده منقولدر که اسکندریه قپولرندن برقپونك اوزرنده یاقردن
بردوه صورتی وار ایدیکیم اوزرینده عرب اسلوبنده یاقردن برکیمسه سوار اولمش برقاعده

دستار ایله مزین واباغنده نعلنی وار که جمله‌سی یاقردن بر صنم ایدی ناس بربرینه ظلم ایتدکده مظلوم
اولان کیمسه ظالم اولانه شو دوه‌نك اوزرنده اولان چیقوب سندن رضالی ورضاسز تحصیل ایتدبن
حقمی بکا ویر دیو سویلردیکه اول صنم بو حال اوزره اولدی تاکه عمرو بن العاص رضی الله تعالی
عنه دیار مصری فتح ایدنجیه دك بعد الفتح انی غیب ایتدیلر اول صورتده حضرت محمد صلی الله
تعالی علیه وسلم ایله بشارته اشارت وار ایدی (جملك حکمی وخواصی ابل بحثنده سبقت ایلدی
(الامثال) ضرب مثلدر کندی کسبندن اکل ایدن کیمسه ایچون یاخود انتفاع ایتدیکی شیدن
کندویه ضرر اولان کیمسه ایچون (الجمل من جوفه یجترد) دیو ضرب مثل ایدرلر یعنی دوه درونندن
کویش کتوروب کوشر دیو ضرب مثل ایدرلر واخلف من بول الجمل دیو ضرب مثل ایدرلر شول
نسنه ایچونکه زیاده ترسنه وعکسنه اوله زیرا دوه اردنه طوغری بول ایدر قوم ارکك دوه‌نك اوشاقلغنده
واقع اولدی دیو ضرب مثل ایدرلر مبالغه ایله شدت ومصیبته کرفتار اولان کیمسه‌لر ایچون تتکیم
ناسك بجاق بمکه ایندی دیو ضرب مثل ایتدکلری کبی ارکك دوه‌نك اوشاقلغی اولماز همان
اول کلام ایله قومك کوج ایشه دوش اولدقلرینی مراد ایلدیلر اوشاقلق حیواندن برانجه دریدرکه
ولادنده اولور دوه‌نك کوشکی طوغدقده اول دری ایله طوغار اول ساعت کوشکك یوزندن اول
دری صویلور اکر درعقب صویلمزسه کوشکی هلاك ایدر و بو مثل ناسك ✻ اعز من الابلق
العقوق ✻ دیدکلری کبیدر ابلق ارککه دیرلر عقوق حامله دیمکدر ارکك خود حامل اولماز
مثلك معناسی فلان نسنه حامل اولان ارککدن عزیز دیمك اولور که محال شی ایمش و دخی ناس
✻ التمر فی البئر وعلی الجمل ✻ دیرلر یعنی میوا قیوده‌در ودوه‌نك اوزرنده‌در دیو ضرب مثل ایدرلر مثلك
اصلی بویله‌در که زمان جاهلیتده مدینه حصارلرندن برحصارلك اوزرنده برمنادی میوا ایرشنجیه دك
اول کلام ایله ندا ایدر ایمشکه یعنی برکیمسه ناقه دوه‌سنك قیودن چیقاردیغی صو بیله دوه اوزرنده
باغ بستاننی سقی ایلسه صوار دیغنك اثرینی میواده بولور دیمکدر بو مثل ناسك کیجه کیدن یولجی
کتدیکنك لطفنی صباح کورر دیدکلری مثله یقندر واول مثل شاعرك شو قولنه ده یقندرکه
✻ اذا انت لم تزرع وابصرت زارعا ✻ ندمت علی التفریط فی زمن الزرع ✻ یعنی اکین اکمسکده
براکیجی کورسك اکین وقتنده تقصیرات ایتدیکیکه نادم اولورسین (ودخی ناس شو بیت ایله ده
ضرب مثل ایدرلرکه ✻ تسئلینی ام الولید جملا ✻ یمشی رویدا و یکون اولا ✻ یعنی ام ولید بندن
دوه استرکه رفقله سیر ایدر اوله که بو سیرمقدما ده دوه ده اوله بو مثل ممکن اولمیان نسنه‌یی طلب
ایدن ایچون اولنور بیت تماميله ذکر اولنسه اما صکره‌کی مصرع برمثلدرکه راحتلك ودوستلق
ایله مرامنه نائل اولان کیمسه ایچون ضرب اولنور (ناسك شو مثلی که لاناقتی فیها ولاجملی یقنده
باب نونده ناقه بحثنده کلور ان شاء الله تعالی یرامزلق وظلمندن تبری قتنده بو مثل ضرب اولنور
(التعبیر) رؤیا تعبیر یدر منامده جمل کورمك حجه دلالت ایدر حضرت رسولك صلی الله تعالی
علیه وسلمك شو حدیث شریفی ایچونکه (والجمل الاعرابی یدل علی الحج) بسرك اولمیان اعرابی
جمل حجه دلالت ایدر بردخی حضرت بارینك شو قولیچونکه (وتحمل اثقالکم الی بلد لم تکونوا بالغیه)
رؤیاده بسرك جمل کورمك رجل اعجمی یه دلالت ایدر برکیمسه رؤیا سنده اوزرینه جمل هجوم
ایتدیکنی کورسه برسفیه ایله مخاصمه ایتمسنه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاده یوللر یله جمل یدسه بولندن
ازمش برکیمسه یه هدایت ایتمسنه دلالت ایدر جمل باشنك لحمنی اکل ایتدیکنی کورسه رئیس اولان
برکیمسه یی غیبت ایتمسنه دلالت ایدر برکیمسه رؤیا سنده اعرابی جمل رعی ایلسه اعرابدن
برقومه والی اولور برکیمسه رؤیا سنده ایکی جمل بربرینی قتل ایتدیکنی کورسه بو ایکی دوه ایکی
پادشاهدر برکیمسه جملی چکدیکنی کورسه عدوسنه قهر ایتمسنه دلالت ایدر (ارطامید ورس ایتدی

جل باشی کورمك سفینه‌نك صوصاچندیسنه وسرعتله کتمسنه دلالت ایدر برقاج ارکك دوه‌لر
کورمك قوم جهاله دلالت ایدر که کندیلرك رأی ومعرفتی اولمیوب غالب حاللری ذلت اوله بر کیمسه
کندینی جملك ارقه سندن دوشدیکنی کورسه انك اوزرینه فقرلك خوف اولنور بر کیمسنه کندینی
جل دپدیکنی کورسه خسته اولور بر بری اردنجه دوه قطاری کورسه یغموره دلالت ایدر زیرا
یغمور بر بری اردنجه اولور ودوه اثقالی کوتورر بلوطلر یغموری کتوردیکی کبی برقاج جللر بوغازلندیغنی
کورسه اول محلده جدال ایدر کیمسه یوق ایسه اول کیمسه‌لره دعوته دلالت ایدر بر کیمسه کندینی کویا
جل اولمش کورسه ناسك کناهندن آغر اولانی کوتورر یعنی برطریق ایله خلقك جرمنی کندی تحمل
ایدر جل بخت سوار اولانه مشققتسز سفر بعیددر بعضیجه جل کورمك مسکنه وسفینه‌یه دلالت ایدر
زیرا دوه سفینهٔ بردر و بعضیجه موته دلالت ایدر و بعضیجه زوجه‌یه دلالت ایدر و بعضیجه حقده وکین
المغه دلالت ایدرنه قدر بعد زمان اولورسه‌ده و بعضیجه رجل صبوره دلالت ایدر و بعضیجه استعجال
مراد ایدن کیمسه‌یه احوالنده بطوء و کیجکمیه دلالت ایدر و بعضیجه جمل کورمك لفظنه بناء کوزللکه
دلالت ایدر آیتده کلدیکی ایچون جماله یعنی برقاج دوه‌لر کورمك جنیلره دلالت ایدر زیرا دوه‌لر جنیلرك
اصلی اولان جانك کوزندن خلق اولندیلر جان بر کیمسه درکه حق تعالی انی اوددن خلق ایلدی
ذرباتنه جن دیرلر آدم علیه السلام ابو البشر اولدیغی کبی اولدخی ابو الجندر وجمل کورمك ارزاق
وفوائده دلالت ایدر (ابن مقری ایتدی جمل بختی کورمك ناسدن وارباب اسفاردن وطنندن چیقن
کیمسه‌لره دلالت ایدر و بر و بحرده تاجرلر کبی و بعضیجه بونلر اعجام وعربا کیمسه اره دلالت ایدر
و بعضیجه جمل کورمك هموم و معیشتنده شدته و یغما وسلب ماله دلالت ایدر والله اعلم

❊ جمل البحر ❊ اوتوز زراع اوزونلغنده بر بالقدر که عجاج نام کیمسه ایچون بو بالق حقنده
بحر رجزدن برخوب شعر واردر (بیان تبیین نام کتابنده جاحظ بویله دیمشدر ابو عبیده رضی الله
تعالی عنهك حدیثنده کلدیکه حضرت عبیده جمل بحرك اکلنه اذن و یردی که دوه‌یه بکزر بر بالقدر

❊ جمل الیهود ❊ کلر انواعندن بر اصیل بیوك کلردر که کونشه قارشو طورر الوان
غریبه ایله متلون اولور اکا خربا دیرلر باب خاده کلور انشاءالله تعالی ❊ جمل الماء ❊ بجع
تعبیر ایتدکلری قوش صغی بیوك بر قوشدرکه اکا حوصل دخی دیرلر حاء بحثنده یقنده کلور
ان شاء الله تعالی ❊ الجملیل ❊ جیمك ومیمك فتحیله سرتلان دیدکلری یلیلی قورتدر
❊ الجمیل ❊ برجنس قوشك اسمیدر صیغهٔ تصغیر اوزره کلمشدر کعیت ایله کعتان کبی کعیت
بلبله دیرلر ❊ الجندب ❊ دالك حرکات ثلثه سیله لغتدرکه چکرکه‌دن برنوعدر جمعی
جنادب کلور سیبویه بونك نونی زائده دیمشدر جاحظ ایتدی بو چکرکه حرارت مشتد اولدقده
یاغیله یری اشوب اکاطار و بعضیجه ینه شدت حرارتده پرواز دخی ایدر حدیث شریفده کلدیکه
(ان مثل مابعثنی الله تعالی به کمثل رجل اوقد نارا فجعل الجنادب یقعن فیها) یعنی اول سلطان
سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه حق تعالی بنی انکله بعث ایتدیکی شریعتك مثلی
شول کیمسه‌نك مثلنه بکزر که آتش یاقشیدی کندیدن زحمتسز چکرکه‌لر اول آتشك ایچنه
دوشمکه باشلمش اوله یعنی اول کیمسه آتشنده چکرکه‌یی حاضر بولوب انتفاع ایتدیکی کبی لاحرج
فی الدین بعث اولندیغم شریعتله اسان وجه اوزره سزلرده برمراد اولورسز دیو بطریق المثل
بو حدیث شریفی بیورمشلرکه چوق راویلر ابو هریره‌دن وحضرت سلطان کائناتدن بونی
روایت ایتدیلر حدیث ابن مسعود رضی الله تعالی عنهده کلدیکه آنلر صلوة ظهری ادا ایدرلردی
جنادب یعنی بوجنس چکرکه حرارت ارضك شدتندن صیچرارلردی ❊ الجندع ❊ وزنده
قنفد لفظی کبی سیاه چکرکه درکه ایکی اوزون بوینوزی اوله چکرکه‌لرك اکثیدر اکل اولنماز

ابن سیده بویله دیمشدر حضرت ابی حنیفه رحمة الله علیه ایتدی جندع کوجك چکرکه‌در
❊ الجنیر ❊ مسور لفظی کبی طوی دیدکلری قوشك یاوروسیدرکه سیبویه بونکله تمثیل
ایتدی سیرافیده بونی تفسیر ایلدی ابن سیده بویله دیمشدر ❊ الجن ❊ اجسام هوائیه
ولطیفه‌درکه اشکال مختلفه ایله متشکل اولمق شانلرندندر عقل وفهملری اولوب اعمال شاقه‌یه
قادرلردر جن انسانك مقابلیدر مفردی جنی کلور بنی آدمك کوزندن مستتر اولدقلری ایچون انلره
جن تسمیه اولندی (بعضیلر ایتدی جنه جن دیدکلری مزبورلر کورنمز بلا اولوب آنلردن احتراز
اولندیغی ایچوندر جن کیجه قراکو اولمغه دخی دیرلر جن اللیل جنونا کبی که کیجه قراکو اولدی
دیمکدر وجنونه دخی دیرلر ❊ اجنه الله فهو مجنون ❊ حضرت باری فلانی جنون قیلدی اول
مجنوندر دیمکدرکه فهو مجنون یرینه مجن دیه مرسین ناسك مجنونده مااجنه دیدکلری فعل تعجبدر
نه عجب مجنون اولدی معناسنه شذوذ قبیلندندر بونك اوزرینه قیاس جائز دکلدر زیرا مضروبده
مااضربه ومسلولده ماسله جائز دکلدر مسلول صیریلوب چیقان نسنه‌یه دیرلر (طبرانی اسناد
حسن ایله ابی ثعلبة الخشنیدن رضی الله تعالی عنه روایت ایلدی سر جریدهٔ انبیاء علیه اشرف
التحایا حضرتلری بیوردیکه (الجن ثلاثة اصناف صنف لهم اجنحة یطیرون بها فی الهواء
وصنف کالحیة وصنف یحلون ویظعنون) یعنی جنیلر اوچ کروهدر انلردن بر کروه واردرکه
قنادلری واردر انکله هواده پرواز ایدرلر و بر کروه واردرکه ییلان صورتنده‌در و بر کروه واردرکه قونوب
کوچرلر یقنده حاده حشاش بحثنده ابو الدرداءنك رضی الله عنه بر حدیثی کلورکه حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه (خلق الله عز وجل الجن ثلثة اصناف صنف حیات وصنف عقارب
وصنف حشاش الارض وصنف کالریح فی الهواء وصنف کبنی آدم علیهم الحساب والعقاب وخلق الله
تعالی الانس ثلثة اصناف صنف کالبهایم قال الله ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا وقال الله تعالی
لهم قلوب لا یفقهون بها ولهم اعین لا یبصرون بها ولهم اذان لا یسمعون بها اولئك کالانعام بل هم
اضل اولئك هم الغافلون وصنف اجساد هم کاجساد بنی آدم وارواحهم ارواح الشیاطین وصنف
فی ظل الله عز وجل یوم لا ظل الا ظله) یعنی حق تعالی جنیلری اوچ کروه خلق ایلدی بر کروهی
ییلانلر وعقربلر وحشرات صورتنده‌در و بر کروهی هواده ریح کبیدر و بر کروهی بنی آدم کبیدرکه
اوزرلرینه حساب وعقاب اولور وحضرت باری بنی آدمی دخی اوچ کروه خلق ایلدی بر کروهی
حیوان کبیدر نتکیم حق تعالی بیوردیکه هواسنه تابع اولوب هواسنی معبود اتخاذ ایدنلر قرآن
کندیلره القا اولندقده انتفاعلری اولمیوب دلائل توحید ومعجزاتدن مشاهده ایتدکلرنده تدبرلری
اولمامقده حیوان کبیدر بلکه انلر حیواندنده ازغوندر زیرا حیوان کندویه احسان ایده‌نی تمییز
ایدر وکندویه نفعلی اولانی طلب ایدر ضررلی اولاندن اجتناب ایدر اما اول کیمسه‌لر خالقلرینه
منقاد اولمزلر واحسانی بلزلر وحضرت باری آیت اخراده بیوردیکه اهل جهنمك قلبلری وارکه
انکله حقی بیلمزلر وانلرك کوزلری وارکه انکله عبرت نظریله حضرت بارینك مخلوقنه
نظر ایتمزلر وانلرك قولاقلری وارکه انکله آیات ومواعظی سماع تأمل ایله کوشدار اولمازلر بویله
اولانلر حیوان کبیدر بلکه حیواندنده ازغوندرکه غفلتده کامل اولان بونلردر و بنی آدمدن بر کروهنك
اعضالری بنی آدم کبیدر واعضالری انسانه بکزر حالاکه روحلری شیاطین ارواحیدر و بر کروهده
حضرت بارینك ظل حمایتنده‌در یوم قیامتده که اول کونده کولکه انجق کندینکدر بو حدیثی چوق
راویلر روایت ایلدی (الحکم) جنیلره متعلق حکملردر جمله مسلمین اتفاق ایتدیلرکه بزم پیغمبریمز
محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم انسانه بعث اولندیغی کبی جنیلره‌ده بعث اولنمشدر
نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده بیوردی (واوحی الی هذا القرآن لانذرکم به ومن) یعنی بو قرآن
بکا وحی اولندی ای اهل مکه اول قرآن ایله سزی وقرآن کندویه بالغ اولانلری قرآن ایله

بن انلری قورقوتمق ایچون دی یا محمد دیو حق تعالی بیوردیکه جنیلرده من بلغه‌ده داخللردر وآخر
آیت کریمه‌ده (واذ صرفنا الیك نفرا من الجن یستمعون القرآن) الایة الی آخرها جنیلرك برقاج
نفری قرآن عظیمی استماع ایدوب وسائر جنیلره خبر ویردکاری انلردن حکایة سورهٔ احقافده
تفصیل اولنمشدر ودخی حضرت باری تبارك وتعالی (تبارك الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین
نذیرا) شول ذات کریمدرکه قرآن کریمی عبدی وحبیبنه انزال بیوردی عالملری قورقودیجی
اولسون ایچون که عالملرده جنیلرده داخلدر وآیت اخرالرده (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین
وما ارسلناك الا کافة للناس) بیوردی جوهری رحمه الله ناس مخلوقاتدر کرك انسدن وکرك جندن
اولسون دیمشدر وحق تعالی ایکی فریقه خطابا (سنفرغ لکم ایها الثقلان فبأی آلاء ربکما
تکذبان) بیوردی یعنی ای انس وجن یوم قیامتده سزك حساب وجزا کزده مجرد ایدرم یعنی
کندم ایدرم ربکزك قنغی نعمتلرینی تکذیب ایدرسز دیمکدرکه ثقلان انس وجند ربونکله تسمیه
اولندقلری ارضك اوزرینه ثقیل اولدقلری ایچوندر (بعضیلر ایتدی انس وجنه ثقلان دینلدیکی انلر
کناه ایله ثقیل اولدقلری ایچوندر ودخی حق تعالی بیوردیکه (ولمن خاف مقام ربه جنتان) شول کیمسه
ایچونکه یوم قیامتده حسابه طورمقدن خوف ایلیه ایکی جنت واردرکه برجنت خوف ایدن انسان
ایچوندر وبرجنت خوف ایدن جنی ایچوندر بویله اولدیغندن جنیلرده مقربین وابرار واردر
انسانده اولدیغی کبی دینمشدر بوآیت ایله جمهور علما جنیلرك مسلمانلری جنته کیررلر ومثاب اولورلر
انسانك مثاب اولدیغی کبی دیو استدلال ایتدیلر (حضرت ابی حنیفه واللیث رحمهما الله بوکا
مخالفت ایدوب ایتدیلرکه مؤمنلرك وجنیلرك ثوابی انلرك نار جهنمدن خلاص اولملریدر بعده انلره
تراب اولك دینور حیوانلرك تراب اولدقلری کبی که انلر ایچون ناردن نجاتلرندن غیری ثواب یوقدر
امامین همامینه اکثر علما مخالفت ایتدیلر تا که امام ابی یوسف وامام محمد رحمهما الله یه وارنجیه دك
ابو حنیفه ایله لیثك حضرت بارینك (ویجرکم من عذاب الیم) جنیلردن حکایة بیوردیغی که
حق تعالی سزلری عذاب الیمدن حفظ ایلیه ایمانه کلك دیو بربرینه سویلدیلر وبردخی (ومن یؤمن بربه
فلا یخاف بخسا ولا رهقا) سورهٔ جنده برکیمسه ربینه ایمان کتورسه ثوابنك نقصانلغندن وذلت
کندینی بوریمکدن خوف ایتمز دیو بیوریلان قول شریفلرندن غیری دلیللری یوقدرکه
اول امامل حضرت باری بو ایکیده عذابدن خلاصدن غیری ثواب ذکر ایلمدی دیدیلر انلره
جواب ایکی وجهله دربریسی بوکه ثواب مسکوت عنه در سکوت اولنمقدن قطعا ثواب اولمامق
لازم کلمز ایکنجی وجه بوآیت کریمه جنیلر کلامندن حکایه درجائزکه انلر انجق عذابدن خلاصلرینه
مطلع اولوب حضرت بارینك ثوابدن کندیلر ایچون حاضر ایتدیکی کندیلره خفی اوله دینلمشدرکه
جنیلر جنته کردکده انسان ایله بیله اولمازلر بلکه انلر جنتدن برطرفده اولورلر (حدیث ابن عباسده
رضی الله تعالی عنهما کلدیکه اول حضرت بیورمشلرکه (الخلق کلهم اربعة اصناف فخلق
فی الجنة کلهم وهم الملائکة وخلق فی النار کلهم وهم الشیاطین وخلق فی الجنة والنار وهم الجن
والانس لهم الثواب وعلیهم العقاب) مخلوق درت کروهدر برکروهنك کلیسی جنتده درکه
انلر ملائکه‌در وبرکروهی نارده درکه انلر شیطانلردر وبرکروهی جنت وجهنمده درکه جنیلر ایله
انسیلردر انلر ایچون ثواب واوزرینه عقاب اولور وبوحدیث موقوفدر وابن عباسدن رضی الله
تعالی عنهما احدیثده برشی دخی منقولدرکه (ان الملائکة لا یثابون بنعیم الجنة) ملائکهٔ کرام نعم
جنت ایله مثاب اولمازلر دیمشدر (احمد ابن مروان المالکی الدینورینك مجالسنه نام کتابندن اوائل
جزء تاسعده مجاهددن رحمه الله منقول اولان استغراب اولناندرکه مجاهد حضرتلری جنیلرك
مؤمنلری جنته کیررمی دیو سؤال اولنمشیدی جوابده کیرر انجق آنده نسنه اکل وشرب ایتمزلر همان

تسبیح وتقدیس الهام اولنور انلر تسبیحلرنده اهل جنتك طعام وشرابلری لذتندن بولدقلری
لذتی بولورلر حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم بعثتی عموم ایچون اولدیغنه دلالت ایدر
احادیثدن نیجه حدیث واردر انلردن بری مسلمده ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن منقول اولاندرکه
اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اعطیت جوامع الکلم وارسلت
الی الناس کافة) یعنی جوامع کلم بکا احسان اولندی وناسك جمله‌سنه بعث اولندم (مسلمده
جابرك رضی الله تعالی عنه حدیثندن منقولدرکه ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکهٔ
مکرمه‌ده ایکن اصحابنه بیوردیکه (من احب منکم ان یحضر اللیلة امر الجن) یعنی کیم محبت ایدر کیجه
جن وقعه‌سنه حاضر اولمغه جابر ایدر حضرت ایله کتدم مکه‌نك اعلاسنه واردیغمزده بردائره
چکدی بعده برمقدار کتدی قالقوب قرآن عظیمه باشلدی چوق یلانلر اطرافنی بوریدی بنم
ایله حضرتك اراسنه حائل اولدی تا که مبارك آوازینی ایشتمدم بعده یلانلر کتدیکه کویا
بلوط پارچه‌لری کیدرکبی منقطع اولدیلر تا که برقاجی قالدی بعده حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم کلوب ایتدی (ما فعل الرهط) بونلرنه ایشلر جابر ایدر بن ایتدم یارسول الله
بونلرده انلردندر حضرت رسول برکوك وروث آلوب انلره ویردیکه کوك وروث ایله استنجا وتطهیردن
نهی ایلدی (ینه مسلمده بلال بن الحارثدن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه ایدر حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم ایله بعض سفرلرده کعبه یولنده عرج نام محله نزولمزده اکا توجه ایلدم یقین
اولدیغمده چکش ونزاع ایشتدمکه اسانلری ایشیدلمامش اکلندم تا که حضرت کوله‌رك کلدی
بیوردیکه (اختصم الی الجن المسلمون والجن المشرکون وسألونی ان اسکنهم واسکنت المسلمین الجلس
واسکنت المشرکین الغور) جنیلرك مسلمانلری وکافرلری بکا مرافعه‌یه کلدیلر وبندن کندیلرینه
مناسب اولان یرده اسکان ایتمك استدیلر مسلمانلرینی مرتفع یرده کافرلرینی الچق یرده اسکان
ایلدم (ینه مسلمده ابن عباسدن رضی الله عنهما منقولدرکه ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اصحاب کرامدن برطائفه ایله سوق عکاظی مراد ایدوب کیدردی عکاظ مکه شرفها الله تعالی
قربنده بریرك آدیدرکه عرب طائفه‌سی هر ییل انده جمع اولوب برآی مقداری طوروب بیع وشرا
ایدرلر وعیش ونوش وابیات اشعار انشا ایدوب انکله تفاخر ایدرلر شیاطین ایله خبر سما
مابینلرینه حائل اولمغله شیطانلر قوملرینه کلوب سزك ایچون نه چاره وار بزم ایله خبر سما مابینه
برحائل اولدی اوزریمز علولر قیو یرلدی دیدیلر سائر شیاطین ایتدیلرکه بوحال یرده برنسنه حادث
اولدیغی ایچوندر ارضك مشرق ومغربلرینی کشت وکذار ایدك انلرده کزمکه باشلدقلرنده تهامه
نام محلده حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم واصحابه ملاقی اولدیلرکه عکاظه‌یه
کیدرکن صلاة فجری اصحابیله قیلاردی وقتا که آنلر قرآنی ایشتدیلر سکوت ایتدیلر بزم ایله
خبر سما مابینه حائل اولان بودر دیدیلر وقوملرینه رجوع ایدوب بزلر قرآنی عجیب ایشتدك که
خوب نظمدر وکلام ناسه مغایردر دیدیلرکه مضمون آیتدر بو حدیث شریف حضرت پیغمبر ایله
جن وقعه‌سندن ابتدا واقع اولاندر دیو ابن عباس ذکر ایلدیکه حضرت کندویه وحی اولنه‌لی
انلری کورمشیدی (ابن مسعوددن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه ایدر برکیجه حضرت رسول
ایله ایدك که حضرتی غائب ایدوب دره‌لری وطاغ وقیالری ارایوب وقوبتی یرلری ارادق بولمدق
بز ایتدك اوچورلدی یاخود اغفال اولنوب خدعه اولندی شرلی کیجه ایله بزوقوم کیجه ادلك
وقتا که صباحه داخل اولدق اول حضرت حراطاغندن بروکلدی بز ایتدك یارسول الله سنی
یتردك وارادق بولمیوب الم ایله کیجه لدك حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اتانی
داعی الجن فذهبت معه فقرأت علیهم القرآن) یعنی جندن بکا دعوتجی کلدی بن انکله کیدوب انلره

قرآن تلاوت ايلدم راوى ايدر حضرت بزمله كيدوب جنيلرك آتشلرينك اثرلرينى بزه كوستردى
جنيلر حضرت پيغمبردن طعام استمشلر حضرت بيورمشكه (كل عظم ذكر اسم الله عليه
تأخذونه فيقع فى ايديكم اوفر ماكان لحما وكل بعر علف لدوابكم) اوزرينه اسم بارى ذكر اولنان
هر كمك سزه طعامدركه سزانى الورسكز يدن يكرنده زياده لحم ايله واقع اولور وحيوان بعرى يكده
نجاستى سزك دابه لريكزك علفيدر ديدكدنصكره حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انسانه
خطابا بيورديكه (فلا تستنجوا بهما فانهما طعام اخوانكم) يعنى سزلر كمك و روث ايله استنجا ايتمكز
زيرا انلر قرنداشكز اولان جنيلرك طعاميدر (شافعى و بيهقى روايت ايتديلركه انصاردن بركيمسه
صلوة عشا قلمغه چقمشيدى جنلر انى قاپوب برقاج سنه غائب اولديكه خاتونى اره كندى بعده
اول كيمسه مدينه يه كلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه حالندن سؤال ايلدى اول كيمسه جنلر
بنى قاپدى وافر زمان انچلرنده اكلندم جنلرك مسلمانلرى بنى قپان كافر جنلر ايله غوغا وجدال
ايدوب مسلمانلرى غالب كلمكله انلردن وافر اسير يغما و بنى انلر ايله دخى قاپديلر سنى بر مسلم كيمسه
كورييورز سنى اسير ايتمك بزه حلال دكلدر مخيرسين ديلرايسك بونده اكلن ديلرايسك عيالكه كيت
ديديلر بنده عيالمه كلمكى اختيار ايتدم بنى مدينه يه كتورديلر ديو اول كيمسه خبر ويردى حضرت
عمر سؤال ايتديكه انلرك طعامى نه در اول كيمسه ايتدى بقله در واوزرينه اسم بارى ذكر اولنميان
نسنه لرك جمله سيدر حضرت عمر ايتدى انلرك شرابلرى نه در اول كيمسه جدفدر يعنى صويك
كپوكى وقيغى ديدى (بعضيلر جدفى اغزى اورتلميان شراب ايله تفسير ايتمشلردر بعضيلر ايتدى
جدف ولايت يمنده براوتدركه آنى يين كيمسه اوزرينه صو ايچمكه محتاج اولماز (اجماع علما
واتفاق فضلا ابن عطيه دن وغيريدن منقول اولاندركه جنيلر خصوصيله بوشريعتله متعبد
ومنشرع و پيغمبريمز محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم انس وجنه بعث اولنديغيدر اكر
دينلورسه كه احكام شرعيه نك جمله سى جنيلره لازم اولسه انلر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه
تردد ايدرار كلورلردى تاكه احكامى اوكرنه لر انلرك ايسه مكه ده ايكى دفعه كلدكلرى منقولدر
بعدذلك اكثر شريعت تجديد اولدى بزديرزكه نقل اولمامقدن مؤمنين كورمكمسزين انلرك حضرت
پيغمبره جمع اولمامارى ومجلسنه حاضر اولمامارى وكلامنى استماع ايتمامارى لازم كلمز جائزكه
حضرت انلرى كوره اصحاب كرام كورميه لر زيرا حق تعالى بيورديكه (انه يريكم هو وقبيله
من حيث لا ترونهم) جنلرك رئيسى اولان شيطان وعسكرى سزى كورركه سز انلرى كورمزسز
اصحابده اولان قوتدن زياده حضرت بارى حضرت پيغمبره قوت احسان ايتمكله حضرت پيغمبر
جنلرى كورردى (بعض صحابه رضى الله تعالى عنهم دخى بعض احوالده كورديلر مثلا ابوهريره
رضى الله عنهك رمضانده ويرديكى زكاتندن سرقه ايتمكه كلان جنى كورديكى كبى اكر دينلورسه كه
بعض معتزله دن حكايه اولنانه نه ديرسين كه انلر وجود جنى انكار جن يوقدر ديرلر بزديرزكه قرآن
عظيم جنلرك وجودينى ناطق ايكن قرآنى تصديق ايدن كيمسه دن جنلرك وجودينى انكار ثابت
اولورسه اعجبدر ابوهريره دن رضى الله عنه منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورديكه (ان عفريتا من الجن تفلت على البارحة يريد ان يقطع على صلوتى فذعته واردت ان اربطه
فى سارية من سوارى المسجد حتى تصبحوا تنظرونه فذكرت قول اخى سليمان) يعنى ياوز جن دون كيجه
اوزريمه كلوب نمازيمى قطع ايتدرمك مراد ايلدى بن انى بوغوب مراد ايلدم كه مسجدك
ديركلرندن برنده انى باغليم وقرنداشم حضرت سليمانك كلامنى ذكر ايلدم و بيورديكه (ان بالمدينة
جنا قد اسلموا) مدينه ده جن واركه اسلامه كلديلر و بيورديكه (لا يسمع ندى صوت المؤذن
جن ولا انس ولا شئ الا شهد له يوم القيمة) يعنى مؤذنك صوتنى ايشيدن انس وجن وآخر نسنه

يوم قيامتده آنك ايچون شهادت ايدر (ابن مسعود رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه نبى محترم
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (مامنكم من احد الا وقد وكل به قرينه من الجن) يعنى
سزدن بركيمسه يوقدر الا انكله جندن قرينى واردر اصحاب كرام ايتديلر يارسول الله سكاده مقارن
وارميدر پيغمبر ايتدى (واياى الا ان الله تعالى اعاننى عليه فاسلم فلا يأمرنى الا بخير) بنم دخى مقارنم
واردر انجق حق تعالى آنك اوزرينه بكا اعانت ايلديكه جن مسلمان اولدى ياخود بن اندن سالم
اولدم بكا انجق خيرامر ايدر اسلمه نك ميمنك ضمى وفتحى روايت اولنمشدر لكن مختار اولان
مفتوح اولمسيدر حضرت رسولك صلى الله تعالى عليه وسلم شيطاندن عصمتك اوزرينه امت
اجماع واتفاق ايتمشدر شيطاندن هركسه قرين اولانك وسوسه واغواسيله فتنه سندن آخرى
تحذير درمراد (و بزلره بلدرديكه شيطان بزمله درمهماامكن سزلراندن احتراز ايليك (وحضرت
رسولك صلى الله تعالى عليه وسلم كبائردن معصوم ومحفوظ اولديغى دخى متفق عليها دركه
سائر انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام دخى صغائر وكبائردن معصوملردر وملائكه لرده بويله در
محققيندن قاضينك وغيريلرك ديدكلرى كبى بوتفصيل بلنديسه معلوم اولسونكه جنك وشيطانك
موجود اولمسنه دلالت ايدر احاديث تعداد اولنماز اشعار واخبار عربده بويله دركه كثيردر بونده
نزاع ايتمك تواترايله معلوم اولان نسنده مكابره در بعده بوبر امردركه انى عقل خيال ايتمز
وحس تكذيب ايتمز بويله اولديغندن جنلرك اوزرلرينه دخى تكليف جارى اولدى مشهور
اولاندركه وقتاكه ناس حضرت ابى بكره رضى الله تعالى عنه بيعت ايتديلرسه سعد ابن عباده
رضى الله تعالى عنه شامه كيدوب حوران اوواسنه نزول و وفات ايدنجيه دك آنده اقامت ايلديكه
اون بش سنه سنده مرحوم اولدى ومغسله سنده ميتى بولنديغنده اختلاف اولنمشدر آنك وفاتنى
ناس بلمديلر تاكه برقائلدن ايشتديلركه سويلر * نحن قتلنا سيد الخزرج سعد بن عباده * يعنى
خزرج قبيله سنك اولوسنى برقتل ايتدك كه سعد بن عباده در * رميناه بسهمين فلم تخط فؤاده *
يعنى بزانى ايكى اوق ايله اوردق كه خطا ايتميوب قلبنى ياره لدى ناس اول كونى حفظ ايتديلر
واول كونى سعدك وفاتى كونى بولديلر (صحيح مسلمده سعد بن عباده نك بدر غزاسنده حاضر اولديغى
مسطوردر عكسيده روايت اولنمشدر (حجاج بن علاط السلمى دنكه نضر بن حجاجك باباسيدر
اوغلنه شوقى مقامنده دينلمشدركه (هل من سبيل الى خمر فاشربها * ام من سبيل الى نضر بن
حجاج) شرابى ايچمكه جواز وارميدر يوخسه نضر بن حجاجه وصلته يول وارميدر مرقومدن
منقولدركه مكارى دوه جيلر ايله مدينه يه كلوردى مخوف وموحش بردره ده كيجه قراكولق اولدى
دوه جيلرا كاديديلركه فلق سكا واتباعكه امان ال يعنى حفظ وحراستده اول ديديلر اولدخى
اويوميوب انلرى طولاشوردى وشويله سويلردى * اعيذ نفسى واعيذ صحبى * من كل جنى بهذا
النقب * حتى اعود سالما وركبى * بوطاغ ايچنده اولان يولك جنلرى شرندن بنى واتباعمى صقندريم
وحفظ ايدرم تاكه بن ودوه م سلامتله عودت ايدم بوكلامنك عقبنده برقائلدن ايشتديكه سويلر
(يا معشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض * الآية يعنى اى جن
وانسك جماعتى حضرت باريك تقدير وقضاسندن فرار ايدوب آسمان زمينك جوانبندن چقمغه
قادر ايسه كز چقك ديو بو آيت كريمه كندويه تلاوت اولندى وقتاكه مرقوم مكه مكرمه يه كلوب
ايشتديكنى كفره قريشه خبرويرديكنده قريش اكا يا اباكلاب دينكدن چقدك حاشا جهله ميل
ايتدك زيرا سنك بو ديديككى محمد كندى اوزرينه انزال اولندى ديو زعم ايدر ديديلر اول دخى
حدا حقيچون بن ايشتدم وشو كيمسه لر دخى ايشتدى ديوب بعده شرف اسلامله مشرف اولوب
اسلامى خوب اولدى ومدينه يه هجرت ايدوب انده برمسجد شريف بنا ايتديكه كندى نامله معروفدر

ابن سعد وغیریلر جنلردن عمرو بن جابر الجنی بی صحابه در دیوعد ایدوب صفوان بن المعطل
سلمی دن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیلرکه صفوان ایدر حج شریف مراد ایدوب کیدر ردك
مکه یولنده عرج نام محله وارديغمزده کوردك که بر یلان حرکت ایدوب طورر چوق مکث ایتمدك
یلان فوت اولدی بزدن بر کیمسه برخرقه چیقاروب یلانی صاروب بعده دفن ایلدی مکه یه قدوم
ومسجد حرامه واردیغمزده بر کیمسه کلوب ایتدی عمرو بن جابر الجنینك دوستی سزدن قنقیکز در
بز ایتدك بلمزز اول کیمسه سزدن قنقیکزجنه مصاحب اولدی دیدکده انلردخی شو کیمسه دیدیلر
اولدخی حق تعالی سنی خیر ایله جزا ایده سنك دفن ایتدیکك حیه حضرت رسولدن صلی الله
تعالی علیه وسلم قرآن دکلیان طقوز جنك اخرلری ایدی دیدی (ابن ابی الدنیا تابعیندن بر کیمسه دن
حکایه ایلدیکه بر یلان آنك چادرینه کرمشکه صوسزلغندن دیلنی چیقاروب صولور اولدخی
آنی صوارد قدنصکره حیه فوت اولغله آنی دفن ایلش کیجه اولدقده برسی کلوب اکا سلام
ویروب اکا تشکر ایدوب اول یلان نصیبین جنلرندن برصالح کیمسه ایدیکه ادی زوبعه ایدی
دیو خبر ویرمش ابن ابی الدنیا ایدر خلفاء بنی امیه دن امیرالمؤمنین حضرت عمر بن عبدالعزیزك
رحمه الله فضائلندن بکا بالغ اولدیکه عمر بن عبد العزیز بر صحراده کذار ایدرکن فوت اولمش
بر یلان کوروب رداسندن بر پارچه یه انی صاروب دفن ایلدی ناکاه برقائلدن ایشتدیکه
سویلریا سرف حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدم شهادت ایدرمکه حضرت
سکا بیوردی ایدیکه (ستموت بارض فلات فیکفنك ویدفنك رجل صالح) یقنده سن بر صحراده
وفات ایدرسین برصالح کیمسه سنی کفنلیوب دفن ایدر عمر بن عبد العزیز بو حدیثی
ایشیدنجه حضرت باری سکا رحمت ایلیه سن کیمسین دیدی اولدخی حضرت رسولدن
صلی الله تعالی علیه وسلم قرآن دکلیان جنلردنم بنم ایله سرفدن غیری صاغ قالمدی ایدیکه
سرفده بو وفات ایدندر دیدی (خبر البشر بخیر البشر نام کتابده ابراهیمدن منقولدرکه ایدر
عبد الله بن مسعودك رضی الله تعالی عنه اصحابندن برقاچ کیمسه لر حج شریف مراد ایله
چقمشلر ایدی اثناء طریقده بر بیاض حیه کوردیلرکه یول اوزرنده کندیدن مسك رایحه سی
قوقار ایچلرندن بری رفیقلرینه کیدك بن مکث ایدرم انجام کار حیه نیجه اولور دیدی چوق
اکلنیوب حیه فوت اولغله رایحه طیبه سندن خیراً مولیله اول کیمسه انی برخرقه یه
صاروب بعده یولدن چیقاروب دفن ایلدی واخشامه قریب رفیقلرینه ایرشدی وسویلدیکه
خدا حقیچون بن اوتورردم مغرب طرفندن درت عورت کلوب ایچلرندن بری عمری
قنقیکز دفن ایلدی دیدی بز ایتدك عمر کیمدر اول عورت یلانی قنقیکز دفن ایتدی
دیدی اول کیمسه ایتدی بن دفن ایتدم دیدم اول عورت والله کیجه سی قائم وکوندزی
صائم اولانی دفن ایتمشسنکه حضرت بارینك انزال ایتدیکنه اول ایمان کتورمشیدی وسزك
پیغمبریکز بعث اولنمزدن درت یوزسنه مقدم پیغمبرك وصفنی سماع اشیدوب پیغمبریکزه ایمان
کتورمشیدی دیدی اول کیمسه ایتدی بن حمد خدا ایدوب بعده حجی ادا وبعد ازین حضرت
عمر رضی الله عنهه واروب اول حیه نك وعورتك خبرینی افاده ایتدیکمده حضرت عمر صادقسین
حضرت رسول صلی الله علیه وسلمدن ایشتدم بونی بویله بیورردی دیدی (ینه کتاب مرقومده
ابن عمردن رضی الله عنهدن منقولدرکه ایدر امیرالمؤمنین حضرت عثمانك رضی الله عنه مجلس
سعادتنده ایدم بر کیمسه کلوب یا امیر المؤمنین سکا برعجب خبر ویره یم دیدی انلردخی سویله دینجه
اول کیمسه بن بر صحراده ایدم ایکی عسکرو جماعت کتوردم بر برینه ملاقی اولوب بعده ایریلدیلر
معرکه یرلرینه کتدم ناکاه برمقدار یلانلر وارکه ایدی مثللرینی کوردم ورایحه مسك وار آنلرك

ایچنده برانجه وصاری یلان بولدم رایحه طیبه سندن انتفاع مأمولیله آنی الوب دستاریمك ایچنه
صاردم بعده دفن ایلدم اول اثناده یوردکن برمنادی ندا ایتدیکه هداك الله اول ایکی کروه جندن یلانلر
دیرکه بینلرنده جدال وارایدی وسنك دفن ایتدیکك شول جنلردندرکه حضرت رسولدن صلی الله
علیه وسلم قرآن دکلدیلر ایدی (ینه کتاب مرقومده منقولدرکه فاطمة بنت النعمان النجاریه دن
رضی الله عنها ایدر بنم ایله جندن برتابع وار ایدی که بنم اولدیغم اوه شدتله کیرردی برکون کلوب
دیوار اوزرنده طوردی مقدما ایشلدیکی کبی ایلمدی بن اکا سکا نه اولدیکه مقدما ایشلدیکك
ایش کبی ایتمزسین دیدم جوابده بوکون بر پیغمبر بعث اولندیکه زنای حرام قیلردیدی (بیهقی
دلائلنده حضرت حسندن روایت ایتدیکه راوی ایدر عمار ابن یاسر رضی الله عنه ایدرکه حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلم ایله غزا ایتدیکمده برقیویه صو المغه کتمشیدم انده شیطانه ملاقی
اولدم بنم ایله کولشدی بنده آنی ییقدم وبنمله اولان ال طاشی ایله یاخود مطلقا طاش ایله
الك بورنینی قناندم ایدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم اول اثناده بیورمشکه (ان عمار
لقی الشیطان عند البئر فقاتله) یعنی عمار قیوده شیطانه ملاقی اولوب مقاتله ایلدی دیوب اظهار
معجزه باهره ایلمش وقتاکه بن قیودن عودت ایلدم بکا سؤال ایلدی واقع حالی حضرته خبر
ویردم که ابوهریره رضی الله عنه دخی حضرت باری رسولنك لسانیله شیطان شرندن عماری
حفظ ایلدی دیمشدر (بخاری رحمة الله علیه ابراهیم النخعیدن روایت ایله بوحدیث شریفه
اشارت ایدوب دیدیکه علقمه حضرتلری شام جنت مشامه کتمشیدی مسجد شریفه کردکده
اللهم یسرلی جلیسا صالحا دیو نیاز مند اولمغله ابوالدرداء رضی الله عنه ایله جلیس ونديم اولدی
ابوالدرداء کاسن کیمدنسین دیدی اول دخی اهل کوفه دنم دیدی ابوالدرداء ایتدی صاحب سر
اولوب آخرلر کندینی بلمیان حذیفه رضی الله عنه سزده میدر یاخود سزدن میدر دیو سؤال
بیوروب بن ایتدم بلی ودخی دیدیکه سزده دکلمی بوخسه سزدمیدر حضرت باری کندینی
شیطاندن حفظ ایدن عمار رضی الله عنه جوابده علقمه ایدر بن ایتدم بلی بزده در وسؤال بیوردیکه
صاحب مسواك اولوب یاخود صاحب وساده اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلمك مسواك
شریفنی یاخود یاصدیغنی کوتورن سزده میدر بن ایتدم بلی صاحب مسواك ایله مراد ابن مسعود
رضی الله عنه حضرتلریدر وسؤال بیوردیلرکه ابن مسعود (واللیل اذا یغشی والنهار اذا تجلی) آیه
کریمه سنی نیجه اوقور بن ایتدم والذکر والانثی اوقیوب واو ایله ما لفظنی ترك ایدرکه ذکر ایله
انثی مقسم به واقع اولور ایل کبی (ابو بکر رباعیات نام کتابنده قاضی ابو یعلی عبد الله بن الحسین
المصیصی دن روایت ایتدیکه راوی ایدر طرسوسه واردم بکا دیدیکه بونده برخاتون وارادینه
نهوس دینور که اول خاتون حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه ایلجی کلان جنلری کورمشیدی
راوی ایدر بن اول خاتونه کتدم کوردمکه ارقه سی اوزره اوزانمش برخاتون اکا سؤال ایتدیکه
حضرت رسوله ایلجی کلان جنلری کوردکمی خاتون دخی جوابده کوردم دیدی راوی ایدر عبدالله
سمیج بکا خبر ویردیکه عبداللهك آدی مقدما سمیج ایدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلم اکا عبدالله تسمیه ایلدی زیرا سمیج بیلی اوزون دیشی مرکبه دینور عبدالله ایدر بن ایتدم
یا رسول الله اسمان وزمین خلق اولمزدن حضرت باری نره ده ایدی حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (علی حوت من نور یتلجلج فی النور) نوردن ماهی اوزنده
ایدیکه نورده تردد ایدر ایدی سمیج ایتدی حضرت رسولدن ایشتدمکه بیوررر (مامن مریض یقرؤ
عنده سورة یس الا مات ریانا ودخل قبره ریانا وحشر یوم القیمة ریانا) برخسته یاننده سوره یس
تلاوت اولنه البته اول میت صویه قانمش ر و مزاره کررصویه قانمش اولدیغی حالده
وروز جزاده بعث اولنور صویه قانمش اولدیغی حالده اول خاتونك حدیثندنده غریبدر

انس بن مالك رضى الله تعالى عنهدن منقول اولانكه ايدرمكهٔ مكرمه طاغلرينه حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ايله چقمشيدم عصاسنه طيانه رق براختيار كلدى حضرت پيغمبر
صلى الله تعالى عليه وسلم (مشية جنى ونغمته) يعنى سن جن يوريمسيله يوريدك وجن آوازى ايله آواز
ايتدك ديو اول اختياره بيوردقده اول دخى بلى اويله در ديدى حضرت رسول صلى الله عليه
وسلم اكا (من اى الجن) قنغى جند نسين ديدى اول دخى بن هامة بن الهيم نام جنم ديدى
ياخود ابى هيم بن لاقيس بن ابليس نام جنم ديدكده حضرت رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم (لا ارى بينك و بينه الا ابوين) سنك ايله ابليسك اراسنده انجق ايكى بابا كوره
يورم ديدى اول دخى جوابده بلى ديدى حضرت رسول ايتدى (كم اتى عليك) يعنى اوزريكه
نه قدر زمان كچدى جن ايتدى دنيانك يدم انجق قابلى دكل قابل هابيلى قتل ايتديكى كيجه‌لرده
برقاچ ياشنده اوغلان ايدم كوچك ديه‌لر اوزرنده حيوانات هلاك ايدردم وناسك اراسين افساد
ايدردم ديدكده حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم (بئس العمل) يعنى نه كوتو عملدر سنك
ايشك ديه بيوردى جن ايتدى يارسول الله بكا عتاب ايتمه زيرا بن حضرت نوح عليه السلامه ايمان
كتورنلردنم وآنك حضورنده توبه ايتدم و بن حضرت نوحه اسلامه دعوتنده عتاب ايتدم نوح
اغليوب وبنده اغلدى جن ايتدى خدا حقيچون اول زماندنبرو عتابه نادم وجاهلردن اولمقدن
خدايه صغنورم ديوب وحضرت هوده ملاقى اولدم اكا ده ايمان كتوردم وحضرت ابراهيمه ملاقى
اولدم اكا ده ايمان كتوردم ونار نمرود ده انكله ايدم (وحضرت يوسف قيويه براغلدقده انكله ايله
ايدمكه قيونك اشاغيسنه آندن مقدم بن ايندم وحضرت شعيب وموسى ايله بيله اولدم وحضرت
عيسى بن مريمه ملاقى اولدم بكا بيورديكه اكرحضرت محمده ملاقى اولور ايسك بندن اكا سلام
ايله بن آنك سلامنى تبليغ ايدرم وسكا ايمان كتوردم ديدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم (وعليك السلام ما حاجتك ياهامة) سلامنى آلوب ياهامه مرادك نه در ديدى جن
ايتدى حضرت موسى بكا توراتى تعليم ايلدى وحضرت عيسى انجيل تعليم ايلدى سنده قرآنى بكا
تعليم ايله ديو نيازمند اولدى برروايتده حضرت اكا قرآن عظيمدن اون سوره تعليم بيوردى وحضرت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم وداع عالم فانى ايدوب بردخى اول جن بزه كلمدى و بن اول
جنى يى حالا صاغ ظن ايدرم (امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضى الله عنهدن منقولدركه بركون
ابن عباسه رضى الله عنهما بزه عجب وبر برخبر سويله ديمشيدى ابن عباس ايتدى ابو خزيم
الاسدى بكا خبر ويرديكه جاهليتده بركون آنك دوه‌سى غائب اولمغله ارامغه چقمشيدى
ابرق عراق نام محلده دوه يى بولديكه اول محلده عريف الجن واردر ديو ايشيدلمكله اكا اول نام
تسميه اولنمشدر ابو خزيم ايدر دوه يى طوشقلدم ودوه نك قولنه يصلندم بو دوه نك بيوكنه
صغندم ديديكمده هاتفدن برندا كلديكه * ويحك تعوذ بالله ذى الجلال * وحيف سكا حضرت
باريه صغين * ووحد الله ولا تبالى * حضرت بارى يى برله خوف ايتمه ديو سويلر حضرت بارى
سكا رحمت ايلسون بكا اشكار اول ديدم مقابله ده ديديكه * هذا رسول ذو الخيرات * شو صاحب
خيرات اولان رسول اللهدركه * جاء بياسين وحاميمات * سورهٔ ياسين وحاميملر ايله كلمشدر * وسورة
بعد مفصلات * يعنى سورهٔ مفصلاتدن صكره برقاچ سوره‌لر ايله ده كلمشدر * يدعو الى الجنة
والنجات * اول رسول جنته ونجاته دعوت ايدر * يأمر بالصوم والصلوة * صوم وصلوة ايله امر ايدر
* ويزجر الناس عن الهنات * شر وفساد وفتنه‌دن ناسى منع ايدرديوب اتمام كلام ايتدى سن كيمسين
اى هاتف ديدم اولدخى جوابده مالك ابن مالكم حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
هل نجد لك جنلرينه بنى كوندردى ديدى بن ايتدم شو دوه‌مى كوزلر اولسه بن اكا واروب ايمان كتوررم

اول هاتف ايتدى اكر اسلامه كلمك مراد ايدر ايسك دوه كه بن كفايت ايدوب كوزلرم تا كه
سلامتله عياليكه ايلتنجيه دك ان شاء الله تعالى ابو خزيم ايدر دوه يه سوار اولدم مدينه يى قصد
ايدوب جمعه كونى اكا كلدم مسجد شريف اوكنه وارد مكه حضرت رسول الله صلى الله عليه
وسلم خطبه اوقور مسجد قپوسنه دوه يى ايخديروب بن بكا ايتدم مكث ايده يم تا كه حضرت رسول
خطبه‌دن فارغ اوله ناكاه ابو ذر رضى الله تعالى عنه طشره چيقدى وحضرت رسول بنى سكا
كوندردى حالا كه سكا بيورر (مرحبا قد بلغنى اسلامك فادخل فصل مع الناس) يعنى مرحبا
اسلامه كلديكك معلومم اولدى ايچرو كير ناس ايله نماز قيل ابو خزيم ايدر بنده پاكلنوب مسجده
كردم ونمازى قيلدم بعده حضرت رسول بنى چاغروب بيورديكه (ما فعل الشيخ الذى ضمن ان يرد
ابلك الى اهلك سالمة اما انه قد اداها الى اهلك سالمة) دوه كى سلامتله عيالكه رد اتمكه ضامن
اولان اختيارنه ايشلدى غافل مباش تحقيق اول اختيار دوه كى عيالكه سلامتله ادا ايلدى ما يؤول
اليه اعتباريله وقوة نبوت ايله آنك سلامتيله وصولنى تحقيق ايله تعبير ايلدى ياخود كشينك نفسى
مطيه سى وبنيدر اسلامله مشرف اولنجه سلامتده اولور بونى مراد ايتمش اوله ابو خزيم ايدر
بن ايتدم جزاه الله خيرا ورحمه الله حضرت رسولده اجل رحمه الله ديو بيوردى ابو خزيم
شرف اسلامله مشرف اولوب اسلامى خوب اولدى (مسند دارميده شعبيدن منقولدركه ايدر
عبد الله بن مسعود رضى الله تعالى عنه ايتديكه اصحاب كزيندن بركيمسه جندن بركيمسه يه ملاقى
اولديكه جن كندينى ياتوردى وانسيده آنى ياتوردى وانسى اكا ديديكه بن سنى انجه وزبون كوره يورم
قوللرك كلب قولنه بكزر جن كروهى بويله ضعيفميدر يوخسه ايچلرندن سنمى بويله سين جن
ايتدى لا والله ايچلرندن بن قوتلى يم انجق بردخى طوتوشق اكر سن بنى ياتورر ايسك بيلورمكه سكا
نفعلى سنده برنسه واردر اول كيمسه اولسون ديوب تكرار طوتوشديلر اول كيمسه جنى ياتوردى
جن اكا ايتدى (الله لا اله الا هو الحى القيوم) آيت كريمه‌سنى اوقورميسن اولدخى اوقورم ديدى
جن ايتدى سن انى براوطه ده اوقور ايسك شيطان اول اوطه دن حمار ضرطه‌لرى كبى ضرطه ايدرك
چيقار بعده اول اوطه يه كره مز تا كه صباح اولنجه ان شاء الله تعالى غين معجمه بابنده غول
بحثنده ابو هريره نك رضى الله عنه وابى ايوبك بومعناده حديثلرى كلور (مسئله) قرق مكلف ايله
جمعه نك انعقادى صحيح اولور انلر كرك جن اولسون وكرك انس اولسون وكرك ايكسندنده اولسون
قولى بويله ديمشدر لكن شيخ ابو الحسن مناقب شافعيده ربيعدن نقل ايلديكه ربيع ايدر شافعيدن
رحمه الله ايشتدمكه سويلر اهل عدالتدن بركيمسه جنى كوردم ديو زعم ايلسه شهادتى رد اولنور
وتعزير اولنور حق تعالينك (انه يراكم هو وقبيله من حيث لا ترونهم) قول شريفنه مخالفت
ايتديكى ايچون قريبا ترجمه اولنمشدر مكركه جنى كوردم ديو زعم ايدن پيغمبر اوله بونك نظيرى
شيخ محى الدين النوويك رحمة الله تعالى عليه فتاواده انبياء عظام عليهم السلام بينلرنده
تفضيلى منع ايتديكى قوليدركه تفضيل ايدن قرآن عظيمه مخالفت ايتديكى ايچون تعزير اولنور
شافعينك قولى جنلرى خلق اولدقلرى صورتله كورمكى ادعا ايدن كيمسه نك اوزرينه حمل اولنور
قولينك قولى بنى آدم صورتنه تشكل ايدنلرك اوزرينه حمل اولنور مثلا يقنده مرور ايدن كبى
(معلوم اولسونكه جنك جمله‌سى ابليسك ذريتندندركه بونكله ابليسك ملائكه‌دن اولمامسنه استدلال
اولنور زيرا ملائكه‌لر تناسل ايتمزلر انلرده ذريت اولماز زيرا انلرده ديشى يوقدر بعضيلر جن
برجنسدركه ابليسده انلرك بريدر شبهه يوقدركه جنك نسلى واردر نص قرآن ايله جندن
كافر اولنلره شيطان ديو حديث شريفده كلديكه حضرت بارى ابليس ايچون نسل وزوجه خلق
ايتمك مراد ايتدكده غضبنى ابليسه القا ايلديكه ابليسدن برآتش جنقسى صچرادى حضرت بارى

اول جنقیدنده ابلیسه برعورت خلق ایلدی (ابن خلکان تاریخنده ترجمهٔ شعبیده که نامی عامردر
نقل ایلدیکه راوی ایدر برکون اوتوررد م بردوه جی کندیله برکوب واریه قیوب بعده یانمه کلدی
ایتدی شعبی سنمیسین بن ایتدم بلی دوه جی ایتدی ابلیسك عورتی وارمیدر بن ایتدم اول دکونه
بن حاضراولدم راوی ایدر بعده حضرت بارینك (افتتخذونه وذریته اولیاء) یعنی سز شیطانی
وذریتنی دوستمی اتخاذ ایدرسز دیو بیوردیغی قول شریفنی ذکرایتدم ودیدمکه ذریت انجق
عورتدن اولور اوادخی کوپی الوب کتدی راوی ایدر کوردمکه اول کیمسه بنی تجربه ایدر (روایت
اولندیکه حضرت باری ابلیسه دیدیکه حضرت آدمه برذریت خلق ایتم الا سنك ایچونده انك
مثلنی خلق ایدرم آدم اوغلانندن برکیمسه یوقدر الا انك شیطانی واردرکه اول کیمسه شیطاننه
مقارن اولمشدر بعضیلر ایتدی شیطانلرده ارکك ودیشی واردرکه اندن طوغارلر ابلیسی دیرسك
حضرت باری جل وعلا ابلیسك صاغ او یلوغنده ذکر صول او یلوغنده فرج خلق ایلدیکه
ابلیس انی بربرینه نکاح ایدر هرکون اون یمورطه سی چیقار یمورطه دن ارکك ودیشی یتمش
شیطان چیقار (مجاهد حضرتلری ذکرایلدیکه ابلیسك ذریتندندرلاقس وولهان نام شیطانلرکه
صاحب طهارت وصلاتدر ابدسته ونمازه وسوسه ایدر هفاف نام شیطانده ابلیسك ذریتندندر
صحرالر صاحبیدر آنده اولانه وسوسه ایدر ومره لقبلی وزلنبور نام شیطانده ابلیسك ذریتندندرکه
سوقاقلر وچارشولر صاحبیدر لغو یانی و یلان یره یمین ایتمکی ومتاعی خرج ایتمکی اهل سوقه تزیین
ایدر و بتر نام شیطانده ابلیسك ذریتندندرکه صاحب مصائبدر یوز طرملمغی و یوزلره ضرب
ایتمکی وکریبان دوشیروب یقه یرتمغی ناسه تزیین ایدر وابیاض نام شیطانده ابلیسك ذریتندندرکه
انبیاء عظامه وسوسه ایدن اولدر واعور شیطان یعنی برکوزی کور شیطان ابلیسك ذریتندندرکه
صاحب زنادر ارکك ذکرینه وعورتك قو یروغنه اوفوروب زنایه وسوسه ایدر وداسم نام شیطان
ابلیسك ذریتندندرکه بو بر شیطاندرکه برکیمسه اوینه کردکده سلام و یرمسه اسم باری ذکرایلمسه
اول بیله کیرر واکا وسوسه ایدوب کندیله عیالی ماییننه شرالقا ایدر اول کیمسه برنسه اکل ایدوب
اسم باری ذکرایلمسه اول شیطان انکله بیله اکل ایدر برکیمسه اوینه کیروب اسم باری ذکرایتمیوب
برنامناسب شی کورسه (داسم داسم اعوذ بالله منه) دیه داسم اول شیطانك نامیدر یارب آنك شرندن
سکا صغنورم دیمکدر و بطوس نام شیطانده ابلیسك ذریتندندرکه خبرلر صاحبیدر ابدی اصلی
وحقیقتی اولمیان خبرلری کتوروب افواه ناسه القا ایدر اقبض وامهم طرطبه نام شیطانلرده ابلیسك
ذریتندندرکه نقاس ایتدی بو افعال لرك شیطانلر هر برندن صادر اولور یعنی وجه مشروح اوزره
تخصیص یوقدر ودیرلرکه ابلیس علیه اللعنه اوتوز یمورطه یمورطلرکه اونی مشرقده اونی مغربده
اونی وسط ارضده اولور هر بر یمورطه سندن شیاطیندن برجنس چیقار عقاربلر کبی وغیلان
وقطاربه وجان وسائر اسماء مختلفه نك اصحابی شیطانلر کبی که جمله سی بنی آدمه عدودر حضرت
بارینك شو قول شریفنه بناءً که (افتتخذونه وذریته اولیاء من دونی وهم لکم عدو) بیورمشدر
جنلر دکل وابلیسك کنیه سی ابومره در علماء عظام رحمهم الله اختلاف ایتدیلر ابلیس علیه اللعنه
کندیلره جن تعبیر اولنان ملائکه دنمیدر یوخسه ملائکه دن دکلمیدر دخی اختلاف ایتدیلرکه
ابلیس لفظ عربیمیدر یوخسه عجمیمیدر ابن عباس وابن مسعود وابن مسیب وقتاده وسائرلری
ابلیس کندیلره جن تعبیر اولنان ملائکه دندر وآدی لسانی عبرانیله عزازیلدر عربیه ایله
حارث نامیدر کندوسی جنت اعلانك خازن وحافظلرندن ایدی سماء دنیانك ملائکه لرینك رئیسی
وسلطانی ایدی وسلطان ارض ایدی اجتهاد جهتندن ملائکه نك اشدی ایدی وعلم جهتندن
اکثری ایدی آسمان وزمینده حکومت ایدردی بو حال ایله کندی نفسنی شریف وعظیم کوروب

یوکاندیکه بو حالی کبرنه باعث اولوب خالقنه عاصی وکافر اولدی حضرت باریده کندینی شیطان
رجیم ولعین اولدیغی حالده مسخ وتبدیل ایلدی نعوذ بالله من خذلانه ونسأله العافیة والسلامة
فی الدین والدنیا والآخرة کبر باعث کفر اولدیغندن دینلمشدرکه انسانك خطیئه سی کبرده اولسه
اول نجات مأمول ایتمیه اکر انك خطیئه سی معصیتده اولسه نجات امید ایده ابلیسك جندن
اولدیغنه نتکیم آیت کریمه ده (کان من الجن) یعنی ابلیس علیه اللعنه ملکلردن برطائفه دندرکه
انلره جن دینور (سعید بن جبیر وحسن بصری طرفة العین قدر زماننده ابلیس ملائکه دن
اولمدی ابلیس جنلرك اصلیدر آدم انسك اصلی اولدیغی کبی دیدیلر (عبد الرحمن بن حوشب
ایتدی ابلیس ابدی ملائکه دن دکلدر (فسجدوا الا ابلیس) آیت کریمه سنده کی استثنا منقطعدر
شهر بن حوشب بو کلامك اوزرینه زیاده ایدوب ابلیس شول جنلردن اولدیکه ملائکهٔ کرام
انلره ظفریاب اولوب انلری اسیر ایدوب سمایه کتورمشلر ایدی دیدی اکثر اهل لغت وعلماء تفسیر
ایتدیلرکه عزازیله ابلیس تسمیه اولندیغی حضرت بارینك رحمتندن نومید ومأیوس اولدیغی
ایچوندر صحیح اولان امام نووینك وائمهٔ اعلامدن غیریلرك دیدکاری کبیدرکه ابلیس ملائکه دندر
واسم اعجمیدر آیتده اولان استثنا استثناء متصلدر زیرا ملکلردن غیریلرك سجده ایله امر
اولندقلری نقل اولنمامشدر واستثناده اصل اولان مستثنی منهك جنسندن اولمقدر قاضی عیاض
ایتدی اکثر علما بونك اوزرینه درکه ابلیس ابو الجندر آدم ابو البشر اولدیغی کبی جنسنك
غیریدن استثناده کلام عربده شایعدر نتکیم حق تعالی (مالهم به من علم الا اتباع الظن) بیورمشدرکه
بو آیت کریمه ده مستثنی مستثنی منهك جنسی دکلدر انجق اصحیح ومختار اولان امام نووی
واکا تابع اولنلردن سبقت ایندر (محمد بن کعب القرظیدن منقولدرکه ایدر جنلر مؤمنلردر شیاطین
کافرلردر جمله سنك اصلی بردر وهب ابن منبه حضرتلری جندن سؤال اولندیکه آنلرك ماهیتلری
نه در وانلر اکل وشرب وتناکح ایدرلرمی جوابده دیدیکه آنلر برقاچ جنسدر جندن خالصلری ریحدرکه
روزکار مقوله سیدر یمزلر وایچمزلر ودنیاده فوت اولمازلر وطوغرمزلر وجنلردن بعضیلر برقاچ
جنسدرکه یرلر وایچرلر وتناکح ایدرلر آنلر سعالی وغیلان وقطارب و بونلرك امثالی جنلردرکه بابلرنده
یقنده کلور ان شاء الله تعالی (فائده) قرافی رحمة الله تعالی علیه ایتدی ابلیسك علیه اللعنه
حضرت آدم علیه السلام ایله اولان قصه سنه بناء ابلیسی تکفیر ایتمك اوزرینه ناس اتفاق
ایتدیلر انی کفره ایرشدیرن سجده دن امتناع ایتدیکی دکلدر اکر بویله اولسه سجده دن
هر امتناع ایدن کافر اولمق لازم کلوردی بوایسه بویله دکلدر وآنك کافر اولمسی حضرت آدمه
حضرت باریدن احسان اولنان مرتبه لره حسدی جهتندنده دکل اکر بویله اولسه هر حسد
ایدن کافر اولمق لازم اولوردی بوایسه بویله دکلدر وابلیسك کافر اولمسی فسق وعصیانی ایچون
دکلدر اکر فسق وعصیانی باعث کفر اولسه هر برعاصی وفاسق اولان کافر اولمق لازم کلوردی
وابلیسك سبب کفری فقهادن برجماعته مشکل اولدی شویله بلمك کرك که ابلیسك کافر اولدیغی
جناب حقه ظلم وجور ونا شایسته رویش نسبت ایتدیکی ایچوندرکه جناب حقه ظلم نسبت
ایتدیکی بن آدمدن خیرلویم بنی آتشدن خلق ایلدی آدمی بالچقدن دیدیکی کلامندن آشکاره
ایلدیکه مفسریندن ائمهٔ محققینك وغیریلرك ذاهب اولدیغی اوزره بو کلامدن مرادی
آدمه سجده ایت دیو جناب حق کندو یه امر ایتمسیله کندی جناب حقه جور وظلم نسبت
والزام ایتمکدر کافر اولدیغنك وجهی بودر لعنت الله علیه زیرا مسلمون جمله اتفاق ایتدیلرکه
برکیمسه جناب حقه ظلم نسبت ایلسه کافر اولور ابلیسدن مقدم کافر وارمیدی یوخسه یوقیدی دیو
اختلاف اولندی بعضیلر ایتدی ابلیسدن مقدم کافر یوغیدی کافرلر اولنلرك ابتداسی ابلیسدر دیدیلر

(و بعضیلر دیرکه آدمدن اول برقوم کافر وار ایدیکه یرده اولان جنیلر ایدی انتهی الکلام
(ابلیسك کافر اولدیغی جهلندنمی ایدی یوقسه عنادندنمی ایدی دیو اختلاف اولندی
اهل سنته کوره ایکی قول اوزره در لکن کفرندن مقدم جناب حقه عالم اولدیغنده اختلاف
یوقدر اول کیمسه که جهالله کافر اولدی دیه کفری وقتنده کندیده اولان علم سلب اولندی دیر
واول کیمسه که عنادندن کافر اولدی دیه کافر اولدی کندیله علم دخی وار ایدی دیر (ابن عطیه
علم باقی ایکن کفرك اولمسی مستبعددر دیمشیدی مصنف مرحوم دیرکه بنم قتمده کلام بویله دکلدر
جناب حقك خذلاننده قویدیغی کیمسه‌ده علم وار ایکن برله آنك کافر اولمسی محال دکلدر (امام
بیهقی اسماء حسنی شرحنده جناب حقك (وما کانوا لیؤمنوا الا ان یشاء الله) قول شریفنده عمر بن
ذردن ذکر ایلدیکه عمر ایدر عمر بن عبدالعزیزدن ایشتدم بیوردیکه اکر جناب حق کندویه عصیان
اولنمامغی مراد ایلسه ابلیسی خلق ایتمزدی حال بوکه ابلیسك کیفیتنی جناب حق کتاب کریمندن
برآیهٔ باهره‌ده بیان وتفصیل ایلدیکه اکا عالم اولان عالم اولدی واکلیوب جاهل اولان جاهل
اولدی که اول آیت کریمه خدای متعالك (ما انتم علیه بفاتنین الا من هو صال الجحیم)
قول شریفیدرکه معنای لطفی سز وسزلك الهلریکز اغوا ایله ناسی افساد ایتمکله جناب حقه
ضرر ایدیجی دکلسز الا اول اغوا ایدن شول ابلیسدرکه جناب حقك علم ازلیسنده اول اهل
جهنمدندر دیمکدر (ومنقولدرکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات دخی حضرت
ابی بکر رضی الله تعالی عنه (یا ابا بکر لو اراد الله ان لایعصی لماخلق ابلیس) اکر جناب حق
کندویه عصیان اولنمامغی مراد ایلسه ابلیسی خلق ایتمزدی دیو بیوردی برشخص حضرت حسنه
یا ابا سعید ابلیس اویقویه واررمی دیو سؤال ایتمشیدی جواب ویردیکه ابلیس اویوسه بز برمقدار
راحت بولوردق حال بوکه مؤمنه ابلیسدن خلاص یوقدر انجق جناب حقه تقوی ایله خلاص
واردر (احیاء علومده امام غزالی دیرکه برکیمسه ذکر باریدن برلحظه غافل اولسه اول لحظه‌ده
کندینك شیطاندن غیری مقارنی یوقدر نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده بیوردیکه (ومن یعش
عن ذکر الرحمن نقیض له شیطانا فهو له قرین) یعنی اول کیمسه که رحمن اولان جناب حق
ذکردن اعراض ایده بز اکا شیطانی حواله ایدرزکه اغوا و وسوسه ایدر شیطان کندینك
قرینیدر (اول سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات بیوردیکه (ان الله تعالی یبغض الشاب
الفارغ لان الشاب اذا لم یشتغل ظاهره بمباح یستعین به علی دینه عشش الشیطان علی قلبه و باض
وفرخ ثم تعود فراخه ایضا فتبیض وتفرخ مرة اخری وهکذا یتولد نسل الشیطان تو الد اسرع
من توالد سائر الحیوانات لان طبعه من النار واذا وجدت النار الحلفاء الیابسة کثر تولدها فلاتزال
تتوالد النار من النار ولا تنقطع البتة فالشهوة فی نفس الشاب للشیطان کالحلفاء الیابسة للنار)
یعنی جناب حق ذکر باریدن فارغ اولان جوانه بغض ایدر زیرا برمرد جوانکه ظاهری دینه
قوت اولاجق ذکر باری ایله مشغول اولمیه شیطان انك قلبنه یوا یاپر و یمورطلیوب یاوروچیقارر بعده
یاورولری ده یمورطلرجوجق چقاررکه بووجهله شیطانك نسلی سائر حیوانك توالدندن سرعتلی
تولد ایدر زیرا شیطانك طبیعتی آتشدر برآتش قوری قندره اوتی بولسه بربرینه اولاشمقدن کیرو
طورمیوب آتشك چوغالمسی زیاده اولوب البته منقطع اولماز درون جوانده شهوة ایسه آتشك
قندره سی کبیدر هیچ قندره یه دوشن آتش آنی هلاك ایدوب دوکمینجه سوینورمی کوزل
تمثیل اولنمش (حسین حلاج منصور رضی الله تعالی عنه دیرکه شوسنك نفسكدرکه حق ایله مشغول
قلمزایسك باطل ایله باری مشغول قیلرسین یعنی البته برنسنه یه مشغول اولسه کرك ذکر باری ایله
مشغول ایده کوردیمش (فائده) بعض علماء عارفین ذکر ایدرکه حق سبحانه وتعالی قوللرینه برآیتده

ایکی فرض تعیین بیوردی حال بوکه خلق اندن غافلدر اول آیت نه در دیو سؤال اولندقده دیدیکه
خدای متعال حضرتلری بیوردیکه (ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا) یعنی شیطان سزلك
دشمنکزدر انی دشمان اتخاذ ایدیکز اول عارفه سؤال اولندیکه شیطانی نیجه دشمان اتخاذ ایده لم
واندن نیجه خلاص اولالم دیدیکه معلومکز اولسنکه حق سبحانه وتعالی هرمؤمنده یدی قلعه
وحصار خلق ایلدیکه اولکی حصار التوندرکه معرفة اللهدر وآنك اطرافنده کومشدن برحصار دخی
واردرکه جناب حقه ایمان کتورمکدر وانك اطرافنده دموردن برحصار واردرکه جناب حقه توکل
تامی اولمقدر وآنك اطرافنده طاشدن برحصار واردرکه باری تعالیدن راضی اولمقدر وآنك اطرافنده
کرمتدن برحصار واردرکه امر ونهی وامر معروف ونهی عن المنکر ایتمکدر وآنك اطرافنده دخی
زمردن برحصار واردرکه جناب حقه صدق واخلاص ایلمکدر وانك اطرافنده انجودن برحصار
واردرکه نفسك ادبیدر خالص مؤمن شول کیمسه درکه بوحصارلرك داخلنده اوله ابلیس علیه اللعنه
بوحصارلرك طشره سنده قالوب کلب اورر کبی فریاد ایدر مؤمن انی قایرمز زیرا بوحصارلرك
ایچنه کرمشدر مؤمنه لایق اولان بودرکه جمیع احوالنده ادب نفسی ترك ایتمیوب ادب نفسه
تکاسل ایلمیه زیرا اول کیمسه که ادب نفسی ترك وتکاسل ایلسه ادبی ترك ایتدیکی ایچون اکا خذلان
کلور شیطان اکا معالجه دن وانی مأمولدن کیرو طورمز جناب باری ایله حسن ادبی ترك ایتدیکندن
حق تعالی طرفندن خذلان کلورکه حق تعالی اول حصارلری اندن اخذ ایدوب کفره رد ایدر
نعوذ بالله تعالی من ذلك انتهی الکلام (وعارف مرقومك بوآیتده ایکی فرض واردر دیدیکی
مشکل اولدی زیرا دیرلرکه اول آیتده برفرض واردرکه (فاتخذوه عدوا) یعنی شیطانی دشمان
اتخاذ ایدك دیو برامر بیورلمشدر بوامر خلافتی اقتضا ایدر قرینه بولنمایجه واحد اقتضا ایدر
مصنف مرحوم دیرکه فرض ثانی بو آیتك نره سنده دیو شیخم امام یافعی رحمه الله تعالی
حضرتلرینه سؤال ایلدم جواب ویردیکه بو آیتده برفرض علمیه وار و برده فرض عملیه وار
ابتداکی فرض شیطانك دشمان اولدیغنی بلمکدر ایکنجی فرض شیطانی دشمان اتخاذ ایتمکله دائم
عمل ایتمکدر انتهی الکلام (بالاده ذکر اولنان حصارلر زیاده حسندر تحقیقك نهایتیدر لکن
شیطان علیه اللعنه اول حصارلردن بعضیسنه مستولی اولوب بعضیسنه اولامز و بعضیسنه
مستولی اولدیغندن مؤمنی فسقه رد ایدر کفره رد ایده مز اولدخی فسق سببیله ناره مستحق اولور
لکن مخلد قالماز وکاه اولورکه شیطان مسلط اولمغله فسقه ده رد ایده مز لکن ضعف ایمانه رد
ایدر انجق عصیان اتمدیکندن جهنمه مستحق اولماز لکن اهل ایمان کامل رتبه سندن نزول
مستحق اولور ومؤمنده بوکونه تفاوت ذکر اولنان حصارلرك تفاوتندن نشئت ایدر و بقیهٔ
حصارلرده بربرندن تفاوتدر زیرا صدق اخلاصك حصارندن بری امر ونهیك حصارندن بری
کبی دکلدر وسائر حصارلرده بویله در بوکیفیتلر تفصیل اولنسه کلام تطویل اولور همان ایمان
کامل حصاری وتوکل تام حصاری برمؤمنده باقی اولدقجه شیطان اکا اغوا ایله قادر اولامز جناب
حقك شوقول شریفنه بناءکه (انه لیس له سلطان علی الذین امنوا وعلی ربهم یتوکلون) تحقیق
شیطان علیه اللعنه ایچون ربلرینه ایمان کتوروب توکل تامی اولنلرك اوزرینه مسلط اولمق یوقدر
دیو بیورمشیدیکه مؤمن متوکل اولنلر عبودیة کامله ایله متصف اولنلردر نتکیم جناب حقك
بیوردیغی ایچونکه (ان عبادی لیس لك علیهم سلطان) تحقیق بنم خالص قوللریمه ای شیطان
سنك ایچون انلرك اوزرینه اغوا ایله مسلط اولمق یوقدرکه انلر حقا مؤمنلردر خدای متعالك
قول شریفنه بناءکه (انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم واذا تلیت علیهم اٰیاته زادتهم
ایمانا وعلی ربهم یتوکلون) یعنی مؤمن کامل البته شول کیمسه لردرکه جناب باری ذکر اولندقده

قلبلری خوف ایلیه وآیات باهره‌لری تلاوت اولندقده قلبلری مطمئن اواوب یقین ایله رسوخ بوله
وهر امورلرن ربلرینه سپارش ایدوب متوکل اولورلردی دیو بیوروب بعده وصفلرینك
آخرنده (اوائك هم المؤمنون حقا) یعنی بوصفات ایله متصف اوانلر حقا مؤمنلردر دیو بیوردیکه
انلر ایمانلرینه اخلاق حمیده یی ضم ایتملریله ایمانلرن تحقیق ایلدیلر ایدی وکاه اواورکه ذکر اولنان
حصارلردن برنی شیطان علیه اللعنه نك المسی کفره مؤدی وجهنمده مخلد قالمغی موجب اولور
مثلا ایمان قلعه‌سی کبی که بوقلعه نك التماسندن جناب حقه صغنورز لکن شیطان علیه اللعنه ایمان
قلعه‌سنی الماغه قادر اولامز تا که انك اطرافنده اولان قلعلری المینجه * نسأل الله الکریم الهدی
والسلامة من الزیغ والردی * معلوم اولسنکه مردمانه ابتدا واجب اولان حقایق اشیایی بلمکدر
استاد دیرکه ابتدا واجب اولان نظردر یعنی بوعالمی فکر ایتمکدر امام حرمین ابتدا واجب اولان
نظری قصد ایتمکدر دیدی مصنف مرحوم دیرکه علم توحیدده جوهر فرید آدلو کتابمزده
بومقامده اولان کلامی وعلماء شریعتك ومشایخ صوفیه‌نك دیدکلرینی ایراد ایلدك کتابمز بوردن
جزء سابعه دراکام راجعت اولنه وبالله التوفیق حق سبحانه وتعالی پیغمبریمز محمد صلی الله
تعالی علیه وسلمدن مقدم جن طائفه سنه کندیلردن رسول کوندردیمی دیو اختلاف اولندی
امام ضحاك دیرکه انلردن رسول وار ایدی جناب حقك (یامعشر الجن والانس الم یأتکم رسل
منکم) قول شریفنك ظاهرینه بناء علماء محققین دیرلرکه حق تعالی جنیلره کندیلردن رسول
کوندرمدی وکندیلرده اصلا رسول اولمق اولمادی رسل و پیغمبر مخصوص انساندن اولدیکه
صحیح ومشهور اولانده بودر اما جنیلرده همان بر برینی عذاب ایله تخویف ایدر وار ایدی اما آیتی
دیرایسك جن انسه ندا اولنمشیدی معناسی بودرکه ایکی طائفه دن بریندن پیغمبرلر کلدیمی دیمکدر
مثلا حق تعالینك (یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان) قول شریفی کبی که اول آجی وطاتلی
دریازدن بریندن انجو ومرجان چیقار دیو بیورمشیدی مرجان وانجو ایسه یالکز آجی دریادن
چیقارلر طاتلی دریادن چیقمازلر (منذر بن اسعد بلوطی وابن مسعود رضی الله تعالی عنه شول
جنیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه ملاقات ایتدیلرکه سورهٔ قل اوحی یه ده بوکا اشارت
واردر انلر جن طائفه سنك رسوللری ایدی دیدیلر مجاهد حضرتلری دیرکه جندن رسول اولماز
ربن عذاب ایله قورقودیجی جندن اواور رسوللر انسدن اواورشك وشبهه یوقدرکه جن طائفه‌سی
بوامتده شرایع اسلام ایله مکلف اولدقلری کبی امم سالفه‌ده دخی مکلف ایدیلر جناب حقك شوقول
شریفنه بناءکه (وما خلقت الجن والانس الالیعبدون) یعنی جن وانسی خلق ایتدم الا بکا
عبادت ایده‌لر دیو خلق ایتدم (بعضیلر دیرکه جن وانسدن مراد بوایکی طائفه‌دن مسلمان اولانلردر
زیرا انلردن اهل طاعتی خلق ایتمدی اما کندویه عبادت ایچون خلق ایتدی واشقیا اولانلرینی خلق
ایتمدی اما شقاوت ایچون خلق ایتدی وعمومیله ذکر ایدوب خصوص مراد ایتمکده ده بر مانع
یوقدر (وبعضیلر بوآیت کریمه‌نك معناسی بن انلری خلق ایتدم اما بکا عبادته امر ایدم وعبادتمه
دعوت ایدم دیو خلق ایتدم دیمکدر دیدیلر (وبعضیلر بن انلری خلق ایتدم اما بنی توحید ایده‌لر دیو
خلق ایتدم دیمکدر دیدیلر سؤال اولنورسه که جناب حق بکا عبادت ایچون خلق ایتدم دیو انس
وجنی نیچون تخصیص وقصر ایلدی ملائکه یی ذکر ایلمدی جوابی بودرکه جن وانسدن کافر
اولنلر چوقدر ملائکهٔ عظام ایسه بویله دکلدر زیرا جناب حق انلری کفر وعصیاندن معصوم
ایلمشدر کما تقدم اکر سؤال اولنورسه که یانیچون بوآیتده جنی انسك اوزرینه مقدم ذکر ایلدی جوابی
بودرکه انس لفظی کندیده نون خفیفه وسین مهموسه اولدیغندن خفیفدر جن لفظی ثقیلدر
متکلم نشاط وراحتی وقتنده ثقیل کلامی سویلمك خفیفی سویلکدن اولی در فرع شیخ عمادالدین

یونس رحمه الله تعالی جنسك اختلافی نکاحك موانعندن قیلوب دیرکه انسان
ایچون جنیه عورتی تزویج جائز دکلدر جناب حقك شو قول شریفنه بناءکه (والله جعل لکم
من انفسکم ازواجا لتسکنوا الیها وجعل بینکم مودة ورحمة) یعنی جناب حق کندی
جنسکزدن سزه خاتونلر مشروع قیلدیکه انلر ایله ساکن اوله سزومیانکزده جماع و ولد خلق
ایلدی بوآیتده اولان مودت جماع معناسنه در رحمت ولد معناسنه در وائمهٔ حنابله دن برکروه
جنی ایله انس بیننده نکاحك منعنی تصریح ایتدیلر فتاوای سراجیه ده جن ایله انسك بینلرنده
نکاح اختلاف جنس اولدیغیچون جائز دکلدر دیو منقولدر (غنیه نام کتابده منقولدرکه حسن بصری
رحمة الله تعالی علیه بومسئله دن سؤال اولندقده ایکی شاهد حضورنده اولورسه جائزدر دیدی
ابن حربك مسائلنده حسن وقتاده دن منقولدرکه انلر بونی مکروه کورمشلر و بعده برحدیث
روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جنی نکاحلمقدن نهی بیوردیلر (وزید مجمیدن
منقولدر انلر دیردیکه یارب بکا برجنیه عورت احسان ایله تزوج ایدمکه نره یه کیدرسم بنم ایله کوریشه
وابن عدی حضرت علی رضی الله تعالی عنهك معتق سالمك اوغلی نعیمك ترجمه سنده حکایه ایدر
طحاویدن اولدخی ابن عبد الاعلادنکه راوی ایدر نعیم بن سالم مصرده بزه کلمشیدی اندن
ایشتدمکه جنیلردن برعورت الدم وبو وقته دك اکا برعداوت دخی ایلمدم یعنی خوشندم دیمش
(وینه ابن عدی ترجمهٔ سعید ده ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه
راوی ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (احدی ابوی بلقیس کان جنیا)
یعنی حضرت بلقیسك اناسی وباباسندن بری جنی ایدی (شیخ نجم الدین قولی جن ایله انس بیننده
نکاح ممنوع اولدیغنده بحث واردر زیرا تکلیف شریعت ایکی فریقه‌ده شاملدر دیوب و بر پیر
صالح کوردم برجنیه عورت نکاحلندیغنی بکا خبر ویردی دیدی مصنف مرحوم دیرکه اهل علم
واهل قرآندن بنده برشخص کوردمکه جندن بربری اردنجه درت عورت نکاحلدی لکن
بونلرك طلاقنك وایلاسنك وعدتنك ونفقه وکسوتنك وایکی جنیه عورتنك جمعك وجنیه دن
درت عورت المشیکن درتده انسدن الوب بینلرین جمع ایتمنك وبوکا متعلق مسئله‌لرك بحثی باقی
قالدیکه وهر برنده بحث اوله جمعی خفی دکلدر (شیخ الاسلام شمس الدین الذهبی یرد که شیخ فتح
الدین یعمرینك خطیله کوردم سویلر وعثمان مقاتلی اندن بکا خبر ویردیکه ابو الفتح القشیریدن
ایشتدم سویلرکه بنده عز الدین عبد السلامدن ایشتدم دیردیکه ابن عربی برشیخ کذاب
ایدی برکون جنك نکاحنی مذاکره ایدردك جن روح لطیفدر انس جسم کثیفدر نیجه اجتماع
ایدرلر دیدی بعده برمدت بزدن آیری دوشدی بروقتده کلدیکه باشنده بریارق وار باشکزده‌کی یارق
نه در دیو سؤال اولندقده جندن برعورت الدم میانمزده شکرآب واقع اولمغله اوروب باشمی یاردی
بو یارق اولدر دیدی (ابن ذهبی دیرکه ظن ایدرمکه ابن عربی بو یلانی قصدا ایتمامك کرك همان
چوق ریاضتله عقلنه فساد کلمکدن نشئت ایلمشدر (فرع) ابو عبید کتاب اموالده زهریدن
وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایلدیکه حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم ذبایح جندن نهی بیوردی راوی ایدر ذبایح جن اولدرکه برکیمسه براو السه یاخود برقیو
چیقارسه وبونك امثالی شیلر ایتسه شوم اولمیه دیو انك ایچون برقربان بوغازلر که زمان جاهلیتده
دیرلردیکه یکی خانه الان کیمسه بوقوربانی ایتسه اول خانه نك اهلنه جن ضرر ایتمز حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم بوندن نهی بیوردیکه ذبایح جن بیورمسندن مراد بودر (تمه) مناقب
شیخ عبدالقادر کیلانی قدس الله سره ده منقولدرکه شیخ مرقومه اهل بغداددن برکیمسه کاوب

بر با کره قرزم وار ایدی اوك سطحندن جن چاوب کتوردی دیدی حضرت شیخ بیوردیکه بو کیجه
فلان محله وار بشنجی دپه‌نك یاننه اوتور واوزریکه بردائره چك ودائره‌یی چکرکن بسم الله علی نیة عبد
القادری دی عشاوقتی اولدقده بر صورتله جندن کروه کروه طائفه‌لر کلور انلری کورنجه خوف ایتمه
سحر وقتی اولدقده برکروه ایله پادشاهلری کلور مرادك نه‌در دیو سکا سؤال ایدر بنی سکا عبد القادر
کوندردی دیوب قزیکك حالنی افاده ایله اول شخص دیرکه بن کیدوب حضرت شیخك امر
ایتدیکی کبی ایشلدم مخوف منظر برکروه جن کلدیکه بریده دائره‌یه یقین اولامدیلر و کروه کروه مهیب
صورتلر ایله کچدیلر تا که پادشاهلری کلدی آته سوار اولمش رکابنده نیجه جنلر یورر دائره‌نك
قارشوسنده مکث ایدوب ای انسی مرادك نه‌در دیدی بن دیدمکه شیخ عبد القادر بنی سکا
کوندردی پادشاه حضرت شیخی ایشدنجه آتندن اینوب یره اوپدی وخارج دائره‌یه جلوس ایلدیکه
جمله سی اوتوردیلر حالك نه‌در و نه استرسین دیدی قزمك احوالنی افاده ایلدم اطرافنده اولنلره
بوایشی ایدنی تیز بکا کتورك دیو فرمان ایلدی برمعاند جن کتوردیلرکه قزم یانجه بیله بو جن
صین ولایتنك جنلرندن برتازه جندر دیدیلر نیچون بوقزی کتوردك حضرت قطبك رکابی التنده
دیدی اوادخی عاشق اولمشیدم دینجه امر ایلدیکه بوینونی اوردیلر وقزیمی بکا تسلیم ایلدی
شیخ عبد القادرك امرینه بوکیجه‌کی کبی امتثال ایتدیکك کورلمامشدر دیدم اولدخی بلی اویله‌در
زیرا حضرت شیخ خانه‌سنده جنك جوانلرین کوزه‌دوب طورر حال بوکه آنلر ارضك دوکندیکی
یرده در حضرت شیخك هیبتندن فرار ایدرلر خدای متعال جقیچون قطب رتبه سنده دائم
اولورایسه انس وجنه قادراولور حکومت ایدر دیدی (ابو القاسم جنید بغدادیدن منقولدر دیرکه
سری سقطیدن ایشتدم بیوردیکه برکون بادیه ده کیدردم برطاغه وارنجیه دك اخشام اولدی
طاغده بر رفیقده یوق اول اثناده جوف لیلده بکا برمنادی ندا ایدوب دیرکه ✱ لاتذور القلوب فی
الغیوب حتی تذوب النفوس من مخافة فوت المحبوب ✱ یعنی معشوق فوت اولمیه دیو درونلر
خارجده دور ایتمه تا که نفوسده ذوب اراپه نتکم جناب حق (ونحن اقرب الیه من حبل الورید)
بیورمشدر بن بوکلامه تعجب ایدوب جنیمسك چاغردك یوخسه انسیمسك اول جواب ویروب
جنییم وجناب حقه ایمان کتورنلردنم و بنم ایله اخوانمدن برقاچ جنی دخی واردر دیدی بن ایتدم
انلرده ده سنده اولان خوب کلام وارمی دیدیکه زیاده سیله واردر شیخ مرقوم ایتدی ایکنجیسیده
برندا ایدوب دیدیکه ✱ لاتذهب من البدن الفترة الا بدوام الفکرة ✱ یعنی بدنده اولان فترت کیتمز
الا چوق فکر ایله کیدر بن بکا ایتدم بونلرك نه عجب نافع کلاملری وار اوچنجیلریده ندا ایدوب
دیدیکه ✱ من انس به الظلام نشرله غدا الاعلام ✱ یعنی برکیمسه قراکولق ایله انسیت ایلسه
یارن کندویه نورلر نشر اوله مراد وحدت وخلوتده اولمقدر شیخ دیرکه بو کلاملری کوش ایدوب
بیهوش اولدم چقان افاقت بولدم کوردمکه سینم اوستنه برنرکس قویمشلرکه آنی شم ایتدیکم کبی
بنده اولان وحشتلر دفع اولوب آنلر ایله بکا الفت وانسیت عارض اولدی دیدمکه جناب حق
سزه رحمت ایلیه برخوب وصیت بیورسه‌کز دیدم دیدیلرکه جناب حق قلوب متقیدن غیری
قلوبی ذکری ایله احیا وذکری ایله انسیت ایتدرمکدن ابا ایدر برکیمسه بومأمولی تقوانك غیریده
مأمول ایلسه امید طوتلیسان یردن مأمول ایتمش اولور جناب حق بزی وسنی خیره موفق ایلیه
دیوب وداع ایدوب کتدیلر وافر زمان کچدی کلاملرینی شمدیکی کبی خاطرمده کوریرم یعنی
هیچ درونمدن چقمز دیدی (شیخ یافعینك کفایة المعتقد نام کتابنده بنه سری سقطی رضی الله
عنهدن منقولدرکه وافر زماندن برو برصادق شخص آرردم برکون برکوهه طوغری کیتدم
کوردمکه اندکور وکوترم وخسته برقاچ آدملر وار کیفیتلرندن سؤال ایلدم دیدیلرکه بونده

برشخص وارسنه‌ده برکز چیقار بونلره دعا ایدر دعادن شفاپذیر اولورلر آنك ایچون مکث ایدرز
دیدیلر (حضرت شیخ دیرکه بنده مکث ایلدم تاکه اول شخص چیقوب آنلره دعا ایلدی شفا
پذیراولدیلر بن اول شخصك اردینه دوشوب ایرشدم واکا یاپشوب دیدمکه بنده بردرون اغریسی وار
انك علاجی نه‌در دیدکده یاسری بنی بوشله غیریله انسیتدن صاقین آخرك کوزندن ساقط اول
دیوب بعده بنی بوشلیوب کتدی (امام محمد رازینك کتاب توحیدنده حضرت جنیددن منقولدر
دیرکه سری سقطیدن ایشتدم بیوردیکه کشی هیبت وانسیت ایله برمرتبه‌یه واررکه قلج ایله
باشنه اورلسه شعوری اولماز جنید دیرکه درونمده انسیتدن برمقدار وار ایدی بکاده حقیقت حال
شیخك دیدیکی کبی ظهور ایلدی (مصنف مرحوم دیرکه مهابتلی کورنمك وانسیت ایتمك مضرتنك
بیانی بویله‌درکه هیبت وانسیت قبض و بسطك مافوقنده‌در قبض و بسط ایسه خوف ایله
رجانك فوقنده‌در وهیبتك مقتضاسی غیبت ایتمك ودهشتلنوب عجبلنمکدر وهر برمهابت ایدن
پاره پاره‌ده اولنسه امثالنی غیبت ایدر و برکیمسه غیبتدن کرو قالماز تا که کندیدن مهابت وانسیت زائل
اولمیجه که بوحالتلر کندیدن زائل اولمنك مقتضاسی مست وسکر انلقدن خلاص اولوب افاقت
بولمقدر ناس مهابت وانسیتده بربرندن متفاوتدرکه ادنی مرتبه سی انسیتده اولقدردرکه آتشه
آتلسه بیله صحبت انسیته کدر کتورمز زیرا آندن غیری نسنه‌یی مشاهده ایتمامشدر نتکم سری
سقطینك کلامنی کورمزمیسنکه کشی مهابت وانسیتدن اول مرتبه‌یه واررکه باشنه قلج ایله ضرب
اولنسه شعوری اولماز زیرا خلق ایله انسیت سرور بالله‌دن یعنی الله تعالی ایله معامله سی اولمامقدن
تولد ایدر برکیمسه‌نك انس باللهی اولسه ماسوی الله ایله وحشت پیدا ایدوب جناب حق ایله
معامله‌ده باقی قالور زیرا ماسوادن جناب حقك غیرینی کورمز وجناب حقدن ماسوایی فعلده
مشاهده ایتمز بوعالم کونده همان حق تعالایی کورر نظری انجق اکا واقع اولور وقوۂ باصره سی
انجق انك فعلنی وخلقنی کورر زیرا عارف کیمسه برصنعتی صانعی ایله بیلور صانعی صنعی ایله بیلمز واول
کیمسه کورمز الا جناب حقك فعلنی وخلقنی کورر پس بوسببدن صدیق اکبر حضرت ابی بکر
رضی الله عنه بیورمشدرکه بن برنسنه کورمدم الا آندن اول جناب حقی کوردم و بوکونه نظر
توحیدده مقام شریفدر (معلوم اولسونکه کشی جناب حق ایله انسیتك حلاوتنی طادمز
مکرکه علایق دنیایی قطع وخلایقی ترك وحقایقه مطلع اولدیغی حالده دقایقدن کوزیومه
ومعلوم اولسونکه جناب حق ایله اولان هیبت وانسیت حاللری عبدك غیریله اولمقلغی غیر
متضمن اولملریله نه قدر جلالتلری وار ایسه ده اهل حقیقت اول حالتی نقصان تعداد ایدرلر
زیرا اهل تمکین که اولیاء کرام احواللرینی تغییر ایله تسمیه ایدرلر یعنی کوناکون کوسترلر ومحو
واستغراقده و کوزلرده وجودلرنده کماللری واردرکه کندیلرك ولایتله مهابتی وانسیتی بوقدر وعلمی
بوقدر وحسی بوقدر و بومقامدن انلرك ارتقاو مراتب اعلایه ارتفاعلری جود ربانی وفیض الهی
ایله‌در (فسبحان من خص برحمته من یشاء من عباده) سری سقطی رحمة الله علیه دیرکه برسنه
قدر برذاته مقارن ومصاحب اولدمکه نام شریفنه والده دینوردی و بن آندن برمسئله سؤال ایلدم
انجق برکون کندینك فوقنده معرفت اولمیان معرفت نه‌دردیدم جواب ویردیکه جناب حق
سکا هر برشیدن یقین بلمکلك وسر و آشکارکده جناب حقدن غیری محو ایدوب یوق بلمکلك
اعلای معرفتدر بن ایتدم نه ایله واصل اولورم بومرتبه‌یه دیدم دیدیکه سنده اولان بشریت
وصفلرندن ال چکمك ایله وجناب حقده اولان وصفلره رغبت ایتمك ایله نائل اولورسین سری
سقطی دیدی مرقومك بوکلامی امر ولایتده سبب انتفاعم اولدی (وسری سقطی ایکیوز اللی اوچ
سنه سنك رمضانی ایچنده وفات ایلدی و بعضیلر بوتاریخك غیریده وفات ایتدی دیرلر والله اعلم

(الخواص) جنيلره متعلق خاصه‌لردر ايچنده اغاج قاوونى اولان خانه‌يه جن داخل اولماز نتكيم اصحاب شافعيه‌دن امام ابو الحسن على بن حسن الخلعى كه خلاع فروخته منسوبدر وقبرى مصرده قرافه نام محلده در وآنك قبرى يانده دعا مستجابدر واكا قاضى جن ديرلردى آندن منقولدركه امام همام خبر ويرديكه جنيلر اكا كلورلر وآندن اوقورلر وبرجمعه كونى كيكوب كلمديلر وبعده كلديلر نيچون كلمديكزديو سؤال ايتديكده اول كون اوكده اغاج قاوونى وارايدى كنديده اغاج قاوونى اولان خانه‌يه بز كيره‌مز ديديلر (حافظ ابو طاهر السلفى ديركه امام خلعى مجلسنده كنديدن برحديث ايشيدلسه مجالسنى شو دعا ايله ختم ايدرديكه (اللهم ما مننت به فتممه وما انعمت به فلا تسلبه وما سترته فلا تهتكه وما علمته فاغفره) وامام مرقوم درت يوز قرق سكز سنه سنده وفات ايلدى (مصنف مرحوم ديركه اغاج قاوونده بو خاصه اولديغندن حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم قرآن عظيم تلاوت ايدن مؤمنى اغاج قاوونه تشبيه ايله ضرب مثل ايلشدر زيرا شيطان عليه اللعنة قرآن عظيم تلاوت ايدن مؤمنك قلبندن فرار ايدر كنديده اغاج قاوونى اولان مكاندن فرار ايتديكى كبيكه پس بو سببدن اغاج قاوونى ايله ضرب مثل اولنمق مناسب اولدى سائر ميوه‌لر بونك خلافنجه دركه انلرده بو خاصه يوقدر (مستدرك نام كتابده صحابهٔ كرام رضوان الله تعالى عليهم حضرتلرينك ترجمه سنده مسلم بن صبيحه وارنجه اسنادلريله منقولدركه راوى ايدر حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهانك مجلس سعادتنه واردم يانده براعمى كيمسه وار وحضرت عايشه رضى الله تعالى عنها اكا اغاج قاوونى كسوب بال ايله تناول ايتديره‌يور حضرت عايشه بيورديكه بو كيمسه جناب حقك پيغمبرى محمد صلى الله تعالى عليه وسلم بونك حققنده عتاب ايتديكى كيمسه دركه ام مكتومك اوغليدر (مصنف مرحوم دير بو حديثده اغاج قاوونى ايله عسل تخصيص ايتديكنده تأمل ايدن كيمسه‌يه خفى اولميان وجه واردركه عسلدن شفا مأمول اولنمقدر واغاج قاوونى سببيله ميانلرينه شيطان كرممكدر (معجم طبرانيده راويلريله منقولدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم قرمزى كوكرجنه واغاج قاوونه باقمغه تعجب كتورردى باب فاده برحديث شريف دخى كلور حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيورمشلركه (ان الجن لايدخلون دارا فيها فرس عتيق) يعنى كنديده چابك ات اولان خانه‌يه جن داخل اولماز (التعبير) رؤيا تعبيرينده رؤياده جن كورمك اصحاب مكر وحيله اولان زكاوتلى ناسه دلالت ايدر جنيلرك حضرت سليمان عليه الصلوة والسلامه اشلدكلرى وقعه‌لره بناء بركيمسه رؤياسنده جندن برينه علاج ايتديكنى كورسه اصحاب مكر وحيله اولان برقوم ايله نزاع ايليه بركيمسه رؤياسنده جنيلره قرآن تعليم ايتديكنى كورسه رياست وولايته نائل اوله جناب حقك (قل اوحى الى انه استمع نفر من الجن) بيورديغنه بناء ورؤياده جن كورمك سارق منزله سنده در بركيمسه خانه سنه جن كيرديكنى كورسه سارقدن حذر ايليه رؤياده مجنون اولديغنى كورمك برقاج وجهله تعبير اولنور بركيمسه رؤياسنده مجنون اولديغنى كورسه غنايه نائل اوله نتكم شاعر ديركه (جن الدهر فنال الغنى يا ويحه ان عقل الدهر) يعنى فلان كيمسه ايچون دهر مجنون اولديكه اول غنايه نائل اولدى اكر دهرك عقلى باشنه كلورسه اكا حيفلر اولور (وبعضيلر ديركه رؤياده مجنونلق كورمك اكل ربايه دلالت ايدر جناب حقك (الذين يأكلون الربوا لايقومون الا كما يقوم الذى يتخبطه الشيطان من المس) يعنى شول كيمسه‌لركه ربا اخذ ايدرلردى روز محشرده مزارلرندن بعث اولندقلرنده قالقامزلر الا جن طوتن كيمسه‌نك قالقمسى كبى قالقارلر ديو بيورمشيدى وكاه اولوركه دخول جنته دلالت ايدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمك شو حديث شريفنه بناء كه (اطلعت على الجنة فرأيت اكثر اهلها البله والمجانين) يعنى جنت اعلايه مطلع اولدم واكثر اهل جنتى صافى درون ومجانين بولدم ديمشيدى (رؤياده جنون كورلمك رائينك حالنه كوره نسبت اولنور

برعورت رؤياسنده مجنونه اولديغنى كورسه زكاوتلى براوغلانه حامله اوله كه كورديكى جنون قارنده كتورديكى جنين اولور والله اعلم

﴿جنان البيوت﴾ جيمك كسرى ونونك فتحيله اولره مألوف اولان يلانلردركه برجنس كوچك يلاندر وبعضيلر اينجه بياض يلاندر ديديلر بخارى ومسلم وابو داود ابى لبابه‌دن روايت ايتديلركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم اولرده اولان يلانلرى قتلدن نهى بيوردى اما ارقه سى بياض يلان ايله قويرغى قصه يلانلرى قتلدن نهى بيورمدى زيرا انلر مهيب يلانلردر كوزلرى آلور وكورن خاتونلرك اوشاقلرى دوشيردر وبو حديث شريفده مستثنا اولان يلانلرى طفيتين وابتر ديو ادلريله بيورمشلركه طفيتين طانك ضميله يلانك ارقه سنده اولان ايكى بياض خطلردر وابتر قويرغى قصه برخبيث يلاندر (نصر بن جميل ديركه جنان البيوت كوك كوزلى قويرغى مقطوع بريلاندركه حامله عورت اكا باقمز وباقدقده خوفندن حملنى وضع ايدر (كتاب معشراتده ابن خالويه ديركه ابن عرفه كوش ايلدم سويلرديكه جنان حيات برجنس يلاندركه يورركن باشنى يوقارو طوته‌رق يوررو شو بيتى دخى اوقودى (دفعن اليك اذا ما اسدفا اعناق جنان وهام رجفا) يعنى كيجه قرا كو اولدقده اول محبوبه‌لر جنان يلانى بوينى قالدرديغى كبى روى وكردنلرين سكا قالديرلر ديوب جناندن يورركن باشنى يوقارو طوتن يلانى مراد ايلمش

﴿جند بادستر﴾ كلب اسلو بنده برحيواندر يازده وبيوك انهارلرده اولور وصوايتى دكلدر آدينه قندوز تسميه اولنور باب قافده كلوران شاء الله تعالى وبلاد قفجاقده واول حواليده بولنور واكا سمور دخى تسميه ايدرلر وكنديده ديلكى شكلينده واردر انجق اوك الارى يوقدر همان ايكى اياغى وقويرغى وانسان باشى كبى باشى واردر يوزى مدوردر كويا درت اياقلى يورركبى كوكسى اوزرينه طايانه‌رق يوررو بو حيوانك درت خصيه سى واردركه ايكيسى ظاهر وايكيسى باطنده در وحالى بويله دركه اوجيلرى كنديني طوتمق قصد ايتدكلرينى كورسه خصيه سنده موجود اولان خاصه ايچون انلردن فرار ايدر اكر آردينه دوشوب اهتمام ايدرلرسه كنديو به نيچون قصد ايتدكلرينى حس ايتديكندن ظاهرده اولان خصيه‌لرينى آغزيله قوپاروب انلره آتر زيرا اوجيلره انك خصيه‌لرندن كركلى نسنه يوقدر اكر انى آنديغنى كوره‌يوب ينه آردينه دوشرلرسه آرقه سى اوزره ياتوركه انلر كنديينك قانى كوروب خصيه‌يى كسديكنى بيلوب كيرو دونه‌لر وبو حيوان ظاهرده اولان خصيه‌لرينى قطع ايدنجه باطنده اولان خصيه‌لرينى انك عوضنه آشكاره ايدر خصيه‌سنك ايچنده قانه وعسله مشابه برشى واردر بدرايحه سى واردر وقورودقده اوالنوب دوكلسى سر يعدر وبو برحيواندركه صويه قاچر وبرزمان صوده نفسنى حبس ايدوب اكثر اوقاتده صو ايچنده اولور وصو كنارلرنده بولنور بالق وينگج تناول ايدر (الخواص) وخصيه‌لرى هوام وحشراتك سوقمه سنه سورلسه نافعدر واشياء كثيره‌يه علاج ولمغه صالح بردواء محمود در واعضا بارده‌يى قوريدوب قزديرر واعضايه اصلا مضرتيده يوقدر وجميع اعضاده وجكرده اولان اديكنده ودماغده حادثه اولان علل بارده‌ء رطبه‌يى دفعده خاصيتى واردر وصغوقدن حاصل اولان قولاق صاغرلغنه نافعدر وقولاقده اولان ريحى دفع ايتمكده بوندن انفع برشى يوقدر وعقربك صوقديغى يره سورلسه نافعدر وياغلردن برياغله اريدلمش اولديغى حالده صرع مرضنه مبتلا اولان كيمسه‌نك باشنه سورلسه نافعدر ومفلوج واعضاسى طوتماز اولان كيمسه‌يه وصغوقدن نقرس مرضنه مبتلا اولان كيمسه‌نك اياغنه سورلسه منفعت عظيم ايله نفع ويرر وانك خصيه سندن برمقدارى ايچلسه سموم بارده‌نك كليسنه نافعدر اول اغو كرلك حيواندن اولسون وكرك نباتدن خصوصا افيونك مضرتنى دفعده مبالغه‌در واخلاطى لطيف ايدر ونزده اولورسه بلغمى كيدرر اسباب بارده‌دن نشئت ايدن خفقانه نافعدر وذريسنك توبى

غليظدر صوغقليان پيرلره آني كيمك خوش اولور ولحمي اكل ايتمك مفلوج اولنلره نافعدر و بركيمسه‌يه سياه جندباد سترك خصيه سندن بردرهم مقداري ايچرسه لر بركون صكره هلاك اولور والله اعلم

جنين حيواني ذبح ايتدكدنصكره قارندن چيقان ولدي در اكرميت چيقارايسه اجماع صحابه ايله اكلي حلالدر ماوردينك حاويده نقل ايتديكي كبي كه امام مالك واوزاعي وثوري وامام ابي يوسف ومحمد واسحق رحمهم الله تعالى بوقوله ذاهب اولديلر وامام اعظم ابوحنيفه اني اكل حرامدر ديمكده منفرد اولوب وجناب حقك (حرمت عليكم الميتة) قول شريفني وحضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمك (احلت لنا ميتتان ودمان السمك والجراد والدمان الكبد والطحال) بيورديغي حديثني استدلال ايلدي بوجنين اوچنجي ميته دركه ذكراولنمامشدر ديدي وبوحديثك ترجمه سي تفصيل اوزره سمك بحثنده كلور ان شاءالله تعالى وجمهورك دليلي جناب حقك (احلت لكم بهيمة الانعام) بيورديغيدر (ابن عباس وابن عمر رضي الله عنهما بوآيتك تفسيرنده بهيمة الانعام انالرينك قارننده ميت اولديغي حالده بولنان جنينلردركه اناسي بوغازلنمغله كنديلرنده اكل حلالدر وبوحكم بوسوره نك احكامندندر انجق بهيمه يي جنين معناسنه اولمقده بعد واردر زيرا حق تعالى استثناايدوب (الا مايتلى عليكم) بيوردي وجنينلرده استثنااولنمش يوقدركه باب باده بهيمه بحثنده مرور ايلمشدر (وابوهريره رضي الله عنهدن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردكه (زكاة الجنين زكاة امه) يعني اناسني بوغازلمق جنيني بوغازلمه مثابه سنده در ديوب احد زكاتي اوبرينه نائب قيلدي اكرسؤال اولنورايسه كه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمسيله تشبيه مراد ايلدي نيابت مراد ايلدي معناسي جنيني بوغازلمق اناسني بوغازلمق كبيدر ديمك اولور زيرا جنيني امك اوزرينه مقدم بيوردي جنيني امه تشبيه اولورا كر نيابت مراد ايلسه امي جنينك اوزرينه مقدم بيوروب (زكاة الام زكاة الجنين) ديو بيورردي بوسؤالك جوابي اوج وجهله دركه امام ماوردي اول وجهلري ذكرايلدي بري بودركه جنين آدي اول ياورويه اناسي قارننده ايكن اطلاق اولنور طوغدقده بوآد كنديدن زائل اولوب ولد تسميه اولنور نتكم جناب حق (واذ انتم اجنة في بطون امهاتكم) بيورمشدر وجنين اناسنك قارننده ايكن ذبح ممكن دكلدر واجب اولديكه اول حديث نيابته حمل اولنورتشبيهه حمل اولنميه (ايكنجي وجه بودركه فرضا حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم تشبيه مراد ايدوب نيابت مراد ايلسه امي ذكر ايتمك غيريي ذكرايتمه ايله مساوي اولوردي تشبيهي ام ايله تخصيص ايتمك فائده سي اولمازدي (اوچنجي وجه بودركه فرضاتشبيه مراداتمش اوليدي زكاة ام لفظني كاف تشبيهك حذفي ايله منصوب بيورردي حال بوكه ايكي روايتده ده مرفوعدر ثابت اولديكه نيابت مراد ايدوب تشبيه مراد ايلمامشلر (واكر سؤال اولنورسه كه زكاةامه نصب ايله ده روايت اولندي معناسي كزكاة امه كبيدر جوابي بودركه بوروايت صحيحه دكلدر فرضا صحتي مسلمده اولسه باء موحده ايله منصوب اولوب كاف ايله منصوب اولماسنه حمل اولنوركه معناسي (زكاة الجنين بزكاة امه) ديمك اولور ايكي حالده ده احتمالي وارايسه ايكيسيده مستعمل اولدي نيابته مرفوع اولديغي حالده استعمال اولنور (اكرجنين ميت چيقارسه وتشبيهله منصوب استعمال اولنور صاغ طوغارسه بويله تلاوت اولنمق روايتك بزيني استعمال ايدوب بريني ترك ايتمكدن اولي دركه تأويله احتمالي اولميان شونصربحده اكا دلالت ايدركه ابوسعيد روايت ايدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمه يارسول الله بزدوه يي وقيوني وصغري بوغازلديغمزده قارنلرنده جنين بولينور اني اتالمي يوخسه اكلمي ايده لم حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (كلوه ان شئتم فان زكاة الجنين زكاة امه) يعني مراد ايدرسه كز اكل ايدك زيرا اناسني بوغازلمق جنيني

بوغازلمق مثابه سنده در (شيخ ابو حامدده رافعينك استدلالي كبي استدلال ايدوب اكر اناسي بوغازلمق ايله جنين اكل اولنمسه حلي وار ايكن انايي بوغازلمق جائز اولورميدي اولمازدي مثلا حامله عورتك قصاص وحدايله قتل اولنمسي جائز اولماديغي كبي ديدي وقارننده برقاطرجنيني اولان بر رمكه يعني قصراغي بوغازلت ديو شيخ مرقومه ابرام ايلدكارنده ذبحدن منع ايلدي رمكه قصراق معناسنه دريقنده كلور ان شاءالله تعالى وقصراق اكل اولنور جنيني اولان قاطر اكل اولنماز بوكلام صحيح ثابت اولديغي حالده جنينك اوج حالي واردركه امام ماوردي ذكر ايلدي بري بودركه كماله ايرمش اولميه ايكنجيسي همان علق وطوكمش قان اوله وبوما كول دكلدر زيرا علق قاندر اوچنجيسي مضغه دركه جنين لحم اولوب صورتي ظاهر وبرشكل ايله اعضاسي مشكل اولمامشدر وبوكونه جنينك اكلنده ايكي وجه واردركه بوني هلاكده غره لازم اولورمي ياخود اولمازمي واناسي ام ولد اولورمي يوخسه اولمازمي ديو اولان اختلافدن نشئت ايلمشدر (وبعض اصحاب شافعي ديركه اكر اول جنينه روح نفخ اولنديسه اكل اولنماز اكر روح نفخ اولماديسه اكل اولنور وبوني بيلمك ايسه كنديه طريق وممكن اولميلردندر جنين طوغسه نوعا قرارداده اولورصاغلغي وارايسه اني ذبح ايتمك شرطدر قرارداده اولور حياتي بوغبسه بوغازلمدن اكل حلال اولور جنينك باشي چيقدقدنصكره اناسي بوغازلنلسه قاضي وامام بغوي ديرلركه بوكونه اولان جنين انجق بوغازلنمق ايله حلال اولور (امام قفال مطلقا حلال اولور ديدي زيرا والدك بعضيسي طوغمق عدتده وغيريده هيچ طوغمامش كبي اولور (صاحب روضه امام قفالك كلامي صحيحدر ديدي والله اعلم (ابن خلكان تاريخنده ديركه امام صائن الدين ابوبكر القرطبي شوايكي بيتي دائما تمثيل طريقيله اوقورديكه * جرى قلم القضاء بمايكون * وشيئان التحرك والسكون * يعني اولاجق نسنه لرك جمله سنه تقدير قلمي جاري اولمشدركه اول نسنه ايكي شيدركه حركه وسكوندركه جمله سي تقديره حواله اولندي * جنون منك ان تسعى لرزق * ويرزق في غشاوته الجنين * سنك رزق ايچون سعيك سندن جنونلقدركو رمزميسنكه اناقارننده جنين مرزوقدر

جهبر جعفر وزني كبي آينك ديشيسيدر طوغرمق مراد ايتدكده بنات نعش يلدزينك كوجكنه قارشو طورمغله ولادتي آسان اولور وطوغردقده برقطعه ات پاره سي كبي طوغورركه اوزرينه قارنجه اوشوب هلاك ايدر ديوخوفندن بريردن بريره نقل ايدروكاه اولوركه كندي انكني ترك ايدوب يلبلي قوردلك انكني امزرر پس بوسببدن عرب طائفه سي ضرب مثل ايدوب جهبره دن احمق ديرلر

جواد چابك ويوكرك آته ديرلر بويله تسميه اولنديغي سيركذارنده جومرد اولديغي ايچوندر ومؤنثنه ده بيه جواد دينور نتكيم شاعر ايتدي * بمنه جواد لايباع جنينها * يعني فلانه احسان ايدرشول قصراق كه آنك جنيني بيع اولنمامشيدي ممدوحي اولان شخصك قصراغني مدح ايدركن جواد لفظيله قصراغي مراد ايلمش جنين مناسبتيله وجوادك جمعي جود وجياد كلور ثوبك جمعي ثياب كلديكي كبي واجياد مكهٔ مكرمه ده برطاغك آديدركه يمن بكارندن تبع طائفه سنك آتلري آنده طوردغيچون بونام ايله بنام اولدي نتكيم سلاحلري طورديغي يره قيقعان ديدكلري كبي جعفر عربا فضل ذكرقا بنده سهل بن سعد الساعدي رضي الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايلديكه اول سلطان سرير ارشاد عليه اكمل الصلوات بيورديكه (لان اصلى الصبح ثم اجلس في مجلسي فاذكر الله عز وجل حتى تطلع الشمس احب الى من شد على جياد الخيل في سبيل الله عز وجل) يعني صباح نمازيني قيلدقدنصكره برمجلسده اوتوروب آفتاب طلوع ايدنجيه دك ذكرباري ايتمك غزانيتيله كزيده آتلر بسله مكدن بكا خيرليدر (امام نسائي وبخاري تاريخنده سعد بن ابي وقاص رضي الله تعالى عنه حضرتلرينك

ترجمه سنده روایت ایلدیکه برکیمسه نمازه کلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم نماز قیلردی
صفه نهایت بولنجه شو دعایی اوقودیکه (اللهم آتنی افضل ماتؤتی عبادك الصالحین) یارب
صالح قوللریکه احسان ایتدیکك فضیلتك افضلنی بکا احسان ایله دیدی حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم نمازی تمام ایتدکده (من المتکلم آنفا) یعنی شمدی سویلیان کیم ایدی
دیدی اول شخص یارسول الله بن ایدم دینجه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
(اذا یعقر جوادك وتستشهد فی سبیل الله) یعنی بویله نیاز ایدنجه غزاده یوکرك آتکی سکرله دوب
فی سبیل الله شهادت استرایسك دیدی (ابن ظفرك کتاب نصایحنده نقل اولنورکه عمر بن الخطاب
رضی الله تعالی عنهمانك برجاریه سی وار ایدیکه اسمی زائده ایدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم (انك یازائدة لموفقة) ای زائده تحقیق سکا توفیق اولنمشدر دیو بیوردیکه حضرتك
معجزهٔ باهره سندن اولسه کرك برکون جاریهٔ مرقومه حضرته کلوب یارسول الله اهلم ایچون حطب
یوغردم بعده کتدیمکه اودون ایدم برمقدار اودون جمع ایلدم واودونی چوق ایتمشم اول اثناده
برجواد آته سوار اولمش برآتلی کوردمکه آنك نظیرنی کورمه مشیدم حسندار وزیب وزیور ایله
آراسته ورایحهٔ طیبه ایله پیراسته ایدی کلوب بکا سلام ویردی یازائده نیجه سین دیو حال وخاطر
سؤال ایلدی بن ایتدم خیر ایله یم الحمد لله دیدیکه محمد نیجه در صلی الله تعالی علیه وسلم بن ایتدم
خیر ایله در امر ربانی ایله ناسی تخویفده در اولدخی دیدیکه محمده واردیغکده بندن سلام ایله واکا
سویله رضوانکه خازن الجنه سلام ایدر واکا سویله کداك بعث اولندیغنه بنم فرحلندیغم قدر کیمسه
فرحلنمدی وجناب حق سنك امتکی اوج کروه قیلدی برکروهی حسابسز جنت اعلایه کیررلر وبرکوروهی
حساب یسیر ایله حساب اولنوب جنته کیررلر وبرکروهنه سن شفاعت ایدرسین شفاعتك
قبول اولنوب جنته کیررلر دیو سویله دیدی بن ایتدم سویلرم بعده دونوب کندی بندخی اودونی
قالدیرمغه مباشرت ایتدم مکر آغر ایمش قالدره میوب اکا طوغری باقدم یازائده اودون سکا اغرمی
کلدی دیدی بن ایتدم پدر ومادرم سکا فدا اولسون اویله اولدی اولدخی بکا میل ایدوب یدنده بر
قرمزی دکنك ایله اودونك قوجاغنی دورتوب قالدردی وقدرت بکا باقدی ایدی کوردمکه برعظیم
قیا کلدی اودونی باغیله واول دکنك ایله قیا اوزرینه قویدی وای قیا بونکله اودونی کتورکیت
دیدی بولده قیایی سوروب تا که خانه کلدم دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سجدهٔ
شکره واروب رضوانك مژده سی اوزرینه حمد وثنا ایلدی بعده اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم
حضراتنه (قوموا لینظروا) یعنی قالقوب باقك دیدیکه کیدوب قیایه باقدیلر وقیاده اثرلرینی
مشاهده ایتدیلر وبومژده یه یقندر (عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت اولنان بشارتکه
اهل یمندن برشخص کعب الاخبار حضرتلرینه کلوب علماء یهوددن فلان عالم بنی سکا برقاچ سپارش
ایله ارسال ایلدی دیدی کعب اول سپارشی سویله دیدکده حربف آغاز سخن ایلدیکه اول یهودی
سکا دیدیکه بزه سید واولو وشریف وکندیکه اطاعت اولنور دکلیدك نه شی سنی دینکدن چیقاروب
دین محمده ادخال ایلدی دیدی حضرت کعب اکا دیدیکه ینه کیروکیده جك میسك اولدخی بلی دینجه
کعب دیدیکه اکا عودت ایتدیککده سندن فرار ایتمك ایچون اثوابندن برمقدارینی یدکده طوتوب
اکا سویله که کعب دیدیکه حضرت موسی علیه السلامه دریایی یول ایدوب الواح توراتی اکا انزال
ایدن جناب حقه قسم ایدرمکه هرنسنه نك علمی توراتده موجود در کتاب اللهده کوردمکی که
امت محمد اوچ ثلثدر برثلثی جنت اعلایه بغیر حساب کیررلر وبرثلثی حساب یسیر ایله حساب اولنوب
بعده جنته کیررلر وبرثلثی احمدك شفاعتیله کیررلر صلی الله علیه وسلم اول عالم یهودی بنی کورمشدر
سکا بلی بویله دردیو سویلرسن اکا دیکه کعب سکا دیدیکه بنی بو کروهك قنقسندن قیلرسه قیاسك یعنی

اوج کروهدن برندن قیلرسه پروام یوقدر دیو خبر کوندردیلر (وینه محمد بن ظفرك خیر البشر بخیر البشر
نام کتابنده حکایه اولنورکه زمان جاهلیتده ملوك عربدن یزید بن عبد کلال برغزایه کتمشیدی
غنایم عظیمه ایله سفردن عودتنده عربك شعرا وزعما وخطباسی استقباله چیقدیلر آیین ملوك
اوزره پرده لر اچیلوب هرکس یرین کوردیلرکه مرقومك سروری مشتد اولدی واول اثناده
اویقویه یاتمشیدی برمخوف وموحش رؤیا کوردیکه منامنده عظیم خوفه دوشدی چون اویاندقده
رؤیاسی اونیدوب برشی درخاطر ایده مدی اول رؤیایه بناء کندی نفسنده خوفی مشتد اولوب سروری
حزنه متبدل اولدی تاکه پرده لرن چکدیروب کلنلر ایله کورشمز اولدی انلرده برساعت ایتدك ظن
ایتدیلر بعده تخت حکومتده اولان کاهنلری ومنجملری جمع ایدوب برخلوت ایلدی وسکا سؤال
ایده جکیم اسنه دن خبر ویرك دیدی انلرده بلمز دیدیلر تاکه بلدیکی کاهنلرك جمله سنه سؤال
ایدوب برینی کیروقویمدی فکر واندیشه سی متضاعف اولوب اوزادی ومرقومك والده سی کاهنه
دیدیکه ای پادشاه سن راحت اول جندك اولان کاهنلرسنك سؤال ایتدیککی بکا خبر ویرر
زیرا جندن اولان کاهنلره اتباع وامثال ایتمك سائر کاهنلره اتباعدن زیاده ظریف والطفدر
دیوب جن کاهنلری کندویه جمع اولمغه امر ایدوب سائر کاهنلره سؤال ایتدیکی کبی آنلره ده سؤال
ایلدی برندن اکا متعلق نام ونشان بولمدی وبورؤیایی تفتیشدن مأیوس اولوب اونوتدی وبعد ذلك
شکاره چیقمشیدی شکار اردنجه مشغول اولمغله اتباعندن آیری دوشدی اوکنده برکوهك شکافنده
برقاچ اوار کوردی حال بوکه اویله اسیسی آنی احراق ایتمشیدی اواره طوغری کیدوب ایچلرندن
برینه وارمق مراد ایتدکده اول اودن برعجوزه عورت چیقوب پادشاهه دیدیکه * انزل بالرحب
والسعة * والامن والدعة والجفنة المدعدعة * والعلة المترعة * یعنی کیك وبول بردر نزول ایله
امن وراحتده اول دیوب دریدن اولان ماطره سنی کمال ایله طولدیروب ویره یم دیدی اولدخی جواد
اولان آتندن اینوب ایچرو کیردی وقتا که آفتاب غروب ایدوب روزکارلر ساکن اولدی براویقویه
یاتدیکه صباح اویله نك اسیسی اولمینجه اویانمدی وقالقوب یوزن وکوزن سلدی کوردیکه
حضورنده برنازنین تازه قیز طورر که حسن وجمالده مثل مانندی کورلممش مکر جنیلردن ایمش
قز آغاز سخن ایدوب ای پادشاه همام راحت اولدکمی وطعام استرمیسك دیدیکه پادشاهك قیزه
اشتیاقی مشتد اولدی حال بوکه کندینی بلدیکنده آیا بنی هلاك ایدرلرمی دیو نفسنده خوف
ایدردی وکندینی صاغر کبی کوستروب قزك کلامنی ایشتمز معامله سنی ایلدی قز اعادهٔ کلام ایدوب
* لاحذر فذاك البشر لجدك الاکبر وحظنا بك الاوفر * یعنی خوف ایتمه بوسکا مژده در وسعیك
اکبردر وبزم سندن مأمولمز اوفردر دیدی وبعده ترید وقدید وخورما ویاغ ایله تربیه اولنمش
حبس نام طعامی اوکنه کتوردی خوف ایتمیوب تناول ایده دیو کندی ایاق کزدردی وقتا که
طعامی تمام ایتدی صکره هنوز صاغلمش سود کتوردیکه اولدخی مراد ایتدیکی قدر ایچدی
حال بوکه کلدیکی یری ونره یه کیده جکنی فکر ایدردی واول قزك جمالی کندینك دیده لرن
طولدیروب وعشقی درونی مالامال ایلدی ناچار جانی دیشنه آلوب ای قز اسمك نه در دیدی
قزدخی اسمم عفیرا دینجه ای عفیرا بنم پادشاه همام اولدیغمی ندن بلدك دیدی قز ایتدی
* یزید العظیم الشان حاشر الکواهن والکهان لمعضلة بعد بها الجان * شان عظیم یزید نام
پادشاهدر سنکه جنك بلدیکی برمشکل ایچون کواهن وکهانی جمع ایلدك پادشاه سؤال ایدوب
ای عفیرا اول مشکلی سن بیلور میسك دیدی قیز دیدیکه * اجل ایها الملك انها رؤیا منام
لیست باضغاث احلام * ای پادشاه بلی بیلورم اول مشکلی منامده کوردیکك رؤیادر اضغاث
احلامدن یعنی قاریشق نسنه لردن دکلدر دینجه پادشاه یاعفیرا اصابت ایلدك اول رؤیا نه ایدی

دیدی قز ایتدی * رأیت اعاصیر زوابع بعضها لبعض تابع فیها لهب لامع واها د خان ساطع
یقفوها نهر مترافع وسمعت فیما انت سامع ودعاوی حرس صادع هلموا الی المنسارع تروی جارع
وغرق کارع * یعنی رؤیاده کوردك که ترابی جو سمایه قالدیروب دوران ایتدیرر روزکارلر بربری
اردنجه چیقدیکه ایچلرنده عاو وار دخانی اسمانه چقمش اول آتشی آب زلال کبی برنهر سویندیرر
ودکلرکن برنسنه‌ده ایشتدك صوت عالی ایله چاغرر که بو آتشی سویندیرن نهرك قیولرینه کلك که
اول صودن برایچم ایچن قانوب امین اولور واغزنه الوب ایچنلر غرق اولور یا د شاه بو مضمونی
کوش ایدنجه یاعفیرا اصابت ایتدك واقعا رؤیام بوایدی تعبیری نه در دیمکه باشلدی قیز ایتدی
* الاعاصیر الزوابع * ملوك تبابع والنهر علم واسع * والداعی نبی شافع * والجارع ولی تابع *
والکارع عدوله منازع * یعنی ترابی جو سمایه قالدیروب قاصرقه ایدن یمن پاد شاهلریدر که تبع
دیمکله ملقبدرلر وآتش دخان آنلرك ظلملریدر و بدرو یشلریدر واول نهر علم واسعدر وصوت
عالی ایله چاغرن شفاعت ایدیجی برپیغمبردی شاندر واول نهردن برایچم ایچنلر اولیالردر ویاتوب
اغزیله ایچنلر اول پیغمبر عالی شان ایله نزاع ایدن دشمنلریدر پادشاه ایتدی یاعفیرا اول پیغمبر خوش
روشمیدر دکلمیدر دیدیکه * اقسم برافع السماء ومنزل الماء من الغمام انه لمبطل الدما ومنطق العقایل
نطق الاما * یعنی آسمانی رفع ایدوب سحابدن باران انزال ایدن جناب حقه قسم ایدرمکه اول
پیغمبر عالی شان قان دوکمکی ابطال ایدیجیدر که بغیر حق قان دوکمکدن منع ایدر واول کزیده
ومحبوبه خاتونلری جاریه‌لر کبی خدمت مهنته مأمور ایدر پادشاه ایتدی یاعفیرا اول پیغمبر
نه شریعته دعوت ایدر قیز دیدیکه * الی صلوة وصیام وصلة ارحام وکسر اصنام وتعطیل
ازلام واجتناب آثام * صلوة وصیامه وصلهٔ ارحام واصنامی قیروب معطل قویمغه وکناهلردن
اجتناب ایتمکه دعوت ایدر پادشاه ایتدی یاعفیرا اول پیغمبرك قومی کیملردر قیز ایتدی * مضر بن
نزار ولهم منه نقع مثار یتخلی عن ذبح وایثار * انك قوملری مضر بن نزار قبیله سیدر که قبیلهٔ
مزبوره‌نك اول پیغمبردن طوز قوپاروب جدال ایتملری واردر مراد اهل مکه‌نك خشونتلریدر
اولدخی انلری ذبح وآخری اختیار ایتمکله انلری خالی ایدر پادشاه ایتدی یاانلری هلاك ایدنجه اکا
معاونت ایدنلر کیملردر قز دیدیکه * اعضاده عنذاریف ثمانون طایرهم میمون یعزهم فیعزون
ویدمث بهم الحرون والی نصره یعتزون * اول پیغمبره اعانت ایدنلر جمله اولو وشریف
کیمسه‌لردر که جمله‌سی مبارکدر واول پیغمبر انلر ایله جنك وجدال ایدوب کندویه میل وامثال
اتیانلرده میل ایدرلر واعانتده اولمغه کلورلر پادشاه مرقوم کندی نفسنده فکره واروب آیابونی
خطبه ونشان ایلسم دیو اندیشه‌یه وارنجه قز ایتدی ای پادشاه راحت اول * ان تابعی غیور
ولامری صبور * وناکحی مقبور والکلف بی ثبور * بنم تابعم زیاده غیرتلیدر مراد زوجی اوله و بنم
حالم صبردر و بنی نکاح ایدن قبره کیریجیدر مخلوق هلاکده در دیوب سد دهان ایدنجه پادشاه
قالقوب اسب جوادك ارقه سنه سوار اولوب کتدی واول قزه اور کنجی بیوك یوز ناقه کوندردی
(ورؤیای منسیه دن بو رؤیانك نظیریدر انجق آنی هر کاهن خبر ویرمیوب برپیغمبر خبر ویردیکه
بخت النصرك رؤیا سیدر تفصیلی بو یله که بخت النصر بیت مقدسده بنی اسرائیله غزا ایدوب
الدقده بنی اسرائیلدن یوز بیك معصوم پاك اختیار ایدوب الدیکه حضرت دانیال علیه السلام
معصوم اولمغله بری اوایدی برزمان صکره بخت نصر برموحش رؤیا کوروب ورؤیاسنی اونوتدیره جق
برحال عارض اولوب رؤیایی اونوتدی کاهن وساحر ومنجملره سؤال ایده کوردی رؤیا کی بزه سن
خبرویرکه بزده تعبیرنی سکا خبرویره لم دیدیلر اولدخی بن انی بلمکدن مأیوس اولدم دیوب
انلره جواب ویردیکه انلرده طشره اولدیلر بعده ایچلرندن بری عودت ایدوب ایها الملك

اکر بو رؤیایه برکیمسه‌نك علمی وار ایسه بنی اسرائیلدن کلان دانیال غلام بیلك کرك دیدی
بخت النصرده حضرت دانیالی احضار ایتدیروب بن بر رؤیا کوردم سنك اکا علمك اولمق کرك
دیدی حضرت دانیال مهلت ایستدکده اوج کون مهل ویردی اول دخی کیدوب دعا ونیازه
باشلدیکه جناب حق فضل وکرمندن اول رؤیایی وتعبیرینی حضرت دانیاله وحی ایلدی واولدخی
بخت نصره کلوب سن رؤیاکده بر پوط کوردك که ایاقلری وانجکلری جناقدن ودیزی واویلغی
باقردن وقارنی کشدن وکوکسی التوندن و بوینی ایله باشی دموردن ایدی دینجه کرچکسن
واقعا رؤیام بوایدی دانیال ایتدی اول اثناده اکا باقوب وتعجب ایدرکن جناب حق سمادن
برعظیم قیا کوندردیکه پوطك اوزرینه دوشوب کول ایلدی و بعده اول قیا اولقدر بیودیکه
دنیایی طولدردی اونوتدیغك رؤیا بو ایدی بخت نصر صادقسین دیوب تعبیری نه‌در دیدی
حضرت دانیال ایتدی کوردیکك پوط دنیا ملوکنك مثلیدر انلرك بعضیسی بعضیسندن ملایم
اولور ابتدا کی ملك جناقدن که جمله‌سنك ضعیفیدر انك فوقنده اولان باقردر که اندن افضلدر
واشددر بعده انك فوقنده اولان کشدرکه اول دخی افضل وذکر اولنانلرك جمله‌سندن
احسندر بعده انك ما فوقنده حدیددرکه بو اندنده محکمدر سنك سلطنتك اولسه کرکدرکه
سلطنتلرك اشدی ومافوقنده اولنلرك اغریدر واول قیا که جناب حق انی سمادن ارسال ایلدی
برپیغمبر عالی شاندرکه خدای متعال انی آخر زمانده بعث ایدر مذکور اولنلرك جمله‌سنی دق
ووضع ایدر دنیا انك شریعتی ایله مالا مال اولور حکم اکا انتقال ایدر دهر باقی اولدقجه
سلطنت انك ایچون قائم اولور دینجه بخت نصرك دانیال علیه الصلاة والسلامدن
ایشتدیکی کلاملره تعجب ایدوب دانیال علیه السلامه احسان وکندی مقربلرندن قیلوب قدرنی عالی
ایلدی اسد بخشنده نوعا بوکا اشارت سبقت ایلدی (ابن خلکان حجاجك مقربلرندن ایوب ابن قریه‌نك
حالن بیان ایدرکن حکایه ایلدیکه وقتا که عبد الرحمن بن اشعث الکندی خلفاء بنی امیه‌دن عبد الملك
ابن مروانه خروج ایدوب خلافتدن خلع ایدوب کندویه خلق دعوت ایلدکده حجاج ظالم مرقوم
ایوبی عبد الرحمن بن اشعثه ارسال ایلیوب کندی‌یه رام اولمغه دعوت ایلدی ابن اشعثه وصولنده
ابن اشعث غضبلنوب سز خطیب اولدیغکز حالده قائم اولورسز ومروانی خلافتدن خلع ایدرسکز
دیوب باشنه قاقوب شمدی یا حجاجه سب ایدرسین یاخود بوینکی اورورم دیدی اولدخی ناچار دیدیکنی
اشلیوب ابن اشعثك یانده قالدی وقتا که ابن اشعث دیر جماجم نام محلده کسندیله حجاج بیننده
اولان وقعه‌ده قتل اولندی مرقوم ایوبی حجاجه کتوردیلر وحجاج اندن برقاچ نسنه‌لر سؤال ایلدی
حجاجه جوابده مرقومك ملخص اولان کلاملرندندرکه هر بلادی برحال ایله وصف ایدوب دیرکه
* اهل عراق اعلم بحق وباطل * اهل عراق حق وباطله عالملردر * اهل الحجاز اسرع الناس الی
فتنة واعجزهم فیها * اهل حجازده فتنه وفساده زیاده سرعت ایدرلر حال بوکه طریق فتنه‌ده
ناسك احمقلریدر * اهل الشام اطوع الناس لخلفائهم * اهل شام خلفالرینه ناسك زیاده اطاعت
ایدنلریدر * اهل مصر عبید من غلب * اهل مصرك ~~غالبی~~ غالب اورانه قوللریدر * اهل الیمن اهل طاعة
ولزوم جماعة * اهل یمن اهل طاعت وملازمت جماعت اربابیدر * اهل الهند بحرها در وجبلها
یاقوت وشجرها عود وورقها عطر * اهل هندك دریاری انجو وطاغلری یاقوت واغاجلری
عود ویاپراقلری عطردر * اهل الیمن اصل العرب واهل البیوتات * اهل یمن عربك اصلی واهل
بیوت حسب ونسب صاحبلریدر * مکة رجالها علماء ونساءها کشاة عراة * مکهٔ مکرمه‌نك رجالی
علما ونساسی قیون مثالیدر * المدینة رسخ العلم فیها وظهر منها * علم مدینه‌ده رسوخ بولوب واندن
ظهور ایلشدر * البصرة شتاءها جلید وحرها شدید وماؤها ملح وحربها صلح * بصره‌نك

شتاسی زیاده وحرارتی شدید وصوبی اجی ومحاربه سی صلحدر * الکوفة ارتفعت عن حر البحر
وسفلت عن برد الشام * کوفه دریانك عفونتندن مرتفع اولوب شامك صوغغندن الجالوب
معتدل هوالیدر حجاج ایتدی واسط نیجه در ایوب ایتدی * واسط علی جنة بین حماة وکنه *
واسط حمات ایله کنت ماییننده یاپی اوزرنده در حجاج ایتدی حماة ایله کنه نه در ایوب دیرکه * البصرة
والکوفة یحشد انها و ماضرها * ودجلة و الزاب یتجاریان بافاضة الخیر علیهما * بصره ایله
کوفه در واسط مضرت ایچون جمع اولورلر و بر ضرر دخی ایده مزلر دجله ایله زاب صویی اکا خیر
صاچمغه جریان ایدرلر * الشام عروس بین نسوة جلوس * شام نسا میانده اوتورمش کلن کبیدر دیوب
بعده اثناء کلامنده * لکل جواد کبوة * ولکل صارم نبوة * ولکل حکیم هفوة * هر بر یوکرك
آت ایچون برکریه نسنه دن توقف ایدوب اورکك واردر وهر برکسکن قلیجك کسمدیکیده واردر
وهر برحکیم ایده جك برزله وکناهی واردر دیدی (وحجاج ظالم دخی اکا دیدیکه عرب طائفه سی
هر برشیئك آفتی واردر دیرلر او یله میدر ایوب ایتدی عرب کرجك سویلمشلر جناب حق پادشاهمی
خوش ایلسك * آفة الحلم الغضب * حلمك آفتی غضبدر * وآفة العقل العجب * عقلك آفتی
عجبلنمکدر * وآفة العلم النسیان * علمك آفتی اونتمقدر * وآفة السخا المن عند البلاء * سخانك
آفتی ویردیکنی غضب وقتنده باشنه قاقمقدر * وآفة العبادة الفترة * عبادتك آفتی فترت کلمکدر
وآفة الکرام مجاورة اللئام * ایو آدملرك آفتی الجق آدملره مقارن اولمقدر * وآفة الشجاعة البغی *
شجاعتك آفتی باغی اولمقدر * وآفة المال سوء التدبیر * مالك آفتی کتو تدبیر ایتمکدر * وآفة
الکامل من الرجال العدم * رجالدن مرد کاملك آفتی یوقلقدر (حجاج بونلری کوش ایدنجه
حجاجك آفتی نه در دیدی ایوب حسبی ونسبی کریم وطیب اولوب فرعی زکی اولان ذاتده آفت
یوقدر دیدی حجاج ظالم دخی ای ایوب شقاق ایله اورتلغی طولدردك ونفاقی اظهار ایتدك دیوب بوینی
اورك دیدی لکن مرقومی مقتول کوردی قتل ایتدیکنه پشیمان اولدی ومرقومك قتلی سکسان
درت سنه سنده واقع اولدی (و بو حکایه اوچ جلد اولان غایة الادب فی کلام حکماء عرب نام کتابده
بطولها مذکوره در و عرب طائفه سنك مشهور ضرب مثللرندندرکه * ان الجواد عینه فراره *
یو کرك آتك کوزی کتمکده در کندی یه ومنظرینه ودیشنه باقدرمغه وتجربه ایتمکه مانع اولور دیرلر
(ابتلاء الاخیار بالنساء الاشرار) نام کتابك مؤلفی حکایه ایدرکه صاحب خروج اولان ابو مسلم
خراسانی یه نظیری کورلمامش برجواد آت عرض اولنمشیدی یدنلره بونیه لایقدر دیدی فی سبیل الله
غزایه لایقدر دیدیلر کندی دیدیکه اویله دکلدر سؤال ایتدیلرکه جناب حق پادشاهمزی خوش
ایلیه یانیه لایقدر دیدیکه برکیمسه بنوب کتو عورتدن وکتو قومشودن فرار ایتمکه لایقدر آت
کروهنك خوش وکوزل اولنلرندن بعضیسیده شول آتلردرکه اوچ ایاغیله یره باصوب بریسنك اوجن
باصه رق ناقل ایدرتکیم بو آتلری حق تعالی کلام قدیمنده یاد ایدوب بیوررکه (اذ عرض علیه
بالعشی الصافنات الجیاد) یعنی حضرت سلیمان علیه الصلاة والسلامه بعد الظهر اول کزیده
ناقل ایدن آتلر عرض اولندقده ردایدوب جناب حقه توبه ورجوع ایلدی سببی بوایدیکه برکون
آتلرك شغلیله صلوة عصردن مشغول اولمشیدی جمله سنی سکرلتدی تکیم اهل تفسیر دیرکه
حضرت سلیمان علیه الصلاة والسلامك بو صفاتلی بیك آتی وار ایدی بر وقت نمازك فوتنه سبب
اولدقلرندن جمله سنی سکرلتدی (بعض علما دیرکه کور جناب رب العالمینك فضل وکرمنه که لکن
حضرت سلیمان علیه السلام آتلری ترك ایلدی جناب حق اندن خیرلو روزکاری عوض ویردیکه
قوشلقده ده کتمسی برآیلق یولدر اخشامده ده کتمسی برآیلق یولدر (امام احمد حنبلی ابو قتاده
وابو دهماءدن روایت ایلدیکه بونلر بیت شریف طرفنه چوق سفر ایتمشلر ایدی دیدیلرکه

اهل بادیه دن برکیمسه نك اوینه واردق بزه دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بنم یدمدن
طوتدی وجناب حقك کندی یه بلدردیکنی بکا تعلیم ایلدی حضرتك کلامندن بری بوایدیکه (انك
لاتدع شیئا اتقاء الله عز وجل الا اعطاك الله خیرا منه) یعنی جناب حقدن خوف واتقا ایتدیکك
جهتدن برشیئی ترك ایتدیککده البته حق تعالی اول شیدن خیرلو برنسنه دخی سکا اعطا ایدر
ذکر اولنان ابو دهماءك اسمی قرفه در بخاریدن غیری برجماعت اندن حدیث روایت ایتدیلر
(امام ثعلبی دیرکه خلقده براجلق وقحط وار ایدی وآت اتی انلره حلال ایدی حضرت سلیمان علیه
السلام کمال توکلندن تقرب وجهله آتلرینی بوغازلتدی مثلا بزم قتمزده کعبهٔ مکرمه یه هدی قربانی
کوندردیکمز کبیکه ربح احسان اولنمغه سبب بو اولدی (و ابو طلحة الانصارینك رضی الله تعالی
عنه فعلیده بوکا نظیره درکه کندی باغچه سنده نماز قیلردی باغچه ده قومری مثالی برقوش
پرواز ایدوب نمازده کندینی مشغول ایتمکله باغچه یی صدقه ایلدی و بونك تفصیلی داسی بحثنده
کلور ان شاء الله تعالی آیت کریمه ده ذکر اولنان صافنات صافنك جمعیدر صافن شول آتدرکه
بر ایاغنك طرنغی اوجن باصه وطرنغی ایله یری قازیه و بو حالت معلم اولمسنك علامتیدرکه تکیم
شاعر دیرکه * الف الصفون فلا یزال کانه * مما یقوم علی الثلاث کسیرا * یعنی اول کزیده آت اوچ
ایاغی اوزره طورمغی الفت ایتدیکه کویا اوچ ایاغی اوزره طورنلردن کبی اولمقدن کیرو طورمدی
دیو آتنی مدح ایلمش (بعض مفسرین دیرکه بالاده ذکر اولنان آیت کریمه نك ذیلنده الخیر بیوریلان
قول شریف خیل یعنی آت معناسنه در زیرا عرب طائفه سی خیله خیر تسمیه ایدرلر پس بو سببدن
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (لزید الخیل انت زید الخیر) سن زید الخیرسین دیو بیوردی کزیده
آتلری اولوردی سوار اولدقده ایاغیله یری قازرلردی اسمی زید بن مهلهلدر وچوق آتی اولوردی وانك
قومنك وعربك چوغنك انجق بر وایکی آتلری اولوردی انك کی وافر ایدی وآتلرینك بعضیسی
یاغز و بعضیسنك یلبسی وقورغی سیاه طوری وقوله و بعضیسنك آدی کامل و بعضیسنك آدی لاحق
و بعضیسنك ادی دمول ایدی هجرتك طقوزنجی سنه سنده طی قبیله سنك الچیلریله رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب شرف اسلام ایله مشرف اولدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم اکا بیوردی (ماوصف لی احد فی الجاهلیة فرأیته فی الاسلام الا رأیته دون تلك الصفة
لا انت فانك فوق ماقیل لی ان فیك لخصلتین یحبهما الله ورسوله الاناءة والحلم) یعنی جاهلیتده
اولان کیمسه لردن بکا وصف اولنانلری اسلامده کوردیکمده البته اولکی صفتندن دون کوردم
انجق سن اویله دکلسك زیرا بکا دینلاندن زیاده سین سنده ایکی خصلت وارکه الله ورسولی
اول خصلتلره محبت ایدرکه او خصلتلر تأنی وحلم صفتلریدر (و بر روایتده حیا ایله حلمدر دیو
وارد اولمشدر اولدخی اغاز حمد ایدوب حمد اول ذات کریمه اولسونکه بنی الله ورسولنك محبت
ایتدیکی وصف اوزره خلق ایلدی دیدی (و مجلس رسول الله دن قومنه رجعت ایتدیکنده حمی ایله
وفات ایلدی حال بوکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك حقنده اظهار معجزهٔ باهره
ایدوب بیوردیکه (انه نعم الفتی ان لم تدرکه ام ملدم) بونه کوزل جواندر اکر بوکا حمی ایرشمامش
اولیدی ام ملدم حمانك کنیتیدر وشویله ده منقولدرکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلم اکا بیورمشیدیکه (یا زید الخیر تقتلك ام کلبة) ای زید الخیر سنی حمی وفات ایتدرسه
کرك ام کلبه ده حمانك کنیتیدر لکن عیالنه عودت ایلدی ایصتمه مبتلا اولوب وفات ایلدی
رضی الله تعالی عنه (ابن عباس وزهری رضی الله تعالی عنه حضرت سلیمان علیه السلام
آتلر بنی نمازدن مشغول ایتدی دیو آتلرك رد وقلج ایله سکرلرن و بیونلرن مسح ایلدی دیو بیوریلان
آیتك تفسیرنده مسح قلج ایله دکل ایدی آتلره اکرام ومحبت جهتیله یدیله مسح ایلدی دیدیلر

طبرانیده بومعنایی ترجیح ایلدی (و بعضیلری صوایله یایقدی دیدیلر (امام ثعلبی ذکر ایلدیکه بوآیتده ذکر اولنان مسح آتلر فی سبیل الله غزا آتی اولدیغی معلوم اوله دیوطامغه اورمشیدی اودر وجمهور مفسرین بونك اوزرینه درکه حضرت سلیمان علیه السلامك اول آتلری پدرندن میراث قلان آتلردر (و بعض مفسرین اول وقت حضرت سلیمان علیه السلام آتلری قتل ایلدی تاکه یوزدن زیاده آت قالمدی آندن شمدی بولنانلر اول یوز آتك نسلیدر دیدیلر انجق بو بعیددر و بعض مفسرین دیرکه حضرت سلیمان علیه السلامك آتلری یکرمی ات ایدیکه شیطان انلری دریادن چیقارمشیدی وقنادلری وار ایدی وحضرت سلیمان علیه السلامك یارب بکا برسلطنت ویرکه بندنصکره برکیمسه یه شایسته اولمیه دیو مناجات ایتدیکنده جمهور مفسرین دیرکه بومناجاتیله بشردن منفرد اولمقلق مراد ایلدیکه کندویه خاصه وکرامت اوله وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه نمازده ظاهر اولان عفریت جنك خبرو یرمسندن ظاهر اولان بودر اول عفریت برجن ایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه آشکاره کوروندی وحضرت انی طوتدی ومسجدك دیرکلرندن برینه باغلمق مراد ایلدی سابقده تفصیل اولنمشیدی باب عیندهده ینه کلور ان شاء الله تعالی (عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد علیه السلام بیوردیکه (ان سلیمان ابن داود علیهما السلام لما فرغ من بنیان بیت المقدس سأل الله تعالی حکما یصادف حکمه و ملکا لا ینبغی لاحد من بعده وان لایأتی هذا المسجد احد لا یرید الا الصلوة فیه الا اخرج من خطیئته کیوم ولدته امه اما الاثنان فقد اعطیهما وانا ارجوان یکون قد اعطی الثالث) یعنی بجن حضرت سلیمان علیه السلام قدس شریفك بناسندن فارغ اولدی جناب حقدن کندینك حکمنه موافق ومنظم حکم وکندیدنصکره برکیمسه یه شایسته اولمیجق سلطنت و بومسجدده البته صلوة مراد ایدهرك کلنلر اناارندن طوغدیغی کون کبی کناهلرندن چیقملرینی نیاز ایلدی و بومناجاتندن ایکیسی کندویه بخش اولندی بزرجا ایدهرزکه اوچنجی بزه و یریله یعنی بیت مقدسی زیارت ایدن کناهندن چیقملق بزه و یریله دیدی نه لطفدرکه برپیغمبر دعا ایلدی وبرپیغمبر رجا ایلدی حضرت سلیمان علیه السلامك کرسیسنك تفصیل وبیاننی استرایسك ابن عباس رضی الله عنهمادن منقولدرکه حضرت سلیمان علیه السلام ایچون التیوز کرسی وضع اولنوردی بعده انسك اشرافی کلوب کندی طرفنه طوغری یرین اوتوررلردی بعده جنك اشرافی کلوب انسك طرفنه اوتوررلردی بعده قوشلره فرمان ایدردیکه هوالنوب جمله سنه کولکه اولورلردی بعده روزکاره فرمان ایدر اولدخی جمله سنی نقل ایدردیکه صباحده کتسه برآیلق یول کسردی اخشامده کتسه برآیلق یول کسردی وحضرت سلیمان علیه السلام پدری حضرت داود علیه السلامدنصکره سلطنته نائل اولدقده دیوان وحکومت ایتمك ایچون برکرسی وتخت یاپلمغه امر ایلدیکه عجیب ومهیب اوله شول حیثیت ایله که ناحق دعواجی وشاهد زور انی کوردکده دتریوب مرامنی اجرایه جسارت ایده میه وفرمان ایلدیکه اول تخت انجو و یاقوت وزبرجد ایله مرصع فیل دیشندن قیلنه ودرت طرفنه التوندن نهال یاپرقلری یاقوت احمر ویشل زبرجددن درت خرما اغاجی دیکله واول اغاجلرك ایکیسنك باشنده التوندن ایکی طاووس وایکیسنك باشنده آلتوندن ایکی کرکس یاپیله وتختك برجانبنه التوندن ایکی ارسلان یاپیله که هر برینك باشنده یشل زبرجدن بردیرك اوله و اول خرمه اغاجلرینك میاننه التوندن باغ چبوغی دیکله که صالقملری قزل یاقوتدن اوله وخرمه اغاجی ایله تختك کولکه سی باغك اوستنه کولکه اوله وحضرت سلیمان علیه السلام اول تخته چیقمق مراد ایتدکده تختك اشاغی طبقه سنه مبارك قدمن باصنجه شوق لقاء رسول رب العالمین دن تخت کندیده اولان

زیب وزیورلر ایله آسیاب سریع دوران ایدرکبی دوران ایدردی واول طاووس ایله کرکس قنادلرن طاغیدردی وارسلانلر اللرین یره دوشه یوب قویرقلرین یره اوررلردی تختك اوستنه چقدقده اول خورمه اغاجنده اولان کرکسلر حضرت سلیمان علیه السلامك تاجنی قالدیروب باشنه الباس ایدرلردی بعده تخت دوران ایدردیکه اول کرکسلر وطاووسلردخی باشلری حضرت سلیمانه مائل اولدقلری حالده آنلرده دوران ایدرلردی واغزلرندن حضرت سلیمان علیه السلامك اوزرینه مسك وعنبر صاچرلردی بعده اول یرلر اوزرنده التوندن یاپیلان کوکرجن تورانی تخت اوستنده ایکن حضرت سلیمان علیه السلامه ویردیکه اولدخی آچوب ناسه تلاوت بیورردی وخلقی فصل خصومته دعوت ایدردی وجواهر ایله مرصع التوندن برکرسی وار ایدی عظمای بنی اسرائیلده آنلرك اوزرینه اوتورردی و برمرافعه اقتضا ایدوب اداء شهادته شاهد کتورلدکده تخت ایچنده واوزرنده اولنلر ایله آسیاب سریع کبی دوران ایدر وارسلانلر اللرینی یره اوزادوب قویرقلرین دوکر وطاووس وکرکس قنادلرن آچرشاهد خوفه باشلیوب انجق حق اولانی شهادت ایده بیلورلر وقتاکه حضرت سلیمان علیه السلام وفات ایلدی بخت النصر قدس شریفه هجوم ایدوب تخت مزبوری انطاکیه یه کتوردی وچیقمق مراد ایلدی حکمت باری ایله تختك اوزرینه چیقمغه قادر اولمدی وکیندن تخته اوروب اول ارسلانلرك اباغنی قیردی بعده بخت النصر هلاك اولدقده تخت مزبور بیت مقدسه کتورلدیکه ملوکدن برملك اکا جلوسه قادر اولمدی وتخت مزبورك مآلی عاقبتی برکیمسه بیلهمدی اومولورکه سمایه رفع اولندی (مصنف مرحوم دیرکه تخت سلیمانی بومقامده ذکر ایتدیکمزك وجهی بودرکه حضرت سلیمان علیه السلامدنصکره برکیمسه یه شایسته اولمیان سلطنتدن بریده بوایدی دیمکدر (طبرانی زعم ایدرکه بخت النصر اقالیم دنیانك جمله سنه مالك اولان ملوك اربعهدن دکلدر لکن اول وقت اقالیمه مالك اولان کیهکراسب طرفندن بلاد عراق والیسی ایدی (علماء تاریخ واصحاب رحمهم الله تعالی حکایه ایدرلر حضرت عیسی بن مریم علیهما السلام زماننده بنی اسرائیلدن اسحق نامنده برشخص وار ایدی اهل زمانك حسندارلرندن اولان عیسی قزینی تزوج ایتمشیدی عورت وفات ایتدکده بیچاره عورتك مزارنه چوق زمان ملازمت ایدوب زیارتدن کندویه فتور کلدی برکون حضرت عیسی علیه السلام اول حوالیدن مرور ایلدی حال بوکه اول شخص اغلیوب طورردی حضرت عیسی علیه السلام یااسحق نه اغلرسین دیدی اول کیمسه یاروح الله برعمم قزی وار ایدی زوجهم ایدی وکندویه زیاده محبتم وار ایدی وفات ایلدی مزاری شودر صبره طاقت کتوره میورم فراقی بنی هلاك ایلدی دیدی حضرت عیسی اکا حظ ایدرمیسنکه اذن باری ایله آنی سکا احیا ایدم دیدی اول کیمسه بلی یاروح الله دیدی حضرت عیسی علیه السلام قم یاصاحبة هذا القبر باذن الله تعالی دینجه مزار یاریلوب ایچندن برسیاه عبد چیقدی که بورنندن وکوزندن ومنافذ وجهندن آتشلر صاچیلوردی چیقدیغی کبی عبد مرقوم لا اله الا الله عیسی روح الله وکلمته وعبده ورسوله دیدی مکر اول مزار عورتك دکل ایمش و بوعبده کفر ایله وفات ایتمش ایمش حکمت باری ایله بووجهله حیات بولوب شرف اسلامله مشرف اولدی مرقوم اسحق یا روح الله زوجهمك مزاری بودکل شو در دیو آخر مزاره اشارت ایلدی حضرت عیسی علیه السلام عبد حبشی یه اولکی حالکه رجوع ایله دیو بیوردقده عبد میت اولدی مزارنه دفن ایتدیلر بعده حضرت عیسی علیه السلام او برمزارك اوزرنده توقف ایدوب قم یاساکن هذا القبر باذن الله تعالی دیدیکه عورت صچرایوب قالقدی باشنك طپراغن سلکوب طورر حضرت عیسی علیه السلام اسحاقه عورتك بومیدر دیدی اولدخی بلی یاروح الله دینجه حضرت عیسی علیه السلام یدندن طوتده عودت ایله دیدی اول دخی یدندن

طونوب کیدرکن نوم غلبه ایتمکله عورته دیدیکه قبرك اوزرنده او یانق چوق طوردم او یخوسزلق
بنی هلاك ایلدی برمقدار استراحت ایتمك استرم دیدی عورت او یو واستراحت ایله دیمکله باشنی
عورتك دیزنه قویوب یاتدی اول اثناده حریف یاتورکن مکر پادشاهك اوغلی ایمش برخوب
جوادانه سوار اولمش برجوان صاحب جمال عورتك یانندن کچردی ملعونه اول جوانی کورنجه
عاشقد اولوب یاننه واردی و بنی آتك اردنه آل دیدیکه اولدخی آنه بندیروب کتدیلر اسحق او یانوب
باقدیکه عورتدن نام ونشان یوقدر ناچار ارامغه باشلیوب آتك ایزنه دوشدی واکسه لرندن ایرشدی
و پادشاهك اوغلنه بو بنم زوجه مدر ویردیجه عورت زوجه سی اولدیغنی انکار ایدوب بن بونك
جاریه سی یم دیدی اولدخی بره بجه او یله دیرسین بنم زوجه م سین وعمم قزیسین دیه کوردی اصغا ایتمیوب
بن سنی بلم همان پادشاه اوغلنك جاریه سی یم دیدی پادشاه اوغلی دخی حریف سن بنم جاریه می
افسادمی ایتمك استرسین دینجه بی چاره اسحق والله بو بنم زوجه مدر وفات ایلدی وحضرت عیسی
علیه السلام اذن باری ایله احیا ایلدی دیوب اول اثناده بو یله منازعه ایدرلرکن حضرت عیسی
علیه السلام یانلرینه ظهور ایلدی اسحق عرض حاله باشلیوب یاروح الله شو بنم زوجه م
دکلمیکه سن آنی اذن باری ایله احیا ایلدك ایدی اولدخی بلی سنکدر دینجه ملعونه عورت حاشا
تکذیب نبی ایدوب بو آدم کذب ایدر بن پادشاه اوغلنك جاریه سی یم دیدی و پادشاه اوغلیده بنم
جاریه مدر دیدی حضرت عیسی اعادهٔ کلام ایدوب بن سنی اذن باری ایله احیا ایتدممی دیدکده
عورت والله ایتمدك دینجه حضرت عیسی چون بو یله ایسه بزم سکا احسان ایتدیکمزی ای عورت
کیرو ویردیکه عورت میت اولدیغی حالده دوشه قالدی حضرت عیسی علیه السلام بیوردیکه مؤمنه
ایکن جناب حق کندینی وفات ایتدیروب و بعده دیرلدوب کندینی کافره ایکن وفات ایتدیرن کیمسه یه
باقق مراد ایدنلر بو عورته باقسك وجناب حق کندینی کافر ایکن وفات ایتدیروب بعده احیا ایدوب
کندینی مسلمان ایکن وفات ایتدیرن کیمسه یه باقق مراد ایدنلر بو عبده باقسك و بو سرانجام دنصکره
مرقوم اسحق اسرائیلی بردخی تأهل ایتامکه الله ایله عهد ایله یوزی اوزره دوشوب بریابانده اغلر
کزردی و بو حکایه ده اولی الالبابه عظیم عبرت وارد ر وجناب حقك توفیق وخذلان ایتمسی
حقنده مسموع اولمان حکایه لرك زیاده عجایبیدر نسئل الله السلامة وحسن الخاتمة بمحمد واله
(مصنف مرحوم دیرکه بعض علماء عارفینك خبر و یردکاری شومناقبده بو مقامده ذکر ایتمکه
محبت ایلدمکه حضرت عیسی علیه السلام برکون تدارك کوروب برکوهه سیره کتدیکنده سرکوهده
برصومعه کوروب یاننه یقین واردی وآنده برعابد کوردیکه بیلی اکلمش وجسمی ضعیف اولمش
وکمال سعی ایله عبادته طورشمش اکا سلام و یروب ایتدی نه زماندن برو بونده سین عابد یتمش سنه در
بونده یم جناب حقدن برحاجت ومراد استرم هنوز و یرمدی یاروح الله سندن رجا ایدرمکه بو حاجتمده
بکا شفیع اولاسین اومواورکه حاجتم ادا اوله دیدی حضرت عیسی علیه السلام ایتدی حاجتك
نه در عابد دیدیکه جناب حق خالص محبتندن ذره مقداری بکا طاتدرمقلقدر عیسی علیه السلام
آکاه اول آنی سنك ایچون نیاز ایلیم دیوب اول کیجه جناب حقه انك ایچون مناجات ایلدی
حق تعالی شفاعتکی قبول ایتدم واستدیککه اجابت ایتدم دیو حضرت عیسی علیه السلامه وحی
بیوردی و برقاچ کونصکره حضرت عیسی علیه السلام اول کوهه ینه کلدکده کوردیکه اول صومعه
محو اولنمش و یری پاره پاره اولمش حضرت عیسی اول یارقلرك نهایتنه دك ایندکده کوردیکه عابد
مرقوم اول کوهك التنده برمغاره ده طورر کوزن آسمانه دکش واغزی آچوق قالمش اکا سلام و یری
برجواب کلمدی حضرت عیسی علیه السلام بونك حالنه تعجب ایدوب طورورکن هاتفدن برندا
کلدیکه یاعیسی بو عابد بزم خالص محبتمزدن ذره مقداری محبت استدی حال بو که آنك بوکا طاقتی

اولدیغی بیلوردك برذره قدر محبتدن یتمش بیك جزده برجز بوکا و یرمشیدك بو حاله کرفتار اولوب
کوردیکك کبی متحیر اولدی بوندن زیاده و یرایسك حالی نیجه اولور بیوردی انتهی الکلام (مصنف
مرحوم دیرکه خواصك یعنی اولیاء کرامه محبت بو عادندن احسان اولنور و بو اوصاف ایله
تعریف اولنور (معلوم اولسونکه محبت اصطلاح تصوفده فنالك یعنی کندی وجودینی وماسوالله‌ی
یوق بلمنك ابتداکی وادیسیدر ومحو وفنا زلنه چقیلجق عقبه نك مقدمیدر محبتی تصریح ایدر
عبارتده اهل تحقیقك اشارتلری مختلف اولدیکه هر بری اول محبتدن ذوقی مقداری سو یلدی
وشوقی مقداری فصاحت ایلدی لکن بو کتاب انلرك اقواللرینی واختلاف عبارا تلرینی حکایه
ایده جك یر دکلدر بو مقامده اولان کلامی (جوهر الفرید) نام کتابمزدن اواخر جزء ثانیده بسط
ایلدك و بو کتابده ده کندیله استیناس اولنه جق برلمعه سنی ذکر ایده لم دیوب مصنف مرحوم
بیوردیکه (معلوم اولسونکه علی الاجمال محبت کرك حزن و یرد کرك سرور کرك نفع و یرد و کرك
ضرر نه ایسه محبوبك مراد ایتدیکنه موافقت ایدوب راضی اولمقدر مثلا مجازعاشقلری معشوقلرینك
جورینده ولطفنده برابر طوتدقلری کبی که درونی شکسته اولیه دیو فرمانی نه ایسه امتثال ایدرلر
نتکیم بعض خواص شو قولیله بوکا اشارت ایلدی * شعر * وقف الهوی بی حیث انت
فلیس لی * متأخر عنه ولا متقدم * یعنی بنم عشقم سن نرده اولور ایسك انده اکلندیکه
بنم ایچون اندن تقدیم وتأخیر یوقدر * اجد الملامة فی هواك لذیذة * حبا لذکرك فلیلمنی اللوم *
یعنی سنك ذکریکه محبت ایدیجی اولدیغم حالده سنك عشقکده اولان ملامتی لذیذ بولدم لوم
ایدنلرنه قدر لوم ایدرسه ایتسونلر * اشبهت اعدائی وصرت احبهم * اذ کان حظی منك
حظی منهم * یعنی دشمنلرم بکا ملتبس اولوب بلیوب انلره محبت ایدر اولدم زیرا سندن حظم
مقداری انلردنده حظ ایدردم * فاهنتنی فاهنت نفسی صاغرا * مامن یهون علیك ممن یکرم *
یعنی بکا اهانت ایتدك و بنده نفسمه جور ایدیجی اولدیغم حالده نفسمه اهانت ایدوب عشقکدن
کیرو طورمدم زیرا سکا اهانت ایدن اکرام وانقیاد ایدنلردن دکلدر (ومعلوم اولسونکه غیرت
اوصاف محبتدندر غیرتده مرد دانای سر واخفایه ایلتور هر کیمسه که محبتی سو یلك ایله بسط
زبان وانك سرنی کشف و بیان ایلیه محبتدن کندینك ذوقی اولمامق اقتضا ایدر همان بررایحهٔ
محبتك بولنمسندن نشئت ایدر فرضا ذوق ایلمش اولسه انی شرح ووصف ایده مزدی زیرا محبت
صادقه کندی لفظیله محبه یعنی عاشقه ظاهر اولماز همان اکا ظاهر اولان اوصاف شمائلیدر
وعاشقدن اول محبتك حقیقتنی محبوبدن غیری کیمسه فهم ایتمز اسرارك درونده امتزاج مکانی
اولدیغی ایچون نتکیم بو معناده دینلمشدر * شعر * تشیر فادری ماتقول بطرفها * واطرق
طرفی عند ذاك فتفهم * یعنی محبوبم کوزیله اشارت ایدرکه نه دیدیکنی بیلورم اول وقت بنده کوزمله
اشارت ایدرمکه کندیده فهم ایدر * تکلم منا فی الوجوه عیوننا * فنحن سکوت والهوی یتکلم *
بو وجهله رویمزده دیده لریمز تکلم ایدرکه بز سکوت ایدرز عشق سو یلر عوامك یعنی سائر مؤمنك
محبتی جناب حقك کندو یه اولان احساننده نشئت ایدوب سنته اتباع ایله ثابت اولوب غایت اتباع
ایله نما بولور و بو کونه محبتده برمحبتدرکه وساوس قطع ایدوب خدمت طاعته لذت و یرر ومصائبدن
تسلی ایدر و بو محبت طریق عوامده عمدهٔ ایماندر ومشایخ کرام رحمهم الله تعالی قتنده هر باری
کشیدهٔ محبته مغایر بولنان حالتلر آنك عجز وفقرینه لایق برعلتدرکه محبتدن بهریاب اولامز
و بو وجهله حقیقتك بیان اولندیغی کشی کندیله حقی اقامتله قائم اولمق ایچوندرکه ومحبت الله ایله
محب وعاشق اولمق ایچوندر واسباب ووسائطدن برنسنه نظرندن بربقیه باقی قویمقسزن جناب
حقه کمال نظر ایله ناظر اولمق ایچوندرکه نظرندن دون ایدوب بقیه قویسه جناب حقك

(صم بكم عمى فهم لا يرجعون) قوليله موصوف و بويله بيور يلجق وقته منسوب اولوردی (ابراهيم خواص رحمة الله تعالى عليه دن مرويدر دير كه بعض سياحتمده زياده صوصادم تا كه صوسزلق شدتندن دوشه قالدم ناكاه كوردمكه يوزيمه بر صوصاچلوب صوغوغی دروغمه تأثير ايلدی كوزيمی آچدم كوردمكه بر رجل كه اندن حسنداربر كيمسه كورمدم برقير آته سوار اولمش اوزرنده يشل جامه‌سی وصاری دستاری واريدنه برقدح بكا ايچردی وارقه كل ديدی بنده ارتلشدم بو وجهله كتدك تا كه مدينه يه يقين واردق قارشوده كورديكك نه دردی بن ايتدم مدينه دردی يكه ايمدی اندن نزول ايله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه سلام ايله وا كا سويله كه رضوان الجنة سكا سلام ايدر انتهى الكلام (و بو كرامت و بونك امثالی كرامة عظيمه لر جناب حقك فضل وكرميدر كه مراد ايتديكی قولنه بخش ايدر (والله ذوالفضل العظيم) مصنف مرحوم دير كه شيخمز يافعی رحمة الله تعالى عليه بيورر ديكه بر كيمسه كه سز انی اوليابی عيبلر ومواهب اصفيا بی انكار ايدر كورر سكز بيلو ككيم اول كيمسه جناب حق ايله محاربه ايدر يجيدر رحمتندن مبعود حقيقت قربندن مطرود در ❊ جواف ❊ برجنس الجق بالقدر مالك ابن دينار رضی الله عنهك كلامنده اولان جرافه بونك كبيدر بومعنايه در كه بر ايتمك ايله برجوافه باشی اكل ايلدم دنيا يقلسك طبراق اولسك ديمشيدی (جوذر) ذالك فتحی وضميله (وجؤذر) همزه وواو ايله ايكيسيده لغتدر يبان صغرينك ياوروسيدر ولد بقر وحشی معناسنه در نتكيم شاعر ايتدی ❊ ان من يدخل الكنيسة يوما يلق فيها جاذرا وظبا ❊ يعنی اول كيمسه كه بركون كنيسه يه داخل اوله انده جاذر وظبا كورر جاذر بقر وحشی ياوروسيدر ظبا آهولردر مراد بيوك وكوچك راهبلری انلره تشبيه در (علی بن اسحق بومقامده محبوب اوزرينه تحقيق كوزل شعر سويلديكه ❊ شعر ❊ وبيض بالحاظ العيون كانما ❊ هززن سيوفا واستللن خنا جرا ❊ يعنی نيجه محبوبه لر واركه كوشهٔ ديده لر ايله برمقدار باقه لری كويا قليجلر اوينادوب خنجرلر چكرلر يعنی كوشهٔ چشمله نظرلری عاشقی مست وحيران ايدر ❊ تصدين لی يوما بمنعرج اللوا ❊ فغادرن قلبی بالتصبر غادرا ❊ بر كون ميلنك اكر يلكی ايله بنی منع ايدوب ترك وفا ايتديلر ای قلبم اول بی وفالره صبر ايله لوا ميل معناسنه در منعرج اكريلك معناسنه در ميلی اكری اولنجه هيچ ميلی اولمامق اقتضا ايدر ❊ سفرن بدورا وانتقبن اهله ❊ ومسن غصونا والتفتن جاذرا ❊ واول محبوبه لر بغداده سفر ايدوب اهل بغدادی حفظ ايتديلر ونهالرن صو يوب يبان صغری ياورولرن قتل ايدوب قوقرتديلر ذكر اولنان زورا شهر بغدادك اسميدر ❊ واطلعن فی الاجياد بالدار انجما ❊ جعلن لحيات القلوب ضرايرا ❊ اول محبوبه لر يوجه يرلرده يلدزكبی طوغديلر كه حيات قلوبه ضرر قيلنلر كه كورنلر بی هوش اولوردی وموميٰ اليهك خوب اولان شعرندن بريده بودركه ❊ الريح تعصف والاغصان تعتنق ❊ والمزن باكية والزهر معتنق ❊ يعنی روزكار اسوب اغاجلر بشلانور ويغمورلر ياغوب شكوفه لر آچيلور مزن سحاب معناسنه در ❊ كانما الليل جفن والبروق له ❊ عين من الشمس تبدوثم تنطبق ❊ كويا ليل كوز قباغی كبی اورتيلور يعنی قرا كودر حال بوكه چشمك اول كيجه شمسدن برنشاندر كه كاه ظاهر اولوب كاه طوانور كويا دنيا بی كيجه قرا كوسنه تشبيه وخوبانی چشمكه تشبيه ايدوب كاه كورينورلر وكاه غائب اولورلر ديمش وشو شعرده اكا منسوبدر كه خوش سويلشدر ❊ تبدت فهذا البدر من جلّ بها ❊ وحقك مثلی فی دجی الليل حائر ❊ يعنی اول محبوبه ظاهر اولديكه ماه تاب آنك نوری سببيله نجيلدر ای محبوبم بقاك حقيچون قسم ايدرمكه بنم كبی بيچاره قرا كوكيجه ده متحير قالدی يعنی قرا كوده قالدم بكا ضيا ويره سين ديمش ❊ وماست فشق الغصن غيضا جيوبه ❊ السنت تری اوراقه تتناثر ❊ واول محبوبه نهال مس ايتدكده نهال يقاسن ييرتمغه باشلر كورمزميسنكه

اوراقلری دوكيلور يعنی اول محبوبه اغاجلر بيله دوش اولسه ياپراقلرن دوكوب قورر ديمشيدی شوشعر ايله كندويه جواب ويرلديكه ❊ وناحت فالقی العود فی النار جسمه ❊ كذا نقلت عنه للحبيب المجامر ❊ اول محبوبه برطيب رايحه ايله قوقاركه عود اغاجی قوقام ديو كندی كندينی آتشه القا ايدر پس بونك مثالی كه اغاج برحالدن برحاله منقلب اولديغی كبی محبوبه ده عاشق مرقومدن غيری بردوستنه نفسنی يا عشقنی نقل ايدر ❊ وقالت فغار الدر واصفر لونه ❊ كذلك مازالت تغار الضرائر ❊ يعنی اول محبوبه عاشقنی ترك وفدا ايدركه عاشقه صرارمق عودت ايدوب لونی صارارر وصارارمق كبی نيجه ضررلر برينه طوقشمقدن كيرو طورمز قالت قلی دن مأخوذدر كه قلی ترك معناسنه در حاصل بيت محبوبه ميل كوزلدر بر مقتضای المجاز قنطرة الحقيقة لكن بو كونه محذورلری واردر ديو جواب ويرلمش (وشوشعرده زاهينكدر وبعضيلر آخركدر ديديكه ❊ بادر اذا حاجة فی وقتها عرضت ❊ فللحوايج اوقات وساعات ❊ يعنی برحاجت عارض اولدقده وقتيله سرعت ايله زيرا هر برحوايج ايچون وقت وساعت واردر ❊ ان امكنت فرصة فانهض لها عاجلا ❊ ولا تؤخر فلا تأخير آفات ❊ اكر فرصت اليكه كيررسه اول فرصته عجله ايله قالق تأخير ايتمه زيرا فرصتی تأخيرده آفات واردر (وشو شعرده انكدر كوزل سويلمشدر ❊ اما تری الغيث كلما ضحكت ❊ كائم الزهر فی الرياض بكا ❊ يعنی يغموری كورمزميسنكه هر بار خنده ايدوب كولدكده مراد يغمسيدر باغچه لرده شكوفه لر طومر جغی آغلر مراد دانهٔ باران سر شكوفه ده ظاهر اولديغيدر ❊ كالحب يبكی لديه عاشقه ❊ وكلما فاض دمعه ضحكا ❊ اول طومرجقلر آغلر شول خوبك كولديكی كبی كه عاشق ديوانه‌سی كندينك يانده اغليوب كوزی ياشن صاچرلر كندی خنده ايدردی (وشو شعرده ينه انكدر ❊ لحی الله امرأ اولاك سرا ❊ فبحت به وفض الله فاه ❊ يعنی محبوبك سرديو سكا سپارش ايتديكی ايشی جناب حق قبيح ايلسك كه سن انی افشا ايدوب قبيح ايتمشيدك وجناب حق سری افشا ايدننك اغزينی قيرسك لحی الله قبحه معناسنه در وفض برنسنه يی قيروب اوفاتمقدر ❊ كانك بالذی استودعت منه ❊ انم من الزجاج بما وعاه ❊ كويا سن سكا امانت قويلان سر ايله سرجدنك ايچنده اولانی خبر ويرديكندن زياده نماملق ايتدك انم نم يمدن افعل تفضيلدر يعنی بللور ايچنده اولان شی كزلو اولورمی طشره سندنده كورينور سكا امانت قونان سر بللوره قونان نسنه كبی آشكاره ده اولديكه بويله خبر ويرمكده بللوردن نمام اولدك ديمش (وبو معناده برشعر دخی سويلنديكه قائلی بونيده خوب سويلمش ❊ ينم اسر مستر عيه سرا ❊ كانم الظلام بسر نار ❊ يعنی اول كيمسه سر مخفی ايله نميمه ايدوب افشا ايدر قرانلق سری آتشی نميمه ايدوب خبر ويرديكی كبی ❊ انم من النصل علی مشيب ❊ ومن صافی الزجاج علی عقار ❊ اول شخص مقدوح سری خبر ويرمكده قيلك سياهلغی كتمك پيرلكی خبرو يرديكندن زياده در وصافی بللور ايچنده كی باده يی خبر ويرديكندن زياده نماهدر خبر ويرر نصول زوال معناسنه در مشيب پيرلكدر عقار خمرك آديدر مرقوم زاهری اوچيوز اتمش سنه سنده وفات ايلدی شاعر ماهردر رحمة الله تعالى عليه ❊ الجوزل ❊ جيمك فتحيله كوكرجن وباغر طلاق ياوروسيدر جمعی جوازل كلور نتكيم شاعر ايتدی ❊ يا ابنة عمی لا احب الجوزلا ❊ ولا احب قرصك المقلقلا ❊ وانما احب ظباء عبلا ❊ ای عمم قزی كوكرجن پلازين سومم وسنك نان قليلكی سومم همان سمو ز آهولری سورم محل استشهاد جوزل كوكرجن ياوروسی معناسنه اولديغی فصحاء عربك كلامنده استعمال اولنمسيدر وكاه اولوركه يكته دخی جوزل ديرلر ❊ جبال ❊ جبال وزنی كبی بليلی قوردك آديدر فيال وزنی اوزره در لام تعريفسز معرفه در حكم شرعيسی باب صاده ده ضبع بحثنده كلور انشاء الله تعالى (الاشبال) ضرب مثلدر عرب طائفه‌سی

اندش من جبال يعنى جبال قوردندن زياده اشد ديو ضرب مثل ايدرلر زيرا اول قورد مزارى
اشوب موتانك لاشه سنى چيقارر ❊ ابو جراده ❊ شول قوشدركه اهل عراق اكا ياريحان
تسميه ايدرلر واهل شام نصير تسميه ايدرلر لحندن برمقدارى النوب اريديلوب بواسيرظاهره سى
اولان كيمسه سورنسه نفع ظاهر ايله نفع ويرر والله اعلم

❊ باب الحاء المهملة من كتاب ترجمة حياة الحيوان ❊

❊ حاتم ❊ قره قرغه در و بوكا حاتم ديديلر طائفهٔ عربك زعمى اوزره فراقله حكم ايتديكى ايچونكه بو تسميه انكله تطير وتشأم طريقيله در نتكيم مرقش ايتدى * و لقد غدوت وكنت لا ❊ اغدو على واق وحاتم * خدا حقيچون اكرقوشلق طعامى ايدر اولسم واق قوشى وحاتم قوشيله غدالنمم يعنى انلرى يانمه قو يمم زيرا انلرده شوملق واردر وآق كوچكن ديدكارى قوشدركه واو بحشنده بو شعرك ايچنده عينيله كلور * فاذا الاشائم كالايامن * والايامن كالاشائم * بونلر ايله غدالنديكيم تقديرجه شومليلر بوغازلنميوب صاغ قالمقده ميمنتلى اولنلركبى اولوب وميمنتلى اولنلر صاغلقده شومليلره بكزمك اقتضا ايدردى ❊ وكذاك لاخير ولا ❊ شر على احد بدائم ❊ پس بونك مثالى خير ونه شر شخص واحد اوزرينه دائم اولور دكلدر نتكيم عقايدمزده (السعيد قد يشقى والشقى قد يسعد) واقع اولمشدر و بو قارغه غراب بين نام قارغه در ديو باب غينده كلور ان شاء الله تعالى

❊ حباب ❊ يلانك اسميدر جوهرى رحمة الله تعالى عليه ديركه يلانه حباب ديدكارينك وجهى بودركه زيرا حباب شيطانك آديدر و يلانه ده شيطان دينلديكى واردر سعيد بن المسيبدن منقولدر سويلركه بكا بالغ اولديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم انصاردن بركيمسه نك آدنى تبديل ايتدى آدى حباب ايدى و بيورديكه (الحباب اسم شيطان) يعنى حباب شيطانك آديدر ابوداود اسم قبيحى تغيير بابنده ديركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بعض اشخاصده اولان عاص وعزيز وعتله و شيطان و حكم غراب و شهاب وحباب آدلرى تبديل ايلدى آدى حباب ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم انك آدينى تبديل ايتديكى كيمسه عبد الله بن عبدالله بن ابى سلولدر بو آدى كنديه حضرت تسميه ايلدى و پدرى ابا حباب ديمكله كنيه اولنوردى

❊ حبب ❊ قويروغى قصه بريلاندر ❊ حتبر ❊ تلكيدر ❊ حباحب ❊ هداهد وزنى كبى بربوجكدر سنك كبى ايكى قنادى واردر كيجه ضيا و يرر يلدز بوجكى ديرلر عرب طائفه سى بونكله ضرب مثل ايدوب اضعفه من نارحباحب فلانك ايشغى يلدز بوجكنك ايشغندن ضعيف ديرلر (و بعضيلر ديركه حباحب بخل ايله مشهور بررجلك اسميدر مسافرخوفندن برضعيف آتش ياقرايدى بو سبب ايله عرب بونكله ضرب مثل ايتديلر جوهرى ديركه كاه اولوركه نار ابو الحباحب ديرلر شول آتش مراد اولنوركه آتك نعلندن ظاهر اولور صاحب مرصع ديركه حباحب شول بوجد آتشه ديرلركه چوقلغندن يانه ياقلشلميوب كنديله انتفاع اولنميه وكيجه اوچان يلدز بوجكى ايچون معناسنده استعمال اولندقده ابو حباحب غير منصرف اولور مصنف مرحوم ديركه بوقوش يلدز بوجكى دكلدر بنم قتمده قطرب تسميه اولنان قوشدركه باب قافده كلور ابن بيطار وغيريلرده بو يله ديمشدر صاحب صحاح قطرب برجنس قوشدر ديدى و بونك حكم شرعيسى كندى حشراتدن اولديغى ايچون اكل اولنمسى حرام اولمقدر

❊ حبارى ❊ حانك ضمى وآخرنده الف مقصوره ايله طوى ديدكارى مشهور قوشدر و بو اسم جنسدر مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور بونك واحدى وجمعى يكساندر ومراد ايدرايسك جمعنده حبارات ديرسين جوهرى ديركه بونك الفى تأنيث ايچون دكلدر والحاق ايچون دخى دكلدر رهمان اسم مذكور الف مزبوره اوزره بنا اولنمشدر نفس كلمه دنكبيدر منصرف اولماز نه تعريفى حالنده ونه تنكيرى حالنده

يعنى كنديه تنوين داخل اولماز مصنف مرحوم ديركه جوهرينك الف حبارى تأنيث ايچون دكلدر ديديكى كنديدن سهو واقع اولدى بلكه انك الفى تأنيث ايچوندر سمانينك الفى تأنيث ايچون اولديغى كبى سمانى بيلدرجنك اديدر اكر حبارانك الفى تأنيث ايچون اولماسه غيرمنصرف اولمازدى زيرا اسباب منع صرفدن انده الف تأنيثدن غيرى وجه ظاهر دكلدر (واهل مصر طوى قوشنه جرج ديرلر طوى قوشى اوجه سى شديد وينلسى چوق برقوشدر بو يله كه بصره ده شكار اولنورديكه حوصله سندن انجق بلاد شامده بتن بطم اغاجنك حبه سى بولنوردى اول حبه يه منوش دينور پس بو يله چابك وتيز پرواز اولديغندن عرب طائفه سى ضرب مثللرنده اطلب من الحبارى ديرلر وطوى قوشنك يلكى يولنسه ياخود قنادى اوجى احراق اولنسه كدر والمندن هلاك اولور كند دروننده كزلو اولان غمدر طوى قوشى بو ينى اوزون بوز اونلى بورنى برمقدار اوزون برقوشدر جاحظ ديركه طوى قوشنك دبرنده برچقور واردز بغارصغى انده در وانده برچيوق نجاست واردر بحن طوغان كنديه حواله اولسه ناچار طوغانك اوزرينه صاكلر اول نجاست طوغانك يلكن يولوب سبب هلاكى اولور حق جل وعلا طوى قوشنك كندى نجاستنى كنديه سلاح قيلدى نتكيم شاعر ديركه ❊ وهم تركوك اسلح من حبارى ❊ رأت صقرا واشرد من نعام ❊ يعنى خلق سنى طوغان كورمش طوى قوشندن زياده نجاستلر ودوه قوشندن زياده قاچرتلر ايتديلر ديو مقدوحى اولان كيمسه يى بو يله ذم ايلمش طوى قوشنك شاننددركه شكار اولنور كندى آخر قوشى شكار ايده مز (بيهق شعبنده ابو هريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايلديكه حضرت ابى هريره برشخصدن ايشتدمكه سويلرديكه ظالم كيمسه انجق كندى كنديه ظلم ايدر ابو هريره رضى الله تعالى عنه بيورديكه شو كيمسه كذب ايلدى نفسم قبضهٔ قدرتنده اولان خداى متعاله قسم ايدرمكه بنى آدمك خطايالرى سببيله طوى قوشلرى زبونلقلرندن هلاك اولورلر و بو حديث تفسير ثعلبيده سورهٔ فاطرك آخرنده دخى بو يله منقولدر يعنى بنى آدمك كناه وخطالرى بيشمار اولدقده حق جل وعلا اهل ارضدن بارانى قطع ايدر وقوشلر دخى بيله دانه يمه وميوايه يغموره كوره نائل اولور نتكيم شاعر ايتدى ❊ سقط الطير حيث تلتقط الحب ❊ و تغشى منازل الكرماء ❊ يعنى قوشلرده دانه دوشيره جكى يره اينوب وباغ اولان يرلرى بورر وطوى قوشى رزقنى تحصيل ايتمكده چوق حيله سى اولان قوشدر و مع هذا حيله سى سببيله آجندن هلاك اولور (فسبحان القادر على مايشاء) طوى قوشنك ياوروسنك آدى نهار وكروان قوشنك ياوروسنك آدى ايلدر نتكيم شاعر ديركه ❊ ونهارا رأيت منتصف الليل ❊ وليلا رأيت وسط النهار ❊ يعنى ايلك نصفنده نهار كوردم مراد طوى قوشى ياوروسيدر وسط نهارده ليل كوردم مراد كروان قوشى ياوروسيدر تجنيس واردر (الحكم) طوى قوشنك حكم شرعيسى حلال اولمقدر زيرا طيبا تدندر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك معتقى سفينه دن منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله طوى قوشى تناول ايلدك ديدى (الامثال) طوى قوشنه متعلق ضرب مثللردر فلان كيمسه طوى قوشندن زياده غمليدر ديرلركه باعث غم بالاده مرور ايلدى حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه (كل شئ يحب ولده حتى الحبارى) يعنى هر نسنه ولدنه محبت ايدر تا كه طوى قوشنه وارنجيه دك ديو ضرب مثل بيورديلر حبارايى تخصيص بيورديغنه باعث حبارى حماقتده مثل اولديغنه بناء در يعنى حبارى بو قدر حماقتله ولدنه ميل ايدوب واكا پرواز اوكره در سائر حيوانات قنده قالدى ديمكدر خوفى حالنده نجاستليا ن طوى قوشندن و امنى حالنده نجاستليان طاوقدن چوق مردار ديو ضرب مثل ايدرلر وطوى قوشى كروان قوشنك خاله سيدر ديرلر طوى قوشنك و باغرطلاق قوشنك باش پارمغندن قصه در ديو ضرب مثل ايدرلر (الخواص) اجزاسى طوى قوشنك اتى

غلظتده طاوق اتی ایله قاز اتنك میاننده در انجق بری اولدیغندن قاز اتندن خفیفدر وجدا
حرورطبدر واجودی بوغازلمقدن مشقت چکدیریلان طویدر ریاحی تسکین ایتمکه طوی اتی نافعدر
انجق وجع مفاصله و قولنجه مضردر دارصینی وزیت وسرکه مضرتنی دفع ایدرلر واندن دم
بلغمی تولد ایدر امزجۀ بارده اربابنه موافقدر خصوصا بلاد بارده ده وقت شتاده تناول ایلیه
(تقویم الصحه) نام کتابك صاحبی غلظتی وهضمی عسیر اولدیغندن طوی اتنی کریه کورمشدر
وطوی قوشندن طبخ اولناندن اجود وخوش اولانی ایکی کوندنصکره سینه سی و بودی اتلری
وافر صوغان وفلفل و بهار اوتلریله قییه اولنوب تناول اولناندر طوی اتی هضم اولندقده
غداء کثیر تولد ایدر و بوغازلمقدن اورسه لنان طوی بشدکدن ایکی کونصکره اولاندن خوبدر
وطوی اتنی ییدکدنصکره بال شربتی ایچمك واجبدر انتهی الکلام (قزوینی دیرکه طوی
قوشنك قورصغنده برطاش بولنور هرکیم اتی اوزرنده کتورسه مادام اوزرنده اولدقجه اول کیمسه
احتلام اولمیه واسهالی وار ایسه اول طاشی کتورنجه اسهالی دفع اولور طوی قوشنك بورکی
نوم کثیری اولان کیمسه نك اوزرینه بغلنسه نومی قلیل اولور ارسطالیس نعوتنده دیرکه طوی
قوشی یمورطه سندن ارکك یاورو چیقه جق یمورطه قبلی سیاهه بویار وبرسنه بویه سی چقماز
دیشی یاورو چیقه جق یمورطه بویه مازو بویامسی شووجهله بیلنورکه قبلی اکنه ایله یمورطه نك
ایچنه ادخال ایدوب چکرسین اکر ایب سیه اولدیسه انکله بویا اکر بویامدیسه حال اوزره قوی
دیشی یاورو چیقه جق یمورطه اولمق اقتضا ایدر (تعبیر رؤیا) منامده طوی قوشی شول سنجی
کیمسه درکه سکاصاحب اولوب کیره وچیقه منفعتی اولمیه کثیر الاکل والتعب اولوب کیجه وکوندز
کندی یه فتور کلیه ﴿حبرج﴾ طوی قوشنك ارککیدر وطوی قوشی یاوروسنه یحبور دیرلر و بعضیلر
دیرکه یحبور صوقوشلرندن برقوشدر (حبرکی) کنه نك آدیدر تتکم خنسادیرکه (فلست بموضع بذی
حبرکا ＊ ابوه من بنی جشم بن بکر) یعنی بن برکنه لی یردن دکلم مقدوحم اولان کیمسه بنی جشم
قبیله سندندر دیوب حبرکا کنه معناسنه اولدیغی شعرنده استعمال ایلمش مؤنثی حبرکات کلور
دیشی کنه دیمکدر ابوعمرو دیرکه بعض ناس حبرکینك الفنی تأنیث ایچون قیلوب اتی غیرمنصرف
قیلدیلر وکاه اولورکه ارقه سی طویل و یدلری قصه اولان رجل غلیظ کندی یه تشبیه اولنور
﴿حبلق﴾ عملس وزنی کبی شول کوجك قیوندرکه بیومز و بعضیلر قیونك انجه وقصه سیدر دیدی
﴿حبیش﴾ حانك ضمی و بانك فتحی و یانك سکونیله برجنس قوشدرکه اوه یك قوشنه بکزر
تصغیر صیغه سی اوزره وضع اولنمشدر کیت وکعیت کبیکه کیت طوری آته وکعیت بلبله دیرلر
هزاردستان معناسنه ﴿حجر﴾ قارنجه دن بیوك آیقلری اوزون بر بوجکدرکه ابن سیده بویله
حکایه ایلدی (حجراندن مؤنث اولان اتلردر قسراقلر معناسنه بوکاها داخل اولماز زیرا بونده ارکك
آت داخل اولمازکه مؤنثی فرق ایچون ها داخله اوله جمعی احجار وحجور کلور (بعضیلر احجار
خیل هر بردیشی آت دکلدر همان دول قسراقلری دیدیلر بوکلام قوی دکلدر ابن عدینك کامل نام
کتابنده عبدالله بن عدوینك ترجمه سنده عمرو بن شعیبدن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی
الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لیس فی حجرة ولابغلة زکوة) یعنی دول قسراقلرنده وقاطرده زکوة
یوقدر و بوحدیث شریف دلالت ایدرکه حجره یه ها دخل اوله زیرا ها ایله بیورلمش و بونك
حکمی شرعیسی سائر آتلرکبیدر باب خاده خیل بحثنده و باب فاده فرس بحثنده تفصیلی کلور
ان شاء الله تعالی (تعبیر رؤیا) رؤیاده قسراق کورمك شریفه ومبارك خاتونه دلالت ایدر رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیث شریفنه بناء که (ظهورها عز وبطونها کنز) یعنی
قسراقلرك ارقه لرینه بینمك عزتدر قارنلری دفینه در برکیمسه آت رکوب ایله قسراغه سوار

اولدیغین کوروب عقد صحیح ایله برشریفه خاتون نکاحلنه برکیمسه اکر سرز واو یانسز برقسراغه
سوار اولدیغین کورسه حفظنده اولمیجق برعورتی نکاحلنه یاخود برخصوصه مبتلا اوله که انده
برقرار اولمیه وکاه اولورکه قیر قسراق کورمك حسب ونسب صاحبی خاتونه دلالت ایدر وطوری
قسراق کورمك صاحب زینت اولان خاتونه دلالت ایدر صاری قسراق کورمك مرض صاحبی
عورته دلالت ایدر سیاه قسراق کورمك املائی صاحبی عورته دلالت ایدرکه بوز وسیاهه مائل
قسراقلری کورمکده ده تعبیر بویله در وکاه اولورکه قسراق کورمك سنه یه دلالت ایدر کوردیکی
قسراق طاولی ایسه سنه نك اوجوزلغیدر زبون ایسه قحطیدر وکاه اولورکه قسراق کورمك
ضعف جاهه دلالت ایدر والله تعالی اعلم ﴿حجل﴾ ارکك ککلکدر مفردی حجله
کلور واسم جمعی حجلی کلور فعلی وزنی اوزره جمع کلدیکی همان ایکی کلمه ده کلدیکه بری
ظربی که ظربانك جمعیدر بربد رایحه لی جانور معناسنه در و بری دخی حجلی در یقنده باب ظاده
کلور ان شاء الله تعالی ککلك کبوترقدر برقوشدرکه بورنی واپاقلری قرمزیدر اکابریه طاوغی دیرلر
ایکی صنف اولور برصنفی نجدی و برصنفی تهامی اولور دیار نجدده بولنان یشل واپاقلری قیرمزی
اولور بلاد تهامده بولنان ککلکلرده بیاض و یشللك اولور و ککلیکك یاوروسی یمورطه دن ییلکی
ایله تمام چیقار ککلکك شاننده رکه چفتلشمش اولمیوب یمورطلیجی دکل ایکن طپراغه اغنسه
و یاشینه طپراق صاچوب بووجهله صفالنسه حامله قالوب یمورطلر وکاه اولورکه ارککی صیحه
ایدوب اوتدکده هوا ارککك صوتنی دیشی یه ایرشدرسه دیشیسی اندن کبه قالوب یمورطه یمورطلر
و یمورطه لدقده ارکك ککلك ارکك یاورو چیقاجق یمورطه یی بربولوب ایدوب کندی اتی
باصر ودیشی ککلکده دیشی یاورو چیقاجق یمورطه لری باصر وتربیه ده ده حاللری بویله درکه
ارکك یاوروری ارککی ودیشی یاوروری دیشی ککلك تربیه ایدر (توحیدی دیرکه ککلك اون سنه
معمر اولور وایکی یوا یاپر برنده ارکك اوتورر برنده دیشی و ککلکك طبیعتنده نظیرنك یمورطه سنی
بولسندن چالوب باصمق واردر یاورو چیقوب اوچجق مرتبه سنه واردقده اوچوب کندینی
یمورطه لیان اناسنه لاحق اولور و ککلکك ترکیب وخلقتنده قوت طیران واردر حتی انسان کندینی
کورمسه برجانبك اوچارکه اتی صیاندن آتلمش طاش ظن ایدر و ارکك ککلیك دیشیسنی غایتله
قصقنور پس ایکی ارکك بردیشینك یاننده جمع اولدقلرنده بربرلریله دوکشمکه باشلرلر بریسی مغلوب
اولوب فرار ایتدکده دیشی غالب اولانه تابع اولور و ارکك ککلکك طبعنده قرقره و فریادیله
امثالنه خدعه ایتمك واردر پس بوسببدن صیادلر اتی طوزاق ایچنه باغلرلر تاکه فریاد ایتمکله ابناء
جنسی باشنه جمع اولوب جمله سی طوزاغه دوشه لر واولدخی بوفریادی ایدوب ابناء جنسی باشنه
جمع ایدوب کندی حالنه کرفتار ایتمکده انلره حسد ایدن و انلردن انتقام ایدنلر کبیدر ودیشی
ککلکك یمورطه سی قیرلسه برغیری یووایه کیدوب ظور ایله یمورطه سنی الور یاخود سرقه
ایدوب باصر (فائده) کتاب نشوارده وتاریخ ابن نجاریده حکایه اولندیکه ابونصر محمد بن مروان
الجعدی اکرادك بعض ایلرو حالیلری ایله سماط اوزرنده طعام ایدردی سماطده کباب اولمش ایکی
ککلیك وار ایدی ذکر اولنان کردی ککلکی طوتوب کولوویردی نیچون کولدك دیو سؤال ایتدکده
تازه جوان ایکن برتاجری صویدم فجن کندینیده قتل ایتمك مراد ایلدم نیازه باشلدی نیازینی
قبول ایلدم کندینی قتل ایده جکمی بلنجه درت یکا باقوب طاغده ایکی ککلك کوردی شاهد
اولك شو آدم بنی ظلما قتل ایده یوردیدی بعده کندینی قتل ایلدم بو ککلکلری کورنجه انك ککلکی
شاهد طوتمق ایلدیکی حماقت خاطریمه کلدی انك ایچون کولدم دیدی ابن مروان بو کلامی اندن
کوش ایدنجه یه ظالم ایشده ککلکلر سنك اوزریکه شهادت ایلدی شول کیمسه نك حضورنده که

سنی اول کیسه یه فدا ایتمکه قادردر دیوب بعده بو بنی اورلغه امر ایلدی بو بنی اوردیلر (الحکم) ککلکك حکم شرعیسی بالاتفاق حلال اولمقدر یقنده نخام بخشنده کامل بن عدیدن نقلا بر حدیث شریف کلورکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه کباب اولمش بر قوش هدیه اولندی ککلك ایدی (و بعضیلر انقدر دیدیلر نخام انقد قوشنك آدیدر وحضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك شمائل شریفنده واقع اولدیکه حضرتك مبارك اوموزلری میاننده خاتم نبوت وار ایدیکه زر حجله یعنی ککلك یمورطه سی قدر ایدی (ترمذی دیرکه حجله دن مراد ککلکدر زردن مراد ککلکك یمورطه سیدر مصنف مرحوم دیرکه بو حدیثده حجله دن مراد حجالك مفردی اولان حجلهٔ سریردر وانك زری قوابونه داخل اولان دکمه‌در (بیهقی دلائل النبوه نام کتابنده واقدیدن اولدخی شیوخندن نقل ایلدیکه شیوخ ایدرلر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك وفاتنده شك وشبهه اولندقده بعض اصحاب وفات ایتدی دیدیلر و بعضیلری وفات ایتمدی دیدیلر اسما بنت عمیس رضی الله تعالی عنها یدنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اوموزلرینك اراسنه قیوب بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایلمش مهر نبوت چکنی میانندن رفع اولنمش دیدیکه مهر نبوتك رفعیله وفاتی معلوم اولدی ذکر اولنان اسما بنت عمیس رضی الله تعالی عنها جعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهك زوجه سی ایدی انك وفاتندنصکره حضرت ابو بکر رضی الله تعالی عنه اول خاتونی تزوج ایلدیکه اوغلی محمد بو خاتوندن اولدی حضرت ابو بکر رضی الله تعالی عنه وفات ایتدکدنصکره بو خاتونی حضرت علی رضی الله تعالی عنه تزوج ایلدی مزبور محمد بن ابو بکر رضی الله عنه اناسی یاننده صغیر ایدی حضرت علی تربیه ایلدیکه حضرت علینك رضی الله عنه اوکی اوغلیدر (فائدهٔ اخری) مستدرك نام کتابده وهب بن منبهدن نقل اولنورکه حضرت وهب ایدر جناب حق بر پیغمبر کوندرمدی الا حجله سنده علامت نبوت صاغ النده ایدی انجق بزم پیغمبریمز رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انلرکبی دکل ایدیکه حضرتك نبوت علامتی چکنك میاننده ایدی وحضرت علی رضی الله تعالی عنهك اهل عراقه سخن درر باراندندرکه ☼ یا اشباه الرجال و لارجال * یاعقول ربات الحجال * ای رجاله بکزینلر حال بوکه رجال دکللر وای ککلك تربیه ایدنلر دیردیکه حجال ککلکلر معناسنه در مراد انلرك الفت رغبته ایتدکلری نسالردر (شعرای عربدن کثیر عزه دید کلری شاعردرکه ☼ وانت الذی حببت کل قصوره ☼ الی فلا تدری بذاك القصابر ☼ یعنی سن شول کیمسه سنکه بکا هر جرم قصوری ایده نی سورسین بلمزسنکه اول قصورلری نه در * عنت قصرات الحجال ولم ارد * قصار الخطاء شر النساء البحاتر * سن اول کوجك ککلکلری مراد ایتدك خوبانی ککلکه تشبیه ایلمش حال بوکه بن انلری مراد ایتمدم اول ادیمی کوجك اولان محبوبه صالنه رق کیدن خوبانك فتانیدر دیوب حجالی شعرنده استعمال ایلمش وخاتم نبوتك تفصیلی باب کافده کرکی بخشنده کلور ان شاء الله تعالی (الامثال) ککلکه متعلق ضرب مثللردر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ککلك ایله ضرب مثل ایدوب بیوردیکه (اللهم انی ادعو قریشا وقد جعلوا طعامی کطعام الحجل) یارب قریشی بن دینه دعوت ایدرم انلر بنم طعامی ککلك طعامی کبی قیلدیلر مراد علهٔ سی بودرکه ککلك حبه یی برد بردیر کلاده جد وسعی ایتمدیکی بنم غدابی روحانم اولان بکا امتثاللرینی سرعتسز ایدرلر (ازهری دیرکه حضرت رسول علیه السلام بو کلامیله انلر بکا اجابتده جد وسعی ایتمزلر دین اسلامه انلردن همان نادری کیرر دیمکی مراد ایتدی (حافظ ابو القسم الاصفهانی کتاب ترغیبده حضرت انس رضی الله تعالی عنهدن نقل ایلدیکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اول ما یحاسب العبد علیه یوم القیمة صلوته) یعنی مؤمنك

روز قیامتده ابتدا حساب اولنه جغی نمازیدر (فان صلحت صلح سائر عمله وان فسدت فسد سائر عمله) اکر نمازی خوب اولورسه سائر عملیده خوب اولور معاذ الله نمازی فاسد اولورسه سائر عملیده فاسد اولور راوی ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (حاذوا المناکب فی الصلوة فان الشیطان یتخلل الصفوف کما یتخلل الحجل والصف الایمن خیر من الایسر) یعنی نمازده صفده اوموزلریکزی یان یانه ویرك زیرا شیطان علیه اللعنه صفلره کیرر ککلك ارالغه کیردیکی کبی وصاغ طرفده کی صاف صول طرفده کی صفدن خیرلیدر (خواص اجزاسی) ککلك اتی خوب ومعتدل وسریع الهضمدر وجکرندن اصیجق ایکن نصف مثقالی یوداسه قورقویه اوغریان کیمسه یه نافعدر واودی کوزه چکلسه کوز قرا کوسنه نافعدر ککلکك اودینی بر کیمسه هر آی بورنه طاملنسه ذکاسی حدتلنوب نسیانی قلیل اولور و بصری قوی اولور (مختار بن عبدون دیرکه ککلك یمورطه سی طاوق یمورطه سندن الطفدر انی تناول غنا ورفاهیتی اولانه نافعدر اصحاب فقره مضردر وغداء معتدله پیدا ایدر مزاج معتدل اربابنه موافق اولور وطاوق یمورطه سندن خوبدر وزیاده خوبی کندیه برابر صو ایله وطوز ایله یاخود سرکه ایله قایناباندر وهر بر یمورطه ده دخی بو وجهله بخته اولان خوبدر وهر یمورطه ده طاوه ایله طبخ اولنان جدا اچقدر مثانه ده حجاره پیدا ایدر وغم وقولنج ایراث ایدر صوده قاینیان اندن اهضمدر و یاغده طبخ اولاندن انفعدر وغیریلر دیرکه ککلك یمورطه سی کبون ایله طوز ایله صوده قایناداسه واکل اولنسه بغار صقلر کسیلورکبی اولان قرن اغریسنه وسائر وجاع بطنه نافعدر (التعبیر) ککلکی رؤیاده کورمك الفتسز عورته دلالت ایدر وکاه اولورکه ککلك کورمك محبت اولاده دلالت ایدر

☼ حدأة ☼ حانك کسریله چیلاقدر فارسیده موش کیر دیرز بر الجق قوشدر ابو الخطاف وابو الصلت چایلقك کنیتیدر و بوکا حانك فتحیله حداة دیمز زیرا حانك فتحیله حداة ایکی باشلی قازمه معناسنه در وحدیثده حدیا کلدی ثریا وزنی اوزره اصیلی بویله قید ایلدی وهمزه سز حدیانده کلمشدر و بعض روایتده حدیئة کلدی همزه ایله که کویا که تصغیردر صاغانی بویله ذکر ایدوب حداءنك صواب اولان تصغیری حدیئه کلور دیدی وهمزه نك حرکه سنی یایه قلب ایدوب یایی شده لی قلسك حدیه دیرسین علیه ورنی اوزره حدیث شریفده کلدیکه (لا بأس بقتل الحداة) یعنی چیلاغی قتلده بأس یوقدر (ازهری دیرکه افعاده همزه لی وهمزه سز لغتدر ابن سراج ایتدی افعانك کلسی وقفك مذهبی اوزره درکه بو لغتده کوره الف واوه قلب اولنور حداینك لغتنه کوره که اوفعاده بویله انتهی الکلام (وحدانك لفظنده بو وجهله دخی قیل وقال اولنمشدر وچیلاق ایکی یمورطه یمورطلر وکاه اولورکه اوج یمورطه یمورطلر اندن اوج یاورو چیقار ویکرمی کون باصر وچیلاغك لونی سیاه اولور و بوز اولور بر قوشدرکه کندی شکار ایتمز همان فرصتی دوشیروب چاووب الور وطبعی بویله درکه اوچارکن طورر کداس اولان قوشلردن چیلاغك غیریده بو حال یوقدر (ابن وحشی وابن زهر زعم ایدرلرکه طوشنجل چیلاق بربرینه تبدیل اولورلرکه طوشنجل چیلاق اولور وچیلاق طوشنجل اولور و بر نسخه ده قارغه طوشنجله تبدیل اولور دیو وارد اولدی فسبحان القادر عنك ما یشاء (ودیرلرکه چیلاق قومشولق ایتمکده سائر قوشلردن خوبدر بویله که آجندن هلاك مرتبه سنه وارسه کندی جوارنده اولان قوشك یاورو سنه تجاوزلق ایتمز روات اخبار وجمله آثار زعم ایدرلرکه چیلاق حضرت سلیمان علیه السلامك شکار قوشلرندن اوله شمدی القتدن امتناع ایدوب وحشی اولدیغی حضرت سلیمان علیه السلامك دعاسنه بناءدرکه بندنصکره کیمسه یه شایسته اولمیان سلطنت و یردیو دعا ایتشیدی چیلاقدن احسن وچیلاقدن ذی قیمت اولماز ایدی وچیلاق شکار قوشلرندن اولسه شکار قوشلرندن سائر کواسره تفوق ایدردیکه انلرده چیلاقدن

احسن اولمازدی وچیلاغك طبیعتی بویله درکه چالجغی حیوانی صاغندن چالر صولندن چالمز
حتی بعض ناس دیرلر که چیلاغك صول قنادی اوزوندر انسانك صولندن بکا کاوب نسنه الامز
امام قزوینی دیرکه چیلاغك برسنه دیشی اولوب برسنه ده ارکك اولور مثلا ارنب بحثنده طوشان
برسنه ارکك و برسنه دیشی اولور دیندیکی کبی صحیح بخاریده و غیریده منقولدرکه براعرابیه
خاتون حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك خواتین حرم سرای عصمتنه خدمت
ایدردی وجوق کره شو بیتی تمثیل ایدوب اوقوردیکه ❊ و یوم الوشاح من اعاجیب ربنا ❊ علی
انه من ظلمة الکفر نجانی ❊ یعنی وشاح تعبیر اولنان جواهرلی بزه کی چیلاق الوب کتدیکی کون
ربمزك عجایبندندر جناب حق ظلمت کفردن بنی خلاص ایتدیکی اوزره حضرت عایشه رضی الله
تعالی عنها اول اعرابیه عورته سندن ایشتدیکم بو کلامك تفصیلی نه در دیدی عورت دیدیکه
بزده برتازه کلین صو ینوب بزم برمغسله یه کردکده اوزرنده سختیان اوزره ایشلنمش جواهر برحلیسی
وار ایدیکه اکا وشاح دیرلردی کتوروب قویدقده چیلاق انك سختیاننك قرمزیسنی کوروب
قاپدی انلرده وشاحی غیب ایدوب بکا تهمت ایتدیلر وسن الدك دیو تفتیش ایتدیلر تاکه فرجیده
ارادیلر بنده ناچار قالوب جناب حقه نیاز ایلدمکه بوندن بنی بری ایلیه وفضل کرمیله کوردمکه اول
چیلاق وشاحی کتوروب خلقك میانه براقدی (مصنف مرحوم دیرکه بو قصه‌ده ذکر اولنان حدیا
لفظنی اصیلی ثریا وزنی کبی قیدایلدی صاغانینك وغیریلرك طریقندن همزه سز حدیات وهمزه
ایله حدیئه نقل اولنمشدر (و برروایتده اول خاتون دیرکه باشمی قالدیروب یاغیاث المستغیثین دیو
دعا ایلدم دعا تمام اولور اولماز چیلاق کلوب وشاحی اتدی یا ام المؤمنین سن بنی انلر اطرافنده
بزه حلال ایله دیدکلر بنی کورمك کرك ایدك بن بو بیتی نظم ایلدم جناب حقك بکا اولان لطفنی
اونوتمیوب وشکرینی ترك ایتمیم دیو بونی دائم اوقورم دیدی (امام دینوریتك مجالسه نام کتابنده
جزء ثالثده عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدرکه حضرت عثمان ایدر
سعد بن ابی وقاصك اوکنده برپاره ات طورردی چیلاق کلوب قاپدی حضرت سعد اکا بد دعا
ایلدکده چیلاغك بوغازینه انك کوکی طوروب هلاك اتمکله لاشه‌سی اشاغی دوشدی (شیخ عبد
القادر جیلی قدس الله روحه برکون ناسه وعظ ایچون اوتورمشیدی برشدید روزکار اسردی
مجلسنه اوچارق بر چیلاق کلوب فریاد ایلدیکه اهل مجلس کلامندن برنسنه استفاده ایدمیوب
قالدیلر حضرت شیخ روزکاره یا ریح شو چیلاغك باشنی طوت دیو امر ایتمکله چیلاغك باشی بریکا
ولاشه‌سی بریکا دوشه قالدی (وحضرت شیخ کرسیدن اینوب چیلاغی النه الدی و او برالیله
اوزرینی صیغادی و بسم الله الرحمن الرحیم دیدیکه چیلاق حیات بولوب اوچدی وجمله خلق بو کرامتی
مشاهده ایدوب طورورلردی (امام قشیری رساله‌سنده کرامات اولیانك آخرنده شیخ شبل المروزینك
حکایه ایلدیکه شیخ مرقوم نصف درهمه برمقدار لحم اشترا ایتمشیدی بر چیلاق یدندن قاپوب
کتدکده حضرت شیخ نماز قیلدی مسجدنه کیروب عبادتنه مشغول اولدی وقتاکه سعادت
خانه‌سنه عودت ایلدی خاتون اوکنه لحم کتوردی حضرت شیخ بوات زندر دیدکده خاتون
ایکی چیلاق بربرینه نزاع ایدردی مابینلرندن بوات دوشدی دیدی شیخ شبلی حمده باشلیوب حمد
اول ذات کریمه که شبل کندینی اونودرسه‌ده کندی شبلی اونوتمز دیدی چیلاغك حکم شرعیسی
اکلی حرام اولمقدر زیرا قتلیله امر اولنان فواسق خمسه دندر خطابی دیرکه چیلاغك فسقیله
تحریم اکلنی مراد ایلدی فواسق خمسه‌نك بیانی فاره بحثنده کلور ان شاء الله تعالی صحیحینده
ابن عمر وعایشه وحفصه رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینك حدیثنده منقولدرکه حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم (خمس فواسق یقتلن فی الحل والحرم) یعنی بش شی فواسقدر

جلده وحرمده قتل اولنور و برروایتده (لیس علی المحرم فی قتلهن جناح الحداة والغراب الابقع
والعقرب والفارة والکلب العقور) یعنی احراملی کمسه چیلاق و قارغه و عقرب و فاره و کلب
عقوری قتل ایتمکده جناح وجنایت یوقدر دیوب حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ذکر اولنان خمسه‌یی ذکر ایله هر برمضرتلی حیوانی قتلك جوازینه تنبیه واشارت ایلدیکه احراملی
کمسه‌یه پارصی وقابلنی وقوردی وطوغانی وشاهنی واتمجه‌یی وآری و پره‌یی و سنکلری و کاری
وقرنجه‌یی قتل جائز اوله کندییه اذیت ایدرسه (امام رافعی دیرکه ذکر اولنان خمسه‌نك معناسی
کبیدر یلان وقورد وارسلان و کرکس وقبلان وطوشنجل قوشی که بو نوعلرده احراملی کمسه‌یه
وآخره قتل مستحب اولدی باب اطعمه‌ده دیدیکی بوکا مخالفدرکه انده بونلری قتل وجوب طریقی
ایله دردیمشیدی بونلرك بیانی باب صادده صید بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (الامثال) چیلاغه
متعلق ضرب مثلدر ای چیلاق قورشون اردکده دیرلر بو مثل تحذیر وتخویف مقامنده ضرب
اولنور (خواص اجزاسی) چیلاغك اودی سایه‌ده قوریدلوب بلاور ایچنده ازیلوب هوام
وحشراتك صوقدیغی یره سوریلوب وصاغ طرفندن صوقلدیسه صول کوزینه صول طرفندن
صوقلدیسه صاغ کوزینه اوچ میل سورمه ایلسه اندن خلاص بوله وچیلاغك اودی یلانه آغودر
اولدیغی یره دوکلسه یلانلر هلاك اولور چیلاق قانی برمقدار مسك ایله وماء ورد ایله خلط اولنوب
آج قارنته ایچلسه ضیق نفسه نافعدر چیلاق صاغ ایکن برخانه‌یه آصلسه اول خانه‌یه یلان وعقرب
کیرمیه (تعبیر رؤیا) منامده چیلاق کورمك حرب وقتاله دلالت ایدر بالاده سبقت ایدن ضرب
مثله بناء که حداة وراك بندقة دیرلر ترجمه‌سی مرور ایلدی بعض اهل لغت دیرکه بو مثلده ذکر
اولنان حداة وبندقه ایکی قبیله ایدی حداة قبیله‌سی بندقه‌یی غارات ایلدی وکوفه‌یه اینوب
بندقه اوزرینه هجوم ایلدی و بندقه قبیله‌سی یمنه واروب قوتلندی بعده بندقه قبیله‌سی حداة
قبیله‌سنی اسیر ایدوب اوزرلرینه غلبه ایتمکله بو ضرب مثل قالدیکه ای حداة بندقه اردکده در
دیدیلر و بعضیلر دیرکه حداة معروف اولان چیلاقدر و بندقه قورشون آتندر کما تقدم وکاه اولورکه
چیلاق کورمك رجل متحرمه ومرأیٔ زانیه‌یه دلالت ایدر و برکروه چیلاق کورمك قطاع طریقه
دلالت ایدر وکاه اولورکه چیلاق کورمك کفرینه بناء قتلی حلال اولان شخصه دلالت ایدر
و غیریلر دیرکه منامده حداء کورمك بد نام ظالم پادشاهه دلالت ایدر بو تعبیر انك قرت سلاحی
وارضه قرب اولدیغی ایچوندر رؤیاده برکمسه‌نك یدینه چیلاق کیرسه براوغلی اولوب قبل البلوغ
دولت وسلطنته ایرشه رؤیاسنده کندیدن چیلاق اوجدیغنی کورسه ولدی وفات ایلیه ارطامیدروس
ایتدی رؤیاده چیلاق کورمك خرسزه وجالوب الانه دلالت ایدر وکاه اولورکه نسایه دخی دلالت ایدر
والله تعالی اعلم ❊ حذف ❊ حانك فتحی وذال معجمه ایله دیار حجاز قیونلرندن صغار الجثه
سیاه قیونلردر مفردی حذفة کلورنتکیم حدیث صلونده کلدیکه (لایتخللکم الشیاطین کانها حذف)
یعنی شیطان ارالغکزه کیرمیه کویا حذف دیدکلری صغیر قیونلر کبی و برروایتده کاولاد الحذف
کلمشدر سؤال ایتدیکه یارسول الله اولاد حذف نه در حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیوردیکه (ضأن سود جرد صغار تکون بالیمن) یعنی برسیاه قیوندرکه قبا تویلی دکلدر
کوجك جثه‌لیدر یمنده اولور ❊ حر ❊ کوزیده آته وکوکرجن یاوروسنه‌ده دینور و بعضیلر
کوکرجن یاوروسنك ارککنه واهو یاوروسنه و یلان انکنه وطوغانه و بازه حر دیدیلر ابن سیده
قولنجه بر بوز قوشدرکه قویرغی قیصه جکه‌لی وباشی بیوکدر و بعضیلر بشله مائل برقوشدر
صید ایدر دیدیلر ❊ حربا ❊ برنوع کرتنکله درکه یوزطوتوب کونش نه جانبه دور ایدرسه
اول دخی اول جانبه توجه ایدر و کونشك حرارتی حسبنجه الوان مختلفه ایله متلون اولور

ابو جارف وابو الزنديق وابو سقيف وابو قديم بو جنس كرتن كله نك كنيتيدر وا كا جل يهود
دخى ديرلر كه باب جيمده مرور ايلدى (امام غزالى عجايب مخلوقاتنده ديركه وقتاكه بو كرتن كله
خلقتده بطئ الحركه اولوب و رزق و قوتدن كندى يه اقتضا ايدر نسنه اولديسه جناب
حق انى صورت عجيبه ايله خلق ايدوب كوزلرينى هرطرفه دورا ن ايدر خلق ايلدى كه بدنى
حركت ايتمكسزين شكارينه ايريشوب نائل اوله واولديغى يرده كويا حيوان دكل كبى طوكوب طورر
واكا بو وجهله سكونتدن غيرى برخاصه دخى ويرلديكه اوزرنده اولديغى اغاجك لوننه كيروب
حتى كنديسنك لونى اغاجك لوننه قارشورسككدن وغيريدن شكار ايده جكى كندويه يقين اولدقده
اسانى چيقاروب شمشك لاحق اولوركبى سرعتله آنى قاپر بعده اولكى حالنه عودت ايدر كه كويا
اغاجدن برجثه در والله سبحانه وتعالى آنك لسانى اوزون خلق ايلديكه كنديدن اوج قارش
ودخى زياده بعيد اولان نسنه شكار ايده وبوكونه كرتن كله خوف ايده جكى برحيوان كورسه
كنديدن فرار اولنه جق برشكله كيرر واول لونى سببيله جوارح اولان وحوش وطيور كنديني كريه
كورر انتهى الكلام (امام غزالى ديركه حربا مراد ايتديكى كونا كون الوانله متلون اولور ام حبينك
ارككيدر جمعى حراب ومؤنثى حربانه كلوب برشخص ديركه برادر زادهم ايله بردعوام وارايدى معاويه نك
حضورنده مرافعه اولدم دعوامه دليل كتورردم معاويه بكا سن شاعرك شوقولنك مضمونى كبى
اولمشسك ديدى * شعر * انى اتيح له الحربا تنضبة * لايرسل الساق الا ممسكا ساقا * يعنى حربا
مثالى فلانه رخصت ويرىز كه بر داله ياپشمايجه بردالى قويى ويرمزدى بومقامده ساق ايله اغاج
داللرندن نهال مراد اولنديكه حاصل بيت كويا سن حربايه بكزرسنكه بردليلى وبردعوايى
تمام ايتمدين برينه دخى باشلرسين ديمش (امام جوهرى ديركه حرباء تنضب ديرلرتكيم ذئب غضا
ديدكلرى كبى كه تنضب براغاجدركه اوقى اندن ايدرز اولنده اولان تازائده در زيرا كلام عربده
فعلل يوقدر اما تفعل چوقدر مثل تقتل وتخرج كبى وحربايه حرباى ظهره ديرلر بونك صفتى
بويله دركه دخى هنوز ياورولكن لونى بوز اولور بعده صافيلنور ودائما يوزينى آفتابه طوتوب طورمغله
مألوفدر تاكه شمس باشى اوزرينه كلوب شمس كوره مز اولسه كندويه جنون كبى برحالت
اصابت ايدركه طورميوب شمس طلب ايدر و كندويه برفتور دخى كلمز تاكه شمس
جهت مغربه ميل ايدنجيه دك كه بووقتده ينه يوزن شمسه طوغرى ايدوب شمسدن انحراف ايلمز
تاكه كون غروب ايتمينجه وكون غروب ايتدكده بو حيوان معاشنى ارار كيجه نك كلبسنده تاصباحه دك
وطبايع حيوان سخنورلرندن برطائفه ديرلركه حربا آتش پرست اولان مجوسيدن مسخ وتبديل
اولدى واسانى برذراع مقدارى اوزوندر ديرلر و بوكلام انك خلقتنده مطوى اولمسنه اشارتدر
وبو جنس كرتن كله نك ديشيسنه ام حبين ديرلر آخر بابده كلور ان شاء الله تعالى (ابونجم بعض
شعرنده حربايه سق تسميه ايلدى حال بوكه سق حربانك اسمى دكلدر وبوحيوان امورنده
استحكام واهتمام ايله ده موصوفدر زيرا شمسه بوقدر عشق وار ايكن برله دالى يدندن ارسال ايتمز
برآخر دالى طوتمينجه وبوكرتن كله بزاغى اشنه بكزر وكوجك بالق صورتنده در سام ابرص كبى درت
اياغى واردر (شيخ جمال الدين بانت سعاده قصيده سنك شرحنده ديركه حربا تعبير اولنان كرتن كلانك
دوه اوركيجى كبى اوركيجى واردر الوان كونا كون ايله متلون اولور ابو قراده ديمكله كنيه لنور انتهى الكلام
(حكم شرعيسى صاحب روضه ديركه حرباده وزغه تعبير اولنان كرتن كله لرك انواعندندر مأكول
دكلدر لكن جاحظك وجوهرينك حربا ام حبينك ارككيدر ديدكلرينه كوره اكل اولنمق اقتضا ايدر
زيرا ام حنين مأكولدر يقنده كلور ان شاء الله تعالى لكن ديرلر كه حربا ذات سمومدندر بوكلام علت
تحريمى اولور (الامثال) فلان كيمسه حربالونى كبى متلون اولور ديرلر بومثل برحال اوزره ثابت
اولميان كيمسه حقنده ضرب اولنور وعرب طائفه سى فلان كيمسه حربادن اصرد وحربادن

احذم ديو ضرب مثل ايدرلر زيرا مرور ايلديكه حربا امورنده اهتمام وتحرى ايدردى عاقبت
انديش ايدى (خواص اجزاسى) كوز قپاغنده نابت اولان قيل يولنوب حربا قانى سوراسه بردخى
قطعا قيل بتميه حربا اودى سرمه اولنسه غشاوهٔ بصرى زائل ايده حربا اياغى دمور اوزرنده
آلنوب احراق اولنوب قان ايله وبرمقدار صو ايله قارشديرلوب باشده اولان يارهلره سوراسه
ساعتيله شفا اوله (التعبير) تعبير رؤيا منامنده حربا كورمك پادشاهك وزيرينه دلالت ايدركه
سرمو خدمتندن مفارقت ايتمز زيرا بو حربا آفتاب ايله دوران ايدر كونشدن آيرلمز ايدى وكاه
اولوركه بو رؤيا سلطانه خدمته دلالت ايدر وبر مجوسيه عورته دلالت ايدر وجداله دمبسته اغلمغه ده
دلالت ايدر والله اعلم ❊ حرذون ❊ حانك كسرى وذال معجمه نك فتحيله كلره بكزر برجانوردر
بعضيلر كلرار ككيدر ديدى زيرا كلرك ايكى كونه ارككى واردر ذوات سمومدندر چوق كره فراغت
اولنمش عمرانانده بولنور انسان الى كبى پارمقلرينك اوجى ظاهر اللرى واردر درپسنده الاجه لق
يوقدر سام ابرص بونك خلافنه دركه دريسى الاجه در حق اولان بوكونه كلر واو بحثنده
كله جك ورل ديدكلرى كلرك غيرى اولقدر انجق عبد اللطيف بغدادى مخالفت ايدوب ورلك
كنديدر ديدى (الحكم) حكم شرعيسى ذوات سمومدن اولديغندن اكلى حرام اولمقدر
(خوص اجزاسى) ارسطو ديركه بركيمسه وجودينى حرذون ياغيله ياغليوب تمساح بالغنه نفسنى القا
ايلسه تمساح اكا ضرر ويرميوب رايحه سنى شم ايدنجه حذر ايدوب ارقه اوزره منقلب اوله بركيمسه
بونكه ياغلنسه المرضر بى حس ايتميه باشى واعضاسى ياريلورسه ده عيارلر بونى ايتمكله ضرب ده
وغيريده كنديلره ثبات ظاهر اولور حرذون دينلان كلر عقربى قتل ايدر حرذونك ياغى برسياه
خرقه ايچنده ربع حمايه مبتلا اولانك اوزرينه آصلسه حمى زائل اوله مهرارس ديركه حمى ايچون
بوركيده آصيلور (رؤياده حرذون كورمك كار وكسبده حرص وطمعه واختلاف مزاجه ونسيانه دلالت
ايدر والله اعلم ❊ حرشاف ❊ شول زبون چكركه دركه كثير الاكل اوله مفردى حرشافه
كلور نتكيم اوس بن صامتك خاتونى خوله نك حديثنده كلمشدركه مرقوم اوس اول خاتونه سنك
ارقاك انامك ارقه سنه بكزر ديمكله خاتون حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه زوجى
ايچون استفتايه كلدى ماوقعه يى خبر ويرنجه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم سن اكا
حرام اولمشسك ديدى اولدخى اولاد صغارى اولديغندن غملنوب جناب حقه شكايت ايتدكده
جناب حق فضل وكرمندن اول خاتون حقنده شو آيت كريمه يى انزال بيورديكه (قد سمع الله
قول التى تجادلك فى زوجها) يعنى يا محمد تحقيق الله تعالى زوجى حقنده سنك ايله مجادله ايدن
خاتونك كلامنى ايشتدى بو آيت كريمه ظهارك كفارتله دفعنه نص قاطعدر حضرت پيغمبر صلى الله
تعالى عليه وسلم اول خاتونه ديديكه (مريه ان يعتق رقبة) زوجكه امر ايله كه بر قول آزاد ايده
خاتون ديديكه والله اول قول بولامز بندن غيرى خادمى يوقدر حضرت بيورديكه (مريه فليصم
شهرين متتابعين) يعنى زوجكه امر ايله كه ايكى آى بربرى اردنجه صائم اوله خاتون ديديكه
والله صومه قادر دكلدر هر كون برقاچ كره صو ايچر بدننك ضعفندن كوزى كورمز اولدى اولقدر
ضعيف كه حرشافه بكزر ديوب زوجنى زبونلقده كثير الاكل اولان اولزبون چكركه يه تشبيه ايلدى
❊ حرقوص ❊ وسين ايله حرقوس ده لغتدر پره اسلو بنده بر بوجكدركه قرمزى ياخود
صارى نقطه لر ايله نقشليدر واونك غالبى سياهدر وكاه اولوركه قنادى بتوب اوچار نتكيم راجز
ايتدى * شعر * مالقى البيض من الحرقوص * يدخل تحت الغلق المرصوص * من مارد لص
من اللصوص * بمهر لاغال ولا رخيص * يعنى اول محبوبه يه حرقوص بوجكى مثال خرسزدن
وآخردن كيمسه ملاقات ايتمدى نه آز ونه چوق مهر ايله كه يعنى اصلا مهرى يوق ايدى (و بعضيلر

دیرکه حرقوص کنه مثالنده بر بوجکدر تنکیم بومعنایه شو شعری اوقورلر * مثل الحراقیص علی
حمار * یعنی مقدوحم اولان کیمسه حمار ارقه سنده اولان کنه یه بکزر (زمخشرینك ربیع الابرار
نام کتابنده حرقوص پره دن بیوك بر بوجکدر وایصرمسی پره دن شدید در وفرج نسایه حر یصدر
وقارنجه کبی آنك ایکی قنادی بتر (و بعضیلر حرقوص بعینه پره نك کندیدردیوب طرماح شاعرك
شوقولیله احتجاج ایلدیکه * ولو ان حرقوصا علی ظهر قملة * یکر علی صفی تمیم لولت *
یعنی کهله اوزرینه سوار اولمش ایسه ده بنم صف قتالمده برتمیمی اولسه اعدا کیرو جکیلوردی
قملة کهله اولنجه حرقوصده پره اولمق اقتضا ایدر وحرقوصه نهنك دخی دیرلر (ابن سیدا ایتدی
حرقوص بر بوجکدر که اری ایکنه سی وارکبی اکنه سی واردر انکله صوقار قاجمی اوجی دکش کبی
انجیدوب یاقر پس بویله اولدیغندن قاجمی اوجیله ضرب اولنان کیمسه یه عرب طائفه سی اخذته
الحراقیص دیرلر (فائده) حرقوص سعدی صحابهٔ کرامدن رضی الله تعالی عنهم برکیمسه اصلی
تمیم قبیله سندندر مسجد ده بول ایتمشیدی و بوشول کیمسه درکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلمه عدل ایله دیمشیدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ویلك فمن
یعدل اذا لم اعدل قد خبت وخسرت ان لم اعدل) بن عدل ایتمزایسه م کیم عدل ایدر تحقیق
سن خائب وخاسر اولورسین بن عدل ایتمنجه دیوانکله بویله مکالمه بیورمشیدی و بوشول کیمسه درکه
مسراج حره ده حضرت زبیر رضی الله تعالی عنهه خصومت ایدوب زبیرنه قدر عمتك اوغلی
ایسه ده حقمی ویرسین دیدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم دخی استیفاء حق ایله
امر ایلدی (ابن اثیر اسد الغابه نام کتابنده دیرکه حرقوص ابن زهیر السعدی صحابه دندرکه
طبری بویله ذکر ایلمشدر ودخی ابن اثیر دیرکه دیار فارسده هرمزلر کافر اولوب قبول ایتدکلری
جزیه یی ویرمدیلر واکرادن استعانت ایدوب باشنه بیشمار اشخاص جمع اولدی عتبهٔ بن غزوان
بوحالتی حضرت عمر رضی الله عنهه تحریر ایتدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اکا برفرمان
یازوب انلر ایله جنك وجدال امر ایلدی مسلمین مرقوم حرقوصی سرعسکر ایلدیکه مرقومك
رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم ایله صحبتی وار ایدی وقتاله امر ایدوب مسلمانلر هرمزان ایله
عظیم جنك وجدال ایتدیلر حرقوص سوق اهوازی فتح ایدوب اکا نزول ایلدیکه هرمزآنك قتالنده
حرقوصك اثر کثیری واردر وحرقوص حضرت علی رضی الله تعالی عنهك ایامنه دك صاغ
قالدی وحضرت علی ایله معاویه میاننده اولان صفین جنکنه حضرت علی ایله حاضر اولدی
بعده خوارجدن طرفه چیقوب حضرت علی یه شدت ایدنلرك اشدی اول اولدی ووقت قتالده
خوارج ایله اولمغله اوتوزیدی سنه سنده اول کونده حرقوص قتل اولندی

❊ حریش ❊ شول یلاندرکه نقطه لری اوله جوهری بویله دیوب بعده دیدیکه وحریش برجانوره دیرلر که انك
ارسلان طرنغی کبی طرنقلری واردر وبر بوینوزی واردرکه اول کرکدان دیدکلری جانوردر (ابو حیان
توحیدی دیرکه حریش اوغلاق قدر برجانوردرکه قوت جسم وسرعت حرکه دن آنده اوجبسنی
عاجزقور حالتلر واردر وسط رأسنده بر بوینوزی اولور انکله جمیع حیواناتله اوروشور برشی کندویه
غالب کلمز و بونی شکار ایتمکده حیله اولنوب کنند و یه برتازه قیز یابرصبیه عرض اولنور قیزی کوردکده
صچرایوب قوجاغنه چقار کویا که اممك قصد ایدرکه کندیده محبت واردر وطبعنده ثبات واردر
قیزك قوجاغنده ممه سنه سود کلمز ایکن ممه سنی اموب طوررکه خمردن سرخوش اولمش کبی
مست وحیران اولور اول حالده اوجبسی کلوب بوحیله ایله کندی سکونت اوزره ایکن محکم
بغلیوب طوتر قزوینی اشکالنده دیرکه حریش اوغلاق جثه سنده برحیواندرکه زیاده سکرتمسی
واردر کرکدن بوینوزی کبی بر بوینوزی واردر اکثر سکرتمسی برایاغی اوزرینه اولور وسکرتمه سنده

برنسنه کندویه ایرشمز بلغار وسجستان دیارینك باغچه لرنده اولور (الحکم) حکم شرعیسی کرك
یلان جنسندن اولسك وکرك حیوان موصوف اولسك اکلی حرام اولمقدر سباعدن ذی نابی اکلدن
نهی عموم اوزره اولدیغی ایچوندر (خواص اجزاسی) حناق اولان کیمسه آنك قانندن ایچسه
حناقی فی الحال دفع اوله لحمنی اکل صاحب قولنجه نافعدر آنك طوپغی قناین طمرك اوزرینه
قونسه المی ساکن اوله والله اعلم ❊ حسبان ❊ چکرکه در مفردی حسبانه کلور و بونك مثالی
کوجك قرنجه یه دخی حسبان دینور ❊ حساس ❊ بالق جنسندن شول خرده اولان بالقلردرکه
اکا هف دیرلر ها بابنده کلور ان شاء الله تعالی ❊ حسل ❊ شول کلر یاوروسی که هنوز
یمورطه دن چقمش اوله جمعی احسال وحسلان وحسله کلور وابو حسل کلرك دخی کنیتیدر (الحکم)
حکم شرعیسی کلر کبیدر وعربلرك ضروب امثالندندر * لا اتیك سن الحسل * دیدکلریکه
ابدا معناسنه در زیرا حسلك دیشی اصلا دوشمز تا اولنجیه دك تنکیم عجاج انشاد ایدرکه شعر
* انك لو عمرت عمر الحسل * او عمر نوح زمن الفطحل * والصخر مبتل کطین الوحل * کنت رهین
هرم وقتل * یعنی کلریاوروسی قدر معمر اولسك یاخود کندیده انسان خلق اولنمیان زمانکه
آنده طاش بیله چامور کبی رطوبتلی ایدی اول زمانده عمر نوح قدر معمر اولسك ینه قوجه لق
وهلاکه مرهون اولوردك دیوب حسلی شعرنده استعمال ایلدی ❊ حسیل ❊ اوکوز
یاروسیدر ولد بقر معناسنه کندی لفظندن مفردی یوقدر حسیله مؤنثیدر جوهری بویله دیدی
انجق بووهمدر صواب اولان حسیل اولاد بقردر مفردی حسیله در زیرا بونك کندی لفظندن
مفردی ایشیدلمشدر تنکیم کفایهٔ متحفظ نام کتابده حسیله بقره در جمعی حسال در دیمشدر
❊ حسون ❊ شول سرجه درکه قرمزی وصاری و بیاض وسیاه وکوك ویشل الوانلی
اوله اهل اندلس اکا ابو الحسن واهل مصر ابو زقایه دیرلر وکاه اولور زایی سینه تبدیل ایدوب
ابو سقایه دیرلر برقوشدرکه تعلیم قبول ایدر اوزاقده اولان انسانك یدندن برنسنه یی المغی بیلور
وآنی آلوب صاحبنه کتورر عموم عصافیرده بوده داخلدر یقنده کلور ان شاء الله تعالی
❊ حشر وحاشیه ❊ شول کوجك دوه لرکه ایچنده بیوك دوه اولمیه وناسدن کوجك
اولنلره بویله دینور ❊ حشرات ❊ دواب ارض و بوجك معناسنه در مفردی حشره کلور که
یر یوزنده یورین جانورلرك خرده لری دیمکدر (وابن ابی الاشعث بوحیوانك جمیعسنه ارضی تسمیه
ایدر زیرا بونلر هوایه وصو یه کتمکله ارضدن مفارقت ایتمزلر دائما ارضك دلوکلرنده و بطن ارضده
اکلنورلر صوایچمکه وروزکار قوخولمغه محتاج دکلردر یلانك بیان فاره لرینك وغرب طوشانك
وانواع کلرلرك وکرپی وعقربك وخنفسانك وکرتن کله لرك وقرنجه نك وذکری سبقت ایتمیوب یقنده
تفصیل اولنه جق حیوانلرك جمله سنك مقارنی حشراتدر (فائده) جناب حقك انزال بیوردیغی
آیات باهره سنی احبار یهود کبی اخفا ایدنلر حقنده بیوردیغی (اولئك یلعنهم الله و یلعنهم اللاعنون)
قول شریفی که اول صفانده اولنلره جناب حق لعنت ایدر واکا لاعنونلر لعنت ایدر دیو بیورمشیدی
مجاهد دیرکه لاعنوندن مراد حشرات و بهایمدر که حق کزلیان علماء سوئك افعال قبیحه لرندن
قحط وغلا جمله حشراته بلا اولمغله انلرده ناچار لعنت ایدرلر و بومعنایی ابن ماجه رسول الله صلی الله
علیه وسلمه مرفوع اولدیغی حالده روایت ایلدی سؤال اولندیکه لاعنون حشرات معناسنه اولنجه
ذوی العقولدن دکل ایکن نوجهله بویله جمع قلندی لاعنات کرك ایدی جوابی بودرکه کندیلر
ذوی العقول دکل ایسه ذوی العقول فعلی اولان لعنت کندیلره اسناد اولندیغندن بووجهله جمع قلندی
مثلا حضرت یوسف علیه السلامك رؤیاسنی نقلا جناب حقك (رأیتهم لی ساجدین) بیوردیغی کبی که
اون بر یلدز وشمس وقمری بکا سجده ایدر کوردم دیمشیدی ذوی العقول اولمدیغندن ساجدات

كرك ايدى ساجدات ديدى وجناب حقك شول قول شريفى كبى كه (وقالوا لجلودهم لم شهدتم علينا) يعنى اهل محشردن كافر اولنلر نار جهنمه سوق اولنوب انلر سمع وابصارى ودريلرى كندى اوزرلرينه شهادت ايتدكلرينى كوردكلرنده جلودلرينه نيچون بزم اوزريمزه شهادت ايتديكز ديرلر جلود ذوى العقول دكل ايدى بونده دخى بويله كلديكى كبى باآلاده لاعنون جمع كلدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ديركه لاعنون مخلوقاتدن انس وجنك غيرى جمله مخلوقاتدر (و بعضيلر ملائكه نك غيريدر ديدى (الحكم) حكم شرعيسى حشراتى اكل حرام اولمقدر وكنديله انتفاع صحيح اولماديغندن بيعى صحيح اولمامقدر امام اعظم ابوحنيفه وامام احمد وداود بويله ديدى وامام مالك حشراتى اكل حلالدر جناب حقك (قل لا اجد فيما اوحى الى محرما على طاعم يطعمه الا ان يكون ميتة) قول شريفنه بناء (و ابن ثعلبة بن ربيعة التميمينك رضى الله تعالى عنه روايت ايتديكى حديث شريفه بناء ديركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم ايله بوقدر صحبت ايتدم حشرات ارضك تحريمنه متعلق برحديث ايشتمدم و بوحديث ابوداود تلب روايت ايلدى وتلب تانك فتحى ولامك كسريله واوچنجى حرفى بادر وثعلبه ثاء مثلثه دردى ومرقوم حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمه كلوب يا رسول الله بنم ايچون استغفار ايله ديو نياز ايتمشيدى حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم (اللهم اغفر للتلب وارحمه) يعنى يارب تلب ايچون مغفرت ايله واكا رحمت ايله ديدى اوچ كز امام يافعى واصحاب شافعى وسائرلرى حشراتك حرام اولمسنه جناب حقك (ويحرم عليهم الخبائث) قول شريفنى استدلال ايتديلركه حشرات عربك خبيث تعداد ايتدكلرندندر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك شو حديثنى دخى استدلال ايتديلركه (خمس من الدواب كلهن فواسق يقتلن من فى الحل والحرم) يعنى دابه‌دن بش حيوان واردركه فواسقدر حل وحرمده قتل اولنور برى قارغه در ايكنجى چيلاقدر اوچنجى عقربدر دردنجى فاره‌در بشنجى كلب عقوردر (بخارى ومسلم بو حديثى روايت ايتديلر شريك رضى الله عنه‌دن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم وزغه‌لرى قتل ايله امر ايلديكه اوده حشراتدندر وحق تعالينك (قل لا اجد فيما اوحى الى محرما) بيورديغى كه بكا وحى اولنانده حرام اولمش نسنه بولمدم ديمك ايدى شافعى وعلمادن غيريلر ديركه بونك معناسى سزلرك اكل ايدوب وطيب عد ايتديككزدن ديمكدر (امام غزالى اوسطنده ديركه حشراتدن كلردن غيرى نسنه اكل اولنماز و بونك اوزرينه عرب طاوشانى وكلنجك وام حبين ديدكلرى كار وكرپى ودلدل استدراك اولنديكه بونلرده اكل اولنور ديمشدر هر برينك بحثنده كلوران شاء الله تعالى

حصان

حانك كسريله شول آتدركه تحصين وتحصن اوزره اوله يعنى منيسنى صيانت اوزره اولوب كريمه اولان قسراغدن غيرسنه وارميه بعده كثرت استعمال ايله هر آيقر آته ديديلر (بخارى وغيريلر براء بن عازب رضى الله تعالى عنهدن روايت ايلديلركه راوى ايدر اصحابدن سيد ابن حضير ادلو بررجل سورهٔ كهف اوقوردى يانينده برآيقر آت باغلى طورر كنديني بربلوط قابليوب بلوط كندويه ياقلشميه باشليوب و ياقلشدى فرسيده نفره اوروب فرياد ايدردى وقتاكه صباحه داخل اولديسه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمه بونى ذكر ايتدكده بيورديكه (تلك السكينة تنزلت للقرأن) يعنى اول كورديكك بلوط برسكينه دركه قرأن عظيم ايچون نازل اولور (خبرده وارد اولديكه حضرت موسى عليه السلامك اردنجه فرعون كيدركن جناب حق حضرت موسى عليه السلامه لطف ايدوب دريا يول يول اولوب حضرت موسى چكيلوب اتباعيله كندى فرعون اردينه دوشمجك اولدقده دريايه كيرمكدن خوفلندى آيقر آتلره سوار اولمشيدى كه فرعونك عسكر منحوسه سنده اصلا قسراغ آت يوغيدى حضرت جبرائيل عليه السلام فرعونك وزيرى هامان صورتنه كيروب بر آيقرسق

قسراغه سوار اولوب كلدى فرعونه كلديوب دريايه كيردى فرعون ايقرك باشنى ضبط ايده ميوب اولدخى اردينه دوشدى حال بوكه حضرت ميكائيل عليه السلام سوررديى انلردن بركيمسه قالميوب جمله‌سى دريايه كيردكده دريا اوزرلرينه قاپه‌نوب جمله‌سنى بورودى وغرق ايلديكه اوكلرندن جبرائيل عليه السلامدن غيرى چيقار بولنمدى (ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن منقولدركه ايدر اول وقت حضرت موسى عليه السلام ايله اولنلر التيوز يتمش بيك كيمسه ايدى عمرو بن ميمون ايتدى آنلر التيوز بيك ايدى بعضيلر ديركه حضرت موسى عليه السلام ايله التيوز يكرمى بيك جنكاور كيمسه واريدى كه كوچكلرديو يكرمى ياشنده اولنلرى تعداد ايتمديلر و پيردر ديو التمش ياشنده اولنلرى تعداد ايتمديلر حضرت يعقوب ايله انلر مصره دخول لرنده اركك وديشى يتمش ايكى كيمسه ايديلر وقتاكه مصردن كتمك مراد ايتديلر تيهده حبس اولنوب نره كيده جكلرينى بيله مديلر حضرت موسى عليه السلام بنى اسرائيلك پيرلرينى چاغروب بوكيفيتدن سؤال ايتدكده آنلر ديديلركه حضرت يوسف عليه السلام محتضر اولدقده برادرلرندن عهد الديكه كنديني بيله كتورميجه مصردن چيقميه لر پس بوسببدن يول بزه مشتد اولدى ديديلر حضرت موسى عليه السلام حضرت يوسفك قبرينك مكانى آنلره سؤال ايلدى آنلر بلمديلر ناچار حضرت موسى عليه السلام ندا ايدوب هركيم حضرت يوسف عليه السلامك قبرنى بيلورسه بكا خبر ويرسون ديو اوقدر چاغرديكه حتى مبارك صوتى ايشيدلمز اولدى بالاخره بنى اسرائيلدن برعجوزه عورت بن بيلورم اكر آنك قبرينى سكا كوسترر سم استديكمى بكا ويررمبسك ديدى ربم اذن ويررسه ويره يم ديوب جناب حق دخى اول خاتونه استديكنى ويرديو امر ايلدى خاتون بن پيرم يوريمكه قادر دكيلم بنى كتورك مصردن چيقارك دنياده استديكم بودر آخرتده سندن استرمكه جنت اعلادن بركوشكه سنك ايله بن نزول ايتمجه‌سن نزول ايتميه سين ديدى حضرت موسى عليه السلام دخى اويله اولسون ديدكده خاتون ديديكه حضرت يوسف عليه السلامك مزار پرانورى نيل مبارك ارمغنك دروننده‌در جناب حقه دعا ايله تاكه نيلك صويى چكلسين ديدى اولدخى دعا ايدوب صو چكلدى ونياز ايلديكه حضرت يوسف عليه السلامك خصوصندن فارغ اولنجيه دك طلوع فجرى تأخير ايليه حضرت موسى عليه السلام اول موضعى حفر ايدوب حضرت يوسفى مرمردن برتابوت ايچنده چقاردى وكتوروب تاكه شامه كتوردى انده دفن ايلدى و يوللرى آچيلوب حضرت موسى عليه السلام خلفلرنده هارون اوكلرندن يوريوب كتديلر فرعون عسكر منحوسه سين جمع ايدوب عسكرينه امر ايلديكه بنى اسرائيلى طلبه خروس اوتنجه كيده لر عمرو بن ميمون ديركه خداى متعال حقيچون قسم ايدرمكه اول كيجه خروس اوتمدى كيجه قالديلر فرعون بنى اسرائيلى طلبه چقديكه بيك كره بيك ويدى يوز بيك شخص ايله وزيرى هامان چرخه‌جى ايدى و يتمش بيك كزيده دمور قيراتلرى وار ايدى سائرندن ماعدا شيخ التفسير محمد بن جرير الطبرى ديركه فرعونك عسكرنده يوز بيك آيقرآت وار ايدى يتمش بيك كره بيك نفرك ايچنده كى جمله‌سى دمور قيرايدى وفرعونك اوكنجه يوز بيك كمانكش ويوز بيك يدى حربه‌لى و يوز بيك يدى ضوپه‌لى اشخاص واريدى كون طلوع ايدركن بنى اسرائيله طوغرى كلديلر اصحاب موسى عليه السلام حيرتده قالوب نه اشليه جكلرينى بلمزلردى جناب حق فضل وكرمندن حضرت موسى عليه السلامه عصاكى دريايه ضرب ايله ديو امر ايدوب اولدخى ضرب ايلدكده باذن الله تعالى دريا بواولك اولوب عظيم زوقاقلر كبى آيريلوب اون ايكى زوقاق ظهور ايلدى وهر ايكى زوقاقك ميانده طاغلر كبى صو يوجه‌لوب جناب حق برروزكار ارسال ايلدى ودرعقب قعر بحرى قوريدوب باجقدن نام ونشان قالمدى بنى اسرائيلدن هرسبط يولك برينه كتديلركه طرفلرنده صو طاغ كبى يوغلوب

طوردی بربرینی کورمزلردی بوحالتدن خوف ایتملریله هرسبط ظن ایتدیکه رفیقلری هلاك
اولمش اوله جناب حق فضل وکرمندن صویه الهام ایدوب زوقاقلر میاننده صوشبکه کبی اولوب
پنجره لر ظهور ایلدیکه بربرین کوروب وکلاملرینی ایشیدردی تا که بووجهله وسلامتله دریای
کذار ایتدیلر بونك بیانی جناب حقك (فانجیناکم واغرقنا آل فرعون وانتم تنظرون) قول شریفیدر
وجناب حقك حکمت باهره سندن بریده بودرکه فرعونه نه قدر مهل ورخصت بیورمشلرکه چون
دریایه کلوب دریایی اول حالده یول یول اولمش کوردکده فرعون قومنه دیمکه باشلدیکه نظر ایلك
دریاهیبتمدن نیجه پاره پاره اولمش تا که قوللرم اول فرارایدنلره ایریشه عسکر منحوسه سی دریایه
کیرمکدن خوفه دوشوب اکرسن ربی ایسك موسانك دریایه کیردیکی کبی سنده کیر دیدیلر فرعون
برایقیر قیرآته سوار اولمشیدی وفرعونك آتلرنده قسراغ یوغیدی بالاده تحریر اولندیغی کبی حضرت
جبرائیل علیه السلام برقسراغ اوزرنده کلوب اوکلرینه دوشوب دریایه کیردی فرعونك آتی
قسراغ قوقوسین الدیغی کبی آردینه دوشوب دریایه کیردی فرعون ضبطه قادر
اولمیوب وبرنسنه یه قادر اولمدی وجمله آتلری بربری اردینه دوشدی وجمله سنك اردنجه
میکائیل علیه السلام برآت اوزرنده کلوب سوردی تا که برکیمسه باقی قومیوب دریایه طولدردی
ورفیقکزه اولاشك دیوانلری سوق وتحریص ایدردی واوکلرندن جبرائیل علیه السلام چقدیغی
کبی که ابتدا جیقن اولدر جناب حق بحره امر ایلدی جمله سنك اوزرینی بوریوب غرق ایلدیکه
بودریانك اوزونلغی درت فرسخلك یرایدی وبنی اسرائیل بوحالتی کوررلر دیکه جناب
حقك (وانتم تنظرون) قول شریفی اندن اشارتدر وفرعونك غرق اولدیغی بودریا بحر قلزم
دیدکلری دریادرکه بحر فارسدن برطرفدر انتهی الکلام (قتاده وراء مصرده بردریا ایدی اکا اساف
دینوردی دیدی وفرعونك کافر ایکن غرق وهلاك اولدیغنده اختلاف یوقدر وبوکا مخالفت
ایدوب مسلمان ایکن هلاك اولدی دیه نك کلامنه التفات اولنماز مسلمان اولدی وفات ایتدی دیو
نزاع ایتمك اجماعه مخالف مکابره در والله اعلم (ابن خلکان حکایه ایدرکه خلفاء بنی امیه دن
عبدالملك ابن مروان خلافت نزاعیچون حضرت مصعب بن زبیر ایله محاربه ایچون عزیمت
مراد ایتدکده کندی زوجه سی عاتکه بنت یزید بن معاویه اکا کتمامك اوزره وآخری وکیل ایدوب
کوندرمك اوزره یمین ویردی وبونیازنده اکا الحاح وابرام ایلدی عبدالملك اول خاتونك بونیازینی
اصغا ایتمیجه خاتون خدم وخشمندن کندیله اوانلر کریه وافغان ایتدیلر عبدالملك قاتل الله کثیرا یعنی
کثیر شاعری الله قتل ایلیه کویا بزم بوحالمزی کورمشده سویلمش شوشعرنی سویلدیکی وقتده دیوب
کندویه ماصدق اولدیغندن کثیرك شوشعرینی اوقودی * اذا ما اراد الغزو لم یثن همه * حصان
علیها نظم دریزینها * یعنی اول عاشق غزا مراد ایتدکده اوزرنده انجولر ایله مزین ایقرانك همتی ظاهره
اولمدیسه * نهته فلما لم تر النهی عاقه * بکت فبکی مما شجاها قطینها * محبوبه سی آنی غزادن
نهی ایلدی وقتا که محبوبه آنی نهی وتنبیهه عاق وعاصی اولور کوردیسه کریه وافغانه باشلدیکه
خدم وخشمی بیله آغلدی قطین خدمتکارلر ومتعلقلر معناسنه دربعده عبدالملك خاتونه اودن
چقمغه رخصت ویرمیوب کندی چیقوب عزم راه ایلدی (ظرافه اتفاقنده وملاحتمساقنده بوحکایه یه
مشابهدر شوحکایه که مأمون خلیفه حسن بن سهلك قزی بوزدانه التوندن طوقنمش برحصیر
بسط ایدوب وایاغی التنه انجولر قویدردی چون مأمون التوندن طوقنمش حصیر اوزرنده اول
انجولری کورنجه قاتل الله ابو نواس یعنی جناب حق ابو نواس شاعری هلاك ایلیه کویا بزم
بوحالمزی مشاهده ایلمش محبوبه سنی تشبیه وقتنده سویلدیکی شوکلامیله که شعر * کان کبری
وصغری من فواقعها * حصبادر علی ارض من الذهب * یعنی بیوك وکوجك اول محبوبه نك

آفتدن التوندن اولان ارض اوزرینه طاغلمش انجو طاشلری کیدر شاعر ابونواس بوشعرنده
فصاحته مخل خطا واردر دیو تعییب اولنمشدی کلام موجبده ابوحسن اخفش من لفظنك
زیاده اولمسنی تجویز ایتدیکی اوزره بوبیتده من زائده در دیو ابونواس طرفندن اعتذار اولندی
وبوقاعده اوزرینه جناب حقك (من جبال فیها من برد) قول شریفی دخی تأویل اولنوب
بوآیتده ده من زائده در تقدیر فیها برد دینلمشدر والله اعلم ﴿حصور﴾ شول ناقه یه دیرلر که
صوبولی طار اوله ناقة ضیقة الاحلیل معناسنه وحصور رجالدن عورتله جماع ایتمیان کیمسه یه دیرلر
فائده اجنبیه امام صاغانی تفسیر عبابنده حکایه ایدوب دیرکه پدرم مرحوم تغمده الله برحمته واسکنه
بحبوحة جنته حضرتلری بشبوز طقسان سنه سنك غره سنده برتازه جوان وعقل ودانش خوان
اولوب بکا علم وادب تعلیم ودرر فوایدایله بنی مرزوق ایدرکن وپدرم مرحوم رحمه الله فضائلده
ریان وعیب ورذائلدن عریان ایدی بکا عربك شوکلامنك معناسندن سؤال ایلدیکه (قد آثر
حصیر الحصیر فی حصیر الحصیر) بوکلامك معناسی نه دیه جکمی بلمیوب متحیر اولدیغمده دیدیکه
اولکی حصیر بوریادرکه ترکیده ده حصیر دیرلر ایکنجی زندان معناسنه در اوچنجی جنب ویان
معناسنه در دردنجی پادشاه دیمکدر زیرا پادشاه وراء حجابده اولدیغی ایچون حصیر دیرلر محصل
کلام پادشاهك یاننده زندانك حصیری اثرایتدی دیمك اولور ﴿حضاجر﴾ یللی قوردك
ارککنك ودیشیسنك آدیدر ومزبوره حضاجر دیدکلری قارنی عظیم اولدیغی ایچوندر وبو
معرفه در (سیرافی دیرکه حضاجر جمع لفظی اوزره ضبعه تسمیه قلندی مبالغه مراد اولندیغی
ایچوندر (امام سیبویه دیرکه عربدن ایشتدم یللی قردیه مفرد لفظیله حضجر دیرلردی پس بوسببدن
حضاجر منصرف اولماز معرفه لکی حالنده ونکره لکی حالنده زیرا بوعلی نیة الجمع واحدینك
اسمیدر (وابن حاجب کافیه سنده دیرکه حضاجر ضبعك اسم علمیدر غیر منصرفدر زیرا جمعدن
منقولدر مصنف مرحوم دیرکه اوجه اولانده ابن حاجبك کلامیدر وذکر اولنان ضبع یللی قورده
دیرلر ﴿حضب﴾ یلاندن ارکك وقالین یلاندر (وبعضیلر برانجه یلاندردیدی (وبعضیلر
حضب یلاندن بیاض اولان یلانلره دینور دیدیلر ﴿حفان﴾ دوه قوشنك یاورولریدر
مفردی حفانه کلور مذکر ومؤنثی یکساندر وکاه اولورکه کوجك دوه لره حفان دیرلر ﴿حفص﴾
ارسلان یاوروسیدر ورجله ده حفص تسمیه اولنور ﴿الحقم﴾ طیر جنسندن برنوعدر که
کوکرجنه بکزر (وبعضیلر کوکرجینك کندیدر دیمشلر حمام معناسنه ﴿حلزون﴾
تازی بوجغی دیدکلری طاشك ایچنده اولان برقورد جغزدر سواحل بحرده وصو کنارلرنده اولور
وبوقورد بدننك یاریسنی اول بوجغك ایچندن چیقاروب صاغه وصوله بورر غدانه جق نسنه
آرربرطوبتلی یومشق نسنه حس ایلسه منبسط اولوب قابندن طشره چیقارا کر خشونت وصلابتلی
نسنه حس ایلسه منقبض اولوب اول صدف مثال اولان قابنك ایچنده کزلنور چمنمد اذیت
ویرر نسنه دن حذر ایتدیکی ایچون (الحکم) حکم شرعیسی استخباثنه بناء حرام اولمقدر تکیم
امام رافعی یانکجده مضرت اولدیغندن حرامدر دیدی وبردخی بوعموم صدفده داخلدر یقنده
باب صادده کلور ان شاء الله تعالی وخلقك دینلس دیدکلری بوجك که بوحلزونك برنوعیدر یقنده باب
دالده کلور ان شاء الله تعالی حلزونك خاصه سندندر که انسانك آیلی حلزون ایله یاغلنسه کوزه
ماده دوکلکه مانع اولور رئیس ابن سینا بویله دیمشدر ﴿حلم﴾ بیوك کنه اردر مفردی
حلمه کلور جوهری دیرکه حلم غل دیدکلری کنه کبیدر غل برضعیف کنه درکه باب غینده کلور
وجوهری دیرکه حلم شول قورده دخی دیرلر که قیونك ظاهرده اولان دریسنه وباطنده اولان دریسنه
دوشر چون دری دباغت اولنسه اول محل رقیق اولور تکیم عرب طائفه سی حلم الادیم دیرلر

ماضیسنده لامك کسری ومضارعنده یحلم لامك فتحیله حلما دیرلر مصدرنده دری یی اول قورد یوب یوفقه ایدرسه که بوعیب عد اولنور تکیم شاعر ایتدی ٭ فانك والکتاب الی علی ٭ کدابغة وقد حلم الادیم ٭ یعنی ای محبوبم سن وسنك نامك بکا وصول بولنجیه دك شول دباغت اولنمش دریه بکزرکه انی حلم داوب ویوفقه‌لندرمشیدی اول بیت دباغت اولنان دری یی حلم یوجکی داوب وضعیف ایتدیکی کبی حسرتك بنی ضعیف ایلدی (ابن سکیت دیرکه حلم بربوجکدرکه کتاب بر واوراقی پاره پاره ایدر (ابن عمر رضی الله تعالی عنهما نك حدیثنده کلدیکه مرقوم رضی الله عنه کنه یی دابه‌سنك قولاغندن قوپارمقدن نهی ایدردی (وابوداود وابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن روایت ایلدیکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامیله برکون نماز قیلردی مبارك اباغندن نعلینی چیقاروب صول طرفنده بریره قویدی اصحاب رضی الله تعالی عنهم بونی کوروب جمله سی نعلینی چیقاردیلر وقتاکه نماز تمام اولدی بیوردیکه (ماالکم خلعتم نعالکم) نیچون نعلینکزی چیقاردیکز آنلر یانبی الله سنی کوردك که نعلینکی چیقاردك سکا امتثالا بزده چیقاردق دیدیلر بیوردیکه (انما نزعتهما لان جبرائیل علیه السلام اخبرنی ان فیه دم حلمة) بنم چیقاردیغمك وجهی بودرکه حضرت جبرائیل علیه السلام نعلیمده کنه قانی اولدیغنی بکا خبر ویردی اکا بناء چقاردم انتهی الکلام (مصنف مرحوم دیرکه بو حدیث شریف ایله مراد شول دم یسیر درکه معفو عنه ایدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم نجاستدن کمال تنزهندن بویله بیوردی نه قدر بومعفو ایسه ده علما رحمهم الله تعالی سائر قانلرده یسیر وقلیل اولانك عفونی مطلق بیوردیلر انجق ائمهٔ شافعیدن متولی مطلق دیمیوب بوقاعده دن دم کلب ایله دم خنزیری استثنا ایلدی ونجاست غلیظه اولدقلرینی استدلال ایدوب نقدر قلیل ایسه ده دم کلب ایله دم خنزیر معفو دکلدر دیدی لجمك وکوکك اوزرنده باقی قلان قان عموم بلوادندر اصحاب شافعیدن بوکا تعرض ایدن قلیل اولدیکه انجق ائمهٔ شافعیدن مفسر ابواسحق ثعلبی تابعیندن جماعت کثیره دن ات وکمك اوزرنده قلان قان لابأس در دیو نقل ایلدی واحترازنده مشقت اولدیغیچون اصحاب شافعیدنده بویله نقل ایلدی (امام احمد حنبلی واصحاب تصریح ایتدیلرکه لحمده دمدن باقی قلان معفودر نه قدر قانك قرمزیلغی قزغانده غالبده اولورسه زیرا اندن احتراز عسیر اولدیغی ایچون وبوقولی حضرت عایشه وعکرمه وثوریدن رضی الله تعالی عنهم حکایه ایتدیلر واسحاقده بوحکم ایله حکم ایلدی جناب حقك (الا ان یکون میتة اودما مسفوحا) بیوردیغنه بناء که جناب حق جمیع قاندن نهی بیورمدی همان مخصوص دم سائلدن نهی بیوردی والله اعلم (اصمعی رحمه الله ایتدی کنه یه ابتدا کوجك ایکن مقامه دینور بعده برمقدار بیوسه همنانه دینور بعده برمقدار دخی بیویوب قراد دینور بعده دخی بیودکده حلم دینوکه بوندن بیوك اولماز نتکیم ابوعلی الفارسی کنه یی وصف ایدوب شعر انشاد ایلمش ٭ فاذکر فان یکبر فانثی ٭ شدیدالازم ابس له ضروس ٭ اول نه مذکردرکه بیویجه مؤنث اولور وآنك ازی دیشی یوق ایکن ایصرمسی شدید در مرادکنه اولسه کرکدرکه کوجك ایکن قراد دینور لفظ مذکردر بیویجه حلمه دینور لفظ مؤنثدر روازم لفظی ایصرمق معناسنه در ضروس ضرسك جمعیدر آزی دیشی دیمکدر اکثر استعمالده ضرسك جمعی اضراس وزنی اوزره کلمکدر دیشلرك جمیعسی مؤنثدر الا اضراس وانیاب مؤنث دکلدر (وکنه نك حکم شرعیسی استخباثنه بناء اکلی حرام اولمقدر باب قافده بونك اوزرینه اولان کلام کلور ان شاء الله تعالی ٭ حلکة وحلکا ٭ حانك فتحی وضمی وکسریله ده لغتدر کرتن کله یه بکزر برجانوردرکه قومه طالرمائی اولنلر صویه طالدیغی کبی ٭ حمار اهلی ٭ فارسیده خردیدکاری مشهور حیواندر جمعی حمیر وحمر واحمرة کلور وکاه اولور مؤنثنه حمارة دینور تصغیری حمیر کلور لیلای

اخیلیه‌نك مجنونی توبهٔ بن حمیر بوندن مأخوذدر و بولیلانك ذکری مقدما مرور ایلدی (ابوصابر وابوزیاد حمارك کنیه‌لریدر نتکیم شاعر قدح ایتدیکی زیاد نام کیمسه یی شو وجهله هجو ایلمش که ٭ شعر ٭ زیاد لست ادری من ابوه ٭ ولکن الحمار ابوزیاد ٭ یعنی زیادك باباسی کیم اولدیغنی بلم لکن حمار ابوزیاد دینمکله لقبلنور دیوب مرقومك پدرینی حماره تشبیه وکنایه ایلمش ومؤنثی ام محمود وام تولب وام جحش وام نافع وام وهب دینمکله کنیه‌لنور وحیواناتدن آت ایله حماردن غیری کندی جنسنك غیری یه آشوب وجماع ایدر یوقدر وحمار اوتوز آیلق اولدقده دیشی یه آشر حماردن برنوع واردرکه حمل اثقاله لایقدر همان یوك کتورر وبرنوعی چابك وسریع العدودر بارکیری کچر وحمارك عجایب اولان احوالندندرکه ارسلان رایحه سی شم ایلسه اصلا قاچیوب طورر وشدت خوفندن کاه اولور ارسلانه قارشو وارر صانورکه بویله ایلسی کندویه نافع اولوب ارسلانك حمله سندن امین اوله (حبیب ابن اوس الطائی عبدالصمده خطاب ایلدیکه عبدالصمد مقدم انی هجو ایلمشیدی ٭ اقدمت ویحك من هجوی علی خطر ٭ والعیر تقدم من خوف علی الاسد ٭ یعنی حیف سکا بنم هجویمه یوریوب دل درازلق ایلمشسك حال بوکه حمار ارسلاندن خوفندن ارسلانه قارشو وارر کویا بنم هجویمه یوریدیکك حمارك ارسلانه قارشو وارمسی کبیدر وحمار قوهٔ محافظه ایله موصوف اولمغین بریوله کتدکده بردخی اول یولی اونوتماز وچقن مکاری یولی غیب ایتسه برقوجه حماری ایلری کچوروب کندی خانه قورو کندوسی کاه صاغنده وکاه صولنده یورر بواسلوب اوزره کیدرك حمار یولی بولوب چیقارر پس بویله کیردکده قولاغنی وقویروغنی اوینا تمغه باشلر یعنی بووضعندن یولی بولدم دیمکه اشارت ایدر وقوهٔ سامعه سی دخی خدتلیدر حمارك مدح وذمنده خلقك تجربه سنه کوره برینه مغایر اقواللری واردر جمله دن بری بودرکه خالد بن صفوان ایله فضل ابن عیسی الرقاشی حماره بنمکی بارکیره بنمك اوزرینه ترجیح ایتمشلر ایدی برکون خالد حمار اوزرنده کیدرکن اشراف بصره دن بری ملاقات ایدوب یاصفوان بوندر دیدی صفوان ایتدی کداد تعبیر اولنان مرکبك نسلندن برحماردرکه یوك یوکلانور و بنی عقبه‌لره کتورر زاد ونفقه سی قلیلدر ورو زمینده جبر ایتمکدن ومغرورلردن اولمقدن بنی منع ایدر فضل دخی حماره بندیکنك وجهندن سؤال اولندقده حماری مدح ایدوب دیدیکه حمار دابه ایچنده مؤنتی قلیل ومعونتی کثیر و بووجه لك جهتندن انجق و بنمکلکه اقرب برحیواندر (براعرابی حضرت فضلك بوکلامنی کوش ایدوب معارضه ایلدیکه حمار عیب وعاء درصوتی قبیحدر ودیت برینه و برلمز وخاتونه مهر اولمغه شایسته اولماز دیدی زمخشری ایتدی ذم شنیعه ده وشتمه ده حمار مثلدر وحمارك ذکری قبیح اولدیغندن خلق اندن کنایه و تصریحدن اعراض ایدوب طویل الاذنین دیدیلر قولاغی اوزون دیمکدرکه بووجهله حماردن کنایه ایدرلر شیء مستقذردن کنایه ایتدکلری کبی که صاحب مروت اولان کیمسه‌لر مجلسنده حماری ذکر ایتمك ادبك مساویسندن تعداد اولنمغله شایسته دکلدر (وعربدن بعضیسی وارکه حماره سوار اولمغه عار ایدرلر انتهی الکلام (ذکر اولنان مروت همزه لی وهمزه سز لغتدر جوهری دیرکه مروت انسانیت صاحبی کیمسه‌لر دیمکدر (ابن فارس مروتی رجولیت ایله بیان ایلدی (وبعضیلر دیرکه صاحب مروت اول کیمسه درکه نفسنی ادناسدن یعنی کیر وپاسدن مصون ایدوب عندالناس نفسنه عیب ویرمیه (وبعضیلر دیرکه صاحب مروت شول کیمسه لردرکه اولدیغی دیارده اهل زمانندن کندی امثالنك سیرتنه کیده (دارامی مروت حرفتده اولور دیدی (وبعضیلر ایتدی مروت ادانیده اولورکه مثلا جم غفیر ایچنده اکل وصحبه ایتمکدن وسائلی نهی ومنع ایتمکدن وخیری اشلمکه قدرتی وار ایکن خیری آزایدوب استهزا وضحك وبونك امثالی نسنه‌لری چوق ایتمکدن اعراض ایله اولور (صحیحنده وغیرنده نقل اولنورکه حضرت

پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر که (اما یخشی الذی یرفع رأسه قبل الامام ان یجعل الله تعالی صورته صورة حمار او یحول رأسه رأس حمار) یعنی امامدن مقدم باشنی رکوعدن وسجدندن قالدیرن خوف ایتمزمیکه حق تعالی صورتنك کلبسنی حمار صورتنی کبی قیلوب صورتنی مسخ ایدوب باشنی حمار باشی کبی قیله وبو حدیث شریفده مسخ وتبدیلك وقوعنك جوازنه دلیل واردر معاذالله تعالی وبو مسخ اولماز الا شدت غضبدن اولور نتکیم جناب حق بیورر (قل هل انبئکم بشر من ذلك مثوبة عند الله من لعنه الله وغضب علیه وجعل منهم القردة والخنازیر وعبد الطاغوت) الایة وبو آیت مسخ وتبدیله اشارتدر که جناب حق اصحاب سبتدن اول یهودیلری رحمتندن بعید وکفرلری سببیله وآیات واضحه دن صکره معاصی یه طالملری بهانه سیله بعضبسنی میمونه ومائدهٔ عیسی علیه السلامه کافر اولنلری خنزیره مسخ ایلمشیدی عبدهٔ طاغوت بزاغو یه طاپنلرو بر روایتده کاهنه عمل ایدنلردر وبالاده ذکر اولنان حدیث رکوع وسجود ایله ارکان صلاتدن بونلرك غیرسیله امامی سبقت ایتمك حرمتنه تصریحدر (امام بغوی ومتولی دخی بویله تصریح ایتدیلر شرح مهذبده امام نووی بونی تصحیح ایلدی کفایه نك ایرادینك ظاهریده بودر و صحیحینده وغیریده ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدر که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اذا سمعتم نهاق الحمیر فتعوذوا بالله من الشیطان فانها رأت شیطانا واذا سمعتم صیاح الدیك فاسئلوا الله من فضله فانها رأت ملکا) یعنی حمار فریادینی کوش ایتدیککزده جناب حقه شیطاندن تعوذ ایدك زیرا شیطانی کورمشدر واکر خروس اوتدیکنی ایشیدرسه کز جناب حقك فضل وکرمندن استه کز زیرا خروس ملکی کوروب اوتر بو حدیث باب دالده دیك بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (غریبه مصنف مرحوم دیرکه ابن ظفرك کتاب نصائحنده کوردم مرقوم دیمشکه دیار اندلس ثغورلرندن بر ثغره واردم انده اهل قرطبه دن برجوان فقیه ایله الفت ایتدم اخبار واطائفی ایله بنی خاموش ایدوب علمدن بنم ایله مذاکره ایلدی بعده بن انی چاغروب یامن دیدم اولدخی جناب حقك بیوردیغی (واسئلوا الله من فضله) قول شریفنی بطریق الاقتباس ذکر ایلدیکه یعنی حسد ایتمیوب جناب حقك فضل وکرمندن طلب ایدیکز دیمکدر وبعده دیدیکه آکاه اول بو آیتك برعجب مناقبنی خبر ویره یم بن ایتدم بیور اولدخی بعض سافندن بکا خبر ویردیکه طلیطله دن بزم ولایتمزه ایکی راهب کلدیکه دیارلرنده شانلری عظیم ایمش انلر زبان عربه آشنا اولوب اسلاملرینی اظهار ایدوب قرآن عظیم وفقه تعلیم ایتدیلرکه خلق انلره چوق ظنلر ایتدیلر راوی ایدر بن انلری خانه مه کتوروب خدمتلرن کوردم وبعض احواللرن تجسس ایلدم کوردمکه انلر امورلرنده بصیرت اوزره درو ایکیسیده پیر ایدیلر چوق طورمیوب بری وفات ایلدی اول بری برقاچ سنه یانمزده مکث ایدوب بعده خسته اولدی برکون اکا اسلامه کلمه سنك سببندن سؤال وچوق نیاز ایتدم بالآخره خبر وبردیکه اهل قرآندن برشخص بزه اسیر اولمشیدی بزم برکنیسه ده خدمت ایدردیکه بزدخی اول کنیسه دن برصومعه ده اولوردق اول اسیری ساده بزخدمتمزه الدق چوق زمان یانمزده اولدی تاکه لسان عربی فهم ایلدك وقرآن چوق اوقودیغندن اندن نیجه آیات قرآنیه حفظ ایلدك کونلرده برکون (واسئلوا الله من فضله) قول شریفنی اوقودی بن رفیقمه ایتدم حال بوکه بندن زیاده فهم وزیاده زکی ایدی شو آیتك دعواسنی کوش ایتمزمیسك دیدم بنی زجر ومنع ایدوب اصغا ایتمدی بعده ینه برکون اسیر مرقوم شو آیتی اوقودیکه (وقال ربکم ادعونی استجب لکم) بیورمشدر بن رفیقمه ایتدم بو آیت او برنده مبالغه ایله ارشاده دلالت ایدر دیدم اولدخی دیدیکه بن بو حالتی یعنی دینی سزك دیدیککز کبی ظن ایدرم وحضرت عیسی علیه السلام کندی ایله مژده اولنان سزك

پیغمبریکزدر دیمکه باشلدی (راهب ایدر اتفاقی برکون طعام ایدرکن لقمه بغازیمه طوردی اسیر مرقوم دخی ایاق اوزره طورردی طعام اوزرینه بزه خمر ایچرر ایدی کاسه یی بدندن الوب ایچدم نفع ویرمدی بن بکا ایتدم یارب محمد صلی الله تعالی علیه وسلم سندن نقلا بیوررکه (واسئلوا الله من فضله) دیمشسك وادعونی استجب لکم بیورمشسك اکر محمد بونده صادق ایسه بکا صو احسان ایله دیدم ناکاه کوردمکه یانمزده برقیادن صو چیقمغه باشلدی قالقوب اندن ایچدم وقتاکه حاجتمی قضا ایتدم اسیر بو حالتی کوروب اسلامده شك ایلدی حال بوکه بن اسلامه راغبم ورفیقمی بو کیفیته مطلع ایلدم ایکیمزده اسلامله مشرف اولدق اسیر بشقه مسلکه سلوك ایدوب نعوذ بالله نصرانیدیه کیردی بردخی انی یانمزدن قووب خدمتمزدن دور ایلدك وکفرستاندن خلاصمز اندیشه سنه دوشوب برطریق بولامدق رفیقم بندن دانشلی ایدی دیدیکه نیچون اول ذکر اولنان دعالر ایله دعا ایتمزسین دیدی که بزدخی فرج وخلاص التماسیله اول دعا ایله دعا ایتدك اول اثناده رؤیاده نورانی اوچ کیمسه کوردمکه معبدمزه کیرمشلر انده اولان صورتلره اشارت ایدوب صورتلر دخی محو اولدیلر برکرسی کتوروب قویدیلر وانلرکبی یوزلری نورلی برکروه دخی کلدیکه ایچلرنده برذات شریف وارکه حسن خلقده اندن خوب برکیمسه کورمدم کلوب کرسی اوزرینه اوتوردی بن اکا قیام ایدوب سن سید مسیح میسین دیدم بیوردیکه مسیح دکلم انك برادری احمدم اسلامه کل دیدی بنده اسلامه کلدم بعده دیدمکه یارسول الله سن امتكك بلادنه بزم چیقممز نیجه اولور حضورنده طورن برشخصه بیوردیکه بونلرك شاهلرینه کیت اکا سویله که بونلری اعزاز واکرام ایله بلاد مسلمیندن نره یه محبت ایدرلرسه ایلته واول اسیری احضار ایتدیره وا کا دیننه عودت ایتمکی عرض ایده اکر دیننه عودت ایدرسه عفو واطلاق ایده اکر عودت ایتمزسه قتل ایده دیو بیوردی راوی ایدر او یقومدن اویاندم ورفیقمی اویاندردم وکوردیکمی خبر ویردم ونه اشلمك کرك دیدم دیدیکه پس بویله اولنجه جناب حق بزی مسرور ایلمش کورمزمیسنکه پوتلر وصورتلر محو اولمشلر دیدی باقدمکه حقیقتده محو اولمشلر یقینم دخی زیاده اولدی بعده رفیقم بکا قالق شاهه کیده لم دیدی قالقوب شاهه واردق بزه اکرام وتعظیم ایلدی مقدمکندن زیاده رفیقم اکا خطاب ایدوب بزم حقمزده واسیرك حقنده کیجه مأمور اولدیغك خدمتی اشله دیدی شاهك لونی متغیر اولوب آیا بونه کیفیتدر بونلرده مطلع اولمشلر دیوب دتره دی بعده اسیری چاغروب سن مسلمانمیسك یوخسه نصرانیمیسك دیدی حریف نصرانی یم دیجه شاه امر ایدوب ینه دینکه دون بزه اقتضا ایلدیکی قدر دینکی قایرمه نی براسته زز دیدی اول بدبخت رجوع ایتمزم دیجه شاه سل سیف ایدوب بوینون اوردی بعده بزه سرا دیدیکه اول که بکا وسزه کلدی شیطان ایدی لکن سزنه کونه مراد ایدرسه کز اویله ایده یم یعنی بونده طوررمیسز یوخسه دیار اسلامه کیدرمیسز دیدی بز ایتدك دیار اسلامه چقمق استرز اولدخی بنده سزك مرادیکز کبی ایدرم انجق خلق میانده قدسه کیده رزدیه سز دیدی بزده اویله دیه جك اولدقکه تدارکمزی کوروب عزو اکرامله بزی دار اسلامه چیقاردی انتهی الکلام (جابر بن عبدالله رضی الله تعالی عنهمادن منقولدر اول سلطان سریر ارشاد علیه اشرف الصلوة بیورر (اذا سمعتم نباح الکلاب ونهیق الحمار فی اللیل فتعوذوا بالله من الشیطان الرجیم فانها تری مالا ترون واقلوا الخرج واذا حدیث فان الله تعالی یبث فی اللیل من خلقه مایشاء) یعنی کیجه کلبلر اولودیغنی وحمار فریادینی ایشیدرسه کز شیطان رجیمك شروه کرندن جناب حقه تعوذ ایدك زیرا انلر سزك کورمدیککزی کوررلر وکیجه اولدقده طشره چیقمغی از ایدك زیرا حق تعالی مخلوقندن مراد ایتدیکنی اظهار ایدرطاغیدر (وابوهریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدر که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (مامن قوم یقومون من مجلس لایذکرون الله تعالی

فيه الا قاموا عن مثل جيفة حمار وكان عليهم حسرة) يعنى قوملردن برقوم يوقدركه كنديده
جناب حق ذكر اولنميان مجلسدن قالقه‌لر البته انلر حمار جيفه سى كبى مردار قالقارلركه حسرت
وندامت انلرك اوزرينه‌در بو حديث تاريخ نيسابوريده وغيريده دخى مرويدر (وابن عمر رضى الله
تعالى عنهمانك حديثندن منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم (شر الحمير
الاسود القصير) يعنى حمارك شرلسى سياه اولوب قصير اولانيدر ديو بيورمشدر (غريبهٔ اخرى
مسروق حكايه ايدركه باديه عربلرندن برشخصك بر حمار و بركلب و برخروسى وارايدى خروس
كنديني نمازه اوياندررايدى كلب بكلردى حمار صويني وچادريني كتورردى بركون بحكمة الله
بردلكو كلوب خروسى طوتوب هلاك ايلدى عيالى محزون اولديلر لكن عرب برصالح كيمسه ايدى
اومولوركه خير اولمق كرك ديدى بعده كوركه‌نى برقورد كلوب حمارك قارننى يرتدى ينه عرب
خير اوله ان شاء الله خير اولمق كرك ديدى بعده كلبه ده بربلا اولاشوب اوده برطريق ايله هلاك
اولنجه ينه عرب خيردر ديمكه باشلدى كونلرده بركون صباح اولدقده كورديلركه اول باديه ده
كنديلرك اطرافنده ساكن اولان قومشولرينى حيوانلرى صدا سيله كيجه اعدا بولوب يغما
ايتمشلر قومك يانده حيوان اولميوب صيت وصدا اولمديغندن صاغ وسالم قالديلركه يانده اولان
حيوانلرك هلاكى كنديه خير اولدى جناب حقك تقديرى كبى هركيم كه خداى متعالك الطافنك
كزاو اولديغنى بيلوب آشنا اوله فعل ربانى وقضاء سبحانى يه راضى اولور (فائده امام بيهقى دلائل
النبوه نام كتابنده ابو شبرة النخعى يه وارنجه سند يله روايت ايلديكه راوى ايدر برشخص يمندن
كلوردى اثناى راهده حمارى هلاك اولدقده قالقوب پاك آبدست الدى ايكى ركعت نماز قيلدى
بعده شو دعا ايله دعا ايلدى (اللهم انى جئت مجاهدا فى سبيلك ابتغاء مرضاتك وانى اشهد
انك تحيى الموتى وتبعث من فى القبور لاتجعل لاحد على اليوم منة اطلب اليك اليوم ان تبعث لى حمارى)
بو دعاسى عقبنده حمار صچرايوب قالقدى يكه قولقلرن سلكوب طوردى بيهقى ديركه بو صحيح روايتدر
وبونك امثالى خارق عاده نسنه‌لر صاحب الشريعة سلطان الانبيا عليه اشرف التحايا افنديمز
حضرتلرينك معجزهٔ باهره‌لرندندركه امتدن جناب حق كنديچون موتايى احيا ايدرنجه اولياء كرام
واردر مروايدن كبى ودخى نظيريده كلسه كرك ان شاء الله تعالى (ودعاسيله حمارى حيات
بولان رجل مذكور بناتة ابن يزيد النخعيدر (شعبى رحمه الله ديركه بو وقعه دنصكره اول حمارى
بازارده صاتلوركن كوردم جناب حقك سنك ايچون احيا ايتديكى حمارى نيچون فروخت ايدرسين
ديديلر اولدخى يانجه اشلمك كرك ديدى ومر قومك قبيله سندن برى اوچ بيت سويلشيدى اول
ابياتدن بريني حفظ ايلدمكه بودر ※ ومنا الذى احى الاله حماره ※ وقدمات منه كل عضو ومفصل ※
يعنى بزم قبيله دندر شول كيمسه كه حمارى هلاك اولمشيكن حق تعالى اول حمارى احيا ايلدى
(فائدهٔ اخرى حق تعالينك حضرت ابراهيم عليه السلامدن نقلا بيورديغى قول شريفكه
(واذ قال ابراهيم رب ارنى كيف تحيى الموتى) يعنى يارب بكا كوستر موتايى نيجه احيا بيوررسين
ديمشيدى امام حسن وقتاده وعطاء الخراسانى وضحاك وابن جريج رحمهم الله تعالى بيورديلركه
حضرت ابراهيم عليه السلامك بوسؤالنه سبب بو اوليديكه بركون ساحل بحرده كذارنده برحمار
لاشه‌سى كورديكه بر و بحرك سباع ووحوشى انى پاره لمش دريادن موج كلنجه دريا جانورلرى
قوپاروب ييرلر موج وطاغه كيدنجه سباع وطيور كلوب ييرلر وبعض قوپوب دوشدكده روزكار
كتورر كورد كده بوكا تعجب ايدوب مناجاته باشليوب ديديكه يارب بيلورم سن بونى سباعك
قارنندن وطيورك قورصغندن ودواب بحرك درونندن جمع ايتمكه قادرسين بكا كوستركه نيجه احيا
ايدرسين بن انى عيانا كوروب علم يقين زياده ايدم ديدى حق سبحانه وتعالى اكا عتاب ايدوب

(اولم تؤمن) يعنى اعتماد ايتمزميسك ديدى اولدخى نياز ايدوب (قال بلى) يارب بلدم و اعتماد ايتدم
(ولكن ليطمئن قلبى) درونم مطمئن اولوب معاينه ومشاهده ايله قلبم ساكن اولسون ديدى حال
بوكه حضرت ابراهيم عليه السلام حق تعالينك موتايى احيايه قادر اولديغنى يقينا بيلوردى لكن
بو علم يقين ايله عين اليقين تحصيل ايتمك اراده سيله نياز ايلدى زيرا (ليس الخبر كالعيان) ديرلر
بعضيلر ديركه بو سؤالك سببى بو اوليديكه وقتاكه حضرت ابراهيم عليه السلام بنم ربم برذات
كريمدركه احيا ايدر واماته ايدر ديو نمروده دليل كتورنجه نمرود حاشا بنده احيا واماته ايدرم
ديوب زندانده اولان محبوسدن بريني قتل ايدوب وبريني صاغ قودى حضرت ابراهيم رب تعالى
برميت جسده قصد ايدوب انى احيا ايدر دينجه نمرود بونى بويله مشاهده ايتدكمى ديدى حضرت
ابراهيم هنوز كورمديكمدن مشاهده ايتدم ديمكه قادر اولميوب برآخر دليل دخى كتورمكه باشلدى
وبعده بارى تعالى يه مناجات ايدوب موتايى احيا ايتديكنى كنديه كوسترمكى نياز ايلدى وجناب
حقك (اولم تؤمن قال بلى ولكن ليطمئن قلبى) ديديكى اول وقتده اولديكه بوحالتى مشاهده
ايتدكمى دينلدكده بلى مشاهده ايتدم ديم ديو سؤال ايلمش (سعيد بن جبير ايتدى وقتاكه خداى
متعال حضرت ابراهيم عليه السلامى خليل اتخاذ ايلدى حضرت عزرائيل عليه السلام جناب
حقدن نياز ايلديكه كنديه اذن ويره كه بو مژده ايله حضرت ابراهيم عليه السلامه مژده
ايليه حق تعالى اذن ويردكده اولدخى بررجل صورتنده حضرت ابراهيمه كلدى حضرت ابراهيم
سعادتخانه سنده يوغيدى ايچرو كيردى حال بوكه حضرت ابراهيم عليه السلام اغير ناس
وعيالن زياده قصقنه نور كيمسه ايديكه طشره كتدكده قپويى قپايوب كيدردى چون حضرت
ابراهيم كلدى كورديكه خانه سنده برشخص كيرمش انى طوتمغه باشليوب سن كيمسك وبندن
اذنسز خانه مه كيرمكه سكا كيم اذن ويردى ديدى اولدخى بوخانه نك صاحبى اذن ويردى
دينجه حضرت ابراهيم كرچكسك ديوب انك ملك اولديغنى بلدى وسن كيمسن ديدى اولدخى
ملك موتم جناب حقك اذن وفرمانيله سنى مژده ايتمكه كلدمكه جناب حق سنى خليل ودوست
اتخاذ ايلدى ديدى اولدخى جناب حقه حمد وسپاسلر ايدوب يابنى دوست ايتديكنك علامتى ندر
ديدى ملك الموت ايتدى علامتى بودركه سنك دعاكى قبول ايدوب نيازك مقتضاسنجه موتايى
احيا ايلدى دينجه حضرت ابراهيم عليه السلام (رب ارنى كيف تحيى الموتى قال اولم تؤمن
قال بلى ولكن ليطمئن قلبى انك قد اتخذتنى خليلا واجبتنى اذا دعوتك) ديمكه باشلدى بخارى
ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن روايت ايلديكه حضرت ابراهيم عليه السلامك بوسؤالنى اشعار
ايدر اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات بيورركه (نحن احق بالشك من ابراهيم
اذ قال رب ارنى كيف تحيى الموتى قال اولم تؤمن قال بلى ولكن ليطمئن قلبى ورحم الله لوطا لقد
كان يأوى الى ركن شديد ولو لبثت فى السجن مالبث يوسف لاجبت الداعى) يعنى دعامز ايله
جناب حق موتايى احيا ايدرمى ديو شين ايتمكه بز حضرت ابراهيمدن اولى يوز يعنى انلر شك
ايدوب يارب موتايى نيجه احيا ايدرسك ديدى حق تعالى يا ابراهيم اعتماد ايتمزميسك ديدكده اول
دخى بلى اعتماد ايدرم لكن قلبم مطمئن اولمق ايچون استفسار ايدرم ديدى وجناب حق حضرت
لوط عليه السلامه رحمت ايليه كه خوبان صورتنده ملائكه دن كنديه غلمان مسافر كلدكده
قومى خيانت وفاحشه مراد ايتديلر حضرت لوط عليه السلام دخى نه مرتبه غيرته دوشوب ركن
شديد تمنى ايلدى واكر فرضا بن حبس خانه ده حضرت يوسف عليه السلامك مكث ايتديكى
قدر مكث ايتمش اولايدم طشره چيق دينلدكده ساعتيله چيقاردم حضرت يوسف چيقميوب
اذنه مترقب اولدى ديو اول سلطان الانبيا هضما لنفسه ذكر اولنان انبياء عظامى بوكونه

بر وصفلر ایله تفخیم ایلدی (مزنی رحمه الله تعالی دیر که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
وحضرت ابراهیم علیه السلام جناب حقك موتایی احیا ایتمکه قادر اولدیغنه شك ایتمدیلر همان
انلرك شکلری آیا بزم دعامز ایله ده احیا ایدرمی یوخسه ایتمزمی دیو ایدی (خطابی رحمه الله تعالی
ایتدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك (احق نحن بالشك من ابراهیم) دیدیکی قولنده
کندی نفسندن شکی اعتراف ایتمك وحضرت ابراهیمه شك نسبت ایتمك یوقدر لکن بو حدیثده
کندیلردن شکی نفی واردر کویا بیوردیکه جناب حقك موتایی احیا ایتمکه قادر اولدیغنه بن
شك ایتمزیجه حضرت ابراهیم شك ایتمامك اولی بالطریقدر همان بو حدیثی بیوردیغی تواضع
وهضما لنفسه اسلوبی اوزره در وحضرت یوسف قدر بنده حبسده اکلنمش اولسم چاغرلدیغم
کبی چیقاردم دیدیکی دخی هضما لنفسه بیورلمشدر حضرت ابراهیمك سؤالی شك جهتیله اولمیوب
مشاهده ومعاینه ایله زیاده علمه باعث اولمق ایچون اولدیغنه بو حدیثده اعلام واشارت واردر
زیرا معاینه ایتمك زیاده بلمك و مطمئن اولمق افاده ایدر که اول افاده یی استدلال افاده ایتمزدی
و بعضیلر دیر که وقتا که بو آیت کریمه نازل اولدی اصحاب کرامدن بعضیلری حضرت ابراهیم شك
ایتمش ایمش بزم پیغمبریمز شك ایتمز دیمکه باشلدیلر ایدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم تواضعا وحضرت ابراهیمه اکراما بو حدیث شریفی بیوردیلر باب طاده طیر بحثنده بو آیتك
تمامنه اولان بحث کلسه کرك ان شاء الله تعالی (فائدهٔ اخری) بو فائدهٔ لطیفه حق تعالینك
(او کالذی مر علی قریة وهی خاویة علی عروشها قال انی یحیی هذه الله بعد موتها فاماته الله
مأته عام ثم بعثه قال کم لبثت قال لبثت یوما او بعض یوم قال بل لبثت مأته عام فانظر الی طعامك
وشرابك لم یتسنه وانظر الی حمارك) الی اخرها قول شریفنك تفصیل معناسی بیانندهدر یعنی
یا محمد کورمزمیسن شول کیمسهیی که برخراب قریهیه مرور ایدوب ایا بونی حق تعالی نه زمان
احیا ایدر خراب اندنصکره دیمشیدی جناب حق اول کیمسهیی دخی وفات ایتدیروب یوز سنه قدر
میت قالوب بعده احیا ایلدی جناب حق حضیرتلری اول کیمسهیه نه قدر اکلندك دیدی اولدخی برکون
یاخود برکونك بعضیسنی اکلندم حق تعالی بیوردیکه حضرتلری بلکه یوز ییل اکلندك طعامکه
وشرابکه نظر ایله که هیچ تغیر اولمامش وحماریکه نظر ایله که کوکلری نیجه پریشان اولمش
(مراد علیه بر روایتده حضرت عزیر علیه السلامدر که بیت المقدسی بخت النصر خراب ایتمشیدی
کوروب بویله دیدی حق تعالی کندینی وحمارینی یوز سنه میت قویوب بعده احیا ایدوب عالمه
عبرت اولدی بو آیت مقدم بیوریلان (الم تر الی الذی حاج ابراهیم فی ربه) آیتنك سیاقنده در بویله
دیمك اولور که یا محمد کورمهسن شول کیمسهیی که خراب قریهده مرور ایلدی (امام بغوی بو معنای
ویرمشدر علماء مفسرین وارباب سیر رحمهم الله اول قریهیه مرور ایدن کم اولدیغنده اختلاف
ایتدیلر (وهب ابن منبه اول مرور ایدن هارون طورونلرندن اولان ارمیادر که حضرت خضر علیه
السلامدر دیدی وقتاده وعکرمه وضحاك حضرت عزیر ایدی دیدیلر اصح قول بودر (مجاهد دیر که
او برکافر ایدی بعثدنه شك ایلدی اول قریهده دخی اختلاف ایتدیلر حضرت وهب وعکرمه
وقتاده بیت المقدسدر دیدیلر ضحاك ارض مقدسهدر کلبی اول قریه وسائر آباد دیدکلری قریهدر
دیدی (سدی ایتدی سنا باردر و بعضیلر دیرلر دجله کنارنده هرقل نام قریهدر دیدی (و بعضیلر
ایتدی اول قریه شول ارضدر که حق تعالی انده نیجه بیك کروه ایکن طاعون خوفندن دیارلرندن
چیقوب اول یره وارنلری اهلاك ایلیوب صکره احیا ایلمشیدی و بونلر واسط جانبنده اولوردا اوردان
دیرلر برقریهده اولورلردی ایچلرنده طاعون واقع اولمغله قریهدن چیقوب فرار ایتدیلر حق تعالی
انلری وفات ایتدیروب صکره احیا ایلدیکه عبرت اله لر وقضاء باریدن مفر اولمدیغنی تیقن ایده لر

(و بعضیلر دیر که قریهدن مراد بیت مقدسه ایکی فرسخ بعید در روایتده ذکر اولنان خاویه
ساقط معناسندهدر تتکیم خوی البیت دیرلر واوك کسریله یخوی خوا مصدرنده قصر ایله چن
بیت منهزم اولسه وخوی البیت دیرلر واوك فتحیله یخوی خوا مصدرنده مد ایله چن بیت خالی
اولوب ایچنده کیمسه اولماسه وآیتده ذکر اولنان علی عروشها سقوفها معناسنهدر که اول قریهنك
اولری سقوفلری اوزرینه منهزم اولوب ساقط اولدی دیمکدر عروشك مفردی عرشدر وهر بنا
عرشدر که بوجهدر (صاحب سیر محمد بن اسحاقك ذکر ایتدیکنه کوره بو وقعهنك سببی شویله
ایدیکه حق تعالی ارمیایی یعنی حضرت خضری ملك بنی اسرائیل اولان ناشیة بن اخوصه ارسال
ایلدیکه اکا تشدید ایدوب خیره سوق ایلیه وجناب حقدن خبر کتوره و بنی اسرائیلك حالنك
نظامی ملوکلرینه اجتماع واتفاق ایله وملوکلرینك انبیالرینه اطاعتیله اولوردی ملوکلری جمعیتله
کیدر پیغمبرلری حالنی نظامه مقیم اولوب رشد وسداده اشارت واراءت ایدر وجناب حقدن
خبر ایله کلوردی بنی اسرائیلده احداثلر عظیم اولوب معاصییه باشلدیلر حق تعالی ارمیایه وحی
ایلدیکه قومکه نعمتی تذکیر واحداثلرین تعریف ایدوب افاده ایلیه ارمیا ایچلرنده حقی سویلیه
کوردی کلامنی فهم ایدر کیمسه بولنمدی بروقتده جناب حق ارمیایه بو خطبهٔ بلیغهٔ طویلهیی الهام
ایدوب ایچنده طاعتك ثوابنی ومعصیتك عقابنی بیان ایلدی وآخرنده جناب حقدن برقسم نقل
ایلدیکه عزت وجلالمه قسم ایدرمکه انلره برفتنه ایقاظ ایدرمکه اول فتنهده حلیملری متحیر اولور
وسزلك اوزریکزه برجبار قاسی مسلط ایدرم واکا هیبت البأس ایدرم ودرونندن رحمتی نزع ایدرم
کیجه قرا کوسی کبی برکروه عسکر اکا تابع اولور و بعدهینه حق تعالی ارمیایه بنی اسرائیلی
یافث ایله هلاك ایدرم دیو وحی ایلدی یافث ایله مراد دیار بابل اهالیسیدر انلر حضرت نوح
علیه السلامك اوغلی یافث اولادیدر وقتا که ارمیا بو وعیدی ایشتدی فریاد ایدوب بکا
ایلدی وجامهلرین چاك ایدوب باشنه طپراقلر صاچدی یا ارمیا سکا وحی ایتدیکیم کوجکهمی
کلدی دیو وحی ایتدکده نعم یا رب بن بنی اسرائیلده ناشایسته نسنه کورمدن بنی هلاك ایله
دیو مناجات ایلدی حق تعالی دخی عزتم حقیچون بنی اسرائیلی هلاك ایتمم حتی سنك طرفکدن
انلرك حقنده بد دعا ظهور ایتمینجه دیو وحی ایدنجه حضرت ارمیا بو مژده ایله فرحناك اولوب
ودیدیکه انلر ایچون بد دعا ایتمم شول ذات حقیچونکه حضرت موسایی حق پیغمبر کوندردی
بنی اسرائیلك هلاکنه راضی اولمام دیوب بعده ملوکلرینه کلدی ماوقعهلری خبر ویردی برصالح
کیمسه ایدی بشارتلنوب فرحیاب اولدی واکر ربیمز بزه عذاب ایدرسه جرم بیشماریمز سببیله ایدر
و بزدن عفو ایدرسه رحمتی سببیله عفو ایدردیدی بو کونه وحیدن صکره اوچ سنه اکلندیلر بنی اسرائیلی
عصیان وعتو وطغیاندن غیری نسنه زیاده ایتمدیلر و بو کونه بدرو یشلری هلاکلری قریب اولدیغی
زمانده اولدی واول وقت وحی دخی قلیل اولور اولدی پادشاهلری توبهیه دعوت ایتدی اجابت
ایتمدیلر جناب حق اوزرلرینه بخت النصری مسلط ایلدی التی یوز بیك کیمسه بیراق ایله چیقدی
اهل بیت مقدسی مراد ایدردی چن اولدیغی یردن یورویوب چیقدی خبر اول پادشاهه واصل
اولوب ارمیایه حضرت باری بکا وحی ایتدی دیردك نرده قالدی دیدی حضرت ارمیا حق تعالی
خلف وعد ایتمز بنم کندویه کمال اعتمادم واردر دیدی مکر انلرك اجلی یقین اولدقده حق تعالی ارمیایه
بنی اسرائیلدن بر رجل صورتنده ملائکهدن بر ملك کوندرمشیدی کلوب بنی اسرائیلدن بر کیمسهیم
سکا کلدم سندن استفتا ایدرم اهل رحمم حقنده نه بیورر سز بن انلره صله ایدوب البته رحم
ایدرم بنم احسانم انجق انلرك بکا غیض وغضبلرینی زیاده ایدر حضرت ارمیا جناب حق ایله
سنك بینکده سز اولان معامله کیده خوش ایله که خیر ایله بشارتلنهسز دیدی ملك چیقوب

کتدی ینه برقاج ایام اکلنوب اول رجل صورتنده کلوب ارمیانك اوکنه اوتوردی ارمیا سن کیمسن
دیدکده ملك ایتدی بن شول کیمسه یم که اهل وعیالم حقنده سندن استفتا ایتمشیدم ارمیا ایتدی هنوز دخی
انلرك خوبی سنك حقکده خوش اولمادیمی اول کیمسه ایتدی یانبی الله ناسك اقرباسنه ایتدیکی ایلکلرك
جمله سنی و بلکه اندن افضلنی بن آنلره ایتدم براثری ظاهر اولمدی ارمیا دیدیکه واردی انلره
ینه ایلك ایله وصالح قوللرینی صالح ایدن جناب حقدن طلب ایله که انلریده اصلاح ایلیه ملك
کیدوب برز ایام دخی مکث ایلدی و بخت النصر دخی عسکر بیشمار یله که چکرکه کروهندن چوق
ایدیلرکلوب بیت مقدسك اطرافنه قوندیلر بنی اسرائیل انلردن خوفه تابع اولوب پادشاهلری
ارمیایه ربکك سکا وعدی نرده قالدی دیمکه باشلدقده ارمیا ربمك وعدینه کمال اعتمادم واردر
دیو دفع ایتدی بعده ارمیا بیت مقدسك دیوارینه ارقه سنی ویروب ربیسنك نصرت وامانته خنده
و بشارتله اوتورردی اول ملك کلوب اوکنه اوتوردی ارمیا سن کیمسین دیمکله بن شول کیمسه یمکه
اهلیمك حقنده ایکی دفعه سکا کلوب استفتا ایتمشیدم دیدی ارمیا ایتدی اهل وعیالك اولدقلری
حالتده اقاقت بولمدینك اشته وقتی کلدی ملك ایتدی یانبی الله بوکونکه کوندن مقدم هرنه که
بکا اشلدیلر صبر ایتدم لکن شو کونده انلری جناب حق راضی اولمیجق برایشده کوردم اکا طاقتم
یوقدر دیدی ارمیا ایتدی آنلری نه عمل اوزرنده کوردك اولدخی غضبه شایسته برعظیم جرم اوزرنده
ایدیلر الله ایچون غضب کندیلره ایدوب سکا کلدم سنی حق پیغمبر کوندرن الله رضاسی ایچون نیاز
ایدرمکه انلرك هلاکلرینه بد دعا ایده سین دیدی ارمیا مناجاته باشلدی ای کوکلرك و یرلرك پادشاهی
اکر انلر حق وصواب اوزره ایسه لر انلری ثابت قدم ایله اکر انلر سنك رضا که شایسته اولمیان
برعمل اوزرنده ایسه لر انلری هلاك ایله دیدی چون بوکلمه اغزندن چیقدیسه حق تعالی سمادن
بیت مقدسه برصاعقه ارسال ایلدیکه قربانك مکانی آتشلنوب قدسك قاپولرندن یدی قاپوسی
ییره باتدی وقتا که ارمیا بوحالتی کوردی جامه لرن چاك وفریاده باشلدی ای سماوات وارضك
پادشاهی وعدکا هك نرده قالدی دیدی اول ساعت برندا اولندیکه بونلره اصابت ایدن
اصابت ایتمدی الاسنك فتواك ودعاك ایله اصابت ایلدی ارمیا بلدیکه بووقعه کندی فتواسیله در
واول سائل جناب حق طرفندن رسولدر ودرعقب ارمیا اوچوب وحشیلره قارشدی و بخت نصر
دخی وعسکری بیت المقدسه کیروب وتمام باصدی و بنی اسرائیلی قتل تاکه جمله سنی فنایه
ویردی و بیت مقدسی خراب ایلدی بعده عسکرینه امر ایلدیکه قالقانه طبراق طولدوروب
بیت مقدسه کتوره لر انلردخی کتوروب تاکه طولدردیلر بعده امر ایدوب بیت مقدس بلدانده
اولنلری جمع ایده لر بنی اسرائیلك صغار وکبارینه جمع اولدقده ایچلرندن یتمش بیك تازه
صبی اختیار ایدوب کندیله اولان ملوکه تقسیم ایلدیکه هر برینه درت غلام دوشدی واول جمله
غلامدن بری حضرت دانیال و بری حنانیا ایدی و بنی اسرائیلدن باقی قلانلری اوچ فرقه
ایدوب برفرقه سنی قتل وبرینی سبی و برینی شامده اسکان ایلدی و بووقعه بنی اسرائیله ظلملری
سببیله اولان وقعه لرك ابتداسی اولدی وقتا که بخت نصر کندی دیاری اولان بابله رجوع ایلدی
بنی اسرائیلدن سبی ایتدیکی اسیرلر بیله ایدی حضرت ارمیا حماره سوار اولمش کندیله برطولم
شیره اوزم شیره سی و برسله انجیر وار ایدی کلوب ایلیا نام محلده کیجه لدیکی چون انده طوروب
خرابنی کوروب آیا حق تعالی بونی نه زمان احیا ایدر بووجهله خرابندنصکره دیدی بعده برجدید
ایپ ایله حمارینی بغلیوب حق تعالی کندویه نوم حواله ایتمکله چون اویودی حق تعالی روحنی
نزع ایدوب یوز سنه میت قالدی وحمارینی دخی هلاك وشیره سی وانجیری طورردی حق تعالی
عیونناسی اندن اعمی ایدوب کیمسه کورمدی برقوشلق وقتی ایدی وحق تعالی سباع وطیوری

لحمندن منع ایلدی یعنی نسنه دخی اتنی تلف ایلدی وقتا که یتمش سنه مرور ایلدی حق تعالی
ملوك فارسدن برینی که نامنه بوشك دیرلر ایدی بیت مقدسی تعمیر ایله دیو کوندردی اولدخی بیك
استاد ایله تعمیره باشلدی که هر استادك یاننده اوچیوز بیك عمله ایشلردی تعمیر ایتدیلر و بخت نصری
دخی برسنك دماغنه کیردرمکله هلاك ایدوب بنی اسرائیلدن باقی قلانلری خلاص ایلدی و دیار
بابلده براحدی وفات ایتمدین حق تعالی کندیلری بیت مقدسه وحوالیسنه رد ایلدی
اوتوز سنه یه قدر تعمیر ایدوب چوغالدیلر وقتا که بووجهله یوزسنه اولدی حق تعالی ارمیادن
کوزلرینی احیا ایلدی سائر جسدی میت ایدی بعده جسدینی احیا ایلدیکه نظر ایدوب طورردی
بعده حمارینی کوردیکه کموکلری طاغلمش سمادن برصوت ایشتدیکه ای چورومش کموکلر حق تعالی
سکا امر ایدرکه جمع اوله سز کوردیکه بربرجمع اولوب بعضیسی بعضیسنه متصل اولدی بعده ندا
اولندیکه حق تعالی سکا امر ایلدیکه ات ویردی کیه سك درعقب ات ویردی باغلیوب بعده برندا
دخی اولندیکه حق تعالی سکا امر ایدرکه صاغ اوله سین باذن الله تعالی قالقوب فریاد ایلدی
وحق تعالی ارمیایی معمر ایلدیکه بواره بعض یرلرده کوریلان حضرت خضر علیه السلامدر
و بوتفصیل حق تعالینك (فاماته الله مائة عام الی قوله لم یتسنه) قول شریفنك مألیدر روایتده
ذکر اولنان لم یتسنه لم یتغیر معناسنه درکه کویا هیچ تغیر اولمامش همان شمدی دیو شیرلمش
وشیره هنوز صیقلمش (محمد بن اسحق بوحکایتی وهب ابن منبه دن نقل ایلدی انتهی الکلام
(حضرت خضرك اوزرینه اولان کلام واسمنده ونبوتنده اولان علمانك اختلافی بوبابدن
حوت بحثنده کلسه کرك انشاء الله تعالی (قتاده وعکرمه وضحاك بوقصه یی آخر کونه نقل ایدرلر که
بخت نصر چون بیت مقدسی خراب ایدوب بنی اسرائیلی یغمایه اقدام ایتدی حضرت عزیر
ودانیال وحضرت داود اولادندن یدی بیك کیمسه ایچلرنده بیله ایدی وقتا که عزیر بابلدن خلاص
بولدی بوحمار اوزرنده رحلت ایدوب تاکه دجله کنارنده دیرهرقل تعبیر اولنان قریه یه نزول ایتدی
وقریه یی کزوب برشنلك بولامدی اما کوردیکه جمله اغاچلرنده میوه اولمش دیره سندن تناول
ایدوب واوزمدن شیره صقدی وایچدی ومیوادن برسله وشیره دن برطلوم طولدردی قریه یی خراب
کوردکده کندی کندینه آیا حق تعالی بوقریه یی نه زمان معمور ایدر بووجهله خرابندنصکره
دیدیکه بوکلامی تعجب طریقیله ایدی حاشا بوخسه بعثنده شك ایتدیکندن دکل ایدی (سدی
رحمه الله ایتدی حق تعالی عزیری یوزسنه میت قویدقدنصکره احیا ایدوب حماریکه نظر ایله
دیو بیوردی حمار ایسه هلاك اولمش واستخوانی چوریمش حق تعالی برروزکار کوندروب وروزکار
حمارك کموکلرینی پست وبالادن دیوشیروب کتوروب طیور وسباع هربرینی بریره کتورمشیدی جمع
اولدقده بربرینه یانشدی حال بوکه عزیر باقوب طورردی کموکلری برحمار اولدیکه لحم ودم یوق
بعده کموکلر لحم ودم بغلیوب حمار اولدی روحی یوق صکره برملك کلوب بورننی طوتوب اوفوردی
حمار قالقوب فریاد ایلدی باذن الله تعالی ودخی دیرلر که حق تعالی آیتده اولان عظام ایله اول وفات
ایدن کیمسه نك استخوانی مراد ایلدی بیانی بویله که حق تعالی اول کیمسه نك حمارینی اهلاك
ایلمش ایدی اول کیمسه نك دیده لرن احیا ایلدی باشی وسائر جسدی میت ایدی بعده حماریکه نظر
ایله دیو بیوردی اولدخی باقوب کوردیکه حماری ایاغنی باغلدیغی کونده کی هیئتی کبی صاغ
یوز سنه یوب ایچمامش طورر بوکا کوره تقدیر آیت (وانظر الی حمارك) یوردیغنك معناسی
(وانظر الی طعامك) یعنی کموکیکه نظر ایلکه نیجه پریشان ایشوز دیمکدر (ابن عباس
رضی الله تعالی عنهمادن منقولدر که دیرکه وقتا که حق تعالی یوز سنه میت قلدقدنصکره عزیری
احیا ایلدی حمارینه بنوب بیت مقدسی آرزو ایدوب محله سنه کلدکده ناس کندینی ومنزلنی

انكار ايتد يلر يعنى عزير آد لو آد م بلمزز ديديلر قورقو ايله كيد وب تا كه منزلنه وار د ى كورديكه
بر پيراعمى ومقعد برعورت طورر كه يوز يكرمى ياشنه كيرمش مكر كنديلرك جاريه سى ايمش حضرت
عزير ايچلرندن كتديكنده يكرمى ياشنده قز ايمش جاريه حضرت عزيرى بيلوب وتعقل ايتد ى
وعزير ديديكه اى خا تون عزيرك منزلى بوميدر خا تون بلى عزيرك منزلى بودر ديوب اغلدى و بونجه
سنه در بن بر كمسه كورمدمكه عزيرى ذكر ايليه ديدى عزير اشته بنم ديديجه خاتون سبحان الله عزيرى
يوز سنه دنبرو بز غيب ايتدك ديدى. حضرت عزير دخى سر انجامنى افاده ايدوب حق تعالى بنى يو ز
سنه قدر وفات ايتديروب صكره احيا ايتدى ديدكده خا تون اكر سن عزير ايسك عزير مستجاب الدعوه
كمسه ايدى مريضلره وصاحب بلايه عافيتله دعا ايد ردى جناب حقه دعا ايدنديكه كوز يمى
عودت ايتديره سنى كورم وسن عزير ايسك سنى بيلم ديدى اولدخى جناب حقه مناجات ايدوب
يديله كوزى اوزرينى مسح ايدوب خاتونك كوزى آچلدى بعده خاتونك يدندن طوتوب قالق باذن
الله تعالى ديدى حق سبحانه وتعالى اياقلرين اطلاق ايدوب مقعد اكدن عفو ايدو ب صحيحه
اولوب اياغه قالقدى وعزير عليه السلامه باقوب شهادت ايدرمكه سن حضرت عزيرسين ديدى
و كبار بنى اسرائيلك اولدقلرى مجلسه كيروب عزير عليه السلامك يوز اون سكز ياشنه كيرمش
اوغلى واوغلنك اوغلى برقاج اختيار كمسه لر مجلسده ايد يلر حضرت عزير كلدى اشته ديو ندا
ايتدى ايناغمديلر بن سزك فلانه جاريه كزم عزير بكا دعا ايدوب حق جل وعلا كوزيمى عودت
ايتديروب اياغمى اطلاق ايلدى وحق جل وعلا بنى يوز سنه وفا ت ايتديروب شمدى احيا ايلدى
ديو سويليور عزير ديدى راوى ايدر خلق اقبال ايدوب يانه كلديلر اوغلى ديديكه پدريمك كتفى
اراسنده مه نو كبى برسياه نشانى وار ايد ى ديدى آچوب اول نشانى كوروب بلد يلر انتهى الكلام
(سدى وكلبى ديركه وقتا كه حضرت عزير عليه السلام قريه سنه رجعت ايلدى كورديكه بخت نصر
توراتى احراق ايلمش ميا ن ناسد ن عهده قالمش حافظ تورات قالمامش عزير اغليوب طوردى
بر ملك جناب حقد ن برقاب ايچنده حضرت عزيره شراب كتوروب عزير اندن ايچد كده
تورات شريف درون عزيره تمثل ايدو ب عزير دخى بنى اسرائيله عود ت ايلد ى و حق تعالى
توراتى بكا تعليم ايدوب سزه پيغمبر كوندرديكه توراتكزى تجديد ايدم ديدى جمله ناس توراتى بزه
تحرير ييوروب نسخه ايله ديو نياز ايتلر يله اولدخى حفظندن توراتى انلره تحرير ايلدى ناس بو حالى
كورنجه حق تعالى توراتى بو وجهله نسى ومنسى اولدقدنصكره يالكز الهام ايتمز مكر كه كنديـنك
اوغلى اوله ديوب حاشا عزير ابن الله ديمكه باشلديلر حق سبحانه وتعالى ايسه عورتدن واوغلاندن
منزهدر وحق جل وعلا حضرت عزير عليه السلامى وفات ايتديرنجه قرق ياشنده ايدى واحيا
ايتديكنده قرق ياشنده احيا ايتدى واولادى وطورنلرى آق صقاللى پير واختيار كمسه لر ايدى
عزير يكيت وقره صقاللى ايدى فسبحان من هو على كل شئ قدير (فائده) صاحب تاريخدن
ابن خلكا ن وغيريلر حكايه ايد رلر كه قيصر الروم عمر بن الخطا ب رضى الله تعا لى عنه
حضرتلرينه برنامه يازديكه ايلچيلرم سنك طرفكدن كلدكده بزه خبر و يروب سو يلرلر كه سزده براغاج
وار ايمش حمار قولاغى كبى بتر ايمش بعده انجو مثالى ميواسى چيقار ايمش بعده يشللنوب زمرد
و يشل ز برجد كبى اولور ايمش بعده قرمز يلنوب ياقوت احمر كبى اولور ايمش بعده پخته اولو ب
يومشيوب طيب پالوزه كبى اولوب اكل اولنور ايمش و بعده قورو يوب مقيمه ذخيره ومسافره زاد
اولور ايمش اكر ايلچيلرى سز تصديق ايدوب واقعـدر ديرسد كز اول اغا ج دكل اما جنت اعلا
اغاجلرندندر دمشيدى حضرت عمر رضى الله عنه برفرمان يازديكه من عند امير المؤمنين الى قيصر
ملك الروم ايلچيلريكى بن تصديق ايدرم اول اغاج بزم عندمزده در شول اغاجدر كه حضرت مريم

حضرت عيسايى طوغرديغى وقتده حق تعـالى اول اغاجى انبات ايدوب مريمه سايه ايلدى
خداى متعالدن خوف ايله حضرت عيسايى تكرى اتخاذ ايتمه زيرا حضرت عيسانك عند الله
حضرت آدم عليه السلامك مثلى كبيدر كه آدمى ترابدن خلق ايلدى بعده اكا كن بيوردى اولدخى
مخلوق اولدى حق ربك طرفندندر صاقنوب شبهه ايدنلردن اولمه ديو آيت كريمه يى دخى اقتباس
ايلمش ذكر اولنان اغاج برقورى خورمه اغاجى ايدى آن ساعتده حق جل وعلا انى احيا ايدوب خورمه
بتوردى زمر دمناسبتله لفظ زمرده كى زاى معجمه در ز برجده كى دال مهمله در والفظ قيصر افرنج
اغتندن بركلمه در معنـاسى ياريلوب چيقارلدى ديمكدر اهل تاريخك ديدكلرى اوزره وجه تسميـه
بو يله نقل اولنور كه قيصرك اناسى اوشاق اغريسى چكر كن فوت اولمغله قارنى شق اولنوب قيصر
چيقارلمش پس بوسببدن قيصر تسميه اولمغله قيصر بونكله سائر ملوكه تفاخر ايدر ديكه رحمدن
بول يولندن چيقمدم ديردى وقيصرك اسمى اغطمسدر زمان سلطنتنده حضرت عيسى عليه
السلام دنيايه كلمشـدر وقيصردنصكره رومه مالك اولنلره قيصر لقب وضع اولندى مثلا ملوك
خاقانى ديو لقب ايتدكلرى كبى وملوك فارسه كسرى وملوك شامه هرقل وملوك قبطيلره فرعون
وملوك يمنه تبع وملوك حبشه نجاشى وملوك فرغانه اخشيد واسلامده مصر پادشاهلرينه سلطـان
دينلديكى كبى خلد الله سلطنته (ابن خلكان ديركه چونكه ملوك رومه قيصر دينلديكى كبى
بو مقامده برنكته واردر بزاندن سؤال اولندق اول نكته بودركه رومه بنوا الاصفر ديرلر آيا بو يله
ديملرينك سببى نه اوله ديرلركه زمان اولده ملوك روم منحرق و نسلى منقطع اولو ب كنديلردن
برعورت قالدى پادشاهلق حقنده ميان ناسده قيل وقال اولوب حتى بينلرنده جدال واقع اولدى
صكره مصالحه اولديلر كه آخر دياردن كنديلره مقدم كيم كلورسه انى شاه ايدهلر بوسببه برمجلس
قوروب كوزه درلردى ديار يمندن رومه برشخص كلوردى برحبشى عبدى اباق ايدوب اهل رومك
اوزرلرينه كلدى كورك كيمه مصادف اولديكز ديدى انلر دخى اول عورتى برعبده تزويج ايدوب
اوزرلرينه شاه ايتديلر عورت اول عبددن برصارشين غلام طوغرمغـله اصفر تسميه ايتديلركه
حبشى عبدله بياض چهره عورتدن تولد ايلدى روم اكا نسبت اولنور اولدى بعده عبد مرقومك
اغاسى كلوب انلر ايله مخاصمه ايتدى عبـد مرقوم دخى بن بونك عبدى يم ديو تصديق ايتمكله
اولقدر مال ويرديكه حتى ارضا ايتديلر پس بوسببدن روم اوزرنده باقى قالو ب بنو اصفر ديديلر
(ابن ظفرك كتاب نصايحنده فچن طوس ولايتنده هارون الرشيدك مرضى مشتد اولدى برطبيب
طوس فارسى احضار ايتديردى طبيب دخى رشيدك بولنى سائر خسته لرك وصاغلرك بوليله كورهيم
ديمكله شيشه لر ايچنده جمله نك بولى جمع اولندى فچن رشيدك بولى اولان شيشه يى كورديسه شو بول
صاحبنه سو يلك وصيت ايله سين زيرا قوا لر ى منحل اولوب بنيه سى ضعيف اولمش ديدكده
رشيد طبيبك كتمه سنه امر ايلدى وكنديدن نا اميد اولوب بطريق التمثيل شو شعرى اوقوديكه
* ان الطبيب بطبه ودوائه * لا يستطيع دفاع نحب قداتى * يعنى برطبيب بو قدر كه طب ودواسيله بزه
كلن قورقو يى دفعه قادر اولمدى * ماللطبيب يموت بالداء الذى * قد كان يبرى مثله فيما مضى *
و ما مضا ده امثالى علا ج پذير اولان مرضلر ايله موت كلمكله طبيب ايچون تعييب اولنمق دخى
بوقدر ديمكدر هارون رشيد وفات ايتدى ديو ناس اراجيف ايتدكلرى رشيده واصل اولمغله برحمار
استديكه سوار اولوب خلقه كورينه امر ايلدى كنديني سوار ايتديلر اياقلرى اوزانى قالمغله بنى
ابنديرك ديوب اراجيف ايدنلر صادقلر اولدى ديوب بعده كفن استيوب مراد ايتديكى بزى كفن
ايلدى وامر ايدوب فراشى اوكنده مزار اشديلر مزارينه مطلع اولدقده (ما اغنى عنى ماليه هلك
عنى سلطانيه) ديمكه باشلدى و اول كون وفات ايتدى رحمة الله تعالى عليه (تاريخ ابن خلكانده

منقولدركه حلاج بن منصورك بعض احبابى ادعا ايدوب ديركه حلاجى قتل ايتدكلرى كون
برمركبه سوار اولمش طريق نهروانده كوردم مضروب ومقتول اولانى بنى ظن ايتمك كركسز
ديو سويلردى سبب قتلى بو اولديكه مقتدر بالله خليفه نك وزيرى خالد بن عباسك مجلسنده
حلاجدن بركلام صادر اولمغله قضاة وعلما وكلامنه بناء اباحت دمنه افتا ايتملريله خليفه حلاجى
صاحب شرطه سى محمده تسليمه فرمان ايتمكله يدمدن اورلر ديو عامه ناسدن خوفندن عشادن
صكره حلاجى حبسنه الوب اوجيوزيدى سنه سى ذى القعده سندن يدى كون قله ثلثا كونى
بغداد ده باب طاقه چيقاردى وافر خلق جمع اولمشيدى جلاده اوردو امر ايتدكده جلاد
بيك قامچى اوردى فغان ايتميوب واوه ديمدى بعده اطرافلر بعه سين پاره پاره ايتديلر حركت ايتميوب
طوردى بعده باشنى كسوب جثه سنى احراق ايلدى وكولينى نهر دجله يه صاوردى سر مقطوعنى
سور بغداده ديكه قويدى بعده كتوروب نواحى و بلادده تشهير ايتدى سر مقطوعى قرق كون
صكره رجوع ايتمكله احباب حلاج بر برينى تعذيه يه باشلديلر اتفاقى اول سنه نهر دجله عادتندن
زياده طاشمغله احباب حلاج بوكا طاشمغه حلاجك كولى القا اولنديغى سبب اولدى ديديلر
و بعض احبابى ادعا ايدركه حلاج قتل اوليوب انجق قتلى وقتنده نظيرى براعداسنه نقل اولنمغله
اوقتل اولندى وقتاكه قتل اولنمق ايچون طشره چيقارلدى شو شعرى سويليوب انشاد ايلدى
※ طلبت المستقر بكل ارض ※ فلم ارلى بارض مستقرا ※ يعنى يريوزنده قرار داده اوله جق برير
طلب ايدرم بنم ايچون قرار اولاجق بريربولمدم ※ اطعت مطامعى فاستبعدتنى ※ ولوانى قنعت
لكنت حرا ※ طمع ايتديكم نسنه لرك اردينه دوشدم اول بنى مطلوبمدن بعيد ايتدى اكر قناعت
ايتمش اولايدم احراردن اولوردم (وحكايه اولنوركه قتل اولنوركن حلاج شو شعرى انشاد
ايلمش ※ لم اسلم النفس للاسقام تتلفها ※ الا لعلمى بان الموت يشفيها ※ يعنى امراضدن نفسمى سالم
ايتميوب تلف ايدرم موت كنديه شفا ويره جكنى بلديكى ايچون ※ ونظرة منك ياسؤلى ويا املى
اشهى الى من الدنيا ومافيها ※ اى مطلوبم وياامولم سندن بركره عين عنايت ايله نظر دنيا ومافيهادن
بكا اولا واخرا مقصد اقصادر مراد نظر بارى اولسه كرك ※ نفس المحب على الالام صابرة ※
لعل متلفها يوما يداويها ※ بو عاشق كوكل بو المره صبر ايديجيدر اومولوركه بونى بويله تلف
ايدن بركون علاج ايده حضرت حلاج قدس الله تعالى سره اولياء كباردن جنيد بغدادى
حضرتلرينه مصاحب اولمشيدى ومشايخ صوفيه دن شيخ شبلى و بونك غيريلر ايله بينلرنده صحبت
واقع اولمشيدى انتهى الكلام (شيخ الاسلام عز الدين بن عبد السلام المقدسى مفاتح الكنوز
آدلو كتابنده حكايه ايدركه حين حلاجى داره چكمكه كتورديلر دار اغاجى ومسمارينى كوردى
زياده خنده ايله كولدى بعده خلقه نظر ايدوب شيخ شبلى حضرتلرينى ايچلرنده كوردى
ياابابكر سنك ايله بيله سجاده وارمى ديدى اولدخى بلى ديجه سجاده يى ياى ديدى اولدخى يايدقده
ايلروكلوب ايكى ركعت نماز قيلدى وركعت اولى ده فاتحه شريفه ايله (ولنبلونكم بشئ من الخوف
والجوع) الى آخرها آية تسليدر انى اوقودى ركعت ثانيه ده فاتحه شريفه ايله (كل نفس ذائقة
الموت) آيت كريمه سنى تلاوت ايدوب بعده چوق كلام سويلدى بعده ابو الحارث السياف
يوزينه برشمار اورديكه انجددى شيخ شبلى صيحه وفرياد ايدوب جامه لرين چاك ايدوب بونه مقوله
ايشدر ديو على بن الحسن الواسطى ومشايخ مشهوره دن بركروه بيهوش اولدى وحلاج سويلرديكه
بيلوب وآكاه اولك جناب حق قانمى سزه مباح قيلدى بنى قتل ايلك و بو كونكى كونده مسلمين ايچون
بنى قتلدن مهم ايش يوقدر و بنى قتل حدودى اجرا ايله قيام و شريعت ايله وقوف تامدر
و بركيمسه كه حدودى تجاوز ايليه اوزرينه حد اقامت اولنور ديردى (مصنف مرحوم ديركه

ناس حلاج حقنده بربرينه كفتكو ايتديلر بعضيلر تعظيم ايدردى و بعضيلر تكفير ايدردى امام
قطب الوجود حجت الاسلام مشكاة الانوار ومصفات الاسرار نام كتابنده حلاج حقنده برفصل
طويل ذكر ايدوب حلاجك انا الحق كلامى ومافى الجبة الا الله كلامى مثللو طاقتندن اعتذار ايدوب
هر برينى محامل حسنه يه حمل ايدوب تأويل ايدوب بويله مؤل كلاملرى فرط محبتدن وشدت
وحدتدن نشئت ايلدى وانك كلاملرى شوقائلك شوقولى كبيدر ديدى شعر ※ انا من اهوى ومن اهوى
انا ※ فاذا ابصرته ابصرتنى ※ يعنى محبوبم درونمه اويله نقش اولمش كه بن محبوبم اولمشم ومحبوبم بن
اولمشم وحين بن انى كورسم بن بنى كوريرم وحضرت حلاجى مدح وتزكيه جهتندن مشكاتده
ذكر اولنان سكا كفايت ايدر (وابن شريح حلاجدن سؤال اولندقده اول برذاتدركه حالى اوزره
اخفا اولندى بن حقنده نسنه ديه مم ديديكه بو كلام عمر بن عبد العزيز رضى الله تعالى عنه
حضرت معاويه رضى الله تعالى عنهدن سؤال اولندقده سويلديكى كلامه مشابهدر ديمشديكه
مدح وذم دم مثالبدر خداى متعال اوقاندن قليجمزى پاك ايلديه واول قانه بو يانمقدن لسانمزى دخى
حفظ ايتمزمى ديوب حقلرنده ناشايسته كلام سويلدى پس بونك امثالى خوف خداسى اولانه
لايقدركه اهل قبله دن براحدى حق وباطله تأويل اولنمسى قابل اولان كلام صادر اولمغله تكفير
ايليه زيرا اسلامدن اخراج امر عظيمدر اكا سرعت ايتمك جاهل كاريدر (شيخ العارفين
قطب الزمان حضرت عبد القادر الكيلانى قدس الله روحه دن حكايه اولندى انلر بيورمشلركه
حلاج سرجدى انك برالنى طوتر بولنمدى اكر بن انك زمانه ايرشمش اولايدم يدندن طوتردم يعنى
اوداره كرفتار اولمغه قويمزدم ديمش حضرت قطبك بو كلامى وحلاج حقنده امام غزالىدن
سبقت ايدن ادنى فهم و بصيرتى اولنه كفايت ايدر (حلاج بن منصور حلاج تسميه اولنديغنك
وجهى بودركه بركون برحلاجك دكاننه اوتوروب برحاجت استدى حلاج بن خلجه مشغولم
ديجه سن بنم اشيمه كيت بن سنك يريكه حلاج ايده يم ديدى حلاج اول خصوصى كورمكه
كتدكده كيرو كلديكه جمله پنبه سى حلاجلنمش كه اولقدر پنبه يى اون قدر حلاج برقاچ كونده
انجق حلاجليه بيلور پس بو سببدن اكا حلاج تسميه اولندى (و بعضيلر ديركه حلاج اسرار
سويليوب اسراردن خبرويردى كنديه حلاج الاسرار تسميه اولندى ديار فارس بلده لرندن
بيضا نام بلده نك اهاليسندن ايدى نام شريفى حسين بن منصوردر والله تعالى اعلم (ابن خلكان
وغيريلر حكايه ايدركه حضرت على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه ابى بكر رضى الله تعالى
عنهك اوغلى محمدى مصره والى ايلدى اولدخى كيدوب هجرت نبويدن اوتوزيدى تاريخنده مصره
داخل اولوب حضرت معاويه خليفه اولوب عمرو بن العاصى اهل شامك عسكريله مصره بعث
ايدنجيه قدر محمد مصرده اقامت ايلدى شام عسكريله عمرو بن العاص مصره كتدى معاويه
ابن خديج بيله ايدى معاوية بن خديجك عسكرى مقاتله يه شروع ايتملريله محمد بن ابى بكر رضى الله
تعالى عنهما منهزم اولوب مجنونه نام عورتك اونده اختفا ايلدى عسكر معاويه اردينه دوشوب
مجنونك اوى يول اوزرنده اولمغله مجنونه يه كلديلر ومجنونه نك برقرنداشى خبسلرنده اولمغله قرنداشمى
قتل مى ايتمك استرسز ديدى معاويه قتل ايتمم ديمكله مجنونه دخى محمد اويمك ايچنده در ديو
كوستردى معاويه اتباعنه امر ايتمكله انلر دخى كيروب محمدى باغلديلر و يراوزرنده سوريه رك
چيقاروب معاويه يه كتورديلر محمد اكا حضرت ابابكر حقيچون بكا قيمه ديه كوردى اولدخى حضرت
عثمان حقنده وقعه سنده قومدن سكسان كيمسه قتل ايلدك سنى صاغمى قورروم اول ايشك
صاحبيسين ديوب قتل ايلديكه بو وقعه اوتوز سكزسنه سنك صفرنده ايدى ومعاويه امر ايدوب
ميتنى صو قاقده سوريدوب عمرو بن عاصك قپوسى اوكندن كچردى عمرو بن عاص انك قتلنى

كر يه كورديكى ايچون امر ايدوب برحمار لاشه سى ايچنه قويدروب احراق ايتديردى (و بعضيلر
دير كه محمد صاغ ايكن برحمار لاشه سى ايچنه قويدروب احراق بالنار ايلدي و بويله اولسنه محمده
همشيره سى حضرت عايشهٔ صديقه رضى الله عنها نك بد دعا ايتديكيدر بجن محمد جمل وقعه سنده
يدينى حضرت عايشه نك هودجى درونه صو قغله حضرت عايشه قرنداشى اولدبغنى بيلميوب
اجنبى ظن ايتمشيدى بو كيدر كه حرم رسول الله صلى الله عليه وسلمه تعرض ايدر حق تعالى بونى احراق
بالنار ايليه ديمشيدى محمد ياهمشيره بارى دنيا نارينه احراق ايليه دى ديدى حضرت عايشه دخى
نار دنيايه احراق ايليه ديمشيديكه وقعهٔ الجمل بحثنده دخى مرور ايلدى چون محمد بو وجهله
احراق اوندى قتل اولنديغى مكانك يرينه دفن اولندى ودفندن برسنه مرورنده محمدك برغلامى
كلوب قبرى آچدى باشدن غيرى يرينى بولمادى وچيقاروب مسجد ده مناره يانه دفن ايلدى
وديرلر كه باشى قبله ايدى (راوى ايدر حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها برادرى عبد الرحمن
حضرتلرينى محمدى رجا ايچون عمروه كوندردى واعتذار ايدوب بن قارشمم رأى معاويه نكدر ديو
دفع ايلدى وقتا كه محمد قتل اولنوب خبرى مدينهٔ منوره يه سالم نام عبديله واصل اولدى ومحمدك
قاتلى كوملكى بيله ايدى اوينه واردقده رجال ونسا تعزيه يه جمع اولديلر پيغمبر صلى الله تعالى
عليه وسلمك زوجه سى ام حبيبه بنت ابى سفيان برقوج بوغازلبوب كباب ايتديروب عايشه رضى الله
تعالى عنهايه كوندردى بينلرنده ضرهلق نزاعى اولمغله انصاف ايتميوب قرنداشكده بويله كباب
اولمشيدى ديدى حضرت عايشه رضى الله عنها وفات ايدنجيه قدر بردخى كباب تناول ايلمدى شمر
قزى هند سويلر كه حضرت عثمان رضى الله عنهك زوجه سى نائله خاتونى كورد مكه معاويه
ابن خديجه نك اياغنى تقبيل ايدوب سنك سببك ايله انتقامم آلدم دير ايدى وجهى بودر كه
حضرت عثمان شهيد اولدقده شهادتنه سعى ايدنك اشدى محمد ايدى خلافتى بحثنده تفصيل
اولنمشدر وقتا كه محمدك قتلنى اناسى اسما بنت عميس رضى الله عنها ايشتديسه غضبنى هضم ايدوب
مبهوت اولديكه ممهلرندن قان طامله دى (حضرت على رضى الله تعالى عنه حضرت صديقك
وفاتندنصكره اسمايى تزويج ايدوب محمد اوكى اوغلى اولوب برمدت تربيه سنده اولمغله اسف
عظيم ايله اسفه كلوب براوكى اوغليمز وار ايدى بزانى اوز اوغل عد ايدردك اوده بويله اولمش
ديو وافر تأسف ايلدى (امام العلامه اقضى القضاة الماوردى حكايه ايدر كه سفيان ثورى
حضرتلرى بركون طعامى عادتندن زياده يمشيدى حمارك علفى زياده اولنسه عمليده زياده اولنور
ديوب قالقوب كيجه صباحه دك عبادتله قائم اولدى (وامام مرقوم دير كه بركون برجوان سفيان
ايله مجالسه ايدوب هيچ سويلمزدى سفيان استرديكه انك كلامنى بيله بركون ديديكه يا يكيت
بزدن مقدم كچنلر سابقده اولان آتلره بنوب كيتمشلر بزلر اندنصكره ياغر حمار اوزرنده قالمشز اول
جوان ماهر يا عبدالله اكر بز يول اوزرنده اولورسق بزم انلره ايرشمامزدن سرعتلى نه وار ديوب راه
استقامتده دوامه اشارت ايلدى (سفيان بن عيينه ايتدى بركيجه بنى سفيان ثورى دعوت ايتمشيدى
بزه برمقدار خورمه وسود كتوردى برمقدار اوسط حال يديكمزده شكرا لله ايكى ركعت نماز قيلالم
ديدى ابن وكيع يانمزده حاضر اولمغله ديديكه بو آدم بزه اكرلوز ينج نام طعامدن برمقدار كتورمش
اولايدى سفيان قالقنك تراويح قيلالم ديدكده سفيان بن عيينه تبسم ايلدى وسفيان ثورى دير كه درونمه
برنسنه وديعه قويمدم الا اكا خيانت ايلدى و بركيمسه سفيانه كلوب بكا وصيت ايله ديمشيدى
دنياده نه قدر صاغ قلاجق ايسك دنيا ايچون او قدر عمل ايله وآخرتده نه قدر قلاجق ايسك
آخرت ايچون او قدر عمل ايله ديدى والسلام (بركيمسه سفيانه كلوب حجه كيتمك مراد ايدرم ديدى
سفيان ايتدى چونكه كيدرسين سكا اكرام واحسان ايده نك صحبتنده اولمه اكر انك طعامنده

اكانور ايسك سنى ضرب ايدر وسكا دخى فضله شى ويررسه سنى ذليل ايدر (سفيان ثورى بركون
مهدى خليفه مجلسنه واروب عامهٔ ناسك برينه سلاملرى كبى سلام ويروب خلافت شانـنه
ملتبس سلام ويرمدى مهدى خنده رو كولهرك قارشولبوب يا سفيان بزدن شومكانه فرار ايدرسين
وظن ايدرسنكه سكا بركتولك مراد ايلسك اولمازمى شمدى اقتدار يمز وار نفسيمز هواسى اوزره
سكا حكم ايده جكمزدن خوف ايتمزميسين ديدى حضرت سفيان ايتدى اكر بنده برحكم ايدر ايسك
حق وباطلى فرق ايدن قادر وعادل اولان ملك متعالده سكا حكم ايدر خليفه نك وزيرى ربيع
مجلسده اولمغله بو مثللو جاهل سنى بو وجهله قارشولمق روا ميدر بكا اذن ويربو ينونى ضرب ايديم
ديدكده خليفه بو كلامى شايسته كورميوب اسكت حيف سكا بو كيمسه وبونك امثالى اولنلرى قتل
خلقدنمى ويرركه خلق ايده سين واول سبب ايله شقى اوله سين خلق سعيد اوله ديوب كوفه
قضاسنك منشورينى بوكا تحرير ايدك شويله كه بركيمسه بونك حكمنه تعرض ايليه ديدى بازوب
ويرديلر الوب طشره چيقدى وكاغدى نهر دجله يه آتوب فرار ايلدى تفتيش ايلديلر بولنميوب
بصره ده مخفى ايكن يوز التمش برتاريخنده وفات ايلدى رحمة الله عليه (مرحوم ائمهٔ مجتهدينك
بريدر كه دينده ورع وتقواسنك اوزرينه ناس جمع واتفاق ايلمشدر (روايت اولنور كه ابومسلم الجنيد
رحمة الله عليه حضرتلرى سفيانك اجتهادى اوزره افتا ايدردى لكن بو روايت غلطدر صواب
بودر كه جنيد شافعى المذهب ايدى (وشيخ الاسلام تقى الدين السبكى سفيان ثورى حضرتلرينى
اصحابدن تعداد ايلمدى وغيريلرده بويله عد ايتديلر سفيان كوفه ده اولوردى وسفيانه سؤال
ايتديلر كه حضرت عثمان ايله حضرت على رضى الله تعالى عنهمادن قنغيسى افضلدر ديو سفيان
جواب ويرديكه اهل بصره حضرت عثمانى افضلدر ديرلر سن نه ديرسين ديندلدكده بنده
كوفه دن بر رجلم ديدى حضرت على يى تفضيل ايلدى (لطيفه) ابتلاء اختيار نام كتابده
منقولدر كه حضرت عيسى عليه السلام ابليس عليه اللعنه يه ملاقى اولديكه ابليس اوزرى يوكلى
بش حمار سوروب كيدر بونلرك يوكلرى نه در ديو سؤال ايتدكده ابليس مال تجارتدر مشترى
ارارم ديدى حضرت عيسى نه كونه تجارتدر ديدى ابليس برينك يوكى جور وظلمدر ديدى
حضرت عيسى انى كيملر الور ديدكده سلاطين الور ديدى وايكنجينك يوكى كبردر ديدى حضرت
عيسى انى كيملر الور ديدكده سپاهيلر الور ديدى واوچنجينك يوكى حسددر ديدى حضرت عيسى
انى كيملر الور ديدكده علمالر الور ديدى دردنجينك يوكى خيانتدر ديدى حضرت عيسى انى كيملر
الور ديدكده تاجرلر الور ديدى بشنجينك يوكى كيد وحيله در ديدى حضرت عيسى انى كيملر الور
ديدكده نسالر الور ديدى انتهى الكلام (نسالرك كيد ومكرلرى خصوصنده حكايه اولنانلندر
بعض تفسيرده جعفر بن محمد الصادق رضى الله تعالى عنهمادن نقل اولنان حكايه اولناندر (راوى
ايدر بنى اسرائيلده بررجل وار ايديكه حق تعالى ايله حسن معامله سى وار ايدى وكنديـنك
برزوجه سى وار ايديكه اهل زمانك كمال افراط ايله حسن وجمالده زياده سى اولمغله كمال حفظ
اوزره اولوب قپويى كتليوب كيرردى وكتليوب چيقاردى كونلرده بركون عورت برتازه جوان
كوروب عاشقه اولدى واوغلان دخى عورته تعشق ايلدى وقپويه برمفتاح اويدروب نه وقت
مراد ايدرسه كيجه وكوندز كيرر وچيقاردى اول كيمسه مطلع اولامدى زمان طويله قالديلر بركون
زوجى عورته بكا مغير كورنيورسين سبنى بيله مدم قلبم بكا وسوسه ايده يور ديدى حال بوكه انى
بكر المشيدى وكنديسى بنى اسرائيلده زياده عابد وزاهد بعده ديديكه خاطريمه كلور كه بندن
غيرى بر رجل بلمديكيكه بكا برعين ايده سين ديدى واول وقت بنى اسرائيلده برجبل وار ايدى
انده يمين ايدرلر وانده محاكمه ايدرلر ايدى واول جبل شهرك خارجنده برنهر جارينك يانده

ایدی کاذب ایکن انده یمین ایدن البته هلاك اولوردی عورت اول جبلده یمین ایدنجه قلبك
مطمئن اولورمی دیدی اول کیمسه بلی دیدی عورت نه زمان مراد ایدر ایسك ایده‌یم دیدی وقتا که
عابد مزبور برایشی ایچون طشره چیقدی غلام مزبور ملعون عورتك یانه کلدکده زوجیله اولان
ماجرایی خبر ویروب جبلده یمین ایده جکنی افاده ایتدی و یلان یره یمین ایتمك بکا ممکن دکل
وزوجمه یمین ایتم دیه‌مم دیدکده اوغلان مبهوت ومتحیر قالوب نه ایشلرسین دیمکله باشلدی شیطانه
عورت یارین برمکاری قیافتی بغلیوب الیکه برحمار آل شهرك قپوسی اوکنه اوتور برچقدیغمزده
بن زوجمی حماری سندن کیرا ایتمکه چاغریرم سندن کیرا ایدرسه سرعتله کلوب بنی قالدیروب
حمارك اوستنه قوی بن سنك ایچون یمین ایدوب صدقده اولام بنی سندن ومکاریدن غیری کیمسه
مس ایتمدی دیم دینجه غلام کوزل دیدك دیدی وقتا که زوجی کلدی قالق ایمدی جبله کیده‌لم تا که
بکا یمین ایده سین دینجه عورت یوریمکه طاقتم یوق دیدی طشره چیق برمکاری بولورسم سنك
ایچون کیرا ایده‌یم دینجه عورت قالقوب برلباس دخی کیوب کتدیلر عورت کوردیکه اوغلان کندویه
منتظر اولوب طورر عورت امکاری جبله دك حماریکی نصف درهمه کیرا ایدرمیسین دیو چاغردی
اولدخی کیرا ایده‌رم دیوب ایلروکلوب عورتی حمارك اوزرینه قالدردی وکیدوب تا که جبله واردیلر
عورت اول اوغلانه بنی اندرکه جبله چیقایم دیمکله بقین اوغلان کلوب اندرمك اثناسنده کندی
کندینی یره دوشوردیکه عورتك غلیظه‌سی اچلدی واوغلانه شتم ایدوب والله بنم برکناهم یوغیدی
بعده یدنی جبله اوزادوب وجبلی طوتوب بنی برکیمسه مس ایتمدی وسنك نظرك کبی بکا برکیمسه
نظر ایتمدی سکا وار دیمهمدن بروسنك ایله شو اوغلاندن غیری دیو زوجنه یمین ایلدی جبل
اضطراب شدید ایله اضطراب وحرکت ایدوب یرندن زائل اولدی که بنی اسرائیل دخی انی
انکار ایتدیلر حق تعالینك (وان کان مکرهم لتزول منه الجبال) قول شریفی بوندن عبارتدر
(و بوحکایه یه یقندر وهب بن منبه‌دن حکایه اولنان که وهب ایدر حضرت عیسی علیه السلام
زماننده شمسون آدلو برکیمسه وار ایدی روم قریه‌لرنده اولوردی رشدینه بناء جناب حق کندویه
هدایت ایدوب حواریین دن اولمشیدی اهل وعیالی اصحاب اوثان اولوب بونه طپرلردی وکندینك
خانه‌سی قریه یه برقاج میل بعید برده اولوردی انلر ایله فی سبیل الله یالکزجه جدال ایدوب
قتل ویغما ایدوب ماله نائل اولوردی وکاه اولوردیکه زاد ونفقه سز انلره ملاقی اولوب ینه قتال
ایدردی وصوصا دقده قریه‌ده برقیا وار ایدی کندیچون اول قیادن صو چیقاروب قانجه یه قدر
اندن ایچردی قوت بطشدن اکا اول قدر بخش اولمشیدیکه تیمور وغیری نسنه آنی بغلیه مزدی وخلق
اکا برشی ایتمکه قادر اولمیوب نه ایتمك کرك دیو مشاوره ایتدیلر ایچلرندن بری سز بوکا براذیت
ایتمکه قادر اولمازسز مکرکه عورتی طرفندن ایده سز دیدی انلر عورتنك یانه کلوب زوجکی برنسنه ایله
بغلر ایسك سکا مال فراوان ویره‌لم دیدیلر اولدخی باش اوزره بن انی سزه طوتارم دیدی انلر دخی
برمحکم ایب ویردیلر وایوقده النی بوینه بغلیه‌سین دیوب کتدیلر شمسون کلوب اویقویه
یاتدی عورت قالقوب النی بوینه محکم بغلدی چن اویقودن اویانوب النی چکدیکی کبی
ایب بویندن دوشه قالدی شمسون نیچون بویله ایتدك دیدکده ایدی سنك مثلکی کورمدم قوتکی
تجربه ایچون ایتدم دیوب ماوقعه‌یی حریفلره ارسال ایلدی ایپ ایله باغلدم برایشه یاره مدی
دیدی انلر دخی تیموردن زنجیر کوندردیلر او یوقده بونی بوغازینه کچوروب باغله دیدیلر وقتا که
ینه اویودی عورت زنجیری شمسونك بوینه کچوردی اولدخی اویقودن اویاندی چکدیکی کبی
زنجیر پاره اولوب دوشه قالدی ونیچون بویله ایتدك دیدکده قوتکی تجربه ایچون ایتدم یاشمسون
دنیاده سنك مثلکی کورمدم آیا روی زمینده سکا غالب اولور نسنه وارمیدر دیدی خدا عز وجل

بکا غالبدر و بعده برشی دخی دیدی عورت اول شی نه در دیدی نه حاجتك انی سکا خبر ویرم
دیمشکن ملعونه عورت حیله وخدعه‌دن کیرو طورمیوب وسؤالده انواع تلطفلر ایدرك خبر الدیکه
کشی صاحبی چوق کیمسه اولمغله دیدیکه حیف سکا انام بکا برند رقو یدیکه برشی بکا غالب
اولماز و بنی برنسنه بغلمز الا کندی قیلم بغلر عورت بوکلامی استماع ایدوب فراغت ایلدی تا که شمسون
اویودی بعده قالقوب النی بوینه کندی قیلیله بغلدی وقبل کندینی بغله‌یی قودی عورت
خلقه خبر کوندردی کلوب طوتدیلر بورنی وقولاغنی کسدیلر وکوزلرینی اویوب خلق کوره دیو شهرك
طشره سنده طوردردیلر واول قلری شهر عمودلر اوزره بنا اولمشیدی پادشاهلری شمسونه
ایشلدیکنه باقمغه چیقدی شمسون دخی کندینی او حاله کرفتار اولدیغی وقتده جناب حقه
مناجات ایلدیکه کندینی انلرك اوزرلرینه مسلط ایده حق تعالی دعاسنی قبول ایدوب بصرنی
وجسدندن مصاب اولانلری عودت ایتدیروب امر ایلدیکه پادشاهلریله خلق اوزرنده اوتوردقلری
مدینه‌نك دیرکلرندن طوتوب تحریك ایلیه اولدخی بویله ایتدکده مدینه یقیلوب ایچنده اولانلر فوت
اولدی واول عورتك اوزرینه برصاعقه ارسال ایتمکله صاعقه عورتی احراق ایلدی وبو وجهله
فضل وکرمیله حق تعالی شمسونی خلاص ایلدی انتهی الکلام (عورتك کید ومکری حقنده
ناسك لایعد ولایحصی حکایه‌لری واردر وسکا کفایت ایدرکه حق سبحانه وتعالی کید شیطانی
ضعیف عدایدوب برآیت کریمه‌سنده (ان کید الشیطان کان ضعیفا) بیوردی وعورتلرك کیدنی عظیم
عد ایدوب آیت کریمه‌سنده (ان کیدکن عظیم) بیوردی (نزهة الابصار فی اخبار ملوك الامصار
نام کتابده منقولدرکه مرقوم عظیم انقدار برکتابدر مؤلف مرحوم انك مصنفی بلم دیمشدر
وملوکك کذشتکاندن بری برغلامك یانندن کچدیکه غلام برحمار سوررردی وسوره‌رکده حماره عنف
وشدت ایدردی یاغلام بو حیوانه رفق ایله دیدی غلام ایتدی ایها الملك رفق ایتمکده بو حماره
ضرر وار در نیجه که ضرر وار در دینجه غلام ایتدی یول اوزار آجلغی مشتد اولور اما عنف
ایدنجه کندویه ایلك اولور نیجه ایلك اولور دینجه سرعتله کیدوب یوک خفیف اولور اکلی
طویل اولور دیدیکه ملك تعجبه قالوب سکا بیك درهم ویرلمکه امر ایدوب ایتدم دیدی غلام ایتدی
رزق مقدور وواهب مشکور یعنی منت خدایه دیدی ملك اسمك اتباعه الحاق اولنمغه امر ایتدم
غلام ایتدی کیفیت مؤنته ورزق معونته یعنی کچنوب تعیشم آسان اولمش دیدی ملك ایتدی
سنی برحکیم عالم کوردم بکا وعظ ایله غلام ایتدی سلامتده ایکن سرجه‌نك احواللرینی چوق
چوق ذکر ایله وعافیتده ایکن نفسکه بلالری تحدیث وتذکیر ایله امنیت ایله مطمئن ایکن خوف
وخشیتی شعور ایله نهایة عمره بالغ اولدیغکده موتی ذکر ایله واکر نفسکه محبت ایدر ایسك عصیان
واساءتدن اکا بهره ونصیب قویمه بو وجهله نصیحت ایتدکده پادشاه اول غلام پرکمالك کلامنه
تعجب ایدوب اکر سن حدیث السن نوجوان اولمسیدك سنی وزیر ایدردم دیدی غلام ایتدی عقل
برزقدرکه فضیلت اندن منعدم اولمز یعنی عقل اولدقجه حدیث السن اولمغك نه ضرری
واردر دیدی ملك ایتدی یاوزارته صالح اولورمیسین غلام ایتدی مدح وذم تجربه دنصکره اولور
انسان کندینی تجربه ایتدیکجه بلنز دیمکله ملك اوغلام دانایی وزیر ایدوب رأی صائب وفهم ثاقب
صاحبی مشورتی موافق توفیقده واقعه اولور برجوان ماهر بولدی (وکتاب مرقومده برقاج
لطیفه‌لر منقولدر جمله‌دن بری هارون الرشید صیده چقمشیدی شکار اردنجه وزیری فضل بن ربیع ایله
عسکرندن جدا دوشوب حماره سوار اولمش بربیره مصادف اولدی کور دیکه کوزی یاشلی برکیمسه
طورر فضل کوز قاقوب بیره نره کیدرسین دیدی باغچه‌مه کیدرم دیدی کوزیکك یاشنی کیدرر سکا
برعلاج خبر ویرسم برشی ویره‌میسین دیدی بیر ایتدی علاجه احتیاجم واردر دیمکله فضل دیدیکه

برمقدار هواجوه وصو طوزی ومنتر بیراغی آل برجوز قبوغنه قوی انکله کوزیکی سورمه ایله
کوزیکك رطوبتنی کیدرردیجه پیر بی ادب حمار بنك پلاننه سو یکنوب برضرطهٔ طویله
ایلدیکه خبر و یردیکك علاجك اجرتی بودر اکر سورمه بزه نفع و بررسه دخی زیاده ایده رز
دیدیکه رشید خنده ایدوب اولقدر کولدیکه دابه سندن دوشه یازدی (واول لطیفه دن بری دخی
امرانك یاننده بردرزی قفتان کسمکه حاضر اولمشیدی امیر باقوب طورردی برنسنه سرقه ایتمك
قولاینه کلمیوب ممکننی بولمامغله برضرطه ایلدیکه امیر کولمکه باشلدی وآرقه سی اوزره یاته قالدی
درزی دخی اثوابدن مراداتدیکی قدر سرقه ایلدی امیر قالقوب یادرزی برضرطه دخی ایتمزمیسین
دیدکده ایدنجه قفتان ضیق اولور دیدیکه امیر حس ایده مدی. (نشوان المحاضره نام کتابده
ذو النون بن موسی دیرکه بن تازه غلام ایدم معتضد خلیفه عسکر بیشمار ایله اهواز حوالیسنده
اوتورردی کونلرده برکون سانطف نام قریه دن چیقوب عسکری مراد ایدوب کیدردم
بنم ایله برحمار وار بنمیدم و اوزرنده قار یوزدن حملی وار معتضدك عسکرینه طوغری کیتدم
اما کیم اولدیغنی بیلمزدم برکروه سرعتله کلوب ایچندن بری اوچ یا درت قار یوزیمزی آلدی
اوشاقلق وارعددی نقصان اولدی بنی اتهام ایدرلر دیو خوف ایدوب اغلمغه باشلدم حال بوکه
حمار بوالده یورویوب کیدر عسکر قالقمش بکا بروکلور کورد مکه برکبهٔ عظیم و اوکنده یاکز
کیدر برکیمسه کلدی توقف ایدوب نیچون اغلرسین یاغلام دیدی خبر و یردیکمده عسکره
طوغری باقوب بوساعت اول رجلی بکا کتورك دیدی کوز آچوب یومقدن اسرع کتوردیلر
کویا که همان اردنده ایدی قار یوزیکی اخذ ایدن بومیدر یاغلام دیدی بلی دیدم ضربیله امر
ایلدی حال بوکه کندی و بن حمار اوزرنده وجمله عسکر طورردق وضرب اولنور ایکن دیمکه
باشلدیکه یاکلب بوقار یوزك بهاسی قدر اجك یوقیدی نفس اماره کی دفعه قادرمی دکلدك
بوسنك مالکمی ایدی یوخسه باباكك مالمیدی بونك صاحبی بوقدر زحمت چکوب زرعنده
وصوارمه سنده و اداء خراجنده جد وسعی ایتدیمی بو وجهله تعزیر ایدرك برز طپوز اوردیلر
بعده بنم ایچون امر ایتدی درت التون ویردیلر و یوریدیلر عسکردن برکیمسه بکا شتم ایدوب
فلان یدکجی بوغلام سببیله برز طپوز اوردیلر بعضیلرینه بوکیمدر دیو سؤال ایتدم امیر المؤمنین
معتضد خلیفه در دیدیلر (ابن جوزینك اذکیا نام کتابنده جاحظدن حکایه اولنورکه ثمامة
ابن اشرس دیرکه بردوستومك عیاده سنه واردم یانمده غلام اولمغله سوار اولدیغم حماری قپوده
قویدم وقتاکه طشره چیقدم کوردمکه حمارك اوزرینه برصبی سوار اولمش طورر بندن اذن نسز
نیچون بندك دیدم کیدر دیو خوفدن بنوب حفظ ایلدم دیدی اکر کتسه ایدی طورمه سندن
خوش اولوردی دیدم اکر حمارده سنك رأیك بوایسه بکاهبه ایت کتسك که بن باری شکرنی
ایده یم دیدیکه مبهوت اولوب نه دیه جکمی بیله مدم و بوصبینك زکاوتندن خوبدر (ینه ابن
جوزینك حکایه ایلدیکی که معتصم اکا امیر المؤمنینك سرایی ایله پدریکك سرایندن قنغیسی
خوبدر دیدی درعقب فتح ایتدی امیر المؤمنین حضرتلری پدریمك سراینده اولدقچه پدریمك
سرایی احسندر ومعتصم پارمغنده که خاتمك قاشنی فتحه کوستروب بوقاشدن احسن شئ کوردکمی
دیدی فتح ایتدی شول دستکه اول خاتم انده در خاتمدن احسندر (وبوکا یقندر و بودخی جواب
مسکتندر (ابن جوزینك حکایه ایلدیکی که بریکیت منصور خلیفه نك مجلسنه وارمشیدی
منصور اکا پدرك وفات ایتدیمی دیو سؤال ایتدکده فلان کون وفات ایتدی رحمة الله وخسته لغی
شوقدر کون اولدی رحمة الله قاچ اولادی قالدی دیدکده شوقدر اولادی قالدی رحمة الله
دیدی خلیفه نك وزیری ربیع اول جوانی منع ایدوب امیر المؤمنین حضورنده حیا ایتمزمیسنکه

هر سوزده بویله دیرسین دیدکده جوان وزیره ایتدی سنك بنی منع ایتدیککه لوم ایتمم زیرا سن
پدر حلاوتنی بیلمزسین دیدی مکر ربیع لقیط و پدری نامعلوم ایمش مصادف دوشدی و منصور
اولقدر کولدیکه اوکونده کولدیکی کبی منصورك کولدیکی معلوم دکل ایدی انتهی الکلام
(تاریخ ابن خلکانده حاکم ابن عبیدینك ترجمه سنده منقولدرکه حاکم بامر الله خلیفه نك بر
بوزحماری وار ایدی ادینه قمر دیرلردی اکا سوار اولوب یالکز کزمکه محبت ایدردی درتیوز
یکرمی برسنه سی شوالینك اون یدنجی کیجه سیکه اثنین کیجه سی ایدی حماره بنوب مصرك
طشره سنه چیقدی وصباحه دك کزوب صباحه قارشو حلوانه طوغری کندی یاننده ایکی
خدمتکار اولمغله برینی کیرو کوندروب بعده اوبرینی دخی کوندردی ارکان دولت ورجال سلطنت
دابه لریله چیقوب رجوعنه منتظر اولدیلر شهرمزبورك آخری خمیس کوننه دك و بعده
ذی القعده نك سکزنجی کونی دخی قوللرندن وخدمتکارلرندن نیجه لری دخی چیقوب ارامغه باشلدیلر
و برخوش تفکر ایدوب انده برطاغه باقه جق اولدیلر وکوردیلرکه خلیفه نك سوار اولدیغی
بوزحمار طاغك ایچنده طورر قوللری قلج ایله سکرلنمش اکری ودبزکینی اوزرنده ایزی اردنجه کتدیلر
وکوردیلرکه برحمار ایزی واوکنده بریایان ایزی وار ایزی سوردیلر تاکه حلوانك شرقیسنده بر بورکه یه
واردی ایچندن بری اینوب خلیفه نك جامه لرن انده بولدیکه یدی جبه ایدی و بردوکمه لی کوملك
بولندیکه هنوز دوکمه لری آچلمامش وکندیده بچاقلر اثری وار ایدی خلیفه نك سراینه کتوردیلر
خلق انی کوروب خلیفه نك قتل اولندیغنه شك ایتمدیلر انجق اونوز وعملری از اولنلردن برجماعت
خلیفه یه محبتلری وار ایدی اینانمیوب حیاتده دریقنده کلور دیرلر ایدی و حاکم غائبدر دیو یمین
ایدرلردی و دیرلردیکه خلیفه نك همشیره سی خلیفه یی قتل ایچون برقاچ کیمسه اخفا ایتمشیدی
انلر قتل ایتدیلر و حاکم سخاوتنده یکتا ودائم سفك دما ایدردی وسیرتی عجایب ایدی هرکون
برکونه حکم ایجاد واختراع ایدوب ناسی اکا سوق ایدردی ازجمله اوچیوز طقسان بش تاریخنده
ناسه امر ایلدیکه صحابهٔ کزین رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینه هریرده حاشا سب ایده لر
وسائر دیار مصریه اهالیسنه امر یازدیکه سب ایده لر بعده طقسان یدی سنه سنده رجوع ایدوب
سبی رفع ایتدی و صحابه یه سب ایدنلری تأدیب و ضرب ایله امر ایلدی وجمله کلابلری قتل ایله
امر ایلدیکه زوقاقلرده کلب قویمیوب جمله اهلاك ایتدیلر وفقاع دیرلر برجنس منتردرانی وملوخیا
دیدکلری اوت فروخت اولنمسنی منع ایتدی و بعده اوزم آزواکرچوق النوب صاتلمیه دیو نهی
ایتدی پس بوسببیله چوق اوزم جمع اولنوب احراق اولندی ناچار ناس بهاسی بشیوز التون
ایدن نسندیی احراقه اتفاق ایتدیلر واصلا یاش اوزم صاتلمیه دیو امر ایلدی و یهود ونصارایی
لباسلرنده جامده و خارجده مسلمیندن تمیز ایتملرینی الزام و اشد ابرام ایلدی وبزکلی دابه لردن
برینه سوار اولمیه لر دیو امر ایلدی واکرلری اغاجدن اولمسنی تعیین ایلدی مسلمیندن برینی استخدام
ایتمیوب مسلمان اولان مکارینك حمارینه وکمیجلری مسلمان اولان کمی یه بنمیه لر دیو تنبیه ایدوب
درتیوز سکز سنه سنده قمامه یی و دیار مصریه ده اولان جمله کنیسه لرك هدمیله امر ایلدی
آلات ملاهیدن ایچلرنده اولان نسنه لری مسلمینه بخش ایلدی وعلم نجومدن کیمسه تکلم ایتمیوب
وانکله عمل ایتمیه لر دیو امر ایدوب و منجملری بلاددن نفی ایلدی و اصحاب تغنی یی دخی نفی
ایلدی لیل ونهارده عورتلری زوقاغه چیقمقدن منع وخفافلری عورتلر طوماغی دککدن منع ایلدی
واوغلی خلیفه اولنجیه قدر زمان خلافتنده یدی سنه مقداری عورتلر طشره چیقمقدن ممنوع
اولدیلر و بعده کنیسه لردن هدم اولنلرك بنا اولنمسنه وحطامدن اخذ اولننلرك ردیله دخی امر
ایلدی وبالاده ذکر اولنان حلوان مصر اوستنده بش میل قدر یرده برشهردرکه سبزه سی ونعمتی

چوق یردر وعبد العزیز رحمه الله تعالی اول بلده ده طوغدی انتهی الکلام (مصنف
مرحوم دیرکه بالاده اثنین کیجه سی دیدیکنده وشهرمز بورلیا آخرخمیس کونی دیدیکنده شبهه
واردر والله تعالی اعلم (رسالهٔ قشیریه ده کرامات اولیا بابنده حسین بن احمد الرازیدن منقولدر دیرکه
ابو سلیمان الخواصدن ایشتدم سویلردیکه برکون حماره سوار اولمشیدم سنکلر حماره اذیت ویردی
حمارده باشنی اشاغی اکوب کیدردی بنده یدمده اولان اغاج ایله باشنه اوردم حمار باشنی قالدیروب
دیدیکه اورنده بونك کبی باشیکه ضرب اولنورسین حسین دیرکه ابو سلیمانه سکا برشی بو یلجه واقع
اولدیمی دیدم بلی ایشتدیکك کبی اولدی دیدی (تذنیب) امام بیهقی شعبنده ابن مسعود
رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه راوی ایدر انبیاء عظام صلوات الله علی نبینا وعلیهم
حضرتلری حماره سوار اولورلردی وصوف کیرلردی وقیون صاغرلردی وحضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمك برحماری وار ایدی اسمی عفیر ایدی عین مهمله نك ضمیله وقاضی
عیاض رحمة الله تعالی علیه غین معجمه ایله ضبط ایلمشدر واول حماری اشلمیوب اتفاق ایدرلر
ایدی اول حضرته انی مقوقس اهدا ایتمشیدی (وفروة بن عمرو الجذامی دخی برحمار اهدا ایلدیکه
یعفور دیرلردی عفرتدن مأخوذ در وعفریت طپراق اونی کبی براوندر حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حج وداعدن عودت بیوردقلرنده یعفور هلاك اولدی (امام سهیل
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انتقال بیوردقده حمار مرقوم کندی کندینی
رقیه یه آتدی دیدی (ابن عساکر تاریخنده ابو منصوره وارنجه سندیله نقل ایدوب دیرکه
وقتاکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبری فتح ایلدی کندی یه برسیاه حمار اصابت
ایتدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حماره تکلم ایدوب ما اسمك یعنی آدك نه در
دیدی حمار سوزه باشلیوب آدیم یزید بن شهابدر حق تعالی بنم جدیمك نسلندن التمش حمار
خلق ایلدی وانلره کیمسه بنمدی الا رسول الله بندی وبندخی انتظار اوزره یم که جناب حق دولت
مأبلری دخی بکا سوار اوله زیرا جدیمك نسلندن بندن غیری قالمدی وانبیادنده سندن غیری
قالمدی وبن قوللق سندن مقدم بریهودینك تحت یدنده ایدم قصدا اکا سرکشلك ایدردم بنی
آج قویوب وضرب ایدردی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اکا خطاب ایدوب
(فانت یعفور یا یعفور تشتهی الاناث) سن یعفورسین یا یعفور انثی اشتهی ایدرمیسین دیدی
حمار لا دیدی وحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض ایشی اولدقده اول حماره بعزدی
اصحاب کرامدن کیمسنی مراد ایتدیکینك اردنجه حماری کوندرردی حمار قپویه واروب باشیله قپویی
دق ایدردی صاحب خانه چیقدقده باشیله اشارت ایدردی اولدخی بیلوردیکه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم کندی یه کوندرمش حضرته کلوردی وقتاکه حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دار بقایه انتقال بیوردقلرنده حمار مرقوم ابو الهیثم قیوسنه کلوب کندی کندینی
قیویه آتوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه جزعندن انده فوت اولوب اول قیوبی کندویه مزار
اولدی (حافظ بن موسی بو حدیثك صحتنده قیل وقال ایلمش لکن امام سهیلی تعریف اعلام
نام کتابنده حق تعالینك (والخیل والبغال والحمیر لترکبوها) قول شریفنك اوزرنده اولان
بحثنده حدیث مزبوری ایراد ایلدی (بیهقینك شعب الایمان نام کتابنده احنفدن وسلمه دن
وعطادن وجابر بن عبد الله رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیورر (تعبد رجل فی صومعة فمطرت السماء واعشبت الارض فرأی حمارا له
یرعی فقال یارب او کان لك حمار لرعیته مع حماری فبلغ ذلك نبیا من نبی اسرائیل فاراد ان یدعو
علیه فاوحی الله تعالی الیه انما اجازی العباد علی قدر عقولهم) یعنی بر عابد دائم بر صومعه ده

عبادت ایدردی یاغمور لر یاغوب اوتلر بتدی کندینك برحماری بایلورکن کوروب یارب سنك
برحمارك اولایدی بنم حمارم ایله رعی ایدردم دیدی انبیاء بنی اسرائیلدن برپیغمبره بالغ اولدقده
بو کلامی مناسب کورمیوب اول کیمسه یه بددعا ایتمك مراد ایلدی حق تعالی وحی ایدوب قوللریمه
عقللری ایردیکی قدر مجازات ایدرم دیو بیوردی (بو حدیث حلیه نام کتابده مزید بن اسلمك
ترجمه سنده دخی مصرحدر (ابن شیبه مصنفنده امام احمد حنبلی زهدنده سلیمان بن مغیره دن
نقل ایلدیکه ثابت ایدر حضرت عیسی علیه السلام برحمار پیدا ایتسك اقتضا ایتدکجه بنزدك
دینلمشیدی بیوردیکه حق تعالی بنی کندیدن اشغال ایدن شی بکا ویرمه سندن بن عند الله
اکرمم (الحکم) حکم شرعیسی اکثر علما قتنده حماری اکل حرامدر انجق ابن عباس رضی الله
تعالی عنهمادن بررخصت روایت اولندیکه انی ابی داود سننده روایت ایلدی (امام احمد حنبلی
اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن اون بش کیمسه حماری اکل مکروه قیلدیلر دیو
روایت ایلدی (ابن عبد البر حمارك حرمتی اوزره اولان اجماع واردر دیو الآن دیدیکه
غالب بن الجردن روایت اولنور دیمش که برسنه قحط اولدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلمه قحطدن شکوی ایدوب یارسول الله بزده اهل وعیاله اطعام اولنجق برنسنه یوق انجق
برقاچ سموز حمار یمز وار حمار اهلی یی حرامدردیدك حضرت بیوردیکه (اطعم اهلك من سمین حمرك
فانما حرمتها من اجل جوال القریة) یعنی عیالکه حمارلریکك سموزندن اطعام ایله زیرا حمارك
حرمتی قریه نك کثیر الجولان اولان کبارلرینك خبیث عد ایتدکاری اجلندندر (وغالبك روایت
ایتدیکی حدیثلردن بو حدیثك غیری روایت اولنمامشدر شو حدیثه که جابر وغیریلر حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حمار اهلینك لحومندن نهی ایلدی اتك لحومنه اذن ویردی دیو
روایت ایتدیلر متفق علیه در غالبك حدیثنك ضعفی اوزره حفاظ حدیث اتفاق ایتدیلر وفرضا
صحیح دخی اولسه حال اضطرارده اکلینك حلال اولمسنه حمل اولنور واو قضیه مادهٔ مخصوصه در
عموم افاده ایتمز وجت اولنور نسنه ده یوقدر (حمارك علت تحریمی استخباث عرب میدر یوخسه
نص ایله میدر دیو اختلاف ایتدیلر ایکی وجهله ده اولدیغنی رویانی وغیریلر حکایه ایلدیلر حافظ
منذری شویله افاده ایدرکه لحوم حمارك حرام اولدیغی ایکی دفعه نسخ اولدیغیچوندرکه قبله ده
ایکی کره نسخ اولدی ونکاح متعه ده ایکی کره نسخ اولدی و حمارك سودنده دخی علماء سلف
اختلاف ایتدیلر اکثر علما حرام قیلوب عطا وطاووس وزهری رخصت وبردی لکن اولکی
اصحدر زیرا سودك حکمی اتك حکمی کبیدر حماری وغیری حیوانی ضرب بالاجماع حرامدر (وبخاری
روایت ایدرکه اول سلطان سریر ارشاد علیه اشرف الصلوات حضرتلرینك یانندن برحمار کچدی
یوزینه طاغ اورلمش ایدی (لعن الله من فعل هذا) بونی ایده نه جناب حق لعنت ایده دیو بیوردی
وبرروایتده (لعن الله الذی وسمه (الامثال) حماره متعلق ضرب مثلدر عرب طائفه سنك ضرب
مثللرندندر عشر تعشیر الحمار دیرلر یعنی حمار آوازی کبی چاغرر فریاد ایدر دیرلر (جوهری تعشیر
حمار دیو حمارك برنفس ایله صوتنی اون کره تردید ایده رك ایلدیکی فریاد قبیحه در دیمشلر (نتکم
شاعر دخی بوکا اشارت ایدوب دیرکه ٭ لعمری لئن عشرت من خیفة الردی ٭ نهاق حمار اننی
لجزوع ٭ یعنی قسم ایدرمکه هلاك خوفندن حمار کبی فریاد دخی ایدرسم همان جزع ایتمش اولورم
نفع ویرمز دیمکدر تفصیلی بوبله که انلر بلده لرنده وبادن خوف ایتسه لر جمله سی جمع اولوب
حمارك صوتی قبیحی کبی فریاد ایدرلردی وبو ایش بزه نفع ویرر ظن ایدرلردی حق تعالینك مثل
بیوردیغی شو قول شریفنی دیرایسك (مثل الذین حملوا التوریة ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل
اسفارا) شول کیمسه لرکه توریهٔ شریفه عالم اولوب بعده مقتضاسیله عمل ایتمدیلر شول حمار

كيدر كه نيجه كتوروب مشقت چكرلر مع هذا كتابلر ايله انتفاع ايتمزلر ديمكدر هر كيمكه اوقيوب
عالم اوله وعلميله عمل ايتميه اول حمار كيدر كه علمی كند ويه نفع ويرمز (حديث شريفده كلديكه
(يؤتى بالرجل يوم القيمة فيلقى فى النار فتندلق اقتاب بطنه فيدور كما يدور الحمار فى الرحى فيطيف به
اهل النار فيقولون مالك فيقول كنت آمر بالخير ولا آتيه وانهى عن الشر وآتيه) يعنى روز
قيامتده برشخص كتور يلوب جهنمه القا اولنور كه قارننده بغارسقلری صير يلوب چيقار حمار
دكرمنده دونركبی چور يلور طورر اهل جهنم انك اطرافنی طولاشوب سنك نه كناهك واركه
بوحاله كرفتار اولدك ديرلر اولدخی دنياده خير ايله امر ايدردم بن اشلمزدم وشردن نهی ايدردم
مع هذا بن ايشلردم ديو جواب ويردی (حديثده اولان اقتاب لفظی بغرسق ديمكدر مفردی قتب
كلور قافك كسريله (وعرب طائفه سی (هم يتهارجون تهارج الحمر) يعنی فلان كيمسه لر
حمارلر كبی جماع ايدرلر ايمش كه هرج كثرت جماع معناسنه در تتكلم ديرلر كه * بات يهرجها
ليلة جمعاء * يعنی جمعه كيجه لرنده جماعی چوق ايدر اولدی (كعب الاحباردن منقولدركه آخر
زمانده يأجوج دفع اولندقدنصكره يكرمی سنه قدر خلق اوچوزلق ووسعت ورخاوتده مكث ايدرلر
حتی بويله كه برنارى وبرصالقم اوزمی ايكی كيمسه انجق كتوره بيلور بعده حق تعالى بر ريح طيبه
كونده رر كه مؤمنين مؤمناتدن بركيمسه قويميوب روحلرينی قبض ايدر بعد ذلك ناس هرج
مرج اولوب حمارلر كبی جماع ايدرلر تاكه قيامت قوپار حال بوكه انلر اوحال اوزرنده در نعوذ بالله
تعالى ويبوك حمار بول ايدوب سائر حمارلرك بولنه سبب اولور ديرلر كه بو مثل كريه وناشايسته
اولان ايشده خلقك بربرينه تعاون واتفاقلری وقتنده ضرب اولنور فلان كيمسه حاجت حماری
اتخاذ ايلمدی ديرلر چونكه اول كيمسه اموزنده بذل خدمت ايلسه وفلانی حمار درونده قويدم ديرلر
يعنی انده خير يوقدر ديرلر حماردن زياده صابر در ديرلر ومالك شرلبسی زكاتی ويرلميان وزكات
ويرنه ويرلميان ديوب بو كلام ايله حماره اشارت ايدرلر كه زيرا حمارك زكاتی يوقدر فلان طوره مدی
لا حمار صوصامسی قدر طورردی ديو ضرب مثل ايدرلر زيرا حمار جمله حماردن تيز صوصار
(جوهری عشا ماده سنده دير كه عشا اخشام نمازندن يتسو نمازينه وارنجه كچن وقت ايكن برقوم
شويله زعم ايتديلر كه عشا زوال شمسدن طلوع فجره دك زمانده اطلاق اولنه تتكم شاعر ايتدی
* غدونا غدوة سحرا بليل * عشاء بعدما انتصف النهار * يعنی قوشلقلق ايله قوشلقدن وليله ملتبس
سحرلك ايله سحرلدن نصف نهاردن صكره عشالق ايله عشالهدق بو ازمانك جمله سنده
* قصدناها حمارا ذاقرون * كلنا اللحم وانفلت الحمار * ول قوجه حماری ايشلتدك لحمنی اكل ايتدك
حمار مضمحل اولدی بو بيتك معناسنده ايكی قول واردر بريسی مركبی اتعاب ايدوب بيلمكدن
شدت اضطراب ايله لحمنی اكل ايتدك كه حمار مضمحل اولدی ديمكدر ايكنجيسی حماری ذبح
ايتدك كه برنسنه باقی قالمدی كوياكه جمله سی محو اولدی ديمكدر وشاعرك ذاقرون ديديكی مسن
وقوجه حمار ديمكدر اوزرينه دهردن برقاچ قرون كچمش اوله وعرب طائفه سی ضرب مثلدر
فلان كيمسه بغلی حماردن ذليل ديرلر شاعر ايتدی * وما يقيم بدار الذل يعرفها * الا الاذلان عير الحی
والوتد * يعنی ذلت اوينی بيلن دارذلتده قائم اولماز الا حی وتد يعنی برقازقدر كه قازق قائم
اولور * هذا على الخسف مربوط بذمته * وذا شيخ فلا يرثی له احد * برقازقدر كه باشنه اورمق
ايله ياتوب ذليل وحقيردر وياعه سی جوز ينجه يه دك قائمدر واو برپابرولان كيمسه دركه براحدانی
مرثيه ومدح ايتميوب نام ونشانی ياتوب كيدر (خواص) اجزاسی بركيمسه حمارك قولاغی كيرندن
وغيريله ايجسه خاموش اولوب اويويه قله اصلا برنسنه تعقل ايتميه حمار جماع ايدركن بركيمسه
اول حمارك قويريغندن برقيل قوپاروب كندی اويلوغنه باغلسه شهوت باهی تحريك ايدر حمارك

قويروغنه طاش بغلنسه نهق ايلميه ودبری باغلنجه دخی حال بويله در (امام فخر رازی وصاحب
حاوی ديركه حمار لحمينك صوينه صغوقدن اولان كزاز مرضنه مبتلا اولان كيمسه اوتورسه
نافعدر حمارك طرناغندن برخاتم ياپيلوب مصروع اولان انی طاقنسه بردخی صرع واقع اولميه
حمارك سرجينی اتك سرجينی ايله احراق اولنوب يا احراق اولنمدين سركه ايله خلط اولنوب
دم سائلی اولان يره قونسه قطع ايدر حمارك التی دريسی خوف ناك اولان صبينك اوزرينه بغلنسه
خوفنه مانع اوله حمارك زبيلنه سركه صاچيلوب قوقولنسه رعاف دائمی قطع ايدر (صاحب
لقلاحه ديركه كنديني عقرب صوقان كيمسه حماره بنسه ويوزينی حمارك قويروغی طرفنه
كتورسه كنديده اولان اغری حماره انتقال ايدوب كندی بری اولور وصوقلان بری حمارك
قولاغنه ادخال ايلسه ده بو خاصه يی بولور وحتی بنی فلان يرده عقرب صوقدی بونكله شفا
بولدم واكر ترسی يانمش اولسه باكاده مرور ايدن كبی دخی قوی اولوردی حمارك ايلكی زيت ياغيله
باشه سورلسه صاچی وصاقلی طويل ايدر حمارك جكری كباب اولنوب آچ قرننه تناول اولنسه
سركه ايله صرعه يه نافعدر انی اكل ايدن صرعدن امين اولور حمار سودی ذكره سورلسه قتی ايده
وكلب بيله حمارك صوتی قبيحندن حظ ايتمزكاه اولور حمارك صوتنه كثرت المندن اورمز اولور
(التعبير) واقعه ده حمار كورمك انسانك جد وسعادتيدر وكاه اولوركه سفره وعلمه دلالت
ايدر جناب حقك (كمثل الحمار يحمل اسفارا) بيورديغيچون وكاه اولوركه حمار كورمك معيشته
دلالت ايدر جناب حقك (وانظر الى حمارك ولنجعلك آية للناس) بيورديغيچون وكاه اولوركه
عالم محصله ياخود يهوديه دلالت ايدر حق تعالينك (مثل الذين حملوا التورية ثم لم يحملوها
كمثل الحمار) قول شريفيچون واقعه ده حمار كورمك برعلامت ظهورينه دلالت ايدر وكاه اولوركه
شدتدن خلاصه ومصائبه رجوعه ودينده منازعه يه دلالت ايدر واقعه ده قاطره وحماره مالك
يااوزرلرينه بنديكنی كورمك مال واولاد ايله زينت اوزرينه دلالت ايدر جناب حقك (والخيل والبغال
والحمير لتركبوها وزينة) بيورديغيچون وكاه اولوركه حماره بنديكنی كورمك خوفدن خلاصه دلالت
ايدر واقعه ده حمارينك هلاك اولديغنی كورمك فقرينه ياموتنه دلالت ايدر حمارك ارقه سندن
اينديكنی وحماری بيعنی كورمك فقيراق رجوع ايتمكه دلالت ايدر بركيمسه واقعه سنده اكل ايتمك
ايچون حمارينی ذبح ايلديكنی كورسه رزقده وسعته دلالت ايدر اكر غير يچون ذبح ايلسه معاشينك
فسادنه دلالت ايدر بركيمسه واقعه سنده حمارينك قويريغنی زياده اوزون كورسه بقاء دولتنه ياخود
زياده جاهه دلالت ايدر بركيمسه اوزری اكرلی حمار كورسه والدايله وعزت ايله تعبير اولنور بركيمسه حماره
بنديكی خوش ايده مديكنی كورسه اهل احسان اولميان كيمسه دن منحل اوله واقعه ده آرق
وضعيف حمارلر كورمك زياده مالدر وطاولی حمار كورمك نهاية مالدر ديشی حمار كورمك معيشته
اعانت ايدر عورته دلالت ايدر كه كثير الخير ذات نسل وربح اوله واقعه ده آردنده صپاسی اولان
ديشی حماره سوار اولديغنی كورسه اولادی برعورتی تزوج ايده حماری قامچی ايله يورديكنی كورسه
اول كيمسه دعا ايله طعام ايدر ايمش اما ديشی حمار ديمكدر اتاندن مأخوذ در وحمار صداسی
شره وانكاره دلالت ايدر حق تعالينك (ان انكر الاصوات لصوت الحمير) ديديكی قول شريفنه
بناء ياخود جن طائفه سندن برعارضك ظهورينه دلالت ايدر وبردخی حمار صوتی اشيدادكده
تعوذ حقنده حديث شريف وارداولدی (وبعضيلر ديرلر كه حمار صداسی ظلميه بددعايه دلالت
ايدر بركيمسه خانه سنه وافر حمار كيرديكنی كورسه برخيره دلالت ايدر كه مشقت سز جناب حقك
سوقی اوله حمار سودی كورمك اول سنه اوجوزلغه دلالت ايدر وكاه اولور حمار سودی ايچمك
شاربنك مرضنه دلالت ايدر كه صكره شفا بوله واقعه ده حمار مالدر اكر اتنی يديسه عورتك

واقعه ده کندی زوجید ر برکیمسه حمار ایله یاتسه بعض اقرباسی وفات ایلیه برکیمسه بردیشی حماری فرس اولمش کورسه طرف سلطاندن خیره نائل اوله اکر قاطر اولمش کورسه سفردن خیره نائل اوله برکیمسه واقعه سنده حارکتورسه خیره وسعادتده قوته نائل اوله که کندیدن تعجب اولنه برکیمسه کندینك حمار طرنغی اولدیغنی کورسه مالده وقصر اقده قوتدر وخف کورمکده بویله در حیواندن برشی کورمکسزین اناغی صداسنی ایشتسه بوواقعه یغموره دلالت ایدر برکیمسه سمادن برحمار نازل اولدیغنی کورسه کندیله استغنی حاصل اولان مال عظیمه نائل اولور خصوصا بوواقعه یی کورن پادشاه اوله حمارده سیاه یابوز اوله والله اعلم

﴿حمار الوحشی﴾

یبان اشکیدر فراده دیرلر و یاسز حمار وحش دخی دینور که عربجه اکاعیر دیرلر وکاه اولور که عیر دیو حمار اهلی یه دیرلر وحمار وحشی غیرتی شدید برحیواندر پس غیرتندن دائما سوریسیله کزوب بربرندن ایرلمز و اشنی آخردن صاقنوب وبربرینی حمایه ایدرلر (وعجایب اولان احوالندندرکه دیشیسی ارکك صبیه طوغرسه ارککی کلوب انك خیصه سنی اکدج ایدر ودیشیسی بو ایشه راضی اولمیوب بوندن فراره حیله قورر وکاه اولور که صبیه نك ایاغنی کسر ایدر سعی ایتمیه دیو و بیویوب وسالم اولنجیه دك امزیرر (تتکیم حریری مقاماتنده اون اوچنجی مقامه ده بوکا اشارت ایدوب دیرکه (یارازق النعاب فی عشه وجابر العظم الکسیر المهیض) ای قارغه یاوروسنه یواسنده رزق ویروب وقیرلمش کوکی اوکولدن خدای متعال (انج اللهم من عرضه من دنس الذم نسند الرخیص) جرم وعصیان دنسندن بزی خلاص ایدوب آب مغفرتك ایله محوایله دیوب قیرلمش کوك دیدیکندن حمار وحشینك کندی یاوریسنك اناغنی قیردیغنه اشارت ایلمشیدی وقارغه یاوروسنه رزق ویرر دیمکدن مراد بودرکه قارغه یاوریسی یمورطه دن چیقدقده باشی واناغی بیوك وکریه المنظر بدلقا اولمغله ابوینی کندیدن نفرت ایدوب یواده براغورلر جناب حق انلری یواسنده اولان سنکلری رزق ویرمکله بسلیوب بیودرکه ابوینی یانلرینه اوزمان کلور غراب بحثنده تفصیلی کلسه کرك انشاءالله تعالی ودیرلرکه حمار وحشی ایکیوز سنه معمر اولور (تتکیم ابن خلکان زید بن ربیعه ترجمه سنده حکایه ایدوب دیرکه دمشق نواحیسنده حمص طرفنده جرود دیرلر برقریه واردر اول قریه نك اطرافنده حمار وحشی حدوحصردن زیاده در آلتیوز التمش تاریخنده مصر عسکری شامه کلوب شام عسکریله بیله انطاکیه طرفنه کتدیلر بن اول وقتده شامده ایدم بعده چوق اکلنمیوب دمشقه دوندیلر وعسکرایله بیله اولنلردن بعضیلری شویله برقصهٔ غریبه نقل ایلدیلرکه عسکر جرود قریه سنه نزول ایلدکلرنده وافر حمار وحشی صید ایتدیلر پس طائفهٔ عسکریدن بریده حمار وحشی صید ایدوب معتاد اوزره اتنی بشورمکه مباشرت ایلدکده پشمك دکل بلکه پشمکه قریب بیله اولمدی هرنقدر آتشی زیاده ایلدیسه تأثیر ایلمدی والحاصل بو اسلوب اوزره صباحدن اخشامه دك بونکله تقید ایده کوردی اصلا پشمدی بو اثناده اول کیمسه نك یولداشلرندن بری اول محله کلوب وحشینك باشنی الینه آلوب کوردیکه بر داغ وار ملاحظه ایلدکده بهرام کور یازلمش استغراب ایدرلر (ابن خلکان دیرکه اول قولاغی بنم یانمه کتوردیلر داغك محلی ظاهر ایدی خط کوفی ایله بهرام کور لفظی اورلمش بهرام کور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعث اولنمزدن اول کلان ملوك فرسدن ایدی صید وشکاره مائل اولمغین چوق شکار آلندقده برنیجه سینك قولاغنه بو وجه اوزره داغ اوروب صالیویردی اکر اول صیدی اول وقتده طوتوب بوغازلمسه لر ایدی نقدر حیاتده اوله جغی مقدما عمری نقدر اولدیغنی الله عظیم الشان بیلوردی (وبو حمار جائزدرکه سکزیوز سنه و یاخود زیاده یشامش اوله وذکر اولنان جرود نام قریه ده برطاغ واردر جبل مدخن تسمیه اولندی زیرا دخان کبی اوزرندن طومان اکسك اولماز وحمار وحشینك الوانی کونا کون اولور برکونه سنه اخدریه

دینور عمری زیاده اوزون وشکل وشمائلی موزون اولور ملوك کسرادن اردشیرك برارکك حماری وارایدی اخدر دیرلردی ینه وحشی اولوب فرار ایلمدی و برصرب طاغده قالدی آندن طوغان حمار وحشیلره اخدری دینور اولدی (جاحظ دیرکه حمار وحشینك عمری حمار اهلینك عمرندن زیاده جه اولور وحمار اهلیده ایسه ابو سیاره نك حمارندن اکثر معمر اولمش یوقدر ابو سیاره یه عمیلة بن خالد دیرلر کندینك برسیاه حماری وارایدی قرق سنه اول حمار اوزرنده مزدلفه دن منایه کتدی وکلدی شو شعری سویلردی * لاهم مالی فی الحمار الاسود * اصبحت بین العالمین احسد * یعنی بنم زیاده مهم اولان مالم سیاه حماردر بنده خلق اچنده محسود اولدیغم حالده صباحلدم * هلا یکاد ذوالحمار الجلعد قوی شکلی اولان کیمسه محسود اولمازمی * فق اباسیارة المحسد * یارب سن محسود اولان ابو سیاره یی حفظ ایت * من شر حاسد اذا حسد * ومن اذاء النافثات فی العقد * هر حاسدك حسدندن وافسون ایدنلرك شر واذاسندن جناب حقه صغینورم (اللهم حبب بین شاینا و بغض بین راغنا واجعل المال فی سمحائنا) یارب بزدن افتراق اولنلرك بینلرین ترفیق ایدوب دوستلشدر والیزایله بزم بیمزی مبغوض ایله ومال وغنایی بزم اسخیالریمزه احسان ایله وابو سیار حقنده شاعر آخر دخی سویلرکه * خلوا الطریق عن ابی سیارة وعن موالیه بنی فزارة * یعنی ابو سیاره یه وانك معتقلری اولان بنی فزار قبیله سندن اولنلره طریق تخلیه ایتدك که * حتی یجیز سالما حماره * مستقبل القبلة یدعو جاره * سلامتله حمارینی کذار ایتدیروب قبله یه قارشو قومشوسنه دعا ایده پس بوسببدن عرب طائفه سی ضرب مثل ایدوب فلان کیمسه ابو سیاره نك حمارندن صاغ وسالم دیرلر (ابن ابی شیبه حدیث ابی فاطمة اللیثیدن روایت ایلدیکه راوی ایدر رسول الله صلی الله علیه وسلمك مجلس سعادتنده اوتورردق بیوردیکه (من یحب ان یصح فلا یسقم) یعنی دائم صاغ اولوب هیچ خسته اولمامغه کیم محبت ایدر دیدی سرعت ایدوب بزلر یارسول الله دیدك بیوردیکه (اتحبون ان تکونوا کالحمر الضالة) سز محبت ایدرمیسز که یبان حماری کبی اوله سز دیدی بزلر لا یا رسول الله دیدیکمزده بیوردیکه (الا تحبون ان تکونوا اصحاب بلاء واصحاب کفارات فو الذی نفس ابی القاسم بیده ان الله تعالی لیبتلی المؤمن بالبلاء فما یبتلیه الا لکرامته علیه لان الله تعالی قد انزل عبده بمنزلة لم یبلغها بشیء من عمله دون ان ینزل به من البلاء مالا یبلغه تلك المنزلة الا به) یعنی محبت ایتمزمیسز که اصحاب بلاء واهل کفارت اوله سز یعنی بویله اولمغه محبت ایدك قسم ایدرمکه حق تعالی برمؤمنی بر بلایه کرفتار ایتمز الا اکا اکرام واحسان وجهیله ایدر زیرا برقولنی برمرتبه یه انزال ایدرکه بلایه صبردن غیری عمل ایله اول مرتبه یه نزول بر وجهله حصول پذیر اولمازدیدی (حدیث شریفده اولان حمر صاله شول حمار وحشیدرکه قوت ونشاطندن اعضاسی صاغ واصواتی شدید اوله (الحکم) حکم شرعیسی حمار وحشی یی اکل بالاجماع حلالدر (صحیحینده وغیریده کلدیکه اول سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات (انا لم نرده علیك الا انا حرم) دیو بیوردی حمار وحشینك لحمنی اکله رخصت بیوردی (امام شافعی رحمه الله تعالی علیه دیرکه حمار اهلی توحش ایدوب وحشیلره قارشسه ینه اکلی حرامدر حمار وحشی مونس اولوب حمار اهلی قبیلندن اولسه حرام اولماز وحمار وحشینك حلال اولمسنده براختلاف بیلمم انجق مطرفدن نقل اولندیکه حمار وحشی مونس اولوب وعلف ویراسه حمار اهلی کبی اولور دیمشیدی جمله علما بوقولك خلافنه ذاهب اولدیلر حمار وحشی ایله حمار اهلینك جفتلشمسندن اولان حیوانی اکل حلال اولماز زیرا ولد اکل اولمقده خیر ابوینه تابع اولور بریسی غیرمأکول فرض اولنجه وبرنسنه یی کلب ایله قورددن تولد ایدن حیوان یلاینجه نجس اولدیمی اولمادیمی دیو شبهه اولنسه اخسنه تابع اولدیغی کبیکه انك یلادیغی یری غسل واجب اولور ونکاح خصوصنده دخی اخسنه اتباع اولندیغی کبی که کتابی ایله وثنیدن تولد ایدن قزی نکاحله المق جائز اولماز (وفقهاء عظام باب جزیه ده بوقاعده یه مخالفت ایدوب

كابى ايله وثنيدن تولد ايدن جزيه منعقد اولور ودياننده ده مخالفت ايدوب ديتى اكثر اولانه الحاق
ايتديلر اصح اولوب منصوص اولان بودر (بعضيلر قنقسنك دينى اقل ايسه ولد اكا تابع اولور
ديدى (و بعضيلر پدرينه تابع اولور ديديلر و بو اقواللرى ائمهٔ شافعيدن رافعى باب غرده حكايه
ايلدى حج خصوصنده تكليف يوندن قنقسى اغلظ ايسه اكا تابع اولور حتى براحرا ملى كيمسه
كيك ايله قويندن تولد ايده نى قتل ايلسه جزا لازم اولور فقهاء عظام زكوة خصوصنده حكمى
عكس ايدوب وحشى ايله اهليدن تولد ايدن حيوانه زكاتى موجب قيلديلر ايكى انسى كه مثلا
جاموس ايله بقردن تولد ايدن حيوانه زكاتك لازم اولديغنده نظر واردر واولادى دينده شريف
اولان ابوينه تابع قيلديلر حتى عند العلوق احد ابوين مسلم اولسه ياخود اولادك بلوغندن مقدم
اسلامه كلسه تبعيتله صغيرك اسلامنه حكم اولنور وحريت وقتنده انايه تابع قيلديلر مكر جاريهٔ
مستولده دن اولان اولاد ايله ولد مغرور اوله بونلر بذاته حرلردر ونسبده مطلقا بابايه تابع قيلديلر
زيرا نسب بابا ايله معتبردر انا ايله معتبر دكلدر و بوقاعدنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك
قزلرى اولادينى استثنا ايتديلر زيرا حضرتك قزى اولادلرى حضرتنه نسبت اولنورلر غيريلرك
اولاد بناتى بويله دكلدر اولاد بناتى كندويه نسبت اولنمق حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه
وسلمك خصايصندندر (وفقهاء عظام رحمهم الله ولد زنايى باباسندن مقطوع نسب قيلديلر وولد
منفى بويله دكلدر كه بر كيمسه عورتنك ولدنى بندن دكلدر ديو نفى ايتدكدنصكره بند ندر ديسه
ولد كندويه لاحق اولور باب اضحيه ده وعقيقه قربانده تبعيته تعريض ايتمديلر سننك اكثرنى
اعتبار ايتمك احتياطدر حتى قيون ايله كچى دن تولد ايدنده اضحيه حقنده اوج ياشنه دخولى شرط
قيلندى ابوينك اكثرنى اعتبار طريقيله اكثرسن معتبر اولان كچيدر ربالر حقنده ايكى جنسدن تولد ايدن
حيوانه فقهاء تعرض ايتمديلر فائدهسى بوايديكه اول حيوان يا انكز برجنس قيلنور ابويندن قنقسنك
لحميله متفاضلا فروخت اولنورمى يوخسه احتياطا جنس واحد كبى قيلنوب فضله حرامى اولور
باب ربا ده ضيق اولديغيچون احتياطا حرام اولمسى اقربدر و باب سلمده وقرضده دخى بوكا تعريض
ايتمديلر حتى بر كيمسه ايكى حيوان بيننده تولد ايدن حيوانى بر كيمسه يه قرض ويرسه ياخود انك لحمندن
سلم ايلسه ياخود قيون لحمنده ياكچى لحمنده سلم ايلسهده قيون قيون ايله بيننده تولد ايدن حيوانك
اتى كتورسه لايق اولان قبول ايتمسى جائز اولما مقدر زيرا نوع آخردر برنوعى آخر ايله استبدال
قول صحيح ايله جائز اولماز وشركت ووكالت واقراضده دخى بوكا تعرض ايتمديلر بونلرك كلبسى
نادر اولديغيچون لايق اولان جمله سنده منع اولنمقدر زيرا بو عقدلر انجق وجودى عام اولدى صحيح
اولور برآدم بر كيمسه يه قيون وصيت ايلسه ورثهسى قيون ايله كچيدن تولد ايدن حيوانى ويرسهلر اول
كيمسه يه قبوله جبر اولنماز زيرا وصيت انجق عرفه وعادته محمولدر والله اعلم (الامثال) حمار وحشى يه
متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه سى فلان كيمسه حماردن اكفر ديرلر و بومقامده مراد اولنان
حمار عاد قومندن بر كيمسه دركه آدينه حمار بن موتلع ديرلر و بعضيلر ديركه بومثلده ذكر اولنان
حمار بن مالك بن نصر الازدى در مسلمان ايدى بروادیده اولورديكه اول واديك بر كونلك
مسيره اوزونى ودرت فرسخ ايني وار ايدى اوجوزلقده بلاد عرب بده انك نظيرى يوغيدى بر كون مرقومك
اوغللرى شكاره چقمشيدى بر صاعقه يه مصادف اولوب جملهسى بردن هلاك اولمريله مرقوم دخى
كافر اولوب بنم اوغللريمه بويله ايدنه بن عبادت ايتمم ديوب قومنى كفره دعوت ايلدى كندويه اجابت
ايتميوب عاصى اولانى قتل ايدردى جناب حق انى اهلاك ايدوب واديسنى خراب ايتمكله كفرده
عرب انكله ضرب مثل ايدرلر نتكيم شاعر ايتدى * الم تران حارثة بن زيد * يصلى وهوا كفر من حمار *
يعنى زيد اوغلى حارثه نماز قيلر اما مثلده ذكر اولنان حماردن كافردر ديوب زيد هجو وكندى

مثل اولان حمار نام كيمسه يى شعرنده يادايلمش (خواص) اجزاسى ابن وحشيه وابن سويدى وغيريلر
ديركه حمار وحشى كوزلرينه نظر ايلمك كوزك صحتنى بردوام ايدر وكوزه صوايتمكه مانع اولور.
وسميز ينك اتندن يمك مرض مفاصله نافع اولوب ازاله ايدر واودينى دوشكنه تبول ايدن كيمسه يه
ايچرسلر نافعدر وايلكى زيبق ياغيله بهقه سورلسه ازاله ايدر باذن الله تعالى (تعبير) واقعه ده
حمار وحشى كورمك صاحب جفا وقسوة اولان ياخود اهل باديه دن اولان عورته واوغلانه دلالت
ايدر رائينك حالنه كوره تعبير اولنور بر كيمسه حمار وحشى يه سوار اولديغنى كورسه معصيته دلالت
ايدر واكر بنسه ده ارقه سندن دوشسه حذر ايليه حمار وحشى سودى ايچسه دينده نسك
نائل اوله بر كيمسه حمار وحشى لحمونى جامع اولديغنى واكا مالك اولديغنى كورسه عزت وغنيمته
وماله نائل اوله حمار اهلى واقعه ده بر وحشى اولمق ضرر وشردر حمار وحشى واقعه ده مونس
اولسه نفع وخيردر والله اعلم ❊ حمار قبان ❊ امام نووى تحريرنده ديركه بولفظ قباندن
فعلان وزنيدر زيرا معرفه لكى حالنده ونكره لكى حالنده منصرف اولميان الفاظ قبيلندندر
(امام جوهرى ديركه حمار قبان شول اياقلرى چوق بوجكدر كه لسان فارسيده خركش ديرلر
وقبان فعلان وزنيدر قبدن مأخوذدر زيرا عرب بونى منصرف قيلمازلر قبان معرفه در كندى
قتلرنده اكر قبان فعال وزنى اوزره اولسه عرب انى منصرف قيلردى (رأيت قطيعا من حمر
قبان) يعنى قباندن بر كروه كوردم ديسك غير منصرفدر نتكيم شاعر ايتدى * ياعجبا لقد رأيت
عجبا * حمار قبان يسوق ارنبا * هزار تعجب بر عجايب كوردمكه حمار قبان ارنب سورردى * حاطمها
يمنعها ان تذهبا فقال اردفنى فقلت مرحبا * وكند پيرلكى كيمسه مانع اولوب بنى ارداف ايله
ديردى بنده مرحبا ديدم حطم پيرلك معناسنه در و بومقامده قبان علميت ايله والف نون مزيدتان
علتيله غير منصرفدر علماء صرفيندن ابن مالك وغيريلر ذكر ايدركه هر اسمكه آخرنده الف
نون اوله اوسطى مشدد اولسه الف ايله نونك اصلى اولوب مشدد اولان احد مثلينك زائد اولمسنه ده
احتمال اولور وعكسنه ده احتمالى اولوركه الف ايله نون مزيدتان اولوب مشدد اصلى اوله ديوب
حسان وتبان ودكان ورمان لفظلريله و بونلرك غيرى امثاليله تمثيل ايدوب ديديلركه حسان حسندن
اخذ اولنديسه نونى اصليه در وايكى سنك برى زائده اولور واكر حسدن اخذ اولنديسه نونى
زائده در اولكنه كوره فعال وزننده در منصرف اولور ثانيه كوره فعلان وزنى اوزره اولوب غير منصرف
اولوب الف نون زياده اولديغى ايچون واكر تبان تبن دن اخذ اولنديسه نونى اصليه در واكر تبدن
اخذ اولنديسه كه تب كناه وخسران معناسنه در الف نون زائده در غير منصرف اولور بوقاعده دن
معلوم اولنديكه قبان لفظى جائز اولوركه قبدن مأخوذ اوله وقب بيلى انجه اولمغه ديرلر واقب اورتالغى
انجه اولان حيوانه واكثرا نسانه ديرلر وقارنى چكيلوب ارقليان اتلره خيل القب ديرلر (جوهرى رحمه الله
عليهك ديديكى كبى جاحظ نسيانى وصفده بيلى انجه ديوشعر انشاد ايدوب ديركه (يمشين مشى قطا
البطاح تأودا * قب البطون رواجح الاكفال) اول محبوبه خاتونلردره كرن قطا قوشى كبى صالينه رق
يوررلر بللرى انجه وصاغريلرى بيوكدر وحمار قبان جائز اولوركه قارنى چكوك دنبلان معنادن
مأخوذ اوله زيرا بو بر التون قدر دكرمى بوجكدركه قارنى چكلمشدر ارقه سى قبه كبى بوجه در
يوريدكده اياغنك اوجلرندن غيرى كورنمز وباشى كورنمز مكركه ارقهسى اوزره قلب اولنه يورندن
طرفى دكرمى اولديغندن كورلمكه مانعدر و بو بوجك خنفسا قدر سياه دكلدر وخنفسادن كوچكدر
التى اياغى واردر واكثريا مواضع مسخنه ومواقع زبلده اولور وجائزدركه قبان لفظى قبن فى الارض
قبونا ديدكلرندن مأخوذ اوله كه برنسنه يرده يوريوب كتسه بويله ديرلر (صاحب مفردات ديركه
حمار قبان شول بوجكدركه عرب اكا هدبه تسميه ايدرلر اياغى چوقدر كندويه طوقونلدقده مدور

اولوب قالور وحار قباندن بر نوع وار درکه بیلی انجه درد کرمی دکلدر ناس اکا سحیمه دیرلر
قره بوجك دیمکدر مواضع ندیه ده اولور ظاهر بودرکه بوکوجکنك آدیدر بیودکده حار قبان
دینور واهل یمن حار قبان دیو چکرکه دن بیوك کلبك انواعندن برنوع بوجکه اطلاق ایدرلر
اشتقاقه کلنز وجائز اولورکه اشتقاقده اوله قبن المتاع لفظندن که چن برمتاع قبانه اور یلوب وزن
اولنسه قبن المتاع دیرلر بوکا کوره منصرف اولور نون اصلی اولد یغیچون وقبا ن شول شیدرکه
کندیله متاع وزن اولنور (شعبی دیرکه قبانك معناسی لغة رومیه ده عدل دیمکدر اشتقاق اولکی
قب دن مأخوذ اولدیغی اظهردر زیرا عرب غیرمنصرف اولمسنی التزام ایتدیلر الف ایله نون
مزیدتان اولمسنی اقتضاایدر (الحکم) حکم شرعیسی استخباثنه بناء اکلی حرامدر (الامثال)
ضرب مثلده قبا ن بوجکندن ذلیل دیرلر (الخواص) خواص اجزاسی حار قبان صو ایله
انجلسه عسر بوله و یرقانه نافعدر (و بعضیلر دیرکه حار قبان برخرقه یه دور یلوب حمای مثلثه
مبتلا اولان اوزرینه تعلیق اولنسه دفع اوله (التعبیر) رؤیاده حار قبان کورمك دون همته
دلالت ایدرسفلیلری حمایه وانلر ایله تفاخره دلالت ایدروالله اعلم ❊ الحمام ❊ کوکرجندر
فارسیده کبوتر دیرلر جوهری دیرکه حمام طائفهٔ عرب قتنده بوینده طوقی اولان قوشدر کرك
اوکیك اولسون کرك قری اولسون ومذکره ومؤنثه حمام دینور حمامه داخل اولان ها وحدت
ایچوندر تأنیث ایچون دکلدر وعامه قتنده مشهور اولان بودرکه حمام همین دواجنه مخصوص اوله
ودواجن اولرده بسلنوب مأنوس اولنه دیرلر مفردی حمامه کلور نتکیم حمید بن ثور الهلالی حمامه یی
قری معناسنده الوب شعرنده دیرکه ❊ وماهاج هذا الشوق الاحمامة ❊ دعت ساق حر ترحه وترنما ❊
بوشوق ونشاطی حرکت ایتدرمز الا ارکك قومری ایدر نشاط وسرور ونغمه وترنم اولدیغی
حالده یعنی محبوبم ایله اولان بونشاطی انجق مرغان ایده بیلور (ونابغة الذبیانینك شوقوانده حمام
قطا قوشی باغرطلاق قوشی معناسنه در ❊ شعر ❊ و احکم کحکم فتاة الحی اذ نظرت ❊ الی
حمام سراع وارد الثمد ❊ یعنی برسوزی سویلدیککده قبیله ده کی اولان تازه قزلك سرعتله طاغ
اراسندن کلان باغرطلاق قوشلرینی کوردیکی وقتده طوغری خبر وبردیکی کبی سویله ❊ قالت
الالیتما هذا الحمام لنا ❊ الی حمامتنا ونصفه فقد ❊ اول قیز شو قوشلرك مقداری شوقدر درتمامی
یانصفی بزم قوشلره آیا قاریشورمی دیو تمنی ایلمشیدی ❊ فحسبوه فالقوه کما حسبت ❊ تسعا وتسعین لم تنقص
ولم تزد ❊ ناس انی حساب ایدوب قزلك خبر ویردیکی کبی طقسان طقوز بولدیلر نه نقصان ونه زیاده
(اصمعی دیرکه بوقزعربده زرقاء یمامه دیدکاری شول کوك کوزلی قزدرکه آتلو یی اوچ کونلك یردن
کورردی برکروه باغرطلاق قوشنی طاغدن برضیق محلدن کلورکن کوروب یوزعدد قوشدر دیو
سویلمشیدی بن اردنجه کیدوب قوشلری بووه یه ایننجه تعداد ایلدم کوردمکه طقسان طقوزدر (اموی
دیرکه دواجن شول کوکرجنلردرکه اولرده یاورولر واکا حمامه دخی تسمیه اولنور نتکیم حجاج انشاد ایدرکه
❊ شعر ❊ انی ورب البلد الحرم ❊ والقاطنات البیت عند زمزم ❊ قواطنا مکة من ورق الحمی ❊
یعنی بلد حرمك ربنه قسم ایدرمکه وزمزم قتنده بیت مکرمده ده مکان طوتان کبوترلر مکهٔ مکرمه نك
خد متکارلری یوز دیوب قاطنات ایله حمامه مراد ایلمش قاطنات قاطنك جمعیدر قاطن مقیم اولوب
مکان طوتیجی دیمکدر حمی حمامه دیمکدر حانك فتحی ومیمك کسریله اخیری حذف اولنوب
الف یایه قلب اولنمغله وحمامه نك جمعی حمام وحمایم وحمامات کلور وکاه اولورکه مفردینه دخی حمام
دینور نتکیم حران العود نام شاعر دیرکه ❊ وذکرنی الصبا بعد التنائی ❊ حمامة ایکة تدعو حماما ❊
یعنی صبا روزکاری بنی تذکیر ایتدی اول مبشدکاهك حمامه سی مثالی محبوبه می که اولدخی
حاملره فریاد ایدر دیکه یعنی عاشقنی آرزو ایدردی (ابوحاتم اصمعیدن کتاب طیرکبیرده حکایه

ایلدیکه حمام اول یمام دیدکاری یبان کوکرجنیدرکه واحدی یمامه در برقاج کونه اولور بزم قمزده
حمام ایله حمامه نك قویریغنك التنده بیاض یوقدر انتهی الکلام (امام نووی تحریرنده ینه
اصمعیدن نقل ایلدیکه هر بر بوینی طوقلی اولان قوش حمامه در طوقدن مراد بوینده طولالی
اولان یشلك یاقرمزیلق یاسیاهلقدر (امام کسائی دیرکه حمام یبان کوکرجنیدر یمام اولره مألوف
اولان کوکرجندر صواب اولان اصمعینك دیدیکیدر (ازهری امام شافعیدن نقل ایدرکه حمام
شول قوشلرك کلبسندیرلر که صویی اغزیله کوکرجن کبی بردن عب طریقیله ایچوب وتردید
صوت ایدرلر هدر وار ایده نه قدر اسماسی مختلف ایسه ده ذکر اولنان عب عین مهمله ایله
نفس المدین صویی بردن چکوب ایچمکدر (ابن سیده ایتدی قوشك صو ایچمسندعب دیرلر
شرب دیمزلر وذکر اولنان هدر قوشی تردیدصوت ایدرلر صوتی کسمکسزین بربرینه اولاشدرمقدر
(رافعی دیرکه اشبه اولان هر بر عب ایله صو ایچن قوش هدر ایتمکدر حمام بیانده خلق بالکرع عب
ایدن قوشدر دیو تفسیر ایدوب وهدرده ایدر دیمسه کفایت ایدردی نتکیم بوکا دلالت ایدر امام
شافعینك عیون مسائلده نقل ایتدیکی که صودن عب ایله صو ایچن قوش حمامدر طاوق کبی
قطره قطره ایچن حمام دکلدر دیمشیدی انتهی الکلام (لکن رافعینك بو کلامنده نظر واردر
زیرا هر بر عب ایله صو ایچن قوشك هر بری اولمق لازم دکلدر نتکیم شاعر دیمشدر ❊ علی حوضی
نغرمکب ❊ اذا فترفترة یعب ❊ وجرات شر بهن عب ❊ یعنی بنم حوضمه برنغر قوشجغازلر کلور
حرارتدن کندو یه برفتور کلدکده صویی بردن عب ایله ایچر و بر الا آی باشی قرمزیجه قوشلر
دیدیکك قوشله دخی کلورکه انلرکده ایچملری عب در شاعر قوم نغر قوشنی عب ایله وصف ایلدی
مع هذا هدر ایله اوتمز اکر هدری اولمیان قوشه حمام دیمك اولیدی نغرده حمام اولوردی نغر ایسه
سرچه نوعندن بورنی قرمزی برکوجك قوشدر باب نونده کلسه کرك ان شاء الله تعالی
کلام شافعیدن وثوق اهل لغتدن بوتفصیل معلومك اولدیسه اولره الفت ایدوب اولرده یاور یلیان
کوکرجنلره و یمامه یه وقومری یه وساق جرد دیدکاری ارکك قومری یه وفاخته یه ودبسی یه
وقطایه و ورشانه و یعاقیبه وسفین وزاعی وورد انی وطورانی دیدکاری قوشلرك جمله سنه حمام
دینلدیکی سکا منتظم اولور و بوقوشلرك جمله سی بابلرنده تفصیل اوزره کلور شمدی کلام اولرده
مألوف اولان کوکرجنده در بوده ایکی قسمدر برقسمی بریدر که بروجه واکا مشابه بوجه یرلرده اکنور
زیاده نفرت اوزره اولدیغندن بری دینور وایکنجی قسمی اهلی ومألوف اولان کوکرجنلردر بوده
برقاج انواع مختلفه واشکال متباینه دراندن برنوع مراعشدر شول کوکرجندرکه اوچارکن هوایه زیاده
یوکسلور و برنوعی راعبیدرکه زیاده اق اولان کوکرجندر و برنوعنه عداد دینور تورکیده مکش
دیرلر و برنوعنه سداد دیرلر که قوطه دیدکاریدر و برنوعنه مضرب دینور جلب دیدکاری کوکرجندر
و برنوعنه قلاب دیرلر هواده پرواز ایدرکن طاقله دوکر و برنوعنه منسوب دیرلر زیاده جنس اولان
کوکرجندر و بو کوکرجن ما تقدمه نسبتله آتك کهیلاننه بکزر و برکوکرجن بارکیره بکزر (جاحظ
دیرکه حمامدن نقیع تعبیر ایتدکاری بیاض کوکرجن ناسدن صقلانی تعبیر اولان اول بیاض تن کیمسه
کبی مقبولدر (ابوداود وابن ماجه وطبرانی وابن حبان اسناد جید ایله ابو هریره رضی الله تعالی عنه
حضرتلرندن روایت ایتدیلرکه اول دانای اسرار کائنات بر رجلی برحمامه نك اردنجه کوردکده
بیوردیکیم (شیطان یتبع شیطانة) یعنی بوشیطان اول شیطانه نك اردینه دوشمش و بونلره
نه وجهله شیطان دیدیکنك بیانی قریبا کلور (بیهقی دیرکه بعض اهل حدیث بوحدیثی کوکرجن
صاحبلرینك کوکرجن ایله اشتغاللرینك ازمانی وکوکرجن بهانه سیله سطح داره چیقوب
قومشولرینك خانه لرینه نظری اولدیغندن بویله بیوردی دیو حمل ایتدیلر احکامی ذکر اولنور ایکن

بونك اوزرینه اولان کلام کلسه کرك ان شاءالله تعالی (بیهقی اسامة بن زید رضی الله عنهمادن روایت
ایلدیکه راوی ایدر عمر بن عبدالعزیزی مشاهده ایتدمکه اوچان کوکرجنلرك بوغازلنمه سیله امر ایتمکله
بوغازلندیکه همان قنادی کسیلان کوکرجنلر قالدی (ابن قانع وطبرانی حبیب بن عبدالله ابن ابی
کبشه دن ابی کبشه دخی باباسندن ودده سندن روایت ایلدیکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه ترنجه وحمام احمره یعنی قرمزی کوکرجنه نظر بیورملری تعجب ویردی و بو حدیثی
حاکم نیسابوریده حضرت عایشه رضی الله عنهادن دخی روایت ایلدی (هلال بن علا دیر که حمام
احمردن مراد قرمزی الما دیمکدر ابوموسی بوتفسیری بوندن غیریدن کورمدم دیمشدر
وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك سعادت خانه سنده برقرمزی کوکرجن وار ایدی
آدینه وردان دیرلردی (ابن سنینك عمل الیوم واللیلة نام کتابنده معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنهدن
منقولدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمه وحشتدن
شکوی ایتمشیدی حضرت رسول اکا کوکرجن خانه پیدا ایله وکوکرجن آواز ایدرکن جناب
حق ذکر ایله دیو امر بیوردی و بو حدیثی حافظ ابن عساکر دخی روایت ایدوب حدیث غریبدر
وسندی ضعیفدر دیدی (ابن عدی کاملنده میمون بن موسانك ترجمه سنده حضرت علیدن نقل
ایدر که حضرت علی کرم الله وجهه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمه وحشتدن شکایت
ایتمشیدی حضرت بیوردیکه (اتخذ زوجا من حمام یونسك ویصیب من فراخه ونوقظك للصلوة
بتغریدها اواتخذ دیکا یونسك و یوقظك للصلوة) یعنی خانه کرده کبوتر پیدا ایله سنك ایله انسیت
و یاورولرندن آله سن وآوازی ایله سنی نمازه ایقاظ ایده یاخود برخروس پیدا ایلکه سنك ایله انسیت
ایدوب سنی صلاته ایقاظ ایده (ینه روایت اولندی محمد بن زیاد الطحانك ترجمه سنده میمون
ابن مهراندن ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادنکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورر (اتخذوا الحمام المقاصیص فی بیوتکم فانها تلهی الجن عن صبیانکم) یعنی اولریکزده قنادی
کسلمش کوکرجنلر بسلیه سز زیرا انلر معصوملریکزه شر اصابتندن جنیلری مشغول ایدر
(عبادة بن صامت رضی الله تعالی عنهما دیر که برشخص رسول الله صلی الله علیه وسلمه وحشتدن
شکایت ایلدی حضرت رسول الله اکا بیوردیکه (اتخذ زوجا من حمام) یعنی خانه کرده کبوتر پیدا ایله
بو حدیثی طبرانیده روایت ایلدی (و بو حدیثك راویلرندن صلت بن جراح وار در معروف دکلدر باقی
رجالی رجال صحیحدر (کامل ابن عدیده سهل بن وزیرك ترجمه سنده محمد بن منکدردن جابر
رضی الله تعالی عنهدن منقولدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (شکت الکعبة
الی الله تعالی قلة زوارها فاوحی الله تعالی الیها لابعثن الیك اقواما یحنون الیك کما تحن الحمامة الی
فراخها) یعنی کعبهٔ مکرمه قلت زوارندن جناب حقه شکوی ایلدی حق تعالی کعبه یه البته سکا
برآلای قوم کوندوریرمکه سکا شوق وشفقت ایدرلر کبوترلر یاورولرینه شوق وشفقت ایتدکاری کبی
دیو وحی بیوردیکه حقیقت حال حجاج مسلمین جانب حقدن کعبه یه شوق وشفقتله کیدرلر
(سنن ابی داودده ونسائیده ابن عباس رضی الله تعالی عنهمانك حدیثندن اسناد جید ایله
منقولدر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (یکون فی آخر الزمان قوم یخضبون
بالسواد کحواصل الحمام لایریحون الجنة) یعنی آخر زمانده برقوم اولور که صقاللرینی سیاهه
بویارلر حواصل حمام کبی وانلر جنت اعلانك رایحه سنی شم ایتمزلر وکوکرجنك طبعنده کمال واردر
بیك فرسخ قدر موضع بعیددن کوندرسه لر آشیانی طرفنی طلب ایدوب مدت قریبه ده مسافهٔ
بعیده دن خبر کتوروب کلور که اوچ بیك فرسخلك یری برکونده قطع ایدر وکاه اولور که شکار
اولنوب اون سنه یا دخی زیاده وطنندن غائب اولور مع هذا عقلی وقوت محافظه سی و یواسنی

آرزوسی ثبات اوزره در تا که فرصت بولوب آشیانه پرواز ایدر وسباع طیراشد طلب ایله کوکرجنی
طلب ایدر وکوکرجنك شاهیندن اولان خوفی سائر یرتجی قوشلردن اولان خوفندن زیاده در
حالا که کوکرجن انلرك جمله سندن چابك پرواز ایدر لکن سباع طیردن احتراز ایدوب انلری کوردکده
متحیر اولور حمار ارسلانی کوردکده متحیر اولوب قارشو وار دیغی کبی وقیون قورتدن وفاره کدیدن
متحیر اولدیغی کبی وکوکرجنده اولان طبیعت عجیبه دندر که کوکرجن اشی ایله انسان کبی ناز ونیاز
وملاعبه ایدوب اوپوشوب قوچیشورلر ارایه عورت میانده اولان حالتلر نه ایسه کوکرجنك ارککی ایله
دیشیسی میانده انی کوردم دیو ابن زهیر نقل ایدوب دیر که کوکرجنك دیشیسی ارککندن غیریی
مراد ایتمز وارکك دخی کندی اشندن غیری یه میل ایتمز کوردم بوندن بری هلاك اولوب یاغائب
اولمیجه وکوردمکه دیشی کوکرجن ارککی کندو یه چفتلشمك مراد ایتدیکی وقتده کندینی تزیین
ایدوب شیوه لنوردی و کوردمکه کندینك اشی موجود اولان دیشی کوکرجن نفسنی آخره تمکین
ایدوب چفتلشسه کندینك اشی اولان ارکك بردخی اکا سکرتمز و بردیشی کوکرجنی کوردمکه
بردیشی کوکرجن ایله چفتلشوردی ودیرلر که بووجهله چفتلشمکدن دخی یمورطلر اکن یمورطه سندن
یاورو اولماز وارکك ارکك ایله ده چفتلشور کوردم و برارکك کوکرجنی کوردمکه جمله ملاقی
اولدیغی ایله چفتلشوردی ازدواج ایتمزدی وحیوانات ده جماع وقتنده شیوه لر ایدوب تقبیل
ایدر انسان ایله کوکرجندن غیری یوقدر وکوکرجن جماعده اولقدر عنف ایدر که دیشینك ایزنی
محو ایده یم دیوقویروغنی یره سوریه رك چفتلشمکه باشلرکویا که نه ایشلدیکم بلندی ظن ایدوب
اخفا ایتمکه سعی ایدر والتی آیلق اولدقده چفتلشمکه باشلرودیشیسی یمورطه یی اون درت کون باصر
وایکی یمورطه یمورطلر اواکندن ارکك یاورو چیقار صکره کندن دیشی و بو ایکی یمورطه سنك
مابینی برکون و برکیجه در و یمورطه یی نهارك برمقدارنده ارککی باصوب قیر دیرر ونهارك بقیه سنده
دیشیسی باصر وکیجه ده ده بو یله نوبت ایله باصرلر و یمورطه یی یمورطله دقده باصمقدن دیشی
ابا ایلسه ارککی دوکوب باصمغه ابرام ایدر ارکك کوکرجن دیشی یه جماع مراد ایلسه یاوروسنی
بوادن چیقارر وجناب حق کوکرجنه الهام ایلمشیدر که یاوروسی یمورطه دن چقدقده چوارکبی طپراق
چینیوب اول یاورویه اطعام ایلیه که پس اوسببله سبیل مطعمی اسان اوله فسبحان اللطیف الخبیر
لذی اتی کل نفس هداها (ارسطو کوکرجن سکز سنه معمر اولور دیو زعم ایلدی ثعالبی وغیریلر
وهب بن منبهدن حق تعالینك (وربك یخلق ما یشاء ویختار) قول شریفنی اختیار ایدر
مانع ومعطی اولور سبب نزول مشرکین بوقرآن مکه ومدینه اولولرندن برینه نازل اولملی ایدی
دیملریله جناب حق مراد ایتدیکنی نبوته اختیار ایدر بیورلدی (وهب بن منبه دیر که حق تعالی
غنمدن ضأنی وطیردن حمامی اختیار ایلدی برنده برکات و برنده خواص خلق ایلدی (اهل تاریخ
حکایه ایدرلر که خلفاء کذشتکاندن مسترشد بالله خلیفه کوننده معرکه اولوب کندی حبس اولنمشیدی
حبسده بروا قعه کوردیکه یدنده بوینی طوقلی کوکرجن واریاننه برکیمسه کلوب سنك خلاصك
بونده دردیمشیدی صباحه داخل اولوب بو واقعه یی زمانینك امامی ابن سکینه حکایه ایتدکده
ابن سکین یا امیر المؤمنین نه ایله تعبیر بیوردیکز دیدی خلیفه ابی تمامك شو بیتی ایله تعبیر ایتدم (بیت)
هن الحمام فان اکثرت عیافة ٭ من جاء بهن فانهن حمام ٭ اول کروه خوبان حمام کروهیدر که یرامز
فال طوتانلر کثیر اولدقده هرکیم انلرك یاننه کلورسه انلر حمامده یعنی هلاك اولمشلردر اولکی حمام
کوکرجندر محبوب ایچون استعاره اولنمش عیافة طیور قسمیله یرامز فال طوتمقدر صکره کی حمام حانك
کسریله موت معناسنه در دیوب بنم خلاصم حمامده در دیوب چوق کچمیوب معرکه ده قتل اولندیکه
بشوزیکرمی طقوز سنه سنده ایدی خلافت بخشنده دخی بوکا نوعا اشارت اولندی بیهقی شعبنده

معمردن حكايه ايدركه ابن سيرين حضرتلرينه برشخص كاوب واقعه ده كوردمكه بركوكرجن برانجو يوتوب اول انجوكوكرجندن اولكندن بويولك اولديغى حالده چيقدى و بركوكرجن دخى كوردمكه برانجو يوتدى انجو يوتديغندن كوچك چيقدى و بركوكرجن دخى كوردمكه برانجو يوتدى اول انجو اولكى اولديغى قدر چيقدى ديدى (ابن سيرين اول كيمسه يه ايتدى شول انجوكه كيرديكى وقتدن بيوك چيقدى اول حسن بصريدر حديثى ايشيدوب تكميله سخاوت ومواعظندن اكاوصل والحاق ايدرشول انجوكه كرديكندن كوچك چيقدى اول محمدبن سيريندركه حديثى ايشيديكندن نقصان ايدر وشول انجوكه كرديكى قدر چيقدى قتاده حضرتلريدركه احفظ ناسدر (ابن خلكان ابن سيرينك ترجمه سنده ذكر ايدركه برشخص ابن سيرينه كاوب ديديكه برواقعه كوردم كويا قوشومك بركوكرجنى طوتوب قناديني قرمشم ديدى ابن سيرينك وجهى متغير اولوب صكره نيجه اولدى ديدى اولدخى صكره برسياه قارغه كاوب اويمك اورته سنه دوشدى ديدى ابن سيرين ايتدى نه بى ادب آدم ايمشسين قوشوكك عورتنه تعرض ايدر ايمشسين و برسياه اوغلانده سنك عورتكه تعرض ايدر ايمش ديدى (ابن خلكان ديركه ابن سيرين رحمة الله عليه بزاز ايدى وحضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمك خادمى اولان انس بن مالك رضى الله تعالى عنهك معتقلرندن ايدى بزازلقده برمقدار مديون اولوب دين سببيله حبس اولندى و بودين بنم اوزريمه نه سبب ايله حمل اولنديغنى بيلورم ديردى نه سبب اولدى ديو سؤال اولندقده قرق سنه دن برو مفلس اولان كيمسه يه بردفعه يامفلس ديمشيدم باشيمه كلدى ديدى (بعض فضلا ديركه سلفك كناهى قليل اولوردى نه سبب ايله كنديلره بلا كلديكنى بيلورلردى بزم كناهيمز چوق بلمزكه قنقيسندن كلور نعوذ بالله من شر اعمالنا (وانس بن مالك رضى الله تعالى عنه بنى محمد ابن سيرين غسل ايدوب نمازيمى قيله ديو وصيت ايتمكله انس وفات ايتدكده محمدبن سيرين حبسده بولنوب اميردن اذنيله چيقوب غسل ايدوب كفنلدى واوزرينه نماز قيلوب زندانه رجعت ايدوب خانه سنه كيده مدى ابن سيرين اعلام تابعيندندر علم رؤياده يد طولاسى وارايدى (منقولدركه برخاتون ابن سيرينك يانينه كلدى حال بوكه ابن سيرين طعام ايدردى خاتون ديديكه واقعه ده كوردمكه قرثريايه داخل اولمش آردمدن برمنادى ندا ايدركه ابن سيرينه وار بونى سويله راوى ايدر ابن سيرينك وجهى متغير اولوب اياغنه قالقدى والنى بوكرينه قيوب طوردى همشيره سى سكانه اولدى ديدكده شوخاتون زعم ايدركه يدى كوندنصكره بن وفات ايدم ديمشيدى فى الحقيقه يدى كون صكره يوز اون سنه سنده وفات ايلديكه حسن بصريده وفات ايده لى يوزكون اولمشيدى رحمة الله تعالى عليهما (بيهقينك شعبنده سفيان ثوريدن نقل اولنوركه سفيان ثورى كوكرجن ايله اوينامق لوط قومنك عملندندر ديمشدر (ابراهيم نخعى ديركه بركيمسه پرواز ايدن كوكرجن ايله اوينا سه فقيرلق المنى كورمينجه وفات ايلميه (بزارسندنده روايت ايلديكه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم مكه دن هجرت ايدوب مغاره يه كيرديكنده حق تعالى اورمجكه امر ايلديكه مغاره نك اغزينى طوقيه وايكى وحشى كوكرجن كونديرديكه انلرده مغاره نك اغزنده يووا ياپه لر حضرت پيغمبرى مشركلر كورميه وحرم شريفده اولان كوكرجنلر اول ايكى كوكرجنك نسلندندر (ابن وهب روايت ايلديكه مكۀ مكرمه فتح اولنديغى كون كوكرجنلرى حضرتك اوزرنده طوروب كولكه اولمشلر ايدى حضرت انلره بركات ايله دعا ايلدى (طبرانى اسناد صحيح ايله ابوذر رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم شو آيتى تلاوت بيوردى (ومن يتق الله يجعل له مخرجا و يرزقه من حيث لايحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه) و بو آيتى بكا تكرار اوقودى تاكه بن امرغنمشم بعده بيورديكه (يا اباذر كيف تصنع اذا اخرجت من المدينة) يعنى سنى مدينه دن چيقاررلرسه نه ايشلرسين بن ايتدم يارسول الله وسعت

ورخاوت ايله مكه يه كيدوب حرم شريفك حمام لرندن برحمامه الورم بيورديكه (فكيف تصنع اذا اخرجت من مكة) يعنى مكه دن چيقارلديغكده نه ايشلرسين بن ايتدم وسعت ورخاوت ايله شامه وارض مقدسه كيدرم بيورديكه (فكيف تصنع اذا خرجت من الشام) شامدن چيقارلديغكده نه ايشلرسين بن ايتدم شول ذات كريم حقيچونكه سنى حق ايله پيغمبر كوندردى قليجمى بوينمه باغليوب جدال ايدرم بيورديكه (اوخير من ذلك تسمع وتطيع وان كان عبدا حبشيا) جدالدن خيرلى دكلدر اول زمانده خليفه عبد حبشى اولورسه ده سمعا وطاعه ديه سين پس بو حديث شريفدن اولى الامره كمال اطاعت منفهم اولدى بوندن برمقدارى صحيح مسلمده واولندن برمقدارى ابن ماجه ده مصرحدر (نقل اولنديكه هارون الرشيد حمامدن حظ ايدوب حمام ايله لعب ايدردى رشيده برحمامه هديه اولندقده محدثيندن ابو البخترى وهب القاضى مجلسده بولنمغله ابوهريره دن سنديله روايت ايدوب حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم (لاسبق الافى خف اوحافر اوجناح) يعنى يارش ايتمك اولماز الا دوه ياآت ايله ياجناح ايله يعنى قوش ايله اولوردیو بيوردى ديوب حديثده جناح لفظنى زياده ايلديكه كندى لفظيدر رشيد ايچون زياده وضع ايلكله رشيد اكا جائزۀ سنيه لر وبردى وقتا كه مجلسدن چيقدى رشيد مرقومك حديثى زياده ايلديكنى بيلوركن يوزينه كليوب جمله سى ذبح اولندى كوكرجنلرك جرمى نه ايديكه بويله بيورديكز ديندكده بونلرك سببيله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك اوزرينه كذب ايتدى بونلرى نيلملى ديدى پس بوسببدن وكنديك موضوعاتى اولان سائر احاديثدن ايچون علما ابو بخترك حديثلرينى ترك ايدوب تحرير ايتمديلر مذكور ابو بخترى بكار بن عبد الله الزبيرى دنصكره مدينۀ منوره نك قاضيسى ايدى ابو حنيفه رحمة الله تعالى عليهك مصاحبى اولان ابو يوسفدنصكره بغداده قاضى اولدى مأمونك خلافتى زمانده ايكى يوز سنه سنده مرحوم اولدى (بخترى بخترهدن مأخوذدر خيلا ديمكدركه بيوكلنمك معناسنه دراكثرناس بخترى تحريف ايله مضبوطدركه حا ايله اوله بخترى برشاعر مشهوره ديرلر اولكى خاء معجمه ايله در ثانى حاء مهمله ايله در (ابن ابى حيثم وشيخ تقى الدين القشيرى اقتراح نام كتابده ديركه حمام حديثنى وضع ايدن غياث بن ابراهيمدركه مهدى خليفه يه وضع ايلدى رشيد ايچون موضوع دكلدر (ابن قتيبه ديركه ذكر اولنان ابو بخترى وهب بن وهب بن وهبدركه اوچ اسم بواسلوب اوزره واقع اولمشدر (وملوك فارسده دخى بونك مثالى وارايديكه بهرام بن بهرام بن بهرام ديرلردى وطالبينده دخى واردر حسن بن حسن بن حسن ديرلر وغسان قبيله سنده ده واردر حرث الاصغر نام كيمسه يه اوچ اسملر اوسلوب اوزره متأخرينده دخى واردر غزالى مرحوم دركه محمد بن محمد بن محمد الغزاليدر مذهبده اصحاب وجوهك بريدر بزه حكايه اولنا ندركه مشهوردر ابو شيخ العارف بالله ابو الحسن الشاذليدن منقولدركه شيخ شاذلى بيوررركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمى واقعه ده كوردم حضرت موسى ايله حضرت عيسى عليه السلامه امام غزالى تفاخر ايدوب سزلك امتكزده امام غزالى قدر عالم وارميدر ديدى انلر يوقدر ديديلر شيخ الاسلام عارف بالله استاد ركن الشريعة والحقيقة ابو العباس المرسى رضى الله تعالى عنه امام غزالى يى ذكر ايدوب صداقت عظمى ايله اكا شهادت ايدوب وسكا كفايت ايتمزمى امام غزالى شول كيمسه دركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم امام غزالى ايله موسى عليه السلامه مباهات ايلدى وجمله صديقين امام غزالينك صداقت عظمى سنه شهادت ايتديلر ديدى مصنف مرحوم ديركه شيخمز جمال الدين الاسنوى رحمة الله عليه امام غزالى يى ترجمۀ حسنه سنه وخوب ادا ايله ياد ايدوب ديركه حضرت امام قطب دائرة الوجود و بركتى شامله دربهر موجود وروح خلاصۀ اهل ايماندر ورضاء رحمانه اولاشديرر بوادر وهر صديق

جناب حقه آنكله تقرب ايدر وا كابعض ابدن البته ملحد وزنديقدر اول عصرده اعلام زماندن
بى همتا ايدى فن تصوفده يكتا اولديغى كبى بر كيمسه انكله وصف اولنمازدى وجه الاسلام زين الدين
حضرت محمد الغزالى بغدادده نظاميه مدرسه سنده مدرس اولمشيكن فراغت ايدوب طريق زهده
سلوك وجه عزيمت ايلدى وعودتده شامه كلوب دمشقده برجامع كوشه سنده اقامت ايلدى اندن
قدس شريفه نقل ايدوب برمدت اسكندريه ده اقامت ايلدى بعده ولايت طوسده وطننه عودت
ايدوب بعده نيسابوره رجعت واندة اولان مدرسه ده تدريس مراد ايلدى بعده آنيده ترك ايدوب
وطننه عودت ايلدى وبرخانقاه صوفيه يايوب قرآن عظيمه مداومت ومجالست صالحين وكثرت
عبادتده ودنيادن پرهيزوكنه همت وحقيقتيله جناب حقه اقبال وعلوم حقيقته وسائر وظائف
خيره اوقاتنى صرف ايلدى وكتب مصنفه سى نافعه ومفيده در خصوصا (احياء علوم الدين
نام كتابى بركتاب مرغوبدركه طالب آخرت اولان كيمسه اندن مستغنى اولمق ممكن دكلدر امام
غزالى بشيوز اللى سنه سنده جمادى الآخرنده طوس ولايتنده مرحوم اولدى رحمة الله عليه
ورضى الله تعالى عنه وارضاه (ابن خلكان حكايه ايدركه شرف الدين ابن عنين ديار خوارزمده امام
فخرالدين رازينك درسنه حاضر اولوردى بركون جامه امام فخر رازينك يقيننه قونديكه كنديني
برنجى قوش قواركوردى قچان جامه قوندى يسه برنجى قوش رجعت ايلدى اما بيچاره جامه
خوفندن پروازه قادر اولمدى وقتا كه امام فخر رازى درسندن قالقدى جامه نك باشى طروب اكا
شفقت ايدوب الينه الدقده ابن عنين درعقب برقاچ ابيات انشاد ايلديكه اول ابياتدن بعضيلرى
بونلردر * من نباء الورقا ان محلكم * حرم وانك ملجاء للخائف * يعنى اول بوزكوكرجنك
بواطرافدن ظاهر اولديكه محلكز حرم شريفكبيدر وجناب شريفكز خائفلره ملجأدر * وفدت
عليك وقد تدانى خيفها * فحياتها بيقائها المستأنف * واول كبوتر سكا اقبال وتوجه ايتدى
حال بوكه خوفى كمالده ايدى سن اكا باعث نجات اولدك بقاء مستأنف ايله صاغ ايلدك * لوانها
تحبى بمال لانثنت * من راحتك بنائل متضاعف * فرضا مال مقابله سنده خلاص ايتمش اولايدك
چوق نسنه دكردى (مرقوم شرف الدين عنين ايله دمشق مصرفى ملك معظم عيسى ابن ملك
عادل ابو بكر بن ايوب بينلرنده موانسه ومصاحبت اولمغله ميانلرنده انواع لطائف جاريه اولورديكه
ملك معظمك حسن ادراكنه دلالت ايدردى جمله لطائفندن برى ابن عنينى استمه اورسلمشدى
ملك معظمه يازديكه * شعر * انظر الى بعين يولى لم يزل * يولى الندى وتلاف قيل تلافى *
يعنى قولكه عين عنايتك ايله نظر ايلكه زائل اولمازاى صاحب سخاوت افندم حال دشواردر ندا
سخامعناسنه در * اناكالذى احتاج مايحتاجه * فاغنم ثوابى والثنائى الوافى * بن شول كيمسه كبى يم كه
محتاج ايدى ثواب ايله مغتنم اولوب ثناء وافيه مظهر اول ديمشدى ملك معظم بنفسه ابن عنينى
كورمكه كلوب اوچيوز التون ايله كتوردى * هذه الصلة وانا العايد * يعنى بو عطيه در بنده
عياده يه كلدم ديدى بونده لطافت وارمرقوم كندى شعرنده اناكالذى ديمشيدى الذى اسم موصولدر
قاعدهٔ نحوده اسم موصول عايد استر بوكا اشارت ايتديكه بو لطيفه اكا برنحاتدن واقع اولسه
استعظام اولنوب تعجب اولنوردى نرده قالدى برپادشاهدن ظهور ايده هذه الصلة وانا العايد
ديديكنده الذى اسم موصول صله وعايده محتاج صله سى احسان ايتديكى التوندر زيرا صله
عطيه معناسنه ده كلور وعايد ايكى معنايه محتملدر اولكى احتمال بن سكا تكرار عطيه ايله كلورم
خاطريكى خوش طوت ديمك اوله ايكنجى احتمال عاد يعود عيادة بابندن مأخوذ اوله كه عياده
مريض معناسنه اولور بن عياده كه كلدم ديمكدر وملك معظم برپادشاه فاضل ورشيد وشجيع
وكامل وحنفى المذهب ايدى وادبيات فننده اولقدر راغب ايديكه مفصل زمخشرى يى هركيم

حفظ ايدرسه يوز التون وبرخلعت ويرمكى شرط ايتمكله بوسببيله چوق كيمسه لر مفصلى حفظ
ايتديلر مرقوم التيوز يكرمى درت تاريخنده مرحوم اولدى وامام فخر رازى دخى التيوز التمش سنه سنك
عيد فطر كوننده هرآنده مرحوم اولدى رحمة الله عليهما (فائده) بعض حكما ديرلركه هركس
كندى مشاكليله اولور نتكيم هرقوش كندى جنسيله اولديغى كبى ومالك ابن دينار ديرايديكه ايكى
كيمسه يى برطعامده كورمدم لابرنده اولان وصف برنده دخى وار ايدى زيرا ناسك اشكالى طيرك
اجناسى كبيدر قوشلرده ايكى جنس قوش پروازده بربريله اتفاق ايتمز مكركه بينلرنده برمناسبت
اوله وبركون بركوكرجن ايله برقارغه كوردم بونلرك ايكيسى برشكلده دكل ايكن اتفاقلرينه تعجب
ايلدم چون انلر يورويمكه باشلديلر كوردمكه ايكيسيده اعرج پس بوسببدن اتفاق ايتمشلر ديدى
وانسانده كندى مشاكليله انسيت ايلسه بينلرنده برمناسبت اولماسه البته انلر مفارقت ايدرلر
مثلا بعض شعرانك ديديكى كبيكه شعر * وقائل كيف تفرقتما * فقلت قولا فيه انصاف *
چوق قائل سؤال ايدركه نيچه افتراق ايتديكز بن بركلام ايله جواب ويردمكه انده انصاف واردر
كوش دار اولنجه تعيب ايتميوب انصاف ايدر * لم يكن من شكلى ففارقته * والناس اشكال
وآلاف * اول افتراق ايتديكيم بنم شكلمدن اولميوب بروجهله مناسبتم اولماديغندن افتراق
ايلدم زيرا ناس كوناكون اشكال والفت صاحبلريدر آلاف الفتك جمعيدر هركس كندى لايقيله
الفت ايتديكنه متعلق بعض كلام صعو بحثنده كلسه كرك ان شاء الله تعالى (امام احمد حنبلى
اهد نام كتابنده يزيد بن ميسره دن روايت ايدركه حضرت مسيح عيسى عليه السلام اصحابنه
اكر ممكن ايده بيلورسه كز بارى تعالى حقنده ايله اولك حمامك ابله لكى كبى انلرده اصغا ايدوب
ابلهانه معامله ايدرلردى بويله بيورديغنه باعث جناب حقدن تفتيش ايتميه وضلالتده قالميه لر
ملاحظه سيله (وامام احمد حنبلى بيورركه ناس ديرلر حمامدن ابله نسنه يوقدر زيرا التندن ياوروسنى
الوب ذبح ايدر ايسك ينه اول مكانه عودت ايدوب انده ياورولر (الحكم) حمامه متعلق حكملردر
جميع انواعيله حمامى اكل بالاجماع حلالدر زيرا طيباتدندر وبردخى احراملى كيمسه نك حمامى
قتلنده شارع برقيون قربان ايتمكى واجب قيلدى وبوحكم نه استناد ايتديكنده ايكى وجه واردر
وجهك برى بودركه حمام ايله قيون بيننده بعض مشابهت واردر زيرا حمام ايله قيوندن هربرى
زولره مألوف دروانسانه مونسدر ايكنجى وجه كه اصح اولانده بودر اول حكمده استناد ايتديكى
توقيفيدركه اول توقيف مثلا براثريا برخبر فقهاء عظامه بالغ اولوب آخرلر مطلع اولميه (شيخ
رافعى شيخ ابو محمد الخلافدن نقل ايدركه شول مسئله يى براحراملى كيمسه حمامدن بيولك برقوش
ياحمام مثللى قوشى قتل ايلسه ذكر اولنان حكمه مبنى اواورمى اكر استناد توقيفى ديرايسك قيون
واجبدر ديرز واكر اول حمامك استنادى مشابهت در ديرايسك قيمت واجبدر ديرز (امام نووى رحمه الله
عليه بومسئله يى روضه نام كتابنده ياد ايتميوب نزاعى كويا نزاع لفظى ظن ايلديكه كنديده فائده اولميه
وكوكرجنك يمورطه سنى وهرقوشك كه احراملى كيمسه يه شكار ايتمسى حرام ايدى انلرك يمورطه سنى
محرم اتلاف ايلسه قيمتنى ضامن اولوب تصدق ايدر بزم مذهبمز بودر (امام احمد حنبلى وآخرلر
دخى بويله ديدى (امام مزنى وبعض اصحاب داود يمورطه ده جزا يوقدر ديدى (امام مالك اصلنك
ثمننك عشرى لازمدر ديمش (ابن منذر ايتدى فقها بيض حمامده اختلاف ايتديلر على وعطا
هرايكى بيضاده بردرهم لازمدر ديديلر (زهرى وامام شافعى واصحاب رأى وابو ثور اول بيضده
قيمت لازمدر ديديلر يقينده بعض نعامده حكمى كلور ان شاء الله تعالى (حمامه نك صيد احكامندندر
حمامهٔ مملوكه لر حمامه يى مباحهٔ محصوره يه قارشسه انلرى شكار ايتمك جائز اولماز مملوك فرق اولنمديغى
ايچون حمامهٔ ناحيه يه قارشسه اول ناحيه ده شكار ايتمك جائزدر مملوك اولان كبوترخانه نك كوكرجنى

دار حربدن اولمغله کوکرجنی مباح اولان بلدهٔ اخرانك کوکرجنه قارشسه شکار اولنمسنك
جوازنده ایکی وجه واردر وجه اصح جائز اولمقدر کبوتر خانه ده اولان کوکرجنی صاتمق کولده کی
بالغی فروختنده کی تفصیل اوزره در باب سین ده کلور ان شاء الله تعالی (بر کیمسه کوکرجنی کیرو
کلمك عادتی اولدیغنه اعتمادینه بناء اوچرکن فروخت ایتسه ایکی وجه واردر وجه اصح عند الامام
اول بازار صحیح اولمقدر مثلا بر خدمته کوندردیکی عبدینی فروخت جائز اولدیغی کبی جمهور قتنده
اول بازار ممنوع اولمقدر قوشك عقلی اولمدیغندن عودتنه اعتماد اولمدیغی ایچون (رؤیا حقنده
حمامك احکامندندر حمامك جمیع انواعیله جنس واحد اولدیغی که مرا وزه بویله دیدی عراقیون
ایتدیلر حمامدن هر نوع بشقه برجنسدر او کوکرجنی برجنسدر قمری برجنسدر اوکك برجنسدر
مع هذا بونلره ده حمام دینوردی بوغازلرنده طوقلری اولدیغندن کوکرجن بسلمك یمورطلمق ایچون
یاوری چیقارمق انکله انسیت ایتمك ایچون و بلاد بعیده یه مکتوب کوندرمك ایچون بلا کراهة جائزدر
اما کوکرجن ایله اوینمق وانی اوچورمق بعضیلر بونیده تجویز ایتدیلر نقل اخبار برله حربده محتاج
اولدیغی ایچون واکر بو علت اولسه کراهتی اولوردی حدیث ابو هریره دن بالاده سبقت ایده نه
بناء که قوشبازلری کوروب برشیطان برشیطانه تبعیت ایلش دیمشیدی (ابن حبان بو حدیثی روایت
ایتدکدنصکره بونلره شیطان اطلاق اولدیغنك وجهنده دیرکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
اول حمامه نك اردنجه اولان کیمسه یه شیطان اطلاق بیوردی زیرا کوکرجن ایله لعب ایدن کیمسه
لغودن وعصیاندن خالی اولماز عاصی اولان کیمسه یه شیطان دیرلر نتکیم حق تعالینك کلام قدیمنده
(شیاطین الانس والجن) بیورمشدر و حمامه یه شیطان اطلاق بیوردیغی اکا مجاورت ایله در
(وشافعی قتنده مجرد حمام ایله لعب ایتمکله شهادتی رد اولنماز (امام مالك و ابو حنیفه رحمة الله
علیهما حضرتلری بوکا مخالفت ایدوب قوشبازك شهادتی مقبول اولماز دیدیلر اکر قمار و قمار مثللو
اودشمك ضم اولنسه حمام ایله بو مثللو لعب شافعی قتنده دخی شاهدلغنه مانعدر (مصعب
لزبیریدن منقولدرکه ایدر مالك بن انس حضرتلرندن ایشتدم برادرزاده سی ابو بکر واسمعیله
دیر ایدیکه سزلری علم حدیث کثرت شغلده کوریورم انلر ایتدیلر بلی حضرت مالك ایتدی
اکر دنیا و آخرت انتفاع ایتمك ایسترسه کز حدیثه شغلکزی قلیل ایدوب فقه شریفه مداومت
ایدك راوی ایدر حضرت مالکك اوغلی سطح داردن ایندکده النده بر کوکرجن وار ایدی کورلیه
دیو اوزرینی ستر ایتمشیدی حضرت مالکك اوغلینك بو حالنی خلقك فهم ایتدیکنی بالکه مالك
دیدیکه ادب شول ادبدرکه جناب حقدن تأدب اولنه یوخسه یالکز پدر و مادردن تأدب کمال ادب
دکلدر خیر شول خیردرکه عند الله خیر اوله یالکز پدر و مادر قتنده اولان خیر خیر دکلدر (ینه
مصعبدن منقولدرکه یحیی بن مالك ایچرو کیروب چیقاردی بزمله پدرینك یاننده اوتورمزدی و پدری
کندویه نظر ایتدکده اولقدر حیا ایدوب متحیر اولوردیکه نه ایده جکنی بیلمزدی و برکونه حیا ایله
معامله ایتمکی استرمکه کیمسه ده اولیه دیردی وسلفده پدرینك مجلسنده پدرینه خلف اولمش
عبد الرحمن بن القاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنهمدن غیری یوقدرکه اهل
زماننك افضلی ایدی و پدری دخی اهل زماننك افضلی ایدی (بخاری مناسکده دیرکه مرقوم
عبد الرحمن بن القاسم اهل زماننك افضلیدر پدرندن استماع ایلش پدری دخی اهل زماننك
افضلیدر سویلر ایمش که حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن ایشتدم دیر ایدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم شول ایکی الارم ایله تطییب ایتدم اوزون حدیثدر بو قدرجه نقل اولنمش
ومرقوم عبد الرحمن اناسی قریبه نام خاتون حضرت ابی بکر رضی الله عنهك اوغلی عبد الرحمانك
قزیدر و جمله ناس مرقوم عبد الرحمانك جلالت شاننه و امانتنه وثقه دن اولسنه وورع وتقواسنه وکثرت

علمنه اتفاق ایلشلردر (حتی نقل اولنورکه خلفاء عباسیه دن منصور برکون مرقومه خطاب ایدوب
کوردیککدن بکا بر وعظ ایله دیمشیدی مرقوم عبد الله ایتدی عمر بن عبد العزیز وفات ایدوب اون بر
اوغلی ترك ایتدی مجموع ترکه سی اون یدی دیناره بالغ اولوب انك ایچندنده بش دینار انجق اقرار
اولنوب ایکی التونه قبرینك یری صاتون آلنوب هر اوغلنه اون طقوز درهم اصابت ایلمدی
وخلفاء بنی امیه دن هشام بن عبد الملك وفات ایدوب اولدخی اون بر اوغلونی ترك ایلمدی هر اوغلی
بیك کره بیك درهمه وارث اولدی شمدی عمر بن عبد العزیز اولادینك برینی کوریورمکه برکونده
فی سبیل الله یوز کیمسه یی آتلندیریور اولاد هشامدن برکیمسه کوریورمکه سائلك ایتمکله کندویه
صدقه ویریلور (مصنف دیرکه بو حال عجب دکلدر زیرا عمر بن عبد العزیز اولادینی جناب حقه
سپارش ایلمدی حق تعالی انلره کفایت ایتدی هشام دنیایه سپارش ایتدی مولاری دخی انلری
فقیر و محتاج ایلدی (خرء حمامی مأکول اللحم اولان و مأکول اللحم اولمیان حیوانك سرقینی
فروخت جائز دکلدر وانك قیمتی حرامدر مذهب شافعی یه کوره (سر مذهبمز امام اعظم و همام
افخم ابو حنیفه رحمة الله تعالی علیه سرقین بیع ایتمکی جائز بیوردی اهل اعصار جمیع امصارده
من غیر انکار بونك بیعنه اتفاق ایتدکاری ایچون بر دخی سرقین ایله انتفاع جائزدر سائر اشیا کبی بیعیده
جائز اولور (اصحاب شافعی حدیث ابن عباس رضی الله تعالی عنهمایی دلیل کتوردیلرکه حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشیدیکه (ان الله اذا حرم علی قوم شیئا علیهم حرم
ثمنه) حق تعالی برنسنه یی بر قومك اوزرینه حرام قلنجه اول نسنه نك بهاسنی دخی انلره
حرام قیلر بو حدیث شریف صحیحدر ابو داود اسناد صحیح ایله روایت ایلمشدر بو جمله یه عائدر
مکرکه بر آخر دلیل چیقمش اوله و بر دلیللاری دخی سرقین نجس عیندر بیعی جائز دکلدر انسان
نجسنی بیع جائز اولمدیغی کبی که سائر فقهاء شافعیه بیع نجسك بطلانی اوزره اتفاق ایتدیلر مع هذا
نجس ایله ده انتفاع اولمق اولور و حنفیلرك کتوردکاری دلیله شافعی طرفندن بر جواب بودرکه
بو جوابی ماوردی وغیریلر ویردی سرقینی بیع ایتمکی جهلهٔ ناس واراذل ایدر پس بویله کیمسه لرك
فعلی دین اسلامده حجت اولماز و حنفیلرك سرقین ایله انتفاع اولنور دیدکاری غیری نسنه یه مشابهدر
فرقی بودرکه سرقین نجسدر غیریلر دکل والحاصل ائمهٔ شافعیه رحمهم الله تعالی سرقینی بیع
ایتمکی بر وجهله تجویز ایتمزلر بزم مذهبمزده جائزدر اختلاف الائمة رحمة واسعة (الامثال) حمامه
متعلق ضرب مثللردر و حرم شریفك حمامندن امین دیرلر ومکه نك کوکرجندن زیاده التفی دیرلر
زیرا انلر خلقدن نفرت ایتمزلر فلان کیمسه خصلهٔ قبیحه یی حمامه طوقی کبی بوغازینه طاقدی دیرلر
زیرا حمامه نك طوقی کندیدن زائل اولمدیغی کبی اول کیمسه دن دخی اخلاق ذمیمه کیتمز پس
بو مثللودر حق تعالینك شو قول شریفیکه (وکل انسان الزمناه طائره فی عنقه ونخرج له یوم القیمة
کتابا یلقاه منشورا اقرأ کتابك کفی بنفسك الیوم علیك حسیبا) هر انساننك عملی کندویه
مقارن اولور کندیدن منفك اولماز قوشك طوقی کندویه مقارن اولدیغی کبی یعنی عملنی هر کس
بو وجهله مقارن ایدوب روز قیامتده انك ایچون عملی صحیفه سنی چیقاریلور واول صحیفه منشور
اولدیغی حالده اکا ملاقات ایدر و اکا کتابکی تلاوت ایله بوکون سکا اول کتاب حساب ایدیجی اولق
یوزندن کفایت ایدر دینور دیو بیورمشیدی (زمخشری دیرکه جناب حق بو آیت کریمه ده حسیبا
قول شریفنی نیچون ذکر بیوردی دیو سؤال اولنورسه جواب ویروب دیرمکه زیرا اول حساب
ایدن شهید و قاضی و امین مرتبه سنده در برنسنه یی مشاهده ایدن کیمسه و قاضی و امین اولان
کیمسه لر اهتمام ایدرلر زیرا بو امورغایه لر بویله رجاله تفویض اولنور یا جناب حق بیوردیکه اول
کتاب نفسکی حساب ایتمکده اول رجل عاقل بوندن سکا کفایت ایدر (حسن بصری رحمة الله علیه

بو آيتی اوقومغه باشلدقده دیرایدیکه ای ابن آدم حکم وجورکدن ایچون انصاف ایله جناب حق
سنی حساب ایتسه کرك و بعضیلر ایتدی جناب حقك شو قول شریفنده که (سیطوقون
مابخلوا به یوم القیمة) یوم قیامتده خلق کندی اعمالنی کندی بیونلرینه الزام ایدرلر قوشلرك بوینی
طوقی بیونلرینه الزام اولندیغی کبی وفلان کیمسه عملنی بوینه طوق ایلدی دیرلر جزاء اعمالنی الزام
اولندی دیمکدر (امام احمد حنبلی زهدنام کتابنده مطرفدن نقل ایدر که مطرف ایتدی وفات ایتدیکمده
خلق جمع اولوب حمام طوقی کبی بنم اطرافمی چویروب اوتورملری ایچون بنی حبس ایلمکز و بو معنادن
مأخوذدر (عبدالله بن جحشك ابو سفیانه شو قولی که * ابلغ اباسفیان عن امر عواقبه ندامة * ابو سفیانه
عاقبتی ندامت اولان امردن تبلیغ ایدوب آگاه ایدرمکه * دار ابن عمك بعتها تقضی بها عنك
الغرامة * عمك اوغلنك اوینی فروخت ایتمش سین البته غرامتنی چکرسین * وخلیفکم بالله رب
الناس مجتهد القیامة * جناب حقه قسم ایدرمکه ناسك بریسی و قیامتك مجتهدی اولدر
* اذهب بها اذهب بها طوقتها طوق الحمامة * اگر اول داری صاحبنه رد ایتمدن گیدر ایسك حمامه
طوقی کبی اول داری سکا طوق ایدر (امام سهیلی دیرکه بومثل رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمك شو حدیثندن آلنمشدر که (من غصب شبرا من ارض طوقه الله یوم القیمة من سبع ارضین)
برقارش برغصب ایلسه حق تعالی یوم قیامتده یدی قات یری کندویه طوق ایدر یعنی حمامه
طوقی کبی دیندی زیرا حمامه نك طوقی کندیدن آیرلز وکندی انی نفسندن القایه ده قادر
دکلدر بومثللو طوق ایله طوقلنور یوخسه انسانك طوق طاقنوب چیقاردیغی طوقلمز که باری
بعضیجه خلاص اوله و بو بیتده حلاوت اشارت و ملاحت استعاره واردر که بی نظیردر وطوق
الحمامه دیدیکی قولده حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك (طوقه من سبع ارضین)
قول شریفنی طاقت معناسنه اولوب طوق فی العنق معناسنه دکلدر دینلری رد واردر و بو قولی
خطابی دخی ایکی قولك برنده دیمشدر مع هذا بخاری بعض روایتده (انه خسف الی سبع ارضین)
دیمشیکن برله که بو یله اولنجه طاقت معناسی نیجه ویررلر (ابن ابی شیبه دن منقولدر که بر کیمسه برقارش
برغصب ایلسه بوغازینه حدیدن حلقه قلنور وعرب طائفه سی فلان کیمسه لر حمامه دن مهمل
ودر دیرلر زیرا حمامه یوواسنی محکم ایتمز گاه اولور که اغاجك طالنه کلوب روزکار اوچوره جق
یره ویمورطه سی قیرلجق یره یووا یاپر (نتکیم عبید بن الابرص ایتدی شعر * عیوا بامرهم کما عیت
بیضتها الحمامة * خلق امورلرنده بصیرت اوزره اولمدیلر حمامه یمورطه سنی تربیه ده بصیرت اوزره
اولمدیغی کبی * جعلت لها عودین من بشم واخر من ثمامه * اول حمامه یمورطه سی اولان یواسنه
ایکی دیرك قویدیکه بری شجر بشام و بری ثمامه تعبیر اولنان ضعیف اوتدر (الخواص) اجزاسی
مجدور اولان کیمسه حمامه یقینیره اوتورسه یاخود ایچنده کوکرجن اولان اوده اوتورسه کوکرجنه
جوار اولمغله شفا بوله ومفلوجلق ومقعدلکدن شفا بوله بوکوکرجنك خاصیت عجیبه سیدر
وکوکرجن قانی ایصیجق ایکن گوزه چکلسه گوزه عارض اولان یاره لره وگوز قراکوسنه نافعدر
و دمنك خاصه سیدر نهایت دماغدن گلان رعاف دائمی قطع ایدر و زیت یاغیله قارشیق
اعضایه سورلسه شفا بوله حمامه زبلی حرارتلیدر بری اولان حمامه نك زبلی اولره مألوف اولان
حمامه نك زبلندن زیاده حرارتلیدر زبلنده اولان اعجب خواصدندر کوکرجن زبلی صوده
قینادیلوب عسر بوله مبتلا اولان کیمسه ایچنه اوتورسه شفا بوله و عسر بول ایچون مجربدر که برچناغه
تحریر اولنوب صویی ایچیله اول ساعت بول ایلیه (ان الله لایغفر ان یشرك به و یغفر مادون
ذلك لمن یشاء وماقدروا الله حق قدره والارض جمیعا قبضته یوم القیمة والسموات مطویات
بیمینه سبحانه وتعالی عما یشرکون) دمص بفتح و سقوا بفضل الله عز و جل) کوکرجین زبلی

سرکه ایله اصلنوب استسقا مرضنه مبتلا اولان کیمسه یه سورلسه کالیه نفع ایده قرمزی کوکرجنك
زبلندن ایکی درهم اوج درهم دارصینی اجزاسیله ایچلسه مثانه ده اولان حصایه نافعدر حمام
تنی کباب ایدوب یمك خوبدردم ومنی یی زیاده ایدر کوکرجن یاریلوب دخی ایصیجق ایکن عقربك
صوقدیغی یره قونسه عجب نافعدر (کوکرجن زبلی ایله بخور اولسه اوشق دوشمکی واعضاده
قلان نسنه لری سرعتله چیقارر (تعبیر رؤیا) رؤیاده کوکرجن کورمك رسول امین
یاخود صدیق صدوق یاخود حبیب انیسدر وگاه اولور که حمامه کورمك نوحه ایدوب اغلمغه
دلالت ایدر نتکیم شاعر دیدی * حسب ینوح اذا الحمام ینوح * مصیبته گرفتار اولان نوحه ایدر دخی
کوکرجن نوحه ایدر دیمشدر وگاه اولور که واقعه ده حمامه کورمك برحسنا ومبارك خاتونه دلالت
ایدر و بی نظیر اوله خسته نك باشی اوجنده حمامه کورمك حمامه موتدرنتکیم شاعر ایتدی * هن
الحمام فان کثرت عیافة * من جاء بهن فانهن حمام * یعنی اول گروه خوبان حمامه گروهیدر یرامز
فال طوتانلر کثیر اولدقده هر کیم انلرك یاننه گلورسه انلر حمامدر یعنی هلاك اولمشلردر اولکی
حمام کوکرجندر محبوب ایچون استعاره اولنمش وعیافه طیور قسمیله یرامز فال طوتمقدر صکره کی
حمام حانك کسریله موت معناسنه در خسته نك باشی اوجنده حمام کورنجه اقتضا ایدر که وفاتنه
اشارت اوله کوکرجنك جفتی مجمع نسایه و یاوروسی اوغلان اولاده دلالت ایدر برکیمسه واقعه سنده
حمامه یقلوب وکندویه چاغردیغی کورسه اول کیمسه قیاده لك ایدرایمش بریره کوکرجن وقارغه
جمع اولدیغی کورسه قیاده لك ایتمسه دلالت ایدر زیرا قارغه فاسقلردندر هرکشی که جنسنك
غیریله جمع اوله مثلا قیون ایله کلب کبی بونك تعبیری و بونك امثالنك تعبیری قیاده لکدر واقعه ده
حمامه فریادی کلام باطله دلالت ایدر برکیمسه برحمام فریاد ایتدیکنی کورسه اول کیمسه عورتنی
تطلیق ایده یاخود فوت اوله برکیمسه واقعه سنده کندینك برقاج حمامه سی اولدیغنی کورسه
اول کیمسه جاریه اشترا ایدنلردن اوله برکیمسه واقعه سنده کوکرجنك قنادینی کسدیکنی کورسه
اول کیمسه عورتنی اوندن طشره چیقارمامغه یمین ایده یاخود عورتی اوشاق طوغره یاخود حامله
اوله زیرا نفاس ایله حمل دخی عورتی طشره چیقارمغه مانع اولورلر واقعه ده طوغری یول بیلان
کوکرجنی کورمك مکان بعیدن کندویه برخبر کلمکه دلالت ایدر واقعه ده حمامه کورمك دوستلشان
کیمسه یه دوسلغنده یاخود شرکت ایدن کیمسه حقنده شرکتنده خیره دلالت ایدر زیرا کوکرجنك
پروازده بربریله اجتماعلری اولدیغیچون اقتضا ایدرکه انلرده اجتماع واتفاع ایده لر (جاماسب
دیرکه برکیمسه واقعه سنده کوکرجن شکار ایلسه دشمننك مالنی اکل ایده برکیمسه واقعه سنده
کوکرجنك کوزنده نقصانلق کورسه زوجه سنك دیننده وخلقنده نقصانلغه دلالت ایدر (ابن
مقری دیرکه جنس اولوب گزیده اولان کوکرجنی کورمك بو واقعه یی کورن شریف صاحب
قدرونسب کیمسه ایسه فرحه ونصر اعلایه ونشاط وسروره دلالت ایدر وگاه اولور که حمام
کورمك ازواجه وصبیانه واسراری حفظ ایدن کیمسه یه دلالت ایدر وعیالیچون مشقت چکن
کیمسه یه دلالت ایدر وگاه اولور که حمام کورمك کسر حا ایله حمامه کورمك یعنی موته دلالت ایدر واولاد
صاحبی عورته ونسلی چوق ارککه دلالت ایدرکه عیالنك دائم طولاشوردی والله تعالی اعلم

﴿ الحمد ﴾ باغرتلاق قوشنك یاوریسیدر ضرب مثلده گلدیکه * حمد قطاة تسمی
الارانب * یعنی باغرتلاق قوشی یاوروسنی طوشانلری شکار ایدر دیرلر بومقامده تسمی تصیده معناسنه
بومثل ضرب اولنور برضعیف برقوی یه کیده باشلینجه میدانی بو کلامی برکتابده کوردم دیمشدر

﴿ الحمر ﴾ حانك ضمی ومیمك فتحی وتشدیدیله برباشی قرمزی قوشجغزدرکه اکاقیا قوشی
دیرلر سرجه یه شبیهدر (ابو منهوس الاسفری نام شاعر هجو ایتدیکی کیمسه لره دیرکه شعر

* قد كنت احسبكم اسود خفيه * فاذا الصاق تبيض فيه حير * بن سزى خفيه ارسلانلردن ظن ايدرم مكر سز الصاق طاغنده يمورطليان حير قوشلر يسز خفيه ارسلان يتاغى اولان يره ديرلر الصاق اسم جبلدر وحمره واحديدر راجز ايتدى * وحمرات شربهن غب * اذ غفلت غفلة تعب * چوق قيا قوشلرى واردر كه انلرك صو ايچملرى غب ايله اولور غفلت ايتدكده صويى بردن چكوب غب طريقيله ايچر وكاه اولوركه شدة سزحر وحمره ديئور وحمره مناسبتله ابن لسان عرب خطيبلرندن برينك لقبيدر كه لات ابن ثعلبه نك ايكى اوغلى وار ايدى برى اولدر زمانك علماسندن ايدى فصاحتده وطول عمرده كنديله ضرب مثل اولنور چوق زمان معمر اولمشيدى آدى وفا بن اشقردر ابو كلاب كنيتيدر بركون حضرت معاويه رضى الله تعالى عنه بعض نسنه سؤال ايدوب حضرت معاويه يه جواب ويردكده حضرت معاويه بو علمه نردن نائل اولدك ديدى لسان سؤال وقلب عقول ايله نائل اولدم ديجه يا امير المؤمنين علم ايچون آفت واضاعت وچتلك وكنديه طو يلمامقلق واردر كه آفت نسياندر واضاعتى لايق اولميان كيمسه يه علم تعليمدر وچتلكى علمده كذب ايتمكدر وكنديه طو يلمديغى صاحب علمك علمه طويمديغيدر (الحكم) قيا قوشنك حكم شرعيسى اكلى بالاجماع حلالدر زيرا سرچه انواعندندر (عبادى ديركه بعضيلر بونى حرام قيلدى زيرا مرقوم قوش ايصيريجيدر بو قول شاذ مقوله سندندر مردوددر (ابن مسعود رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن منقولدركه بيورمشكه بزمجلس رسول الله عليه السلامده ايدك برشخص دبشه كاهه كيروب اندن برقيا قوشى يمورطه سى چيقارمشيدى قيا قوشى حضرت رسوله واصحابه كلوب قناديني تحريك ايده رك لسان حال ايله استرحام ايلدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامه (ايكم فجع هذه) بونى قنقكز انجتدى برشخص بن قولك يا رسول الله يمورطه سنى الدم ديدى (حما كمك روايتنده ياورونى الدم ديدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اكا مرحمت ايدوب بيوروب (رده رده) يعنى صالى وير صالى وير ديو فرمان ايلدى صالى وير ديو بيورديغنك حكمتى بودركه انلر احرام كيمش اوله لر ياخود اول قوشجغز حضرت رسول اللهدن مدد طلب ايتمكله اولدخى مرحمة مدد ايتمش اولمغله اول حالده قوشى ارسال واجب اوله (الامثال) عرب طائفه سى ضرب مثل ايدوب فلان كيمسه ابن لسان الحمره دن حسيب ونسيب ديرلر زيرا مرقوم عربك زياده نسبى وكبيرى عظيم كيمسه ايدى وقيا قوشنك خواصى وتعبيرى باب عينده عصفور بحثنده كاسه كرك ان شاء الله تعالى ﴿الحمس﴾ حانك وميمك تحريكيله دريا جانوارلرندن بريدر وبعضيلر قبلو بغه نك آديدر جمعى خمسى كلور ابن سيده بويله حكايه ايدر ﴿الحمطاط﴾ حاء مهمله نك كسريله وحمطوط ياش اوت ايچنده اولور بربوجكدر ﴿الحمك﴾ هر نسنه نك خرده سنه ده ديرلر انجق كهله ده استعمالى كثيردر واحدى حمكه در باغرتلاق قوشنك ودوه قوشنك ياوروسنه حمك ديرلر واراذل ناسه ده حمك ديرلر نتكيم راجز نام شاعر محبوبه سنه خطاب ايدوب * ولا تغرابنى بردالات الحمك * رذيل كيمسه لرك رذالتى سببيله اى معشوقه بنى ترك ايله ديمشيدى حمك اراذل ناس معناسنه در ﴿الحمل﴾ اتى آيلق اولان قوزيدر وبعضيلر برياشنده يادخى اكسك اولان طوقلويه ذيرلرديدى جمعى حملان واحمال كلور (ابن ماجه ابو يزيد الانصارى رضى الله تعالى عنهدن روايت ايدركه ابو يزيد ايتدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم انصارك اولرندن براوه تشريف بيوروب بشمش ات رائحه سى بولوب (من هذا الذى ذبح) بونى كيم بوغازلدى ديدكده بزدن بركيمسه حضورينه چيقوب نمازه كتمزدن مقدم عيالم ايچون بن بوغازلدم يا رسول الله ديدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم

بردخى بوغازلسيچون امر بيوردقده اول كيمسه قسم ايدوب يانمده برقوزيدن غيرى نسنه يوق ديدكده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم (اذبحه ولن يجزى عن احد بعدك) انى بوغازله زيرا مقدما بوغازلديغك سندن غيرى يه كفايت ايتمز يعنى چونكه رائحه سى مشموم اولندى جمله حصه مند اولمق استر اول قوزيى دخى بوغازله ديو امر بيورديلر (ابو طالب مكينك قوت القلوب نام كتابنده يكرمى بشنجى فصلك اوائلنده منقولدركه بعض احبابم بكا خبر ويردى اول طائفه اهلندن يدنكه راوى ايدر فقرادن برى بزه كلمشيدى احبابمزدن برجماعتله اوتورردق قومشومزدن بركيمسه دن كباب اولمش برقوزى اشترا ايلدك واول فقيرى دخى طعامه دعوت ايتدك وقتا كه يدنى قرزويه اوزادوب برلقمه الوب آغزينه قويدى درعقب اغزندن طشره ايدوب كيرو چكلدى وسز بيورك خاطريمه برشى كلوب اكلمه مانع اولدى ديدى دونوب كندى بزلرده اكل ايتمكى مناسب كورميوب كبابى بشوره نى چاغروب بو قوزينك كيفيتندن سؤال ايلك خوب اولوردى بونده برمكروه سبب اولمق كرك ديدك بزچاغروب سؤال ايلدك وزياده ابرام ايلدك تا كه اقراره كلوب اول قوزى لاشه ايدى بهاسنه طمعمدن فروخت ايلدم ديدى بزلرده اول قوزويى كلابه دوكدك بعده اكلندن ابا ايدن كيمسه يه ملاقات ايدوب ايا خاطر يكزه كلان نه ايديكه سنى اكلدن منع ايلدى ديدك ديديكه يكرمى سنه دن برو قوزى يمدم اشتاهم وار ايدى بچن قوزيى اكله ايلرو واردم اشتاهم دخى زياده اولدى بلدمكه طعامده برعلت وار نفسمك كمال حرصى اولديغندن اكلنى ترك ايتدم راوى ايدر نظر ايله برارزويه بزده نقدر اشتها وار توفيق وخذلان بزده مختلف اولمش (فعصم الله العالم بالورع والمحاسبة وترك الجاهل مع شره النفس بالحرص وترك المراقبة (عجيبه) ابن قانعك معجمنده وطبرانيده كوردم ابن ابى السايب انصار ينك ترجمه سنده منقولدركه پدرم ايله مدينه يه كتدم حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مكه يى ذكر ايتديكى زمانك اوانده اثناء راهده برراعينك يانده كيجه لدك بچن نصف ليل اولدى برقورد كلوب قيوندن برقوزى كتوردى راعى صحرا يوب ياعامر الوادى قومشوكه اذيت ويردى ديو فرياد ايلدى عامر واديدن اوده نك حافظى اولان جنلردن برمنادى ياسرحان قوزويى قيو وير ديو ندا ايتدى سرحان قوردك آديدر قوزى دخى زياده قاچه رق كلوب قيونه قارشدى وبونك جندن اعانت استديكنى جناب حق رسولنه انزال بيورديكه (انه كان رجال من الانس يعوذون برجال من الجن فزادوهم رهقا) حال وشان بودركه انسدن نيجه رجال جندن نيجه رجال استعاذه واستعانت ايدر جنده انلرك استعاذه سيله كبر وطغيانى زياده ايدر ديو ديوب وقعهٔ مرقومه يه اشارت بيورلمش وبو حديث منيرانده اسحق بن حرثك ترجمه سنده دخى منقولدر اما ضعيفدر (قاضى عياض رحمة الله تعالى عليهك شفاسنده منقولدر بيوررركه حضرت يعقوب عليه السلامك حضرت يوسف عليه السلامى غيب ايتمكله مبتلا اولديغنك سببى بودركه بركون حضرت يعقوب اوغلى حضرت يوسف ايله برقوزى كبابى يرلردى صفا وسرورده ايديلر بريتيم قومشولرى وار ايدى كبابك رائحه سنى شم ايدوب اشتها ايتمشيدى يتيم اغلمغه باشليوب انك اغلاديغى سببيله بر پيرابه سى وار ايدى اوده اغلدى مابينلرنده برديوار وار ايكن حضرت يعقوب ونه يوسف عليهما السلام بونلرك حالنه آكاه اولمدقلرندن حضرت يعقوب يوسف عليه السلامه تأسفيله اغليه رق حزنيله كوزلرى متغير اولنجيه قدر اغلمغله عقاب اولندى وقتا كه بوسببدن برفراق محنته دوش اولديغنى بلديسه مدت حياتنده سطح دارنده مضطر اولنلر كلوب آل يعقوب ايله طعام ايده لر ديو برمنادى ندا ايتديردى وحضرت يوسف عليه السلامه دخى حق سبحانه وتعالينك آيت كريمه ده تصريح بيورديغى اوزره اولان محنته بوسببدن معاقب اولدى انتهى الكلام (مصنف مرحوم ديركه بو كلامك صحيح اولديغنه

اعتماد ایتمم قاضی عیاض رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینه تعجب که بونی کتابنده نیجه ذکر
ایلدی لایق اولان بودرکه اویله ایکی پیغمبر ذی شانی بوکونه اطواردن تنزیه ایلیه وقاضی عیاض
بونك صحتنی اعتقاد ایتمك سز همان اوغلیچون ذکر ایتمك طبرانی معجمنده انس رضی الله تعالی
عنهك حدیثندن حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن حدیث طویلده بو مذکورك
برمقدارینی ذکر ایتدیسه ده جدا ضعیفدر (واحدی ذکر ایدرکه حق تعالینك حضرت یعقوبدن
نقلا حبیبنه انزال بیوردیغی کلام قدیمنده کی (انی لاجد ریح یوسف) حضرت یعقوب بن
یوسفك رایحه سنی بولیورم دیمشیدی باد صبا یوسفك قوقوسنی حضرت یعقوبه مژده جیدن
مقدم کتورمکه جناب حقدن استیذان ایتمکله حق تعالی اذن ویروب اولدخی کتوردی پس
بو سببدن هر محزون کیمسه باد صبا ایله فرحیاب اولور مشرق طرفندن کلوب جمیع اوطان
واحبابه اسر تتکیم حقنده شعر انشاد اولنمشدر شعر * ایا جبلی نعمان بالله خلیا * نسیم الصبا یسری
الی نسیمها * فان الصبا ریح اذا ما تنسمت * علی نفس مهموم تجلت همومها * ای جبل اوتلاقده
یوریان حیوان بالله صفاکی یابکز ایدر و باد صبا خوش وملایمت ایله اسر زیرا باد صبا بر مبارك
روزکاردرکه مهموم اولان کیمسه یه اسلسه هومی کشاده اولور ردی نعمان اوتلاقده یوریان
حیواندر ❊ حمل حر ❊ برقوشك آدیدر ❊ حنان ❊ حاء مهمله نك فتحیله خرده
کنه لردرکه طواره یاپشور واحدی حنانه وحنینه کلور حلم دینیلان کنه دن کوچکدر
❊ الحمولة ❊ شول دوه درکه اوزرینه یوك اوررلر وکذلك برطورکه قبیله اکا یوك اوررلر
کرك حمار وکرك غیری اکا حموله دیرلر کرك اوزرنده یوك اولسون کرك اولمسون وصیغهٔ فعول کبیکه
بمعنی مفعول اوله اکا هاء تأنیث داخل اولور نتکیم حق تعالینك کلام قدیمنده (ومن الانعام حمولة
وفرشا) بیورمشدر باب فاده ذکری کلسه کرك ان شاء الله تعالی ❊ الحمیمق ❊ ابن سیده
قولنجه شکار قوشلرندن بریدرکه بیوك قوشلری شکار ایدر بعض اهل وقوفدن اشتدمکه اتمجه
اولمق کرك دیرلر که ابو ولید ارزقینك تاریخ مکه ده اولان کلامی بونکله تفسیر اولنور اول کلام
بودرکه (ابن جریج دیرکه عطا حضرتلرینه سؤال ایتدم مکه احراملی اولور سمده قره قوشی قتل
ایده یمی اول جواب ویروب قتل ایله دیدی بن ایتدم صقر ایله حمیقده قتل ایده یمی زیرا بونلر
خلقك کوکرجنی الیورلر جواب ویردیکه انلری ده قتل ایله واوه زیده وسنکیده وقوردیده قتل
ایله زیرا بونلر عدودر دیدی و بونلری تعظیم حرمده نقل ایلدی ❊ الحنش ❊ حانك ونونك
فتحه لری وآخرنده شین ایله یلانه دیرلر حیه معناسنه بعضیلر افعی یه دیرلر و بعضیلر ایتدی احناش
حشرات ارضك جمله سنه دینور مثلا کلر وکرتن کله وعرب طوشانی و بونلرك غیر یلری کبی صکره
حیه یه تخصیص اولندی نتکیم ذو الرمه ایتدی * وکم حنش ذعف اللعاب کانه * علی الشرك العادی
یصف عصام * نیجه یلانلر وارکه اغزینك یاشی اغودر کویا شرك عادی اوزره حرکت ایدر
ذعف سم معناسنه درزمانده اولان بدخولری تشبیه ایتمك کرك که بو جهتدن رجالدن بعضنه
حنش تسمیه ایتدیلر و بعضیلر حنش بر بیاض اژدرها کبی قالك یلاندر و بعضیلر سیاه یلاندر
دیدی وحنش فتحتینله هر صید اولنان نسنه کرك طیر جنسندن اولسون کرك حشرات ارض
جنسندن اولسون (کتاب عین ده منقولدرکه حنش برحیواندرکه باشی یلان باشنه بکزر وسام
ابرصه و بعض رفع اولنور هر حیوانك صوقه جق اکنه سی نزع اولنور حتی صبی الینی حنشك
اغزینه صوقر بر ضرر ویرمز ❊ الحنظب ❊ حانك ضمی وفتحیله چکرکه نك ارککنه
دیرلر خلیل ایتدی حنظب طوکزلان بوجکیدر حنظب حنظبا مفردیدر (حمزهٔ اصفهانی دیرکه
ثعلب ایله هرهٔ وحشیه بیننده تولد ایدن مرکبات قبیلندندر حنظب که نه صریح چکرکه یه بکزر

ونه خنفسا یه بکزر (نتکیم حسان بن ثابت مقدوحنی بوکا تشبیه ایدوب شعر انشاد ایلدی
* ابوك ابوك وانت ابنه * و بئس الابن و بئس الاب * شوسنك باباکدرسن انك اوغلی نه کوتی
اوغلدر ونه قبیح بابا * وامك سوداء نوبیة * کان انا ملها الحنظب * واناك دخی سیاه رشول
سیاه اری کبیکه کویا انك پارمقلری اوجی حنظبه بکزر * یبیت ابوك لها ساقدا * کما ساقد الهرة
الثعلب * بابك اکا جماع ایدوب یاتور کویا که همان هره ثعلبه جماع ایدر (وصماخی برسیاه کلبی
وصفنده دیرکه * اعددت للذئب واللیل الحارث * مصدرا اتلع مثل الفارس * کیجه بکمه قورد
ایچون بر بکجی حاضر ایتدمکه آتلی کبی سرعتلی چیقار * یستقبل الریح بانف خانس * فی مثل
جلد الحنظب الیابس * اول بر حیواندرکه یوجه بورون ایله ریحی قارشولر حنظب دریسی کبی
سیاه چرده درمراد قیون کلبی اولسه کرك ❊ الحوار ❊ حانك ضمیله دوه یاوروسیدر
ومز بوره حوار دیرلر تاکه اناسندن منفصل اولنجه قچن منفصل اولسه فصیل دیرلر احورة جمع قلتی
حیران وحوران جمع کثرتیدر (ابن هشام وغیریلر سیرده ذکر ایدرلر که حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم عبد الله بن انیسی هجرتك اوچنجی سنه سنده خالد بن نبیح الهذلی یی قتله کوندردیکنده
قتل ایدوب سر مقطوعنی الوب قاچرکن اردینه دوشدیلر کندینی کیمسه کورمدن مغاره یه
کیروب عنکبوتلر مغاره قپوسین طوقیوب کندینی کیمسه کوره مدکده اومقامده شو بیتی سویلمش
* ترکت ابن ثور کالحوار وحوله * نوایح تعزی کل جنب مقددا * ابن ثوریکه خالدی
دوه یاوروسی کبی ترك ایتدمکه نایحه ایدنلر اطرافنه جمع اولوب هر طرفدن تعزیه ایدرلر قصه نك
ذکری باب عین ده عنکبوت بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (الامثال) صاحب بشار الکواعب
کندیه مثل ایدوب دیر ایدیکه * یا بشار کل لحم حوار واشرب لبن العشار وایاك وبنات الاحرار *
یعنی ای بشار دوه یاوروسی اتی اکل ایدوب دوه سودی ایچمکه قناعت ایله کبار قزی المقدن بك حذر
ایلیه سین وشاعر ایتدی * وقد علم المعشر والطارقون * بانك للضیف جوع وفر * مسیخ ملیح
کلحم الحوار * فلا انت حلو ولا انت مر * خلق ایتدیکه سن مسافری آچ قور ایمشسین دوه یاوروسی
اتنك طعم وطادی یوق نه طاتلو ونه آجی طارق کیجه کلن مسافردر مسیخ وملیح لذتی اولمیان طعامدر
وعرب طائفه سی ضرب مثلده * کسوت العبد من لحم الحوار * یعنی عبدی دوه یاوروسی اتیله
طو برذم دیرلر بو مثل کندیدن برنسنه فهم اولمیان ماده اوزرینه ضرب اولنور وبو مثلك اصلی
بویله درکه برعبد دوه یاوروسی ذبح ایدوب جمله سنی کندی اکل ایدوب اغاسنه نسنه قویمغله
برنسنه عیب اولدقده بونکله ضرب اولنور اولدی ❊ الحوت ❊ بالق که مخلوقات مائیه دندر
جمعی احوات وحوته وحیتان کلور نتکیم حق تعالانك کلام قدیمنده بیورر (اذ تأتیهم حیتانهم
یوم سبتهم شرعا و یوم لا یسبتون لا تأتیهم) یعنی دریا کنارنده جبل طور ایله مدین ما بیننده ایله
دیرلر برقریه وارایدی اهالیسی یهود ایدیلر حق تعالی انلری سبت کوننده بالق شکار ایتمکدن نهی
بیورمشیدی انلر بو فرمانه امتثال ایتمیوب بالق طوترلردی بالقلر انلره کلمزدی سبت طوتدقلرنده
کلوب و سبت طوتمدقلرنده کلمامکده حکمت بودرکه جناب حقك طرفندن بو وجهله ارسال
اولنمالرندن بویله واقع اوله مثلا ارسال سحاب کبی یاخود جناب حقدن بالقلره وحی و الهام
اوله مثلا بال اروسنه اولان وحی والهام کبی که پیر وامیرنه انقیاد ایدوب و شکل مسدس خانه
یاپرلر یاخود بالقلرك سبت کوننه شعورلری حق تعالی جمعه کوننده قیامت اوله جعنی حیواناته اشعار
ایلدی مقتضای حدیثه کوره دیدکاری کبی که اوله نتکیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (ما من دابة
الا وهی مصیخة یوم الجمعة فرقا من قیام الساعة) یعنی حیواناتدن برحیوان یوقدر الا جمله سی
جمعه کونی اولدقده قیامت قوپاردیو خوفلرندن منتظر ومتحیردرلر واحتمالی وارکه بالقلرك سبت کونی

كلمری اول كونده كنديلر ايچون سلامت اولديغنه شعورلرندن اوله مثلا حرم شريفك حمامه لری كنديلرك دائم سلامتده اولدوقلرينه شعورلری اولوب خلقدن قاچدقلری كبی اصحاب قصص ديرلركه قريهٔ مزبوره‌ده سبت اولدقده اولقدر بالق جمع اولوردیكه ال ايله طوتمقلق ممكن اولوردی سبت تجاوز ايدوب بازاركيجه سی اولدقده جمله‌سی غائب اولوردی و بعضيلر اكثری غائب اولوب اقلی قالوردی ديديلر باب قافده بوقصه‌يه اشارت قورد بحثنده كلور ان شاءالله تعالى (سند صحيح ايله بز روايت ايده‌رز سعيد بن جبير رحمه‌الله دنكه چون جناب حق حضرت آدمی روی زمينه ايندردی قره‌ده كركس ودرياده بالقدن غيری حيوان يوق ايدی كركس ده‌كلوب دريا كنارنده بالغك يانده كيجه‌لردی وقتا كه كركس حضرت آدم عليه السلامی كوردی بالغك يانه كلوب يا حوت بوكون يره ايكی اياغيله يورر وللريله طوتر برذات ايندیرلدی ديدكده بالق ايتدی اكر كرچك ايسك درياده بنم ايچون وقره‌ده سنك ايچون اندن خلاص يوقدر ديدی وشاعر ايتدی (كالحوت لايلهيه مشی يلهمه * يصبح ظمأنا وفى البحرفمه) يعنی فلان كيمسه شول بالغه بكزركه اوغراديغی نسنه‌يی يوادر واغزی درياده ايكن صوسز اولديغی حالده صباحه داخل اولورلهم يوتمق معناسنه‌در وعرب طائفه‌سی بو بيتی مثل ايدرلر شول كيمسه ايچونكه بخيل وحريص اولديغی حالده تعيش ايدر (طبرانی معجم اوسطنده ابن عباس رضی الله عنهما دن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (علماء هذه الامة رجلان رجل آتاه الله علما فبذله للناس ولم يأخذ عليه طعما ولم يشتر به ثمنا قليلا فذلك يصلى عليه طير السماء وحيتان الماء ودواب الارض والكرام الكاتبون يقدم على الله سيدا شريفا حتى يرافق المرسلين ورجل آتاه الله علما فى الدنيا فضن به على عباد الله واخذ عليه طعما واشترى به ثمنا قليلا فذلك يأتى يوم القيمة ملجما بلجام من نار وينادى مناد على رؤس الخلائق هذا فلان ابن فلان آتاه الله علما فى الدنيا فضن به على عباد الله واخذ عليه طعما واشترى به ثمنا قليلا ثم يعذب حتى يفرغ من الحساب) يعنی بو امتك علماسی ايكی كونه رجلدر بريسی شول كيمسه‌دركه جناب حق اكا علم احسان ايدوب اولدخی ناسه بذل ايدر ومقابله‌سنده نسنه المازاول بركيمسه دركه سماده اولان قوشلر وصوده اولان بالقلر وحشرات ارض وحفظه ملكلری اكا خير دعا ايدرلر وحضور باريه سيادت وشرافت ايله كلوب مرسلينه رفيق اولورلر واو بريسی شول كيمسه‌دركه حق تعالى كندی‌يه دنياده علم احسان ايدوب اولدخی عبادالله اوزرينه علمنی بخل ايدر وعلمی اوزرينه برنسنه اوزرينه اولوب علمی شیء قليله فروخت ايدر اول بركيمسه‌دركه روز قيامتده ناردن لجام ايله لجاملنور اهل محشره برمنادی ندا ايدركه بو فلان اوغلی فلاندر حق تعالى كندويه دنياده علم ويرمشكن علمنی بخل ايدوب ثمن قليله فروخت ايتدی بعده اول كيمسه عذاب اولنور خلق حسابدن فارغ اولنجيه دك (بالغه شرافت جهتندن كفايت ايدركه جناب حق بالغی يونس بن متى عليه السلامه وعاومسكن قيلدی و بويله اولديكه حق تعالى حضرت يونسی سكا رزق قيلدم سنك قارنكی اكا حفظ وسجن قيلدم ديو وحی بيوردقدنصكره بالغك قارندن حضرت يونسی خلاص بيوردی بطن حوتده نه مدت مكث بيورديغنده اختلاف اولنمشدر (مقاتل بن حيان اوچ كون اكلندی ديدی عطا يدی كون ضحاك يكرمی كون سدی وكلبی ومقاتل بن سليمان قرق كون اكلندی ديديلر (وامام شعبی ضحی وقتی يوتوب اخشامله طشره براقدی ديدی حق تعالينك شو قول شريفی كه (وانبتنا عليه شجرة من يقطين) حضرت يونس بالغك قارندن خلاص بولدقده ياوروكبی اولوب تاب وتوانی يوق ايدی اوزرينه يقطين اغاجی بتوروب سايه ايلدك ديو بيورمشيدی بومقامده يقطين ايله مراد جميع مفسرين قتنده قباق تككيدر هراوت كه وجه ارضده منبسط اولوب ساقی اولميه ووقت شتاده

باقی قالميه قباق وخيار وقاربوز تككی كبی بونلره يقطين ديرلر قصه‌سی بحثنده تفصيل اولنسه كرك ان شاء الله تعالى (فائده امام الحرمين حضرت باری ايچون جهت واره‌يدر ديو سؤال اولندقده جناب حق جانب وجهتدن منزهدر ديدی بوكا دليلك نه‌در ديو سؤال اولندقده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك شو قوليدركه (لاتفضلونی على يونس بن متى) بنی حضرت يونسه تفضيل ايتمكز ديو بيورمشيدی يا بو يله بيورمسنك وجهی نه‌در ديندكده بونی سويلمم تاكه شو مسافرم دينی ادا ايتمك ايچون سزدن بيك التون اولمينجه ديدی مجلسدن ايكی كيمسه قالقوب بيكی ادا ايتديلر تفصيله باشلديكه حضرت يونس كنديني دريايه اتوب بالق يوتدقده قعر دريايه كيروب ظلمات ثلثه ايچنده قالمشيدی تسبيحه باشليوب (ان لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمين) ديو فرياد ايلدی حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم معراجده رفرف اوزرينه بيوردقلرنده نسنه بيورمدی تاكه مقام تقربه واروب انجق اوزمان مناجات ايلدی وجناب حق كندويه وحی اولانی اوزمان وحی ايلدی بطن حوتده ظلمات بحرده حضرت يونس بوتقربه نائل اولمشيدی انتهى الكلام (صاحبيله سيرايدن مزاركيمدر ديو قيصر روم حضرت معاويه‌يه سؤالنده ابن عباس حضرتلرينك ويرديكی جواب باب نونده كلسه كرك كه حضرت يونسدر ديو جواب ويرمشيدی (حاكم مستدركده يزيد بن يزيد البلوی ايچنده اولان اسناد ايله انس رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايلديكه حضرت انس ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايله سفرده ايدك برمكانه نزول ايلدك كوردك دره ايچنده برشخص طورر يارب بنی امت مرحومهٔ حضرت محمددن قيل ديو دعا ايدر بن يانه واردم كوردمكه اوچيوز زراع قدر اوزون بركيمسه درسن كيمسين ديو سؤال ايتدی بن ايتدم حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك خادمی انس بن مالكم حضرت نره‌ده ديدی بونده‌در كلامكی اشتدی ديدم كيت ايمدی بندن سلام ايله اكا سويله كه قرنداشك الياس سكا سلام ايدر حضرت انس ايتدی حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلوب خبرويردكده يانته تشريف بيوروب معانقه ايتديلر وايكيسی اوتوروب صحبت ايتديلر حضرت الياس عليه السلام ايتدی يارسول الله بن سنه‌ده بركره طعام ايده‌رم بوكون افطارم كونيدر بيله طعام ايده‌لم ديدكده اوزرلرينه سمادن برمائده ايندیكه اوزرنده اتمك وبالق وكروز اوتی وار ايكيسی اكل ايتديلر وبكاده يدرديلر ومعا صلوة عصری قيلوب بعده حضرت الياس عليه السلام حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه وداع ايلدی صكره كوردمكه سحاب ايچنده سما جانبنه كتدی بوحديثك وضعنده وصحتنده مصنف بعض كلام ايلمش تركی زبان اولان كتابمزده نكته دان اوليان مردانه انديشه ويرر ديو ترك اولندی (اشارت امام قشيری ايتدی ديرلركه حضرت سليمان عليه السلام جناب حقدن استيذان ايلديكه بركون جميع حيواناتی مسافر ايدن حق تعالى اذن بيوردقده حضرت سليمان عليه السلام مدت طويله طعام تدارك ايدكده اولدی جناب حق دخی حضرت سليمانه بر بالق كونردیكه مدت طويله‌ده جمع ايتديكنی جمله او بالق يوب ودخی شی استدی حضرت سليمان يانمده دخی نسنه يوقدر ديدكدنصكره بالغه هركون بوقدر اكل ايدرميسن ديو سؤال ايتدی بالق هركون رزقم بوطعامك اوچ قاتيدر لكن حق تعالى سنك يدرديككدن غيری بكا برنسنه اطعام ايلمدی سن بنی مسافر ايده‌مزسين سكا مسافر اولديغم سببيله بوكون آچ قالدم ديدی انتهى الكلام (بونده جناب حقك كمال قدرتنه وعظمت سلطاننه ووسعت خزينه‌سنه اشارت واردر حضرت سليمان عليه السلام كبی ملك عظيم وسلطنتی قوتلی برپادشاه مخلوق باريدن برينی طويورمغه قادر اولمدی فسبحان الله المتكفل بارزاق خلقه (وبومقامده برنكتهٔ لطيفه واركه آگاه اولمسی لازمدر اول نكته

بودركه طويمق بر نسنه يه قانمق خلق باريدر اهل حقك مذهبيده بودر بونك غيرى يه ذاهب
اولنلرك كلاملرينه التفات يوقدر (حكمى وخاصه سى وتعبيرى) سمك كبيدر باب سابقنده كلور
انشاءالله تعالى ﴿حوت الحيض﴾ ابن زهر ديركه بونى كورن بكا خبر ويردى درياده بربيوك
جانوردركه سفينه سيرينه مانع اولور اهل سفينه انى كوروب هلاكدن خوف ايتدكلرنده حيض بزى
حرقه لرينى اكا آتارلر اولدخى فرار ايدوب يانلرينه كلهمز بونك ايچون حيض حرقه لرى صاقلرلر
و بو بالغك آدى فاطوسدر باب فاده كلور و بو بالغك احوالندندركه ايچنده حيض عورت اولان
سفينه يه يقين اولماز (حكم شرعيسى عموم سمك كبيدر و بالغك قانى سائر قانلر كبى نجسدر و بعضيلر
طاهردر زيرا قوريدقده بياض اولور سائر قانلر بويله دكلدركه سياه اولور ديديلر (قرطبى حضرت
ابوحنيفه رحمة الله تعالى عليه دن بويله نقل ايلدى (خواص اجزاسى رازى وغيريلر ديركه
مصروع اولان كيمسه نك بورننه برحبه مقدارى بو بالغك اودندن طمله دالسه صرعدن شفا بوله
باذن الله تعالى وجكرى قوريدلوب سحق اولنوب دم سائلى اولانك اوزرينه قونسه قطع ايدر
ياره اوزرينه ات بتيروب شفا اوله نقدر بيوك ياره ايسه ده بودخى مجربدر وسط ظهرينك لحمندن
برقطعه النوب اغزده چينيوب تحريك اولنسه قوتى باهى زياده ايدوب حركته كتورر (التعبير)
واقعه ده حيض كورمك حرامه جماع ايتمكدر بركيمسه كنديينك حيض اولديغنى كورسه حرامه جماع
ايدرايمش برعورت واقعه سنده كنديني حيض كورسه حالى مختلط اوله واكر غسل ايتديسه كنديدن غم
والمى دفع اوله وكنديني مستحاضه كورسه مستحاضه ايام حيضدن ماعدا قان كورن عورتدر بو كثير
الذنوب اولوب بر توبه ايله توبه ايتمش اولميه زيرا كناه كندى يه طبيعت اولديغى ايچون نسئل الله
السلامة و بعض معبرلر ديرلركه اركك كنديني حيض كورسه كذب ايليه بركيمسه كندى عورتنى
حيض كورسه حالى دكركون اوله (حوت موسى و يوشع عليهما السلام حضرت موسى ايله
فتاسى يوشعك خضرى ارامغه كتدكلرنده آزق ايتدكلرى بالقدر ابو حامد الاندلسى ديركه سبته
شهرينه يقين يرده حضرت موسى ايله فتاسى يوشع عليهما السلامك اندن اكل ايدوب نصف
مقدارينى جناب حق احيا ايدوب (واتخذ سبيله فى البحر عجبا) يعنى درياية كيدن بالغك نسلندن
بالق كوردم والان نسلى اول يرده واردر طولى برزراع وعرضى برقارش وبرطرفندن ديكنى وككى
وايچى دريسى وار بركوزى و يارم باشى وار بوجانبدن استقذار ايدوب لاشه ظن ايدرلر او برطرفى
صاغ وسالمدر ناس انكله تبرك ايدوب اماكن بعيده يه هديه كتوررلر (ابن عطيه ديركه بنده بويله
كوردم وعجايبدندر بخارينك ابن عباس رضى الله تعالى عنهما حضرتلرندن بو آيتك قصه سنده
روايت ايتديكى كه اول بالغك حيات بولديغى كندويه عين حيات طوقونديغى ايچوندر ماء حيات
برميته طرقمز لا اول شى حيات بولور (كلبى ديركه يوشع ابن نون عين حياتدن آبدست الوب
ازقلرى اولان اول طوزلى بالق باصدرمسنه زنبيل ايچنده ايكن عين حياتدن رشحات صچرامغله
حيات بولوب قويروغنى چالمغه باشلادى و بدننى صويه چارق كنديكى يرلر جمله قوريدى (اشارت
اول قطرۀ مباركه دركه حق تعالى اول قطره ايله ميتدبى احيا ايلدى زيرا اول قطره آبدست
النك يوزندن طمله مشيدى عبادات ايچون بويله تأثيرات واردر حيات قلب ميراث عملدندر
حضرت موسى و يوشع تعب ومشقتده ايديلر چون حوت حيات بولدى انلرده مطلوبلرينه يول
بولديلر پس بونك كبى انسانك جوارح و اعضاسى خوف وحيرتده دركه ذكر بارى ايله قلوبلرى
حيات بولنجيه قدر وقتاكه ذكر ايله قلب وحيات بوله اعضالر امنيت وسكونت بولور (معلوم اولسونكه
حضرت موسى عليه السلام حضرت خضر عليه السلامى بولمقده كمال جد ايدوب تاكه بولدى
پس بونك كبى طالب دين ودنيا اولان سعى ده اولور فرارده اولملى دكل يافرصت وغنيمته

نائل اولور ياقتل وشهادته مثلا حلاج منصوره وغيريلره اولديغى كبيكه يقنده قصه سى ذكر اولندى
وديرلركه اول بالغك سلوك ايتديكى يرتوزلى يول اولدى حضرت موسى عليه السلام اردينه دوشدى تاكه
اول طريق كنديني درياده برجزيره يه ايلتدى واول جزيره ده خضرى بولدى (ابى بن كعب رضى الله
عنه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت ايتدى بيورمشكه (انجاب الماء عن مسلك
الحوت فصارت كوة لاتلتئم فدخل موسى عليه السلام على اثر الحوت فاذا هو بالخضر) يعنى مسلك
حوتدن صو آچيلوب برقوملى يول اولدى موسى عليه السلام بالغك اثرينه دوشوب كورديكه
خضره ملاقات ايلمش (قتاده ديركه بالغك سلوك ايتديكى ماء جامد اولوب قورى يول اولدى
حضرت موسى عليه السلامه آچلق كلنكه فتاسى يوشع عليه السلامه طعامنى كتور (لقد لقينا
من سفرنا هذا نصبا) الاية يعنى بو يولده مشقت چكدك ديدى (ابن عطيه ديركه ابو الفضل امام
جوهرى وعظنده سويلرديكه حضرت موسى عليه السلام قرق كون ربيسنه مناجاته كتدى طعامه
محتاج اولمادى وقتاكه بشرى يعنى خضرى ارامغه كتدى كندويه آچلق كلدى بونده اشارت واردركه
انلرك ايكيسده معلم ايديلر وطالب علمك شانندندركه هرمشقتى تحمل ايدوب صيف وشتايى وجوع
وذاتى قايرميه وطلب اولنان شيئك قيمتى انجق صاحبى بيلور بركيمسه طلب ايتديكى نسنه نك
قدرينجه بذل ايتديكى كندى يه آسان اولور هركيمكه بيوك نسنه طلب ايليه انك يولنه بيوك
نسنه تلف ايدر صاد مهمله بابنده صرد بحثنده مقاتلدن نقلا حضرت موسى ايله خضرك ملاقاتى
نظمله برخوش ترجمه اولندى سالك اولنلره سماعى لازم اولان قصۀ لطيفه در (وبو بالغك حياتى
مجمع بحرينده واقع اولديكه بحر فارس ايله بحر رومك مشرق جانبنده قارشديغى يردر و بعضيلر
بحر اردن ايله بحر قلزومدر و بعضيلر بحر مغرب ايله بحر رقاقدر ديديلر حضرت موسى ايله خضر
عليهما السلامك مجمع بحرينده بنه ملاقات ايتدكلرينه حكمت بودركه كنديلريده علمده بحر
ايديلر حضرت موسى علم ظاهرده كه علم شريعتده اعلم ايدى خضر علم باطنده كه علم حقيقته
واسرار ملكوته اعلم ايدى بو ايكى بحرك اجتماعى مجمع بحرينده واقع اولوب مناسبت حاصل اولدى
(اشارت) حضرت موسى عليه السلام خضرى بولامدى تاكه غيريدن تجرد ايتمدكجه پس بونك كبى
عبد مولاسنه تقربى بولامز ماسوانك كلبسندن تجرد ايتمدكجه نتكيم شيخ شبلى رحمة الله تعالى عليه
ايتدى جناب حقله وحدت و انفراد ايله تاكه درونك اغياردن مجرد اولوب واحد واحده
فردفرده قاله سين (امام تاج الدين ابن عطاء الاسكندرى وقت تجرد ايچون وقتنده تجرد ايله زيرا
تجردك وقتيدر هركيمكه وقتى استقبال ايده مأمولنه نائل اولور ديوب بو شعرى سويلدى * لا كنت
ان كنت ادرى * كيف الطريق اليكا * افنيتنى عن جميعى * فكنت سما فى يديكا * يعنى علم بوكه
سكا وصوله يول نيجه در بنده اولان بشريت وصفلرينى بندن فنايه ويردك بن يدكده سالم قالدم
(جنيد بغدادى حضرتلرينه سؤال ايتديلركه عبد نه زمان منفرد ومتحير اولور جواب ويرديكه جميع
مخلوقاتدن كيروطورمغله اعضاسنى الزام ايدوب جمله مرادلردن حركاتنى فنايه ويروب حق قتنده تماسز
برشيخ اولور (بعض عارفينك شو قولى نه كوزلدركه (وعن فنائى فنافنائى * وفى فنائى وجدتك وانت *
وفى محو اسمى ورسم جسمى * سألت عنى فقلت انت * اشار سرى اليك حتى * فنافنائى ودمت انت *
انت حياتى وسر قلبى * فحيث ما كنت كنت انت * يعنى ماسواى ترك ايدوب فنافى الله مرتبه سنه
وارديغمده سنى بولدم واسم ورسم وجسم محو اولدقده بندن سؤال ايتدك سندن خبر ويردمكه سرم سكا
اشارت ايلدى بن فناپذير اولدم حال بوكه سن دائم اولدك حياتم وسرور سينم سنسين نرده اولورسم
سنده انده سين درونم سنكله بوكونه مشغولدر ديديلر (شيخ شبلى ديركه دنيا وآخرتى عاشقنك يوزينه
اوروب نفسكى سالم ايله وصلته نائل اولورسين زيرا الله ديو فرياد ايلسك اول اللهدر سكوت

دخی ایلسك اللهه در و بویله اولق مقام عظیمدر وحضرت خضرك اسمنده بر برینه مغایر
اختلافلر اولنمشدر بعضیلر ایتدی خضرك اسمی بلیابن ملکان بن قانع بن شالح بن ارفخشد بن سام
ابن نوحدر وهب بن منبه بویله دیمشدر (و بعضیلر الیابن عامل بن شمالحین بن ار یابن علقمابن عیص
ابن اسحق بن ابراهیم دیدیلر و بعضیلر اسم ارمیا بن حلقیادر هارون طورنلرندندر ثعلبی بویله دیمشدر
مصنف دیرکه اصح اولان شو قولکه اهل سیر نقل ایلدی وحضرت رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلمدن ثابت اولدی بغوی وغیریلرك دیدیکی کبی که خضرك اسمی بلیادر باء مفتوحه ولام
ساکنه و یاء مثناة وآخرنده الف ایله ملکان اوغلیدر دیدیلر و میمك فتحی ولامك سکونی
وآخرنده نون ایله و بعضیلر کلیان اوغلیدر دیدیلر بنی اسرائیلدن ایدی و بعضیلر ابناء ملوکدن
ایدی دیدیلر ابو العباس کنیهٔ‌یدر (وامام سهیلی خضرك باباسی بر پادشاه ایدی واناسنك آدی الها
ایدی بریه ده خضری طوغردی واول جوارده برقریه اهالیسندن برینك قیونلرندن برقیون بولور
ایدی انکله هرکون ارضاع ایدردی تجن قیون صاحبی خضری کوردی یانته الوب تربیه ایتدی
بکیت اولدقده حضرت ابراهیم علیه السلام وحضرت شیت علیه السلامه نازل اولان صحفی
تحریر ایچون باباسی کاتب جمله اهل معرفتی جمع ایتدکده خضر جمله سندن اقداملی اولدی
حال بوکه باباسی بلمزدی وقتاکه خطنی ومعرفتنی استحسان ایتدی کیفیتندن سؤال ایدوب بلدیکه
کندی اوغلیدر و یانته الوب امور ناسی اکا تفویض ایتدی بعده ذکری طویل کلام اولور برقاج
سبب ایله پادشاهك یانندن فرار ایدوب عین حیاتی بولنجیه دك سیاحت ایلدی آب حیاتدن ایچدی
دجالك خروجنه دك حیاتده در دجال انی قتل ایدیسه کرك و بعده ینه حق تعالی احیا ایده جك
انتهی الکلام (باب سبنده سعلات بحثنده خضرك اسکندر ذو القرنین ایله خاله زاده اولدقلری
کلور ان شاء الله تعالی خضره خضر تسمیه سنك وجهنده اختلاف اولندی اکثرلر خضر
برقوری یر اوزرنده بیله اولسه اول ساعت اوتلر بتردی بو سببدن خضر تسمیه اولندی دیرلر (و بعضیلر
نماز قیلرکن اطرافی یشل اوت اولوردی دیدیلر صواب اولان اولکیدر و خضرك حیاتنده دخی
اختلاف اولندی (امام محی الدین نووی وجمهور علما حیاتده در ومیان ناسده موجود در دیدیلر
اهل صلاح وارباب معرفت وصوفیلر قتنده متفق علیه اولانده بودر خضری کورمك حقنده وانکله
صحبت واندن علم اخذی وسؤال وجواب حقنده و بعض مواضع شریفه ومواطن خیرده بولندیغی
حقنده سلفك حکایاتی حد وحصر اولاندن اکثر وشهرت شایعه ایله نقل اولناندن اشهردر (شیخ
ابو عمرو بن الصلاح خضر جمهور علما وصلحا قتلرنده صاغدر عامه ده بو کلامده علما ایله در
انجق بعض محدثلر حیاتنی انکارده تشدید ایتدیلر انتهی الکلام (امام حسن خضر وفات ایتدی
دیدی ابن منادی خضرك بقاسنه دلالت ایدر حدیث یوقدر دیدی ابن عربی دیرکه یوز سنه
کلمزدن مقدم وفات ایتدی و بوکا یقیندر امام محمد بن اسماعیل البخارینك خضر والیاسدن سؤال
اولندقده ویردیکی جواب که خضر والیاس حیاتده میدر دیو سؤال اولنمشیدی نیجه صاغ اولور
تحقیق حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (لایبقی علی رأس مائة سنة ممن هو الیوم علی ظهر
الارض احد) یعنی یر یوزنده شمدی اولانلردن یوز سنه دنصکره کیمسه قالماز دیو بیوردی صحیح
اولان و بلکه صواب اولان خضرك حیاتده اولمسیدر نتکیم بعضیلر دیرکه خضر علیه السلام
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله اجتماع ایلمشدر و اهل بیتی تعزیه ایلدی انلر
حضرتك غسلی ایچون اجتماع ایتدکاری وقتده نتکیم اهل حدیثك وقتنده امامی اولان ابن
عبد البر رحمة الله تعالی علیه طرف خسان ایله روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم غسل اولنوب کفنلنورکن برقائل اشتدیلر سویلر دیکه (السلام علیکم اهل البیت) جناب

حق هر وفات ایده نه برخلف وهر تلف اولانه برعوض و هر مصیبت مقابلی بر عزت و یرر صبر
یورك مأجور اولورسز دیوب بعده انلره دعا ایلدی اصحاب واهل بیت بو قائلك شخصنی کورمیوب
خضر اولمق کرك دیدیلر (امام سهیلی دیرکه خضرك آدی ارمیا اولدیغیده ذکر اولندی محمد
ابن جریر طبری بونی تصحیح ایتمیوب طویل کلام ایده رك ابطال ایلدی وسعیددر دخی دیدیلر
بوندنده اعجبدر که بعضیلر فرعونك اوغلیدر دیدی نقاشی بویله دیمشدر انتهی الکلام خضرك
نبوتنده دخی اختلاف اولندی امام قشیری واکثرلر خضر ولیدر دیدیلر و بعضیلر خضر پیغمبردر
دیدیلرکه نووی نبوتنی ترجیح ایلدی ماوردی خضرك حالی بیانده اوچ قول حکایه ایلدی قولك
بری پیغمبر اولمسیدر ایکنجیسی ولی اولمسیدر اوچنجیسی ملائکه اولمسیدر بو قول غریبدر ونامناسبدر
(امام مازنی ایتدی خضر علیه السلام پیغمبرمی یوخسه ولیمی ایدی دیو علما اختلاف ایتدیلر
اکثرلر پیغمبر در دیدیلر حق تعالینك (وما فعلته عن امری) قول شریفنی استدلال ایتدیلر زیرا
بو آیت کریمه خضرك نبی اولوب کندی یه وحی اولنمسنی اقتضا ایدر واستدلال ایتدیلرکه خضر
موسی علیه السلامدن اعلم ایدی اکر ولی اولسه ولینك نبیدن اعلم اولمسی استبعاد اولنور وآخرلر
بو استدلاله جواب و یردیلرکه اول آیت ایله خضرك نبی اولوب کندویه وحی کلمسی لازم کلمز جائزکه
حق تعالی اول عصرك پیغمبرینه وحی ایلیه که خضره اول آیت مقتضاسیله امر ایده وخضرك
مرسل اولمسنده دخی اختلاف اولندی (امام ثعلبی خضر مرسلدر حق تعالی شعیبدن صکره
بعث ایلدی الآن صاغدر واکثر ناسك کوزلرندن محجوب ومستوردر دیدیلر که خضر وفات ایتمز
الا آخر زمانده قرآن رفع اولندقده انجق وفات ایدر حضرت موسی علیه السلام سفینه یه کیردکده
وغلامی قتل ایتدکده وقریه یه کلدکده اولان حکایه سی مشهوره در واشتهارینه بناء مصنف ترك
ایلمشیدی بر نظم ایله ترجمه ایلدك باب صادده یاد ایلدك (امام سهیلی کلدکاری قریه رقه ایدی
دیمشدر و بعضیلر غیریدر دیدیلر (فائده) وقتاکه حضرت موسی ایله خضر علیهما السلامك افتراقلری
یقین اولدی خضر اکر صبر ایدر ایسك بیك عجایبه مطلع اولوردك دیدیکه حضرت موسی فراقنه
بکا ایدوب یا نبی الله بکا بر وصیت ایله دیدی خضر ایتدی یا موسی همتنی آخرته قیل سکا مقتضا
اولمیان نسنه یه شروع ایله امنیتك وقتنده خوفی ترك ایتمه رخونك وقتنده امنیتدن مأیوس
اولمه علانیتکده اموری تدبیر ایله قادر اولدیغك قدر احسانی ترك ایتمه حضرت موسی ایتدی
یا نبی الله دخی زیاده جه نصیحت بیور خضر ایتدی یا موسی لجدن حذر ایله حظك اولمیان یره
کیتمه وتعجب اولنمیان نسنه یه کولمه خطا ایدنلری خطالر یله تعجب ایتمه سن کندی خطاکه بکا ایله موسی
علیه السلام ایتدی وصیتی مبالغه ایتدك حق تعالی سکا اولان نعمتی وطاعتنده عمریکی اسردن
زیاده ایده ودشمندن سنی تأخیر ایده خضر سنده بکا وصیت بیور دیدکده حضرت موسی بیوردیکه
غضبدن حذر ایله مکر بغض فی الله اوله برکیمسه دن راضی اولمه مکر فی الله راضی اوله سین برکیمسه یه
دنیا ایچون محبت ایلمه ودنیا ایچون غضب ایلمه زیرا بویله اولمق کیشی یی ایماندن چیقاروب
کفره ادخال ایدر خضر ایتدی وصیتی مبالغه بیوردك جناب حق طاعتی اوزرینه سکا اعانت
ایده امرکده سروری ارزانی قیله وسنی محبوب قیله فضلندن سکا کمال احسان ایلیه حضرت موسی
آمین دیدی (بغویدن منقولدرکه حضرت موسی علیه السلام خضردن مفارقت مراد ایتدکده
بکا بر وصیت بیور دیمشیدی یا موسی علمی تحدیث ایچون طلب ایتمه علمی عمل ایچون طلب ایله
دیدی (تتمه) ابو بکر ابن الدنیانك هواتف نام کتابنده حکایه اولنورکه حضرت علی ابن ابی طالب
حضرت خضره ملاقات ایدوب خضر اکا شو دعایی تعلیم بیوروب و بو دعاده ثواب عظیم واردر
دیدی بش وقت نماز قیلنده بو دعایه مداومت اولنه اول دعا بودر (یا من لایشغله سمع عن سمع

ويامن لا تغلطه المسائل ويامن لا يبرمه الحاح الملحين اذقنى برد عفوك وحلاوة رحمتك)
ينه ابو بكر كتابنده حضرت علي ذكر ايتديكي كبي حضرت عمر رضي الله تعالى عنهدن دخي خضردن
استماع ايتمك اوزره بو دعايي نقل ايلدي (عجيبه) حافظ ابو بكر خطيب بغدادي متفرق نام
كتابنده اسامة بن زيد التنوخينك ترجمه سنده حكايه ايدركه مرقوم اسامه وليد بن عبد الملك
طرفندن وبعده برادري سليمان خليفه‌نك طرفندن مصره والي نصب اولنوب ومصرده جزيرهٔ
فسطاط ولايتنده اولان نيل مباركك عتيق ميلارينى بنا ايتمشدر (ابن يونس دخي تاريخنده بويله
ديدي اسامهٔ مرقومه نك ترجمه سنده خطيب ايتدي اسكندريه ده برصنم وار شراحيل ديرلر
درياخشبه‌لرندن برخشبه اوزرنده الينك پارمقلرندن بريني قسطنطينيه يه قارشو طوتوب طورر
معلوم دكلدركه حضرت سليمان عليه السلام زماننده مي بنا اولندي يوخسه اسكندرمي بنا ايتدي
واول صنمك يانده بالق طوتارلر وبالقلر اول صنمك واسكندريه نك اطرافني طولاشوب طوررلر ايدي
واول صنمك اياغي برآدم طولنده اولان قامتي قدر ايدي (مصر واليسي اسامة بن زيد وليد بن
عبد الملكه ياامير المؤمنين يانمزده اسكندريه ده برصنم وار شراحيل ديرلر با قردندر فلوسمز قليل
اولدي اذن بيوررسه كز آني ايندروب فلوس ضرب ايده‌لم واذن بيورمزسه كز امر سزك اشارت
بيورك ديو عرض ايلدي اولدخي طرفندن معتمدلر وارنجه ايندرميه سز ديو فرمان ايتمكله برقاج
امينلر كوندروب صنمي خشبه اوزرندن ايندرديلر كوزلرندن ايكي ياقوت احمر ظهور ايتديكه كوزلر
كورمامش وقيمتلري اولمق ممكن دكل اسامه باقريني ضربه ايوب فلوس ايلدي بالقلر دخي اول
حواليدن كيدوب ليل ونهار اندن كتمزلر ايكن وال ايله شكار اولنملري قابل ايكن بردخي كورنمز
اولديلر **الحواش** يباني اولان طواره ديرلر ابل حوش شول دوه دركه حوشه منسوبدر
وحوش عرب زعمي اوزره جن طائفه‌سنك باركك دوه‌لريدر وعرب طائفه‌سي شويله زعم ايدرلركه
ابل حوشيه انلرك طوارينه قاتلمغين انلره منسوب اوله **الحوصل** ساقه قوشي ديدكلري
بيوك قوشدركه كنديدن عظيم قورصاغي واردر اندن كورك يابارلر وجمعي حواصل كلور (ابن بيطار
ايتدي بو قوش مصرده چوق اولور جمع ديرلر وجمل ماء وكي دخي ديرلر كافك ضمي وبانك كسريله
باب باده جمع بحثنده بونك برطريف نفزي سبقت ايلدي وبو قوش ايكي صنفدر بياض وسياه
اولور كريه رايحه‌سي واردركاه اولور كه استعمالي اولنماز بياض خوبدر وحرارتي قليل ورطوبتي
كثيردر وچوق دايه نوره كوركي جوانه وطبيعت حاره صاحبنه وصفره غلبه ايدنلره لايقدر ومعروف
اولان ابن بيطارك ديديكنه مخالفدركه بونك كوركي دلكي كوركندن زياده حرارتليدر ديرلر بوقوشك
ودوه قوشنك قورصغي انسانك معده‌سي منزله سنده در (الحكم) ساقه قوشنك حكم شرعيسي
رافعينك وغيريلرك جزمي اوزره عموميله حلال اولمقدر اكر سؤال اولنورسه كه بوده صوقوشلرندن
ديو حرمتنه نيچون بروجهله جريان ايلمدي جوابي بودركه بووجه صودن مفارقت ايتميان قوشلرده
جاري اولور بو ايسه كاه صويه وارر بعده مفارقت ايدر شهرده اولان قازلر كبيدر وبرحوصل
قوشني مدينهٔ منوره ده كوردم برقاج سنه مدينه ده اكلندي زوقا قلرده كزردي لكن بوقوشك
قره ده غداسي اندر ودرياده بالقدر **الحلان** حانك ضمي وحاد نصكره لام والف
مشدده بعده نون ايله شول اوغلاقدركه اناسنك قارننده بولنه (اصمعي حلان وحلام ميم ايله ونون ايله
كوجك قيوندر ديدي (ابن سبت ايتدي حلان شول حيواندركه قربان ايچون بوغازلنمسي جائز
اوله وحديثده كلديكه حضرت عمر رضي الله تعالى عنه احراملي كيمسه ديشي كرتن كله يي قتل
ايلسه برحلان قربان ايتمك لازم اولوردي ديو حكم ايلدي حديث آخرده دخي كلديكه حضرت
عثمان شهيد اولنوب ذبح اولندي حلان ذبح اولنوركبي يعني عثمانك دمي هدر اولدي حلانك دمي

هدر اولديغي كبي حكم شرعيسي يقنده كلور ان شاء الله تعالى **حيدره** ارسلانك
اسماسندن براسمدر بخاري ومسلم سلمة ابن اكوع رضي الله تعالى عنهدن روايت ايتديلركه راوي
ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم خيبرده بني حضرت علي يه كوندردي حال بوكه
حضرت علينك كوزلري اغرر ايدي وحضرت پيغمبر بيورديكه (لاعطين الراية رجلا يحب الله
ورسوله ويحبه الله ورسوله) سنجاغي بررجله ويريرمكه اول رجل الله ورسولنه محبت ايدر والله
ورسولي ده اكا محبت ايدر راوي ايدر بن كيدوب حضرت علي يه حضرت پيغمبره بيورك ديدم كوزلري
اغرردي حضرت پيغمبر مبارك اليله علينك كوزلريني مسح ايدوب كوزلري شفا بولدي وسنجاغي
اكا تسليم ايلدي كفاردن مرحب شوشعري سويليدرك قارشو چيقدي * قد علمت خيبر اني
مرحب * شاكي السلاح بطل مجرب * اذ الحروب اقبلت تلهب * يعني ياعلي سن بلدك كه بن
مرحب پهلوانم سلاح جكرم مجرب دلاورم جنكلر علولنوب چوغالمغه باشلدي كل ايمدي ديمش
راوي ايدر حضرت علي رضي الله تعالى عنه دخي قارشو چيقدي حال بوكه شويله سويلر * انا الذي
سمتني امي حيدره * كليث غابات كريه المنظره * اكيلهم بالسيف كيل السندره * بن شول كيمسه‌يم كه انام
بكا حيدره تسميه ايتمشديكه كريه المنظر لرك بوكرينه ضرب ايدرم انلري قلج ايله كيله‌لرم سندره
ديدكلري معروف كيله كبي ديوب مرحب كافره برحمله ايدوب باشني ياروب قتل ايلديكه فتح خيبر
واقع اولدي (امام سهيلي ديركه قاسم بن ثابت حضرت علي يه حيدره تسميه اولنديغنده
اوج وجه حكايه ايدر اولكسي حضرت علينك كتب قديمه ده اسمي اسد ايدي حيدره دخي
ايكنجي وجه حضرت علينك اناسي فاطمه بنت اسد علي يي طوغوردقده باباسي ديار آخرده
اولمغله كندي پدرينك اسمي اولان اسد ناميني تسميه ايتمشيدي پدري كلدكده علي تسميه ايلدي
اوچنجي وجه حضرت علي معصوم ايكن حيدره ديمكله لقبلنمشيدي زيرا حيدره اننه طولو وقارني
بيوك اولور كذلك علي رضي الله تعالى عنه دخي اويله ايدي پس بونك كبي برسارق حضرت علي
رضي الله تعالى عنهك نافع ياخود بافع نام زنداندن فرار ايتديكي وقتده ديمش كه * والاني
مكثت لهم قليلا * لحشروني الى شيخ بطين * اكر بن ناسه ازاجق اطاعت ايتدم ايسه انلر بني
قارني بيوك برارسلانه خبر ايتديلر بطين قارني بيوك ديمكدر (ومرحب مزبور واقعه كورمشيدي
واقعه سنده كنديني برارسلان پاره لمش حضرت علي رضي الله تعالى عنه كندويه تعبير اولنمسيله
مرحبه سني قتل ايدن ارسلان بودر ديوتذكير قصد ايلديكه حضرت علي يه مكاشفه اولدي چون
مرحب بو ارسلان سوزيني كوش ايتديكي كبي واقعه خاطرينه دوشوب تردد ايدي حضرت علي
دخي اني قتل ايلدي وبو حديث ايله حربده مبارزه نك جوازينه استدلال اولندي اول مبارزه
ايده نك قتل اولنمسيله ومسلمينه مضرتي اولمامق شرطيله واكر مبارزه يي كافر طلب ايدرسه چيقمق
مستحب اولور (ابوداود اسناد صحيح ايله حضرت علي رضي الله تعالى عنهدن روايت ايلديكه
حضرت علي ايدر يوم بدر اولدقده لشكر كفاردن عتبة بن ربيعه واوغلي وقرنداشي كندويه تبعيت
ايله كلوب كيم چيقه بيلور ديو ندا ايتديلر انصاردن بريكيت سرعتله واردي سن كيمسين ديدي
اولدخي خبر ويردكده سني استمزز عميز اوغلني استرز ديديلر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
(قم ياحمزة قم ياعلي قم ياعبيدة بن الحارث) قالق ياحمزه قالق ياعلي قالق ياعبيده ديو بيوردي
حضرت حمزه عتبة بن ربيعه وبن قرنداشي شيبه يه وعبيده وليد بن عتبه يه قارشو واروب عبيده
ايله وليد ميانده اورشمق مختلف اولوب بربريني زبون ايتديلر بزده وليده حواله اولوب وليدي قتل
ايتدك وعبيده يي كتوروب رسول الله صلى الله عليه وسلمه كتوردك انجيكينك ايلكي اقاردي يارسول الله
بن شهيد اولور ميم ديو سؤال ايدردي حضرت نعم ديو بيوردي عبيده ايتدي والله حظ ايدرمكه

ابوطالب صاغ اولید یده کندینك شو کلامنه بزم لایق اولدیغمزی بلسه ایدی خوب اولوردی
* ولانسلمه حتی نصرع حوله *ونذهل عن ابنائنا والحلائل* اول دیمشدیکه ولیدی صاغ قویمرز
تا که اهل وعیالمزکچوب جمله مز آنك اطرافنده یاته قالمینجه بو کلامی تمام ایتدکد نصکره شعر
انشا ایلیوب دیدیکه * فان تقطعوا رجلی فانی مسلم* ارجی به عیشامن الله عالیا * اکرسز بنم
ایاغمی قردیکز ایسه ده بن مسلمانم جناب حقدن بومقابله ده حیات ابدی استرم * والبسنی الرحمن
من فضل منه* لباسا من الاسلام غطی المساویا *حضرت رحمن فضل واحسانندن بکا خلقه
اسلام الباس ایلدیکه مساویلری بودیوب ستر ایدر دیو تشکر ایلدی رضی الله تعالی عنهم (امام
شافعی رحمة الله تعالی علیه ایتدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه خندق غزاسی کونی
عمرو بن عبدوده قارشوچیقدی زیرا عمرو چیقوب بکا قارشو کیم چیقار دیو چاغردی حضرت
علی رضی الله تعالی عنه قالقدی حال بوکه زرخ کیمشیدی یانبی الله بن اکا چیقه یم دیدکده حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم (انه عمرو اجلس) یعنی بو چاغرن عمرودر سن اوتور دیو
بیوردی عمرو دخی بکا برکیمسه چقسك ایمدی دیو چاغردی بعده استهزا یه آلوب حاشا جنتکز
نرده در زعم ایدر دیکزکه بزدن قتل ایتدیککزده اکا داخل اولاجق ایدیکز بکا برکیمسه چقمزمی
دیدی حضرت علی رضی الله عنه قالقوب بن کیده یم یارسول الله دیدی ینه حضرت (انه عمرو
اجلس) دیو بیوردقده اوچنجیده ینه چاغروب و برشعر دخی اوقودی حضرت علی یه ینه غیرت
غلبه ایدوب بن کیدرم یارسول الله دیدکده حضرت (انه عمرو اجلس) اول عمرودر سن اوتور
دیو بیوردقده عمرو ایسه ده کیده رم دیو نیازمند اولدقده حضرت دخی اذن بیوردیلر حضرت
علی کیدوب تاکه عمروك یاننه واردی عمرو اکا سن کیمسن دیدکده علی ابن ابی طالبم دیدی مرقوم
ای قرنداشم اوغلی عمیلرکدن سندن مسن اولانی استرم زیرا سن تازه سین قانکی دوککی کریه
کوریرم دیدی حضرت علی والله بن سنك قانکی دوککی کریه کورمم دیمکله لعین مرقوم غضبه
کلوب آتندن ایندی وسل سیف چیقدیکه کویا برآتش شعله سیدر بعده حضرت علی طرفنه
غضبله کتدی حضرت علی دخی قلقان ایله قارشولدی لعین مرقوم اویله ضرب ایلدیکه
قالقانی شق ایدوب حضرت علینك مبارك باشی دخی یارلدی حضرت علی دخی اوموزی برابرندن
براورش اوردیکه دوشوب هلاك اولدی وغبار آسمانه صاچلدی رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم تکبیر صداسنی کوش ایدوب بلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه عمروی قتل ایلدی
انتهی الکلام (بعض روایتده کلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه چون عمروه هجوم ایلدی
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم (الیوم برز الایمان کله للشرك کله) بوکون ایمانك کلیسی
شركك کلیسی اوزرینه چیقدی دیو بیوردی وحضرت علینك قلیجنه ذوالفقار دیرلر فقار بل
کمو کیدر زیرا اول قلیجك وسطنده ارقه کمو کی کبی کدکلر وار ایدی اول قلیج امیة بن حجاجك ایدی
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بدرده غزا مالندن آنی آلوب حضرت علی رضی الله
تعالی عنهه ویردی شول دیموردن یاپلمشیدیکه اول دیموری سلفده جرهمیلر دفن ایتمکله کعبه ده
بولنمشیدی عمرو بن معدی کربك قلیجی دخی ینه اول دیموردن ایدی (تتمه) مقدم عسکر اولوب
چارخجی اولان دلاوران اوصاف حیواندن برقاج وصفلره تشبیه ایتمك کرکدرکه قوت قایده ارسلان
کبی اولوب قورقیه وفرار ایتمیه وکبرده قبلان کبی اولوب اعدایه تواضع ایتمیه شجاعتده ایی کبی
جمیع یرتجی ایله قتال ایدر حمله ده خنزیر کبی اوله که خنزیر حمله ایتدکده صکره
سنی قایرمز غاراتده قورد کبی اوله که برطرفدن مأیوس اولنجیه برطرفدن غارات ایدر وکتورمکده
قارنجه کبی اوله که کند یدن برقاج مثلی آغر اولان نسنه یی کتورور وثباتده طاش کبی اولوب یرندن

زائل اولمیه وفاده کلب کبی وفادار اوله که صاحبی آتشه کیررسه بیله کیرر وصبرده حمار کبی اوله که
عجله ایتمیه وفرصت ارامقده خروس کبی اوله وحفظ وحراستده طورنه کبی اوله ومشقت چکمکده
یعروب کبی اوله یعروب خراسانده بر بوجکدرکه مشقتی وار ایکن برله سمرر **﴿الحیرمة﴾**
صغره دیرلر بقره معناسنه جمعی حیرم کلور نتکیم ابن احمر ایتدی * تبدل ادما من ظباء وحیرما *
یعنی کیك وصغر دباغلنمش دری یه تبدیل اولدی برنسنه نك عاقبتنه تمثیل ایتمك کرك ادم دباغت
اولمش دری یه دیرلر جوهری بویله دیمشدر **﴿الحیة﴾** براسمدرکه یلانك ارککنه
ودیشیسنه اطلاق اولنور تمییز مراد اولندقده هذا حیة انثی اسم اشارت ایله فرق اولنور زیرا
آخرنده ها وحدت ایچوندر بطة ودجاجة هاسی کبیدر بونك برله بعض عربدن * رأیت حیة علی
حیة * استماع دخی اولنمشدر رأیت ذکرا علی انثی معناسنه ارککنی هاسز استعمال ایلمش وفلان حیة
ذکر دیرلر ارکك یلانه بکزر دیمکدر و یلانی نسبتده حیوی دیرلر حیه یه منسوب اولان نسنه
وحیوت ایرکك اولان یلاندر نتکیم اصمعی انشاد ایلمشدر * وتأکل الحیة والحیوتا * وتخنق العجوز
اوتعوتا * فلانی ارکك ودیشی یلانلرا کل ایدوب قوجه اولان اول عجوزه عورتی کندینی بوغار
یاخود اول وفات ایدر دیمش قوجه عورت یلانه تشبیه اولنور باب همزه ده افعی بحثنده سبقت
ایلدی افعی یلانك ادیدر وابن خالویه یلانك یوز آدی واردر دیدی (امام سهیلی مسعودیدن
نقل ایدرکه چون حق تعالی یلانی ارضه ایندیرمك مراد ایلدی یلانی دیار سجستانه ایندیردیکه
یلان چوقدر اکثرعرب دیرلر ایچلرنده برجنس یلان وار در سائری بیر اولماسه انلر چوق کیمسه یی
هلاك ایدوب کثرتندن اول دیار خالی قالوردی (کعب الاخبار دیرکه حق تعالی یلانی اصبهانه
ایندیردی وابلیسی جدهیه ایندیردی حوایی جبل عرفاته آدم علیه السلامی کوه سرندیبه ایندیردی
جبل سرندیب بحرهند کنارنده اعلاسنده بریوجه طاغدرکه برقاج کونلك مسافه دن اهل
سفینه انی کوررلر واول طاغده آدم علیه السلامك مبارك قدملری آثاری الآن ظاهردرکه برطاشی
چقورلیوب ایز ایتمش واول طاغده هرکیجه سحاب یوق ایکن برق کبی آتش کورینور وهرکون
حضرت آدمك قدم شریفی موضعنی یایقمق ایچون یاغمور یاغر اول طاغده یاقوت احمر بولنور
دیرلر سیل ویغمور اول جواهری اعلی یرلرندن الچاغنه ایندیرر واول طاغده الماس دخی بولنور
وشجر عود دخی اولور قزوینی دیمشدر (مصنف دیرکه کوه سرندیب ساتیدما دیدکاری طاغه قریبدر
ساتیدما نانك کسری و یاء مثناة ودال مهمله واخرنده میم والف ایله بحر رومدن بحرهنده وارنجه
متصل برطاغدر برکون اولمازکه انده قان دوکلمیه پس بوسببدن اکا ساتیدما دیدیلر قیصر روم
کسری ایله غوغا ایتمکه کتدی کسری عسکر بیشمار ایله کوه مزبورده قیصره ایرشوب هنوز جدال
ایتمدین قیصر خوفه دوشوب انهزام یوزی کوستروب فرار ایتمکله کسری انلری کلاب قتل ایدرکبی قتل
ایتدیکه قیصر کوجیله خلاص اولدی بکری معجمنده بویله حکایه ایلدی (جوهری دخی سیبویه دن
نقلا بویله ذکر ایلمشدر نتکیم اول طاغك اوزرینه شعر دخی انشاد ایدرلر * شعر * لما رأیت
ساتیدما استعبرت* لله در الیوم من لامها * یعنی چون ساتیدما نام جبلی کوردیکمده کچمك استدم
اول کونك خیر کثیری لله ایچون اولدیکه انك مضرتلرندن برمضرته دوش اولمدن مرور ایلدم
چونکه اول طاغده هرکون قان اکسك اولمدیغندن سلامتله کچوب بویله دیمش (حیه برقاج نوعدر
برنوعنه رقشه دیرلر اق وقره نقطه لر ایله نقشلیدر اکا رقط دیرلر یلانك اخبثی بودر (نتکیم نابغه
سلیمك وصفنده دیرکه * فبت کانی ساورتنی ضئیلة * من الرقش فی انیابها السم ناقع* بوکیجه
یاتدمکه کویابنی برمنقش انجه یلان طولاندیکه دیشلرنده قاندیریجی سم وار ایدی * یسهل من
لیل التمام سلیمها* لحلی النساء فی یدیه قعاقع) اول یلاندن کیجه وقتنده سلیم اولان سهل وقلیل

ایدی اول نساکبی منقش ومزین و بدلرنده سلاحلری وارکبی هجوم ایدرلردی * تناذر الراقون من
سوسمها * فتطلقه یوما و یوما تراجع * خلق انلرك کتوسمندن بر برینه قورقو خبرن ویررلرکه
اول کاه قیو و بروب کاه رجعت ایدردی تناذر ذال معجمه ایله برانیجه کیمسه بر برینه قورقو ویرمکدر
نابغه نك غیر بلر ابتدی * هم ایتظوا ارقط الافاعی و ینهوا * عقارب ابل غاب عنها حواتها *
یعنی قوم اول ناقشلی یلانلری او یاندیروب عقارب ابلی اکاه ایتدیلر انلر ایله دستان سو یلینلر غائب
اولمشبکن * وهم نقلوا عن الذی لم آفة به وما آفة * الاخبار الارواتها * واول قوم کندیده آفت
اولمیان کیمسه دن کلام نقل ایتدیلر اخبارده آفت یوق الا روایت ایدنلرده آفت واردرکه کذب
ایدرلر دیوب زمانده بحث ایدنلری هجو ایلمش (وعرب طائفه سی یلان ودوه قوشی صاغر اولور
قوۀ سامعه لری اولماز دیو زعم ایدرلر (و یلانك برنوعنه ازعر دیرلر بوده مذکوردن غالبدر و برنوعنه
هوازب دیرلر تویلی برجنس یلاندر و برنوعی ذوات قرون اولورکه بو بنوزلری اولور ارسطو بونی
انکار ایلمشدر راجز ابتدی * وذات قرنین طحون الضرس * تنهش لو تمکنت من نهش * تدیر
عینها کشهاب القبس * یعنی اول بوینوزلی واصیل یلانلر صوقمغه فرصت بولور ایسه صوقار
کوزلری آتش علوی کبی دوران ایدر و بو شعر ذالقرن اول یاوز یلاندر فصحای عرب شعرنده
استعمال ایلمش آنك وجودینی اقتضا ایدر و بونوع یلانه شجاع دیرلر باب شبنده کاسه کرك و برنوعنه
عربد دیرلر برجنس بیوك یلاندر سائر یلانلری اکل ایدرکما تقدم و برنوعنه اصله دیرلر بو دخی بیوکدر
انسان یوزی کبی یوزی واردر دیرلرکه بو جنس یلان نیجه بیك ییل دخی مرور ایلسه بو حال اوزره
قالور و کندویه نظر ایدن خوفندن ساعتیله وفات ایدر و برنوعنه صل دیرلر ومکله دخی تسمیه
ایدرلر زیرا باشی التون کبی تاجلی صاری باش یلاندر (و بعضیلر اولکینه صل وشدید الفساد اولان
بومکاله دردیرلرکه هر اوزرینه اوغرادیغی نسنه یی پارهلر و یقیندن کچدیکی حیوان البته هلاك اولور
وکوزی کوردیکی نسنه نقدر اوزاقده ایسه ده هلاك اولور وصوقدیغی نسنه اول ساعت هلاك اولور
وآتلی اول یلانه مزراغیله اورسه کندی وآتی هلاك اولور بلاد ترکده بو جنس یلان چوق
اولور و یلاندن برنوعنه ذوالطفتین دیرلر قویروغی کوجك یلاندر (صحیحینده منقولدرکه حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اقتلوا الحیة وذو الطفیتین فانهما یلتمسان البصر
ویسقطان الحبالی) یعنی حیه یی وذوالطفیتین تعبیر اولنان یاوز یلانی قتل ایدك زیرا بونلر کوزلری الور
وحامله لری اولادلرین دوشررر (زهری دیرکه بویله اولدیغی انلك شدت سمندن اولمق کرك بو حدیثك
بیانی باب طاده کلور انشاءالله (و برنوعنه ناظر دیرلر چون برکیمسه یه نظری اصابت ایلسه اول ساعت
اول کیمسه هلاك اولور و بوجنس یلاندن برنوع آخر دخی واردرکه انسانك صداسنی ایشتدکده
هلاك اولور چونکه یوز آدی واردر دیمشیدی معروف اولان اسماسندندر العیم والمین والاین
والارقم والاصله والجان والثعبان والشجاع والاذب والازعر والابتر والناشر والافعی
والافعوان وافعوان ارکك یلاندر باب همزه ده مرور ایلدی والارقش والارقط والصل
وذوا الطفیتین والعربد (ابن اثیر ابتدی ابوالبختری وابوالربیع وابوعثمان وابوالعاصی
وابوذعور وابووثاب وابویقظان وام طبق وام عافیة وام عثمان وام الفتح وام محبوب
وبنات طبق یلانك کنیتیدر دیرلر وحیة الصما شول شدید یلاندرکه (عمرو بن العاص رضی الله
تعالی عنه آنی شعرنده انشد ر * شعر * اذا تحازرت ومابی حزر * ثم کسرت الطرف من غیر
حور * یعنی اورندیلیوب هرنسنه نك کزیده سنی جمع ایتدیکمده حقیقتده بنم ایچون اورندیلمش
نسنه یوغیدی بعده نظریمی قطع ایتدم هنوز نقصان کلمامش ایکن * احمل ما حملت من خیر
وشر * کالحیة الصماء فی اصل الشجر * خیر وشردن چوق نسنه کتوروب اغاج دیبنده قلان

حیۀ صما کبی قالدم مصر والبسی اولمغله بویله بیورمش وصما ارکك یلانه دخی دیرلر (ودر یدبن صمه نك
پدرینه بو معنادن صمه تسمیه اولنمشدر طبایع حیوان سخنورلری زعم ایدرلرکه یلان بیك سنه معمر
اولور وهر سنه دریسی صویلور ایکو ککلری اوتوز اولمغله اوتوز یمورطه یمورطلر قارنجه لر اول
یمورطه یه جمع اولوب اکثرنی افساد ایدرلر قلیلندن یاورو چیقار و یلانی عقرب صوقمغله هلاك اولور
و یلاندن برنوعنه حریش دیرلر بحثی سبقت ایلدی و یلانك شرابسی افعی یلانلردر ومسکنی قوملی
یرلردر و یمورطه سنی اوزون صیره سیله یمورطلر بعضیسی بوز بعضیسی یشل و سیاه و بیاض
و بعضیسی نقطه لی الاجه اولور بویله بر برینه مغایر اولدیغنك سببی نه ایدیکی معلوم دکلدر وقارنی
ایچنده ایریك کبی برخط واحد اوزره برنسنه واردر و یلانك معروف اولان چفتلشمه سی بوقدر
همان بر برینه صاریلوب طورر و یلانك دیلی مشقوقدر بعض ناس یلانك ایکی دیلی وار ظن ایدر
و یلان کمال حرصله موصوفدر زیرا جیمندن یاورو یی بوتر ارسلانك یوتمسی کبی یلانك شانندندرکه
ککلی شیئی یوتدقده براغاجه ویا برپرك نسندیه کاوب محکم صاریلورتا که درونده اول یوتدیغی نسنه نك
کمکی اوفانور و یلانك عادتندندرکه یلان صوقدقده ارقه سی اوزره دونر بعض ناس یلان بویله ایتمسی
آغوسنی دوکمك ایچون ایدر دیرلر اویله اولدیغی ایچون دکلدر و یلانك شانندندرکه بیجك طعام
بولمدقده روزکار ایله کچوب زمان روزکار ایله مرزوق اولوب کال ایله آجلغه تحمل ایدر و یلان ات یدکده
جانلی شیئك اتنی بیرو یلان بیودکده جرمی کوچیلور وروزکاره قناعت ایدوب طعام استمز وعجایب
اولان حالندندرکه صو ایچمز وایچمك نزده قالدی یقین بیله اولماز ومع هذا شراب کوردکده کندینی
ضبط ایده میوب شرابه شوقی اولدیغندن اولقدر ایچر که سرخوش اولور وکاه اولورکه سرخوشلغی
سبب هلاکی اولور وارکك یلان بریرده طورماز یاورو چیقنه دك یمورطه یی انجق دیشیسی کوزلر
ومشغول اولوب یوریمکه باشلر برحاضر یوا بولورسه انده قالور و باشنده کوزی دور ایتمز همان قالمش
مسمار کبی طورر چکرکه دخی بویله در و یلانك کوزی چیقسه عودت ایدر ازوسیده بویله در دیشی
چیقسه اوچ کونصکره ینه عودت ایدرقو یروغیده بویله درکه کسلش ینه بتر و یلانك عجایب اولان
حالندندرکه عریان آدم کورسه فرار ایدر آتش کورسه فرحلنوب قارشو وارر نار ره تعجب ایدر
وسودی زیاده سور آت دریسی اصابت ایدن دکنك ایله یلانه اورسه هلاك اولور و یلان
بوغازاندقده برقاج کون صاغ قالور بردن بره هلاك اولمز وافعی ده مرور ایتدیکه یلان اعمی اولدقده
اعمی لغی حالنده ییردن چیقوب تازه رازیانه ارر و بولوب کوزینی رازیانه یه سورمکله قوۀ باصره سی
عودت ایدوب شفابولور سبحان من قدر فهدی جناب حق اکا عمر تقدیر ایدوب وشفاینه یراولاجق
نسنه یی هدایت ایدر ووجه ارضده یلاندن قوتلی نسنه یوقدر بس بویله اولدیغندن یلانك
باشی کوکسنه قدر یواسنه یاریاروغه کنسه زیاده قوتلی کیمسه آنی چیقاره مز وکاه اولورکه کسیلور
چیقماز واباغی وطوناجق طرنغی یوقدر بوقوتی ارقه سیله ایدر ایکوسی چرق اولدیغندن زیرا
کندینك اوتوز ایکوسی واردر قارنی اوزره یورر واجراسی بربرینی دفع ایدرك اوق کبی اقر و یلان
اصل طبعنده مائیدر برده ایکن بحرده وصو ایچنده دخی تعیش ایدر و بحرده ایکن چیقوب قره ده
دخی تعیش ایدر (جاحظ ایتدی یلان اوچ نوعدر برنوعنك صوقدیغنه تریاق وغیرعلاج نفع
ویرمز که بو ثعبان وافعی وحیۀ هندیه کبی یلانلردر و برنوعنك صوقدیغنه تریاق نفع ویرر
و بونلردن ماعداسی خوف سببیله هلاك ایدر مثلا شوحکایه اولنان کبی که براختیار کیمسه براغاج
التنده او یوردی بریلان اوزانوب اول پیرك باشنی صوقدی اولدخی قالقدیکه یوزی قیرزمش باشنی
قاشیوب درت بکا باقدی کیمسه کورمامکله برشی قیاس ایتمیوب باشنی یره قیوب او یودی چون
بوند ن برمدت صکره اوادی کورنلردن بعضیسی سنی او یاندیرن نه ایدی بیلدیکمی دیدیلر لا والله

بیلدم دیدی اول کیمسه سنی اویاندیرن بریلان ایدی اوزانوب باشکی صوقدی حریف بونی
کوش ایدوب برخوش سویلتدی ودرونته خوف دوشوب برطرز قورقدیکه قیاسه کلمز ناس زعم
ایدر که قورقو برنسنه درکه سمی حرکتة کتوروب بدنده طمرلرك اغزینی آچغله سم یورر دیرلر
انتهی الکلام (فائده ابن ظفرك کتاب نصایحنده منقولدرکه خالد بن الولید رضی الله تعالی عنه
حضرتلری اوزرلرینه وارد قده کوفه قربنده خیره نام شهرلك اهالیسی حصارلرندن
قصر ابیض نام قلعه لرندن وغیریده محاصره یه کیروب حضرت خالد واروب
برصحرایه نزول بیوردیلر عقلا کزدن بکا برشخص کوندره سز دیو خبر ارسال ایلدکده انلردخی
عبدالمسیح بن عمروی کوندردیلرکه اوچیوز اللی یاشندن زیاده بر پیر کیمسه ایدی کلوب خالد ایله
بعض مشهورکلاملر سویلشدیلر عبدالمسیحك یدنده برشیشه اوینادوب طورر خالد دیدکده کی
نه در دیو سؤال ایتدی اولدخی سم ساعت واغودر دیمکله بونی نیلرسین دیدی پیر ایتدی اکر
جنابکزدن بکا وقومه یارار ایش بولورسم جناب حقه حمد ایدوب آنی قبول ایدرم واکر مناسب
ایش بولامزسم ناچار سمی ایچوب کندیمی هلاك ایدرم قومه مناسب اولمیان ایش ایله کتمدن هلاك
خیرایدر دیو جواب ویردی خالد رضی الله تعالی عنه ایتدی قاروره یی بکا ویر ایچه یم دیوب
(بسم الله الرحمن الرحیم بسم الله وبالله بسم الله رب الارض والسماء بسم الله الذی لایضر
مع اسمه شیٔ فی الارض ولا فی السماء وهو السمیع العلیم) دیه رك سمی ایچدی اصلا کندویه برضرر
ویرمدی خالد ایچه جك محلده شراب صو اولمغله ایچوب عقبنده برخوش درلمکله محو اولدی
مسیح بوحالی کوروب قومنه عودت ایلدیکه انلر نصارادن طریق نسطور یان طوترلردی انجق
عرب ایدیلر ومسیح قومنه شول کیمسه نك یاندن کلدمکه سمی ایچدی اصلا ضرر ویرمدی سزدن
نه استرسه ویروب دیاریکزدن خوشنود چیقاره سز زیرا انلر بیوك کیمسه لردر مقابله ممکن دکلدر
دیمکله انلردخی حضرت خالد ایله سکسان بیك درهم کوش جزیه ویرمك اوزره صلح اولدیلر
انتهی الکلام (وبعضیلر دیرکه سم ساعت اولماز الاحیهٔ هندیه دن اولور اکا تریاق وغیری نسنه
کار ایتمز (ینه کتاب نصایحده نقل اولنورکه ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك برجاریه سی
ابو الدردایه نه جنسدن اولورسین دیو سؤال ایتدی اولدخی سنك کبی آدمی یم دیدکده جاریه
آدمی اولورسین بن سکاقرق کره سم ایچردم کارکر اولمدی دیدی ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه
ایتدی سن بلمزمیسنکه جناب حقی ذکر ایدنه ذاکرینه برشی ضرر ویرمز و بن ایسه جناب حقی
اسم اعظمی ایله ذکر ایدرم دیدی جاریه ایتدی اسم اعظم نه در بیوردیکه (بسم الله الذی لایضر
مع اسمه شیٔ فی الارض ولا فی السماء وهو السمیع العلیم) قول شریفیدر وبعده جاریه یه بنی اغوله
نه سبب اولدی دیدکده بکا بغض ایدردك دیمکله اولدخی جاریه یی آزاد ایدوب بکا ایتدیکك
حلال اولسون دیوب سبیلین تخلیه ایلدی انتهی الکلام (امام قرطبی سورهٔ غافرك تفسیرنده
ثور بن یزیددن خالد بن معددن وکعب الاخباردن نقل ایدرکه راوی ایدر وقتاکه حق تعالی
عرش اعلایی خلق ایلدی جناب حق بندن بیوك برنسنه خلق ایلدی دیو عرش اعلا تعاظم
وتباهی ایتدکده حق تعالی عرشه بریلان طوق ایلدیکه اول یلانك یتمش بیك قنادی وار
وهرقنادنده یتمش بیك یلك وار وهر بریلکده یتمش بیك وجه وار وهر بروجهنده یتمش بیك
اغز وار وهر بر اغزنده یتمش بیك لسان وار وهرکون اغزندن یغمورلر عددنجه واغاجلر وطاشلر
وچامورلر عددنجه و ایام دنیا عددنجه وملکلر صاغشنجه تسبیح چیقاریلان عرشه طولاشوب
عرش نصفنه قدر انجق اولدی عرشك اوزرینه صاریلوب طوردی اول وقت عرش تواضعه
باشلدی انتهی الکلام (نقل اولنورکه هارون الرشید برکیجه اویورکن برقائل اشتدی سویلر

* یا راقد اللیل انتبه * ان الخطوب لها سری * ثقة الفتا من نفسه * ثقة محلة العری * ای کیجه
خوابده اولان کیمسه اویان آگاه اولکه تن پرور اولوب وجود سمرتمکده ضرر واردر کشینك کندی
نفسنه اعتمادی برکونه اعتماد درکه عاقبتی عریانلقدر هارون الرشید اویانوب کوردیکه باشی اوجنده
اولان شمعدانلر سوینمش امر ایدوب یاقدردی وباقدیکه دوشکنه یقین یرده برحیه طورر قتل
ایتدیردی (غریبه) امام ابو الفرج بن جوزی رحمة الله تعالی علیه اذکیا نام کتابنده بشیر بن
فضلدن نقل ایدر بشیر دیرکه حج شریف نیتنه چقمشیدق عربستاندن اولان صولردن
برینه اوغرادق اول حوالیده بزه اوچ قز وصف ومدح اولندیکه حسن وجمالده بی نظیر
وعلم طبه خبیرایمشلر انلری کورمك مراد ایدوب رفیقمزك برینك قصدا انجکنی برچوب ایله قنادوب
قزلره کتوردك بوسالمدر آیاشو یاره دن برضرر اولورمی دیدك کوچك قز قرندا شلری بزه طشره
چیقدی کوردك که یکی طوغمش آفتابه بکزر کلوب رفیقمزك باشی اوزرینه طوروب نظر ایلدی
وبوسالم دکلدر دیدیکمزده اوزرینه ارکك یلان بول ایلدیکی چوب بوراسنی قنا تمش بویله
اولدیغنه دلیل بودرکه کون طوغنجه بوکیمسه وفات ایدر دیدی راوی ایدر چقن کون طوغدی
حقیقت اولدخی مرحوم اولدیکه بوحاله تعجبه قالوب عودت ایلدی (ینه کتاب مرقومك اواخرنده
نقل اولنورکه حضرت عیسی علیه السلام رهگذارنده بریلانجیغك یاندن کچرکن کوردیکه یلانی
طوتمق اراده سیله قووب طورر حیه سوزه کلوب یاروح الله شوکیمسه یه سویله بنی انجتمسن والله
آنی براوروش اورورامکه پاره پاره ایدرم دیدی حضرت عیسی کچوب کتدکدنصکره عودت
ایتدی کوردیکه اول یلان یلانجیغك سله سنده طورر بونده نه طورر سین مقدما شویله ایدرم
دیردك نه عجب بونکله سین دیدی یلان آغاز سخن ایدوب بوبکا یمین ایتمشیکن شمدی بویله غدر
ایتدی بونك غدرینك سمی کندویه بنم سممدن زیاده مضرتلی اولمق کرك (امام قزوینینك عجایب
مخلوقات نام کتابنده روایت اولنورکه نوشروان زمانه کلنجه ریحان بوغیدی ابتدا مزبورك
زماننده پیدا اولدی سببی بووجه اوزره روایت ایدرلرکه برکون نوشروان دفع مظالم ایچون
دیوان ایلمشیدی بواثناده بریلان ظاهر اولدی وکلوب نوشروانك تختنك ایاغنه سوریندی حاضر
اولانلر یلانی قتل ایده لم دیدیلر نوشروان انجتمك صانورمکه بریسندن تظلمه کلمشدر دیدی بعده
یلان ینه کلدیکی طرفه چکیلوب کتدکده یانندا دوشدیلر برقیونك یاننه کلوب اطرافنه طولاشدی
بعده ایچنه کیروب ینه چیقدی قیویه باقدیلر کوردیلرکه ایچنده بریلانك ارقه سنده برسیاه عقرب
بنوب یلانی هلاك ایلمش پس عقربی هلاك ایدوب کلوب احوالی نوشروانه اعلام ایتدیلر بعده برسنه
دنصکره تکرار ینه برکون نوشروان دیوان ایلمشیدی بواثناده ینه یلان ظاهر اولوب تختنه قریب
کلدکده اغزندن برمقدار تخم براقدی الوب دکدیلر ریحان حاصل اولدی نوشروان اکثریا زکامدن
شکایت اوزره ایدی ریحانی استعمال ایلدکده اول دوا ایله برطرف اولدی (فائدهٔ اخری) امام
العلامه حافظ ابو نعیم رحمة الله علیه حلیة الاولیا نام کتابنده سفیان بن عیینه رضی الله تعالی عنهك
مناقبنده یحیی بن عبد الحمیددن نقل اولندیکه یحیی ایتدی سفیان بن عیینه نك مجلسنده ایدك بیکدن
زیاده اشخاص وار ایدی سفیان درت یکا باقوب صاغ طرفندن صف نعالده برکیمسه اوتورردی
قالق یلان وقعه سنی خلقه حکایه ایله دیدکده اولدخی بنی بریکا اوتوردك دیمکله اوتوردیلر
دیکلك وآگاه اولك دیوب پدرم دده سندن حکایه ایتدیکه سلفده ابن حمیر دیرلر برصالح کیمسه
وار ایدی شب وروز صائم وقائم کامل وشکاره مائل ایدی برکون شکاره چقمشیدی اول اثناده
کزرکن اوزرینه بریلان کلوب یا ابن حمیر بنی خلاص ایله حق تعالی ده سنی خلاص ایلیه دیدی
اول کیمسه کیمدن خلاص ایده یم دیدی یلان ایتدی برعدودن خلاص ایله که بکا ظلم ایده یوردیدی

دشمنك نزده در ديدكده ارقامد كلسه كركدر ديدى اول كيمسه دشمنك كيملردندر ديدى امت محمد
صلى الله تعالى عليه وسلمدندر ديدكده مرحمت ايدوب ردامى كشاده ايتدم وايچنه كير ديدم
بونده بنى دشمنم كورر ديدى يا سكا نه ايشلمك كرك ديديكمده اكر بكا بر اياك ايتمك استر ايسك
اغزيكى آج ايچرو اقوب كيدم ديدى اول كيمسه ايتدى بن خوف ايدرم بنى قتل ايده سين ديدى
يلان لاوالله قتل ايتمم حق تعالى وملائكه لرى وانبيالرى وجمله عرش وسكان سموات شاهد
اولسونكه سكا زيانم اولمازديدكده اول كيمسه آغزيمى آجدم ديركه يلان درونمه اقدى بنده برمقدار
كتدم بركيمسه قارشوكلدى كندى يله قلج وار يامحمد ديدى بن ايتدم نيره يه كيدرسين دشمانمه ملاقى
اولدكى ديمكه باشلدى دشمنك كيمدرديدم بريلاندر ديدكده اللهم كورمدم ديدى وكورمدم ديديكم
ايچون جناب حقه يوزكره توبه ايتدم بعده برمقدار دخى كتدم كوردمكه اغزمدن باشنى چيقارمش
دشمنم كيتمشمى نظر ايله ديو سويلربن با قوب كيمسه كورمدم و اكا خبر ويروب كيمسه كورمدم
مراد ايدر ايسك چيق ديدم يلان ديديكه يامحمد شو ايكيدن بربنى اختيار ايله ياجكريكى بيرم
يايوره ككى بيوب سنى بى روح ايدرم ديدى بن ايتدم سبحان الله بكا ايتديكك عهدى وايچديكك
يمين نره ده قالدى نه عجب تيز اونيدوب خيانت ايدرسين يلان ايتدى يامحمد سندن احمق كيمسه
كورمدم زيرا سن بنم ايله بابالك آدم عليه السلامك ميانده اولان عداوتى اونتدك جنتدن انى چيقارمغه
باعث اولمشيدم و بلم كه مناسب اوليان كيمسه يه ايلك ايتمكه سكا نه سبب اولدى ديو اوم وتو بيخه باشلدى
بن اكا كرچك بنى قتل ايتسك كركى ديدم يلان دخى بلى او يله ايدرم ديدى ناچار بن دخى شوطاغك
قربنه وارنجه قدر مهل ويرديمكه واروب آنده بكا بر مكان حاضر ايدم اولدخى نيجه مراد ايدر ايسك
اويله ايت ديدى بن دخى طاغى مراد ايدوب كتدم حياتدن نا اميد ايدم كوزيمى سمايه ديكوب شو
وجهله مناجاته مشغول اولدمكه (ياالطيف ياالطيف الطفنى بلطفك الخفى ياالطيف ياقدير اسئلك
بالقدرة التى استويت بها على العرش فلم يعلم العرش اين مستقرك منديا حليم ياعليم ياعظيم ياحى ياقيوم
ياالله الاكفيتنى هذه الحية) بعده كتدم يوزى كوكجك طيب رايحه لى اثوابى پاك برشخص قارشو
كلدى و بكا سلام ويردى سلامنى الدم برادر نه حالدر اونكى متغيروسنى مضطرب ومتضرر كوردم
ديدى بن ايتدم بردشمان شرينه اوغرادم بكاظلم ايتدى اولدخى دشمانك نره ده در ديدى بن ايتدم
درونمده در اول كيمسه ايتدى اغزيكى كشاده ايله كشاده ايتديكمده اغزيمه زيتون يپراغى كبى
بريشل ياپراق قويوب چينه ويوت ديدى چينيوب يوتدم چوق اكلنمدم تاكه كوكلم بولاندى و بطنم
دوران ايلدى آشغيدن پاره پاره دوكدم بندكى خوف برمقدار كيدوب درونم منبسط اولدى واول
كيمسه يه يابشوب برادر سن كيمسين كه حق تعالى سنكله بكا احسان ايتدى ديدم تبسم ايدوب
بلمزميسين ديدى بن ايتدم اللهم بلمامك كركم ديديكه يا ابن حمير وقتا كه سنكله يلان ميانده بو وقعه اولدى
وسن اول دعايله دعا ايتدك سموات سبعك ملائكه سى جناب حقه تضرع وفريادايتديلر
حق تعالى عزم وجلالم حقيچون اول يلان عبدمه اول حالى ايدنجه بكا باغى اولدى ديوب و بكا
امر ايلديكه جنته كيدوب طوبى اغاجنك اوراقندن بريشيل ياپرق الوب سكا كلدم و بكا معروف
ديرلر سماء رابعه ده اولورم ديوب بعده بيورديكه يامحمد بن حمير ايلك ايتمكدن حذر اوزره اول زيرا
ايلك كتولك القايدر نقدر عندالله ضايع اولمازسه ده قصه دن حصه الماليوز وامثال اثراكده اسكى
دشمان دوست اولمازدير لر و بو معناده شاعر نه كوزل ديمشدر (بيت) حسد وكيد عدو لطفله زائل
اولماز ٭ سنكده كى مضمر اولان آتشه آب اثر ايتمز (فائدهٔ اخرى) روايت ايدوب وتصحيح ايدر ابى يسر
رضى الله تعالى عنه دنكه اول سلطان سرير ارشاد عليه افضل الصلوات شو وجهله دعا ايدرديكه
(اللهم انى اعوذبك من الهدم والتردى واعوذبك من الحرق والغرق والهرم واعوذ بك ان يتخبطنى

الشيطان عند الموت و اعوذ بك ان اموت فى سبيلك مدبرا واعوذ بك ان اموت لديغا) يارب
سكا صغنورم اوزريمزه برنسنه هدم اولمغله و بريوجه يردن دوشمكله وفات ايتمكدن وسكا
صغنورم حرق ايله وغرق ايله و پيرفانى اولوب وفات ايتمكدن وسكا صغنورم وفات وقتنده
شيطان اغوا ايتمكدن وسكا صغنورم سنك ذكركدن ادبار ايله وفات ايتمكدن سكا صغنورم
صوقولمغله وفات ايتمكدن (جاحظ ديركه عند العلما بونك تأ و يلى انسانك وفاتى
بو عهد بهانه سيله اولميه ديمكدر اكه اول كه اول يلان وعقرب كبى صوقمسيله هلاك ايدنلر
جناب حقك اعدالرندندر پس بو سببدن حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بو وجهله
استعاذه بيورديلر (فائدهٔ اخرى) لسعة الحية و العرب تلسعة لسان ديرلر عقرب يايلان
بركيمسه يى صوقسه واسع يلان ياخود عقرب صوقمقدر وصوقلان كيمسه يه ملسوع ديرلر
علماء متقدميندن بعضيلر ديركه هركيم اول ايلده واول نهارده (اشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمدا عبده ورسوله) ديه لسان حيه وزبان عقرب ويد سارق عقداولنوب يلان وعقرب
وسارقدن امين اوله (افسون مجرب) ونافعدر يلان وعقرب صوقان كيمسه يه افسون ايدن
اعضاكده اغرى نره يه نهايت بولدى ديو سؤال ايده بعده اول محلك اعلاسنه برتيمور قطعه سى
قيوب شوكلجك دعايى اوقويه وتكرار ايده تاكه اول تيمور ايله اصل اغرى يرنى بولوب سمى اسفل
وجعه كتوره واسفلده جمع اولدقده صورمغه باشليه تاكه جميع الم واغرى كيدنجه يه قدر و بعد
ذلك اعضانك فتورنه اعتبار يوقدر واول اوقويه جق دعا بودر (سلام على نوح فى العالمين وعلى
محمد فى المرسلين من حاملات السم اجمعين لادابة بين السماء والارض الا ربى آخذ بناصيتها اجمعين
كذلك نجزى المحسنين ان ربى على صراط مستقيم نوح نوح قال لكم نوح من ذكرنى
فلاتلدغوه ان ربى بكل شئ عليم وصلى الله على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم) مصنف مرحوم
ديركه علماء محققينك خطيله كوردمكه كنديني يلان وياخود عقرب صوقان كيمسه يى ياخود
قودز كلب طليان كيمسه يى وياخود اغو ايچن كيمسه يى اياغ اوزره طورديرلوب پولاد بچاغله
اياغنك اطرافنه دائره جزيله دائره صاغ اياغنك باش پارماغندن باشليه واندن نهايت بولنوب وايكى
اياغنك ماييننه برخط جزيله صاغ اياغنك التندن وصول طپوغنك يانندن برمقدار طپراق الوب
برپاك چناغه قويه واوزرينه برمقدار صوقويه واول بچاغى برآخر چناغك ايچنه باشى يوقارى
ديكيله واول چناقده اولان صو بچاغك باشندن اشاغى اوبر چناغه آقيديله وشو افسونى اوقويه صويى
دوكركن افسونه باشليوب افسون ايله صويى تمام ايده بعده بچاغى اوبر چناغه ديكوب افسونى
اوقويه رق اوج دفعه بويله ايده بعده اول كيمسه يه ايچوره اول افسون بودر (سارسازانى نورنور
نونا وانا وارميا فاديا واطوكا طواير ملس اوزانا اوصينا يثما كاما بوقا باياشاتيا كاطوط اصباوثا ابرلمس
توتيتنا اوس) اول كيمسه يلان وعقرب سمندن وكلب دالهٔ نيسه مضرتندن خلاص اوله
باذن الله تعالى تجربه اولنديغى كبى مقدم كلن شاعرلردن برشاعرك شو قولى نه عجب كوزلدر شعر ٭ قالوا
حبيبك ملسوع فقلت لهم ٭ من عقرب الصدغ اومن حية الشعر ٭ يعنى معشوقك صوقلدى
ديديلر بى هوش اولوب يلانمى يوخسه عقربمى صوقدى ديدم مراد اغيار تعرض ايتديكى
ديمكدر ٭ قالوا بلى من افاعى الارض فقلت لهم ٭ وكيف تسعى افاعى الارض للقمر ٭ انلر
جواب ويروب ارضك افعى لرى صوقدى ديديجه ارضك ارفعاسى قمره نيجه سعى ايدر اول ماه
مثال محبوبه مى نيجه صوقار ديدم (جمال ملك بن افلح شو شعرى سويلركه ٭ وقالوا يصير الشعر
فى الماء حية ٭ اذا الشمس حاذته فخالته صدقا ٭ يعنى ديرلركه اونى اوفاق شعرلره صوايچنده شمس برابر
اولوب آفتاب اوزرينه كلدكجه بويوب حيه اولور ديرلركه كرچكدر ظن ايتمزدم ٭ فلما التوى صدغاه

في ماء وجه ٭ وقد لسعا قلبي تيقنته حقا ٭ يعني اول محبوبك يوزي صوينده زلفلرينه طولشديسه
اول ييلان مثال اولان اغيار يوركي صوقديكه خلقك ديديكي اول زمان تيقن ايدوب بلدمكه
ييلان بيور ايمش كويا محبوبنه تعرض ايدني كوجك ييلانه تشبيه ايتمش محبوبه الفتي زياده اولنجه
بيويوب بني صوقدي ديمش التوي بورلمق وصارلمق معناسنه در صدغ محبوبك زلفي معناسنه ده
كلور (غريبهٔ اخرى) مسعودي زبير بن بكاردن حكايه ايدركه زمان جاهليتده ايكي قرنداش
سفره چيقديلر اثناء راهده براغاج كولكه سنه اينديلر قريبنده برمجلي طاش وار ايدي يعني كتملري
يقين اولدي طاشك التندن بر ييلان چيقدي اغزندن برالتون كتوروب اوكلرنده براقدي انلردخي
بو مقامده دفينه اولمق كرك ديديلر اوچ كون مكث ايتديلر هركون اول ييلان انلره بر التون
چيقارردي او بر قرنداشنه نه زمانه دكن بو ييلانه منتظر اولالم بوني قتل ايتسك بو دفينه يي آچوب
اخذ ايده لم ديمكله قرنداشي منع ايدوب بلمزسين كه مال باتوب بليه سين ديدي او بري قبول ايتميوب
الينه بر بالطه الوب ييلانك چيقمه سنه منتظر اولدي تاكه ييلان چيقدقده بركره اوروب باشني
پاره لدي قتل ايده مكله ييلان كندويه حمله ايدوب اني قتل ايلدي و يواسنه رجعت ايلدي ناچار
قرنداشي اني دفن ايدوب ارتسي كون اولوب ييلان چيقنجيه دك مكث ايلدي چيقديكه باشندن
ياره دن نام ونشان قالمش اول كيمسه اعتذاره باشلبوب اي ييلان والله بن سكا اولانه راضي دكل ايدم
وقرنداشمي اول فعلدن نهي ايدم قبول ايتمدي اكر اذن ويررايسك جناب حقه بيننزده عهد قلالم
سن بكا ضرر ايتمه بن سكا ضرر ايتمه يم سنده اولكي كبي بكا كيدوب كله سين ديدي ييلان بويله
ايده مم ديدي اولدخي نيچون ديدكده ييلان ايتدي مادام قرنداشك مزاريني كوردكجه بيلورمكه
بندن حظ ايتمزسين و بنده باشده كي ياره مي خاطريمه كتوردكجه سندن نفسم حظ ايتمز اول كيمسه
بوني نقل ايدوب شعراي عربدن نابغة الجعدينك ابياتني اوقوديكه اول ابيات ايچنده واقعهٔ
مزبوره يه اشارت ايدوب شو بيتي مرقوم سويلمشيدي ٭ وما لقيت ذات الصفا من حليفها ٭
وكانت تديه المال عينا وظاهره ٭ اول مجلا طاش صاحبي كندويه يمين ايده نه ملاقات ايتمز
اولدي حال بوكه اول اكا مال آشكار ايدردي (غريبهٔ اخرى) ابن صلاحك رحله نام كتابنده
وتاريخ ابن بخاريده شافعي المذهب علي بن يوسف بن محمد الزنجانينك ترجمه سنده منقولدر كه ديركه
شيخ ابو اسحق الشيرازي قاضي امام ابو الطيبدن بزه خبر ويرديكه قاضي ابو الطيب ايتدي بغدادده
جامع منصورده حلقهٔ درسده اوتورردق خراساني برجوان ماهر كلوب مسئلهٔ مصراتدن سؤال
ايليوب دليل طلب ايلدي ارباب مجلسدن بري صحيحنده وغيريده واقع حديث ابوهريره ايله دليل
وحجت چكدكده جوان مرقوم حنفي المذهب ايدي ابوهريره رضي الله تعالى عنهك حديثي
مقبول دكلدر ديه دوشدي قاضي ديركه كلامني تمام ايدرايتمز جامعك سقفندن اوزرينه برحيهٔ
عظيمه دوشدي ناس قاجدي ييلان انك اردينه دوشوب غيري يه مقيد اولمدي اطرافندن اول جوانه
بر توبه ايله ديديلر اولدخي توبه ايتدم ديديكه ييلان غائب اولوب نام ونشاني قالمدي ابن صلاح
ديركه بو اسناد ثابتدر ائمهٔ مسلمين صلحاسندن بوني اوچ كيمسه نقل ايلدي بري قاضي ابو الطيب
الطبريدر و بري انك تلميذي شيخ ابو اسحاقدر تلميذي ابو القاسم الزنجانيدر (و بوندن اغربدر
ابو اليمن كنديننك روايت ايتديكي كه ابو بكر بن القاسم النحوي عمرو بن حبيبه رفع ايله بزه خبر ويردي
عمرو بن حبيب ديركه هارون الرشيدك مجلسنده ابدك ذكر اولنان مسئلهٔ مصرات اولنوب هر طرفدن
منازعه اولنوب رفع صوت ايتديلر و بعضيلر ابوهريره رضي الله تعالى عنهك نقل ايتديكي حديث
ايله حجت كتورديلر بعضيلري بو حديثي رد ايدوب ابوهريره روايتنده مدخولدر ديديلر ورشيد بونلرك
طرفنه ميل ايدوب كلاملرينه اعانت ايلدي بندخي اول حديث صحيحدر وابوهريره رضي الله تعالى عنه

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم طرفندن اولان روايتنده صحيحدر ديدم رشيد غضبله
بكا باقدي بندخي مجلسدن قالقوب خانه مه كلدم هنوز قرار ايتمدين قاپويه چاوش كلدي ديديلر
كوردم يانمه كلدي امير المؤمنينه كل مقتول صفت بغليوب وكفنكي حاضر ايله ديدي بن بكا يارب
سن بيلورسنكه حبيبك محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلمك اصحابني شناعتدن دفع ايدوب
واصحابنه طعن اولنمقدن منع ايله پيغمبريكي اجلال ايتدم بني بو مصيبتدن سالم ايله ديو مناجات ايده رك
رشيدك مجلسنه ادخال اولندم كوردمكه رشيد برالتون تخت اوزرينه جلوس ايلمش قوللرين صغايوب
يدينه قلج واوكنده دريدن برمقعد طورر وقتا كه بني كوردي يا ابن حبيب سنك بني قارشواديغك كبي
بر احد بني قارشوليوب كلامي دفع ايتمدي يا امير المؤمنين حضور همايونكده بني ادبلك مجادله
ايتديكمده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واندن روايت اولنانه شاهدم وار ايدي
ديدم حيف سكا نيجه كه ديدي بن ايدم زيرا انك اصحابي كذابين اولق لازم كلورسه شريعت
باطله اولوب صلات وصيام وحج ونكاح وطلاق وحدود كبي نسنه لردن اولان احكام وفرائض
مردود اولوب مقبوله اولمامق لازم كلوردي زيرا اصحاب بونلرك راويلريدر و بو احكام انجق انلرك
واسطه سيله بيلنوب هارون تفكره باشليوب يا ابن حبيب بكا حيات ويردك خداي متعالده سني
احيا ايليه ديدي و بعده بنم ايچون اون بيك درهم ويرلمكه فرمان ايلدي باب قاعده قرده بخشنده
حضرت معاويه يي منبرده رد ايدن كيمسه ده بو كا يقيند ركلسه كرك ان شاء الله تعالى (تمه)
طارق بن شهاب الزهري ديركه عمر بن الخطاب رضي الله تعالى عنه حضرتلري متوفانك دده سي
متوفانك قرنداشلريله قالدقده دده نك ميراثندن برقاچ كونه حكم ايتمشيدي بعده اكا برصحابه
رضي الله تعالى عنهم حضرتلريني جمع ايدوروب حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن
استماع ايتديكزمي دده نك حقي نواسه كرك ديو استفسار بيورديلر و آيتلري مختلفه اولمغله دده يي
بابا مثابه سنده قيلوب دده اولدقجه قرنداشلره ميراث ويرميجك اولدقلرنده برحيه ظهور ايتديكه
طاغيلوب مجلسلري پريشان اولدي و حضرت عمر رضي الله تعالى عنه بيورديكه اكر حق تعالى
بو حكمي امضا ايتمك مراد ايلسه ايدي امضا ايدردي يعني بو علامتي بزه كوسترمزدي ديوب بعده
از يد بن ثابت رضي الله تعالى عنهك خانه سنه واردي وايچرو كيرمكه استيذان ايلدي باشي برجاريه سنك
يدنده اولوب باشني طاره مغله باشني جاريه نك يدندن الدي حضرت عمر رضي الله تعالى عنه دخي
ذن وير طاره سين ديدي حضرت زيد اعتذاره باشليوب يا امير المؤمنين خبر كوندرسه كز واررديق
ديدي حضرت عمر رضي الله تعالى عنهدن خصوصنده كندي حاجتم ايچون كلدم و مراد
ايلدمكه دده يي بابا مثابه سنده قيلم زيد رضي الله تعالى عنه بو خصوصده كندي حاجتم ايچون
كلدم ومراد ايلدمكه دده يي بابا مثابه سنده قيلم ديدي زيد رضي الله تعالى عنه دده يي بابا مثابه سنده
قيلمقده سزه موافقت ايده مم ديمكله حضرت عمر رضي الله تعالى عنه كدرلنوب چيقوب كتدي
ووقت آخرده بر خبر دخي ارسال ايتدكده زيد رضي الله تعالى عنه بو خصوصده كندي مذهبي كه
دده نك وجوديله قرنداشلرك حصه دار اولمسيدر برقطعه دريه يازوب وايچنده برمثل ضرب ايلديكه
بردرخت برساق اوزرينه بتوب واول اغاجدن برنهال ظهور ايتدكدنصكره اول نهالده ظهور
ايلسه نهال اول قطع اولندقده انده اولان صو نهال ثانيه رجعت ايدر ونهال ثانيده قطع اولنسه
انده اولان صو نهال اوله رجعت ايدر كويا ديمشكه دده اول درخت مثابه سنده در اندن حاصل
اولان اولادلرك بري وفات ايدنجه ميراثي او بر قرنداشنه انتقال ايدر يعني حضرت عمر رضي الله
تعالى عنهه زيدك مكتوبي كلدي صحابهٔ كرام رضي الله تعالى عنهم حضراتنه اوقيوب وحضرت
زيد دده حقنده بركلام سويلمشكه بنده اني امضا ايلدم ديدي لكن امام اعظم رحمه الله مذهبنده

دده نك وجود يله قرنداشلر محروم اولور ديو افتا اولنور (تذنيب) امام حافظ ابو عمرو بن عبدالبر وغيريلر روايت ايدرلركه شاعر ماهر ابوخراس الهذلى كه نامى خويلد بن مره در حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك زماننده حيه صوقمقدن وفات ايلدى و شاعر مرقوم پياده اولقدر سكردرديكه اتى كچردى وشويتك قائليده اولدر * رقونى وقالوا ياخويلد لاتدع * فقلت وانكرت الوجوه هم هم ❊ خلق پايه ويروب نزقيده اول ياخويلد كيرو قالمه ديديلر بن وجوه رفعتى انكار ايدوب انلر اختيار در ديدم اولكى هم ضميرد ر صكره كى هم هانك كسريله و ميمك تشديديله زياده پير اولان كيمسه در شيخ فانى معناسنه وشاعر مرقوم شرف اسلامله مشرف اولوب اسلامى خوش اولمشيدى سبب موتنك تفصيلى بويله در كه يمندن بر طائفه حجه كيدركن بوكا مسافر اولديلر اولرى صويه بعيد يرده ايدى شاعر انلره بوكيجه ياغمزده صو بولنمدى لكن شوقيون ايله شوقر به لرى الوب صويه وارك قيونى اكل ايدك بعده صويك يانده قربه لرى قيوب كيدك بزوا روب الورز ديدى اول مسافرلر لاوالله بويله ايده مز زيرا بوكيجه صويك يانه كتمكه تاب وتوانمز يوقدر ديديلر ناچار شاعر ابوخراش چونكه اياغنه چابك كيمسه ايدى قربه يى الوب اثناء ليلده صويه كتدى تاكه صويى الوب سرعتله كيرو دوندكده انلره كلمدين كنديني يلان صوقدى وسرعتله انلره كلوب صويى و يردى و قيونيكزى بشيروب اكل ايلك ديدى باشنه كلنى انلره افاده ايتمدين اوينه كتدى انلر ييوب ياتديلر صباحه داخل اولديكه ابو خراش سم تأثيريله وفات ايلمش انلر تجيل اولوب ابوخراشى دفن ايتمدين كتديلر حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه ابوخراشك بوحال ايله وفاتى ايرشدى غضب شديد ايله غضبلنوب اكرخط اولمق اولمسيدى يمندن كلنلرى مسافر النمامق ايچون امر ايدوب وجمله آفاقه بويله اشعار ايدردم ديوب بعده يمنده كى عامليه يازديكه ابو خراشه مسافر اولانلردن ابوخراشك ديتنى تغريم ايليه واويله مناسب اولميان ايشى تكليف ايتدكلرينك عقوبتى انلرى تأديب ايليه (عجيبهٔ اخرى) قاضى امام شمس الدين احمد بن خلكان وفيات الاعيانده عماد الدولة بن بويه نك مناقبنده حكايه ايلديكه بنو بويه بلاد عراق واهوازده جمله سى ملوك ايديلر وعماد الدوله جمله سنك سبب سعادتى اولدى وامور رعايه ده جمله سى احسن سياست ايله پادشاهلق سورديلر عماد الدوله يه عجايب اتفاقدندركه تخت ابتدا سلطنتنده شيرازه مالك اولدى عسكرى جمع اولوب علوفه و بخشيش اموالى كثير مطالبه ايتديلر خزينه سنده انلرى راضى ايده جك قدر نسنه بولنمامق ايله حالى مكدر اولوب ياس ماتمه دوش اولدى اوائناده فكرلنوب طورر ايكن ارقه سى اوزره ياتمشيدى كورديكه بر يلان ديواردن بريردن چيقوب بر يره كيردى اوزريمه دوشر ديو خوفه دوشوب فراشى استدى و بزدبان حاضر ايدوب حيه يى چيقارمغه امر ايلدى چيقه طونه چيقوب حيه يى اراديلر طوان اراسنده بر اوطه كوروب كندويه خبر و يرديلر كشاده اولنمسنه امر ايلدى آچديلر كورديلركه ايچنده برقاچ صندوق وار وايچلرنده يوز بيك التون وار حضورينه كتوروب رجال دولتنه تقسيم ايدوب حال ديكر كونه اولق صددنده ايكن برقرار اولدى بعده برقاچ ثواب حاضر ايدوب برحاذق درزى سؤال ايلدى بردرزى وصف ايتديلركه كنديدن مقدم اولان شاهك درزيسى ايدى و برمقدار صاغرلغى وارايدى و يانده مقدمكى شاهك برمقدار امانتى وارايدى خاطرينه كلديكه غمزاولنمغله امانت ايچون چغرمق كرلك زعم ايدوب وقتاكه عماد الدوله اكا خطاب ايدنجه بنم يانمده اون ايكى صندقدن غيرى نسنه يوقدر ايچنده نه اولديغنى بلم ديمكه باشلدى عماد الدوله بونك جوابنه تعجب ايدوب صندقلرى كتورمك ايچون يانجه آدملر تعيين ايلدى كتورديلر ايچنده اموال وثياب چوق نسنه چيقديكه بوسببلر دلائل سعادتنك زياده اقواسى اولدى عماد الدوله اوچيوزسكز سنه سنده مرحوم اولوب وكنديننك براولادى دخى قالمدى (الحكم) يلانه

متعلق حكم شرعيلردر يلانى اكلده ضرر اولديغى ايچون حرامدر و يلان اتندن و يلان ترياقى دخى اكلى حرامدر زيرا بيهقى رحمة الله تعالى عليه انى اكل ايتمكى حرام قيلدى (وابن سيرين انى اكل ايتمكى مكروه قيلدى (امام احمد ايتدى پس بوسبب ايله شافعى دخى مكروه قيلوب يلان اتيله يا يلان ترياقى اكل جائز دكلدر مكر حال ضرورتده اوله كه اكل جائز اوله اما شول سمك كه درياد يلان صورتنده اوله اول حلالدر كما تقدم (وحضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حيه يى قتل حقنده مندوب اولان ايله امر ايلدى (تتكيم بخارى ومسلم ونسائى ابن مسعود رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايلديلر ابن مسعود ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم ايله مناده برمغاره ده ايدك والمرسلات سوره سى اوزرينه نازل اولدى مبارك دهاندن حفظ ايدرك كه اوزريمه بر يلان كلور حضرت (اقتلوها) شونى قتل ايدك ديدى بز سرعت ايندك يلان بزى كچدى حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (وقاها الله شركم كما وقاكم شرها) جناب حق سزك شركزدن اول يلانى حفظ ايلدى وسزى اول يلانك شرندن حفظ ايتديكى كبى و يلانك انسانه عداوتى مشهوره در تتكيم حق تعالى كلام قديمنده (اهبطوا بعضكم لبعض عدو) يعنى سزلر جنت اعلادن هبوط ايدوب اينك بر بريكزه عدوسز ديو بيورمشيديكه جمهور مفسرينك قولنه كوره بو خطاب حضرت آدم وحوا عليهما السلام ايله ابليس وحيه ايدى (قتاده رضى الله تعالى عنه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدر بيورمشلركه (ماسالمنا هن منذ عاديناهن) حيه بزى سالم ايلدى بزمله عداوت ايتدكلرى زمانك ابتداسندن برو (ابن عمر رضى الله تعالى عنه يلانى كوردكده قتل ايتميوب ترك ايدنلر بزدن دكلدر ديدى (حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها هركيم يلانك خوفندن قتل ايليه الله وملائكه وجمله ناسك لعنتى انك اوزرينه اولسون (مسند احمد حنبلى ده ابن مسعود رضى الله تعالى عنه دن منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (من قتل حية فكانما قتل رجلا مشركا بالله ومن ترك حية مخافة عاقبتها فليس منا) هركيم برحيه قتل ايدرسه كويا بر كافر قتل ايتمش اولور وهركيم حيه عاقبتى خوفندن قتل ايتمزسه بزدن دكلدر (ابن عباس رضى الله تعالى عنهما يلانلر مسخ وتبديل اولنان مخلوقدندر ميمون بنى اسرائيلدن مسخ اولنديغى كبى ديمشدر (طبرانى بونى ابن عباسدن حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن اولمق اوزره روايت ايلدى (وابن حبانده روايت ايلدى اما خانه لرده اولان يلانكه او يلانى ديرلر انلر قتل اولنماز تاكه اوچ كون مرور ايتمدكجه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك شوقول شريفنه بناء كه (ان بالمدينة جنا قد اسلموا فاذا رأيتم منها شيئا فآذنوه ثلاثة ايام) يعنى تحقيق مدينه ده جنلر واردر كه اسلامه كلديلر سزلر اندن بربنى كورسه كز اوچ كون اذن ومهل و يرك يعنى قتلنه سرعت ايتمك ديو بيوردى (بعض علماء بو حديث شريفى يالكز مدينهٔ منوره يه حمل ايتديلر صحيح اولان جمله بلاده شاملدر كه هر بلادده او يلان اوچ كون مهل و يرلمدكجه قتل اولنماز بو حديثك تفصيلى (مسلم و امام مالك موطأ نام كتابنك آخرنده وغيريلر هشام بن زهره نك معتقى ابو السايبدن نقل ايلديكه ابو السايب ديركه ابو سعيد الخدرى رضى الله تعالى عنهك خانه سنه واردم كندى نمازده ايدى اوتوروب فراغنه منتظر اولدم اوطه نك كوشه سنده سريرك التنده بر حركت ايشتدم درت يكا باقوب كوردمكه برحيه قتل ايده يم ديو صچرادم اوتور ديو بكا اشارت ايلدى اوتوردم وقتاكه نمازدن فارغ اولدى سعادت خانه سنه براوطه يه اشارت ايدوب شو اوطه يى كوررميسز ديدى بن ايتدم بلى ابو سعيد ايتدى بونده برتازه جوان اوارو كه يكى اولنمشيدى حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم ايله خندق غزاسنه كتدى يكمرده اول جوان حضرتدن اذن الوب اهلنه رجعت

مرادایلدی برکون حضرت اکا اذن ویروب بیوردیکه (خذ علیك سلاحك فانی اخشی علیك بنی
قریظة) سلاحکی اوزریکه آل اعدادن بنی قریظه قبیله سندن سنك ایچون خوف ایدرم
یول اوزرنده طور اولدخی سلاحنی الوب اهلنه عودت ایتدکده ایکی قپونك اراسنده اهلنی ایاق اوزره
بولدی غیرتلر اولاشمشدر ظنیله نیزه سیله عورتنه هجوم ایده جك اولدی خاتون اکلن اوه کیر
تا که بنی طشره ایده نی کوره سین دیدی اولدخی اوه کیردکده کوردیکه بر حیهٔ عظیمه دوشه كك
اوزرنده طولنمش نیزه سیله حیه یه حمل ایدوب اوردقده بعده طشره چیقدی نیزه دارنده یره
صانجلی قالدیکه یلانده اوزرینه مضطرب اولوب طوردی واول جوانده میت اولدیغی حالده
یره دوشدی بیلمدیکه یلاندن وجواندن قنغیسی اول وفات ایلدی (راوی ایدر حضرت رسول
اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب خبرویردك وحیاتنه دعا ایله دیدك (استغفروا
لصاحبکم) سز اول دوستکزه استغفار ایدك دیوب بعده بیوردیکه (ان بالمدینة جنا قد اسلموا
فاذا رأیتم منها شیئا فأذنوه ثلثة ایام فان بدالکم بعد ذلك فاقتلوه فانما هو شیطان) ترجمه سی
مرور ایتدی علما اختلاف ایتدیلر بو یلانه مهل اوچ کونمی اولور یوخسه اوچ کره کورنجکمی
مهل ویریلور جمهور اواکنه ذاهب اولمشدر او یلانه مهل ویرلدکده کیفیتی بویله اولملیدرکه
حضرت نوح وسلیمان علیهما السلامك سزدن الدیغی عهدا اوزرینه سزلره یمین ویریرمکه بردخی
بزه کورنمیه سز وعودت ایتمیه سز دیه (اسد الغابه نام کتابده عبدالرحمن ابن ابی لیلی دن روایت
اولندیکه راوی ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اذاظهرت الحیة
فی المسکن فقولوا لها انانسئلك بعهد نوح وبعهد سلیمان بن داود علیهما السلام لاتؤذینا فان
عادت فاقتلوها) براوده یلان ظهور ایدرسه سز اکا سویلك که حضرت نوحك عهدنی
وحضرت سلیمانك عهدنی علیهما السلام سندن استرز که بزه اذیت ایتمیه سین واکر ینه
کلورسه قتل ایده سز حضرت نوح جمله ذی روحدن بر چفت سفینه یه کتوردکده بر برینه
اذیت ایتمامك اوزره عهد المشیدی وحضرت سلیمان جمله ذی روحك لساننه آشنا ایدی انلرده
بووجهله عهد المشیدی بو عهدلره اشارت بیوردی (حافظ ابو عمرو بن عبد البر روایت ایلدیکه
عقبة بن عامر بن عبد القیس الفهری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك زمان سعادتنده
طوغدی عمرو بن العاص حضرتلرینك خاله سی اوغلیدر حین دیار افریقیه فتح اولندی عسکرك
قونه جغی یره طوردی یلانی چوق بر دره ایدی یا اهل الوادی بزلر بو مقامه اینوب اقامت ایتسك کرك
دیدی بز براغاج وطاش کورمدك الاجمله سنك الندن یلان چیقوب تاکه دره نك اشاغیسنه ایندیلر
بعده عسکره خطاب ایدوب بسم الله دیه رك هرکس قوناق یرلریکزی تعمیر ایدك دیدی یلانلر دفع
اولدی حضرت عقبه بر مستجاب الدعوه کیمسه ایدی (وابو حنیفه رحمة الله تعالی علیه قتنده بیاض
یلانی قتل لایق دکلدر زیرا اوجنلردر طحاوی دیرکه جمله سنی قتلده بأس یوقدر انجق اولی اولان
اوچ کون مهل ویروب صکره ینه عودت ایدر ایسه قتل ایتمکدر (فوائد عجیبه) مجربدر که شو طلسم
درت کاغده یازیلوب اوك درت کوشه سنه وضع اولنسه اول اودن جمله یلانلر فرار ایدوب بردخی
کیرمیه لر باذن الله تعالی اول طلسم بودر (امام غزالینك
احیاء علومنده کتاب آداب سفردن باب ثانیده نقل اولنور که

٩١١٧٨١١١٨١ ٩١١١٥١١١٥٥ ٩ ٩ هـ
١١١١٩١١١٨٩١٩٩ ١١٩ ح ط وه ٨

حضرده وسفرده مسح ویاخود جزمه سنی کین کیمسه یه ویاخود جزمه نك اغزینی برکره اشاغی
دوندروب ایچنی سلکوب کیمك مستحبدر یلاندن وعقربدن یاخود دیکنندن خوف اولندیغی
ایچون وبوکا حدیث ابو امامة الباهلی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندی باب غینده غراب
بحثنده حدیث شریف کلسه کرك (امام نوونك فتاواسنده نقل اولنور که یلانجی بر یلان

صید ایدوب عادتی اوزره کندی یانه حبس ایلدکده یلان کندینی صوقوب وفات ایلسه کناهکار
اولورمی جواب ویردیکه اکر اول یلانی معرفتنه اعتماد ایله ناس رغبت ایدوب صنعتنده صادق
اولوب ظن غالبنده سالم اولور قصدیله صید ایلدیسه یلان کندینی صوقوب وفات ایتمکله
کناهکار اولماز ویلان بوشانوب برشی تلف ایتمش اولسه ضمان لازم اولماز انتهی الکلام (امام احمد
حنبلی زهد نام کتابنده روایت اولندیکه بر یلانجی کندیله بر خرج ایچنده یلانلر ایله اهالی یمندن
برقومه مسافر اولمشیدی کیجه وقتنده یلانلردن بعضیسی چیقوب خانه صاحبنك بعضیسنی
صوقوب قتل ایلدی یمن والیسی بو وقعه یی عمر بن عبدالعزیزه تحریر ایتدی انلردخی یلانجیه نسنه
لازم اولماز انجق اکا امر ایله که بریره مسافر اولدقده یانده یلان اولدیغنی افاده ایلیه دیدی
(امام حافظ سلیمانی الاصفهانینك طریقت صوفیه دن مذهب محققین اوزره تألیفی اولان کتاب
اربعینده عمران بن حصین رضی الله تعالی عنهدن اسنادیله منقولدرکه راوی ایدر حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مبارك الیله ارقم طرفندن عمامه می طوتوب بیوردیکه (یا عمران ان الله تعالی
یحب الانفاق ویبغض الاقتار فانفق واطعم ولاتعسر فیعسر علیك الطلب واعلم ان الله تعالی یحب
البصیر الناقد عند هجم الشبهات والعقل الکامل عند نزول الشهوات ویحب السماحة ولو علی تمرات
ویحب الشجاعة ولو علی قتل الحیة) ای عمران حق تعالی انفاقه محبت ایدر وبخله بغض ایدر اطعام
ایله عسرت چکدرمه بصیرت اوزره اولنغه محبت ایدر وشهوتلر نزول ایتدیکی وقتده عقل
کامللره وسخاوته محبت ایدر بر قاچ خرما احسانیله سخاوت واحسان اولنورسه ده شجاعته محبت
ایدر نه قدر یلان قتلنه جسارت اولنورسه ده (الامثال) حیه ایله ضرب اولنان مثللردر فلان
اسمع من حیة دیرلر بر کیمسه زیاده ایشیدیجی اولسه یلاندن زیاده ایشیدر دیرلر واعدی من حیة
فلان کیمسه حیه دن زیاده سکردر دیرلر زیرا یلانه برشی طوقنسه سرعتله یوایه کیدر (بخاری
ومسلم ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه اول دانای اسرار ملکوت علیه
الصلوة والسلام حضرتلری بیوردرکه (ان الایمان لیأرز الی المدینة کما تأرز الحیة فی جحرها) یعنی
ایمان مدینه یه جمع اولور یلان دلوکنه طوپلاندیغی کبی (وصحیح مسلمده ابن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولندیکه حضرت رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم بر حدیث شریفنده
شویله بیوردیکه (الاسلام بدأ غریبا وسیعود غریبا کما بدا وهو یأرز بین المسجدین کما تأرز الحیة
فی جحرها) یعنی اسلام غریب اولدیغی حالده ظهور ایتدی ظهوری کبی ینه غریب اولدیغی
حالده رجوع ایدر واسلام مکه ومدینه مسجدی ماییننده جمع اولور یلان دلوکنده طوپلنوب
جمع اولدیغی کبی حدیث شریفده اولان تأرز لفظنك معناسی بر برینه ظم اولوب مجتمع اولور
دیمکدر معنای حدیث بویله دیمك اولور که ایمان مؤمنی مدینه یه وحضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلمه محبته سوق ایدر واحتمالی وار که مدینه نك رجالندن عصمتی مراد اولنه که آخر
زمانده دجال مدینه یه کیره ممکله اسلام مدینه ده توقیر اوزره اوله واحتمالی وار که بو حدیث ایله ناسك
سنت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه رجوعی مراد اوله زیرا سنت مدینه ده ظاهر اولدی
واحتمالی وار که دین علما مدینه وائمهٔ مدینه دن اخذ اولندیغنه اشارت اوله نتکیم باب میمده بیورمشلرکه
(یوشك ان یضرب الناس اباط المطی فی طلب العلم فلا یجدون عالما اعلم من عالم المدینة) یقینده
ناس طلب علمده بندهلرینك قولتوقلرینه اوروب سرعتله ارایوب عالم مدینه دن غیری کیمسه بولامیه لر
وعرب طائفه سی (ابغض من ریح السذاب الی الحیة) یعنی یلانك سذاب رایحه سندن حظ
ایتمدیکندن زیاده فلان کیمسه فلاندن حظ ایتمز دیرلر (والحیة من الحویة) دیرلر یعنی بیوك ایش
کوجك ایشدن نشئت ایدر دیرلر وکاه اولورکه (الحیوة من الحیة) دیرلر ارکك یلان دشیدن

اولور دیرلر و بو مثل عربك (العصا من العصیة) دیدكلری كبیدر بعض ایش بعض ایشدن نشئت ایدر دیمكدر یاخود عصا چبیقدن اولور دیمكدر و بو ایكی مثلك معناسی كتاب اللهده دخی كلدی نتكم جناب حق بیورر (و لایلدوا الا فاجرا كفارا) (خواص اجزاسی) عیسی بن علی دیر كه حیه نك دیشی ربع حمایه مبتلا اولان كیمسه نك اوزرینه تعلیق اولنسه زائل اوله و دیشی اغریان كیمسه یه تعلیق اولنسه نفع ویروب اغریسی ساكن اوله ویلان اتی حواسی حفظ ایدر وجود بامی كوزی جلاندیرر وجمله یلان اتی بدنی قزدیرر وقور یدر و پاك ایدر و بدندن مرضلری تحلیل ایدر یلاندن صو یلانن قابغی اثواب ایچنه قونسه كوه دوشمز ویلان خاوی احراق اولنوب وزیت یاغیله خمیر اولنوب قورد ییوب واغریان دیش اوزرینه قونسه شفا اوله ویلان باشیله سحق اولنوب داء ثعلب ایچون سورلسه صاچ وصقالی بتوره داء ثعلب برمرضدر كه صاچی وصقالی دوكر (یحیی بن ما سویه دیر كه یلان خاوی كیروز كوكی قبوغی راوند و بلادر دیدكلری اوت جمله سی برابر اولملق اوزره انوب بواسیر ظاهره وباطنه یه مبتلا اولان كیمسه انكله بخور ایلسه بواسیر معلقه سی شفا بولوب ساقط اوله یلان خاوی خورمایی هندی دیدكلری دوانك كوكیله بواسیر ظاهره وخفیه سی اولان كیمسه بخور ایلسه شفا اوله حیه یمورطه سی بوراق اوتیله وسركه ایله سحق اولنوب تازه اولان برصه سورسه لر ازاله ایده برص الاجه لق مرضیدر یلان خاوی اوج خورما ایله خمیر اولنوب اعضاسنده ثكیل اولان كیمسه یه اطعام اولنسه بر دخی ثكیل چیقمیه یلانك یوره كی ربع حمایه مبتلا اولان كیمسه نك اوزرینه تعلیق اولنسه شفا اوله (فائده) ابن ابی شیبه وغیریلر روایت ایلدیكه فدیك دیرلر بركیمسه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه كلدی حال بوكه كوزلری اغریمش برنسنه كورمز حضرت اكا باشنه كلندن سؤال ایلدی اولدخی دوه یوكلركن حیه یمورطه سنه باصدم حال بوكه بلمزدم كوزم بو حاله دوشوب مصیبته كرفتار اولدم دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی انك كوزلرینه مبارك نفسیله اوفوردیكه كوزی كوروب ایلیكی اكنه یه ادخال ایدر اولدی حالا كه كندی سكسان یاشنده و كوزلری بوزارمشیدی (التعبیر) واقعه ده حیه كورمك اشیاء كثیره ایله تعبیر اولنور كه عدویه دلالت ایدر ودولتدر وحیاتدر ونسل اولاددر وعورتدر بركیمسه واقعه سنده حیه ایله منازعه ایندیكنی كورسه كه حیه كندینی صوقمق مراد ایدردی اول كیمسه عدوسیله نزاع ایلیه حق تعالینك (اهبطوا منها جمیعا بعضكم لبعض عدو) قول شریفنه بناء بركیمسه واقعه سنده یلان طوتوب و خوف ایتمیوب نه مكانه مراد ایدرسه اوینادسه اول كیمسه دولته ونصرته نائل اوله زیرا حضرت موسی علیه السلام حیه ایله فرعونه نصرته نائل اولدی و بركیمسه واقعه سنده كورسه كه اغزندن یلان چیقار اگر خسته ایسه وفات ایلیه زیرا اول چیقان حیاتیدر كه اغزندن چیقمش بركیمسه واقعه سنده اشجار واكین ارا سنده یورر یلان كورسه سیله دلالت ایدر زیرا خلق صویك اقمه سنی یلانه تشبیه ایدوب صو یلان كبی اقدی دیرلر بركیمسه دوشه كنده یلان كورسه خاتونی وفات ایلیه بركیمسه عورتنی حامله كوروب وحیه طوغردیغنی كورسه برعاصی ولدی ظهور ایده بركیمسه هلاك اولمش حیه كورسه اول برعدودر كه حق تعالی انك شرینی كندینك اوزرندن كف ومنع ایتمش اوله بركیمسه كندینی یلان صوقوب وصوقدیغی یرشیشوب اولدیغنی كورسه ماله نائل اوله زیرا سم مالدر وشیش و ورم مالده زیاده در بركیمسه پشمش حیه اتی یدیكنی كورسه عدونك مالنه نائل اوله چك ییمش اولسه عدوسنی غیبت ایتمش اوله بركیمسه كندینی یلان یوتدیغنی كورسه سلطنته نائل اوله بركیمسه یلانلر كندویه تقرب ایدوب لكن صوقمدقلرینی كورسه اعداسندن امین اوله اگر زندانده ایسه خلاص اوله زوقاقده چوق یلانلر كورسه خلق هجومیله وصوقمسیله منع ایدر بو واقعه طرف سلطاندن

ظلمه دلالت ایدر بركیمسه كورسه كه برمكانده حیاتلر یعنی یلانلر غائب اولمش اول مكانده وباء وفات چوق اوله زیرا حیات حیاتدر وصاغلق غائب اولمش اولور بركیمسه كورسه كه یلان كندویه تكلم ایدر اول كیمسه سروره نائل اوله بركیمسه برمجلی یلانه مالك اولوب نره یه مراد ایدرسه اوینادیغنی كورسه غنا وسعادته نائل اوله سیاه یلان قوت صاحبی اعدادر بركیمسه سیاه یلانه مالك اولدیغنی كورسه ملكه وولایته نائل اوله بیاض یلان اعدای ضعفادر ثعبان دیدكلری اژدرها كورمك اهل وعیال واولادده عداوته دلالت ایدر وكاه اولور كه شریر وحسود اولور تنین دیدكلری یلانی كورمك سلطان جابر مهابه یاخود نار محرقه دلالت ایدر اصله تعبیر اولنان یلانی كورمك اصل و نسل صاحبی وعمری اوزون خاتونه دلالت ایدر شجاع تعبیر اولنان یلانی كورمك ولد جسور وامراء باذیله یه دلالت ایدر كه افعی یلان كورمك برالای كیمسه لره دلالت ایدر كه اغنیا اوله زیرا انلرك سمی سائرندن زیاده در ناشر تعبیر اولنان یلانی كورمك غم والمه یاخود برغیرتلی رجل محاربه یه دلالت ایدر او یلانی كورمك خسراندر بریه یلانلری كورمك قطاع طریقدر صو یلانی كورمك مالدر و بركیمسه واقعه سنده بیلنه یلان باغلدیغنی كورسه اول كیمسه همیان باغلنه قارن یلانلری اول كیمسه اقرباسندن برینه خیانتیله تقرب ایدوب مؤاكله ایده والله تعالی اعلم ﴿الحیوت﴾ اركك یلانلردر ﴿الحیدران﴾ اركك قومرینك آدیدر ورشان دیرلر باب واوده بحثی كلور قرادن حضرت ورش دخی مناسبتله مذكوردر ﴿الحیقطان﴾ قافك ضمیله اركك دراجدر

﴿الحیوان﴾ جنس حی درذی روحه اطلاق اولنور وحیوان حیات معناسنه كلور كه دیرلك دیمكدر وحیوان جنت اعلاده برنهرك آدیدر (ابن سیده دیر كه حیوان سماء رابعده برنهردر هر كون برملك اكا طالوب چیقار وسلكندكده یتمش بیك كره قطره چیقار جناب حق هر قطره دن برملك خلق ایدر انلر بیت معموری طواف ایله امر اولنملریله طواف ایدرلر بردخی عودت ایده مزلر بعده الی یوم القیمه سما ایله ارض بیننده طورورلر واید بن عبد الملك حضرتلرینك معتق روح دخی بونی بو یله روایت ایلدی (ومرقوم حضرت مجاهد ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن شو حدیثی دخی روایت ایلمشدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر كه (عالم واحد اشد علی الشیطان من الف عابد) یعنی عالم واحد شیطان اوزرینه عابد جاهلدن اشددر ومرقومك بو حدیثی ترمیذی و ابن ماجه نك كتابلرنده دخی مصرحدر (كشاف زمخشری حق تعالینك (وان الدار الآخرة لهی الحیوان) قول شریفنك تفسیرنده دیر كه دار آخرتده یوقدر الاحیاة ابدیهء مستمرهء خالده واردر وانده موت یوقدر كویا كه همان ذاتنده حیاة واردر وحیوان حی لفظنك مصدریدر قیاس اولان حییان اولمقدر اجتماع مثلینك ثقلتنه بناء یاء ثانیه یی واوه قلب ایتدیلر اسم رجلده حیاة دیدكلری كبی وكندیده حیات ودریلك اولان نسنه یه حیوان تسمیه اولنور انجق حیوان لفظنده من حیث المعنی حیات لفظنده اولیان زیاده لك واردر زیرا زیاده حرف زیاده معنایه دلالت ایدر واول زیاده لك بناء فعلانده حركاتدن و معنای اضطرابدن بولنان حالتدر مثلا نزوان ونزوان مثللرده كه زیاده لك كبی نزوان كوكل كمال مرتبه برنسنه یه میل ایدوب چكنمكدر وحیاة حركتدر موت سكون اولدیغی كبی وحیاتك حیوان طبقه سی اوزره كلمسی معنای حیات اولان حركتده مبالغه یی افاده ایتمسیچوندر (ابن عطیه حیوان وحیوة معنای واحد اوزرینه در دیدی وحیوان خلیل وسیبویه رحمهما الله قتنده همان وزنی كبیدر معناسی كندیده موت اولمیان نسنه دیمكدر مجاهد بو یله دیدی و بو تعریف حسندر و همان عشقدن و یا غیری نسنه دن سركردان اولمقدر ودیرلر كه حیوانك اصلی حییاندر ایكی یاءیله اجتماع مثلینك ثقلتی اولدیغیچون احدهما واوه قلب اولدی (جاحظ دیر كه حیوان درت قسم اوزرینه در برقسمی بربولك حیوان در كه

وبرقسمی پرواز ایدوب اوچار وبرقسمی هم اوچارهم یورر پیدا اولور حشرات ارضدر آکاه اولکه
هرشیٔ که اوچاردی انده یورومکده بولنور وهر یوریانده اوچاق بولنماز شول نوع که ساده یورومسی
اوله اولدخی اوچ نوع اوزره دربری ناس ایکنجی بهایم سباعدر و طیرك جمله سی سباعدر
وبهیمه در وهمج مقوله سیدرکه اول اوفاجق سنكلردر وحشرات ارض جرمی لطیف وجسمی
صغیر اولوب وكندینك سلاحی اولمیان حیوانلردر وهمج دیدكاریده كذلك بویله خرده حیوانلردر
ولكن اوچار واوچانلر ایچنده همج تعبیر اولنانلر یوروپانلر ایچنده حشرات كبی خرده وضعیفلردر
وطیر قسمندن سبع اولنانلر ات ییان قوشلردركه انلر یاورولر ینی اغزلریله غداندرمزلر كوكرچن
یاوروسنه اغزیله وبردیكی كبی وهرایكی قنادیله اوچان قوش دكلدر زیرا جعل بوجكی وسنك واریلر
وچكركه وقارنجه وكلهبك واوز وارضه قوردی وبونلرك امثالی اولنلر اوچار مع هذا كندیلره طیور
تسمیه اولنماز وبونلركبی ملائكهٔ كرام دخی اوچارلر وقنادلری واردر طیرقسمندن دكلدر وبونك امثالی
جعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه ایكی قناد صاحبیدر قنادزیله جنت اعلاده اوچار حال
بوكه حضرت جعفر رضی الله تعالی عنه طیردن دكلدر انتهی الكلام (صحیحینده وغیریلرده
عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن منقولدركه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیوردكه (لعن الله من مثل بالحیوان) یعنی حیوانه عذاب ایدن كیمسه یه خدای متعال لعنت
ایلسون وبرروایتده كلدیكه (لعن الله من اتخذ شیئا فیه الروح غرضا) خدا لعنت ایلسون شول
كیمسه یه كه جانلی حیوانی نشانه آلوردی (وبرروایتده حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نهی
بیورمش (ان تصبر البهایم) دیو كلمشدر علما رحمه الله تعالی بیوردكه تصبر بهایم اكادیرلركه جانلی
حیوان بغلنوب هلاك اولسون دیو اوق ایله یاغیری نسنه ایله آتیلور وحدیث سابقك دخی معناسی
بودر وبونهی تحریم ایچوندر زیرا حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بونی اشلینه لعنت
ایلدی زیرا بوفعلده تعذیب حیوان ونفسنی اتلاف ومالینی اضاعه وزكاتی ویریلان حیوانلردن
ایسه زكاتنی تفویت واردر (تتمه) شیخ تاج الدین بن عطاء الله الاسكندری كتاب التنویر فی اسقاط
التدبیرده دیركه حق تعالی حیوانی غدا لنمكده محتاج اولمغه مخصوص قیلدی موجوداتدن غیریلری
قیلدی زیرا حق سبحانه وتعالی كندی صفاتندن حیوانه بخش ایلدی اكرانی محتاج قیلاسه حیوان
ربوبیت ادعی ایدردی حكیم خبیر اولان حق سبحانه وتعالی حیوانی مأكل وملبس ومشربه
وبونلرك غیری سببلره محتاج قیلدیكه اودعوادن خاموش اولوب اودعوی كندیده بولنمیه
(الحكم) حیوانده سلم صحیحدر زیرا ثمن اولدیغی حالده ومهل اولدیغی حالده ذمتده ثابت اولور
وحدیثده واقع اولدیكه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم طریقیله الدی وابوحنیفه رحمه الله
علیه حیوانده سلمی منع ایدوب زیرا ابن مسعود رضی الله تعالی عنه بونی مكروه قیلدی دیمشدر
بردخی صفتی مضبوط اولماز دیمشدر شافعی ایچون دلیل عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله
تعالی عنهما حضرتلرندن روایت اولنان حدیثدركه عبدالله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بردوه یی الی مهل ایكی دوه یه اشترا ایتسكه دیمشدر وابن عمر رضی الله عنهما دخی برراحله دوه یی
درت بعیر دوه لرینه دبده نام محلده صاحبنه ویرمك اوزره اشترا وذبده ذات مجمعه ایله مدینه یه
اوچ مرحله برموضعك اسمیدر وشول حدیث شریف كه حسن حضرتلری سمره رضی الله
تعالی عنهدن پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حیوانی حیوان مقابله سنده فروختدن نهی
بیوردی دیو روایت ایلدی وابو داود وترمذی وابن ماجه دخی روایت ایلدیلر وترمذی حدیث
صحیحدر وحسنك سمره دن سماعی صحیحدر دیدی حیوانی حیوان ایله نسیئة بیع حقنده صحابه
وغیریلردن اكثر اهل علم قتنده عمل بوحدیثه در (وبعضیلر دخی رخصت ویرمشلر شافعی دخی

بوكا ذاهب اولمشدر احیاء علوم ده حیوانده تجارت مكروهدر دیمشدر زیرا مشتری حیوانده
اولان قضاء باری یی یعنی موتی كریه كورر وسائر حیوان تلف اولندقده قیمتیله تضمین اولنور تكیم
صحیحینده ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن نقل اولنان حدیث شریفه بناء كه پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم (من اعتق شریكا له فی عبد فان كان معه ما یبلغ ثمن العبد قوم علیه واعطی شركائه حصصهم
وعتق علیه العبد والا فقد عتق منه ما عتق) بركیمسه مشترك عبددن كندی حصه سنی آزاد ایلسه اكر
عبدك قیمتنه قدرتی وار ایسه عبد كندی اوزرینه بهایه طوتیلور مشتركلرینه حصه لرینك بهاسی
ویریلور عبد كندی اوزرینه آزاد اولور واكر قدرتی یوق ایسه كندینك حصه سی آزاد اولور
دیو بیوروب عتق ایله عبدی اتلافده قیمت لازم قیلدی (وبردخی حیوانی اتلافده مثلی لازم اولسه جنس
واحد قیمتده اختلاف اوزره اولمغین من جهة الخلقه مثلی بولنمق ممكن اولماز قیمتنه ابقاء حصه
اقربدر واعضاء حیوانده ضمان نقصان قیمت ایله اولوركه ابوحنیفه رحمه الله دوه وآت واوكوزك
بركوزنده ربع قیمت لازم قیلمشدر یقنده باب فاده فحل بحثنده بونی افاده ایدر اثر كاسه كرك ان شاء الله
تعالی وامام مالك رحمه الله قاطرك وحمارك قویروغی قطعده تمام قیمتی قاطع ویروب حیوانی الور
دیمشدر (الخواص) اینمش حیوان لحملندن برودتلیدر سموز اولورسه لذیذ اولوب رطوبتلی طبیعتی
ملایم وانحداری بطیدر اریق اولورسه ضدیدر انجق سریع الانحدار اولور زیاده خوبی برباشنده
اولان كچی اینمه سیدر وانك منفعتی سریع الهضم اولمسیدر ومضرتی معده یی ارخا ایتمسیدر
فواكه قابضه صویی ایچمك مضرتنی دفع ایدر ودم معتدل پیدا ایدر شبابدن امزجهٔ معتدله
اصحابنه موافقدر وازماندن بهارده استعمال اولنملیدر وبلمك لازمدركه افضل لحوم حیوان سموزلكده
وارقلقده اعتدال اوزره اولاندر واجود لحوم وقت شبابی نهایت بولان قیونك اتیدر وقت شبابه
ایرشمیان صغیر اتیدر واینمش اتیدر واطلاق اوزره اجود لحوم قیون اتیدر (التعبیر) رؤیا تعبیریدر كه
بركیمسه واقعه سنده دواب وطیردن برحیوان سویلسه واولدخی كلامنی فهم ایلسه نه دیدی
ایسه ظهور ایده وكاه اولوركه اول كیمسه دن خلقك تعجب ایده جكی برایش ظهور ایتمكه دلالت
ایدر واكر كلامنی فهم ایتمدیسه اول كیمسه كندی مالنك كتمه سندن خوف ایلیه زیرا حیوان كندینك
مأكلیدر وكاه اولوركه بوواقعه باطله اولور اندن تفتیش مناسب اولماز حیوان دریسی كورمك
میراثدر وبعضیلر دیركه واقعه ده حیوان دریسنه مالك اولمق بیوته مالك اولمغه دلالت ایدر
حق تعالینك (ومن جلود الانعام بیوتا) قول شریفنه بناء وكاه اولوركه سمور وسنجاب ووشق
وقاقم وقارسق ودلكی وطوشان وجلوس ایچون پرص دریسی وبونلرك امثالی نعمهٔ طائله واموال
وارزاقه وعلو شانه دلالت ایدر واقعه ده انی كین یاخود مالك اولان ایچون واكر انسان كندی
دریسنی صویلمش كورسه خسته ایسه وفات ایده دكل ایسه فقیر اوله وكاه اولوركه دری كورمك
دریدن یاپیلان نسنه لره دلالت ایدر دوه دریسی كورمك طبوله دلالت ایدر وقیون دریسی كورمك
طغارجغه كچی دریسی سفره یه بقر دریسی پوقات وقایشه آت وقاطر وحمار دریسی مشقه
ومصلغه جاموس دریسی حصونه دلالت ایدریوك ویپاغی وقبل كورمك فوائد وارزاقه وملابس
واموال موروثه یه وغیر موروثه یه یاخود اموال مغتصبه یه دلالت ایدر بوینوز كورمك اعوام وسنینه
یاخود مال واولاد وجاهدن كندیله تحمل اولنان نسنه لره دلالت ایدر فیل دیشی وكركی كورمك
ملوك وزعمادن وفات ایدنلرك تركه سنه دلالت ایدر وحیوان طرنغی كورمك مشقته وسعی ایتمكه
وار ایله عورتك وانه ایله اوغولك اجتماعنه دلالت ایدر زیرا بوطرناق چتالدرعربیده ظلف دیرلر
طوپاق طرنقلی حیوانك طرنغی كورمك قوت سفردر وكاه اولوركه دوه ایاغی كورمك بدرمته
وتمهید اموره وتوطئهٔ حسنه یه دلالت ایدر اذناب وحیوان قویروغی كورمك حیوان كندویه

دال اولان كيسه يه وكندويه امورنده كفايت ايدن كيسه يه وقورقديغندن امين اولمغه دلالت ايدر
اصوات حيواني واقعهده كورمكي دير ايسك مفصلا ذكر ايدهلم واقعهده قيون ملمك خاتوندن
لطيفه ياخود دوسندن لطيفه در ياخود بررجل كريمدن احساندر اوغلاق وقوج وقوزي ملديكي
سرور واجوز لقدر واقعه ده آت كشنمهسي رجل شريف جندي شجاعدن هيبتدر واقعه ده
نهيق حمار رجل سفيه دن شفعه در قاطر صوتي صعبة المرام اولان كيسه دن صعوبته دلالت
ايدر دوه فريادي حجده سفر طويل تجارت رابحه دن ياغزاده سفر طويادر ارسلان كوكرلمسي
ايشيدن ملك ظلومدن خوف وهيبته دلالت ايدر كدي مياولمسي خادم لصدن ياناجردن مضرتدر
فاره جيولتسي رجل نقاب يافاسقدن ضرر بدر ياخود سرقهدر كيك اوازي امرأة حسنادن فائده يه
دلالت ايدر واقعه ده كلب اورمسي قورد اولومسي زياده ظالم اولان سارقك جوريدر دلكي
صيحه سي رجل كذابدن وامرأة كذابه دن كيد وحيله يه دلالت ايدر چقال اولومسي عورتلر
آوازيدر ياخود دأبوس اولان محبوسلر صيحهسيدر خنزير چاغرمسي احمق اولان اعدايه فرصتدر
بارص صداسي رجل مديد طامعدن تهديده دلالت ايدر و بوني ايشيدن ظفره دخي نائل اولور
قوربغي صداسي رجل عالم ورئيسك عملنه داخل اولمقدر ياسلطانه دخولدر (و بعضيلر بوواقعه يي
كلام قبيح ايله تأويل ايلدي حيه فشيلهسي عداوتي كزلايان دشمندن كلامدر صكره اكاظفرده
بوله بركيسه يه حيه كلام لطيف سويلهيه شول عدودر كه كنديه تملق ايدر كه اوسبب ايله ناس تعجب
ايدر ﴿ ام حبين ﴾ حاء مهمله مضمومه وباء موحده مخففه ايله برجانور جكدر كه ديشي
كرتن كله در ديمشلر و بومعرفه در ابن عرس وابن آوى وسام ابرص وابن فتره كبي اكن بونك
تعريفي جنسدر يعني علم ماهيتدر وكاه اولور كه ام حبينك اولنه لام تعريف داخل قيلنوب
ام الحبين ديرلر ولكن بعد الحذف نكره اولماز وابن عباس كلنجك وابن آوى چقال وسام ابرص
كرتن كله وابن قتره قافك كسريله برجنس خرده يلان معناسنه در بوكه ام حبين تسميه اولنديغي قارني
بيوك اولديغندندر تكيم (فلان به حبن فهو احبن) يعني فلانك استسقا مرضي واردر قارني بيوكدر
و بوحيوان استسقاسي اولان كيسه يه تشبيه اولندي قارني بيوك اولديغي ايچون و بوحيوان كرتن كله
خلقتنده در (و بعضيلر اركك كرتن كلهنك ديشيسيدر ديدي ال اياسي قدر برجانوردر كه كلره بكزر
ابومنصور الازهري بويله ديدي وقول اولي صاحب كفايه نقل ايدوب ام حبينك اركگنه حربا ديرلر
ديدي حربا ايسه حقيقتده كلره ديرلر انتهى الكلام ابن سكيت دير كه ام حبين غطاة تعبير اولنان كلردن
اينلودر و باشندن برمقدار ياصيلق واردر ابوزياد دير كه برنوع حيواندر درت اياغي واردر قوربغا قدردر
انجق قالك دكلدر صيادلر اني قواركن شويله ديرلر (ام حبين انشري برديكي ان الامير ناظر اليكي وضارب
بسوطه جنبيكي) وقوارتا كه اكا يورولمق كلدكده ايكي اياغي اوزره ديكلوب طورر اوني كبي ايكي
بوزجه قناد آچر اكر قوغقده زياده ايدرلرسه اول قناد اتدن ايكي قناد دخي آچر كه اندن خوب
نسنه كورلمامش كنديده قرمزي وصاري و يشل و بياض اون وار بعضيسي بعضيسي اوزرنده
يول يول اولمش طورر رقتده كله بك قادينه بكزر صيادلر بونك بويله ايتديكني كورسهلر بوشليوب
كيدرلر (علي بن حمزه دير كه بنم قتمده صحيح اولان بو حالت ام عويفك صنعتيدر كه باب عينده
ان شاء الله تعالى كلور (ابن قتيبه ام حبين كونه قارشو طورر وكون نه طرفه دونرسه اولدخي اول
طرفه دونر غطاة تعبير اولنان كلردن برنوعدر (و بعضيلر اندن اعراض ايدر ديدي (و بعضيلر
انثاي حربا ديديلر وعرب طائفهسي اني يمزلر رايحه كريهه سي اولديغيچون انتهى الكلام
(ابن قتيبهنك ام حبين غطاتدن برنوعدر ديو ذكر ايتديكنده بحث واردر زيرا غطاة سام ابرص
ووزغ ديدكلري كلر در اهل لغتك ذكر ايتديكي اوزره وحبينه معرفه در الف ولام تعريف

داخل اولمقسزين مفرده وجمعه اطلاق اولنور والبته تصغير وزني اوزره استعمال اولنور وكاه
اولور كه ام حبينات و امهات حبين و امات حبين ديمكله جمع قيلنور حديث عقبه ده كلديكه
(اتموا صلاتكم ولا تصلوا صلوة ام حبين) يعني صلاتكزي تمام ادا ايدك ام حبينك صلاتي كبي
صلات ايتمك اهل حديث بوني تفسير ايتديلر كه ام حبين يورودكده قارني كبي سزده باشكزي صارقتمكز
ديمش وينه حديثده كلديكه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت بلال رضي الله
تعالى عنه يي كورديكه بطني اخراج ايلمش بلالي ام حبينه تشبيه ايدوب ام حبين كبي ديدي وبويله
بيورمسي حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك لطيفه سندن ايدي (جاحظ دير كه ابو زيد النحوي
ايتدي بر اعرابيدن ايشتدم ام حبينه حبينه ديو سويلر حبينه نك اسمي حبين در كه تصغير
حبندر وحبن شول شيء در كه ارقه سي اوزرينه ياتوب صوانغي ايچر وچكوب قارني شيشيرر
(الحكم) وام حبينك حكم شرعيسي حلال اولمقدر طيبا تندر و بردخي حرم شريفده ياخود
احرام كيمش ايكن اني قتل ايلسه فديه لازم اولور قواعد شافعيه دندر كه فديه ويرلمز الا مأكول حيوان
بريده و يريلور امام ماوردي ام حبينك حلنده ايكي وجه روايت ايليوب حلال اولمق شافعينك
قوللرنك مقتضاسيدر ديدي ابن عبد البرك تمهيدنده اهل اخباردن برجماعتدن منقولدر كه برمدني
براعرابي يه سزكاري يير مسز ديو سؤال ايتدي اول ديديكه نعم ييرز سؤال ايتديكه يربوعي يعني
عرب طوشاني ديرلر آنيده ييرمسز اعرابي ايتدي بلي سؤال ايتديكه كربي يده ييرمسز اعرابي ايتدي
بلي سؤال ايتديكه ورل ديدكلري كلره مثالي جانوريده ييرمسز اعرابي ايتدي بلي ديديكه اويله اولنجه
سز ام حبينه يي ده ييرسز اعرابي ايتدي آني ييمز اعرابي ايتدي اويله اولنجه ام حبينه عاقبت آسان
اولور بوكه جواب بودر كه اعرابينك بوكلامي اكلني معتاد ايتمدكلرينه راجعدر يوخسه حرام اولديغندن
اولوب حلي ثابت اولمامقدن دكلدر ﴿ ام حسان ﴾ انسانك الي ايه سي قدر برجانور جكدر
﴿ ام حسبس ﴾ حاء مهمله نك ضميله صوجانورلرندن برسياه جانوردر كه كنديك چوق اياغي
اولور ﴿ ام جارس ﴾ حاء مهمله نك فتحيله ديشي كيكدر ابن الاثير بويله ديمشدر والله اعلم

﴿ باب الخاء المعجمة من ترجمة كتاب حياة الحيوان ﴾

﴿ الخازباز ﴾ خانك فتحيله جوهري ايتدي برجنس سنكدر بونلر اصلنده ايكي كلمه ايدي
بركلمه قلنوب كسر اوزره مبني قلنديلر برحيثيتله كه حالت رفعنده وحالت نصبنده وحالت
جرنده متغير اولمديلر شعرادن ابن احمر خازبازك سنك معناسنه اولديغي شعرنده استعمال
ايدوب دير ﴿ تفقا فوقه القلع السواري ﴿ وجن الخازبازبها جنونا ﴾ يعني انك باشي اوستنده كي
بلوطلر دانوب پاره لنوب رفع اولدقده سنكلر آواز ايتمكله آواز ايتدي ديمش كه انك باشنده زحمتي
وار ايدي شمدي دفع اولدي سنكلري صداالندي ديمكدر تفقا دلنمك معناسنه در قلع بلوط
معناسنه در جوهري بونده سنكك آوازي چوق اولمق معناسني تجويز ايتمشدر متنبي نام شاعر
شعرنده بوني سنك معناسنه استعمال ايدوب دير كه ﴿ كلما جادت الظنون بوعد ﴿ يعني هر بار وعدك
سببيله احسانك ظهورينه ظن غالب جومرد لك ايتدكده ﴿ جاءت يداك بالانجاز ﴿ سنك دست
كرم پيوستلرك وعدي انجاز ايله جومردلك ايدر ﴿ ومن الناس من يجور عليه ﴿ شعراء كانها
الخازباز ﴿ ناسدن بعضيلر واركه شعر سويلمشلر جائزه اميديله كويا انك قصيده واقوالي سنك
آوازي كبيدر كه نوازشي يوقدر ﴿ ويري انه البصير بهذا ﴿ حال بوكه انكله كندوني ظرفادن
كورر ﴿ وهو في العمى ضايع العكاز ﴿ حال بوكه كندي عصاسني ضايع ايتمش كوردر شعرنده
قبالغني بلمز ديمشدر ﴿ الجاهل نداني ونداند كه نداني ﴿ اصمعي ايتدي خازباز سنكك آوازن
حكايه در ابن اعرابي ايتدي خازباز برجنس اوتك آديدر بوقولي تقويه ايچون ابن نصير انشاد

ایتدیکه *رعیتها اکرم عوداعودا* بن دابه‌می برخوش اوته رعی ایتدمکه *الصل والصقصل والیعضیدا* کو نا کون نباتات مختلفه در* والخـازباز النعم المجودا* خوش نعمتلردن اولان خازباز اوتنی دخی رعی ایتدم *بحیث یدعو عامر مسعودا* شول حیثیت ایله رعی ایتدمکه خازباز اوتی عامر ومسعود اولور راعیلری کندی‌یه چاغرر کویا اویله بر مباح چنداردر دیمش ابن اعرابیدن بر روایتده خازباز برمرضدرکه دوه‌نك بوغازینه عارض اولور نته‌کیم راجز ایتـدی *یاخازباز ارسل اللهازما* ای خازباز مرضی بوغازیانی چکه کوکلرینی قیو وير* انی اخاف ان یکون لها لازما* زیرا برقرار اولمقدن خوف ایدرم بعضیلر ایتدی خازباز کدینك آدیدر کربه معنـاسنه بوقولی ابوسعید حکایه ایلدی کرك سنك معناسنه وکرك کدی معناسنه حکمی یقینده کلور ان شاء الله تعالی (الامثال) ضرب مثلدر اوجوزلق سنه‌ده عربلر الخاز بازاخصب دیرلر میدانی ایتدی حارباز برسنکدرکه بهـارده پرواز ایدر سنه‌نك اوجوزلغنه دلالت ایدر

خاطف ظله سرچه جنسندن برقوشك اسمیدر نته‌کیم کمیت بن زید نام شاعر ایتدی *وریطة فتیان کخاطف ظله* جعلت لهم منها خباءممددا* یعنی خوبانك حجابی پرده‌سی یاخود حقیقت پرده‌که آنلری اغیاربی عاردن ستر ایدر خاطف ظـله قوشی کبیدرکه اول قوش دائم کولکه‌سنه ملازمت ایتدیکی کبی اول پرده‌لرده دائم خوبانی ستر ایدرکه بن اول پرده‌لری خوبان ایچون ستر ممدود قیلدم یقینده میم بحثنده ملاعب ظله ده کلور ان شاء الله تعالی

الخاطف قوردك آدیدر

الخبهقعی کلبك دیشی قورتدن اولان انوکیدرو بنی تمیم قبیله‌سندن براعرابی‌یه دخی ابوخبهقعی دیو تسمیه اولنور

الخثق ارسطالیس ایتدی بر بیوك قوشدرکه بلاد صبنده وبابلده وارض ترکده اولورکه انی براحد حیاتده ایکی کورممشدر وحال حیاتده براحدانك اوزرینه هجوم‌ه قادر اولماز انك حال شانی بویله‌درکه سم رایحه‌سنی قوقولسه اعضاسی اویوشور وترلر وحمی کیدر ارسطـالیسك غیریلری ایتدی شتاده وصیفده اول قوشك یوانده وافر زهرلر واردر سمك رایحه‌سنی شم ایلسـه اعضاسی اویوشور وهلاك اولوب دوشر جثه‌سی النور اندن آوانی‌یاپارلر وصوقاقلره دیکرلر انك کوکی زهر رایحه‌سی شم ایلسه تری طاملر زهرلی طعام آنکله بیلنور اول قوشك کوکنده اولان ایلك هر حیوانه زهردر یلان انك کوکندن فرار ایدر اما انی بلمز

الخداریه طوشنجل قوشیدرکه خداریه ایله تسمیه اولندی زیرا اول قوش شدید السواد اولدیغیچون وکیجه‌نك قرا کولغی زیاده اولسه لیل خداری دینور مجمع الامثال آدلو کتابنك خطبه‌سنده میدانینك قولی نه خوشدر دیمشکه (فان انفـاس الناس لایأتی علیهـا الحصر حتی ینفذ العصر) مردمانك نفسلری تعداد اولنماز بیشمار درتا زمان ودهر فنایه کیتمدکجه* وانا اعتذر الی الناظر فی هذا الکتاب من خلل یراه اولفظة لایرضاه* وشو کتابمـه نظر ایدنلره بن آنده کوردکلری خللدن یاخود انده راضی اولمدقلری نامناسب کلامدن ایچون اعتذار ایدرم* فانا کالمنکر لنفسه المغلوب علی حسه وحدسه* نفسی ظن وادراکی اوزرینه غالب اولدیغی انکار ایدن کبی اولمشم* مذ خط البیـاض یعارضی رحاله* صقالمك یانلری اغاروب ووقاری کلوب دوموی اولدیغمك ابتداسنـدن برو بویله اولدی* واحال الزمان علی سواد هما فاحاله* زمان کثیر صقالمك ایکی یانده قرالری اوزرینه حواله اولوب* واطار من وکرهما من خداریته* زمان مزبور صقالمك ایکی یانی اولان اشیانندن خداریه‌سنی یعنی طوشنجل قوشنی پرواز ایتدردیکه قره قیل کیدوب آق صقاللی اولدم* وانحی علی عودالشباب قصی دبه* یکیدلکك عودنی اوزرینه میل ایتدم حالاکه وقتی مرور ایدن صقالمك ایکی یانی اولان بومیل کندینك شباب ظنیله تألیفه شروع‌ایدر* وملکت یدا الضعیف زمام قوایی* وضعیف ال ایله

قوی ایپلره مالك اولدم مراد تألیفدر* واسلنی من کان یخطب فی حبل هوایی* اما عشقم جنوندن کچدی بکا خطاب ایدن بنی سالم ایلدی* کانی انا المعنی بقول الشـاعر* کویا بن شاعرك قولیله مقصود ومرادی‌یم یعنی شو بیتلرك ماصدقی اولمشم* وهنت عزماتك عند المشیب* فوجه لقدن اول عزیمتلرك ضعیف اولدی* وما کان من حقها ان تهی* وعزیمتك شانندن اولان ضعیف لك اولدی یعنی برنسنه‌یه مجالك قالمدی* وانکرت نفسـك لماکبرت* بیودیکنی نفسك انکار ایلدی* فلاهی انت ولاانت هی* اول نفسك سن دکل سن وسنده نفسك دکلدر

الخدرنق اورمجك عنکبوت معناسنه

الخرب طوی قوشنك ارککیدر جمعی خراب واخراب وخربان کلور ابوجعفر البلخی حکایه ایلدیکه هارون الرشید امام کسائی حضرتلری ایله ابو محمد الیزیدی مباحثه ایتمك ایچون مجلسنه کتورمشیدی ابو محمد شاعرك شوقولنك اعرابدن کسائی‌یه سؤال ایتدی *ارأیت خربا یفر البیض عند صقر* لایکون العیر مهرا لایکون المهر مهر* یعنی بن بر طوی قوشی کورمدمکه بیاض طوغاندن فرار ایده کورمزمیسنکه حمار طای اوله‌مز زیرا طای طایدر حمار حماردر امام کسائی ایتدی مهر لفظی کانه لفظنك خبری اولمق اوزره منصوب اولمق اقتضـا ایدر بوکه کوره بو بیتده بیله قافیه نزلك برابرلکی واردر یزیدی ایتدی شعر صوابدر یعنی بیت طوغری سنك جوابك موافق دکل زیرا صکره‌کی لایکون لفظنده کلام تمام اولدی بعده استیناف ایدوب المهر مهر دیدی دیوب یزید دستارینی یره اوردی وایتدیکه بن ابو محمدم پس اکا رشیدك وزیری یحیی ایتدی امیر المؤمنین حضورنده سوء ادب ایتدك وکسائی‌یی تحقیر ایتدك هارون الرشید ایتدی خدا حقیچون کسائینك حسن ادبیله خطاسی سنك قلت ادبیله صوابکدن بکا محببلیدر ابو محمد یا امیر المؤمنین کسائی‌یه فرصت وظفر بولدیغمك لذتی بندن کندیمی ضبط ایتمکی ازاله ایلدی دیدکده هارون الرشید دخی انی مجلسدن چیقارلمغه امر ایتدی کونلرده برکون ینه حضور هارون الرشیدده امام کسائی ایله امام محمد بن الحسن الحنفی حضرتلری هم مجلس اولمشلر ایدی امام کسائی برکیمسه برعلمی حقیقتیله بیلسه جمیع علوم کندی‌یه هدایت اولنور یاخود معلومی اولان علم آخرلره هدایت ایدر دیمشیدی زیرا کندینك علم نحوده کمال مهارتی اولمغله نحوك امامی اولوب اول سببدن جمیع علوم کندی‌یه منکشف اولدی مقابله‌سنده امام محمد سجدهٔ سهوده سهو ایدن کیمسه حقنده نه سویلرسن تکرار سهو سجده لازم اولورمی دیو کسائی‌یه سؤال ایتدی کسائی ایتدی لازم اولماز امام محمد ایتدی نیچون لازم اولماز جوابنده زیرا نحات تصغیر اولان لفظ تصغیر قلنماز دیرلر دیدی امام محمد ایتدی عتق ملکه تعلیق ایدوب اکر مالك اولورسم آزاد اولسون دیمکه نه جواب ویرسن کسائی ایتدی بوتعلیق صحیح دکلدر امام محمد ایتدی نیچون کسائی ایتدی سیل یغموره سبقت ایتمز باران اولمدقجه سیل اولماز دیدی امام کسائی حضرتلری حال کبرنده علوم نحوی اوکرنمشیدی سببی بویله‌درکه کونلرده برکون کسائی چاق یورلنجیه قدر یوروب بریره جلوس ایلدی (قدعییت) یعنی یورلدم دیو سویلدی اکا بو کلامکده لحن وخطا ایتدك اکر یورلدم دیمکی مراد ایدرسك اعییت دیملی ایدی انجق قواعد نحوه مخالف تعبیر ایتدك دینلدکده کندی‌یه کوج کلوب الم ویرمکله علم نحوه مشغول اولوب حتی ماهر اولوب وقتنده امام نحو اولدیکه هارون الرشیدك اوغللری امین ومأمون خلیفه‌لره خواجه اولدیکه هارون الرشید یاننده واولادلری عندنده مقبول ونافذ الکلام اولدی امام کسائی وامام محمد حضرتلری ایکیسی برکونده وداع عالم فانی ایلدیلرکه یوز سکسان طقوز سنه‌سنده ایدی ایکیسی برمکانده مزارپرانواره دفن اولندقده هارون الرشید شو مکانه علم وادب دفن اولندی دیو تعبیر بیوروب تأسف ایلدی (الامثال) ضرب مثلدر ناس

برطوغان قوشنی کورمدمکه انی طوی قوشی کوزلبوردیرلر براچق کیمسه برشریف کمسنه یه قهر وغلبه
ایلسه بونکله ضرب مثل ایدرلر **الخرشة** جوهری ایتدی برجنس سنکدر وخرشه
رجالدن برکیمسه نك اسمیدر که اول سماك بن خرشة الانصاری درو ینه بوندندر ابوخرشه نام شاعره
ابوخرشه دینلدیکی نتکم علاس بن مرداس ایتدی ❊ اباخرشه امانت ذانفر ❊ ای ابوخرشه
نام شاعر غافل مباش سن صاحب نفرسن اما ❊ فان قومی لم یأکلهم الضبع ❊ بنم قوم وقبیله می قورت
یمدی دیوب یعنی قحط سنه لری انلری هلاك ایلمدی دیو مراد ایلدی وینه بوندندر خرشة ابن الحر
الفزاری الکوفی اکا خرشه دینلدیکی مزبور یتمش درت سنه سنده مرحوم اولدی مذکور یتیم
ایدیکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك حجر وتربیه سنده ایدی **الخراطین**
بعضیلر ایتدی بواسار بع قوردیدر انجق صواب اولان شحمة الارض یعنی یریاغی دیدکلری بردن
چیقن بیاض وقرمزی صوغلجاندر بقیه سین بحثنده کلور ان شاء الله تعالی **الخرشقلا**
قلقان بالغیدر خبرده کلدیکه (اولا الخرشقلا لوجدت اوراق الجنة فی ماء النیل) اکر قلقان بالغی
اولمسیدی جنت اعلی اشجارینك اوراقلری نیل مبارك صوینده بولنوردی و بعضیلر ایتدی
خرشقلا براوزون و بیوك سولوکدر که اول سولك زیت یاغیله قارشدیریلوب بعده یومشق سحق
اولنوب بواسیر زحتی اولان کیمسه آنی طوتنسه نفع ایدر خوش اولور سولکدن برقاچی آلنوب زیت
یاغنه قویلوب یدی کون دفن اولنوب بعده چیقریلوب رایحه سی اتدکدنصکره برشیشه یه
قونیلوب نصف مقداری شقایق النعمان که کلنجك چیچکی دیمکله معروف اولان چیچکدر اکا
لالۀ کوهی دخی دیرلر خلط ایدوب ینه یدی کون دفن ایتدکدن صکره چقریلوب برکیمسه آندن
صقالنی بویه سه قیللری سیاه اولوب سرعتله دخی اغارمز والله اعلم **الخرق** خانك ضمی
ورانك تشدیدیله عصفور جنسندن برقوشك ادیدر **الخرشه** برقوشدر که کوکرجندن بیوکدر
کاف بحثنده تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی **الخرنق** طوشان یاوروسیدر انجق بونکله
تابعین زماننده خرنق الشاعر دیو برکیمسه یه تسمیه اولنمشیدی طوشان یاوروسی اولان یره ارض
مخرنقه دینور نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنك زرخ کوملکنك برینه خرنق دینوردی
و براخر زرخنه بتیر دینوردی قیصه اولدیغیچون وبرغیری زرخنه ذات فضول دینوریدکه بونکله
تسمیه اولندی اوزون اولدیغیچون بوزرخی اول حضرته بدر غزاسنه تشریفی وقتنده سعد بن عباده
کوندرمشیدی اول برزخدرکه حضرت فخر کائنات انی بریهودینك یاننده رهن قویمغله حضرت
ابی بکر رضی الله تعالی عنه رهنلکدن خلاص ایلدی واول حضرتك برزرخی دخی وارایدی که اکا ذات
الوشاح وذات الحواشی دینور وبرزرخی وار که اکا فضه وسعدیه دینور حافظ دمیاطی ایتدی اول سغدیه
تعبیر اولنان زرخ داود علیه السلامك جالوتی قتل ایتدیکی وقتده کیدیکی زرخیدرکه انی مبارك یدیله
عمل ایتمشیدی مفسریندن کلبی وغیریلر خدای متعالك (وعلمه مما یشاء) قول شریفنك معناسنده ایتدیلر
یعنی حق تعالی داود علیه السلامه زرخ عمل ایتمك تعلیم ایتدیکه حضرت داود زرخی عمل ایدوب
فروخت ایدردی غیری نسنه اکل ایتیوب انجق یدینك عملندن اکل ایدردی اهل تفسیردن بعضیلر
ایتدی خدای متعال داود علیه السلامه منطق الطیری تعلیم ایتدی وحیوانك کلامنی تعلیم
ایتدی و بر روایتده تعلیم بیوردیکی زبوردر و بعضیلر ایتدی خوب اواز والحان تعلیم ایتدیکه
خدای متعال مخلوقندن براحده آنك صدا وآوازی کبی احسان ایلمدی که حضرت داود علیه
السلام زبوری اوقودقده وحوشلر کندویه یقین اولورچاق بوغازندن اخذ ایده جك مرتبه وپرواز ایدن
قوشلر طورر کولکه اولوردی واب فراوانلر طورر روزکارلر ساکن اولوردی ضحاك حضرتلری ابن

عباسدن روایت ایتدیکه ابن عباس ایتدی خدای متعال حضرت داود علیه السلامه برزنجیر احسان
ایتمش ایدیکه باشی حضرت داودك صومعه سی قبه سنده ایدی اول زنجیر تمور قوتنده ایدی
آنك لونی آتش لونده ایدی وحلقه لری مدور انجو وجوهر ایله مرصع ومجوهر ایدیکه آسمانده
احکام باریدن برحکم اولسه زنجیر حرکت ایدر بربرینه طوقنوب آوازایدر او لمغله حضرت داود
علیه السلام اول آوازدن حکم مزبوری بیلور واول زنجیره برمرض صاحبی یاپشسه صحت وشفا بولور
حضرت داود علیه السلامدن صکره بنی اسرائیل اول زنجیرده مرافعه اولورلردی برکیمسه
برآخره تعدی ایدوب حقنی انکار ایلسه زنجیره کلور برکیمسه که دعواسنده صادق اوله یدینی زنجیره
اوزادوب آنی یدینه آلور برکیمسه که کاذب اوله اکا ایرمیوب یدینه آلهمز بووجهله خصومت
ومرافعه اولوردی چاق ناس اکا مکر وحیله ایدنجیه دکین تواتر ایله روایت اولندیکه بنی
اسرائیل ملوکندن برملك دخی ذی قیمت برجواهرنی برکیمسه یه امانت ویرمشیدی بعده طلب
ایتدکده اول کیمسه انکار ایلدی زنجیره محاکمه یه کتدیلر اول کیمسه یدنده کی عصاسنی اویوب جواهری
آنك ایچنه قویمشیدی وقتا که زنجیره کلدیلر جواهر صاحبی دعوی ایلیوب اول کیمسه دخی سنك ایچون
بنم یانمده ودیعه دن نسنه اولدیغنی بلمم اکر صادق ایسك زنجیری یدیکه آل دیدی اولدخی زنجیره
کلوب یدیله طوتدی انکار ایدن کیمسه یه دینلدیکه قالقوب سن دخی یدیکه آل اول دخی قالقوب
جواهر صاحبنه عصامی طوت بنم ایچون حفظ ایله که بندخی زنجیری طوتم دیوب زنجیرك یاننه
کلوب النه آلدی ناس بو احواله تعجب ایدوب بونده شکوی وخدایه نیاز ایتدیلر صباحه داخل
اولدیلر که خدای متعال زنجیری رفع ونابدید ایلمش بنه ضحاك وکلبی ایتدی جالوتی قتل
ایتدکدن صکره حضرت داود یتمش سنه پادشاه اولوب جمله بنی اسرائیل اطاعتنده جمع اولدیکه
مثلی اولمامشیدی خدای متعال پادشاهلق ایله پیغمبرلکی حضرت داوده جمع ایلدیکه کندیدن
مقدم بونك دخی مثلی اولمدی خدای متعال داود علیه السلامك روح پرفتوحلرین قبض ایلدکده
عمر نازنینی یوزسنه ایدی حافظ دمیاطی ایتدی حضرت زبدة الانبیا علیه اشرف التحایایه ایکی زرخ
دخی بنی قینقاع قبیله سندن اصابت ایتدیکه جمله سی طقوز زرخدر اول حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم احد غزاسی کونی فضه آدلو وذات الفضول آدلو زرخلرین کیمشیدی خیبر غزاسی
کونی ذات الفضول آدلو وسعدیه آدلو زرخلرین کیمشیدی والله اعلم **الخزز** خانك ضمی
وزای اولانك فتحی وزاء ثانیه نك ضمیله طوشانك ارککیدر جمعی خزان کلور صرد لفظی ایله صبردان
کبی **الخروف** قوزودر که مشهور درت آیلق اولان آت قولننه دخی خروف تعبیر
اولنور بونی اصمعی حکایه ایلدی امام ذهبینك میزان آدلو کتابنده ابوهریره رضی الله تعالی عنهه
وارنجه راویلر خروف یعنی قوزی ایچنده مذکور برحدیث روایت اولنوب انجق ابوحاتم اول حدیث
موضوعدر دیدیکی ایچون تحریر اولنمدی (الامثال) ضرب مثلدر ناس فلان کیمسه قوزونك آسانلق
ایله یوکده تقلب ایتدیکی کبیدر دیو ضرب مثل ایدرلر برکیمسه ایچونکه زحمت ومشقتی قلیل اوله
(التعبیر) رؤیاده قوزی کورمك والدینه مطیع اوغلان اولاده دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده
کندی یه قوزی هبه اولندیغنی کورسه اکر خاتونی حامل ایسه اوغلی اولور حیوانلردن هربرینك
کوچکنی رؤیاده کورمك غم وحزنه دلالت ایدر زیرا انلر تربیه ده مشقته محتاجدر بعضیلر ایتدی
قوزی کورمك خیره دلالت ایدر برخصوصده موافقت طلب ایدن کیمسه ایچون زیرا قوزی انسانه
سرعتله انسیت ایدر برکیمسه رؤیاسنده اکل ایتمك ایچون قوزی بوغازلسه اولادی فوت اولور
وسموز کباب اولمش قوزی کورمك مال فراوانه در بون کورمك مال قلیلدر برکیمسه رؤیاسنده قوزی
کبابی اکل ایتدیکنی کورسه اولادندن مشقت وشدت کورر والله اعلم **الخشف** خانك

ضمی شینك فتحیله یشل سنكدر ﴿الخشف﴾ خانك كسری وشینك سكونیله كیك بوزاغیسی كه
اناسنه اویار اولوب التی آیلق اوله وبعضیلر ایتدی خشف حیوانك ابتداكی طغور دیغیدر
جمعی خشفه كلور كه بو كلامی ابن سیده دیمشدر حریری حضرتلری لیث حضرتلرندن حكایه
ایلدیكه ایدر حضرت عیسی ابن مریم علیهما السلامه بركیمسه رفیق اولوب یانبی الله سنك ایله
اولام وسا كه همراه اولام دیوب ایكیسی كتدیلر چاق برنهرك كنارینه واروب جلوس ایتدیلر كه
طعام ایده لر یانلرنده اوج اتمك اولمغله ایكیسی اكل ایدوب براتمك باقی قالمشیدی حضرت عیسی
نهره صوایچمكه واروب كلدكده اتمكی بولمیوب همراهنه ایتدی اتمكی كیم اخذ ایلدی اول كیمسه
ایتدی بلم راوی ایدر حضرت عیسی ینه آنكله كیدوب اثناء راهده بردیشی كیك كوردیكه یانده ایكی
بوزاغیسی وار حضرت عیسی انك برینی چاغروب كلدكده آنی بوغازلیوب اتندن كباب ایدوب
كندی ورفیقی اكل ایتدیلر بعده حضرت عیسی ذبح ایتدیكی بوزاغویه قم باذن الله تعالی دیوب
اول دخی قالقوب كتدی حضرت عیسی رفیقنه ایتدی بوعلامتی ومعجزه یی ساكه كوسترن ذات
كریم حقیچون ضایع اولان اتمكی كیم الدی سندن سؤال ایدرم دیدی اول كیمسه معلومم دكلدر
دیدكده ینه ایكیسی كتدیلر كینه برنهره واردیلر حضرت عیسی اول كیمسه نك یدندن طوتوب
صو یوزی اوزرنده یوریوب وقتا كه كچدیلرسه حضرت عیسی اول كیمسه یه بومعجزه یی ساكه
كوردرن باری حقیچون اتمكی كیم الدی سندن سؤال ایدرم دیدی اول كیمسه معلومم دكلدر دیوب
كتدیلر برصحرا یه واروب اوتوردیلر حضرت عیسی طپراق وقوم جمع ایدوب خدای متعالك
اذنیله التون اول دیوب طپراغه امر ایتدی اول دخی التون اولدقده حضرت عیسی انی اوچه
تقسیم ایدوب برثلثی بنم وبرثلثی سنك وبرثلثی ضایع اولان اتمكی اخذ ایدن كیم ایسه آنك
اولسون دیدی اول كیمسه اتمكی بن الدم دیواقراره كلدكده حضرت عیسی التونك كلیسی سنك
اولسون دیوب بعدزین اول كیمسه دن آیریلوب كتدی اول كیمسه التونك یاننده صحراده اكلنور كن
یاننه ایكی كیمسه كلوب اول كیمسه لر التونی اندن آلوب وانی قتل ایتمك مراد ایتدیلر ناچار اول
كیمسه سزكله اوچه تقسیم اولسون دیدی راوی ایدر انلر ایچلرندن برینی قریه یه طعام المق ایچون
ارسال ایتدیلر طعامه كیدن كیمسه نیچون بو التونی بونلره تقسیم ایده یم بونلرك طعاملرینه زهر قاتوب
انلری قتل ایده یم دیوب بویله اشلدی مزبور رفیقلری دخی كندینك غیابنده مالی نیچون اكا ده
تقسیم ایده لم اول كلدكده انی قتل ایدوب نصفبت اوزره ایكیمز تقسیم ایده لم دیدیلر وقتا كه طعامه
كیدن كلدكده انلر بونی قتل ایلدیلر بعده كندیلر ده طعامی اكل ایدوب ایكسیده فوت اولدیلر
التون اول صحراده باقی قالدیكه انلرك اوچیده اول التونك اطرافنده میت طورر حضرت عیسی
صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرتلری انلر اول حالده ایكن اندن كذار ایدوب همراهلرینه بیوردیكه
(هكذا الدنیا یفعل باهلها فاحذروها) یعنی دنیا بویله دركه اهلنه بویله اشلر سزلر دنیادن حذر
ایلمك دیدی ﴿الخشاش﴾ حشرات ارضدر بعضیلر ایتدی قوشلرك كوچكیدر و برروایتده
برحیواندر كه افعی یلانینك وسائر مارلرك دلوكلرنده اولور بیاض وسیاه آلاجه لیدر بعضیلر ایتدی
خشاش بیوك یلاندر و برقواده الا یلاندر وبرروایتده باشی كوچك انجه یلاندر حدیث صحیحده
كلدیكه (دخلت امرأة النار فی هرة حبستها فلم تطعمها شیئا ولم تدعها تأكل من خشاش الارض)
یعنی برعورت نار جهنمه كدی ایچون داخل اولدیكه اول عورت كدی یی حبس ایدوب آكه برنسنه
اطعام ایلمدی وانی ترك ایتمدیكه حشرات ارضدن اكل ایلیه عسكری تحریف وتصحیف كتابنده
خشاش هرنسنه نك الجغیدر قوشلردن قرطال كبی وهر برشكار اولمیانلر كبی دیوب شعر انشاد ایلدیكه
﴿خشاش الارض اكثرها فراخا﴾ یعنی ارضك حشراتی یاوروسی چوق اولاندر ﴿وام الصقر مقلاة

بذور﴾بازو طوغان اناسی مقلاتدر كه اولادی طغورمز یاخود بردفعه واد طغورر ابن ابی الدنیا
مكاید الشیطان آدلو كتابنده ابی الدرداء رضی الله تعالی عنهك حدیثندن روایت ایتدیكه
نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (خلق الله تعالی الجن ثلاثة اصناف صنف حیات
وصنف عقارب وخشاش الارض وصنف كالریح فی الهواء وخلق الله تعالی الانس ثلثة اصناف
صنف كالبهائم لهم قلوب لایفقهون بها ولهم اعین لایبصرون بها ولهم آذان لایسمعون
بها وصنف اجسادهم اجساد بنی آدم وارواحهم ارواح الشیاطین وصنف كالملائكة فهم
فی ظل الله یوم لاظل الاظله) یعنی حق تعالی جنیلری اوج كروه خلق ایلدی بركروهی
یلانلر صورتنده وبركروهی عقربلر وحشرات ارضدر و بركروهی هواده ریح كبیدر
وحق تعالی انسی دخی اوج كروه خلق ایلدی بركروهی حیوان كبیدر انلرك قلبلری واركه
انكله حقی فهم ایتمزلر وانلرك كوزلری واردر كه انكله كورمزلر وقولقلری واردر كه ایشتمزلر
وبركروهی نك جسدلری بنی آدم جسدیدر روحلری شیاطین روحیدر وبركروهی ملكلر كبیدر كه
انلر خدای متعالك ظل حمایتنده در شول كونده كه اول كونده انجق انك ظلی واردر وهب بن الورد
دیدیكه بالغ اولدیكه شیطان علیه اللعنه برصورته تمثل ایدوب حضرت یحیی بن زكریا علیهما السلامه
كلوب اكا ایتدیكه سكا برنصیحت ایدم حضرت یحیی ایتدی نصیحتكی استمم انجق بنی آدمك
احوالندن بكا خبرویردیدی شیطان ایتدی بنی آدم بزم یانمزده اوج كروهدر بركروهی بزلره زیاده
زحمت ویرن كروهدر كه انلردن برینه یز اقبال ایده رز چاق دینده فتنه وفساد ایدیجیه دكین انده قرار
ایده رز اول دخی توبه واستغفاره شروع ایدوب كندویه جمله اشلتدیكمزی فساده ویرر بعده ینه اكا
وسوسه ایله عودت ایدرز اول دخی توبه واستغفاره عودت ایدر بز اندن مأیوس اولمازز و بمراد دخی اولمازز
بز آنكله زحمت ومشقتده یز وانساندن بركروهی دخی بزم یدیمزده شول طوب كبیدر كه صبیلر یكزك
یدنده در بز انلری نه كونا اولورسه تحریك ایده رز انك هواسی ارزوسنه بزلر كفایت ایده رز
وانساندن بركروهی سنك كبی نبی معصوملردر كه بزانلردن برنسنه یه نائل اولمازز ﴿الخشاف﴾
حشرات ارض معناسنه بوده لغتدر ﴿الخشرم﴾ آرولردر بو برلفظدر كه لفظندن مفردی
یوقدر اصمعی بویله دیمشدر ﴿الخضاری﴾ آری قوشی دیدكاری قوش كه اكا اخیل دخی
دینور جوهری بویله دیمشدر همزه بحثنده مرور ایلدی ﴿الخضیرم﴾ كار دیدكاری
جانورك یاوروسیدر ﴿الخطاف﴾ قرلنقج دیدكاری قوشدر جمعی خطاطیف كلور
بو برقوشدركه كندویه هندزیار نجبسی تعبیر اولنور انسانه كمال رغبتی اولدیغندن بلاد بعیده یی
قطع ایدوب انسانی آرزو ایدوب كلان قوشلردندر كه بیوت معموره یه كلوب اعلی یرنده یووه بنا ایدر كه
بوقوش بین الناس جنت اعلی سرچه سی دیمكله معروفدر زیرا قرلنقج بزی یانسز قوشدر ناسك
یدنده اولان نسنه یه طمع ایتمز زهد ایدر ناس دخی اكا محبت ایدرلر وآنك رزقی سنك انواعیدر ابن
ماجه وغیریلرك سهل بن سعد الساعدی رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدكاری حدیث حسنده
كلدیكه راوی ایدر بركیمسه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه كلوب بنی برعمل اوزرینه دلالت ایله كه
آنی اشلدیكمده خدای متعال وجمله انسان ذوی الامال بكا محبت ایده لر دیدی پیغمبر صلی الله
تعالی علیه وسلم ایتدی (ازهد فی الدنیا یحبك الله وازهد فیما فی ایدی الناس یحبك الناس) یعنی
دنیادن اعراض ایدوب زهد ایله خدای متعال سكا محبت ایدر وناسك یدنده اولان نسنه لره رغبت
ایتمه ناس سكا محبت ایدر دنیادن اعراض ایتمك خدای متعالك محبتنه سبب اولدیغنك تفصیلی
زیرا حق تعالی كندویه اطاعت ایدنه محبت ایدوب كند ویه عاصی اولانه بغض ایدر خدای
متعاله طاعت ومحبت دنیا ایله جمع اولماز بركیمسه كه دنیادن اعراض ایدوب زهد ایلسه محبت باری یه

نائل اولورناسك اكا محبتنه سبب اولديغنك تفصيلي بو يله د ركه زيرا ناس احمقلق ايدوب محبت
دنياده بر برينی تعاقب ايدرلر دنيا برلاشه در طالبلری كلابلردر بر كيمسه كه اول لاشه ده كنديلره نزاع
ومزاحمه ايلسه ناس اكا بغض ايدرلر بر كيمسه كه اول لاشه دن زهد ايدوب اعراض ايليه ناس اكا محبت
ايدرلر زيرا كنديلره مشارك اولمبور آنك ايچون نتكيم امام شافعی رحمه الله بيورمشدر * وماهی
الا جيفة مستحيلة * عليها كلاب همهن اجتذابها * يعنی دنيا دكل الا برلاشه در كه آنك اوزرينه كلبلر
حواله اولمشدر اول كلبلرك مراد و مقصودلری اول جيفه يی چكشدرمكدر * فان تجتنبها كنت
سلما لاهلها * اكر اول لاشه كه دنيا د راندن اجتناب ايدرسك اهل دنيانك شرندن امين وسالم
اولورسون * وان تجتذبها نازعتك كلابها * واكر اول لاشه يی چكرسك آنك كلبلری سكا نزاع ايدر
قرلنقجك وصفنده قائل خوب كفت * كن زاهدا فيما حوته يد الورى * يعنی خلقك يدنده اولان
دنيا حطامندن اعراض ايدر اول * تضحی الی كل الانام حبيب * كلی خلقه محبتلی اولديغك حالده
برقرار اولورسن * اوما ترى الخطاف حرم زاد هم * قرلنقج قوشنی كورمزمیسين ناسك رزقنی كنديه
حرام قلديده * فاضحى مقيما فی البيوت ربيبا * بيوت عامره ده تربيه اولنمش اولوب ومقيم اولديغی
حالده دائم اولدی بيتده ربيب تعبير اولندی زيرا قرلنقج معمور اوده وطن طوتر خراب اوده طوتماز
وانسانه يقيندر قرلنقجك عجايب احوالندندر آنك كوزی چقسه تكرار عودت ايدر و برنسنه يی اكل
ايدركن ودیشی ايله جمع اولوركن كورلمامشدر قرلنقجك براصه قوشی ايله عداوتی واردر بو يله اولديغندن
يورو چيقار ديغی وقتده معدنوس انواعندن اولان كرفس اوتنك اغاجندن كتوروب يواسنه قوركه
براصه كلوب يوروسنی انجدميه زيرا براصه قوشی اول اوتك رايحه سی اولان محله قريب اولماز
قرلنقج اسكی يواسنده يا ورولماز مجددا چامورلمدقچه و يواسی بر عجيب بنا ايدركه ابتدا
صمانلی چاموری حاضر ايدر اكر چامور بولامزسه كندو يی صو يه آتر بعده طپراغه يوالنوب
قنادلری چاموره مشابه اولور واول چاموره بعض تو يلری دخی قاريشور كه انكله يواسنی چامورلر
يواسنی ابتدا بنا ايدركن كنديو ياوروسی محتاج اولديغی مقداری بنا ايدر بواسنده زبيلنی قومز طشره
آتر ياوريلری بيود كده بو احواللری تعليم ايدر وقرلنقجك يواسنده برطاش دخی بولنور صاريلق
مرضنه نافعدر تحصيلی بو طريق ايله دركه قرلنقج اوروسنه زعفران سورر قرلنقج كلوب ياوروسنی
صارو كوردكده صاريلغه اوغرامش صانوب ديار هنده كيدوب بو طاشی كتورب ياوروسی اوزرينه
براغور بر كوجك طاشدر كه كنـدوده سياه وقرموزی يه مائل قيل كبی خطلر واردر مجرب نوديمكله
مشهوردر صاريلق مرضنه مبتلا اولان كيمسه اول طاشی كتورسه ياخود قازيوب صو ايله
برمقدار جه ايچسه شفا بولور باذن الله تعالی قرلنقج قوشی كولنك كورلمسنی ايشتسه بی هوش اولوب
هلاك اولمغه يقلشور ارسطو كتاب نعوتنده ايتدی قرلنقج اعمی اولسه عين شمس ديدكلری
اوتی اكل ايدوب كوزی ينه كلور واول اوتده كوز ايچون منفعت اولديغيچون امام قشيرينك رساله سنده
باب محبتك آخرندن منقولدركه براركك قرلنقج برديشی قرلنقج ايله حضرت سليمان صلوات الله
علی نبينا وعليه حضرتلرينك قبه سی اوزرنده ساوشمك مراد ايلدی ديشی قرلنقج امتناع ايتمكله
اركك بندن قاچمقمی استرسين بن مراد ايلسم قبه يی هدم ايدرم ديدی حضرت سليمان دخی
بو مكالمه يی استماع ايتدكده انی احضار ايتديروب سو يلديكك ايشی نيجه طاقت كتوروب ايدرسن
ديدی قرلنقج جوابنده يا نبی الله عاشقلر كلاملريله مؤاخذه اولنماز ديدی حضرت سليمان عليه
السلام دخی صادقسين ديدی (فائده) ثعلبی وغيريلر سورۀ نملك تفسيرنده حكايه ايدرلر كه
حضرت آدم عليه السلام جنة اعلادن اخراج اولندقده يالكزلقدن و وحشتدن خدای متعال
شكوی ايتمشيدی حق تعالی قرلنقجی اكا انيس ايتدی واولر ده مكان طوتمغی طبيعت ايتديكه

قرلنقج بنی آدمه انس اولديغيچون آيرلماز راوی ايدر قرلنقج حضرت آدمه كلدكده قرآن
عظيم الشاندن درت آيت كريمه يانندده بيله ايديكه اول آيت (اوانزلنا هذا القرآن علی جبل) قول
شريفيدر آخر سوره يه دكين قرلنقج (العزيز الحكيم) قوانی سو يليوب وآوازنی اوزادردی
(قرلنقج برقاج كونه دركه برنوعی دكز كنارنده اولور وآنده يواسنی اشرآشيانی انده در جثه سی
كوجكدركه عصفور جثه سندن كوجكدر لونی بوز اولور ناس اكا سنونو يعنی قرلنقج ديرلرسين
بحثنده كلور ان شاء الله تعالی وقرلنقجدن برنوع دخی واردر كه يشلدر ارقه سنده بعض
قرمزيلق واردر اهل مصر اكا خضری ديرلر يشل اولديغی ايچون پروانه ديدكلری كله بك وسنك
آنك رزقيدر و برنوع دخی واركه قنادی اوزون وانجه در طاغلرده اولور قارنجه اكل ايدر اكا سمايم
ديرلر كه مفردی سمامه در ناسدن بعضيلر بو نوع قرلنقج سنونو ديرلر كه مفردی سنونوه كلور
بو قرلنقوج مسجد حرمده چوقدر بنی شيبه قپوسی طرفنده حرم شريفك سقفنده يوا بنا ايدر
بعض ناس خدای متعالك اصحاب فيلی كنديله عذاب ايتديكی ابابيل بودر ديو زعم ايدرلر (نعيم
ابن حماد حضرت حسبندن روايت ايتديكه راوی ايدر بزلر عبد الله بن مسعود رضی الله تعالی عنهك
مجلسنه داخل اولدق يانلرنده برقاج اوغلنلر واركه حسندار كو يا ماه تابلردر آنلرك خوبلقلرينه
تعجب باشلادق عبد الله بن مسعود كو ياسز غبطه می ايدرسز ديدی بزلر دخی خدای متعال
حقيچون مسلمان اولان بو مثللو خوبان نوجوانه غبطه ايدرز ديديكمزده حضرت عبد الله باشنی
بوقارو قالديروب انجق سعادت خانه سنك سقفی الجق اولوب انده قرلنقج يواسی و يمورطه سی
اولمغله باشنی قالدردقده انی خراب ايتدی و بيوردیكه شول ذات كريم حقيچونكه نفسم قبضه
قدرتنده در بو خوبان معصوملرك مزارلرينه طپراق آتمق بو قوشك يواسی خراب اولوب يمورطه سی
قيرلمقدن محبتليدر (ابن مبارك حضرتلری ايتدی حضرت ابن مسعود خوبانه نظر اصابت ايتمكدن
خوف ايتديكيچون بو كلامی بيوردی اول حضرتك حالنی تفكر بيوركه اول قوشك راحتلغی ايچون
اول وقتده كلنجه قدر باشنی يوقاری قالدرمامش خدای متعال عامه مؤمنينی شفاعت عظمالرينه
نائل ايليه (ابو اسحق الصابی قرلنقجی وصف ايدوب كفت * وهندية الاوطان زنجية
الخلق * مسودة الالوان محمرة الحدق * چوق قوشلر واردركه وطنلری هندو الوانلری سياه
و كوزلری بكلری قرمزيدر * اذا صرصرت صوتا باخر صوتها * قرلنقج نهايه آواز ايله آواز
ايتديكی وقتده * كما صرملوی العود بالوتر الحدق * عود ديدكلری سازاشاغی پرده ده نيم اوازی
اولور * تصيف لدينا ثم تشتوا بارضها * بزم يانمزده بهار ايدر بعده كندی ديارنده قشلر *
ففی كل عام تلتقی ثم تفترق * هرسنه اجتماع ايدر صكره ايريلور (الحكم) قرلنقجه متعلق حكمدر
قرلنقجی اكل حرامدر تابعيندن ابو حويرث عبد الرحمن بن معاويه نبی محترم صلی الله تعالی
عليه وسلم حضرتلرندن روايت ايتديكی حديث شريفه بناء كه پيغمبر قرلنقجی قتل ايتمكدن
نهی ايتدی بيهقی بو حديثی روايت ايدوب حديث مقطوعدر ديدی راوی ايدر بو حديثی ابراهيم
ابن طهمان عباد بن اسحق دن اولدخی باباسندن روايت ايدوب ايتديكه اولره عودت ايدن قرلنقجی
قتلدن رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم نهی بيوردی و بو طريقدن ابوداود دخی مراسيلنده
بو حديثی روايت ايلدی امام بيهقی دخی بو حديث مقطوعدر ديوب انجق عبد الله بن عمر رضی الله
تعالی عنه حضرتلرندن بو حديث موقوف تصحيح ايتديكه نبی محترم صلی الله تعالی عليه وسلم
بيورر (لاتقتلوا الضفادع فان نعيقها تسبيح ولاتقتلوا الخطاف فانه لما خرب بيت المقدس قال رب
سلطنی علی البحر حتی اغرقهم) يعنی سزلر قور بغالری قتل ايتمك تحقيق آنك آوازی تسبيحدر
و قرلنقجی دخی قتل ايتمك تحقيق قرلنقج بيت مقدس خراب اولدقده نياز ايتديكه يا رب بنی

نی دکزه مسلط ایله که بیتی خراب ایدن کافرلری غرق ایدم دیدی (بیهقی ایتدی بو اسناد صحیحدر یقنده
ضاد بخشنده کاور ان شاء الله تعالی (حدیث صحیحده کلدیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری بوش کزوب نجاست قارشدیرن اینکك سودینی اکلدن وطعامدن دوکولنلری اکلدن
وخطفه یی اکلدن نهی ایتدی خطفه‌ده ایکی تأویل واردر بری بودرکه خطفه‌دن مرادیرتجی
جانورلك برحیواندن قوپاردیغیدرکه انی اکل حرامدر وایکنجی تأویل بودرکه نهی اولنان خطفه‌دن
مراد همان برنسنه‌یی سرعتله الان شیلردر قرلنقجه خطاف تسمیه اولندیغی برشیئی سرعتله
جالوب الدیغی ایچوندر بوکا کوره هر برچالوب المغله رزقلنان حیوانی اکل حرامدر زیرا انلر
خبائث ایله رزقلنورلر (امام ماوردی ایتدی قرلنقج ویراصه قوشی کبی هر بار خبیث اولان
قوشلری اکل حرامدر لحمی خبیث اولدیغی ایچون (محمد بن حسن ایتدی قرلنقج حلالدر زیرا
اکثریا حلال ایله رزقلنور (ابو العاصم العبادی ایتدی بو کلام شافعینك قاعده‌سی اوزره محتملدر
اکثر اصحاب شافعی بوکا میل ایتدی شرح مهذب صاحبی حکایه بندینجیدن بوکا برقول حکایه
ایلدی (الخواص) قرلنقجك خاصه سید رارسطو ایتدی قرلنقجك کوزی برحرقه‌یه صاریلوب
برسریر اوزرینه قونسه هرکیم اکا چیقارسه انده ایومز قرلنقجك کوزی قوریدیلوب پاك یاغ ایله
سحق اولنسه قنغی عورتانی ایچرسه ایچرن کیمسه‌یه محبت ایدر وانك کوزی زنبق چیچکی یاغی ایله
سحق اولنوب نفاسلی اولان عورت کوبکنه سورسه نفع ایدر قرلنقجك قلبی قوریدلدقدنصکره
سحق اولنوب ایچلسه جماعه حرکت ایتدیرر قرلنقجك قانندن برعورته معلومی دکل ایکن ایچراسه
جماع شهوتی اندن ساکن اولور قرلنقجك قانی باشك دپه‌سنه سوریلوب یاغلنسه اخلاطدن حادث
اولان باش اغریسی ساکن اولور قرلنقجك اودینی اچجك بیاض قللری سیاه ایدر آنك لحمندن
اکل ایلسه اویانقلق ایراث ایدر قرلنقج طاشی که مشهوردر برکیمسه اکا ظفر بولوب انی کتورسه
قورقدیغی نسنه لردن امین اولور ومحبت ایتدیکی معشوقنه وسیله اولور که معشوقی کندی یی
رد ایتمکه قادر اولماز (اسکندر ایتدیکه قرلنقجك ابتداکی بنا ایتدیکی یواسنده ایکی طاش اولور که
ایکسیده بیاض اولور یاخود بری قرمزی اولور اکر بیاض اولان طاش صرع مرضی اولان
کیمسه نك اوزرینه وضع اولنسه افاقت بولور اکر بغلو اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه باغی
چوزیلوب برمراد اولور قرمزی اولان طاش بول ایتمسی زحمتلی اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه
شفا بولور اول ایکی طاش بعضیجه بربرینه بکزمز بری اوزوندر وبری مدور دربو ایکی طاشلر
بوزاغی درسنه صاریلوب وسوسه‌سی غالب اولان وخیالاتی اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه‌لر
شفا بولور بو ایکی طاش قرلنقجك یوالرندن کون طوغدیغی طرفنده اولان یواده بولنور
غیریسنده اولماز که عجیب طاشدر ومجربدر (ابن دقاق ایتدی قرلنقجك یواسندن چامور آلنوب
صو ایله ازیلوب ایچلسه بولی ادرار ایدر مجرب ونافعدر (التعبیر) رؤیا تعبیر یدر رؤیاده قرلنقج
عورت ایله وارکك ایله ومال ایله وقرآن اوقور اولاد ایله تعبیر اولنور ومال مغصوب ایله ده تعبیر
اولنور برکیمسه رؤیاسنده قرلنقج طوتدیغنی کورسه مال حرام اخذ ایدر دیو تعبیر اولنور زیرا آنك
آدی خطافدرکه خطف مرتبه‌سنده در خطف برنسنه‌یی سرعتله چکوب المقدر برکیمسه
اوی قرلنقج ایله طولمش کورسه حلال ماله نائل اولور (وبعضیلر ایتدی رؤیاده
قرلنقج کورسه یرامز نسنه لردن صاقنور ادبلی بر رجل انیسه دلالت ایدر برکیمسه قرلنقجی اخردن
برکیمسه دن استعاره ایتدیکنی کورسه برکیمسه‌یه کندی انسبت ایتمکه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده
قرلنقج السه برعورته ظلم ایدر (نصاری ایتدی برکیمسه رؤیاده قرلنقج لحمی اکل ایلسه نزاعده
واقع اولور برکیمسه رؤیاسنده قرلنقجلر اوندن چیقدیغنی کورسه یواه کیمك بهانه سیله اقرباسی

کندیدن افتراق ایدر وبعضیجه قرلنقج کورمك اشغال ه واعماله دلالت ایدر زیرا قرلنقج بطالت
زماننده کورینور رؤیاده قرلنقج آوازی عمل خیر اوزرینه تنبیهه دلالت ایدر زیرا انك اوازی تسبیح
کبیدر وبعضیجه صاحب امانت عفیفه عورته دلالت دخی ایدر معبردن جاماسب ایتدی برکیمسه
رؤیاسنده قرلنقج اولسه اوزرینه سارق کاور والله اعلم

﴿الخطاف﴾ خانك فتحی
وطانك تشدیدیله سبته بحرنده بربالقدر که آنك ارقه‌سی اوزرنده ایکی سیاه قنادی وار درصودن
چیقوب هواده پرواز ایدوب بعده بحره عودت ایدر ابوحامد اندلسی بویله دیمشدر

﴿الخفاش﴾ یراصه قوشیدر کیجه پرواز ایدر شب پره معناسنه خفافیش جمعدر شکل
ووضعی غریبدر الخفش کوزی کوجك اولوب خلقتنده کورمسی ضعیف اولمقدر (فائده) الاخفش
کوزی کوجك کورمسی ضعیف اولان کیمسنه‌در (بعضیلری ایتدی کوندز کورمیان کیمسه‌در وبعضیلر
ایتدی بلوطلو کونده کوروب بلوطسز کونده کورمیه (جوهری دخی بووجهله اخفش ایکی نوعدر
دیدی اعشی کیجه کورمیوب کوندز کورندر فارسیده شب کور دیلر عمش کورمسی ضعیف اولاندر
اکثر اوقاتده کوزینك قانی سیلان ایتدیکی ایچون العور مشهوردر که برکوزی اولمیاندر (تمه)
انسانك هر برکوزنده نصف دیت واردر کرك شاشی کوزلی کیمسه نك کوزی اولسون وکرك کوندز
کوروب کیجه کورمیان کیمسه نك کوزی اولسون وکرك برکوزی کورمز اولان کیمسه نك کوزی
اولسون وکرك کوزیاشی طورمیوب وکورمسی ضعیف اولان کیمسه نك کوزی اولسون
وکرك کوزی کوجك وکورمسی ضعیف اولان کیمسه نك کوزی اولسون وکرك کوزی
کوندز کورمیان کیمسه نك کوزی اولسون وبونلر مثلاو عذرلی کوزلر اولسون زیرا بونلرك
کوزلرنده منفعت باقیه‌در منفعتك مقدارینه نظر اولنماز وینه بونك کبیدرکه نصف
دیت لازم اولور شول کیمسه که کوزنده بیاض اوله کرك آغنك اوزرنده اولسون
کرك قره‌سنك اوزرنده اولسون وکرك بکنك اوزرنده اولسون انجق اول بیاض
انجه اولوب کورمکه مانع اولمازسه وکوزك نورینی نقصان ایتمزسه امام شافعینك تصریح
ایتدیکی بویله‌در وسائر ائمه دخی بونك اوزرینه جاری اولوب اول مرض آفت سماویه یاخود
برآخرك جنایتی سببیله اولدیغی فرق ایتمدیلر اکر کوزده آخرك جنایتی ایله اولان بیاض وعلت
نقصانلق ویررسه انك دیتی قسطیله دراکر اول نقصانی ضبط ممکن اولوب بیاضی اولمیان
برصحیح کوز ایله مقایسه اولنوب معلوم اولنورسه واکر غیرك جنایتیله حاصل اولان نقصان
ضبط اولنوب بیلنمك ممکن اولمزسه آنده واجب اولان حکومهٔ عدلدر سائر ائمه کندیدن یاش اقوب
خلقی کورمسی ضعیف اولان کوزی وبونك مثللی کوزلری فرق ایدوب بیاض اینان واخرك جنایتله
اولدیغی مساوی دکلدر دیدیلر زیرا بو کوزه بیاض عارض اولسه خلقی اولان نورینی نقصان ایدر
امابو کوزك نوری اول آفت وجنایتسز فی الاصل اولدیغی نوردن نقصان دائم اولماز بووجهله
فرق ایتمك سکا تفهیم ایدرکه کوزدن صو آقوب کورمسی ضعیف اولدیغی خلقی اولمیان کوزه
بومرض آفت سببیله یاخود آخرك جنایتی سببیله اصابت ایلسه بویله اولان کوزی چقارمغله دیت
کامله لازم اولماز فرضا لازم اولوردیو تسلیم وقبول ایلسك شافعی حضرتلری مقدما تعبیرنده مطلق
اعمش تعبیر ایلدیکه کوزدن صو آقوب کورمسی ضعیف اولاندر مطلق ایسه کامله صرف اولنور کوزی
خلقی بویله اولان دیمك اولور (فرع) برکوزی کورمز اولان کیمسه‌نك اول برسالم کوزینی چیقارمغله
انجق نصف دیت لازم اولور شافعی عندنده ابن منذر ایتدی حضرت عمر وعثمان رضی الله
تعالی عنهمادن روایت ایلدیکه آنك اول کوزنده تمام دیت واردر (عبد الملك ابن مروان وزهری
وقتاده وامام مالك واللیث وامام احمد واسحق بن راهویه دخی بویله دیدیلر انتهی الکلام (بطلیوسی

ایتدی یراصه قوشنك درت آدی واردر بری خفاش و بری خشاف و بری خطاف و بری وطواطدر
ناس ایتدیلر خفاش یراصه‌نك کوجکیدر وطواط بیوکیدر که بونلر آیك و کونشك ضیاسنده کورمزلر
کورملری قویدر کوزلرینك شعاعی قلیلدر نتکم شاعر ایتدی ✻ مثل النهار یزید ابصار الوری
نورا ویعمی اعین الخفاش ✻ تشبیه ایتدیکی نسنه‌یی کوندزه تشبیه ایدوب شول کوندز کیدرکه
مخلوقك کوزلرنده نوری زیاده ایدوب یراصه‌نك کوزینی آعمی ایدر یراصه قوشی کوندز کوررا ولمدیغندن
قرا کواق وقت استرکه انده ضیا اولیه غروب شمس وقتی مطلوبیدر زیرا سوری سنکك حرکتی
وقتیدر سنك اول وقتده کندی رزقنی تفتیش ایدرکه حیوانلرك قانیدر یراصه ده رزقنی تفتیش ایچون
چیقار رزقنی تفتیش ایدن سنك رزقنی تفتیش ایدن یراصه‌نك اوزرینه واقع اولور فسبحان الحکیم براصه
برقوشدرکه قوشه بکزر اعضاسی یوقدر زیرا انك ایکی قولاغی واردر ودیشلری واردر وخصیه‌سی
واردر و بورنی واردر وحیض کورر وحیضدن پاك اولور وانسانك کولمسی کبی خنده ایدر درت اياقلی
حیوان بول ایتدیکی کبی بول ایدر و یاوروسنی امزرر و یلکی یوقدر بعض مفسرین ایتدی وقتا که
خدای متعالك اذن شریفیله یراصه قوشنی حضرت عیسی ابن مریم علیهما السلام خلق
ایدوب صانعك کمال قدرت وصنعته مباین اولدیسه سائر قوشلر اکا قهر و بغض ایتدیلر لحم اکل ایدن
قوش یراصه‌یی طوتوب اکل ایدر لحم اکل ایتمیان انی همان هلاك ایدر بو یله اولدیغندن اولدخی انجق
کیجه پرواز ایدر دینلدیکه حضرت عیسی علیه السلام باری تعالانك اذنیله یراصه دن غیری‌یی
خلق ایتمدی زیرا یرادمق جهتندن قوشلرك زیاده کاملی یراصه درکه یرادمقده مبالغه ایدر زیرا
آنك ممه سی واردر دیشلری واردر وقولاغی واردر وعورتلر حیض کوردیکی کبی اولدخی حیض
کورر (وهب حضرتلری ایتدی یراصه قوشی انسانك کوزندن غائب اولنجه دیکن اوچار کوزدن غائب
اولنجه میت اولوب دوشر مخلوقك خلق ایتدیکی ایله خالق متعالك خلق ایتدیکی تمیز اولسون ایچون
وکمال قدرت خدای متعال حضرتلرینه مخصوص اولدیغی معلوم اولسون ایچون بعضیلر ایتدی
ناس یراصه قوشنك خلقتنی تفتیش ایدرلر زیرا قوشلرك خلق جهتندن زیاده عجبایندندر وآنك
اعضاسی آت وقاندر یلکسز اوجر پروازی شدید قلب وتحولی سریعدر سنك وسوری سنك
و بعض میوابی کندی یه رزق وقوت ایدر بو یله ایکن بر له طول عمر ایله موصوفدر کرکسدن وحمار
وحشیدن زیاده معمر اولور دینوردیشیسی اوج یاورودنیدی یه وارنجیه قدر یاورولر و یراصه قوشی
چوق کره هواده اوچارکن جماع ایدر میمون ایله انساندن غیری برحیوان یوقدر که ولدنی کوتوره انجق
یراصه کندی یاوروسنی قنادی التنده کتورر و بعضیجه اغزینه دخی الور بو یله ایتدیکی آنك اوزرینه
محبت وشفقتندندر و بعضیجه یراصه اوچارکن یاوروسنی امزرر یراصه‌نك طبعنده واردرکه وقتا که
کندویه چنار اغاجی طوقنسه اندن حذر ایدر و پرواز ایتمز و یراصه احمقلق ایله وصف اولنور
احمقلغندندرکه اکا اطرق کرا دیو چاغرلسه یره یاپشه قلور (الحکم) یراصه‌یه متعلق حکملردر آنی
اکل ایتمك حرامدر ابو الحویرثك روایت ایتدیکی حدیث مرسل ایچونکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم یراصه‌یی قتل ایتمکدن نهی ایتدی و بیوردیکه (انه لما خرب بیت المقدس قال یارب سلطنی
علی البحر حتی اغرقهم) یعنی بیت مقدس خراب اولدقده یارب بنی دریا اوزرینه مسلط ایله که
کفاری هلاك ایدیم دیو نیاز ایتدی دیدی (وامام احمد حنبلی یراصه‌نك حل و حرمتندن سؤال اولندقده
آنی کیم اکل ایدر دیدی (امام نخعی حضرتلری ایتدی یراصه قوشندن غیری هر قوش حلالدر (رویانی
حضرتلری بز بونی حج بحثنده بوکا مخالف حکایه ایتدك دیدی اما بو کلام دخی طرفه احتماللیدر که
حلال دیمك وحرام دیمکه تحملی واردر شرح ایله روضه نك عبارتلری یراصه‌نك قطعی حرام
اولمسیدر انجق بونده دخی اختلاف واردرکه زیرا صاحب شرح وروضه کتاب حجده احراملی

اولان کیمسه یراصه‌یی قتل ایلسه اکا جزا و قیمت لازم اولور دیو جزم ایتدیلر مع هذا اینه آنلر تصریح
ایتدیلر که لحمی اکل اولنمیان حیوان ایچون فدیه و یرلمز (امام رافعیده ما کول اللحم اولمیان حیوانده فدیه
وجزا اقتضا ایتمز دینلان کلام ایچون مسبوقدر و بونی ابتدا ذکر ایدن صاحب تقریبدر که امام
شافعی دخی بونی ذکر ایتدی دیو کلامی اشعار وافاده ایدر محاملی ذکر ایتدیکه عرب طوشانی ما کول
اللحم دکل ایکن قوللرك اصحنه کوره جزا لازم اولور بو کلامده غریبدر ناس رافعیدن صادر اولان
کلامی دائما مشکل عد ایتدیلر حال بوکه مشکل دکلدر رویانینك کلامنه مراجعت ایدنجه ظاهر
اولور رویانی کتابنده فرع دیوب نقل ایتدیکه امام کتاب صاحبی ایتدی وطواط سرچه دن بیوك
هدهددن کوچك برقوشدر ما کول اللحم ایسه قیمته لازم اولور (عطا حضرتلرندن ذکر اولندیکه
یراصه قوشنی احرامده اولان کیمسه قتل ایلسه اوچ درهم لازم اولور انتهی الکلام (وآشکاره
اولدیکه بو مسئله شافعی حضرتلرینه حکایه اولنوب انلر دخی جزانك واجب اولدیغنی اکلی
حلالدن دینلان قوله تعلیق ایدوب اکرما کول اللحم ایسه احرامده ایکن انی قتل ایدنه جزا لازم
اولور (مصنف ایتدی بعده مزبور عطا حضرتلرینك کلامنی تتبع ایدوب ازهری حضرتلری
دخی بو کلامی عطادن نقل ایلدیکنی واحرامده ایکن انی قتل ایدن کیمسه‌یه بر درهمك ایکی ثلثی
جزا اقتضا ایدر دیدیکنی بوالدم ابو عبیده ایتدی بو بحث اولنان قوش قرلنقوجدر مصنف ایتدی
قنقبسی اولورسه اولسون اکلی حرامدر (الخواص) یراصه‌نك خاصه‌لریدر یراصه‌نك باشی
برکیمسه‌نك باشی التنده الدیغی یصدیغك ایچنه قونسه اول کیمسه اویومز یراصه‌نك باشی باقردن
یاخود تیموردن اولان نسنه ایچنده زنبق چیچکی یاغی ایله وافرقیاد یلوب نقرس مرضنه وافرزماندن
اولش مفلوج کیمسه‌یه ورعشه مرضنه اعضاده اولان ورملره اول یاغدن سورلسه نفع و یرر شفا
بولور عجایب علاجدر ومجربدر یراصه‌یی براوده ذبح ایدوب انك قلبی اول اوده احراق اولنسه
اول اوه یلان وعقرب کرمز یراصه‌نك جمع اولاجغی وقتده قلبی آلنوب برکیمسه‌نك اوزرینه
آصلسه جماعه حریص ایدر آنك بوینی برکیمسه‌نك اوزرنده اولسه عقربلر شرندن امین اولور
ولادتی زحمتلی اولان عورتك فرجنه یراصه‌نك اودی سورلسه اول ساعت طوغرر یراصه قوشی
بومشق طبخ اولنوب انکله احلیله سورلسه بول طمله مه زحمتندن امین اولور مفلوج اولان کیمسه
یراصه‌یی چوربه ایدوب اوزرینه دوکسه وایچنده اوتورسه اعضاری منحل اولور یراصه‌نك زبلی
تمرکی مرضنه سورلسه انی قوپاروب دفع ایدر برکیمسه قولتوغنی یولوب یراصه‌نك قاننی کندی
قدر ابن ایله سورسه بردخی بتمز صبیلرك قاسقلرینه قبل البلوغ اندن سورلسه انده قیل بتمکه مانع
اولور (التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده یراصه کورمك بررجل عابددر ارطامیدورس ایتدی انی کورمك
بطالته وذهاب خوفه دلالت ایدر زیرا کیجه قوشیدر ولحمی اکل اولنماز و مسافرلك غیریده خیره دلالت
ایدر بر و بحرده مسافر آنی رؤیاده کورمك ممدوح دکلدر اول مسافرلك کوردیکی اوخراب اولمغه
دلالت ایدر و بعضیلر ایتدی رؤیاده یراصه ساحره عورتدر و یراصه‌یی رؤیاده کورمك بررجل
حیران ذی خرمانه دلالت ایدر والله اعلم ✻ خنان ✻ رمان لفظی کبی باشی کوجك
قویروغی اوزون بیوك کاردرکه سام ابرص دخی دیرلر حضرت علی کرم الله وجهه‌نك خبرنده کلدیکه
حضرت علی برخصوصده حکم ایتمشیدی خوارجدن حروریه طائفه سندن بعض کیمسه‌لر
معارضه ایتملریله اسکت یاخنان دیدی یعنی سکوت ایله یا کلر دیدی هروی وغیریلر بونی حکایه ایلدی
✻ خلد ✻ کوزسز کوپك دیدکلری جانوردر قوقولمدیجه اوکنده کی بلزموش کور
معناسنه در دلو کندن طشره چیقارسنك کلور اغزینه کیدرجکه‌سنه یوقاری یورر اول دخی سنکی
یودر کندی‌یه قوت ایدر (و برروایتده اکا اعمی فاره دینور ارسطو کتاب نعوتنده ایتدی کوزسز کوپکدن

غیری حیوانك كوزی واردر حق تعالی انی بویله خلق ایلدی زیرا اول ترایدرکه حق تعالی
یری آنك ایچون قیلدی صویی بالق ایچون قیلدیغی کبی انك غداسی یرك ایچنده دریوزنده آنك
ایچون رزق ونشاط وسرور یوقدر آنك كوزی اولمدیغندن حق تعالی ایشتمسنی حدتلی خلق
ایلدیكه مسافهٔ بعیده دن كزاو آوازی بیلور آنی حس ایلسه یری اشمكه باشلرانی طوتمنك حیله سی
بویله درکه آنك داوکنه برکهله قنورآنی حس ایلسه طوتمق ایچون طشره چیقار وبعضیلر ایتدی
آنك ایشتمسی آخرك كورمسنه معادلدر ورایحهٔ طیبه دن فرار طبیعتدر صوغان وکندنا دیدكاری
اوتك رایحه سنه حریص ومائلدر بعضیجه بونلر ایله صید وشكار اولنورزیرا بونلری قوقواسه
طشره چیقار كوزسز كوپك آجقسه اغزینی كشاده ایدر حق تعالی برسنك كوندرر آنك اغزینه
کیرر اول دخی اكل ایدر (بعض مفسرین کرام حکایه ایتدیلرکه بو كوزسز كوپك شول حیواندرکه
سد مأربی خراب ایلدی بیانی بویله درکه سبا قومی برقوم ایدیكه آنلرك هربرینك ایكی بستانی
وارایدی بری صاغنده وبری صولنده نتكم حق تعالی انلره پیغمبرلرینك دیدیكنی حکایهٔ بیوردی
(کلوا من رزق ربکم واشکروا) حق تعالانك سزه ویردیكی رزقدن اكل ایلك وسزه انعام ایتدیكنك
اوزرینه شكر ایلك انلرك شهرلری بربلدهٔ طیبه ایدیكه انده سوری سنك وآخرسنك وپره وعقرب
ویلان یوغیدی سفینه ده اولان كیمسه لری كلوردی اثوابلرنده كهله لر اولوردی شهرلرینه واصل
اولدیغی کبی كهله لری هلاك اولوردی آنلر بوستانه قوفه باشلرنده ایكن كیررلردی الرینه نسنه
الوب قویمقسزین كردكاری محلده قوفه انواع میوه ایله طولردی حق تعالی انلره اون اوچ پیغمبر
كوندردیكه توحید باری یه دعوت ایلیدلر وكندینك نعمتلرنی ذكر ایده لر وعذابیله قورقوده لر انلر
انبیاء عظامه اعتماد ایتمیوب اعراض ایتدیلر وخدایی متعالك حاشا بزم اوزریمزده نعمتی یوقدر دیدیلر
انلرك برسدی وارایدیكه حضرت بلقیس آنلره مالك اولنجه بنا ایتمشیدی واومحلده بربركه دخی بنا
ایتمشیدیكه صو چیقجق اون ایكی مخرجی وارایدی آنلرك نهرلری عددنجه صو آنلرك بینلرنده بووجهله
تقسیم اولنوردی وقتا كه بلقیسك احوالی حضرت سلیمان علیه السلام ایله واقع اولدی اول قوم
برمدت مكث ایدوب بعده طغیان ایدوب كافر اولدیلر حق تعالی انلره كوزسز كوپكی مسلط ایدوب
سدی اشاغیسندن دلوب انلره صو وارمدی اغاجلری تلف اولوب اراضیلری خراب اولدی آنلر
عقللرنده كامنلك وفالجلقلرنده زعم ایدرلردیكه سدیمزی برفاره خراب ایدر بناء علی ذلك ایكی طاش
اراسنده برفرجه قویرلردیكه فاره اولمیه دیو اول فرجه نك اوكنه بركدی قورلردی حق تعالانك
مراد علیه سی اولان وقت كلدی برقرمزی فاره كدیلره طوغری كیدوب كدیلر بریكوب اكا نسنه
ایده مدیلر اول دخی برفرجه یه كیروب انده باقی قالدی وقتا كه سیل كلدی اول فرجه یه كیروب واویوب
جاق سدی قوپاردی ومالرینك اوزرینه سیل طاغیلوب غرق ایلدی واولرینی قوم ایله طولدردی
ابن عباس ووهب وغیریلر حکایه ایتدیلركه ذكر اولنان سدی بلقیس بنا ایتدی اهل سبانك
دره لرینه كه اول دره یی محكم سد ایتدیروب اول سده بعضیسی بعضیسنك اوستنده اوچ
قپو قویدردی وآنك اوكنه محكم بركه بنا ایتدیروب آنلرك نهرلری عددنجه اون ایكی مخرج ماء
قویدی كه انلر صویه محتاج اولدقده اول مخرجلری كشاده ایدرلردی صودن مستغنی اولدقلرنده
طوتارلردی باران اولدقده یمن دره لرینك سیلی كلوب سدك ایچنده جمع وحبس اولوردی بلقیس سدك
یوقاری قپوسنی كشاده ایتمكه امر ایدر صو بركه یه جریان ایدر ابتدا یوقاری قپودن بعده اورته ده
اولان قپودن بعده اوچنجی قپودن صویی استعمال ایدرلرسنهٔ آتیه اولنجیه دكین صو نهایت بولمز
بینلرنده بو وجهله تقسیم ایدرلر انتهی الكلام (امام ابو الفرج ابن الجوزی ضحاك حضرتلرندن
نقل ایتدیكه سد مأربی خراب ایدن كوزسز كوپك تیمورد ن چنه لری وازوسی وار ایدی آنك

احوالنه ابتدا واقف وعالم اولان اهل سبانك پادشاهی عمروابن عامر ایدی رؤیاسنده كوردكه آسماندن
بربلوط ظاهر اولوب شهرك اوزرینه كلوب ایچندن رعد وبرق پیدا اولوب هرنه محله اصابت
ایدرسه یاقوب خاكستر ایدر بوغم وغصه ایله صباحه داخل اولوب سده نظر ایلدی كوردیكه
كوزسز كوپك تیموردن اولان چنه لریله سدی حفر ایدوب وتیموردن اولان آزولریله عمل ایدیور
بونی كوردكده عیالنه عودت ایدوب عورتنه خبر ویردی ومطلع ایلدی واوغلارینی اكا ارسال
ایلدی انلر دخی كوردكده عودت ایلدیلر بابالری ایتدی بنم كوردیكمی كوردیكزمی انلر ایتدی بلی
كوردك اول كیمسه ایتدی بو براحوالدر كه بونی دفع ایتمكه طریق یوقدر بونك دفعنده حیله لر مضمحل
اولدی زیرا امر حق تعالانكدر هلاكه اذن ویردی بعده ناچار بركدی طوتوب كوزسز كوپكك
یاننه كتوردی آنك قطعا اجتنابی اولمیوب ینه اشدی كدی دخی فرار ایدوب كتدی اول كیمسه
اولادلرینه ایتدی نفسكزك تداریكنی كوروب برحیله ایلك انلر ایتدیلرنه كونه حیله ایده لم بابالری
ایتدی بن سزه برحیله ایده یم انلر ایتدی ایله اول دخی جمله سندن كوچك اوغلنی چاغیروب
اكا سویلدیكه بن مجلسده جلوس ایدوب عادت اوزره ناس جمع اولدقلرنده بن سكا برنسنه امر
ایدرم سن انی اصغا ایلمه بو اثناده سكا غضب وشتم ایدرم سن قالقوب بكا برشمار اور بعده
یاننده اولان اوغلارینه دخی سویلدیكه بو اوغلم بویله ایدرسه صاقنوب اكا تعرض ایتمیه سز وبریكز
اكا سویلیه سز اهل مجلس سزدن بوحالی كورنجه انلر دخی بكا اوران اوغلمه تعرض ایتمكه جسارت
ایده مزلر وبرنسنه سویلمزلر اول وقتده بن یمین ایدرمكه بردخی بو قومك ایچنده طورمام كوچك اوغلم
قالقوب بكا ضرب ایلدی بونلر برغیرت چكمدیلر دیرم دیو هجرت ایتمكه وسیله بوحیله یی اوغلارینه تعلیم
ایلدی اوغلاری دخی بزلر بویله ایشلرز دیدیلر وقتا كه مجلسه جلوس ایدوب ناس جمع اولدی اول كیمسه
كوچك اوغلنه برنسنه امر ایدوب اول دخی اصغا ایلمدی اول كیمسه اكا شتم ایتدكده اوغلان
دخی قالقوب باباسنك یوزینه شمار ایله اوردی ناس انك بوجرأتنه تعجب ایدوب آخر اوغلاری
غیرت ایدر ظن ایتدیلر انلر باشلرینی اشاغی اكدی وقتا كه بركیمسه دن برغیرت ظهور ایلمدی اول
كیمسه اوغلم بكا اورسنی حال بوكه سز دخی سكوت ایدرسز دیوب بعده یمین ایلدیكه ایچلرندن چیقوب
بردخی كندینك غیرتنده اولمیان قومك ایچنده ساكن اولمیه ناس قالقوب اعتذار ایتدیلر واوغلارك
غیرت ایدر ظن ایتدیكمزدن سكوت ایتدك دیدیلر اول كیمسه ایتدی بندن امید واعتقاد ایتدیكیكز
نسنه لر بندن كچدی كوچوب چیقمقدن غیری بنم طریقم یوقدر دیوب بعده املاكنی فروخت
ایتمكه چیقاردی حال بوكه ناس دخی انك املاكنه رغبت ایدرلردی اول دخی عیال واثقالنی
كتوروب ایچلرندن چیقدی اول قوم چوق طورمیوب بركیجه كوردیلركه سیل كلمش حیوانات
واموالرینی كتوروب دیارلرینی خراب ایلدیكه بو تفصیل حق تعالانك (فارسلنا علیهم سیل العرم)
قول شریفنك تفصیلیدر آیهٔ كریمه ده اولان عرم لفظنده مفسرین كرامدن چوق قول واردر
بعضیلر ایتدی عرم لفظی سد دیمكدر وبرروایتده دره نك آدیدر وبعضیلر ایتدی عرم لفظی ذكر
اولنان كوزسز كوپكك آدیدر وبرروایتده عرم لفظی كندیه طاقت اولنمیان سیل دیمكدر اول سده
سد مأرب تعبیر اولندی مأرب انلرك سرای سلطانیلرینك آدیدر وبعضیلر ایتدی مأرب اول
سدی بنا ایدن سبا نام كیمسه نك آدیدر تبع لفظی یمن وشحر وحضرموته خلیفه اولنلرك آدی
اولدیغی كبی مسعودی بویله دیمشدر (امام سهیلی ایتدی اول سد سبا ابن یشجب نام كیمسه نك
بناسی ایدیكه اول كیمسه یتمش دره یی یاردیروب وبریره جمع ایدوب ناتمام ایكن فوت اولمغله ملوك
حمیر انی تكمیل ایلدی كه سبانك آدی عبدشمس ابن یشجب بن یعرب ابن قحطاندر بعضیلر ایتدی
سبی قاپمق معناسنه در اول دخی قبیله لرك ابتداسی اولمغله سبا تعبیر اولندی بعضیلر ایتدی ملوك یمندن

تاج اوروناتلرك ابتداسی اولدر (شعبی حضرتلری ایتدی وقتاکه انلرك مکانلری غرق اولندی
انلر بلاد وقصباته پریشان اولوب اول کیمسه نك اوغللرندن غسان شام جنت مشامه واردی لاحق
اولدی وانك ازدنام اوغلی عمانه واردی وانلردن خزاعه کیدوب تهامه نام محله واردی وآل جذیمه
کیدوب عراقه واردی اوس ایله خزرج نام کیمسه لر مدینهٔ منوره یه واردیلر ابوسبرة النخعی حضرتلری
قرة ابن مسك القطیعی دن روایت ایتدیکه راوی ایدر بر کیمسه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمه کلوب سبا رجل آدیمیدر یوخسه عورت آدیمیدر یوخسه ارض آدیمیدر یا رسول الله بکا خبر
ویردیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (کان رجلا من العرب ولد له عشرة اولاد
تیامن منهم ستة وتشأم اربعة فاما الذین تیامنون فکندة والاشعریون والازد ومدحج وانمار وحمیر)
یعنی سبا عربدن بر رجلدر که انك اون اوغلی طوغدی التیسی ایله تیمن وتبرك ایدوب میمنتلی طوتاردی
دردی ایله تشأم ایدوب شوم طوتاردی اوغللرندن میمنتلی طوتدیغی حدیثده ذکر اولنان آدلرك
صاحبلریدر که هر بری بر قبیله اولمشدر اول سائل ینه سؤال ایدوب انمار نه در دیدی جوابنده
پیغمبر بیوردیکه (الذین منهم خثعم وبجیلة واما الذین تشأموا فقیلة وجذام ولخم وغسان) یعنی
انمار شول کیمسه لردر که خثعم و بجیله قبیله سی انلرك ایچنده در سبانك اوغللرندن شوم طوتدیغی درت
حدیثده افاده بیوریلان اسمانك صاحبلریدر (مسعودی ایتدی سد مرقومی سبا بنا ایتمیوب لقمان
ابن عاد بنا ایتدی اوتوز اوچ شعبه سی وار ایدی حق تعالی بر عظیم سیل مسلط ایدوب انلری پریشان
ایتدیکه حتی انلر بین العرب مثل اولدی که عربلر فلان پریشان اولدی اهل سبا کبی دیرلر (فوائد
مجربه دندر حیوانك سراجه سیچون بازوب اول حیوانك صول قولاغنه بغلمق که بودر یا خلد سلیمان
ابن داود ذکر عزرائیل علی وسطك وذکر جبرائیل علی رأسك وذکر اسرافیل علی
ظهرك وذکر میکائیل علی بطنك لاتدب ولاتسعی الا ایس کما یس ابن الدجاج وقرن الحمار بقدرة
العزیز القهار وهذا قول عزرائیل وجبرائیل واسرافیل ومیکائیل وملائکة الله المقربین الذین
لایأکلون ولایشربون الابذکر الله هم یعبثون اصبا وثاآل شدایی ایس ایها الخلد من دابة فلان
ابن فلان اومن هذه الدابة بقدرة من یری ولایری (ویسئلونك عن الجبال فقل ینسفها ربی نسفا
فیذرها قاعا صفصفا لاتری فیها عوجا ولا امتا الم تر الی الذین خرجوا من دیارهم وهم الوف حذر
الموت فقال لهم الله موتوا) فـانوا کذلك بو محله کلنجیه دکین تحریر ایلسه اول کیمسه نك
حیواننده ن سراجه هلاك اولوب اولور (١٧١١٢١١١ لوط ط ١٧١ ط ١١١١٩١ ره ١٤)
ینه سراجه ایچون فوائد مجربه دندر شو طلسم کاغده تحریر اولنوب آتك بوینته قلاده اولنه
طلعوا ستة وستین حکا الی) (حیا القدس لقوا ثلاث شجرات
الواحدة قطعت والثانیة) (یبست والثالثة احترقت انقطع
ایها الخلد ببرکات) (سهیوم ومهوم وهوم بالف لاحول
ولاقوة الا بالله العلی العظیم) (حو حو حو اربنعع ارنعع ارنضفیع
اه اه اه لطاس لطاس اطاس الله الله الله الله الله الله الله الله حم حم حم حم حم حم
حم حم حم توکلت علی الله له اله دهم ع ال ل اللهم احفظ حامله ودابته عزمه وتعظیم انعرال
اتعظیم ولا حول ولاقوة الا بالله المال تمام اولدی کامل اولدی (الحکم) کوزسز کوپکه متعلق
حکملردر انی اکل حرامدر زیرا فاره نوعندندر ابن مالك ایتدی کوزسز کوپك ایله ییلانی اکر
بوغازلنورسه اکلی حلالدر بو مسئله کتب مدونه ده کتاب ذبایحك ابتداکی مسئله سیدر (الامثال)
ضرب مثلدر عربلر کوزسز کوپکدن زیاده اشد بجیدر وکوزسز کوپکدن زیاده فساد ایدیجیدر
دیو ضرب مثل ایدر (الخواص) کوزسز کوپکك خاصه لریدر انك قانی سرمه اولنسه کوزه

شفا اولور وانك قو یروغنك قانی خنازیر مرضی که بوینده اولور وبوینده ظهور ایدن چبانلردر اکا سورلسه
کیدرر شفا بولور وانك اوست طوداغی ربع حمایه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه شفا
بولور بر کیمسه کون طوغمزدن مقدم کوزسز کوپکك لحمنی کباب ایدوب اکل ایلسه اول کیمسه
هرنسنه یه عالم اولور انك بینی کول یاغیله برشیشه یه قیولوب اوبوز ودمرکی وبوزده ظهور ایدن
سیاه وقرمزی رنکلو سمسمدانه سی کبی مرض وباش قوکاکی وبدنده وسائر ظهور ایدن مرضلره
سورلسه شفا اولور جاحظ ایتدی کوزسز کوپکك داو کندن چیقان طپراق صوایله ایصلنوب
نقریس مرضلی اولان کیمسه سورنسه شفا اولور دیوناس زعم ایدرلر ارسطو ایتدی کوزسز کوپك
اوچ رطل صویه غرق اولنوب اول صویی بر کیمسه ایچسه علی سبیل الهذیان اول کیمسه هر علمی
قرق ایکی کون سویلر یحیی بن زکریا ایتدی کوزسز کوپك اوچ رطل صویه قونوب چاق
شیشنجیه قدر انده ترك اولنوب بعده اول صودن تصفیه اولنوب کبی آتیلوب باقرقابده طبخ اولنوب
واوزرینه درت درهم کونلك واول مقدار افیون وینه اول مقدار کبریت ونشادر سحق اولنوب
درت رطل عسل ایچنه قیولوب زیاده طبخ اولنه قدر نصکره شمس حمل برجنده ایکن
چاق اسد برجنه وارنجیه دکین آج قارننه هر کون اسانیله یلانه واستعمال ایدن پرهیز ایدوب یغلو
طعام استعمال ایلیه طاهر وصائم اوله بر کیمسه بووجهله بونی اشلیه باری تعالی قدرتیله هرنسنه یی
اکا بلدیرر (التعبیر) رؤیا تعبیریدر رؤیاده کوزسز کوپك کورمك اعمالغه دلالت ایدر وپریشانلغه
وحیرته واختفایه وضیق مسلکه دلالت ایدر سمعندن شکوی ایدن کیمسه ایچون بعضیجه ایشتمك
زیاده اولور دیو تعبیر اولنور کوزسز کوپکی میت ایله رؤیاسنده کورسه میتك نارده اولمسیله تعبیر
اولنور حق تعالانك شوقول شریفی ایچونکه (وذوقوا عذاب الخلد بما کنتم تعملون) وبعضیجه
جنت اعلاده اولمسیله تعبیر اولنور والله اعلم ﴿الخلفة﴾ قارنی یوکلی دوه جمعی خلفات
کلور مسلم حضرتلری ابوهریره رضی الله عنهدن خلفانك حدیث شریفده کلدیکنی روایت ایلدیکه
حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات بیورر (غزا نبی من الانبیاء فقال لقومه لاینبغی لرجل ملك
بضع امرأة وهو یرید ان یبتنی بها ولم یبن ولا احد قد بنی بنیانا ولم یرفع سقفها ولا احد قد اشتری
غنما وخلفات وهو منتظر ولادها قال فغزا فدنا من القریة بین صلوة العصر او قریبا من ذلك فقال
للشمس انت مأمورة وانا مأمور اللهم احبسها علی فحبست علیه حتی فتح الله علیه) یعنی انبیاء
عظامدن بریسی غزا ایدوب وقومنه ایتدیکه بر کیمسه بر عورتك بضعنه مالك اوله حال بوکه اکا
دخول وجماع مراد ایدرکن دخول ایتمه مك لایق دکلدر وبر کیمسه بو قدر که قیون وقارنی یوکلی دوه لر
اشترا ایده ده طوغرمسنه منتظر اولیه البته بونلرك حالی بویله در عورت الان البته بر کون دخول
ایدرو بنا ایدن طامنی مرتفع ایدر حیوان الان دوانه منتظر اولور پس اول نبی ذیشان غزا ایتدی
صلوة عصره یقین قریه یه یقلشوب اول نبی شمسه خطاب ایدوب سن غروبه مأمورسن بن غزایه
مأمورم دیوب یارب سن شمسی حبس ایله سرعتله غروب ایتمسون دیو نیاز ایتدی شمس دخی
حبس اولنوب حق تعالی اکا فتح بلده اوزرینه نصرت ایلدی بطوله حدیث شریفدر
بو نبیدن مراد علیه یوشع بن نون علیه السلامدر (فائده) بزم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك اوزرینه دخی ایکی دفعه شمس حبس اولندیکه بریسی خندق غزاسی کونی
ایدیکه اصحاب کرین صلوة عصردن مشغول اولمغله شمس غروب ایده جکی وقتده حق تعالی
عودت ایتدردی طحاوی وغیریلرك روایت ایتدکاری کبی شمسك حبس اولندیغنك ایکنجیسی
معراج کیجه سنك صباحی شول وقتده ایدیکه اول وقتده قافله نك کلمسنه ناس منتظر اولمریله
قافله نك کون طوغرکن مکه یه وصولنی پیغمبر علیه السلام خبر ویرمشیدی مستدرك نام کتابك

آخرنده ابوهریره رضی الله عنهك حدیثندن منقولدر كه (نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر
اواخذ سبع خلفات بشحومهن فالقین علی شفیر جهنم ماانتهوا الی قعرها سبعین عاما) یعنی قارنی
یوكلی یدی دوه النوب لحم وشحمی ایله جهنمك اغزندن براقلسه یتمش سنه یه وارنجیه قدر اشاغیسنه
وارمز نعوذبالله تعالی من العذاب بها (شیخ الاسلام الذهبی ایتدی بو حدیث شریفك اسنادی صحیحدر
حدیث شریفده یدی دوه تمثیل بیوردقلرنده حكمت زیرا یدی عدد جهنمك قپولرینك عددیدر
امام شافعی وابن ماجه حضرتلری ابن عمر رضی الله عنهمانك حدیثندن روایت ایتدیلر كه نبی
محترم صلی الله علیه وسلم بیوردی (الا ان فی قتیل السوط والعصا مائة من الابل مغلظة منها
اربعون خلفة فی بطونها اولادها) یعنی غافل اولمه قمچی وعصا ایله قتل اولنان مقتول ایچون
دیت دوه دن یوز دوه در كه دیت مغلظه در یوز دوه دن قرقی خلفه دوه سیدر كه قارننده اولادی
واردر بو حدیثك اسنادی ضعیفدر ومنقطعدر ابوحاتم بو حدیثك حدیث مرسل اولمسی روایتی
اشبهدر دیدی شیخ الاسلام نووی تهذیب الاسماء آدلو كتابنده ایتدی بو حدیث شریف كندیده
مشكللك اولنلردندر زیرا خلفه تعبیر بیوریلان دوه قارننده ولدی اولان دوه در بویله ایكن حدیث
شریفده تكرار فی بطونها اولادها بیورلدیغنده حكمت ندر دیو اولان سؤال اولنورسه جوابی
درت وجه ایله در كه بریسی تأكید وایضاح ایچون بیوردیغیدر ایكنجی وجه فی بطونها اولادها
قول شریفی خلفه یی تفسیردر یوخسه انك قیدی دكلدر اوچنجی وجه فی بطونها اولادها قول
شریفی خلفه دینجه وقتلردن بر وقتده حامل اولوب دیت برینه ویرلدیكی وقتنده حامل اولمق
شرط اولمیه دیو خاطره كلان وهمی دفع ایچوندر دردنجی وجه خلفه نك حالنی ایضاحدر كه نفس
الامرده دوه حامل اولمق كركدر اهل خبره نك حامل دیدكلری كفایت ایتمز قارننده ولدی اولدیغی
ظاهر اولنجه رافعی ذكر ایتدیكه خلفه آرندنه بتوغی یوریان دوه یه دخی دینور (فائده) قتلده
خطاء محض بر كیمسه یه ضرب ایتمكی مراد ایتمز ایكن آتدیغی نسنه اول كیمسه یه اصابت ایدوب
فوت اولمقدر بونده قصاص یوقدر اوج سنه یه دكین تدریج ایله ادا ایتمك اوزره عاقله سنك اوزرینه
دیت مخففه وكندی یه ماندن كفارت قتل چكمك لازم اولور شبهه عمد اولان قتل عصا ایله یا كوچك
طاش ایله خفیفجه بر كره یا ایكی كره اورمغی قصد ایدوب اورمقدر كه اومثللو اورمق ایله اول مثللو نسنه
هلاك اولمازبو وجهله ضربندن فوت اولسه قصاص لازم اولمازانجق اوج سنه یه دكین تدریج ایله ادا
ایتمك اوزره عاقله سنك اوزرینه دیت مغلظه لازم اولور قصدی اولان قتل قلج وبچاق وبونلر
مثللو آلات جارحه ایله بر كیمسه نك قتلنی مراد ایدوب اوروب قتل ایتمكدر بو وجهله اولان قتلده
عفو بولنمزسه قصاص یاخود قاتلك ماندن دیت مغلظه واردر سر مذهبمز امام اعظم وهمام
افخم ابوحنیفه عندنده قتل عمد كفارتی موجب دكلدرزیرا قتل عمد سائر كناه كبیره لر كبیدر حر مسلمك دیتی
دوه دن یوز دوه در اكر دیت اقتضا ایتدیكی قتل عمدده ویا قتل شبه عمدده اولسه اول دیت دوه نك یاشیله
دیت مغلظه در كه اوتوز دوه در درت یاشنه كیرمش اوتوز دوه بشر یاشنه كیرمش وقرق دوه قارنی
یوكلی دوه لردر اصحابدن حضرت عمر وزید بن ثابت رضی الله عنهمانك قول شریفلری بویله در
ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن شافعی حضرتلرینك مقدما ذكر ایتدیكی حدیث شریفه بناء
شافعیه بوكا ذاهب اولدی دیو عطا حضرتلری سویلمشدر بعض قوم ذاهب اولدیكه دیت
مغلظه درت كروه دوه در كه یكرمی بش دوه ایكیشر یاشنه كیرمش ویكرمی بش دوه اوچر یاشنه
كیرمش ویكرمی بش دوه دوزدر یاشنه كیرمش ویكرمی بش دوه بشر یاشنه كیرمش دوه لردر
زهری وربیعه نك قول شریفلری دخی بودر كه امام مالك وامام احمد حنبلی بونی دیدیلر قتل
خطانك دیتنك تفصیلنی دیرسك انك دیتی دیت مخففه در كه اتفاقا بش كروه دوه در انجق بو بش

كروهك تقسیمنده مذاهب اربعه ائمه لری رحمهم الله اختلاف ایدوب امام مالك وشافعی ذاهب
اولدیلر كه دیت مخففه ایكیشر یاشنه اوچر یاشنه دوردر یاشنه بشر یاشنه كیرمش دوه لردن
یكرمیشر دوه در انجق اوج یاشنده اولان دوه نك یكرمیسی اركك ویكرمیسی دیشی اولملیدر كه یوز
تمام اوله عمر بن عبدالعزیز وسلیمان بن یسار وربیعه بویله دیمشدر امام اعظم واحمد حنبلی اوج
یاشنده اولان یكرمی اركك دوه نك برینه ایكی یاشنه كیرمش اركك دوه ویرلملیدر دیدیلر بوده ابن
مسعود رضی الله عنهدن روایت اولنمشدر قتل خطاده وشبه عمدده دیت بالاده مرور ایدن كبی
عاقله نك اوزرینه در كه عاقله قاتلك اركك عصبه سیدر اول دیتدن قاتلك اوزرینه نسنه لازم
اولماز زیرا نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اول دیتی عاقله نك اوزرینه قلدی دیت مغلظه ده
دوه بولنمازسه برروایتده التوندن واقچه دن یوز دوه نك قیمتی لازم اولور وبرروایتده اون بیك التون
یاخود اون ایكی بیك درهم كومش لازم اولور بوروایت ایله امام مالك وعروة بن الزبیر وحسن
بصری عمل ایتمشلردر امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله ایتدی دیت دوه دن یوز دوه در یاخود بیك التون
یاخود اون بیك درهم كومشدر سفیان ثوری حضرتلری دخی بونكله عمل ایتمشدر (فرع) عورتك دیتی
دخی اركك دیتنك نصفیدر اهل ذمتك دیتی اكر كتابی ایسه مسلمك دیتنك ثلثیدر اكر مجوسی ایسه دیتك
ثلثنك خمسیدر ابن مسیب وحسن بصری بویله دیمشدر شافعی دخی بوكا ذاهب اولدی علمادن
برجماعت ذاهب اولدیكه ذمینك دیتی ودار حربدن امان ایله كلان مستأمنك دیتی مسلمك دیتی كبیدر
بوقول ابن مسعودك وسفیان ثورینك واصحاب رأیك قولیدر عمر بن عبدالعزیز ایتدی ذمینك دیتی
مسلمك دیتنك نصفیدر امام مالك واحمد حنبلینك قولی بودر انسانك سائر اعضاسنك دیتی كتب
فقهیه ده مبسوط ومسطوردر (تذنیب) قوله تعالی فی سورة النساء (ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه
جهنم خالدا فیها) الآیة یعنی بر كیمسه بغیرحق قصدا بر مؤمنی قتل ایلسه اول كیمسه نك جزاسی
جهنمدر آنده مخلد اولدیغی حالده اهل تفسیر ایتدی بو آیت كریمه مقیس بن صبابه نام كیمسه حقنده
نازله اولدی بیانی بویله در انك هشام آدلو بر قرنداشی بنی نجار قبیله سنده مقتول بولنوب قاتلی
معلوم اولمامغله قبیلهٔ مزبوره اهالیسی یوز دوه دیت ویرمشلر ایدی اول كیمسه فهر نام
كیمسه ایله مدینهٔ منوره جانبنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه عودت ایتدیلر شیطان علیه
اللعنه اثناء راهده مقیس نام كیمسه یه وسوسه ایدوب قرنداشك دیتنی الدك یاكنده اولان كیمسه یی
دخی قتل ایله قرنداشكك نفسی مقابلی بر نفس قتل ایتمش اولورسن دیت فضله اولور دیدی
فهر نام كیمسه دخی نفسندن غافل اولمغله مقیس اكا بر طاش آتوب باشنی یاروب قتل ایتدی
بعده دیت الدیغی دوه لرك برینه سوار اولوب باقیسنی سوروب مرتد وكافر اولدیغی حالده مكهٔ
مكرمه یه رجعت ایلدی حق تعالی دخی انك حقنده بو آیت كریمه یی انزال ایلدی ذكر اولنان مقیس
نام كیمسه شول كیمسه در كه مكهٔ مكرمه فتح اولندیغی كون ایمانه كلوب بیت شریفك استارینه
یاپشمش ایكن قتل اولنلردن پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم انی استثنا ایدوب چیقارمشدر بو آیت
كریمه نك حكمنده اختلاف اولنمشدر امام بغوی وغیریلر ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت
ایدرلر كه ابن عباس ایتدی قصدا بر مؤمنی قتل ایده نك توبه سی مقبول دكلدر زید بن ثابت ایتدی
وقتا كه سورهٔ فرقانده كه شو آیت كریمه نازله اولدیكه (والذین لا یدعون مع الله الها آخر ولا یقتلون
النفس التی حرم الله الا بالحق ولا یزنون ومن یفعل ذلك یلق اثاما) قاتل حقنده بو آیت كریمه ده
اولان لینتمیدی آی بز تعجب ایتدك بعده آیت غلیظه نازله اولوب آیت لینه یی نسخ ایتدی
دیوب غلیظه ایله سورهٔ نساده اولان آیتی ولینه ایله سورهٔ فرقانده اولان آیت كریمه یی مراد ایلدی
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی سورهٔ فرقانده اولان آیت مكیه در سورهٔ نساده اولان آیت

مدنیه‌در مدنی اولان مکی اولاندن برشیء نسخ ایتمز و بردخی جمهور مفسرین ومذهب اهل سنت
جمله اتفاق ایتدیلر که قصدا مسلمانی قتل ایده نك توبه‌سی مقبوله در حق تعالانك شول قول
شریفی ایچونکه (ان الله لایغفر ان یشرك به ویغفر مادون ذلك لمن یشاء) یعنی تحقیق باری تعالی
معاذالله کندی‌یه شرك ایده‌نی مغفرت ایتمز مراد ایتدیکی کیمسه‌ایچون شرکدن غیری‌یی مغفرت
ایدر الحمد لله تعالی بومژدهٔ عظیمه‌نك شکری ادا اولنماز خدای متعال جملهٔ مؤمنینی مغفورینه‌ن
ایلیه ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت اولنان قتلدن منعده تشدید ومبالغه در
سفیان بن عیینه‌دن روایت اولنان کبی که انلر بیوردیکه مسلمانی قتل ایدن یرینه قتل اولنمسه اکا
سنك توبه‌ك مقبوله دکلدر دینور اکر قصاص اولنمش اولورسه سنك توبه‌ك مقبوله‌در دینور ابن عباس
رضی الله عنهمادن دخی بومثللو روایت اولنمشدر بو آیت کریمه‌ده کناه کبیره‌یی ارتکاب ایتمکله نارده
مخلد اولور دیوسویلیه‌نه متعلق جواب یوقدر زیرا آیت کریمه قاتل کافر حقنده نازله اولدیکه بالاده
تحریر اولنان کبی مقیس بن صبابه در بعضیلر ایتدی مؤمن اولدیغی سببیله برمؤمنه بغض ایدوب
انك قتلنی مباح کورن کیمسه ایچون باری تعالی طرفندن وعید در بر کیمسه که اهل ایمانك مؤمن
اولدیغیچون قتلنی حلال عدایلیه اول کیمسه کافر اولوب نارده مخلد اولور (حکایه اولندیکه عمرو بن
عبید حضرتلری ابو عمرو بن العلاء حضرتلرینه باری تعالی خلف وعد ایدرمی دیو سؤال ایتدی
ابوعمرو جوابنده باری تعالی خلف وعد ایتمز دیدی ینه عمرو بن عبید ایتدی باری تعالی بر کیمسه‌یه
قصدا برمؤمنی قتل ایلسه انك جزاسی جهنمدر انده مخلد اولدیغی حالده دیمدیمی ابو عمرو اکا
سویلدیکه سن عرب دکل میسین عجمدن می کلدك یا اباعثمان سنك معلوم دکلمیدر که عربلر
تهدید وقورقوتمق محلنده ایتدکلری وعیده خلف ایلسه‌لر خلف دکلدر ومذموم دخی دکلدر
اما وعده‌یه خلف خلفدر و مذمومدر دیوب شعر انشاد ایلدی ❊ وانی وان اوعدته اووعدته ❊
لمخلف ایعادی ومنجز موعدی ❊ یعنی بن بر کیمسه‌یه وعید ایدوب قورقوتسم یاخود بر احسان ایله
وعد ایلسم وعید ایدوب قورقوتدیغمده خلف ایده‌رم ووعدیمی انجاز ایدوب یرینه کتوررم شرك
باریدن غیری کناه نار جهنمده مخلد اولمغی موجب اولمدیغنه دلیل بخاری حضرتلرینك عبادة بن
صامت رضی الله عنهدن روایت ایتدیکی حدیث شریفدر عبادة بن صامت بدر غزاسنه حاضر
اولدیکه انصارك اولولرینك بری اول ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو حدیث شریفی روایت
ایلدیکه اصحاب کزین اطرافنده جمع اولمشیکن اول حضرت بیوردی (بایعونی علی ان لاتشرکوا
بالله شیئا ولاتسرقوا ولاتزنوا ولاتقتلوا اولادکم ولاتأتوا ببهتان یفترونه بین ایدیکم وارجلکم ولاتعصوا
فی معروف فمن وفا منکم فاجره علی الله ومن اصاب من ذلك شیئا فعوقب فی الدنیا فهو کفارته
ومن اصاب من ذلك شیئا ثم ستره الله علیه فهو الی الله ان شاء عفا عنه وان شاء عاقبه) یعنی سزلر
بکا بیعت ایلك سزلر برشیده باری تعالا یه شرك ایتمامك اوزره وسزلر سرقت ایتمامك اوزره وسزلر
زنا ایتمامك اوزره وسزلر اولادیکزی قتل ایتمامك اوزره زیرا جاهلیتده قزلرینی تزویج ایتمکدن
عارلندقلرندن قتل ایدرلردی وکوزیکز اوکنده وارقه کزده ناسك ایتدیکی افترا و بهتانی سویلمکز
اوزره مشروع اولان شیده سزلر عاصی اولمامق اوزره سزدن بر کیمسه بو عهدلره وفا ایدرسه اول
کیمسه‌نك ثوابی باری تعالانك اوزرینه‌در بر کیمسه بومنهیاتدن برینی اشلیوب دنیاده عقاب اولنوب اجرا
اولنسه اول عقوبت انك کفارتیدر وبر کیمسه که بو نسنه لردن برینی اشلیوب بعده ستار العیوب ستر
ایدوب دنیاده تشهیر اولمسه اول کیمسه باری تعالا یه رجوع ایدر مراد ایدرسه عفو ایدر ودیلرسه
عقوبت وجزاسنی ایدر عبادة بن صامت ایتدی بز دخی بو شروط اوزره پیغمبره بیعت ایتدك
عصاة مؤمنینك نار جهنمده مخلد اولمدیغی ینه حدیث صحیحده روایت اولندیغی ایچونکه سر

دفتر انبیا ومژده کوی اصفیا علیه اشرف التحایا حضرتلری بیوردر (من مات لایشرك بالله شیئا
دخل الجنة) یعنی خدای متعاله برنسنه ایله شرك ایتمیان مسلم شربت فنایی نوش ایلسه جنت اعلایه
داخل اولور فحمدا ثم حمدا مؤمن موحد باری تعالی ایمانمز اوزره برقرار ایلیه وقصورلریمزی عفو ایلیه
امثال اتراکده قول قصورسز اولمازدیرلر وشیخ عطار رحمه الله خوش کفت ❊ پادشاها جرم مارا در کذار
❊ ما کنهکارم وتو امرزکار ❊ تو نکوکاری وما بد کرده‌ایم ❊ جرمی بی‌پایان وبیحد کرده‌ایم ❊ سالها در فسق
وعصیان کشته‌ایم ❊ آخر از کرده پشیمان کشته‌ایم ❊ خجل ❊ بالقدن برنوعدر ❊ خشفة ❊
دلکونك دیشیسیدر ❊ خندع ❊ لفظ ومعنی جهتندن جندب لفظی کبیدر که چکرکه‌نك
کوچکیدر محکم آدلو کتابده ایتدی خندع بعض لغتده یارصه قوشیدر ❊ خنزیر البری ❊
مشهور جانورك آدیدر جمعی خنازیر کلور خنزیر لفظی اکثر اهل لغت عندنده رباعیدر ابن سیده
اهل لغتك بعضیلرندن خنزیر لفظی عربك خزر العین دیدکلرندن مأخوذدر دیو حکایه ایلدی
یعنی بر کیمسه کوزینك قویروغی ایله بقر کبی اولمقدر بو تقدیرجه ثلاثی اولمق اقتضا ایدر ودخی
عربلر تخازر الرجل دیرلر بر کیمسه دقت نظر ایچون کوزی قپاغنی صیقرسه تعامی وتجاهل کبی که
ذاتنده اولمیان نسنه‌یی اظهار در عمرو بن العاص رضی الله عنه صفین جنکی کونی سویلدیکی شعرنده
تخازری استعمال ایتدی ❊ اذا تخازرت ومابی من خزر ❊ یعنی سن حدت نظر ایله نظر ایتدك حال
بوکه بندن کوز قویروغی ایله بقمق بوغیدی یاخود بنده کوز قویروغی ایله نظر ایده جك عیب وجرم
یوغیدی ❊ ثم کسرت الطرف من غیر حور ❊ بعده اعظامی قیردك هلاك ایتمکسزین ❊ الفینی الوی
بعید الشمر ❊ بنی تجربه قویدك حاضر لنمقسزین یعنی حال بوکه بن حاضر لنمقدن بعید ایدم
❊ کالحیة الصما فی اصل الشجر ❊ کویا بن شول یلان کبی ایدمکه اغاجك کوکنده اوبوشمش
ایدم ❊ احمل ماحملت من خیروشر ❊ بحسب الاخرة خیرلی وبحسب الدنیا شرلی اولان نسنه‌دن
کتوردیکمی کتوریرم دنیاده شر آخرتده خیرلی اولوب تحمل ایلدیکی مجروح اولمسیدر که
روافضدن بری انی مجروح ایتمش اوله خنزیرك لقبلری ابو جهم وابو زرعه وابو عتبه وابو علیه
وابو قادمدر خنزیر برجانوردر که حیوان بهیمی ایله یرتجی جانورك بیننده مشترکدر انده یرتجی حیوانك
وصفلرندن آزو وجیفه اکل ایتمك واردر حیوان بهیمی وصفلرندن کرش وچتال طرنق ویاش اوت
وعلف اکل ایتمك واردر بونوع خنزیره یرتجی تعبیر اولنوروانك دیشیسی کمال حرصندن ارکنك اوزرینه
چیقارواوزرنده ایکن بعضیجه برقاج میل یری یوررالتی آیلق ایز کورینور بر کیمسه خنزیرك دیشیسی
ارکنك اوزرینه چیقوب اوزرنده ایکن یورودکارینی بلسه التی ایاقلی برجانوروار ظن ایدر و بوکونه
خنزیرك ارککی کندی ایشی اولان دیشینك یانندن غیری ارککی منع ایدر وبعضیجه بونك
ایچون نزاع و بربرینی هلاك ایدر و بعضیجه ایکیسیده هلاك اولور خنزیرك هیجانی وجمع
اولاجغی وقت اولدقده باشی اشاغی اکر آزولرینی تحریك ایدر آوازی متغیر اولور خنزیرك دیشیسی
برقارنده یکرمی انك طوغرر ارککنك برکره آشمه‌سندن حامل اولور خنزیرك ارککی سکز آیلق اولسه
دیشی سنه آشر خنزیرك دیشیسی التی آیلق اولسه حامل اولور بعض شهرلرده ارکك خنزیر سکز
آیلق اولورسه دیشیسی یدی آیلق اولورسه حامل اولوردیشی خنزیر اون بش یاشنه وارسه بردخی
انکلمز بوجنس خنزیر حیوانلرك زیاده دالبسیدر وبوجنس خنزیر جماع اوزرینه ارکك
حیوانلرك جمله‌سندن زیاده قویدر وجمع اولدقده دیشینك اوزرنده زیاده چوق اکلنور آزوسی اولان
حیوانلرده خنزیردن آزوسی قوی یوقدر دینور حتی خنزیر آزوسیله یدنده قلجلی ومزرا قلی کیمسه‌یه
اورسه اول کیمسه‌نك اعضاسندن کوکدن سکردن اصابت ایتدیکنی پاره‌لر وبعضیجه خنزیرك
آزولری اوزایوب بربرینه طوقنمغله بویله اولدقده اکل ایتمسنه مانع اولوب اجلقدن هلاك اولور

بو يله اولان برخنزير بركلبى ايصرسه قللرى يولنوب دوشر بوخنزير وحشى اولدقده نصكره
طوتيلوب تربيه اولنسه تأديب قبول ايتمز و بوخنزير سرعتله يلانى اكل ايدر زهرى اكا تأثير ايتمز
وخنزير دلكويه طالب ومائلدر اوچ كون آجقسه بعده دلكويى اكل ايلسه ايكى كونده سموزلنور
رومده نصارى بو يله ايدوب اوچ كون آجقديررلر بعده ايكى كون دلكو لاشه سنى يديررلر سموز
اولور خنزير خسته اولسه يكيج ديدكلرى جانورى بولوب اكل ايتمكله مرضى كيدر حمارك اوزرينه
خنزير محكم بغلنوب بعده حمار بول ايلسه خنزير هلاك اولور وينه خنزيرك طبيعتنك عجايبندندر
خنزيرك بركوزى چيقارلسه چوق طورميوب كندى دخى هلاك اولور وخنزيرده انسانه بكزمكلكدن
واردركه انك يوزمك ممكن اولور دريسى يوقدر يوزلدكده اندن اتدن اولان اتلرى قطع ايدرك
يوزيلور بخارى ومسلم وغيريلر ابوهريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرندن روايت ايتديلركه نبى محترم
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (والذى نفسى بيده ليوشكن ان ينزل فيكم ابن مريم حكما مقسطا
فيكسر الصليب ويقتل الخنزير و يضع الجزية ويفيض المال حتى لايقبله احد) يعنى شول ذات كريم
حق چونكه نفسم قبضۀ قدرتنده در البته قريب اولدى حضرت عيسى ابن مريم حكم اولوب
عدل ايله حكم ايدبجى اولديغى حالده سزه نازل اولور خچلرى قيرر وخنزيرى قتل ايدر وجزيه يى
دفع ايدوب قبول ايتمز جمله سن اسلامه دعوت ايدر ومالى طاغيدوب جمله يه بخش ايدر حتى مالى
كيمسه قبول ايتمز وبرروايتده بيورديكه (فيهلك فى زمانه الملك كلها الا الاسلام و يهلك الدجال
ويمكث فى الارض اربعين سنة ثم يتوفاه الله تعالى فيصلى عليه المسلمون) حضرت عيسى عليه
السلامك زماننده اسلامدن غيرى ملوكلر هلاك اولور ودجالى هلاك ايدر حضرت عيسى
يرده قرق سنه مكث ايدر بعده وفات ايدر اوزرينه مسلمون نماز قيلرلر بوحديث شريفى ابوداود
آخرسنده كتاب ملاحمده مفصلا روايت ايلدى خطابى ايتدى (ويقتل الخنزير) قول شريفنده
خنزيرك قتلنك وجوبنه دليل وخنزيرك نجس عين اولديغى بياندر وجهى بو يله دركه حضرت
عيسى انجق آخر زمانده نازل اولور وشريعت اسلام باقيه در بو يله اولنجه عيسى عليه السلامك
خنزيرى قتلى شريعتله اولور وشمديده قتل اولنور و يضع الجزية قول شريفنك معناسى بودركه
حضرت عيسى عليه السلام جزيه يى نصارى ويهود واهل كتابدن قبول ايتميوب جمله سنى
اسلامه دعوت ايدر انلردن دين اسلامدن غيرى نسنه قبول ايتمز موطاء نام كتابك آخرنده يحيى بن
سعيددن منقولدركه حضرت عيسى عليه السلام رهكذارنده خنزيره ملاقى اولوب اكا سويلديكه
سلامتله كيت حضرت عيسى يه بوكلامى خنزيره مى سويلرسن دينلدكده انلره ايتدى نامناسب
كلامله ملاقى اولمغى عادت ايتمسندن خوف ايتديكمدن ايچون بو يله سويلدم (فائده) اهل
تفسير حكايه ايتديلركه حضرت عيسى عليه السلام يهوددن برقاچ كيمسه لره ملاقى اولمشيدى وقتاكه
انلر اول حضرتى كورديلرسه حاشا ثم حاشا ساحر عورتك اوغلى ساحر كلدى ديديلر اول حضرته
ووالده سنه شتم ايتديلر وقتاكه حضرت عيسى انلرك بوكلاملرينى استماع ايتدى حضرت بارى يه
انلر ايچون بد دعا ايدوب حق تعالى انلرى خنزيره تبديل ايلدى وقتاكه بوحالى يهود ياخود
رئيسلرى كورديلرسه بوحالدن متألم اولوب اول حضرتك بددعاسندن خوف ايتديلر و يهوديلرى
جمع ايدوب حضرت عيسى حقنده مشاوره ايلديلر مشاوره لرينى حضرت عيسى نك قتلى اوزرينه
اتفاق ايدوب بعضى كيجه ده حضرت عيسى نك سعادت خانه سنه كلديلر وانى صلب ايتمك ايچون
براغاج حاضر ايتديلر حكمة بارى ايله يريوزى قراكولنوب حضرت بارى ملائكۀ كراملرين ارسال
ايدوب ملكلر حضرت عيسى ايله يهوديلر بيننه حائل اولدى حضرت عيسى دخى قوم وقبيله سنى
اول كيجه جمع ايدوب انلره وصيت ايلدى وبعده انلره ديديكه سزدن بريكز خروس اوتمزدن مقدم

بكا البته كافر اولور قليل اقچه يه بنى بيع ايدر بوكلامدن نصكره اصحابى ياندن چيقوب هر برى
بر يره كتديلر حال بوكه يهوديلر حضرت عيسى يى تفتيش ايدرلر ايدى بوحالده ايكن اصحاب عيسادن
برى كلوب عيسايى سزه كوسترسم بكانه ويررسز ديدى انلر دخى اول بى ادبه اوتوز درهم ويرديلر
اول دخى آلوب حضرت عيسايى دلالت ايدوب حضرتك اولديغى اوه كيردكده حضرت بارى جل
وعلا اول كيمسه يى حضرت عيسانك صورتنه تبديل ايدوب حضرت عيسايى آسمانه رفع
وعروج ايتدردى يهوديلر دخى اول اوه داخل اولوب اول كيمسه يى حضرت عيسى صورتنده كوروب
انى طوتديلر اول دخى بن سزه دلالت ايدن كيمسه يم بن عيسى دكلم ديو چاغرمغه باشليوب انلر كلامنه
التفات ايتميوب انى قتل وصلب ايتديلر حال بوكه انلر اول كيمسه يى حضرت عيسى ظن ايدرديى
وبرروايتده حضرت عيسانك صورتنه كيرن يهوددن ططيانوس نام يهودى ايدى وبعضيلر ايتدى
حضرت عيسى اصحابنه سزلردن قنفكز بنم صورتمه كيرمكى قبول ايدرسه قتل اولنور ديدى
ايچلرندن برى يا نبى الله بن قبول ايدرم ديمكله اول كيمسه قتل وصلب اولندى حضرت بارى
عيسى عليه السلامى آسمانه رفع ايتدى يلكلر ايله كسوه اندردى ونور ايله جامه اندردى واكل وشربى
كنديدن قطع ايلدى حضرت عيسى ملائكۀ كرام ايله عرش اعلى جانبنده پرواز ايدبجيدر اهل
تاريخ ايتديلر حضرت عيسى عليه السلامى والده سى مريم عليها السلام حامل اولدقده
اون اوچ ياشنده ايدى صحراده ياخود سلم اغاجنك دبنده اول حضرتى طغورديكه ارض بابله
اسكندر ذوالقرنينك قهر وغلبه ايتديكى وقتدن التمش سنه مرور ايتمشيدى حضرت عيسانك
عمر نازنينى اوتوز سنه اولدقده حق تعالى اكا وحى ايدوب پيغمبر اولدى بعده اوچ سنه مرورنده بيت
مقدسده رمضان شريفده ليلۀ قدرده آسمانه رفع ايلدى اول حضرتك جانب عليينه روان
اولديغندن التى سنه والده سى مريم عليها السلام برصحت اولوب بعده وداع عالم ايلدى ابن ابى
الدنيا حكايه ايلديكه اولياء كباردن ابى اسيد الفزارى حضرتلرينه سن نه ايله تعيش ايدرسن
ديو سؤال اولندقده اولدخى حمد خدا وتكبير بارى تعالى ايدوب حق تعالى كلاب ايله خنزيرى
رزقلنديررده ابواسيدى رزقلندرمزمى ديدى ابن ماجه حضرت انس رضى الله تعالى عنهدن
روايت ايتديكه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (طلب العلم فريضة على كل مسلم
وواضع العلم فى غير اهله كمقلد الخنزير الجوهر واللؤلؤ والدر) يعنى علم حالى طلب ايتمك هر مسلمك
اوزرينه فرض قلنمشدر علمى اهلنك غيرى يه كه موجبله عمل ايتميان كيمسه يه تعليم ايدن كيمسه
خنزيرك بوغازينى جواهر وانجو ايله آراسته ايدن كيمسه كبيدر امام غزالى احياء علوم نام كتابنده
ايتدى بركيمسه ابن سيرين حضرتلرينه كلوب سويلديكه رؤيامده كويا انجويى خنزيرلر بوغازينه
طاقديغمى كوردم ديدى اول دخى تعبيرنده علمى اهلنك غيرى يه تعليم ايتمشسن ديدى ينه احياء
علومده ابواب علمدن باب سادسده مصرحدركه بركيمسه حضرت موسى عليه السلامه خدمت
ايدردى اول كيمسه (حدثنى موسى صفى الله حدثنى موسى نجى الله حدثنى موسى كليم الله) كلامنى
ورد ايتمشيدى حتى اغنيادن اولوب مال فراوانه مالك اولدى بو اثناده حضرت موسى اول كيمسه يى
غائب ايتمكله تفتيش وسؤال ايدردى خبر وآثار اثارينى بولمدى حتى كونلرده بركون بركيمسه
حضرت موسى عليه السلامه كلديكه يدنده بوغازى سياه ايب ايله بغلنمش برخنزير واراول كيمسه
ياموسى غائب ايتديكك فلان كيمسه يى بيلورمسين ديدى حضرت موسى ايتدى بلى اول كيمسه
ايتدى غائب ايتديكك فلان كيمسه شو خنزيردر حضرت موسى دخى مناجات ايدوب يارب اولكى
حالنه تبديل ايتمك استرم كه نه سبب ايله بوصفت كندويه اصابت ايتديكنى سؤال ايدرم ديدكده
حضرت بارى كا وحى ايدوب اكرسن حضرت آدمك واندن صكره اولان انبيانك دعاسى

کبی دعا ایلسك قبول ایتم انجق بو کیمسه یه اشلدیکمی ساکه خبرویررم که بو کیمسه دین اسلام مقابلنی
دنیاده استردی دیو بیوردی ابو طالب مکی دخی قوت القلوب نام کتابنده بو وجهله روایت
ایلدی مستدرکده ابی امامه رضی الله تعالی عنه دن منقولدرکه نبی محترم صلی الله تعالی
علیه وسلم بیوردیکه (یبیت قوم من هذه الامة علی طعام وشراب ولهو فیصبحوا وقد مسخوا خنازیرا
ولیخسفن الله بقبائل منهـا) یعنی بو امتدن برقوم طعام وشراب ولعب ولهو ایله کیجه لر یعنی
سرورطن ایدوب کیجه ناهموار ایش ایدرلر صباحه داخل اولورلر که خنزیر صورتنه مسخ وتبدیل
اولنمشلر وخدای متعال انلردن برقاج قبیله یی یره باتورمش معاذالله تعالی خدای متعال ستار
العیوبدر جمله مؤمنلرك عیبلرینی ستر ایلیه حدیث شریف شویله اولمق اوزره ده روایت اولندیکه
(حتی یصبحو فیقولوا قد خسف اللیلة بدار فلان ولیرسلن علیهم حجارة کما ارسلت علی قوم لوط
ولیرسلن علیهم الریح العقیم بشربهم الخمر ولبس الحریر واتخاذهم القینات وقطعهم الرحم)
یعنی انلر صباحه داخل اولورلر بو کیجه فلانك اوی یره باتمش دیرلر البته انلرك اوزرینه طاشلر
یاغر لوط قومنك اوزرینه طاش یاغدیغی کبی وانلرك اوزرینه البته ریح شدید مهلك ارسال اولنور
شرب خمر ولبس حریر وقطع صلهٔ رحم و چالغولر اتخاذ ایتدکلری سببیله راوی ایدر بو حدیث
شریف صحیح الاسناددر (الحکم) خنزیره متعلق حکملردر خنزیرك بیعی جائز دکلدر راویلرك روایت
ایتدیکی شو حدیث شریف ایچونکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر (ان الله حرم الخمر وثمنها
وحرم المیتة وثمنها وحرم الخنزیر وثمنه) یعنی تحقیق باری تعالی خمری وبهاسنی حرام قلدی ومیته یی
وبهاسنی حرام قلدی وخنزیری وبهاسنی حرام قلدی علماء کرام انکله انتفاع جائز اولوب اولمقده
اختلاف ایتمشلردر برطائفه مکروه کوردیلر امام حسن واوزاعی وامام مالك واصحاب رأی انتفاعنه
رخصت ویردیلر انجق خنزیر نجس عیندر کلب کبی خنزیرك اعضاسندن بری برنسنه یه اصابت ایلسه
مرداراید یدی کره غسل اولنمق لازم اولور که غسلك بریسی تراب ایله اوله خنزیری اکل ایتمك حرامدر
حق تعالینك شو قول شریفی ایچونکه (قل لا اجد فیما اوحی الی محرما علی طاعم یطعمه الا ان تکون
میتة او دما مسفوحا او لحم خنزیر فانه رجس) یعنی تحقیقا خنزیر رجسدر مردار در دیو بیورمشدر
امام ماوردی رحمة الله علیه فانه رجس قول شریفندکی ضمیر خنزیره راجعدر دیدی زیرا ذکر
اولنانلرك قربی اولدر شیخ ابو حیان بونده نزاع ایدوب ضمیر لحم لفظنه راجعدر زیرا بو کلامده
قاعدهٔ نحودن مضاف ومضاف الیه اولسه ضمیر مضاف اولان اسمه راجعدر یوخسه مضاف
الیه اولان اسمه راجع دکلدر زیرا اندن مطلوب مضافدر مضاف الیه لمصلحة کلمشدر که مضافی
معرفه قیلمق یاخود مخصوص قیلمق مصلحتی ایچون کلمشدر شیخ اسنوی رحمه الله ایتدی امام
ماوردینك ذکر ایتدیکی معنی جهتندن اولی در بیانی بویله درکه خنزیرك لحمنك حرام قلندیغی
لحم خنزیر قول شریفندن فهم اولندی اکر ضمیر لحمه راجع اولسه کلام فائده دن خالی اولمق لازم
اولوردی واجب اولدیکه ضمیر خنزیر لفظنه راجع اوله که خنزیرك یاغنك وجکرینك وطلاقنك
وسائر اجزاسنك حرام اولدیغی فهم اوله نه امام قرطبی سورهٔ بقره نك تفسیرنده ایتدی اختلاف یوقدر که
خنزیرك قیلندن ماعدا جمله یری حرام قلنمشدر انجق خنزیرك قلیله نعال دکمك واسکیجیلك ایتمك
جائز اولور ابن منذر دخی خنزیرك نجس اولدیغنه اجماع امت واردر دیو نقل ایلدی انجق بو کلامنده
بحث واردر زیرا امام مالك حضرتلری بونده مخالفت ایلدی بلی خنزیرك حالی کلبدن کتودر
انك قتلی مستحبدر وانکله کندی حالنده انتفاع جائز دکلدر کلب بو که مغایردر شیخ الاسلام نووی
رحمه الله ایتدی خنزیرك نجس اولدیغنك اوزرینه بزم ایچون دلیل یوقدر بلکه مقتضای مذهب
ارسلان وقورد وفاره کبی خنزیر پاك اولمقدر یعنی برآتوابه طوقنسه انی غسل ایتمك لازم دکلدر

دیدی و بنه روایت اولندیکه برکیمسه پیغمبر علیه السلامه کلوب انك قیلنی فرچه ایتمکدن سؤال
ایتمشیدی جوابنده لا بأس بذلك دیو بیوردی بو حدیث شریفی ابن حویز سداد روایت ایدوب
وایتدیکه خنزیر قیلی ایله فرچه پیغمبر علیه السلامك عهد همایوننده و بعده آشکاره وار ایدی
پیغمبرن وائمهٔ اربعه دن بری اندن منع ایتدکلری معلوم اولنمامشدر (شیخ نصر المقدسی ایتدی
خنزیر قیلندن اولان فرچه ایله پرداه اولنان مستنك اوزرینه مسح ایتمك وانکله نماز قلمق جائز دکلدر
انی یدی کره غسل ایتملیدرکه بریسی طپراق ایله اوله زیرا صو وطپراق مردار فرچه سنك واردیغی یره
وارمزلر (امام نووی ایتدی شیخ ابو نصرك کلامی مشهوردر انجق شرح تلخیصنده قفال ایتدی
شیخ ابو زیده بوندن سؤال ایتدم برنسنه ضیق اولوب اکا محتاج اولنسه وسعتلی اولور دیدیکه مرادی
ناسك بونده ضرورتلری واردر انکله نماز قلمق جائزدر شرحده وروضه ده کتاب اطعمه نك آخرنده
دخی بوکا یقین کلام واردر خنزیرك آردینه دوشوب قوالمق جائز دکلدر کرك انسانه تجاوزلق ایتسك
وکرك ایتمسك اکر انسانه تجاوزلق ایدرسه قتلی واجب اولور اکر تجاوزلق ایتمزسه ایکی وجـه
جائزدرکه قتل واجب اولمقدر ایکنجی وجه قیو ویرمك جائز اولمقدر (امام شافعینك تصریحندن
آشکاره اولان دخی بودر انجق آردینه دوشمك بر وجهله جائز دکلدر شرح مهذبده وغیریلرده
تصریح اولندیغی کبی سنن ابی داوده عکرمه نك ابن عباس رضی الله عنهما دن روایت ایتدیکی
حدیثدن منقولدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی ظن ایدرمکه بیورر (اذا صلی
احدکم الی غیر سترة فانه یقطع صلاته الکلب والحمار والخنزیر والیهود والمجوسی والمرأة الحائض)
یعنی سزدن بریکز صحراده ستره سز یعنی مقابله یه برنسنه دکمکسزین نماز قیلسه کلب یا حمار یا خنزیر
یا یهودی یا مجوسی یا حائض عورت اوکندن کچمك ایله انك نمازینی قطع ایدر (ینه سنن ابی داوده
مغیرة بن شعبه نك حدیثندن منقولدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (من باع
الخمر فلیشقص الخنازیر) یعنی برکیمسه خمری فروخت ایتمکی عادت ایلسه اول کیمسه خنزیرلر
قصابی اولور شراح حدیث بونك معناسنده چوق کلام ایدوب خطابی ایتدی فلیشقص الخنازیر
دیمك انك اکلنی حلال کورردیمکدر (صاحب نهایه ایتدی بونك معناسی خنزیرلری پاره پاره ایدوب
هر بر اعضاسنی قطع ایدر دیمکدر قیونك لحمی فروخت اولندقده پاره لندیکی کبی حاصل معنی
برکیمسه خمرك بیعنی حلال کورسه خنزیرك بیعنی دخی حلال کورسین زیرا خمر ایله خنزیر حرام اولمقده
برابردر بو برلفظدرکه معناسی نهی ومنعدر حاصل کلام برکیمسه خمری بیع ایلسه خنزیرلره قصاب
اولور دیمکدر (زمخشری حضرتلری بونی شعبینك کلامندن قیلمشدر (لامثال) ضرب مثلدر عربلر
اطبش من عفر دیو ضرب مثل ایدرلر یعنی فلان کیمسه خنزیرك انوکندن خفیفدر دیرلر عفر لفظی
خنزیر انوکنه تعبیر اولندیغی کبی شیطانه وعقربه دخی تعبیر اولنور وخنزیردن کتودیو ضرب مثل ایدرلر
خنزیر ایچنده اولان صویی مکروه ومردار ایتدیکی کبی فلان نسنه زیاده مکروهدر دیو ضرب ایدرلر
بو مثلك اصلی نصاری صویی خنزیر ایچون قیادرلر خنزیر دخی صو ایچنده قیدار زیاده بشمك ایچون
بوکا لغت عربده ایغار دیرلر ابو عبیده ایتدی بو ایغاردندر شاعرك شو قولی ٭ولقد رأیت مکانهم فکرهتهم ٭
بن اعدالریمك مکاننی کوردم انلری مکروه قیلدم ٭ککراهة الخنزیر للایغار٭ خنزیرك ایغار واول زیاده
قیادیغی ایچون مکروه اولدیغی کبی ابن درید ایتدی ایغار صویی خنزیر ایچون قیناددوب خنزیرك
تویی یولنمق ایچون جانلی ایکن ماء حارك ایچنده قومقدر (اشاره) ابن درید محمد بن الحسن بن درید
ابو بکر الازدی البصری درکه علم لغت وادب وشعرده عصرینك امامیدر انك خوش شعرلرندندر
مقصوره نام قصیده سی که اول قصیده ایله ابن میکال نام شاهی واوغلی اسمعیلی مدح ایتمشیدی
شعرادن جماعت کثیره بو مدحنده اکا معارضه ایتدیلر علمادن برجماعت قصیدهٔ مرقومه سنه

اعتبار ایدوب شرح ایتدیلر وانك تصنیفلرندندر جمهره نام کتابی که کتب معتبره دندر بعض علماء ایتدی ابن درید اشعر الشعراء واعلم العلماء ایدی آخر عمرنده اکا مفلوجلق عارض اولمغله بو یله اولدیکه اولدیغی یره برکیمسه کلورسه غضب ایدوب چاغرردی یانه قریب اولمازسه ده اول حالده تریاق ایچوب شفابولوردی وشاکردلرینك معرفتلرینی استماع ایچون کیدردی مضر نسنه لر اکل ایتدیکی ایچون برسنه دن صکره مرضی ینه عودت ایدردی که انجق حرکت ضعیفه ایله یدینی حرکت ایتدرردی باشندن ایاغنه جمله اعضاسی معطل اولوردی شاکردی ابوعلی ایتدی بن کندی نفسمده سویلرمکه مقصوره نام قصیده سنده دهری ذکر ایتدیکی وقتده که قولی سببیله خدای متعال اکا بوکونه عقاب ایلدیکه شوقولیدر (مارست من لوهوت الافلاك ✽ من جوانب الجوعلیه ماشکا) فلکلرك کرم سرمنی هوانك اطرافندن ممارست ایتدم شکوام دخی اکادر شاعرك بوکلامی اعتقاده مبنی دکلدر حاشا فلکك نه مدخلی وار جمله احکام فیاض مطلقدندر شاعر مومی الیه اول حال ایله ایکی سنه معمر اولوب آنك آخر کلامی شوقولی اولدی ✽ فواحزنی ان لاحیاة لذیذة ✽ واه محزونلغه که دنیا حیاتی برقرار دکلدر ✽ ولاعمل یرضی به الله صالح ✽ خدای متعالك راضی اولاجغی عمل صالحم دخی یوقدر دیوب مرحوم اولدی مرحومدن منقولدر که برکیجه اویانق ایدم وقتا که کیجه نك آخری اولدی نوم غلبه ایدوب رؤیامده کوردمکه برکیمسه کلوب قپونك سوو هلرین طوتمش و بکا سویلر که شراب حقنده سویلدیکك شعرك زیاده خوشنی بکا سویله جوابنده بن ایتدم ابونواس نام شاعر برکیمسه ایچون سویلیجك کلام قویمدی اول کیمسه ایتدی بن اندن زیاده شاعرم بن ایتدم سن کیمسین اول کیمسه بن اهل شامدن ابوناجیه یم دیوب شونی بکا اوقودی ✽ وحمراء قبل المزج صفراء بعده ✽ شراب قارشمزدن مقدم قرمزی قارشدقدن صکره صاریدر ✽ اتت بین ثوبی نرجس وشقایق ✽ نرکس وقرمزی لاله جامه لری بیننده باده کلدی ظاهر باده صاری شین رزدخترندن حاصل کل رنك نسنه در ✽ حکت وجنة المعشوق صرفا فسلطوا ✽ علیها مزاجا فاکتست اون عاشق ✽ باده نك کل رنك اولمسی معشوقك رخلری النی حکایت وبیان ایتدی ناس دخی مزاج جهتندن اکا مسلط اولدیلر اول دخی عاشقك اوننه سرایت ایتدی ابن درید ایتدی بن ایتدم خطا ایتدك اول کیمسه ایتدی نیچون بن ایتدم زیرا سن وحمراء دیو بشلدك قرمزیلغی تقدیم ایتدك بعده بین ثوبی نرجس وشقایق دیوب نرکس صاری اولور صاریلغی تقدیم ایتدك دیدیکمده اول کیمسه ایتدی یابغیض یعنی یاعدو بووقت قلیلده بونه کونه تمیز وتفتیشدر ابن درید بو ایکی بیتی رؤیاسنده کورمیوب بالنفس کندی انشا ایتدی دخی دینلمشدرکه ابن درید طقسان یاشنی تجاوز ایدنجه قدرمی و باده آلوده ایدی می مستانه دن نه حاصل نوش ایده جك باده درکه عارفین دیمشدر ✽ بر دلبره دل ویرکه بلادر دیمسونلر ✽ بر باده یی نوش ایتدیکه خطادر دیمسونلر وینه شاعرنه خوش دیمشدرکه ✽ می محبوب ایله در ذوق بهشتکده همان ✽ خبر الدق اوطرفدن بزه آدم کلدی (ابن دریدك عمری اولقدر ومفلوج ایکن عقل ودانشی راست ایدیکه کندی یه سؤال اولنان نسنه لره طوغری جواب ویردی اوجیوز یکرمی برسنه سنك شعبانده مرحوم اولمشدر درید لفظی دردلفظنك تصغیردر ودرد لفظی لغت عربده دیشی اولمیان کیمسه دیمکدر ابن خلکان وغیریلر بویله دیمشدر (الخواص) خنزیرك خاصه لریدر خنزیرك جکری اکل اولنسه یاخود قوریدیلوب برکیمسه یه ایچرلسه حشراتك صوقدیغی یره نفع ویرر وینه اندن قولنج وقالجه یلی اولان کیمسه یه ایچرلسه اول ساعت شفا اولور انك اودی مقعد اولان کیمسه نك بورننه اوج طمله طمله دلسه مقعدلکی چیزیلوب صحت بولور انك اودی قوریدیلوب بواسیرك اوزرینه قونسه اول ساعت بواسیری دفع ایدر انك زبیلنی دائم اجقرغی اولان کیمسه طوتسه اجقرغی دفع اولور مثانه سنده طاش اولان کیمسه خنزیرك زبیلنی

ایچسه اول طاشی پارلر خنزیرك زبیلنك خالصی بری اولانك زبیلدر خنزیرك زبیلی سرکه ایله خمیر اولنوب باشه سوراسه یارلرینه نفع ایدر اول زبیلدن اکثی نار اغاجنك کوکنه دوکلسه اول اغاج طاتلی ناره تبدیل اولور خنزیرك کركی احراق اولنوب سحق اولنوب بواسیری اولان کیمسه اندن ایچسه بواسیری قوپار شفا بولور باذن الله تعالی و بعضیلر ایتدی انکله بواسیری قاپلیوب بغلنسه شفا اولور آنك کوکندن جای ربعه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه بغلنسه حمی کیدوب صحت بولور خنزیرك اوکچه سی اوزرنده اولان سیکری احراق وسحق و عسل ایله خمیر اولنوب معده سنده اولان مرض بریح اولان کیمسه بر مثقال مقداری ایچسه زیاده نفع ایدر (التعبیر رؤیا) خنزیری رؤیاده کورمك شره ومعیشته وافلاسه و مال حرام اوزرینه دلالت ایدر خنزیرك دشیسنی کورمك کثرت نسله دلالت ایدر رؤیاده خنزیردن کندی یه ضرر حاصل اولسه بعضیجه نصرانیدن کندی یه شدت حاصل اولور (وبعضیلر ایتدی رؤیاده خنزیر کورمك عدوی قوی وملعونه دلالت ایدرکه نوائب وتکالیف وقتنده غدار و اذا کار اوله برکیمسه رؤیاسنده خنزیره سوار اولسه ماله نائل اولور واعداسنه قهر ایدر یقنده بیان اولندیغی کبی برکیمسه بشمش خنزیر اتی ییدیکنی کورسه حلالدن اولمیان ماله وتجارته نائل اولور برکیمسه کندینك خنزیره تبدیل اولدیغنی کورسه دیننده ضعیف ورزالتیله ماله نائل اولور برکیمسه رؤیاسنده خنزیرك یوریدیکی کبی کندو یی یورر کورسه سروره نائل اولور وکوزنورینه واولاده نائل اولور رؤیاده برقاج خنزیره مالك اولدیغنی کورمك غم والمه دلالت ایدر رؤیاده اوخنزیری کورمك کوره نك اوندن وسعت اوجوزلغه دلالت ایدر هر بر حیوانکه سرعتله وحشی و سرعتله مونس اولور آنی کورمك مقصود مرادك تمامنه وقضاء حاجتنه دلالت ایدر خنزیربری کورمك یغمور وقار ایله کلش مسافره دلالت ایدر برکیمسه خنزیر رعی ایتدیکنی کورسه یهود ونصارادن برقومه رئیس اولور برکیمسه کندی عورتنی خنزیره اولمش کورسه اول کیمسه عورتنی تطلیق ایدر دیو تعبیر اولنور زیرا عورت کندی یه حرام اولور خنزیرده حرامدر خنزیرك لحمنی کورمك جمله ناسه خیره دلالت ایدر زیرا خنزیر هلاك اولمدقجه کندیله انتفاع اولنمز وخنزیرمالی حرامدر تنکیم حق تعالی بیوردی انما حرم علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر والله اعلم ✽ الخنزیر البحری ✽ امام مالك حضرتلری خنزیر بحریدن سؤال اولنمشیدی ایتدیکه سزلر اکا خنزیر بحری دیرسز عربلر اکا بویله تعبیر ایتمزلر زیرا دریاده خنزیر معروف اولمامشدر مشهور اولان اولدرکه اول حیوان دلفین دیدکاری برجانوردرکه غرق اولنلره معاونت ایدوب خلاص ایدر یقنده دال بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (ربیع ایتدی شافعی حضرتلری صو خنزیرندن سؤال اولنمشیدی جوابنده اکل اولنور دیدی وروایت اولندیکه امام شافعی وقتا که عراقه داخل اولدی صوخنزیری حقنده دیدیکه ابوحنیفه رحمه الله بونی حرام قیلدی ابن ابی ایلی حلال قیلدی و بوقولی اصحاب کزیندن روایت ایدوب بونده حراملق شائبه سی وار دینلمشدر دیوب احتراز اولنمق طرفندن ابقا ایلدی (ابن ابی هریره ابن خیراندن حکایه ایلدیکه انك براکنجسی برصو خنزیری شکار ایدوب اکا کتورمشیدی اولدخی اکل ایدوب بونك لذتی بالق لذتنه موافقدر دیدی (ابن وهب ایتدی لیث حضرتلرینه سؤال ایتدم جوابنده ناسك خنزیر تعبیر ایتدکاری حیوان اکل اولنماز زیرا حق تعالی خنزیری حرام قیلمشدر ✽ الخنفساء ✽ طوکزلان بوجکی که معروفدر بونك کنیه لری ام الفسو وام الاسود وام مخرج وام التبن در بو بوجك عفونتدن پیدا اولور کندیله عقرب بیننده دوستلق وار در بویله اولدیغندن اهل مدینهٔ منوره اکا جاریة العقرب تعبیر ایدرلر که برقاج کونه اولور بوکونه سنه جعل تعبیر اولنور که ترسی یوارلر بر بوجکدر وبرکونه سی آیاقلری چوق بوجکدرکه عربده حمار قبان تعبیر اولنور لسان فارسیده خرکش دیرلر

وبرنوعنه بنات وردان تعبیر اولنور حاملرده اولور وبونوعنه خنطبه تعبیر اولنور که طوکزلان بوجکلك ارککیدر طوکزلان بوجکی رایحهٔ کریههنك کثرتنه مخصوصدرکه بدقوقوسی چوقدر بویله اولدیغندن ضرب مثلدر طوکزلان بوجکی حرکت اولنسه رایحهٔ کریههسین ظهور ایتدیرر دیرلر (ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (لیدعن الناس فخرهم فی الجاهلیة اولیکونن ابغض الی الله من الخنافس) زمان جاهلیتده اولان بیوکلکلرینی ناس البته ترك ایتسونلر یاخود البته آنلر حق تعالایه طوکزلان بوجکندن زیاده مبغوض اولورلر (غریبه) حکایهٔ غریبهدرقزوینی حکایه ایلدیکه برکیمسه طوکزلان بوجکنی کوروب حق تعالی بونی کبی بدقوقولی بدقیافت بوجکی نیچون یراتدی اوله دیمشیدی پس خدای متعال اول کیمسهیی بریارهیه مبتلا ایلدیکه علاج اطبا کارکر اولمیوب جملهسی عاجز اولوب حتی معالجه ایتمکی ترك ایتدیلر کونلرده برکون زوقاقده برطاشره لی طبیب کچوب مشکل یارهلره تیمار ایدرم دیو فریاد ایدردی اول کیمسه بوصدایی کوش ایلدکده شوحریفی ده کتورك کوره لم نه سویلر دیدی یاننده حاضر اولنلر حذاق اطباسنك مرضکدن عاجز اولدیلر طاشرهطبیبی نه اشلسه کرك دیدیلر اول کیمسه ایتدی بکا انك کلمسی کرکدر وقتا که طبیبی ایچرو کتوردیلر یارهیی کوردکده بکا طوکزلان بوجکی کتورك دیدی حاضر اولنلر طبیبی مسخره لغه آلوب کوالشوب خنده ایتدیلر لکن یاره صاحبنك خنفسا حقنده مقدما کندیدن صادر اولان کلامی خاطرینه کلوب نه کولوشرسز همان استدیکنی بوکا حاضر ایدیکز علاج ایلسون دیدی پس برقاچ خنفسا کتوردیلر احراق ایدوب کولنی یارهنك اوزرینه قویدقده باذن الله تعالی صغالوب برء تام کلدی پس صاحب مرض یاننده حاضر اولنلره حق تعالی مخلوقنك زیاده الجغی دوالرك زیاده عزیزی اولدیغنی بکا بلدرمك ایچون بودرده مبتلا ایتدی دیدی (ابن خلکان حکایه ایلدیکه هارون الرشیدك وزیری جعفر بن یحیی بن خالد البرمکینك مجلسنده ابوعبیده النفقی حاضر ایدی برطوکزلان بوجکی ظهور ایتمکله جعفر شونی کیدرك دیو امر ایتدکده ابوعبیده انجق کز امولورکه خیر قصدیله کلمشدر زیرا ناس بویله زعم ایدرلر دیدی جعفر دخی ابوعبیدهیه بیك التون ویرلك دیو امر ایتدکده ابوعبیده ایتدی ناسك زعم ایتدیکی محقق اولدی جعفرانك قالدرلمسنه امر ایدوب آتدیلر تکرار ظهور ایتدی جعفر دخی تکرار ابوعبیدهیه بیك التون دخی بخش ایلدی امثالیله مشرف ایلیه الله زیرا ملوك وامرایه واهب المائه تعبیر اولنور اکثریا مال فراوان بخش واحسان ایتدکاری ایچون (الحکم) خنفسایه متعلق حکملردر کندینك خباثتی اولدیغی ایچون اکلی حرامدر اصحاب کزین ایتدیلر برحیوان که کندیده نفع وضرر ظاهر اولیه احرامده اولان کیمسه ایچون وغیریلر ایچون انی قتل ایتمك مکروهدر خنفسا کبی نوعلریله قورد جعزلر کبی ینکج کبی کوجکرك قوشلر کبی وقرطال کبی قپلوبغه وسنك وسائر بونلره مشابه اولانلر کبی جمهور علماده بویله قطع وجزم ایتمشلردر (امام الحرمین طبور وحشراتك قتلی حرام دکلدر دیو بروجه نادر حکایه ایلدی لکن کراهتك دلیلی اقتضاسز یرده انلری قتل عبثدر صحیح مسلمده ثابتدرکه نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی ❊ ان الله تعالی کتب الاحسان علی کل شیٔ فاذا قتلتم فاحسنوا القتل ولیس من الاحسان قتلها عبثا ❊ یعنی حق تعالی هرنسنهنك اوزرینه خوبلغی فرض ایلدی سزلر برنسنه قتل ایدرسهکز قتلی دخی خوب ایلکز عبث یره حشراتی قتل ایتمك خوبلق وایلکدن دکلدر (بیهقی عامهٔ اصحابدن روایت ایلدیکه ضرری اولمیان حیوانی برکیمسه قتل ایتمك مکروهدر (الامثال) ضرب مثللدر طوکزلان بوجکندن زیاده فنا رایحهلی واوصورقان دیرلر وینه عربلر طوکزلان بوجکی بیرسه جوق رایحهٔ کریهه ایله کلور دیرلر خباثتی مشتمل اولان کیمسه حقنده ضرب مثل اولنور که یعنی آنك یاننده اولان

احوالندن تفتیش ایتمکز یاننده اولانك رایحهسی سزلره اذیت ایدر (حلف الاحمری النحوی عتبی نام کیمسهیی هجو ایدوب کفت ❊ انا صاحب مولع بالخلاف ❊ بزم بردوستمز وارکه خلافه حریصدر کثیر الخطا قلیل الصواب خطاسی چوق صوابی آزدر ❊ الج لجاجا من الخنفسا ❊ طوکزلان بوجکنك لجندن زیاده لجاج ایدر اول بوجك زیاده لجوج ونزاع ایدیجیدر ❊ وازهی اذا ماشی من غراب ❊ نه وقت که یوررسه قرغهدن زیاده صالنوب تکبرلنور (الخواص) خنفسانك خاصهلریدر طوکزلان بوجکنك باشلری قوپریلوب کوکرجن یواسنده قونسه آنده کوکرجن جمع اولوب وافر اوله طوکزلان بوجکنك ایچنده اولان یاشی کوزه چکمك کوزی حدتلندیرر وکوزقراکولغی جلالندیرر وبیاضنی کیدرر اورمجك اغنه بکزر کوزه عارض اولان پردهیه نفع عظیم وبلیغ نفع ایدر برمکانده چنار اغاجنك اوراقلری احراق اولنوب بخور اولنسه طوکزلان بوجکی اول مکاندن فرار ایدر طوکزلان بوجکی طوتیلوب سمسم یاغی ایله قارشدیریلوب آندن قولاغه طاملداسه قولاق آغرینلرینك جملهسنه نافعدر طوکزلان بوجکی ازیلوب عقرب صوقدیغی یره بغلنسه آنی صغالدر اول بوجك احراق اولنوب کولی یارهنك اوزرینه قونسه بری ایدر برکیمسه طوکزلان بوجکنی چینمدن اکل ایدوب جانلی ایکن درونه وارسه اول ساعت اول کیمسهیی هلاك ایدر (التعبیر) خنفسایی رؤیاده کورمك نفسا عورتلرك موتنه دلالت ایدر ارکك طوکزلان بوجکنی کورمك اشراره خدمت ایدر برکیمسهیه دلالت ایدر وبعضیجه عدوی بغیضه دخی دلالت ایدر والله اعلم ﴿الخنوص﴾ خنزیرك انوکیدر جمعی خنانیص کلور اخطل نام کیمسه بشر بن مروانه خطاب ایدوب کفت ❊ اکلت الدجاج فافنیتها ❊ سن طاووغی اکل ایدوب فنایه ویردك ❊ فهل فی الخنانیص من معمر ❊ خنزیرك انوکنه بردخی بونلاك ایدیجی وارمیدر خنزیر انوکینك حکمی وتعبیری خنزیر کبیدر (الخواص) خاصهلریدر خنزیرك انوکنك اودی قوری وردلری حل ایدوب پریشان ایدرانك اودی عسل ایله خلط اولنوب احلیله سورلسه شهوت عظیمه ایله جماعه حریص ایدر انك یاغی اریدیلوب اکشی نار اغاجنك کوکنه سورلسه طاتلویه تبدیل اولور ﴿الخیثعور﴾ قورددر زیرا اوقوردن عهدینه طورمیه وبعضیلر ایتدی غول دیدکاری بیان آدمیسیدرکه حدیثده دخی کلمشدر (ذالك ذئب العقبة) یعنی خیثعور تعبیر اولنوب دائم برقرار اوزره طورمیوب کونا کون کورنان غول بیابانی بریابان وعقبهلر قوردیدر پس بوسببدن خیثعور تسمیه اولندی غول بحثنده کلور وبعضیلر ایتدی شول نسنهدرکه انك برقرار حالی اولمیوب سرعت زوالده اوله نتکیم شاعر ایتدی (کل انثی وان بدالك منها ❊ آیة الحب حبها خیثعور) عورتدن سکا محبت علامتی ظاهر اولورسه انك محبتی برقرار دکلدر سریع الزوالدر وبعضیلر ایتدی خیثعور صو اوزرنده اولور کچورك بر بوجکدر بریرده طورمز حرکت ایدر وبعضیلر ایتدی خیثعور شول نسنهدرکه یازکونلرنده حرارت هوادن اورمجك اوی کبی کوك یوزندن نازل اولور وبلایه دخی خیثعور دیرلر ﴿الخیدع﴾ والخیطل کدی دیدکاری حیواندر فارسیده کربه دینور بقنده کلور ان شاء الله تعالی ﴿الخیل﴾ آتلر کروهیدر خیل لفظنك کندی لفظندن واحدی یوقدر قوم ورهط ونفر لفظلرینك واحدی اولمدیغی کبی بعضیلر ایتدی انك واحدی خایلدر ابوعبیده بویله دیمشدر خیل لفظی مؤنثدر جمعی خیول کلور (سجستانی ایتدی خیل لفظینك تصغیری خییل کلور آته خیل تسمیه اولندی سیروکذاری خیال اولدیغیچون بوکا کوره خیل لفظی سیبویه قتنده اسم جمعدر (ابوالحسن اخفش قتنده جمع جمعدر آتك شرافتنده حق تعالانك کندی یه قسم بیوردیغی کفایت ایدرکه کلام قدیمنده بیورمشدر (والعادیات ضبحا) غازیلرك اعدا اوزرینه قوشلدقده درونلرندن صدا چیقان آتلری حقیچون دیو قسم بیوردیغی شرافت جهتندن آنه کفایت ایدر (صحیحده جریر بن عبدالله رضی الله تعالی عنهدن منقولدر

ابدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمی کوردم که مبارك پارمغی ایله برآتك النی صیغر واکرام
ایدرو بیوررکه (الخیل معقود فی نواصیها الخیر الی یوم القیمة الاجر والغنیمة) آتك ذاتنده یاخود
النندهکی قیلده اجرت وغنیمتدن خیرلر عقد اولمشدر یوم قیامته دکین خیرانده موجوددر زیراکه آتلرله
غزالر حاصل اولمغله غزالرده دنیانك وآخرتك خیری حاصل اولور (صحیح مسلمده ابوهریره رضی الله
تعالی عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مزارستانه کلوب ایتدیکه (السلام
علیکم دار قوم مؤمنین وانا ان شاء الله بکم لاحقون وددت انا قد رأینا اخواننا) یعنی السلام
علیکم یا مؤمنین اوینك اربابی تحقیق بزلر ان شاء الله تعالی سزلره لاحقلرز بن محبت ایدرمکه بزلر
دوستلریمزی کوریدك دیمکدر حدیث شریفك مضمون منیفی بویلدر زیارت قبور ایدن مؤمننه
دخی بونی سویلمك مستحبدر بو حدیثدن صکره اصحاب کزین ایتدیلر یارسول الله بزلر سنك
اخوانك دکلمیوز پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (بل انتم اصحابی اخواننا الذین
لم یأتوا بعد) بلکه سزلر بنم اصحابمسز بزلرك دوستی شول مؤمنلردرکه آنلر هنوز دنیایه کلمدیلر
اصحاب ایتدی یارسول الله امتکدن هنوز دنیایه کلمیانی سن نیجه بیلورسین رسول الله بیوردی
(اوان رجلا له خیل محجلة بین ظهرانی خیل دهم بهم الایعرف خیله) برکیمسه اولسه که ناسك
سیاه آتلری ایچنده کندینك ایاغی سکل آتی وار اول کیمسه کندی آتنی بیلازمی اصحاب کزین بلی
یارسول الله دیدیلر پیغمبر علیه السلام (فانهم یأتون یوم القیمة غرا محجلین من آثار الوضوء
وانا فرطهم علی الحوض) تحقیقا امتم یوم قیامتده ابدستلری آثارندن آنلری وایاقلری نورلنمش
کلورلر جنت اعلاده اولان حوضك اوزرینه بن انلرك قوناقجیسیم دیو بیوردی (و بیهقینك روایتنده
(ان امتی یأتون یوم القیمة غرا من السجود محجلین من الوضوء ولایکون ذلك لاحد من الامم)
یعنی بنم امتم یوم قیامتده سجده‌لرندن آنلری وابدستلرندن ایاقلری نورلنمش اولدقلری حالده کلورلرکه
امم سالفه‌دن بری ایچون بوحال اولمسه کرکدر (مسلم حضرتلری روایت ایتدیکه حضرت
فخر کائنات علیه اشرف التحیات حدیث شریفنده شکالی ات قسمنده کریه کورمشدرکه صاغ
الیله صول ایاغی یاخود صاغ ایاغیله صول الی سکل اولان آتی مکروه کورردی (ابوعبیده وجمهور
اهل لغت ایتدی مکروه اولان اوچ ایاغی سکل اولاندر زیرا بغلنمش آته مشابه اولورکه اکثر آت
اوچ ایاغیله بغلنور (ابن درید ایتدی مکروه اولان شکالی بر یانده اولان ال وایاغی سکل اولاندر اکر
سکلی مخالف اولسه اکا سکلی مخالف دینور (بعضیلر ایتدی ایکی اللری بیاض اولاندر و بر روایتده
ایکی ایاغی بیاض اولاندر (علماء کرام ایتدی حضرت سرور ارشاد بونی مکروه کوردی ایاق باغنه
مشابه اولدیغی ایچون و بعضیلر ایتدی احتمال وارکه بویله اولان آتی تجربه ایدوب انده نجابت
بولمامش اوله بعض علما ایتدی ایاغی سکل اولان اتك النده غره سی بیاض اولسه کراهتی زائله
اولور (ابن رشیق عمده اداوکتابنده شعرك منافع ومضاری بحثلرنده ایتدیکه شعرادن ابوطیب
المتنبی نام شاعر وقتاکه بلاد فارسه کیدوب عضد الدوله یی شعرنده مدح و پسندیده ایدوب
اولدخی کندی یه مال فراوان بخش واحسان ایتدکده یانندن چیقوب بغداده عودت ایتمشیدی
یاننده برجماعت رفیق اولوب اثناء راهده بغداده قریب محلده اوزرلرینه قطاع طریق چیقدی
وقتاکه مرقوم انلرك غلبه سنی کوردکده فرار ایلدی کندی کوله سی ایتدی ناس سنك
فرارکدن خبردار اولمازمی حال بوکه شعرکده شو کلامی سویلدك ✲ الخیل واللیل والبیداء تعرفنی ✲
والحرب والضرب والقرطاس والقلم ✲ یعنی آتلر و کیجه وصحرا وجنك وجدال وکاغد وقلم بنی بیلور
دیو شاعر کندوبی مدح ایتدیکی بو کلامی عبد کندویه اوقودقده فکر ایدوب رجوع ایتمشیدی قطاع
طریق غلبه ایدوب انی قتل ایتمکله سبب قتلی بو بیت اولدیکه اوچیوز اللی درت سنه سنك

شهر رمضاننده ایدی ناسدن عزلت وانفرادلق مدحنده ابوسلیمان الخطابینك شوقولی نه خوشدر
نه قدر کندی بو مضمون ایله عمل ایتمزسه ✲ انست بوحدتی ولزمت بیتی ✲ کوشهٔ وحدتله انسیت ایدوب
خانه مه ملازمت ایتدم ✲ فدام الانس لی ونمی السرور ✲ کوشهٔ وحدتده انسیت دائم اولوب
سرورم مزاید اولدی ✲ وادبنی الزمان فلاابالی ✲ زمان بنی تأدیب ایتدی بن نسنه قایرمم ✲ هجرت
فلاازار ولاازور ✲ بن هجرت وترك ایتدم زیارت اولنمام وآخری زیارت دخی ایتمم ✲ ولست سائل
مادمت حیا ✲ حیاتده اولدقجه سؤال ایدیجی دکلم ✲ اسار الخیل ام رکب الامیر ✲ آتلر یورر می
یوخسه بك بند یمی دیو کویا کندینك فارغ آزاده اولدیغی بیان وآخره بند اولمق ایچون عیان
وخیل لفظنی شعرنده تصریح از زبان ایلمشدر (تجربه اولناندندرکه اوت ایله طپراق بیکدن آت
وسائر دابه یه عارض اولان اچ اغرسی ایچون درت طرنقلرینك اوزرینه شو تحریر اولنور
(بسم الله الرحمن الرحیم فاصابها اعصار فیه نار فاحترقت ججغون ججغون شاشیك شاشیك)
بنه مجرباتدندر راسبك وسائر دابه نك مرضی ایچون تحریر اولنوب کردانه قلاده اولنورکه شودر
(ولاطلیهد هو هو هو وهست هر هر هر هر هر د هو هو هو هو هو ٥٥٥٥٥٥ امهیا هیا
او یوسف ره وید حفره ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم (فائده) ابن خلکان حکایه ایلدیکه
برکیمسه مقدما ذکر اولان متنبی شاعره ✲ بادرهوالك صبرت ام لم تصبرا ✲ یعنی هوا که سرعت ایله صبر
ایدرمیسن یوخسه صبر ایتمزمیسن دیدیکی قولندن سؤال ایدوب حروف جوازمدن لم وارایکن الف نیجه
اولور لایق اولان لم تصبر کرك ایدی دیدی جوابنده شاعر ایتدی اکر ابوفتح ابن جنی بومکانده اولسه سکا
جواب ویردیکه بو الف نون ساکنه‌دن بدل اولان الفدر زیرا بونك اصلی لم تصبرن ایدی نون تأکید
مخففه اوزرینه وقف اولنسه اول نوندن بر الف بدل اولور نتکیم اعشی ایتدی ✲ ولاتعبد الشیطان والله
فاعبدا ✲ بونك اصلی فاعبدن وقتاکه اوزرینه وقف اولندی نوندن بدل الف کلدی شاعرك ابوفتح
دیدیکندن مرادی علم نحوده مشهور ابوفتح عثمان ابن جنی الموصلیدر ابوالفتح ابن جنی خواجه سی
ابوعلی الفارسیدن اوقوردی اندن ایریلوب موصلده درس اوقتمغه اوتوردی کونلرده برکون خواجه سی
ابوعلی یانندن کچوب درس خلقه سنده کوردکده اکا ایتدی اوزم اولمشین حال بوکه سن
قورق سین اولدخی انصاف ایدوب مجلس درسنی فراغت ایدوب جاق ماهر اولنجه قدر تبعیت
وملازمتندن دور اولمدی آنك باباسی جنی رومی الاصل بر مملوکدر وآنك اشعار حسنه سی واردر کندی
یك چشم اولمغله حقنده کفت ✲ صدودك عنی ولاذنب لی ✲ یدل علی نیة فاسدة ✲ ای معشوقم
سنك بندن اعراض ایتمك نیت فاسده یه دلالت ایدر ✲ فقد وحیاتك مما بکیت ✲ خشیت علی عینی
الواحدة ✲ اغلدیغم ایچون سنك و بنم صاغلغم ضایع اولدی برکوز یمك اعمی اولمسندن خوف ایتدم
یعنی بنی اغلدوب آه وافغانمی الدکسنك ایچون حیات یوقدر ✲ ولولامخافة ان لااراك ✲ اکر اعمی اولوب
سنی کورمامك خوفی اولمسیدی ✲ لما کان فی ترکها فائدة ✲ انی فراغت ایتمکده فائده اولوریدی
(ابن جنینك مضافات مفیده سی واردر ومتنبی شاعرك قصیده سنی شرح ایتمشدر بناء علی ذلك
شاعر بالاده اشارت ایتدیکه الف خصوصنده سکا ابن جنی خبر ویردی دیدی ابن جنی اوچیوز
طقسان ایکی صفرنده مرحوم اولمشدرسن نسائیده مرویدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حمل
واستعمالده آته حدندن زیاده مهنت وبدل ایتمکدن نهی ومنع ایتمشدر امام العلامه ابوعمر بن عبدالبر
حضرتلری ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایچون اولان تمهیدنده ایتدیکه ✲ احبوا الخیل واصطبروا
علیها ✲ فان العز فیها والجمالا ✲ ای ناس اته محبت ایدوب انك اوزرینه اذا وجوردن صبر
ایدیکز زیرا عزت وشرافت وجمال اتده در ✲ اذا ما الخیل ضیعها اناس ✲ نه وقتکه اتی انسان
ضایع ایدرلرسه ✲ ربطناها فاشرکت العیالا ✲ بزلر اته ربط وبند ایدرز ات دخی عیالمزی مشکور

ومسرور ايدر ❊ نقاسمها المعيشة كل يوم ❊ هركون معيشتى بزلر آت سببيله تقسيم ايده رز ❊ ونكسوها البراقع والجلالا ❊ بزلر اتى اورتولر و پوشش ايله ستور وجامه انديريز بوقدر تفصيلدن مراد فصحاى عربك خيل لفظى شعرنده استعماللرينى واسبك شرافتنى بياندر (فائدۀ اخرى) مصنف ايتدى تاريخ نيسابوريده كوردم حضرت على كرم الله وجهه‌دن منقولدركه راوى ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (لما اراد الله تعالى ان يخلق الخيل قال لريح الجنوب انى خالق منك خلقا اجعله عزا لاوليائى ومذلة لاعدائى وجمالا لاهل طاعتى فقالت الريح اخلق يارب فقبض منها قبضة فخلق منها فرسا وقال خلقتك عربيا وجعلت الخير معقودا بناصيتك والغنائم محتازة على ظهرك و بوأتك سعة من الرزق وايدتك على غيرك بين الدواب وعطفت عليك صاحبك وجعلتك تطير بلا جناح فانت للطلب وانت للهرب وانى ساجعل على ظهرك رجالا يسبحونى ويحمدونى ويهللونى ويكبرونى) يعنى وقتاكه حق تعالى آتى خلق ايتمك مراد ايلدى قبله يلنه بن سندن برخلق يراديرمكه آنى اوليامه عزت واعدامه مذلت و بكامطيع اولنلره جمال وزينت قيلرم ديدى ريح جنوب ايتدى خلق ايله يارب حق تعالى اندن برقبضه روزكار آلوب آندن آتى خلق ايتدى واكا خطاب ايدوب بيورديكه بن سنى عربى خلق ايتدم وخيرى سنده قيلدم ومال غنيمتلرى سنك ارقك اوزرنده جمع اولنور قيلدم سنى رزقده وسعت ايچون حاضر ايتدم سائر دابه‌نك اوزرينه سنى مؤيد قيلدم صاحبكى وسنك اوزريكه شفقتلى قيلدم وسنى قنادسز اوچار قيلدم سن طلب ايچونسن وقاچمق ايچونسن بن سنك ارقك اوزرينه شول كيمسه‌لرى قيلرمكه انلر بكا تسبيح وتهليل وتكبير وحمد ايدرلر بعده حضرت سرير الارشاد عليه اشرف التحيات بيوردى (مامن تسبيحة وتهليلة وتكبيرة يكبرها صاحبها فتسمعه الا وتجيبه بمثلها) يعنى تسبيح وتهليل وتكبيردن برنسنه يوقدركه صاحبى تكبير ايده ده آت استماع ايليه الا آتك مثليله آت دخى تسبيح وتهليل وتكبير ايدر ينه پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (فلما سمعت الملائكة بخلق الفرس قالت يارب نحن ملائكتك نسبحك ونحمدك ونهللك ونكبرك فماذا لنا فخلق الله تعالى لها خيلا لها اعناق كاعناق البخت يمد بها من شاء من انبيائه ورسله) يعنى وقتاكه ملائكۀ كرام آتك خلق اولنديغنى استماع ايتديلر يارب بزلر سنك ملائكه‌لر يكز سكا تسبيح وتهليل وحمد وتكبير ايده رز بزم ايچون نه خلق ايدرسين ديديلر حق تعالى آنلر ايچون دخى آتلر خلق ايتديكه بيونلرى بسرك دوه بيونلرى كبى حق تعالى انى انبياء عظام ورسل كرامندن مراد ايتديكنه احسان ايدرينه پيغمبر بيوردى (فلما استوت قوايم الفرس فى الارض قال الله تعالى له انى اذل بصهيلك المشركين واملاء منه اذانهم واذل به اعناقهم وارعب به قلوبهم) يعنى وقتاكه آت خلق اولنوب روى زمينده اياغى برقرار اولديسه خداى تعالى ايتدى بن سنك آوازك ايله كافرلرى ذليل قيلرم سنك آوازك ايله كافرلرك قولاقلرينى طولديريرم بيونلرينى ذليل ايدرم وسنك آوازك ايله كافرلرك قلبلرينى قوقوديرم ينه اول حضرت بيوردى (فلما عرض الله تعالى على آدم عليه السلام كل شئ مما خلق قال له اختر من خلقى ما شئت فاختار الفرس فقيل له اخترت عزك وعز اولادك خالدا ما خلدوا وباقيا ما بقوا ابدا لابدين ودهر الداهرين) وقتاكه حق تعالى خلق ايتديكى نسنه‌نك جميعنى حضرت آدم عليه السلامك اوزرينه عرض ايدوب مخلوقاتدن مراد ايتديككى اختيار ايله ديو بيوردى اول دخى اتى اختيار ايتدى واكا دينلديكه سنك و اولاديكك عزتنى اختيار ايتدك اول اولاد تناسل ايله برقرار اولدقجه آت دخى دائم اولور ديمكدر ظاهرات نعتى آنا فانا دهرا بعد دهر برقرار عزت و شرافتدر (شفاء صدور ادلو كتابده ابن عباس حضرتلرندن بومعناى مشعر لفظى بواسلوبك غيرى حديث شريف منقولدركه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (لما اراد الله تعالى ان يخلق الخيل اوحى الى الريح الجنوب

انى خالق منك خلقا فاجتمعى فاجتمعت فاتى جبريل فاخذ منها قبضة ثم قال الله تعالى هذه قبضتى ثم خلق منها فرسا كميتا فقال الله تعالى خلقتك وجعلتك عربيا وفضلتك على سائر ما خلقت من البهايم بسعة الرزق الغنايم تقاد على ظهرك والخير معقود بناصيتك ثم ارسله فصهل فقال باركت بصهلك ارهب المشركين واملاء به مسامعهم وازلزل اقدامهم ثم وسمه بغرة وتحجيل فلما خلق الله تعالى ادم قال يا آدم اخترى الدابتين احببت يعنى الفرس او البراق وهو على صورة البغل لاذكر ولا انثى فقال يا جبرائيل اختر احسنهما وجها وهو الفرس فقال الله تعالى له يا ادم اخترت عزك وعز اولادك باقيا ما بقوا وخالدا ما خلدوا) ينه كتاب مرقومده حضرت على رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه نبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (ان فى الجنة شجرة تخرج من اعلاها حلل ومن اسفلها خيل بلق من ذهب مسرجة من در وياقوت لاتروث ولا تبول لها اجنحة خطوها مد بصرها يركبها اهل الجنة فتطير بهم حيث شاؤا فيقول اسفل منهم درجة يا ربنا بم بلغ عبادك هذه الكرامة فيقول بانهم كانوا يقومون الليل وكنتم تنامون وكانوا يصومون النهار وكنتم تأكلون وكانوا ينفقون وكنتم تبخلون وكانوا يقاتلون وكنتم تجتنبون ثم جعل الله فى قلوبهم الرضى فيرضون وتقرا عينهم) يعنى جنت اعلاده براغاج واركه انك اعلاسندن حله‌لر واسفلندن آتلر چيقاركه كندى التوندن و انجو وياقوت ايله اكرلنمش نه تسلر ونه بول ايدر انك ايكى قنادى وار اهل جنت اكا سوار اولوب مراد ايتديكى يره پرواز ايدرينه اهل جنتدن مرتبه سى اسفل اولنلر يارب بو قوللرك بو مرتبه‌يه نه سبب ايله ايرشديلر ديرلر حق تعالى بيوررك انلر كيجه قائم اولورلردى حال بوكه سزلر نوم وغفلتده ايديكز وانلر كوندز صائم اولورلردى حال بوكه سزلر اكل ايدرديكز انلر ماللرينى رضاء الله انفاق ايدرلردى سزلر ايتمزديكز انلر غزا ايدرلردى سزلر اجتناب ايدرديكز بعده خداى تعالى انلرك قلوبلرينه رضاء شريفنى القا ايدوب انلر راضى اولورلر وكمال فرح وسرور ايله قالورلر (فائدۀ اخرى) اسبه ابتدا سوار اولان حضرت اسمعيل عليه السلامدر حيوانلرى بويله اولديغندن اته يوكرك تعبير اولنورى حضرت اسمعيلدن مقدمات وحشى ايدى سائر وحشيلر كبى وقتاكه حق تعالى حضرت ابراهيم واسمعيل عليهما السلامه بيت شريفك قديمتملى بو جلدوبنا ايتمكه اذن ويردى بيورديكه بن سزاره دفينه احسان ايده رمكه سزلك ايچون حفظ ايتمشيدم ديوب بعده حضرت اسمعيله وحى ايتديكه سن چيق ندا ايدوب اول دفينه‌يى استه اول دخى مكۀ مكرمه قربنده جياد نام طاغه چيقوب ندا ايلدى وفينه نه ايديكنى بلدى حق تعالى آته ندايى الهام ايتدكده روى زمينده آت قالميوب جمله سى اجابت ايدوب حضرت اسمعيله كلديلر ونفسلرينى تمكين ايدوب تدلل ايتديلر بويله اولديغندن پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (اركبوا الخيل فانها ميراث ابيكم اسمعيل) يعنى سزلر اته سوار اولك زيرا اول پدريكز حضرت اسمعيلك ميراثيدر نسائى راويلريله روايت ايتديكه نبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه نسادن صكره اتدن محبتلى نسنه يوغيدى ثعلبى اسناديله روايت ايتديكه حضرت سرور انبيا عليه اكمل التحايا بيورر (مامن فرس الا و يؤذن له عند كل فجر فيدعوا اللهم من خولتنى من بنى ادم واجعلنى احب من ماله واهله اليه) يعنى اتلردن برات يوقدر الا اوقات سحرده مرخص اولوب خداى متعاله تضرع ونياز ايدركه بنى ادمدن بكا مالك قلديغك كيمسه ايچون جمله ماندن واهلندن بنى اكا محبتلى قيل يعنى انلرى بكا زياده مرحمتلى ايله ديو دعا ايدر وينه بيورديكه (الخيل ثلثة فرس للرحمن وفرس للانسان وفرس للشيطان فاما فرس الرحمن فما اتخذ فى سبيل الله وقوتل عليه اعدائه وفرس الانسان ما استطرق اليه وفرس الشيطان ما وهن عليه) آتلر اوچ كروهدر برى بارى تعالى ايچوندر و برى انسان ايچوندر و برى شيطان ايچوندر بارى تعالى ايچون اولان فى سبيل الله اوزرينه

غزا اولنوب کافرلر قتل اولنان آتدر انسان ایچون اولان طریقنده اکا لازم اولان آتدر شیطان
ایچون اولان شول آتدر که اوزرنده مداهنه اولنوب ریا وسمعه ایچون حاضر اولنمش اوله ابن سعدك
طبقات اد لو کتابنده عریب ملیکه‌دن سندیله مرویدرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
حق تعالینك (الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا وعلانیة لهم اجرهم عند ربهم لا خوف
علیهم ولاهم یحزنون) قول شریفنك معناء منیفندن و بو مرتبه یه نائل اولنلر کیملردر دیو سؤال
اولنمشیدی اول سلطان سریر ارشاد علیه السلام بیوردیکه (اصحاب الخیل) بو مرتبه یه نائل اولنلر
ات صاحبلریدر کنیت خالصه ایله شب وروز سرا وعلانیة آتلرینه انفاق ایدرلر و بعده ینه بیوردیکه
(المنفق علی الخیل کباسط یده بالصدقة لا یقبضها وابوالها وارواثها یوم القیمة کذکی المسك)
یعنی نیت خالصه ایله ات بسلین کیمسه فقرایه دائما صدقه ایله یدینی کشاده ایدن کبیدر یوم قیامتده
بسلدیکی اتك بول و ترسی مسك رایحه سی کبی اولور حضرت شیخین رحمهما الله تعالی ابن عمر
رضی الله تعالی عنهما دن روایت ایتدیلرکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلری
ریاضت کش اتلری حیفا نام محلدن وداع بوقشنه وار نجه یارشدیردی ریاضت کش
اولیان اتلری وداع بوقشندن بنی زریق قبیله سنك مسجدلرینه وارنجه یارشدیردی ابن عمر
رضی الله عنهما یارش اتلرینه سوار اولنلردن ایدی شیخ الاسلام حافظ الذهبی طبقات الحفاظ ادلو کتابنده
راویلریله روایت ایتدیکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر (لا تحضر الملائکة من اللهو شیئا
الا ثلثة لهو الرجل مع امرأته واجراء الخیل والنصال) یعنی ملائکة کرام لعب ولهودن اوچ نسنه دن
غیریه حاضر اولمازلر بریسی بر مؤمنك خاتونیله لعب ایتدیکی وقتده حاضر اولورلر وبری ات یاراشدرکن
و بری اوق اتارکن حاضر اولورلر ترمذی حضرتلری صفت اهل جنتده اسناد ضعیف ایله ابو
ایوب انصاری یه وارنجه راویلریله روایت ایتدیکه راوی ایدر بر اعرابی پیغمبر صلی الله علیه وسلمه کلوب
بن آته محبت ایدرم جنت اعلاده آت وارمیدر دیدی حضرت پیغمبر بیوردی (اذا دخلت الجنة اتیت
بفرس من یاقوتة لها جناحان فتحمل علیها وتطیر بك فی الجنة حیث شئت) یعنی جنت اعلایه داخل
اولدیغکده سکا یاقوتدن بر آت کتوریلور انك ایکی قنادی وارسن انك اوزرینه حمل اولنورسك
اول سنك ایله نه مکانی مراد ایدرسك پرواز ایدر (ابن قانع معجمنده ایتدی اول اعرابینك اسمی
عبد الرحمن بن ساعدة الانصاری ایدی (مجالسه ادلو کتابك اونده دینوریده بویله ذکر ایتمشدر
ابن عدی دخی بویله اسناد ضعیف ایله روایت ایتدیکه نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورر (ان اهل الجنة یتزاورون علی نجایب بیض کانهم الیاقوت ولیس فی الجنة من البهایم الا
الابل والطیر) یعنی اهل جنت بیاض هجین اوزرنده که کویا یاقوتدر بر برینی زیارت ایدرلر جنت
اعلاده دوه ایله قوشدن غیری بهایم یوقدر (فائدهٔ اخری) یارش اتلری اون ات اولور شیخ
رافعی وغیریلر بویله ذکر ایتدیلر انجق روضه‌ده محذوف ومتروکدر اون آتك برینه مجلی دینور
ایکنجیسنه مصلی دینور اوچنجیسنه تالی دردنجیسنه بارع بشنجیسنه مرتاح التنجیسنه عاطف
یدنجیسنه خطی سکزنجیسنه مومل طقوزنجیسنه سکیت اونجیسنه فشکل دینور مصنف ایتدی
کندی منظومه کلامم ایله اکا اشارت ایتدم دیوب ❊ مهمة خیل السباق عشرة ❊ فی الشرح دون
الروضة المعتبرة ❊ وهی مصلی ومجلی تالی ❊ والبارع المرتاح بالتوالی ❊ ثم خطی عاطف مومل ❊
ثم السکیت والاخیر الفشکل ❊ یارش اتلرینك اون عدد اولدیغنی واسملرینی بیان ایدوب شرحده
بویله اولوب معتبراتدن روضه نام کتابده اولمدیغنی تکرار ایتمشدر (فائدهٔ اخری) امام سهیلی
تعریف واعلام ادلو کتابنده ایتدی حضرت سلطان کونین علیه الصلوة والسلامك آتلرندن برینك
اسمی سکب ایدیکه کویا سیل صویی کبی سریع ایدی سکب لفظی شقایق نعمان دیدکاری

چیچککه دخی تعبیر اولنور و برینك نامی مرتجز ایدیکه کبشنه مسی خوب اولدیغندن بونکله تعبیر
اولنور و برینك نامی لحیف ایدیکه زیاده سکردیکی ایچون کویا یری سترایدردی خاء معجمه ایله لخیف
دخی دینور که بخاری بویله ذکر ایتمشدر و برینك نامی لزاز ایدیکه جمله سنه غالب ایدی و برینك
نامی ملاوح ایدی و برینك نامی طریس ایدی و برینك نامی ورد ایدیکه بونی عمر ابن الخطابه
اول حضرت بخش ایلدی و اول بر اتدرکه انی رخیص بهایه فروخت اولنورکن کوروب اشترا
ایتمشیدی و حضرت عمر انك اوزرنده فی سبیل الله غزا ایلدی انتهی الکلام (فائدهٔ اخری)
ابان ابن ابی عیاشدن منقولدرکه راوی ایدر بنی امیه خلفاسندن عبد الملك حجاج ظالمه توصیه
نامه یازوب خادم النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اولان انس ابن مالکه خوش معامله ایده سن دیمشیدی
حجاج دخی اکا مجلسنه کلمکه اذن ویروب عطیه واکرام ایتمشیدی انس حضرتلری ایتدی حجاجك
مجلسنه کلمشیدم کونلرده بر کون حجاج ایتدی اتلریمی سکا عرض ایدیم پیغمبر علیه السلامك
یاننده اولان اتلر ایله بنم اتلرم نیجه در بکا تعلیم ایله دیوب اتلرینی بکا عرض ایتدکده
بن ایتدم بینلری ایراقدر پیغمبرك آتلرینك بولی و ترسی وعلفی اجر و ثوابدر و شو آتلر ریا و سمعه
ایچون مهیادر حجاج ایتدی اکر امیر المؤمنینك مکتوبی اولمسیدی یدمده کی عصایی سکا اورردم
بن ایتدم سن ضرب ایتمکه قادردکلسن حجاج ایتدی نیچون بن ایتدم زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بکا بر دعا تعلیم بیوردی اول دعایی ایدنجه شیطاندن وسلطاندن و یرتجی حیواندن
خوف ایتمم حجاج دخی یا اباحمزه بو دعایی قرنداشك اوغلنه یعنی بنم اوغلم محمده تعلیم ایله دیدی
بن تعلیم ایتمیوب ابا ایلدم راوی ابان حضرتلری ایتدی وقتاکه انس محتضر اولدی بنی چاغروب
یا اباحمد سنك ایله بیمزده فرقت اولاجقدر سکا حرمت ایتمك واجبدر سکا بر دعا تعلیم ایده‌یمکه
اول دعایی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بکا تعلیم ایتدی سن اول دعایی خدای متعالدن
خوف ایتمیان کیمسه یه تعلیم ایله اول دعا بودر (الله اکبر الله اکبر بسم الله علی نفسی
ودینی بسم الله علی اهلی ومالی بسم الله علی کل شئ اعطانی ربی بسم الله خیر الاسماء بسم الله
الذی لا یضر مع اسمه شئ فی الارض ولا فی السماء وهو السمیع العلیم بسم الله افتتحت وعلی الله
توکلت الله ربی لا شرك به شیئا اللهم انی اسئلك من خیرك الذی لا یعطیه غیرك عز جارك وجل
ثناؤك ولا اله غیرك احفظنی من شر کل ذی شر خلقته واحترز بك منهم واقدم بین یدی بسم الله
الرحمن الرحیم قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد ومن خلفی مثل ذلك و
عن یمینی مثل ذلك وعن یساری مثل ذلك ومن فوقی مثل ذلك ومن تحتی مثل ذلك (مسئله) شیخ الاسلام
تقی الدین السبکی رحمة الله تعالی علیه ایتدی بر سائل کریم لایق تبجیل وتعظیم اولان کیمسه دن
اسبك احوالنی متضمن مسائل ورود ایتدیکه آتلر حضرت آدم علیه السلامدن مقدمی خلق
اولندی یوخسه صکره می و انك ارککی مقدم خلق اولندی یوخسه دیشی سی می جنس اولانمی
مقدم خلق اولندی یوخسه ناجنس اولوب اسب پالان و بارکیر اولانمی مقدم خلق اولندی
و بونلرك حقنده حدیث شریفمی واقع اولدی یوخسه اثر سیر و اخبار دن بریمی واقع اولدی دیو
جوابی بودرکه بزم اختیار ایتدیکمز آتك خلقی حضرت آدم علیه السلامدن ایکی کون
یاخود ایکی کون مقداری زمان مقدمدر ارککی آتك خلقی دیشیسندن مقدمدر جنس اولان آتك
خلقی بارکیردن مقدمدر آتك خلقی آدم علیه السلامدن مقدمدر دیدیکمزی دیرسك قرآن عظیمدن
برقاچ آیت ایچوندرکه اول آیتلری بقیده آیت با آیت ذکر ایدرز وجه استدلالی دخی ذکر و بیان ایدرز
حاصل معنی بویله درکه بر شریف کیمسه بر محله قدوم ایتمزدن مقدم انك محتاج اولدیغی

نسنه لر حاضر اولنور تتكم حق تعالى بيوردى (خلق لكم مافى الارض جميعا) روى زمينده اولنلر
حضرت آدم وذريتى ايچون خلق اولنمشدر انلره اكرام اولديغى حالده آنك مقدم خلق اولنديغى
بنى آدمه اكرام ايدر مخلوقك جمله سنك خلق اولنمسى آدمك خلقتندن مقدمدر بعده مخلوقنك
آخرى اولديغى حالده حضرت آدمى خلق ايتمشدر زيرا آدم وذريتى اشرف مخلوقدر كورمزميسك
بزم پيغمبريمز جميع انبيادن اشرف اولديغى ايچون آخرلرى اولدى وبردخى كمال ظهور وجود آدمده در
آدمدن ماعداسى كنديده حيوانلق اولاندر وجماددر حيوان جماداتدن اشرفدر آت دخى آدمينك
غيرى اولان حيوانات اشرفيدر نيجه آتك خلقى آدمك خلقتندن صكره اولور بو حكمت آتك
وانسانه منفعتلى سائر حيوانك مقدم خلق اولنمسنى اقتضا ايدر آت حضرت آدم عليه السلامدن
ايكى كون ياخود ايكى كون مقدارى مقدم خلق اولندى ديديكمز كلامه حديث شريف واردر كه
دابه لرى پنجشنبه كونى خلق ايتدى ديديكيدر بو حديث شريف صحيح مسلمده در لكن بونده بحث
واردر وشبهه يوقدر كه حضرت آدمك خلقى جمعه كونى بعد العصر اولمشدر بويله اولديغندن
على وجه التقريب ايكى كون ياخود ايكى كون مقدارى آت آدمدن مقدم خلق اولنمشدر ديدك اسبك
مقدم خلق اولنديغى رد اولنمز حاصل كلام بيان اولنان كيدر آتك مقدم خلق اولنديغنه دلالت
ايدن آيت كريمه يى ديرسك حق تعالينك شول قول شريفيدر (خلق لكم مافى الارض جميعا ثم استوى
الى السماء فسويهن سبع سموات) بو آيت كريمه ايله استدلالك وجهى بودر كه آيت كريمه قبل
تسوية السماء يريوزنده اولان مخلوقك جمله سنك خلق اولنديغى حكايه ايتدى آتده يرده
اولنلردندر آيت كريمه ايله عمل وترتيبك دلالتنه كوره قبل تسوية السماء آتده مخلوقدر تسويهٔ سماء
حضرت آدمك خلقتندن مقدمدر زيرا تسويهٔ سماء التى كونك ايچنده اولمشدر شو آيت كريمه يه
بناء كه (رفع سمكها فسويها والارض بعد ذلك دحيها) قول شريفنه وارنجه يه دكين وحديث
شريفك دلالتى مخلوقات كمال بولدقده جمعه كونى آدم عليه السلامك خلق اولمسيدر كه مخلوق
كندوده خلق اولنان التى كونك آخريدر اكر ابتداسى بازار كونى ديرسك مورخينك واهل كتابك
عند الناس ديدكلرى كبى مشهور اولان دخى بودر ياخود خلق كونلرينك ابتداسى پنجى كونده در
بويله اولنجه آدمك خلق اولنديغى جمعه كونى ايام ستهدن خارجدر صحيح مسلمده اولان حديث
بونى اقتضا ايتديكى كبى شو حديث كه (ان الله تعالى خلق التربة يوم السبت) يعنى حق تعالى
طبراغى جمعه ايرتهسى كونى خلق ايتدى نقدر بونده بحث وكلام وار ايسه ده حضرت آدم
عليه السلامك جملهدن صكره خلق اولنديغنده كلام يوقدر بو تفصيل ايله ثابت اولديكه آتك خلق
اولنمسى حضرت آدمك خلقتندن مقدمدر آنده ايام ستهده خلق اولنان مخلوقاتك جمله سندندر
بعض جهلهنك ديدكلرى كبى دكلدر كه كندى زعملرنده احاديث موضوعه لر دخى ذكر ايتديلر كه
اول مثلو كلام انجق مجنون آوازندن صادر اولور بزم ايچون انى ذكر ايتمك لازم دكلدر ودخى آتك
مقدم خلق اولنديغنه دلالت ايدن آيت كريمه دندر حق تعالينك شو قولى (وعلم آدم الاسماء كلها
ثم عرضهم على الملائكة وما كنتم تكتمون) قول شريفنه وارنجه دكين بو آيت ايله استدلالك
وجهى آتك بو اثناده خلق اقتضا ايتديكيدر بز سويلدك آدم عليه السلامك خلقى التى كوندن
خارجدر ياخود غيرى مخلوقك خلقتنى تمام اولدقدنصكره حضرت آدمك خلقى دخى التى كونك
آخرندهواقعدر بالادهتحرير اولنان كبى وبونه آيات مستدله دندر حق تعالينك سورهٔ قافده اولان
شو قولى كه (ولقد خلقنا السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام وما مسنا من لغوب) بو درت
آيات كريمه لر آتك حضرت آدم عليه السلامدن مقدم خلق اولنديغنه دلالت ايتمكله بو آيتلرده
كفايت واردر وهب بن منبهدن اسرائيلياتده منقولدر كه آتلر قبله يلندن خلق اولنمشدر بو كلام

بزم مراديمزه منافى دكلدر زيرا بزلر انجق خداى متعالدن ورسولندن صادر اولانى تصحيح وبيان
ايدرز ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن دخى منقولدر كه آتلر وحشى ايدى حق تعالى حضرت
اسماعيل عليه السلامه مسخر ايلدى بو دخى بزم كلاميمزه منافى ومعارض دكلدر ممكندر كه مقدم
خلق اولنوب حضرت اسمعيل عهدينه دكين وحشى اولمش اوله آتك صكره خلق اولنديغى
مشعر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن واصحاب كزيندن برخبر يوقدر معتمد اولان قرآنك
دلالتى ايله بزم ديديكمزدر شول كلامكه آته ابتدا سوار اولان حضرت اسمعيل عليه السلامدر
ديو مقدما تحرير اولندى بو امر مشهوردر انجق بو اسناد صحيح دكلدر كه تفصيلنى التزام ايده لم
بز ايسه سويلدككه انجق خداى متعالدن ورسولندن صادر اولانى التزام ايدهرز تفسير قرطبيده
روايت ترمذى ايله ابن عباس رضى الله عنهمادن منقولدر كه وقتا كه حق جل وعلا حضرت ابراهيم
واسمعيل عليهما السلامه بيت شريفك تملنى رفع وبنايه اذن ويردكده بن سزلره بر دفينه احسان ايدرمكه
سزلر ايچون انى حفظ ايتمشيدم ديوب بعده حضرت اسمعيل عليه السلامه طشره چيق ندا ايله
دفينه سكا كلور ديو وحى ايتدى اول دخى طشره چيقوب ندا ايدوب دفينه نه ايديكنى بيلمدى خداى
متعال نداسن آتلره الهام ايتمكله روى زمينده آت قالميوب جمله سى اجابت ايدوب حضرت اسمعيله
مطيع اولوب حق تعالى جمله آتلرى اكا ذليل ايتدى بو خصوصده ناسك ذكر ايتدكلرينى بيان ايدوب
بكماله شرح وعيان ايلسك تطويل كلام اولور زيرا ناس سخن بيشماره آغاز ايدوب آتك منافع
وخاصهسنده چوق نسنه ذكر ايتديلر كه كلبسنك صحتى ملتزم دكلدر قدر وشرافت وقت قليلده سرعت
جواب ايله مطلوب اولمغله كلام تطويل اولنميوب بزم ديديكمزه قصر اولمق اقتضا ايدر كه جواب
اولمغه كفايت دخى ايدر آتك ارككى ديشيسندن مقدم خلق اولندى ديديكمزك تفصيلنى ديرسك
ايكى وجهه مبنيدر كه بر وجهى اركك ديشى اوزرينه شرافتليدر ايكنجى وجه ارككك حرارتيدر
نه قدر اركك وديشى بر جنس ايسه ده برينك حرارتى آخرندن زياده در حرارتى زياده اولان مقدم
خلق اولنمغه قدرت الهيه نك عادتى جارى اولمشدر ارككك حرارتى ديشينك حرارتندن قويدر
بويله اولنجه مناسب اولديكه ارككك وجودى مقدم اوله وبردخى اركك ايله تحصيل منت كثير
اولور بويله اولديغندن حضرت آدمك خلقى حوادن مقدم اولدى وبردخى آت ايله زياده مراد
اولنان غزادر اركك آت ايسه غزاده ديشيدن خيرلدر زيرا اركك آت يوكرك وقورشمقده شدتلى
وجرائتده قويدر وار اركك آت كويا سوار اولان ايله غزا ايدر قصراغ بويله دكلدر كه اكر اركك
استديكى وقتى ايسه صاحبنى مشقتده قور اركك آت كورسه حضرت موسى صلوات الله على
نبينا وعليه حضرتلرينه دريايى كچمك ايچون حضرت جبرائيل عليه السلامك قصراغه بنمسى
انك جرأتلى اولمسنى اقتضا ايتمز اول حضرتك قصراغه سوار اولديغى فرعون عليه اللعنه نك
اركك آته بنديكى ايچون ايديكه فرعونك آتى قصراغى كوروب طلب ايده فرعون دخى انك باشنى
طوردرهمقدن عاجز اوله ده دريايه داخل اولوب هلاك اولمق قصد ايله ايدى جنس اولان آت
باركيردن مقدم خلق اولندى ديديكمزى ديرسك حضرت اسمعيلك خبرينك ذكرندن منفهم
اولديغى ايچوندر وبردخى جنس اولان اشرف واصلدر باركير اولان عارضدر واناسنه وباباسنه
ناجنس قارشديغندندر زمان سلفده باركير ذكر اولنمامشدر قصهٔ اسمعيل وقصهٔ سليمان عليهما
السلامى كورمزميسنكه جمله آتلرى جنس ايدى ناجنس اولان باركير وسبسانه اولاندر كه حتى
علماء كرام سبسانه باركيره مال غنيمتدن سوار اولنه جق آته سهم ويرلديكى كبى سهم ويريلورمى
يوخسه ويرلزمى ديو اختلاف ايتمشلردر راوى حديثدن مكحول حضرتلرينك حديث مرسللرندن
حديث لفظنده (للفرس سهمان وللهجين سهم) يعنى آته ايكى سهم سبسانه يه برسهم

غنیمتدن ویریلور دیو روایت ایلمشدر بو روایت اقتضا ایدر که سبسانه یه آت تعبیر اولنمیه هجین سبسانه در یاخود سبسا نه مشابه سنده بارکیردر و بالجمله بارکیر آتلرك قبلی چوق اولانیدر جناب حق ایسه برجنسدن قیلاریی ابتدا خلق ایدر اولمدی بزم ایچون احادیث نبویه وآثار صحیحه انجق آنك فضیلتی ایچون کلمشدر ویارشدرمسی ایچون وآنی تربیه و بسلمك فضیلتی ایچون و اتك برکتی ایچون والنه مسح واکرام ایچون میمنت ونماسنی طلب ایتمك ایچون وآنی انه مکدن نهی ایچون وآنه زحمت واذیت ایتمکدن نهی ایچون وآنه و صاحبنه مال غنیمتدن سهم ویرلمك ایچون احادیث شریفه کلمشدر علماء عظام آنده زکات اولورمی یوخسه اولمزمی دیو و بونك غیری بحثلرده اختلاف ایتمشلردر مصنف مرحوم ایتدی عجله اولدیغی ایچون بونی بیاندن اعراض ایتدم یوخسه شیٔ قابل ایدی برکوندن برساعتده انك زکاتنی دخی تحریر ایدردم طالبك عجله‌سی ایچون ترك ایتدم انك حقنده یقینده بشقه برکتاب تحریر ایدرم ان شاء الله تعالی بو کلام تمدح ایسه مصنف مرحوم شیخ دمیری یه لایق دکل لکن حمل المؤمن علی الصلاح اظهار نعمت اولمق کرك (الحکم) آته متعلق حکمدر شرح کفایه صاحبی ضمیری ذکر ایتدیکه اهل غزا ایچون آنی اکل ایتمك جائز دکلدر زیرا سلاحی کبیدر وآتك کردننه کریش طقمق مکروهدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ایتدی دیو اهل حدیث روایت ایتدکاری ایچون خطابی ایتدی اول حضرت اسبك قلاده سنی کسمك ایله امر ایتمشدی امام ملك ایتدی اصابت عیندن ایچون اکا قلاده یی جائز کورورم خطابینك غیریلر ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قلاده یی قطع ایله امر ایتدی زیرا ناس آتلره چاکار اصارلردی و آخرلر ایتدی قلاده نك قطعیله امر ایتدیکی آتلرز یاره قوشدقد قلاده انی بوغوب انجتممك ایچوندر واحتمالی وارکه عین کرشی قلاده دن منع ایتدیکی قابشدن وغیریدن ماعدا که زمان جاهلیتده عادتلری اولدیغی اوزره و بعضیلر ایتدی نهیك معناسی آته مشقتلی اولان نسنه اشلمکز دیمکدر آت یارش رمقده شو مقدم وشومؤخر دیمك آتلرك بیونلرینه کوره معتبردر که بیونی مقدم اولان اول برینی کچمش اولور دوه یاریشنده اوموزی مقدم اولان کچمشدر زیرا دوه سکرتدکده بیونی یوقاری قالدرمغله قنغیسی مقدم اولدیغی آشکار اولماز آت سکرتدکده بیونی اوزاده رق قوشر انده بیون معتبر اولدیغی قوشیلان آتلرك بیونلری طول وقصرده مساوی اولدیغنه کوره در شو حدیث شریف ایچونکه بیورر (بعثت انا والساعة کفرسی رهان کاد احدهما ان یسبق الاخر باذنه) یعنی بن پیغمبر بعث اولندم حال بوکه ساعت قیامت بعثمه یقیندر قوشو آتلری کبیکه بر برینه یقیندر حقیقت حالده بویله که آخرزمان پیغمبریدر ساعت قیامتی همان ایتمکده درمستدرکده ابوهریره رضی الله تعالی عنهك حدیثندن منقولدرکه رسول اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (من ادخل فرسا بین فرسین ولا یأمن ان یسبق فلیس بقمار ومن ادخلها فرسا بین فرسین وقد امن ان یسبق فهو قمار) یعنی ایکی آت یاریشورکن برکیمسه کندی اتی اول آتلری کچه جکندن امین دکل ایکن ارالرینه قاتوب قوشسه قمار کلدر منهی دکل اما کندی آتی اول آتلری کچه جکنه ظن غالبی اولان کیمسه قوشسه قمار اولوب منهی اولور صحیح قولده دخی مشرکلره آته بنمکدن منع اولنورلر حق تعالی نك قول شریفی ایچونکه (ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم) یعنی آتلرك رباطی دهشتی ایله عدو الله وسزلرك عدوسی اولان کافرلری تخویف ایدرلر دیوب مؤمننه اعدالری ایچون آتی حاضر ایتملرینه امر بیوردی وبر دخی آتك خلقتی عزت ایچون حال بوکه کافرلر محل ذلت وحقارتدر و برقولده انلر آته سوار اولمقدن منع اولندیلرکه ابو حنیفه رحمة الله تعالی علیه دخی بویله دیدی دیو اکا نسبت اولنمشدر شیخ ابو محمد الجوینی ایتدی کافرلر اصلاح آته سوار اولمقدن منع اولنورلر الجق باکیردن منع اولنمازلر

امام غزالی حضرتلری دخی اصلاح قاطری آته ملحق قلدیلر فورانی دخی بویله جزم ایدوب قاطری اصلاحلق ایله قید دخی ایلدی (آنده زکوة یوقدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیث شریفی ایچونکه (لیس علی المسلم فی عبده وفرسه صدقة) یعنی مسلمانك اوزرینه کوله سی وآتی ایچون زکوة لازم دکلدر بو حدیث متفق علیهدر امام اعظم ابو حنیفه یالکز قصراغدن زکوتی واجب کوروب قصراغلر ایله ترك اولنان ارکك آتلره لازم اولوردیدی زکوة لازم اولدقده صاحبی مخیردر مراد ایدرسه هر برآت ایچون برالتون زکوة ویرر ومراد ایدرسه آتلری بهایه تقدیر ایدوب بهالرندن هر ایکی یوز درهمده بش درهم زکوة ویرر یالکز ارکك آت ایچون زکوت یوقدر اسبك لحمنك حکمی وخاصه سی وتعبیری باب فاده فرسده آکلر ان شاء الله تعالی (الامثال) ضرب مثلدر آتلر میمنتلیدر وآتلره بارکلردر دیرلر و بنیجبسنی طانور دیرلر بومثل شول کیمسه حقنده ضرب اولنور که کندیده غنا یوق ایکن غناسی وارظن ایلیه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك کلاماتندندرکه فصاحت واطافتده بویله کلمات سویلمامشدر بیورر که (یا خیل الله ارکبی) بو کلامی یوم حنینده بیورمشکه حذف مضاف اولغله تقدیری ای الله سواری جنودلری سوار اولك دیمکدر بو کلمات زیاده خوب اولان مجازلردندرکه مجاز فی الحذفدر حضرت بارینك شو قول شریفی کبی که (واجلب علیهم بخیلك ورجلك) یعنی ای ابلیس سکا تابع اولان ناسك اوزرینه راکبلرکله وراجللرکله اغوان ایله یعنی سکا بو وجهله قدرت ویردك جاحظ کتاب بیانده یونس بن حبیبدن نقل ایلدیکه یونس ایدر خوب وعجیب کلامدن حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن بیزه باغ اولان کلام فصیحمز قدر آخردن بزه کلام بالغ اولمدی جاحظ بو حدیثده بعض غلط ایتمکله تصحیفه حمل ونسبت اولنمشدر ناس ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فصحادن غیریلر ایله مخالطه ومکالمه ایدنلرك اولوسی و اعظمی ایدیکه یعنی فصاحتی جمله یه غالب ایدی فصاحتده پیغمبردن بزه بالغ اولندن چوق آخردن بالغ اولمدیکه اول حضرتك کلامی جمله سندن اجل واعلی ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم (التعبیر) رؤیا تعبیریدر خیلی رؤیاده کورمك قوت وزینت و عزتدرکه آت سوار اولنان حیوانك اشرفیدر برکیمسه کندی یانده آت اولدیغی کورسه قوته نائل اولور و بعضیجه اتساع حاله وادرار رزقه وانتصار وانتقام اعدایه دلالت ایدر حضرت بارینك شو قول شریفی ایچونکه (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة) یعنی ناس ایچون تزیین اولندی عورتدن واوغلاندن ومال کثیردن وتعلیم اولنمش آتلردن مشتهات اولنلر دیمکدر بو آیت کریمه نك مضمون منیفنده ذکر اولنان تعبیرلره دلالت واردر و بعضیجه آتلر کورمك دشمنه ظفر بولمغه دلالت ایدر جناب بارینك شو آیت کریمه سنه بناءکه (ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم) یعنی ای مؤمنین فی سبیل الله غزا ایچون بغلنوب کوریلن آتلردن کفار ایله مقاتله ایچون قادر اولدیغکز آتلری حاضر ایلك که انکله حضرت بارینك وسزلرك عدوکز اولان کفاری تخویف ایدوب قورقوده سکز دیمکدر برکیمسه رؤیاسنده آتلری هواده پرواز ایدر کورسه نعوذ بالله فتنه ظهورینه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده محل رکوب اولمیان مثلا طام ودیوار اوزری و بونلرك امثالی یرلرکبی یرلرده آته سوار اولدیغی کورسه بو رؤیاده خیر یوقدر اغاجدن آته سوار اولمق بننك اجلینك یقینلغیدر تتمهٔ کلام وعدایتدیکمزکبی باب فاده کلور ان شاء الله تعالی

باب الدال المهملة من کتاب ترجمة حیوة الحیوان

الدابة هر نسنه که یرده یورر اوله بعض ناس قوشلری دابه دن اخراج ایتمشلر حضرت بارینك قولی ایچونکه (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها ویعلم مستقرها ومستودعها

كل فی كتاب مبین) یعنی یرده بر یورر یوق الا انك رزقی وغداسی جناب باریتك اوزرینه در جناب
حقك فضلیله ورحمتیله اكا تكفل ایتدیكی ایچون وجناب حقك هرحالده انك مستقر ومستودعنی
بیلورکه دابه دن واحوالندن هربری لوح محفوظده مذكوردر كرچه آیت جناب حقك معلوماتنك
كابسنه عالم وممكناتك كابسنه قادر اولدیغنه دلالت وتوحیدی ووعد و وعیددن سبقت ایده نی
تقریر وتقویت ایچوندر قوشلر دابه نك تحتنده داخل اولماز دینلر (و ما من دابة فی الارض)
بیورلدیغیله استدلال ایتدیلر وبردخی قوشلر انجق بعض حالاتلرنده ایكی ایاقلریله یورر تنكم اعشی
شاعر ایتدی *بنات كغصن البان ترنح ازمشت * بیب قطا البطحا فی كل منهل * یعنی تاز نهال
كبی قرزلر یورود كده باغرتلاق قوشنك صو باشلرنده یه رودیكی كبی صالنور وحق تعالی كلام قدیمنده
(وكأین من دابة لاتحمل رزقها الله یرزقها وایاكم وهو السمیع العلیم) یعنی دابه دن نیجه لری وار كه
ضعیف اولدیغی ایچون رزقنی كتورمكه طاقتی یوقدر جناب حق انلری وسزی رزقلر كلامكزه
ودرونكزده اولانه سمیع وعلیمدر و آخر آیت كریمه سنده (ان شر الدواب عند الله الصم البكم
الذین لایعقلون) یعنی یر اوزرنده یورویتلرك عندالله تعالی شرلی اولانی حقدن صاغر اولوب
ودلسز اولانلریدر حتی تعقل ایتمزلر دیو بیوردی ابن عطیه ایدر آیت ایله مقصود كافردن شول
طائفه لر جناب حقك قتنده ناسك شرلیسیدر و حق تعالینك قتنده انلر اخس مرتبه ده در
دیمكدر كه الده دابه دیو تعبیر بیوردی ذم وقدحلری تأكیدلنمك ایچون و كلب و خنزیر وفواسق
خمس وغیری حیوانلر انلرك اوزرینه فاضل اولسون ایچوندر صحیحینده ابی قتاده دن رضی الله
تعالی عنه منقولدر كه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله علیه وسلم یانندن بر جنازه كچورلدكده رسول
علیه السلام بیوردیكه (مستریح ومستراح منه) اصحاب كزین یارسول الله مستریح ایله مستراح منه
نه دردیدیلر رسول اكرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم بیوردیكه (العبد المؤمن یستریح من وصب الدنیا
ونصبها الی رحمة الله عز وجل والعبد الفاجر یستریح منه البلاد والعباد والشجر والدواب) یعنی
مؤمن قول دنیا مرضندن ومشقتندن رحمت باری ایله مستریح اولور وفاسق قولدن بلاد وعباد
وشجر وحیوان مستریح اولور دیو تفصیل حدیث شریف بیورمشدر ابو هریره رضی الله تعالی
عنهدن منقولدر كه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه (ما من دابة الا وهی
مصیخة یوم الجمعة خشیة ان تقوم الساعة) یعنی دابه لردن بر دابه یوقدر الا جمله سی یوم جمعه ده
قیامتك قوپمسی خوفندن سكوت ایدوب دكارلر حلیه نام كتابده ابو لبابة الانصاری كه اهل
صفه دندر رضی الله تعالی عنهم انك ترجمه سنده منقولدر كه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیورمشلر (ان یوم الجمعة سید الایام واعظمها عند الله عز وجل من یوم الفطر و یوم الاضحی
ومامن ملك مقرب ولاسماء و لا ارض ولاجبال ولا ریاح ولا بحر الا وهو مشفق من یوم الجمعة ان
تقوم الساعة) یعنی روز جمعه عندالله عید فطر و عید اضحی كونلرندن اولو و اعظمدر
ملك مقرب وآسمان وزمین وطاغلر و روزكارلر و دریالر روز جمعه ده قیامتك قوپمه سندن البته
قورقوجیلردر صحیح مسلمده یته ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدر كه ایدر حضرت رسول
اكرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم یدمدن طوتوب بیوردیكه (خلق الله التربة یوم السبت
وخلق فیها الجبال یوم الاحد وخلق الشجر یوم الاثنین و خلق المكروه یوم الثلثاء وخلق النور
یوم الاربعاء وبث فیها الدواب یوم الخمیس وخلق آدم بعد العصر من یوم الجمعة فی آخر ساعة
من ساعات الجمعة) یعنی حق تعالی طپراغی جمعه ایرته سی كون خلق ایلدی وطپراقده طاغلریده بازار
كوننده واغاجلری بازار ایرته سی كوننده ومكروهی صالی كوننده ونوری چهارشنبه كوننده خلق
ایلدی وارضده دابه لری پنجشنبه كوننده طاغتدی وحضرت آدمی یوم جمعه دن آخر ساعتده

مغرب ایله عصر اراسنده خلق ایلدی معلوم اولسونكه حق سبحانه و تعالی زحمتسز و تكلفسز
ومشقتسز مراد ایتدیكنی خلق ایدر ومراد ایتدیكنی سببسز اختیار ایدر ومراد ایتدیكنی علاجسز
ومادهسز خلق ایدر ومراد ایتدیكنی اختیار ایدر كندیدن احتیاجسز ومراد ایتدیكنی خلق ایدر
ربوبیتی بیلنمك ایچون ومراد ایتدیكنی اختیار ایدر وحدانیتنه دلالت ایچونكه ظالملرك ومنكرلرك
دیدكلرنده حضرت باری یی تنزیه ایتمك ایله تنزیه ایدرم جناب حق غالب وعالی كبیر اولمق ایله عالی
وكبیر اولدی (ابن اثیرك كامل نام كتابنده منقولدر كه مشهور كسرانك اللی بیك دابه سی واوج بیك
خاتونی وار ایدی دابه دیو سوار اولنمسی عادت اولان حیوانده غالبا استعمال اولنور (غریبه)
تاریخ ابن خلكانده ركن الدوله ابن بویه نك ترجمه سنده منقولدر كه ركن الدوله بر دشمنی ایله محاربه
ایدركن محل جنك وجدال طرفینه مساعد اولمیوب ضیق اولدی تا كه انلر دابه لرین ذبح ایتدیلر كه
ركن الدوله یه انهزام ممكن اولسه جاننه منت ایدردی وزیری ابو الفضل بن العمید ایله فراری
مشاوره ایتدكده وزیر ایتدی سنك ایچون جناب حقدن غیری ملجأ یوقدر مؤمنین ایچون خیر
نیت ایله حسن سیرت واحسانه عزیمتكی تصمیم ایله زیرا عسكرك آتلری بزدن منقطع اولدی اكر
بز منهزم اولورسق اعدالر ارقه مزجه كلوب بزی قتل ایدرلر كه انلر بزدن چوقدر دیو كاملانه
اداء مرام ایدنجه ركن الدوله بونیتده سنی سبقت ایتمشیدم دیدیكه كندینك درونیله وزیرك كلامی
مطابق اولدی وزیر ابو الفضل ایتدی ركن الدوله اول كیجه ثلث اخیرده بنی چاغروب ایتدی
بو ساعتده بر رؤیا كوردمكه كویا بن فیروز نام دابه مك اوزرینه سوار اولمشم كه اعدامز منهزم
اولمش وسن یانمده یورورسین بزه حددن بیرون سرور وفرح كلمش یرده بر خاتم كوروب یدیمی اوزادوب
الدمكه خاتمك قاشی فیروز حیدر یعنی پیروزه دیدكلری قیمتلی طاشدر وانكله تبرك ایتدم واویانوب
بزه فرصت وظفری تیقن ایتدم زیرا اول خاتمك قاشیكه فیروزج فرحدر بزه كلور معناسی فرصت
وظفردر وبونك كبی سوار اولدیغمز دابه نك نامیده فیروزدر وزیری ایتدی چوق اكلنمدك ناكاه خبر
و بشارت كلدیكه عدو چادر وچركه سین قویوب فرار ایلدی دیو بزانی تصدیق ایتمدك تا كه
خبرلر تواتر ایدوب شهرت شعار اولدی اعدانك انهزامنه سبب نه اولدیغی بیلمزدك سرعتله ركن
الدوله نك یاننه كتدك كه فیروز نام دابه سنك اوزرنده طورر ویاننده اولان اوغلانلردن برینه اوغلان
شو خاتمی آل و بكا ویر دیو چاغرر اوغلان دخی یردن بر خاتم الوب اكا ویردیكه رؤیاده كوردیكی
كبی قاشی پروزه و پارمغنه طاقدی وایتدیكه رؤیانك تأویلی بودر ورؤیاده كوردیكم خاتم بعینه
بودردیدی راوی ایدر بو حكایه نقل اولنان حكایه لرك زیاده عجایبندندر ركن الدوله نك آدی حسن
وكنیه سی ابو علیدر بر پادشاه جلیل ومهیب ایدیكه اصفهان وری وهمدان وجمیع عراق عجمه مالك
ایدی و بلاد كثیره فتح وایچنه حاكملر نصب ایدوب ضبط ایلدی اوچیوز التمش التیده وفات ایلدی
مدت عمری طقسان طقوز سنه وزمان سلطنتی قرق درت سال اولدی (شفاء صدور نام كتابده
ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن منقولدر كه حضرت رسول اكرم ونبی محترم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلر كه (لاتضربوا الدواب فان كل شیء یسبح بحمده) یعنی حیوانه اورمكز
زیرا كلیسی تسبیح ایدر (كتاب احیاده باب كسر الشهوتین ده بر حدیث شریف منقولدر كه
(لایستدیر الرغیف ویوضع بین یدیك حتی یعمل فیه ثلثمائة و ستون صانعا اولهم میكائیل
الذی یكیل الماء من خزائن الرحمة ثم الملائكة التی تزجی السحاب ثم الشمس والقمر والافلاك وملوك
الهواء ودواب الارض و آخر ذلك الخباز وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) یعنی بر كیسه اتمكه
اردینی دوغیه واتمك اوكینه قونه زیرا اتمكده اوچیوز التمش صانع عمل ایتمشدر كه ابتداسی حضرت
میكائیل علیه السلامدر كه رحمت خزینه لرندن صویی اولچر بعده ملكلر اول صویی بلوطه

اندیرلر بعده شمس وقمر وافلاکه وهوایه موکل اولان ملکلر ودابهٔ ارض که مثلا اوکوزکبی بونلرك جمله سی عمل ایدرکه جمله سنك آخرلری اتمکجیدر نتکم حق تعالی بیوردیکه سزلر حضرت جناب بارینك نعمتنی صایمق مراد ایتسکز صیامز سکز وعددینی ضبط ایده مز سکز قنده قالدیکه شکرینی اداء ایتمك (امام احمد وبیهقی شعبنده محمد بن سیرین رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیلرکه اخر زمانده اشراط ساعتده اولان دابة الارض جیقار ناسی قتل ایدر هرکیم که اکا یقین اوله انی هلاك ایدر برکوزی کور بر آدم کلور بنی انکله بو شلاك دیر واکا قریب اولور دابة الارضده باشنی انك اوکنه قورتا که اول کیمسه دابه یی هلاك ایدر ناس اکا احوالکی خبر ویرکه نیجه قتل ایتدك زیرا اول دابه یانه وارنی هلاك ایدردی دیرلر اول کیمسه قطعا برکناه ایتمدم انجق شو کوزم ایله برکناهی ایتدم ایدی براوق الوب بونیده چیقاردم دیدی امام احمد ایتدی جائز که کندی اعضاسنه بویله ایتمك شریعت بنی اسرائیلده وبردن مقدم اولنلرك شریعتلرنده جائز اوله اما بزم شریعتمزده حلال اولمیان نسنه یه نظر ایله کوزی چیقارمق لازم کلمز همان حضرت باری یه اول کناهدن استغفار ایدر وبردخی اول کناهه عودت ایتمز (ابن خلکان ربیع الجیزینك ترجمه سنده حکایه ایلدیکه ربیع برکون مصرك صوقاقلرنده کیدردی اوزرینه طبله ایله یوقاریدن کول بیراقلدی اولدخی دابه سندن اینوب جامه لرین سلکدی بونلری منع ایلسك دینلدکده ربیع جوابده ناره مستحق اولان کیمسه کول ایله صلح اوله اکا غضب ایتمك جائز دکلدر دیو اداء مرام ایلدیکه مرقوم امام شافعینك رحمة الله تعالی علیه مصاحبیدر قول جدید روایت ایدنلرك بریدر ایکیوز بش سنه سنده وفات ایلدی ربیع الخیری دینلمشیدی جیزی مصرك قبله جانبنده دره یه بکزر بریرك آدیدرکه مصرده اهرام نام بنالرانك ملحقاتندندرکه واکاقیندر مصرده اولان اهرام دنیا بنالرینك عجایبندندر اهرام برقاج ملوك عظامك مزارلریدرکه انلر حیاتلرنده سائر ملوکه بکزمیوب سائردن تمیز ایتدکلری کبی وفاتلرندن صکره ده سائر ملوکدن تمیز اولمغی مراد ایدوب عجیب الاسلوب مزار بنا ایتدرمشلر (دینلمشدرکه مأمون خلیفه مصره واردیغنده اهرامك برینی دلمکه امر ایتمکله زیاده جد وسعی ومصرف کثیر چکوب دلدردیکه ایچنده سقفندن اصلمش پرده لر وپرده نك ایچی ایکی طاغ اراسی کبی خالی یرکه کتمسی عسرتلری واعلاسنده شویله شکل مکعب بربیت دخی وارکه متساویة الاضلاع هر ضلعی سکز ذراعدر واوسطنده برصندوق مثالی حوض اوزرلرینه نیجه عصور وازمان کچمش چوریمش که کموکلرایله مالامال طولی اولمغله ماعداسنی دلدرمکدن کف یدایلدی (وشویلده منقولدرکه هرمس اول اخنوخدرکه حضرت ادریس علیه السلامدر علم نجومدن استدلال ایله طوفان نوح علیه السلامه مطلع اولوب طوفاندن علومی حفظ ایتمك ایچون اهرام نام بنالرك بنا اولنمسنه امر ایلدی دینلمشدرکه حضرت ادریس اول بنالری التی آیده یاپدردی وانده یازدیکه بزدن صکره کلان کیمسه یه دیکه اول بنایی بز التی آیده یاپدق ییقمق یاپمقدن آسان ایکن انی التی یوز یلده ییقر وبزاکادیباج پرده ایتدك اول کیمسه حصیر ایله پرده ایدر حصیر ایسه دیباجدن آساندر (امام ابوالفرج بن الجوزی سلوة الاحزان نام کتابنده ایتدی مصرده کی اهرام نام بنالر عجایبندرکه هربرینك یوجه لکی درت یوز ذراعدر مرمر وزمرد طاشلردندر انده یازیلی که بونلری بن ملکم ایله بنا ایتدم غنا وثروت ادعی ایدن کیمسه بونی هدم ایلیه هدم ایسه بنادن آساندر مبالغهٔ متانتدن کنایه که دولتلیلردن برینك مالی انی هدم ایتمکه کفایت ایتمزدیمك معناسنه ابن مناوی ایدر بز بالغ اولدیکه ملوکلر برقاج سنه خراج دنیایه مالك اولسه لر انلردن برینی هدم ایدمزلر والله اعلم (صحیح مسلمده وغیریده صهیبدن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث درر بارلرنده بیورمش مضمونی بویله که ملوکدن برملك وارایدیکه

کندینك برساحری وارایدی که ساحر ایتدیکه اختیار اولدم خوف ایدرمکه بن وفات ایدم علم سزدن منقطع اوله وسزدن بوعلمی بیلور کیمسه اولمیه بکا برعاقل غلام تدارك ایدك اکا علمی تعلیم ایدم انلرده وصف ایتدیکی اوزره برغلام تدارك ایدوب ساحرك یانه وارمغه کیدوب کلمکه اول غلامه امر ایلدیلرکه غلامده اول ساحره واررکلوردی یول اوزرنده برصومعه ده برراهب وارایدی معمر ایتدی اول زمانده صومعه نشین اولنلری مسلمان ظن ایدرم غلام اول راهبه میل ایدوب هرکچه کیجه راهبه حالندن سؤاله باشلیوب سؤال عادت ایتدی تاکه راهب اول غلامه خبر ویروب ایتدی بن انجق جناب باری یه عبادت ایدرم غلام دخی راهبك یاننده مکث ایدوب ساحره تأخیرلی وارمغه باشلدقده ساحرده غلامك اقرباسنه غلام کلمکه یقلشلیور دیو خبر ارسال ایدوب غلامده بوحالی راهبه خبر ویرمکله راهب اول غلامه اکر ساحردن خوف ایدر ایسك یعنی نرده ایدك دیو تفتیش ایدرسه بنی اقربام مکث ایلدی دیوسویله اکر اقرباکدن خوف ایدر ایسك ساحر بنی مکث ایلدی دیوسویله دیدی اول غلام بوحال اوزره ایکن بر دابهٔ عظیمه مستولی اولوب ناسی حبس ایتمکله غلام دخی راهبك حالنی ساحرك حالندن آشکار ایده یم دیوب یدینه برطاش الدی وایتدیکه یارب اکر راهبك حالی ساحرك حالندن سکا محبتلی ایسه شو دابه یی سن هلاك ایله بعده طاشی اتوب قتل ایلدی ناس بودابه یی کیم قتل ایتدی دیدیلر جوابده غلام قتل ایتدی دینلدکده ناس فزع وفغان ایدوب بوغلام برعلم بیلدیکه انی برکیمسه بیلمز دیدیلر اول غلام اندن صکره مرضلری دعا ایدوب اوکلدر اولدی اول ملکك مقربلرندن براعمی دخی اول غلامی ایشیدوب اکر کوزیمك کورمسنی عودت ایتدیرر ایسك سکا شوقدر وبوقدر جائزه ویره یم دیدی غلام ایتدی سندن نسنه استمم انجق کوزك عودت ایدرسه کوزیکی عودت ایتدیرن جناب باری یه ایمان کتورمیسین اعمی ایتدی نعم غلام دخی خدای متعاله دعا ونیاز ایدوب حق تعالی انك کوزینی عودت ایتدردی اولدخی ایمانه کلوب شفا بولدقدنصکره ملکه کلوب عادتی کبی جلوس ایلدی ملك ایتدی کوزکی کیم عودت ایتدردی اختیار ایتدی ربم عودت ایتدردی ملك دخی حاشا ثم حاشا بندن غیری سنك ربك وارمی دیدی جوابده اختیارده خدای متعال بنم وسنك ربکدر دیمکله اول ملك اول اختیاری بیجقی یه امر ایدوب بیجقی انك باشی اوزرینه قونلدی تاکه طوداقلرینه ایندی (ترمذینك روایتنده ذکر اولنان دابه ارسلان ایدی اول غلام وقتاکه انی قتل ایلیوب راهبه خبر ویردی راهب اکا سنك مرتبه ك واردرسن بربلایه مبتلا اولورسین بکا دلالت ایتمه یعنی بنی کوسترمه دیدی حالاکه ملکه انلرك حالی معلوم اولمغله انلره آدم کوندروب انلری کتوردکده سزدن برینی قتل ایتدیکم قتل ایله اوبرینی قتل ایتمم یعنی هربرلرینی بشقه عقوبت ایله قتل ایدرم دیوب بعده اول راهب ایله اعمایی بیجقیله امر ایلدیکه هربرینك باشی اوزرینه قنوب قتل اولندیلر بعده اول غلامك دعاسیله برمقعد شفا پذیر اولمغله انی دخی آخرکونه عقاب ایله قتل ایلدی اول غلام ایله امر ایدوب بونکله فلان وفلان طاغلره کیدك طاغك باشندن غلامی القا ایلك دیدی انلرده غلام ایله اول طاغه کتدیلر وقتاکه طاغك باشنه کلدیلر غلام مناجات ایدوب یارب مراد ایتدیکك ایله بونلری بندن منع ایله دیو دعا ایلدیکه یاننده اولنلر بربری اردنجه طاغدن دوشمکه وهلاك اولمغه باشلدی تاکه غلامدن غیری انلردن کیمسه قالمدی غلامده عودت ایدوب اول ملکه کلدکده ملك ایتدی یانکده اولنلره نه اشلدك غلام ایتدی ربم مراد ایتدیکی ایله انلری بندن منع ایلدی دیدی ملك دخی بوغلام ایله دریایه کیدوب دریایه القا ایدك دیدی انلر سفینه یه کیردکلرنده غلام دخی یارب بونلری بندن منع ایله دیدی حضرت باریده انلری غرق ایدوب غلامی خلاص ایلدی غلامده صو اوزرنده یورویه رك ملکه

کلدکده ملك کندی نفسنده متحیر اولدی غلام آغاز سخن ایدوب اول ملکه ایتدیکه بنم قتلمی
مراد ایدرمیسین ملك ایتدی نعم غلام ایتدی بنی قتل ایتمکه البته قادر اولمزسین تاکه بنی صلب
ایدوب اوق قابندن براوق ایله بکا آتوب وجمله ناسی برصحرایه جمع ایدوب اتدیغك وقتده بسم الله
رب هذا الغلام دیه سین یعنی ناسی جمع ایدوب بسمله ایله بکا اترایسك اول وقت قتل ایدرسین دیمش
ملك دخی ناسی برصحرایه جمع وغلام صلب اولنمغه امر ایدوب غلامك ترکشندن براوق الوب
بسم الله رب هذا الغلام دیوب غلامه آتوب غلامی یکاغندن اوروب قتل ایلدی وغلامده الینی
یکاغنه قودی ناسده بوحالی کوروب بوغلامك ربینه ایمان کتوردك دیدیلر ملك اول غلام مبنه
خطاب ایدوب سکا اوج کیمسه تابع اولدیغی وقتده جزاع وزحمت ایتدك ایدی شمدی جمله عالم
تابع اولدی دیوب دره‌لر مثالی یرلره آتشلر یاقلمغه امر ایدوب عظیم آتشلر یاقدردی بعده ناسی
جمع ایدوب برکیمسه دیندن رجوع ایدرسه انی حالی اوزره قورم وبرکیمسه دیندن رجوع ایتمزایسه
انی آتشه القا ایدرم دیوب چوق کیمسه‌لری آتشه آتمغه بشلدیکه بونك بیانی حضرت باریك
(قتل اصحاب الاخدود النار ذات الوقود) بیوردیغی قول شریفنك مضمون منیفیدر که مؤمنین
کفاره‌که نك اذیتلرینه صبروتثبت ومقدما اولان مؤمنینك اوزرلرینه اولان ماجرایی تذکر طریقیله
خدای متعال کویا بیورمشکه کفار مکه ملعونلردر علولی آتشك اصحابنه لعنت اولندیغی کبی (مسلم
حضرتلری بو روایتك اوزرینه زیاده ایلمشکه دیندن رجوع ایتمدی دیو اول آتشه اتلمق ایچون
برعورت کتورلدیکه کندیله سود امر برمعصوم وارمعصوم تکلم ایدوب یا اماه جزاع ایتمه سن حق
اوزرینه سین دیدی (ابن قتیبه ذکر ایدرکه اول سویلیان معصوم یدی آیلق ایدی راوی حدیث
ترمذی ایدر اوق ایله شهید اولنان غلام مرقوم حضرت عمر زماننده مزارندن چیقارلدیکه قتل
اولدیغی وقتده یدینی یوزینه قویدیغی کبی یدی یوزنده ایدی (محمد بن اسحق سیر نام کتابنده ایتدی
اهل نجراندن برکیمسه حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك زماننده بعض حاجتی ایچون برچقور
حانسر ایتمشیدی برسدك التنده اوتورر برکیمسه بولدیکه یدینی یوزنده که یاره‌نك اوزرینه قویمش
ویدنده برخاتم واراوزرینه ربی الله عزوجل دیو یازلمش بوکیفیتی حضرت عمره رضی الله تعالی عنه
یازدیلر حضرت عمرده انی حالی اوزره دفن ایدك دیو تحریر ایتمکله آنلرده دفن ایلدیلر (امام سهیلی
ایدر بو کلامی تصدیق ایدر حق تعالانك شو آیت کریمه سیکه (ولا تحسبن الذین قتلوا
فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون) و حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم شو
حدیث شریفیده انك مضمونیدر که (ان الله حرم علی الارض ان تأكل اجساد الانبیاء) یعنی
حق تعالی اعضاء انبیایی ارضه حرام قیلدیکه ارض اکا ضرر ایتمز وچورتمز (ابو جعفر الداودی
بو حدیث شریفده شهدا وعلما ومؤذنلری زیاده ایله ذکر ایلدیکه اعضاء شهداء وعلماء ومؤذنلر
دخی چوریمز دیمك اولور (راوی ایدر بو زیاده غریبه در انجق داودی اهل ثقه واهل علمدر انتهی
الکلام (ابن بشکوال دخی بو حدیثی نقل ایلدیکه اول ملکك نامی یوسف دونواس ایدی دیاریمنده
نجران مملکتنده اولورلردیکه حمیرنام محلك واول حوالینك ملکی ایدی بعضیلر ایتدی انك نامی ذرعه
ذونواس ایدی دین یهود اوزره ایدی (سمرقندی ایتدی ذکر اولنان وقعه حضرت رسولك صلی الله
تعالی علیه وسلم بعثندن یتمش سنه مقدم اولدی واول راهبك آدی فیثمون ایدی ابن بشکوال بویله
دیمشدر (ضرب مثلده کلدیکه فلان کیمسه‌دب ودرجدن زیاده کاذبدر دیو یعنی احیالرك واموتلرك
جمله‌سندن زیاده کاذبدر دیو ضرب مثل ایدرلر جوهری حضرتلری بویله دیمشدر دب برلفظدر که
بوندن ذی روح مراد اولور درج لفظیله موتالر مراد اولور که زیرا انلر کفنه درج اولوب
دوریلور (زید بن اسلمدن منقولدرکه اشعریون که ابو موسی و ابو مالك و ابو عامردر

کندیلردن برقاج کیمسه ایله هجرت ایتدکلرنده کندیلر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه
کلورلردی ازقلری دوکندی ایچلرندن برینی حضرت رسوله صلی الله تعالی علیه وسلم ارسال
ایتدیلرکه زاد ونفقه استیه اولدخی وقتا که حضرت رسوله کلدی ایشتدیکه (ومامن دابة فی الارض
الا علی الله رزقها) آیت کریمه سنی حضرت تلاوت ایدر اول کیمسه کندی نفسنده ایتدی
اشعریونده خدای متعال اوزرینده آسان دکلمی آنلرده رزق ویرمك آساندر دیوب کیرو دوندی
حضرت رسولك مجلس سعادتنه کیرمدی ورفیقلرینه کلوب ایتدی سزه مژده تحقیق سزه یاردم
کلدی دیدی رفیقلریده ظن ایتدیلرکه اول کیمسه حضرت رسوله حاللرینی افاده ایتمش اوله انلر
بواثناده ایکن انلره ایکی کیمسه کلدیکه کندیلرایله اتمك ولحم ایله مالامال برجناق وارانلر زرقلری
قدر اکل ایتدیلر بعده بربرینه ایتدیلرکه بقیهٔ طعامی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه
کتوره‌لر انلرده بقیهٔ طعامی کتوردیلر وایتدیلرکه یارسول الله بزه ارسال ایتدیکك طعامدن اطیب
اکثر طعام کورمدك حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (ماارسلت الیکم شیئا) یعنی
بن سیزه نسنه کوندرمدم دیو بیوردی انلر خبر ویردیکه بز رفیقمزی سکا ارسال ایلدك سندن
طعام استیوب واستدیکنی کلوب بیزه خبر ویردی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
(ذلك شیء رزقکموه الله تعالی) یعنی اول طعام برنسنه درکه حضرت باری انکله سزی
رزقلندرمش (شیخ تاج الدین بن عطاء الاسکندری رحمه الله ایتدی شو آیت کریمه حضرت
بارینك رزق مخلوقد ضمانی حقنده مصرحه درکه بو آیت مؤمنینك درونده معاش ایچون خطور
ایدن اندیشه‌یی قطع ایتدی مؤمنینك درونده اول آیت کاسه شعبهٔ وقوت ایمان وحضرت باری یه
اعتماد ورزقه ضمانه ایناتمق زیاده اولور واول آیت دروندن معاش حقنده اولان غل وغشی فرار
ایتدررکه حقی باطلك اوزرینه اتارکه حق اول باطلی مضمحل ایدر یعنی مضمونی آیتله حقن
تعبیر ایلدی ومعاش حقنده درونه کلان غل وغشدن باطل ایله تعبیر ایلدی حق تعالانك
رزقه ضامن اولسی خاطره کلان باطل غل وغشدن مضمحل ایدرکه ناکاه اول باطل هلاك اولوردیو
(بل نقذف بالحق علی الباطل فیدمغه فاذا هو زاهق) آیت کریمه سنی بطریق الاقتباس
ذکر ایلمش (ابن سنی عبد الله ابن مسعود دن رضی الله تعالی عنه روایت ایلدیکه سرجریدهٔ
انبیا علیه اشرف التحایا بیورر (اذا انفلتت دابة احدکم بارض فلاة فلیناد یا عباد الله احبسوا
فان لله تعالی فی الارض حابسا فیحبسها) یعنی سزدن بریکزك دابه‌سی بریابانده بوشانسه اول کیمسه
یاعباد الله احبسوا دیو ندا ایلیه یعنی ای اللهك قوللری سز حبس ایلك دیو چاغره زیرا حضرت
بارینك حبس ایدجیلری واردرکه آنلر دابه‌یی حبس ایدوب طوته امام نووی ایدر بعض مشایخ کبار
بکا حکایه ایلدیکه انك برقاطری بوشانوب کتمش اول شیخ بو حدیثی بیلور ایمش بونی اوقودقده
حضرت باری اول ساعت اول دابه‌یی حبس ایدوب طوردرمش (امام نووی ایدر برقاچ دفعه
بن برجماعت ایله اولدمکه بزدن برحیوان بوشاندیکه آنلر انی طوتمقدن عاجز قالدیلر بن اول حدیثی
اوقودم که بو کلامدن غیری سبب اولمقسزین اول حیوان اول ساعت طوردی ینه ابن سنی امام سید
الجلیل که جلالت وحفظ ودیانت وورع ونزاهتنه اتفاق اولنان ابی عبد الله یونس بن عبید بن
دیناردن روایت ایلدیکه امام مرقوم ایدر برکیمسه که خشونتلی وسرکش اولان دابه‌سنك قولاغنه
(افغیر دین الله یبغون وله اسلم من السموات والارض طوعا وکرها والیه یرجعون) آیت کریمه سنی
اوقوسه البته اول حیوان طورر (انسك رضی الله تعالی عنه حدیثندن منقولدرکه اول سلطان
سریر ارشاد صلی الله علیه وسلمدن منقولدرکه بیورر (من ساء خلقه من الرقیق والدواب والصبیان
فاقرؤا فی اذنه افغیر دین الله یبغون وله اسلم من فی السموات والارض طوعا وکرها والیه یرجعون)

يعنى قوادن وحيواندن و صبياندن كوتى خويلو وتنك دل اولانك قولاغنه (افغيردين الله يبغون وله
اسلم من فى السموات و الارض طوعا وكرها واليــه يرجعون) آيت كريمه سنى تلاوت ايلك ديو
بيورديكه انلرك قولاغنه بو آيت كريمه تلاوت اولنسه كوتوخو يلرى دفع اولور باب بادهٔ بغل بخشنده
برحديث شريف مرور ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم برقاطره سوار اولمشيدى قاطر
اوركدى حضرت انى اكليوب بر كيمسه يه قل اعوذ برب الفلق سورهٔ كريمه سنى تلاوت ايله ديو
امر ايلديكه قاطر ساكن اولدى (فرع) كتب حنابله ده منقولدركه دابه ايله خلق اولنديغى عملك
غيريله انتفاع جائزدرمثلا اوكوزى يوكلمك بنمك ايله دوه ايله جارى اكين عملنده استعمال ايتمك كبى
حضرت رسولك صلى الله تعالى عليه و سلم (بينما رجل يسوق بقرة اذا اراد ان يركبها فقالت
انالم نخلق لذلك) شواثناده كه بركيمسه براوكوز سورردى اول كيمسه اول اوكوزه سوار اولمق مراد
ايدوب بزسوار اولنمق ايچون خلق اولنمدق ديو اوكوز سويلدى ديو بيورديغى حديث شريف
متفق عليه حديثدركه اوكوز بنلمك ايچون خلق اولنمدق ديو سويله مش بوحديث ايله مراد
معظم منافع اكا سوار اولمق دكلدر ديمك معناسنه در بوحديثده آخر كونه استعمال اولنمقدن منع
اولنمق لازم كلمز (امام احمد حنبلى ايتدى بركيمسه دابه يه شتم ايلسه صالحلرايتدى اول كيمسه نك
شهادتى مقبوله اولماز ناقه يه لعن ايدن عورتك حديثى ايچون صحيح مسلمده ابو الدرداء رضى الله
تعالى عنه دن منقولدركه حيوانه شتم ولعنت ايدنلر يوم قيامتده صاحب شفاعت وشهادت اولمازلر
ديو صالحلر ديمشلردر (فرع) دابه يه مالك اولان كيمسه نك اوزرينه دابه يه علف و يرمك ياخود
دابه يى مرعاده رعى ايتدرمك وصوارمق واجب اولور اكر اول دابه رعى اولناندن دكل ايسه
مثلا اصلاح آتلركبى اكا علف ويرمك لازم اولورتا كه ابتدا طويمق كلوب وقاندير نجيه دك يوخسه
انتهاء طويمق ايله كركى كبى طويرمق لازم دكل اكر اول دابه رعى اولنا ندن ايســه رعى ايچون
مرعايه ارسال ايتمك لازمدرتا كه طويوب وقانه اما يرتجى جانور اولمامق شرطيله واول مرعاده
صويك بولنمسى شرطيله اكر اول دابه رعيدن وعلف و يرمكدن قنغيسى اولورســه اكتفا ايدر
مقوله سندن اولسه صاحبى رعى ايله علف و يرمك ماينده مخيردر اما اول دابه رعى وعلفدن
ايكيسيله انجق اكتفا ايدر مقوله سندن اولسه صاحبى رعى ايتديروب هم علف و يرمك لازم اولور
بركيمسه نك دابه سى صويه محتاج اولوب اول كيمسه نك يانده طهارتنه اقتضا ايده جك صواولوب
غيرى بولنمسه اول صوايله دابه يى صوارر كندى تيمم ايدر بركيمسه حيوانه علف و يرمكدن
امتناع ايلسه مأكول اللحم اولان حيوانده فروختنه ياخود علف و يرمسنه ياخود ذبح ايتمسنه جبر
اولنور مأكول اللحم اولميانده فروختنه ياخود علف و يرمسنه جبر اولنور دابه يى هلاكدن صيانت
ايچون اكر صاحبى ايتمزسه حاكم اولان مناسب اولانى ايدر واكر اول كيمسه نك ظاهرده مالى وار ايسه
نفقه يرينه فروخت اولنور بونلرك جملـه سى متعذر اولورسه اول دابه نك علفى بيت المالدن
ازلور (فرع) بركيمسه دابه يه سوار اولديغى وقتده حضرت على بن ابى طالبدن رضى الله تعالى
عنه روايت اولنان كلماتى ديمك مستحبدركه حضرت على رضى الله تعالى عنه سوار اولمق ايچون بردابه
كتورلدكده اياغنى ركابه قويدقده بسم الله ديدى و دابه نك ارقه سنه برابر اولدقده اوج كره
الحمد لله ديدى بعده اوج كره الله اكبر ديدى بعده سبحانك اللهم انى ظلمت نفسى فاغفرلى انه لا يغفر
الذنوب الا انت) ديدى بعده حضرت على كولدى يا امير المؤمنين نه سببدن كولدك دينلدكده
حضرت على رضى الله تعــالى عنه ايتدى برقول اغفرلى ذنوبى ديدكجه حضرت بارى اول قولنه
تعجب ايدوب بيورركه بندن غيرى كيمسه كناهى مغفرت ايتميجكنى قولم بلدى يعنى حق تعــالى
بومعامله يى ايدرديو بومژده ايله مسرور اولوب كولديكنى خبر و يرمش (ابن عباس رضى الله عنهمادن

منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله تعــالى عليه و سلم بيورديكه (اذا ركب العبد الدابة
ولم يذكر اسم الله تعالى ردفه الشيطان فقال تغن فان كان لا يحسن الغنا قال له تمنه ولا يزال يمنيه
حتى ينزل) يعنى بركيمسه دابه يه سوار اولسه اسم بارى ذكر ايلمسه انكله شيطان اردلشور تغنى ايله
ديو وسوسه ايدر اكر تغنيسى خوب اولمزسه شيطان اكا مالا يعنى يه ودنيايه شغل ايله ديرو وسوسه
ايدرتا كه دابه دن اينجيه دك (ابو الدرداء رضى الله عنهدن منقولدركه حضرت رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديكه (من قال اذا ركب دابة بسم الله الذى لا يضر مع اسمه شئ فى الارض
ولا فى السماء سبحانه ليس له سمى سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون والحمد لله
رب العالمين وصلى الله على محمد و عليه السلام الا قالت الدابة بارك الله عليك من مؤمن خففت
على ظهرى واطعت ربك واحسنت الى نفسك بارك الله لك و انجح حاجتك) بركيمسه دابه يه سوار
اولدقده شو دعايى اوقوسه البته اول دابه ده اكا دعا ايدر وحاجتك روا اولمسنه حضرت بارى يه
مناجات ايدر (ابن ابى الدنيادن منقولدركه راوى ايدر بركيمسه دابه يه سوار اولدقده دابه مناجات
ايدوب يارب بو كيمسه يى بكا رفيق رحيم قيل ديو نياز ايدر اول كيمسه دابه يه لعنت اوقوسه دابه ده
اكا لعنت ايدر ابن عمر رضى الله تعالى عنهمادن منقولدركه حضرت رسول الله صلى الله تعــالى
عليه وسلم بيورديكه (اضربوا الدواب على النفار ولا تضربوها على العثار) يعنى دابه اوركه سى
ايچون ضرب اولنمق رخصتليدر ضرب ايلك اياغى سورجدى ديو ضرب ايتمكز ديو اياغى سورجدكده
حيوانه غضب ايدوب اورمقدن نهى بيورديلر (فرع) دابه يه اردلشى بنمك جائزدر اكر دابه نك
طاقتى اولورسه اكر طاقتى اولمازسه اردلشى بنمك جائز دكلدر (صحيحنده اسامة بن زيد رضى الله
تعــالى عنهدن منقولدركه اسامه ايدر حضرت رسول الله صلى الله تعــالى عليه و سلم عرفاتدن
مزدلفه يه كيدركن بنى اردينه الدى بعده مزدلفه دن منايه دك (فضل ابن عباس رضى الله عنهما
اردينه الدى واول حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم معاذى رضى الله عنه بركيمسه ايله حمار اوزرينه
اردلشى بندرديكه اول حماره عفير دينوردى واول حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم عبد الرحمن
ابن ابى بكره رضى الله تعالى عنهما قز قرنداشك حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهايى احسان
ايتمكه امر ايتمكه يعنى اردلشمغه اشارت ايتمكله اولدخى حضرت عايشه يى بنيدى اوزرينه
اردينه الدى وحضرت رسولده صلى الله تعالى عليه و سلم ام المؤمنين حضرت صفيه يى
رضى الله تعالى عنها حيبرده تزويج ايتديكنده اردينه آلوب آردلشى بندى بردابه نك صاحبى
اردلشى بندكده كندى ايلرو بنمكه لايقدركه اردلشديغى كيمسه ارقه سنده اوله مكركه اردلشديغى
كيمسه شريف اولوب ياخود آخرخصوصدن ايچون صاحبى انك ايلرويه بنمسنه راضى اوله
(حافظ ابن منده حضرت رسولك صلى الله تعالى عليه و سلم اقتضا ايدن محلده اوتوز اوج
كيمسه ايله اردلشى بندككنى افاده ايلدى انجق عقبة بن عامر الجهنى ايله رضى الله تعــالى
عنه اردلشى بنديكنى ذكر ايلديكه علماء حديث واهل سيرده حضرتك انكله اردلشى بنديكنى
ذكر ايلديلر (فرع) جابردن رضى الله تعالى عنه منقولدركه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
بردابه اوزرينه اوج كيمسه نك اردلشى بنمسندن نهى ايتدى فقهاء عظام رحمهم الله ايدرلر دابه لردن
وقوشلردن مأكول اللحم اولميانلره سادة مضرت اولسه احراملى كيمسه وآخر كيمسه ايچون انى قتل
ايتمك مستحب اولدى مثلا فواسق خمسه وقورد وارسلان وقبلان وكركس وچيلاق دكهله و پره
واوز وبونلره بكزر موذى اولنلركبى اكر انده منفعت وهم مضرت اولسه پرس وكلب وطوشنجل
قوشى وباز وچاقر طوغان و بونلرك اشباهى منفعتى ومضرتى اولنلركبى انى قتل ايتمك مستحب
دكلدر انلر ايله شكار اولنديغندن منفعت اولديغنه بناء وانى قتل ايتمك مكروهده دكلدر انلرده ضرر

اولدیغندنکه اول ضرر انلرك ناسك کوکرجنلرینه هجوملری در وعقورویاوز اوللری در اول حیوانده
نفع وضرر اولمسه مثلا طوکرلان بوجکی وقورد لر وترس بوالیان جعل بوجکی و ینکج واوفاجق
قوشلرو قرطال وکرتن کله وقبلو بغه وسنکلر و بونلره بکزر ضررسز ومنفعتسز حیوانلر کبی بونلری
قتل ایتمك مکروه در جمهور علمانك قطع ایتدکلرینه کوره حرام دکلدر اما م بروجه نادر حکایه
ایلدیکه قوشلری قتل ایتمك حرامدر حشراتی قتل ایتمك دکل دیو زیرا اقتضاسز یره انلری
قتل عبث وفائده سزدر خدای متعال جل وعلی حضرتلرینك سورهٔ سبأ ده ذکر ایتدیکی
دابة الارض دیرایسك اول اغاج قوردیدر (بعضیلر اغاج کووه سی دیدیکه حق تعالی بیورمشدر
(فلما قضبنا علیه الموت مادلهم علی موته الادابة الارض تأکل من سأته) یعنی وقتا که حضرت
سلیمانه علیه السلام وفاتی حکم ایلدك ایسه انك وفاتنه جنلره دلالت ایتمدی انجق اغاج قوردی
دلالت ایتدیکه اول قورد حضرت سلیمانك عصاسنك طرفندن اکل ایدردی بویله اولمسنك سبب
وتفصیلی بویله درکه حضرت سلیمان صلوات الله علی نبینا وعلیه جنلره برکوشك زیبا بنا ایتمکه
امر ایلدی آنلرده بنا ایتدیلر خلوت ایدوب تنها اول کوشکده کیردیکه دهردن وکدردن صافی
برکون اولوب عشرت ایله یانته برجوان کیردی حضرت سلیمانه استیذان ایتمدین نیجه کیردك دیو
اول جوانه خطاب ایلدی جوان اذنله کیردم دیدی حضرت سلیمان ایتدی سکا کیم اذن
ویردی جوان دخی بوکوشکك صاحبی اذن ویردی دیدکده حضرت سلیمان بلدیکه
اول جوان عزرائیلدر کندینك روحنی قبض ایتمك ایچون کلمش وایتدیکه سبحان الله بوکون
دخی برکون ایدیکه آنده صفا طلب ایتدم ایدی جوان ایتدی خلق اولنمیانی طلب ایتمشسین حضرت
سلیمانده عصایه محکم طیاندی عزرائیلده قبض روح ایلدیکه بیت مقدسی بنایه مأمور اولان جنلر
عادتلری اوزره بنایه مشغول اولدیلر حضرت سلیمان عصایه طیانمق وجهله وفاتنی اخفا ایلدی
زیرا مسجد شریفك بناسی تمام اولمغه برسنه لك ایش قالمشیدی انس وجنك یدیله مسجدك
بناسی تمام اولمغنی خدای متعالدن نیاز ایلدی و عادتی بویله ایدیکه ایکی آی واوچ آی خلوت
ایدردیکه انس وجن حضرت سلیمانی عبادته مشغول دیرلردی انك روحی قبض اولندی حالا که
جنلر غائبه علم ادعا ایدرلردی حضرت سلیمانك روحی قبض اولندقده جنلر عادتلری اوزره مسجدك
بناسنده عملده باقی قالدیلر (دینلمشدرکه حضرت عزرائیل حضرت سلیمانه علیهما السلام
عمرکدن برساعت قالدی دیو بلدردی اولدخی جنلری چاغروب امر ایتمکله جنلرده حضرت
سلیمانه برکوشك یاپدیلر حضرت سلیمانده قالقوب عصایه طیانوب نمازه شروع ایدوب وفات
ایلدیکه عصایه طیانی طورر جنلر محرابنك اطرافنه جمع اولورلر آنلردن بری اول حضرت
نمازده ایکن اکا نظر ایتسه لر البته اول نظر ایدن احراق اولنمغله بریسی حضرت سلیمانه نظره
جسارت ایده مدی انلردن بری حضرتك یانندن کچدی صداسنی ایشتمدی بعده عودت ایدوب
سلام ویردی اندن برکلام ایشیدلمدکده نظر ایتدیکه وفات ایتمش دوشدی انسانده بلدیلرکه
اکر جنلر غائبی بیلەلردی بنادە وزیادە زحمتلی عذابدە برسنه اکلنمزلردی حضرت سلیمانك عمر
نازنینی اللی اوچ سنه اولدی حضرت سلیمانك اول عصاسی خروب اغاجی یعنی کچی
بوینوزی اغاجندن ایدی بویله اولدیغنك وجهی بودرکه حضرت سلیمان بیت مقدسده عبادت
ایدرکن هرسنه محرابی اوکنده براغاج بتردی حضرت اکا اسمك نه در ونەنی ایچونسین دیو سؤال
ایدردی اول اغاجده اسمم فلاندر وفلان نسنه یه علاجم دیو سویلردی حضرتده انك قوپراسنه
امر ایدر اکر دیکیلجك اغاج ایسه دیکلور اکر علاج ایچون ایسه یازیلور برکون بواثناده ایکن
حضورنده براغاج کوردی وایتدی اسمك نه در اغاج بنم آدم خروب درسنك ملککی خراب ایتمك ایچون
چیقدم دیدی حضرت سلیمانده اجلی حاضر اولدیغنی بلدی وآماده اولوب اول اغاجدن برعصا

حاضر ایتدی و برسنه لك زاد ونفقه استدیکه جنلر آنی کیجه اکل ایدرظن ایدرلردی حالا که
(وکان امر الله قدرا مقدورا) حضرت باریننك امری حکم اولنمش اولدی وکشف اولنمش
راز اولدی بیت مقدسی ابتدا بنایه بشلیان داود علیه السلامدرکه برآدم قامتی قدر تملنی قالدردی
بعده وفات ایدوب حضرت سلیمان خلیفه اولدقده بیت مقدسی اتمام مراد ایدوب جن
وشیاطینی خلط ایلدی وآنلره خدمتلر تعیین وتقسیم ایلدیکه هر برطائفه کندویه لایق اولان
خدمتی حفظ وضبط ایلدیکه جن ایله شیطانی مرمر ایله بیاض بلور طاشلری کتورمکه ارسال
ایلدی وشهر مرمر ایله واینلو واوزون طاشلر ایله بنا اولنمغه امر ایلدی وشهری اون ایکی برج
وبارولی ایتدیکه هر برجندن برفسحه وبرقله یاپدردی وقتا که شهرك بناسندن فارغ اولدیسه
مسجد اقصانك عمارتنه بدأ ایلدی کروه کروه شیاطینی معدنلردن التون وکومش ویاقوت
ودریادن درصافی چیقاره لر دیو کوندردی وبرکروهی جواهر ومرمری یرلرندن قوپاررلردی
وبرکروهی مسك وعنبر وسائر انواع طیبی حضرت سلیمانه کتوررلردی ذکر اولنان نسنه لر
کتوردیلرکه انجق حضرت باری تعدادیدر آخرلر تفصیل و بیانه قادر دکلدر بعده استادلر
کتوروب اول یوجه طاشلری تنظیم وتخته کبی ایتمکه ویاقوت وانیجولردلنمکه وجواهرلری اصلاح
ایتمکه امر ایلدی مسجد اقصایی بیاض وصاری ویشل مرمرلر ایله یاپدردیکه دیرکلری ساده
بربلور صافیدر وسقفی ذی قیمت جواهر ایله مرصع وسقفنك ودیوارلرینك قاشی اینجو ویاقوت
وسائر جواهر وزمینی بیروزه طاشنك تختەلریله دوشتدیکه اول زمان روی زمینده اول مسجددن
اعلی واندن منوربیت یوغیدیکه قرانکو کیجه ده ماهتاب کبی ضیا ویردی حضرت سلیمان وقتا که
مسجد اقصانك بناسندن فارغ اولدی بنی اسرائیل علماسنی جمع ایدوب مسجدی رضاء لله
یاپدردیغنی اعلام واول کونی سور سعادت اتخاذ ایتدیلر (فائده) بعض علما ایتدی خدای متعال
جنلری حضرت سلیمانه مسخر ایدوب حضرت سلیمانه مطیع اولك دیو آنلره امر ایلدی وآنلره
برامیر موکل ایلدیکه یدنده ناردن قامچی وار جنلردن بری حضرت سلیمانك امرندن میل
ایلسه اول امیرلری اکا ضرب ایدرکه انی احراق ایدر (علماء تفسیر ایتدی حق تعالی حضرت
سلیمان ایچون اوچ کون اوچ کیجه صو آقر کبی باقر آقتدیکه دیاریمنده ایدی ناسك الیوم انتفاع ایتدکاری
باقر حضرت باریننك حضرت سلیمانه چیقاردیغیدر (ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما منقولدرکه
اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر که (کان سلیمان نبی الله اذا قام فی مصلاه
رأی شجرة نابتة بین یدیه فیقول ما اسمك فیقول کذا فیقول لای شیء انت فیقول لکذا وکذا
فان کانت لدواء کتبت الغرس غرست فبینما هو یصلی یوما اذ رأی شجرة فقال ما اسمك قالت
الخروب فقال لای شیء انت قالت لخراب هذا البیت فقال سلیمان عند ذلك اللهم عم علی الجن موتی
حتی تعلم الانس ان الجن لا تعلم الغیب) مضمون حدیث الی آخره وکلام راوی بتمامه یقینده بالاده
ترجمه اولندیکه حضرت سلیمانك نماز قلدقده اوکنده اغاج بتمسیدر اشراط ساعتدن اولان
دابه یی دیرسك اول بردابه درکه طولی التمش ذراعدر اایاق وتوی صاحبیدر دینلمشدرکه دابة الارض
مختلفة الخلقه درکه حیواناتدن برقاچنه بکزر اعضالری واردر مکهٔ مکرمه ده صفا طاغی یاریلوب
جمعه کیجه سی اندن چیقار حالا که ناس منایه کیدر اوله ز بعضیلر حجردن و بعضیلر طائف نام محلدن
چیقار دیدیلر عصاء موسی وخاتم سلیمان علیهما السلام کندیله بیله در آنی استیان اردندن ایرشمز
فرار ایدن قورتلماز عصا ایله مؤمن اولانلره اورر که یوزینه مؤمندر دیو یازیلور خاتم ایله کافرك

یوزینی مهرلر که کفرلری شایع وآشکار اولور حاکم حضرتلری اواخر مستدرکده ابوهریره دن
رضی الله تعالی عنه اولدخی حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم بویله روایت ایتدیلر کتاب
مرقومده حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم منقولدر مضمون منیفی بویلدر که دابة الارض
دهرده اوچ کره چیقار ابتدا چقدیغنده اقصای یمنده چیقار که ذکری بادیه یه شایع اولوب
مکه یه کلمز بعده زمان طویل مرور ایدر مکه یه یقین یرده خروج ایدر ذکری بادیه یه و مکه یه داخل
اولور بعده زمان طویل مرور ایدر شول اثناده که ناس برکون عندالله حرمتلی اولان اعظم
مساجدده ایکن کورورلر که مسجدک ناحیه سنده دابه چقمش ناس اندن بولوك بولوك اولور
مسلمیندن برجماعت ثابت قدم اولورلر و بیلورلر که فرار نفع دار اولماز دابة الارض کلوب مؤمنینك
باشلرندن طپراغی سلکر و یوزلرینی جلالندیرر کویا که نورلی یلدزلردر بعده دابة الارض زمینی
سیره کیدر که آنی طلب ایدن اکا ایرشمز واندن فرار ایدن قورتلمازتا که برکیمسه اندن خوفندن نمازه
عودت ایدر اولدخی ارقه سندن کلور و سویلر که فلان کیمسه شمدی نماز قیلر و اکا التفات ایدر
و یوزینه مسلمان علامتی ایدر بعده کیدر جمله ناسه دیارلرنده ایرشور و سفرلرنده ناس رفیق اولور
وماللرنده مشترك اولورلر مسلمانی کافردن آشکار ایدر حتی برکافر بر مسلمانه حقمی ادا ایله دیر و بر مسلم
بر کافره حقمی ادا ایله دیر (سهیلی روایت ایتدیکه حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه
حضرتلری یارب ناسه تکلم ایده جك دابة الارضی بکا کوستر دیو مناجات ایلدی حضرت باری
دابه یی یردن اکا چیقاردی حضرت موسی ده انی کوروب خوف و فزع ایلدی یارب بونی مکاننه
رد ایله دیو نیاز ایلدیکه حضرت باری رد ایلدی (امام سهیلی ایدر اول دابه نك آدی اقصددر که
محمد بن الحسن المقری تفسیرنده بونی بویله ذکر ایلدی انتهی الکلام (حدیثده کلدیکه دابة
الارضك خروجی و شمسك مغربدن طلوعی اشراط ساعتده ابتدا اولان علامتدر انحق دابه دن و آفتابك
مغربدن طلوع ایتمسندن قنغیسی مقدم اولدیغی یقین اولنمدی خروج دجالده بویله در احادیثك
ظاهری شمسك مغربدن طلوعی اشراطك آخریدر و ظاهر اولان بودر که اشراط ساعتده اولان
دابه بردر و دخی هربلده ده اول کونابر دابه چیقوب متعدد دابه در دیو ده منقولدر بوکا کوره دابه اسم
جنس اولور ابن عباسدن رضی الله عنهما منقولدر که دابة الارض ثعبان تعبیر اولنان بر یلاندر که قریش
بیت شریفی بنا مراد ایتدکلرنده درون کعبه ده ایدی طوشنجیل قوشی آنی قاپوب مکه طاغلرندن
حجون نام طاغه آنی اتدی ارضده آنی یوتمش ایدی اول بودابه در که چیقوب ناسه سویلر صفا
طاغندن چیقار محمد بن الحسن المقری بویله دیدی بوغریبدر انحق اول کیمسه اهل علمدندر
بویله اولدیغندن بزده حکایه ایلدك قرطبی ایتدی دابة الارض ناقهٔ صالحك کوشکیدر حضرت
رسولك صلی الله علیه وسلم شو قولینه بناء که (تخرج ولها رغاء) یعنی دابه چیقار که آنك رغا ایدوب
چاغرمسی واردر رغا بر آوازدر که انحق دوه ده اولور بوکلامده غریبدر (فائده) حضرت
باریك (اخرجنا لهم دابة الارض تکلمهم) قول شریفنك تفسیرنده مفسرین کرام اختلاف
ایتدیلر (بعضیلر ایتدیکه دابة الارض دین اسلامدن ماعدا سائر ادیانك بطلانیله ناسه سویلر
سدی حضرتلریده بویله دیدی (بعضیلر ایتدی بو ایکی کلامدن هر برینی سویلرده برکیمسه
ایچون شو مسلمدر و آخر کیمسه ایچون شو کافردر دیو سویلر (بعضیلر ایتدیکه دابه نك کلامی
حق تعالینك (ان الناس کانوا بآیاتنا لایوقنون) قول شریفیدر یعنی ناسه بو آیتی سویلر که
دابه نك کلامی عربیدر حضرت علیدن رضی الله تعالی عنه منقولدر که ایدر دابه نك قویریغی
یوقدر لکن یلان کبیدر کویا که رجله بکزر اکثرلر دابة الارض دابه در دیو ذاهب اولدیلر ابن

جریر ابی زبیردن روایت ایلدیکه ابی زبیر دابه یی وصف ایدوب ایدر که دابة الارضك باشی اوکوز
باشی کبیدر کوزلری خنزیر کوزینه بکزر قولاغی فیل قولاغنه بکزر بوینوزی بیان کیچیسی بوینوزی
کبیدر کوکسی ارسلان سینه سی کبیدر اونی قپلان اونی کبیدر بوکرلری کدی بوکری کبیدر قویروغی
قوچ قویروغی کبیدر ایاقلری دوه ایاغی کبیدر که هر مفصلنك اراسی اون ایکی ذراعدر ینه
ثعلبی ابن عمردن رضی الله تعالی عنهما روایت ایدر که صفا طاغی ایریلوب آنك سرعتی کبی دابة
الارض اوچ کون چیقار که هنوز ثلثی چقمامش ینه ثعلبی روایت ایدر حذیفة بن الیماندن
رضی الله تعالی عنه سرد فتر انبیا علیه الصلوة والسلام بیورر (ان الدابة تخرج من اعظم
المساجد حرمة عندالله تعالی بینما عیسی یطوف بالبیت ومعه المسلمون فتضطرب الارض
من تحتهم وتنشق الصفا مما یلی المسعی وتخرج الدابة من الصفا اول ما یبدو منها رأسها ملمعة
ذات وبر وریش لن یدرکها طالب ولن یفوتها هارب تسمی الناس مؤمنا وکافرا اما المؤمن فتترك
وجهه کانه کوکب دری ویکتب بین عینیه مؤمن واما الکافر فتترك فی وجهه نکتة سوداء
وتکتب بین عینیه کافر) ترجمه سی بالاده مرور ایتدیکه دابة الارضك مکهٔ مکرمه ده صفا طاغی
ایریلوب چقدیغی ومؤمن ایله کافری تفریق ایتدیکیدر عبدالله بن عمردن رضی الله عنهما
منقولدر که ایدر دابة الارض مکه قربنده ابوقبیس طاغنك اراسندن چیقار که باشی بلوطه
دکر ایاغی یرده در ابوهریره دن رضی الله تعالی عنه منقولدر که حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (بئس الشعب شعب اجیاد) یعنی نه قبیح شعبدر ابوقبیس طاغنك
اراغیدر دیو ایکی کره یا اوچ کره بویله بیوردی یارسول الله نیچون بویله بیوردك دینلدکده
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لانه تخرج منه الدابة فتصرخ ثلاث صرخات
یسمعها من بین الخافقین) زیرا اول یردن دابة الارض چیقار و اوچ کره صیحه ایدر که مغرب
ایله مشرق اراسنده اولانلر انی ایشیدر دینلمشدر که دابة الارضك یوزی انسان یوزینه
بکزر سائر خلقتی قوش خلقتی کبیدر اول دابه کوردیکی کیمسه یه سویلر که اهل مکه
حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه و قرآن عظیمه ایناغمدیلر ذهبینك میزان نام کتابنده
جابر الجعفیدن منقولدر که دابة الارض حضرت علی بن ابی طالبك رضی الله تعالی عنه
کندیدر که دنیایه رجوع ایدر دیو جابر الجعفی سویلردی سرمذ همز امام اعظم ابوحنیفه
رحمه الله تعالی ایدر جابر الجعفیدن زیاده کاذب کیمسه و عطا بن رباحدن افضل
کیمسه کورمدم امام شافعی ایدر سفیان ابن عیینه بکا خبر ویروب ایتدیکه جابر الجعفینك منزلنده
ایدك جابر الجعفی برنسنه سویلدیکه سقف دار اوزریمزه اینر دیو خوفمزدن طشره چقدق مصنف
ایدر که جعفیده بوحال وار ایکن برله ابوداود و ترمذی و ابن ماجه آندن حدیث روایت ایتدیلر مرقومك
وفاتی یوزالتمش التی سنه سنده واقع اولمشدر دابة الارضك خلقتی کیفیتنده علما اختلاف کثیر ایله
اختلاف ایتدیلر دینلمشدر دابة الارض بنی آدم خلقتنده در و دینلمشدر که هر حیوانك خلقتی انده
جمع اولمشدر (فرع) برکیمسه یه بردابه وصیت اولنسه اول وصیت آته و قاطره و حماره دلالت ایدر
زیرا دابه لغتده وجه ارضده بصوب سیر ایدن حیوانك ادیدر بعده دورت ایاقلی اولوب یینلان
نسنه ده استعمال ایله عرف ناس آنی انلره قصر ایلدی وصیت ایسه عرفه دلالت ایدر عرف
ناس بربلده ده ثابت اولسه جمیع بلاده شایع اولور مثلا برکیمسه دابه یه سوار اولمیم دیو یمین ایلسه ده
کافره سوار اولسه اول کیمسه یمیننده حانث اولماز نه قدر حضرت باری کافره دابه دیو تعبیر بیوردی
ایسه ده مثلا برکیمسه ایتمك اکل ایتمیم دیو یمین ایلسه ده بلاد طبرستانده پرنج ایتمکی اکل ایلسه اصح
قولده اول کیمسه حانث اولور که منصوص اولنده بودر طبرستانده پرنجدن ایتمك یاپمق عادت اولدیغی

ایچون ابن شریح ایدر وصیت مسئله سنی امام شافعی اهل مصرڭ آت وقاطر وحماره سوار اولمق
عرفلری وعادتلری اولوب دابه لفظنی بو وجده استعمال ایتدکلرینه کوره ذکر ایلدی شول
دیارده که دابه انجق آتده استعمال اولنور مثلا بلاد عراق کبی اول وصیت اولنان کیمسه یه آتدن غیری
نسنه ویرلمز دینلمشدر که وصیتده دابه مطلق ذکر اولنوب مصرده سؤال اولنسه انجق حماردیو
جواب ویریلور که ابن نجیم بحرر ایقنده بو یله دیدی دابه لفظنده کبیر و صغیر وذکرو انثی وسلیم
ومعیوب داخل اولورمتولی ایتدی وصیت مرقومه ده انجق رکوبی یعنی بنلمسی ممکن اولان ویریلور (فرع)
ضرور تسز دابه یه رکوبی دائم ایتمك وحاجت ایچون بعضیجه اینوب استراحت ایتمامك مکروهدر
ابوهریره دن رضی الله تعـالی عنه روایت اولنان حدیثه بناء که حضرت رسول صلی الله تعـالی
علیه وسلم بیورر که (ایاکم ان تتخذوا ظهور دوابکم منابر فان الله تعالی انما سخرها لکم لتبلغکم
الی بلد لم تکونوا بالغیه الابشق الانفس وجعل لکم الارض مستقرا فاقضوا علیها حاجاتکم ※
یعنی سزلر اتقا وحذر ایدك دابه لریکزك ارقه سنی برحاجتسز منبرلر اتخـاذ ایتمکدن یعنی انی
طوردوروب بیع وشرا وغیری نسنه لر یکزانك اوزرنده ایکن ایتمکز زیرا حق تعالی دوه وآت وقاطر
وحمار کبی نسنه لری سزه مسخر ایلدی انلر سزی هنوز واصل اولمدیغکز انجق مشقتله اولاشهجغکز
شهره اولاشدیرر حق تعالی ارضی سزه قرارگاه قلدی حاجتلریکزی ارضك اوزرنده قضا ایلك
دیمکدر (اما بحسب الاقتضاء برحاجتنی قضا ایتمك ایچون دابه نك اوزرنده طورمق جائزدر
مسلمك ام الحصین الاحمصیه رضی الله تعالی عنهادن روایت ایتدیکی حدیثه بناء که ام حصین
ایدر حضرت رسول ایله حج وداعی بیله ایتمشیدم اسامه و بلال رضی الله تعالی عنهمایی کوردمکه
بریسی حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم سوار اولدیغی ناقه نك زمامنی طوتمش وبریسی
ثوبنی قالدیروب حضرت رسولی حرارتدن ستر ایدرنا که حضرت جمرهٔ عقبه یی آتدی شیخ عزالدین
ابن عبدالسلام فتاوای موصلیه سنده ایتدی دابه طوررکن رکوبدن نهی اولندیغی برغرض صحیح
اولمقسزین اولان رکوبه حمل اولنور غرض صحیحلروار ایکن سوار اولوب طورمغی دیرسك بعضیجه
بو یله طورمق مندوبدر که مثلا عرفه ده وقفه یه سوار اولوب طورمقدر و بعضیجه واجب اولوب
مشرکین ایله وسائر اعدا ایله قتال ایدرکن الایلرده سوار اولوب طورمق کبی غزاده حراست
ایدنلرین آت اوزرنده طورملریده بو یله درعدونك هجوم ایده جکی خوف اولنورسه سواری
طورمقده خلاف یوقدر ام حصینك حدیثنده احراملی کیمسه ایچون یره ایتدکده ودابه اوزرنده
ایکن برنسنه ایله کولکه لنمنك جوازینه دلیل واردر اکثر اهل علم بوکا رخصت ویردی انجق
امام مالك وامام احمد حنبلی احراملی کیمسه نك راکب ایکن کولکه لنمه سنی مکروه کوردی امام
احمدك ابن عمردن رضی الله تعـالی عنهما روایت ایتدیکی حدیثه بناءکه بر کیمسه
احراملی ایکن بنیدی اوزرینه ایکی بوداقلی براغاج دیکوب اوزرینه برثوب آتوب انکله
کولکه لنمشیدی ابن عمر رضی الله تعالی عنهما مزبوره کونشه چقمغه امر ایلدی رقاشی ایدر
احمد بن المعدل حضرتلرینی وقفـه ده شدید حرارتلی کونده کوردمکه حرارت شمسدن ایچون
کولکه ایلمش بن اکا یا ابا الفضل بو پرده برنسنه درکه بونده اختلاف اولندی اکر وسعتله عمل
ایدرسك مانع دکل دیدم اولدخی شو شعری انشاد ایدوب سویلرکه ※ضحیت له کی استظل بظله
※اذا الظل اضحی فی القیامة قالصا※ یعنی اول پرده یی کونشه قارشو ایتدمکه کولکه سیله کولکه لنم
ناکاه یوم قیامتده کونشه بن اشکار اولورمکه کولکه ناقص اولور بو یله اولنجه بومصرعده تقدیم
وتأخیر وحذف اولمق اقتضا ایدر واضحی لفظی مستقبلك نفس متکلم واحدیدر یاخود یوم قیامتده
کولکه کونشه قارشو اولور کولکه ناقص اولدیغی حالده که کولکه نك قطعا اولمامسنی کولکه نك
قیصه لغی ایله تعبیر ایلمش ※فوا اسفی ان کان سعیك باطلا※ یعنی واه اسف ای نفس اکر سعیك باطل

اولورسه ※ ویا حسرتا ان کان حجك ناقصا ※ واه حسرت اکر حجك نقصان اولورسه دیو بورباعی یی
انشاد ایلمشکه مرقوم احمد بن المعدل مالکی المذهبدر بصره زاهدلرندن وعلمالرندن معدوددر عبد
الصمد بن المعدل که ماهر شاعردر بونك برادریدر ※ الدبا ※ دالك فتحی و بانك تخفیفیله چکرکه
یاوروسیدر هنوز پرواز ایدر اولمیه مفردی دباه کلور نتکم راجز ایتدی ※ کان حرف قرطها المعقوب ※
علی دباة او علی یعسوب ※ یعنی چمن زار ومرغزارلری چکرکه نك یاخود بال آروسنك اوزرینه
انلرك عقبنجه کلان کیمسه صیرور دیو اوتلرك اوزرنده دباة که چکرکه یاوروسی یاخود بال آروسی
بکی طوررکن برکیمسه اول اوتی اشاغیسندن طوتوب یوقارویه طوغری چکرکه یاوروسیله بیله
صیردیغی ودبانك مفردی دباة اولدیغی شعرنده المش چکرکه یاوروسی چوق اولان یره ارض مدبیه
دینور حضرت عایشه نك رضی الله تعالی عنها حدیثنده کلدیکه عایشه ایدر یا رسول الله علامت
قیامتدن بونلر اولدقدن صکره ناس نیجه اولور حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
(دبایأکل شداده ضعافه حتی تقوم الساعة) یعنی ناس چکرکه یاوروسی کبی اولور که شدیدلری
ضعیفلرینی اکل ایدر تاکه قیامت قوپنجیه دك چکرکه نك سائرلری حقنده کلام تقدیم ایلدی ناس
ضرب مثللرنده فلان نسنه چکرکه یاوروسندن چوق دیو ضرب مثل ایدرلر ※ الداجن ※
شول قیونلرکه ناس آنی اولرنده علفلیوب بسلرلر ناقه وکوکرجن که اولرده الفت ایلیه داجن دینور
مؤنثی داجنه جمعی دواجن کلور اهل لغت ایتدی دواجن البیت قوشدن وقیوندن وغیری حیواندن
شول نسنه لردرکه اوده الفت بغلامش اوله وقدد جن فی بیته دینور برکیمسه اوینه ملازمت ایلسه که
خانه سندن طشره کیتمسه ابن سکیت ایتدی (شاة داجن اذا الفت البیوت واستأنست) وعرب
طائفه سندن بعض داجنی ها ایله استعمال ایدوب داجنه دیدیلر قیونك غیرنده ده وکلاب صیدده ده
حال بو یله در جوهری رحمه الله لبید رضی الله عنه حقنده بربیت انشاد ایلدی وایتدیکه ابودجانه
سماك بن خرشة الانصارینك کنبتیدر قنفذ بحثنده ذکری کلور ان شا الله تعـالی صحیح
مسلمده ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما منقولدرکه میمونه خبرویردی ابن عباسه که حضرت
رسولك بعض خاتوننك اوه الفت ایتمش داجن قیونی وارایدی داجن فوت اولدقده حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (الااخذتم اهابها فاستمتعتم به) یعنی سزانك دریسنی نیچون
آلمدیکز که انکله استمتاع وانتفاع ایده سزدیو بیوردیکه بو حدیث شریفده میته حیوانك جلدینی
استعمال ایتمنك جوازینه اشارت ایلدی ینه صحیح مسلمده عایشه دن رضی الله تعالی عنها منقولدرکه
ایدر آیت رجم نازل اولمشیدیکه برصحیفه ده مسطور ایدی وقتا که حضرت رسولك صلی الله تعالی
علیه وسلم روح پرفتوحلری عالم علیینه روان اولوب حضرتك وفاتنه مشغول اولدیغمزده داجن
کیروب اول صحیفه یی اکل ایلمش ینه حضرت عایشه نك حدیثنده کلدیکه بزم یانمزده برداجن
وارایدیکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بزم یانمزده اولدقده داجن ثابت و برقرار
اولوردی و حضرت رسول یانمزده کتدکدن داجن قرار داده اولمیوب طشره کیدر کلوردی حدیث
شریفده کلدیکه (لعن الله من مثل بدواجنه) یعنی باری تعالی لعنت ایلیه داجنك بورننی وقولاغنی
کسمکله علامت ایده نه وعمران بن حصینك رضی الله عنه حدیثنده کلدیکه عضبا برداجن ایدیکه
حوضدن واودن منع اولنمز دیکد حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم ناقه سیدر حدیث
افکده کلدیکه داجن ایچرو کیروب آنك حاضر ایتدیکی خمیرندن اکل ایلدی ※ تتمه ※
دجین بن ثابت الیربوع البصری عمرو بن هشام بن عروة الزبیرلك معتقی اسلمدن حدیث شریف
روایت ایتمشیدی ابن معین ایتدی انك حدیثی برشئ دکلدر ابوحاتم وابوزرعه انك حدیثی ضعیفدر
دیدیلر نسائی ایتدی اول ثقه دکلدر ابن عدی ایتدی ابن معیندن بر روایت اولندیکه دجین جحی نام

کیمسه در بخاری ایدردجین بن ثابت برکیمسه درکه مسلمه وابن المبارك اندن حدیث ایشتدیلر وکیع
حضرتلریده اندن حدیث روایت ایلدی عبدالرحمن بن مهدی ایتدی دجین که جحی نام کیمسه در
بردفعه بزه دیدیکه عمر بن عبد العزیزك معتقی باکه برحدیث خبرویردی بزاکا ایتدك عمر بن
عبدالعزیزك معتقی حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم زمان سعادتنه ایرشمدی اول دخی
جوابده بکا خبرویرن عمر بن الخطابك رضی الله تعالی عنه معتقی ایدی دیوب ایتدیکه حضرت
عمره حالك نه درکه حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم بزه خبرویرمزسین دیدك حضرت
عمر زیاده ونقصان ایتمکدن خوف ایدرم زیرا حضرت رسولدن ایشتدمکه بیورردیو شو حدیث
شریف ایله جواب ویردیکه (من کذب علی متعمدا فلیتبوا مقعده من النار) یعنی برکیمسه بنم
اوزریمه قصد ایدرك کذب یعنی سویلدیکمی بکا اسناد ایلسه اول کیمسه مقعدینی نارجهنمده
حاضر ایلسون (حمزه ومیدانی امثال نام کتابنده جحی قبیلهٔ فزاردن برکیمسه در وابو الغصن انك
کنیتی درکه ناسك زیاده احمقیدر انك حماقتندن بعضدرکه موسی ابن عیسی الهاشمی برکون
انکله طشره کتدیکه کوفه نك طشره سنده اول بریری حفر ایدوب اشره موسی اکا یاابا الغصن سنك
حالك نه درکه اشرسن دیدی اولدخی جوابده برصحراده اقچه دفن ایتدم ایدی یرینی بولامیورم دیدی
موسی اکا سن انك اوزرینه علامت قویمق کرکسن دیدکده اولدخی علامت قویمشیدم دیدی موسی
ایتدی علامت نه ایدی جحی ایتدی سماده بربلوط ایدیکه انك اوزرینی کولکه ایتمشیدی شمدی علامتك
موضعنی بولیورم دیدی ینه انك حماقتندن بعضدرکه مرقوم جحی برکون کیجه آخرینك قرا کولغنده
طشره چیقوب قپوسی اوکنده برمقتوله ایاغی طوقندقده مقتولی قالدیروب اولرنده اولان قیویه
براقدی بابا سیده بوایشه مطلع اولوب مقتولی چیقروب بریرده دفن ایلدی بعده برقوچ بوغوب
قیویه براقدی بعده مقتولك اقرباسی کوفه سوقاقلرینی طولاشوب مقتولی تفتیش ایدرکن جحی یه
ملاقی اولدیلر جحی انلره بزم اوده برمقتول وارنظر ایلك سزك قریبکزمیدر دیوب انلری اوه کتوردی
انلرده جحی یی قیویه اندردیلر وقتاکه جحی قیونك ایچنده کی قوچی کوردی سزك
مقتولکزك بوینوزی وارمی ایدی دیو آنلره چاغردقده آنلرده کولوشوب کتدیلر ینه مرقومك
حماقتندندرکه صاحب الدعوه اولان ابو مسلم الخراسانی کوفه یه کلدکده طرفنده اولانلره جحی یی
قنقکز بیلورکه آنی بکا چاغره دیدی یقطین نام کیمسه بن بیلورم دیوب کیدوب چاغردی وقتاکه
جحی مجلسه کردیکه ابو مسلم ایله کندینی چاغرن یقطیندن غیری کیمسه یوغیکن یا یقطین
قنقکز ابو مسلمدر دیو سؤال ایلش جحی براسمدرکه لا ینصرفدر زیرا جاحدن معدولدر عمر عامردن
معدول اولدیغی کبیدر جحی یججو جحی دینور ﴿ الدب ﴾ بضم الدال آیودیدکلری جانوردرکه
سباعدن مشهوردر به مؤنثی در ابو جهیند وابو الحلاج وابو سلمه وابو حمید وابو قتاده وابو الحجاش
آنك لقبلریدر ارض مدینه آیولری چوق اولان یردر آیو عراقی سورشتا اولدقده مغاره لرده پیدا ایتدیکی
اینه کیرر بردخی چقمز تاکه هوا خوب اولنجیه دك اجقنجه النی وایاغنی یلایوب انکله آجلغنی دفع
ایدر اندن سمور چیقر وآیونك طبیعتلری مختلفدر زیرا یرتجی جانورلرك اکل ایتدیکنی اکل ایدر و بهایمك
اوتلادیغی شیلری اوتلایوب انسانك اکل ایتدیکنی اکل ایدر وجماعلرینك زمانی اولدقده هرارکك
دیشیسی ایله تنها قالور ودیشیسی یره یاتوروب جماع ایدر ودیشی آیو طوغردقده برقطعه لحم طوغررکه
اعضاسی بللو دکلدر قارنجه نك خوفندن انوکی ایله بریردن بریره فرار ایدر جهبر بخشنده مرور
ایتدیکی کبی که جهبر دیشی آیونك آدیدر ودیشی آیو انوکی بریردن بریره کتوررکن آنی یالرتاکه
اعضاسی بللو اولور وتنفس ایدر وطوغرمسی صعوبتلیدرکه بعضیجه هلاکنه باعث اولور بعض
ناس آیو اغزندن طغورر دیو زعم ایدرلر ارککه وجماعه حریص اولدیغندن ولدی ناتمام ایکن

طغورر وشهوتی شدید اولدیغندن آدمی ایله جماع ایدر بو جنس آیونك شاننددرکه شتاده سمور
اولوب حرکتی قلیل اولور واول اثناده طغورر بریرده سمرسه اون درت کون کچمدکجه اول مکاندن حرکت
ایتمز اول کونلردن صکره تدریج ایله حرکت ایدر دیشی آیو الیله برچقور ایدوب کوزی اوکنه انوکنی قور
انوکندن ایچون خوفی زیاده اولورسه اغاجه انوکیله بیله چیقر وآیونك طبیعتنده فهم عجیب
واردر تأدیبی قبول ایتدیکی ایچون انجق کندینی تعلیم ایدن کیمسه یه عنف ایله وضرب شدید ایله
مونس ومطیع اولور (الحکم) دبه متعلق حکملردر آیویی اکل ایتمك حرامدر زیرا ازو سیله
اکل ایدن یرتیجیلردندر امام احمد حنبلی ایتدی اکرانك آزوسی یوق ایسه لابأسدر زیرا اشیاده
اصل مباح اولمقدر آنی حرام قیلجی نسنه نك وجودی محقق اولمدی (الامثال) ضرب مثللردر
فلان کیمسه دیشی آیودن احمقدر دیو ضرب مثل ایدرلر زیرا اول کندی انوکنی ترك ایدوب قوردك
انوکنی امزیرر ناسك شول مثلکه فلان کیمسه (الوط من دب) دبدن زیاده لوطیدر دیرلرکه دب
عربدن برکیمسه ایدیکه لواطه یی آشکاره ایتمشدی وفلان کیمسه (الصق من ثفر) ثفر قوسقون وپالدم
دیدکلری قایشدرکه اکر اسبابندندر زیرا اول دابه نك دبرندن ایرلمز ودخی ناسك (الوط من راهب)
قوللریده ضرب مثلدرکه فلان کیمسه کشیشدن لوطیدر دیمکدر شاعرك قولیده بویله درکه (والوط
من راهب ☼ بان النساء علیه حرام) یعنی مقدوحی اولان کیمسه حقنده نسایی کندویه حرام زعم
ایدوب لواطه ایله قضاء حاجت ایدن کشیشدن زیاده لوطیدیمشدر (فائده) امام ابو الفرج
ابن الجوزی اذکیا نام کتابك آخرنده ایتدی برکیمسه ارسلاندن فرار ایدردی ره کذارنده برقیویه
دوشدیکه ارسلانده اردنجه بیله دوشدی ناکاه کوردیلر قیوده برآیو وار ارسلان آیویه نه زماندن
بروبونده سن دیدی ایو برقاچ کوندن بریکه آجلقدن هلاك ایتدی دیدی ارسلان ایتدی
سن وبن شو انسانی اکل ایده رزکه طویارز آیو ایتدی بعد بزه آجلق کلنجه نه اشلیه لم مصلحت بودرکه
بز بو انسانه یمین ایده لم کندویه اذیت ایتمامکه که اولدخی بزم وکندینك خلاصنه چاره ارایه زیرا
بو حیله یه بزدن زیاده قادردر دیدی انلر اول کیمسه یه نسنه ایتمامکه یمین ایتدیلر اول دخی خلاصك
سببنه مباشرت ایدوب بردلك بولدی کندی قورتلدی وانلری دخی خلاص ایلدی حکایه نك
معناسی ومألی بودرکه ارسلان ایله آیو شهوت نفسانیه لرینه تابع اولیوب اول کیمسه یی هلاك
ایتمدکلرندن خلاص اولدیلر مرد عاقلده هرامورنده رشد اوزره اولمغی ترك ایتمیه وشهوتنه تابع
اولمیه خصوصا عاقبتی مصیبت وهلاك اولدیغی بلدیکی خصوصده بلکه عاقبت امره نظر
ایدوب انده احوالن ضبط وتدارك اوزره اوله امام قزوینی عجایب مخلوقات نام کتابنده ایتدی
برارسلان برکیمسه یه قصد ایتمشیدی اولدخی فرار ایدوب براغاجه چقدیکه اغاجك طالنده برآیو وار
میوادوشیرر وقتاکه ارسلان اول کیمسه نك اغاجه چقدیغنی کوردی کلوب اغاجك التنده ایاغی
دوشیوب یاندی اول کیمسه نك اشاغی اینمه سنه منتظر اولدی راوی ایدر اول کیمسه آیویه بقدقده
آیودخی کا اسکت بنم بونده اولدیغیمی ارسلان بلمیه دیو لسان حال ایله اشارت ایلدیکه اول کیمسه ارسلان
ایله آیونك اراسنده متحیر قالدی کندیله برکوجك بچاق اولمغله آنی چیقروب آیونك اولدیغی طالی
انکله کسدی تاکه برمقداری قالدقده آیو آغر اولمغله اشاغی دوشدی ارسلان انك اوزرینه
صچرایوب برمدت بربریله جنکدن صکره ارسلان غالب کلوب آیویی پاره لدی ودونوب کتدیکه
اول کیمسه خلاص اولدی (خواص اجزاسی) آیونك آزوسی سود امر معصومك سودی
آیچنه قونوب معصومه ایچرلسه دشلری سهولتله بتر آیونك یاغی برص مرضنه سورلسه کیدرر
ایونك صاغ کوزی برخرقه یه صاریلوب انسانك بازوسی اوزرینه بغلنسه یرتجی جانوردن خوف

ایجیه دائما ایچمه‌سی اولانه شفا اولوب حماسی زائل اوله‌ایونك اودی عسل ایله ورازیانه صویی ایله کوزه چکلسه کوزده اولان ظلمتی کیدرر وانکله ثعلب اغریسنه سورلسه‌قیل بیترر آیونك قانی کوزه چکلسه قبا قده قیل بتمکه مانع اولور قبا قده اولان قیل یولند قدن صکره چکلسه بردخی قیل بتمز آیونك یاغی اریدیلوب معصومك اعضاسی انکله اوالنسه معصوم ایچون هر قبیح نسنه‌لره مانع وحجاب اولور بواسیر موضعنه انك یاغی قونسه بواسیره نفع ایدر إیونك یاغیله برکلب یاغلنلسه اول کلب مجنون اولور آیونك ذریسندن قطع اولنوب تنك دل معصومك اوزرینه آصلسه کوتوخویلر اندن کیدر آیونك صاغ کوزی قوریدیلوب طفلك اوزرینه اصلسه اویقودن فارغ اولیه (تعبیر رؤیا) آیو کورمك شر و مضایقه وفتنه‌یه دلالت ایدر و بعضیجه مکر و حیله‌یه وثقیل البدن قبیح المنظر ولعب لهو صاحبی عورته دلالت ایدر و بعضیجه عدوی احمقه دخی دلالت برکیمسه رؤیاسنده آیویه بندیکنی کورسه براجق ولایته نائل اولور اکر ولایته لایق ایسه واکردکل ایسه هم وحزنه دلالت ایدر که بعده نجاة بوله بعضیجه سفره دلالت ایدر که بعده مکاننه عودت ایده

﴿الدبدب﴾ بیان اشکیدر که عبابده بویله دیدی ﴿الدبر﴾

داك فتحیله بال اریلری اوغول تعبیر اولنور جماعت معناسنه‌در امام سهیلی ایدر دبر مطلقا اریلردر دالك کسریله دبری در سك چکرکه‌نك کوچکلرید ر اصمعی ایتدی دبرك لفظندن مفردی یوقدر دینلمشدر دبرك مفردی حشرمه‌درکه اوغول آریسی درود بر دخی جمع قلنور دبور لفظی اوزره هذلی بالجی کیمسه‌یی وصفنده کندنی آروصو قدن خوف ایتمز دیو تعبیرنده رجا لفظی خوف معناسنه استعمال ایلمشکه رجا لفظنك خوف معناسنه اولدیغنده حق سبحانه وتعالانك (فمن کان یرجو القاء ربه) قول شریفی تفسیر اولنمشدرکه برکیمسه حضرت باری‌یه ملاقاتدن خوف ایلسه عمل صالح ایلیه دیو بیورلدیکه وحق تعالی (من کان یرجو لقاء الله فان اجل الله لآت) یعنی برکیمسه حضرت باری‌یه ملاقاتدن خوف ایلسه تحقیق حضرت باری‌نك ملاقاته تعیین ایتدیکی وقت کلیجیدر دیو بیورلدیکه بوایکی آیت کریمه‌ده اولان رجا خوف معناسنه اولدیغنه اهل تفسیر اتفاق ایتدیلر که نحاس دیمشدر امام سهیلینك دیدیکی کبی سائر اریلره دخی دبر اطلاق اولنور بو سببدن عاصم بن ثابت الانصاری‌یه حمی الدبر دیدیلر بونك وجهی بودر وقتا که مزبوری مشرکین شهید ایتدیلر دیلدیلر که اعضاسن کسه‌لر حق تعالی کفارك اوزرینه عظیم آریلر مسلط قیلوب طاغتدی تاکه مسلمانلر مزبوری آلوب دفن ایتدیلر حضرت باری انك حقنده اول برمشرکه یاپشمغه برمشرك دخی اکا یاپشماغه وعد بیورمشیدی حق تعالی حضرتلری آنی وفاتندنصکره مشرکیندن حمایه ایلدی تاریخ نیسابورده ثمامة بن عبد الله ابن انسدن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه ایدر بردفعه خراساندن چقدق بزم ایله برکیمسه وارایدیکه حضرت ابی بکره وعمره رضی الله تعالی عنهما شتم ایدردی العیاذ بالله تعالی بزانی قتله حاضرلندق اول فرار ایلدی برکون یانمزه کلمشیدی بعده قضاء حاجتی ایچون کیدوب کجکدی انی طلب ایلیه‌دیو برکیمسه ارسال ایلدك اول کیمسه یولدا شکزه ایرشك دیو چاغردیکه بزدخی کیدوب کوردك که اول کیمسه بردلوکه بول ایتمکده اوتورمش اوزرینه برکروه آروچیقوب منفصل بمفصل هر اعضا ومفاصیلنی ییوب طاغتمشلر راوی ایدر بزانك ککلرینی جمع ایدردك انلر بزم اوزریمزه کلورلردی و بزه اذیت ایتمیوب اول کیمسه‌نك اعضا ومفاصلنه چوقشوردی حدیث شریفده کلدیکه (لتسلکن سنن من قبلکم ذراعا بذراع حتی لو سلکوا خشرم دبر لسلکتموه) یعنی هر حالده سزدن مقدم اولنلرك یوللرینه البته کیدرسکز تا که آنلر بال اروسنك مسکن دلوکینه کیدرسه‌ده اکا سزده کیدرسز دیمکدرکه (خشرم دبر) خانهٔ

زنبوره دینور (فایق نام کتابده منقولدرکه حضرت حسین بن علی بن ابی طالبك رضی الله تعالی عنه قزی سکینه صغیره ایکن اغلیه‌رق اناسی ربابه‌یه کلدی اناسی اکا نه وارکه آغلرسین دیدی قزدخی بکا براروجق کاوب اکنه جکی ایله بنی صوقدی دیوب اروی تعبیر ایدرکه دبیره لفظیله تصغیر مراد ایلشکه بال اروسنك خرده‌سیدر اروبه دبرتسمیه اولندیغی انلر عسل مصفا خدمتنده تدبیر عجیب ایتدکلری ایچوندر یعنی آنلر وحی ربانیله بی مسطر و پرکار وبی‌اره ومنشار متساویة الاضلاع متناسبة الاوضاع برقصر مسدس پیدا ایدرلرکه مهندسلر بیله متحیر اولور

﴿الدبسی﴾

دالك فتحی وسینك کسری ایله ودالك ضمیله‌ده دینمشدر شول قوشدرکه قومرویه بکزر دبس رطبه منسوبدر زیرا عرب آنی نسبتی ایله تعبیر ایدرلر دهری وسهیلی وفامی دیدکلری کبی دبس رطب شول نسنه‌درکه خرمادن آقر یعنی خورمه بکمزی رنکنده اوله که قره ایله قرمزی بیننده اوله فامی صارمساق صتن کیمسه دربونك نسبتنده قیاس اولان فومی اولمقدر والادبس شول قوشه وشول آته دیرلرکه لونی قره ایله قرمزی بیننده اوله بونوع قوش بیان کوکرجیندن برنوعدرکه برتاج صنف اولور وحجازی اولور وعراقی اولور بربرینه یقیندر انجق جمله‌سنك افخری مصری اولاندر بعضیلر دبسی اولره مألوف اولان کوکرجنك ارککیدر دیدیلر (جاحظ ایدر منطق الطیر نام کتابك صاحبی ایتدیکه قومرولردن وحشی کوکرجنلره واوکیك قوشلرینه وبونلرك نظیری قوشلره دباسی دینور برقوش صیحه ایلسه یهذل هذیلا یعنی اواز ایتمك ایله اواز ایتدی دینور و برقوش نشاطه کلوب نغمه قلسه صوت وتغنیده نغمه‌لر ایتدی دینور نغمه انسان ایچونده دینور اصل تعبیری قوشده‌در بعض ناس زعم ایدرکه هذیل ارکك کوکرجنك آدلرندندر نتکیم راجز نام شاعر ﴿کهداهد کسر الرماة جناحه﴾ ﴿یدعو بقارعة الطریق هدیلا﴾ دیوب هدیل لفظیله ارکك کوکرجن مراد ایلمش هدیلك ذکری بابهاده ان شاء الله کلور شول کوکرجن یاورسنه دخی دیرلرکه نوح نبی الله صلوات الله تعالی زماننده واقع اولمشیدی انی یرتجی قوش الدقده هیچ برکوکرجن اولمدیکه انك اوزرینه بکا ایتمامش اوله (یحیی بن عماردن منقولدرکه مدینه‌ده اسواق نام محله واردم آنده دبسی تعبیر اولنان قوشدن ایکی قوش بولدمکه اناسی اوزرلرینه قنادلرین چادر ایتمش وانلری ذبح ایتمك مراد ایتدم بابام یانمه کلوب بنی منع ایلدی وایتدیکه معلومك دکلیدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه‌نك صیدنی حرام قیلدی مکه‌نك صیدنی حرام قیلدیغی کبی که مدینه‌ده خرما داللرینك قابوقلرینك کوکارنده مکث ایدنلردر باب نونده نهاس بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (موطأ نام کتابده عبد الله ابی طلحة الانصاریدن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه انلر کندینك باغچه سنده نماز قیلردی دبسی نام قوش اوچرقده اکا تعجب ایدوب وافرجه نظر ایلدی حالاکه نمازده ایدی قاچ رکعت قیلدیغی بلمدی ونبی‌یه صلی الله تعالی علیه وسلم شرحه وفتنه‌یه اصابت ایتدیکنی ذکر ایلدی بعده یارسول الله اول باغچه صدقه‌در نه مکانه مراد ایدرایسك انی تعیین ایله دیدی (امام مالك ایتدی عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن منقولدرکه ایدر انصاردن برکیمسه مدینهٔ منوره دره‌لرندن قف نام دره‌ده اولان باغچه‌سنده نماز قیلردی میوه وخرما زمانی ایدیکه میوانك کثرتندن اغاجلر اکلمش اکا نظر ایدوب کوردیکی میواره تعجب ایلدی بعده نمازی درخاطر ایلدیکه قاچ رکعت قیلدیغی بلمز اول کیمسه بنم بو مالمدن بکا فتنه اصابت ایلدی دیوب حضرت عثمان رضی الله عنهه کلدیکه اول وقت حضرت عثمان خلیفه ایدی ماجرابی اکا ذکر ایدوب وایتدیکه اول باغچه صدقه‌در سن انی طریق خیره صرف ایله حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه دخی انی اللی بیك درهمه فروخت ایلدیکه اول باغچه خمسون ایله لقبلندی عبد الله ابن عمر رضی الله عنه حضرتلری مالنی اسرکه‌میوب رضاء الله ماندن چیقاردی قوللری بویله اولدیغی بیلورلردی بعضیجه انلرك بری مسجده مداومت ایدر

ابن عمر اول عبدی اول حالت حسنده ده کورد کده انی آزاد ایدردی دوستلری کندنه قوللرك سنی
بو کونه برر تقریب ایله الده یورلر دیدیلر اول دخی برکیمسه حضرت باری ایله الده درسه بزا کا
انده نورز دیدی (عبد الله بن عمردن برخادمی اوتوز بیك درهم استدی عبد الله بن عمر ایتدی ابن
عامرك الچدلری البته بکافتنه ایده مز اول فتنه یه شوطالبدردبوب وخادمه بت سن حرسین دیدی
بوسببدن ابو سعید الخدری رضی الله تعالی عنه ایتدی بزدن برکیمسه یوقدر الا دنیا انی کندو یه میل
ایتدردی انجق ابن عمری میل ایتدیره مدی مرقوم وفات ایتمدی تا که یوز انسان یا دخی زیاده آزاد
ایتدکجه اول حضرت رضی الله تعالی عنهك منا قب وفضیلتی تعداد اولنماز (امام غزالی حجة
الاسلام نام کتابنده ایتدی نمازده اول ایشلرینه بناء بویله ایتدکاری مادهٔ کفری قطع ونماز نك
نقصانندن ماجرایه کفارت ایچوندر که مادهٔ علتی قطع ایدن دوا وعلاج بودر غیری نسنه غنا وشفا
ویرمز مرقوم قوشك طبیعتیدر که اول قوش بریوزینه دوشمش اولدیغی حالده کورلمز بلکه شتاده
قیشلیجق یری یازده یازلیجق یری واردر انك یواسی بیلنمز (حکم شرعیسی) بالاتفاق حلال اولمقدر
بیهقی روایت ایلدی عطادن ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن که راوی ایدر آرو قوشنی و بو
دبس نام قوشی وقومری یی و باغرتلاق قوشنی وککلکی براحراملی کیمسه قتل ایلسه قیون قربان
ایدر (الخواص) بوقوشك خاصه سیدر صاحب منهاج طبده ایتدی دبسی نام قوش طیر برینك
افضلیدر بوند نصکره بلدرجن قوشی وشحرور نام قوشکه سرچه دن بیوك برسیاه قوشدر بونلر
افضلدر و بونلردن صکره ککلك ودراج وکوکرجن پلازی ویبان کوکرجنی افضلدر انجق دبسی
نام قوش حار و یابسدر ورؤیاده کورلسه بلدرجنك تعبیری کبی اولور که سین بحثنده دینك ورباسی که
چکرکه نك دیشیسیدر سمانی بلدرجنك آدی اولمغله اکا اولان کلامده تعبیرلری کلور ان شاء الله
تعالی ﴿الدجاج﴾ دالك اوج حرکه سیله طاوق دیدکلری معروف قوشدر مفردی
دجاجه در مذکره ومؤنثه متناولدر زیرا تانك دخولی مجرد وحدت ایچوندر حمامه کبی وبطه کبی
طاوغه دجاجه تسمیه اولندیغی براوزرنده کیدوب کلدیکی ایچوندر ودج القوم یدجون دجا ودجیجا
دینور قوم براوزرنده آهسته یوررلرسه بعضیلر ایتدی بویله دیمك قوم براوزرنده کیدوب کلدکلر یدر
ودالك فتحیله دجاجه برکولتدایلکه دخی دیرلر ام الولید وام حفصه وام جعفر وام عقبه وام احدی
وعشرین وام فوت وام نافع طاوغك کنیه لریدر طاوق قوجه سه یمورطه سنك صاروسی اولماز که بویله
اولدقده اول یمورطه دن یاورو اولماز طاوغك حالنك عجیبندندر که طاوق سائر بجیلره قارشو وارراندن
خوف ایتمز طاوق طاوغه کلسه اغاج یادیوار باشنده ایسه ده اکامیل ایدوب کندینی اشاغی آتر وطاوق
سرعت انتباه وقوت نوم ایله وصف اولنور ودینلمشدر که طاوغك او یومسی واو یانمه سی نفسك چیقوب
وکرمسی مقداریدر ودینلمشدر که طاوق بویله او بودیغی خوفی زیاده اولدیغندندر طاوقده اکثر اولان
حیله بودر که براوزرنده اویومز بلکه ارق اوزرینه یا اغاج اوزرینه یادیوار اوزرینه یاخود بونلردیقین
نسنه اوزرینه چیقار که کون باندقده اول یره چقمغه باشلر و یاورولر یمورطه دن چیقار حالا که لباسلر
کیمش معاشنی کسب ایدر ظرافت ومقبولیتی واردر سریع الحرکه در اناسی چاغرنجه کلور بعده
اوزرینه برقاج ایام مرور ایلسه احمق وابله اولور حسنی وزکاسی نقصان اولور وقبحی زیاده اولور
تاکه انده کندیده اولان خوب وصفلر قبیحه تبدیل اولور برحاله وارر که اول حالده انجق ذبحه
وبیهوده چاغروب فریاد ایتمکه ویمورطه یه صالح اولور وطبیعتی مشترك ومخلوطدر که یرتجی قوشلرك
طبیعتندن لحم وسنك اکل ایتمك واردر سائر قوشلر طبیعتلرندن اتمك اکل ایتمك ودانه دوشرمك
واردر یمورطه ده ایکن خروس طاوقدن تمیز اولور بویله که اوجی سوری واوزن یمورطه دن طاوق
چیقار مدور واطرافی اینلو یمورطه دن خروس چیقار ویمورطه دن یاور وکاهیجه طاوغك بصمه سی

وتربیه سیله وکاهیجه زبیل وبوکا بکزر نسنه لره یمورطه یی دفن ایتمکله چیقار طاوقدن بعضی واردر که
کونده ایکی دفعه یمورطلر وطاوق سنه نك جمله سنده یمورطلر انجق هنکام شتادن ایکی آیده دکل
طاوغك درونده یمورطه نك خلقتی اون کونده تمام اولور و یمورطه چیقدقده قبوغی ملایم اولور هوا
اصابت ایتدکده پرکبشور ویمورطه بیاض وصاریی مشتملدر که انلرك ماییننده دخی اینجه قبوق واردر
اکا قبشا دینور وطشره سنده پرکجه برقابق واردر یمورطه نك بیاضنده رطوبت غلیظه وطاینجقلق
وسوزولوب سونمك ونشا بهت الاجزالق واردر که منی مرتبه سنده در وصار یسنده رطوبت
سلبسه ونازکلك واردر که طوکش قانه زیاده بکزر برنسنه در وصارو برماده در که یاورو ایچون
کوبه کندن غدا اولور یمورطه نك بیاضندن تکون ایدوب ابتدا صورته کیرن یاورونك کوزیدر بعده
دماغیدر بعده باشنك جمله سیدر بعده اول بیاض برظرفك ایچنده اولور که اول ظرف یاورونك
دریسیدر یمورطه نك صاری سیده برظرفك ایچنده اولور که اول صارو یاورونك کوبه کیدر یاورو
انکله غدالنور جنین اناسی قرننده کوبه کندن حیض قانیله غدالندیکی کبی وبعضیجه بریمورطه ده
ایکی صارو اولور بو یمورطه بصدیرلسه اندن ایکی یاورو چیقار که نیجه کره مشاهده اولنمشدر
یمورطه نك غدایه صالح اولوب نفعدار وزیاده لطیف اولانی صاروسیدر خروسی اولمیان طاوغك
یمورطه سی غدا جهتندن قلیلدر که بوکونه یمورطه دن یاورو اولماز وآیك نقصاننده اولان یمورطه دن
دخی یاورو اولماز زیرا یمورطه آیك هلالندن بدر اولنجیه قدر طولی ورطوبتلی اولور که یاورو اولمغه
قابل اولور مهتاب اولدقدنصکره آخرینه دك یمورطه طولی ورطوبتلی اولماز که ارکك یاورو دیشیدن
تمیز ایدوب بیلنور که بورنندن آصلدقده اکر حرکت ایدرسه اول یاورو ارککدر اکر حرکت ایتمزسه
دیشیدر (شعرا یمورطه یی اوصاف مختلفه ایله وصف ایتدیلر اول اوصافدن بعضیسی ابو الفرج
الاصبهانینك شو بیتلرده اولان قوایدر که ۞ فیها بدایع صنعة ولطایف ۞ الفن بالتقدیر والتعلیق ۞
یعنی تقدیر باری وتعلیق ارادهٔ ربانی ایله یمورطه ده بی مثال صنعتلر ولطایف نوع وفن واردر که
۞ خلطان مائیان ما اختلطا ۞ شکلا ومخالف المزاج رقیق ۞ یعنی انده قارشمق شانندن اولان
صونوعندن ایکی صو واردر شکل وصورت جهتندن انلر برینه قارشمدی حالا که مزاجلری مختلف
وکندیده رقت وانجلك واردر فی الحقیقه باری تعالانك قدرت کامله سی یمورطه ده دخی ظاهردر که
بیاضی وصاریسی صو مثالنده نسنه لر ایکن بربرینه قارشمزلر ابن ماجه (ابو هریره رضی الله عنهك
حدیثلرندن روایت ایتدیکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم اغنیایه قیون
اتخاذ ایدوب پیدا ایتمك ایله امر بیوردی وفقرایه طاوق پیدا ایتمك ایله امر ایلدی وحضرت رسول
بیوردیکه (عند اتخاذ الاغنياء الدجاج يأذن الله تعالى بهلاك الفقراء) یعنی اغنیا طاوق پیدا ایدنجه
باری تعالی فقرانك هلاکنه اذن ویرر (عبد اللطیف البغدادی ایدر حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم اغنیایه غنم اتخاذیله فقرایه طاوق اتخاذیله امر ایلدی زیرا هر قومه اولان امر
اقتدارلرینه کوره اولور که فقرانك اقتدارلری قیونه اولشمز و بو حدیث شریفده حکمت بودر که
انسان کار وکسبدن ومالنی چوغالتمقدن وعمارت دنیادن کیرو طوره میدلر و هر نسنه نك سببنی تشبث
ایتمکی ترك ایتمیه لر کار وکسبدن اعراض ایدوب اسبابه مباشرت ایتمامك عفت وقناعتی موجبدر
وبعضیجه غنایه مغرور اولمق وکار وکسبی ترك ایتمك احتیاجی وناسدن سؤال وانلره آوج اچمغی
مشعر وموجب اولور بوایسه شرعا مذمومدر نعوذ بالله تعالی حدیث شریفده اغنیا طاوق پیدا
ایدنجه فقرا هلاك اولور بیورادیغی بویله درکه اغنیا الفقرا اوزرینه کار وکسبلرنده مضایقه ایدوب
فقرانك معیشتلرینه قاریشنجه انلرك معیشتلری سببی معطل اولوب انلر هلاك اولور که فقرانك
هلاکیله عالم خراب اولور دنیانك خرابی فقراء رعیتك هلاکنده در اوآخر بخاریده وغیریده

منقولدر که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر که (تلك الكلمة من الحق يخطفها
الجنی فیقرقرها فی اذن ولیه کقرقرة الدجاجة) یعنی شول کلاملرکه حقدن اولوب حق افاده ایلیه
شیطانلر انی سرقه ایدوب چالوب الورلر مثلا آسمانه چیقوب ملائکۀ کرامك کلاملرندن
واحکاملرندن سرقه ایدوب ویلدزلر ایله اوریلوب احراق اولندقلری کبی بویله پیدا ایتدکلری
حق کلامی کندیلره تابع اولنلره که مثلا پوط پرستلره پوط ایچنده یاخود کاهنلره وفاجیلره قولقلرنده
اوتدررلر طاوق قرقره ایدوب اوتدکاری کبی دیوانلردن حقه مطابق صادر اولان کلامی طاوغك
قرقرنه تشبیه ایدوب ودجاج لفظی سخن درر بارلرنده استعمال ایلمش (امام العلامة ابو الفرج
ابن الجوزی اذکیا نام کتابنده حکایه ایدرکه مصر پادشاهی احمد بن طولون برکون خلوت خانه‌لرنده
مصاحبلری وندیملریله اوتوروب طعام ایدرلردی برسائل کوردیکه اوزرنده اسکی جامه‌لر واریدیه
برنان عزیز اولوب وطاوق ولحم پرچه‌لرندن وپالوزه دن الوب غلمان خاصه‌لرندن برینه امر ایلدیکه
آلوب سائله ویره اول دخی سائله کوتوروب کیرو کلدی واول سائل بو احسان ایله شاد اولمدی
دیو ذکر ایلدی پادشاه دخی اول غلامه انی بکا کتوردیدی اول غلام دخی مجلسه کتوردکده پادشاه انی
سویلتمك استدیکه سائل دخی خوب کلاملر ایله جواب ویردی پادشاهك مهابتندن شاشیروب
مضطرب اولمدی پادشاه اکا سنکله اولان نامه‌یی چیقار وبنی تصدیق ایله یعنی سنی برکیمسه
کوندرمك کرك زیرا بنم درونمه کلدیکه سنده خبر وار چیقاروب بنی تصدیق ایله دیدی اول دخی
انکار معامله‌سی ایتمکله پادشاه دکنك احضار ایتدیردکده اول دخی انی اعتراف ایلدی مجلسده
اولان مسنلر والله بو سحردر دیدیلر پادشاه دخی بو سحر دکلدر انجق کمال وفراستدر وقتا که بن انی
اول حال قبیحده کوردم اکا بر طعام ارسال ایتدمکه طوق کیمسه‌لره بیله انی اکل ایتمکله سرور ویردی
بو کیمسه اکا اقبال ایتمیوب یدیکی اوزاتمدی بن انی احضار ایتدیروب مکالمه ایلدم بکا قوت معامله
وحاضر جواب ایله ملاقی اولدی بن انك خورلغنی وقوت معامله سنی وسرعت جوابنی کوروب
بلدمکه بو کیمسه صاحب خبردر انتهی الکلام (ابن خلکان ایدر مرقوم ابو العباس احمد بن
طولون دیار مصریه وممالك شامیه وثغور صاحبی بر پادشاه عادل وشجیع ومتواضع وکامل وخوب
سیرت ایدیکه اهل علمه محب وکریم ایدی سماطلری وارایدیکه خاص وعام حاضر اولوردی وکثیر
الصدقه ایدی منقولدرکه برکون اکا وزیری ایتدیکه بکا برخاتون کلدی اوزرنده جامۀ تفاخر ویدنده
التوندن خاتم وار بندن عطیه استدی بن دخی احسان ایلدم پادشاه مرقوم جوابده هرکیم سکا
ال اوزادرسه اکا احسان ایله دیدی وپادشاه حافظ مرقوم قرآن عظیم ایدی وآوازی خوب ایدی
بونکله بیله مردانه شمشیر استعمال ایدردی (منقولدرکه مرقومك رضا ایله قتل ایتدیکی وحبسنده
وفات ایدنلر تعداد اولنمشیدی اون سکز بیك کیمسه‌یه بالغ اولدی ایکیوز یتمش سنه سنده زلق الامعا
نام علتده کندی دخی وفات ایلدی دینلمشدرکه مرقومك صلب اوغلی یوغیدی برکیمسه‌یی
اوغوللق ایلدی روایت اولندیکه برکیمسه پادشاه مرقومك مزارنده قرآن عظیم تلاوت ایتمکی عادت
ایتمشیدی اول کیمسه برکون پادشاهی رؤیاسنده کوردیکه پادشاه اکا ایدر محبت ایدرمکه بنم اوزریمه
تلاوت ایتمیه‌سین اول کیمسه ایتدی نیچون تلاوت ایتمیم پادشاه دخی هرآیت کلدکجه باشمه قاقرلر
شو آیتی ایشتمدکمی وشو آیت سکا کلمدیمی دیرلر دیدی انتهی الکلام (امام حافظ ابن عساکر
تاریخنده روایت ایلدیکه خلفاء بنی امیه‌دن سلیمان بن عبد الملك بن مروان رحمه الله زیاده طعامه
حریص واکول ایدی انك اکلی خصوصنده برقاچ غرائب احواللری واردرکه اول غریبه‌دن
بعضیسی مرقوم بعض کونلرده قرق طاوق کباب وقرق یمرطه وسکسان درت بوکرك یاغیله
وکرده دیدکلری اتمکدن سکسان اتمك اکل ایتدکدنصکره ناس ایله سماط عامه سنده اکل ایلمش

ومرقومك عجایب احوالندن بعضیسی بودرکه مرقوم برکون کندی بستاننه کیروب بستانجیسنه
امر ایلدیکه میوه اندیره وکندی ایچون تطهیر ایلیه اتباعی کندیله ایدی جمله‌سی اکل ایتدیلرتا که
کفایت ایلدی حالا که کندی دخی اکل ایده بور وسرعتله اکل ایده بور بعده کباب اولمش برقیون
استیوب انی دخی اکل ایلدی بعده میوایه اقبال ایدوب سرعتله اکل ایلدی بعده کباب اولمش
ایکی طاوق کتوروب انلریده اکل ایلدی بعده ینه میوایه اقبال ایدوب وافرا اکل ایلدی بعده ایچنه آدم
اوتورمق قابل بر بیوك قدح ایچنده یاغ وشکر ایله قارشدیرلمش قاود کتوردوب تمامیله آنیده اکل ایلدی
بعده تخت کاهنه کلوب سماطی کتورتدی اکل ایلدی عادتی اوزره اکل ایتدیکی نسنه‌دن برشی نقصان
ایتمدی یعنی سماطنده مقدما اولان عادتی اوزره تمامیله اکل اولدی (ومرقومك عجایب اولان
احوالندندرکه مرقوم حج شریف ایتدکده طائف نام محلده کلوب انده یدی یوز نار وبرقاج تازه
قوزی والتی طاوق ومکوك نام اولجك که بر بچق صاع آلور انکله اوزم کتوردوب جمله‌سنی اکل
ایلدی (دینلمشدرکه مرقومك بر بستانی وار ایدی برکیمسه کلوب بر مقدار اقچه مقابله سنده انك
میوه‌سنی الاجق اولدقده کندویه استیذان اولنوب وکندی بستانه نظر ایتمك ایچون داخل اولوب
میوادن اکل ایتمکه باشلدی بعده بستان اول کیمسه‌یه ویرلمکه اذن ویردی اول کیمسه‌یه اقچه کتور
دینلدکده اول کیمسه اقچه کتورمك امیر المؤمنین کیرمزدن مقدم اولوردی دیو جواب ویردی
(دینلمشدرکه مرقومك سبب مرضی بو اولدیکه برکون درت یوز یمرطه وسکز یوز انجیر دانه‌سی
ودرت یوز بوکرك یاغیله ویتمش طاوق ارض قنسرینده مرج دابق نام شهرده اکل ایدوب
ایستمیه مبتلا اولدی وایستمه عسکرینه شایع اولدیکه مرقومك سبب موتی تخمه‌لك اولدی
رحمة الله علیه (فائده) بعض علما ذکر ایدرکه برکیمسه چوق طعام اکل ایلسه ده تخمه اولمقدن
خوف ایلسه اول کیمسه یدیکی قارننه قویوب شویله سویلیه (اللیلة لیلة عیدی ورضی الله عن سیدی
ابی عبد الله القریشی) اوج کره بویله ایدرسه طوقلق اکا ضرر ویرمزکه بو مجربدر ومجربدر
(ینه ابن خلکان هیثم بن عدینك ترجمه‌سنده حکایه ایلدیکه سلفلردن برکیمسه طعام اکل ایدردیکه
اوکنده کباب اولمش طاوق وارایدی برسائل کلدکده انی خائب وخاسررد ایلدی حالا که کندی
طوق ایدی بو وقعه عقبنده اول کیمسه ایله عورتنك ماییننده حسن زندکان اولمیوب فرقت واقع
اولدی ومالی دخی کتدی عورتی اره کتدی شول اثناده که زوج ثانی طعام ییردی واوکنده طاوق کبابی
وارایدی برسائل کلدی اول کیمسه عورتنه طاوغی ال بو فقیره ویردیدی عورت آلوب طاوغی اکا ویردی
ونظر ایتدی کوردیکه زوج اولیدر عورت زوج ثانیسنه مقدما اولان ماجرایی خبر ویردکده زوج ثانی دخی
والله انك رد ایدوب طاوق ویرمدیکی فقیر بنم انك شکری قلیل اولدیغندن باری تعالی انك نعمتنی واهلنی
بکا احسان ایلدی دیدی (ینه کتاب مرقومده ابن عدیدن منقولدرکه ایدردی اوزرنده سفره چقمشیدم
براعرابینك چادرینه کیدوب انده نزول ایلدم چادر صاحبنك عورتی سن نه‌سین دیدی بن ایتدم
مسافرم عورت دخی مسافر بزم یانمزده نه ایشلر صحراء واسعه‌ده طوردیوب بعده قالقوب بغدایی اون
ایتدی بعده خمیر ایدوب اتمك یاپدی بعده اوتوروب اکل ایلدی چوق اکلنمدم زوجی کلدیکه کندیله
سود وار سلام ویردی وسن کیمسین دیدی بن ایتدم مسافرم اول دخی خوش کلدك صفا کلدك
حضرت باری سنی معمر ایلیه دیوب اغاجدن اولان چناغیله سوددن طولدیروب بکا ایچردی بعده
سنی نسنه اکل ایدر کورمیورم وعورتی دخی سکا طعام اطعام ایتدیرر کورمیورم دیدی بن ایتدم لا
والله نسنه اکل ایتمدم اول دخی غضب ایله حرمنه کیروب حیف سکا سن اکل ایدرسین مسافری
ترك ایدرسین دیدی عورت دخی مسافر بکا نه اکرام ایتدیکه بن طعامی اکا اکل ایتدیرم دیدی بینلرنده
سوز چوغالوب اول کیمسه اوروب عورتك باشنی یاردی بعده بر بچاق آلوب دوه‌می بوغازلدی

بن ایتدم عفاك الله نه ایشلدك اول دخی والله مسافریمی آج یاتورمم دیوب اودون جمع ایدوب آتش
یاقدی و كباب بشوردی بكا یدردی وكندی یدی وعورته دخی برمقدار ویروب اكل ایله دیدی وا كا
بددعا ایلدی صباح اولدقده بنی براغوب كتدی بنده محزون اوتوردم وقتاكه قوشلق اولدی اول
اعرابی كلدی كندیله بردوه اصلاح واركه اكا نظر ایدن بقمقدن طویمز وملالت كلمز وایتدیكه
شودوه سنك دوه كك یرینه در واول لحمدن وسائر ما حضردن ییكلك ویردیكه بنده یانندن كتدم
كیجه قریب اولدی براعرابینك دخی چادرینه واروب سلام ویردم چادر صاحبنك خاتونی سلام
ادی وسن كیمسین دیدی بن ایتدم مسافرم خاتون دخی مرحبا حضرت باری سنی صاغ وسالم
ایلیه دیوب بعده بغدایی آلوب اون ایلدی بعده خمیر ایدوب اتمك یاپدی بعده قیمق وسود ایله
مالامال ایدوب اوكیمه قویدیكه انكله كباب اولمش برطاوق دخی وارایدی واول خاتون اكل ایله
معذور طوت دیو اعتذارلر وانواع تعظیملر ایلدی چوق اكلمدم كریم المنظر براعرابی كلدی سلام
ویردی بندخی سلامنی الدم ایتدیكه سن كیمسین بن ایتدم مسافرم اعرابی مسافر بزم یانمزده نه ایشلر
دیوب حرمنه كیردی طعامم نره ده دیدی خاتون دخی طعامی مسافره اطعام ایتدردم دینجه اعرابی
غضبناك اولوب بنم طعامی مسافره ییدیررمیسن دیدی وافر سویلشدیلر كه اعرابی بدبختی اول
خاتونه اوروب باشنی یاردیكه بندخی كولمكه باشلدم اعرابی یانمه چیقوب سنی نه شی كولدردی دیدی
بندخی مقدما یانلرینه ایندیكیم اعرابی ایله عورتك قصه سنی اكا خبرویردیكمده اعرابی بكا اقبال
ایدوب بنم خاتونم دونكی كوردیكك اول اعرابینك قز قرنداشیدر و اول اعرابینك عورتی بنم
قز قرنداشمدر دیدی راوی ایدر بندخی اول كیجه تعجب ایله كیجه لیوب عودت ایلدم (صحتله
منقول ومرویدركه برخاتون كندی اوغلنی شیخ عبد القادر الكیلانی قدس الله روحه
حضرتلرینه كتوروب سویلدیكه اوغلومك درونی سكا مشتاق بولدم ورضاء الله تعالی وسنك
ایچون والده لك حقمی فراغت ایلدم اوغلمی خدمتكه قبول ایله دیو نیازمند اولدیكه
حضرت شیخده قبول ایلدی واول غلامه مجاهده وطریقه سلوك ایله امر ایلدی بركون اول
خاتون اوغلنك یاننه كیردیكه آچلق واویانقلق تأثیرندن صرارمش واربه اتمكی اكل ایدر بولدی
واول خاتون حضرت شیخك مجلس سعادتنه كیردی وشیخك حضورنده طباق ایچنده طاوق
كمكلری بولدیكه لحمنی اكل ایلمش خاتون حضرت شیخه یاسیدی سن لحم طاوق اكل ایدرسین اوغلم
اربه اتمكی اكل ایدر دینجه حضرت شیخ مبارك دست كرامت پیوستلرین اول كمكلرك اوزرینه
قیوب بیوردیكه ای طاوق چوریمش كمكلری احیا ایدن حضرت باریك اذنیله قالق دیو طاوغه
خطاب ایلدیكه طاوق حیات بولوب قالقدی وصیحه ایلدی حضرت شیخ رحمه الله تعالی اول
خاتونه خطاب ایدوب سنك اوغلك دخی بو مرتبه یه ایردكده مراد ایتدیكنی اكل ایله سین دیدی
(الحكم) طاوغه متعلق حكم شرعیدر طاوغی اكل حلالدر زیرا طیبیاتدندر (شیخانك یعنی بخاری
ایله مسلمك وترمذینك ونسائی حضرتلرینك ابن زهدم بن مصر الجرمیدن روایت ایتدكلری
حدیث شریف ایچوندكه ابن زهدم ایتدی ابو موسی الاشعری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك
مجلس سعادتنده ایدك سفره استدیكه اوزرنده طاوق اتی وارایدی تیم قبیله سندن بركیمسه چیقه
كلدیكه قرمزی لهجه كوله‌ره بكزر ابوموسی انی طعامه چاغردی اول كیمسه توقف ایلدی ینه
چاغروب وایتدیكه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم كوردمكه لحم طاوقدن اكل ایدردی
دیدی راوی ایدر اول كیمسه‌نك توقف ایتدیكی زیرا بو كیمسه طاوغی نجاست اكل ایدركن
كورمشیدی انی استقذار واستكراه ایلدی واحتمالی واركه اول كیمسه‌نك تردد وتوقف ایتمسی حكم
كندینك اوزرینه التباس ایچوندر یاخود كندینك عندنده دلیل یوقدر اكا بناء توقف ایتمش اوله

تا كه حضرت بارینك حكمی معلومی اوله وحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمدن نهی وارد
اولمشیدی مزبله ده وسائر یرلرده كندی باشنه كزن حیوانك سودندن ویمورطه سندن ولحمندن اكل
ایتمكدنكه جلاله بحثنده مرور ایلدی (كامل ومیزان نام كتابلرده ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن
منقولدركه سلطان كائنات علیه اشرف الصلوات حضرتلری طاوق اكل ایده‌جك اولدقده
امر ایدردیكه برقاچ كون بغلنوردی بعده اكل ایدردی (قاضی حسینك فتاواسنده منقولدركه
بركیمسه عورتنه شو طاوقلری فروخت ایتمز ایسك بوش اول دیسه عورت دخی اول طاوقلردن برینی
هلاك ایلسه بوش اولور فروخت بولنمدیغی ایچون اكر عورت اول طاوقلردن برینی مجروح ایدوب
صكره فروخت ایلسه اكر اول مجروح طاوق بوغازلنمق اولدقده حلال اولمازسه كه علامه حیات
یوغیسه عورتك فروختی صحیح اولماز طلاق واقع اولور اكر ذبح ایله حلال اولورسه یمین منحل
اولور طلاق دخی واقع اولماز (فرع) یمورطه‌یی درونده یمورطه اولان طاوق مقابله سنده فروخت
جائز دكلدر نتكیم سودی ممه سنده اولان قیون مقابله سنده فروخت جائز اولمادیغی كبی كه بغدایی
اونی مقابله سنده وسمسمی یاغی مقابله سنده بیع حرام اولور زیرا مال ربایی كندینی مشتمل اولان
صلی مقابله سنده فروخت حرامدر (فرع) میته قوشك درونده اولان یمورطه‌ده اوچ وجه واردركه
ماوردی وروپانی وشاشی حكایه ایلدیلر ایچلرندن صحیح اولان ابن قطان وابو الفیاض حضرتلرینك
قولیدركه جمهور علماده انكله جزم ایتدیلركه اكر اول یمورطه بركلنمش ایسه طاهردر دكل ایسه
نجسدر ایكنجی وجه اول یمورطه‌نك طاهر اولمسیدر كرك بركلنمش اولسون وكرك اولمسون حضرت
ابی حنیفه رحمه الله دخی بویله بیوردیلر اول یمورطه طاوقدن متمیز اولدیغندن والده مشابه اولدی
اوچنجی وجه اول یمورطه‌نك نجس اولمسیدركه كرك بركلنمش اولسون وكرك اولمسون امام مالك
دخی بویله دیدی زیرا اول یمورطه هنوز درون طیردن چیقمدی طیردن جزدر شافعینك تصریحندن
متولی دخی بونی حكایه ایلدیكه نقل غریبدر وشاذ ضعیفدر (صاحب حاوی وصاحب بحر ایتدیلر
میته‌دن چیقان اول یمورطه برقوشك التنه قونوب یاورو چیقسه اول یاورو طاهردر سائر حیوانلر كبی
وجهلرك جمله سنه كوره ودخی میته‌دن چیقان یمورطه‌نك طشره سی نجس اولدیغنده اختلاف
یوقدر شول یمورطه كه طاوقدن حیاتنده چیقار انك طشره سی نجسدر دیو حكم اولنورمی بونده
ایكی وجه واردركه اول وجهلری ماوردی وروپانی و بغوی وغیرلر حكایه ایلدیلر عورتك فرجنده
اولان یاشلغك نجس اولمسنده اولان ایكی وجهك اوزرینه بناء كه امام مهذب ایتدی منصوص
ومصرح اولان فرجده اولان یاشلغك نجس اولمسیدر (امام ماوردی ایتدی شافعی بعض كتبنده
فرجده اولان یاشلغك طهارتی اوزره تصریح ایلدی امام نووی ایدر فرجده اولان یاشلق مطلقا
طاهردر كرك عورت فرجی اولسون كرك حیوان اصح اولانده طاهر اولمسیدر فرجده اولان یاشلق
نیجه طاهر اولمیه كه مخرج انبیا واكا بردره صنف ایدر یمرطه‌نك طشره سنك اولوب ونجس اولمامسنی
فرجده اولان یاشلغك نجس اولوب واولمامسنه فرع وتابع قیلدق یعنی اندن دخی ایكی قول واركه
اصح اولان یمورطه‌نك طشره سیده طاهر اولمقدر (امام نووی شرح مهذبده ابن صاغك فتاواسندن
نقل ایلدیكه اختلاف یوقدركه مولودی یقامق لازم دكلدر اتفاقا شرح مذكورده آنیه بابنك
آخرنده ایتدیكه بونده دخی ایكی وجه واردر یعنی یقامق لازم اولور ولازم اولماز دیمشدر بو اختلاف
ماوردی وروپانی حكایه ایتدیلركه شیخ ابو عمرو ابن الصلاح دخی فتاواسنده حكایه ایلدی خوارزمینك
كافی نام كتابنده كوردمكه صویه مولود دوشمكله صو نجس اولماز احتمالی واركه معفو اولان
نجاست اولدیغی ایچون غسلی ویقماسی لازم دكلدر دنیلان قول قدیم اوزرینه بو اختلاف فرع
اوله اماولد اناسی فوت اولدقدن صكره دیری طوغسه عین ولد اختلافسز طاهردر طشره سی

يقامق لازم اولور بلا اختلاف اما ولدايله ياغيرله چقان ياشلق نجسدر شرح صغيرده يافعينك
وشرح مهذبده امام نوويتك بونكله جزم ايتديكى كبى كه امام شافعيده بونده شك يوقدر ديدى
مصنف مرحوم ايدر كه اول ياشلق مذى ايله درى ماينده بر بياض صودر شرح مهذبده وغيريده
ديدكلرى كبى سين مهمله بانده سخله نك حكمنده طاوقدن وغيريدن بيانده كزنلرك اوزرينه اولان
كلام يقنده كلوران شاء الله تعالى درون فرجده اولان ياشلق نجسدر با آلاده مرور ايتديكى كبى بوكا كوره
جماع ايده نك ذكرينك وذكر مثلى نسنه لرك طهارتيله سويلميه يكمز درون فرجده اولان ياشلغك
چيقديغنه جزم اولمديغى ايچوندر صاحب كفايه ايتدى فرجده اولان ياشلق ايله درون ذكرده
اولان ياشلغك فرقى بودر كه ذكرده اولان ياشلق طاهر بنجقدر بنفسه اعضادن منفصل اولماز
وبدندن سائر ياش اولان نسنه لره قارشمز انك ايچون بشقه حكم يوقدر (خواص اجزاسى) لحم
طاوق معتدل الحرارتدر طاوغك خوشى هندطاوغندن سبب اولان طاوقدر تازه طاوق اتى اكل ايتمك
عقلى ومنى يى زياده ايدر وآوازى خوب وصافى ايدر انجق طعامده رياضت اوزره اولنلره مضردر
اكل ايتدكدنصكره اوزرينه بال شربتى ايچمك مضرتى دفع ايدر وطاوق اتى غدايى معتدل ايراث
ايدر امزجهٔ معتدله صاحبنه موافقدر وانساندن كنج كيمسه لرك طبيعتلرينه موافقدر وزماندن
بهار ايامنه موافقدر معلوم اولسونكه طاوق اتى غدايى معتدلدر كه نه زياده حار اولمغله صفرايى
مستحيل اولور ونه زياده بارد اولمغله بلغمى توليد ايدر مصنف ايدر كه عامه وتجربه سى اولميان اطبا
طاوق اتى نقرس مرضى كه اياغه عارض اولور جذامدر انى پيدا ايتديرر ديوب نه سببدن مضرتنه
ذاهب اولديلر مكر كه بوخصوصده انجق بالخاصه در ديه لر غيرى مراد اوليه وطاوق اتى لون
وصورتى خوب ايدر وطاوغك بينى انسانك بينى وعقلنى زياده ايدر وفرح ويرنلردندر خصوصا
هنوز يمرطه لمامش طاوغك بينى اوله طاوغك يمرطه سى برودت ويبوسته مائل حاردر (بيادوق
حكيم ايتدى يمرطه نك بياضى رطب بارددر صاريسى حاردر يمرطه نك خوشى يوك وتازه اولانيدر كه
انك منفعتى جماعى زياده ايتمكدر انجق معتاد ايتمك حرارت كتورر هضمى بطىءدر كنج هضم
اولور صاريسنه قناعت ايتمك ضررنى دفع ايدر بودخى خلط محمود ايراث ايدر (معلوم اولسونكه
انسان ايچون يمرطه نك خوب اولانى طاوق ودراج مثالى خوب آوازقوشك يمرطه لريدر اكر تازه اولوب
نيم بخته اولورسه اكر برك پيشرسه تخمه ايدر ياخود اسهال ايراث ايدر برك پشمش يمرطه معده ده
واقرجه مكث ايدر كذلك تيه قالورغا با بويله هضم اولنور يمرطه نك زياده نفعلوسى نيم بخته اولاندر
ويمرطه يى رفدان بشوروب ايچمك طبيعتى حل وعقد ايدر كنج طاوق يمرطه سى حرارت معده يه
وعلت مثانه يه وحركت دمه نفع ايدر وصوتى خوب ايدر صو ايچنده قيناتيلان يمرطه نك زياده نفعلوسى
خفيف آتشله خفيفجه بشيريلوب صو اوزرينه چيقن كفى كيدريلندر (ابن وحشيه ايدر طاوغك
بينى يلان صوقديغى اعضايه يالكزجه قونسه شفا اولور (امام قزوينى ايتدى بياض طاوق
صوغاندن اون صوغان ايله وبرآوج صوصام ايله مهرا بشيريلوب لحمى اكل اولنوب وصويندن
ايچلسه مقويدر جماعى زياده ايدر غيريلر ايتدى طاوق يمكه مداومت ايتمك بواسير وجذام ايراث
ايدر بو قول طبه آشنا اوليوب وتجربه سى اولميان جهلهٔ اطبانك كلاملريدر با آلاده مرور ايتديكى كبى
قزوينى ايتدى طاوغك قرصاغنده اولان طاش مصروع اولان كيمسه نك اوزرينه آصلسه شفا
اولور وانسانك اوزرينه آصلسه جماعه قوتنى زياده ايدر يرامز نظرى دفع ايدر واول طاش معصومك
باشى آلتنه قونسه نومنده فزع ايتمز سياه طاوقك نجسى برقوعك قپولرى اوزرينه سوراسه بينلرنده
شر وخصومت واقع اولور بر كيمسه سياه طاوغك اوديله ذكرينى يغلسه مراد ايتديكى قدر جماع
ايدر كه كنديدن غيرى بركيمسه اكا نائل وقادر اولماز عورتيله حسن زندكانى اولميان كيمسه نك
دوشكى آلتنه سياه طاوغك باشى دفن اولنسه اول كيمسه اول ساعت عورتيله صلح اولوب راضى دل

اولوب سياه طاوغك ياغندن بر كيمسه درت درهم قدر كتورسه شهوتى حركت ايتديروب جماعه
حريص ايدر زياده سياه اولان طاوغك ايكى كوزيله سياه كدينك ايكى كوزلرى آلنوب قوريدلوب
سحق اولنوب بونلر ايله سورمه اولنسه بونى ايدن كيمسه جنلرى كورر وانلردن سؤال ايدرسه مراديني
خبرويررلر بغلى كيمسه يى چوزمك ايچون تجربه اولنانندركه باذن الله تعالى تمش ايكى بابى
حل ايدر سياه طاوغك پاك يمورطه سى بشيريلوب بر قليجك اطرافنه شو حروفلر تحرير اولنوب
اول قليج ايله يمورطه يارى بولنوب نصفنى خاتون ونصفنى زوج اكل ايليه قليجه يازيلجق
حروفلر بودر (نكعم لالا ما ما لالالا ٥٥٥) بغلى چزمك ايچون برصفت اخراده بودر كه
تحرير اولنوب بوغازينه آصله ﴿ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر * وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على
امر قد قدر * وحملناه على ذات الواح ودسر * تجرى باعيننا جزاء لمن كان كفر﴾ * ينه بغلى چزمك
ايچون تجربه اولنانندر كه * تحرير اولنه سورهٔ معوذتين واخلاص وفاتحهٔ شريف و ﴿يسئلونك
عن الجبال فقل ينسفها ربى نسفا فيذرها قاعا صفصفا لا ترى فيها عوجا ولا امتا﴾ * ﴿ان السموات
والارض كانتا رتقا ففتقناهما وجعلنا من الماء كل شىء حى افلا يؤمنون﴾ * ﴿وننزل من القرآن ما هو شفاء
ورحمة للمؤمنين﴾ ﴿فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا﴾ * ﴿مرج البحرين يلتقيان بينهما
برزخ لا يبغيان﴾ * ﴿وقلنا اضرب بعصاك البحر فانفلق فكان كل فرق كالطود العظيم﴾ * ﴿وهو الذى خلق
من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وكان ربك قديرا﴾ * ﴿وعنت الوجوه للحى القيوم وقد خاب من حمل
ظلما﴾ * ﴿ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شىء قدرا﴾ * ﴿ان الله على كل شىء
قدير﴾ * و بغلو اولان كيمسه نك وخاتونك ادلرى اخرينه تحرير اولنه وسويليه كه * اللهم انى اسئلك
ان تجمع بين فلان ابن فلانه وبين فلانه بنت فلانه بحق هذه الاسماء والايات انك على كل شىء قدير
باهيا شراهيا اصباوث انك سيدنا ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم فى فى فى) دعا تمام اولدى

﴿ تعبير رؤيا ﴾ طاوق كورمك ذليل وخور وحقير عورتلردر رؤياده اويويان طاوغى
كورمك نشاطلى وشيوه لى عورتدر خشكيده كز طاوق كورمك اصلى الجق عورتدر ياخود خائنه
عورته دلالت ايدر طاوق جوجه سى كورمك واندز نادر وطاوق كورمك بعضيجه اوشاقلى عورته
دلالت ايدر خسته نك يانده طاوق كبرديكنى كورمك خسته نك صحتنه دلالت ايدر رؤياده طاوغك
قريب اولمسى شروشدتدر ياخود وفاندر ياووسنى كورمكده بويله در وبعضيجه رؤياده طاوق
جوجه سنك صاغ كيمسه يه دخولى اكا مرض كلمكه دلالت ايدر كه انده غم وحزنه محتاج اوله
وبعضيجه غم وحزنلرك وشدتك زوالنه وفرح ورفاهيت وانواع نعمت ايله تطاهر وپاكيزه اولمغه
دلالت ايدر طاوق جوجيلرى كورمك محض اولدايله ياخود جامه نفاخر ايله مفرح اولان كيمسه يه
دلالت ايدر ياخود شدتده اولان كيمسه نك خلاص وفرحنه دلالت ايدر رؤياده طاوق كورمك
بعضيجه براحمق عورته دلالت ايدر كه حسندار اوله ياخود جاريه لره ياخود خدمتكارلره دلالت ايدر
بركيمسه رؤياسنده طاوق بوغازلديغنى كورسه باكره جاريه يه جماع ايدوب بكارتنى ازاله ايتمسنه
دلالت ايدر بركيمسه طاوق شكار ايتديكنى كورسه ولايته وماسوى العربدن اسانلق ايله ماله نائل
اولور بركيمسه رؤياسنده طاوق ياخود جوجيلرينى بريردن بريره سور اديكنى كورسه سبى ويغمايه
دلالت ايدر بركيمسه اونده طاوق وطاوس قوشنى اوتديكنى كورسه اول كيمسه نك صاحب فجور
وفاسق اولمسنه دلالت ايدر طاوغك يلكنى رؤياده كورمك مال ايله تعبير اولنور منامده يمورطه كورمك
نسالر ايله تعبير اولنور زيرا حق تعالى كلام قديمنده نسالرى يمورطه يه تشبيه ايدوب * ﴿كانهن بيض
مكنون﴾ * بيورمشدر بركيمسه يدنده بر يمورطه اولديغنى كورسه اكر خاتونى حامله ايسه قزطغور
اكر اول كيمسه اركن ايسه تزوج ايدر بركيمسه رؤياسنده يمورطه يى بريردن بريره طاشنور كورسه

اشیالر طاشندیغی کبی اول برك عورتلری سبی وبغما اولنمغه دلالت ایدر برکیمسه چیك یمورطه یی
اکل ایتدیکنی کورسه اول کیمسه مال حرام اکل ایدر بشمش یمورطه رزق حلاله دلالت ایدر تعب
ومشقت ایله حصول پذیر اولمش اوله برکیمسه یمورطه نك بیاضنی آیروب اکل ایدوب صاروسنی
آتدیغنی کورسه اول کیمسه نك مزاردن مونالرك کفنن صویجی اولمسنه دلالت ایدر زیرا ابن سیریندن
رحمه الله تعالی روایت اولندیکه برکیمسه اکا کلوب رؤیامده یمورطه نك بیاضنی آیروب اکل ایدوب
صاروسنی آتدیغمی کوردم دیمشیدی ابن سیرین اکا بو کیمسه کفن صویجیدر دیدی بوتعبیری نزدن
اخذ ایتدك دینلدکده جوابده ایتدیکه یمورطه قبر مثابه سنده در صاروسی جسددر بیاضی کفندر
اول کیمسه میتی براغوب کفننك بهاسنی اکل ایلمشکه یمورطه نك بیاضی دیدیکیدر حامله عورت
رؤیاسنده کندویه قابغی صویلمش یمورطه ویرلدیکنی کورسه اول عورت قزطغورر طاوق
جوجیلری اولادزنادر حکایه اولنه دیکه برعورت ابن سیرینه کلوب رؤیاده کردمکه کویا بن اغاج التنه
یمورطه وضع ایلدمکه اندن یاورولر چقمش دیمشیدی ابن سیرین ایتدی حیف سکا خدای متعالدن
خوف ایله سن برعورت ایمش سنکه رجال ونسا اراسنده حضرت بارینك راضی اولمیه جغی
ایش ایله طورر ایمش سن ابن سیرینه همنشین اولنلر یامحمد بوعورته قذف ایلدك بوتعبیری نزدن
اخذ ایلدك دیدیلر ابن سیرین حضرت بارینك نسایی یمورطه یه تشبیه ایلدیکی * کانهن بیض
مکنون * قول شریفندن اخذ ایلدك دیدی ودخی حق تعالی منافقلری اغاجه تشبیه ایدوب
* کانهم خشب مسندة * دیو بیوردیکه یمورطه نسالردر خشب یعنی اول اغاجلر فساد
ایدنلردر اندن کوردیکی یاورولر اولاد زنادر والله اعلم ❊ الدجاجة الحبشية ❊ طاوقدن
برنوعدر که حبش طاوغیدر شافعی ایدر احراملی کیمسه ایچون دجاج حبشی یی قتل ایتمك حرامدر
زیرا اول وحشیدر پرواز ایله امتناع ایدرنه قدر بعضیجه اولرده الفت ایدرسه ده قاضی حسین
ایدر دجاجهٔ حبشیه در اجه بکزر برقوشدر که بلاد عراقده اکا دجاجهٔ سندیه دینور احراملی کیمسه
آنی اتلاف ایلسه جزا لازم اولور امام مالك انك انسیتی اولدیغی ایچون جزا لازم دکلدر دیدی
وحشیلردن هر مونس اولنلرده بویله در امام شافعی وحشیلردن مونس اولنلرده جزا لازمدر
دیدیکه امام مالك بوکا مخالفدر دجاج حبشی بیان طاوغی دیدکلریدر که شکلده اوونده طاوقه
یقیندر اکثریا سواحل بحرده ساکن اولور بلاد مغربده چوق اولور پاك یرلرده یواپیدا ایدوب آنده
یمورطلر جاحظ ایتدی حبش طاوغنك یاوروسی وطاوس وسندقازینك یاوروری ده بونك کبیدر
زکی ومعاشنی کسب ایدیجی اولدیغی حالده چیقارکه اول ساعتدانه دوشیرر مونس طاوقلر یاورولری
کبی وحبش طاوغنه غرغر دخی دیرلر که باب غینده کلور ان شاء الله تعالی ❊ الدحاس ❊
نحاس وزنی اوزره برجانوردرکه یرده غائب اولور جمعی دحاحس کلور ❊ الدح ❊
کوکرجن مشابه سنده صوقوشلرندن برکوجك قوشدر یاغلو وخوب لحمی اولور اسکندریه ده چوقدر
ابن سیده بویله دیدی ❊ الدحس ❊ دالك ضمی وخانك تشدیدیله بالق نوعندن کندویه
دافین دینور دریاده برحیواندرکه غرق اولانی خلاص ایدر آرقه سنه آلوب یوزمکه معاونت ایتمکله
یقینده کلور ان شاء الله تعالی ❊ الدخل ❊ ینه خانك تشدیدیله بربوزجه کوچك
قوشدرکه اکا بیان سرچه سی دیرلر کنجشك کوهی معناسنه جمعی دخاخیل کلور اغاج وخرما
باشلرینه ایبز مفردی دخله کلور ❊ الدراج ❊ تراج دیدکلری قوشدر ابو الحجاج
وابو خطار وابو ضبه تراجك لقبلریدر باب ضاد معجمه ده کلور ان شاء الله تعالی مفردی درجه در
کثیر النتاج یعنی یاورولمسی چوق برمباوك قوشدر بهاری مژده ایدر یعنی ابتدا بهاری اول تمییز

ایدر شکر باری ایله نغمه ایدرکه نعمتی دائم اولور نغمه واوازی شکر نعمت ایله درخوب هواده و پو پراز
اسدکجه کوبکك وخوش حال اولور قبله یلی اسسه حالی کتو اولوب زبون اولورتاکه پروازه قادر اولماز تراج
برقوشدرکه کندی سیاه وقنادلرینك ایچی وطشره سی بوز اولور باغرتلاق قوشی قنادی کبی الابولك اونی
لطیف رکدر تراج براسمدرکه مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور چنکه ذکر اولنان قوشه حیقطان دیسه‌لر
مذکرینه مخصوص اولورکه ارکك تراج مراد اولنور ارض مدرجه شول یره دیرلرکه آنده تراج دیدکلری
قوش چوق اوله جوهری مرحوم بویله دیمشدر سیبویه رحمه الله ایتدی تراج برقوشدرکه حیقطان
نام قوشه بکزر عراق قوشلرندندر جاحظ بوتراجی کوکرجن نوعندن قیلدی زیرا تراج یاوروسنی قنادی
التنه جمع ایدر کوکرجن یاوروسنی قنادی التنه جمع ایتدیکی کبی تراجك حالی بویله درکه یمورطه سنی
بریره قویمز بلکه بریردن بریره نقل ایدرکه برکیمسه انك یرینی بلیه دیو وتراج مسکنده جماع ایتمز انجق
سبزه زار یرلرده چفتلشوب جمع اولور ابو الطیب تراجی وصف ایدوب کفت * قد بعثنا بذات حسن
بدیع * یعنی بی مثال حسن وجمال صاحبی بزه کوندرلدیکه بهاری مژده ایلدی اول خوب تراجکه
* کنبات الربیع بل هی احسن * بهارده اولان چمنزارلر کبیدر بلکه تراج دخی خوبدر * فی رداء
من جلنار وآس * وقمیص من یاسمین وسوسن * یعنی سوسن ویاسمیندن پیراهن وجامه وکل ومرسندن
ردا ایله کویاکه تراجك بلکلری کول ویاسمین وسوسن مشابه سنده دیو وصف ایلش جاحظ
ایتدی تراج برقوشدرکه سمز انجق بیور و بیو دکده لحمی خوب اولماز تراجك حکمی حلال
اولمقدر زیرا کوکرجن یاخود باغرتلاق قوشی نوعندندرکه آنلر حلالدر (الامثال) ضرب مثلدر
فلان کیمسه ارسلان جنسدن تراج استدی دیو ضرب مثل ایدرلر شول کیمسه ایچونکه بولنمه سی
ممکن اولمیان نسنه یی استردی (الخواص) تراجك خاصه لریدر رئیس الحکماء محمد بن سینا ایتدی
تراجك لحمی اویك قوشلرینك اتلرندن افضل واعدل والطفدرکه اکل اولنمسی دماغی وفهمی
ومنی یی زیاده ایدر غیریلر ایتدی تراجك یاغی آلنوب دهن کازی که برمعروف یاغدر انکله اریدلوب
آغریسی اولان قولاغه اوج طمله طمله دلسه باذن الله تعالی آغریسی ساکن اولور (التعبیر) رؤیاده
تراج کورمك مالدر بعضیلر عورتدر یاخود قوادردیدیلر برکیمسه رؤیاسنده تراجه مالك اولسه
یاخود تراجی کندی یانده کورسه اول کیمسه ماله مالك اولور یاخود تزوج ایدر یاخود مملوکه مالك
اولور ❊ الدراج ❊ دالك فتحیله کرپی دیدکلری جانوردر لفظ دراج صفتدرکه اسملك
اوزرینه غلبه ایلمشدر زیرا کرپی کیجه طورمیوب درج ایده بکذا ابن سیده بویله دیمشدر (فائدهٔ
اجنبیه) حضرت بارینك برکیمسه یه استدراجی بودرکه اول کیمسه عصیانی تجدید ایتدکجه حضرت
باری دخی اکا نعمتی تجدید ایدر واستغفاری اونتدیرر قلیلا قلیلا مؤاخذه ایدر بردن بره مؤاخذه
ایدوب انتقام ایتمز امام احمد حنبلی زهد نام کتابنده عقبة بن عامردن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده * اذا رأیت الله تعالی یعطی العبد
فی الدنیا علی معاصیه مایحب فانما هو استدراج * یعنی برکیمسه جرم بی پایانی ایدرکن حضرت
باری دنیاده اکا محبت ایتدیکنی وبرکورسك دکل الا اول استدراجدر دیو بیوروب بعده شو آیت
کریمه یی تلاوت ایلدی * فلما نسوا ما ذکروا به فتحنا علیهم ابواب کل شئ حتی اذا فرحوا بما اوتوا
اخذناهم بغتة فاذاهم مبلسون * یعنی انسانلر شدت فقر وآفاتدن کندیلره ذکر اولنانی اونودوب
انکله نصیحتلنمسه لر هر نعمتی انلرك اوزرینه کشاده ایده رزتاکه انلر کندیلره احسان اولنان ایله
فرحلندکلرنده انلری علی الغفله مؤاخذه ایده رزکه ناکاه انلر حسرتده اولورلر ومأیوس اولور ابن
عطیه ایدر بعض علمادن منقولدرکه ایدر حضرت باری شول کیمسه یه رحمت ایلسن که شو آیت
کریمه یی تدبر وتفکر ایدر محمد بن النصر الحارثی ایتدی حضرت باری اول آیتك ماصدقی اولان قومه

يكرمی سنه مهل ویرمشیدی حسن بصری رحمه الله تعالی ایدرخدا حقیچون ناسدن برکیمسه که
حضرت باری دنیاده انك رزقنی ومالنی بسط ایلیه ووسعتلی ایلیه ده اول کیمسه بوکندویه حیله
اولدیغندن خوف ایلیه ده انکله تفاخر ایلیه البته اول کیمسه نك عملنده نقصانلق ورأینده عجزی اولور
و برکیمسه که دنیایی اندن امساك ایلیه یعنی دنیاده محتاج ایلیه ده اول کیمسه بوکندویه خیرلی اولدیغی
ظن ایتمیه البته اول کیمسه نك دخی عملنده نقصانلق ورأینده عجزی اولور خبرده کلدیکه حق سبحانه
وتعالی حضرت موسایه علیه الصلوة والسلام وحی ایلدیکه فقیرلك سکا اقبال ایدوب یعنی
فقیرلك کلدیکنی کورسك کناهك عقوبتی عجله کلدی دی یعنی کشی یه عارض اولان فقیرلك واحتیاج
کناهك شومیدر که کناهك عقوبتی عجله کلور ده محتاج ایدر نعوذ بالله تعالی من شرور اعمالنا

الدرجرج قزوینی ایتدی بر بوجه جکدر که قرمزی وسیاه ایله نقشلیدر واول آغودر
دینور که برکیمسه انی اکل ایلسه مثانه سنی یاره ایدر بوله مانع اولور وکوزینی قرا کو ایدر وذکرینی
وقاصغین ورملندیرر عقلنده اختلاط عارض اولور انك حکم شرعیسی حرام اولمقدر بدنه وعقله
ضرر اولدیغی ایچون

الدربان برقوشدر که بیون بورن قوشی ایله قرغه دن مرکبدر که
بویله اولدیغی اوننده ظاهردر ارسطالیس نعوت نام کتابنده دیدیکی کبی دربان برقوشدر که انسبته
والفته محبت ایدر تأدیب وتربیه یی قبول ایدر اواز ونغمه سی زیاده عجیبلردر که بعضیجه اواز ایله
فصاحت ایدر وقری کبی قرقره ایدوب اوزر وبعضیجه آت کبی کشنر و بلبل کبی نغمه ایدر اوت
ومیوا ولحم و بونلرك غیری نسنه لر انك طعامیدرمبشکاه وصبق اغاجلی یرلر الفت کاهیدر (انتهی
الکلام) مصنف مرحوم ایدر که ذکر اولنان صفت بین الناس ابوزریق تعبیر اولنان قوشك دخی
صفتیدر که ابوزریق قوشی بو کیفیت ایله در واکاقیق قوشی دخی دینور یقینده قاف بحثنده زیاده
بیانی کلور ان شاء الله تعالی

الدرص کرپی وطوشان وعرب طوشانی وفاره و پسی
وکلب وقورت و بونلرك امثالی جانورلرك انو کیدرادراص ودرصه جمعدر یاورولر معناسنه سهیلی
تعریف واعلام نام کتابنده ایتدی عربلر احمق کیمسه یه ابو دراص دیرلر اول کیمسه یاورولر ایله
اویناديغی ایچون وعرب طوشانك کنیتی ام ادراص در شعرادن طفیل ایتدی ☼ فما ام ادراص بارض
مضلة ☼ باغدر من قبس اذالليل اظلما ☼ یعنی عرب طوشانی دیدکاری یبان فارسی یول آز یلجق
یرده قراکو کیجه ده قبسدن غداردکلدر مضله ضاد معجمه ایله از یلجق یول قبس برظالم کیمسه در

الدرة طوطو دیدکاری خوب صورت قوشدر که باب باده ببغا دیو مرور ایلدی شیخ
کمال الدین طالع السعید نام کتابنده محدث فاضل وادیب کامل محمد بن محمد القوصی نك ترجمه سنده
حکایه ایلدیکه مرقوم خبرویردیکه برکون قوص والیسی عز الدین البصر اوینك مجلسنده ایدم
دیوانی وار ایدیکه رؤسا وفضلا وادبا جمع اولمشلر ایدی شیخ علی الحریری دخی حاضر ایدی
و بردره یعنی برطوطی سورهٔ یسن تلاوت ایلدی دیو حکایه ایلدکده محمد القوصی ایتدی برقرغه
قوشی سورهٔ سجده تلاوت ایلدی وسجده آیتنه کلنجه سیاه اعضام سکا سجده ایتدی وقلبم سکا
مطمئن اولدی یاربی دیو سویلدی

الدساسة دالك فتحیله شول صاغر ییلا ندر که
طپراق التنده کزانور بعضیلر ایتدی دساسه شحمة الارض دیدکاری بیاض قور ندر که یقینده
ان شاء الله تعالی کلور

الدعشوقة دالك فتحیله خنفسا مثالی بر بوجکدر که صحرالرده
اولور و بعضیجه قصیر القامه اولان عورتی بوکا تشبیه ایله اول عورته دعشوقه دینور محکم نام
کتابده بویله دیمشدر

الدعموص دالك فتحیله شول جانورجکدر که صویه طلارزنکی
قرمیه مائل برکوجرك جانوردرسرعت حرکتندن وکوچرکلیکندن اطفالی اکا تشبیه ایدرلر نتکم
یقینده کلجك حدیث شریفده معصوملره دعامیص بیورلدیغی کبی و بعضیلر قتنده دعمیص

ابت بالغی دیدکاری جانوردر جمعی دعامیص کلور مثلا برغوثك جمعی براغیث کلدیکی کبی برغوث
پره دیمکدر سهیلی ایتدی دعموص برکوچك بالقدر صو ییلانی کبی ودخی دعمیص برکیمسه نك
اسمیدر که زیاده زکی ایدی یقینده ضرب مثلده ذکری کلور ان شاء الله تعالی ودینلمشدر که ☼ هذا
دعمیص هذا الامر ☼ یعنی شو کیمسه خصوص مزبورك اهل وقوفیدر (انتهی الکلام مسلم
حضرتری ابو حساندن روایت ایلدیکه راوی ایدر ابوهریره رضی الله تعالی عنه دیدمکه ایکی
ولدم وفات ایتدی حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریف خبرویرمیسنکه
موتاری عزدن انکله درونمزخوش اوله ابوهریره نعم دیوب (صغارکم دعامیص الجنة ای لا یفرقون
من بیت یلقی احدهم اباه فیأخذ بثوبه کما آخذانا بصنفة ثوبك هذا فیقول هذا فلان فلا یتناهی حتی
یدخل الجنة هو وابوه) یعنی سزك کوچك ایکن وفات ایدنلریکز جنت اعلانك دعامیصلریدرکه
انلرجنته کیررلر و بریردن منع اولنمزلر کشت وکذار ایدرلر انلردن بری باباری ینه ملاقی اولوب اثوابندن
یاپشور بن سنك شوثوبکدن طوتدیغم کبی وسویلرکه بو فلان نام کیمسه در نهایت بولوب دورمز
تا که کندی وباباسی جنته کیدر دیو بو حدیث شریف ایله مزده ایلدی وحدیث شریفده کلدیکه
(ان رجلا زنا فمسخه الله دعموصا) یعنی برکیمسه زنا ایتمشیدی حق تعالی اول کیمسه یی دعموص
صورتنه مسخ وتبدیل ایلدی بعضیلر ایدر که دعموص ملوك وامرا قپولرنده اولان اذندر نتکم
امیة بن ابی الصلت ایتدی ☼ دعموص ابواب الملوك ☼ وحاجب للخلق فاتح ☼ یعنی ملوك
وامرا قپولری اذن ورخصت ناس ایچون کشاده درکه بینده اولان دعموص جانور معناسنه
اولمیوب اذن ورخصت معناسنه اولمش جاحظ ایتدی ناموس نام قورت جکز یوسه دعامیص
اولور اول قورد جغکز چوق طورن صودن پیدا اولور ودخی بیودکده پروانه دیدکاری کلبك اولور
چکرکه یی حیوان بحری قبیلنلرك عمده سی بو اولمق مأمول اولورد عموصك تعیشی ابتدا اصوده اولان
مخلوقندر بوندنصکره دونوب سنك وناموس اولور (الحکم) قاضی حسینك فتاواسنده منقولدر که
صوقوردی یاریلوب یاخود اریوب آنده صو چقسه اول صو پاکدر انکله ابدست المق جائزدر
دیوب اول حیوان دکلدر صودن چیقمق بخارلری طوکمیدر که قور ده بکزر دیو علت کتوردی
بو کلام دعامیصی صو ایله ایچمك جائز اولدیغنه تصریحدر زیرا دعامیص طوکمش صودر بونده
احتمال وارکه قاضی حسینك اختیاری بو اوله که سرکه نك ومیوانك قوردینه کندیدن پیدا اولدیغی
نسنه نك حکمی ویریله تا که ساده آنی اکل جائز اوله مذهب شافعیده دخی بو وجه اولدیغی
کبی که اول قورت اذنت وطبعنده کندیدن پیدا اولدیغی نسنه یه بکزر دیو اول وجه توجیه اولنمشیدی
انجق ظاهر وآشکار اولان اول قورت اذنت وطبعنده کندیدن خلق اولنان نسنه یه موافق اولمامقدر
ومشهور اولانده تفسیر وحکم جهتندن قاضینك دیدیکنه مخالفدر واول دعموصی اکل حرامدر
خبائثدن اولدیغی ایچون زیرا اول حشرا تدر (الامثال) ناس ضرب مثل ایدرلر فلان کیمسه
دعمیص رمل نام کیمسه دن زیاده یول کوستریجی دیو ملشده ذکر اولنان دعمیص برسیاه کوله ایدیکه
صاحب هیئت وخوب رأی ایدی بلاد وبار اندن غیری کیمسه کتمشیدی موسمی اولدقده قاقوب
هرکیم بکا طقسان طقوز کنج هجین دوهلری ویرر که بلاد وباری اکا کوسترم دیدی قبیلهٔ زهره دن
برکیمسه بن ویرورم دیوب استدیکنی اکا ویردی وانکله واهل واولادینی کتوروب کندی وقتا که
قوملی یری اوثره ایدیلر دعمیصك کوزلرینی جنلر محو ایلدیکه اولدخی متحیر قالوب هلاك
اولدی واول قوملرده کندیله اولنلرده هلاك اولدیلر مرقومك بوکونا یول کوسترمسی
ضرب مثل اولدی بو معناده فرزدق شاعر ایتدی ☼ کهلاك ملتمس طریق وبار ☼ یعنی مشبهی
اولان نسنه لر هلاك اولدی بلاد وبارك یولنی طلب ایدنلرك هلاکی کبی

الدعفل

جعفر افظی کبی فیل یاوروسیدروارکك دلکویه دینه دعفل دینور بنی شیبان قبیله سندن بررجلك
دخی اسمیدرکه حسن بصری حضرتلری حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم احادیث
شریفه‌لرندن اول رجلدن نقلا برحدیث روایت ایلدیکه اول حدیثده اختلاف اولندی وحضرت
رسول ایله هم صحبت اولدی دینلمشدر انجق صحبتی واقع اولمدی واحمد حنبلینك معلومی دخی
اولمدی حسن بصری اندن روایت ایلدیکه حضرت بیوررر(کان علی النصاری صوم شهر رمضان
فولی علیهم ملك فرض فنذران شفاه الله تعالی ان یزید الصوم عشرا ثم ولی علیهم ملك فرض فنذر
ان شفی من مرضه لایأکل اللحم و یزید فی الصوم ثمانیة ایام ثم ولی علیهم ملك بعده فقال ماندع
هذه الایام الا ان نتمها خمسین ونجعلها فی الربیع ففعل ذلك) یعنی شهر رمضانی صائم اولمق نصارانك
اوزرینه لازم ایدی قراللرینك بری خسته اولوب اکر حق تعالی بکا شفا احسان ایدرسه صومه اون کون
زیاده ایده یم دیو نذر ایلدی بعده بری دخی والی اولوب خسته اولدقده اکر بو مرضدن شفا بولورسم
لحم اکل ایتمیم وصومه سکز کون دخی زیاده ایده یم دیو نذر ایلدی بعده برقرال ده بو کونلری نقصان
قومیم اللی کونه تمام ایدیم و بهارده اولمسنی تعیین ایده یم دیوب بویله ایلدی بخاری رحمه الله
بو حدیثده دعفل نام کیمسه‌یه تابع اولمازز وحسن بصرینك اندن بو حدیثی ایشتدیکی بلمازز دیدی
ابن سیرین ایتدی دعفل برعالم کیمسه ایدی انجق عورتلرا کا خدعه وخیانت ایدوب حددن تجاوز
ایتدر دیلر معاویه رضی الله تعالی عنه دعفله آدم کوندروب کتوردوب انساب عربدن ونجومه
متعلق سؤاللردن وعربیاتدن وانساب قریشدن سؤال ایلیوب اول دخی خبر ویردکده کوردیکه
برعالم کیمسه درمعاویه ایتدی یاد عفل بو قدر علمی نرده حفظ ایتدك جوابنده چوق سؤال ایدن
اسان وچوق تعقل ایدن قلب ایله حفظ ایلدم دینجه حضرت معاویه اکا مراد ایلدیککی تعلیم ایله
دیوامر ایلدی ✻ الدعناس ✻ سرچه نوعندن برکوچك قوشدرکه ارقه سنده قرمزی
خط و بوغازنده سیاه و بیاض طوقلر واردر سریع الطبع و بورنی سوری برقوشدرکه اکثریا سواحل
بحرده اولور حکمی حلال اولمقدر زیرا سرچه نوعلرندندر ✻ الدقبس ✻ دالك ضمی وقافك
فتحیله کوچکان قوشندن کوچك برقوشدرکه عامهٔ ناس اکادقناس دیرلر حکمی مقدما اولان قوش
کبی حلال اولمقدر مأمولدرکه بو قوش مقدما ذکر اولان قوش اوله انجق ناس تفنن ایدوب بو قوشه
بعضیجه دعناس وبعضیجه دقناس تسمیه ایدرلر صحاحده کلدیکه شاعر ابو دقبسه دقبس نه‌در دیدیلر
اوادخی بن انك برانسنه‌یه اسم اولدیغنی بلم دیمکله ناس آنی اشیدوب کندی‌یه ابو دقبس تسمیه ایتدیلر
✻ الدلدل ✻ بیوك کرپی عظیم القنافذ معناسنه ودلدل حرکت واضطرابه دخی دیرکه وقد تدلدل
السحاب دینور بلوط حرکت ایدنجه ورسول الله‌ك صلی الله علیه وسلم قاطرینه که حضرته آنی مصر
پادشاهی مقوقس هدیه و یرمشیدی دلدل نامیله تسمیه اولندی باب عینده عناق بحثنده ابو مزیدك
حدیثی کلور ان شاء الله تعالی که مکه‌ده عناق نام عورتکه زانیه ایدی وابو مزیدك دوستی ایدی اول
عورت ابو مزیدی دلدله تشبیه ایدوب انك چادرنده اولنلره ✻ یا اهل الخیام هذا الدلدل الذی یحمل
اسراکم ✻ یعنی یاخیمه نشین اولنلر شو دلدل سزك اسیرلریکزی کتورر دیدیکه دلدله تشبیه
ایتدیکی ابو مزید اسیرجی ایمش اول عورت ابو مزیدی کرپی‌یه تشبیه ایتدی زیرا کرپی اکثریا کیجه ظاهر
اولور وقادر اولدیغی قدر باشنی جسدنده اخفا ایدر ابو مزید ده کیجه‌لرده دوستنه کلنجه بویله ایدر
ایمش جاحظ ایتدی دلدل تعبیر اولنان کرپی ایله سائر کرپیلرك فرقی بقر ایله جاموسك و بخت تعبیر اولنان
دوه ایله عراب تعبیر اولنان دوه‌لرك و کوسفندك ایله بیان فاره‌لرینك فرقی کبیدر بو جانور بلاد شامده و دیار
عراقده و بلاد مغربده دلکی قدر اولور (امام رافعی ایتدی دلدل تعبیر اولنان کرپی درت ایلق اوغلق
جسدی اوزره‌در آنك حالی ایاغ اوزره جاع ایتمکدر که دیشی‌نك ارقه‌سی ارککنك ارقه‌سنه یاپشمش

اوله بو کرپی بش یمورطه طغورر اما حقیقتده یمورطه دکلدر یمورطه صورتنده لحم بکرز نسنه‌در
یاوروسی اول اولور و کرپینك عجائب حالندندرکه یواسنده ایکی قپو ایدر بری قبله طرفنه و بری شمال
طرفنه شمال طرفندن یل اسدکده یل اسدیکی طرفنده‌کی قپویی سد ایدر طبعنه خوش اولمیان نسنه‌یی
کوردکده طوپلنور که کندیدن دیکنلر چیقار سیال اغاجنك دیکنلری کبیدر طوقندیغی نسنه‌یی
پاره ایدر کرپینك آرقه سنده‌کی دیکن برذراع مقدار ایدر طبایع حیوانده بعض سخندانلر ایتدیکه کرپینك
آرقه سنده‌کی دیکن قیلدر بخار ایله قایلنوب غلظتی مشتد وقوریمسی غالب اولوب جسدنده اولان
یرلرندن چیقدقده دیکن اولور (الحکم) کرپینك حلال اولمسنی شافعی تصریح ایلدیکه
ابن ماجه و غیریلرده شافعیدن بونی روایت ایتدیلر (رافعی شیخ ابو حامد حرام اولمسنه جزم
ایتدی دیدی وسیطده صاحب وسیطه کرپی‌یی خبائثدن تعداد ایلدی (ابن صلاح بو کلام
مرضی دکلدر ودلدل نه کونا حیوان اولدیغی معلوم اولمادی دیوب شیخ ابو محمد الاشنهیدن بکا
بالغ اولانکه دلدل قابلو بغه دیدکلری حیوانك بیوکیدر دیمشیدی اکا اعتقاد ایدرم دیدی
بو سهودر محفوظ اولان بودرکه دلدل ارکك کرپیدر ورویانی وغیریلر کرپینك حلال اولمسنه
جزم ایتدیلر که صواب اولنده بودر (الامثال) فلان کیمسه کرپیدن زیاده ایشبد یجیدر دیو
ضرب مثل ایدرلر کرپینك خاصه سی وتعبیری قنافذ بحثنده یقینده کلور ان شاء الله تعالی
✻ الدلفین ✻ دریاده برحیواندرکه غرق اولانی خلاص ایدر آنی ارقه سند آلوب یوزمکه
معاونت ایتمکله (بعضیلر ایدرکه دلفین خنزیر بحری دیدکلری جانوردرکه غرق اولانی خلاص
ایدر اکثریا مصرده نیل مبارکك بحر مالح طرفنده اولان محللرنده اولور زیرا اول کندویی دریادن
نیله آتراسلوبی اوزرلش طولم کبیدر پك کوچك باشی واردر یا جانورلرنده دلفیندن غیر یسنك
جکرنده اویکی یوقدر دلفینك اویکنی اولدیغندن اوفورمسی ونفس المسی ایشیدیلور غرق
اولان کیمسه‌یه ظفر بولدقده نجاتنه قوی سببدر زیرا دلفین اول غرق اولان کیمسه‌یی دائما کناره
سوررتا خلاص ایدر و برکیمسه‌یه اذیت ایتمز وانجق بالق اکل ایدر بعضیجه کویا میت کبی
صویك یوزینده ظاهر اولور وطغورر و یاوروسی امزیررنه‌یه کیدرسه یاوروزی اردینه دوشر انجق
یازکونلرنده طغورر طبیعتنده انسانه مونس اولمق واردر خصوصا صبیانه یعنی صبیانه زیاده
مونس اولور ایمش دلفین شکار اولنسه چوق دلفینلر جمع اولور آنی شکار ایدن ایله محاربه ایتمك
ایچون دریانك درینده برزمان مکث ایتدکده نفسنی حبس ایدر بعده نفس المق ایچون اوق کبی
سرعتله چیقارا کر اوکنده سفینه وار ایسه یك صیچرار که سفینه‌دن یوجا اوررکن دلفین بشقه
کورلمز انجق دیشی‌سی ایله کوریلور (الحکم) دلفینی اکل ایتمك حلالدر زیرا بالقك اکلی حلال
اولدیغی عمومدر انجق بالقدن استثنا اولنلر حلال دکلدر دلفین ایسه مستثنیاتدن دکلدر یقینده
کلور ان شاء الله تعالی (الخواص) دلفینك یاغی یره دکولان قرغه دوکلدیکی دیدکلری نسنه ایله
قیناديلوب قولاغه طمله داسه صاغرلغه نفع ایدر دلفینك لحمی بارد غلیظدر وهضمی بطیدر
دلفینك دشلری معصومك اوزرینه اصلسه فزاع ایتمیه دلفینك یاغی اکل اولنمق وجع مفاصله
نافعدر بو کرکینك یاغی آتشده اریدیلوب انکله وزنبق یاغیله برعورت یاغلنسه زوجی اکا محبت
ایدر وانك رضاسنی استر دلفینك الی فزع ایدن کیمسه‌نك اوزرینه آصلسه فزعی کیده دلفینك
صاغ آزوسی یدی کون کول یاغنك ایچنه قونوب برکیمسه آنی یوزینه سورسه جمله ناس قتنده
محبوب اوله صول آزوسیده بونك ضدیدر (التعبیر) رؤیاده دلفین کورمك تمساح بالغی کوردکده نه‌یه
دلالت ایدرسه بودخی اکا دلالت ایدرکه تابحثنده مرور ایلدی دلفین کورمك بعضیجه کیده
ومکره وعملاری کیزلمکه دلالت ایدر وسرقه ایتمك و برکیمسه‌نك کلامنی خفیة دکلمکه دلالت ایدر

ودلفنی کورمك بعضیجه کثرت دعایه ومطره دلالت ایدر که ابن الدقاق بویله دیدی مقدسی
ایتدی برکیمسه رؤیاده دلفین کورسه اکر اول کیمسه نك خوفی وار ایسه امن ونجات بولور زیرا
دلفین غرق اولنی خلاص ایدر هر حیوانکه اویانقلقده آندن خوف اولنور مثلا تمساح بالغی کبی
وبونك امثالی کندیدن خوف اولنان دریا جانورلری کبی صویك طشره سنده رؤیاده کوراسه
عدوی عاجزه دلالت ایدر که رؤیاده کورن کیمسه مضرته قادر اولمیه زیرا انك بطش وقوتی صوده
در صودن چقدقده قوتی کیدر والله اعلم

﴿ الدلق ﴾ بفتحتین فارسیدن معربدر سکسار
دیدکاری جانورکه پسی یه یقیندر عبداللطیف البغدادی ایتدی سکسار بعض وقتلرده بولدیغی
نسنه یی پاره لیوب قانن ایچر ابن فارس مجمل نام کتابنده ایتدیکه دلق لفظی نمس دیدکاری
جانورك آدیدر نمس بر یصی جانوردر مصر ولایتنده اژدرهالری قتل ایدر ابن فارسك بو کلامنده
تأمل واردر امام رافعی ایتدی دلق برجانوردر که اکا ابن مقرض دینور قزوینی عجایب مخلوقاتنده
ایتدی دلق بر وحشی حیواندرکه کوکرجنك غایت دشمنیدر کبوتر خانه یه کردکده برینی قویوب
جمله سین هلاك ایدر انك صوتی اولان یرده اژدرها منقطع اولور یعنی صوتنی ایشتدکده اژدرها
هلاك اولدیغندن بولنمازایمش باب میمده ابن مقرضك اوزرینه اولان کلامده و بونك حقنده رافعی
ونوویدن واقع اولان احکاملر یقینده کلور ان شاء الله تعالی شیخ ابو عمرو بن صلاحك رحله نام
کتابنده کیاء الهراسینك لوامع الدلائل فی روایا المسائل نام کتابندن نقلا منقولدرکه ایدر فنك
نام جانورکه بر یصی جانوردر آندن کورك ایدینورلر وسنجاب نام جانور و دلق نام جانور یکه سکسار
وقاقوم نام جانورکه دریسی معروف کورکدر وقورصغی بیوك عوصل قوشی ودوه یه بکزربوینی
اوزون وآرد آیقلری قیصه جق فارسیده اشترکاف پلنك وعربیده زرافه وترکیده سرناپه دیدکاری
جانوری اکل ایتمك جائزدر بونلرك بیانلری یقینده بابلرنده کلور ان شاء الله (الخواص) سکسارك
صاغ کوزی ربع حمایه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه اصلسه تدریج ایله حماسی زائل اولور
صول کوزی اصلسه حمی عودت ایدر سکساریاغیله کوکرجن خانه بخور اولنسه جمله کبوترلر
فرار ایدرلر وسکسارك یاغی اکثی یمکدن انسانه حاصل اولان کلاتی کیدرر ودتشه سورسه لر
قاشیمغی دفع ایدر سکسارك قانندن نصف دانق مقداری مصروعك بورننه طملاسه نفع ایدر
وسکسارك دریسی اوزرینه قولنج و بواسیره مبتلا اولنلر اوتورسه لر نفع ایدر

﴿ الدلم ﴾
کنه دیدکاری بوجکدن برنوعدر عربلر مثللرنده فلان کیمسه دلم دیدکاری کنه دن اشددرلر

﴿ الدم ﴾ پسی کربه معناسنه کتاب وحوشده نضر دن صاحب محکم بونی حکایه ایلدی

﴿ الدنة ﴾ نونك تشدیدیله بربوجکدر ابن سیده بویله دیدی

﴿ الدنیلس ﴾
قاب ایچنده اولور معروفدرکه دریاجانورلرندن صدف که انجو قاپیدر و حلزون نام بوجك که
بوینوزلی بوجك دینور صدفدن قاب ایچنده اولور نصفی مقداری طشره چیقار مرعالرده اولور
بونلردن برنوعدر (جبریل ابن بختیشوع ایتدی انك اتی معدیه واستسقایه وقودزایت طلادیغی
جراحته نافعدر کتاب تبیانده حیواندن حلال اولوب اولمیانك بحثنده شیخ عزالدین
ابن عبدالسلامدن منقولدرکه شیخ مرقوم دنیلسك حرمتیله افتا ایدردی و ینه ایتدیکه بو کلام
طبع سلیم صاحبنك شك وشبهه ایتمه جکی کلاملردندر انتهی الکلام مصنف ایدرکه ارسطاطالیس
(نعوت الحیوان نام کتابنده ایتدی ینکج که حیوانات ماندرطوغمه ایله خلق اولنماز صدفدن خالق
اولنورکه بعده چیقارو ینکجدن بعضیسی صدفده پیدا اولور بعده آیریلوب صدفدن چیقار تکیم
سوری سکك صولرك چرکندن و قوخوسندن پیدا اولدیغی کبی ارسطاطالیسك کلامندن
استفاده اولندیکه صدفلردن دنیلسك وغیریلرك درونلرنده اولان نسنه ینکج اولمغه تحویل اولورایمش

ینکج اکل اولنمق حرامدر برحیوان مأکول اللحم اولمیه اول حیوانك اصلیده مأکول اللحم دکلدر
انجق قول ضعیفه کوره بویله دکلدر (مصنف ایدر بعض فقهادن ایشتدمکه دنیلس صدفنك
حلال اولمسیله افتا ایدوب بوفتوی اصحابك قره ده مثلی اکل اولنان نسنه نك دریاده اولان
مثلی اکل اولنور دیدکاری کلامدن اخذ ایلمش وقره ده فستق دیدکاری نسنه دنیلسك نظیریدر
دیمشکه بو کلام کندیدن غباوتدر زیرا اصحابك مرادی قره ده اولان حیوانك دریاده اولان
مثلنی اکل ایتمك جوازیدر یعنی فستق اکا نظیر اولمازدیمکدر (بعدزین دنیلسك اکلی جائز اولدیغی
صورتده ذبحی لازم اولورمی یوخسه اولمازمی بونده ایکی وجه واردر اصحابك مرادی حیوان
بحری بی جاد بری اولان فستغه تشبیه دکلدر و بالجمله بو کلامی سویلیان قائل خبیث
اولان دنیلسی پاك اولان فستغه تشبیه ایلدی وقائل مرقومه لازم اولورکه قاب ایچنده اولان
سائر حشراتك حلیله سویلیه زیرا دنیلس قابلی حیوانك کوچکیدر بعده بیودکدنصکره اخذ
اولنور بو کلامه دلیل بودرکه دنیلس دیدکاری قابلی جانوردن کوچکی و بیوکی بولنور کاله ایردکده
قاب ایچنده قالور لایق اولان بودرکه حرمتیله قطع وجزم اولنه زیرا انواع صدفدندر صدف
ایسه قابلو بنالر کبی دخی بو بینوزلی بوجك کبی خبیث عد اولنانلردندر (جاحظ ایتدی کیمیلر صدفه نك
ایچنده اولانی اکل ایدرلر بو کلام دلالت ایدرکه صدفك ایچنده اولان پاك اولمیه اکر پاك اولسه
بونی اکل ایتمك کیمیلره مخصوص اولوب انلرك خاصه سندن اولمازدی مصر خلقی اهل شامی
ینکج اکل ایدرلر دیو تعییب ایدرلر شام خلقیده اهل مصری دنیلس اکل ایدرلر دیو تعییب ایدرلر
انلر ایچون شاعرك قولندن غیری تمثیل بولمدیکه ❊ ومن العجایب والعجایب جمة ❊ ان یلهج الاعمی
بعیب بصیر ❊ یعنی عجایب چوقدر وعجایبدندرکه اعمی کیمسه بصیرك عیبیله فصاحت ایدوب کوزی
اولان کیمسه نك عیبنی سویلوب یعنی کندی اعمی اولوب کندیده عیب وار ایکن آخرك عیبنی
سویلر اهل مصر ایله اهل شام بومثلك ماصدقیدرکه ایکیسنك دخی ایشلدکاری عیب ایکن
بربرینی هجو ایدرلر دیمك اولور (جاحظك کلامی نهایت بولدی رحمة الله علیه بو کلامده اصلده
اولانه نظر ایدر والله الموفق (دنیلس دیدکاری صدفك حکمی حلال اولمقدر زیرا اول دریا
طعاملرندن اولوب وکچنمسی انجق صوده اولدیغی جهتدن انك حرمتنه دلیل دخی کلمدی وحلبله
شیخ شمس الدین بن عدلان وانك هم عصری اولان علما وغیریلر افتا ایتدیلر شیخ عزالدین بن
عبدالسلامدن انی اکل حرامدر دیو افتا ایدوب طبع سلیم بونده شك ایتمز دیدی دیو باآلاده نقل
اولنان صحیح دکلدر (مصنف ایدرکه هم عصریمز اولان بعض فقهادن انی اکل حرامدر دیو
افتا ایدوب واصح اولانده بودر دیدیلر لکن بو کلام انلردن غباوتدر زیرا شافعی تصریح ایلدیکه
کچنمسی انجق دریاده اولان حیوان بحر اکل اولنور آیت کریمه نك عمومنه بناء و بردخی حضرت
رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفی ایچونکه (هو الطهور ماؤه الحل میتته) دنیلسك
ایچنده اولان صو پاکدر ومیته سی حلالدر بونك ماوراسنده ایکی وجه واردر (بعضیلر
ایکی قول وار دیدیلرکه بریسی حرام اولمسیدر زیرا حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حلاللغی بالغه تخصیص ایلدی ایکنجی قول بودرکه قره ده نظیری اکل اولنان مثلا بقر وقیون کبی
اول حلالدر نظیری اکل اولنمیانکه خنزیر کبی وکلب کبی اول حرامدر بوکا کوره خنزیر بحری
وکلب مائی ودریاده حماره بکزر جانورا کل اولنمازلر نقدرده حمار وحشی حلال ایسه ده والله اعلم

﴿ الدهانج ﴾ شول دوه درکه ایکی هرکجی اوله یقنده کلور ان شاء الله تعالی

﴿ الدهلاق ﴾ قزوینی ایتدی بو بر شیدرکه جزایر بحرده اولور دوه قوشی دیدکاری قوشه
سوار اولمش انسان صورتنده در دریانك اول جزیره یه آتدیغی انسانك لحمنی اکل ایدر بعض ناس

حکایه ایدرکه بوجانور دریاده برسفینه یه تعرض ایدوب اهل سفینه ایله محاربه ایلدی آنلرده
انکله محاربه ایتدیلر انجامکار اول جانور بر بدصیحه ایلدیکه اهل سفینه اوغونوب یوزلری اوزره
دوشدیلر اولدخی آنلری اخذ ایلدی ﴿الدود﴾ قوردلرکه دانه لرده واغاجلرده وغیریده
حاصل اولور لفظ دود ها ایله دوده نك جمعی کلور دودك جمعیده دیدان کلور جمعك جمعی اولمق
اوزره وتصغیری دویدکلور قورد جغز معناسنه قیاس اولان دویده کلمك ایدی وقتی طعامه قورد
دوشسه داد الطعام دینور نتکیم راجز ایتدی * قد اطعمتنی دقلا حولیا * مسوسا مدودا حجریا *
یعنی سن بکا یللامش فاسد اولمش قوردلنمش برکلنمش خرما اکل ایتدیردك دیمش که دقل فاسد
خورما دیمکدر حولی ییل کچمش مسوس قوردلنمش دیمکدر وسلفده دوید برکیمسه نك آدیدرکه
اول دوید ابن زیددر درتیوز اللی سنه معمر اولوب اسلامه ایرشمش حالا که لا یعقل ایمش
بحر رجزدن برمختصر شعر انشا ایلمشدرکه * الیوم یبنی لدوید بیته * یعنی بوکون دوید ایچون
خانه بنا اولنورکه مراد مزادر * لوکان للدهر بلی ابلیته * یعنی دهر ایچون چوریمك اولورسه‌ده
چوزندم یعنی مدت طویل مکث ایلدم * اوکان قرنی واحدا لقیته * یاخود قرنم بر اولورسه‌ده
بن اول قرنه ملاقی اولدم * یارب نهب صالح لقیته * غنیمتلردن چوق غنیمتکه بن اول غنیمتلره
ملاقی اولدم * ورب عمل حسن اوتیته * وچوق خوش عمل بکا احسان اولندی یعنی عمل صالحلر
قیلدر * ومعصم مخضب ثنیته * یعنی نیجه محفوظ ومخضب محبوبلر ایله قائم اولدمکه نعمت
فراوان کوردم دیمش (تاریخ ابن خلکانده منقولدرکه ابوحسن الهادی بن محمد الجواد بن علی الرضا بی
خلفاء بنی عباسیه دن متوکل خلیفه یه غمز ایلمشلرکه مرقومك منزلنده سلاح وندارك بکا بلرور
خلافتی کندی ایچون طلب ایدر دیو متوکل خلیفه مرقومك منزلنه آدملر کوندروب انلردخی
ابوحسن الهادینك منزلنه هجوم ومرقومی قبله یه قارشو قرآن اوقور بولوب اسلو بیله کتوروب
خلیفه یه کتورمشلر حالا که خلیفه شرب ایدردی مرقومی کوردکده اکا تعظیم ایدوب اجلاس
ایلدی وشعر سویله دیو نیاز مند اولدی ابوحسن الهادی شعرده روایتم قلیلدر دیو مدافعه
ایتمشیدی خلیفه ابرام ایتمکله * باتوا علی قلل الجبال تحرسهم * غلب الرجال فما اغنتهم القلل *
یعنی انلر بکیجیلر ایله طاغلر باشنده کیجه‌لدیلر طاغلرباشی انلره نفع ویرمیوب آجاللر انلره غالب اولدیلر
* واستنزلوا بعد عز من معاقلهم * واودعوا حفرا یابس ما نزلوا * وانلر عزت وشرافتدنصکره
قلعه‌لرندن ایندیریلوب چوقورلره قوندیرلدیلرکه ایندکلری یرنه قبیحدر کویا بیان ایتدیکی کیمسه‌لر
وفاتدن خوف ایدوب کندیلری محافظه ایتدیررلر ایمش بویله غیرتده ایکن مزاره کیردکلرینی بیان ایلمش
* ناداهم صارخ من بعد ما قبروا * این الاسرة والتیجان والکلال * یعنی انلر مزارلرینه کیردکلرندن
صکره تاج وتختلر نره‌ده قالدی دیو برمنادی ندا ایتدی * فافصح القبر عنهم حین سائلهم * تلك
الوجوه علیها الدود تقتلوا * یعنی انلرك حالندن برسائل سؤال ایتدکده قبر فصاحت ایدوب اول
یوزلرك اوزرینه قوردلر بربریله مقاتله ایدرلر دیو جواب ویردی ظاهر بویله درکه متوفالك اعضاسنه
قوردلر وحشرات ارض جمع اولورلر * قد طال ما اکلوا دهرا وما شربوا * فاصبحوا بعد ذالك
الاکل قد اکلوا * یعنی دنیاده چوق زمان اکل وشرب ایدوب اول اکلدن صباحه داخل
اولدیلرکه کندیلر اکل اولنیورلر دیو ابوالحسن بوشعری اوقودقده متوکل خلیفه ویانده حاضر
اولنلر بکا ایلدیلر بعده خلیفه اکا یا ابا الحسن دینك وارمی دیو سؤال ایتدکده اولدخی درت بیك
درهم دینم واردیمکله خلیفه دخی اکا مبلغ مزبور ویرلمکه امر ایدوب اکرام ایله عودت ایتدردی
مرقومی بوکونه بغیر حق غمز ایدنلر متوکل خلیفه قتنده چوغالدقده خلیفه دخی ابوالحسن بغداددن
چیقاروب بغداد قربنده سرمن رای نام شهرده مکث واقامت ایتدردی اول شهره عسکری

دخی دیرلر زیرا معتصم خلیفه اول شهری بنا ایتدکده عسکر ایله اکا نقل ایلدیکده عسکرینه
مساعده اولدی ویکرمی سنه طقوز ماه انده اقامت ایلدی بویله اولدیغیچون اول شهره عسکری
دینلدی وابوالحسن ایکیوز اللی درت سنه سی جمادی الاخرنده وفات ایلدیکه امامیه مذهبی
اوزره اولان اون ایکی امامك بریدر رضی الله تعالی عنه وعن ابائه الکرام (قوردك انواع کثیره سی
واردرکه شول قرمزی قوردکه تازه اوتلرده اولور وقتی دریسندن چیقوب آیرلسه پروانه اولور
اکا اساریع دیرلر وشول بیوك کنه‌لرکه حلم دیرلر واغاج قوردی وکووه دیدکلری نسنه‌که ارضه
دیرلر وسرکه وفشقیده ومیواده اولان قوردلر وایپك بوجکی دیدکلری قورد وجام اغاجنده اولان
یشل قورد که قونده وعملده اوزری سیاه نقطه ایله نقشلی قرمزی بوجکه بکزر بونلر قوردده
داخلدرکه جمله سنه قورد دینور مشهورلردر وانسانك درونده پیدا اولان صوغلجانده قورددندر
ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم
اصحاب کزینه رضی الله تعالی عنهم خطابله بیوردرکه (کلوا التمر علی الریق فانه یقتل الدود)
یعنی سزلر آجلق اوزرینه خورمایی اکل ایلك زیرا خورمادرونده اولان صوغلجانلری هلاك ایدر
حکما ایتدیلرکه دانهٔ خراسانی دیدکلری دوایی ایچمك درونده اولان قوردی طشره ایدر وشفتالو
یاپراغی کوبه که باغلنسه درونده اولان قوردلری هلاك ایدر (بیهقی شعبنده صدقة ابن بشاردن
روایت ایلدیکه حضرت داود علیه السلام برقورد جغز کوروب انك خلقتنی فکر ایدوب وحق تعالی
بونی خلق ایتمك ایله نه مراد ایلدی دینجه حضرت باری اکا نطق ویروب قورد آغاز سخن
ایلدیکه یادا ودسن تعجبمی ایدرسین حالا که بن دخی قدرلردن برقدر وشرافت اوزره یمکسه
حق تعالی بکا احسان ایتمشدر خدای متعالی ذکر ایدرم واول قدر نعمتك اوزرینه شکر ایدرم
سکا احسان ایتدیکی نعمتلك اوزرینه شکرکدن زیاده دیدی نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده بیوردی
(وان من شیء الا یسبح بحمده) میوه قورد دینی زمخشری حق تعالی اینك بلقیسدن نقلا انزال
بیوردیغی (وانی مرسلة الیهم بهدیة) قول شریفنك تفسیرنده بیان ایلمشدرکه حضرت بلقیس
بشیوز غلام جاریه اسلوبنده جامه وحلیه‌سیله وبشیوز جاریه غلام اسلوبنده که هر بری التون
اکرلی اصلاح آتلر اوزرنده والتون وکومشدن بیك کرپیچ ودر ویاقوت ایله مرصع برتاج ومسك
وعنبر وبرحقه‌نك ایچنده دلنمدك برانجو ودلوکی اکری بربونجق هدیه ایله اشرف مقربلرندن
منذر بن عمرو رأی ودانش صاحبی برآخر کیمسه ایله بوایکیسنی حضرت سلیمان علیه السلامه
ارسال ایلمش اکر پیغمبر ایسه غلاملری جاریه‌لردن تمییز ایدر واول انجویی طوغری دلر ودلوکی
اکری اولان بونجوغه ایپلك طقار دیمشیدی وبعده منذر بن عمروه اکر حضرت سلیمان سکا
غضب ایله نظر ایدرسه اول پادشاهدر انك حالی سنی قورقوتمیه یعنی احتشامندن خوف ایتمه
اکرسن انیسی لطیف کورر ایسك اول پیغمبردر دیدی حضرت باری بوکیفیتی حضرت سلیمانه
بلدرمکله اولدخی جنلره امر ایلدیکه انلرده التوندن وکومشدن کرپیچ دوکدیلرکه حضورنده
یدی فرسخ طولی اولان میدانه اول کرپیچلری دوشتدی واول میدانك اطرافنه دیوار ایتدیلرکه
اول دیوارده اولان بدنلرك بری التوندن وبری کومشدن ایدی وبر وبحرك دابه‌لرندن خوب صورت
اولنلر ایچون امر ایلدیکه میدانك صاغ وصولنه اتلری بغلدیلر واولاد جنه که انلر خلق کثیردر
امر ایلدی یمین ویسارده دست برمیان طوردیلر بعده کندیلر برکرسی اوزره جلوس ایلدیکه یمین
وشمالنده نیجه کورسیلر وار ایدی برقاچ فرسخ یردن جنلر برقاچ صفلر بغلدی وبرقاچ فرسخ یردن
انساندن اتباع وانصاری صفلر بغلدی ووحوش وطیور وسباع وحشرات دخی بویله صفلر بغلدیلرکه
عظیم دیوان اولدی وقتاکه ایلچیلر باقوب حیوانلری اول دوشنمش کرپیچلره ترسلر کوردیلر کندیلرایله

اولان التون کر پجلری براقدیلر وکلوب دیواننده طوردقلرنده حضرت سلیمان آنلره بشاشتله نظر
ایدوب و بیوردیکه حق نزده در یعنی کتوردیککز فلان وفلان نسنه‌لرنزه‌ده دیوب کندیلرده اولان
نسنه‌لری خبر و یردی انلر دخی حضورینه کتور دکلرنده اغاج قوردینه امر ایلدی اولدخی انجو یی
دلدیکه حضرت سلیمان انك رزقنی اغاجلرده قیلدی بیاضجه برقورد جغزه امر ایلدی اولدخی
بر ایلیك آلوب بونجوغه کچوردیکه حضرت سلیمان انك رزقنی میوالرده قیلدی وصواستدی جاریه‌لر
اول صویی برالنه الدقده‌او برالنه‌دخی قیوب یوزلرینه چالدیلر غلام اولنلر صویی برالیله یوزلرینه چالدیلر
غلام ایله جاریه‌یی دخی بونکله تمیز ایدوب بعده هدیه‌لرینی کیرو و یروب ومنذر ابن عمروه انلره
عودت ایله دیو امر ایلدی وقتاکه ایلچی رجعت ایدوب بلقیسه خبر و یردکده بلقیس دخی
اول پیغمبردر بزم ایچون اکا طاقت کتورمك یوقدر دیوب منذر بن عمروی اون ایکی بیك رئیسه
سرعسکر تعیین ایلدیکه هر رئیسك تحت یدنده برقاج بیك عسکر وارایدی

﴿دود القز﴾

ایپك بوجکی دیدکلری قوردر واکادود هندیه دخی دینورکه اعجب مخلوقاتندر بویله‌که ایپك
بوجکی ابتدا حالنده انجیر چکردکی قدر تخمدر بعده فصل بهار کلدکده اندن قورد چیقار
وچیقدیغی وقتده ذره‌دن کوچك اولور ذره لوننده درکه سیاهدر برحقه‌نك ایچنده تربیه ایتمکسزین
حرارتلی یرلرده جانلنوب چیقار بعضیجه چقمسی تأخیرلی اولور عورتلر انی برکیسه‌یه قویوب
قولتوقلری التنه قورلر تاکه بدننك حرارتی ایله کرمیت تحصیل ایده وجانلنوب چقدقده بیاض
توتك یاپراغنی اکل ایدر کتدکجه بیوروا کل ایدر تاکه پارمق مقداری اولور اول باول لونی سیاهلقدن
بیاضلغه تبدیل اولور بویله اولمسی اکثریا التمش کون مقداری مدتده اولور بعده اغزندن چیقاردیغی
نسنه ایله کندینی طوقیوب وصرمغه باشلر تاکه دروننده اولان نسنه‌دو کنجیه‌دك که اوزرینه ایدیغی
نسنه کاله ایروب جوز اسلوبی کبی اولور اون کون مقداری کندی ایچنده محبوس قالور بعده
اول جوزی دلوب ایکی قنادلی بربیاض کلبك چیقار که طورمیوب حرکت ایدر وچیقدیغی وقتده
چفتلشمکه باشلرلر ارککی قویرغنی دیشنك قویروغنه یاپشدیروب برمدت بربرینه اولشمش طوررلر
بعده ایریلورلر که دیشیسی مقدماذکر اولنان تخمی انك ایچون قصدا دوشن خرقه‌لرك اوزرینه
دوکرتاکه دروننده اولان تخم دوکنجیه‌دك بعده ایکیسیده هلاك اولورلر ایپك قوزه سندن
کلبك چیقاردلمق آنلر ایله تخم المق مراد اولندقده اولور اکر ایپك مراد اولنسه قوردلر صارمقدن
فراغت ایدوب اون کون کچدکدنصکره برکون یاخود ایکی کون کونشه قنورکی قوردلر
ایچنده جمله هلاك اولور ایپك بوجکنده اسرار طبیعتدن دخی بعض نسنه‌لر واردرکه ایپك
بوجکی کوك کورلمکدن وطست و هوان کبی نسنه‌لر اوریلوب انلرك اوازلرندن
ودخان قوخولمقدن حایض وجنب یاننه وارمقدن هلاك اولور فاره وسرچه
وقارنجه وقوربغا وکثرت حرارت و برودتدن ایپك بوجکنه مضرت اولوردیو خوف اولنور بعض
شعرا ایپك بوجکنده لغز ایدوب سویلمش که * وبیضه تحضن فی یومین * حتی اذا دبت علی رجلین *
یعنی شول تخمکه ایکی کون قولتق التنه قونورتاکه جانلنوب ایکی اایاغ اوزره یره بصار * واستبدلت
بلونها لونین * اول تخم بعد الخلق ایکی لونه تبدیل اولورکه سیاه و بعده بیاض اولور * حاکت
لها حلسا بلانیرین * واول مخلوق کندی‌یه برکونه مسکن طوقورکه آی کونش سزدر * بلااسماء
و بلاابین * اول مسکنك آسمان وابوابی یوقدر * ونقبته بعد لیلتین * اول مخلوق ایکی کیجه‌دن
صکره اول مسکنی دلوب * فخرجت مکحولة العینین * چیقار حالاکه کوزلری سورمه لیدر مراد
انك ایچندن چیقان کلبکدر * قد صبغت بالنقش حاجبین * اول قاشلرینی نقشله بویامشدر
* قصیرة ضیلة الجنبین * اول قیصه مخلوقدر ایکی طرفی طوقیق کبی طوباقدر * کانها

قد قطعت نصفین * کویا اول ایکی بولك اولورکبی یعنی ایکی طرفی طوب وسطی انجه کویا قطع
اولنور ظن ایدرسین * لها جناح سابغ البردین * مانبتا الاالقرب الحین * انك ایکی قنادی واركه
انجق قریب العهدده پیدا اولدی * ان الردی کحل اکل عین * انلرك ایکی کوزلری سورمه لنمسی وقتی
اولملری وقتیدر (امام طالب المکی قوت القلوب نام کتابنده ایدرکه بعض حکما ابن آدمی ایپك
بوجکنه تمثیل ایتدی که ابن آدم جهلندن مزخرفات ایله کندی اوزرینه طوقومقدن کیروطورمز
تاکه کندیچون مخلص اولمیجق مرتبه که نفسنی هلاك ایدر کندینك بوسعیی آخره قوت اولور
بعضیجه ایپك بوجکی صارمقدن قورتلدقده ناس عن قصد انی هلاك ایدرلر که ابرشیم چیقمق
آسان اوله دیو کونشه قورلر و بعضیجه ال ایله اوارلر تاکه بوجك هلاك اولور ابرشیم قطع اولمیوب
صحیح جه چیقه دیو بوکیفیت شول کسب ایدن جاهلك صورتیدرکه اهل و مالی کندینی هلاك
ایدرهوا وهوس وشقاوتیله پیدا ایتدیکی مال ایله ورثه‌سی متنعم اولورلر اکر ورثه‌سی اول مال ایله
اطاعت ایدرلرسه ثوابی کندیلره اولور حسابی اول جاهل مکتسبك اوزرینه در اکرانکله عصیان
ایدرلرسه اول جاهل مکتسب انلرك معصیتلرینه مشترك اولور زیرا ورثه اول معصیتلری انك کسب
ایتدیکی مال ایله ایتدیلر معلوم دکلدرکه ایکی حسرت اوزرینه در ندامتدن قنغیسی اعظمدر
حسرتك بری بودرکه جاهل مکتسبك عمرینك کتمسیدر آخرك نفعی ایچون و بری بودرکه اول جاهل
مکتسب کندی مالنی غیرك ثوابی میزاننده کورمسیدر انتهی الکلام (ابو الفتح البستی کندی قولیله
بوکا اشارت ایلمشکه * الم تران المرء طول حیاته * معنی بامر لایزال یعالجه * یعنی کشی‌یی
کورمزمیسنکه مدت حیاتنده برایشی قصدایده یورکه اکا معالجه ایتمکدن زائل اولمیور حقیقت امور
دنیا بویله‌درنه قدر معالجه‌سنه صرف مقدور اولنسه علاج پذیر اولماز * تراه کدود القز ینسج دائما *
ویهلك غما وسط ماهوناسجه * اول کیمسه شول ایپك قوردی کبیدرکه دائما طوقیوب اول طوقودیغی
نسنه‌نك ایچنده غم ایله هلاك اولور (ینه مومی الیهك قولیدرکه خوش دیمشدر * لایغرنك انی لین
اللمس * فعزمی اذا انتضیت حسام * یعنی نازکتن ولین اللمسم دیو مغرور اولمه بنم عزیمتم
قلیجی قینندن چیقدقده شمشیرتیکدر بوکلام معشوقه دینلمش اوله‌که حسنکه مغرور اولمه
انکسارم قلیجی کسکندر دیمك معناسنه یاخود مومك طرفندن حکایه اوله‌که مومك لسان حال ایله
تکلم ایدجکی مراد ایتمش اوله * اناکالورد فیه راحة قوم * ثم فیه لاخرین زکام * یعنی بن شول
کول بکزرمکه انده بعض ناسه راحت و بعضیسنه زکام واردر دیمکدر (شاعر آخر شعر متقدمك
مضمونجه ایدرکه * یفنی الحریص بجمع المال مدته * وللحوادث مایبقی وما یدع * یعنی حریص دنیا
جمع مال ایله زماننی فنایه ویررکه انك ابقا وترك ایتدیکی ورثه ایچوندر * کدودة القز ماتبنیه
یهلکها * شول ایپك قوردی کبی که بنا ایتدیکی نسنه کندینی هلاك ایدردی * وغیرها بالذی
تبنیه ینتفع * ایپك قوردینك یاپدیغی نسنه ایله کندینك غیریکه مثلا انسان انتفاع ایدر شاعر دنیایه
حریص اولانی ایپك قوردینه تشبیه ایلمش که سعی ایدوب یاپدیغی نسنه ایله نفع دار اولمیه وقتاکه
ایپك بوجکی ابرشیم یاپمغه باشلدقده اورمجك دخی اکا نظیره و بکزتمك معامله‌سی ایتمشیدی ایپك
بوجکی ایتدی بنم طوقیدیغم ملوك جامه‌لریدر سنك طوقیدیغك سنك جامه‌سیدر واقتضا ایدکده
انلرك فرقی ظاهر وآشکاره دخی اولور تکلم بونك نظیری دینلمشدر * اذا اشتبکت دموع فی خدود *
تبین من بکی ممن تباکی * یعنی کوز یاشلری یناقلرده ظاهر اولدقده اغلین کیمسه آغلرجه‌لنن کیمسه‌دن
تمیز وآشکاره اولور (عجیبه) چام اغاجی اوتوزسنه‌ده برکره میوه‌دار اولور قباق تککی هفته‌ده برکره
بیومکله چام اغاجنه دیمش که قد وقامتدن سنك اوتوزیلده قطع ایتدیکك مسافه‌یی بن ایکی
هفته‌ده قطع ایدرم سکاده اغاج دینور بکاده اغاج دینور جوابده چام اغاجی دیمش که

کوزایامنده روزکارلر اسنجیه دك زمانك واردر روزکارلر استدکه بنده ادم آغاجدر دیو غرورلندیغك
ظاهر وآشکاره اولور (مسعودی ایتدی طبرستانده برقورد واردر که بر مثقالدن اوچ مثقاله یقین
وزنی کلور کیجه ضیا ویررشمعدان ضیا ویردیکی کبی کوندز پروازایدر قنادی کورینور امافی الحقیقه
قنادی یوقدر بریشل و طینجق قورددر غداسی ترابدر تراب دوکه نورده آجلقدن هلاك اولورم
دیو خوفندن ترابی ابدی طویمجیه دك اکل ایتامشدر بونك منافع کثیره وخواص واسعه سی واردر
یقنده جاحظدن نقلا بوکا یقین برعجیب نسنه دخی کلور ان شاء الله تعالی (الحکم) جمله
نوعیله قوردی اکل ایتمك حرامدر زیرا خبیث عداولنمشدر شول قورد که مأکول اولان نسنه لردن
پیدا اوله شافعی قتنده بونده اوچ وجه واردر زیاده صحیحی خلق اولندیغی نسنه ایله اکل جائز اولمقدر
ملا المادهکی قوردی الماسیله اکل ایتمك کبی اما یالکز اول قوردی اکل اولنماز ایکنجی وجه اول
قوردی آیرمقدر که قطعا اکل اولنمامقدر اوچنجی وجه معا ودخی یالکز اکل اولنمسنك جوازیدر
اصح قوله کوره فقهانك اطلاقلرندن ظاهر اولان کرك اول قوردی آییروب چیقارمسی
آسان اولسون کرك اولمسین فرقی یوقدر قوردی فروخت جائز دکلدر مکر که کندیله بویه اولنور
قرمزی قوردی اوله اول برقرمزی قورددر که بعض بلادده پلید اغاجنده بولنور صدف جنسندن
قابلی قورددر قابلی حلزون بوجکنه بکزر اول دیارك نسالری آغزلریله انی جمع ایدرلر ایپك قوردینی
دیرایدك انی بیع وفروخت جائزدر مشتری اکا بیاض توت اوراقنی اطعام ایتدرمك واجب اولور واول
قورد هلاك اولمش ایسه ده بیعی جائز اولور فائده حاصل اولدیغی ایچون قوزه نك ایچنده قورد
هلاك اولمشیکن برله بیعی جائزدر زیرا قوردك قوزه ایچنده باقی اولمسی تخمی المق مصلحتی ایچون
ایدی فروختی وزن ایله وجزافا دخی جائز اولور (قاضی حسینك تصریح ایتدیکی کبی امام شافعی
ایتدی اکر جزافا فروخت ایدرسه جائز اولور وزنا فروخت ایدرسه جائز اولماز (مصنف ایدر صحیح
ومعتمد اولانده برقوادر زیرا قورد برشیدر که کندیله مقصود اولنان نسنه نك مقداری بیلنمکه
مانع اولور کتاب مسلمك آخرنده شیخان دخی بونکله جزم ایتدیلر وابن رفعه وغیریلر دخی بویله
جزم ایتدیلر ایپك بوجکنك ترسنده اختلاف واردر سیلان ایدر قانی اولمیان حیوانك ترسنده کی کبی
وایپك بوجکینك تخمنده ایکی وجه واردر مأکول اللحم اولمیان حیوانك یمورطه سنده ایکی وجه
اولدیغی کبی انجق اصح اولان طاهر اولمسیدر (فورانی ومتولی ایتدیلر ایپك بوجکی هلاك اولدقدن
صکره طاهردر دیرایسك انك تخمی دخی طاهردر اکر اول نجسدر دیرایسك تخمی دخی نجسدر مأکول
اللحم اولمیانك یمورطه سی کبی زیرا اول تخمك یمورطه کبی نماسی وار در فتاوای قفالده منقولدر که
ایپك بوجکینك نظیری یوقدر رانده عقد سلم ایتمك جائز اولماز زیرا اول صنعتك اربابی بیلمزلر که
بو تخمدن ظهور ایدن ابرشیم بیاضمی اولور قرمزیمی بوسلم جواهرده کی سلم کبیدر (الامثال) فلان
کیمسه ایپك بوجکندن صنعتلی دیو ضرب مثل ایدرلر وبعضیجه قوردن چوق دیو دخی ضرب
مثل ایدرلر وقوردن ضعیف دخی دیرلر ابن رشید جامع البیان والتحصیل نام کتابنده ایتدی حضرت
عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهما یه دریادن سؤال
ایتمشیدی عمرو بن عاص جوابده دریا برخلق قویدر که خلق ضعیف اکا سوار اولور کویا انلر اغاج
اوزرنده قورددر اکر ضایع اولورلرسه جمله سی هلاك اولورلر اکر باقی قالورلرسه طاغیلورلر دیو سفینه یه
سوار اولنی اغاج اوزرنده اولان قورده تشبیه ایتدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی
برکیمسه یه ابدی اکا بوکلتم دیدی (خواص اجزاسی) برکیمسه ایپك بوجکنی زیت یاغیله خلط
ایدوب اعضاسنه سورسه اول کیمسه یی حشرات وآغولی نسنه لر صوقیه ایپك قوردی ابرشیمك
ایچندن چیقارلدقده انی طاوق اکل ایلسه زیاده سمیز اوله زیاده خلق اولنان صاری قورد

عتیق زیت یاغیله مهرا بشیر یلوب ثعلب اغرسی که صاچی وصقالی دوکر برمرضدر اول زیت
ایله یاغلنسه اول مرضی اوکلدر بو یاغ بو مرض حقنده عجیب ومجربدر اکر مداومت ایدرسه
(التعبیر) رؤیاده قورد کورمك اهل وعیالندن عدویه دلالت ایدر ایپك بوجکی کورمك تاجر حقنده
تجارتنده الدانمسیدر سلطان حقنده رعایادر برکیمسه ایپك بوجکندن برشی الدیغنی کورسه رعایادن
منفعته نائل اولمغه دلالت ایدر قورد کورمك بعضیجه مال حرامه دلالت ایدر وینه بورؤیا ضرر
ایله دخی تعبیر اولنور قورد کورمك بعضیجه عمرلری قصیر اولاده وعالی ترکه لر صاحبلر ایله تعبیر
اولنور ایپك قوردلری کورمك بعضیجه قرب اجل ونهایت عمره دلالت ایدر وبعضیجه
رجال ونسادن وجلاهلق ایدنلره دلالت ایدر والله اعلم بالصواب ﴿دواله﴾ نخاله
وزنی کبی دلکینك آدلرندندر دلکی بونام ایله بنام اولدی نشاطی وخفت مشی اولدیغی ایچون دواله
لفظی مسرور کیمسه نك یوریمه سنه دیرلر ﴿آلدومس﴾ یلاندن برنوعدر که بوغازنده اولان
بومری یری پرکدر اوفورر که اصابت ایتدیکی نسنه یی هلاك واحراق ایدر جمعی دومسات ودوامیس
کلور ابن سیده بویله دیمشدر ﴿الدوسر﴾ شول دوه در که فرموده اوله دوسره مؤنثیدر
نسبتنده جمل دوسری دینور که فرموده لکه منسوب دیمکدر ﴿الدوبل﴾ شول کوجك
حماره دیرلر که بیومز واخطل نام کیمسه دخی دوبل دینمکله لقلنمشیدی اخطل قولاغی دوشك
حیوانه دیرلر وبر کیمسه نك دخی آدی ایمش که دوبل انك لقبی ایمش دوبل لفظ اول کیمسه نك لقبی
معناسنه اولدیغندن بعضدر جریرك شوشعری که ❊ بکی دوبل لایرقی الله دمعه ❊ الا انما یبکی من
الذل دوبل ❊ یعنی دوبل لقبلی کیمسه اغلدی حضرت باری انك کوزی یاشنی ساکن ایتمسین غافل
مباش حقارت ذلالتدن دوبل دخی اغلدی یعنی ذلالته اغلنور که دوبل دخی اغلمش کویا استغراب
محلی که اندن مأمول دکل ایکن اغلدی دیمك اولور ﴿الدیسم﴾ دالك فتحیله آیینك
یاورو سیدر جوهری ایدر ابو الغوثه سؤال ایدوب دیسم قورد ایله دیشی کلبدن اولان ولددر دیرلر
واقعمیدر دیدم ایتدی دیسم آیی یاورو سیدر غیری دکلدر (صاحب محکم ایتدی دیسم دلکی
یاورو سیدر (جاحظ ایتدی دیسم قوردك دیشی کلبه آشوب ایکیسندن اولان انوکدر که اونی بوزجه
اولور که قره ایله قار بشقدر هر حالده حکمی حرام اولمقدر ﴿الدیك﴾ خروس که معروفدر جمعی
دیوك ودیکه کلور تصغیری دویکدر ابو حسان وابو حماد وابو سلیمان وابو عقبه وابو مدلج وابو المنذر
وابو نبهان وابو یقظان وابو برایل خروسك کنیه لریدر وبرایل قوشلرك بوینده استدارت
اوزره بتن تویکه خورس جدال ایدرکن انی آچر بعضیلر اول یلك انجق خروسه مخصوصدر
دیدیلر وخروس انیس وموانس لفظلریله دخی تسمیه اولنور خورسك شانندندرکه اولادینه شفقت
ایتمز وبرعورت ایله مألوف اولماز واحمق طبیعتدر بویله که اولدیغی خانه نك دیوارندن دوشسه بردخی
اول خانه یه وارمغه رشدی یوقدر وخروسده خصال حمیده دن دخی وار که طاوقلرك جمله سنی برابر کوردر
بربنی اوبرینك اوزرینه ترجیح ایتمز وترجیح ایدرسه ده نادر اولور یعنی انسان کبی (لکل جدید لذة)
دیوب صکره کی عورتیله اولماز عجایبدن خروسده اولان اعظم عجایب خروسك کیجه ده اولان
اوقاتلری بیلمسیدر که کیجه نك اوزرینه آوازینی برقاچ تقسیط ایدر وبو اسلوبدن برنسنه ترك ایتمز
کیجه کرك اوزون اولسون کرك قیصه اولسون فجردن اول وفجردن صکره یه دکین اوتمسی
بربری اردنجه اولور (فسبحان من هذه لذلك) بویله اولدیغندن قاضی حسین ومتولی اوقات
صلواتده اوتمسی مجرب اولان خروسه اعتمادك جوازیله فتوی ویردیلر (خروسك عجایب اولان
حالندندرکه برمکانده برقاچ خروس اولسه اوزرینه برغریب خروس دخی کلسه جمله سی انك اوستنه
چیقوب طاوغه ایتدکلری کبی جماع ایدرلر ابو بکر ضو بری خروسك مدحنده خوب سویلمش که

* مغردا للیل ما یألوك تغریدا * بل الکثیر فیدعوا الصبح محمودا * خروس کیجه صوت و تغنی ایله نغمه ایدیجیدر سکانه عجب احسان ایدر نشین وشاد ایتمك ایله که چوق کیمسه‌لر محزون وملول اولور وخروش صباحه خوب دعوت ایدر * لما أطرب هزالعطف من طرب * یعنی وقتاکه اول خروس نشاطلنوب تحسین صوت ایله نغمه ایتدکده سروردن آوازه میلی حرکت ایدر * ومد للصوت لما مده الجیدا * و خروس آوازی چکوب کوکچك ایدرکه وقتاکه چکدکده آواز خوب اولور یاخود جید کردان معناسنه اوله که آوازی چکوب خوب ایتدکده کردانی جکر دیمك اولور * کلابس مطرفا مرخی ذوایبه * خروس تازه آلنمش جامهٔ تفاخر کیان محبوب کیبدرکه صاحبی اورکولرینی صالی و یرمش اوله خروسدن بومشابه‌ده اولان خوب صورت انجه یلکلریدر * تضاحك البیض من اطرافه السودا * یمورطه‌لر خروسك اطرافنده اولولغنـه کولشورلر یعنی یمورطه‌لر خروس بزدن چیقمشیکن بونه خوب صورت دیو خنده ایدرلر * حال المقلد لوقبست قلایده * بالورد قصر عنها الورد توریدا * یعنی انك کردانده اولان قلاده‌لر کوله قیاس اولنسه انك یانده کول کون اولمقدن کیرو قالور (تاریخ ابن خلکانده محمد بن معز که معتصم دیمکله موصوفدر انك ترجمه سنده ابو القسم انی مدح ایلدیکی قصیده سنده منقولدرکه مرقوم مومی الیهی خروس صفتیله وصف ایدوب سویلشکه * کأن انوشروان اعلاه تاجه * وناطت علیه کف ماریة القرطا * کویا نوشروان انك اعلا قنادی اولمشکه اول قنادك اوزرنده مزین کوپه‌لر آصلمش * سبی حلة الطاوس حسن لباسه * معتصمك خوب جامه‌لری کویا طاوس حله‌لرینك حسننی قاپمش * ولم یکفه حتی نسی المشیة البطا * بوزینتلر ایله کفایتلنمیوب قازسرمسنی قاپمش کبی تبختر وصالنی یورر (حافظ ایدر دیك هندی والخلاسی والنبطی والسندی والزنجی جمله‌سی خروس دینمکده داخلدرینه (جاحظ ایدر اهل تجربه زعم ایدرکه جتال ایپکلی بیاض خروسك خاصه‌سندندر ولدیغی اوی حفظ ایدرینه اهل تجربه زعم ایدرکه برکیمسه جتال ایپکلی بیاض خروسی ذبح ایلسه اهلنده ومالنده دائما نکبت اولورکه اوکدقلق اولور (منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلرکه (الدیك الابیض خلیلی) یعنی بیاض خروس بنم دوستمدر و برروایتده (الدیك الابیض صدیقی وعدو الشیطان یحرس صاحبه وسبع دار خلفه) یعنی بیاض خروس بنم دوستمدر وشیطانك عدوسیدر صاحبنی وارقه‌سنده اولان یدی خانه‌یی حفظ وحراست ایدرکه صاحب سعادت افندیمز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سعادتخانه سنده ومسجد شریفده خروس اکلندیرردی (وحضرت انسدن رضی الله تعالی عنه منقولدرکه سرجریدهٔ انبیا علیه اشرف التحایا بیورر (الدیك الابیض الافرق حبیبی وحبیب حبیبی جبریل یحرس بیته وستة عشر بیتا من جیرانه) یعنی جتال ایپکلی بیاض خروس بنم دوستمدر و دوستم اولان حضرت جبرائیل علیه السلامك دوستدر اولدیغی خانه‌یی وقومشولرندن اون التی منزلی حراست ایدر (شیخ محب الدین الطبری روایت ایدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك بیاض خروسی وار ایدی و اصحاب کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مسافرته کتدکلرنده اوقات صلاتی بلمك ایچون کندیلر ایله خروس کتوررلردی صحیحنده وغیریده ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (اذا سمعتم صیاح الدیك فاسئلوا الله من فضله فانها رأت ملکا واذا سمعتم نهاق الحمیر فتعوذوا بالله من الشیطان فانها رأت شیطانا) یعنی سزلر خروسلر آوازی ایشیدیککزده حضرت باری‌نك فضل لطفندن نیاز و دعا ایلك زیرا خروسلر ملائکهٔ کرامی کوروب آواز ایدرلر اکر حمار آکرمسنی ایشدرسه‌کز شیطاندن تعوذ ایدك زیرا حمار شیطانی کورر (قاضی عیاض رحمه الله ایدر خروس آوازینی ایشدنجه

دعا ایتمك سببی دعانك اوزرینه ملائکه آمین دیملرینی اومقدر وملائکه‌نك استغفار واول کیمسه‌نك خاوص وتضرع وابتهالنه شهادت ایتملرینی رجا ایتمکدر و بونده دعانك مستجاب اولمسی واردرکه صالحین حاضر اولمشدر و انلر ایله تبرك واردر حمارك صوت قبیحنده تعوذ ایله امر اوانلدیغمزك وجهی زیرا شیطانك حضوری وقتنده شرندن خوف اولنور لایق اولان بودرکه شرندن تعوذ اولنه انتهی الکلام (معجم طبرانیده وتاریخ اصبهانده منقولدرکه سلطان کائنات علیه اکمل الصلوات بیورر (ان لله دیکا ابیض جناحاه موشیتان بالزبرجد والیاقوت واللؤلؤ جناح بالمشرق وجناح بالمغرب ورأسه تحت العرش وقوایمه فی الهواء یؤذن فی کل سحر فیسمع تلك الصیحة اهل السموات والارض الا الثقلین الجن والانس فعند ذلك یجیبه دیوك الارض فاذا دنا یوم القیمة قال الله تعالی ضم جناحك وغض صوتك فیعلم اهل السموات والارض الا الثقلین ان الساعة قد اقتربت) یعنی حضرت باری تعالینك بربیاض خروسی واردرکه انك ایکی قنادلری جواهرلر ایله مزین برقنادی مشرقده وبرقنادی مغربده و باشی عرش اعلانك آلتنده وایاغی هواده درهر سحرده آوازایدرکه اول آوازی آسمان وزمینده انس وجندن ماعدا ساکن اولنلر ایشیدر انك آوازی ایشدلدکده یرده اولان خروسلر اکا تبعیت ایدوب اوترلر یوم قیامت قریب اولدقده حضرت باری اول خروسه قنادیکی ضم ایله وآوازیکی منع ایله دیو بیوررانس وجندن ماعدا آسمان وزمینده اولنلر قیامتك قریب اولدیغی اول خروسك آوازی منقطع اولدیغندن بیلورلر (حضرت جابر رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (ان لله دیکا رجلاه فی التخوم ورأسه تحت العرش مطویة فاذا کان هنیة من اللیل صاح سبوح قدوس فتصیح الدیك) یعنی حضرت باری‌نك برخروسی واردرکه ایاغی یر آلتنده‌در و باشی عرش اعلانك آلتنده درکیجه‌دن سحر وقتنه برساعت قالدقده سبوح قدوس دیو صیحه وآواز ایدرکه عقبنجه یرده اولان خروسلرده اوترلر (و برروایتده اول خروس هرکیجه سحرده (سبحان الملك القدوس ربنا الرحمن الملك لا اله الا هو) دیو صیحه وآواز ایدر (ثعلبی روایت ایلدیکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (ثلاثة اصوات یحبها الله تعالی صوت الدیك وصوت قارئ القرأن وصوت المستغفرین بالاسحار) اوج صوته حضرت باری محبت ایدرکه بری خروس صوتیدر و بری قرأن عظیم تلاوت ایده‌نك صوتیدر وبری سحرلرده استغفار ایدن مؤمنلرك صوتیدر (امام احمد حنبلی وغیریلر زید بن خالد الجهنیدن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیلرکه اول سلطان سریر ارشاد علیه اشرف الصلوات بیوردیلرکه (لا تسبوا الدیك فانه یوقظ للصلوة) یعنی خروسه سب ایتمیکز زیرا خروس نماز ایچون ایقاظ ایدوب نومدن اویاندیرر وبرروایتده (فانه یدعو الی الصلوة) بیورلمشدر (امام الحلیمی ایدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك خروس نمازه دعوت ایدر دیو بیوردیغنده هر برکمندیدن خیر استفاده اولنلره سب واهانت اولنمامق لایق اولسنه دلیل واردر اول کیمسه‌نك حقی کأن اکرام اولنمقدر وتشکر اولنمقدر واحسان ایله ملاقات اولنمقدر خروس صلوته دعوت ایدر دیمك معناسی خروس آوازیله حقیقتده نمازی سویلر یاخود نمازك وقتی قریب اولدی دیو سویلردیمك دکلدر انجق انك معناسی عادت بیله جاری اولدیکه خروس طلوع فجرده وزوال وقتنده بربری اردنجه اوترخلقت جهتندنکه حق تعالی انی اول خلقت اوزره خلق ایلدی ناس انی نماز اوتمسی دیو ذکر ایدرلر خروسك اوتمسندن غیری نمازه بردلالت ایتمکسزین ناس نماز قیلمق جائز دکلدر مکرکه خروس تخلف ایتمز وجهله مجرب اوله که انك اوتمسی نمازه اشارت اولور والله تعالی اعلم بالصواب انتهی الکلام (ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (ان الله تعالی اذن لی ان احدث عن دیك رجلاه فی الارض وعنقه مثنیة تحت العرش وهو یقول سبحانك ما اعظم شانك

قال فیرد علیه مایعلم ذلك من حلف بی کاذبا) خدای متعال بکا اذن ویردی بر خروسدن خبر
ویرمکلکمه که اول خروسك اباقلری یرده وکردنی عرش اعلا آلتنده اکیلوب طورر واول خروس
سویلرکه یارب شانك نه عجب اعظمدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حق تعالی
بو کلامی اول خروسك اوزرینه ردایدرکه شانمك عظمتنی کاذب اولدیغی حالده بکایمین ایدن بلمدی
(امامانکه ابوطالب المکی وحجة الاسلام الغزالیدر میمون بن مهراندن روایت ایتدیلرکه حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (بلغنی ان تحت العرش ملك فی صورة دیك رأسه
من لؤلؤ وجناحاه من زبرجد اخضر فاذا مضی ثلث اللیل الاول ضرب بجناحیه وزقا وقال لیقم
المصلون فاذا طلع الفجر ضرب بجناحیه وزقا و قال لیقم الغافلون وعلیهم اوزارهم) یعنی بکا
بالغ اولدیکه عرش آلتنده خروس صورتنده برملك واردر باشی انجودن قنادلری یشل زبرجددندر
کیجه نك ثلث اولی کچدکده قنادلرین چارپوب صیحه وآوازایدرکه نمازقیلنلر قالقسونلردیر فجر طلوع
ایتدکده ینه قنادلرین چارپوب آواز ایدرکه غافللر قالقسونلر کناهلری کندی اوزرلرینه دردیر
حدیث شریفده اولان زقا صاح معناسنه در (نکته سهل بن هارون ابن راهویه نام کیمسه مأمون
خلیفه نك دیوان کتابلرندن اولمغله خدمتنده ایدیکه فصیح شاعر فارسی الاصل شعبی المذهب عربیتی
اوزره تعصبی شدید بر کیمسه ایدیکه ادبیاتده وغیریده مصنفات عدیده سی واردر جاحظ انی کتابلرنده
براعت وحکمت و شجاعتله وصف ایلمشیدی مرقومده زیاده امساك ونهایت بخل وار ایدیکه
بخلی خصوصنده حکایهٔ عجیبه لری واردر ازجمله دغفل دیدکاری شاعر ایدر برکون بزلر قومك
یانده ایدك مجلسی اوزاندقکه آخرکار آجلقدن هلاك قریب اولدق ناچار طعام کتورك دیو
غلامنه خطاب وامر ایلدی غلام دخی اکا کاسه ایچنده قوچه خروس کتوردی شویله که
نه بچاق کسرنه دیش کسر ونه تأثیر ایدر اولدخی الینه براتمك الوب کاسه نك التنی اوستنه
کتوردی وخروسك اعضاسنی بر برصایوب باشی بولمدی برمقدار ارادیغندنصکره یاغلام بوخروسك
باشی نره ده در دیدی غلام انی آتدم دیدکده مرقوم والله بن خروسك اباغنی آتن کیمسه یی قاپریم
وصاقنورم نرده قالدی باشی آتلق سنك اشلدیکك اشده ضرردن نسنه اولمیوب انجق شوملق وفال
اولسه بن انی دخی کریه کوریرم سن بلزمیسنکه هر نسنه نك باشی اعضانك باشیدر و خروس
باشندن اوترخروسك اوازی اولمسه بن انی استمزدم وکندیله تبرك اولنان ایبك باشده در صافیلکده
کندیلرضرب مثل اولنان کوزی باشده در (شراب کعین الدیك) دینور یعنی شراب خروس کوزی کبی
صافیدر دیو ضرب مثل اولنور ودیش ارسنده خروسك باشی ککلرندن یمشق کمك کورلماشدر
سن ظن ایتمدکی که بن بونی اکل ایدنجه عیال دخی انی اکل ایتملی دکلمی یاخود سن بلمدکی که
خروسك باشی قنادینك اوجندن و بیوندن خیرلیدر یاغلام نظر ایله خروسك باشی نرده دیدی
غلام دخی والله نره یه آتدیغمی بلمم دیدی اولدخی غلامه غضب ایدوب بن بیلورم سن انی طشره بریره
آتمیوب بلکه قارنکه اتدك سنی تکری یه حواله ایلدم بنم طعامه خیانت ایدرسین دیدی (الحکم)
طاوقده مرور ایتدیکی کبی خروسی اکل حلالدر وخروسه سب ایتمك مکروهدر زیرا زید بن خالد
الجهنینك حدیثنده مرور ایلدی اوقات صلواتده مجرب اولان خروسه اعتماد جائزدر یقنده مرور
ایدن کبی (اصبغ بن زید الواسطی ایدر سعد بن جبیرك بر خروسی وار ایدیکه مرقومك اوتمه سیله
کیجه عبادته مشغول اولوردی بر کیجه تا صباحه دك اول خروس اوتمدیکه اول کیجه سعید نماز
قیله میوب کوجینه کلدی ایتدیکه خروسه نه اولدیکه حضرت باری انك آوازینی قطع ایلدیکه
اول حالتدنصکره بردخی صوتی ایشدلمدی (مناقب امام شافعیده رحمه الله تعالی منقولدرکه
بر کیمسه اکا خروس اینه یان کیمسه نك جزاسندن سؤال ایتمشیدی ارشی انی ایده نك اوزرینه در

دیو جواب ویردی (ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم خروس وقیون وآت اینه مکدن نهی بیوردی راوی ایدر آت حقنده اولان نهی تأکید ایدر
خروسلری دوکشدرمك حرامدر بوندن نهی حدیثی یقنده کبش لفظنده کلور ان شاء الله تعالی
(لامثال) فلان کیمسه خروسدن شجاعتلی وخروسدن جاجکی دیو ضرب مثل ایدرلر انك بهادرلغن
وصف ایتسلر (فائده) مسلم وغیریلر روایت ایلدیکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه برکون
ناسه خطبه اوقیوب حمد خدا وثناعلی ما هو الاحری ایلدی بعده ایتدیکه بن رؤیا کوردم انجق
اول رؤیایی البته اهلیمك حضورینه دلالت ایدر کوردمکه رؤیاده بر خروس بکا بورنیله اوچ کره
قاقدی بو رؤیایی اسما بنت عمیس رضی الله تعالی عنهایه خبر ویردکده اولدخی اعاجمدن بر کیمسه
سنی قتل ایدر دیو بکا خبر ویردی دیدیکه بو کلام حضرت عمر رضی الله تعالی عنهدن جمعه کونی
صادر اولمشیدی چهارشنبه کونی حضرت عمر اورلدی رضی الله تعالی عنه (حاکم روایت ایلدی
سالم بن ابی جعدهدن مقداد بن ابی طلحهدن حضرت عمر رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه
حضرت عمر منبر اوزرنده ایتدیکه رؤیاده کوردمکه کویا بر خروس بورنیله بنی اوچ کره
قاقدی بن ایتدم بر غلام عجمی بنی قتل ایدر امر خلافتی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمك کندیلردن راضی ایکن وفات ایتدیکی التی کیمسه نك بیننده قیلدمکه اول التی کیمسه حضرت
عثمان وعلی وطلحه والزبیر وعبد الرحمن بن عوف وسعید بن ابی وقاص رضی الله تعالی عنهم
بونلردن قنغیسی خلیفه اولورسه خلیفه اولدر دیدی (ابن خلکان وغیریلر حکایه ایدرکه حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه وقتاکه اورلدی اصحابدن ذکر اولنان التی اصحابی رضی الله تعالی عنهم
اختیار ایلدی سعد بن ابی وقاص رضی الله تعالی عنه دیار آخرده اولمغله اوغلی عبد اللهی اشارت
اولنه دیو یرینه قودی حالاکه عبد الله ایچون خلافتدن نسنه یوغیدی (ومسور بن مخرمه رضی الله
تعالی عنه یی وانصاردن اوتوز کیمسه یی مشاوره ده قائم ایلدی وایتدیکه اگر اوچ کونه دك برینك
اوزرینه خلافتده اتفاق ایدرلرسه نه اعلا اگر اتفاق ایتمزرسه جمله سنك بوینلرینی اورك اختلافلی
اولان قومده مسلمین ایچون خیر یوقدر انلر ایکی فرقه اولدقده خیر وفتنه یی دفع عبد الرحمن
ابن عوفك اولدیغی فرقه ده در دیوب حضرت صهیب اوچ کون ناسه امامت ایتمکی وصیت
ایلدی اول اثناده عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه مشاوره دن طشره چیقوب حضرت
عثمانی خلیفه اختیار ایتدیکه جمله ناس اول حضرته بیعت ایتدیلر (منقولدرکه عباس بن عبد المطلب
حضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن برادرزاده کندیکی قوم ایله مشاوره یه ادخال ایتمه
خوف ایدرمکه سنی مشاوره دن اخراج ایده لر عارلنمك سکا قاله دیمشیدی حضرت علی اندن
بو کلامی قبول ایلدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه یی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
حضرت ابی بکر الصدیقك وفاتی کونی انك وصیتیله بیعت اولنمشیدی باب همزه ده اوزبخشنده مرور
ایتدیکی کبی (مغیرة بن شعبه نك عبدی فیروز نام شقی که فارسی ومجوسی ایدی ابو لؤلؤ دیرلردی
حضرت عمره نمازده اوچ کره اوردی بریسی حضرتك مبارك کوبکی آلتنده ایدیکه اورادقده کلب
بنی قتل ایلدی دیوب محرابدن چیقدی عبد الرحمن بن عوف محرابه کچوب اصحاب کزین ایله نمازی
تمام ایتدیلر ابو لؤلؤ بدبختی یدنده خنجر فرار ایلدی یمین وشمالنده اولانلره خنجر ایله اورردی انصاردن
بر کیمسه رداسنی اول لعینك اوزرینه براقدقده لعین مرقوم اخذ اولنه جغنی بیلوب کندینی بوغازلدیکه
مسجد شریفده اولانلرك بعضیلری نمازه مشغول اولدقلرندن بوغوغایه آشنا اولمدیلر انجق حضرت
عمر رضی الله تعالی عنهك صداسنی غیب ایتدیلر سببی نه اولدیغنی بلمدیلر وقتاکه حضرت عمر
اورلدی یا امیر المؤمنین شربتلرده حظ ایتدیکك قنغیسیدر دینلدکده خورماصویی دیمکله حضرت

اندن ایچردیلرکه ایچدیکی نسنه یاره سنـدن اقدی بعضیلر ایدر حضرت عمر بنم شربتم قاندر
دیمشیدی سود ایچردیلر که یاره سندن اقدی یا امیر المؤمنین وصیت ایله دینلدکده مقدم مرور
ایتدیکی کبی مشاوره یی وصیت ایلدی حضرتك اورلمسی ذی الحجه نك یکرمی اوچنده ایدی اوچ
کون صاغ قالوب ذی الحجه دن درت کون قله و بر روایتده ایکی کیجه قاله روح پرفتوحلری عازم
روضهٔ جنان اولدی بونلرك بعضیسی اوز بختنده مرور ایلدی (دینلمشدرکه حضرت عمر واوغلی
عبدالله رضی الله تعالی عنهما حضرت عمرك قتلنه ابولؤلؤ لعینی اغوا وتحریص ایدن هرمزان
نام کیمسه یی وانکله غیری دیار اهالیسندن جفنه نام نصرانی یی قتل ایلدی وابولؤلؤ بدبختك برصغیره
قزینی دخی قتل ایلدیکه حضرت عثمان انلری دفن ایلدی مرقوم عبـد الله حضرت علینك
رضی الله تعالی عنه ایام خلافتنده شامه حضرت معاویه نك یانه کتدی وحضرت عمرك زمان
خلافتنده فتوحات عظاملر اولدیکه اول حضرت غزاره شواتی وصوایف تعبیر وتسمیه ایدردی
یعنی عسكرك اوزرینه یاز وقش مرور ایتدیکیچون حضرت رسول اللهك مکه دن مدینهٔ منوره یه هجرت
ایتدیکی سنه دن تاریخ قویه نك ابتداسی حضرت عمردر و ابتدا امیرالمؤمنین دیو چاغریلان
خلیفه در ومکتوبی ابتدا مهرلیان اولدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك خاتم
شریفی یدنده ایدی بونده تأمل واردر وطوره ایله که تازیانه ایله انسانه ضرب ایدن وطوره یی اوزرنده
کتورن حضرت عمردر (واطال الله بقاءك) یعنی حضرت باری سنك بقاکی طویل ایله سین
دیدیکی ابتدا تکلم ایدن اولدرکه بوکلامی حضرت علی یه رضی الله تعـالی عنهما سویلمشدر
ومقام ابراهیمی الیوم اولدیغی یره حضرت عمر تأخیر ایلمش که مقدما بیت شریفه متصل ایدی
وتراویحی قبلر ایکن ناسی بر امامه جمع ایتدیرن اولدر بری اردنجه اون سنه ناس ایله حج ایلدیکه
آخر سنه سی هجرتك یکرمی اوچنجی سنه سی ایدی حضرت رسول الله صلی الله تعـالی علیه
وسلمك خواتین حرم سرای عصمتی هودج ایچنده کندیله ایدی مدینهٔ منوره یه عودت ایتدکده
بالاده ذکری سبقت ایدن رؤیایی کوردی وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه حضرت علینك
قزی ام کلثوم رضی الله تعـالی عنهایی تزویج ایدوب قرق بیك درهم مهر ویردی و حضرت
عمر رضی الله تعـالی عنه اوغلی عبیداللهه شراب اوزرینه حد شرب چالدی حد اوریلورکن
عبدالله یاابتاه بنی قتل ایتدك دیونیازمند اولدقده حضرت عمره اوغول حضرت باری یه ملاقات
ایتدیککده عمر حدلری اقامت ایدردی دیو حضرت باری یه بلدردیدی (کتب سیرده منقولدرکه
حضرت عمرك حد شرب چالدیغی اورتانجه اوغلی ابوشحمه ایدیکه ادی عبد الرحمن درکه
اناسی ام ولد جاریه ایدی اکالهیته دینوردی عبیداللهك مقدما ذکر اولنان ایکی کیمسه یی قتل
ایتمسی مشکلدر وصغیره قزی قتل ایلمسی اشکلدر والله اعلم (ثقاتدن نیجه کیمسه لر حکایه ایدرکه
حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم قزی رقیه نك حضرت عثماندن رضی الله تعالی عنه
براوغلی اولدیکه اسمی عبدالله ایدی یدی یاشنه بالغ اولمشیدی والده سی وفات ایتدکدنصکره
دردنجی سنه نك جمادی الاولانده یوزینی خروس قاقغله اولدخی وفات ایلدیکه حضرت رسولك
صلی الله تعالی علیه وسلم قزلرندن حضرت عثماندن مرقومدن غیری ولدی طوغمدی وقتا که
حضرت رقیه دیار حبشه هجرت ایلدی حبشه جوانلری حضرت رقیه یی کورمکه تعرض
ایتدیلرکه انك حسن وجماله تعجب ایدەلر بورو یشلری حضرت رقیه یه اذیت ویرمکله آنلره بددعا
ایلدیکه جمله سی هلاك اولدی ودخی ناس ضرب مثل ایدوب بن فلانه سویلدم (الاکسو الدیك)
اچق خروسك صواجسی ایچون اکیاوب قالقدیغی کبی سویلدم دیرزکه کلامده سرعت مراد
ایدرلرنتکیم شاعر ایتدی ✻ و یوم کسو الدیك قدبات صحبتی ✻ ینالونه فوق القلاص العباهل ✻

بنم

بنم رفیقلرم خروسك صو ایچرکن اکیلوب قالقمسی کبی قصیر کونده کیجه لدیلرکه اول کونی جوان
وسریع ناقه دولرینك اوسنده استدیلردی شاعر یوم مزبورك قیصه لغنی وسرعتنی مراد
ایلمش ناس ضرب مثل ایدر خروسك کوزینك صافی اولمسیله که فلان نسنه خروسك کوزندن
صافی دیرلر مشهور اولان قصیده لردندر عدی بن زید العبادینك قصیده سی که آنده سویلرکه
✻ودعوا بالصبوح یوما فجاءت ✻ قینة فی یمینها ابریق ✻ یعنی اول عادللر ومصاحبلر برکون صباح
شرابی استدیلر برجاریه کلدیکه صاغ النده ابریق وار ✻ قدمته علی عقار کعین الدیك ✻ صفا
سلافها الراووق ✻ یعنی جاریهٔ مرقومه ابریغی طولی باده ایله کتوردیکه صافلغی خروس کوزی
کبیدر وانك شیره سی سوزلمشدر (درة الغواص نام کتابده وتاریخ ابن خلکانده حماد الراویه نك
ترجمه سنده بو بیتلرك حکایهٔ مشهوره سی واردرکه حماد ایدر خلفاء بنی امیه دن یزید بن عبد الملك
خلیفه ایکن اندن منقطع ایتدمکه وار مردم برادری هشام انك ایامنده بنی خلیفه ایله تخویف ایدیب
قورقودردی وقتا که یزید وفات ایدوب خلافت هشامه احسان اولندی بن خوف ایدوب برسنه
منزلمده مکث ایلدمکه بریره چقمازدم انجق اعتماد ایتدیکم دوستلریمه سراچیقاردم وجمعه یی دخی شام
قربنده رصافه نام محلده اداایدردم کوردمکه ایکی مباشر کلوب یا حماد امیر یوسف بن عمره کل دیدیلر
بن کندیمه ایتدمکه بن بوندن خوف ایدرم ومباشرلردن نیازمند اولدمکه عیالمه وار وب بردخی
کلمامك وداعی کبی وداع ایتمکه رخصت ویرمبسیز انلردخی اذن ویرمکه قادر دکلز دیملریله کندیمی
یدلرینه تسلیم ایدوب یوسف بن عمره کلدمکه مرقوم مزین دیوانخانه سنده درسلام
ویردم اولدخی سلام آلوب بکا برمکتوب ویردیکه انده (بسم الله الرحمن الرحیم) من عبدالله
ابن هشام امیر المؤمنین الی یوسف بن عمره اما بعد مکتوبمی قراءت ایتدیککده حماد الراویه یی
یانه کیم کتورسه میل وتأخیر و توقف ایتمکسزین بکا کوندوره سین و بشیوز التون خارجلق
و برمهاری دوه ویره سنکه اون ایکی کیجه ده شامه کله دیو تحریر ایلمش حماد ایدر التونی الدم
وکوردمکه دوه حاضر اولمش یوکی جوالنه قیوب کتدم واون ایکی کیجه ده شامه واصل اولوب
هشامك سراینه نازل اولدم واستیذان ایدوب بعد الاذن ایچرو کیردم خلیفه برمعلا کوشکده طوررکه
مرمر ایله دوشنمش هر ایکی مرمرك اراسنده التوندن چبق وار وحضرت هشام براحرام اوزرنده
برقرمزی جامهٔ تفاخرلر کیمش ومسك وعنبر سورنمش سلام ویردم علیك الدی واستیذان ایدوب
یاقلشدم تاکه اباغنی تقبیل ایلدم کوردمکه ایکی جاریه طوررکه مثللرینی کورمدم قولاقلرنده حلقهلر وار
وحلقهلرده ایکی انجو وارشعله ویررلر خلیفه یاحماد (کیف انت وکیف حالك) دیوب سؤال حال
ایتدکده بن ایتدم بخیر یاامیرالمؤمنین خلیفه ایتدی سکا نیچون آدم کوندردیکمی بیلورمیسین بن ایتدم لا
خلیفه ایتدی خاطریمه بربیت کلدی قائلنی بلمدم انك ایچون کوندردم بن ایتدم اول بیت نه ایدی خلیفه
ایتدی ✻ودعوا بالصبوح یوما فجاءت ✻ قینة فی یمینها ابریق ✻شو بیتدر دیدکده بو بیتی عدی بن زید
کندینك برقصیده سنده سویلمشدر دیدم خلیفه اول قصیده یی بکا تلاوت ایله دیمکله بندخی
اوقودمکه ✻ بکر العاذلون فی وضح الصبح ✻ یقولون لی اما تستفیق ✻ سحرك بیاضنده ارکن
عاذللری بکا سویلرکه مستلکدن ایلمز میسین ✻ ویلومون فیك یا ابنة عبدالله ✻ والقلب عندكم
موثوق ✻ ای معشوقم سنك حقکده عاذللر بکا لوم ایدرلر حالا که بنم درونم سزك قتکزده عهدلیدر
✻لست ادری اذا کثر العدل فیها ✻ اعدو یلومنی ام صدیق ✻ یعنی عاذللردن بکا عدل و پند کثیر
اولدقده بلم که انلر بکا عدودرلوم ایدرلر یوخسه بکا دوستمیدرلر حماد ایدر قصیده ده شاعرك شوقوانه دلك
اوقودمکه ✻ ودعوا بالصبوح یوما فجاءت ✻ قینة فی یمینها ابریق ✻ حالاکه اول عادللر برکون
صباح شرابی استدیلر جاریه کلدیکه صاغ النده ابریق وار ✻ قدمته علی عقار کعین الدیك ✻

* صفا سلا فها الراووق * جاریهٔ مرقومه ابریغی طولی باده ایله کتوردیکه صافیلکی خروس
کوزی کبیدر وانك شیره سی سوزلمشدر * مرة قبل مزجها فاذا ما * مزجت لذ طعمها لمن یذوق * اول
باده برکره قارشلمزدن مقدم و قاریشلدقده انی طادن ایچون طعم ولذت واردر * وطفا
فوقها فقاقیع کالیاقوت * حرر یزینها التصفیق * اول باده نك یوزینه یاقوت کبی قبارجقلر چیقار
بر باده درکه برقدحدن برقدحه تجدید اولندقده اول قبارجقلر مزین اولور * ثم کان المزاج ماء
سحاب * لاحوی آجن ولا مطروق * بعده اول بادهیه قارشن صو یغمور صو یدر چوق اکلنمش
ونجس اولمش صو دکلدر که بن اندن منع اولنەم کویا اول عاذللر بنی نهی ایدر ایکن کندیلر استعمال
ایدر نیجه فراغت ایدەمکه انك بوقدر اوصافی وار وصوینی دخی آب سحابدر دیمش (حماد ایدر خلیفه
نشاطلنوب یا حماد والله خوب سویلدك دیدی وایتدیکه یا جاریه حمادی صوار اولدخی برکاسه
شراب ویردیکه عقلمك ثلثی کتدی کاسه یی تکرار ایله دیمکله تکرار ایتدیکه خلیفه نشا طندن
خفتلندیکه دوشەمەدن اشاغی ایندی بعده او برجاریه یه سندخی صوار دیدی اولدخی برکاسه شراب
ویردی عقلمك ثلثی دخی کتدی بعده خلیفه ایتدی برحاجت مراد ایسته بن ایتدم قنقیسی
اولورسه اولسون خلیفه ایتدی اولسون بن ایتدم شو جاریه لرك برینی مراد ایتدم ایدی خلیفه دخی
بو جاریه لر اوزرلرنده اولان ایله ومالریله سنك اولسون دیوب بعده مقدمکی جاریه یه حماده
شربت و یردیو امر ایلدی اولدخی برکاسه ویردیکه مست ولا یعقل اولدم تا که صباحه داخل
اولدمکه جاریه لر باشم یانندە طورر ناکاه کوردم اون غلام هر بریله اون بیك درهم اقچه
واراولردن بری آغاز سخن ایدوب امیر المؤمنین سکا سلام ایدر شو اقچه یی آل اثناء راهده خرجلق
ایله دیو بیورر دیدی بندخی اقچه یی وجاریه لری آلوب عیالمه عودت ایلدم انتهی الکلام
(خواص اجزاسی) خروس اتی نوعا اعتدال ایله حار و یابسدر خروسك لحمنك زیاده خوبی آوازی
معتدل اولدقده اولاندر که هنوز اونمکه بشلمش اولمیه یاخود قوجه اولوب آوازی بوزلمش اولمیه
لحم خروس قولنج اولنلره منفعتلیدر خروس به غاز لنمدین سکرندریلوب تعبلندرمك مستحبدر که
لحمی خوب اولور انی اکل غداء محمود پیدا ایدر مزاجلردن بارد اولانه موافقدر وانساندن اختیاره
موافقدر یعنی اختیاره احری وانفعدر ازماندن شتایه موافقدر که شتاده تناول اولنه قوجه خروسدن
طبخ ایله قوت منحل اولور وخروس اتی طبعی کشاده ایدر مفاصله ورعشه مرضنه دور دائم اولان
حمایی عتیقه یه نفع ایدر خصوصا چوق طوز ایله وکلم دیدکلری مشهور اوت ایله وحب عصفر
دیدکاری کوناك ایله بشمش وعمل اولنمش اوله یاورولری جمیع ناسه غداء موا فقدر ابتدا اوتمکه
بشلدقده وطاوق یمورطه یه بشلمزدن مقدم وخروسی اکل ایدن کیمسه یه اکلده مداومت ایتمك لایقدر
خروسك خواصی اجزاسی دیرایسك قانی وبینی حشراتك صوقدیغی اعضایه سورلسه شفا اوله
وخروسك قانی کوزه چکمك کوزده اولان بیاضه نفع ویرر خروسك ایکی احراق اولنوب دوشکه
بول ایدنه اندن ایچرلسه دفع اوله خروسك التی وایکی یاغ ایله یاغلنلسه بردخی صیحه وآواز ایتمیه
خروس چفتلشورکن قویروغنده اولان اوزون ییلك یولنوب حامك فلکه سنه قونسه اول صودن
هرکیم غسل ایدرسه اول کیمسه نك آلتی حرکتده کله خروسك قنادی اوجنده ایکی کمك واردر
ربع حمایه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه آصلسه دفع اوله اول کمکلر حیوانك اوزرینه آصلسه
اول حیوان یورلمیه وکسلان کلمیه خروسك خصیه سی کباب اولنوب حائله اولمیان عورت حال
حیضنده طاهر اولمدین اوچ کون مقدم انی اکل ایدوب زوجی جماع ایلسه حامله اولور چوق
جماع مراد ایدن کیمسه خروسك خصیه لرینی برکاغده صاروب صول بازوسنه باغلسه زیادەلر
ایله شدید وعجیبه اول کیمسه نك آلتی حرکته کتورر انی چزدکده اول حرکت کندیدن ساکن

اولور قرمزی یاخود بیاض خروسك ایکی ایله مجنونه بخور اولنسه نفع عظیم ایله نفع ایدر خروسك
اودی قیون اتندن اولان یخنی ایله آج قرننه اکل اولنسه نسیانی کیدرر واونوتدیغی تذکیر ایدر
خروسك قانی عسل ایله خلط اولنوب آتشه کوستریلوب انکله ذکره سورلسه ذکری قوی ایدر
وجماعه مقویدر خروسك خصیه سی دوکشکل اولان خروسك اوزرینه بغلنسه برخروس اکا
غالب اولمیه (تعبیر رؤیا) خروس کورمك خطیب ومؤذنه دلالت ایدر یاخود خوب صدا ایله قراءت
ایدن کیمسه یه دلالت ایدر که نشاط ویره وبعضیجه شول کیمسه یه دلالت ایدر که امر معروف ایدرده
کندی ایشلمز زیرا خروس نمازی تذکیر ایدر کندی قیلماز وبعضیجه کثیر النکاح اولان کیمسه یه
یاخود شول دلاله دلالت ایدر که پچارز ومشکل ایشی چوق اوله یاخود شول متکبر کیمسه یه دلالت ایدر که
نسا ایله همنشین اوله یاخود بکجی اولان کیمسه یه دلالت ایدر وبعضیجه خروس کورمك رجل
کریمه دلالت ایدر که کندینك محتاج اولدیغی نسنه ده نفسك اوزرینه آخری ترجیح ایدوب بخش
وایثار ایدر یاخود بولدیغی نسنه یه قناعت ایدر اوله یاخود کندویه عائد اولانی ونصیبی نقصان
اولوب شدایده دوش اولمسی چوق اولان کیمسه یه دلالت ایدر وبعضیجه انی کورمك براولاد
مالکنه دلالت ایدر تتکیم طاوق کورمك اوصاحبی عورته دلالت ایتدیکی کبی وینه خروس کورمك
مملوکه یعنی کوله وجاریه یه دلالت ایدر زیرا خروس حضرت نوح علیه السلام طوفانك دفع
خبرینی کتورمکه کیدن قوشه کفیل اولمشیدی اول قوش خبری کتورمیوب نقض عهد وغدر ایتمکله
خروس مملوك کبی اول زماندن رهن ومملوك قالوب پروازدن منع اولندی (بعضیلر ایدر رؤیاده
خروس مجادل اولان کیمسه درکه مملوك قبیلندن اوله (بعضیلر ایدر جنال ایکلی بیاض خروس
مؤذندر برکیمسه رؤیاسنده آنی ذبح ایتدیکنی کورسه اول کیمسه نك مؤذنه اجابت ایتمامسنه دلالت ایدر
بعضیلر ایدر خروس کورمك صحبت علمایه ومقارنت صاحب حکمته دلالت ایدر (منقولدرکه برکیمسه
ابن سیرین رحمه الله حضرتلرینه کلوب رؤیاده کوردمکه کویا برخروس منزلمه کیروب انده اولان
برقاج شعیر دانه لری قالدیرر دیدکده ابن سیرین اکر سنك برنسنه لك سرقه اولنورسه بکا افاده ایله
دیمشیدی برقاج کون مرورنده اول کیمسه کلوب برفراشم سطح داردن سرقه اولندی دیو خبر
ویروب ابن سیرین دخی مؤذن انی آلدی دیو مقتضای رؤیاسنی خبر ویردیکه حقیقتده مؤذن
آلمش ظهور ایلدی برآخر کیمسه دخی سؤال ایتدیکه رؤیامده کوردمده کویا خروس بوغازلبشم
ابن سیرین اکا بو برکیمسه ایمشکه استمنا بالید یعنی جالقازنلق ایدر ایمش دیدی برآخر کیمسه
دخی کوردمکه برخروس برکیمسه نك قپوسنده صیحه ایدر وشو بیتی اوقورکه * قد کان من رب
هذا البیت ما کانا * هیوا لصاحبه یاقوم اکفانا * یعنی بو خانه نك صاحبنه اولان اولدی ای قوم
اکا کفن حاضر ایلك دیمش دیو تعبیرین التماس ایتدکده ابن سیرین او خانه نك صاحبی اوتوز
درت کوندنصکره وفات ایدر دیدیکه حقیقتده اویله اولدیکه دیك لفظنك بحساب جمل الکبیر عدد
حروفی اوتوز درتدر که دال درت یا اون کاف یکرمی جمله سی اوتوز درت اولور و برآخر کیمسه
کلوب رؤیاده کوردمکه کویا برخروس اوچ کره الله الله الله دیر دیدکده ابن سیرین اکا اجلکدن
اوچ کون قالدی دیمشیدیکه تعبیری کبی ظهور ایلدی والله اعلم * دیك الجن * برجانوردر که
بستانلرده بولنور انی عتیق خمیر ایچنه تا اولنجیه دك قیوب باشی اورتلو چناق ایچنده براوه دفن
اولنسه اول اوده کووه دن اصلا نسنه کورلمیه قزوینی بویله دیمشدر (شعراء دولت عباسیه دن
محمد بن عبد السلام الحمصی نام شاعر مشهور که دیك الجن لقبیدر که شاعر مرقوم شعری
خوب ایدر وخنده رو اولمغله غصه یه آرام ویرر خوش صحبت ایدی سردفتر شهداء حضرت
حسین رضی الله تعالی عنه حقنده برقاج مرثیه سی واردر ومرقوم ایشلدیکنی قایرمز بی پروا

وايشلديكى ايله مؤاخذه اولنماز زياده لطيفه كو ولعب ولهو ايله مملو ومالك اولديغى اتلا فده سرفرو برشاعر ايديكه يوزالتمش برسنه سنده تولد ايدوب يتمش سنه‌دن زياده معمر اولوب متوكل خليفه نك ايامنده ايكيوز اوتوز التى يا اوتوزيدى سنه سنده وفات ايلدى (بنه شعراى دولت عباسيه‌دن ابونواس مصرده دده سى خطبى مدحه كيدركن حمص جانبنه سلوك ووصول شاعر مرقوم ديك الجنك خانه سنه كلشيدى ديك الجن شعرده مغلوب اولورم ملاحظه سيله اندن اختفا ايدوب كورنمديكه ابونواس انك جاريه سنه سن اكا سويله كه شو شعرك ايله اهل عراقى فتنه‌لندردك يعنى خوب سويليوب نشاط ويردك ديدى ديوبندن سويله ديمشكه اول شعر بودر ☼ موردة من كف ظبى كانما * تناولها من خده فادارها * يعنى اول باده دست آهودن ورود ايدوب كلدى معشوقك دستنى جرانله تشبيه در محبوب اكثرى آهويه تشبيه اولنور وجه شبه خفى دكلدر يعنى باده اوخوبك دستيله كلدى كويا كه بيچاره عاشق اول باده‌يى محبوبك رخلرندن نوش ايدوب يغما ايلدى ياخود اول باده مثابه‌سنده اولان رخلرينى محبوب دوندرديكه نوش آسان اولدى ديمش وقتا كه ديك الجن شعرينك پسند اولديغى استماع ايلدى طشره چيقوب ملاقات ايلدى وهومى اليهى خانه سنده مهمان ايلدى (تاريخ ابن خلكانده منقولدركه دعبل الخزاعى نام شاعر خمصه عزيمت ايتمشيدى ديك الجن شاعرانك وصولنى استماع ايدوب شعرده اكا نسبتله قاصر اولمغله خوفندن اختفا ايتمشيدى دعبل شاعرانك خانه‌سنى قصد ايدوب قپوسنى دوكدى وايچرو كيرمك ايستدكده جاريه سى ديك الجن بونده يوق ديو خبر ويرديكه مرقوم دخى عن قصد واد يعنى بيلدى وجاريه‌يه ديديكه سن اكا سويله كه شو شعرك سببيله انس وجندن زياده شاعرسين طشره چيق بو كلامده دخى لطف واركه مرقومك مخلصى ديك الجن ايكن انس وجندن زياده شاعرسين ديمش اول شعر بودر ☼ يكاد الكأس يحرق كفه * من الشمس اومن وجنتيه استعارها ☼ يعنى اول باده نك كاسه‌سى عاشقك دستنى احراق ايدر اولديكه اوكاسه‌نك باده سنى اوشوخ رويندن ياخود رخلرندن استعاره ايتمشيدى باده نك رنك آميز اولمسنى محبوبك روى كل كونه تشبيه ايلمشكه ☼ موردة من كف ظبى كانما ☼ تناولها من خده فادارها * يعنى اول باده دست آهودن ورود ايدوب كلدى كويا كه بيچاره عاشق اول باده‌يى محبوبك رخلرندن نوش ايدوب يغما ايلدى ياخود اول باده مثابه‌سنده اولان رخلرينى دوندرديكه نوش آسان اولدى وقتا كه بونك دخى استحسان ايتديكى ديك الجنه معلوم اولدى طشره چيقوب مرقومى مهمان ايلدى

الدبلم

دراج ديدكارى قوشك ارككيدركه حكمى وامثالى وخاصه سى دراج قوشنده كى كبيدر

ابن دايه

الاجه قرغه نكده آديدر بو اسم ايله تسميه اولندى زيرا اول قرغه دوه نك ارقه سنده ياغر كورسه ياخود بوينده يارە كورسه اوزرينه اينوب بورنى ايله قاقرتا كه ديات تعبير اولنان بيون كمكى وارقه كمكنه وارنجيه دك (فائده) ذكر اولنان ديات لفظى بيون كميكدر وارقه استخوانلريدر ابن اعرابى نوادرنام كتابنده ايدر دوه نك ارقه كمكلرى اون سكزدر اول كمكلرك اكثرى يكرمى بردخى اولور انسانك ارقه كمكى اون يديدر جالينوس حكيم ايتدى دماغدن بيون كمكنده كى اق مردار ايلك پيدا اولديغى يردن قويرغك كمكنه وارنجيه دك ارقه ده اولان كمكلر يكرمى درتدر يديسى كردنده در اون يديسى ارقه ده در انكده اون ايكسى بيل كميكدر بشى قرنه مقابل اولان كمكلردركه قويرق محلنده در (ينه جالينوس ايدر ايكويكرمى درتدركه هر طرفده اون ايكشردر اعضاى انسانده اولان كمكلرك جمله سى ايكى يوز قرق سكز كمكدر قلبده اولان كمكدن وهر برمفصلك اراسنى طولديران كمكدن ماعدا مفصللرك ارا سنده اولان كمكه سمسمه دينور اكا بوياه دنمك كوجك اولديغى ايچوندر مرقوم ايدر بدن انسانده اولان

دلك اون ايكيدركه كوزلريدر وقولقلريدر وبورنى دلكلريدر واغزيدر ومه سى دلكلريدر وكوبك دلكيدر وسبيليندركه جمله سى اون ايكى اولور اعضاده درچيقان دلكلر ماعدا كه درچيقان برلرده كوجك دلكلردر اكا مسام تعبير اولنوركه انلر تعداد اولنماز (منقولدركه عتبة ابن ابى سفيان اقرباسندن بركيمسه بنى طائفه والى ايلديكه اولدخى واروب ازد قبيله سندن بركيمسه‌يه ظلم وجور ايلدى اول ازدى كيمسه عتبه‌يه شكوايه كلوب حضورينه طوردى وآغاز سخن ايدوب حضرت بارى تعالى اميرى اصلاح ايليدسن امير قلمنشسين سكا كلان مظلوملره ومغدورلره بو غريب الديار سكا كلدى ديوب يعنى احوالمز سؤال ايدرسين ديوب بعده مغدوريتنى وجفا كار اولديغنى سويلدكده عتبه اكا خطاب ايدوب بن برخوشونتلى براعرابى كوردم والله ظن ايتمكه حضرت بارى بركون وبركيجه ده سنك اوزريكه قاج ركعت نماز فرض ايلدى انى بله‌سين ديدى اول كيمسه ايتدى قاج ركعت اولديغنى سكا خبر ويرديكمده برمسئله ده بن سكا سؤال ايتمكه رخصت ويرمه‌يسين عتبه ايتدى نعم اول كيمسه جوابه آغاز ايليوب ☼ ان الصلوة اربع واربع * يعنى نماز ظهر ايله عصرك دوردر ركعتلريده * ثم ثلاث بعدهن اربع * بعده اوج ركعت صلوة مغربدركه آنلردنصكره دردت ركعت صلوة عشا در ☼ ثم صلوة الفجر لاتضيع ☼ بعده صلات فجردركه انى ضايع ايتمه ديجه عتبه صادقسين سنك سؤالك نه ايدى ديدكده اول كيمسه عتبه‌يه ارقه‌نك كمكلرى قاچدر ديو سؤال ايدوب عتبه بلمم ديجه اول كيمسه اكا خلق ايچنده حكم ايدرسين وجودكده اولان بونسنه‌يه جاهل سين ديمكله عتبه بونى طشره كتورك ظلما النان مالنى كيرو ويرك ديدى دوه‌لر مرعاده ذكر اولنان قرقه ايله بيلنوركه دوه اندن خوف وحذر ايدر برقرقه دركه عرب اكا كورقرقه تسميه ايدرلر وانكله تشأم ايدرلر غين معجمه بابنده بونك اوزرينه بحث كلور ان شاء الله تعالى

الدئل

داك ضمى وهمزه نك كسريله كلنجكه شبيه برجانوردر مصنف ايدر مناسب اولان بونى بابك اولنده ذكر وتحرير ايتمك ايدى انجق تأخير ايلديكه زيارسمده ياايله تحرير اولنور (كعب بن مالك الانصارى * جاؤا بجيش اوقبس معرسه ☼ ما كان الاكعرس الدئل * يعنى آنلر عسكرايله كلديلركه انلرك كيجه يوريوب كيجه نك آخرنده قوندقلرى برقياس اولنسه كلنجك يواسى كبيدر ديوب دائل لفظنى شعرنده استعمال ايلمش (احمد بن يحيى ايتدى فعل وزنى اوزره كلام عربده بو اسمدن غيرى ايشيدلمامشدر اخفش ايتدى بصره قاضيسى ابوالاسود الدئلى بوكا نسبت اولنمشدر بوقدر واركه حالت نسبتده همزه مفتوح قيلندى نسبتده اولان قاعده‌لرى اوزره ياء نسبتله توالى كسرتين ثقيل عد ايتدكلرينه بناء نكيم نمر كلمه‌سنى نسبتده نمرى ديرلر نمر قبلان ديدكارى جانوردر وملك كلمه‌سنى نسبتده ملكى ديرلر مرقوم ابواسودك آدى ظالم ابن عمرو بن سليماندر نسبتده اختلاف كثير واردر تابعينك سادات واعيانلرندندر منقولدركه مرقوم حضرت على‌يه رضى الله تعالى عنه مصاحب اولوب حضرت ايله صفين جنكنده حاضر اولدى عقل ودانش صاحبى مردكاملردن ايدى وشعرادن ومحدثين كرامدن بخيلاردن وفارسلردن واعرجلردن ومفلوجلردن ونحويوندن تعداد اولنوردى مرقوم رحمه الله علم نحوى ابتدا وضع ايدن كيمسه‌در ديلمشدركه حضرت على كرم الله وجهه علم نحو ايچون كلامك جمله‌سنى اوچ ضرب اوزره اسم وفعل وحرف ديو وضع ايدوب بعده ابوالاسود دئلى‌يه ويردى بونك اوزرينه قواعد نحوى اتمام ايله ديو بيوردى علم نحوه نحو تسميه اولندى زيرا مرحوم ابوالاسود حضرت عليدن رضى الله تعالى عنه استيذان ايدوب سنك وضعك جانبنه بنده وضع ايتمك استرم ديمشيدى نحو لفظنك برمعناسى جانب معناسنه اولديغندن نحو لفظى علم نحوه نام قالدى ومرقوم ابوالاسود كندى اوغلنه ديمشكه اى اوغل خوف ايتمه حضرت بارى زياده جومرد واوخداى متعالدركه

ناسك جمله سنه وسعت احسان ايتمك مراد ايلسه ايدردی ناسك جمله سنك اوزرينه توسعه
حقنده نفسكز ايله جهد ايتمكزكه زبونلقدن جمله كز هلاك اولورسز ومرقوم ابوالاسود صاحب
نوادر يعنی نوظهور بكر كلام سويليجی كيمسه در ازجمله برسائلك كلامنی ايشتديكه اخشام طعامی
استردی انی چاغروب اخشام طعامنی ايتدردی وقتاكه سائل كيده جك اولدی اكا سويلديكه
كتمك بعيداولديسنی اطعام ايتديكم بوكيجه مسلمينه اذيت ويرماكليكك ايچون ايدی ديوب بعده
اياغنه بوقاغی قويدی تاكه صباحه داخل اولدی (بكر كلامندن بعضيسی دخی بركيمسه اكا سن
علمك ظرفی وحلمك قابی سين انجق بخيل سين ديمشيدی جوابده شول ظرفه كه ايچنده اولانی
طوتميه آنده خير يوقدر ديدی (وظرافتدن بعضيسی مرقوم برآيشرآت طقوز التونه اشترا ايدوب
بركوزی كوربركيمسه يه بهاسنی تخمين ايتدرمكه كتورمشيدی اول كيمسه قاچه الدك ديدی اولدخی
تخمين ايله ديدكده اول كيمسه آنی درت بچق التون بها يه تقدير ايلديكه ابو الاسود اكا سن
معذورسين بركوز ايله باقوب نصف قيمتنی تخمين ايتدك اكر او بركوزك صاغ اولوب انكله دخی
نظر ايلسك تمام قيمتنی تخمين ايدردك ديوب قوناغنه كيدوب او يغويه ياتمشيدی وقتاكه او ياندی
آتك كشنمه سنی ايشيدوب بونه در ديدی آت شعر بنی اكل ايده يورديدیلر ابوالاسود ايتدی مالمده
برنسنه يی قويمامكه بن ايويم اول مالمی محو وتلف ايليه انجق مالمده زياده ونما پيدا ايده نی قورم
ديوب آتی فروخت ايلدی قيمتيله برتلا اشترا ايلدی (مرقومك بكر ايشندندر بصرده قومشولری
اعتقادده ابوالاسوده مخالف اولمغله اكا اذيت وكيجه طاش ايله طاشلرلردی وسنی حضرت باری
طاشليور ديرلردی اولدخی آنلره كذب ايتديكز اكر حضرت باری بنی طاشلسه ايدی بكا اصابت
ايدردی سز طاشليورسزكه بكا اصابت ايتديره ميورسز ديوب منزلنی فروخت ايتمشيدی اكا
منزلكی فروخت ايتمشسين دينلدكده اولدخی جوابده قومشولری فروخت ايلدم ديمشكه
بوكلام ابو الجهم العد وينك ما جراسنك عكسيدركه ابوجهم خانه سنی يوز بيك درهمه بيع
ايدوب بعده قومشم سعيدبن العاص حضرتلرينك قومشولغنی قاچه اشترا ايدرسز ديمش
انلردخی هيچ قومشو اشترا اولنورمی ديدكلرنده ابو جهم انلره منزلمی كيرو ويروب اقچه كزی
الك خدا حقيچون بن اول كيمسه نك قومشولغنی ترك ايتمم كه بن اوتورسم بنی كورمكه كلور وبنی
كورسه خاطريمی سؤال ايدر غائب اولسم بنی حفظ ايدر حاضر اولسم بكا يقين اولور برنسنه
استدسم اعطا ايدر واستمسم بكا ابتا ايدر وبكا برغم وغصه كلسه بندن دفع ايدوب سرور
ويرر بوكلاملر حضرت سعيده بالغ اولدقده منزلنك اقچه سی اولان يوزبيك درهمی ابوجهمه
ارسال ايلدی (مرقومك نادر كلامندن بعضيسی بودركه بركون حضرت معاويه نك رضی الله
تعالی عنهك مجلسنه كلمشيدی اثناء صحبتده ابو الاسود قوه ره لمشكه حضرت معاويه خنده
ايلمش ابوالاسود يا اميرالمؤمنين بونی كيمسه يه خبر ويرمه ديونياز ايدوب طشره چقدقده عمرو بن
العاص ايچرو كيروب حضرت معاويه ابوالاسوددن ظهور ايدن قباحتی اكا خبرو يرمكله عمرو بن
العاص ابوالاسودی كوردكده يا ابا الاسود اميرالمؤمنين حضورنده قباحت ايدرسين ديمش اولدخی
حضرت معاويه نك مجلسنه واروب سكا نياز ايتدممی كه انی كيمسه يه خبر ويرميه سين
ديمكله حضرت معاويه عمرودن غيری كيمسه بلمدی ديمش ابوالاسود بنمده حذر ايتديكم اوايدی
انجق سن خلافته صالح دكلسين ديمش معاويه نيچه صالح دكلم ديدكده ابوالاسود اكا برقوره يه سنك
ايچون امينلك اولمنيجه مسلمينك ماللرينه وقانلرينه نيجه امين اوله سين ديمش كه حضرت معاويه
خنده ايدوب اكا احسان ايلمش (نوادرندن بعضيسی حضرت معاويه بدر غزاسنه حاضر
اولديمی ديو اكا سؤال اولنمشيدی جوابده حاضر ايدی انجق او برجانبدن ايدی ديدی مرقوم

ابوالاسود كندی اوغلی عراق واليسی زيادك اوغلاريله ادب تعليم ايدردی كندی خاتونی
اوغلی حقنده زيادك ديوانده ابوالاسود ايله مخاصمه ايدوب ابوالاسود بكا غلبه ايدوب اوغلمی
بشقه ضبط ايتمك استرحالا كه بنم قارنم اول اوغلانك قابی ايدی ومه مم اكا سقا ايدی وقوجاغم
اكا بصه جق وطوره جق يرايدی ديدكده ابوالاسود بونكله بكا غلبه ايتمك استرسين اول اوغلانی
كوتورمزدن مقدم بن كوتوردم وسن طوغورمزدن مقدم بن طوغوردم يعنی مرادمنی يی كوتورديكی
ومنينك چقمه سيدر خاتون رد كلام ايدوب بونلر برابر دكلدر سن انی خفيف ايكن كوتوردك بن
ثقيل ايكن كوتوردم وسن انی شهوت ايله وضع ايتدك بن كرها وضع ايلدم ديحجه زياد آغاز
كلام ايدوب ابوالاسوده بونی برعاقله خاتون كوردم اوغلنی بوكا تسليم ايله كه اوغلانه خوب ادب
تعليم ايليه ديدی مرقوم ابوالاسود طاعون الجارف ديدكلری عظيم طاعونده هجرتدن
التمش طقوز سنه سنده وفات ايلديكه عمرنازنينی سكسان بش سنه در
ذكر اولنان طاعون بصره ده اولديكه آنده ناسك اسخيالری وفات
ايلدی ديلمشدر انس بن مالك حضرتلرينك اول
طاعونده اوتوز اولادی وفات ايلدی رحمة الله
تعالی عليهم اجمعين

كمل الجلد الاول من ترجمة حيوة الحيوان
بعونه تعالی ويليه الجلد الثانی

فهرس المجلد الثاني من ترجمة حيوة الحيوان

باب الذال المعجمة

٢ الذباب
٩ الذر
١٣ الذرايح
١٣ ذرع
١٣ الذعلب والذعلبة
١٣ ذئب
١٧ فائده
٢٢ الذوالة
٢٢ الذيخ

باب الراء المهملة

٢٣ الراحلة
٢٥ الرال
٢٥ الراعى
٢٥ الربى
٢٥ ارباح
٢٦ الرباح
٢٦ الربح
٢٦ الربية
٢٦ الرتوب
٢٦ الرثيلى
٢٦ الرخل
٢٦ الرخ
٢٧ الرخمة
٢٨ الرشا
٢٩ الرشك
٣٠ الرفراف
٣٠ الرق
٣٠ الركاب
٣٠ الركب
٣٠ الرمكة
٣٠ الرهدون والرهدنة
٣١ الروبيان
٣١ الريم
٣١ ام رباح
٣١ ابورباح
٣١ ذورمح

باب الزاي

٣١ الزاغ
٣١ عجيبه
٣٣ الخواص
٣٤ الزاقى
٣٤ الزامور
٣٤ الزبابة
٣٥ الزبزب
٣٥ الزخارف
٣٥ الزرزور
٣٦ الزرق
٣٦ الزرافة
٣٨ الزرياب
٣٨ الزغبة
٣٨ الزغلول
٣٨ الزغيم
٣٨ الزقة
٣٨ الزلال
٤٠ الزماج
٤٠ الزمج
٤٠ الزنبور
٤٢ الزنديل
٤٣ الزهدم
٤٣ الازنب
٤٣ ابوزريق
٤٣ ابوزيدان
٤٣ ابوزياد

باب السين المهملة

٤٣ سابوط
٤٣ ساق حر
٤٤ الاسود السالخ
٤٤ سام ابرص
٤٤ السانح
٤٥ السبت
٤٥ السبع
٤٦ فائده
٤٦ حكايه
٥١ السبنتى والسبندى
٥٢ السبيطر
٥٢ السحلة
٥٢ السحيلة
٥٢ السحناء
٥٢ السحنون
٥٢ السخلة
٥٥ السرحان
٦٥ السرطان
٥٧ السرعوب
٥٧ السرفون
٥٧ السرفة
٥٧ السرمان
٥٧ السروة
٥٧ السرماج
٥٧ السعدانة
٥٧ السعلاة
٦١ السفنج
٦١ السقب
٦١ السقر
٦١ السقنقور
٦٢ السلحفاة البرية
٦٤ السلحفاة البحرية
٦٤ فائده
٦٤ السلفان
٦٤ السلق
٦٥ السلك
٦٥ سلكون
٦٥ سلوى
٦٦ سمانى
٦٧ سمج
٦٧ سمع
٦٨ سمام
٦٨ سمسم
٦٨ سمسمة
٦٩ سمك
٧٠ عجيبه
٧٠ فوائد
٧٢ فرع
٧٢ فرع
٧٣ فرع
٧٥ فصل
٧٦ السمندل
٧٦ السمور
٧٧ السميطر
٧٧ السمندر
٧٧ السناد
٧٧ السنجاب
٧٨ السداوة
٧٨ السنية
٧٨ السنور
٧٩ غريبه
٨١ سنور الزباد
٨١ السونو
٨٢ السودانية
٨٢ حكاية عجيبة
٨٢ السودنى
٨٢ السوس
٨٤ السيد
٨٤ السيدة
٨٤ السيقبة
٨٥ سرايس

باب الشين المعجمه

٨٥ الشادن
٨٥ شاد هواز
٨٥ الشارف
٨٦ شاد
٩٠ غريبه

٩١ فائده
٩٣ فرع
٩٤ فائده
٩٤ فرع
٩٦ الشامرك
٩٦ الشاهين
٩٧ الشبب
٩٧ شبث
٩٧ الشبث
٩٧ الشبثان
٩٧ الشبدعة
٩٨ الشبرص
٩٨ الشبوة
٩٨ الشبل
٩٨ الشبوط
٩٨ الشجاع
١٠٠ الشحرور
١٠٠ شحمة
١٠٠ الشذا
١٠١ الشران
١٠١ الشرشق
١٠١ الشرشور
١٠١ الشرع والشرعوف
١٠١ الشربنى
١٠١ الشعرا
١٠٣ شغوى
١٠٣ شفدع
١٠٣ شفر
١٠٣ الشفنين
١٠٤ الشق
١٠٤ حكايه
١٠٧ شقحطب
١٠٧ شقراق
١٠٧ الشمسية
١٠٧ شقران
١٠٧ شنقب
١٠٧ شهرمان
١٠٨ شهام
١٠٨ شوخه
١٠٨ شهيف
١٠٨ شوشب
١٠٨ شبوط
١٠٨ شوطبراح
١٠٨ شول
١٠٨ شوله
١٠٨ شيخ اليهودى
١٠٨ شذمان
١٠٨ شضبان
١٠٨ شيع
١٠٨ شيم
١٠٨ شيهم
١٠٨ فائده
١٠٩ ام شبقونه

باب الصاد المهملة

١٠٩ صؤابه
١٠٩ صؤاب
١١٠ صارخ
١١٠ صافر
١١٠ صدف
١١١ صدى
١١٣ صراخ
١١٣ صرخان
١١٣ صرد
١١٣ فائده
١١٧ فائده
١١٨ عجيبه
١١٩ صرصر
١١٩ صرصار
١١٩ صعب
١١٩ صعوه
١١٩ صقر
١١٩ صلصل
١١٩ صومعه
١١٩ صيدنانى

باب الضاد المعجمة

١٢٠ ضأن
١٢٠ ضب
١٢٠ ضبع
١٢٠ ضفدع

باب الطاء المهملة

١٢١ طاوس
١٢٢ طوطى

باب الظاء المعجمة

١٢٢ ظبى
١٢٢ ظليم

باب العين المهملة

١٢٢ عجل
١٢٢ عصفور
١٢٣ عفريت
١٢٣ عقاب
١٢٣ عجيبه
١٢٤ عقرب
١٢٤ طلسم عقرب
١٢٧ عقعق
١٢٧ عناق
١٢٧ عندليب
١٢٧ عنقاء
١٢٨ عنكبوت

باب الغين المعجمة

١٢٨ غراب
١٢٨ غزال
١٢٨ غنم
١٢٨ غول

باب الفاء

١٢٨ فاختة
١٢٨ فاره
١٢٩ فراش
١٢٩ فرس
١٢٩ فرس البحر
١٢٩ فهد
١٣٠ فيل

باب القاف

١٣٠ قبج
١٣٠ قبره
١٣١ قرد
١٣١ قرلاء
١٣١ قط
١٣١ قطاء
١٣١ قرى
١٣٢ قمل
١٣٢ قنفذ
١٣٣ قنفذ بحرى
١٣٣ قهباء
١٣٣ قهيبه
١٣٣ قراقر
١٣٣ قواع
١٣٣ قوبع
١٣٣ قوقنس
١٣٣ قيد الاوابد
١٣٣ قيق

باب الكاف

١٣٣ الكاسر
١٣٣ كاسر العظام
١٣٣ الكبش
١٤٠ الكعبة
١٤٠ الكتفان
١٤٠ الكسع
١٤٠ الكدر
١٤٠ الكركر
١٤٠ كركدن
١٤١ خاتمه
١٤١ كركى
١٤٢ فائده
١٤٥ كروان
١٤٧ كسعوم
١٤٧ كعيت

١٤٧ عجيبه
١٤٧ ككم
١٤٨ كلب
١٥٣ فائده
١٥٥ غريبه
١٥٦ فائدة اخرى
١٥٧ تذنيب
١٥٩ فائدة ادبية
١٦٤ فائدة اخرى
١٦٥ فرع
١٦٩ تتمه
١٧٧ كلب الماء
١٧٧ كلثوم
١٧٧ كلكسه
١٧٧ كيت
١٧٨ كنداره
١٧٨ كنعبه
١٧٨ كنعد
١٧٨ كندس
١٧٨ كهف
١٧٨ كودن
١٧٨ كوسج
١٧٨ كهول

باب اللام

١٧٨ لائى
١٧٩ ثور وحوت
١٧٩ لبادى
١٧٩ لبؤة
١٨٢ لجاة
١٨٣ لحكاء
١٨٣ لخم
١٨٣ لعوس
١٨٣ لغوه
١٨٣ لقحه
١٨٥ لقاطه
١٨٦ لقلق
١٨٧ لهق
١٨٧ لهم
١٨٧ لوب ونوب
١٨٧ لوسب
١٨٧ لباء
١٨٧ ليث
١٩٠ ليل

باب الميم

١٩٠ ماريه
١٩١ مازور
١٩١ ماشيه
١٩١ تذنيب
١٩٢ مالك الحزين
١٩٣ مترديه
١٩٣ مجثمه
١٩٣ مذبح
١٩٣ مرء
١٩٣ مرزم
١٩٣ مرعة
١٩٣ مسهر
١٩٣ مشا
١٩٣ وطية
١٩٥ فائده
١٩٥ خاتمه
١٩٨ معز
١٩٨ معراج
١٩٨ مقوقس
٢٠٠ مكاء
٢٠١ مكلفه
٢٠١ مكلله
٢٠١ مناره
٢٠١ منخنقه
٢٠٢ فرع
٢٠٢ منشار
٢٠٢ مها
٢٠٣ فائده
٢٠٤ مهر
٢٠٤ اشارة
٢٠٤ موق
٢٠٥ موقوذه
٢٠٥ مؤل
٢٠٥ ملاعب الظلة
٢٠٦ ابو مزينه
٢٠٦ ابو مليح
٢٠٦ ابن ماء
٢٠٦ ابن مقرض

باب النون

٢٠٦ ناب
٢٠٦ فرع
٢٠٨ ناضح
٢٠٨ نافه
٢١٦ ناموس
٢١٧ ناهظ
٢١٧ نباح
٢١٧ نبر
٢١٧ نجيب
٢١٧ نجام
٢١٩ نحل
٢٢٤ غريبه
٢٢٥ فائده
٢٢٩ فائدة اخرى
٢٣٢ نحوص
٢٣٢ نسر
٢٣٧ تتمه
٢٣٨ نساف
٢٣٨ نسناس
٢٤٠ نسوس
٢٤٠ نضو
٢٤٠ نعاب
٢٤٢ نعام
٢٤٨ نعثل
٢٤٨ نعجه
٢٥٠ نعثول
٢٥٠ نعره
٢٥٠ نعم
٢٥١ فائده
٢٥١ بحيره
٢٥٣ نغر
٢٥٤ نغط
٢٥٤ نغف
٢٥٤ نفار
٢٥٤ نقاز
٢٥٤ نقاقه
٢٥٤ نقد
٢٥٤ نكل
٢٥٥ نمر
٢٥٧ نمس
٢٥٧ نمل
٢٥٨ فائده
٢٦١ فائدة اخرى
٢٦٢ فائدة اخرى
٢٦٥ نهار
٢٦٥ نهس
٢٦٥ نهام
٢٦٥ نهسر
٢٦٥ نهشل
٢٦٥ نوب
٢٦٦ نورس
٢٦٦ نوص
٢٦٦ نون
٢٦٩ فائده

باب الهاء

٢٧٠ هالع
٢٧٠ هامه
٢٧٤ هبع
٢٧٤ هبلع
٢٧٤ هجاه
٢٧٤ هجرس
٢٧٥ هجرع
٢٧٥ هجين وهجان
٢٧٥ هدهد
٢٨١ هدى

هذيل	٢٨١
هرماس	٢٨٢
هرميس	٢٨٢
غريبه	٢٨٤
فرع	٢٨٦
تتمه	٢٨٧
هربصانه	٢٩٠
هرهير	٢٩٠
هرزون وهرزاف	٢٩٠
هزار	٢٩٠
هزبر	٢٩٠
هرعه	٢٩١
هف	٢٩١
هقل	١٩١
هقلس	٢٩٢
همج	٢٩٢
همع	٢٩٢
همل	٢٩٢
هملع	٢٩٣
هبهم	٢٩٣
هنبر	٢٩٣
هودع	٢٩٤
هوذه	٢٩٤
هوزاء	٢٩٤
هلاله	٢٩٤
هلايع	٢٩٤
هيثم	٢٩٤
هيجمانه	٢٩٤
هيعر	٢٩٤
هيطل	٢٩٤
هيق	٢٩٤
هيكل	٢٩٥
ابوهارون	٢٩٥

﴿ باب الواو ﴾

وازع	٢٩٥
واقواق	٢٩٥
واقى	٢٩٥
وبر	٢٩٦
وج	٢٩٧
وحره	٢٩٧
وحش	٢٩٧
تتمه حسنة	٢٩٨
فائده	٢٩٨
تتمة اخرى	٢٩٩
ودع	٣٠٠
ورد	٣٠٠
ورداني	٣٠٠
ورشان	٣٠٠
تتمه	٣٠١
ورقاء	٣٠٢
ورل	٣٠٤
فائده	٣٠٤
تنبيه مهم	٣٠٥
وزغه	٣٠٨
وضع	٣١٣
وطواط	٣١٣
وعول	٣١٤
وعل	٣١٤
وقواق	٣١٨
بنات وردان	٣١٨

﴿ باب الياء ﴾

يأجوج ومأجوج	٣١٨
يامور	٣٢٢
يحبور	٣٢٢
يحمور	٣٢٢
يحموم	٣٢٣
يربوع	٣٢٤
يرقا	٣٢٤
يسف	٣٢٤
يعفور	٣٢٥
يعقوب	٣٢٥
يعمله	٣٢٦
يمام	٣٢٦
يهودى	٣٢٧
يؤيؤ	٣٢٨
يوصى	٣٢٨
يعسوب	٣٢٨

الجلد الثانى من ترجمة
حياة الحيوان

بسم الله الرحمن الرحيم

باب الذال المعجمة من كتاب ترجمة حيات الحيوان

الذباب قره سنك مشهوردر مفردى ذالك ضميله ذبابه كلور ذالك كسريله ذبابه ديه مزسن جمع قلتى اذبه وجمع كثرتى ذالك كسريله وبانك تشديدى وآخرنده نون ايله ذبان كلور مثل غراب وغربان واغربه وقراد واقرده وقردان كبى نتكم نابغه شاعرذبابك جمع قلتى اذبه اولديغى شعرنده اخذ ايدوب * يا وهب الناس اغير صلبه * ضرابة بالمشعر الاذبة * اذبه استعمال ايلش جمعنده اذبه ديرسن ذبابات ديه مزسن آنجق ديون حقنده ذبابات دينور نتكم راجز ايتدى (ويقضى الله ذبابات الديون) يعنى حضرت بارى دينلردن باقى قلنلرى ادا ايدر ذبابى چوق اولان يره ارض مذابه دينور ذات ذباب معناسنه وفرا ايتدى اول يره ارض مذبوبه دينور جانور چوق اولان يره ارض موحوشه دينلديكى كبى اى ذات وحوش ديمكدرسنكه ذباب دينلديكى حركت واضطرابى چوق اولديغى ايچوندر جوهرى ايدر دينلمشدركه سنكدن غيرى بيهوده آواز ايدر قوشلردن برقوش يوقدر يقينده عين مهمله بابنده عنكبوت بحثنده افلاطونك كلامنده كلور كه سنك مخلوقلرك زياده حريصدر وكوزينك حدقه‌سى غايتده كوچك اولمغله كوزينك قپاغى يوقدر كوز قپاغنك شانى بودركه آينهٔ چشمى غباردن عارى ايدوب جلالندرمقدر حق تعالى سنكه كوزك قپاغى مقابلى ايكى دست خلق ايلديكه كوزينى انكله جلالندير بويله اولديغندن سنك دائما يدنى يوزينه سورر كوررسن وسنك اصناف كثيره در عفونتدن پيدا اولور جاحظ ايدر عرب قتنده سنك جمله آروله وبال آر وسنه‌واوزو پره‌وكهله وكهله نك سركه‌سى وسورى سنك وكله‌بك وقارنجه كبى نسنه لره دينور عرفده مطلق معروف اولان سنك دخى برقاج صنفدر كه كوزى كوك قويروغى جانبنده ايكندمى وار آنكله طرنغى بتون اولان طوارى صوقار بركونه سى بودر اكا نقر ديرلر وبرى دخى شول سنكدركه زياده اسى هواده دوه‌نك وآهونك اوزرينه قونار اكا قمع ديرلر وبرينه خازباز ديرلر برجنس سنكدر وبركونه سنه شعرا دينورو بركونه سنه ايت سنكى وآت سنكى وباغچه سنكى دينور ناس ايچنه قاريشن سنك چفتلشمك ايله پيدا اولورو بعضيجه اجسامدن دخى خلق اولنور دينلمشدركه بقله بريرده عتيق اولسه جمله‌سى سنكه تحويل اولوب برمنفذدن

چيقوب پروازايدركه بقله‌ده قابوقدن غيرى نسنه قالماز انتهى الكلام (حاكم روايت ايتدى نعمان ابن بشيردن رضى الله عنه ابن بشير منبر اوزرنده ايكن ايتديكه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايشتدم بيورردكه (الا انه لم يبق من الدنيا الامثل الذباب تمور فى جوها فالله الله فى اخوانكم من اهل القبور فان اعمالكم تعرض على) يعنى جو سماده كيدوب كلان سنكك عمرى مقدار دنيادن باقى قالدى امدى اللهدن حذر ايدك اللهدن حذر ايدك سزدن اول كچن اهل قبور حقنده فنا سويلك زيراسزك عملكز بكا عرض وافاده اولنوردبو عبادات وطاعاته تحريص بيورمشلر مسند ابى يعلى الموصليده حديث انس رضى الله عنهدن منقولدركه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (عمر الذباب اربعون ليلة والذباب كله فى النار الا النحل) يعنى (سنكك عمرى قرق كيجه‌درسنكك جمله‌سى نار جهنمده در آنجق بال آروسى دكل دينلمشدركه سنكك نارده اولمسى سنكه عذاب اولمق دكلدر آنجق اهل ناره انكله دخى عذاب اولمق ايچوندر نسائى وحاكم حضرتلرى عمير بن عامر الاقبس الهذليدن روايت ايلديلركه عمير ايدر حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ايله دوه اوزرينه آردلشوب بنمشيدك دوه سورجدكده شيطان هلاك اولسون يوزى اوزرينه دوه يى دوشردى ديدم حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ايتدى (لا تقل تعس الشيطان فانه يعظم حتى يصير مثل البيت ويقول قوتى ولكن قل بسم الله فانه يصغر حتى يصير مثل الذباب) يعنى بويله ديمه كى زيرا شيطان بونكله بيوكلنوب تا كه او كبى اولور وقوتمله دوشردم ديرلكن بسم الله ديكه زيرا شيطان كوچلوب تا سنك قدر قالور بو حديث شريفى آخرلر اويلردخى روايت ايلدى (طبرانى وابن ابى الدنيا ابو امامه‌نك رضى الله عنه حديثندن روايت ايتديلركه صاحب سعادت عليه الصلوة والسلام حضرتلرى بيورر (وكل بالمؤمن مائة وستون ملكا يذبون عنه مالم يقدر عليه فمن ذلك سبعة املاك يذبون عنه كما يذب عن قصعة العسل الذباب فى اليوم الصائف ولو بدا لكم لرأيتموهم على كل سهل وجبل كل باسط يده فاغرفاه وما لو وكل العبد الى نفسه طرفة عين لاختطفته الشياطين) يعنى مؤمن كيمسه‌يه يوزالتمش ملك موكلدركه آنلر اول مؤمندن كنديلرى دفعنه قادر اولمدقلرى ضررى دفع ايدرلر اول ملائكهٔ كرامدن يديسى اول مؤمنك اوزرندن ضررى دفع ايدرلر اول مرتبه كه يازكوننده بال چناغندن سنك منع اولديغى كبى اكر سزلره آشكاره اولسه لر ملكلرى پست وبالايرلرده كوررديكز كويا كه آنلر اللرينى بسط ايدوب آغزلرينى آچشدر اما اكر عبد كندى نفسنه كوز آچوب قپه‌يه جق قدر مفوض اولسه آنى جنلر قپاردى (عربلر سنكى وكله‌بكى واروپى وبونلر مثللو سنكلرك جمله سنى برجنس قيلديلر بالادمر ورايدن كبى چالينوس ايتدى سنك برقاج كوناردوه ايچون بشقه سنك واردر وصغرك بشقه سنكى واردركه اصلى كوچك قوردر بدنلرندن چيقر بعده سنك اولور وآرو اولور انسانك سنكى زبلدن پيدا اولور جنوب يلى اسسه سنك چوق اولوب اول ساعت خلق اولنور ريح شمال اسسه خفيف اولوب طاغيلور وسنكك خرطومى واردر سورى سنكك اولديغى كبى انتهى الكلام (سنكك عجايب اولان حالندندركه بياض نسنه نك اوزرينه ترسلسه سياه نجاست دوكر وسياه نسنه‌نك اوزرينه ترسلسه بياض نجاست دوكر سنك قباغه قونمز بويله اولديغندن خداى متعال حضرت يونس عليه السلام بالغك قرنندن چيقدقده آنك اوزرينه قباق پورى بتورديكه اكر اوزرينه برسنك قونسه حضرت يونسه زحمت ويررايدى اوزرينه قباق پورى بتورمك سببيله حق تعالى سنكى حضرت يونسدن منع ايلدى تا اعضاسى پركشنجيه دك وسنك اكثريا عفونتلى يرلرده ظاهر اولور وابتدا خلقتى عفونتدندر بعده چفتلشمه دندر وسنك چفتلشدكده اكثريا بركون تمام اركك سنك ديشى سنكك اوزرنده طوررو سنك حيوان شمسيه دندر زپراشتاده كزلنوب يازده

ظاهر اولور وسنكك باقی انواعی كه فراش وناموس ونعر ومقع و بونلرك غیری سنكلر كه بالاده
نوعا تحریر اولندی هر بری بحثلری كلدكده مفصلا ذكر اولنور ابو العلاء معرینك شو قوليكه
ذبابی شعرنده استعمال ایلمش نه عجب خوشدر مرقومك وفاتی درتیوز قرق طقوز سنه سنده در
(شعر) یاطالب الرزق الهنیء بقوة * هیهات انت بباطل مشغوف * یعنی قوتی سببیله آسان رزق
مأمول ایدن كیمسه یه بو امید بعید اولدی زیرا سن ناهموارنسنه ایله احاطه اولنمش سن یعنی كوج ایله
مطلوب اله كیرمز كورمزمیسنكه * رعت الاسود بقوة جیف الفلا * ورعی الذباب الشهد وهو
ضعیف * بو قدر قوتله ارسلانلر صحراده اولان لاشه ده رعی اولنورسنكك بو قدر ضعفی ایله عسلده
رعی اولنور بو معناده محمد اندلسی حضرتلری شو قطعه یی سویلمش * مثل الرزق الذی تطلبه * مثل
الظل الذی یمشی معك * یعنی سنك طلب وآرزو ایتدیكك رزق شول سایه یه بكزر كه سنكله كذار
ایدر یعنی كولكه كشیدن آیرلمدیغی كبی رزقی دخی كندیدن آیرلمز ملاقی اولور دیمكدر
* انت لاتدركه متبعا * آنك آردینه دوشمكله اكا اولاشمزسن * فاذا ولیت عنه تبعك * اكرسن آندن
اعراض ایدرسك اول سكا تابع اولور بو معناده در ابو الخیر الكاتب الواسطینك شو شعریكه
* جری قلم القضاء بمایكون * فسیان التحرك والسكون * یعنی اولاجق نسنه یه تقدیر قلمی جاری
اولمشدر كه بوند نصكره حركت وسكون برابردر جمله سی تقدیره حواله اولنمشدر * جنون
منك ان تسعی لرزق * ویرزق فی غشاوته الجنین * سنك رزق ایچون سعیك سندن جنونلقدر
كورمزمیسنكه انا قرننده جنین رزقلنور (خوب دیمشدر دشمنی حقیر عد ایتمكدن تحذیر حقنده
امیر سیف الدین علی بن قلج الطاهریكه * لا تحقرن عدوا لان جانبه * وان تراه ضعیف البطش
والجلد * یعنی دشمنك بطش و تجلدینی ضعیف كوررسكده خنده رو وطرفی ملایم اولان دشمنی
حقیر عد ایتمه * فللذبابة فی الجرح الممدیة * تنال ما قصرت عنه ید الاسد * كورمزمیسنكه چوق یاره یه
سنك ایش ایدركه ارسلان آنی ایتمكدن قاصر وعاجز اولور (تاریخ ابن خلكانده صاحب المقامات
والكرامات ونائل الاحوال الباهرات زهد وتقوی ایله آراسته امام یوسف بن ایوب بن زهرة
الهمدانینك ترجمه سنده منقولدر مرحوم بركون وعظ ایدر ایكن مجلسنده اهل علم مالا مال
ایدی ایچلرندن بر فقیه كیمسه كه اكا ابن سقا دینورایدی قالقوب حضرت شیخه اذیت ویرر بعض
كلام و بر مسئله سؤالنده ابرام ایلمش ایدی امام یوسف اكا اوتورسنك كلامكده كفر رایحه سی بولدم
مأمولدركه سن دین اسلامك غیری اوزره وفات ایده سن دیدی اول اثناده ملك رومدن
خلیفه یه ایلچی كلكله مرقوم ابن سقا ایلچی ایله بلده قسطنطنیه یه كیدوب نصرانیه ته
كیروب نصرانی ایكن وفات ایلدی حالا كه مرقوم ابن سقا قاری قرأن وتلاوتی محمود كیمسه
ایدی مرقومی قسطنطنیه ده كورن كیمسه حكایه ایدر كه مرقومی خسته ایكن بر سنكی
اوزرینه براغلمش كوردم یدنده یلپازه وار بوزندن سنكی دفع ایدر بن ایتدم قرأن حفظكده
باقی قالدیمی اولدخی قرأندن نسنه یی درخاطر ایده مم انجق بر آیتی ذكر ایدرمكه شو آیتدر (ربما
یود الذین كفروا لو كانوا مسلمین) یعنی كافرلر چوق كره محبت ایدرلر كه نه اولیدی انلر مسلمان
اولملردی یعنی زیاده تأسف ایدرلر دیوانلرك حالنی بیان حقنده اولان آیت كریمه یی ذكر ایدرم
باقیسنی اونوتدم دیمش * انتهی الكلام نعوذ بالله من سخط الله وخذلانه و نسئله حسن الخاتمة
ای دادر والاقدرم نظر ایله كه اول كیمسه اعتقادنده مناقشه و معارضه واعتقادی ترك ایتمك ایله
نیجه هلاك ورسوای اولدی ای قرنداشم اعتقادیكی برك طوتمغه مداومت ایدوب مشایخ عارفین
وعلماء عاملین ومؤمنین صالحین ایله مناقشه ومعارضه یی ترك ایتمكه ملازمت ایله زیرا انلرك
غضبناك اولملری مسموم درانلره تعرض ایدن ازسالم اولورسن سالم اول انلره تعرض ایتمه كه

سالم اوله سن انلر ایله معارضه ومناقشه ایتمه نادم اولورسن امام العارفین علامة العلماء العاملین
وقتنده رئیس الصدیقین شیخ محی الدین عبد القادر الكیلانی قدس سره وقتا كه مكه مكرمه ده
غوثی زیارته عزیمت ایدر اولدقده كندیله اولان رفیقلری مناقشه ایدوب بعض نسنه
سویلمشلر شیخ آنلره غافل مباش بن قدم زیارت وتبرك ایله كیدرم انكار وامتحان طریقیله كتمم
دیدی بو اعتقاد ایله شیخ مومی الیه ولایته قدم بصدی مرقوم رفیقلردن بری حضرت شیخ
ایله مناقشه ومنازعه سببیله ایمان و اعتقادینك تركنه مبتلا اولدی كه بو حكایه ده اتفاق
اولندیغی كبی اول بر رفیقنك حالی دنیایه مشغول اولوب مولی سنك خدمتنی تركه نهایت بولدی
حضرت دستكیرامت علیه افضل التحیه حرمتنه وآل اصحابی حرمتنه جناب رب العالمیندن رجامز
بودركه وحدانیتنه ورسوانه ایمان اوزره تسلیم امانت وهدایت وتوفیق واولیاء واصفیاسنه حسن
اعتقاد احسان ایلیه (یحیی بن معاذ خبر ویرر كه خلفاء عباسیه دن ابو جعفر المنصور تختكاهنده
اوتورردی یوزینه بر سنك مسلط اولوب خلیفه یی غضبناك ایلدی خلیفه نظر ایلك طشره ده
كیم واردیدی مقاتل بن سلیمان واردیدیلر خلیفه انی بكا كتورك دیمكله مقاتل مجلسه كلدكده
خلیفه اكا بیلور میسن حضرت باری سنكی نیچون خلق ایلدی دیو سؤال ایلدی اولدخی بیلورم
دیوب سنك ایله جبابره یی ذلیل ایتمك ایچون خلق ایلدی دیدكده خلیفه سكوت ایلدی حضرت
مقاتل بن سلیمان قرأن عظیمی تفسیر ایدن مشهور مفسردر و برجماعتدن حدیث شریف
دخی اخذ ایلمشدر شافعی رحمه الله ایدر جمله ناس اوچ نسنه ده اوچ كیمسه نك عیال واتباعیدركه
سائر مفسرین تفسیرده مقاتل بن سلیمان حضرتلرینك عیال واتباعیدر وجمله شعراء شعرده
زهیر بن سلمی نك اتباعیدر وجمله فقهاء عظام فقه شریفده امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله
حضرتلرینك عیال واتباعلریدر كونلرده بركون مقاتل حضرتلری محراب نشین اولوب عرش
اعلادن غیریسنی بكا سؤال ایدك دیمشدی یعنی جمله سؤالكزه جواب ویریم دیوب تحدیث
نعمت ایدر كبی اولمش بر كیمسه اكا حضرت آدم علیه السلام ابتداكی حجی ایتدیكنده حضرت
آدمك باشنی كیم تراش ایلدی دیو سؤال ایتدكده بوكا علم بو قدر انجق نقسمه عجبلندیكمدن
ایچون بو حالته مبتلا اولدم دیدی ودینلمشدر كه زیاده كوچك قارنجه نك یاخود سائر قارنجه نك
بغرصغی اوكنده اولان طوپده میدر یوخسه صوكنده اولان طوپده میدر دیو مقاتل حضرتلرینه
سؤال اولندقده نه دیه جكنی بلمدی كه عجبلندیكی ایله معاقب اولدی بو معناده ابو عمرو بن العلاء
انشا ایدركه * من تحلی بغیر ماهو فیه * فضحته شواهد الامتحان * یعنی علم ومعرفتدن كندیده
اولمیان نسنه ایله اوكونن كیمسه یی امتحانك شاهدلری رسوای ایدر علماء حدیث رحمهم الله مقاتل
حقنده اختلاف ایدوب بعضیلر آنی حد بذاته ثقه عد ایتدیلر و بعضیلر تكذیب ایدوب آنك
روایت ایتدیكی حدیثی ترك ایتدیلر ودینلمشدر كه صفت باریده روایتی حلال اولمیان نسنه لری مقاتل
حضرتلری تكلم ایدردی ودینلمشدر كه حضرت مقاتل اسرار ودقایق قرانیه دن یهود ونصاری
كتابلرینه موافق اولانی آنلردن اخذ ایدوب تشبیه ایدر دیكه ابن خلكان وغیریلر بویله دیدی
مصنف مرحوم بونك صحیح اولدیغنه بن اعتقاد ایتمم دیمشدر یوز اللی بش سنه سنده مقاتل
رحمه الله وفات ایلدی (مناقب شافعیدن منقولدر مأمون خلیفه حضرت باری سنكی نیچون خلق
ایلدی دیو امام شافعی یه سؤال ایتمشیدی امام شافعی ملوكه مذلت اولسون دیو خلق ایلدی
دیدكده مأمون خنده ایلدی وایتدیكه سن سنكك اوزریمه قوندیغنی كوردكمی شافعی ایتدی كوردم
ایدی اول وقت سؤال ایلسك درونمده حاضر جواب یوغیدی وقتا كه سنكی سندن بر كیمسه‌نك
ظفریاب اولمیه جغی یره قونمش كوردم حضرت باری انك حقنده اولان جوابی بكا فتح ایلدی

دینجه مأمون شافعی حضرتلرینه لله درك دیوب مدح ودعا ایلمش (شفاء صدور نام کتابده وتاریخ
ابن بخاریده مسندا منقولدرکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات حضرتلرینك
مبارك جسد شریفنه وجامهٔ لطیفنه اصلا سنك قونمادی * الحکم * سنکی جمله انواعیله اکل
حرامدر وحلنه بروجه دخی واردرکه رافعی حکایه ایلدی ماوردی ایدر فقهادن بعضیلر بقله
مثالی مأکول اولان نسنه دن پیدا اولان سنکی اکلی مباح قلدیلر بو کلامی سویلیان میوادن
پیدا اولانی اکل مباحدر دیو سویلیان اولمق کرك * فرع * احیاء علومده حلال و حرام بحثنك
اولنده ایدرکه برسنك یابرقارنجه قزغانده قینیان طعامه دوشوب شبشسه اول طعامی اکل حرام
اولماز زیرا سنك وقارنجه وبونلرك امثالی حرام اولدیغی نجس اولدیغی ایچون ایدی اولقدارجه
ایسه نجس عداولنماز امام غزالی ایدر اول قزغانه لاشهٔ ادمیدن برپارجه آت دوشسه اول
طعامی اکل حلال اولماز اول پارچه لحم دانق قدر اولورسه ده طعام مرقوم حرام اولور نجس
اولدیغندن دکل زیرامیت آدمی علی الصحیح طاهردر حضرت امام اعظمك اختلافی واردر انجق
لحم آدمی یی اکل حرامدر کرامت واحترامی اولدیغی ایچون یوخسه نجس اولدیغی ایچون دکل
سنك بویله دکلدر امام غزالی رحمه الله حضرتلرینك کلامی بودر شرح مهذب صاحبی ایدر
لحم آدمی مسئله سنده دخی صحیح ومختار اولان اول طعامك حرام اولماسیدر زیرا اول لحم آدمی
مستهلك اولمش اولور مثلا بول و بولك غیری نسنه لر کبی که قلتین اولان خوض کبیره دوشسه
اوحوضك جمله صوینی استعمال جائز اولور زیرا بول مستهلك اولمسیله یوق کبی اولور بخاری
وغیریلر روایت ایتدیلرکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیورر (اذا وقع الذباب
فی اناء احدکم فلیمقله فان فی احد جناحیه داء وفی الاخر دواء و انه تبقی بجناحه الذی فیه الدواء)
یعنی سزدن بریکزك جناغی ایچنه سنك دوشسه آنی طالدریکز زیرا سنکك برقنادنده مرض
واردر وبرقنادنده شفا وعلاج واردر سنك اول شفالی قنادینی باترمز وروایت اخراده (ان احدی
جناحی الذباب سم والآخر شفاء فاذا وقع فی الطعام فامقلوه فانه یقدم السم و یؤخر الشفاء)
بولفظله بیورلمشدر خطابی ایدر بعض علمدن بهره یاب اولمیان کیمسه بوحدیث شریفك اوزرینه سوز
سویلیوب ایدرکه سنکك بوایشی نیجه اولور وبرسنکك قنادلرنده مرض ایله شفا نیجه جمع اولور وکندی
نفسنده نیجه بیلورکه مرض اولان قنادینی ابتدا باتورر شفا اولان قنادینی باقی قورو بویله تمکلکه اکانه شیٔ
سبب اولور خطابی ایدر بوسؤال جهالتدن کلور یاخود تجاهل اتمکدر زیرا شول کمسنه که کندی نفسنده
وسائر حیوانك نفسنده حرارتله برودت ورطوبت ایله یبوست که اشیاء متضاده در بربرینه ملاقات
ایتدکارنده فساده کیدرلر بونلری حضرت باری جمع ایلمش بولدی و بعده کوردیکه حق تعالی
اول اشیاء متضاده یی الفت ایتدیروب جمع ایتدیرر وقوای حیوانك بقا و صلاحنی اشیاء مرقومهٔ
متضاده دن قلدیغنی کوره یور اکا لایقدر که حیوان واحدك ایکی قنادنده مرض وشفا جمع
اولمسنه تجویز ایده و خدای متعال شول ذات کریمدر که بال اروسنه عجیب الاسلوب شکل
مسدس بیت پیدا ایدوب ایچنده عسل یاپمغی الهام ایلدی وصاری قارنجه یه رزقنی کسب وادخاری
الهام ایلدی وسنکی خلق ایلدی و برقنادینی مقدم باتورمغه هدایت قلدیکه مسلك تعبد وامتحان
اولان تجربه متزاید اولسونکه اول امتحان وتجربه میدان تکلیفدر خدای متعال ایچون هرنسنه ده
حکمت وعنوان واردر که انی انجق مردمان هوشمندان تذکر وتفکر ایدر انتهی الکلام *
مصنف ایدر سنکی تأمل ایلدمکه دوشدیکی نسنه یه صول قنادینی باتورر بولدمکه مرض صول
قنادنده اولمق مناسبدر شفا صاغ قنادنده اولمق مناسب اولدیغی کبی بوحدیث شریفدن استفاده
اولندیکه سنك جیویق نسنه یه دوشسه نجس ایتمیه زیرا سنکك دم سائلی یوقدر ومشهور اولان قولده

بودر وبرقولده سنك اول نسنه یی نجس ایتمکدر سائر نجس اولان میته لری نجس ایتدیکی کبی
اوچنجی قولده برمخرج واردرکه طعامه دوشمسی کثیر اولان نسنه اولسه مثلا سنك و اوز کبی
نجس ایتمیه ودوشمسی کثیر اولمیان نسنه لره دوشسه مثلا طوکزلان بوجکی وعقرب کبی طعامی
نجس ایده بو کلامده توجیه اولنمشدر انجق مؤید دکلدر محل اختلاف طعامده خارجدن دوشن
میتهٔ اجنبیه ده در اما طعامده نشئت ایدن مثلا میواده و پینرده وسرکه ده اولان قورت آنده هلاك
اولمغله نجس ایتمز که بونده اختلاف یوقدر شیخان وابن رفعه بویله دیمشدر دارمی بومسئله ده اوچ وجه
حکایه ایلدیکه اوچنجی وجه قلیل ایله کثیرك ماییننی فرق ایتمکدر که اول طعام ایچنه دوشن نسنه نك
کثرتیله طعام متغیر اولمامقدر اکردوشن نسنه کثیر اولوب طعام انکله متغیر اولسه اصح اولان نجس
ایتمسیدر وینه اونسنه طعامه بنفسه دوشسه مانع دکل اما طعامك ایچنه براغلسه ضرر ویرر * فرع *
ارولروکله بك و بال اروسی و بونلرك امثالی نسنه طعامه دوشسه آنی دخی طعامه طالدرمق لازم ایدر
سنك طعامکزه دوشدکده آنی طالدیرك دیو بیوریلان حدیث شریفه بناء ذکر اولنان نوعلره ده
لغتده سنك تعبیر اولنوردی جاحظدن وغیریدن نقلا بالاده مرور ایتدیکی کبی وحضرت
علی رضی الله تعالی عنه عسل سنککاطه جغی نسنه دردیو جمله شیره خور اولنلره سنك
اطلاق ایلمش وروایت دخی اولنمشدرکه سنکك کلبسی نارده دربال اروسندن ماعدا
دینوب جمله سنه سنك تعبیر بیورلمش بویله اولدیغی تقدیرجه ظاهر اولان طعامه مذکورلر
دوشدکده انلرك جمله سنی دخی طالدرمق واجب اوله بال آروسندن ماعدا زیرا طالدرمق بعضیسنی
هلاك ایدر بال اروسنی هلاك ایتمك ایسه حرامدر الامثال حضرت باری کلام قدیمنده سبب
بطریق المثل بیوررکه (یاایها الناس ضرب مثل فاستمعوا له ان الذین تدعون من دون الله لن یخلقوا
ذبابا ولواجتمعوا له) یعنی ای انسان سزك ایچون برحال مستغربه بیان اولندی سز اکا استماع تفکر ایله
استماع ایدك تحقیق شول اصنامل که سز آنی حق تعالادن غیری معبود اتخاذ ایدرسکز انلر برسنکی
خلق ایتمکه هیچ قادر اولمازلر حالا که خلق ایتمکه جمله سی اتفاق ایتسه لر ینه خلقه قادر اولمازلر
ضربك معناسی الطبقی اثبت و الزم در مثلا ضربت علیهم الذلة وضربت علیهم الجزیة
بیورلدیغی کبی واحتمالی وارکه ضرب مثل معناسنه اوله که سزه برمثل تمثیل اولندی دیمك اولورکه
بومثل حضرت بارینك قریشی تجهیل حقنده وانلرك دانشلرینی تحقیر وتذلیل وشیطان کندیلرینی
الدایوب تخجیل حقنده انزال بیوردیغی آیت کریمه لرك زیاده مبالغه لسیدر که انلر اصناملری
الوهیت ایله وصفلدیلر ایدی الوهیت مخلوقات ومقدوراتك کلیسنه قدرت ومعلوماتی بتمامها صورا
وتمثیلا احاطه اقتضا ایدر وبوآیت کریمه سائر آیتلردن زیاده اصنامك عجزی وانلرك قدرتلرینی
نفیه دلالت ایدرکه بوسنك بوقدر خلق ضعیف وذلیل ایکن اول اصناملردن نسنه قاپسه واول
اصناملر اول نسنه یی سنکدن خلاص ایتمکه اتفاق ایدسه لر خلاص ایتمکه قادر اولمازلر (ابن عباس دن
رضی الله عنهما منقولدرکه کعبهٔ مکرمه نك اطرافنده اوچیوز التمش بت وار ایدیکه کافرلر اول
بتلره انواع طیبلر وباشلرینه عسل سورمشلر ایدیکه سنك اول بتلرك باشنه جمع اولوب شیره سنی
یغما ایدرلر ایدی بوجهتدن کفار خاکسار متألم اولملریله بومثل قیلندی ودخی ناس ضرب مثل
ایدوب فلان نسنه سنکدن جری وسنکدن اهون وسنکدن خفتلی وسنکدن زیاده خطا کاردر دیرلر زیرا
سنك کندینی حار نسنه یه وکندویه یاپشوب کندینك خلاص اولمیه جغی نسنه یه القا ایدر ودخی
ناس ضرب مثل ایدرکه دعوتسز واروب اویوندیلق ایتمکده فلان کیمسه سنکدن زیاده دردیرلر نتکیم
شاعر ایتدی (اوغل فی التطفیل من ذباب علی طعام وعلی شراب) یعنی مقدوحی اولان کیمسه
خلقك طعام وشرابنه دعوتسز واروب اویوندیلق ایتمکده سنکدن زیاده دردیوب ودخی مبالغه

ایتمشکه *لوابصر الرغفان فی سحاب*اطار فی الجو بلا اجاب) فرضا اول کیمسه ابر آسمانده رغیفلر
کورسه جابسز اکا پرواز ایدر ایدی شعرای عصرك بو معناده خوب تعبیر ابیات واشعارلری
بی غایه درانجق مرام مصنفدن خروج عادتمز اولمدیغندن سددهان اولندی ودخی ناس فلان نسنه
سنکدن باطل دیوب ضرب مثل ایدرلر وصقوبجی سنك فلانه اولشمش دیرلر بومثل شول کیمسه
حقنده ضرب اولنور که اکا برشر عظیم اصابت ایلسه که آنی اشیدنه دهشت ویره و برحقیر نسنه
ایچون سنك مثللو نسنه یه دخی برابر کلمز دیو ضرب مثل ایدرلر ابن ظفرك کتاب نصایحندن منقولدر که
ایدر بعض ملوکك اخبارنده کوردمکه کندینك وزیر هوشیاری جمع اموال وادخار اثقال ایتمك
حقنده اکا اشارت ایدوب دیمشکه اکر عسکر سنك باشکدن متفرق اولورلر سه چون انلره
مال صرف وانفاق ایلیه سن جمله سی ینه جمع اولورلر دیمش ایدی اول پادشاه اکا بویله اولاجغنه
بردلیلك وارمی دیوب وزیر دخی واردر دیدی وایتدی شمدی یانمزده سنك وارمی پادشاه ایتدی یوقدر
وزیر دخی برقاب ایچنده عسل کتورمکله امر ایلدی کتورلدکده عقبنجه سنکلر ظهور ایدوب عسله
اوشدیلر یعنی کویا که جمع خزینه ایده لم که عسل حاضر اولدقده سنك جمع اولدیغی کبی خزینه
حاضر اولنجه عسکر جمع اولور دیمش ایدی پادشاه مرقوم خواص ومقربلریله مشاوره ایلدکده
انلر منع ایدوب جمع مال سوداسیله قلوب ناسی سندن متغیر وآزرده ایتمه هر وقت که سن مراد
ایلیه سن زمانی اولمینجه انلر حاضر اولمازلر دیدیلر پادشاه بو کلامه انلردن دخی دلیل استدکده
اخشامه داخل اولدیغمزده سکا خبر ویرز دیدیلر وقتا که کیجه اولدی پادشاهه عسل حاضر ایله
دیدیلر حاضر اولدقده برسنك حاضر اولمدی پادشاه دخی ابتداکی اولان رأیندن رجوع ایلدی
(خواص اجزاسی) جاحظ ایدر کندس دیدکلری دوا که انسانی آغسر در مشهوردر بونکله
سودی چالوب اوطه یه صاچلسه اول اوطه یه سنك کیرمیه سنکك باشی قورودیلوب آرونك صوقدیغی
یره آنکله اووالنسه وجعی دفع اوله سنك احراق وسحق اولنوب عسل ایله خلط اولنوب
داء ثعلب که صاچی وصقالی دوکر برمرضدر اکا سورلسه قیلی بیترسنك هلاك اولدقده تیورك
باصی انك اوزرینه طاغیدلسه اول ساعت دیریلور براوطه قباق یاپراغی ایله یاخود ذکر اولنان
کندس ایله یاخود سلیخه اغاجی که دارچینی مقامنده در بخور اولنسه اول اوطه ده سنك اولمیه وقباق
یاپراغی قینادیلوب اوطه دیوارلری آنکله صولنسه اول اوطه یه سنك کیرمیه (انتهی الکلام) سنکی دفع
ایدر طلسمك صفتیدرکه عتیق کندس وصاری زرنیخ برابرجه آلنوب وسحق اولنوب فاره
صوغانیله خمیر اولنوب وباغلنوب اندن برصورت یاپیلوب سفره اوزرینه قونسه اکا سنك یقین اولمیه
مادام سفرده اولدقجه وبراوطه نك قپوسی اوزرینه ساد ریونی دیکلانلاوتدن بردسته آصلسه
اکا سنك کیرمیه مادام اول دسته قپوده آصلی اولدقجه وافرسنك اخذ اولنوب باشلری
قورودیلوب کوزك قپاغنده قیل بتن یره زیاده شدت ایله سورسه لرقیلی ابدی کیدر ربو عجیب
ومجربدر برسنك طوتیلوب برکان خرقه سنك ایچنه قونیلوب برایپلك ایله بغلنوب وباغی اوزرنده
وسعتلی قویوب کوز اغریسندن شکوی ایدن کیمسه نك اوزرینه بغلنسه آغریسی دفع اوله
بغلندقده بینداصملی یاخود بازوسنه بغلنمه لیدر سنك ازیلوب ورملی کوز آغریسنه مرهم کبی
اورلسه شفا اوله (محمد بن زکریا القزوینی ایدر طبقات رومیه کتابنده کوردمکه دیش آغریسندن
شکوی ایدن کیمسه نك اوزرینه جانلی ایکن برسنك بغلنسه اغریسی ساکن اولور برکیمسه یی قودز
کلب ایصرسه یوزبی سنکدن سترایلیه زیرا سنك اکا اذیت ویرر (التعبیر) رؤیاده
سنك کورمك خصمه وعسکر ضعیفه دلالت ایدر وسنکك اجتماعنی کورمك بعضیجه رزق حلاله
دلالت ایدر وسنك کورمك بعضیجه مرضه وباشفایه دلالت ایدر بالاده ذکر اولنان حدیث شریفه

بناء که برقنادنده مرض وبرقنادنده شفا واردر دیو بیورلمشیدی وسنك کورمك بعضیجه اعمال
سنیه یه وتفریع واجب اولان نسنه یه وقوعه دلالت ایدر خدای متعالك شوقولی شریفی ایچونکه
(ان الذین تدعون من دون الله لن یخلقوا ذبابا ولو اجتمعوا له) الی قوله ضعف الطالب
والمطلوب*ترجمه سی مرور ایلدی (الذر) قرنجه نك خرده سیدر صغار نمل معناسنه که
قرمزی اوله مفردی ذرة کلورتنکیم حق تعالی (ان الله لا یظلم مثقال ذرة) یعنی حضرت باری
برکیمسه یه عملنده ثوابنی ذره وزننده نقصان وذره قدر عقاب زیاده ایتمز بیورمشدر رئملیدن سؤال
اولنمشیدی ذره نك وزننده جوابده یوز قدر قرنجه بر حبه وزننده دروذره انك مفردیدر دیدی بعضیلر
ایتدی ذره نك وزنی یوقدر حکایه اولندیکه برکیمسه برمقدار اتمك قومش ایدی تا اوزرینه صاری
قارنجه جمع اولوب بورودی بعده آنی وزن ایلدیکه وزنده نسنه زیاده اولمامش بعضیلر ایتدی
ذره شعاع شمسدن بردکدن کورینن ضیاده اواجق غبار درکه اندن هرجزئنه ذره دینور انك وزنی
اولماز صحیح مسلمده حضرت رسولك صلی الله علیه وسلم یوم قیامتده شفاعتی حقنده اولان
حدیث شریفلردن حدیث ابن مالك رضی الله عنهدن منقولدر که (ثم یخرج من النار من قال لا اله
الا الله وکان فی قلبه من الخیر مایزن ذرة) یعنی صکره نار جهنمدن چیقاریلور شول کیمسه لرکه کلمهٔ
توحیدی دیمشیدی ودرونده ذره وزننده ایمان وارایدی شعبة بن بسطام بونی تصحیف ایدوب
مثقال ذره دیمش دالك ضمی ورانك تخفیفله عبدری ایتدی دال مهمله ورانك تشدیدیله دره
دیدیکه بو کلام تغییر اولنان کلامی تکرار تصحیف ایتدکدر حنبلی المذهب ابن بطه آیت مذکوره نك
تفسیرنده ایتدی مثقال اغر اقدندر ذره کوچك قرمزی قارنجه در وبو ذره تعبیر اولنان قارنجه زیاده
کوچك قارنجه درکه انك اوزرینه برسنه کچمش اوله زیرا قارنجه برسنه کچنجه کوچلور ایمش
افعی یلانی بویله اولدیغی کبی عرب ایدرکه افعی یلانی مرور ازمان ایله کوچلوب جاریه تعبیر
اولنان یلان اولورکه سمی شدید یلاندرتنکیم امرئ القیس ایتدی*من القاصرات الطرف لودب
محول*من الذر فوق الاتب منها لاثراه*یعنی معشوقم کوزلرینی ازواجلرینه قصر ایدن حوری
قرلری جنسندندر فرضا انك کردنی اوزرنده برباشنی کچمش صاری اوفق قارنجه کزمك لازم
کلسه نازکلکدن اکا اثر ایدر ایدی سهیلی وغیریلری ایتدی جرهم قبیله سیکه ارفخشد بن سام بن
نوح علیه السلامدر اکثرانیا انك نسلندن کلمشیدی مزبور ارفخشد اوغللریله هند مملکتنده اولورلر
ایدی چونکه عاد اولك هلاك اولدقلرینی استماع ایلدی کندی اوغللریله یمنه کلدیلر ویمنی ضبط
ایتدیلر که انك اوغلنه جرهم دیرلر ایدی انلر انواع نعمتلره مستغرق اولمشیکن جرهم عظیم
طغیان ایدوب حق تعالی انلری صاری قارنجه ایله بورون قانی ایله هلاك ایلدی تا که
انلردن آخر فوت اولان برعورت اولدیکه انلردن برزمان صکره اول عورت کعبهٔ مکرمه یی طواف
ایدر ایکن کورلمشیدی انك طولندن وخلقتنك عظیم اتمدن ناس تعجب ایتدیلر حتی برقائل اول عورته
جنیه مسن یوخسه انساندن میسن دیو سؤال ایلدی اول دخی جرهم قبیله سندنم دیو جواب
ویردی وجهینه قبیله سندن ایکی کیمسه دن ارض خیبره وارنجه بردوه کرا ایدوب ارض خیبره
کلدکلرنده اول کیمسه لرمز بوره عورتدن نرده صو واردیو خبر استدیلر اول دخی انلره صویك خبرینی
ویردی واول عورته صاری قارنجه مسلط اولوب بورننه کیردی و بوغازینه ایندی اول دخی هلاك
اولدی ویزید بن هارون ذره دیو صاری قورده تعبیر ایلمش بو عباره فاسده در ابن عباس رضی الله
عنهما ایدرکه ذره قارنجه نك باشیدر سر معناسنه بعض علما ایدر حسناتم سیئاتمك اوزرینه ذره
مقداری فاضل اولق دنیانك جمله سندن بکا محبتلیدر نتکیم حق تعالی بیوردی (فمن یعمل مثقال
ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال ذرة شرا یره) انتهی اول دانای اسرار کائنات علیه اکمل الصلوات

بوآيت كريمه يه جامعه فاذه تسميه بيوررلر ديكه معناسنده منفرده ديمكدر انسانك ايكى طرفى ديمشدر
حضرت انس رضى الله عنهدن منقولدر كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمه برسائل
كلمشيدى اول حضرت اكا برخرما ويردكده سائل ايتدى سبحان الله انبياء عظامدن برپيغمبرسن
برخرما ويررسن حضرت رسول صلى الله عليه وسلم اكا خطاب ايدوب سن بلزميسنكه برخرمانك
صدقه سنده نيجه ذره مثقالرى ثواب واردر ديو بيوردى بعده برسائل دخى كلوب احسان نياز
ايلدى اول حضرت اكا دخى برخرما احسان ايدوب اكا معروف ايله امر ايلدى برروايتده برجاريه يه
امر ايلديكه ام سلمه يه وار كندى يانده اولان اقچه دن بو كيمسه يه قرق درهم قرض ويره انس
رضى الله عنه ايتدى چوق اكلمدى اول كيمسه غنى اولدى ابوهريره دن رضى الله عنه منقولدركه
سلطان كائنات عليه اشرف الصلوات بيورر (يقتص الخلق كلهم بعضهم من بعض حتى الجماء من
القرناء وحتى الذرة من الذرة) يعنى روز قيامتده مخلوقك جمله سى بربرندن قصاص اولنور تاكه بوينوزلى
قيوندن بوينوزسز قيون ايچون وبرصارى قارنجه دن اوبرى ايچون قصاص اولنور سعد بن ابى وقاص
رضى الله عنه برسائله ايكى خرما ويرمشدى سائلك يدندن طوتدقده سعد اكا اى كشى حضرت
بارى بوصدقه مى نيجه مثقال ذره بندن قبول ايلدى ديدى وحضرت عايشهٔ صديقه رضى الله
عنها دخى براوزم دانه سى صدقه ايتدكده بوكلامى سويلمشيدى صعصعة بن عقال التميمى
رضى الله عنه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك مجلس سعادتنده ذكر اولنان شو آيتى ايشتدكده
بو بكا كافيدر غيرى آيت ايشتمكى قايرمم ديدى وآيت مرقومه يى حسن بصرى رحمه الله مجلسنده
دخى بركيمسه ايشتدكده موعظه كمال ايردى ديدكده حسن بصرى اول كيمسه حقنده فقيه اولدى
يعنى اوزرينه لازم اولانى بيلوب ارشاده نائل اولدى ديدى (حاكم حضرتلرى مستدركده ايدر ابو اسماء
رحبيدن منقولدركه اذا زلزلت سورهٔ كريمه سى نازل اولدى حضرت ابى بكر رضى الله عنه
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ايله طعام ايدرلر ايدى حضرت ابى بكر طعامى فراغت ايدوب
بكا ايلدكده حضرت رسول صلى الله عليه وسلم (ما يبكيك) يعنى سنى نه شئ اغلتدى نيچون
آغلرسن ديدى حضرت ابى بكر يارسول الله مثقال ذره نه در بر سؤال ايتميه لمى ديدى حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردى كه (يا ابابكر ما رأيت فى الدنيا مما تكره فمثاقيل الذر ويدخر الله لك
مثاقيل الخير الى آخره) يعنى اى ابو بكر مثقال ذره سنك دنياده كورديكك نسنه دندر كه
سن انى حقير وكريه عد ايتديكك نسنه لردندر يعنى صارى قارنجه در ياخود شعاع شمسده كورينن
غباردر كه ذره تعبير اولنان نسنه عند الله اكبردر حق تعالى انى سنك ايچون مثاقيل خير حفظ وادخار
ايدر ديو الى آخر الحديث مژده ايلدى راوى ايدر ذره زياده كوچرك قرمزى قارنجه دركه ميزان
انكله ترجيح اولنوب آغميه ابوهريره رضى الله عنهدن منقولدركه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله
عليه وسلم بيورر (يجاء بالجبارين والمتكبرين يوم القيمة رجال على صور الذر يطأهم الناس من
هوانهم على الله حتى يقضى بين الناس ثم يذهب بهم الى نار الانيار) يعنى روز قيامتده جبارين
ومتكبريندن نيجه رجال صارى قارنجه صورتنده كتوريلور كه اهل محشر انلرى باصرلر انلر عند الله
خور وحقير اولدقلرى ايچون تاكه حضرت بارى ناس بيننده حكم ايدنجه دك بعده اول قارنجه صورت
اولنلر نار الانياره سوريلور سؤال اولنديكه يارسول الله نار الانيار نه در حضرت بيورديكه (عصارة
اهل النار) يعنى اهل دوزخك لاشه لرندن قان وايرك مجمعيدر صاحب ترغيب وترهيب دخى
بوحديث شريفى روايت ايلدى عمرو بن شعيبدن اول دخى باباسندن وده سندن نقلا منقولدركه
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم بيورر (يحشر المتكبرون يوم القيمة امثال الذر فى صورة الناس
يغشاهم الصغار من كل مكان ويساقون الى سجن من النار يقال له بولس ويسقون من طينة

الخبال وهى عصارة اهل النار) يعنى روز قيامتده متكبرلر ذره مثلى ناس صورتنده حشر اولنورلر كه
هر يردن انلرى ذلت وحقارت باصوب اورتر يعنى اياق التنده قالورلر ونار دن برزندانه
سوريلورلر كه اكا بولس دينور واهل نارك اعضالرندن اقان قان وايركدن صوار يلورلر (بيهقينك
شعب ايمان نام كتابنده اصمعى حضرتلرندن منقولدركه ايدر باديه ده كچه دن اوده ساكنه براعرابيه
عورته ملاقى اولدم اكا بو يرده سنك مونسك والفت دارك كيمدر ديدم اعرابيه ايتدى مونالره
مزارلرنده مونس اولان بكاده مونس اولور يعنى جناب حق وهو معكم اينما كنتم مصداقنجه بنم مونسمدر
ديدى راوى ايدر سن نه شى اكل ايدرسن ديدم اعرابيه ايتدى ذره يه اطعام ايدن بنده اطعام ايدر
حالاكه قارنجه بندن كوچكدر (امام العلامه ابو الفرج ابن الجوزينك مدهش نام كتابنده منقولدركه
عجمدن يعنى عربك غيرى بركيمسه علم وادب طلبنه چقمشيدى اول اثناده طريقده كزرايكن بر دوز
اغاج كوردى وتأمل ايلدى كورديكه صارى قارنجه اول اغاجك اوزرنده كزه يور وچوق كزمسندن
اغاجده اثر ايلمش فكر ايدوب ايتدى بواغاجك بوقدر صلابتى وقارنجه نك خفتى وارايكن بيله بونده
بواثرى ايتمش لايق اولان بودركه طلب واستفاده يه مداومت ايدم مأمولدركه مطلوبه ظفرياب
اولام ديوب علم وادبده ثابت قدم اولمغه رجوع ايلدى چوق مكث ايتميوب بهرياب اولدى فائده
دينيه وعائدهٔ دنياويه خصوصا توحيد ومعرفت طلبنده اولنلره بويله جه واجبدركه سعى وطلبى
كرارا ايليوب نوميد اوليه يا مطلوبه نائل اولوب ظفر وغنيمته مظهر اولمغله بهرياب اولور ياخود
طريقنده فوت وشهادته نائل اولور (فائده) ابو يزيد بسطامى حضرتلرينه عارف نه ديمكدر ديو
سؤال اولنمشيدى جوابده ايتدى عارف شول كيمسه دركه وحدانى التدبير فردانى المعنى صمدانى
الرؤية ربانى القوة وحدانى العيش نورانى العلم جلدانى العجايب سماوى الحديث وحشى الطلب
ملكوتى السر صفتلريله متصف اولوب مفاتح الغيب وخزائن الحكم وجواهر القدس وسرادقات
الابرارك يانده اوله اول عارف بوحدى تجاوز ايدوب دخى اعلايه رفع اولسه اول مرتبه يه ادراك
اولنوب ايرلمز وانك حالى وصف دخى اولنماز كه تعبيرنده زبان وتحريرنده خامهٔ بيان بيچاره قالور (صحيح
مسلمده ابن مسعود رضى الله عنهدن منقولدركه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله عليه وسلم
بيورر (لا يدخل الجنة من كان فى قلبه مثقال ذرة من كبر فقال رجل ان الرجل يحب ان يكون ثوبه
حسنا ونعله حسنا فقال ان الله تعالى جميل يحب الجمال والكبر بطر الحق وغمط الناس) يعنى جنت اعلايه
كيرمز شول كيمسه كه كبردن قلبنده ذره مقدارى اوله راوى ايدر اصحابدن بركيمسه ايتدى مؤمن سوركه
لباسى خوب ونعلى خوش اوله اول حضرت ايتديكه حضرت بارينك جمله ايشى خوب وصاحب
جمالدر جمالى ونمايشلى اولمغى محبت ايدر كبر شول نسنه دركه حقى انكار وناسى حقير عد ايتمكدر ترمذى
حضرتلرى دخى بوحديثى روايت ايدوب حديث حسن غريب ديمشدر وديمشلردركه بومقامده
كبردن مراد ايمانه كلمكده اولان كبردركه بو كبرك صاحبى اول حال ايله وفات ايدنجه اصلا جنته
كيرمز ديمك اولور بعضيلر ايتدى قلبنده كبر اولمازجنته كيرديكى وقتده ديمكدر نتكم حق تعالى
(ونزعنا ما فى صدورهم من غل اخوانا) الآيه يعنى دنياده ياخود جنت اعلاده مؤمنينك درونلرنده
اولان حقدى نزع ايدرز مؤمنين متقين جنت اعلاده درلر جمله سى قرنداش اولدقلرى حالده ديو
بيورديكه جنته كيرنلر درونلرنده كبر اولمديغى حالده كيرديمك اولور بو ايكى تأويلك ايكيسنده دخى
بعد واردر زيرا حديث شريف كبر مشهورك نهيى سياقنده واقع اولدى كبر مشهور ناسك
اوزرينه كنديني رفيع عد ايدوب ناسى حقير كورمكدر حديثك تأويلنده ظاهر اولان تأويل
قاضى عياضك ومحققيندن غيريلرك اختيار ايتدكلريدركه متكبر مجازات اولنمسزين جنته كيرمز
ديمكدر ياخود جنته ابتدا كيرنلر ايله كيرمز ديمكدر راوىٔ حديثك قال الرجل ديديكى اورجل مالك بن

مرارة ازهاویدرکه قاضی عیاض بویله دیدی ابن عبد البر حضرتلریده بوکا اشارت ایلدی
ابو القاسم حلف بن عبد الله بن سکوان اول رجلك اسمنده برقاج اقوال حکایه ایلدیکه اول رجل
بوریحانه در واسمی شمعوندر بعضیلر ربیعة بن عامر دردیدیلر و بعضیلر سواد بن عمرو در دیدیلر
و بعضیلر معاذ بن جبل ایدی دیدیلر که ابن ابی الدنیا کتاب الخمول والتواضع نام کتابنده بونی ذکر ایلدی
و بعضیلر اول رجل عبد الله بن عمرو بن العاص ایدی دیدیلر (ان الله جمیل) قولنك معناسی حق
سبحانه وتعالانك جمله امری حسن وجمیل وغایتلیدر وکندیچون اسماء حسنی وصفات جمال وکمال
واردر دیمکدر بعضیلر ایدر جمیل مجمل معناسنه در سمیع مسمع معناسنه اولدیغی کبی ابو القاسم
القشیری ایدر جمیلك معناسی جلیل دیمکدر و بعضیلر ایتدی جمیلك معناسی نور وبهجتك مالکی
دیمکدر بعضیلر ایدر سزه اولان افعالی سزاده ایچون اولان نظر جمیلیدر که حضرت باری سزه
آسان نسنه تکلیف ایدر واکا دخی کندی اعانت ایدر وانك اوزرینه ثواب جزیل اثبات ایدر دیمکدر
حضرت باری یی تنزیه ایتمك ایله تنزیه ایدرم که نه عجب اکرام ایدر شیخ الاسلام محی الدین النووی
رحمه الله ایدر جمیل اسمی صحیح حدیث شریفده واقع اولدی واسماء حسناده دخی واقع اولدی
انجق حق تعالی یه اسنادنده کلام واردر مختار اولان حق سبحانه وتعالی یه جمیل اطلاق ایتمك جائز
اولمقدر علمادن بعضیلری منع دخی ایلدیلر امام الحرمین ایدر شرعك کتوردیکی نسنه یی حضرت
باری یه اطلاقنی بز دخی تجویز ایدرز یعنی مثلا دعا ایده جك ایسك مأثور اولان ادعیه دن خبیر
دکل سن حق تعالی یه دعا کره نه کونا اسماء اطلاق ایدوب دعا ایده جك ایسك تعبیر کده جائز اولانی
اولیانی بیانك محلیدر دوبده ایله نظر ایتملیوز بر نسنه که شرعده اکا اذن وارد اولمدی ومنع دخی
وارد اولمدی ایسه اول نسنه نك حق تعالی یه اطلاقنك جوازیله ومنعیله حکم اولنمازه زیرا احکام
شرعیه موارد شرعدن ملاقات اولنور اول کلامك حضرت باری یه اطلاقنك حلال اولمسی
یاخود حرام اولمسیله بز حکم ایلسك شرعسز بر حکم اثبات ایتمش اولورز بعده بر اسمی حق تعالی یه
اطلاق ایتمکده شرعده اواطلاقی منع ایله جزم ایدر نسنه نك ورودی شرط قیلمدی انجق عمل
اقتضا ایدر نسنه شرط قلندی عمل واجب اولماز ایسه ده که اول اطلاق ایله عمل اقتضا ایدر نسنه
شرعده بولنمق اطلاقك جوازینه کفایت ایدر انجق شرعده اولان قیاسلر عملی مقتضی اولاندر
حق سبحانه وتعالی یی تسمیه حقنده ذکر اولنان قیاسلره تمسك وتوسل جائز دکلدر (شرعك ایراد
ایتدیکی ومنع ایتدیکی اوصاف کمال وجلال ومدح ایله حق تعالی یی وصف ایتمکی بر طائفه تجویز
ایدوب آخرلر منع ایتدیلر مکر که اول اطلاقه نص کتابدن یا حدیث متواتر دن یاخود اطلاقنك
اوزرینه اجماع امتدن شرع مجزوم وارد اولمش اوله اکر خبر واحد اولمش اولسه انی بر طائفه تجویز
ایدوب انکله دعا وثنا ایتمك عمل بابندندر عمل ایسه خبر واحد ایله جائزدر دیدیلر وآخرلر بونی دخی
منع ایتدیلر زیرا حضرت باری یه اطلاق اولنمسی محال اولان نسنه یی اعتقادك جوازینه راجعدر
قاضی عیاض رحمه الله ایتدی صواب اولان جمیل لفظی وبونك نظیری حق تعالی یه اطلاقنك
جائز اولمسیدر زیرا عملی مشتملدر وحضرت بارینك قول شریفی ایچونکه (ولله الاسماء الحسنی
فادعوه بها) یعنی حضرت بارینك احسن معنایه دلالت ایدر اسماء حسناسی واردر سز انکله
حق تعالی یه تسمیه ایدك دیو بیورمشدر جمیل لفظی دخی اسماء حسنی دندر ومقام قاضی عیاضك
دیدیکی کبی بالاده اولان حدیثده اول رجلك غمط الناس دیدیکی بعض روایتده ضاد ایله و بعضنده
طا ایله که متکبر سائر ناسی حقیر عد ایدر دیمکدر (التعبیر) ذره یی رؤیاده کورمك اولاد ونسل ایله
تعبیر اولنور حق تعالانك شو قول شریفی ایچونکه (واذ اخذ ربك من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم)
یا محمد سنك ربك بنی آدمك اصلابلرندن نسللرینی اخراج ایتدیکی وقتی ذکر ایله که صاری قارنجه کبی

خلق ایدوب (الست بربکم) بیورمشیدی (قالوا بلی) یعنی انلر بلی دیدیلر وذره کورمك ناسدن
ضعفا ایله دخی تعبیر اولنور بعض اهل تعبیر ایدر ذره کورمك عسکردر زیرا ذره نمل تعبیر اولنان
قارنجه دندر ﴿الذراریح﴾ جوهری ایتدی الذراح والذروح بر قرمزی بوجکدر که سیاه
نقطه لری واردر اوچار ذات سمومدندر ذراریح جمعیدر سیبویه ایتدی ذراریحك مفردی ذرحرحدر
زیرا کلام عربده فعول صیغه سی یوقدر که مفرد اوله سبوح وقدوسی سیبویه اوللرینك فتحیله
اوقوردی بو جنس بوجك برقاج انواعدر اندن بعضیسی حنطه دن پیدا اولور و بعضیسی چام
اغاجندن پیدا اولور و برکوناسنه بنات وردان دینور اکثری حماملرده اولور بوکا بکزر قنادنده صاری
خطلر واردر لونی مختلف وجسمی یوك واوزون بوجکدر (الحکم) ذراریح بوجکلرینی اکل
حرامدر خبیث اولدقلری ایچون (الخواص) بوجکلری اوبوزه نفع ویرر وشول مرضه که دریلری
صویارا کا دخی نفع ایدر دخی ورملره موافق اولان دواره قاتیلور مثلا سرطان اغریسی کبی که اطباقتنده
معروفدر وکوتوتمرکی مرضی کبی رازمی ایتدی بو بوجکك ایچنده اولان رطوبتی کوزه چکمك
کوزده جانب انفدن ناشی یوفقه دری اولسه اکا نفع ایدر وانی سحق ایدوب سورنمك کهله یی
هلاك ایدر واول بوجك زیت یاغیله طبخ اولنوب اعضایه سورلسه ثعلب اغریسنی کیده رر اطباء
قدماء زعم ایدر که ذراریح بوجکی قرمزی خرقه ایچنده قونوب حاسی اولان کیسه نك اوزرینه
بغلنسه شفا بوله ﴿ذرع﴾ فتحتیله بیان صغرینك یاورسیدر بیان صغیری
یاورولسه اذرعت البقرة فهی مذرع دینور ﴿الذعلب والذعلبة﴾ شول ناقه درکه سریع
اوله سواد بن مطرفك حدیثنده کلدیکه ذعلب شول ناقه درکه برك ومحکم اوله ﴿ذئب﴾
قورتدرکه یرتجی جانورلردندر وکاه همزه سز استعمال اولنور اصلی همزه لی اولقدر ذئبه مؤنثیدر جمع
قلتی اذؤب وجمع کثرتی ذئاب وذؤبان کلور وقورده خاطف وسیدوذوالة وسرحان ودوسر وعملس
وسلق تسمیه اولنور دیشی سنه سلیقه دینور وعسایم دینور وابو مذقه قردلر لقبیدر نتکیم شاعر
ایتدی * حتی اذا جن الظلام واختلط * جاؤا بمذق هل رأیت الذئب قط * یعنی کیجه قرا کو اولوب
قارشدقده اهل شکار بر قورت ایله کلدیلر که ابدی اویله بر قورت کورمدم دیوب مذق ایله قورت
مراد ایلمش قوردك مشهور اولان لقبلرندندر ابو جعده که عبید بن الابرص ملك حیره اولان
منذر بن ماء السماء کندینی قتل مراد ایتدکده اکا مثل طریقیله سویلمش که * وقالوا هی الخمر تکنی
الطلاء * کما یکنی الذئب اباجعده * یعنی ناس باده حقنده انك نامنی خوب ایتمك اراده سیله
بو باده درکه طلا دیمکله لقبلنور دیرلرمی پخته معناسنه یاخود حسن معناسنه که زیرا فی الاصل
طلا بر نسنه یه حسن ویرسون یاخود دوا اولسون دیو سوریلان نسنه یه دیرلر نتکیم قورد حسن
تعبیر ایله اباجعده ایله لقبلندیکی ابو جعده اهل کرم معناسنده در بو برمثل ایمش که کنیتی
حسن وعملی قبیح نسنه لره اطلاق اولنور کویا که مرقوم عبید بونکله ضرب مثل ایتمشکه منذر
ملك بکا اکرام ایدوب قتلمی مراد ایدر نتکیم خمر طلا اسمیله تسمیه اولنوب اسمی خوب اولوب
اوخمرك فعلی قبیح اولدیغی کبی قورد دخی بویله درکه لقبی خوب ایسه ده قوردك فعلی قبیحدر
وجعده غنم معناسنه در بعضیلر ایدر جعده رائحۀ طیبه لی بر اوتدرکه بهارده بتوب سریعا قورر
ابن الزبیر رضی الله عنهما متعه دن سؤال اولنمشیدی جوابده قوردك کنیتی حسن وعملی قبیحدر
دیدیکه یعنی متعه نك اسمی خوب معناسی قبیحدر نتکیم قوردك کنیتی حسن فعلی قبیح اولدیغی کبی
وقوردك کنیه لرندندر ابو تمامه وابو جاعده وابو رغله وابو سلعامه وابو العطلس وابو کاسب
وابو سبله وقوردك اسماء مشهوره سندندر اویس که مصغر اوله کبت وحیف لفظلری کبی نتکیم
هذلی نام شاعر زماننك امیرینه تعرض ایدوب امیر ضابط اولمامغله دست درازلق ایدنلری قورده

ورعایاسنی قیونه تشبیه ولفظلرنده استعاره ایدوب ایتدی * یالیت شعری عنك والامر عمم *
یعنی ای امیر نه اولیدی سنك احوالكه علم اولیدیكه سنك حكومتك تام ونافذمیدر * مافعلت الیوم
اویس بالغنم * بوكون قوردقیونه نه ایشلدی یعنی امیر یكتا ونافذالامر اولمیلدرسنك زمانكده نیجه
فرومایه لر فرصت یاب اولمغله قورد اولوب قیون مشابه سنده اولان رعایافقراسنه نه معامله ایده یور
وقوردلك اوصافندندرغبش لونده اولمق غبش براوندر كه كول كبی بوزاوله یعنی خاكستری اوله
ذئب اغبش وذئبة غبشاء دینوركه بوز قورد دیمكدر امام احمد حنبلی وابویعلی الموصلی روایت
ایدركه تحقیق اعشی شاعرمازنی الحرمازیكه آدی عبدالله بن اعوردر انك یاننده برعورتی واراید‌ی
آدینه معاذه دینور مرقوم عبدالله ماه رجبده هجرنام شهردن عیالنه طعام كتورمكه كتمشدی
مرقومه عورت زوجنه ناشزه اولوب فرار وحرمازیلردن بركیمسه نك یاننه واردیكه اكا مطرف
ابن نهطل دینورایدی اول دخی عورتی اخفا ایلدی وقتاكه زوجی كلدی عورتی خانه سنده بولمامغله
عورتك خبری اكا افاده اولنوب اول دخی عورتنی مطرف بن نهطلدن طلب ایلدی مطرف
عشیرتی ایچنده مرقومدن قوی اولمغله عورتی اكا ویرمدی اول دخی حضرت رسول صلی الله
علیه وسلمه كلوب صغندی وشوشعری انشا وحضرت رسولدن نیازمند اولوب سویلركه * یاسید
الناس ودیان العرب * اشكوالیك ذربة من الذرب * یعنی ای مرد مانك اولوسی وعربك دیانی
فساد وخیانتدن سكا شكوی ایدرمكه بوكلامی عورتندن كنایه ایلمش * كالذئبة الغبشاء فی ظل
السرب * خرجت ابغیها الطعام فی رجب * اول عورت اینی كولكه سنده اولان
بوزقورد كبیدركه ماه رجبده انك ایچون طعام طلبنه چقمشدم * فخالفتنی بنزاع وهرب *
وقذفتنی بین عیص موتسب * اول عورت نزاع وفرار ایتمكله بكا مخالفت ایدوب بر برینه قارشمش
اغاج كوكنه بنی براقدی * اخلفت العهد ولطت بالذنب * وهن شرغالب لمن غلب *
اول عورت عهده وفا ایتمیوب وازواج معامله سندن منع ایلدی وعورتلر شرغالبدر غالب وقادر
اولان كیمسه‌ده دیدی اول كیمسه بوكونه شكواسنی تمام ایتدكده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
بیوردیكه (وهن شرغالب لمن غلب) یعنی عورتلر حیله ایله غالب وقادر اولان كیمسه یه دخی
غلبه ایدیجی شردركه مثلا شیطانه بیله غلبه ایدر شاعر مرقوم عورتنك فساد وخیانتندن ذربه
لفظیله كنایه ایلمش فی الاصل ذربه ایسه معده ده اولان فساد ذربعضیلر ایتدی مرقوم ذربه
لفظیله عورتك لسانك حدتنی ویرامزسوزینی مراد ایلدیكه عربك ذرب لسانه كلاملرندن مأخوذ
دركه بركیمسه حدید اللسان اولوب سویلدیكنی قایرمسه بویله‌دیرلر وشعرده اولان عیص لفظی
اغاجك كوكی دیمكدر وموتسب لفظی بربرینه كیرمش دیمكدر ولطت بالذنب لفظی ایله مرقوم
مراد ایلدیكه اول عورت فرجنی كندیدن منع ایدر ایدی یعنی ازواج معامله سنه راضیه اولماز
ایدی دیمك اولوربو كلام عربك لطت ناقة بذنبها دیدكلرندن مأخوذدر یعنی اركك دوه جمع اولمق
استدكده ناقه قویروغن بودی اراسنه آلوب انكله فرجنی سد ایلدی دیمكدر بعضیلر ایدر مرقوم
بوكلام ایله عورتك كیرلنوب وكندیدن شخصنی اخفا ایتدیكنی مراد ایلدی ناقه قویروغی ایله
فرجنی اخفا ایتدیكی كبی ذكر اولنان اعشی نام شاعر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه
عورتندن وعورتنك اشلدیكی نسنه دن وعورت كندی قبیله لرندن مطرف بن نهطلك یاننده
اولدیغندن شكوی ایتدكده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مطرفه برامر تحریر
بیوردیكه * انظر امرأة هذا معاذة فادفعها الیه * یعنی بوكیمسه نك عورتی معاذه نام عورته نظر
وتفكر ونصح وپند ایله نظر ایله ده عورتی اكا تسلیم ایله اول دخی بوامری مطرفه تلاوت ایتدكده
مطرف دخی عورته ندا ایدوب یامعاذه شوامر سنك حقكده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه

وسلمك امریدرسنی زوجك عبدالله شاعره ویریرم دیدی عورت دخی بنم ایچون رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمدن عهد وذمت ال كه ایشلدیكم ایله بكا عقاب ایتمیه دیوب اول دخی عهد
وذمت آلدی وعورتی اكا تسلیم ایدوب شوشعری انشا ایلدیكه * كفت * لعمرك ماحبی معاذه
بالذی * یغیره الواشی ولاقدم العهد * یعنی بقاك حقیچون قسم ایدرمكه نمام وكاذبلرك تغییر
ایده جكلری نسنه ایله معاذه عورته محبتمی تغییر ایتمدی * ولاسوء ماجاءت به اذازلها * غواة
رجال اذیبا حونها بعدی * واول عورت برقبیح نسنه ایله دخی كلدی آزغون كیمسه اول عورتی
ذلیل ایتدكلرنده بوندنصكره انلرانی مباح قیلرلر یعنی كویا بنم یانمزده بركیمسه نسنه ایتمكه قادر
اولدی ایده بیلورلرسه شمدنصكره ایدرلر دیمش زمخشری حضرتلری حق تعالینك شوقول
شریفنك تفسیرنده (ان كیدكن عظیم) یعنی البته ای نسالر سزلرك مكریكز عظیمدركه عورتلرك
مكری شیطانك مكری اوزرینه عظیم عد اولنمشدر دیدی زیرا نه قدر رجالده دخی مكر وارایسه
عورتك مكری رفق وملایمت ایله در وحیله سی زیاده نافذدر وعورتلر ایچون مكر وحیله ده
رفق وملایمت واردركه ملایمتلریله رجاله غالب اولورلر وكیدنساء غالب اولدیغندندر حضرت بارینك
(ومن شرالنفاثات فی العقد) قول شریفی كه ساحره اولان عورتلرك شرندن حضرت
باری یه صغنیرم دیمكدر نفاثات شول ساحره عورتلردركه سائر عورتلرده اولیان حالت كندیلرده اوله
بعض علمادن منقولدركه شیطاندن خوف ایتدیكمدن زیاده نسادن خوف ایده رم دیمشدرزیرا
خدای متعال بیوردركه (ان كید الشیطان كان ضعیفا) یعنی شیطانك مكری ضعیف اولدی
ونسالر ایچون بیوردیكه (ان كیدكن عظیم) البته ای عورتلر سزلرك مكریكز عظیمدر (تاریخ
ابن خلكان)ده عمروبن ابی ربیعه نك ترجمه سنده منقولدركه شول اثناده كه عمروبن ابی ربیعه بیت
شریفی طواف ایدردی برعورت كوردیكه بیتی طواف ایدر واول عورتك حسن وجمالنه تعجب
ایدوب اول عورته سؤال ایتدی كوردیكه بصره دن ایمش وبرقاچ دفعه كلام سویلدی عورت
كندویه التفات ایلمدی وبندن سكانسنه یوقدر زیرا سن حرم باریده سن وحرمتی عظیم مكانده سن
دیدی وقتاكه عمرو اكا ابرام ایدوب عورتی طوافدن منع ایلدی عورت دخی اكا سن بونك ایچون
احرام اولمنمش سن بنم ایله كل كه مناسكی بندن كوره سن دیوب اولدخی عورت ایله حاضر اولوب
وقتاكه عورتی كوریجك عورتدن اعراض ایتمكله عورت دخی شعرادن برقان بن بدر السعدی نام
شاعرك شعریله تمثل ایلدی * یغدوالذئاب علی من لاكلاب له * یعنی قوردلر قوشلقلر یعنی صباحلین
طوبلنورلر شول كسنه نك ضرری اوزرینه كه انك كلابی یوغیدی مراد كندینك یاننده محرمی
اولمدیغیدركه عمروبن ابی ربیعه كندویه دست درازلق ایتمش ایدی * وتتقی
مربض المستأسد الضاری * واول قوردلر شول ارسلان یتاغندن حذر ایدرلر كه اول
برتجیدر خلفاء عباسیه‌دن منصور خلیفه یه بونلرك خبری بالغ اولدقده منصور خلیفه تازه عورتلرك
مستوره لكنده وقوع حاللرینی بیلسم واشتسم دیدی ومزبور عمروبن ابی ربیعه نك ولادتی
حضرت عمرك رضی الله عنه شهید اولدیغی كیجه ده اولدیكه حسن بصری رحمه الله تعالی
مرقومك ولادتی ذكر اولندقده سویلردیكه قنغی حق رفع اولندی وقنغی باطل وضع اولندی
یعنی رفع حقدن مراد حضرت عمرك وفات وروح پرفتوحنك عالم علیینه عروجیدر ووضع باطلدن
مراد ربیعه نك طوغمسیدر وربیعه دریاده غزا ایدردی سفینه یی احراق ایتدیلر اولدخی بیله
یاندیكه سكسان اوچ تاریخنده ایدی (ارسلان ایله قورداجلغه آخر حیوانلردن زیاده تحمل ایدر
انجق ارسلان طعامی زیاده آرزوایدرحریص ورغیبدركه بوقدر حرصی وار ایكن برله برقاچ كون
نسنه اكل ایتمیوب طورمغه تحمل ایدر قورد نه قدر مرتبه سی دون ورفاهیتی اقل ومشقتی اكثر ایسه ده

اكل ايده جك نسنه بولمادقده خوب وملايم اولان روزكاره افزينى آچوب انكله قوتلنور وقوردك
درونى كككى اريد ر خرمالك چكرد ه كنى اريده مز وجماع ايتدكده چاتشمق بولنمز انجق كلب ايله
قورده بولنور وقتا كه اركك قورد ديشى قورد ايله چاتشدقده اوزرلرينه برهاجم هجوم ايلسه نيجه
مراد ايدرسه ايكيسبنده قتل ايدر انجق قوردلر چاتشمش اولديغى حالده بولنمق اولماز زيرا انلر
جماع مراد ايتدكده نفسلرى قورقوسندن تحرى ايدوب بريره واررلر كه آدم بصمش اولميه ويراوزرينه
ياتوب جماع ايدرلر وقورد انفراد ووحدت ايله موصوفدر ويلك مراد ايتدكده بلسى وثب وسحر مق
ايله اولور وقورد پاره ليوب اندن طويديغى لاشه يه بردخى عودت ايتمز وقوردك عجايب اولان
حالندندركه بركوزيله او يور اول بر كوزى اويانق اولورتا كه او يويان كوزى اويقوسنى الدقده او برى
اياه دخى ايوربرى ايله كنديني بكليوب او بريسله استراحت ايدر حميد بن ثور ابيات مشهوره سنده
قوردك وصفنده ايدر اول ابياتدن بعضى بودركه* وينت كنوم الذئب فى ذى حفيظة* اكلت طعاما
دونه وهو جايع* يعنى غضبناك كسنه نك يانده قورد او يقوسى كبى او يودم وانك يانده طعام اكل
ايلدم حالاكه اول اج ايدى يعنى خوفدن برخوش استراحت ايده مدم* ينام باحدى مقلتيه و يتقى*
باخرى الاعادى فهو يقضان هاجع بركوزيله او يورا وبراى ايله دشمنلرندن صاقنوب حذر
ايدر حالاكه اويوم خفيفندن او يانقدر وقورد كزركن چاغرمسى چوق حيواندر اما اخذ اولنوب
دكنك ايله ياخود قلج ايله ضرب اولنسه تاكه پاره لنوب هلاك اولنجيه دك صوتنى اشيدلمز وقورتده
حاسهٔ شم قويدركه برفرسخ يردن مشموم اولان نسنه يى قوخوسيله بيلور وقوردك قيونه تعرض
ايتمه سى اكثرى صباح وقتنده اولور زيرا كلبك فتوريند و كلالتنه و نومنه منتظر اولور زيرا كلب
كيجه نك طوليه اويانق بكلجى اولور وقوردك حالت عجيبه ندر كه قوردك دريسى قيونك دريسى
ايله بريره جمع اولسه قيونك دريسنك توى يولنوب دوكيلور وقورد ييان صوغانه بصسه اول
ساعت هلاك اولور قورد اجقدقده چاغرركه قورتلر يانه جمع اولور و بربرينه متصل طوررلر
ايچلرندن برى كيتمكه ميل ايلسه باقيلرانك اوزرينه صچرايوب آنى اكل ايدرلر و برانسانك اوزرينه
اوغرادقده انساندن عاجز اولسه چاغررکه غيريلردن يارديم استر قورتلرانك اوازينى اشيدوب
جمله سى بردن اول انسانه اقبال وهجوم ايدرلركه جمله سى انى اكل ايتمكه حريص اولمقده برابردر
وانسان انلرك بربنى قناتسه سائرلرى اول يارهلنن قورده صچرايوب پاره لرلر وانسانى ترك ايدرلر
بعض شعرا كندى دوستنه نازل اولان نسنه يه اعانت ايدركن انى هرجايى بولمغله اكا عتاب ايدوب
سويلركه* وكنت كذئب السوء لما رأى دما* بصاحبه يوما احال على الدم* يعنى سن شول قبيح
قورد اولدك كه رفيقكده قان كوردكده اكا هجوم ايدر بيهقى شعب ايمان نام كتابنده اصمعيدن
روايت ايلديكه اصمعى ايدر باديه يه واردم ايدى كوردمكه برعجوز عورت اوكنده مقتول برقيون
وبرقورد ياوروسى طوررا كا نظر ايتدم عورت ايتدى بونه در بيلورمسن بن ايتدم بلم عورت ايتدى قورد
ياوريسيدر انى طوتوب اوه كتوردك وقتا كه بيودكده قيونمزى قتل ايتدى و بونك حقنده برشعر
دخى سويلدم اصمعى ايدر بن ايتدم اول شعرنه در عورت اوقودى* بقرت شويهة وفجعت قوما*
وانت لشاتنا ولد ربيت* اى قورد ياوروسى قبيح اولديغك حالده سن فرار ايدوب ناسه زيان
ومصيبت ايرشدردك كه سن قيونلريمزه اوكى اوغل سن* غذيت بدرها وربيت فينا* فمن
انباءك ان اباك ذيب* سن انلرك سوديله غدالنوب بيودك پس سكا كيم سويلديكه
سنك باباك قورتدر* اذا كان الطباع طباع سوء* فليس بنافع فيه الاديب) چون طبيعت
قبيح طبيعت اولدقده تأديب وتربيه اكا نفع ويرمز و قورد برجانوردركه انسان كنديدن
خوف ايدرسه انسانى طمع ايدوب هجوم ايدر اكر انسان كندويه طمع ايدوب غالب اولسه آندن

خوف ايدر ودليله كوكى قطع ايدر وكوكى يونوب اوقادر صوتى دخى چقمز قلج بولنديغى كبى
وقورد اولودى دينور كلب اوردى دينلديكى كبى نتكم شاعر ايتدى* عوى الذئب فاستأنست
للذئب اذ عوى* يعنى قورد اورركه اوردكده قوردلر باشنه جمع اولوب الفت ايدر كه قورد آوازى
جمعيته والفته دلالت ايدر* وصوت انسان فكدت اطير* يعنى انسانك آوازيله بن مشقتلنوب انى
شوم طوتدم كه انلرك كلاميله باعث نفرت اولنور شاعر آخر ايتدى* ليت شعرى كيف الخلاص
من الناس* يعنى نه اوليدى حلمم اوليديكه لسان ناسدن خلاص نيجه در* وقد اصبحوا ذياب ذواعتواء
* حال بوكه اول ناس بنم حقمده ناهموار كلمات ايله صباحه دك اخل اولديلر شول قوردلر كبى كه
چاغرشوب اوولرلردى انلرك اولوشمسى كبى اولوشديلر ديوب انلرك ناهموار كلمه سنى قوردلك آوازينه
تشبيه ايلدى* قلت لما بلاهم صدق خبرى* رضى الله عن ابى الدرداء* ذماسلرك ود خالرك مكروه
كلاملر بچون بن ديدمكه ابو الدردانك بكا اولان خبرى صادق اولدى شاعر بويله ديوب حضرت
ابى الدردانك رضى الله عنه شو پندينه اشارت ايلدى ابو الدردانك كلامى بودركه ناس ايله معاشرتدن
حذر ايلك زيرا ناس بركيمسه نك درونه كيرمزلر كيردكلرنده البته آنى تغيير ايدريوكرك آنه بيمزلر بندكلرنده
انى سكرد ديررلر ودوه يه بيمزلر بندكلرنده انى ياغر ايدرلر امام سهيلى حضرتلرى احد غزاسنه اولان
كلامنده حديث مسندده روايت ايلديكه وقتا كه عبد الله بن زبير انا سندن طوغدقده حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم اكا نظر ايدوب بيورديكه (هو هو ورب الكعبة) يعنى كعبه ربى حقيچون
عينى عينيله بو اودر وقتا كه عبد الله حضرتلرينك والده سى اسما رضى الله عنها بو حديث شريفى استماع
ايلدى درونه بشقه كونا خاطره كلوب حضرت عبد اللهى ارضاعدن امساك ايلميوب امزرمديكه
حضرت صلى الله عليه وسلم اكا خطاب ايدوب* ارضعيه ولو بماء عينيك كبش بين الذياب
عليها ثياب ليمنعن البيت وليقتلن دونه) يعنى يا اسما حضرت عبد اللهى امزر كوزيكك صويله
اولورسه ده زيرا اول عبد الله اثوابلى قوردلر اراسنده برقوچدركه كعبهٔ مكرمه يى اول قوردلردن
البته منع وياخود منع قصدنده كعبه نك اوغرينه البته قتل اولنور ديوب اظهار معجزهٔ باهره ايلدى كه
مرقوم عبد الله بن زبير حجاج پرجفا يدنده بيت شريف اوغرينه شهيد اولديكه عبد اللهك
خلافت بحثنده مفصلا مرور ايلدى كعب بن مالكدن رضى الله عنه منقولدر كه حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوررر (ماذئبان جايعان ارسلا فى زريبة غنم بافسد لها من حرص الرجل
على المال والشرف لدينه) يعنى قيون يتاغنه قيوويريلان ايكى آج قوردك قيونه ايلديكى ضرر
وفسادمال وجاهه حريص اولان كيمسه نك دينه اولان ضررندن زياده دكلدركه اول حريص كيمسه
دهازيان كارردركه اولورنتكم حق تعالى كلام قديمنده حرصك ذمنى تصريح ايليوب (ولتجدنهم
احرص الناس على حياة) بيو مسند ابى سعيد خدريدن رضى الله عنه منقولدركه شول
اثناده كه حره ده برچوبان قيون رعى ايدردى برقورد بر قيونه هجوم ايلدى راعى دخى قورد
ايله قيونك اراسنه كيروب منع ايتمشيدى قورد قويروغى اوزرينه اوتوروب چوبانه حق تعالانك
بكا سوق ايتديكى رزقه حائل ومانع اولورسن ديدى كه چوبان دخى قورد سويلدى ديو تعجب ايلدى
قورد اول چوبانه بوندن عجايب نسنه سكا خبرويرهيم ديوب ايتديكه شو حضرت رسولدركه صلى الله
عليه وسلم سبقت ايدن نسنه لرك خبرلريله ناسه خبرويرر ديدى راعى دخى قيونلرينى مدينه كوشه لرندن
بركوشه يه سوروب بعده حضرت پيغمبره صلى الله عليه وسلم كلدى وماجرايى خبرويردكده حضرت
صلى الله عليه وسلم جماعته اقبال ايدوب (صدق والذى نفسى بيده) يعنى نفسم قبضهٔ قدرتنده
اولان حضرت بارى حقيچون بوكيمسه صادقدر ديدى ❊ فائده ❊ ابن عبد البر وغيريلر
ايدركه اصحابى كزيندن رضى الله عنهم اوچ كيمسه يه قورد سويلديكه برى رافع ابن عميرو برى

سلمة بن اكوع وبرى اهبان بن اوس السلمى رضى الله عنهم حضرتلريدر ابن عبد البر ايدر
بويله اولد يغندن عرب مثل ايدوب فلان نسنه اهبان رضى الله عنه حضرتلرينك قوردى
كبيدركه ناس اندن تعجب ايدرديرلر بونك بيانى بويله دركه مزبور اهبان كندى قيونك يانده
ايدى برقورد قيونلردن برينه هجوم ايلدى اهبان دخى قورده صيحه ايلديكه قورد اوتوردى
قالدى وقورد سويلديكه حق تعالى نك بكا احسان ايتديكى رزقى بندن نزع ايدوب المقمى
استرسن اهبان ايتدى كه قوردك سويلمه سندن عجايب نسنه ايشتمدم وكورمدم وقورد سويلديكه
بوندن تعجبمى ايدرسن حضرت رسول صلى الله عليه وسلم شو نخلستانده دروشول نسنه كه
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم اهل مدينه يه آنى اظهار ايدوب اولمش نسنه دن واولاجقدن
خبرويرردى وناسى حق تعاليه وعبادتنه دعوت ايدردى حالا كه اهل اجابت ايتمز بوعجايب
نكلبدر ديدى يعنى قوردسويلش كه حضرت پيغمبرك دعوتنه اجابت ايتمامك بنم سويلديكمدن
زياده عجايبدر اهبان بن اوس ايدر حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمه كلوب قصه يى خبرويردم
حضرت بكا بيورديكه (حدث به الناس) يعنى قوردك سويلديكنى ناسه خبرويرعبد الله
بن داود السجستانى ايتدى مرقوم اهبانه وانك اولادلرينه مكلم الذئب دينوردى كه محمد بن
اشعث الخزاعى انك اولادندندر مرقوم رافع بن عميره وسلمة بن اكوعه دخى بومثللو اتفاق
اولندى كه انلرده قورده ملاقات ومكالمه ايلمشلرانتهى الكلام (بخارى ايدر ابى سلمة بن عبد الرحمن دن
منقولدركه ابوهريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرى ايتديكه حضرت رسولدن صلى الله عليه وسلم
ايشتدم بيوردى (بينما راع فى غنمه اذعدى عليها الذئب فاخذ منها شاة فطلبه الراعى حتى استنقذها
منه فالتفت اليه الذئب وقال من لها يوم السبع لاراعى لها غيرى وبينا رجل يسوق بقرة قدحمل عليها
فالتفت اليه وكلمته فقالت انالم اخلق لهذا ولكنى خلقت للحرث) يعنى شول اثناده كه براعى قيونك
يانده ايدى قورد هجوم ايدوب قيونلردن برقيون الدى راعى طلبنده اولوب تاكه قيونى قوردد ن
خلاص ايتدكده قورد اول كيمسه يه اقبال ايدوب سويلديكه بوقيونى بندن سن خلاص ايلدك يوم
سبعده اول قيونلر ايچون راعى كيمدر اول كونده قيون ايچون بندن غيرى چوبان يوقدر وشول اثناده كه
بركيمسه براوكوزى يوكلتمش سوررى اوكوز اكا اقبال ايدوب بز يوكلتمك ايچون خلق اولنمدق
لكن جفت سورمك ايچون خلق اولندق ديدى ناس تعجب ايدوب سبحان الله قورد سويلرواوكوز سويلر
ديديلر حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى بيورديكه (امنت بذلك انا وابو بكر وعمر) يعنى انلرى
سويلدنه وسويلدكلرينه بن ايمان كتوردم وابو بكر وعمر دخى ايمان كتورديلر ابن اعرابى
ايتدى حديث شريفده اولان سبع لفظى بانك سكونيله روز قيامتده محشر يرى ديمكدر كه حضرت
بارى قيونه يوم قيامتده احسان ايدرديمكى مراد ايتمش اولور بعضيلر ايدر بوتأويل حديثك تمامنده
اول كونده قيون ايچون ذئبدن غيرى راعى يوقدر ديديكى كلام ايله فاسد اولور زيرا قورد يوم قيامتده
قيونه راعى دكلدر بعضيلر ايدر قورد كلام مرقوميله مراد ايلديكه فتنه لر كونده ناس انى چوبانسز
قويد قلرنده سباع وقورتلرى منع ايله حق تعالى قيونه احسان ايدر دخى يرتجى جانورلرى قيونه راعى
مثابه سنده قيلر كه يرتجى جانورلر قيوندن منفرد وياالكز اولورلر يوم سبع يوم فتن معناسنه اولنجه سبع
لفظى بانك ضميله اولور كه بوكلام شدايد وفتندن اولاجق نسنه ايله انذار وخلق قورقوتمقدر
اول فتنه ظهور ايدر حتى ناس مواشيلرينى چوبانسز ترك ايدرلر كه يرتجى جانورلر بلامانع قيونلرك
ايچنده تمكن ايدرلر ابو عبيده معمر بن المثنى ايدر حديثده ذكر اولنان يوم سبع جاهليتده ناسك
بر بيرام كونلرى ايديكه ناس اول كونده لعب ولهو واكل وبلعه مشغول اولورلردى قورد دخى كلوب
قيونى آلوردى يوم سبع عيد كونلرى ديمكدر يوخسه حقيقتده ناسى پاره لرسبع دكلدر ابو عامر

سبع لفظى بانك ظميله املا ايلديكه مقام علم واتقاندن اولدى صحيحده ابوهريره دن رضى الله تعالى
عنه منقولدركه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم بيورركه (كانت امرأتان
معهما ابناهما اذجاء ذئب فذهب بابن احديهما فقالت هذه لصاحبتها انما ذهب بابنك انت
وقالت الاخرى انما ذهب بابنك فتحاكما الى داود عليه الصلوة والسلام فقضى به للكبرى
فخرجتا على سليمان بن داود فاخبرتاه بذلك فقال ايتونى بالسكين اشقه بينكما نصفين فقالت
الصغرى يرحمك الله هو ابنها فقضى به للصغرى) يعنى ايكى خاتون وار ايديكه كنديلر ايله
اوغللرى وار ايدى قورد كلوب برينك اوغلنى قاپوب كندى عورتك برى اوبرعورته قورد سنك
اوغلكى الدى ديدى اول دخى اكا سنك اوغلكى الدى ديوب منازعه ايله حضرت داود عليه السلامه
مرافعه يه كلديلر حضرت داود موجود اولان اوغلانى بيوك خاتونه حكم ايلدى آنلر دخى چيقوب
حضرت سليمان بن داود عليهما السلامه كلوب احوالى خبرويرديلر حضرت سليمان دخى
بچاق كتورك اوغلانى ايكيكزه نصفيت اوزره بوله يم ديدكده كوچك خاتونك شفقتى غلبه
ايدوب ايكى پاره ايتمه ياسليمان حضرت بارى سكا رحمت ايله سن اوغلان بوخاتونك ديمكه باشلدى
حضرت سليمان عليه السلام دخى اوغلانى كوچك خاتونه حكم ايلدى ابوهريره رضى الله تعالى عنه
ايدر سكين لفظى كه بچاق ديمكدر قطعا ايشتمدم انجق اول كونده ايشتدم بچاقه بزمديه ديردك
بوحديث شريف ايله صاحبسز بولنان معصومى عورت كنديه ملحق ايدوب بندن ديمسيله اول
معصوم اكا ملحق اولمنك جوازى استدلال اولندى زيرا والده دخى ابوينك بريدر صاحب تقريب
بونى ابن شريحدن نقل ايلديكه اصح اولان اول معصومى عورت ادعى ايدوب بندن ديرسه دخى
معصوم اول عورته ملحق اولمامقدر زيرا عورته كندى طغورديغينك اوزرينه بطريق المشاهده
اقامت بينه ايتمك ممكندركه رجل بوكا مخالفدر ❊ اوچنجى وجه ده ارسز عورت اول معصوم بندن
طوغدى ديو ادعى ايدنجه اول معصوم اول عورته ملحق اولمقدر زوجى اولان عورت ادعى ايدنجه
ملحق اولمامقدر زيرا اول معصوم اول عورته ملحق اولوب زوجى ادعى ايتمدكجه زوجنه ملحق
اولمامق متعذردر مصنف مرحوم ايدركه برعورت بلاصاحب اولان معصومى بندن طوغدى
ديو ادعى ايدنجه اول معصوم عورته ملحق اولور اكر اول عورتك زوجى اولورسه اصح قولده اول
معصوم اول زوجه ملحق اولمزديرز كه زوج ايله مراد عورتك عصمتنده اولان زوج دكلدر بلكه
اول برعورتك بركيمسه يه فراش اولمسيدركه اول معصومك نسبى بينه ايله اول عورتدن ثابت
اولسه اول معصوم اوفراشك صاحبى اولان كيمسه يه دخى ملحق اولور عورت اول كيمسه نك
عصمتنده اولسون كرك مطلقه ومعتده سى اولسون امام احمد حنبلى وطبرانى اسناد جيد ايله
روايت ايدركه اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات بيورر (الشيطان ذئب الانسان
كذئب الغنم يأخذ القاصية اياكم والشعاب وعليكم بالعامة والجماعة والمساجد) يعنى شيطان
عليه اللعنه انسانك قورديدر قيونك قوردى كبى كه قيونلردن وراعيدن بعيد اولان قيونى اخذ ايدردى
پريشانلقدن حذر ايدك عامه يه وجماعته ومساجده ملازمت ايدك يعنى قيونلردن ايرلوب بعيد
اولان قيونى قورد اخذ وهلاك ايتديكى كبى جماعتدن ايريلنجه انسانك قوردى اولان شيطان
اكا مستولى اولوب غالب اولور تاريخ ابن بخاريده وهب بن منبهدن منقولدركه شول اثناده كه
بنى اسرائيلدن برخاتون ساحل بحرده اثواب يقردى كنديسنك برمعصومى اوكنده كزردى
اول وقت برسائل كلدكده اول خاتون اكا برلقمه ايتمك صدقه ويرديكه چوق كچميوب برقورد
كلدى معصومى قاپدى خاتون دخى ارقه سنجه دوشدى اى قورد بوبنم اوغلمدر ديردى حضرت
بارى برملك كوندرديكه اول ملك معصومى قوردك آغزندن خلاص ايلدى واناسنه ويردى وملك

سو یلدیکه صدقه ایتدیککك لقمه نك مقابله سنده لقمه در امام احمد زهد نام کتابنده سالم بن
ابی سعددن روایت ایلدیکه راوی ایدر برخاتون بریه یه چقدیکه کندینك بر معصومی بیله ایدی
قورد کلوب معصومی قاپدی خاتون دخی آردینه دوشوب کتدیکه کندیله بیله اتمك وار ایدی اثناء
راهده برسائل عارض اولوب خاتون اتمکی اکا ویردی راوی ایدر قورد خاتونه مصادف اولوب معصومی
خاتونه تسلیم ایلدی بونك نظیری باب همزه ده اسود سالخ بحثنده مرور ایلدی ابن سعد ایتدی عمر بن
عبدالعزیز حضرتلرینك زمان خلافتنده موسی بن اعین دیار کرمانده چوبان ایدیکه قیونلر
وقوردلر و وحشی جانورلر بر یرده رعی اولنوردی بر اول اثناده ایکن بر کیجه قورد قیونه تعرض ایتمشدی
بز ایتدك البته اول رجل صالح وفات ایتمشدر و نظر ایدوب کوردککه اول کیجه عمر بن عبدالعزیز
وفات ایلمش که یوز برسنه سنك شهر رجبندن اون کون قالمشدی بحث اوزره مرور ایتدیکی کبی
امام احمد حنبلی ینه زهد نام کتابنده مالك بن دیناردن روایت ایتدیکه راوی ایدر وقتا که عمر بن
عبدالعزیز ناس اوزرینه خلیفه قلندی قیون چوبانلری حق تعالی شول صالح کسنه دن راضی
اولسونکه ناس اوزرینه خلیفه اولدی المرء دینلدیکه صالح کسنه نك خلیفه اولدیغنی سزه نه شی
بلدردی جوابده آنلر ایتدیلر ناس اوزرینه بر خلیفهٔ عادل نصب اولنسه قوردلر وارسلانلر قیونلریمزدن
منع اولنور یعنی شمدی قیونمزه قورد هجوم ایتمبور اندن بیلورز دیدیلر (الحکم) قوردی
اکل ایتمك حرامدر زیرا قورد آز وسیله تعیش ایدر (لامثال) قوردی عرب مثللرنده
اوصاف مختلفه ایله وصف وضرب مثل ایدوب فلان کیمسه قورددن غدار وقوردتدن احیل
وقوردتدن خبیث وقوردتدن خائن وقوردتدن ازغون وقوردتدن جرأتلی وقوردتدن زیاده کسبلی
وقوردتدن زیاده اج وقوردتدن زیاده نشاطلی وقوردتدن زیاده خیرسز وقوردتدن زیاده جسارتلی
وقوردتدن زیاده اویانق وقوردتدن زیاده عاصی ولوم اولنه جق ایش اشلمکده قوردتدن زیاده درو قوردتدن
زیاده باشو یکنی دیوب ضرب مثل ایدرلر زیرا قورد بر کوز بله اویوراو بر کوزی اویانق اولور بالاده مرور
ایتدیکه غرایبك امثالنده بونك ذکری کلور ان شاء الله تعالی ودخی عربلر بر دشمنلری اوزرینه بددعا
ایلسه لر حضرت باری اکا قورد مرضی مسلط ایلیه یعنی آجلق وقتا عنسزلك ویره دیرلر ودخی
مثل دیرلر که (الذئب یکنی ابوجعده) یعنی کنیتی حسن وعملی قبیحدر دیرلر بالاده مرور ایتدیکی کبی
ودخی عربلر ضرب مثلده دیرلر که (من استرعی الذئب الغنم فقد ظلم) یعنی بر کیمسه قیونی قورده سپارش
ایدوب رعی ایتدرمك استه سه قیونه ظلم ایتمش اولور وقورده ظلم ایتمش اولوردیمك دخی جائزدر قوردك
طبعنده اولمیان نسنه یی اکا تکلیف ایتدیکیچون بومثلی ابتدا سویلیان اکثم بن صیفی در و حضرت عمر
رضی الله عنه دخی ساریهٔ بن حصنی سر عسکر ایدوب نهاونده عزایه کوندردیکی قصهٔ مشهوره ده
بومثلی بیور مشیدی تفصیلی بو یله که حضرت عمر رضی الله عنه مدینهٔ منوره ده جمعه خطبه سنده
(یاساریهٔ بن حصن الجبل الجبل من استرعی الذئب الغنم فقد ظلم) بیوردی جماعت بر برینه بقوب
حضرتك کلامنی فهم ایده مدیلر وقتا که نمازی ادا ایتدی حضرت علی رضی الله عنه خطبه ده
بیوردیغك نه ایدی دیو سؤال ایتدی حضرت عمر رضی الله عنه ایتدی سن آنی ایشتدکمی ایدی
حضرت علی رضی الله عنه بیوردیکه بن واهل مسجد جمله اشتدك دیدکده حضرت رضی عنه بیوردیکه
قلبمه کشف اولدیکه کفار خاکسار مؤمن قرنداشلریمز اوزرلرینه حواله اولدیلر حالا که مؤمنین بر طاغی
کچوب کیده یورلردی آنلر اکر اول طاغ اوزرینه رجوع ایدوب وارسه لر بولدقلری کفار ایله مقاتله
ایدوب ظفریاب اولورلردی اکر طاغی کچرلرسه کندیلر هلاك اولورلردی زیرا کافرلر طاغك ارقه سنده
عسکر اخفا ایتمشلر ایدی انك ایچون بندن بو کلام صادر اولدی بیوردی مضمونی بو ایدیکه
یا ساریهٔ بن حصن اول کوهدن حذر ایله عسکری اول طاغه چك شکاف کوهده طورمق

قورده قیون سپارش ایتمکدر بر کیمسه که قیونی قورده سپارش ایلسه ظلم ایتمش اولور قوردتدن مراد
کفار خاکسار در برآی صنکره مژده جی کلوب عسکر اسلام اول کونده و اول ساعتده کوه مرقومی
تجاوز ایدوب کیدرکن بر صوت اشتدیلر که حضرت عمرك رضی الله تعالی عنه صوتنه مشابه ایدیکه
یا ساریهٔ بن حصن کوهدن حذر ایله دیو سویلر انلر دخی طاغه چکلوب جدال ایلدیلر که حضرت
باری فتح ونصرت احسان ایلدی دیو اول مژده جی لر مژده ایلدی تهذیب الاسماء واللغات
صاحبی بو یله نقل ایلدیکه حضرت فاروقك کرامت عظمی لرندندر رضی الله تعالی عنه ابن سعدك
طبقات نام کتابنده منقولدرکه ساریهٔ بن زنیم بن عمرو بن عبدالله بن جابردر و مثل مرقومك
معناسنده ناس انشاد ایدرکه بیت * وراعی الشاة یحمی الذئب عنها * فکیف اذا الرعاة لها ذئاب * یعنی
قیونك چوبانی قیوندن قوردی منع ایدر چوبان قورد اولنجه حال نیجه اولور (یحیی بن معاذ الرازی
زمانك علماسنه سویلر دیکه یا اصحاب العلم کوشکلریکز قیصر رومك کوشکیدر اولریکز کسری اویدر
یعنی ملوك خانه سی کبی مزین ومعلادر وقپولریکز طالوت قپولری کبیدر ایاغکزده اولان مستلر
جالوت مستلری کبیدر اوانی وقابلریکز فرعون اوانیلری کبیدر و سفره لریکز زمان جاهلیتده اولان
سفره لر کبیدر مذهب ومسلکلریکز شیطان مسلکیدر طریقهٔ محمدیه نرده قالمشدر دیو بوکونه افاده
ایلمش علما کندی راست رو یشنده و طریقنده اولملی علما اول کونه بیهوده روشده اولنجه سائر ناس نیجه
اولور مرقوم رحمة الله علیه فی زماننا اولسه نه بیوردی اوله نعوذ بالله من شرور اعمالنا (خواص
اجزاسی) قوردك باشی کبوتر خانه یه اصلسه کدی وسائر کوکرجنه اذیت ویرر نسنه یقلشمیه
قوردك صاغ کوزینی هر کیم اوزرینه اصسه سارقدن و بریجی جانوردن خوف ایتمیه قوردك
خصیه سی شق اولنوب طوز ایله وککك اوتیله قارشدیریلوب آندن بر مثقال مقداری معدنوس
صو یله ایچلسه بوکر آغریسنه شفا اوله و ینه ذات الجنبه دخی نافعدر ماء حار وعسل ایله ایچلورسه
وقوردك قانی جوز یاغیله قولاغه طمله داسه صاغراق دفع اوله وقوردك بینی سرکه ایله صو یله
وزیت ایله اریدیلوب اعضایه سورلسه بدنده صوغق تأثیرندن حاصل اولان امراض ظاهریه
و باطنیه یه نافعدر و قوردك جیکری جیکر آغریسنه نافعدر وقوردك ذکری قرونده کباب اولنوب
اندن برقطعه چکنه نسه جماعه مقویدر قوردك اودی عسل ایله یاخود صو ایله قارشدیریلوب جماع
وقتنده ذکره سورلسه رجل عورته محبت شدید ایله محبت ایدر قوردك قویریغی اوکوزك علفلندیکی
یره آصلسه آنده اولدقجه اوکوز اول یره یقلشمزنه قدر زیاده اچقورسه ده برمکانده قوردك زبلی
ایله بخور اولنسه اول مکانه فاره یقلشمیه بعضیلر ایدر اول مکانه فاره جمع اولور وقوردك دریسی ایله
قیونك دریسی بریره جمع اولسه قیونك دریسی صو یبلورو یولنور که بالاده مرور ایتدی بر کیمسه
قورد دریسی اوزرینه جلوسی عادت ایلسه قولنجدن امین اولور قوردك تویی سازدیدکلری آلت
ملاهیدن بر نسنه نك اوزرینه آصیلوب چالنسه اول سازك اوزرنده اولان قیون کریشلری کسیلور که
اول سازك اوازی چقمز اولور عورتلر استعمال ایتدیکی دفی بیان کسنه نك دکانی قورد دریسیله
بخور اولنسه اول طبوللرك جمله سی شق اولنوب پاره لنور قوردك دریسندن طبول یاپیلوب اول طبول
سائر طبوللرك اراسنده چالنسه سائر طبوللرك جمله سی شق اولوب پاره لنور قوردك یاغی ثعلب
آغریسنه نافعدر قوردك اودینی ایچمك استرخاء معده یه نافعدر قوردك اودیله بر کسنه ذکرینی
یاغلسه مراد ایتدیکی قدر جماع ایدر قوردك اودی وکرکسك اودی جیوه یاغیله ذکره سورلسه
جماعه حریص ایدر مقویدر بعضیجه انك لذتندن انزال دخی اولور قوردك اودی کول یاغیله
قارشدیریلوب بر کسنه انکله قاشنی یاغلسه اول کسنه بر عورتك اوکنده یوریدکده عورت اکا محبت
ایدر قوردك اودی ورس دیدکلری اوتکه خوب رائحه سی واردر صارو اولور چین ولایتندن کلور

انكله قارشدير يلوب يوزه سوراسه يوزده اولان اونك متغير اولمسنى كيدررر ديشى قوردك كوزى صرع
مرضنه مبتلا اولان كمسنه نك اوزرينه آصلسه صرعيه مانع اولور قوردك ز بلنده بولنان كك النوب
آغرياز ديش انكله طرملنسه اوساعت شفا اوله جالينوس حكيم ايتدى قوردك اودى بنفسج ياغيله
نصفى زمن اولان كمسنه يه محكم سوراسه شفا اوله بونكله برمعصوم ياغلنسه صرع مرضندن
امين اوله قوردك كوزلرى صبينك اوزرينه آصلسه صرع اولميه قوردك اودندن برمقدار ونار كورمدك
عسلدن برمقدار آلنوب آنلر ايله كوزه سورمه اولنسه ظلمت عينه وضعف بصره نفع ويرر برعورتك
ادى ذكر اولنوب قوردك ذكرى بغلنسه رجالدن بركمسنه اكا جماع ايتمكه قادر اولميه تا كه اول دوكوم
چزلميجه قوردك دمى ياره لره سوراسه شفا اوله قوردى جمع ايدر طلسمك صفتيدر كه باقردن
برقورد صورتى ياپيلوب انده برقورد ذكرى قونه واوريلوب صونى چقدقده انك صوتنى اشيدن قوردلر
جمع اوله وكنديدن قورد فرار ايدن طلسمك صفتيدر كه باقردن برقورد صورتى ياپيلوب قورد
نجاستى ايله ايچى طوادير يلوب قنغى مكانى استرسك اكا دفن ايدرسن اول مكاندن قوردلر فرار ايدر
(التعبير) رؤياده قورد كورمك كذب وحيله واهلنه عداوته ومكره دلالت ايدر بعضيلر ايتدى
رؤياده قورد كورمك سارق ظلومه دلالت ايدر قورد انوكى كورمك سارقك ولديدر بركيمسه قورد
ياوروسى كورسه بولنتى اوشاغى تربيه ايتمسنه دلالت ايدر كه اول دخى سارق اوله بركيمسه رؤياسنده
قوردك مأنوس اولان حيوانه مثلا قوزويه وبونك نظيرى نسنه لره تحويل اولدبغنى كورسه سارقك
توبه سنه دلالت ايدر بركيمسه رؤياده منزلنه قورد كيرديكنى كورسه سارقلردن حذر ايليه بركيمسه
قورد كورسه اوكيمسه برادمه تهمت ايدر كه اول ادم تهمتدن برى ايدى حضرت يوسف عليه
السلامك قصه سنه بناء بركيمسه رؤياسنده كلب وقورد جمع اولوب وايرادقلربنى كورسه نفاقه
ومكر وخدعيه دلالت ايدر والله اعلم ﴿ الذوالة ﴾ قوردك اسميدر اسامه ارسلانك اسمى
اولديغى كبى كه ذواله لفظى معرفه در وآهسته يوريمك معناسنه در قورد بونام ايله تسميه اولندى
زيرا يوريدكده صالنوب اهسته مشى خفيف ايله يوريديكى ايچون حديث شريفده كلديكه حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم برسياه جاريه نك يانندن كچديكه اول جاريه كنديسنك برمعصومنى ييره
قويوب (ذوال يابن القرم) اى اوكيمسه نك اوغلى صالنه رق آهسته يورى ديمشيدى حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم اكا بيورديكه (لاتقولى ذوال فانه شر السباع) اى جاريه ذوال لفظنى
سويله زيرا اول يرتجى جانورلرك شريسنك اديدر حضرت رسولك صلى الله عليه وسلم حديث
شريفنده ناسزه بيورلديغى ذواله نك ترخيمدر وقرم لفظى سيد ديمكدر ﴿ الذيخ ﴾ ذالك كسريله
يلبلى قوردك اركككيدر كه قللرى چوق اوله مؤنثى ذيخه در جمعى ذيوخ واذياخ وذيخة كلور بخارى
احاديث انبيا وتفسيرده ابوهريره دن رضى الله عنه روايت ايدر كه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله
عليه وسلم بيورر (يلقى ابراهيم عليه السلام اباه آزر يوم القيمة وعلى وجه آزر قترة وغبرة فيقول له ابراهيم
الم اقل لك ان لاتعصنى فيقول له ابوه اليوم لا اعصيك فيقول ابراهيم يارب انك وعدتنى ان لاتخزنى
يوم يبعثون فاى خزى اخزى من ان يكون ابى فى النار فيقول الله تعالى انى حرمت الجنة على
الكافرين ثم يقال يا ابراهيم ما تحت رجليك فينظر فاذا هو بذيخ متلطخ فيؤخذ بقوائمه ويلقى فى النار) يعنى
حضرت ابراهيم عليه السلام يوم قيامتده باباسى آزره ملاقى اولور كه يوزنده توز وغبار وار حضرت
ابراهيم اكا بكا عاصى اولمه ديمدمى ايدى ديدكده باباسيده بوكون سكا عاصى اولمام ديوسويلر حضرت
ابراهيم عليه السلام دخى مناجات ايدوب يارب خلقك بعث اولنديغى كون سنى محزون ايتمم ديو
بيوردك ايدى بابام نار جهنمده اولمقدن زياده نه رسوايلق واردر ديدكده خداى متعال دخى
كافرلره جنتى حرام قلدم ديو بيورر بعده حضرت ابراهيمه دينور كه اياغيكك التنده كى نه در اولدخى

نظر ايدوب كورديكه قيللى بر بولاشق قورد طورر كه اياغندن طوتيلوب جهنمه آتيلور ابو سعيد
الخدرينك رضى الله عنه روايتندن منقولدر كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم بيورر (ليأخذن
رجل بيد ابيه يوم القيمة يريد ان يدخله الجنة قال فينادى ان الجنة لايدخلها مشرك لان الله تعالى
قد حرم الجنة على كل مشرك قال فيقول اى رب ابى فيحول فى صورة قبيحة وذيخة منتنة فيتركه) يعنى
تحقيق بركيمسه روز قيامتده پدرينك يدندن طوتر جنته ادخال ايتمك مراد ايدر راوى ايتدى حضرت
رسول بيوردى برمنادى ندا ايدر كه جنت اعلايه كافر كيرمز زيرا حق تعالى جنتى هر بر كافره حرام
قلمشدر راوى ايدر حضرت بيورديكه اوكمسنه دخى بلى يارب آنلر جنته كيرمز انجق بو پدرمدر ديجه
انك پدرى برصورت قبيحه يه تحويل يعنى رايحه سى دخى كريه قورده تحويل اولنور اولدخى انى ترك
ايدر راوى ايدر اصحاب رضوان الله عليهم اجمعين بو حديثده ذكر اولان رجل ابراهيم عليه السلامدر
ديو اتفاق ايتديلر حاكم حضرتلرى بو حديث شريفى حماد بن سلمه دن اول ابو هريره دن آخر لفظ ايله
دخى روايت ايلدى حكمت ندر كه حضرت ابراهيم عليه السلامك پدرى آزر قورده مسخ وتحويل
اولنوب حيواندن آخره مسخ اولنمدى قورد حيوانلرك احمقيدر كه حماقتى يقينده ضبعك مثللرنده
كلور ان شاء الله تعالى قوردك حماقتندندر كه كنديچون تيقظ وتفكر ايتمسى لازم اولان نسنه لردن
غفلت ايدر بو بله حمق اولديغندن حضرت على كرم الله وجهه بيورر كه (لا اكون كالضبع يسمع
اللدم فيخرج حتى يصاد) يعنى بن شول احمق يلبلى قورد كبى اولمامكه اول قورد ضرب خفيفى
اشيدر طشره چيقارنا شكار اولنور يعنى بن انك كبى حماقت ايدوب مهلكه اولان نسنه يه چقمم
ديمش وقتا كه آزر كنديه ناسدن زياده شفقتلى اولان اوغلى حضرت ابراهيمك عليه السلام
پند ونصيحتنه كوش دار اولوب دشمنى اولان شيطانك حيله سنى قبول ايتديسه حماقت ايله
موصوف اولان قورده تشبيه اولندى زيرا صيادلر قوردى شكار ايتمك مراد ايتدكلرنده اينه برطاش
اتارلر قورد دخى انى كنديه شكار اوله جق نسنه ظن ايدوب طشره چيقار كه آنى اخذ ايليه اول اثناده
كندى شكار اولنور يلبلى قورد اينده ايكن صياد آنى بغلمق مراد ايتدكده اكا شويله دينور كه
(اطرقى ام طريق خامرى ام عامر اى ابشرى بجراد عظلى وشاة هزلى) يعنى اى قورد اولو بولة چيق
بولى كوزله ام عامر يلبلى قوردك ادى اولمغله اى يلبلى قورد سكا مژده بربينه بخش چكركه وزبون
قيون بو كلامى سويلمكه صيادلر مداومت ايدرتا كه قورد حركت ايتميوب واپچرو كيروب قويروغندن
واياغندن بغلر بعده چكوب چيقرر وآزرك قورده مسخ وتحويل اولديغنه بروجه دخى بودر كه آزرك
وجودى كلبه ياخود خنزيره تحويل اولسه سائر مسخ اولان مخلوقه مساوى اولمق لازم كلوردى
حق تعالى حضرت ابراهيم عليه السلامه باباسنى هيئت متوسطه يه تحويل ايله اكرام مراد
ايدوب انك ايچون قورده تحويل ايلدى صاحب محكم ايتدى ذيخته دينور يعنى فلانى ذليل ايتدم
ديمكدر وقتا كه حضرت ابراهيم عليه السلام كندى رحم وشفقتدن مسكنت قنادينى باباسنه آچالدوب
اسلامنى مراد ايدكده آزر قبول ايتميسه روز قيامتده ذلالت صفتيله حشر اولندى مصنف مرحوم
ايدر كه بو حكمت شو كتابى تأليفه باعث اولان سببلرك بريدر ديباجه ده اشارت اولنديغى كبى كه ذيخ
منحوسك ذكرى مجلسمده واقع اولمغله شأمته متعلق نسنه لر حاصل اولوب تأليفه سبب اولدى
ديو مصنف مرحوم اشارت ايلمشيدى والله الموفق

﴿ باب الراء المهملة من كتاب ترجمة حياة الحيوان ﴾

﴿ الراحلة ﴾ كوچه يرايان ناقه در بعضيلر ايتدى بنمكه يارايان دوه در كرك اركك كرك ديشى اولسون
بونده ها مبالغه ايچوندر راويه وعلامه لفظلرنده كى ها مبالغه ايچون اولديغى كبى اول دوه يه دراحله
تسميه اولندى زيرا اوزرينه پالان ويوك بغلنور مفعول معناسنه اولان فاعل قبيلندندر حق تعالانك شو قول

شریفی کبیکه * فی عیشة راضیة * ای مرضیة دیمکدر فاعل بمعنی مفعول قاعده‌سی قرآن عظیمده برقاج
متعدد مواضعده کلمشدر مثلا کقوله تعالی * لاعاصم الیوم من امر الله الا من رحم * ای لا معصوم
دیمکدر و کقوله تعالی (من ماء دافق) ای مدفوق دیمکدر و کقوله تعالی (حرما آمنا) ای مأمونا فیه
دیمکدر وینه قرآن عظیمده مفعول بمعنی فاعل دخی کلدیکی کقوله تعالی (حجابا مستورا) ای ساترا دیمکدر
(وکان وعده مأتیا) قول شریفی کبی که ای آتیا دیمکدر حریری ایدر قاطر کنیه‌لنور راحله دینمکله زیرا قاطر
دخی سوار اولنه جق حیواندندر شاعر بوکا الغز ایدوب شو قولیله اشارت ایلمشکه * رواحلنا ست ونحن
ثلاثة * نجنبهن الماء فی کل مورد * یعنی بند یکمز التیدر بزلر اوچ کیمسه یز انجق صو کچدلرنده
انلردن اجتناب ایدوب غرق اولورلر دیو صاقنورز دیمش که رواحل لفظندن قاطر مراد ایلمش اکر
رواحله فی الاصل کندی معناسنده که دوه معناسنه اولسه صو کچدلرنده اولقدر احتراز واجتناب
اولمازدی بیهقی شعب ایمان نام کتابنك الالی بشنجی بابك آخرنده روایت ایلدیکه اول دانای حقایق
ملکوت صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه (من مشی عن راحلته عقبة فکانما اعتق رقبة) یعنی برکیمسه
سوار اولدیغی راحله‌سندن اینوب برعقبه‌یی یوریوب راحله‌سنی دکلندرسه کویا اول کیمسه قول آزاد
ایتمش اولور امام احمد حنبلی عقبه‌یی التی میل ایله تفسیر ایتمشدر میل درت یوز آدمدر پس التی میل
ایکی‌بیك درت یوز آدیم اولور بخاری ومسلم وغیریلر زهرینك حدیثندن سالمدن ابن عمردن رضی الله عنهما
روایت ایدرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله علیه وسلم ایدر (الناس کابل مائة لاتجد فیها راحلة)
بیهقی قاضیلرك خصم معامله‌سی بحثنده ایدرکه بو حدیث شریف تأویل اولنورکه جمله ناس احکام
دینده برابردر شریفك مشروف اوزرینه رفیعك وضیع اوزرینه احکام دینده فضلی یوقدر شول
یوزدوه‌نك اوزرینه مساوی اولدقلری کبی که سن آنده یوکه قابل بولمازسك دیمکدر رینه صحی
بو تأویلندن مقدمجه ابن سیریندن نقل ایدرکه ابن سیرین ایدر ابوعبیدة بن حذیفه قاضی ایدی
شرافدن برکیمسه مجلسنه کیردیکه ابوعبیده آتش یقاردی اول کسنه ابوعبیده‌دن برحاجت
استدی ابوعبیده اکاسندن استرسکه برمغکی شوناره ادخال ایلیه‌سك دیدکده اول کسنه دخی
سبحان الله دیدی یعنی تعجب ایدوب بارمق ناره قونورمی دیدکده ابوعبیده دخی اکا بارمقلرکدن
برینی ناره ادخال ایتمکه بکا بخل ایدرسن وبندن استرسنکه جسممك کلیسنی ناره ادخال ایدم دیدیکی
اول کسنه‌نك مطلوبی نامشروع اولدیغندن بویله دیدی ابن قتیبه ایتدی راحله بختیه اولان دوه
درکه رکوب وغیری نسنه ایچون دوه‌لرك ساترندن مختار اولنمش وتمیز اولنمش اوله که کاملة
الاوصاف اولمغله سائر دوه‌لر ایچنده معروف اوله مثلا شتربانلر اصطلاحی بشنك دیدکاری
قطارك اوکنده اولان دوه کبی ابن قتیبه ایدر حدیث شریفك معناسی ناس مشاوره ایدرلرکه
نسبده فاضل آنلرده برکسنه یوقدر جمله‌سی بربرینه بکزر ذکر اولنان یوزدوه کبی ازهری ایدر راحله
عند العرب بخت وبختیه اولان دوه‌لردرها مبالغه ایچوندر حدیثك معناسیکه ابن قتیبه ذکر ایتمشیدی
اول معنی غلطدر بلکه حدیثك معناسی بودرکه زهد ایله اراسته وآخرته رغبت ایله پیراسته اولان
زاهد کامل دنیاده قلیلدر دوه‌ده راحله قلیل اولدیغی ایچون انتهی الکلام امام نووی ایدر
بو معنی ابن قتیبه‌نك ویردیکی معنادن خوبدر ایکیسندن دخی خوب آخرلرك ویردیکی معناده‌کی
ناسدن مرضی الاحوال کامل الاوصاف وحسن منظر صاحبی کسنه که سفرلرده یولدیوکاتمکه که
اعمال شاقه‌یه قوی کسنه قلیل ونادردر امام حافظ علامه ابو العباس القرطبی که زماننده شیخ
المفسرین ایدی ایدرورنه کلورکه راحله‌یه تمثیل ایتمکه مناسب اولان شول کریم وجوامرد
کسنه‌درکه ناسك امور خصوصنی تحمل ایله تکلف ایده وآنلره اولان ملازمه‌یی کندی ویروب
انلرك غم وکربتلرینی کشاده ایلیه بویله کسنه ایسه بولنمسی قلیلدر بلکه اوله کیمسه هیچ بولنمز دیمك

ممکن اولور مصنف ایدرکه قولین مذکورینك اشبهی بودر والله اعلم ﴿ الزال ﴾ دوه‌قوشی
دیدکاری قوشك یاورسید رمؤنثی زاله کلور جمعی زیال وزیلان کلور ﴿ الزاعی ﴾
برقوشدرکه ارکك قومری ایله کوکرجنك چفتلشمسندن پیدا اولورکه عجیب
الشکل برقوشدر قزوینی بویله دیمشدر جاحظ ایتدی ذکر اولنان قوش کثیر
النسلدر عمری طویل اولور زوانك کوکرجین ایله قومرینك اوزرینه فضیلتی واعضاسنده
ویاوریسنده کوکرجین ایله قومرینك اوزرینه عظیم اولمقلغی واردر وانلرده اولمیان آواز بونده
واردر حتی که بوسببدن بهاسی زیاده اولدی وناس انی قفصلرده اتخاذ ایتمکه حریص اولدیلر
بعض مصنفلر انی زاوغین معجمتین ایله ضبط ایدوب زاغی دیدیلر انجق بو وهمدر ﴿ الزبی ﴾
فعلی وزنی اوزره رانك ضمیله شول قیوندرکه یکی طوغرمش اوله قوزوسی هلاك اولمش ایسه
دخی ربی دینور بعضیلر ایدر ولادتی یکرمی کون قدر زمان قریب اولان قیوندر و بعضیلر ولادتی
ایکی آی اولان قیوندر وابو زید ربی لفظی کچی‌یه مخصوصدر دیدی وانك غیریلر ربی قیونه
مخصوصدر دیدیلر بعضیلر ربی دنمك کچی‌یه مخصوصدر رغوث دنمك قیونه مخصوصدر دیدیلر
رغوث دنمك امزکلی حیوان دیمکدر جمعی رباب کلور مصنف ایدرکه فعال وزنی اوزره جمع اون
بش کلمه‌ده کلدیکه رباب ذکر اولنان ربی‌نك جمعیدر (ایکنجی رخال لفظیدرقیون قوزوسنك دیشی
معناسنده‌درکه بو بابده کلور انشاءالله تعالی (اوچنجیسی رذال لفظیدرکه رذلك جمعیدر خبیث
ودنی دیمك معناسنه دردنجیسی بساط لفظیدر رناقة بسط دینور زبون دوه دیمکدر (بشنجیسی
توأم لفظیدرکه هذا ذرء توأم من التوءمین دینور ایکز اوشق دیمکدر (التنجیسی بذالدرکه بذلك جمعیدر
روشیخ معناسنه‌در (یدنجیسی رعالدرکه رعله‌نك جمعیدر آت سوریسی دیمکدر (سکزنجیسی قادرقی‌نك
جمعیدر خور وحقیر دیمکدر (طقوزنجیسی جمالدر جملك جمعیدرکه ارکك دوه دیمکدر (اونجیسی
شجادر شجك جمعیدر شج المطرکه یغمورك دوکلمسی چوق اولدی دیمکدر (اون برنجیسی
عراقدر عرقك جمعیدرکه انی الغش وصویلمش کمك دیمکدر نته‌کیم حضرت علی رضی الله عنه
ایتدی (الدنیا اهون علی الله من عراق خنزیر بید اجذم) یعنی دنیا حضرت بارینك قتنده
جذاملی کیمسه‌نك یدنده اولان انی صویلمش خنزیر کمکندن زیاده اهون واحقردر (اون ایکنجیسی
ضؤردرکه ضرئك جمعیدر دایه معناسنه‌در (اون اوچنجیسی ثنادرکه ثنیك جمعیدر ثنایا دیشن براغن
حیوان معناسنه‌در (اون دردنجیسی غراردرکه غریرك جمعیدر بقر وحشینك ولدی معناسنه‌در
﴿ الزباح ﴾ برجانورك اسمیدرکه کدیه مشابه‌درزباد اندن آلنور زباد کدیسی دیرلر تعبیر
مرامده صواب اولان بودر جوهری وهم ایدوب کندی خطیله اولان نسخه‌ده تحریر ایلمشکه
رباح برجانورك آدیدرکه اندن کافور صاغیلور بویله دیمك وهم عجیبدر زیرا کافور هندده براغاجك
صمغیدرکه کافور ریاحی اندن برنوعدر جوهری رحمة الله علیه زبادك حیواندن الندیغنی ایشتمکله
ذهنی کافوره سرایت ایدوب کافور دیو تعبیر ایلمش زای معجمه‌ده ذکری کلور انشاءالله تعالی ابن
قطاع مرقومك بووهمنی کوردکده انی اصلاح قیدینه دوشوب ایدرکه رباح برشهرك اسمیدرکه
کافور اندن کلور بو دخی وهمدر زیرا کافور براغاجك صمغیدر اغاجك ایچنده اولور اغاج حرکت
ایتدیرلدکده ایچنده اولان کافورك خشرتسی آوازی چیقارکه انی طاغیدوب آلورلر ابن رشیق شو
قولنی خوب دیوب کافوری شعرنده استعمال ایلمشکه * فکرت لیلة وصلها فی صدها * یعنی معشوقم
بنی منع ایدرکن برکیجه اکا وصلتی تفکر ایلدمکه * فجرت بقایا ادمعی کالعندم * اشك روانم قرداش
قانی کبی سیلان ایلدی * وطفقت امسح مقلتی بنحرها * اذعادة الکافور امساك الدم * بن شروع
ایدوب کوزلریمی اوخوبك سینه‌سندن یوقاری کردننه سوردمکه او کافور کوزمده اولان قانی

طوردردی دیو معشوقه سنك سینه وکردننـدن کافور ایله تعبیر ایلمش نحر کردنك سینه دن
طرفیدر ﴿ الرباح ﴾ رانك فتحی وبانك تشدیدیله ارکك مایموندر انشاءالله تعالی حکمی
کلور ﴿ الامثال ﴾ عربلر ضرب مثللرنده (اجبن من رباح) دیرلر مایموندن زیاده قورقق دیمکدر
﴿ الربع ﴾ رانك ضمی وبانك فتحیله دوه یاورسیدر کویا که ربع دیمکده بودخی لغتدر ربع
رانك ضمی وبانك فتحیله دوه کوشکیدر فصیل معناسنه وربح کذلك برقوشه دخی دیرلر که قوزغونه
بکزر جوهری بویله دیمشدر ﴿ لزیه ﴾ برجانور جکدر که فاره ایله کلنجکه بکزر ام حنین
دیدکاری جانورك بینلرنده یعنی انلره مشابهدر ابن سیده روایتنه کوره غیریلر همان فارهنك آدیدر دیدیلر
﴿ الرتوت ﴾ خنزیر دیدکاری جانورلر درجوهری ایدر صاحب محکم ایتدی اول یبان
خنزیریدر که مشهور اولان خنزیره شبیهدر جمعی رتوت کلور بعضیلر ارکك خنزیردر دیدیلر
﴿ الرثیلی ﴾ راء مهملهنك ضمی وثاء مثلثهنك فتحیله حشراتدن برنوعدر ودخی آخری
مداوانور جاحظ ایتدی رثیلی دیدکاری اورمجکدن برنوعدر که اکایلان عقربی دینور زیرا ییلانلری
اول قتل ایدر ابو عمرو موسی القرطبی الاسرائیلی ایتدی رثیلی براسمدر که حیواناتدن چوق نسنه یه اطلاق
اولنور بعضیلر التی کونه اولور دیدیلر بعضیلر سکز نوعدر دیدیلر که جمله سی اورمجك اصنافندندر
حذاق اطبا ایدرلر بونلرك زیاده شرلیسی مصرده اولنلردرا کثر بلاد ده اولرده بولنان ایکی نوع
عنکبوتلرك مضرتی قلیلدر باقی نوعلربنی دیرسك انلراوتی واکینی بول اولان یرلرده اولور انلردن
برنوع دخی واردر که انك دیکنی واردر اهل مصر اکا ابوصوفه تسمیه ایدرلر حیوانی صوقارکه
صوقدسی عقربك صوقهسنه یقیندر صیدان بحثنده ذکری کلور ان شاء الله تعالی بونلرك
خاصهسندندر که دماغلری برمقدار ببرایله ایچلسه آغوسنه نافع اوله (التعبیر) رؤیاده کورلمك
جفا کار عورته دلالت ایدر ناسك طوقویوب ویابدقلربنی فساده ویرراوله وکندیده ناسك کوردیکی
نسنهلری نقصان ایدر اوله بعضیلر ایدر رؤیاده انلر حقیر المنظر شدید الطعنه عدوی قتاله دلالت
ایدر والله اعلم ﴿ الرخل ﴾ قیونك دیشی اولان قوزوسیدر جمعی رخال کلور کما تقدم
﴿ الرخ ﴾ خاء معجمه ایله جزایر صبنده برمهیب قوشدر که انك برقنادی اون بیك قولاجدر
جاحظ وابو حامد الاندلسی بونی ذکر ایدوب ایدر که دیار صبنه سفر ایدن تاجرلردن برکیمسه
ارض مغربه واصل اولوب انده برمدت اقامت ایتمشیدی اول کیمسهنك یانده رخ قوشنك قنادندن
بریلك قامشی وارایدیکه طغوز قربه صو آلور ایدی واول کیمسه سویلرایدیکه بردفعه بحر صبنه سفریمز
اثناسنده روزکار بزی برجزیرهٔ عظیمه یه آتدیکه اهل سفینه صو واودون المق ایچون اول جزیرهیه
چقدیلر یوز ذراعدن یوجه برقبهٔ عظیمه کوردیلر که لمعانی وپارلمهسی وار اکا تعجب ایدوب وقتاکه
یقین اولدیلرسه کوردیلر که مرقوم قوشك یمورطهسیدر بشلیوب اغاج ایله وطاش ایله وبالطه ایله
اوردیلر تا که یاریلوب کویا طاغ کبی بریاورو چقدی انلر اول یاورونك قنادندن یاپشوب چکدیلر
قنادلری قوپوب یلکاری کندیلرده قالدیکه هنوز خلقتی تمام اولمامشیدی انلر آنی قتل ایدوب قادر
اولدقلری قدر لحمندن کتوردیلر وبعضیلری جزیرهٔ مرقومهده انده اولان اودون ایله انك لحمندن
برقزان پشیروب اکل ایلدیلر ایچلرنده بعض اختیار کیمسهلر وارایدی وقتاکه صباحه داخل
اولدیلر کوردیلر که اول اختیارلرك صقاللری سیاه اولمشکه اول طعامی اکل ایدن کیمسهلرك بردخی
صقاللری اغارمدی ودیرلردیکه قزانك آلتنده یاقدیغمز اغاج ییکتلك اغاجی ایمش وقتاکه آفتاب
طلوع ایلدی کوردیلر که بررخ قوشی عظیم بولوط کبی هوایه اقبال ایلمش که ایاقلری اراسنده بیت
عظیم کبی سفینهدن بیوك برطاش وار وقتاکه مرقوم قوش سفینهنك اوزرینه مقابل اولدی
ایاغندهکی طاشی اوزرینه براقدی سفینه سرعتلی اولمغله طاش دریایه دوشوب سفینه کذار

ایلدیکه خدای متعال اول سفینهیی وایچنده اولانلری فضل ورحمتیله خلاص ایلدی شعرا دن
سری الرفاء خوب سویلیوب رخ قوشنی دخی استعمال ایلمش ❊ وفتیة زهر الآداب بینهم ❊ ابهی
وانضر من زهر الریاحین ❊ یعنی شول جوانلر که انلرك بینده اولان آدابك حسنی انواع ریاحین
وشکوفهلرك حسندن زیاده حسندار وتمایشلیدر که ❊ راحوا الی الراح مشی الرخ وانصرفوا ❊
والراح یمشی بهم مشی الفرازین ❊ اول جوانلر باده نوش ایتمکه رخ قوشنك کیدیشی کبی
صالنهرق کیدوب وانلر عودت ایتدیلر که اول باده انلری مست ایدوب فرز طاشلری کتدیکی کبی
ایکی طرفه میل ایدهرك یورتدی فرز اهل شطرنج اصطلاحیدر که اول طاش هر طرفه عمل
ایدر که ویا خوبان مست اولدقده هر طرفه شیوه ایدهرك کیدر ایمش مومی الیهك محاسن
شعرندندر که عفی الله عنه ❊ بنفسی من اجوده بنفسی ❊ یعنی اول خوبه بن نفسمله سخا ایدوب انك
یولنه وجودیمی فدا ایدرم ❊ ویبخل بالتحیة والسلام ❊ اول خوب تحیه وسلامی بیله بخل ایدوب سلام ایله
باری تطیب ایتمز ❊ وحتفی کامن فی مقلتیه ❊ کمون الموت فی حد الحسام ❊ یعنی بنم وفاتم انك کوشهٔ
چشمنده کزلیدر موت کسکن قلجده کزلی اولدیغی کبی یعنی اوخوب پرجفادیدهٔ انصاف ایله بکا نظر
ایلسه باعث وفاتم اولور دیمش (التعبیر) رخ قوشی رؤیاده کورلمك اخبار غریبه واسفار بعیدهیه
دلالت ایدر وانی کورمك بعضیجه کلام صحیح وسقیم ایله هذیانه سوبلیجی کیمسهیه دلالت ایدر که
عنقا کورمك دخی بویله تعبیر اولنور والله اعلم ﴿ الرخمة ﴾ قرطال دیدکاری قوشدر که
ابقعدر یعنی آبلقدر خلقتنده کرکسه شبیهدر ام جعوانه وام رساله وام عجیبه وام قبس وام کبیرانك
کنیهلریدر واکا انوق دخی دیرلر جمعی رخم کلور بونده کی ها جنس ایچوندر شکیم اعشی شاعر ایتدی
❊ یارخما غاط علی مطلوب ❊ یعجل کف الخاریٔ المطیب ❊ یعنی ای قرطال استنجا ایله طیب نفس
مراد ایدن کیمسهنك اوزرینه قضاء حاجت ایدوب انی تلویث ایله مطلوب اسم رجلدر بعضیلر اسم
جبلدر دیدیلر مطیبك معناسی استنجا ایله طیب نفس مراد ایدن کیمسه دیمکدر استطابه استنجا
ایله پاکلنمك معناسنهدر وقرطاله رخمه وانوق تسمیه اولنور کما تقدم وبو سببدن اکا ذات اسمین
دخی دینور وقرطالك تحرز وصاقنمسی وارایکن برله حماقتی دخی واردر شکیم کمیت شاعر ایتدی
❊ وذات اسمین والالوان شتی ❊ ایکی اسم صاحبی والوان متفرقهسی اولان قرطال قوشی ❊ تحمق
وهی کیّة الحویل) احمق اولور حالبوکه احوال عاقل اشیدر شعبی حضرتلرینك مجلسنده
روافضلر ذکر اولنمشیدی شعبی ایتدیکه اکر روافضلردا به دن اولسهلر انلر حمار اولور
ایدی اکر قوشدن اولسهلر قرطال اولورلر وقرطالك طبعنده انجق صرپ طاغلرده اولمق واردر که
آسان اولان طاغده انك آشیانی اولماز ایمش وانجق اعداسندن اراق وبعید اماکنده اولور ایمش
وقلیل النبات اولان جبال صلبهده اولور ایمش بویله اولدیغندن انك یمورطهسی اله کیرمکله عرب
انك یمورطهسیله ضرب مثل ایدوب قرطالك یمورطهسندن عزیزدر دیرلر وقرطالك دیشیسی کندی
اشندن غیری یه نفسنی تمکین ایتمز وقرطال بر یمورطه ییرطلر وبعضیجه چفت دخی ییرطلر وقرطال
دنی الاصل وبخیل اولان قوشلردندر که انلر اوج قوشدر بری ییقوش وبری قارغه وبری قرطالدر
وقرطالده حکم شرعی اکلی حرام اولقدر کما تقدم بیهقی عکرمهدن اول ابن عباس رضی الله عنهمادن
روایت ایدر که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم قارطالی اکل ایتمکدن نهی بیوردی بو حدیثك
اسنادی قویدکلدر امام علامة القرطبی سورهٔ احزابك اخرینی (کالذین آذوا موسی) قول شریفنك
تفسیرنده ایتدیکه قوم موسی حضرت موسی طور سینایه قرنداشی هارون ایله کتدیکنده هارون
علیه السلام انده وفات ایلدکده هارونی قتل ایلدی دیو تهمت وبوکونه اذیت ایتدیلر ملائکهٔ کرام
هارونك وفاتنی خبر ویردیلر که مزارینك مکانی بیلمزدی انجق قرطال بلدیکه انی بلدیکندن حق تعالی

قرطالی صاغر ودلسز قیلدی (حاکم حضرتلری دخی مستدرکده تاریخ انبیاء علیهم السلامده بو یله روایت ایلدی زمخشری ایدر قارطال صیحه و آوازنده (سبحان ربی الاعلی) دیو اوتر (الامثال) عربلر ضرب مثلده قارطالدن زیاده قوشلر ایچنده احمق قوش بوقدر دیو ضرب مثل ایدرلر بو کونه مثل اولنمغه قارطال مخصوص قلندی زیرا قرطال قوشلرك زیاده دنی و بخیلیدر وقوشلرك زیاده حماقت اظهار ایده نی اولدرو قوشلرك اکل جهتندن زیاده نجاست اکل ایدنی اولدر زیرا قرطال نجاست اکل ایدر وعربلر ضرب مثل ایدوب (انطق یارخم فانك من طیر الله) دیرلر یعنی ای قرطال حق تعالینك قوشلرندن سن سنده سویله دیمکدر بو مثلك اصلی بو یله درکه قوشلر صیحه ایتدکلرنده قرطال دخی صیحه ایدر ایمش کندویه استهزاء اولنوب دینورکه ای قرطال سندخی حق تعالانك قوشلرندن سن سنده سویله بو مثل شول کیمسه ایچون ضرب اولنور که کندویه التفات اولنیوب کلامی مسموع اولماز (الخواص) قرطال یلکی ایله براوطه بخور اولنسه حشراتی طرد ومنع ایدر وقرطالك زبلی خمردن منقلب اولان سرکه ایله قارشدیریلوب برص مرضنه مبتلا اولان کیمسه یه سورلسه اونی متغیر اولوب اکا نفع ویرر وقرطالك جکری کباب اولنوب سحق اولنسه وصو ایله قارشدیریلوب مجنون اولان کیمسه یه بر بری آردنجه اوچ کون اوچر دفعه ایچورلسه شفا اوله وقرطالك باشی ولادتی عسیر اولان خاتونك اوز رینه آصلسه ولادتی سریع اوله و قرطالك قورصغی اوزرنده اولان صاریجه دری قوریدلدقدنصکره سحق اولنوب بال شربتیله ایچلسه هر برآغویه نافعدر قرطالك باشنك کمکی برکسنه اوزرینه آصلسه باش آغریسنه نفع ویرر والله اعلم (التعبیر) رؤیاده قرطال کورمك احمق انسانه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده قرطال طوتدیغی کورسه اول کیمسه جنك وجدالده واقع اولور که انده چوق قان آقیده بعض معبر ایدر قرطالی رؤیاده طوتمق مرض شدید ایله مرضه دلالت ایدر نصاری ایدر رؤیاده چوق قرطال کورمك اولدیغی مکانه عسکر بیشمار کلمکه دلالت ایدرکه انلری پروا حرام اکل ایدرلر ارسطامیدورس ایتدی رؤیاده قرطال کورمك خیره دلالت ایدر شول کیمسه ایچون که انك صنعتی خارج بلده ده اولور ایدی مثلا کرچیجی وکرمیدجی کبی زیرا قرطال شهره کیرمزودخی قرطال کورمك موتاغسل ایتمکه ومزارستانده ساکن اولان کیمسه لره دلالت ایدر زیرا قرطال لاشه یی اکل ایدر وشهره دخی کیرمز برکیمسه رؤیاسنده کندی منزلنده قرطال کورسه منزلنده خسته وارایسه وفات ایتمسنه دلالت ایدر اکر اول منزلده خسته یوغیسه بورؤیایی کورن کیمسه نك اوزرینه وفات ومرض شدید خوف اولنور والله اعلم

الرشا

رانك فتحیله شول کیك یاوریسی درکه هنوز اناسیله یوریمکه بشلیه جمعی ارشی کلور مصنف ایدرکه شیخ جمال الدین بزه اوقودی اکا دخی ابو حفص عمر بن عمرکه اشبیلیه قاضیسیدر لذاته انشاد ایتدیکی شعری اوقومش که کندی به برجاریه اهدا اولنوب اول جاریه نك اناسی کندی وطی ایتمش اولدیغی ظهور ایتمکله جاریه یی شو بیتلر ایله کیرو ویرمشیدی یعنی جاریه نك اناسی کندینك موطوئه سی اولمغله جاریه یی درآغوش مشروع اولمدیغندن کیرو ویرمش ※یامهدی الرشا الذی الحاظه※ ترکت جفونی نصب تلك الاسهم ※ یعنی کیك یاوریسی مثابه سنده اولان جاریه یی اهدا ایدن کیمسه اول محبوبه نك کوز قوبروغی ایله باقدلری کوزیمك قپاغنی اول حصدلره دیکیلی قویدی کویا که محبوبه نك کوشهٔ چشم ایله کندی یه نظر ایتمسنی سهم ایدوب محبوبه نك او نظری بنم دخی کوزیمی اول سهملره دیکیلی قویدی دیمش یعنی اول بکا باقدی بندخی اکا بقا قالدم دیمش محبوب اکثری آهویه تشبیه اولنه کلمشدر ※ریحانة کل المنافی شمها※ یعنی او محبوبه بر ریحانه درکه هر برمرد آنی قوخولمه ایله حصول پذیر اولور ※لولا المهیمن واجتناب المحرم ※ اکر شاهد وناظر اولان حق تعالانك نهی ایتمسی وحرامدن

اجتناب اولمسیدی یعنی اول قزك بکا حرام اولمه سی اولمسه ایدی هر مراد آنی درآغوش ایتمکده اولور ایدی ※ماعن قلی صرفت الیك وانما ※ صید الغزالة لم یبح للمحرم ※ یعنی بن اول محبوبه یی سکا کیرو کوندردیکم غضبمدن دکل انجق احراملی کیمسه یه کیك شکار ایتمك مباح اولمدی کویا کندی اول قزك اناسنی وطی ایتمکله قز کندویه حرام اولمغین کندینی احراملی کیمسه به وجاریه یی غزاله یه تشبیه ایدوب بو یله دیمشکه احراملی کیمسه یه شکار مباح دکلدر ※یاویح عنترة یقول وشفه ※ یعنی حیف شول بهادره که سویلرلر اول رشا یعنی محبوبه آنی زبون ایتدی ※ ماشفنی وجدا وان لم اتکلم ※ اول رشا یعنی اول محبوبه عشق جهتندن بنی عجب زبون ایتدی بن اظهار ایدوب سویلمزسمده بکا تأثیر ایلدی ※ ماساء فی قنص من حلت له ※ حرمت علی وامها لم تحرم ※ یعنی باکه حلال اولان محبوبه یی المقده بن خطا ایتم انجق بو بکا حرامدر حالا که اناسی حلالدر دیو اناسی موطوئه سی اولمغله جاریه نك کندویه حرام اولدیغی بیان ایله اعتذار عیان ایلمش شعرادن ابو الفتح البستی خوب سویلمش که ※ من این للرشاء العزیز الاحور ※ فی الخد منك عذارك متحذر ※ یعنی اول آهو کوزلو نادر خوبه وصول نردن اولور که سنك رخلرکده اولان نوخطك متحذر درکه اندن حذر اولنور کویا محبوبی چار ابرو وخط وخال صاحبی اولمغله سنده حذر اولنه جق نسنه وار ملاقات نردن اولور دیمش ※ رشاء کان بعارضیه کلیهما ※ مسکا تساقط فوق ورد احمر ※ یعنی اول بر آهودرکه انك رخلرینك ایکیسنه دخی قرمزی کول اوزرینه مسك واقع اولدیغی حالده نوخط دوشدیکی کویا محبوبنك نوخطنی مسکه تشبیه و مسك آهوده اولمغله بو سببدن بو بیتلرده انواع لطافت واردر

الرشك

رانك ضمی وشین معجمه نك سکونیله عقربك اسمیدرکه فارسیه در قاضی امام ابو الولید القرطبی کتاب القابده وخطیب ابو علی الغسانی تقیید المهمل نام کتابنده وقاضی ابو الفضل عیاض بن موسی مشارق الانوار نام کتابنده وحافظ بن جوزی وغیریلر حکایه ایدرلرکه یزید بن ابی یزید که آدی سنان الضبعی درکه انلرك مولا سیدر رشك دینمکله معروفدر مرقومك صقالی بیوك اولمغله رشك لقبی ایله لقبلنمشدر دینلمشدر که برعقرب مرقومك صقالی اراسنه کیروب اوچ کون انده قالمش مرقوم صقالی بیوك وطویل اولدیغندن عقربك کیردیکنی بلمامش ابن دحیه علم المشهور نام کتابنده ایدر تعجبدر که مرقوم اول عقربك کیردیکنی نیجه حس ایتمامش ونماز ایچون آبدست الدقده نیجه دوشمامش صقالی بیوك اولدیغندن صقالی خلاللمق یاخود عقرب زیاده کوچك اولمق کرك که صقالك قیللری اراسنده قالمش اوله اما اوچ کون صقالك ایچنده قالدی دیو بو یله تقدیر ایتمك نیجه صحیح اولور زیرا مرقوم اول عقربك صقالنده اولدیغنك ابتداسنی بلسه انی صقالنده قویمزدی اوچ کون صقالنده قالدیغی نه دن معلوم اولور انتهی الکلام مصنف ایدر بو مقامده خاطریمه کلان احتمالی وارکه مرقوم بریرده ایمش که انده عقرب وافر اوله واول یرده مدت اقامتی اوچ کون اولمش اوله وقتا که عقربی صقالنده بولدقده بیلور که عقربك صقالده ابتدا موجود اولمسی اول یره واردیغی کونك ابتداسندن در بو توجیه ائمهٔ اعلامدن اولان اول راویلری تکذیب ایتمکدن اولیدر حاکم حضرتلری علوم الحدیث نام کتابنده یحیی بن سفیاندن روایت ایلدیکه یحیی ایدر مرقوم یزید صقالنی طراردی صقالندن برعقرب چقمغله رشك دیمکله لقبلندی انتهی الکلام مشهور اولان بودرکه رشك لفظی اهل بصره لغتنده قسام دیمکدر مرقوم یزید اراضی وخانه وسائرنسنه تقسیم ایدر ایدی که بصره ده یوز اوتوز سنه سنده وفات ایلدی برجماعت اندن حدیث شریف روایت ایلمشلردر ابو عیسی ترمذی هر شهردن اوچ کونك صومی بابنده کلان حدیث شریفلرك بابنده ایتدیکه محمود بن غیلان بزه خبر ویردی محمود ایدر ابو داود بزه خبر ویردی ابو داود ایدر شعبه بزه خبر ویردی مرقوم یزید رشکدن که یزید ایدر حضرت معاذ بن

جبل رضى الله تعالى عنهدن ایشتدمکه معاذ ایدر حضرت عایشهٔ صدیقه رضى الله عنهایه
سؤال ایتدمکه حضرت رسول صلى الله تعالى علیه وسلم هرآیدن اوچ کون صائم اولورمی ایدی
حضرت عایشه ایتدی نعم یعنی صائم اولور ایدی دیدی بن ایتدم حضرت پیغمبر سنك کبی می
صائم اولورایدی یاعایشه حضرت عایشه ایتدی حضرت رسول صلى الله تعالى علیه وسلم صائم
اولمقدن قایرمز ایدی ترمذی حضرتلری بو حدیث شریف حسن صحیحدر ویزید الرشك یزید
الضبعی نام کیمسه درکه یزید القاسم دیدکاری درکه قسامدر ورشك لفظی اهل بصره لغتنده
قسام دیمکدر ﴿ الرفراف ﴾ شول قوشدرکه دریاده اولور کوکلکه سیله اوینیان
قوش دیرلر واکا خاطف ظله دخی دیرلر کولکه سن قاپمق استدیکندن ایچون بویله دینور باب میمده
کلور ان شاءالله تعالى وکاه اولور دوه قوشنك ارککنه دخی رفراف دیرلر ابتدا قناد لرین تحریك
ایدوب اندنصکره سکردیکه مباشرت ایتدیکندن ایچون ودخی رفراف بالقدن برنوعدر ابن سیده
روایتیدر ﴿ الرق ﴾ دریا جانورلرندن برنوعدرکه تمساح مثالنده در ودخی رق قبلو بغانك
بیوکنه دیرلر جمعی رقوق کلور حدیث غریبده کلدیکه (کان الفقهاء من المدینة یشترون الرق
ویأکلونه) یعنی مدینه ده اولان فقهاء رق تعبیر اولنان نسنه یی اشترا ایدوب آنی اکل ایدرلر رق
لفظنی جوهری رانك فتحیله روایت ایدوب اکثر لر کسریله روایت ایتدیلر ﴿ الرکاب ﴾
شول دوه لره دیرلرکه اوزرینه بنوب سیر ایدرلر مفردی راکبه جمعی رکاب کلور جابر رضى الله تعالى
عنهك روایت ایتدیکی حدیثده کلدیکه اول سلطان کائنات علیه اشرف الصلوات کفار خاکسار
اوزرینه عسکر بیشمار کوندرمشیدی قیس بن سعد بن عباده انلره طقوز دوه بوغازلمغله حضرت
رسول صلى الله علیه وسلم حضرت قیسك حقنده (ان الجود من شیمة اهل ذلك البیت) یعنی
سخاوت اول خانه نك صاحبنك خاصه سندندر دیو بیوردی بو حدیث شریفده رکابك جمعی
رکایب کلمشدر ورکاب لفظی رکب لفظی اوزره دخی جمع قلنور بوندن مأخوذ درکه زیت رکابی
دینور شول زیت یاغیدرکه شامدن دوه ایله کتورررلر ورکوبه شول طواردرکه اکا بنلور (یقال ماله
رکوبة ولا حلوبة ولا حمولة) یعنی انك نه بنجك ونه یوکلده جك ونه صاغیله جق طواری واردر وحضرت
عایشه رضى الله عنها (فنهارکوبهم) قراءت ایتمشدر رانك فتحیله ورکوبه نك جمعی دخی رکایب
کلورنتکم امام سهیلی ایدر بدر غزاسی حقنده حضرتبارینك انزال بیوردیغی قول شریفنك اوزرینه
اولان کلامده بعض مفسرین رکوبه لفظنك جمعی رکایبدر دیدیلر انتهى الکلام وحضرت
رسول صلى الله تعالى علیه وسلم بیورر که (ان الجنة لاتدخلها العجوز) یعنی جنته قاریلر قاریلق
صفتیله کیرمز عجز لفظی وعجایز لفظی عجوزك جمعیدر عجوز یاشی چوق عورت دیمکدر حضرت
رسول صلى الله تعالى علیه وسلم بو حدیث شریفی عمه سی صفیه رضى الله تعالى عنها حضرتلرینه
لطیفه طریقیله بیورمشیدی بعضیلر ایدر بو حدیثی صفیه یه بیورمیوب انصاردن برخاتونه سویلدی
هناد بن سری دقایق نام کتابنده بونی ذکر ایلدی ﴿ الرکب ﴾ فاره نك آدیدر تصغیر لفظی
اوزره اکا رکیب دیو تسمیه اولنور ابن سیده بویله دیدی ﴿ الرمکة ﴾ فتحتیله بارکیر قسمنك
مؤنثیدر جمعی رماك ورمکاء کلور وارماك دخی کلور فراء روایتی اوزره مثلا ثمار واثمار کبی وسیط نام
کتابده ابواب بیعدن باب ثانیده واقع اولدیکه (اوقال بعتك هذه النعجة فاذا هی رمکة) یعنی شودیشی
قیونی سکا فروخت ایتدم دیسه ناکاه اول نعجه دیو اشارت ایتدیکی بارکیر قسراق اولسه برقولده
بیع اشارته عائد اولوب قسراغی فروخت ایتمش اولور وآخر قولده بیع عبارته یعنی کلامنه عائد اولور
قسراغی بیع ایتمش اولماز ابن صلاح ایدر نعجه تعبیر ایتمك تصحیفدر کلامی تغییر در نعجه یرینه
شوبغله یعنی شوقاطر دیمشیدی زیرا بارکیر نعجه یه یعنی قیونه بکزمز ﴿ الرهدون والرهدنة ﴾

رانك فتحیله برکوچك قوشدرکه سرچه مثالنده قرمزی برقوشدر یوروم سنده چوریتور کبی اولور
جمعی رهادن کلور مکهٔ مشرفه ده خصوصا حرم شریفده چوق اولور سرچه یه بکزر برقوشدر
انجق رنکی دخی قویوجه در ﴿ الروبیان ﴾ زیاده کوچك بر بالقدر که انك اباغی شرابه
محبت ایدن کیمسه نك شرابی ایچنه قونسه اول کیمسه شرابه بغض ایلیه که بردخی محبت ایتمیه انك
بو بنیله برعورت کندیه بخور ایلسه حملنی وضع ایدر اول بالق تازه ایکن سحق اولنوب دیکن یاخود
اوق که اعضاده بتوب قالمش انك اوزرینه سوراسه سهولت ایله چیقارر واول بالق سیاه نحود ایله
قارشدیریلوب کوبك اوزرینه سوراسه چبانلر چیقارر یعنی درونده اولان مرضی اظهار ایدر
واول بالق قوریدیلوب وسحق اولنوب کوزه سورمه اولنسه صاحب عشا یه که کوزی کوندز
کوروب کیجه کورمیان کیمسه یه نافعدر ومذکور بالق سکنجبین ایله سحق اولنوب ایچلسه ایچرو ده
اولان چبانلری طشره ویررکه عبدالملك بن زهیر بویله دیدی ﴿ الریم ﴾ کیك یاوروسیدر
جمعی آرام کلور اصمعی ایدر آرام بیاض آهولردر که بیاضی خالص اوله مفردی ریم کلور ودخی
اصمعی ایتدی بو شول آهودرکه اکثریا قومده ساکن اولور بونوع آهویه آهولرك قیونی دینور زیرا
انك لحم وشحمی سائرندن زیاده در ابو الفضل زاکی بن کامل القطیعی نام کیمسه قتیل ریم واسیر
هوی دیمکله معروفدرکه اکثری آهو شکار ایدر ایمش بشیوز قرق التی سنه سنده وفات ایتمشدر
مرحومك شعرندندرکه ٭ ومهجة کادت تجرکلومها ٭ للناس من فرط الجوی تتکلم ٭ یعنی شول
روح که انك یارلری سیلان ایتمکه قریب اولوب اوروح کمال خسته لکندن یاخود کمال عشقندن ناسه
سویلیوب کشف راز ایدر ایدی ٭ لم یبق منها غیر رسم اعظم ٭ متحدثات للهوی تتظلم ٭ یعنی
روحك روزکاره ظلمندن شکایت ایتمه سندن غیری اول روحده برنسنه قالمدی ﴿ ام رباح ﴾
رانك کسری وباء موحده نك تخفیفیله وحاء مهمله ایله بر بوزجه قوشدرکه قنادلری وارقه سی
قرمزیدر اوزم اکل ایدرمر صعده بویله دیمشدر ﴿ ابو رباح ﴾ رانك کسری وباء مثناك تخفیفیله
برنجی قوشلردن بریدرکه باشقه بکزر بعضیلر دلوجه طوغاندر دیدی آخر کتابده کلور ان شاء الله
تعالى ﴿ ذو رمیح ﴾ عرب طوشانلك کوچوکیدر رمحدن مراد قویروغیدر بعضیلر بو عرب
طوشانندن برنوعدرکه اباقلری اوزوندر ابن سیده بویله دیدی

﴿ باب الزای من کتاب ترجمة حیاة الحیوان ﴾

﴿ الزاغ ﴾ قارغه دن برنوعدرکه غراب زرع دینور کوچك وسیاه قارغه در بعضیجه بورنی
واباغی قرمزی اولور واکا غراب زیتون دخی دینور زیرا زیتون اکل ایدر لطیف الشکل وخوب
منظردر لکن عجایب مخلوقاتده واقع اولدیکه بوزاغ نام قارغه سیاهدر وبوکدر یك سنه دن زیاده
معمر اولور بو کلام وهمدر صواب اولان مقدم اولان کلامدر (عجیبه) مصنف ایدر منتقی نام
کتابنده حافظ السلفینك انتخابنده وعجایب مخلوقاتدن آخر ورقده کوردم محمد بن اسمعیل
السعدیدن منقولدر ایدرکه قاضی یحیى بن اکثمه کیدوب مجلسنه واردمکه صاغ طرفنده بر سبت
طورر بنی اجلاس ایلدی وامر ایلدیکه کشاده اولنه آچدیلر کوردمکه اندن برشیء چقدی باشی
انسان باشنه بکزر کوبه کنه وارنجیه دك قارغه اسلوبنده در انك سینه سنده وارقه سنده اورکبی
یومری صارقش ایکی نسنه سی وار بونی بو قیافتده کوردیکمده غایتده تعجب واستغراب ایتدمکی
یحیى خنده ایدوب کولردی بن دخی آیا نه مقوله حیوان اوله دیو قاضی یحیى ایتدی اصلحك الله کندیه
سؤال ایله بن دخی سن نه مقوله حیوان سن دیدم سبتدن طشره چیقوب کنارینه قوندی ولسان
فصیح ایله شو شعری اوقودیکه (انا الزاغ ابو عجوه) یعنی بن شول قارغه یمکه ابو عجوه دینورم فی الاصل
عجوه مدینهٔ منوره ده خرماك اعلاسندن برنوعدر رجائرکه انی چوق اکل ایدوب اول اصلح خرما

ایله تعیش ایتدیکندن بویله دیمش اوله * انا ابن اللیث واللبوة * بن ارکك ودیشی ارسلا نلرك
اوغلی یم یعنی حسب ونسب برقارغه یم * احب الراح والریحان * والنشوة والقهوة * یعنی بادیه
وشکوفه یه ویوب ایچمکه مایلم * ولی اشیاء تستظرف * یوم العرس والدعوة * یعنی ایام سور وهنکام
صحبتده سرورده نیجه طرفه وظریف نسنه یی جامع اولمغله دائرهٔ صحبتده داخلم * فمنها سلعة
الظهر * لا یسترها الفروة * یعنی ازجمله ارقه ده اولان یومری نسنه که انی کورکم دخی ستر ایده مز
هر کسه کورینور * واما السلعة الاخری * فلو کان لها عروة * یعنی سینه ده اولان آخر یومری نسنه یی
کورنلر اکرنك قوابی اولیدی * لماشك جمیع الناس * فیها انها رکوة * یعنی جمله ناس شبهه ایتمزدیکه
اول مطره دردیرلر ایدی یعنی بویله بر عجیب الشکل جامه ومتاعم واردیمش * فلا عدوی یدی یخشی *
ولا یحذرلی سطوة * یعنی بندن دستدرازلق وحمله ایتمك یوق که خوف اولنه دیمش و بعده صیحه
وآواز ایدوب مدصوت ایده رك زاغ زاغ دیو چاغروب اول سیتك ایچنه کردیکه یحیی خنده ایلدی
بعده بن قاضی یه حق تعالی سنی عزیز ایلیه بو عاشق میدر دیدم اول دخی جوابده بو کوردیکك کبی
بر عجیب مخلوقدر بونك حالنی بن دخی بلم انجق یمندن مهرلو مکتوب ایله امیر المؤمنینه کوندرمشلر
اول نامه ده بونك کیفیتی تحریر اولنمش بن دخی واقف اولمدم دیدی انتهی الکلام ابن خلکان یحیی
ابن اکثمك ترجمه سنده ایدروقتا که مرقوم بصره یه قاضی نصب اولندی انك سنی یکرمی سنه قدر
ایدی اهل بصره انی استصغار ایدوب کوچك عد ایتملریله اهل بصره اکا قاضینك سنی نه مقدار در
دیدیلر مرقوم بلدیکه ناس کندینی کوچك عد ایده یورلر اغاز سخن ایدوب حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلمك فتح کونی مکهٔ مکرمه یه قاضی کوندردیکی عتاب بن اسیددن سنا کبیرم
ومعاذ بن جبل حضرتلرندن دخی سنا کبیرم که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انی یمنه
قاضی کوندرمشیدی کعب بن سویددن دخی سنا کبیرم که حضرت عمر رضی الله عنه انی بصره یه
قاضی ایلدی دیدیکه جوابنی حجت ودلیل قلدی دینلمشدر مأمون خلیفه برکیمسه یی قاضی ایتمك
مراد ایتدکده مرقوم یحیی بن اکثم اکا وصف اولندیکه اول دخی احضار ایتدیروب کوردیکه قصیر
القامه قبیح المنظر برکیمسه در انی حقیر عد ایلدیکه خلیفه انك ایله ایتدیکی یحیی بیلوب ایتدی
یا امیر المؤمنین اکر مراد علمم اولوب خلقتم مراد دکل ایسه علمدن سؤال ایله دیدی اول دخی سؤال
ایتدکده درعقب جواب ویرمکله حضرت خلیفه مرقومی قاضی ایلدی ابن خلکان ایدر زمانینك
پادشاهنده غالب اولور یحیی ابن اکثم ایله ابو داود المعتزلیدن غیری کیمسه بیلنمامشدر ومرقوم یحیی حنفی
المذهب ایدی ومرقوم ابو داود المعتزلیدن زیاده امام احمد حنبلی رحمه الله حضرتلرینه نعوذ بالله
قرآن مخلوقدر دیو حسبی ومحنتده زیاده ازیت ایدر کیمسه یوغیدی که امام همامك محنت زده
اولدیغنك تفصیلی مأمونك خلافتندنصکره معتصمك خلافتنده مرور ایلدی و بعض
محنتنك ذکری باب کافده لفظ کلبده کلور ان شاء الله تعالی راوی ایدر مذکور یحیی نك فقه شریفده
تألیف ایلدیکی کتابلر اجل واعلا کتابلردر طویل اولدیغندن ناس انی ترك ایلدیلر ویحیی یه برکون
اولدیکه اول مثللو کون کیمسه یه اولمامشیدی بویله که مأمون خلیفه شام یولنده ایدی متعه نك
یعنی نکاح موقتك حلال اولمسیله دلال ندا ایتدردی مرقوم یحیی دن غیری برکیمسه انك حرام
اولمسنه حجت ودلیل کتورمدی یعنی مرقوم انك حرمتنی بیان ایتمکله خلیفه قتنده متعه نك حرام
اولدیغی مقرر اولوب مأمون (استغفر الله) دیدی ونکاح متعه نك حرمتیله دلال ندا ایتدردی
منقولدر که برکیمسه قاضی یحیی یه سؤال ایتدیکه ای قاضی بن نه مقدار اکل ایده یم اول دخی جوابده
اجلغی دفع ایده جك قدر اکل ایله که کالیله دوشمش اولمه دیدی واول کیمسه ینه سؤال ایدوب
نه مقدار کوله یم دیدی یحیی ایتدی یوزك بشاشتلنوب صونك چقمیه جق قدر ینه اول کیمسه ایتدی

نه مقدار بکا ایده یم یحیی ایتدی خشیت باریدن یأس کلمیه جك قدر اول کیمسه ایتدی بن بنی
نه مقدار کزلنوب مستور اوله یم یحیی ایتدی قادر اولدیغك قدر سنی اخفا ایله اول سائل سؤال
ایتدیکه خلقه نه مقدار آشکار اوله یم یحیی ایتدی حسن سیرنده اولان صالحلر سکا اقتدا ایدوب
وناسك کلامی سکا امین اولنه جق قدر آشکار اول یعنی زیاده اخفا ایتمه که سوء ظن ایتمیه لر زیاده
آشکار اولمه که سنی قدح ایتمیه لر دیدکده اول کیمسه دخی سبحان الله بو بر قول مقبول وعمل
مدخولدر دیدی راوی ایدر مرقوم یحیی ده صبیانه وعلوه محبتدن غیری کندی انکله عیبلنور
نسنه یوغیدی علوه محبتی بویله که مرحوم برفقیه کیمسه کوردکده اکا حدیث شریفدن سؤال
ایدر ایدی یاخود بر محدث کوردکده اکا نحودن سؤال ایدر ایدی بر نحوی عالم کورسه اکا علم کلامدن
سؤال ایدر ایدی که انی تخجیل ایده وکلامنی قطع ایده برکون مرقومك مجلسنه اهل خراساندن
برکیمسه کلدی انکله مباحثه ایتدیلر کوردیکه هر فنده دانشلی و حافظ بر مرد کاملدر اکا سؤال
ایتدیکه علم حدیثده مباحثه ك وارمیدر اول دخی وار دیدکده ایتدیکه اصول حدیثدن نه حفظ ایتدك
دیوب اول دخی جوابده ایتدیکه شریکدن ابی اسحقدن حارثدن حفظ ایتمشیدمکه حضرت علی
رضی الله عنه برلوطی یی طاشلتدی پس یحیی امساك ایدوب اکا نسنه سویلمدی مرقوم یحیی بن اکثم
ایکیوز قرق ایکی یا قرق اوج سنه سنده ربذه نام قریه ده وفات ایدوب انده دفن اولندی منقولدر که
مرحوم یحیی وفاتندنصکره رؤیاده کورلدی وسؤال اولندیکه حضرت باری سکا نه معامله
ایتدی اول دخی بنی یارلغدی انجق بکا لوم وتوبیخ ایدوب دنیاده بنم اوزریمه خلط ایلدك دیو بیوردی
بن ایتدمکه یارب سن شو حدیثی بیورمدك میکه ابو معاویة الضریر اعمشدن اولدخی ابو هریره رضی الله
عنهدن بکا خبر ویروب روایت ایدر دیکه ابو هریره رضی الله عنه ایدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
بیورر که یارب سن سویلمش سنکه * لا استحیی ان اعذب ذا شیبة مسلم بالنار * یعنی اق صقاللی مسلم
کیمسه یه نار ایله عذاب ایتمکدن حیا معامله سی ایدرم حضرت باری دخی یا یحیی سنی عفو ایتدم نبی
صادقدر انجق سن دنیاده بنم اوزریمه خلط ایتدك دیدی دیو رؤیاده بویله جواب ویرمش عربی تعبیرده
بالاده ذمامة ذال معجمه ایله خویك قبیح اولمسیدر دال مهمله ایله دمامة خلقتك قبیح اولمسیدر
واکثم ثاء مثلثه ایله درر بذه ده وفات ایتدی دینلدی ربذه رانك وبا موحده نك فتحلر ایله وذال معجمه ایله
حج یولی اوزرنده مدینهٔ منوره قرارلرندن بر قریه درکه حضرت عثمان بن عفان رضی الله تعالی
عنه ابو ذر الغفاری یی رضی الله عنه قریهٔ مزبوره یه نفی ایتمکله ابو ذر رضی الله عنه انده بر مقدار اقامت
ایدوب وفات ایلدیکه مزار پر انوری انده آشکاره در زیارت اولنور کما تقدم

الحکم

بو زاغ نام
قارغه که اکین قارغه سیدر اکلی حلالدر صحیح اولانده حلال اولمسیدر که حکم وحماد ومحمد بن الحسین
بویله حکم ایتدیلر بیهقی شعب ایمان کتابنده ایتدیکه قارغه لرك اکل اولنمه سندن حکم حضرتلرینه
سؤال ایتدم انلر ایتدیکه بیوك سیاه قارغه یی اکل مکروهدر کوچك قارغه که اکین قارغه سی دینورانی
اکل ایتمکده بأس یوقدر بو قوش ایله ضرب مثل باب عینده کلور ان شاء الله تعالی

الخواص

اکین قارغه سنك لسانی قوریدیلوب صوسز کیمسه لر انی اکل ایلسه صوسزلغی دفع ایدر نه قدر
تموزك وسطنده ایسه ده وانك یورکیده بویله درکه قوریدیلوب وسحق اولنوب برکیمسه انی ایچسه
سفرنده صوصامیه زیرا بو قوش تموزده دخی صو ایچمز واکین قارغه سنك اودی خروس اودیله
خلط اولنوب کوزه چکلسه ظلمت عینی دفع ایدر وقیله سورلسه زیاده سیاه ایدر وانك قورصغی کوزه
صوایمك ابتدا ظهور ایدرکن اولدقده کوزه چکلسه نزول مایه مانع اوله (التعبیر) بورنی قرمزی
اولان اکین قارغه سنی رؤیاده کورمك قهر وغلبه ولعب ولهو وسرور صاحبی کیمسه یه دلالت ایدر
ارطامیدورس ایتدی رؤیاده بونی کورمك مشارکتی سور کیمسه لره دلالت ایدر و بعضیجه فقیر
اولان کیمسه لره دلالت ایدر بعضیلر ایدر زنادن واده دلالت ایدر یاخود کندیده خیر وهم شر

قارشق اولان کیسه‌یه دلالت ایدر والله اعلم ﴿الزاقی﴾ خروس مشهور در جمعی زواق
کلور خروس آواز ایلسه زقی یزقو دینور وهر براوتوجی قوشلره زقی ینور هشام بن عروه نك
حدیثنده کلدیکه (انت اثقل من الزواقی) یعنی سن خروسلردن اثقل سن دیمش که بومثل برنسنه‌یی
ثقیل در دیمك محلنده ضرب مثل اولنور وبونك وجهی شویله مراد ایتمشکه کیجه وقتنده
حکایه‌لر ومثللر استماع ایدرکن خروس اوتسه قرار ایتمیوب طاغلورلر ایمش اکابناء خروس اوتدوکن
ثقیل عد ایدرلر ایمش بوقوش بحثنده توبه بن حمیرك شوقولی مرور ایتدیکه بومقامده یعنی زقی آواز
معناسنه اولدیغی سویلنش که ❊ ولو ان لیلی الاخیلیة سلمت ❊ علی ودونی جندل وصفائح ❊
یعنی اکر بنم معشوقم بکا سلام ویررسه حال بوکه وفات ایتمشم اوزرم طاش وطپراقدر ❊ لسلمت
تسلیم البشاشة اوزقی ❊ الیها صدی من جانب القبر صائح ❊ یعنی سرور خنده ایدوب سلامنی آلورم
یاخود مزارم جانبندن روحم مثالی اولان صدی قوشی اکا آواز وصیحه ایدوب زاریلق ایدر شاعر
مومی الیهك معشوقه‌سی انك مزارندن کذار ایدرکن بو بیتلری اوقومشیدی مزاردن برشی ظاهر
اولدیکه آوازی قوش آوازنه یقین ایدی اول محبوبه‌نك دوه‌سی انی کورنجه اورکوب اول دخی
اوزرندن دوشوب وفات ایلدی اول محله دفن اولندی صدی قوشی یقینده باب صادده کلور
ان شاء الله تعالی وزقی لفظی مصدردر قوش اوتمك معناسنه که زقی یزقو دینور باب اولدن ویزقی
زقاء دینور باب ثانیده صاح معناسنه درکه هراوتجی قوشه زاق دینور جوهری بویله دیمشدر
﴿الزامور﴾ توحیدی ایدر صغیر الجسم بربالقدر اصوات ناسله انسیت طوتار استماعندن
حظ ایدر اول سببدن دریاده کمی یانجه کیدرآیرلمز بریوك بالق کمی‌یه قصد ایدر کورسه مزبوره
نك قولاغنه کیردائم قولاغنده طورورتا که بیوك بالق ساحل بحره واروب باشنی سوره جك نسنه
آرار یاخود طاش بولوب باشنی اکا اورورتا که هلاك اولنجه دك سفینه‌یه سوار اولنلر بو بالغه محبت
ایدرلر واکا اطعام ایدرلر اکا کورنمزلرکه فرار ایتمیه والفتی دائم اوله دیو وسفینه‌لرندن آیرلمیه که سفینه‌یه
مضر اولان بالقلرك ضررندن سفینه سالم اوله دیو واهل سفینه ماهی شکارنه شبکه قویسه‌لر
ابو بالق کلسه انك اعانتی اولدیغندن عفو ایدرلر ﴿الزبابة﴾ بیابان فاره‌سیدر که محتاج
ولدیغی نسنه‌یی سرقه ایدر اندن مستغنی اولور بعضیلر ایدر زبابه اعمی وصاغر اولان فاره‌در
جمعی زباب کلور وجاهل کیمسه اکا تشبیه اولنور نتکیم حارث بن کلده ایدر ❊ ولقد رأیت معاشر ❊
اجمعوالهم مالا وولدا ❊ یعنی برجماعت کوردمکه انلر ایچون مال واولاد جمع ایدرلر ❊ وهم زباب
حایر ❊ لاتسمع الاذان رعدا ❊ حالا که انلر متحیر اولان اعمی وصاغر فاره‌لردرکه انلرك قولقلری کوك
کورلمه‌سنی یعنی موتی ومصیبتی ایشتمزلر شاعر مرقوم فاره‌لری حیرت ایله وصفلدی حیرت ایسه
انجق اعماده اولور وبوشعر ایله مراد ایلدیکه ارزاق عقول ودانشلرك مقداری اوزره تقسیم اولنماز
ولد لفظی واوك ضمیله مفرد وجمع ایچوندروشول قولیکه (لاتسمع الاذان رعدا) ای لاتسمع اذانهم
دیمکدر یعنی انلرك قولقلری رعدی ایشتمز اذان لفظنده کی الف لام ایله اضافتدن اکتفا ایلدی
مثلا حق تعالینك (فان الجنة هی المأوی) قول شریفنده حرف تعریف مضاف الیهدن بدل
اولدیغی کبی ودخی شاعر بیان ایلدیکه انلرك قولقلرینك صاغرلغی شدید اولدیغندن انلر رعدی
دخی ایشتمدیلر امام ثعلبی فقه اللغه نام کتابنده ایدر (فی آذانهم وقر) یعنی انلرك قولقلرنده آغرلق
واردر اول آغرلق زیاده اولنجه اکا صمم وصاغرلق دینور ودخی زیاده اولسه طرش دینور انجق
جوهری طرش دیو صاغرلق آزاولوب صممدن خفت اوزره اوله دیمش دخی زیاده اولوب رعدی
ایشتمز مرتبه‌سنه وارسه اکا صلخ دینور صاد ایله وآخرنده خاء معجمه ایله انتهی الکلام جوهری
بوفاره‌یه صاغرلق مخصوص اولدی کوزکوسنبکه اعمالق مخصوص اولدیغی کبی باب فاده فاره‌ده

بونك ذکری کلور ومثلده کلدیکه فلان کیسة فاره‌دن زیاده سارقدر دیرلر ﴿الزبزب﴾
برجانوردرکه دی‌یه بکزر عبابده بویله دیمشدر ابن اثیرك کامل نام کتابنده اوچیوز درت سنه‌سنك حوادثنده
منقولدرکه ایدرسنهٔ مرقومه‌ده بغدادده عامهٔ ناس برحیواندن خوف ایتدیلرکه انلر اول حیوانه زبزب
تسمیه ایدرلر ایدی ودیرلر دیکه اهل بغداد اول حیوانی خانه‌لری اوزرندن کیجه کوررلر ایدی واول
حیوان معصوملرینی اکل ایدر ایدی وبعضیجه ارلرك وعورتك النی ایصروب کسر ایدی ناس اول
جانورك شرندن کندیلرینی بکلرلر ایدی واویناوب طاس وغیری نسنه‌لر چلارلر ایدیکه انی
راحتسز ایده‌لر اول سببدن اهل بغداد مضطرب اولوب حرکت ایتدیلر بعده پادشاهنك اتباعلری
اول جانوری برکیجه شکار ایتدیلرکه سیاه الاجه اللری وایاقلری قصیر برجانور ایدی وبوزز بدردیوب
جسرك اوزرینه صلب ایتدیلرکه اهل بغداد ساکن اولدیلر ﴿الزخارف﴾ زخرفك جمیدرکه
درت ایاقلری کوچك سنکدرصو اوزرنده اوچار نتکیم اوس بن حجر ایتدی ❊ تذکر عینا من عمان وماءها ❊
جدب تستن فیه الزخارف ❊ یعنی عمانده که شام شریفده برشهردر برچشمه وارکه صوینده نوعا جدب
اولمغله انده زخارف تعبیر اولنان سنکلر قوقر ﴿الزرزور﴾ زانك ضمیله سرچه نوعندن برقوشك
آدیدرکه صغرجق دینکله معروفدر بواسمله تسمیه اولندیغی نغمه وآواز ایتدیکی ایچوندرکه فی الاصل
زرزره صغرجق آوازایله اوتمکدر جاحظ ایدر هرقوش که قنادی اوزون وایاقلری صغیر اوله مثلا
صغرجق ایله سرچه کبی انك ایاقلری قطع اولنسه پرواز ایتمکه قادر اولمز مثلا انسانك ایاغی
قیرلدقده سکرتمکه قادر اولمدیغی کبی باب عینده عصفور بحثنده حکایه کلور ان شاء الله تعالی
طبرانی وابن ابی شیبه عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت
ایدرلرکه راوی ایدر ارواح مؤمنین صغرجق قوشی مثالنده یشل قوشك درونده در انلر بربریله
معارفه ایدرلر وجنت اعلانك میوه سندن مرزوق اولورلر شیخ برهان الدین القیراطی رحمة الله
علیهك شوقولی نه عجب خوشدر ❊ قدقلت لما مربی معرضا ❊ وکفه یحمل زرزورا ❊ یعنی یدنده
صغرجق کتوروب زیارتمدن اعراض ایدوب یانمدن کذار ایدنه سویلر اولدمکه ❊ یاذا الذی
عذبنی مطله ❊ ان لم تزرحقا فزرزورا ❊ ای کشی که عدم زیارت ایله بکا اذیت ویرر کرچه کلکه
زیارت ایتمزسکده بلاندن باری زیارت ایله بونده لطفجق وارکه مقدما اولان زرزور کندی معناسنده که
صغرجق دیمکدر صکره‌کی زرزوردن مراد زرلفظی زار یزوردن امردر زور لفظی ده کذب
معناسنه‌در کویا دیمشکه نه‌یچوب کیدرسن درونی زیارت ایتمزسکده کاذبا زیارت ایله ده عدم زیارت
ایله بکا عذاب ایتمه دیمش (الاجوبه) عبدالمحسن بن عثمان بن علیك تألیفی اولان مناقب شافعیده
منقولدرکه شافعی ایدر عجایب دنیادندر رومیه شهرنده باقردن صغرجق صفتنده اولان طلسم که
سنده برکره اوز صغرجق جنسی جمله‌سی رومیه شهرینه بورنلرنده وایاقلرنده برر زیتون ایله که
هربری اوچ زیتون ایله کلور زیتون جمع اولنقده صقیلورکه اهل رومیه‌نك برسنه‌لك زیتلری اندن
حاصل اولور باب سینده سودانیه بحثنده کلور ان شاء الله تعالی صغرجقده حکم شرعی اکلی
حلال اولمقدر زیرا سرچه‌لرك جنسندندر صغرجغك خاصه سندندرکه لحمی جماعی زیاده ایدر
مقویدر وصغرجغك قانی چبانلره قونسه نافعدر وصغرجق احراق اولنوب کولی یاره‌نك اوزرینه
قونسه باذن الله تعالی یاره‌یی قپه‌یه (تعبیر رؤیا) صغرجق کورمك اسلام ایچنده بر وبحرده انتفاعه
دلالت ایدر وانی کورمك بعضیجه رجل مسافره دلالت ایدرکه چوق کره مسافرت ایده مثلا مکاریلر
کبی که برمکانده مکث ایتمزلر وطعام حلاله دخی دلالت ایدر زیرا صغرجق قوشی حضرت آدم
علیه السلام جنت اعلادن ایندرلدکده طعام وشرابی نفسنه حرام قیلدی برنسنه‌یی اکل وشرب
ایلمدی تاکه حضرت باری آدم علیه السلامك توبه‌سنی قبول ایدنجه دك وانی کورمك بعضیجه

اعمال صالحه وسیئه‌یی قارشدرمنك اوزرینه دلالت ایدر یاخود بر کیمسه‌یه دلالت ایدرکه اول کیمسه
غنی وفقیر وشریف ووضیع اولیوب وسط حالده اوله وبعضیجه حقیر لکه و ادنا قناعت عیشه
ولعبه دلالت ایدر وانی کورمك بعضیجه کورن کیمسه‌نك کاتب اولمسنه دلالت ایدر والله اعلم
﴿الزرق﴾ برجنس طوغندر که انکله صید اولنور بازایله اطمه‌جه‌نك ماینده در ترکیده
اکا اسبری دینور فرا ایتدی اق اولان طوغندر جمعی زراریق کلور بازدن برنوعدر انجق بونك
مزاجی حرو یابسدر بویله اولدیغندن قنادی شدید و پروازی زیاده سریع واقدامی زیاده قویدر
وبو طوغنده حیله دخی واردر شکارینی الده یوب اغفال ایدر انك الوانده خوب اولان ارقه‌سی
سیاه کوکسی بیاض کوزی قرمزی اولاندر شعرادن حسن بن هانی کندی شکارنده اسبرنی وصف
ایدوب ایدرکه * قد اغتدی بسفرة معلقة * فیها الذی یریده من مرقعة * یعنی قوشلق طعامی ایدرم شول
اصیلی سفره‌دن که انده انتفاع مراد ایده جکم نسنه‌لر وار مراد کندینك شکاره چیقوب مسافر
اسلوب اول سفره‌دن قوشلق طعامی ایتدیکیدر * مبکرا بزرق اوزرقة * یعنی ایرکن اسبری طوغن ایله
یاریشی طوغن ایله کیدیجی اولدیغم حالده * وصفته بصفة مصدقة * یعنی بن اول طوغنی کرچك
وصفلر ایله وصفلدم * کان عینیه لحسن الحدقة * نرجسة نابتة فی ورقة * کونا اول اسبرك کوزی
قراسی خوب اولدیغندن نرجس کبیدر * ذو منسر مختضب بعلقه * اول اسبر قرمزی قانه بویانمش
بورون صاحبیدر * کم وزة صدنا به کم لقلقة * بز اول اسبر ایله چوق اوردك وچوق لقلق شکار ایلدك که
* سلاحه فی لحمها مفرقة * اول اسبرك پنجه‌لری انلرك اتلرینی پاره‌لیوب طاغیدردی (اسبرك حکمی
شرعیسی اکلی حرام اولقدر کما تقدم فی البازی ﴿الزرافة﴾ شول حیواندر که اکا زرناپا
دیرلر تکیم اسان پارسیده اشترکاو پلنك دیدکلری کبی ابو عبس انك کبتی درخوب صورت برحیواندر
الی طویل وایاغی قصیردر الی وایاغنك جمله‌سنك اوزنلغی اون زراعدر باشی دوه باشی کبیدر بویزی
اوکوز بویزی کبیدر دریسی قبلان دریسی کبیدر وطرناغی اوکوز طرناغی کبیدر وقویروغی
کیك قویروغی کبیدر اباغنده دزی بوقدر دیزی اللرنده در ویورودکده صول ایاغیله صاغ النی
مقدم بصرر سائر درت ایاقلی حیوانلرك جمله‌سنه مخالفدر که انلر صاغ الیله صول ایاغنی مقدم
بصررلر وانك طبعنده محبت وانس طوتمق واردر وکوشمه‌سی وقغله‌سی واردر وقتا که حق تعالی
علم ازلیسی ایله انك رزقی شجرده اولدیغنی بلدیسه انك یدینی اباغندن اوزون خلق ایلدیکه یدیله
مرعاسنده استعانت ایلیه که سهولت ایله تناول ایده امام قزوینی عجایب مخلوقاتده بویله دیمشدر
تاریخ ابن خلکانده محمد بن عبدالله العتبی البصری که شاعر مشهوردر انك ترجمه‌سنده ایدر که
مرقوم دیرایدیکه زرافه برمعروف حیواندر که اوچ حیواندن تولد ایدر بری یبان دوه‌سیدر وبری
یبان صغریدر وبری یلبلی ارکك قورتدر که بوقورد یبان دوه‌سنه آشسه یبان دوه‌سی وقورد شکلی
اراسنده بر یاورو طوغورر که اول یاورو ارکك اولوب یبان صغرینه آشسه زرافه دینلان بو حیوانی
طوغورر که بلاد حبشده اولور اوچ حیوانك بیننده طوغدیغندن اول حیوانه زرافه دینلدیکه زرافه
فی الاصل جماعت معناسنه‌در وقتا که جماعتدن طوغدیسه اکا زرافه دینلدیکه اکا عجم اشترکاو پلنك
تسمیه ایدرلر اشتر دوه دیمکدر کاو اوکوز دیمکدر پلنك یلبلی قورتدر برقوم ایدر که مزبور زرافه حیوانات
مختلفه‌دن تولد ایدر سببی بویله‌درکه یاز کونلرینك حرارتنده حیوانات صو باشنه جمع اولورلر
وانده جماع ایدرلر بو جماعدن حامله قلنلر قالور قالمیانلر حامله اولماز وبعضیجه حیواناتدن بردیشی‌یه
چوق ارکك جماع ایدر او جماعدن صورت واشکالی مختلف یاورو طوغر جاحظ قومك بو کلامنده
راضی اولیوب بو جهل شدید صادر اولماز انجق تحصیلی اولمیان کیمسه‌دن صادر اولور دیدی زیرا
حق تعالی مراد ایتدیکنی خلق ایدر وزرافه دخی حیواندن کندی باشنه برحیواندر مثلا انك وحمارك

کندی باشلرینه بشقه حیوان اولدقلری کبی واول نوع حیوان کندینك نظیرنی طوغرر که بومشاهده
اولنمشدر ﴿الحکم﴾ بو حیوانی اکل حقنده ایکی وجه محقق اولدیکه بر وجهی حرام
اولمسیدر که صاحب تنبیه بو وجهله جزم ایتمشدر امام نووی شرح مهذبده ایدر حیوان مرقومی اکل
حرامدر بلا خلاف بعض فقهاء انی مأکول اللحم اولان حیوان ایله مأکول اللحم اولمیان
حیواندن طوغمشدر دیو تعداد ایتدیلر حنابله‌دن قاضی ابو الخطاب حرام اولمسنی دیمشدر ایکنجی
وجهی انك حلال اولمسیدر شیخ تقی الدین ابن ابی الدم الحموی بو وجهله افتا ایدوب بووجهی
قاضی حسینك فتاواسندن نقل ایلدی ابن الخطاب دخی حلنه موافق ذکر ایلدی فروعنده ایکی
قول حکایه ایدوب طورنه وقاز و بوزرافه تعبیر اولنان حیوانی احراملی کمسنه هلاك ایلسه یاخود
حرم شریفده برکسنه انلری هلاك ایلسه قیون قربان ایتمك ایله‌می فدیه اولنوب جزاسی چکیلور
یوخسه قیمت ایله‌می دیمش فدیه ایسه انجق مأکول اللحم اولان حیوانی قتل ایدنجه اولوب لازم
اولوردی ابن رفعه ایدر معتبر اولان دخی حلال اولمسیدر امام بغوینك بونکله افتا ایتدیکی کبی
راوی ایدر فقهادن بعضیلر بونك لفظنی تأویل ایدوب فا ایله زرافه دکل ایدی قاف ایله ایدی
دیمشلر شیخ تقی الدین السبکی ایدر بو تعلیل برشی دکلدر زیرا معروف اولمامشدر وفتاوای
حلبیات نام کتابك صاحبی انك حلال اولمسنی اختیار ایلدی ابن ابی الدم الحموینك افتا ایدوب قاضی
حسیندن نقل ایتدیکی کبی وتتمة التتمه‌ده ایتدیکه امام نووینك ادعی ایلدیکی ممنوعدر ابو الخطاب
الحنبلینك ادعی ایتدیکی اول حیواندن ازوسیله اکل ایدن جنسه حمل ایتمك جائزدر مصنف
ایدر بو جنسدن شول حیوانکه بز مشاهده ایتدك انك حرام اولمسنه وجه یوقدر ومصرده دائما
بونی اشیدردم ابن ابی الدم شرح تنبیهده ایتدی شیخك تنبیهده حرام دیو ذکر ایتدیکی کتب
مذهبده مذکوردکلدر قاضی حسین زرافه حلالدر دیو ذکر ایدوب بعده ایتدیکه بن دیرمکه زرافه حلال
اولان دوه‌یه وصغیره زیاده مشابه برحیواندر انلره بکزه‌مسی حلال اولمسنه دلالت ایدر وممکن
اولورکه شیخ مرقوم انی حرامدر دیو ذکر ایتمسی اهل لغتك زرافه برنجی جانوردر دیملرینه اعتماد
ایتدیکنه بناء اوله که اهل لغتك اکابر نجیلردندر دیو تسمیه ایتملری انك حلال اولمامسنی اقتضا ایلیه
بویله اولسه کتاب عینك صاحبی ذکر ایدرکه زرافه ذانك فتحی وضمیله برنجیلردندر فارسیده اکا
اشترکاو پلنك دینور و آخر موضعده دخی ذکر ایلدیکه زرافه یبان دوه‌سیله یلبلی قورتدن تولد ایدر اکر
ارکك طوغرسه یبان صغرینك دیشی‌سنه تعرض ایدوب آشر که زرافه اندن طوغر ذکر اولنان
نام ایله بنام اولدی زیرا اول دوه لغتده بویله اولدیسه شیخ مرقوم ایشتدیکه زرافه اهل لغتك
تعبیرینه کوره برنجیلردندر اعتقاد ایلدیکه زرافه حقیقتده برنجی درآنی حلال کورمیوب بونکله
حرام اولمسنك اوزرینه استدلال ایلمدی حال بوکه مرور ایلدیکه جاحظ بو کلامه راضی اولمیوب
ایتدیکه بو کلام آشکاره جهالتدر زرافه کندی باشنه حیواندن بشقه برنوعدر مثلا آت ایله حمار
بشقه حیوان اولدقلری کبی مصنف ایدر بن دیرمکه شول کلامکه جاحظ سویلدی ابن ابی الدمك کتاب
العین صاحبندن زرافه مأکول اللحم اولان ایکی حیواندن متولددر دیو نقل ایتدیکنه معارضدر
وابن ابو الدمك زرافه‌یی دوه‌یه وصغره تشبیه ایله تمسك ایتدیکی بعیددر انك یدی طویل وایاغی قصیر
اولدیغی مشاهده اولندیغی ایچون فرضا مشابهة بعیده حلال اولمسنه کفایت ایتسه صرار اللیل
دیدکلری بوجك که کیجه اوترچکر که یه مشابهتی سببیله اکل اولنمسی حلال اولوردی البته
زرافه‌یی اکل جائز اولدی زیرا انك اباغی دوه اباغنه مشابهدر شرح مهذب صاحبی ذکر ایتدیکه
بعض فقها زرافه‌یی مأکول اولان حیوان ایله مأکول اولمیان حیواندن طوغمشدر دیو تعداد
ایدوب بو وجهله حرام اولمسنه استدلال ایتدیلر جاحظك کلامی بونی نفی ایدر وحلال اولمسنی

اقتضا ایدرکه فتا وای حلیانده مختار اولانده بودر بالاده سبقت ایتدیکی کبی که امام احمد
حنبلینك مذهبیده بودرومذهب مالکك مقتضاسیده بودروقواعد حنفیه رحهم الله تعالی دخی
حلال اولمسنی اقتضا ایدراقوال فقهابر برینه تعارض ایدوب مداولی اعتبار ایتمك ساقط اولدقده
اقوال اباحت اصلیه‌یه رجوع ایدرو بوزرافه تحریر وتحلیلنده نص صریح اولمیان نسنه لره ملحق
اولوریقینده باب واوده ورل بحثنده تحریم وتحلیلی حقنده نص اولمیان نسنه لرك ذکری کاور
ان شاء الله تعالی زرافه‌نك خاصه لرندندرکه انك لحمی غلیظدر کچ منهضم اولور سو دا ویدر
❊ التعبیر ❊ زرافه‌یی رؤیاده کورمك مالده آفته دلالت ایدروآنی کورمك بعضیجه حسندار
عورته دلالت ایدر یاخود اخبار غریبه‌یی وقوفه دلالت ایدرکه اول اخبارکله جکده اوله وزرافه‌یی
من غیرفائده برشهره کردیکنی کورسه آنده خیر یوقدرمالده آفته دلالت ایدر زرافه دن انس طوتنی
رؤیاده کورمك دوسته یازوجه‌یه یاولده دلالت ایدرکه انلرك مشغله سندن امین وخالی اولمیه وانی
کورمك بعضیجه زوجیله الفت وبینونت ایتمیان عورته دلالت ایدر زیرا اول حیوان مرکوباته ظهورلرنده
مخافدر والله اعلم ❊ الزرباب ❊ منطق الطیرنام کتابك صاحبی ایتدیکه بو برقوشدرکه اهل
شام اکا ابوزریق دیرلرطوطی کبی تعلیم قبول ایدرمرقوم ایتدی حکایه اولندیکه بغداددن برکیسه
طشره کتدیکه کندیله درت یوز درهمی واریدیکه اندن غیری نسنه‌یه مالك دخی دکل ایدی
اثناء راهده بوقوشك برقاج یاوروسنی بولوب یانده اولان مبلغ مزبور ایله انلری اشترا ایدوب بعده
بغداده عودت ایلدی وقتاکه صباحه داخل اولوب دکانی اچدی اول یاورولری قفصیله دکانه
آصدی برصغوق روزکار اسمکله یاورولرك جمله‌سی هلاك اولوب انجق بری قالدیکه اولدخی ایچلرنده
کوچکی وضعیفی ایدی اول کیسه فقیر اوله جغنی یقینا بلوب کیجه‌نك تمامنه دك حق تعالی یه تسبیح
وتهلیله مداوم اولدی (یاغیاث المستغیثین اغثنی) دیو مناجات ایدردی وقتاکه صباحه داخل اولدی
صغوق دفع اولمغله اول یاوروسویلمکه بشلیوب صوت فصیح ایله یاغیاث المستغیثین اغثنی دیو آواز
ایلدکده ناس اوزرینه جمع اولوب اوازنی دکلرلردی خلیفه‌نك برجاریه‌سی کلوب اول یاوروبی بیك درهمه
اشترا ایلدی انتهی الکلام نظر ایله که حق تعالی یه صداقت ایتمك وتمام همت وحضور ایله
ضراعت واول کیسه‌نك حضرت باریدن غیری فانی اولنلردن مأیوس اولدیغی جهتدن اول فانیلره
عدم التفاتنه اشلدی یعنی مرقومی نه لطفه نائل ایلدی ظنك نه در شول خالص متقی کیسه‌یه که
اسباب ووسایطی ترك ایدوب حضرت باری‌یه براقبال ایله اقبال ایلیه که برشغل ویرمجك نسنه
کندینی اول اقبالدن مشغول ایتمیه و برحاجب کندینی حجب ومنع ایتمیه زیرا کندینی حجب ایدنلر نفس
اماره‌لریدر اوایسه کندیدن فناپذیر اولمش بومرتبه‌ده خطاب خوب بال وخاطری خوش اولور
(فسبحان من یختص برحمته من یشاء وهو العزیز الوهاب) ❊ الزغبة ❊ برجانور چکدر
فاره‌یه بکزرابن سیده بویله دیدی عیسی بن حماد المصری دخی بونکله تسمیه اولنوب اکا زغبه
دینوررشدبن سعددن وعبدالله بن وهبدن ولیث بن سعددن مرقوم زغبه حدیث روایت ایتمشدر
ومسلم وابوداود ونسائی وابن ماجه مرقوم زغبه دن حدیث روایت ایلدی ایکی یوزقرق سکز سنه سنده
وفات ایتمشدر ❊ الزغلول ❊ زانك ضمیله کوکرجن یاوروسنه دیرلر مادامکه پکنمیه وازغل
الطائرفرخه دینورقوش یاوروسنداغزیله غداویردکده و زغلول دوه وقیون یاوروسی اناسنی امکه
حریص اولانه دیرلرودخی رجالدن خفیف اولان کیسه‌یه زغلول دیرلر ❊ الزغیم ❊ برقوشدر
بعضیلرراء مهمله ایله دراین سیده بویله دیمش ❊ الزقة ❊ صو قوشیدرکه صویه طالوب چوق
مکث ایدر تا کم هلاکه قریب اولوب چیقرابن سیده بویله دیمشدر ❊ الزلال ❊ زانك ضمیله برقورتدر
قارده اولورصاری نقطه‌لرایله منقشدربارمق مقداری اولورناس آنك اولدیغی برزیاده صغوق

اولد یغندن انی ایچمك ایچون الورلر بوسببدن ناس طتلو وصغوق صویی زلاله تشبیه ایدرلر که
مراد اول قورتدرلکن صحاحده (ماءزلال ای عذب) دیمشدر یعنی طتلو صودر دینوب زلال ایله قورد
مراد اولنمامش نتکم زیدبن عمروبن نفیل ابوسعیدبن زید حضرتلریکه جنت اعلی ایله مژده اولنانلردن
بریدرکه انك حقنده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم (انه یبعث امة وحده) یعنی سعید باشقه
تنها برامت بعث اولنور بیورمشدر مرقوم ایدرکه شعر ❊ أسلمت وجهی لمن اسلمت له ❊ المزن
تحمل ماء عذبا زلالا ❊ یعنی بن اسلامه کلدم شول ذات کریم ایچونکه آق بلوطه طتلو صو تحمیل ایدر
❊ ابوالفوارس بن حمدان که نامی حارثدر آنك قولی نه عجب خوبدرکه شعر ❊ قد کنت عدتی التی
اسطوبها ❊ ویدی اذاخان الزمان وساعدی ❊ یعنی حوادث دهر ایچون مال وملادن جمع
ایتدیکم نسنه ایله بن والم وقولم قوت وقهر وغلبه ایدردم دهردنی خیانت ایتدکده ❊ فرمیت منك
بضد ماقداملته ❊ ای دهر مأمولك ضدیله سنك طرفکدن رمی اولنوب اورلدمکه دنیادن نومید
اولدم ❊ والمرء یشرق بالزلال البارد ❊ کوره‌رمیسنکه کشی صغوق صودن دخی امتلا اولوب مغموم
ومحزون اولوروشاعر آخرایتدی ❊ ومن یك ذافم مرمریض ❊ یجد مرا به الماء الزلالا ❊ یعنی برکیسه که
خسته آغزلی اولوب آغزینك ضادی اولمیه ایچدیکی صو زلال ایکن ینه اغزنده اجیلق بولور
شعرادن وجیه الدوله ابی مطاع بن حمدان نام شاعرکه ذوالقرنین دیمکله لقبلنمشدر خوب
شاعردرنه عجب خوش سویلمش مرقومك وفاتی درت یوزیکرمی سکز سنه سنده در ❊ قالت اطیف
خیال زارنی ومضی ❊ بالله صفه ولاتنقص ولاتزد ❊ یعنی لطیف خیال اولان محبوبه دیدیکه عاشقی بنی
کوروب کچدی اومحبوبه‌یی بکا وصف ایتکه نه نقصان اولسون نه زیاده ❊ فقال ابصرته لومات من ظمأ ❊
بیچاره عاشق دیدیکه انك عشق صوسزلغندن عاشق وفات ایتدیکنده محبوبه سی کندینی اکا
کوستریعنی عشقم غلبه ایدنجه معشوقه‌م مرحمت ایدوب بکا کورینوردیمش ❊ وقلت قف عن
ورود الماء لم یرد ❊ بن اول عاشقه ایتدم اکلن کتمه که صوکله نیچون هلاك اولورسن ❊ قالت صدقت
الوفاء فی الحب عادته ❊ یعنی محبوبه اول عاشقه محبتده عادت اولان وفا ایله صداقت ایتدك دیدکده
❊ یاردذاك الذی قالت علی کبد ❊ یعنی اول محبوبه‌نك بومرحمت جوابندن حاصل اولان سرورك
فرحلکی درونده جکره تأثیر ایلدی دیمش که مناسبة آب زلال تعبیرندن کلدی مومی الیهك
رحمه الله تعالی محاسن شعرندندرکه ❊ نری الثیاب من الکتان یلمحها ❊ نورمن البدر احیانافیبلیها ❊
یعنی کتاندن اولان ثیابی کوررسنکه آیك نوری احیانا اول ثیابه طوقندقده انی چوریدر ❊ فکیف
تنکران تبلی معاصرها ❊ والبدر کل وقت طالع فیها ❊ یعنی اول معشوقه نیجه انکار ایدرکه کندینك
زماننده اولنلرك چورودیکنی که هروقت آی انده طوغیور محبوبه‌سنی آیه تشبیه ایدوب سنی کورنلر آتش
عشقکدن نیجه جوریمیه که هروقت ماه کبی طلوع ایده یورسن دیمش بومعناده شاعر آخرایدر
❊ لاتعجبوامن بلی غلالته ❊ قدزر ازراره علی القمر ❊ یعنی جامه‌سی چوریان خوبه تعجب ایتمکز زیرا
انك دوکمه‌لری آی اوزرینه ایلکلنمشدر بوبیت ومقدمنده اولان بیتلر ایله نورقمر کتاندن اولان ثیابی
جورتدیکنه استدلال اولنور حذاق اطبانك دیدکلری کبی خصوصا اول اثوابلر آی وکونك
اجتماعی وقتنده آیه قارشو براغلمش اولسه که چوریمك متصور اولمیان سرعتلی وقتده چوررآی
وکونك اجتماعلری ایك یکرمی بشندن اوتوزه دك اولور برثوب تیز چوریسه خام ثوب ایمش دینور
ذکر ایتدیکمزدررئیس ابن سینا بحر رجزدن اولان شعرنده بوکا اشارت ایلدیکه ❊ لاتغسلن
ثیابك الکتانا ❊ ولا تعد فیها کذا ختانا ❊ یعنی سن کتاندن اولان ثیابکی یقه یوب حرارته
قارشو چوق قویمه وزوجه که تقرب ایتمه ❊ عند اجتماع النیرین تبلا ❊ وفی الصحیح فاتخذه اصلا ❊ آی
وکون جمع اولدیغی وقتده که اول اثواب چورر صحیح سوزدر بونی اصل قاعده اتخاذ ایله دیمش کتاندن

اولان ثيابى آى وكون اجتماع ايتديكى وقتده ييقيان كيمسه اول ثيابى حفظ ايتمكدن لازمدر كه چوريمه
ذكر ايتديكمز كبى ❊ الحكم ❊ ابو الفتوح العجلى شرح وجيزده ايدر شول صوكه قارقوردى انده
ايدى طاهردر شول كلام كه مرقوم سويلدى قاضى حسبنك كلامنه موافقدر كه دود بجثنده مرور
ايلدى السنه ده مشهور اولان زلال ديمك صوغوق صو درجوهريدن وغيرندن بالاده سبقت ايدن
كبى ❊ الزماج ❊ رمان وزنى اوزره برقوشدر كه زمان جاهليتده مدينه نك يوجه بنالرى
اوزرينه طوروب اوازنده برنسنه سويلرديكه فهم اولنمزدى بعضيلر ايدر مرقوم قوش اهل مدينه نك
بغجه لرينه اينوب ميوه لرينى اكل ايتمكله آنلر آنى اوروب قتل ايدرلردى كه انك لحمندن بركيمسه اكل
ايتمزدى اكل ايدرسه البته اكل ايدن هلاك اولوردى نتكم شاعر ايتدى ❊ اعلى العهد اصبحت ام
عمرو ❊ ليت شعرى ام حالها الزماج ❊ يعنى اى معشوقه م عهدك اوزرينه صباحه داخل اولدكى
يوخسه علمم اوليديكه اومحبوبه نك حالى زماج ميدر كه انك عشقنى نوش ايدن هلاك اولور ابن سيده
وغيريلر زماج بويله برقوشدر ديديلر ❊ الزمج ❊ خردوزنى اوزره برمشهور قوشك آديدر كه
فارسيده اكابرادران ديرلر ملوك انكله قوش صيد ايدرلر اهل بذره آنى شكار قوشلرينك چابكندندر
ديو تعداد ايدرلر چابك اولمسى كوزنده وحركتنده وشدتله صچرامسنده ظاهردر وآنى غدارلق وقلت
وفا وقلت الفت ايله دخى وصف ايدرلر خشونت طبعى اولديغى ايچون ومرقوم قوش تعليم قبول
ايدر لكن كيج اولور وانك عادتندندر كه روى زمينده شكار ايدر خلقتنده ممدوح اولان لونى قرمزى
اولاندر وبو قوش طوشنجل قوشنك نوعلرندن بريدر كه يقينده بابنده كلور ان شاء الله تعالى
جوالبقى ايدر زمج برجنس قوشدر كه كنديله شكار اولنور ابو الحاتم ايدر زمج تعبير اولنان قوش
طوشنجل قوشنك اركيدر جمعى زماميج كلور ليث ايدر زمج طوشنجل قوشندن كوچك قرمزيلغى
غالب برقوشدر كه فارسيده اكابرادران تسميه ايدرلر مصنف ايدر بن انى ترجمه ايتدمكه اول قوش
شكارندن عاجز اولوب الامسه قرنداشى طوتمغه اكا اعانت ايدر حكمى اكلى حرام اولمقدر سائر
يرتجى قوشلر كبى ❊ الخواص ❊ زمج قوشنك لحمنى اكل ايتمكه ادمان ايتمك يورك خفقاننه
نافعدر وانك اودى سرمه ايچنه قونوب چكلسه غشاوت وظلمت بصره نفع بليغ ايله نافعدر چغد
مرضيكه سواد ايله حمرت اراسنده براوندر سمسم دانه سى كبى دانه دانه بلورور ونمش مرضيكه آق
وقره نقطه لردر سائر رنكه مخالفدر بو قوشك زبليله سوراسه اول مرضى ازاله ايدر والله اعلم
(زمج الماء) صو قوشلرندن برقوشدر كه اهل مصر اكا نورس تسميه ايدرلر كوكرجين مقدارى
يادخى بيوك بياض قوشدر هوالنور بعده صويه قريب ايمز بالق كوردىكى كبى قپار جيفه يه
ايمز بالقدن غيرى نسنه اكل ايتمز حكم شرعيسى اكلى حلال اولمقدر لكن رويانى ضميريدن روايت
ايلديكه بياض اولان صوقوشنى اكل حرامدر اصح اولان صوقوشلرينك جمله سى حلال اولمقدر
انجق لقلاق دكل ❊ الزنبور ❊ قبيح آرى ديدكلرى سنكدر مؤنث اولان لفظلردندر زنابير
دخى بونده لغتدر وبعضيجه بال اريسنه دخى زنبور ديرلر جمعى زنابير كلور ابن خالويه كتابنده ايدر
زنبوره كنيه ذكر ايدر ابو عمرو زاهددن غيرى كيمسه دن اشتمدم مرقوم ايتديكه زنبورك كنيتى
ابو على در بو كونه اروايكى صنفدر جبليسى اولورو سهليسى اولور جبلى اولان طاغلرده مكان
طوتر واغاجلرده تعيش ايدر لونى سياهه مائلدر خلقتنك ابتداسى قورتدر بعده آرى اولوب
بال اريسى خانه سى كبى كندويه طپراقده خانه پيدا ايدر وخانه سنه درت قپو ايدر درت روزكارك
اسمه سيچون وانك ديكنى واردر كه انكله صو قارغداسى ثمار وچيچكلر دندر اركى ديشى سندن
بيوك اولمغله تميز اولنور سهلى اولنلرك لونى صاريدر وتحت ارضده يوه پيدا ايدراندن تراب چيقررقار نجه
يواسنك ترابنى طشره اتديغى كبى وقت شتاده اختفا ايدرنه وقتكه شتاده طشره چقسه هلاك

اولور طول شتاده مينه كبى اويورقالور شتا ايچون قوتنى جمع ايتمز بال آريسى بوكا مخالفدر بهار
كلدكده اول اريلر صغوق تأثيرندن وتعيش ايده جك قوتى اولديغندن قورى اغاچ كبيدر
حق تعالى اكا روح نفخ ايدر كه جانلنوب سنه اولده كى كبى اولور وبو نوعدن برصنف واردر كه اونلرى
مختلف وجدلرى اوزوندر طبيعتنده حريصلق واردر مطبخلرى طلب ايدر وانده اولان اتلردن
اكل ايدر ويالكز پرواز ايدر بطن ارضده وديوارقوغقلرنده ساكن اولور وبوارونك جمله سى
وسطلرندن تقسيم اولنمشدر بويله اولديغندن درونده تنفس ايتمزچون آربى ياغ ايچنه براقسه لر
ميت كبى اولور حركت ايتمز بعده اوسته سر كه صاچلسه حركت ايتمكه باشلر و پرواز ايدر
زمخشرى سورۀ اعرافك تفسيرنده ايدر كه اولمسى لازم اولان نسنه لردن هنوز اولمامش نسنه
اولمش مرتبه سنده كبيدر كه بو مضمونندر شو روايت اولنانكه عبد الرحمن بن حسان بن ثابت
الانصارى تازه طفل ايكن آغليه رق پدرى حسانك يانه واردقده پدرى اكا سنى نه شى آغلتدى ديدى
اولدخى بنى برقوش صوقدى كويا كه بنى آلاجه جامه كبيدر حسان ايتدى اى اوغل
كعبه نك ربى حقيچون سن انك حقنده شعر سويلرسن ديوب محقق الوقوع اولاجق شعرى هنوز
اولمامشيكن اولمش كبى تعبير ايلدى نه عجب خوبدر اوات يعنى عبد الرحمن مرقومك شعريكه
❊ والزنبور والبازى جميعا ❊ لدى الطيران اجنحة وخفق ❊ يعنى اروايله طوغانلرك جمله سى پرواز صاحبى
اولدقلرى ايچون قنادلرى وچارپنوب پرواز ايتمكلرى واردر ❊ ولكن بين ما يصطاد باز ❊ وما يصطاده
الزنبور فرق ❊ انجق طوغانك شكار ايتديكى حيوانلر ايله اورونك شكار ايتديكنك فرقى واردر بو شعر
چوق نسنه يه مثل اولور حقيقتده ايكيسنك دخى قنادى وپروازى واراكن برينك ايتديكنى او برى ايدەمز
سلاميه قاضيسى شيخ ظهير الدين بن عسكر شوقول ايله نه خوش ديمشدر ❊ فى زخرف القول تزيين
لباطله ❊ والحق قد يعتريه سوء تعبير ❊ يعنى خوب كلام سوزك باطلنى تزيين ايدر حق كلامى سوء
تعبير مضمحل ايدر ❊ تقول هذا مجاج النحل تمدحه ❊ وان ذمت فقل قئ الزنابير ❊ خوب اولان
كلامى مدح ايدوب اوكلام مجاج نحل يعنى بالدر ديو مدح ايدرسن وذم ايديككده آرواوازى ديوذم
اولورشوكلام سنك وزرنيسنه بكزرديو كلام قبيحى بويله ذم ايدر ❊ مدحا وذما وما غيرت من صفة ❊
سحر البيان يرى الظلماء كالنور ❊ يعنى بيان وفصاحتك سحرى صفتندن مدح وذمى تغيير ايتمدكك
كلامك فصاحت وبيانى كلام مغلق وسخن دروغ آميزى منور ومزين كوسترر شرف الدولة بن
منقذ آرووبال آروسنده الغاز ايدنجى اولديغى حالده سويلر كه ❊ ومغردين ترنما فى مجلس ❊ اول نه در كه
برمجلسده نغمه وترنم ايديجيلردر ❊ فنفاهما الا ذاهما الاقوام ❊ انلرك مجلسده اوملرى ناسه اذيتلريچون
مشهوردركه دكلينه سنك اوازى سازدر وانك اوازى انسانى بى حضور ايدر ❊ هذا يجود بما يجود
بعكسه ❊ بوشول نسنه در كه سخاوت ايدر جومردلك ايتديكى نسنه ايله كه رجيعى ايله مراد
ارينك بالدر ❊ هذا فيحمد دواء وذاك يلام ❊ وبوشول نسنه دركه دواء جهتندن ممدوح ومحموددركه
اوبرى لوم اولنور مراد صارى آريدر ابن ابى الدنيا ابى مختار التميمى دن روايت ايدر كه بركيمسه بكا
خبرويرديكه راوى ايدر سفره چقدق بزم ايله بركيمسه وارايديكه حضرت ابو بكر وعمره رضى الله
تعالى عنهما حاشا شتم ايدردى بز انى شتمدن نهى ايلدك اول كيمسه كيروطورمدى بركون بعض
حاجتى ايچون اول كيمسه طشره كتمشدى اوزرينه صارى آرى جمع اولمشكه خلاص اولميوب
بزدن يردم استدى بزدخى اعانت ايده جك اولديغمزده بزه ده حمله ايلديلر كه بز آنى ترك ايلدك آريلراندن
كتميوب تا كه انى ريزه ريزه ايتديلر ابن سبع شفاء الصدور نام كتابنده بو وقعه يى بويلجه روايت ايدوب
ونوعا زياده دخى ايلمش كه بز انك ايچون قبر اشدك ارض پركشمش قادر اوله مدق انى روى زمينه
براقدق اوراق واشجاردن اوزرينه آتدق اول اثناده رفيقلريمزدن برى تبول ايچون اونوروب اول

آریلردن بری انك ذکرینه قونوب اکا ضرر ویرمامش بلدك که اول آریلر حضرت باری طرفندن
اول سبابی قتله مأمورلردر یحیی بن معین ایدر یعلی بن منصور الرازی بغدادك کبار علماسندن ایدی
مالکدن ولیثدن وغیریلردن منقولدرکه شول اثناده که مرقوم برکون نماز قیلردی اوزرینه
صاری آرینك یواسی دوشدی مرقوم التفات ایلدی وتحول دخی ایتمدی تا که نمازی تمام ایتدی
ونظر ایدوب کوردك که باشی زیاده شیشوب یومش (الحکم) خباثتی اولدیغندن
صاری آری یی اکل حرامدر وانی قتل مستحبدر ابن عدی مسلمة بن علینك ترجمه سندده انسدن
رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیکی حدیث شریفه بناء که اول دانای اسرار کائنات علیه
اشرف الصلوات بیورر * من قتل زنبورا اکتسب ثلاث حسنات لکن یکره احراق بیوتها بالنار *
یعنی برکیمسه صاری آریدن برینی قتل ایلسه اوج ثوابه نائل اولور انجق آنك یواسنی احراق
مکروهدر معالم سنندن خطابی دخی بونی روایت ایلمشدر امام احمد حنبلی قوانه بخور یعنی توتسی
ویرمکدن سوأل اولنمشدی جوابنده ایتدیکه آنلرك انسانه اذیتلرندن خوف اولنورسه لا بأس در وآنی
احراق ایتمکدن بویله ایتمك بکا محبتلیدر وآرولری فروخت صحیح دکلدر زیرا حشرات جنسندندر
(خواص اجزاسی) صاری آری زیت یاغنه براغلسه هلاك اولور سرکه یه براغلسه صاغ قالور آرونك
یاورولری یواسندن آلنوب زیت یاغی ایله قارشدیریلوب واوزرینه سزاب وکراویا نام اجزالر براغیلوب
اکل اولنسه جماعه حرصی وشهوتی زیاده ایدر عبد الملك بن زهیر ایدر ملوخیه دیدکاری اوتك
صقندیسی ایله آرینك صوقدیغی یره سورلسه شفا اوله (التعبیر) آرو یی رؤیاده کورمك
جنکاور دشمنه دلالت ایدر وبعضیجه بنایه واویمه جی ومهندس منقش کیمسه یه دلالت ایدر
ویول کسیجی وکسب حرام صاحبی کیمسه لره دخی دلالت ایدر وضربدن خارج وحاصل اولان کلاته
دلالت ایدرو بعضیجه آری کورمك مسموم اولان نسنه یی اکل وشربه دلالت ایدر بعضیلر ایدر
آری کورمك شول کیمسه یه دلالت ایدرکه مخاصم ومهیب وقتاده ثابت وخبیث المأکل سفیه اوله
ورؤیاده آری بر مکانه کیرسه هیبت وسرعت وشجاعت ایله عسکره دلالت ایدرکه ناس ایله
آشکاره جدال ایلیه بعضیلر ایدر رؤیاده آری باطل ایله مجادله ایدن کیمسه در زیرا آری مسخ اولنان
حیواندندر یهود ایدر آری ایله قارغه کورمك غمازلره و بغیر حق قان دوکن کیمسه لره دلالت ایدر بعضیلر
ایدر رؤیاده آری شول قومه دلالت ایدرکه کندیلر ایچون رحمت اولیه والله اعلم ❊ الزندبیل ❊
بیوك فیلك آدیدر نتکیم یحیی بن المعین انشاد ایدر * وجاءت قریش قریش البطاح * یعنی قریشلر
کعبه قصدیله قریش درهسنه کلدیلر * الیناهم الاول الداخله * ابتدا انلر بزه دخول قصد ایتدیلر که
* یقودهم الفیل و الزندبیل و * ذو الضرس والشفة العالیة * یعنی آنلر آزولی و یوجه طوداقلی
بیوك وکوجك فیل یدرلردی قصدنك تفصیلی مشهوردرکه سلطان کائنات علیه اکمل
التحیات افندیمزك ولادتی سنه سی ابرهه یه یاخود بعض کیمسه لره تعریض ایلمش کعبهٔ مکرمه یی
هدم مراد یله فیلر ایله کلوب بعنایة الله تعالی نسنه ایتمکه قادر اولمیوب ضعیف قوشلر واسطه سیله
هلاك اولدیلر ایدی مرحوم بوقولیله اول حالی بیان ایدر زندبیل بیوك فیل دیمکدر ومرقوم یحیی
ایدرکه فیل وزندبیل دیدیکم ایله عبد الملك وابان نام کیمسه لری مراد ایدرمکه آنلر بشر بن مروانك
اوغللریدر ابن هبیره نك کوچکی ایله انلر دخی قتل اولندیلروذو الضرس والشفة العالیه خالد بن
مسلمة المخزومی که کوفه لیدر قفا دینمکله معروفدر انی مراد ایلدم مسلم وائمه حدیثدن ائمهٔ اربعه
مرقومدن حدیث روایت ایلدیلر واول دخی شعبه دن وطبقهٔ شعبه دن حدیث شریف روایت ایلدی و
شعبة بن الحجاج وسفیان ثوری وسفیان بن عیینه دخی اندن حدیث روایت ایتدیلر انجق مرقوم حضرت
علی یه رضی الله عنه بغض ایدنلردن ومرجئه طائفه سندن اولمغله ابو جعفر آنی ابن هبیره ایله طوتوب

لسانی قطع ایدوب بعده قتل ایلدی ❊ الزهدم ❊ طوغنك آدیدر وطوغنك یاورسنه دخی
دیرلرو بونکله زهدم بن مضرب الجرمی دخی تسمیه اولنمشدر که بخاری ومسلم وترمذی ونسائی رحمهم
الله تعالی مرقوم زهدم بن مضربدن حدیث شریف روایت ایتدیلرو زهدمان ایکی قرنداشك
اسمیدرکه بنی عبس قبیله سندندر برینك ادی زهدم و برینك آدی کردمدر انلرك حقنده قیس بن هبیره
ایتدیکه * جزانی الزهدمان جزاء سوء * یعنی اول ایکی برادرلر بکا قبیح جزا ایله جزا ایتدیلر * وکنت المرء
یجزی بالکرامة * حالا که بن برکیمسه یم که احسان ایله جزا ایدردم ❊ الارنب ❊ برنوع کبیر پیدرکه
بیانی باب قافده کلور ❊ ابوزریق ❊ طوطی مثالی تعلیم قبول ایدر بر قوشدرکه اکا
قیق دیرلر باب قافده ذکری کلور ان شاء الله تعالی بوورق مقدم ذکر اولنان زرباب نام قوشدرکه ناسه زیاده
الوفدر انسیتی سورو تعلیم قبول ایدر کندی یه تعلیم اولنان نسنه یی بلمسی سریعدرکه بعضیجه فهمی
طوطی یه غالبدر بویله که زیاده کوکچکدر اوکرندکده اشکاره حروفی سویلرکه اشیدن شك ایتمیوب انساندر
دیرلر زربابده مرور ایلدی حکم شرعیسی اکلی حلال اولمقدر خباثتی اولمدیغندن لکن بعضیلر ایدر
بو قوش ساقسغان دیدکاری قوش ایله قارغه نك چفتلشمه سندن تولد ایدر بوکه کوره حرام اولمسنه
روجه چیقر که اول وجهی فقهاء عظام ذکر ایتدیلر ❊ ابوزیدان ❊ قوشدن برجنس قوشدر
❊ ابوزیاد ❊ حمارك کنیه سیدر نتکیم شاعر ایتدی * زیاد لست ادری من ابوه * ولکن الحمار ابو زیاد *
یعنی زیادك باباسی کیم اولدیغنی بلم لکن حمار ابو زیاد در ومشهوردرکه حماره سؤال ایتدکلرنده آت
دایمدر دیو جواب ویرمش شاعر بوکونه ظرافت مراد ایتمش اوله یاخود زماننده برکیمسه یه تعریض
ایتمش اوله وابو زیاد ذکره دخی دینورکه نتکیم شاعر ایتدی * یحاول ان یقیم ابا زیاد * ودون
قیامه شیب الغراب * یعنی ارکك حماره سوار اولمقده حیله لر اولنورکه اکا سوار اولدقده دوستدن
بعید اولوب غربته دوشمکه سبب واردر وزماج تعبیر اولنان قوشه دخی که بالاده مرور ایتدی
ابو زیاد دینور مرصع نام کتابده صاحب مرصع بویله دیمشدر

❊ باب السین المهملة من کتاب ترجمة حیوة الحیوان ❊

❊ سابوط ❊ دریا جانورلرندن برجانوردر ابن سیده وغیریلر روایتنده ❊ ساق حر ❊ قومری
دیدکاری مشهور قوشك ارککیدرکه بونده اختلاف اولنمشدر نتکیم کمیت شاعر ایتدی * تغرید
ساق علی ساق یجاء بها * من الهواتف ذات الطوق والعطل * یعنی نهال درختده قومری
نغمه واواز ایدرکه اول مزین قومری هاتفدن جاغر دیلور ساق لفظنك اولکیسی ایله قومری
مراددر ایکنجیسی ایله ساق حر مراد ایتمشدر وحمید بن نور الهلالی ایدر * وماهاج هذا
الشوق لاحمامة * دعت ساق حر نزهة وترنما * یعنی بوشوق نشاط ایله حرکت ایتمز اما انجق
ارکك قومری ایدر نشاط وسرور ونغمه وترنمده اولدیغی حالده یعنی محبوبه م ایله میانمزده
اولان بو نشاطی انجق مرغان ایده بیلور مشهور اولانده حمامه کبوتره دینوردی هر بیونی
طوقلی اولانه دخی حمامه اطلاقی جائز اولمغله قومری یه دخی حمامه دیمش * مطوقة غراء
تسجع کلما دنا * الصیف وانحال الربیع فانجما * هر بار یاز و بهار قریب اولوب غدانلر الدقده
اول مزین قومری نغمه واواز ایدوب * تغنت علی غصن عشاء فلا تدع * لنائحة من نوحها
متألما * یعنی نهال اوزره تغنی ایدرقالور که اغلیانلرده الم کدر قویمز * اذا حرکته
الریح اومال میلة * تغنت علیه مائلا ومقوما * یعنی روزکار انی حرکت ایتدرسه یاخود نوع میل
ایتدرسه هر حالده تغنی ایدر * عجبت لها انی یکون غناؤها * فصیحا ولم تفغر بمنطقها فما *
اکا تعجب ایدرمکه انك نغمه سی فصیح اولمغله سخندار اغنه دهان مردمان برابر اولمدی * فلم ار مثلی
شاقه صوت مثلها * ولا عربیا شاقه صوت اعجما * یعنی بنم کبی انك صوت وترنمند عاشق مشتاق کورمدم

وانك ترنم عجيبهسنه عاشق انك كبي برعربي كورمدم ديوب قومري قوشني بوكونه وصف بلمغ
ايله وصف ايلمش ابن سيده ايدر قومري يه ساق حر تسميه اولنديغي انك صوتني حكايه
ايچوندركه زيرا قومري ساق حر ديو چاغرر بويله اولديغندن معرب اولمدي اكر اعراب اولنسه
منصرف اولوب ساق حر دينور حر لفظنه ساق مضاف اولهرق وساق حر دينورا كر
مركب اولورسه ومعرب اولوب مضاف اولنجه اني منصرف ايدرسك زيرا نكرهدر واعرابنك
ترك اولنمسي بعينه صوتي حكايه اولمسنه دائلدركه مراد انك چاغرهسيدر اكر اولي آخرينه
مضاف اولور وانك مركب اولمسي ناسك خازباز ديدكلري كبيدركه خازباز اصلنده ايكي كلمه ايدي
بركلمه قلنوب مبني قلنديلر زيرا لفظده باب داره زياده مشابهدر خازباز سنك ديمكدر بحثنده مرور
ايلدي انتهى الكلام * بالاده اولان نزهت شوق وسرور ديمكدر ترنم نغمه وتغني دركه بونلرك
ايكيسيده مصدردر دعت لفظنده كي فاعل ضميرندن حال موقعنده واقع اولمشلردر ساق حر لفظي
حمامه لفظي ايچون صفت يرندهدر باب قافده قومرينك تفصيلي كلوران شاء الله تعالى
﴿الاسود السالخ﴾ برجنس يلاندركه همزه بحثنده تفصيلي مرور ايلدي ﴿سام ابرص﴾
ميمك تشديديله اهل لغت بيوك كرتن كلهدر ديديلر بولفظ معرفهدر انجق تعريف جنس ايچوندر
انلر ايكي كلمه ايدي بركلمه قلنديلر بونده ايكي وجه جائزدركه بريسي خمسة عشر كبي فتح اوزره
مبني اولمقدر (ايكنجيسي اولي معرب اولوب ثانيه مضاف اوله حالاكه ثاني مفتوح اوله غير منصرف
اولديغيچون وثانيكه ابرص لفظيدركه تثنيه وجمع قلنمز تثنيهسنده هذان ساما ابرص
وجمعنده هؤلاء سوام ابرص ديرسن اكر مراد ايدرسك ابرص لفظني ذكر ذكر ايتميوب
هؤلاء السوام وهاؤلاء البرصة وهاؤلاء الابراص ديكه بونده دخي سوام لفظني ذكر اولنمز نتكيم
شاعر ايتدي * والله لو كنت لهذا خالصا * لكنت عبدا آكل الابارصا * يعني حضرت باري
حقيچون اكر شو ايشده خلوصم اولسه كرتن كلهلري اكل ايدن قول اولوردم * يعني اول ايشي
كرتن كلهيي اكل ايدن قبول ايدرونه آني اكل ايدرم ونه اول ايشده خلوص ايدهرم غالبا بر مكروهه
اشارت ايلمش وسنك ايچون ثاني كه ابرص لفظيدر انك اوزرينه دخي جمع وتثنيه قلمق واردركه ابرصان
وابارص ديرسك نتكيم شاعر ايتديكي كبي كه ثانيي جمع ايلمشدر بونوع كرتن كلهيه سام ابرص ايله تسميه
اولندي زيرا سام سمدركه حق تعالى آنده سم خلق ايلمشدر واني الاجه خلق ايلمشدر باب واوده كلور
وزغك ذكري انشاء الله تعالى بو حيوانك شانندندركه ملح وچورافلي يره مصادف اولورسه
اكا بلنوب اغنزكه الاجهلق پيدا اولمنك مادهسيدر حكم شرعيسي اكل اولنمسي حرام اولمقدر
استقذارندن ايچون وقتليله امر حديث شريفي وارد اولديغنه بناء ومنفعتي اوليان سائر حيوانلر كبي
بيعي جائز اولمديغنه بناء والله اعلم ﴿الخواص﴾ كرتن كلهنك دمي ثعلب اغريسيچون
سورلسه قبللري بيتر وانك جكري ديش آغريسني ساكن ايدر وكرتن كلهنك اتي عقرب صوقديغي
يره قونسه نفع ايدر وانك دريسي فتق موضعنه قونسه دفع ايدر وكرتن كله زعفران رايحهسي اولان
اوه كرمز ﴿التعبير﴾ رؤياده كرتن كله كورمك تأويلده شول فاسقلردركه نميمهيه يوررلر
ارطاميدورس ايتدي كرتن كله كورمك فقر وحزنه دلالت ايدر والله اعلم ﴿السانح﴾ كيكدن
ياقوشدن ياغيري نسنهدن شول ملاقات ايتديكك نسنهدركه انك صاغي سنك صاغ جانبك اوله
(تقول سنح الظبي سنوحا اذا مر من مياسرك الى ميامنك) عرب طائفهسي سانحله اوغور طوتوب
نازح ايله تشأم ايدرلر ضرب مثلده كلديكه من لي بالسانح يعني صاغ طرفده كورنمكله بكا احسان
ايدن كيمدركه بن اوغر طوتيتم ديرلر ابو عبيده ايتدي يونس روبه ديمكله معروف شاعره بن حاضر ايكن
برسائل سؤال ايتدكده روبه ايتدي سانح اول صيددركه قرشودن كلوركن صاغي سكا قريب اوله

ونازح اولدركه صولي سكا قريب اوله يعني صول جانبكه قريب اوله عرب بونكله اوغر طوتوب
وتشأم ايتملري ناسي مقاصدندن منع ايدر اولمغله حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بوني نفي
ايلدي برنسنهيي اوغر طوتمقدن وياتشأمدن نهي بيورملريله خبر ويرمشلردركه جلب نفع
ودفع ضررده تطير وتشأمك تأثيري يوقدر نتكم لبيدي رضي الله تعالى عنه ايتدي * لعمرك
ماتدري الطوارق بالحصى * ولا زاجرات الطير ما الله صانع * يعني بقائك حقيچون كيجه اولان
مصيبتلر تعداد ايله بلمزلر وشوم طوتمنك زجر ومنع ايتدكلريده بيلمز حضرت باري جملهنك پيدا
ايديجيسي دكلميدر استفهام تقريريدركه جملهيي خلق ايدن اولدر ديمك اولور وطيرهنك اوزرينه
اولان كلام غول ولقحه بحثلرنده كلوران شاء الله تعالى ﴿السبد﴾ سينك ضمي وبانك فتحي
ايله يومشق تويلي برقوشدركه چين ارقهسنه برقطره صو طملهسه آقر عرب آني دراديكي حينده
ذكر اولنان قوشه تشبيه ايدرلر جمعي سبدان كلور نتكم راجز بوقوشي شعرنده استعمال ايدوب
ايدركه * كل يوم عرشها مقيلي * يعني هرروز اول معشوقهنك سينهسي بنم محل قيلولهمدركه * حتى
يري الميزر ذا الفضولي * مثل جناح السبد الغسيل * آنك اوزون ونازك جامهلري سبد قوشنك
ييقنمش قنادي كبيدر * قال طفيل العامري * كانه سبد بالماء مغسول * طفيل عامري ايدركه كويا
اول صوايله ييقنمش سبد قوشي كبي نازكدر ﴿السبع﴾ يرتيجي جانوردر جمعي اسبع وسباع
كلور يرتيجي جانوري چوق اولان يره ارض مسبعة ديرلر حسن وابن حياة وما اكل السبع قول
شريفني بانك سكونيله اوقوديلركه اهل نجد لغتيدر يعني حق تعالى يرتيجي جانورك پارهلديكي
لاشهيي دخي حرام قلدي ديمكدر حسان بن ثابت رضي الله تعالى عنه عتبة بن ابي لهب حقنده
ايتديكه * من يرجع العام الى اهله * فما اكيل السبع بالراجع * يعني كيمدركه بوسنهده عيالنه عودت
ايدر يرتيجي جانورلك اكل ايتديكي يعني عتبة بن ابي لهب عودت ايديجي دكلدر تفصيلي بويله كه
مرقوم عتبه صاحب سعادت عليه السلام افنديمزه ناهموار معامله ايتمكله حضرت اكا بددعا
ايتمشيدي چوق كچميوب شام يولنده ارسلان عتبهيي پارهلدي ابن مسعود دخي واكيلة السبع قراءت
ايلديكه يا ايله وها ايله وابن عباس رضي الله تعالى عنهما واكيل السبع قراءت ايلدي يالكز يا ايله كه
جملهسنك معناسي بردر ديلمشدركه يرتيجي جانوره سبع تسميه اولندي سبع ايسه يدي ديمكدر زيرا
يرتيجي جانور اناسي قرنده يدي اي مكث ايدر ويرتيجي جانورك ديشيسي يدي ياوريدن زياده
طوغرمز واركك يدي ياشنده اولمدقجه ديشييه چقمز ابو عبدالله ياقوت حموي كتابنده ايتديكه سبع
بريردركه مدينهٔ منورهنك شام طرفندن مدينهيه درت ميلدر حضرت رسولك صلى الله تعالى عليه
وسلم غزالرنده انك ذكري واردر اول غابه نام محلده يرتيجي جانورلر حضرت رسوله صلى الله تعالى
عليه وسلم ايلچيلرندن ايلچي كوندرديلر كه حضرت كنديلره حيواناتدن اكل ايدهجك نسنه تعيين
ايليه طبقات ابن سعدده عبدالله بن حنطبدن منقولدركه شول اثناده كه سلطان الانبياء عليه اكمل
التحايا مدينهده اوتوررلردي برقورد كلوب حضورنده طوردي وچاغردي حضرت رسول صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورردي كه * هذا وفد السباع اليكم فان احببتم ان تفرضوا له شيئا لا يعدو الى
غيره وان احببتم تركتموه وتحرزتم منه فما اخذ فهو رزقه * يعني شو قورد يرتيجي جانورلك سزه ايلچيسيدر
اكر اكا حيواناتدن برنسنه تعيين ايتمكه محبت ايدرسهكز اكا يدك اول اندن غيرييه تجاوز ايتمز اكر حالي اوزره
ترك ايتمكه محبت ايدرسهكز سز اندن احتراز ايلك زيرا انك الديغي حيوان انك رزقيدر بو حديث شريفي
اصحاب كرام رضوان الله تعالى عليهم استماع ايتدكلرنده يارسول الله انلره برشيء ويرمك نفسمزه
خوش كلمهيور ديديلركه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخي * فاومى اليه باصابعه
الثلاث * مذكور قورده مبارك اوچ برمغي ايله اشارت ايلدي قورد دخي ذونوب كتدي

وادی السباع رقه نام شهرك یولی اوزرنده بردره در كه وائل بن قاسط اول دره ده اسما بنت رویمك
یانه واردی جادرده آنی یالکز کورمکله اکا فعل شنیع قصد ایلدی اسما ایتدی اکر بویله
قصد ایدرسك برنجی جانورلری چاغریرم وائل دخی درده سندن غیری کیمسه کورمیورم دیمکله
اسما یا کلب یاقورد یا پارس یا آیی یا ارسلان یاقبلان یاسرتلان دیو چاغردقده جمله سی قوشدرق
کلدیلر وائل دخی دکل الا بو وادی السباعدر دیدی صحیحینده منقولدرکه حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ایلدی نماز قیلان کیمسه قوللرینی سجده ده یره دوشمکدن ارسلانك
دوشدیکی کبی ترمذی وحاکم ابی سعید الخدریدن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیلر که حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم بیورر ❋ والذی نفسی بیده لاتقوم الساعة حتی تکلم السباع الانس وحتی
تکلم الرجل عذبة سوطه وشراك نعله یحدثه بما احدث اهله من بعده ❋ یعنی شول ذات کریم
حقیچونکه نفسم قبضهٔ قدرتنده در قیامت قوپمزکه یرتجی جانورلر مؤمن وکافره سویلدکجه
وحتی برجله کندی قامچیسنك اوجی خبرویرمدکجه و نعلینك قایشی کندیدن صکره اهلینك
ایشلدیکنی کندی یه خبرویرمدکجه که بونلر دخی اشراط ساعتدن ایمش (فائده) حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه سؤال اولندیکه ❋ انتوضأ بما افضلت الحمر ❋ یعنی حمارلرك آرتغی
ایله بز آبدست الالمی جوابده بیوردیکه ❋ وبما افضلت السباع ❋ آنکله ده آبدست المق جائزدر
ویرتجی جانورلرك آرتغی ایله ده بو حدیث شریفی دارقطنی تخریج ایلمشدر انجق بونلرك آرتغی نجس
اولدیغی آخر حدیث ایله ثابتدر امام سهیلی حدیث شریفده و بما افضلت السباع لفظیله نعم لفظی
مراد ایلمشدر دیوب ایتدیکه حق تعالانك اصحاب کهف حقنده ❋ سبعة وثامنهم کلبهم ❋ قول
شریفی دخی بونك مثلیدر ناس بو واو ثمانیه نك واویدر دیدیلر انجق بویله دکلدر بلکه اول واو اصحاب
کهفی بدی دیانلری تصدیق اوزرینه دلالت ایدر زیرا اول واو برکلام صدق اوزرینه عاطفه درکه
تقدیری نعم و ثامنهم کلبهم دیمکدر مثلا برقائل زید شاعر دیدکده سن اکا وفقیه ایضا یعنی نعم فقیه ایضا
دیدیکك کبی ودخی قران عظیمده ❋ وارزق اهله من الثمرات ❋ بیورلمشدرکه بو واو دخی ماسبقی تثبیت
وتصدیق ایچوندر زمخشری ایدر وثامنهم قول شریفنده کی واو اصحاب کهف یدیدر سکزنجیسی
کلبلریدر دینلر بو قولی ثبات علملرندن واطمینان قلبلرندن سویلیوب غیریلر کبی ظنله سویلدکلرنی
اشعار ایدر (حکایه) امام قشیری رحمه الله تعالی اوائل رساله سنده سنان الجمالدن حکایه ایلدیکه مرقوم
صاحب کرامات عظیم الشاندر برنسنه ایچنده یرتجی جانورك اوکنه براغلدیکه اول جانور آنی
قوقلیوب اکا ضرر ایلدی وقتاکه چیقارلدی اکا دینلدیکه ارسلان سنی قوقولرکن قلبکده نه وار
ایدی جوابده یرتجی جانورك آرتوغنده اولان علمانك اختلافنی فکر ایدردم دیدی دینلمشدرکه
سفیان ثوری ینه اولیاء کباردن شیبان الراعی ایله رضی الله تعالی عنهما حجه کیدرلردی
اوکلرینه یرتجی جانور کلمکله سفیان شیبانه ایتدیکه بونك دفعنه نه تدبیر کورورسن شیبان
خوف ایتمه دیوب بعده شیبان اول جانورك قولاغندن طوتوب دفع ایتدیکه اول جانور قویروغن
حرکت ایتدیروب شیبانه تبصبص ایلدی سفیان ایتدی بو شهرت نه در یعنی بو نه مرتبه در دینجه
شیبان ایتدی اکر ناس ایچنده شهرتدن خوف ایتمه سم ردامی انك آرقه سنه قویوب تا مکه یه قدر کیدردم
(حافظ ابو نعیم حلیة الاولیانام کتابنده ایتدی مرقوم شیبان الراعی حضرتلرینه جنبلك
واقع اولوب یانده صو اولمسه حضرت باری یه دعا ایدردیکه بربلوط کلوب یغمور یغاراندن غسل
ایدر بعده کیدر و جمعه یه کیدراولدقده قیوننك اطرافنه برجزی چکوب کیدردیکه کلدکده قیونی
حرکت ایتمدمش حالی اوزره بولوردی ابو الفرج بن الجوزی وغیریلر ذکر ایدر که امام احمد حنبلی
وامام شافعی برکون شیبان راعی یه کتدیلر امام احمد ایتدیکه شو راعی یه بن سؤال ایده یم سن

جوابنه نظر ایله شافعی ایتدی سؤال ایتمه اولدخی البته سؤال ایتمك لازمدر دیوب ایتدیکه
یا شیبان شول کیمسه حقنده نه دیرسنکه درت رکعت نماز قیلوب درت رکعتنده دخی
سهو ایتمشیدی اول کیمسه یه نه لازم اولور شیبان ایتدی بزم مذهبمز اوزرینه نه لازم
اولدیغنی می استرسن یوخسه سزلك مذهبکز اوزرینه می امام احمد حنبلی ایتدی انلر ایکی
مذهبمیدر شیبان ایتدی بلی انلر بشقه مذهب ومسلکدر سزلك عندیکزده اول کیمسه یه ایکی رکعت
نماز قیلوب وسهو ایچون سجده ایتمك لازمدر امابزم عندیمزده او برکیمسه ایمش که نفسی آخرتی
ایله مشغول ایدوب نمازده سهو ایلمش اکا قلبنی عقاب ایتمك لازم اولور که بردخی بویله
ایتمیه دیدی امام احمد حنبلی ایتدی نه دیرسن شول کیمسه حقنده کی قرق قیونه مالك اولوب
حولان حول بولنمشدی اکا نه لازم اولور شیبان ایتدی سزلك عندیکزده اکا برقیون قربان ویرمك
لازم اولور امابزم عندیمزده مولاسی یانده عبد برنسنه یه مالك دکلدر دیو جواب ویردیکه امام احمد
حنبلی مغشی علیه اولوب اوغندی وقتاکه افاقت بولدی حضرت سفیان ایله عودت ایتدیلر
رحمهما الله انتهی الکلام مصنف ایدر بن دیرم که علماء آخرتدن برجماعت ذاهب اولدیکه نمازده
سهو ایدنك نمازی فاسد اوله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك شو قولیله عمل ایتدکلرینه
بناءً که ❋ لیس للمرء من صلوته الا ما عقل منها فعلا ولفظا ❋ یعنی کشی یه صلوتندن قولا وفعلا تعقل
وتذکر ایتدیکنك ثوابی واردر یعنی درونی آخر نسنه ده ایکن اولنلر نقعدار اولمازلر که غفلت ایله
اولوب ارکانه رعایت اولنمیان نماز شق اولنوب صاحبنك یوزینه اوریلور وعلماء مرقوملر ایدرکه
نماز فاسد اولماز انجق واجبی ترك ایله فاسد اولور اکر بویله اولمسه رکوع وسجودلك معناسی وحاصلی
نه نسنه اولور ایدی انلردن مراد ایسه تعظیمدر وحضور قلبدر غفلت ونسیان دکلدر که بو کلام
حسندر علمانك سهو ایله اولان نمازلك صحتنه فتوی ویردکلری اسرار قلوبه اطلاعدن عاجز اولدقلری
ایچوندر که انلر اول اسراری صاحبلرینه تسلیم ایلدیلر که هرکس نفوسنه استغنا ایده لر وبردخی
فقهاء عظام لا اله الا الله دیوب نمازه شروع ایدنلردن شیطانك کید ووسوسه سنی دفع ایتدکلری
ایچوندر یوخسه فقهاء عظام غفلت ایله اولان نماز قلب ولسان حضرت باری یه خلوص ایله
مطابق اولمامشیکن آخرتده انلره نافعدر دیو افتا ایتمدیلر که حضرت باری یه سائر عملده دخی اخلاص
واجبدر اخلاص بودرکه کدورتدن وشك شوائبندن صافی اوله نتکیم حق تعالی (من بین فرث ودم لبنا
خالصا) بیورمشدر که لبنك خالص اولمسی حیوانك ترسندن وقانندن خالص اولدیغی کبی اعمالك دخی
خالص اولمسی ریادن ونفسك اشتها ایتدیکی نسنه لردن خالص اولمسندن اولمبیدر مصنف
ایدر که بو مقامك اوزرینه جوهر الفرید نام کتابمزده چوق کلام سویلدم اکا نظر ایله ایش
خلوصدن کچر وبالله التوفیق مصنف ایدر بعض مجموعه لرده کوردمکه شافعی رحمه الله شیبان
الراعی ایله هم مجلس اولوب برقاج مسائلدن سؤال ایتمکله شافعی یه دینلدیکه سنك مثللو کیمسه
اول بریه خلقنه نه عجب سؤال ایدر یعنی اول طشره آدمنه سؤال نه ایچون ایتدك دیدیلر حضرت شافعی
آنلره انك جوابنده بزه تعلیم اولنانه مطابقدر دیدی حالا که شیبان امی ایدی اولیاء کباردن امی
اولنلرك علمده حاللری بویله اولنجه اولیاء عظامك ائمه لرنده ظنك نه در شافعی وغیریلر کبی ائمهٔ مجتهدین
علماء باطنك وفور فضللرینی اعتراف ایدرلر که امامان جلیلان شافعی وابو حنیفة النعمان علیهما رحمة
المنان حضرتلری ایدرلر که اکر علما حضرت بارینك ولیلری اولمدقده جناب حقك ولیلری کیم اولور
(یعنی انما یخشی الله من عباده العلماء) بیورلمشدر البته اولیاء کبار علمادندر حفاظدن نیجه کیمسه لردن
حکایه اولنمشدر که ابو العاس بن شریح حضرتنه یانده اولنلر علومدن انك کندیلره اظهار ایتدیکنه
تعجب ایتدکلرنده مرقوم ایدردیکه بیلورمیسز بو علم بکا نردندر بو بکا ابو القاسم جنید بغدادی

رحمه الله تعالى حضرتلرينك مجلس شريفيله شرفياب اولديغمك بركاتيله حصوله كلدى ديرايدى مرقوم شيبانك دعالرندن بعضدر (ياودود ياودود ياذا العرش المجيد يامبدئ يامعيد يافعال لمايريد اسألك بعزك الذى لايرام وبملكك الذى لايزول وبنور وجهك الذى ملأ اركان عرشك وبقدرتك التى قدرت بها على خلقك ان تكفينى شر الظالمين اجمعين) بعض شعرا قصيده نظم ايدوب اولياء كرام قدس الله اسرارهم حضراتندن بعضيلرك اسم شريفلرينى ذكر ايلمش اول قصيده دندر شو بيت كه حضرت شيبانك اسم شريفى درج اولنمشدر ❊ شيبان قدكان راعى وسرسره ما اختفى ❊ يعنى حضرت شيبان راعى ايكن سرينى كيزلديكه نه عجب اختفا ايلدى ❊ فاجهد وخل الدعاوى ان كان لك شئ بان ❊ يعنى سن دخى مجاهده ايت وسكا برشئ ظاهر اولورسه دعوايى ترك وسندن تخليه ايله رسالهٔ امام قشيريده باب كرامات اوليا ده منقولدر كه اولياء كباردن سهل بن عبد الله التسترى حضرتلرينك سعادتخانه سنده بربيت وارايديكه ناس اكا بيت السباع تسميه ايدرلر ايدى يرتيجى جانورلر حضرت سهله كلورلر ايدى اول دخى انلرى اول بيته قيوب مسافر ايدينور ايدى وانلره لحم اطعام ايدر بعده قيوويررايدى كفاية المعتقد نام كتابده اوليالر ايچون ارضدن حركت ايتمكسزين ارضك دوريلوب قبض اولديغى كرامتلرينك ذكرى بحثنده منقولدركه بو كرامت هواده پروازدن وصو اوزرنده يوريمكدن افضلدر سهل بن عبدالله التسترى ايدر يوم جمعه ده آبدست آلوب جامعه كتمكه ابا ميد ايتمده ايدى جامع شريفى ناس ايله طلو بولدم خطيب دخى منبره قصد ايدر سوء ادب ايدوب رقاب ناسى اطلبه رق تاصف اوله واروب اوتوردم كوردمكه صاغ طرفده حسندار طيب رايحه لى صوف معلا جامه لى بريكيت اوتورر وقتا كه بكا بقديسه ايتدى ياسهل نيجه سن بن دخى اصلحك الله خيرايله يم ديدمكه بنى نيجه بلدى بن كنديني بلمدم ديو فكرده قالدم بن بو اثناده بويله ايكن بولك غلبه سى وثقلتى بنى طوتوب زحمت ويردى بنى دخى خوف وخجالتده قالدمكه رقاب ناسى بصمه لى واوتورديغم صورتده نمازى قيلامم اول يكيت بكا طوغرى باقوب ايتدى ياسهل سنى بولك ثقلتى طوتدى بن ايتدم بلى اول دخى احرامنى اوموزندن ايندروب انكله بنى بوريدى وقضاء حاجت ايله وسرعت ايله كه نمازه ايريشه سن ديدى سهل ايدر بكا براوغمه كلدى وقتا كه كوزيمى آچدم كوردمكه برقپو اشندمكه برقائل ايچرو كير يرحمك الله ديو سويلر بن دخى ايچرو كيردم ناكاه كوردمكه برقصر مشيد عالى البنيان مرتفع الاركان وبرخرما اغاجى طورركه اطرافنده بالدن طتلو صو ايله طولى مطهره لر وصو آقيده جق بر واصلى پشكير وارجامه لرم چيقاروب صو اقتدم بعده غسل ايلدم وپشكير ايله سيلندم برندا ايشتدمكه ياسهل اكر قضاء حاجت ايتدك ايسه سنى كوره يم خبرويرديدى بن ايتدم بلى اول دخى احرامى بندن كيدردى بكه بن جامع شريفده مكانمده يم وبركيمسه حالمه مطلع اولمدى بن دخى كندى نفسمده فكرده قالدمكه ماجراده بن بنى تكذيب ايدردم نمازى قلدم انجق اول يكتدن غيرى شغلم يوغيديكه بن آنى بيلم وقتا كه مرقوم كيده جك اولدى آردينه دوشدم كوردمكه برقپويه كيردى وبكا باقوب ياسهل كويا كورديككى تيقن ايتمدك ديدى بن ايتدم اويله دكل اول دخى قپويه كير يرحمك الله ديو بكا امر ايلدى كوردمكه بعينه قپو اولدر وقصر مرقومه كيردم اول مطهره لرى وخرمايى وجمله حالى بعينه كوردم وكوزيمى سيلوب واچدمكه اول يكيدى وقصرى بوله مدم مصنف ايدر بو حكايه يى ذكر ايتديكمك وجهى بودركه بو حكايه اوليادن اولميانلرك قتنده عجايبدندركه ناسدن چوق كيمسه بوكه ايمان كتورمكه قريب اولمازلر بونك اولمسنده احتمال يوقدر ديرلر امدى احتمالى واركه اوغندقده حق تعالانك مراد ايتديكى يره واروب كندى مطلع اولمدن نقل اولنه بعده مكاننه اعاده اولنه حضرت باريدن لطف واولياسنه اكرام اولديغى وحالده شيخ يافعى رحمه الله ايدر بنه سهلدن

رحمه الله تعالى حكايه اولنديكه خرسان اميرى يعقوب بن ليثه برعلت عارض اولديكه علاج اطباء نفع ويرمامكله اكا دينديكه سنك تحت حكومتكده اولان يرده بررجل صالح واردركه اكا سهل بن عبدالله دينور انى احضار ايتدرسك سكا دعا ايتمك ايچون شفا مأمول ايدردك ديديلر اول دخى انى احضار ايتديروب دعا نياز ايلدى سهل دخى سنك ايچون دعانيجه مستجاب اوله سن ظلم اوزره دائم سن ديدى يعقوب دخى توبه ورجوع عن المظالم ورعيه حقنده حسن سيرت قصد ايدوب زندانده اولنلرى اطلاق ايلديكه حضرت سهل دعايه باشلبوب (اللهم كما اريته ذل المعصية فاره عز الطاعة وفرج عنه) يعنى يارب سن بو كا معصيتك مذلتنى كوستروب بوعلتى ويرديكك كبى طاعتك عزتنى اكاروا كوروب بوندن اول علتى دفع ايله ديو نياز ايلدكده اول دخى باغدن بوشانور كبى صچره يوب قالقدى واول ساعت عافيت بوالدى اميرمرقوم حضرت سهله مال جزيل عرض ايدوب اول دخى قبولندن ابا ايلدى وقتا كه ولايتى اولان تستره عودت ايلدى اثناء راهده اكا دينلديكه سكا عرض اولنان مالى قبول ايلسك وفقرايه تقسيم ايلسك خوب اولور ايدى حضرت سهل دخى اوكنده اولان طاشلره نظر ولايت ايله نظر ايلديكه جمله سى جواهر اولديلر ايتديكه مراد ايتديككز قدر آلك بعده ايتدى بومثللو احسان ايدن كيمسه يعقوب بن ليثك مالنه محتاج اولور مى بو كرامتك نظيرى قلب الاعيان نام كتابدن شيخ عيسى الهتاردن نقل اولناندركه شيخ مرقوم برزانيه عورتك يانينه واروب بعدالعشاء سكا كلورم ديديكه عورت بوسوزايله فرحلنوب زينتلندى وقتا كه بعد العشاء اولدى عورتك اوينه كيردى وايكى ركعت نماز قيلوب صكره چقدى عورت ايتدى يا كيده يورسن شيخ دخى مقصود حاصل اولدى ديدى وعقبنجه خاتونه برحال وارد اولوب عورتك درونده اولان غل وغشى چيقارديكه اول خاتون شيخ واسطه سيله توبه ايتمكله حضرت شيخ انى فقرادن برينه تزويج وبونك دوكننه عصيده يابك اماقاتق اشترا ايتمك ديديكه ناس دخى بويله ايتديلر فقهاء وشيخ حاضر اولديلر كتوريلجك چوق طعامه منتظر اولنلر كبى بوخبر امير بلده يه واصل اولديكه مزبوره خاتونك دوستى ايدى اول دخى ايكى شيشه طولى خمرى بطريق الاستهزاء شيخه ارسال ايدوب كوندرديكى كيمسه يه سويلمش كه شيخه ديكه ايشتديكم نسنه بنى مسرور ايتدى انجق معلومم اولديكه قاتقلرى يوق ايمش شونى السونلر ده بونكله قاتقلنسونلر وقتا كه اول كيمسه كلدى شيخ اكا كيج كلدك ديوب بعده شيشه نك برينى مخصوص كندى ايچدى بعده اول شيشه نك ايچندن عسل مصفا دوكدى واول برشيشه يه ده بويله ايدوب اندن دخى تازه ياغ دوكدى بعده اول كيمسه يه ايتديكه اوتور اكل ايله اول دخى اكل ايلدى كورديكه ياغ ايله بال لذيذدركه طعم ولون ورايحه جهتندن مثللرى كورلمامش عودت ايدوب امير مرقومه بونى خبر ويردى امير دخى كلوب اكل ايلدى وكورديكى كرامتدن متحير اولوب حضرت شيخك واسطه سيله اول دخى توبه ايلدى بونى ذكر ايتمه نك سببى بعض ناسدن حكايه اولناندركه راوى ايدر شول اثناده كه بريه ده كيدردم كوردمكه بركيمسه ديكن اغاجنى طوتشوب تازه خرما اكل ايدركبى اندن اكل ايدردى اكا سلام ويردم سلاممى الدى وايتديكه ايلرو كل اكل ايله اول كيمسه ايدراول ديكنه ايلرو واردم خرما ديو هر آلديغم نسنه ديكنلكى حالنه عودت ايدر ايدى كه اول ولى تبسم ايدردى ودير ايديكه سنك بوخرمايى اكل ايتمك ليكك بعيد اولدى تنهاده حق تعالى يه اطاعت ايلسك سكا بريه ده خرما اكل ايتديرردى اولياء عظامك بومثللو حكايه لرى چوقدركه بحار عميقه دن برقاچ قطره بيان ايلدك وعلى الجملة اولياء كبار ايچون دنيا رعجوزه صورتنده كيروب انلره خدمت ايدر بوبابده يقينده كلور ان شاء الله تعالى كرامت اوليا خصوصنده رجوع ايمان واجب اولان قاعده يه دركه حق تعالانك هرنسنه يه قدرتيدر عادتده خارق عاده اولنلر عقلده محال دكلدر وبالله التوفيق شيخ ابوالغيث اليمنى دن حكايه اولنديكه

مرقوم برکون اودون ایتمکه چقمشیدی اول اثناده اودون جمع ایدرکن بو ارسلان جاریتی پاره‌لدی
شیخ اکا عزت معبود حقیچون البته اودونمی ارقه که یوکلدیرم دیدی ارسلان اکا انقیاد ایدوب
اودونی ارقه‌سنه یوکلندی وانی شهره سوردی بعده یوکی ایندیروب قیو وبردی (منقولدرکه والیاتدن
شعوانه خاتونه براوغل احسان اولندیکه مرقومه انی خوب تربیه ایلدی وقتاکه کبیر اولوب بیودی
اوغلی اکا ای اماه رضاء لله سندن نیاز ایدرمکه بنی حضرت مولایه هبه وبخش ایلیه سن
خاتون ایتدی ای اوغل ملوکه اهدا اولنمغه لایق اولماز انجق شول کیمسه لایق اولورکه اهل ادب
واهل تقوی اوله ای اوغل سن تازه‌سن سنک ایله مراد اولنان نسنه‌یی یعنی ولایت علمنی بیلمزسن
وسنک ایچون انک وقتی کلدی تأخیر ایله دیدی وقتاکه برکون مرقوم یکیت طاغه اودون ایتمکه
چقدی کندیله دابه‌سی بیله اولمغله دابه‌دن اینوب بغلدی وکیدوب اودون جمع ایدوب
کلدیکه دابه‌سنی ارسلان پاره‌لمش بولدی ویدینی ارسلانک بوینه قویوب اکا ایتدیکه یاکلب الله
سن بنم دابه‌می اکل ایلدک مولام حقیچون البته اودونی سکا یوکلدیرم سن بنم دابه‌مه تعدی ایتدیکک
کبی دیوب اودونی ارسلانک ارقه‌سنه یوکلدی ارسلان انک امرینه مطیع ایدی تا اناسنک خانه‌سنه
واصل اولدی وقپویی دوکدی اناسی اکا قپو اچدی بوحالی کوردکده اکا دیدیکه ای اوغل غافل
مباش هنوز خدمت ملوکه صالح اولدک حضرت بارینک رضاء شریفنه کیت دیوب حق تعالی‌یه
امانت ایلدی اول دخی کتدی مناقب ابرارصاحبی شاه کرماندن روایت ایلدیکه شاه مرقوم
کرمان پادشاهی ایکن شکاره چقمشیدی شکار اردنجه دقت ایدوب تا برخرابه یه یالکز دوشدی
ناکاه کوردیکه بریکیت برارسلانه سوار اولمش واطرافنده چوق ارسلانلر وار وقتاکه ارسلانلر
انی کوردی انک جانبنه حمل ایده‌جک اولدیلر اول یکیت انلری زجر ومنع ایلدی مرقومه بو اثناده
ایکن برقاری کلدیکه یدنده شربت وار اول شربتی یکیده ایچروب اول دخی ایچدی وباقیسنی
شاه مرقومه وبردی اول دخی ایچدی وایتدیکه بوندن لذتلی وطتلو نسنه کورمدم بعده اول
قاری کتدی اول یکیت ایتدی بوقاری دنیادر حق تعالی بنم خدمتمه موکل ایلمشدر برنسنه‌یه
محتاج اولوب خاطریمه کلدیکی حینده البته اول قاری انی احضار ایدوب کتورر دیدی شاه بوحالی
تعجب ایلدی دخی اکا دیدیکه بو مرتبه‌یه سن نه شیء اولشدردی یکیت ایتدی وقتاکه حق تعالی
دنیایی خلق ایلدی دنیایه بیوردیکه یادنیا برکیمسه که بکا خدمت ایلیه سن اکا خدمت ایله وبرکیمسه که
سکا خدمت ایلیه سن انی استخدام ایله یعنی خدمتکار کبی استعمال ایله بعده اول یکیت شاه مرقومه
خوب وعظلر ایله وعظ ایلدیکه انک همتی شاهک سبب توبه‌سی اولدی امام غزالینک احیاء
علوم نام کتابنده عجایب المخلوق بحثنده ابراهیم رقی‌دن منقولدرکه ابراهیم اولیاء کباردن ابوخیر
التیناتی قصد ایدوب کتدم ایدیکه اول دخی اخشام نمازینی قیلوب فاتحهٔ شریفی نمازده طوغری
اوقومدی بن بکا نفسمده ایتدم بوشیخه کلمشم سفرم ضایع اولدی وقتاکه صباحه داخل اولدی
آبدسته چقدم ارسلان بکا هجوم ایلدی ابوالخیرک یانته عودت ایتدم ودیدمکه ارسلان بکا حمله
ایلدی ابوالخیر طشره چیقوب ارسلانه برصیحه ایلدی وسکا دیمدمیکه مسافرلریمه تعرض ایتمه دیو
ارسلان دخی دونوب کتدی بندخی آبدست الدم وقتاکه عودت ایلدم ابوالخیر بکا
خطاب ایدوب سزلر ظاهریکزک تقویمنه مشغول اولدیکز ارسلاندن خوف ایتدیکز بز تقویم باطنه
مشغول اولدق ارسلان بزدن خوف ایلدی دیدی مصنف ایدر شیخم امام العلامه جمال الدین
یافعی کندی نفسیچون اولان شعری بزه انشاد ایلدیکه انک *هم الاسد ما الاسد الا اسود تهابهم*
یعنی اولیاء کبار ارسلانلردرکه اولیالر قتنده ارسلانلر برنسنه دکلدر ارسلانلر اولیادن مهابت ایدوب
خوف ایدرلر *وما النمر وما اظفار فهد و نابه* قبلان وپارسک پنجه‌لری وازوسی دخی اولیالر قتنده

نسنه دکلدر* وما الرمی بالنشاب وما الطعن بالقناء * یعنی اوقلر ایله آتوب وهم زراغله دورتمک
دخی اولیالر قتنده نسنه دکلدر* وما الضرب بالماضی الکمی مادبابه * یعنی بهادرلرک ضربی وآیپلر
دخی برنسنه دکلدر* لهم همم للقاطعات قواطع * لهم قلب اعیان المراد انقلابه * یعنی اولیالر
ایچون همتلر واردرکه قاطعات اولان نسنه‌لری قطع ایدر وانلر ایچون برقلب واردرکه مراد اولان اعیانی
قلب ایدر * لهم کل شیء طایع ومسخر * فلا قط تعصیهم بل الطوع دأبه * یعنی اولیالر
ایچون هرنسنه مطیع ومسخردر قطعا برنسنه انلره عاصی اولماز بلکه اطاعت دأب وعادتیدر
* من الله خافوا لا سواه فخافهم * سواه جمادات الوری ودوابه * یعنی اولیالر انجق حضرت
باریدن خوف ایتدیلر غیریدن خوف ایتمدیلر که غیریلر کندیلردن خوف ایدر حضرت باریدن غیریلر
اولیالر قتنده مخلوقاتک جماداتی ودابه‌سیدر * لقد شمر وافی نیل کل عزیزة * ومکرمة مما یطول
حسابه * یعنی هرعزت ومکرمتنه نائل اولمقده اولیالر حسابی طویل اولان زمانده اویانق اولدیلر
* الی ان جنوا ثمر الهوی بعد ماجنی * علیهم وصار الحب عذبا عذابه * شول زمانده اویانق
اولدیلرکه کندیلرینه اوزرینه جنایت اولندقدنصکره بونکله مراد انلرک ابتداء مجاهده‌ده
وجودلرینک متعب اولمسیدر هوی وعشق خورماسنه انلر جنایت ایتدیلر ایدیکه اول محبتک
لذتلری طتلو اولدی خبرده کلدیکه حضرت باری حضرت داود علیه السلامه وحی ایدرب
یاداود سن بندن خوف ایله یرتیجی اولان ارسلاندن خوف ایتدیکک کبی تفصیل معناسی بویله‌که
عزت وعظمت وکبریا وجبروت وقهر وشدت بطش ونفوذ امر کبی قورقودیجی اوصافلریمدن
خوف ایله شدت بدن وعبوس وجه ودیشن بربینه چلار ونپچه‌سی قوتلی وقلبی جرأتلی وغضبی
سرعتلی وصچرامسی علی الغفله وطوتمسی رسوایلی وافساد واسرافلرینک دواعیسی اولان ارسلاندن
خوف ایتدیکک کبی مصنف ایدر حضرت بارینک اوزرینه برشر جلب ایتمم وحضرت بارینک
امرینه عاصی اولمم یاقرنداشم لایق اولان خوف ایله حضرت باریدن خوف ایله وتقوایی اخذ
ایدوب عمل ایله برکیمسه لایق اولان خوف ایله حضرت باریدن خوف ایلسه هرنسنه اول
کیمسه‌دن خوف ایدر وبرکیمسه لایق اولان طاعت ایله حقه اطاعت ایلسه هرنسنه دخی اکا
اطاعت ایدر سبعک حکمی باب همزه‌ده اسد بحثنده مرور ایلدی لکن ارسلانه بنمک مکروهدر
ابن عدی اسمعیل بن عیاشک ترجمه‌سنده یحیی بن خالد بن معداندن اولدخی مقداد بن معدی کربدن
روایت ایتدیکی حدیث شریفه بناء حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم کندی ایله انتفاع
اولنمیان یرتیجی جانوره سوار اولمقدن نهی بیورمشیدی ویرتیجی حیوانی بیع دخی صحیح دکلدر
بعضیلر دریسی ایچون بیعی جائزدر دیدیلر یرتیجی‌دن شول حیوانکه انتفاع اولنور مثلا پارس کبی
وفیل کبی ومیمون کبی انلری بیع جائزدر * السنبتی والسبندی * جرأتلی قبلان آدیدر
مؤنثی سبنداة کلورننکیم حضرت عایشه‌دن منقول شعرده مصرحدر حضرت عایشه رضی الله
عنها ایدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه وفات ایتمزدن اوچ کون مقدم جنلر اول حضرتک وفاتنه
نایحه ومرثیه ایدوب دیدیلرکه * ابعد قتیل بالمدینة اظلمت * له الارض تهتز العضاة باسوق *
یعنی مدینه‌ده قتل اولندقدنصکره می اول شدت ومصیبت سببیله روی زمین قرا کولشوب
واغاجلر دتررر استفهام تقدیری اوله که اول حضرتک یاس ماتمیله برقرا کولشوب اغاجلر مضطرب
اولور * جزی الله خیرا من امام وبارکت * ید الله فی ذاک الادیم الممزق * یعنی حضرت باری
حضرت عمری خیر ایله جزا ایله سن وقدرت باری اول پاره‌لنمش سختیانده مبارک اولسون حضرت
عمر رضی الله عنه چونکه پاره‌لندیکندن پاره‌لنمش سختیان دیو تعبیر ایلمش * فمن یسع او یرکب جناحی
نعامة * لیدرک ماقدمت بالامس یسبق * یعنی برکیمسه سعی ایلسه یاخود دوه قوشنک قنادنه

سوار اولسه یعنی جد وسعی ده مبالغه ایلسه مقدم کوندردیکی حسناته اولاشمق ایچون بو وجهله سعی ایلسه اولاشور٭ قضیت امورا ثم غادرت بعدها٭ موابق فی اکمامها لم تفتق٭ یعنی سن چوق اموری حکم ایلدك صکره وفات سببیله اول امورك کوللری طومر جغنه وفا ایتمدك که انلر آچلمز اولدی دیمش که غادرتك وفا معناسنه در وآبق وفات معناسنه در اکمام طومر جقلر دیمکدر لم تفتق شق وکشاده اولمامش دیمکدر٭ وماکنت اخشی ان تکون وفاته٭ بکفی سبنتی ازرق العین مطرق٭ یعنی اول حضرتك وفاتی کوزینی بیره دیکوب نظر ایلیان الا کوزلی قبلان یدنده اولدی خوف ایدر اولمدم یعنی اول حضرتی شهید ایدن بهادر کیمسه اولدی دیو حظ ایتمش که ضمیرنده خطا ایدن غایه الاتفاقی واردر حتی حضرت عمر رضی الله عنه دخی بنی قتل ایدن کیمسه مسلماندن بولنمدی ترسالردن برعبد اولدی دیو حمد ایلشیدی جوهری شو ابیاتلری شعرادن شماخ بن ضراره وبرادرلرینه نسبت ایدر که مرقوملر اوچ قرنداش ایدیلر جمله سی شاعر ایدی قبلانك مفصل ذکری باب نونده نمر بحثنده کلور ان شاء الله تعالی ﴿السبیطر﴾ سینك ضمی وبانك فتحی ویانك سکونیله عمیثل وزنی کبی بر بوینی اوزون قوشدر که اکثریا صیغ اولان صولرده اولور ابو العیزار دیو کنیت ایتمشلردر جوهری وابن اثیر بویله دیدیلر ظاهر اولان بودر که بونکله مالك الحزین دیدکلری قوشی مراد ایتدیلر صاحب محکم ایدر طورناده ابو العیزاردر که کنیت اولنور عمیثل ارسلان دیمکدر عین مهمله بابنده عمیثل کلور ان شاء الله تعالی ﴿السحلة﴾ همزه وزنی کبی شول کوچك طوشاندر که یاوریلق مرتبه سندن تجاوز ایدوب اناسندن هنوز ایرلمش اوله ﴿السحیلة﴾ کلر جنسندن فرموده اولان جانوردر ابن صلاح ایتدی بو برجانوردر که کلردن بیوکدر صاحب روضه بونی کلر انواعندن عد ایتمشدر دیدی وایتدیکه انی اکل حرامدر ابن قتیبه وصاحب کفایه ایدرلر که ارکك کلره عضرفوط تسمیه اولنور عین مهمله نك فتحی وضاد معجمه نك سکونی وراء وفاء وآخرنده طا ایله وجاحظ ذکر ایدر که عضرفوط تسمیه اولنمق قیس لغتنه کوره در عین مهمله بابنده ازهرینك قولی کلور که سحیله برجانورجکدر که اعضاسی دوز در یتلسی وتردی کثیردر کرتی کلبه بکزر انجق بو اذیت ویرمز کرتی کلبه دن خوبدر دیدی ﴿السحنا﴾ سینك فتحی وحاء مهمله ایله یرسد قوشیدر سین وحاء مفتوحتان مقصورتان ایله مفردی سحاة کلور نضر بن شمیل بویله دیمشدر ﴿السحنون﴾ ذهن وزکاسی کسکن بر قوشدر که دیار مغربده اولور حدت ذهن وزکاسی اولدیغی ایچون اهل مغرب اکا سحنون تسمیه ایدرلر سحنون سعید التنوخی القروانی یه دخی سحنون دیو تسمیه اولنمشدر که یالکز لقبدر یعنی آخرده یوقدر وانك آدی عبد السلامدر که مرقوم حضرت ابن قاسمك تلمیذیدر ومدونه نام کتابك مصنفیدر که مرقوم تصنیف ایتمزدن مقدم مدونه یی اسد بن الفرات مرقوم ابن قاسمدن ترتیبسز تحریر ایتمشیدی اسد بن فرات مدونه یی بو ترتیب وتصنیف ایتدی دیو سحنونه بخل وحسد ایتمکله خواجه لری ابن القاسم اسده بددعا ایدوب حضرت باری اول مدونه ایله وانی تحریفك سببیله سنی نفع اندرمیه دیمشیدی دیدیکی کبی انك تحریری متروك اولوب عمل سحنونك مدونه سنه اولدی مرقوم سحنونك وفاتی ایکیوز قرق سنه سنك شهر رجبنده ایدیکه ولادتی یوز التمش سنه سنك رمضان شریفنده اولمشیدی عمر نازنینی سکسان سنه اولمق اقتضا ایدر رحمة الله علیه ﴿السخلة﴾ قیونك وکچینك اولادنه دیرلر کرك ارکك اولسون کرك دیشی اولسون سخله اطلاق اولنور جمعی سینك فتحی ایله وخانك سکونیله سخل وسینك کسریله سخال کلور نتکم شاعر ایتدی٭ فللموت تغذو الوالدات سخالها٭ یعنی انالر یاوریلرینی وفات ایچون حاضر ایدر٭ کما لخراب الدور تبنی المساکن٭ یعنی عاقبتنده خراب اولملری ایچون مسکنلر بنا اولندیغی کبی که لخرابنك لامی عاقبت لامیدر شاعر آخرك قولندکی

لام عاقبت ایچون اولدیغی کبی (اموالنا لذوی المیراث نجمعها) یعنی ماللریمزی عاقبتنده میراثجیلر ایچون جمع ایدرز (ودورنا لخراب الدهر نبنیها) واولریمزی عاقبتنده دهرك خرابی ایچون بنا ایدرز دیمشکه ناس انی در عقب خراب ایچون بنا ایتمزلر انجق مآلی خرابدر وشاعر آخرك قولی کبی که (فان یکن الموت افناهم) اکر موت ناسی فنایه ویرسه (فللموت ماتلد الوالده) یعنی والده نك طوغوردیغی دخی عاقبتنده موت ایچوندر ولام عاقبتی حضرت باری دخی کلام قدیمنده بیورر که (فالتقطه آل فرعون لیکون لهم عدوا وحزنا) یعنی حضرت موسی علیه السلامی حضرت بارینك الهامیله اناسی دریایه آتدقده آل فرعون حضرت موسی یی قالدیروب الدیلر که عاقبتنده کندیلره عدو وحزن اوله دیو ودخی حق تعالی (ربنا انك آتیت فرعون وملأه زینة واموالا) الآیة بیورمشدر ودخی ابوزید ایدر قیون وکچینك اولادنه اناسندن طوغدیغی حینده سخله دینور بعده جمله ارککنه ودیشی سنه بهمة دینور جمعی بهم کلور درت آیلق اولوب اناسندن آیرلدقده اوغلاقه جفار دینور که مفردی جفره در یایلیوب قویلشدکده عریض وعتود دینور که جمعی عرضان وعتدان کلور اول حالده ینه جمله سنه جدی دینور اوغلاق دیمکدر ودیشی سنه برسنه لك اولدیغی حالده عناق دینور جمعی عنوق کلور وارککی برسنه لك اولدقده تیس دینور تکه دیمکدر ودیشی سندن سنه تمام ایدنه عنز دینور بعد سنة ثانیه ده قولقلری انازارککه جذع ودیشی سنه جذعه دینور که اینمش وقولقلرینه نشان اورلمش دیمکدر امام مالك حضرتلری روایت ایدر حضرت عمر رضی الله عنهدن که حضرت عمر رضی الله عنه زکوتده سخله یی دخی تعداد ایدر ایدی شافعی وغیریلر بونکله استدلال ایتدیلر که قیوندن طوغن قوزی اناسنك سنه سیله حساب اولنور زکوتی ویریلور زیرا سنه نماء مال ایچون اعتبار اولنمشیدی سخالده کندی نفسنده نمادندر حتی سنه دن برلحظه مقدم طوغسه نصابك سنه سیله زکوت ویریلور اول اوغلاق وقوزیلرك سنه سی تمام اولمازدن مقدم انالری جمله هلاك اولورسه ده اصح قول اوزره زکوتلری ویریلور بعضیلر انالرینك نصابی باقی اولمق شرطیله دیدیلر وبعضیلر انالری جمله هلاك اولمیوب نصاب اولمازسه ده ونه قدر برقالدیسه ده بعضیسی صاغ اولمق شرطیله انلرك دخی زکوتی ویریلور دیدیلر امام احمد حنبلی وابو یعلی الموصلی ابوهریره رضی الله عنهك حدیثندن روایت ایتدیلر که اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات صاحبی طشره ایتمش براو یوز اوغلاقك یانندن کچوب بیوردیکه (والذی نفسی بیده للدنیا اهون علی الله تعالی من هذه علی اهلها) یعنی شول ذات کریم حقیچون که نفسم قبضهٔ قدرتنده در باری تعالی قتنده دنیا شو اوغلاقك صاحبی قتنده اهون واحقرلغندن زیاده اهون واحقردر وابودرداء رضی الله عنهدن دخی بویله برحدیث شریف منقولدر که مضمونلری بردر ابن هشامك سیرندن منقولدر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم وقتا که اصحاب کرام ایله بدر غزاسنه چقدی اعرابدن بررجله ملاقی اولدیلر اکا ناسدن یعنی قریشدن سؤال ایتدیلر انده برخبر بولمدیلر اول کیمسه یه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه سلام ویریدیلر اول کیمسه ایتدی حضرت رسول ایچکزده میدر اصحاب ایتدیلر بلی اول دخی سلام ویروب بعده ایتدیکه اکر سن رسول الله ایسك ناقه مك قارنده اولانی بکا خبرویر اصحابدن سلمة بن مسلمة بن وقش ایتدی حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه سؤال ایتمه بنم یانمه کل که اندن سکا خبرویرم سن بودوه یه آشدك بونك قارننده سندن سخله یعنی دول واردر دیدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم دخی حضرت سلمه یه (فحشت علی الرجل) یعنی سکوت ایله بوکیمسه اوزرینه سن فحش کلام ایتدك دیوب بعده سلمه دن اعراض ایلدی انکله مکالمه ایلدی یاندن کندی حاکم حضرتلری بو حدیث

شريفى زياده ايله روايت ايلدى زياده سى بودر كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم اهل باديه
دن بر كيمسه يه ملاقى اولديلر بدره كيدر ايدى روحا نام محلده اكا ملاقى اولوب اصحاب اكا ناسك
خبرندن سؤال ايتديلر اول كيمسه قتنده خبر بولمديلر اصحاب اكا حضرت رسول صلى الله عليه وسلمه
خبر وسلام ويرديلر اول دخى حضرت ايچكزده ميدر ديدى اصحاب ايتديلر بلى اولدخى حضرته
سلام ويردى وايتديكه اكر سن رسول الله ايسك دوه مك قارننده اولانى بكا خبر وير سلمه ايتديكه مرقوم
اول وقت تازه غلام ايدى حضرت رسول صلى الله عليه وسلمه سؤال ايتمه بن سكا خبر ويره يين
سن بو دوه يه آشمش سن قارنندن سنده سخله سى وار ديدى حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
دخى (مه فحشت على الرجل) يعنى سكوت ايله سن اول رجله فحش كلام سويلدك
ديو سلمه دن اعراض ايدوب اكا سوز سويلمدى تا كه سفردن رجوع ايلديلر ذكر اولنان
روحا نام محلده مسلمون استقبال ايدوب تهنيه ايتديلر سلمه رضى الله عنه يا رسول الله بونه دركه
سنى تهنيه ايده يورلر والله بز اعدايى بلالى قاريلر وطوشقلى دوه لر كبى كوردك و بوغازلدق ديجه
حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى (ان لكل قوم فراسة وانما يعرفها الاشراف) يعنى
هر قوم ايچون فراست واردر كه اول فراستى انجق شريفلر بيلور ديدى بعده حاكم ايدر بو حديث
شريف صحيح مرسلدر فراستك ذكرينه متصل وموافق اولاندندر كه ينه حاكم حضرتلرى
ابن مسعود رضى الله عنهدن روايت ايلديكه ابن مسعود ايدر ناسك زياده فراستلسى عزيز مصردر
شول زمانده كه حضرت يوسف عليه السلام حقنده فراست ايدوب خاتوننه مسافر يكك مكاننه
ومرتبه سنه اكرام ايله ديمشيدى وبرى دخى شول خاتوندر كه حضرت موسى يى عليه السلام
كوروب اى بابا بونى استيجار ايله ديمشيدى وبرى دخى حضرت ابى بكر الصديقدر رضى الله عنه
شول آنده كه حضرت عمرى رضى الله عنه استخلاف ايدوب فراست ايتمشيدى ابن عمر ايدر حضرت
بارى ابن مسعوددن راضى اولسون نكه بو اسناد صحيح ايله بو اوچك بيننى جمعده خوش ايتمشدر
(فرع) شول قوزى يا اوغلاق كه كلب سوديله تربيه اولنمش اوله جلاله اولنان حيوانك حكمى كبيدر
انى اكل مكروهدر كراهة تنزيهيه ايله اصح قول اوزره شرح كبيرده وروضه ده ومنهاجده بويله
دركه رويانى وعراقيون دخى بو قول ايله جزم ايتمشدر ابو اسحق المروزى وقفال كراهة تحريمى ايله
مكروهدر ديديلر كه امام غزالى وبغوى ورافعى محرر نام كتابده بونى ترجيح ايتديلر جلاله شول
حيواندر كه عذره ونجاسات اكل ايدر كرك دوه دن اولسون وكرك قيون و بقردن يا طاوقدن يا قازدن
يا اوردكدن ما كول اللحمدن بونلرك غيريدن اولسون دال بابنده دجاج بحثنده مرور ايلديكه
حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم طاوق اكل ايتمك مراد ايتدكده امر ايدر اولديكه برقاچ
كون طاوق بغلنوردى بعد ذلك اكل ايدر ايدى دارقطنى وحاكم وبيهقى عبد الله بن عمر رضى الله
عنهمادن روايت ايدرلر كه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم جلاله اولان حيوانى اكل
وسودينى ايچمكدن نهى ايلدى تا كه حبس اولنمدقجه حاكم ايتدى بو حديث صحيح الاسناددر
بيهقى ايدر بو حديثك اسنادى قوى دكلدر بعده اول حيوان جلاله ومسبب اولديغى سببدن لحمنك
متغير اولمسى ظاهر اولمازسه حراملغيده يوقدر ومكروهلغيده يوقدر فقهاء عظام حراملغى ايله
كراهتى كنديه معلق اوله جق نسنه ده اختلاف ايتديلر تتمة التتمه نام كتابدن رافعى نقل ايدر كه
اكر جلاله اولان حيوانانك اكثرى طاهر اولورسه اول حيوان جلاله دكلدر انجق اصح اولان
كثرتنه اعتبار اولنميوب بلكه رايحه سى متغير اوله كه اكر ايبكنده يا آغزنده رايحهٔ نجاست بولنور ايسه
نه قدر قليل ايسه دخى بو مقام موضع نهى در اكر بولنمز ايسه نهى موضعى دكلدر ابو هريره
رضى الله عنهدن منقولدر كه موضع نهى شول حيواندر كه رايحهٔ نجاست تمامها انده بولنه ياخود

اول رايحه يه قريب آز نسنه بولنسه اما اول رايحه كه بولندى قليل و يسير اولسه اعتبار يوقدر انجق
اصح اولان اولدر كه جلاله يى تغير يسير ايله نجس اولمقده صوره الحاق جهتندن واكر جلاله
اولان حيوان پاك علف ايله علفلنسه تا كه لحمى پاك اولنجيه دك ونجاستى دخى زائل اولسه كراهتى
دخى زائل اولور شول مدتده علفلنسه كه قوقوسى كيدنجيه دك انده كراهت يوقدر مدت علف
بر زمان مقدر دكلدر بلكه معتبر اولان رايحه سى كيتمكدر نه وجهله اولورسه اولسون رافعى رحمه الله
ايدر بعض علمادن دوه ده وصغرده مدت علف قرق كون ايله مقدردر قيونده يدى كون طاوقده
اوچ كون ايله مقدردر رافعى ايدر بو يله زمان تقدير ايتمك بزم عنديمزده غالب حال اوزرينه محمولدر
انتهى الكلام اكر جلاله اولان حيوان علفلنمسه حديث ايله اولان منع زائل اولماز بوغازلندقدن
صكره لحمنك يقنمه سى ايله وبشورمه سيله وكباب ايتمسيله وهواده قوريدلمه سيله نه قدر رايحه سى
زائل اولورسه ينه بويله در منع زائل اولماز رايحه سى مرور زمان ايله كتسه صاحب تهذيب قتنده
بعضيلر بونك خلافنجه دركه طاهر اولور ديمشلر جلاله نك لحمندن منع اولنديغى كبى سودندن
ويمورطه سندن دخى منع اولنور وجلاله اولان حيوانه عريان ايكن بنمك دخى مكروهدر ودباغتله
دريسى طاهر اولور اصح اولان جلاله نك دريسيده لحمى كبى اولمقدر بوغازلمق ايله طاهر اولور
نجسلكى ايله قائل قتنده سحنونه رحمه الله سؤال اولندى شول قوزيدن كه خنزيره
انى امزرمشيدى جوابده انى اكل لابأس در ديدى طبرى ايدر علماء اتفاق ايتمشلردر كه
بر اوغلاق كلبه يا خنزيره سوديله غدالنديرلسه حرام اولماز اختلافده يوقدر كه خنزيرلرك
سودلرى نجسدر نجاست كبى غيريلر ايدر خنزيرك سودى قوزيده بيلنمز بوغازلندقدن صكره طاتمه
ايله وقوقوله ايله ورايحه سيله بيلنمز نتكم حق تعالى نقل بيورمشدر وسائر غدالرى حلال ايتديكى
كبى انى دخى حلال ايتمشدر و حضرت بارى انجق حواس ايله ادراك اولنان اعيان نجاساتى حرام قلدى
ابو الحسن على بن خلف بن بطال شرح مهذبده بويله ديدى مرقومك وفاتى درت يوز قرق طقوز
سنه سنده در ابو عمر بن عبد البر حضرتلرينك شيخلرندن بريدر رحمة الله عليه ﴿السرحان﴾
سنك كسريله قوردك اديدر جمعى سراح وسراحين كلور مؤنثى سرحانه در حا ايله ومؤنثك
جمعيده مذكرك جمعى كبيدر لغت قبيلهٔ هذيلده سرحان ارسلانه دخى اطلاق اولنور نتكم ابن
مليم بر موتايى مرثيه سنده ايدر * هباط اودية حمال الوية * يعنى اول مونادره لرك اينكى ايدى يعنى
متواضع طبع ايدى واولرك حمالى ايدى يكتلك علملرينى كتوررردى * شهاد اندية سرحان
فتيان * چبسه لرك طتلوسى ويكتلرك ارسلانى ايدى سيبويه ايدر سرحانده نون زائده در فعلان
وزنى اوزره جمعى سراحيندر كسائى ايدر كه مؤنثى سرحانه در قزوينى بعض راعيلردن حكايه
ايدر كه اول راعى قيونيله بردره يه اينمشيدى برقورد قيوندن برقيون الدى اولدخى قالقوب رفع صوتيله
يا عامر الوادى ديو چاغردى وبرآواز ايشتديكه يا سرحان بونك قيوننى كيرو ويرديو سويلر
عقبنجه قورد قيوننى كتوروب براغوب كتدى حكمى وخواصى وتعبيرى ذئب بحثنده مرور
ايلدى (الامثال) عربلر ضرب مثل ايدوب * سقط العشاء به على سرحان * يعنى معيشت طلبى
كنديني قورد اوزرينه دوشوردى ديرلر ابو عبيده ايتدى بو مثلك اصلى بركيمسه معيشت طلبنه
چقمشيدى قورد اوزرينه واقع اولديكه قورد كنديني اكل ايلدى اصمعى ايدر بو مثلك اصلى
بويله دركه بردابه معيشت طلبيله چقمشدى اكا قورد ملاقى اولوب اكل ايلديكه بو مثل قالدى ابن
اعرابى ايدر بركيمسه وار ايديكه اكا سرحان دينوردى بهادر وشجيع وشرير كيمسه ايدى بركيمسه
بركون والله شودره ده دوه مى رعى ايدردم سرحان بن هزلهدن خوف ايتم ديدى سرحان دخى
كلوب انى قتل ودوه سنى اخذ ايدوب شو شعرى سويلدى * ابلغ نصيحة ان راعى اهلها * سقط

العشابة على سرحان ❊ یعنی نصیحتی رعایت ایده نه نصیحت تبلیغ ایدر مکه معیشت طلبی آدمی بعضیجه قورد اوزرینه دوشیرر یعنی فکر ومشورت ایدوب هلاکه مؤدی اولاجق معاش طلبنده اولملی دکل ❊ سقط العشابة على متمر ❊ طلق الیدین معاود لطعان ❊ یعنی معیشت طلبی انی متمر وبهادر اولان نسنه اوزرینه دوشیرر طعن وذمی کثیر اولان نسنه‌یه عودتلردن الیکی اطلاق ایله یعنی طعنی مشعر اولاجق نسنه‌لردن یدلریکی بوش ایله بومثل صاحبنی تلفه مؤدی اولاجق حاجتی طلب حقنده ضرب اولنور ❊ السرطان ❊ ینکج دیدکاری مشهور حیواندر واکا عقرب الماء دخی تسمیه اولنور ابو بحرانك کنیتی در وحیوانات مائیه‌دندر قوریده دخی تعیش ایدر یوروسی سر یعدر ایکی چکه صاحبیدر وطرناغی واردر دیشی چوقدر ارقه‌سی پرك اولور بر کیمسه انی کورسه باش سز وقویروقسز حیوان کورر کوزلری اموزنده در اغزی کوکسنده در وچکه لری یاننه طوغریدر وانك سکز ایاغی واردر وبطرفی اوزرینه یوررهوایی وصویی بردن بورننه جکرر وانك دریسی سنه ده التی کره صویلور بوا سند ایکی قپو ایدر بری صویه وبر قرو جانبنه دریسی صویلدقده بالغك رنجیلرندن خوف ایدوب صودن یکا اولان قپوسنی قپار روزکار کاوب یاشلغنی قوریده دیوقرویه اولان قپوسنی حالی اوزره ترك ایدردریسی قویلشدکده صودن یکا اولان قپوسنی اچوب معاشنی تفتیش ایدر ارسطالیس نعوت نام کتابنده ایدر ناس زعم ایدر که برقریه‌ده یاردیارده برچقورده ارقه‌سی اوزرینه یاتمش میت ینکج بولنسه اول یرآفات سماویه‌دن امین اولور اکر اغاج اوزرنده آصیلی بولنسه میواسی کثیر اولور سرطانك وصفنده شاعر ایدرکه ❊ فی سرطان البحر اعجوبة ❊ ظاهرة للخلق لاتخفی ❊ یعنی دریانك سرطاننده ناس ایچون آشکاره اعجوبه‌لك وار که کزلود کلدر ❊ مستضعف المشیة لکنه ❊ ابطش من جاراته کفا ❊ انك یورومه سی ضعیف عد اولنور انجق یدیله طوتشمه سی زیاده در ❊ یسفر للناظر عن جلة ❊ من مثی قدرها نصفا ❊ اول ینکج ناظرینه تام کورینور وقتا که یورودکده مقداری نصف اولور دیمشکه مراد بربانی اوزرینه بورودیکیدر ودیلمشدرچین دریاسنده ینکجلر واردرکه وقتا که قرویه چقسه لر طاش اولورلر اطبا آنلردن سرمه ایدرلرکه کوزده اولان بیاضه جلا ویرر وینکج دیدکاری جانور ابتدا طوغمه وطوغرمه ایله پیدا اولماز انجق صدف ایچنده خلق اولنوب بعده آندن چیقر وطوغرر (حلیة الاولیا) نام کتابده ابی الخیر الدیلیدن منقولدرکه ایدر خیر النساج نام وابنك یاننده ایدم بر عورت کلوب کندی‌یه برمندیل طوقیمق استدی ونه مقدار اجرت استرسن دیدی خیر النساج حضرتلری دخی ایکی درهم اجرت استرم دیدی عورت دخی شمدی یانمده نسنه یوقدر یارنکی کون سکا ایکی درهم کتوره لم انشاءالله تعالى دیدی خیر النساج ایتدی سن کلدیککده بنی بولامزسن اول درهملری نهر دجله‌یه آت زیرا بن کلدیکمده اول درهملری نهر دجله‌دن الورم دیدکده عورت دخی سنك بو کلامك محبتلی وکرامتلی کلامدر دیدی راوی ایدر یارنکی کون عورت کلدی خیر النساجی برنده بولمامغله برساعت اوطوروب منتظره اولدی وبعده قالقوب دجله ارماغنه برچبق ایله ایکی درهم اندی ناکاه برینکج اول چبقیه یاپشوب صویه طالدی بعده برساعت صکره خیر النساج کلوب دکانك قپوسنی آچدی دجله‌نك کنارینه اوتوروب آبدست الدی کوردیکه برینکج صودن چیقوب کندویه طوغری کلور واول چبق ارقه‌سی اوزرنده طورر وقتا که ایاقلشدی اول چبقی بی الدیکه ینکج دخی دونوب یرینه کتدی راوی ایدر بن جناب خیر النساجه حالکی کوردم دیدیکمده اولدخی بنم حیاتمده بونی افشا اتمه دیو نیاز ایلدیکه بندخی رجاسنه اجابت ایدوب صاغلغنده کیمسه‌یه افشا ایلمدم (الحکم) ینکجی اکل حرامدر زیرا صدف کبی استخباث اولنان جانورلردندر رافعی رحمه الله تعالى ایدر ینکجده مضرت اولدیغیچون اکلی

حرامدر وبرقولده اکل اولنمسی حلالدر مذهب مالك دخی بودر رحمه الله تعالى (الخواص) ینکجی اکل ایتمك قولنجه وبل اغریسنه نافعدر که صاحب نعوت بویله دیدی بر کیمسه‌نك اوزرینه ینکج کوزی اصلسه آی قرا کو ایکن اول کیمسه اویومیه اکر آی روشن ایکن اصلسه اول کیمسه اویویوب قاله ینکج احراق اولنوب بواسیره نیجه ممکن اولورسه صارلسه شفا اوله ینکجك ایاغی میواد اراغاجك اوزرینه اصلسه من غیر علة میوه‌سی ساقط اوله وینکجك لحمی اکل ایتمك سل مرضنه مبتلا اولنلره جدا نافعدر وینکج یاره‌نك ایچنده قلان اوق وقرشون پاره‌لری کبی نسنه‌لری چیقرر ویلان وعقرب صوقدیغی یره ینکجی بغلمق نافعدر (التعبیر) رؤیاده ینکج کورمك کثیر الکید اولان کیمسه‌یه دلالت ایدرکه زیرا ینکجك اعضاسی کثیر اولدیغی ایچون اول کیمسه عظیم الهیبة بعید المأخذ عسیر الصحبه اوله بر کیمسه رؤیاسنده ینکج انی اکل ایتدیکنی کورسه اول کیمسه ارض بعیده‌دن خیره اولاشورجاماسب معبر ایتدی رؤیاده ینکج انی مال حرامدر والله اعلم ❊ السرعوب ❊ سینك ضمی ورانك سکونیله کلنجك دیدکاری جانوردر واکا نمس دخی دینورکه صاحب کفایه بویله دیدی لکن بونك خطاسنه ذاهب اولوب بعضیلر سنصاردر دیدیلر تفصیلی ابن عرسه باب عینده کلور ❊ السرفون ❊ سینك وراء مهملتینك فتحه‌لریله برقور تجغزدرکه صرچه‌دن بارداقده آتش علولندیکی حالده تعیش ایدوب چقنوروراول صرچه‌نك ایچنده یمورطلر ویاورولر واول قوردمسکننی دائم اولان آتشده بیار یعنی آتش اکا کار کیر اولماز وآتشده تعیش ایدر ایمش ❊ السرفة ❊ سینك ضمیله اغاج قوردیدر ابن سکیت ایتدی بو برجانور جکدرکه باشی سیاه وسائر اعضاسی قرمزی اغاج خرده‌لرین جمع ایدوب اغزی یاریله برکدیروب کندیچون برمربع اویاپار بعده آنك ایچنه کیروب آنده هلاك اولور وسرفه دیدکاری جانور اغاج یپراغن یدکده سرفت السرفة الشجرة یسرفها سرفا دینور واول اغاجه شجرهٔ مسروفه دینور سرفه قوردی انك یپراغنی یدیکیچون انتهی الکلام حدیث شریفده ابن عمردن رضی الله تعالى عنهما منقولدرکه ابن عمر حضرتلری بر کیمسه‌یه دیدیکه مناده فلان موضعه واردیغکده انده براغاج واردرکه یپراغی دوشمشدر واکا چکرکه دکمشدر وسرفه قوردی اکا او لاشمامشدر وسبب اولان دوه وقیون اصابت ایتمامشدر اول اغاجك التنه یتمش پیغمبر نازل اولمشدر سندخی انك التنه نازل اول یعنی اول اغاجك التی اشرف بقاعدندر انی زیارت ایله دیمش (الحکم) سرفه قوردینی اکل حرامدر زیرا اول حشراتدندر (الامثال) اغاج قوردندن زیاده صنعتلی دیو ضرب مثل ایدرلرکه همزه بحثنده بونك اوزرینه اولان کلام مرور ایلدی ❊ السرمان ❊ طاش کبی برجانوردر ودخی سرمان آریدن برجنس خبیث اریدرکه صاری وسیاه وویزلتلی اولان برنوع آریدر ❊ السروة ❊ چکرکه یومرطه سیدرکه چکرکه‌نك ابتداکی حالده وچکرکه بر کوجك قورتدر وسروة لفظنك اصلی مهموزا ولمقدر یا ایله سریه دخی بونده لغتدر ❊ السرماج ❊ جکرکه‌نك ادیدرکه ابن سیده بویله دیمشدر ❊ السعدانة ❊ کوکرجن دیدکاری مشهور قوشك ادیدر ❊ السعلاة ❊ غولك اخبثیدرکه آنلردن دیو ایله ویبان آدمیسی ایله تعبیر اولنور الفك مدی وقصریله‌ده لغتدر جمعی سعالی کلور خبیث اولان غول بیانیلر دیمکدر وعورت بدزبانلق ایدوب یوزسز اولسه استسعلت المرأة دینور یعنی غول یابانی مشابه سنده اولدی وجاغریجی وفحش کوی اولدی دیمکدر نتکیم شاعر ایتدی ❊ لقد رأیت عجبا مذامسا ❊ عجائزا مثل السعالی خمسا ❊ یعنی بن برعجایب کوردم اول عجایب بوزرنکلی قاریلردر غول یابانی کبی درشجا علیدرلر ❊ یأکلن ما اصنع همسا همسا ❊ لاترك الله لهن ضرسا ❊ اول قاریلرنه عجب خفیف آوازایله کوشیوب نسنه اکل ایدرحق تعالى انلری آزودیشسزقویسون

دیوشاعر مرقوم کریه المنظروبد زبان اولان قوجه قاریلری غول یابانی یه تشبیه ایدوب سعالی
لفظنی شعرنده استعمال ایلمش وابو عمرو دخی استعمال ایدوب انشاد ایدرکه ※ الاقبح الله بنی السعلات
※ عمرو بن یربوع شرار النات ※ یعنی حق تعالی قبیح ایله سن بنی السعلاتی یعنی غول یابانینك
اوغللرندن اولان عمرو بن یربوع که انسانك شر ایسی ومضر تلیسیدر ※ لیسوا اعفاء ولا اکیات ※
یعنی اول بنی سعلاتلر احمق وعقلسز دکللردر وزیرك وعاقل دخی دکللردر نات واکیات
لفظلرنده سین تایه قلب اولنمشدر که سین تایه قلب اولنمق لغتی بعض عربك لغتیدر جاحظ ایدر
دینلمشدر که مرقوم عمرو بن یربوع غول یابانی ایله انساندن تولد ایتمشدرینه جاحظ ایدر ناس ذکر
ایدرکه اولاد آدمدن وملوك یمندن جرهم ملائکه ایله آدم علیه السلامك قزلرندن طوغمشدرینه
جاحظ ایدر ملائکهٔ کرامدن برملك حق تعالایه سماده عاصی اولسه حق تعالی انی بر رجل صورتنده
یره ایندیرر مثلا هاروت ایله ماروته حق تعالی بویله ایتدیکی کبی ملائکه دن بعضیسی حضرت
آدمك علیه السلام قززندن بعضیسنه جماع ایتمکله اولدخی مرقوم جورهمی طوغردی که
تکلم بویله اولدیغندن جرهم قبیله سنك شاعری دیرکه ※ لاهم ان جرهما عبادکا ※ الناس طرف
وهم تلادکا ※ یعنی لاهم اللهم معناسنه در الهی جرهم قبیله لرندن اولنلر سنك قدیمی قوللرکدر
سائر ناس مسافردر وجرهمیلر قدیمدر شهرلرکه ابتدا انلر تعمیر ایلدی انلرذکر اولنان ملکه
نسبت اولندقلری کبی جمله دن مقدمز دیو تمدح ایدرلر ایمشکه تفسیر عرایسده حضرت اسمعیل
واسحق علیهما السلامك ذکری بابنده دخی بوکلام مصرحدر جاحظ ایدر قوم سبانك پادشاهی
اولان بلقیس دخی بونوعدندر وذوالقرنین دخی بویله در که اناسی آدمیه ایدی وباباسی ملائکه دن
ایدی بویله اولدیغندن وقتا که عمر بن الخطاب رضی الله عنه برکیمسه یی برآخر کیمسه یا ذا القرنین دیو
چاغررکن ایشتدی بیوردیکه سزلر اسماء انبیایی فراغت ایتدیکز واسماء ملائکه یه اقبال ایتدیکز
یعنی ذوالقرنینك ملائکه اوغلی اولدیغنه اشارت ایلدی انتهی الکلام بو بحثده حق اولان انبیاء
عظام علیهم السلام کبی ملائکهٔ کرام دخی کناه صغائر وکبائردن معصوملردر قاضی عیاضك وغیریلرك
جرهم حقنده بونی دیدکلری کبی ملائکه ایله حضرت آدمك قزندن طوغمشدر وذوالقرنین
وبلقیس دخی بویله در دیو ناسك ذکرایتدکلری ممنوعدر هاروت ایله ماروتك قصه سیله استدلال
ایتدکلری برشی دکلدر زیرا ناسك مراد ایتدکلری وجه اوزره بو قصه ثابت اولمامشدر که ابن عباس
رضی الله عنهما ایتدی هاروت ایله ماروت کوفه سوادنده بابل نام شهرده اولورلردی ایکی ساحر
کیمسه لردر حسن البصری ایدر هاروت ایله ماروت ایکی بدخوی کیمسه لر ایدی بین الناس حکم
ایدرلردی وسحر تعلیم ایدرلردی ملائکه دن دکللر ایدی زیرا ملائکه سحر تعلیم ایتمزو ابن عباس
وحسن البصری انلرك حقنده بیوریلان (وما انزل علی الملکین) قول شریفنی لامك کسریله قراءت
ایتدیلر که انلرك بشر اولملرینی مؤیددر هاروت ایله ماروتك ذکری کاف بحثنده دخی کلور ان شاء الله
تعالی ذوالقرنینك نسبنده واسمنده اختلاف اولنمشدر ابتلاء الاخیار نام کتابك صاحبی ایدر
ذوالقرنینك اسمی اسکندردر پدری علم نجومده اهل ارضك جمله سندن اعلم ایدی وبرکیمسه دخی
آسمانه انك کبی مراقبه ایتمامشیدی وحضرت باری انك اجلنی مد ایلدی برکیجه خاتونه دیدیکه
اویقوسیزلق بنی هلاك ایلدی برساعت اویویم سن سمایه نظر ایله یدیله اشارت ایدوب شومکاندن
بریلدز طلوع ایدر کوردیککده بنی اویار جماع ایده لم براوشاغه قالورسنکه الی آخر الدهر معمر اولور
دیدی خاتونك قزقرنداشی مرقومك کلامنی دکلر ایدی بعده اسکندرك باباسی اویودی خاتونك
قزقرنداشی اول یلدیزی کوزلدی وقتا که طلوع ایلدی کندی زوجنه قصه یی خبر ویرمکله
اولدخی انکا جماع ایلدیکه آندن حضرت خضر علیه السلام حامله قالدی حضرت خضر علیه

السلام

السلام اسکندرك خاله سی اوغلیدر ووزیریدر وقتا که اسکندرك باباسی اویاندی کوردیکه
اول یلدز کوزلدیکی برجك غیری یه ایغمش خاتونه بنی نیچون اویاندرمدك دیدی خاتون دخی جوابنده
والله حیا ایتدم دیدکده اولدخی اکا سن بلمزمیسنکه بو یلدزی قرق سنه دن بروکوزه دردم والله
عمرمی بوشه ضایع ایتدم انجق بوساعتده اول یلدزك اثرنده بر یلدز دخی طلوع ایدرسکا جماع ایدم
براوشاغه قلاسنکه مغرب ایله مشرقه مالك اوله دیوب چوق مکث ایلدی اول یلدز دخی طلوع
ایلدکده اولدخی خاتونه جماع ایلدی خاتون اسکندره حامله قالدی اسکندر وخاله سی اوغلی
ایکیسی بر کیجه ده طوغدی بعده حق تعالی اسکندره روی زمینده رخصت وقوت ویردیکه بلادلر
فتح ایلدی واسکندرك احوال وقصه سندن اولنلر اولدی وهب بن منبه دن منقولدر که ایدر
ذوالقرنین رومدن برکیمسه در که قوجه عورتك اوغلیدر اول قارینك اندن غیری والدی یوقدر
وآدی اسکندردر وبرصالح کیمسه ایدی وقتا که کماله ایردی حق تعالی یا ذا القرنین سنی امم ارضه
کوندریجی یم که آنلر امم مختلفه در وآنلر برقاچ اصنافدر آنلردن ایکی امت واردر که طول ارضك بیننده در
وانلردن ایکی امت دخی واردر که عرضك عرضی بیننده در وبرقاچ امت دخی ارضك وسطنده در
دیو بیوردقده ذوالقرنین ایتدی یا الهی سن بنی امر عظیم اشلمکه دعوت ایتدك که اکابر کیمسه
قادر اولماز انجق سن قادر اولورسین بنی تعیین بیوردیغك امتلردن بکا خبرویرکه قنغی قوت ایله انلره
منازعه ومخالفت ایده یم وقنغی صبر ایله انلره مدارا ایده یم وقنغی لسان ایله آنلره سویلیم ونیجه انلرك
لغاتلرینی بیلم وانلرك کلاملرینی نیجه ایشیدم وقنغی کوز ایله آنلری نقد ایدم وقنغی دلیل ایله انلر ایله
مخاصمه ایدم وقنغی عقل ایله انلردن تعقل ایدم وقنغی قلب ایله وحکمت ایله انلرك احواللرینی تدبیر
ایدم وقنغی عدل ایله بینلرنده عدل ایدم وقنغی معرفت ایله انلرك بینلرین فصل ایدم وقنغی بدایله
انلرك اوزرلرینه قهر وغلبه ایدم وقنغی ایاق ایله انلری بصه یم وقنغی قوت ایله انلری صایه یم
وقنغی عسکر ایله انلر ایله مقاتله ایده یم وقنغی ملایمت ایله انلر ایله الفت ایده یم یا الهی ذکر
ایتدیکمدن برشی بنم یانمده یوقدر که آنلره قائم اولام آنلره قوت ایدوب وآنلره طاقت کتوره یم سن
رؤف رحیم سن الهی سن برنفسه تکلیف ایتمزسن انجق وسعنده اولانی تکلیف ایدرسن وبرنفسه
تحمیل ایتمزسن انجق طاقتی مقداری تحمیل ایدرسن دیو مناجات ایلدکده حق جل وعلا بیوردی
سکا قوت وطاقت احسان ایدرم وسنك درونکی کشاده ایدرمکه هرنسنه یی ایشیدرسن وفهمکی
قوی ایدرم که فهمك ایله هرنسنه یه واقف اولورسن ولسانکی بسط ایدرمکه هرنسنه یه سخن کوی
اولورسن وسمعکی کشاده ایدرم هرنسنه یی اشیدرو حفظ ایدرسین ودیده کی مد ایدرم هرنسنه یی
کوررسن وارکان واعضاکی محکم ایدرم برنسنه سکا غالب اولماز وقلبکی قوی ایدرمکه برنسنه سنی
قورقوتمز وعقلکی حفظ ایدرمکه برنسنه سنك قتکده غریب اولمز جمله سنی بیلورسن ودیوانکی
بسط ایدرمکه هرنسنه نك فوقنه قهر وغلبه ایدرسن وسنك بصمه کی شدتلی ایدرمکه هرنسنه یی
هدم وکسر ایدرسن وسکا هیبت الباس ایدرمکه برنسنه سنی تحقیر ایتمز ونور ایله ظلمتی سکا تسخیر
ایدرم وسکا عسکر قیلرمکه نور اوکنده هدایت ایدر وظلمت آردکده سنی احاطه ایدر بونك بیانی
حق تعالانك ※ وآتیناه من کل شیء سببا ※ قول شریفنده مندرجدر انتهی (ابن هشام ذوالقرنین صعب
ابن ذی مراند الحمیری دیکه وائل بن حمیر اولادندندر دیدی ابن اسحق ایتدی ذوالقرنینك اسمی
مرزبان بن مرذویه درکه ابن اسحقك سیرنده بویله واقع اولدی واسکندر بودر دیو ذکر ایلدی
بعضیلر ایتدی اسکندر یونان ابن یافث اولادندن بر رجلدر اسمی هرمسدر واکا هردیس دخی
دینلدی علم اخبار وسیردن ظاهر اولان بودرکه اسکندر ایکی در بری رومیدر وحضرت خضرك
مصاحبیدر عین حیاتی ارامغه کیدرکن وبری یونانیدرکه ارسطونك مصاحبیدر انلرك بریسی
حضرت ابراهیمك زماننده ایدی دینلمشدر که حضرت ابراهیم شامده بئر السبعده ایکن اول

اسكندره مرافعه يه وارمشيدى اولدخى حضرت ابراهيم ايچون حكم ايلدى وانلرك ايكنجيسى حضرت عيسانك عليه الصلوة والسلام زمانته يقين ايدى وديتلمشدر كه اسكندرافريدون ديدكلريدركه حضرت ابراهيم زماننده اولان ياخود اندن برزمان مقدم اولان برملك طاغى يى قتل ايتمشيدى وحضرت اسكندرذوالقرنين ديمكله لقبلمنك سببنده اختلاف اولنديكه بعضيلر ايتدى ذوالقرنين ايله تسميه اولندى زيرا ديارفارسه وروم ممالك اولمشيدى بعضيلر ايتدى زيرا اسكندرك باشنده بوينوزه بكزرايكى كث وارايدى بعضيلر ايتدى اسكندر رؤياسنده كورديكه كويا شمسك ايكى طرفنى طوتمش ورؤياسنك تأويلى ظاهراولوب مشرق ايله مغربى كشت وكذار ايلدى بعضيلر ايتدى اسكندر قومنى توحيدبارى يه دعوت ايتدكده انلر كنديننك باشنك صاغ طرفنه اورديلر بعده ينه توحيده دعوت ايتدكده صول طرفنه اورديلر انك ايچون ذوالقرنين دينلدى بعضيلر ايتدى حضرت اسكندرانا سى وباباسى طرفندن دخى اهل شرافتدن ايدى وبعضيلر ايتدى اسكندر حياتده ايكن زماننده ناس ايكى قرن منقرض اولديغندن ذوالقرنين تعبيراولندى وبعضيلر ايتدى اسكندر محاربه ايدر اولدقده يديله وركابيله حمله ومحاربه ايدردى بعضيلر ايتدى ذوالقرنين دينلدى زيرا مرقوم نوره وظلمته داخل اولمشدى بعضيلر ايتدى حضرت اسكندرك اوموزينه ايتمش ايكى خوب بلوك صاچ وكيسولرى وارايدى انلرك هر برينه قرن تسميه اولندى نتكيم شاعر معشوقه سنك كيسولرينه قرن تعبير ايلمشدر ☼ بيت ☼ فلثمت فاها اخذا بقرونها ☼ شرب النزيف ببرد ماء الحشرج ☼ يعنى بن اول معشوقه مك زلفلرندن طوتديغم حالده انك دهانئى دراغوش ايتدمكه بوسرخوش اول قيونك صغوق صوينى ايچدى نزيف سكران ديمكدر حشرج قيو ديمكدر محبوبه نك آغزينى قيويه وآغزينك ياشنى صغوق صويه تشبيه ايلمش محل استشهاددر قرن لفظى كيسو معناسنه كلمه سيدر بعضيلر ايتدى اكا ذوالقرنين دينلديكى اكا علم باطن وعلم ظاهر احسان اولنديغى ايچوندر وحضرت ذوالقرنين اسكندريه شهرنده بركيمسه دركه اكا اسكندربن فيلبس الرومى دينور حضرت عيسى عليه السلامدن صكره زمان فترتده اولمشدر بوكلام تأويل اولنمشدركه ذوالقرنين زياده معمراولديغندن اول وقته قالمش اوله مجاهد حضرتلرى ايتدى جمله ارضه درت كيمسه مالك اولديكه ايكيسى مسلمان وايكيسى كافر ايدى مسلمان اولنلر حضرت سليمان ايله ذوالقرنيندر عليهما السلام وكافر اولنلر نمرود ايله بخت النصردر وبقيه امتدن بشنجى كيمسه دخى مالك اولسه كركدر كه حضرت مهديدر وذوالقرنينك پيغمبر اولماسنده اختلاف اولنمشدر بعضيلر پيغمبردر ديدى وآخرلر برپادشاه عادل ايدى ديديلر كه بو صحيح اولمق كركدر ذوالقرنين پيغمبردر دينلر ايدركه ذوالقرنينه نازل اولان ملك شول ملكدر كه اسمى زياقيلدر يوم قيامتده ارضى دور وقبض ايدركه مخلوقك اياغى ساهره تعبير اولنان ارض محشرده اولور ابن ابى خشمه بويله ديمشدر امام سهيلى ايدر ارضك مشارق ومغاربنى قطع ايدن ذوالقرنينه اول ملكك اكا موكل اولمسى مشابه ومناسبدر يعنى يوم قيامتده ارضه موكل اولديغندن وذوالقرنين ارضك هر طرفنى كشت وكذار ايتديككندن اول ملك اكا نازل اولدى واولمق مناسبدر مثلا خالدبن سنان العبسى نك قصه سى كبى كه مرقوم خالد حضرت عيسى ايله سيد الانبياء صاحب سعادت محمد مصطفى عليهما السلام ارا سنده برپيغمبردر نارى تسخير معجزه سيدر ناره موكل وخازن جهنم اولان مالك ديدكلرى ملكك اكا نازل اولماسنده بكزه ديكى كبى يعنى اول خالد پيغمبرك معجزه سى آتشى تسخير ايتمك ايمش كه حضرت خالدك وپيغمبرلكنك ذكرى باب عينده كلور ان شاء الله تعالى جاحظ ايتدى ناس زعم ايدركه جن ايله انس ما بينده بعضيجه تناكح ايدوب بربرينى نكاح ايله المق وتلاقح وجماع واقع اولور حق تعالانك شيطانه خطابا (وشاركهم فى الاموال والاولاد) قول شريفى ايچونكه بوظاهر

وآشكاردر وبيانى بويله دركه ديشى جنى يه انسانك اركككى طوتوب اكا تعرض ايتمز الا عشق جهتيله وفساد طلبيله تعرض ايدروينه بونك كبيدر جنك رجالى انسانك نساسنى طوتر اكر بويله اولمسه اركك جن اركك انسانه ونساسى نسايه تعرض ايدرديكه نتكيم حق تعالينك كلام قديمنده بيورر (لم يطمثهن انس قبلهم ولا جان) يعنى اهل جنته احسان اولنه جق حوريلره كنديلردن مقدم انسان وجن ياپشمامش وبكارتلرينى ازاله ايتمامشدركه بو آيت كريمه ده جنيلرك دخى ياپشوب جماع ايتملرينه دليل واردر انجق جنيلر آدميانى ديلبوب مراد ايتمزانى ديلك جنيلرك خلقتلرنده يوقدر حق تعالانك قول مذكورى ايچونكه جنيلر ياپشمامشدر ديو بيوردى ودخى ناس ذكر ايدرلركه واقواق بعض نبات ايله بعض حيوانات بيننده برمخلوقدر يعنى برمخلوق ايمشكه جزاير صينيدن برجزيره ده اغاجده ميوه مثالى اولور ايمشكه صورت واجسام وكوزوال واياق وفرجى نسا كبى اولور ايمش وحسندار وخوب رايحه لى اولور ايمش آفتاب وهوانك تأثيرندن كاله ايرنجه واق واق ديو آواز ايدر ايمش واغاجده صاچندن اشاغى اصيليدر وكالى وقتنده صاچى كسيلوب اشاغى دوشر بركون وبركونك بعضيسنده صاغ قالور وبعضيجه آنى اشاغى ايندير ن وانغش ايكن آنى صاغ بولان اكا جماع ايدروانك جماعنده عظيم زياده لذت بولور كه سائر نساده اول لذت بولنمز بومخلوق غول يابانى كبى غريب نسنه اولديغندن مصنف بو محلده ايراد ايلمش امام سهيلى ايدر انسانه كوندز تعرض ايدن سعلاتدر كيجه تعرض ايدن غولدر قزوينى ايدر سعلات شيطان صورت اولنلردن برجنس مخلوقدر كه غول يابانى يه مغايردر نتكيم عبيدبن ايوب ايتدى ☼ شعر ☼ وساحرة عينى واوان عينها ☼ رأت ماء الاقية من الهول حنت ☼ يعنى خوف وخشيتدن قوصديغم صولرى اول ساحره عورتك كوزى كورسه بكا رحم وشفقت ايدردى ☼ ابيت وسعلات وغول بقفرة ☼ اذا الليل وارى الجن فيه ارنت ☼ يعنى اسسز بريرده بن وسعلات وغول يابانى كيجه لدمكه انده كيجه اولوب اول كيجه ده جن كزنوب صيحه واواز ايلدى قزوينى ايدر سعلاتك اكثريا بولنديغى مشكاهلردر وسعلات انسانه فرصت بولدقده انكله رقص ايدوب اوينار كدى فاره ايله اويناديغى كبى وغول يابانى بى بعضيجه قورد شكار ايدوب اكل ايدر وقورد آنى پاره لدكده صيحه ايدوب چاغرر قورد بنى اكل ايده يور بكا ايرشك ديو سويلر وبعضيجه بنى خلاص ايدك يانمده بيك التون واردر آنى الك ديو فرياد ايدركه ناس انى غول يابانينك كلامى اولديغنى بيلورلر بركيمسه آنى خلاص ايتمز قورد آنى اكل ايدر ☼ السفنج ☼ سينك ضمى وفانك سكونى ونونك ضمى وآخرنده جيم ايله ابو عمرو ايتدى شول دوه قوشنك اركگنه ديرلر كه خفيف اولوب تيز يورر اوله وبو خماسى ملحقدر حرف ثالثك تشديديله جوهرى بويله ديمشدرو ينه سفنج ديو شول قوشدركه ديشى چوق اوله صاحب عباب بويله ديمشدر ☼ السقب ☼ ناقه نك يكى طوغديغى ساعتده ذكر اولان كوشكنه ديرلر جمعى سقوب وسقاب واسقوب وسقبان ومؤنثى سقبه كلور (الامثال) اذل من السقبان بين الحلايب يعنى فلان كيمسه صاغلان دوه لر ارا سنده سقبان ديدكلرى كوشكلردن زياده ذليل ديو ضرب مثل ايدرلر ☼ السقر ☼ يرتجى قوشلردندر شاهين جثه سنده انجق بونك پنچه لرى زياده قالكدر تعيشى بلاد بارده ده اولور وبلاد تركده چوق بولنور سنقور دينور شكاره قيو ويرلدكده بردن بره المزدائره صورتنده شكارك اطرافنده پرواز ايدر اول دائره يه ابتدا ايلديكى مكانه كلدكده قوشلرك جمله سى اول دائره نك وسطنده طورر دائره دن چقمغه قادر اولماز يانجه نه قدر چوق اولوب بيك قوش اولورسه ده كنديسى دخى اوزرلرينه حواله اولوب طورر ويابان اشاغى اينز وقوشلر دخى اينز تاكه ييره ملاصق اولورلركه آو جيلر كلوب قوشلرى ال ايله طوترلر ايچندن برى قاچوب قورتلمز ☼ السقنقور ☼ ايكى نوعدر هندى اولور ومصرى اولور وسقنقوردن بعضيسى فرعونك غرق

اولدیغی بحر قلزمدن پیدا اولاندر که حاج عقبه سی قتنده اولورینه بلاد حبشه ده دخی پیدا اولور
وصوده بالق ایله غدالنور قروده باغرتلاق قوشیله غدا اولنور که یلان کبی اوروب آلور وسقنقورك
دیشسی یکرمی یمورطه یمورطلر قومه دفن ایدر که خضانه وتربیه سی بو واسطه کرکدر ودیشسنك
ایکی فرجی وارواررککنك ایکی ذکری واردر کلر دیدکلری جانور کبی تمیمی بویله دیمشدر ارسطو
ایتدی سقنقور دریا کوسته بکی درکه دریاده یلدرم دوشن موضعده تولد ایدوب پیدا اولور
سقنقورك عجایب اولان حالندندر که سقنقور بر انسانی ایصرسه اول انسان سقنقوردن مقدمجه
صویه واروب غسل ایلسه کندینی صوقن سقنقور هلاك اولور اکر اول سقنقور کندیدن مقدم
صویه واررسه اول انسان وفات ایدر سقنقور ایله یلان بیننده عداوت واردر تا که بر برینه فرصت
بولدقده هلاك ایدر سقنقور ایله کلرمشالنده اولان ورل دیدکاری جانورك برقاچ وجه ایله فرقی
واردر که ورل دیدکاری انجق قروده مکان طوتر سقنقور صویه یقین یرده یاخود صویك ایچنده
مکان طوتر و بر وجه دخی سقنقورك دریسی ورلك دریسندن زیاده لینتلی و یومشقدر و بر وجه
دخی ورلك دریسی صاریدر و بوزدر سقنقورك آرقه سی صاری وسیاه ایله نقطه لی ونقشلیدر
وسقنقوردن مختار اولان ارککیدر جماع خصوصنده کندیه نسبت اولنان نفعده دیشیسنه قیاس
ایله وتجربه ایله زیاده مبالغه لی وافضلدر بلکه بو خاصه یه مخصوص اولان ارککی اولمق قریب
اولمشدر واعضاسندن دخی مختار اولان آرقه سندن قویروغی طرفنده اولاندر بوره سنك نفعی
زیاده مبالغه ایدرو بو حیوان طولا ایکی زراع وعرضا بر زراع قدر اولور صاحب مفردات ایتدی
بو کونکی کونده بزم عصریمزده سقنقور دیار مصریه ده بولنمیور انجق مصر نواحیسندن بلاد
فیومده اولوب رطلبنی مراد ایدن کیمسه ایچون بلاد فیومدن مصر قاهره یه کتوریلور و ایام شتاده
شکار اولنور زیرا سقنقور شتاء مشتد اولدقده قرویه چیقر که اول حینده شکار اولنور صاحب مفردات
ایتدیکه سقنقور هندی طولده ایکی زراع وعرضده نصف زراعدر بو نوع سقنقوری اکل حلالدر
زیرا سقنقور بالقدر واحتمالی وار که حرمتنه بر وجه که زیرا سقنقورك قروده ایکی مشابهی واردر
بری حرامدر و بری حلالدر که اکل اولنور بالقدر حرام اولان مشابهی کلردر که حرمتنی تغلیب
جهتیله سقنقورك حرمتنه وجه اولمق احتمالی واردر اما همزه بحثنده مرور ایدن اسقنقور حرامدر
زیرا تمساح بالغندن پیدا اولمشدر مرور ایتدیکی کبی اصلی سببیله اولدخی حرامدر (الخواص)
سقنقور هندینك لحمی مادام تازه اولدقجه حار رطبدر درجۀ ثانیه ده اما طوزلنمش وقوریدلمش اولسه
اشد حرارت واقل رطوبتی واردر خصوصا قوریدیلوب واصلدقدنصکره اوزرینه زمان
طویل کچمش اوله بویله اولدیغندن امزجۀ حارۀ یابسه اصحابنه آنی استعمال موافق ومناسب
اولمزبلکه امزجۀ باردۀ رطبه اربابنه موافق ومناسب اولور سقنقورك لحمندن بینلرنده
عداوت اولان ایکی کسنه اکل ایلسه لر اول عداوت زائل اولور که انلر بر برینه دوست اولوب محبت
ایدرلر سقنقورك لحم وشحمنك خاصه سی شهوت جماعی قائم ایتمکدر وانتشار آلته تقویه ویرمکدر
وسیکرده صغوقدن اولان امراضه نفع ویرمکدر سقنقور ساده استعمال اولنمق آخر دوا ایله
خلط اولنمقدن نفعده اقوی در وسقنقوردن ایچمك بر مثقالدن اوچ مثقاله دك اولور استعمال
ایده نك حالنه وسن وسالنه ووقت وبلده سنه کوره وار سطو ایتدی سقنقور هندینك لحمی
اسفیداج ایله یعنی اقلق دیدکاری نسنه ایله طبخ اولنسه لحمی نفع ایدوب انسانی سمریدر
وسقنقورك لحمی بل آغریسنی کیدروب ومنی یی آرترر و سقنقورك بیل ککنك اورته سی انسانك
بلی اوزرینه آصلسه ذکری حرکت ایتدیرر وجماعی ادرار ایدر وسقنقور رؤیاده کورملك شول امام
عالمه دلالت ایدرکه ظلماتده کندیله اهتدا اولنه ❊ السلحفات البریة ❊ لامك فتحیله بری
اولان قبلو بغه درجمعی سلاحف کلور ابو عبیده ایتدی رواسی حکایه ایلدیکه سلحفه وسلحفات

جمله اهل لغت قتنده ها ایله دروابن عدوس قتنده هاشزدر وقبلو بغه نك ارککنه غیلم دینور
وبو حیوان قروده یمورطلر یمورطه سندن دریایه دوشنه لجاه تعبیر اولنور بر جنس قبلو بغه اولور
وقروده مستمر اولانی سلحفات اولور و بوایکی صنف قبلو بغه لر زیاده بیور تا که هر بری دوه یوکی
قدر اولنجیه دك واهل لغت دخی مبالغه ایتمشلر که قبلو بغه دن بعضیسی دریاده اول قدر عظیم
اولور که اهل سفینه آنی کوریجك جزیره ظن ایدرلر قبلو بغه نك ذکوری جماع مراد ایتدکده
دیشسی اطاعت وانقیاد ایتمزار ککی آغزیله براوت کتورر اول اوتك خاصه سندندر که انی کتورن
مقبول اولور بونی کتوردکده دیشسی اکا اطاعت ایدر اول اوتی ناسدن انجق از کیمسه بیلور وقبلو بغه
یمورطه دقده نظریله صرف همت ایدوب دائما یمورطه سنه نظر ایدوب طورور تا که حق تعالی یمورطه دن
یاوروسنی خلق ایدنجیه دك انك بصمه سی نظریدر زیرا انك حضن ایتمه سی یوقدر که حرارتیله
یاورو کاله ایره زیرا انك اسفلی پرکدر که حرارتی یوقدر قبلو بغه ایله یلانك بیننده عداوت واردر که
بعضیجه قبلو بغه یلانی قویروغندن طوتوب و باشنی ایچرویه چکروقویروغنی چینز که یلان کندی
کندینی کاه قبلو بغه نك آرقه سنه وکاه یره چالار هلاك اولنجیه دك و یلانی شکار ایتمکده قبلو بغه نك
عجیب حیله سی واردر که صودن چیقر طپراغه آغنار و یره کلور طورر که صو ایچمك ایچون
اوزرینه قوش اینه دیو وصو ایله طپراقدن پیدا ایتدیکی اوت ایله که چامور کبی اولدیغندن کندینی
کزلیوب بلورسز اولمغله بو بهانه ایله قادر اولمدیغی حیوانی اولشدیرر یعنی حیوانلر آنی ذی روح
ظن ایتمیوب اوزرینه چیقرلر اولدخی آنکله صویه کیرر هلاك اولمسی ایچونکه انی اکل ایده وارکك
قبلو بغه نك ایکی ذکری ودیشنك ایکی فرجی واردر وجماع ایتدکده ارککی چوق اکلنور وقبلو بغه یلان
اکل ایتمکله حریصدر و یلانی اکل ایتدکدن صکره ککلك اوتنی اکل ایدر وقبلو بغه نك ارقه سنده اولان
قلقان کندییه حفظ ووقایه در شاعر آنك وصفنده خوب دیمشدر ❊ شعر ❊ لحا الله ذات فم اخرس ❊
تطیل من السعی وسواسها ❊ یعنی حضرت باری قبیح ایلسك دلسز آغز صاحبی قبلو بغه یی که
اول سعی وحرکتدن صوت خفیسنی اطاله ایدر مراد قبلو بغه نك تیص تیص ایتمسیدر ❊ تکب
علی ظهرها ترسها ❊ وتظهر من جلدها رأسها ❊ یعنی انك قالقانی ارقه سنده درکه شدتی
دریسندن ظاهر اولور ❊ اذا الحذر اقلق احشاءها ❊ وضیق بالخوف انفاسها ❊ یعنی قبلو بغه نك
یومرلق وغلیظ لکی انك درونی طارالندردی ودرونده نفسنی ضیق ایلدی ❊ تضم الی نحرها
کفها ❊ وتدخل فی جلدها رأسها ❊ قبلو بغه الینی بوغازینه ضم ایدر و باشنی دریسنه ادخال
ایدرکه مراد قبلو بغه نك قابنه چکلمه سیدر (الحکم) امام بغوی قبلو بغه نك حلال اولمسنده
ایکی وجه حکایه ایلدیکه امام رافعی حرمتنی تصحیح ایتمشدر یلان یمك غالب حالی اولدیغیچون
استخباثنه بناء ابن حزم ایدر قبلو بغه دن بری وبحری اولان حلالدر که یمورطه سیده بویله در
لقوله تعالی (کلوا مما فی الارض حلالا طیبا مع قوله وقد فصل لکم ما حرم علیکم) یعنی برده اولاندن
حلال طیبی اکل ایدیکز سزلك ایچون حرام اولانی تفصیل وفرق اولنمشدر دیو بیورلمشدر
قبلو بغه نك حرمتی بزه تفصیل وبیان اولنمدی بویله اولنجه حلال اولور وابن حزم ایدر ینه
بویله در که عرب طوشانی وینکج وجکرکه وکرتن کله وکلار و قوشلرك جمله سی حلالدر ابن
حزم ایدر عطادن بیزه روایت اولندیکه عطا قبلو بغه نك اباحتنی دیمشدر ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما دن منقولدر که اول دانای اسرار کائنات علیه اکمل التحیات احراملی
کیمسه قارطالی قتل ایتمکدن نهی ایلدی وآنی قتلده جزا قلدی اصحاب شافعیدن ابو یزید المروزی
سومك وتوکرك ومنی و بونلرك امثالی نسنه لری حرام قلدقدن صکره نفس طبیعت قبلو بغه دن
کویا نفرت واستخباث ایدر دیمشدر که قبلو بغه دن منع ایلدی وضرب مثلده کلدیکه قبلو بغه دن

زیاده پلید دردیرلر ایمش (خواص) صاحب فلاحه وقزوینی ذکر ایدرکه بر دیارده
بردلك وقوعی کثیر اولسه واول مکانه ضرر ویرسه قبلوبغه اخذ اولنوب ارقه‌سی اوزرینه یاتیریله
اباقلری آسمان طرفنه کله که اول مکانه صغوق ضرر ویرمیه قبلوبغه‌نك قانی اله وایاغه سورلسه
وجع مفاصله نفع ویرر و قبلوبغه‌نك قانی سورنمکه مدت اومت ایتمك صغوقدن منقبض
اولوب دریسی بورشمش اولان مرضه نافعدر و لحمنی اکل ایتمك دخی بو یله نفع ویرر قبلوبغه‌نك
قانی قوریدیلوب وسحق اولنوب شمعدانه سورلسه هرکیم اکا موم دیکرسه بلار وانسانك قنغی
اعضاسنه وجع حاصل اولورسه قبلوبغه‌نك اعضاسندن انك نظیری اول اعضایه آصیله
آغریسی ساکن اولور باذن الله تعالی وارکك قبلوبغه قویروغنك اوجیله چفتلشمکه حریص
اولدیغی وقتده ایکن الینوب برکیسه انی اوزرینه اصسه جماعه حریص ایتدیرر قبلوبغه‌نك
آرقه سندن قزغانه قپاق یاپیلوب قزغانك اغزینه اورتلسه مادام اوزرنده اولدقچه اول قزغان قاینمیه
(تعبیر رؤیا) قبلوبغه‌یی رؤیاده کورمك برعورتدر که زینتلنوب وعطرلر ایله تطیب ایدوب
کندینی رجاله عرض ایلیه بعضیلر ایتدی قبلوبغه قاضی القضات ایله تعبیر اولنور زیرا قبلوبغه
دریاده اولانلرك جمله سندن زیاده اعلمدر بعضیلر قبلوبغه رجل عالمدر دیدیلر برکیمسه رؤیاسنده
برمکانده قبلوبغه‌یه اکرام اولندیغنی کورسه دلالت ایدرکه اول مکانده علماء اکرام اولنه برکیمسه
رؤیاسنده قبلوبغه اتی اکل ایتدیکنی کورسه اول کیمسه علم استفاده ایدر نصاری ایتدی بورؤیای
کورن ماله وعلمه نائل اولور والله اعلم ﴿السلحفات البحریه﴾ لجاة تعبیر اولنور برجنس
قبلوبغه‌در یقیندلام بحثنده کلور ان شاء الله تعالی ناس شویله زعم ایتدیلرکه ابنة الجلندی دیمکله
معروف اولوب حماقتله مشهوره اولان عورت قلاده‌سن بحری اولان قبلوبغه‌لرك برینك بوینه آصدقده
بغه بحره طالیحق ایتدی ✵ یاقوم نزاف لم یبق فی البحر غیر غراف ✵ یعنی ای قوم صویی چکیکز
دو کنجیه دك دو کیکز که دریاده برقاج اوچ صودن غیری قالمیه دیمش غراف لفظی غرفه‌نك جمعیدر
غرفه صویی الیله برکره چالوب المغه دیرلر ودریا قبلوبغه‌سنك ارقه‌سی کوکندنکه انکله دبل طراق یاپیلور
انکله قیلی طرامغك خاصه‌سی کهله یمورطه سی که اکاسرکه دینور آنی کیدرر قبلوبغه‌نك ارقه‌سی
کوکی احراق اولنوب یمورطه‌نك بیاضیله خمیر اولنوب ایاقده ویرمقلرده اولان یارقلره سورلسه
نفع ویرر و بعضیلر دبل دیو قبلوبغه‌نك دریسیدر دیدیلر (فائده) سرجریدهٔ انبیا علیه اشرف
التحیاتك مبارك طراغی عاجدن ایدی عاج دبل دیدکاری کمکدرکه دریا قبلوبغه‌سنك ارقه‌سندن
آلنوب اندن طراق و بلازك یاپیلور حدیث شریفده کلدیکه اول دانای اسرار کائنات علیه اتم
الصلوات حضرتلری ثوبان رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه امر ایتدیکه حضرت فاطمه‌یه
رضی الله تعالی عنها بر بلازك اشترا ایلیه عاجدن مراد علیه قبلوبغه کمو کیدر اما فیل
کموکندن اولان عاج شافعی قتنده نجسدر سرمذهبز امام اعظم وهمام افخم ابوحنیفه رحمه الله
قتنده طاهردر امام مالك قتنده صیقل ایله طاهر اولور شول عاج طراقه که قبلوبغه‌نك ارقه‌سی کمکندن
ایدی انکله صقال طرامق جائزدر شرح مهذبده امام نوویدن عاجدن اولان طراق ایله طرانمك
جوازنده واقع اولان بونك اوزرینه حمل اولنور که عاجدن مرادی بغه‌نك ارقه کموکیدر فیل
ازوسی اولان عاج مراد دکلدر والله اعلم ﴿السلفان﴾ سنك کسریله ککلیك یاورولرینك
ارککیدر مفردی سلف کلور صرد لفظیله صردان کبی صرد کوچکن قوشنك آدیدر ابوعمرو ایتدی
مؤنثی ایچون سلفه دیمك ایشیدلمامشدر مفردنده سلفه دینسه مثلا سلکاتك مفردی ایچون سلکه
دینلدیکی کبی خوب اولوردی سلکه دیو ککلك قوشنك ارککنه دینور ﴿السلق﴾ کسریله
قورتدر مؤنثی سلقه کلور و بعضیجه بدزبان اولان عورته دخی سلقه دینور شدید کلام ایله اذیت

ایتدیکی ایچون که بو معنادندر حق تعالی نك ✵ سلقوکم بالسنة حداد ✵ قول شریفیکه یعنی یوم
احزابده منافقلر بخللرندن شدید لسانلرینی سزه بسط ایدرلر یعنی ناشایسته سوز سویلرلر دیو
بیورلمشدر ومصیبت قتنده رفع صوت ایدن عورته سالقه دینور ﴿السلك﴾ سینك کسریله
باغرتلاق قوشنك یاوروسیدر بعضیلر ککلك یاوروسیدر دیدی مؤنثی سلکة جمعی سلکان کلور صرد
ایله صردان کبی بعضیلر ایتدی مفردی سلکانه در عربلر سلیك بن سلکه نام کیمسه‌نك
سیاهیله ضرب مثل ایدرلر مرقوم بنی سعد قبیله سندن تمیمی در وسلکه اناسنك آدیدرکه
سیاه چهره ایدی ومرقومه صیغهٔ تصغیر ایله سلیك المقانب دینور عربك غرابیلرندن بریدر
مقانب لفظی جماعت ناس معناسنه درعین مهمله بحثنده ذکری کلور ﴿سلکون﴾ برقوشدرکه
صاحب محکم سین ایله مصدر اولان کلماتك رباعیلرنده بویله دیمشدر ﴿سلوی﴾ بلدرجین قوشی
دیدکاری قوشدرکه بلدرجنه مشابهدر مفردی سلواه کلور وسلوی باله دخی دیرلر عسل معناسنه
نتکم خالد بن زهیر الهذلی ایتدی ✵ شعر ✵ وقاسمها بالله جهدا لانتم ✵ الذ من السلوی اذا ما نشورها ✵
یعنی حضرت باری یه قسم ایدرمکه ای خوبان سیزلریکی صبقلدقده اولان بالدن طتلوسز دیو
سلوی ایله عسل مراد ایلمش محل بحثنده بوبیت کلور زجاج ایتدی خالد بن هذلی خطا ایتدی زیرا سلوی
انجق قوشك آدیدر بعضیلر سلوی لحمك آدیدر دیدیلر حجة الاسلام امام غزالی ایتدی اول قوشه
سلوی تسمیه اولندی انسانه سائر قاتقدن قناعت ویردیکی ایچون وناس اکا قاطع الشهوات تسمیه
ایدرلر قزوینی و ابن بیطار ایتدی سلوی بلدرجین دیدکاری قوشك عینیدر وغیریلر ایتدی
سلوی بلدرجنه بکزر بر قوشدر اخفش ایتدی سلوانك واحدی استماع اولنمدی
بکزرکه واحدی کذلك سلوی اوله نتکیم دفلی کلمه سنك واحدی وجمعی دفلی در و قلی
برآجی اوته دیرلر ویلوه قوشی برقوشدرکه زمانده دریك صویك ایچنده سازلقده
تعیش ایدر باز دیدکاری ایچی قوشلر خسته اولدقده بلوه قوشنی آرر وطوتر وجکرینی اکل ایدر
اوکولور اول برقوشدرکه قول مشهور اوزره حق تعالی تیه صحراسنده بنی اسرائیله آنی انزال
واحسان ایتمشیدی شاعر مرقوم هذلی غلط ایدوب سلوایی عسل ظن ایلیوب الذ من السلوی اذا
ما نشورها دیدی صحیح بخاری ومسلمده چوق راویلر ایله منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه ✵ ولا بنی اسرائیل لم یخنز اللحم و لولا حوی لم تخن انثی علی
زوجها ابد الدهر ✵ یعنی بنی اسرائیلك سلوایی ادخار ایدوب حاجتلرندن زیاده تدارك ایتملری
اولمسیدی لحمده قوقمق ومتغیر اولمق اولمزدی انلر ادخار ایتدکاری ایچون لحم دخی قوقوب متغیر
اولدی واکر حضرت حوانك شیطان اغواسیله حضرت آدم علیهما السلامه خیانت ایدوب
حنطه‌یی کندی اکل ایدوب حضرت آدمه اکلنه سبب اولمسیدی برخاتون زوجنه خیانت ایتمك
اولمازدی ابوالاباد علماء عظام رحمهم الله تعالی ایدروقتا که حق تعالی بنی اسرائیله تیه صحراسنده
من وسلوایی یعنی قدرت حلواسیله بلوه قوشنی انزال ایتدیسه آنلر برکون وبرکیجه لك حاجتلرندن
زیاده آلوب ادخار ایتمکدن نهی اولنمشلر ایدی انلر خلاف امر ادخار ایتدیلرکه فساده کیدوب قوقدی
واول وقتدنبرو قوقمق مستمر اولدی ابن ماجه ابو الدرداء رضی الله تعالی عنهدن روایت ایلدیکه
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردر ✵ سید طعام اهل الدنیا واهل الجنة اللحم ✵ یعنی اهل
دنیانك واهل جنتك طعاملرینك اولوسی لحمدر ینه ابو الدرداء رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه لحم اهدا اولندی الا اهدا اولندقده لحمی قبول ایتدی
وبرلحمه دعوت اولندی الا اکا اجابت ایلدی وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن منقولدرکه
بیوررر (اطیب اللحم لحم الظهر) یعنی لحمك زیاده اطیبی آرقه‌نك لحمیدر شیخ برهان الدین القیراطینك

قولی نه عجب خوبدر ☼ شعر ☼ لما رأیت سلوی عن مطلبه ☼ وعقد اصطباری عاد محلولا ☼
یعنی وقتا که عشق مجازی بی فراغت ایتمکی برمطلب عزیز اولور کوردمسه صبرم دوکمی چوزلمش
اولدیغی حالده عودت ایلدیکی ☼ دخلت بازغم منی تحت طاعتکم ☼ لیقضی الله امرا کان مفعولا ☼
بن ای کریه کوررکن ای خوبان تحت اطاعتکزه داخل اولدم حضرت باری حقیقتده اشلنه جك
ایشی قضا ایتدیکی ایچون یعنی اول محبوبه یه عشق کندیمه مناسب کورمزایکن مشغول اولدم ازل
آزالده بویله امر بیورلدیغندن دیوب لیقضی الله آیت کریمه سنی اقتباس ایلمش (الحکم) سلوی
دیدکاری بلوه قوشنی اکل حلالدر بالاجماع (خواص اجزاسی) ابن زهیر ایتدی بلوه قوشنك کوزی
اغریان کوز اوزرینه آصلسه شفا اوله وانك کوزینی سورمه ایدنمك جکر اغریسنه نافعدر
وانك اودی سحق اولنمش زعفران ایله خلط اولنوب الاجهاق مرضنه سوراسه قطع ایدر بلوه
قوشنك زبلی سحق اولوب قروح متأکله یه که لسان ترکیده ینور باش دیدکاری یاره لره قونسه نفع ایدر
وبلوه قوشنك باشی کبوترخانه یه دفن اولنسه سائر حشرات اندن کیدر وانك باشی برمکانده بخور
اولنسه اول مکاندن اغاج قوردینی وکوده ده اولانی کیدرر (التعبیر) رؤیاده بلوه قوشنی کورمك
معیشتده شدتك رفعنه ودشمندن خلاصه وانجاز وعده و خیره وتعب ومشقتسز اولان آسان رزقه
دلالت ایدر و بونی رؤیاده کورن یاخود اکا مالك اولان کیمسه ایچون مشقت یوقدر وبلوه قوشنی
کورمك بعضیجه کثیر العشق اولان کیمسه دن عشقك زوالنه دلالت ایدر بو قوشك اسمنه بناء که
زیرا سلوی فی الاصل ترك عشق معناسنه در وانی کورمك بعضیجه کفران نعمت وزوال منصبه
ومعیشت طارلغنه دلالت ایدر حق تعالانك شو قول شریفی ایچونکه ☼ اتستبدلون الذی هو ادنی
بالذی هو خیر ☼ تیه صحراسنده بنی اسرائیله من وسلوایی احسان ایتدیکن المرسبزوات وحنطه
استدیلرکه حق تعالی یاخود حضرت موسی علیه السلام انلره خطاب ایدوب مرتبه سی ادنی
اولان نسنه یی خیرلو اولان من وسلوی ایله دکشمك می استرسز دیو بنی اسرائیله بیوریلانی بطریق
الحکایه انزال بیورمسیله معبرلر معاش طارلغنه استدلال ایتمشلر والله اعلم ﴿سمانی﴾
سینك ضمی ونونك فتحیله لبادی وزنی اوزره بر جنس قوشك آدیدر که بریره جمع اولور
اوچورمدقجه اوچمز برمشهور قوشدر که ترکیده بیلدرجن دیرلر میمك تشدیدیله سمانی دیمز جمعی
سمانیات کلور و بیلدرجنه قتیل رعد دیو دخی تسمیه اولنور که کوك کورلسنی ایشتدکده هلاك
اولدیغی اجلدن ودینلمشدر بیلدرجنك یاوروسی یمورطه دن چقدیغنده اول ساعت پرواز ایدر
بیلدرجنك عجایب اولان حالاتندندرکه شتاده خاموش اولوب سکوتده اولوب بهار رکلدکده نغمه
وآواز ایدرسم قاتل اولان اوتلر ایله غدالنور که دیار هندده وصبنده اولور اول اوته شبا دینور
وبیلدرجن طیور قوا طعمندرکه نه مکاندن کلدیکی بیلنمز بعض ناس انی بحر مالحدن چیقر دیرلر
زیرادر یانك اوزرنده پرواز ایدر کوریلور که برقنادی صویه طالمش وبرقنادی آچق وطاغلمش بادبان
کبی واهل مصر ایچون بیلدرجن ایله عنایت واردر که انلر انك بهاسنی زیاده یه چیقارزلر
(الحکم) بیلدرجنی اکل حلالدر بالاجماع (الخواص) بیلدرجنك اتی حار یابسدر وزیاده خوب
تازه یاورولردر و بیلدرجن اتنی یمك صغوقدن اولان وجع مفاصله نافعدر انجق جکر حرارتنه
مضردر کسبره که کشنج دیدکاری اوتك تخمی دربو سر که انك ضررینی دفع ایدر بیلدرجن
انی دم حار پیدا ایدر وامزجهٔ بارده اصحابنه واختیارلرك طبعنه موافقدر یبوست وقورولغی اولدیغی
ایچون بیلدرجن کبابی مکروهدر یعنی اکل اولندقده کباب اولنمیوب صوایچنده طبخ اولملی ایمش
ابن عبدون بویله دیمشدر غیرلر ایدر بیلدرجن اتنك مزاجی طاوق اتی ایله ککلك اتی بیننده در انجق

طاوق اتنك مزاجنه زیاده مماثلدر وهضمی سریعدر و بیلدرجن اتی یمك مثانه ده اولان طاشی پاره لر
و بولی ادرار ایدر بیلدرجنك قانی قولاغه طاملادلسه قولاق آغریسی ساکن اولور اکلنه مداومت
ایتمك قلبی ملایم ایدر که قسوت قلبی کیدرر ودینلمشدر که بو خاصه بیلدرجنك انجق قلبنده موجوددر
یعنی انك قلبنی که یوره کیدر اکل ایله حصول پذیر اولور (التعبیر) رؤیاده بیلدرجن کورمك زرع وفلاحت
جهتندن ارزاق وفوائده دلالت ایدر ورؤیاده بیلدرجنك آوازینی دکلمکه قصد ایتمك شبهاتدن
اولان ارزاقه دلیلدر و بعضیجه لعب ولهو وتبذیره دلالت ایدر بیلدرجن کورمك بعضیجه حبس وصلبی
موجب اولان جرم وجنایته دلالت ایدر والله اعلم ﴿سمج﴾ شول دیشی مرکبدر که ارقه سی
اوزون اوله جمعی سماحج کلور وآنده دخی حال بویله در مز بورلرك ذکورلری ایچون اطلاق اولنمز
﴿سمع﴾ سینك کسری ومیمك سکونیله شول قورد یاوروسیدر که بیلالی قورتدن حاصل اوله
واکا سبع مرکب دخی دیرلر که انده بیللی قوردك شدتی وقوتی و بوز قوردك جرأت وخفتی واردر
ناس زعم ایدر که بو جنس قورد یاوروسی بیلان کبیدر که خسته لك بلمز وحتف انفه فجأة هلاك
اولور و بونك سکرتمه سی وقوشمه سی بیلدن سرعتلیدر جوهری بونی وصفلیوب ایدر ☼ السمع الازل
الذئب الارسح ☼ یعنی صاغریسی وبودلری خفیف قورد یاوروسی وهر شول قورتکه
اویلقلرینك اتی قلیل اولور بو صفت انك خاصهٔ لازمه سیدر مثلا بیللی قورده غسق دینلدیکی کبی انتهی
الکلام بعض اعراب بو معناده مثل طریقیله ایدر که (بیت) تراه حدید الطرف ابلج واضحا ☼
اغر طویل الباع اسمع من سمع ☼ یعنی سن اول ممدوحی کوزی کسکن روشن روی واضح شریف
کرمی چوق سمع تعبیر اولنان قورد یاوروسندن زیاده ایشیدیجی کوررسن دیو مثل ایلمش دینلمشدر که
بو جنس قورد یاوروسی یکرمی یا اوتوز زراعدن زیاده یره صچرر ابن ظفرك کتاب السیر بخیر البشر
نام کتابنده ربیعة بن ابی نزاردن منقولدر که ایدر خالم بکا خبر ویروب ایدر که جاهلیتده ایکن وقتا که
حق تعالی حضرت رسولی صلی الله علیه وسلم حنین غزاسنده بزه ظفریاب ایدوب فتح ونصرت
ایلدی بزلر پراکنده اولوب طاغلر کوشه لرینه کتدکده اول کونده اقرباسنك اوزرینه شفقت
ایتمزدی شول اثناده که بن بعض دره ده ایدم بردلیکی کوردمکه برالا بیلان اکا طولنمش دلیکی شدتله
سکردرین اکا بر طاش آتدم طاش خطا ایلدی بن دخی اکا ایرشدم کوردمکه بن وارمزدن مقدم
دلکی بکا کلدی و بیلان دخی پاره لنمش اورمق سبیله بن طوروب اکا نظر ایدردم هاتفدن بکا برندا
کلدیکه انك کلامندن قبیح کلام ایشتمدمکه سویلرسن سنك ایچون مشقت و شدت ایتدك زیرا
رئیسی قتل ایتمك وکندیکی یا الکز قویدك بعده اول هاتف یاداثر دیو چاغردیکه دره نك
او بر طرفندن برمجیب ابیك دیو جواب ایدیجك اول هاتف اکا بنی غدا فره یعنی شدید اولان یره کیت
وانلره بو کافرلك اشلدیکی خبرو یردیدی بن دخی چاغروب بن بیله مدم وسکا نفع ایلمدم بکا جرینی ویردیدم
اول هاتف ایتدی اویله دکل حرم امین یعنی کعبه حقیچون مسلمین ایله مقاتله ایدوب رب العالمینك غیری یه
عبادت ایدن کیمسه ایچون اجر یوقدر دینجه بن ندا ایدوب مسلمان اولورم دیدم اولدخی اکر مسلمان
اولورسك سندن قصاص ساقط اولور ودام غمدن نجات ودائرهٔ المدن آزاد اولورسك اکر اسلامه
کلمزسك فرار نفع و یرمز راوی ایدر بن ایتدم (اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله) هاتف ایتدی
خلاص بولدك وهدایته نائل اولدك اکر بویله اولمسه کفر ایله هلاك اولوردك کلدیکك یره عودت
ایله راوی ایدر بن دخی عودت ایدوب کلدیکم یوله کتدم ناکاه کوردمکه اول منادی سویلر
برقورد یاوروسی کلور طاغده اکا سوار اولورسن وانده ابو عمرو منهزملردن سکا تبعیت وملاقات ایدر
راوی ایدر ناکاه کوردمکه ارسلان کبی ایکی اور کجلی برقورد یاوروسی طورر اکا سوار اولدمکه
چکیلوب کتدی تا که برعظیم طاغه نهایت بولدی واعلا سنه دك کذار ایلدیکه مسلمینك

اوادقلری طاغه یقین اولدم اوزرندن اینوب مسلمینك طرفلرینه کتدم وقتا که آنلره قریب اولدم شدید بل کبی بکا برآتلی چقدی و بکا خطاب ایدوب سلاحکی براق سکا قصدم یوقدر دیدی بندخی سلاحی براقدم ایتدی سن نه سن بن ایتدم مسلمانم اول دخی بکا سلام ویردی بندخی سلامنی الدم وابوعامر کیمدر دیدم اول دخی ابوعامر بنم دیدی بن ایتدم الحمد لله ابوعامر ایتدی سنك اوزریکه ومؤمن قرنداشلریکك اوزرینه شدت یوقدر بعده ایتدی بن سنی طاغك باشنده آتلی کوردم آنك نزدهدر راوی ایدر بندخی قصه یی حکایه ایلدمکه بندن ایشتدیکنه تعجب ایلدی بندخی مؤمنین ایله کتدمکه انلر هوازن یوللرینه تبعیت ایتدیلرتا که حضرت باریدن مراد ایتدکلری فتوحاته مظهر اولدیلر محمد بن ظفر بو قصه یی شرح وبیان ایدرکن مناسبتله ایدر عرب زعم ایدرلر که دلکیلر جنیلرك مرکبیدر دودلکی یی شکار ایتمکی مکروه کوررلر ودینلمشدر که برکیمسه دلکی شکار ایلسه بعض مالنه ضرر ایله مصیبتلنور انتهی الکلام بو قورد یاوروسنك حکم شرعیسی اکلی حرام اولمقدر احراملی کیمسه بونی قتل ایتمسیله جزانك وجوبنده فقها اختلاف ایتدیلر مثلا حمار وحشی حمار اهلیدن تولد ایدن صبیه ده اختلاف اولندیغی کبی ابن قاصر بونده جزا یوقدر دیوب غلط ایلدی مذهب بودر که احراملی کیمسه یه اکا تعرض حرام اولقدر وقیلنده جزا واجب اولمقدر (الامثال) ضرب مثلدهاسمع من سمع یعنی قورد یاوروسندن زیاده ایشیدر وبودی خفیف قرد یاورو سندن اشتمسی زیاده دیو ضرب مثل ایدرلر زیرا بو صفت قورده لازمه در که هر قوردك بودی خفیف اولور مثلا یللی قورده عرجا دیندیکی کبی قورد یاوروسنی زیاده کورمك فرو ایه کیمسه یه دلالت ایدر بعضیلر ایتدی خوب والحق الامدن ایشیدجکی کلامه دلالت ایدر که بو تعبیر انك اسمندن مأخوذدر یعنی اسمی سمع ایدی سمع ایسه ایشتمك معناسنه در ❊سمام❊ سمامه نك جمعیدر که سمامه برجنس قوشدر قرلنقج کبیدر یمورطه سی الهکرمز بعضیلر ایتدی سمامه برنوع قرلنقجدر که اکاسنونو دینور یقینده کلور انشاءالله تعالی وبو قوش شول ابابیل قوشیدر که حق تعالی انی اصحاب فیلك اوزرینه ارسال ایلدی (الامثال) عرب ضرب مثل ایدوب سن بکا سمام یمورطه سی تکلیف ایتدك دیرلر که بولنمسی عزیز اولان نسنه تکلیف اولندقده بو مثل ضرب اولنور ❊سمسم❊ بالفتح دلکیدر ثعلب معناسنه ❊سمسمة❊ سینك کسریله قزل قارنجه در نمله حمرا معناسنه جمعی سماسم کلور ابن فارس مجمله نام کتابنده کوچك قارنجه در دیمش ومسلم حضرتلرینك جابر رضی الله عنهدن روایت ایتدیکی حدیث شریفده قراطیس لفظی سمسمه ایله تفسیر اولنمشدر که اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم اهل جهنمی ذکر ایتدکده (وان قوما یخرجون من النار بعد ان یکونوا فیها فیخرجون کانهم عیدان السماسم فیدخلون نهرا من انهار الجنة فیغتسلون فیه فیخرجون کانهم القراطیس) اهل جهنمدن برقوم ناردن چیقار کویا که صوصام چوپلری کبی اینجه وسیاه درلر جنت اعلی انهارندن برنهره کیررلر وانده غسل ایدرلر وچیقارلر که کویا انلر بیاض کاغدلر کبیدر امام نووی ایدر کانهم عیدان السماسم ایکی سین ایله که اولی مفتوحه وثانیه مکسوره در سمسمك جمعیدر صوصام دیدکلری مشهور نسنه در که اندن شیراوغن یاغی چیقاریلور ابو السعادات ابن الاثیر ایدر السماسم سمسمك جمعیدر وانك عیدانی دانه سی چیقارلمق ایچون قوپاریلوب ترك اولنان کویا یانمش کبی سیاه چوپلردر ابو السعادات ایدر بولفظی وافر تفتیش ایدوب اندن سؤال ایتدم جواب شافی اولور برنسنه بولمدم نه عجب بکزر که بو لفظ محرف اوله که بعضیجه عیدان ساسم ابنوس کبی سیاه اغاج اولور قاضی عیاض ایدر سماسمك معناسنی بیلمزز مأمولدر که صواب اولان ساسم اوله که سیاه اغاج دیمکدر بعضیلر ساسم ابنوسك کندیدر دیدیلر وبعضیلر ایتدی ساسم هر برصغیر وضعیف اوتدر مثلا کسفره دیدکلری تخم کبی آخر ایتدی مرقوم ساسم مهموز اولمق

کرك ابنوس دیمکدر جهنمدن چیقان عصات مؤمنینی اکا تشبیه ایلدی سیاه اولدیغی ایچون ❊سمك❊ بالق که مخلوقات مائیه دندر مفردی سمکه وجمعی اسماك وسموك کلور بالق انواع کثیره در هر نوعنك مخصوص اسمی واردر جراد بحثنك آخرنده مرور ایلدیکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیورران الله عزوجل ❊ خلق الف امة منها ستمائة فی البحر واربع مائة فی البر ❊ یعنی حضرت باری ذی روحدن بیك کونا مخلوق خلق ایلدی التی یوزی دریاده ودرت یوزی قوریده در بالقدن برنوع واردر که بیوکلکندن اولنی وآخرینی کوز ادراك ایتمز وکوچکلکی ایچون کوز ادراك ایتمیان دخی واردر جمله سی صوده مکان طوتر وصو ایله نفس آلور بنی آدم وسائر حیوان بورنیله هوادن آلدیغی کبی که اول هوا جکرده اولان اویکنك قامشندلك واردر بالق صو ایله نفس الدقده کوزیله قولاغی آراسیله نفس آلور یعنی صوغیری یرینه تجاوز ایتمز ایمش که اول صو بالغك قلبنده روح حیوانی یی پیدا ایتمکده هوانك مقامنه قائم اولور بالغك حیاتی قائم اولمقده هوادن مستغنی اولدی بر حیواندن بزم امثالمز هوادن مستغنی اولمدی زیرا بالق عالم ما ایله ارضدندر یعنی انك مادهٔ خلقتی صو ایله طپراقدر هوا دکلدر بزلر ایسه ما وارض وهوادن مخلوقز که عناصریمز بونلردر جاحظ ایتدی بالق قمرماده حضرت باری یه تسبیح ایدر صویك اعلاسنده تسبیح ایتمز یعنی انك تسبیح ومناجاتی قرار کاهی اولان یرده اولور مرغانك صفا کسب ایتدکلری خوب روزکار که نسیم تعبیر اولنور رساعت بالغك اوزرینه مداومتله اسسه بالغی هلاك ایدرنتکم شاعر ایتدی ❊ شعر ❊ نعمة البشر والنسیم ❊ یعنی بالق ونسیم هوا انسانه نعمتدر ❊ ولایزال مغرقا یعوم ❊ یعنی حالا که اول بالق نسیم اسدکده طبعنه خوش اولمدیغندن بالغی غرق اولدیغی حالده دائم اولور ویوزر ❊ فی البحر والبحر له عمیم ❊ یعنی نسیم اسدکده بالق دریاده یوزر که دریا بالغه شاملدر ❊ وامه الوالدة الرؤم ❊ یلهمه جهرله ولایریم ❊ یعنی انك اناسی والده در که اول مطیعدر بربرینی آشکاره اکل ایدر واکل اولنه جغی مکاندن فرار دخی ایتمز شاعرك وام والده دیدیکی شاهد در که آدمینك غیریده انایه ینه ام تسمیه اولنه وشاعرك یلهمه قولی یأکله معناسنه در زیرا بالغك بعضیسی بعضیسنی اکل ایدر که قوتی اولور بو یله اولدیغندن امام غزالی رحمه الله بالق حضرت بارینك مخلوقنك زیاده بیو کیدر دیمشدر وشاعرك لایریم قولی لایبرح معناسنه در که بالق انده اکل اولنه جغی مکاندن زائل اولوب فرار ایتمز دیمکدر جاحظك ریح نسیم بالغه ضرر ویرر دیدیکی اطلاق اوزره دکلدر امام غزالی ایدر بو کلامدن برکونا بالق استثنا اولنمشدر که اول کونه بالغه نسیم ضرر ویرمز غزالی ایتدی بالقدن برنوع واردر که دریانك یوزنده مسافهٔ طویله پرواز ایدوب بعده ایز انتهی الکلام ابن تلمیذ بالغی زرخه تشبیهده ایتدی ❊ لبسن الجواش خوف الردی ❊ وعلین من فوقهن الخود ❊ یعنی اول بالق هلاك خوفندن جبه وجوشن کیدی وانك اوزرینه باش کیمکی اولان طاس عالی اولدی مراد بالغك پولرینی زرخه تشبیه وباشنك صلابتنی زرخك طاسنه تشبیه در ❊ فلما اتیح لها اهلکت ببرد النسیم الذی یستلذ ❊ یعنی وقتا که جبه وجوشن ایله تاجلندیسه کندیله تلذذ اولنه جق برد نسیم ایله اهلاك اولندی یعنی انك جبه وجوشنی نفع دار اولمدی بجملته بالق حریصدر کثیر الاکلدر مزاج معده سی برودتله اولوب ومعده سی آغزینه یقین اولدیغی ایچون وآنك بوینی وصوتی یوقدر والبته انك درونه هوی کیرمز که بویله اولدیغندن بعضیلر بالغك اویکنی یوقدر دیدی مثلا آنك طلاقی اولمیوب ودوه نك اودی اولمیوب ودوه قوشنك ایلکی اولمدیغی کبی بالغك صغاری کندینی کبارندن حفظ وحراست ایدر بور وشده اولدیغی ایچون صویك کنارلرندن طلب ایدر وبیوك بالغه تحملی اولمیان ماء قلیلی استرو بالق شدید الحرکه در زیرا انك قوهٔ محرکه سی کندی اراده سیله درکه اول قوت مسلك واحددن جریان ایدر مخصوص اعضایه منقسم اولماز یعنی انك قوتی ساده کندی بدنندندر سائر

حیوان کبی ال وایاق کبی اعضار اعانتیله حصول پذیر اولمازکه بعینه بو اسلوب ییلانده دخی موجوددر بالقدن برجنس واردرکه چفتلشمه ایله تولد ایدر و بعض جنسی چفتلشمه نك غیریدن تولد ایدرکه بابالخقدن یاقومدن پیدا اولور که بالق انواعنده غالب اولانده بویله حلق اولنساندرو چوق کره عفونتدن تولد ایدر بالغك یورطه سنده بیاض وصاری بوقدرهما ن لون واحد در جاحظ ایتدی بالقدن برنوع وارکه بعض زمان منقطع اولور بولنماز بعض زمان کلور قوشلرده بویله اولدیغی کبی چوق بالق وارکه سنه نك بعض فصولنده کلور و بعضیسنده منقطع اولور واز جمله انواع بالقدندر سقنقور ودلفین وخرسقلا وتمساح نام بالقلر که ذکرلری مرور ایلدی و بالقدن بعضیسی قرش وعنبرنام بالقلردرکه بقینده بابلرنده کلور ان شاء الله تعالی و بالقدن بعض اصنافی ییلان شکلنده و ییلانك غیری شکلده در و بالغك انواعندندر سمكهٔ رعاده دیدکاری شول کوچك بالق که انسان انی النه السه الی دترر قوانه وارنجیه دك اول بالق النك دیری ایکن الندهطور دقجه الی دترمه دن خالی اولماز حتی صیاد شبکه نك ایپنی طوترکن اول بالق شبکه یه دوشسه صیادك الی دترر صیادلر انی بیلورلر وحس ایتدکلرنده شبکه نك ایپنی برنسنه یه بغلرلر تاکه اول بالق هلاك اولنجیه دك وهلاك اولدقده بو خاصه سی باطل اولور قصیدهٔ برده صاحبی شیخ شرف الدین محمد بن حماد بن عبد الله البوصیرینك شیخ زین الدین بن الرعاد حقنده اولان شو قولی نه خوبدر ❊لقد عاب شعری فی البریة شاعر❊ یعنی بریه ده برشاعر بنم شعریمی عیبلدی❊ومن عاب شعری فلابد ان یهجا❊ برکیمسه که بنم شعریمی عیبلیه اول هجو اولنمق لازمدر❊فشعری بحر لایری فیه ضفدع ❊ بنم شعرم بردریادر که انده قوربغه کورلمز ❊ ولا یقطع الرعاد یوما لجا❊ ورعاد دخی برکون اندن منقطع اولماز که اول دریانك طالغه لری دخی واردر لطفیجق وارکه تعریض ایتدیکی عرب مرقرمك باباسی آدی دخی رعاد ایدی رعاد • فی الاصل کثیر الکلام اولان کیمسه یه دیرلر (اطباء هند رعاده دیدکاری بو جنس بالغی حرارتی شدید اولان امراضده استعمال ایدرلر بلاد هندك غیریده استعمالی ممکن اولماز ابن سیده ایتدی رعاده نام بالق جانلی ایکن مصروع اولان کیمسه نك باشنه یقین قونسه نافعدر اول بالقدن برمقداری برعورت اوزرنده • کتورسه رجل اول عورتدن آیرلمغه قادر اولماز خاصه سی تسخیر در دریاده نیجه عجایبلر واردر که تعداد اولنمغه اقتدار یوقدر بویله اولماسنده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیث شریفی کافیدرکه❊حدثوا عن البحر ولا حرج بیورمشدر❊ یعنی دریانك عجایبندن خبر ویرك حالا که سیزك اوزریکزه آنی خبر ویرمکده حرج یوقدر و بالغك انواعندندر شیخ یهودی دیدکاری بالقکه یوزی انسان یوزینه بکزر بیاض صقالی وار بدنی قوربغه بدننه بکزر بوزاغی جثه سنده در سبت کیجه سی دریادن چیقار پازار کیجه سی اولنجیه دك طورر وقوربغه صیچرار کبی صیچرار صویه کیرر یقینده • شین معجمه بحثنده کلور ان شاء الله تعالی (عجیبه) قزوینی عجایب مخلوقاتنده عبد الرحمن بن هارون المغربی دن حکایه ایلدیکه راوی ایدر بحر مغربده سفینه یه سوار اولمشدم برموضعه وصول بولدمکه اکا برطون دینور بزم ایله برغلام وارایدیکه کندیله برخواته وارایدی دریایه براقدی وانکله برقارش مقداری بربالق شکار ایلدیکه اکا نظر ایلدك کوردك که صاغ قولاغنك آردنده (لا اله الا الله) یازیلی وقفاسنده (محمد) یازیلی وصول قولاغنك آردنده (رسول الله) یازیلی ابو حامد الاندلسینك تحفة الالباب نام کتابنده منقولدرکه بحر رومده برذراع اوزنلغی بربالق واردرکه اکا ثلب دینور طوتیلوب برزمان امساك اولنسه هلاك اولماز دره یوب طورر آندن برقطعه سی آتشه قونسه آتشك طشره سنه صیچرارکه بعضیجه ناسك یوزلرینه دکر واول کونا بالق قزغانه قونوب طشره چقمیه دیو قپاایله یاخود تیور ایله آغزی اورتیلور اماپشمز وهلاك دخی اولماز نه قدر بیك پاره قطع دخی اولنسه (فوائد) امام احمد حنبلی

زهد نام کتابنده نوف البکالیدن روایت ایتدیکه راوی ایدر برمؤمن کیمسه ایله برکافر بالق شکار ایدرلر ایدی اول کافر معبودلرینی ذکر ایدوب شبکه سنی براغوردی شبکه سی بالق ایله طولر ایدی اول مؤمن کیمسه حق سبحانه وتعالانك اسم شریفنی ذکر ایدوب شبکه سنی براغوردی برنسنه شکار ایده مزایدی ایکیسی بویله ایتدیلر اخشامه دك بعده اول مؤمن بربالق شکار ایتدی اول دخی حرکت واضطراب ایدوب صویه دوشدیکه اول مؤمن عودت ایلدی کندیله نسنه یوق واول کافر عودت ایلدیکه سفینه سی طولی اول مؤمنك ملکی تأسف ایدوب ملك ایتدی یارب شو مؤمن سنك قولك در سکاچاغیرر عودت ایلدی کندیله نسنه یوق وکافر قولك عودت ایلدیکه سفینه سی طولی جوابده حق تعالی اول مؤمنك ملکنه کل دیوب اول مؤمنك جنت اعلاده اولان مسکننی کوستردی و بیوردیکه بنم بو مؤمن قولم بومکانه کلدکدنصکره اول نسنه ضرر ویرمی وینه اول ملکه اول کافرك جهنمده اولان مکاننی کوستروب دنیاده کندینه اصابت ایدن اکا نفع وغنا ویرمی دیدی اول ملك دخی مؤمنه بویله اولمق ضرر ویرمز وکافرك النه کیرن کندینه نفع ویرمز یارب دیدی اول فوائددن بعضیسی بودر صفوة الصفوه نام کتابك آخرنده ابو العباس بن مسروقدن منقولدرکه ایدر بن دیاریمنده ایدم برصیاد کوردمکه بعض سواحلده بالق شکار ایدر یاننده برصغیره قزی وار هربار بالق شکار ایتدکجه کندیله بیله اولان قابك ایچنه قوردی اول قزجیغز دخی اول بالغی صویه اتار ایدی اول کیمسه باقدیکه آنده نسنه کورمدی ای قزم بالغه نه اشلدك دیدی قز ایتدی ای بابا سندن ایشتدمکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایدردك که حضرت رسول بیوردر (لا تقع سمکة فی شبکة الا اذا غفلت عن ذکر الله) یعنی بربالق شبکه یه دوشمز انجق ذکر باریدن غافل اولدقده دوشر دیو بیوردر بن سومدمکه ذکر باریدن غافل اولان نسنه یی بزاکل ایده لم دیدکده اول کیمسه آغلیوب خولته سنی آتدی یعنی شکاری فراغت ایتدی واول فوائددن بعضیسی بودرکه کتاب ثوابده نافعدن منقولدرکه ابن عمر رضی الله عنهما خسته اولمش ایدر طبع شریفی تازه بالق اشتها ایتدی مدینه ده تفتیش اولندی بولنمدی تاکه برقاج کوندن صکره بولنوب بربچق درهمه بربالق اشترا اولندی وکباب اولنوب براتمك اوزرنده حضورینه کتورلدکده برسائل قپویه کلدی اول دخی غلامنه بو بالغی اتمك ایله دورو بو سائله ویردیدی غلام ایتدی اصلحك الله قاچ کوندن برو اشتها ایتدك بولمدق ایدی وقتاکه بزبولوب بربچق درهمه اشترا ایتدیکمزده سائله ویرلمسنه امر ایلدك سائله بز بالغك بهاسنی ویره لم مرقوم ایتدی بالغی دورده سائله ویر غلام دخی ناچار سائله راضی اولورمیسنکه اقچه الاسن بالغی بونده قویه سن دیدی سائل درهمی غلامدن الوب غلام بالقله عودت ایلدی وسائله درهم ویردم بالغی اندن الدم دیدکده تکرار دورده ویر وسائلدن برنسنه آلمه زیرا حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدمکه بیوردر (ایما امرئ اشتهی شهوة وآثر بها علی نفسه غفر الله له) یعنی قنغی کیمسه که برشهوتی اشتها ایتمشیکن آخری نفسنك اوزرینه ترجیح واختیار ایدوب اول اشتها ایتدیکنی اکاویره حق تعالی آنی یارلغار عفو ومغفرت ایدر واول فوائددندر طبرانی اسناد صحیح ایله نافعدن روایت ایدرکه ابن عمر رضی الله تعالی عنهما مزاجی ناخوش ایدی اوزم اشتها ایتدی کندیچون بردرهمه برصلقوم اوزم اشترا اولنمشیدی برفقیر کلدکده بونی اکاویرك دیدی برکیمسه اول فقیرك آردنجه کیدوب اول اوزمی بردرهمه اشترا ایلدی بعده اول فقیر کلدی اول دخی اوزومی ویردی واول کیمسه کیدوب ینه فقیردن اشترا ایتدیکه اوچ دفعه بویله ایتدیلر دردنجیده اوزومی اکل ایلدی اکر مرقوم اول فقیره ویردیکی اوزم اولدیغنی بیلسه ایدی انی طاتمز ایدی شریح بن یونس ایتدی برکون صلوة جمعه ایچون چقدم ایدی بشمش ایکی بالق کوردم خاطریمه کلدی عیالم اولان

صبیلر ایچون اشتها ایتدم انجق نسنه سویلمدم وقتا که جمعه دن عودت ایلدم چوق اکلمدم
بر کیمسه قپویی اوردیکه باشنده بر طباق اوزرینده بالق وسبزه وسرکه ووافر خرما وار ایتدی یا ابا الحارث
بونی صبیلرك ایله اکل ایله عبد الله ابن امام احمد حنبل ایتدی مرقوم شریح بن یونسدن ایشتدمکه
سویلر رب العزه یی رؤیاده کوردم بکا بیوردیکه یا شریح حاجتکی ایسته بندخی باشدن باشه احسان
تام ووصول کام استدمکه محرم اسرار وواصل دیدار اولام تاریخ ابن خلکانده منقولدر که بو مذکور
شریح فقهاء شافعیه امامی ابو العباس بن شریحك ددهسیدر (الحکم) بالق جمله انواعیله حلالدر
بوغازلنمقسزین کرك برسبب ظاهر ایله فوت اولمش اولسون مثلا برنسنه صیقوب هلاك ایتمك
یاخود طاشه طوقونمغله یاخود صیاد اورمق ایله هلاك اولدیغی کبی وکرك حتف انفه هلاك اولمش
اولسون مقدما مرور ایدن حدیث شریفك عمومی اولدیغی ایچونکه اول سلطان سریر ارشاد
صلی الله علیه وسلم بیورمشیدی (احلت لنا میتتان ودمان السمك والجراد والکبد والطحال) یعنی
بزم ایچون حلال قلندی ایکی میته ایله ایکی دمکه میتهدن حلال اولان بالق ایله چکرکه در دمدن
حلال اولان جکر ایله طلاقدرکه مسلمون بو ایکی میتهنك طهارتیله اتفاق ایتدیلر یقینده عین
بحننده عنبر دیدکلری بیوك بالقکه دریسن قلقان ایدرلر انك حدیثی کلور که ابو عبیده واصحابی
رضی الله عنهم بولدیلر وحضرت رسول صلی الله علیه وسلم اندن اکل ایلدی (فرع) برمجوسی
بالق شکار ایلسه طاهردر حسن بصرینك قولنه بناء کتمش صحابی کوردمکه مجوسینك بالقدن
اولان شکارینی اکل ایتدیلر واندن صاقنمقده خاطرلرینه نسنه کلمدی بالق حقنده اتفاق واردر امام مالك
رحمه الله مجوسینك شکار ایتدیکی چکرکه ده اختلاف ایلدی (فرع) جانلی بالغی کسمك حلال
دکلدر زیرا جانلی ایکن قطع ایدنجه عذاب اولور مثلا زیت یاغی قینارکن جانلی بالغی ایچنه قویوب
قاورمق کبی شیخ ابو الحامد بونی بویله دیمشدر امام نووی ایتدی بوکلام بالغی جانلی ایکن یوتمهنك
حرمتنی ابو الحامدك اختیار ایتدیکنك اوزرینه تفریعدر بوایسه مباح ایدی انتهی الکلام
مصنف ایدر نووینك بوکلامی مشکلدر زیرا جانلی بالغك یوتلمهسی جائز اولمقدن جانلی ایکن انی
قینار یاغ ایچنده قاورمنك جوازی لازم کلمز زیرا بونده نار ایله تعذیب واردر (فرع) بالغی ذبح
مکروهدر مکرکه بیوك اولدیغندن طول بقاسی اوله یعنی کیج هلاك اوله بویله اولورسه اکا راحت
اوله دیو اصح قوله ذبحی مستحب اولور امام رافعی ایتدی درونی تطهیر اولنمدین بالق کباب
اولندقده اکل اولنمسنده ایکی وجه واردر علماء متقدمین مسامحه ایتدیلر که یعنی اکل اولنور دیدیلر رویانی
دخی بن بونکله افتی ایدهرم وبنم قتمده بالغك رجیعی یعنی درونده اولان فضلاتی طاهردر دیدی
امام قفالك دخی اختیار ایتدیکی بودر (فرع) علماء عظام رحمهم الله الی یوم القیام دریاده اولان
حیواندن بالقدن ماعداسنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر ایتدی دریاده اولانك جملهسی اکل اولنور
قوربغادن ماعدا نقدر انسان صورتنده اولورسهده قدماء اصحاب شافعیهدن ابو علی الطبری دخی
بوکا ذاهب اولشدر شرح غنیه صاحبی ایتدی دریاده بنی آدم صورتنده اولوب نهقدر لغت
عربیه ایله تکلم ایدوب بن فلان بن فلانم دیر ایسه دخی تصدیق اولنماز یعنی اکل اولنور انتهی
الکلام بوکلام ضعیفدر وشاذدر وعلمادن بعض آخرلر ایتدی دریاده اولانك جملهسی اکل اولنور
انجق کلب وخنزیر وقوربغا صورتنده اولنلر اکل اولنماز بعضیلر ایتدی قروده ذبح ایله اکل اولنان
هر حیوانك دریاده اولان مثلی ذبح ایله وغیری ذبح ایله اصح قول اوزره اکل اولنور بعضیلر ذبحی
لازمدر دیدیکه صیدلانی بونی اختیار ایتمشدر بوکا کوره کلب ماء وخنزیر ماء وحمار بحر حلال
اولماز نهقدر قروده حلال اولور نظیری وار ایسهده که مراد بیان اشکیدر زیرا انك حرام اولان
نظیری دخی واردر که حمار اهلیدر یعنی بوکا منشا بهتله اول دخی حرام اولور حرمتی تغلیب

جهتندن روضه ده وشرح مهذبده بونی بویله دیمشلردر مصنف ایدر مذهب مفتی به اولان
سرطان وضفدع وتمساحدن ماعداسنك حلال اولمسیدر کرك کلب صورتنده اولسون یاخود
انسان صورتنده اولسون وکرك بونلرك صورتنده اولماسن یعنی جملهسی حلالدر (فرع) بر کیمسه
لحم اکل ایتمهیم دیو یمین ایلسه بالق اتی اکل ایتمکله حانث اولماز زیرا عرفده بالغه اسم لحم اطلاقی فهم
اولنماز تازه لحم دیو تسمیه دخی ایدرسه مثلا ضیاء سراجده جلوس ایتمهیم دیو یمین ایدن کونشه
قارشو جلوس ایتمکله حانث اولمدیغی کبی نقدر حق تعالی کونشه دخی سراج تسمیه ایدرسه
ودوشك اوزرینه جلوس ایتمهیم دیو یمین ایدن ارض اوزرینه جلوس ایتدکده حانث اولمدیغی
کبی نقدر حضرت باری ارضه دخی دوشك وبساط تسمیه ایتدیسهده (فرع) سمك آدی حیواناتدن
بالقدن ماعداسنك اوزرینه اطلاق اولنورمی یوخسه سمك دیمك یالکز بالغهمی مخصوصدر دیو
اختلاف اولندی شافعینك تصریح ایتدیکی سمك لفظی جملهسنه اطلاق اولنمامقدر صحیح
اولانده بودر روضه نام کتابده صاحب روضه حق تعالانك (احل لکم صید البحر وطعامه) قول
شریفنده عراقیونك اختلافلرنده ایدر اهل تفسیر ایتدیلر که دریانك طعامی دریانك ایچنده اولان
هر حیواندر بو قول شافعینك دیدیکنه مشابهدرکه صید بحر ایله مراد دریادن شکار اولنان هر بالق
وطعامدن مراد سائرلری اوله والله اعلم شو عبارهده دریا حیوانتك جملهسنك حلال اولمسنده تصریحدر
منهاج نام کتابده ذکر اولندیکه سمك آدی انجق بالغه اطلاق اولنور (فرع) بالقده وچکرکهده جانلی
وجانسز بولنمهسی عموم اولدیغنده عقد سلم جائز اولور هر جنس کندییه لایق اولان وصف ایله وصف
اولنور برکهده هنوز شکار اولنمیان بالغی بیع جائز دکلدر امام احمد بن حنبلك محمد بن سماکدن اولدخی
یزید بن ابی زیاددن اولدخی مسیبدن اولدخی عبد الله بن مسعوددن روایت ایتدیکی حدیث شریفه بناء که
اول سلطان سریر ارشاد صلی الله علیه وسلم بیورور (لا تشتروا السمك فی الماء فانه غرر) یعنی صو ایچنده
اولان بالغی اشترا ایتمکز زیرا اوآلدانمقدر بیهقی ایتدی بو حدیث شریف بو یلجه حدیث موقوف
اولدیغی حالده عبد اللهدن روایت اولندی مسیب ایله عبد الله بن مسعود بینندهحدیث مرسل اولمق
دخی واردر صحیح اولان هشیمك یزیددن حدیث موقوف اولدیغی حالده عبد اللهدن روایت ایتدیکیدر
(کره بیع السمك فی الماء) یعنی بالغی صو ایچنده ایکن فروخت مکروهدر بیورمشدر (فرع)
شول حیوانکه بر وبحرده تعیش ایدر قوربغه در وتمساحدر وصو ییلانیدر وصو قبلو بغاسی وینکج
وقبلو بغه وحلزونکه بوینوزلی بوجك ودعامیص که ایت بالغی دیدکلری جانور وصدف جنسلری
ونسناس دیدکلری آدم شکلی اوزره اولان جانوردر بونلردن التی اولکیسی حرامدر وحلزون که
بوینوزلی بوجکدر باب حادهحکمی مرور ایلدی ودعامیص که ایت بالغی دیدکلرینی دیرایسك
قاضینك قولی اوزره صوده منعقد اولوب تعیشی انجق صوده اولانی اکل حلالدر جاحظك قولی
اوزره حرامدر زیراسك حرامدر دعامیصك حکمنك بیانی دال بحثنده سبقت ایتدی صدف
حرامدر سرطان بحثنده مرور ایتدیکی کبی نسناس که آدم صورتی اوزره دریاده بر جانوردر باب
نونده آنك حقنده اختلاف کلور انشاء الله (الخواص) بالغك لحمی باردور طبدر بالقدن خوب
اولان قیالرنده اولوب آرقهسی منقوش پوللری کوچك اولاندر و بالغك منفعتی زبون اولان ابدانی
سموز ایتمکدر انجق صوصه درو خلط بلغمی ایراث ایدر امزجهٔ حاره اصحابنه وجوانه موافقدر
ویاز کوننده وبلاد حارهده اکل اولنان طعامك خوبیدر بالغك انواعی چوقدر ازجمله سیاه وصاری
وسیاهه مائل اولان بالقلر وباچق ایله غدا النان بالق مکروهدر سائری کبی خوب دکلدر رودریك قیوده
اولان بالق وساز اقده اولان بالق دخی مکروهدر معدهیه مضرتلری اولوب وبطنی شیشیروب
واوجاعی تحریك ایدوب وغضبه کتوردیکی ایچونکه اول اکل اولندقده نصکره امراض ردیه یی

ایراث ایدر انهارده اولان بالغك اینجه دیکنی کثیردر ورطوبتی وافره در دریا بالغی انك ضدیدر که
دیکنی کثیر ورطوبتی وافر اولماز مارماهی که ییلان بالغی کثیر الغدادر بعضی ملیندر قصبهٔ اوبکنی
تطهیر ایدر وصوتی صافی ایدر ومنی یی زیاده ایدر آکلی باغلندیرز بالقدن عظیم الجثه اولان کثیر
الغدادر وفضلاتی چوق اولور ابن سینا ایتدی بالق اتی کوزده صوایتمکی دفع ایتمکه نافعدر وعسل
ایله تناول اولنسه کوزی حدتلندیروب جلالندیره وغیریلر جماعی دخی زیاده ایدر مقویدر دیدیلر امام
قزوینی ایتدی تازه بالغی تازه صوغان ایله اکل ایتمك مقویدر جماعی زیاده ایدر صیجق ایکن اکل ایدرسه
وسرخوش کیمسه بالغی قوخواسه مستلکی کیدوب عقلی باشنه کلور بالغك اودی دریاقا بلو بغه سنك
اودیله خلط اولنوب دموردن اولان قلم ایله کاغد اوزرینه انکله نسنه یازاسه تحریر اولنان نسنه کیجه
التون کبی کوریلور بالغك اودی وطورنه اودی وکلك اودی سرمه اولنسه کوزه صوایتمکی منع
ایدرلر وبالغك اودی ایچلسه خفقانه نافعدر وینه خفقانه نافعدر برمقدار شکر ایله بوغازه اوفوراسه
(التعبیر) رؤیاده بالق کورمك درده وارنجیه دك عددی بیلنورسه نسادر یعنی عورته دلالت ایدر
دردن زیاده اولسه مال وغنیمتدر حق تعالانك شول قول شریفی ایچونکه * وهو الذی سخر لکم
البحر لتأکلوا منه لحما طریا * یعنی حضرت باری شول ذات کریمدر دریایی سزك ایچون سخر
قلدیکه اکا سوار اولورسز واندن شکار ایدرسز واکا طلارسزندن تازه لحم اکل ایدرسز بیور مشدر که
تازه لحمدن مراد علیه بالقدر بیوك بالق کورمك پادشاهك وزیری ایله تعبیر اولنور سائر بالق کورمك
عسکر در برکیمسه بالق اخذ ایتدیکنی کورسه پادشاهك عسکرندن ماله نائل اولور وبرکیمسه
کویا برقیودن بالق شکار ایتدیکنی کورسه اول کیمسه لوطیدر یاخود عبدنی برکیمسه یه فروخت
ایتمسنه دلالت ایدر نصاری ایدر بولانق صوده بالق شکار ایتدیکنی کورسه بورؤیاده خیر یوقدر
برکیمسه صوده بالق شکار ایتدیکنی کورسه اول کیمسه مسرور اولاجق برکلام اشیدر صاحب
فراش اولان خسته ایچون رؤیاده بالق کورمك وفاتنه دلیلدر سیر وکذار ایدن کیمسه رؤیاسنده
دوشکنده بالق کورسه شدته دلالت ایدر وبعضیجه بورؤیانك صاحبنه غرق خوف اولنور
اول بالق ایله یاتدیغی ایچون برکیمسه ماء صافیدن کویا بالق شکار ایتدیکنی کورسه اکا برسعید ولد
احسان اولنه طوزلی بالق کورمك طرف سلطاندن هم وغمه دلالت ایدر بورؤیانك بو تعبیره دلالتی
بالغك بعضیسی بعضیسنك اوستنه مسلط وحواله اولدیغی ایچوندر بعضیلر ایتدی طوزلی
بالق کورمك خیره ومال باقی یه دلالت ایدر زیرا طوز بالغی تلفدن حفظ ایدر وبعضیلر ایتدی بورؤیا
مملوکی طرفندن هم وحزندر کباب اولمش بالق کورمك طلب علمده سفره دلالت ایدر برکیمسه بالغی
فرجندن چقدیغنی کورسه حالا که کندینك حامله عورتی وار برقزی اولمغله مسرور اوله برکیمسه
بربیوك بالغی اصلمش کورسه سیر وکذار ایدن کیمسه نك وباغی اولان کیمسه نك هلاکنه دلالت
ایدر قاورلمش بالق کورمك بورؤیایی کورن کیمسه نك دعاسی مستجاب اولمغه دلالت ایدر زیرا
حضرت عیسی صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیه حق تعالی یه دعا ومناجات ایتدکده سفره ایچنده
قاورلمش بالق انزال ایله حق تعالی دعاسنی اجابت ایلدی بالقدن بیوك بالق کورمك غنایم واموالدر
کوچك بالقلر کورمك غملر وحزنلردر زیرا کوچك بالغك دیکنی یاغندن چوقدر اکل ایدنه مشقتلی اولور
(فصل) بیوك بالق کورمك یمینه دلالت ایدر زیرا حق تعالی اکا قسم ایدوب * ن والقلم * دیو
بیورمشدر نوندن مراد بالق جنسی اوله یاخود ارضی کتورن یهموت دیدکاری بالق اوله وبونی
کورمك بعضیجه معبد صالحین ومسجد متعبدینه دلالت ایدر زیرا حضرت یونس علیه السلام
بالغك قارننده حضرت باری یه تسبیح ایتدیکیچون وبو رؤیایی کورمك بعضیجه هم وغمه وشدته
وزوال منصبه وحلول غضبه دلالت ایدر زیرا حق تعالی یهودیلره سبت کونی بالق شکار ایتمکی

حرام قلمشیدی انلر بو امره مخالفت ایتدیلر اول سببله عذاب ولعنته مستحق اولدیلر حضرت
یونسك بالغی رؤیاده کورمك خوفی اولان کیمسه یه امینلکدر وفقرا اولان کیمسه کوردیسه
غنیلکدر شدتی اولان کیمسه ایچون فرحدر سجن یوسفی واصحاب کهفی والرقیمی وتنور نوحی
علیه السلام کورمك دخی بویله در (فصل) بالقدن تازه وطاتلو وطوزلو اولان بالقلر وکندی
ایچون دیکن اولان بالق وقوریدیلوب قدید اولنان بالق وطاتلود ریاده مکان طوتن وبحر مالحده
وطن طوتن بالق وکندینك ایشیدیلور صوتی اولان بالق وصو یوزنده طولشان بالق وبالغك
صغاری وکباری وقرووده نظیری اولان بالق وبالقدن اولرده انسبت ایدن وآلتمز همان
یدایله طوتیلان بالق رؤیاده تعبیری بشقه اعتبار اولندیکه هربرینه حق ولایق اولان تعبیر ایله ازجمله
برکیمسه دریاده تازه وطاتلو بالغی آلتله شکار ایتدیکنی کورسه کسب حلال اوزره دلالت ایدر
وانده سعی ورزق حلالی کسب ایتمکه دلالت ایدر رؤیاده رجالك صیدی رأینده وجهدنده فساد
قیلمغه دلالت ایدر بو رؤیایی کورن کیمسه متأهل اولمسه تأهل ایلیه اکر متأهل ایسه رؤیاسنده
صید ایتدیکی مقدار ولد احسان اولنه رؤیاده عورتك صیدی زوجی طرفندن یاخود باباسندن
حاصل اولان مالدر که انی حفظ وحراست ایلیه رؤیاده عبدك صیدی اغاسنك مالندن تناول
ایتمسنك اوزرینه دلالت ایدر رؤیاده صغیرك صیدی علم وصنعتدن حفظ ایتدیکی نسنه نك اوزرینه
واناسندن وباباسندن وارث اولمسنه دلالت ایدر رؤیاده کوردیکی آوجینك آلت شکاری شبکه
ایسه یاخود چنکللر ایسه یاخود دریاده تعمق ایدوب بتاجق نسنه ایسه اول شدتدر که بو رؤیایی
کورن کرفتار اوله اکر آلت شکار خفیف اولسه آلات ثقالده طلوع وظهور ایتمیان شکار اول خفیف
آلتده سهولتله چوق بالق ظهور ایلدیکنی کورسه تعب ومشقته دلالت ایدر وآسان اولان زرقه
دخی دلالت ایدر اکر بیوك بالق طلوع ایتدیکنی کورسه بوزرقدر بحرك دلالتنه کوره یقینده
بحرك دلالتنك تفصیلی باب فاده فرس بحر بحثنده کاوران شاء الله تعالی اکر بحر مالح اولورسه
عجمی اولان کیمسه دن یاخود اهل بدعت اولان کیمسه دن فائده یه یاخود علمه نائل اوله اکر رؤیاده
شکار ایتدیکی نسنه دیکنلی وقابقلی نسنه اولسه فضه یه یاذهبه نائل اوله واکر شکار ایتدیکنك
قابغی اولمسه اعمال باطله یه دلالت ایدر بوکا دلالتی بالغك بدندن دوشمه سی سریع اولوب وملوثلکی
اولدیغی ایچون وسلاحلی بالق کورمك انتصار اعدایه دلالت ایدر که دشمنی اوزرینه فرصت بوله
واهل شر وفسادی منع ایلیه اکر اول کوردیکی بالق قوریدیلوب قدید اولنمدن اولسه سرمایه
اربابنه سرمایه یه دلالت ایدر برکیمسه بالغی بحر حلودن بحر مالحه انتقال ایدر کورسه وبحر مالحك
سمکنی بحر حلوه انتقال ایدر کورسه برعسکرده نفاقه واختلاف عادیه یه دلالت ایدر که حدوث مظلمه
وظهور بدعتدن عوایدك جاری اولدیغی نسنه ده اوله برکیمسه بالغی صو یوزنده طوانور کورسه
تسهیل اموره وقرب بعیده واظهار اسرار وکزلو نسنه لرك چقمه سنه دلالت ایدر یاخود میراثدن
باباسنك یادده سنك مالنه دلالت ایدر برکیمسه کندی یاننده بیوك یا کوچك بالق اولدیغنی کورسه
برنسنه یه فرحلر وحزنلر ایله اهتمام اوزرینه دلالت ایدر یاخود کندیده ایلك ایله الحلق جمع اولان
نسنه یه دلالت ایدر برکیمسه کندی یاننده انسان خلقتنه یاخود قوش خلقتنه بکزر بالقلردن بر بالق
کورسه بر وبحرده ترددلری اولان تاجرلره معروف اولمسنه دلالت ایدر یاخود هزار دستانه عارف
ترجمانلره دلالت ایدر یاخود کوزل خویلر ایله خویلنان کیمسه لره دلالت ایدر بو تعبیر مشابهت ایله معتبردر
یعنی کوردیکی نسنه نك خلقتی آخره مشابه اولمقدن کلمشدر برکیمسه کندی یاننده انسان ایله انسبت
ایدن یاخود اولرده تربیه اولنان بالقدن کورسه مثلا جاه وقرموط نام بالقلر کبی وبونلرك امثالی کبی
بورؤیاده دلیلدر که اول کیمسه یتیملره وغربایه احسان ایلیه برکیمسه دریانك ساحلندن بالق طوتدیغنی

کورسه بعضیجه اول کیمسه‌نك صناعتنده یدی اوزون اوله و کندی ایچون رزق طائل حاصل اوله
یاخود اول کیمسه مال میری به تعرض ایلیه یاخود سارق اوله یاخود جاسوس اوله رؤیاده در یا کشاده
ولوب بالق باخود جوهر الدیغنی کورسه حق تعالا انك کندینی اطلاع ایتمسیله غیبدن علمه مطلع
اوله یاخود دینده کندنه نصح اولنه یاخود طریقه هدایت اولنه که اول خصوصده عاقبتی خیر اوله
رؤیاده بر کیمسه کندیدن بالق دریایه عودت ایتدیکنی کورسه اولیایه مصاحب اوله و براحدك مطلع
اولمدیغی نسنه‌یه اولیادن کندی مطلع اوله اکر اول کیمسه سفر مراد ایدرسه رفیق موافق بوله
ومکاننه سالما غانما عودت ایلیه والله اعلم ❊ السمندل ❊ سینك فتحی ومیم ایله ومیمد نصکره
نون ساکنه ودال ایله وآخرنده لام ایله وبوکا جوهری میمسز سندل تسمیه ایتدی وابن خلکان
لامسز سمند دیدی برقوشدر که یش دیدکاری اوتی اکل ایدر یش براوتدر که سم مقوله سندندر
دیارصبنده اولور یشل ایکن اکل اولنور وقرودقده بوجنس قوشه قوت اولور انلره ضرر ویرمز
اکر دیارصبندن کتوریلوب چیقارلسه ولو یوزذراع مقداری اولورسه ده بعده هر کیم انی اکل ایدرسه
اول ساعت وفات ایدر بو قوشك عجایباب اولان حالندندر که کندینی آتش یاقمز آتش ایله تلذذ ایدر
وآتشده مکث ایدر دریسی کیرلندکده کندینی نار ایله یقبوب آتش ایله غسل ایدر اکثریا دیارهندده
بولنور برروایتده برجانوردر که دلکیدن کوچك رنکی کوزل کوزلری قرمز بدر قویروغی اوزون
انك قیلندن مندیل طوقنور اول مندیل کیرلندکده آتشه آتیلور که کیری کیدر آتش اکا تأثیر
ایتمز آخرلر زعم ایدر که سمندل بلادهندده برقوشدر که آتش ایچنده یورطلرو یاوریلر خاصه‌سی بودر که
نار کندنه تأثیر ایتمز اول قوشك تیلکندن مندیل طوقنور وشام جنت مشامه کتوریلور که اول مندیل
کیرلندکده آتشه براغیلور اوزرنده اولان کیری آتش محو ایدر کندی احراق اولماز ابن خلکان
ایتدی اندن برقطعه کوردمکه طولا وعرضا آت قولاغی کبی قالك طوقنمش ناس انی آتشه قویدیلر
آتش اکا نسنه تأثیر ایلمدی انك برطرفنی زیته طالدردیلر بعده چراغك فتیلی اوزرینه قویدیلر
شعله‌لنوب بر وافر زمان شعله‌لی طوردی که بعده سویندردیلر کوردك که مقدما اولان حالی کبی طورر
اندن برنسنه متغیر اولمامش راوی ایدر شیخ العلامه عبد اللطیف بن یوسف البغدادینك خطیله
کوردمکه شیخ مرقوم ایتدی صاحب حلب اولان ملك الظاهر بن الملك الناصر صلاح الدینه
سمندلدن برذراع مقدای برقطعه کلمشدیکه ناس انی زیته باتیروب یاقدیلر تا که زیت یانوب
دوکندی کندی مقدما اولدیغی کبی بیاض قالدی وابن خلکان یعقوب بن جابرك ترجمه سنده
بونی بعض زیاده لر ایله وابیات ایله ذکر ایلدیکه عنکبوت بحثنده باب عینده کلور ان شاء الله تعالی
قزوینی ایتدی سمندل فاره‌دن برنوعدر که آتشه کیرر مقدما ذکر اولنمشدر انجق مشهور اولان
سمندل قوش اولمقدر مسالك وممالك نام کتابده بکری وغیریلرك حکایه ایتدکاری کبی (الخواص)
سم قاتل ایله مسموم اولان کیمسه سمندلك اودندن بردانق مقداری سود ایله برقاچ دفعه
ایچسه سمدن خلاص اوله سمندلك بینی کوزینه صواینان کیمسه سرمه ایله کوزینه چکسه
شفا اوله وسائر مرضدن کوزلری حفظ ایلیه وسمندلك قانی برص مرضنه سورلسه اونی تغیر
ایده بر کیمسه سمندلك یورکندن برمقدار یوتسه ایشتدیکی نسنه‌یی البته حفظ ایده سمندلك
اودی قیلی بیترنه قدر الك ایاسنده دخی اولورسه ❊ السمور ❊ سینك فتحی ومیم مشدده‌نك
ضمی ایله سفود وکلوب وزنی اوزره برده اولور برحیواندر که کدی‌یه مشابه‌در بعض ناس زعم ایدر که
سمور سکسار در اولدیغی برك آب وهواسنك تأثیریله اونی متغیر اولمشدر عبد اللطیف بغدادی ایتدی
سمور برجری حیواندر که حیوانده انسان اوزرینه اندن زیاده جرأت ایدر برحیوان یوقدر طوتلماز
انجق حیله ایله طوتیلور شویلکه انك ایچون برلاشه دفن اولنوب انکاه الده نوب طوتیلور سمورك

اتی طاتلیدر ترك طائفه‌سی انی اکل ایدرلر وسمورك دریسی سائر دریلر کبی دباغت اولنماز یعنی دباغتی
بشقه کونه اولور تهذیب الاسماء واللغات نام کتابده امام نوویدن واقع وصادر اولان غرایبدندر که
سمور برقوشدر دیمش که بو سوز سبق قلمدن اولمق کرك وبوندن دخی عجایبدر ابن هشامك حکایه
ایلدیکی که سمور جنددن برنوعدر دیمش سمورك دریسی ملایم وخفیف وایصیجق ونما یشلی
اولدیغی ایچون اوجنس سمور کورك یاپلمغه مخصوص اولدیکدانی ملوك واکابر کیرلر مجاهد ایتدی
شعبینك رحمه الله اوزرنده سموردن برقبا کوردم یعنی سموری قدماء سلف استعمال ایدر ایمش سمورك
حکمی اکل اولنمه‌سی حلال اولمقدر دلکی‌یه الحاق طریقیله و بردخی سمور خبائثدن نسنه اکل
ایتمز ورؤیاده سمور کورمك رجل ظالمه وسارقه دلالت ایدر که کیمسه ایله مخالطه ایتدیکی ایچون
❊ السمیطر ❊ سینك وبانك فتحی ویانك سکونی وطانك فتحیله ارسلان معناسنه اولان
عمیثل کبی بوینی زیاده اوزون برقوشدر که اکثریا دبی یقین اولان صولرده اولور اکا ابو العیزان
دیو کنیت ایتمشلردر واکا سبیطر دخی دینور کما تقدم میمسز که جوهری بوبله دیمشدر انجق
ظاهر اولان سمیطر دیدکاری قوش مالك الحزین وبلشون دیدکاری قوشدر که بابحثنده
مرور ایلدی ویم بحثنده دخی کلور ان شاء الله تعالی ❊ السمندر ❊ برجانورك آدیدر
ابن سیده قولنجه ❊ السناد ❊ قزوینی ایتدی فیله بکزر برحیواندر لکن جثه‌سی فیلدن
کوچك واوکوزدن بیوك دیمشدر که بوحیوانك یاوروسی اناسنك قارننده ایکن باشنی
اناسنك رحمندن چیقاروب اناسیله بیله اوتلر تا که قوتی وقدرتی زیاده اولور قوتلندکده چیقوب اناسی
کندی دیلی ایله یلامنك خوفندن اناسندن فرار ایدر زیرا اناسنك لسانی دیکن کبیدر برکره
یلامق ایله اتی کیکندن قوپرر بوحیوان بلادهندده چوق اولور (الحکم) ظاهر اولان فیل کبی اکل
اولنمه‌سی حرام اولمقدر ❊ السنجاب ❊ عرب طوشانی دیدکاری جانور قدر فاره‌دن بیوك
برحیواندر که تویی غایت ملایمدر دریسندن کورك یاپیلور که اغنیا کیرلر سنجابك حیله‌سی
شدیددر انسانی کوردکده یوجه اغاجه چیقار بالای نهالده مکان طوتر واغاجدن اکل ایدر
بلاد صقالبه‌ده ودیار ترکده چوق اولور سنجابك مزاجی حار رطبدر انسانك حرکه سنك اوزرینه
حرکه‌سی سریع اولدیغی ایچون وسنجابك دریلرینك زیاده خوبی زیاده کوك ودوز اولاندر نتکیم
قائل خوب نظیره ایتمشدر ❊ شعر ❊ کلما ازرق جلدی من البرد ❊ یعنی هربار که صغوق تأثیرندن
وجودم دریسی کوك اولدقده ❊ تخیلت انه سنجاب ❊ خیال ایدرمکه اول دری سنجابدر (الحکم)
سنجابی اکل حلالدر زیرا سنجاب طیباتدندر حنبلیلردن قاضی اکلی حرامدر دیوب یلانی اکل
ایدر دیو علت کتوردی جمهور علماء رحمهم الله تعالی دخی سنجابی عرب طوشانه تشبیه ایله
استدلال ایتدیلر نو قتکه برماده‌ده اباحت ایله تحریم بیننده تردد اولنسه اباحت غالبه اولور زیرا
اباحت اصلدر سنجاب مشروع اولان ذبح ایله ذبح اولنسه اندن اولان کورکاری کیمك جائز اولور اما
سنجاب بوغمق ایله هلاك اولوب بعده دریسی دباغت اولنسه اصح قول اوزره انك تویی طاهر
اولماز سائر میته‌لرك دریسی کبی زیرا تویه دباغت تأثیر ایتمز بعضیلر دباغتله تویی دخی طاهر اولور
دری‌یه تبعیت ایدر دیدیلر که بو قول ربیع الخیرینك شافعیدن روایتدر که تهذیب نام کتابنده
مرقومدن شو مسئله دن غیری نقل اولنمامشدر بو وجهی ائمۀ شافعیه‌دن استاد ابو اسحق اسفراینی
وروبانی وابن ابی عصروندن تصحیح ایتدیلر که سبکی وغیری دخی بونی اختیار ایتدیلر زیرا صحابۀ
کرام رضی الله عنهم حضرت عمرك زماننده اهل فارسدن الدقلری غنیمتدن اولان کورکلر مجوسی
بوغازلدیغی حیوانك دریسی ایکن برله تقسیم ایتدیلر ایدی صحیح مسلمده ابو الخیر مرثد بن
عبد الله المزنی نك روایت ایتدیکی حدیثده منقولدر که ایدر ابو رعلة النسائی نك اوزرنده بر کورك

کوردم وکورکه یاپشدم اولدخی نیچون یاپشدك دیدی ابن عباسدن رضی الله عنهما سؤال ایتدمکه بزدیار مغربده ایدك بزم ایله اهل بربردن مجوسی وارایدی برقوچ کتوروب ذبح ایتدیلر بزآنلرك بوغازلدقلرینی اکل ایتمزدك واولدریدن یاپلمش دبه یه کتوروب ایچنه یاغ قویدیلر جوابده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم ذکر اولنانلردن سؤال ایتدك بیوردیکه (دباغه طهوره) یعنی دباغت آنی پاك ایدیجیدر (خواص اجزاسی) سنجابك لحمی مجنونه یدیرلسه جنونی زائل اولور امراض سوداویه صاحبلری سنجاب اتی اکل ایده لرنافعدر صاحب مفردات ایتدی سنجابك استعمالنی قلیل الحرارتدر زیرا انك مزاجی حیوانیتنه غالب اولان کثرت رطوبت وقلت حرارتده سنجاب میوا ایله غدالندیکی ایچون بویله اولدیغندن حرارتلی کیمسه لره وجوانه سنجاب کیمك لایق اولدی زیرا سنجاب نرم ومعتدل استمق ایله اسیدر

* السداوة * دیشی قوردك آدیدر * اسنیة * دیشی آبینك آدیدر

* السندل * قریباً ذکری مرور ایدن سمندل قوشیدر وسندل عمرو بن قیس المکی نك لقبیدر وانك روایت ایتدیکی حدیث متروکدر سنن ابن ماجه ده مرقوم ایچون ایکی حدیث ضعیف واردر * السنور * سین مهمله نك کسری ونون مشدده نك فتحیله فارسیده کربه وترکیده کدی دیدکلری مشهور حیواندر جمعی سنانیر کلور غایتله تواضعلی وانسانه زیاده مألوف حیواندر حق تعالی انی فاره یی دفع ایتمك ایچون خلق ایلدی ابوخداش وابوغروان وابوالهیثم وابوسماح کندینك کنیتیدر ودیشی سی ام سما حدر وکدینك زبان عربده چوق آدی واردر نتکم دینلمشدر که اصلا کدی کورممش براعرابی برکدی شکار ایتمشیدی انی بلمیوب ایابونه مقوله حیوان اوله دیرکن اول اعرابی یه برکیمسه ملاقی اولوب بونه دردیواندن سؤال ایتدی سنوردیدی وآخر کیمسه یه دخی ملاقی اولوب بوقط نه دردیدی بعده برآخره دخی ملاقی اولدی وایتدیکه بوهره نه دربعده برآخره دخی ملاقی اولدی ایتدی ضیون نه در بعده برآخره دخی ملاقی اولوب بوخیدع نه دردیدی بعده برآخر کیمسه یه دخی ملاقی اولوب بوخیطل نه دردیدی بعده برآخر کیمسه یه دخی ملاقی اولوب بودمنه دردیدی الحاصل بواسلوب اوزره اول محلدن کلوب کچنلرهربری کدی یی بردرلو آدایله ذکر ایتدیلر اعرابی بونلری ایشتدکده بوحیوانك نه چوق ادی وارایمش امدی بونی بازاره کتوره یم وبیع ایده یم مأمولدر که حق تعالی بونی بعده مال کثیر یره وقتا که کدی یی بازاره کتوردی پس اهل سوقدن بری کلوب بوکدی یه نه استرسن دیدکده اعرابی دخی یوزدرهم استرم دیدی حریفسن دلومسن بوانجق نصف درهم د کردینلدکده اعرابی دخی کدی یی یره چالوب اللهك بلاسنه اغراسون نه چوق ادی واروزه از بهاسی واردیوب کتدی کدیچون شو ذکر اولنان اسمالر ارککی ایچوندر که صاحب کفایه بویله دیمشدر ابن قتیبه ایتدی کدینك مؤنثنه سیوره دینور نتکم قوربغلرك مؤنثنه ضفوعه دینلدیکی کبی مصنف ایدر کدینك مؤنثنه عیطله وضیونه وقطه وخیدعه وهره دنمکی قیاس منع ایتمز یعنی دیشی سنه دخی بواسملر اطلاق اولنور مذکر ایله مؤنثی تاایله فرق اولنور حاکم ابوهریره دن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیکه راوی ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انصاردن برقومك دارینه کلدیکه اول دارك یاننده برقاچ دارلر دخی وارایدی حضرتك کندیلره کلدیکی انلره کوچ کلدی انلر دخی حضرته سو یلدکلرنده بیوردیکه * ان فی دارکم کلبا * یعنی سزك او یکزده کلب واردر انلر ایتدی اولر یمزده کدی واردر یعنی کلب یوقدر دیدیلر حضرت بیوردیکه (السنور سبع) یعنی کدی یرتجیدر یعنی کدی اولمغله نزول ایتمکمی اقتضا ایدر بیورمش راوی ایدر بو حدیث صحیحدر نعیم بن حماد کتاب فتنده حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم مصاحبی اولان ابوشریحة الغفاریدن روایت ایتدیکه راوی شو حدیث شریفی روایت ایدر مدینه دن ایکی

کیمسه حشر اولنور که حشر جهتندن آنلرناسك آخریدر انلر کیراو برطاغدن اقبال ایدوب معالم ناس اولان یرلره کلورلر آنده وحشی حیوانلر بولورلر تا که انلر مدینه یه کلورلر مدینه نك یقیننه بالغ اولدقلرنده بربرینه ناس نرده اوله کوره مدك دیرلر بریسی او بررفیقنه ناس اولرنده دردیرپس بونلر اولره کیررلر کوررلر که برکیمسه یوق انجق دوشکلر اوزرنده دلکیلر وکدیلر طورر بریسی او بر رفیقنه ناس نرده اوله دیدکده اولدخی ناسی چارشوده کوریرم یعنی انده اولمق کرك بازار ایله مشغوللردر دیه وانلر چیقوب تا که چارشویه کله لر آنده دخی کیمسه بولمیه لر اندن کیروکیده لرتا که مدینه نك قپوسنه کله لرتا کاه قپو اوزرنده ایکی ملك وار اول ملكلر انلری ایاقلرندن طوتوب ارض محشره چکه که اول ایکی کیمسه حشر جهتندن ناسك آخریدر (غریبه) منقولدر که رکن الدوله نك برکدیسی وارایدیکه مجلسیله مألوف ایدی مرقومك اتباعندن بعضیسی رکن الدوله یه بواشمق مراد ایدوب متعسر اولدقده نیازینی بررقعه یه یازوب کدینك کردننه آصاردی رکن الدوله دخی آنی کوروب رقعه یی آلوردی جوابنی یازوب بعده کدینك کردننه بغلردیکه کدی اول رقعه نك صاحبنه عودت ایدردی ومنقولدرکه سفینهٔ نوح علیه السلامده اولان فاره اذیت اوزره اولدقلرنده نوح علیه السلام ارسلانك النی مبارك الیله صغایوب مسح ایلدکده ارسلان آقسیروب کدی ارسلانك بورنندن ظهور ایلدی بوجهتدن کدی ارسلانه زیاده مشابه شیدر شول حیثیت ایله که کدی تصور اولندقده انجق ارسلان صورتیله تصور اولنورکدی برظریف لطیف حیواندر نظافت وپاکلکه مائل اولمغین اغزینك یاشیله یوزینی مسح ایدر اکراعضاسنه نسنه بولاشسه آنی البته تطهیر ایدر آخر شتاده که ماه شباطده شهوتی حرکت ایدرماده نطفه سی کندینی احراق ایتدیکندن الم شدید ایله متألم اولور طورمیوب صیحه ایدرتا که اول ماده کیدنجه دك و دیشی کدی اجقدقده اولادینی اکل ایدرودینلمشدرکه کدی کندی اولادینی اکل ایتمك اولادنه شدة محبتی اولدیغی ایچوندر نتکم جاحظ بونی نظیره ایدوب انشاد ایلشکه * جاءت مع الاسفین فی هودج * تزجی الی البصرة اجنادها * یعنی اول معشوقه محفه ایچنده عاشقلرینه غضب ایله کلدیکه عاشقلرینی بصره یه سوررردیکه * کانها فی فعلها هرة * تأکل من حبها او لادها * کویا اول معشوقه اول ایشی ایتمکده شول کدی یه بکزرکه اولادنه محبتندن اولادینی اکل ایدر کانه دیمشکه اول معشوقه نك کندی عاشقلرینه میل ومحبتی وارایکن بر له آنلری سوررشاعرك بوقولنده کی تزجی لفظنك معناسی تسوق معناسنه درکه سورر دیمك اولور نتکم حق تعالی کلام قدیمنده (الم تران الله یزجی سحابا) بیورمشدر که یسوق سحابا معناسنه درکدی بول وتغوط ایتدکده فاره قوقولیوب فرار ایتمیه دیو طبراق ایله ستر ایدر وابتدا کندی قوقولر اکر رایحه بولورسه دخی زیاده طبراق اورتر واکر رایحه سی چقمدیسه ازاجق ستر ایله ترك ایدر دیرلر که فاره کدینك نجاستنی بیلور کوردکده فرار ایتمسی آندندر زمخشری ذکر ایدر که جناب رب العالمین هره یه بونی الهام ایتدیکی قضای حاجت ایدن انسانه تنبیه ایچوندر که نجاستلرینی ستر ایده لر کدی برخانه ده الفت ایتسه غیری کدیلری اول خانه یه کلمکدن منع ایدر وانلر ایله زیاده محاربه ایدر که جنس اولدیغندن کندویه مضرتی اولدیغی بیلور که بعضیجه خانه صاحبلری صکره کلان کدی یی استحسان ایتملریله کندویه تقدیم ایدوب طعامنده انی کندویه مشترك ایدرلر وصاحب خانه نك حفظ ایتدیکی نسنه یه دستدرازلق ایلسه دوکولجکنی بلدیکندن فرار ایدر وکندینی طرد ایدوب قوغسه لر تملق ایدوب سورینور تملق وسورنمکله عفو واحسان اولنه جغنی بلدیکی ایچون وحضرت باری جل وعلا نك عجیب حکمتندندر که فیلك قلبنده کدیدن فرار ایتمك خلق ایلدیکه فیل کدی یی کورسه فرار ایدر نتکم حکایه اولنور که اهل هنددن برجماعت کدی ایله منهزم اولدیلر تفصیلی بویله که اهل اسلامدن عرب عسکری عجم

عسکرینه مقابل اولدقلرنده عجم عسکرنده نیجه فیلر وار ایدی پس طائفهٔ عربدن برمرد
دلیر جنك کوننده قولتوغی آلتنه بر کدی الوب جنك ایدرك فیلك قارشوسنه کلدکده کدی یی
چغاروب فیلك چهره سنه اوردقده فیل دونوب ارقه ویردی سائر فیللرده جمله اکا تبعیت ایدوب
یوزلرینی دوندردیلر اهل اسلام تکبیر ایدوب فیللرك اردنجه حمله ایلیوب عجم عسکرینه غلبه
ایلدیلر وکدی اوچ کونادر بری اهلی وبری وحشی وبری زباد کدیسیدر وحشی کدیده تنك دللك
واردرکه کوچی یتدیکی حیوانی یرتوانتی یبر وکدی برقاج نسنه ده انسانه بکزر از جمله اقسیرر
و اسنر وکرنشور و برنسنه یی یدیله الور ودیشی سی سنه ده ایکی کره حامله اولور ومدت حملی
اللی کوندر وحشی کدینك جثه سی اهلی کدیدن بیوکدر جاحظ دیرکه علما رحمهم الله تعالی
ایدرلر کدی بسلهمك وتربیه ایتمك مستحبدر قزوینی اشکال نام کتابده ابن فقیه دن حکایه ایدرکه
بعض کدینك پراسه قوشنك قنادی کبی قنادی واردر بو کلام واقع اولدیغی صورتنده ظاهر بودرکه
قنادی اولان کدی اهلی کدیلر کبی اوله مشاکله ایله عمل اعتبار ایله مجاهد دیرکه برکیمسه شریح قاضی یه
مرافعه یه کلوب بر آخر ایله بر کدی دعوی ایلدی قاضی شاهد کتوردیدکده اول کیمسه شاهده لازم انجق
بو کدی بنم کدمدن طوغمشدر دیدی قاضی ایتدی بو کدی یی اناسی دیدیککز کدینك یاننه کتورك
بربرینی کوردکده منبسط ومؤتلف اولوب اظهار محبت ایدرسه کدی سنکدر اکر بر برینه صیرتوب
و بربرینی رد ایدوب قاچرسه سنك دکلدر دیدی (حکم شرعی) سنور اهلی یی و وحشی یی اکل
حرامدر مقدما مرور ایدن حدیثده (انهاسبع) یعنی کدی بر یجیدر دیو روایت اولندیغی ایچون
بیهقی وغیریلر روایت ایدرلر ابی زبیردن اولدخی جابردن رضی الله عنهما راوی ایدر حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم هره یی وبهاسنی اکل ایتمکدن نهی ایلدی وصحیح مسلمده وامام احمد
وابوداودك مسندلرنده مصرحدرکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات کدی یی
بیع ایتمکدن نهی ایلدی دینلمشدرکه بونهی کندیده نفع اولمیان وحشی کدی یه محمولدر و بعضلر
نهی تنزیهیدر دیدیلر تاکه ناس کدی یی هبه واعاره ایله عادت ایتمیه لر دیو غالب اولانده
نهی تنزیهی اولمقدر اکر کدی کندیله انتفاع اولناندن اولورسه بیعی صحیح اولور و بهاسی حلال
اولور مذهب شافعی وجمله علمانك مذهبیده بودر انجق ابن منذرك ابو هریره دن وطاوس دن
ومجاهددن وجابر بن زیددن حکایت ایلدیکی بویله دکل که آنلر شو حدیث ایله احتجاج
ایدوب بیعی جائز دکلدر دیدیلر جمهور بو حدیثدن جواب ویردیلرکه حدیث شریف ذکر
ایتدیکمز وحشی کدی یه محمولدر ومعتمد اولانده بودر اما خطابینك وابو عمرك حدیث مزبور
ضعیفدر دیو ذکر ایتدکاری دیدکاری کبی دکلدر بلکه حدیث صحیحدر کما تقدم ویقینده باب هاده
بوکه اشارت کلور ان شاء الله تعالی وحشی کدی حقنده امام احمد حنبلی دن روایت مختلفه در
اکثر روایات دلالتی کبی اولدخی حرام اولمقدر واصحاب شافعیدن حضری حلنه ذاهب اولدیکه
مذهب مالکده حلال اولمسیدر مونس کدیلر وسر مذهبز امام اعظم ابو حنیفه ومالك واحمد
حنبلی رحمهم الله تعالی قاتلرنده حرامدر اصحاب شافعی دن بوشنجی حلنی اختیار ایلدی اصح
اولان حرام اولمقدر کما تقدم (الامثال) ضرب مثلده دیرلرکه کدیدن زیاده سرعتله قاپوب الدی
ودیرلرکه فلان کیمسه کویا عبداللهك کدیسنه بکزر بو مثل شول کیمسه ایچون ضرب اولنورکه
سنی زیاده اولدقده کندویه نقصان خلق و جهل زیاده اوله که بومعناده بشار بن برد ایتدی ❊شعر❊
❊ کسنور عبدالله بیع بدرهم ❊ صغیرا فلما شب بیع بقیراط ❊ یعنی فلان نسنه عبداللهك کدیسنه
بکزرکه کوچك ایکن بردرهمه فروخت اولنور بیودکده برقیراطه فروخت اولنوردیو عبداللهك

کدیسی ضرب مثل اولمشدر بو مثل مولددر قدماء عربدن دکلدر ابن خلکان دیرکه عبداللهك
کدیسی نه سببدن ضرب مثل اولمش دیو تفتیش واهل معرفتدن بوکیفیتی سؤال ایتدم انك
برخبرین بلمدم و بر اثرینه مطلع اولمدم انجق فرزدقك بو قولنه ظفر بولدم ❊ شعر ❊ رأیت
الناس یزدادون یوما ❊ ویوما فی الجمیل وانت تنقص ❊ یعنی ناسی کوریرمکه هر کون حسن وجمالی
زیاده اوله یورای معشوقه م سنك حسنك نقصان بوله یور ❊ کمثل الهر فی صغر تغالی ❊ به حتی
اذا ما شب یرخص ❊ شول کدی کبی که کوچك ایکن بهاسی یوجه اولوب بیودکده رخیص اولور
مرقوم بشار کندی قولنی بو مقامدن المش اوله بو وجهله ضرب مثل اولنان کدی بر معین کدی دکلدر
همان کوچك ایکن اولان بهاسی یوك اولدیغی وقتده اولان بهاسندن چوق اولان جمله کدیلردر
انتهی الکلام (خواص اجزاسی) برکیمسه سیاه کدینك لحمندن اکل ایلسه اکا سحر تأثیر ایتمیه
وحیض کورن عورته کدی طلاغنی بغلسه لر قانی کسلوب طلاق یاننده اولدقجه اصلا قانی آقمیه
کدینك کوزلری قوریدیلوب برکیمسه انکله بخورلنسه استدیکی حاجت البته قضا اولنه کدینك
آزی دیشنی برکسنه یاننده کتورسه کیجه برشیدن خوف ایتمیه وبورکی دریسندن برقطعه یه
صاروب برکیمسه یاننده کتورسه اصلا اعداسی اکا ظفر بولمیه کدینك اودی طوز ایله وکرن کرمانی
ایله خلط اولنوب فنا یاره لرك اوزرینه سورلسه او کوراوب برء تام حاصل اوله کدینك قانی جماع وقتنده
ذکره سورلسه جماع اولنان کیمسه جماع ایدنه زیاده محبت ایدر جذام اولان کیمسه کدینك
قانی ایچسه نافعدر کدینك زبلی عورته بخور اولنسه چوجغین دوشیره قزوینی دیرکه سیاه
کدینك اودی سیاه طاوق اودیله قوریدیلوب سحق اولنوب برکیمسه سرمه ایله انی
کوزینه چکسه جنلر اول کیمسه یه ظاهر اولوب خدمت ایلیه لر وقزوینی ایتدی بو مجربدر سیاه
کدینك اودندن نصف درهم النوب زنبق یاغیله صاحب لقوه انی بورننه طملنسه اغزینك
اکریلکی کیدوب شفا بوله بیان کدیسنك ایلکی معدنوس صویله اریدیلوب آتشده قزدیریلوب
آج قارنه حمامده ایچلسه بوکرك اغریسنه و بولی عسرتلی اولانلره مجرب نافعدر کدینك
بینی اتکی التندن عورته بخور اولنسه رحمده اولان منی یی چیقاره قزوینی بویله دیمشدر کدی
رؤیاده کورلمنك تعبیری قاف بابنده قط بحثنده کلور ان شاء الله تعالی ❊ سنور زباد ❊
یعنی زباد کدیسی سائر کدیلر کبی در انجق قویرغی قبه شی درکه اوزون وجثه سی بیوکدر
وتویی سیاهه مائلدر و بعضیجه الاجه دخی اولورلر هندوسندن کتوریلور زبادی
سیاه کیره بکزر چکیلوب اوزار برشی درکه زباده قوقوسی واردرکه مسك رایحه سی کبی
زباد اول کدینك قولتوغنده واویلوغنك وقویروغنك ایچ طرفلرنده ودبرینك اطرافنده بولنورکه
بو اعضالرندن کوچك قاشق ایله یاپاره ایله قازیوب النور زباد کدیسنده حکم شرعی اصح قول اوزره
اکل اولنمسی حرام اولمقدر سائر کدیلر کبی اما اندن حاصل اولان زباد طاهردر لکن ماوردی وروبانی
دیدیلرکه زباد دریاده برکدینك سودیدر رایحه سی مسك کبیدر اهل بحر اول سودی طیب اولدیغی
حالده استعمال ایدرلر بو کلام انك حلال اولمسنی اقتضا ایدر ماکول اللحم اولمیان حیوانك سودی
نجسدر دیسك بونده دخی ایکی وجه وار امام نووی دیرکه صواب اولان طاهر اولوب بیع اولنمسی
جائز اولمقدر زیرا صحیح اولان بودرکه دریاده اولان حیوانك جمله سنك اتی وسودی حلالدر بو کلام
زبادك دریا حیوانلرندن اولدیغی تسلیمدن صکره اولور صواب اولان ایسه زبادك حیوان بری
اولمسیدر بو که کوره زباد طاهردر لکن دیرلرکه قلندن و وکیلدن زباده قارشمسی غالبدر لایق
بودرکه انك قلندن احتراز اوله زیرا آدمینك غیری ماکول اللحم اولمیان حیوانك حیاتده ایکن
ایریلان قیللر نجس اولدیغی اصحدر ❊ السنونو ❊ سینك ضمی وایکی نونیله قرلنقجدن
بر نوعدر مسجد حرامده چوقدر مفردی سنونه کلورکه بر قرلنقجدر سنونو قرلنقجك آدی

اولدیغی ایچون صاریلق طاشی که قارلنقجك یواسنده بولنور اکا حجر السنونو دینور لکن عجایب
مخلوقات صاحبی تحریف ایدوب اول طاشه صاد ایله حجر الصنونو دیدی لکن صواب اولان
سین مهمله ایله درکه بونوع قارلنقجه منسوب طاش دیمکدر جمال الدین بن رواحه سنونو قنادینی
ابنوسه تشبیهده شوقولیله خوب دیمشدر شعر ❊ غریبة حنت الی وکر اهیا ❊ فانت الیه فی الزمان
المقبل ❊ یعنی اول غریبه بی کس قرلنقج یواسنه شوق وارز وایدوب کلمك زماننده یواسنه کلدی
❊ فرشت جناح الابنوس وصفقت ❊ بالعاج ثم تقهقهت بالصندل ❊ پس اول قرلنقج ابنوس
مثال اولان سیاه قنادینی دوشیوب وعاج اغاجی مثابه سنده اولان قنادلریله چارپنوب اواز ایلدی
بعده صندل مثالی صاری اولان بورنی ودهانی ایله کولوب نواز شلر ایلدی مرادشویله دخی اوله که
غریبه محبوبم کلمسنی وعد ایتدیکی زمانده مکاننی ارزوایدوب کلدی تواضع لی طبع اولوب
حد متمز ده دوشندی عاج اغاجیله زیلار چالوب خوبانلر نغمه سی کبی نغمه وخنده ایلدی بوکه
کوره بالصندل لفظی صاحب قاموسك تصندل تغزل مع النسا دیدیکی کبی اولور بوقوشك
حکم شرعیسی خطاف بحثنده مرور ایلدی لکن خاصه سندندر برکیمسه سنونونك کوزینی
اخذ ایدوب برخرقه یه بغلیوب برسریرك اوزرینه آصسه هرکیم اول سریره چیقرسه اویویه سنونو
کوزی ایله سرچه یه بخور اولسه فرار ایدهلر صاحب حمایه بخور اولنسه شفا اوله باذن الله تعالی

❊ السودانیه ❊ برکوچك قوشدر برطوتم قویریغی اولور اوزوم اکل ایدر ابن سیده بویله
دیمشدر (حکایۀ عجیبه) منقولدرکه رومیه نام شهرده باقردن براغاج واردر که اول اغاجك اوزرنده
قونمش باقردن برسودانیه قوشی صورتی وار زیتون وقتی اولدقده بوقوش برنغمه وآواز ایدرکه
اول حوالیده سودانیه قوشلرندن بری قالمیوب جمله سی کلورلر کندیلر ایله اوج زیتون اولوربری
بورنلرنده وبری ایاقلرنده کتورررلر باقردن اولان اول سودانیه قوشی صورتنك باشی اوزرینه
براغورلر که اوشهرك اهالیسی کندیلره برسنه لك کفایت ایده جك زیتی اول قوشلرك کتوردکلری
زیتوندن صیقوب چیقررلر بووجهله عبرتنما حکایه اولنمش غالبا طلسم اولمق کرك مصنف
مرحوم دیرکه ظاهرا اولان بودرکه سودانیه ایله مراد صفرجق قوشیدرکه نتکم بوحکایه
شافعی دن رحمة الله تعالی علیه زرزور بحثنده مرور ایلدی (خواص) سودانیه قوشلرینك اتی
باردویابس والجقدر خصوصا زبون اوله وبوقوشك زیاده خوبی طوزاق ایله صید اولنانیدروبونك
اتی مقویدر انتشار آلتی زیاده ایدر لکن دماغه مضردر سبزوات ایله مضرتی دفع اولنور وبوقوشك
اتی اجی بلغم پیدا ایدر امزجۀ بارده اصحابنه واختیاره موافقدر وبهارده اکل اولنان غدازلك
زیاده صالحیدر وبوقوش حشرات وجکر که اکل ایتدیکی ایچون اکل اولنمسی مکروهدر حشرات
وچکرکه اکل ایتدیکندن انك لحمنده حدت ورایحۀ کریهه واردر سودانیه قوشنك لحمی طویغار
قوشنك لحمندن الجقدر روپس قوشلری اوج مرتبه ایله ترتیب ایدوب دیرکه بری اولان قوشلرك
افضلی رخ قوشیدرکه برعظیم قوشدر وشحرور نام قوشدرکه سرچه مثالی کوچك قوشدر
وسمانی نام قوشیکه بلدرجن قوشیدر ایکنجی مرتبه ده ککلك ودراج ویبان کوکرجنی وکوکرجن
بلازی واوکیك قوشیدر اوچنجی مرتبه ده سلوی قوشیدرکه بلوه دیدکلری قوشدر طویغار
قوشنك لحمی دوا ایله بلوه قوشنك لحمنه بکزر غدا ایله والله اعلم ❊ السودنیق ❊ طوغانك
ادیدر کفایه المتحفظ نام کتابك صاحبی بویله دیمشدر ❊ السوس ❊ کوه دیدکلری
بوجکدر که بوکه وطعامه دوشر جوهری دیرکه طعام مسوس ومدود دینور واولك کسریله جن
طعامه کویه وقورد دوشر نتکم راجز ایتدی ❊ قد اطعمتنی دقلا حولیا ❊ مسوسا مدودا حجریا ❊ یعنی

سن بکا برسنه دن قالمش کووه لنمش قورتلنمش طاشه دونمش اچق خورمه یدردك قتاده
حضرتلری حق تعالانك (ویخلق مالاتعلمون) قول شریفنك تفسیرنده اثواب کووه سنی ومیوه
قوردینی تصریح ایلمش مجاهد وابن عباس رضی الله عنهما دیرلر که عرش اعلانك صاغ طرفنده یتمش
کره یدی قات کوکلرو یرلرمثلی نوردن برایرمق وارکه جبرائیل علیه السلام هرکیجه اکا کیروب غسل
ایدرکه نورینه نور زیاده اولور وجمالنه جمال زیاده لنور وعظمتنه عظمت زیاده اولور بعده جبرائیل
سلکنور حق تعالی آنك هر بریلکندن یتمش بیك قطره چیقرر وهر برقطره دن یدی بیك ملك
خلق ایدر اول ملائکه دن هرکون یتمش بیك ملك بیت المعموره ویتمش بیك ملك کعبۀ مکرمه یه
کیررلر که یوم قیامته دك بردخی عودت ایتمزلرو (ویخلق مالاتعلمون) قول شریفیله مراد بوکونا
مخلوقدر طبری ایتدی (مالاتعلمون) قول شریفیله مراد حق تعالانك جنۀ اعلاده اهل جنته
کوزلر کورمیوب وقولاقلر ایشتمدیکی وقلب بشره خطور ایتمیان نعمتلردن حاضر ایلدیکیدر
بعض اجزاده حارث بن الحکمدن روایت اولندیکه راوی ایدرحضرت باری بعض کتابلرنده
انزال بیوردیکه (انا الله لا اله الا انا ولولانی قضیت بالنتن علی المیت لایسه اهله فی البیوت) یعنی اکر
بن موتانك قوقسی ایله حکم ایتمش اولمسم ایدی موتاری صاحبلری خانه لرنده حبس وهمکث ایدرلردی
(وانا الله لا اله الا انا ولولانی قضیت بالسوس علی الطعام لخزنة الملوك) واکر بن بغدای واربه اوزرینه
کووه بی مسلط ایتمسم انی ملوکلر جمع ایدوب حبس ایدرلر ایدی (وانا الله لا اله الا انا ولولانی مرخص
الاسعار والبلاد بجدبة) واکر بن ارزاقی رخیص وارزان قیلمسه ایدم اهالی بلادوقریه انی بهالندیررلر ایدی
(وانا الله لا اله الا انا ولولانی اسکنت الامل فی القلوب لاهلکها التفکر) اکر قلوب ناسده طول املی
ساکن ایتمسم ایدی فکر جمله قلوبلری هلاك ایدردی عمر بن هند علی المتلمس عراق بغدایی
مفارقتنده دیمشدرکه بیت ❊ الیت حب العراق الدهر لا اطعمه ❊ یعنی نه اولیدی عراق بغدایی
زمانك کلبسند طاتمش اولمسم ایدی ❊ والحب یأکله فی القریة سوس ❊ حالاکه اول حبی درون
جرابده کویه اکل ایده بوردیوب تأسف ایلمش ابن مسعود دن رضی الله عنه بیهقی روایت
ایتدیکه سزدن برکیمسه کندی دفینه سنی سمایه قومغه قادر ایسه اویله ایتسون زیرا اندهانی سارق الامز
وکووه یه مرزراهر کسك قلبی خزینه سی اولدیغی محلده درکه صدقه ایتکه تحریص در شیخ عارف
ابو العباس المرسیدن حکایه اولندیکه برخاتون شیخ موی الیهه دیدیکه حکمت نه اوله که بزده بیت
دوشمش برمقدار بغدا وارایدی دکرمانده اوکتدك بیتی بیله اوکیدی ویانمزده برمقدار قورد دوشمش
بقله وارایدی بزانك قیوغنی صویدق قورد دیری طشره چقدی شیخ اول خاتونه اکا برصحبتی سلامتی
مورث اولوردیو جواب ویروب ارشاد ایلدی بوکا یقیندر ابن عطیه نك سورۀ کهفك تفسیرنده
حکایه ایلدیکیکه مرقومك پدری مصر واعظی ابو الفضل الجوهر یدن اکا خبرویرمشکه جوهری
مجلس وعظنده دیدیکه برکیمسه اهل خیره مصاحب اولسه انلرك برکتی اول کیمسه یه عودت
ایدر کورمزمیسنکه اصحاب کهفك شوکلبی قوم صالحه مصاحب اولمغله انلرك برکتلرندن
انك اوزرینه ده برکت اولوب حضرت باری آنی قرآن عظیمنده یاد ایلدیکه ابدا لاباد السنه ده تلاوت
اولنمقده دائم اولدی بوسببدن دینلمشدرکه برکیمسه ذاکرین ایله اوتوروب هم مجلس اولسه
غفلتدن اویانور وبرکیمسه صالحلره خدمت ایلسه خدمتیله قدری عالی اولور مصنف مرحوم
دیرکه بعض اهل خیرك بکا خبرویردیکی فوائد مستغربه دندرکه مدینۀ منوره ده اولان فقهاء
سبعه نك اسم شریفلری بررقعه یه تحریر اولنوب بغدایك ایچنه قونسه اول رقعه انك ایچنده اولدقچه
اول بغدایه بت دوشمیه انلرك اسم شریفلری برکاتنه وانلرك نامی شاعرلر شوشعرنده جمع اولنمشدر
❊ الا ان من لایقتدی بائمة ❊ فقسمته ضیزی عن الحق خارجة ❊ یعنی تحقیق برکیمسه ائمه کرامه اقتدا
ایلمیه انك قسمتی نقصاندر حقدن خارجدر ❊ فخذهم عبید الله عروة قاسم ❊ سعید ابو بکر

سليمان خارجه * يعنى سن آنلرى طوت ومذهبلرينه ذاهب اول انلر شو اسمانك اصحابلريدر مصنف
ديركه بعض اهل تحقيق بكا افاده ايلديكه بونلرك اسملرى تحرير اولنوب باشه آصلسه يا خود
باشك اوزرينه اوقونسه باشه عارض اولان باش اغريسنى ازاله ايدر باب جيد مجرب بحثنده
بو باش اغريسنه نافع اولان آيات عظامك ذكرى مرور ايلدى وبعض اهل علم دخى افاده
ايلديكه شو كلجك اسمالر بر رقعه يه يازيلوب باش اوزرينه آصلسه تمام باش اغريسنى ويارم باش
اغريسنى كيدرر اول اسما بودر ﴿ بسم الله الرحمن الرحيم اهدأ عليه يا راس يا راس بحق من خلق فيك
الاسنان والاضراس وكتبه الكتبة بلا قلم ولا قرطاس قر بقرار الله اسكن واهدأ يهدء
الله وبحرمة محمد بن عبد الله رسول الله ولا حول ولا قوة الا بالله الم تر الى ربك كيف مد الظل
ولو شاء لجعله ساكنا اسكن ايها الوجع والصداع والشقيقة والضربان عن حامل هذه
الاسماء كما سكن عرش الرحمن وله ما سكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم وننزل من القرأن ما
هو شفاء ورحمة للمؤمنين وحسبنا الله ونعم الوكيل وصلى الله على سيدنا محمد خاتم النبيين وعلى آله وصحبه
وسلم) كووه يى وقوردى دفع ايچون تجربه اولنانلندر بعض ائمهٔ اماميه نك افاده ايلديكى كه شو
اسمالر دفنه اغاجنك اوزرينه كولكه يرده تحرير اولنوب وقت كتابتده وكتورركن كونشه
كوسترمدين كتوريلوب اول اغاج بغدايك يا اريه نك ايچنه دفن اولنسه اكابت وكله بك دوشميه
اول اسما بودر ﴿ بسم الله الرحمن الرحيم الم تر الى الذين خرجوا من ديارهم وهم الوف حذر الموت فقال
لهم الله موتوا فماتوا كذلك يموت الفراش والسوس ويرحل باذن الله تعالى اخرج ايها السوس والفراش
باذن الله تعالى عاجلا والا خرجت من ولاية امير المؤمنين على بن ابو طالب كرم الله وجهه ويشهد
عليك انك سرقت لجام بغلة نبى الله سليمان بن داود عليهما السلام) بو نسخه عجيب ومجربدر (الحكم)
كووه نك حكم شرعيسى يالكز ايكن اكل اولنمسى حرام اولمقدر زيرا قورتلردن بر نوعدر (الامثال)
ضرب مثلده عيال كووهٔ مالدر وفلان كيمسه كووه دن زياده ييجى ديرلر خالد بن صفوانه اوغلك نيجه در
ديو سؤال اولنمشيدى جوابده ظرافت وادب جهتندن قومنك جوانلرينك سيديدر ديدى هركون
اوغلكه نه مقدار نسنه ييديررسن ديلدكده بر درهملك طعام ديدى بر آيده اوتوز درهمى اكا نيجه
ويررسن واكا نيجه كفايت ايدرسن آيده اوتوز بيك درهم قزانورسين ديدكلرنده اولدخى جوابده اولقدر
نيجه ويره يمكه اوتوز درهم ديديكيكز مالى تلف ايتمكده يازكونده كووه نك يوكى تلف ايتمسندن زياده
سرعتلى تلف ايدوب مالمى دوكدر ديمش مرقومك كلامى حسن البصرى رحمه الله حضرتلرينه
حكايه اولنمشيدى ديديكه بن شهادت ايدرمكه خالد تميم قبيله سندندر حسن البصرينك بويله
ديمسى بنى تميم بخل وطعامه حرص ايله مشهور اولدقلرى ايچوندر رؤياده كووه كورمنك تعبيرى
دو دلك تعبيرى كيدر بحثنه مراجعت اولنه ﴿ السيد ﴾ سينك كسرى ويانك سكونيله
قوردك آديدر صاحب التصانيف المفيدة والمحاسن العديدة النحوى واللغوى ابو محمد عبد الله
ابن محمد السيد البطليوسينك دده سى آديدر كه بو نام ايله تسميه اولنمشدر مرقومك ولادتى بطليوس نام
بلده ده درتيوز قرق درت سنه سنده در بشيوز يكرمى برسنه سنك رجب شريفنده وفات
ايلدى ﴿ السيدة ﴾ ديشى قوردك آديدر وامام العلامه حافظ النحوى اللغوى المحقق
ابو الحسن على بن اسمعيل بن سيده بو قورده نسبت اولنمشدر كه ابن سيده ديمشلر مرقوم لغتده
وعلم غريبده امام ايدى وبو ايكيسنى حافظ ايدى وبونلرك حقنده محكم ومخصص نام كتابلرى
وبونلرك غيريلرينى جمع ايلدى وكوزينه علت كلمشيدى وپدرى دخى اويله ايدى درتيوز اللى
سكز سنه سنده مرحوم اولدى مدت عمرى التمش سنه در ﴿ السيقبه ﴾ هينمه وزنى
مثللى ابن سمعانى انساب نام كتابنده ديركه بو مصرده بر قوشدركه اغاجك ياپراغنى اغاجدن دوكر

نا كه اغاجده ياپراقدن نسنه قالميجيه دك واكا بر محدثيندن ابو اسحق ابن حسن بن على الهمدانى
بو كه تشبيه اولنوب سيقبه ديمشدر زيرا مرقومك طبع شريفى بوايديكه بر محدث ايله هم مجلس
اولورسه اول محدثك ضبطنده اولان حديث شريفك جمله سنى دكلردى تا كه حديثدن نسنه
قالميجيه دك ﴿ سرايس ﴾ قزوينى اشكال نام كتابنده ديركه بو بر حيواندركه منقارنده
اولنور بورنده اون ايكى دلك واردر نفس الوب ويردكده بورنندن دودكلر آوازى كبى آوازلر ايشيديلور
بو آوازى دكلمك ايچون اوزرينه حيوانات جمع اولورلر نغمه سنك تأثيرندن بعضيلر مدهوش اولدقده
آنى شكار ايدوب اكل ايدر اكر اول حيوانلردن بربنى صيد ايتمك قولاينه كلمزسه غضب ايدوب
برهيبتلى صيحه ايدر كه حيوانات كنديدن طاغيلوب پريشان اولورلر والله تعالى اعلم

﴿ باب الشين المعجمة من كتاب ترجمة حياة الحيوان ﴾

﴿ الشادن ﴾ دال مهمله نك كسريله آهو ياوروسنك اركيدركه بوينوزلرى بلورمش اوله
﴿ شادهواز ﴾ بو بر حيواندركه بلاد رومك نهايتنده بولنور قزوينى اشكال نام كتابنده
ديركه بو حيوانك بوينوزى وار وبوينوزينك يتمش دالى واردر ايچى بوشدر يل اسدكده بوينوزندن
خوب آوازلر ايشيديلور بو سببدن انى دكلمك ايچون حيوانلر باشنه جمع اولورلر منقولدركه بعض
ملوكه بو حيوانك بوينوزى هديه اولنمشيدى يل اسدكده انى ميدانه قورلر ديكه اندن عجيب
نغمه لر چيقوب دكلهسنده انسانه نشاط ويررى بعده باشى اشاغى قنوردى اندن حزندار براواز
دخى چيقردى كه حتى ناس اغلمغه قريب اولوردى ﴿ الشارف ﴾ ياشلو دوه نك اديدر
جمعى شرف كلور مثلا بازلله بزل وعايذ ايله عوذكبى بازل ازوسين يارن دوه وعايذيكى طوغان
حيواندر حضرت علينك رضى الله تعالى عنه حديث شريفى بوندن مأخوذدر بيور ديكه بدرده
مال غنيمتده ياشلى بر ناقه نصيبم وار ايدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم اول كون بكا
خمسدن ياشلى بر دوه دخى ويردى وقتا كه حضرت فاطمه يى رضى الله تعالى عنهما المغه تدارك
كورراولدم بنى قينقاع قبيله سندن بر قيومجى كيمسه حاضر ايلدمكه بنم ايله كيدوب اوت كتوره
ومراد ايلدمكه اول دوه يى فروخت ايدوب سور سعادتمه صرف ايليم اول اثناده دوه يه پالان
وغراره وايپ تدارك ايدركن دوهم انصاردن بر كيمسه نك خانه سى يانده اپخمش طورردى پالان
وقولا كدن جمع ايده جكمى جمع ايليوب عودت ايلدم كوردمكه دوهم يارهلنوب ياغى كوريتور
وبوكرى دلنمش وجكرندن آلنمش دوهلرى او حالده كورديكمده بن بنى ضبط ايده مدم ديدهلرمدن
اشك سيلان ايلدى بونلرى بو حاله كيم كرفتار ايلدى ديدم حمزة بن عبد المطلب رضى الله تعالى عنه
ايتدى ديديلر كه مشار اليه اول مكانده انصار ايله عشرتده اولمغله اصحابندن بر مغنيه جاريه شو شعرى
سويلشكه ❊ الا يا حمزة بالشرف النواء ❊ وهن معقلات بالفناء * يعنى غافل اولمه اى حمزه شول
سميز وياغلى دوهلر دنكه انلر اطرافمزده اياقلرى باغلو طوررلر كويا اول جاريه حضرت حمزه يى حضرت
على نك اول دوهلرينى هلاكه تحريض ايلمش ❊ ضع السكين فى اللبات منها ❊ وضرجهن حمزة
بالدماء ❊ بچاغى انلرك كردننه قوى انلرى قرمزى قانه بولشدر ❊ وعجل من اطايبها
بشرب ❊ طعاما من قديد او شواء ❊ انلرك خوب يرلرندن بو باده يه قديد يا كبابدن عجله طعام كتور
❊ فانت ابو عمارة المرجى ❊ لكشف الضر عنا والبلاء ❊ سن كو كلمزيا يچى سنكه بزدن ضرر
وبلايى دفع سندن مأمولدر ديو حضرت حمزه يى ترغيب ايدوب دوهلرك بوكرلرينى ياروب باديه
كباب ايچون چيقرمشدر مشكه بقيهٔ حديث مشهوردر بخارى ومسلم وابو داود بونى روايت ايتديلر
بو حديث شريف صاحبى اوليان كيمسه نك كه مثلا غاصب ايله سارقك ذبح ايتديكى حيوانك اكل
اولنمسنك مباح اولديغنك اوزرينه دليلدر وجمهور علمانك دخى قولى بودر بونك اباحتنده سحنون

وداود وعكرمه مخالفت ايدوب صاحبندن اذنسز مرقوملرك ذبح ايتديكى حيوان اكل اولنماز ديدبلر انجق بو قول شاذدر جمهور علمانك حجتى بودركه ذبح كندويه مخصوص اولان شرطلر ايله تعدى ايدن كيمسه دن واقع اولوب ذمتنه اول حيوانك قيمتى ترتب ايلدى اكلندن منعه بر موجب ومقتضى يوقدر بو ايش حضرت حمزه دن رضى الله عنه خمر حرام قلنمزدن مقدم صادر اولدى زيرا بو ايش احد غزاسى كوننددن مقدمدر خمرك حرام قلنمسى احددن صكره اولدى بو سببدن حضرت حمزه كلام مرقومده معذور اولدى ومؤاخذه دخى اولنمدى همان اول ناهموار ايشه مباشرت ايتمسنه سبب باده نك اولزمان مباح لغى اولدى مثلا نائم ايله مغمى عليه معذور اولديغى كبى وقتا كه خمر حرام اولدى انى ايچن ايچمسيله مؤاخذه اولنوب حد شرب اورلادى ﴿شاة﴾ قيوندن وكچيدن مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور براسمدر بونك اصلى شاهه در زيرا تصغيرى شويهة كلور جمعى شياه در ادنى جمعه ثلاثة شياه ديرسن عشره يه وارنجه قدر عشردن تجاوز ايتسه تاثله شاة ديرسن وقيون چوق اولسه هذه شاء كثيرة ديرسن همزه ايله وشاة وحشى اولان صغره دخى ديرلر وشاة كلمه سنه منسوب اولان نسنه يه شاوى ديرلر نتكيم شاعر ايتدى ☼ شعر ☼ لاينفع الشاوى منها شاته ☼ ولا حماراته ولا علاته ☼ يعنى قيون صاحبنه اوتسز يايلده اولان قيونى وسائر مواشيسى نفع ويرمز وبه بيتده شاوى قيونه منسوب وقيون صاحبى كيمسه ديمكدر كامله خارجة بن عبدالله بن سليمانك ترجمه سنده عبدالرحمن بن عايذدن منقولدر كه اول داناى اسرار كائنات عليها كمل الصلوات بيوردى ☼ من كانت له شاة ولا يصيب جاره من لبنها او مسكين فليذبحها او ليبيعها ☼ يعنى بر كيمسه كه كنديسنك قيونى اوله انك سودندن قومشوسنه يا فقيره نسنه ويرميه اول كيمسه قيونى بوغازليه يا فروخت ايليه مفهوم حديث شريف بويله كه اول كيمسه سودى دريغ ايدوب قيونى امساك ايدنجه كنهكار اولور آنى تلف ايليه (حضرت لقمانك مشهور اولان حكمتندندر مرقوم اهل ديار ايله دن نوبى قبيله سندن لقمان بن عنقا بن سرون در حكمتى بودركه حضرت لقمانه سيدى بر قيون ويروب امر ايلديكه ذبح ايدوب اول قيونك طيب وخوب اولان برلرينى كنديه كتوره اولدخى ذبح ايدوب قلبى ايله لسانى كتوردى بعده بر آخر كونده بر غيرى قيون دخى ويروب بونيده ذبح ايله وخبيث اولان اعضالرينى كتورديدى حضرت لقمان انى دخى ذبح ايدوب ينه قلبيله لسانى كتوردى اولدخى آيانه سببدن خوب برين استديكمده قلب ولسانى كتوردك واخبث يرين استديكمده ينه قلب ايله لسانى كتوردك ديدى حضرت لقمان سخننا غاز ايدوب قلب ايله زبان اعضانك اطيبيدر اكر صافدرون وكلام راست ايله مشحون اولورسه واعضانك اخبثيدر بو وصفك خلافى اولورسه ديديكه بو تفصيل حضرت رسولك صلى الله عليه وسلم شو حديث شريفنك معناسيدر ☼ ان فى الجسد لمضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذا فسدت فسد الجسد كله الا وهى القلب ☼ ديمشدر كه حضرت لقماننك سيدى بر كون قدم خانه يه كيروب چوق اوتورمشدى لقمان اكا قدم خانه ده چوق اوتورمه زيرا آنده چوق اوتورمق جكره تأثير ايدوب بواسير ايراث ايدر ديدى حضرت لقمانك كندى اوغلى بارانه وصيتندندر كه اى اوغل كريم اولان كيمسه دن حذر ايله اكا اهانت ايدرسك عاقل كيمسه دن حذر ايله انى هجو ايدرسك احمق كيمسه دن حذر ايله انكله لطيفه ايدرسك جاهل كيمسه دن دخى حذر ايله انكله مصاحب اولورسك فاسق وفاجر كيمسه دن حذر ايله انكله مخاصمه ايدرسك ومنكر اولوب مقبول اولان نسنه نك تمامى اكا عجله ايتمكدر يعنى عجله ايله حصول پذير اولور خيرشيده عجله ايتمليدر اوچ نسنه انسانه حسن ويرر كه مجلس آرا وخوش صحبت اولمقدر ومؤمن قرنداشلرينك ناز وشيوه لرين كتورمكدر ودوستنه ملالتى از كتورمكدر وغضبناك اولمنك ابتداسى مجنونلقدر انتهاسى پشيمانلقدر اى اوغل اوچ نسنه واردر كه رشد وفلاح انده دربريسى مشاورۀ ناصح

وبرى مداراۀ عدو حاسد وبرى هركس ايله محبتلشمكدر اى اوغل مغرور اولوب الدانى شول كيمسه دركه اوچ نسنه يه اعتماد ايدركه بريسى هنوز كورمديكى نسنه يى تصديق ايتمكدر وبرى معتمد اولميان كيمسه يه ميل ايتمكدر وبرى نائل اوله ميه جغى نسنه يه طمع ايتمكدر اى اوغل حسددن صاقنوب حذر ايله زيرا حسد دينى افساد ايدر ونفسى ضعيف ايدر كنديى پشيمانلق عقبلر اى اوغل اكر بر والى يه خدمت ايدرسن اكابر كيمسه يى غيبه وغمز ايتمه زيرا سنك بو غمزك انجق انك سندن نفرتنى زياده ايدر زيرا اول والى سنك غمزكى اصغا ايدرسه البته غيرى كيمسه نك دخى سنك حقكده ايلديكى غمزى اصغا ايدر غيرى كيمسه يى بكا غيبت ايتديكى كبى بنده آخره غيبت ايدر ديو قلبى سندن خوف ايدوب دائما سندن صاقنور اى اوغل اول والينك نشاطى وقتنده سن اكا ناسك زياده يقين اول وغضبى وقتنده زياده بعيدى اول وسنى بر خصوصده امين نصب ايتدكده اكا خيانت ايتمه وسكا شئ قليل ويررسه الوب قبول ايله كه بو رويش ايله چوق المقاق مرتبه سنه نائل اولاسن واول والينك خداملرينه اكرام ايله ونديم ومصاحبلرينه لطفله معامله ايله وانك محارمندن كوزيكى يوم كه نظر ايتمه وانك آخر ايله اولان مكالمه سنه كوش دار اولمه وكلامندن لسانكى چك كه مجالسده سرينى كتم ايله هواسنه تبعيت ايتديككده لطف ايله تبعيت ايله كه يعنى ناهموار اولان هوالرينه تابع اولمه وخدمتنده نصح وپند ايديجى اول مكالمه ايتديككده عقلكى باشكه جمع ايله وهر آن انك غضبندن امين اولمه زيرا سنك ايله انك بيننده نسب وقرابت يوقدر وهر وقتده غضب اكا سرعتلى كلور كه انك غضبلنوب صچرامسى ارسلان صچرامسى كبيدر نتكيم دنمشدر كه ☼ قرب سلطان آتش سوزان بود ☼ اى اوغل سرى كتم واخفا ايتمك عرضى صيانتدر اى اوغل عقلك اوزرينه قوى اولمق استرسك نفسكى نسايه تمليك ايتمه زيرا عورت بر عدودركه انده صلح وتراضى يوقدر اكر سكا محبت ايدرسه سنى اكل ايدر اكر سكا بغض ايدرسه سنى هلاك ايدر زمخشرينك ربيع الابرار نام كتابنده وابن صلاحك كندى خطيله اولان رحله نام كتابنده منقولدر كه حسن بصرى رحمة الله عليه سويلرديكه حلالدن برايمك بولسم انى احراق ايدردم بعده انى سحق ايدوب جمله صاحب مرضلره انكله علاج ايدردم بعده ديديكه اهل باديه نك غنمى اهل كوفه نك غنمنه قارشمشيدى امام اعظم ابو حنيفه يه رحمة الله عليه قيون قاچ يل صاغ قالور ديو سؤال ايتديلر يدى سنه ديديلر حسن بصرى دخى يدى سنه قيون اتى يمكى ترك ايلدى نتكم شبهاتدن احتراز حقنده مبرد انشاد ايدركه (شعر) ماان دعانى الهوى لفاحشة ☼ الا عصاه الحيا والكرم ☼ يعنى هر باركه هوى وعشق بنى فاحش ايشه دعوت ايتدكجه البته حيا وكرم اول هوايه عاصى اولديكه اتقا ايدوب هواى مطلوبنه نائل ايلمدى ☼ فلا الى حرمة مددت يدى ☼ يعنى بديمى بن حرامه اوزتمدم ☼ ولا مشت بى لريبة قدم ☼ يعنى شك وشبهه لى نسنه يه اياغم دخى يوريمدى (تاريخ ابن خلكانده منقولدر كه خلفاء بنى اميه دن هشام بن عبد الملك بر فرمان يازوب اعمش حضرتلرينه كوندرديكه حضرت عثمان بن عفانك مناقبى ايله حضرت على رضى الله عنهمانك مساويسنى تحرير ايدوب بكا كوندر ديو حضرت اعمش دخى كاغدى الوب بر قيونك اغزينه قويديكه قيون انى چكندى وكتورن كيمسه بونك جوابى بودر ديو خليفه يه سويله ديدى اول كيمسه دخى بر مقدار كيدوب بعده عودت ايدوب جوابى تفصيل كتورمديكمده بنى قتل ايدر ديو حضرت اعمشك برادرلرى اعمشه نياز ايدوب قتلنه فدا ايله ديديلر وقتا كه اعمشه الحاح وابرام ايتديلر اول دخى سلامتدن صكره تحرير ايلديكه (اكر اهل ارضك مناقبى حضرت عثمانك اولسه سكا نفع ويرمز واهل ارضك مساويسى حضرت علينك اولسه اول مساوى سكا ضرر ويرمز همان سكا لازم اولان نفسكك حريص اولديغى شيلردن اتقا وحذر ايتمكدر والسلام) مرقوم اعمشك اسمى سليمان بن مهراندر اعلام تابعيندندر بر كون انس ابن مالكى

وابو بكرة الثقفي يي كوروب ركابلرندن طوتمشيدي انلرك هر بري ديديلركه اي اوغل سن بو اكرامي
انجق ربكه وخالقكه ايتدك ديديلر ومرقوم لطيف الخلق وزياده لطيفه كوي ايدي ويتمش
سنه‌دن برو افتتاح تكبيرني جماعتله فوت ايتمامشيدي ونادر لطيفه لري وار درجمله لطيفه لرندن
بري بودركه كنديسنك برخاتوني وار ايديكه كوفه خاتونلرينك زياده حسنداري ايدي يينلرنده
شكرآب بركلام جاري اولمغله براعجمي وفصيح كيمسه وارايديكه اكا ابو البلاد ديرلر ايدي اعمشدن
حديث طلب ايدردي اعمش اكا ديديكه خاتونم بكانا شزه اولدي ايچرو كير ناس قتنده بنم مرتبه‌مي
اكا خبر ويرشايدكه راضي اوله اول دخي ايچرو كيروب آغاز سخن ايدوب اي خاتون حضرت باري
سنك قسمتكي خوب ايلدي بو كيمسه بزم سيديمز وشيخمزدر وديمزك اصلي بوندن منقولدر وحلال
وحرامز كنديدن مرويدر مراد انك روايت ايتديكي حديث شريفلردر كوزلرينك ضعف
بصري وانجكلرينك انجه‌لكي سني اغفال ايتميه ديدي اعمش ديمك كوزينك ضعف بصري اولان
كيمسه ديمك معناسنه اولديغندن اعمش غضبناك اولوب ياخبيث حضرت باري سنك قلبكي دخي
اعمي ايله سن اول عورته عيبلريمي خبر ويردك ديدي بعده مرقومي خانه سندن طشره ايلدي
واطيفه لرندن بري بودركه ابراهيم النخعي اعمش ايله يوريمك مراد ايلدي اعمش ديديكه ناس ايكيمزي
بيله كورلرسه اعمش ايله اعور كيده‌يور ديرلر يعني ايكيمزك عيبني ذكرلرينه باعث اولور ديدي نخعي
ايتدي اندن سكانه كنديلري كناهكار اولورلر بزه أجور اولورز اعمش ايتدي بيله كتمكدن سكانه فائده
بزي ناس عيبمز ايله ذكر ايتمسونلر انلر سالم اوله وبزدخي سالم اولورز واطيفه سندن بري دخي بودركه
بركون مرقوم بر يره اوتورمشكن يغمور دن انده صو جمع اولمشيدي واوزرنده براسكي كورك وار ايدي
بركيمسه كلوب قالق بني شو صودن كچور ديوب و يدندن چكوب اياغه قالدردي واوزرينه بندكده
* سبحان الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين * يعني شول ذات كريمي تنزيه ايدرمكه شوني بزه
مسخر ايلدي حالا كه بزم اكا طاقتمز يوغيدي ديو دابه‌يه سوار اولنلر بو يله ديه‌لر ديو بيوريلان
آيت كريمه‌يي بطريق الاقتباس سويلدي اعمش اني كتوروب صويك وسطنه‌دك وارد قده حريفي
صويه براقدي واكا ديديكه * وقل رب انزلني منزلا مباركا وانت خير المنزلين * يعني سن ديكه يارب
بني برمبارك منزله انزال ايدنلرك خيرليسي سن سن بو آيت كريمه‌يي حضرت نوح عليه السلام
سفينه‌يه سوار اولدقده بطريق التعليم اكا بيوروب بعده سلطان انبيا افنديمز صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرينه انزال بيورمشلر ايدي اعمش دخي بو آيتي اقتباس ايلمش بعده صويه براقش وترك
ايلمش كه حريف صويه دوشمش واطيفه لرندن بعضيسي بودركه بركيمسه اعمشي استردي
برعورت ايله مسجده كتدي ديلدي اول كيمسه كلوب اعمشي بوالده بولدي اعمش قنقكزدر ديو
سؤال ايتدكده اعمش شودر ديو عورتي كوستردي ظرافتندن بري بودركه برقاج كيمسه‌لر اعمش
خسته ايكن عياده سنه كلوب يانده چوق اوتورديلركه اعمشك جاني صقيلوب بصديغي النه الوب
اياغه قالقدي بعده حضرت باري بكا خسته ايكن شفا ويردي ديو انلره خطاب ايدوب سويلدي
حريفلر نادم اولوب دونوب كتديلر واطيفه سندن بعضيسي بودركه بركون اعمشك يانده حضرت
رسول صلى الله عليه وسلمك شو حديث شريفني ذكر اولنديكه * من نام عن قيام الليل بال الشيطان
في اذنه * يعني بركيمسه قيام ليل ايتمسه مثلا تهجد نمازي كبي كيجه عبادت ايتميوب اويوسه شيطان
عليه اللعنه اول كيمسه‌نك قولاغنه بول ايدر اعمش ديديكه كوزيمك ضعف بصري اولمدي انجق
شيطانك قولاغمه بول ايتمسندن اولدي يعني بنم كيجه عبادتم يوغيدي اعمش اولديغمه بو سبب
اولمق كرك ديو اعتراف ايلمش مرقوم اعمش بعض دوستلرينه شوكونا تعزيه نامه تحرير ايدر ايديكه
* شعر * انا نعزيك لا انا على ثقة * من البقاء ولكن سنة الدين * يعني سني تعزيه ايدرم بن بقايه اعتماد

اوزره دكلم انجق تعزيه سنت دين اولديغي ايچون ايدرم * ولا المعزى بباق بعد ميته * ولا المعزى
وان عاشا الى حين * تعزيه ايدن وتعزيه اولنان وفات ايدننميتدن صكره باقي دكللردر نه قدر
برزمان صاغ اولورلرسه ده مرقوم اعمش يوز قرق يدي وعلى قول سكز وبرروايتده قرق طقوزده
وفات ايلدي رحمة الله عليه ينه تاريخ ابن خلكاندن منقولدركه وقتا كه عبد الله بن الزبير مكة
مكرمه‌ده سرير خلافته تشريف ايلدي برادري عبيد الله بن الزبيري مدينة منوره‌ده والي ايلدي
مروان بن حكمي واوغلني مدينه‌دن چيقارديكه انلر شامه كتديلر التمش درت سنه سندن يتمش
ايكي سنه سنه كلنجيه‌دك مرقوم جمله ناس ايله حجي اقامه ايدر ايدي وقتا كه مروان اوغلي عبد الملك
شامده خليفه اولدي مكة مكرمه‌ده خليفه اولان عبد الله بن الزبير ايله خلافت نزاعي متزايد اولمغله
ابن زبيرك خوفندن خلقي حجدن منع ايلدي زيرا ناس حج ايچون كلدكده ابن زبير بكا بيعت ايدك
ديو ناسي مؤاخذه ايدر ايدي وناس حجدن منع اولندقلري ايچون مضطرب اولديلر عبد الملك دخي قدس
شريفده حجر معلقك قبه‌سني بنا ايلديكه يوم عرفه اولدقده ناس انك يانده وقفه‌يه طورلر ايدي
ديلمشدركه عبد الملك بو قبه‌يي بنا ايتمكله بيت مقدسده وسائر بلاد وامصار جوامعنده خطبه‌ده
نامي تعريف اولنمغه سبب اولمشدر بعضيلر ديركه تعريفي بصره‌ده ابتدا سنت ايدن عبد الله بن
عباسدر رضي الله تعالى عنهما مصرده عمر بن عبد العزيز در بيت المقدسده عبد الملك بن
مرواندر عبد الله بن الزبير ايله عبد الملك خلافت نزاعي اثناسنده عبد الملك عبد الله بن الزبيرك برادري
مصعب بن الزبيري كوفه‌ده قتل ايدوب اتباعني كنديه بيعت ايتدردي كوفه‌دن عودت مراد
ايتمشيدي اتباعندن حجاج ظالم اياغه قالقوب ايتدي رؤياده كوردمكه عبد الله بن الزبيرك دريسني
يوزمشم بني انك ايله قتال وجداله كوندر ديدي اول دخي اهل شامدن عسكر بيشمار ايله حجاجي اكا
كوندرديكه كلوب عبد الله بن الزبيري محاصره و كعبة مكرمه‌يه منجنيقلر ايله طاشلر اطمغه
باشلادقده آسمانده رعدلر وبرقلر ظهور ايلدي شام عسكري خوفه دوشديلر حجاج صيحه ايدوب
بو كورديككز ديار تهامه‌نك صاعقه لريدر يعني خوف ايتمكز بو دياره‌ده صاعقه چوق اولور بنده
بو ديار اوغليم ديوب اول بي دولت دخي قالقوب بنفسه طاشلر آتديكه رعد وبرقلر زياده لنوب
صاعقه‌لر بري بري آردنجه كلديكه حجاجك عسكر منحوسه سندن اون ايكي كيمسه‌يي هلاك ايلدي
واهل شامك خوفلري زياده اولدي وقتاكه صباحه داخل اولديلر برصاعقه دخي اينوب ابن
الزبيرك عسكرندن دخي هلاك ايدنجه حجاج كندي عسكرينه خوف ايتميوب ثابت اولك سيزه
اصابت ايدن بونلره‌ده اصابت ايلدي ديوب منجنيق آتمقدن زائل اولمدي تا كه كعبه‌يي هدم ايلدي
وكعبه‌يه نفط ياغندن ياپلمش قلله‌لر آتوب استار كعبه‌يي احراق ايلدي تا كه كول اولدي اول اثناده
ابن الزبير كندي والده سنه بن قتل اولندقدنصكره دخي امين اولمام بونلر بنم بورنمي وقولاغمي
كسرلر وبني صلب ايدرلر ديدي والده سي تمثيل ايدوب اي اوغل قيون بوغازلندقده يوزلمكدن
المم چكمز ديدي مرقوم دخي والده سنه وداع ايدوب يانندن چيقدي ودليرانه حمله ايلديكه انلري
اوكجه‌لري اوزره كيرولتدي بركيرمت پاره‌سيله اوريلوب يوزيني قناتدي چيان قانك يوزنده چوغالوب
اسيجقلغني بولديسه شو بيتي سويلجي اولديغي حالده اوقوديكه * ولسنا على الاعقاب تدمى
كلومنا * يعني بزم يارەلريمز اوكجەلريمز اوزرينه قان اقيدر دكلدر * ولكن على اقدامنا تقطر الدما *
لكن اقدام وهجوم اوزرينه قانمز طملر مراد بزلر دشمندن قاچرز قانمز طملرسه ده ديمكدر
آل زبيرك جاريه‌لري حضرت عبد اللهي اول حالده كوردكلرنده مجنونه اولوب وا اميرالمؤمنيناه ديو
چاغريشوب نايحه ايلديلر حضرت عبد الله رضي الله تعالى عنهك شهيد اولديغي يتمش اوچ
سنه سنده جمادي الآخره‌نك اون اوچنجي كوننده در بو خبر عسكر ايچندن حجاجه كلدكده اول

بی انصاف سجدهٔ شکره واردی کندی و طارق کلوب حضرت عبد اللهك باشی او جنده
طوردیلر طارق دیدیکه انا زبوندن مرد کامل طوغرمامش بوندن ارکك وشجیع کورمدم حجاج
ایتدی امیر المؤمنینك طاعتنه مخالفت ایده نی مدحمی ایدرسن طارق ایتدی نعم بو ذات زیاده معذوردر
بونده اولان عذر بزده یوقدر بز بونی محاصره ایلدك قلعه سی و عسکری یوغیدی سکزآی
بزه برابر کلدی و بلکه هر ملاقات ایتدیکمزده بزه غلبه ایلدی بونلرك بو سکلاملری عبد الملکه بالغ
اولدقده طارقك رأینی صواب کوردی بعده زین حجاج ظالم عبد الله بن الزبیرك سر سعادتن برقاج
رؤس شهدا ایله عبد الملکه کوندردی اول دخی حضرت عبد اللهك سر مبارکن حضرت عبد الله
طرفندن خراسان والیسی اولان عبد الله بن حازم الاسلمی یه کوندردی ویدی سنه خراسان والیلکنی
کندویه ویرمك اوزره طاعتنه دعوت ایلدی ابن حازم دخی وارن اچبسنه اکر ایلچی یه زوال اولیدی
بوینك اورلسنه امر ایدردم انجق کتوردیکك نامه یی اکل ایله دیو امر ایلدی بی چاره ایلچی نامه یی
اکل ایلدی بعده حضرتك مبارك باشن الوب غسل ایلدی وتطییب ایلدی وکفنلیوب دفن
ایلدی بعضیلر ایتدی سر مقطوعنی مدینه یه آل زبیره کوندردیکه اول دخی جثه سیله دفن
ایلدی حضرت زبیرك والده سی اسما رضی الله تعالی عنها اوغلندن بش کون صکره وفات
ایلدیکه یوز یاشنده ایدی حافظ بن عبد البر ایدر کعبهٔ مکرمه بوندن غیری بردفعه دخی منجنیق ایله
آتلدی حره وقعه سنده که یزید بن معاویه ایامنده مسلم بن الولید سر عسکر اولوب مدینه ده حره یه
نزول واهل مدینه یی سبی و یغما و بعده عبد الله بن الزبیر خلافت دعواسی ایدر ایمش دیو مکه یه کیدوب
منجنیقلر آتدیلر یزید وفات ایتمکله مسلم بن الولید شامه رجعت ایلدی (غریبه) محمد بن عبد الرحمن
الهاشمی دیر که عید اضحی ده والده مك مجلسنه واردم یانندهکیرلی اثواب کیمش بر عورت کوردم
والده م بکا دیدیکه بو خاتونی بیلور میسن بن ایتدم بلزم دیدیکه جعفر بن یحیی البرمکینك والده سی
عباده خاتوندر بن دخی اکا سلام ویردم و بعض احوالیکزی بکا سویله دیدم دیدیکه ازجمله عبرت
آلان کیمسه یه بر عبرتناسنی سویلیم بو مثللو بر عید کونی بزده کلدی ایدیکه باشم اوجنده درت یوز
جاریه دیوان طورردی و بن زعم ایدردمکه اوغلم جعفر بکا عاق اولدی یعنی لایق اولان اکرامی
ایده مدی دیردم شمدی سزه کلدمکه ایکی قیون دریسی استرم که برینی ایچ کوملك ایدم و برینی
طشره سنه کیم مرقوم دیر که بو کلامی اشیدنجه اکا بشیوز درهم بخش واحسان ایلدمکه وفات
ایدنجیه دك بزه دائما کیدر کلوردی جعفر برمکینك دخی قتلی عین باننده عقاب بحثنده کلور ان شاء الله
تعالی ابن عمر رضی الله عنهمانك حدیثندن منقولدر که اول سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات
بیورر * الشاة من دواب الجنة * یعنی قیون جنت اعلی حیوانلرندندر استیعاب نام کتابده ابی رجا
العطاردینك ترجمه سی بحثنده منقولدر که وقت جاهلیتده عربلر بر بیاض قیون کتورب اکا عبادت
ایدرلردی قورد کلوب انی الوب بیله کتورد کده یرینه بر غیری قیون دخی کتوررلردی سنن بیهقیده وغیریده
منقولدر که اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات قیون ذبح اولندقده یدی اعضاسنی
مکروه کورردیکه ذکری وخصیه لری وقانی واودی ورحمی ونجاستی وقولوغی در حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلمه قیوندن زیاده عجب ویرن قیونك کتفلری ایدی ام سلمه رضی الله
عنها دیدیکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بزم یانمزده ایدی برقیون ایچرو کیروب
کوپك التندن بر اتمك الدی بن قالقوب چکه سنك التندن طوتدم حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیکه * ماکان ینبغی لك ان تأخذی بعنقها وتعصریها * یعنی سکا لایق دکلدر که انی
بوغازندن طوته سن وصیقه سن (مسلم حضرتلری سهل بن سعد الساعدی رضی الله تعالی عنهدن
روایت ایلدیکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك مصلی سی ایله دیوارك ماییننده

قیون کچه جك قدر یر وار ایدی مصنف مرحوم دیر که بو حدیث نمازده ستره یه یقین اولمنك مستحب
اولمسنه دلالت ایدر زیرا پیغمبر صلی الله علیه وسلمك حدیث شریفنده کلدیکنه بناء که * اذا جاء
احدکم الی سترة فلیدن منها لئلا یقطع الشیطان علیه صلوته * یعنی سزدن بریکز صحراده
اوکینه ستره دیکوب نماز قلدیغکزده شیطان آنك نمازینی قطع ایتمامك ایچون اول ستره یه یقین اوله
سیر دیو بیورمشدر قیون کچه جك قدر یر اوله دیو ذکر اولنان حدیث شریف حضرت رسولك
کعبه ده اولان نمازی حدیثنه معارض دکلدر که حضرت کندیله جدار کعبه نك ماییننده اوچ ذراع
مقداری برقور دیکه بو اوچ ذراع شول یردر که نماز قلان کیمسه یه اول یره کلان کیمسه یی منع اوله
یعنی بو سببدن اول ایکی حدیثلر بر برینه معارض اولمیه یاخود اهل حدیثدن بعضیلری ممر شاة
حدیثنی مصلینك قائم اولدیغی وقتده حمل ایتدیلر اوچ ذراع حدیثنی رکوع ایتدیکنك یا سجده ایتدیکنك
اوزرینه حمل ایلدیلر امام مالك بو مقامده برحد ونهایت ذکر ایتمامشدر بعض اهل حدیث ممر شاتی
برقارش برایله تفسیر ایتدیلر بو بحثدن بر مقداری ابهیه وجدی بحثلرنده سبقت ایلدی (فائده) سنن
ابی داود ده وغیریلرده منقولدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه بر یهودیه عورت خیبر غزاسنده
بشرمش برقیون کتوردیکه سم ایله آلوده ایتمش ایدی اول حضرت آندن اکل ایلدی واصحاب کراسدن
برجماعت دخی بیله اکل ایتدیلر ایچلرندن بشر بن البرایه سم تأثیر ایدوب وفات ایلدی حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم یهودیه یه آدم کوندروب کتوردی و بیوردیکه * ماحملك علی
ماصنعت * یعنی اشلدیکك ایشه نه سبب اولدی یهودیه ایتدی بن دیدمکه اکر بو پیغمبر ایسه
سم اکا ضرر ویرمز اکر پیغمبر دکل ایسه وفات ایدر مستریح اولورز عورت بویله دیجه حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم عورتك قتلیله امر ایلدیکده قتل ایلدیلر شیخان بو حدیثی بویله
روایت ایتدیلر بیهقی بو ایکی یی جمع ایدوب ابتدا قتل ایتمدی چون بشر اولدکده قتلیله امر ایلدی
دیمشدر مرقومه عورت حارث ابن سلامك قزیدر ابن اسحق اول عورت مرحب یهودینك قز
قرنداشیدر دیدی معمر بن راشد زهرادن اول عورتك اسلامه کلدیکنی روایت ایلدی ترمذی حکیم
ابن خرامدن رضی الله عنه روایت ایدر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مرقومی کندی
ایچون بر آلتونه بر قربان المغه کوندرمشیدی اول دخی بر قربان آلوب انی بر آلتون فائده سیله فروخت
ایدوب یرینه بر قربان دخی الوب بر قربان و بر التون ایله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه
کلدی حضرت دخی قیونی کندی ایچون قربان ایدوب التونی تصدق ایلدی صحیح بخاریده
وغیریلرده منقولدر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم عروة بن ابی جعدة البارقی یه
کندی بر قربان المق ایچون بر التون ویردی اول دخی اول التونه ایکی قیون الدی برینی بر التونه
فروخت ایتدی بر قیون و بر التون ایله حضرته کلوب ایتدیکنی ذکر ایتدی حضرت پیغمبر اکا دعا
ایدوب بیوردیکه * بارك الله لك فی صفقة یمینك * یعنی حق تعالی بازارکی سکا مبارك ایلیه بو دعادن
صکره عروه بصره نك مزبله سنه چیقسه بیله انده عظیم ربح ایدر دیکه اهل کوفه نك زیاده
مالداری اولدی شبث بن عروه دیر که عروة البارقینك سعادتخانه سنده فی سبیل الله غزا ایچون
بغلنمش یتمش آت کوردم بو عروة بن ابی جعد حضرتلری حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلمدن اون اوچ حدیث شریف روایت ایدر کوفه ده قاضی اولوب ابتدا حکم ایدن بودر که
عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه شریح قاضیدن مقدم کوفه یه انی قاضی ایلدی (عجیبه) ابن
ابی عدی حسن بن واقد القصابدن روایت ایدر که ابو جعفر البصری اهل خیر وصلاح ایله
آراسته بر کیمسه ایدی دیر که ذبح ایچون برقیون یاتوردم ایدی ابو ایوب سختیانی یانمه کلمکله بچاغی
براغوب قالقدم انکله مکالمه ایلدم درعقب قیون صچرایوب قالقوب دیوارك دیبنده بر چقور اشدی

کندینی ذبح ایده جکم بچاغی یوارلیوب چقوره براقدی واوزرینه طپراق آندی ابوایوب بنی ارشاد
ایدوب شونی کورمزمیسن دیدیکه بن دخی کندی نفسمده بعد الیوم بر نسنه ذبح ایتمیم دیدم
(فائدهٔ اخری) اصحاب شافعیدن ابو محمد عبدالله بن یحیی ابن ابو الهیثم اهل یمندن برامام صالح عالم
وصاحب بیانك اقرانی ایدی احترازات ومهذب وفقهده تعریف نام کتابلر انك تصانیفلرندندر
منقولدرکه بروقتده ناس امام مرقومه قلیجلر ایله اوردیلر قلیجلر امامده کارکیر اولمدی نسنه
کسمدی بوحالندن سؤال اولندقده امام کامل دیدیکه بن اول وقت شو آیتلری اوقوردم (ولایؤده
حفظهما وهو العلی العظیم فالله خیر حافظا وهو ارحم الراحمین له معقبات من بین یدیه ومن خلفه
یحفظونه من امر الله انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون وحفظناها من کل شیطان رجیم
وحفظا من کل شیطان مارد وحفظا ذلك تقدیر العزیز العلیم ان کل نفس لما علیها حافظ ان بطش
ربك لشدید انه هو یبدئ و یعید وهو الغفور الودود ذو العرش المجید فعال لما یرید هل اتیك حدیث
الجنود فرعون وثمود بل الذین کفروا فی تکذیب والله من ورائهم محیط بل هو قرآن مجید فی لوح
محفوظ) بعده امام مرقوم دیدیکه برکون برقاج کیمسه‌لر ایله طشره چقدق برقورد کوردك که
برزبون قیون ایله اوینار قیونه ضرر ایتمز و قتا که انلره یقلشدق قورد بزدن فرار ایلدی قیونك
یاننه واردق قیونك بوغازنده بغلی برکاغد بولدق فکه ایچنده بو آیتلر تحریر اولنمشدر امام مرقوم
بشیوز اللی اوچ سنه سنده وفات ایلمشدر حافظ ابوزرعة الرازی دیرکه ولایت جرجانده حریق
عظیم واقع اولدیکه طقوز بیك او احراق اولدی ایچنده طقوز بیك مصحف بولدیلر که شو آیتلردن
ماعداسی احراق اولمش جمله مصحفده بو آیتلر احراق اولمامش که اول آیتلر بودر (ذلك تقدیر
العزیز العلیم وعلی الله فلیتوکل المؤمنون ولاتحسبن الله غافلا عما یعمل الظالمون وان تعدوا نعمة الله
لاتحصوها وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی الرحمن علی
العرش استوی یوم لاینفع مال ولابنون الا من اتی الله بقلب سلیم ائتیا طوعا او کرها قالتا اتینا طائعین
وفی السماء رزقکم وماتوعدون) حافظ ابوزرعه دیرکه شو آیتلر برمتاعه یاخانه‌یه یازلسه یاخود غیری
نسنه‌یه قونسه البته حق تعالی بو آیتلر حرمتنه انی حفظ ایدر مصنف دیرکه بو آیتلر نافعه ومجربه‌در
ثعلبی وابن عطیه وقرطبی وغیریلر سالم ابن ابی جعددن روایت ایتدیلر راوی ایدر برمصحف
شریف احراق اولمش ایدی انده نسنه قالمامش انجق حق تعالانك (الا الی الله تصیر الامور)
قول شریفی قالمشیدی وبرمصحف صویه غرق اولوب ایچنده اولانك جمله‌سی محو اولمشیدی
انجق بو آیت دکل ایدی مصنف دیرکه شیخمز امام عارف ابوعبدالله بن اسعد الیافعی رحمة الله
علیه بکا خبر ویردیکه شیخ ایدر سیدیمز امام عارف ابوعبدالله محمد القزوینیدن باکه بالغ اولدی
اکاده شیخی ابو الربیع المالقیدنکه شیخ ابو الربیع دیرکه غافل اولمك سزه بردفینه تعلیم ایده‌یم که
اندن انفاق ایده‌سز دوکنیه بن دخی نیازمند اولدیغمده دیدیکه سن دیکه (یا الله یا واحد یا موجود
یا جواد یا باسط یا کریم یا وهاب یا ذا الطول یا غنی یا مغنی یا فتاح یا رزاق یا علیم یا حی یا قیوم یا رحمن
یا رحیم یا بدیع السموات والارض یا ذا الجلال والاکرام یا حنان یا منان انفحنی منك بنفحة خیر تغننی
بها عمن سواك ان تستفتحوا فقد جاءکم الفتح انا فتحنا لك فتحا مبینا نصر من الله وفتح قریب اللهم
یا غنی یا حمید یا مبدئ یا معید یا ودود یا ذا العرش المجید یا فعال لما یرید اکفنی بحلالك عن حرامك
واغننی بفضلك عمن سواك واحفظنی بما حفظت به الذکر وانصرنی بما نصرت به الرسل انك علی
کل شئ قدیر) شیخ مرقوم ایدر برکیمسه هر نمازدن صکره خصوصا صلوة جمعه‌دن صکره بو دعایی
اوقومغه مداومت ایلسه حق تعالی اول کیمسه‌یی هر برمخوف اولان نسنه‌دن حفظ ایدر اعداسی
اوزرینه نصرت ایدر ومن حیث لایحتسب رزق احسان ایدر معیشتنی آسان ایدر ودینی قضا ایدر

تقدر اوزرنده طاغلر مثللو دینی وار ایسه‌ده حق تعالی لطفیله و کرمیله انی ادا ایتدیرر ابن عدی
عبد الرحمن القرشیدن روایت ایدرکه عبد الرحمن ایدر محمد بن زیاد بن معروف بکا خبر ویردیکه
ابن زیاد ایدر جعفر بن حسین بدر وندن بکا خبر ویردیکه اولدخی ثابت البنانیدن اولدخی
حضرت انسدن راوی ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (سألت الله تعالی
الاسم الاعظم فجائنی جبرائیل علیه الصلوة والسلام به مخزونا مختوما وهو اللهم انی اسئلك
باسمائك المکنون المطهر الطاهر المقدس المبارك الحی القیوم) یعنی حضرت باریدن اسم اعظمی
نیازمند اولدم جبرائیل علیه السلام بر نسنه ایچنده مهرلی اولدیغی حالده اسم اعظمی بکا
کتوردیکه بودر (اللهم انی اسئلك باسمك المکنون المطهر الطاهر المقدس المبارك الحی القیوم)
معنی وخواص وفضائلنی ترجمه ممکن دکلدرکه تفصیلندن زبان خامه عاجز وابکمدر حضرت
عایشه رضی الله تعالی عنها انام وبابام سکا فدا اولسون یا رسول الله بونی بکا تعلیم ایله دیو نیازمند
اولدقده سلطان انبیا افندیمز صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلرکه (یا عایشه نهینا عن تعلیم النساء
والصبیان والسفهاء) یعنی اسم اعظمی نسالره وصبیانلره وسفیهلره تعلیمدن منع اولندق
(فائدهٔ اخری) ابو هریره رضی الله عنهدن منقولدر ایدر شول اثناده که عیسی ابن مریم ویحیی بن
زکریا علیهما السلام کیدرلردی بر وحشی قیون کوردیلرکه طوغوره‌جق اغری طوتمش حضرت عیسی
حضرت یحیایه دیدیکه شو کلماتلری سویله حضرت یحیی ایتدی قنغی کلماتی حضرت عیسی دیدیکه
(حنة ولدت مریم ومریم ولدت عیسی الارض تدعوك یا ولد اخرج یا ولد) حماد بن زید
ایتدی بربرده اوشاق اغریسی چکر برخاتونك اوزرینه بو کلمات سویلنسه چوق کچمیوب وضع حمل ایدر
باذن الله تعالی حضرت یحیی علیه السلام حضرت عیسی‌یی تصدیق ایدوب ایمان کتورنلرك
ابتداسیدر وخاله اوغللریدر حضرت یحیی حضرت عیسی‌دن التی آی بیوکدر حضرت عیسی
سمایه رفع اولمازدن مقدم حضرت یحیی شهید اولمشدر یونس بن عبیددن منقولدرکه ایدر اوشاق
اغریسی چکن خاتونك یا حیوانك یاننده برکیمسه ❊ اللهم انت عدتی فی کربتی وصاحبی فی غربتی
وانت حفیظی عند شدتی وانت ولی نعمتی ❊ دیو اوقسه حق تعالی انلرك وضع حملنی آسان ایدر
بعض علما دیرکه دریا کوپکنك خاصه‌سندندرکه اوشاق اغریسی چکن خاتونك اوزرینه بغلنسه
ولادتی آسان اولور یمرطه‌نك قابغیده بویله‌درکه یومشق دوکیلوب صوایله ایچورلسه ولادتی
آسان ایدر برقاچ دفعه تحریر اولنوب صحیح واقع اولمشدر حدیث شریفده وارد اولدیکه مؤمنك
مثلی شول قیونه بکزرکه علفی ایچنده اکنه اکل ایتمکله اکنه ایچروسنه یاتمش اوله اول قیون نسنه
اکل ایده‌مز واکل ایدرسه‌ده کندینه سکمز یعنی مؤمن موحد دائم بی حضور درینه حدیث شریفده
کلدیکه منافقك مثلی رابضه تعبیر اولنان قیون کبیدرکه ایکی سوری قیونك اراسنده قالمش نه اکا
یناشه بیلورنه اوبرینه رابضه فی الاصل لغتده شول ملائکه کرامدرکه آدم علیه السلام ایله جنت
اعلادن بیله ایندرلمشلر ایدی که انلر یوانی غیب ایدنلره یول کوسترلر اول قیونه رابضه تعبیر
بیوردقلری اقامتندن اولمق کرك جوهری دیرکه رابضه حامل حجت اولان ملکارك یریوزنده باقی
قالانلریدرکه روی زمین انلردن خالی اولماز انتهی الکلام (الحکم) قیونه متعلق حکم شرعیدر
قیونی اکل حلالدر بالاجماع برکیمسه برقیون وصیت ایلسه بو وصیت صغیر الجثه وکبیر الجثه اولان
قیونه شامل اولور اول دخی کرك سالم اولسون کرك معیوب وکرك قیون اولسون وکرك کچی اولسون
زیرا شاة اسمی جمله‌سنه شامل وصادق اولور (فرع) قربانده قیونك احکامندندر اضحیه واضحیه
واجبدر ومذهب شافعیده سنتدر واجب دکلدر اضحیه صحیح اولماز انجق چتال طرناقلی حیواندن
صحیح اولور قیون وکچی وصغر ودوه کبی قیوندن انجق جذعه تعبیر اولنان قیون کفایت ایدر جذعه

شول قیوندرکه برباشنی تمام ایدوب ایکی یاشنه شروع ایتمش اوله اصحاب شافعی قتنده اصح قول
اوزره که باب جمده جذعه بحثنده مرور ایتدیکی کبی مذهب حنفیده التی آیلق عبله طوقلی کفایت
ایدر وکچیدن ثنیه تعبیر اولنان کچی کفایت ایدر ثنیه اول کچیدرکه ایکی یاشنی تمام ایدوب اوچنه
کیرمش اوله اما مذهب حنفیده برباشنده کی کچی کفایت ایدر وقربان اوله جق حیوان عیبدن سالم اولمق
شرطدرکه لحمنه مضر اولور عیب آنده اولمیه اضحیه یه آرق وبرکوزی کور وخسته واغسق واویوز
وبوینوزی قیرق وقولاغی کسك وقولاغی قطعا خلق اولنمامش حیوانلر کفایت ایتمز قولاغی یارلمش
حیوانده ایکی وجه واردرکه صاحب لباب بویله دیمشدر برکوزی اولمیان جائز اولمینجه اعمی اولان
حیوانك کفایت ایتمدیکی بالطریق الاولیدر برکوزنده یاایکی کوزنده عمش وضعف بصر اولمق قربانلغه
کفایت ایتمسنه مانع اولماز رویانی ایدر کوزینك بکنك اوزرینی بیاض بوریوب بعضیسنی کیدرسه
اکر اکثرینی کیدررسه آنی قربان ایتمك جائز دکلدر اکر اقلنی کیدردیسه جائز اولور کوندز کوروب
کیجه کورمیان حیوانك قربان اولمسنده ایکی وجه واردر اصح اولان کفایت ایتمسیدر مجنونه اولان
حیوانك قربان اولمسندن نهی وارد اولمشدر مجنون شول حیواندرکه مرعاده چوریوب یایلاز
انجق آزیایلاوردە زبون اولور قولاغی کسیکی دیرسك اکا نظر اولنور اکر قولاغنده نسنه قالمیوب
ایکی طرفی اوزنلغنه شق اولنمش ایسه اصح قول اوزره آنك قربان اولمسنه مانع اولماز ائمهٔ
شافعیه‌دن قفال اول قیون قربانلغه کفایت ایتمز دیدی قولاغندن برمقداری قوپارلمش اولسه
اکر قوپاریلان قطعه قولاغنه نسبتله چوق اولورسه قطعا کفایت ایتمز اکر قلیل ایسه قول اصح
اوزره ینه کفایت ایتمز زیرا کوادن برجزئی ضایع اولدیغی ایچون امام شافعی ابدر قلیل ایله کثیرك
مابینی فرق وضبطده زیاده یقین اولان بودرکه اول حیوان اوزاقدن کورلدکده قولاغنك نقصانلغی
ظاهر اولورسه کثیر عد اولنور اکر نقصانلغی ظاهر اولمازسه قلیلدر سرمذهبمز امام اعظم ابو حنیفه
رحمه‌الله علیه بیوررکه اکر قولاغندن کسیلان ثلثندن مادون ایسه قربانلغه کفایت ایتمسنه مانع
دکلدر وحیوانده اورلمش داغ قربان اولمسنه ضرر ویرمز بعضیلر بونده ایکی وجه واردر دیدی
وقولاغی کوچك اولان حیوان کفایت ایدر واویلغندن برمقدار ظاهرنی قورد قاپمش حیوان قربان
اولمقلغه کفایت ایتمز وقویریغی قطع اولنان حیوان دخی مذهب مختار اوزره قربانلغه کفایت
ایتمز شول قیون که ممه‌سز یاخود قویروقسز خلق اولنمش اوله اصح قول اوزره قربانلغه کفایت ایدر
قویروغنك بعضیسی ایله ممه‌سنك بعضیسی قطع اولمش قیون ایکیسده تمامیله قطع اولمش
مثابه سنده‌در اسانی قطع اولنمش طوار کفایت ایتمز التی وخصه‌سی اولمیوب اینمش اولان طوارك
کفایت ایتمسی صوابدر ابن کج اسناد ایدوب اینمش حقنده ایکی قول حکایه ایلدی وانك کفایت
ایتمامسنی مذهب جدید قیلدی بوینوزی اولمیان طوار وبوینوزی قیرلمش طوار قول اصح اوزره
قربانلغه کفایت ایدر کرك یاره‌سی اولسون کرك اولمسون محاملی لباب نام کتابده عدم جوازیله
جزم ایلدی کما تقدم قفال ایدر مکر آنك بوینوزینك قیرلمسنك الی لحمنده تأثیر ایتمش اوله بویله اولورسه
اویوز مثابه سنده اولور بوینوزلی طواری قربان ایتمك افضلدر دیشلرینك بعضیسی کیدن طوار
دخی قربان اولمغه کفایت ایدر (فائده) جوهری ایتدی اضحیه شول قیوندرکه قربان بیرامی کونی
بوغازلنه بونده درت لغت واردر بری همزه‌نك ضمیله ذکر اولناندر وبری همزه‌نك کسریله اضحیه‌در
وبری اضاحیدر وبری ضحیه‌در جمعی ضحایا واضحات واضحی کلورمثلا ارطاته ارطی کبی که ارطی
ارطانك جمعیدر وارطی برجنس اغجدرکه قومده بتر واضحی لفظیله بیرام کونیده تسمیه اولنور که
عید اضحی دیرلر (فرع) قربانده نیت شرطدر اصح قولده نیتی ذبحك اوزرینه مقدم ایتمك
جائز اولور برکیمسه شو قیونی قربان قیلدم دیسه بو تعیین ایدرمی ذبحه نیت اولمقسزین بونده

ایکی وجه واردر اصح قول کفایت ایتمامکدر زیرا اضحیه شافعی قتنده سنتدر کما تقدم
سنت ایسه کندی نفسنده تقربدر که انده نیت اولمق واجبدر امام غزالی ذبحه نیت اولمقسزین
وتعیینك کفایت ایتمسنی اختیار ایلدی انجق تجدید نیت ایتمك اصحدر (فرع) قربان ایدن
کیمسه‌یه مستحبدرکه کندی یدیله ذبح ایلیه آخره تفویضده جائزدر هر شخصکه انك بوغازلدیغی
حلال اوله قربانك دخی ذبحنی اکا تفویض ایتمك جائزدر انجق اولی اولان مسلمان اولاندر یاخود
فقیه اولاندر بولرو وقتنه وشرایطنه عالم اولدقلری ایچون وذبحه اهل کتابی دخی وکیل ایتمك جائزدر
امام مالك جائز دکلدر انك بوغازلدیغی قیون لحم اولور قربان یرینه کفایت ایتمز دیدی موفق ابن طاهر
الحنبلی دخی امام احمد حنبلیدن بومثللو حکایه ایلدی وقربان ایدن کیمسه ثلثنی اکل و ثلثنی
احبابنه هدیه و ثلثنی فقرایه تصدق مستحبدر وبرقولده نصفنی اکل ایدر و نصفنی صدقه
ایدر جمله‌سنی اکل ایلسه مذهب مختارده انك ادنی جزئنی فقرایه ضامن اولور بعضیلر نسنه ضامن
اولماز دیدیلر بعضیلر مستحب اولان مقداری ضامن اولور که ثلث یا نصفیدر دیدیلر قرباندن
برنسنه‌یی بیع جائز دکلدر وقصابه دخی اجرتی برینه اندن نسنه ویرمز بلکه مؤنت ذبح قربان ایده‌نك
اوزرینه‌در مثلا مؤنت حصادیعنی اکینی بچمنك اجرتی صاحب زرعه لازم اولدیغی کبی
(فرع) معلوم اوله که علماء کرام رحمهم الله تعالی لحم قربانی اوچ کوندن زیاده ادخار
وصاقلمق منهیدر دیرلر انك جمله‌سنی اکل جائز اولورمی ایکی وجه واردر بریسی بلی جمله‌سی اکل
اولنور که بو وجهی ابن شریح واصطخری وابن القاص دیدیلر ابن وکیل دخی بونی اختیار
ایلدی زیرا قربانك اکثرنی اکل جائزدر اکثر ایچون حکم کل وار بویله اولنجه جمله‌سنی دخی اکل جائز
اولور ثوابه نائل اولمق قربت قصدیله قان اقتمق ایله حصول پذیر اولور ابن القاص بو وجهی
نصر حضرتلرینه نسبت ایلدی ابن موفق الحنبلی بو وجهی امام اعظمدن دخی رحمه‌الله حکایه
ایلدی انجق بو ایکی وجهك اصحی اسم صدقه اطلاق اولنه جق مقداری قرباندن تصدق ایتمك
کرکدر (فرع) برکیمسه شو قیونی قربان قیلدم دیسه یاخود بعینه برقیونی قربان ایتمکی نذر ایلسه
اول کیمسه‌نك ملکی اول قیوندن زائل اولور کویا آزادلی قول کبی اولور که بیع وهبه ومبادله کبی نسنه
ایله اول قیونده تصرفی نافذ اولمازنه قدرانی قربان ایتمکده مخیر ایکی وار ایسه‌ده شیخ ابو علیدن
ملکی زائل اولمازنا که ذبح ایدوب لحمنی تصدق ایتمینجه دیو بروجه منقولدر مثلا برآدم الله رضاسیچون
شو عبدی آزاد ایتمك اوزریمه اولسون دیسه مجرد بویله دیمکله عبددن ملکی زائل اولماز انجق ازاد
ایتمك ایله زائل اولور امام اعظمدن رحمه‌الله منقولدرکه کلام مرقوم ایله ملکی زائل اولمازانجق انی
بیع وتبدیل دخی ایده مزبر کیمسه بعینه برعبدك عتقنی نذر ایلسه انی بیع وتبدیلی جائز اولمازنه قدر
ملکی اندن زائل دکل ایسه‌ده وامام اعظم نذرده وعتقده بیع وتبدیل جائزدر دیدی اول کیمسه نذر
ایتدیکی قیونی بیع ایلسه اول قیون طورورسه استرداد اولنور اکر مشتری تلف ایتمش ایسه یاخود
قیون مشترینك یانده تلف اولسه یوم قبضدن یوم تلفه کلنجه‌دك قیمتنك مثلی مشتری‌یه لازم اولور
ایکی کیمسه بر برندن اذنسز بربرینك قربانلرین بوغازلسه لرهر بری ایکی قیمتك فضلنی ضامن
اولورلر اول قیونلر قربانلرینه کفایت ایدر (فرع) محاملی دیرکه کوکسنه قریب یردن بوغازلنورسه
نحر دیرلر قیون کردانندن ذبح اولنور جمله‌سنی نحر ایلسه یاخود جمله‌سنی ذبح ایلسه جائز اولور موضع
نحر کوکسدرکه قلاده اولان یردر ذبحك موضعی جکه‌نك آلتنده صقالك جمع اولدیغی یردر
ذبحك کمالی بوغازو ویکن وشاه طمرلری کسلمکدر انتهی الکلام قربان اولمغه تعیین اولنان قیون
قوزولسه قوزسیده کندیله ذبح اولنور وآنی قربان ایده‌جك کیمسه ایچون اول قیونك سودندن
قوزوسندن فضله اولان سودی ایچمك واردر قاضی ابو سعید الهروی بویله دیمشدر (الامثال)

ضرب مثلده دیرلر که هر قیون کندی اپاغندن اصیلور یعنی هر کمسنه کندی عمليله جزا لنور بومثلی ابتدا سویلیان وکیع بن سلمة بن زهیر بن ایاددر که جرهمیلردن صکره کعبهٔ مکرمه یه والی اولوب مکه‌نك اسفلنده برکوشك بنا ایلدی ائمه وعالملردن برقاچ کیمسه انده ساکن ایلدیکه انلره حزوره دینور دیکه مکه‌ده‌کی حزوره یه بونکله تسمیه اولنمشدر وکوشکه برنردبان قویدی زعم ایدردیکه اکا چیقوب رب تعالایه مناجات ایدر وچوق خیر کلام سویلردی علماء عرب انك حقنده صدیقیندندر دیرلردی چون محتضر اولدی اولادنی جمع ایدوب انلره دیدیکه وصیتمی اشیدك برکیمسه که رشد وسداده اوله اکا تبعیت ایدك و برکیمسه که ازغون اوله آنی ترك ایدك هر قیون کندی اپاغندن اصیلور دیوب بونی مثل قویدی یعنی هر کیمسه کندی عمليله جزا لنور نتکم (ولا تزر وازرة وزر اخرى) بیورلمشدر قیونك خاصه سندندر که بوزلدیکی وقتده دریسی النوب دکنکله دوکلش کسنه یه صارلسه نفع ویرر که اغریسی ساکن اولور

❊ الشامرك ❊ کنجط وقکه هنوز یمورطه‌نه ممش اوله لسان ترکیده فیرك دیرلر وابو یعلی انك کنیتیدر بو کلام معربدر معناسی ملك الطیر دیمكدر یعنی قوشلرك شاهی معناسنه صاحب مرصع بوپله دیمشدر

❊ الشاهین ❊ شکار قوشلرندن خوب صورت برقوشدر جمعی شواهین کلور لفظ عربی دکلدر انجق عربلرده سویلنشدر (سید جلیل عبدالله بن المبارك بعض احبابنه تعریض وتعزیر ایدوب دیرکه ❊ شعر ❊ قدیفتح المرء حانوتا لمتجره ❊ یعنی کشی تجارت ایچون بردکان آچر ❊ وقد فتحت لك الحانوت بالدین ❊ وتحقیق سن سنك ایچون دین ایله بردکان اچدك مراد انك قاضی اولمسیدر ❊ بین الحوانیت حانوت بلا غلق ❊ دکانلر اراسنده اورتلمامش بردکاندرکه مراد محکمه‌در ❊ یبتاع بالدین اموال المساکین ❊ فقرا امانیله آنده دین فروخت اولنور ❊ صیرت دینك شاهینا تصید به ❊ سن دینکی برشاهین قلدك که انکله شکار ایدرسن ❊ ولیس یفلح اصحاب الشواهین ❊ حال بوکه اصحاب شواهین فلاح بولودکلدر بو بیتلره مناسب برقاچ ابیاتی دخی بازبخشنده مرور ایلدی مومی الیهك سخن دررباررلندندر که علم شریفی دنیا امیدیله تعلیم ایلدك علم بزی ترك دنیایه دلالت ایلدی ظاهر هوشمند اولان عالم علمی ترك دنیا ایتدیرر زیرا (حب الدنيا رأس كل خطيئة) بیورلمشدر مقتضای علم ودلالت علم اودر شاهین اوچ کونادر بری شاهین وبری طوغان وبری قره کوزدر جمله سی طوغن جنسندندر انجق شاهینك مزاجی طوغندن یاردویابسدرکه بوسببدن علوسمادن اشاغیه شدتله اینزوشکارینك اطرافنی دور ایتمکسزن سوزیلوب شکارینك اوزرینه کاورو شاهینده قورقاقلق وفتور واردر بوحال ایله برله شکار اوزره حمله‌سی شدیددرکه بوسببدن بعضیجه کندی نفسنی یره چالوب هلاك اولور شاهینك کمکلری سائر مرغ شکارك کمکلرندن صلابتلیدر بعضیلر دیرلر که شاهینك طبیعتی اسمی کبی میزاندر یعنی شاهین حرکاتده وسکونده و عدد حروفده میزان لفظی کبی اولدیغی شاهین میزان طبعدرکه طوقلقدن ادنی حاله وآجلقدن آز آجلغه تحمل ایده مز شاهینك اوصافندن خوب وپسندیده اولان قفاسی بیوك کوزلری واسع سینه سی کیکش کوکسنك یوقاریسی طولو وسطی اینلو و یلقلری پراك وقالن اینجکلری قیصه پاکی آزقویریغی اینجه اولاندرکه قویریغنك اوزرینه قنادی آصلسه قنادلرندن نسنه فضله قالمیه شاهین بووصفله اولسه طورنه یی و بونك امثالی مرغانی شکار ایدر دینلمشدر که شاهین ایله ابتدا شکار ایدن قسطنطیندر شویله ایدیکه شاهینلر قسطنطین ایچون طوتیلوب بغلندی وتعلیم اولندیکه قسطنطین آتنه بندکده باشی اوزرنده چوریتوب حرارت آفتابدن آنی کولکه لندیررلرایدی شاهینلر بعضیجه سوزیلوب اشغه اینرلر وبعضیجه یوجه‌لنورلردی قسطنطین بندکده اطرافنده چورینوب طورررلردی شول کونه دکینکه

قسطنطین بنمشیدی یردن برقوش اوچدی شاهینلر آنی کورنجه بعضیسی اکا حمله ایدوب آلدیکه انك بو کیفیتی قسطنطینه خوش کلوب تعجب وبرمکله اولدخی شاهینلری شکاره صالار اولدی شاهینك حکم شرعیسی صادبانده صقر بحثنده کلور ان شاء الله تعالی مصنف شیخ دمیری دیرکه بن مدینهٔ نبویه‌ده ایکن علی ساکنها افضل الصلوة والسلام فارس الدین شاهین نام قرنداشم ایچون تحریر ایتدیکم نامه‌لرمدندرکه ❊ سلام کما فاحت بروض ازاهر ❊ یعنی باغ و بستانلرده قوقن شکوفه وچیچکلر کبی سلام فرح انجام ❊ یضیء کما لاحت بافق زواهر ❊ یعنی اول سلام ضیا ویرر افق آسمانك بیاض یلدزلری ضیا ویردیکی کبی ❊ اذا عبقت کتبی به قال قائل ❊ انی طیبها نشر من المسك عاطر ❊ یعنی محبت نامه‌مك تحریرینه سلام ایله تمام ایتدیکمده برقائل سویلیوب انك دورلمسنده طاغلمش وسرپلمش مسکمی واردرکه قوقردیدی یعنی دعانامه‌م مسك وعنبر بویی دیمش ❊ الی فارس الدین الذی قدترجلت ❊ لخدمته خدام مصر الاکابر ❊ یعنی ذکر اولنان سلام شول فارس الدینه درکه اکابر مصرانك خدمتنده پیاده یورر ❊ اذا عد خدام الملوك جمیعهم ❊ فبینهم ذکراشاهین طائر ❊ یعنی ملوك خادملرینك جمله سی تعداد اولنسه آنلرك اراسنده شاهین قوشنك دخی ذکری واردر بونده لطف واردرکه مرقوم فارس الدینه شاهین دیرلردی وفی الحقیقه شاهین مراد اولنسه‌ده اولورکه ظاهرا شاهین دخی ملوکك خادملرندندر محل استشهاد بومصرع اولسه کرك ❊ وعندی اشتیاق نحوه وتلفت ❊ الیه وقلبی بالمودة عامر ❊ وبنم قتمده انك طرفنه اشتیاق والتفات واردرکه درونم محبت ایله معمور ومشحوندر ❊ تمنت جهدی ان اراه بحضرة ❊ معظمة اوطارها وهو حاضر ❊ یعنی جدوسعی ایله مأمول ایدرمکه انی کوردیکمده حاجاتلری قضا اولنمش کامران کوره‌م ❊ وادعو له فی کل وقت مشرف ❊ وکل زمان فضله متواتر ❊ یعنی بن اکا هروقت وزمان میمنت انجامده دعا ایدرم ❊ وفی مسجد عال کریم معظم ❊ یعنی اماکن مبارکه‌دن شول مسجد عالی وکریم ومعظمده دخی دعا ایدرمکه ❊ له شرف فی سائر الارض سائر ❊ یعنی اول مسجدك سائر ارضده شرافتی واردرکه انك شرفی شایعدر شاهین رؤیاده کورلسه تعبیری صقر بحثنده کلور ان شاء الله تعالی

❊ الشبب ❊ شول اکوزدرکه مسن اوله

❊ شبث ❊ شبوث دخی بونك کبیدرکه کالان بولان صغر معناسنه

❊ الشبث ❊ بالتحریك اورمجکدر صاحب محکم قولنده وبربوجکدرکه التی عدد اوزون ایاغی واردر ارقاسی ایله ایاقلرینك اوستی صاریدر باشی سیاه کوزلری کوك اولور بعضیلر دیرکه ایاغی چوق باشی بیوك آغزی واسع قیچی مرتفع اولور یری اشرشول بوجکدرکه شحمة الارض تسمیه اولنور جمعی اشبات وشبثان کلور جوهری ایتدی شبث فتحتینله حشرات ارضدن قرق ایاق دیدکاری بوجکدر شبثك کسریله شبث دینلر جمعی شبثات کلور خرب ایله خربان کبی خرب طوی دیدکلری قوشك ارککیدر شبث تعبیر اولنان بوجکك حکم شرعیسی اکلی حرام اولمقدر زیرا حشراتندندر

❊ الشبثان ❊ شین معجمه‌نك کسری وباء موحده ایله بعده ثاء مثلثه و بعده آخرنده نون ایله ابن قتیبه ادب الکاتب نام کتابده ذکرایدرکه بو بربوجکدرکه قوملی یرده اولور بو بوجك کندی یه طوقنن نسنه یه یاپشدیغی ایچون شبثان تسمیه اولندی شاعر دخی بونی شعرنده استعمال ایدوب دیرکه ❊ مدارج شبثان لهن همیم ❊ یعنی شبثانك بوجنك دخی یوالرنده کندیلر ایچون غم وحزن واردر بونك حکم شرعیسی اکلی حرام اولمقدر زیرا بودخی اکل اولنمیان حشرات جنسندندر

❊ الشبدعة ❊ برعقرب دیمکدر جمعی شبادع کلور شینك فتحی ودالك کسریله عقربلر معناسنه و بوابو عمرو روایتیدر حدیث شریفده کلدیکه ❊ من عض علی شبدعه سلم من الایام ❊ یعنی برکیمسه عقرب مثال اولان لسانی ایصرسه آفات دهردن سالم اولور یعنی سکوت ایلسه‌ده غیبته طلانلر ایله طالمسه ولسانیله ناسی صوقمسه کندی

امین اولور زیرا لسانی ایصرن سوبلیه مزلسان انسانی مضر اولان عقربه تشبیه اولنمشدر
﴿الشبرص﴾ سفرجل وزنی کبی کوجك دوه دیمکدر سفرجل ایوالك آدیدر ﴿الشبوة﴾
برعقرب دیمکدر جمعی شبوات کلور ﴿الشبل﴾ ارسلان یاوروسنه دیرلر شکار ایتمکه
ایرشدکده جمعی اشبال وشبول کلور ﴿الشبوط﴾ برجنس بالقدر امام لیث سین مهمله ایله
سبوط بوندەلغتدردیدی بو بالغك قوبروغی اینجه وسطی اینلو ذانی یومشق و باشی کوچکدر
بوجنس بالغك دیشیسی قلیل وارککی کثیردر بوسببدن یمورطه سی قلیل اولور بعض صبادلر
ذکرایدرکه بو بالق شبکه یه دوشدکده چقمغه قادر اولامز بیلورکه کندینی انجق صچرامق خلاص
ایدر بر مزراق قدر کیرولنور بعده صچرر که صچرامسی بعضیجه هواده یکرمی ذراعدن زیاده اولور
شبکه یی شق ایدوب چیقار لحمی کثیر الطوبتدر بو کونا بالق نهر دجله ده چوقدر ﴿الشجاع﴾
برجنس ییلاندرکه آتلو ویيان کسنه لره صچرایوب حمله ایدر وقوبروغی اوزره قالقارکه بعضیجه
آتلونك باشنه برابر اولوربریه و یابانلرده بولنور منقولدرکه مالك بن ادهم برکون شکاره چقمشیدی
برخراب و ایسسز وصوسزیره واردی کندیله اتباعندن نیجه کسنه لر وارایدی آنلر صو
ارادیلر بولمدیلر مالك بن ادهم دخی اول محله نزول ایلدیکه کندویه برسایبان قوردیلر اتباعنه امر
ایلدیکه صو وشکار تفتیش ایده لر انلر دخی تفتیشه چیقوب برآهو یه ملاقی اولدیلر وآنی شکار ایدوب
کتوردکلرنده کباب ایدك دیو امر ایلدی انجق کمال اوزره بشوره کرآنی صوایله بشوروب صورلك
مأمولدرکه صوسزلغه نفعی وره دیدی انلر دخی بویله ایتدیلر بعده شجاع تعبیر اولنور ییلانه مصادف
اولوب قتل مراد ایتدیلر ییلان دخی فرار ایدوب مالك بن ادهمك سایبانه کیردی مالك دخی بندن
خلاص استدی سز بونی بوشلکز دیدکده آنلرده عفو ایتدیلر بعده کندی واتباعی صو ارامغه
کتدیلر ناکاه برهاتف آنلره ندا ایتدیکه شو شعری سوبلردی ☼ یا قوم یاقوم لاماء لکم ابدا ☼
حتی تحثوا المطایا یومها التعبا * یعنی ای قوم سزلره ایچون اصلا صو یو قدرتا که بینکلر یکزی
بو کونده مشقتلندرمینجه یعنی سوار اولدیغکز حیوانلره چوق زحمت ویروب صویی تفتیش
ایتملیسزکه صوانکزه کیره ☼ وسددوا یمنة فالماء عن کثب ☼ ماء غزیر وعین تذهب الوصبا ☼
سزصاغ طرفی طوتوب کیدك صو یقینده در برچوق صودر و برچشمه درکه زحمتی کیدوب شفا ویرر
☼حتی اذاما خذتم منه حاجتکم ☼ فاسقوا المطایا ومنه فاملؤا القربا ☼ حتی سز اول صودن حاجتکزی
الدیغکزده بینکلریکزی صوارك وقربه لریکزی طولدیرك دیمش هاتفدن بو ندایی اشتدکلرنده کندی
واتباعی هاتفك شعرنده وصف ایتدیکی طرفه کتدیلر ناکاه کوردیلرکه برچوق صو آنده دوه لرینی
صواردیلر و برمقدار صو آلدیلر وقتاکه بو حاجتلرینی قضا ایتدیلر ایسه اول صودن بر اثرونام
ونشان کورمه دیلر ناکاه ینه هاتف ندا ایدوب شو شعری سوبلرکه ☼ یامالك عنی جزاك الله صالحة *
یعنی ای مالك بن ادهم حق تعالی بندن ایچون سنی خیرایله جزالسون ☼ هذا وداع لکم منی
وتسلیم ☼ بو بندن سزه وداعدر وتسلیمدر ☼ لا تزهدن اصطناع العرف من احد ☼
عرف وعادتك صنعت ایتدیکندن البته کیرو طورمه یعنی غیرت کش اولوب بنم سایبانمه صغندی
دیو بنی خلاص ایتدیکك کبی آخرمناسب اولان عرف عادتلری دریغ ایتمه ☼ان امرء یحرم المعروف
محروم ☼ تحقیق شول کیمسه که عادت معروف اولان نسنه دن محروم ایدر کندی محرومدر
☼الخیر یبقی وان طالت مغیبة ☼ والشر ما عاش مثل المرء مذموم ☼ خیر باقیدرنه قدر بو لنمدیغی
چوق اولورسه ده شر دائم اولسه ده شول مذموم کیمسه کبیدر بو هاتف ایله مرادی مرقوم
مالك بن ادهمك عفو ایتدیکی ییلاندرکه بوکونه اشعار ایله مرقومك احسانه مکافات
ایلمش صحیحنده جابردن وابو هریره دن رضی الله تعالی عنهما منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد

صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردرکه (مامن رجل لایؤدی زکوة ماله الامثل له یوم القیمة شجاعا اقرع له
زوأبتان یفرمنه وهو یتبعه حتی یطوقه فی عنقه) یعنی رجلدن برکیمسه بوقدر که مالنك زکوتنی
ویرمیه البته اول کیمسه ایچون یوم قیامتده مالی اغوسنك کثرتندن باشی آغرمش واغزی یانلرنده قبل
بتمش خبیث ییلان صورتی تصویر قلنورکه او کیمسه اندن فرار ایدر اول ییلان کندینك اردینه
دوشرتا که ییلان اول کیمسه نك بوینه طوق قیلنجیه دك مسلم حضرتلرینك روایتنده (یتبعه
فاتحافاه فاذا اتاه فرمنه فینادیه خذ کنزك الذی خبأته فاذا رأی انه لابدمنه سلك یده فی فیه فیقضمها
قضمة الفحل ثم یأخذ بلهزمتیه یعنی شدقیه ثم یقول انا مالك انا کنزك ثم تلا هذه الایة (ولا تحسبن
الذین یبخلون بما اتاهم الله من فضله هو خیرا لهم بل هو شر لهم سیطوقون مابخلوا به یوم القیمة)
یعنی ییلان الك آردینه دوشر اغزینی اچیجی اولدیغی حالده اکا کلدکده اولدخی اندن فرار ایدر ییلان
دخی اخفا ایتدیکك دفینه کی طوت دیو بطریق الاستهزاء جاغرر اول کیمسه لابد کندویه ایریشجکنی
کوردکده یدینی ییلانك اغزینه صوقارکه اولدخی ارکك ات ایصرمسی کبی انك یدینی ایصرر
بعده طوداقلریله طوتوب بن سنك مالکم بن سنك دفینه کم دیوبطریق الاستهزاء سویلردیو بیوروب
بعده ذکر اولنان آیت کریمه یی تلاوت ایلدی معنای لطیفی بو ایدیکه یامحمد شول کسنه لرکه حق
تعالانك فضلندن کندیلره ویردیکی مالك زکوتنی ویرمیوب بخل ایدرلر انلرك بخلنی کندیلره
خیرلی ظن ایتمه بلکه اول بخل کندیلره شردرکه بخل ایتدکلری نسنه ایله طوقلنورلر یوم قیامتده
حدیث شریفده ذکر اولنان اقرع شول ییلاندرکه آغوسنك مبالغه سندن وباشنك چوقلغندن
باشی آغروب کل اولمش کبی اوله وحدیثده مذکور اولان زوأبتان باشنك ایکی طرفنده
ایکی بلی وقبلاردرکه آغوسنك کثرتندن اولور وبعضیلر ییلانك کوزی اوستنده ایکی
بکدر دیرلر که بو صفتده اولان ییلان شدید مرضدر بعضیلر دیرز أوبتان ایکی آزودرکه
آغزندن چیقرلر وانلر ایله یر وایصرر حدیثده اولان قضم دیشلری اطرافیله
ایصرمقدر حضمه لفظی اغزینك جمله سیله طوتمقدر بعضیلر دیرکه قورو نسنه یی اکل
ایتمکه قضم وباش نسنه یی اکل ایتمکه حضم دینور طائفۀ عرب شویله زعم ایدرلرکه برکیمسه
زیاده آج اولسه وآجلغی ممتد اولسه انك قرننده بر ییلان پیدا اولورکه اکا شجاع دیرلر وصفر
دیرلر صادك فتحیله تنکیم ابو خراش بوکا اشارت ایدوب عورتنه خطاب ایله دیرکه
☼ شعر ☼ ارد شجاع البطن لم تعلمینه ☼ واوثر غیری من عیالك بالطعم ☼ یعنی قرنم آجلغنده
ظهور ایدن ییلانی برد ایدرمکه ای خاتون سن انی بلمزسك وسنك عیالکدن بنم غیریلری طعامه
اختیار ایدرم یعنی طعامی آخر عیالك اکل ایلسون بن بکا علاج بولورم ☼ واغتبق الماء القراح
وانثنی ☼ اخشام خالص وصافی صویی ایچرم و بوکا باتورم ☼ اذا الزاد امسی للمزلج ذا طعم ☼
بوتقدیرجه زاد ونفقه ذوقی ضعیف اولان کیمسه ایچون لذت ایله کیجه لر یعنی طعامی یيوب اسراف
ایتمم صباحه قالور احباب ایچون دیمش وشجاعی شاعر آخردخی استعمال ایلمشکه ☼ شعر ☼
واطرق اطراق الشجاع ولو رای ☼ مساغا لنا باه الشجاع لصمما ☼ یعنی ییلانك سکوتی وکوزن
یره دیکوب طورمسی کبی طورر اکر ییلان آزولر ایچون کیجه جك یر کوررسه اول زمان ازولرینی
صیقر دیمك اولدیکه هراشده عجله اوزره اولمه فرصت کوزت تنکیم ییلان دیشی ایله کچه جك یری
کوزتدیکی کبی شولغتکه شعرده کی نابا لفظی نابین اولاجق ایکن بویله اولوب حالت نصبده
وحالت جرده الف تثنیه نك باقی اولمسی بنی حارثه نك لغتیدرکوفیونك مذهبیده بودر حق تعالانك
قول شریفنده ☼ ان هذان لساحران ☼ بیورلمسی بوندن مأخوذدرکه حالت نصبدر (ان هذین
لساحرین) اولملی ایدی بو قاعده یه بناء تثنیه الفی ابقا اولنمش رؤیاده بو کونا ییلانی کورمك

ولدجسوره وشديد عورته دلالت ايدر ﴿الشحرور﴾ سحنون وزنى كبيدر سرچه دن بيوك
برسيا.قوشدر كه اصوات مختلفه ايله صدا ويرر قرمطاوق ديرلر اول الريح والمطر معناسنه در ابن سيده
وغيريلر بو يله ديدى شيخ العلامه علاء الدين الباجينك ديديكى شو شعر عجيب خوبدر كه مرقومك
وفاتى يدى يوز اون درت سنه سنده در صاحب بيتدر * يا بلبل و الهزار و الشحرور * يكسى
طربا قلب الشجى المغرور * يعنى خوب آواز اولان قوشلر وهزار و شحرور غمناك اولان قلبلره
نشاط وسرور جامه لرى كيدير * فانهض عجلا وانهب من اللذة ما * جاءت كرما به يد المقدور *
غفلتدن عجله صچره قالق وقادر متعالك قدرتى كنديدن كرما سخاوت ايتديكى لذتدن قاپوب
آل مراد اول قوشلرك وقت سحرده اولان خوب آواز وتسبيح ايله دمكذارلريدر * يعنى انك
او نغمه لرندن خصه ياب اول انلر تسبيح وتهليلده در نتكيم (ومامن شئ الا يسبح بحمده) بيورلمشدر
شو قائل شحرور قوشنك وصفنده خوش ديمشدر * شعر * وروضة رقصت اغصانها
وشدت * اطيارها وتولت سقيها السحب * يعنى نه خوب بستاندر كه اغاجلر رقص و حركت ايدر
وقوشلرى ترنم ايدوب اندن كتمكى استمدكلرندن كويا هوادارلغندن قوشلرى صوينى چوق
ايچمكدن منع واعراض ايتدرمشدر * وظل شحرورها الغريد تحسبه * اسويد امر مزماره
ذهب) يعنى او بستان بركولكه دركه انك شحرور قوشى غريد تعبير اولنان شول ضررسز
يلانه بكزركه سن انى يلانجق ظن ايدرسك دودك چالجى در انك دوديكى آلتوندر
مراد بورنك قيرمزى اولمسيدر شاعرك اسويد قولى عجب خوبدر كه اسودك تصغيريدر
وشاعر آخر دخى خوب ديمشدركه * شعر * له فى خده الوردى خال * يدور به بنفسج عارضيه *
يعنى معشوقك كل رخلرنده بكلر واردركه اول بكلرى بكاقلرنده اولان بنفسج دور ايدر مراد
اوشوخك يوزى رنك آميز اولديغيدر * كشحرور تخبا فى سياج * مخافة خارج من مقلتيه * يعنى آنك
بكلرى بنفسج ايچنده درشول شحرور قوشى كبى كه حركت ايدن نسنه كوزيمى چيقرر ديو كوزى
خوفندن ديكن ايچنه كزلنمشيدى بيچاره عاشق محبوبنك بكلرى كزلو اولديغنه مرتبه الم كشيده
اولمشكه بكلر بنى سترايدن ديكنه تشبيه ايلمش (بو قوشك حكم
شرعيسى سرچه كبيدر يقينده عين بخشنده كلور ان شاء الله تعالى شحرورى رؤياده كورمك
سلطان كتبه سندن نحو وآشنا واديب بركيمسه يه دلالت ايدر وبعضيجه ولدذكى وفصيحه دلالت
ايدر ياخود مكتب اوشاقلرينه دلالت ايدر والله اعلم ﴿شحمة الارض﴾ يعنى يرياغى
برصو غلجاندر كه انسان پايشدقده بو نجق كبى طوپلنور قزوينى اشكال نام كتابنده دير كه شحمة الارض
خراطين تسميه اولنور برقرمزى اوزن قورتدر كه ياش يرلرده بولنور زمخشرى ربيع الابرار نام كتابنده
ايتدى قرمزى نقطه لى كويا بياض بالق كبى بر مخلوقدر كه محبوبه نك بارمغى اكا تشبيه اولنور سراهى
وبراق اولمقده هرمس حكيم دير كه بو بركوچك حيواندر كه رايحه سى كوزلدر كنديى آتش يقمز
آتشه برطرفدن كيروب وبرطرفدن چيقر بركيمسه بونك ياغيله ياغلنسه آتشك ايچنه كيررسه ده
كنديه تأثير ايتمز (خواص اجزاسى) شحمة الارض قوروديلوب ولادتى عسير اولان خاتونه اندن
بردرهم مقدارى ايچرلسه اول ساعت طوغره قزوينى دير كه بو صو غلجان كباب اولنوب اتمك ايله اكل
اولنسه مثانه ده اولان طاشى پاره لر شحمة الارض قوروديلوب صاريلق اولان كيمسه يه سورلسه
صاريلغى كيدررر وبونك كولى سحق اولنوب ياغ ايله خلط اولنوب كل باشه سورلسه قيلى بيترركللكى
كيدرر حكم شرعيسى وتعبيرى دودك يعنى قوردك تعبيرى كبيدر كه دال بحثنده مرور ايلدى
والله تعالى اعلم ﴿الشذا﴾ شينك فتحى وذال معجمه ايله ايت سنكى دركه بعضيجه دوه يه ده

قونر مفردى شذاة كلور ﴿الشران﴾ سورى سنكه بكزر بر مخلوقدر كه ناسك يوزلرينى
بورر ﴿الشرشق﴾ شقراق قوشى كه بوين بورن قوشى ديرلر ﴿الشرشور﴾
عصفور وزنى كبى سرچه مثللو قيرمزى يه مائل بربوز قوشدر ابن سيده بويله ديديكه باب باده ابو براقش
ديو سبقت ايلدى حكم شرعيسى اكلى حلال اولمقدر زيرا عموم سرچه لرده داخلدر
﴿الشرع والشرعوف﴾ كوچك قوربغه نك آديدر ﴿الشرنى﴾ حنظل وزننده معروف
برقوشدر ﴿الشعرا﴾ شينك فتحى وكسريله وعينك سكونيله بركولك وياقيرمزى سككدر
دوه يه وحماره وكلبه قونار آنلره زياده اذيت ايدر بعضيلر بوايت سنكيدر ديدى كتب سيرده
منقولدر كه مكه دن صناديد قريش وسائر مشركين عرب عسكر منحوسه لريله بدر غزاسنده
كوردكلرى جنكك انتقامن آلورز زعميله مدينه منوره يه طوغرى چيقوب برچهارشنبه كونى جبل احده
نزول ايتدكلرنده اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم نزوللرينى استماع ايدوب اصحاب
كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتيله مشاوره وعبد الله بن ابى ابن سلولكه رئيس
منافقيندر رجا غيروب آنكله دخى مشاوره ايلديكه مرقومى قطعا بويله برامورده چاغرمشيدى
مرقوم عبد الله بن ابى ابن سلول واكثر انصار يارسول الله مدينه ده ثابت اول انلره چقمه خداى متعال
حقيچون هر قچن بزلر عدو اوزرينه چيقوب جنك ايلسك انلر بزدن يغما اورلردى بزمغلوب
اولوردق وقچن اعدا بزم اوزريمزه كلسه بز غالب وفرصتياب اولوب غنايمه مستغرق اولوردق
نيجكه شمدى فرصتياب اولمه لم سن بزم ايچمزده سن لكن آنلرى حالى اوزره قويكه آنلر آنده
طورورلرسه شرايله طوررلر اكر اوزريمزه كلورلرسه رجالمز رو بروجدال ايدر نساوصبيانلر دخى اوست
طرفلرنده طاش آترلر انلر عودت ايدرلرسه خائب وخاسر عودت ايدرلر ديدكلرنده حضرت رسول
صلى الله تعالى عليه وسلم بورأى صوابه تعجب ايلدى اصحاب كرامدن بعضيلرى دخى يارسول الله
اول كلبلرك اوزرلرينه چيقه لم بزلرى كنديلردن خوف ايتدى ديو اعتقاد ايتميه لر و بزى ضعيف
عدا يتميه لر ديديجه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله عليه وسلم بيورديكه (انى رأيت فى منامى
بقرا فاولتهـا خيرا ورأيت فى ذباب سيفى ثلما فاولتهـا هزيمة ورأيت انى ادخلت يدى فى درع
حصينة فاولتها المدينة فان رأيتم ان تقيموا بالمدينة فافعلوا) يعنى بو كيجه حالت منامده صحراى عالم
مثالى تماشا ايدركن براوكوز كوردم آنى خير ايله تعبير ايلدم وقلجم اغزنده كدك كوردم آنى انهزام ايله
تأويل ايلدم ودخى كوردم كه برمحكم زرخ كيمشم آنى مدينه حصنى ايله تعبير ايلدم اكر مدينه ده طورمغى
مناسب كوررسه كز بويله ايدك بيوردى حالا آنلرك مدينه ده پيغمبر اوزرينه كلوب سوقاقلر ايچنده
مقاتله اتملرى پيغمبرك خاطر عاطرينه خوش كلمزدى مسلميندن يوم بدرده بولنميان برجوانكه يوم احدده
حضرت بارى اكا شهادت كرم ايلدى يا رسول الله دشمنه قرشو چيقه لم ديو تمام رغبت ايلديكه
طشره چيقه لر اول حضرتك حقه دهان حكمت آميزندن صادر اولان رأى وتدبيرى فرح آميز
ايدوكنه لوح ضمير والالرى نقش پيكاردن مصفى ايدى لكن آنلره مماشات ايدوب حجره سعادته كيردى
جبه وجوشن كيوب چيقدى واصحاب كرام حضرت رسولى جوشن وسلاحنى كيمش كوردكلرنده
ايتدكلرى كلامه نادم اولوب بربرينه آيا نه ايشلدكونه مقوله قبيح اشدر كه حضرت رسول صلى الله
عليه وسلمه بزيول كوستردك حالا كه وحى اكا كلور ديو اعتذاره بشلبوب يارسول الله بزم نه حديمزسن
قتالده مناسب كورديككى اشله ديدكلرنده بيورديكه * لا ينبغى لنبى ان يلبس لامته فيضعها
حتى يقاتل * يعنى بر پيغمبره لايق دكلدر كه سلاحنى قوشنه ده اعدا ايله مقاتله ايتمدين سلاحنى قويه
بو اثناده مشركين يوم اربعا وخميسده احدده اكلنورلردى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه
وسلم دخى يوم جمعه ده اصحابيله جمعه يى قلدقدن صكره چيقوب احد طاغندن بردره ده سنت

كونى صباحه داخل اولديكه هجرتدن اوچنجى سنه نك شوال شريفنك نصفى ايدى وحضرت ايله اولان اصحاب كرامدى يوز كيمسه ايدى عبدالله بن جبير يكه خوات بن جبيرك برادريدر تيرانداز اللى كيمسه يه رئيس ايدوب بيورديكه سز بريكزده طورك واوق ايله بزى قوريكز كه آرقه مزدن دشمن كلميه اكر فرصت بزم اولور ياخود انلرك اولورسه سز بريكزدن كتمكه كزنا كه بن سيزه خبر كوندره مينجه زيرا سز بونده ثابت اولدقجه بزدائما غالب اولورز ديدى سفهاء قريش كلديلر كه خالدبن وليد صاغلرنده عكرمه ابن ابى جهل صول طرفلرنده كنديلر ايله بيله مغنيه عورتلر ودفلر چالوب شعرلر اوقورلردى جنكه باشلديلر جنك اوقدر قزشديكه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى مبارك النه قلج الوب (من يأخذ هذا بحقه و يضرب به العدوحتى ينحنى) يعنى كم بونى الله الوب دشمنه اوررنا كه انلرى بزدن كيرواليلرديو بيوردى ابودجانه سماك بن حرشه رضى الله تعالى عنه اول قلجى الوب وقرمزى دستار صاريتوب دليرانه صالنه رق ميدانه كيردى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (انها لمشية يبغضها الله تعالى الافى هذا الوضع) يعنى بو بركونه يوريمكدركه حضرت بارى بومقامك غيريده بويله يوريمكى بغض ايدر يعنى محل جنكده دليرانه كورنملدر اولدخى قلج ايله كفاركسارك باشلرينى ايكى پاره وحضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم واصحاب كرام رضى الله تعالى عنهم يوريش ايدوب براوغوردن حمله وهجوم ايتديلر كه كفارى يرلرندن قوپاروب منهزم ايتديلر عبدالله بن جبيرك باش اولديغى اوقجيلر دخى غنيمت يغما ايدهلم والله ناس كلور غنيمتى آلور ديو مأمور اولدقلرى خدمتى ترك ايتديلر وقتاكه آنلر كلديلر كفارك يوزى دوندى زبير بن عوام رضى الله تعالى عنه ديركه وقتاكه اوقاتمغه مأمور اولانلر قومه بقديلرسه كورديلركه ماورالرى اچلمش غنيمت يغما ايده يورلر كنديلرده يغما مراديله اقبال ايتديلر وقتاكه خالدبن الوليد دشمن طرفندن اوقاتانلرك قلتنى وناسك غنيمته مشغول اولدقلرينى وماورالرينى خالى كورديسه كفارخاكساردن بر كروه مكروهى چاغيروب على الغفله اصحاب كزينه ارقه لرندن هجوم ايدوب صندرديلر عبدالله بن قميه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمه برطاش آتوب مبارك آزودبشن قردى ومبارك بورننى ويوزينى شكست ايدوب اندن قان روان اولوب مبارك صقالنه دوكلدى دستاريله يوزين ومحاسنن پاك ايدرديكه اصحاب كزين باندن پريشان اولديلر حضرت رسول دخى يوجه اولق ايچون برطاش اوستنه چيقه يوب چقمق مراد ايلدى ايكى زراع مقدارى يوجه اولمغله چيقه مبوب طلحه رضى الله تعالى عنه التنه ياتوب حضرت دخى چيقه يوب طاشك اوستنه چقدى رئيس قريش اولان ابوسفيانك اهلى هند نام خاتون ويانده اولان سائر نسالر شهدالرك بورنن وقولاغن كسوب انلردن كردانه قلاده يايدى وشهيد اولان حضرت حمزه رضى الله تعالى عنهك جكرينى چكندى يوتمغه قادر اولهميوب كيرو توكوردى مرقوم عبدالله بن قميه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمى قتل ايتمكه كلوب مصعب بن عمير رضى الله تعالى عنه اوكنده اولمغله دفع ايلدى قميه دخى مصعبى شهيد ايدوب حضرت رسولى قتل ايتدم ظن ايتمكله محمدى قتل ايلدم ديه رك عودت ايدوب محمد قتل اولندى ديو بريسى چاغردى دينلمشدر اول چاغرن شيطان عليه اللعنه ايدى ناس نااميد اولوب كيرو دورديلر حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى يا عبادالله بكا كلك ديوناسى چاغرمغه باشلدى اصحابدن اوتوز كيمسه جمع اولوب حضرت رسولى حمايه ايتديلر كه كفارخاكسارك شرلرينى حضرتدن منع ايتديلر اول اثناده حضرت طلحه نك صاغ الى مجروحه اولمشيدى بولورسه بن خلاص بولميم وحضرت قتاده نك اول كون كوزى چقمشيدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دعا ايدوب انك كوزينى يرينه كتورديكه اولكندن

خوب اولدى وقتاكه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم عودت بيورديلر ابى بن خلف الجمحى محمدى بكا كوسترك اكر بندن خلاص بولورسه بن خلاص بولمم ديه رك حضرت رسوله ايرشدكده اصحاب كزين يارسول الله بزدن بريمز شوكه كيدوب انى قتل ايتمسونمى ديدى حضرت بيورديكه (دعوه حتى ذادنامنه) يعنى انى حالى اوزره ترك ايدك تاكه حضرت رسوله يقين اولدى و حال بوكه مرقوم ابى بوغزادن مقدم حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه ملاقى اولوب يا محمد يانمده برقسراق وارهر كون بركيله يم ايله بسليورم سنى انك اوزرنده قتل ايدرم ديدكده حضرت دخى (بل انا اقتلك ان شاالله تعالى) يعنى بن بلكه سنى قتل ايدرم ان شاءالله ديدى وقتاكه مرقوم ابى يوم احدده حضرت رسوله قريب ويقين كلديكه اول آتنك اوزرنده ايدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم حارث بن صمه دن بر حربه آلوب بر سلكمه ايله سلكتديكه زلريانه دن چقوب طاغلدق دوه نك آرقه سندن دوه سلكندككده شعر تعبير اولنان سكك طاغلديغى كبى يعنى حضرت على الغفله صچرايوب حربه ايله اكااورديكه بركوچك پاره ايله پاره اچوب حربه ايله جثه خبيثى آتدن يره دوشديكه اكوز خورلركبى خورلردى و محمد بنى قتل ايلدى ديوسويلردى اقربا واتباعى كنديني آلوب لشكر قريشه كتورديلر قانى ساكن اولمش انلر دخى مانع يوق وضررى يوق ديو تسلى ايتديلر مرقوم دخى بلى اكر بو اورمق ربيعه ومضر قبيله لرينه اولسه انلرى قتل ايدردى يعنى انلر بيوك قبيله ايكن بوايش انلرى بيله هلاك ايدردى نيجه بويله ديرسز اول بكا ديمديميكه بن سنى قتل ايدرم اكر اورمه دكل اوكلامندن صكره بكا توكورسه انكله بنى هلاك ايدردى بنم ايچون خلاصمى واردبو نااميد اولوب بركوندن غيرى اكلنميوب عدوالله هلاك اولوب روحى خبيثى داخل جحيم اولدى هلاك اولديغى مكانه سرف ديرلردى حسان بن ثابت الانصارى رضى الله تعالى عنه مرقومك حقنده ديركه شعر ❋ لقدورث الضلالة عن ابيه ❋ الى حين بارزه الرسول ❋ يعنى مرقوم ابى ابن خلف ضلالتى باباسندن وارث اولدى ازغونلق باباسندن كندويه قالدى شول وقته دكين كه حضرت رسول ايله مقاتله يه چيقشدى ❋ اتيت اليه بحمل رم عظم ❋ وتوعده وانت به جهول ❋ سن حضرت پيغمبره كلدك برچورك كمك بوكلمجى اولديغك حالده وانى تهديد ايديجى اولديغك حالده حالاكه سن انك حالنده كمال جهل ايله جاهلسن تهديد ايله مراد مرقومك بوآت اوزرنده سنى قتل ايدرم ديدكيدر تحقيق حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم بيورديكه (اشد الناس عذابا من قتل نبيا او قتله نبى) يعنى عذاب جهتندن ناسك زياده شديد عذاب اولناني شول كيمسه دركه پيغمبرى قتل ايتمش اوله يا خود پيغمبر انى قتل ايتمش اوله كويامعلوم وظاهردركه حضرات انبيا عليهم الصلاة و السلام بركيمسه يى قتل ايتمز وياانك قتلنى رواكورمزلر الاشرو شرورلى كيمسه يى كوررلر ❋ شغوى ❋ شينك فتحى وغين معجمنك سكونى ومد يله طوشنجل ديدكلرى قوشدر شغوى تسميه اولنديغى بورننك اوستى التدن ارتق اولديغى ايچوندر شاعر دخى بونى شعرنده الوب ديركه ❋ شغوى تو طن بين السيق والنيق ❋ يعنى طوشنجل قوشى اينكن ايله يوجه يرميانده وطن طوتر ديمش ❋ شفدع ❋ كوچك قوربغه در ابن سيده روايتنده ❋ شفر ❋ بالتحريك آهو ياورو سيدر تنا صرده بويله ديركه كيك ياوروسى ديمكدر ابوعبيده قولنجه ❋ الشفنين ❋ شين معجمه نك كسريله وفائله بر قوشدر كه مأكول اللحم ايكى نوع قوشلرك جفتلشمسندن پيدا اولور جاحظ بونى كوكرجنلر انواعنده تعداد ايلمشدر بعضيلر ديرلر كه شفنين عامه ناسك يمام يعنى بيان كوكرجنى تسميه ايتدكلرى قوشدركه صوتنده ترنم واردر رباب ديدكلرى آلت لهوك ترنمى كبى وبونك صوتنده حزن ويرمك دخى واردر بجى شفانين كلور اصواتلرنى قارشدردقده اوازى

خوب اولور طعمی بویله درکه اشی فوت اولدقده برآخر ایله چفتلشمز حتی اونجیه دك
دیشی سی ده بویله درارککی ضایع ایلسه غیری یه رام اولماز بوقوش سمردکده یلکاری دوشر
چفتلشمکدن کیرو قالورلك وتنها اولمق طبعند • واردر وکندیده فرار واعداسندن کندوینی حفظ
وحراست ایتمك واردر حکم شرعیسی بالاتفاق اکل اولمسی حلال اولقدر **خواص اجزاسی**
لحمی حرویابسدر بوسببدن لایق بودرکه بو جنس قوش اکل اولنمه زانجق صغاری
وتازه سی اکل اولنور بونی اکلدن پیدا اولان دم قوریلق ایله حارد ردهن کثیرانی معتدل ایدر
بوقوشك یمرطه سنی زیت یاغیله یمك قوة جماعی زیاده ایدر مقویدر بونك زبلی کول یاغیله
اریدیلوب عورت اشاغیدن طوتنسه وجع ارحامه نفع ویرر برکیمسه ذکرنی بوقوشك قانیله بغلیوب
عورتنه جماع ایلسه کندیدن غیری برکیمسه اول عورته جماعه قادر اولمیه اول کیمسه وفات دخی
ایدرسه ده عورت اره وارمیه کوزلرده اولان اغری یه وورمه نافع اولنلردندر شفنین قوشنك قانی یاخود
کوکرجنك قانی اسیجق ایکن یمرطه نك بیاضی وبرمقدار کول یاغیله اصلادلمش پنبه نك اوزرینه
طمله دیلوب کوزك اوزرینه قونسه نا فعدر ومجربدر **شق** شینك کسریله قزوینی
عجایب مخلوقاتده دیرکه شق جنیلردن برنوعدرکه یارم آدم صورتنده در ناس زعم
ایدرلرکه نسناس انسانله شق دیدکاری جنك اجتماعندن حاصل اولور یوللرده انسانه کورینور
روایت اولنورکه طائفهٔ عربدن علقمهٔ بن صفوان دیدکاری کیمسه برکیجه یولده کیدرکن یولنه شق
دیدکاری جندن بری کلدکده علقمه ای شق سنك ایله بنم بینمده نه عداوت وار در سویله قیلجکی
قینه قوی سنی قتل ایتمیی سن قتل ایتمکمی استرسن دیدی شق دخی آکا بروکل سنك ایچون قرندیریلان
نسنه یه صبر وتحمل ایله دیوب بربرینه محاربه ایلدکده ایکیسی ده بربرلرینی هلاك ایلدیلر (شق
مناسبتی ایله مشهور کاهنلردن شق وسطیحی دیرسك شق نام کاهن برنصف آدم ایدیکه برالی
وبراباقلی وبرکوزلی ویارم آدم ایدی وسطیح کاهنك جسمنده کوکی یوغیدی وبرمغنك
دخی اوجلری یوغیدی همان حصیر مثللودوریلور برشخص ایدی دیارشامده اولوردی برموضعدن
برموضعه نقل ایتمك مراد ایتسه لر برچوال یا برچارشب ایچنه قیوب کتوررلردی جهانده نظیری
یوغیدی عمرو بن عامرك عورتی مشهوره کاهنه اولان طریفه عورت وفات ایتدیکی کون بوایکیسی
طوغدیلر مرقومه عورت وفات ایتدیکی کون وفاتندن مقدم سطیحی استیوب کندویه کتورلدکده
اغزینه توکردی علمنه وکاهنلغنه بوکندویه خلیفه اولدیغنی خبرویردیکه مرقومك باشی وبوینی
اولمامغله آغزی کوکسنده ایدی وشق دخی استیوب اکاده اول مثللو اشادی بعده وفات ایلدیکه
قبری مکه ایله مدینه اراسنده شام حجاجنك میقاتی اولان جحفه نام محلده در حافظ ابوالفرج بن الجوزی
ذکر ایدرکه خالد بن عبدالله القشیری بوشقك اولادندن ایدی ابن هشامك سیرنده ابن اسحقدن
منقولدرکه زمان جاهلیتده ملوك عربدن یمن دیارنده اولان ربیعهٔ ابن نضر اللخمی نام پادشاه
برقورخولی رؤیا کوروب تحت حکومتنده اولان کاهنلره وساحرلره ومنجملره ادملر کوندروب جمع
ایلدی وبرمخوف رؤیا کوروب دهشتلندم وقورقدم دیدی انلردخی رؤیاکی بزه حکایه ایله که
تعبیرنی سکا خبرویره لم دیدیلر پادشاه دخی رؤیایی سیزه خبرویردیکمده سیزك تعبیریکز
ایله قلبم مطمئن اولماز وسیزك تعبیریکزی تصدیق ایتمم مکر سیز بن خبرویرمزدن اول بکا رؤیامی
سویلیه سز دیدکده انلردخی بوسنك استدیککی تعبیری سطیح وشق نام کاهنلر تعبیر ایده بیلوردیو
شق ایله سطیحی پادشاهه خبرویردکارنده انلری کتورمکه ادم ارسال ایلدی کلدکارنده رؤیاسندن
سطیحه سؤال ایلدی سطیح جوابه بشلیوب ای پادشاه سن کوردککه برسیاه

بلوط ایچنده برآتش ظاهر اولوب هرنره یه اصابت ایدرسه جمله یاقوب فنایه ویردی دیدی پادشاه
رؤیامدن برشیء خطا ایتمیوب اصابت ایلدك واقع دوشم بوایدی سنك قتکده بونك تعبیری نه در دیدی
سطیح ایتدی تعبیری بودرکه مملکتکزه حبش طائفه سی مستولی اولوب ابین نام محلدن حرش نام محله
وارنجه مابینده اولان یرلری ضبط ایدرلر دینجه پادشاه ای سطیح نه موحش خبرسویلدك بعده یا سطیح
بابالك باشی ایچون بوایش نه زمان اولسه کرکدر بنم زمانمده می یوخسه بندنصکره می دیدکده سطیح
سندن التمش یتمش سنه کچدکده اولوب بعده برزماندنصکره نیچه سی قتل اولنوب وباقیلری فرار
ایدیجی اولدقلری حالده چیقوب کیدرلر دیدی پادشاه ایتدی انلر قتل اولنوب وچقدقلرندنصکره
یرلرنده کیم اولور سطیح ایتدی عدن شهرندن حمیر پادشاهی ابن ذی یزن چیقوب اوزرلرینه
کلورانلردن بربنی یمنده قویمسه کرکدر دیدی تکرار پادشاه مرقومك سلطنتی دائم اولورمی دیدی
سطیح ایتدی که انکده سلطنتی منقطع اولور پادشاه ایتدی انی کیم قطع ایدر سطیح ایتدی
برپیغمبر ذکی قطع ایدرکه علی الاعلی اولان حضرت باریدن اکا وحی کلور پادشاه ایتدی اول
پیغمبر کمك اولادندن اولسه کرکدر دیدکده سطیح ایتدی غالب بن فهر بن مالك بن النضر
اولادندندرکه ملك وسلطنت الی آخر الدهر انك امتنده پاینده وبرقرار اولور دیدی پادشاه ایتدی
الی آخر الدهر دیدك بودهر وزمانك اخری وارمیدر سطیح ایتدی بلی واردر برکوندرکه حضرت
باری اولین وآخرینی اول کونده جمع ایدر محسنلر انده سعید اولورمسیء وکناهکارلر انده شقی اولور
پادشاه ایتدی یاسطیح دیدیکك کلمات حقمیدر سطیح ایتدی بلی شفق وظلمت وماه تاب اولدقده
ماه حقیچون روز قیامتدن سکا خبرویردیکم نسنه لر حقدر دیوب اتمام کلام ایلیش بعده پادشاه
مرقوم شق کاهنی احضار ایتدیروب سطیحه سؤال ایتدیکی نبی رؤیاسندن اکاده سؤال ایلدی
شق دیدیکه سن دوشکده کوردك برسیاه بلوط ایچندن برآتش ظاهر اولوب هرنره یه اصابت ایلدیسه
جمله یاقوب فنایه ویردی وقتا که پادشاه شقك کلامنی ایشتدی دیدیکه رؤیامدن برشیده خطا
ایتمیوب بلدك ایمدی سنك قتکده بونك تعبیری نه درشق ایتدی تعبیری بودرکه مملکتکزه حبش
طائفه سی مستولی اولوب ابین نام محلدن بحران نام محله وارنجه مابیننده اولان یرلری ضبط ایدر
پادشاه ایتدی بابالك باشیچون ای شق بونه موحش والم ویریجی نسنه ایمش نه زمان اولسه کرکدر
بنم زمانمده می اولور یوخسه صکره می شق ایتدی سنك زمانکده اولماز سندن برزمان صکره اولور
بعده عظیم الشان انلری اول دیاردن نقل ایدوب وانلره شدید عذاب طاتدیرر پادشاه ایتدی
بو عظیم الشان دیدیکك کمدر شق ایتدی ذی یزن پادشاهك اوندن چیقار یمن پادشاهلرندن
برغلامدر پادشاه ایتدی بودیدیکك پادشاه سلطنتنده دائم اولورمی یوخسه منقطعمی اولور شق
ایتدیکه منقطع اولور خاتم الرسل اولان برپیغمبر عالی شان که اهل دین ایله ارباب فضل میاننده
حق وعدل ایله کلور ملك وسلطنت یوم فصله دك انك قومنده اولور پادشاه ایتدی یوم فصل
نه کوندر شق ایتدی برکوندرکه والیلر انده جزالنور اسماندن دعالر چاغریلور احیا وامواتلر انی
ایشیدر واول کونده ناس میقات ایچون جمع اولور صالحلر خیراتلریله نجات بولور پادشاه ایتدی ای شق
بودیدیکلرك حقمیدر شق ایتدی سموات ارضك الحق وبوجهدن بیلرنده اولان مخلوقك ربی
حقیچون سکا خبرویردیکم حقدر که انك نقض وتبدیلی یوقدر شق ایله سطیحك ذکر ایتدکلری
بربرینه مطابق اولدیغیچون بونسنه لر پادشاهك درونه کیروب ثابت اولمغله اهل وعیالنك تدارکنی
کوروب حبش پادشاهندن خوفندن کوفه قربنه حیره نام شهره هجرت ایلدیکه فی الحقیقه
کاهنلرك دیدیکی ظهور ایلدی ابن اسحقدن منقولدرکه وقتا که شول کیجه اولدیکه سردفتر
انبیا علیه اشرف التحایا اول کیجه دنیایه کلدی ایوان کسری شدید آوازایله کورلیوب اوندرت

کنکره سی ساقط اولدی کسری انو شروان بوندن متألم اولوب شوم طوندی بو کیفیتی مملکتنك
شرفاسندن کتم واخفا ایتامکی رأی ایدوب حکماسنك رئیسی اولان زعمنجه قاضی عسکرینی احضار
ایتدیکه شریعتلرینك سرلرینی اندن اخذ ایدرلردی وقاضیلرینی ونواب وخلیفه لرینی وعسکر
باشلرینی وامیر الامراسنی ووکیل وکلاسنی ووزیر اعلاسنی ویول بکجیلرینی ووالیء مملکتلرینی
احضار ایتدیروب ایوانك اول وجهله شدید آواز ایدوب کنکره لرندن دوشنلرك دوشدیکنی انلره خبر
ویردی قاضی عسکری دخی دیدیکه بن رؤیامده کوردمکه برده وبرآتی یدر ونهر دجله منقطع اولوب
صویی بلاد فارسه طاغلمش واول وقتده قاضی عسکره بیت النار خدمه لری دخی خبرویردیکه اول کیجه
آتش پرستلرك آتشنك علوی ساکن اولوب سوینمش دیدیلر بو حالنلر کسری ودیوانده حاضر اولنلری
قورخوتدی که بر عظیم حالت عد ایدیلر انجق سببی کندیلره آشکاره اولمدی خوف وفریاد ایدوب
کسرانك یانندن طاغلدیلر که مجلسی کیرزلردی ومما لکنك هر طرفندن کسرایه اولاقلر کلوب
اول کیجه آتشلرك سویندیکنی خبر ویردیلر وکسرایه خبرلر کلدیکه ساوه دریاسنك صویی
او کیجه یره باتمش اول دخی شرفادینی ورؤسای سلطنتنی وارکان دولتنی جمع ایدوب کند و یه کلان
خبرلره جمله سنی مطلع ایلدی بو خصوصده تدبیرنه در دیو سؤال ایلدی قاضی عسکری دیدیکه
بنم رؤیامی دیرسك وبرو قعهء عظیمه یه دلالت ایدر که عربدن ظهور ایلیه کسری بونی ایشیدنجه
نعمان بن منذره فرمان تحریر ایدوب امر ایلدیکه دیارکده عربدن زیاده عالمی هر کیم ایسه کندیلره
ارسال ایلیه اول دخی عبد المسیح بن عمرو الغسانی یی ارسال ایلدیکه بر اختیار کیمسه ایدی وقتاکه
کسرایه واردی کسری اکا بنم سؤال ایده جکم نسنه لردن سنك قتکده علم وارمیدر دیدی
اول دخی جوابده پادشاهم بلسنی مراد ایتدیکك نسنه یی بکا خبرویرا کر بنم اکا علمم لاحق ایسه
سکا خبرویررم اکر علمم لاحق دکل ایسه اولدیغی خبرویررم دیدی انوشروان دیدیکه بن شول
کیمسه یی استرمکه ذکر ایتمکسزین مرادیمی بیله عبد المسیح ایتدی بونی بنم دایم بیلورکه شامده
ساکن اولور اکا سطیح دیرلر دینجه کسری مرقومك سطیحه کتمسنه امر ایلدی راوی ایدر عبد
المسیح کیدوب سطیحه واردی انی وفاته محتضر بولوب اکا سلام ویروب سطیح جواب ویرمدی
ناچار عبد المسیح رفع صوت ایدرك دیدیکه (شعر) اصم ام تسمع عطریف الیمن ❋ یا واصل اللحظة
اعیت من ومن ❋ یعنی سن صاغرمیسن یوخسه یمن اولوسنك کلامنی ایشیدرمیسن ای لحظهء موته
واصل اولان کیمسه بن مرادیمی کیملره تعیین ایتدیرویم بو کلامك عقیبنده سطیح کوزلرینی آچوب
دیدیکه عبد المسیح بر جمل یسیع اوزرنده سطیحه کلمش حالاکه سطیح ضریحه یعنی مزارك لحدنه میل
ایتمش ملك بنی ساسان اولان کسری کوندرمش ایوان آواز ایتدیکی ایچون وآتشلرینك سویندیکی ایچون
وقاضی عسکرك رؤیاده دوه آتی یدر نهر دجله قطع اولنمش بلاد فارسه طاغلمش اولدیغنی کوردیکی
ایچون دیو مرقومك کندی یه سؤال ایده جکی نسنه لری غائبانه بیلوب وجوابنه باشلیوب سطیح دیرکه
ای عبد المسیح تلاوت ظاهر اولورسه مراد قرآندر عصای کبیر صاحبی بعث اولنورسه مراد حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدر ساوه دریاجغی یره بتارسه سلطنت فرسده دوام اولماز وشام
سطیحه منام یعنی محل نوم اولماز اول قیریلان کنکره لر عددنجه کندیلردن ملوك مالك اولور هر نسنه
کله جك اوله کلیجیدر دیوب اول حالتلری اول حضرتك بعثته علامت اولدقلرینی خبرویروب
سطیح اولکی حالنه کتدی عبد المسیح ده دابه سنه سوار اولوب کسرایه عودت ایلدی سطیحك
کلاملرینی خبرویردی کسری دخی بزدن اون درت پادشاه مالك اولنجیه دك چوق دوران اولور
دیدی انلردن اونی درت سنه نك ایچنده کلدیلر کتدیلر باقیسی حضرت عثمان رضی الله
تعالی عنهك خلافتنك اواخرنه دك مالك اولدیلر انتهی الکلام کسری منا سبتیله بابل بلاد

عراقده بریرك آدیدر اکا بابل تسمیه اولندیغی نمرودك کوشکی ییقلدقده انده اولان انسانك لسانلری
شاشوب تبلبل ایتدکلری ایچوندر یعنی نه دیه جکلرینی بلمیوب سوزلرینی اونوتدقلری ایچوندر ابن
عباس رضی الله تعالی عنهما بیورر بابل دیدکاری یرکوفه ارضنده در بعضیلر نهاونده برطاغدر
دیدی ذکر اولنان کسری کندینی قتل ایدن قاتلدن قصاص ایدن میتلرك ابتداسیدر نتکم حافظ
ابو الفرج ابن الجوزی ازکیا نام کتابنده دیدیکی کبی بیانی بویله در که کسرایه منجملری دیدیکه سن قتل
اولنه جقسن کسری دخی والله قاتلمی بن قتل ایدرم دیوب برسم قاتل تداریکنی مراد ایدوب برحقه یه
قویدی جماعه مقوی ومجرب صحیح بردوادر بوندن شومقدار وزن استعمال اولنسه ذکری حرکت
ایتدیرر نیجه عورتلره جماع ایدر دیو اوزرینه یازدی وقتاکه اوغلی قباد کسرایی قتل ایلدی
خزینه لرین آچوب اوحقه یی مهرلو بولدی واوزرنده تحریر اولنانی اوقودی بوندکه کسری بوقدر
عورتلره جماعه قادر اولور ایمش دیوب ذکر اولنان وزن مقداری استعمال ایلدیکه درعقب وفات
ایدوب کسری بوطریقله قاتلندن قصاص ایلدی دال مهمله بابنده دابه بحثنده ابن اثیرك کامل نام
کتابندن نقلا سبقت ایتدی ایدیکه کسرانك اوچ بیك خاتونی واللی بیك دابه سی وار ایدی

الشقحطب سفرجل وزنی کبی شول قوچه دیرلر که انك درت بوینوزی اوله جمعی
شقاحط وشقاطب کلور **شقراق** شینك فتحی وکسرنده اختلاف کثیر ایله بوین بورن
دیدکلری قوشدرکه اکا اخیل دخی دیرلر کوکرجن کبی برخوب یشل قوشدر قنادنده سیاهلق واردر
وعرب طائفه سی آنی شوم عد ایدرلر بهارده یایلاسی وشتاده قشلاسی واردر بلاد روم وشام
وخراسان ونواحیلرنده چوقدر یشل وقرمزی وسیاه بکلری واردر وطبیعتنده حریصلق وکوتو
خویلیلق وآخرلرینک یاوروسنی سرقه ایتمك واردر ودائما انساندن بعید اولمغی استر قالك ویوجه طاغلر
باشنده مألوفدر لکن معمور طه سنی معمور ویوجه یرلرده حفظ ایدرکه ایلار المق قابل اولمیه ویواسی
زیاده قوقر شارح غنیه وجاحظ دیرلر که شقراق قرغه جنسندندر طبیعتنده جماعدن عفت واردر
یاردم طلب ایتمسی چوق برقوشدر کندی یه برقوش اوجسه انی ضرب ایدر وکویا کندی
ضرب اولنمش کبی صیحه ایدر (حکم شرعیسی) امام رویانی وبغوی شقراقك خبائثی اولدیغی
ایچون اکلی حرامدر دیو جزم ایتدیلر وآخرلرده بویله دیدیلر اکثرینك قولیده بودر بعض اصحاب
حلالدر اولور دیدیلر (الامثال) ضرب مثلده اخیل قوشندن زیاده شوم شقراق قوشیدر دیرلر (خواص
اجزاسی) التون ناقص العیار اولسه اریدیلوب شقراقك اودندن برمقدار قویلورسه قیزاروب عیاری
زیاده اولور مثلا التونك ایچنده دلکی اودی قویلدقده عیاری نقصان اولدیغی کبی شقراقك اودندن
بویه اتخاذ اولنسه صاچ وصقالی سیاه ایدر شقراقك اتی ظاهر الحرارتدر وانده قوی یاغلیلق واردر
انجق بغارسقده اولان ریاح غلیظه یه قوت ایدوب سودر شقراق قوشنی رؤیاده کورمك حسندار
عورته دلالت ایدر که ذات جمال اوله والله اعلم **الشمسیة** ابو حیان توحیدی دیرکه بو
برقرمزی وبراق ییلاندر که قوجه دقده کوزلرینه اغری اصابت ایدوب کورمز اولور کونشه قارشو
بردیوار بولور کون طوغدقده برساعت قدر کوزنی اول دیواره دیکوب طورر شعاع شمس کوزینه
کیردکده کوزندن عمی وقره کواق کشاده اولوریدی کون بویله ایتمکدن خالی اولماز تاکه نظری
حدید لنوب تمام کالاول اولنجیه دك وسائر ییلانلر اعمی اولدقده رازیانه دیدکاری اوتی بولور
انی کوزینه سورمه ایدرکه شفا بولور مقدما ذکر اولندیغی کبی **شقران** ابن سیده قولنجه
بیوك کلر دروسائر کلرله وسام ابرصه دخی شقران دینور مفردی شقرا در **شنقب**
قنفذ وزنی کبی قوشدن برجنس قوشدر **شهرمان** صو قوشلرندن ایاقلری قیصه بریباض
قوشدرکه لکلکدن کوچکدر مارتی قوشی دیرلر بعض کتب غریبه ده بو صو قوشلرندن شاهینه بکزر

کوکرجنی آلوربرقوشدر بو نقل اولندی حالا که بودکلدر لفظی عجمیدر ﴿شهام﴾ سعلات
دیدکلری جنك آدیدر که جوهری وغیریلر بویله دیدی ﴿شوخه﴾ ابن صلاح فتاواسنده
دیرکه بوچیلاغك آدیدر ﴿شهیف﴾ دیشی کرپی نك آدیدر ﴿شوشب﴾ کهله
وعقرب وقارنجه‌یه دیرلر ﴿شبوط﴾ بالقدن برکونه بالقدر که مقدما ذکر اولنان شبوط نام
بالغك غیریدر که جوهری بویله دیدی ﴿شوط براح﴾ چقال دیدکلری معروف جانورك
اسمیدر ذره دیدکلری خرده نسنه لرکه اوایچنه داخل اولان ضیاء شمسده مشاهده اولنور اکاده
شوط باطل دینور جوهری بویله دیمشدر ﴿شول﴾ شول ناقه‌لره دیرلر که سودی آز اولوب
ممه‌سی قالقمش اوله طوغردقدن نصکره یدی سکز آی کچمش اوله مفردی شائله در پس شول
شائله نك جمع اولمسی علی غیر القیاس اولوربوندن مأخوذدر که شوات الابل دیرسن تشدید ایله
دوه نك سودی چکلدی دیمکدر ضرب مثلده ایکی ارکك برشولده جمع اولماز دیرلر خلفاء بنی امیه‌دن
عبد الملك بن مروان عمرو بن سعد الاشدقی قتل ایتدکده بو مثلی سویلمشدی بو مثلك معناسی
حق تعالانك (لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا) قول شریفنه ناظردر که بر برینه نظیره در یعنی
خلافته بکا مشترك لك ادعاسنده ایدی هیچ برقطارده ایکی دوه کوکرمی دیمش بو آیت کریمه نك
تفسیرنده زمخشری کشافده بومثلی ذکر ایلمشدر باب فاده فحل بحثنده شولك ذکری کاور
ان شاء الله تعالی ﴿شولة﴾ عقربك اسمالرندندر عقربه بویله تسمیه اولندیغی قویروغی
یوقاری قالدردیغی ایچوندر ﴿شیخ الیهودی﴾ ابو حامدو قزوینی عجایب مخلوقاتنده درکه بر
حیواندرکه یوزی انسان یوزی کبیدر بیاض صقالی واردر بدنی قورباغه بدنی کبیدر وقیلی بقر
قیلی کبیدر بوزاغی جثه‌سنده درسبت کیجه‌سی اولدقده دریادن چیقوب کون بتوب بازار کیجه‌سی
اولنجیه دك طورر قورباغه صحراسی کبی صحرایه‌رك صویه کیرر وقعردریاده اولدیغندن کندویه
سفینه اوغرامز حکم شرعیسی بوده عموم بالقده داخل اولمقدر که اکلی جائز اولمقدر کما تقدم
(خواص اجزاسی) شیخ یهودی تعبیراولنان بالغك دریسی اباقده اولان نقریس مرضنه صارلسه
اول ساعت آغرسنی ازاله ایدر ﴿شذمان﴾ شینك فتحی وذال معجمه ایله قورتد رذئب
معناسنه ﴿شضبان﴾ کهله‌نك ارککیدر ﴿شبع﴾ بیع وزنی کبی ارسلان یاور وسیدر
﴿شیم﴾ برنوع بیوك بالقدر ﴿شیهم﴾ ضیغم وزنی کبی ارکك کرپی که حشرات ارض
قسمندندر قنفذ معناسنه تکیم اعشی شاعردیر (شعر) لئن جد اسباب العداوة بیننا ❊ لترحلن منی
علی ظهر شیهم ❊ یعنی عداوت بهانه لری بیمزده تازه لنورسه بنده طورمیوب بندن کوچوب کرپی
آرقه‌سنه وارر کویا کرپی بردیکنلو وطوقندیغی نسنه‌یه بتارنسنه اولمغله عداوت محلی اولمغه مناسب
اولدیغندن بویله دیمش (فائده) شاعر ماهر ابو ذئیب هذلی دیر که حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلمك خسته وعلیل اولدیغی بزه بالغ اولمغله حزنمدن براوزون کیجه ایله
کیجه‌له دمکه یعنی غممدن کیجه اوزادیکه قره کوانی آچلمز ونوری طوغمز اول کیجه‌نك اوزنلغنی
فکر ایدوب کاه شعر اوقیه رق کیجه‌لدم تا که سحر یقین اولدقده اویویه قالدم تا کاه
برهاتف بکا چاغروب سویلرکه (شعر) خطب اجل اناخ بالاسلام ❊ بین النخیل ومقعد
الاطام ❊ یعنی خرما اغاجلری اراسنده ومدینه حصارینك عقد وبازار یرلرنده اسلامه کدرلر
کلوب چوکدی ❊ قبض النبی محمد فعیوننا ❊ تذری الدموع علیه بانسجام ❊ حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلمك روح پرفتوحی قبض اولندیکه انك اوزرینه دیده‌لریمز
اشك روان سیلان ایتدیرر راوی ابو ذئیب دیرکه صچرایوب اویقودن قالقدمکه قورقشم
درعقب سمایه نظر ایدوب سعد الذابح دیدکلری ایکی یلدزدن غیری نسنه کورمدم عرب مابیننده

برذع اولاق کرك دیو تفأل ایتدم وبلدمکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایتمش
یاخود اوعلتدن وفات ایده‌جك عقبنجه دوه‌مه سوار اولوب کتدم وقتا که صباحه داخل اولدم
برنسنه استردمکه انکله تفأل ایدم بکا برکرپی عارض اولدیکه بریلان کندی‌یه صارلمغله یلانی
اولدرمش چینیوب یلانی اکل ایده‌یوردی بکا دیدمکه کرپی برغملی نسنه دریلانك اکا صارلمسی
حضرت رسول صلی الله علیه وسلمدن نصکره ناسك حقدن میل واعراض ایتملریدر بعده کرپینك
یلانی اکل ایتمسی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن نصکره قلجك امر حق اوزره ثابت
اولمسنه تأویل ایلدم بعده ناقه‌می سرعتلیجه سوروب غابه نام محله کلدم برقوشه چاغردم حضرتك
وفاتنی بکا خبرویردی وبرقره قرغه دخی آواز ایدوب اول قوش کبی بودخی نطقه کلوب سویلدی
وبولده بکا قصد ایلیان شیئلرك شرندن حضرت باری‌یه استعاذه ایتدم ومدینه‌یه کلدم انده
برچاغرشمق وآه‌وانین وارکه حجاج مسلمینك احرام کیوب تسبیح وتهلیللرنده کی صدالر کبی نه خبر
واردیو سؤال ایتدم حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایتدی دیدیلر بندخی مسجد
شریفه کلوب مسجدی خالی بولدم وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك سعادت خانه‌سنه
واروب درسعادتی قپه‌لی بولدم که اهل بیت انی تنها قویمشلر ناس نره‌در دیدم بنی ساعده‌نك
یوانده‌در انصاره کتدیلر دیو خبرویردیلر بنده ایوانه کلوب حضرت ابی بکره وعمره وابو عبیده‌یه
وقریشدن برجماعته مصادف اولدم وانصاری کوردمکه سعد بن عباده ایچلرنده ایدی شعرالری
حسان بن ثابت وکعب بن مالك دخی ایچلرنده ایدی رضی الله عنهم بعده قریشك یاننه کلدم
وکلام سویلدم انلر کلامی تطویل ایتدیلر حضرت ابو بکر رضی الله تعالی عنه سخنه آغاز ایدوب
دیدیکه خیر کثیر شول کیمسه‌یه اولسونکه کلامی تطویل ایتمز کلام فصل اولاجق یرلری بیلور
والله شو کیمسه برکلام سویلدیکه ایشیدن کیمسه البته اکا مطیع ومنقاد اولوب میل ایدردی بعده
حضرت عمر انك کلامی قتنده برمقدار کلام سویلیوب بعده حضرت ابو بکره یدیکی اوزات
سکا بیعت ایده‌یم دیدی حضرت ابو بکر دخی مبارك دست کرم پیوستنی دست فاروقه اوزادوب
اول دخی بیعت ایلدیکه نامده بیعت ایتدیلر حضرت ابو بکر عودت ایلدی بنده بیله عودت ایلدم
راوی ابو ذئیب دیرکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك نمازینه ودفننه حاضر اولدم
﴿ام شبقونه﴾ شینك ضمی وباء موحده‌نك سکونی وقافك ضمی وبعد القاف نون ایله صاحب
مرصع دیرکه بوبرقوشدر که سنکی یمك ایچون حار ایله قبولك اوسنده چوریور طورر والله اعلم

﴿باب الصاد المهملة من کتاب حیاة الحیوان﴾

﴿صؤبة﴾ ضم صاد مهمله وفتح همزه ایله بت یورطه‌سی که سرکه دیرلر جمعی صؤب وصئبان
کلور عامه تخفیف ایدوب صیبان دیرلر صواب اولان همزه‌لی اولقدر ابن سکیت دیرکه (فی رأسه
صؤاب) دیرلر یعنی فلانك باشنده چوق سرکه واردر دیرلر جمعی صئبان کلور همزه ایله (وقد صئب
رأسه) یعنی فلانك باشنده سرکه چوق اولدی دیرلر یاء مخففه ایله جاحظ ایتدی ایاس بن معاویه
دیرکه صئبان بتك ارککیدر بت ارککی دیشی‌سندن کوچك اولان حیوانلردندر مثلا بازایله چوره
طوغن کبی چوره طوغان ارککدر که بازدن کوچکدر ابن معاویه‌نك ذکر ایتدیکی نسنه لرده صؤاب
لفظنه بت سرکه‌سی تعبیرندن نسنه یوقدر انتهی الکلام خیثمة بن سلیمان جزء خامس عشرك
آخرنده جابر بن عبد الله رضی الله عنهما دن روایت ایدرکه راوی ایدر اول سلطان سریر ارشاد
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (توضع المیزان یوم القیمة فتوزن الحسنات والسیئات فمن رجحت
حسناته علی سیئاته مثقال صؤابة دخل الجنة ومن رجحت سیئاته علی حسناته مثقال صؤابة دخل
النار) یعنی روز قیامتده ترازو قورلور حسنات سیئات وزن اولنور شول کیمسه که حسناتی

سیئاتی اوزرینه صوابه مقداری ترجیح اولنه جنته کیررو شول کیمسه که سیئاتی حسناتی اوزرینه
صوابه مقداری ترجیح اولنه جهنمه کیرر سؤال اولندیکه یارسول الله حسناتی وسیئاتی برابر اولانك
حالی نیجه در بیوردیکه (اولئك اصحاب الاعراف لم یدخلوها وهم یطمعون) یعنی انلر اهل اعرافدر
جنته کیرمزلر حال بوکه اکا کیرمکی طمع ایدرلر امام شافعی رحمه الله دیرکه صیبانك حکمی احراملی
کیمسه اندن بربنی قتل ایدنجه کهله نك حکمی کبیدر که تصدق ایتمك مستحبدر نه قدر برلقمه ده
اولورسه سلحفات بحریه بحثنده سبقت ایلدیکه بغاطراق ایله طرانمق سرکه بی کیده ررخاصه سیدر

⟨ صارخ ⟩ خروسك آدیدر فریاد ایتدیکی ایچون صارخ دینور بخاری ومسلم وغیریلر
مسرو قدن روایت ایتدیلرکه راوی ایدر حضرت عایشه رضی الله عنها یه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلمك سحر حسند سندن سؤال ایلدم دیدیکه خروس صداسنی کوش ایدنجه قالقوب
نمازقیلردی امام نووی دیرکه بو حدیث شریفده که صارخ لفظی اتفاق علما ایله خروس دیمکدرکه
خروسه صارخ تسمیه سی کیجه صیحه ایتدیکی ایچوندر صاحب احیادیرکه خروسك اوتمه وقتی
سدس لیلده ودخی صکره اولور

⟨ صافر ⟩ اسحق قوشی که معروف قوشدر سرچه
جنسندندر واکا لغت عربده صفاریه دینور الك شانندندرکه کیجه اولدقده اغاجك دالندن اصلوب
باشی اشاغی صباحه دك فریاد ایدر امام قزوینی دیرکه اسحق قوشنك فریادی کوك اوزریمه
ییقلور دیو خوفندندر وغیریلر دیرکه صافر شول قوشدرکه باب نادر تنوط نامیله سبقت ایلدی
برقوشدرکه یووه یابدقده طوربه وکیسه کبی ایدر بو واسی اولمیجه طالك برینه اصیلوب طورر بالاده
ذکر اولندیغی کبی (حکم شرعیسی) اکلی حلالدر زیرا عصافیردن برنوعدر (الامثال) اسحق
قوشنه متعلق ضرب مثللردن عرب طائفه سی فلان کیمسه اسحق قوشندن زیاده خوف ناك واندن
زیاده متحیر دیرلر وعرب طائفه سنك ما فی الدار صافر قوللرینك معناسنده ابو عبیده واصمعی
دیدیلرکه صافر مصفور معناسنه در مثلا ماء دافق دیدیککده ماء مدفوق وسر کاتم دیدیککده سر
مکتوم دینلدیکی کبی وآخر دیرکه مافی الدار صافر لفظنك معناسی اول خانه ده صیحه وفریاد ایدر
برنسنه یوقدر دیمکدر

⟨ التعبیر ⟩ رؤیاده اسحق قوشی کورمك برنسنه ده حیرته واختفایه وعدو
خوفندن برنسنه یه سوار اولغه دلالت ایدر زیرا ضرب مثلده فلان کیمسه اسحق قوشندن زیاده
متحیردر دیو سویلنور کما تقدم

⟨ صدف ⟩ دریا حیوانلرندندر انجو قاپیدرکه معروفدر
حدیث ابن عباس رضی الله تعالی عنهماده وارد اولدیکه سمادن یغمور یاغدقده صدف آغزین
آچرکه صدف انجو قاپیدر مفردی صدفه کلور وصوادف شول دوه سور یسیدرکه حوضده اولان
دوه سور یسنك اوزرینه کلوب انلر صوایچیجه آردلرنده طوروب انلرك کتمه سنه منتظر اولهلر شاعر
راجزك شعرنده شو مصرع بو معنادن مأخوذدرکه (الناظرات العقب الصوادف) ناظرات
صوادف وجه مشروح اوزره صوایچون منتظر اولان دوه لر دیمکدر انجونك خاصه سندندرکه تناول
اولنسه خفقانی وسوداییی کیدررر یورك وجیکرقاننی صافی ایدر پس بوسببدن انجو سورمه یه
قاتیلور وانجوزیاده سحق اولنوب بهق مرضی که سمسم دانه سی کبی یوزده عارض اولور مرضدر
بونك ایچون سورلسه همان برکره سوردکده دفع ایدر صدفی رؤیاده کورمك وجوه کثیره ایله تعبیر
اولنور زیرا صدف کورمك غلمان وجواری واولاد ومال وخوب کلامه دلالت ایدر برکیمسه
رؤیاسنده انجویه طوغری دلك دلدیکنی کورسه اول قرآن عظیمی راست تفسیر ایلیه برکیمسه
النده طاغلمش انجو کورسه اکرخاتونی حامله ایسه اوغلی اوله حملی یوق ایسه برغلامه مالك اوله
جناب حقك شو قول شریفنه بناء که (یطوف علیهم غلمان لهم کانهم لؤلؤ مکنون) یعنی اهل
جنتك یانده غلمان طولاشور که کویا لؤلؤ مکنوندر دیو بیورلمشدر برکیمسه انجو قوپاروب فروخت

ایتدیکنی کورسه اول کیمسه قرآن عظیمی اونوده انجویی قوپارمدن فروخت ایلدیکنی کورسه اول
کیمسه خلق ایچنده برایش ثابت ایده برکیمسه رؤیاسنده انجو طاغیدوب وناسك دیوشر دیکنی
کورسه اول کیمسه ناسه وعظ ایدوب وعظی انلره نفع ایده برکیمسه یدنده انجو اولدیغنی کورسه
براوغلی اوله خاتونی حامله دکل ایسه برجاریه المغه دلالت ایدر واکر ارکن ایسه تزوج ایده برکیمسه
رؤیاسنده دریادن قبان ایله کیل ووزن اولنه جق قدر وافر انجو چیقاردیغنی کورسه اهل بحردن
مال فراوانه نائل اوله جاماسب دیرکه برکیمسه رؤیاسنده انجو صایسه مشقته دوشه برکیمسه یه
دوشنده انجو ویراسه ریاستده نائل اوله برکیمسه رؤیاسنده همان انجو کورسه سروره نائل اوله رؤیاده
انجو عقده لری کورمك حسندار خاتونه دلالت ایدر وکاه اولورکه انجو عقده سی عقد نکاحه دلالت
ایدر (خواص اجزاسی) قزوینی دیرکه صدف نقریس مرضنه ووجع مفاصله نافعدر سرکه ایله
سحق اولنسه رعافی قطع ایدرکه دائم بورنی قانه معقدر وصدف لحمی قودزایت ایصردیغی یاره یه
نافعدر واحراق اولنوب دیشه سورلسه صافی ایدر کوزه چکلسه کوزعلتلرینه نافعدر کوزقپاغنده
نابت اولان قیل یولندقدنصکره سورلسه بردخی بتمکه مانع اوله وآتشك یاقدیغی یره نافعدر ولحم
صدفدن برپاره ات صبینك دیشی بیته جك یرلره سورلسه دیشی زحمتسز نابت اوله انتهی الکلام
وغیریلر دیرکه صدفك ایچنده اولان حیوانك باشنده طاشه بکزر برنسنه واردر اول سحق اولنوب
اوبوین کیمسه نك یوزینه دوکلسه اویقوده ثابت اولوب زمان طویل حرکته مجالی اولمیه بونك
عملی بنجدن سالمدر رعافی حبس ایدن دوادندرکه صدفی کاوشیرله سحق ومرهم ایدوب بورنك
اوزرینه قویه لر ومطلق صدفی رؤیاده کورمك عزیمت ایتدیکی ایشدن یوز دوندروب انی ابطال
ایتمه سنه دلالت ایدر اول ایش خیر اولسون واکر شر

⟨ صدی ⟩ بایقوش دیمکله معروف اولان
قوشك ارککیدر وعرب طائفه سی زعم ایدرلرکه برمقتولك قاتلندن انتقام آلنمسه آنك روحی بیقوش
شکلنه تمثل ایدوب قبری اوزرنده (اسقونی اسقونی) یعنی بنی صواروب عطشم مماکن قیلك
دیو صداویرر وشول وقت که انتقام النه طیران ایدرپس بوسببدن ارکك بایقوشه صادی دینور
وصادی عطشان وصوسز دیمکدر باء موحده وراء مهمله بابلرنده لیلی الاخیلیه نك عاشقنك شو
شعری مرور ایتمیشیدی واطافتدن وصدی مناسبتیله مصنف تکرار ایلدی (شعر) ولوان لیلی
الاخیلیة سلمت * یعنی بنی اخیل قبیله سنه منسوب اولان بنم محبوبهم اوزریمه سلام ویرسه * علی ودونی
جندل وصفایح * حال بوکه اوزرمده موجود حجار کبار عریض وطویل ورقیق طاشلر اوله * سلمت تسلیم
البشاشة اوزقا * بن اول معشوقه مك سلامنی رد ایدردم لامحاله بشاشت تسلیمی ایله رد ایدردم یاخود
صیحه ایدردی * الیها صدی من جانب القبر صایح * اکا بنم قبرم طرفندن برصدی صیحه
ایدردی بو شعرك صاحبی ثوبه نامنده برعاشق ایدی کمال عشق حقیقی ایله ذکر اولنان لیلی نك
مفتونی ایدی حیاتنده مباهات ایدوب بومصرعی سویلمشیدی وفات ایتدکدنصکره لیلی نك قوجه سی
لیلی یی الوب ثوبه نك تربه سنه کلوب لیلی یه دیدیکه سنك عاشقك اولان کذاب حیاتنده شعرنده
شویله دیمشیدی شمدی تجربه ایده لم سلام ویربقالم صدقی کذبی ظاهر اولسون دیدی لیلی دخی
چوق کره تمنع ایلدی اخر ابرامنه باقدی ثوبه نك مرقدنه سلام ویردی درحال قبردن صدا
قوشی صورتنده برنسنه لیلی نك دوه سنك ایاغنه طولاشوب دوه دخی صیچرایوب لیلی دوه دن
اشاغی دوشوب بوینی التنده قالوب جان تسلیم ایدوب لیلی نك زوجی محزون ومنکسر ومتحیر
قالدی وصدی ارکك بایقوشدرکه جمعی اصدا کلور وبایقوشه ابن جبل وابن طود وبنات رضوی
دخی دینور وعدیس ایتدی صدی شول قوشدرکه کیجه وقتنده اوتوب بریردن بریره قالقوب اوچر
خلق انی جندب دیمکله معروف اولان قوش زعم ایدرلر اوبله دکلدر زیرا جندب صدی دن اصغردر

دیدی وصدی شول نسنه‌در که آواز منعکس اولمغله طاغلرده وطاغلره شبیه اولان یرلرده سنك صوتنه شبیه صوتله جواب ویرر ابو الحسن ابن الشوافینك سری کتم ایتمیان شخص حقنده شوشعری نه عجب خوبدر ٭لی صدیق غدا وان کان لا٭ ینطق الا بغیبة او محال ٭ یعنی بنم برغریب دوستم واردر که سویلرسه الاغیبت سویلر یاخود محال سویلر٭اشبه الناس بالصدی ان٭تحدثه حدیثا اعاده فی الحال ٭ واول شخص ناسك زیاده صدایه مشابه اولانی دیر که برخبر سویلد یککده اول ساعت اعاده ایدر یعنی سری کتم ایتمز همان طاغلرك سنك کلامکه نظیره عقبنجه صدا ویردیکی کبی اول دخی عقبنجه افشا ایدردیمش و برکیمسه‌یه بددعا اولندقده ٭صم الله صداه واصم الله صداه٭ دینور ای اهلکه الله دیمکدر زیرا برکیمسه که وفات ایلیه انك اوازندن کندی‌یه صوت ویرر صبت صدا ایشدلمز حجاج ظالمك انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه ٭ایاك اعنی اصم الله صداك٭ قولی معنای مذکوردن مأخوذدر که هلاکنه بددعادر بوکلامك موردینی تفصیلا بیان ایدوب مصنف مرحوم ایدر علی بن زید بن جدعاندن روایت ایتدك که حضرت انس رضی الله عنه امیر جابر اولان حجاج ظالمك مجلسنه وارمشیدی حضرت انسه خطاب ایدوب حاشا یاشیخ خبیث ابوتراب ایله یعنی حضرت علی ایله بردفعه فتنه ده جولان ایلدك بعده عبدالله ابن الزبیر ایله بردفعه فتنه ده جولان ایلدك وبردفعه ابن اشعث ایله جولان ایلدك ودفعهٔ اخراده ابن جارود ایله جولان ایلدك آگاه اول که والله سنی کارکبی صویارم وضمغی قوپرلش اغاج قابی کبی قلع ایدرم وسلم اغاجنك بوداقلری کبی سنی طوب ایدوب بغلرم تعجب اول اهل محل نفاق اولان اشراره دیدی حضرت انس رضی الله عنه تجاهلانه حضرت امیر بوکلام ایله کیمی مراد ایدر دیدکده حجاج ظالم ٭ایاك اعنی اصم الله صداك٭ دیدیکه یعنی سنی مراد ایدر جناب حق صداکی صاغر ایلیه یعنی سنی هلاك ایلیه دیدی راوی ایدر وقتا که انس رضی الله عنه مجلس حجاجدن چقدی خدا حقیچون اکر ولدم اولسیدی حجاجه جوابنی ویردم دیوب بعده حجاج پرجفادن کندی‌یه ناشایسته اولان اذایی خلیفهٔ دوران عبدالملك ابن مروانه تحریر ایلدی خلیفه دخی حجاجه برشدید امر یازوب بنی مخزومك معتق اسمعیل ابن عبیدالله ایله ارسال ایلدی اول دخی بصره‌یه کلوب ابتدا انس رضی الله عنه ایله کورشدی ودیدیکه امیر المؤمنین حجاجك سکا ایلدیکی اطواری مناسب کورمیوب کوجنه کلدی سنك ایچون اکا نصح وتنبیه ایدرم وحجاج امیرالمؤمنین قتنده برنسنه دکلدر واکابرامر یازمشدر بن کورورم که اول سکا کلور اعتذار ایدروسکا تعظیم ایده‌رك وحقکی بیله‌رك مجلسکدن چیقوب کیدر دیدی راوی ایدر مرقوم بعده حجاجه کلوب خلیفه‌نك فرمانن ویردی اول دخی اوقودقده خجالتندن زعفرانه دونوب درلدی ویوزندن درینی سلمکه باشلدی وجناب امیرالمؤمنینه مغفرت ایده حضرت انسی بندن بومرتبه انجدی ظن ایتمزدم دیدی مرقوم اسمعیل ایتدی حجاج بنی اوقورطنیله فرمانی بکاویردی وبنم ایله حضرت انسه کیده‌لم دیدی بن ایتدم جناب حق سنی اصلاح ایده اول سکا کلوردیدم وحضرت انسه کیدوب کل حجاجه کیده‌لم دیدم اول دخی کلدکده حجاج اکا مرحبا دیوب برخوب خاطرن صوردی یاابا حمزه شکوایه عجله ایتمش سك بندن سکا صادر اولان کلمات سکا حقد وعداوت ایچون دکل ایدی لکن اهل عراق استه‌مزلرکه اوزرلرینه حدود اجرا ایدرسلطان اوله ومع‌هذا بنم مقصدم بو ایدیکه اهل عراقك منافقلرن وفسق وفساد اوزره اولنلرن بکا افاده ایده‌ایدك وسکا اویله اقدام ایدنجه سائرلر بکا اهون اولمق ملاحظه‌سیله ایدی بوخصوصده تکاسلمزی سن عفو ایدوب راضی اولمدقجه سنك ایچون بیزه عتاب وار دیدی انس رضی الله عنه ایتدی سنده بزم حقمیزده کلمات لائمه‌یی عجله ایتدك تاکه عامهٔ کلمات فاحشه‌یی سویلدك حتی بزه اشرار تسمیه ایتدك حال بوکه جناب حق انصار تسمیه ایتمشیدی وبنی اهل

بخل ظن ایتدك حال بوکه بزخلق اوزرینه ایثار ایدنلرده نز وبزی اهل نفاق زعم ایتدك حال بوکه بوبلدن اول دار اسلام وایمانی بنا ایدنلرده بزوسن زعم ایتدك که اهل عراقه تکدیره بنی وسیله ایده سن جناب حقك سکا حرام قلدیغی هتك عرضی بنم ایچون سکا مباح قیلدك بزم ایله سنك میانکده جناب حق حاکمدرکه محل رضاده اول راضی ایدر ومحل غضبده غضب ایدر عبادك جزاسی وثواب اعمالی اکا راجعدرکه (لیجزی الذین احسنوا بالحسنی) اکا اشارتدر والله نصاری بیله بوقدر شرك وکفرلریله برکیمسه کورسه‌لر که اول کیمسه حضرت عیسی علیه السلامه برکون خدمت ایتمش اوله البته اکا اکرام وتعظیم ایدرلر نه کیفیتله سن بنم بوقدر سنه اول سلطان سریر نبوت ودستکیر امت علیه السلامه اولان خدمتمی محافظه ایتمیوب برنسنه‌یه صایمدك اکر سندن بزه براحسان ظهور ایدرسه حقه شکرلر قیله رزعکسی اولورسه جناب حقدن برفرح وسرور کلنجه‌یه قدر صبر ایده‌رز دیدی راوی ایدر خلیفه‌نك حجاجه اولان فرمانك مضمونی بو ایدیکه (امابعد سن برعبدسن که موری سکا جمع وسپارش ایلدم تاکه سن طوریکی تجاوز ایلدك یا ابن مستفریه جناب حق سنی اشسز وچقنسز قویه حذر ایله وکبرو طور اوزم چکردکی قدر رهنما ایلمدن والله مراد ایلدمکه ارسلان دالکی بی ایصررکبی سن ایصروب پارلیم سنی برایچم صوکبی ایچم که سن اناکدن طوغمامغی تمنی ایدیدك که حضرت انس رضی الله عنه‌یه ایتدیکك تغلب آمیز کلمات بکا واصل اولدی ظن ایدرمکه امیرالمؤمنین خبردار اوله دیو اول ایشی ایتدك وبومراد اویله دکل ایسه ده اباغکی محکملندردك لعنت باری اوزریکه اولسون ای شهلا کوزلی کور وصاغرسی اللمش اینجه بجاقلی طائفه‌ده باباك کاروکسبی دنائت والچقلقدن انلرده اولانی اونتدکمی که مرعارده طوار صووارلر ایلکه بیکارلری اللریله اشوب وارقه‌لریله طاش چکرلر فرمانم واردقده حضرت انسه اعزاز واکرام واعتذار تام ایله ملاقی اول واکر بویله ایتمزسك امیرالمؤمنین سنی قارنك اوزرینه سوری‌یه‌رك تا حضرت انسه کتورن کیمسه‌یی سکا ارسال ایدر که اول دخی حکمی سنده اجرا ایدر امیرالمؤمنیندن سنك خبرك خفی اولماز هرخبرانده قرارداده اولور صکره سن بیلورسن امیرالمؤمنینك فرمانـنه سرمو مخالفت ایتمیوب حضرت انسه واولادنه اکرام ایله ولا سکا اهانت ایدر کیمسه کوندررر اعدالرك سکا شماتت ایدرلر والسلام دیوب اتمام فرمان ایلمش وحضرت انس رضی الله عنه طقسان بریاطقسان ایکی یااوچ سنه‌سنده بصرده وفات ایلدیکه الك آخر وفات ایدن صحابه اولدر رضوان الله علیهم اجمعین ٭صراخ٭ طاووسك آدیدر باب طاده کلور ان‌شاء الله تعالی ٭صرخان٭ رمان وزنی کبی مأکول اللحم برقوشك آدیدر ٭صرد٭ رطب وزنی کبی کوچکان دیدکلری قوشدر که سرچه‌دن بیوکدر سرچه‌یی شکار ایدوب بیرابوکثیر کنبتیدر جمعی صردان کلور کسر صادایله بوجنس قوشك باشنده تویی اولماز کلدر نصفی بیاض ونصفی سیاه اولور عظیم بورنی وبیوك چاینقلری واردر وبوقوش کورلمز الاخرما دالنده یااغاج باشنده کوریلور برکیمسه اکا یقین اولمق وطوتمق ممکن دکلدر شریر النفسدر زیاده قاچر غداسی اتندر وبوجنس قوشك کوناکون صدالری واردر شکار ایده‌جکی قوشك اسانجه صدالنوب انی کندی یقیننه دعوت ایدر چون قوشلر باشنه جمع اولدقده بعضیسن طوتر وشدید بورنی واردر که برکره اوردیغی ساعتیله ایکی بچوب اکل ایدروبوحیله‌دن کیرو طورمز دأب وعادتی بویلدر طاغ باشلری ویوجه قلعه‌لر واغاجلر مکانیدر (فائده) بوفائده لطیفه‌یی امام العلامه ابو الفرج ابن جوزی جناب حقك (واذقال موسی لفتاه لاابرح حتی ابلغ مجمع البحرین اوامضی حقبا) قول شریفنك تفسیرنده امام ضحاك ومقاتلدن وابن عباسدن نقل ایلدیکه چونکه حضرت موسی علیه السلام تورات شریف ایله حکم ایدوب توراته عالم اولدی کندی کندی‌یه تحدیث نعمت ایدوب روی زمینده

بندن اعلم كيمسه قالمدی ديمشيدی رؤياسنده كورديكه جناب حق مشرق ايله مغرب اراسنی
غرق ايتمش وصوايچنده برقنات اوزرنده بركوچكن قوشی اوتورمش صوبی منقاريله دريادن كتوردر
وقتا كه اويانديی رؤيا كندوبه خوش كلدی كورديكه حضرت جبرائيل عليه السلام كلدی
نه حالدر ياموسی محزونسن ديدكده اول دخی رؤياسنی خبرويردی حضرت جبرائيل عليه السلام دخی
سخنه آغاز ايدوب سن علمك جمله سنی احاطه ايندم بندن اعلم يوق ظن ايتدك جناب حقك
علمی قتنده سنك علمك كوچكن قوشنك بورنيله كتورديكی صوقدردر وحقك برقولی واردركه
انك علمی سنك علمكدن زياده دردیجه حضرت موسی بوردیغك كيمسه كيمدرديدی اول
دخی اولاد طيبدن يعنی اولاد ابراهيم عليه السلامدن بريدركه نامنه خضربن عاميل
ديرلر ديدی بنده حضرت موسی بن انی نرده آرهيم ديدی اول دخی مجمع البحربنده بولورسن
ديمكله حضرت موسی اشتياق تام ايله حضرت خضره ملاقات امديله روبراه اولديكه سالك
اولنلره سماعی لازم برقصهٔ لطيفه در مصنف مرحوم اختصار ايلمشيدی آيت كريمه دن اقتباس
اولنديغی اوزره تمامنی منظوما ترجمه ايدهلم ❋ ابتداء ترجمه ❋ بيزه توفيق ايده الله كريم
❋ قبلهٔ عشاق حكيمنه نديم ❋ دكله كم اكابرسن احوالی ❋ نيجه اولور طالب مرشد حالی ❋ حضرت
خضرايله موسای كليم ❋ كه حقيقتله شريعتله عليم ❋ انلرك قصه لری پرعبرت ❋ دل وجانی اويار
ايتمه غفلت ❋ سورهٔ كهف ايدر انی تقرير ❋ علما ايلديلر خوش تفسير ❋ بيورر رب تعالی اولدم
جمله دن اول قولم اولور اكرم ❋ كندی علميله اولماز قانع ❋ آخرك علمنه اولورتابع ❋ اول دعا ايلدی
يارب مجيب ❋ بنی اول عالمه ايله ترغيب ❋ بيورر حضرت حق ياموسی ❋ اردیوب ساحل بحرحتی ❋
بوله سن انده اوخضر پيری ❋ جهد ايدوب ايله اوسمته سيری ❋ اريشه مجمع بحرينه طريق ❋
بوله سن بويوله كتمكه رفيق ❋ يوشعله بيله اولدی روان ❋ تابوله مجمع بحرين عيان ❋ حق تعالانك
(واذ قال موسی لفتاه لاابرح حتی ابلغ مجمع البحرين اوامضی حقبا) قول شريفی بوكا اشارتدر
آزيغی اولدی قوری بالق ❋ كوستره حكمتنی انده خالق ❋ قوری يمش سمك بوله حيات ❋ امرحقيله
بوله انده نجات ❋ بونجه زحمت چكيلوب بونجه تعب ❋ دولنوب كوهله صحرالری هب ❋ ساحل
بحره ايريشوب آخر ❋ بولديلرانده بركاری ظاهر ❋ اوبكار ايدی مكرآب حيات ❋ امرحقيله آقردی
بالذات ❋ ايريجك عين حياته اتمام ❋ غلبه ايلدی موسی به منام ❋ يوشع آبدست الوريكن رشحات ❋
دوكيلوب اول سمك اوزره قطرات ❋ صيچره يوب زنبيل ايچندن طشره ❋ عجبا واردی قارشدی
بحره ❋ ديريلوب كندی اوخشكی ماهی ❋ طرف بحره چون اولدی راهی ❋ انی يوشع كوروب
الدی عبرت ❋ اونودوب ايلدی لكن غفلت * جناب حقك (فلما بلغا مجمع بينهما نسيا حوتهما فاتخذ
سبيله فی البحر سربا) قول شريفی بوندن كنايتدر ❋ اويانور حضرت موسی اولدم ❋ ره مطلوبه
ايدوب ضرب قدم ❋ حركت ايلديلر وقت ضحی ❋ غلبه ايلدی جوع وقت غدا ❋ طلب ايلدی غداسن
موسی ❋ ديدی يوشع غافل اولدم حيفا ❋ ايلدك عين حيات اوزره قرار ❋ سمك احيا اولوب قيلدی
فرار ❋ حق تعالانك (فلما جاوزا قال لفتاه آتنا غداءنا لقد لقينا من سفرنا هذا نصبا قال ارأيت اذ اوينا
الی الصخرة فانی نسيت الحوت وما انسانيه الا الشيطان ان اذكره واتخذ سبيله فی البحر عجبا) قول
شريفی بونی بياندر ❋ بو علامات ايدی بزه حقدن ❋ طلب ايلر ايدك انی چوقدن ❋ بيورر يوشعه
موسی اوزمان ❋ دونلم مقصد اقصايه همان ❋ ينه مطلوبه قيله لم عودت ❋ كرم حقيله اوله وصلت
❋ دونديلر ايزلرينه كيروهمان ❋ يوريديلر دونوبن خيل زمان ❋ بولديلر صخره قتنده خضری ❋
چكميان عسری بولورمی يسری ❋ حق تعالانك (ذلك ماكنا نبغ فارتدا علی آثارهما قصصا
فوجدا عبدا من عبادنا آتيناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما) قول شريفی بونی بياندر ❋

اولدی موسای كليم خضره مريد ❋ حق ويرر قوللرينه فضل مزيد ❋ ايلدی حضرت موسی
تعظيم ❋ دل وجان ايله بغايت تسليم ❋ يوشعی قومنه ارسال ايتدی ❋ رفيق اولدی خضرايله
كتدی ❋ بيورر اكا خضر ياموسی ❋ صقن ايتمه بيزه تعريض اصلا ❋ كورينور شرعه مخالف
افعال ❋ اكا صبر ايلر ظاهر حال ❋ عهد پيمان ايله اولدی اكارام ❋ آكليه علم لدنيی تمام ❋ حق
تعالانك (قال له موسی هل اتبعك علی ان تعلمن مما علمت رشدا ❋ قال انك لن تستطيع معی صبرا
وكيف تصبر علی مالم تحط به خبرا ❋ قال ستجدنی ان شاء الله صابرا ولااعصی لك امرا ❋ قال فان اتبعتنی
فلا تسئلنی عن شیء حتی احدث لك منه ذكرا) آيات باهره يی كه حضرت موسی ايله خضرك
مكالمه لريدركه انلردن نقلا حبيبنه انزال بيورديغيدر انشا اولنان ابياته اشارتدر * بوللری ساحل
بحره دوشدی ❋ كورديلر انده طورور بركشتی ❋ كيروبن خضرايله موسی كمی يه ❋ كوزت ايمدی ماجرامز
نيه ❋ ايلدی خرق سفينه اول پير ❋ دفعنه ايلدی موسی تدبير ❋ نه در بونده مرام ايله تميز ❋
بيله لم مقصد ياشيخ عزيز ❋ ديدی صبرايله بويولده محكم ❋ قولمز بويله ايدی طور ابسم ❋ حق
تعالانك (فانطلقا حتی اذا ركبا فی السفينة خرقها قال اخرقتها لتغرق اهلها لقد جئت شيئا امرا
قال الم اقل انك لن تستطيع معی صبرا ❋ قال لاتؤاخذنی بما نسيت ولاترهقنی من امری عسرا)
قول شريفی بوندن عبارتدر ❋ كيدن طشره چقديلر اوادم ❋ قلديلر سير الی الله هم ❋ برزمان ايلديلر
سيری تمام ❋ ايدرلر سيروسلوكی اتمام ❋ ماجری بونده بغايت وافر ❋ صبرايدر حضرت موسی آخر ❋
كورديلر بوللری اوستنده همان ❋ اوينوب جلوه لر ايلر صبيان ❋ ايچلرنده برصبی تازه غلام ❋
اوصبيلر ايله ايلردی خرام ❋ اخذ ايدوب خضر اوصبيی فی الحال ❋ انی قتل ايلدی ويرمدی مجال ❋
غيرت شرع كتاب ايتدی ظهور ❋ غضبه كلدی اوموسیی غيور ❋ بونه ايشدركه ايدرسن ای پير ❋
بودكل شرعه موافق تدبير ❋ ديدی اول خضر مبارك ای يار ❋ بويميدی سنك ايله قول وقرار ❋ ايده كور
صبر وتحمل جانا ❋ بيلمنه علم لدنيی خدا ❋ بيلدی عذری خضردن موسی ❋ دخی تعريض بن ايتم
قطعا ❋ بردخی ايلر ايسم سكا سؤال ❋ صحبتكدن بنی قيل دوروصال ❋ جناب حقك (فانطلقا
حتی اذا لقيا غلاما فقتله قال اقتلت نفسا زكية بغير نفس لقد جئت شيئا نكرا ❋ قال الم اقل لك انك
لن تستطيع معی صبرا ❋ قال ان سألتك عن شیء بعدها فلا تصاحبنی قد بلغت من لدنی عذرا)
قول شريفی انی تصريحدر ❋ دولنوب كوهله وادی صحرا ❋ بولديلر برشهر چون مسی ❋ شهر
انطاكيه ايدی اوديار ❋ قونق اولمق ديلديلر ناچار ❋ كچمشا وقتی ايدی هم اخشام ❋ تعب راه سفر
وجوع ونيام ❋ اوشهر خلقی قونق آلمديلر ❋ بوعزيزان قتنه كلمديلر ❋ يقلوب جمله سقوف ايله
جدار ❋ يالكز انده طورور برديوار * اوجداری يپار اول خضر متين * ديدی موسی انی كورد كده
همين * بونی تعمير ايده سن شمدی همان * بونكيله آله سن اجرت نان * بيزه برچاره قبل اولدی
اخشام * مدد ايله بيزه ای خواجه همام * تلف نفس اولورز بزبويله * نه درر بونده مرادك سويله *
ديمدمی سكا بن ياموسی * بوكاسن صبرايده مزسين اصلا * حق تعالی سنی ايلندی كليم * سنی
تورات ايله ايلدی عليم * سكا چوق معجزه ويردی الله * انك ايله قيله سن دعوت راه * سنی
افضل بنی فاضل قيلدی * كتبنك سرينه نائل قيلدی * ذرهٔ نور شريعت سنده * قطرهٔ بحر
حقيقت بنده * بوقدر زحمت چكدك جانا * ايلمز اجركی ضايع مولا * حق تعالانك (فانطلقا حتی
اذا اتيا اهل قرية استطعما اهلها فابوا ان يضيفوهما فوجدا فيها جدارا يريد ان ينقض فاقامه
قال لوشئت لاتخذت عليه اجرا * قال هذا فراق بينی وبينك سأنبئك بتأويل مالم تستطع عليه صبرا)
قول شريفی بونی تصريحدر * سكا نبيين ايدهلم احوالی * خاطرك غصه دن اولسون خالی *
كم ايده علم حقيقتله عمل * اوله اسرار الهی يه محل * اولدی بو علم لدنی اسرار * ديلديكی قوله

ایلر اظهار * قصهٔ حال سفینه اما * ایشلدردی انی عشر فقرا * انکله قیلور کسب حلال *
ایلیوب سدردق ماه ایله سال * ملک جابر صاحب دریا * کوزه‌در ایلیوب انده اخفا * کورسه برفلک
مزین زیبا * انی اخذ ایلر ایدی اول غصبا * کمینک خرقنی امر ایتدی خدا * اوکمی خرق ایله معیوب
اوله‌تا * سبب عیب ایله بوله نجات * انک ایله اوله دفع خطرات * التفات ایلمدیلر کچدی * فقرا
قیلدی خلاص کشتی * حق تعالانک (اما السفینة فکانت لمساکین یعملون فی البحر فاردت ان اعیبها
وکان وراءهم ملک یأخذ کل سفینة غصبا) قول شریفی بونی مبیندر * نیچه‌در سویلیه‌لم حال
غلام * سکا فی الجمله قیله‌لم افهام * یارالمشیدی شقی بدحال * انی حق ایلمشیدی اهل ضلال *
اوغلام اولور ایدی اهل فساد * جملهٔ شری ایدردی معتاد * ابوین مؤمنین اوزره همان * ایلیه
شرکیله ظلم وطغیان * ضررومکرنی دفع ایتدی حکیم * کرکین بیلور الله علیم * یرینه ویردی براولاد
رشید * اولدی نسلندن انک خیر مزید * حق تعالانک (واما الغلام فکان ابواه مؤمنین فخشینا
ان یرهقهما طغیانا وکفرا فاردنا ان یبدلهما ربهما خیرا منه زکوة واقرب رحما) قول شریفی انی
افاده ایدر * کلهلم حال جداره ایمدی * انی تقریر ایده‌لم بزشمدی * شهر انطاکیه ایچره اوزمان *
برکشی وارایدی اهل ایمان * حال اولمشیدی صلاح وتقوی * اکا ویرلمشیدی رشدونکی * بی عدد سیم
زره مالک ایدی * ره خیرانه عجب سالک ایدی * ایکی طفلن سور ایدی غایت * انلره ایدر ایدی اول
رغبت * فکر ایدردی اوله‌لر صکره یتیم * قالمیه انلر ایچون هیچ زر وسیم * تلف اوله کیده جمله اموال *
اریتیملر اوله مضطرب الحال * ایلدی انلر ایچون خیردعا * انلره مونس اوله رشد ذکا * دفن ایدوب
برنیچه درهم دینار * یاپدی اوستنه انک بردیوار * اول غلامین یتیمنه دخی * پدری ایلدی خوش نصب
وصی * نه زمان ماله اولورسه محتاج * انی ایلیه وصی استخراج * اووصی ایلیوب عزم سفر * سفره
برنیچه ایام کیدر * منهدم اولمغه یاقلشدی جدار * تلف اولوردی دفینه نه کدوار * اویتیمنه خدا
قلدی کرم * انی طوغر التمغه امر ایتدی اودم * نه که امر ایلسه الله عظیم * انی اجرا ده اولوربنده مقیم
* سنک ایله قیله‌لم بونده فراق * بودرر تأویل سباق وسیاق * حق تعالانک (اما الجدار فکان
لغلامین یتیمین فی المدینة وکان تحته کنزلهما وکان ابوهما صالحا فاراد ربک ان یبلغا اشدهما
ویستخرجا کنزهما رحمة من ربک وما فعلته عن امری ذلک تأویل ما لم تسطع علیه صبرا) بو آیات
کریمه لرذکر اولنان ابیاتلری مصرحدر * نه کوزل جاده‌در شرع متین * انکله بلنور علم یقین *
ایلیدعلم یقینی الهام * حق ایله حق یقین اوله تمام * حق ویروب حضرت موسی یه کتاب *
نیچه احکامی اکا قلدی خطاب * حضرت خضری قیلوب عبد غریب * ایلدی علم لدنی بی نصیب *
* بوقدرجه ایدوب اسرار بیان * افترا ق ایلدی اولد مده همان * بوحکایات ایله الغل عبرت *
* ره حقه سالک ایلر غیرت * عمل ظاهر شرعی لازم * شرعی تحصیله اول اول عازم *
* کیسه‌لر ایلیه مرساکه علاج * مرشد کامله اولدک محتاج * قیله توفیق هدایت الله *
* کیروهم لطف وعنایت الله * بزی قیل عالم وعامل یارب * دخی هم سالک کامل یارب *
ودیرلرکه حضرت خضر علیه السلام خضر تسمیه اولندی زیرا بربیاض یراوزرنده اوتورسه اول
ساعت اوتلر بتوب یشل اولوردی حضرت موسی علیه السلام ابتدا ملاقات ایدنجه السلام علیک
یاخضر دیدی اولدخی وعلیک السلام یاموسی یانبی بنی اسرائیل دیدی حضرت خضر ایتدی
بنی نه سبب ایله بلدک اولدخی اولد یغمبرکه یشل اولمسی سکا دلالت ایتمکله بلدم دیدی وبالاده
ذکر اولندیغی اوزره ماجرالری وقرآن عظیمک نص وتصریح ایتدیکی واقع اولدی انتهی الکلام
وباب حاده حوت بحثنده دخی ذکرلری سبقت ایلدیکه حضرت خضرک اسمنده ونسبنده

وبونده اولان اختلافی دخی نقل ایلدک وکوچکن قوشنه صرد صوام دخی دینور زیاده اورج طوتیجی
قوش دیمکدر نتکم معجم عبد الباقی ابن قانع ابی غلیظ امیه بن خلفدن بزه روایت اولندیکه راوی ایدر
اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بنی کوردی حال بوکه یدمده برکوچکن قوشی
وار ایدی بیوردیکه * هذا اول طیر صام عاشوراء * یعنی عاشورا کونی صائم اولان قوشلرک اولکیسی
بودر بو حدیث شریفک راویسنک اسمی غلیظ اولدیغی کبی کندیده غلیظدر حاکم حضرتلری دیرکه
بوشول حدیثلر دندرکه انلری حضرت حسین رضی الله تعالی عنه بی قتل ایدنلر وضع ایتمشیدی
وغیریلر دیرکه بوحدیث باطلدر وراویلری مجهوللردر (فائده) وقتا که حضرت
ابراهیم علیه السلام کعبهٔ مکرمه‌یه بنا ایچون کندی سکینه ایله کوچکان قوشی کندیله بیله ایدیکه
کوچکان قوشی کعبه‌نک یرینه وسکینه کعبه‌نک مقدارینه دلالت ایده جکلر ایدی ایچون کعبه‌نک
یرینه کلدیلر سکینه موضع بیتده طوروب یا ابراهیم بیت شریفی کولکم دوشدیکی مقداری بنا ایله
دیوندا ایلدی مفسرین کرام رحمهم الله تعالی الی یوم القیام حضراتندن برکروه دیرکه حق سبحانه
وتعالی ارضی خلق ایتمزدن ایکی بیک سنه مقدم موضع بیتی خلق ایلدیکه صو اوزرنده بیاض
کوپک ایدی ارض انک التندن دوشندی بوکفیتده اولنجه‌یه قدر وقتا که جناب حق آدم علیه
السلامی جنت اعلادن روی زمینه ایندردی یالکزلقدن وحشتلنوب جناب حقه شکایت ایلدی
والدخی ادمه شفقت مرحمتندن بیت المعموری انزال ایلدیکه جنت اعلادن بریاقوت ایدی یشل
زمردن ایکی قپوسی وار ایدی بری جانب شرقده وبری غربه کشاده اولوردی کعبه‌نک یرینه
قودی وبیوردیکه یا آدم سکا بربیت ایندردم که سن طواف ایده سک عرش اعلام طواف اولندیغی
کبی وقتنده نماز قیله سک عرشمک قتنده قلندیغی کبی وجناب حق حجر اسودی دخی انزال ایلدی
سوددن بیاض ایدی زمان جاهلیتده حیض کورمش عورتلر المس وسندن سیاه اولدی
وحضرت آدم علیه السلام ارض هنددن پیاده مکه‌یه توجه ایلدی وجناب حق ادمی بیته
دلالت ایتمکه برملک رهبر کوندردیکه حضرت آدم واروب حج ایدوب مناسکی تمام ایتدی ایچون
حجدن فارغ اولدی نیچه ملائکه یه آدم ملاقات ایدوب حجک مبرور اوله یا آدم سندن ایکی
بیک سنه مقدم بزبوبیتی حج ایلدک دیدیلر ومنقولدرکه حضرت آدم علیه السلام
هندستاندن پیاده قرق سنه حج ایتدی وبیت شریف طوفان نوحه دک او حال اوزره
قالدی طوفانده سماء رابعه‌یه رفع ایدوب حجر اسودی غرق خوفندن ابوقبیس طاغنده حفظ
ایتمکه حضرت جبرائیل علیه السلامی ارسال ایلدی طوفانن ظهور ایدوب ومندفع اولدقدن
صکره مکان بیت حضرت ابراهیم علیه السلام زماننه دک خالی قالدی بعده جناب حق حضرت
ابراهیم علیه السلامک اوغلی حضرت اسمعیلک ولادتندن صکره حضرت ابراهیمه بیت شریفی
بنا ایله امر ایلدی اولدخی یارب بیتک مکانی بلم بکا بیان بیور دیو نیاز مند اولمغله مکان بیته دلالت
ایده دیو حق تعالی سکینه بعث ایلدی وسکینه شول یلدرکه اسرکن طوغری اسیوب بوریلو
بوریلو اسرزکیده اکا قاصرقه دیرلر اول قاصرقه‌نک یلان باشی کبی ایکی باشی وار ایدی وبعضیلر دیرکه
سکینه شول یل ایدیکه غایت محکم اسردی وشفاف براق ایدی کدی باشی کبی باشی وکدی قویرغی
کبی قویرغی وایکی قنادی وار ایدی وبعضیلر دیرکه اول سکینه‌نک زمرددن ایکی قنادی
وزبرجددن منور ایکی کوزلری وار ایدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه دیرکه سکینه شول
شفاف قاصرقه ایدیکه ایکی باشی وانسان یوزی کبی یوزی وار ایدی جناب حق حضرت موسی‌یه امر
ایلدیکه سکینه نرده قرار داده اولورسه بیتی انده بنا ایده حضرت ابراهیم دخی اول قاصرقه‌نک
اردینه دوشوب تا که مکهٔ مکرمه‌یه کلدیلر قاصرقه کعبه‌نک یری اوزرنده دیوشرادی ایچنده اغاجی

اولمیوب دریدن اولان قالقان دوشرلدیکی کبی حضرت علی وحسن رضی الله عنهمانك قولی
بودر ابن عباس رضی الله عنهما ایتدی حق تعالی کعبه مقدارنجه برقطعه بلوط کوندردی بلوط کیدکجه
حضرت ابراهیم سایه سنده کیدردی تا که مکه یه کلدیلر بلوط بیتك یری اوزرنده طوردی و بلوط
ایچنده یا ابراهیم بو بلوطك سایه سی قدر کعبه یی بنا ایله نه زیاده ایت ونه نقصان دیو ندا اولندی
وبعضیلردخی دیرکه خدای متعال حضرت جبرائیل علیه السلامی بعث بیوردی اولدخی کلوب
موضع بیتی حضرت ابراهیمه دلالت ایلدی و بعضیلر ایتدی حضرت ابراهیمك موضع بیتی بولمه
دلیلی کوچکن قوشی ایدی بالاده تقریر اولندیغی کبی حضرت ابراهیم علیه السلام بنا ایدردی
اوغلی حضرت اسمعیل طاش ویرردیکه کعبه یی بش طاغك طاشندن بنا ایلدی بری طورسینا
طاغیدر وبری قدس طورزیتا وبری شامده لبنان طاغیدر وبری جودی طاغیدر وتملنی حرا طاغنك
طاشندن بنا ایتدیلر حرا طاغی مکه ده برجبلدر وقتا که حضرت ابراهیم بنایی حجر اسودك یرینه
ایرشدردی حضرت اسمعیله بیوردیکه برخوب طاش کتور بونده وضع ایده لم که ناس ایچون
برخوش علامت اوله اولدخی برطاش کتوردی ینه حضرت اسمعیله بیوردیکه بوطاشدن احسن
برطاش کتور حضرت اسمعیل کیدوب برخوش طاش باقردی ابو قبیس طاغی حضرت ابراهیمه
نداوفریاد ایلدیکه سنك ایچون بنده برامانت طاش وار اخذ ایله اولدخی حجر اسودی الوب مکاننه
وضع ایلدی ودیرلر که کعبهٔ مکرمه یی ابتدا بنا ایدن حضرت آدمدر بعده طوفانده محو اولوب
صکره حق تعالی حضرت ابراهیمه اظهار ایلدی تا که انلرده بنا ایتدیلر که جناب حقك (واذ یرفع
ابراهیم القواعد من البیت) قول شریفی انی مبیندر معنای شریفی ایت یا محمد سن ذکر ایله حضرت
ابراهیمك بیت شریفك تملنی ودیوارلرینی رفع ایتدیکی وقتی دیمکدر قواعد قاعده نك جمعیدر تملار
دیمکدر کسائی دیرکه قواعد جدارلر ودیوار دیمکدر (عجیبه) منصور بن حسین نثرالدرر
نام کتابنده حکایه ایتدیکه براعرابی اوغلنی سفره کوندردی بعده کلدکده ای اوغل یولده نه کوردك
دیدی اوغلان ایتدی بردفعه قربه یه صو ایچمکه واردم کوچکن قوشی اوندی بنده قربه یی ترك
ایلدم اعرابی اوغلنه دیرکه بونی قپه والا قپه مزسك بنم اوغلم دکل سك یعنی بو یله منا سبتسز
کلامی تکلمدن اغزکی بغله دیمشیدی اوغلان کثرا کلیوب قربه نك اغزین بغلادم لکن صوسزلق
غلبه ایلدی ثانیا ینه قربه نك یاننه کلدم کوچکن قوشی اوتدی قربه یی ینه بوشلدم دیدی اعرابی بونی قپه
والا اوغلم دکلسك دیمدمی دیدکده اوغلان بلی قپه دم لکن ثالثا بکا صوسزلق زیاده غلبه ایتدی
ینه قربه نك یاننه کلدم کوچکن قوشی ینه اوندی بنده قربه یی ترك ایلدم دینجه بیچاره اعرابی قربه یی
قلچلسك نه ایدی اکر قلچله مدك ایسه اوغلم دکلسك دیدی اوغلان بنده اویله ایتدم دیو تفاخر
ایدنجه اعرابی دیرکه قربه ایچنده بریلان کوردکمی اوغلی ایتدی بلی فقیر اعرابی الله اکبر دیوب
سددها ن ایلمش راوی ایدرینه بو مناسبتله براعرابینك اوغلی غربته کتمشیدی کلدکده پدری
وغلنه نه کوردك نه ایشلدك دیدی اوغلان اغاز کلام ایدوب برمنظر اوزرنده برقوش کوردم دینجه فقیر
اعرابی یا اونی طرد ومنع ایتمدکمی اکر منع ایتمدکسه بن سنك بابا دکلم دیدی اوغلان بلی اول ساعت
طردومنع ایتدم دیدی اعرابی ایتدی نیره یه طرد ایتدك اوغلان دیرکه منظرك اوزرندن منع ایتدیکم
کبی برعظیم قبه نك اوزرینه دوشدی اعرابی ایتدی یا اوطاشی قلب ایتمدکمی اکر ایتمدك ایسه سنك
بابا دکلم اوغلان بلی قلب ایتدم دیدی اویله اولنجه اول طاشك التندن بوالد یغکدن حصه می
ویردیمی مکر قبه نك التنده دفینه وار ایمش اوغلی اخذ ایلمش ایمش پدرنه دفینه دن حصه ویردی
(الحکم) کوچکن قوشی اکل حرامدر امام احمدك وابو داودك ابن عباس رضی الله
تعالی عنهمادن روایت ایتدکلری حدیث شریفه بناء که اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف

اصلوات قارنجه یی وبال اریسنی وهدهدی وکوچکن قوشی قتل ایتمکدن نهی بیوردیکه قتلندن
نهی حرام اولمسنه دلیلدر وبردخی عرب طائفه سی کوچکن قوشنك صوتیله وشخصیله تشأم
ایدرلر وبعضیلر دیرکه کوچکن قوشی اکل اولنور زیرا امام شافعی محرم آنی قتل ایلسه جزایی واجب
اکا کوردی وامام مالك دخی بویله دیمشدر امام العلامه قاضی ابوبکر بن العربی المالکی دیرکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك کوچکن قوشنك قتلندن نهی ایتدیکنك وجهی
بودرکه عرب طائفه سی انی شوم طوتارلردی قتلندن نهی بیوردیکه شوم اعتقادندن قلوب ناسده
راسخ اولان حالت محو اوله زیرا تشأم حرامدر عبادی دخی طبقاتنده بو وجهی ذکر ایلدی
رؤیاده کوچکن قوشی کورمك برمرائی کیمسه یه دلالت ایدرکه کوندز خشوع اظهار ایدوب کیجه
فسق ایلیه وبعضیلر دیرکه اول شخص قطاع طریقدن اوله که اموال کثیره جمع ایتمش اولوب
برکیمسه ایله مخالطه ایلیه ﴿صرصر﴾ بوکا صرار دخی دینور بربوجکدر که چکرکه یه
بکزر صحرا یوب کزر واکثری کیجه ایله اوتریس بو سببدن کندویه صرار اللیل دخی تسمیه ایدرلر
بنات وردان دیدکلری بوجکدن برنوعدر که قنادی اولماز وبعضیلر دیرکه صرصر دیو جدجد
دیدکلری بوجکه دیرلر جدجدا وراق قوشی دیرلر بربوجکدر که یازاسیلرنده اوتروجوهرینك جدجدی
صرار اللیل نامیله تفسیر ایلدیکی سبقت ایلدیکه بو بوجك اولمق اقتضا ایدر وبو بوجکك
مکانی بولنمز الاصوننه تبعیت ایله بولنور ومکانی مواضع ندیه درواوانی مختلفه اولور اندن بعضیسی
قرمزی وبعضیسی سیاه وبعضیسی کوك اولور وبو جنس بوجك چوللر وبر یا بانلر چکرکه
سیدر وحکم شرعیسی استقذاریچون اکلی حرام اولمقدر (الخواص) ابن سینا دیرکه بو بوجك
میمون اودیله خلط اولنسه صویی بواسیره وزیاده دنرتمسی اولان حمابه وسموم حشراته
نافعدر وسحق اولنوب سرمه یه قاتیلوب سرمه اولنسه کوزی حدتلندیرر وبقر اودیله خلط
اولنوب سرمه اولنسه طراوت عینه اعانت ایدوب چشم خوب منظر اولور ﴿صرصار﴾
مصیقل مجلا برجنس باالقدر ﴿صعب﴾ برجنس کوچك قوشك آدیدر جمعی صعاب
کلور ﴿صعوة﴾ صغار عصافیردن بوند قوشی دیدکلری بورنی قیرمزی کوچك
قوشدر جمعی صعو کلور امام احمد حنبلی زهد نام کتابنده مالك بن دینار دن نقل ایدرکه مالك
بو صعوه قوشی کلامنده یاد ایدوب دیرکه بو خلق اجناس طیر کبی برقاچ اشکالدر کبوتر با کبوتر با
وصعوه ایله غراب مع الغراب وهر انسان کندی مشاکلی ومقارنی ایله الفت طوتمشیخ
العماد الاصبهانیکه نامی شریفی قاضی احمد بن محمد الارجانی درووفاتی بشیوز قرق درت
سنه سنده اولمشدر شعرنده صعوه یی ذکر ایلمشدر (الامثال) فلان کیمسه صعوه
قوشندن زیاده ضعیف دیو ضرب مثل ایدرلر حکم شرعیسی وخواصی وتعبیری سرجه کبیدر
﴿صقر﴾ شکار قوشلرندن طوغان دیدکاری قوشدر اصقر وصقور وصقار وصقورة جمعیدر
ابو شجاع وابواصبع وابوجمیر وابوعوان طوغا نك کنیتیدر طوغان شکار قوشلرینك سائرندن زیاده
مشقته تحمل ایدر وسرعتله انسانه انسیت ایدروشکار قوشلرینك تفصیلی باز بحثنده مرور ایلدی
﴿الحکم﴾ صقری اکل حرامدر سباعدن وطیوردن ذی ناب او صاحب مخلب
اولنلرك اکلی حرام اولدیغی عموم اوزره اولدیغنه بناء (الامثال) عرب طائفه سی فلان
کیمسه نك اغزی طوغانك اغزندن زیاده قوقر دیو ضرب مثل ایدرلر (خواص
اجزاسی) صقرك بینی ذکره سورلسه قوة باهی زیاده ایدر مقویدر (التعبیر) واقعه ده
صقر کورمك عزت وسلطنت واعدایه نصرته دلالت ایدر ﴿صلصل﴾ اوکیك
دیدکاری قوشك ادیدر ﴿صومعه﴾ طوشنجل قوشنك آدیدر ﴿صید نانی﴾

اورمجكدن برنوعدركه كندى ايچون برطوربه ياپوب انده اولور

باب الضاد المعجمة من كتاب ترجمة حياة الحيوان

ضأن قيونه ديرلر جمعى ضوائن ومؤنثى ضائنة كلور وجناب حق قيونده بركات خلق ايلمشدركه سنده بردفعه ولادتى واقع اولوب بوقدرى تناول اولنور كن وجه ارض كنديله مالامالدر سباع بونك خلافنجه دركه هر برى التى يدى ياورو طوغرركن اطراف ارضده نادرجه بولنورلر (الامثال) فلان كيمسه سكسان قيون جوبانندن احمق ديو ضرب مثل ايدرلر بو مثلك اصلى بويله دركه براعرابى حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمك برمصلحتنى كورمشيدى حضرت اكا * آتنى بالمدينة * يعنى مدينه ده يانمه كل ديمشدى اعرابى كلدكده حضرت اكا بيورديكه * ايما احب اليك ثمانون من الضأن او ادعو الله تعالى ان يجعلك معى فى الجنة * يعنى جنتده بنم ايله بيله اولمق ايله شمدى سكا سكسان قيون ويرلمكدن قنغيسنه راضى اولورسك اويله اولسون ديدى احمق اعرابى سكسان قيون استرم ديدى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم * اعطوه اياها * يعنى بوكا سكسان قيون ويرك ديدكدنصكره بيورديكه * ان صاحبة موسى كانت اعقل منك * حضرت موسى عليه الصلوة والسلامه ملاقات ايدن خاتون سندن زياده عاقل ايدى بيانى بويله كه اول خاتون حضرت موسى يه حضرت يوسف عليه السلامك مرقد شريفنى وجسدينى كوستردكده حضرت موسى اكا ديديكه استرميسنكه جناب حقدن سنك جنت اعلاده بنمله بيله اولمقلغكى نيازايده يوخسه قيوندن يوز قيونمى استرسن خاتون جنة اعلاده سنك ايله اولمغى استرم ديمشدى (خواص اجزاسى) قيون اتى منى يى زياده ايدر انثيى قوت باهى زياده ايدر برعورت ديشى قيونك يو كندن طوطنسه حامل اولميه

ضب كلر ديدكلرى معروف جانورك اديدر جمعى ضباب واضب كلور كلر صواچمز يدى يوز سنه ياشرو ديرلر كه قرق كونده بركره بول ايدر وجما قتله وزيا ده حيرت ايله موصوفدر واولادينى اكل ايدر زيرا اولادنى اكل ايتديكندن كندويه عاق وعاصى اطلاق اولنوب عربلر فلان كيمسه كلردن اعق ديو ضرب مثل ايدرلر (خواص اجزاسى) بركيمسه كلرك يوركنى اكل ايلسه حزنى وخفقانى دفع اوله كلر ياغى اريديلوب ذكره سورلسه قوة جماعى زياده ايدر (تعبير رؤيا) واقعه ده كلر كورمك اموال ناسه خدعه ايدر بركيمسه يه دلالت ايدر و بعضيلر ديركه واقعه سنده بركيمسه كلر كورسه خسته اوله

ضبع يللى قوردك اديدر جمعى ضباعين كلور جعد وجعاد وحفصه يللى قوردك ادلريدر ام حتور وام طريف وام عامر وام نوفل يللى قوردك كنيتيدر وباب همزه ده ارنب بحثنده مرور ايلديكه درت حيوان حيض كورر برى دخى يللى قوددر تفصيلى ذئب بحثنده در (الامثال) فلان كيمسه يللى قوردن احمق ديو ضرب مثل ايدرلر زيرا قوردا حمقدر (خواص اجزاسى) يللى قوردك اودى قوريدلدقدن صكره نصف دانق مقدارى برعورت اندن تناول ايلسه قوت شهوت كنديدن كيدوب مجامعته بغض ايليه ضبعك باشى كبوتر خانه يه تعليق اولنسه كوكرجن چوق اوله ضبعك دشى بازويه بغلنسه نسيانه نافعدر (تعبير رؤيا) واقعه ده ضبع كورمك كشف اسراره دلالت ايدر بركيمسه واقعه سنده ضبعه سوار اولسه سلطنته نائل اوله

ضفدع قور بغيدر ضفدعك انواع كثيره سى واردركاه اولور سفادن يعنى چقلشمه لرندن پيدا اولور ماراكدده اولور وكاه عفونتده پيدا اولورو كاه يغموردن پيدا اولوركه بتزندن بولوطدن دوكلش ظن اولنور مع هذا بويله دكلدر همان جناب حق كمال قدرتيله عقيب باراندة اول ساعت خلق ايدركسكسز برحيواندر بعضيسى اوترو بعضيسى اوتمزو فريادايده نك صداسى قولاغنه

يقين برندن چيقر حدت سمعله موصوفدر وآتش كوردكده متحير اولور وحشيلر آتشى كوردكده متحير اولدقلرى كبى وقوربغى صودة ابتدا طارى دانه سى كبى ظهور ايدر بعده برخرده جانورجك كبى اولوب بعده اعضاسى ثابت اولور فسبحان الله القادر على مايشاء حضرت جابر رضى الله عنهدن منقولدر اول سلطان سرير لولاك صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (من قتل ضفدعا فعليه شاة محرما كان اوحلالا) يعنى بركيمسه برقوربغى قتل ايلسه برقيون قربان ايتمك لازم اولور كركسه اول كيمسه محرم اولسون كرك احرامسز اولسون زيرا سفيان ثورى رحمه الله تعالى ديركه حيوانده ضفدعدن زياده ذكرالله ايدر يوقدر وبردخى نمرودك نارنى اطفا ايچون حضرت ابراهيم اوغرينه ضفدع صو چكمشدر حكم شرعيسى اكلى حرام اولمقدر قتلى منهى اولدبغى ايچون (خواص اجزاسى) قوربغى لحمى تناول اولنسه اسهال دموى ايراث ايدر ضفدع اياغى نقرس مرضنه مبتلا اولان كيمسه نك اوزرينه تعليق اولنسه وجعى ساكن اوله محمد بن زكريا ديركه برحوضده اولان قوربغلر زياده فرياد ايدوب اطرافنده اولانى بحضور ايلسه لر برطاس اوزرينه سراج ياقوب صو اوزرينه قويسه لر آتشى كوردكده متحير اولوب بردخى فرياد ايتميه لر (تعبير رؤيا) واقعه ده قوربغى كورمك برجل عابده دلالت ايدركه طاعت باريده مداوم اوله بركيمسه كنديسنى ضفادع ايله كورسه اقربا وجيرانيله حسن معاشره سى اوله بركيمسه واقعه سنده قوربغى اتى تناول ايلسه منفعته نائل اوله جاماسب ديركه بركيمسه واقعه سنده ضفدع عسو يلسه ملكه نائل اوله بركيمسه واقعه سنده بربلده دن ضفادع چقدبغنى كورسه اول بلده دن عذاب رفع اوله

باب الطاء المهملة من كتاب ترجمة حياة الحيوان

طاوس خوب صورت برمعروف قوشدر ابو الحسن كنيتيدر وقوشلر ايچنده طاوس عزوحسنده دابه لر ايچنده آت مشابه سنده در آت ايچنه مقبول آرا ايسه بودخى اويله در وطبيعى عفت اوزره در واوچ باشنه وارد قده ديشى سى يمورطلمغه باشلر وهرسنه اون ايكى يمورطه يمورطلر ايام بيمه ده جفتلشور وايام خريفده اغاچ اوراقى دوكديكى كبى اوادخى يلكنى بلكيني اغاجك اوراقى ظهوره باشلسه اكا دخى يلكارى طلوعه باشلر امام احمد زهد نام كتابنده ابن طاوسدن وپدرندن نقل ايدركه متوفى قبرنده يدى كون عذاب اولنور پس بوسببدن ناس اول يدى كونده متوفالردن ايچون فقرايه اطعامى مستحب عد ايدرلر راوى ايدر طاوسك دعا سندندركه (اللهم ارزقنى الايمان والعمل وامتعنى بالمال والولد) يعنى يارب بنى ايمان وعمل ايله مرزوق ايدوب مال وولد ايله منفعتلندر ديو دعا ايدرايش حكم شرعيسى طاوسى اكل حرامدر (الامثال) فلان كيمسه طاوسدن حسنداردر دير لر وعربلرك اشأم من طوس ديدكلرى ضرب مثلرندن طوس دن مراد برمخنث كيمسه دركه مدينه منوره ده ساكن ايدى دائما سويلرديكه يا اهل مدينه سز دجالك خروجنه احتمال ويرلين حياتده اولدقچه واكر بن وفات ايدرسم امين اولك زيرا بن رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم وفات ايتديكى كيجه طوغدم وابو بكر رضى الله تعالى عنه وفات ايتديكى كون ممه دن كسلدم وعمر رضى الله تعالى عنه شهيد اولدبغى كون بالغ اولدم وعثمان رضى الله تعالى عنه شهيد اولدبغى كون تزوج ايتدم وعلى رضى الله تعالى عنه شهيد اولدبغى كون اوغلم طوغدى واسمى طويس ايدى (خواص اجزاسى) لحم طاوسى هضم عسيردر اسهالى اولان كيمسه سكنجبين ايله طوبس اودى ايچسه شفا اوله طاوسك زبلى اعضاده اولان سيكله سورلسه قلع ايليه (تعبير رؤيا) واقعه ده طاوس كورمك حسن وجمال ايله عجبلنمكه

دلالت ایدر وکاه اولور که نمیمه یه وکیدو غروره واعدایه انقیاده وزوال نعمته ووسعتدن طارلغه انتقاله دلالت ایدر وکاه اولور طاوس کورمك حلی وحلل وتاج وخوب خاتونلره دلالت ایدر ﴿طوطی﴾ برمعروف قوشدر امام غزالی قولنجه بوکا ببغا دخی دیرلر تفصیلی باب باده سبقت ایلدی

باب الظاء المعجمة من کتاب ترجمة حیاة الحیوان

﴿ظبی﴾ آهو که حسن منظر ایله معروف برحیواندر چشم خوبان اکا تشبیه اولنور ام خشف وام شادن ظبیك کنیتیدر وظبی اوچ کونا اولور برنوعی خالص بیاض اولورو برنوعی قرمزی اولور قوملی یرده ساکن اولور بوینی قیصه اولورو برنوعنه ادم دینور بوینی وایاقلری اوزون اولوروقارنی بیاض اولور وبوکوناسی زیاده سکردر وکندینك رباعیه دیشی اولمازنتکم ابن خلکان حکایه ایدرکه جعفر صادق رضی الله تعالی عنه امام اعظم ابو حنیفه رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینه سؤال ایدوب براحراملی کیمسه ظبیك رباعیه دیشنی قیرسه نه لازم اولورنه دیرسك دیدی اولدخی تأدبا نه یا ابن بنت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نه لازم اولاجغنه علمم لاحق دکلدر دیدکده حضرت جعفر ظبیك رباعیه دیشلری اولماز دائم ثنی در دیدی نسب شریفلری جعفر صادق ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن حسین بن علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم در وحضرت جعفر امامیه مذهبی اوزره ائمۀ اثناعشره نك بریدر اهل بیتك ساداتندندر مقالنده صداقتندن ایچون صادق دینلمشدر قزوینی اشکالنده دیرکه دابة المسك ظبی مثللو برحیواندر وقت معلومده دریادن چیقر خلق انی شکار ایدرلر انك کوبه کنده مسك بولنور لکن حقیقتده مسك بو ظبیك کوبه کنده وقت معلومده دم منجمد اولوب مسك اولور بوندندر غزال مسك دیرلر (حکم شرعیسی) ظبی جمیع انواعیله اکلی حلال اولمقدر (الامثال) عرب طائفه سی برنسنه نك امنیتیله ضرب مثل مراد ایتدکلرنده (امن من ظبی الحرم) دیرلر زیرا حرم شریفده اولان آهولر صیدوقتلدن منهی ومعفواردر (خواص اجزاسی) لحم ظبی حارو یابسدر شکار اتلرینك خوبی اولدر و قولنجه نافعدر ظبیك اودی قولاق اغریسی ایچون قولاغه طمله داسه اغریسی ساکن اوله قبغی ایله دریسی احراقدن صکره سحق اولنوب طعام صبی یه خلط اولنوب تناول ایلسه ذکاوت وفصاحت وحفظ وحراست ایله نشو ونما بوله ومسکی بصری قوی ایدوب بیاض عینی براق ایدر ومسکك طبیعتی حار و یابسدر (تعبیر رؤیا) واقعه ده ظبی کورمك امرأۀ حسنایه دلالت ایدر برکیمسه واقعه سنده صید ایله ظبیه مالك اولدیغنی کورسه خدعه ایله برجاریه یه مالك اوله یاتزوج ایده برکیمسه واقعه سنده ظبی طوتدیغنی کورسه میراثه وخیر کثیره دلالت ایدر برکیمسه اوزرینه ظبی صیچرادیغنی کورسه عورتی کندی یه عصیان ایده واقعه ده مسك کورمك حبیب جاریه یه دلالت ایدر ﴿ظلیم﴾ دوه قوشی دیدکلری مشهور قوشك ارککیدر ابو بیض وابو ثلاثین وابو صحاوی کنیتیدر جمعی ظلمان کلور ولیدك جمعی ولدان کلدیکی کبی که جناب حق اهل جنت حقنده یطوف علیهم ولدان مخلدون بیورمشدر

﴿باب العین المهملة من کتاب ترجمة حیاة الحیوان﴾

﴿عجل﴾ بوزاغیدر ولد بقر معناسنه جمعی عجاجیل کلور ﴿عصفور﴾ عینك ضمیله سرچه در ابو صعو وابو فراحم وابو یعقوب کنیتیدر وعصفور الجنه دیوقارلنغچه دیرلر ویاوروسنه زیاده شفقتلودر وسفادی وافر در کاه اولور که برساعتده یوز کره سفاد ایدر دیرلر پس بو سببدن اکثریا برسنه دن زیاده معمر اولمز منقولدر که حضرت سلیمان علیه السلام برعصفورك یانندن

کچدیکه بردیشی عصفورك یاننده طولاشوب طورر اصحابنه دیدیکه بو عصفورنه سویلر بیلورمیسز خیر بلمیوز یا نبی الله بونه سویلر دیدیلر بیوردیکه بو عصفور آنی خطبه ونامزد ایتمك استر وشاملك کوشکلرندن قنغیسنی استرسك سکا مهرویره یم دیر عصفورك نه سویلدیکنی بیان ایتدکدنصکره بیوردیکه (کل خاطب کاذب) یعنی نامزد طلب ایدنلر تمشیت ایچون کذبدن خالی دکلدر شاملك سرایلری یونمه طاشلر دندر بووه ایده جك بریوق ایکن نیچه کذب ایدوب سکا اندن بریوو مهرویره یم دیدی وحضرت سلیمان جمله قوشلرك مکالمه لرینه آشنا اولوب انلرك مقصودلرین خلقه تعبیر ایدردی وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفنده سرچه یی لعب طریقیله قتلدن منع ایدوب بیورر (من قتل عصفورا عبثا عج الله یوم القیمة فیقول یارب عبدك قتلنی عبثا ولم یقتلنی لمنفعة) (حکم شرعیسی) اکلی حلال اولمقدر وحضرت برحدیث شریفنده دخی بیوررکه (قلب ابن آدم مثل العصفور یتقلب کل یوم سبع مرات) یعنی انسانك قلبی سرچه کبیدر هرکون یدی کره منقلب اولور (الامثال) عرب طائفه سی فلان کیمسه عصفوردن خفیف دیرلر (خواص اجزاسی) لحم عصافیر حار ویابسدر لحم دجاجدن صلابتلیدر سرچه بینی سزاب صو ییله وعسل ایله خلط اولنوب آچ قارنه ایچلسه بواسیره نافعدر سرچه خرئی انسانك اغزی یاریله خلط اولنوب سولکه سوراسه قوپاره مجربدر (تعبیر رؤیا) واقعه ده سرچه کورمك صاحب لهو وحکایت اولان کیمسه یه دلالت ایدرکه مضحك ناس اوله بعضیلر دیرکه واقعه ده سرچه ارکك اولاددر برکیمسه واقعه سنده سرچه بوغازلادیغنی کورسه وبو واقعه یی کورنك خسته اولادی اولسه وفاتندن خوف اولنور ﴿عفریت﴾ جندن شدید متمرد اولان جندر ﴿عقاب﴾ طرشنجل وقره قوش دیدکلری طائر معروفدر جمع قلتی اعقب جمع کثرتی عقبان وعقابین کلور ابو اشیم وابو الحجاج وابو حسان وابو الدهر وابو الهیثم ارککینك کنیتی درام جوار وام شعور وام طلبه وام لوح وام هیثم دیشی سنك کنیتیدر وقره قوش سباع طیرك اشدیدر اوچ یمورطه یمورطلر اوتوز کونده یاورو چیقرر باقی برنجی قوشلر ایکی یمورطه یمورطلیوب یکرمی کونده یاورولر واوچ یاوروسی چیقدقده برینی القا ایدر اوچ یاورویی اطعامی کندی یه ثقیل کوردیکی ایچون که یاوروسنه دخی قلت صبرندندر والقا ایتدیکی یاورویی برغیری قوش الوب تربیه ایدر که اکا کاسر عظام دیرلر وطوشنجل قوجه یوب پروازدن قالدقده یاورولری ارقه سنه الوب هندستانده برطاغ باشنده بریکار واردر کتوروب اول بیکاره طالدیررلر وکونشه قارشو قورلر تویلری کیدوب تازه تویلری بترو کوزی جلالنور بعده بردخی طالر پیرلکی کیدوب جوان اولور (فسبحان القادر علی کل شیء الهم کل نفس هدیها) توحیدی دیرکه قره قوشه اولان الهامك عجایبندندر جکری اغریدقده طوشان جکری و دلکی جکری تناول ایدوب شفا بولور وقره قوشك یواسنده خرما چکردکی کبی برطاش واردر تحریك ایلسك ایچنده نسنه واردر ظن اولنور صوت ایشدیلور قیرلدقده نسنه چقمز قره قوش بو طاشی هندستاندن کتورر برکیمسه اول طاشی المغه یواسنه طوغری وارسه طاشی اشاغه اتار کویا که اول کیمسه نك مقصدینی فهم ایتمش ظن ایدرسك واول طاشك خاصه سندندر که عسر ولادت ایچون خاتونك کردننه تعلیق اولنسه سرعتله وضع حمل ایلیه (عجیبه) ابن زهیر ارسطاطالیسدن نقل ایلدیکه قره قوش برسنه چیلاقده تبدیل اولور وبرسنه قره قوشه تبدیل اولور حکم شرعیسی قره قوشی اکل حرام اولمقدر (الامثال) امنع من عقاب الجو دیو عربلر ضرب مثل ایدرکه سمانك قره قوشلرندن زیاده مناع دیمکدر وعقابدن زیاده کورر دیو ضرب مثل ایدرلر (خواص اجزاسی) قره قوش تویله برخانه ده بخور اولنسه اول خانه ده اولان ییلانلر هلاك اوله قره قوشك اودی سورمه اولنسه کوزده اولان صو یه وظلمته نافعدر (تعبیر رؤیا) برکیمسه واقعه سنده

قره‌قوش کورسه اول کیمسه جنك وجداله ایسه نصرت واعدایه ظفره دلالت ایدر بر کیمسه واقعه سنده قره‌قوشه یاکر کسه نائل اولسه عزت وسلطنت ونصرت اعدایه وطول عمره دلالت ایدر واقعه‌ده قره‌قوش اتی یمك حرصه دلالت ایدر بر کیمسه واقعه سنده قره قوشه سوار اولسه اول کیمسه فقیر ایسه خیره نائل اوله واکر غنی ایسه یاخود اشرافدن ایسه وفات ایلیه زیرا زمان سلفده اغنیا وامرادن اولان موتانك صورتنی قره‌قوش صورتنه تصویر ایدرلردی

عقرب

برمشهور جانور جکدر فارسیده رشك دیرلر ام عریظ وام ساهره کنیتیدر عقربك بعضیسی سیاه و بعضیسی یشل و بعضیسی صاری اولور طبیعتی صویه مائلدر یاوروسی چوق اولور بالق کبی وحامله اولمسندن خوف ایدر زیرا اولادینك خلقتی تمام اولدقده اناسنك قارنینی یروب طشره چیقر که اناسی هلاك اولور وعقربك سکز ایاغی واردر کوزی آرقه سنده در اعجب احوالندر که مبتی واو یوبان کمسه‌یی اورمز تا که اعضاسندن بری حرکت ایتمیه‌جه اکر اعضا حرکت ایدرسه اورر وکاه اولور که یلانی اورمغله یلان هلاك اولور عقرب بربرین دخی اورر عقرب قاتله اکثر باشهرزور ایله عسکر مکرمده اولور ابن ماجه بر حدیث مرفوع روایت ایلدیکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات نمازده ایدی برعقربی قتل ایلدی عزالله شیخ یافعی اشبو زیدی سنه سنك تواریخنده حکایه ایدرکه پادشاهلردن برینه منجملری خبر ویردیکه فلان سنه نك فلان ساعتنده عقرب صوقه سندن وفات ایدرسك وقتا که اول ساعت یقین اولدی پادشاه ستر عورت ایده‌جك جامه لرندن غیریسنی چیقروب برکزیده آتی غسل وتطهیر ایتدیروب سوار اولدی منجملرك خبر ویردیکندن حذر ایدوب دریایه کیردی بواثناده ایکن آتی آقسیروب بورنندن برعقرب چیقدی کندینی صوقوب وفات ایتکله قدردن حذر ممکن اولمدی و حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم عقربك دفعیچون رقی وافسون ایتدکده بأس یوقدر بیوردی امام اعظم دخی اهل کتابك افسونی تجویز ایلمشدر مصنف مرحوم دیرکه ابن صلاح رحمة الله علیهك خطیله کوردمکه برکیمسه بو افسونی ایلسه عقرب صوقیه یدیله طوتسه ده اول افسون بودر (بسم الله وبالله وباسم جبرائیل ومیکائیل کازم کازم زیرازم فتبرد الی مرن الی مرن یستأمر ایستأمر اهوداهوداهی ولمطا انا الراقی والله الشافی) صفت خاتم بودر که حیه وعقرب صوقه‌سنه وجنونه ورعاف دائمه وکوزآغریسنه نافعدر بلور احمر اوزرینه شو اسما نقش اولنسه (خطسلسدکطوده دل صخره اوسطانی ممسدهی سفاهه) عقرب صوقمسی ایچون بوخاتم برپاك صویه باتیریلوب صوقیلان یره قونور مجنون ایچون بوخاتمه دائم نظر ایله افاقت بولور باذن الله تعالی رعاف ایچون آنه یازلمغله بورنی قانی ساکن اولور حمی ایچون زیتون یاغنه باتیریلوب آصه قونور ریح ایچون اول خاتم موضع ریح اولان یره قونوب مسح اولنور ینه حمی ایچون تحریر اولنان خواصدندر اوچ ورقه یازیلوب محموم بخور اولنه (کوااالی لی م) (کوااالی لی م) (کوااالی لی م) ینه حمی ایچون اوچ ورقه تحریر اولنوب حمی طوتدقده هرکون بری تناول اولنه اولی (بسم الله نارت واستنارت) ثانیه (بسم الله فی علم الغیب عارت) ثالثه (بسم الله حول العرش دارت) حکم شرعیسی عقربی اکل وبیع حرام اولمقدر حل وحرمده قتلی مباحدر ماء قلیلده عقرب هلاك اولسه صو نجس اولمش اولور (الامثال) عرب ضرب مثللرنده فلان کیمسه عقربدن زیاده عداوتلی دیرلر ومشهور ضرب مثللریدر (تحککت العقرب بالافعی) یعنی عقرب یلان ایله صو قوشدی دیرلر برظالم کیمسه کندیدن شرلی کیمسه ایله مخاصمه ایلسه (خواص اجزاسی) عقرب احراق اولنوب براوطه آنکله بخور اولنسه اول اوطه‌دن عقربلر فرار ایدر عقرب کولی صوایله ایچلسه مثانه‌ده اولان طاشی پاره‌لر عجایب مخلوقاتده منقولدر که زیتون ایراغی عقرب صوقان کیمسه‌نك اوزرینه تعلیق اولنسه اول ساعت شفا بوله سهی رؤیاده سهی یلدزنی کورمك عقرب صوقه‌سندن وسارقدن امین ایدر

ابوعلی بن سینا بحر رجزده نظم ایتدیکی قصیده سنده سهی یلدزینك خاصه سنی ذکر ایلدیکی قصیدهٔ مزبوره خواص تجربه وعلم طبدن نیجه اسراری مشتمله اولمغله مصنف دیرکه بکمالها اول قصیده‌یی یاد ایلدك که بودر (نظم) بدأت بسم الله فی نظم حسن ❊ اذکر ماجربت فی طول الزمن ❊ یعنی برای نظم خوش بنام خدا سرآغاز مکه طول زمانده تجربه ایتدکلریمی ذکر ایده‌رم ❊ ماهو للطبع وبالخواص ❊ لکل عام ولکل خاص ❊ هر برعام وخاص ایچون طبع وخواصدن لازم اولنلری ذکر ایدرم ❊ فی شولة العقرب نجم توأم ❊ یراه عین من یراه یعلم ❊ شولة العقرب توأمین ایکی یلدزدر که منازل قمردندر یعنی اول یلدزی کورر شول کیمسه‌نك کوزیکه کور دیکنی بیلور یعنی ذکر اولنان یلدزك کمال خفاسی واردر هر انسانك بصری درك ایلمز بعض انسانك بصری درك ایلر ❊ اذا تراه امرأن اصطحبا ❊ واتفقا وذاوداتحابا ❊ او یلدزك خاصه‌سی بودرکه ایکی کشی آنی کورسه‌لر بربرلرینه کمال الفت وانسیت ایدرلر واتفاق اوکثی ایله او برکشی سویشورلر ❊ لاسیما ان قیل ذا محبب ❊ بعض لبعض کوکبان کوکب ❊ خصوصا بو یلدزلرنه کوزل بعضیسی بعضیسنه الفت ایتمشلر کمال الفتلرندن ناشی کویا ایکیسی بر یلدز اولمشلر دیسه‌لر اول کمسه‌لرك بربرینه محبتلری دخی زیاده اولور ❊ وتوأم نجمان فی سعد بلع ❊ رؤیته لکل ود قد جمع ❊ دخی ایکی یلدز واردر توأمان سعد بلع دیدکلری منازل قمرده اول یلدزی کورمك هر محبتی جمع ایدر ❊ ومثله ایضا بسعد الذابح ❊ رؤیته لکل ود صالح ❊ سعد ذابحده اول مثللو بر توأم یلدز دخی واردرکه انی کورمك هر وده صالحدر ❊ تخبر من شئت به فیعجب ❊ ثم یقول کوکبان کوکب ❊ دیلدیککك کیمسه‌یه خبر ویرسك تعجب ایدر بعده ایکی کوکب بر اولمش دیسه محبت دخی زیاده اولور ❊ فینشاء الود باذن الله ❊ بینهما فلاتکن باللاهی ❊ باذن الله ایکیسنك بیننده مودت حاصل اولوب اول ایکی کیشینك بینلرنده لامحاله محبت حاصل اولور صقن زنهار لهو وایدیجلردن اولمه یعنی بو کلامی صادق بیل ❊ کف الخضیب فرقة الی الابد ❊ لکائن من کان من کل احد ❊ کف خضیب دیدکلری بر یلدز نحسدر وفرقت ابدیه‌یه باعثدر انك نحسیتی وفرقتی عامه‌در بر انسانه مخصوص دکلدر ❊ ینظره الاثنان اوجماعة ❊ یفترقوا الی قیام الساعة ❊ ایکی کیمسه یا برکروه خلق اکا نظر ایلسه البته قیامته دك فرقت ایدوب بردخی الفت ایتمیه‌لر ❊ نجم السهی مأمنة من سارق ❊ ومن سموم عقرب وطارق ❊ نجم سهی دیدکلری بنات نعش صغری ایچنده برخفی کوکبدرکه ابصار انسان انك ایله امتحان اولنور بو سهی یلدزنی کورمك سارقدن امین اولمغه سبب اولور ودخی عقربك سموندن وکیجه حرامیسنك شرندن امین اولمغه دالدر ❊ ومن رأی عشیة نجم السها ❊ لم تدن منه عقرب یمسها ❊ هرکیم اخشام وقتی نجم سهایی کورسه اول کیمسه‌یه عقرب مسی قریب اولماز ❊ الطخ علی الحراز دهن القمح ❊ مع وسخ الانسان بعد المسح ❊ الده کی شقوقه بغدای یاغنی سور انسانك کیریله اول شقوقی مسح ایتدکدن صکره وحراز الده‌کی شقوقدر ❊ فانه یذهب منها سعیها ❊ کالنار فیها ثم وری نفیها ❊ ذکر اولنان معالجه ایله اول شقوقك سعی وعملی منقطع اولور ❊ اکو رؤس کل ثالول تری ❊ بعودتین قد حرقت اخضرا ❊ اکو کیدند رامر حاضر در رؤس جمع رأس در ثالول سکل دیدکلری نسنه در اکثر انسانك اللرنده عارض اولور یعنی انسانك اللرنده عارض اولان سکللری داغله ایکی اغاج ایله که اول ایکی اغاچ یاش ایکن احراق اولنمش اوله ❊ وطبقك الاضراس فی التثاوب ❊ مانعة منه لذی التجارب ❊ یعنی سنك ازودیشلریکی تثاوب وقتنده بر برینه تطبیق ایلمك استمکی مانعدر اهل تجربه قتنده ❊ ومثله رؤس قثاء الجنة ❊ تذهب بالثالول منه الکیة ❊ یعنی عودتین داغیله ثالول دفع اولندیغی کبی قثاء الجه دیدکلری حشیشك باشلری کندیله کی اولنسه معهود ثالولی دفع ایدر ❊ تخطبطك الاظفار بعد الصبح ❊ یعنی صباح وقتندن صکره طرنقلرکی بربرینه

تخطيط ايتمك * بكرلك عرضا مزيل الملح * قلمتراشله عرضنه چزمك ملح مرضنه فائده ويرر * اعني عروق
الملح ان تقرحت * عروق الملح ديدكارى مرض جراحتلنسه مشتد اولسه * وهكذا ان جعدت واسلحت
ومذكور مرض اولان يرلك جلدى مجتمع اولسه ويوزلسه بنه اول تخطيط نفع ايدر * ابلع من الصابون
وزن درهم * تنج من القولنج غير المحكم * يعني صابوندن درهم مقدارى بلع ايله نجات بولورسك محكم
اولميوب جديد اولان قولنجى دفع ايدر * وقيل كون مع الكراويا * وبذرا ترج به تداويا * بعضيلر ديركه كون
ديدكارى حب معهود كراويا ديدكارى بذر معروف ايله قولنجه نافعدر اترج چكردكى ايله اضراسده
اولان علته تداوى ايله * امسح على الاخراس الاسنان * او كالها بطرف اللسان * اسنان
واضراس اوزرينه مسح ايله اسانك اطرافيله ذكر اولنان علاجى اضراس واسنان موجعه اوزرينه
دور ايلمكله * وقد جزمت الاكل من لحم الفرس * حال بوكه سن لحم فرسدن اكلى اعتياد ايليه سك
شهرا ولاء مع هندبا نفى الخرس * برآى متصلا اعتيادا اولنه هندبا ايله بيله خرسدن انسانى
حفظ ايدر * وذاك عند رؤية الهلال * ذكر اولنان معالجه هلالك رؤيتى وقتنده اوله كه * فتأمن
الاضراس من اعلال * اضراس علتدن امين اوله * كذاك فى كل هلال مجتلا * خاصيت هلال منور
اولدقده اولور * فانها مأمنة من البلاء * بو وجهله دندان بلادن امين اولور * لاتغسلن ثيابك
الكتانا * ولاتصد فيها كذا حيتانا * كتان اثوابنى يايقمه وبالق شكار ايتمه * عند اجتماع النيرين بلى *
شمس ايله قمرك تجمعى وقتنده اكر مذكور شيئلرى اشلرسك تيز چورر * وفى السرارى
فاتخذه اصلا * يعني ايك اولنده واوسطنده واخرنده نهى اولنان نسنه دن اتقا ايليوب بونى اصل اتخاذ
ايله * فغرغر العليل ذى الخناق * خناق ديدكلرى انسانك بوغازنده عارض اولور بر مهلك معروف
مرضدر اول مرضه مبتلا اولان كيمسه يه غرغره ايتدر * بمرق الغبار كالترياق * غباره كه ايكده
يشيدر انك صويى ايله غرغره ايتدر ترياق كبيدر * لاسيما ان جاء فيها الكثوث * خصوصا
اول صويك ايچنده اكثوث اولسه اكثوث ديدكارى بر معروف اوندر كوكى اولمازاغاجلره صارلور
* كذا الخلاط نفعه موروث * خلاط شول لبن دركه حامضله مختلط اولمش اوله انك
دخى نفعى ذكر اولنان كبى موروثدر * اتخذ البرمة من زجاج * من غير تكوين ولاعلاج * يعني
سرچه دن بر قزغان علاجسز اتخاذ ايله خناق مرضنه علاج ديكردر * والنار جل ان يشأ
اوفحم * ينضج فيها الشحم ثم اللحم * نرم آتش ايله اول بر قزغانده بر مقدار ايچ ياغيله بر مقدار
لحم طبخ ايله * وكرر الطبخ بها اياما * واشهرا ان شئت اواعواما * نيچه ايام ومراد ايدرسك نيچه
ماه وسال طبخ واستعمال ايله نفعنى مشاهده ايدرسك * وذاك سهل ليس بالعسير * من غير تعسير
ولاتكسير * بو علاج آساندر وبونده عسرت يوقدر * وتتخذ كحلا حديدا محرقا * ايكى كيمسه نك
بيننده استجلاب مودت ايچون طريق ديكر بياندركه بر مقدار حديد محرقى كحل اتخاذ ايله * منعما
مصولا مروقا * كمال مرتبه يومشق وبرقاچ كره صو ايله يايقنمش واصلنمش مصفى اولديغى حالده
* ومثله من حجر الهنود * ودخى اول كحل حديد مثالى حجر هنوددن ايله حجر هنود كه * ذى الخاصة
الجاذبة الحديد * خاصه صاحبى وحديدى جذب ايديجى حجردن دخى اخذ ايده سن * مطيبا
بالمسك طيب الاثمد * تكيم اثمدك طيبى مثللو مطيب اوله * واكحل به من شئت فرد مرودا * سن
ذكر اولنان كحلى بعد التربيه ديلديكك كيمسه نك كوزينه چك * وتكتحل منه على مر المدى *
وسن دخى مدت ايامكده انكله اكتحال ايله * لانه لم تتخذ كحلا سدى * زيرا بو كحل مهمل اتخاذ اولنمدى
* والكحل المحبوب بالحديد * ذكر اولنان كحل حديددن محبوبكى سورمله * يهواك فى الوقت بلامزيد *
لامحاله اول سكا محبت ايدر اول وقتده بلامهله * فيسحر العينين منه فيرى * وجهك شمسا باهرا

قمرا * سن انك كوزلرينى يعني جمله اعضاسنى مسحور ايدرسن اول محبوب دخى سنك يوزكى شمس
باهره وقمر مثللو بولور * ولايكاد يستطيع صبرا * عنك ولوخرقت منه صدرا * اول محبوب سنك
فراقكه صبره طاقت كتوره مزنه قدرسن اول محبوبك كريبانني چاك دخى ايدرسكده * نشادر الدخان
بالحمام * جامده نشادرى تونو تمك اولسه * يفيضه الفخار من مسام * صاقسى اول نشادرى
مسامندن طشره ويرر * فريحه تقتل الافاعى * اول نشادرك دخانيله افعى ييلانلرى هلاك اولور
* من الهوام والذئب الساعى * هر جنس جانورلردن ودخى ذئب مضرلردن چوق نسنه لر هلاك
اولور * ووزن مثقال اذا ماشربا * بر مقدارى اول نشادردن ايچلسه * مع وزنه من الرجيع انجبا * اول
مثقالك وزنى قدر رجيع ايله بيله نجيب اولور * وخلص السميم من مماته * بعد يأس الاهل من حياته *
مسمومى مماتدن خلاص ايدر اول مسمومك اهلى حياتندن مأيوس اولدقدنصكره * هذا اذا دبر
بالاتقان * بالسحق والترويق فى الاوانى * بو ديديكمز نه زمان اولور اكر اتقان ايله احكاميله اوانيده
سحق وتصفيه ايله تدبير اولنورسه * وكلما وجدت منه فاعتبر * ماقلت ياهذا بفهم فاختبر * يعني
مذكور اولان عملى تحسين وجهى اوزره ايشله واعتبار ايله بنم سكاديدكى فهم ايله تجربه ايله *
مرارة الحية سم قاتل * وهى للمدوغ بها انقاتل * ييلانك مرارهسى مهلك اغودر وبو مراره كندوسى
لدغ اولنان شيئله مقاتله ومنازعه ايدركه * اذا سقى المسموم منها حبة * نجا من السم بتلك الشربة *
مسموم اولان كيمسه انكله سقى اولنه اول شربت سببى ايله سمك فتنه سندن امين اولور * وان سقى
منها صحيح ماتا * اما اكر اول مرارهدن صحيح اولان كيمسه سقى اولنه درحال هلاك اولور * فى يومه
وفارق الحياتا * اول كون هلاك اولوب حياتدن مفارقت ايلر (تعبير رؤيا) واقعه ده عقرب كورمك
رجل نمامه دلالت ايدر بر كيمسه واقعه سنده بر عقرب طوتوب زوجه سنك اوزرينه آتديغنى كورسه
اول كيمسه زوجه سنى دبرندن وطئ ايتديكنه دلالت ايدر ❊عقعق❊ صاقصغان ديدكلرى
معروف قوشدركه يدينه برنسنه كيرسه بريرده حفظ ايدر خيانت وسرقه وخباثت ايله معروفدر
(حكم شرعيسى) اصح قول اوزره اكلى حرام اولمقدر وضرب مثلده عقعقدن زياده سارق واندن
احمق ديو ضرب مثل ايدرلر (خواص اجزاسى) صاقصغان اودى اعضاده قلان تيكن وقليج
وبچاق اوچلرينى سهولتله چيقارر لحمى حار ويابسدر واقعه ده صاقصغان كورمك امانتله موصوف
اولميان كيمسه يه دلالت ايدر ❊عناق❊ كچى اوغلاغيدر اصمعى رحمة الله عليهدن
منقولدر بريره كيدردم اثناء راهده برغلام خوب لقانك خيمه سنه مسافر ايلدى بكا اوغلاق
بوغازليوب عظيم اكرام ايلدى اما اول غلامك بر قز قرنداشى وار ايدى برقاچ بيت سويلديكه بونلردر
* ابا الحب ان يخفى وكم قد كتمته * ابا ابادندر يعني محبت كزلنمكدن ابا ايلدى حال بوكه چوق كره كتم
ايلدم * فاصبح عندى قد اناخ وطنبا * بنم عندمده حب صباحلدى تحقيق بوكنى ايندردى وخيمه
سنك ايپلرن اوزاتدى يعني محبتك شدت اتباعدن كنايه در * اذا اشتد شوقى هام قلبى بذكره * بنم
شوقم مشتد اولديغى وقتده بنم قلبم انك ذكريله متحير اولدى * وان رمت قربا من حبيبى تقربا * واكر
حبيبمدن قربيت قصد ايلسم لامحاله تقرب ايدر * ويبدو فافنى ثم احيى بذكره * اول حبيب ظاهرا
اولور بن فنايه كيدرم صكره ينه ذكريله حيات بولورم * ويسعدنى حتى الذواطربا * ودخى بنى سعيد ايدر
حتى متلذذ اولوب طرب ونشاط ايدرم مكر اول قز مقربا ندن وولياتدن ايمش ❊عندليب❊ بلبلك
آديدر فارسيده هزارستان ديرلر تفصيلى باب باده سبقت ايلدى ❊عنقا❊ بر عجايب قوشدر
طاغ مثالى بريمو رطه يمو رطلر بعيد واوزاق يرده اولور جثه ده جمله قوشلردن اعظمدر فيلى
پنچه سيله قاپوب قالديرر سلف زمانده ميان ناسده چوق بولنوردى بركون بر كويه كى بى هوايه

قالدرمغله اول زمانك پيغمبرى حنظله عليه السلام اكا دعا ايتمكله جناب حق انى ميان ناسدن قالدروب بحر محيط جزيره‌لرندن برجزيره‌يه آتديكه نشانى قالمامغله اسمى موجود جسمى ناموجود اولنلرى عنقايه تشبيه ايدرلر مثلا نه كوزل شاعر بو زمانه ده اولان عدالتى عنقايه تشبيه ايدوب ديركه ❊ ان عدالة العنقاء قد طارت عن وكرها ❊ لكنها اهون بالنسبة الى اقرانها ❊ يعنى عدالت عنقاسى يووا سندن اوچدى لكن ممدوحم اولان اميرده‌كى عدالت اهوندر اقرانـنـه نسبتله (تعبير رؤيا) بركيمسه‌يه واقعه‌سنده عنقا تكلم ايلسه پادشاه طرفندن رزقه نائل اوله بركيمسه واقعه سنده عنقا شكار ايلسه برحسنى خاتون تزوج ايده

❊عنكبوت❊ اورمجك كه معروفدر سكز اياغى واردر كوزى اولور تفصيلى مرور ايلشدر حكم شرعيسى اكلى حرام اولمقدر (الامثال) عرب طائفه‌سى ضرب مثللرنده اغزل من العنكبوت يعنى اورمجكدن زياده اكيرجى ديرلر وجناب حق آيت كريمه سنده بو مثلى ذكر ايدوب بيورمشدر (مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء كمثل العنكبوت اتخذت بيتا وان اوهن البيوت لبيت العنكبوت (خواص اجزاسى) اورمجك طوقوديغى نسنه ياره اوزرينه قونسه قانى قطع ايده ورم بغلمقدن حفظ ايده وكنبفده طوقوديغى نسنه النوب حماسى اولان كيمسه‌نك اوزرينه تعليق اولنسه دفع اوله (تعبير رؤيا) واقعه ده عنكبوت كورمك امرأة ملعونه‌يه دلالت ايدر

❊ باب الغين من كتاب حياة الحيوان ❊

❊غراب❊ قارغه كه معروفدر عبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهمدن منقولدركه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (خمس من الدواب ليس على قاتلهن جناح الغراب والحداءة والفارة والحية والكلب العقور) يعنى حيواندن بش حيوان واردركه انى قتل ايده نه كوجلك وكناه يوقدر كه قارغه وچيلاق وفاره ويلان وكلب عقوردر وبونلره فواسق خمسه دينور (خواص اجزاسى) قارغه‌نك بورنى بركيمسه‌نك اوزرينه تعليق اولنسه چشم بد اصابت ايلميه قارغه‌نك جكرى احراق اولنوب سورمه اولنسه كوز قراكوسنه نافعدر قارغه قانى بواسير ايچون حشو اولنسه بواسيرى دفع ايدر (تعبير رؤيا) واقعه‌ده قارغه كورمك رجل غداره دلالت ايدر وكاه اولوركه معاشده حرصه دلالت ايدر ❊غزال❊ كيك بوزاغيسيدر كه ظبى وايل بحثلرنده تفصيلى ذكر اولنمشدر ❊غنم❊ قيوندر شاة بحثنده مرور ايلدى ❊غول❊ جندن برطائفه‌در جن بحثنده وسعلات بحثنده مرور ايلدى غول يابانى ديرلر

❊ باب الفاء من كتاب حياة الحيوان ❊

❊ فاخته ❊ اوكيك ديدكلرى قوشدر كه بوينى طوقلى اولور وعرب طائفه‌سى اكا صلصل دخى ديرلر واوكيك صداسندن يلان فرار ايدر ديو زعم ايدرلر وحكايه اولنوركه برديارده يلان چوق اولدى اول ديار خلقى بعض حكمايه شكوى ايتديلر اول دخى انلره ولايتكزه فاخته كتورك ديمكله اوكيكى كتوردكلرنده يلان منقطع اولدى فاخته‌نك حكم شرعيسى اكلى وبيعى حلال اولمقدر (الامثال) عرب ضرب مثلده اكذب من فاخته ديرلر (خواص اجزاسى) زبلى صرع مرضنه مبتلا اولان صبينك اوزرينه تعليق اولنسه صرعى دفع اوله (تعبير رؤيا) ابن مقرى ديركه واقعه‌ده فاخته وقومرى‌يه وبونلرك امثالنه مالك اولديغى كورمك عزوجاهه دلالت ايدر وكاه اولوركه ساز ونغمه آوازه‌سى اربابنه دلالت ايدر ❊فاره❊ فساد ايله معروف برحيواندر ام خراب لقبيدر جرذ وخلد بحثلرنده كمال ايله تفصيل اولنمشدر وحل وحرمده فاره‌يى قتل ايله حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم امر بيورمشدر وسفينه نوح عليه السلامده اولانلرى فاره بحضور ايتمكله ارسلانك آقسرمسيله كدى بورنندن دوشوب فارەلرى قاچردى يعنى مشهوردر

(حكم شرعيسى) فاره‌يى جميع انواعيله اكل حرامدر الا يربوع دكل يربوع عرب طوشانى ديدكلرى جانوردر جكدر باب ياده كلور (خواص اجزاسى) فاره‌نك باشى درد سره مبتلا اولان كيمسه‌نك باشى اوزرينه تعليق اولنسه باش آغريسى زائل اوله فاره كوزى حماى ربعى‌يه مبتلا اولان كيمسه‌نك اوزرينه تعليق اولنسه شفا اوله فاره بولى كاغدده اولان يازى اوزرينه دوكلسه يازى‌يى محو ايده (تعبير رؤيا) واقعه‌ده فاره امرأة فاسقه‌در بركيمسه واقعه‌سنده خانه سنده چوق فاره كورسه رزقى كثير اوله بركيمسه فاره‌يه مالك اولديغنى كورسه خادمه مالك اوله ❊ فراش ❊ پروانه كه حول سراجده دونوب بعده احتراق اولور امام غزالى رحمة الله عليه ديركه پروانه‌نك بو ايشى كمال جهلندندر معلوم اولسونكه انسانك جهالتى پروانه‌نك جهالتندن اعظمدركه انسان نار جهنم اولديغنه معتقد ايكن آنا فانا عصيانه جسارت ايدر (حكم شرعيسى) پروانه‌يى اكل حرام اولمقدر (الامثال) عربلر ضرب مثلده فلان كيمسه پروانه‌دن ضعيف واندن ذليل ديرلر (تعبير رؤيا) واقعه ده پروانه كورمك عدوى ضعيفدر ❊فرس❊ آت ديمكدر وآتك طلاقى يوقدر ديرلر شبشه جك طلاقى اولمديغندن سرعت سير وحركت ايله موصوفدر امام ابو الفرج بن جوزى ديركه بركيمسه نعلنى دائم صاغ اياغنه كيوب ودائم صول اياغنى چيقارسه طلاق اغريسندن امين اولور وديرلركه سورهٔ ممتحنه بركاغده تحرير اولندقدنصكره محو اولنوب طلاق اغريسنه مبتلا اولان كيمسه انى ايچسه شفا بوله باذن الله تعالى تحرير اولنان خواصدندركه مصنف دخى بوتجربه ايلمدك ديمشدر شو حروفلر برقطعه كورك اوزرينه تحرير اولنوب طلاق آغريسى اولان كيمسه‌نك صاغ يانى اوزرينه تعليق اولنه نافعدر اول حروف بودركه (ادا ح ح تامل فلما يجد الى رار ٧ صالح صح وصح م ل وصالح د و ن معك ٨ الى يبصرون) وطلاق اغريسنه بو دخى مجربدر تحرير اولنوب صول بازويه تعليق اولنه (صه صه صه صه ح ح ح اامم) وبوطلسم دخى طلاق اغريسى ايچون مجربدر سبت كونى كون طوغمدن يازيلوب ايب ايله صاغ جانبى اوزرينه قليج بغلر كبى قلاده ايليه

ح ح ٥ د م ا ٠ ا ص
اح اح ا٥ ما لح اااا الى الله

انك سائر احواللرى خيل بحثنده مرور ايلدى ❊فرس البحر❊ دكز آيغريدر بو برحيواندركه نيل مصرده بولنور آلتى آت النه بكزر صورتى آت صورتنه بكزر چتال طرنقلى ايدر خنزير قويرغى كبى قيصه قويريغى واردر (حكم شرعيسى اكلى حلال اولمقدر (خواص اجزاسى) دكز آيغرينك اودى اونوز كون صوده اصلاندقدنصكره سحق اولنوب اود كورمدك عسل ايله بكرمى درت كون صولنان كوزه سورمه اولنسه كوزه اينن قره صويى كيدررر واقعه‌ده دكز آيغرى كورمك كذبه وامرنا تمامه دلالت ايدر ❊فهد❊ پارص ديدكلرى جانوركه مشهوردر وعرب طائفه‌سى فهد الرجل ديرلر يعنى كشى چوق اويومقده وچوق كرنمكده پارصه بكزدى ديرلر نتكيم حديث ام زرعه دخى (ان دخل فهد) ديو وارد اولديكه بو حديث ابتداء كتابده مناقبى ايله تفصيل اولنمشدر ارسطو ديركه پارص ارسلان ايله قبلان بيننده متولد برحيواندر مزاجى قبلان مزاجنه بكزر وكمال غضب ايله موصوفدر برشكاره حمله ايلسه انى الميجه مكث ايتمز (حكم شرعيسى اكلى حرام اولمقدر زيرا ذى ناب در ارسلانه تشبيه اولنمشدر لكن شكار ايچون بيعى جائزدر وشكار ايچون ايجارينك جوازنده اختلاف دخى يوقدر (الامثال) عرب طائفه‌سى فلانك باشى پارص باشندن زياده ثقيل وپارصدن زياده اويقوجى وپارصدن زياده صحرا ايجى ديرلر (خواص اجزاسى) پارص اتى ييك حدت ذهنه وقوت بدنه دلالت ايدر برعورت پارص قانى طوتنسه حامله اولميوب بلكه عاقره اوله (تعبير رؤيا) واقعه‌ده پارص كورمك عداوت وصداقتى اظهار ايتميان عدوى مذبذبه دلالت ايدر

ابن مقری دیرکه واقعـه ده پارص کورمك عزو رفعته دلالت ایدر ﴿فیل﴾ معروف
حیواندر جمعی افیال وفیول وفیله کلور ابو الحجاج وابو حرماز وابوزغفل وابوکلثم وابومراحم فیلك
کنیتی در فیل بش یاشنه واردقده چفتلشمکه باشلر وچفتلشمسی بهارده اولورو دیشی سی حملنی
برقاج سنه کتورر عبداللطیف بغدادی یدی سنه یه دك کتورر دیمشدر ومدت حملی تمام اولدقده
الهام ربانیله نهره کیروب وضع حمل ایدر زیرا ایاغنده مفصلی اولمامغله ایاغ اوزره طوغرسه ولدی
هلاك اولوردی و فیلك آزولری اولقدر عظیم اولورکه بریسی وزن اولنسه یوز بطمان کلور وقوتی
اولقدردرکه عظیم اغاجی کوکندن قوپررو عظیم الجثه دربو یله ایکن برله صوتی صبی آوازی کبی
چیقارو تأدیب قبول ایده جك قدر فهمی واردر خیروشردن وملوکه اقبال وتعظیم کبی نسنه لردن
فیلبانك امر ایتدیکی ایشلر واخلاق حمیده ایله ده موصوفدر بربریله دوکشدکده مغلوب اولانی غالب
اولانه تملق وتذلله بشلر اهل هند فیلده کی اخلاق حمیده یی کوروب فیله تعظیم ایدرلر وفیلك عمری
طویل اولور ارسطو برفیل درت یوزسنه معمر اولدیغنی حکایه ایلدی وفیل ایله کدی ماییننده عداوت
واردر فیل کدیدن فرار ایدر ارسلان خروسدن فرار ایتدیکی کبی قزوینی دیرکه فیلك فرجی قولتوغی
التنده در چفتلشمه وقتی اولدقده یوقاری قالقوب ارککنه کورینورکه حتی اول دخی جماع ایدر
فسبحان الله من لایعجزه شیٔ (حکم شرعیسی) لحم فیلی اکل حرام اولمقدر (الامثال) فیلدن زیاده
اکول فیلدن اشد وفیلدن عجایب دیو ضرب مثل ایدرلر (خواص اجزاسی) برکیمسه فیلك
قولاغی کیرنی صو ایله ایچسه یدی کون اویویه قله فیلك زبلی احراق اولنوب عسل ایله خلط
اولنوب یوامش کیرپکلر ایچون سورلسه کرپکلر ثابت اوله فیلك بولنی برعورته بلمدن ایچرلدکدن
صکره جماع اولنسه حامله اولمیه وفیلك زبلی عورتك اوزرینه تعلیق اولنسه حامله اولمیه اوزرنده
اولدقجه بواسیره مبتلا اولان کیمسه یه فیل دریسی ایله بخور اولنه شفا بوله (تعبیر رؤیا) واقعه ده
فیل کورمك ملك اعجمی یه دلالت ایدر برکیمسه واقعه سنده فیله بنسه سلطانه تقرب حاصل
ایدوب قدر عالی یه نائل اوله وعزو رفعتله طول عمر سوره برکیمسه واقعه سنده کوندز فیله سوار اولدیغنی
کورسـه عورتنی تطلیق ایده زیرا زمان سلفده کندیده فیل اولان بلده اهالیسندن بری عورتنی
تطلیق ایلسه فیله بندیروب تشهیر ایدرلردی

﴿باب القاف من کتاب ترجمة حیاة الحیوان﴾

﴿قبج﴾ ککلك در برآدنه دخی حجل دیرلر باب حاده مرور ایتدی ﴿قبره﴾ طویغار
دیدکلری قوشدر که اصوات مطربه ونغمات لذیذه صاحبی در غایتده اهتمام اوزره اولوب بریره
قوندقده صاغنه وصولنه وآردینه واوکنه باقوب عظیم احتیاط ایدر ینه بویله ایکن طوزاغه سائر
قوشلردن زیاده دوشر اتی بریان ایدوب یسه‌لر قولنجه زیاده نافعدر خطیب بغدادی داود ابن
هندن حکایه ایدرکه برکیمسه برطویغار قوشی طوتمشیدی پس طویغار اول کیمسه یه بنی نیچون
صید ایلدك دیدکده اول دخی بوغازلیوب یسم کرك دیدی طویغار والله بنی ییکله نه سمررسن ونه قارنك
طویر ایمدی اکر بنی آزاد ایدوب صالیویررسك سکا اوچ خصلت تعلیم ایده‌یم که سکا بنی یمکدن
هزار مرتبه خیرلی اوله اکن برینی دخی الکده ایکن وبرینی اغاجك دالنه قوندقده وبرینی ده طاغك
دپه سنه قوندقده سویلرم دیدی اول کیمسه ده بوکا راضی اولوب بوشرط اوزره آزاد ایده جك
اولدی پس طویغار برشیٔ فوت اولوب کچوب کتدکدن صکره اکا اصلا غم چکوب تأسف ایتمه
دیدی حریف قوشی صالیویردکده اغاجك دالنه قونوب قچان سکا ممکن اولمیوب عقلك اعتماد
ایلمدیکی سوزی سویلیه‌لر یلاندر دیوب مقید اولمه وکرچکلیوب تصدیق ایلمه دیدی بعده دالدن
اوچوب طاغك دپه سنه قوندی وحریفه خطاب ایدوب نعجب بی بخت ایمش سن سوزیمه اعتماد

ایدوب بنم کبی دولتی الکدن چیقاردك اکر بنی بوغازلمش اولسیدك قورصاغمده وزنی یکرمی مثقال
کلور بردریتیم وارایدی الیکه کیردکده عظیم دولتـه قونارداك دیدکده حریف ایلدیکی ایشه
پشیمان اولوب وافر تأسف چکدی بعده خوش ایمدی اولان اولدی باری اوچنجی خصلتیده
تعلیم ایله تاکه اول فائده دنده محروم قالمیم دیدکده طویغار مقدما تعلیم ایلدیکم ایکی خصلتدن
نه فائده ایلدك تاکه سکا شمدی برخصلت دخی تعلیم ایدم ایکیسنی ده فراموش ایدوب اصلا بریله
عمل ایلمدك اولا بن سکا فوت اولمش شیٔ ایچون غم چکمه دیدم سن ایسه بنی الکدن چیقاردیغکه
عظیم ندامتلر چکدك ثانیا عقلا ممکن اولمیان شیئه اعتماد ایلمدك فرضا بنم اتمی وتویمی وجمیع
وجودیمی وزن ایلسه‌لر جمله سی یکرمی مثقال کلمزایکن قورصاغمده یکرمی مثقال کلور انجو نیجه
صیغه بیلوردیو ملاحظه ایدوب یلان سویلرسن دیه مدك دیدی ﴿قرد﴾ میمون دیدکاری
معروف حیواندر قرود جمعیدر ابو خالد وابو حبیب وابو خلف وابو ذبه وابو قشه کنیتی درمیمون قبیح
ملیح برحیواندر زکاسی واردر فهمی سریعدر اویونلری تعلیم ایدرزیرا آدمدن مسخ وتبدیل اولمشدر
دیار نوبه پادشاهی متوکل خلیفـه یه برمیمون هدیه کوندردیکه درزی صنعتنی بیلوردی و برمیمون
دخی کوندردیکه قبو بجیاق بیلوردی واهل یمن میمونه بعض خدمتلرینه قیامی تعلیم ایدرلر حتی
بقال وقصاب دکانلرینك حفظنی میمونه تعلیم ایدوب حفظ ایتدیررلر (حکم شرعیسی میمونی اکل
حرامدر (الامثال) عرب طائفه سی ضرب مثللرنده فلان کیمسه میموندن زیاده زانی دیرلر (خواص
اجزاسی) میمونانی یمك جزامه نافعدر میمون دریسی صندوق تأثیرندن اغاجی حفظ ایدر (تعبیر رؤیا)
واقعه ده میمون کورمك کل عیب ایله آلوده کیمسه یه دلالت ایدر برکیمسه واقعه سنده میمون ایله
محاربه ایدوب میمونه غلبه ایلسه خسته اولوب بعده شفا بوله برکیمسه فراشنده میمون یاتدیغنی کورسه
اول کیمسه نك عورتنه یهودی خیانت ایدر اوله ﴿قرلا﴾ قافك ضمیله و کسریله وفتحیله
برجنس قوشدرکه کولکه سیله اوینار ملاعب ظله دیرلر باب میمده کلور (حکم شرعیسی اکلی حلال
اولمقدر زیرا صو قوشلرندندر ضرب مثلده اخطف من قرلا دیرلر زیرا اول قوش دائم کولکه سن
قاپر ﴿قط﴾ کدینك آدیدر مؤنثی قطه جمعی قطاطه کلور تفصیلی سنور بحثنده در
﴿قطا﴾ باغرتلاق دیدکلری معروف قوشدر مفردی قطاة جمعی قطوات و قطیات
کلور وعرب باغرتلاق قوشنی خوش مشی ایله وصف ایدرلر حتی بعض نسانك مشینی اکا تشبیه
ایدرلر (حکم شرعیسی اکلی حلال اولمقدر (خواص اجزاسی) باغرتلاقك ککی احراق اولنوب
کولی زیت یاغیله قاینه دلدقد نصکره کل باشه سورلسه قیلی بته وباغرتلاق لحمنك هضمی عسیردر
باغرتلاغك باشی قوریلدقدنصکره برجدید کاندن کیسه ایچنـه قونوب برعورتك حالتنومنده
فخذی اوزرینه تعلیق اولنسه دروننده اولان شیلری جمله خبرویره (تعبیر رؤیا) واقعه ده باغرتلاق
قوشی کورمك صدق وفصاحته والفت وانسیته دلالت ایدر وکاه اولورکه نفسنه معجبه عورته دلالت
ایدر ﴿قری﴾ حسن صوتله معروف برقوشدر مؤنثی قریة کلور وارککنه ساق حر دیرلر
سین بحثنده مرور ایلدی ابو زکریا وابو یحیی کنیتی در قرینك ارککی اولسه بردخی چفتلشمز
اولنجیه دك اشینك اوزرینه نوحه وفریاد ایدر وعجایبدندر که قری یمورطه سنی او کیك یاصوب
یاورو چیقاررو او کیك یموزطه سنی قری یاصوب جوجی چیقاررودیرلر که قرینك صدا سندن هوام
حشرات فرار ایدر (حکم شرعیسی قری یی اکل حلال اولمقدر (تعبیر رؤیا) واقعه ده قری کورمك
امرأه دینه در بعضیلری دیرکه واقعه ده قری کورمك قصاید و شعرا وقو یجی کیمسه در یهود
دیرکه برکیمسه واقعه سنده قری یا بلبل یا بونلره بکزر قوش کورسه خیره نائل اوله واکر مسافری وار ایسه

كله واكرغمی وارایسه خدای تعالی دفع ایده برحاجت بعیده سی وارایسه یقین اوله وبوحیوا نلری بهار زماننده کورسه حاجتی قضا اولنه بهارزماننك غیریده کورسه بهار وقتنه دك حاجتی تأخیر اولنه وحامله خاتون بوواقعه یی کورسه اوغلی اوله ﴿ قمل ﴾ کهله که معروفدر مفردی قمله کلور ام عقبه ام طلحه کهله نك کنیتیدر وکهله یه درزی دخی دیرلر کهله ترابله کیردن تولد ایدر جاحظ دیرکه کاه اولورکه بعض انسانك کهله طبیعتندن اولورنه قدر تنظیف وتعطیرده اولنسه واثوابی تبدیل ده اولنسه کهله سی چوق اولوروکهله برحیواندرکه دیشی سی ارککندن چوق اولور طاوق ایله کوکرجنه کهله تیز دوشر وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم کهله یی خرما چکیدی ایله صقدیروب قتل ایتمکدن نهی بیورردی زیرا خرما چکیدی حین ضرورنده تناول اولنور وکهله نك سرکه سنه صیبان دینور باب صادده مرور ایتمشدر (حکم شرعیسی) کهله یی اکل بالاجماع حرام اولمقدر احرامده اولان کیمسه نك بدننه یاثیابنه کهله واقع اولسه تطهیر ایده وقتل دخی ایدرسه نسنه لازم اولماز لکن مکروهدرکه باشنی وصقالنی بتلیوب کهله چیقاره واکرچیقاروب قتل ایدرسه برلقمه اولورسه ده تصدق ایده اکثر علما بوتصدق مستحبدر دیدیلر فتاوای قاضیخانده کهله یی صاغ ایکن القا لابأسدر لکن اولی اولان قتل ایتمکدر دیدی مصلی اثوابنده کهله یابیره کورسه شیخ ابوحامد اندلسی دیرکه اندن مسامحه ایده واکرالیله آلوب القا ایلسه یانماز تمامنه دك امساك ایلسه لابأسدر امام حسندن منقولدرکه نمازده ایسه ده کهله یی قتل ایلیه دیمشدر (خواص اجزاسی) کهله یی صاغ ایکن القا ایتمك نسیانی مورث اولورسرکه ایله ود کزصوییله غسل ایلمك کهله یی قتل ایدر سمسم یاغیله محو اولنسان جیوه ایله باشه واعضایه سورلسه کهله پیدا اولمیه (تعبیر رؤیا) واقعه ده کهله کورمك برقاج وجهله در جدید کوملکده کورسه ماله دلالت ایدر پادشاه کورسه اعوان وانصار وعسکر بیشماره دلالت ایدرو الی کورسه مالنده زیاده اوله یراوزرنده کهله کورمك قوم ضعیفه دلالت ایدر وکهله کورمك عورت ایله ده تعبیر اولنور زیرا ابن سیرین رحمة الله علیه برکیمسه کلوب واقعه مده کوردمکه برکیمسه یکمدن برکهله آلوب القا ایلدی ایابونه اوله دیدی ابن سیرین بیوردیلرکه اول کیمسه نك یدیله عورتك تطلیق اولنور فی الحقیقه چوق کتمیوب اولیه ظهور ایلدی کثرتله کهله کورمك خسته لکه یاحبس مدیده دلالت ایدر برکیمسه واقعه سنده کهله یسه اول کیمسه غیبت ایدر وکهله کورمك کبار میانده نمیمه ایله کذران ایدر کیمسه ایله ده تعبیر اولنور ﴿ قنفذ ﴾ کرپی دیدکاری جانوردر ابوسفیان وابو الشوك کنیتیدر جمعی قنافذ کلور وکرپی یه کیجه کزدیکی ایچون عساعس دخی دینور کرپی ایکی کونه اولوربری ارض مصرده بولنورکه فاره قدردر وبرنوعی شام وعراق جانبلرنده اولورکه کلب قدردر واکثری کیجه کورینور واغزنده بش دیشی واردر یلانی بیرکندویه زحمت ویرمز (حکم شرعیسی) شافعی قتنده اکلی حلال وامام اعظم واحمد حنبلی قتلرنده حرام اولمقدر (الامثال) عرب طائفه سی اسری من قنفذ دیرلر ودیرلرکه قوم قنفذ کیدیشی کبی کیجه کتدیلر زیرا کرپی اکثری کیجه کیدر (خواص اجزاسی) کرپی اودی قبلی یولنمش یره سورلسه انده اصلا قیل بتمیه وکرپی اودی کوزه چکلسه کوزده اولان بیاضی ازاله ایده وکبریت صوینه خلط اولنوب سوراسه بهقی ازاله ایده کرپی اودندن ایچلسه جذامه نافع اوله وکرپی اودی ماء ورد ایله خلط اولنوب قولاغه طمله دلسه صممه نافعدر اکر برقاج کون مداومت ایدرسه وکرپی اتی تناول اولنسه سل وجذام وبرص مرضلرینه ووجع کلایه وطوزایله داء فیله نافعدر وفراشه بول ایده نه خوشدر کرپی اودی حمی یه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه تعلیق اولنسه شفا اوله کرپی طلاقی احراق اولنوب بال شربتیله طلاق آغری یسنه مبتلا اولان کیمسه ایچسه شفا اوله کرپی بوکرکی قوریدیلوب سحق اولنوب بردرهمی سیاه نخود صوییله

عسر بوله مبتلا اولان کیمسه یه سقی اولنسه سرعتله بول ایدوب شفا بوله کرپینك صاغ کوزی شیرج یاغیله قاینلدقدنصکره برباقرقابه قونوب هرکیم اندن سورمه چکنسه کند ویه برشیء خفی قالمیوب جمله سنی نهارده کی کبی کوره کرپینك صاغ الینك طرنقلری ایله حالی کیمسه یه بخور اولنسه حماسی دفع اوله ﴿ قنفذ بحری ﴾ دریا کرپسی که قنفذ بری کبی بر باالقدر عسر بوله کندیله معالجه اولنور ﴿ قهبا ﴾ عنکبوتك آدیدر ﴿ قهیبه ﴾ دیار تهامه ده اولور برجنس قوشك آدیدرکه بیاض ویشیل یلکاری واردر کککلکدن برنوعدر ابن سیده بویله دیمشدر ﴿ قراقر ﴾ ضفادع یعنی قوربغی دیمکدرکه مرور ایلدی ﴿ قواع ﴾ قافك ضمیله طوشانك ارککیدر ﴿ قوثع ﴾ ثاء مثلثه نك فتحیله دوه قوشنك ارککنك آدیدر ﴿ قوقنس ﴾ هندستانده اولور برجنس قوشك آدیدرکه بونلرك شانندندرکه چفتلشمك وقتنده یواسنه وافر اوطون جمع ایدر ارککی بورنی دیشی سنك بورننه اوقدر سوررکه چقمقدن اود چیقارکبی میانندن آتش ظاهر اولوب اول جمع اولنان اوطون طوتشمغله کندیلر ایچنده یانوب کول اولورلر چان اول کول اوزرینه یغمور یاغسه اول کول ایچنده قورد پیدا اولوب بعده قنادی نابت اولوب بعده ذکر اولنان قوش کبی قوش اولور پس چفتلشدکلرنده اولکی کبی ایدرلر ینه آتش ظاهر اولوب محترق اولورلرکه جناب حقك بدیع قدرتنه انلرك خلقتلری وورویشلری عجیب دلالت ایدر ﴿ قید الاوابد ﴾ شول یوکرك آتدرکه فرار ایدن وحوش اندن تخلیص کریبان ایده مز ﴿ قیق ﴾ یمامه قدر برجنس قوشدرکه اهل شام اکا ابوزریق دیرلر باب زاده مرور ایلدی

﴿باب الکاف من کتاب ترجمة حیاة الحیوان﴾

﴿ الکاسر ﴾ طوشنجل دیدکاری قوشدر عقاب معناسنه برنجی قوشلرك غایتده طغیان اوزره اولنلرندندر قوشلری صید ایلدیکی کبی حیوانا تدن طوشن ودلکی کبی کوچك اولنلری دخی صید ایدر کسرالطیر یکسر کسرا وکسورا دینور قوش قونمق مرادیله قنادینی دوشوردیکی وقتده وعقاب کاسری شاعر شعرنده استعمال ایدوب دیرکه (شعر) کانها بعد کلال الزاجر * یعنی کویا بنم بازم یاشاهینم شکار آردنجه چاغرن آوجی یورلدقدنصکره * ومنجخة من عقاب کاسر * طوشنجله اینوب چوکر درشاعر بوقولیله شکاری قوشنی مدح ایلمش که صاحبی یورلدقدنصکره دخی کندی یورلمز دخی بیوك شکارلره جسارت ایدر دیمش کسر الطیر لازم ذکر اولندی ایدی ﴿ کاسر العظام ﴾ اسان متعدی دخی اولورکه کسر جناحیه دینور ابن سیده بویله دیمشدر ترکیده لوری قوشی دیرلر مصادف اولدیغی کوکی هوایه قالدیروب بعده طاش اوزرینه براغوب قیرر طائفهٔ عرب اکا مکلفه دیرلر میم بحثنده تفصیلی کلور ان شاءالله تعالی ﴿ الکبش ﴾ قوج که قیونك ارککیدر قاج یاشنده اولورسه اولسون بعضیلر بریاشنه وارو ب ثنا یا دشلرین براقدقده بعضیلر ازود شلرین چیقاردقده قوج دینور دیدیلر جمعی اکبش وکباش کلور قوجلر معناسنه انس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن برجماعت روایت ایدرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله علیه وسلم بوینوزلی ایکی قوج قربان ایلدی حین ذبحده بسم الله والله اکبر دیدی ومبارك ایاغنی بوغازلرکن قوجك بوینی یانلرینه قویدی ابوداود وابن ماجه جابر رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیلرکه راوی ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم یوم نحرده بوینوزلی وخصیه سز ایکی بیاض قوج ذبح ایلدی وقتاکه انلری قبله یه دوندردی اول حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم قربان دعاسی اوقیوب بیوردیکه (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا

وماانا من المشركين قل ان صلاتی ونسكی ومحیای ومماتی لله رب العالمین لاشریك له وبذلك امرت
وانا اول المسلمین اللهم منك ولك عن محمد وامته بسم الله الله اكبر) یعنی سموات وارضك خالقنه
ادیان باطله دن ملت قویمه یه كه توحیده مائل اولان ملت ابراهیم اوزره اولدیغم حالده كندی ذاتمی
دوندردم شرك جلی وشرك خفی ایله مشركلردن دكلم بنم نمازم وسائر عبادتم حیات ومماتم رب
العالمین اولان حضرت باریناك رضاء شریفی ایچوندر كه الوهیت وربوبیتده آنك شریكی یوقدر
توحید واخلاص وعبودیت ایله امر اولندم كندینك امرینه وقضا وقدرینه مطیع ومنقاد
اولنلردنم یارب بو قربان سندن عطیه در محمددن وعاجز اولان امتلرندن صادر اولدیغی حالده
مخصوص سنك ایچون ذبح اولنمشدر بسم الله الله اكبر دیوب بعده قربانی بوغازلدی حدیث
شریفده املحین لفظی ذكر اولنمشیدی املح شول قوچه دیرلر كه بیاضی سیاهندن زیاده اوله
بعضیلر خالص بیاض قوچه دیدیلر حدیث آخرده كلدیكه (یطأ فی سواد ویبرك فی سواد وینظر
فی سواد) یعنی املح شول قیوندر ایاقلری وقارنی وكوزینك اطرافی سیاه اولمغله سیاه ایله بصه وسیاه
اوستنه چوكه مراد قارنیدر وسیاه ایله بقه ارباب حدیثدن نقل اولندیكه ینظر فی سواد ویبرك
فی سواد ویطأ فی سواد حدیث شریفنك معناسی شول سموز قیون دیمكدر كه سموزلكندن كندی
نفسنك كولكه سنده اوله ابن سعد طبقاتنده روایت ایدر كه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه
بر قلقان هدیه اولنمشیدی كه انده بر قوچ صورتی وارایدی حضرت مبارك بدینی آنك اوزرینه
قویمغله حضرت باری اول صورتی قلقاندن محو ایلدی بر روایتده طوشنجل قوشی صورتی وار
ایدی حضرت پیغمبر انك انده اولمسنی مكروه كورمكله صباحه داخل اولدیكه حضرت باری
انی محو ایلمش سنن ابی داود وابن ماجه ده ابو الدرداء رضی الله عنه حضرتلرندن منقولدر حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (اوحی الله تعالی الی بعض الانبیاء قل للذین یتفقهون
لغیر الدین ویعملون لغیر العمل ویطلبون الدنیا بعمل الآخرة ویلبسون للناس صوف الكباش
وقلوبهم كقلوب الذیاب السنتهم احلی من العسل وقلوبهم امر من الصبر ایای یخادعون
وبی یستهزؤن لاتیحن لهم فتنة تدع الحلیم حیرانا) یعنی حضرت باری بعض انبیایه وحی ایدوب امر
بیورر كه سن شول كیمسه لره سویله كه انلر دینك غیری ایچون اولان علمده عالم اولورلر عمل صالحك غیری
عمل ایدرلر عمل آخرت ایله دنیا طلب ایدرلر مثلا مرائیلك كبی خلق قتنده قوچلر یوكندن عبالر كیرلر
حالاكه درونلری قورد قلبی كبیدر اسانلری بالدن طاتلیدر درونلری صبردن آجیدر انلر
بكا می معامله خدعه ایدرلر وبنی می كویا استهزاء ایدرلر بن انلر ایچون فتنه یی مباح قیلرمكه انلره اولان فتنه
وفساد عالم حلیمی یی حیران قور بیهقی شعب الایمان نام كتابنده حضرت عمردن رضی الله عنه روایت
ایدر كه راوی ایدر بر كون حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مصعب ابن عمیر رضی الله تعال عنه
حضرتلرینه اقبال ایدوب باقدیكه ارقه سنده قوچ دریسی وارجا ئل كبی بغلمش بیوردیكه
(انظروا الی ثوب هذا الذی هدی الله قلبه لقد رأیت بین ابوین یغدوانه باطیب الطعام اوشاب قلبه
ولقد رأیت علیه حلة اشتریت بمائتی درهم فدعاه حب الله وحب رسول الله الی ما ترون * یعنی
حضرت باری قلبنه هدایت ایدن مصعبك لباسنه نظر ایلك بن بونی اناسی وباباسی یاننده كوردمكه
نفیس طعام وشراب یدیررلردی واوزرنده ایكی یوزدرهمه آلنمش حله وجامه سی وارایدی حب الله
وحب رسول الله بونی بو كوردككز قیافته ایلتمش انتهی الكلام (صحیحنده خباب بن ارت
رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن منقولدر كه ایدر بز حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم
ایله هجرت ایلدك حضرت بارینك رضاء شریفنی طلب ایدردك خدای تعالی عزوجل اوزرینه
بر مقدار اجریمز كچدی یعنی بر مقدار عمل صالح ایلدك بزدن بر كیمسه كه وفات ایلسه اجرندن

نسنه یی اكل ایلمز یعنی اجری عند الله باقیدر انلردن بری مصعب بن عمیر رضی الله عنه حضرتلریدر كه
یوم احدده شهید اولدی مالندن اكا كفن اولاجق نسنه بولمدق انجق بر مقدار بز پاره سی بولدقكه
انكله باشی بورتسك ایاقلری طشره چیقردی ایاقلرینی بورتسك باشی طشره چیقردی رسول
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم آنكله باشنی بورتمكه وایاغنه اذخراوتندن اوت قویمغه امر ایلدی
وبزدن بری دخی شول كیمسه ایدیكه انك برمالی ینع اولندیكه آنی صاغوب تعیش ایدردی بو حدیث
شریف رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن صكره حق تعالی اصحاب كزینه
دنیادن نه مقدار نسنه فتح ایتدیكنه ونه مرتبه فقرفاقه لری اولدیغنه اشارتدر قوچ حقنده ذبح
عظیم بیوریلان حیواندر كه خدای متعال حضرت اسمعیلی انكله فدا ایلدی اول قوچه ذبح عظیم
تسمیه اولندیغی جنت اعلاده قرق ییل یایلدیغی ایچوندر كه ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بویله
دیمشدر ابن عباس دیركه او قوچ شول قوچدر كه هابیل قربان ایدوب اندن قبول اولنمشیدی
اكر حضرت اسمعیل قوچ ایله فدا اولنمیوب كندینك ذبح اولنمسی تمام اولسیدی اوذبح سنت
اولوب البته سائر ناس دخی اولادلرینی قربان ایتمك لازم اولوردی ابو حنیفه رحمه الله تعالی
حضرتلری اولادینی ذبح ایتمكی نذر ایدن كیمسه یه بر قیون ذبح ایتمك لازم اولور دیو اجتهادینك
اوزرینه بو قصه ایله استشهاد ایلدی جمهور بونی منع ایلدی حضرت رسولك صلی الله تعالی
علیه وسلم شو حدیث شریفنه بناءً كه * لانذر فی معصیة الله ولانذر لابن آدم فیما لایملك * یعنی
معصیت باری یه نذر ایتمك صحیح دكلدر وانسان ایچون قادر اولمدیغی نسنه ده نذر صحیح دكلدر
دیو بیورلمشدر مرقوم آدمك نذری فی الاصل صحیح دكلدر نتیجه قربان لازم اوله دیمشلر
وبوغازلنان حضرت اسماعیلمی ایدی یوخسه اسحق علیهما السلاممی ایدی دیو علما اختلاف
ایتدیلر بر قوم حضرت اسحق ایدی دیو ذاهب اولدیلر كه آنلردن بعضیسی شونلردر حضرت
عمر وعلی وابن مسعود وعباس وكعب الاحبار وسعد بن جبیر وقتاده ومسروق وعكرمه وزهری
وعطا وسدی رضی الله تعالی عنهم دیرلر كه بو ذبح قصه سی شامده اولدی حضرت اسحق ذبح
اولندی دینلردن سعید بن جبیردن روایت اولندیكه ایدر حضرت ابراهیم علیه الصلوة والسلام
اوغلی حضرت اسحاقی ذبح ایتدیكنی رؤیاده كوردی بر آیلق یولی اسحق ایله بر كونده كیدوب تا كه
مناده قربان بوغزلانه جق یره كلدی وقتا كه حضرت باری اكا قوچی ذبح ایتمكی امر ایلدی قوچی
ذبح ایدوب حضرت اسحق ایله بر آیلق یولی بر كونده ینه كندیلر كه دره لر دپه لر انلر ایچون
طی اولنوب دوریلوردی حضرت اسحق ذبح اولندی دینلری جناب تبارك وتعالانك
(فبشرناه بغلام حلیم فلما بلغ معه السعی قال یا بنی انی اری فی المنام انی اذبحك) قول شریفنی
دلیل كتوردیلر غلام حلیم ایله مراد اسحق علیه السلامدر دیرلر كه قرآنده ولد ایله بشارت
اولنمق یوقدر حق تعالانك سورهٔ هودده وبشرناه باسحق ومن وراء اسحق یعقوب بیوردیغندن
ماعدا ذبح اولنان اسحق اولدیغنه ذاهب اولنلردندر شیخ تفسیر اولان محمد بن جریر الطبری رحمه الله
تعالی علیه امام مالكدن روایت اولندیكه بر فرقه بو ذبح اولنان حضرت اسمعیلدر دیوب حق
تعالی اسحق ایله بشارتی قصهٔ ذبحدن فراغت ایتدكدن صكره ذكر ایدوب وبشرناه باسحق
ومن وراء اسحق یعقوب بیورمشدر كه بز حضرت ابراهیمی اسحقك حیاتی ایله مژده لدیكمز كبی
اسحقك اوغلی یعقوب ایله ده مژده لدك دیو بو آیتی دلیل كتوردیلر دینجه حضرت اسحق ذبحی ایله
امر ایله حالاكه حضرت اسحاقه نافله ایله وعد اولنمشیدی محمد بن كعب القرظی دیركه عمر بن
عبد العزیز رضی الله تعالی عنه علماء یهوددن بر كیمسه دنكه صكره اسلامه كلوب اسلامی خوب
اولمشیدی حضرت ابراهیم ایكی اوغلنك قنغیسنی ذبح ایله امر اولنمشیدی دیو سؤال ایلدی اول كیمسه

اسمعيلك ذبحيله امر اولنمشيدی ديوب بعده يا امير المؤمنين يهوديلر بونی بيلورلر لكن حق تعالانك
ذبحيله امر ايتديكی كيمسه سزك باباكز اولديغنك اوزرينه سزه حسد ايدرلرده زعم ايدرلر كه ذبحيله
امر اولنان كندی بابالری اولان حضرت اسحق اوله ديدی وحضرت اسمعيل اولديغنه بردليل دخی
عبدالله بن الزبير رضی الله عنه وحجاج زمانلرنده بيت احراق اولنجيه دك او قوچك بوينوزلری
بنی اسمعيل يدلرنده كعبه ده آصيلی ايدی شعبی رحمه الله دير كه اول قوچك بوينوزلرينی كعبه ده آصيلی
كوردم ابن عباس رضی الله تعالی عنه ايدر شول ذات كريم حقيچونكه نفسم قبضهٔ قدرتنده در ابتداء
اسلامده ايديكه اول قوچك باشی ميزاب كعبه ده اصيلی ايديكه قورېمشيدی اصمعی دير كه ابو عمرو بن
علايه ذبح اولنان اسحاقمی يوخسه اسماعيلمی ديو سؤال ايتدم جوابده يااصمعی عقلك نيره يه كتدی
اسحق مكه ده نه زمان بولندی مكه ده اولان اسمعيل ايديكه بيت شريفی باباسيله بنا ايلدی
محمد بن اسحق دير كه حضرت ابراهيم خاتونی هاجر ايله اسمعيلی زيارت ايدراولدقده براقه
سوار اولوردی قوشلق وقتی شامدن كيدردی قبه قوشلق مكه يه وارردی اخشامه يقين مكه دن
عودت ايدوب شامده اهل بيتی يانده كيجه لردی تا كه اسمعيل كندويه ياردم ايتمه مرتبه سنه بالغ اولديسه
حق تعالی حضرت ابراهيمی نفسيله ومحبوبيله طوندی حضرت ابراهيم حضرت اسمعيلدن ربسنه
عبادت وحرمانه تعظيمدن مأمول ايدر اولديغی ايچون دوشنده اسمعيلی ذبحی ايله امر ايلدی بيانی
بويله كه حضرت ابراهيم ليلهٔ ترويه ده رؤياده كورديكه كويا برقائل كندويه حق تعالی سكا
شو اوغلكی ذبح ايله ديو سويلر وقتاكه صباح اولدی فكر انوب آيا بو كلام حضرت باری
طرفندنمی يوخسه وسوسهٔ شيطانمی ديديكه بو سببدن اول كيجه نك صباحنه يوم ترويه دينور
وقتا كه اخشام اولوب حضرت ابراهيم خوابكاهنه ياتدی رؤياسنده تكرار كوردی چون صباحه
داخل اولدی بلديكه حضرت باريدندر بو سببدن اول كونه ده يوم عرفه تسميه اولندی حضرت
ابراهيم عليه السلام دخی اوغلی اسمعيلی امره امتثالا ذبح ايتمكه قصد ايلدی حق تعالی دخی
قوچی اسمعيلدن فدا ايلدی ابو هريره رضی الله تعالی عنهك حديثندن منقولدر كه ايدر
سرجريدهٔ انبيا عليه اشرف التحايا بيوررركه (لما فدى اسحق بالكبش قال الله عز وجل ان لك
دعوة مستجابة فقال له ابراهيم عليه الصلوة والسلام عجل بدعوتك لايدخل الشيطان فيها شيئا
فقال اسحق اللهم من لقيك من الاولين والاخرين لايشرك بك شيئا فاغفر له) يعنی چونكه
حضرت اسحق قوچ ايله فدا اولندی سنك ايچون برمقبول ومستجاب دعا واردر يا اسحق
ديو خطاب عزت بيورلدی حضرت ابراهيم دخی اسحاقه دعاكی عجله ايله كه شيطان اكا نسنه
ادخال ايتميه ديدی حضرت اسحق دخی يا رب اولين وآخريندن بر نسنه ده سكا شرك ايتميوب
سكا ملاقات ايدنلری سن يارلغه ديو دعا ايلدی صحابيادن برقاچ خاتونك كنيه لری ام كبشه در
از جمله بريسی معدی كربك قزی ام كبشه در كه اشعث ابن قيسك رضی الله تعالی عنه عمه سيدر
دارقطنی معاوية بن حديجدن روايت ايلديكه حديج حاء مهملهٔ مضمومه ودال مهملهٔ مفتوحه
وآخرنده جيم ايله در مرقومه ام كبشه وبعضيلر كبشه نام خاتون ايدی ديديلر رسول اكرم صلی الله
تعالی عليه وسلمدن نياز ايلديكه بيت حرامی اليله واياغيله يوروير رك طواف ايليه يعنی طوافده
النكده مدخلی اوله رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم اكا بيورديكه (طوفی علی رجليك سبعين
سبعا عن يديك وسبعا عن رجليك) يعنی اياغ اوزره يوروير رك ايكی سبع طواف ايله برسبع يد كدن
اولمق ايچون وبرسبع اياغكدن ايچون مصنف مرحوم شيخ دميری رحمه الله دير كه حكم مزبور
غريبدر فقهادن بونی تصريح ايدر كيمسه كورمدم بو سببدن بو مقامده ايراد ايلدم نه قدر بو كتابه

تعلق بوغبسه ده بعد ذلك حنابله دن مجد الدين ابن تيميه نك محرر نام كتابندن باب نذرك اخرنده
كوردم دير كه بر كيمسه المدوايامغم ايله بودوردك اوزرينه طواف ايده يم ديو نذر ايلسه اول كيمسه يه ايكی
طواف ايله طواف ايتمك لازم اولور امام احمد حنبلی بونك اوزرينه تصريح ايلمشدر بعده ابو الوليد
الازرقينك مكه تاريخنده عمرو بن دينارك عطادن اولان حديثنده كوردمكه ابن عباس رضی الله
تعالی عنهما برخاتوندن سؤال اولنديكه اول خاتون اليله واياغيله طواف ايتمكی نذر ايتمشيدی
جوابده يدی شوط يد كدن ايچون ويدی شوط اياغكدن طواف ايله ديدی (فائده) بخاری وغيريلر
ابو سعيد الخدری رضی الله عنهك حديثندن حضرت رسول صلی الله عليه وسلمدن روايت ايتديلر كه
بيورر اهل جنت جنته واهل نار ناره كيردكده موت كتورلور كويا كه بربياض قوچ صورتنده
جنت ايله نارك ارا سنده طوردير بلور بعده ذبح اولنور ودينلور كه يا اهل جنت مخلد سز وفات
ايتمك اولماز ويا اهل النار مخلد سز وفات ايتمك اولماز راوی ايدر بو حديثدن صكره رسول اكرم
صلی الله تعالی عليه وسلم (وانذرهم يوم الحسرة اذ قضى الامر) آيت كريمه سنی اوقودی
ترمذينك روايتنده قوچ صورتنده كتورلدكده بونی بيلورمسز ديو سؤال اولنور بيلورز موتدر
ديرلر عقبنجه ياتيريلوب ذبح اولنور فرضا حق تعالی اهل جنته حياة ابديی حكم ايلمسيدی اهل
جنت فرح وسرورلرندن وفات ايدرلردی واكر اهل جهنمه دائم حياتده اولمغی قضا ايلمسيدی
انلر غصه وملالتلرندن هلاك اولورلردی موت قوچ صورتنده كلدی خبرده كلديكنه بناء كه
حضرت عزرائيل عليه الصلوة والسلام آدم عليه الصلوة والسلامه بربياض قوچ صورتنده
كلدی ايديكه قنادندن درت يوز قنادينی آچمشيدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ومقاتل
وكلبی حق تعالانك (خلق الموت والحيوة) قول شريفنك تفسيرنده انلری جمله اولدقلری
حالده خلق ايلدی ديديلر كه موتی بياض قوچ صورتی اوزره خلق ايلديكه اول قوچ برنسنه نك
اوزرندن كچمزو برنسنه انك قوقوسن بولمز الا البته وفات ايدر برآلاجه قسراق صورتنده خلق
ايلديكه اول قسراق جبريل امينك وانبياء عظامك سوار اولدقلری قسراقدر كه انك هر برآدمی
كوزی ايرديكی يردر حاردن بيوك قاطردن كوچكدر او برنسنه يه باصمزو برنسنه انك قوقوسنی
بولمز الا حيات بولور اوشول قسراقدر كه سامری انك اياغی باصديغی طپراقدن آلوب بوزاغينك
اوستنه آتدی انتهی الكلام حضرت اسمعيله قوچك فدا اولديغی شو حكمه كه موتك قوچ
صورتنده اولمسی اهل جنتك ابدی حياتده اولمسنه باعث اولديغی حضرت اسمعيله موتدن
قوچك فدا اولديغی حكمتدر كه موت قوچ صورتنه تشكل ايتدی وحضرت اسمعيل قوچی ذبح ايله
مسرور اولديغی كبی اهل جنتده قوچ صورتنده اولان موتك ذبح اولنمسيله مسرور اولديلر
موتدن كنديلرك اوزرنده غم اولديغی ايچون قرطبی خلع النعلين نام كتابندن نقل ايدر كه
جنت ايله جهنم بيننده رسول اكرمك اوكنده اوقوچی بوغازليان يحيى بن زكريا عليهما
السلامدر كه حضرت يحيی نك دخی نام شريفنده حيات ابديه يه اشارت واردر كتاب فردوس
صاحبی انی بوغازليان جبرائيل عليه الصلوة والسلامدر ديو ذكر ايتدی (فائدهٔ اخرى) ابن
عباس وابن عمر وسعيد بن جبير وضحاك وحسن رضی الله تعالی عنهم منكر بعث اولان مشركين
مكه يه جواب ايچون حق تعالانك (قل كونوا حجارة او حديدا او خلقا مما يكبر فی صدوركم) يا محمد سن
آنلره سويله كه سز طاش ياخود دمور ياخود درونكزده بيوك اولان مخلوق اولسكز دخی بعث
اولنوب عقاب اولنور سز ديو بيورديغی قول شريفنده انلرك درونلرنده بيوك اولان مخلوق
موتدر ديديلر امام سهيلی دير كه مرقوملرك بو قولی برتفسير در كه اولدخی تفسيره محتاجدر وسهيلی
دير كه بعض متأخرين ديرلر كه موتكه ای مشركين انی بيوك عد ايدرديكز اول دخی فنايه كيدر

شول وقتده كه جنت ایله جهنم بیننده قوچ صورتنده كتوریلوب ذبح اولنور بونك كبی سزلرده
فتنه‌لنور وعقاب اولنورسز مصنف دیركه ابو نعیمك حلیه نام كتابنده وهب بن منبهك ترجمه سنده
كوردم دیركه حق تعالانك سماء سابعه‌ده براوی واردركه اكا بیضا دینور ارواح مؤمنین انده جمع اولور
اهل دنیادن بركیمسه وفات ایلسه روحلری اكا ملاقی اولور دنیانك خبرلرندن سؤال ایدر غائب
اقرباسنه كلدكده انلردن سؤال ایتدیكی كبی (فائدهٔ اخری) شیخ بونی لمعة النور انیه نام كتابنده
سر البدیعدن نقلا دیركه بركیمسه نفسنه قتلدن وعذاب عقابدن وغیری خوف اولنور نسنه‌لردن
خوف ایدر اولسه اول كیمسه برسمیز واضحیه ده‌كی كبی عیوبدن سالم برقوچ ذبح ایلیه ونهایرده
قبله‌یه دوندروب سرعتله بوغازلیه وبوغازلرایكن شو دعایی اوقیه (اللهم هذا لك ومنك
اللهم انه فدای فتقبله منی) قانی ایچون برچقور اشه اوزرینه طپراق آته كه قانك اوزرینه كیمسه
باصمیه والتمش پاره ایلیه كندی ونفقه‌سی كندینك اوزرینه اولان كیمسه‌لر اندن اكل ایلیه فقرا
ومساكینه توزیع ایلیه بوقربان كندویه فدا اولور وخوف ایتدیكی نسنه‌دن كندویه الم كلمز متفق
علیه ومجرب ومعمول به‌در والله المحسن لعبیده المنعم علیهم شیخ مرقوم دیركه اول كیمسه قربانی
ایتمشكن بنه برخصوصدن خوف ایلسه افضل طعامدن التمش مسكینی اطعام ایدوب طویوره
وشو دعایی اوقیه (اللهم انی استكفی هذا الامر الذی اخاف بهم هؤلاء واسئالك بانفاسهم
وارواحهم وعزماتهم ان تخلصنی مما اخلف واحذر فانه یفرج عنه) بودخی متفق علیه ومعمول به
اهل طریقت قتنده مستفیضدر ولله الحمد والمنة قوچلك حكم شرعیسی قیونده مرور ایتدی
وحكمنده ندركه قوچلری دوكشدرمك حرامدر ابوداودك ومجاهدك ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن روایت ایتدیكی حدیث شریفه بناً كه اول دانای اسرار كائنات علیه اكمل الصلوات
بهایمی بربرینه تحریش واغرادن یعنی بعضیسنی بعضیسنك اوزرینه حواله ایتمكدن نهی بیوردی
مثلا قوچلرایله خروسلر وغیریلر بینلرنده اشلندیكی كبی كامل نام كتابده غالب بن عبد الله
الحریرینك ترجمه سنده ابن عمر رضی الله تعالی عنهمانك حدیثندن منقولدركه حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردر (ان الله تعالی لعن من تحرش بین البهایم) یعنی حق تعالی حیوانی
بربرینه اغرا وحواله ایدن كیمسه‌یه لعنت ایلدی و حكیم دیركه بو حرامدن ممنوع عدد بركیمسه‌یه
بوخصوصده اذن ویرلمز زیرا اوحیوانلری اغرا ایدنلردن هربری اوبرینه الم ویرر حیوانی
دوكشدیرن كیمسه بشقه كندی الیله دخی ایتسه كندویه حلال اولمز امام احمد حنبلیدن
بوخصوصده ایكی قول واردر بری حرام اولمقدر وبری كراهت (الامثال) ضرب
مثلده دیرلر كه قوچلر اورشدقده بوینوزلو وبوینوزسز قوچ بللو اولور بوشول كیمسه حقنده ضرب
اولنور كه مقابلی اولان كیمسه كندیچون حاضرلدیغی نسنه‌ایله اكا غلبه ایدردی حضرت حسن
رضی الله تعالی عنه بیوردیكه یا ابن آدم بچاق كسكنلندیریلور تنوره اوطون یاقیلور قوچ دخی
علفلنور یعنی هر نسنه‌نك برعاقبتی واردر انسان عاقبت اندیش اولملیدر سهیلی وغیریلر روایت
ایدركه عبد الله بن الزبیر رضی الله تعالی عنهما طوغدیسه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم بیوردیكه هو هو یعنی بو بعینه اودردیو دروننده اولان نسنه‌یه اشارت ایلدی
وقتا كه بوكلامی عبد اللهك اناسی حضرت اسما كه حضرت ابو بكرك قزیدر رضی الله عنهما
ایشتدیسه عبد اللهی امزرمكدن امساك ایلدی رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه
(ارضعیه ولو بماء عینیك كبش بین ذئاب وذئاب علیها ثیاب لیمنعن البیت اولیقتلن دونه) یعنی سن
بونی امزر كوزكك صویی ایله ده اولورسه زیرا بوقورتلر اراسنده قالمش قوچدر اوقورتلرده
شول قورتلردركه اوزرلرنده اثواب واردر بو عبد الله یقی انلردن منع ایدر یاخود بیت قتنده

شهید اولور (خواص اجزاسی) قوچك خصیه سی كباب اولنوب دوشكه بول ایدن
كیمسه‌یه مداومت ایله یدیریلسه دوشكه بول ایتمكدن خلاص ایدر برعورته ولادت متعسر
اولسه قوچك ایچ یاغیله صغرك ایچ یاغی كندنا دیدكلری اوتك صویله جمله خلط اولنوب
اول عورت آنی طوتنسه سهولتله طوغره قوچك بوكركی طمرلریله قاوریلوب كونشده
قوریدیلوب زنبق یاغیله اریدیلوب براعضایه سورلسه انده قیل بتمز قوچك اودی ممه‌یه سورلسه
سودی قطع ایده امام احمد حنبلی اسناد صحیح ایله انس رضی الله تعالی عنهدن روایت ایلدیكه
اول دانای اسرار كائنات علیه اشرف الصلوات عرق النساء مرضنه نه بیوك ونه كوچك اولان
وسط الحال برسیاه قوچك قویروغی شفادر دیو وصف ایدر دیكه اوچ بخش اولنوب اریدیله
هر كون آچ قرننه بربخشی ایچله بو حدیث شریفی حاكم وابن ماجه دخی روایت ایتدیلر انلرك
لفظلری بویله كه رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه (شفاء عرق النساء ان تأخذ
الیة كبش فتذاب ثم تجزأ ثلاثة اجزاء ثم تشرب علی الریق ثلاثة ایام كل یوم جزء) یعنی قوچك
قویروغی اریدیلوب اوچ بخش قیلنوب اوچ كون بربخش آچ قرننه ایچلمك عرق النسا مرضنه
شفادر عبد اللطیف البغدادی دیركه بوعلاجه بو مرض كندیلره یبوستدن عارض اولانلر بلره
لایق اولور (تعبیر رؤیا) قوچ كورمك شریف القدر بركیمسه‌یه دلالت ایدر زیرا قوچ
حضرت اسمعیل علیه الصلوة والسلام فدا اولدیغی ایچون بنی آدمدن صكره اشرف دوابدر
بركیمسه رؤیاسنده برقوچ برعورتك فرجنی سوسدیكنی كورسه اول عورت یوزنده اولان قیللری
مقراص ایله الغه دلالت ایدر وبركیمسه دخی قوچ قویروغی الدیغنی كورسه شریف القدر بركیمسه‌نك
مالنی الور یاخود انك قزنی تزوج ایدر زیرا قوچ قویروغی كشینك مالیدر واولادندن كندویه
تابع اولاندر بركیمسه اكل ایتمك ایچون قوچ بوغازلدیغنی كورسه اول كیمسه بربیوك كیمسه
قتل ایدر آنی یمك ایچون ذبح ایتدیكنی كورسه بربیوك كیمسه یدیله برغمدن خلاص اوله اكر اول
كیمسه خسته ایسه مرضندن صاغ اوله ارطامیدورس دیركه قوش كورمك سرفراز ناس اولان
كیمسه‌در زیرا قوچ قیونه تقدم ایتدیكی ایچون رؤیاده قوچه بنمك خیره دلیلدر اكر بندیكی
موضع یوجه ایسه رؤیاده بوینوزسز قوچ معزول والیدر یاخود برذلیل كیمسه‌در یا برخادم كیمسه‌در قوچ
نكاحلندیغنی كورمك بربیوك كیمسه آنی مالندن ایرغه دلالت ایدر بركیمسه دوزیرده برقوچ كورسه
كندی لوندطائفه سندن فتنه‌یی سور بخش كوكیمسه‌لردن ایسه كندینك صلب اولنمسنه دلالت ایدر
زیرا قوچ عطاردن نسبت اولنان حیوانلردندر بركیمسه ارقه سنده قوچ كتوردیكنی كورسه
برغلیظ كیمسه‌نك مؤنتنی تحمل ایتمسنه دلالت ایدر بركیمسه رؤیاسنده دیشی قیون قوچ اولدیغنی
كورسه انك زوجه‌سی حامله اولمیه اكر زوجه‌سی بوغبسه اعداسی اوزرینه قوته ونصرته نائل
اولور انسانك قوچی پادشاهی وامیریدر وبعضیجه الچه كیمسه‌سی دخی كندویه قوچ اولور
بركیمسه‌نك رؤیاسنده قوچنه برنسنه حادث اولسه سن آنی كیمسه سنه نسبت ایله خیر ایسه
كیمسه كه خیر وبركات اولور شر ایسه شر اولور بركیمسه ابن سیرین رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینه
كلدی رؤیاده خاتوننك فرجی اوزرینه ایكی قوچك دوكشدیكنی كوزدیكنی سویلدی ابن سیرین
اكا اوستوره بولمدیغی ایچون اول عورت فرجنك قیلنی مقراص ایله المش دیو تعبیر ایلدی بركیمسه
رؤیاسنده قوچ قربان ایتدیكنی كورسه اول كیمسه جمیع هموم وغمومدن خلاص اوله اكر زندانده
ایسه زنداندن چیقه جنكده ایسه صاغ وسالم اوله اكر دینی وار ایسه ادا ایلیه اكر خسته ایسه
شفا بوله بركیمسه ایكی قوچی اوریشور كورسه ایكی پادشاهك مقاتله سیدر قوچلردن قنغیسی
غالب كلدیسه او پادشاه غالب اولور سیاه قوچ عربه نسبت اولنور بیاض قوچ ماسوایه

اکر قوچلرك لو نی برابر ایسه قوچلرك طوزدقلری طرفـه نظر ایله که قنغیسی ثابت اولوب دورر
اوثابت اولان قوچك طرفنده اولنلر منصورلردر تجربن انسان قوچك بوکندن و بوینوزندن الدیغی
کورسه نائل اولدیغی مالدر سائر اعضاسنی کورمکیده بوکا قیاس ایله والله اعلم ﴿الکبعة﴾
کافك فتحی و باء موحده نك سکونیله دواب بحردن بردابه در ابن سیده قولنجه ﴿الکتفان﴾
کافك ضمی وتاء مثناتك سکونیله و بعدها فا ایله شول چکرکه درکه سائر چکرکه لردن اول اوچار
کتفانة مفردیدر بعضیلر ایتدی شول چکرکه درکه غوغاد نصکره او اورکه آنك اوانه سرو دیرلر
اندن صکره دبادیرلر اندنصکره غوغادیرلر اندنصکره کتفان دیرلر ﴿الکثع﴾ رطب وزنی کبی دالکی
یاوروسیدر کافك کسریله کشعان جمیدر ﴿الکدر﴾ کافك ضمی ودالك سکونیله
باغرتلاق قوشندن بوزرنکلی وقارنی وارقه سی آلاجه اولان نوعدر ابن هشام و غیریلر روایت
ایدرکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه و سلم هجرتدن اون اوچنجی آیدن محرمك نصفنده
قرقرة الکدر غزاسنه چیقدی قرقره مکهٔ مشرفه قربنده برناحیه در حضرت رسول مدینه دن
سکز قولاغوز ایله چیقدی لواء شریفی حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه کتوردی
ام مکتوم اوغلنی مدینه ده یرینه خلیفه ایلدی واروب امواللرین اغتنام ایدوب خمس چیقروب
وباقی غنایمی بین المسلمین تقسیم ایلدیکه ایکی یوزکیسه ایدیلر هرکسه ایکی دوه دوشدی یسار
رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك سهمنه دوشمشیدی آنی نمازقیلرکن کوردکده آزاد
ایلدی و بوغزاده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه دن اون بش کیجه غائب اولدی
﴿الکرکر﴾ جعفروزنی کبی بحرصین ده اولور برقوشدرکه خرشقه تعبیر اولنان قوشك
التنده اوچار انك یستهلمه سنی کوزه در زیرا کندینك غداسی اوقوشك نجاسیدر خرشقه
کوکرجندن بیوك برقوشدر یستهلمزالاذکراولنان قوش حاضر اولدقده یستهلر قزوینی بویله ذکر
ایلمشدر ﴿کرکدن﴾ فیل جثه سنده وصغر خلقتنده برحیواندرکه جاموسدن کوچکدر
اکا حمارهندی وحرش تسمیه ایدرلر کانقدم فیلك دشمنیدر بلاد هند ایله نوبه مقریدر انده اولور
آت ایله فیلك جمع اولمسندن تولد ایدر دیرلر وباشنده اوجی کسرکین ودبی یوغون یوزی جانبنه
طوغری برمقدار اکری وایچی طولو بربوینوزی واردرکه اغزاغندن باشنی قالدرمغه قادر اولماز
بوینوزی ایله فیل ایله دوکشور فیلك ازورلی اکا کارکیر اولماز کرکدنك بوینوزی دستره ایله
اوزنلغنه کسلسه اندن سیاهه مائل بیاض صور مختلفه لر چیقر مثلا طاووس وآهو وقوش
انواعلری و بنی آدم صورتلری وعجایب نقشلر و بونلرك غیری صورتلر کبی صورتلر ونقشلر ظاهر
اولور ملوك کوشکلرینه وقوشاقلرینه آندن تختـه یاپدیررلر که آغربها یه آلورلر اهل هند زعم
ایدرلرکه کرکدن اولدیغی برده جمیع اطرافندن یوزفرسخ برهدك حیواناتنك هیبتندن فرار ایدرلر
وفیلی کوردکده آردندن واروب بوینوزی ایله اوروب برندن قالدیرردینلمشدرکه کرکدنك دیشیسی فیل
کبی حملنی یدی سنه کتوررایا وروسی طوغرکه دیشلری و بوینوزی بتمش وطرنغی برکشمش ودیرلرکه
کرکدنك طوغرمسی یقین اولدقده یاوروسی باشنی طشره چیقرر اغاجك یاپراقلرندن اکل ایدر بعده یرینه
عودت ایدر جاحظ بونی انکار ایلمشدر وکرکدن صغر ودوه وقیون کبی کوشرواوت یر لکن انسانه
عداوتی شدید درانسان رایحه سی قوخولسه یاحسنی ایشتسه انی تفتیش ایدروابرشدکده هلاك
ایدروبرنسنه سنی دخی اکل ایتمزدیشبسنه کرکـدن دینور زمخشری بویله دیمشدر (حکم شرعیسی
مصنف دیرکه تتبع شدید وسؤال عدید ایلدم کرکدنه تعرض ایتمش کمسنه کورمدم ظاهر اولان
حلال اولمقدر اوت اکل ایدوب وکوشدیکی ایچون انسانه تجاوزلغی حلال اولمسنه مانع اولماز
کورمزمیسنکه یلیلی قورت دخی انسانه تعرض ایدرکن برله اکل اولنورا کرکرکدنك آت ایله

فیلدن تولد ایتدیکی ثابت اولورسه حرام اولور بوایسه بعیددر (خواص اجزاسی) کرکدنك
بوینوزنده براکری شعبه واردرکه انك اکریلکی بوینوزنك اکریلکنه مخالفدر اول شعبه نك نیجه خواص
عجیبه سی وارد رو صحتنك علامتی اولدرکه اول شعبه ده برآتلی شکلی کورینور واول شعبه انجق
ملوك هندده بولنور انك خاصه سندندرکه هرشی که عقد اولمش حل ایدر مثلا قولنج صاحبی الینه
السه فی الحال شفا بولور وطوغرمسی کوج اولان عورت الینه السه فی الحال طوغره اندن
برمقداریتی سحق ایدوب مصروعه ایچرسه لر صرعی زائل اوله آنی کتورن کمسنه یه چشم
بد اصابت ایلمیه وآته بندکده آنی سورجیه واسی صو ایچنه انی قوسدلر صغوق ایلیه صاغ کوزی
برآدمك اوزرینه اصلسه آلام اکدارینك جمله سی زائل اوله جن وپیلان اکا قریب اولمیه
صول کوزی زیاده ذره دن حمایه نافعدر دیسندن آت زرخی یاپیلورکه قلج اکا کار ایتمز (خاتمه)
ابوعمرو بن عبدالبر کتاب امعده دیرکه اهل صینك زیب وزینتلرینك اشرفی کرکدن بوینوزندر زیرا
اوقطع اولندقده عجایب ومختلفه صورتلر ظاهر اولور اهل صین اوبوینوزلردن کمرپیارلرکی اندن برکرك
قیمتی درت بیك مثقال التونه بالغ اولور التون انلرك قتنده خوروحقیردر حتی انلر آتلر ینه التوندن کم
وکلبلرینه زنجیر یپارلر مرقوم دیرکه اهل صین صاری یه مائل بیاض وچوکك بورونلی اولورلر
زنابینلرنده مباح دررزنادن منع ایتمزلر وانلرده دیشی ارککدن زیاده میراث آلورکونش حمل بورجنه
ایندکده زعملرنجه عیدلری واردر بدی کون یوب ایچرلر اقلیملری واسعدرکه اوچیوزقدر شهرلری
واردر وصیننده عجایب چوقدر ابوعمرو دیرکه بو بله اولمسنك اصلی عاموربن یافث بن نوح علیه الصلوة
والسلام تعلقاتیله صینه واردی کندی واولادی صینده چوق شهرلر بناوچوق عجایبلر پیدا ایتدیلر
عامورك مدت سلطنتی اوچیوزسنه در بعده اوغلی صاین ایکی یوزسنه سلطنته مالك اولدی بوسببدن
صینه صین تسمیه اولندی واول وقتده باباسی صورتنی التوندن یاپدیروب التوندن برسریر اوزرینه
قویدیکه کندی وقومی اکا تعظیم وعبـادت اوزره اولدیلر جمله ملوکلری دخی بویله ایتدیلر انلر
صابئین دینی اوزرینه ایدیلرکه یهود ایله نصاری بینلرنده برملتدر ابوعمرو دیرکه صینك ماوراسنده
برآلای عریان مخلوق واردرکه قیللریله اورتنورلر و برونورلرو برکروه دخی وارکه قیللری یوقدر و برکروه
دخی وارکه یوزلری قرمزی وصاچلری قرمزیدر و برکروه دخی وارکه کون طوغدقده مغاره لره فرار
ایدوب کون باتنجیه دك اکلنورلر اکثری یدکلری منتره بکذربر اوندر ود ربا بالغیدر راوی مرقوم
بومخلوقلردن صکره یأجوج ومأجوجی ذکر ایدوب دیرکه یأجوج ومأجوج نوح علیه السلامك اوغلی
یافثك اولادندن اولدقلرینه ناس اتفاق ایتدیلر بعده مرقوم عمرو کتابنی شوحدیث شریف ایله ختم ایلمشکه
سرد فتر انبیا علیه اکمل التحایایه سنك دعوتك یأجوج ومأجوجه ایرشدیمی دیو سؤال اولندی
مشکل کشای اولیـا جوابده (مررت بهم لیلة اسری بی فدعوتهم فلم یجیبوا) یعنی معراج کیجه سی
انلری بکاخبر ویردیلر اسلامه دعوت ایلدم اجابت ایتمـدیلر دیو بیوردی کـرکدنی رؤیاده کورمك
برپادشاه عظیمه دلالت ایدرکی قورقوجی اوله بعضیلر انی کورمك حقارت وبد اصلاغی وارایکن برله جنك
ومخادعه یه دلالت ایدرو بعضیجه مالنه واولادنه تسلط ایدیجی کیسه یه دلالت ایدر ﴿کرکی﴾
بربیوك معروف قوشدر طورنا دیرلر که جمعی کراکی کلور وابو عریان وابو عینا ف وابو العیزار
وابونعیم وابو الهیصم طورنانك کنیتی در بعض ناس کرکی دیو بوینی اوزون صو قوشنه دیدیلر
طورنا اباقلری اوزون بوز قوشدر چفتلشمك وقتنده دیشیسی ارککی ایچون اوتورمز چفتلشملری
سرچه کبی همان سرعتله در طورنا رئیس سزدورمیان حیوانلردندر زیرا طبیعتلرنده خوف
اولمغله ونوبت ایله بربرینی حفظ وحراست ایدرلر بکجی اولان کندینك بکجی اولدیغی صوت
خفی ایله چاغروب افاده ایدر کویا قراقول کزنلر کبی نوبتنی تمام ایتد کده نوبتی کلنك بری قالقار

طورنادن بعضیسی وار که دائم برپرده اولور و بعضیسی بلاد بعیده یه سفر ایدر وطبیعتلرنده بر برینه
اعانت ایتمك واردر اوجدقلرنده پریشان اوچمزلر قطار اولوب بر برندن آیرلمزلر وایچلرندن بری مقدم
اولوب باقیلری اکا تبعیت ایدرلر ومقدم اولمق اورته‌لرنده نوبت ایله اولور طورنانك طبعنده اناسی وباباسی
قوجه اولدقلرنده آنلره میل ومعاشلرینه اعانت ایتمك واردر که تکیم ابو فتح کشاجم بو طبیعتی مدح
ایدوب اوغلنه خطاب ایدرك دیرکه ٭شعر٭ اتخذنی خلة فی الکراکی ٭اتخذفیك خلة الوطواط٭
یعنی طورنا طبیعتی طوت بکا مطیع ومنقاد ومعین اولکه بنده سنك ایچون قرلنقچ طبیعتی طوته‌یم
دیمشکه قرلنقچ یاوروسنه ایلك ایدوب عمرت وقتنده ترك ایتمیوب نیره کیدرسه بیله کتوررایمش٭
ایاك ان لم تبرلی فی عناء٭فیبری ترجوا جواز الصراط٭یعنی برمشقتده بکا ایلك ایتمزسك سکا خوب اولماز
زیرا جسر صراطی بکا ایلك سببیله کچمك رجا ایدرسن محدثلر جمله‌سی ابن عمیر التیمی یی طورنا سماده
یاور یلر ویاوروسی یره دوشمز دید یکی کلامنده تکذیب ایتدیلرسفن اربعه ده انك روایتی اولمق اوزره
اوچ حدیث واردر که ترمذی انی استحسان ایلدی لکن انك شیعیلکه میلی واردر قزوینی دیرکه
طونابرایاغی اوزره یورراو برایاغنی آصه قورو یورودکده یاب یاب یورمسی انکیچون ندرکه ایاغنی بریك
باصسه وجودینك آغرلغندن پر یاریلوب منخسف اولور دیو خوف ایدریقینده مالك حزین تعبیر
اولنان قوشده بوندن بطرفی کلوره ضرك ملوك وامراسی طورنایی شکار ایتدکده علامت
خیر بیلوب چوق تفأل ایتدیلرکه حدومقداری بیلنمز وزیاده اتفاق ایتدیلرکه حصروحدی ممکن
اولماز بو سببدن مملکتلری سائر ممالك اوزرینه عالی اولدی انلر طورنایی شکار ایتمکله بو کونه تفأل
ایدرلر حالا که هر هلاك اولان خدای متعالك امر وتقدیری اوزره هلاك اولور طورنانك صید وشکار
اولنوب هلاك اولسنده انلرك تفألارینه دلالت ایدرنسنه یوقدر عبدالرزاقك مصنف نام کتابنده
معمردن قتاده دن انسدن وابو موسی دن رضی الله تعالی عنهما منقولدر که عبد الله بن عباس
رضی الله تعالی عنهك خاتمنك نقشی طورنا ایدیکه ایکی باشی وارایدی ابن بطال دیرکه بو حدیث
نه قدر صحیح ایسه ده صورتی استعمال ایتمك مباح اولسنه دلیل اولماز حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم تصویردن نهی بیوردیغی ایچون وبردخی بو حدیث ایله عملی ناسی ترك ایتدیکی ایچون
(فائده) امام سهیلی ابن اسحقك روایتندن ذکر ایدرکه اول دستکیر امت علیه الصلوة والسلام
بنی سعدده ایکن ایکی طورنا اینوب بریسی بورنیله حضرتك درونی شق ایلدی و بریده بورنیله
حضرتك اغزینه قارو بوزکبی مفرح شیلر قودی مراد ملائکه در بو روایت غریبه درکه ابن
اسحاقدن یونی یونس ذکر ایلدی دینوری‌نك مجالسه نام کتابنده منقولدر که حضرت رسوله ایکی
بیاض قوش اقبال ایلدیکه کویا کرکس ایدیلر آخر حدیثه‌دك بویله روایت اولنمش مستدرکده
دخی کویا کرکس ایدیلر دیو روایت اولندی ابن ابی الدنیا وغیریلر ابو ذر رضی الله تعالی عنه
حضرتلرینه مرفوع اسناد ایله روایت ایتدیلرکه ابو ذر یا رسول الله سن پیغمبر اولدیغکی
نیجه بلدك ونه سبب ایله معلومك اولدی دیدم رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیلرکه (یاابا ذر اتانی ملکان فوقع احدهما بالارض وکان الاخر بین السماء و الارض فقال
احدهما لصاحبه اهو هو قال هو هو قال فزنه برجل فوزننی فرجحته فقال زنه بعشرة فوزننی
فرجحتهم ثم قال زنه بمائة فوزننی فرجحتهم ثم قال زنه بالالف فوزننی فرجحتهم ثم قال احدهما لصاحبه
شق بطنه فشق بطنی فاخرج قلبی فاخرج منه مغمز الشیطان وعلق الدم ثم قال احدهما لصاحبه
اغسل بطنه غسل الاناء واغسل قلبه غسل الاناء ففعل ثم قال احدهما لصاحبه خط بطنه فخاطه
بطنی وجعل الخاتم بین کتفی کما هو الان وولیا عنی فکأنی اعاین الامر معاینه) یعنی ای ابوذر
بکا ایکی ملك کلدی بری یره اینوب بری بین السماء والارض دوردی بری او برینه معهود بعینه بومیدر

دیدی او بری دخی بعینه اودردیدی و بری او برینه بونی امتدن بر کیسه ایله وزن ایله دیدی اولدخی
بنی وزن ایلدی بن آغر کلدم صکره اون کیسه ایله وزن ایله دیدی او بری دخی بنی وزن ایلدی بن آغر
کلدم بعده یوز کیسه ایله وزن ایله دیدی اولدخی وزن ایلدی بن آغر کلدم بعده بیك کیسه ایله وزن
ایله دیدی اولدخی بنی وزن ایلدی بن راجح کلدم بعده بری او برینه بونك قارننی شق ایله دیدی
اولدخی قارنمی شق ایدوب قلبمی چقاردی وقلبمدن وسوسه وحظ شیطانی وام عصیان اولان
اویشمش قانی چیقردی بعده بری او برینه قاب یایقر کبی قارننی یایقه وقاب یایقر کبی قلبنی یایقه دیدی
اولدخی یایقدی بعده بری او برینه بونك قارننی دیك دیدی اولدخی قارنمی دیکدی وخاتم نبوتی چکنم
اراسنه شمدی اولدیغی کبی قودی ودونوب یانمدن کتدیلر که بن بو حالی اشکاره مشاهده
ایدردم مصنف دیرکه بو حدیثده نیجه فوائد واردرکه خاتم نبوت شق صدردن مقدم یوغمش خاتم
نبوتك وصفنده علما یکرمی قول ایله اختلاف ایتدیلرکه حافظ قطب الدین اول قوللری حکایه
ایلدی ابن هشامك سیرنده منقولدرکه خاتم نبوت اتی قبض ایدن حجام شیشه‌سی اثری کبی براثردر
وحدیثده کلدیکه مهر نبوتك اطرافی بکلر ایدیکه او بکلرده سیاه قیللر وارایدی وروایت اولندیکه
مهر نبوت الما کبی ویابیوك دوکه کبی ایدیکه اوزرنده (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمشیدی ترمذیدن
روایت اولنان دخی باب حاده مرور ایلدی وکوکرجن یمورطه‌سی کبی ایدی دیو دخی روایت اولندی
حاکم وترمذی مناقبده ابو موسی دن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیلرکه راوی ایدر رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلمك بیوك عمیسی ابو طالب قریشدن برجماعت ایله تجارت ایچون شام
جانبنه قصد ایدوب حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم دخی بیله چیقوب یوله روانه اولدیلر
وقتا که شام قربنده ساحل بحرده بصری نام شهر ایله شام شریف اراسنده مشهور صومعه ده
نصاری علماسنك کبارندن زهد وعبادتده درجهٔ علیاده برزاهد راهب وارایدی ادینه بحیرا دیرلردی
اومقامه ایرشدیلر قافله اینوب یوکلرینی چوزدیلر مکر اول راهب آخرزمان پیغمبرینك امیدیله اول
معبدی کندویه مقام ایدنمش قافله ده علامتلری کوروب صومعه دن طشره چقدی وحضرت
رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم یانته کلوب مبارك الندن طوتوب ایتدی ای اهل قافله بیلك که
بو سید الخلق اجمعین ورسول رب العالمین در و بونی حق تعالی رحمة للعالمین بعث ایتمشدر
قریشك پیرلری اکا بو یله اولدیغنی ندن بیلدك دیدیلر جواب ویردیکه سز عقبه دن چیقدیغکزده
هیچ برطاش واغاج اولمدیکه رضاءالله بو حضرت اوغرینه سجده ایتمیه طاش واغاج انبیادن غیری یه
تواضع ایتمز ونیجه علامتلر وارکه بونك حق پیغمبر اولسنه دلالت ایدر و بن بو حضرتی جیکنده
کوره کتك التنده الما مثالی مهر نبوت واردر انکله بیلورم دیدی و بعده صومعه یه عودت ایلدی لکن
آتش حسرت یورکنی سوزان ایتدی وقصد ایتدیکه برازما حضر طعام تدارك ایدوب بو تدبیر ایله
حضرته بردخی ملاقات ایلیه واول طعامنی قافله یه کتوردی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم دوه
رعیده اولمغله بولدی ونیازمند اولدیکه آدم کوندوره‌لر انلر دخی آدم کوندردیلر کلدیکه براق
بلوط اوزرینه سایبان اولمش اهل قافله‌یی براغاجك سایه‌سنده بولدی وحضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم جلوس ایلدیکی اغاجك سایه‌سی حضرتك اوزرینه میل ایلدی راهب بو علامتلری
مشاهده ایدیجك اهل قافله‌یه سز بونی رومه کتورمکز زیرا یهودیلر بو حضرتی کوردکلرنده
کتابلرنده یازیلان وصفلری بونده بولوب وبونی بیلوب قتلنه قصد ایدرلر دیو نیازمند اولدی ناکاه راهب
آردینه بقوب کوردیکه رومدن یدی نفر یهود راهبه قارشو ملاقی اولدیلر راهب آنلره نیچون
کلدیکز دیدی علم کتاب ایله اول حضرتك بو یوله کلجکی وبو اغاجك آلتنه نزول ایده‌جکی وجمله

ناسه بعث اولنه جغی بزه خبر ویرلدی یقینا معلوممز اولدی اول حضرتی قتل ایتمك نیتیله كلدك
دیدیلر راهب انلره آرقه كزدن كلور بیوك كیمسه یعنی چوقلق عسكر وارمی دیدی انلردخی سنك
یولكی دوتوب سنك ایچون كلدك كویا بزه یاردم ایله دیدیلر بحیرا راهب آنلری دلیل واضح ایله
الزام ایدوب سزبلزمیسز كه حق تعالی برنسنه‌یی امر وقضا ایلیه بركیمسه انك امر وقضاسنی رد
وتغییره قادر اولورمی دیدی انلردخی اولماز دیدیلر بعده راهب آنلره بوحق پیغمبر دربیعت ایدك
دیدی آنلردخی بیعت ایتدیلر وباقی عمرلرین بحیرا ایله كچوردیلر بعده بحیرا اهل قافله‌یه اللهی
سورسكز بوحضرتك وابسی كیمدردیدی عمیسی ابوطالبدر دیدیلر بحیرا دخی اكا نیازدن كیرو
دورمیوب تا كه ابوطالب اول حضرتی كیرو كوندردی وابوبكردخی عبدی بلالی حضرت ایله بیله
كوندردی وبحیراراهب اول حضرته اتمك وزیت آزق ویردی حافظ دمیاطی دیركه بوحدیثده
ایكی وهم واردركه بریسی اول یدی نفرك حضرته بیعت ایدوب بحیرانك یاننده قالدقلریدروبریده
ابوبكر بلالی بیله كوندردی دیدیكیدركه ابوبكر قافله ایله بیله دكل ایدی وحضرت بلال اسلامه
كلمامشیدی وهنوزدخی ابوبكر اكامالك اولمامشیدی بلكه حضرت ابی بكراول وقتده یكرمی یاشنه
وارمامشیدی وبلاله بووقعه‌دن نیجه زمان صكره مالك اولدی سهیلی دیركه خاتم نبوتده حكمت
عادت واعتبار جهتیله دركه چون حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم قلبی حكمت ویقین
ایله ما لا مال اولدیسه اوزرینه مهر اورلدی مسك وانجو ایله طاو اولان قابك اوزرینه مهر
اورلدیغی كبی وخاتم نبوت حضرتك چكنی اراسنده مبارك كوركلری النده اورلدی زیرا
حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم وسوسهٔ شیطاندن معصوم ومحفوظ اولدیغی ایچونكه
شیطان علیه اللعنه انسانه اول موضعدن وسوسه ایدر میمون بن مهرانك عمر بن عبد العزیزدن
رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیكی حدیث شریفه بناء كه بركیمسه رب تعالادن نیازمند اولدیكه
شیطانك وسوسه ایده جكی موضعی كندویه كوستره درعقب اول كیمسه‌یه بلوركبی برجسد
كوسترلدیكه ایچروسی طشره سندن كورینور شیطان علیه اللعنه قوربغی صورتنده اول
جسدك ارقه سنده قلبنه برابر دورر سوری سنك خورطومی كبی برخورطومی واركه
خورطومنی اول كیمسه‌نك قلبنه ادخال ایلمش اكا وسوسه ایده یور چون عبد مؤمن جناب
رب العالمینی ذكر ایلسه كیرو دورر ضاد معجمه ایله ضفدع بخشنده زمخشریدن نقلا
بوحدیث مرور ایلدی مصنف دیركه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه انشقاق
صدر ایكی دفعه واقع اولدیكه بریسی حال صغرنده دركه بالاده ذكر اولنالندر وبری حال كبرنده
دركه معراج كیجه‌سی واقع اولمشدر صحیحینده انس وابوذر رضی الله تعالی عنهمانك حدیثندن
منقولدر اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه (فرج عن سقف بیتی
وانا بمكة فنزل جبرائیل علیه الصلوة والسلام ففرج صدری ثم غسله بماء زمزم ثم جاء بطست من
ذهب ممتلیء حكمة وایمانا فافرغه فی صدری ثم اطبقه) یعنی بن مكه ده ایكن اویمك سقفی شق
اولدی جبرائیل علیه الصلوة والسلام اینوب دوشمی شق ایلدی وبعده ماء زمزم ایله یایقه‌دی
بعده بر التون لكن طلو حكمت وایمان كتوروب سینه مه طولدردی بعده قپادی وبرروایتده
حطیمده ایدم وبرروایتده حجر اسعدده ایدم دیو بیورمشدر وبرقوم معراج رسول الله صلی الله علیه
وسلم ابوطالبك قزی امهانینك دارندن اولدی دیدیلر رضی الله عنها طورنانك حكم شرعیسی
بی اختلاف اكل اولنمسی حلال اولمقدر اصحاب شافعی دیركه مأكول اللحم اولان قوشلردن
كوكرجندن بیوك اولانی كه مثلا قازایله طورنا كبی احراملی كیمسه قتل ایلسه یاخود داخل حرمده
قتل ایلسه بونده ایكی قول واردركه اولكیسی برقیون قربان واجب اولمقدر كوكرجنه الحاق ایله

وبلكه بونده بالطریق الاولی قربان لازم اولور زیرا شكل وشمائلده كوكرجندن بیوكدر وبوكه شاهددر
عطانك قولی كه قوشك بیوكنده شاة قربان ایتمك واردر مثلا طورنا وطوی قوشی وقاز كبی ایكنجی
قول قیمتنی اعتبار ایتمكدر قیاس اولانده بودر زیرا كوكرجنده قیون لازم اولدیغی نقل حدیثه اتباع
ایچوندر قیمت معتبر اولدیغنه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمانك قولی شاهددر كه حرم شریفك
كوكرجندن ماعدا شكاره محرم اصابت ایلسه انده قیمت لازم اولور دیمشدر (الامثال) ضرب
مثلده فلان كیمسه طورنادن زیاده یكیجی دیرلر زیرا طورنا كیجه‌نك تمامنده دك برایاغی اوزره طوروب
سائر رفیقلرین بكلركانقدم (خوش حكایه‌لردندر الامام الزاهد القدوة ابوسلیمان الدارانی رحمة الله
علیه‌دن حكایه اولنان كه ایدر شریح قاضینك مجلسنه واردم نصیحت امیز كلاملری درونمه
تأثیر ایلدی چقان كتمك ایچون ایاغه قالقدم درونمده اندن نسنه قالمدی تكرارینه واروب كلامنی
دكلدم درونمده كلامنك اثری یوله چقنجیه دك قالدی بعده زائل اولدی اوچنجی دفعه‌ینه واردم اوینه
عودت ایدنجیه دك كلامنك اثری درونمده قالدی طشره چیقوب بوحكایه‌یی یحیی بن معاذ الرازی
رحمه الله حضرتلرینه حكایه ایلدم برسرچه برطورنا شكار ایلمش دیو جواب ویروب سرچه ایله
قاضی‌یی طورنا ایله ابوسلیمانی مراد ایلمش یعنی سرچه طورنایه نه‌قدر خبر اكلنسه كرك (خواص
اجزاسی) طورنا اتی بارد یابسدر كه كندوده یاغلیلق یوقدر زیاده خوبی بازك شكار ایتدیكی طورنانك
ایدر جكر اغریسنه مبتلا اولنلره نافعدر لكن هضمی قیجدر بهارلر ایله بشورمك مضرتنی دفع
ایدر وانسانده دم غلیظ پیدا ایدر امزجهٔ حاره اربابنه مطابقدر خصوصا جوانه خوب اكل اولنمسی
شتاده اولور بعد الاكل بال شربتی ایچمك مختار در وشكار اولندقدن بركون یاایكی كون صكره
اكل اولنملیدر وایاقلرینه طاش بغلیوب اصیلور كه لحمی یوموشیوب بشدكده مهرا بشه واكل
اولندقده هضم اولنه لحمی غلیظ وهضمی عسیر اولان هر حیوان دخی بویله اولنه كه فهم اولنمسی
لازمدر طورنانك اودی فزعه نفع ویرر طورنانك بینی زنبق ایله خلط اولنوب نسیانی غالب اولان
كیمسه‌نك بورننه طمله‌دلسه نسیانی كیدوب اونوتدیغی درخاطر ایده بركیمسه اسنسه كه اعضاسنده
قبل تمیه ذراریح بوجكی كه سیاه نقطه‌لی برقرمزی بوجكدر اندن برمقدار آلوب اومقدار طورنا
ایلكی ایله ایكیسنی سحق ایدوب اعضا سندن قبل تمامكی مراد ایتدیكی یره سورسه اواعضاده
قبل تمیه طورنانك اودیله یوركی زنبق یاغیله قارشدیریلوب نسیانی غالب اولان كیمسه‌نك بورننه
طمله‌دلسه اونوتدیغی درخاطر ایلیه (تعبیر) رؤیاده طورنا كورمك فقیر غریب كیمسه‌یه دلالت ایدر
بركیمسه رؤیا سنده طورنایه سوار اولدیغنی كورسه اول كیمسه فقیر اوله بركیمسه طورنادن چوق
نسنه‌یه مالك اولدیغنی كورسه یاخود كندویه هبه اولندیغنی كورسه اول كیمسه ریاست وماله نائل
اوله برخصوصده شركتلك مراد ایدن كیمسه‌یه وتأهل مراد ایدن كیمسه‌یه رؤیاسنده طورنا
كورمك خیره دلالت ایدر طورنا پروازنده پریشان اولدیغی ایچون بعضیلر دیركه بركیمسه رؤیاسنده
طورنا طوتسه بد اخلاق اولان قومه كویكی اوله نصاری ویهود دیرلركه بركیمسه رؤیاده طورنا
كورسه سفر بعیده كیده مسافر كورسه بلده سنه عودت ایلیه ارطامید ورس دیركه شتاده طورنا
كورمك سارقه وقطاع طریقه دلالت ایدر اولاد مرادینه طورنا كورمك دلیل خیردر زیرا طورنا
ابوینه پیر اولدقلرنده اعانت ایدر والله اعلم **﴿كروان﴾** كافك فتحی وراء مهمله ایله برجنس
قوشدر كه قازه بكزر طوی قوشی دیمكله معروفدر بوقوش كیجه اویومز كرانك ضدیله تسمیه
اولندیكه كرا نوم خفیفه دینور دیشی سنی كرواه وكافك كسریله علی خلاف القیاس كروان
جمعی كلور ورشان ورشانك جمعی اولدیغی كبی ورشان قومری دیمكله معروف اولان قوشدر

نتكيم بكرابن سواده خالدبن صفوان حقنده (شعر) عليم بتنزيل الكتاب ملقن ※ ذكور بما اسداه اول اولا ※ يعنى زياده علم ايله متصف وانزال كتاب ايله ملقن اولان حضرت بارى نسياندن منزهدر سن كندى قولا ينه مهمل قويديغك نسنه يه ارتباط ذكور درسك اى خالد حق تعالى بنى بو حالده مهمل قور اجرا ايتمز ظن ايتمه ديمش ※ ترى خطباء الناس يوم ارتحاله ※ كانهم الكروان عاين اجدل ※ يعنى يا رب ناسك بيوكلرينى وفاتلرى كونى طوغان كورمش كروان قوشى كبى خوفناك كوررسن كويا ديمش كه اى خالدبن صفوان حق تعالى بنى بو حالده مهمل ترك ايدر اجرا ايتمز ظن ايتمه سلفده وزمان جاهليتده طائفهٔ عربدن طرفه نام كيمسه كنديسنك سبب قتلى اولان ابياتلرده ديركه (شعر) لنا يوم وللكروان يوم ※ يطير البائسات ولا نطير ※ يعنى بزم ايچون بركون وار كروان قوشى ايچونده بركون واردر اما ※ فامايومهن فيوم سوء ※ يطار دهن بالحرب الصقور ※ يعنى اوقوشلرك كونى قبيح كوندركه طوغنلر انلرى دوكوشهرك قووارلر ※ واما يومنا فنظل ركبا ※ وقوفا ما نحل ولا نسير ※ واما بزم كونمز برمرا حسز كوندر كه مقتضاى طبعمز ايله فرحنا كز كيمسه دن پروامز يو قدر ديمش مرقوم طرفه غرور انكيز وبرغلام نتيز اولوب بوكونه ناهموار معامله لرى اولمغله زمانده عرب پادشاهى اولان عمرو بن هنده كوج كلوب كندى طرفندن عمان والبسى مكعبر نام كيمسه يه خطابا مرقوم طرفه ايله متلمس نام كيمسه لر حقنده قتللرى ايچون ايكى نامه يازوب كنديلر ايله مهرلو كاغدى كوندرمشيدى متلمس برتقريب ايله كندى نامه سنى اوقودوب كندويه ضررلى اولديغنى بلمكله نامه يى ويرمديكى ايچون قتلدن خلاص اولمش طرفه كندوده اولان نامه يى تسليم ايتمكله قتل اولنمش بونلر حقنده اولان بو قصهٔ مشهوره در قبره بحثنده بوكه اشارت مرور ايلدى وسنن ابى داود ده كتاب زكوتك آخرنده دخى بو قصه نك ذكرى واقع اولديكه عيينهٔ ابن حصن الفزارى واقرع ابن حابس التخعى رضى الله عنهما حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب احسان نياز ايلديلر حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم مأمولارى ويرلمكله امر ايدوب ومعاويه رضى الله عنه حضرتلرينه بيورديكه انلر ايچون نيازلرى بابنده برفرمان يازه اول دخى تحرير ايلدى مرقوم اقرع كندى ايچون اولان فرمانى الوب دستارينه صاردى وقومنه كتدى اما عيينه رضى الله عنه كندويه اولان نامه يى الوب حضرتك حضور سعادتنه كلدى وايتديكه يا محمد صلى الله تعالى عليه وسلم ايچنده نه اولديغنى بلمديكم مكتوبى متلمسك نامه سى كبى قومه كتوررمى ظن ايتدك مقابله ده حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورر (من سأل وعنده ما يغنيه فانما يستكثر من النار) يعنى بر كيمسه كندويه غنا ويره جك نسنه وار ايكن سائللك ايلسه نار جهنم انك ايچون چوق اولنور ديو بيوردى يا رسول الله اكا غنا ويره جك نسنه نه دردينلر بيورديكه (قدر ما يغديه او يعشيه) اكا صباح طعامى يا اخشام طعامى اولاجق قدر نسنه در (انتهى الكلام كروان قوشنك حكم شرعيسى بالاجماع اكلى حلال اولمقدر (الامثال) ضرب مثلده فلان كيمسه كروان قوشندن قورقق ديرلر زيرا چپان صيد اولنسه اطرق كرا اطرق كرا ان النعامة فى القرى ديرلركه اولده يره چوكوب قالور اوزرينه برنسنه براغوب شكار ايدرلر وبونى مثل طريقيله تكبرى ترك ايت ديمك محلنده استعمال ايدرلر اطرق يره بق ديمكدر ونعامه دوه قوشى در يعنى قراده دوه قوشلرى صيد اولنمشدر سندن عظيم وجسيم ايكن ديمكدر وشاعر دخى تمثيل ايدوب ديركه (اماترى ابا موسى القوم حوله ※ كانهم الكروان ابصر بازيا) يعنى اى ابو موسى ناسى اطرافكده كويا طوغان كورمش كروان قوشى كبى خوفناك كورر سن يعنى جمله سى سندن خوف اوزره در ديو مداهنه ايلمش وضرب مثلده دخى ديرلركه (شعر) شهدت بان الخبز باللحم طيب ※ وان الحبارى خالة الكروان ※ يعنى مشاهده ايتدمكه اتمك ايله اتمك خوبدر طوى ديدكارى

قوش ايله كروان قوشى خالته در يعنى بربرينه بكزر ديمكدركه بو مثل نمنى اولنوب اله كرميان نسنه قتنده ضرب اولنور (خواص اجزاسى) قزوينى ديركه كروان قوشنك لحم وشحمى قوت باهى تحريك عجيب ايله تحريك ايدر مقويدر والله اعلم

كسعوم حلقوم وزنى كبى حمار معناسنه در لغت حمير اوزره ميم زائده در وكسع يمنده حمير قبيله لرندن برقبيله دركه اهالبسى تيرانداز در بوندن مأخوذ در عربك ندمت ندامة الكسعى ديو ضرب مثلارى كه كسعى ذكر اولنان قبيله يه منسوب بر كيمسه در و مثلك اصلى بو دركه ذكر اولنان كيمسه نبعه ديمكله معروف ياى اغاجن برنيجه مدت تربيه ايدوب اندن ياى ايتديكندن صكره انكله كيجه قرا كوسنده برصيده آتوب كندويى خطا ايتدى صانوب يايى قيروب طوغمش صباح اولدقده صيدى مقتول بوليجق نادم اولوب انكشت تحيرى دهانته قيوب كمال ندامتندن پارمغنى ايصروب قطع ايلمش نتكم شاعر بو مثلى شعرنده آلوب ديركه ※ ندمت ندامة الكسعى لما ※ رأت عيناه ما صنعت يداه ※ يعنى كسعى نام كيمسه نك كوزلرى يدينك ايتديكى ايشلرى كورد يكنده ايتديكى پشيمانلغى كبى پشيمان اولدم ديمش كه انك پشيمانلغى بو وجهله بين العرب مثلدر طبرانى وغيريلر عبد الرحمن ابن سمره رضى الله تعالى عنهك حديثندن روايت ايتديلر كه اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات (لا زكوة فى الكسعة والجبهة والنخة) بيورمشدر ابو عبيده وغيريلر بو حديث شريفى تفسير ايدركه كسعه حمار ديمكدر جبهه آت ديمكدر نخه قول ديمكدر كسائى ديركه نخه نونك ضميله اشليان اوكوز ديمكدر كه يعنى حمارده وآتده وقولده تجارت ايچون اولمينجه زكوة يوقدر ديمك اولور

كعيت بلبل ديدكارى مشهور قوشدر فارسيده هزاردستان ديرلر تصغير وزنى اوزره كلمشدر كانقدم جمعى كعتان كلور (عجيبه) ازرقى تاريخ مكه نام كتابنده ذكر ايدركه كعيتدن يعنى بلبلدن كوچك اونى يمن الاجه سى اونى كبى بريلكى قرمزى وبريلكى ساه اينجكلرى وبوينى انجه بورنى اوزون دريا قوشلرينه بكزر برقوشدر ايكى يوز يكرمى التى سنه سى ذى القعدهٔ شريفه نك يكرمى يدنجى سبت كونى كون طلوع ايدركن ناس طوافده ايدى بو قوش اوچه رق طاغك طرفندن چقوب مسجد حرمده زمزمه يقين حجر اسعدك قارشوسنه قوندى وبرى ساعت طوبله مكث ايلدى بعده اوچوب ركن يمانى ايله حجر اسعد ارا سنده حجره قريب يردن چقوب اهل خراساندن حجر اسعد يانندده طواف ايدن بر كيمسه نك صاغ اوموزنه قوندى اول كيمسه ده قوش اوموزنده ايكن برقاچ دفعه يدى شوط طواف ايلدى ناس اكا يقلشوب بقرلر ايدى ناسدن فرار دخى ايتمزدى واول كيمسه اوچ كره يدى شوط طواف وهر برنده طوافدن فراغت ايدوب مقام ابراهيمده نماز قيلوب بعده عودت ايدردى حالا كه قوش اوموزنده ايدى اوچوب فرار ايلدى اهل طوافدن برى كلوب يدينى اول قوشك اوزرينه قويدى ينه پرواز ايلدى وبعد زين ينه طواف ايلدى بعده كندى كندويه اوچوب مقام ابراهيمك صاغنه قوندى بو يدنى اوزادوب وقناديني دره دوب طورردى كه ناس دخى كندويه بقرلردى حجبه قبيله سندن برجوان كلوب كنديلردن بر كيمسه خلف مقامده نماز قلمغله اكا كوستره يم ديو يدينى اوزادوب طوتدى قوشده برشديد صيحه ايله يدنده چاغروب برآواز ايلديكه قوش آوازينه بكزمزدى اول دخى قوشدن فارغ كلوب يدندن قيوويرديكه اوچوب قرمزى ديركك صاغنده اورتمه لردن چيقوب دارندويه قوندى خلق باشنه جمع اولوب نظر ايدرلردى بونده ناسه وحشيلك ايتميوب مونسى ايدى بعده كندى قريحه سندن اوچوب باب مسجددن دار الندوه ايله دار عجله بيننددن چيقوب كتدى باب همزه ده ايم ديدكارى يللانك بحثنده بنه ازرقينك بو كا مشابه ذكر ايتديكى حكايهٔ غريبه مرور ايلدى

ككم ارض طبرستانده اولور خوب صورت برقوشدر كه كوزل كوزلرى واردر چاغرديغى آوازى ككم اولمغله كندويه بو بله تسميه اولندى بو قوش بعضيجه سرچه يى ومبشكاهده

وصواو برلرده وغیریده اولان کوچك قوشلری شکار ایدر بو قوش صیجه ایتدکده سرچه‌لر وسائر
صغار طیور باشنه جمع اولوب ابتداء نهارده آغزینه پك واررلر آخر نهار اولدقده ایچلرندن برینی
طوتوب اکل ایدر بهار کچنجیه دك هر کون عادتی بو یله در بهار کچدکده امر برعکس اولور که
قوشلر باشنه جمع اولدقده اوروب قوار وکلجك بهاره‌دك کندینك آوازی ایشدلمز فردوس الحکمة
نام کتابك صاحبی علی بن زید الطبری دیر که بو قوش یره ایکی ایاغیله باصدیغی کورلمامشدر بلکه
نوبت ایله بر ایاغنی باصر جاحظ ذکر ایدر که ککم تعبیر اولنان قوش دنیانك جمله عجایبندندر که
یره ایکی ایاغیله باصمز یاتوب منخسف اولوردیو خوف ایتدیکی ایچون طورناده مرور ایتدیکی کبی
بو مثللو حاللر مالك حزین ویمام بحثنده دخی کلور ان شاء الله تعالی ﴿کلب﴾ معروف
حیواندر وکاه اولور که صفت دخی واقع اولور امرأة کلبة ورجل کلب دینور اکلب ایله کلاب
جمعیدر مثلا اعبد ایله عبید کبی لکن کلیب وزنی ایله جمعی عزیزدر واکلبك جمعیده اکالیب کلور وابن
سیده دیر که کلابك جمعنده کلابات دخی دیرلر نتکم شاعر دیر که (شعر) احب کلبا من کلابات الناس ❊
الی ان یهجا کلب ام عباس ❊ یعنی ناسك کلبلرندن بر کلبه محبت ایدرم او کلب ام عباسك کلبنه تعرض
ایدنجیه‌دك محل استشهاد کلابك جمعی کلابات کلدیکیدر وکلاب اجداد نبیدن صلی الله علیه
وسلم برینك اسمیدر که کلاب بن مرة بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر بن کنانة
ابن خزیمة بن مدرکة بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان در کلاب مکالبه معناسنه مصدر در
کالبت العدو مکالبة وکلابا مثللو که مکالبه چکشوب بر برینه ضرر قصد ایدشمك کلاب بو معنایه
مصدر ایمش یاخود کلبك جمعیدر کلبه کلب تسمیه اولندیغی کثرت طلب ایتدیکی ایچوندر مثلا
سباع ایله انمار قبیله‌سنه چوقلقلرندن ایچون سباع وانمار دیدکلری کبی ابو قبس اعرابی‌یه نیچون
اوغللریکزه کلب وذئب مثللو شر وقبیح آد تسمیه ایدرسز وقوللریکزه مرزوق ورباح کبی خوب
آد تسمیه ایدرسز دیو سؤال اولنمشدی دیدیکه اوغللریمزه دشمنلریمز ایچون اونام ایله تسمیه
ایدرز قوللریمز نفسمز ایچون کویا انلر بو یله تسمیه ایتملریله تفأل ایدرلر ایمش که اوغللری دشمن ایله
یرتشوب دشمنه قهر وغلبه ایلیه کلبه کلابك مؤنثیدر مؤنثك جمعنه کلبات دیرلر کلب ریاضتی شدید
وفاسی چوق بر وفادار حیواندر که نه یرتجیلردندر ونه حیوان بهیمیدندر کویا ایکیسنك بیننده
بر خلق مرکبدر زیرا کندیده یرتجیلق طبیعتی تمام اولسه ناسه مألوف اولمزدی واکر حیوان بهیمی
طبیعتلری تمام اولسه حیوان اتی یمزدی لکن حدیث شریفده کلبه بهیمه اطلاقی واردر نتکم مسلم
حضرتلری روایت ایدر که اول دانای اسرار کائنات علیه افضل الصلوات بیوردر (بینما امرأة
تمشی بفلات من الارض اذا اشتد علیها العطش فنزلت بئرا فشربت ثم صعدت فوجدت کلبا
یأکل الثری من العطش فقالت لقد بلغ بهذا الکلب مثل الذی بلغ بی ثم نزلت البئر فملأت خفها
وامسکته بفیها ثم صعدت فسقته فشکر الله لها ذلك وغفر لها) یعنی بر وقتده بر خاتون
بریه‌ده کزرکن زیاده صوصادی بر قیویه اینوب صو ایچدی بعده طشره چقدیکه بر کلب
صوسزلغندن یاحق یر کندی کندویه بو کلبك صوسزلغی بنم صوصادیغم مرتبه‌یه وارمش
دیوب بعده قیویه اینوب مسنی صو ایله طولدیروب آغزندن طوته‌رق طشره چیقاروب کلبی صواردیکه
حق تعالی انك سعینی مشکور ومقبول ایلیوب انی یارلغدی اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین
یا رسول الله بهایمه رغبت ایدنجه بزم ایچون اجر وثواب وارمی دیدیلر بیوردیلرکه (نعم فی کل کبد
رطبة اجر) یعنی هر یاش جکری یعنی حیوانی فرحلندیروب اکا رغبت ایتمکده اجر وثواب واردر
کلب ایکی نوعدر بری مونس کلبلر وبرینه کلب سلوقی دیرلر سلوقه نسبتله که تازی دیدکلری کلب
اوله سلوق یمنده بر شهرك آدیدر که مشهور کلبلری اولمغله کلاب سلوقیه او شهره نسبت اولنور

بو کلبك ایکی نوعیده طبیعتده برابردر کلبك طبیعتنده احتلام اولمق واردر ودیشی‌سی حیض
کورر وانوکنی التمش کون کتورر بعضیسی التمش کوندن نقصانده اولور وانوکنی اعمی وضع ایدر
انجق اون ایکی کوند نصکره کوزی آچیلور ارککی دیشی‌سندن مقدم چاتشمغه باشلر ارککی
بر یاشنه بالغ اولدقده چاتشور کا هیجه بر یاشندن مقدمده چاتشور بر دیشی کلبه الوانلری مختلفه
بر قاچ کلبلر جماع ایلسه هر بری کلبه بکزر انك طوغورر وکلبده ایز سورمك ورایحه قوخولمق غیر
حیواندن زیاده‌در ساده وتازه اتدن لاشه‌یی سور ونجاست یرکه قوصوندیسنی یر وکلب ایله بلیلی
قورد بیننده عداوت شدیده واردر بو یله که کلب بر یوجه یرده اولسه‌ده آیك نورنده کولکه‌سنه قورد
باصسه حقیر ورسوای اولدم صانوب کندی کندینی قوردك اوزرینه اتار که قورد دخی کندویی
پاره‌لیوب اکل ایدر وبر کلب قوردك اچ یاغیله یاغلنسه مجنون اولوب رأیینی قارشدیرر بر کیمسه
اوزرنده قورد دیلی کتورسه اول کیمسه‌یه ایت اورمیه کلبك طبیعتندندر که صاحبنی واولدیغی یری
خرسزدن وسائر بیکانه‌دن حفظ ایدر صاحبی کرك حاضر اولسون وکرك غائب وکرك درخاطر
وکرك غافل وکرك نائم وکرك اویانق اولسون وکلب زیاده اویقوسزلغه متحملدر اکثری نومی
بکلمك اقتضا ایتدیکی وقت نهارده اولور واویودقده دخی آتدن زیاده سریع اویانور وصقصاندن
زیاده خوفناك اویور وخفت نومی اولدیغی ایچون کوزینك قپاقلرینی تمام قپه‌مز یارم یومر ونومی
خفیف اولدیغنه سبب بودر که کلبك بینی انسان بیننه نسبتله بارددر کلبك طبیعتلرینك جمله
عجایبندندر که جامه تفاخرله مزین اولان وجاهلی کیمسه‌لره اکرام ایدر انلره اورمز وکاه اولور که
یوله انلره اذیت اولمیه دیو یولدن صاوشور ناسدن سیاه کیمسه‌لره وکرلی اثوابلی وضعیف
حاللی کیمسه‌لره اورر تبصبص وتملق وعرض محبت ایدوب سورنمك والفت ایتمك طبیعتلرندندر
ودوکلدکدنصکره چاغرلسه اجابت ایدوب کلور منع اولنسه ینه کیرو کیدر صاحبی کندیله اویناسه
صاحبنی یواشجه ایصرر زحمت دخی ویرمز حالا که دیشی طاشه باتورسه باتر وکلب تأدیب وتلقین
وتعلیم قبول ایدر بو یله که باشنه بر طباق قویوب ایچنه طعام قویسه‌لر اول حالده دوردقجه اکا التفات
ایتمز چیقان طباقی باشندن السه‌لر صچرا یوب طعامی بر وزمان مخصوصده کلبه سودا مرضلری
عارض اولور وکلبه کافك فتحیله کلب مرضی دخی عارض اولور که جنونه بکزر بر مرضدر کلبه
کلب دیرلر قودز ایت که دیوانه کبی اولور قودز اولدیغنك علامتی بو یله درکه کوزلری قیزاروب
کوزینی غشاوت بورر وقولاقلری اشاغی دوشر ودیلی اوزاراغزینك یاشی وسیلانی چوق اولور
باشی اشاغی اکیلور ارقه‌سی قنبور اولور وبلی برطرفه اکری اولور دائما قویروغنی ایاغنك اراسنه
قصدیرر خوفناك ومغموم یورر سرخوش کبی واجیقوب صوصادقده یوب ایچمز وکاه صو کوروب
خوف ایدرکه بعضیجه صودن خوفدن هلاك اولور وبر پیر کیمسه کورسه اورمکسزین
براوغوردن اوزرینه حمله وهجوم ایدر سائر کلبلر بو قودزدن فرار ایدرلر علی الغفله یانه یقین
وارمش اولسه‌لر اکا تبصبص ایدوب اوکنده فکرلنوب دورورلر وقچان بر کیمسه‌یی یارلسه اول دخی
انك کبی قودورر که اکاده امراض ردیه عارض اولور ازجمله صو ایچمزکه صوسزلغندن هلاك
اولور ودور میوب صو استر وصو ویرلدکده ایچمز وقودزلق اول کیمسه‌ده استحکام بولوب ثابت
اولنجه اول کیمسه بول ایچون اوتورر که کوچك کلبلر صورتنده کندیدن نسنه چیقار صاحب
موجز طبده کلب جذام کبی بر حالتدر که کلبه وقورده وچقاله وکلنجکه ودلکی‌یه عارض
اولور دیوب بالاده اولان حالتلردن مبالغه نسنه‌لر ذکر ایلدی غیریلر دیر که کلب بر جنونلقدر که
کلبه اصابت ایدر کلبده هلاك ایدر وکلبك ایصردیغی نسنه‌لر یده انجق انسانی هلاك ایده مز
زیرا انسان بعضیجه معالجه ایدوب خلاص اولور مرقوم دیر که قودرمق مرضی حماره ودوه‌یه

دخی عارض اولور کلبت الابل تکلب کلبا واکلب القوم دینور انلرك دوه‌لرینه کلب مرضی عارض
اولسه وکلب الکلب واستکلب دینور کلب قودوروب انسان یمك عادت ایلسه (انتهی الکلام
قزوینی عجایب مخلوقاتنده ذکر ایدوب دیر که حلب نواحیسندن برقریه‌ده برقیو واردر که اکا بئر
کلب دینور اگر برکیمسه‌یی قودز کلب ایصرسه قرق کون کچمدین اول کلوب بو قیونك صویندن
ایچسه باذن الله تعالی شفا بولور واگر قرق کون کچدکدن نصکره ایچسه فائده ویرمز ناحیهٔ مزبوره
اهلندن بری حکایه ایلدیکه بردفعه اوچ کیمسه کلوب بو قیودن ایچدیلر ایکیسی شفا بولوب برینك
ایامی قرق کونی کچمش اولمغین اول دردن خلاص اوله‌مدی اول حوالیده اولان اکنجیلر صویی
اوقیودن ایچرلر سلوقی دید کلری تازینك جملهٔ احساسندندر که شکارده آهویی کورد کده کرك
اوزاق وکرك یقین کیدرمی کلورمی بیلور وارکی دیشیدن یورومسی ایله فرق ایدر وناسدن وفات
ایده‌نی وهنوز وفات ایتمیوب انجق وفات ایتمش کبی کورینلری بیلور بوسببدن یهودیلر برمیتی کلبه عرض
ایتمینجه دفن ایتمزلر تاکه کلبك آنی قوخولمسندن انك مماتنه وحیاتنه برعلامت ایله استدلال ظاهر
اولنجیه دك دینلمشدر که بو خاصه اوکلبلردن انجق برکونه کلبده بولنور که اکا قلطی دیرلر جرمی
کوچك ایاقلری زیاده قیصه برکلبدر واکا کلب صینی دخی تسمیه اولنور تازینك دیشی‌سی تعلیمی
ارککندن زیاده سرعتلی قبول ایدر پارسك عکسیدر که انك ارککی زکا وتلیدر کانقدم کلبلردن
سیاه کلبك صبری سائرندن آزدر محمد بن خلف المرزبانینك فضل الکلاب علی کثیر ممن لبس الثیاب
نام کتابنده عمرو بن شعیبدن باباسندن وده سندن رضی الله تعالی عنهم منقولدر که اول سلطان
سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم برکیمسه‌یی مقتول کوروب ماشانه یعنی بونك حالی نه‌در
دیدی بنی زهره قبیله سنك قیونلرینه حمله ایدوب اندن برقیون طوتمشیدی قیونك کلبی بونك اوزرینه
هجوم ایدوب قتل ایلدی دیدیلر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (قتل نفسه واضاع
دینه وعصی ربه وخان اخاه وکان الکلب خیرامنه) یعنی بوکیمسه نفسنی قتل ایلمش ودینی ضایع
ایلمش ربیسنه عاصی اولمش ومؤمن قرنداشنه خیانت ایتمش کلب بوندن خیرلی اولمش بیوردی (ابن
عباس رضی الله عنهمانك سخن درربارلرندندر که (کلب امین خیر من صاحب خؤن) یعنی امین کلب
خائن دوستدن خیرلیدر دیو بیور مشدر مرقوم دیر که حارث بن صعصعه نك برقاچ ندیملری وار
ایدیکه سرموانلردن آیرلمازدی وانلره زیاده محبتی وار ایدی مرقوم بستانه سیره چقدیکه ندیملری
کندی ایله ایدی ایچلرندن بری کیرو قالوب مکر بی انصاف مرقومك زوجه سیله آشنا ایمش عورتك
یانه واروب بیوب ایچوب یاندیلر مرقومك برکلبی انلرك اوزرینه هجوم ایدوب ایکیسنیده قتل
ایلدی چقان حارث منزلنه عودت ایلدی عورتیله اول حریفی اونده میت بولدی واحواله آشنا
اولوب برشعر انشاد ایدوب سویلمش که ☼ فیا عجبا للخل یهتك حرمتی ☼ ویا عجبا للکلب کیف
یصون ☼ یعنی تعجب هزار وتعجب شول دوسته که حرمتی هتك ایلدی وتعجب شول کلبه‌کی نیچه
حرمتمی صیانت ایلمش ☼ ومازال یرعی ذمتی ویحوطنی ☼ ویحفظ عرسی والخلیل یخون ☼ یعنی اوکلب
بکارعایتدن کیرو دورمدی ودور ایدوب بنی احاطه وعورتمی حفظ ایدردی حالا که دوست خیانت
ایدرایمش ابو الفرج ابن جوزی بعض مصنفاتنده حکایه ایدر که برکیمسه سفره چیقوب برقریه قربنده
خوب بنا ایله یاپلمش برمصنع قبه‌نك یانندن کذار ایلدی اوقبه‌نك اوزرینه یازلمش که برکیمسه بو قبه‌نك
سبب بناسنی بلمکه محبت ایدرسه قریه‌یه داخل اوله مرقوم اول قریه‌یه کیروب اهل قریه‌دن قبه‌نك
سبب بناسندن سؤال ایلدی بوخبره آشنا برکیمسه بولامیوب بالآخره براختیار کوستردیکه عمری
ایکی یوزسنه‌یه بالغ اولمشیدی او پیردن سؤال ایلدی اوده باباسندن خبرویروب بابام بکاخبرویروب
دیدیکه بودیارده برپادشاه وارایمش که سفر وحضرنده واویقوسنده واویانقلغنده کندیدن آیرلمز

برکلبی وبرمقعده بی زبان جاریه‌سی وارایمش برکون پادشاه مرقوم بستانه سیره چیقوب کلب بنم ایله
بیله کیتمسون کلبی باغلیك دیو امر ایلدی واشجیبسنه دخی امر ایلدیکه کلبه سودلی
طعام پشیره اشجیده طعامی پشوروب اوزرینی اورتمیوب کلب ایله جاریه‌نك یانده قویوب کتدی
درعقب بربیوك ییلان کلوب طعامدن ایچدی وایچنه زهری دوکوب کتدی بعده پادشاه بستاندن
عودت ایلدی استدیکه طعامی اکل ایلیه اوکینه قویدیلر بی زبان جاریه الینی چارپوب اکل ایتمه دیو
پادشاهه اشارت ایده کوردی برکیمسه اشارتنی فهم ایده‌مدی پادشاه یدینی طعامه اوزاتدقده کلب
دخی اوروب فریاده باشلدی وزنجیرده کندینی یره چالوب هلاکه قریب اولدی
بوحالدن پادشاه تعجب ایدوب امر ایلدیکی کلبی قیوویرملر قیوویرادکده پادشاهه طوغری کندی
اول حالده که پادشاه لقمه‌یی آغزینه کتورمشیدی کلب صچرایوب پادشاهك یدینه اوروب لقمه‌یی
دوشردی پادشاه غضبه کلوب یاندن برنسنه آلوب کلبه اورمق قصد ایلدی کلب دخی بن کندینی
صیانت ایدرم کندی بکا بومعامله‌یی ایدر دیو باشنی چناغه صوقوب اول طعامدن یلادیکه
زهرك تأثیرندن یانی اوزره دوشه‌قالدی پادشاه تعجب ایدوب ایا بونه مقوله ایشدر دیو جاریه‌یه باقدی
جاریه ده ییلانك کیفیتنی اشارت ایدوب پادشاه قصه‌یی فهم ایدوب طعامك دوکلمه سنه واشجی
حریفی قابلری کشاده قویدیغی ایچون تأدیب اولنمسنه امر ایلدی وکلب مزبور دفن اولوب
اوزرینه برقبه بنا اولنمغه امر ایلدی ناقل قصه دیر که اوقبه‌ده کوردیکم یازی ایله بوحکایه اغرب
حکایه‌دندر کتاب الشوارده ابو عثمان مدنیدن منقولدر که ایدر بغداده برکیمسه وارایدیکه کلاب ایله
اوینار دی برکون وقت سحرده برایشی ایچون طشره کتدی که کلابندن کندویه مخصوص برکلبی
بیله کلدی مرقوم رد ایلدی لکن کلب کیرو دونمامکله اوده حالی اوزره قویدی تاکه یوریوب برقومه
کلدیلر که کندی ایله انلر بیننده عداوت وارایدی اکاندارکمسز مصادف اولوب طوتدیلر کلب انلری
کورردی واول کیمسه‌یی اوارینه ایلتدیلر کلب بیله کیردی اول کیمسه‌لر مرقومی قتل ایدوب برقیویه
براقدیلر وقیونك اغزینی قپه‌دیلر وکلبی دوکوب طشره ایتدیلر وقوودیلر کلب چیقوب صاحبنك اوینه
کتدی واوروب چاغردی انلر اعتبار ایتمدیلر اول کیمسه‌نك اناسی اوغلنی غیب ایدوب تلف
اولدیغنی بیلدی واوغلی ایچون یاس وماتملر طوتدی واوغلونك کلبلرینی قپودن قوودی مرقوم
کلب قوولیوب قپویی بکلردی کونلرده برکون صاحبنی قتل ایده‌نك بری قپویه کلدی حالا که
کلب طورردی وقتا که اول کلب قاتلی کوردی صچرایوب انجکنی قاپدی ویاره لیوب یاپشدی یانجه
بیله کلنلر تخلیص ایچون جد وسعی ایتدیلر ممکن اولمدی وناس ایچون بووجه لنوب عظیم صیحه ایله
چاغردی قپو بکجیسی کلوب بوکلب برکیمسه‌یه یاپشمزایدی بوکا یاپشدی بونده برحال وارامواورکه
ظهوره کله دیدی مقتولك اناسی بوکلامی ایشیدوب طشره چقدی وکلبی اول کیمسه‌یه یاپشمش
کوردکده اول کیمسه‌یی تأمل ایلدی وخاطرینه کتوردیکه اوغلنك دشمنك بری بواولوب واوغلنی
استیه‌جك کیمسه‌لرك بری اوله ودروننده اوغلیك قاتلی بودر دیو واقع اولدی واکا یاپشوب خلفاء
عباسیه‌دن امیر المؤمنین راضی بالله خلیفه‌یه مرافعه‌یه کتدیلر عورت اوغلنك قتلنی اوحریفدن
دعوی ایلدی وضرب اولنوب اقرار ایتمامکله خلیفه حبس ایله امر ایلدی زندانه قویدیلر که کلب
مرقوم زندانك قپوسن بکلردی برقاچ کوندن نصکره راضی بالله خلیفه حریفك اطلاقیله امر
ایلدی زندانك قپوسندن حریف چقدقده مقدما ایتدیکی کبی کلب ینه یاپشدی که خلق بوحالته
تعجب ایدوب کلبدن خلاصه سعی ایتدیلر زیاده جد وسعید نصکره کوجیله خلاص ایتدیلر
وبوکیفیتی خلیفه‌یه خبرویردیلر خلیفه‌ده بعض اتباعنه حریفی قیوویروب وآردنجه کلبی ارسال
ایدك وکلب حریفك آردینه دوشوب چقان حریف اوینه کیردکده کلبده بیله کیردی وکلب نه ایشلر

کوردیککده انی بیل دیدی اول چاوش آردینه مأمور اولدیغی خدمتی ایدوب وقتا که حریف
اوینه کیروب چاوش دوشوب کندیده کیردی وکلب بیله کیردی اوی تفتیش ایدوب
براثر وخبر کوره مدیلر وکلب چاغرمغه باشلیوب مقتول ایچنه براقیلان قیویی اشمکه باشلدی
چاوش بوکیفیته تعجب ایدوب خلیفه‌یه کلوب خبرویردی خلیفه دخی قیواشلمکه امر ایلدی
اشوب مقتولی چیقاردیلر واو صاحبی حریف دیوان خلیفه‌یه کتوردی اشکنجه ایتدیلر او صاحبی
بن ایتدم برقاچ کیمسه‌لر ایله دیو اقرار ایلدی انی قتل ایدوب باقیسنی طلب ایتدیلر انلر فرار ایلمش
عجایب مخلوقاتده حکایه اولنور که اصفهانده برکیمسه برکیمسه‌یی قتل ایدوب خانه سنده اولان
قیونك ایچنه مقتولك لاشه سنی دفن ایلدی مکر مقتولك برکلبی وارایدی صاحبنك قتل اولنوب
اول قیویه قونلدیغنی کورمکین هرکون حریفك قپوسنه کلوب صیحه وفریاد ایدردی پس مقتولی
تجسس ایچون حاکم طرفندن آدم کلوب حریفك خانه سنی آچدرد قلرنده کلب قیونك اوستنه
کلوب اشمکه باشلدی قیویی قازدقلرنده مقتولی ایچنده بولدیلر حریفه اشکنجه ایلدکلرنده قتل
ایلدیکنی اقرار ایلدیکه کندینی قصاصا قتل ایتدیلر بیهقینك شعب ایمان نام کتابنده وغیریده
فقیه منصور التمیمی الشافعی الضریردن رحمة الله تعالی علیه منقولدر که انك مذهب شافعیدن
تألیفلری وخوش شعری واردر نفسیچون شعر انشا ایدر دیکه (شعر) الکلب احسن عشرة ☼
وهو النهایة فی الخساسة ☼ یعنی کلب اول مرتبه خوبدر حال بوکه خساستده نهایت خساستی
وارایکن ☼ ممن ینازع فی الریاسة ☼ قبل اوقات الریاسة ☼ ریاستك وقتی کلمدین ریاستده نزاع
ایدنلردن خوبدر بعده بیهقی دیدیکه شیخ الامام قاضی ابو الطیب الطبری سویلردیکه (من تصدر
قبل اوانه فقد تصدی لهوانه) یعنی برکیمسه زماندن مقدم تصدر ایلمسه اول کیمسه کندینك خور
وحقیر اولمسنه میل ایتمش اولور ترکیجه خوب دیمشلر ☼ افندم غفلت ایدوب صدره کچرسن اما ☼ هنز
اولدرکه سکا تعظیم ایدوب ایلرو کچوره ☼ ومرقوم دیرکه ابن حریریدن ایشتدم بیورردیکه (من رضی
ان یکون ذنبا ابی الله تعالی الا ان یجعله رأسا) یعنی برکیمسه متواضع اولوب سیرکنار وقتده جماعتك
خلفنده یورومکه ومجالسنده صف نعلی اختیار ایدوب راضی اوله اول کیمسه‌یی حق تعالی عزیز
قیلوب کندنی رئیس ایتمدن غیری‌یه راضی اولماز ذکری سبقت ایدن فقیه منصور تمیمینك محاسن
شعرندندر شوقول الك وفاتی او جیوز التی سنه سنده در ☼ شعر ☼ لی حیلة فیمن ینم ☼ ولیس
فی الکذاب حیلة ☼ یعنی بکا نما ملق ایدنلره بنم ایچون حیله واردر اما کاذبلر ایچون حیله‌م یوقدر
☼ من کان یخلق ما یقول ☼ فحیلتی فیه قلیلة ☼ یعنی برکیمسه کذبی علی الدوام سویلیه
بنم انده حیله‌م قلیلدر شافعی رحمة الله علیه حضرتلرینه اوقنان شعرندندرکه ☼ لیت الکلاب
لنا کانت مجاورة ☼ ولیتنا لا نری ممن نری احدا ☼ نه اولیدی کلب بزه جوار اولیدی ونه اولیدی بز کوردیکمز
کیمسه‌لردن کیمسه‌یی کورمیدك ☼ ان الکلاب لتهتدی فی مرابضها ☼ والناس لیس بهاد شرهم ابدا ☼
وکلب اولدیغی یرده اکلنور ناس یرلرنده ساکن اولمازلر بلکه ابدا کشی‌یه شر القا ایدرلر بغدادی ضریع
الدلانی دیمکله معروف شاعر ماهر علی بن عبد الواحد شوقولنی خوب دیمشدر ☼ من فاته العلم
وخطأه الغنی ☼ فذاك والکلب علی حد سواء ☼ یعنی برکیمسه که علم کندینی فوت ایدوب غنا کندیدن
خطا ایلیه دنیاده علم وغنادن برینه نائل اولمیه اول کیمسه ایله کلب مرتبه‌ده برابردر بوبیت شاعر
مرقومك حجاج اوغلی مجون حقنده انشاد ایلدیکی قصیده نك آخر بیتندندر که شاعر موما الیه
اول قصیده‌یی صنایع غرادن فنون شتی ایله آراسته ایلمش که بوندن غیری شعری اولمسه کندویه
کفایت ایدردی برقصیدهٔ طویله ایدیکه فحول شعرا آنك اوزرینه بربیت زیاده ایتمکدن عاجز قالدیلر
مرقوم درتیوز اون ایکی سنه سنده شریف طحاوینك یانده کونشه قارشو اوتوررکن فجأة

وفات ایلدی ابن خلکان ذکر ایدرکه ابن الحجاج دیمکله معروف شاعر مشهور حسین بن احمد
محتضر اولدقده وصیت ایلدیکه امامیه رأیی اوزره ائمهٔ اثناعشره‌نك بریسی اولان امام موسی
ابن جعفرك اباغی اوجنه دفن ایده‌لر وقبرینك اوزرینه اصحاب کهفك کلبی حقنده بیوریلان
(وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید) قول شریفنی تحریر ایده‌لر معنای اطیفی بویله‌که اصحاب کهفك
کلبی اولدقلری مغاره‌نك عتبه سنده قوللرینی دوشیوب درردی تفأل طریقیله مزاری طاشنه
بوآیتی تحریر ایتدرمش ابن خلکان دیرکه حجاجك اوغلی ایکیدر برینه ذو خلاعه وبرینه
مجون دیرلر دینلمشدر که شاعر مرقوم بردعوته چاغرلمشیدی وطعام تأخیر اولنوب کیج کلمکله
دیدیکه (شعر) یا ذاهبا فی داره وجائیا ☼ من غیر معنی ولا فائدة ☼ ای فائده‌سز یوش یوشه کیدوب
کلان (قدجن اضیافك من جوعهم ☼ فاقرأ علیهم سورة المائدة ☼ مسافرلرك اجلغندن مجنون
اولدی اوزرلرینه سورهٔ مائده اوقودیمشکه بونده لطافت وارد ردعوتك دالی فتح ایله درمثلثه
نام کتابده قطربك بنم قتمده دعوة دالك ضمیله در دیدیکی کلامی کندی اوزرینه مردوددر مقبول
دکلدر انتهی الکلام (فائده) ابن عبد البر بهجة المجالس وانس المجالس نام کتابده ذکر ایدرکه
ائمهٔ اثنی عشره‌نك بریسی اولان جعفر صادقه رؤیانه قدرزمانه‌دك تأخیر اولنوردیو سؤال
اولنمشیدی جواب اللی سنه قدردیدی زیرا حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم رؤیاسنده
کوردیکه کویا برالاجه کلب مبارك قاندن یالار بو رؤیایی تعبیر ایلدیکه بررجل کندی قزی حضرت
فاطمه رضی الله عنهانك اوغلی حضرت حسینی قتل ایلیه فی الحقیقه حضرت حسین
رضی الله عنهك قاتلی شمر بن ذی الجوشن ابرص الاجه ایدی رؤیای رسول صلی الله علیه وسلم اللی
سنه تأخیر اولندی باب حجره ده اوز بحثنده یزید بن معاویه‌نك خلافتنده حضرت حسینك شهید
اولدیغی وبورؤیا مرور ایلدی وکتاب مرقومده مذاکره‌یه صالح برقاچ نسنه‌لر وارکه ازجمله سر
دفتر انبیا علیه اشرف التحایا رؤیاسنده کوردیکه جنت اعلایه کیرمش وانده صالنمش خرما صالقمی
کوروب تعجب ایلدی بوکیمسه‌نك ایچوندر دیو سؤال ایلدی ابوجهل ایچوندر دینلدیکه بوجواب
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك درونه کوج کلدی وبیوردیکه ابوجهل ایله جنتك
نه مناسبتی وار والله ابوجهل ابدی جنته کیرمز زیرا جنته انجق نفس مؤمنه کیرر وقتا که حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه ابوجهلك اوغلی عکرمه مسلمان اولوب کلدکده انکله فرحلنوب
واکا قیام ایلدی وجنتده کوردیکی خرما صالقمنی ابوجهلك اوغلی عکرمه ایله تعبیر ایلدی
ومذاکره‌یه لایق اولان نسنه‌لرك جمله سندن بریده حضرت عمر رضی الله عنهك شامیدن والی
ایلدکلرندن بری یا امیر المؤمنین رؤیاده کوردمکه آی ایله کون جنك ایدوب مقاتله ایتدیلر هر برینك
یاننده برر کروه یلدز وار دیدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اول کیمسه‌یه سن قنغیسی ایله
ایدك دیدی اول کیمسه آی ایله ایدم دینجه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه آی ایله کون برر آیتدر
سن آیت ممحوه یعنی ضیاسی محو اولنان آی ایله ایمش سن بعد الیوم بنم ایچون برنسنه اشلمه دیوب
آنی والیلکدن عزل ایلدی که بو کیمسه معاویه رضی الله عنه ایله صفین جنکنده قتل اولنمشدر
واول جمله‌دن بری بودرکه حضرت عایشه رضی الله عنها رؤیاده قوجاغنه اوچ آی دوشدیکنی
کوردی حضرت ابی بکر رضی الله عنه اکا اکر رؤیاك رؤیای صادقه ایسه اهل ارضك
مختارلرندن اوچ کیمسه سنك خانه‌که دفن اولنسه کرکدر دیدی چونکه حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت عایشه رضی الله عنهانك سعادت خانه سنه دفن اولندی حضرت
ابی بکر رضی الله عنه ای عایشه رؤیاده کوردیکك آیلرك بریسی و خیرلیسی بودر دیدی کتاب
مرقومده پرعبر چوق نسنه واردر اوکتابك مؤلفی امام ابو عمر یوسف بن عبد البر النمری القرطبی

حديثده واثرده عصرينك اماميدر ومذاهب ناقللرينك بريدر بو امام همام وامام حافظ ابو بكر
احمد بن ثابت الخطيب البغدادى الشافعى درتيوز التمش اوج سنه سنده وفات ايتديلر رحمهما الله
تعالى واحياء علوم نام كتابده بعض صوفيه دن منقولدر كه ايدر بز طرسوسده ايدك بر كروه ايله اتفاق
ايدوب باب جهاد نام محله چقدق شهردن بر كلب آرديمزه دوشوب كلدى چقان باب جهاده واردق
كوردك بر حيوان لاشه‌سى طورر برتبه‌سنه يره چيقوب اوتوردق كلب اولاشديى كورد كده شهره
عودت ايلدى بعده يكرمى قدر كلب ايله دونوب اول لاشه‌يه كلدى كندى بر طرفه اوتوردى كلبلر
لاشه‌يه اوشديلر طويمدقجه كيرو طورمديلر حالا كه اولكى كلب بقوب طورر كندى حصه سنى
انلره ايثار ايلمش چقان كلبلر طويوب صوايچمكه كتديلر اوكلب دخى قالقوب كوكلرده باقى قلانى
ييوب بعده دوندى ميزان ذهبيده انس رضى الله عنهدن منقولدر كه اول داناى اسرار كائنات
عليه افضل التحيات بيورر (كيف انتم فى زمان يكون الامير فيه كالاسد والحاكم فيه كالذئب الامعط
والتاجر فيه كالكلب الهرار والمؤمن بينهم كالشاة الولهاء بين الغنم ليس لها مأوى فكيف حال شاة
بين اسد وذئب وكلب) يعنى اى اصحابم وامتم سز نيجه اولورسز شول آخر زمانده كه انده اميرلر شير
صفت ارسلان كبى وحاكملر توبى دوكلمش قورد كبى وتاجرلر فرياد ايديجى كلب كبى وارلرنده خالص
مؤمن سورى ايچنده مكانى اولميان متحير قيون كبى اولور بو قيون مثابه سنده اولان خالص مؤمنك
حالى ارسلان وقورد وكلب ايچنده نيجه اولور ديو بيوروب اظهار معجزه باهره ايلمش ابو مكى
قطيعينك امالى كتابنده ابو الدرداء رضى الله عنهدن منقولدر كه رسول اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم بزم ايله نماز قيلردى اوكيمزدن بر كلب كچدى درعقب الى اياغنه دكمدين هلاك اولدى چقان
حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم نمازدن فارغ اولدى (من الداعى على الكلب آنفا)
يعنى شمدى بوكلبه بددعا ايدن كيم ايدى ديدى خلقدن برى بنم يا رسول الله ديدى پيغمبر صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديكه (ماقلت) يعنى دعاده نه ديدك اول كيمسه (اللهم انى اسألك بان لك الحمد
لا اله الا انت المنان بديع السموات والارض ذو الجلال والاكرام اكفناهذا الكلب) بو دعايى اوقودم
ديدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (لقد دعا الله تعالى بالاسم الاعظم الذى
اذا دعى به اجاب واذا سئل به اعطى) يعنى بو كيمسه اسم اعظم ايله خداى متعاله دعا ايتمش كه
او بر اسم اعظمدر كه انك واسطه‌سيله دعا اولنسه حق تعالى قبول ايدر وانك واسطه‌سيله بر نسنه
نياز اولنسه حق تعالى احسان ايدر بو حديث كتب احاديثدن سنن اربعه‌ده ومسند امام احمد
حنبليده وابن حبان وحاكمك كتابلرنده كلب قصه‌سى اولمقسزين مسطوردر طبرانى ابن عمر رضى الله
عنهمانك حديثندن افاده ايدر كه بو حديثده اولان نماز يوم جمعه‌ده صلوة عصر ايدى دعا ايدن
كيمسه سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه ايدى وحضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم اكا ياسعد
دعوت فى يوم وساعة بكلمات لودعوت بهن على مابين السموات والارض استجيب لك فابشر
ياسعد) يعنى اى سعد بر كونده و بر ساعتده و برالاى كلمات ايله دعا ايتدك كه اكر بونلر ايله سموات
وارض بينلرنده اولانلره بددعا ايلسك مستجاب اولوردى بشارت سكا ياسعد ديو بيورديكه بو روايته
كوره اسم اعظم بو دعانك ايچنده ايمش شاة بحثنده اسم اعظمى آخر حديثده ديكر كونه اثبات
ايلدى ايدى ايكيسنه دخى مداومت اولنسه خوب اولور زهد نام كتابده امام احمد حنبلى جعفر بن
سليماندن روايت ايتديكه راوى ايدر مالك ابن دينار رضى الله عنهك يانده بر كلب كوردم بونكله
نه اشلدك ديو سؤال ايلدم يا ابا يحيى قبيح نديم وجليسدن كلب خير ايدر ديو جواب ويردى
ترمذى وحاكم وغيريلر روايت ايدر كه وقتا كه حق تعالى آدم عليه الصلوة والسلامى روى زمينه
ايندردى شيطان عليه اللعنه يرتجى جانورلره كلوب آدم عليه السلامك اوزرينه قشقرديكه آدمه

اذيت ايده لر آدمه اذيت ويرمده انلردن شدتلسى كلب ايدى جبرائيل عليه السلام كلوب آدم عليه
السلامه بيورديكه الكى كلبك باشى اوزرينه قيوب صيغه تا كه كلب سكا تواضع والفت ايليه بو سببدن
كلب آدمه محبت ايدنلردن واولاد آدمى حفظ وحراست ايدنلردن اولدى امام احمد حنبلى رحمه الله
عليهك مناقبنده منقولدر كه امام همام ايشتمشكه ماوراء نهردن بر كيمسه قتنده اوج حديث شريف وار
اول كيمسه يى آرزو ايدوب كتدى واروب اول كيمسه يى بر پير آدم بولديكه بر كلبه طعام ويرر سلام
ويردى اودخى سلام آلوب بعده كلبه طعام يدرمكه مشغول اولدى احمد حنبلينك درونه كلديكه
بو كلبه مشغول اولدى بكا اقبال والتفات ايلمدى وقتا كه شيخ اول كلبى اطعامدن فارغ اولوب
شيخ احمد حنبلى يه التفات ايدوب امامه ديديكه كوياسنك خاطريكه كلديكه بن كلبه اقبال ايدوب
سكا اقبال ايتمدم امام ايتدى بلى شيخ ديديكه ابو الزناد اعرجدن ابو هريره رضى الله تعالى عنهدن
بكا خبر ويرديكه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشكه (من قطع رجاء
من ارتجاه قطع الله تعالى منه رجاه يوم القيمة فلم يلج الجنة) يعنى بر كيمسه كنديدن اميد طوتنك
اميدنى قطع ايلسه حق تعالى دخى قيامتده كندودن انك اميدنى قطع ايدر كه جنت اعلايه كيرمز
بزم بو يرمز كلب اولميجق يردر بو كلب بزى قصد ايدوب كلمش بن خوف ايتدمكه بونك اميدنى
قطع ايتمش اولامده بو بهانه ايله حق تعالى روز قيامتده كنديدن بنم اميدمى قطع ايليه امام احمد
رحمه الله ديديكه بو حديث شريف بكا كافيدر وبو كا يقيندر رساله قشيريده جود وسخا بابنده
نقل اولنان حكايه كه عبد الله بن جعفر رضى الله تعالى عنهما تارلالغه چيقوب ناسك خرماالغنه
ايتديكه انده بر غلام عربى ايش كورر اوغلامك غداسى اولان اتمك كلديكه اوج اتمك ايدى
اومكانده بر كلب اولمغله اتمكك برينى كلبه آتدى بعده ايكنجى اتمكى واوچنجى يى دخى آتديكه كلب
اوچنيده اكل ايلدى عبد الله بن جعفر باقوب طورردى يا غلام هر كون سنك يجككك قاچ اتمكدر
ديدى غلام ايتدى كورديككك قدر حضرت عبد الله ايتدى نيچون بو كلبه ايثار ايلدك غلام
ايتدى بو يركلب اولاجق يردكلدر بو كلب مسافه بعيده دن آج كلدى رد ايتمكى مناسب كورمدم
عبد الله بن جعفر دخى اتمك قالمدى بو كون سن نه اشلرسن ديدى غلام جواب ويروب بو كونكى
كونمى بويله طور يرم ديديكه حضرت عبد الله دخى بانسده اولان اصحابنه بن سخاوتده ايچغم
شو غلام بندن سخيدر ديدى وغلامى اشترا ايدوب آزاد ايلدى وبر باغچه يى ايچنده اولان نسنه‌لر
ايله اشترا ايدوب اول غلامه هبه ايلدى باب حادى حمار بحثنده سبقت ايلدى حاكم
حضرتلرى جابر رضى الله عنهدن روايت ايتمشيديكه اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى
عليه وسلم بيورديكه (اذا سمعتم نباح كلب ونهيق حمير فى الليل فتعوذوا بالله من الشيطان الرجيم
فانهما ترى مالاترون واقلوا الخروج اذا حدث فان الله تعالى يبث فى الليل من خلقه ما يشاء) اى
اصحاب وامتم سزلر وقت ليلده كلب فريادينى وحمار چاغرمسنى ايشتديككزده تعوذ ايديكز زيرا
آنلر سزلرك كورمديككزى كوررلر فريادلرى اندندر وكيجه اولدقده طشره چقمغى ازايلك زيرا حق
تعالى مخلوقندن چوق نسنه يى كيجه آشكاره ايدوب طاغيدر (غريبه) كتاب السير بخير البشرده
مالك ابن نفيعدن منقولدر كه ايدر بر دوه‌م فرار ايتمشيدى و بر يارد دوه‌مه سوار اولدمكه انى تفتيش
ايدم كيدوب بولدم وعيالمه عودت مراد ايتدم مكر اخشام يقين ايمش كيجه اولدى اكلندمكه
صباح اوله دوه‌لرى ايخديروب بغلدم و بر قوم ديه سنك چوقورينه يا توب نيمجه او يومشدم هاتفدن
بر ندا ايشتدم سويلركه اى مالك اكر دوه‌كك چوكديكى يرى تفتيش وتفحص ايلسك عودتك مبارك
اولور كه انده اولان نسنه سنى مسرور ايدر مالك دير كه قالقوب دوه‌يى چوكديكى يردن كيدردم

وبرمقدار حفر ايدوب اشدمكه ورس ديدكلرى يمندن كلان صارى اوت كبى خالص صاريدن
اينه كى مجلا برمرأۀ حسنى صورتنده برپوط اياغمه طوقندى چيقاروب اثوابم ايله پاك سلدم واياغ
اوزره ديكدم وكندى كنديمى ضبط ايده ميوب دوشوب اكا سجده ايلدم بعده قالقوب دوه مك
برينى اكا قربان ايدوب قانى بوتك باشنه صاچدم واكا غلاب ديو آد تسميه ايلدم بعده اول كزيده دوه مه
يوكلدوب عيالمه كتوردم قومدن چوق كيمسه بونك اوزرينه بكا حسد ايتديلر واستديلركه پوطى
حاضر ايدمكه كلوب بنم ايله عبادت ايده لر بن ابا ايدوب يالكز عبادت ايتدم وهر كون اون دفعه
عبادت ايتمكى نفسمه وظيفه قيلدم واوج قيونم وارايدى پوط اوغرينه قربان ايدوب تمام ايتدم
بركون صباحه داخل اولدمكه قربان ايده جك نسنه م يوغيدى نذريمه وفا ايتامكى روا كورميوب
پوطه كلوب بو حالمدن شكايت ايلدم درون پوطدن برهاتف ندا ايتديكه اى طالب مال مالى بولمقده
مشقت يوقدر طاش ايله اوربلى اولان فلان قيويه وارانده برسياه كلب وارقان يلار انى طوت
بعده انكله قيون شكار ايله ديو سويلر مالك ديركه على الفور چيقوب اول قيويه واردم كوردمكه
ياوز باقشلى برسياه كلب طورر بر يبان صغرينه حمله ايلدى وآلوب اشاغى ياتوردى بن باقوب
طورردم بعده قارنى ياروب قانى يلادى بن خوف ايدوب كيرو طوردم بعده جسارت ايدوب ايلرو
واردم او ياره لديكى لاشه يه قارشو طورردى بكا التفات ايلمدى درعقب بوغازينه برايب بغليوب
چكدم بكا تابع اولدى بنيدم اولان دوه مك يانه كلدم والوب اول يبان صغرينك يانده ايخدردم
وانى بوغازليوب لحمنى ودريسنى الوب دوه يه يوكلندم كه قايش ايدم وشنلكى قصد ايدوب كتدم
كلب آردمجه كلوردى اول اثناء راهده برآهو ظاهر اولدى كلب صيچرامغه وبنى چكمكه بشلدى
ايابو شكاره قيوورسمى ديو ترددايدردم متوكل اولوب قيوويردم اوق كبى كيدوب تاكه قاپوب الدى
بنده كلوب اغزندن چكدم اليمه قيوويردى كه سرور ونشاطم زياده اولدى عيالمه كلدم غلاب اوغرينه
آهويى ذبح ايليوب يبان صغرينك اتنى احبابه توزيع ايلدمكه خيرلى كيجه ايله كيجه لدم بعده صباح
اولدقده شكاره چقدمكه بر يبان حمارى فوت ايدوب كچورمدى وبر يبان صغرى اوزتمدى وبر يبان
كچيسى اندن قورتلمدى وبرآهو اوكلبى عاجز قويمدى جمله سنى شكار ايلدى سرورم قات اندرقات
اولدى وكلبه اكرامى مبالغه ايدوب ادينه سحام ديدم سياه كلب ديمكدر بو كيفيت ايله كلب مرقوم
برمدت اكلندى كونلرده بركون اوكلب ايله شكار ايدردم يواسنده يمورطه اوزرنده طورر بردوه قوشى
كوردمكه بكا يقين ايدى كلبى اكا ارسال ايلدم قوش قالقوب كلبك اوكنجه كندى بوكرك آت ايله
بنده آردلرينه دوشدم فچان كلب دوه قوشنه صيچرايوب المغه يقين اولديسه هوادن برطوشنجل
قوشى سوزيلوب كلبك اوزرينه حمله ايلديكه كلب دونوب بكا بروكلدى نه توقف ايتدى نه صيچرادى
بنده اكلندردم كلب كلوب انك اياقلرى اراسنه كيردى طوشنجل دخى قارشومده برقيايه ايندى سحنه
آغاز ايدوب سحام ديدى كلب لبيك ديدى طوشنجل ❊ هلكت الاصنام وظهر الاسلام فاسلم
تنج بسلام والا فلست بدار مقام ❊ يعنى اى سحام پوطلر هلاك اولدى اسلام ظاهر اولدى اسلامه كلكه
سلامتله نجات بولاسك اكر اسلامه كلمزسك سن دار مقامده دكلسك ديدى بعده طوشنجل اوچدى
وكلبه باقه كوردم بردخى كوره مدمكه آخر كورديكم بو اولدى (فائدۀ اخرى) حاكم مستدركده ام
المؤمنين حضرت عايشۀ صديقه رضى الله تعالى عنها دن روايت ايتديكه حضرت عائشه بيورر
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك وفاتندن آز وقت صكره دومة الجندل قلعه سى اهاليسندن
برخاتون كلوب حضرت رسولى استديكه سحر احوالندن باشنه برواقعه كلمش هنوز عمل ايتامش
انى سؤال ايليه پس حضرت رسولى كورميجه اولقدر بكا ايلديكه كثرت بكاسندن رحم ايلدم

وسويلرديكه قورقرم بن هلاك اولمشم بنده سر كذشتندن سؤال ايلدم ديديكه بنم برغائب زوجم
وارايدى برعجوزه عورتك يانه واروب سر انجاممدن شكايت ايلدم ديديكه اكر بنم ديديكمى اشلرسك
زوجك يانكه كلور بن ديدمكه اشلرم وقتاكه كيجه اولدى اول عجوزه عورت ايكى كلب ايله بكا كلدى
برينه بن سوار اولدم برينه او آز ساعتده بابله واروب طوردق كوردمكه ايكى كيمسه اياقلرندن آصلمش
بكا مرادكنه دردبديلر سحر اوكرنمكه كلدم ديدم بز فتنه يز كافر اولمه عودت ايله ديديلر بن ابا
ايدوب عودت ايتمم ديدم چون كتمزسك شو تنوره كيت ايچنه بول ايله ديديلر بن تنوره كيدوب
خوف ايلدم ايچنه بول ايلمدم دونوب انلره كلدم اشلدكمى ديديلر بن ايتدم بلى برنسنه كوردكمى
ديديلر بن ايتدم برنسنه كورمدم انلردخى ديديكمزى اشلمه مش سن وارولايتكه كيت كافر اولمه
ديديلر بن ينه ابا ايلدم چون كتمزسك تنوره وار ايچنه بول ايله ديديلر بن تنوره واردم تويلرم اورپردى
وقورقوب ينه يانلرينه كلدم اشلدكمى ديديلر بلى ديدم نه كوردك ديديلر نسنه كورمدم ديدم بنه
اولكى كبى سويلديلر اوچنجيده كيدوب تنورك ايچنه بول ايلدم كوردمكه دمور كيمش برآتلى شخص بندن
چيقوب اسمانه طوغرى كندى بنده اول كيمسه لرك يانلرينه كلدم بو كيفيتى خبرويردم صادقسن
اوكيدن سنك ايمانك ايدى سندن چقدى واركيت ديديلر جادوعورته والله بن برنسنه اوكرنمدم وآنلر بكا
برنسنه دخى سويلمديلر ديدم عقبنجه اول كيمسه بلى سكا نسنه سويلمدك سن نسنه ده مراد ايتمدك
انجق شو بغداى ال الك بن الوب اكدم ونابت اول ديدم درعقب نابت اولدى بعده حصاد اول ديدم
حصاد اولدى بعده اون اول ديدم اون اولدى بعده اتمك اول ديدم اتمك اولدى كوردمكه نه ديرسم
ايله اولبور المده اولان دوشوب اختيارم كندى پشيمان اولدم والله ياام المؤمنين سحردن برنسنه اشلمدم
وابدى برنسنه اشلم ديوب اصحاب كزين رضوان الله عليهم اجمعيندن برچاره نياز ايلدى انلردخى عورت
ايچون نه جواب ويره جكلرينى بيله مديلر وبلمدكلرى شئ ايله جواب ويرمكدن حذر ايتديلر
بالاخره ديديلر كه پدر ومادرك صاغ اولسه لر ياخود بريسى صاغ اولسه انلر سكا چاره بولوب
كاركير اولورلردى راوى حديث حاكم حضرتلرى بو حديث شريف حديث صحيحدر ديدى
(انتهى الكلام بو حديث شريفك راويسى هشام ابن عروه پدرندن وحضرت عايشه
رضى الله عنها دن نقلا ديركه اصحاب كرام رضوان الله عليهم اجمعين صاحب ورع وخشيت
باريده بركمال اولدقلرندن تكلف وجرأة على الله دن بعيد اولديلر كه آيا خطاده مى واقع اولورز
ديو سحردن سؤال ايدن برعورته بركونا جواب وافتاده امساك ايدوب سويلمديلر فرضا اول
عورت اليوم بزه كلك لازم كلسه واقع حالى انلرك خلافى بولورديكه باى حال برجواب ايله مجابه
اولوردى بعض حنبليلردن ديرلركه بن ديرمكه بو حديث ايله ظاهر اولديكه ايمان ايله سحر
برقلبده جمع اولمازكه بركيمسه قلبنده ايمان اولدقجه ساحر اولماز اول مسكينه عورتك حالندن عبرت
ال كه شيطان عليه اللعنه وهواى نفس اماره انى نه ورطۀ هلاكه كرفتار ايلدى حالا كه مرقومه
بومصيبتلره خبردار دكل ايدى كا هلرك عادتى بويله دركه كشى يى اشاغى ايدر وقورققلغى ايجاب
واقتضا ايدر واحتياجى قات اندرقات ايدر شو قائل نه خوب ديمشدر ❊ شعر ❊ اذا ما دعتك النفس وما
لحاجة ❊ وكان عليها للخلاف طريق ❊ يعنى نفس اماره سنى برنسنه يه دعوت ايدرسه اكا مخالفت
ايتمكه طريق وار در نفسه ارزوسنى ويرملى دكل زيرا (ان النفس لامارة بالسوء) بيورلمشدر
❊ فخالف هواها ما استطعت فانما ❊ هواها عدو والخلاف صديق ❊ يعنى نفسك هواسنه قادر
اولديغك قدر مخالفت ايله زيرا هواى نفس دشمندر اكا مخالفت دوستلقدر ❊ تذنيب ❊
سحرك حقيقت وتأثيرى واردر بعضيلر يوقدر ديدى لكن صحيح اولان اولكيدر كه ظاهر قرآن ايله
سنت اكا دلالت ايدر امام ماوردى ديركه سحر واقع اولاجق مقدارده علما اختلاف ايتديلر وعلمانك

سحر حقنده اضطرابلری واردر زیرا خارق عادة نسنه درنه قدرشیده نفوذی ووقوعی اولوردیدیلر
بعضیلر ارایله عورتك بيني تفريق ایده جك مقدارلكاوزرینه سحرك تأثیری زیاده اولماز دیدیلر
زیرا حق تعالی سحر ارایله عورتك بيني تفريق ايدر ديو بيورديغى سحرك بيوك تأثيرينى تعظيم
طريقيله و بزم حقمزده سحر ايچون قورقوتمق طريقيله ذكر ايلدى اكر سحرك اندن بيوك برتأثيرى
دخی اولسه ايدى حق تعالى انى ذكر بيوررردى زيرا مبالغه وقتنده مثل ضرب اولنماز الا مذكور اولان
نسنه نك اعلى اولان احوالیله ضرب اولنور مذهب اشعريه بودر كه سحرك تفريقدن زیاده تأثیری
اولمق جائز اوله امام ماوردی دیر که اصح اولانده بودر زیرا فاعل حقيقى انجق جناب باريدر سحردن
واقع اولان حضرت بارينك جارى ايلديكى عادتيدر وعادة باريده ايشلر متفرق دكلدر وايشلرك بعضيسى
بعضيسندن اولى دخی دكلدر كه سحر كيمنه تأثير ايدوب كيمنه ايتميه فرضا سحرك برمرتبه يه قصر
اولمسنه شرع وارد اولسه اكا رجوع واجب اولوردى لكن قائل اولك ديديكنه قصر واجب اولمسنى
قطع ايدر شرع بولنمدى وآيت كريمه ده زوجينك تفرقه سى ذكر اولنديغى سحرك زياده تأثيرى اولديغنى
منعه نص وتصريح دكلدر و بحثمز سحرده تفريقدن زیاده ظاهر اولورمى اولمازمى بونده در
اكر دينلورسه كه مذهب اشعريده خارق عادة اولان نسنه يد ساحرايله حصول پذير اولديغى تجويز
اولنديغى صورتده نبی ايله ساحرى نه شیء تمیيز ايدر (جواب بودر كه خارق عادة اولان نسنه نبی ايله
ولی وساحريدلرنده دخی اولور لكن نبی اول خارق عادة ايله خلقى الزام ايدر وانك مثلنى كتورمكدن
عاجز قور كنديني تصديق ايچون وخارق عادة اولان نسنه ايله جناب باريدن خبر ويرر كه اكر
كاذب اولسه كندى يدنده بو يله خارق عادة نسنه ظهور ايتمزدى فرضا حق تعالى يد كاذبدن
دخی خارق عادة نسنه يى ظهور ايتدرسه انبياء عظامه معارضه ايدنلردن دخی خارق عادة
نسنه لرى ظهور ايتديرردى ولى ايله ساحرى ديرسك انلر خلقى الزام ايدوب عاجز قويمزلر واول خارق
عادة اشلر يني پيغمبرلكه استدلال ايتمزلر اكر بويله براد عادة اولسه لر انلرك يدلرنده دخی خارق عادة
نسنه لر ظهور ايتمزدى ولى ايله ساحرك فرقى ايكى وجهله دركه بربسى مشهوردر كه سحر انجق
يد فاسقدن ظاهر اولور ديو مسلمين اتفاق ايتمشلردر وكرامت انجق وليدن ظاهر اولور فاسقدن
ظاهر اولماز امام الحرمين وابوسعيد المتولى وغيريلر بويله جزم ايلديلر (ايكنجى وجه سحر علاج
واعانت ومزج اجزا وايش ايله نشئت ايدر كرامت بونلردن برشيئه محتاج دكلدر وفروع فقهدن
بومسئله سحره متعلق اولنلرك تفصيلنى ديرسك سحرى تعليم وتعلم صحيح قول اوزره حرامدر
وتعلمى مراد ايدن كيمسه يه تعلمى جائز اولمامق صوابدر قاضى حسين وابراهيم المروزى ديرلر كه
اكر سحرى اوكرنمكده حضرت باری يه طاعتى ترك بولنورسه جائز دكلدر اكر ترك طاعت يوغيسه
اكر سحرى اوكرنمكله ناسك كندى يه اولان سحرنى دفع ايتمك قصد ايدرسه تعلمى جائزدر
اكر ناسه سحر ايتمك ايچون نيت ايدرسه تعلمى جائز دكلدر انتهى الكلام ☼ وبو اختلاف شول
سحرده دركه كفر اعتقادينك اوزرينه توقف ايلميه ياخود محظور اولوب مشروع اولميان نسنه يه
مباشرت ايتمكه توقف ايدر سحر اوله مثلا نمازى ترك ايتمك كبى وبونك غيرى نامشروع اشلر كبيكه
انى ارتكاب ايتميجه سحر حصول پذير اولميه بويله اولان سحرى اشلمك بالاجماع حرامدر
مطلقا سحر كناه كبيره دندر مذهب مالك وابى حنيفه واحمد حنبلى رحمهم الله تعالى عليه
ساحرك تكفير اولنسيدر حق تعالانك ☼ وماكفر سليمان ☼ يعنى حضرت سليمان سحر ايتمدى
ديو بيورلمق مقامنده سحرى كفر ايله تعبير بيورلدى زيرا ناس حضرت سليمان عليه السلامى سحره
نسبت ايتديلر ايدى يوخسه كفره نسبت ايتمديلر و بردخى حق تعالانك ملكيندن حكايت ☼ انما نحن

فتنة فلا تكفر) بيوريلان آيت كريمه يه بناء ساحر تكفير اولنور شافعينك مذهبى ساحر تكفير اولنمامقدر
مكر كه سحرده كفرى مقتضى برقول يابر فعل اوله رافعى رحمة الله تعالى عليه ايدر بر كيمسه
سحرك مباح اولمسنى اعتقاد ايلسه كافردر ابن صباغ دير كه ساحر كواكب سبعه يه تقربى
وكواكبدن التماس ايتديكنى كواكب خبر ويرر ديو اعتقاد ايلسه اوكيمسه كافردر امام قفالدن
منقولدر برساحر بن سحرى قدرت بارى اولمقسزين كندى قدرتم ايله اشلرم ديسه كافردر واكر
ساحر توبه ايلسه مقبول اولور امام شافعى قتنده رحمه الله تعالى امام مالك رحمه الله تعالى
دير كه سحر زنديقلقدر برساحر بن سحرى خوب ايدرم ديسه قتل اولنور وتوبه سى مقبول اولماز
زنديقك توبه سى مقبول اولمديغى كبى سرمذهبمز امام اعظمدن دخی رحمه الله بويله روايت
اولندى امام احمد حنبليدن رحمه الله ايكى قول منقولدر مذهب مالك ايله شافعى كبى ابو حنيفه
رحمه الله تعالى دير كه ساحره اولان عورت حبس اولنور قتل اولنماز ساحر دخی قتل اولنماز مكر
مسلمينه مضرتى اوله بو تقديرجه عهدى نقض ايتديكى ايچون قتل اولنور ابو حنيفه مطلقا
قتل اولنور ديمشدر وسحر اولنمش كيمسه يه مطبوب ديرلر و بر كيمسه سحر ايليه طب الرجل ديرلر
طب ايله سحردن كنايه ايدرلر مثلا يلان صوقمش كيمسه دن سليم ديو كنايه ايتدكلرى كبى ابن
انبارى دير كه طب لفظى اضداددندر مرضك علاجنه ده دينور وسحره ده دينور حالا كه طب اعظم
دوالردندر ورجل طبيب دينور علم طبه عالم اولان كيمسه يه وطبيبه طبيب تسميه اولنديغى حذاقت
وذكاوتى اولديغى ايچوندر ☼ فائدهٔ ادبيه ☼ آداب مجلسى بلدير كه اعمى ابو علاء المعرى
بركون مصر خليفه سى شريف المرتضى نك مجلسنه وارر بر كيمسه يه طوقونمشيدى اوكيمسه ده
كيمدر بو كلب ديدى ابو العلا دخی كلب شول كيمسه دركه كلبى يتمش آد ايله بلميه ديدى شريف
مرتضى دخی ابو العلا يى ياننه كتوردوب تجربه وامتحان ايدوب زياده عالم ودانشمند بولدى
متنبى شاعر مجلس خليفه ده ياد اولندى خليفه شاعر مر قومك مساويسن سويليوب عيبلرينى
ذكر ايلدى ابو العلاء المعرى متنبى قولكزك شعرندن انجق شوقولى اولسه دخی اطافتلى كلامى
اولمسه كنديسنك كمالى ظاهردر ديمش شعر ☼ لك يامنازل فى القلوب منازل ☼ لكفاه شرفا وفضلا ☼
يعنى اى درونلرده مرتبه سى اولان شخص سنك ايچون مرتبه لر واركه فضل وشرافت جهتندن
سكا كفايت ايدر بو كلامى ايشدنجه خليفه ده آثار تغير ظاهر اولوب لا حول ديه رك قالديرك
شو حريفى ديو حضورندن اخراج اولنمغه وحبسه امر ايلدى ومجلسنده حاضر اولنلره نه مراد
ايله بو قصيده يى بو اعمى ذكر ايلدى متنبى نك بوندن خوب شعرى وار ايدى انى ذكر ايلدى
بلديكزمى ديدى انلر دخی بلمك ديديلر خليفه ده دخی مرقوم اول بيتى سويلمكله متنبى نك
قصيده سنده شوقولنى مراد ايدوب بزه تعريض ايلدى ديدى ☼ شعر ☼ واذا اتتك مذمتى من ناقص ☼
فهى الشهادة لى بانى كامل ☼ يعنى برناقص كيمسه دن بنم مذمتم سكا افاده اولنورسه او بنم كامل
اولديغمه شهادتدر ديمشيدى چونكه كندى متنبى نك مساويسنى سويلدى بو بيت خاطرينه
كلنجه كندى ناقص كيمسه لردن اولمق اقتضا ايدر كه مرقومك او بيتى اوقومسى خليفه نك
خاطرينه بو بيتى كتورمكله غضبناك اولمسنه باعث اولدى شيخ الاسلام تقى الدين مرقوم
ابو العلانك كيفيت حالندن سؤال اولنمشيدى خيرده در ديو جواب ويرديكه مرقومك حقنده
سويلنان كلماتك احسنيدر (فائدهٔ اخرى) شعراى دولت عباسيه دن ابو نواس شاعر ديوانده دير كه
☼ انعت كلبا اهله فى كده ☼ قد سعدت جدودهم بجده ☼ يعنى بن بر كلبى وصف ايدرمكه صاحبلرى
انك كسبنى طلبده در وصاحبلرينك جدو سعيلرى انك جد و سعيى ايله سعيد اولمشدر كه مراد

شكار ايتديكيدر ظاهرا صيادك سعيى كلبك سعيى ايله خوب اولور * فكل خير عندهم من عنده * وكل رفد نالهم من رفده * يعنى هر خير كه كلب صاحبى ايله دركلبدندر وهر عطا كه انلر مائل اولمشيدى كلبك عطاسندندر مراد شكاريدر * يظل مولاه له كعبده * يبيت ادنى صاحب من فهده * يعنى اوكلب صاحبى كولهسى كبى سايه ايدركه اوكلب وپارس طبيعتنه ادنى مقارنت ايله كيجه لر كويا كه پارس كبى چوق اويور وچوق كرنشور * اذاعرى جلله ببرده * ذاغرة محجلا برنده * يعنى اوكلب بو كيفيت ايله كيجهلدكده صوغقدن حوليده كنديني ستر ايدر اوبر كلبدر النى غره لى اياقلرى سكلدر * تلذ العين حسن قده * باحسن سدميه وطول حده * يعنى اوكلبك قدقامتى حسنى يناغى اوزنلغى ايله خوب طوداقلرى چشم ناظرانه لذت ويرر دينلمشدر كه ابو بكر خالدى بركون خليفه نك مجلسنه داخل اولوب برقصيده انشاد وقصيده سنده جناب خليفه يى مدح ايتمشيدى خليفه دخى جائزه بخش ايده جك اولدى اوكنده خالص التون برصحن وار ايدى ابو بكره اشارت ايتمكله خليفه اول صحنى احسان ايلدى ابو بكر مجلس خليفهدن مسرور چيقوب اثناء راهده ابو الفتح ابن خالويه ايله ملاقات ايتديكه انلر دخى عطيهٔ شاهانهدن حظ ايدوب ابو بكره تهنيه ايتديلر چون صباح اولدى ابو بكر خدمت خليفه ايچون ديوان خليفهيه كلدى جناب خليفه دخى نيجه خالك ونيجه كيجه لدك ديو سؤال ايلدى مرقوم دخى خير ايله ايدى افندم ديو جناب خليفهيه دعالر ايدوب ديديكه امير المؤمنين افنديمزه دعالر ايدوب كيجه لدك وصحنى قبوب حسنى ايله متمتع ومتلذذ اولدم افنديمزك سابق اولان صدقات واحسانلرينه الحاق ايلدم هر خير كه بزم قتمزده اوله افنديمز طرفندندر دينجه جناب خليفه ده آثار تغير ظاهر وغضبى حدون بيرون اولوب ابو بكره چيق معامله سن ايلدى اولدخى محزون ومنكسر البال طشره چيقوب ينه ابن خالويهك ياننده كذار ايلدى اولدخى نيچون شكسته بال دوررسن ديدى سؤال ايدوب ابو بكر دخى سر كذشتى خبر ويردكده حقيقتده بو كلامى خليفهيه سويلدكمى ديدى اولدخى بلى ديدى ابن خالويه ايتدى سن نيرده ايدك امير المؤمنينى كلب ايتمش سك عقلك نيره كتدى ايدى ابونواسك ديوانده شوقولنى اشتمدكمى * شعر * فكل خير عندهم من عنده * وكل رفد نالهم من رفده * يعنى هر خير كه كلب صاحبى ايله دركلبدندر وهر عطا كه انلر نائل اولمشيدى كلبك عطاسندندر ديمشدر دينجه ابو بكر خالدى خوفندن وفات ايتمكه يقين اولوب بعده چاره نهدر بكا تعليم ايله ديو نياز منداولدى اولدخى تمارض ايدوب برقاچ كون خستهلك اظهار ايله بعده شفاء اظهار ايله بعده امير المؤمنينه كل جناب خليفه سبب مرضكدن سؤال ايدرسه ابونواسك ديوانى مطالعه ايلدمدى ديدى وقتا كه مرقوم بو روبشى اشلدى جناب خليفه اندن خوشنود اولدى

(فائدهٔ اخرى) حق سبحانه وتعالىنك شوقول شريفى دركه (وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد لواطلعت عليهم لوليت منهم فرارا ولملئت منهم رعبا) يعنى اصحاب كهفك كلبى اولدقلرى مغارهنك اوكنده قوللرين دوشهمش دور ريا محمد سن انلره نظر ايلسك انلردندن فرار ايدوب دوزدك انلرك اعضالرى بيوك وكوزلرى اجق مهابتلرى اولدقلرى ايچون درونك خوف ايله مالامال اولور ديو بيورمشيدى اكثر اهل تفسير اصحاب كهفك كلبلرى كلاب جنسندن اولديغنى تفسير ايدوب لكن كلبك لوننده اختلاف ايتديلر ابن عباس رضى الله تعالى عنهما بر بوزجه كلب ايدى ديدى وابن عباسدن برروايتده برقرمزى كلب ايدى اسمى قطميردر ديو منقولدر مقاتل رحمه الله تعالى برصارى كلب ايدى ديدى قرطبى صاريلغى قرمزى يه مائل ايدى ديدى كلبى رحمه الله تعالى ايتدى الاجام لوننده ايدى بعضيلر سما لوننده ايدى ديديلر وبعضيلر سياه وبياض وقرمزى الاجه ايدى ديديلر حضرت على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه

اصحاب كهفك كلبنك اسمى ريان در ديدى اوزاعى انك ادى ثيردر ديدى شعيب الجمالى دخى ادى حمراندر ديدى وهب حضرتلرى نقيا دردى ابن جريردن نقل اولنديكه اصحاب كهفك كلبى ارسلان ايدى ارسلانهده كلب تسميهسى واردر نتكم نبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ابولهبك اوغلى عتبهيه حضرت بارى سكا كلب مسلط ايليه ديو بددعا ايتمشيدى حضرتك بددعاسنه اوغرايوب عتبهيى ارسلان پاره لديكه اسد بحشنده مرور ايلمشدر برفرقه ديركه اصحاب كهفك كلب تسميه اولنان ايچلرندن بريدركه مغارهنك قپوسنده اوتوروب انلرى كوزهدرايدى ناسدن قپوده بكلينلره حيوان اسمى تسميه اولندى مثلا جوزا تعبير اولنان يلديزه تابع اولان يلديزه كلب تسميه اولنديغى كبى زيرا جوزايه تابع اولان اويلدز انسانك اردنجه كلان كلب كبيدر وبرقوم دخى ديديلركه اصحاب كهفدن كلب تعبير اولنان كيمسه انلرك طباخى ايديكه طبرى بويله حكايه ايلمشدر لكن بو قولى آيده قوللرينى دوشرر ديو بيورلمق ضعيف قيلر زيرا قوللرى دوشمك عرف وعادتده كلبك صفتلرندندر ابوعمر والمطرز وغيريلر حكايه ايدركه جعفر بن محمد الصادق رضى الله تعالى عنهما وكلبهم باسط قول شريفنى وكالبهم قرأت ايلدى احتمالى واركه كالبهم ايله انلرك مؤنلرينى كورن بورجلى مراد ايتمش اوله خالد بن معدان ديركه جنت اعلاده اصحاب كهفك كلبى وحضرت عزيرك عليه الصلوة والسلام حمارى وحضرت صالح عليه الصلوة والسلامك ناقهسندن غيرى دابهلردن برحيوان اولمز مفسر ابن عطيه ديركه پدرم بكا خبر ويردى ابو الجوهريدن درت يوز التمش طقوز سنه سنده استماع ايلدم انلر بيورمشلركه بركيمسه اهل خيره محبت ايلسه انلرك بركاتلرندن بركاته نائل اولور كورمزميسنكه بركلب اهل فضله محبت ايدوب انلره مقارن اولمغله جناب بارى اوكلبى قرأن كريمنده انلر ايله ياد ايلدى آيت كريمهده اولان وصيد لفظنده مفسرون كرام اختلاف ايتديلر ابن عباس رضى الله تعالى عنه وصيد مغارهنك اوكيدر ديديكه مجاهدك قوليده بودر سعيد بن جبير ديركه وصيد ترابدر وينه ابن عباسدن رضى الله تعالى عنهما دخى بويله روايت اولنمشدر سدى رحمه الله تعالى ديركه وصيد قپودر ديمكدر وبو دهينه ابن عباسدن منقولدر وقپو معناسنه اولديغنه شعر دخى انشاد اولنمشدر كه (بارض فضاء لايسد وصيدها * على ومعروفى بها غير منكر) يعنى بن محبوبهمه برواسع يرده ملاقات ايتدمكه انك قپوسى بنم اوزريمه قپنمزدى حالاكه بنم او محبوبه ايله معامله ومعروفم منهى دكلدر ديمشكه وصيدها اى بابها ديمكدر عطا حضرتلرى ديركه وصيد قپونك التنده اولان بنالردركه طائفهٔ عربك اوصدت الباب واوصدته ديدكلرى كلاملرندن مأخوذ دركه اغلقته يعنى قپويى بغلدم ديمكدر تفصيل معناى آيت كريمه بويله كه يا محمد اكرسن انلره نظر ايدوب مطلع اولسك انلردن فرار ايدوب دونردك وانلردن درونكه قورخو طولديريلوردى حق تعالى انلره مهابت الباس ايتديكى ايچونكه حتى انلره بركيمسه واصل اولميه وخوف ايله منع ايلدى تاكه انلرى براحد كورميه دينلمشدر كه انلرك كورلمسى ممكن اولمديغى اولدقلرى مغارهنك وحشت ودهشتى اولديغى ايچوندر ابن عباسدن رضى الله تعالى عنهما منقولدركه ايدر معاويه رضى الله تعالى عنه ايله روم جانبنه غزايه چقمشدك اصحاب كهفك مغارهسنه مرور ايلدك معاويه رضى الله تعالى عنه اصحاب كهف كشاده اولنسه نظر ايلسك ديدى بن ايتدم سنك ايچون انلره باقق بو قدر زيرا حق تعالى سندن خيرلى كيمسهيى انلره باقمدن منع ايدوب (لواطلعت عليهم لوليت منهم فرارا) آيت كريمهسنى بيوردى معاويه رضى الله تعالى عنه دخى بو كلامى كوش ايتميوب كيرودورم تاكه انلرك حالنه مطلع اولمينجه ديدى بعده برقاچ كيمسهلر كوندر ديكه اصحاب كهفه باقهلر چون او كيمسهلر مغارهيه كيرديلر حق تعالى بر روزكار كوندر ديكه روزكار انلرى مغارهدن طشره آتدى ثعلبى وغيريلر ذكر ايدركه سرجريدهٔ

انبيا عليه اشرف التحايا حق سبحانه وتعالادن نيازمند اولديكه حق تعالى اصحاب كهفى كندويه
كوستره حق تعالى دخى بيورديكه يا محمد سن آنلرى كوره مزسن لكن اصحابكك مختارلرندن
درت كيمسه آنلره ارسال ايله كه رسالتكى آنلره تبليغ ايليه لر وانلرى سكا ايمانه دعوت ايليه لر
حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم يارب بن آنلرى نيجه ارسال ايده يم ديو مناجات ايدنجه
حضرت جبرائيل عليه الصلوة والسلام كلوب ديديكه خرقهٔ شريفكى بسط ايله برطرفنه
حضرت ابى بكرى اوتورد وبرطرفنه حضرت عمرى اوتورد اوچنجى طرفنه حضرت عثمانى
اوتورد دردنجى طرفنه حضرت على يى اوتورد بعده حضرت سليمانه مسخر اولان
ريح رخايى چاغر زيرا حق تعالى اويله سكا مطيع اولمغى امر ايلدى ديدى حضرت
رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى بو ترتيب ايله بويله ايشلدى ريح انلرى اصحاب كهفك
مغاره سى اوكنه ايلتدى چهار يار كزين رضوان الله عليهم اجمعين مغاره نك قپوسنده كى طاشى
قالدرديلر اصحاب كهفنك كلبى دخى انلره حمله ايلدى وقتا كه چهاريار اولديغنى كوردى باشنى
اوينادوب آنلره تبصبص ايلدى وايچرو كيرك ديو باشيله اشارت ايلدى انلردخى مغاره يه ايچرو كيروب
سلام ويرديلر خداى متعال دخى اصحاب كهف جوانلرينك ارواح شريفه لرين كندولره رد
ايدوب جمله سى اياغه قالقوب سلام الديلر چهار يار كزين رضى الله تعالى عنهم رسالتى تبليغه
باشليوب اى جوانلر كروهى نبى محترم محمد بن عبد الله صلى الله تعالى عليه وسلم سزه سلام
ايدر ديديلر انلر دخى وعلى محمد السلام ما دامت السموات والارض وعليكم بما ابلغتم ديوب
حضرت رسولك دينى قبول ايتديلر وبعده رسول الله اولان حضرت محمد صلى الله تعالى
عليه وسلمه بزدن سلام ايدك ديوب يتاقلرينه ياتمغه شروع ايتديلر كه اخر زمانده مهدينك
خروجنه دك انلر اويقويه وارديلر ديرلر كه حضرت مهدى خروجنده اصحاب كهفه سلام ويرر
حضرت بارى دخى انلرى احيا ايدر مهدينك سلامنى الورلرينه اويقولرينه كيدرلر ويردخى
قالقمزلر تا كه قيامت قوپنجه دك چهار يار كزين بو وجهله ملاقاتدن صكره ريح انلرى كيرو كتوردى
حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى اصحاب كهفى نه كيفيتده بولديكز ديو سؤال
بيوردى انلر دخى اولديغى كبى خبر ويرديلر اول دستكير امت عليه افضل التحيه حضرتلرى يده
مناجاته باشليوب ٭ اللهم لاتفرق بينى و بين اصحابى وانصارى واغفر لمن احبنى واحب اهل بيتى
وخاصتى ٭ ديو دعا ايلدى اصحاب كهفنك مغاره يه كيرملرينك سببنده اختلاف اولندى محمد بن
اسحق ديركه اهل انجيل فساده باشليوب جرم وعصيان ايچلرنده بى پايان اولدى شيطان عليه اللعنه
انلرى كمال طغيانه سوق ايدوب حتى انلر پوتلره عبادت ايتديلر وپوتلر اوغرينه قربان ايتديلر وايچلرنده
شريعت عيسى اوزره اولانلردن باقى كيمسه لر وار ايديكه حق تعالايه عبادت ايدرلردى
و پادشاهلرينك آدى دقيانوس ايدى اوده پوت پرست اولوب پوته قربان ايدردى حتى اصحاب
كهفك اولدقلرى شهره كلدى اكا افسوس ديرلر ديكه ايالت مرعشده البستان قصبه سنك
قربنده خراب شهر ايمش اخبار ثقاة ايله اصحاب كهفك مغاره لريده البستانك يانده اوزرنده
ابنيهٔ قديمه سى اولان مغاره در پادشاه اول شهره كيرنجه اهل ايماندن فرار ايتديلر وشهره
كلديكى وقتده امر ايلديكه اهل ايمان جمع اولنه اله كيروب حضورينه كلنلرى قتل ايله پوته
عبادت ايتمه ارالسنده مخير قويدى ايچلرندن بعضيسى حياته رغبت ايدوب معاذ الله مرتد اولديلر
وبعضيسى پوته عبادتدن ابا ايدوب قتل اولنوردى بعده امر ايدوب جسدلرى دخى شهرك
سورى وقپولرى اوزرنده اصديرردى كهفه كيرن اول جوانلر محزون اولوب لكن يننده صلاة وصيام

وتسبيح ودعايه اقبال ايتديلر كه رومك اشرافلرندن سكز جوان ايديلر پادشاه مرقوم اول جوانلره
مطلع اولوب ديوانه احضار وانلره بزم تكريلر يمزه عبادت ايلك ياخود سزى قتل ايدرم ديدى
انلرك بيوكارى مكسلمينا بزم بر تكريمز واردر كه آسمان وزمينك پادشاهيدر وهر نسنه دن اعظم
واجلدر وبزم معبوديمز اولدر اندن غيرى يه تكرى چاغرمزديدى پادشاه ظلوم غضبناك اولوب
سزه عجله عقوبت ايتمكدن بنى كيم منع ايدر يعنى سزه شمدى عقوبت ايدردم انجق سز تازه جوانسز
سزك صاغ اولمكزه محبت ايده رم اومولور كه سزد وشنه سكز عقلكز باشكزه كله ديدى جوان
كامللر كورديلر اولماز خانه لرندن زاد ونفقه آلوب غاره يه كتديلر كه آنده عبادت ايده لر بر كلبلرى
وار ايدى اردلرينه دوشدى كعب حضرتلرى ديركه اصلندن كلبلرى يوغدى اثناء راهده بر كلب
اردلرينه دوشدى انلر قوغديلر ينه كلدى برقاچ دفعه قوغديلر بالاخره كلب ايكى اياغى اوزره قالقوب
دعا ايدن كسنه نك اسلوبى كبى اللرين سمايه قالديروب سويلدى وبندن خوف ايتمكز زيرا الله تعالانك
دوستلرينه بنده محبت ايدرم سز اويويك بن سزى بكلرم ديدى ابن عباس رضى الله عنهما ديركه
اصحاب كهف كيجه قاچديلر يدى كيمسه ايديلر برچوبانه اوغراديلر كنديله بيله بر كلب وار ايدى اول
چوبان دينلرنده انلره تابع اولدى مغاره ده عبادته باشلديلر ايچلرندن برجوانى طعاملرينه تعيين ايتديلر كه
اكا يمليخا ديرلردى زياده حسندارلرندن وصلاحتليلرندن ايدى لباس فقرا كيوب شهره واروب طعام اشترا
ايدردى وخبر تجسس ايدردى برزمان بويله اكلنديلر بعده يمليخا برخبر كتوردى كه پادشاه كنديلرى
طلب ايدر بوسببدن قورقوب محزون اولديلر انلر بوحالده ايكن كون باتمغه قريب ايدى بربريله
سويلشوب اوتورلردى حق تعالى انلرك قولقلرين سماعدن منع ايدوب مغاره ده اويقو مسلط وكلبلرى
مغاره نك قپوسنده قوللرين اوزادوب باشنى قولى اوزرينه قويدى وانلره اصابت ايدن نوم كلبده ده اصابت
ايدوب اويودى اواثناده پادشاه انلرك بو مغاره ده اولدقلرندن اكاه اولوب حق تعالى انك درونه القا
ايلديكه مغاره نك قپوسنى طوته كه آچ وصوسز لقلرندن هلاك اوله لر وانلرى اويانق ظن ايلدى حق
تعالى آنلره بومعامله يى ايتمكله كنديلره اكرام وسائر مخلوقه عبرت وآيت قلمق مراد ايلدى وارواحلرين
نوم وفاتيله وفات ايتدردى وملائكهٔ كرام آنلرى صاغلرينه وصوللرينه دوندروب تربيه ايدرلردى
بعده اوپادشاهك خانه سنده اولانلردن ايكى مسلمان كيمسه ايمانلرين ستر ايدرلردى اصحاب كهف
اونودلميه ديو انلرك احواللرين واسملرين وانسابلرين قلايدن برتخته يه يازوب باقردن برصندوق
ايچنده براوطه يه قوديلر عبيد ابن عميرديركه اصحاب كهف التون وبلازك ايله زيب وزينتلى
وصاچلرى اوركولى برقاچ جوانلر ايدى كنديلر ايله برشكار كلبلرى وار ايدى بر بيرام لرى كونى طشره
چقديلر ومعبودلرى اولان پوتلرينى بيله چيقرديلر حق تعالى انلرك درونلرينه ايمان الهام ايلدى
انلرك بريسى اوزمانك پادشاهنك وزيرى ايدى جمله سى ايمانه كلوب بربرندن ايمانلرينى ستر واخفا
ايتديلر اواثناده ايچلرندن برجوان طشره چيقوب تا كه براغاجك سايه سنه نهايت بولدى بعده
برى دخى چيقوب انى كوردى انك اسلامى كنديه آشكار اولمقسزين بوده بنم كبى مسلماندر اميديله
يانندكلدى بعده اوبرلرى دخى بربر چيقوب تا اغاجك التنده جمع اولديلر وبربرينه بواتفاق فكرنده در
ديديلر بعده ايكيشر ايكيشر چيقه لم ديوب ايكيشر ايكيشر خلوت ايتديلر بعده هربرى برينه
احواللرين افشا ايده جك اولديلر وايكيسى چيقوب بربرينه ايمانلرين ذكر ايتديلر كه ايمانده اتفاقلرى
اولديغندن مسرور كلديلر بعده اوبرلريده بويله ايدوب كورديلر كه جمله سى ايمان اوزره در
يانلرينه يقين يرده برعجيب مغاره وار ايدى بربرينه مغاره ده مكان طوتك حق تعالى سزلك ايچون
رزقى بسط ودارينده رحمتدن وسعتلنديرر وسزك ايچون انتفاع ايده جككز نسنه يى حاضر ايدر
ديديلر وجمله سى مغاره يه كيرديلر كه كلبلرى كنديلر ايله بيله ايدى جمله سى اوجوز سنه اويوديلر ناس

اصحاب کهفی طقوزه قدر زیاده ایتدیلر چین اول زمانك خلقی اصحاب کهفی بولدیلر اسمازینی وانسابلرینی ملوکمز اوغلی فلان وفلان وفلاندر فلان آیده فلان سنه ده فلان مملکتده غیب ایتدیلر دیو بر تخته یه یازوب پادشاهك خزینه سنه قویدیلر والبته بونك حالی وشانی اولور دیدیلر سدی رحمه الله دیرکه چونکه اصحاب کهف فرار ایده جك اولوب شهردن طشره چقدیلر بر چوبانه ملاقی اولدیلرکه یاننده بر کلبی وار چوبانه کشف راز ایدوب ایتدیلر ای چوبان بر یر وارمیدرکه بز انده پنهان اولاوز چوبانده بر عجب مغاره وار دربنده سزه تابع اولورم سزك ایله حضرت باری یه عبادت ایتمك اوزره دیدی انلر دخی بزم ایله کیت دیوب اوادخی انلر ایله کندیکه کلب اردلرینه دوشدی ایتدیلر ای راعی ایتکی قوغ شاید فریاد ایدوب اوره بزی طویره اولدخی کلبی قوغدی ونقدر جهد ایتدیلر ودوکدیلر دونمدی ودعا ایدر کبی النی قالدیروب لسان فصیح ایله دیدیکه یاقوم بنی نیچون قوارسز ونیچون طاشلیوب ضرب ایدرسز والله حق تعالایی سز بلمزدن قرق سنه مقدم بن بلدم دیدکده انلر بو علامته تعجب ایتدیلرکه بو علامت ایله حق تعالی انلرك صدق واخلاصلرینی زیاده ایلدی محمد باقر رضی الله تعالی عنه دیرکه اصحاب کهف قلیجی ایدیلرکه قلیج سیلرلر واچارلردی ومغاره لرینك ادی حیوم درکه قصه لری طویله در وکتب تفاسیرده وقصصده مشهوردر باب سینك اوائلنده سبع بحثنده حق تعالانك (سبعة وثامنهم کلبهم) یعنی اصحاب کهف یدی کیمسه در سکزنجیلری کلبلریدر دیو بیوردیغی قول شریفنده اوزرینه اولان کلام سبقت ایتدیکه وثامنهم قولنك واوی کلام مصدق اوزرینه عاطفه درکه تقدیری نعم وثامنهم دیمك اولور مصنف دیرکه حق تعالانك (قل ربی اعلم بعدتهم مایعلمهم الاقلیل) یعنی یا محمد اصحاب کهفك عددینی ربم زیاده بیلور انلر انجق آز بیلور دیو بیوردیغی قول شریفی ایله بز مراد ایدرزکه بو آیت کریمه ایله حق تعالی حقنده ثابت اولان اعلمکدر قلیلی بیلنلر حقنده ثابت اولان عالمیت درکه زیاده علم اولمیه بو اسلوب ایله بینلرنده تعارض اولماز حضرت وهب وسدی وغیریلر دیرکه اصحاب کهفك اسمازی مکسلمینادر بو بیوکلری ورئیسلریدر وامليخا درکه جمله سندن حسندار وزیاده عابدلری وکمال نشاطلیلریدر ومثلینادر ومرطوش درو بوانش در ولونوش درو کیدسططبوش وکلبلری قطمیر در اصحاب کهفك نام شریفلری اویقو ایچون واوشاغك اغلمسنی دفع ایچون یازیلور وصبیانك نومی وبکاسی ایچون یازیلان دعالردندر (اعوذ بکلمات الله التامات التی ناموا بها اصحاب الکهف والرقیم الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی اللهم الق النوم والسکینة علی حامل هذا الکتاب بالف لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم (فائدۀ اخری) عمرو بن دنیار دیرکه شب وروز انسانه عقرب ضرر ایتمامك ایچون اخذ وعمل اولناندندرکه حضرت نوح علیه الصلوة والسلامه صلوة وسلام اولنه روز وشبده انسانه کلب حمله ایتدکده ضرر ایتمامك ایچون اخذ وعمل اولناندندرکه شو آیت کریمه اوقنه (وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید) قرطبی کتاب تذکره ده افضل اذکار بحثنده دیرکه سلفده کچنلردن بزه بالغ اولدیکه سورة الرحمن ده بر آیت واردرکه اوزرینه کلب حمله ایتدکده انسان انی اوقوسه باذن الله تعالی اذیت ویرمیه اول آیت بودر (یامعشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لاتنفذون الا بسلطان) حافظ ذهبینك تاریخ اسلامنده اوچیوز سنه سنك احوالندن منقولدرکه ممشاد الدینوری حضرتلری برکون سعادتخانه سندن چقمشیدی بر کلب اکا اوردی اولدخی (لا اله الا الله) دیدی درعقب کلب طوردیغی یرده هلاك اولدی (کلبك حکیم شرعیسی جمله انواعنك اکلی

حرامدر انجق ابن آوی دیدکلری چقال دکل زیرا چقال دخی کلاب جنسندن ایکن آنده اختلاف واردرکه باب همزه ده سبقت ایتدی ابن عبد البر تمهیدنده شعبیدن روایت ایتدیکه حضرت شعبی یه کلب اتی ایله علاج ایدن کیمسه دن سؤال اولندی حق تعالی اکا شفا احسان ایدر دیو بیوردیکه انکله علاجك جوازینه اشارتدر کلب صاقلیان کیمسه یه خانه سنده کلبی صاقلمق مباحدر اطعام ایدر یا ارسال ایدر یاخود کلب ایله انتفاع مراد ایدن کیمسه یه ویرر آجندن هلاك اولسون دیو حبس ایتمك جائز دکلدر (فرع) بر کیمسه نك بر کلب محترمی اولسه یدیره جك نسنه بولمیوب مضطر اولسه وآخر کیمسه نك دخی بر قیونی اولسه کلب صاحبی ایچون قیون صاحبیله قیونی الوب کلبه یدیرمك ایچون مجادله ایتمك جائزدر یدیروب قیونك بهاسنی ضامن اولور (فرع) قودز ایت بر قیونی داله سه قیونده قودرسه اول قیون بوغازلنور وانی اکل اولنماز اصحاب شافعیدن ابو حیان توحیدی کتاب امتاعده دیرکه بردوه قودرسه بوغازلنور انی یمز (انتهی الکلام) ظاهر اولان بودرکه بونلرك انی یمدیکی سرایت ایدوب مرضلندرمسندن خوف اولندیغیدر (فرع) کندی ایله انتفاع اولنان نجس اولان نسنه لر غصب اولنسه مثلا کلب معلم کبی ومیت دریسی کبی وفشق کبی وصاحبنك شاهدی اولمسه غاصبك قپوسن قیروب دیوارینی دلمدکجه مالنی کیرو المق ممکن اولمسه بونلری ایتمك جائز اولورمی ظاهر بودرکه جائز اوله سائر مالده جائز اولدیغی کبی زیرا بونلرده حقدر ودعوی وقتنده بونلردنده دفع دعوی جائز اولور مال دعواسنده اولدیغی کبی والله اعلم (تنبیه) کلابك جمله سی نجسدر کرك کلب معلم اولسون وکرك غیری وکرك صغیر اولسون وکرك کبیر اوزاعی وامام اعظم ابو حنیفه واحمد حنبلی واسحق وابو ثور وابو عبید رحمهم الله بو بله دیدیلر صاقلنمسی جائز اولان کلب ایله غیری کلبك و بریاباندن اولان کلب ایله شهری کلبك نجس اولمقده فرقی یوقدر عموم اولدوغیچون وامام مالك رحمه الله مذهبنده درت قول واردرکه بر قول طهارتیدر و بر قول نجاستیدر و بر قول صاقلنمسی جائز اولان کلبك ارتوغنك طاهر اولمسیدرکه بو اوچ قول امام مالکدن منقولدر دردنجیسی عبد الملك ابن الماجشوندن منقولدرکه انلر بریاباندن کزن کلب ایله شهری کلبك بیننی فرق ایلمشدر امام زهری وامام مالك وداود رحمهم الله تعالی دیرلرکه کلب طاهردر برچناقدن کلب یالادیغی ایچون یاقندیغی تعبد وامتثال ایچوندر وکلبك طاهر اولدیغی امام حسن وعروة بن زبیردن دخی منقولدر انلر دلیل کتورمشلر حق تعالانك شو قول شریفی (فکلوا مما امسکن علیکم) یعنی کلب معلمك شکارندن یمیوب سزك ایچون آلی قویدیغندن اکل ایدك دیو بیوروب اغزیله طوتدیغی یرك ییقنمسنی ذکر بیورمدی وابن عمر رضی الله تعالی عنهمانك حدیثنی دخی دلیل کتورمشلر ابن عمر بیوررکه مسجد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلاب کیرر چیقاردی وبول ایدرلردی وبوللرینه صو صاچمزلردی یعنی کلب طاهر اولمسه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مسجد شریفدن کلابی طرد ومنع ایدردی دیمك اولورکه بخاری حضرتلری صحیحنده بو حدیث شریفی ذکر ایلدی وفقهامز دخی کلبك نجس اولدیغنه ابو هریره رضی الله تعالی عنهك حدیثنی دلیل کتوردیلرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررلرکه * اذا ولغ الکلب فی اناء احدکم فلیرقه ولیغسله سبع مرات احدیهن بالتراب * یعنی بریکزك چناغنی کلب یالاسه ایچنده اولانی دوکه ویدی کره یایقه ویه و بر دفعه سی دخی طپراق ایله اوله فقهاء عظام رحمهم الله تعالی دیدیکه اکر کلب نجس اولمسه یالادیغنك دوکلمسنه امر ایدرمی ایدی زیرا دوکلمکده اتلاف مال واربلا وجه اتلاف ایسه جائز دکلدر ابن عمرك رضی الله تعالی عنهما حدیثنی دیرسك بیهقی رحمه الله دیرکه مسلمون

اتفاق ایتدیلر که کلبك بولی نجسدر وصیبنك بولندن البته صچرامق بولنور کلبك بولنك صچرامسی اولی
بالطریقدر ابن عمر رضی الله عنهمانك حدیثی کلبك یاله‌سیله یایقه‌مق لازم اولدیغنه امر اولنمزدن مقدم
اوله یاخود بولی نیره ده اولدیغی خفی اواوب معلوم اولمامقدن ناشی اوله برکیمسه که بولك مکاننی
تیقن ایلیه البته یایقه‌مق لازمدر (فرع) شکاردن کلبك ایصر دیغی یرده اختلاف اولندی اصح
اولان معفو اولمامقدر مثلا کلبك اغزی اثوابه وچناغه اصابت ایتدکده یایقه‌مسی وطپراغله تطهیر
لازم اولدیغی کبی ایکنجی وجه معفو اولمقدر اوچنجی وجه صوایله بردفعه یایقه‌مق کفایت ایتمکدر
دردنجی وجه مطلقا طاهر اولمسیدر بشنجی وجه اورایی دکرمی کسوب آتمق واجب اولمقدر
التنجی وجه اکر کلبك آغزی فواره کبی شکاردن قان چیقن طماره اصابت ایتدیسه اکلی حرام
اولمقدر قان چقان طمار نضا خلق ایله وصفلندی نضاخ افظی فواره دیمکدر حق تعالانك
*فیهما عینان نضاختان * بیوردیغی کبی یعنی اول ایکی جنت اعلاده ایکی چشمه واردرکه
فواره لردر یوقاری آتر دیمك اولور بو وجهلرك ترتیبنك احکامی و ترتیبنك شروطی کتب
فقهده بسط اولنمشدر مسلم حضرتلری ابوذر رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیکه راوی ایدر
اول دانای اسرار کائنات علیه افضل الصلوات نماز قلنورکن اوکندن نسنه کچمیه دیو قبله‌یه قارشو
برنسنه دیکمکه تحریص ایدوب بیوردیکه (تقطع الصلوة الحمار والمرأة والکلب الاسود) یعنی
حمار وعورت وسیاه کلب اوکه کلمك نمازی قطع ایدر که قلبی خضوع وخشوعدن ولسانی تلاوت
وذکردن مشغول ایدوب کیرو قور ابوذر حضرتلرینه سؤال اولندیکه سیاه کلبك قرمزی کلب
ایله صاری کلبدن فرقی وحالی نه درکه سیاه کلبه تخصیص بیورلدی انلردخی ای برادرزاده بکا
سؤال ایتدیککی بن دخی حضرت رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم سؤال ایلدم بیوردیکه
(الکلب الاسود شیطان) یعنی سیاه کلب شیطاندر دیدی بعض علما بو حدیث شریفی ظاهری
اوزره حمل ایدوب دیدیکه شیطان علیه اللعنه سیاه کلب صورتنه کیرر بو سببدن حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلم (اقتلوا منها کل اسود بهیم) یعنی کلبلردن ساده سیاه اولان کلبلری
قتل ایلك دیو بیورمشدر بعضیلر دیرلر که سیاه کلبك ضرری غیریسندن اشد وقورخوتمسی
زیاده اولمغله نماز قیلان کیمسه انی کوردکده نمازدن مشغول اولور بو سببدن نمازی قطع اولور
بویله اولدیغندن جمهور محدثین حدیث مذکوری اول وجهله تأویل ایتدیلر که مذکورات اولان
حمار وکلب وعورته شغل ایله نمازك قطع وافسادی اوزرینه مبالغه خوف واردر بیانی بویله که عورت
فتنه ایدر حمار چاغیرر سیاه کلب قورخودب فکر وتشویش ویرر بو امورلر نمازی قطعه مائل اولمغله
حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انلره قاطعة الصلاة دیو تعبیر بیوردی ابن عباس رضی الله
تعالی عنهما وحضرت عطا حدیث شریفده نمازی قطع ایدن عورت حائض اولان عورتدر
نجاست آلوده اولدیغیچون قطع ایدر دیو ذاهب اولدیلر امام احمد حنبلی رحمه الله تعالی سیاه کلب
حقنده اولان حدیثله سیاه کلب ایله صید جائز دکلدر وانك شکاری حلال دکلدر زیرا
او شیطاندر دیو استدلال ایتدیلر که اصحاب شافعیدن ابو بکر صیرفی بونی اختیار ایتدی امام
شافعی وامام مالك وسر مذهبمز امام اعظم ابو حنیفه وجمهور علماء رحمهم الله تعالی سیاه کلبك
شکاری حلالدر غیریلرك شکاری حلال اولدیغی کبی دیدیلر که حدیث مذکور ایله مراد
سیاه کلبی کلاب جنسندن چیقارمق دکلدر بویله اولدیغندن سیاه کلب برچناغی وآخر نسنه‌یی
یالسه یایقه‌مق وطپراقلمق واجب اولور بیاض کلب یاله‌دقده اولدیغی کبی مسلم عبدالله بن معقل
رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدوب دیرکه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم کلابی قتل
ایله امر ایلدی کتدکدنصکره (ما بالکم وبال الکلاب) یعنی کلاب ایله نه حالکز وار ایسه کورك دیدی

وبعده شکار کلبی ایله قیون کلبنه رخصت ویردی اصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعین دخی قودز
کلبلری کلب عقورلری قتل ایتمکه حمل ایتدیلر کلابدن ضرری اولمیان کلبك قتلنده اختلاف اولندی
قاضی حسین وامام حرمین ماوردی بیع کلاب بابنده وامام نووی شرح مهذبدن بیع بحثنك اولنده
انك قتلی جائز دکلدر دیدیلر محرماتك احرامك اولنده اصح بودر وبی زیان اولان کلبك قتلیله
امر منسوخدر وامام رافعی شرحنده قتلنك کراهتی اوزره قصر ایلدی وصاحب روضه دخی
بوکا تابع اواوب وکراهت دخی کراهتی تنزیهیه‌در تحریمیه دکلدر دیو زیاده ایلدی لکن امام شافعی
ام نام کتابنده باب الخلاف فی ثمن الکلبده نفعی اولمیان کلاب نرده بولنورسه قتل اولنور دیمشدرکه
مهماتده دخی راجح اولان بودر نفعی اولمیان کلبی خانه‌ده صاقلمق جائز دکلدر بویله که انی صاقلمقده
مرور وعبور ایدنلری دالیوب وقورقتمق فسادلری واردر وبلکه بی نفع کلبی صاقلمسی ملائکهٔ
کرامدن اجتناب ایتدیکی ایچوندر وملائکه‌دن اجتناب ایسه برامر شدیددر زیرا ملائکه ایله
مخالطه ایتمك خیره واکا دعایه الهامدن بعض نفعلر واردر بستان واوحفظ ایتمك ایچون کلب
صاقلمقده ایکی وجه ایله فقهاء عظام رحمهم الله اختلاف ایتدیلر اصحی جائز اولمسیدر واکین
بکلمك ایچون وقیون بکلتمك ایچون وشکار ایچون کلب صاقلمق جائز اولدیغنه فقهاء عظام اتفاق
ایتدیلر لکن قیون کلبنی صاحبندن اشترا ایتمکسزین صاقلمق حرامدر اکین اکمین کیمسه‌یه وشکار
ایتمیان کیمسه‌یه اکین بکلین کلبنی وشکار کلبنی دخی صاحبندن اشترا ایتمدین صاقلمق حرامدر برکیمسه
بوکا مخالفت ایدوب مثلا کندینك شکار ایتدیکی یوغیکن شکار کلب صاقلسه هرکون کندی
ثوابندن ایکی قیراط نقصان اولور وبر روایتده برقیراط نقصان اولور دینمشدر که ایکیسی صحیحده
منقولدر که صاحبنك ثوابنی ایکی قیراط وبرقیراط نقصان ایتمك بو کونه کلابه محمولدر که بعضیسی
بعضیسندن اذیت جهتندن اشد اوله یاخود کندیده آخر معنی ایچون بویله اوله یاخود بویله
اولدیغی مواضعلرینك اختلافیله اوله که شهرلرده بغیر وجه کلب صقلیانك هرکون ایکی قیراط
اجری نقصان اوله قریه‌لرده صقلیانلرك برقیراط نقصان اوله یاخود برزمان ایکی قیراط وبرزمان
برقیراط نقصان اوله ابتداء برقیراط ذکر ایدوب بعده غلیظ اولق زیاده ایدوب ایکی قیراطی ذکر
ایلدی قیراط ایله مراد عندالله تعالی معلوم اولان مقداردر که عملینك ثوابندن نقصان اولنوردی
وبو وجهله نقصان اولوردیو اختلاف اولنمشدر بعضیلر کچمش عملنك اجرندن نقصان اولور
دیدیلر وبعضیلر کلجك عملنك اجرندن نقصان اولور دیدیلر وبعضیلر برقیراط کیجه ایتدیکی عملنك
اجرندن نقصان اولور وبرقیراط کوندز ایتدیکی عملنك اجرندن نقصان اولور دیدیلر وبعضیلر دخی
برقیراط فرض اولان عملنك اجرندن نقصان اولور وبرقیراط نافله اولان عملنك اجرندن نقصان اولور
دیدیلر وکلبی حفظ وحراست ایله دیو ابتدا صاقلیان حضرت نوح علیه السلامدر قسم بن سلمه
علقمه‌دن عبدالله رضی الله عنهدن اسناد ایله روایت ایلدیکه حفظ وحراست ایچون کلبی ابتدا صقلیان
حضرت نوح علیه السلامدر سببی بویله‌درکه حضرت نوح علیه السلام مناجات ایتدیکه یارب سن
بکا سفینه یاپمغه امر ایلدك انی برقاج کونده یاپرم کیجه اولدقده یاپدیغمی قوم فساده ویروب ضایع ایدرلر
امر ایتدیککی نه زمان ایدم بویله اولورسه ایشم اوزایوب مشکل اولدی دیدی حق سبحانه وتعالی
دخی سنی حفظ ایدر برکلب پیدا ایله دیو بیوردی حضرت نوح دخی برکلب پیدا ایلدی کوندز ایشلردی
کیجه اویوردی قومی یاپدیغنی قیرمغه کلدکلرنده کلب فریاد ایدردی که حضرت نوح علیه السلام
دخی اویانوردی کلنلره اورمکه واوزرلرینه صچرامغه باشلردی انلرده برنسنه ایده میوب منهزم
اولوردی که حضرت نوحه دخی مراد ایتدیکی سفینه حصول پذیر اولدی حافظ ابو عمرو بن
الصلاح مناسکنده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك (لاتصحب الملائکة رفقة فیها

كلب ولا جرس) يعني ايچلرنده كلب اولان وچاك اولان همراهلره ملائكه مصاحب ومقارن اولماز
ديو بيورديغي حديث شريفك زيلنده ديركه بر بولده غيرينك طرفندن كلب وچاك واقع اولسه وبر كيمسه
آني دفع وازاله قادر اولمسه شودعايي اوقويه كه مصاحبت ملائكه دن محروم قالميه (اللهم اني ابرأ
اليك مما فعله هؤلاء فلا تحرمني ثمرة صحبة الملائكة وبركتهم ومعونتهم اجمعين) حضرت رسول
صلى الله تعالى عليه وسلم (لاتدخل الملائكة بيتا فيه كلب ولا صورة) يعني ايچنده كلب اولان وصورت
اولان اوه ملائكه كيرمز ديو بيورديغي حديث شريفك تفصيلي ديرسك كه علماء عظام رحمهم الله ديركه
ايچنده صورت اولان اوه ملائكه نك كيرمديكي صورت معصيته فاحشه اولديغي ايچوندر وصورتده
حق تعالانك يراتمه سنه مشابهت واردر وصورتدن بعضيسي حضرت باريدن غيري يه عبادت ايدنلرك
صورتي اولديغي ايچوندر و ايچنده كلب اولان اوه كيرمدكارينك سببي كلبلر نجاست يديكي
ايچوندر وكلبك بعضيسنه شيطان تسميه اولنديغي ايچوندر نتكم حديث شريفده كلديكي كبي
ملائكۀ كرام ايسه شيطانك ضديدر وبردخي كلبك رايحه سي قبيح اولديغي ايچوندر كه ملائكه
رايحۀ خبيثه يي كريه كورورلر وبي معنى كلب صاقلمق منهي اولديغي ايچون كلب صاقليان كيمسه نك
اوينه ملائكه كيروب اولرنده صلاة وسلام وكنديلر ايچون استغفار واولرنده ملائكه نك تبركلرندن
وشيطانك اذيتلريني ملائكه نك دفع ايتملرندن محروم اولملريله كلب صاقليانلر عقاب اولنديلر حفظه
ملكاري وقبض ارواحه موكل اولان ملكلري ديرسك انلر هر اوه كيررلر وحفظه ملكاري بر حالده
آدمدن آيرلمز زيرا انلر انسانك عملني صايوب يازمغه مأمورلردر يعني كلب اولان اوه كرميان سائر
ملائكۀ كرامدر يوخسه انده كلب وار ديو حفظه ملكاري كشيدن آيرلمزلر خطابي ديركه ايچنده
كلب وصورت اولان اوه ملائكه نك كيرمديكي صاقلمسي حرام اولان كلب ايله صورتده در يوخسه
صاقلمسي حرام اولميان كلب سببيله كه مثلا شكار كلبي واكين بكليان كلب وقيون كلبي كبي
وصورتلردنده دوشك وياصدق وغيري نسنه لر اوزره اولوب كنديلره باصلان واهانت اولنان
صورت سببيله ملائكۀ كرامه مانع دكلدر خطابينك ديديكي كبي قاضي حسين دخي اشارت ايلمشدر
امام نووي ديركه ظاهر اولان بودركه بربرندن فرق اولميوب هر بر كلب وصورت دخول ملائكه يه
مانع اوله احاديث شريفه مطلق اولديغي ايچون وبردخي شول كلب ياوروسي ايچونكه حضرت
رسول صلى الله تعالى عليه وسلمك حجرۀ سعادتنده سريرك آلتنده قالمشيدي انده عذر ظاهر اولوب
اومكانده اولديغي بيلنمامشيكن برله اوسببله جبرائيل عليه الصلوة والسلام حجرۀ سعادته كيرمكدن
امتناع ايلدي اكر عذر سببيله كلب ايله صورتك اوده اولمسي دخول ملائكه يه مانع اولمسه جبرائيل
عليه السلام امتناع ايتمزدي تحت السرير كلب ياوروسي بولنديغي جرو بحثنده مرور ايلدي
منقولدر كه اصحاب كزين رضوان الله عليهم اجمعيندن بر كروه صحابه انصاردن بر كيمسه خسته ايدي
خانه سنه عيادته واردیلر انصارينك اوندن برقاچ كلبلر كنديلره اوردي صحابه رضي الله عنهم
بوكلبلر فلانك ثوابندن نسنه قويمزلر هر كلب هر روز برقيراط ثوابني نقصان ايدر ديديلر بو كلام
دلالت ايدركه برخانه ده كلاب متعدد اولمغله نقصان اولان ثوابك قيراطي دخي متعدد اولوب كلب
باشنه برقيراط ثوابي نقصان اولنه شيخ الاسلام تقي الدين السبكي رحمه الله بومسئله دن سؤال
اولنمشيدي كلب متعدد اولمغله نقصان اولان ثوابك قيراطي نقصان اولماز جمله كلبدن ايچون
هر روز برقيراط نقصان اولنور ديو جواب ويردي مثلا برقاچ كلاب برچناغي يالسه هر برندن ايچون
باشقه باشقه يايقمق لازم اولديغي كبي وهر كلب ايچون برقيراط اولوب قيراط متعدد اولوردخي
ديديلر مثلا برقاچ جنازه يه بردن نماز قيلنسه هر برينه باشقه نماز ثوابي اولديغي كبي امام غزالي رحمه الله
احياء علوم نام كتابندن منكرات الشوارع بحثنده ديركه بر كيمسه نك درخانه سنده كلب عقوري ناسه

اذيت ويرسه منع ودفعي واجب اولور وبر كيمسه نك كلبنك اذيتي اولميوب انجق كلب يولي نجس ايدر اولسه
نجاستندن احتراز ممكن اولورسه منع اولنماز اكر قولن اوزادوب ياتمغله يولي ضيق ايدرسه كلب
منع اولنور بلكه يول اوزرنده اويومقدن واوتوروب يولي ضيق ايتمكدن صاحبي منع اولنور كلب
نرده قالدي كلب منع اولنمق اولي بالطريق قدر جميع كلابي بيع صحيح دكلدر امام مالك مخالفت
ايدوب كلبك بيعني مباح قلدي حتى سحنون ديركه كلبك بهاسيله حج ايله اولنور ابو حنيفه رحمه الله
عقور اوليان كلبك بيع اولنمسي تجويز ايلمشدر كلب اجاره اولنمقده اختلاف اولنمشدر اصح اولان
كلب معلمك ايجار اولنمسي صحيح اولمامقدر زيرا كلبي بومنفعت ايچون صاقلمق انجق حاجت ايچون
تجويز اولندي حاجت ايچون تجويز اولنان نسنه ايچون عوض واجرت المق جائز دكلدر وبردخي
عين كلبك قيمتي اولمامغله منفعتنك دخي قيمتي يوقدر صاحب تلخيص كلبي ايجار ايتمك جائز اولور
زيرا منفعتي مقصوده در ديدي روياني وابن عصيردخي بوني اختيار ايتديلر ماوردي اختلاف اصحاب
شافعي يي بونلرك اوزرينه بنا ايدوب كلبك منفعتي مملوكه ميدر يوخسه مباحه ميدر ديوب بونده ايكي
وجه واردر وجه اوله كوره اجاره سي جائزدر وجه ثانيه كوره دكلدر ديدي وكلبك احكامندندر كه
بر كيمسه نك خانه سنده كلب عقوري اولسه بر كيمسه يي خانه سنه چاغرسه كلبده اول كيمسه يي
ياره ليوب جرحك تأثيرندن فوت اولسه نووينك تصحيحنده اصح قول اوزره اكا ضمان لازم اولور
بعضيلر قطعا ضمان لازم اولماز ديديلر كه اصل روضه ده جزم اولنانده بودر زيرا كلب ايچون اختيار
واردر وكلبي عصا ايله وعصا مثللو نسنه ايله دفع ممكندر ضمان لازم اولديغي اوه كيرن كيمسه كلبك
عقور اولديغني بلمديكي وقتده در اكر عقور اولديغني بلسه جزما ضمان لازم اولماز وينه بويله دركه
كلب باغلو اولسه وچاغريلان كيمسه كلبك حالنه جاهل ايكن ايچرو كاسه ده كلب آني يارهلمش اولسه ينه
ضمان لازم اولماز وبر كيمسه نك كلب عقوري اولسه حفظ ايلسه كوندز يا كيجه بر آدمي قتل ايلسه حفظنده
قصور ايدوب افراط ايتديكي ايچون ضمان لازم اولور قوش تلف ايدن مملوك كديده بومعناده در
باب هاده كلور ان شاء الله تعالى وبعضيلر كلب عقورده وكديده ضمان لازم اولماز ديديلر زيرا
انلري بغلمق ايله عادت جاري اولمامشدر (فرع) بر كيمسه نك كلبنك كردننده قلاده سني بر كيمسه
سرقه ايلسه ياخود كلب ايله قلاده يي معا سرقه ايلسه قيمتي اون درهمه معادل اولنجه اول
كيمسه نك يدي قطع اولنور كلبك حرزي دابه نك حرزي كبيدر يعني اوكلب محروز ومحفوظ يرده
ايكن قلاده سني سرقه ايلديسه صيد ايتمك ايله ياخود قيون آردنده يورتمك ايله واكني بكلتمك ايله
وكنديله انتفاع اولنان كلب مال غنيمته واقع اولسه امام شافعي عراقيلردن حكايه ايلديكه پادشاه
اوكلبي مسلميندن كندويه كلب اقتضا ايلديكني بلديكي كيمسه يه ويرمك واردر حصه سندن ايچون
اوزرينه حساب دخي اولنماز واعتراض اولنديكه كلب كنديله انتفاع اولنان نسنه لردندر جمله
غازيلرك انده حق يدلري واردر مثلا بر كيمسه وفات ايلسه والك بر كلبي اولسه بعض ورثه آني بشقه
حصه ايدوب ضبط ايده مز عراقيلرك كتابنده واقع اولان بودركه بعض غانمين كلبي المق مراد
ايلسه ياخود اهل خمس اولان پادشاه يا سر عسكر المق مراد ايلسه ده غيريلر نزاع ايلسه او مراد
ايدنه تسليم اولنور اما هر كس نزاع ايلسه لر وغنيمتده كلاب چوق اولوب عدديله تقسيم ممكن اولسه
بويله تقسيم اولنور اكر عدديله تقسيم ممكن اولمازسه بينلرنده قرعه اولنور قنقيسنك قرعه سنه
اصابت ايدرسه اوضبط ايدر ومذهب دخي بودر وكلب ايچون قيمت تجويز ايدنه كوره بومقامده
قيمتي ومنفعتي معتبر اولور كما في الروضة (تتمه) جناب باري عز وجل حضرتلرينك (تعلمونهن
مما علمكم الله) يعني حق تعالانك سزه تعليم ايلديكي علمدن تعليم ايتديككز كلب معلمك شكاري
سزه حلال قلندي ديو بيورديغي قول شريفي دلالت ايدركه عالم اولانك برفضيلتي اوله كه

او فضیلت جاهلده بولنمیه زیرا کلب دخی تعلیم اولندقده معلم اولمیان کلبك اوزرینه آنك ایچون
بر فضیلت حاصله اولور بر انسانك علمی اولسه جاهل اوزرینه فضیلتی اولمق اولی بالطریق در
خصوصا که او کیمسه علمیله عامل اوله مثلا حضرت علی رضی الله تعالی عنهك بیوردیغی کبی که
هر نسنه نك قیمتی واردر کشینك قیمتی خوب اولان عملیدر وحضرت لقمان اوغلنه دیمشکه ای
اوغل هر قومك بر کلبی وارد رسنده قومکك کلبی اولمه عبد الله بن عمر رضی الله عنهما نك
حدیثندن منقولدر که اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (ضاف رجل
من بنی اسرائیل وفی داره کلبة مجح فقالت الکلبة والله ما اجح لضیف اهلی قال فعوی جراؤها
فی بطنها قال فقیل ماهذا فاوحی الله تعالی الی رجل منهم هذا مثل امة تکون من بعد یقهر
سفاؤها حکامها) یعنی بر کیمسه بنی اسرائیلدن بر کیمسه یه مسافر اولدیکه انك اونده طوغرمسی
یقین بردیشی کلبی وارایدی لسان فصیح ایله کلب سویلیوب والله بن صاحبمك مسافرینه اورمم
دیدی او مسافر کیمسه دیرکه او کلبك قارنندن یاوریلری اوردی اول کیمسه دیرکه سؤال اولندیکه
بونه در حق تعالی دخی بنی اسرائیلدن بر پیغمبره وحی ایلدیکه اناسی قارنندن بو یاوریلرك اورمسی
برامتك مثلیدر که اول امت بو زماندن صکره اولور انلرك سفهاری حاکملرینه قهر ایدر دیو بو حدیث
پرعبری آخرده کله جك امت عاجزلری حقنده بیوروب معجزهٔ باهره ایلشلر که شریعت غرادست
سفهاده اولدیغی هویدا وبو حدیث شریفده ذکر اولنان مجح حاء مهمله دن مقدم جیم مکسوره
ایله شول حامل کلبدر که طوغرمسی یقین اوله صحیح مسلمده وسنن ابی داودده ابو الدرداء رضی الله
تعالی عنهدن منقولدر که پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم برسایبانك قپوسی اوکنده طوغرمسی
قریب بر عورتك یانه کلدی بیوردیکه (لعله یرید ان یلم بها) (الامثال) کلبه متعلق ضروب امثالدر
حق سبحانه وتعالی کلام قدیمنده کلب ایله ضرب مثل ایدوب بیورر که (واتل علیهم نبأ الذی آتیناه
آیاتنا فانسلخ منها فاتبعه الشیطان فکان من الغاوین ولو شئنا لرفعناه بها ولکنه اخلد الی الارض
واتبع هواه فمثله کمثل الکلب ان تحمل علیه یلهث او تترکه یلهث) یعنی یا محمد یهودیلره شول کیمسه نك
خبرینی تلاوت ایله که بز اکا کتاب اللهك بعضیسنك علمنی واسم اعظمی ویردك ایدی اول کیمسه
کندی یه ویردیکمزدن اعراض ایلدی شیطان علیه اللعنه آنی کندویه تابع قلدیکه اول کیمسه
ازغونلردن اولدی اکر مراد ایلسك کندویه ویردیکمز آیات سببیله واکا ملازمت ایله انك مرتبه سنی
ابرار مرتبه سنه رفع ایدردك لکن اول کیمسه دنیا یه میل ایدوب هواسنه تابع اولدی اول کیمسه نك
مثلی کلبك مثلنه بکزر که اوزرینه حمله قلسك اورر اورد که نصکره دونوب چقار واکر حمله قلمسك
شرکیر اولوب ینه اورر پس نفسه تعب ویرمدن خالی اولماز چقارکن وشرکیر اولورکن پس بو حالتده
اکا صوسزلق عارض اولوب دیلن چیقارر دینلمشدر که قریبا تفصیل اولندیغی اوزره بو آیتده
اشارت بیوریلان کیمسه حضرت موسی علیه السلامه بددعا ایتدکده دیلی کوکسی اوزرینه
صالینی قالدی کلب کبی دیلنی صارقیدوب صولوردی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ومجاهد
وغیریلر دیرلر که بو آیتده مذکور اولان کیمسه کنعانیلردن بر کیمسه درکه آدی بلعم بن باعورا در
وبعضیلر بلعام ابن باعردر دیدی عطیه ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما نقل ایدرکه بلعامك
اصلی بنی اسرائیلدن ایدی لکن جبارین ایله بیله اولدی مقاتل دیرکه بلعام مدینهٔ بلقادندر ابن عباس
رضی الله عنهما وسدینك وغیریلرك ذکر ایتدیکی اوزره تفصیل قصه سی بو یله درکه حضرت موسی
صلوات الله علی نبینا وعلیه قوم جبارین ایله جنك وجدال قصد ایدوب دیار شامدن ارض
کنعانه نزول ایلدی بلعام بن باعورا نك قومی کافر اولملریله بلعامه کلوب بلعام اسم اعظمی
بیلمکله دعاسی مستجاب اولدیغندن نیاز ایتدیلر که حضرت موسی برحدید کیمسه در وکندیله

عسکر بیشمار واربزی دیاریمزدن چیقاروب قتل ایتمکه ودیاریمزه بنی اسرائیلی قویمغه کلدی سن
بر مستجاب الدعا کیمسه سن چیق حق تعالایه دعا ایله که انلری بزدن رد ایلیه دیدیلر بلعام ایتدی
حیف سزه او نبی اللهدر وکندیله ملائکه ومؤمنین واردر بن انلره نیجه بددعا ایده یم بن حق تعالادن
بلدیکم حکمتی بیلورم وفرضا بن آنلره بددعا ایلسم دنیام وآخرتم کیدر دینجه انلر اعادهٔ کلام واوزرینه
الحاح وابرام ایتدیلر اول دخی دیدیکه بزی ایتم تا که حق تعالادن اذن اولمینجه دیدیکه بلعامك
حال وشانی بر نسنه یه دعا ایتمزدی تا که مأمور اولدیغی نسنه یی رؤیاسنده کورمینجه وانلره بددعا
خصوصنده دخی استخاره ایتمشیدی رؤیاسنده آنلرك اوزرینه بددعا ایتمه دینلدی وقومنه استخاره
ایتدم ایدی نهی اولندم دیو خبر ویردی بعده کفارلر مراجعت ایدوب ینه نیازمند اولدیلر
استخاره ایتمینجه ایتم دیدی واستخاره ایلدی کندینه بر نسنه خبر ویرلمدی واستخاره ایتدم
بر نسنه خبر ویرلمدی دیو افاده ایتدکده کافرلر دخی اکر حق تعالی آنلرك اوزرینه بددعا ایتمکی
ناشایسته کورسه مقدما سنی نهی ایتدیکی کبی ینه نهی ایدردی کل بددعا ایله دیو نیازدن کیرو
طورمدیلر تا که آنی فتنه لندیروب آزدردیلر اول بی دولت دخی حمارینه سوار اولوب حضرت موسی
علیه السلامك عسکرینه قارشو بر طاغ وارایدی آدینه حسبان دیرلردی اکا طوغری کتدی
وچوق کتموب حمارینك ایاقلری باغلنوب چوکه قالدی اینوب حمارینی ضرب ایدوب قالدردی
واوزرینه سوار اولدی ینه چوق کتمیوب چوکوب یاتدی ینه اوروب قالدردی وبندی وچوق کتمیوب
ینه یاتدی وینه ضرب ایتدکده حق تعالی اول حماره سویلمکه اذن ویروب حمار لسان فصیح ایله
بلعام بن باعوره حجت وسند اولور کلمات سویلیوب حیف سکا یا بلعام نره یه کیده یم کورمزمیسن
ملائکهٔ کرام او کمده بنی کیرو دوندریور کیدوب نبی اللهه ومؤمنینه بددعامی ایتمك استرسك دیدی مر قوم
بلعام بو سوزدن فارغ اولمامغله حق تعالی دخی حمارك سبیلنی تخلیه ایلدی کیدوب تا که اول طاغه
واردی وکندیده اولان اسم اعظم ایله مؤمنینه بددعایه باشلدی ودعاسی مقبول اولوب حضرت
موسی علیه السلام ومؤمنین تیه صحراسنده نیجه زمان قالدیلر حضرت موسی علیه السلام مناجات
ایدوب یارب قنغی کناه ایله بزتیه صحراسنده قالدق دیدی حق تبارك وتعالی دخی بلعامك دعاسی
سببیله قالدك دیو بیوردی حضرت موسی ینه مناجات ایدوب یارب بلعامك بزم اوزریمزه اولان بددعاسنی
دکلیوب قبول ایتدیکك کبی بلعام اوزرینه بنم دعامی دخی قبول ایله دیوب حضرت موسی علیه
السلام اسم اعظم بلعامدن نزع اولمق اوزره دعا ایلدیکه در عقب حق تعالی بلعامدن معرفة
اللهی نزع واسم اعظمی سلخ ایدوب اوخصلتی بلعامدن رفع ایلدیکه اسم اعظم بلعامدن رفع
وانك دروندن بیاض کبوتر مثالی چقدی ومقاتل حضرتلری بو یله روایت ایلمشدر ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما وسدی دیرلرکی وقتاکه بلعام حضرت موسایه وقومنه بددعا ایتمك
استدکده حضرت باری انك زبانینی تحویل ایدر دیکه انلره بر نسنه ایله بردعا ایدر اولدقده البته
لسانی دونوب کندی قومنه بددعا ایدردی وقومنه خیر ایله دعا ایدر اولدقده البته زبانی تحویل
اولوب بنی اسرائیله خیر ایله دعا ایدردی قومی ناچار قالوب یا بلعام نه اشلدیککی بیلیورمیسن انلرك
نفعنه دعا ایدوب بزم ضرریمزه دعا ایده یورسن دیدیلر بلعام دخی بو برشیدر که حالمدن مالك
اولدیغم حال بودر یعنی غیری طرز اوزره ایتمکه قادر دکلم وبو برشیدرکه حق تعالی حکمنی بنم اوزریمه
غالب ایلمسندن نشئت ایدر دیوب لسانی کوکسی اوزرینه صالینوب دوشه قالدی وشمدی دنیا
وآخرت بندن کتدی بنم ایله مکر وحیله وخدعه دن غیری نسنه قالمدی دیو قومنه خبر ویروب
سزك نفعکزه انلرك ضررینه مکر وحیله ایدرم دیوب انلره امر ایلدیکه برقاچ فاحشه عورت زیب
وزینت ایله و بعده عسکر موسایه کوندره لر که عورتلر عسکرده طغیان ایده لر وعورتلره امر ایلیه لرکه

کندویه جماع مراد ایدن کیمسه‌دن نفسلرینی منع ایدوب دریغ ایتمیلر زیرا انلردن بریز بالیدرسه سزه کفایت ایدر دیدی آنلر دخی منوال مشروحی ایتدیلر چقان اول عورتلر عسکره داخل اولدی کنعانیلردن برعورتکه آدی کستی بنت صوردر عظماء بنی اسرائیلدن برینك یانینه واردی که اکا زمری بن شلوم دینوردی شمعون ابن یعقوب اولادلرینك رئیسلریدر اول عورته قالقوب الندن طوتدی وحسن جمالنه تعجب ایدوب عورتله کیدوب تا که حضرت موسی علیه السلامك مجلس سعادتنه واردی وظن ایدرمکه بوعورتی بکا حرامدر دیرسن دیدی حضرت موسی دخی بلی بوعورت سکا حرامدر صاقنوب یقین اولمه دیدکده اول بی دولت یمین ایدرك بوکلامده سکا اطاعت ایتمم دیوب بعده عورت ایله اول حوالیده برقبه ایچنه کیروب زنا ایلدیکه درعقب حضرت باری بنی اسرائیله برطاعون ارسال ایلدی حضرت موسی علیه السلامك وزیرهوشیاری فنحاص ابن العیزار بن هارون برشجیع مهیب کیمسه ایدیکه کندویه بسطة فی الخلق وقوة فی البطش بخش اولمشیدی مرقوم زمری اول فعل قبیحی ایشلدکده وزیر مرقوم حاضر اولمامغله کلوب طاعون بنی اسرائیله مسلط اولدیغنی کوروب احوال مرقوم کندویه افاده اولندقده یدینه برحربه الدیکه جمله‌سی دموردن ایدی قبده اوزرلرینه واردیکه عورت ایله ایکیسی اوتوررلردی حربه ایله ایکیسنه بردن اوروب بربرینه بایشدیره قویدی ودیرسکلرین بوکرینه قویوب وحربه‌یی قوللرینه دایه یوب وصقالنه طوغری دیکوب عورتی وحریفی کوکه یوقارو قالدرمش قبه‌دن طشره چیقدیکه مرقوم یارب سکا عاصی اولانه بویله اشلرم دیردی طاعونده اوزرلرندن دفع اولندی مرقوم زمری اول عورته زنا ایتدیکی وقت ایله فنحاص وزیرك انی قتل ایتدیکی ارالقده بنی اسرائیلدن طاعون ایله وفات ایدنلر حساب اولنوب برساعتده یتمش بیك کیمسه هلاك اولمش بولندی بوسببدن بنی اسرائیل وزیر مرقوم فنحاصك اولادینه هربوغازلدقلری حیوانك قبه سنیکه اشکنبه سنی وقوللرینی وچکه سنی ویررلردی وزیر مرقوم حربه‌یی بوکرینه دایه یوب وقوللری ایله دوتوب وچکه سندن یوقاری قالدردیغی ایچون واموالاردن هر بربکر ونورسیده اولان نسنه‌لری انلره بخش ایدرلردی زیرا وزیر مرقومك متانتی بکر اولدیغی ایچون ودینلمشدرکه وزیر مرقوم اول عورت ایله حریفی حربه ایله اوردیغنده طشره چیقاردیکه انلر حربه‌نك باشنده زنا حالتنده کی اسلوبلری کبی ایدیلر بونلر رسوای اولوب عالمه برعلامت عبرتنما اولدیلر عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهمادن وغیریدن روایت اولندیکه بالاده اولان آیت مذکوره امیة بن ابی صلتك حقنده نازله اولدیکه مرقوم توریة وانجیلی اوقومشیدی حق تعالی عربدن برپیغمبر کوندره‌جکنی بیلوردی امید ایدردیکه اوپیغمبر کندی اوله وقتا که محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم پیغمبر ارسال بیورلدی مرقوم امیه حسد ایدوب کافر اولدی حالا که صاحب حکمت ونائل موعظهٔ حسنه ایدی بعض ملوك ایله کورشمك قصدیله کتمشیدی عودتنده بدر غزاسنده قتل اولنانلرك لاشه‌لرینك یانندن کذار ایدوب بونلری کیم قتل ایلدی دیو سؤال ایلدی حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم قتل ایلدی دیدیلر اول دخی انکارینی اظهار ایدوب اکر پیغمبر اولسه اقرباسنی قتل ایتمزدی دیدیکه یقینده وعل بختنده بونك ذکری کلور ان شاء الله تعالی مفسرین کرامدن برفرقه دیرکه آیت کریمه مرقوم حرب البسوس نام کیمسه حقنده نازل اولدیکه مرقوم بنی اسرائیلدن بررجلدر کندویه اوچ دعوات مستجابه بخش اولندی وکندینك برعورتی واریدیکه اندن اولادی اولمشیدی اول مستجاب دعالرك برینی بکا ویر بن مرادیمی طلب ایدم دیو زوجندن نیازمندن اولدی اول دخی بری سنك اولسون نه مراد ایدرسك دعا ایله دیدی عورت دخی حق تعالی‌یه دعا ایدرمکه بنی اسرائیلده بنی زیاده حسندار خاتون قیله دیدی که دعاسی مستجاب اولوب فی الحقیقه حسندار اولدی چقان

بنی اسرائیلده کندینك نظیری اولمدیغنی بیلدیسه زوجندن اعراض ایدوب آخرلره میل ایدر اولدی حریفده غضبلنوب عورته بددعا ایلدیکه عورت فریاد ایدر کلبه تحویل اولدی بووجهله مستجاب اولاجق دعاسنك ایکیسی کتدی بعده عورتك اوغوللری انامز کلبه اولمش بوکیفیته بزم قرار وطاقتمز یوقدر بوسبب ایله خلق بزی تعییب ایدرلر حق تعالی‌یه نیاز ایله که انامزی اولکی حالنه ردایده دیدیلر اول دخی ناچار دعا ایلدیکه عورت اولکی حالنه عودت ایلدی بوبهانه ایله مقبول دعالری نهایت بولدی مفسرینك اولکی ایکی قولی اظهردر حسن بصری وابن کیسان دیرکه اول آیت اهل کتابك منافقلرندن شول کیمسه‌لر حقلرنده نازله اولدیکه انلر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمی اولادلرین بیلدکلری کبی بیلورلردی قتاده حضرتلری دیرکه بو برمثلدر حق تعالی اوزرلرینه هدایت عرض ایدوب قبول ایتمیان کیمسه‌لرك جمله‌سیچون ضرب ایلدی ویبوردیکه (ولو شئنا لرفعناه بها) یعنی بز مراد ایلسك اول کیمسه‌یی اول آیتلر ایله عمله موفق ایدردك اول سبب ایله دنیا وآخرتده انك مرتبه‌سی رفع اولنوردی (ولکنه اخلد الی الارض) یعنی لکن اول کیمسه دنیایه ودنیا شهواتلریله لذاتلرینه میل ایلدی امام زجاج دیرکه خلد واخلد لفظلری معناده بردر اصلی خلود دندرکه دوام ومقام معناسنه در اخلد فلان بالمکان دینور اول کیمسه اومکانده برقرار اولسه آیت کریمه‌ده بومقامده ذکر اولنان الارض قول شریفی دنیادن عبارتدر زیرا برباباندن واولوبلاندن دنیاده اولانك جمله‌سی ارض جنسندندر ودنیانك سائر متاعی ارضدن مستخرجدر وآیت کریمه‌ده (واتبع هواه) بیورلدی یعنی اوکیمسه عشق وهواسنك کندویی دعوت ایتدیکی نسنه‌یه انقیاد ایدردی دنیاده عقاب اولنوب دیلنی اوزاده رق تنفس ایدردی کلب صولودیغی کبی که صورت وهیئت جهتیله کلبه مشابه اولدی قتبی دیرکه هرحیوانکه دیلنی اوزادوب صولور صولومسی یورلدیغندندر یاصوسزلغندندر لکن کلب بویله دکلدر که کلب یوریلوب کلالتی حالنده ده بویله ایدر وراحت اولدیغی حالده‌ده وصویه قانمش ایکن وصوسزلغی حالنده ده بویله ایدر بوسببدن حق تعالی ایاتنی تکذیب ایدن کیمسه‌لر ایچون کلبی مثل ضرب ایلدی ویبوردیکه هواداری اولان کیمسه‌یه وعظ وپند دخی ایتسك آزغوندر وپندی ایتمیوب آنی ترك دخی ایتسك ازغوندر کلب مثللو که قوغسکده دیلنی اوزادوب صولور دورر حالی اوزره قویسکده لهث ایدوب صولورطورر (انتهی الکلام) لهث صولویوب سرعتله نفس چیقارمقدر وصولغی ایله آغزینك اعضاسنی تحریك ایدوب دیلنی اوزاتمقدر واحدی وغیریلر دیرکه بوآیت کریمه اهل علمه زیاده شدتلی اولان آیتلردندر بیانی بویله که حق تعالی اول آیتده اشارت اولنان کیمسه‌یه اسم اعظمده ودعوات مستجابه‌دن وعلم حکمتدن بخش ایتدیکنی خبر ویردی اول کیمسه‌نك دنیایه سلوك وهواسنه اتباعی اول احسانلر کندیدن منسلخ اولوب تغییر نعمتی موجب ومقتضی اولدی بواینکی حالتدن کیم سالم اوله بیلورمکرکه حق سبحانه وتعالی حفظ وحمایه ایلیه نسأل الله التوفیق والهدایة بمنه وکرمه (شیخان روایت ایلدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن که اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (الذی یعود فی هبته کالکلب یرجع فی قیئه) یعنی شول کیمسه که بخش وهبه ایلدیکی نسنه‌یه رجوع ایده قوصوندیسنی ییین کلب کبیدر حضرت عمر رضی الله عنه بیوررکه برکیمسه‌یی فی سبیل الله غزا ایچون آته بندردم ایدی اول کیمسه آتی ضایع ایلمش برکیمسه‌ده بولدم رخیص بهایه ویررظنیله صاتون المق مراد ایدوب حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه سؤال بیوردقده (لاتشتره ولو باعکه بدرهم ولاتعد فی صدقتك فان العائد فی صدقته کالعائد فی قیئه) یعنی شن انی صاتون المه نه قدر سکا بردرهمه‌ده بیع ایدرسه وصدقه‌که رجوع ایتمه زیرا صدقه‌سندن رجوع ایدن قوصندیسنه رجوع ایدوب

قوصندیسن اکل ایدن کبیدر جاحظ دیرکه هرلاشه‌نك برکلبی واردر هرمرتبه‌نك برطالبی واردر
هرجانبك برراغبی واردر هرکیرك برحاملی واردر هرآغوبی براکیجی واردر وهرطعامی بریجی
واردر هردوشن نسنه‌یی برقالدیرن واردر وهر اثوابی برکیین واردر وهر بنتی برنکاح ایدن
واردر (انتهی الکلام عرب طائفه‌سی فلان کیسه کلبدن زیاده الفتلی وکلبدن زیاده کوریجی
وکلبدن بخیل وکلبدن راضی وکلبدن فاحش وکلبدن الحق وکلبدن زیاده سیدکلی دیو ضرب
مثل ایدرلر کلبدن سیدکلی دیمکله چاغرکه حقیقة بول مراد اوله وجائزکه بونکله انوکنك چوقلغی
مراد اولنه زیرا کلام عربده بول ایله اولاددن کنایه اولور ابن سیرین رحمة الله علیه خلفاء بنی
امیه‌دن عبد الملك ابن مروانك مسجد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه درت کره بول ایلدم
دیو کوردیکی رؤیاسنی تعبیرایدوب اکا یازدیکه اکر رؤیای صادقه‌ایسه سندن صکره اولادکدن
درت کیسه خلیفه اولوب محرابه قائم اولور فی الحقیقه اولادندن درت کیسه خلیفه اولدیکه بری
ولیدوبری سلیمان وبری یزید وبری هشامدر تفصیللری اوز بحثنده مرورایلدی وطائفهٔ عرب ضرب
مثلده دیرلرکه کلبکی باغلندرکه سنی بی‌یه‌بو مثل خلقك ایلك ایتدیکك کیسه‌نك کنولیکندن صاقن
دیدکاری کلاملرینه یقیندر ودیرلرکه کلبکی آجقدرکه آردکجه کله بومثل لئیملرایله معاشرت ایدن
کیسه ایچون ضرب اولنور وطائفهٔ عرب ضرب مثلده الکلاب علی البقر دیرلر کلاب لفظنك
نصبیله ورفعیله نصب ایله اولدیغی اضما رفعلیله درکه تقریر الکلام (خل الکلاب للصید)
یعنی کلابی شکار ایچون قویو ویردیمك اولور یاخود (دع الکلاب علی بقرالوحش لتصطادها)
یعنی کلابی یبان صغری اوزرینه ترك ایله که شکار ایلیه دیمك اولور وکلاب لفظنك رفعیله
اولدیغی مبتدا اولمق اوزره درکه مابعدی خبراوله بومثلك معناسی شویله دیمکدرکه سکا فرصت
کلورسه فرصتی غنیمت بیل وبعضیلر دیرکه معنابی مثل ناسدن خیرلی اولانی وشرلی اولانی بوشله
طریق سلامتی غنیمت بیل دیمکدر مؤلف کتاب دیرکه اخطل شاعرك شو قولنك معنا سندن
سؤال اولندم * شعر * قوم اذا استنبح الاضیاف کلبهم * قالوا لامهم بولی علی النار * یعنی
برقوم وارکه مسافرکلوب کلبلری فریاد ایتدکده کمال بخللرندن آتشلرین سویندرمك مراد
ایدوب صو بولامدقلرندن والده‌لرینه اتشه بول ایدوب سویندر دیرلر * فتمسك البول خوفا ان
تجوده * وماتبول لهم الابمقدار * یعنی انالری عورت دخی بخلی جهتندن بول ایله جومردلك
ایدرم دیو خوفندن بولی امساك ایدوب انلر ایچون انجق اتشی سویندرمك ایچون کفایت مقداری
بول ایدر * والخبز کالعنبر الوردی عندهم * والقمح سبعون اردبا بدینار * یعنی اتمك بینلرنده عنبر
وردی کبی عزیزدر حالا که بغدایك یتمش اردبی برالتونه ایدی دیمش ایدیکه بونده زیاده هجو وعار واردر
وجوابده بوشعر شاعر انصارك شوقولنك عکسیدر دیدمکه شاعر انصار اولان حسان رضی الله
تعالی عنهدرکه * شعر * لله درعصابة نادمتهم * یومابجلق فی الزمان الاول * اولاد جفنة حول
قبرابیهم * قبرابن ماریة الکریم المفضل * یعنی حضرت باری ایچوندر شول جماعتك خیرکثیریکه
زمان اولده شامده جلق نام محلده سن انلره اولاد جفنه دیو ندا ایدردك که ماریه اوغلی کریم
مفضل اولان شخصك مزاری انلرك پدرلری مزارینك جانبنده‌در بوماریه سلفده برعورت ایمشکه
برجفت ذی قیمت جوهر کوپه‌سنی کعبهٔ مکرمه‌یه صدقه ایلمشکه ناس بهاسنی بلمکدن عاجز قالمشلر
شاعر بوتعبیری ایتمکدن مرادی مدح ایتدیکی کیسه‌لر ذی قیمت شیلرینی دخی دریغ ایتمزلر انواع
سخاوت ایدرلر دیمك اوله * یغشون حتی ماتهر کلابهم * لایسألون عن السواد المقبل * یعنی انلره
مسافرلر کلوب خانه‌لری طولارتا که چوق مسافر ایله مألوف اولدقلرندن کلبلری مسافره اورمز
وبریه‌دن کندیلره کلنلره سؤال دخی ایتمزلر * بیض الوجوه کریمة احسابهم * شم الانوف

من الطراز الاول * یعنی انلر یوزلری آق حسب ونسبلری صاحب کرمدرلر بورونلری یوجه طرز
اولدندرلر دیوب سخا وتلرینی مدح ایلمش عتابی رحمة الله تعالی علیهك شعرندندرکه * طاف
الخیال بنالیلا فحیانا * اهلا به من ملم زار عجلانا * یعنی اوتازه خوبدن بزه کیجه خیال کلوب سلام
ویروب عجله زیارت ایلدی * ماضر زایرها المهدی تحیة * فی النوم اذزارنا وزار یقظانا * یعنی اوشوخی
طوغری زیارت ایدنه کیجه اولان سلامی ضرر ویرمزاما اوبزی زیارت ایتدکده نه اولیدی کوندوز
زیارت ایده ایدی عربلر ضرب مثلده کلبدن شاکر دیرلر نتکم محمد بن حرب حکایه ایدرکه برکون
عتابی رحمة الله علیهك مجلسنه واردم حصیر اوزرنده اوتورردی واوکنده برقاب ایچنده صوو یاننده
برباغلی کلب وار ایدی کاسه‌دن ایچردی ویالردی بو اختیار ایتدیکك ایش ایله نه مراد ایتدك یعنی
بوکلبه بوقدر رخصت ویرمکدن مرادك نه‌در دیدم جوابده کوشدار اولکه بووجهله طویارسه اذیتنی
بندن کف ایدر وغیرینك بکا اولان اذیتنی دخی دفع ایدر وبنم آزنسنه مه قناعت ایدر وبنم یاتوب
ودوره جغم یری حفظ ایدر وحیوانلر ایچنده اوبنم دوستمدر دیدی ابن حرب دخی خدا حقیچون نه
اولیدی کلب اولوب بوصفتلر ایله متصف اولیدم دیو تمنی ایلدم دیدی (خواص اجزاسی) کلبك
اتی یاغنك اوزرنده اولور قیون اتنه مغایردرکه قیونك یاغی اتنك اوزرنده در برقوزویه کلب سودی
امزیرلرسه اتك اتی کلب اتنك صفتنده اولورکه اتی یاغنك اوزرنده اولور بونك حقنده سلفدن ربیعه
ومضروانمار وایاد نامان برادرلرك برقصهٔ مشهوره‌لری واردرکه عجایب فراستلری واردر باب
همزه‌ده افعی بحثنده سبقت ایلدی وحدیث شریفده دخی انلرك اسمی یاد اولنوب (لاتسبوا ربیعة
ومضر فانهما کانا مؤمنین) یعنی سزلر اجداد عرب اولان ربیعه‌یه ومضره سب ایتمکز زیرا انلر مسلمان
ایدیلرزدیو واقع اولمشدر وعرب کلاملرنده انجق ربیعه ومضر دیرلر اصلا مضر وربیعه دیمزلر
مضری تقدیم ایله امام سهیلی بویله دیمشدر کلبك جملهٔ خواص عجیبه سندندرکه مسالك قانی
کلب یاله‌مز نتکیم قاضی عیاض شفاء شریفنده دیرکه فقهاء قیروان واصحاب سحنون رحمة الله
تعالی علیهم ابراهیم الفزاری نام کیسه‌نك قتلیله افتا ایتدیلرمرقوم برشاعر ماهر علومدن فنون
شتی‌یه قادر کیسه ایدی قاضی ابو العباسك مجلسنه مباحثه ایچون حاضر اولوردی جناب باری
تعالی وانبیاء عظام علیهم السلامی استهزایه متعلق معاذ الله تعالی نیچه خلاف شرع اسورلر
انك اوزرینه اشهاد وسجل اولنوب قتل وبعده باشی اشاغی صلب اولندی واندیریلوب احراق
بالنار اولندی کچن داره چکیلوب تمام اولدی دونه رك قبله‌دن تحویل ایلدی برکلب کلوب قانی
یالدی اوبلده اهالیسندن یحیی بن عمر وصدق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم که
(ان الکلب لایلغ فی دم مسلم) یعنی مسلمانك قانی کلب یالمزدیو بیورمشیدی دیدی سیاه کلبك
لسانی قطع اولنوب برکیسه اتی یدنده طوتسه اکا کلب اورمیه کلبك قولاغندن کنه النوب برکیسه
اتی النده طوتسه جمله کلاب اکا بصبص ایلیه کلبك دشلری صبینك اوزرینه آصلسه دشلری
زحتسز چیقه قود زایت دالیانکیسه‌نك اوزرینه کلب دیشی آصلسه اغریمی ساکن اوله
صاریلق اولان کیسه‌یه کلب دیشی آصلسه نافعدر برکیسه اوزرنده کلب آزوسی کتورسه
اکا کلاب اورمیه کلبك ذکری قوریدیلوب اویلق اوزرینه آصلسه قوة باهی حرکت ایتدیره
برکیسه‌ده زیاده قولنج اولسه اویوبان کلبی برندن قالدیروب برینه بول ایلسه اول ساعت اول کیسه‌دن
قولنج زائل اوله وکلب دخی هلاك اوله کلبك آزوسی اویقوحالنده سویلنان کیسه‌نك اوزرینه آصلسه
سویلمسی ساکن اوله کلبك سودی اعضاده اولان قیله سورلسه طراش ایده وکلبك سودی
صوایله ایجلسه اوکسرکی ساکن ایده کلبك بولی اعضاده اولان سیکیله سورلسه سیکیلی قوپاره
کلبك کنه‌سی شراب ایچنه اصلنسه هرکم انی ایچرسه اوساعت سرخوش اوله سیاه کلبك قلبی

مصروع اولان كيمسه يه باغلسه‌لر صرعى خفيف اوله بركيمسه نك يانده چاغن كوله سى اولوب
قاجامسنه محبت ايلسه بركوجك كلب ياوروسى آلوب زيت ياغيله سحق ايدوب كوله نك باشنه
سوره بردخى قاجيه مجربدر قزوينى بويله ديمشدر كلبك سودى ايچلسه سموم قاتله يه نافعدر قلج
وبچاق اوجندن وقورشوندن اعضاده قلانى چيقرر بركيمسه كلبك سودينى سرمه ايلسه كيجه‌نك
كلبسنده او يانق اوله كلبك نجاستى كسفره ديدكلرى اوت تخمبله خميراولنوب حرارتلى ورمله
سورلسه نافع اوله باذن الله تعالى (تعبير رؤيا) كلابى رؤياده كورمك مسلمين قنده عبيدلر
وقوللرايله تعبير اولنور حديثده كلديكه كلب مسخ وتبديل اولان حيواندر بوكه كوره معبرلر
كلبى معاصى يه جرأت ايدن سفيه ايله تعبير وتأويل ايتديلر رؤياده كلب اورسه صاحب طمع
وشناعتلى برسفيه كيمسه يه دلالت ايدر بركيمسه كلب كنديني ايصروب وطرنلديغنى كورسه
دشمندن اومقدار غم وهمه نائل اولوروكاهيجه خسته اوله ديو تعبير اولنور وكلب كورمك
بعضيجه ادخاراتمكسزين جلب دنيايه دلالت ايدر رؤياده اصحاب كهفك كلبنى كورمك خوف
واختفا وفراره دلالت ايدروبرشهرده انى كورمك والى ايسه تجديد ولايتنه دلالت ايدر وكلب
كورمك بعضيجه كفره والله‌ك رحمتندن مأيوس اولمغه دلالت ايدر حق تعالينك مقدما تفصيل
اولنان (فمثله كمثل الكلب) قول شريفى ايچونكه اوكيمسه نااميد اولمشيدى شكاركلبى كورمك عز
ورفعت ورزقدر قيون كلب كورمك اهل وعياله وقومشوسنه غيوررجل صالحدر مغيرابن مقرى
بويله ديمشدربركيمسه ثيابنى كلب پاره‌لديكنى كورسه برسفيه كندويه عتاب ايده بركيمسه رؤياسنده كلبك
اورديكنى ايشيده مسه آرزسنه ايله دشمنى عداوتنى ترك ايليه رؤياده كلب كورمك اهل وعيال ايله ده تعبير
اولنوربركيمسه ايله رؤياسنده كلب منازعه ايلسه عيالندن برى كنديله نزاع ايده وانك ايله نزاع ايدن كلب
فريادده اتمش اولسه ياخود او كيمسه كلب فريادى ايشتسه وقدمخانه قپوسن اجسه بعضيجه بورؤيا
فعل شنيع ايدن كيمسه يه دلالت ايدر ديشى كلب كورمك معاند اولان قومدن برالحق عورته دلالت
ايدر رؤياده كلب ياوروسى زياده محبوبدر اكربياض ايسه مسلمان اوله اكرسياه ايسه قوم قبيله سى
اوزرينه سيد اوله بعضيلر ديركه رؤياده كلب ياوروسى بياند بولنان بلا صاحب سفيه اوشاقدر
قودزايت كورمك ينه سفيه كيمسه دروقبون كلبى كورمك برپادشاهدن يابروالى‌دن فائده كورمسنه
دلالت ايدر شكاركلبى كورمك بورؤيايى كورن ايچون پادشاهلق ووالى‌لكدر اكرسلطنتده اهل
ايسه ياخود كنديله استغنا حاصل اولور برنسنديه نائل اوله حق تعالانك (وماعلمتم من الجوارح
مكلبين) قول شريفى ايچونكه كلب معلمك شكارايتديكى دخى سزه حلال قلنمشدر ديو بيورمشدر
رؤياده كلب صبنى كورمك ماسوى العربدن مسلمان اولميان قومه مخالطه يه دلالت ايدر بركيمسه
كلب ايله شكارايتديكنى كورسه مقصودى كندويه وير يلوب برمراد اوله بركيمسه كلب ايله شكاره چقمش
كورسه طالب رزق وطالب خدمت اولان كيمسه يه خيره دلالت ايدروبركيمسه شكاركلبنى شكاردن
كلمش كورسه بطالته دلالت ايدر بكجى كلبنى رؤياده كورمك زوجه سنى ومالنى صيانته دلالت ايدر
بعضيلر ديركه رؤياده كلاب الحق وذليل قومه دلالت ايدر بركيمسه رؤياده بركلب صيد ايتديكنى كورسه
حق تعالى كندويه علم ويره وكبير وآنى اونوده حق تعالانك شوقول شريفى ايچونكه (واتل عليهم
نبأ الذى آتيناه آياتنا) قول شريفندن (فمثله كمثل الكلب) قول شريفنه وارنجيه دك كه كندويه احسان
بيوريلان علم وحكمتدن نسيان معامله سى ايده‌نى كلبه تشبيه بيورمشيدى بعضيلر ديركه رؤياده
كلاب كورمك والى آدميله تعبير اولنوردخى رؤياده كلب عدوى ضعيفدر برواينده كه حضرت آدم
عليه السلامك قصه سنه بناء كه حضرت آدمه كلب عداوت ايتدكدن صكره طبع سباعدن دونوب
آدمه دوست اولمشيدركه اوقصه‌دن برمقدارى بالاده مرور ايلدى بوسببدن رويا تعبيرنده كلب

دشمن قلنديكه صكره دوستلغه رجوع ايليه سلفده تعبير اولنان رؤيادندركه حضرت ابى بكر
الصديق رضى الله تعالى عنه برروءيا كورديكه مكه‌دن كويا برديشى كلب ناسه اورر چن ناس
كندويه ياقلشديلرسه ارقه سى اوزرينه ياتديكده ممه لرندن سود آقردى بورؤيايى اول داناى سرير
كائنات عليه اشرف الصلوات حضرتلرينه خبرويرديكنده بيورديكه (ذهب كلبهم واقبل
درهم وستلقون بعضهم ويسئلونكم ارحامهم فاذا لقيتم اباسفيان فلا تقتلوه) يعنى قريشك
كلبلرى كندى وخيرلرى اقبال ايتدى يقينده سزانلرك بعضيسنه ملاقى اولورسزكه انلرسزدن
مرحمت وشفقت طلب ايدرلر چن ابوسفيانه ملاقات ايدرسه كز قتل ايتمه كز ديو اظهار معجزهٔ باهره
ايدوب فتح مكه‌يه اشارت بيورمشيدى وقتاكه مسلمين فتح ايچون مكه‌يه كلديلر بعضلرى مقاتله ايتديكه
پيغمبر عليه السلامك خبرويرديكى كبى ظهور ايلدى وفتح مكه‌ده ابوسفيانك اسلامه كلديكى
آخريرده مصرحدرينه رؤياى معبره دندركه بركيمسه ابن سيرين رحمه الله تعالى حضرتلرينه
كلوب ايكى كلب واقعه سنده عورتك فرجى اوزرينه محاربه ومقاتله ايديشورلر كوردم ديدى
اولدخى اول عورت منقاش ايله فرجنك قللنى آلوراتمش ديو تعبير ايلدى (خاتمهٔ بحث)
فوائد مجربه‌دندركه برجديد پاك چناغه شوحروفلر تحرير اولنوب زيت ايله مسح اولنوب
قودز داليان كيمسه يه ايچوريلوركه اول حروفلر بودر ﴿ اب خ ٢٥ لى ٥ ع ٥ ما اس ﴾
وبوحروفلر حامل ايچون دخى جديد چناغه يازيلوب وصوايله ياقنوب ايچرلدكده وضع حملى آسان
ايدر ان شاء الله تعالى والله سبحانه وتعالى اعلم ﴿ كلب الماء ﴾ باب قافده سبقت ايدن
قندز ديدكلرى حيواندر عجايب مخلوقات صاحبى ديركه كلب ماء برمعروف حيواندركه اللرى
اياقلرندن اوزوندر تمساح بالغى چامورطن ايده ديو اعضاسنى چاموره بلر بعده تمساح يانه ياقلشدقده
اغزينه كيروب باغرصغنى قطع ايدوب ييربعده قارننى ييرتوب طشره چيقرمر قوم ديركه
صوكلبنك جملهٔ خاصه سندندركه بركيمسه‌نك يانده صوكلبنك ياغندن اولسه تمساح بالغنك
خوفندن امين اوله تمساح بربالقدركه انسانى يودر اب درياده اولنلر اندن خوف ايدرلر بعضيلر
ذكر ايدركه جند بادستر تعبير اولنان حيوانك خاصه سى بونكده خاصيتيدر كه جند بادسترك
صفتى جيم بحثنده مرور ايلدى (حكم شرعيسى ليث بن سعد رضى الله تعالى عنه كلب مائينك
اتنك اكل اولنمسندن سؤال اولنمشدى لابأس در ديو جواب ويردى وعموم سمك حلالدر انجق درت
كوناسى دكل تنكيم سبقت ايلدى كلب ماء مستثنى اولاندرتدن دكلدر بعضيلر اكل اولنماز زيرا برده
اولانك مشابهى اكل اولنماز ديديلر (خواص اجزاسى) كلب مائينك دمى كون كرمانى صويى ايله
خلط اولنوب حمامده ايچلسه تقطير بوله وعسر بوله نافعدر وانك بينى سرمه اولنسه ظلمت عينه
نفع ويره اوندن مرجك مقدارى سم قاتلدر ابن سيناديركه كلب مائينك خصيه سى يلان صوقسنه
نافعدر وانك دريسندن چوروب ياپيلوب نقريس مرضنه مبتلا اولان كيمسه كيسه نقريس
مرضى اول كيمسه‌دن كيدوب شفا بوله والله اعلم ﴿ كلثوم ﴾ فيلك اديدر ابن سيده
قولنجه ﴿ كلكسه ﴾ برقومدركه بوكلنجكك آديدر وبرقوم دخى دركه بوكلنجكدن غيرى
برحيواندر ذومقراطيس نام كتاب صاحبى ديركه كلكسه برقوشدركه اغزندن يمورطلر كلكسه‌نك
زبلى سحق اولنوب سركه ايله قارشديريلوب نملهٔ ظاهره كه انسانك يانده چقار چبانلردر آكا
سورلسه نفع ظاهر ايله نافعدر ﴿ كميت ﴾ شول طورى آتدركه يلپسى وقويريغى سياه اوله
اكربلى وقوبرق قرمزى اواورسه اواشقرآندروطورى ايله اشقر بيننده اولان رنكلى آته وردى ديرلر
جمعى وردان كلوروكميت شرابك دخى اسماسندندر نتكم شيخ صلاح الدين الصفدى ديركه
كلامنده صنعت توريه وارد رشعر ☼ وخمرالماء ترشفتها ☼ جنبت بها الاهو فيما جنبت ☼ يعنى شرابى
ايچوب ناهموار اشلرى اشلدم ☼ ونلت المسراة دون الورى ☼ لانى سبقتهم بالكميت ☼ يعنى

خلقدن مقدم سرور بن نا ئل اولدم زیرا شرابی ایچمکده بن انلری سبقت ایتمشدم شرابدن عشق الهی مراد اولسه کرکدر ❊ کنداره ❊ اورکجلی برکونا بالغك اديدر ❊ کنعبه ❊ ناقهٔ عظیمه‌در ❊ کنعد ❊ جعفر وزنی کبی دکز بالقلرندن برجنس بالقدر نتکم جریر کندی قومنی هجو طریقله شو بیتده سویلرکه ❊ کانوا اذا جعلوا فی صرهم بصلا ❊ ثم اشتووا کنعدا من مالح حدقوا ❊ یعنی انلر بالقدن بشیر دکلری طعامه صوغان قویدقلرنده ودریادن کنعد بالغی کباب ایتدکلرنده کویا قوزی بشیر دلر ظن ایدرلر دیو اول قومی هجو وکنعد لفظنی شعرنده استعمال ایلمش ❊ کندس ❊ سقسقاندر عقعق معناسنه نتکم ابو المظفر الحنفی عورتی وصف ایدوب دیرکه شعر ❊ بلیت بزمردة کالغضا ❊ الص واخبث من کندس ❊ یعنی دکنك کبی برعورت ایله بلاالندم اول عورت سقسقاندن خرسز وسقسقاندن حبیثدر زمرده لفظی فارسیدن معربدر امرأة الرجل معناسنه ❊ کهف ❊ یاشی چوق جاموسدر ❊ کودن ❊ بطی الحرکة قلب بارکیردر جوهری دیرکه سمراوریلان بارکیردرکاه اولور پلید اولان کیمسه اکا تشبید اولنور ابن سیده دیرکه کودن بارکیر دیمکدر بعضیلر قاطره کودن دیدیلر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما نك حدیثنده کلدیکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم کودن تعبیر اولنان بارکیر ایچون مال غنیمتدن نسنه ویرمدی برروایتده اعلی اتك سهمندن دون سهم ویرمشدر دیو منقولدر که طبرانی روایت ایلمشدر ❊ کوسج ❊ دریاده بربالقدرکه منشار کبی خورطومی اولور طوقندیغی نسنه‌یی پاره‌لر وکاهیجه انسانی برلقمه ویچوب ایکی پاره ایدر قرش دیدکلری مضر بالق بودرو ینه اکالخم دخی دینور بوجنس بالق کیجه شکار اولنسه درونده یاغ بولنور اکر کوندز شکار اولنسه اویاغ بولنمز قزوینی دیرکه کوسج بالقدن برکونا بالقدرکه صوده اتك شرومضرتی قورودۀ آرسلانك شرندن زیاده درصوحیو انلرین دیشی ایله ایکی پاره ایدر کسکین قلج کبی وقزوینی دیرکه کوسج بالغنی بن کوردم همان برزراع یاایکی ذراع مقداری بربالقدر دشلری انسان دیشنه بکزردر یاحیوانانی اندن فرار ایدرلر بوجنس بالق ایچون بصره نك دجله ارمغنده بروقت معینی واردرکه اول وقتده چوق اولور (حکم شرعیسی) امام احمد حنبلی قتنده اکل اولنمسی حرام اولمقدر اصحاب حنبلیدن ابو حامد تمساح وکوسج اکل اولنمز زیرا انلر انسان اکل ایدرلر وآضو صاحبیدر دیمشدر (انتهی الکلام) مؤلف کتاب دیرکه مقتضای مذهبمز حلال اولملیدر برکیمسه که کوسج تعبیر اولنان بالغی قرش تعبیر اولنان بالغه الحاق ایلدی قرشك حکمنی یونده جاری ایلیه که باب قافده مرور ایلدی ❊ کهول ❊ ازهری دیرکه کافك فتحی وهانك ضمیله اورمجکدر خطابی وزمخشری حرکه سن غیری کونا ضبط ایدوب لکن ینه اورمجك معناسنه دیدیلر والله اعلم

❊ باب اللام من کتاب ترجمة حیاة الحیوان ❊

❊ لأی ❊ لامك فتحی وهمزه‌دنصکره الفك قصریله لعی وزنی اوزره یبان صغریدر جمعی الاءِ کلور الغاء وزنی اوزره مثل جبل ایله اجبال کبی مؤنثی لاءة دردیشی اولان یبان صغری معناسنه فارسی دیرکه جائز اولورکه بونك الفی یادن منقلبه اولوب لای کلمه سندن اوله وصاحب محکم دیرکه جائز اولورکه واودن منقلب اولوب لاودن اوله لا وقوة معناسنه در زیرا یبان صغری قوة ایله موصوفدر مثلا ابن عقیلك دیدیکی کبی که شعر ❊ تمشی به مشی الزناد کانه ❊ فتی فارسی من سراویل رامح ❊ یعنی بنم محبوبم یبان صغری کبی قوة ایله یوررکه کویادیك شلوارلی جوان فارسی کبیدر باب باء موحده‌ده اهل جنتك ادامی ذکرنده سبقت ایلدیکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشکه ❊ ادامهم بالام ونون ❊ یعنی اهل جنتك

قاتغی بالام ونوندر اصحاب کرین رضی الله عنهم بالام ونون نه در یارسول الله دیدیلر (ثور وحوت) یعنی اوکوز ایله بالقدر دیو بیورادی امام سهیلی روض نام کتابك اولنده دیرکه لؤی لامك ضمی وهمزه نك فتحی ویانك تشدیدیله حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم جدینك اسمیدر ابن انباری یبان صغرینك تصغیریدر دیمشدر ابوحنیفه رحمة الله تعالی علیه بیوررکه لؤی بقره درو بیوررکه براعرابیدن ایشتدم سویلردیکه (بکم لؤی هذه) یعنی بوصغرنه بهایه‌در دیوب اسم اشارتك تأنیثیله اشارت ایلمش ❊ لبادی ❊ لامك ضمیله برقوشدرکه کوکسی اوزره یرچوکوب طورر اوچور مدیجه اوچمزوابدعا داولادندن لقمان قوم عادهلاك اولدقده مکه‌ده بولنمه‌لیدی کرکس عمری قدر صاغ قالمق دیلدکده اول کرکسلردن یدنجی کرکسك ادیدر ومعرب ومنصرفدر زیرا معدول دکلدر لقمانك مناقبی باب نونده نسر بحثنده کلوران شاءالله تعالی (الامثال) فلان کیمسه لبد تعبیر اولنان کرکسدن مسن واختیار دیرلر که بوکرکس اولاد عاددن لقمانك درونی منهزم وحیاتدن ناامید ایتمشیدی وشعراء عرب بولبدی اشعارلرنده بیشمار استعمال ایدرلر نتکم شاعر دیمشکه ❊ ان معاذ بن مسلم رجل ❊ لیس لمیقات عمره امد ❊ یعنی معاذ بن مسلم برکیمسه درکه میقات عمرینك نهایتی یوقدر ❊ قد شاب رأس الزمان واکتهل ❊ الدهر واثواب عمره جدد ❊ زمانك باشی آغاردی دهر پیر اولدی حالا که انك عمری جامه‌لری دخی یکیدر ❊ قل لمعاذ اذا مررت به ❊ قد ضج من طول عمرك الابد ❊ یعنی معاذه کتدیککده دیکه طول عمرکدن ابد فریاد ایده یور یعنی بیچاره ابدسنك طول عمرکدن عاجز قالمش ❊ فامك حوالم تعیش وکم ❊ تسحب ذیل الحیوة یالبد ❊ نیجه یه دك صاغ اولوب حیاة اتکنی چکرسن ❊ اصبحا کالظلیم برقل فی ❊ بردیك مثل السعیر تتقد ❊ صاغ وسالم اولدیغك حالده لباس فاخره ده دوه قوشی کبی صالینه‌رق کیدرسن وآتش کبی یناررسن ظلیم دوه قوشنك ارککیدر رفل صالنی یورمکه دیرلر بردین بردك تثنیه سیدر اخشام وصباح مراد اولنور ❊ صاحبت نوحا ورضت بغلة ❊ ذوالقرنین شیخا لولدك الولد ❊ حضرت نوحه مصاحب اولدك وذوالقرنینك بغله سنه مقارن اولدك واوغلك اوغلنی کوروب پیر اولدك ❊ فارحل ودعنا فان غایتك ❊ الموت وان شد رکنك الجلد ❊ آخرته انتقال ایدوب بزی ترك ایله زیرا نه قدر معمرده اولسك غایتك موتدر نه قدر اعضالك محکم اولسه‌ده دیو حریفك موتنی تمنی ایلمش ❊ لبؤة ❊ بانك ضمی وبعد الباء همزه ایله دیشی ارسلاندر انثی الاسد معناسنه همزه‌لی وهمزه سز بانك سکونیله ایکیسیده بونده لغتدر که ابن سیده حکایه ایلمشدر دیشی ارسلانه عرس دخی دینور عون بن شداد العبدی دیرکه بکا بالغ اولدیکه حجاج پرجفا عبدالرحمن بن اشعثی قتل ایتدکدنصکره سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنه یی احضار ایچون اهل شامدن برچاوش کوندردیکه اکا متلمس ابن اخوص دیرلردی اهل شامدن خاصهٔ اصحابندن یانجه یکرمی نفر کیمسه وارایدی کیدوب حضرت سعیدی آرارلردی برصومعه‌ده برراهب کوردیلر وحضرت سعیدی اندن سؤال ایتدیلر راهب آرادقلرینك وصفنی خبر آلوب آنلره دلالت ایلدی انلر دخی کیدوب حضرت سعیدی مسجدده ربیسنه اعلی صوت ایله مناجات ایدر بولدیلر واکا یقین واروب سلام ویردیلر اولدخی نمازی تمام ایدوب سلام الدی انلر دخی حجاج سنی استراجابت ایله دیدیلر سعید دخی اجابتك اقتضاسی وارمی دیدی انلر اقتضاسی واردر دیدیلر حضرت سعید حمد خدا وثنا علی ماهو الاحرا وصلوة علی النبی الاعلی ایدوب بعده قالقوب انلر ایله کتدی تاکه اول راهبك خانه سنه واردیلر راهب انلره ای فاسقلر کروهی اراد یغکزی بولدیکزمی دیدی انلر بولدق دیدیلر بعده راهب انلره اخشام اولمدین صومعه‌یه عجله کیرك زیرا برارکك ارسلان ایله بردیشی ارسلان

بوصومعه‌نك اطرافندن كيجه‌لر ديدی انلر دخی ايچرو كيرديلر حضرت سعيد صومعه‌يه دخولدن
ابا ايدوب كيرمدی مباشرلر سوءظنه واروب سن بزدن فرار ايتمك قصد ايدرسن ديمكه باشلديلر اولدخی
فرار ايتمم بن ابدی برمشركك خانه‌سنه كيرمم ديدی انلرده سنی طشره‌ده قويمزز زيرا جانورسنی
قتل ايدر ديديجه حضرت سعيد رضی الله تعالى عنه ربم بنم ايله‌در انلرك مضرتنی منع ايدر هر بر
كوتونسنه‌دن ايچون انلری بكابكجی قيلر ان شاء الله تعالى ديدی اول بی ادبلر سن پيغمبرلر دنميسن
ديو استهزايه باشلديلر حضرت سعيد بن پيغمبرلردن دكلم انجق خدای متعالك قوللرندن
بر كنهكار قوللم ديدی بالآخره انلر بزه يمين ايله كتمامك ايچون ديديلر اولدخی يمين ايلدی راهب
انلره صومعه‌دن چيقوب تير وكمانكزی حاضر ايدلك بو مرد صالحه جانورلر ضرر ايتميه زيرا بنم
مكانم اولديغندن بوصومعه‌يه كيرمكی ناشايسته كوردی ديدی انلردخی صومعه‌يه كيروب
تيروكماننی حاضر ايتديلر ناكاه كورديلركه بر ديشی آرسلان كلدی وقتا كه حضرت سعيد يقين
كلدی واكا تبصبص ايدوب سورندی بعده يانته يقين يره چوكوب ياتدی واركك ارسلان
دخی كلوب بويله ايلدی راهب بو كيفيتی كوردكده درونته مهابت مستولی اولدی چون
صباحه داخل اولديلر راهب حضرت سعيدك يانته واروب شرايع ديندن وسنن نبيدن سؤال
ايلدی حضرت سعيد دخی جمله‌سنی تقرير ايديجه راهب شرف اسلامله مشرف اولوب اسلامی
خوب اولدی اول قوم حضرت سعيده اقبال ايدوب عذرلر ديلديلر ودست وپاينی بوس ايتديلر وكيجه
اوزرينه ياصوب نماز قلديغی طپراغی تبركا الديلر وديرلر ديكه ياسعيد سنی كور ديكمزده ترك ايتموب
حجاجه كتورمكه طلاقله يمين ايتمشيدك مراد ايتديككی بزه امر بيورر سن كتورمامكه چاره
وارميدر ديديلر حضرت سعيد ايشكزی كورك قضاء باری بی رد ايديجی يوقدر ديدی وانلر ايله
كيدوب واسطنام شهره واصل اولديلر بوشهره وصولده سعيد يامعشر القوم شك وشبهم يوقدر
اجلم قريب ومدتم يقين اولدی بوكيجه بنی بوشاكزدونك تد اريكنی كوروب منكر ونكيرك سؤالنه
استعداد پيدا ايدم وعذاب قبری واوزريمه صاچيلان طپراغی ذكر ايدم وصباحه داخل اولديغكزده
مراد ايتديككزيره كيده‌لم ديدی ايچلرندن بعض ناخلفلری سنی كوزكورميه‌جك برآدم يره قيوو برمير
ديديلرو بعضيلری دخی مراد يكزه نائل اولوب اميردن بخششه مستحق اولديكزوسعيده عبادته اذن
ويرمكله بردخی كتورمكدن عاجز دكل سز ديديلرو بعضيلری دخی بونی سزه تسليم ايتمك بنم
اوزريمه درخوف ايتمكز ديوب كفيل اولدی بعده حضرت سعيده نظر ايدوب كورديلركه
كوزلری ياشرمش لونی متغير اولمشكه مرقوم اول مباشرلره ملاقاة ايده‌لدنبرو بوطعام يميوب صو
ايچميوب وخنده ايتمامشيدی اول مباشرلرك جمله‌سی ديديلركه ای اهل ارضك خيرلوسی نه
اوليدی سنی بلميدك وسكا ارسال اولنميدق حيف بزلره كه سنك كبی ذات پاك ايله نيجه بوحاله كرفتار
اولدق روز حشر اكبرده خالقمز قتنده عذريمزی ديله زيرا جور ايتميان حاكم عادل اولدر ديديلر
چون انلر بكادن وبربرلريله وسعيد ايله مجاوبه‌دن فارغ اولديلر حضرت سعيده كفيل اولان نيازمند
اولوب سعيده ديديكه ياسعيد رضاء لله سندن نياز ايدرمكه كلامك ايله دعا كدن بزی بهره ياب
ايتمدك تحقيق بزلر سنك كبی ذات شريفه بردخی ملاقاة ايده‌مزز ديدی حضرت سعيد دخی
انلره خير ايله دعا ايلديكه انلر دخی سعيده عبادت ايتمكه رخصت ويرديلر اولدخی باشنی وشلوارينی
يقيوب كيدی ونمازه ودعايه وموت ايچون استعداده كيجه‌نك تمامنه‌دك اقبال ايلدی حالاكه
مرقوملر كز لنمشيدی چون صباح اولدی كلوب قپوبی چالدی وكعبه ربيسی حقيچون رفيقكز كلدی
ديو چاغردی انلر طشره چقديلر حضرت سعيد بكا ايدر ديكه انلرده وآفر كريه وافغان ايتديلر بعده

حضرت سعيدی حجاجه كتورديلر مرقوم متلمس ايلروكيدوب حجاجه سلام ويردی وحضرت
سعيدك قدومنی مژده ايلدی چون سعيدی حضورينه كتورديلر اسمك نه‌در ديو سؤال ايلدی نامم
سعيد بن جبيردر ديديجه حجاج ظالم دخی سعيدلك نرده قالدی سن شقی بن كسيرسن ديدی سعيد
مقابله‌سنده والدم اسممی سندن زياده بيلوردی اولدخی حاشا ثم حاشاسنده شقيسين اتاكده شقيدر
ديدی سعيد دخی بنم شقی اولديغمی غيبدر غيبی انجق الله تعالى بيلوردی ديدی حجاج پرجفا اعادۀ كلام ايدوب
دنياكی نارلظايه يعنی جهنمه تبديل ايدرم ديدی سعيد دخی اكر بنی جهنمه قويمق سنك يدكده
اولديغنی بلسيدم سنی معبود اتخاد ايدردم ديو جواب ويردی حجاج ظالم دخی حضرت محمد صلى الله
تعالى عليه وسلم حقنده نه ديرسك ديدی سعيد رحمت پيغمبريدر ديو جواب ويردی حضرت
علی رضی الله تعالى عنه حقنده نه ديرسك جنده ميدر يوخسه جهنمده ميدر ديدی سعيد دخی
جنته وجهنمه كيرمش اوليدم اهالی بيلوردم وايچلرنده اولانی معلوم اولوردی ديدی خلفا
حقنده نه ديرسك ديدی سعيد انلر كفيل دكلم ديدی انلرك قنقيسی سكا اعجبدر ديدی سعيد
دخی خالقم انلردن راضی اولدی ديدی انلرك قنقيسندن زياده راضيدر ديدی سعيد دخی
بوسؤالكی انلرك سر وآشكارلرينی بيلان خدای متعال بيلور ديدی حجاج ايتدی حالك نه‌دركه
كولمزسك سعيد جواب ويروب باچقمدن خلق اولنان مخلوق كولرمی حالا كه باچقمی نار اكل ايدر
ديدی حجاج يابزم حالمز نه‌دركه كوله‌رز ديدی سعيد درونلر برابر دكلدر ديو جواب ويردی بعده
حجاج انجو وزبرجد وياقوت وغيری جواهرلر احضار اولنمغه امر ايدوب سعيدك اوكنه
قوديلر سعيد بونی جمع ايتمكده اكر روز قيامتك عذابنی دفعه باعث اولورسه جمع مال خوبدر
اكر آخرتده نفع دارد كل ايسه خوب دكلدر زيرا روز قيامت برآوازدر كه اول كونده هر والده‌لر
امزرديكی اولادلرندن غافل اولوب كندی نفسی انديشه‌سنده اولور ودنيا ايچون جمع اولنان نسنه‌ده
خير يوقدر مكركه حلال اولوب ذكوتی ويرلمش اوله ديدی بعده زين حجاج آلات لهو كتورك ديوب
سعيدك اوكنده چالديلركه سعيد بكا ايلدی حجاج پرجفا ياسعيد حيف سكا نيچون اغلرسك
بوساز فرح آوازدر ديدی سعيد ايتدی حيف شول كيسه ايچوندركه جنت اعلادن
چيقاريلوب جهنمه قونمش اوله حجاج دخی ياسعيد سنی قنقی قتل ايله قتل اولنمغی مراد ايدرسك
سنی اويله قتل ايده‌يم ديدی سعيد ايتدی ياحجاج نفسكه رواكور ديككك كبی ايله خدای متعال
حقيچون سن بنی نيجه قتل ايدرسك اوقتله بكذر قتل ايله حق تعالى سنی آخرتده اويله قتل ايدر
ديدی حجاج ايتدی استرميسك سنی عفو ايده‌م سعيد ايتدی اكر عفو حق تعالادن ايسه نه كوزل
اكر سندن اولورسه ممدوح دكلدر ديديجه حجاج كتورك بونی قتل ايدلك ديدی چون سعيدی قپودن
طشره چيقرديلر سعيد كولمكه باشلدی سعيدك كولديكی حجاجه خبر ويرلدكده حجاج سعيدی كيرو
كتوروب نه‌شی سنی كولدردی معلوم اولمشيدكه قرق سنه‌دن بروكولمه‌مش سين ديدی
سعيد ايتدی خدای متعال اوزرينه جرأت ايدوب بنم كبی مردم بی كناهه بومعامله‌يی ايتديككه وسنك
بواطواريكه خدای متعالك حلم ايتديكنه تعجب ايدوب كولدم ديديجه حجاج امر ايلديكه اوكنه
سختيان دوشه‌يوب سعيدی قتل ايده‌لر حضرت سعيد (كل نفس ذائقة الموت) ديوب بعده (وجهت
وجهی للذی فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين) آيت كريمه‌سنی بطريق
الاقتباس اوقودی حجاج بونی قبله‌دن غيريه دوندرك ديدی سعيد دخی (فاينما تولوا فثم وجه الله)
ديدی حجاج دخی بونی يوزی اوزره دوندرك ديدی سعيد (منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم
تارة اخرى) آيت كريمه‌سنی اوقودی حجاج شونی قتل ايدك ديدی سعيد دخی (اشهد ان لا اله الا الله

وحده لاشريك له واشهدان محمد اعبده ورسوله) ديوب بعده يارب بوظالمی بندنصکره بر کیمسه یه مسلط ایتمه دیدیکه درعقب اول سختیان سفره اوزرنده شهید ایلدیلر که باشی کسلدکدنصکره برقاج دفعه (لااله الاالله) دیدیکه مرحومك شهادتی طقسان بش شعبانده درومرحوم رضی الله تعالی عنه قرق طقوز یاشنده ایدی وحضرت سعیددنصکره حجاج اون بش کیجه صاغ قالدیکه سعیددنصکره بر کیمسه یه مسلط اولمدی وقتاکه سعیدك شهادتی خبری حسن بصری یه واصل اولدی دیدیکه یارب ثقفی فاسقه سن رقیبسن خدا حقیچون اکراهل مشرق ایله اهل مغرب سعیدك قتلنده مشترك اولمش اولسه لر حضرت باری جمله سنی یوزلری اوزرینه جهنمه القا ایدر والله سعیدوفات ایلدی مشرقدن مغربه اهل ارضك علمنه محتاج ایدی منقولدرکه سعید رضی الله عنه مکهٔ مکرمه ده بنی برغماز حرم اللهده غمز ایلدیکه انك ایشنی الله تعالی یه اصمرلادم دیوب خالد قشیری یی مراد ایلمشکه کندینی حجاجه خالد خبرویرمش اوله ومرویدرکه چون حجاج محتضر اولدی بی هوش اولوردی وسعیدایله بنم نه ایشم وارایدی یعنی سعیده نیچون اوحقارتی ایتمشم دیوندامت چکردی ودینلمشدرکه حجاج خسته لکی زمانده هربار اویودقجه سعیدبن جبیری کورردیکه کندینی یقاسندن طوتمش یاعدوالله بنی نه سبب ایله قتل ایتدك دیوسویلردیکه حجاج خوفله اویانوردی منقولدرکه امیرالمؤمنین عمربن عبدالعزیز رضی الله عنه حضرتلری رؤیاسنده حجاجی قوقمش لاشه کوردی حضرت باری سکانه معامله ایلدی دیوسؤال ایلدی حجاج جواب ویردیکه حق تعالی هرقتل ایتدیکم کیمسه لرمقابله سنده بنی برکره قتل ایلدی اما سعیده مقابله سنده یتمش کره قتل ایلدی دیدی اکرسؤال اولنورسه که حکمت نه درکه حق تعالی انی هرقتل ایتدیکی کیمسه لرمقابله سنده برکره قتل ایلدی سعیدك یرینه یتمش کره قتل ایلمش حالاکه حجاج سعیددن افضل کیمسه لر قتل ایلمشیدی مثلا عبدالله بن الزبیر رضی الله تعالی عنهما کبی بو صحابیدر سعید رحمة الله علیه تابعیندندر صحابه ایسه تابعیندن افضلدر جواب بودرکه حجاج چون عبدالله بن الزبیر رضی الله تعالی عنهمایی قتل ایلدی صحابه دن علم و دانشده نظیری وارایدی مثلا عبدالله بن عمر و انس بن مالك رضی الله تعالی عنهما وغیریلر کبی وقتاکه سعیدی قتل ایلدی عصرنده انك علمنده نظیری یوغیدی بوسببدن حجاجك عذابی اضعاف مضاعف اولدی حسن بصریدن بالاده سبقت ایدن بویله اولمسنه شاهددر بوخسه حضرت سعید عبدالله بن زبیردن افضل اولدیغی جهتدن دکلدر والله اعلم (تعبیر رؤیا) منامده دیشی ارسلان پادشاه قزیدر بر کیمسه رؤیاده دیشی ارسلانه جماع ایتدیکنی کورسه برشدت عظیمه دن نجات بولور وشانی عالی اولور و اعداسنه فرصت بولور بورؤیایی پادشاه کورسه جنکده ایسه اعداسنه ظفر بولوب بلاد کثیره یه مالك اولور وبعضیلر دیرکه دیشی ارسلانك تعبیری سبعی کورمنك تعبیری کیبیدر والله اعلم

✤ لجا ✤ قابلو بغه دن برنوعدر که بروبحرده تعیش ایدر دریا قابلوبغه سنك سینه سنده برزبانی واردرکه قنغی حیوانه اصابت ایدرسه هلاك ایدرقوشدن وغیریدن اکل ایده جکنی شکار ایتمکده انك حیلهٔ عجیبه سی واردر بویله که صویه کیرر ارقه سنك یاشیله طبراغه آغناربعده قوشوك صواپچه جکی یره طورراونی قوشه کیرلواولمغله قوش احتراز ایتمزقوشی طوتوب صویه دالر قوش هلاك اولنجیه دك ودینلمشدرکه قابلو بغه یمورطه سنی قرویه وضع ایدر یمورطه دن یاوروچیقرمسی کوزیله درکه کوزینی یمورطه یه دیکوب طورر حکمت ایله یاوروسی حاصل اولور ارسطاالیس نعوت نام کتابنده دیرکه قابلو بغه نك یمورطه سندن دریایه قارشو چیقن قابلو بغه دریاده اولور قرویه قارشو چیقن قابلو بغه قروده اولور جمله سنك طبیعتی ومرادی صودر زیرا قابلو بغه لر صومخاوقلرندر قابلو بغه یولیه یلانلری اکل ایدر (حکم شرعیسی بغوی وامام نووی شرح مهذبده اکل اولنمسنك حرام اولدیغنی تصریح ایتدیلر (خواص اجزاسی)

ارسطو دیرکه قابلو بغه نك جکری تازه ایکن اکل او لنسه جکر اغریسنه نافعدر قابلو بغه اکشی آش طرزنده سرکه ایله پشریلوب استسقا مرضنه مبتلا اولان کیمسه اندن ایچسه نافعدر اسهالنی ازاله ایدر ویوره کنی پرکیدرر ریاح سودا ویه یی کیدررو الله اعلم (تعبیر رؤیا) منامده قابلو بغه امرأهٔ عفیفه وسنهٔ مقبله درکه ذات برکت اوله وکاهیجه اعدادن محافظه یه دلالت ایدر ناس انك ارقه سندن قاقان ایدوب انکله نفسلرندن دفع مضرت ایتدکلری ایچون

✤ لحکا ✤ لامك ضمی وحانك فتحیله برجانوردرکه قومه طالرمائی اولنلرصویه طالدیغی کبی واکالحکه دخی دینور همزه وزنی اوزره جوهری دیرکه ظن ایدرمکه لحکه حلکه دن مقلوب اوله که حلکه کرتن کله دیمکدر ابن سکیت ایتدی لحکه حشرات ارضدن برجانوردرکه کرتن کله یه شبیه در کوك رنکلیدر برق اورر یعنی ایشیلر قویروغی اوزون دکلدر کرتن کله قویروغی کبی واباقلری خرده وکزلو اولور طائفهٔ عرب اکابنات النقاتعبیر ایدرلر قومك دلوکلرنده ساکن اولدیغی ایچون (حکم شرعیسی) اکلی حرام اولمقدر زیرا کرتن کله انواعندندر

✤ لخم ✤ لامك ضمی وخانك سکونیله دریا بالقلرندن برجنس بالقدرکه اکاکومج دخی دیرلر قرش تعبیر اولنان بالقدرکاتقدم نتکم ابن سیده بعض ادبا ایچون انشا ایتدیکی شعرنده بونی استعمال ایلمش شعر * اصیدالخم فی البحر * وصیدالاسدفی البر * یعنی دریاده لخم تعبیر اولنان بالغی شکار ایتمك وقورودہ ارسلانی شکار ایتمك که ایکیسیده مهلکه در * وقضم الثلج فی القر * ونقل الصخر فی الحر * صغوقلقده قاریمك وحرارتده طاش چکمك قرلفظی صغوقلق معناسنه در * اقدام علی الموت * وتحویل الی القبر * بونلرمونه اقدام وقبره تحویلدر * لاشهی من طلاب العز * ممن عاش فی الفقر * عزت ورفعت طالبی اولنلره موت وفقروفاقه ایله چکنمکدن اشهی والذدر (حکم شرعیسی اکلی حلال اولمقدر نتکم ابوالسعادات مبارك بن محمدبن اثیر نهایة الغریب نام کتابنده دیرکه عکرمه نك رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیکی حدیثده تصریح بیوریلان لخمك حلال اولمسیدر لخم دریابالقلرندن برکونه بالقدرکه نامنه قرش دیرلر (انتهی الکلام باب قافده قرشك اوزرینه اولان کلام سبقت ایلمشدر

✤ لعوس ✤ قوردك آدیدر یمسی سرعتلی اولدیغی ایچون قورده لعوس تسمیه اولندی زیرا فی الاصل لعوس حرصندن خفیف اولان کیمسه درکرك اکلده وکرك غیری نسنه ده

✤ لغوة ✤ لامك فتحیله دیشی کلبه درلر نتکم طائفهٔ عرب ضرب مثلده اجوع من لغوة دیرلر یعنی کلبدن آج دیوضرب مثل ایدرلر

✤ لقحة ✤ لامك کسری وفتحیله ده لغت مشهوره درانجق کسری زیاده مشهوردر جمعی لقح کلور لامك کسری وقافك فتحیله مثلا برکه ایله برلك کبی صاغیلان دوه در بعضیلر طغورمسی یقین اولان دوه در دیدیلر ناقهٔ لقوح دینور دومنك سودی آزاولدقده مسلم حضرتلری ابوهریره دن رضی الله عنه روایت ایلدیکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیورر * تقوم الساعة والرجل یحلب اللقحة فما یصل الاناء الی فیه حتی تقوم الساعة والرجلان یتبایعان الثوب فما یتبایعانه حتی تقوم الساعة والرجل یلیط حوضه فما یصدر حتی تقوم الساعة * یعنی قیامت قوپرحالاکه کشی دوه سنی صاغوب طوررکن چناغی آغزینه اولاشدیرمزهمان قیامت قوپر وایکی کیمسه لباس بازارایدوب طوررکن قیامت قوپرانلربازاری ایده مزلرهمان قیامت قوپارو بر کیمسه حوضنك بالچغی ایله اوینا شوب حوضنی صوار اول اثناده قیامت قوپرکه جمله ناس بویله غافل امورلرین کوررکن ویننه مسلمده نواس بن سمعان رضی الله عنهك حدیثنده دجالك وصفنده منقولدرکه آخرزمانده خروج ایده جك دجال سودی برکه یه وحوضلره طولدرر بویله که لقحه تعبیر اولنان بردوه نك سودی عامهٔ ناسه یعنی برکروه جماعته کفایت ایدر وبرقیونك سودی برکروه اقربایه کفایت ایدر وبراینکك سودی ناسدن برقبیله یه کفایت ایدر لقحه مناسبتیله حضرت رسولك صلی الله تعالی علیه وسلم

شام بوانده مدینه‌یه برمرحله محلده غابه نام موضعده صاغلور یکرمی دوه سی وار ایدیکه روزمره
ایکی بیوك قربه سود لری حضرنه کاورد ی حضرت ابو ذر اول محلده اولورد ی رسول اکرم
حضرتلری اول سودی خواتین حرم سرای عصمته تقسیم ایدردی بونلرشول دوه‌لردرکه عرنیون
متغلبه‌لری آنی سوروب چوبانی یساری شهید ایتمشلردی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلم دخی انلرده مرادینی اجرا ایدوب جزاء سزالرینی ترتیب ایلدی حاکم ابوهریره‌دن رضی الله
تعالی عنه روایت ایدرکه برکیمسه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه برلقحه دوه هدیه
ویرمشیدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (من یعذرنی من فلان اهدی الی
لقحة فاثبه منها ست بکرات فتسخطها لقد هممت ان لا اقبل هدیة الا من قرشی او انصاری
اوثقفی اودوسی ❋ یعنی فلان کیمسه‌دن ایچون بنی کیم معذور طوترکه او بکا برلقحه هدیه ایلدی
بن مقابله‌سنده التی جوان دوه ویردم احسانمی استقلال ایدوب آزنصانور یعنی بویله اولان کیمسه‌دن
هدیه قبول ایتمم تحقق قصد ایتدمکه هدیه قبول ایتمیم الا قریشیدن ویا انصاریدن ویا ثقفیدن
ویا دوسیلردن قبول ایده‌یم بیورمشلرکه معروفی اولمیان کیمسه‌دن هدیه قبول ایتمامکه اشارتدر
حاکم بوحدیثی صحیح الاسناد دیمشدر امام احمد حنبلی ضرار بن ازور رضی الله تعالی عنهدن
روایت ایتدیکه راوی ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه برلقحه هدیه اولنمشدی
صاغمغه بکا امر ایلدی بن زیاده‌جه صاغدم بیوردیکه ❋ لا تفعل دع داعی اللبن فی الضرع * یعنی
زیاده صاغمه سود اسنیان کوشکنه‌ده براز سود قودیدی بریده رضی الله عنهدن روایت ایلدیکه
اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات برلقحه سنی صاغمغه امر ایلدکده برکیمسه ایاغه
قالقدیکه صاغه اول کیمسه‌یه (ما اسمك) یعنی ادك نه‌دردیدی اول دخی آدم مره‌در دینجه حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم (اقعد) یعنی سن اوتور دیدی برآخر کیمسه دخی قالقدی اکا سؤال ایدنجه
آدم یعیش دیو جواب ویردیکه حضرت رسول دخی (احلب) یعنی سن صاغ دیو بیوردی مره
اجیلقدن یعیش معیشتدن اولمغله مره قبیح اسم اولدیغندن کریه کورمشلر قبیح اسمك تأثیرنه نظر
ایله بومناسبت ایله یحیی بن سعیددن منقولدرکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری برکیمسه‌یه
اسمك نه‌دردیو سؤال ایتمشیدی اولدخی ادم جمره‌در دیدیکه کوز دیمکدر حضرت عمر رضی الله عنه ایتدی
کیمك اوغلی سن اولدخی شهاب اوغلیم دیدیکه علو دیمکدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
کیملردن سن دیدی اولدخی حرقه قبیله‌سنده‌نم دیدیکه حرارت معناسنه‌در حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه ایتدی مسکنك نره‌ده‌در اولدخی جوابده حرة النارده‌در یعنی آتشك حرارتنده‌در
حضرت عمر اول یره نه دیرلر دیدی اول دخی ذات اظی دیردیدی والحاصل حضرت عمر رضی الله
عنه هر سؤال ایتدکجه حریف بوکونا جواب ویرنجه حضرت عمر رضی الله عنه ایمدی عیالکه
ایرش آتشه یاندیلردیو بیوردی راوی ایدر حریف عیالنه کتدیکه فی الحقیقه حضرت عمر رضی الله
عنهك بیوردیغی کبی احراق بالنار اولمشلر سیرده منقولدرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله
تعالی علیه وسلم چقان بدر غزاسنه چقدی اثناء راهده ایکی کیمسه‌یه ملاقی اولوب آدلرینی سؤال
بیوردقده بری مسلخ وبری مخزی دیدیکه مسلخ خوبلغی وملاحتی یوقدر دیمکدر وبری رسوای
دیمکدر بونی استماع بیورنجه انلرك کتدکلری یولدن دوندیکه حضرت رسول صلی الله تعالی
علیه وسلمك بورویشی کندینك نهی بیوردیغی تشأم وتطیر قبیلندن دکلدر انجق اسم قبیحك
کراهتندن ایچوندرکه بوسببدن حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم امراسنه امر
تحریر ایدردیکه (اذا ابردتم الی بریدا فابردوه حسن الوجه حسن الاسم) یعنی سز بکا براولاق
کوندردیکزده یوزی کوزل آدی کوزل کیمسه‌یی اولاق کوندرك بزارك وما اکلك بوحدیث شریفی

روایتلرنده زیاده‌لك واردر بویله‌که بوحدیث شریفك عقبنده حضرت عمر رضی الله عنه ایاغه
قالقوب بنام سویلیمی یوخسه سکوتمی ایدم یا رسول الله دیدی حضرت رسول صلی الله علیه
وسلم دخی سویله دیدی اول دخی سن بزی برنسنه‌یی شوم طوتمقدن نهی ایلدك شمدیی سن
شوم طوتمه یورسك دینجه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم (ما تطیرت ولکنی آثرت الاسم
الحسن) یعنی شوم طوتمه معامله سنی ایتمدم لکن کوزل اسمی اختیار ایتدم دیو بیوردی ابوداود
وترمذی وحاکم روایت ایدوب ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن تصحیح ایلدیلرکه حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (الطیرة شرك ومامنا الا من یتطیر ولکن الله تعالی
یذهبه بالتوکل) بوحدیث شریفك معناسی بودرکه برنسنه‌یی شوم طوتمق شرکدر وبزدن برکیمسه
یوقدرکه تطیر ایتمیه ولکن حق تعالی تطیرك شأمتنی عبدك توکلی سببیله دفع ایدر خطابی
دیرکه حضرت رسول کلام شریفنی اختصار ایچون وسامعك فهمنه اعتماد ایچون بوتفصیلی
حذف بیورمشدر بخاری حضرتلری دیرکه سلیمان بن حرب بوحدیثده اولان (ومامنا الا من
یتطیر) لفظی حضرت رسولك کلامندن دکل ایدی ابن مسعودك کلامندن ایدی
دیمشدر امام عبد الصمد دیرکه وقتاکه جار الله العلامه ابو القاسم محمود الزمخشری رحمه الله تعالی
علیهك شو کلامنی کوردمسه‌که (رزق مبسوط ومقدر وشرب صاف ومکدر ورجل
یحسو الماء القراح وآخر درت له اللقاح وما اوتی هذا من عجز ووهن وما اوتی ذلك من فضل وذکاء
ذهن لکن تقدیر من بیده الملکوت والیه الکتاب الموقوت) یعنی نیجه رزق وارکه بعض کیمسه‌یه
بسط اولوب فراوان اولمشدر وبعض کیمسه‌دن قطع اولوب بی‌نان اولمشدر ونیجه شراب وارکه
صافیدر ونیجه‌سی کدور تلیدر وبرکیمسه وارکه ساده صو ایچر وآخر کیمسه وارکه لقحه دوه‌لری
کندویه چوق سود ویرر بوکیمسه‌یه بویله ویرلمك عجز وضعفی جهتندن دکلدر اوبرینه اویله ویرلمك
فضل وذکاء ذهنی جهتندن دکلدر انجق سلطنت قبضهٔ قدرتنده اولان حضرت باری جل وعلانك
تقدیری ایله‌درکه کتاب موقوت اکا راجعدر دیمشدر وشو ایکی بیتی ذکر ایلدمکده ❋ شعر ❋ لم اوت
من طلب ولا * جد ولا هم شریف ❋ لکنه قدر یزول عن القوی الی الضعیف * یعنی بودولت طلب ایله
وجد وسعی وحسن تدبیر ایله ویرلدی انجق او برتقدیردرکه قویدن ضعیفه نقل اولنور ظاهرا
ایسه قویده اولان عزت وشرافت ضعیفه نقل اولنماملی ایدی تقدیر اولمق امر اسهلدر شوقائلك
کلامی نه خوب که بومقامده دیمش ❋ شعر ❋ انفق ولا تخش اقلالا فقد قسمت ❋ علی العباد من
الرحمن ارزاق * یعنی انفاق واطعام ایله دوکنوب آزاولمقدن خوف ایلمه زیرا رحمن اولان خدای
متعالدن قوللری اوزرینه رزق تقسیم اولنمشدر ❋ لا ینفع البخل من دنیا مولیه ❋ ولا یضر مع الاقبال
انفاق ❋ اعراض وادبار ایدن دنیالغه بخل نفع دار اولماز واقبال ایدن دنیالغه انفاق واطعام
ضرر ویرمز دیمکدر ❋ لقاطه ❋ معروف قوشدر لقاط تعبیر اولندیغی دانه دیوشردیکی
ایچوندر حکم شرعیسی حلال اولمقدر عبادی رحمه الله دیرکه لقاطه قوشی حلالدر انجق نص قرآنك
استثنا ایتدیکی دکل شرح مهذب صاحبی عبادی بواستثنا ایله چایناق صاحبی سباع طیوری
مراد ایلدی دیمش انجق بوکلامنده بحث واردر زیرا لقاط ایله مراد اولنان دانه دیوشیرن قوشدر
چایناقلی قوش لقاطه تعبیرنده داخل اولماز که اندن استثنا ایتمك صحیح اوله واستثناء منقطع دینسه
بومقامده انی مراد ایتمك صحیح دکلدر زیرا رافعی رحمه الله بوندن صکره بوشیخی رحمه الله‌دن
لقاطك استثناسی حلال اولمسنی نقل ایلدی ابوعاصم عبادی نص ایله مستثنا اولان حلال دکلدر
دیدیکی کلام ایله اکین قارغه‌سنی وقوزغون تعبیر اولنان قارغه‌یی مراد ایتمك کرك که بونلر دانه

دیوشیررواکین برلر ماوردینك حاویده دیدیکی کبی و بونلرك حقنده ایکی وجه واردر اصحی روضه‌ده نقل اولناندر که قوزغونك حرام اولوب اکین قارغه‌سنك حلال اولمسیدر بو بحثندن بر نبذه احکام غرابده مرور ایلمشدر لکن امام رافعینك کلامی ایکیسنك دخی حلال اولمسنی اقتضا ایدر شول کیمسه که بونلر حرامدر دیه بونلری لقاطدن استثنا ایدر وحدیث شریفده غرابك قتلنه وارد اولان امری بالکز الاقارغه‌یه حمل ایتمز بلکه اکا وغیری‌یه حمل ایدر جاحظ بو احتمالی صاحب منطقدن نقل ایدوب دیرکه صاحب منطق غراب حل وحرمده قتل اولنملریچون امر اولنان اجناسدن برجنسدر دیدیکه بو کلام غرابك جمله‌سی مضر و فواسق اولدیغنی و جمله‌سنك قتلی مستحب اولدیغنی تصریحدر حاویده بیوك وسیاه قارغه‌نك قتلنك مستحب اولدیغنی تصریح ایدوب و الاقارغه‌یی بوکا الحاق ایلمشکه حدیث شریفده اولان نهی حرام اولمسنه علت قلنمشدر وشول کیمسه که لقاطك مطلقا حلال اولمسنی دیمشیدی لقاطدن نسنه استثنا ایتمز حدیثده غرابك قتلنه وارد اولان امری الاقارغه‌یه حمل ایدر زیرا بعض روایتده غرابی ابقع ایله یعنی الاجه‌لق ایله قیدوارد اولمشدر بو قید ایسه افراد عمومك بعضیسنی ذکر تخصیصدر دیدیکمز وقتده انجق مستقیم اولور حالاکه صحیح اولان تخصیصلق یوقدر الاقارغه نه قدر دانه دیوشیرنلردن ایسه‌ده بوشجینك لقاطه مطلق حلالدر دیدیکنه وارد اولماز زیرا الاقارغه‌نك اکثری اکل ایتدیکی خبیث نسنه‌لردر اکین قارغه‌سی وقوزغون بویله دکللردر والله اعلم **لقلق** لکلك دیمکله معروف اولان بیونی اوزون قوشدر و بعضیجه طائفهٔ عرب اکا الغلغ دخی دیرلر لکن جوهری رحمه الله قاف ایله تعبیر ایلمشدر اهل عراق قتنده ابوخدیج لکلکك کنیتیدر جمعی لقالق کلور لقلقه لکلك آوازیدر وهر آواز که انده حرکت واضطراب اوله اکا لقلقه دیرلر لکلك یلان یمکه مائل وفطنت وذکاوت ایله موصوف کاملدر قزوینی اشکال نام کتابنده رئیسدن نقلادیرکه لکلکك ذکاسندندرکه کندی ایچون ایکی یووه پیدا ایدوب بعض سنه‌ده برنده وبعض سنه‌ده برنده ساکن اولور هوانك تغیریله وبانك ظهورنی حس ایلسه یواسنی ترك ایدوب اول دیاردن فرار ایدرکه کاه یمورطه‌سنی بیله ترك ایدر خانه‌ده لکلك پیدا ایتمك هوام وحشراتی طرد ایدر زیرا لکلك اولان یردن حشرات فرار ایدر لکلکدن خوف ایتدکاری ایچونکه لکلك انلری کورسه قتل و هلاك ایدر (حکم شرعیسی حلال اولمسنده ایکی وجه وار دربرینی شیخ ابومحمد دیمشدر که طورنا کبی حلال اولمقدر امام غزالی رحمه الله دخی بووجهی ترجیح ایلدی ایکنجی وجه حرام اولمقدر امام بغوی بونی تصحیح ایتمشدر آبادی بو وجهله جزم ایدوب یلان یمه‌سیله و پرواز ایدرکن برنجی قوشلر کبی قنادینی تحریك ایتمیوب طوغری طوتمه‌سنی دلیل طوتمشدرکه نتکم حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر (کل مادف ودع ماصف) یعنی پروازنده قنادینی تحریك ایدن قوشی اکل ایله وقنادینی تحریك ایتمیانی ترك ایله یعنی اکل ایلمه دیو نهی ایلمش (دف الطیر فی طیرانه) دینور قوش پرواز ایدرکن قنادینی تحریك ایدرسه که کویا بر برینه چارپرق اوچارسه وقنادینی تحریك ایتمیوب برنجی قوشلر ایتدیکی کبی قنادینی دوز دونارسه اکا صف دیرلر بو معنادن مأخوذدرکه حق تعالی (اولم یروا الی الطیر فوقهم صافات) قول شریفی که قنادینی عدم تحریك ایله اوزرلرنده پرواز ایدن قوشی کوروب آندن عبرت آلمازلرمی بیورمشدر شرح مهذبده وروضه‌ده اصح اولان لکلك حرام اولمسیدر ولکلك صوقوشلرندندرکه استثناسی سبقت ایلمشدر (خواص اجزاسی) لکلك یاوروسنك بری ذبح اولنوب مجزوم کیمسه‌نك بدننه سورلسه زیاده نافعدر لکلك بیندن بردانق مقداری النوب کندی مثللو قدر طوشان قورصغیله قارشدیریلوب آتشده ازیدلسه هرکیم انك نه ایدوکن بلمدین اکل ایدرسه قلبنده اکا محبت حرکت ایدوب عاشق اوله هرمس حکیم دیرکه برکیمسه اوزرنده لکلك کککی کتورسه غم والمی زائل اوله اکر عاشق ایسه متسلی اوله و برکیمسه لکلکك صاغ کوزینك ببکنی اوزرنده کتورسه اویومیه صول

کوزنی کوتورسه اویویوب قاله بردخی اویانمیه برکیمسه لکلك کوزینی اوزرینه آلوب صویه کیرسه غرق اولمیه نه قدر خوب یوزه مزسه‌ده (تعبیر رؤیا) منامده لکلك کورمك شرکتی سورقومه دلالت ایدر برکیمسه برمکانده جمع اولمش لکلك کورسه اوکوردکاری سارق وقطاع طریقدر ودشمندرکه محاربه ایدر دیو تعبیر اولنور بعضیلر دیرکه لکلك کورمك صغوقه دلالت ایدر برکیمسه پریشان لکلك کورسه خیره دلیلدر اکر مسافر ایسه یاخود سفره کیتمك مراد ایدرسه زیرا لکلك بهارده پرواز ایدرلر لکلکاری کورمك مسافرك وطننه قدومنه دلالت ایدر ومقیم کیمسه‌نك سفره کیتمه‌سنه دلالت ایدر والله اعلم **لهق** بیاض اوکوز در **لهم** مسن قوجه اوکوز دیمکدر جمعی لهوم کلور **اوب ونوب** لام ونونك ضمیله ایکیسیده لغتدر بال آروسی کروهی دیمکدر ریان بن قسورك حدیثی بوندن مأخوذدرکه ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه قربنده شوحط نام بردره‌یه ایتمشیکن کورمشیدم حضرته سویلیوب دیدمکه یارسول الله بزم برقوان ایچنده لوبمز یعنی بال آریمز وارایدیکه اول قوان بال وموم ایله مالامال ایدی برکیمسه فضولی کلوب قوانه توتسی ویروب آرویی تعجیز ایدوب آروا وچوب فرار ایتمکله یدنده اولان آلتی قوانه صوقوب بالی کسوب کتوروب کندی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه (ملعون ملعون من سرق سلوقوم فاضر بهم افلا تبعتم اثره وعرفتم خبره) یعنی ملعوندر لعنت اولنمشدر شول کیمسه که برقومك آریسنی سرقه ایدوب انلره ضرر ویره آنك ازینه دوشوب خبرینه آشنا اولامدیکزمی دیدی راوی ایدر بن دیدمکه یارسول الله او برقومه داخل اولدیکه عسکر بیشمار صاحبلریدر قبیلهٔ هذیلدن بزله جاردر مقابله‌ده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (صبرك صبرك تردنهر الجنة وان سعیه کمابین العقیقة والسحیقة یتسبسب جریا بعسل صاف من قذاة مانقیأه اوب ولامجه ذنوب) **لوشب** کوکب وزنی کبی قوردك آدیدر **لیا** دریاده بربالقدرکه دریسندن قلقان یاپیلور واول قلقانه برسلاح تأثیر ایتمز حدیث شریفده برکیمسه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه قابوغی صویلمش حاضر اولمش لیا بالغی هدیه کتورلدی دیو وارد اولمشدر وحضرت معاویه رضی الله تعالی عنهك حدیثی لیانك بالق معناسنه اولدیغندن مأخوذدرکه مجلسنه کتوریلوب قابغی صویلمش لیابالغی یرکن کورلمشدر **لیث** ارسلانك آدیدر جمعی لیوث کلور و برکونه اورمجکه دخی لیث دینورکه سنك شکار ایدر عنکبوت تعبیر اولنان اورمجکدن بوکوچکدرلیث بها درکیمسه لردن برینك دخی آدیدروفقه شریفده اهل مصرك امامی اولان لیث بن سعد حضرتلرینك دخی نامی تسمیه اولنمشدر امام همام طقسان درت سنه سنده مصر ایالتنده قلقشنده نام برقریه‌ده طوغمشدر امام شافعی رحمة الله علیه امام لیث حقنده امام مالکدن فقیهدر انجق قومی انك عملیله ثابت اولمدیلرکه شهرت شعار اوله دیمشدر عثمان بن صالح ایدر اهل مصر حضرت عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنهی تعییب وتنقیص ایدرلردی شول زمانه‌دك که ایچلرنده لیث بن سعد ظهور ایدوب حضرت عثمان رضی الله تعالی عنهك فضائلنی انلره ذکر ایلدیکه انلر ایتدکاری ایشدن کیروطوردیلر وحمص نام بلده‌نك اهالیسی حاشا حضرت علی رضی الله تعالی عنهی تعییب ایدرلردی تاکه ایچلرنده اسمعیل بن عباس ظهور ایدوب حضرت علی رضی الله عنهك فضائلنی ذکر ایدنجه‌دك که انلردخی کیروطوردیلر امام لیث حج شریف ایدوب مدینهٔ منوره‌یه کلدیکنده امام مالك بن انس رضی الله عنه اکا برطبق یاش خورمه هدیه کوندرمشیدی امام لیث اول طبقه بیك التون قیوب امام مالکه کوندردی وحضرت لیثك غناسی وسخاوتی بویله ایدیکه هرسنه یکرمی بیك التون استغلال وانتفاع ایدردی وجمله‌سنی دخی فقرایه بخش وانفاق ایدردیکه قطعا اوزرینه زکوة لازم اولمازدی جمله

سخاوتندندركه برخاتون امام ليثه ندا ايدوب يا ابا الحارث برعليل وخسته اوغلم وار عسل اشتها ايدر
دبنجه حضرت ليث غلامنه شوكا برمطر عسل ويرديو امر ايلديكه بينلرنده مطر ديو يوز
يكرمى رطله ديرلردى بو عورت شئ قليل استدى سن بو قدر احسان ايتدك ديو سؤال اولندقده
اوكندويه كرك اولان قدر استدى بز بزم نعمتمز مقدارى اكا ويردك ديو جواب ويردى وجملهٔ
سخاوتندن بريده بوكه برقاج كيمسه لر كنديدن برمقدار ميوا صاتون المشلر ايدى بعده نادم اولوب
كيروويرديلر اول دخى قبول ايدوب وانلره اللى التون بخش ايلدى وديديكه بونلر بو يازدن برفائده
اميد ايتديلر ايدى بهره ياب اولامديلر بكا لايق بودر كه انلرك اميدلرينه برمقابله وبرمقدار عوض
ويرم ديدى وامام مرقوم حنفى المذهب ايدى ومصره قاضى نصب اولنوب يوزيمش بش
سنه سنك رمضاننده وفات ايلديكه مزار پرانورى مصرده قرافهٔ صغرى نام محلده دركه مشهوردر
وقريه سنك آدى كه قلقشنده قافك فتحى ولام وقاف وشين معجمهٔ مفتوحه ونون ساكنه ودال
مهمله ايله در مصره اوچ فرسخ قدر يرده در ابن خلكان بويله ديمشدر وبنوليث طائفه سى عربدن
بر بطندر (عبدالله بن ابى عبيده حكايه ايدركه ديار يمامه ده ربيعه قبيله سندن بر كيمسه وار ايديكه اكا
جحدر بن مالك العجلى ديرلردى برشاعر ماهر وفحل كيمسه ايدى اهل حجرك واول حواليك مقبول
ومعتمدى اولوب حكم سورردى وبوخبر حجاج ظالمك زماننده ايدى حجاج آكاه اولدقده
طرفندن يمامه والبسى اولانه برفرمان يازوب والى اولديغك يرده جحدر نام كيمسه تغلب ايلمش بونه كونه
رويشدر ديواوم وتوبيخ ايدوب وبالذات ارايوب اكر فرصت ياب اولوب اخذ ايدرسك بكا
ارسال ايله ديو امر ايلدى وقتا كه اول والى يه فرمان وصول بولدى اتباعندن برقاج جوان تبديل جامه
ايدوب خفيه آنى طوتمغه كوندردى وطوتديغكزده پادشاهمزه سيزكله ارسال ايدرم احسانلره نائل
اولورسز ديو وعد ايلدى اول جوانلر برزمان ارايوب تاكه برصباحده ملاقى اولديلر وجحدرى
طوتوب محكم بغليوب افنديلرينه كلديلركه اول دخى مرقومى حجاجه ارسال ايلدى چقان انلر
جحدرى كندى ولايتندن چيقورديلرسه جحدر شوشعرى انشاد ايدوب سويلرديكه ❊ لقد ماهاجنى
فازددت شوقا ❊ بكاء حمامتين تغردان ❊ يعنى تحقيق بو حالده كريه وافغان بنى مست وحيران
ايلدى اثناء راهده ملاقات ايتديكم ايكى كبوترك نغمه وآوازى ايله شوق ونشاطى زياده ايلدم ❊ تجاوبنا
بلحن اعجمى ❊ على غصنين من غرب وبان ❊ يعنى اول كوكرجنلر قواق وصوكود اغاجندن
نهالالر اوزرنده لحن عجمى ايله بكا جواب ويرديلر ❊ فقلت لصاحبى وكنت احزو ❊ ببعض القول
ماذا يحزوان ❊ يعنى بن خيال وتخمين ايدرمكه ايا بونلرنه خيال ايدوب بوسرور ايله نغمه وآواز
ايدرلر ديو رفيقمه سويلديكمده ❊ فقالا الدار جامعة قريب ❊ فقلت بل انتما متمنيان ❊ اول كوكرجنلر
بو خانه دوستلرى وخصملرى جمع ايتمشدر بو نغمه انك ايچون اولسه كرك ديديلربن ديدمكه بلكه سز
اومويورسزكه ❊ فكان البان ان بانت سليما ❊ وفى الغرب اغتراب غيردان ❊ كويا اوزرنده اولديغكز
بان اغاجندن هر آن حبيبه بينونت ظاهر اوله وغرب اغاجندن غربت اولوب قربت اولميه
❊ اذا جاوزت نخلات حجر ❊ وانديهٔ اليمامة فانعيانى ❊ چون ديار حجرك خورمالرينى وعشرت
وصحبتيرلرينى تجاوز ايدوب غربتده دوش اولديغكزده هلاككز خبرى بكا واصل اولور
يعنى غربت مهلكهٔ عظيمه در ❊ وقولا جحدر امسى رهينا ❊ يعالج وقع مصقول يمان ❊ يعنى
كبوترلر بركلام سويلديلركه والئ يمان اولان حجاج ظالمك صيقللى زنجيرنه دوش اولمقدن علاج
ايدن جحدر رهن اولديغى حالده كيجه لدى مراد انك حبس اولديغيدر ❊ كذا المغرور بالدنيا
سيردى ❊ وتهلكه المطامع والامانى ❊ يعنى دنيايه مغرور اولان دخى بويله دركه يقينده هلاك
اولوركه دنيا طمعلريله دنيا مرادلرى آنى هلاك ايدر ديو جحدره كويا سن دنيايه مغرور ايدك بويله

اولدك ديو قوشلر اداء مرام ايلمشلركه يالسان حال ايله اوله يالسان مقال ايله وقتا كه جحدرى كوتورن
مجلس حجاجه جحدر ايله كلديسه حجاج اكا جحدر سن مبسن ديدى اول دخى بلى حضرت
بارى اميرمى خوب ايليه ديدى حجاج اكا ايتديكك تجاوزلغكده نه سبب اولدى ديدى اول دخى
قلبك جرأتى وزمانك كلبى وپادشاهك جفاسى باعث كراهم اولدى ديدى حجاج ايتدى سكانه
اولديكه قلبك جرأتلى اولوب زمانك كلب اولور وپادشاه سكا جفا ايدر جحدر ايتدى اميرم
بنى برايشه مأمور قلسه اتباعنك قابليتلبسندن وجندلرينك بهادرلرندن بولور قلبمك جرأتنى
ديرسك بن كندى نفسمه البته ملاقات ايتديكم كيمسه يه غالب كلورم ديو جزم ايدوب اكا كوره حركت
ايدرم دينجه حجاج سنى برارسلانك اوكنه آتيرم اكر ارسلان سنى هلاك ايدرسه سنك هلاكك
بزه يتر اكر سن ارسلانى قتل ايدرسك سكا رخصتلر ويروب جائزه لر احسان ايدرز ديدى
اول دخى مراد ايتديككى ايله حضرت بارى اميرمى شاد ايليه باشمه كلجك محنت يقين اولدى
واول ارسلانى قتل بيوك منت عظيمه اولديكه منته اهل ولايق بنم اكر مراد ايدرسك ارسلان
حاضر اولمغه امر ايله ديدى حجاج دخى ارسلان كلنجيه دك كندويى دز زنجير ايدوب حبس ايلدى
وطرفندن كسكره نام شهرده والى اولانه فرمان يازديكه برياوز ارسلان ارسال ايده اول دخى
صندوق ايچنده ايكى اوكوز چكر برياوز ارسلان كوندرديكه اهل كسكره مضر برارسلان ايدى
چقان ارسلان حجاجه كلدى امر ايدوب بريره قودردى وقپوسنى سدايدوب اوچ كون آچ قويدى
وجحدرى كتورديكه جحدر دخى سيف قاطعى حاضر ايلدى حجاج ديوان خلقى باجمعهم
جحدر ايله ارسلانه نظر ايدرلردى وقتا كه ارسلان جحدرى قلج النده كندويه طوغرى اياغنك
باغيله يورركوردى حاضرلنوب كرنشدى اول اثناده جحدر شوشعرى اوقوديكه (شعر)
❊ ليث وليث فى مجال ضنك ❊ كلاهما ذوانف وفتك ❊ يعنى ايكى ارسلان برضيق يرده واقع
اولديكه ايكيسيده فجأة وغفلة هلاك صاحبلريدركه طوتديغى على الغفله هلاك ايدرلر
ارسلانلر ايله مراد برى كنديدر وبرى حقيقت ارسلاندر ❊ وسورة فى صولة ومحك ❊ ان يكشف الله
قناع الشك ❊ واول ارسلانلر حمله وهجومده وبربرينه چكرك جدال ايتمكده قوت وشدت صاحبلريدر
بوشجاعتى كورندن شك وشبهه پرده سنى حضرت بارى كشاده ايده ❊ من ظفرى بحاجتى ودرك ❊
فذاك احرى منزل يترك ❊ يعنى مراديمه ايرشوب فرصت ياب اولديغمه حجاجك شكى وشبهه سنى
كشاده ايده وبروجهله ايكى ارسلانك بريره جمع اولمسى بردشوار ايشدركه بو ايش ترك اولنمغه
لايق وسزادر ديمش ودرعقب ارسلان جحدره صچرايوب شدتله هجوم ايلدكده جحدر دخى
تيغ بران ايله قارشوليوب قفاسنه شويله اورديكه قلجك اغزى ارسلانك بيننه واردى جحدرك جامه لرى
ارسلانك قانندن بويالدى وجحدر صچرايوب كناره چيقوب شوشعرى سويلدى ❊ ياجمل انك
لورأيت كريهتى ❊ فى يوم هيج سدف عجاج ❊ اى اركك دوه مثابه سنده مهابتلى اولان حجاج توز
غبار حركت ايتديكى كونده بنم ناشايسته ايشلرمى كريه كوردك ايسه ❊ وتقدمى لليث ارسف موثقا ❊
كيما اكابره على الاخراج ❊ ارسلانى اولديغى يردن چيقارمق قصديله ارسلان ايله نزاع ايتمك ايچون
وبن محكم اولديغم حالده ارسلانى قارشولديغمى كوردك ايسه ❊ جهم كان جبينه لما بدا ❊ طبق الرحى
متفجر الاثباج ❊ اول برعبوس الوجه ارسلاندركه كويا انك يكاقلرى دكرمان طبقى دركه مدوردر
وباشى هاليله اورتلو ❊ يسمو بناظرتين تحسب فيهما ❊ لما احالهما شعاع سراج ❊ انك
كوزلريله ناس مهابتلنوب كيرو قاچرلركه كوزلرينى صالوب باقدقده آتش شعله سى ظن
ايدر ❊ وكانما خيطت عليه عباءة ❊ برقاء اوقطع من الديباج ❊ كويا انك اوزرينه برآق عبا ديكلمش
ياديباجدن برعبا كسلمشدر ❊ قرنان مختصران قدر مخضتهما ❊ ام منية غيرذات نتاج ❊ وانك ايكى

مختصر بو ینوزی وار كه اول بو ینوزی طوغرمسی اولمیان ام منیه كه موت اناسی تعبیر اولنان ارسلانی تحریك ایدر حقیقتده ارسلانك بو ینوزی اولدیغندن مختصران ایله صفتلنمشدر منیه موت معناسنه در ارسلان هرنسنه یی سرعتله هلاك ایتدیكندن ام منیه دیمكله لقبلنمشدر بویله مهیب ارسلان ایكن ٭ فلقت هامته فخر كأنه ٭ اطم تساقط مائل الابراج ٭ بن آنك قفاسنه اوردمكه بروجی اكلمش حصار كبی دوشه قالدی ٭ ثم انثنیت وفی بنانی شاهد ٭ مما جری من شاخب الاوداج ٭ بعده قیلجمی كیرو قالدردمكه شاه طمرندن اقان قانلردن بارمقلرمده شاهد وار ایدی ٭ اتقنت انی ذوحفاظ ماجد ٭ من شر املاك ذوی اتواج ٭ اورأیت دهكی شرطك جوابی اولسه كرك كه بوشجاعتمی كوردك ایسه تاجلر صاحبی پادشاهلرك شرنی صقلیوب غیرتلی كشی وشریف اولدیغمه محكم اعتقاد و اعتماد ایتدك كه ٭ من یغار علی النساء حفیظة ٭ اذلا یثقن بغیره الازواج ٭ بن سزی حفظ ایدرم شول كیمسه دن زیاده كه خاتونی حفظ وحمایه اوزرینه غیرت ایدر كه غیرینك حفظنه اعتماد ایتمزلر كه اكثری اهتماملری محافظه یه در بو شجاعتی كوردكده حجاج یا جحدر اكر بزمله اولمق استرسك بونده اقامت ایله اكر دیاریكه عودت ایتمكه محبت ایدرسك كیت مرخصسك دیدی جحدر امیرمك صحبتی وكندیله بیله اولمغی اختیار ایدرم دیدكده حجاج كندویه معتبر تعیینات‌لر تعیین ایتمكله جحدر حجاجك قپوسنده اكلنوب خواص مقربلرندن اولدی یقینده باب هاده هزبر بحثنده ذكر اولنان ارسلان قتل اولندقده بشر بن عوانه‌نك سویلدیكی شعر ذكر اولنور ان شاء الله تعالی تكلیف مالا یطاقه كرفتار اولمق حقنده ابراهیم بن محمد المغربی خوب دیمش كه ٭ حملنا من الایام مالا نطیقه ٭ كما حمل العظم الكسیر عصابیا ٭ یعنی حوادث ایامدن طاقتمز اولمیجق نسنه‌لر بزه تحمیل اولندی قیرلمش كوكه تخته تحمیل اولندیغی كبی ٭ ولیل رجونا ان یهب عذاره ٭ فاختط حتی صار بالفجر شایبا ٭ وچوق كیجه‌لر وار كه عذاری سیاهلغی ظهور ایدوب راحتلك امید ایدردك عذاری ظهور ایدوب تمدین صباح اولمغله عذاری اغارر بونده تشبیه واستعاره وار كه كیجه قراكوسنك ظهورینی دلبرك رخلرینه كلن عذار وزلف ایله تعبیر ایدوب اول زلف هنوز تمدین یعنی اخشام هنوز اولمدین صباح اولوب آغارر دیمش كه مومی الیهك كیجه‌نك قیصه لغندن بو قدر شكایتی محبوبنده ملاقات كیجه سندن اولمق كرك

٭ لیل ٭ كروان قوشنك یاوروسنك آدیدر خوفنالك اولور ایمش نتكیم طائفهٔ عرب ضرب مثلده فلان كیمسه لیلدن قورقق دیرلر كه لیل ایله مراد كروان قوشنك یاوروسیدر ابن فارس مجمل نام كتابنده دیر كه بعض قوشه لیل تسمیه اولنور امانه كونه قوش اولدیغنی بلمم ویقینده كلور ان شاء الله تعالی كه طوی قوشنك یاوروسنك آدی نهار در والله اعلم

٭ باب المیم من كتاب ترجمة حیاة الحیوان ٭

٭ ماریه ٭ یانك تشدیدیله باغرتلاق قوشی كه تویی دوز وطیمجق اوله ویانك تخفیفی ایله بقرهٔ وحشیه معناسنه‌در طائفهٔ عربك (خذه ولو كان بقرطی ماریه) دیدكلری كلاملریكه شرنی طوت نه قدر ماریه‌نك كوپه‌لری ایله ایسه‌ده دیو مثل طریقیله سویلدكلری ماریه بنت ظالم نام برعورتدر كه كوپه‌سی ضرب مثل اولمش بعضیلر بو كلامده اولان ماریه اولاد جفنه‌نك ام ولدی اولان ماریه‌در نتكیم شاعر انصاری حسان بن ثابت رضی الله تعالی عنه ایدر ٭ شعر ٭ اولاد جفنة حول قبر ابیهم ٭ قبر بن ماریة الكریم المفضل ٭ یعنی ممدوحم اولان كیمسه‌لر اولاد جفنه دینور كه ماریه اوغلی كریم ومفضل اولان شخصك مزاری انلرك پدرلری مزارینك جانبنده‌در شعرك تمامی كلبك امثالی بحثنده سبقت ایلدی دینلمشدر كه بو ماریه برجفت كوپه‌سنی كعبهٔ مكرمه‌یه هدیه ایلدی اوزرلرنده كوكرجن یمرطه‌سی كبی ایكی انجو وار ایدیكه ناس انك قیمتنی بیله‌میوب قیمتندن عاجز قالدیلر اول

مثل بر ذی قیمت شیء حقنده ضرب اولنور نیجه یه اولورسه اولسون فوت ایتمه ال دیمكدر بوندن برقاج ورقه صكره مقوقسك ترجمه سنده حضرت رسول صلی الله علیه وسلمك ام ولدی ماریهٔ قبطیه‌نك ذكری كلور ان شاء الله تعالی

٭ مازور ٭ مغرب دریاسنده اولور بر مبارك قوشدر ارباب سفینه انكله میمنت طوترلر دریانك سكونی وقتنده سواحللرده یمرطلریس خلق انك یمرطه‌سنی كورسه‌لر دریانك ساكن اولدیغنی بیلورلر وسفینه دریاده مخوف برله یقین واردقده یاخود كمی‌یه مضرتلی بر حیوان اولدقده بو قوش كلوب سفینه‌نك اوكنده پرواز ایدر واشاغی یوقارو اینوب چیقار كویا قورقو اولدیغنی انلره خبر ویرر كه انلر تدارككاری بی كوره‌لر كیجیلر بو قوشی مخوفدن خبر ویردیكنی بیلورلر تحفة الغرایب صاحبی بونی ذكر ایلمشدر

٭ ماشیه ٭ دوه و صغر وقیونه اطلاق اولنور جمعی مواشی كلور بونلره ماشیه تسمیه اولندیغی یوررکن یایلدقلری ایچوندر بعضیلر انلرك نسلی چوق اولدیغی ایچون انلره ماشیه تسمیه اولندی دیدیلر نتكیم طائفهٔ عرب امشی الرجل دیرلر انك نسلی چوق اولدقده وشاعرك شو قولنده‌كی امشی بو معنادن مأخوذدر كه ٭ وكل فتی وان اثری وامشی ٭ سیخلفه عن الدنیا منون ٭ یعنی هر جوان كه نه قدر مال واولاد صاحبی ایسه‌ده یقینده موت ومرور زمان دنیادن اكا خلف اولور دیمش مسلم حضرتلری جابر بن عبدالله رضی الله عنهمادن روایت ایتدیكه اول دانای اسرار كائنات علیه اكمل الصلوات بیوررکه (لا ترسلوا مواشیكم وصبیانكم اذا غابت الشمس حتی تذهب فحمة العشاء یعنی آفتاب غروب ایتدكده اخشامك جرتی وقیرلغی كیتمدكجه حیواناتكزی وصبیان اولادلریكزی طشره قیو ویرمكز دیو نهی بیورمشلر سمرة بن جندب رضی الله عنه حضرتلرندن منقولدر كه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (اذا اتی احدكم علی ماشیة فان كان فیها صاحبها فلیستأذنه فان اذن له فلیحلب ولیشرب وان لم یكن فیها احد فلیصوت ثلاثا فان اجابه احد فلیستأذنه فان لم یجبه احد فلیحلب ولیشرب ولا یحمل) ای اصحابم واُمتم سزدن بریكز برسوری ماشیه‌نك یانه كلسه اكر صاحبی انده ایسه استیذان ایلیه اكر اذن ویررسه صاغوب ایچه اكر سورینك یانده بر كیمسه بولنمسه اوج كره ندا ایده اكر بركیمسه جواب ویررسه اندن استیذان ایده بركیمسه جواب ویرمزسه حاجتی مقداری صاغوب ایچه اما كوتورمیه بو حدیث شریف حدیث حسن وصحیحدر كه بعض علما بونكله عمل ایلمشدر ابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر كه سر جریدهٔ انبیا علیه اشرف التحایا آخر حدیث شریفنده بیورر (لا یحلبن احد ماشیة احد الا باذنه ایحب احدكم ان تؤتی مشربته فتكسر خزانته وینتقل طعامه فانما تخزن لهم ضروع مواشیهم اطعماتهم فلا یحلبن احد ماشیة احد الا باذنه) یعنی بر كیمسه بركیمسه‌نك ماشیه‌سنی اذنسز صاغمیه سزدن بریكز محبت ایدرمیكه مشربه‌سی كندویه ویریله ده خزینه‌سی قیرلمش اولوب وطعامی قلیل اولمش اوله بو سببدن بركیمسه بركیمسه‌نك اذنسز ماشیه‌سنی صاغمیه دیو نهی اكید بیورمشلر صلوات الله وسلامه علیه ماشیه‌نك احكامندندر كه بر حیوان صاحبندن غیری بركیمسه‌نك اكینی تلف ایلسه صاحبی یاننده اولمسه اكر بو تلفی وقت نهارده اولسه اكینه ضمان لازم اولماز اكر تلف كیجه اولسه ضمان لازم اولور ابوداود وغیریلرك حرام بن سعیددن روایت ایتدیكی حدیث شریف ایچونكه راوی ایدر براء بن عازب رضی الله تعالی عنهك بردوه‌سی برقومك بستاننه كیروب تلف ایلمشیدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مال صاحبنه كوندز مالنی حفظ ومواشی صاحبنه كیجه مواشیسنی حفظ ایتمك اوزره حكم بیوردی غنم بحثنده بو كه متعلق بو حدیث شریفه فرع سبقت ایتمشدر

٭ تذنیب ٭ اهل زكوة برسوری قیونده مشترك اولسه‌لر مثلا اوج آدمك

یوز قیونی اولسه اول کیمسه برآدمك و یردیکی زکات کبی زکوة ویرر که قرق قیونده برقیون زکات
ویرر یوز یکرمی برقیونی اولنجیه‌دك یوز یکرمی برده ایکی قیون زکات ویرر وسائر نصابلریده بویله‌در که
انلر برمشترك اولمشمز تقسیم ایدسك هر بریمزه نصاب قدر قیون دوشمز دیو زکوتی ویرمامك ایده‌مزلر
اول کیمسه لرك بری کافر اولسه یاخود عبد مکاتب اولسه بونلر اهـل زکات دکل ایکن بونلرك
شرکتلرینك او برمشترکلری زکات ویرمالرینه تأثیری یوقدر انلرك بوشرکتنه خلطهٔ ملك وخلطهٔ
اعیان تسمیه اولنور ایکی سوری بر برینه یقین اولمغله قارشسه ینه حکم شرع بویله‌در حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك بیورد یغی حدیث شریفه بنـاء که (لایجمع بین متفرق
ولایفرق بین مجتمع خشیة الصدقة) یعنی زکوتك خوفندن متفرق قیون بریره جمع اولنماز مثلا ایکی
آدمك قرق قیونی اولسه هر برینه بشقه زکات لازم ایکن ایکیسنی بریره جمع ایدوب سکسان قیون
ایچون رجل واحد زکاتی ویره‌مزلر وجمع اولمش قیون تقسیم اولنماز مثلا اوج آدم یوزقیونی تقسیم
ایده‌مزلر نصاب بولنمیوب زکوة لازم اولمیه دیو که بوحدیث شریفی بخاری رحمة الله علیه روایت
ایلدی شرکت ومخالطه‌ده قیونلری صولامقده ومرعاده وصغاجق یرده بربرندن آیروب تمیز ایتمامك
شرطدر وقول صحیح اوزره چوبان واول سورینك قوچی دخی تمیز اولمامق شرطدر که جمله سنك
طواری وچوبانی وارکبی مشترك اوله هرکس کندی قیونی ایچون بشقه قوچ تدارك ایتمیه وشرکت
ومخالطه‌یه قول صحیح اوزره مشترکلرك نیتلری شرط دکلدر زیرا هر برمشترکك حقی همان طوارك
مؤنتنی کورمکدر شرکت پیدا ایتمك قصدیله وعمد قصد یله مختلف اولماز مشترك اولمقده نیت شرط
دکلدر ﴿مالك الحزین﴾ صوقوشلرندن برقوشدر که اکا بالقجل دیرلر ابن بری حواشی سنده
مالك الحزین بلشون نام قوشدر که بوینی واپاقلری اوزوندر جاحظ دیر که دنیانك عجایبلرندندر مالك
الحزین قوشنك حالی که زیرا اوقوش دائماصویه یقین یره وپیکاروانهار چیقان یرلره قونوب صویی
چکوب نشف ایلسه برك صوینك کتدیکنه محزون اولوب شکسته بال ومنکسر خاطر اولور وکاه
اولور که صویی ایچمکله دوکنور دیو خوفندن صوسزلغندن هلاك مرتبه‌سنه وارنجیه‌دك صو
ایچمکی ترك ایدر جاحظ دیر که بوکه مناسب برقورت واردر که کیجه موم کبی ضیا ویرر کوندز اوچار
قنادلری کور ینور بریشل وصری بجق برقورتدر که غداسی طپراق در برلك طپراغی دوکنور آجقمقدن
هلاك اولورم دیو خوفندن قطعا طپراقدن قارننی طبور مامشدر واول قورده خواص کثیره
ومنافع واسعه واردر بوقوش چقان جریاندن منقطع اولوب درون ارضده مختز اولان صولردن
بعید اولور اولدیسه کندویه مالك آدی تسمیه اولندی وچقان صویك چکلمسنه محزون اولدیسه
حزین آدی تسمیه اولندیکه حزین لفظی قاعدهٔ نحو اوزره مالك لفظنه عطف بیان اولور صویه
عاشق اولدیغندن صو کتدکده محزون اولمغله حزینلك کندویه اشهر اسم اولمشدر ابوحفص عمر
دینلدیکی کبی که عمر ابوحفصه عطف بیاندر تو حیدی کتاب امتاعده دیر که بالقجل دیدکلری
قوش صودن بالقلری چکوب چیقار ریر طعامی بالقدر وکندی یوزمکی خوب ایده مز یوزمسی
قلیلدر اکر بالغی طوته میوب آجقورسه دریانك کنارینه و بعض بوقفه یرلرینه کندی کندینی اتار
کوچك بالقلر کندویه جمع اولدقده بالقلردن قادر اولدیغی قدر سرعتله چالوب الورو بو بالقجل
چفتلشمکه وجماعه محتـاج دکلدر (حکم شرعیسی اکل اولنمسی حلال اولمقدر بالقجلك خاصه
سندندر که لحمی غلیظ باردر اکلنه مداومت ایتمك بواسیر پیدا ایدر دیباجهٔ کتابده سبقت ایتدیکه
مالك الحزینك لفظی تصحیف وتغییردن حفظ اولنوب کوزدیله زیرا بو کتابك تألیفنه باعث
اولان سببلردن بری بودر وبالله التوفیق مصنف مرحوم دیباجه‌ده دیمشدیکه بوکتابك تألیفنی
برکیمسه بندن نیاز ایتدی انجق بعض درسلریمزده مالك الحزینك ذکری واقع اولمغله ایابونه مقوله

تعبیردر ونه عبرتنما حیوانات عجیبه واردر دیو انك ذکری سبب تألیف اولمشدر ﴿مترديه﴾
قیویه یاخود بریوکسك یردن دوشوب درعقب هلاك اولان حیواندر که بنفسه کندی دوشن ایله
خربهانه ایله دوشنك فرقی یوقدر حکم شرعیسی بالاجماع اکلی حرام اولمقدر ﴿مجثمه﴾
جیمك فتحی وثانك تشدیدیله شول حیواندر که دیری ایکن بغلنوب بریره نشان دیکله وهلاك
اولنجیه‌دك اوق وقورشون آتیله امام قزوینی دیر که فی الاصل جثوم که قوش کوکسنی یره قیوب
چوکمکدر وجثوم قوشلر وناس ایچون استعمالده دوه بروك لفظی استعمال مثابه سنده‌در که
بروك ایخمق وچوکمك استعمالی دوه‌یه مخصوص اولدیغی کبی جثوم استعمالی دخی انلره
مخصوصدر وبومعنادن مأخوذدر حق تعالانك حضرت شعیب علیه السلامی اولاد مدین
ابن ابراهیم علیه السلامه بعث بیوردیغنده اولاد مدیندن حضرت شعیبه تابع اولمینلری جبرائیل
علیه السلامك صیحه سیله هلاك ایتدیکنده بیوردیغی (جاثمین) قول شریفی که انلر صیحهٔ جبرائیله
تحمل ایده‌میوب هلاك اولوب بربری اوزرینه چوکه قالدیلر وجاثمین بارکین علی الراکب معناسنه
دخی کلور که دیزلری اوزره چوکه قالدیلر دیمك اولور ابن عباس رضی الله تعالی عنهما روایت ایدر که
اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم جلاله یی که یاباندهمسبب اولوب کوبره یوب
قارشدیرن حیوانه سوار اولمقدن وانك اتی ییمکدن وجانلی حیوانی بغلیوب نشان آتمقدن وغیرك مالنی
بغیرحق نهب وغارت ایتمکدن نهی بیورمشدر ﴿مذبح﴾ صوقوشلرندن اسلوب اندامی
قبیح برقوشدر ﴿مرء﴾ ارکشی در رجل معناسنه یقال هذا امرؤ صالح ورأیت امرأ صالحا
ومررت بامرئ صالح وبوکندی لفظی اوزره جمع قلنماز بعضیلر مرؤن انك جمعیدر دیرلر وکاه
اولور که امرء دیو قورده تسمیه ایدرلر ذئب معناسنه که نتکم یونس شاعرك شوقولنی ذکر ایدوب
بونده اولان امرء لفظیله قورد مراد ایلمشدر (شعر) وانت امرء تغدو علی کل غرة ٭ فتخطئ
فیها تارة وتصیب ٭ یعنی سن برقوردسنکه هر برایو شی ایله قوشلق طعامی ایدرسك وکاه اکا نائل
اولمیوب کاه اولورسك والله اعلم ﴿مرزم﴾ صوقوشلرندن بیونی واپاقلری اوزون بورنی
اوجی اکری قنادلرینك اطرافی سیاه برقوشدر لسان ترکیده مرطی قوشی دیرلر اکثریا بالق یر حکم
شرعیسی اکلی حلال اولمقدر ﴿مرعة﴾ میمك ضمی ورانك فتحیله همزة وزنی اوزره لونی
خوش دراجه بکزر برقوشدر که اتی بیلدرجن اتی قدر لذیذدر مرع میمك ضمی ورانك فتحیله
جمعیدر (حکم شرعیسی مأکول لحم اولمقدر بونك خاصه سندندر قارنی یاریلوب اعضایه
باتان دیکنك واعضاده قلان بچاق وقلج اوجلرینك اوزرینه قونسه بونلری چیقارر قوت جاذبه‌سی
واردر ابن زهر بویله دیمشدر ﴿مسهر﴾ برقوشدر کیجـه نك کلبسنده اویومز ووقت
نهارده دخی معاشنی طلب ایدوب آرر وکیجه خوب آواز ونغمه ایدوب تکرار بتکرار اوتر که انی
اشیدن متلذذ اولوب دکلسنك لذتندن اویومق استمز لسان ترکیده اکا اسحق قوشی دیرلر بونك
خاصه سندندر که بینی کولکه‌ده قوریدیلوب بوندن بردرهم مقداری بادم یاغیله برکیمسه‌نك بورننه
طمله دلسه اول کیمسه قطعا اویومیه وکندویه زیاده غم وغصه اصابت ایده که مست وحیران
اولدیغندن کندنی کورن کیمسه سکران ظن ایلیه برکیمسه بوقوشك باشنی یدنده طوتسه یاخود
کندی اوزرینه بغلسه کندیده اولان وحشتی ووسوسه یی کیدروب شول قدر شوق ونشاطی
مورث اوله که سرورندن عقلی کتمه مرتبه‌سنه واره ﴿مشا﴾ پروانه دیدکلری کلبك که
کیجه ایله حول سراجده طیران ایدر ﴿مطیه﴾ شول ناقه‌در که ارقه‌سنه سوار اولنور
ومطلقا رکوبه صالح اولان طواره دخی مطیه دیرلر جوهری ایتدی مطایا ومطی جمعیدر که ذکر

اولنان طوارلر معاسنه پس مطی واحد وجمع ومذکر ومؤنث اولور ومطایا فعالا وزننی اوزره در اصلی
فعایلدر خطایاده اولنان اعلال کبی بونده ده اشلندیکه مطایانك اصلی مطائی ایدی فعائل کبی کلمهٔ
واحده ده ایکی همزه نك جمعی ثقیل اولدیغندن همزهٔ ثانیه ماقبلنك کسره سنه بناء یایه قلب اولندی
بعده یاده الفه قلب اولندی ایکی الف میانـنده یاخفی اولدیغی ایچون همزهٔ اولی دخی یایه قلب
اولنوب خطایا اولدی وابو العمیثل دخی مطیه مذکر ومؤنث اولور دیمشدر وقتاکه شیخ ابو الفضل
الجوهری رحمة الله علیه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك شهری اولان مدینهٔ منوره یی
کوردیسه شو شعری اوقیدیکه ❊ رفع الحجاب لنافلاح لناظر ❊ قمر یقطع دونه الاوهام ❊ یعنی بزم
ایچون حجابلر و پرده لر رفع اولنوب دیده لره برماهتاب ظاهر اولدیکه انك قتنده اوهاملر قطع اولور
ماه ایله مراد حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدر ❊ واذا المطی بنا بلغن محمدا ❊ فظهورهن
علی الرجال حرام ❊ و بزم بندلریمز بزی حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه اولاشدردیسه
انلرك ارقه لری رجال سوار اولمغه حرامدر ❊ قدزورننا خیر من وطئ الثرا ❊ فلها علینا حرمة
وذمام ❊ اول مطیه لر مخلوقك خیرلوسنی بزه زیارت ایتدردی بزم اوزریمزده انلر ایچون احترام
واردر حرمت ایتملیوز بردخی انلره کیم سوار اوله بیلور دیمش ذمام لفظی ذال معجمه ایله حرمت
معناسنه در امام سهیلی رحمة الله علیه دیرکه بو شعری مؤته غزاسنده ابونواس شاعر سویلدی
مطیه حقنده خوب سویلدی وشماخ نام شاعرینه مطیه حقنده قبیح سویلمش که ❊ اذا بلغتنی
وحملت رحلی ❊ عرابة فاشرقی بدم الوتین ❊ یعنی مطیه م بنی سخاوت ایله معروف اولان عرابه نام
شخصه کتوردی ایسه قلبم طمرینك قاننی کیدرمکله بنی محزون وغمکین ایلدی دیو بیندنی قدح
وذم ایلمش وتین دیدیکی قلبده برطمردرکه او قطع اولمق لازم کلسه صاحبی وفات ایدر وبو ذکر
اولنان عرابه انصاردن برکیمسه در اسخیالردن ایدی عبدالله بن عمر رضی الله عنهما ایتدی
برکیمسه کوردمکه اناسنی ارقه سنده کتورمش بیت شریفی طواف ایدر وشو شعری اوقوردی ❊ انی
لها مطیة لاتذعر ❊ اذا الرکاب نفرت لاتنفر ❊ یعنی بن والده مه بر بنیده مکه اول بنده قورقوتمز وسائر بیندلر
فرار ایتدکده بو فرار ایتمز ❊ ماحملت وارضعتنی اکثر ❊ الله ربی ذوالجلال اکبر ❊ ووالده م بنی نه عجب
چوق کتوردی وچوق امزردی ربم اولان ذوالجلال اکبر واعظمدر امیدم اولدرکه مکافاتلر ویره
دیمك صددنی ایدر ابن خلکان وغیریلر ذکر ایدرکه طائفهٔ عربك دیدکاری بیتك زیاده ممدوحی
خلفاء بنی امیه دن عبد الملك بن مروان حقنده جریرك شو قولیدر (شعر) السنم خیر من رکب
المطایا ❊ واندی العالمین بطون راح ❊ یعنی مطایایه سوار اولنلرك خیرلوسی سن دکلسن یعنی سن سنکه
دنیانك اعلالری دخی او جیکك ایچنده در وطائفـهٔ عربك دیدکاری بیتك زیاده هجولی اولانی
اخطل شاعرك قولیدرکه جریری هجو ایتمشدی (شعر) قوم اذا استنبح الاضیاف کلبهم ❊ قالوا
لامهم بولی علی النار ❊ یعنی برقوم وارکه خانه لرینه مسافر کلمکله کلبلری مسافره اورسه کمال
خساستلرندن آتشلرینی سوینـدرمك مراد ایدوب صو بولامدقلرندن ناچار انالرینـه آتشه بول
ایله ده سوینـدر دیوب اظهـار دنائت ایدرلر وطائفهٔ عربك دیدکاری بیتك زیاده محکمی وقویسی
طرفه شاعرك قولیدرکه (شعر) ستبدی لك الایام ماکنت جاهلا ❊ ویأتیك بالاخبار من لم تزود
❊ یعنی جاهل اولدیغك احواللرکه هنوز بلمزسك یقینده ایام سکا اظهار ایدر وامید ایتمدیکك وزاد
ونفقه تدارك ایتمدیکك کیمسه سکا نیجه خبرلر کتوررکه موتدر حقیقت اویلدرکه وراء پرده ده نه وار
بلمزز اولوم کلوب چوکر وطائفهٔ عربك دیدکلری بیتك قائلنده زیاده حماقت اشعار ایدن
بیت ابو محجن الثقفینك قولیدرکه ❊ اذامت فادفنی الی جنب کرمة ❊ تروی عظامی فی الممات
عروقها ❊ ولاتدفننی فی الفلاة فاننی ❊ اخاف اذامت ان لااذوقها ❊ یعنی وفات ایتدیکمده بنی
براصمه یاننه دفن ایله که اول اصمه نك کوکاری بنم کوکاریمی قاندوره وبنی بریابانه دفن ایتمه که

زیرا بن وفات ایتدیکمده اوزم صیوطاتمامقدن خوف ایدرم دیو اظهار حماقت ایلمش جائزکه بطریق
المزاح ظرافت ایتمش اوله منقولدرکه حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه شاعر مومی الیهك
اوغلنه سنك باباك شول کیمسـه دکلمی که شو شعری سویلیوب اظهار حماقت ایلمش دیدکده
ابو محجن الثقفینك اوغلی دخی رد کلام ایدوب بنم پدرم شول کیمسه درکه باعث مدح اولان
شو بیتی دخی سویلمشدر دیدی ❊ وقدا جود ومالی بذی قنع ❊ واکتم السر فیه ضربة عنق ❊ یعنی
بن جومرد لك ایدرم حالاکه مالم کفایت مقداریدر وسری کتم واخفا ایدرمکه اوسری کزلمکده
بیون اورمق واردر یعنی اولدورورلرسه ده سری اخفا ایدرم وطائفهٔ عربك بیتلرندن زیاده خوب
غزل اولان جریرك شو قولیدرکه (شعر) ان العیون التی فی طرفها حور ❊ قتلننا ثم لم تحیین قتلانا ❊
یعنی محبوبلرك شول دیده لریکه حوریلر باقیشی واردر بزی قتل وهلاك ایتدی بعده بزی بردخی
احیا ایتمز ❊ یصرعن ذا اللب حتی لاحراك به ❊ وهن اضعف خلق الله ارکانا ❊ یعنی اوخوبلر
هوشمند اولان جوانلری بیهوش ایدوب یقدیلرکه حرکته مجاللری قالمدی حالاکه کندیلر اضعف خلق
اللهدر (فائده) طبرانی دعوانده ابن مسعود رضی الله عنهك روایت ایتدیکی حدیثدن نقل ایتدیکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفنده (لا تسبوا الدنیا فنعمت مطیة المؤمن
علیها یبلغ الخیر وبها ینجو من النار) بیورمش وبرحدیث شریفنده (الدنیا ملعونة ملعون
مافیها الا ذکر الله وما والاه اوعالم اومتعلم) بیورمشدر بو حدیث شریفلرك معانئ لطیفه لری
وبینلرین توفیق بعوضه نك ترجمه سنده با بحثنده سبقت ایلدی مراد اولنورسه مراجعت اولنه
حدیث شریفده کلدیکه (بئس مطیة الرجل زعموا) یعنی زعموا لفظی رجلك قبیح مطیه سیدر
بیورلمشدرکه ضعیف وباطل مرادینی زعموایه تحمیل ایدوب زعموادیه رك حکایه ایدر حضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بو حدیث شریفده متکلمك کلامی اوکندوسو یلدیکنی وشویله
زعم ایدر دیمکله غرضنه ومرادینه واصل اولمقلغنی مطیه یه تشبیه ایدوب ومطیه ایله مراده
واصل اولاجق شی مراد ایلدی وزعموا لفظی انجق سندی اولمیان وکندیده سند ثابت اولمیان
حدیث حقنده دینور که اول حدیث انجق السنه ده ناسده حدیثلکندن قطع نظر حکایه اولنورکه
زعموا استعمالنك طریقی بودرکه کلام ضعیفده استعمال اولنور کشافده وغیریده منقولدرکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررر (زعموا مطیة الکذب) یعنی زعموا لفظی کذب مطیه
سیدرکه زعموا لفظی کذبی مشعردر ابن عمر وشریح دیرلرکه هرنسنه نك کنیه سی واردر کذبك
کنیه سی زعموا لفظیدر ابن عطیه دیرکه کلام فصیحده زعموا استعمالی بولنمز انجق کذبدن وکلام
واحددن عبارت وکنایه اولدیغی حالده ذکر اولنورکه انجق زعم ایدمنك سوزی اوله سیبویه رحمة الله
علیهك بعض قاعده ده زعم الخلیل کذا دیدیکی خلیلك بالکز سویلدیکی کلاملرنده در ضعفنه
اشارتدر (خاتمه) شیخ الاسلام محی الدین النووی رحمة الله علیه ایتدی جامع ترمذده وغیریده اسناد
صحیح ایله ابو هریره رضی الله عنه حضرتلرندن بزه روایت اولندیکه اول سلطان سریر ارشاد
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (یوشك ان یضرب الناس اباط المطی فی طلب العلم فلا یجدون
عالما اعلم من عالم المدینة) یعنی قریب اولدیکه ناس طلب علمده بیندلرینك قولتوقلرینه اوروب
سرعتله آرایوب عالم مدینه دن اعلم کیمسه بولامیه لر ترمیذی دیرکه بو حدیث حسندر وسفیان ابن
عیینه رضی الله عنهدن منقولدرکه بو حدیث شریفده عالم ایله مراد علیه لری مالك ابن انس
رحمة الله علیه درکه بو حدیث شریف معجزهٔ باهره لرندندر وبرروایتده لفظ حدیث (یوشك ان
یضربوا اکباد الابل فلا یجدوا اعلم من عالم المدینة) بیورلمشدر ومصنف مرحوم بو حدیثك
راویلرینه متعلق بعض بحث ایلمشدر وبعضیلردیرکه حدیث شریفده عالم مدینه ایله مراد علیه

عمری المدنی الزاهد اولان عبدالله بن عبدالعزیز بن عبدالله بن عمر بن الخطابدر رضی الله عنهم
سفیان بن عیینه وعبدالله بن مبارك وغیریلر مرقومدن حدیث روایت ایلمشلردر مرقوم اهل
زماننك ازهدی وعبادت ایچون زیاده خلوت نشین ایدی منقولدرکه هارون الرشید والله هرسنه حج
ایتمك مراد ایدرم حجدن بنی برنسنه منع ایتمز انجق اولاد عمر رضی الله عنهمدن برشخص منع ایدرکه
اول بکا کریه کوردیکم کلامی ایشتدیروب توبیخ ایدر دیدی اولاد عمر دیدیکی ایله عبدالله
عمری یی مراد ایلمشدر امام مالکدن التی سنه صکره یوزسکسان درت سنه سنده عبدالله عمری
وفات ایلدی رحمة الله علیه عمر نازنینی التمش سنه در عمر بن شبه ایتدی ابو یحیی الزهری بزه خبر
ویروب دیرکه عبدالله بن عبد العزیز العمری وفاتی وقتنده سویلردیکه ربمه تحدیث نعمت
ایدرمکه اکر دنیا بنم ایاغم التنده صباحلسه دنیایی المقدن بنی انجق ایاغمی قالدرمق منع ایلسه اوته
ایاغمی قالدرمزدم یعنی دنیا بکا مسخر دخی اولسه اکا میل واقبال ایتمزدم دیوب بو خصلت حمیده کندویه
بخش اولندیغنه تحدیث نعمت ایلمش مرقوم عبدالله عمری بر وقتده امام مالك حضرتلرینه وابن دیناره
وغیریلره بر مکتوب یازوب و مکتوبنده انلره زیاده غلظت ایتمشدی امام مالك اکا
فقیهانه جواب ویردی ابن عبدالبر تمهید نام کتابنده دیرکه عمرینك مکتوبنده اولان بوایدیکه امام
مالکی خلوت نشین اولوب وحدتده اولمغه ترغیب وتحریض ایدوب طالبلر طلب علمده سکا جمع
اولورلر ایمش اندن اعراض ایله دیمش امام مالك رحمه الله دخی اکا یازمشکه جناب حق اعمال
عبادی تقسیم ایدوب کونا کون ایلدی ارزاق عبادی تقسیم ایتدیکی کبی چوق کیمسه لر وارکه کندیچون
نماز فتح اولور صوم فتح اولماز و آخر کیمسه وارکه کندیچون صدقه فتح اولور صوم فتح اولماز و بر آخر
کیمسه دخی وارکه کندویه جهاد وغزا فتح اولور صیام فتح اولماز و بر آخر کیمسه دخی وارکه کندویه
جهاد فتح اولور صلوة فتح اولماز یعنی عملك بری برشخصده چوق بولنورسه بری بولنماز نشر علم
وتعلیم علم ایتمك ایو عمللرك اشرفیدر بو عملدن حق تعالانك بکا فتح ایتدیکنه بن راضی یم و بنم
ایتدیکم عملی سنك ایتدیکك عملدن خالی دکل ظن ایدرمکه وحدتده اولوب خلوت نشین اولمق
بنده ده بولنوب ایتدیکم عملی یالکز همان رجا ایدرمکه ایکیمزده خیر اوزره دائم اولالم و هر برلریمزه
واجب اولان بودرکه کندویه تقسیم اولنان عمله راضی اوله والسلام دیوب اتمام مکتوب ایلمش احیاء
علومده ابواب علمدن باب سادسده حکایه اولندیکه یحیی بن یزید المتوکل مالك بن انس رضی الله
تعالی عنه حضرتلرینه بر مکتوب یازدی مآلی بو یله که معلوم اولدیکه سن اینجه لباسلر کیرایمش سك
وبو فقه ایتمك یرایمش سك ودوشك اوزرینه اوتورر ایمش سك وقپوکه قپوجیلر قور ایمش سك
وسن درس مجلسنه اوتورمش سك خلق سنی آرزو ایدوب مطایا لرقوانوقلرینه اوره رق سکا کلوب
سنی امام اتخاذ ایده یورلر وسنك کلامکه راضی اولا یورلر یوروپشلرك ایله خدای متعالدن خوف ایله
وتواضعه ملازمت ایله سکا بو نصیحتلر ایله مکتوبمی یازدمکه انجق خدای متعال مطاع اولدی
والسلام دیوب اتمام مکتوب ایلمش امام مالك دخی مقابلهده اکا شو مکتوبی تحریر ایتدیکه
(بسم الله الرحمن الرحیم من مالك بن انس الی یحیی بن یزید سلام علیك اما بعد مکتوبك بکا وصول
بولدی پدردن نصیحت یرینه کچدی حضرت باری سنی تقوی ایله منفعتلندیره ونصیحتك سببیله
سنی خیر ایله جزالندیره و اسئل الله التوفیق و لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم و احوالمدن
ذکر یوردیغکك جمله سنی بز اشلرز و حضرت باری یه استغفار ایدرز و جناب حق سبحانه وتعالی بیوررکه
قل من حرم زینة الله التی اخرج لعباده والطیبات من الرزق بو آیت کریمه نك مضمون منیفنده
رویشلریمك اباحتنه اشارت واردر انجق معلوممدرکه اول اشلری ترك ایتمك اشلمکدن خیر اولدر
بوندن بویله محبت نامه کزی دریغ بیورمیه سز بزدخی مکتوبمزی دریغ ایتمه زز والسلام) بنه احیاء
علومده امام غزالی رحمة الله تعالی علیه دیرکه منقولدرکه هارون الرشید امام مالك حضرتلرینه

اوچ بیك التون بخش واعطا ایتمشیدی حضرت امام آلوب صرف وانفاق ایتمیوب یانده امساك
ایلدی وقتا که هارون الرشید بلاد عراقه کتمك مراد ایتدکده امام مالکه بنم ایله کتمك کرکدر
زیرا ناسی اتفاق اوزرینه حمل ایدوب ائمه لر اراسندن اختلافی رفع ایده جکم حضرت عثمان
رضی الله تعالی عنه ناسی قرآن اوزرینه حمل ایدوب کندی ترتیب ایتدیکنه اتفاق ایتدردیکی کبی
دیدی امام مالك جوابنده خلقی اتفاقه حمل ایتمکی دیرسك انك امکانی یوقدر زیرا اصحاب کزین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن صکره بلاد وامصاره
طاغیلوب حدیث شریف روایت ایتدیلر که هر شهرك اهالیسی قتنده علم واردر و حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم (اختلاف امتی رحمة) یعنی امتم ائمه لرینك اختلافی رحمتدر دیو بیورمشدر
وسنك ایله بیله کتمکه دخی یول یوقدر که نتکم اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم
(المدینة خیر لهم لو کانوا یعلمون) یعنی مدینهٔ منوره اقامت جهتندن انلره خیر اودر اکر بیلورلرسه بیوردی
وآخر حدیث شریفنده دخی بیوردیکه (المدینة تنفی خبثها کما ینفی الکیر خبث الحدید) یعنی مدینهٔ
منوره ایچنده اولان خبیثلری تطهیر ایدر تیمورجی اوجاغنك تیمورك خبثنی تطهیر ایتدیکی کبی شوسزك
ویردیککز التونلر ویردیککز کبی طورر اکر مراد ایدرسکز اخذ بیورك مراد ایدرسکز حالی اوزره قولك
دیدی یعنی دیدیکه صنعت ایدوب ویردیکك التون بهانه سیله مدینه دن مفارقتی تکلیف ایدرسك دنیایی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك مدینه سی اوزرینه ترجیح واختیار ایتمم دیدیکه بو کیفیت
امام مالکك دنیادن زهد و تقواسنه دلالت ایدر ینه کتاب مرقومده مرویدرکه امام شافعی
رحمة الله تعالی علیه سویلردیکه امام مالکی کوردمکه قرق سکز مسئله دن سؤال اولندی
اوتوز ایکیسنده بلمم دیو جواب ویردیکه بلمم دیمسی امام همام علمی ایله حق تعالانك رضاء شریفنی
مراد ایتدیکنه دلالت ایدر زیرا علمیله رضاء باری مراد ایتمیان کیمسه بلمم دیو اقرار ایدوب
نفسنی حقیر ایتمز بو سببدن شافعی علما ذکر اولندقده امام مالك ایچلرنده یلدزدر و بنم قتمده امام
مالکدن زیاده امین ومعتمد یوقدر دیردی منقولدرکه خلفاء عباسیه دن ابو جعفر منصور امام
مالك حضرتلرینی مکرهك طلاقی حقنده حدیث شریف روایتندن منع ایدوب خفیة بر کیمسه
کوندردیکه مکرهك طلاقندن امامه سؤال ایلیه حضرت امام دخی ملأ ناسده مکرهك طلاقی
واقع دکلدر دیو جواب ویردیکه اول بی دولت دخی حضرت امامی دکنك ایله ضرب ایلدی یاقوب
خیال ایله که نیجه دکنك ایله دوکولدی ینه حدیث روایتنی ترك ایتمدی حلیه نام کتابده مرویدرکه شافعی
دیرکه بن مکه ده ایدم عمه م بکا بو کیجه بر عجیب رؤیا کوردم دیدی اول رؤیانه در دیدیکمده سویلدیکه
بر قائل کوردمکه بو کیجه اهل ارضك اعلمی وفات ایتدی دیو سویلردی اول کیجه یی حساب
ایتدك کوردك که مکر اول کیجه امام مالك وفات ایتمش ایمش رحمة الله تعالی علیه عبد الرحمن
ابن مهدی بر احدی امام مالکه تقدیم وترجیح ایتمم دیردی وامام مالك حضرتلری سویلردیکه
بر کیمسه نك کندی درونده خیر بولنمازسه انك حقنده ناس ایچون خیر یوقدر وینه حلیه ده
منقولدرکه امام مالك سویلردیکه اویودیغم کیجه لرك کابسنده البته حضرت رسول صلی الله تعالی
علیه وسلمی رؤیاده کوررردم انتهی الکلام امام مالك رحمة الله تعالی علیه حضرتلری بر امام
عالم عابد وزاهد وعارف بالله ایدی وعلم دینی تعظیمده مبالغه ایدردی خصوصا حدیث رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمه زیاده تعظیم ایدر دیکه بر حدیث شریف نقل ایتمك مراد ایتدکده
آبدست آلوب صدر فراشنه جلوس ایدردی وصقالنی طرایوب اوتوردقده وقار وهیبت اوزره
اوتوروب بعده حدیث نقل ایدردی نیچون بویله ایدرسن دیو سؤال اولندقده حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیث شریفنه تعظیم ایتمکی سوررم دیردی وامام همام سویلردیکه

علم برنوردر كه جناب حق آنى مراد ايتديكى قولنه بخش ايدرچوق روايت ايله علم اله كيرد
دكلدر بعض علماء امام ما لكى مدح ايدوب ديمشكه ❊يدع الكلام فلا يراجع هيبة❊ والسا ئلون
نواكس الازقان ❊ يعنى امام همامك مهابتندن مجلسنده كلام ترك اولنوب تكرار سويلمزكه
سائللر باشلرين اكوب ادبانه دوررلر ❊ شيم الوقار وعز سلطان التقا ❊ فهو المهيب وليس ذا سلطان ❊
يعنى شيمهٔ وقار و پاك سلطنت تقوى عزتيله اول مهيبدر حالا كه سلطنت صاحبى دخى دكلدر يوز يتمش
طقوز سنه سنده امام همام وفات ايلدى رحمة الله تعالى عليه

﴿ معز ﴾

ميمك فتحى وعينك
سكونيله كچيدركه قيونك رفيقيدر وبو اسم جنسدر وامعوز ومعزا و عز ومعيز بونلرك جمله سى
معز كبى اسم جنسدر ماعز معزك واحديدر صاحب ايله صحب وتاجر ايله تجر كبى وماعزه
مؤنثيدر جمعى مواعز كلور وامعز القوم ديثور قومك كچيلرى چوق اولسه ام سخال كچينك كنيتيدر
اوغلاق اناسى ديمكدر حضرت على رضى الله تعالى عنهك حديثنده مرويدركه سيز فلان
نسنه دن فرار ايدرسيز كچينك ارسلان صد اسندن فرار ايتديكى كبى يعنى ناسك كوراتبسندن
ابن قانع وبزار روايت ايدرلر حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوررركه ❊
احسنوا الى المعزى وا ميطوا عنها الاذى فانهـا من دواب الجنة ❊ يعنى كچيلره ايلك
ايدوب ياتاغندن خارخاشاكى رفع ومحو ايدك زيرا كچى جنت اعلى حيوانلرندندر وكچيده
بو خصلت وار ايكن برله غباوت وحماقتله معروفدر لكن سودينك چوقلغى ودريسنك محكملكى
ايله قيون اوزرينه تفضيل وترجيح اولنور وقيون كبى اكرچه قويروغى يوقدر لكن ايچنك ياغى
قيوندن زياده در بوسببدن كچينك قويروغى قارنده در ديمشلر الله عظيم الشان قيونك دريسنى اينجه
وضعيف خلق ايلمكين صوفنى يعنى يوكنى صيق وچوق ايلدى وچونكه كچينك دريسنى صيق
و محكم خلق ايلديسه يوكنى سيرك واينجه ايلدى سبحان الله اللطيف الخبير (خواص اجزاسى)
كچى اتى سودايى تحريك ايدر لكن چبانلرى اولان كيمسه يه زياده نافعدر كچى قيغى بيونده ظهور
ايدن چبانلره كه خنازير مرضى ديرلر اكا سورلسه كنديده اولان قوه ايله انى تحليل ايدر فرجنده
قان سيلان ايدن خاتون كچى قيغى طوتنسه قانى قطع ايدر بليناس حكيم ديركه بياض كچينك بوينوزيني
سحق ايدوب وبرپاره سنه بغليوب برنائم كيمسه نك باشى التنه قوسه لر اول بر باشى التنده اولدقچه
اويخودن اويانميدتكه اودى صغر اوديله قارشديريلوب برفتيل ايله قولاغه قونسه ازاولان صاغرلغى
دفع ايدر وكوزه چكلسه صو اينمكه مانع اولور كوزنده قيل بتان كيمسه قيلى يولدقدنصكره تكه
اوديني كوزينه چكلسه بردخى قيل بتمكه مانع اوله وكوز قراكولغنه وكوز قاشمه سنه آنى سورمه ايدنمك
انلرى مانعدر وكوزاوزرنده زياده بتن ات پاره سنى قطع ايده وداء الفيل ديدكارى ورمه سورلسه نافع اوله
كچى ايلكى يمك هم ونسيانى مورث اولوب سودايى تحريك ايدر والله اعلم

﴿ معراج ﴾

طوشان سميزده صارى اون برعجيب حيواندر كه ديه سنده برسياه بوينوزى واردر حيوانات دن آنى كورنلر
آندن فرار ايدرلر قزوينى بو حيوانى جزاير بحارده اولور ديو ذكر ايلدى

﴿ مقوقس ﴾

كوكرجن مثالى بياض وكردنى سياه طوقلى برمعروف قوشدر ومقوقس مصر پادشاهى جريج بن
مينا القبطينك دخى لقبيدر كه هرقلدن مقدم اولان پادشاهدر وديمشدر كه هرقل مقوقسك اسلامه
ميلنى كورمكله سلطنتدن انى عزل ايلدى ومقوقس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه برآت
هديه كوندر ديكه اول آته لزاز دينوردى دلدل تسميه اولنان قاطرينى وبرحمار ومابور آدلو برخادم
غلام دخى هديه كوندردى ابن منذر وابونعيم مقوقسى اصحاب رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلمدن ذكر ايتديلر انجق بو كلامده غلط ايتديلر زيرا مقوقس اسلامه كلميوب نصرانيت اوزره
فوت اولدى وحتى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك زمان خلافتنده مصرى مسلمونلك
يدندن فتح ايتديلر عبد مذكوركه مابور نام عبددر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمك ام ولدى

مارية قبطيه نك عم زاده سيدر ماريه نك خانه سنده ساكن اولوردى خلق سوء ظن ايدوب برعجمى
عجميه نك يانه كيردى ديو سويلديلر كه بو خبر حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه بالغ
اولدقده حضرت على بن عبد مرقومى قتل ايتمكه كوندردى حضرت على آغاز سخن ايدوب
يارسول الله واردىغم ساعت آنى قتل ايده يم مى يوخسه بو خصوصده برراى كوره يم مى
ديدكده حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم (بل ترى رأيك فيه) يعنى سن رأيكى كوروب
مناسبى نه ايسه اويله ايشله بيوردى چون غلام حضرت على رضى الله تعالى عنهى بدنده قلج ايله
كنديه طوغرى كلور كوردى كنديني كشاد ايدوب آچلدى حضرت على رضى الله تعالى
عنه كورديكه خادم مجبوب يعنى آلتى مقطوع ايمش در عقب حضرته رجوع ايدوب كيفيتى
خبرويردى وحضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (ان الشاهد يرى مالا يرى الغايب)
يعنى غايبك مشاهده ايتمديكنى حاضر مشاهده ايدر يعنى كوروب مطمئن اولمش سن ديدى بو قصه ده
عبد الله بن عمرو بن العاص حضرتلرندن طبرانينك روايت ايتديكى حديث شريفك مضمون
منيفى شويله دركه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ام ولدى مارية قبطيه نك خانه سنه
وارديكه حضرت ابراهيم رضى الله تعالى عنه يه حامله اولديغى وقت ايدى مصردن ماريه ايله
بيله كلان اقرباسنى ماريه نك يانده بولدى مرقوم مسلمان اولوب اسلامى خوب ايدى وماريه نك
يانه واررگلوردى ومرقوم كندى آلاتنى قطع ايتمشيديكه رجوليتدن نسنه باقى قالمامشدى بنه
بركون حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ماريه نك خانه سنه وارديكه ينه اول اقرباسنى
يانده بولوب خلقك درونه كلان كبى حضرتك دخى درونه اشكال كلدى مبارك اونى متغير اولديغى
حالده دونوب كلوركن حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه ملاقى اولوب ماريه نك اقرباسى
حقنده درونه كلانى حضرت عمره خبرويردى حضرت عمر دخى قلج آلوب كندى واروب ماريه نك
خانه سنه كردى واقرباسنى يانده كوروب ميل ايتديكه قلج ايله انى قتل ايده چون اول بى چاره
بو حالتى كوردى كنديني آچدى حضرت عمر حالنده مطلع اولدقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه
عودت ايدوب كيفيتى خبرويردكده حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (الا اخبرك
ياعمر ان جبرائيل اتانى فاخبرنى ان الله عز وجل قد برأها وقريبها مما وقع فى نفسى منهما
وبشرنى ان فى بطنها غلاما وانه اشبه الخلق بى وامرنى ان اسميه ابراهيم وكنانى بابى
ابراهيم ولولا انى اكره ان احول كنيتى التى عرفت بها لتكنيت بابى ابراهيم كما كنانى جبرائيل)
يعنى يا عمر سكا خبرويره يمكه حضرت جبرائيل عليه السلام بكا كلدى وجناب حق عز
وجل حضرتلرى ماريه يى وقريبنى بنم درونمه كلاندن برى ايتديكنى خبرويردى وقارنده
اولان اوغلاندر وزياده بكا بكزديكنى بكا مژده ايلدى وامر ايلديكه آدنى ابراهيم تسميه ايدم
وابو ابراهيم ايله بنى كنيه لدى اكر معروف اولديغم كنيه مى كه ابو القاسم ديمكدر تبديل
ايتمكنى مكروه كورر اولمسيدم بن بنى ابو ابراهيم ديمكله كنيه لردم جبرائيل عليه الصلوة
والسلامك كنيه لديكى كبى ديدى خادم مرقوم حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك زمان خلافتنده
وداع عالم فانى ايدوب حضرت عمر رضوان الله عليه جمله ناسى جنازه سنه حاضر اولمغه جمع
ايدوب نمازينى قيلوب مدينه ده بقيع شريفه دفن ايلدى ومرقوم مقوقس حضرت رسول صلى الله
تعالى عليه وسلمه بلاورد ن برمشربه دخى هديه كوندرمشديكه حضرت رسول صلى الله تعالى
عليه وسلم اندن صو ايچردى ومصرك اينجه كتان بزندن برقاچ اثواب ومصر ردالرندن
برقاچ ردالر وبيك مثقال التون ومصرك عسلندن برمقدار عسل مصفا دخى هديه كوندرمشيديكه
عسلك خوبلغنه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم تعجب ايدوب مصرك عسلنه بركات ايله دعا

ایلدی بوهدایار حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك هجرتك یدنجی وبر وایتده سکزنجی سنه‌سنده وصول بولدی عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهك مصرده والیلکی وقتنده مقوقس نصرانیت اوزره هلاك اولوب آنده ابو مخلسك کنیسه سنده دفن اولندی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم طرفندن مقوقسه ایلچی اولان حاطب بن ابی بلتعه رضی الله تعالی عنه حضرتلریدر که جناب حق انك ایمانته کتاب کریمنده شهادت ایلمشدر حاطب رضی الله تعالی عنه بر عاقل لبیب وحازم ادیب شخص ایدیکه برنسنه‌ده اصلا کندو یه خدعه اولنمق اولمازدی کندی یوق ایکن بعض اتباعی مؤنتنی صاتون آلوب الدندقلرنده بو بر بازار در که حاطب بونده بولنمادی دیر ایمشکه هر بر زیاده مرابحه لی بازارده حاطبك کلامی ضرب مثل اولمشدر حاطب رضی الله عنه دیرکه چون حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بنی مقوقسه کوندردی حضرت صلی الله علیه وسلمك نامه سیله مقوقسه وصول بولدم کندی خانه‌سنه ایندردی برقاچ کیجه انده اولوب بعده بنی یانته کتوردیکه جمله بطرقلرین ورهبانلرین جمع ایلمش بکادیدیکه بر کلام سویلرم نیاز ایدرمکه برخوش فهم ایده سن حاطب دخی سویله دیدی مقوقس ایتدی دوستکدن بکا خبر ویراول پیغمبر دکلیدر بن ایتدم بلی پیغمبر در اول ایتدی رسالتی دخی وارمی بن ایتدم بلی رسول الله دردیدیکه یا انك حالی نه‌در قومی کندی بلده‌سندن آخر بلده‌یه چقردقلرنده انلره نیچون بددعا ایلمدی حاطب دیرکه مقوقسه جوابده دیدمکه حضرت عیسی بن مریم علیه السلامك رسول خدا اولدیغنه شهادت ایدرمیسین اولدخی ایده رم دیدکده یا اکا نیجه اولدی شول وقتده که قومی کندینی طوتوب صلب سیاست مراد ایتدکلرندن انلره بددعا ایلمدیکه حق تعالی انلری هلاك ایده دعا ایتمدین حق تعالی کندینی دنیا کوکنه رفع ایتدی دیدم مقوقس دخی خوش سویلدك حکیم طرفندن کلدك حکیم سك دیدی

﴿مکا﴾ میمك ضمی وکافك تشدید والفك مدیله چوبان الدانقجی دیدکاری قوشدرکه اکثر بستانلرده اوتر بو قوشه مکا تسمیه اولندیغی بو قوش انسان کبی ایصلق چالدیغی ایچوندر مکانك وزنی فعال وزنی اوزره درمثلا خطاف کبی خطاف قرلنقج دیدکلری قوشك آدیدر کلام عربده اصواته دلالت ایدن لفظلر اکثریا عین الفعلنك تخفیفی ایله فعال وزنی اوزره کلور مثلا بکا لفظی ورغا لفظی وخوار وبونلرك امثالی کبی مکانك جمعی مکاکی کلور ذکر اولنان قوشلر معناسنده وبوقوش اکثریا ایصلق چالوب نغمه ایدر امام بغوی رحمه الله تعالی تفسیرنده دیرکه مکا لفظی ایصلق معناسنده در وصغیر بر بیاض قوشك ادیدر که آدم کبی ایصلق اورر دیار حجازده اولور ابن سکیت اصلاح المنطق نام کتابنده ایتدی مکا الطائر ومکا الرجل یمکوا مکوا دیرلر بر کیمسه اللرینی یاخود قوش قنادلرینی چارپوب اوتدرسه وطائفهٔ عرب بو قوش ایچون مکا ادینی صیاحدن اشتقاق ایتدیلر زیرا مکا حقیقتده ایصلق معناسنده در نتکم حق تعالی کلام قدیمنده ❊وماکان صلوتهم عند البیت الامکاء وتصدیة❊ یعنی کفرهٔ قریشك بیت شریفده نمازلری اولمدی الا الی الله اوروب ایصلق چالوب صدا ویرمك اولدی دیو بیوردیکه مکاء صفیر یعنی ایصلق وتصدیه تصفیق یعنی صدا ایتمك معناسنده در ابن قتیبه ایتدی مکا تخفیف ایله صفیر وصدا معناسنه در مکا تشدید ایله بر قوشدرکه بستانلره اینوب اوتر نتکم شاعر ایتدی ❊اذا غرد المکاکی غیر روضه❊ فویل لاهل الشاة والحمیرات❊ یعنی مکا قوشی بستانك غیریده اوتسه چوق قیون وچوق حماری اولنلره شدة وحیف واردر بطلیوسی شرحنده ایدرکه مکا قوشی انجق بستانلرده الفت طوتر بستانك غیریده اوتسه غیری یرده اوتمسی قحط وغلانك ونباتك اولمامسنك افراطندندر که تجربه ایله معلوم اولمق کرك نباتات اولمیوب قحط وغلا اولدقده قیون وحمار چوق هلاك اولمغله بونلرده غیری مالی اولمیانلره

شدت وحیف اولور دیمش بونده ذکر اولنان حمرات حمرك جمعیدر میمك ضمیله وحمر حمارك جمعیدر مثلا کتاب ایله کتب مشابه سنده وجائز اولورکه حمیرك جمعی اوله مثلا قضب ایله قضب کبی طائفهٔ عربك حمیر قوللری جمع دکلدر لکن اسم جمعدر عبید وکلیب لفظلری مشابه سنده انتهی الکلام ابن عطیه دیرکه ایصلق چالوب ال اله ویروب ایصلق آوازایتمك تقرب وعبادت طریقیله اسلامدن مقدم طائفهٔ عربك قدیم فصللرندندر عربك بعض قوی شخصلرندن کوردمکه صفاده ایصلق اوروب چیقرردی حراطغنده ایشیدیلوردیکه ماببنی درت میل یردر مخرمة بن قیس بن عبد مناف دخی بویله ایدیکه عبادت ایدرم دیو بیتك قتنده چیقرردیکه حراده ایشیدیلوردی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك ولادتندن مقدمکه اصحاب فیلك سنه سنده طائفهٔ قریش جملهٔ عریان اوله‌رق بیتی طواف ایدرکن ال اله ویروب عبادت قصدیله ایصلق چالوب چاغرشورلردی خوران دیرلردی امام قزوینی دیرکه مکا بایه قوشلرندندر یرده کندو یه برعجب یوا پیدا ایدرکندیله یلان بیننده عداوت واردر زیرا یلانك انك یمورطه سنی ویاوروسنی یوب تلف ایدر هشام بن سالم خبر ویردیکه بر یلان برمکاء یمورطه سنی یردیکه قوشده باشی اوجنده قنادلرینی اوینادوب طورردی یلانه یقین واروب یلانك اغزینی آچدقده آغزینه دموردیکنی دیدکاری اوج بچاقلی دیکنی اندیکه دیکن یلانك بوغازینی آلمغله یلان هلاك اولدی

﴿مکلفه﴾ لوری قوشی دیدکاری قوشدرکه طوشنجل قوشی کوتوخوبلونك دل اولدیغندن اوچ یمورطه یمورطلیوب یاوروسی چقدقده یاوروسنك برینی آترکه بو مکلفه تعبیر اولنان لوری قوشی دخی اول یاوروبی الوب تربیه ایدر حکمت باری ایله غیرك یاوروسنی تربیه ایتمکه تکلیف اولنمشدر بو قوشه مکلفه دینلدیکی کبی کاسر العظام دخی دیرلر کاف بحثنده سبقت ایتدیکی اوزره طوشنجل قوشی کندی یاوروسنك برینی آتانه سبب ایله آتر دیو اختلاف اولنوب بعضیلر انجق ایکی یمورطه‌سنی حضن ایدوب باصر دیدیلر وبعضیلر اوچنی ده باصرلر لکن اوچینك معاشنی کسب وتدارك ایتمکی کندو یه ثقیل کوردیکندن یاوروسنك برینی آتر دیدیلر وآخرلر دیدیلرکه بو سبب ایله آتمز انجق اوچ یاورو یی کورمك وشکار ایتمك بکا ضعف وفتور ویردیو برینی آترمثلا نفساخانونلره ضعف وفتور عارض اولدیغی کبی وبعضیلر دیرکه یاوروسنی آتدیغی همان سوء الخلق اولدیغندن درکه زیرا اولدی تربیه‌یه صبر ایله حصول پذیر اولورو بعضیلر دیرکه حرصی غالب اولدیغندن نفسنی اولادینك اوزرینه اختیار ایتدیکی ایچون یاوروسنی آترو بو اقوالی روایت ایدنلر دیرلرکه عقابك آتدیغی یاورو یی برقوش تربیه ومحافظه ایدرکه اکا مکلفه دینور وخلق اکا کاسر العظام دخی دیرلرکه اوری قوشی تعبیر اولنان قوشدر والله اعلم

﴿مکلله﴾ برقارش یادخی زیاده اوزونلغی اولان یلاندرکه باشنده تاج مثالی بیاض خطلری اولور سمی تأثیرلی بر یلاندرکه براو زرینه چیقوب کزدکده اوزرینه اوغرادیغی هرنسنه‌یی یاقوب تلف ایدرو کندینك مقابله سندن برقوش اوچسه سمنك تأثیرندن قوش اول یلانك اوزرینه دوشه قالورنه یره چقدقده اوکنده اولان جمله حیوانات فرار ایدر یرنجی جانوردن وغیریدن بریسی بو یلانی اکل ایلسه ساعتیله هلاك اولورو بو کونه یلانك ناسه اشکاره اولوب کورنمسی ازاولور بو یلانك خواص غریبه سندندرکه بر کیمسه بو یلانی قتل ایلسه حاسهٔ شمی اول ساعت ضایع اولوب اول کیمسه‌یه اصلا علاج پذیر دخی اولماز

﴿منارة﴾ بربالقدرکه دریادن مناره شکلنده چیقر کندی کندینی سفینه‌نك اوزرینه آتوب قیرر وایچنده اولانی غرق ایدرناس وبالغك ظهور ایده جکنی حس ایتسه‌لر بزدن اوزایه دیو طشلر وبوریلر چالوب چاغرشورلرکه بو بالق دریاده محنت عظیمه‌در ابو حامد اندلسی بویله روایت ایلدی

﴿منخنقه﴾ مأکول اللحم اولان حیواندن کندی کندنه ایب ایله بوغلوب هلاك اولان حیواندر وجاهلیتده طائفهٔ عرب

قانه حریص اولدقلرندن حیوانی بوغوب اولدوررلردی زیرا کند یلرقانی یرلردی واکا فصید
تسمیه ایدرلردی ولحم طرکش قاندر دیرلردی جناب حق بوغلوب هلاك اولان حیوانی حرام قلدی
قان ایچنده قالوب حبس اولدیغیچون امام رافعی دیر که منخنقه دن جنین استثنا اولنور مع هذا جنین
کندیدن نفسك قطع اولنمسیله هلاك اولیشکن ینه حلالدر (فرع) برکیمسه برحیوانی ذبح وشاه
طمرینی قطع ایدوب بعده بوغوب نفسنك قطع اولمسیله هلاك اولنجیه دك قانی چقمقدن منع ایلسه
بونك حلال اولمسی محتملدر زیرا شاه طمرینی کسدکده شرعا بوغازلق حاصل اولمش اولور قانك
حبس اولمسیچون نسنه لازم کلمز مثلا یرتجی قوشك شکاری ثقلت ایله هلاك اولوب بوغازلنمسنه
ایرشلمدکده یا خود اوق ایله اوریلوب هلاك اولدقده قانك حبس اولمسندن نسنه لازم کلمدیکی
کبی که نه قدر درونلرنده قان حبس اولدیسه ده بونلر حلالدر روانك حرام اولمسی غالبدر وجه
حرمتی شیخ اسنوی رحمة الله علیهك جواب ویردیکیدر زیرا بوغازلمقده حکمت قانك چقمسیدر
آنده قانك چقمسی بولنمدیغندن منخنقه یه تشبیه اولندی وشو مسئله یه قیاس ایله ده حرامدر که اکر
ابتدا برحیوانی بوغسه بعده عجله ایدوب حیاتی باقی ایکن شاه طمرنی قطع ایلسه بعده نفسنك قطع
اولمسیله هلاك اولسه حرام اولوردی واختلاف اولنان مسئله ایله یرتجی قوشك شکارینك فرقی
قوشك شکارنده ذبح مقدور علیه دکلدر که بوغازلمق ممکن اولدیغندن حکمت ذبح منتفی اولمشدر
بو مسئله ده ایسه ذبحه قدرت موجوده در پس بو وجهله بینلری فرق اولنور ویردخی بز بونك حلال
اولمسنه ذاهب اولسق منخنقه حرام اولوردیدیکمزك فائده سی قالماز زیرا بو طریق ایله بوغوب یمك
ممکن اولوردی والله اعلم ❊ منشار ❊ زنج دریاسنده جبل عظیم کبی بربالقدر که باشندن
قویروغنه دك ابنوس کبی سیاه کوکدن دستره کبی دیشلری وارو هر دیشی ایکی ذراع قدر اوزنلغی واردر
ودپه سنده ایکی اوزون کموك واردر که هر برینك اوزنلغی اون ذراع مقداریدر اول کموکلر ایله دریانك
صوینه صاغه وصوله اوررکه اندن برمخوف صدا ایشیدیلور واول بالغك اغزندن و بورنندن کوکه
طوغری صولر صچرار بعده صاچند یسی یغمور مثالی کیه دوکیلور و بو بالق برکمینك التنه کیرسه
کبی قیروب پریشان ایدر اهل سفینه بو بالغی کورسه لر چاغرشوب جناب حقه تضرع ایدرلر که بونك
مضرتنی اوزرلرندن دفع ایلیه عجایب مخلوقاتده بویله مذکوردر و بوکونه بالغك حکمی عموم سمکده
داخلدر که بونك بشقه حکمی یوقدر ❊ مها ❊ میمك فتحیله مهاتك جمعیدر که بیان صغری
دیمکدر بقرهٔ وحشیه معناسنه جمعی مهوات کلور بعضیلر دیر که مهایبان صغرندن برنوعدر و بونك
دیشیسی حامله اولدقده ارککندن فرار ایدرار ککنك طبیعتنده جماعه حریصلك واردر و بیان
صغرینك ارککی شهوتی غالب اولدیغندن آخر ارکك اوزرینه چیقر و بو حیوان مونس کچیلره
زیاده مشابه برحیواندر انجق بونك بوینوزی زیاده صلابتلیدر برخاتونك سمزلکی وحسن و جمالی
حقنده بونکله ضرب مثل اولنوب بیان صغرندن سموز وآندن حسندار دیرلر نتکم شاعر معشوقه سنی
مهایه تشبیه ایدوب دیر که ❊ شعر ❊ خلیلی ان قالت بثینة ماله ❊ اتانا بلا وعدفقولا لها لها ❊ یعنی
بنم دوستمه معشوقه سی جفا ایدوب بو کونا او لمشکه وعدسز کلدی دیرسه سز اول دوستمه متسلی
اولوب بو معشوقه نك ذکرنی ترك ایتمکه ملازمت ایله دیکز ❊ لها وهو مشغول لعظم الذی به ❊ ومن
بات طول اللیل یرعی السها سها ❊ واول محبوبه نك حبنی ترك ایتمکه ملازمت ایله دیکز حالا که
او کندیله قائم اولان بیوك عشقه مشغولدرکه کیجه نك اوزوننده ثریادن دقیق اولان یلدزه مراعات
ایدوب کوزلر طوررکه بونی کیم ایده بیلور مراد معشوقه سنی کوزلدیکیدر ❊ بثینة تزری بالغزالة
فی الضحی ❊ اذا برزت لم یبق یوما بهابها ❊ یعنی انك معشوقه سی منور وحسندار اولمقده آهویی
تنقیص ایدر یعنی انك خوبلغی قتنده آهونك حسنی برایشمیدر اول خوب اشکاره اولدقده آهو

ایچون حسن وخوبلق باقی قالمز ❊ لها مقلة کحلاء بخلاء خلقة ❊ کأن اباها الظبی وامها مها ❊
او معشوقه نك کوشهٔ چشمی مکحل وخوش خویدر که کویا انك باباسی آهو واناسی مهادر محل
استشهاد بو مصرع اولسه کرك ❊ دهتنی بود قاتل فهو متلفی ❊ وکم قتلت بالودمن ودها دها ❊ اول
معشوقك عشق قاتلی بکاده سرایت ایتدیکه اول بنی هلاك ایدیجیدر که اول معشوقه یه میل ومحبت
ایله نیجه کز قتل اولنوب مصائبه دوش اولدم بو قطعه نك قافیه لرنده کی لها برنسنه دن متسلی
اولوب انك ذکرین ترك ایتمك معناسنه در سها بنات نعشدن خفی بریلدزدر که خلق انکله بصرلرین
امتحان ایدرلر کویا محبوبنی اول یلدیزه تشبیه ایتمش بها حسندارلق معناسنه در مها بیان صغری معناسنه در
دها بلا کش اولق معناسنه در امام ابو الفرج ابن الجوزی رحمة الله علیه اذکیا نام کتابنده حکایه ایدر که
برکیمسه بغداد کوپریسی اوزرنده اوتورردی بغدادك رصافه محله سی طرفندن برعورت کلوب جانب
غربه کیدردی قارشوسندن برجوان کلوب عورتی کوردکده مکر محبوبه عورت ایمش سوز آتمق قصدیله
حضرت باری علی بن جهمه رحمت ایلیه دیدی درعقب عورت دخی حضرت باری ابو العلا
المعری یه رحمت ایلیه دیدیکه ایکیسده ا کلنبوب هربری یولنه کتدیلر اول کیمسه دیر که بن عورتك
اردنجه کیدوب اول جوانك نه دیدیکنی بکا سویلمز سك سنی تشهیر ورسوای ایدرم دیدم عورت
دیدیکه اول جوان علی بن جهمه خیردعا ایتمکله انك شو قولنی مراد ایلدیکه محبوبلری مدح ایتمشیدی
❊ شعر ❊ عیون المها بین الرصافة والجسر ❊ جلبن الهوی من حیث ادری ولا ادری ❊ یعنی اهو کوزلو
خوبلر رصافه محله سیله جسر بغداد اراسنده بیلوب وبلمدیکم یرلردن عشق ومحبتی جلب ایدرلر
وبن دخی ابو العلایه خیردعا ایتدیکم ایله انك شو شعرنی مراد ایلدمکه دلبره ملاقات باعث محنت اولور
دیمشیدی ❊ شعر ❊ فیاداره ا بالحزن ان مزارها ❊ قریب ولکن دون ذلك اهوال ❊ یعنی ای حزن
وغمیله اول محبوبه یی دولاشوب دورایلین ا کا ملاقات اسان ویقیندر انجق ملاقاتده نیجه قورقولر
واردر دیوب دلبره میل ویرمکدن قورقوتمشیدی یعنی اول جوانه بو شعری اشعار ایتدمکه بندن کیرو
طوره دیمش ❊ فائده ❊ طبرانی معجم کبیرنده رجالی معتمد وثقاة اولان اسناد ایله عبد الله
ابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایتدیکه راوی ایدرکن اسود که حجرا سعددر سمادن اینوب
ابو قبیس طاغنه ایندیکده کویا بربیاض کیك کبی ایدی قرق سنه مکث ایدوب بعده حضرت ابراهیم
علیه السلامك بیت شریفی یا بدیغی تملك اوزرینه قوندی اوسطنده وینه کبیرده ابن عباس
رضی الله عنهمادن روایت اولنان حدیثده شویله بیورلمشکه ❊ الحجر الاسود من حجارة الجنة
ومافی الارض من الجنة غیره وکان ابیض کالمهات ولولا مامسه من رجس الجاهلیة مامسه
ذوعاهة الابرئ ❊ یعنی حجر اسود جنت طاشلرندندر وروی زمینده حجر اسوددن غیری
جنت اعلی تبرکلرندن نسنه یوقدر وحجر اسود بیاض کیك کبی ایدی زمان جاهلیتك نجس
وخبیثلرندن اکابر نسنه دکمسه ایدی اکا هیچ براهل آفات مس ایتمزدی الا اول کیمسه اول
آفاتدن خلاص بولوردی هشام روایت ایدرکه بروقتده حضرت عمر بن الخطاب
رضی الله تعالی عنه بیت شریفی طواف ایدردی برشخص کوردیکه ارقه سنه برحسندار عورت
المش طواف ایدر حالا که شو شعری سویلردی ❊ عدت لهذی جملا ذلولا ❊ موطأ اتبع السهولا ❊
یعنی بن بو خاتونه مطیع وملایم بند حاضر الدمکه ملایمته تابع اولمشم یعنی اکا خشونت ایتمزم
❊ اعدلها بالکف ان تمیلا ❊ احذر ان تسقط او تزولا ❊ وانك دوشمسی وارقه دن کتمسندن خوف
ایتدیکمدن برطرفه میل ایتمسندن منع وکوزنمه ایله حاضرلاندم ❊ ارجو بذاك نائلا جزیلا ❊ بن
بو مشقتی ارتکاب ایتمکله اجر جزیله نائل اولمق امید ایدرم دیمش حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
ای اللهك قولی بو حج ایتدر دیکك کیمدر دیدکده حریف دخی یا امیر المؤمنین بو بنم عورتمدر که

براحق وتنك دل و بداخلاق عورتدر دیدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه چونکه بو یله در ایچون
تطلیق ایتمزسك دیدکده حریف جواب ویروب حسن جمالندن کچلمز اولادم اناسیدر ترك ایدمم
دیجه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه نه حالك وار ایسه کوردیوب سد دهان ایلدی مهالك وامثالنك
حکم شرعیسی باب باده بقر وحشی بحثنده سبقت ایلدی (خواص اجزاسی) ایلکی قوانجه مبتلا
اولان کیمسه یه بیدیرلسه غایتده نافعدر یوك به یوزندن برطاقی برکیمسه اوزرنده کتورسه جمله سباع
اندن فرار ایده وبو یوزنی یادر بسنی یاطرنغی برخانه ده یاقسه لر اول خانه دن ییلان فرار ایدر وکولنی
چوریمش دیش اوزرینه اکسه لر وجعی ساکن اولور و برخانه ده قیلی توتودلسه اول خانه دن فاره لر
وخنفسا لر فرار ایدر و بو یوزینك کولی جماع زبعی به مبتلا اولان کیمسه نك طعامنه قاتلسه جماسی زائل
اولور واول کولی بر شربت ایچنه اکوب ایچسه لر جماعی زیاده ایدر وسکری قوی ایدر مقویدر
دائم بورنی قنایان کیمسه نك بورنینه اوفورسه لر قانی قطع ایدر مهما بو یوزی احراق اولنوب تمام کول
اولدقدنصکره سر که ایله قارشدیریلوب الاسی اولان کیمسه نك الاریته کونشه قارشو سورسه لر الاسی
زائل اولور واول کولدن برمثقال مقداری آغزینه اتسه مخاصمه ایتدیکی کیمسه یه البته غالب اوله
(تعبیر رؤیا) منامده بیان صغری کورمك عادتی چوق بر رئیس کیمسه یه دلالت ایدرکه ناسدن
عزلتی اولوب سنت ایله عمل ایدر اولیه برکیمسه رؤیاسنده مهاکوزی کورسه برمنصبه یاخود
حسندار عورته نائل اوله که عمری قصیر اوله برکیمسه کندی باشی مهاباشنه تحویل اولمش
کورسه ریاست وغنیمه وناسه ولایته نائل اوله برکیمسه کندوبی کویا مهاکی اولمش کورسه جماعتدن
عزلت ایدوب بدعته دوش اولسنه دلالت ایدر وبالله التوفیق **مهر** میمك ضمی وهانك
سکونیله آت قولنی والدفرس معناسنه جمعی امهار ومهارات کلور ومؤنثنه مهره دیرلر دیشی قولن
معناسنه مؤنثك جمعی مهر ومهرات کلوب میمك ضمیله نتکم ربیع بن زیاد العبسی مهره نك جمعی
شعرنده استعمال ایدوب دیرکه *شعر* ومجنبات مایذقن عذوفا *یقذفن بالمهرات والامهار* یعنی
شول قسراقلر که حبس اولنوب برعلف طاتمیه لر انلر قولنلرین آتاردیمشکه مهرات دیشی قولنلر
امهار ارکك قولنلر دیمکدر مهیار الدیلمی بر طایك وصفنده خوب دیمشدر *شعر* قال لی العذال
سلو اقلت مه *ان اسباب هواها محکمه* یعنی عشق ارزوسنده ایکن بکا ملامت ایدوب تسلی
ایدنلره بن جواب ویروب سکوت ایلك اوخوبك عشق اسبابی بنده محکمدر *مهرة تسمع فی المرج لها
تحت من یعلو علیها حمحمة شول طایده اولان عشق کبی که بنلمش ایکن مرعاسنده کذار ایتدکده
اومقامده عشقندن کشنیوب اوازایدر دیدم بعض حکمایه مالك قنغیسی زیاده شرافتلیدر
دیو سؤال اولندقده شول قسراق شرافتلیدر که اردیجه برقولنی اولوب برقولان ده قارننده اوله دیدی
جوهری رحمه الله دیرکه حدیث شریفده بیورلدیکه (خیر المال مهرة مامورة وسکة مأبورة) یعنی
مهرهٔ مامورهٔ کثیر النتاج اولان آت دولنه دیرلر و سکه دیو تازه دیکلمش خرما اغاجنه دیرلر ومأبوره
ارکك خرما اصلوب اصلاح اولنان خرما اغاجنه دیرلر که مالك خیرلوسی طوغرمسی چوق اولان طایدر
واصلاح اولنمش خرما اغاجیدر دیمك اولور اصمعی ایتدی سکه ایله مراد صبان دموریدر و مأبوره
ایله مراد اصلاح اولنمش دموردر حاصل معنی مالك خیرلوسی نتاج کثیر وزرعدر دیمکدر جوهری
رحمه الله باب رادن فصل الفده امر ومأموره لفظلرینی بیان ایدرکن بو حدیث شریفی حدیث اولمق
اوزره بیان ایتمشکن باب کافده سکه لفظنی بیان ایدرکن بو حدیثی کلام ناس ندر دیو بیان ایتدیکنی حافظ
دمیاطی خبر ویردی مصنف مرحوم دیرکه بو غفلت جوهریدن عجیب نسنه درکه بو قدر سعهٔ
حفظی وغلبهٔ علمی وار ایکن بر له بوکونا غفلت ایلمش صواب اولان بونك حدیث اولدیغی درکه
امام احمد حنبلی وطبرانی روایت ایلمشلردر والله اعلم **اشاره** کرامات ظاهره واحوال

باهره ار بابندن ابو عبد الله محمد بن حسان البسری حضرتلری بردفعه غزایه چقمشیدی اول اثناده
بر بریه ده سوار اولدیغی طایی هلاك اولوب پیاده قالدقده جناب حقه مناجات ایدوب یارب بو طایی
بکا عاریت ویردیو دعا ایلدکده باذن الله تعالی درعقب طایی حیاة بولوب قالقدی چقان قریه سی اولان
بسره واردی طایك اوزرندن اکرینی الدقده طای دوشوب میت اولدی وابو عبد الله حضرتلرینك
کرامتندندرکه شهر رمضان اولدقده سعادت خانه سنده براوطه یه کیرردی وخاتوننه امر ایدوب
قاپوبی باچقلدوب اوزرینه قبا دردی و بر دلك قیوب هر کیجه بر ایتمك ایچرو قویی ویردی یوم عید
اولدقده قپویی آچوب خاتون ایچرو کیروب اوتوز کونده ایچرو آتدیغی تمکی او طه نك
کوشه سنده بولور دیکه شیخ مرقوم نه یمش ونه ایچمش ونه اویومش رحمة الله تعالی علیه ابن
سمعانی انساب نام کتابنده دیرکه ذکر اولنان ابو عبد الله دیار شامده واقع بصری نام قریه دندر
صاد سینه تبدیل اولنوب سویق افظنده صویق صراط لفظنده سراط دیوب خلق سینی صاده
تبدیل ایتدکلرینه قیاس ایله بسری یدر دیدی ابن اثیر دیرکه بونك جمله سیده نقل ایله وقاعدهٔ نحو ایله
خطادر نقل ایله خطا اولدیغی زیرا شیخ مومی الیه بسر دیدکلری معروف برقریه دندر یعنی شام
کویلرندن اولان بصرادن کلدر قاعدهٔ نحو ایله خطا اولدیغی دیرسك صادك سینه تبدیل اولدیغی
مطلق دکلدر که هر لفظده صاد سینه تبدیل اولنه صادك سینه تبدیل اولندیغی برقاچ حروف معلوده
ایله در مصنف مرحوم دیرکه شول حرفلر که کندیلر ایله بو اونجه سین صاده تبدیل اولنور بری حادر
و بری طادر و بری عین در و بری قافدر شول شرط ایله که سین مقدم اولوب بو حروفدن بری صکره
اوله مثلا سحق لفظنده صحق دیدکلری کبی والله اعلم **موق** قنادلی قارنجه نك ادیدر
موقوذه شول قیوندر که اغاجله اوریلوب اولدیرلمش اوله وقذتها اقذها وقذا اوقذتها اقذه
ایقاذا دیرلر اورمق ایله اعضاسن کوشدوب اولومه قریب ایلسك نتکم فرزدق جریری هجو ایتدیکی
شعرنده وقذ لفظنك ضرب ایله اولوم مرتبه سنه وارمق معناسنه اولدیغی بیان ایلمشدر *کم عمة لك
یا جریر وخالة *فدعا قد حلبت علی عشاری *شغارة تقذ الفصیل برجلها *فطارة تقوادم الابکاری*
فدعا لفظی ایاغنه اکریلك وچولاقلق اصابت ایدن عورتدر عشار حامل دوه لردر که حملندن طقوز آی
کچوب اون آیه وارمش اوله مفردی عشراء کلور تقذ الفصیل برجلها دیمك صاغمق وقتنده دوه
کوشکی اول عورته یاقلشدقده عورت ایاغیله انی دپر دیمك معناسنه در قطاره لفظی قطردن
مأخوذدر قطر دوه یی پارمق اوجیله صاغمقدر اکر بارمغك مجموعیله صاغلسه اکا ضف تعبیر
ایدرلر که بو کونه صاغمق جسیم اولان دوه ده اولور کوچك دوه ممه سی کوچك اولدیغی ایچون پارمق
اوجیله صاغیلور حاصل معنی بودر که یا جریر سنك ایاغی چولاق چوق عمه وخاله لرك واردر که کمال
بخل ودناءتلرندن هنوز صاغمغه قابل اولمیان دوه لری صاغرلر وسودی یغماده حر یصلردر که صاغرکن
دوه لرك کوشکی یقین کلورسه چولاق ایاقلریله کوشکی اوروب هلاك مرتبه سنه ایلتورلر دیوب
بوکونه هجو ایلمش اوجی مدور اولان اوق وطاش ایله اورولوب هلاك اولان قوش موقوذه حکمنده در
نتکم عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما قورشون ایله هلاك اولان قوشدن سؤال
اولندقده بوده موقوذه در دیدی مصنف مرحوم دیرکه قورشون وهلهٔ اولاده قوشی هلاك
ایلدیکی معلوم اولمغله قورشون ایله قوش اورلمنك عدم جوازی ظاهردر آغز توفنکی دخی
بو یله درامّا قورشون یاره لیوب پاره لدکده بونك خلافنه در والله اعلم **مؤل** اورمجکدر
عنکبوت معناسنه مفردی موله کلور نتکم قوم موله نك اورمجك معناسنه اولدیغنه شعر اوقورلر که
حاملة ذلول لا محمولة ملاء من الماء کعین المؤلة* بومقامده مؤله اورمجك معناسنه در لکن
امام جوهری موله اورمجك معناسنه اولدیغی ثقه دن اشتمدم دیمشدر **ملاعب ظله**

برنوع قوشدر که صوده کولکه سن کوردکده آنی قاپمغه توجه ایدر وکاه اولور که اکا خاطف ظله دخی دیرلر قاف بحثنده بوقوش قرلاء دینکله سبقت ایلدی ابن سیده ایتدی مزبور برطائردر که اکا رفراف دیرلر چون که صوده کولکه سن کورسه انی قاپمغه توجه ایدر اکثروی دریاده اولور ماهیدار دیرلر باالقجلاك غیری برقوشدر ﴿ ابومزینه ﴾ دریاده رجل صورتنده بربالقدر دیرلر که بو بالق بنی آدم صورتنده اسکندریه و براس ورشید اوکنده دریاده ظاهر اولور صرپنجق دریسی وموافق اعضالری واردر ناسك النه کردکلرنده آه وانین ایدوب آغلشورلر اله کیرملری بویله اولور که بونلر دریادن قورویه چیقوب یوررلر آوجیلره مصادف اولوب اخذ ایدر پس اول حالده افغانلرینه رحم ایدوب اطلاق ایدرلر امام قزوینی بویله ذکر ایلدی ﴿ ابوملیح ﴾ مرغ صیاد اولان طوغانك کنیتیدر باب صادده صقر بحثنده سبقت ایلدی ابنة المطر صاحب مرصع دیر که بوبرقرمزی بوجکدر که یغمور عقیبنده ظهر اولوب یرقورودقده اولور ﴿ ابن ما ﴾ صاحب مرصع دیر که بو صوقوشلرندن مثلا قاز واوردك کبی قوشلردر جمعی بنات ماء کلور بونی معرفه قلسك یعنی برکونا قوشه علم ایلسك الف لام ایله ابن الماء دیرسك ابن عرس ایله ابن آوی بونك خلافنه درکه لام تعریفه محتاج دکلدر آوی افعل وزنی اوزره اولوب معرفه اولدیغیچون زیرا ابن ما صو قوشلرندن رقاج نوعه دینمز همان قوش جنسندن صو ایله مألوف اولان قوشك جمله سنه اطلاق اولنور ابن عرس ایله ابن آوی دن هربری ایسه مخصوص بجه برجنس حیوانه دلالت ایدر که ابن عرس کلنجك دیدکلری جانوردر که اولرده اولور ابن آوی چقال دیدکلری جانوردر که میشه لکده اولور والله اعلم

﴿ ابن مقرض ﴾ میمك ضمی ورانك کسریله بیلی اوزون درت ایاقلی سکسار دیدکلری جانوردر که اکثری کوکرجن قتل ایدر وانه کیرن اثوابی کسر پس بو سببدن ابن مقرض دیرلر (حکم شرعیسی) حلنده امام رافعی ایکی وجه دیوب ابن مقرض سکسارك کندیدر دیدی مشایخ مشاهیردن صاحب مهمات دیر که صحیح اولان رافعینك کلامنك اقتضاسی اوزره حلال اولمقدر تکم حاوی الصغیرده بومسئله واقعه اولوب سکساری مباح قیلمش ابن عباس سکساری حرام قیلوب کلنجکی مباح قیلمش و سکسارك اوزرینه اولان کلامك تفصیلی باب دالده دلق بحثنده سبقت ایلدی وبالله التوفیق

﴿ باب النون من کتاب ترجمة حیاة الحیوان ﴾

﴿ ناب ﴾ ناقه نك یاشلو سیدر جمعی نیب کلور ضرب مثلده کلدیکه فلان ایشی اشلم قوجه ناقه لر کوشکنه شوقندن زاریلق ایتدکجه دیرلر قوجه دوه یه ناب تسمیه اولندیغی آضودیشی اوزون اولدیغیچوندر ارکك دوه یه ناب دینمز وقومك اولوسنه ناب دیرلر جوهری رحمه الله بویله دیمشدر

﴿ ناس ﴾ انسان لفظنك جمعیدر جوهری دیر که ناس مخلوقاته دیرلر کرك انسدن کرك جندن اولسون علماء مفسرین رحمهم الله تعالی دن بعضیلر حق تعالی نك (لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس) قول شریفنده دیرلر که بو قول شریفك معناسی آسمان وزمینی خلق ایتمك آخر زمانده ظهور ایده جك رجال کذابی خلق ایتمکدن زیاده عجایبدر دیمکدر که آسمان وزمینك بوقدر عظمتی وار ایکن برله من غیر اصل خلق ایتمك کذاب دجالی براصلدن خلق ایتمکدن آشکاره عجایبدر دینوب بو آیت کریمه ده ذکر اولنان ناس ایله آخر زمانده کلجك دجال کذاب مراد اولنمش که بو قوله کوره دجال کاذب بو آیتدن غیریده مذکور دکلدر ومفسرلردن بعضیلر دجال کاذب حق تعالی نك (یوم یأتی بعض آیات ربك) قول شریفنده مذکوردر دیدیلر انجق مشهور اولان بو آیتده مذکور اولان اشراط ساعتدن شمسك مغربدن طلوعیدر (فرع) برکیمسه ناسه سویلمیم دیو یمین ایلیوب ناس لفظنی الف لام ایله ذکر ایلسه برآدمه سویلمکله حانث اولور

مثلا ایتمك یمیم دیو یمین ایدوب ایتمك یسه حانث اولدیغی کبی اما ناسه سویلمیم دیو یمین ایدوب ناس لفظنی لام تعریفسز ذکر ایلسه اوچ آدمه حمل اولنور که اقلی اوچ آدمه سویلمدکجه حانث اولماز ابن صباغ و غیریلر اتفاقیله شیخان بویله ذکر ایلدی ماوردی ورویانی دیرلر که برکیمسه نفی واثباتده معدود اوزرینه یمین ایلسه اکر یمین ثبات اوزرینه اولسه مثلا البته بن شونلره سویلرم یاخود شوفقیرلره البته تصدق ایدرم دیسه انجق اوچ آدمه سویلیوب تصدق ایتمسیله یمیننده بار وصادق اولور اثباتده اقل جمع معتبردر که اقل جمع ده اوچدر اکر یمینی نفی اوزرینه اولسه مثلا ناسه سویلرم دیسه برآدمه سویلمکله حانث اولور که نفیده اقل عدد معتبردر که اقل عدد ایسه واحددر فرق بویله درکه جمعی نفی ایتمك ممکندر جمعی اثبات ایتمك متعذردر پس بوسببله اثباتده اقل جمع معتبر اولوب نفی ده اقل عدد معتبر اولدی والله اعلم ﴿ ناضح ﴾ شول دوه درکه انکله قیودن صوچکرلر بو دوه یه ناضح تسمیه اولندیغی صویی چکرکن صاچوب دوکدیکی ایچوندر مؤنثنه ناضحه وثانیه دینور جمعی نواضح کلور مسلم حضرتلری ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن مأخوذ ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدوب دیر که وقتاکه تبوك غزاسی کونی اولدی اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرین قحط وآجلق اصابت ایلدکده انلر یارسول الله اکر اذن ویرسك صو دوه لریمزی بوغازلیوب اکل ایده لم دیدیلر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه و سلم (افعلوا) بیوروب اجازت ویردکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه یارسول الله اکر دوه لری بوغازلرسق صوچکن دوه لر قلیل اولور همان هرکسه صفره لرنده زاد ونفقه لرندن باقی قلانی کتوردوب برکتله دعا ایله که برکت اوله اومولورکه حق تعالی بونده کفایت ویره دیدکده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه و سلم نعم دیوب سفره لرین کتورتدیکه سفره لری دوشه دیلر ونفقه لرینك فضله سنی استدی بریسی براوج اقداری وبری براوج خورما وبری مقدار ایتمك پاره لری کتوردیلر که برآز نسنه جمع اولدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی برکاتله دعا ایلدیکه هرکس اندن چنا قلرینه قیوب کتوردیلر عسکرده برقاب قالمیوب جمله سی مالامال اولدی واصحاب کزین ییوب طویدیلر برمقدار فضله دخی باقی قالدی وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم مقام سرور وثناده (اشهد ان لا اله الا الله وانی محمد رسول الله لا یلقی الله تعالی بها عبد غیر شاك فیحجب عن الجنة) دیو کلمهٔ شهادتی یاد و بو شهادتی کتورن کیمسه شکسز حضرت باری یه ملاقات ایتدکده جنت اعلادن منع اولنماز بیوردی حافظ ابونعیم غیلان ابن سلمة الثقفینك طریقندن بوحدیث شریفی روایت ایتدیکه راوی ایدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ایله بعض سفرلره چقمشیدق حضرتدن برعجیب حال کوردك که برکیمسه کلوب یارسول الله بنم برباغچه م وار که بنم وعیالمك معیشتی اندندر باغچه ایچنده صوچکر ایکی دوه م وار شمدی آزوب کندویه یاقلشمغه وباغچه یه وارمقدن بنی منع ایده یوردیدی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم قالقوب اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین ایله واروب اول باغچه قپوسنی کشاده ایله دیو صاحب باغچه یه امر ایلدکده صاحب باغچه بونلرك ایشی بیوکدر دیوب آچقده تأخیر ایتدکده کشاده ایت دیو تکرار امر بیوردی چقان قپویی تحریك ایلدی دوه لر هجوم ایلدی وقتاکه قپو آچلدی دوه لر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمی کوردکلرنده ایخوب بعده سجده ایتدیلر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم دخی دوه لری باشلرندن طوتوب صاحبلرینه تسلیم ایلدی وبونلری استعمال ایدوب علفلرینی خوش کور دیو امر بیوردی اصحاب بوکیفیتی کوروب یارسول الله بهایم سکا سجده ایدر بزدخی سکا سجده ایتمکه بزه اذن ویرمزمیسن دیدکلرنده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم دخی (ان السجود لیس الا للحی القیوم الذی

لايموت ولوامرت احدا ان يسجد لاحد لامرت المرأة ان تسجد لزوجها) يعنى سجده انجق حى قيوم لايموت اولان حضرت بارى يه اولوركه اكر بركيمسه نك بركيمسه يه سجده ايتمسنى امر ايتمكى جائز كورسم ايدى عورته امر ايدردمكه زوجنه سجده ايده ديوب مخلوقه سجده دن منع وعورتك زوجنه كمال انقياديته اشارت ايلدى حافظ ابونعيم اصبهانى وابو بكر البيهقى يعلى بن مره رضى الله عنه حضرتلرينك حديثندن روايت ايتديلر كه راوى ايدر بر وقتده حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ايله كيدردك صوجكر بر دوه نك يانه اوغرادق نچان دوه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمى كوردى فرياده باشليوب يولارينى قويديكه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم دخى توقف ايدوب (اين صاحب هذا) بو دوه نك صاحبى نرده در ديدى درعقب صاحبيده كلدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم (بعنيه) يعنى بونى بكا بيع ايله ديوب اول دخى بيع ايتمك نرده قالدى سكا هبه ايدرم انجق بو اهل بيتك در و بوندن غيرى معيشتلريده يوقدر ديجه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (انه شكى الى كثرة العمل وقلة العلف فاحسنوا اليه) يعنى بو دوه عملنك وخدمتنك چوق اولوب علفنك آز اولمسندن بكا شكوى ايلدى خوشجه كورك ديدى بر روايتده اول دوه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه سجده ايلدى و بر روايتده حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى (اتدرون مايقول زعم انه خدم مواليه اربعين سنة حتى كبر فنقصوا من علفه وزادوا فى عمله حتى اذا كان لهم غرض ارادوا ان ينحروه غدا) يعنى بيلورميسز بو دوه نه سويلر بو دوه زعم ايدركه بو صاحبلرينه قرق سنه خدمت ايلمش تاكه قوجه اولدقده صاحبلرى علفنى نقصان ايدوب خدمتنى چوق ايدرلر ايمش تاكه برمرادلرى ظهور ايدوب يارن بوغازلمق استرلر و بر روايتده حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم اول دوه نك صاحبلرينه (لاتنحروه واحسنوا اليه حتى يأتيه اجله) يعنى اجلى كلنجيه دك بونى بوغازلميوب خوش كودك ديو بيوردى ❊ناقه❊ ديشى دوه در امام جوهرى رحمة الله عليه ديركه ناقه اصلنده مفتوح العين در فعله وزنى اوزره جمعى نوق كلور وناقه نك جمعى نوق كلمسى مفتوح العين اولمسنه دليلدر مثلا بدنه ايله بدن وخشبه ايله خشب كبى زيرا فعل وزنى اوزره اولوب ساكن العين اولنك جمعى ضمتيله فعل وزنى اوزره كلمز وناقه نك جمع قلتى اونق كلور واو اوزرينه ضمه يى ثقيل كوروب قلب مكان ايتكلد ويايى الفه قلب ايله اناق دخى ديرلر كه بو ايكيسنى ابن سكيت حكايه ايلدى و بعده اونق ده واوى يايه قلب ايدوب اينق ديديلر و بونيده جمع قيلوب ايانق ديديلر جمعك جمعيدر برنيجه بلوك ناقه لر معناسنه وكاه اولور كه ناقه نياق لفظى اوزره جمع قلنور مثلا ثمره ايله ثمار كبى انجق بو قدر واركه واو يايه قلب اولنمشدر ماقبلى مكسور اولديغى ايچون نتكم ابوزيد فلاح بن حزينك حقنده سويلديكى شعرنده نياق ناقه نك جمعى اولديغنى تصريح ايلمشدر و بوشعرده عورتلرين قدح ايلمش ❊ابعد كن الله من نياق ❊اذا لم تنجين من الوثاق❊ يعنى حق تعالى اى عورتلر سزى دوه لردن بعيد ايليه كه زيرا سزدن بريكز دوه لرى باغدن خلاص ايتمز ديوب دوه يه نائل اولميه سز ديو بددعا ايلمش بعير منوق وناقة منوقه ديو شول ناقه يه ديرلر كه يوكلنمش وذبون اولمش اوله ام حامل وام حوار وام سقب وام مسعود دوه نك كنيتى در وناقه يه بنت محل و بنت فلاة و بنت نجايب دخى ديرو امام احمد حنبلى ابوهريره رضى الله عنهدن روايت ايتديكه راوى ايدر اول سلطان سرير ارشاد صلى الله تعالى عليه وسلم سفرده بولده ايدى بركيمسه برناقه يه لعنت ايلدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم (اين صاحب الناقة) يعنى بو دوه نك صاحبى نرده در ديدكده اول كيمسه صاحبى بنم ديدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دخى (اخرها فقد اجبت فيها) يعنى بو دوه يى كيرو قوى بوشله بونك حقنده كلامك قبول اولنوب بوكه لعنت ايتدك لعنته مقارن اولان دوه دن بعيد اول ديو بيوردى مسلم وابوداود

وامام نسائى عمران بن حصين رضى الله عنه حضرتلرندن روايت ايتديلر كه شول اثناده كه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بعض سفرلرده ايدى انصار دن برخاتون سوار اولديغى ناقه يه لعنت ايتمكله حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمك سمع همايوننه واصل اولدقده بيورديكه (خذوا ما عليها ودعوها فانها ملعونة) يعنى بو دوه نك اوزرنده اولنلرى اخذ ايدوب كنديسنى ترك ايلك زيرا اول دوه ملعونه در عمران رضى الله عنه ديركه بن اول دوه يى الآن كورردم بر بوزدوه ايدى خلقك اراسنده كزردى بركيمسه دخى اكا تعرض ايتمزدى و بر روايتده (لاتصحبنا ناقة عليها لعنة الله) يعنى اول ناقه يى فراغت ايلك كه اوزرنده لعنت اولان دوه بزه مقارن ومصاحب اولميه ديو بيورديلر ابن حبان ديركه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك اول دوه يى قويوويرمكله امر بيورديغى اول كيمسه نك كلامنك مقبول اولديغنى تحقيق ايتديكى ايچوندر لعنت ايده نك كلامنك مقبول اولديغى معلوم اولديغى وقتده بزاكا لعنت ايتديكى دابه سنى ارسال ايتمكله امر ايدمز زووحى منقطع اولديغندن معلوم اولمغه سبيل يوقدر پس بو سببدن لعنتى سويلمكه براحده قطعا جواز يوقدر بعضيلر ديركه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمك اول عورته دوه كى ارسال ايله ديو امر بيورديغى اول عورته وغيريلره زجر ايچون ايدى زيرا لعنتدن نهى بيورمسى مقدم صادر اولمشيدى ارسال ناقه ايله عقاب اولندى حضرتك بو حديث شريفدن مرادعا ايلرى لعنت اولنان دوه يه طريقده مقارنتدن نهى ايتمكدر يوخسه انى فروخت ايتمك و بوغازلمق واوطريقك غيريده سوار اولمق ولعنتدن مقدم سائر استعمالى جائز اولان يرلرده استعمال ايتمك جائزدر نهى انجق اول طريقده اكا مصاحبت ومقارنتدن ايچون صادر اولمشدر باقى تصرفات كما كان جائزدر حيوانه لعنتدن نهى حقنده نيجه احاديث شريفه وارده اولمشدر جمله احاديثدن برى بودر مسلم صحيحنده ابوالدرداء رضى الله عنهدن روايت ايتديكه اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات بيورر (لايكون اللعانون شفعاء ولاشهداء يوم القيمة) يعنى لعنت ايدن كيمسه لر روز قيامتده صاحب شفاعت اولامزلر وشاهد اولوب شهادت دخى ايده مزلرينه صحيح مسلمده ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه فخر كائنات عليه اكمل الصلوات بيورديكه (لاينبغى لصديق ان يكون لعانا) يعنى صادق اولان كيمسه يه لايق دكلدركه لعنت ايديجى اوله امام ترمذينك روايتنده ابن مسعود رضى الله عنهدن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورركه (ليس المؤمن بالطعان ولاباللعان ولابالفحاش البذى) يعنى مؤمن كامل طعن ايديجى ولعنت ايديجى وفاحش بى حيا اولمازسنن ابى داودده ابوالدرداء رضى الله عنهدن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورركه (اذا لعن العبد شيئا صعدت اللعنة الى السماء فتغلق ابواب السماء دونها فتهبط الى الارض فتغلق ابوابها دونها ثم تأخذ يمينا وشمالا فاذا لم تجد مساغا رجعت الى الذى لعن فان كان اهلا لذلك نزلت عليه والا رجعت الى قائلها) يعنى بركيمسه برنسنه يه لعنت ايلسه اول لعنت آسمانه چيقار سمانك قپولرى قپانور ناچار لعنت يره اينزكه يرك ده قپولرى قپه نور لعنت صاغه وصوله طولاشوب كيده جك ير بولمدقده لعنت اولنان نسنه يه كلور اكر لعنته مستحق ايسه اوزرينه اينز اكر مستحق دكل ايسه كنديني سويليه نه رجعت ايدر مفهوم حديث لعنتى سويلمه لى دكلدر زيرا لعنت بالآخره سويليه نه راجع اولور شعب بيهقيده منقولدركه عبدالله بن ابى الهذيل برقيونه لعنت ايدر اولدقده انك سودندن ييرزدى و برطاوقه لعنت ايتدكده يمورطه سندن ييرزدى (فائده) جناب حق حضرت صالح عليه السلامك ناقه سنى سكرلمك مراد ايدنلرى منع حقنده بيورديغى (ناقة الله) قول شريفنده كى اضافت مخلوقك خالقه اضافتيدر ناقة صالحه تكريما وتشريفا اللهك ناقه سى ديو بيوريلوب تخصيص اولنمشدر كه بو ناقه يى حضرت صالح عليه السلامدن بركيمسه طلب

ایتمامشیکن کندی کندویه کتوردی جمهور علما دیرکه بویله دکلدر قومی کندیدن نیازمند اولدیلرکه ربکه مناجات ایله شوقیادن برعلامت چیقاره دیو اولدخی دعا ایدوب طریق هجده کوشك قیاسی تعبیر اولنان قیادن ناقهٔ صالح علیه السلام ظهور ایلدی (تفصیل قصه بووجهله منقول ومرویدرکه قوم ثمودك اولوری اولان جندع بن عمرو حضرت صالح علیه السلامه یاصالح شوقیانك برکوشه سندنکه اکا کاتبه دینور بزه برناقه چیقار که قارنی بیوك یوکی چوق حملی طقوز اون آی اولمش اوله دیدی حضرت صالح علیه السلام دخی ایکی رکعت نماز قیلوب جناب حقه مناجات ایتدیکه اوشاق اغریسی طوتمش کبی قیانی آغری طوتوب حرکته باشلدی ویاریلوب وصف ایتدکلری کبی برناقه چقدیکه کندیلر باقوب طورر لردی بعده برکوشك طوغوردیکه بیوکلکده اناسی قدر ایدی جندع وقومندن برکروه بومعجزه یی کوردکلرنده ایمانه کلدیلر وحضرت صالح علیه السلام انلره بوناقهٔ باریدر قیودن صویی برکون ناقه ایچسون برکون سز ایچك دیدیکه اول ناقه ارض ثموده کوشکی ایله کتوب یایلورونوبتله صوایچردی ودیارحجرده برقیو وارایدی وصوایچه جك نوبتی کون اولدقده ناقه قیودن صویی بردن ایچردیکه باشنی قیویه ادخال ایدوب صود و کمدیکجه قالدرمزدی وانلره رام اولوردیکه انلر مراد ایتدکلری قدر سود صاغوب ایچرلردی وجمله قابلرینی طولدروب ادخار ایدرلردی ومرعادن کلدیکی یولك غیریه کیدردیکه یوله صغمه دیغندن کلدیکی صوقاغه کیرمسنه قادر اولمزدی صباح اولوب ناسك صو ایچه جکی کون اولدقده مراد ایتدکلری قدر صو ایچرلردی ومراد ایتدکلری قدر صو ادخار ایدرلردی که بووجهله عشرت وذوق وراحتده ایدیلر وناقهٔ صالح ایام حاره اولدقده ظهر وادیده بوجه برلره چیقاردیکه سائر حیوانلر اورکوب درهنك ایچنه فرار ایدرلردی که درهده زیاده حرارت اولوب اوت دخی بولنمزدی وشتا اولدقده درهنك ایچنه اینردیکه سائر مواشیلر اورکوب صوغوق واوتسز طاغلره فرار ایدردی که بوحالت مواشیلره ضرر ویرمکله قوم ثمودك کوجنه کلدی که ناقه یی سکرلمکه عزیمت ایتدیلر ایچلرندن قدار بن سالف ناقهٔ صالحی سکرلدیکه اشقی الاولین اولدر لعین مرقوم برقصیر وکوزی کوك بداقا شخص ایدی واناسنك آدی قدیره درومنقولدر که مرقوم قداره سالفك اوغلی دیرلردی حالا که اندن دکل ایدی وقوم ثموده برعجوزه ومسنه وقیون ودوه وصغری چوق مالدار وقزی چوق برعورت وارایدی اکا عنیزه دیرلردی مرقوم قدار قومی ایچنده شجیع وغالب شخص اولمغله اول عجوزه اکادوه یی سکرله قزیمك قنقیسن مراد ایدرسك سکاویره یم دیدکده کیدوب دوه نك یولی اوزرنده برقیه نك التنده کزلندی چیقان دوه اول محلدن کذار ایلدی اول بی انصاف ال قالدیروب قلیج ایله دوه یی سکرلدیکه حق تعالانك (فتعاطی فعقر) قول شریفی انك بیانیدر یعنی اباغ اوزره قالقوب ال قالدیروب دوه یه ضرب ایلدیکه دوه یوزی اوزره دوشوب برصیحه وفریاد ایلدیکه کوشکنی قورقوتدی وکوشك فرار ایدرك ضو تعبیر اولنان جبله کلدی وحضرت صالح علیه السلام اول وقت حاضر اولمامغله کلدکده ناقه نك کیفیت وحالی کندی یه افاده اولنوب ناقه یه ایرش دینلدیکه اول دخی ناقه یه طوغری کتدی خلق قارشو چیقوب اعتذار ایدرلردی یانبی الله دوه یی فلان سکرلدی بزم جرمیمز یوقدر دیرلردی حضرت صالح علیه السلام دخی کورك کوشکه ایرشه بیلور میسز اکر ایرشورسه کز سزدن عذاب دفع اولمق کرك دیدی انلر کیدوب کوشکی تفتیش ایتدیلر واول طاغك باشنده بولوب کتدیلرکه اخذایده لر جناب حق اول جبله الهام ایلدیکه جبل آسمانه سرچکوب قوش بیله وارهمز اولدی لعین مرقومك آدی اولان قدار قافك ضمی بعده دال مهمله مخففه بعده الف وبعده راء مهمله ایله درکه اهل تاریخ وغیریلر بالجمله ذکر ایتدیلر مهذب نام کتابده انك اسمی عیزار بن سالف دردیو ذکر اولنمش لکن وهمدر دوه یی سکرلمك

یوم اربعاده ایدی یوم خمیسده صباحه داخل اولدیلرکه کبار وصغار یوزلری کوروانانك زعفران سورلمش کبی یوزلری صراردیکه حضرت صالح علیه السلام بودوه سببیله سیزه اوچ کونه دك عذاب ایر دیمشیدی عذابی یقینا بیلدیلر وجناب حقدن عذاب ایتمك سببیله حضرت صالح علیه السلام علی الغفله ایچلرندن چیقوب کتدی وانلر بربرینك یوزلرنده کوردکلری علامت مصیبتی بربرینه خبر ویردیلر وقچان اخشامه داخل اولدیلر اجلمزك برکونی کتدی دیدیلر وروزجمعه یه داخل اولدیلر کوردیلرکه قانه بویانمش کبی یوزلری قزیل اولدی واخشام اولدقده اجلمزك ایکی کونی کتدی دیو فریاده باشلدیلر یوم سبت اولدقده کوردیلرکه چهره لری سیاه اولمش کویا قاره سورلمش کبی واخشامه داخل اولوب اجلمزك جمله سی کتدی وعذاب حاضر اولدی دیو چاغرشدیلر وقتاکه یوم احدده قبه قوشلق اولدی آسماندن برصیحه کلدیکه هرصاعقه نك وهرمهیب نسنه نك صوتی انده موجود وهر برینك صوتیله آسمان وزمین صدا ویردیکه سینه لرنده قلبلری قوپوب (فاصبحوا فی دیارهم جاثمین) یعنی عذاب کونی صباحه داخل اولدیلرکه میت اولدقلری حالده چوکه رك دیارلرنده قالدیلر قوم ثموددن حضرت صالح علیه السلامه ایمان کتورن درت بیك کیمسه ایدی حضرت صالح علیه السلام ایله چیقوب حضرموت نام شهره کتدیلر وقتاکه حضرت صالح حضرموته داخل اولدی وداع عالم فانی ایدوب روح شریفی عالم علیینه روان اولدیکه بوسببدن اول دیاره حضرموت دیدیلر ذکر اولنان درت بیك کیمسه اول دیارده برشهر بنا ایتدیلرکه اکاحاصورا دینور محمد بن اسحق ووهب حضرتلری وبرکروه مورخلر بویله ذکر ایلدیلر اهل علمدن برکروه دیرکه حضرت صالح علیه السلام مکهٔ مکرمه ده وفات ایلدی اللی سکز یاشنده ایدی وقومی ایچنده یکرمی سنه مکث ایلدی امام احمد وطبرانی وبزار اسناد صحیح ایله جابر رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیلرکه سرجریدهٔ انبیا علیه اشرف التحایا بیورر (لاتسئلوا نبیکم الآیات فان قوم صالح سألوا نبیهم ان یبعث الله تعالی لهم آیة فبعث الله لهم ناقة فکانت ترد من هذا الفج فتشرب ماءهم یوم ورودها وتصدر من هذا الفج فعتوا عن امر ربهم فعقروا الناقة فقیل لهم تمتعوا فی دارکم ثلاثة ایام وقیل لهم ان العذاب یأتیکم الی ثلاثة ایام ثم جاءتهم الصیحة فاهلکت من تحت ادیم السماء منهم فی مشارق الارض ومغاربها الا رجلا واحدا کان فی حرم الله تعالی فمنعه من عذاب الله عزوجل) یعنی پیغمبریکزدن آیات معجزات طلب ایتمکز زیرا حضرت صالح علیه السلامك قومی معجزه استدیلر حق تعالی انلره برناقه کوندردیکه بربیوك صو قاقدن صو ایچمکه کلوردی وصویی ایچوب بیوکلکندن صو قاقده دونه میوب کلدیکی یوله طوغری کیدردی انلر جناب حقك امرینه طغیان ایدوب دوه یی سکرلدیلر اوچ کونه دك سزه عذاب کلور اوچ کون مکث وانتفاع ایده جککز قالدی دینلوب بعده برصیحه کلوب تحت السماده انلردن مشرق ومغربده اولنلری هلاك ایدوب انجق انلر برآدمی هلاك ایلمدیکه جوار حرم اللهده ایدی عذابه مانع اولدی اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین یارسول الله بوخلاص اولان کیمدر دیدیلر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اول ابورغال نام شخصدر دیدی ابورغال کیمدر دیو سؤال اولندقده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم جد ثقیف یعنی ثقیف قبیله سنك دده سیدر دیو جواب ویردی وبر روایتده وقتاکه ابورغال قوم ثمودك ایچندن چقدی خلقك باشنه کلان اکا ده کلوب بریره دفن اولندیکه کندیله آلتون برچبوق وار ایدی بیله دفن اولندی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابورغالك مزارینی اصحاب کزینه کوستردیکه انلر علی العجله قلجلری ایله اوزرینی آچدیلر التون چبوغی مزارندن چیقاردیلر دیو حدیث شریف وارد اولمشدر طبرانی عبدالله بن عمر رضی الله عنه حضرتلرندن روایت ایدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوررکه (اشقی الناس ثلثة عاقر ناقة ثمود وابن آدم الذی

قتل اخاه ماسفك على الارض دم الاحقد منه اثم لانه اول من سن القتل وقاتل على ابن ابى طالب)
یعنی ناسك زیاده شقا وتلبسی اوچ کیمسه درکه بری ناقهٔ ثمود ی سکرلباندر و بری حضرت آدم
علیه السلامك شول اوغلیدر که قرنداشنی قتل ایلدی وروی زمینده اولان قتللردن البته اکاده
برحصه کاه کیدرزیرا قتل اندن قالدی وبریده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی قتل ایدندر بواوچ
شخص خلقك زیاده شقا وتلبسیدرونده ابن عمر رضی الله عنهما دن مرویدرکه حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم تبوك غزاسنده وقتا که کوشك قیاسنه نزول بیوردی اصحاب کزینه امر
ایلدیکه انده اولان قیودن صو ایچمیدلر وصو المیدلر اصحاب کزین رضی الله تعالی عنهم دخی
یارسول الله اول قیونك صویندن خمیر یوغردق وقربه لره صوالدق دیدیلر حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم اول خمیری آتمغه واول صویی دوکمکه امر ایدوب بیوردیکه ناقهنك
ایچدیکی قیودن صو الالر جابر رضی الله تعالی عنهك روایتنده حضرت رسول صلی الله تعالی
علیه وسلم اصحاب کزین رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینه بیوردیکه (لاید خلن احد منکن
القریة ولاتشربوا من مائها ولاتدخلوا على هؤلاء المعذبین الاان تکونوا باکین خشیة ان یصیبکم
مثل مااصابهم) یعنی سزدن بریکز قوم ثمودك قریه‌سنه کرمیه وصویندن اچمیه وعذابده اولان اول
قومك یانه وارمیه مکر اغلیه‌رق یارهانلره اصابت ایدن بزه ده اصابت ایده دیو خوفدن ومسلم ابو سعید
الانصاری رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدیکه راوی ایدر برکیمسه یولار اتمش برناقه ایله کلوب
یارسول الله بوناقه‌یی فی سبیل الله انفاق قلدم دیدکده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم (لك بها
یوم القیمة سبعمائة ناقة مخطومة) یعنی روز قیامتده سکا بونك مقابله سنده باشی یولارلی یدی یوز دوه
بخش اولور بیوردی ابن عدینك کامل نام کتابنده وسنن بیهقیده انس رضی الله عنه حضرتلرندن
منقولدر که برکیمسه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه کلوب یارسول الله ناقه‌می قیوویره‌یمده‌می
جناب حقه متوکل اولایم یوخسه باغلایایمده‌می متوکل الایم دیدکده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
(اعقلها وتوکل) ایاغنی بغله‌ده صکره توکل ایله دیو بیوردی بیهقی ابن عمر رضی الله عنهما دن
روایت ایلدیکه مجلس رسول اللهده برشخصك اوزرینه ناقه سرقه ایلدی دیو دعوی اولنوب
اول شخص سرقه ایتمدم دیو انکار ایلدکده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم دخی (احلف)
یعنی یمین ایله دیو یمین تکلیف ایدنجه اول شخص (والله الذی لااله الاهو ماسرقتها) دیو یمینی
بویله ادا ایلدی درعقب حضرت جبرائیل علیه السلام حضرت رسول صلی الله تعالی
علیه وسلمه کلوب دوه‌یی بوسرقه ایتدی انجق (لااله الاالله) دیوب وحدانیتی اقرارده صداقتی
اولدیغیچون جناب حق عفو ایلدی دیو خبر ویردکده حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمده
(اخذتها فردها الیه) یعنی دوه‌یی سن الدك صاحبنه ویردیو بیوردی وبر روایتده حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم اول کیمسه‌یه (ان الله تعالی غفرلك کذبك بصدقك بلااله الاالله)
یعنی جناب حق کلمهٔ توحیدایله صدق ایتدیکك سببله بوکذبکی عفو ایلدی دیو بیوردی حاکم
نعمان بن سعد رضی الله عنهدن روایت ایلدیکه راوی ایدر حضرت علی رضی الله عنهك مجلس
سعادتنده ایدك (یوم نحشر المتقین الى الرحمن وفدا) آیت کریمه‌سنی اوقویوب معنای لطیفنده
بیوردیکه خدای متعال حقیچون مؤمنین متقین ایاقلریله یورویه رك حشر اولنمازلر ومحشره سوق
اولنوب سورلمزلر لکن انلره جنت اعلا دوه‌لرندن دوه‌لر کتوریلورکه مخلوق انلرك مثلنی
کورمدیلر وپالانلری التوندن یولارلری زبرجدن انلر اول دوه‌لرك اوزرلرینه اونوروب کیدرلر
تاجنت اعلی قپوسنه واریرلرونده حاکم عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرندن روایت

ایلدیکه راوی ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك مجلس سعادتنده ایدك طشره‌لی قبه
صوتلی براعرابی برقزل ناقه اوزه‌رنده کلوب باب مسجدده دوه‌یی ایخدیروب ایچرو کلدی وحضرت
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه سلام ویردی سلامنی الدقده برطرفده جلوس ایلدی اصحاب
کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك درونلرینه بشقه کوناوهم کلوب یارسول الله
بواعرابینك التنده کی ناقه سرقه‌در دیدیلر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم (اثم بینة)
یعنی سرقه‌یه شاهد وارمیدر دیدکده بلی یارسول الله واردر دیدیلر حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم (یاعلی خذ حق الله تعالی من الاعرابی ان قامت علیه بینة وان لم تقم فرده
الی) یعنی یاعلی بواعرابینك اوزرینه شاهد کلورسه حق اللهی بوندن آلوب حد سرقه‌یی
اجرا ایله واکر شاهد کلمزسه بکا کتور دیو بیورنجه اعرابی باشن زمینه صالوب سکوت ایلدیکه
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم (قم یااعرابی لامر الله تعالی والاف‍ا ت بحجتك) یعنی یااعرابی
امر ربانی اجرا اولنمغه قالق یاخود سنده حجتکی کتور دیو بیوردقده درعقب قپونك اردندن ناقه
سویلمکه باشلیوب یارسول الله شول ذات باری حقیچونکه سنی کرامتله حق پیغمبر کوندردی
بواعرابی بنی سرقه ایلمدی وبوندن غیری برکیمسه‌ده بکا مالك اولمدی دیدکده حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم اول اعرابی‌یه بیوردیکه (یااعرابی بالذی انطقها بعذرك ماالذی
قلت) ای اعرابی شول ذات کریم حقیچونکه سنك عذریکی دوه‌یه سویلتدی طغری سویله‌نه
اوقودك که جناب حق بومرتبه‌یی سکا ویردی جوابده اعرابی شودعایی اوقودم دیدی (اللهم
انك لست برب استحدثناك ولامعك اله اعانك على خلقنا ولامعك رب فنشك فی ربوبیتك انت ربنا
کمانقول وفوق مایقول القائلون اسئلك ان تصلی على محمد وان تبرأنی ببراءتی) حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلمك سمع همایونینه اعرابینك بودعاسی واصل اولدقده اعرابی‌یه بیوردیکه
(والذی بعثنی بالکرامة یااعرابی لقد رایت الملائکة یبتدرون افواه الازقة یکتبون مقالتك فاکثر
الصلوة علی) ای اعرابی شول ذات کریم حق ایچونکه کرامتله بنی پیغمبر کوندردی ملائکهٔ کرامی
کوردمکه سرعتله زوقاقلر باشنه کلوب سویلدیکك دعاکی یازرلردی یعنی نه عارف کیمسه ایمشسك
وار ایمدی شمد نصکره بکا صلوة وسلامی چوق ایله دیو بیوردی بعیر بحثنده دخی طبرانیدن نقلا
بوکه یقین برحدیث شریف سبقت ایلشدرینه مستدرك نام کتابده ترجمهٔ صهیبده کعب الاحباردن
وصهیب بن سنان حضرتلرندن مرویدرکه راوی ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
دخی شووجهله دعا ایدردی (اللهم انت است باله استحدثناه ولارب ابتدعناه ولاکان قبلك من اله
یلجاء الیه ولااعانك على خلقنا احد فنشركه معك تبارکت وتعالیت) ینه مستدرکده ابو موسی
الاشعری رضی الله عنهك حدیثندن منقولدرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم براعرابینك قوناغنه
نزول بیوروب اولدخی حضرتنه عظیم اکرام ایلدکده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم (یااعرابی
سل حاجتك) یعنی ای اعرابی مرادیکی استه دیو بیوردیکه اعرابی شادوخرم اولوب یانبی الله برناقه
استرمکه انکله اوی‌مزی کوچوره‌وز وبردیشی کچی استرمکه عیالم صغا دیدی حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم (اعجز هذا ان یکون مثل عجوز بنی اسرائیل) یعنی بواعرابی بنی اسرائیلده اولان قاری کبی
اولمقدن عاجز اولدی دیدی اصحاب کزین یارسول الله بنی اسرائیلده‌کی قاری نیجه ایدی دیدیلر
بیوردیکه (ان بنی اسرائیل خرجوا من مصر فضلوا الطریق واظلم علیهم فقالوا ماهذا قال
علماؤهم ان یوسف علیه السلام لما حضرته الوفات اخذ علینا موثقا من الله تعالی ان لانخرج حتی ننقل
عظامه معنا فقال موسی من یعلم موضع قبره قالوا عجوز لبنی اسرائیل فبعث الیها فاتته فقال دلینی

على قبر يوسف قالت وتعطني ما اسئلك قال وماسؤالك قالت اكون معك فى الجنة فكره ان يعطيها ذلك فاوحى الله عز وجل اليه انا اعطها احكمها فافعل) يعنى بنى اسرائيل مصردن جقدقلرنده يولى غايب ايتديلر واوزرلرينه ظلمات چكوب بونه علامتدر ديمكه باشلديلر علماری جواب ويروب حضرت يوسف عليه السلام محتضر اولدقده جناب حقه بزدن عهد وميثاق المشديكه كنديننك جسد شريفنی بيله اليمنجه مصردن كتميه لم ديمشدك سببی بو اولمق كرك ديديلر پس حضرت موسى حضرت يوسف عليه السلامك قبرنی كيم بيلور ديدی بنی اسرائيلده برقاری بيلور ديديلر حضرت موسى اول عورته برآدم كوندروب عورت كلدكده عورته خطاب ايدوب حضرت يوسفك مزارينی بكا كوستر ديدی عورت مزارده لالت ايتديكمده بنم استديكمی ويرمبسن ديوب حضرت موسى دخی استديكك نه در ديدكده استديكم جنت اعلاده سنك ايله اولمقدر ديدی حضرت موسى اول عورته استديكنی ويرمكی شايسته كورمدی جناب حق حضرت موسى يه اول عورته استديكنی ويرديو وحی بيوروب حضرت موسى ده اويله اشلدی وبر روايتده اول عورت برمقعده وكوزم عورت ايدی بكا دورت خصلت ويرسك حضرت يوسفك قبرنی سكا كوسترورم ديديكده دورت خصلتك بری ايا غمه وكوزمه وجوانلغمه رخصت ويرمكدر زميلكم واعمالغك وقوجه لغم كيدوب ايا غم وكوزم وتازه لكم كيروكله وبريده جنت اعلاده سنك ايله اولمقدر ديديكه حق تعالى حضرت موسى يه بوكه استديكنی ويربنم قدرتم ايله حصوله كتوررسن ديو بيوردیكه اولدخی عورته مرادينی ويرمكله عورت بنی اسرائيل ايله نيل مبارك كنارنده صوجمع اولمش بريره كنديلر وصويك ايچندن مرمر صندوق ايچنده حضرت يوسف عليه السلامی چيقرديلر وقتا كه تابوتی بروالديلر آی طوغوب كوندز مثالی يولی منور ايلدی يولی طوغرالتديلر وحضرت يوسفی كنديلر يله ارض مقدسه يه كتورديلر كه حضرت موسى عليه السلام حضرت يوسفی آباء كرامی حضرت ابراهيم وحضرت اسحق وحضرت يعقوب عليهم الصلوة والسلام يانته دفن ايلدی وحضرت يوسف عليه السلام پدری حضرت يعقوب عليه السلام وفات ايتدكدنصكره يكرمی اوج سنه صاغ قالوب يوز يكرمی ياشنده وفات ايلدی مستدر كده وغيريده معاذ رضی الله تعالى عنه دن منقولدر كه معاذ رضی الله تعالى عنه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمدن ايشتمش بيورركه (من قاتل فی سبيل الله تعالى قدر فواق ناقة وجبت له الجنة) يعنی بركيمسه ناقه نك ايكی صاغمی اراسی قدر جزئی ساعت فی سبيل الله قتال ايلسه اول كيمسه يه جنت اعلی واجبه اولور فواق فانك ضميله وفتحيله ايكی صاغمك ما بينيدر كه طواری اولاصغارلر بعده ولدن صالی ويررلر سودن قيوويرسن ديو بعده جزئی ساعت كچمدين ينه صغارلر وآخر حديث شريفده دخی (عيادة المريض قدر فواق الناقة) بيورلمشدر كه خسته كورمكده سنت اولان دونك ايكی صاغمی اراسی قدر اولمقدر ديمكدر وطائفهٔ عربدن سخا وتله معروف مرادن معن بن زائدة الشيبانی نك منا قبلرنده كلديكه برشخص اكا كلوب ايها الامير بيان قالدم بنی برنسنه يه سوار ايله ديمشيدی اولدخی برناقه وبرآت وبرقاطر وبرحمار وبرجاريه ويرلسنه امر ايدوب اكر حضرت باری بونلردن غيری سوار اولنور برحيوان دخی خلق ايتديكنی بلسم سنی اكا بنديرردم وخز تعبير اولنور شيدن برجبه وبركوملك وبردستار وبرساده وبرسرا ويل وبرمنديل وبراحرام وبررداء وبركيلم وبرچورب وبركرسكا ويرلسكه امر ايلدم اول خزدن وبونلردن غيری جامهٔ تفاخر اولديغنی بلسم سكا انلريده ويرردم ديو اعتذار ايلدی بعضيلر ديركه جناب حق ذكر اولنان معنه رحمت ايليه سخاوتی بومرتبه ده ايديكه اكر غلام دخی بينبلورمقوله سندن اولديغنی بلسه ايدی اول كيمسه يه برغلام دخی ويرلمكی امر ايدردی

لكن كندی محضا عربی درقاز ورات عجم ايله تلويث اولنمامشدر كه اوغلانه بنلديكی يله ده برغلامده ويره ابن خلكان معنك ترجمه سنده ديركه بركون سراينده اونوررديی قارشودن برآتلو كوروب ظن ايدرمكه شوشخص بزدن غيری كيمسه يی مراد ايتمامك كرك بزه كلبور ديدی اول شخص فی الحال اكا وصول بولدی شوشعری اوقودی * اصلحك الله قل ما بيدی * فما اطيق العيال اذ كثروا * الح دهر دنی من كلكلة * فارسلونی اليك وانتظروا * يعنی ای امير جناب حق سنی اصلاح ايده احضار اولنان ذخيره قليل اولوب عيال كثير اولدی تاب وطاقت ايده مز اولدم ودهردنی دخی بنی كوكسندن آتدی عيالم بنی سكا ارسال ايتديلر كنديلر منتظردرديوب استرحام ايلشدی حضرت امير انبا عندن برينه يافلان بنم فلان ناقه می ويبك التون بوكه ويرديكده اولدخی تسليم ايلدی حالا كه اوشخصك كم ايديكنی بلمزدی خيال ايله نه مرتبه سخاوتی وار ايمشكه بلمديكنه بوقدر كرم ايلمش وحضرت معنك محاسنی كثيره درو ولايات عظيمه يه والی اولمشدر وآخر عمرنده سجستان نام بلده يه والی اولدی اول اثناده بركون سراينده اشجيلر كندی اوكنده اشلردی اشجيلر اراسندن خوارجدن بركروه مكروه خفية كلوب امير مرقوم حجامت ايتديرركن اميری قتل ايدوب فرار ايتديلر برادرزاده سی اردلرينه دوشوب اولدخی انلرك جمله سنی قتل ايلديكه مرحومك شهادتی يوز اللی برياللی سكزسنه سنده ايدی رحمة الله عليه شعرا اكا بيشمار مرثيه لر سويلديلر كه خوب نادر مرثيه لردندر حسين بن مطر ازينك ابياتی كه حماسه نام كتابده در اول ابياتدن بعضيسی بودر * الما على معن وقولا لقبره * سقتك الغوادی مربعا ثم مربعا * يعنی معنك يانته نزول ايدوب قبرينه سويله كه سنی بهار يغموری صوارسك كه رحمت باری يه مستغرق اول خطابی شاعر نفسنه ايتمك كرك الما وقولا قوللری تثنيه ذكر اولنديغی كثرت افاده ايتمك ايچوندر معنه نزول ايله وقبره دی وسويله * فيا قبر معن كيف واريت جوده * وقد كان للبر والبحر مترعا * ای معنك مزاری معنك جود وسخاسنی نيجه ستر ايلدك كه حالا كه بروبحر انك سخاسيله طولوايدی * ويا قبر معن انت اول حفرة * من الارض خطت للمكارم مضجعا * ای معنك مزاری مكارم ايله حصه دار اولان مزارلرك ابتداسی سن سك * بلی قد وسعت والجود ميت * ولو كان حيا ضقت حتى تصدعا * بلی ای مزار معن سن سخايه مساعد اولدك لكن سخا ميت ايدی اكر انك سخاسی صاغ اولسه مساعد اولميوب بلكه پاره لنوردك * فتی عيش فی معروفه بعد موته * كما كان بعده السيل مجراه مترعا * انك وفاتندنصكره انك احسانيله اولان عيشلر فنا يه كتديكی نتكم سيلدنصكره سيلاك مجراسی خار وخاشاك ايله طلوب انك جملری فنايه كتديكی كبی * ولما مضى معن مضى الجود وانقضى * واصبح عرنين المكارم اجدعا * چونكه معن وفات ايلديسه جود وسخا دخی منقضی اولوب نهايت بولديكه كرملر بورنی اوجی اولديغی حالده صباحه داخل اولديكه ظاهر بورنك اوجی اولميجه بورنك نه قدر اطافتی اولور بونك كبی كرملر دخی نمايشسز قالدی ديمش (ناقه نك حكمی شرعيسی دوه كبيدر (الامثال) ضرب مثلدر طائفهٔ عرب (لاناقة لی فيها ولا جمل) ديرلر يعنی بنم اول ماده ده جرم واساءتده دوه م يوقدر ديو ضرب مثل ايدرلر مثلا امثال اتراكده بنم اوقطارده دوه م وكوشكم يوقدر ديدكلری كبی وبومثلك اصلی عربدن حارث بن عباده ايچوندر بعضيلر ديديكه بومثلی ابتدا سويليان حروف بنت جلبس العدويه دركه ضروب امثالده بونك حكايه سی مشهوره در وبومثل وفقنجه انشاد اولنان شعردندر راعينك وطغراينك وغيريلرك شعرلريكه بودر * وما هجرتك حتى قلت معلنة * لاناقة لی فی هذا ولا جمل * يعنی ای معشوقم سكا محبتی ترك ايتمدم تا كه سن بنی فراموش ايدوب شومثلی آشكاره سويلدكجه طغرايی لامية العجم نام كتابنده ديركه * فيم الاقامة بالزوراء لا سكنی * بها ولا ناقتی فيها ولا جملی * يعنی بغدادده اقامتمجه اولوركه انده بزم ايچون سكنی يوق وناقه وجملر دخی يوقكه برآرزو ايده جك نسنه مزيوق ديمكدر زورا بغدادك اسميدر

بو مثل ظلم واساءتدن تبری قتنده ضرب اولنور وبومقامده اصحاب امثال تطویل کلام ایدوب استنوق الجمل دیو ضرب مثل ایدرلر یعنی ارکك دوه ناقیه متحول اولدی دیرلر بومثل شول کیمسه حقنده ضرب اولنور که برخبر تقریرنده یاخود برصفت توصیفنده ایکن خلط کلام ایدوب آخر نسنه یه انتقال ایده جوهری ایدر بومثلك اصلی بودرکه طرفه بن عبد بعض ملوکك مجلسنده ایکن مسیب بن علس بردوه وصفنده شعر انشاد ایدرکن کلامن برناقه نك وصفنه تحویل ایتدیکی حینده طرفه قداستنوق الجمل دیمشیدی بومثل قالدی وناقه نك خاصه سی ینه ابل کبیدر (تعبیررؤیا) خوابده ناقه کورمك عورتدر اکر اول ناقه تولی دوه دن ایسه اول عورت اعجمیدر اکر تولی دکل ایسه اول عورت عربیه در برکیمسه کویاناقه صاغدیغنی کورسه امرأهٔ صالحه یی تزوج ایده اکر اولی ایسه اوغلی اوله وکاه اولورکه قز اولاد احسان اولنمغه ده دلالت ایدر برکیمسه برناقه یی یانده کوشکی ایله کورسه برعلامت وفتنهٔ عامه ظهورینه دلالت ایدر ابن سیرین رحمة الله تعالی علیه ایتدی یوکلی دوه کورمك برده سفردردیدی برکیمسه قویروغنك قبلی غلیظ ناقه یه سوار اولسه اول کیمسه یوله کیدرکه قطاع طریقده یولی قطع ایدر برکیمسه رؤیاسنده ناقه لر صاغدیغنی کورسه برولایته والی اولوب اندن زکوة جمع ایلیه سلفده تعبیر اولنان رؤیادندرکه ابن سیرین رحمه الله تعالی حضرتلرینه برکیمسه کلوب برآدمی کوردمکه دوه لردن سود صغاردی صکره قان صاغدی دیدی تعبیر بیوردیلرکه او برکیمسه ایمشکه رعایایه والی اولوب زکاتلرینی المشکه صاغدیغی لبن اودر بعده ظلم ایدوب جبرا ماللرینی المشکه قان دخی اودر صکره تفتیش ایتدیلر حقیقت بویله ظهور ایلدی رؤیاده دوه لحمی کورمك نذرینه وفایه دلالت ایدرنتکم حق تعالی (کل الطعام کان حلا لبنی اسرائیل الا ما حرم اسرائیل علی نفسه) بیوردیکه نفسنه حرام قیلدیغی دوه لحمی ایدی عهدینه وفا ایلدی بعض معبرلر دیرکه رؤیاده دوه لحمی کورمك مصیبتدر بعضیلر خسته لکه دلالت ایدر دیدی بعضیلر ایتدی دوه لحمی رزقدرنتکم حق تعالی (والانعام خلقها لکم فیها دفؤ ومنافع ومنها تأکلون ولکم فیها جمال حین تریحون وحین تسرحون وتحمل اثقالکم) بیورمشدرکه ترجمه سی مرور ایلدی برکیمسه رؤیاسنده ناقه سکرلدیکنی کورسه اشلدیکی برایشه دلالت ایدرکه اندن کندویه مصیبت ایریشه نتکم حق تعالی (فعقروها فاصبحوا نادمین) بیورمشدر بعضیلر دیرکه ناقه یه سوار اولمق برخاتون نکاحلنمغه دلالت ایدر برکیمسه رؤیاسنده دوه یه ترس بنسه اول کیمسه برعورته دبردن وطئ ایتمسنه دلالت ایدر برکیمسه برناقه یی قاطر اولمش کورسه یاخود بعیر اولمش کورسه خاتونی قطعا حامله اولمیه برکیمسه نك رؤیاده ناقه سی هلاك اولسه خاتونی وفات ایلیه یاخود سفری باطل اوله که یوله کتمیه وکاه اولورکه رؤیاده ناقه کثرة الخصام اولان عورته دلالت ایدر زیرا دوه نك صیحه سی چوقدر برکیمسه برناقه یی برشهره کردیکنی کورسه فتنه یه علامتدرنتکم حق تعالی (انا مرسلوا الناقة فتنة لهم) بیورمشدر رؤیاده برناقه برشهرده سکرانسه اول شهرك اهلنه شدت ومشقت اصابت ایلیه والله تعالی اعلم

❊ ناموس ❊

برجنس سنکدرکه باء موحده بابنده سبقت ایلدی ابو حامد الاندلسی دیرکه ناموس بربوجکدرکه انسانی صوقر جوهری ایتدی ناموس برکیمسه نك هم سریدرکه غیریلردن کتم ایتدویکنی اکا اظهار ایده زبیری دیرکه ناموس طائفهٔ عربك برکلامی اخفا ایتدکلرنده نمس بالکلام دیدکلرندن مشتقدر ونمس الصاید دیرلر آوجی شکار ایچون اغاجدن یاپدیغی اوه کرلندیکی وقتده واهل کتاب جبریل علیه السلامه ناموس اکبر دیرلر زیرا حضرت جبریل وحی ایله انبیاء عظامه کلدیکنده مجلسده حاضر اولنلردن کلامی ستر ایتدیکی ایچون نتکم حدیثده کلدیکه (ان ورقة بن نوفل قال لخدیجة رضی الله تعالی عنها وهو ابن عمها وکان نصرانیا لان کان ما تقولین حقا لیأتیه الناموس الذی کان یأتی موسی علیه السلام) یعنی حضرت خدیجه رضی الله تعالی عنهانك عم زاده سی ورقة بن

نوفل نصرانی ایکن حضرت خدیجه یه اکر سنك دیدیکك یعنی حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك نبوتی حق ایسه حضرت موسایه کلان ناموس اکاده کلور دیدیکه ناموس ایله مراد جبریل امین علیه السلامدر بوحدیث شریف باب فاده فاعوس بحثنده دخی سبقت ایلدی والفظ ناموسك لام الفعلی سین اولوب فاعول وزننده کلان لفظلرك اوزرینه اولان کلام دخی بحث مرقومده مرور ایلمشدر والله اعلم ❊ ناهظ ❊ طوشنجل قوشنك یاوروسیدر

❊ نبر ❊ هدهدك آدیدر ❊ نباح ❊ رمان لفظی کبی قرقره وآوازی چوق اولان

بربوجکدرکه کنه یه شبیهدر کنه دن کوچکدر دونك اوزرنده یوریسه یوریدیکی یرلر شیشر جمعی نیاروانبار کلور نتکم شبیب بن برصا ایتدی ❊ کانها من بدن واستیفار ❊ دبت علیها درابات الانبار ❊ یعنی اول محبوبه لحم وشحم جهتندن شویله اولمشکه کویا که اوزرنده آغولی بوجکلر کزوب شیشوب وافر اولان بدنلردن اولمش مصرع ثانی عازمات الانبار دیوده منقولدر بطلیوسی شرحنده دیرکه بو بیت فا ایله روایت اولندیکه استیفار استفعال دن شیء وافر معناسنه درکه او محبوبه سمزلکدن ووفرتندن کویا اعضاسنده انبار بوجکی کزوب وصوقمش کبی مجلا منور کورینور دیمك اولور وقاف ایله ده روایت اولندیکه شاعر مراد ایدرکه او محبوبه (اوقرت بالشحوم) یعنی یاغلر ایله یوکلندی سموز اولدی دیمك اولور شاعرك درابات قولنك معناسنده ایکی وجه واردرکه بریسی انك صوقمسی کسکندر دیمکدرکه عربك سکین درب ومدرب دیدکلرندن مأخوذدرکه کسکین بچاق معناسنه ایکنجی وجه اول بوجکلر آغولیدر دیمکدرنتکم درب السهم دیرلر اوق آغو ایله صوارلسه که آغویه درب دیرلر (انتهی الکلام) وانبار یرنجی جانوردن برنوعدر ابن سیده قولنجه

❊ نجیب ❊

دوه دن وآتدن ورجالدن کزیده وپارینده دیرلر جمعی نجباء وانجاب کلور ونجائب دخی نجیبك جمعیدر ابوداود عبدالله ابن عمر رضی الله تعالی عنهما دن روایت ایلدیکه طریق حجده ابن عمر برکزیده دوه هدی سورمشدی برمشتری کلوب اول دوه یی اوچیوز التونه طلب ایلدکده حضرت عبد الله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه آنی فروخت ایدوب بهاسیله بدنه اشترا ایتمکدن سؤال ایلدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم فروختدن نهی ایدوب (بل انحرها) یعنی فروخت ایلمه بوغازله دیو بیوردی حاکم مستدرکده عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت ایلدیکه راوی ایدر حضرت حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما یکرمی بش کره یایه حج ایلدیکه اوکنده کزیده دوه لر چکیلوردی ضرب مثلده کلدیکه برخاتون محبوب اوشاقلر طوغرسه انجبت المرأة دیرلر که هر نسنه نك کزیده سی ومنتخبیدر حلیه نام کتابده منقولدرکه امامیه رأینجه ائمهٔ اثناعشره نك بری اولان محمد بن علی بن الحسین که محمد باقر دیمکله معروفدر عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنه محمد باقره سؤال اولنمشدی دیدیکه هر قومك برکزیده سی واردر بنی امیه نك کزیده سیده عمر بن عبد العزیزدرکه روز قیامتده اومت واحده اولدیغی حالده بعث اولنسه کرکدر امام احمد حنبلی و بزار وطبرانی و ابن عدی وغیریلر کثیر النوادن اولده علی ابن ابی طالبدن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیلرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله علیه وسلم (لکل نبی سبعة نجباء رفقاء وزراء وانی اعطیت اربعة عشر حمزة وجعفر وعلی والحسن والحسین وابو بکر وعمر وعثمان وعبدالله بن مسعود وابوذر والمقداد وعمار وسلمان وبلال) یعنی هر پیغمبرك یدی کزیده رفیقلری ووزرالری واردر دیوب بو ذواتلری تعداد ایلدیکه ذکر اولنان کثیر النواصغار تابعیندندر وحدیث شریفده کلدیکه ❊ ان الله تعالی یحب التاجر النجیب ❊ یعنی حضرت باری صاحب کرم وسخی اولان تاجره محبت ایدر وابن مسعود رضی الله تعالی عنه سورهٔ انعام نجائب قرآندر دیدیکه افاضل سوره در دیمکدر والله اعلم ❊ نجام ❊ اوردك شکلنده اولان قرمزی برقوشدرکه اکا آنقد دیرلر ولسان فارسیده سرخ آوی دیرلر مفردی نجامه کلور آنقد اوچدقده یالکز

اوچاروچفت اوچاروکیجه‌لدکه‌برکروه جمع اولوب اوبله کیجه‌لرلر وانقدك ارککی اویور دیشسی اویومز کندیچون کیجه‌لیه جك برقاج برحاضرایدرکه‌برندن نفرت ایدرسه اوبر بند وارر ودیرلرکه انقدك دیشسی چفتلشمکسزین همان ارککی ایله اغزینی بربرینه ویرمکدن یمورطه‌لر ویمورطه‌لدقده نفرت ایدرکه یمورطه‌نك یانند ه انجق ارککی قالوب یستهلدکده نجاستنی یمورطه‌نك اوزرینه القا ایدرکه اوزرینه نجاستاه سی اناسنك حضن وباصمه سی برینه کچوب مدت حضن تمام اولدقده یاورو چیقرکه حرکته مجالی اولماز درعقب اناسی کلوب بورنندن اوفورمکه باشلرکه اوفورمسی ایله یاورویه روح کلور بعده یاورونك تربیه‌سنده ارککی دیشی‌سنه اعانت ایدر وانقدك ارککنده طبیعت قاتیلغی وقلت وفاواردر زیرا یاورو سنده یه جك کورسه یاورویی اوروب قوارکه ناچار اناسی اول یاورو ایله کیدر چفتلشمه وقتی اولمینجه ارککی بردخی اکا یاقلشمز (حکم شرعیسی) اکلی حلال اولمقدر زیراطیبا تدندروبردخی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انقدی اکل ایلمشدرنتکم ابن بخاری تاریخ بغدادنام کتابك ذیلنده مطرف الوراقدن راو یلریله روایت ایدرکه مطرف ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه برقوش هدیه اولندیکه اکا نحام یعنی انقددیرلردی آنی اکل بیوروب وطبب‌عد ایتدی و بیوردیکه (اللهم ادخل الی احب خلقك الیك) یعنی یارب مخلوقاتك سکازیاده محبتلیسی اولانی بانمه کتوردیونیازمند اولدیکه طعامده کندویه رفیق اوله حضرت انس رضی الله تعالی عنه بواب ایدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه قپویه‌کلوب یاانس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن استیذان ایله که ایچرو کیرم دیجه انس حضرت رسول ایشده‌دردیدی حضرت علی دکله‌میوب انسی کوکسندن دفع ایدوب ایچرو کیردی آزقالدیکه بنم ایله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك میانه حائل اوله دیدی چقان حضرت رسول صلی الله تعالی علیه‌وسلم حضرت علی رضی الله تعالی‌عنهی کوردی بیوردیکه (اللهم وال الی من والاه) یعنی یارب بوکا دستکیر اولانه سنده دستکیر اول دیومناجات ایلدی کامل بن عدیده جعفر بن سلیمانك ترجمه سنده بوکباب اولان قوش ککلك ایدی دیومنقولدرینه کتاب مرقومده جعفر بن میمونك ترجمه سنده اول قوش طوی قوشی ایدی دیووارد اولمشدرمستدرکده منقولدرکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه بوقوشی هدیه ایدن خاتون ام ایمن در رضی الله تعالی عنها مصنف مرحوم دیرکه بوحدیث شریفك تفصیلنده وافر بحث ایلمش فلله دره فن حدیثده کمال مهارتنه دلالت ایدروبوحدیث شریفی عمر بن شاهین تخریج ایدوب حضرت علی رضی الله عنه قپویه کلدی دیدیکی قولندنصکره حضرت انسدن نقلادیرکه حضرت علی رضی الله عنهی منع ایدوب ایچرو قویمدم صکره ینه کلدی منع ایلدم اوچنجیده یاخود دردنجیده ایچرو کیرنجه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت علی‌یه بیوردیکه (ما حبسك عنی) یعنی بندن سنی نه شی کیروقویدی و برروایتده (ماابطأك عنی یاعلی) یعنی بکا کلمکه سنی نه شئ کجیکدردی دیو بیوردی حضرت علی رضی الله تعالی عنه یا رسول الله کلدم ایدی انس منع ایلدی دیدکده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انسه ندا ایدوب (یاانس ما حملك علی ما صنعت) یعنی بونی منع ایتدیککی نه سبب ایله اشلدك دیدی حضرت انس رضی الله تعالی عنه مأمول ایتدمکه جناب حقك محبوب قولی انصاردن برکیمسه اوله بوسبب ایله دفع ایده جك اولدم دینجه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم (یاانس اوفی الانصار خیرمن علی او افضل من علی) بیوردی ای انس انصارده حضرت علیدن خیرلی و حضرت علیدن افضل وارمی دیدی وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك معتق سفینه‌دن رضی الله تعالی عنه

بوحدیث شویله منقولدرکه سفینه ایدر برخاتون حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه ایکی اتمك اراسنده ایکی قوش اهدا ایلدی بن آلوب حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك اوکینه ایلتدم (اللهم آتنی باحب خلقك الیك و الی رسولك) بیوردی دیوب بعده مأل حدیثی ذکر ایلدی

نحل

بال اروسیدرکه هیئتی ظریف وخلقتی لطیف برکروه شریف وذو منفعت برطائفهٔ نظیفه که بی مضرتدر ذال معجمه بابنده ذباب بحثنده مرور ایلدیکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف التحیات (الذباب کله فی النار الاالنحل) یعنی سنکك جمله‌سی نارده‌در الابال اریسی دکل دیو بیوردیلرکه سنکك نارده اولمسی اهل جهنمه اذیت ایچوندر بوخسه سنکه عذاب ایچون دکلدر ونحل لفظی مذکره ومؤنثه اطلاق اولنور مفردی نحله کلور نحل ایله نحله کبی برمقتضای نظافت ذاتی رونك شرافتندن عبارت اولان (واوحی ربك الی النحل) آیت کریمه سنی یحیی بن وثاب حانك فتحیله قراءت ایلدی جمهور حانك سکونیله اوقودیلر امام زجاج تفسیرنده سورهٔ نساده‌دیرکه بال اروسنه نحل تسمیه‌سنك وجهی بودرکه نحل عطیه وبخشش معناسنه‌در جناب حق اندن حاصل اولان بالی انسانه نحل واحسان ایتدیکیچون اکا نحل تسمیه اولندی وبال اروسنه شرافت جهتندن کفایت ایدرکه جناب حق آنی قرأن کریمنده یادایدوب (واوحی ربك الی النحل) یعنی یامحمد سنك ربك بال اروسنه الهام ایلدی دیو بیوردی وحق سبحانه وتعالی بال اروسنه شوکونا وحی والهام ایلدیکه مرعی وصحرادن مساقط باران اولوب شکوفه زاراولان یرلری بیلوب اومکانده بتان چچکلرینه وباشی قوپرلمامش سائر چچکلره قونز اندن جذب واحاطه ایتدیکی رطوبات لطیفه ایله قالقوب کیدر امام قزوینی عجایب مخلوقاتنده دیرکه عید فطر کوننه یوم الرحمة دیرلر زیرا جناب حق صنعت عسلی بال اروسنه اول کونده وحی والهام ایدوب بال اروسنده عظیم عبرت اولدیغی بیان ایلدیکه بال آروسی برحیوان فهیم درکه کندوده عقل ودانش وشجاعت وعاقبت اندیشلك واردر فصول سنه‌یی واوقات بارانی بیلوروتفرج کاهنی وطعامنی تدبیر ایدر وپیر وامیرنه اطاعت وانقیاد ایتمکی وخوب صنعت وعجیب تشکیلی بیلوردارسطو دیرکه بال آروسی طقوز کونه اولورکه التی کوناسی بربری اوزرینه قونوب طوررلر وبونلرك غداسی طاتلو فضلاتندروچچکلر واوراقلردن جذب وجمع ایتدیکی رطوبات لطیفه درکه چیقروب انی ادخال ایدرکه عسل اودرواول رطوبات لطیفه ایله دسومتلی رطوبات دخی جمع ایدوب بیوت عسلی اندن یاپرکه بال مومی اودرازهاردن خرطومی ایله دوشیروب اویلوغی اوزرنده کوتررواویلغندن بیلنه نقل ایدرارسطو بویله دیمشدرقرأن عظیمك دلالتی شونك اوزرینه دارکه بال آروسی چچکلردن رطوبات لطیفه‌یی جمع ایدوب یدکده قوت طابخه اول رطوباتی اروك ایچنده عسله تحویل ایدوب عسلی اغزندن طشره ایدرکه بووجهله قناطیرمقنطره وافر بال حصول پذیر اولورنتکم جناب حق قرأن کریمنده بیوررکه (ثم کلی من کل الثمرات فاسلکی سبل ربك ذللا یخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فیه شفاء للناس) یعنی جناب رب العالمین بال اروسنه وحی والهام ایتدکدنصکره امر ایلدیکه طاتلی وآجی چچکلردن ویمشلردن اشتها ایتدیکنی اکل ایده وبال یاپمق خصوصنده ربی سنك کندویه آسان ایتدیکی یوللره کیده‌پس آرو بو یله برشریف حیواندرکه انك اغزندن الوانی مختلف عسل چیقرکه انده ناس ایچون شفا واردرمن کل الثمرات قول شریفی ایله بعضیسی مراددرکه حق تعالانك حضرت بلقیس حقنده بیوردیغی (واوتیت من کل شیء) قول شریفنك نظیریدرزیرا بونده‌ده بعض مراد اولمشدرکه حضرت بلقیسه ملوك محتاج اولدیغی اشیادن بعضیسی ویرلمشدر دیمك معناسنه درقاضی بیضاوی (یخرج من بطونها) قول شریفنی افواهها ایله تفسیر ایلدی

دیمشدر که بال آروك اغزندن چیقمغی افاده ایدر عسلك الوانده اولان اختلاف اروك اختلافنه
کوره در بویله که عسلك بیاضی آریلر. تازه وجوانلرینك ایشی اولوب صاریسی اورته یاشلیلرینك
عملی اولوب قرمزیسی پیرلرینك عملیدروکاه اولور که عسلك لذتنك اختلافی مرعاسنك اختلافنه
کوره اولور پس بومعنادندر زینب رضی الله تعالی عنهانك حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلمه سویلدیکی حدیثکه برآلو جلی یرده آرو بکلردم یاخود کیجه ایله بالندن آلدم بالنك رایحه‌سی
صمغك رایحه سنه بکزردی دیمشکه بوحدیث شریف صحیحینده وغیریلرده مشهوردر کویا که
دیکنلی اغاجلرك صمغندن آرویایلغله بالنك اذتی صمغك لذتی کبی اولمش تدبیرمعاشده آروك شانندندر که
اوغل چیقروب پاك یرده قوندقده مومدن خانه بنا ایدرلر بعده ملوکلرینك اکلنه جك خانه سنی ورجال
سلطنتلرندن برایش کورمیان بکارك خانه لرنی بنا ایدرلر بال آروسنك ارککنك جرمی دیشی سندن
کوجکدر وماده‌ٔ عسلی قوان ایچنه دیشی چوق کتورر واولدیغی یردن طشره چیقوب پروازایلسه‌لر
جمله سی بیله اوچوب هوایه قالقارلر بعده ینه قوانه عودت ایدرلر بال آروسی مومدن ابتدا خانه لری بنا
ایدرزیرا انلرك خانه لریده قوش یواسی مثابه سنده در بعده اول خانه لره تخم براغور وتخم دوکدکده
قوش یمورطه سنی باصدیغی کبی اول دخی اوخانه لرده کی تخمی باصوب اوتورر پس بو وجهله
اول تخمدن قورت تکون ایدر بعده قورتلر قالقوب قوان ایچنده تعیش ایدرلر بعده اوجغه باشلرلر
وبال آریسی برچیچکه قونزاندن الاجغنی الیجه مختلف چیچکلره قونمزو یاپدیغی خانه لرك
بعضبسنه عسل طولدیررو بعضبسندیاورولر وبال آروسنك جمله‌ٔ عادتندندر که ملوك وامراسندن
فساد وخیانت کورسه‌لرانی عزل ویاخود قتل ایدرلر که قتل ایتدکلری اکثری قوانك اوکنده کوریلور
وبکلری اولدیغی یردن طشره چیقسه جمله اریلرده بیله چیقوب مصلحتلری معطل قالورو بکلری
اوچقدن عاجز اولسه آنی کتوررلر که بونك بیانی آخرکتابده یعسوب بحثنده کلور بکلرینك
خاصه‌لرندندر که انلك صوقه جق دیکنی اولماززیاده اعلاسی صاریسی غالب اولاندر
ادناسی صاریسی سیاهه مائل اولاندر وآریلره عملی بکلری توزیع ایدرکه کیمسی تمل براغوب
وکمی خانه یاپوب وکمی بال یاپمقده‌در اول امیر محافظه‌ٔ شکوه وشوکتی وملاحظه‌ٔ جانب
وحشمتی ایچون وزیروحاجب وچاوش ونایب ودربان وپاسبان نصب ایتمشدرملا زمان دواتی
ومقربان حضرتی کیاست وفراستده وعلم هندسه ومساحتده برمثابه‌ده‌درکه اول صنعتده
بنا ایتدکلری خانه لری زیاده عجایب شیلردندر زیرا کندیده انحراف واعوجاج اولمیان شکل مسدس
ارزره بنا ایدرلر که جمله سنی آلتی کوشه‌لی ایدرلر کویا که علم هندسه ایله استنباط واستخراج
اولنمشدر بووجهله جمله خانه لرینی التی کوشه‌لی ایدرلر که جمله سی برابر کلدکده قطعه‌ٔ واحده اولور
وجمله سی مسدسدر زیرا اوسع اشکال مستدیر اولان شکلدر یعنی دکرمی اولان اوچ کوشه‌لی
یاخود درت یابش کوشه‌لی اولاندن بیوکدر لکن برینجه دکرمی شکل مسدسك غیری شکللر
امثاللریله بربره کلدکده اورطه‌یرلرنده بوش یرقالورانك ایچون خانه لرینی التی کوشه‌لی ایلمکی اختیار
ایلدیلرتاکه سائرلرندن بیوك اولوب واورطه سنده بوش یرقالمیه وبوحالات عجیبه لرك جمله سی
بلارویه برکار وسائر آلات ومنشار وقیاس اولمقسزین لطیف خبیر اولان جناب باریئنك
آرویه صنع والهامنك اثرندن هویدادر که نتکم قرآن کریمده بیورر (واوحی ربك الی النحل ان
اتخذی من الجبال بیوتا ومن الشجر ومما یعرشون) الایة یعنی یا محمد سنك ربك وحی والهام
ایلدی بال آریسنه که طاغ وقیالرنده واغاج ایچلرنده وناسك بنا ایتدکلری اولرده کندویه
خانه‌لر پیدا ایده پس آرینك کمال طاعتنی ور بیسنك امرنه حسن امتثالنی تأمل ایله که مأمور

اولدیغی اوزره بواوج یرده که طاغده واغاج ایچنده وبیوت ناسده خانه لرینی نیجه پیدا ایدرلر
وبنده تأمل ایله که آینده ذکری مقدم اولمغله جبالده بیوتی نیجه زیاده ایدرلر بعده اشجاردن
اندن دون ایدرلر ودیده‌ٔ عبرت ایله نظر ایله که بو آیتده امتثالی نه خوب ایلمشکه اوغل
چیقدقده مرعادن مقدم خانه سی برقرار اولدقده بعده مرعی یه کیدوب انواع
شکوفه لردن تناول ایدوب بعده خانه لرینه عودت ایدرلر که بووجهله کمربسته‌ٔ امر الهی در
زیرا ربیسی اولان حق سبحانه وتعالی ابتدا خانه بنا ایتمکیله امر ایلدی امام غزالی
رحمة الله تعالی علیه احیاء علوم نام کتاب جوهر نصابنده دیرکه دیده‌ٔ عبرت ایله نحله
نظر ایله که جناب حق اکا نه کیفیت ایله الهام ایلمش تاکه جبالده بیوت پیدا ایدر ونه کیفیت
ایله ارینك لعابندن شمع وعسلی اخراج ایدوب برنده ضیا وبرنده شفا خلق ایلدی بعده آنك ازهار
وانهاردن تناولنده ونورانیت ولطافتلرین لوث نجاستله آلوده ایتمیوب دامن طهارتلرن
الایش نجاستدن احترازلرنده وجثه‌ده کندیلردن بیوك اولان بکلرینه اطاعت وانقیادلرنده
اولان عجایب احواللرینی تأمل ایلسك وبعده جناب حقك انلرك بکلرینه عدل وانصافدن
ویردیکی غرایب آیین وروبشلره که ایچلرندن بری نجاست آلود اولوب بکلری اندن موجب
نفرت ومورث کراهت اولوررایحه احساس ایده اول زنبوربی ادبی سیاستکاهه کتوروب قتلیله
فرمان ایدرتابو نوعدن برفرد دخی بوجنس حرکت ایتمیه وبونی ده تأمل ایلسك بوخصوصده
تعجب ایله حکم ایدردك یعنی انکشت حیرتی بردهان ایدردك اکر نفسکده بصیرتك وار ایسه واکر
لذات نفسانیه‌دن واقرانکه معادات واحبابکه موالات ومتابعتدن فارغ ایسك یعنی بوعلم لدنی
قسمندندر نفس اماره‌دن فارغ اولمینجه بوحالات غریبه‌یه دانشمند اولامزسك ای دوستم بو بشریت
رویشلرینی ترك ایله وارینك مومدن خانه لرینی یاپدیغنه وجمله اشکاللر ایچندن شکل مسدسی اختیار
ایتدیکنه ده نظر عبرت ایله نظر ایله که خانه سنی دکرمی یا پردرت کوشه‌لی وبش کوشه‌لی
یاپمزهمان التی کوشه‌لی یاپمز زیرا شکل مسدسده برخاصه واردر که فهم مهندس آنی ادراکدن عاجز
وناچاردراوخاصه بودرکه شکل مستدیردن ماعدا اوسع اشکال شکل مسدسدر واکا یقین اولاندر زیرا
شکل مربع برابرایه کلسه اندن زوایای ضالعه وشکل مستطیل پیدا اولور بوسببدن شکل مربعی ترك
یلدیکی خانه لری ارسنده بوش یرقالیه اشکال مستدیره وسائر اشکاللر کذلك امثالیله برابرایه کلسه‌لر
بربرینه کمال اتصال ایله متصل اولمازلر لامحاله ارالرنده فرجه قالور شکل مسدس بویله دکلدر که نیجه
شکل مسدسلر جمع اولدقده ارالرنده فرجه قالمامق شکل مسدسك خاصه سیدر نظر ایله که نحلك
جثه‌سی بوقدر کوجك ایکن برله جناب حق اکا لطفندن وکرم وعنایتندن عبثی آسان ومبارك
اوله‌دیونه کیفیت ایله الهام ایلمش (فسبحانه ما اعظم شانه واوسع لطفه وامتنانه) بال آروسنك طبعنده
بربرندن فرار ایتمك وقوانده بربریله جدال ومقاتله ایتمك واردر وقوانك اوکنه یقین کلنی صوقر
وکاه اولور که صوقدقلری کیمسه هلاك دخی اولور وقوانك ایچنده آریلردن هلاك اولمش بولنسه
صاغلری آنی طشره چیقررلر وطبعنده نظافت وپاکلك واردر که کندی نجسنی قواندن
طشره ایدر زیرا نجسنك رایحه‌سی کتوقورقر وآروصنعت عسلی بازایله کوزه‌وسمنده یاپرکه بهارده
یاپدیغی عسل زیاده خوبدر وآرینك جوانلری پیرلرندن زیاده اشلرو بال آریسی صودن طتلی وصافی
اولانی ایچرکه نرده ایسه ارایوب بولور وآری قوانده کی عسلدن انجق شبع مقداری تناول ایدر
وقوانده بال قلیل اولدقده جوغانه دیودوکمه نك خوفندن صوکتوروب خلط ایدرلر زیرا عسل
دوکندکده آریلر ملوك وامرالرینك خانه لرین اکل وافساده باشلرلر وکاه اولور که ملوك وامرادن

اوخانه لرده اولنلری قتل وهلاك دخی ایدر حکماء یونانیلردن برحکیم دانا تلامیذ لرینه بر پند اعلی
ایدوب سزلر آرینك قوانده اولدقلری کبی اولك دیمش انلر آغاز کلام ایدوب آری قوانده نیجه
اوا ور دیدیلر جواب ویردیکه آنلر قوانده بطال اولوب ایشه قادر اولمیلری ایچلرنده قومیوب طشره
سوررلر زیرا یرلرینی طارالدوب عسلی توکدربو سببدن کارلرندن نشاطلی اولنلر کسلانلی اولنلری
بیلورلر وبال آریسنك دریسی صویلو ریلانك دریسی صویلدیغی کبی ونغمات لذیذه بال
آریسنك طبعنه خوب کلوروبال آریسنه کوه مضردر قوان ایچنه برآوج طوز قویمق وهرماهده
برکره اغزینی کشاده ایدوب بقرتز کیله توتسی ویرمك کوه نك دفعنه علاجدر و آرینك طبیعتی
بویله که قواندن اوجدقده یاییلوب بعده عودت ایدرکه هرآری کندی مکانته کیدر وبریده خطا
ایتمز مصر قاهره اهالیسی قوانلرینی سفینه یه قیوب چمزار وشکوفه زار اولان یرلره کتورر لر وانده
قوانلرك اغزلری کشاده اولنور که اول روزتمامیله اول چیچکلردن یاییلور اخشام اولوب مرغان پر
احسانلر شاشمقسزین براو برینه کیردکده قوانلری سفینه یه قیوب رجعت ایدرلر امام احمد حنبلی وحاکم
وترمذی ونسائی عمر بن الخطابدن رضی الله عنه شو حدیثی روایت ایدرلر که راوی ایدر سرجریدهٔ
انبیا علیه اشرف التحایا حضرتلرینه وحی نازل اولدقده مجلس سعادتنده آری ایکلتسی کبی
برایکلتی وصدای ضعیف ایشیدیلوردیکه حضرت جبرائیل علیه السلامك وحیی حضرت
رسوله تبلیغ ایدرکن اولان صداسیدر برکون بر وحی دخی نازل اولدی برساعت مکث ایلدك بعده
حضرت رسولدن ثقلت وحیدن اولان حالت کیدوب حضرت قبله یه قارشو طوردی ومبارك
دست معجز پیوستلرین قالدیروب شو وجهله دعا ایلدیکه (اللهم زدنا ولاتنقصنا واکرمنا ولاتهنا
واعطنا ولاتحرمنا واثرنا ولاتؤثر علینا وارضنا وارض عنا) یعنی یارب بزه اولان احسانکی زیاده
ایله وبزه اولان خیری ورحمتی نقصان ایلمه وبزه دنیاحاجتنی قضاء وعقبی منازلنی رفع ایله وبزه عطا
واحسان ایله وبزی محروم ایلمه وبزه رحمت وعنایت واکرام ایدوب بزی اختیار ایله
بزم اوزریمزه لطف وحمایتك ایله آخری اختیار ایتمه وصبر وتوفیق وشکر ایله بزی راضی ایله وآز عمل
ایله بزدن راضی اول دیوب بعده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه (لقد انزل علی عشر آیات
من اقامهن دخل الجنة) یعنی بو وحیده بنم اوزریمه اون آیات کریمه انزال بیوردیکه هرکیم انك
مقتضاسیله عمل ایدوب انده اولانه مخالفت ایتمزسه جنت اعلایه کیردیوب بعده اول آیاتلری تلاوت
بیوردی (قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلوتهم خاشعون والذین هم عن اللغو معرضون
والذین هم للزکوة فاعلون والذین هم لفروجهم حافظون الاعلی ازواجهم اوماملکت ایمانهم
فانهم غیر ملومین فمن ابتغی وراء ذلك فاولئك هم العادون والذین هم لاماناتهم وعهدهم راعون
والذین هم علی صلواتهم یحافظون اولئك هم الوارثون الذین یرثون الفردوس هم فیها خالدون)
یعنی تحقیق مؤمنلر ایمانلری سببیله فلاح ونجات بولدی شول مؤمنلر که نمازلرنده جناب حقدن
قورقارلر وکوزلرینی سجده لری موضعنه دیکرلر خضوع وخشوع ایدرلر وشول مؤمنلر که
اقوال وافعاللرنده ما لایعنیدن اعراض ایدرلر وشول مؤمنلر که زکوتلرینی ویررلر وشول
مؤمنلر که فروجلرینی حفظ ایدوب زنایه بذل ایتمزلر انجق منکوحه لرینه وملك جاریه لرینه بذل
ایدرلر زیرا منکوحه وجاریه لرینه بذل ایدنلر لوم اولنور دکلدر یعنی درت منکوحه سی وطقسان
طقوز جاریه سی اولوب برجاریه دخی اشترا ایتمك مراد ایلسه لوم وتوبیخ اولنماز بلکه لوم ایدنه کفر
خوف اولنور برکیمسه منکوحه سیله جاریه سندن غیری طلب ایدوب زناء ویالواطه ایلسه بونلر ایله
متصف اولنلر طریق حقدن تجاوز ایدنلردر ودخی شول مؤمنلر که جناب حق ایله
وناس ایله ایلدیکی عهد وپیمانه رعایت ایدرلر وشول مؤمنلر که نمازلرینی ترك ایتمزلر وقتیله ادا

ایدرلر بو صفات ایله متصف اولوب بو اون آیاتك مقتضاسیله عمل ایدنلر وارث جنت فردوس اعلادر
انلر شول وارثلردر که جنت اعلایه وارث اولورلر وابدالآباد آنده قالورلر راوی ایدر بو حدیث
شریفك اسنادلری صحیحدر نحاس دیر که حدیث شریفده اقامهن دیمنك معناسی برکیمسه بو حدیثك
مقتضاسیله عمل ایدوب ایچنده اولانه مخالفت ایتمسه دیمکدر نتکیم (فلان یقوم بعمله) دیرلر فلان کیمسه
ایشنی اشلیوب دورر دیمکدر امام بیهقی انس رضی الله عنهك حدیثندن برحدیث مرفوع روایت
ایدرکه (لما خلق الله تعالی جنة عدن وغرس اشجارها بیده قال لها تکلمی فقالت قد افلح المؤمنون)
یعنی وقتا که حق تعالی جنت عدنی خلق ایدوب اشجارینی غرس ایلدیسه جنت عدنه سویله
دیو امر بیوردی جنت عدن امر ربانی یه امتثال ایدوب مؤمنلر فلاح ونجات بولدی دیو سویلدی
ابن ماجه ابو بسر بکر بن خلفدن روایت ایدرکه راوی ایدر یحیی بن سعید بکا خبر ویردی
ابو موسی ابن ابی عبسی الطحاندن اولده عوف بن عبد اللهدن اول دخی باباسندن یاخود
قرنداشندن اول دخی نعمان بن بشیر رضی الله عنهدن اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی
علیه وسلم بیوررکه (ان مما یذکرون من جلال الله تعالی من التسبیح والتحمید یتعطفن حول العرش
لهن دوی کدوی النحل تذکر بصاحبها الایحب احدکم ان یکون له اولایزال له من یذکر به) یعنی
جلال باریدن اولان تسبیح وتهلیلدن ناسك ذکر ایتدکاری عرش اعلی اطرافنه میل ایدرلر انلرك
آری ایکلتسی کبی ایکلملری وصدالری واردر که صاحبلرینی ذکر ایدرلر سزدن بریکز محبت
ایتمزمیکه کندینی ده بویله ذکر ایدر بولنه یاخود برروایتده کندی ایچون دائماسبب ذکری اولور
نسنه بولنه دیوب امت مرحومه لرین تسبیح وتحمیده بوکونا تحریص بیورمشلر حدیث شریفده
اولان دوی لفظی صوت عالی اولمیان ایکلتی دیمکدر ودوی لفظی حدیث ایمانده دخی استعمال
اولنوب ایکلتسی ایشیدیلور نه دیدیکی فهم اولنماز دیمکدر مستدرکده ابو سبرة الهذلیدن
منقولدر که ایدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهما دیرکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن
سکا برحدیث خبر ویرمکه انی فهم ایدوب المایله یازمشدمکه (بسم الله الرحمن الرحیم
بو حدیث شریف عبد الله بن عمرك حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن خبر ویردیکی
حدیثدرکه ان الله تعالی لایحب الفاحش ولاالمتفحش ولاسوء الجوار ولاقطیعة الرحم) یعنی حق
تعالی فحش آلود اولان کیمسه لره وقومشولرینه کتولك ایدنلره وصلهٔ رحمی قطع ایدنلره محبت ایتمز
دیوب بعده بیورمشکه (انما مثل المؤمن کمثل النحلة وقعت فاکلت طیبا ثم سقطت ولم تفسد
ولم تکسر کمثل قطعة الذهب الاحمر ادخلت النار فنفخ علیها ولم تتغیر ووزنت فلم تنقص فذلك
مثل المؤمن) یعنی مؤمن خاصك مثلی بال آروسنك مثلنه بکزرکه پاك نسنه لره قونوب تناول ایدر
وکندی کندینی شکوفه لر اوزرینه آتر برینی تلف ایتمز وقیروب ضایع ایتمز ومؤمن خالص شول
قرمزی التون قطعه سنه بکزرکه آتشه براغلوب قزدیراسه لونی متغیر اولماز ووزن اولنسه نقصان
کلمز مؤمنك مثلی بویله درکه هرحالده اعتقادی اوزره بردوامدر طبرانینك معجم اوسطنده اسناد
حسن ایله اشرف اصحاب کزیندن ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن منقولدر که ابو هریره ایدر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (مثل بلال مثل النحلة غدت تأکل من الحلو والمر
ثم تنشر حلوا کله) یعنی حضرت بلال حبشی رضی الله تعالی عنهك مثلی شول بال آریسنه
بکزرکه طاتلی ومیخوش نسنه لردن تناول ایدوب بعده جمله سنی طاتلو چیقارر یعنی حضرت بلال
هرحالنده جرب وشیرین سویلر امام احمد حنبلی وابن ابی شیبه وطبرانی رحمهم الله تعالی روایت
ایدرلر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررکه (المؤمن کالنحلة تأکل طیبا وتضع طیبا ثم
وقعت فلم تکسر ولم تفسد) یعنی مؤمن شول بال آریسی کبیدر که پاك نسنه تناول ایدوب وپاك

نسنه وضع ایدر و برچیچکه قونر آنی قرمز وتلف ایلمز شعب بیهقیده مجاهد دن منقولدر که ایدر مکه دن مدینه یه وارنجه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایله رفیق اولدم حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمدن حدیث نقل ایتدیکنی ایشتمدم الاشوحدیثی نقل ایتدیکنی ایشدمکه (ان مثل المؤمن کمثل النحلة ان صاحبته نفعك وان شاورته نفعك وان جالسته نفعك وکل شانه منافع وکذا النحلة کل شانها منافع) یعنی مؤمنك مثلی بال آروسنك مثلی کبیدر اکر سن اول مؤمنه مصاحب اولورسك سکا نفع ویرر اکر آنکله مشاوره ایدرسك سکا نفع ویرر اکر انك ایله هم مجلس اولورسك سکا نفع ویرر که مؤمنك هر حال وشانی منفعتدر کذلك آرینك دخی هر حالی منفعتدر ابن اثیردیر که مؤمن ایله بال آریسی ماییننده وجه مشابهت آرینك زکاوت وحذاقتیدر و بر برینه قلت اذاری اولدیغیدر وآرینك اچق کوکللکی اولمسیدر و پر منفعت اولدیغیدر و صاحب قناعت اولدیغیدر ووقت روزده مجد وساعی اولدیغیدر وقازورادن تنزه ایدوب پاك ادامن وطیب تناول ایتدیکیدر که زیرا آری کندینك غیریسنك کسب ایتدیکندن اکل ایتمز وآرینك زبون وضعیف الجسم اولمسیدر و امیرینه اطاعت ایتمسیدرکه آری بو اوصافله متصف اولدیغی کبی مؤمن خالص دخی بویله اولملیدر وآفاتلر واردر که بال آریسنی عملدن قطع ایدر مثلا ظلمت کبی هوا غمناك اولمق کبی وشدید روزکار کبی ودخان وماء ونار کبی کذلك مؤمن ایچون دخی آفاتلر وارکه عملنه فتور کتورر مثلا ظلمت غفلت کبی وشك شبهه غمی کبی وریح فتنه کبی ودخان حرام کبی وماء سیل کبی ونار وهوا کبی بونلرده مؤمنی خیر عملدن کیرو قور پس بو وجوه شتی ایله مؤمن نحله تشبیه اولنمشدر مستدرك دارمیده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهدن منقولدر که حضرت علی ناسه خطاب ایدوب بیورر که قوشلر ایچنده بال آروسی نیجه ایسه ناس ایچنده سزده انك کبی اولك که قوشلردن بر قوش یوقدر الا جمله سی انی ضعیف عد ایدرلر اکر قوشلر برکاتدن بال آریسنك درونده اولان برکاتی بیلسه لر ایدی بال آریسنی ضعیف عد ایتمزلردی وناسه مخالطه یی اسانکز وجسدیکز ایله ایدك اعمال وقلوبکز ایله مخالطه ایتمکز یعنی وجودیکز ناس ایله مخلوط ایسه عملکز وقلبکز ناس ایله مخلوط اولمیوب عبادته حصر اوله زیرا کشی یه قلان کسب ایتدیکی عبادتیدر وکشی روز قیامتده سودیکی ایله حشر اولورینه کتاب مرقومده ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن منقولدر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك وصفنی توراتده نیجه بولدك دیو کعب الاحباره سؤال ایتمشیدی کعب جواب ویروب حضرت رسولی شویله بولدمکه محمد بن عبد الله در صلی الله تعالی علیه وسلم مکهٔ مکرمه ده آفتاب عالم مثال طلوع ایدر مدینهٔ طیبهٔ منوره یه هجرت ایدر وسلطنتی شامه دك وارر وزمان سعادتنده سوقاقلرده فاحش وبیهوده صیحه و فریاد ایتمز سیئه یه ینه سیئه ایله مکافات ایتمز یعنی کتولکه کوتولك ایتمز جرملری عفو وتجاوز ایدر امتلری حمد وثنا ایله موصوفلردر کیزلو وآشکاره ده جناب حقه حمد ایدرلر واطراف اعضالرین یورلر نصف ساقلرینه قدر ازار ولباس کیرلر نمازلرنده صاف طورلر جنك وقتاللرنده صاف طوندقلری کبی جوامع ومساجدلرنده انلرك ایکلتیلری آری ایکلنسی کبیدر و صدالری جو سماده ایشیدیلور بویله امتی شریف کزیدهٔ انبیا بر پیغمبر ذی شاندر دیدی (غریبه) ابن خلکان مغرب پادشاهی عبد المؤمن بن علینك ترجمه سنده حکایه ایدرکه پادشاه مرقومك پدری بالچقدن چناق یاپارچناقجی ایدی ومرقوم دخی حال صغرنده پدری خانه سنده اویوردی پدری چناق یاپارکن سماده بر ایکلتی ایشتدی باشنی قالدیروب کوردیکه بال آریسندن سیاه بلوط کبی وافر آریلر سقفدا رده هوالنوب طوررلر جمله سی اوغلانك اوزرینه جمع اولوب معصوم خوابده ایکن اوزرینی احاطه ایدوب برمدت اوزرنده طوردیلر بعده قالقوب کتدیلر که اوغلانه اصلا الم وضررلری اولمامش پس اول اثناده دیار مغربده رجز آشنا مغیبادن

خبر ویرر برشخص وارایدی پدری ماجرایی شخص معهوده خبر ویردکده یقینده اهل مغرب اوغلکه جمع اولور دیمشیدی فی الحقیقه اویله ظهور ایلیوب پادشاه اولدیکه جمله ملوك مغرب میاننده شهرت شعار اولدی پادشاه مرقومك و فاتنه باب جمپده جفره بحثنده اشارت مرور ایلمشدر جمهور ناس عسل آرینك آغزندن چقدیغنك اوزرینه در لکن حضرت علی رضی الله تعالی عنه وکرم وجهه دن منقولدر که دنیایی تحقیر ایده رك بیورمشدر که ابن آدمك زیاده شریف لباسی برقورد ك کاریدر که حریر اولسه کرك وشرابلرینك اشرفی آرینك رجیعیدر که بال اولسه کرك بو کلامك ظاهری بال آرینك اغزینك غیریدن چقمسنی افاده ایدر ابن عطیه حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن بویله نقل ایلدی انجق حضرت علیدن مشهور اولان بودر که کلامی تفصیل ایدوب شویله بیورمشدر که دنیا التی نسنه دن عبارتدر بری مطعوم درکه تناول اولنه جق شیلردر وایکنجیسی مشروبدر که ایچیله جك شیلردر اوچنجیسی ملبوسدر که کیلجك جامه لردر ودردنجیسی مرکوبدر که بینلجك حیوانلردر بشنجیسی منکوحه درکه نکاح اولنمغه سزا خاتونلردر التنجیسی مشمومدر که رایحهٔ طیبه سیله تلذذ اولنه جق نسنه لردر مطعومك اشرفی عسلدر عسل ایسه سنکك طانه جغی نسنه در مشروبك اشرفی آبدر صو ایسه برنسنه در که صالح وفاجر انده برابردر ملبوسك اشرفی حریردر حریر ایسه برقوردك یاپدیغی نسنه در مرکوبك اشرفی آتدر آت ایسه برحیواندر که اوزرنده جانلر قتل اولنور منکوحه نك اشرفی عورتدر عورت ایسه برمحل بولدر مشمومك اشرفی مسکدر مسك ایسه برحیوانك قانیدر پس بو شریف عد اولنان نسنه لر بویله اولنجه دنیانك شرافتی نره سنده اولسه کرك دیو دنیانك حقارتنی بیان ایدرکن بالك احوالنی بو کونا تقریر بیوردیلر لکن بو مقامده تحقیق کلام عسل آرینك قارنندن چقمسیدر لکن ادراك اولنماز وبیلنمز که اغزندنمی چیقار غیری یرندنمی وعسلك حصولی وصلاحی تمام اولماز انجق آرینك کندیلری حفظ وحمایه وستریله بال حصول پذیر اولور که سرینه کیمسه مطلع اولمازتکم دیرلر ارسطا لیس آرینك بالی نه کیفیت اوزره یاپدیغنه اطلاع تحصیل ایلمك ایچون بللوردن آری یه قوان ایلمشیدی پس آری ایچنه کیردکده ابتدا بللورك ایچنی صوایوب بعده کورنمز اولدقدن صکره بال یاپمغه باشلدیلر غزنوی وغیریلر بویله نقل ایلدی تفسیر کواشیده منقولدر که عسل آسماندن نازل اولوب بعض یرلرده بتر آری کلوب اندن جذب ایدر بعده قوانه کلوب شمعدن حاضر ایلدیکی خانه لره براغور بال بو وجهله حصول پذیر اولور یوخسه بعض ناسك وهم ایتدیکی کبی غداسنك فضلاتندن معده سنده باله تحویل اولور دکلدر دیمشدر که تفسیر کواشینك عین عبارتیدر والله اعلم (لطیفه) الله سبحانه وتعالی کمال قدرتنه دلیل اوله دیو نحلده سم ایله عسلی جمع ایلدی سمدن مراد دیکننده اولان آغودر ونحلدن شمع ایله قارشمش عسلی چیقاردی پس بونك مثالی مؤمنك عملیده خوف ورجا ایله ممزوج وقارشمش اولوب مؤمن بین الخوف والرجا اولملیدر وعسلده اوج خصلت واردر بری شفا ایکنجی حلاوت اوچنجی ملایمتدر مؤمنده دخی بو حالتلر اولملیدر نتکم جناب حق قرآن کریمنده بیورر (ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکر الله) یعنی جناب حق احسن حدیث اولان شول قرآن کریمی انزال بیوردیکه انده اولان وعیددن مؤمنینك جلودی مقشعر اولوب بعده جناب حقدن رحمت وعموم مغفرت سببیله مؤمنینك جلودی وقلوبی ذکر باری یه ملاین اولور محل استشهاد عسلده لینت اولدیغی کبی بمقتضای قرآن عظیم مؤمنده دخی ملایمتك وجودیدر وآرینك جواندن بال اورنه یاشلی و پیرندن چیقان باله مخالف چیقار بالاده مرور ایدن کبی پس مؤمن دخی بونك مثالیدر که بعضیسی قرآن کریم ایله عملده تقصیر ایدر و بعضیسی اکثر اوقاتده عمل ایدر و بعضیسی دخی عملنه تعلیم وارشادی ضم ایدوب کمال عمل ایله

عمل ایدر وجناب حق بال آریسنه طیب نسنه اکله فرمان ایلدیکه طیب تناول ایتدیکندن لعابی شفا اولدی وجمله سنکلر جهنمده در انجق بال آریسی دکل که جمله سنکلر جهنمده اولمغله اهل جهنم سنکلك ازاسیله دخی عذاب اولنه جقدر وحق تعالی طرفندن اولان علاج طاتلیدر که عسلدر حکمادن اولان علاج آجیدر وبال آریسی طاتلی وآجی نسنه لر تناول ایدر جمله بالی طاتلیدر اختلاف مرعی ایله متغیر اولماز یعنی ذات پاکنك مقتضاسیدر که (والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه) اندن کنایه در حق سبحانه وتعالانك (فیه شفاء للناس) یعنی بالده ناس ایچون شفا واردر دیو بیوردیغی قول شریفی بالده هر مرضه وهر انسانه شفانك عمومنی اقتضا ایتمز زیرا انلر سیاق اثباتده واقع اولمشدر همان بالك بعض وقت شفا ویردیکنی خبردر سائر علاجلرك بعضی شفا ویروب بعضی ویرمدکاری کبی بالده بووجهله عموم ایله شفا یوقدر دیمشلر لکن عبدالله بن عمر رضی الله عنهما هر بر مرضه بال ایله علاج ایدردی تا که بال علاجی سببیله چبان وسائر یاره لرکیدردی وبو آیت کریمه یی تلاوت بیوردی اقتضا ایدر که حضرت عبدالله بالده شفایی عمومه حمل ایدر اوله وبردخی ابن ماجه وحاکم ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن روایت ایدرلر اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیوردیکه (العسل شفاء من کل داء والقرآن شفاء لما فی الصدور فعلیکم بالشفائین القرآن والعسل) یعنی عسل جمیع مرضه شفادر وقرآن درونده اولان ضعف عقاید وشبهه لرینه شفادر ای اصحابم ای امتم بو ایکی شفا که قرآن ایله عسلدر بونلره مداومت ایدك یعنی جمله مرضلر خلاص بو ایکی علاجه ملازمت ایله حصول پذیر اولور دیو بیوردی ابو وجره دن نقاش حکایه ایدر که ابو وجره عسلی کوزینه چکردی وهر مرضه علاجی عسل ایله ایدردی ینه مرقوم عوف بن مالکدن روایت ایدر که عوف خسته اولوب بکا یاغمور صو کتورك زیرا جناب حق (ونزلنا من السماء ماء مبارکا) بیوروب اول صویی مبارکات ایله یاد ایلدی دیردی بعده بکا عسل کتورك دیوب آیت کریمه یی تلاوت ایلدی بعده بکا زیت کتورك زیرا زیت بر مبارك اغاجدن هویدادر دیوب جمله سنی بربرینه خلط ایدوب بعده ایچردیکه شفا پذیر اولوردی بخاری ومسلم ونسائی وترمذی ابو سعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدرلر که راوی ایدر بر رجل حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب برادرم اسهاله مبتلادر دیمشیدی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم (اسقه عسلا) یعنی بال شربتی ایچور بیوردی اول رجل کیرو کلوب بال شربتی ایچوردم اسهالی شفایاب اولمدی دیدی اول حضرت ینه انکله امر ایدوب بو حال وزره اوچ کره افاده ایلدکده دردنجیده ینه کلدکده تکرار (اسقه عسلا) یعنی بال شربتی ایچوردیغنجه اول کیمسه ایچوردم اسهالنی دفع ایتمدی بلکه زیاده ایلدی وحضرت رسول صلی الله علیه وسلم تکرار اعادهٔ سخن کوهر نثار ایدوب (صدق الله وکذب بطن اخیك اسقه عسلا) یعنی جناب حق وفیه شفاء قول شریفنده صادق اولدی قرنداشکك بطنی کاذبدر عسل ایچور دیو امر ایلدی اول دخی ایچروب شفایاب اولدی (فائده) قلبنده امراض اولان ملحدلردن بر معترض معارضه ایلدی ذکر اولنان اسهال حدیثنده وحضرت رسول صلی الله علیه وسلمك شو حدیث شریفنده که (علیکم بهذا العود الهندی فان فیه سبعة اشفیة منها ذات الجنب) یعنی عود هندیکه قسط دینور ترکیده توبلاق دیدکلری اوتدر دریاده حاصل اولور اطبا میانده بر معروف دوادر اکا ملازمت ایلك زیرا انده یدی مرضه شفا واردر که بری ذات الجنب مرضیدر دیو بیورمشیدی شفا اولدیغی یدی مرض قریبا تفصیل اولنسه کرك او حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك شو حدیث شریفنده دخی معارضه ایلدیکه (الحمی من فیح جهنم فاطفؤها بالماء) یعنی ایسته جهنمك قاینمه سندندر صو ایله آنی سویندرك دیو بیورمشیدی وشو حدیث شریفنده دخی معارضه ایلدیکه (ان فی حبة السوداء شفاء من کل داء الا السام) یعنی شونیز که ترکیده چورك اوتی دیدکلری دواده سامدن یعنی موتدن غیری جمله مرضلره

شفا واردر دیو بیورمشیدی وشو حدیث شریفنده دخی معارضه ایلدیکه (الکمأة من المن وماؤها شفاء للعین) یعنی مانترمن کبی در وصویی کوزه شفادر من ترکیده قدرت حلواسی دیدکلری نسنه در مانترمنه تشبیه اولمسنك وجهی بودر که من نیجه مشقت سز هوادن نازل اولورسه کذلك کمأه ده رنجنسز یردن حاصل اولور بو احادیث شریفه یه معارضه ایدن ملحد دیر که عسلك مسهل اولمسنه اطبا اتفاق ایتمشلرکن اسهال مرضنه مبتلا اولان عسلی نیجه استعمال ایدر وینه اتفاق ایتمشلردر که ایسته‌نلی اولان کیمسه صوغق صو استعمال ایتمك مخاطره در وهلاکه یقیندر زیرا ماء بارد بدنده اولان منفذلری جمع ایدر وبخار متحللی بربری اوزرینه دوکر وحرارتی داخل جسمه منعکس ایدر که بو کیفیت تلفه باعث اولور نسنه لردر وذات الجنب مرضنه توبلاق اوتیله علاجی دخی اطبا انکار ایدرلر زیرا انده حرارت شدیده واردر وانکله اکا معالجه ایتمکی خطر عد ایدرلر ملحد مزبورك بو وجهله معارضه سی آشکاره جهالتدر که اول بی دولت بو جهالته کرفتار اولمشدر مثلا حق تعالانك اهل مکه حقنده (بل کذبوا بما لم یحیطوا بعلمه) یعنی اهل مکه قرآنك ایچنده اولانی علم وبلمك ایله احاطه ایتمدکلریله تکذیبه سرعت ایدرلر دیو بیوردیغی کبی اول دخی مآل احادیثی کوش مآل ایتمدن معارضه ایلمش مصنف مرحوم شیخ دمیری رحمة الله علیه دیر که بو مقامده احادیث مزبوره یی بر شرح ایده لم وبو خصوصده حکمانك کلامن ذکر ایده لم که اول معترضك جهلی ظاهر اوله معلوم اولسونکه علم طب تفصیلنده احتیاجی چوق اولان علومدندر حتی بر خسته یه شیء واحد بر ساعتده علاج اولور وآردنجه کلان ساعتده مرض اولور بر عارض سببیله که مثلا اول خسته یه غضب عارض اولمغله مزاجنه حرارت پیدا اولوب علاجی متغیر اولور یاخود هوا عارض اولوب آخر علاج اقتضا ایدر وبیشمار بونك غیری باعث تغییر اولان حاللر کبی که خسته لردن بر خسته نك حاللرندن برنده بر علاج ایله شفا بولنسه ینه اول علاج ایله سائر حالنده وجمیع اشخاصده اول شفا بولنمز یعنی دوا هر خسته نك طبعنه کوره اولور زیرا بر علاج بعض آدمه شفا اولور بعضیسنه مرض اولور واطبا اتفاق ایتمشلردر که اختلاف سن واختلاف زمان واختلاف عادت وغداء سابقك اختلافی وتدبیر مألوفنك اختلافی وقوة طبیعتك اختلافیله بر خسته لکك بیله علاجی مختلف اولور مثلا بر جوان ایله بر پیرده جنس واحد مرضه مبتلی اولسه پیره شفا ویرن علاج جوانه کوره شفا ویرمز جوانه شفا ویرن پیره ویرمز وزمان ایله ده مختلفدر که بهارده شفا ویرن علاج خریفده ویرمز الی غیر النهایه بو تفصیللری بلمك ایسه معلومك اولسونکه اسهال انواع کثیره دن حاصل اولور بری اسهال حادثدر که تخمه اولوب امتلا اولقدن حاصل اولور بو مثللو اسهالده اطبا اتفاق ایتدیلر که بونك علاجی طبیعتی حالی اوزره ترك ایله وعمل ایله اولور اکر طبیعت اسهال ایچون معینه محتاج اولورسه قوت امتلا دائم اولدقجه اسهال ویره جك شی ایله طبیعته اعانه اولنور طبیعتی حبس ایتمك اطباقنده ضرردر وتعجیله مرض طلب ایتمکدر احتمالی وارکه حدیث شریفده ذکر اولنان شخصده اولان اسهال امتلادن یاخود کوکل دونمسندن اولان اسهال اوله که بو اسهالك علاجی اسهالی ایلدیغی حال اوزره ترك ایتمکدر یاخود اسهاله دخی تقویت ویرمکدر پس بو سببدن حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم شخص مزبوره عسل ایچمکه امر ایلدیکه عسل اسهالی زیاده ایده اول دخی عسلی چوق ایچه تا که ماده علتی تمام اولوب اسهالی ساکن اوله یاخود احتمالی وارکه اول شخصده اولان کوکل بولانقلغنه بال شربتی ایچمك خوش کلور اولمغله اویله بیورلمش اوله ذکر ایتدیکمز ایله ثابت اولدیکه صنعت طبده عسلك طبیعتی حاردر حدیث شریفه معارضه ایدن ملحد صنعت طبه جاهلدر حدیث شریفی تصدیق ایتمك ایچون اطبانك قولنی استظهار قصد ایتمز بلکه انلر حدیثی تکذیب ایدرلرسه بز دخی انلری تکذیب وتکفیر ایدرز اکر

برخصوصده حکمانك کلاملرن تصدیق ایدوب قویلشدبرر نسنه بولسق بو وقتـده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك سخن درر بارلرن تأویل ایدوب صحیح اولان صورته چیقاریرز بوجوابی وبوندن صکره اولان جوابلری ذکر ایلدك که حکماء بعض نسنه‌یی مشاهده ایله کلاملرینه اعانت ایتدکلرنده بزم حاجتمز ایچون حاضر اوله واول معترضك انکله اعتراض ایتدیکی صنعت طبده واکا انتسابده مهارتی اولمیوب جهلی ظاهر اوله پس آنك بوجهلی کبیدر ایستمه‌لی کیمسه ایچون ماء بارد قوایله معارضه سیکه اول معترض حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك بیورمدیغی کلامی اسناد ایلدی زیرا حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده (اطفاؤها بالماء) قول شریفندن زیاده نسنه سویلدی کیفیتنی وحالتنی بیان ایلمدی اطبا ایسه تسلیم وقبول ایدرلر که صفرا ایله اولان ایستمه صاحبنه ز یازه صغوق صو ایچورمکله تدبیر وتربیه اولنور واکا قاردخی ایچورررلر بعض اعضاسنی ماء بارد ایله یاقارلر بعید دکل که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوکونا ایستمه‌یی مراد ایتمش اوله واول معترضك قسط تعبیر اولنان دوا ایله ذات الجنب مرضنه شفایی انکار ایتدیکی دخی باطلدر زیرا بعض اطبا دیرکه ذات الجنب اکر بلغمدن حادث اولدیسه قسط آنك علاجیدر حذاق اطبادن جالینوس وغیریلر دیرلر که قسط وجع صدره نافعدر قدماء اطبادن بعضیلردخی دیرکه اعضادن قزمغه محتاج اولان اعضایه قسط استعمال اولنور باطن اعضادن ظاهر بدنه مرض جذبنه محتاج اولندقده دخی قسط استعمال اولنور فحول اطبادن رئیس ابن سینا وغیریلر بویله ذکر ایلدیکه بو کلام اول ملحد معترضك زعم فاسدنی ابطال ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك قسطده یدی شفا واردیو بیوردیغنك تفصیلنی دیرسك اطبا کندی کتابلرنده اجماع واتفاق ایلدیلر که قسط دیدکلری دوا حیض قانی وبولی ادرار ایدوب آقیدر وسمومه نافعدر وشهوت جماعی تحریك ایدر مقویدر وبال شربتیله ایچلسه باغرصقده ظهور ایدن آق سوبلجه لریکه حب قرع دیرلر وصوغلجانی قتل ومحو ایدر وچغد مرضنه که یوزه عارض اولور سمسم دانه سی کبی بر مرضدر اوزرینه سورلسه دفع ایدر وبرودت معده یه وجکر برودتنه وحماء بارده یه وحمای ربعیه یه وبونلرك غیری مرضلره نافعدر وبو قسط هندی ایکی کونا اولور برکوناسی بحریدر وبرکوناسی هندیدر قسط ابیض دینلان علاج بحری اولاندر بعضیلر عود هندی ایکی نوعدن زیاده‌در دیرلر وبحری اولان هندی اولاندن افضلدر وحرارتی هندیدن قلیلدر دیرلر وبعضیلر دیرکه ایکیسیده درجهٔ ثالثه‌ده حار ویابسلردر یعنی تفاوتلری یوقدر دیرلر حدیث شریفده عود هندی دیو ذکر اولنان قسطده ذکر ایتدیکمز منافع اولدیغنه حکما اتفاق ایتدیلر که قسط شرعا وطبا ممدوح اولمشدر کتب اطبادن قسطك منفعتلرینی تعداد ایتدیکمزك وجهی حدیث شریفی تفصیل ایچوندر زیرا حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده انك منافعنك همان عددینی اجمالا ذکر بیورمشیدی وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم شو حدیث شریفی که (فی الحبة السوداء شفاء من کل داء الا السام) بیورمشیدی قسطده سبقت ایدن کبی احتمالی صوغقدن اولان علل بارده‌نك جمله سنه شامل اوله زیرا حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه برعلاجی اصحابنك غالب حالندن مشاهده ایتدیکی حالت مقتضاسنجه وصف بیوررلر که امام مازری بویله وجه ویرمشدر شیخ الاسلام محیی الدین النووی رحمه الله تعالی دخی بویله دیدی قاضی عیاض رحمه الله دخی تقدیم ایتدیکمز کلام مازری‌یی حضرت شیخدن نقل ایدوب بعده تفصیل سخن ایلرکه حبة السودا که شونیز دیرلر اطبا بونك منافعنده اشیاء کثیره وخواص عجیبه ذکر ایلدیلر که اول خواصی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك ذکر اولنان حدیثی تصدیق ایدر جالینوس حکیم دیرکه چورك اوتی یوقاری

صچرامش قانی تحلیل ایدوب طمره ایندیرر تناول اولنسه وقارنك اوزرینه قونسه ایچروده اولان صوغلجانی قتل ایدر وقاوریلوب برخرقه ایچنده قوخولنسه زکامی دفع ایدر کندیدن انسانك دریمی قاولیان علته سورلسه دفع ایدر اعضاده معلق سیکلی وسائر سیکل وات بکی بونلری قطع ایدر وحبس اولان حیض قانی ادرار ایدر اکر حبسی اخلاط غلیظه لزجه‌دن نشئت ایتدیسه وباش آغریسنه نافع اولور آلنه سورلسه وکوده‌ده چیقان اوفاجق چبانلری واویوزی قطع ایدر وبولی واللبنی ادرار ایدر اورام بلغمیه‌یی تحلیل ایدر سرکه ایله مرهم اولنوب اورلسه واکر یاغ ایله سحق اولنوب کوزه طمله‌دلسه کوزه عارض اولان صویه نفع ایدر وکوزه ماده دوکلمکه دخی نافعدر وانکله مضمضه اولنسه دیش آغریسنه نافعدر ویلان عقربی دیدکلری بوجکك صوقه سنه نافعدر وچورك اوتی بخور اولنسه حشراتی منع ایدر قاضی عیاض دیرکه جالینوس حکیم ذکر ایلدیکه حبة السودانك خاصه سندندر که بلغمی وسودانك حرارتی دفع ایدر حب قرعی قتل ایدر وزکاملی کیمسه‌نك کردننه آصلسه نفع ویرر وحمای ربعیه‌یه نافعدر وانك منفعتی ادویهٔ حاره‌ده اولان خاصه ایله ادویهٔ حاره‌دن بعید اولماز ادویهٔ کثیره‌ده نفعی بولورز که شونیزده آنده موجوددر عموم حدیثه بناء وکاه اولور که شونیز یالکز استعمال اولنور وکاه مرکب استعمال اولنور وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك الکماة قول شریفنك تفصیلی کماء کافك فتحی ومیمك سکونی ومید نصکره همزه ایله منتر دیمکدر انك صویی کوزه شفادر بعضیلر دیرکه بو حدیث شریفك معناسی منترك صویی کندیله کوزه علاج اولنان دوایه قارشمقدر بعضیلر دیرکه کوزده اولان حرارتی تبرید ایچون اولورسه باشقه صویی شفادر اکر تبریدك غیری اولورسه آخر علاج ایله مرکب اولملیدر امام نووی رحمة الله علیه دیرکه صحیح وبلکه صواب اولان منترك ساده صویی کوزه شفادر کوزك آغریسی نوجهله اولورسه اولسون صویی صیقلوب کوزه قونور امام همام دیرکه بن وبنم غیریلرم زمانمزده کوردك که برکیمسه اعمی اولوب حقیقتده کورمسی زائل اولمشیدی یالکز منترك صویی ایله کوزینی سورمه‌لردی شفا اولوب کورمسی عودت ایلدی ذکر اولنان اعمی شیخ العدل الامین کمال الدمشقیدر مرقومك منتر صوینی استعمالی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك حدیثنه اعتقاد وحدیث ایله تبرکنه بناء ایدی اعتقاد تامی سببیله جناب حق شفا ویردی بو حدیث شریفده واحادیث مقدمه‌ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك علوم دین ودنیایه دانا وعلمی جمله‌یی محیط اولدیغی تصریح وبیان واردر وعلم طبك صحتی وفی الجمله علم طبه آشنا اولمنك جواز واستحبابی حجامت وشرب ادویه وسعوط وقطع عروق وادویه‌دن بونلرك غیریلر حقنده وارده اولان احادیث شریفه‌یه بناء درخی دکلدر که الله تبارك وتعالی ایچون مخلوقاتنده نیجه حکمت واسرار خفیه واردر وجناب حق برمرض خلق ایتمدی الا انك دواسنیده خلق ایلدیکه اول دوایه عالم اولنلر عالم اولدی واول دوایه جاهل اولنلر جاهل اولدی والله اعلم حق تعالانك (واوحی ربك الی النحل) قول شریفنه برطائفه ذاهب اولدیکه بو آیت ایله بنی هاشمدن اهل بیت رسول الله مراد اولنور که نحل انلردر شراب قرآن عظیمدر بو طائفه‌دن بری بو معنایی ابوجعفر المنصور خلیفه‌نك مجلسنده ذکر ایتدکده حضار مجلسدن بری اول کیمسه‌یه حق تعالی سنك طعامکی وشرابکی بنی هاشمك قارنلرندن چیقان نسنه‌دن قیله دیوب حضار مجلسی خنده ایتدیروب کولشدردی واول شخصی اسکات ایلدی (فائدهٔ اخری عسلك اسماء کثیره سی واردر جمله اسملرندن بری سنوت لفظیدر وسفود وشور درونده نتکیم حدیث شریفده علیکم بالسناد والسنود وارد اولمشدر وبرنامیده سلودر باله سلوی تعبیری سائر طاتلیدن تسلی وغنا ویردیکی ایچوندر نتکم خالد بن زهیر الهذلی دیر
❊ وقاسمها بالله جهدا لانتم ❊ الذ من السلوی اذا ما نشورها ❊ یعنی حضرت باری‌یه قصد قسم

ايد رمكه اى خو بان سزلربكى صيلمش اولان بالدن طاتلبسز ديوب سلوى ايله عسل مراد
ايلمش وحافظواهين بالك اسماسندندر زيرا هرنسنه كه قابل فساداوله عسل ايچنه قونسه مدت مديده
پاينده و برقرار اولورعبث بال ايله تربيه اولنسه مدت مديده حفظ ايدر ولحمى اوج آى حفظ ايدر
ميوابى التى آى حفظ ايدر اصحاب كتب سته ام المؤمنين حضرت عايشه رضى الله عنهادن روايت
ايدرلر عايشه رضى الله تعالى عنها بيورر كه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم حلوايى
سوردى وبال شربتى ايچردى علماء كرام رحمهم الله تعالى ديركه حلوى ايله مراد هرطاتلو نسنه‌در
عسلى صكره ذكرايتمك عسلك شرف ومرتبه‌سنه تنبيه ايچوندر و بو كلام بعد العام خاصى ذكر
قبيلندندر كه مقدم عموميله طاتلويه محبت ايدردى ديمشيدى تخصيص بالذكر ايدوب بال شربتى
ايچردى بيورديلر لفظ حلوى مدايله در وبو حديث شريفده ط امدز ورزقك طيباتندن هر لذيذى
كله جواز ورخصت واردر كه هرنسنه دن كزيده سنى تناول ايتمك زهد وتقوى ومراقبه‌يه منافى
اولماز خصوصا اتفاقى مصادف اولنمش اوله تاريخ اصفهانيده احمدبن حسينك ترجمه سنده
ابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدر اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات بيورر (اول
نعمة ترفع من الارض العسل) يعنى روى زميندن ابتدا رفع اولنه جق نعمت عسلدر امير المؤمنين
حضرت على رضى الله عنه بيعت ايدوب بعد النبى امام بودر دين اشتر ديمكله معروف مالك بن
حارث بن عبد يغوث النخعى الكوفى كه تابعيندندروقومنك رئيسيدر وقعهٔ يرموكده برخوش بلايه
كرفتار اولوب كوزى چقمشدى وحضرت عثمان رضى الله تعالى عنهك محاصره سنده حاضر
اولنلردندر كه اول محاصره سعادت خانه‌سنده اولدى تفصيلى اوز بحثنده خلافتى بيان ايدركن
تحرير اولنمشدر كه بروا قعهٔ جكرسوزدر ومرقوم مالك جمل وصفين وقعه‌لرينه حاضر
اولمشيدى حضرت عمربن الخطاب مرقومى كورسه مبارك يوزندن آندن دوندررردى امت
محمديه بونك شرينى جناب الله كفايت ايتسون ديردى حضرت على رضى الله تعالى عنه
قيس بن سعدن صكره مرقومى مالكى مصره والى ايلدى اثناء راهده بحر قلزمه وصولنده برايچيم
بال شربتى نوش ايتمشيدى درعقب وفات ايلدى خبرى حضرت على رضى الله عنهه بالغ اولدقده
اللريله آغزينك شرينه كرفتار اولدى ديديكه كشى اليله دانـدن مصابه دوش اولور عمرو بن
العاص رضى الله تعالى عنه حضرتلرينه مرقومك وفاتى بالغ اولدقده جنـاب حقك عسلدن
جنودى ورد ركه بويله ايدرديدى بعضيلر بوكلامى سويليان معاويةبن ابى سفياندر ديديلر
رضى الله عنه ديرلر كه مرقومك ايچديكى شربتى آغوليان حضرت عثمان رضى الله تعالى عنهك
برعبدى ايدى مرقومك وفاتى اوتوز يدى سنه‌سنك رجبنده ايدى نسائى مرقومدن ايكى حديث
روايت ايلمشدر حجاج ظالمك اخبارنده وارداولديكه بلاد فارسده طرفندن والى اولانه برنامه يازديكه
(ابعث لى من عسل خلار من النحل الابكار من الدشيفار الذى لم تمسه النار) يعنى بكا ارسال ايله
خلارنام موضعك عسلندن كه اوغل بالى اوله صيقلمش اوليه آتش دكمه‌مش اوله ابكار لفظيله اريلك
جوانلرينى مراد ايدر زيرا اوغل بالى زياده طيبدر و بهار ايشيدر وزياده طاتليدر خلار بلاد
فارسده بر موضعك آديدر عسلى خوبلق ايله مشهوردر الدشيفار لفظى كلمهٔ فارسيه‌در معناسى
صيقلمامش ديمكدر (حكم شرعيسى) مجاهد نحلى قتل ايتمكى مكروه كوردى نحلى اكل ايتمك حرامدر
نه قدربالى حلال ايسه ده آدميه كبى كه لبنى حلالدر لحمى حرامدر بعض سلف اكل نحلى مباح قيلدى
مثلا چكركه نك اكل اولنديغى كبى مباح جوابى مذهبده وجه ضعيفدر حرمتنه دليل حضرت
رسول صلى الله تعالى عليه وسلمك نحلى قتلدن نهى بيورديغيدر ابانه نام كتابده حج بحثنده نحلك قتلى
مكروهدر ديو مصرحدر فراتينك ابانه‌ده كراهتنى ذكر ايتمسى و غيريلرك قتلك حرمتنى ذكر ايتملرى

اكلنك منعنه متفرع عدم ضرورت اولوب نحلدن غيرى نسنه بولنمسنه قتلى جائز اولور مثلا جراد كبى
وقياس اولان نحلك قتلنك جواز يدر نحل ايكنه اصحابندندر كه كنديده اولان منفعته ايكنه سنك
مضرتى معارض اولمشدر زيرا نحل انسانه وغيرى‌يه حمله ايدوب صوقر را فعى كتاب جده برنجى
قوشلردن طوغان و بازوبونلرك مثلنك قتلنك جائز اولديغى ذكر ايلدى بحثلرنده مرور ايتديكى كبى
وعلتنى بويله بيان ايلديكه انلرك منفعتلرينه مضرتلرى معارض اولور كه مضرتلرى ناسك قوشلرينى
شكار ايتملريدر كنديلرده اولان مضرت سببيله قتللرينى مباح قلديلر انلرده اولان صيد منفعتى
انلرى قتلدن حفظ وخلاص ايديجى قلنمامشدر بوكا كوره نحلده قياس اولان قتلنك جواز يدر
انجق حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم نحلى قتلدن نهى بيورمغله مصون اولديلر كه
حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمك امر وفرمانه تسليم وانقياد ايله جناب حقه اطاعت
واردر بال آريسنى قوان ايچنده ايكن فروخت ايتمك جائزدر اكر مشترى جمله‌سنى مشاهده ايتديسه
اكر مشاهده ايتمديسه غائبك بيعى مثابه‌سنده در اكر نحلى اوچاركن بيع ايتديسه يتيمه نام كتابده صحيح
اولور ديو تصريح اولنمشدر تهذيبده عكسيدر صورت مسئله ام نحل قوانده اولمغله اولور ابن رفعه‌نك
ديديكى كبى ايكى وجهدنده اصح اولان نحلك بيعنك صحتيدر و نحل ايله سائر قوشلر ميانده فرق ايكى
وجهدندر برى بودر كه نحل مرغ صياد ايله شكار اولنماز ايكنجى وجه نحل غالب حالنده نسنه
تناول ايتمز انجق مرعاده بايلديغى نسنه‌لردن تناول ايدر بيننك صحتى نحلك قوانده حبسنه توقف
ايلسه كاه اولور كه حبس ايله متضرر اولور ياخود حبس سببيله بيعى متعذر اولور سائر قوشلر بوكا
مغايردر سرمذهبمز امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله تعالى ايدر بال آريسنى بيع صحيح اولماز آريلرى
وحشراتى بيع صحيح اولمديغى كبى اصحاب شافعى دليل كتورديلر كه بال آريسى كنديله انتفاع
اولنور بر حيوان طاهردر كوكرجن كبى بيعى جائزدر آرى وحشرات بوكا مخالفدر زيرا بونلرده
منفعت يوقدر ايپك بوجكى كبى قوانلرده آرى ايچون برمقدار بال ابقا اولنور اكر آرينك قوانده اولمسى
شتاده اولوب چقمه‌سى متعذر اولورسه باقى قلان بال چوق اولمق كركدر اكر غيرى نسنه آرى‌يه بالدن
غنا ويررسه بال باقى قونمغه متعين اولماز زيرا ديرلر كه آرى اكل ايده ديو طاوق كباب اولنوب قوانك
اوكنه آصه‌قرنور (لامثال) نحله متعلق ضرب مثللردر النحل من نحلة ديرلر يعنى زبونلق معناسنه
اولان نحولدن مأخوذدر فلان كيمسه آريدن زياده آرق ديمكدر واهدى من نحلة ديرلر ودخى
ضرب مثلده كلام كالعسل وفعل كالاثل ديرلر يعنى بال كبى طاتلى كلام اغاج كبى قتى ايش ديو
ضرب مثل ايدرلر كه بومثل قول ايله فعلك اختلافى وقتنده ضرب اولنور (خواص اجزاسى)
عسل حرويابسدر وعسلك خوبى موملى اولاندر وعسل بولى ادرار ايدر ومسهلدر قيئى تحريك ايدر
ومنوصادر صفرايى اينديرر ودم حار پيدا ايدر صوايله قينادلوب كوپكى آلنسه حدتى كيدرر
حلاوتى قليل وغذاسى كثير اولور و بولى وادرارى واسهالى وافر اولور وعسلك زياده خوبى كوز
موسمنده طاتليسى خالص صافى لنمش قرمزى‌يه مائل اولاندر عسلك مضرتنى ميخوش الما دفع
ايدر ولحم وغيريدن وهرنسنه كه قابل فساد اوله عسلك ايچنه قونسه مدت مديده پاينده و برقرار
اولور آب وآتش ودخان دكمه‌مش بال برمقدار مسك ايله خلط اولنوب كوزه چكلسه كوزه نزول مايه
مانع اوله وانى اعضايه سورمك كهله وسركه‌يى قتل ايدر قودز ايت طالبان كيمسه بال يالاسه نافعدر
بال عقيده‌سى سمومه نافعدر و بال مؤمنك خاصه سندندر كه بر كيمسه بال مومنى اوزرنده كوتورسه
غم وغصه ابراث ايدر اكن كندويه احتلام اصابت ايلمز بعضيلر اكل ايلسه بوخاصه‌سى ظهور ايدر
ديديلر (تعبير رؤيا) نحلى رؤياده كورمك اوجوزلغه دلالت ايدر ونحلى يانده حفظ ايتديكنى كورمك
غنايه دلالت ايدر برخطرى دخى اوله بركيمسه رؤياسنده آرى قوانى كوروب ايچندن بال چقارديغنى

کورسه مال حلاله نائل اوله اکر اول قوانده اولان باللك جمله سنی اخذ ایدوب آری ایچون بالدن ذخیره
ترك ایتدیکنی کورسه اول کیمسه برقومه جور ایلیه اکر آری یه ذخیره قویدیسه عدالت ایلیه اکر والی
ایسه یاخود برحق طلب ایدنلردن ایسه و برکیمسه باشنه بال آریسی قوندیغنی کورسه ولایت
وریاسته نائل اوله بورؤیایی برپادشاه کورسه سلطنته نائل اوله نحل یدینه حلول ایتدیکنی کورمکده
دخی تعبیر بویله در اکنجی نحل کورمك دلیل خیردر عسکری اولان و اکنجینك غیری اولان نحلی
کورمك مخاصمه یه دلالت ایدرزیرا آرینك صوتی وصوقمسی واردر ونحل عسکره دخی دلالت ایدرزیرا انلر
بکلرینه تبعیت وانقیاد ایدرلر مثلا عسکر امیرنه تبعیت ایتدکلری کبی برکیمسه رؤیاسنده نحل قتل
ایتدیکنی کورسه اعداسنه قهر ایلیه اکنجی نحل قتل ایتدیکنی کورمك خوش دکلدر زیرا نحل انك رزقی
ومعاشیدر ونحل علمایه واصحاب تصنیفه دلالت ایدر وکاه اولور که مشقت وکسب وجبایته دخی
دلالت ایدر رؤیاده عسل مشقتسز مال حلاله دلالت ایدر وخسته لکدن شفادر جناب حقك شو
قول شریفنه بناء که (یخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فیه شفاء للناس) بیورلمشدر ترجمه سی
بالاده مرور ایلدی برکیمسه رؤیاسنده ناسه بال اطعام ایتدیکنی کورسه اول کیمسه انلره خوب کلام
وخوش آواز ایله قرأن دکله ده برکیمسه رؤیاسنده بال یلادیغنی کورسه اول کیمسه تأهل ایلیه
رسول الله صلی الله علیه وسلمك حدیث شریفنه بناء که رفاعه رضی الله عنهك خاتوننه حله لازم
اولمغله اکا بیورمشیدیکه سن رفاعه یه حلال اولمازسك (حتی تذوقی عسیلته ویذوق عسیلتك)
سکا حله ایده نك بال جغزنی سن طاتمینجه اولدخی سنك بال جغزیکی طاتمینجه حله صحیح اولماز
بال جغزدن مراد جماع اولنورکن ایکی طرفه ظهور ایدن لذتدر رؤیاده بال یمك دوست ایله معانقه
ایدوب تقبیل ایتمکدر چچلی بال کورمك حلالدن میراثدر وشرکتدن بالدر ابن سیرین رحمه الله
دیرکه موملی بال رزق حلالدر زیرا اکا آتش دکمه مشدر برکیمسه اوکنده موملی بال قونمش کورسه
انك قتنده علم عزیز اولمغه دلالت ایدر که ناس کندیدن دکلمه سنی مراد ایدرلر چچلی یعنی کومجلی بالی
یالکز کورسه مال غنیمتدر اکرقاب ایچنده کورسه صاحب علم بر رجله ومال حلاله دلالت ایدر و بورؤیا
زاهد غنی حقنده مالدر وایولکدر ودیندر برکیمسه چچلی بال یدوکنی کورسه که اوسته ده خالص
بال اوله اول کیمسه برجانبه نکاح حلنه والله اعلم ﴿ نحوص ﴾ نونك فتحی وحاء مهمله نك
ضمیله یوکلی قالمین دیشی مرکب اتان حابل معناسنه جمعی نحص ونحاص کلور ﴿ نسر ﴾
کرکس دیدکاری معروف قوشدر جمع قلتی انسر جمع کثرتی نسور کلور ابوالابرد وابو الاصبع
وابو مالك وابو المنهال وابو یحیی کرکسك کنیه لریدر دیشی سنه ام قشعم دیرلر وکرکسه نسر تسمیه
اولندیغی اکل ایده جکی نسنه یی بورنیله دیدوب بعده یوتدیغی ایچوندر وکرکس برعارف قوشدر
صیحه وآوازنده دیرکه ای آدم اوغلانی مرادك قدر صاغده قالسك موت سکا ایرشور حضرت
حسن بن علی رضی الله تعالی عنه بویله دیمشدر مصنف مرحوم دیرکه طول عمرندن نسریته
مخصوص اولانه بناء نسرك بوکلامی سویلمسنده مناسبت واردر یعنی بعید دکل بوقدر عمره بناء
اول کلام اندن صادر اولمق کرك دیرلر که کرکس زیاده عمری اوزون قوشدر بیك سنه معمر اولور
وکرکس طوغان بورنلیدر مخلبی یعنی برتچی طرناغی یوقدر انجق مخلبلرکبی کسکین طرنقلری واردر بازایله
خروس چفتلشورلر برقوم زعم ایدر که کرکسك دیشی سی ارکنك کندویه نظریله یمرطلر یعنی چفتلشمزلر
دیمشلر وکرکس یمورطه سن باصمز همان یوجه یره کونشه قارشو یمرطلر حرارت آفتاب یمورطه سنه
باصمق یرینه کچر وکرکسك کوزی حدتلیدر درت فرسخلق یردن لاشه یی کورر وحاسهٔ شمی
بینهایه درلکن رایحهٔ طیبه شم ایلسه ساعتیله هلاك اولور واوچمسی زیاده شدتلی وقنادلری
زیاده قوی اولان قوشلردندر بویله که مشرق ایله مغرب اراسنی برکونده پرواز ایدر و برلاشه

اوزرینه قوندقده اول لاشه ده قره قوش وارایسه قره قوش اندن یدکجه تأخیر ایدوب یمکه باشلمز
زیرا جمله یرتجی قوشلر اندن خوف ایدرلر وکرکس یوب ایچمکه حریص وراغب قوشدر برلاشه یه
قوندقده اول قدر یرکه پروازه قدرتی قالماز تاکه برقاج کره صحرا یوب طبقه طبقه هواده یوجه لنوب
تاکه ریح التنه کیره که پرواز ایده کاه اولور که اول حالده ناسدن ضعیف کیمسه لر انی صید وشکار
ایدرلر دیشی کرکس یمورطه و یاورومه یراصه قوشی مضرت ایتمیه دیو یواسنه چنار یپراغی دوشرکه
یراصه فرار ایده دیوزیرا یراصه نك طبعیدر که چنار رایحه سندن حظ ایتمز وکرکس اشندن آیرلدیغنه
زیاده محزون اولان قوشلردندر که بربرندن آیرلسه یأس چکوب حزنیله هلاك اولور وکرکسه الهام
اولنان غریب حالتندرکه دیشسی یمورطلیه جق اولدقده هندستانه کیدوب هنددن جوز
اسلو بنده برطاش کتوررکه تحریك اولنسه ایچندن برطاش صداسی اشیدیلور اول طاشی اشنك
اوزرینه یاخود التنه قورنا که اندن عسر ولادت دفع اولوب سهولتله یمورطلر امام قزوینی بوطاشی
بعینه عقاب بحثنده ذکر ایلمشدر بحثنده مرور دخی ایلدی یرتجی قوشلر ده جثه سی کرکسدن
بیوك قوش یوقدر وکرکسه ابوالطیر دخی دینور نتکم شاعر شعرنده کی ابوطیر لفظی ایله کرکسی
مراد ایلمش ۞ شعر ۞ فلا وابی الطیر المربه فی الضحی ۞ علی خلد لقد وقعت علی لحم ۞ یعنی قوشلقده
قناد اوروب یرفاره سی اوزرینه واقع اولان ابوالطیر یعنی کرکسك ربی سنه قسم ایدرمکه تحقیق اول
کرکس ات اوزرینه ایندی لفظ لا زیاده در قسمی تأکید ایچون کلمشدر جناب حقك (فلا وربك) قول
شریفی کبی کرکس قوشلرك اولوسیدر نتکم یافعی نفحات الازهار ولمحات الانوار نام کتابده حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله عنهدن روایت ایدر که راوی ایدر حبیبم حضرت رسول صلی الله تعالی
علیه وسلمدن ایشتدم بیورر که حضرت جبرائیل علیه الصلوة والسلام بکا نازل اولوب دیدیکه
یامحمد هرنسنه نك سیدی واولوسی واردر انسانك سیدی واولوسی حضرت آدمدر ولد آدمك
اولوسی سن سك رومك اولوسی صهیبدر فارسك اولوسی سلمان در حبشك اولوسی بلالدر
رضی الله تعالی عنهم اغاجلرك اولوسی سدرة المنتهی اغاجیدر قوشلرك اولوسی کرکسدر
آیلرك اولوسی رمضاندر کونلرك اولوسی یوم جمعه در کلاملرك اولوسی عربیدر عربینك اولوسی
قرأندر قرأنك اولوسی سورهٔ بقره در طبرانی معجم اوسطنده حضرت عایشه رضی الله تعالی
عنهادن روایت ایدر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلر که (قال موسی
یارب اخبرنی باکرم خلقك علیك فقال جل وعلا الذی یسرع الی هوای اسراع النسر)
یعنی حضرت موسی علیه السلام یارب مخلوقاتك سنك اوزریکه خیرلو واکرمنی بکا خبرویر دیو
نیازمند اولمشلر جناب حق جل وعلا بنم عشقمه کرکسك مطلوبنه سرعت ایتدیکی کبی
سرعت ایدن قوللرم اکرم مخلوقدر دیو بیوردیکه بو حدیث شریف تمامیله نمر بحثنده یقینده
کلور ان شاء الله تعالی امام بیهقینك شعب ایمان کتابنده عبد الرحمن عبدیدن منقولدر که دیرکه
اولیاء کرامدن جنید بغدادی رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن ایشتدم سویلر دیکه
شکرك حقی بودر که کندویه انعام اولنان نسنه ایله جناب حقه عاصی اولمیه و برکیمسه که لسانی
ذکر باری ایله مألوف اوله خنده ایدرك جنت اعلایه داخل اولور وسویلر دیکه جناب حقك
قوللری وارکه ذکر الله ایله قلبی مکان طوتر یعنی ذکره چوق سعی ایدر کرکس
یواسنده مکان طوتوب اکلندیکی کبی بعضیلر دیدیلر که ایدر بخت نصر که دنیایه
مالك اولان مشهور پادشاهدر جناب حق آنی کرکس صورتنده مسخ ایدوب دوندردیکه

قوشلرك پادشاهی اولدی بعده ارسلان صورتنه مسخ ایلدی سباعك پادشاهی اولدی بعده
اوكوز شكلنه مسخ اولدی دوابك پادشاهی اولدی یدی سنه بووجهله صورتی مسخ وتبدیل
اوزره قالدی بوحاللرك جملهسنده قلبی بنه انسان قلبی كبی ایدی سلطنتی حالی اوزره قالدی
بعده حال بشریته رد اولنوب سلطنتی احسان اولندی ایمدی بوقوله ذاهب اولمق باطل اولان
تناسخ ایله قائل اولمقدر كه اول مذهب باطل واعتقادی كفردر ودخی بخت نصرك
اسلامی حقنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر وفاتندن مقدمجه مسلمان اولدی دیدیلر
و بعضیلر بیت المقدسی و ایچنده اولان كتابی احراق ایلدی ونیجه پیغمبرلر قتل ایلدی
جناب حق اكا غضب ایدوب توبهسنی قبول بیورمدی دیدیلر انتهی الكلام دیدیلر كه
وقتا كه بخت نصر كندی صورتنه رجوع ایدوب سلطنتی اكا احسان اولندیسه دانیال نبی
علیه السلام وآنك اصحابی بخت نصر قتنده اكرم ناس ایدیلر مجوسیلر حسد ایدوب
بخت نصره دیدیلر دانیال شراب ایچدكده كندویه مالك اولمیوب تبول ایدر حالا كه بووصف بینلرنده
عیب وعار ایدی بخت النصر بونلره برطعام حاضر ایلدی یبوب ایچدیلر وبوابنه تنبیه ایلدیكه
بوله ابتدا چیقنه نظر ایله وانی طوتوب انجیر اغاجی مثالی دكنك ایله ضرب ایله واكر بخت
نصر بنم دیوب خلاص اولمق استرسه اصغا ایتمیوب بخت نصر قتلكی فرمان ایلدی دیو دفع ایله
دیمشیدی قضارا بول ایچون ابتدا طشره چیقن بخت نصر اولمغله چقان بواب كوردیكی كبی محكم
بغلدی بن بخت النصرم دیه كوردی كاذبسن بخت نصر قتلكی فرمان ایلدی دیوب یدنده كی
دكنك ایله اوروب بخت نصری هلاك ایلدی اصحاب مبتدا بووجهله روایت ایتمشلردر حضرت
علیدن رضی الله عنه منقولدر نمرود جبار حضرت ابراهیم علیه السلامك رب تعالا ایله كندویه مخاصمه
ایتدیكنی كوردكده اكر ابراهیمك دیدیكی حق ایسه كیروطورمام تا كه كوكه چیقوب انده اولانی
بلمینجه دیدی درت كركس یاوروسی پیدا و زیاده بسلیوب بیودكلرنده كوشك صورت برتابوت
یاپدیروب بر پنجره اشاغیسنه و بر پنجره یوقاریسنه قویدردی نمرود عنود برشخص ایله تابوته كیروب
اوتوردیلر اطراف تابوته اغاچلر دیكوب اغاچلرك باشلرینه اتپارهلری قویدی وتابوتی اول
كركسلرك اباقلرینه بغلیوب قیو وردی انلرده اتی المق امیدیله سمایه طوغری اوچدیلر تا كه
بركون كاملا اوچوب هوادهاو زاقلندیلر نمرود یانندهاولان شخصه یوقاری پنجرهیی
كشاد ایدوب سمایه نظر ایله یاقلشمشمیوزدیدی اولدخی اچوب نظر ایلدی سما كالاول یوجهدر
دیو خبر وردی بعده اشاغی پنجرهیی كشاد ایدوب ارضه نظر ایله نیجه كوررسك دیدی اولدخی
اچوب بقدی ارضی دریك صوكبی طاغلری دخان كبی كوریرم دیدی كركسلر بركون دخی اوچوب
اوقدر یوجهلندیلر كه جو سماده اولان روزكار اوچلرینه حائل اولدی تكرار نمرود یانندهكی
شخصه پنجرهلری آچ نظر ایله دیدی اولدخی یوقاری پنجرهیی آچوب كوردیكه سما كالاول یوجهدر
اشاغی پنجرهیی آچدی كوردیكه ارض دخان مظلمه كبی قرا كولقدرها تفدن ندا اولندیكه
ایها الطاغیه نه مكانی مراد ایدرسن عكرمه رحمه الله تعالی ایدر نمرود ایله تابوتده بر غلام بیله
ایدیكه تیر وكمان وسلاح آلمشیدی اول صدایی ایشیدنجه آسمانه طوغری براوق آتدی اوق
بر بالغك قانیله بولشمش اولدیغی حالده كیرو یانلرینه دوشدی مكر حكمت باری ایله بربالق دریادن
كندینی هوایه اتمش اكا طوقنمش برروایتده هوادهبرقوشه طوقنوب قوشك قانیله بویانمشیدی
دیرلر نمرود كذاب اوقده قانی كورنجه اله سمانك شغلنه بوقدر بكا كفایت ایدر یعنی حاشا آنیده
مجروح ایدوب انتقام الدم دیدی راوی ایدر بعده نمرود یانندهكی شخصه امر ایدوبات بغلواولان

اغاچلری باشی اشاغی كتوردیدی اولدخی باشلرین اشاغی ایلیوب یردن طرفه كلدكده
كركسلر تابوتله اینمكه باشلیوب شویله ایندیلر كه تابوت ونسورك سرعت سیرلرینی طاغلر بیله
ایشیدوب قورقوب سمادن بر واقعه حادث اولیور وقیامت قوپدی ظن ایتدیلر آز قالدیكه یرلرندن قوپهلر
بوقصهنك بیانی حق سبحانه وتعالانك * وان كان مكرهم لتزول منه الجبال * قول شریفیدر كه
بوآیت كریمه اول قصهدن عبارتدر ابن مسعود رضی الله عنه بوآیت كریمهده اولان كان لفظ شریفن
كاد تلاوت ایتدیلر دال مهمله ایله وعامه نون ایله قراءت ایلدیلر ابن جریج ایله كسائی لتزول اوقودی
لام اولینك فتحی ولام ثانیهنك رفعیله عامهٔ علماء كرام رحمهم الله تعالی الی یوم القیام حضرتلری
لام اولینك كسری ولام ثانیهنك نصبیله تلاوت ایلدیلر (الحكم) حكم شرعیسی استخباثی
اولوب جیفه اكل ایتدیكی ایچون كركسی اكل حرام اولمقدر (الامثال) ضرب مثلدر عربلر ضرب
مثلا ندهاعمر من نسر یعنی كركسدن زیاده عمری اوزون دیرلر (واتی الابد علی ابد) دیرلر یعنی لبد تعبیر
اولنان كركسك اوزرینه زمان ودهر كلدی دیو ضرب مثل ایدرلر بومثلك اصلی و بولبد تعبیر اولنان
كركس قوم عاددن لقمان بن عادیدی كركس عمری قدر صاغ قالمق میانده مخیر اولدی آخر اولن
یدنجی كركسك ادیدر و بولقمان شول كیمسهدر كه حق سبحانه وتعالی كتاب كریمنده ذكر بیوردیغی
عاد قومی انی ایلچیلر یله حرمه كوندرمشلر ایدی تا كه آنده كیدیلر ایچون دعا ایدوب واستسقا ایدهلر
وسببی بویله اولدیكه قوم عاد دیاریمنده عتو وطغیانی عادت ایدوب كندیلره بعث اولنان حضرت
هود علیه السلامه اطاعت ایتمهملریله جناب حق انلردن رحمت بارانی امساك ایدوب بینلرنده قحط
وغلا واقع اولدی اول اثناده دخی كعبهٔ مكرمه ملجأ انام اولمغله كعبهده استسقا ایه مرقوم لقمانی
برقاچ اشخاص ایله كعبهیه كوندردیلر وقتا كه ایلچیلر مكهیه وصول بولوب اول وقت مكهده عمالقه
قومی ساكن اولمغله رئیسلری معاویة بن بكرك خارج حرمده ومكه طشره سنده اولان خانه سنه
مهمان اولدیلر اولدخی انلری اینديروب اكرام ایلدی زیرا عاد قومی معاویهنك دایلری
واصهارلری ایدی وایلچیلر برآی مرقومك خانهسنده اكلندیلر وبرآیده دخی كلمشلر ایدی قوم عاد
كرفتار اولدقلری بلایه دعا ایچون بونلری ارسال ایتمشلركن وقتا كه معاویه انلرك طول مكثنی كوردیسه
خاطرینه كوچ كلوب دایلرم مصیبتله هلاك اولدی بونلر یاتمد مسافر اولوب طوررلر بلم كه بونلره نه
ایش ایدم دیو ایلچیلرك حالندن كندینك ایكی سازنده جاریهلری وارایدی مهمانلر ایله اكل وشرب
ایدوب انلره شعرسویلدردی جاریهلر دخی برشعرسویلیه كه كیمك كلامی اولدیغی
بیلمیهلر اومواوركه شعر كندیلرینی صوب مأمورلرینه تحریك ایده دیدیلر اولدخی برشعرسویلیوب
ایلچیلری نوبتخوانه خدمت ایچون كوندرلدكلرینی تذكیر واشعار ایلدی چقان جاریه سازندهلر
اول شعری چاغردیلر ایلچیلر بربرینه قومكز كرفتار اولدقلری بلادن دعا ایچون كوندردی
سزكیجكدیكز حرم شریفه كیروب قومكز ایچون استسقا ایدك دیمكه باشلدیلر ایچلرندن مرثد بن
سعد حضرت هود علیه السلامه سرا ایمان كتورمشدی والله دعا ایتمك ایله یغمور اولماز همان پیغمبریكزه
اطاعت وربكزه انابت ایدك كه باران ایله سقی اولنهسز دیوب بو اثناده اسلامنی اظهار واسلامنی ذكر
ایله اشعار اوقودی ایلچیلر معاویة بن بكره مرثد بن سعدی بزدن حبس وتأخیر ایله بزمله معاملهیه
كتمیه زیرا دین هوده امتثال وكندی دینمزی ترك ایلدی دیوب بعده مكهیه كتدیلر كه قوم عاده
استسقا ایدهلر وقتا كه ایلچیلر مكهیه طوغری كتدیلر كه مرثد بن سعد ومعاویهنك خانهسندن چیقوب
انلر دلخواهلری اولان دعایه اغاز ایتمدین ایرشدی وایلچیلر دعایه باشلمدن كندی دعایه باشلیوب یارب
یالكز بنم نیازیمی احسان ایله قوم عادك ایلچیلرینك دعاسنهبنی ادخال ایلمهدیدی ایلچی باشی قیل
نام برشخص اولمغله ایلچیلر دخی دعا ایلدیلر كه یارب قیلك دعاسنی مستجاب ایله بزم مأمولمز ایله

انك مأمولنی روا كور قبلده دعایه باشلیوب یا الهنا اكرهود صادق ایسه بزه یغمور احسان ایله زیرا بز هلاك اولدق دیدیجه جناب حق سماده بیاض وقرمزی وسیاه اوچ بلوط پیدا ایلدی وبلوط ایچندن برمنادی ندا ایلدیكه ای قیل شو بلوطلر ایچندن سكا و قومكه یاره یانی اختیار ایله دیو قیل نام شخص دخی سیاه بولوطی اختیار ایلدی زیرا بیلوردیكه سیاه بلوطده یغمور وصو چوق اولور سیاهی اختیار ایدنجه برمنادی دخی چاغردیكه وفات وهلاكی اختیار ایلدك كه قوم عاددن برینی باقی قویمدك وحق تعالی قیلك اختیار ایتدیكی سیاه بلوطی ایچنده اولان نقمت وقهر ایله قوم عاده سوق ایدوب برده دن انلرك اوزرلرینه ظهور ایلدیكه اول دره یه مغیث دیرلردی اكثری یغمورلری اول وادیدن ظهور ایدردی چون سیاه بلوطی كوردیلر بشارتلنوب بو سحاب برعارضدركه یغمورایله بزه كلوردیدیلر جناب حق حضرت هود علیه السلامك انلره مقابلهده جواب سویلدیكنی بیان ایدوب آیت كریمهسنده بیورركه * بل هو ما استعجلتم به ریح فیها عذاب الیم * یعنی اول یغمور ویرنسنه دكلدر سزلر ایلچی كوندروب عجله طلب ایتدیككزنسنه در اول بر ریحدركه آنده عذاب الیم واردر واول ریحك ایچنده اولان عذاب آتلری ابتدا كورن عاددن برعورت ایدی بلدیكه بوریح مهلكه در اول عورتهمهدده دیرلردی چون عذابی اشكاره كوردی فریاد ایدوب بیهوش اولدی وقتاكه افاقت بولدی نه كوردك دیو سؤال ایتدیلر ریحك ایچنده آتش علولری كبی صورتلر كوردمكه اوكارنجه آدملر یدوب كتورورلردیدی جناب حق عذاب یلنی یدی كیجه سكزكون بربری اردنجه قوم عاده تسخیر وحواله ایلدیكه عاددن بركیمسه قویمیوب جملهسین هلاك ایلدی حضرت هود كندیله اولان مسلمانلر ایله كندی حوالیسنده طورردیكه ریح كندیلری انجدمیوب بلكه صفا ویرردی وقوم عادی یردن قالدیروب طاشه چالوب جملهسنی بو وجهله هلاك ایلدی وقوم عاد هلاك اولدقده لقمان جناب حقدن طول عمر نیاز ایتمشیدی اوتسمز وصوسمز طعده اولان یدی صغر عمری قدر یاخود یدی كركس عمری قدر صاغ قالمق میاننده مخیر قلندیكه انلرك بری هلاك اولسه یرینه بری دخی كله لقمان كركسی اختیار ایدوب یمورطهدن چقدیغی كبی كركس یاوروسنی طوتوب تربیه ایدردی سكسان سنه اولدی كركسك التبسی هلاك اولوب یدنجیسنه لبد تسمیه اولندی اولدخی پیروب پروازدن عاجز اولوب لقمان اكا ای كركسم صیچرایوب قالق دیو سویلردی وقتا كه لبد دخی هلاك اولدی لقمان وفات ایلدی مصنف مرحوم ذكر اولنان یدی صغری بر كلام مسجع ایله تعبیر ایدوب ایتدی * خیر لقمان بین ان یعیش عمر سبع بقرات سمر من و اظب عفر فی جبل وعر لا یمسها القطر * سمر لفظی اسمرك جمعیدر قره یاغز معناسنه واظب ظبینك جمعیدر آهولر معناسنه مقصود بقراتی آهولره تشبیهدر وعفر شول آهویه دیرلر كه بوینی قصه اولوب چندان سكرتمیه ووعر ایری وخشین معناسنهدر ومنقولدر كه حضرت باری ریحه امر ایتمكله ریح قوم عادك اوزرینی قوم ایله طولدیروب بركیجه سكزكون قوم التنده اولدیلر كه قومك التندن آه اینلری كلوردی بعده ریحه امر ایلدی قوملری اوزرلرندن كیدردی و برجنس سیاه قوش كوندردیكه قوشلر كلوب قوم عادی قالدیروب دریایه آتدی قوم عادك هلاكی وقتندهك ریح كیل ومقدار ایله چقردی اول كون اولدقدهریح خزینه دارلری اولان ملائكه كرامه غلبه ایدوب زیاده چقدیكده نه مقدار چقدیغنی انلردخی بیلهمدیلر حدیثده كلدیكه (انها خرجت علی قدر حرم الخاتم) یعنی قوم عاده چیقن یل خاتم حلقهسی قدر یردن چقمشیدی حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن منقولدر كه حضرت هود علیه السلامك مزار پرانورلری حضر موت نام شهرده برقزیل دپهنك اوزرندهدر دیمشدر عبد الرحمن بن سابط ایتدی بیت شریفده ركن ایله مقام ابراهیم وزمزم اراسندهطقسان طقوز پیغمبر مزاری واردر كه اول جملهٔ پیغمبردندرهود وشعیب وصالح واسمعیل

علیهم السلام طائفهٔ عرب بو لبدی اشعارلرنده بیشمار ذكر ایلدیلر باب لامده لبدك ذكرینه متعلق شعر سبقت ایلمشدر (تمه) دارقطنی عقبة بن عامر الجهنیدن رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیكه راوی ایدر اول سلطان سریر ارشاد علیه اكمل الصلوات بیورر (لما عرج بی الی السماء دخلت جنة عدن فوقعت فی یدی تفاحة فلما وضعها فی یدی انقلبت حورا عینا مرخیة اشفار عینها كمقادم النسور فقلت لها لمن انت قالت للخلیفة من بعدك) یعنی معراجه عزیمت ایلدیكمده جنت عدنه داخل اولدم كوزیمه برالما طوقندی چون المایی المه قویدیلر الما برمقبول حور عینه منقلب اولدیكه دیدهلرنده كیربكلری كركس قوادملری كبی بن اكا سؤال ایدوب سن كیمك سن دیدم سندن صكره خلیفه اولان ایچونم دیدیكه پرهیز كار وعدل شعاری اولان خلفایه مژدهدر (خواص اجزاسی) كركسك یوركی قورد دریسنه صاریلوب بركیمسهنك اوزرینه بغلنسه محبوب اولوب مهابتلی اوله و پادشاه وغیریلرقتنده حاجتی روا اوله ویرتیجی جانورلر اكا كاركیر اولمیه كركسك كككلرندن بربیولك كوكی آلنوب ملوك وسلاطینه خدمت ایدن كیمسهنك اوزرینه بغلنسه غضبلرندن امین اولوب یانلرنده محبوب اوله صول اویلو غنك كوكی اسكی سیجه مرضی اولان كیمسهنك اوزرینه بغلنسه نفع ایدوب اوكولدر كركسك انجكنك سكری نقریس مرضلی اولان ایاغه بغلنسه شفا ویرر صاغ ایاغنی صاغ ایاقدهكی مرض ایچون صولنی صول ایاقدهكی مرض ایچون بغلملیدر براوطه كركس یله كیله بخور اولنسه آنده حشرات قالمز كركسك جكری احراق اولنوب كول صو بیله ایچلسه قوت باهه منفعت عظیمه ایله نافعدر یمورطهسی آلنوب بیاضی صاریسنه برخوش قارشدیریلوب اوچ كون بونكله ذكره سورلسه قوت عجیبه ایله قوی اولور كركسك اودی ماء بارد ایله یدی كره كوزه سورمه اولنسه وكوزك اطرافنه سورلسه كوزه نازل اولان صویه نافعدر كركسك یوقاری چكهسی برخرقه ایچنده بركیمسهنك كردننه آصلسه اكا هوام وحشرات قریب اولمیه برخاتونك ولادتی عسیر اولسه كركس یلكلرندن برینی اول خاتونك التنه قوسهلر ولادتی سریع اوله (تعبیر رؤیا) كركس كورمك پادشاه ایله تعبیر اولنور بركیمسه بركركسی كندیله نزاع ایدر كورسه پادشاه اكا غضب ایلیه و برظالمی اكا حواله ایلیه زیرا حضرت سلیمان علیه الصلوة والسلام كركسی سائر قوشلر اوزرینه حواله ایلمشیدی وسائر قوشلر اندن خوف ایدرلردی بركیمسه كندویه مطیع بركركسه مالك اولدیغنی كورسه سلطنت عظیمهیه نائل اوله بركیمسه رؤیاسنده كركسه مالك اولوب كركس كندیله اوچسه اول كیمسه خوف ایتمیه زیرا انك حال وشانی عالی اولوب جبار عنید اولور بالاده نمرود وقعهسنه بنا بركیمسه رؤیاسنده كركس یاوروسنه نائل اولسه صاحب هدایت برعظیم والدی اولور بورؤیایی وقت نهارده كورسه خسته اوله واول یاورو كندینی طرملدی ایسه خستهلكی طویل اوله بوغازلنمش كركس كورمك شاهلردن برپادشاهك وفاتنه دلالت ایدر بركیمسه حامله خاتونلر ایچون كركس كورسه اول خاتونلر اولادلرینی امزیرجی دایهلر كوررلر یهود دیركه رؤیاده كركس انبیا وصالحین ایله تعبیر اولنور زیرا توراتده صالحین وطننه عارف ویاوروسنه شفقت ایدن كركسه تشبیه اولنمشدر ابراهیم كرمانی دیركه كركس اكبر ملوك ایله تعبیر اولنور زیرا جناب حق كركس صورتنده برملك خلق ایلدیكه قوشلرك ارزاقنه اول موكلدر جاماسب ایتدی بركیمسه رؤیاسنده كركس كورسه یااوازینی ایشتسه بركیمسه ایله خصومت ایلیه ابن مقری ایتدی بركیمسه كركس كورسه یاكركسك اوزرینه حكومت ایلسه عز وجاهه ونصرت اعدایه نائل اولوب عمر طویل ایله معمر اولور بورؤیایی كورن اهل جد واهل اجتهاددن ایسه ناسدن منقطع اولوب عزلت

اتمسنه ده دلالت ايدر ياخود وحدتده اولور كه كمسه ايله ساكن اولماز اكر پادشاه ايسه اعداسنه
فرصتياب اولور وكاه اولور كه انلر ايله صلح وشر ومكايدلرندن امن وصلاح واموالدن انلرك يانلرنده
اولان ايله انتفاعه دلالت ايدر بو رؤيايى كورن اكر عوام ناسدن ايسه كندويه لايق مرتبه يه ياخود
ماله نائل اولور واعداسنه نصرت ايدر وكاه اولور كه كركس كورمك بدعت وهدا دن ضلالته
دلالت ايدر نعوذ بالله تعالى جناب حقك شو آيت كريمه سنه بناء كه ❊ ولا يغوث ويعوق ونسرا
وقد اضلوا كثيرا ❊ بيورمشدر بو آيتده نسر زمان جاهليتده بر معروف پوتك آديدر ديشى كركس
كورمك صاحب خطا اولان عورتلردر وصغارى اولا راوى ايدر طوشنجيل قوشى دخى
رؤياده كوراسه تعبيرى سنوال محرر اوزره در وكاه اولور كه كركس كورمك وفاته دلالت ايدر
زيرا كركس روحلرقوپه روب ميته وجيفه اكل ايتديكى ايچون وكاه اولور كه كركس كورمك عيال
اوورنه خيرينه دلالت ايدر والله اعلم ❊ نساف ❊ بورنى بيوك بر قوشدر ابن سيدو قولنجه
❊ نسناس ❊ محكم نام كتابده صاحب محكم ديركه بو انسان صورتنده بر جنس مخلوقدر
ولفظ نسناس انساندن مشتقدر خلقتلرى ضعيف اولديغندن انتهى الكلام ونسناس نونك
كسريله وبعضيلر فتحيله ضبط ايلدى امام جوهرى صحاحنده ديركه نسناس خلقدن بر نوعدر كه
يورودكده بر اياغى اوزره صچرايرق يورر امام مسعودى مروج الذهب آدلو كتابنده ايتدى
نسناس انسان كبى بر حيواندر برالى واردر صودن چيقر وانسان كبى سويلر وانسانه ظفر بولنجه
انسانى قتل ايدر قزوينى اشكالنده ديركه نسناس مخلوقدن بر نوع مخلوقدركه كويا بر آدمك
نصفيدر برالى و براياغى وبر كوزى ويارم باشى واردر براياغيله صچرايوب كزر وزياده سكردر وانسان
كبى سويلر صين جزيره لرنده بولنور امام دينورينك مجالسه نام كتابنده نسناس يمنده اولور بر مخلوقدر
برالى وبراياغى واردر صچرايوب كزر اهل يمن انى شكاره چيقرلر ديمشدر نتكم حكايه اولنور كه بردفعه
برنيجه كمسه لر نسناس صيدنه چيقوب كزرلركن اوج دانه سنه راست كلوب شكار اتمك ايچون اردينه
دوشديلر وبرينه يتشوب طوتدقلرنده ايكيسى صيق ميشه لك ايچنه كيروب كوزدن مستور اولديلر
پس صيد ايتدكارى نسناسى بوغازلدقلرنده صيادك برى يولداشنه برادر خيلى سمز ايمش ديدكده
ميشه ايچنده مستور اولان ايكى نسناسك برى سوز آتوب يانيجه سموز اولسونكه دائما فستق يرايدى
ديدكده صيادلر ميشه نك ايچنه كيروب آنيده طوترلر بو اثناده سوزه كلوب محلنده سكوت ايلك نجب
نافع ايمش ديدكده اول برى ده سوزه كلوب سكوتى بن ايدرم ديمش صوتندن انك ده اولديغى يرى
بولوب صيد ايدرلر ميدانى امثالندن باب همزه ده ابو دقيسدن نقلا ديركه ناس نسناسى اكل ايدرلر
نسناس بر كروهدر كه هر برينك برالى وبر اياغى ويارم باشى ويارم بدنى وار در وديرلر كه نسناس
سام اوغلى ارمك نسلندندركه عاد وثمود كه قرنداشلريدر كنديلر عقل ايله متصف دكللردر هند
درياسنك كنارنده سازلق وقامشلق يرده اكلنورلر طائفه هنود انى شكار ايدوب اكل ايدرلر وانلر
عربى كلام سويلرلر وكنديلر عرب اسميله مسمى درو شعرلر سويلرلر تاريخ صنعاده منقولدر كه بر تاجر
كيمسه نسناسك اولديغى بلاده واروب انلرى كورديكه براياقلرى اوزره صچرايوب كزرلر واغاجه
چيقرلر وبرى طوتر ديو خوفلرندن كلبدن فرار ايدرلر انلرك بريندن ايشتديكه شو شعرى سويلردى
شعر ❊ فررت من خوف الشراة شدا ❊ اذ لم اجد من الفرار بدا ❊ يعنى بن شرير كمسه لرك خوفندن فرار
ايدرمكه فراره عوض اولور نسنه بولمدم يعنى كلبدن زياده خوف ايدوب فرار ايدم دخى چارم يوقدر
❊ قد كنت قدما فى زمانى جلدا ❊ فها انا اليوم ضعفت جدا ❊ يعنى سلفده جوانلغمده متانتلى
ايدم شمدى غايت ضعيف اولدم ديمش ابو نعيم حليه نام كتابنده ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن
روايت ايدر بيورمشلر كه (ذهب الناس وبقى النسناس) يعنى كامل انسان كيدوب نسناس مثالى

يارم آدم قالدى ديدكده نسناس نه دركه ديو سؤال اولندى جوابده ❊ الذين يتشبهون بالناس وليسوا
بناس ❊ نسناس شول كمسه لردركه خلقتده ناسه مشابهدرلر حالا كه ناس دكللردر كويا كه
صورتلرى آدم صورتى فعللرى كامل انسان فعلى دكل ديمش امام دينورينك مجالسه نام كتابنده
حسن بصرى رحمه اللهك كلامندن منقولدركه ❊ ذهب الناس وبقى النسناس ولو
تكاشفقم ماتد افنتم ❊ يعنى كامل انسانلر وفات ايدوب يارم آدملر قالديكه انلرك سرينه واقف
اولسه كز انلرى دفن ايتمزديكز يعنى شريعتله عامل اولميان شرير ودسيسه كارلر قالديكه
فتنه وفساد حاللريدر ديمش وبو مضمون فايق نام كتابده وابن اثيرك نهايه نام كتابنده وغريب
هرويده ابو هريره رضى الله عنه حضرتلرندن دخى منقولدر بعضيلر ديركه نسناس يأجوج ومأجوجدر
وبعضيلر ايتدى نسناس صورت انسانده بر مخلوقدركه بعض نسنه ده انسانه بكزيوب وبعض
نسنه ده مخالف اولديلر حالا كه بنى آدم دكللردر بو معنادن مأخوذدر شو حديثكه عاد قومندن
بر قبيله پيغمبرلرينه عاصى اولمشيدى جناب حق انلرى نسناسه مسخ ايلديكه هر برينك برالى
وبراياغى وار بر طرفدن قوش فرار ايدركبى فرار ايدرلر وبهايم ياييلوركبى يايلورلر امام
احمد حنبلى زهد نام كتابنده مطرف بن عبد اللهدن روايت ايدركه ناسك عقل ودانشى زمانلرى
مقدارى اوزرينه دردمشدر يعنى جوان ايكن اولان عقلى وكهل ايكن اولان عقلى وپير ايكن اولان
عقلى كبى اونا كوندر ودخى ديمشدركه ناس عقل ودانش ايله متصف اولانلردر نسناس شول
كيمسه لردركه مال ناسى بغير حق آلمغه شروع ايدوب طالرلر كريمى ايتدى ابو نعيمدن ايشتدم
چوق كره سويلرديكه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهانك شو كلامى بكا تعجب ويرر ❊ ذهب
الذين يعاش فى اكنافهم ❊ يعنى اطرافنده تعيش اولنه جق مرد صالحلر كتدى وابو نعيم بوكا
تعجب ايدرك كندى دخى بو كلامه نظيره شو شعرى سويلركه ❊ ذهب الناس فاستقلوا وصاروا ❊
خلفاء فى اراذل الناس ❊ يعنى مرد كامللر كيدوب ارذل ناسى خلف ويرلرينه نائب قيلديلر (بى اناس
بعدهم من عديد ❊ فاذا فتشوا فلبسوا بناس ❊ انلردن صكره بنم ايله نيجه كيمسه لر واركه رويشلرى
تفتيش اولنسه انسان دكل مشابه سنده درلر ❊ كلما جئت ابتغى النيل منهم ❊ يردونى قبل السؤال
بيأس ❊ نه وقتكه انلردن بر مراده نائل اولمغه كلسم مراديمى طلب ايتمدين مأيوس ايدوب بنى
كيرو دونديررلر ❊ وبكونى حين تمنيت انى ❊ منهم قد اقلت رأسا برأس ❊ مطلوبمى انلردن تمنى
ايتديكم وقتده بنى اغلتديلر وبن انلر ايله باشه باش اولديغم حالده اقاله ايدوب مصالحه اولدم (حكم
شرعيسى قاضى ابو الطيب وشيخ ابو حامد نسناسى اكلى حلال دكلدر زيرا بنى آدم خلقتى
اوزره درديديلر شيخ محب الدين طبرى دخى شرح تنبيهنده بويله ديمشدر اما شول حيوانكه
عامه ناس اكا نسناس تسميه ايدرلر اومايموندن بر نوعدر صوده تعيش ايتمز بويله اولان نسناسى حرام
قلمق لايقدر زيرا خلقتده وطبيعتده وذكاء وفطنتده مايمونه بكزر وبو نوعدن درياده اولانك حكم
شرعيسنده ايكى وجه واردركه اولكى وجهى بالغك غيريلردن حلال اولنلركبى حلال اولمقدر
ائمه شافعيه دن رويانى وغيريلر بو وجهى اختيار ايتديلر ايكنجى وجه حرام اولمسيدر ابو حامد
وقاضى ابو طيب بو وجهى اختيار ايتديلر بو نوع نسنان ابو حامد ايله قاضى قتنده انجق صوده
تعيش ايدن ماعدايى سمكدن اولان حيواندن مستثنى در اختلافك ترتيبى بويله دركه درياده بالقدن
غيرينك حرمتنى ديرسك نسناس حرام اولور بالقدن غيرينكده اباحتى واردر ديرسك نسناسده
ايكى وجه اولور برى حرام اولمقدر قوربغى وسرطان وتمساح كبى ايكنجى وجه حلال اولمسيدر
كلب ما ايله انسان مانك حلال اولديغى كبى وبو وجه شافعى رحمة الله تعالى عليهك تصريحنه
اقربدر وصاحب محكمك مرور ايدن كلامى وكراعك مجرد نام كتابنده اولان شو قولى بو وجهه

شاهد اولورنسناس دينلان كلامه كوره وحشى عدا دنده برجانور دركه شكار اولنور واكل اولنور
انسان شكلى اوزره در بركوزى و برالى و براياغى واردر انسان كبى تكلم ايدر (انتهى كلام الكراع)
ونسناس صيد اولنور واكل اولنور ديديكى كلامى نسناسك استطابتنى افاده ايدر ودينورى يدن دخى
سبقت ايلديكه نسناس صيد اولنور وشكار اولنور ديمشيدى ميدانى دخى بويله ديدى كما تقدم
ونسناسى رؤياده كورمك عقلى قليل كيمسه يه دلالت ايدركه نفسنى هلاك ايدر وكنديني ناسك
كوزندن دوشرر الحق ايش ايشلر والله اعلم ﴿انسوس﴾ طاغلرده اكلنور قفاسى
بيوك برقوشدر ﴿نضو﴾ نونك كسريله آرق دوه در بعيرمهزول معناسنه آرق اولان ديشى
دويه نضوه ديرلر مذكر ومؤنثك جمعى انضاء كلور بردوه يى يول آرقلتسه انضتها الاسفار ديرلر
وبركيمسه دوه سنى زبون ايلسه انضى فلان بعيره دينوراى اهزله ديمك معناسنه لامية العجم صاحبى
وزير مؤيد الدين ابو اسمعيل حسين بن على الطغرايى كه فريد دهر نظم ونثرك لواسنى حامل
برمنشئ كاملدر شوشعرنده خوش ديمشدر ❋شعر❋ يقتلن انضاء حب لا حراك به ❋وينضون كرام الخيل
والابل❋ يعنى اول معشوقه لر كه بى نهايه محبتلرى فرضا زبون دوه لره تحمل اولنسه انلرى قتل ايدرلر
واكر آت ودوه لرك كزيده لرينه تحميل اولنسه انلرى زبون ايدرلر عاشق معشوقه لرى بيننده
اولان كمال محبتى بوكونا اظهار ايله وانضا اهزال معناسنه اولديغى شعرنده استعمال ايلمش
﴿نعاب﴾ قرغه نك آديدر وقرغه جاغردقده نعب الغراب ينعب نعبا دينور
بعضيلر ديركه قرغه بوينى اوزادوب باشنى اشاغى اكنجه نعب الغراب دينور ابن صلاح فتاواسنده
نعاب غرابك اسماسندندر ديدى مشهور اولان مقدم اولاندر دينورينك مجالسه نام كتابنده
جزء عاشرك اوائلنده احوص بن حكيمدن منقولدركه ايدر حضرت داود عليه السلامك
دعاسندندركه مناجاتنده (يارازق النعاب فى عشه) اى قرغه يه يواسنده رزق ويريجى رازق
دير ايمش راوى ايدر تفصيلى بويله كه قرغه ياوروسن يمورطه دن چيقرركن تويسز وكريه منظر
كورمكله ياوروبى ترك ايدوب فرار ايدر غراب بحثنده نه مرتبه اعجوبه بركروه اولديغى مرور ايلدى
بيچاره ياورواغزينى آچوب طورر جناب حق انلره برجنس سنك ارسال ايدركه كلوب ياورونك اغزينه
كيررلر اول سنكلر اكا غدا اولور تا كه تويلرى بتوب سياه اولنجيه دك وسياه اولدقده قرغه كلوب
غدا النديرر كه جناب حق دخى سنك ارسالنى رفع ايدر صاحب بحجه وغيريلر مجاهددن وغيريدن بويله
ذكر ايلديلر باب حاده حمار وحشى بحثنده مرور ايلديكه حريرى مقاماتندن اون اوچنجى مقامه ده
جناب حقك قرغه ياوروسنه ايتديكى احسانه شعرنده اشارت ايلمشكه ❋ يارازق النعاب فى عشه❋
وجابر العظم الكسير المهيض ❋اى قرغه ياوروسنه يوواسنده رزق ويريجى واى قيرلمش واوفانمش
كموكلرى اوكولديجى و بومصرع ايله مرادشول بيسان حماريدركه اركك اولان صيپه سى ديشى يه
سكرتميه ديوصيپه نك اياغنى قيرار ايمش بركيمسه دن علاج ظاهر اولمقسزين جناب حق انى اوكولدر
يعنى اى بيچاره لره چاره ايدن الله ❋ انج لنا اللهم من عرضه ❋ من دنس الذم نقى رحيض ❋ بزم
ايچون نجات احسان ايله يونمش نسنه نك پاكلكى كبى پاك اولديغمز حالده يارب شول كيمسه نك
شرندنكه دنس ذم اكا عارض اولوب بدنام اولمشيدى كتاب ترمذيده ابودرداء رضى الله تعالى عنه
حضرتلرندن بزه روايت اولنان دخى حضرت داود عليه الصلوة و السلامك دعاسندندركه
ابودرداء رضى الله تعالى عنه ايدر سردفتر انبيا عليه اشرف التحايا بيورركه ❋ كان من دعاء داود
اللهم انى اسئلك حبك وحب من يحبك والعمل الذى يبلغنى الى حبك اللهم اجعل حبك احب الى
من نفسى واهلى ومن الماء البارد ❋ يعنى حضرت داود عليه السلامك دعاسندندركه يارب سندن
سكا محبت استرم وسنك بكا محبتكى استرم وسكا محبت ايدن انبيا وعلما وصلحايه محبتم استرم وسنك

كنديلره محبت ايتديكك كيمسه لرك بكا محبتلرينى استرم وشول عمله محبتمى استرمكه اول عمل بنى
سكا محبته تبليغ ايدر يارب سكا محبت ايتمكى نفسمه واهلمه وماء بارده محبتمدن زياده بكا محبتلى قيل
ديو مناجات ايدر راوى ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك مجلس سعادتنده حضرت
داود عليه الصلوة والسلام ذكر اولندقده بيورر ديكه (كان اعبد البشر) يعنى حضرت داود
عليه السلام بشرك زياده عابدى اولمشدر ترمذى ايتدى بو حديث شريف حديث حسندر حلية
الاولياده فضيل بن عياض رحمة الله تعالى عليهدن بزه روايت اولنانندركه حضرت فضيل
ديرايديكه داود عليه السلام شووجهله ده دعا ايدرديكه❋ الهى كن لابنى كما كنت لى فاوحى الله تعالى
ياداود قل لابنك يكون لى كما كنت لى حتى اكون له كما كنت له❋ يعنى يارب بكا ايتديكك معامله يى
اوغلمه ده ايله ديو مناجات ايدنجه جناب حق وحى بيوروب ياداود اوغلكه سويله سن بنم ايچون
اولوب معامله ك بنم ايله اولديغى كبى كنديده بنم ايچون مخصوص اوله تا كه بنده سكا ايتديكم
معامله يى اكا ده ايدم وترمذى حضرت داود عليه السلامك دعاسندن ذكر ايتديكى دعا كبى پيغمبريمز
حضرت فخر عالم سيد بنى آدم محمد عليه الصلوة والسلامدن دخى معاذ بن جبل رضى الله تعالى
عنهك روايت ايتديكى حديثى روايت ايلمشدركه حضرت معاذ ايدر رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم برصباحده صلوة فجره تأخيرلى تشريف بيوردى تا كه افتاب طلوعه قريب اولوب عين
شمسك بعض علامتلرى كورينوردى درعقب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سرعتله
تشريف ايدوب نمازه شروع و صلوتى اختصار ايلدى اركان وسننى اتمام ايتدى لكن دأب
شريفلرى اوزره تطويل بيورمديلر وقتا كه سلام ويردى خوب اوازايله بزه ندا ايدوب بيورديكه
❋ على مصافكم كما انتم ❋ يعنى سيزلر محل صفكزده دائم اولك مقدم صفده اولديغكز كبى بعده
مبارك روى پرنورن بزه توجيه ايدوب بيورديكه ❋ اما انى سأحدثكم ما حبسنى عنكم
الغداة انى قمت من الليل فتوضأت وصليت ماقدر الله تعالى لى فنعست فى صلوتى حتى استثقلت
فاذا انا بربى تبارك وتعالى فى احسن صورة فقال يا محمد فقلت لبيك رب قال فيم يختصم
الملأ الاعلى قلت فى الكفارات والدرجات قال فاهن قلت مشى الاقدام الى الجماعات والجلوس
فى المساجد بعد الصلوات واسباغ الوضوء على المكروهات قال ثم فيم قلت فى اطعام الطعام ولين
الكلام و الصلوة بالليل والناس نيام قال سل قلت اللهم انى اسئلك فعل الخيرات وترك المنكرات
وحب المساكين وان تغفرلى وترحمنى واذا اردت بعبادك فتنة فاقبضنى اليك غير مفتون اسئلك حبك
وحب من يحبك وحب عمل يقربنى الى حبك ❋ يعنى اكاه اولك بوصباحده بنى سزدن
تأخير بادى اولانى سزه خبرويره يم كيجه دن بروقتده قالقوب ابدست الدم جناب حقك بكا تقدير
ايتديكى قدر نماز قلدم اثناء صلوتمده اويقو غلبه ايلدى تا كه آغرلشمشم ناكاه كوردمكه بن ايزد متعال
وذات بيمثاله احسن صورتده ملاقات ايلدم يا محمد ديو بيوردى لبيك رب يعنى يارب طاعتكده
مقيم ديدم فرمان ايلديكه نه شى ايله ملأ اعلى مخاصمه ايدر بن ايتدم كفارات ورفعت
درجات ايله سؤل معامله سنى ايدوب كفارات نه در ديو بيوردى بن اداء مرام ايدوب اياقلرايله جماعتلره
كتمسيدر و بعد الصلوات مساجدده اوتورمقدر وآبدستى كاملا اوركن زحمت ومشقته تحمل ايتمكدر
ديدم وبونلردنصكره ينه نه ايله در ديدى بن اغاز سخن ايدوب اطعام طعام ولين كلام
وخلق نيام ايكن وقت شب نماز قلمق ايله ديدم فرمان ايلديكه مرادكى طلب ايله بن آغاز
نياز ايدوب يارب سندن خيرات واعمال صالحاتى اشلمك استرم ومنكرات ومنهياتى ترك ايتمك
استرم وسن بكا مغفرت ورحمت ايتمكلكى استرم وقوللريكه قهر وفتنه مراد ايتديككده
بكا قهر وفتنه ايتمكسزين بنى سكا قبض ورحم ايتمكى استرم وسنك بكا محبتكى استرم وشول

کیمسه‌نك بكا محبتنی و بنم اكا محبتمی استرمكه سن اكا محبت ایتمشیدك مثلا علماء و صلحاء كبی وشول
عمله محبتمی استرمكه اول عمل بنی سنك بكا محبتكه و بنی سكا محبت یقین ایدردی جناب سید الانام
علیه الصلوة والسلام شوق لقاء خدا ایله بو حدیث شریفی بیان بیوردقدنصكره * انها حق
فادرسوها ثم علموها * یعنی بو كلمات حقدر ای اصحابم امتم سزلر آنی درس وتدریس ایدك یعنی بیلوب
مداومت ایدك و بعده بیلنلره تعلیم ایدك دیو بیوردی بو احادیث شریفه‌لرده اولان مصدرلر فاعلنه
یا مفعولنه اضافت سبیله معنالری بو وجهله ایكی كونه اولور و بو حدیث شریفده برروایتده
جناب حقك سؤالی وقتنده * قلت لا ادری قال تبارك وتعالی فی الكفارات والدرجات * بلمم دیدم
جناب حق تبارك وتعالی كفارات و درجات ایله غلبه ایدرسك دیو بیوردی دیو وارد اولمشدر
ابو عیسی رحمه الله تعالی بو حدیث صحیحدر دیدی * نعام * دوه قوشی دیدكلری مشهور
قوشدر فارسیده شترمرغ دیرلر تذكیر وتأنیثی جائزدر اسم جنسدر حمام ایله حمامه كبی حمام كوكرجن
دیمكدر و جراد ایله جراده كبی كه چكركه دیمكدر مؤنثنك جمعی نعامات كلور و مؤنثنه ام بیض و ام
ثلثین و كروهنه بنات هیق دیرلر طبایع حیوانده سخنورلر قتنده دوه قوشی یمورطلرایسه ده قوش
دكلدر مع هذا قنادی و یلكی واردر و براصه قوشنی بینلرنده قوش كروهندن قلمرلر مع هذا براصه
حامله اولور و طوغرر و اشكاره ایكی قولاغی واردر و یلكی یوقدر اوچمسی اولدیغندن و شو آیت
كریمه‌یه بناء اكا قوش دیدیلر * واذ تخلق من الطين كهيئة الطير * یعنی یا عیسی
بنی اسرائیله ایت و معجزه اوله دیو چاموردن قوش صورتنده براصه‌یی خلق ایتدیكك وقتده
اولان نعمتمی ذكر ایله دیو بیورمشیدیكه جناب حقك اذن و فرمانیله حضرت عیسی علیه
السلامك براصه‌یی نه وجهله ایجاد ایتدیكی خفاش بحثنده مرور ایلدی و طبایع حیوان سخنورلری
طاوقه قوش تعبیر ایدرلر اوچمز ایكن برله بعض ناس ظن ایتدیكه دوه قوشی دوه ایله قوشدن
تولد ایده بو ایسه واقع اولمق ممكن دكلدر دوه قوشنك اركگنه ظلیم دیرلر حافظ ایتدی لسان فرسده
ظلیمه شترمرغ دیرلر دوه قوشی دیمكدر نتكم شاعر ایتدی * شعر * ومثل نعامة تدعی بعیرا * تعاظمها
اذا ما قیل طیری * یعنی فلان كیمسه دوه قوشنه بكزر كه دوه آدیله چاغریلنجه بیوكلنور * فان قیل
احملی قالت فانی * من الطير المربئة فی الوكوری * اكر اكا یوك كتوردنسه بن یووالرده كورلمش
قوشم دیمكه باشلر و جاحظ ایتدی دوه‌نك ایاغنه خف دیرلر جمعی خفاف كلور و منسم دخی دوه
طبانی معناسنه‌در جمعی مناسم كلور و بو كلملر دوه قوشنك ایاغنده دخی استعمال اولنور و دوه
قوشنك دیشی‌سنه قلوص دیرلر دوه‌نك دیشی‌سنه دینلدیكی كبی پس دوه قوشنه ناسك بویله تعبیر
ایتدیكی انده دوه‌یه مشابهت كوردكلری ایچوندر ینه جاحظ ایدر طائفه عرب زعم ایدرلر كه
دوه قوشی كندویه ایكی بوینوز ارامغه كتمشیدی ناس طوتوب قولاقلرینی كسدیلر پس بو سببدن
اكا ظلیم تسمیه اولنور كویا كه ناس اكا ظلیم تسمیه ایتدكلری انلر اكا قولاغنی كسدكلرنده ظلم ایدوب
استدیكنی ویرمدكلری ایچون اوله وانلرك بو كلاملری اعتقاد فاسدلرینه مبنیدر و دوه قوشی صمعادر
یعنی قولاغی كوچك و قفاسنه یاپشمشدر و شول اوقكه یلكی قاندن اصلنمش اولوب یلكی دوشیرلمش
كبی اوله یقال خرج السهم متصمعا اذا ابتلت قذذه من الدم * دینور قذذ قاف ایله و ذالین معجمتین
ایله یلكلر معناسنه‌در و شول جریده كه اینجه اولوب باشی سوری اوله * یقال اتانا بثریدة متصمعة
اذا رققها و حدد رأسها * بویله اولان جریده‌یه ده كلدی دینور و صومعه راهب بو معنادن مأخوذدر كه
یوقاریسی اینجه اولدیغیچون صومعه دینمشدر و رجل اصمع القلب دینور برشخص متیقظ
اولوب ذكاوتلی اولسه و برشخصك قولاقلری كوچك اولوب قولاقلری باشنه یاپشمش اولسه اكا

دخی اصمع دینور مؤنثی صمعاء كلور و بنی اصمع عربدن برقبیله‌در كه امام اصمعی رحمة الله علیه او قبیله‌دندر
و اصمعینك آدی عبد الملك بن قریب‌در لغتده و علم نحوده و شعرده و نوادر لطیفه‌لرده یگانه ایدی جمله
نوادرندن بری بودر كه اصمعی دیر كه كوفه سوقاقلرنده كیدردم بر كیمسه كوردمكه ارقه‌سنده صو دستیسی
بر بستاندن شو بیتی اوقیه‌رق چیقدی * شعر * واكرم نفسی ان اهینها لانها * وحقك لم تكرم علی
احد بعدی * یعنی آسانلق ایتمك ایله بن نفسمه اكرام ایدرم و سكا دخی لایق اولان بودر كه بندن
غیری‌یه اكرام ایتمیه‌سك اصمعی ایتدی بن اول كیمسه‌یه نفسكه بویله‌می اكرام ایدرسنكه دستی ارقكده‌در
دیدم بلی بویله اكرام ایدرم سنك كبیلردن نسنه استدیكمده استغنا ایدوب ویرمدیلر جناب حق سكا ده
بو معامله‌یی ایده دیدی بن كندی كندیمه بو كیمسه بنی بلمدی اعتقاد ایدوب سرعتله كچدم یا اصمع
دیو بكا چاغرمغه باشلدی اندن یكا باقدیغمده شو شعری اوقودی * لنقل الصخر من قلل الجبال *
اخف علی من منن الرجال * یعنی بو وجه طاغلر باشندن عظیم قیالر كتورمك بكا یكنی و خفیف
كلور رجالك منتلرندن خصوصا زمانه انسانلرك تحمل منتی اوله * یقول الناس كسب فیه عار *
وكل العار فی ذل السؤال * ناس كار و كسبده ذلالت و عار وار دیرلر اما جمله عار ذل سؤالده‌در و دیلنمكده
موجوددر معاذ الله تعالی كویا ذل سؤال ارتكاب ایتمدیكمدن دستیلر ایله صو كتوروب بو كونه كار ایله نفسمی
ذلالتدن خلاص ایله اكرام ایدرم دیمش اصمعی ایتدی بادیه اعرابیه‌لرندن بر عورتدن اوغلنی بیلوردم
سؤال ایلدم جواب ویردیكه اوغلم وفات ایدوب مصائبی بنی امین ایلدی بعده شو بیتی اوقودیكه
* وكنت اخاف الدهر ما كان آمنا * فلما تولی مات خوفی من الدهر * یعنی دهر و زماندن خوف
ایدردمكه بكا امان ویرمیه دیو چونكه زمان اعراض ایتدیسه مراد اوغلینك وفاتیدر دهردن خوفم
دخی وفات ایدوب درونمه امینلك كلدی دیمش اصمعی دیركه اعرابدن برشخصی كذب و یلان
سویلر دیو بیلوردم هیچ كرچك سویلدیكمی دیو اكا سؤال ایتدم جوابده اكر بو مقامده كرچك
سویلمش اولسیدم لا ادردم یعنی هیچ كرچك سویلمم دیردم دیدی یعنی لا دیمكله صدقم بركره
واقع اوله دیمش معاذ الله تعالی اصمعی رحمة الله علیه امام كسائی رحمة الله علیه حضرتلرینه
هارون رشیدك مجلسنده شاعر راعینك شو قولنك معناسی نه‌در دیو سؤال ایتمشیدی (شعر)
* قتلوا ابن عفان الخلیفة محرما * ودعا فلم ار مثله مخذولا * یعنی خلیفة الرحمن اولان حضرت
عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه‌یی شهر محرمه دخولنده ناس قتل ایتدیلر اول دخی فریاد ایده
كوردیكه نصرت و اعانت اولنمامقده مثلنی كورمدم دیو شاعر تأسف ایتدیكی شعرندن محرما
قولنه دخل فی شهر الحرام معناسی مراد ایتمشیكن كسائی جوابده حضرت عثمان رضی الله عنه
اول وقت حج ایچون احراملی ایمش ایدی اصمعی ایتدی چونكه محرما قولنده احراملی دیمك
مراد اولنجه شاعر عدی بن زید شو شعرنده محرما دیدیكی ایله نه مراد ایتمش اولور دیدی (شعر)
* قتلوا كسری بلیل محرما * غادروه لم یمتع بكفن * یعنی ناس كسری پادشاهی شهری محرمه
دخولنده كیجه قتل ایدوب ترك ایتدیلر كه كفنلنمك قابل اولمدی بو كسری دخی حج ایچون
احراملنمش میدی و كسری ایچون قنغی احرام مراد اولور ناچار هارون رشید كسائی‌یه یا علی
شعر كلدكده اصمعیدن حذر ایله دیدی منقولدر كه هارون رشید اصمعی‌یه لسانك استقامتی
و فصاحت و بلاغتی حقنده مطلع اولدیغك كلامك خوبی نه‌در دیو سؤال ایتمشیدی دیدیكه برشخص
اوغللرینه وصیت ایدوب دیركه ای اوغللرم لسانكری خوب و اصلاح ایدك زیرا كشی‌یه تكالیف
شاقه‌لر كلور انی تحمل ایدرك نسنه‌سی قلماز دوستلرندن و قرنداشلرندن دابه و لباس استعاره ایدر
اما لسانی استعاره ایده‌جك كیمسه بولامز نتكم بو معناده دینلمشدر (شعر) وما حسن الرجال لهم
بزین * اذا لم یسعد الحسن اللسان * یعنی لسانكده خوبلق اولمینجه زیب و زیور و جمال رجاله زینت

دکلدر ❊ کفی بالمرء عیبا ان تراه ❊ له وجه ولیس له لسان ❊ کشی یه عیب جهتندن کفایت ایدر که سن انك ایچون یوز کوره سن حالا که لسانی اولمیه رجاله عیب عظیمدر اصمعیدن مرویدر که ابو عمرو بن العلا بصره سوقاقلرنده کیدرکن بنی بولمشیدی نیره کیدرسن دیو سؤال ایتدی بن ایتدم احباب زیارتنه دیدیکه یا اصمعی بر فائده یا بر مائده وطعام اولان یره کیدرسك مانع دکل بو ایکیدن بری اولمیجه ایشك نه در نتکم بو معناده یوسف الحلی بر شعر سویلمشدر که ❊ یا ایها الاخوان اوصیکم ❊ وصیة الوالد والوالده ❊ ای برادرلر سزه انا و بابا وصیتی ایدرم آگاه اولك که ❊ لا تنقلوا الاقدام الا الی ❊ من لکم عنده فائده ❊ ایاقلر قالدیروب کتمك الا شول کیمسه یه کیدك که سزك ایچون انك قتنده بر فائده اوله ❊ اما العلم تستفیدونه ❊ او لکریم عنده مائده ❊ یا انك علمی اولدیغی ایچون کیدك که علمیله فائده لنه سز یاخود بر صاحب کرم ذات اوله که سفره سی میدانده اوله اصمعینك کلامندندر که علمك خیرلیسی شول علمدر که جرم بی پایان ایله یانانلرك نارینی انکله سویندیره سك بحر عصیانه غرق اولنلری اول علم ایله چیقاره سك دیمشدر ومرقوم رحمة الله علیه بحر رجزدن اون التی بیك قصید حفظ ایتدم ایچنده یوز بیتلی ایکی یوز بیتلی شعرلر وار ایدی دیو سویلردی اصمعی حقنده اولنلرك عجیبندندر که ابو العینا ایتدی اصمعینك جنازه سنده ابو قلابه شاعر بکا خبر ویروب وکندینك شو شعرینی بکا اوقودیکه (شعر) لعن الله اعظما حملوها ❊ نحو دار البلاء علی خشبات ❊ یعنی حضرت باری اول شخصه لعنت ایلیه که ناس آنی دار بلا طرفنه یعنی مزاره کتوررلر اوزرنده ❊ اعظما تبغض النبی واهل ❊ البیت والطیبین والطیبات ❊ اول بر شخصدر که حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه واهل بیته وطیبین وطیباته بغض ایدر دیمشدر ابو العینا ایتدی مغایر نظم کریم (اذکروا موتاکم بالخیر) اصمعی حقنده ناشایسته سوز سویلدك دیدیکمده بو شعری اوقومشکن یدمدن طوتوب کندینك شو شعرینی دخی بکا تلاوت ایلدیکه (شعر) لا در در نبات الارض اذ فجعت ❊ بالاصمعی لقد ابقت لنا اسفا ❊ یعنی نباتات ارضده خیر کثیر ومنفعت قالماز اصمعینك وفاتیله مصیبتلندیکی وقتده که همان بزم ایچون تأسف ابقا ایدر ❊ عش ما بدا لك فی الدنیا فلست تری ❊ فی الناس منه ولا من علمه خلفا ❊ صاغ اول دنیاده اوارچه اصمعینك سکا علمی ظاهر اولماز وسن انك علمندن نام و نشان کورمزسك دیو اصمعینی مدح ووصف ایلمش شایستهٔ تعجبدر ایکی یوز اون التی سنه سنده بصره شهرنده اصمعی وفات ایلدی دوه قوشنك عجایب احواللرندندر که یمورطه سنی اوزنلغنه صیره ایدوب دیزه قور شویلکه اوزرینه بر خط مستقیم چکلسه بری طشره ده قالماز بعده هر یمورطه یی نوبتنه کوره باصار نقدر تویلری جمله یمورطه یی باصمزسه ده وکندیسی کاه رزقنی ارامق ایچون طشره کیدر وقتا که غیری دوه قوشنك یمورطه سنی اثناء راهنده بولسه انی باصوب کندینك یمورطه سنی اونوده قالور وظن ایدر که کندینك یمورطه سی شکار اولنمشدر پس بو سببدن دوه قوشی حماقتله وصف اولنوب حماقتده دوه قوشیله ضرب مثل اولنور نتکم ابن خزیمه دیمشدر (شعر) فانی وترکی بذی الاکرمین ❊ وقدحی بکفی زنادا شحاحا ❊ یعنی صاحب کرملری بنم ترکم و بخیل اولنلری ذم وقدحم موجوددر انلری ترك ایدرم ❊ کتارکة بیضها بالعراء ❊ وملبسة بیض اخری جناحا ❊ کندی یمورطه سنی بیابانده ترك ایدوب آخرلك یمورطه سنی قناتیله ستر ایدن دوه قوشی کبی ودیرلر که دوه قوشی یمورطه لرینی اوچ بلوك ایدر بر بلوکنی باصر و بر بلوك جثه سی کوچك یمورطه لرینی کندویه غدا ایدر و بر بلوکنی قیروب هوایه آچه قورتا که تعفن وکرمیت پیدا ایدوب اندن قورد پیدا اولوب انکله یاورولری چقنجه یاورولرن غدا اندیره صاحب کفایه دیر که دوه قوشنك ارککی صیحه وآواز ایلسه عار الظلیم دیرلر دیشیسنك آوازی زماردر ابن قتیبه دیر که ارکك دوه قوشی صیحه ایلسه عر یعر دینور دیشیسی صیحه ایلسه زمر زمارا دینور انتهی الکلام حریری مقاماتنده دوه قوشنه

آوازنك آدیله آدویروب مکهٔ مکرمه ده حرم شریفده زماری تلف ایدن یعنی دوه قوشنی هلاك ایدن کیمسه یه نه لازم کلور نه دیرسك دیو سؤال ایدوب اول کیمسه یه بدنه لازم کلور دیو جوابنی دخی ویرمشیدی که بدنه دوه دن وصغردن اولور اول جنایت یرینه ذبح اولنور ودوه قوشی چفتلشجی حیوانلردندر وارککی دیشیسنه یمورطه یی بصمه ده اعانت ایدر ایکی ایاغی اولان جمله حیوانك فرضا بر ایاغی قیرلسه او بر ایاغیله استعانت وحرکت ایدوب قالقار دوه قوشندن ماعداسی بویله در دوه قوشنك بر ایاغی قیرلسه یرنده چوکه قالور تا که آجلغندن هلاك اولنجیه دك نتکم شاعر ایتدی ❊ اذا انکسرت رجل النعامة لم تجد ❊ علی اختها نهضا ولا باستها حبوا ❊ یعنی دوه قوشنك بر ایاغی قیرلسه او بر ایاغیله قالقماز وچوکدیکی یرده سورنمکه دخی قادر دکلدر دوه قوشیچون حاسهٔ سمع یوقدر ایشتمز لکن زیاده شمی واردر سمعه محتاج اولنه جق نسنه یی بورنیله قوقولمسیله بیلور وکاه اولور که اوزاق یردن صیادینك قوقوسنی آلور پس بو سببدن طائفهٔ عرب فلان کیمسه دوه قوشندن زیاده قوقو آلور دیو ضرب مثل ایدر نتکم قرمزی قارنجه دن زیاده قوقو آلور دیدکلری کبی ابن خالویه کتابنده دیر که دنیاده ایشتمز وقطعا صو ایچمز دوه قوشیله کلردن غیری بر حیوان یوقدر لکن کلرده نوعا ایشتمك واردر ودوه قوشنك ایلکی یوقدر دوه قوشنك حماقتندندر که دوه قوشنه دیشی ارشنجه دیشی قوش باشنی قوم یعنی ایچنه صوقر کویا که اندن نشاطندن بویله ایدر دوه قوشی صویی ترك ایتدکده اولان صبری قویدر روزکار خفیف اولدقده پروازی چوق اولور وکندینك اعضالرندن بر عضوی بغلنسه پروازی دخی زیاده اولور ودوه قوشی صلابتلی کوکی وطاشی وکسکی یودر جاحظ دیر که برکیمسه دوه قوشنك درونی کمال حرارتندن طاشی اریدر دیو زعم ایلسه خطا ایدر لکن انده حرارت ایله آخر طبیعتلردن لازمدر که طاشی محو ایده یالکز حرارت ایله بخته اولدیغنه دلیلدر که چولمك برقاج کون آتش اوزره قونسه طاشی اریده مز وکلاب ایله قوردك درونی کبی که بونلرك درونی کوکی اریدر خرما چکردکنی اریده مز و دوه کبی که شجر ام غیلان کبی نه قدر برك ایسه ده دیکنی اکل ایدوب روث اولور شعیری اکل ایلسه شعیری ازمیوب بتون چیقارر انتهی الکلام ودوه قوشی دموری تناول ایدوب صو کبی اریدر دوه قوشی بر قولاقده کوبه یا حلقه کورسه چالوب آلور یودار وکوزی یودار وایچروسی کوزك آتشنی سویندیرر آتش کندینی یاقمقده کارکیر اولماز دوه قوشنده ایکی حال واردر که بری عادتا کندیله غدا اولنمیان نسنه لر ایله غدا ایتدیکیدر ایکنجی انك امراء وهضمیدر بو کیفیت استبعاد اولنور دکلدر زیرا سمندل قوشی کسین باینده مرور ایلدی آتشده یمورطلر وآتشده جوجق چیقارر حریرینك مقامات سادسه ده شو شعری که ❊ فقلدوه فی هذا الامر اکثر عامة ❊ تقلید الخوارج ابا نعامة ❊ یعنی اکثر ناس اکا سفارش امر ایتدیلر خوارجك ابو نعامه یه سفارش امور ایدوب رام اولدقلری کبی دیمش بو ابو نعامه دن مراد سر خوارج اولان قطری ابن فجاءه نام شخصدر که اسمی جعونة بن مازن المازنی در مصعب بن الزبیرك سلطنتی اثناسنده کوفه ده خروج ایدوب یکرمی سنه جنك وجدال ایله حیاتده اولدیکه امارت رتبه سنه کچمشدی حجاج ظالم اول اثناده عبد الملك بن مروان طرفندن عراقده والی ایدی هر نه وقت عسکر کوندر دیسه قطری اول عسکره غالب اولدی منقولدر که بر شخص اول اثناده حجاجه ایها الامیر قطری شول کیمسه در که سوار اولمق لازم کلسه کندیله یکرمی بیك نفر سواری بز حجاج نیره کیدرسك دیو سؤال دخی ایتمزدیمش و فی الحقیقه قطری بر شجیع بهادر ومروت واولمدن خوف ایتمز کیمسه ایدی نتکم بو معناده نفسنه خطاب ایدوب شو ابیاتی دیمشدر که اول ابیات حماسه نام کتابك ابیاتلرندندر ❊ شعر ❊ اقول لها وقد طارت شعاعا ❊ من الابطال ویحك لا تراعی ❊ یعنی نفسدن شجاعت شعله سی پرواز ایتدیکی حالده اکا سویلرمکه حیف سکا که خوف ایتمزسك مراد

الك بيراولمسيدر ❊ لانك اوسألت بقاء يوم ❊ على الاجل الذى لك لم تطاع ❊ زيرا اجلدن بركون صاغ قالمق نيازايلسك سكارام اولوب مهل ويرمز ❊ فصبرا فى مجال الموت صبرا ❊ فانيل الخلود بمستطاع ❊ موتك جولان ايتديكى يرده صبره مداومت ايله زيرا ابدى صاغ اولمق ممكن دكلدر ❊ ولاثوب البقاء بثوب عز ❊ فيطوى عن اخ الجم النزاع ❊ بقالباسى جامۀ عزت دكلدر زيرا اول بر لباسدركه بدكار اولان فاسقلردن وصالحلردن كيرو قالوب دوريلور ❊ سبيل الموت غاية كل حى ❊ وداعية لاهل الارض داع ❊ هر برجان صاحبنك نهايتى موت بوليدركه موتك سبيلرى جمله اهل ارضى چاغرر ❊ ومن لايتعظ بسام ويهرم ❊ وتسلمه المنون الى انقطاع ❊ شول كيمسه كه موت ايله واختيار اولمق ايله متعظ اولميه دهروزمان آنى هلاك ايلتور ❊ ومالمرء خير فى حياة ❊ اذا ماعد من سقط المتاع ❊ كشى يه صاغلغندن خير يوقدر چونكه اسكى متاع كبى عداولنوب اعتباردن دوشه ديمشيديكه بو ابياتلر مخلوق باريدن زياده خوفناك اولنلرى بهادر ايدر زيرا برمقتضاى نظم كريم (اذاجاء اجلهم لايستأخرون ساعة ولا يستقدمون) اجله قورقونك نفعى يوقدر ديرلر (القصه) بوندنصكره حجاج ظالم قطرى اوزرينه سفيان بن ابرد الكلبى يى عسكر بيشماريله ارسال ايدوب سفيان قطرى يه غالب كلمكله قطرى يى قتل ايلديكه قطرينك اولادى دخى قالمدى ذكر اولنان قطرى يه ابن فجأ ديمكدن مراد بودركه پدرى بلاد يمنده ايدى على الغفله عيانه كلمكله فجأه تسميه اولندى ابن خلكان وغيريلر بويله نقل ايلديلر كعب الاحباردن منقولدركه ديرلر چونكه جناب حق حضرت آدم عليه السلامى جنت اعلادن روى زمينه ايندردى ميكائيل عليه السلام حنطه دانه‌لرندن برقاچ دانه ايله حضرت آدمه كلوب بوسنك وسندن صكره اولاديكك رزقيدر بونى سور دانه‌لرى الك ديدى راوى ايدر عهد آدم عليه السلامدن زمان ادريس عليه الصلوة والسلامه كلنجه بغدايك دانه‌لرى دوه‌قوشى يومورطه‌سى قدرايدى وقتاكه ناس كفروعصيانه مبتلا اولديلر طاوق يومورطه‌سنه قدر ايندى بعده كوكرجن يومورطه‌سنه وبعده نوفنك قورشونى قدره ايندى كه حضرت عزير زماننده نخود قدر ايدى والله اعلم (حكم شرعيسى) دوه‌قوشى اكل بالاجماع حلالدر زيرا دوه قوشى طيبات‌دندر وبردليل دخى صحابۀ كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين احراملى كيمسه انى قتل ايلسه ياخود حرم شريفده دوه قوشى هلاك اولسه بدنه لازم كلور ديو حكم ايتديلر بوحكم حضرت عثمان وعلى بن عباس وزيد بن ثابت ومعاويه رضى الله تعالى عنهم دن مرويدركه شافعى وبيهقى رحمهما الله تعالى روايت ايلمشلردر وامام شافعى رحمة الله عليه ديركه علماء حديث قتنده بوحكم ثابت دكلدر وملاقات ايتديكم كيمسه‌لرك اكثرينك كلامى دخى بودر لكن دوه قوشنده بدنه لازم كلور ديديكمز قياس ايله‌در بوخسه بوخبره مبنى دكلدر دوه قوشى يومورطه‌سنى احراملى كيمسه تلف ايلسه ياخود حرم شريفده تلف اولنسه نه لازم كلور ديو علما اختلاف ايدوب حضرت عمر وابن مسعود وابن عباس رضى الله تعالى عنهم وشعبى ونخعى وزهرى وامام شافعى وابوثور واصحاب رأى رحمهم الله يومورطه‌نك قيمتى لازم اولور ديديلر ابوموسى الاشعرى وابوعبيده رضى الله عنهما بركون صوم وياخود برفقيرى اطعام لازم اولور ديديلر امام مالك رحمه الله تعالى ايتدى بدنه‌نك ثمننك عشرى لازم اولور مثلا حرۀ جنينده عبدك غره‌ى وجاريه‌نك اناسنك قيمتنك عشرى جنينده لازم اولديغى كبى بزم دليلمز بودركه يمرطه صيددن برجزدر وحيوان نعمدن مثلى يوقدر پس بووجهله قيمتى لازم كلور نظيرى اولميوب سائر تلف اولنلرده قيمت لازم اولديغى كبى اما ابومهزمك شو حديثى كه ابن ماجه ودار قطنى ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن روايت ايدرلر كه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم (فى بيض النعامة يصيبه المحرم ثمنه) يعنى دوه‌قوشنك يومورطه‌سنى احراملى كيمسه قرسه بهاسى لازمدر بيورمش اوله اتفاق محدثين ايله بوضعيفدر وحتى ضعفنده مبالغه ايدوب

شعبه رحمة الله عليه ديركه ابومهزمه برفلس ويرك سزه بتمش حديث خبرويرر جراد بحثنده ابومهزمك ذكرى سبقت ايلمشدر لكن ابوداودك حديث مرسلنده حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهك حديثندن منقولدركه حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم دوه قوشى يومورطه‌سنى احراملى ايكن ياخود حرمده قيرنلره يومورطه باشنه بركون صوم ايله امر بيوررلردى بعده ابوداود بو حديث مسنددر ديدى لكن صحيح اولان حديث مرسل اولمسيدر مهذبده استدلال اولنديكه يومورطه صيددن جزء دكلدر خارجدر كسرايله جزا لازم اولور مثلا ياورويى هلاك ايدنجه جزا لازم اولديغى كبى دوه قوشى يومورطه‌سندن ياوروسنك خلقتى ناتمام اولان يومورطه‌يى قيرسه اكلى حلال اولماز بلاخلاف وحلاللغنك اوزرنده حرمتنده ايكى طريق دخى واردر شافعى قولنجه اصحى حرام اولمامقدر زيرا انك روحى يوقدر وبوغازلمغه دخى محتاج دكلدر بركيمسه ايچى جبلق يومورطه‌يى قرسه دوه‌قوشى يومورطه‌سندن غيرى‌يى ضامن اولماز زيرا انك ايچون قيمت يوقدر اگر دوه قوشى يومورطه‌سى ايسه ضامن اولور زيرا دوه‌قوشى يومورطه‌سى قبوغنك بهاسى واردر امام شافعى رحمة الله عليه ايتدى عسكر ايچنده دلاورلردن كنديه علامت ايتمكسزين معلوم ومعروف اولان كيمسه كنديه علامت ايتمكى مكروه كورمم مثلا پادشاه عالمپناه حضرتلرى غازيلرى ذى قيمت نشانلر ايله علامتلديكى كبى وبومقامده علامتدن مراد دوه قوشنك يلكلرندن صدرينه يلك قويمقدر حضرت حمزه رضى الله تعالى عنهك بدر غزاسنده ايتديكى كبى كه پهلوان مرقوم مبارك سينه سنده علامت اولمق ايچون دوه قوشى يلكلرى دكمشيدى مناقب شافعى كتابنده محمد بن اسحقدن منقولدركه امام شافعى رحمة الله عليه حضرتلرينه سؤال ايتديلركه بردوه قوشى بركيمسه‌نك بر ذى قيمت جواهرنى يوتمش بونك جوابنده نه بيوررسز اكا برنسنه ايله امر ايدمم لكن جواهر صاحبى عاقل كيمسه ايسه دوه قوشنى طوتوب بوغازلوب جواهرى چيقارر بعده قوش صاحبنه حى اولوب ومذبوح اولمسى بيننده ناقص اولان قيمتنى ضامن اولور ديدى (الامثال) دوه قوشنه متعلق ضرب مثلدر طائفۀ عرب ضرب مثللرنده فلان كيمسه دوه‌قوشنه بكزرنه قوشدر ونه دوه‌در ديرلر بومثل شول كيمسه حقنده ضرب اولنوركه حل وعقده قادر اولميوب يدندن خير وشر كلميه وفلان كيمسه دوه قوشندن زياده قانمشدر ديرلر صو ايچمديكندن ايچون زيرا دوه قوشى صو ايچمزاگر صويى كورسه ايچسى صو ايله اويناميدر وديرلركه فلان كيمسه دوه قوشى قنادينه بندى بومثل شول كيمسه حقنده ضرب اولنوركه خيره وشره يراميه باب سينده حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك مرثيه سنده شماخ شاعرك كلامى اولان ابياتده بوضرب مثل مرور ايلمشدر حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ايتدى چونكه حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك امهات مؤمنين حرمسراى عصمت رضى الله تعالى عنهن ايله آخر حجى ايدى بريده طاشلى يرده كيدردم يوجه راحله اوزرنده برشخصدن ايشتدم شو مرثيه‌يى اوقوردى ❊ عليك سلام الله من امير وباركت ❊ يدالله فى ذاك الاديم الممزق ❊ يعنى سلام ربانى اى اميرسنك اوزريكه اولسون وجناب حقك يدقدرتى اول پاره‌لنمش سختيانده مبارك اولسون چونكه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ياره ايله شهيد اولديغندن پاره‌لنمش سختيان ديو تعبير ايلمش ❊ فمن يسع او يركب جناحى نعامة ❊ ليدرك ما قدمت بالامس يسبق ❊ بركيمسه مقدم كوندرديكى حسناته اولاشمق ايچون سعى ايلسه ياخود دوه‌قوشى قنادنه سوار اولوب جد وسعى ده مبالغه ايلسه مقصودينه اولاشور سرعت سعى ده دوه قوشى قناديله بووجهله ضرب اولنور ❊ قضيت امورا ثم غادرت بعدها ❊ بوائق فى اكامها لم تفتق ❊ يعنى سن چوق اموره حكم ايلدك صكره وفات سببيله اول امورك كوللرى طومرجغنه وفا ايتمدك كه انلر آچلمز اولدى ديمش بورا كب بووجهله

مرثیه اوقودی لکن کیم اولدیغی بلنمدی جنیلردن اولق کرك دیرایدك لکن جوهری شماخ شاعرك
کلامیدر دیو تصحیح ایلمشدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اول جندن عودتنده اوریلوب
شهید اولدی وطائفهٔ عرب ضرب مثللرنده فلان برسوز سویلیوب بیابان کچیسی ایله دوه قوشنی
جمع ایلدی دیرلر بو مثل بر برینه مخالف کلام سویلدکده ضرب اولنور زیرا بیابان کچیسی
جبال شاهقه ده اکلنوب دوه قوشی سهل اووه ده اکلنور بینلرنده بون بعید واردر ودوه
قوشندن قورقاق دیرلر سببی بویله درکه برمکانده خوف ایلسه بردخی اومکانه عودت ایتمز بوقدر
خوفناکدر (خواص اجزاسی) دوه قوشنك اودی ساعتیله آغودروکوکسنك ایلکی اکل ایدنه سل
مرضنی مورث اولور ودوه قوشی نجاستی احراق وسحق اولنوب صبیانده ظهور ایدن شیشلر
وجبانلرینه سورلسه ساعتیله شفا اولور دوه قوشی یمورطه سنك ایچی بوشالدقدنصکره قبوغی سرکه
ایچنه قونسه حرکت وجولان ایدر وبریردن بریره کیدوب کلمکه باشلر ودوه قوشنك بیدیکی
دموردن بچاق وقلج یاپلسه قطعا آشنمز وبرنسنه اکا کارکیر اولماز (تعبیر رؤیا) منامده دوه قوشی
کورمك کوپلی عورته دلالت ایدر بعض معبرلر دیرکه دوه قوشی کورمك نعمتدر برکمسه رؤیاسنده
دوه قوشنه بنسه بارکیر آته سوار اولمسنه دلالت ایدر وبعضیلر دیرکه برعورت دوه قوشنه بندیکنی
کورسه خادم اولمش کشی یه نکاح اولنه دوه قوشی کورمك صاغر کمسه یه دخی دلالت ایدر زیرا
دوه قوشی ایشتمز وبعضیلر قتنده دوه قوشی کورمك خوش حال اولمغه ونیجه نعمتلره دلالت ایدر
زیرا اسمندن مشتقدر وکاه اولورکه بر دوه قوشی کورمك برنعمته دلالت ایدر ایکیسنی کورمك ایکی
نعمته دلالت ایدر اوچنی کورمك نیجه نعمتلره دلالت ایدر رؤیایی کورمك نعمتلرینه وقوتنه کوره
نعمتدن اشتقاقنه مبنیدر که نعامه نعمت دیمکدر والله اعلم ﴿نعثل﴾ جعفر وزنی کبی بلیلی قوردك
ارککیدر ﴿نعجة﴾ دیشی قیوندر آهونك وبقر وحشینك دیشی سنه دخی نعجه اطلاق اولنور
جمعی نعاج کلور دیشی قیونلر معناسنه ام اموال وام فروه دیشی قیونك کنیتیدر امام احمد بن صالح
السهمی ابن لهیعه دن اولدخی موسی بن ورداندن ابی هریره رضی الله عنهدن روایت ایتدیکه
ابوهریره ایدر بردیشی قیون حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمك یانندن کچردی حضرت رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم (هذه التی بورك فیها وفی خروفها) یعنی بو شول قیوندر که کندویه وقوزوسنه
برکت ویرلمشدر دیو حدیث اولمق اوزره روایت ایتدیلر لکن جدا حدیث منکردر وکاه اولورکه
نعجه ایله عورتدن کنایه اولنوب عورت مراد اولنور نتکم جناب حق حضرت داود علیه السلام
کندینك طقسان طقوز خاتونی وار ایکن قومشوسنی غزایه کوندروب قومشوسی غزده وفات
ایتدیکنده قومشوسنك خاتوننی دخی تزوج ایتمکله بشر صورتنده اکا مرافعه یه ایکی ملك
کوندردیکی قصه ده نعجه ایله عورت مراد اولنمشدر حکایه بودرکه (ان هذا اخی له تسع
وتسعون نعجة ولی نعجة واحدة) اول ایکی ملکدن بری حضور داود علیه السلامده دیرکه شو شخص
بنم قرنداشمدر طقسان طقوز نعجه سی وار بنم برنعجه م وار دیوب حضرت داود علیه السلامه
تعریض ایتدیکه نعجه ایله عورت مراد اولندی امام حسن رحمه الله نعجه نك کسریله تلاوت
ایلدی صاحب تمهید دیرکه امام مبرد بوملکك ان هذا اخی له تسع وتسعون نعجة ولی نعجة واحدة
قولندن سؤال اولندیکه بونلر ملائکه لردندر حوذ ملکك عورت وازواجی اولماز بو نه دیمکدر جوابده
بز هر زمان بو کلامك نظیرلرینی سویلرز مثلا زید عمروه اوردی دیرز مع هذا تکلمده حقیقة ضرب
موجود دکلدر همان تقدیری اولور حاصل کلام بودرکه بومثللو کلام واقع اولنجه نعجه حکم اولنور
همان مراد اولنان معنیدر یعنی وجود اقتضا ایتمز دیمش وبونك مثلیدر عدی بن زیدك نعمانه شاهد
شو کلامی که شو اغاج نه سویلرای پادشاه بیلورمیسن دیدکده اول دخی نه سویلر ایمش دیمشیدیکه

ابن عدی ایتدی اغاج سویلرکه (رب رکب قد اناخوا حولنا * یشربون الخمر بالماء الزلال) نیجه
مصاحبلر دوه یه سوار اولوب کلوب اطرافمزده دوه لرین ایخدیروب باده لرین صغوق صولر ایله ایچوب
صیاده اولدیلر * ثم اصبحوا لعب الدهر بهم * وکذاك الدهر حالا بعد حال * بعده انلر قوشلغه
داخل اولدیلر دهر دنی انلره براویون اوینایوب پریشان ایلدی پس دهرك حالی بویله درکه برحالدن
برحاله تبدیل اولور فی الحقیقه بو کلامی اغاج بویله سویلمش دکل ایکن عدی بن زید اغاجك لسان حالنی
ترجمه ایدوب بو وجهله اداء مرام ایتمش وشاعر آخرك شو کلامی دخی بو مثللودر * شکی الی جملی
طول السری * صبرا جمیلا فکلانا مبتلا * یعنی دوه م کیجه چوق یوریمکدن بکا شکوی ایتدی بن اکا
صبر ایله ایکیمزده مبتلا یزدیدم بوکلام فی الحقیقه دوه نك شکواسنی ایتمز زمخشری
رحمه الله علیه ایتدی اکر سؤال اولنورسه که وجهی نه درکه ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ولی نعجة
انثی تلاوت ایلدیلر بن دیرمکه حسندار وجمیله خاتون ایچون نعجة انثی دینور یعنی بو مقامده
دخی خاتون مراددر پس بوسببدن نعجة انثی قرأت ایلدیلر که حاصل معنی انی عرافت وظرافت
ووقار وملایمت ایله وصفدر بو معنی خاتونلری مدح وثناده مبالغه یی اشعار ایدر وناسك خاتونلر ایچون
اولان وصفنی کورمزمیسنکه کسول ومکسال ایله در یعنی وقارلی واوتوردیغی یردن آیرلمز دیمکله
اولور وخوبانی وصف شاعرك شو قولیله اولورکه (تمشی رویدا تکاد تنعسف) اول خوبان
صالنه رق یورر که یولدن چیقمغه یقین اولور ابو محمد دارمینك مسندنده باب سخاء النبی صلی الله
تعالی علیه وسلمده طائفهٔ عربدن بر رجلدن منقولدر که دیر حنین غزاسی کونی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ایله ازدحامده مصادفه ایلدم ایاغمده کثیف نعلین وار ایدی انکله
صلی الله تعالی علیه وسلمك مبارك ایاغنه باصدم بدنده اولان قمچی ایله بکا اوردی (بسم الله
اوجعتنی) دیدی یعنی بنی آغرتدك دیو بیوردی بن اول کیجه نفسمه لوم ایدوب کیجه لدم ورسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلمی انجتدم دیردم بو اندیشه ایله کیجه لدم جناب حقك بلدیکی کبی که یعنی
تحقیق بویله ایتدیکمه حق تعالی عالمدر وقتا که صباح اولدی ناکاه برشخص کوردم کلوب بنی آرر
بن بکا ایتدم دونکی قباحت ایچون والله بنی آرر وهزار خوف ایله حضور سعادته کتدم رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بکا بیوردیکه (انك وطئت بنعلك علی رجلی بالامس فاوجعتنی فنفحتك
نفحة بالسوط فهذه ثمانون نعجة فخذها بها) یعنی دونکی کون نعلنك ایله ایاغمه باصوب بنی آغرتدك
بنده قمچی ایله برکره سکا اوردم شو قیونلر سکسان قیوندر بونلری ضربمك مقابلی اخذ ایله یعنی
حلال ایله دیو استحلال بیورمشلر (الامثال) نعجه یه متعلق ضرب مثللر طائفهٔ عرب فلان کمسه
نعجه نك حوض اوزرینده اولان عجله سندن عجول ونعجه دن احمقدر دیو ضرب مثل ایدرلر زیرا قیون
صویی کوردکده ازدحاملق ایدوب اوروشه رق واروب صویی ایچرو زجر ومنع اولنمدقجه کیرو دخی
طورمز (خواص اجزاسی) دیشی قیونك بوینوزی النوب اوج کره اوزرینه سورهٔ آل عمراندن
شو آیت کریمه تلاوت اولنوب (یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضرا وما عملت من سوء تود
لو ان بینها وبینه امدا بعیدا) الآیة اول بوینوز برعورت اویورکن بلمدن باشی النده قونوب احوالندن
سؤال اولنسه برنسنه کتم واخفا ایده میوب جمله سنی سویلر قیونك اودی احراق اولنوب زیت
یاغنه خلط اولنوب قاشه سورلسه قاشك قیلنی چوق ایدر وسیاهلندیرر سرمه اولور قیون سودیله
کاغده یازلسه اوزرنده کورنمز چان صویه قویسه لر بیاض یا زیلری آشکاره اولوب اوقنور برعورت
قیون یوکنی فرجندن طوتسه حملنی قطع ایدوب بردخی اوشاق طوغرمز کما تقدم (تعبیر رؤیا) نعجه
کورمك شریفه وغنیه خاتوندر اکر کوردیکی نعجه سموز ایسه زیرا نعجه لر ایله نسادن کنایه اولنور
کما تقدم وبر کمسه نعجه اتی یدیکنی کورسه برعورته وارث اوله نعجه یوکی وسودی کورمك مأمول

اولنان ماله دلالت ایدر بر کیمسه خانه سنه دیشی قیون کیردیکنی کورسه اول سنه اوجوزلغه نائل اولور حامل نعجه کورمك اوجوزلقدرومال مأمولدر وبر کیمسه کندینك دیشی قیونی قوج اولمش کورسه خاتونی اوشق طغورمیه جمیع دیشی حیوانلری دخی ارکك اولمش کورمکی دخی بوکا قیاس ایله که جمله سنکده تعبیری بودر وافر دیشی قیونلر کورمك صالحه خاتونلره دلالت ایدر وکاه اولور که هم وغم ومشقته وزوجنك غائب اولمسنه وزوال منصبه دلالت ایدر حق تعالانك شوقول شریفنه بناء که ملائکه دن نقلا (ان هذا اخی له تسع وتسعون نعجة ولی نعجة واحدة) الآیة بیورمشیدی

﴿نغر﴾ نونك وعینك فتحیله همزه وزنی اوزره ایری ویشل وکوزی کوك سنکلردر وقویروغی طرفنده ایکنه سی واردر آنکله طرنغی بتون اولان طواری صوقار بوکا نعره تسمیه اولندی آوازنه بناء که زیرا نعره شول آوازدر که خیشومدن چاغریله ابن مقبل رحمة الله علیه بونی شعرنده استعمال ایدوب دیرکه ※تری النعرات الخضر حول لباسه※ احاد ومثنی اضعفها صواهله) یعنی بوجنس نعجه سنکلری اول کحیلانك اعضاسنده برر ایکشر کورر سنکه آتك کشمسی انلری ضعیف ایلمشدر وکاه اولور بوجنس سنك مرکبك بورننه کیررمرکب باشنی الوب کیدر برنسنه انی دوندوره مز نتکم نعر الحمار ینعر نعرا فهو نعر دینور ذکر اولنان سنك حماری ایصروب فرموده ایلسه (حکم شرعیسی اکلی حرام اولمقدر (الامثال) بوسنکه متعلق ضرب مثللردر طائفۀ عرب فلانك قولاغنده وبورننده نعره واردر دیو ضرب مثل ایدرلر بومثل شول کیمسه حقنده ضرب اولنور که کندی هواسنه تابع اولوب برنسنه اوزرینه قرارداده اولمیه

﴿نعم﴾ اهل لغت قتنده دوه وقویوندر کاه مذکر وکاه مؤنث استعمال اولنور نتکم جناب حق قرآن کریمنده برموضعده مذکر ضمیری ارجاع ایدوب (نسقیکم مما فی بطونه) بیوردی وآخر موضعده مؤنث ضمیری ارجاع ایدوب (مما فی بطونها) بیورمشدر واصل جمعی انعام وجمعنك جمعی اناعیم کلور فقهاء عظام رحمهم الله تعالی قتنده نعم دوه وصغر وقیونه شامل اولور ابن اعرابی ایتدی نعم مفرد ذکر اولنورسه یالکز دوه مراد اولنور جمع ذکر اولنورسه اوچنه شاملدر نتکم امام قشیری ایتدی حق تعالانك (اولم یروا انا خلقنا لهم مما عملت ایدینا انعاما فهم لها مالکون) قول شریفنك تفسیرنده انسان کورمزمیکه بزانلر ایچون خلق ایلدك ساده قدرتمز ایله اولان حیوانلر دنکه انلر اول حیوانلره مالك وضابطلردر وانعام ایله مراد دوه وصغر وقیون وآت وقاطر وحماردرکه صاحبلری انلره ضابطلردرکه مالکون ضابطون ایله تفسیر اولنور شاعرك شو شعرنده کی کبی ※شعر※ اصبحت لا احمل السلاح ولا※ املك رأس البعیران نفرا※ یعنی بن صباحه داخل اولدمکه سلاح کتوره مم ودوه م فرار ایلسه ضبط ایده مم بونده کی لا املك لا اضبط معناسنه در مراد بیرا ولمیدر وجناب حقك شوقول شریفی که (والذین کفروا یتمتعون ویأکلون کما تأکل الانعام) یعنی شول کیمسه لرکه کافر اولدیلر متاع دنیا ایله انتفاع ایدوب حیوان علفی یرکبی حریص وغافل طعام یرلر بیورمشدر امام ثعلب دیرکه بونك معناسی انلر طعاملری اوزرینه جناب حقی ذکر ایتمزلر وبسمله دیمزلر نتکم حیوانلر بسمله یی دیمدکلری کبی بخاری ومسلم وغیریلر سهل بن سعد رضی الله تعالی عنهك حدیثندن روایت ایدرلرکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت علی رضی الله تعالی عنهه بیوردیلر که (لأن یهدی الله تعالی بك رجلا واحدا خیرلك من حمر النعم) یعنی جناب حقك سنك یدکدن برشخصی هدایت ایتمسی سنك ایچون قیرمزی دوه لر صدقه وانفاق ایتمکدن سکا خیرلیدر که بوحدیث شریف علمك وتعلیم علمك فضیلتنه واهل علمك رتبه سنك شرافتنه

دلالت ایدر بویله که برشخصی هدایته دلیل اولمقده بوقدرخیر اولنجه هرکون نیجه کیمسه لری تعلیم وارشاد ایدن عالملرك فضیلتنده نه ظن اولنور انك حد پایانی اولماز حیوانات نعم فائده سی کثیر وانقیادی وافر حیوانلردر سائر دواب کبی سرکش اولمیوب وسباع کبی نفرت اوزره دکللردر ناسك انلره شدت احتیاجلری اولدیغندن جناب حق فضل وکرمندن انلرده سلاح شدید خلق ایلدی مثلا سباعلرك آزولری وپنچه لری وحشراتك آزولری وصوقه جق اکنه لری کبی وحق سبحانه وتعالی انلرك حال وشانلرنده ثبات ومشقت وآجلغه وصوسزلغه صبر خلق ایلدی وآنلری رام ومطیع خلق ایلدی نتکم کلام قدیمنده بیوردی (وذللناها لهم فمنها رکوبهم ومنها یأکلون) یعنی بز اول حیوانلری انسانه مطیع ومنقاد قلدقکه انلردن بعضیسی انسانك بنه جکلریدر واول حیواندن بعضیسی انی ییجکلری حیواندر واول حیوانلرك بوینوزلرینی کندیلره سلاح قلدیکه انکله اعدا سندن کندیلری قوریوب امین اوله لر ودخی ییجکلری اوتلق اولمغله حکمت الهیه اقتضا ایلدیکه بونلر ایچون واسع اغزوکسکین دیش خلق ایلدی تاکه بونلرله حبوب ونواتی چکنیوب اکل ایده لر (فائده) جناب حق فضل وکرمندن بوحیوانلری عبادنه رفیق ونعمت ومنفعت بالغه قیلوب اول نعمت ومنفعتی نظم کریمنده تعداد ایدوب (وذللناها لهم فمنها رکوبهم ومنها یأکلون ولهم فیها منافع ومشارب افلا یشکرون) قول شریفنی بیورمشکن اهل جاهلیه فعل خبیثلری سببیله اول حیوانلردن طریق انتفاعی قطع ونعمت باریدن انلرده اولانی کیدروب وعباد ایچون انلرده اولان منفعتی زائل ایدوب آیین باطللری اوزره برروش پیدا ایتدیلر نتکم جناب حق انلرك رویشلرینی رد ایدوب بیوردی (ما جعل الله من بحیرة ولا سائبة ولا وصیلة ولا حام) یعنی جناب حق حیوانلرك بحیره وسائبه ووصیله وحام اولملرینی مشروع ومسنون ایلمدیکی هربری قریبا تفصیل اولنور بوآیت کریمه ده اولان جعل لفظی خلق معناسنه توجیهی ممکن دکلدر زیرا جناب حق جمله نك خالقیدر وصیر معناسنه دخی دکلدر مفعول ثانیسی اولمدیغندن همان (ما سن ولا شرع) معناسنه در پس بویله اولدیغندن برمفعوله تعدیه ایلدی

﴿بحیرة﴾ شول ناقه درکه بش قارن طغورسه اهل جاهلیه اکا حرمت ایدوب قولاغنی شق ایدرلر واکا رکوب وحملی حرام قیلرلر وانك یوکنی یولمزلر وبروجهله انتفاع ایتمیوب صحراده قورلرکه مراد ایتدیکی یرده کزوب اوتلقدن وصودن منع ایتمزلر بعده نظر ایدرلر اکر بشنجی کوشکی ارکك اولورسه انی بوغازلیوب ارکك ودیشی اندن تناول ایدرلر اکر دیشی اولورسه قولاغنی شق ایدوب صالی ویررلر سودی وسائر منافعی نسایه حرام اولوب منافعی رجاله خاص اولور هلاك اولدقده رجال ونسایه حلال اولور بعضیلر دیرکه ناقه اون ایکی دیشی کوشك طوغرسه کندیسی سبب اولنوب سوار اولنمازو توبی یولنمازو بویله اولان دوه نك سودینی انجق مسافرلر ایچروبعده دیشی کوشك طوغرسه انك دخی قولاغنی شق اولنوب اناسیله صالی ویریلور سوار اولنمازو توبی یولنماز وسودی ایچلمز سودینی انجق مسافر ایچر اناسنده بویله اولدیغی کبی وبودوه دخی سائبه وقزی بحیره در بحر شق معناسنه درنتکم بوندن مأخوذدر دریایه بحر دیرلر یری شق ایتدیکندن وبحیره فعیله بمعنی مفعول قیلندندر

﴿سائبه﴾ شول ناقه درکه سبب اولنه شووجهله که اهل جاهلیه دن برشخص خسته اولسه یاخود اقرباسندن بری غائب اولسه نذر ایدوب حق تعالی بکا شفا ویررسه یاخود غائبی رد ایدرسه شو دوه م سائبه اولسون دیوب بحیره کبی صالی ویررا وتدن وصودن حبس ایتمزلر وبر کیمسه اکا بنمز علقمه دیرکه سائبه شول عبددرکه سبب اولنور یعنی اوزرینه ولا وعاقله ومیراث اولماز نتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (انما الولاء لمن اعتق) یعنی عبد معتق اوزرینه ولا انجق آزاد ایدن ایچوندر دیو بیورمشدر سعید بن المسیب ایتدی سائبه شول ناقه درکه اهل جاهلیه آنی آلهه لرینه وپوطلرینه نسبت ایدرلرکه انلرك اوزرینه نسنه یوکلتمزو بحیره شول ناقه درکه پوطلر

اوغرینه انلرك سودلری صاغلمز برکیمسه آنی صغمز بعضیلر دیرکه سائبه شول ناقه‌درکه اون ایکی
دیشی کوشك طوغرمقله کندی سبب وازاد اولنه سائبه فاعله بمعنی مفعول قبیلندندر خلقك
کلامنده ماء دافق مدفوق معناسنه اولوب و عیشة راضیة مرضیة معناسنه اولدیغی کبی محمد بن
اسحق ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایتدیکه راوی ایدر رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم اکثم بن جون الخزاعی یه بیوردیکه ٭ یا اکثم رأیت عمرو بن لحی یجر قصبه
فی النار فما رأیت من رجل اشبه برجل منك به ولا بك منه ولقد رأیت فی النار یؤذی اهل النار بریح قصبه ٭
یعنی ای اکثم عمرو بن لحی یی جهنمده کوردمکه بغارصقلری جهنمده سوررونورسندن زیاده اکا بکزر
شخص کورمدم سنده آندنسك یعنی بشرك اکا بکزر وخد ای متعال حقیچون عمروی جهنمده
کوردمکه اهل جهنم انك بغار صغنك رایحه سیله اذیت اولنیور دی اکثم بوحدیث شریفه
کوش دار اولدقده خوفه دوشوب بنم اکا بکزدیکم بکاضرر ویررمی یارسول الله دیو نیازه باشلدقده
اول حضرت دستکیری امت صلی الله تعالی علیه وسلم (لا انك مؤمن وهو کافر) سکا ضرر
ویرمز زیراسن مؤمن سك او کافردر دیو اکثم رضی الله عنهیی مژده ایلدی حدیث شریفده ذکر
اولنان عمرودین اسمعیل علیه السلامی ابتدا تغییر ایدوب بیت شریفه پوطلر دیکوب بحیره‌لر پیدا وسائبه‌لر
سیب ووسیله‌لری وصل وحاملری حمایت و بو آیین جاهلیه یی ابتدا ایجاد ایدن اولدر و صیله
شول کچی درکه اوج قارن یابش قارن و برروایتده یدی قارن طوغرسه اکر طوغردیغی ارکك اولورسه
انی پوطخانه‌لر ایچون بوغازلر رجال ونساء اندن اکل ایدر اکر دیشی اولورسه صاغ قورلر واکر آخر
طوغردیغی هم ارکك وهم دیشی اولوب توأمین اولسه ارککی دیشی ایچون تکه‌لك قورلر و بوتکه
قرقرنداشنه واصل اولدی دیو مدح ایدرلر وآنی ذبح دخی ایتمزلر واول دیشنك سودی نسالره حرام
اولورو انلر هلاك اولورسه رجال ونسالری اندن اکل ایدرلردی آیت کریمه ده ذکر اولنان حام شول
ارکك دوه‌درکه انك صلبندن اون قارن دوه حامله اوله و بعضیلر دیرکه اون سنه ارکك‌لك ایدوب
ناقه‌یه اشسه حام دینورو بعضیلر قتنده کوشکنك کوشکندن ولد حاصل اولسه و برروایتده کوشکی
کوشکنه آشسه اهل جاهلیه قدحی ظهره دیرلر یعنی بودوه حام اولوب ارقه سنی حمایه ایلدی
دیرلرانك اوزرینه بنلمز واوزرینه نسنه یوکلنمز واوت وصودن منع اولنماز هلاك اولسه رجال ونساندن
اکل ایدر بو حیوانلر ذکر اولنان آیین جاهلیه یی سویلکله حرمت ترتب ایتمدیکی جناب حق
فضل وکرمیله بلدیروب کلام قدیمنده (ما جعل الله من بحیرة ولا سائبة ولا وصیلة ولا حام)
دیو بیوردیکه ذکر اولنان کلمات وافعال اهل جاهلیه‌نك فعللریدرکه جناب حق جل وعلا اندن
نهی ایلدی ٭ نغر ٭ نونك ضمی وغین معجمه نك فتحیله بلبلك آدیدر امام جوهری
دیرکه نغر بورنی قرمزی برجنس قوشدرکه سرچه قدردر جمعی نغران کلور صرد ایله صردان
کبی وصرد کوچکن دیدکلری قوشدر نتکم خطابی دیرکه نغران جمع اولدیغنه بطریق
الاستشهاد ابوعمرو شو بیتی بکا اوقودیکه ٭ یحملن اوعیة السلاح کانما ٭ یحملنه باکارع النغران ٭
یعنی انلرالبته سلاحلرین کتوررلر کویا که او سلاحی نغران قوشی اینجه بجاغیله کتوررکبی
شاعر بیتنده مقدوحی اولان کیمسه‌لری ضعف ایله قدح ایلشکه انلر نغران قوشی مثال ضعیف
بجاقلریله سلاح کتورسه‌نه ایشه یرارلر دیمش نغرك مؤنثی نغره کلوب هره وزنی اوزره هره کدی
معناسنه درواهل مدینه دخی بو قوشه بلبل تسمیه ایدرلر صحیحنده انس رضی الله تعالی عنه
حضرتلرندن منقولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خلق جهتندن خلقك کوکچکی
ایدی هنوز ممه‌دن کسلمش لام قرنداشم وار ایدی عمیر دیرلردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خانه‌مزی تشریف ایتدکده معصومه لطیفانه معامله بیوروب ٭ یا ابا عمیر ما فعل النغیر ٭ ای عمیر بونغیر

قوشجغز نه اشلدی دیدی زیرا معصومك یدنده برنغر قوشی وار ایدیکه معصوم انکله اوینار دی
عمیر عمروك تصغیریدر نغیر نغرك تصغیریدر بالای کتابده ذکر اولنان فطیم مفطوم معناسنه‌درکه
هنوز ممه‌دن کسیلن اوغلان دیمکدر شیخ الاسلام النووی رحمة الله تعالی علیه دیرکه بوحدیث
شریفده فوائد کثیره واردر جمله فائده لرندندر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك کندینك
ولدی طوغمیان معصومی کنیه لیوب ابوعمیر بیورمسی که بو وجهله کنیه لمك کذب دکلدر نتکم
حدیثده وارد اولدیکه ٭ بادروا بکنی اولادکم لئلا یسبق لها القاب السوء ٭ یعنی سزلر اولادکزه کنیه
قویمغه سرعت ایدك تا که قبیح لقب سبقت ایلیه یعنی آخرلر برقبیح لقب قیوب اولادکز انکله
چاغرلمدن عجله ایدوب برمناسب کنیه ایله لقبلك دیو بیورمشلر واول حدیثده کاه اولمیان محلده
مجاز ایتمنك جوازی واردر و بعض اسمالری تصغیر ایتمك جوازی واردر وخوب کلامده تکلف
چکمدن سجعك جوازی واردر صبیان ایله ملاطفه وانلر ایله انسبت طوتمنك جوازی واردر وحسن
خلقدن وخوش شمائلدن ونوا ضعدن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمده اولان اوصاف
جمیله‌لری بیان واول حضرتك اهل فضلی زیارت ایتدیکی عیان واردر زیرا ام سلیم رضی الله تعالی
عنها که ابوعمیر وانس رضی الله تعالی عنهمانك والده‌لریدر وحضرت صلی الله تعالی علیه وسلمك
محارمندندر خانه‌لرینه واردقده زیارت ایدردی و بوحدیث شریف ایله بعض مالکی المذهب
اولانلر حرم مدینه‌ده صیدك جائز اولمسنه استدلال ایلدیلر حالا که بو حدیثده انلرك مرادنه دلالت
ایدر یوقدر زیرا حدیثده اوقوش حرم مدینه دن شکار اولنمشیدی دیو ذکر یوقدر بلکه افاده
ایدرکه خارجدن شکار اولنوب حرمه کتوریله زیرا احرامسز اولان کیمسه ایچون خارجدن شکار
جائزدر اما حرمك صیدندن شکار ایتمك جائز دکلدر ابتدا صید اولنمسی ایله قوشی یدنده طوتوب
استصحاب ایتمسنك مابینی فرق اولنور زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن حرم مدینه‌نك
صیدی حرام اولمق حقنده احادیث بیشمار واقعه اولمشدر بومثللو احتمال ایله اول احادیث
ایله عملی ترك ایتمك و بو احتمال ایله اول احادیثه معارضه ایتمك جائز دکلدر و ینه حدیث مزبورده
معصومك کوجك قوش ایله اوینامسنك جوازینه دلیل واردر امام العلامه ابوالعباس
القرطبی ایتدی صغیر قوش ایله لعب صغیره اشارت واردر لکن علما قوشی صقلیوب وقفصده حبس
ایله اوینامسنی جائز کوردیلر اما قوشی تعذیب ایدوب اووجهله اوینمق جائز دکلدر زیرا حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مأکلندن غیری یرده حیوانی تعذیبدن نهی بیوردیلر ابوالعباسك
غیریلر دیرکه معصوم قوش ایله اوینردی دیمنك معناسی قفصده حبس وصاقلمه سیله اوینردی
دیمکدرکه بو معنایه کوره حدیثده قوشی قفصده حبسك جوازنه دلیل واردر ابن عقیل حنبلی قوشی
قفصده حبسدن منع ایدوب سفهه وتعذیبه حمل ایدردی ابوالدرداء رضی الله تعالی عنهك
کلامنه بناء که روز قیامتده قفصده حبس اولنان قوشلر کلوب قفصده ارزاقندن کندینی حبس ایدن
کیمسه لره یاپشور یارب شو کیمسه دنیاده بکا عذاب ایتدی دیو شکوی ایدر دیمشیدی بوکا جواب
بودرکه قوشی یوب ایچمه سندن منع وحبس ایدنلرده بویله‌در امام قفال قفصده قوش صاقلمه‌دن
سؤال اولنمشیدی مؤنثی کوررسه جائز دیدی و بلکه انك جوازینه حدیثده دلیل واردر صبیان انکله
اوینادیغی ایچون صحابهٔ کرام رضی الله تعالی عنهم حضرتلرندن بعضیلری انی مکروه کوردیلر
مصنف مرحوم دیرکه ابوالعباس احمد بن قاضینك بوحدیث اوزرینه برخوش تصنیفنی کوردم آنده
مذکوردرکه ابوحنیفه رحمة الله تعالی علیه برخاتونك صوتنی ایشتدیکه زوجی دوکردی و بودکنك
صدقهٔ مقبوله وحسنهٔ مکتوبه‌در دیردی یانده اولانلردن بری یا استاد ضرب نیجه صدقه اولور
دینجه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك ٭ ادب الجاهل صدقة علیه ٭ یعنی جاهلی ادبه

كتورمك جاهله صدقه‌در ديو بيورديغى حديثه بناء درکه بن بوخاتونى جاهله بيلورم دوكوب
كندويه‌ادب صدقه ايدرم ديدى مصنف مرحوم بوحديثى كتاب مناسبتيله تحرير ايلدى (ذكراولنان
قوشك حكم شرعيسى مأكول اللحم اولمقدر زيرا سرچه جنسندندر ﴿ نغض ﴾ دوه
قوشنك اركگنك آديدر باشى صاللاديغندن ايچون نغض تسميه اولندى زيرا نغض تحريك رأسه
ديرلرنتكم حق تعالانك (فسينغضون اليك رؤسهم) قول شريفنده مشركين استهزاء طريقيله
سرخيبنلرين تحريك ايدرلر معناسى ويرلمشدر نتكم شاعر ايتدى ❊انغض نحوى رأسه واقنعا❊ كأنه
يطلب شيأ اقنعا❊ يعنى بزم جانبمزه باشنى اكوب تذلل ايلدى كويا كه طمعندن نسنه استركبى
﴿ نغف ﴾ نونك وغين معجمه‌نك فتحى و بعده فا ايله شول قورد درکه دوه وقيونك بورننه
دوشر اصمعى روايتى اوزره ابوعبيده ايتدى بوشول آق قورد درکه چكرده‌كده اولور بونلردن
ماعدا اولان قورده نغف ديمزلر بعضيلر ايتدى نغف شول سياه و يشل اوزن قوردلردرکه يرلرنده
اكين كسن تعبير اولنور مسلم نواس بن سمعان رضى الله تعالى عنهدن رجال حقنده روايت ايتديكى
حديثده روايت ايتديكه جناب حق يأجوج ومأجوجى بعث ايتدكده انلرك اوزرينه نغف قوردينى
مسلط ايدوب بوغازلرينه ياپشوركه جمله‌سى هلاك اولدقلرى حالده صباحه داخل اولورلر كمال
قدرت ربانيه‌دن انلرك آن ساعتده نغف تعبير اولنان ادنى شيئله هلاكلرى نفس واحده‌نك موتى
كبيدر بيهقى اسماء وصفات بحثنده كهف كنديده ذكر اولنان بابده عبدالله بن عمر رضى الله تعالى
عنهمادن روايت ايلديكه وقتا كه جناب حق آدم عليه الصلوة والسلامى خلق ايلدى يوجيلرك
آزقلرى قابنك سلكمه‌سى كبى آدم عليه الصلوة والسلامى سلكديكه ادمدن نغف قوردى كبى
قورتلر چقدى ايكى قبضه آوچليوب صاغنده اولانه شوجنتده‌در قايرم وصولنده اولانه شونارده‌در
قايرم ديدى مراد ذريتدن كافر ومسلمان اولان اولسه كرك بيهقى بوحديث موقوفدر ديوب
بوندن برقاج سطر صكره ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن نقل ايدوب ديركه بنى آدمدن ميثاق
وعهد المق عرفات طاغنده اولدى ميثاقدن مراد جناب حقك الست بربكم بيورديغنده قالوا بلى
ديدكلرى اولسه كرك ﴿ نفار ﴾ حفاروزنى اوزره سرچه‌نك اديدر نفار فى الاصل قاچغن
معناسنه‌در سرچه‌يه نفار تسميه اولندى قاچديغى ايچوندر ﴿ نقاز ﴾ قاف وزا ايله كوچك
سرچه‌لر جنسندن برقوشدركه اكا اغاج دانى ديرلركه كويا نقاز لفظى صچرامق معناسنه اولان
نقزدن مأخوذدر زيرا بوقوش صچرايوب كزر ﴿ نقاقه ﴾ ديشى قوربغه ضفدعه
معناسنه ونقيق قوربغه‌نك صوتيدر طائفۀ عرب ضرب مثللرنده فلان كيمسه نقاقه‌دن صوصز
صودن آيريلنجه هلاك اولور ﴿ نقد ﴾ نونك وقافك فتحيله برجنس كوچك جثه‌لى
قيوندر مفردى نقده جمعى نقاددر جوهرى ديركه نقد برجنس قيونه ديرلركه
اياقلرى قيصه و يوزى چيركن اولور و بوجنس قيون بحرين جانبنده اولور ضرب مثلده
اذل من نقد يعنى فلان نسنه نقد ديدكلرى قيوندن مطيع ديرلر وحرمازى ايتدى ❊ فتم
يانميم مجتدا او كنتم شيئا لكنتم نقدا ❊ او كنتم قولا لكنتم قندا ❊ اوكنتم ماء لكنتم زبدا ❊
اوكنتم صوفا لكنتم نقدا ❊ يعنى بنى كنانه قبيله‌سندن برى جماعت بنى تميمه براصل مدحه
مباشرت ايدوب ديركه اكرسزلر برشىء اولسه‌كز نقد ديلان قيون اولورديكزو اكر كلام اولسه‌كز
شكر اولورديكزو اكرصو اولسه‌كز قايمق اولورديكزو اكرصوف و يوك اولسه‌كز نقد تعبير اولنان قيونك
يوكى كبى معتبر اولوردیكز ديو مدح ايلمش اصمعى ايتدى طوار بوكلرينك ايوسى نقد تويى‌در
﴿ نكل ﴾ قوى ومجرب اولان آتدر نتكم حديثده كلديكه (ان الله يحب النكل على النكل)

يعنى جناب حق علم فروسيتده مهارتى اولان شخص مجربه قوى آت اوزرنده محبت ايدر خصوصا
غزاده اوله بوحديث آخر حديثده اولان قولى كبيدركه (ان الله تعالى يحب الرجل القوى المبدئ
المعيد على الفرس القوى المبدئ المعيد) يعنى جناب حق محبت ايدر شول رجل قوى‌يه كه اوزرنده
دفعه دفعه غزا اولنان قوى آتك اوزرنده اولوب غزايه شروع ايده فراغت وعودت ايدوب تكرار
تكرار غزا ايدردى مثلا غازيلرك جنكده خدعه ايچون قاچاق و يردكلرى كبى مبدئ ومعيد برقاج
طرز اوزره طورايله حرب ايديجى ديمكدر ﴿ نمر ﴾ نونك فتحى وميمك كسريله يرتيجى جانورلردن
قپلان ديدكلرى جانوردر فارسيده پلنك ديرلر ارسلانه بكزر انجق ارسلاندن كوچكدر جلدى سياه
و بياض نقطه‌لر ايله منقشدر غضبناك وتنك دل اولدقده كنديني ضبط ايده مز ارسلاندن خبيثدر
شويلكه شدت غضبندن كندى هلاك ايدر جمعى انمار وانمر و نمور نمار كلور ديشيسى نمره‌در
ابو الابرد وابوسود وابوجعلد وابوجهل وابوخطاف وابوصعب وابورقاش و ابوسهيل وابو عمرو
وابو امرسال قپلانك كنيتيدر ديشيسنه ام ابردوام رقاش ديرلر اصمعى ديركه فلان تنمر ايلدى
يعنى قپلان صورتنه بغلبوب غضبناك و يوزى متغير اولدى ديرلر تنك دل كيمسه‌يه قپلان ايله تعبير ايدرلر
زيرا قپلانه ملاقات اولنماز الا تنك دل وغضبناك ملاقات اولنور يعنى انك صافى نهاد وخوش دل
اولديغى كورلمامشدر نتكم عمرو بن معدى كرب ايتدى ❊قوم اذا لبسوا الحديد تنمروا خلقا وقدا ❊ يعنى
اول قوم دمور كيملر كيسه لر تنمر ايدوب قپلان صفت اولورلر حضرت عمرو قوم پلنك صفت
وتنك دل اولملريله قپلانه مشابهتلرين مراد ايدر يوخسه كيدكلرينك اونى قپلانه بكزرديمكى مراد
ايتمز قپلانك مزاجى ارسلان مزاجى كبيدر و قپلان ايكى كونا اولور برصنفنك جثه‌سى
بيوك وقويروغى كوچك اولور وبر صنفنك جثه‌سى كوچك قويروغى بيوك اولور جمله‌سى قهر
وقوت صاحبيدر طوتديغنه قهر ايله ياپشور وشديد صچرامه‌لرى واردر و حيوانلره دشمنلكده
جمله‌دن زياده‌در آخرك ياپشمسى كنديني قورقوتمز نفسنه عجبليدر سچان قرنى
طويسه اوج كون اويور قپلانك رايحه‌سى خوبدر ارسلان بوكا مغايردركه بد رايحه ليدر
قپلان خسته اولسه فاره اكل ايتمكله مرضى كيدر جاحظ ذكر ايتديكه قپلان شرابى سوربره
كنديچون خمر قونسه اندن ايچر تا كه مست اولنجيه دك پس سرخوش اولدقده شكار اولنور
وديرلركه قپلان ياوروسنى طوغوردكن بوغازنده بريلان صاريلوب صوقوب طورر لكن ياورويى هلاك
ايتمز يرتيجى جانورلر ايچنده قپلانك مرتبه‌سى ارسلاندن ايكنجى مرتبه‌ده‌در قپلانك صبرى ضعيف
حرصى شديد حركتى سريع برحيواندر قپلانك طبيعتنده ارسلانه عداوت واردر بينلرنده ظفر
وغالبلك واوردر يعنى كاه ارسلان غالب اولور كاه قپلان غالب اولور و قپلانك شكارينى اولشديشى
ايله‌ير وبنچه‌سيله پاره‌لر وصچرامسى اوزوندر كاه اولوركه قرق ذراع دخى زياده يرصچرار
شكارى المينجه نسنه يمز زيرا آخرك شكارندن يمز ولاشه يمكدن احتراز ايدر معجم اوسط نام كتابنده
طبرانى رحمة الله عليه حضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن روايت ايلديكه اول سلطان
سرير ارشاد عليه اكمل الصلوات بيوردلركه (ان موسى قال يا رب اخبرنى باكرم خلقك عليك
قال الذى يسارع الى هواى اسراع النسر الى هواه والذى يألف عبادى الصالحين كما يألف الصبى
الناس والذى يغضب اذا انتهكت محارمى كغضب النمر اذا غضب لا يبالى اقل الناس ام كثروا)
يعنى حضرت موسى عليه السلام مناجات ايدوب يارب سنك مقبول قوللرك بكا خبرويرديوب
نيازمند اولمشيدى جناب حق بيورديكه مقبول قوللرم شول كيمسه‌در كه بكا عشق و بنم امريمه سرعت
ايدركه كسك كندى مطلوبنه سرعت ايتديكى كبى ودخى شول كيمسه‌دركه بنم صالح قوللرمه
الفت ومرحمت ايدر معصوم ملره ناس الفت ايتديكى كبى ودخى شول كيمسه‌دركه حرام قلديغم
نسنه‌لرهتك اولنوب اشلندكده غضب ايليه قپلانك غضبى كبى زيرا قپلان غضبلندقده

خلقدن آزی وچوغی قایرمز بو حدیثك اسنادنده محمد بن عبدالله بن یحیی بن عروه اولمغله حدیث متروکدر نسر بحثنده برمقدارینه اشارت سبقت ایلدی (حکم شرعیسی) قبلانی اکل حرام اولمقدر زیرا سبع ضاری در ابوداود ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن روایت ایلدیکه حضرت رسول صلی الله تعالی علیه سلم بیور دیکه * لاتصحب الملائکة رفقة فیها جلدنمر * یعنی ملکلر مصاحب ومقارن اولماز شول قافله یه ورفیق کیمسه لره که یانلرنده قبلان دریسی اوله شیخ ابوعمرو بن الصلاح فتا واسنده ایتدی قبلان دریسی دباغتدن مقدم نجسدر کرك بوغازلنمش اولسون کرك اولمسون استعمالی منع اولنور نجس عینك استعمالی ممنوع اولدیغی کبی بو کلامك معناسی صلات وغیری کبی کندیده نجاستدن اجتناب واجب اولان یرلرده استعمالی قطعا حرام اولمق دیمکدر مطلق حرمتنده ایکی وجه واردر دباغتدن صکره درینك کندی پاکدر اوزرنده اولان قیللری نجسدر غالب استعمالی بویله اولدیغندن نهی ایله حدیث وارد اولدی وحدیث آخرده (لاترکبوا النمور) یعنی قبلان دریلرینه سوار اولمالك دیو بیورادی وحدیث آخرده یرتجی حیوانلرك دریلرنی دوشه مکدن نهی بیورلدی وشبهه یوقدر که قبلان دخی یرتجی لردندر بو احادیثلر قویه ومعتمددر اکا عارض اولان تأویلار قوی دکلدر بویله مضطرب محلده رسول الله صلی الله علیه وسلمك حدیثندن بو مثللو حدیثلری توفیق ایدیجی بولنسه انك رأیی ضعیفدر ورواج ویردیکی نسنه در کدانده حق وعدل کورنمز (الامثال) قبلانه متعلق ضرب مثللردر طائفهٔ عرب ضرب مثللرنده * شمروا تزر والبس جلدالنمر * دیرلر یعنی لباسکی یوقاری قالدر چاپك اول قبلان دریسی کبی دیرلر بومثل جدوسعی ایله امر اولنان کیمسه یه ضرب اولور ودیرلر که فلان کیمسه فلانه قبلان دریسی کیدردی بو مثل دخی عداوت واظهار عداوت حقنده ضرب اولنور (خواص اجزاسی) قبلانك باشی برمکانه دفن اولنسه اومکانه وافر فاره جمع اولور قبلانك اودی سرمه اولنسه کوزك نورینی زیاده ایدوب ونزول مایه مانع اولور واول اودسم قاتلدر برشخصه بردانق ایچرلسه خلاص ممکن دکلدر مکر جناب حق خلاصنی مراد ایلیه قبلانك بینی قوقش اولسه هرکیم انی قوخولرسه هلاك اولور ارسطالیس طبایع حیوان نام کتابنده بویله نقل ایلدی ودیرلر که قبلان انسانك قفا ککنی کورسه خوف ایدوب فرار ایدر قبلانك قبلی براوطه ده بخور اولنسه عقربلر فرار ایدر قبلان یاغی اریدیلوب عفونتلی تشه نش اولمش یاره لره قونسه خوش ایدوب اوکولدر قبلانك اندن هرکیم بش درهم مقداری ییسه یلان آغوسی اکا کار ایتمز قزوینی دیرکه قبلانك جمله اجزاسی سم قاتل کبی کارکیردر خاصه سی همان اودنده در صواب اولان بودرکه قبلانك ذکری پشریلوب صویندن ایچلسه بول طمله سنه ومثانه ده اولان آغریلره نافعدر صاحب بواسیر اولان کیمسه برحائلسز قبلانك دریسنه جلوسی عادت ایلسه نافعدر برکیمسه قبلانك دریسندن برمقدارینی اوزرنده کتورسه خلق قتنده مهابتلی اولور قبلانك یدی وپنجه لری بر برده دفن اولنسه اول یرده فاره اکلنمز قبلان انسانی ایصرسه برفاره ارایوب اوزرینه بول ایدرکه اول انسان وفات ایدر بوندن تحرزو صاقنمق کرکدر عین خواص صاحبی بویله دیمشدر بعضیلر دیرکه برکیمسه اعضاسنی بلبلی قوردك یاغیله یاغلیوب قبلانك اوزرینه وارسه قبلان اندن فرار ایدر (تعبیر رؤیا) قبلان کورمك سلطان جابردر یاخود شوکت وعظمتی زیاده عدوی ظاهردر برکیمسه رؤیاسنده قبلان قتل ایلسه قبلان صفت اولان برشمنی قتل ایلیه برکیمسه رؤیاسنده برمقدار قبلانك اتی ییسه مال وشرافته نائل اوله برکیمسه قبلانه سوار اولدیغنی کورسه سلطنت عظیمه یه نائل اوله برکیمسه کندویه قبلان بندیکنی کورسه پادشاهدن یادشمندن برضرره ایریشه برکیمسه بردیشی قبلانی نکاحلندیغنی

کورسه قوم ظلمه دن برعورته مسلط اوله برکیمسه اونده قبلان کورسه برشخص فاسق کندینك اوینه هجوم ایتمکه دلالت ایدر برکیمسه قبلان وپارص شکار ایتدیکنی کورسه انلرك کندینی ایصردقلرینك ضرری قدر منفعته نائل اوله ارطامیدورس ایتدی رؤیاده قبلان کورمك ارککه وعورته دلالت ایدر لونك تغیری سببیله وقبلانك مکر وحیله کار اولدیغی سببیله تعبیری بویله اولمق اقتضا ایدر وکاه اولورکه مرضه دلالت ایدر وکوزلرك آغریسنه دلالت ایدر وقبلان سودی عداوتدر رؤیاده ایچنه مضردر والله اعلم

﴿نمس﴾ نونك کسری ومیمك سکونیله وآخرنده سین مهمله ایله بریصی جانوردر مصر ولایتنده که اژدرلری قتل ایدر قطعهٔ قدید مثالنده در باغ بکجیلری یلاندن خوف ایتدکلرنده انی یانلرنده طاشرلر یلانی قتل ایتدیکی ایچون بعضیلر دیرکه نمس اللری وایاقلری قصیرقویروغی طویل سکسار دیدکلری حیواندرکه فاره ویلان شکار ایدوب برفضل بن سلمه نمس ایکی کونا دردیدی جاحظ دیرکه دیرلرکه مصر ولایتنده بربوجك اولور اکا نمس دینور یوز طلر وطوپلنوب فاره قدر اولور چقان یلانك کلوب اوزرینه دوراسه نفسنی کندویه چکوب شیشرکه یلان منقطع اولور ابن قتیبه ایتدی نمس کلنجك دیدکلری جانوردر نمس تسمیه سنك احتمالی وارکه عرب کلامی اخفا ایدنجه نمس بالکلام دیرلر بوندن مأخوذ اوله ونمس الصاید دیرلر آوجی کزلندیکی وقتده وبردخی یلان کندویه یاپشمق ایچون نمس کندی بی اولمش کبی کوستروب اعضاسنی ساکن ایتدیکندن ایچون بویله دینمش اوله (حکم شرعیسی) خبائثه بناء اکلی حرام اولمقدر رافعی رحمه الله کتاب حجده ایتدی نمس برقاج نوعدر پس بوسببدن اقوال متباینه نك بینلری جمع اولنور (خواص اجزاسی) کبوترخانه نمس قویروغی ایله بخور اولنسه آنده اولان کوکرجنلر فرار ایدر نمسك اودی یمورطه نك بیاضیله چالنوب کوزه قونسه حرارتنی کیدررو یاشنی قطع ایدر نمسك قانندن برقیراط مقداری عورت سودیله مجنونك بورننه طمله داسه شفا اوله نمسك ذکری طبخ اولنوب چوربه سندن بول طمله سنه ومثانه آغریسنه مبتلا اولان کیمسه ایچسه شفا اوله نمسك صاغ کوزی برقطعه کتان پارچه سنه صاریلوب حماء ربعیه مبتلا اولان کیمسه نك اوزرینه آصلنسه شفا اوله صول کوزی اصلسه ینه عودت ایدر نمسك بینی سیز واندن ترب صویله دوکیلوب برکیمسه انکله یاغلنسه ایوز اولوب ساعتیله یرلی مرض اولور نمسك نجاستی صو ایله ازیلوب برکیمسه اندن ایچسه کیجه وکوندز خوفناك اولوب جنلر کندینی آررظن ایدر (تعبیر رؤیا) نمس کورمك زنایه دلالت ایدر زیرا نمسك سکسارطاوق سرقه ایدر نمسدن برکروه کورمك نسالردر برکیمسه برنمس ایله منازعه ایلسه یاخود کندی اونده نمس کورسه برشخص زانی ایله نزاع ایده والله اعلم

﴿نمل﴾ قارنجه که معروفدر فارسیده مور دیرلر مفردی نمله درجمعی نمال کلور وشول یرکه قارنجه لی اوله ارض ذات نملة دینور وشول طعامکه اکا قارنجه اوشمش اوله طعام منول دیرلر ونمله نمیمه یه دخی دینور نتکم رجل نمل دینور نمام وقووجودیمکدر بو مقامده شاعر اولك شوقولی نه خوبدر * اقنع فتبقی بلابلغة * فلیس ینسی ربك النملة * یعنی قناعت ایله معیشت سرقالمزسك زیرا سنك ربك قارنجه یی اونتمز یعنی آنی بلارزق قویمز سکاده رزقك ویرر قناعت پیشه اول * ان اقبل الدهر فقم قائما * وان تولی مدبرا نم له * یعنی دهر سکا اقبال ایدرسه شکر ایله قائم اول اکر ادبار ایدرسه تلاش ایتمه ایوکه رزقك سنی بولور ابو مشغول قارنجه نك کنبتیدر دیشی سنه ام ثوبه وام مازن دیرلر نمله یه نمله تسمیه اولندی کثرت حرکتنه بناء که نمله حرکت سریعه یه ده اطلاق اولنور وقارنجه حرکتی کثیر وقوتی قوی حیوانلردر وقارنجه چفتلشمز وحامله اولماز همان یره کندیدن شیء چقر دوشرویوب یمورطه اولور بعده آندن تکون ایدوب قارنجه اولور یمورطه مناسبتیله وجمیع یمورطه یه ضاد معجمه ایله بیضه دینور انجق قارنجه یمورطه سی ظا ایله بیظدر وقارنجه رزقنی طلبده عظیم حیله ایدر برشیء بولدقده اکا کلدلر

دیو باقلرینه خبر ایدر بعضیلر دیر که بو خبری ایتمك رؤسالرینك ایشیدر زمان شتا ایچون یاز کونلرنده
غدایی جمع واحتکار ایدر واحتکارده دخی حیله‌سی واردر بویله که جمع ایتدیکی نسنه‌لردن تمیی خوف
اولنان نسنه‌لری ایکی بولر حبوباندن کسفره‌دن ماعدایی کسفره‌یی درت بولر اکرانی ایکی بواسه‌ینه بتدیکی
کندویه الهام اولدیغندن وجمع ایتدیکی دانه‌یی عفونتدن وچوریمکدن خوف ایلسه طشره چیقروب
طاغیدر وبویله ایتمسی اکثری آیك ضیاسنده کیجه واقع اولور ودیرلر که قارنجه‌نك صاغ قالمسی یدیکی
نسنه‌لردن حاصل اولوردکلدر وقوام قوتی غدا ایله دکلدر بویله که کندینك طعام واره جق
ایچروسی یوقدر زیرا ایکی بلوکدر همان انك قوت وغداسی دانه‌یی کسدکده قوخولمسیدر که
انکله کفایتلنور عقعق وفاره بحثلرنده سفیان بن عیینه‌دن نقلا رحمة الله تعالی علیه سبقت ایلدیکه
حضرت سفیان دیر که حیوانده انساندن صقصغاندن وقارنجه‌دن وفاره‌دن غیری رزقنی صاقلر
حیوان یوقدر احیاء علومده کتاب توکلده امام غزالی رحمة الله تعالی علیه دخی بویله جزم ایلدی
بعضیلردن بلبل دخی رزقنی صاقلردیو نقل اولنمشدر ودیرلر که کرزاو یرلرده وافر رزقی واردر انجق
کندی اونودر وقارنجه‌نك جملهٔ عجایبندندر که جسمی غایتده لطیف ووزنی زیاده خفیف ایکن قوة
شامه‌سی جمیع حیواناته غالب اولوب هیچ برحیوانك شمی قارنجه‌نك شمنه معادل ومساوی اوله‌مز
باعث هلاکی قنادی بتمسیدر که قارنجه قنادلندقده سرچه‌لره نعمت فراوان اولور زیرا سرچه‌لر
انلری اوچرکن طوتوب یرلر نتکم ابو عتاهیه رحمة الله تعالی علیه شو شعرنده اکا اشارت ایلدی
* واذا استوت للنمل اجنحة * حتی یطیر فقد دنی عطبه * یعنی قارنجه‌یه قناد برابر اولوب قنادلنسه
تا که اوچسه تحقیق هلاکی یقین اولمش اولور هارون رشید چوق کره بو بیت ایله تمثیل ایدردی
برمکیلره منکوب بلدیکی وقتده که باب عینده لفظ عقابده بوکه اشارت سبقت ایلدی وقارنجه یرالتنده
لتی دیرك اوزره برقریه بنا اوشدکده اعوجاج واکریلك ایله اشرایچنه یغمور صوینی اقیه دیو وکاه
اولور که خانه‌لریز بربری اوزرینه بنا ارصوا قیدیو بویله ایتمسی یاشلقدن کیروقلاندن خوف ایتدیکی
ایچوندر بیهقی شعبنده دیر که عدی بن حاتم الطائی قارنجه‌لره اتمك اوفاقلردی ودیردیکه بونلر بزم
قومشیلریمزدر بونلرك بزم اوزریمزده حقلری واردر وحش بحثنده فتح ابن خرشف الزاهددن
نقلا انك هر کون حشرات ایچون اتمك اوفاتدیغی کلور ان شاء الله تعالی و برقاج کره کندی جثه‌سی
قدر کلان نسنه‌لری کتورر قارنجه‌دن غیری یوقدر غایتده حرصندن اضعاف مضاعف نسنه‌لری
کتورمکه حمله ایدرتا که خرما چکردکنی بیله کتورمکه تکلف ایدر حالا که انکله انتفاع ایده‌مز همان غایت
حرص وطمعی باعثدر ونیجه ییللر حیاتده اولسه کفایت ایده‌جك غدایی جمع ایدر مع هذا عمری
برسنه‌دن زیاده اولماز وقارنجه‌نك یرالتنده قریه اتخاذ ایتمسی عجایب اولان حالاتندندرکه اول
قریه‌ده نیجه منزللر ودهلیزلر اوطه‌لر واردر ونیجه طبقات انبارلر در که حبوب وذخایر شتایی اکا طولدیرر
وقارنجه‌دن برنوع وار که فارسی دینور بال اروسی ایچنده زنبور تعبیر اولنان خارج اریلر مشابه‌سنده در
وبرنوع وار که نمل اسد دینور بویله تسمیه اولندیغنك وجهی بودرکه بوکونه قرنجه‌نك ایلروسی
ارسلان یوزینه بکزر کیروسی قرنجه‌یه بکزر (فائده) بخاری وغیریلر ابو هریره رضی الله تعالی عنه‌دن
روایت ایلدیلرکه سر جریدهٔ انبیا علیه اشرف التحایا بیوردیلرکه * نزل نبی من الانبیاء علیهم السلام تحت
شجرة فلدغته نملة فامر بجهازه فاخرج من تحتها وامر بها فاحرقت بالنار فاوحی الله تعالی الیه هلا نملة
واحدة * یعنی انبیاء عظام علیهم السلامدن بری براغاجك التنه اینمشیدی کندینی برقارنجه
صوقدی اول ساعت امر ایدوب متاعنی اغاجك التندن قالدیروب اغاجی احراق ایله امر ایلدیکه
اغاج آتشه یاندی جناب حق اکا وحی ایدوب نه اولدی قارنجه‌یی هلاك ایتمش اولیدك دیو لوم وتوبیخ
ایلدی یعنی اغاجده وافر قارنجه وارایمش جمله‌سیده یاندیغندن بویله بیورلمش ابو عبدالله الترمذی

نوادر الاصول نام کتابنده ایتدی جناب حق اول پیغمبر عالی شانه اغاجی آتشه یاقدیغیچون عتاب
ایتمیوب بلکه بی‌کناهی کناهلی ایله مؤاخذه ایتدیکی ایچون عتاب ایلدی امام قرطبی رحمة الله تعالی علیه
دیر که حدیث شریفده ذکر اولنان پیغمبر موسی بن عمران علیه الصلوة والسلام حضرتلریدرکه
انلر بروقتده مناجات ایدوب یارب برقریه خلقنه عاصیلری سببیله عذاب ایدرسك ایچلرنده نیجه
صالحلر واردر دیمشیدی جناب حق مراد ایلدیکه اول ایشی حضرت موسایه کندی طرفندن
کوستره بو سببله حضرت موسی علیه السلامه حرارت مسلط ایلدی تا که حضرت موسی علیه
السلام براغاجه کیدوب سایه‌سنده استراحت ایده اول اغاج قتنده قرنجه یوواسی واریدی حضرت
موسی علیه السلامه نوم غلبه ایدوب اویودی چن اویخونك لذتنی بولدی کندویی برقارنجه صوقغله
نیجه قارنجه‌یی ایاغیله چاوب هلاك ایلدی ومسکنلرن احراق بالنار ایلدیکه جناب حق حضرت
موسی علیه السلامه کندینی برقارنجه صوقغله جمله‌سنك هلاکنه باعث اولدیغنده آیت وعبرت
وعلامت کوستردی وجناب حقدن اولان عقوبت صالحه وعاصی‌یه عام وشامل اولدیغنه تنبیه
مراد ایلدیکه اول عقوبت مطیع وصالحلره رحمت وطهارت وبرکت اولور عاصیلره شر ونقمت
وعذاب اولور حدیث شریف کراهته دلالت ایدر وقارنجه‌نك قتلنده خطره متعلق نسنه یوقدر زیرا
برنسنه که سکا اذیت ویره نفسکدن انك اذیتنی دفع ایچون قتلی ایله دفعی حلال اولور مخلوق باریدن
برشیئك حرمتی حق تعالی قتنده مؤمنك حرمتندن اعظم دکلدر نوعاقدری اولانك اذیتنی دفع ایچون
ضرب وقتل مباح قلندی مؤمنه مسخر ومؤمن اوزرینه مسلط اولان حشرات زده قالدی یعنی انلری
قتل ایله دفع اذا اولی بالطریقدر که هوام وحشراتدن بری مؤمنه اذیت ایلسه اول مؤمنه آنی قتل ایله دفع
ایله دفع مباح قلندی حدیث شریفده (فهلا نملة واحدة) قولی مؤمنه اذیت ایدنك قتل اولنمسنه
دالدر که معناسی نه اولیدی اول قارنجه‌دن برقارنجه هلاك ایتمش اولیدك دیمکدر هر برقتل اولنان نسنه
یانفع ایچون قتل اولنور یاخود ضررنی دفع ایچون قتل اولنور علما قتنده انك قتلنده باس یوقدر قارنجه‌یی
غیریدن تخصیص ایتمزز یراقصاص دکلدر یعنی همان برقارنجه هلاك ایتمش اولیدك قنقیسی اولورسه
اولسون دیمکدر زیرا صوقان قرنجه مراد اولنسه نه اولیدی سنی صوقن قارنجه‌یی هلاك ایتمش
اولیدك دیردی لکن نه اولیدی برقارنجه هلاك ایلیدك دیدی بویله اولنجه برقارنجهٔ بیکناهد
وکناهلویه شامل اولورسببی ایچنده مطیع وعاصی اولان اهل قریه‌یی عذابده‌ریسنه سؤال ایتدیکیچون
حضرت موسی علیه السلامه تنبیه مراد ایتدیکی بیلمك ایچوندر ودینلدیکه اول پیغمبر عالی شانك
شریعتنده حیوانی آتش ایله عقوبت جائزدر پس بو سببدن جناب حق اکا عتابی جمله‌سنی
احراق ایتدیکی ایچون ایتدی زیرا کورمزمیسنکه فهلا نملة واحدة قولندن بریسی یاقمنك جوازی
کورینور بزم شریعتمز بوکه مخالفدر زیرا حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حیوانی
نار ایله عذابدن نهی بیوروب ایتدی (لا یعذب بالنار الا الله تعالی) یعنی نار ایله عذاب ایده‌مز
الا الله تعالی عذاب ایدر پس بویله اولنجه حیوانی نار ایله احراق جائز اولماز مکر برکیمسه برکیمسه‌یی
آتشه یاقوب اول کیمسه احراق ایله وفات ایلسه ورثه‌سی اول کیمسه‌یی احراق ایله قصاص
ایتدیررلر قرنجه‌یی قتلده مذهبمز قتلی جائز اولماقدر ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما
نقل اولنان حدیثه بناءً که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حیواندن درت کروهی قتلدن نهی
بیوردیکه بری قارنجه ایکنجی بال آریسی اوچنجی هدهد دردنجی کوچکن قوشیدر بو حدیثی اسناد
صحیح ایله ابو داود روایت ایلدی بو نملدن مراد نمل کبیر سلیمانیدر خطابی وبغوینك شرح
سنه‌ده دیدیکی کبی اما شول کوچك قارنجه که اکا ذر دینور انی قتل جائزدر امام مالك رحمة الله
تعالی علیه قارنجه‌یی قتل ایتمکی مکروه کوردی مکرکه مضرتلی اولوب قتل ایتمکه دفعنه قادر

اولیه ابن ابی زید اذیت ایتدکده نملك قتلنك جوازنی مطلق ذکر ایلدی بعضیلر دیرکه حق تعالی
اول پیغمبرذی شانه عتاب ایتدیکی برنسنه‌نك کندویه اذیتی سببیله بنفسه جمله سنی هلاك ایله انتقام
ایتدیکی ایچوندرآکا لایق اولان عفووصبرایدی لکن انك خاطر شریفلرینه خطور ایلدیکه بونوع
قارنجه انسانه اذیت ویرر بنی آدمك حرمتی سائر حیوانك حرمتندن اعظمدر خاطر عاطرلرینه یالکز
بوکلوب تشفی طبیعی یعنی غضبنی هضم ایتمکی خاطرلرینه کتورمدیکندن تشفی یی ترك ایتمدیکندن
عتاب معامله‌سی اولندی طبرانی معجم اوسطنده ودارقطنی ابوهریره رضی الله عنه حضرتلرندن
روایت ایلدیکه راوی ایدر و قتاده که جناب حق موسی علیه السلامه تکلم بیوردی اون
فرسخلك یردن قرا کو کیجه ده صفا طاغنده قارنجه‌نك یورودیکنی کوردی ترمذی نوادرنده
معقل بن یساردن روایت ایلدیکه حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایتدی بو حدیث ایله رسول الله
صلی الله علیه وسلمه شهادت ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم شرکی ذکر ایدوب
بیوردیکه (هو اخفی فیکم من دبیب النمل وسأدلکم علی شیء اذا فعلته اذهب الله عنك صغار
الشرك وکباره یقول اللهم انی اعوذبك من ان اشرك بك شیئا وانا اعلم واستغفرك لما لا اعلم یقولها
ثلاث مرات) یعنی شرك سزده قارنجه طاووشندن خفیدرسزی برنسنه یه دلالت ایده یمکه سن آنی
اشلسك شركك صغار وکبارنی سندن کیدرر مناجات ایلیه که یارب بیلرك سکا شرك ایتمکدن سکا
صغنورم وبلمدیکم شرك خفیلر ایچون سکا استغفار ورجوع ایدرم دیه‌لر اوچ کره وینه ابوامامة الباهلی
رضی الله عنهدن منقولدرکه دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه ایکی کیمسه ذکر اولندی
بری عابد وبری عالم ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (فضل العالم علی العابد
کفضلی علی ادناکم) یعنی عالمك عابد اوزرینه فضلی سزدن برادنایه فضلم کبیدر دیوب بعده
بیوردیکه (ان الله تعالی وملائکته واهل السموات واهل الارض حتی النملة فی جحرها وحتی الحوت
فی البحر لیصلون علی معلمی الناس بالخیر) یعنی حق سبحانه وتعالی وملکلری وآسمان وزمینده اولنلر
تا که یواسنده اولان قارنجه‌لره ودریاده اولان بالقلره وارنجه‌دك جمله‌سی ناسه خیرایله تعلیم ایدن
عالملره دعا ایدرلر ترمذی بو حدیث شریف حدیث حسن صحیحدر دیدی ابو عثمان حسین
ابن حارث الخزاعیدن ایشتدم دیرکه فضیل بن عیاض رحمة الله تعالی علیهدن ایشتدم دیرکه
عالم معلم اولان ذات شریف ملکوت سمواتده بیوکلك ایله چاغریلور ومنقولدرکه حضرت سلیمان
صلوات الله وسلامه علیه حضرتلریله سویلشوب خطاب ایدن قارنجه حضرت سلیمانه برسنك
هدیه ویروب انلرده مبارك الندالرقده قارنجه شوشعری لسان فصیح ایله اوقودی (شعر) الم ترما
نهدی الی رسول الله ماله ☼ وان کان عنه ذاغنی فهو قابله ☼ یعنی کورمزمیسنکه جناب حقك رسولنه
لایق اولان هدیه اهدا ایده مزنه قدر احتیاجی یوق ایسه ده بزم حقیر هدیه مزی کمال لطفندن
قبول ایدیجیدر ☼ ولو کان یهدی للجلیل بقدره ☼ لقصر عنه البحر حین یساحله ☼ اکر اول پیغمبر
جلیله شرافتی مقدارنجه هدیه اولنمق لازم کلسه دریاز بیله ساحله چقدقده دریالراندن قاصر
اولوردی ☼ ولکنا نهدی الی من نحبه ☼ فیرضی به عنا ویشکر فاعله ☼ لکن بزلر محبت
ایتدیکمزذاته هدیه ایدرزکه اول سببله بزدن راضی اولوب هدیه ویرنی مدح ایلیه ☼ وماذاك الامن
کریم فعاله ☼ والا فما فی ملکنا من یشاکله ☼ واول ذات دکلدر اما مطبوع الاطوار ومقبول الفعال
کیمسه‌لردندر اکر اودخی مقبول فعاللردن اولمسه بزم ملکمزده مقبول الفعال اولان انبیایه کیم
مشاکل ومشابه اوله بیلور حضرت سلیمان علیه صلوات الرحمن بو نوازشلره کوش دار
اولدقده بورویشی حق تعالی سزه مبارك ایلیه سز بو اعتقاد ایله مخلوقك زیاده ممدوحی ومخلوقك
اکثری اولورسز دیدی نقل اولنورکه ارباب حاجتدن برشخص مأمون خلیفه‌دن نیاز ایلدیکه مکث

ایلیوب کندینك مرامنی دکلیه مأمون اکلنمیجه اول کیمسه آغاز سخن ایدوب یاامیرالمؤمنین حق
تعالی حضرت سلیمان علیه السلامی برقارنجه‌نك مرامنی دکلمك ایچون اکلندردی جناب حق
قتنده بن قارنجه دن حقیر دکلم وحق تعالی قتنده سن حضرت سلیمان علیه السلامدن اعظم
دکل سن دیدکده مأمون انصاف ایدوب صادقسن دیوب طوردی وکلامنی دکلیوب مرامنی ادا
ایلدی شوشعر تاج الدین تمیمینك شعرندندرکه قارنجه اوشمش برخانه‌نك حقنده سویلدی ☼ مالی اری
منزل المولی الادیب به ☼ نمل تجمع فی ارجائه زمرا ☼ یعنی بکا نه حال اولدیکه سید ادیبك خانه سی
کوشه‌لرنده کروه کروه قارنجه جمع اولمش کورورم ☼ فقال لا تعجبن من نمل منزلنا ☼ فالنمل من
شانها ان یتبع الشعرا ☼ اول ادیب فاضل جواب ویروب خانه مزده قارنجه اولدیغنه تعجبلمه قارنجه‌نك
شاننندندرکه شعرایه تابع اولور مراد سورهٔ نمل سورهٔ شعرانك عقبنجه کلدیکیدر (فائده اخری)
امام العلامه فخرالدین رازی رحمه الله حق تعالانك سورهٔ نملده حضرت سلیمان علیه السلام جن
وانس وقوشدن سلطنت وخدم وحشمی ایله شامده وادی النمل دیدکلری قارنجه‌لی دره‌یه تشریف
ایتدکلرینی خبرویردیکی شو آیت کریمه سنده که (حتی اذا اتوا علی واد النمل قالت نملة یاایها النمل
ادخلوا مساکنکم لا یحطمنکم سلیمان وجنوده وهم لا یشعرون) حضرت سلیمان علیه السلام
وعسکری وادی نمله کلدیلرانده اولان قارنجه‌لردن برقارنجه سائرلرینه ندا ایدوب ای قارنجه‌لر یراو
یریکزه کیرك حضرت سلیمان وعسکری آکاه دکللرایکن سزی پاره‌لیوب هلاك ایتمیه دیدی دیو
بیورلمشیدی تفسیرنده دیرکه وادی النمل شامده قارنجه‌سی چوق برده‌در اکر سؤال اولنورسه که اتوا
علی واد النمل نیچون دینلدی علی ایله ظاهر حال الی واد النمل بیورلمق ایدی جوابده دیرم که ایکی
وجهه بناء علی ایله کلدی بری بودرکه حضرت سلیمان علیه السلام وعسکری روزکار ایله یوقاریدن
کلدیلربس علی حرف استعلادرانك ایچون علی ایله کلدی ایکنجی علی ایله آنلرك دره‌یی باشندن آخرینه
قدر طولدیروب احاطه ایتمه‌سی مراد اولنور طائفهٔ عربك برنسنه نهایتنه بالغ اولسه اتی علی الشیء
دیدکلرندن مأخوذدر واول قارنجه بوکلماتی سویلدی قارنجه‌نك سویلسی استبعاد اولنور دکلدر
زیرا قارنجه‌یه علم ونطق حاصل اولمق کندی نفسنده ممکندر وجناب حق ایسه جمله ممکناته قادردر
حکایه اولنورکه قتاده حضرتلری کوفه‌یه وارمشیدی ناس باشنه جمع اولدقده مراد ایتدیککزدن
سؤال ایلك جواب ویرهلم دیدی سرمذهبمز امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله ورضوانه علیه
حضرتلری نوجوان وحاضر بالمجلس ایدی دیدیکه حضرت سلیمان علیه السلامك قارنجه سندن
سؤال ایلك کوره‌لم ارککمی دیشیمی دیدی سؤال ایتدیلر حبط اولوب جوابه قادر اولمدی ابوحنیفه
رحمة الله علیه حضرتلری دیشی ایدی دیو جواب ویردی نه‌دن بلدك دیو سؤال ایتدکلرنده دیدیکه
حق تعالانك (قالت نملة) بیوردیغندن بلدمکه دیشیدر مؤنث فعلی کتوردی اکر ارکك اولیدی
مذکر فعلی کتوروب قال نملة دیردی زیرا لفظ نمله مذکر ومؤنثه وقوعنده حمامه ایله شاة لفظی کبیدر تذکیر
وتأنیثی فعلی وضمیری ایله تمیز اولنور مصنف مرحوم دیرکه بعض کتب معتمده‌ده کوردمکه اول
قارنجه سائرلرینه یریکزه کیرك دیو امر ایتدیکی انلر حضرت سلیمانه اولان نعمتی کورمسونلر ایچون
ایدی که زیرا کورسه‌لر کندیلره اولان نعمتی کوزلرینه کوستر مبوب کفران نعمتده واقع اولورلردی
اهل دنیا ایله هم مجلس اولمقده محظور ونامناسب اولدیغنه تنبیه واردر یعنی زیب وزیوره غرق
اولمش اهل دنیایی کوروب سنده اولان نعمتی آز تصمغله کفران نعمتده واقع اولورسن معاذالله تعالی
روایت اولندیکه حضرت سلیمان علیه السلام اول قارنجه‌یه نیچون انلره یریکزه کیرك دیدك بندن
ظلم اولور دیو خوفمی ایتدك دیدی قارنجه جواب ویروب ظلم اولور دیو خوف ایتمدم اکن سنك جمال

وزيننكى كوروب بو وجهله طاعت باريدن مشغول ومفتون اولورلر ديو خوف ايتدم ديدى ثعلبى
وغيريلردير كه ذكر اولنان بوقارنجه يوكلكده قورد قدرايدى وآغسق وايكى قنادلى برقارنجه ايدى
مقاتلدن نقل اولنور كه حضرت سليمان عليه السلام بوقارنجه نك كلامنى اوچ ميل يردن ايشيدردى
بعض اهل علم دير كه بوقارنجه قواعد معانيدن وصنعت بديعه دن اون نوع بديع سويلدى آيتده كى
كلامنده كه (يا) ديوندا ايلدى (ايها) ديوب تنبيه ايلدى (النمل) ديوب انلرى آدلريله يادايلدى
(ادخلوا) ديوب امر ايلدى (مساكنكم) ديوب وصفلدى (لايحطمنكم) ديوب قورقوتدى (سليمان)
ديوب حضرت سليمانى تخصيص بالذكر ايلدى (وجنوده) ديوب تعميم ايلدى (وهم لايشعرون)
ديوب اعتذار ايلدى مشهور اولان اول قارنجه بركوچك قارنجه در انك اسمنده اختلاف اولندى
بعضيلر انك اسمى طاعيه ديديلر و بعضيلر ايتدى اسمى حزمى ايدى و بعضيلر ايتدى اول درنك
قارنجه لرى سنك كبى ايدى و بعضيلر بختى دولركبى ايدى ديدى امام سهيلى تعريف واعلام نام
كابنده ايتدى قارنجه ايچون نيجه اسم علم تصور اولنور كه بعضيسى بعضيسيله تسميه اولنه آدميلره
ممكن دكلدر كه انلردن برينى اسم علم ايله تسميه ايدوب آدويره زيرا آدميلر قارنجه يى بربرندن تمييز
ايده مز وقارنجه آت وكلب وسائر حيوان كبى بنى آدمك تحت ملكنده واقع اولمديلر كه برنام ايله بنام
اوله لر زيرا علميت طائفهٔ عرب قتنده ملكه كيرن حيوانلرده بولنور اكر سؤال اولنور سه كه علميت
بعض اجناسده دخى بولنور مثلا دلكيده ثعاله وارسلانده اسامه ويلبلى قورده جعار ديدكلرى كبى
و بونلرك نظيرى دخى چوقدر جوابى بودر كه علم قونمق قارنجه شندن دكلدر زيرا علم قونسه ناس
زعم ايدر كه بو علم قارنجه لر ميانده برقارنجه نك آدى اوله ثعاله واسامه مثللو اوجنس حيواندن برينه
مخصوص دكلدر همان اوجنسدن هر بركورديكك ثعاله در واسامه وابن اوى وابن عرس وبونلرك
نظيرنك دخى بويله در كه هر برينه اطلاق اولنور اسامه ارسلانك آديدر ابن آوى چقالك آديدر
ابن عرس كلنجكك آديدر اكر بالاده اولان قارنجه نك آدى واردر ديدكلرى صحيح ايسه وجهى اولمقده
ممكندر كه سويليان قارنجه توراته يا زبورده يا بعض صحف منزله ده بوآد ايله تسميه اولنمش
اوله ياخود بو اسمى حق تعالى اكا تسميه ايدوب حضرت سليماندن مقدم ياصكره انبياء عظام عليهم
السلامه بلدرمش اوله سويليوب وايمانى اولديغندن كندو يه آدويرلكه تخصيص اولنمش اوله كه آدى
اولمسنك وجهى بودر اول قارنجه نك ايمانى وارديكمرلك معناسى بودر كه اول قارنجه سائر قارنجه لره
حضرت سليمان وعسكرى عدل وفضلندن سزى باصمزلر مكر آكاه دكل ايكن بصهلر ديديكى
ايمانى افاده ايدر آيت كريمه ده بومقامده حضرت سليمان عليه السلامك تبسمى بيان بيورلمش
انده ديلديكه حضرتك اول تبسمى قارنجه دن بوكلامك صدورنه سرورندن ايدى پس بو سببدن
تبسمى آيتده حق تعالى ضاحكا ايله تأكيدلدى زيرا تبسم آنى كولمكده ديرلر ضحكسز وكنديدن
رضاسز اولور ضحك كندى اشيده جك قدر اولان كولمكدر نتكم كورمز ميسز كه طائفهٔ عرب
ديرلر كه فلان كيمسه غضبناك اولنلرك تبسمى كبى تبسم ايتدى واستهزا ايدنلرك تبسمى كبى تبسم
ايتدى وضحك تبسمى ايله تبسم ايتدى ديرلر كه تبسم وضحك انجق سروردن اولور و بو پيغمبر
عاليشان دنيا خصوصيچون مسرور اولماز انجق امر ديندن ايچون مسرور اولور وقارنجه نك وهم
لايشعرون قولى دينه وعدله اشارتدر اقتضا ايتديكه اول قرنجه مؤمن اوله انتهى الكلام (فائدهٔ
اخرى) ابوداود وحاكم روايت ايدوب وتصحيح ايتديلر كه اول دانای اسرار كائنات عليه اشرف
الصلوات سفا بنت عبدالله ه ديديكه (علمى حفصة رقية النمل كما علمتيها الكتابة) يعنى نمل تعبير اولنان
چبان افسونلرينى حفصه يه تعليم ايله كتابتى تعليم ايتديكك كبى وصحيح مسلمده منقولدر كه حضرت
پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم نمل تعبير اولنان چبانك افسونلرينه رخصت ويردى نمل شول

چبانلردر كه انسانك يانده چيقار افسونى برشى در كه نسالر استعمال ايدرهراشيدن آنى بيلور ضرر
ونفع و يرمز افسون بودر كه ديرلر كويا كاينلر سورمه انور وقينه لنور و هرنسنه اشلنور كشى فسق
وعصيان ايده مز حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم حفصه حقنده بو حديث ايله حفصه رضى الله
عنهايى عيبلمق مراد ايلدى زيرا حضرت اكا بعض سر افاده ايتمشيدى افشا ايتمكله بويله بيورديكه
حضرتك لغز ومزاح كلامندندر مثلا شو حديث شريفى كبى كه (لايدخل الجنة عجوز) يعنى
قوجه قرى جنته كيرمز ديمشيديكه قوجه اولديغى حالده كيرمز زيرا اهل جنت جمله اوتوز اوچر
ياشنده در ديمكدر و بونك امثالى كبى لغز قبيلندندر مصنف مرحوم دير كه بعض كتبده بعض ائمهٔ
حفاظك خطيله كوردمكه نمل افسونى برافسوندر كه انى ايدن كيمسه اوچ كون بربرى آردنجه صائم
اولوب هركون صبا حله آفتاب طلوع ايدركن افسونى ايدوب دير كه (افسرى وانفرجى فقد بوه
بنوه بريطس دنيقب اسوابها الحرق بالف لاحول ولاقوة الا بالله العلى العظيم) پارمغنده پاك زيت
ياغى اولوب انكله چبانك اوزرينه سوره افسون عقبنده طورديغى يرده ناغله نمازقلدزيتى سوره مزدن
مقدم نمل افسونى بودر بويله فهم ايله (فوائد) حلال دير كه راويلر بكا خبر ويرديلر كه احنف بن
قيسك جاريهٔ معتقه سى حبيبه برقارنجه قتل ايتديكنى احنف كورمشيدى قتل ايتمه ديو تنبيه
ايلدى بعده بركرسى استيوب اوزرينه جلوس ايلدى وجناب حقه حمدوثنا ايدوب بعده خانه سنده
جمع اولان قارنجه لره بن سزه البته ايكى كره چقمم واردر خانه مدن كيدك زيرا بن سيرنك خانه مده
قتلكزى مكروه كورورم ديدى حبيبه دير كه اول كوندنصكره برطشره چقدق اول قارنجه لردن
برقارنجه كورمدك پريشان اولمش كتمش عبدالله بن امام احمد ايتدى پدرى كوردم اكثرى بيلورم
نماز ايچون آبدست الديغى كبى كرسى يه اوتوروب بو يله ايدردى بعده كوردك بيوك وسياه قارنجه لر
چيقوب كتدى بعدذلك بردخى كورمدك مصنف مرحوم دير كه قارنجه يى كيدرمك ايچون بعض
مشايخك خطيله كوردمكه برپاك چناغه يازيلوب يايقنه وصوينى قارنجه لى اوه صاچله قارنجه سى
دفع اولورنه اولديغنه كندى مطلع اولماز يازيله جق خواص بودر الحمدلله ياهيا شراهيا ساريكم ياهيا
شراهيا بعض مصنفاتده كوردم درت قطعه اوزرينه يازيلوب اولدرت كوشه سنه قونسه قارنجه لر
رحلت ايليه وكاه اولور كه جمله سى هلاك اولور اول خواص بودر (واذقالت طائفة منهم يا اهل يثرب
لامقام لكم فارجعوا الا تسكنوا فى منزلنا فتفسدوا والله لايصلح عمل المفسدين الم تر الى الذين خرجوا من
ديارهم وهم الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا) فانو بو آيت كريمه ده اولر كبى قارنجه لر هلاك اولوب
قدرت بارى ايله اول مكاندن كيدرلر و نيجه تجربه اولناندندر كه بزانى نافع بولدق يچى كوركنه يازوب
قارنجه يواسنه وضع اولنور كه پريشان اولورلر بودر (وهوف ول موله ال مل ك الله الله الله ومالنا
ان لانتوكل على الله وقد هدانا سبلنا ولنصبرن على ما آذيتمونا وعلى الله فليتوكل المتوكلون قالت
نملة يا ايها النمل ادخلوا مساكنكم لايحطمنكم سليمان وجوده وهم لايشعرون آهيا شراهيا اذوناى
ل شدائى ارحل ايها النمل من هذا المكان بحق هذه الاسماء وبالف لاحول ولاقوة الا بالله العلى
العظيم ووح م ح م ت) ابو هريره رضى الله تعالى عنه روايت ايدوب دير كه رسول اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم لاتقتلوا النمل فان سليمان خرج ذات يوم يستسقى فاذا هو بنملة
مستلقية على قفاها رافعة قوايمها تقول اللهم انا خلق من خلقك لاغناء لنا عن فضلك
اللهم لاتؤاخذنا بذنوب عبادك الخاطئين واسقنا مطرا تنبت لنا شجرا و تطعمنا به ثمرا
فقال سليمان لقوم ارجعوا فقد كفيتم و سقيتم بغيركم) بيورديلر قارنجه يى اولدرمكز زيرا
سليمان عليه السلام بركون يغمور ايچون استسقايه چقدقده كورديكه برقارنجه ارقه سى اوزره ياتوب
واللرينى آسمانه قالديروب بروجهله نيازواظهار سوز وكداز ايدركه اى خداى متعال بزمور ضعيف

الحال سنك مخلو قاتكدن بردردمنديزكه سنك فضل واحسانكدن مستغنى اولمغه قادر دكيلزايمدى
اى پروردكارم خطا اوزره اولان قوللريكك كناهلرندن اوتورى بزضعيفلرى مؤاخذه ايليوب يغمور احسان
ايله تا كه اغاجلره يمشلر بتوره وبزه طعام كتوره سليمان عليه السلام قارنجه نك بو دعاسنى كوش
ايلدكده يانده اولنلره دونكز كيده لم جناب حق وفياض مطلق حضرتى دركاهنه نيازه يرقالمدى
وسزك غيريكزك دعاسيله سزه ده يغمور احسان اولنورديدى قارنجه نك (حكم شرعيسى) قارنجه نك
آغزى واياغيله كتورديكى نسنه يى اكل مكروهدر حافظ ابو نعيمك طب النبوى نام كتابنده روايت
ايتديكى حديث شريفه بناء كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم قارنجه نك آغزيله واياغيله
كتورديكى نسنه يى اكلدن نهى بيورمشدر وقارنجه يى اكل حرامدر قتلى حقنده نهى وارد اولديغنه
بناء كه نتكم مرور ايلدى رافعى قارنجه يى بيع حقنده ابو الحسن عباديدن بروجه نقل ايلديكه عسكر
مكرم نام قريه ده ونصيبينده قارنجه يى بيع جائزدر زيرا اول قريه ده سكره يعنى خرما باشلرينه انكله
علاج اولنور ايمش ونصيبينده عقارب طياره يه يعنى جكركه يه انكله علاج ايدرلر ايمش ذكر اولنان
عسكر مكرم اهوازده برقريه در وسكر سينك وكافك فتحيله نبيذ تمردر عقارب طياره ايله مرادى
جكركه در (الامثال) قارنجه يه متعلق ضرب مثللردر طائفهٔ عرب فلان كيمسه نك قارنجه قدر غيرتى
اولمدى ديرلر بومثل شول كيمسه ايچون ضرب اولنور كه تهديد ووعيدنى قايرمزدى وقارنجه دن حريص
وقارنجه دن قانمش ديرلر زيرا قارنجه صحرالرده ساكن ايكن صو ايچمز و دخى برنسنه حقنده قارنجه دن
اقوى وقارنجه دن اضعف وقارنجه دن اكثر ديو ضرب مثل ايدرلر حكايه اولنور كه برشخص ملوكدن
بر پادشاهه اثناء دعاسنده حق تعالى سنك قوتكى قارنجه قوتى قدر ايده ديو دعا ايلدكده پادشاه
اكليوب بونه مقوله سوزدر ديدكده اول شخص حيوان ايچنده قارنجه قدر قوتلى يوقدر زيرا
قارنجه دن غيرى كنديدن بيوك نسنه يى كتورر بر حيوان يوقدر جناب حق قارنجه ايله
امم سالفه دن برامتى كه جرهميلرى هلاك ايلدى ديدى ابن هشامك سيرنده حنين غزاسنده
جبير بن مطعم رضى الله عنهدن نقل اولنور كه راوى ايدر قوم بوزلمزدن مقدم دوكشمزلردى
كوكدن سياه قيلو بغه كبى برنسنه اينوب تا كه ارامزه دوشدى كوردك سياه قارنجه لر طاغلمغه
باشلمش كه دره يى طولدرديلر انلرك ملائكه اولديغنى وقومك منهزم اولاجغنى شبهه ايتمدم
(خواص اجزاسى) قارنجه يمورطه لرى اعضادن بريره سورلسه اول اعضاده قيل بتمكه مانع اولور
قارنجه يمورطه سى برقومك اراسنده طاغيدلسه جمعيتلرى پريشان اولور مصنف پريشان اولورلر
ديمكى شذرمذر ديمكله تعبير ايلمش انلر برلفظدر كه طارطغان ديمك محلنده استعمال اولنور بركيمسه يه
قارنجه يمورطه لرندن بردرهم مقدارى ايچرلسه اول كيمسه اشاغيسنى ضبط ايده ميوب قوره لمق
غلبه ايليه قارنجه يواسى صغر نجاستى ايله سد اولنسه انى آچه ميوب بلكه اومكاندن فرار ايدرلر
وكذى نجاستيده بويله ايدر قارنجه لر آندن دخى احتراز ايدرلر وقارنجه نك يواسى مقنا طيس طاشيله
سد اولنسه جمله سى هلاك اولورلر دخى كراويا اوفالنوب قارنجه نك يواسنه قونسه قارنجه يى طشره
چيقارمغه مانع اولور كون دخى بويله در سزاب صويى قارنجه يواسنه دوكلسه هلاك ايدر برخانه يه
صاچلسه پيره لر اندن فرار ايدر پيره حقنده سماق صويى دخى بونفعى ايدر قرنجه نك يواسنه
برمقدار قطران طمله دلسه هلاك اولورلر كبريت دوكيلوب قارنجه نك يواسنه داغلسه قارنجه لر
هلاك اولور برنسنه نك اطرافنه حائض عورتك حال حيضنده استعمال ايتديكى خرقه لر آصلسه
اول نسنه يه قارنجه يقين اوليه طويل قارنجه لردن يدى قارنجه زنبق ياغيله طولى برشيشه نك ايچنه
قونوب اغزى بغلنوب بركون بركيجه فشكويه كوملوب بعده چيقاريلوب ياغ طوريلنجه انكله
ذكرى ويوقاريسى ياغلسه قوه باهى زياده ايدر مقويدر وجماعده عملى زياده در و بوياغ مجربدر

(تعبير رؤيا) قارنجه كورمك اصحاب حرص اولان ضعيف كيمسه لر ايله تعبير اولنور وقارنجه كورمك
عسكر ايله اهل وعيال ايله وحيات ايله ده تعبير اولنور بركيمسه برشهره وبرقريه يه قارنجه كيرديكنى
كورسه اول برعسكردركه اول شهره داخل اولور بركيمسه قارنجه كلامى ايشتديكنى رؤياده كورسه
اوجوزلغه وخيره نائل اوله بركيمسه كندى خانه سنه قارنجه كيرديكنى كورسه كه آغريوكيده اولسه
اول كيمسه نك دارينه نعمت فراوان وخير داخل اوله بركيمسه رؤياسنده دوشكنده قارنجه كورسه
اولادى چوق اوله بركيمسه اوندن قارنجه چقديغنى كورسه اهل بيتنك عددى نقصان اوله بركيمسه
برمكاندن قارنجه اوچديغنى كورسه اومكانده خسته وار ايسه وفات ايده ياخود اومكاندن مسافهٔ
بعيده يه چيقه كه كنديلرشدته ملاقى اوله لر وقارنجه كورمك اوجوزلغه ورزقه دلالت ايدر زيرا قارنجه
رزق اولميان يرده بولنميوب انجق رزقلى يرده بولنور برخسته رؤياسنده اعضاسده قارنجه كزديكنى كورسه
اول خسته وفات ايتمكه دلالت ايدر زيرا قارنجه خاكى وبارد حيواندر جاماسب ديركه بركيمسه قارنجه يى
برمكاندن چيقار كورسه اكا غم ايريشه والله اعلم ﴿**نهار**﴾ طوى قوشنك ياوروسيدر
بطليوسى ادب الكاتب نام كتابك شرحنده ديركه اهل لغت نهار قنغى قوشك آديدر ديو اختلاف
ايتديلر بعضيلر باغر طلاق قوشنك ياوروسيدر ديدى وبعضيلرى بايقوشك اركيدر ديشى سنه
صيف دينور ديديلر وبعضيلر ايتدى نهار طوى قوشنك اركيدر ديشى سى ليلدر وبعضيلر نهار
طوى قوشنك ياوروسيدر ديديلر نتكم شاعر ايتدى ۞ ونهارا رأيت منتصف الليل ۞ وليلا رأيت وسط
النهار ۞ يعنى كيجه نك نصفنده نهار كوردم يعنى طوى قوشى ياوروسى كوردم وكوندزك
اوسطنده ليل وردم يعنى كروان قوشى ياوروسى كوردم ديمش كه بو بيتده لطافت
واردر انتهى الكلام نهار طوى قوشنك ياوروسنك آدى اولديغى صوابدر ﴿**نهس**﴾
برقوشدركه كوجكن قوشنه بكزر انجق بونده الاجداق يوقدر دائم قويروغنى تحريك ايدر وسرچه
شكار ايتمك عادتيدر جمعى نهسان كلور صرد ايله صردان كبى صرد كوچكن ديدكلرى قوشدر
ابن سيده ايتدى نهس كوچكن قوشندن برنوعدركه كندويه نهس تسميه اولند يغى اتى بورنى
اوجيله طوند يغى ايچون زيرا نهس فى الاصل اتى اوك ديشى ايله يمكدر شين ايله نهش جمله
ديشلر ايله يمكدر وقوش طائفه سى اتى يدكده بورنى اوجيله يرپس بوسببدن اكا نهس تسميه
اولندى نتكم امام احمد حنبلى مسندنده وطبرانى معجمنده زيد بن ثابتدن روايت ايلديلر كه زيد
حضرتلرى شرجيل بن سعدى كورديكه مدينهٔ منوره ده صلوات الله على منورها اسواق نام
محلده برنهس قوشى شكار ايتمشدى قوشى بدندن الوب آزاد ايلدى ذكر اولنان اسواق مدينه ده
بريرك آديدر وحضرت زيد اول قوشى صالى يردى زيرا مدينه نك صيدى حرامدر حرم كعبه نك صيدى
حرام اولديغى كبى (حكم شرعيسى شافعى رحمة الله عليه ديركه نهاس قوشى حرامدر شول
يرتيجى قوشلرك حرام اولديغى كبى كه اتيلر والله اعلم ﴿**نهام**﴾ نونك ضميله برقرشك
آديدر امام سهيلى رحمة الله عليه حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك اسلامنى بيان ايدركن بويله
ديدى جوهرى رحمة الله عليه ديركه نهام برجنس قوشدر وبعضيلر بيقوشدر ديمشلر
﴿**نهسر**﴾ جعفر وزنى اوزره قوردك آديدر وبعضيلر قورد انوكنك آديدر ديدى
وبروايتده نهسر صرتلانك آديدر ﴿**نهشل**﴾ قورده وچاقر دوغانه دخى اطلاق اولنور
﴿**نواح**﴾ قمرى كبى برقوشدر كه حالى وشانى قمرى كبيدر انجق مراجى قمريدن حرارتليدر
وآوازى غايتده لطيفدر كه خوب آواز ونغمات حزين ايله دمساز اولان قوشلره پادشاه مثابه سنده
اولمغه يقيندر وجميع قوشلر انك آوازن ايشتمكه عاشقلردر وكندى دخى كنديسنك نغمه وآوازى ايله
نشاطه كلوب شوقلنور ﴿**نوب**﴾ نونك ضميله بال آروسيدر كه كندى لفظندن مفردى يوقدر

و بعضيلر انك مفردی نائب كلور ديدی ابو عبيده دير كه بال آر يسنه نوب تسميه اولندی لونی سياهه مائل اولد يغيچون و بعضيلر ايتدی اكانوب تسميه اولندی مرعاده يايلوب بعده مكانه عودت ايتد يكيچون نتكم ابو ذؤيب ايتدی ❊ اذا لسعته النحل لم يرج لسعتها ❊ وخالفها فی بيت نوب عواسل ❊ يعنی بال آريسی بال صغانی صوقارسه ده انلر آرينك صوقمه سندن خوف ايتميوب قوان خانه ده بال صغانلر آريلره قاريشور بو بيتده ذكر اولنان لم يرج لم يخف ولم يبل معناسنه در يعنی صوقمسندن خوف ايتمز ديمك اولور كه رجا خوف معناسنه استعمال اولنمشدر و بو معنادن مأخوذدر حق تعالانك (لا ترجون لله وقارا) قول شريفی كه جناب حقك عظمت وكبرياسندن خوف ايتمزسكز ديمكدر ودخی بو معنادن مأخوذدر جناب حقك شو قول شريفی كه (وقال الذين لا يرجون لقاءنا) بيورمشيدی لا يخافون معناسنه در ابن عطيه دير كه بك ظاهر اولان آيتده و بيتده اولان رجا لفظی كندی بابندن اوله زيرا جناب حقه ملاقاتدن خوف ايتمك دائما رجايه مقارنت ايله اولور جناب حق برشخصدن رجايی نفی ايلديسه خبر ويرمش اولديكه اول شخص يوم قيامتده بعثی انكار ايدردی خوف ورجايی اندن نفی ايتديكی ايچون انتهی الكلام ❊ نورس ❊ صو قوشلرندن بر بياض قوشدر كه زمج الماء ديرلر باب زاده سبقت ايلدی ❊ نوص ❊ نونك فتحيله حمار وحشينك آديدر ❊ نون ❊ بالقدر حوت معناسنه جمعی نينان وانوان كلور مثلا حوتك جمعنده حيتان واحوات ديدكلری كبی باب باده بالام بحثنده ثوبان رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن نقل اولنان حديث مرور ايلديكه حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم يهوددن بعضيلر اهل جنته ابتدا كلن تحفه دن سؤال ايلديلر بيورديكه (زيادة كبد الحوت) يعنی بالغك بوكر كيدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنه تسبيح وتنزيهنده (سبحان من يعلم اختلاف النينان فی البحار الغامرات) يعنی عظيم دريالرده بالقلرك اختلافنه عالم اولان جناب حق نقصان صفاتلردن تنزيه ايدرم ديرديكه ذكر اولنان نينان نونك جمعيدر نيجه بالقلر معناسنه حاكم رحمه الله ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت ايلديكه راوی ايدر جناب حقك ابتدا خلق ايتديكی مخلوق قلمدر جناب حق قلمه يازديو امر بيوردی قلم نه يازهيم ديديكه تقديری يازديديكه اول كوندن روز قيامته دك اولاجغی يازمغله قلم جاری اولدی وجناب حقك عرشی صو اوزرنده ايدی صويك بخاری هوايه يوجه لنوب آسمان اندن اولدی بعده بالغی خلق ايلديكه ارض اول بالغك اوزرينه دوشنوب بالق ومادهٔ ارض اضطرابه باشلمغله طاغلر ايله برقرار قلنمشدر كه طاغلر حكمت باری ايله يردن قاينيوب چقمشدر كعب الاحبار ايتدی شيطان عليه اللعنه يری كوتورن بالغه جق اينوب اكا وسوسه ايلدی ياكوشيا بو قدر امتلر وحيوانلر واغاجلر وطاغلردن وغيريدن ارقاكده اولان نه در بيلورميسك سلكنوب جمله سنی ارقاكدن براقسك استراحت ايدردك ديدی اول دخی بويله ايتمكه عزيمت ايلدی جناب حق فضل وكرمندن اول بالغه برجانور مسلط ايدوب جانور كلوب بالغك بورننه كيردی و بيننه اولاشدی بالق جانی سوداسنه دوشوب اندن جناب حقه شكوی وفريادة باشلدی جناب باری دخی اجازت ويروب بورنندن طشره چقدی كعب حضرتلری قسم ايدوب دير كه خدای متعال حقيچون كه نفسم قبضهٔ قدرتنده در اول بالق ايله اول جانور بر برينی كوزه دوب طورررلر كه فرضا بالق مقدما اولان وسوسه يه تابع اولوب طرح اثقال ايتمكه عزيمت ايدرسه مقدماكی بنه بيننه كيدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنه ايتدی اول بالغك اسمی يلهوتدر نتكم راجز ايتدی ❊ شعر ❊ مكی اراكم كلكم سكوتا ❊ والله ربی خالق البلهوتا ❊ يعنی بكا نه اولمش كه سزی سكوتده كوريرم خالق بلهوت اولان جناب حق بنم ربمدر ديوب بلهوتی شعرنده استعمال ايلمش مسند دارميده مكحولدن منقولدر كه دير كه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم (فضل العالم علی العابد كفضلی علی ادناكم) يعنی عالمك

عابد اوزرينه فضيلتی ادنا كزك اوزرينه فضيلتم كبيدر ديوب بعده شو آيتی تلاوت بيورديلر كه (انما يخشی الله من عباده العلماء) جناب حقدن كمال خوف ايله انجق علما قوللری خوف ايدر و بعده بيورديكه (ان الله وملائكته واهل سمواته وارضه والنون فی البحر يصلون علی الذين يعلمون الناس الخير) يعنی جناب حق وملكلری وآسمان وزمينده اولنلر ودرياده بالقلر ناسه خير تعليم ايدن علمايه صلوة وسلام ايدرلر شعب بيهقيده حضرت حمزه نك خاتونی خولة بنت قيسدن وابن عباس رضی الله تعالی عنهمدن منقولدر كه حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه و سلم بيورديلر كه (من مشی الی غريمه بحقه صلت عليه دواب الارض ونون الماء وغرس الله تعالی له بكل خطوة شجرة فی الجنة ومن تخلف عن غريمه وهو قادر كتب الله عليه فی كل يوم اثما) بر كيمسه بر داينه دينی ادا ايتمكه كتسه روی زمينده اولان حيوان ودرياده بالقلر اكا خير ايله دعا ايدرلر وجناب حق اكا آديمی باشنه جنتده براغاج ديكر و بر كيمسه داينندن تخلف ايدوب ويرمكه قدرتی وارايكن تكاسل ايلسه البته حق تعالی هر كون اكا كناه يازار ابو بكر البزار رحمه الله ابن عباس رضی الله عنهمادن روايت ايلديكه راوی ايدر رسول الله صلی الله عليه وسلم بيورديلر كه (من مشی الی غريمه بحقه صلت عليه دواب الارض ونون الماء وينبت الله تعالی له بكل خطوة شجرة فی الجنة وذنب يغفر) يعنی بر كيمسه داينه دينی ادا ايتمكه كتسه دواب ارض ونون ماء اكا خير ايله دعا ايدرلر وهر خطوه سی باشنه جنتده براغاج بيتر وكناهی يارلغار امام دينوری مجالسه نام كتابنده جزء سادسده اوزاعيدن نقلا دير كه بزده برصياد وارايدی دائما بالق شكار ايدردی جمعه شرافتی كنديني شكاردن منع ايتميوب جمعه كوننده كيدردی كندی وقاطری يره باتمغله ناس آنك مصيبتنی كورمكه چقديلر كه قاطری يره كچمش همان قولاغی وقوريغی كورينور معاذ الله تعالی من سوء افعالنا ينه كتاب مرقومده يكرمنجی جزءده زيد بن اسلمدن نقل اولنور حضرت زيد برشخصك ياننده اوتورديكه صاغ قولی دوشمش اغلايوب طورردی وبنی كورن بر كيمسه يه ظلم ايتميه ديرايدی بن سكا نه اولدی ديو سؤال ايلدم ديديكه بروقتده دريا كنارنده كيدردم بر نبطی كوردمكه يدی بالق شكار ايلمش بكا بر بالق وير ديدم ويرمدی بن اكراه ايدوب اندن بر بالق الدم بالق جانلنوب باش پارمغمی ازاجق ايصردی وبكا الم واغری دخی كلمدی عيالمه كتوردم بالغی بشورديلر اكل ايلدك درعقب پارماغمده آكله مرضی ظهور ايلدی اطبا پارمغمی كسمكه اتفاق ايتديلر كسوب علاج ايلدم صغالميه آز قالدی تكرار آكله يدمده ظهور ايلدی بعده قولمده و بعده بازومده ظهور ايدوب بو حاله كرفتار اولدم بنی كورن البته بر كيمسه يه ظلم ايتميه ديردی وذو النون جناب حقك پيغمبر عاليشانی حضرت يونس بن متی عليه السلامك لقبيدر زيرا اول حضرتی بالق يوتمشيدی نتكم شو آيت كريمه اقتباس اولنديكه (فنادی فی الظلمات ان لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمين) حضرت يونس عليه السلام درياده بالغك قرنندن وقت ليلده بواوج ظلماتده مناجات ايدوب فرياد ايلديكه تحقيق معبود بالحق يوقدر الا سن وارسك سكا نقصان ويرنلردن سنی تنزيه ايدرم وتحقيق هجرت ايتمكه باشلمغله نفسيمه ظلم ايدنلردن اولدم ديو مناجات ايلدی ترمذی سعد بن ابی وقاصدن روايت ايلديكه راوی ايدر رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلمدن ايشتدم بيوررلر كه (انی لاعلم كلمة ما قالها مكروب الا فرج الله تعالی عنه كربة ولا دعا بها عبد مسلم الا استجيب له دعوة اخی يونس ان لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمين) يعنی بن بر كلمه بيلورمكه غم وغصه لی شخص انكله دعا ايلسه البته جناب حق انك غصه سنی كيدروب شاد اولور و برمؤمن اول كلمه ايله دعا ايلسه البته دعاسی مستجاب اولور واول كلمه قرنداشم يونس پيغمبر عليه السلامك مناجاتی اولان لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمين) قول شريفيدر آيتده ذكر اولنان ظلمات جمع قلندی اوچ ظلمتك حضرت يونس

اوزرينه كثافتنه بناء كه برى ظلمة بطن حوت وبرى ظلمة ليل و برى ظلمة بحردر بعضيلرديركه ظلمات بالغك قارننك ظلمتيدركه يونس عليه السلامى يودان بالغى برآخر بالق دخى يوتديغيدر حضرت يونس بالغك قارننده مكث ايتديكى مدتده اختلاف اولندى بعضيلريدى ساعت وبعضيلر اوچ ساعت و بعضيلر اوچ كون وبعضيلريدى كون و بعضيلر يكرمى درت كون بالغك قارننده مكث ايلدى ديديلر امام سهيلى ايتدى حضرت يونس بالغك قارننده قرق كون اكلنديكه بالق حضرت يونس ايله ماء دجله ده اويكا و يكا كيدوب كاوردى امام احمد حنبلى زهد نام كتابنده نقل ايلديكه بركمسه امام شعبى يه حضرت يونس عليه السلام بالغك قارننده قرق كون مكث ايلدى ديمشيدى شعبى جواب و يرديكه بركوندن اقل مكث ايلديكه قوشلقده بالق انى يودوب عصردن صكره كون غروبه قريب اولدقده طشره آتدى حضرت يونس عليه السلام چقوب كونشك نورينى كوردكده مناجاته باشليوب (لااله الاانت سبحانك انى كنت من الظالمين) ديدى راوى ايدر حق جل وعلا حضرت يونس عليه السلامى بالغك قارنندن خلاص ايلدكده بالغك قارنى حرارتندن جمله بدن مباركلرى قوش باوروسنه دونمشيدى ذكر اولنان شخص يا اصمعى قدرت بارى يى انكارمى ايدرسك يعنى بنم قرق كون اكلندى ديديكمه اصغا ايتمدك ديديجه حضرت شعبى قدرت بارى يى انكار ايتمم فرضا بالغك قارننده حضرت يونسده يول ويرمك مراد ايلسه اكا بيله قادر ايدى انيده ايدردى ديدى بزار خوب اسناد ايله ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن روايت ايلديكه راوى ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايشتدم بيورديلركه وقتا كه حق تعالى يونس عليه السلامى بالغك قارننده حبس مراد ايلدى بالغه الهام ايلديكه حضرت يونسك اتنى انجتميه وكوكنى قرميه همان يودوب دريانك مسكننه كيده چون بالق قعر بحره واردى يونس عليه السلام برصدا ايشيدوب كندى كندويه آيا بونه اوله ديو انديشه ايدردى جناب حق فضل وكرمندن حضرت يونس عليه السلامه بالغك قارننده ايكن اوصدا دواب بحرك تسبيحيدر ديو وحى ايلديكه اول دخى بالغك قارننده تسبيحه باشلدى ملائكهٔ كرام يونسك تسبيحنى ايشيدوب حضرت حقك دركاهنه نيازه باشليوب يا ربنا غربت يردن برضعيف صوت اشيده يورز ديديلر جناب حق اول قولم يونسك صوتيدر انى دريادا بالغك قارننده حبس ايلدم ديديجه جمله ملائكه يونس شول صالح قولك ايديكه هركون وهركيجه اندن سكا عمل صالح صعود ايدردى ديديلر جناب حق بلى عملى صعود ايدردى ديديجه جمله ملائكه براوغوردن شفاعته آغاز ايتدكلرنده حق تعالى بالغه امر ايلديكه يونسى دريانك كنارنه آته نتكم جناب حق قرآن عظيمنده بيوردى (فنبذناه بالعراء وهوسقيم) يعنى بز بالغه يونسى اغاجسز خالى طشره يره آتمغه امر ايتمز ايله آتدقكه بدنى ضعيف وسقيم ايدى ونقل اولنوركه ذكر اولنان بالق حضرت يونس قارننده ايكن جمله دريالرى دولاشوب تا كه موصل ناحيه لرندن نصيبينده براغاجسز خالى يره آتدى اوشاق كبى ضعيف اولوب بشمش ات قطعه سى كبى ايدى انجق خلقتندن برشئ نقصان اولمامشيدى پس حق تعالى يونس عليه السلامك اوستنه شجر يقطين يعنى برقباق اغاجى بتروب و بريبان كچيسى مسخر ايدوب حضرت يونسى قباغك سايه سنده يبان كچيسى سوديله بكندردى بر روايتده حضرت يونس عليه السلام اول قباقدن يردى نيجه طعامك لذتنى انده بولوردى حق تعالى حضرت يونس عليه السلامك اوزرينه قباق بتورديكنك حكمتى بودركه قباغك خاصه سيدر اوزرينه سكك قونمز ويونس عليه السلام كبى دريسى نازك نلره قباق يپراغى زياده نافعدر پس بويله قباق بتورمكى لطف ايلديكه سايه سنده اكلنوب وجودينه تاب وتوان كلنجيه دك اوستنه سكك اوشوب آزرده ايلميه فسبحان الله اللطيف الخبير هر برنسنه كه ساقى اولميه اكا يقطين دينور بو مقامده يقطين ايله قرع مراد اولنديكه بو خاصه شجر قرعه مخصوص

قلندى ودخى انك خاصه سندندركه ورقنك صويى برمكانه صاچلسه اومكانه سنك يقين اولميه ومنقولدركه حضرت يونس عليه السلام قباغك سايه سنده ركون اويوردى حق تعالى اول قباغى قورودى و برروايتده ارضه قوردينى ارسال ايلديكه قوردانى كوكندن كسدى حضرت يونس عليه السلام اويانوب كونش حرارتنى بولغله قباغك حالى كندويه الم ويروب جزع ايلدى حق تعالى دخى يا يونس برقباق اغاجنك قوريديغنه فزع ايدرسك توبه ايدوب وتوبه لرينى قبول ايلديكم يوز بيك قدرقوللريمك هلاكيچون جزع ايلمدك ديو وحى بيوردى ديلر صحاح جوهرى رحمة الله عليهك شو شعرى نه خوبدر ❊ فهاانا يونس فى بطن حوت ❊ بنيسابور فى ظلل الغمام ❊ يعنى آگاه اولك كه بن نيسابور شهرنده بلوط سايه سنده بطن حوتده اولان يونسم يعنى حضرت يونس عليه السلام بطن حوتده نيجه غمناك ايسه بنده نيسابورده غم الم ايله آلوده يم ❊ فبينى والفؤاد ويوم دخن ❊ ظلام فى ظلام فى ظلام ❊ يعنى بنم فراقم ودرونم حسرتى و بلوطلو كون بواوچ ظلمات ظلمت ايچنده ظلمتلردر وشاعر آخرك شو شعرى دخى بو مقامه مناسب كوزلدر ❊ مغيث ايوب والكافى لذى النون ❊ ينيلنى فرجا بالكاف والنون ❊ يعنى حضرت ايوب عليه السلامه شدتنده علاج ايدن الله وذوالنون عليه السلامه كافى اولوب بطن حوتدن خلاص ايدن خداى متعال كاف ونون ايله يعنى كن بيورمسيله بنى فرح وسروره نائل ايدر وشاعر آخرك شو قوليده نه خوبدر ❊ ربما عالج القوافى رجال ❊ فى القوافى فتلتوى وتلين ❊ يعنى چوق كره رجالر قافيه لرى مقفا ايتمكه طوريشوب چالشورلركه قافيه لر اوكشوب بربرينه ملايم ومناسب اولورلر ❊ طاوعتهم عين وعين وعين ❊ وعصتهم نون ونون ونون ❊ اول رجاللره دائما اوزان كلمانده اولان عينلر رام ومطيع وموافق اولورلر اما نونلر مخالفت ايدرلر جمال الدين ابن حاجب رحمه الله ديركه شاعرك عين وعين وعين ديديكى قولنك معناسى مثلا يدوعد وود مثللرده كى عينلردر زيرا بونلر برازعينلردركه قافيه ده موافقلردر كرك مرفوع اولسون كرك منصوب وكرك مجرور اولسون زيرا عدلفظنك وزنى فعلفظيدر ويدلفظنك وزنى يعنه فعلفظيدر ود لفظنك ينه وزنى فع لفظيدر وشاعرك شو قوليكه نون ونون ونون ديمشيدى بالغه نون تسميه اولنور وديوه نون تسميه اولنور وحروف هجادن برينه دخى نون تسميه اولنور جمله سى نوندر اما قافيه يه موافقتده موافق دكللردر زيرا بونلرك برى اوبريله يراشوب مناسب اولماز (فائده) امام دينورى مجالسه نام كتابده وابن عبدالبر تمهيدنده راويلر ايله ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن روايت ايلديكه راوى ايدر حضرت معاويه رضى الله عنهه روم قرالى برنامه يازوب درون نامه ده افضل كلام نه در وايكنجى واوچنجى ودردنجى وبشنجى مرتبه لرده افضل كلام نه دردر ديو بونلردن وجناب حق قتنده اكرم خلق واكرم جاريه لردن ومخلوقدن درت مخلوق كه ذى روح اوله وانار جنده اكلنمش اولميه انلردن وصاحبيله سيروكذار ايدن قبردن وسماده كى كهكشاندن وقوس قزحدن ومقدما وصكره اوزرينه كون طلوع ايتميوب همان بردفعه طلوع ايدن يردن سؤال ايتمشيدى وقتا كه معاويه رضى الله عنه نامه يى تلاوت ايلدى جناب حق انى رسواى ايده بونه كونه تكليفدر بنم بونلره علمم يوقدرديدكده مجلسنده اولنلر ابن عباس رضى الله تعالى عنهما حضرتلرينه برمكتوب يازوب بونلرك جوابنى سؤال ايله يازوب كوندره ديديلر اول دخى اكا يازدقده ابن عباس رضى الله تعالى عنهما جواب تحرير بيورمشلركه افضل كلام (لااله الاالله) در بو كلمهٔ اخلاصدركه بونسزبر عمل قبول اولنمازبونك آردنجه ايكنجى (سبحان الله وبحمده) كلمه سيدر اوچنجى (الحمدلله) دركه كلمهٔ شكردر دردنجى (الله اكبر) در بشنجى (لاحول ولاقوة الابالله) در جناب حق قتنده اكرم خلق آدم عليه السلامدركه جناب حق انى يدقدرتيله خلق ايدوب جمله اسمايى اكا تعليم ايلدى وجاريه لرينك اكرمى حضرت عيسى عليه السلامك والده سى مريم كه جناب حق انك رحمنى رجالدن احصان ايدوب خلق ايتديكى روحدن انك

رخنه عبسا یی نفخ ایلدی وشول درت نسنه که انا قارننده اولمدیلر حضرت آدم وحوی علیهما
السلامدر وحضرت صالح علیه السلامك ناقه سیدر وحضرت اسمعیل علیه السلامه فدیه اولان
قوچدر و بعضیلر حضرت موسی علیه السلامك عصاسیدر که یدندن براقدقده ازدرها اولمشیدی
وصاحبیله سیر ایدن قبر حضرت یونس علیه السلامی یودن بالقدر سماده که کهکشا ن سمانك
قپوسیدر قوس قزح قوم نوح علیه السلامدن صکره اهل ارضك غرقدن امانیدر شول یرکه کون
اوزرینه بردفعه دوشوب اول وآخر بردخی دوشمدی فرعون بنی اسرائیل وحضرت موسی
علیه السلام آردنجه کیدرکن دریا یول کبی اولدقده کشاده اولوب اوزرینه کون دوشن یردر وقتا که
وجواب ایله مکتوبی معاویه یه وصول بولدی اول دخی رومه کوندردی اول دخی فراست ایدوب
معاویه بونی یازدی بونی انجق اهل بیت نبوتدن اوکرنمشدر دیدی والله سبحانه وتعالی اعلم

﴿ باب الهاء من ترجمة کتاب حیوة الحیوان ﴾

﴿ هالع ﴾ شول دوه قوشیدر که یچمه سنده سرعت اوزره اوله مؤنثی هالعه کلور
﴿ هامه ﴾ مشهور اولان میمك تخفیفیله در کیجه قوشی درکه یبقوش دیرلر جمعی هام
وهامات کلور نتکم ذوالرمه ایتدی و ذوالرمه نك اسمی غیلاندر ❊ شعر ❊ قد اعرف الناز ج
المجهود بنسه ❊ فی ظل اخضر یدعوا هامة البوم ❊ یعنی کندیده یبقوش اوتن قراکو کیجه ده قیودن یوك
قدح ایله جد وجهد ایله صوچکن شخصك اول یوك قدح نفسنی ضیق ایدوب اضطرابه دوشر
دیمشکه هامه یبقوش دیمکدر ظل اخضر قراکو کیجه ایچون استعاره اولنمشدر فی الاصل
قیو کولکه دیمکدر ومقدما مرور ایلدیکه یبقوشك ارککی صدی وصیدح اسمیله تخصیص
اولنمشدر وبطریق الاشتراك کیجه قوشنه که یبقوشدر اکا بو اسملر تسمیه اولنور و یبقوشه
صدی تسمیه سی طائفه عربك یبقوش حقنده صوسزدر دائما اسقونی یعنی بنی صووارك دیو چاغرر
دیو اعتقادلرینه مبنی درزیرا صدی صوسزلق معناسنه در وصیادی صوصامش عطشان معناسنه در
نتکم صوسز اولان کیمسه یه رجل صدیان دینور وصوصامش عورته وامرأة صدیا دینور وصدی
شول نسنه درکه آواز منعکس اولمغله طاغلرده و طاغلره شبیه اولان یرلرده سنك صوتکه شبیه
صوتله جواب ویرر وطائفه عرب برشخصك اوزرینه هلاك ایله بددعا ایلسه لر (اصم الله صداه)
دیرلر یعنی انك کلامی نشانه دن نسنه قالمیوب جمله سنی جناب حق هلاك ایلیه دیرلر زیرا
برشخص وفات ایدنجه انك آوازی قالمازکه آوازی منعکس اولوب کندویه جواب ویره صدی بحثنده
سبقت ایلدی وانسانك قفاسنه دخی صدا دینور یبقوش قفاسی صورتنده متصور اولدیغی ایچون
پس بو سببدن قفایه هامه دیرلر زیرا یبقوش باشنه بکزر وقتا که برمقتضای حکمت الهی یبقوشك باشی
بیوك وکوزی واسع اولوب وکندیده انسانك باشنه مشابهت اولدیسه انسانك باشی دخی یبقوشك
آدی اولان هامه دینلکله تسمیه اولندی و یبقوشه هامه تسمیه سی احتمالی وارکه صوسزلغیچون
اوله که صوسزلغندن اکا صدی دیو ده تسمیه اولندی وجائز اولورکه اشتقاقه مراعات ایله هامه
دینوب هامه ضم ها ایله اولان هیامدن مشتق اوله وهیام استسقایه بکزر برمرضدرکه دوه یه عارض
اولور وزیاده صوصایوب صوایچر وقانمز نتکم بو معنادن مأخوذدر حق تعالانك (فشاربون شرب
الهیم) قول شریفی که اهل جهنم زقومی یوب حمیمی ایچرلر هیام مرضنه مبتلا اولان
صوصامش هیم دوه لر ایچرکبی که هیچ قانمزلر دیمکدر وهیم اهیمك جمعیدر احمر ایله حمر کبی که
حمارك جمعلریدر وآتیده اولان هیم شول دوه لردرکه هیام مرضنه مبتلا اولمش وزیاده صوصامش
اوله لر نتکم جمل اهیم وناقة هیماء وابل هیم دینور وشاعر هیامی شعرنده استعمال ایدوب دیرکه
❊ بی الیأس اوداء الهیام اصابنی ❊ فایاك عنی لایکن بك مابنا ❊ یعنی یأس ونا امیدلك بنم ایچوندر

یاخود هیام مرضی بکا اولاشمشدر بندن صاقنکه سکا اولاشمیه کو یاکه اسهاله مبتلا اولدیغندن
حیاندن نا امید اولمش وشاعر لبید دیرکه ❊ اخرت علی معارفها بشعب ❊ واطلاح من الهذری
هیم ❊ یعنی محبوبه مك یوزندن آیریلق ایله تأخیر اولنوب دوه لریمك صاحب مرض اولوب
یورلمسیله کیرو قالدم دیمش که محل استشهاد هیم لفظی اولسه کرك که هیام مرضنه مبتلا اولان
دوه دیمکدر و بعضیلر دیرکه هیم قوملی وسهل یرك آدیدر واحتمالی وارکه یبقوشه هامه تسمیه
اولندیغی قفاسنك آدینی کندویه تسمیه قیلندن اوله یبقوشك قفاسی انسانك قفاسنه
بکزدیکندن اونور و نتکم شاعر هامه یی قفا معناسنه استعمال ایدوب دیرکه ❊ نضرب بالسیوف
رؤس قوم ❊ ازلنا هامهن عن الصدور ❊ یعنی قلجلر ایله قومك باشلرینه ضرب ایدرز که
قفالرینی سینه لرندن زائل ایدرز بوکا کوره ایکی طرفدن مجاز حاصل اولور وناسدن بعضیلرك
کلامنده بوکا اشارت بولنور و بعضیلر هامه یی سکسار تسمیه ایدرلر زیرا سکسار
کیجه وقتنده کوکرجنه اینوب قانی صورر و یبقوشدن بعضیسنه ناس بومه تسمیه ایتدیلر زیرا
بو حرفلر ایله صیحه ایدر و بعضیسی قاف و واو وینه قاف ایله قوق دیو صیحه ایدر اکا قوقه
وام قویق تسمیه ایدرلر جمله سی یبقوش جنسندندر مسلم وغیریلر جابر رضی الله تعالی عنهدن
نقل ایدرلر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر ❊ لا صفر ولا هامة ❊ یعنی عرب
طائفه سنك زعم ایتدیکی اوزره انسانك قارننده پیدا اولوب آجقدقده ایصرر یلان واردر
دیدکلرینك و یبقوشده شوملقدن وموتانك روحی یبقوشه تمثلدن برینك اصلی یوقدر و بو حدیث
شریفده ایکی تأویل واردر بری بودرکه طائفه عرب هامه یی یعنی یبقوشی شوم طوترلر و بو هامه
ایله مراد برقوشدرکه کیجه قوشی دینمکله معروفدر بالاده مرور ایدن کبی و بعضیلر هامه ایله مراد
دیشی یبقوشدرکه عربدن برینك دارینه قونسه یبقوش فلانه کندینی یاخود بعض عیالنی وصفلدی
یعنی وفات ومصیبتی خبرن ویردی دیرلر و بو تفسیر امام مالك رحمة الله تعالی علیهك ایتدیکی
تفسیردر ایکنجی وجه بودرکه طائفه عرب شویله زعم واعتقاد ایدردیکه برمقتولك قاتلندن انتقام
آلنمسه انك روحی یبقوش شکلنه تمثیل ایدوب قبری اوزرنده اسقونی اسقونی من دم قاتلی یعنی
بنی قتل ایدنك قانندن بنی صواروب عطشم ساکن قیلك دیو صدا ویرروشول وقت که انتقام النه
طیران ایدرنتکم لبید شعرنده بوکا اشارت ایدرشعر (فلبس الناس بعدك فی نفیر ❊ وماهم صداء وهام)
یعنی سنك وفاتکدنصکره ناس نفرت ایدردکلدرودخی آنلرا صدا ایله هامك غیریلری دخی دکلدر یعنی
احباب اقربانه کمال نفرت ایدرلرونه چوق قبریکی زیارت ایدرلرهمان مزاریکه ملازمت ایدن یبقوشدر
دیمش وبعضیلر دیرکه عرب طائفه سی زعم ایدرلرکه میتك کوکی وبرروایتده روحی یبقوش صورتنه
کیرر اکا صدی دیرلر جمعی اصداء کلور صدی بحثنده مرور ایتدیکی کبی واکثر علمانك تفسیری
دخی بو وجهدر مشهور اولانده بودر وجائز اولورکه مراد علیه ایکی نوعیده اوله که حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم ایکیسندنده نهی بیورمش اولورلر بخاری وغیریلر ابن عباس رضی الله
تعالی عنهمادن روایت ایدرلرکه اول سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات حضرت حسن
وحسین رضی الله عنهمایی تعوذ ایدنجه بیوررلردیکه ❊ اعیذکما بکلمات الله التامة من کل شیطان
وهامة ومن کل عین لامة ❊ وبعده بیوررلردیکه ❊ کان ابوکما ابراهیم علیه الصلوة والسلام یعوذ بهما
اسمعیل واسحق علیهما السلام ❊ یعنی جدبزرکوارکز حضرت ابراهیم علیه السلام اوغلی
اسمعیل واسحق علیهما السلامی بو استعاذه ایله اعاذه ایدردی معناسنده خطابی رحمة الله تعالی
علیه دیرکه بونده ذکر اولنان هامه یلان وعقرب و بونلر مثللو آغوسی اولان حشراتك بریدر یعنی

آنك صوقسى شرندن صغنورم ديمك اولور (انتهى الكلام) اكر سؤال اولنورسه كه هامه قفا
معناسنه ايدى بيقوشده مجاز استعمال اولندى حقيقت معناسيده وارايمش احدهوام معناسنه جواب
بودركه بومقامده هامه ميمك تشديديله در بالاده تخفيفيله دركا تقدم وبومقامده مراد حشرات ارضدر
ييلاندن وعقربدن وغيريدن خطابنك ديديكى كبى يا خود هامه ايله مراد اذيتيله هر برالم ويرن
جانوردر بويله اولنجه اسم فاعل اولورهم يهم فهوهامه‌دن مأخوذدركويا كه اذيتيله هر برالم ويرن
نسنه‌نك شرندن سنزلرى صغنديررم جناب حقك كلماتنه ديو بيورمش اولور ۞ ومن كل عين لامة ۞
بيورديغنك معناسى ونظرندن يرامزلق ايرشن هر برچشم بداصابتدن صغنديررم ديمكدر خطابى ديركه
امام احمد حنبلى رحمه الله رسول الله صلى الله عليه وسلمك بكلمات الله التامة بيورمسيله قرآن عظيمك
غير مخلوق اولديغنه استدلال ايدوب ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم مخلوق ايله استعاذه ايتمزاكر
قرآن مخلوق اولسه آنكله استعاذه ايدرميدى ومخلوق اولان كلامده البته برنقصانلق بولنور تماملق
ايله موصوف اولان كلام جناب حقك كلاميدركه مخلوق دكلدر حليه نام كتابده ابو نعيم ابن مسعود
رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه ابن مسعود ايدركعب الاحبارك ياننده ايدم حضرت كعب
اشرف خلفاء بنى اميه دن عمر بن عبد العزيز رضى الله عنهك مجلسنده ايدى كعب اغاز سخن ايدوب
يا امير المؤمنين كتب انبياده اوقوديغم زياده غرايب اولان حكايه‌يى سكا خبر ويره‌يم كه بر بيقوش
حضرت سليمان عليه الصلوة والسلامه كلوب السلام عليك يا رسول الله ديدى حضرت
سليمان سلامنى آلوب يا هامه نيچون سن بغداى يمزسك ديو سؤال بيوردى بيقوش ايتدى
يا نبى الله حضرت آدم عليه الصلوة والسلام بغداى سببيله جنتدن چيقرلدى آنك ايچون يمم
حضرت سليمان يا نيچون صو ايچمزسك ديدى بيقوش ايتدى نيچه قوم صويه غرق اولدى
آنك ايچون ايچمم حضرت سليمان عليه السلام تكرار سؤال ايدوب نيچون معمور يرلرى
ترك ايدوب خرابه‌لره ايبزسك ديدى بيقوش ايتدى زيرا خرابه‌لر جناب حقك ميراثيدر بن ميراث باريده
ساكن اولورم نتكيم جناب حق (وكم اهلكنا من قرية بطرت معيشتها فتلك مساكنهم
لم تسكن من بعدهم الا قليلا وكنا نحن الوارثين) بيورمشدركه دنيانك جمله سى جناب حقك
ميراثيدر وحضرت سليمان عليه السلام خرابه اولره قونديغكده صيحه وآوازك نه‌در ديدى
بيقوش ايتدى سو يلرمكه شدت مصيبت بنى آدمه كه اوكلرنده بوقدر شدائد وار ايكن نيچه اويورلر
وحضرت سليمان عليه السلام نه خوفك واركه كوندز طشره چيقمزسك ديدى بيقوش ايتدى
بنى آدمك كندى نفسلرينه اولان ظلملرينك چوقلغندن طشره چيقمزم حضرت سليمان
عليه السلام ايتدى خبرويرآوازكده نه‌درسك بيقوش ايتدى اى غافللر تدارككزى كوروب سفر يكزه
حاضر اولك سبحان خالق النور ديرم مراد تدارك امور آخرت اولسه كرك حضرت سليمان
عليه السلام بوكلماتى كوش ايلدكده انسانه زياده نصح وپند وانسانه زياده شفقت ايدر بيقوشدن
غيرى برقوش يوقدر حالا كه جهلانك قلوبنده‌ده بيقوشدن مبغوض برقوش يوقدر صحيح سندن
وكنديدن حفظ ايتمزلر ابن حبان وابو داود وطيالسى ابو سعيد الخدرى رضى الله تعالى عنهك
حديثندن روايت ايدرلركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورركه ۞ ان هذه الهوام
من الجن فاذا رأى احدكم فى بيته شيئا منها فليحرج عليه ثلاث مرات ۞ يعنى شو هوام حشرات جن
طائفه سندندر سزدن بريكز خانه سنده حشراتدن بريني كورسه اوچ دفعه اكا مضايقه ايده صاحب
نهايه ديركه انلره مضايقه ايتمك بودركه انلره سويلسونلركه اكر بزه تجاوز ايدرسك سنده مضايقه‌ده
اولورسك سنى آرامق وقوغمق وقتل ايتمك ايله سكا مضايقه ايتديكمزه لوم ايتمه حاصلى قادر اولديغى

قدر خانه‌سندن انلرى طرد ومنع ايليه ديو بيورمشلر صحيحنده وغيريده كعب بن عجره رضى الله
عنهدن نقل اولنوركه كعب ايدر ۞ فمن كان منكم مريضا او به اذى من رأسه ۞ آيت كريمه سى بنم حقمده
نازل اولدقده كه حاجيلر ايچون خسته‌لك وباشنده اغريسى اولنلره احرامدن چيقوب تراش اولوب
فديه وصدقه وقربان ايله رخصت بيورلمشدر حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمه كلدم حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم بكا (ادنه) يعنى يانمه يقين كل ديدى يقين واردم بعده‌ينه بيورديكه (ادنه)
دخى يقين كل بن يقين واردم بيورديكه (اتؤذيك هوامك) يعنى باشكى هوام يعنى كهله زحمت واذيت
ويره‌يورمى بن ايتدم بلى حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم بكا صوم وصدقه وقربان‌دن سكا
قولاى كله‌نى ايله وباشكى تراش ايله ديو بيورديكه هوام وحوش وحشرات معناسنه اولديغى صحيح
مسلمده ابو هريره رضى الله تعالى عنهدن منقولدركه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيورركه
(ان الله تعالى مائة رحمة انزل منها رحمة واحدة بين الجن والانس والبهايم والهوام فبها يتعاطفون
وبها يتراحمون وبها تعطف الوحوش على ولدها واداخر الله سبحانه وتعالى تسعا وتسعين رحمة يرحم
بها عباده يوم القيمة) يعنى جناب باريتك يوز رحمتى واردركه اول رحمتدن برينى جن وانسه وبهايم
وحشرات ميانه انزال ايلديكه اول بررحمت ايله بربرينه ميل ورحمت ايدرلر واول رحمت ايله وحشيلر
اولادنه شفقت ايدر وحق سبحانه وتعالى طقسان طقوز رحمتنى تأخير ايلديكه اول رحمتلر ايله
روز قيامتده قوللرينه رحمت ايدر الحمد لله تعالى بو حديث شريف باب واوده وحش بحثنده يقينده
كلور ان شاء الله تعالى احياء علومده فضل جمعه بحثنده نقل اولنوركه ديرلر جمله قوشلر وهوام
وحشرات يوم جمعه‌ده بربرينه ملاقات ايدرلر وبربرينه سلام ويروب (سلام سلام يوم صالح) ديرلر
وبو كلام قوت القلوب نام كتابده دخى بويله منقولدر فردوس الحكمه نام كتابده منقولدركه كتاب اللهده
برآيت واردر هركيم انى تلاوت ايلسه هوام وحشراتك مضرتندن امين اولور اول آيت بودر
(انى توكلت على الله ربى وربكم ما من دابة الا هو آخذ بناصيتها ان ربى على صراط مستقيم)
بونك نظيرى براغيث بحثنده مرور ايلدى كتاب توكلده نقل اولنوركه افريقيه واليسى خلفاء بنى
اميه‌دن عمر بن عبد العزيز رضى الله تعالى عنه حضرتلرينه نامه يازوب درون نامه‌ده هوام
وحشرات وعقربدن شكوى ايلمشدى جوابده اكا يازديكه سزه لازم اولان اخشام وصباح شو آيتى
اوقومقدر يعنى بونى اوقمق دفع اولور ديديكه اول آيت بودر (ومالنا ان لا نتوكل على الله
وقد هدانا سبلنا ولنصبرن على ما آذيتمونا وعلى الله فليتوكل المتوكلون) كتاب نصايحده بعض
سياحدن نقل اولنوركه مرقوم سياح مسافرلرك خوف ايده‌جكى هر برقورقنج يرلرده ايلر وكيدوب
هوام وسباعدن كنديني محافظه وبرنسنه‌دن اجتناب ايتمزدى خلقك انك حالنه تعجب ايدوب نفسنه
غروردن كنديني تخويف ايدرلردى اولدخى سز سزى كورك بن ايشمى قايرمشم وكيفيتم بويله دركه
بردفعه نيچه رفقا ايله تجارته كتدم هركيجه عرب طائفه سنك سار قلرى اوغرولغه كلوردى بن
رفيقلرمدن زياده اوياتق طوروب بكاردم عربدن برشخصى مكارى طوتمشيدم كه انى متدين
وصلاح وتقوا ايله متصف بيلوردم بنم حالمى كوروب بكا ديديكه حضرت محمد صلى الله تعالى عليه
وسلمه يوز كره صلوة وسلام ايله وامين اولديغك حالده اويو يعنى صلوة حرمتنه مصون
اولورسك ديدى يوزكره صلوة كتوردم واويودم ناكاه كوردمكه برشخص بنى اويانديردى انى
كوروب سن كيمسك ديدم بكا ياردم ايله وبكا عفو واحسان ايله ديدى بن ايتدم سكا نه اولدى ديديكه
شو بنم يدمدر متاعكك ايچنده قالوب متاعك حبس ايتدى ديدى كوردمكه اول شخص بن
اويوركن يوككك بربنى ياروب اندن امتعه چيقرمق ايچون النى ايچرو صوقمش يدى چالنوب
قورومغله برد خى چيقرمغه قادر اولمامش ناچار بكا تعليم ايدن مكارى‌يى اويانديردم ونياز ايلدمكه

بو شخصه دعا ايده اولدخی بكا دعا ايتدكه سن مناسب سك زيرا سنك سببكله بو مصيبته كرفتار اولدی دينجه
بندخی دعا ايلدم حريف شفا بولدی بندخی عفو واطلاق ايلدمكه شخص مزبورك يدينك قانی
حبس اولديغنــدن يدينك سياهلغی اصلا دروندن چقمز وينه كتاب مرقومده مرويدركه
حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم بيوردركه *من صلی علی يوم الجمعة ثمانين مرة غفر الله
تعالی له ذنوب ثمانين سنة* يعنی بركيمسه روز جمعه ده سكسان كره بكا صلوة وسلام ايلسه جناب حق
انك سكسان ييللق كناهنی عفو ايدر سؤال اولنديكه يا رسول الله صلوة وسلامی نيجه ديه لم حضرت
پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم (قولوا اللهم صل علی محمد عبدك ونبيك ورسولك النبی الامی)
ديمكلك ايله صلوة وسلام ايلك ديو بيوردی (روايت اولنور كه حضرت ابی بكر رضی الله تعالی عنه
رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم ايله مكه دن هجرت بيوردقلرنده چون غار ثور ديدكلری مغارديی
تشريف بيورديلر مقدمجه كندی كنديني مغاره ايچنه آتدقده رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم
حضرت ابی بكره (لم فعلت هذه) يعنی نيچون بويله ايتدك ديو بيوردی ابو بكر رضی الله تعالی عنه زيرا
مغاره لرده هوام وحشرات موذيه لر اولور اكر بونده دخی وار ايسه سنك اغور همايونكه وجوديمی
بذل ايدوب وجودم ايله سنی حمايه ايده يم ديدی و بر روايتده حضرت ابو بكر رضی الله تعالی عنهك
اوزرنده ذی قيمت بر رداء وار ايدی آنی پاره ليوب مغاره ده اولان دلكلری ييلان وعقرب چقميه
ديو آنك ايله سد ايلدی ردانك پاره لری دوكه نوب قياده ايكی دلوك قالمغله شايد حشرات چيقوب
حضرته اذيت ويره ديو انلری دخی مبارك اوكجه سيله سد ايلدی رضی الله تعالی عنه وارضاه و بيقوشك
(حكم شرعيسی اكلی حرام اولمقدر (فرع) فتاوای قاضيخانده منقولدر بيقوش اوتدكده بركيمسه
بيقوش اوتدی بر آدم وفات ايدر ديسه بعض فقهاء عظام رحمهم الله بيوررلر كه مرقومك بو كلامی
كفر اولور وبو كلام انجق تفأل طريقيله سويلنور (انتهی الكلام وبو كلام عقعقده سبقت ايدنه
يقيندر (رؤياده بيقوش كورمك يديجی عورته دلالت ايدر *هبع* هالك ضمی وبانك فتحيله
شول دوه كوشكی دركه وقت نتاجك آخرنده طوغره تكم عرب طائفه سی ماله هبع ولار بع ديرلر بع
وقت ربيعده اول نتاجده طوغن دوه كوشكی درمؤنثی هبعة جمعی هبعات كلور والله اعلم
هبلع ابن سيده قولنجه كلب سلوقينك اديدر وسلوق يمن ولايتنده بر قريه نك اسميدر كه
اكا كلاب نسبت اولنوب كلاب سلوقيه دينور *هجاه* قوربغيدر ابن سيده قولنجه لكن
معروف اولان حاجدر *هجرس* ديلكو انوكيدر جمعی هجارس كلور و بعضيلر هجرس
قورت انوكيدر ديدی و بعضيلر ميمونه هجرس ديديلر حديث شريفده كلديكه عيينة بن حصين
الفزاری سوء ادب ايدوب مجلس رسول الله ده صلی الله تعالی عليه وسلم اياغنی اوزاتدقده اصحابدن
اسيد بن حضير ای عين هجرس مجلس رسول الله ده اياغكمی اوزادرسك ديو تعزير ايلدی
واسيد ابده اسيد بن حضير رضی الله تعالی عنهك ترجمه سنده منقولدر عربك دخی خشونتی وقتنده
عامر بن طفيل واربد نام شخصلر حضرت رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلمه كلوب مدينه نك
خرماسندن كنديلره سهم استديلر رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم ويرمدی عامر بن طفيل
تغلب آميز كلماته باشليوب پاك آتلر وتازه جوانلر ايله سنك اوزريكه كلوب مدينه يی طولديريرم دينجه
رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم *اللهم اكفنی عامر بن الطفيل* يعنی يا رب عامر بن
طفيلك شرنی بزدن منع ايله ديو مناجات ايلدی واسيد بن حضير رضی الله تعالی عنه دخی مبارك
يدينه بر حربه آلوب شخص مرقومك باشلرينه اورردی ای هجرسلر چيقوب كيدك ديوزور
ايلديكه عامر اكا سن كيمسين ديمكه باشلادی اول دخی بن اسيد بن حضيرم دينجه اعين پدرك سندن

خيرلو ايدی ديدی وحضرت اسيد اويله دكلدر بن سندنده و پدرمدنده خيرلويم زيرا انلر كافر ايكن
وفات ايلدی ديدی بو حديثده ذكر اولنان هجرس نه در ديو اصمعی يه سؤال اولنمشيدی ديلكودر
ديو جواب ويردی وقتا كه عامر واربد نام شخصلر رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلمك مجلس
سعادتندن عودت ايتديلر اثناء راهده جناب حق جل و علا اربده بر صاعقه ارسال بيورديكه
اينوب كنديني ودوه سنی احراق وهلاك ايلدی وعامره بوغازندن طاعون مسلط ايلديكه بنی سلول
قبيله سندن بر عورتك خانه سنده هلاك اولدی وسويلرديكه * يا بنی عامر غدة كغدة البعير وموتا فی بيت
سلولية * ای بنی عامر بنده كی طاعون دوه طاعونی كبيدر و سلوليه عورتك خانه سنده
وفات ايدرم ديردی سيبويه رحمه الله تعالی عليه عامرك بو كلامنی فعل متروك اضمار يله
منصوب اولان اسمانك بابنده ذكر ايلديكه كويا اعنی غدة وموتا ديمش اولور لر مصنف مرحوم
ديركه مستغفری رحمة الله تعالی عليه وهم ايدوب معرفة الصحابه نام كتابنده مرقوم عامر بن
طفيلی ذكر ايدوب ديركه ذكر اولنان عامر مسلمان اولدی و حضرت رسول صلی الله
تعالی عليه وسلمدن كنديله تعيش ايده جك كلماتی بكا تعليم بيور ديو نياز منداولدقده
حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم بيورديكه * يا عامر افش السلام واطعم الطعام واستحی
من الله حق الحياء واذا اسأت فاحسن فان الحسنات يذهبن السيئات * ای عامر سلامی افشا
ايدوب سلامی چوق ويرواطعام طعام ايله وجناب حقدن لايق اولان حيا ايله حيا ايله وبر كناه
ايدرسك احسان ايله عقبله زيرا حسنات سيئاتی محو ايدر انتهی الكلام صواب اولان بودركه
عامر بن طفيل اصلا ايمانه كلمدی وبر احد بونده اختلاف ايتمديلر اما ذكر اولنان اربد شعراء عربدن
التمش سنه اسلامله مشرف اولان لبيدك برادر يدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه شعری ترك
ايتمكی اندن استمشدی ديديكه سورهٔ بقره ايله آل عمران بكا تعليم بيورلدقدنصكره بردخی شعر
سويلمم ديمكله حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اوسيبدن مرقومه اولان عطايه بشيوز درهم
دخی زياده ايلديكه علوفه سی ايكی بيك بشيوز درهم اولدی وقتا كه معاويه رضی الله تعالی عنهك
زمان خلافتی اولدقده لبيدك وظيفه سن نقصان ايتمك مراد ايدوب نه در بو جميل ثقيلك دنكلری
اوستنده بو پالان يعنی ايكی بيكدن غيری بو بشيوزنه در ديدی لبيد متألم اولوب بن وفات ايده نه جك
حمل ثقيلده و پالانيده سنك اولسون دينجه معاويه نادم اولوب ودونی رقتلنوب فراغت ايلديكه
بر قاچ كون صكره لبيد دخی وداع عالم فانی ايلدی وديرلر كه مرقوم رحمه الله اسلامده انجق بر بيت
سويلديكه بودر * الحمد لله الذی لم يأتنی اجلی * حتی لبست من الاسلام سربالا * يعنی حمد اول
ذات كريمه كه اسلامده بن بر كوملك كيمدكجه اجلی ويرمدی ديمشيدی وبعضيلر ديركه حضرت
لبيد رضی الله تعالی عنه شو بيتی سويلديكه * ولقد سئمت من الحياة وطولها * وسؤال هذا الناس
كيف لبيد * يعنی صاغلقدن وطول حياتدن وخلقك لبيد نه حالده ديملرندن ملول اولدم
ديمكدر (الامثال) ديلكو انكينه متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه سی فلان كيمسه ديلكو
انوكندن جائعجی وديلكو انوكندن جائعه اشتهاسی چوق وديشی اوزرينه صحرا مقده اندن
زياده ديو ضرب مثل ايدرلر *هجرع* كلب سلوقينك اديدر كه خفيف اوله ابن
سيده بويله ديمشـدر *هجين* اندن وانسانــدن باباسی جنس اولوب اناسی ناجنس
اولانلردر *وهجان* دوه دن آق اولان دوه در و بونده تذكير وتأنيث وجمع وافراد برابردر
نتكم طائفهٔ عرب بعير هجان وناقة هجان وابل هجان وامرأة هجان ديرلر كريمه اولان
عورت ديمكدر والله اعلم *هدهد* هالك ضمی ودالك سكونيله ايبك ديدكلری معروف

قوشدر که الوان کثیره وخطوط ایله منقشدر ابو الاخبار وابو ثمامه وابو الربیع وابو روح وابو سجاد وابو عباد کنیتی در واکا هداهد دخی دیرلر نتکم راعی شاعر دیر که * کهداهد کسر الرماة جناحه * یعنی ممدوحی اولان کیمسه طاش آتنلر قنادینی قران هدهده بکزردیمش بیتك آخر مصراعی صحاح جوهریده واردر وهداهد هالك فتحیله جمعیده کلور هدهد بد رایحه لی برقوشدر زیرا یوا سنی زبلده بیار بدرایحه هدهدك جمله جنسنده شایعدر وهدهد حقنده حکایه اولنور که هدهدك قوهٔ باصره سی زیاده اولمغله یرلر ایچنده اولان صویی کورر خلق صرچه نك ایچنده که صویی کوردکلری کبی ودیرلر که هدهد حضرت سلیمان علیه السلامك صویه دلیلی اولوب صویك بعید وقریب اولدیغنه واقف اولمغله دلالت ایدردی پس بو سببدن حضرت سلیمان علیه السلام صویی بولامدقده هدهدی غیب ایدوب بولامدی هدهدك باعث غیبتی بو اولدیکه وقتا که حضرت سلیمان علیه السلام بیت مقدسك بناسندن فارغ اولدی کعبهٔ مکرمه یه کتمکه عزیمت ایدوب تدارکنی کوردی جن وانس وشیاطین وطیور ووحوشدن عسکر بیشمار رجع ایلدیکه یوز فرسخلك یره قونرلردی انجق مساعد اولوردی وجمله سنی روزکار کتورردی چون حرم شریفه کلدیلر بر نیجه مدت مکث واقامت ایوردیکه مکه ده طول مکثی مدتنده هرکون بش بیك دوه و بش بیك صغر و یکرمی بیك قیون عسکر ایچون بوغازلردی وارکان دولتی واشراف قومندن دیوانده اولنلره ایورردیکه بو برمکاندر که بوندن هزار اوصاف جمیله ایله موصوف بر نبی عربی چیقروکندیدن حاجت دیلیان کیمسه لره احسان واعانت ایدر هیبتی بر آیلق یره ایرشور حق خصوصنده کندی قتنده قریب و بعید برابردر اقرباسنه ده وسائره ده برابر اجراء حق ایدر حق یولنده کندینی لوم ایده نك لومنی قایرمز ارباب دیوان یانبی الله اول پیغمبر عالی شان قنغی دین ایله متدین اولور دیو سؤال ایتدیلر دین حنیفیه ایله متدین اولور سعادت اکا ایرشوب ایمان کتورنلره دیدی تکرار سؤال ایتدیلر که یانبی الله بزم بینمزایله انك خروجی نه قدر زمان اولور ایوردیکه بیك سنه مقداریدر سزدن بونده حاضر اولنلر غائب اولنلره خبرویرسك زیرا سید الانبیاء وخاتم الرسل اولدر دیو ایوردی وحضرت سلیمان علیه السلام تا که ارکان حجی اتمامه دك مکه ده اقامت ایدوب بعده صباحله مکه دن چیقوب یمن طرفنه عزیمت ایلدی وخیال ایله قدرت باری یه که زوال وقتی یمنده صنعایه کلدیکه بر آیلق مسیره در آنده چمزار برخوب یر کوروب نماز قیلنوب طعام ایتمك ایچون اکا اینمکه اشتیاق ایلدی چون نازل اولدقده هدهد حضرت سلیمان علیه السلام اینمکه مشغول اولدی دیو فرصتی غنیمت بیلوب جو سماده پرواز ودنیانك طول وعرضنه وصاغ وصولنه نظر ایدرکن حضرت بلقیسك بستاننی کوروب انك چند ازلغنه میل ایدوب اینه دی ناکاه یمن هدهدلرندن بر هدهد کوروب (الجنس یمیل الی الجنس) فحواسیله یانه قوندی وحضرت سلیمان علیه السلامك هدهدینك اسمی یعفور ایدی اول هدهد یعفوره ای برادر نه مکاندن تشریف ایلدك ونیره کیدرسك دیدی یعفور ایتدی صاحبم حضرت سلیمان بن داود علیهما السلام ایله شامدن کلدم اول هدهد مکر اکاه دکل ایمش یعفوره سلیمان کیمدر دیدی یعفور انس وجن وشیاطین وطیور ووحوش وریاحك پادشاهیدر دیوب حضرت سلیمان علیه السلامك سلطنتنك عظمتنی و هر نسنه یی جناب حقك حضرت سلیمانه تسخیر ایتدکلرینی خبرویردی بعده اول هدهده سن نره دن اولورسك دیدی هدهد دخی بو بلاددن اولورم دیوب اولدخی بلقیسك سلطنتنی و بلقیسك

تحت یدنده اون ایکی بیك باش بوغ و میر علم وار وهر برینك تحتنده بیك جنکاور دلاور واردیو خبرویروب سن بنم ایله کتمزمیسنکه انك سلطنتنی سکا کوسترم دیدی یعفور ایتدی خوف ایدرمکه نماز وقتی اولوب صویه محتاج اولدقده حضرت سلیمان علیه السلام بنی غیب ایده هدهد یمانی ایتدی مانع دکل بو پادشاهك خبریله واررسك صاحبك حظ ایدر دیمکله بیله کتدی و بلقیسك سلطنتنی کوردی وافر مدت کچوب کوجیله ایکندیدن صکره کلدی حال بو که حضرت سلیمان علیه السلام بر صوسز یره اینوب انس وجن و دیولردن صو استمش صویك خبرینی بلمامشلر وهدهد بولنمامغله ضابط طیری یعنی کرکسی چاغروب هدهددن اکا سؤال ایلدی اولدخی بلمامکله حضرت سلیمان علیه السلام غضبه کلوب البته هدهدی عذاب ایدرم و یابر خبر صحیح ایله کله دیدیکه جناب حقك حضرت سلیمان علیه السلامدن نقلا بیوردیغی (لاعذبنه عذابا شدیدا) الآیة قول شریفی آکا اشارتدر و بعده قره قوشی چاغردیکه قوشلرك اولوسیدر هدهدی بو ساعت بکا کتوردیو فرمان ایلدی اولدخی هوالنوب کویا بر کیمسه یدنده کی چناغه باقرکبی دنیایه باقوب صاغه وصوله دوندی وکوردیکه هدهد یمندن برو کلور همان انی مراد ایدوب اوزرینه ایندی بیچاره هدهد دخی قره قوشه یمین ویروب ایتدی شول خدای متعال حقیچونکه سنی قوی خلق ایدوب بکا قادر قلدی لطف ایدوب بکا رحم ایله برکوتولك ایله تعرض ایتمه دیو نیازمند اولدیکه اولدخی انجمدی حیف سکا انا کی اغلتدك حضرت سلیمان علیه السلام سکا عذاب ایتمکه یاخود قتل ایتمکه یمین ایتدی دیدی هدهد ایتدی هیچ استثنا ایتمدیمی قره قوش ایتدی بلی استثنا ایلدی و بر صحیح خبر ایله کلورسه مانع دکل دیو بیوردی هدهد پس بو یله اولنجه بن خلاص اولدم دیوب بعده هدهد وقره قوش پرواز ایدوب تا که حضرت سلیمان علیه السلامه کلدیلر وقتا که حضور همایونه یقین وارديلر هدهد تذلل وتواضعه باشلیوب قنادو قویرغنی یره سوروییه رك حضوره واردی حضرت سلیمان علیه السلام هدهدی باشندن طوتوب کندویه طوغری چکدکده هدهد اغاز سخن ایدوب یانبی الله سنکده حضور رب العالمینه وارهجغکی ملاحظه بیوردیدکده حضرت سلیمان علیه السلامك اعضالری دتره یوب هدهدی عفو ایلدی ونیره یه کتدیکندن سؤال بیورنجه اولدخی بلقیسك کیفیتنی خبرویردیکه قصه نك برمقدارینه دال وعین بابلرنده دود وعفریت بحثنده اشارت سبقت ایلدی حضرت سلیمان علیه السلامك هدهده عذاب ایدرم دیو بیورمسنده هدهدك عذابی حالنك تحمل ایتدیکی عذاب ایدیکه ابناء جنسی انکله عبرت آلالر بعضیلر دیرکه حضرت سلیمان علیه السلامك تعزیر وعذاب اقتضا ایدن قوشلره عذابی یلکنی وقویروغنی یولوب کونشه قارشو براقمق ایدیکه قارنجه دن وهوام وحشراتدن قورینه مزدی روایت چوق واظهر اقاویل بودر بعضیلر دیرکه قطران سوروب کونشه قارشو قوردی و بعضیلر آنی قارنجه اکل ایده دیو قارنجه لره آتاردی و بعضیلر حضرت سلیمانك عذابی قفصده حبس ایدی دیدیلر و بعضیلر اشندن آیرمق ایله عذاب ایدردی دیدی و بعضیلر آنی کندینك ضدی اولان قوشك صحبتنده قیلردی نتکم بعض علما بیورر که زندانلرك زیاده ضیق اولانی ضد وخلاف جنس ایله اولانیدر بعضیلر انك عذابی خلاف جنس ایله حبس ایتمسیدر دیدیلر و بعضیلر تعزیر اقتضا ایده نی کندینك اقرانه خدمت ایتدرمکله تعذیب ایدردی دیدیلر که ظاهرا کشی اقرانه خدمتکار اولمق عاردر وشو قولنه خوشدر بعضیلر دیمشکه حضرت سلیمان علیه السلام تعزیر وعذاب اقتضا ایده جك قوشه بر پیر وقوجه اش تزویج ایدردی ظاهر طبیعت آنده نه مرتبه نفرت ایدر اکر سؤال اولنورسه که نه جهتدن حضرت سلیمان علیه السلامه قوشلره عذاب ایتمك حلال اولدی مصنف مرحومدر که احتمالی

وار كه جناب حق قوشلره عذابى حضرت سليمان عليه السلامه مباح قيلمش اوله مثلا بهايم
وطيورى اكل وغير منافع ايچون بوغازلمق مباح اولديغى كبى قزوينى حكايه ايدركه
بركون هدهد حضرت سليمان عليه السلامه يانبى الله استرمكه بركون فقيرانه بنم ضيافتمه
تشريف بيوره سكز ديدكده سليمان عليه السلام بنى يالكزمى دعوت ايدرسن ديدى خير بلكه
جميع عسكريكز ايله فلان كون فلان جزيره ده دريا كنارنده برمفرح مقام دلكشا واردر اول محله
دعوت ايدرم ديدى پس تعيين اولنان كونده حضرت سليمان عليه السلام جميع عسكريله
اوجزيره يه وارد قلرنده هدهد برچكركه طوتوب باشنى قوپروب دريايه براقدى و يورك يانبى الله اليه
ات پاره سى كيرميلر چورباسنده صفا النسون ديديكه حضرت سليمان عليه السلام وسائر بيله سنده اولنلر
هدهدك بو وضعندن كولشمكه باشلديلر وبرسنه قدر هدهدك بو ضيافتنى آكوب كولشورلردى نتكم
بونى افاده ايدر شعر دخى انشاد اولنمشدر ٭شعر٭ جاءت سليمان يوم العرض هدهده ٭اهدت له
من جراد كان فى فيها ٭ يعنى حضرت سليمان عليه السلامه برهدهد كلوب اغزنده طوته رق
كتورديكى چكركه يى حضرت سليمان عليه السلامه هديه ايلدى ٭ وانشدت بلسان الحال قائلة ٭
ان الهدايا على قدر مهديها ٭ يعنى لسان حال ايله شونى اوقوديكه هديه اهدا ايدننك مقدارينه
كوره در ٭ لوكان يهدى الى الانسان قيمته ٭ لكان يهدى لك الدنيا ومافيها ٭ يعنى اكر انسانه قدر
وقيمتى قدر هديه اولنمق لازم اولسه دنيا ومافيهاسكا اهدا اولنوردى عكرمه رحمه الله ايدر حضرت سليمان
عليه السلام ذكر اولنان هدهدى ذبح ايدرم ديو قسم ايتمشيكن ذبح ايتميوب عفو ايلدى زيرا اول
هدهد پدر ومادرينه بار ومطيع ايدى انلر پير اولدقلرنده طعام كتوروب تناول ايتديررد ى جاحظ
رحمه الله ايدر هدهد وفادار وحقوق كوزه دروبرينه زياده محبت ايدر بر قوشدر بويله كه
ديشى سى غائب اولسه ييوب ايچمكى فراغت ايدوب طعام وغيرى نسنه طلبنه مشغول اولماز وفريادينى
كسمز تا كه اشى كلسينجه واكر اشى هلاك اولاجق بروقعه يه كرفتار اولسه اندنصكره قطعا برآخر
ديشى ايله جفتلشمز ومادام صاغ اولدقجه انك اوزرينه فرياد وفغاندن كيرو طورمز وطعامى دخى
همان سدرمق ايده جك قدر يوغات ايدنجيه دك طعامى طويجه يمز وفاتى وقتى اولدقده برمقدار
زياده جه تناول ايدر كامله وبيهقينك شعب ايمان نام كتابنده نقل اولنور كه نافع نام برشخص ابن
عباس رضى الله تعالى عنهمادن سؤال ايدوب ديركه حضرت سليمان عليه السلامه جناب حق
بوقدر سلطنتى ويرمشكن وهدهد برضعيف حيوان ايكن نه وجهله حضرت سليمان عليه السلام
انى مراد ايلدى واراتدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايتدى حضرت سليمان عليه السلام
صويه محتاج اولدى هدهد يرالتنده كى صويى كويا بللورده كنى كوركبى كورردى اوسببدن استدى
ديدكده ابن ازرق ابن عباس رضى الله عنهمايه توقف ايله ياوقاف هدهد يرالتندن صويى نيجه كورر
كندويه اولان طوزاغى برقارش طپراغك التنده ستر اولمش اولسه كورمز ديدى ابن عباس رضى الله
عنهما ايتدى (اذانزل القضى عمى البصر) يعنى قضا وقدر نازل اولنجه كوز كورمز اولوب
طوزاغه دوشر ديدى نتكم بو معناده ابو عمرو الزاهدك شعرنى اوقورلر ٭شعر٭ اذا اراد الله امرا
بامرئ ٭ وكان ذا عقل ورأى وبصر ٭ يعنى جناب حق برشخصه برايش ايتمك مراد ايتدكده اول
شخص عقل ورأى وبصيرت صاحبى اولسه ٭ وحيلة يفعلها فى دفع ما ٭ يأتى محتوم اسباب
القدر ٭ اسباب قدر كندويه كلمسنى دفع ايچون حيله اشلرحيله كار اولسه ده ٭ غطى عليه
سمعه وعقله ٭ وسله من ذهنه سل الشعر ٭ انك عقل وسمعنى بورر وياغدن قيل چكركبى عقلنى
كنديدن سلب ايدر ٭ حتى اذا انفذفيه حكمه ٭ ردعليه عقله ليعتبر ٭ تا كه جناب حق اول شخصده
حكمنى اجرا ايتدكده عقلنى كندويه رد ايدر كه اول شخص انكله عبرت آله ديو كوزل بيورمشلر

رحمه الله تعالى على قائله رحمة واسعة وذكر اولنان نافع ابن ازرق خوارجدن برفرقه نك رئيسى
دركه اول فرقه يه ازارقه دينور حضرت على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه برماده ده حكم
ايتدكده انكار ايدوب كافر اولديكز ديدى حال بوكه حكمدن مقدم حضرت على رضى الله تعالى عنه
قتلرنده امام عادل ايدى وابوموسى وحضرت عمرو رضى الله تعالى عنهمانك حكملرينى انكار ايتديلر
وانلرقتل اطفالى مباح اعتقاد ايدرلردى و بررجل محصنه قذف ايدنه حد اقامت ايتمزلردى انحق
محصنه خاتونه قذف ايدنه حد قذف اقامت ايدرلردى و بونلردن غيرى اقوال باطله ايله تكلم ايدرلردى
وشعرادن ابو شيص هدهدك وصفنده برشعر انشاد ايدوب ديركه ٭ لا تأمنن على سرى وسركم ٭
وغيرك اوطى القراطبس ٭ يعنى اى معشوقه م بنم وسزك سريكزى غير يكزه افشا ايتمه وغيريلر
اول سرى كاغدلرده ستر ايتمش ايدى ٭ اوطائرسا حليدوابعثه ٭ مازال صاحب تنفير وتدبس ٭
ياخود اول سرى شول قوشكبيدركه انى زيب وزيور ايله برزيور ايدوب كوندريرم اولدخى قاچوب
واركوب وكزلمكدن كيرو طورمدى مراد هدهد اولسه كرك سرى كزلمك خوب اولمقده هدهدك
پرزيوراولوب خوب صورت اولمسنه تشبيه ايلمش ٭ سود براثنه ميال ذوابه ٭ صفر حمالقه فى الحسن
مغموس ٭ واول قوشك طرنقلرى سياه ويلكلرى اكرى وكوزى قپاغى صاريدركه حسن وجمالده
برافتدر ذكر اولنان براثن باء موحده وثاء مثلثه وآخرنده نون ايله قوش طرنقلريدر ذوايب فى الاصل
محبوبك سنبلى در بو مقامده يلك مراد اولنمشدر حمالق لفظى كوز قپاغى ديمكدر ابو الحسن على
ابن الحسن بن على بن ابى الطيب كه دمية القصرك صاحبيدر ذيل يتيمة الدهرده شو شعرى
ديركه مرقوم درت يوز التمش بدى سنه سنده قتل اولندى ٭شعر٭ لا تنكرى يا عزان ذل الفتى ٭ ذو الاصل
واستعلى خسيس المحتد ٭ يعنى اى نفس حسب ونسب وشريف اولان جوانك ذلتنى وناجنس
ودنينك صحيح نسلدن اولانه استعلاسنى بعيد كورمه ٭ ان البزاة رؤسهن عواطل ٭ والتاج معقود
برأس الهدهد ٭ زيرا كورمزميسنكه بازلرك باشى معطل باشلرنده نسنه يوق تاج هدهدك باشنده در
ديمش واقعا لايق اولان بازه قبول كلاه اولمغله تاج آنده اولملى ايدى روايت اولنور كه امام حافظ
ابو قلابه كه اسمى عبد الملك بن محمود الرقاشيدر انك والده سى مزبورى حامل ايكن برروئيا كورديكه
كويا هدهد طغورمش معبرلر اكا ديديلركه اكر رؤيا كدكر جك ايسك نمازى چوق قيلر بر ولد
طغورسك وفى الحقيقة امام مرقومى طغوردى وقتا كه بيودى روزمره درتيوز ركعت نماز
قيلردى والتمش بيك حديث حفظ ايلدى ايكى يوز يتمش التى سنه سنده وفات ايلمشدر رحمة الله
تعالى عليه (حكم شرعيسى) هدهدى اكل حرام اولمقدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم
هدهدى قتل ايتمكز ديو نهى بيورديغى ايچون وبدرايحه سى اولوب قورت ايله قوتلنديكى ايچون
وبعضيلر اكلى حلال در ديدى زيرا امام شافعيدن احراملى كيمسه هدهدى قتل ايلسه فديه
لازمدر ديو حكايه اولنديغيچون امام مرقوم قتنده اكول اولينده فديه يوغيدى (الامثال) هدهده
متعلق ضرب مثللردر طائفهٔ عرب فلان كيمسه هدهددن زياده سجده ايدر ديرلر وبو مثلى ابنه
وتهمتلوطن اولنان كيمسه حقنده ضرب اولنور وعرب طائفه سى فلان كيمسه هدهددن زياده
كورر ديرلر بالاده تحت ارضده صوى كورر ديو سبقت ايدن كلامه مبنيدر (خواص اجزاسى)
هدهدك يلكندن بريله براوطه بخور اولنسه هوام وحشراتى منع ايدر هدهدك كوزى اونتغان
اولان كيمسه نك اوزرينه اصلسه اونتديغنى تذكر ودر خاطر ايده هدهدك قلبى دخى كباب اولنوب
تناول اولنسه سذاب ايله بوخاصه يى ايدركه بو حفظ وذكايه نافعدر وبرنسنه اونتمز حب فهمدن
بو انفع واسلمدر بركيمسه اون هدهد طوتوب توينى يولوب برخانه يه يابردكانه اتسه اومكان خراب
اولور وبردخى معمور اولماز بركيمسه هدهدك باغر صغنى الوب قانى چوق اقوب ضعيف اولان

كيسه نك اوزرينه اصسه نفع ويره بر كيسه اولمش هدهدك بورنني قوپاروب دريسندن اوزرينه برمقدار صاروب اوزرنده كتورسه مادام اوزرنده اولدقجه اول كيسه نك برنسنه سی تلف اولميه ومجلس پادشاهه وارسه پادشاه انك خاطرين صوروب اكرام ايليه ومرامنی ادا ايليه بر كيسه هدهدك بوواسندن براوج طبراق آلوب زندانه آتسه نه قدر محبوسلر وارايسه جمله چيقوب خلاص اوله بر كيسه هدهدك طرنقلرين برينی قوپاروب صبينك وغيرينك اوزرينه بغلسه چشم بد اصابت ايتميه مادام اوزرنده اولدقجه وصحتدن كيروقلميه بر كيسه هدهدك قوروغندن وقانندن برمقدار آلوب براغاجه آصسه قطعا ميوه دار اولميه ويمورطليان طاوقك اوزرينه بغلسه يمورطه دن كسيله ودائم قانی آقن عورته بغلسه قانی ساكن اوله هدهدك ديلنی بر كيسه آلوب شيراغن ياغنه باتروب ديلی آلتنه قوسه وبر كيسه دن حاجتنی استه سه اول كيسه انك حاجتنی قضا ايده وهدهد يلكنی بر شخص اوزرنده كتوروب خصميله مخاصمه ايلسه خصمنه غالب اوله وحاجتی قضا اوله وزياده فرصت بوله واتنی بشوروب يمك قولنجه نافعدر وهدهدك يينی چيقريلوب اون ايله خمير اولنوب چورك ياپلوب وكونكه ده قوريدوب بر كيسه يه يديرلسه ويدين كيسه يافلان بن فلان سكا هدهد يدردم بنم سوزمی دكليه سك وبكا رام اوله سك وبكا حاضر آماده اولاسك هدهد حضرت سليمان عليه السلامه حاضر اولديغی كبی ديوسويلسه آنی يين يدين كيسه يه غايتده محبت ايده هدهدك دريسنی آلسك وصول بازوكه بغلسك بورننی واسياننی دخی آلسك وشو اسمارى كيك دريسنه يازدرسك وانك ايچنه قوسك بوز يوك ايله ياخود سياه ياخود قرمزی يوك ايله بغليوب مراد ايتديكك كيسه نك كيروب چيقه جغی قپونك ايشكی آلتنه دفن ايلسك اول كيسه دن محبت وميل وقبول رجادن نه مراد ايدرسك نائل اولورسك يازيله جق اسم بونلردر (حطرمطرمانورياسل وصفاسل تمت) هدهدك قانی برصدفك ايچنه قونوب قيل بنن كوزه طمله دلسه قيلنی كيدررهدهدی بوغازلسك وقوريدوب دوكسك برمقداری مصطكی ايله ومرسن ديدكلری يمش اغاجنك ياپراغندن يكرمی بورق ايله قارشديروب مراد ايتديكك كيسه يه قوخولنسك سكا محبت ايده هدهدك صاغ كوزنی برخرقۀ جديده ايچنده صاغ بازوكه باغليوب مراد ايتديكك كيسه نك يانينه وارسك سنی كورنلر البته سكا عاشق اوله قيل بوياموق مراد ايلسك هدهدك باغرسغنی اخذ ايله وقورودوب شيراغن ياغيله سحق ايله مراد ايتديكك كيسه نك باشنی ياصقالنی اوچ كون ياغله اول كيسه نك قيلی زياده سياه اوله وهدهدك قانی ايصيجق ايكن كوزه عارض اولان بياضه طمله دلسه دفع ايده هدهدك ايلكی ايله كبوترخانه بخور اولنسه كوكرجنه اذيت ويرنسنه ياقلشميه بربوغازلنمش هدهد برخانه يه آصلسه اول خانه صاحبی سحردن امين اوله بر كيسه اوزرينه هدهدك التچكه سنی آصسه ناس كندويه محبت ايده هدهدك عرقيله مجنونه بخور اولنسه شفا اوله هدهدك لحميله جماعدن منقطع اولان كيسه بخور اولنسه ياسحر اولنمش كيسه بخور اولنسه شفا اوله جابر رحمه الله ايدر هدهدك يوركی كباب اولنوب سزاب ايله تناول اولنسه حفظه زياده نافعدر هدهدك باغرسغی حيضی قانی چوق آقوب كنديني ضعيف ايدن خاتون اوزرينه بغلسه كنديدن قان منقطع اوله هدهدك صول قنادندن اوچ يلك آلنوب اوچ كون قبل طلوع الشمس برخانه سوپرلسه وسوپرن كيسه بومكاندن طبراق كتديكی كبی بومكاندن فلان ابن فلان دخی كيده ديسه اوشخص اومكاندن كيدوب بردخی كلميه هدهدك صول قنادی احراق اولنوب مراد ايتديكك كيسه نك يولی اوزرينه كولی دوكلسه اول كيسه اكا باصنجه سكا كمال محبت ايدوب عاشق اوله هدهدك بورنی وصاغ قنادندن بريلك بردری ايچنه صاريلوب انی اوزرينه آصسك مراد ايتديكك محبوبك واناسنك اسميله مبالغه ايله

سكا محبت ايده هدهدك صاغ قنادندن الك اوزون اولان يلك جمله سندن مقبولدر (تعبير رؤيا) منامده هدهد كورمك بدروش اولوب قبح ايله سويلنان رجل عالمه دلالت ايدر زيرا هدهدك رايحه سی قبيحدر بر كيسه هدهد كورسه عزته وماله نائل اوله هدهد بر كيسه يه رؤياسنده سويلسه اول كيسه يه طرف پادشاهيدن خبر كله جناب حقك هدهدك حضرت سليمان عليه السلامه اولان كلامندن نقلا شو قول شريفنه بناء كه (وجئتك من سبأ بنبأ يقين) بيورمشدر ابن سيرين رحمة الله عليه ايدر بر كيسه رؤياسنده هدهد كورسه اول كيسه يه مسافر كله بعضلر ديركه رؤياده هدهد اموردن حادث اولان ايله خبر سلطانه مطلع صاحب ذكا ورجل محاسبدر زيرا هدهد حضرت سليمان عليه السلامه بلقيسك احوالنی خبر ويروب كلامنده صادق اولدی وكاه اولور كه هدهد كورمك خوفناك اولان كيسه يه امنيته دلالت ايدر ابن مقری ايتدی هدهد كورمك دار عامره يه ياشی معموره دلالت ايدر اسمندن مأخوذ در وكاه اولور كه هدهد كورمك رسول صادق ومقرب ملوكه وجاسوسه دلالت ايدر ياخود كثير الجدال اولان عالمدر وكاه اولور كه شدايد عذابدن نجاته دلالت ايدر وكاه اولور كه معرفة الهيه دلالت ايدر وكاه اولور كه دين وصلوتده سرعته دلالت ايدر بر كيسه هدهدی صوصامش كورسه ماله هدايت اولنه

هدی

حرم شريفه كوندريلن قربانه و يانك تشديديله هدی ده بونك كبيدر نتكم قرآن عظيمده (حتی يبلغ الهدی محله) قول شريفنی تخفيف ايله وتشديد ايله قراءت اولندی ايكيسيده لغتدر وهديه و يانك تشديديله هديه مفرددر برقربان معناسنه ورسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم ايله حديبيه ده اولان هديلر يوز دوه ايدی مسور بن مخرمه ومروان بن حكم يتمش دوه ايدی وناس يدی يوز كيسه ايدی بر هدی اون كيسه دن ايچون اولدی ديديلر بو حديث غريبدر مصعب بن ثابتدن منقولدر ديركه خدای متعال حقيچون باكه بالغ اولديكه حكيم بن حزام حج ايدركن يوم عرفه يه حاضر اولدی كنديله يوز قول ويوز دوه ويوز صغر ويوز قيون وارايدی وبونك جمله سی الله رضاسيچوندر ديوب قوللری ازاد ايلدی وهديلری بوغازلدی وبو حديث مرسل اولديغی حالده طبرانی روايت ايلدی وصحيحنده حضرت عايشه رضی الله تعالی عنهادن منقولدر بيوردیلر كه حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم بردفعه قيون هدی ايلدی وبو حديثده قيون تقليد ايتمك مستحب اولمسنه اشارت واردر امام مالك وابو حنيفه رحمة الله عليهما قيون تقليدنی مستحب كورميوب تقليدی همان دوه وصغره تخصيص ايتديلر وتقليد حج قربانی معلوم اولسون ديو بوينه برنسنه باغلمغه ديرلر (فرع) علماء اتفاق ايتديلر كه هدی نافله اولسه انی هدی ايدن كيسه لحمندن اكل ايدر نافله قربانده بويله در جابر رضی الله تعالی عنهك روايت ايتديكی حديث شريفه بناء كه حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم حج وداعده يوز بدنه هدی ايلدی اوتوز التيسنی مبارك يديله كندی بوغازلدی وباقيسنی ذبح ايله حضرت علی رضی الله عنهه امر ايلديكه باقی قلاننی انلر ذبح ايلديلر وبعده امر ايلديكه هر بدنندن بر قطعه لحم الوب بشوره وايكيسی لحمندن يوب وچوربا سندن صفالنديلر شرعا واجب اولان هديدن اكلده اختلاف اولندی واجب اولان مثلا دم تمتع ودم قران كبی وجبی افساد وجبی فوت ايتمك ايله وجزاء صيد ايچون اولان دملر كبی فقهادن برطائفه بويله اولان هديدن اكل جائز دكلدر ديو ذاهب اولديلر كه شافعيده بويله ديدی ونذر ايله نفسنه واجب قيلديغی قربانلرده بويله در ابن عمر رضی الله تعالی عنهما ايتدی جزاء صيد ونذر اولان قرباندن اكل ايده مز ماعداسندن اكل ايدر وبو قولی امام احمد حنبلی واسحق دخی ديديلر اما مالك رحمه الله ديركه دم قراندن ودم تمتعدن اكل ايدر بونلردن غيری واجبلردن اكل ايده مز والله اعلم

هذيل

اركك كوكرجنك اديدر وكوكرجن آوازنه دخی هذيل ديرلر نتكم

هذل القمر يهذل هذيلا ديرلر قمرى قوشى نغمه وآوازايلسه وهذيل شول كوكرجن ياوروسنه دخى ديرلركه نوح نبى صلوات الله تعالى عليه زماننده واقع اولمشيدى آنى يرتجى قوش الدقده روز قيامته جك هيچ بركوكرجن اولمازكه انك اوزرينه بكا ايتامش اوله ❊ هرماس ❊ هانك كسريله ارسلانك آديدر وبعضيلر سباعدن هر برشديد اولانه هرماس ديديلر صحابهٔ كرام رضى الله تعالى عنهم دن برينك هرماس آديدر بصره ده ساكن ايدى وچوق زمان معمر اولدى وحضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايكى حديث روايت ايلدى برى ابوداودك قتنده در واوبرينى نسائى روايت ايلدى ابن سيده قولنجه ❊ هرمبس ❊ فيلدن بيوك اولان كركدنك آديدر نتكم شاعرايتدى (صرع) (والفيل لايبقى ولاالهرمبس) يعنى بودنيانه فيلى باقى قورنه هرمبس كه هرمبسدن مراد كركدن اولسه كرك ❊ الهرة ❊ فارسيده كربه تركيده كدى ديدكارى حيواندر جمعى هررة كلور مثلا قردايله قردة كبى مؤنثى هره كلور ارسلانك خاصه لرينى بيان ايدركن وفاره يى بيان ايدركن مرور ايلديكه سفينهٔ نوح عليه السلامده اولنلر فاره دن اذيت اوزره اولدقلرنده نوح عليه السلام ارسلانك النى مبارك اللريله صغاد قده ارسلانك آقسرمسندن كدى خلق اولندى امام احمد حنبلى ثقات راويلريله ابو هريره نك حديثندن روايت ايلديلركه اول داناى اسرار كائنات عليه اشرف الصلوات برشخصى كورديكه اياق اوزره صو ايچردى بيورديكه (ايسرك ان تشرب معك الهرة قال لا) يعنى سنك ايله برابر هره نك صو ايچمه سى سنى مسرور ايدرمى اول شخص ايتدى حظ ايتمم حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (فقد شرب معك الشيطان) تحقيق اياق اوزره صو ايچنجه شيطان سنك ايله بيله ايچدى يعنى كدى ديديكم اولدر ديدى تاريخ ابن بخاريده محمد بن عمر الحنبلينك ترجمه سنده انس رضى الله عنهدن منقولدر بيورديلركه حضرت عايشه رضى الله عنهك مجلسنده اوتوررردم سفردن رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله كلوركن حضرت عايشه قضارا دوه دن آيريلوب قافله دن كيرو قالمغله حاشا بعض ناشايسته افترا اولنمشدى خلقك كندويه ايتدكارى افترادن مبرا اولمسيله كندويى مژده لردم ديديكه خداى متعال حقيچون بو افترا اولالى قريب وبعيدمز بنى ترك ايلدى تاكه كديلره وارنجه جمله بنى فراغت ايدوب كورمز اولديلر يمك وايچمك خاطريمه كلميوب آج قارنمه اويوردم كيجه دوشمده بر بكيت كوردم سكانه اولديكه محزونه سك ديدى خلقك ايتديكى افترادن بعضيسنى سويلدم بكا شو كلمات ايله دعا ايله غم وغصه كدفع اولور ديدى بن سؤال ايلدمكه اول كلمات نه در خلاص دعاسنى اوقو ديديكه بودر (ياسابغ النعم ويادافع النقم ويافارج الغم وياكاشف الظلم وياعدل من حكم وياحسيب من ظلم وياولى من ظلم وياأولا بلا بداية ويا آخرا بلانهاية ويامن له اسم بلا كنية اجعل لى من امرى فرجا ومخرجا) بو دعايى اوقومشم اوياندمكه صويه قانمش وطعامه طويمشم وجناب حق برائتم حقنده قرأن كريم انزال بيورمش وبكا فرح وكشاده لك كلدى وابو هريره دن حديث صحيحده كلديكه شيطان عليه اللعنه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمه نمازنده عارض اولدى عبدالرزاق ديركه كدى صورتنده ايدى حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (فشد على يقطع على صلوتى فامكننى الله تعالى منه فذعته) يعنى زور ايلديكه نمازيمى قطع ايده جناب حق بكا تمكين وقدرت ويرديكه انى بوغدم حديث شريفده ذكر اولنان فذعته خنقته معناسنه دركه بوغازندن بوغدم ديمك اولور (ولقد هممت ان اوثقه فى سارية من سوارى المسجد حتى تصبحوا تنظرون اليه فذكرت قول اخى سليمان عليه الصلوة والسلام رب اغفرلى وهب لى ملكا لاينبغى لاحد من بعدى فرده الله خاسئا) يعنى مراد ايلدمكه اول شيطانى مسجد شريف ديركلرندن برينه باغلايمكه اى اصحابم سز صباحه داخل اولوب شيطانى كوره سز وقرندا شم

حضرت سليمان عليه السلامك شو كلامنى ذكر ايلدمكه (رب اغفرلى وهب لى ملكا لاينبغى لاحد من بعدى) ديمشيديكه يارب بنى يارلغه وبكا برملك وسلطنت ويركه بندن صكره براحده لايق اولميه پس جناب حق آنى محروم اولديغى حالده رد ومنع ايلدى ابن خيثمه ميمونه بنت سعد رضى الله عنهادن نقل ايلدى واستيعابده دخى سلمان فارسى رضى الله عنهدن منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم هره يه اذيت ايتامك ايله وصيت ايلدى وبيورديكه (ان امرأة عذبت فى هرة ربطتها) الحديث برعورت بركدى باغلمشديكه آج وصوسز قويدى اوسبب ايله عذاب اولندى آخر حديث امام احمدك زهدنام كتابنده (رأيتها فى النار وهى تنهش قبلها ودبرها) اول عورتى جهنمده كوردم اول كدى كنديني اوكندن وآردندن اصروب صورردى وبو عذاب اولنان عورت كافره ايدى حافظ ابو نعيمك تاريخ اصبهانده وبيهقينك بعث ونشور بحثنده حضرت عايشه رضى الله عنها دن روايت ايتديكى كبى اول عورت كفر وظلمى سببيله عذابه مستحق اولمشيدى وقاضى عياض رحمه الله شرح مسلمده ديركه احتمالى واركه اول عورت كافره اوله وامام نووى بو احتمالى نفى ايلدى كويا كه بوايكيسى بو خصوصده نقل صريحه مطلع اولمديلر ابو داود طيالسيده حديث شعبيدن علقمه دن نقلا ديركه حضرت عايشه رضى الله عنهانك مجلسنده ايدك ابو هريره رضى الله عنه دخى بزمله بيله ايدى حضرت عايشه رضى الله عنها ياابا هريره رسول الله صلى الله عليه وسلمدن برعورت هره سببيله جهنمده عذاب اولنيور دبو حديث روايت ايتدكى ديدى ابو هريره بلى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن بونى ايشتدم دينجه حضرت عايشه رضى الله عنها جناب حق قتنده مؤمن هره دن اكرمدر نيجه بركدى سببيله اكا عذاب ايده اول عورت كدى يه عذاب وجفا ايدركن بر له كافره ايدى ياابا هريره حضرت رسول صلى الله تعالى عليه وسلمدن حديث روايت ايتديككده تفكر ايله كه نيجه خبر ويررسك يعنى كنهى ايله سويله ديدى فرس بحثنده حضرت عايشه رضى الله عنهانك ابو هريره رضى الله عنه اوزرينه انكار ايتديكى برحديث شريف دخى سبقت ايلدى ابن عساكر تاريخنده شيخ شبلى رحمة الله عليهك بعض اصحابندن روايت ايدركه راوى ايدر حضرت شيخى وفاتندن صكره رؤياده كوردم وسؤال ايلدمكه جناب حق سكا نه معامله ايلدى ديديكه بنى حضور معنويسنده طورددى وبيورديكه ياابا بكر بيلورميسك سنى نه سبب ايله يارلغدم بن ايتدم عمل صالحم سببيله اولمق كرك بيورديكه لا بن ايتدم عبوديتمده خلوصم سببيله ينه لا ديدى بن ايتدم حجم وصومم وصلوتم سببيله بيورديكه بونلرك برى سببيله مغفرت ايتمدم بن ايتدم صالحلره زيارته كتديكم ايچون وطلب علمده مدام سفرده اولديغم سببيله مغفرت ايتمك كركسك بيورديكه لا بن مناجات ايدوب يارب خلاص ايده جك بوشيلردركه پاره غم ايله دوكوب بيان ايلدم وظن ايدرمكه بونلرك سببيله بكا رحم ايدوب بندن عفو ايتدك بيورديكه بونلرك برى ايله ده سنى مغفرت ايتمدم تكرار مناجات ايدوب الهى نه سبب ايله عفو ايتدك ديدم بيورديكه خاطريكه كتورره بيلورميسن شول وقتى كه بغدادك سوقاقلرنده كيدردك بركوچك هره كوردك كه شدة شتا كنديني ضعيف ايتمش قار وصووغك شدتندن برديوارك دينده برندن برينه كيدرا كا مرحمت ايدوب الدك كورككه صاردك كه صووغق المندن اوزركده اولان كورك انى حفظ ايلدى بن ايتدم بلى بو يله اولدى جناب حق جل وعلا دخى بيورديكه اول هره يه مرحمتك سببيله بنده سكا رحم ايلدم وابو بكر الشبلى رحمة الله عليهك نام شريفى دلف بن جحدردر وبعضيلر ديركه شيخ مرقوم صاحب خروج اولان جعفر خراسانينك اوغليدر براولو عالم وصالح وحديثكو مالكى المذهب برذات ايدى جنيد بغدادى رضى الله عنهك خدمت صحبتنده اولدى وابتداء حالنده بلاد نهاونده والى ايدى علم وهنر وولايتده خيراو

اولانڭ مجلسنده توبه ایلدی حال بوکه والی ایکن نیجه قپولری وناشایسته ایشلری والطف
واحسانلری دخی وار ایدیکه لطف واحسانلری غدرینی ستری موجب اولوردی برکون حضرت
جنیدڭ مجلسنه داخل اولوب حضورنده حال غالب اولوب توقف ایتدی وشو شعری اوقودی (شعر)
* عودونی الوصال والوصل عذب * ورمونی بالصدود والصد صعب * یعنی ای کاملار بنی
وصلته رجوع ایتدیرك كه طاتلودرو بنی وصلتدن خلق دوندروب منع ایله بنی آتدیلر حالا كه اعراض
کوجدر * زعموا حین ازمعوا ان ذنبی * فرط حبی لهم وماذاك ذنب * وزعم ایتدیلر شول وقتده كه
انلر اتفاق ایتدیلر ایدیكه كناهم اولیا ومشایخه محبت اوله حال بوكه اول روش كناه دكلدر * لا وحق
الخضوع عند التلاقی * ما جزاء من یحب الاتحب * اول حالت كناه دكلدر ملاقات قتنده اولان
خضوع وخشوع حقیچون محبت ایدنه لایق اولان البته محبت اولنمقدر یعنی بن سكا سویلك استرم
خدمت وصحبتكده اولمق استرم بنی قبول ایله دیدی جنید رحمه الله تعالی اكا جواب
ایلدیكه * شعر * وتمنیت ان اراك فلما رأیتكا * غلبت دهشة السرور فلم املك البكا * یعنی سنی
كورمكی تمنی وآرزو ایدردم وقتا كه كوردم ایسه سرورڭ دهشتی غلبه ایلدیكه بكایه بیله قادر اولمدم
یعنی نیجه سكا محبت ایتیم وقبول ایتیم دیمش شیخ شبلی رحمة الله علیهڭ شعر ندندر كه (شعر)
* مضت الشبیبة والحبیبة فانبرا * دمعان فی الاجفان تزدحمان * یعنی جوانلق ویكتالك ومحبوبه
كیدوب كوزمده اشك غم ازدحام ایله سیلان ایلدی * ما انصفتنی الحادثات رمتنی * بمودعین
ولیس لی قلبان * یعنی حادثات دهر بكا انصاف ایتمیوب ودایعلرین بكا آته یور حالا كه بنم انلره درون
دانشم یوقدر شیخ شبلی رحمة الله علیه اوچیوز اوتوز درت سنه سنده وفات ایلدی سكسان یدی
یاشنده ایدی رحمة الله علیه ابن علیك كامل نام كتابنده امام اعظمك صاحبی ابی یوسف
رحهمانڭ ترجمه سنده حكایه اولنور عروه‌دن وحضرت عایشه رضی الله عنها دن مرویدر
حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها دیركه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك یانندن هره
چكوب چناغه واروب صو ایچردی انجه مزدی وبعده فضله سیله آبدست آلوردی راوی ایدر
ابو یوسف رحمه الله دیركه بر كیمسه غرایب حدیثلری طلب ایدوب نقل ایلسه كذب ایدر وبر كیمسه
كیمیا ایله مال وغنا طلب ایتسه اول كیمسه فقیر اولور بر كیمسه علم عقاید ایله دین طلب ایلسه زندیق
اولور یعنی علم عقایدی چوق تفتیش ایتمك اعتقادنده خلله دلالت ایدر مناقب شافعی كتابنڭ آخرنده
منقولدر كه محمد بن عبد الله بن حكم دیركه امام شافعی رحمه الله تعالی دن ایشتدم بیوردیكه ایكی
شخص بر قاضی حضورنده بر هره‌ده هر بری بنمدر دیو دعوی ومرافعه اولدیلر ویاننده یاورلری
دخی وار ایدی قاضی حكم ایلدیكه هر برینڭ خانه سنه یقین یره كدی ارسال اولنه قنقیسنڭ اوینه
كیدرسه انڭ اوله خلق سیر ایچون انڭ آردینه دوشدی بنده كتدم انلردن هیچ برینڭ خانه سنه كیرمدیكه
قاضینڭ حكومی دخی لغو اولدی (غریبه) خلفاء بنی امیه‌نڭ آخری مروان جعدی كه حمار
دیمكله ملقب ایدی وقتا كه خلفاء عباسیه‌نڭ ابتداسی سفاح كوفه‌ده ظهور ایلیوب خلافت ایله بیعت
اولندی مروان اوزره عسكر چكوب ارض موصلده مروانی منهزم ایلدی ومروان دیار مصره
فرار ایدوب تا كه فیومده ابو صیر نام قریه‌یه وصول بولدی وبو قریه‌نڭ اسمی ندر دیو سؤال ایلدی
بوصیر دیرلر دینلدكده اول دخی فالی الله المصیر دیو سویلدی وبعده آنده بر كنیسایه واراید
كیروب اختفا ایلدی اول اثناده كندینڭ بر غلامی نمیمه ایلدی دیو معلومی اولدقده غلامك باشنی
كسوب دیلی طشره دوشمشیدی بریره آتدیلر بر كدی كلوب انڭ دیلنی اكل ایلدی وبر قاچ كون صكره
سفاح طرفندن آردینه دوشنلردن عامر بن اسمعیل عسكریله كنیسه ده كندویه هجوم ایدوب
مروان كنیسه قپوسندن یدنده قلچ ایله طشره چقمشیدی عسكر كندینی احاطه ایدوب اطرافنده

طبول چالدیلر اول دخی حجاج بن حكیم سلمینڭ بیتنی بطریق التمثل اوقودی * شعر * متقلدین صفایح
هندیة * یتركن من ضربوا كان لم یولد * یعنی نیجه اینلو هندی قلجلر طاقنانلر وار كه اوردقلرینی
كویا طوغمامشه دوندیررلر تمثیلدن مراد كندینڭ یدنده قلچ اولمغله بو قلچی بو یله طاشورم دیو
اظهار شجاعت ایلیوب بعده جداله باشلدیكه حتی قتل اولندی سر عسكر اولان عامر باشنی
كسمكه امر ایدوب اومكانده قطع ایتدیلر ودیلی طشره چقمغله لسانی كسوب بیره آتدیلر بعینه ذكر
اولنان كدی كلوب دیلنی قاپوب یدی عامر دیدیكه دنیاده بر عجایب نسنه اولیوب انجق بو واسطه
كدینڭ اغزنده اولان مروانڭ لسانی تجربه كفایت ایدر نتكم بونڭ حقنده شاعرلر ایتدی (شعر)
* قد یسر الله نصرا عنوة لكم * واهلك الكافر الجبار اذ ظلما * یعنی جناب حق ضور ایله نصرتی
سزه میسر ایدوب ظلم ایدن كافر جباری هلاك ایتدی * فلاك مقول هر یجرجره * وكان ربك من
ذی الظلم منتقما * یعنی اول ایش انوكنی طاشیان كدینڭ ایشی دكلدر ظلمكار اولاندن ربك انتقام
ایدیجیدر یعنی انڭ ایچون غلامیله كندینڭ دیلنی بر كدی‌یه یدردی عامر مروانی قتل ایتدكدن
صكره كنیسه‌یه كیروب مروانڭ دوشكلری اوزرینه اوتوردی مكر مروان طعام یر ایمش شماتابی
ایشدنجه طعامدن قالقمشدی عامر اول طعامی یمكه باشلدی ومروانڭ بیوك قزینی چاغردی
قز دیدیكه یا عامر بو دهر مروانی آتندن ایندیروب سنی بندردی حتی سن انڭ طعامنی یبوب
ومصاحبی ایله صحبت ایلدڭ وقزینی سكا ندیم ایلدی سكا وعظ ونصیحتده مبالغه ایلدی وسنی
غفلتدن خوش ایقاظ ایلدی یعنی سنده بویله مصیبته كرفتار اولسك كرك دینجه عامر حیا ایدوب
قزی كیرو دوندردی ومروانڭ قتلی یوز اوتوز اوچ سنه سنده اولدی (حكم شرعیسی قول صحیح
اوزره هره‌یی اكل حرام اولمقدر وایكنجی قول كه لیث بن سعد بو قوله ذاهب اولوب هره حلالدر
دیدی شافعی امامرندن ابو عبد الله بوشنجی دخی بو قولی اختیار ایدوب هره بر پاك حیواندر دیدی
امام احمدڭ ابو هریره‌دن روایت ایتدیكی حدیثه بناء كه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
بر قومك خانه سنه دعوت اولنوب تشریف بیوردی وآخر قومك خانه سنه دعوت اولندی اجابت
بیورمدیلر نیچون بو یله ایتدیكز دیو سؤال اولندقده بیوردیكه (ان فی دار فلان كلبا) یعنی فلانڭ
خانه سنده كلب وار انڭ ایچون وارمدم دینلدیكه یا رسول الله فلانڭ خانه سنده ده كدی وار بیوردیكه
(الهرة لیست بنجس انما هی من الطوافین علیكم والطوافات) كدی نجس دكلدر او انجق سنڭ
اوزریكه طوافین طوافاتدندر یعنی خدمتكاردندر اطرافكزده كزردیدی امام نووی شرح مهذبده
دیركه هره‌یی بیع بزم قتمزده اختلافسز جائزدر مختصر مزینڭ ابن قاصدن شرح مهذبنده امام
بغوینڭ حكایه ایتدیكنه كوره جائز دكلدر انلر هره‌یی فروخت جائز دكلدر دیدی بو قول شاذ
باطلدر مشهور اولان جوازیدر وجمهور علما بوكا ذاهب اولمشدر وابن منذر دیركه كدی صقلامك
جوازیله جمله ائمه اتفاق ایتدیلر ابن عباس وحسن وابن سیرین وحكم وحماد ومالك وثوری وشافعی
وامام اعظم ابو حنیفه وسائر اصحاب رأی واسحق كدینڭ بیعنه رخصت ویردیلر وانلردن بر طائفه بیعنی
مكروه كوردیكه انلر ابو هریره رضی الله تعالی عنه وطاووس ومجاهد وجابر بن زیددر ابن منذر
ایتدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن كدینڭ بیعی نهی ثابت اولدیسه بیعی باطلدر
والا جائزدر بیعدن منع ایدنلر ابن زبیر رضی الله عنهمانڭ حدیثنی دلیل كتوردیلر كه ابن زبیر ایدر
جابر رضی الله عنهه كلب ایله كدینڭ بهاسندن حلالمی حراممی دیو سؤال ایتدم حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم كدینڭ بهاسی می اولور دیو زجر ومنع ایتدی دیو جواب ویردیكه
بو حدیثی مسلم روایت ایلمشدر وسنن ابی داوده وغیریده جابر رضی الله تعالی عنهدن منقولدر كه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم هره‌نڭ ثمنندن نهی ایلدی دیمشدر بزم اصحاب كدینڭ

طاهر ومنتفع به در وجميع شروط بيع انده جمع اولمشدر ديو استدلال ايتديلركه بيع جائزدر قاطر
وحماری بيع جائز اولديغی كبی حديثين مذكوريندن جواب ايكی وجهله در بری خطابی وقفال
وابن قاص وغيريلرك جوابيدركه نهی ايله هرهٔ وحشيه مراددركه كنديله انتفاع منعدم اولديغيچون
بيعی صحيح اولماز انجق انكده اكلنك جوازينی سويليان وجه ضعيفه كوره دكل اما خطابينك
وابن عبدالبرك اول حديث ضعيفدر ديو ذكر ايتدكاری كنديلرك غلطيدر زيرا اول حديث صحيح
مسلمده اسناد صحيح ايله منقولدر باب سبنده بيانی سبقت ايتديكی كبی وسنن اربعه ده كبشه بنت
كعبك روايت ايتديكی حديثدن منقولدر كه مذكور كبشه ابوقتاده نك اوغلنك تحت نكاحنده
ايدی وابوقتاده آبدست المغه صو حاضرلمش ايدی بر هره كلوب اندن ايچدی اول دخی مقيد اولمدی
تاكه كدی قانجه ايچدی كبشه ديركه وقتا كه بنی كورديكه اكا بقاردم يابنت اخی تعجبمی ايدرسك ديدی
بلی ديدم ديديكه رسول الله صلی الله عليه وسلم بيورديكه (انها ليست بنجس انها من الطوافين عليكم
والطوافات) يعنی كدی نجس دكلدر زيرا سزك اوزريكزه طوافين وطوافاتدندر كه خدمتجيلردر طوافين
خدمه معناسنه در طوافات خادمه لر معناسنه در كويا كدی يی مماليك كبی قيلدی وبونك نظيری حق
تعالانك (يطوف عليهم ولدان مخلدون) قول شريفيدر وابراهيم نخعينك قولی بوندن مأخوذدركه
كدی اهل بيتك بعضيسی كبيدر زمخشری بويله نقل ايلدی وسنن ابن ماجه ده راويلريله
ابوهريره دن منقولدر كه حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم بيورديكه (الهرة لاتقطع
الصلوة انما هی من متاع البيت) يعنی كدی مصلينك اوكندن كچسه نمازی قطع ايتمز زيرا هره متاع
بيتدندر (فرع) شول كدی كه طيور طوتر وقدور تلف ايدوب چناق وچولمك قيرر صاحبنه تلف
ايتديكی ضمان لازم اولورمی يوخسه اولمازمی بونده ايكی وجه واردر اصح اولان ضمان لازم اولمقدر
كرك كيجه تلف ايله سن كرك كوندز زيرا بومثللو مضرتلی كدی يی لايق اولان بغليوب شرينی منع
ايتمكدر وتعدی سيله تلف عادتی اولان هر حيوانده دخی حكم بويله در اما كدی مضرتی عادت ايتمش
اولمسه اصح اولان ضمان لازم اولمامقدر زيرا عادت طعامك حفظيله جاری اولوب كدی يی
بغلمق ايله عادت جاری اولمدی امام حرمين هره نك تلف ايتديكی ضمانده درت وجه سويلدی بری
ضمان لازم اولمقدر ايكنجی اولمامقدر اوچنجی كيجه تلف ايتديسه ضامن اولوب نهارده ايلديسه
ضامن اولمامقدر دردنجی كيجه ايتديسه ضامن اولميوب نهارده ايلديسه ضامن اولمقدر زيرا اشيا
كيدين كيجه محافظه اولنور كدی بر كوكرجن ياغيری قوشی السه حال بوكه صاغ اولسه قويی
ويره ديو قولاغنی كسمك واغزينه اورمق جائزدر كدی كوكرجنی المق قصد ايدوب كوكرجن
صاحبنی دفع ايدركن كدی يی هلاك ايلسه ضمان لازم اولماز بر كدی فسادله مضرتلی اولسه حال
فسادنده بركيمسه انی قتل ايلسه كندويه ضمان لازم اولماز مثلا اوزرينه حمله ايده نی كنديدن دفع
ايچون هلاك ايلسه ضمان لازم اولمديغی كبی ولايق اولور كه بو مقامده بر قيد اوله مضر كدی قتل اولنور
حامل دكل ايسه زيرا حامل قتل ايدنجه قارننده اولان اولادينی ده قتل بولنور حال بوكه اولادندن
جنايت محقق اولمدی كدی يی حالت فسادك غيريده قتل ايتمكی ديرسك بونده ايكی وجه واردر اصح
اولان جائز اولمامقدر بركيمسه قتل ايدرسه ضامن اولمقدر قاضی حسين ديركه كدی يی بلا جرم
قتلی جائزدر وضمانده لازم اولماز فواسق خمسه يه ملحقدر قتلی جائزدر شرينك ظهوری حالنه
مخصوص دكلدر وفواسق خمسه قارغه وچايلاق وفاره وحيه وكلب عقوره ديرلر كدينك آرتوغی
طاهردر طهارت ذاتنه بناء ومكروه دخی دكلدر اكر كدينك اغزی نجس ايله آلوده اولوب بعده ماء
قليله دكسه ويلاسه بونده اوچ وجه واردر اصح اولان اكر كدی غائب اولوب صويه دكمسی
احتماللی اولسه اغزی طاهر اولور بعده بر دخی دكسه صويی نجس ايتمز ايكنجی وجه مطلقا نجس

ايتمكدر اوچنجی وجه نجس ايتمامكدر چوق اولان نسنه لردن صو بك غيريلر بو احكامده صو كبيدر
(الامثال) كدی يه متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه سی فلان كيمسه (ابر من هرة) ديرلر وبومثلی
مراد ايدرلر كه كدی شدتت محبتندن انوكنی ييرتكم شاعر ايتدی ❊ اما تری الدهر وهذا الورى
❊ كهرة تأكل اولادها ❊ يعنی شو دهری كورمزميسنكه اولادنی يين هره كبيدر شفقت ومحبت ايده يم
ديركن بر مراد ايتمبوب اولادنی هلاك ايدر وعرب طائفه سی فلان كيمسه (لايعرف هرا من بر) ديو
ضرب مثل ايدرلر ابن سيده ديركه بومثلك معناسی هره فاره دن فراق ايتمز ديمكدر زمخشری ايتدی
كنديني كريه كورن ايله احسان ايده نك بينن فرق ايتمز ديمكدر علم لغتده صاحب مجمل اولان احمد بن
فارسك شو كلامی نه عجب كوزلدر ومرقوم اوچيوز اون اوچ سنه سنده وفات ايلمشدر (شعر)
❊ اذا ازدحمت هموم الصدر قلبا ❊ عسی يوما يكون لها انفراج ❊ يعنی سينه نك غملری درونده
مزاحمه ايدرسه يقينده بر كون اولور كه انك ايچون فرح وسرور اولور ❊ نديمی هرتی وانيس نفسی
❊ دفاترلی ومعشوقی السراج ❊ نديمم هره مدر انيسم نفسم وبنم ايچون دفترلر ومعشوقم سراج
وقنديلدر شيخ يافعی رحمة الله عليه ديركه اهل يمندن بعض صالحين بكا خبر ويرديكه
برهره شيخ العارف الاهدله كلورديكه طعامندن اكا ويردی واول كدينك آدينی لؤلؤه
قومشيدی بركيجه شيخك خادمی كدی يه اوروب اولدردی وقالدروب بر خرابه يه آتدی كه شيخ
بلميه ديو وقتا كه كدی كلمدی حضرت شيخ ايكی كيجه سكوت بيوروب بعده لؤلؤه نرده ديو مريده سؤال
ايتدی اول دخی بلمم ديو جواب ويرنجه حضرت شيخ بلمزميسك ديوب بعده كدی يه لؤلؤه لؤلؤه ديو
چاغردی كدی قانی آقيده رق كلدی اول دخی عادتی اوزرينه اطعام ايلدی
(تتمه) صاحب بن عباد ديركه ابو الحسين بن ابی بكر بن الحسن بن علی العلاف البغدادی
المقری الاديب پدرينك هره حقنده اولان قصيده سنی بكا اوقو ديكه اول هره ايله اواخر
خلفاء بنی اميه دن مقتول اولان مقتدر خليفه نك وزيری حسين بن معتزدن كنايه ايلمشيدی
مقتدره سوء تدبير وبذر وشندن ايچون قوللری جمهور وغلبه ايتمكله اولدخی وزيری قتل ايتمكله
خشونتلری رفع اولور ملاحظه سيله وزيرنی قومی قتل ايتمكله وزيری مرثيه مراد ايدوب لكن
مقتدردن خوف ايتديكندن قصيده يی كدی يه نسبت ايلدی واول قصيده دن بعض ابياتده
مقتدره تعريض ايتدی وديرلركه مرقوم بو قصيده ده وزير مرقومدن هره يی كنايه ايدوب آچقدن
وزيری مرثيه ايتمدی وبونده مقتدرك ايام محننده سويلدی زيرا احد وزير مرقومی ذكر ايتمكله
ومرثيه سويلمكه خليفه نك خوفندن جسارت ايده مزدی ومرقومك كندويه مألوف بر كديسی
وارايديكه قومشولرينك كبوترخانه لرينه كيروب ياورولرين يردی كوكرجن صاحبلری آنی طوتوب
بوغازلديلر اولدخی كدی يه بو قصيده سنده مرثيه سويلدی ابن خلكان ديركه بو قصيده خوب نظمدر
وعجيب الاسلوبدر رواسيا تنك عددی التمش ايش بيتدر وطولبله جمله سنی كتورمك قابل دكل محاسننی
بيان ايلدك وآنده نيجه حكمتی مشتمل ابيات واردر بزانلری كتوردك وتأويل ايلدك ❊ شعر ❊ ياهر فارقتنا
ولم تعد ❊ وكنت عندی بمنزلة الولد ❊ ای كدی بزدن آيرلدك بردخی كيرو كلمزسك حال بوكه سن بزم
قتمزده ولديمز مرتبه سنده ايدك مراد وزيردر كه كندی پير آدم وزير مشار اليه كندويه ولد اولمغه صالح
اولمسيدر ❊ وكيف ينفك عن هواك وقد ❊ كنت لنا عدة من العدد ❊ سنك عشقكدن نيجه ايريله لم كه
نيجه مدت سن بزه معين اولدك ❊ تطرد عنا الاذی وتحرسنا ❊ بالغيب من حية ومن جرد ❊ بزدن اذيتلری
منع ايدوب حيه دن وفاره جنسندن اولان جرددن بزی بكلردك مراد ناجنسلردن بزی خلاص
ايدردك ❊ وتخرج الفار من مكامنها ❊ مابين مفتوحها من السدد ❊ فاره يی كزلنديكی يردن آچق دلكدن
وسدلر اراسندن چيقرردك يعنی انلری بيچاره قوردك ❊ يلقاك فی البيت منهم مدد ❊ وانت تلقاهم

بلامدد ☼ اواپچنده انلردن سکا مدد ملاقات ایدر که کدینك یوب ضو یمدسیدروسن انلره مددسز
ملاقات ایدرسك که انلر برمدد وچاره بولامزلر وزیر مرقومك اشعرایه اجرا ایتدیکی مراد اولسه
ممکندر * لاعددكان منك منفلتا ☼ منهم ولا واحدا من العدد * اول فاره لردن برقاچی ولا بریسی سندن
قورتلمزمراد اشراردر ☼ لاترهب الضیف عندها جرة * ولاتهاب الشتا فی الجمد ☼ وکوچوب هجرتی
وقتنده مسافردن وشتاده طوکمقدن خوف ایتمزدك یعنی برنسنه دن پروالك یوغیدی ☼ وکان یجری
ولاسدادلهم ☼ امرك فی بیتنا علی سدد * سن آراردك خلقده طوغر یلق یوغیدی سنك ایشك بزم
میانمزده طوغر یدن طوغرویه ایدی ☼ حتی اعتقدت الاذی لجیرتنا * ولم تکن للاذی بمعتقد ☼ تا که
قومشولر یمزه اذا وجفا ایدرسکده اذیتی اعتقاد ایدردکاسك * رحمت حول الردی بظلمهم * ومن یحم
حول حوضه یرد * خلقك سکا ظلم سببیله وفات جانبنده رحمت اولندك هرکم که حوضی اطرافنی حمایه
ایدرسه رد اولنور که مصیبتدن کیروقالماز * وکان قلبی علیك مرتعدا * وکنت تنساب غیرمرتعد * قلب
ودرونم سنك اوزریکه دترردی حال بو که سنده بو حالت اولمیوب ساده نسبت اولنوردك * تدخل برج
الحمام مبتدأ ☼ وتبلع الفرخ غیرمؤتئد * یعنی کوکرجن یواسنه متانتله کیروب ضعیف اولان یاورولری
توضاردك ☼ وتطرح الریش فی الطریق لهم ☼ وتبلع اللحم طبع مزدود ☼ یاورونك یلکلرین انلر ایچون
سوقاغه براغوب ساده لحمنی یوضاردك یو یمه سی کبی ☼ اطعمك الغی لحمها فرءای ☼ قتلك
ار بابها من الرشد ☼ بنم ایله الفت اول یاورولرك لحمنی سکا یدردی طوغری یولدن صاحبلریده
سنك قتلکه قصد ایتدیلر مراد کندینك دائم کرزیده طعام ایله تربیه سیدر ☼ حتی اذا داوموك
واجتهدوا * وساعدك النصر کید مجتهد ☼ یاورو صاحبلری سنك حقکده مدا ومت ایدوب سعی
ایتدیلر کید عداوت ایدمك سعی کبی که فرصت مساعد اولدی ☼ کادوك دهرا فما وقعت ☼ وکم
اقلت من کیدهم ولم تکد ☼ انلر چوق زمان سکا یقین اولمق استدیلر یدلرینه کیرمدك و کید
عداوتلری آزالدی و سندخی برمشقتلرینه کرفتار اولمدك ☼ فحین احتقرت وانهمکت وکا ☼
شفت واسرفت غیرمقتصد ☼ شول وقتده که سن آنلری حقیر کوردك وضا لوب آشکاره ایلدك
و یاورولری اهلاکده اسراف ایدوب عدالت ایلمدك * وصادوك غیظا علیك وانتقموا ☼ منك ونادوا
ون یصد یصد * سنی غضب ایله صید ایدوب سندن انتقام آلدیلر وچاغردیلر هرکم صید وخیانت ایده
بو یله صید اولنور * ثم شقوا بالحدید لنفسهم ☼ منك ولم یرعوا علی احد ☼ بعده جمله سی حدید
ایله سنی پاره پاره ایتدیلر که انصاف ایدوب بربنی منع ایتمدیلر رعوا وردن منع معناسنه در ☼ فلم تزل
الحمام من تصدا ☼ حتی سقیت الحمام بالرصد ☼ کوکرجنی کوزلمکه کله مز اولدك که حتی کوزتمك
ایله کوکرجنی طوتوب قانی صوره ایدك ☼ لم یرحموا صوتك الضعیف کما ☼ لم ترث منها لصوتها
الغرد ☼ انلر سنك ضعیف صوتکه مرحمت ایتمدیلر یاورولرك نغمه وآوازلرینی سنك اصغا ایتمدیکك
کبی ☼ اذاقك الموت اربابهن کما ☼ اذقت افراخهیدا بیدا ☼ کوکرجن صاحبلری سنی اولدرمکدن
کیرو طورسه لر سنك یاوروبی برالکدن او برالیکه اتوب آهسته او ینادیغك کبی * جیدك للخنق کان من
مسد * اول ایب بوغمق ایچون کردنکی احاطه واول بوکاش ایلردندر و بومصرعده جناب حقك
(فی جیدها حبل من مسد) قول شریفنه اشارت واردر ☼ کان عینی تراك مضطربا ☼ فیه وفی فیك
رغوة الزبد ☼ سنی اول حالده کوزم اضطرابده کورر حال بوکه آغزیکده کوپك یغلمشدر * وقد
طلبت الخلاص فلم ☼ تقدر علی حیلة ولم تجد ☼ خلاص اولمق استدك برحیله یه قادر اولمدك و برمخلص
بولمدك ☼ فما سمعنا بمثل موتك اذ ☼ مت و لامثل عیشك النکد ☼ سنك وفاتك کبی وفات ایشتمدك
وسنك مشقتلی عیشك کبی ده کورمدك ☼ جدت بالنفس والبخیل بها ☼ انت ومن لم یجد بها یجد *

یعنی نفسك ایله ونفسکه بخل سببیله بو حالی بولدك بر کیمسه که نفسنه بخل ایتمیه سلامتی بولور ☼ عشت
حریصا یقوده طمع ☼ ومت ذاقتل بلاقود ☼ سن صاغ ایکن حریص ایدك که اول حرصی طمع یدر
حرصله طمعك بربندن ایرلمز براولومله اولدك که قصاصسز ☼ یامن لدیه الفراخ اوقعه * و یحك
هلا قنعت بالغدد * ای الینه یاورولر کیرن حیف سکا بو حاله کرفتار اولمدن نه اولیدی ات و یاغ اراسنده
اولان بزلره قناعت ایتمش اولیدك بو یله اولمزدی * الم تخف وثبة الزمان کما ☼ وثبت فی البروج وثبة الاسد ☼
ارسلان صچرار کبی سنك کوکرجن یووالرینه صچرادیغك کبی زمانك صچرامسندن خوف ایتمدك ☼
عاقبة الظلم لا تنام وان ☼ تأخرت مدة من المدد ☼ ظلمك عاقبتی بودر که ظلم او یومزنه قدر زمانلردن
برزمان مهلت وتأخیر ایدرسه ده ☼ اردت ان تأکل الفراخ ولا * یأکل الدهرا کل مصطید ☼ سن
مراد ایتدك که یاورولری اکل ایده سك مقهور ومضطرب اکل ایتدیکی کبی دهرسنی اکل ایتمیه ☼ هذا
بعید من القیاس وما ☼ اغره فی الدنو و البعد ☼ بوامید قیاسه بعیددر که قریب و بعیده بوامید
عجب نادردر ممکن اولور دکلدر یعنی البته سنده هلاك اولورسك ☼ لابارك الله فی الطعام اذا ☼ کان
هلاك النفوس فی المعد ☼ جناب حق شول طعامی مبارك ایلمسنکه اول طعام هنوز معده ده ایکن
نفس هلاك اولور * کم دخلت لقمة حشی شره ☼ فاخرجت روحه من الجسد ☼ چوق لقمه
وارکه درونه حرصله داخل اولوب جسددن روحی چیقرر ☼ ماکان اغناك عن تسورك البر ☼ ج
ولوکان جنة الخلد ☼ سنی بی محل طلبدن کبوترخانه لر سکا غنا و بروب خلاص ایتمدی اول
کبوترخانه جنة خلد ایسه ده یعنی کبوترخانه ده ذوق وصفالك سکا نفع و یرمدی ☼ قدکنت فی نعمة
وفی دعة ☼ من العزیز المهیمن الصمد ☼ تحقیق عزیز ومهیمن وصمد اولان جناب حق طرفندن
نعمت واسعه ده ایدك ☼ تأکل من قارینا رغدا * واین الشاکرین للرغد ☼ خانه مزك فاره لرن
تناول ایدوب رزق واسعده ایدك بورزق واسعه شکرلر نرده ☼ وکنت بددت شملها زمنا ☼ فاجتمعوا
بعد ذلك البدد ☼ فاره لرك کروهنك جمعیتلرن پریشان ایلیوب برزمان خالی قویدك سندن صکره
پریشان اولنلری جمع اولدیلر * فلم یبقوا لنا علی سبد ☼ فی جوف ابیاتنا ولا لبد * او یمز
ایچنده نه سبد ده برشیء قویدیلرنه کچه ده ☼ وفرغوا قمرها وما ترکوا ☼ ماعلقته ید علی وتد ☼
وفاره بر یکوب هرنسنه نك دیبن دلدیلر و برنسنه کیروقو یموب مخ اوزرینه اصیلنلری دخی یدیلر
* وفتوا الخبز فی السلال وکم ☼ فتت للعیال من کبد * واول فاره لر سله لر ایچنده اولان اتمکلر یمزی
اوفاتدیکه ای کدی سن عیالمك چوق کره جیکرن پاره ادلك ☼ ومزقوا من ثیابنا جددا ☼ فکلنا
فی المصائب جدد ☼ واول فاره لر نیچه جدید اثوابمزی کسوب پاره لدیلر که جمله مز مصائبه کرفتار اولمقدن
تازه دن تازه یوز بو قصیده یی اوقیان ابن علاف ذکر اولنان مقتدر خلیفه نك پدری معتضد خلیفه نك
ندیمی اولمغله بر کیجه معتضدك سرا ینده ندیملرندن برجماعت ایله کیجه لمشیدی کیجه وقتنده برخادم
کلوب دیدیکه امیرالمؤمنین سزه فرمان ایلدیکه بو کیجه درونمه برقت کلوب خوف وخشیت واثر
مغفرت ظهور ایتمشدیکه شو بیتی اوقودم ☼ ولما التقینا بالخیال الذی سری ☼ اذا الدار قفر والمزار
بعید ☼ یعنی وقتا که آثار رحمتدن درونمه سرایت ایدن خیاله ملاقات ایتدك ایسه ناکاه کوردك
دار بمزده منفعت اولان نسنه دن یعنی عمل صالحدن نسنه یوق ومقصوده بعید که اکا صلاحیتمز
دخی یوق دیمش و بو بیتك تمامنی سو یلمکه قادر اولوب اشاغیسنی بولامدم هرکیم مرادیمه موافق
بونك تمامنی بولورسه کندو یه جائزه واحسان ایده رم دیمشیدی ندمادن اولان اول کروه دخی تمامنی
انشا ایده مدیلر حال بوکه جمله سی فضلادن ایدی ابن علافك تمامنی سو یلدیکه ☼ فقلت
لعینی عاودی النوم واهجعی * لعل خیالا طارقا سیعود * یعنی چونکه بو یله برخیال مقبوله ملاقات
ایتدم ایسه دیده لریمه دیدمکه نومه عودت ایدوب اویوشایدا مولور که کیجه کلان خیال ینه عودت ایده

خادم مرقوم معتضده بو بيتی كتورد كده بعده ابن علافه كير وكلوب ديديكه امير المؤمنين خوش سويلدی ديو بيوردی وابن علافه خلعت فاخره وجائزهٔ سنيه امر ايلدی وابن علافك وفاتی اوچيوز اون اوج سنه سنده اولدی عمرنا زينی يوزسنه ايدی وكدينك خاصه لری وتعبيرينك اكثری باب سبنده سنور بحثنده سبقت ايلدی (تعبير رؤيا) مناميده هره كورمك خادم حافظه دلالت ايدر بركيمسه رؤياسنده هره بی برنسنه قپارکن كورسه سارقه دلالت ايدر رؤياده هره ايصرمق وطرملق خدمتكار خيانتنه دلالت ايدر ابن سيرين رحمه الله تعالی ديركه رؤياده هره ايصرمق برسنه لك مرضنه دلالت ايدر طرملسنی كورمكده ده تعبير بويله در بركيمسه رؤياسنده ماواه مز هره كورسه برسنه يه دلالت ايدركه بورؤيايی كورن كيمسه يه اول سنه ده راحتلك اوله هره وحشيه كورمك كنديده تعب ومشقت اولان سنه در بركيمسه رؤياسنده هره فروخت ايتديكنی كورسه اول كيمسه مالنی انفاق ايليه نصاری ديركه هره كورمك غمازلر ايله وسارقلر ايله تعبير اولنور زيرا هره ده هم منفعت وهم مضرت واردر غمازلرده و سارقلرده منفعت ومضرت اولديغی كبی ارطاميدورس ديركه رؤياده هره كورمك صاحبهٔ خدعه اولان عورتدر هره ايصرديغنی كورمك اول سنه ده خسته لكه دلالت ايدر ابن سيرينك تعبير ايلديكی رؤيادندر كه برخاتون ابن سيرينه كلوب رؤيامده كوردمكه بركدی باشنی زوجك قارننه صوقدی اندن برقطعه لحم اخذ ايلدی ديدی ابن سيرين تعبير ايليوب زوجكك اوچيوز اون التی درهمی سرقه اولنمش ديدی خاتون كرچكسين ندن بلدك ديدی ابن سيرين ديديكه حروف هجادن بلدمكه اندهٔ ابجد حسابی واردی ی سين التمشدر نون اللی در واو التی درراءايكی يوزدر جمله سی اوچيوز اون التی درهم اولور اقچه صاحبلری قومشولرنده برعبد وار ايديكه آنی مظنه ايدوب دوكديلر مالی اقرار ايلدی بركيمسه رؤياسنده سنور لحمی اكل ايتديكنی كورسه اول كيمسه سحر اوكرنمكه دلالت ايدر والله اعلم ﴿ هربصانه ﴾ هانك كسريله رقورتدر كه سرفه تسميه ايدرلر اغاج قوردی ديمكدر باب سبنده مرور ايلمشدر ﴿ هرهير ﴾ بالقدن برنوعدر مبرد ديركه هرهير قابلو بغه ايله قابغی صو يلانندن مركب بريلاندر كه اخبث اولان يلانلردندر التی ای طبراق ايچنده اويوشور قالور وطشره چقدقدن صكره صوقديغی كيمسه صغالمق ممكن اولماز (انتهی الكلام) وبوندن ظاهر اولان بو بريلان ايمشكه كنديده يلانه وبالغه مشابهت وار ايمش والله اعلم ﴿ هرزون وهرزاف ﴾ دوه قوشنك اركيكيدر ﴿ هزار ﴾ بلبل ديدكاری معروف قوشدر كه فارسيده هزار دستان ديرلر صاد مهمله ده صعوه بحثنده شاعرك شوقولی سبقت ايلديكه هزار دخی ايچنده مندرجدر شعر * الصعوة ترتع فی الرياض وانما * حبس الهزار لانه يترنم * يعنی سرچه مثالی كوچك صعوه ديدكاری قوش بستانلرده اوينار اما بلبل كوزل نغمه و ترنمی سببيله محبوسدر ﴿ هزبر ﴾ هانك كسری وزانك فتحی وبانك سكونيله ارسلانك آديدر فارسيده شير معناسنه جوهری بويله نقل ايلدی غيريلر ديركه هزبر وحشی كدی شكلنده واول جثه ده برحيواندر انجق بونك اونی انك اوننه مخالفدر وآزو صاحبيدر حبش ولايتنده چوق بولنور ديديلر لكن جوهرينك ارسلان ديديكنی بشر بن ابی عوانه نك ارسلانی قتل ايتدكده سويلديكی شوشعری تأييد ايدر * شعر * افاطم لوشهدت ببطن خبت * وقد لاقی الهزبر اخاك بشرا * يعنی ای فاطمه اكر كوريدك كه دره نك چقورينه وارديغمده ارسلان برادرك بشره ملاقی اولدی ديوب هزبر ايله ارسلان مراد ايلمش * اذا رأيت ليثا رام ليثا * هزبرا اغلبا لاقی هزبرا * بوتقديرجه بر ارسلان كوردك كه آخر برارسلانی طلب ايدر وبرغالب ارسلان كوردك كه بو ارسلانه ملاقات ايلمش غالب ارسلان ايله مراد كنديدر

* حبس اذ تقاعس عنه مهری * فقلت له عقرت اليوم مهرا * اول برارسلاندركه تكبر انور وناز ايله صالنی يورر واندن طايم اوركوب وايركلوب كيروقالور بن دخی ای طای بونه كوندر خوش حركت ايله سنی سيكرلرم ديدم * انيل قدمی ببطن الارض انی * وجدت الارض اثبت منك ظهرا * ايا غمی بطن ارضه نائل ايلرمكه ارضك ارقه سنی سندن ثابت بولدم ای آت * وقلت له وقدابدی نصالا * محددة ولحظا مكفهرا * واول ارسلانه سويلرمكه كسكين قلچ ناملرلری اظهار ايدوب وكوز قويروغيله باقق ايله عبوس چهره اظهار ايدرمكه * تدل بمخلب وبحد ناب * وباللحظات تحسبهن جمرا * اول ارسلانی پنجه وآزولريله وعبوس چهره ايله ذليل قيلركه انك مهيب نظرلرين آتش ظن ايدرسن * وفی يمناى ماضی الغرر ابقی * بمضربه قزع الموت اثرا * وصاغ يدمده صانجه جق خشت واركه اورمقلق ايله موت فزعنی اثرقور * وانت تروم للاشبال قوتا * ومطلبی لبنت العم مهرا * سن بنی ياورولريكه قوت ايدوب يدرمك استرسك بنده سنی اولدوروب قيمتكی عم قزينه مهر ايتمك استرم * فلما ظن ان النصح غش * وخالف مقالتی زورا وهجرا * وقتاكه اول ارسلان بونصحمی خيانت ظن ايتديسه كلامی كذب ولغوه حمل وخيال ايلدی * مشی ومشيت من اسدين راما * مراما كانا يطلبا وعرا * اول ارسلان يوريدی و بن يوروديمكه ايكی ارسلان برمرام طلب ايلديلر برصعبنه جق براسته ديلر * هززت له الحسام فخلت انی * سللت به لذی الظلماء فجرا * قلبجی دزدوب چكدمكه قرا كوكيجه ايچون كويا فجر ظهور ايتدی ظن ايتدم * وجدت بضربة جاءته شفعا * بسا عد ما جد تركته وترا * غيرت بازوسيله وجدا ايله بركره اوردمكدا كا ايكی اورمق يرينه كچديكه يالكز قويدم * فخر مجندلا فحسبت انی * هدمت به بناء مشمخرا * قوتله دوشديكه يوجه طاغی هدم ايتدم ظن ايتدم مشمخر جبل عالی معناسنه در * وقلت له يعز علی انی * قتلت مناسبی جلدا وقهرا * قوت وقهر جهتندن نيجه مناسبمی قتل ايتمشكن بو ارسلان بكا غالب اولور ديمشدم * ولكن رمت شيئا لم ترمه * سواك فلم تطق ياليث صبرا * انجق سن ارسلان برشیء طلب ايتدككه سندن غيريلر انی طلب ايتامشدی وسن دخی طاقت كتورهمزدلك اكر صبر ايديجی اولمايدك * فلا تجزع فقد لاقيت حرا * يحاذر ان يعاب فمت حرا * جزع ايتمكه زيرا سن اقرانكه ملاقات ايتدك ناجنسه ملاقاته عيبلنمدك كه حر اولديغك حالده وفات ايلدك * ويمن پادشاهی ملك مؤيدك دخی لقبی ابوهزبردركه نامی داود بن ملك مظفر يوسف بن عمردر پادشاه مرقومك مدت سلطنتی يكرمی سنه دن زياده در وپادشاه مرقوم عالم وفاضل وصاحب شجاعتدر ويانده يوز بيك جلد قدر كتابی وارايدی وتنبيهی وغيری بی حفظ ايتمشيدی و پادشاه مرقومك پدری ملك مظفردر واوغلی ملك مجاهددر بونلر علم وهنرده درجه ده اندن ارفع وقريحه ده اندن ازكی وفضيلتده اندن اشهر ايديلر تغمدهم الله تعالی برحمته واسكنهم بحبوحة جنته ﴿ هرعة ﴾ كهله نك آديدر تكم ديرلر كه عرش بلقبسده شوشعر يازيلو ايديكه هرعه ايچنده مندرجدر * ستأتی سنين هی المعضلات * يراع من الهرعة الاجدل * يعنی يقينده نيجه مشكل سنه لر كلور كه طوغن كهله دن خوف ايدر * وفيها يهين الصغير الكبير * وذو العلم يسكته الاجهل * واول سنه لرده كوچكلر بيوكلره اهانت ايدر واجهل اولان شخص علم صاحبنی سويلتميوب اسكات ايدر ذكر اولنان اجدل طوغن ديمكدر جدلدن مأخوذدركه جدل قوت معناسنه در باب جيمده اجدلك اوزرينه اولان كلام سبقت ايتدی ﴿ هف ﴾ بحرده اولان بالقلردن برجنس بالقدركه ادينه حساس ديرلر باب حاده مرور ايتدی ﴿ هقل ﴾ هانك كسريله دوه قوشنك جوانيدر

کاتب اوزاعی اولا ن محمد بن زیاد د مشقینك دخی لقبی هقلد ر بڑ هقله تعبیر اولنان قیونك یاننده
ساکن اولوردی کندویه بولقب غلبه ایلدی ابن معین دیر که شامده مرقومدن معتمد کمسه یوغیدی
ومحاسن امام اوزاعی یه وفتوالرینه جمله ناسدن اعلم ایدی بخاریدن غیری برجماعت محمد بن زیاد
هقلادن حدیث روایت ایتدیلر یتمش طقوز سنه‌سنده وفات ایلمشدر وضرب مثلده هقلدن زیاده
قوخو آلور دیرلر مراد بوقوشدر ❊ هقلس ❊ عملس وزنی اوزره شول قورتدر که اجلق
چکمش وزبون اولمش اوله وعملس شدید وقوی اولان کمسه‌در وهقلسك ذئب معناسنه اولدیغی
کمیت شاعر شعرنده استعمال ایدوب دیرکه ❊ وتسمع اصوات الفراعل حوله ❊ معاومن اولاد الذیاب
الهقالسا ❊ یعنی وروداتدکاری صوکارنده یلیلی قورت انکاری آوازینی ایشیدرسك که اول انکار
هقالس تعبیر اولنان قورتلرك انکاریته اوررلر محل استشهاد هقالس ذکر اولنان قورت معناسنه
اولدیغیدر ❊ همج ❊ همجه‌نك جمعیدر شول اوفاجق سنکلردر که بعوض کبی اولوب
قیونك وحمارك یوزلرینه اوشر وبعوض اوزه دیرلر وهمج آج اولمق معناسنه‌ده کلور وهمج اسمندن
تولدو پیدا اولان نسنه‌یی ناس بوندن مشتق ایدوب همج هامج دیرلر زیاده آچلق دیمك اولور
مثلا لیل لائل قوللری کبی زیاده قرانکو کیجه دیمکدر وصیف صائف کبی یاز فصلنك زیاده حار
اولمسی در ووتد واتد کبی پرك قاقلمش قازق دیمکدر ویوم ایوم دیدکلری کبی شدتلی کونه وجاهلیة
جهلا دیرلرشو ایش کمال جاهلیتده اولدی دیمکدر وبونلر بر لفظلردر که محل تأکیدده
استعمال اولنمق ایچون لفظ مزبورلردن مشتق اولمشلردر وناسدن تازه اولوب آواره واحمق اولان
کمسه‌لره همج دینور حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله تعالی عنه نه کوزل بیوررکه اوفاق
صاری قارنجه ایله همجه سنکنك ایاقلرین همواره‌ایدن ذات کریمی عیب ونقصان ویرن صفاتلردن
تنزیه ایتمك ایله تنزیه ایدرم وحضرت علی رضی الله تعالی عنه کمیل بن زیاده دیرکه یا کمیل
قلوبلر برالای قابلردر قلوبلرك خیرلوسی خیره قاب اولان قلوبدر که نور ایمان ایله مالامال اولان
قلوبدر وناس اوچ کونه‌در برطائفه‌سی عالم ربانیدر وبرطائفه‌سی سبیل نجاتی متعلمدرکه
طریق علمده اوقورو برطائفه‌سی تازه جوان وهمجدر که هرچوبانك چاغرمسنه تابع اولور (انتهی
الکلام) ذکر اولان عالم ربانی علمده راسخ وعلمیله عامل اولان ذات شریفدر قوت القلوب نام
کتابك صاحبی حضرت علی رضی الله تعالی عنهك ادانی ناسدن برشخص حقنده ❊ هذا الهمج
الفرامش الذی یتهافت فی النار لجهله ❊ قولنك تفسیرنده که شو همج شخص شول پروانه کبیدرکه
جهالتندن بربری اردنجه آتشه دوشر دیو بیورمشدر همج شول تازه یکتدرکه کمال خفت
ایله متصف اولوب عقل ودانشی اولمیه وطمع آلوده اوله وغضب آنی استخفاف ایتمش اوله ودائم
نفسنه عجبلنه وکبروغرورکندیده وطن طوتمش اوله دیدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه
بوکلامی سویلدکدنصکره بکا ایدوب بیوردیکه ❊ هکذا یموت العلم بموت حامله ❊ یعنی اشده
بویله علم وفات ایدر صاحب علم اولان ذاتك وفاتیله یعنی علم بویله بویله منقرض اولسه کرك
دیدی ❊ همع ❊ هانك ومیمك فتحه‌لریله کیکلردن کوچك اولان کیکك ادیدر آهوی صغیر
معناسنه ❊ همل ❊ فتحتینله شول دوه سوریسی درکه چوبانی اولمیه نفش کبیدر لکن
نفش دوه‌نك کیجه ایله چوبانی اولمامقدر همل کیجه‌ده وکوندزده چوبانسز اولان دوه‌لردر نتکم
عرب طائفه‌سی ابل همل وهاملة وهمال وهوامل دیرلر چوبانسز اولان دوه‌لر دیمکدر وهمل
بالکلیه ترك ایتمکه دخی دیرلر (ترکتها هملا) دینور کیجه وکوندز چوبانسز یایلغه ارسال ایلدکده وضرب
مثلده کلدیکه (اختلط المرعی بالهمل) یعنی چوبان ایله یایلان دوه چوبانسز دوه‌یه قارشدی

دیو بعضا بوکه مناسب ماده‌ده عرب ضرب مثل ایدرلر که مرعی میمك فتحی وعینك کسریله
چوبانی اولان دوه‌یه دیرلر جوهری رحمة الله تعالی علیه بویله دیمشدر طغرایی لامیة العجمك ختمنده
شو قولیله صنعتی نه عجب خوشدرکه ❊ شعر ❊ ترجو البقاء بدار لاثبات لها ❊ فهل سمعت بظل غیر
منتقل ❊ یعنی بردارده بقا مأمول ایدرسك که اول دارك ثباتی یوقدر مراد دار دنیادر هیچ برسایه
ایشتدکمیکه یرندن منتقل اولمیه یعنی دنیا ظل وخیال کبیدر هیچ کولکه‌نك ثباتی اشیدلمشمیدر
❊ قد رشحوك لامر لو فطنت له ❊ فاربأ بنفسك ان ترعی مع الهمل ❊ یعنی خلق سنی برایشه سوق
ایدوب مثلاسن وزارته وسرکارده اولمغه لایقسك دیرلرسن اول ایشك عاقبتنی فهم ایدوب حذر ایله
اول بلایه کرفتار اولوب شریعت رهبرلرندن آیریلوب چوبانسز اولنلر ایله اولمقدن طغرایی
بوقولیله جناب حقك (ایحسب الانسان ان یترك سدی) قول شریفنه اشارت ایلدیکه یعنی انسان
ظن ایدرمیکه امرونهی اولنمیوب مهمل ترك اولنه جزای اعمالنی کورمیه استفهام انکاریدرکه
مهمل ترك اولنمازلر دیمکدر سدی اهمال اولنان نسنه‌در نتکم اسدیت حاجتی دینور حاجتمی اهمال
ایدوب ضایع ایتدم دیمکدر وابل سدی دینور چوبانسز مراد ایتدیکی برده یایلان دوه دیمکدر
امام ثعلبی وغیریلر بویله تفسیر ایتدیلر ❊ هملع ❊ فتحتینله ولامك فتحی وتشدیدیله
قوردك آدیدرنتکم شاعر ایتدی ❊ والشاء لا یمشی مع الهملع ❊ یعنی قیونلر قورد ایله یوریمز دیمکدر
شاء شاتك جمعیدر هملع قورد معناسنه درمشی مالك چوغالمسیدر وزیاده اولمسیدر نتکم مشی
الرجل وامشی دینور برکمسه‌نك مالی چوغالوب یوررطواری زیاده اولسه وجناب حقك (ان
امشوا واصبروا علی آلهتکم) شو قول شریفی که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه شرف اسلامله
مشرف اولدقده قریشك کوجنه کلدکده ابوطالبك مجلسنه کلوب سن بزم پیرمزسك بونلرك بزه
نه ایتدیکنی کوردك مابیننمزی توفیق ایله دیدیلر اولدخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمی دعوت
ایتدیروب شونلرسنك قومشوکدر برنسنه نیاز ایدرلرنه بیوررسك دیدی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم ❊ ماذا تسئلونی ❊ یعنی نه نیاز ایدرسکز دیدکده بزی وبزم آلهه‌لریمزی فراغت
ایله ذم ایتمه بزده سندن فراغت ایده‌لم دیدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصغا
ایتمیوب اسلامه تکلیف ایتدکده آنلرك اشرافی قالقوب آلهه‌مزك عبادتی اوزره ثابت اولوب دائم اولك
دیو برینه سویلیجی اولدقلری حالده کتدیلر ایدی انلردن نقلا حق تعالی قرآن کریمنده بیوردی
بعضیلر بوان امشوایی چوغالمه معناسنه درمشی ویوریمك معناسنه دکلدر دیدیلر امام سهیلی
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم طائفه کتمزدن مقدم بومعنایی ویردی وبوندن برقاچ
سطر صکره شو حدیثی افاده ایتدیکه اول سلطان سریر ارشاد صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت خدیجه رضی الله تعالی عنهایه بیوردیکه (ان الله تعالی اعلمنی انه سیزوجنی
معك فی الجنة مریم بنت عمران وحلیم اخت موسی وآسیة امرأة فرعون) یعنی جناب
حق بکا بلدردیکه جنت اعلاده مریم بنت عمرانی وحضرت موسانك همشیره‌سی حلیمی
وفرعونك خاتونی آسیه‌یی بکا تزویج ایلسه کرکدر دیو بو حدیثی بیوردقلرنده حضرت
خدیجه رضی الله تعالی عنها الفت وحسن معاشرت ایله دائم اولك دیدی وسهیلی بنه حدیثنده
ذکر ایتدیکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت خدیجه رضی الله تعالی عنهایه
جنت اعلی اوزملرندن تناول ایتدردی ❊ همهم ❊ ابن سیده قولنجه ارسلانك
آدیدر ❊ هنبر ❊ خنصر وزنی اوزره یلیلی قوردك انوکیدر ابوزید دیرکه ام هنبر بنی فزاره
لغتنده یلیلی قوردك اسملرندن براسمدر ابوعمرو ایتدی هنبر حمارك ادیدر بومعنادن مأخوذدر دیشی
حماره ام هنبر دینور وعرب طائفه‌سی ضرب مثللرنده هنبردن احمق دیرلر دیشی مرکبدن احمق

دیمکدر ﴿هودع﴾ دوه قوشنك آدیدر ﴿هوذه﴾ هانك فتحی وواوك سكونیله
وآخرنده ذال معجمه ایله باغرتلاق دیدكلری قوشدر جمعی هوذ كلور وهوذه بر رجلك دخی
اسمیدر كه اول حنیفی قبیله سنه منسوب هوذة بن علی دركه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم اكا اسلامه كل دیو سلیط بن عمر العامری ارسال ایتمشیدی اولدخی سلیطی خانه سنه
ایندیروب اكرام ایلدی وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه برنامه یازوب بیوردیغك عجب
كوزلدر لكن بن قومك اولوسی بولنمشم بعض امور سپارش بیور كورورم دیوب اسلامه میل ایتمدی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی اكا برنسنه سپارش بیورمدیلر سلیط مزبور مرقوم
هوذه یه كتدیكنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك فرماننده بویازیلی
ایدی (بسم الله الرحمن الرحیم من محمد رسول الله الی هوذة بن علی سلام علی من
اتبع الهدی واعلم ان دینی یظهر الی منتهی الخف والحافر فاسلم تسلم واجعل لك ماتحت یدیك)
یعنی بوفرمان محمد رسول اللهدن هوذة بن علی یه در سلام هدایه اتباع ایدنلره اولسون معلومك
اولسونكه تحقیق بنم دین وشرعم جمله یریك منتهاسنده ظاهر اولور اسلامه كل كه سالم
اوله سك وتحت تصرفكده اولان اموری سكا سپارش قیلرم دیو بیورمشیدی وقتاكه فرمانی
اوقودی سلیطی خانه سنه ایندیروب اكرام ایلدی وتكرار بتكرار عرض خاوص ونوازشلر
ایلدی وحضرت سلیطه بخشیش وجائزه لر وخلعت فاخره لر الباس ایلدی ومقدما ذكر اولنان
نامه یی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه تحریر ایلدی وقتاكه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم فتح مكه دن عودت بیوردی حضرت جبرائیل علیه السلام كلوب حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلمه هوذه نك نصرانیت اوزره وفاتنی خبرویردی والله اعلم ﴿هوزا﴾
هانك فتحی وواوك سكونیله وزانك فتحیله برجنس قوشك اديدر ابن سیده قولنجه واوی یایه ابدال
ایدوب هیزا دینه بلاد فارس اعرابندن بر رجلدركه قصهٔ ابراهیم علیه السلامده جناب حقك
حكایت بیوردیغی (قالوا ابنوا له بنیانا فالقوه فی الجحیم) قول شریفنی نمرود علیه اللعنه حضرت
ابراهیم علیه السلامی آتشه آتمق مراد ایتدكده اول شخص سویلمشدی یعنی عظیم
آتش یاقوب اول شدید ناره حضرت ابراهیم علیه السلامی آتمغه خاطرلرینه شخص مرقوم
كتوردی وبوشخصك حقنده برحدیث وارد اولدیكه اول حدیثده مسلم منفرد اولدی یعنی غیریلر
روایت ایتمدیلر ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن یالكز مسلم روایت ایلدیكه حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (بینا رجل یمشی قد اعجبته جمته وبرداه ان خسف الله تعالی به الارض
وهو یتجلجل فیها حتی تقوم الساعة) یعنی شول اثناده كه برشخص یوردی وباشنك صاچلری
وجامه لری كندینی عجبلندرمشیدی جناب حق انی یره باتوردیكه قیامت قوپنجیه دك اول شخص
یره باتمقده در ﴿هلالة﴾ مطلقا یلانك آدیدر وبعضیلر اركك یلاندر دیدی ودخی
هلال شول اركك دوه دركه اویوز اوله واول مرض كندینی ارقلق مرتبه سنه مؤدی اوله وهلال
یكی آیك دخی آدیدر ماه نو معناسنه ﴿هلابع﴾ هانك ضمیله قوردك اديدر عربك شو لفظندن
مأخوذدركه رجل هلابع دیرلر اكا حریص دیمكدر ﴿هیثم﴾ هانك فتحیله طوی قوشنك
یاوروسیدر جوهری طوشنجل یاوروسیدر وبعضیلر كركس یاوروسیدر دیدیكه كفایه المتحفظده
صاحب كفایه بویله دیمشدر وبو معنادندر بعض رجله هیثم دینوركه قوش یاوروسی دیمكدر
﴿هیجمانه﴾ خرده قرمزی قرنجه لردر ﴿هیطل﴾ دلكینك آدیدر
﴿هیعر﴾ غول یابانی دیدكلری جندر وامرأة فاجریه وخفت ویكنی جكلكه هیعر دینور
﴿هیق﴾ هانك كسری ویاء مثناتك سكونیله وآخرنده قاف ایله دوه قوشنك ارككیدر

هیقمده بویله دركه دوه قوشیدرمیم زائده درنتكم راجز ایتدی *اشم من هیق واهدی من جمل*
یعنی فلان كیمسه دوه قوشنك اركككندن زیاده قوقوآلور ودوه دن زیاده یول بیلور دیو بطریق
المثل سویلمش وشاعر آخر دیركه (وهو یشم كاشتمام الهیقل) یعنی فلان كیمسه قوقولر دوه قوشنك
قوقولسی كبی محل استشهاد هیقك وهقلك كلام فصحاده یاد اولمسیدر ﴿هیكل﴾ شول
آتدركه اوزون اولوب كوده لو اوله ﴿ابوهرون﴾ اسحق قوشی دیدكلری قوشدركه بوغازنده
حزن ویرر صوت واردر كه نایچه لره تفوق ایدر وهر تغنی ایدنلره عالی اولور وصباحه دك طورمیوب
فریاد ایدر اوازانی دكلكله تلذذ ایتدكلرندن جمله قوشلر باشنه جمع اولورلر وكاه اولور عاشق اولان
شخص یانندن كچوب كتمكه قادر اولمیوب اوتوره قالور وحزین اوازی اوزره بكا ایدر

﴿باب الواو من كتاب ترجمة حیات الحیوان﴾

﴿واق واق﴾ منع ایدر ﴿وازع﴾ كلبك اديدر زیرا كلب قوردی قیوندن منع ایدر
سین بابنده سعلات بحثنده جاحظدن نقلا سبقت ایلدیكه بو بر كونا مخلوقدركه قز صورتنده
اغاجده پیدا اولور وكاه ایرنجه واق واق دیو فریاد ایدر صاچندن آصلوب طورر تمام كمالنی
بولنجه اغاچدن اشاغی دوشر برچق كون صاغ قالور اول دیارك اهالیسی اكا جماع ایدرلر
﴿واقی﴾ قاضی لفظی كبیدر كوچكان دیدكلری قوشجغزدركه بعض یرده اكا
كركز دیرلر بعضیلر ایتدی كوچكان قوشنك آدی واقدر یاسز وذكر اولنان قوشك صوتی
حكایهٔ ذكر اولنان اسمله تسمیه اولنمشدر نتكم ابن قتیبه مرقش سدوسینك واقی ذكر ایتدیكی
شعرنی انشاد ایدركه *شعر* ولقد غدوت وكنت لا *اغدو علی واق وحاتم* خدا حقیچون اكر
قوشلق طعامی ایدر اولسم واق قوشی وحاتم قوشی ایله غدالنمم یعنی انلری یانمه قویمم زیرا
انلرده شوملق واردر وبوشعر باب حاده مرور ایلدی واق ذكر اولنان قوشدر حاتم قارغه در
فاذا الاشائم كالا یامن والایامن كالاشائم بونلر ایله غدالنمدیكم تقدیرجه شوملیلر بوغازلنوب
صاغ قالمقده میمنتلی اولنلركبی اولوب میمنتلی صاغلقده اوشوملی اولنلره بكزمك اقتضا ایدر
وكذاك لاخیر ولا شر علی احد بدائم *پس بونك مثالی نه خیرونه شر شخص واحد اوزرینه دائم
اولوردكلدر* لا یمنعنك من بقاء *الخیر انعقاد التمائم* وچشم بد اصابت ایتمیه وشوملق اولمیه
دیو خیر طلب ایتمكدن معصوملره كوزدكیه دیو بغلدقلری نسنه لركه اكا انعقاد تمایم دیرلر سنی
البته منع ایتمسك یعنی اول مثللو اسبابه مباشرت مانع دكلدر * قد خط ذلك فی السطو*
ر الاولیات القدائم * وچشم بد اصابت ایتمیه دیو اسبابه مباشرت ایدوب خیری طلب ایتمك
كتب متقدمه لرده تحریر اولنمشدر وحیثم بن عدی دخی واقی شعرنده استعمال ایدوب
دیركه* ولبس یهاب اذا شد رحله *یقول غدائی الیوم واق وحاتم* یعنی مسافر یوكن بغلیوب
شریدچكمك مراد ایتدكده مهابت اولنور دكلدر بوكون واق قوشلری وقارغه لر بنم غدالرمدر
دیر یعنی انلری شوم طوتمغی خاطرینه كتورمیوب بویله سویلر * ولكنه یمضی علی ذلك
مقدما* اذا صده عن تلك الهیئة الخشارم * لكن هرنسنه دن شوم طوتمق عادتی اولنلر
اول مسافری نیتلرندن منع ایدرلرسه ده اول حال اوزره اقدام ایدوب كیدر شاعر خشارم
ایله شول احمق وضعیف الرأی اولان كیمسه یی مراد ایدركه اول كیمسه شوم طوتمغی اعتقاد
ایتمش اوله وصوقوشلرندن برجنس قوشه دخی واق دینوركه اول قوش بوحرو فلر ایله واق واق
دیو فریاد ایدر واق قوشنك حلال اولمسنده صوقوشنده اولان اختلاف كبی اختلاف واردر
وصوقوشلرندن لكلكدن ماعداسنه اصح اولان حكم حلال اولمقدر امام رافعینك دیدیكی كبی

﴿ وبر ﴾ واوك فتحی وبانك سكونیله برجانور جكدركه كدیدن كوچك قویرقسز بوزكول
رنكنده دراولرده ساكن اولور جمعی وبروو بارومؤنثی وبره كلور جوهرینك بوحیوانك قویروغی بوقدر
دیدیكی قویروغی اوزوندكل دیمكدر بومعنایی ویرسك یعنی بوقدردیرسك وبرك قیصه قویروغی وار كلام
كذب اولمق اقتضا ایدرناس وبره بنی اسرائیل قیونی دیرلر وزعم ایدرلركه و برقوندن مسخ اولمش اوله
زیراقویروغی كوچكلكی ایله برله قوزی قویروغنه بكزرلكن بوكلام برشاذ قولدر التفات ومیل اولنور
سوز دكلدر (فائده) بخاری كتاب جهادده ابوهریره رضی الله عنهدن روایت ایدر كه ابوهریره
ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم خیبری فتح ایتدكدنصكره مجلس شریفلرینه
واردم و بنم ایچون غنیمتدن سهم وارمیدر دیدم بنی سعدبن عاصدن بری یارسول الله اكا سهم ویرمه
دیدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه اكا تعریض طریقیله بوشول كیمسه دركه ابن قوقلی قتل
ایلدی قاتلدر دیدی ابن العاص ایتدی ٭ واعجبالوبرندلی علینا من قدوم ضأن ینعی علی قتل رجل
مسلم اكرمه الله تعالی علی یدی ولم یهنی علی یدیه ٭ یعنی ابی هریره رضی الله تعالی عنهی
تعریض ووبره تشبیه طریقیله وای تعجب شول وبرحیوانه كه قدوم ضأن تعبیر اولنان طاغدن
یووارلنوب بزم اوزریمزه كلوب رجل مسلمی قتل ایتدكدیو بزی عیبلر حال بوكه جناب حق بنم
یدمله اكا اكرام ایدوب شهید ایتدی وانك یدیله بكا اهانت ایتمدی یعنی انی قتل ایتدیكم وقت بن كفر
حالنده ایدم اكر اول بنی قتل ایتمش اولسه كفر ایله كیدوب اهانت اولنوردم دیدی وابوهریره ایچون
سهم ویرلدیمی ویرلمدیمی بلم وابن سعدك آدی ابان ایدی یقینده كلور ان شاء الله تعالی شراح بخاریدن
بعضیلر دیركه حدیث شریفده ذكر اولنان وبربرجانوردركه كدی یه بكزر وظن ایدرمكه
لحمی اكل دخی اولنور وذكر اولنان ضأن برطاغك آدیدر ولام ایله ضال ده روایت اولنمشدر وینعی
قولنك معناسی تعییب یعنی عیبلر ایله تعییب ایدر دیمكدر وبر كیمسه نك عیبنی ذكر ایلسك ینعی
علی فلان دینور و بخاری رحمة الله تعالی علیه بوحدیثی خیبر غزاسنده دخی تخریج ایلدی
ویبوردیكه ذكر اولنان ابان ابن سعد حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه كلوب سلام
ویردی ابوهریره رضی الله تعالی عنه یارسول الله بوشخص ابن قوقلك قاتلیدر دیدی مقابله ده ابان
ابوهریره رضی الله تعالی عنهه تعجب سن وبره كه قدوم ضأن نام جبلدن یووارلنوب كلدك شول
كیمسه نك قتلی ایله بنی تعییب ایدرسك كه جناب حق بنم یدمله اكا اكرام ایدوب انی شهید ایلدی
وبنی انك یدیله اهانتدن مصون ایلدی دیدی بعض شارحلر دیركه قدوم ضال ابوهریره نك قبیله سی
اولان دوس قبیله سنده برطاغدر انك ایچون اول طاغدن كلدك دیدی ابوبكر مجنده دیركه همدانیدن
غیری اكثر ناس بووجهله بخاریدن قدوم ضان دیونون ایله روایت ایتدیلر همدانی قدوم ضال
دیولام ایله روایت ایلدی صواب اولانده بودروضال قرده یولی غیب ایدوب متحیر اولان كیمسه در
بونسبتی ضأنه مضاف قلمنك معناسی بلمم ضأن قیون معناسنه درشرح المامده شیخ الاسلام تقی الدین
دخی بویله دیمشدر ابن اثیر نهایه نام كتابنده دیركه وبركدی جثه سنده برجانوردر جكدر جمعی وبروو بار
كلور ابان ابوهریره رضی الله تعالی عنهی بوكه تشبیه ایتدیكی تحقیر ایچوندر و بعضیلر حدیثده
ذكر اولنان وبری بانك فتحیله روایت ایتدیلر بونه تحقیر طریقیله دوه یوكی دیمك اولور اصح اولان قول
اولدر وابن قوقل قافین مفتوحتین ایله دروبونك آدی نعمان دركه برمسلمان كیمسه ایدی ابان بن سعد
حال كفرنده انی قتل ایلدی واباند ه خیبر ایله حدیبیه غزاسنك ماییننده شرف اسلام ایله مشرف
اولدی وبوابان شول كیمسه دركه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عثمان رضی الله
تعالی عنهی حدیبیه غزاسی كونی مكه یه كوندردیكی وقت حضرت عثمان رضی الله تعالی عنهی

جوارینه المش ایدی (وبرك حكم شرعیسی) اكلی حلال اولمقدر زیرا حرمده قتل اولنسه یا احراملی
كیمسه وبری قتل ایلسه فدیه اولنوردی وو برطوشان كبیدر اوت اوتلر وبقول لر ائمهٔ شافعیه دن
ماوردی ورویانی رحمه الله تعالی دیركه وبرفاره نوعندن اولان جرذدن بیوك برحیواندر انجق
اندن اوفه جقدرطائفه عرب انی اكل ایدرلر عطا ومجاهد وطاوس وعمرو بن دینار وابن منذر
وابو یوسف دخی بویله دیدیلر وحكم وابن سیرین وحماد وامام اعظم رحمهم الله وائمهٔ حنبلیه دن
قاضی وبرك اكلنی مكروه كوردیلر ابن عبد البر دیركه وبرحقنده امام اعظمدن برحكم حفظ ایتمدم
بنم قتمده طوشان كبی در اكلنده بأس یوقدر زیرا بقول ونبات ایله تعیش ایدر والله اعلم
﴿ وج ﴾ باغرتلاق قوشنك آدیدر ودوه قوشنه ده وج دیرلر ﴿ وحره ﴾ فتحتینله
كرتنكله كبی برقرمزی بوجكدریره یا پشور جمعی وحر كلور جوهری بویله دیدی وغیریلر
دیركه وحره حانك فتحیله وسكونیله ده سام ابرصه بكزر برجانوردر جكدر یره یاپشور یاخود
كرتن كله دن برنوعدركه اوغرادیغی طعام وشرابه اغود وكر بعضیلر دیركه وحره سام ابرص
شكلنده برجانوردر جكدر وسام ابرص بیوك كرتن كله در ترمذی ابوهریره رضی الله عنهدن روایت ایدر
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورركه (تهادوا فان الهدیة تذهب وحر الصدور ولاتحقرن جارة
لجارتها ولو فرسن شاة) یعنی بربریكزه هدیه ویرك زیرا هدیه درونده اولان حقدی كیدررو برخاتون
قومشوسی اولان خاتونی تحقیر ایتمسن نه قدر برقیون پارچه سی اولورسه ده یعنی اندن بیله هدیه ایله تطییب
خاطر ایلسه بوحدیث شریفده اولان وحردن مراد علیدلری حقد حسددر ترمذی بوحدیثی
روایتدنصكره بوحدیث غریبدر شووجه دنكه (لاتحقرن جارة لجارتها) قولنی اخرینه دك
بخاری صحیحنده ابوهریره دن (یانساء المسلمات) لفظ شریفنی زیاده ایله روایت ایلدی وحر صدور
ودرونده اولان غل وغش ووسوسه در بعضیلر حقد وغیظدر دیدی بعضیلر عداوتدر وحر صدر دیدیلر
و بعضیلر اشد غضبدر دیدیلر و بعضیلر درونه یاپشان غل وغشدر وحرك یره یاپشدیغی
كبی دیدیلر و بو حدیث كبی بخاری كتاب ادبنده وبیهقی ابوهریره نك حدیثندن اسناد جید ایله
روایت ایتدیلر اول دانای اسرار كائنات علیه اشرف الصلوات (تهادوا تحابوا فانه یضعف الحب
ویذهب بغوائل الصدور) یعنی بربریكزه هدیه ویرك كه محبتلنه سز زیرا هدیه اشمك محبتی قوی ایدر
ودرونلرده اولان غل وغشلری كیدرر بیوردی اصحاب كرامدن بری خاتونیله ملاعنه ایتدی ایدی
حدیث ملاعنه ده كلدیكه (ان جاءت به احمر قصیرا مثل الوحرة فقد كذب علیها) یعنی اول
شخص خاتوننه زنا ایتدی حملی واردر دیدی اكر خاتون حملنی كتورورسه قرمزیجه وحره كبی قصیر یره
یاپشوب طورر اول شخص خاتونك اوزرینه كذب ایتمش اولور دیو بیورمشدر یكه ذكر اولنان
وحره كرتن كله اولسه كرك وآخر حدیث شریفده كلدیكه (من احب ان یذهب كثیر من
وحر صدره فلیصم وثلاثه ایام من كل شهر) یعنی هركم محبت ومراد ایدرسه كه درونده اولان
غل وغشك جمله سی كیده امدی اول كیمسه هرآیدن اوچ كونی صائم اولسك دیو بیورمشلر
والله اعلم ﴿ وحش ﴾ حیواندن برندن انس والفت طوتمیان حیوانلردر جمعی وحوش
كلورتكم حمار وحش وثور وحش دینور وانساندن هر برانس والفت طوتمیانلر وحشی در بوبابدن
مقدم اولان بابده مسلمك ابوهریره رضی الله تعالی عنه دن روایت ایتدیكی حدیث سبقت
ایلدیكه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیكه (ان الله عزوجل مائة رحمة قسم منها
رحمة بین جمیع الخلایق فبها یتراحمون وبها یتعاطفون وبها تعطف الوحش علی اولادها
واخر تسعة وتسعین رحمة یرحم بها عباده یوم القیمة) یعنی جناب حقك یوز رحمتی واردر اندن برینی
بو مخلوق میاننده تقسیم ایلدیكه اول بررحمت سببیله بربرینه مرحمت ایدرلر وانك سببیله بربرینه

ميل ايدرلر واول رحمت ايله وحشى حيوانلر اولادلرينه ميل ايدر وجناب حق طقسان طقوز رحمتنى تأخير ايلديكه روز قيامتده مؤمن قوللرينه اول رحمتلر ايله رحمت ايدسه كرك الحمد لله حديث شريفده وحشيلر تخصيص بالذكر اولدى بونلرك انسيتلرى اولميوب فرار ايتدكلرى ايچون بونلر بو وجهله فرموده ايكن اولادلرينه نيجه رحم وميل ايدرلر وحضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (يقول الله تعالى يابنى آدم وعزتى وجلالى لئن رضيت بما قسمت لك ارحتك وانت محمود وان لم ترض بما قسمت لك سلطت عليك الدنيا تركض فيها كركض الوحش ثم لا يكون لك الا ما قسمت لك وانت مذموم) حق سبحانه وتعالى بيورر كه يابنى آدم عزتم وجلالم حقيچون بنم سكا تقسيم ايتديكمه راضى اولورسك سنى راحت ايدرم محمود وممدوح اولورسك اكر سكا تقسيم وتقديريمه راضى اولمازسك دنيايى سنك اوزريكه مسلط ايدرمكه دنياده صحرايوب كزرسك وحشيلرك صحراديغى كبى وصحرايوب چابه ليوب واضطراب ايتدكدنصكره سكا حصوله كلمز انجق سكا تقدير وتقسيم ايتديكم حصوله كلور حال بوكه مذموم اولوب مشقته كرفتار اولدك ابو القاسم اصبهانى ترغيب وترهيب نام كتابنده ديركه قيس بن عباده ديديكه بكا بالغ اولديكه وحشى حيوانلر يوم عاشوراده صائم اولوب علف وصو ييوب ايچمزلر زهاددن ابو الفتح ابن شحرب ديركه قارنجه لره هركون اتمك اوفادردم يوم عاشورا اولدقده قارنجه لر اتمكى تناول ايتمزلردى (تتمة حسنه) شيخ الاسلام محيى الدين نووى رحمة الله عليه اذكارنده مسافرخانه سندن چقمق مراد ايتدكده ايلديكى دعالرك بابنده بيورديلركه برمسافرخانه سندن چقمق مراد ايتدكده مستحب اولان ايكى ركعت نماز قلمقدر مطعم بن مقداد الصحابى رضى الله تعالى عنهك روايت ايتديكى حديثه بناء كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (ما خلف احد عند اهله افضل من ركعتين يركعهما عندهم حين يريد السفر) يعنى مسافر سفره كتمك مراد ايتديكى وقتده خانه سنده قلديغى ايكى ركعتدن افضل عيالنده برخلف ترك ايده مز بو حديثى طبرانى روايت ايلدى اصحاب شافعيه دن بعضيلر ديركه اول ايكى ركعتك اولكى ركعتنده بعد الفاتحه مستحب اولان قل اعوذ برب الفلق اوقومقدر ايكنجى ركعتده قل اعوذ برب الناس اوقومقدر وسلام ويردكده آية الكرسى اوقويه وتحقيق شو روايت دخى كلديكه بركيمسه خانه سندن چقمزدن مقدم آية الكرسى تلاوت ايلسه عودت ايدنجيه دك كندويه كريه كاور نسنه يه كرفتار اولميه ولايلاف قريش سوره سن اوقومق مستحبدر نتكم صاحب كرامات ظاهره ونائل احوال باهره ومالك معارف متظاهره سيد جليل فقيه شافعى ابو الحسن قزوينى ديركه بو سورۀ كريمه يى اوقومق هر بركوتو نسنه دن اماندر ابو طاهر ديركه يوله چقمق مراد ايتدم حال بوكه خوفناك ايدم مجلس قزوينى يه كيروب بردعا نياز ايتدم سفر مراد ايدن كيمسه ياعدودن ووحشى جانوردن خوف ايدن كيمسه كندى قريحه سندن لايلاف سوره سن تلاوت ايلسون هر بركوتو شيلردن اماندر ديدى بن دخى اوقودم بو آنه كلنجه بكا برقبيح نسنه عارض اولمدى (انتهى الكلام) بالاده حديث ذكر اولنوركن مطعم صحابى دينلان كلام وهمدر زيرا صحابۀ كرامده مطعم اسمنده صحابى معروف اولمامشدر وحديث مذكور حديث مرسلدر واول حديثك راويسى مطعم بن مقداد صنعانيدر طبرانى مناسكنده بويله روايت ايلدى اذكار نام كتابده بو اسم تغيير اولنمش واقع اولدى كورديكك كبى كه صنعانى يى تغيير ايدوب صحابى قلمش وبويله ديمك دلالت ايدركه تصحيف تغييردن اوله حتى شيخ محيى الدين نووينك خطنده ده بويله بولندى مصنف مرحوم ديركه بو فائده يى شيخمز حافظ علامه زين الدين عبد الرحيم عراقى ابقاه الله تعالى واحسن اليه بو وجهله بزه افاده ايلدى صنعانى ديمك صنعاء شامه منسوب ديمكدر صنعاء يمنه منسوب دكلدر صنعاء شامده ويمنده برشهرك آديدر (فائده) جناب حقك (واذا الوحوش حشرت) قول شريفنده كى حشرت جمعت معناسنه دركه

روز قيامت اولوب وحوشلر جمع اولديغى وقتده هر نفس عملدن حاضر ايتديكنى كورر بيلور ديمكدر وجناب حقك شو قول شريفنده (وما من دابة فى الارض ولا طائر يطير بجناحيه الا امم امثالكم ما فرطنا فى الكتاب من شئ ثم الى ربهم يحشرون) يعنى روى زمينده كزر بر حيوان يوقدر وهواده قناديله پرواز ايدر برقوش يوقدر الا جمله سى سزك كبى احوالى محفوظ وارزاقى مقدره امتلردر لوح محفوظده بو عالمده جارى اولانك اوزرينه برشئ افراط ايلمدك يعنى جمله سنك خير وشر عمللرى يازيلودركه بو امتلرك جمله سى ربلرى ديوانينه جمع اولور ديو بيورمشدر وحوش وطيور وبهايمك حشر اولمسنده علما اختلاف ايتديلر عكرمه رحمة الله عليه انلرك حشر اولملرى هلاك اولملريدر ديدى ابى بن كعب ديركه حشرات حيوانات بر برينه قارشمقدر ابن عباس هر نسنه نك حشرى موتيدر جن وانسدن غيريلر وجن وانس قيامته كلورلر جمهور ديركه جميع ذى روح حشر وبعث اولنور حتى سنكلر بيله بر برندن قصاص اولنوب حق آلنوركه بوينوزسز قيون ايچون بوينوزلى قيوندن قصاص اولنور بعده حق سبحانه وتعالى (كونى ترابا) يعنى انلره طپراق اولك ديو فرمان ايدر بو امر قتنده كافرلر نه اوليدى بزده طپراق اوليدق ديو تمنى ايدرلر بونك بيانى جناب حقك كافرلردن حكايه (ويقول الكافر ياليتنى كنت ترابا) بيورديغى قول شريفيدر ابو هريره وعمرو بن عاص وعبد الله ابن عمر وابن عباسك بر روايتنده وحسن بصرى وغيريلر بويله ديديلر رضى الله عنهم مصنف مرحوم ديركه بعض تفاسيرده كوردم بو مقامده ذكر اولنان كافر ايله مراد ابليس عليه اللعنه در بيانى بويله دركه ابليس عليه اللعنه مقدما حضرت آدم عليه السلامى سن طپراقدن خلق اولندك ديو تعييب ايدوب كندوينى آتشدن خلق اولنديغى ايچون افتخار ايتمشيدى يوم قيامتده ثواب وراحتدن ورحمتدن حضرت آدمه ومؤمن اولان اولادلرينه اولانى وشدت عذابدن كندويه اولانى كوردكده ناچار تمنى ايليه كه بهايم ووحوش وطيور كبى كنديده تراب اوله ابو هريره رضى الله تعالى عنه ديركه اول وقت طپراق كافره بنم مثللى اولسكده سنده كرامت يوقدر ديوب اول طپراق كفارك يوزينه صاچيلوركه جناب حقك (وجوه يومئذ عليها غبرة ترهقها قترة) قول شريفى بونى بياندر كافرلرك يوزى روز قيامتده توزلى وظلمتلى وسياه اولور ديمكدر بعضيلر ديركه آيت كريمه ده ذكر اولنان قتره غباردن جو سمايه قالقان توزدر غبره يرده قلان توزدر ابن زيد بويله ديمشدر برجماعت رافع بن خديج رضى الله تعالى عنهك حديثندن روايت ايتديلركه راوى ايدر برسفرده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايله ايدك بزدن بردوه قاچدى برشخص اول دوه يى اوق ايله اوردى حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (ان لهذه البهائم اوابد كاوابد الوحش فما غلبكم منها فاصنعوا به هكذا) يعنى شو بهايملرك وحشى خشونتى كبى بدخويلرى واردر بونلردن سزه غلبه ايدر اولورسه اكا بويله ايدك ديو اجازت بيورمشلر محل استشهاد وحش لفظنك حديث شريفده ذكر اولنمسيدر (تتمة اخرى) شيخ قطب الدين عسقلانى ديركه والده م ام محمد آمنه دن حفظ ايتديكم دعالردندر ووالده م التى يوز اللى التى سنه سنده وفات ايلمشدر شو دعا كه اعدادن وشرندن خوف اولنان هر نسنه دن حفظه انفعدر كه (اللهم بتلالؤ نور بهاء حجب عرشك من اعدائى احتجبت وبسطوة الجبروت ممن يكيدنى استترت وبطول حول شديد قوتك من كل سلطان تحصنت وبديوم قيوم دوام ابديتك من كل شيطان استعذت وبمكنون السر من سر سرك من كل هم وغم تخلصت ياحامل العرش عن حملة العرش ياشديد البطش ياحابس الوحش احبس عنى من ظلمنى واغلب من غلبنى كتب الله لاغلبن انا ورسلى ان الله قوى عزيز) انتهى مصنف مرحوم ديركه اول خاتونك بو دعاده ياحابس الوحش قولنك معناسنى فكر ايتدم درونمه كلديكه اول خاتون بو قوليله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك حديبيه قصه سنده حبسها حابس الفيل قول شريفنى مراد ايلمش كه

بو قصهٔ مشهوره که ابرهه فیل ایله کعبه‌یی هدمه کلمشیدی فیل بخشنده سبقت ایلدی وینه شیخ قطب الدین دیرکه پدریمك دعاسندن حفظ ایتدیکم دعالردندر شو دعاکه بو دعا اعدانك دفع ومنعنه نافع اولان دعادندر (اللهم انی اسئلك بسر الذات و بذات السر هو انت لا اله الا انت احتجبت بنور الله و بنور عرش الله و بكل اسم الله من عدوی وعدو الله ومن شر کل خلق الله بمائة الف الف مرة لا حول ولا قوة الا بالله ختمت علی نفسی ودینی واهلی ومالی وولدی وجمیع ما اعطانی ربی بخاتم الله القدوس المنیع الذی ختم به علی اقطار السموات والارض حسبنا الله ونعم الوکیل حسبنا الله ونعم الوکیل حسبنا الله ونعم الوکیل وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم) وینه اعدانك شرینی دفع ومنعده وهر برسلطان وشیطانك وریجی وحشیلرك و هوامك شرینی دفع ومنعده مجرب اولاندندر که کون طوغرکن یدی کره شونی اوقیه (اشرق نور الله وظهر کلام الله وثبت امر الله ونفذ حکم الله استعنت بالله توکلت علی الله ماشاء الله لا حول ولا قوة الا بالله تحصنت بخفی لطف الله وبلطیف صنع الله وبجمیل ستر الله و بعظیم ذکر الله وبقدرة سلطان الله دخلت فی کنف الله واستجرت برسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برأت من حولی وقوتی واستعنت بحول الله وقوته اللهم استرنی فی نفسی ودینی واهلی ومالی وولدی بسترك الذی سترت به ذاتك فلا عین تراك ولاید تصل الیك یارب العالمین اجبنی عن القوم الظالمین بقدرتك یاقوی یامتین وصلی الله علی سیدنا محمد خاتم النبیین وعلی آله وصحبه اجمعین وسلم تسلیما کثیرا الی یوم الدین الحمد لله رب العالمین)

﴿ودع﴾ مفردی ودعه‌در ودریا ایچنده برحیواندرکه دریا انی طشره آتسه برآق بونجق اولور خوب اونی واردر وطاش کبی برکشور اکا قاطر بونجغی وتازی بونجغی دیرلر دلینوب اندن قلاده‌لر یاپیلور که عورتلر وصبیانلر انکله زینت ایدرلر ودالنده فتح ایله وسکونله اوقونمق جائزدر نتکیم شاعر ایتدی ✿ان الرواة بلافهم لما حفظوا ✿ مثل الجمال علیها یحمل الودع ✿ یعنی برکلامی فهم ایتمکسزین روایت ایدنلر حفظ ایتدکلرنده شول دوه‌لر کبیدرکه اوزرلرنده ودع تعبیر اولنان بونجقلر وارایدی ✿لا الودع ینفعه حمل الجمال له ✿ولا الجمال بحمل الودع تنتفع ✿ یعنی اول دوه‌لرك اول بونجقلری کتورمسی نه بونجقلره نفع ویرر ونه اول بونجقلری کتورمك دوه‌لره نفع ویرر یعنی روایت ایدوب حفظ ایدنجه عملده ایتمکله نفع دار اوله عمل ایتمینجه بومضمونده اولور وبو حیوانك اسمی ودعه‌دن مشتق درکه ترك ایتدم دیمکدر زیرا دریاده کندینی ترك ایده یور که اول ودع اوله یور دالك حرکه‌سیله واکر دالك سکونیله ودع اولسه مصدریله تسمیه قبیلندن اولان اسملردن اولور

﴿ورد﴾ ارسلانك آدیدر ارسلانه ورد دینلدیکی ارسلانك اونی قوقولنجق وردك رنکنه بکزدیکی ایچوندر واول اونده اولان آته دخی ورده دیرلر که اول طوری ایله اشقر بیننده اولان رنکدر مؤنثی ورده وجمعی ورد کلور واوك ضمیله جون ایله جون کبی در وجون بیاض وسیاه اولان نسنه‌لره اطلاق اولنور اضداددندر واحادیث موضوعه دندر ابن عدینك وغیریلرك حسن بن علی بن زکریا بن صالح العدوی البصری الملقب بالذئب ترجمه سنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتدکلری شو حدیث که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمش اوله که (لیلة اسری بی الی السماء سقط من عرقی الی الارض فنبت منه الورد فمن اراد ان یشم رایحتی فلیشم الورد) یعنی معراجه کتدیکم کیجه یره ترم دوشدی کول اندن بتدی هرکیم که بنم رایحه‌می قوقولمق مراد ایلیه کول قوقولسك

﴿وردانی﴾ برقوشدر که قومری ایله کوکرجنك چفتلشمسندن متولد اولور برغریب وظریف قوشدر جاحظ بویله دیدی

﴿ورشان﴾ قری دیمکله معروف اولان قوشدر عربده برآدی ساق حر اولمغله سین بخشنده دخی مرور ایلدی جمعی وراشین کلور سرحانك جمعی سراحین کلدیکی کبی ودخی واوك کسریله

ورشان دینمکله جمع قلنور کروان طائر معروفك جمعی اولدیغی کبی وارکك قومری یه ورشان دینور و بعضیلر دیرکه ورشان برقوشدر اوکیك ایله کوکرجنك چفتلشمسندن تولد ایدر و بعضیلر بوقوشه ورشین دیدیلر نتکم ورشان حقنده ابن عنین برلغز سویلرکه ✿یا عالما القریض انی ✿اعجزنی للقریض کشف ✿ ای شعرك معناسنه عالم اولان ذات شوشعرك معناسی کشف بنی عاجز ایتدی ✿ فخبرونی عن اسم طیر ✿ النصف حرفان والنصف حرف ✿ شول قوشك اسمندن بکا خبر ویریکز که برنصفی ایکی حرف اوبرنصفی برحرف ایدی بوکونه تعبیر ایله ورشانی لغز ایلش که نصفی اولی واو ایله را ایکی حرفدر نصف ثانیسنده الف نون مزیدتان حذف اولنوب کیدنجه برشین قالمغله نصف ثانیسی برحرف اولور یاخود قری مراد اوله که نصفی امر معناسنه قِ اوله ایکی حرف ایله ونصف ثانیسی ینه امر معناسنه را اوله یالکز برحرفدر و ورشانك کنیتی ابو الاخضر وابو عمر وابو یاحدر و قری برقاچ کونه اولور برنوعنه نوبی دینور که سیاه اولور آکثر بلاد حجازده بولنور وبونده اولان قریلرك صوتی سائرندن حزیندر مزاجی حجاز یلره نسبتله بارد ورطبدر وبونده اولنلرك نغمه وآوازیله حجازده اولنلرك آوازلری مابینی آلات ملاهی میانده عود دیدکلری سازك آوازینك فرقی کبیدر وقری یاورو سنه میل وشفقت ایله وصف اولنور حتی یاوروسنی آوجینك یدنده کورسه کاه اولور که کندی کندینی هلاك ایدر عطا ایتدی قری نغمه سنده ✿ لدوا للموت وابنوا للخراب ✿ یعنی طوغرك که عاقبتی موتدر بنا ایلك عاقبتی خرابدر دیو چاغرر بولام مجاز طریقیله لام عاقبتدر و بومعناده شاعر دیرکه ✿ له ملك ینادی کل یوم ✿ لدوا للموت وابنوا للخراب ✿ یعنی جناب حقك برملکی وارکه هرکون ندا ایدر طغورك عاقبتی موتدر وبنا ایلك عاقبتی خرابدر دیو امام قشیری رساله سنده کرامات اولیا بابنده حکایه ایدرکه اولیاء کرامدن عتبة الغلام نام ولی برمحلده اوتوررکن قری یه ندا ایدوب اکرسن جناب حقه مطیع ایسك بری کل ودستمك اوزرینه اوتور دیوسویلردی قری کلوب النه قونردی و قرینك (حکم شرعیسی) اکل اولنمسی حلال اولمقدر زیرا طیباتدندر (لامثال) قری یه متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه‌سی ضرب مثلده (بعلة الورشان یأکل تمر المشان) یعنی قری بهانه‌سیله خرما اغاجنه چیقوب خرمایر دیرلر تمری مشانه اضافتله دیوب رطب لفظنی مشانه اضافتله دیمزلر وتمر مشان خرمانك ایوسنه دیرلر وبو مثلك سببی برقوم کوله‌لرینی تازه خرمالر بیه بکلمکه قویدیلر غلاملر خرمادن اکل ایدرلردی ایتدیکی قباحتله عتاب اولندقده خرمایی قری یدی دیو دفع ایتمك استرلردی و بومثل شول کیمسه حقنده ضرب اولنورکه برنسنه اظهار ایده ده غیری شیء مراد ایلیه (تتمه) مشهور اولان قرادن ورش حضرتلریکه نام شریفی عثمان بن سعد ابو سعید المصری المقری درقصه بویلی سمیز واشقر آله کوزلی زیاده بیاض ایدی قراءتده آوازی خوب ذات شریف ایدی بوسببدن شیخی نافع حضرتلری اکا ورشان دیو لقب قویدی اوقو یا ورشان وشوایشی اشله یا ورشان دیو سویلردی وحضرت ورش بولقبی کندویه کریه کورمزدی وعجب ایدوب استادم بکا بونکله تسمیه ایلدی دیردیکه بولقب علمنك اوزرینه غلبه ایدوب بونکله مشهور اولدی بعده اسمك بعضیسی حذف وترخیم اولنوب ورش دینلدی ورش رحمه الله دیرکه نافع حضرتلرندن اوقویم دیو مصردن کتدم وقتاکه مدینه‌یه واصل اولدم کوردمکه کثرت طلبه‌دن براحد قرآنه طاقت کتوره مزو کندی دخی برآدمی اوتوز آیتدن زیاده اوقوتمز ورش دیرکه اصحاب نافعدن برینی وسیله ایدوب نافعك مجلسنه کتدم اول وسیله اولان دیدیکه بوکیمسه مخصوص سزدن اوقومق قصدیله مصردن کلمش تجارت وآخر حاجت ایچون کلمامش نه بیوررسن نافع اکا دیدیکه اولاد مهاجرین وانصاردن ملاقات ایتدیککی کوردك یعنی جمعیت وار وقت یوق دیو بیوردیلر اول کشی نیاز ایدرمکه بروقت تعیین بیوره سز دیدی نافع ایتدی ممکن

اولورمیکه بو مسجدده کیجه‌لیه‌م بن بلی دیوب مسجدده کیجه‌لدم وقتاکه فجر اولدی نافع تشریف
بیوردی وغریب نه‌اشلدی دیدی بن ایتدم رحمك الله اول غریب بنم بیوردیکه اوقو بن اوقودم
حال بوکه قراءتله صوتم خوب ایدی سورهٔ فرقانه باشلدم صوتم مسجدی طولدردی چونکه اوتوز
آیت باشنه واردم اسکت دیو اشارت بیوردی سکوت ایتدم حلقه‌دن برجوان قالقوب یا استاد الخیر
بزمدینه ده سنك ایله یز بوسندن اوقومغه هجرت ایدوب کلمش نوبتمدن اون آیت بوکه هبه
ایلدم یکرمی آیته بن قصر ایدرم دیدی خواجه دخی اوقو دیدی اوقودم بعده برآخر جوان دخی
قالقوب او برینك دیدیکی کبی سویلدی اون آیت دخی اوقودم وقراءت ایدنلردن براحد قالمینجه‌دك
اوتوردم تکرار بکا اوقو دیدی اللی آیت دخی اوقودم تا که مدینه‌دن چقمدن حضورنده برقاچ ختملر
اوقودم ورش حضرتلری مصرده یوز طقسان یدی سنه سنده وفات ایلمشدر رحمة الله علیه
(قرینك خواص اجزاسی) کوزه قاندن عارض اولان نقطه‌لردن ایچون کوزه اوراد قده
قان طوبلنمه سیچون قرینك قانی طمله داسه قانی طاغیده وکبوترقانی دخی بوخاصیتی ایشلرهرمس
حکیم دیرکه برکیمسه دائم قری یمورطه‌سنی اکل ایلسه جماعی زیاده اوله مقوی ایمش وعشقی مورث
اوله (تعبیر رؤیا) منامده قری کورمك کندویه اهانت اولنان رجل غریبه دلالت ایدر واخباره
وایلچی‌یه دلالت ایدر زیرا قری حضرت نوح علیه السلامه سفینه‌ده ایکن دنیاده صویك چکلدیکنی
خبرویرمشیدی و بعضیلر دیرکه رؤیاده قری کورمك صادقهٔ عورتدر والله اعلم ❊ ورقا ❊ شول
کوکرجندرکه لونی یشیله مائل اوله وورقه شول لوندرکه انده سواده مائل بیاض اوله بوسببدن
کوکه اورق ومدینه‌یه ورقا دیدیلر لونلری ذکر اولنان وجه اوزره اولدیغندن واورقك جمعی ورق
کلور مثلا احمرك جمعی حمر کلدیکی کبی صحیحینده وغیریده ابوهریره رضی الله تعالی عنهك
حدیثندن منقولدرکه راوی ایدر بنی فزاره قبیله سندن برشخص رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمه کلوب خاتونم برحبشی ولد طوغوردی دیدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
اکا خطاب ایدوب (هل لك ابل) یعنی سنك دوه‌لك وارمی دیدی اول شخص ایتدی بلی بیوردیکه
(فالونها) یعنی اول دوه‌لرك لونی نه شکل ایدی دیدی اول کیمسه قرمزی ایدی دیدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم (فهل فیها من اورق) یعنی اول دوه‌لرده بر بوزاوق وارمی ایدی دیدی اول دخی بلی
انلرده بوزاوق وار ایدی دینجه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (عسی ان یکون
قد نزعه عرق هوذلك) اومواورکه طمر چکمك کرك ولدده‌کی حبشیلك اودردیدی (امام سهیلی
سوادبن قاربك قصه سنده دیرکه سودابنت زهرة بن کلابك خبری دخی بوبابدندر و بونك نظیری درکه
زمان جاهلیتده سودابنت زهره برقز طوغوزدقده باباسی انده حبشیلك کوروب قزی دفن ایله امر
ایلدی زیرا جاهلیتده قزلزندن اول صفاتده اولنلری صاغ دفن ایدرلردی اول قزجغزی حجون
نام مکانه کوندردیکه انده دفن اولنه وقتاکه برشخص برقیو اشوب دفن ایتمك مراد ایلدکده هاتفدن
برندا ایشتدیکه قزی دفن ایتمه بریه‌یه قیو ویردیو سویلر درت یکا بقوب برشیء کورمدی تکرار دفنه
عودت ایتدکده ینه هاتفدن ندا ایشیدوب ناچار قزك پدرینه کتدی وایشتدیکنی خبرویردی اول
دخی بونده برحال اولمق کرك دیوب قزی دفن ایتمیوب ترك ایلدیکه عاقبت اول قز قریشك کاهنه‌سی
اولوب غائبدن خبرویردی برکون قبیله سنه دیدیکه یابنی زهره سزده برنذیره یعنی سزی قورقودیجی
خاتون واردر برقور قودیجی ذات طوغرر قزلریکزی بکا عرض ایلك باقه‌یم دیدی جمله سنی
عرض ایتدیلر هر برینی کوردکجه بودکل صکره کلور دیدی تا که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلمك والده‌سی امنه بنت وهب عرض اولندی نذیره بودر یقینده سزی قورخودیجی برنذیر

طغورر دیدیکه بو برحکایهٔ طویله در زبیر ابن بکار بوندن برمقدارینی نقل ایلمشدر (امام غزالی
احیاء علوم آدلو کتابنده دیرکه ابو الحسن نوری برکروه فضلا ایله بردعوتده ایدی علمده برمسئله
میانلرنده جاری اولدی وابو الحسن مراقبه وسکوت ایدوب طورردی بعده باشنی قالدیروب انلره
شو شعری انشاد ایلدیکه ❊ رب ورقاء هتوف فی الضحی ❊ ذات شجو هتفت فی فنن ❊ یعنی غم
وغصه صاحبی چوق کوکرجنلر وارکه قوشلق وقتنده نهال اوزره فریاد ایدر فنن اغاج دالی
معناسنه‌در ❊ ذکرت الفا وجدنا صالحا ❊ فبکت حزنا فهاجت حزنی ❊ اول کوکرجنلر یارغارنی ذکر
ایدوب حزنندن اغلرکه حزنلری حرکت ایلمش ❊ فبکائی ربما ارقها ❊ وبکاؤها ربما ارقنی ❊ ایمدی
کاه بنم بکام اکا رقت ویرر کاه انك بکاسی بکا رقت ویرر مراد محبوبه‌سی اولسه‌ده اولور ❊ ولقد تشکو فما
افهمها ❊ ولقد اشکو فما تفهمنی ❊ وتحقیق اول شکوی ایدر بن فهم ایده‌مم بن شکوی ایدرم اول دخی
بندن فهم ایتمز ❊ غیرانی بالجوی اعرفها ❊ وهی ایضا بالجوی تعرفنی ❊ انجق بو قدر وارکه عشق
ایله بن انی بیلورم اول دخی عشق ایله بنی بیلور امام غزالی دیرکه اول جماعتدن براحد قالمیوب جمله
وجد ونشاطه کلدیلر حال بوکه بحث ایتدکلری علمه قدر حق ایسه‌ده اندن کندیلره بو قدر وجد
ونشاط حاصل اولمامشیدی رئیس ابو علی الحسین بن سینا کندینی ورقایه تشبیه ایدوب
شعرنده دیرکه ❊ هبطت الیك من المحل الارفع ❊ ورقاء ذات تعزز وتمنع ❊ ای معشوقم یوجه محلدن
سکا نزول ایلدم حالا که سن ال ایریشمیوب عزیز اولمش کوکرجن ایدك ❊ محجوبة عن کل مقلة عارف ❊
وهی التی سفرت ولم تتبرقع ❊ هر عارفك کوشهٔ چشمندن مستور اولدیغك حالده نزول ایلدم واول
محبوبه‌م شول ذاتدرکه کندویه عزیمت ایتدیکمده اورتنمز و بورکلنمزدی ❊ وصلت علی کره الیك
وربما ❊ کرهت فراقك وهی ذات تفجع ❊ سندن رضاسز سکا وصلت ایلدم وچوق کره فراقکی
ناشایسته کورورم نیجه وصلت ایتیم اول محبوبم انجد یجیدرکه فراقنه قاتلا نمز شاعر بو ابیاتلرده
غایبدن خطابه وخطابدن غایبه التفات ایلمش ❊ انفت وما الفت فلما واصلت ❊ النت مجاورة الخراب
البلقع ❊ اول معشوقه اجتناب ایدوب الفت ایلمدی چونکه وصلت بولنجه خالی وخرابیره مجاورته
الفت ایلدی ❊ واظنها نسیت عهودا بالحمی ❊ ومنازلا بفراقها لم تقنع ❊ ظن ایدرمکه اول محبوبم
کندینك حفظ وحمایه اولنمسیله عهد ومیثاقلری ومحبت مرتبه‌سنی اونوتدیکه نفسم دخی آیرلمسیله
قناعت ایدوب طورمز ❊ حتی اذا اتصلت بهاء هبوطها ❊ معمیم مرکزها بذات الاجرع ❊ تا که
عشق شربتن نوش ایدن ذات ایله محبوبه هبوط هاسنی محبوبك مرکزی میمی ایله متصل
ایتدیکمده که محبوبه‌مك یوردینه واردیغمده ❊ علقت بهاء یاء النقیل فاصبحت ❊ بین المعالم والطلول
الخشع ❊ نقیل یاسنی اکا تعلیق ایدرمکه یوللرده وخراب یرلرده صباحلریعنی انی آلوب فرار ایدرم
دیمش نقیل یولدر طریق معناسنه وکندیده مداومت اولان سیره ده نقیل دینور مراد بومعنادر
❊ تبکی وقد نسیت عهودا بالحمی ❊ بمدامع تهمی ولا تتهمع ❊ اول محبوبه انده الفتی سببیله عهدلری
اونوتدیغندن آغلرلرکه کوزی یاشی ینه کوزنده محو اولوب وسیلان دخی ایتمز ❊ حتی اذا قرب المسیر
الی الحمی ❊ ودنی الرحیل الی الفناء الاوسع ❊ اول محبوبه بو وجهله آغلرتا که مسیر بزم خانه مزه یقین
اولوب سیریمز بربیوك صحرایه قریب اولنجه‌یه دك ❊ وغدت تغرد فوق ذروة شاهق
❊ والعلم یرفع کل من لم یرفع ❊ واول محبوبه یوجه طاغك باشنه چیقوب انده نغمه و فریاد
ایدر پس بونك امثالی هر رفعت صاحبی اولمیان کیمسه‌یی علم رفیع و یوجه ایدر ❊ فهبوطها ان کان
ضربة لازم ❊ لتکون سامعة لما لا تسمع ❊ واول محبوبه‌یی اول یوجه یردن ایندرمکه برضربه
لازمدرکه اول محبوبه خشونت ایدوب ایشتمدیکی کلامی ایشیدر اوله ❊ فلای شیء
اهبطت من شاهق ❊ شاء الی قعر الحضیض الاوضع ❊ اول محبوبه نه سبب ایله یوجه یردن زیاده الچغه

کلمنك نهایتنه ایندرلدی ❊ اذ کان اهبطها الاله لحکمة ❊ طویت عن الفطن الادیب الاورع ❊
زیرا جناب حق انی حکمتیله ایندردیکه زیرا اول حکمت ذکی ادیب اروع اولان ذاتدن ممنوع
ومستور اولدی ❊ لو عاقها الشرك الکثیف و صد ها ❊ قبض عن الاوج الفسیح الارفع ❊
اول محبوبه یی شرك کثیف یعنی ایاق باغی دینلن ایب انی منع ایده ایدی اول انی یوجه و واسع یردن
منع وقبض ایلردی ❊ فکانها برق تألف فی الحما ❊ ثم انطوی فکانه لم یلمع ❊ اول محبوبه بویله
پرجفا ایسه ده کویا برشمشکدر خانه ده پارلیوب شعله ویرر بعده دوریلوب ایچروکتد کده کویا
پارلمز بو شعری سویلیان مزبورا بو علی بن سینا عصرینك نادری و دهرنك علامه سی ایدی
وفلاسفهٔ مسلمینك بری بودر که علم منطقی لغت یونانیه دن عربیه یه نقل ایتدیلر وعلم طبده نظم ونثر
بیشمار وصایاسی واردر وعلم طبده کندویه نسبت اولنان کلاملردندر شوشعری ❊ اسمع بنی وصیتی
واعمل بها ❊ فالطب معقود بنص کلامی ❊ ای اوغل وصیتی دکله ووصیتم ایله عمل ایله که زیرا علم
طب تصریح کلاممده معقوددر ❊ لاتشر بن عقیب اکل عاجلا ❊ فتقود نفسك للاذی بزمام ❊ طعامك
عقبنده عجله صوایچمه زیرا بویله صوایچمك نفسکی زمام ایله مرضه یدوب کتورر واجعل طعامك
کل یوم مرة ❊ واحذر طعاما قبل هضم طعام ❊ طعامی هر کون برکره ایله وبرطعام هضم اولمدن بربنی
دخی یمکدن حذر ایله ❊ واقلل نکاحك ما استطعت فانه ❊ ماء الحیوة یصب فی الارحام ❊ قادر اولدیغك
قدر جماعی آزایده کور زیرا خاتونلرك رحمنه دوکلان ماء حیاتدر (وینه شو بیتلرده ابو علی بن سینایه
منسوبدر ❊ لقد طفت فی تلك المعالم کلها ❊ وسرحت طرفی بین تلك المعالم ❊ یعنی بو عالمك
جمله سنی کزوب طولاشدم واول عالملر بیننده ایکی کوزم یایندردم یعنی کورمدیکم ایش قالمدی
❊ فلم ارالا واضعا کف حائر ❊ علی ذقن اوقارعا سن نادم ❊ بو عالمده حیرت الینی چکه سنه قویاندن
غیری یاخود کچن عمرینه تأسف ایدندن غیری کیمسه کورمدم ظاهرا دنیا حیرت اویدر وعبادت
ایدن نیچون عبادتی چوق ایتمهمشم دیرو قباحت ایله عمرن کچورن نیچون بویله ایتمشم دیر شیخ کمال
الدین ابن یونس دیرکه ابو علی بن سینایه کندی اوغلی برنسنه دن ایچون غضب ایدوب بغلمشیدی
دورتیوز یکرمی سکزسنه سنده سجنده وفات ایلدی رحمة الله تعالی علیه والله اعلم ❊ ورل ❊
کلر مثالنده برجانوردر انجق کلردن بیوکدر جمعی اورال و ورال ومؤنثی ورله در ابن سیده بویله
دیدی قزوینی دیرکه ورل کرتن کله دن وسام ابرصدن بیوك سریع السیر خفیف الحرکه اوزون
قویرقلی برحیواندر عبد اللطیف بغدادی دیرکه ورل و کلر و شحمة الارض وحرباء دیدکاری
بیوك کلر وکرتن کله جمله سی خلقتده بربرینه بکزر جانورلردر ورل دیدکاری حرزون دیدکاری
جانوردر که حاجنده مرور ایتدی وحیوانلر ایچنده بوندن زیاده جماع ایدر یوقدر وبونکله کلرك
میاننده عداوت واردر ورل کلره غلبه ایدوب قتل ایدر لکن اکل ایتمز نتکم یلانه ده بویله ایتدیکی
کبی وکندویه بریووه یاپمز وبرطاش اراسی اشمز همان کلری یوواسندن چیقرر وکلره مستولی اولور نه قدر
ورلك طرنقلری کلرك طرنقلرندن بیوك وقوی ایسه ده یوواسنی اشه مز زیرا کسندینك ظلمی
کندینی یووه اشمکدن منع ایدر پس بو سببدن ظلمده ورل ایله ضرب مثل اولنور ورلك ظلمی حقنده
کفایت ایدرکه ورل یلاندن یوواسنی زور ایله آلوب ویلانی یوتار وکاه اولورکه ورل قتل اولنسه
قارنده بیوك یلان بولنور ویلانی یوتدقده یلانك باشنی ازمدکجه یوتمز وورل کلر ایله ده دوکوشر
دیرلر جاحظ رحمه الله حرزون دیدکاری کلر ورلك غیری برجنس کلردر دیوب حرزونی وصف
ایلدیکه برجانوردر مصر ناحیه سنده اولور الوان کثیره ایله منقشدر انسان الی کبی الی وبارمقلری
واردر یلانلره غلبه ایدر وطوتوب سرعتله اکل ایدر ویووا سندن چیقروب کندی ساکن
اولور اظلم ظالم برحیواندر (فائده) اهل لغت دیرکه راء لام ایله ملاقات ایتمز انجق درت موضعده

ملاقات ایدر بری ورل کلمه سیدرکه ذکر اولنان حیواندر ایکنجی ارل کلمه سیدرکه برطاغك آدیدر
اوچنجی غرل کلمه سیدرکه سنت محلنده صیدن کسیلان دریدر دردنجی جرل لفظیدرکه
طاشدن برنوعدر (ورلك حکم شرعیسی یلان بردیو مقدما ذکر اولندیغنك مقتضاسنجه ورلی اکل
حرام اولمقدر سابقلرك کلامندن ظاهر اولانده بودر امام رافعی ترجیح ایلدیکه بوخصوصده طبع
سلیمك استطابت وعدم استطابتنه رجوع اولنور یعنی طبع سلیم ورلی طیباتدن تعداد
ایدرسه اکل اولنه والافلا ابن عبد البر تمهیدنده دیرکه عبد الرزاق دیرکه سعید بن المسیب اولادندن
بررجل بکا خبرویردی اول دخی دیرکه بکاده یحیی بن سعید خبرویروب دیرکه راوی ایدر سعید بن
مسیبك مجلسنده ایدم برشخص کلوب ورلدن سؤال ایلدی بیوردیکه انی اکلده بأس یوقدر
سزکله بیله اندن برمقدار وار ایسه بزده تناول ایتدیرك دیدی عبد الرزاق دیرکه ذکر اولنان ورل کلره
بکزر برحیواندر وینه عبد الرزاقك رفع التموبه فیمایرد علی التنبیه نام کتابنده ذکر ایتدیکی
کلامك حاصلی ورل تمساحك یاوروسی اولمقدر وسویلرکه تمساح بالغی قوروده یمرطلر یاورو
چقدقده بعضیسی دریایه ایرز وبعضیسی قوروده قالور و دریایه واران تمساح اولور قوروده
قلان ورل دیدکاری کلر اولور بوکه کوره حلال اولمسنده ایکی وجه اولور تمساحده ایکی وجه
اولدیغی کبی انتهی مصنف دیرکه شو کلامکه مرقوم سویلدی صحیح اولدیغنی اعتقاد ایتمم زیرا
ورل تمساح اسلوبنده دکلدر زیرا ورلك دریسی یومشاقلقده تمساحك دریسنه مخالفدر که انك
دریسی صلابتلیدر وبردخی اگر ورل تمساحدن اولسه بیوکلکی اندن آلوردی تاکه ورل جثه ده
تمساح قدر اولوردی حالبوکه ورل بریجق ذراع یاخود ایکی ذراعدن زیاده اولمز تمساح ایسه اون ذراع
ودخی زیاده یه بالغ اولور (تنبیه مهم) معلوم اولسونکه بوکتابده نیجه حیوانات سبقت ایتدیکه اصحاب
انك حل وحرمتنه تعرض ایتمدیلر مثلا بلنصی دیدکاری قوش کبی که بابباده مرور ایلدی ودیل
دیدکاری کلنجکه بکزر حیوان کبی وقرعبان دیدکاری یاصسی بوجك ویرنجی جانوردن قرز دیدکاری
جانور وقنفسه دیدکاری بوجك کبی که بونلر ایچون حل وحرمت بیان ایتمدیلر انجق بوقدر
وارکه انلر برالای قواعد کلیهٔ عامه وقواعد خاصه قودیلر انواع حیواناتی حصرك طمعندن مأیوس
اولدقلری ایچون قواعد خاصه لرندندرکه یرتجی جانوردن هر برآزو صاحبنی وقوشدن هر برمخلب
صاحبنی ونجاسات وخبائث اولان شیلر ایله تعیش ایدنلرك هر برنی وقتلندن حدیث ایله نهی
اولنانلری وقتلیله امر اولنانلری یاخود مأکول اللحم ایله غیر مأکول لحمدن تولد ایدنلری وهر برصوقچی
حیوانلری وجمله حشراتی حرام قلدیلر انجق کلری وعرب طوشانی وکرپی یی وکلنجکی ودلدل
دیدکاری بیوك کرپی یی حرام قلدیلر وینه قواعد خاصه لرندندرکه هر برطوقلی قوشلری ودانه
دیوشررلقاط تعبیر اولنان قوشلری ولکلکدن غیری جمله صوقوشلرینی حلال قلدیلر وبو قواعددن
ورلك حرام اولمسی اخذ اولنور زیرا ورل حشرات جنسندندر وحشراتدن استثنا دخی ایتمدیلر
وحشراتدن ورلك غیریلرینده حرامدر مثلا کوسنبك کبی وسنك کبی وفارة البیش وفارة الابل
دیدکاری فاره لر کبی جمله سی حرامدر وبو فاره لر فاره بحثنده مرور ایلدی وورلی اکلك حرام اولمسنه
جاحظك وغیرینك شو کلامیده دلالت ایدرکه ورل یلانلره غلبه ایدر وسرعتله یلانی اکل ایدر
ویووه سندن چیقاروب ظلما ساکن اولور اظلم ظالمدر وورلك طرنقلری کلرك طرنغندن قویدر انجق
ورل یلانی یوواسندن چیقاروب ساکن اولور طرنغندن خوف ایتدیکندن یوا سنی اشمز دیدیلر
پس بوندن صکره فقهانك بالاده قتلیله امر اولنان حیوانك حرمتی کندیده حاصل برمعنی ایچوندر
مثلا فواسق خمسه کبی فواسق خمسه قارغه وچایلق وفاره ویلان وعقربدر بونلر مطلقا قتل
اولنورو کندیده حاصل اولمیان آخر معنی ایچون قتلیله امر اولنان حیوانلر حرام دکلدر غیری سببدن

قتليله امر اولنان حيوانلردر شول اتى يننور حيوانكه چكلمش اولسه بوغازلنمسى واجب اولور
ولحمى اكل اولنور نه قدر بوغازلنمسيله امر اولنديسه ده زيرا بو امر كنديده حاصل معنى ايچون
دكلدر غيرى سببدن حاصلدر وبو معنى مثلا زانينك فاحشه‌يى كورمسيله فاحشه‌يى تذكر ايدوب
كندى كندويه عار لنمسى كبيدر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه طاوقلر ميانده جدال ايدن
خوروسلرك قتليله امر ايلدى بو امردن خروسلرك حرام اولمسى اقتضا ايتمز وكوكرجنلرى
قتل ايله امر ايلدى زيرا صاحبلرى كوكرجنلر ايله اوينايوب وخانه‌لرى سقفنه چيقوب وطاش آتمغله
قومشولرندن متأذى ايدرلر بو امر ايله اول كوكرجنلر حرام اولمق اقتضا ايتمز وفقهانك حديثده
قتليله امر اولنلر حرامدر ديدكلرى كلام ايله كندويه اكراما قتلندن نهى اولنان حيوانلرى مراد
ايدرلر نتكم خطابى ديركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم هدهده اكراما هدهدى قتلدن
نهى بيوردى زيرا هدهد بر پيغمبر عالى شانه انقياد ايتمشيدى بو وجهله هدهدى قتلدن نهى
بيوردى انجق هدهدى اكل حرامدر بونك حرمتى وكوكرجن قوشنك حلال اولمسى قائل
اولان وجهك قصه‌سنى عبادى رحمه الله خطابيدن روايت ايلدى زيرا بونك قتلندن نهى
امر خارجه مبنيدر كنديده حاصل برمعنى ايچون دكلدر وقتاكه بو قواعدلر جميع حيوانانه شامل
اولمديسه اصحاب برالاى قواعد عامه دخى ذكر ايتديلركه اول قواعد بحث ايده جكمز حيوانك
استطابت ويا استخبائيدر وبو بحثك مدارى بو قواعد اوزرينه دركيم امام رافعى استطابت
ويا استخبات وتحريم وتحليلده كندويه رجوع اولنه جق اصول وقواعد دندر وبو بحثده امام شافعى
معتمد فيه براصل عظيم روايت ايلديكه جناب حقك شو قول شريفيدر (يسئلونك ما ذا
احل لهم قل احل لكم الطيبات) يعنى يا محمد ناس سكا سؤال ايدرلركه خلقه نه شى حلال
قلندى ديو جواب سويله كه طبع سليملرك خبيث كورمدكلرى طيبات سزك ايچون حلال
قلندى بو مقامده طيبدن مراد حلال اولديغى ثابت اولنلردكلدر نه قدر طيب لفظى حلال
معناسنه وارد اولورسه‌ده زيرا طيبى حلال اولمسى ظاهر اولنلرك معناسنه حمل ايتمك آيت كريمه‌يى
افاده‌دن اخراج ايدر ائمهٔ كرام رحمهم الله الى يوم القيام بيورركه طبقات ناسه رجوع وهر قومى
كندى استطابتى واستخباثى اوزرينه تنزيل ايتمك بعيددر زيرا بو يله هر كسك رأينه حواله اولنمق
حلال وحرامده اختلاف احكامى موجب اولور وبو اختلاف شرع وضع ايدوب ناسى شرع
واحده حمل ايتمكه مخالفدر وائمه رحمهم الله تعالى عرب طائفه‌سنى اولى الامم كوردكلرندن حل
حرمتده انلرك استطابت واستخباثلرينه عمل ايتديلر زيرا عرب طائفه‌سى ابتدا مخاطب اولنلردر
پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم دخى عربيدر واستطابت واستخباثده رجوع اولندقده انجق
سكان بلاد وقرا اولان طبع مستقيمه رجوع اولنور يوخسه اهل باديه اولان جفاكارلره
رجوع اولنمز زيرا انلر اللرينه كيره‌نى بيلر برنسنه‌يى تميز ايتمزلر وطبع مستقيمك رأينده دخى حال يسار
ورفاهيت معتبر اولق شرطيله كه محتاجلردن واصحاب ضرورتدن غيرى اوله‌لر واوجوزلق
ورفاهيت حاللرى اولوب قحط وشدت وقتى اولميه بعض ائمه ديركه استطابت واستخباثده عادتلرينه
رجوع اولنان شول عربلردر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك زمان سعادتنده ايديلر
زيرا خطاب انلره اولدى لكن ظن اولنور كه هر زمانده موجود اولان عربك عادتلرينه رجوع اولنور
دينله وبو توجيهه دلالت ايدر باب عيده عصارى بحثنده ابو عاصم عباديدن سبقت ايدن كلامكه
ابو عاصم عبادى ابو طاهر زياددن حكايه ايتديكه ابو طاهر ايدر عصارى تعبير اولنان سياه
چكركه‌يى حرام اعتقاد ايدردك وحرمتيله فتوى ويرردك شول زمانه دككه استاد ابو الحسين الما
سرخسى بزه تشريف ايلدى وبو چكركه حلالدر ديدى اندن برمقدارينى باديه عربلرينه كوندردك

وانلردن بونك حل وحرمتنى سؤال ايلدك انلر بو مبارك چكركه‌در ديديلر بز عربك قولنه رجوع
ايلدك يعنى بوندن فهم اولنديكه شبهه اولنديغى نسنه‌ده هر زمان طبع سليمه رجوع اولنه كنديلره
رجوع اولنان كيمسه‌لر عادتده مختلف اولوب برطائفه طيب عد ايلسه وبرطائفه خبيث عد ايلسه
قنغيسى اكثر ايسه اكا اتباع ايده‌رز ايكى طائفه برابر اولسه‌لر ماوردى حاويده وابو الحسن عبادى
ديركه قبيلهٔ قريشه اتباع اولنور زيرا قطب عرب انلردر ونبوت انلرده اولدى اكر قريش دخى اختلاف
ايدرلرسه ياخود برنسنه ايله حكم ايتمزلرسه بحث اولنان حيوانه مشابهتده اقرب اولان حيوانك
حكمى معتبردر يعنى اول حلال ايسه اكا مشابه اولانده حلال اولور والا فلا ومشابهتده دخى يا صورتده
اولور وكاه سلامت ويا عداوتدن طبعنده مشابه اولور وكاه اتلرينك لذتنده مشابه اولور مشابهتده
برابر اولسه مشابهتك معين حكمى اولمسه ياخود اكا مشابه اولور حيوان بولنماسه بونده ايكى وجه
واردر عبادينك كلامى نهايت بولدى ماوردى حاويده اول ايكى وجه اصول اشياده شرع وارد
اولمازدن مقدم اول اشيا مباحمى ايدى ويا دكلمى ايدى ديو اصحابك اختلافلرندن نشئت ايلدى ديو
شو كلامى زياده ايلديكه اول ايكى وجهك برى اشياده اصل اباحت اوزره اولمقدرتاكه حظر
وحرمتنه شرع وارد اولنجيه دك انتهى الكلام وبو تعبير شافعى مذهبيدر ابو العباس ديركه
حالى بيلنمز برحيوان بولنسه طائفهٔ عربه عرض اولنور اكر انلر اول حيوانه لحمى اكل اولنور حيوانك
اسمنى تسميه ايدرلرسه انى اكل حلال اولور واكر حرام اولان حيوانك اسمنى تسميه ايدرلرسه حرام
اولور واكر عرب طائفه‌سيده انك اسمنى بلمزلرسه حلال وحرام اولان حيوانلردن مشابهتده اكا
قنغيسى يقين ايسه انك حكميله اعتبار اولنور امام شافعى رحمة الله عليهك كلامنده بونك اوزرينه‌در
امام رافعى ديركه بزدن مقدم اولان شريعتده برنسنه‌نك حرمتى حقنده اولان حكمى استصحاب
وانكله عملده ايكى وجه واردر بر وجه انكله عملدرتاكه برناسخ ظهور ايدنجيه‌دك ايكنجى وجهى انكله
عمل ايتميوب بلكه حل وحرمتى اقتضا ايدن آيتك ظاهريله اعتماد ايتمكدر وبو اختلاف موفق ابن
طاهرك ذكر ايتديكى اوزره بزدن اول اولنلرك شريعتى بزه‌ده شريعت اولورمى اولمازمى ديو اهل
اصولك اختلافلرينه مبنيدر كلام اصحابك سياق وسباقنه موافق اولان بزدن مقدم اولنلرك شريعتلرنده
اولان حكم استصحاب اولنمامقدر بوكه كوره حل وحرمتده بحث اولنان نسنه بوكه فرع اولماز مقدم
اولان شريعت ايله استصحاب اولنور دينلديكنه كوره‌ده اول شريعت بزم كتاب وسنتمزده
اول شى بزدن مقدم اولان شريعتده حرامدر ديو ثابت اولورسه ياخود انلردن اسلامله مشرف
اولمش وتبديله عارف ايكى شخص حرمتيله شهادت ايدرسه معمول به اولور يوخسه اهل كتابك
كلامنده اعتماد اولنماز كلام رافعيده نهايت بولدى صاحب حاوى ديركه شبهه اولنان حيوان
بلاد عربك غيريده اولسه جميع اوصاف معتبره كنديده جمع اولمش شخص قتنده اول بلاده زياده
يقين اولان بلاد عربده اولان حكمى معتبر اولور واندده ناس اختلاف ايدسه‌لر شرايعدن
اسلامه يقين اولان شرايعلرده اولان حكم معتبر اولور كه اسلامه يقين اولان شرايع نصرانيتدركه
اكر انده‌ده اختلاف ايتسه‌لر بالاده ذكر اولنان ايكى وجه اوزره معتبر اولور يعنى شرع ورود ايتمدن
اشيانك حالى نيجه ايسه اويله اولور (انتهى الكلام) مصنف مرحوم ديركه بو مقامده ايكى نسنه
اوزرينه تنبيهدن لازمدر برى بودركه بزدن مقدم اولان شريعتى استصحاب ايله ذاهب اولسق
علماء اصولدن ابن حاجبك وغيريلرك اختيار ايتدكلرى كبى بونك ايچون ايكى شرط واردر برى
بودركه اول بحث اولنان نسنه‌نك تحريم وتحليلنده ايكى شريعت اختلاف ايتميه فرضا ايكى
شريعت اختلاف ايلسه كه شريعت ابراهيم عليه الصلوة والسلامده حرام اولسه وغيرى
شريعتده حلال اولسه احتمالى واركه صكره‌كى شريعت ايله عمل ايده‌لم وشريعت اولى ايله عمل

ایتمیوب تأخیر ایتمکه ده احتمالی وار اکر شریعت ثانیه شریعت اولی بی نسخ ایتدی دیو نقل ایتمسك
واکر شریعت ثانیه نك اولکنی نسخ ایتدیکی ثابت اولسه لکن شریعت سابقه ده می حرام اولدی
یوخسه لاحقه ده می دیو بلنمسه توقف اولنور واباحهٔ اصلیه یه رجوعه ده احتمالی اولورده سابقه ده
ذکر اولنان ایکی وجه کلمك اقتضا ایدر تنبیه اولنه جق امرك ایکنجیسی بودرکه شریعت سابقه ده
خلقك تحریف وتبدیلندن مقدم تحریم وتحلیل ثابت اولمقدر اکر خلق بعد النسخ حرام ایکن
تبدیل ایدوب حلال قلدیلر ایسه یاخود حلال ایکن حرام قلدیلر ایسه اکا اعتبار یوقدر والله اعلم
(الامثال) ورله متعلق ضرب مثللردر طائفهٔ عرب ضرب مثللرنده فلان کیمسه ورلدن زیاده ظالم
وورل کبی دیلنك اوجیله سرعتی طعام یردیو ضرب مثل ایدرلر زیرا ورل دیلنك اوجیله اکل ایدر وفلان
کیمسه ورلدن زیاده قاچر وورلدن اظلم دیرلر (خواص اجزاسی) ورل قیلی برعورتك بازوسنه بغلنه
مادام بازوسنده اولدقجه اول عورت حامله اولمیه ورل لحمی و یاغی یمك عورتی سموز ایدر و بدندن
دیکن جذب ایدوب چیقارمغه لحم ورلده قوت واردر ورل دریسی احراق اولنوب کولی زیت ایله
خلط اولنوب اعضایه سورلسه اعضاده اولان فتور واویوشقلغی دفع ایدر ورل زبلی یوزه سورلسه
یوزده اولان متغیر الوانی دفع ایدر (تعبیر رؤیا) منامده ورل کورمك خسیس الهمة ذی مهابت
وقصور حجت اولان دشمنه دلالت ایدر والله اعلم ❊ وزغه ❊ فتحتینله و غین معجمه ایله
الاجه کلر دیدکلری معروف جانور جکدر که بو وسام ابرص ایکیسی برجنسدر انجق سام ابرص
کباریدر وخلق وزغه حشرا تدن اولدیغنه اتفاق ایتدیلر وزاغ واوزاغ ووزغان و بدلیتـله ازغان
جمعیدر که ابن سیده بویله حکایه ایلدی بخاری وغیریلر ام شریك رضی الله تعالی عنهادن روایت
ایلدیلر که مرقومه خاتون حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن وزغان یعنی بو الاجه کلرلری
قتل ایتمکه امر واجازت استدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمده اجازت ویردیکه وزغه نك
جمعی وزغان استعمال اولنمش صحیحنده منقولدر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
وزغه یی قتل ایله امر ایلدی ووزغه یه فویسق تعبیر ایلدی و بیوردیکه (کان ینفخ النار علی ابراهیم
علیه الصلوة والسلام) یعنی حضرت ابراهیم علیه السلامی نمرود آتشه آتدقده وزغه آتشه اوفوروب
حضرت ابراهیم اوزرینه علولندیررردی دیدی فویسق دیمك نه فاسقجقدر دیمکدر تصغیر
بیورمشلر ابوهریره رضی الله عنهك روایتندن حدیث صحیحده کلدیکه اول دانای اسرار کائنات
علیه اشرف الصلوات بیوردیکه (من قتل وزغة من اول ضربة فله کذا وکذا حسنة ومن قتلها
فی الضربة الثانیة فله کذا وکذا حسنة دون الاولی) یعنی هر کیم براورشده وزغه یی قتل ایدرسه
کندینه شوقدر ثواب واردر ایکنجی ضربه ده قتل ایدرسه اولکندن دون شوقدر ثواب واردر
بنه صحیحنده منقولدر که (ان من قتلها فی الاولی فله مائة حسنة وفی الثانیة دون ذلك وفی الثانیة
دون ذلك) یعنی برکیمسه ابتداء ضربده وزغه یی قتـل ایلسه انك ایچون یوز ثواب واردر ایکنجی
ضربه ده اندن دون اوچنجی ضربه ده قتل ایلسه اندن دون ثواب واردر ابن عباس رضی الله عنهما
دخی روایت ایلدیکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیـه وسلم بیوردیلر (اقتلوا الوزغ ولو
فی جوف الکعبة) یعنی وزغی قتل ایلك درون کعبه ده اولورسه ده وحضرت عایشه رضی الله تعالی
عنهادن منقولدر که بیت مقدس احراق اولدقده وزغه لر اوفورررلردی دیو حدیث شریف
روایت ایلدیلر وسنن ابن ماجه ده حضرت عایشه رضی الله تعـالی عنهادن منقولدر که سعادت
خانه سنده بر حربه وار ایدی بونه در نه اشلرسك بونکله دیو سؤال اولندقده وزغه قتل ایدرم زیرا
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بزه خبر ویردیکه حضرت ابراهیم علیه السلام آتشه آتلدقده

روی زمینـده اولان جمله حیوانلر آنی سیوندرمکه سعی ایتدیلر وزغه سعی ایتمیوب حضرت ابراهیم
اوزرینه آتشی اوفورردی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم وزغه یی قتل ایله امر ایلدی
پس انك ایچون بو حربه یی حفظ ایدرم دیدی تاریخ ابن بخاریده بنه حضرت عایشه رضی الله
تعالی عنهادن منقولدر بیوررلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن استماع ایلدم سویلردیکه
(من قتل وزغة محا الله عنه سبع خطیأت) یعنی برکیمسه بروزغه قتل ایلسه جناب حق انك یدی
کناهنی محو ایدر کامل نام کتابده ترجمهٔ وهبده ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن منقولدر حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردکه (من قتل وزغة فکانما قتل شیطانا) یعنی برکیمسه بروزغه
قتل ایلسه کویا شیطانی قتل ایتمش اولور حاکم کتاب فتن وملاحمده مستدر کنده عبد الرحمن
ابن عوف رضی الله عنهدن روایت ایلدیکه راوی ایدر مدینه ده برکیمسه نك بر ولدی طوغمزدی
الا طوغدقده البته حضرت پیغمبر صلی الله تعـالی علیه وسلمه کتوررر دیکه دعا ایلیه لر مجلس
رسول اللهه مروان بن حکم کتورلدکده بیوردیکه (هو الوزغ ابن الوزغ الملعون ابن الملعون)
یعنی بو کلر اوغلی کلردر ملعون اوغلی ملعوندر بعده راوی بو حدیث صحیح الاسناددر دیوب برقاج
سطر صکره محمد بن زیاددن روایت ایدر که راوی ایدر وقتا که حضرت معاویه رضی الله تعالی
عنه خلافتی اوغلی یزیده فراغت ایدوب یزیده بیعت ایلدی مروان بویله ایتمك حضرت ابی بکر
وعمر رضی الله تعالی عنهمانك سنتی ورو شیدردیوب تعرض ایتدکده عبد الرحمن ابن ابو بکر
رضی الله تعـالی عنه اکا نیچون بویله دیرسك اوغلی خلافته چکمك هرقل و قیصر رومك
روشیدردیدی مروان دخی اکا سن شول کیمسه سن سنك حقکده ❊ والذی قال لوالدیه اف لکما ❊
قول شریفی جناب حق انزال بیوروب پدر ومادریکه اذیت ایتدیکك ایچون وعیدلر ایلدی دیدی
بونلرك بو وجهله بربرینه تعریض وبد معامله لری حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهایه بالغ
اولدقده خدای متعال حقیچون اول آیت ابو بکر اوغلی عبد الرحمن حقنده نازل اولمدی
مروان مبالغه ایلمش لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم مروانك پدرینه مروان صلبنده ایکن
دخی لعنت ایلدی دیدی راوئ قصه اولان حاکم عمرو بن مرة الجهنیدن دخی روایت ایلدی
وحضرت عمروك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله صحبتی وخدمتنده دخی اولمسی واردر
بناء علی ذلك دیرکه مروانك پدری حکم بن العاص رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم
حضرتلرینك مجلس سعادتلرینه کیرمکه استیذان ایدردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
انك صوتنی بیلوب بیوردیکه (ایذنوا له علیه لعنة الله وعلی من یخرج من صلبه الا المؤمن منهم وقلیل
ماهم یشرفون فی الدنیا ویضیعون فی الاخرة ذو مکر وخدیعة یعطون فی الدنیا وماله فی الاخرة من
خلاق) یعنی اکا اذن ویرك ایچرو کلسك اللهك لعنتی انك اوزرینه اولسون وانك صلبندن چیقوب
مؤمن اولنلرك غیری یه اولسونکه انلر اکثری دنیایه میل ایدوب اخرتی ضایع ایدرلر مکر وحیله صاحبلریدر
نصیبلری دنیاده ویرلدی انك ایچون آخرتده نصیبدن نسنه یوقدر دیوب مروان حقنده و پدری
حقنده احواللر اخبار یله اظهار معجزهٔ باهره ایلدیکه باب همزه ده خلافت بحثنده مروانك خلافتنده
روشلری سبقت ایلدی وابن ظفر دیرکه مروانك پدری حکم وابو جهل اطبانك علاجی کارکیر
اولمیان داء عضال ایله سویلنورلردیکه کندیلرده شفاپذیر اولماز مرض وار ایدی بالاده حدیث
شریفـده رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلمك وزغه فویسق بیوردیغنك نظیری حرم
شریفده وغیریده قتل اولنملری لازم اولان فواسق خمسه نك نظیریدر فواسق خمسه قارغه
وچیلاق وفاره ویلان و عقربدر اصل لغتده فسق خروجه دینور بوذکر اولنان حیوانلرده معظم
حشرانك وغیرینك طبیعتلرندن زیاده ضرر واذیت سببیله چقمشلردر پس بو سببله فویسق

اطلاق اولندی برکره اورمغله اولدرنجه یوز حسنات ایکنجی دفعه ده اولدرنجه یتمش حسنات اولور
دیو بعض روایتده قید اولندیغنك جوابی بودر که بو قولده رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمك جماعتله ادا اولنان نمازده یکرمی طقوز فضیلت منفردا ادا اولنجه یکرمی بش فضیلت
واردر دیدیکی کبیدر که عددك مفهومیله عمل اولنمازیتمشی ذکر ایتمك یوزه مانع اولماز که یتلری
معارض اوله یاخود اماولور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بزه یتمشی خبر ویردی بعده جناب
حق زیاده ثواب صدقه ایتمکله حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم آنی ده بلدردی کندویه
جناب حقك وحی ایتدیکی وقتده و بردخی وزغه یی قتل ایدنك نیاتی واخلاصی وکمال احوالی
ونقصان حالی اولمق حسبیله مختلف اولمش اوله کی یوز حسنه وزغه قتل ایدنلردن زیاده کامل اولنلره
اوله یتمش غیریلره اوله یحیی بن نعیم دیرکه بن یوز وزغه قتل ایتمك یوز قول ازاد ایتمکدن بکا محبتلیدر
بو کلامی دیدیکنك وجهی زیرا وزغه بر قبیح جانوردر دیرلر که یلاندن اغوبی ایچر و قابلره دوکر
اول سببله انسان عظیم مصیبته کرفتار اولور وزغه نك قتلنه بردن مباشرت ایدنجه حسنات چوق
اولمسنك سببی بودر که قتلنده تکرار ضربه محتاج اولمق صاحب شرعك امرینه عدم اهتمامه
دلالت ایدر اکر انك عزیمتی محکم وقارمسی مشتد اولسه ابتداء امرده انی قتل ایدردی زیرا او برضعیف
حیواندر اورمقده چوق مؤنته محتاج اولمازشول وقتده که مرء اولیده قتل ایتمیه عزیمتنك ضعفنه
دلالت ایدر پس بو وجهله ثوابی یوزدن یتمشه اینر عزالدین ابن عبدالسلام مرء اولیده حسنات
چوق اولمقده علت ایلدیکه برکره اورمغله اولدرمك احسان فی القتلدر یعنی اذیت ایتمدن قتل
ایتمکدر بو کونا قتل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك شو حدیث شریفنك تحتنده مندرج
اولورکه (اذا قتلتم فاحسنوا القتلة) یعنی برنسنه قتل ایتدیککزده قتلی خوش ایلك یعنی اذیت
ایتمدن قتل ایلك دیو بیورمشیدی و بردخی بر دفعه اوروب قتل ایتمك خیره سرعت ایتمکدر جناب
حقك (فاستبقوا الخیرات) قول شریفنك مضمون منیفنده داخل اولور که خیره سرعت ایدك
دیمکدر عزالدین دیر که بو ایکی معنایه کوره ده یلان وعقرب سرعتله قتل اولنمغه وزغه دن دخی
لایقدر فساد ومضرتلری عظیم اولدیغی ایچون (اصحاب آثار ذکر ایدرکه وزغه صاغردر
دیرلر که صاغر اولمسنه سبب حضرت ابراهیم علیه السلام اوزرینه آتشی اوفوروب علولندیردیکی
بالاده مرور ایتدیکی کبی بو سببدن صاغر و ابرص الاجه قلندی وزغه نك طبیعتی بویله در که
ایچنده زعفران رایحه سی اولان خانه یه کیرمز و یلان ایله بیننده الفت واردر عقرب ایله طوکزلان
بوجکنك میاننده انسبت اولدیغی کبی وزغه اغزندن حامله اولور ویلان یمورطلر کبی یمورطلر
شتا ایامنده دلو کنده اکلنور برنسنه تناول ایتمزسین مهمله بابنده احکام شرعیه سی وخواص
اجزاسی سبقت ایلدی وزغه نك وسائر حیوانك وصفنده صاحب المقامات ادیب شاعر کمال الدین
علی بن محمد بن المبارك که ابن اعمی دیمکله مشهوردر تجربه صفتیله خوش قصیده سویلمشدر
ومر قومك پدری بیت مقدسك خطیبی ایدی وفاتی التی یوز طقسان ایکی سنه سنك محرمنده
اولمشدر دیرکه ※ دار سکنت بها اقل صفاتها ※ ان تکثر الحشرات فی حشراتها ※ یعنی ساکن اولدیغم
برخانه وارکه وصفنی آزایدرم زیرا انك حشراتی ایله سائر حشراته نسبتله چوقدر یعنی انك حشراتنه
نسبت سائر حشرات قلیل عدد اولنور مراد خاتونی وعیالنی ذم ایتمش اوله یاخود داردن مراد درونی
اولوب اخلاق ذمیمه سین حشراته تشبیه ایتمش اوله حقیقت معناسی اولسه ظاهردر ※ الخیر عنها
نازح متباعد ※ والشر دان من جمیع جهاتها ※ خیر اول خانه دن چکیلوب اوزایوب هر جهاتندن
شرا کا یقین اولمشدر ※ من بعض ما فیها البعوض عدمته ※ کم اعدم الاجفان طیب سناتها ※ یعنی

اول دارده اولان جمله حشراتندر سوری سنك که انی هلاك ایدوب یوق ایدرم اولدخی چوق
کوزلرك اویخوسنی یوق ایتمشدر ※ وبیت تسعدها براغیث متی ※ غنت لها رقصت علی نغماتها ※ واول
سنکلر اول خانه ده کیجه لر که انده اولان پیره لر وقتا که سنك اوازلنوب نغمه ایلسه رقص ایدوب
اوینامغه باشلر ※ این الصوارم والقنا من فتکها ※ فینا واین الاسد من وثباتها ※ یعنی اول پیره لرك
بزی انجدمسنده کسکن قلجلر ومزراقلر نرده قلور وانلرك صچره مسنه کوره ارسلانك صچرامسی
نرده در یعنی ارسلاندن زیاده صچرارلر ※ و بها ذباب کالضباب یسد عین الشمس ماطربی سوی
غناتها ※ واول خانه ده سنکلر وارکه طومانلر کبی چوقلغندن کونك یوزن سد ایدرلر انلرك آوازندن
غیری برنسنه بنی شوقه کتورمدی ※ و بها من الخطاف ماهو معجز ※ ابصارنا عن حصر کیفیاتها ※
اوخانه ده نیجه قارلنغوجلر وارکه کیفیاتلرن تعداد ایتمکدن کوزیمز عاجز قالمه مرتبه سنده چوقدرکه
※ تغشی العیون بمرها ومجیئها ※ وتصم سمع الخلد من اصواتها ※ کیدوب کلمرندن کوزلر قپه نور
وصوتلرندن کوسنبکك سمعی صاغر اولور خلد لفظی کوسنبك دیمکدر شاعرك انی ذکر
ایلدیکی کوزی کورمز لکن زیاده سمعی واردر بناء علی ذلك ذکر ایلیوب اول قوشلرك فریادی
کوسنبکی بیله صاغر ایدردیمش ※ و بها خفافیش تطیر نهارها ※ مع لیلها البست علی عاداتها ※
واول خانه ده نیجه یارصه قوشلری وارکه عادتلرن ترك ایدوب هم کوندز اوچرلر هم کیجه ※ شبهتها
بقنا فذ مطبوخة ※ نزع الطها ر بنضجها شوکاتها ※ بن اول یارصه لری بشمش ودیکنی یولنمش
کرپیلره بکزتدم ※ فاقت علی سمر القنا فی لونها ※ وتمامها وشیاتها وصفاتها ※ واول یارصه لر اوننده
واحوال صفاتنده خرما صلقمنك قرمزیلغنه تفوق ایلمش ※ وبها الجرذان ما قد قصرت ※ عنه العتاق
الجرد فی حملاتها ※ واول اوده ارکك فاره لر وارکه سائر فاره لرانك حمله سندن قاصر اولوردی ※ فتری
ابا غروان منها هاربا ※ وابو الحصین یروغ عن طرقاتها ※ واول فاره لردن کدی خوف ایتمکله کدی یی
فرار ایدر کوررسن که دیلکی بیله انلرك یولندن صاوشور یعنی اول فاره لردن کدی فرار ایدر
دیلکی اوکلرندن صاویشور ذکر اولنان ابو غروان کدینك لقبیدر ابو حصین دلکینك لقبیدر
※ و بها خنافس افرشت ※ فی ارضها وعلت علی جنباتها ※ واول اوده خالیلر کبی دوشنمش
طوکزلان بوجکلری واردرکه اوانهر یرینی طوتمشدر ※ اوشم اهل الحرب ریحة فسوها ※ ارزی
الکماة الصید عن صهواتها ※ اکر ارباب جدال انك یللنمه سنك بدرایحه سنی شم ایلسه اول
کزیده آتنك ارقه سندن کسلانده اولور ارزی کسلان معناسنه در کماة بهادر و بهلوان اندر
صید باش یوقری طوتمقدر وصهوه آتك ارقه سی وتکلتینك یریدر مراد اول بدرایحه
تأثیرندن آتده طوره مز اولوردیمکدر ※ و بنات وردان واشکالها ※ مما یفوت العین کنه ذواتها ※
و بنات وردان تعبیر اولنان طوکزلان بوجکی وکنه ذاتلرینه اطلاع اولنمیاندن انك نظیری نیجه
بوجکلر ※ متزاحم متراکم متحارب ※ متراکب فی الارض مثل نباتها ※ بر برینه ازدحام ایدوب
محاربه ایدرلر که اول یرده ثابت اولوب طورورلر یرك نباتاتی کبی ※ و بها قراد لاندمال لجرحها ※
لایفعل الشراط مثل اداتها ※ واول خانه ده کنه لر وار که یاره لدیکی یرجبان اولمز انك آلتنك
ایتدیکی کبی یاره یی نیشترلر دخی ایتمز ※ ابدا تمص دماءنا فکانها ※ حجامة ابدت علی کاساتها ※ او کنه لر
دائما قانمزی صورر که کویا کاسه یه یاپشمش حجامت ایدنلردر ※ و بها من النمل السلیمانی ما ※ قد قل
ذر الشمس عن ذراتها ※ وحضرت سلیمان علیه السلامه منسوب کبیر قارنجه لردن اول خانه ده
قارنجه لر وارکه انك ذره تعبیر اولنان اوفق قارنجه لرینه نسبتله شمسك ذره سی قلیل اولمشدر یعنی
کونشده کورنن ذره دن اول قارنجه لردن ذره تعبیر اولنان صاری قارنجه لر چوقدر ※ لاید خلون

مساكنا بل يحطمون ✻ جلودنا فالعفو من سطواتها ✻ يعنى اول قارنجه لر يووارينه كيرميوب
بلكه دريلريمزى چيكنزلر كه انلرك قهر وغلبه لرندن عفونياز ايدرم بويتده جناب حقك حضرت
سليمان عليه السلامه تكلم ايدن قارنجه دن حكايه بيان بيورديغى آيت كريمه يه اشارت واردر (ياايها
النمل ادخلوا مساكنكم لا يحطمنكم سليمان و جنوده وهم لايشعرون) ترجمه سى نمل بخشنده
مرور ايلدى كويا ديمشكه اول خانه ده بيشمار قارنجه لر وار اعضامزى چيكنيوب اذيت ايدرلر كه
يووازينه كيرمزلر فرمانبرد كللردر ✻ ما راعنى شئ سوى وزغاتها ✻ فنعوذ بالرحمن
من نزغاتها ✻ يعنى اول خانه نك وزغه لرندن غيرى برنسنه بكا رعايت ايلدى وانك افسادندن
جناب حقه صغنورم ✻ سجعت على اوكارها فظننتها ✻ ورق الحمام سجعن فى شجراتها ✻ اول
وزغه لرى يووالرنده اوتديلركه اغاج باشنده نغمه ايدر سياه كوكرجن ظن ايتدم ✻ وبهازنا بير تظن
عقاربا ✻ لابرء للمسموم من لدغاتها ✻ واول خانه ده آريلر واركه عقرب ظن اولنور صوقدقلرينه
آغوسندن شفا پذير اولق يوقدر ✻ وبها اقارب كالعقارب رتقا ✻ فيناجانا الله لذغ حماتها ✻ واول
خانه ده اكلده عقرب كبى اقربالر واركه انلرك صوقه سى اغوسندن جناب حق بيزى حفظ ايلسون
حماتاغو معناسنه در ✻ فكانما حيطانها اكغرابل ✻ اطلعن رؤسهن من طاقاتها ✻ كويا اوخانه نك
ديوارلرى قالبور بكزركه اول عقربلر باشلرين انك دلكلرندن چقروب بقارلر ✻ كيف السبيل الى النجاة
ولانجا ✻ ة لمن رأى حياتها ✻ اول خانه نك يلانلرينى كورنلره خلاص نيجه اولور خلاصده يوقدر
نجانده يوقدر ✻ السم فى نفثاتها والكرفى ✻ لفتاتها والموت فى لسعاتها ✻ اول يلانلرك
افورديكى اوغودر واعراضى رجوعى در وصوقمسى موتدر ✻ منسوجة بالعنكبوت سماؤها ✻
والارض قد نسجت بزقاتها ✻ اول خانه نك سقفى اورمجك ايله طوقنمش ويرى توكرك ايله
اورتلمش ✻ فضجيجها كالرعد فى جنباتها ✻ وترابها كالوبل فى خشباتها ✻ اوخانه نك
هرطرفدن اغاجلرينك قيريلوب چاتلمسى كوك كورلمسى كبيدر حال بوكه اغاجلرينك اوزرنده اولان
طپراق ثقيل اولوب اغاچلر آنى تحمل ايدر دكلدر ✻ والبوم عاكفة على ارجائها ✻ والال يلمع فى ثرى
عرصاتها ✻ واول خانه نك هركوشه سنده بيقوش اكلنور وزمينى چامورنده سراب لمعان ايدر
✻ والنار جزء من تلهب حرها ✻ وجهنم تعزى الى لفحاتها ✻ وآتش اول خانه نك حرارتندن
برقطعه دركه جهنم انك ياقه سنه منسوبدر يعنى جهنمده همان اولقدر احراق ايدر بومرتبه
هواسى ثقيلدر ✻ قد رقت من قبل يلقى آدم ✻ معامنا حواء فى عرفاتها ✻ اول خانه حضرت آدم
عليه السلام حضرت حوايه جبل عرفاتده ملاقات ايتمزدن مقدم بنا اولنمش يعنى بوقدرده عتيق
✻ شاهدت مكتوبا على ارجائها ✻ ورأيت مسطورا على عتباتها ✻ اول خانه نك كوشه لرنده وايشكنده
مكتوب ومسطور كوردمكه ✻ لاتقربوا منها وخافوها ✻ ولاتلقوا بايديكم الى هلكاتها ✻ بوخانه يه
يقين اولمكز وخوف ايدك نفسكزى مهلكه يه القا ايتمكز يعنى بومرتبه مخوف بردركه هرطرفنده (ولاتلقوا
بايديكم الى التهلكة آيتى يازلى ✻ ابدا يقول الداخلون ببابها ✻ يارب نج الناس من آفاتها ✻ انك
قپوسندن كيرنلر دائما ديرلركه يارب سن ناسى بوخانه نك آفاتندن خلاص ايله ✻ قالوا اذا ندب
الغراب منازلا ✻ تتفرق السكان من ساحاتها ✻ وديرلركه قارغه لر اينوب ميته اغلركبى فرياده
باشلسه لر اول خانه نك ساحه سنده اولنلر پريشان اولورلر ✻ وبدارنا الفا غراب ناعق ✻ كذب الرواة
فاين صدق رواتها ✻ بزم خانه مزده فرياد ايدر ايكى بيك قارغه واركه قارغه سسنى روايت ايدنلر
كاذبلردر اول راويلرك صدقى نره دردر ✻ داربيت الجن تحرس نفسها ✻ فيها وتنذر باختلاف لغاتها ✻
اول خانه براودركه جنيلرانده اكلنورلر وكوناكون اوازلر ايله اخافه ايدرلر ✻ كم بت فيها مفرداو العين

شوقا ✻ للصباح تسح من عبراتها ✻ چوق كره اول اوده يالكز كيجه لدم حال بوكه ديده لر صباحه
قدر شوق ايتمك ايله شوق ايدوب اشك سيلان ايدردى ✻ صبرا لعل رب السموات العلى ✻ يارازقا للوحش
فى فلواتها ✻ بوحالتلره صبر ايتمك ايله صبر ايدرم اومولوركه اى عالى اولان سمواتك ربى
واى صحرالرده وحشيلره رزق ويرن خداى متعال ✻ اسكنتنى بجهنم الدنيا ففى ✻ اخراى هب لى
الخلد فى جناتها ✻ دنياده بنى جهنمده ساكن قلدك آخرتده جنت خلدى بكا هبه ايله ✻ واجمع بن
اهواه شملى عاجلا ✻ ياجامع الارواح بعد شتاتها ✻ اى ارواحى طاغلدقدنصكره جمع ايدن بنم
پريشان حالمى استديكم كيمسه ايله عاجلا جمع ايله ✻ صبرا لعل الله يعقب راحة ✻ للنفس اذغلبت على
شهواتها ✻ صبر ايدرم اومولور جناب حقدنكه نفس مأمول وشهوانى اوزره غالبه ايتدكده
نفسمه بر راحت تعقيب ايليه (رؤياده كرتكلر كورمك برشخص زنديقه دلالت ايدركه منكر ايله
امر ايدوب معروفدن نهى ايدر اوله وبدروش اوله وكوك كارى كورمكده دخى تعبير بويله دروكاه
اولوركه كلر كورمك شرى آشكاره اولان دشمنه دلالت ايدر وبدكلامه وبريردن بريره نقله
دلالت ايدر ﴿الوضع﴾ واولك فتحى وضادمعجمه وعين مهمله ايله يوند قوشى ديدكلرى
كوچرك قوشدركه صفيره بخشنده مرور ايلدى وعند البعض سرچه دن كوچك باشى قزل برقوشدر
نتكم حديث شريفده كلديكه ✻ ان اسرافيل له جناح بالمشرق وجناح بالمغرب وان العرش على
منكب اسرافيل وانه ليتضاءل الاحيان لعظمة الله حتى يصير مثل الوضع ✻ يعنى حضرت
اسرافيل عليه السلام برمهابتلى ملك عظيم دركه برقنادى مشرقده وبرقنادى مغربده وعرش
اعلى جيكننده دركاه اولور جناب حقك عظمتندن اولقدر تواضع ايدوب كوچلوركه وضع تعبير اولنان
قوش قدر اولور وامام سهيلينك تعريف الاعلام نام كتابنده منقولدر حضرت آدم عليه السلامه
ملائكه دن ابتدا سجده ايدن اسرافيل عليه السلامدر پس بوسببدن جناب حق اكا لوح محفوظك
والبلكنى احسان ايلمشدر ﴿وطواط﴾ يراصه ديدكلرى مشهور قوشدركه باب خاده خفاش
ديو سبقت ايلدى حافظ ابن عساكر تاريخنده حماد بن محمده وارنجه سندى ايله روايت ايلديكه
حماد ايدر برشخص ابن عباس رضى الله تعالى عنهمايه برمكتوب يازوب اتى وقانى اولميوب
سويليان نسنه دن واتى وقانى اولميوب سعى ايدن شيدن واتى وقانى اولميوب تنفس ايدن شيدن
وشول ايكى شيدن كه اتلرى وقانلرى يوغيدى خطاب اولندقلرنده جواب ويردلر دى آنلردن
وانس وجن وملائكه دن دكل ايكن جناب حقك كوندرديكى رسولدن ووفات ايتمشيكن غيرك
نفسيله صاغدان نفسدن وحضرت موسى عليه السلامى والده سى دريايه آتمدن نه مقدار زمان
امزردى وقنغى دريايه آتدى وقنغى كونده آتدى وحضرت آدم عليه السلامك طول
قامتى نه قدر اولدى ونه قدر ياشه دى وكيم وصبسى اولدى وبور طلمندن قورك ياتمدن
خلق اولنان قوشدن سؤال ايتمشيدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايتدى اولكيسى كه اتى
وقانى اولميوب سويليان آتشدر نتكم جناب حق كلام قديمنده جهنمك كلامنى نقلا بيورديكه ✻ يوم
يقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزيد ✻ روز قيامتده برقائل جهنمه كفار عصاة ايله طولدكى
ديو سؤال ايدر جهنمده زياده شخصدن وارمى ديو سويلرايكنجسى كه لحم ودمى اولميوب سعى ايدن
حضرت موسى عليه السلامك عصاسيدركه ات وقانى يوق ايكن يلان اولوب سعى وهجوم
ايلدى اوچنجيسى كه لحم ودمى اولميوب تنفس ايدن صبحدركه نتكم جناب حق (والصبح اذا تنفس)
بيورمشدر دوردنجيسى كه لحم ودمى اولميوب خطاب اولندقلرنده جواب ويردلر سموات وارضدر
بشنجسى انس وجن وملائكه دن دكل ايكن جناب حقك رسول كونديكى شول قارغه دركه
حضرت آدم عليه السلامك اوغلى قابيل هابيلى قتل ايتدكده كيرليه جك يربولميوب متحير

اولمشیدی جناب حق اکا ایکی قارغه کوندر دیکه قابیلک اوکنده بریسی اوبرینی قتل ایدوب طپراغه دفن ایلدیکه قابیلده آنی کوروب هابیلی دفن ایلدی التنجیسی که غیرک نفسیله صاغ اولان نفس بنی اسرائیلک بیشمار بها ایله اشترا ایلدکلری بقره در که جناب حق انی قرآن کریمنده ذکر ایلدی یدنجیسی که حضرت موسی علیه السلامی والده سی نه مدت امزردی وقنغی دریایه آتدی وقنغی کونده اولدی دیو سؤال ایتمشیدی اوچ آی امزردی و بحر نیله آتدی وآتمسی جمعه کونده واقع اولدی سکزنجیسی حضرت آدم علیه السلامک طول قامتی ونه قدر یاشه دیغیدر ووصیسی در که حضرت آدمک طول قامتی التمش ذراع در وطقوز یوز قرق سنه معمر اولدی وحضرت شیت علیه السلام انک وصیسیدر طقوزنجیسی یمورطه دن وقورغه یاتمدن خلق اولنان قوش یراصه قوشیدر که حضرت عیسی علیه السلام قدرت ربانیله اوفوردکده قوش اولدی باذن الله تعالی (الامثال) یراصه قوشنه متعلق ضرب مثللر در عرب طائفه سی فلان کیمسه ابصر من الوطواط ؛ لیل دیرلر یعنی کیجه وطواطدن زیاده کورر وقورقق کیمسه لره دخی وطواط تسمیه ایدرلر (حکم شرعیسی) اکلی حرام اولمقدر قتلندن نهی اولدیغنه بناء تکلم باب حادثه مرور ایلدی (تعبیر رؤیا) منامده یراصه کورمک عمی طریقه وحقدن ازغونلغه دلالت ایدر وکاه اولور که والدزنایه دلالت ایدر زیرا یراصه قوش جنسندندر حال بوکه قوش دکلدر زیرا یاوروسنی امزیردبنی آدم امزردیکی کبی وکاه اولور که یراصه کورمک زوال نعمته وما اوقدن اوزاقلغه دلالت ایدر زیرا یراصه ممسوخلر دندر وبو تعبیر بعید در وکاه اولور که یراصه کورمک اقامه حجت و بدیه یه دلالت ایدر جناب حقک (واذ تخلق من الطین کهیئة الطیر باذنی فتنفخ فیه) قول شریفنه بناء که یراصه یی خلق ایتمک حضرت عیسی علیه السلامه حجت ومعجزه اولمشیدی مصنف مرحوم دیرکه بنم فقمده تعبیرده اظهرا قاویل بو یله تعبیر اولنمقدر والله اعلم ❊ وعوع ❊ چقال دیدکلری جانور درکه همزه بحثنک آخرنده ابن آوی دیو مرور ایلمشدر ❊ وعل ❊ واوک فتحی وعینک کسریله بیان کچیسنک ارککدراره ی که تیس جبلی معناسنه دیشی سنه ارویه دینور شاه وحش معناسنه جمعی اوعال ووعول کلور کامل نام کتابنده ابن عدی محمد بن اسمعیل ابن طریحک ترجمه سنده حکایه ایدر که مزبور محمد دیرکه پدرم دده مدن بکا خبر ویردکه قریشدن امیة بن ابی صلت که کتب سالفه ده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمک بعث اولنه جغنی اوقویوب لکن اول رسول کندی اولمق امیدیله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه حسد ایتمکله کافر اولمشیدی وفاته محتضر اولدقده دده م یاننده بولنمش مرقوم سکرات موتدن اوغونوب بعده افاقت بولدقده باش قالدیروب بیت شریفک قپوسی قارشوسنه نظر ایدرک دیردیکه بن سنک راضی اولدیغک طاعتکده تکرار بتکرار مقیم اولورم وآکاه اول بن البته سنک حضور کدیم بنی عشیرتم حمایه ایتمزو بکا مالم فدا اولمازو بعده ینه بیهوش اولوب صکره افاقت بولدی وباشن قالدیروب شوشعری اوقودی ❊ کل حی وان تطاول دهرا ❊ آیل امره الی ان یزولا ❊ یعنی هرصاغ اولان نه قدر چوق معمر اولورسه ده انک حالی زوال و وفاته رجوع ایدر ❊ لان کنت قبل ماقد بدالی ❊ فی رؤس الجبال ارعی الوعولا ❊ نه اولیدی بوحال بکا ظاهر اولمزدن مقدم طاغ باشنده بیان کچیلری رعی ایده ایدم بورو شمدن حوش اولوردیوب بعده هلاک اولدی شهر بن حوشب رضی الله تعالی عنهدن منقولدر دیرکه عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنه محتضر اولدقده اوغلی اکا نیاز ایلدیکه ای پدرسن سویلردک که نه اولیدی بن بر محتضر اولش عقل ودانش صاحبی کیمسه یه ملاقات ایده ایدم تا که سکرات موتدن مطلع اولدیغنی بکا خبر ویره ایدی دیردک شمدی اول شخص سن سک موتی بکا وصف بیور اولدخی ای اوغل سمایره

یاپشمش کویابن ارالرنده قالمشم ایکنه دلوکندن صولوق الورم ایاغمدن باشمه وارنجه دیکن طاللری چکیلور کبی صویلورم دیوب بعده شو بیتی اوقردی ❊ لیتنی کنت قبل ماقد بدالی ❊ فی قلال الجبال ارعی الوعولا ❊ ترجمه سی مرور ایلدی خلفاء بنی امیه دن عبد الملک ابن مروان محتضر اولدقده عجایب اتفاقندندر که مرقومک سرایی صحرایه وارماقلره قارشو اولمغله ثیاب یاقیان برغساله یاقوب نه اولیدی بنده شوغسال کبی اولوب روز بروز کسب ایتدیکم ایله کچنور اولوب خلافته میل ایتمش اولمیدم دیوب بعده امیة ابن ابی صلتک شو بیتنی تمثل طریقیله اوقودیکه ❊ کل حی وان تطاول دهرا ❊ آیل امره الی ان یزولا ❊ ذکر اولنان بو ایکی بیتلری امیة ابن ابی صلت وفاتی وقتی اوقودیغی کبی عبد الملک دخی اتفاقی انی اوقودیکه ایکیسیده بدروش ایدی وبو کیفیت ابو حازم صوفی قدس سره یه واصل اولدقده حمد ایتمکه باشلیوب حمد اول ذات کریمه که خلفایی بزم ایچنده اولدیغمز فقری موت وقتنده تمنی ایدرقلدی و بزی آنلرده اولان دولت وخلافتی تمنی ایدرقلمدی دیو حمد ایلدی استیعاب نام کتابده امیة ابن ابی صلتک قزقرنداشی فارعه بنت ابی صلتک ترجمه سنده منقولدرکه مرقومه طائف غزاسندن صکره حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمک مجلسنه کلدی حال بوکه عقل ودانش وعفت صاحبی برحسندار خاتون ایدی وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمک عقل ودانشنه تعجب ایدردی برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اکا خطاب ایدوب (هل تحفظین من شعر اخیک شیئا) یعنی برادریکک شعرندن برشیء حفظ ایلدکمی دیدی اولدخی برادرینک حالنی و برادرندن کوردیکنی حضرتنه خبر ویروب ومرقوم اویقوده ایکن ایکی شخص کلوب قارننی یاروب وقلبنی چیقروب وینه مکاننه قوید قلری قصه سنی حکایه ایلدی وشعرندن ابتداسی شو بیت اولان قصیده دن اون اوچ بیت قدر اوقودیکه بعضیسی شو ابیاتلردر ❊ باتت همومی تسری طوارقها ❊ اکفکف عینی والدمع سابقها ❊ یعنی غم وغصه لرم کیجه ایوب دروغم سوقاقلرن سیران وکذار ایلدی کوزلریمی اغلمقدن منع ایلدم حال بوکه یاشلری سبقت ایدوب سیلان ایدر ❊ رغبة النفس فی الحیاة وان ❊ تحیی قلیلا فالموت لاحقها ❊ یعنی نفسک رغبتی حیاتده اول نفس هرنه قدر دیرلکه میل ایله آزده صاغ قالورسه موت اکا ایریشور ❊ یوشک من فرعن منیته ❊ یوما علی غرة یوافیها ❊ موتدن فرار ایدن قیننده برکون اول موتی ایقاو ذوق ایدر ❊ من لم یمت عبطة تمت هرما ❊ للموت کأس والمرء ذائقها ❊ شول کیمسه که بلا ومرض اصابتیله وفات ایلدی قوجه یوب پیر اولمسیله وفات ایدر زیرا موتک برکاسه سی وار که هرشخص اندن طاد یجیدر مرقومه خاتون بو بیتلری اوقودقدن صکره برادرم وفاتی وقتی شو بیتی اوقودی دیدیکه ❊ ان تغفر اللهم تغفر جما ❊ وای عبد لک ما الما ❊ یعنی یارب عفو ومغفرت ایدرسک جمله یی عفو ایله زیراسنک قنقی قولک وارکه کناه ایلدی و بعده ❊ کل حی وان تطاول دهره ❊ بیتلرینی دخی اوقیوب بعده وفات ایلدی امام ثعلبی تفسیرعرایسده دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بونی ایشدنجه بیوردیکه (آمن شعره وکفر قلبه) یعنی انک شعری ایمان کتورمش قلبی کافر ایدی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فارعه یه خطاب بیوردیکه (ان مثل اخیک کمثل رجل اتاه الله آیاته فانسلخ منها فاتبعه الشیطان فکان من الغاوین) یعنی سنک برادریکک شانی شول کیمسه نک حالنه بکزرکه جناب حق اکا بعض ایات احسان و الهام ایتمشیکن اندن اعراض ایدوب شیطان کندینی تابع قلمغله آزغونلردن اولدی اول کیمسه تیه صحراسنده حضرت موسی علیه السلام ایله بنی اسرائیله بدعا ایدن بلعام ابن باعورادرکه تفصیل قصه سی کاف بحثنک آخرنده سبقت ایلدی قاضی بیضاوی وغیریلر بو آیتی امیة ابن ابی صلتک حقنده نازل اولدی دیو تردید ایتمشلر بو حدیث شریف اقتضا ایدرکه بلعامک یاآخرلک حقنده نازل اولمش اوله زیرا

امية ابن ابی صلت حدیث شریفده بو آیتك مضمونده مندرج اولان شخصه تشبیه اولنمش طاغ
کچیسنك صرب یرلرده مکان طوتمق طبیعتیدر ودائم برارایه جمع اولوب طوررلر طغرمسی وقتی
اولدقده پریشان اولورلر ودیشی سنك ممه سنده سود جمع اولسه کندی کندینی صوررلر ککی
جماعدن عاجز اولسه پلیدا کل ایدوب شهوتی قوتلنور وآشه جق دیشی بولمسه منی یی اغزیله
صورر بویله ایتمسی شوق وشهوه جماع ایله جاذبه لندیکی وقتده اولور وطبیعتی بو یلدرکه بر برینه
یاره اصابت ایلسه طاش اوزرنده اولان یشل یوسونلری بولوب وچیکنوب یاره نك اوزرینه قورکه
شفا اولور وکاه اولورکه صیاد خوفندن کندوسنی یوکسك طاغلرك دپه سندن اشاغی آترو بوینوزی
اوزره کلوب اصلا بر یرینه ضرر اولمازو کاه اولورکه باشنده اولان بوینوزی قویروغنه دك واروب
اورتلی قالور اول بوینوزلر طاشدن وغیریدن خوف ایتدیکی نسنه دن کندینی حفظ ایدر وکمال
صفا سندن یاره ایوب طورر حدیث شریفده ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن
منقولدر مدینه حقنده دیرکه (اورأیت الوعول تحرس بنتهاما هجتها) یعنی طاغ کچیسنی مدینه نك
اوتلرندن یایلور کورسم اکا نسنه سویلمزدم زیرا حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
طاغ کچیسنی شکار ایتمکی حرام قیلدی طبرانی اسناد صحیح ایله ابوهریره رضی الله تعالی عنهك
روایت ایتدیکی حدیثدن نقل ایدرکه راوی ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیکه (والذی نفسی بیده لا تقوم الساعة حتی یظهر الفحش والبخل ویخون الامین ویؤتمن
الخائن وتهلك الوعول وتظهر التحوت) یعنی شول خدای متعال حقیچون که نفسم قبضهٔ
قدرتنده در قیامت قوپمزتا که فحش ایله بخل ظاهر اولمینجه وامینلر خیانت اولنمینجه وخائن امین
قلنمینجه واشراف ناس هلاك اولمینجه واراذل ناس سرکاره کلمینجه اصحاب کزین یارسول الله
حدیثده بیوریلان وعول وتحوت نه دردیو سؤال ایتدیلر بیوردیکه (الوعول وجوه الناس
واشرافهم والتحوت الذی کانوا تحت اقدام الناس لایعلم بهم) یعنی وعول ناسك آب رویلری
واشرافلریدر وتحوت ناسك ایاغی التنده اولان ادنیلردر که مقادیرناسی بلنمزلر و بوحدیثك
بعضسی صحیحنده دخی منقولدرکه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم اشراف
ناسی وعوله تشبیه ایدوب وعولی ضرب مثل ایلدی زیرا اشراف ناسك اعلاسیدر ووعولده رؤس
جبالده مکان طوتر پس بوسببدن تشبیه بیوردیلر والله اعلم امام احمد وغیریلر عباس بن عبدالمطلب
رضی الله تعالی عنه دن نقل ایدرلرکه راوی ایدر بطحاده بر قبیله ده اوتورردق رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلریده آنده ایدی بر بولوط کچوب حضرت اکا نظر ایلدی و بیوردیکه
(اتدرون ما اسم هذه) یعنی بونك اسمی نه دربیلورمیسنز بز ایتدك بلی سحابدر حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (وهو المزن والعنان) بو مزندر وعناندر مزن بیاض
بولوطك ادیدر عنان همان مطلق بولوطك ادیدر وبعده حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
(اتدرون کم بین السحاب والارض) یعنی بولوت ایله ارضك مابینی نه قدردر بیلورمیسنز دیدی
بز ایتدك بلمزز بیوردیکه (اما واحدة واما اثنان واما ثلاث وسبعین سنة والسماء فوقها کذلك) یا یتمش بر
یا یتمش ایکی یا یتمش اوج سنه لك مسیره در وسماده اوستنده اولقدردر دیوب حتی یدی قات کوکلری
تعداد بیوردی (فی السماء السابعة بحر بین اسفله واعلاه کما بین سماء الی سماء وفوق البحر ثمانیة
اوعال مابین اظلافها ورکبها کما بین سماء علی ظهورهن العرش) یدنجی قات کوکده بر دریاوار که
اسفلی ایله اعلاسنك مابینی برسما ایله او برسمانك مابینی قدردر اول دریانك فوقنده سکز طاغ
کچیسی واردرکه هر برینك طرنغی ایله دیزك مابینی برسما ایله او برسمانك مابینی قدردر عرش اعلا
انلرك ارقه لرنده در ترمذی بوحدیث غریبدر دیدی حافظ ذهبیده بویله دیمشدر وینه بوحدیثی

کتاب مختارنده حافظ اخراج ایلدی وحاکم مستدرکده بوحدیثی سماك ابن حربدن روایت ایدوب
(ان الله لایخفی علیه شیٔ فی الارض ولا فی السماء) نظم کریمنی دخی اوقودی ابن عبدالبرك تمهید نام
کتابنده عروة ابن زبیر رضی الله تعالی عنهمادن منقولدرکه راوی ایدر عرش اعلایی کتورن ملکك
بری انسان صورتنده در ایکنجیسی اوکوز صورتنده در اوچنجیسی کرکس صورتنده دوردنجیسی
ارسلان صورتنده تفسیر ثعلبیده حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن منقولدر بیوررکه
(هم الیوم اربعة فاذا کان یوم القیمة امدهم الله تعالی باربعة اخری) یعنی حملهٔ عرش الیوم
دورت ملکدر روز قیامت اولدقده جناب حق دورت دخی ضم ایدرکه (ویحمل عرش ربك فوقهم
یومئذ ثمانیة) نظم کریمی اکا اشارتدر سنن ابی داودده جابر رضی الله تعالی عنهك حدیثندن
منقولدر راوی ایدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بکا اذن ویردیکه حملهٔ عرشدن
ملائکهٔ باریدن برینی وصف ایدەمکه قولاغی یومشاغندن اوموزیله بوینك مابینی یدی یوزییللق
مسیره در (وعلك حکم شرعیسی بالاجماع حلال اولمقدر نتکم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
احراملی کمسه وعلی قتل ایلسه یاخود احرامسز کمسه حرم شریفده قتل ایلسه برقیون قربان
لازم اولور دیمشدر امام قزوینی اشکالنده ابن فقیهدن حکایه ایدرکه ذابح دریاسنده اشکاللری
عجایب حیوانلر کوردمکه انلردن بری بریابان کچیسی کوردمکه طاغ صغرنه بکزر اونی قرمزی
و بیاض نقطه لر ایله منقش ولحمی اکشی ایدی بوکلام صحیح اولورسه حلال اولمسنی اشکاره ایدن
حالت انیمأ کولاتدن مماثلته الحاق ومشاکلهٔ صوریه سیله عمل ایله اولور والله اعلم (الامثال) یبان
کچیسنه متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه سی فلان کمسه یبان کچیسندن نمایشلی دیرلر *واحمق
من ناطح صخر * یعنی قیه ایله طوقشان یبان کچیسندن آحمق دیرلر نتکم اعشی شاعر بومضمونی
شعرنده استعمال ایدوب دیرکه * کناطح صخرة لیوهیها *فلم یضرها واوهی قرنه الوعل * یعنی
فلان کمسه قیه یی ضعیف ایتمك ایچون قیه ایله اوروشان طاغ کچیسی کبیدرکه اول قیایه
ضرر ایده میوب کندی بوینوزینی ضعیف ایدر بو بیتده حذف موصوف واردرکه کوعل ناطح
دیمکی مراد ایتمشیکن موصوفیکه وعل لفظنی حذف ایدوب صفتیکه ناطح لفظنی ابقا ایلمش
یبان کچیسنك خاصه لری باب همزه ده اروی بحثنده سبقت ایلدی لکن جملهٔ خاصه سندن بری
بودرکه ایلیکی قانی طورمیان عورته بر پاره یولك ایچنده توتودلسه زیاده نافعدر لحم شحمی سحق
اولنوب صبر اوتی وطو پلاق وقرنفل وزعفران وعسل ایله جمله بر برینه خلط اولنوب کرویزاوتنك
صویله مثانه ده طاشی اولان کمسه اندن برمثقال ایچسه شفا اوله والله اعلم ﴿ وقواق ﴾
قطقاط وزنی کبی برقوشدر ابن سیده قولنجه واماولورکه باب قافده قاق دیو مرور ایدن قوش
اوله ﴿ بنات وردان ﴾ برجنس طوکزلان بوجکیدرکه قاتلة الافاعی تسمیه ایدرلر
اماکن ندیه ده پیدا اولوب واکثریا حماملرده ومصلقلرده اولور بعضیسی سیاه و بعضیسی قرمزی
و بعضیسی بیاض و بعضیسی بوز اولور ونداوتدن تکون ایدوب پیدا اولدقده چفتلشمکه
باشلیوب اوزنجه تخم دوکر و بوکونا بوجك حشو شده یعنی ادبخانه لرده الفت طوتر حشوش
لفظنك مفردی حش درحانك فتحیله وضمیله جاحظ دیرکه حش فی الاصل بستانه دیرلر حشان
معناسنه حانك کسری وشینك تشدیدیله وادبخانه یه حش دیدکلرینك وجهی بودرکه اهل
مدینه قضاء حاجت مراد ایتدکلرنده بستانه واررلردی حش ایله ادبخانه یی کنایه ایتدیلر
ادبخانه ایله خلایی کنایه ایتدکلری کبی وعرب طائفه سی ادبخانه یه کیدن کمسه یه ذهب
الی البراز والی المستراح والی الحش والخلا والمخرج والمتوضأ والمذهب والغایط وقضاء الحاجة
دیرلر جمله سی ادبخانه یه کتدی دیمکدر ودخی (ذهب ینجو) دیرلر تغوطه کتدی دیدکلری کبی که

بوڭ جمله سی فلان كيمسه خرابه كتدی ديمكدن صاقنمق ايچون بويله كنايه ايدرلر بعض شعرا
بنات وردانی شعرنده وصف ايدوب ديركه * بنات ورد ان جنس ابس بنعته * خاق كنعتی
فی وصفی وتشبيهی * يعنی بنات وردان برجنس بوجكدركه خلق انی وصف ايتدی بنم وصفايوب
وتشبيه ايتديكم كبيكه * كمثل انصاف بسرا حمر تركت * من بعد تشقيقه اقباعد فيه *
اولی بوجك شول تازه قرمزی خرمانك نصفی كبيدركه انی ياری بولدكدن صكره چوپی
بتديكی يرده كی نسنه‌لری ايچنده ترك ايلدم اقماع وقمع خرمانك چوپی بتديكی يرده اولان كهربا
مثالنده اولان نسنه يه ديرلر وبنات وردانك (حكم شرعيسی استقذا رينه بناء اكلی حرام
اولمقدر وبيعی دخی صحيح دكلدر سائر كنديله انتفاع اولنميان حيوانلری بيع صحيح اولمديغی كبی
لكن بو بوجك بالك صويه دوشسه نجس ايتمز معفودر وهردم سائلی اولميان حيوانده دخی
صويه دوشنجه حكم شرعی بويله درذ باب بحثنده بوحكم سبقت ايلدی ﴿فرع﴾
اصحاب ديركه كنديده منفعت ومضرت ظاهر اوليان مثلا بنات وردا كبی وسا ئرطوكزلان
بوجكلری كبی وترس يوواليان جعل بوجكی كبی وقورتجغزلره ويانكج وقرطال ودوه قوشی وسرچه‌لر
وسنكار كبيلری قتل ايتمك مكروه ودرحرام دكلدر وامام رافعی عقور اوليان كلبده بونلر ايله تعداد
ايلدی وديديلركه قرنجه وبال آريسی وقار انغج وقوربغه يی قتل جائزدكلدر نتكم بوحكمدن
برمقداری برلو برنده مرور ايلمشدر (بنات وردانك خواص اجزاسنده ارسطو ديركه بنات وردان
زيت ياغيله طبخ اولنوب اغريان قولاغه طمله دلسه اغريسی ساكن اولوب اندن شفا پذير اوله
وبو زيت انجكده اولان ياره لری دخی اوكلدر والله سبحانه وتعالی اعلم وبه التوفيق والعصمة

﴿باب الياء من كتاب ترجمة حيات الحيوان﴾

﴿يأجوج ومأجوج﴾ همزه‌لی وهمزه‌سز تلاوت اولنور اول كيمسه كه يأجوجی
ومأجوجی همزه ايله تلفظ ايدوب همزه‌يی اصل كلمه دن قيلوب انلری اسلكك شدتی
وقوتی معناسنه اولان اججة الحرد ن مشتق قيلر وبو معنادن مأخوذدركه اجيج
نار كه آتشك يالكانمه سی حرارتيدر يأجوجك وزنی يفعول مأجوجك وزنی مفعولدر
همزه‌لری ترك اولنسه ازهری بويله ديمشدر وايكيسنده مفعول وزننده اولمغه ده احتمالی واردر
يأجوج ومأجوج لاينصرفلردر اسباب منع صرفدن تعريف وتأنيث كنديلرده بولنديغی ايچون
زيرا بونلر ايكی طائفه‌نك اسملريدر اكثر علماء يأجوج ومأجوج غيرمشتق اولوب اسم اعجمی اولمرينه
ذاهب اولديلر پس بوسببدن همزه‌لی اولمازلر عجمه وتعريفه بناء غيرمنصرفلردر امام سعيد اخفش
ايتدی يأجوج يججدن مأخوذدر يج يارمق معناسنه درمأجوج مججدن مأخوذدر مج صويی
اغزه الدقدنصكره طشره يه آتوب پراكنده ايتمكدر قطرب ديركه اول كيمسه كه يأجوج ومأجوجی
الف ايله تلفظ قيلوب الفيی زائدتين اعتبار ايتدی ياجوج فاعول وزننده‌در مثلا داود وجالوت كبی
پس بويله اولنجه يججدن مأخوذ اولور ماجوج فاعول وزننده در مججدن مشتق اولور وسائر اسم
اعجميلرده بونك كبی همزه‌سز اولور مثلا هاروت وماروت وطالوت وجالوت وقارون كبی ينه قطرب
ديركه جائزكه بونلرك اصلی همزه‌لی اولوب همزه‌سز تلاوت اولنجه تخفيف اولنمش اوله سائر همزه‌لی
اولنلر كبی نه قدر اسم اعجمی ايسه‌لرده زيرا كورلزميكه عقرب لفظی برقاج كونا تلفظ اولنور بحثنده
مرور ايتديكی كبی وجائز اولوركه يأجوج ايله مأجوج اجة لفظندن مشتق اوله كه اجه اختلاط
معناسنه‌در نتكم جناب حق يأجوج ومأجوجك وصفنده (وتركنا بعضهم يومئذ يموج فی بعض)
بيورديكه بونك تفسيرنده يموج مختلطين ايله تفسير اولنمايدركه يأجوج ومأجوج آخر زمانده سد
اسكندری هدم ايدوب چقدقلرنده بزانلری بربرينه اختلاط وازدحام ايدرقلرز ديمكدر واوه‌ولوركه

اخفشك وقطربك ذكر ايتدكلری اج لفظی همزه‌نك مخففی ايله واوب اج لفظندن اولش اوله زيرا
بويله اولماسه جيمك يايه قرب مخرجی اولديغندن يج لفظی كلام عربده معروف اولمامشدر خطا
اولوردی محصل كلام يأجوج ومأجوجی همزه‌لی وهمزه‌سز تلاوت جائزدر كما تقدم وقراءت سبعه‌ده
ايكی وجهله‌ده قراءت اولنمشدر اكثرلری همزه‌نك تركی اوزره‌در ويأجوج ومأجوجه بويله تسميه
ايتدكلری كثرت ووفرتلری وشدتلری اولديغی ايچوندر بعضيلر ديركه يأجوج ومأجوج اجاجدن
مأخوذلردر اجاج زياده طوزلی وآجی صودر مقاتل رحمه الله ايتدی يأجوج ومأجوج حضرت
نوح عليه السلامك اوغلی يافث اولادلريدر وكعب الاحبار ديركه حضرت آدم عليه السلام
احتلام اولوب منيسی طپراغه قارشمشيدی يأجوج ومأجوج اندن خلق اولنديلر مصنف مرحوم
ديركه بو كلامده بحث واردر زيرا انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام احتلام اولمازلر طبرانی حذيفة
ابن اليمانينك روايت ايتديكی حديثدن روايت ايلديكه اول دانای اسرار كائنات عليه اشرف
الصلوات بيورركه (يأجوج اربعمائة امير ومأجوج كذلك لايموت احدهم حتی ينظر الف فارس
من ولده صنف منهم كالارز طولهم مائة وعشرون ذراعا وصنف منهم يفترش اذنه ويلتحف
بالاخری لايمرون بفيل ولاخنزير الا اكلوه ويأكلون من مات منهم مقدمتهم بالشام وساقتهم
بخراسان يشربون انهار المشرق وبحيرة طبريه ويمنعهم الله تعالی من مكة والمدينة وبيت المقدس)
يعنی يأجوج درت يوز اميردر مأجوجده درت يوز اميردر انلردن بری اولادندن آته سوار اولمغه
قادر بيك اولادينی كورمينجه هلاك اولماز انلردن برصنف چام اغاجی كبيدر طول قامتلری يوز يكرمی
ذراعدر وبرصنفی برقولاغنی التنه دوشك ايدوب بربنی اوستنه يورغان ايدر اوغرادقلری فيلی
وخنزيری البته اكل ايدرلر وكنديلرندن هلاك اولانلريده اكل ايدرلر اوكلری شامده نهايتلری
خراسانده در ديار مشرقده اولان ارماقلری وطبريه درياسنی جمله ايچرلر جناب حق فضل وكرمندن
انلری مكه‌يه ومدينه‌يه وبيت مقدسه دخولدن منع ايدر وهب بن منبه ايتدی يأجوج ومأجوج بركروه
طائفه‌دركه اوت واغاج وچورچوب وانساندن فرصت بولدقلرينی تناول ايدرلر مكه ومدينه وبيت
مقدسه كلمكه قادر اولمازلر وحضرت علی كرم الله وجهه ورضی الله تعالی عنه بيورركه يأجوج
ومأجوجدن بركروه واركه قد وقامتلری برقارشدر وبرصنفی مبالغه اوزندر قوش جينغی كبی طرنقلری
وييجی جانورلر كبی آزولری واردر وانلرده كوكرجن اوتمسی كبی صدا وبهايم جماع ايدر كبی
جماع ايتمك وقورد كبی چكورمك وكنديلری حرارت وبرودتدن ستر وحمايه ايدر قيللری واردر وبيوك
قولقلری واردركه بری توبلی اولمغله شدة شتاده اكا صاريلوب وبری ساده‌دری اولور بهارده انی
استعمال ايدر اسكندر ذوالقرنين حضرتلرينك بنا ايدوب كنديلری حبس ايتديكی سدی اشوب
طورررلرتا كه برمقدار نقصان ايدوب هدم ايتمكه يقين اولدقده جناب حق كما كان سدی تمام ايدرتا كه انلر
يارين انشاءالله سدی دلرزديجيه دك پس ان شاء الله لفظنی استعمال ايده كلرنده سدی دلوب
چيقرلر ناس انلردن خوفلرندن برج وبارولره تحصن ايدرلر انلرده اوقلرن آسمانه طوغری آترلر حكمت
باری ايله اوقلری قانه بويانوب يانلرينه دوشر بعده جناب حق انلره نغف قوردينی مسلط ايتمكله
اول قورتجغزكردنلرندن انلری طوتوب هلاك ايدرلر نغف شول ضعيف قورد جغزدركه دوه‌نك
وقيونك بورننه دوشر نتكم نون بحثنده مرور ايلدی (فائده) شيخ الاسلام محيی الدين النووی
رحمه الله تعالی يه يأجوج ومأجوج حضرت آدم وحوی عليهما السلامك اولادندميدر وانلردن
هر بری نه قدر معمر اولور ديو سؤال اولنمشيدی انلر آدم وحوی عليهما السلامك اولادندندر اكثر علما
قتنده ديو جواب ويردی بعضيلر انلر حضرت آدمك اولادندندر انلر انجق حوانك غيريدندر بزم

لاب برادرلریمز در دیدیلرو عمرلرینك مقدارنده برشی ثابت اولما مشدر انتهی الکلام و کرکدن بحثنده یأجوج ومأجوج یافث بن نوحك اولادندن اولدیغی جاحظدن نقلا مرور ایلدی وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه یأجوج ومأجوجه سنك دعوت ونبوتك بالغ اولدیمی دیو سؤال اولنمشیدی بیوردیکه (جزت لیلة اسری بی علیهم فدعوتهم فلم یجیبوا) یعنی معراج کیجه‌سی انلری ایمانه دعوت ایتدم اجابت ایتمدیلر وشیخان ونسائی ابو سعید الخدری رضی الله تعالی عنهك حدیثندن روایت ایتدیلر که راوی ایدر اول سلطان سریر ارشاد علیه اکمل الصلوات بیوردیلر (یقول الله تعالی یوم القیمة یا آدم فیقول لبیك وسعدیك والخیر فی یدیك فیقول الله عز وجل اخرج بعث النار قال وما بعث النار قال من کل الف تسعة مائة وتسعة وتسعین الی النار وواحدة الی الجنة) یعنی خدای متعال روز قیامتده یا آدم دیو بیورر که حضرت آدم علیه السلام کمال اجابت ایله اجابت ایدر جناب حق بیورر که بعث ناری چیقر حضرت آدم نیازه باشلیوب بعث نارنه در دیو سؤال ایدنجه جناب حق بیورر که هر بیکدن طقوز یوز طقسان طقوزی ناره بعث اولنور بری جنته بعث ناردن مراد بودر دیو بیوردی دیوب بعده حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (فذلك حین یشیب الصغیر وتضع کل ذات حمل حملها وتری الناس سکاری وما هم بسکاری ولکن عذاب الله شدید) یعنی بوذکر اولنان بعث نار صغیرلر قوجه‌یوب هر حامله‌لر حملنی وضع ایتدیکی وقت اولور دیوب بعده بطریق الاقتباس شو آیتی تلاوت بیورنجه راوی ایدر هر بیکدن انجق بر آدم جنتده اولدیغی اصحاب رسول اللهه کوج کلمکله یا رسول الله اول شخص نزده اولسه کرك دیدیلر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ابشروا فان من یأجوج ومأجوج تسعة مائة وتسعة وتسعین ومنکم رجل) یعنی سزه مژده اولسون جهنمده اولان طقوز یوز طقسان طقوز یأجوج ومأجوجدندر جنتده اولان بر رجل سزدندر علماء رحمهم الله تعالی دیرلر که بو حدیث شریفده جناب حق حضرت آدم علیه السلامی تخصیص بالذکر ایلدی زیرا جمله‌نك پدری اولدر ابو داوددن غیری بر جماعت زینب بنت جحش رضی الله تعالی عنهانك حدیثندن روایت ایتدیلر که زینب ایدر برکون حضرت رسول صلی الله علیه وسلم طشره چقدی مبارك روی پرنورنده اثر خوف وارقیزارمش بیوردیکه (لا اله الا الله ویل للعرب من شر قد اقترب فتح الیوم من ردم یأجوج ومأجوج مثل هذه) یعنی لا اله الا الله حیف وشدت عربه که یأجوج ومأجوجك سدی شو مثللی کشاده اولمق کونی یقین اولدی دیوب مبارك باش بارمغی ایله شهادت بارمغی حلقه ایلدی وحضرت زینب نیاز ایدوب یا رسول الله بزم ایچمزده بو قدر صالحلر وار بزهلاك می اولورز دیدم بیوردیکه (نعم اذا کثر الخبث) بلی خبیثلر چوغالنجه فسق وفجور وافر اولنجه یأجوج ومأجوج چیقار باعث هلاك اولور دیو بیوردی وبو حدیث شریفده حضرت رسول صلی الله علیه وسلمك ویل للعرب بیوردیغنده زجاج دیر که ویل بر لفظدر که عرب طائفه‌سی انی هر برهلاك واقع اولاجق محلده استعمال ایدرلر مسند امام احمد حنبلیده ابو سعید الخدری رضی الله عنهك حدیثندن منقولدر ابو سعید ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ویل واد فی جهنم یهوی الکافر فیه اربعین خریفا قبل ان یبلغ قعره) یعنی ویل جهنمده بر درهنك اسمیدر که اکا القا اولنان کافر قعرینه واصل اولمدن قرق سنه اولور بعضیلر دیر که ویل شرك خلق اولنمسیدر وحدیث مرقومده فتح الیوم من ردم یأجوج ومأجوج بیوردیغنده ردم بر بری اوزرینه بنا اولنمش محکم سد وحاجز دیمکدر که بونکله مراد ایکی طاغ اراسنه اسکندر ذوا القرنین حضرتلرینك بنا ایدوب یأجوج ومأجوجی ارقه‌سنه حبس ایتدیکی سددر وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بو حدیث شریفده ان شاء الله دیمنك فضیلتنه اشارت بیوردیکه انلرك سددن

فتح ایده‌جکلری شیء قلیل ایدی بو قدر زمان جناب حق انلره یارن ان شاء الله فتح ایده‌رز دیمکی الهام بیورمدی فتح ایده‌مدیلر چقان وقتی کلوب ان شاء الله لفظنی سویلرلرسه سدی آچوب چقسه‌لر کرك وبو حدیث شریفده حضرت زینب رضی الله عنهانك (انهلك ومنا الصالحون) دیدیکنده انهلك لفظی لغت فصیح ومشهور اوزره لامك کسریله در که بز هلاك اده‌می واقع اولورز دیمکدر لامك فتحیده حکایه اولندی انجق بو ضعیفدر یاخود فاسددر امام نووی رحمه الله بویله دیمشدر وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك بو حدیثده نعم بیوردیغی حرف تصدیقدر اکر بر کلامدن فهم اولنان اثبات ایسه انك جوابی نعم دیمکله اولور واکر کلامدن فهم اولنان نفی ایسه جوابی بلی دیمکله اولور نتکم جناب حقك (الست بربکم) قولنك جوابی بلی اولدی کلامك مفهوم مآلی نفی اولدیغندن (وهل وجدتم) قولنك جوابی نعم اولدی پس بو سببدن حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرت زینب رضی الله عنهانك انهلك وفینا الصالحون دیدیکی وقتده جوابنده نعم بیوردی وحضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلمك (اذا کثر الخبث) بیوردیغنده خبث لفظی خاء معجمه‌نك فتحی وباء موحده ایله‌در جمهور علماء خبثی فسق وفجور ایله تفسیر ایتدیلر وبعضیلر خبث ایله مراد مخصوص زنادر دیدیلر وبعضیلر اولاد زنادر دیدی ظاهر حال بودر که خبث ایله مراد مطلق معاصیدر معنای اطیبی خبیثلر چوغالدقده هلاك عام واقع اولور نه قدر اومقامده صالحلر وار ایسه‌ده دیمکدر والله اعلم امام بزار یوسف بن مریم الحنیفینك حدیثندن روایت ایلدیکه راوی ایدر بروقتده بن ابی بکر رضی الله تعالی عنه ایله اوتورر دم بر شخص کلوب ابو بکره سلام ویردی وسن بنی بیلورمیسك دیدی ابو بکر رضی الله تعالی عنه بیله مدم سن کیمسك دینجه اول شخص دیدیکه سن بر کیمسه بیلورسك که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه کلدی یأجوج ومأجوجك سدینی کوردم دیو خبر ویردی ابو بکر ایتدی سن اول کیمسه میسك اول شخص ایتدی نعم ابو بکر ایتدی اوتور بزه ده خبر ویر اول شخص دیدیکه بر دیاره کتدم مکه اهالیسنك دموردن غیری نسنه‌لری یوق دموراشلرلر براوه کردم ارقه‌م اوزره یاتوب ایاغمی دیواره ویرمشیدم غروب شمس وقتی اولدقده بر صدا ایشتدمکه مثلی کورلمامش خوف ایتدم خانه صاحبی خوف ایتمه اول سکا ضرر ایتمز بو برقومك صداسیدر که بو وقتده شو سددن یانندن کیدرلر دیوب بعده اکر حظ ایدرسك وارکور دیدی بن نعم حظ ایدرم دیدم وقالقوب سده کتدم کوردمکه کرپچلری دموردن هر کرپچی قیه‌لر کبی کویا یمن الاجلری کبی یول یول منقش وجذوعلر کبی نخلری وار حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمه کیدوب سدی خبر ویردم (صفه‌لی) یعنی سدی بکا وصف ایله دیو بیوردی بن ایتدم کویا یمن الاجلری کبی منقش حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (من سره ان ینظر الی رجل قد اتی الردم فلینظر الی هذا) یعنی هر کیم سد اسکندره وارانی کورمکه محبت ایدرسه بو رجله نظر ایلسك ابو بکر رضی الله تعالی عنه بو حدیثی کوش ایتدکده کرچکسك بویله اولدی دیدی انتهی الکلام بالاده مرور ایتدیکی کبی ردم شول عظیم سددر که اسکندر ذو القرنین حضرتلری آنی یأجوج ومأجوجی حبس ایچون بنا ایلدی سببی بو ایدیکه چقان حضرت اسکندر دیار مشرقده جبلینه یعنی ایکی طاغ میاننه واصل اولدی اول طاغ اوکنده برالای قوم بولدیکه جناب حقك (لایکادون یفقهون قولا) یعنی انلر براحدك کلامنی فهم ایتمکه یقین اولامزلر دیو بیوردیغی کبی کندی لغتلرندن غیری بیلمزلردی بونده ایکی قراءت واردر بریسی یانك وقافك فتحیله‌در که معنای اطیبی انلر براحدك کلامنی فهم ایتمزلر وکندیلردن غیرینك لغتنی بیلمزلر دیمك اولور ایکنجی قراءت یانك ضمی وقافك کسریله درکه معنای اطیبی غیریلر انلرك لغتلرینی وکلاملرینی فهم ایتمزلر دیمك اولور اول دیارك اهالیسی اسکندره

يأجوج ومأجوجدن شكايت ايتديلر شكوالرى بويله كه يأجوج ومأجوج انلرك املاك واراضيلرينه چيقار خضروات دن برنسنه قويمزلر البته جمله سنى اكل ايدرلر وقورى اوت دخى قويمزوب كتوررلر بعضيلر ديركه يأجوج ومأجوج اواطه ايدرلر دى اواطه لريچون شكوى ايتديلر و بعضيلر ديركه يأجوج ومأجوج اول ديارك انسانني اكل ايدردى آنك ايچون شكوى ايتديلر ومالمزدن سكا برمقدار نسنه ويره لم بزم ايله بونلرك ميانه برسد ايله ديديلر اسكندر ماللرينى قبول ايتميوب همان انلردن بدنلريله اشلمك استدى واول ايكى طاغك ماييننه كتدى وارالغن برفرسخ تخمين ايتدى فرسخ اون ايكى بيك آدمدر واساس تملنى اشمكه امر ايلدى تاكه قعر زمينده صويه دك زمينى اشديلر بعده سدك عرضنى اللى ذراع وضع ايدوب ايكيوز ذراع ارتفاعنده بنا ايتدردى وايچنه عظيم قيالر طولديروب اوزرينه ارغمش باقر آقتدر ديكه يرالتنده برطاغ طمرى كبى اولدى بعضيلر ديركه اسكندر اول ايكى طاغك اراسنه دمور پارهلرى طولدردى ويانلرينه اوطون وكومر قويدروب كوركلر وضع ايلدى چقان دمور قزدقده اوزرينه ارغمش باقر آقتدى بربرينه قاريشوب ويايشوب دموردن صلابتلى برطاغ اولدى ودمور قطعه لرى وارغمش باقرايله حصار بدنى كبى بدنلر وارلرينه چارطاقلر ياپدرديكه باقرك صارليغى وقرمزى لغى ودمورك سياهلغى ايله كويا يمن الاجه لرى كبى منقش اولدى صاريچق اولديغندن يأجوج ومأجوج چقمغه قادر اولمديلر وبربرينى طوتوب زيادمحكم اولديغندن دلمكه دخى قادر اولمديلر وسدك آرقه سنده دريا اولمغله المرسد ايله دريا اورته سنده محبوس ومحصور قالديلر بهارده بزه يغمور ياغديغى كبى انلره تنين تعبير اولنان عظيم ييلانلر ياغر يأجوج ومأجوج ييلانلر ايله تعيش ايدرلر تا كه كلجك سنه اول وقت كلوب ينه ييلان ياغنجيه دك اول قدر ياغر كه جمله سنه كفايت ايدر والله اعلم

﴿يامور﴾ ابن سيده قولنجه بيان كچيسندن برنوعدر يا خود اكا بكزر برحيواندر كه باشنك اوسطنده طالى بوداقلى بربوينوزى واردر غيريلر ديركه يامور بيان كچيسندن برنوعدر كه باشنده بچاق كبى كسكين ايكى بوينوزى واردر اكثر حالنده بقر وحشى يه بكزر صيق مشكاهده اكلنور وصو ايچدكده نشاطه كلوب اغاج اراسنده اوينار وسكردر وكاه اولور كه بوينوزى اغاجلرك طاللرينه طولاشوب قالور وخلاصه قادر اولميوب فرياد ايدر خلق فريادنى كوش ايدنجه كيدوب شكار ايدرلر بيان كچيسى كبى اكلى حلالدر دريسنك خاصه سندندر كه بواسيره مبتلا اولان كيمسه دائم اول دريك اوزرينه اوتورسه بواسيردن خلاص اولور ﴿يحبور﴾ طوى قوشنك اركككيدر ﴿يحمور﴾ بر وحشى حيواندر كه انكده بچقى كبى ايكى بوينوزى واردر كه بوينوزلريله اغاجلرى ياروب كزر وصو صادقده نهر فراته كلوركارى صيق اغاج اولمغله بوينوزلريله اغاجلرى ياروب كسوب صو ايچر بعضيلر ديركه يحمور ديدكلرى حيوان ذكر اولنان يامورلك كنديدر وبونك بوينوزى بيان كچيسى بوينوزى كبيدر هرسنه براغور واپچى طوليدر سائر بوينوزلر كبى بوش دكلدر وكنديسنك اونى قرمزى يه مائلدر وبيان كچيسندن چابوكدر جوهرى ديركه يحمور بيان اشكيدر حمار وحشى معناسنه وبو وجهله اولورسه حكم شرعيسى حلال اولمقدر خواص اجزاسى انسانك برياننده استرخا حاصل اولوب برياني طوتمز اولسه بونك ياغنى يلسنك ياغيله سورسه نافعدر والله تعالى اعلم (فائده) امام العلامه ابو الفرج ابن الجوزى رحمه الله كتاب عرايسده حكايه ايدركه طلبه علومدن برى اولديغى شهردن غربته چقدى اثناء راهده بر كيمسه يه رفيق اولدى وقتا كه وارمسنى مراد ايتديكى شهره يقين وارنجه اول شخص كندويه بنم سنك اوزركده حق رفاقتم وار بن جن طائفه سندنم سندن بر نيازم وار ديدى اول طالب ايتدى نيازك نه در اول شخص ايتدى فلان محله وارديغكده انده بر كروه طارق بولورسن كه ايچلرنده برخروس وار صاحبندن آنى طلب واشترا ايليوب بوغازله سندن نيازم بودر ديدى اول طالب دخى اكا اى برادر چونكه جنيلر دن سن جنيلردن برى برآدمه

مساط اولوب علاج پذير اولمينجه انك علاجى نه در ديدى اول كيمسه ايتدى انك علاجى اولدركه يحمور ديدكلرى حيوانك دريسندن برترشه كسوب جن طوتن كيمسه نك باش پارمقلرينى انكله محكم بوغوب بغليوب بعده سزاب برى ياغندن درت دفعه صاغ بورننه اوچ كره صول بورننه طمله داسه اكا مسلط اولان جن هلاك اولور بردخى جندن براحد انى طوتمز اول طالب ايتدى وقتا كه اول شهره داخل اولوب اول مكانه كلدم انده برخروس كوردم مكر براختياره عورتك ايمش بو خروسى بكا فروخت ايله ديدم ابا ايلدى ناچار برقاچ قات بهاسيله طمعه دوشروب الدم چقن خروسى اشترا ايلدم اول رفيقم اولان جن صورتنه كيروب اوزاقدن اشارتله بره مكث ايتمه بوغازله ديدى درعقب بوغازلدم بوغازلديغم ساعت انده براودن رجال ونسا بربرينه قارشمش برقاچ آدم چقوب بره ساحر خروسى بوغازليوب سحر ايتدك خروسى بوغازلديغكدن برو برتازه قزيمز وارايدى جن طوتدى بركره طوتدقده صكره بردخى آيرلمز ديوب بنى دوكديلر بندخى ناچار قالوب حاشا بن ساحر دكلم انجق انك علاجى واردر بكا يحمور دريسندن برترشه وبرمقدار سزاب برى ياغى كتورك ديدم ايكيسنيده كتورديلر اول قزك باش پارمقلرينى ترشه ايله محكم بغلدم انى طوتن جن مكر بنم رفيقم اولان جن ايمش فرياد ايدوب واى بن سكا بنى هلاك ايدهسك ديو تعليم ايتمشم ديدى طالب ايتدى بو صدايى كوش ايلدم بعده صاغ بورننه درت دفعه صول بورننه اوچ دفعه اول دهندن طملتدم اول ساعت جن هلاك اولوب قز شفا پذير اولوب بردخى طوتمدى انتهى الكلام ﴿يحموم﴾ لونى كوزل برقوشدر لونى يمن الاجه لرينه بكزر ديار حجاز نخلستاننده چوق اولور مصنف مرحوم بن بو قوشى اركك ككلك جنسندن ظن ايدرم ديمشدر (حكم شرعيسى) حلال اولمقدر زيرا مستطابدر ونعمان ابن المنذرك اتنك آدينه دخى يحموم ديرلر ويحموم تونه دخى ديرلر بعضيلر ديركه جناب حقك (وظل من يحموم) قول شريفنده يحموم ايله مراد دخاندر برشئ زياده سياه اولسه عرب طائفه سى اسود يحموم ديرلر بعضيلر ديركه يحموم جهنمده برطاغدر كه اهل جهنم انكله كولكه لنور (لابارد ولاكريم) قول شريفى اكا اشارتدر كه اهل جهنم دخاندن اول طاغدن بركولكه ده دركه سائر كولكه كبى بارد ومفرح دكلدر خوش منظر ونافع دكلدر و بعضيلر ديركه يحموم جهنمك اسملرندن براسمدر ضحاك ديركه نار جهنمده سياهدر وجهنمده اولان هر برنسنه ده سياهدر (نعوذ بالله منها ونسئله السلامة من شرها والتوفيق لما يحب ويرضى ﴿يراعه﴾ بركوچك قوشدر كوندز پرواز ايلسه قوش كبى كورينور كيجه پرواز ايلسه يلدز وآتش كبى كورينور كه اكا يلدز بوجكى ديرلر ابو عبيده ايتدى يراعه سورى سنك ايله قره سنك ميانده برسنكدر انسانك يوزينه قونز واجدمز ويراعه دوه قوشنك دخى آديدر (الامثال) بوسنكه متعلق ضرب مثلدر عرب طائفه سى ضرب مثللرنده (احب من يراعة) يعنى فلان كيمسه يراعه دن سوكلى در ديرلر جائز اولور كه بو مثلده يراعه ايله بو يلدز بوجكى مراد اولنه ويراعه قامش معناسنه در مثل مذكور بو معنايه ده اولمق جائزدر زيرا قامش برمحبوب نسنه در ايكى معنايه كوره ده جمعى يراع كلور ﴿يربوع﴾ يانك فتحى وبانك ضميله عرب طوشانى ديدكلرى بيان فاره سيدر وعربده اكا درص وزورميج دخى ديرلر رايحنده مرور ايلمشدر اللرى زياده قصه واياقلرى اوزون برحيواندر اركك فاره قويروغى كبى قويروغى واردر يوقارو قالديروب طورر كوزنده آهو كوزنه مشابهت واردر اونى كيك اونى كبيدر طبايع حيوان سخنورلرى ديركه هر جانورى كه جناب حق خباثت ايله آلوده ايلدى انك اللرى قصه در زيرا انلر برنسنه دن خوف ايدنجه اياغه قالقار كه كندويه برمضرت اصابت ايلمز وبو حيوان درون ارضده ساكن اولور ارضك رطوبتى كندويه صوو مقامنده اولمق ايچون وروزكارلر ايچندن خوب وملايم اولان روزكارى اختيار ايدر شديد روزكاردن حفظ ايتمز بواسنى يوجه يرده ورياح اربعه دن برينه قارشو ايدر يواسنك

داكلرينه نافقا وقاصعا وراهقا تسميه اولنور ونافقا ديدكلرى يواسنى كتم ايدوب غيرى يواسن اظهار ايدر برحيثيله كه انك سققن بوفقه قيلوب يريوزينه قريب ايدر پس انك اوزرينه قاصعا نام يواسندن كلنسه باشى ايله نافقانك سققن دلوب طشره چيقار اكر اوزرينه نافقا يواسندن بروكلنسه قاصعادن چيقوب فرار ايدر ونافقا يواسنك طشره سى بوفقه طپراقدر ايچى چيقور درذكر اولنديغى كبى بونك مثالى منافقكده ظاهرى ايمان وباطنى كفردر جاحظ وغيريلردير كه زمان جاهليتده كفرى كزليوب اسلامى آشكاره ايدنلره منافق ديمزلردى لكن بارى تعالى بو حيوانك نافقا يواسندن منافق اسمنى مشتق ايدوب اسلامى اظهار كفرى كزلينلره منافق اطلاق ايلدى بو حيوان نافقا نام يواسنى كزلديكى كبى منافق دخى درونده كفرى كزليوب اسلامى آشكاره ايلدى وحق شيئ ناحق ايله اراءت ايلدى باب حيله يه كيروب كنديده اولميان حالتله غيري يه وهم القا ايلدى بوخصوصده يربوعك حالنه مشابه اولدى انتهى الكلام ويربوعك طبيعتى بويله دركه ايزم بلا اولميه ديو يومشق يره باصر طوشان بوروشى اشلديكى كبى ويربوع صغر ودوه كبى كوشر وقغلر وقارنى وديشى وآز وسى وارد راوست والت چكه لرنده جاحظ وقزوينى ديرلركه يربوع كنديلرك كمال اطاعت وانقياد ايده جك شاه وبگلرى اولميان حيوانلردندر ورئيسلرى دخى اولدقده يوجه يرده بواسنده ياخود قيا اوزرنده اولور هرطرفه باقوب طورر واكر برخوف ايده جك نسنه كورسه ديشلرين بربرينه چالوب صدا ويرر مراعاه اولان يربوعلر بو صدايى كوش ايدنجه هر برى براو برينه كيدر رئيسلرى بو اشارتى ايتمكده تقصيرات ايتمكله ايچلرندن برينه صياد ايريشوب شكار ايلسه باقيلرى اول رئيسك اوزرينه جمع اولوب هلاك ايدرلر وآخرى باش ديكرلر ويربوعلر طلب معاشه چقمق مراد ايلسه لر ابتدا رئيسلرى بريوجه يره چيقار اكر برمخوف نسنه كورمزسه يربوعلره كيدوب صدا ويروب اشارت ايدر انلر دخى چيقارلر يربوع لفظنده كى واو وياء زائده لردر لايق اولان بو ايديكه باب راده تحرير اولنه لكن باب راده اولنجه بعض ناسه خفى اولوردى انك ايچون بو مقامه يازلدى (حكم شرعيسى) اكل اولنمسى حلال اولمقدر زيرا عرب طائفه سى انى پاك وحلال تعداد ايدرلر لكن عطا وامام احمد حنبلى وابن منذر وابوثور وسر مذهبمز امام ابو حنيفه رحمهم الله تعالى يربوع اكل اولنماز زيرا حشراتندر ديديلر مصنف مرحوم ديركه بزم دليلمز بو دركه صحابهٔ كزين رضوان الله عليهم اجمعين يربوعى احراملى كيمسه قتل ايلسه براوغلاق قربان ايتمك لازم اولور ديديلر قربان لازم اولمق مأكول اللحم اولانى قتل ايدنجه اولوردى وبردخى حرمتى تخصيص اولنميان شيلرده اصل اولان مباح اولمقدر (الامثال) يربوعه متعلق ضرب مثللردر فلان كيمسه يربوعك ياوروسندن آزغوندر ديرلر وفلان كيمسه يربوع بولايم ديو يربوع يواسن اشترا ايده نه بكزر ديرلر بومثل شول كيمسه حقنده ضرب اولنور كه مطلوبنك ذاتنى ترك ايدوب مطلوبى بولايم ديو ايزينه دوشه كابده بوضرب بوضرب مثلده ذكر اولنان قاصعا يربوعك شول يواسيدر دائما اكا كيروب چيقار جمعى قواصع كلور (خواص اجزاسى) يربوعك قانى كوز قپاغنده بتن قيل يولندقدن صكره سورلسه قيلدان اثر قومز باذن الله تعالى (تعبير رؤيا) يربوع كورمك يعنى چوق ايدن كذاب شخصه دلالت ايدر بركيمسه رؤياسنده يربوع ايله نزاع ايلسه اول صفات ايله متصف شخص ايله نزاعى واقع اوله والله اعلم

﴿يرقا﴾ اكنده اولور برقورتجغزدر كيدرك صو يلوب پروانه اولور وآفت ايرشن اكنه زرع ميروق دينور ابن سيده رحمه الله بويله ديمشدر ﴿يسف﴾ سنكك آديدر ﴿يعر﴾ يانك فتحى وعينك سكونيله كچى اوغلاغيدركه ارسلان وقورد دوزاغنه بغلرلر وطائفهٔ عربك اذل من يعرة ديدكلرى ضرب مثللرى بوندن مأخوذدر كه فلان كيمسه قورد دوزاغنه بغلنان اوغلاقدن حقيردر ديرلر زيرا ارسلان ياخود قورد دوزاغه دوشه ديو برحقير اوغلاغى دوزاغه باغلرلر ايمش

ويعر خراسانده اولور زياده سموز اولان جانورك دخى آديدر بعضيلر يغرغين معجمه ايله در ديوب ضرب مثللرنده فلان كيمسه يغردن سموزدر ديديلر كه بو قولى حمزه وغيريلر حكايه ايلدى

﴿يعفور﴾ شول آهو ياوروسيدركه هنوز قوت بولمش اوله وبقر وحشى ولدنه دخى ديرلر وبعضيلر ايتدى يعافير آهونك ارككيدر نتكم بشر بن حازم ايتدى ✻ وبلدة ليس بها انيس ✻ الا اليعافير والا العيس ✻ يعنى نيجه بلده واركه انده آهولر ايله دوه لردن غيرى انيس يوقدر وسعد بن عباده رضى الله تعالى عنهك روايت ايتديكى حديثده دخى كلديكه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم يعفور ادلى حمارينه سوار اولوب برخسته عباده سنه چقمشدى بعضيلر ديركه اول حماره يعفور تسميه اولنديغى طپراق لونده بوز اولديغى ايچون ايدى نتكم اخضره مخضور دينلديكى كبى بعضيلر ديركه اول حماره يعفور تسميه اولنديغى آهو كبى چابك اولديغى ايچوندر ﴿يعقوب﴾ ككلك ديدكلرى قوشك ارككيدر جوالقى ديركه يعقوب لفظى صحيح عربيدر اما حضرت يعقوب عليه السلامك اسمى اولان يعقوب لفظى اسم اعجميدر يوسف ويونس ويسع اسم اعجمى اولدقلرى كبى وجوالقى ديركه يعقوب اسم رجل اولديغنه كوره اسباب منع صرفدن عجمه وتعريف ايله غير منصرفدر واركك ككلك اولديغنه كوره منصرف اولور زيرا كنديده تغيير بولنميان لفظ عربيدر ونه قدر ابتداسنده فعل زياده سى كبى اتين حرفدن يا لفظى زياده ايسه ده وزن فعلده دكلدر شاعر يعقوبى شعرنده استعمال ايدوب زياده ايله ديركه ✻ مصرع ✻ عال يقصر دونه اليعقوب ✻ يعنى نيجه كيمسه لر نيجه عالى يوجه يرلرده دركه ككلك اكا وصولدن عاجزدر ديمش ويعقوبك جمعى يعاقيب كلور واركك ككلك زياده يلوب وسكردمك ايله موصوفلردر وعجل بخشنده مرور ايلديكه اركك ككلكلر بربرلرينه عداوتله موصوفلردر بويله كه ايكى اركك بردشينك يانده جمع اولدقلرنده بربريله دوكشمكه باشلرلر بريسى مغلوب اولوب فرار ايتدكده ديشى غالب اولانه تابع اولور وشاعر پيرلكدن شكوى ايدوب ديركه ✻ اوذى الشباب الذى مجد عواقبه ✻ فيه تلذ ولا لذات للشيب ✻ يعنى عاقبتده مجد وشرافت اولان پيرلك جوانلغى منع ايلدى وعيبلديكه اول جوانلقده لذت وار ايدى حالاكه پيرلكده لذت دخى يوقدر همان صاحب سخن اولمقلق واردر وبو بيت شويله ده روايت اولنديكه ✻ اوذى الشباب حبيدا ذو التعاجيب ✻ اوذى وذلك شيئا وغير مطلوب ✻ يعنى عجايبلر صاحبى اولان پيرلك ممدوح اولان جوانلغى منع ايدوب جوانلغه عيب ويردى حالاكه كندى عيبدر ومطلوب اولورنسنه دخى دكلدر ✻ ولى حثيثا وهذا الشيب يطلبه ✻ لوكان يدركه ركض اليعاقيب ✻ يعنى اول جوانلق قاچوب بندن كندى حال بوكه بو پيرلك انى طلب ايدر اكر اول جوانلغه ايرشمك لازم كلسه سرعت سير و پروازى اولان ككلكلر ايرشوردى بو مصرعده ركض لفظى رفع ونصب ايله روايت اولنور اول كيمسه كه ركض لفظى مرفوع اوقودى انى يدرك لفظنك فاعلى قيلرو بيت ايله شويله مراد ايتمش اولور كه ككلك قوشى بوقدر سرعت پروازى وار ايكن كنديدن جوانلق كيدوب پيرلك كلنجه اول چابكلكى ايله جوانلغه ايرشمز بوانسانده اولان پيرلك نيجه جوانلغه ايرشه بيلور واول كيمسه كه ركض لفظنى منصوب اوقودى فعل مضمر ايله منصوب ايدر تقدير بيت (ولى يركض اليعاقيب) يعنى اول جوانلق ككلك سكركبى سكوب كندى ديمك اولور وبو جمله يى شباب لفظنك صفتى اولان الذى لفظنك صله سندن قيلرو يدرك لفظنك فاعلى كنديده مستتر شبيه راجع ضمير قيلركه بيتده تقديم وتأخير اولور مآلى بودركه ✻ ولى الشباب حثيثا يركض ركض اليعاقيب وهذا الشيب يطلبه لوكان يدركه ✻ يعنى جوانلق اعراض

ایدوب حوصله ککلك سکر کبی سکوب کتدی وبو پیرلك اول جوانلغك اردینه دوشوب طلب
ایدرنه اوایدی جوانلغه ایرشور اولایدی خوب اولوردی وذکر اولنان یعاقیب ایله مراد ارکك
ککلکدر بعضیلر بومقامده یعاقیب ایله طوشنجل مراد اولنمشدر دیدیلر مشهور اولان مقدمکی
قولدر ویعقوب وقبج وحجل لفظلرینك اوچیده نوع واجده راجعدرکه جمله سی ککلکك
آدیدر شعرای عربدن ابو علی بن سبویه برقاچ بیت ایله ککلکی وصف ایدوب دیرکه
﴿ ما اغربت فی زیها الایما قیب الحجل ﴾ جاءتك مثقلة الترائب بالحلی والحلل ﴿ یعنی جامه
ولباسنده برحیوان غریب اولدی الا ارکك ککلکلر غریب وعجیب الاسلوب اولدیلرکه زیب
وزیورلر ایله سینه سی آغر اولدقلری حالده سکا کلدی ترایب تریبه‌نك جمعیدر تریبه کوکس کوکیدر
فارسیده استخوان سینه دیرلر ﴿ صفر العیون کانها باتت بتبر تکتحل ﴾ ومخالها قد وکلت وبالقول
والصوت الزجل ﴿ یعنی کوزلری آلتون کبی صاری وسورملی وخطخالی وصوتی عالیدر ﴿ وکانها باتت
اصابعها بحناء تعل ﴿ من یستحل اصیدها فانا امرء لااستحل ﴿ کویا اول ککلکلرك پارمقلری قنا
ایچنده کیجه‌لمش کبی زیاده قنالیدرهرکم انی شکار ایتمکی حلال قیلرسه قلسك بن آنی شکار ایتمکی
روا کورمم خوب صورت ولطیف حیواندر نیجه قیلوب شکار اولنور دیمش ککلکك اکثر احکامی حجل
بحثنده مرور ایلدی بعض احکام شرعیه سندندرکه ککلك ایله طاوقدن متولد اولان قوشی احرامده
یا احراملی کیمسه قتل ایلسه جزا لازم اولور امام رافعی حج بحثنده بو یله دیمشدر بو کلام ذکر اولان ایکی
بیتده یعاقیب لفظیله مراد طوشنجلدر دینك کلامنی رد ونفی ایدر زیرا طاوق ایله طوشنجل میاننده
تناسل واقع اولماز تناسل بینلرنده تشاکل وتقارب اولان حیوانلر میاننده اولور مثلا حمار وحشی ایله حمار
اهلی کبی وکیك ایله قیون کبی بونلر برینه آشمق خارق عاده دکلدر بوقاعده معلوم اولدیسه
بالاده ذکر اولنان طاوق ایله مراد یبان طاوغیدرکه شکل واونده مونس طاوقلره یقیندر یعنی
ارکك ککلك بوکونایبان طاوقلری ایله چفتلشور ایمش ﴿ یعمله ﴾ ایشلیکن اولان دیشی
دوه که اندامی خوب وعمله متحمل اوله جمعی یعملات کلور نتکم عبدالله بن رواحه نك زید بن ارقم
رضی الله تعالی عنه ایچون انشا ایتدیکی شعرنده یعملات بوندن مأخوذدرکه شعر ﴿ یازید زید الیعملات
الذبل ﴿ تطاول اللیل هدیت فانزل ﴿ یعنی ای زید یعملات اولان اول کزیده دوه‌لردن بونلق زیاده‌در
کیجه اوزادی طریقده هدایت اولندك یعنی خیلی کتدك دوه‌دن نزول ایله دیمشیدیکه صکره کی
زید لفظی زیاده معناسنه اسمدر بعضیلر دیرلر مومی الیه بو بیتی زید ابن ارقم حقنده سویلیوب
وفات ایتدیکی غزاده زید بن حارثه‌یه سویلمشدی والله اعلم ﴿ یمام ﴾ وحشی یبان کوکرجنیدر
اصمعی روایتی اوزره مفردی یمامه کلور وکسائی ایتدی یمامه اولمه مألوف اولان کوکرجنه دیرلر ویمامه
سلفده شول کوك کوزلو عورتك اسمی ایدیکه اتلوبی اوچ کونلك یردن کورردی وعرب طائفه سندن
کوزینه ابتدا سورمه چکن اول عورتدر وشعرای عربدن نابغه اول عورته شعرنده اشارت
ایلمشدر ﴿ واحکم کحکم فتاة الحی اذ نظرت ﴿ الی حمام شراع وارد الثمد ﴿ یعنی قبیله‌نك تازه‌سی
اولان زرقا نام عورتك سرعت ایله صویه کیدن کبوترلرك عددینی کوروب بیلوب حکم ایتدیکی کبی
حکم ایله دیمشکه مرقوم زیاده کورکولی اولمغله هواده کیدرکن بربولك یاغرتلاق قوشنك عددی
طقسان طقوز اولدیغنی خبرویردی تعداد ایتدیلر اویله ظهور ایلدی یعنی برنسنه بیلورسك
اویله بیلوب سویله‌لی دیمش کبوتر ذکر ایدوب یاغرتلاق مراد ایلمش زیرا عرب قتنده بوغازنده
طوق اولان هربر قوشه کبوتر یعنی حمام وکوکرجن دینورکه باب حاده حمام بحثنده مرور ایلدی
جاحظ دیرکه یمامه نام عورت قوم عاددن اولان لقمانك قزیدر اسمی غیردر بونك وکندیله ضرب
مثل اولنان بسوس نام عورتك کوزلری کوك ایدی (فائده) ابتلاء الاخیار بالنساء الاشرار نام کتابك
مؤلفی دیرکه کندیلر ایله ضرب مثل اولنان بش عورتدر بریسی بو زرقاء یمامه نام عورتدرو ایکنجیسی

بسوس نام عورتدر اوچنجیسی دعه نام عورتدر دردنجیسی ظلمه نام عورتدر بشنجیسی ام قرفه دیدکلری
عورتدر نتکم عرب طائفه‌سی (ابصر من زرقاء یمامة) یعنی فلان کیمسه زرقاء یمامه نام عورتدن زیاده
کورردیو ضرب مثل دایدرلر مرقومه بادیه‌ده اولان یمامه نام شهرده نمیر قبیله سندن اولوردی دقیق شیلری
کورردی قومی اوزرینه برعسکر غزا ایتمکه کلسه اوزاقدن کوروب عسکر کلیوردیو قومنه خبرویردیکه
آنلرده حاضر وآماده اولورلردیکه هرکلان عسکر انلری البته آماده بولورلردی ناچار انلره غزایه کلنلرك
بعضیسی حیله ایدوب عسکرینه امر ایلدیکه هر بری بیشه‌کاهدن براغاج کسوب عسکرك اوکنده
طوتوب کتوره‌لر زرقا بونلره باقدقده قومنه خطاب ایدوب سیزه برکروه اغاج کلیور دیدی قومی کندینی
مسخره‌لغه آلوب عقلك کتمش کوزك کورمز اولمش اغاج نیجه کلور دیدیلر ایلدخی احوال بنم
دیدیکم کبیدر دیه کوردی اصغا ایتمدیلر ویتدارکده اولمدیلر صباح باصغون کلوب جمله سنی یغما
ایتدیلر وزرقایی قتل ایتدیلر وبو عورت زیاده کورردی دیو کوزینی اویدردیلرکه سورمه بی چوق
چکدیکندن کوزنك طمارلرینی سورمه ایله طولی بولدیلر ایکنجی بسوس نام عورتکه ﴿ اشأم من
البسوس ﴿ یعنی بسوس عورتدن شوملی دیو ضرب مثل ایدرلر بو عورت جساس نام کیمسه‌نك
خاله‌سیدر مزبوره‌نك برناقه سی کلیب نام کیمسه‌نك قوریسنه کیروب برقوش یمورطه سی قیروب
اوقاندقده کلیب اوقله آتوب ناقه‌نك ممه‌سنه اوردی جساس دخی اوروب کلیبی قتل ایلدی طرفیندن
محاربه‌یه قالقوب قرق ییل مقاتله ایتدیلر اول مقاتله‌یه حرب بسوس دینور مصنف مرحوم دیباجه‌ده
بوکا اشارت ایلمشدر اوچنجی دعه نام عورتکه (احمق من دعة) یعنی دعه نام عورتدن احمقدر دیو ضرب
مثل اولنور بنی عجل قبیله سندن برعورتدرکه بنی عنبر قبیله سنه اره کتدی دردنجی ظلمه نام عورتکه هذیل
قبیله سندن برعورتدرکه قرق سنه زنا ایلدی وقرق سنه قیاده‌لك ایلدی قجن قوجه‌یوب زنادن
عاجز اولدقده اوندن برتکه ایله برکچی پیدا ایدوب بسلدیکه دائما تکه‌یی کچی‌یه چکردی نیچون بویله
ایدرسك دیو سؤال اولندقده بینلرنده جماعك نفسنی ایشیدم دیو بویله ایدرم دیدی بشنجی ام قرفه نام
عورتکه (امنع من قرفة) یعنی قرفه نام عورتدن زیاده امتناعلی دیو ضرب مثل اولنور بو مالك ابن
حذیفة الفزارینك عورتیدر خانه‌سنه اللی عدد قلیج آصه قویمشیدیکه هر بری کندینك محرملرندن
برینك ایدی وکتاب مرقومده نقل اولنورکه ابن سیرین رحمه الله تعالی علیه نسالر حقنده نه بیوررسز
دیو سؤال اولنمشیدی فتنه قپولرینك مفتاحی حزن والمك خزینه‌لریدر اکر سکا احسانی اولورسه
اوزریکه تحمیل منت ایدر وسرکی افشا ایدر واموریکی مهمله قوروسندن غیری‌یه میل ایدر دیدی
بعضیلر نسالر کیجه ریحان کوندز تیکندر دیو خوش تعبیر ایلمشلر در حکمادن برینه دشمنك نه‌در
دیو سؤال اولنمشیدی سزك بکا اولان تزوج ایله دیدیکیکز دشمنمدر دیدی بعضیلر دیمشدرکه
حماقت اوچ شیده‌در بریسی مصلحتنده آراپی قلیل ایتمکدر یعنی کندوبه زیاده مقتضی اولان ماده‌ده
شیء قلیل ویرمك حماقتدرکه مرامنه واصل اولماز ایکنجی شهوتنه مخالفتی قلیل ایتمکدر اوچنجی
بلمدیکی ماده‌ده عورتنك کلامنی قبول ایتمکدر حکمادن بری اوقور یازار آدمی کتاب امینی قیلوب آندن
امین اولمه وتازه جوانی عورته امین قیلمه دیمشدر وغیر بلمدیرکه جهلدن بیوك مصیبت یوقدر وعورتدن
شرلی شردخی یوقدر مصنف کتاب ابتلاء الاخیار بالنساء الاشراردن زرقاء یمامه‌نك احوالنی تحریر
ایتدیکندن مناسبتله بو پندپسندیده‌یی دخی نقل ایلیور مشلر (یمامه‌نك حکم شرعیسی اکل وبیعی
بالاتفاق حلال اولمقدر (الامثال) یمامه‌یه متعلق ضرب مثللردر عرب طائفه سی (الناس یمامة)
دیو ضرب مثل ایدرلر یعنی ناس یمامه قوشی کبی رفق وانسیت ایدرلر انلر نفرت ایتمزلر خواصی وتعبیری
کوکرجن کبیدر ﴿ یهودی ﴾ دریاده بربالقدرکه شین معجمه بحثنده شیخ یهودی
دیو سبقت ایلدی دریادن بر پیر صورتنده چیقوب احیانا کورینور ایمش ﴿ یؤیؤ ﴾ هدهد

وزنی اوزره برنجی قوشلردن درانجه‌یه بکزر دلوجه طوغان دیرلر ابورباح کنیتی در جمعی یأبی کلور
بلبلك جمعی بلابل کلدیکی کبی نتکم شعرده دخی کلدی ابونواس طریده سنده دیرکه ✻ حفظ
المهیمن یؤیوی ورعاه ✻ مافی الیأیی یؤیؤ شرواه ✻ یعنی جناب حق بنم طوغانمی حفظ ایلسون
که طوغانلر ایچنده بنم طوغانمه نظیر اولور برطوغان یوقدر بر اصلاح دلوجه طوغانی
اولمغله انی وصف ایلمش که صقر بچنده‌در ومراد محبوبی اولسه‌ده خوب اولور وشروا برنسنه‌نك
مثلی ونظیری معناسنه‌در امام جوهری رحمه الباری یؤیؤنك جمعی یأبی کلدیکنه بو بیتی استدلال
ایلمشدر لکن بو کلام مولددر دیو جوهری‌یه دخی اعتراض اولنمشدر اهل بصره‌نك ائمه‌لرندن
محمد بن زیاد الزیادی یؤیؤ دیمکله لقبلنمشدی ومرقوم رحمة الله تعالی علیه حماد بن زیددن
وغیریلردن حدیث شریف روایت ایلمشدیکه ابن ماجه و بخاری حضرتلری غیری راوی‌یه
مقارن اولان حدیثلری روایت ایتدیکی کبی محمد یؤیؤنك روایت ایتدیکی حدیثلرده روایت ایلدیلر
ومرقوم ایکی یوز اللی سنه‌سی حدودنده وفات ایلمشدر وابن منده انی ضعیف عد ایلمشدر وابن
حبان آنی ثقاتده ذکر ایلدی ویؤیؤ علماء حدیثدندر دیدی ویؤیؤ لفظی برغریب صیغه‌درکه
بو صیغه‌ده کلام عربده انجق بش لفظ محفوظدر بریسی یؤیؤ لفظی در ذکر اولندیغی کبی ایکنجی
باء موحده ایله بؤبؤ لفظیدر اصل معناسنه در نتکم فلان بؤبؤ الکرم دیرلر فلان کیمسه کرمك
اصلی دیمکدر اوچنجی جؤجؤ لفظیدرکه کمی کوکسی معناسنه‌در دردنجی دؤدؤ لفظیدرکه آیك
آخرندن اولان یکرمی بش ویکرمی التی ویکرمی یدی کیجه‌لری معناسنه وبشنجیسی لؤلؤ لفظیدر
انجو معناسنه و بولؤلؤ لفظنده درت لغات واردرکه قراءت سبعه‌ده دوردیله‌ده قراءت اولنمشدرکه
بریسی همزه تینایله لؤلؤ تلاوت اولنمقدر ایکنجی لغت ایکیسنده‌ده همزه‌سز اولو تلاوت اولنمقدر
اوچنجی لغت اولنی همزه‌سز ثانیسی همزه‌لی اولؤ تلاوت اولنمقدر دردنجی اولنی همزه‌لی ثانیسی همزه‌
سز تلاوت اولنمقدر ویؤیؤ دیدکلری قوشك حکم شرعیسی اکل اولنمسی حرام اولمقدر صقر
بحثنده سبقت ایتدیکی کبی (خواص اجزاسی دلوجه طوغانك بینی قوریدیلوب خالص شکرایله سحق
اولنوب کلرز بلی ایله خلط اولنوب سرمه اولنسه کوزه عارض اولان بیاضی دفع ایلیه باذن الله
تعالی ✻ یوصی ✻ یانك وواوك فتحی وصاد مهمله‌نك مشدده‌نك کسریله بلاد عراقده
اولور برقوشدرکه قنادی انجه قنادندن اوزن تیز پرواز ایدر وصید جهتندن انجه‌دن خبیثدر
اکاجردینور (حکم شرعیسی اکل اولنمسی حرام اولمقدرکما تقدم ✻ یعسوب ✻ براسمدرکه
برقاج معنایه کلور چکرکه قدر برقوشه اطلاق اولنورکه بعض دیارده اکا اغستوس بوجکی
تعبیر اولنور کندینك درت قنادی واردر قنادلرین کندویه دوشیرمز بورر ایکن کورلمامشدر همان
اغاج باشنده طورر کن کوریلور یاخود اوچرکن جوهری دیرکه بو چکرکه‌دن بیوك برقوشدرکه
قوندیغی حینده قنادلرین دوشیرمز وآت زبون اولدیغی وقت ذکر اولنان قوشه تشبیه اولنور نتکم
بشیر بون آنی بو قوشه تشبیه ایدوب دیرکه ✻ ابو صبیة شعث یطیف بشخصه ✻ کوالح امثال
الیعاسیب ضمرا ✻ یعنی زبون لقدن یعاسیب قوشی مثالی اولوب هیچ قشاغی اورلیان وتربیه اولنمیان
آت سموزلر کبی سیرو کذار ایدر ابوصبیه اتك کنیتی در شعث ارقه‌سی قاشنمامش آندروج وواثج سموز
واتلو معناسنه‌در ابن خلکان حسن بن عبدالله العسکرینك ترجمه سنده حکایه ایلدیکه طائفهٔ
عربدن صخر بن عمرو بن الرشید خسته اولوب خسته‌لکی ممتد اولمشیدی اناسی وزوجه‌سی اولان
سلمی نام عورت کندینك خسته‌سن کوروب کوزه درلردی برکون صخرك حالی نیجه‌در دیو سلمی‌یه
سؤال اولندقده خسته‌سنی کورمکدن عاجز وغضبناك اولمشیدی دیدیکه صاغ دکل که صغالمسی
مأمول اوله ومیت دکلدرکه آغله نیله دیو جواب ویردکده بو کلامی صخر کوش ایلیوب شوشعری

سوبلدیکه ✻ اری ام صخر ما تمل عیادتی ✻ وملت سلیمی مضجعی ومکانی ✻ یعنی کوررسك
خسته‌لکمدن بنی کوزمك انامی غمکین ایلدی اما بنی ایندیروب قالدرمقدن سلیمی ملول اولدی
✻ وما کنت اخشی ان اکون جنازة ✻ علیك ومن یغتر بالحدثان ✻ وفات ایدوب جنازه اولدیغمه
خوف ایتمم تازه جوانلق ایله کیملر مغرور اوله بیلور ای سلیمی ✻ لعمری لقد نبهت من کان نائما ✻
واسمعت من کانت له اذنان ✻ جناب حقك بقاسنه قسم ایدرمکه اویویانی اویاندردك وقواقلری
اولنلره ایشتدردك یعنی شکواکی آخرلره بلدردك ✻ وای امرئ ساوی بام حلیله ✻ فلاعاش الافی شقاء
وهوان ✻ واکرکشی عورتنك اناسنه برابر اوله یعنی جاعدن قاله صاغ قالورسه‌ده بدبخت
وحقارتده قالور ✻ اهم بامر الحزم لواستطیعه ✻ وقد حیل بین العیر والنزوان ✻ اکر قادر اولسم
امر حزمه یعنی جماعه اهتمام ایدرم حال بوکه (حیل بین العیر والنزوان) ضرب مثل کبی منعمم
مانع اولدی بو برمثلدر که باب عینده عیر بحثنده مرور ایلدی حزم طواره قولاك چکدکلری
یردر جاعدن کنایه ایلمش ✻ فالموت خیر من حیاة کانها ✻ معرس یعسوب برأس سنان ✻ مزراق
باشنده یعسوبك چقتلشمسی مثابه سنده اولان حیاتدن موت خیرلیدر محل استشهاد بو مصرع
اولسه کرك وبو شعرده نکته دان تعبیرلر وار که ازجمله عورتلرك بی وفا اولدقلرن اشعار ایدر حدیث
مصعبده کلدیکه هرزه وهزیان ایدنلرك هجومی اولماسیدی بن یعسوب اولمغی قایرمزدم دیمش ابن
اثیر دیرکه بو مقامده یعسوب ایله مراد شول یشل کلبك درکه بهارده اوچر بعضیلر بو یعسوب
جکرکه‌دن بیوك برقوشدر دیدی وبعضلر ایدی یعسوب ایله مراد بال اروسنك بکی اولمقده جائزدرکه
یعسوب نحل اولمغی قایرمزدم آنلرك اوزریمه هجوم ایتمسی اولماسیدی دیمکدر ویعسوب اول سلطان سریر
ارشاد علیه اکمل الصلوات حضرتلرینك برکزیده آتنك آدیدر ویعسوب آدلی برآت دخی زبیر
رضی الله تعالی عنهکدر وبر روایتده یعسوب بدر غزاسنده مسلمین ایله اولان اوج عددانك برینك
اسمیدر وبو روایتده اختلاف دخی واردر ویعسوب اتك النده اولان اوزنجه بیاضه‌ده اطلاق
اولنور غرهٔ مستطیله معناسنه وآت بغلندیغی یرکه مربض فرس دیرلر آنده اولان دائره‌یه یعسوب
دینور وککلکدن برنوع ککلکه‌ده یعسوب دینور که دمیاطی کتاب خیلده بویله حکایه ایلدی ومربض
میمك فتحیله وضاد معجمه ایله اتك مکانیدر نتکم حدیث شریفده کلدیکه (صلوا فی مرابض
الغنم ولاتصلوا فی اعطان الابل) یعنی قیون یتاغنده نماز قیلك دوه یتاغنده قلمالك دیو بیورمشلر
ومرابض قیون یتاغیدر وطائفهٔ عرب ربض الاسد دیرلر ارسلان ایمز غمسنه جاحظ دیرکه یعاسیب
سککك بیوکلریدر کبار ذباب معناسنه ویعسوب اربنك بکنه دیرلر ملك نحل وامیر نحل معناسنه اول
بریکدرکه بال اریلر بنك کیدوب کلملری وبر ایشه مباشرت ایتملری ومراعایه کیتملری اندن امر وفرمان
اولمنجه اولماز جمله‌سی انك کمر بسته‌ٔ فرمانیدر ویعسوبك کندیلره تکلیفی وامر ونهیی واردر وجمله‌سی
انك امرینه منقاد ورأی وتدبیرینه تابعلردر پادشاه عالمیان رعایا خصوصنده تدبیر ایتدیکی کبی
اولدخی بال آریلرینك امورن تدبیر ایدر وهربری یرلو یرینه کیتمك مراد ایتدکده قوانك قپوسنه
طوروب براحدی اوبرینه مزاحم ایتمکه قویمز ومرور عبورده بربرینه کچه‌رك کیتمکه قویمز بلکه
بربر کچرلر بربرینه بنوب ازدحام ایتمکسزین مثلا سر عسکر اولان ذات برضیق محله کلدیکده
عسکرك اوزرینه طوروب بربر کچردیکی کبی بونده عجایب برحال دخی واردرکه اربنك بکندن
ایکی بك برقوانده جمع اولماز فرضا ایکی بك اولسه برینی اختیار ایتمزلر بلکه ایکی بك اولوب
عسکر ایکی طرف اولسه بکلرك برینی قتل ایدرلر بربرینه اذا وعداوت ایتمکسزین جمله‌سی بربکد
اتفاق ایدوب براوغورده نایش کوررلر ابن سنی عمل الیوم واللیله نام کتابده ابو امامة الباهلی
رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدرکه اول دانای اسرار کائنات علیه اشرف الصلوات بیوررکه

(ان احدكم اذا اراد ان يخرج من المسجد تداعت جنود ابليس واجتمعت كما يجتمع النحل على يعسوبها
فاذا قام احدكم على باب المسجد فليقل اللهم اعوذبك من ابليس وجنوده فانه اذا قالها لم تضره)
يعنى سزدن بريكز مسجددن چقمق مراد ايتدكده ابليس عليه اللعنه نك عسكرى هر طرفدن كلوب
ابليسك باشنه جمع اولورلر بال اريلرى بكلرينك باشنه جمع اولدقلرى كبى سزدن بريكز باب مسجده
واردقده (اللهم انى اعوذبك من ابليس وجنوده) ديه زيرا هركيم بو كلماتى ديرسه شيطان اكا
ضرر ويرميه وبو يعسوب لفظندن مأخوذدركه براولو وشريف كمسه يه يعسوب قوم ديرلر وقتا كه
حضرت على كرم الله وجهه عبدالرحمن بن عتاب بن اسيدى هجرتك اوتوزالتى سنه سنده بصره
قربنده جمل وقعه سى ديمكله معروف جدالده كورديسه (هذا يعسوب قريش) يعنى قريشك
يعسوبى بودر ديوب بعده مرقوم شهيد اولدقده بورغمى قردم نفسمى قورتاردم ديدى يعنى وجودم
خلاص اولدى اما بورنم وجاه ومنابه سنده اولان عبدالرحمن شهيد اولدى ديديكه حضرت عبدالرحمن
يوم مزبورده عظيم جنك وجدال ايلدى وبارمغى دخى قطع اولندى بارماغنده خاتمى واريدى
كركس قوشى آنى الوب ديار يمامه يه براقديكه اهل يمامه انى خاتميله بيلوب اوزرينه نماز قلديلر واهل تاريخ
حجازك اوزرينه نماز قيلوب دفن ايتديلر اول قوش قنغى قوش ايدى وقنغى يره براقدى ديو اختلاف
اولندى بعضيلر كركس كتوردى وارض يمامه يه براقدى ديديلر بالاده مرور ايدن كبى ابن قتيبه
ديركه آنى قره قوش كتوردى وارض يمامه يه اول ساعت براقدى حافظ ابوموسى وغيريلر مدينۀ
منوره يه براقدى ديديلر اما نووى رحمه الله تعالى عليه شرح مهذبده مكۀ مكرمه يه براقدى ديمشدر
(مسلم صحيحنده نواس بن سمعان رضى الله تعالى عنهك حديث طويلنده روايت ايلديكه آخر
زمانده دجال چقديغنده جمله يرك دفينه لرى كا آشكاره اولوب يانده جمع اولور بال اريلرى بكلرينك
باشنه جمع اولديغى كبى وقتا كه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وفات ايلدى امير المؤمنين
حضرت على كرم الله وجهه حضرت ابوبكرك جسم شريفى او رتلى اولان اوطه نك قپوسنه
كلوب خداى متعال حقيچون يا ابابكر سن مؤمنينك يعسوبى ايدك وسن شول طاغ كبى ايدك كه رياح
مهلكه انى تحريك ايده مزدى ودريادده مهلكه اولان شديد روزكار آنى زائل ايده مزدى ديوب ثنا
وحضرت ابى بكر رضى الله عنه اسلامه جمله دن مقدم كلديكندن بال اريسنك بكنه تشبيه ايلدى
زيرا آرينك بكى سائر آريلره اوچدقده مقدم اولور كه سائرلرى كنديه تابع اولور وحضرت على رضى الله
تعالى عنه بو كلامنده رياحى عواصف وقواصف ايله تعبير ايلدى عواصف اول شديد روزكاردركه
قوروده اهلاك ايدر اوله وقواصف شول شديد روزكاردر كه درياده مهلكه اوله نتكم جناب حق
قرآن كريمنده (ولسليمان الريح عاصفة) حضرت سليمان عليه السلامه خوب اسوب وسائره
اسمه سى شديد اولديغى حالده روزكارى مسخر ايلدك ديو بيوردى وآخر آيت كريمه سنده (فيرسل
عليكم قاصفا من الريح فيغرقكم بما كفرتم) يعنى اى انسان سزى دريايه كيرديره جك وسيله خلق
ايدوب جناب حق سزك اوزريكزه روزكاردن اوغراديغى نسنه بى كسر وهلاك ايدن روزكارى
ارسال ايدركه شرك وعصيانكزو كفران نعمت اولديغكز سببيله سزى غرق ايدر ديو بيورمشيديكه
تفصيل نظم كريم بوقتده مشركيندن بركروه تجارت بهانه سيله سفينه يه سوار اولدقلرنده غرق
وهلاكه يقين اولملريله پوتدن الهلرين فراموش ايدوب جناب حقه مناجات ونياز ايتديلر انلرى
خداى متعال خلاص ايتديكن چيقوب شرك وعصيان وكفران نعمتده اولديلر جناب حق توبيخ
طريقيله سزى بو ورطه دن خلاص ايدن خلاق سزى يره خسف ايتمكه و بو وسيله خلق ايدوب
ينه سفينه يه سوار وسزى غرق واهلاك ايتمكه قادر درسز ايسه ايمانه كلمزسز ديو استفهام انكارى

ايله توبيخ ايلديكه تفصيلى سورۀ اسراده در باعث استشهاد بو يوزنده اهلاك ايدن روزكارك آدى
قاصف اولوب درياده اهلاك ايدن روزكارك آدى قاصف اولمسيدر ابن عدينك كامل نام كتابندن
منقولدركه جناب خاتمۀ كتاب نبوت وحضرت دستكيرامت عليه افضل التحيه حضرت على رضى الله
عنهه خطاب ايدوب بيورركه (انت يعسوب المؤمنين والمال يعسوب الكافرين) يعنى يا على سن
مسلمانلرك يعسوبى يعنى بكى واوزريكه جمع اولاجقلرى وصغنه جقلرى سن ومال كافرلرك يعسوبيدر
وبرروايتده مال ظالملرك يعسوبيدر ديو بيورمش اوله وبرروايتده مال منافقلرك يعسوبيدر ديو
بيورمش اوله كه كافرلر وظالملر ومنافقلر ماله صغنورلر بال آريلرى بكلرينه صغنديغى كبى ديمكدر
وبو معنادن امير المؤمنين حضرت على كرم الله وجهه امير نحل تعبير اولندى و بو مقام ذى شان
كنديله اكتفا حاصل اولاجق مرامزك منتهاسيدر كه جناب حقك كنديدن شمع عسلى خلق
ايدوب برنده ضيا وبرنده شفا قلديغى ملك نحل ايله ختم اولندى وشجاعتنده مختار ومسلم اولان
ملك وحوش كه ارسلان ايله ابتدا اولنمشيدى (وصلى الله على سيدنا محمد النبى المصطفى وعلى
آله وصحبه اجمعين مصنف مرحوم محمد كمال الدين الدميرى رحمة الله تعالى عليه بو وجهله
خاتمه تحرير ايتدكدنصكره وقت تأليفى بيان بيورركه بو حياة الحيوان نام كتاب مستطابك مسوده
سندن فراغ واتمام بدى يوز يتمش اوچ سنه سى شهر رجب الفردنده اولدى جعل الله ذلك
خالصا لوجهه الكريم وموجبا للفوز لديه فى دار النعيم ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم
(خاتمه) مترجم چوق زمان ايدى پاى قلم ميدان سعى واجتهادده رفتار و ترجمۀ كتاب مستطابه
متعلق زبان خامه كفتار زحمتن اختيار ايتمش ايدى الحمد لله الغفور بذل مقدور وصرف
ميسور اولنوب بيك يوز التمش سنه سى ماه محرم الحرامى غره سنده واصل اختتام وداخل
دائرۀ تمام اولدى ناظر اولان اخوان كرامدن مرجودركه قصوريمز معذور وعيب
ونقصانمز ذيل عفو ايله مستور ايدوب دعاء خيرلرى قرين حال اولمغله
اميدوارمكه بو بابده اولان سعى وخدمتم مقابله سنده
مظهر احسان جناب ذوالجلال اولم
*تمت الكتاب بعون الله الملك
الوهاب*

م

كمال الدين ابو البقاء محمد بن موسى الدميرى نام
فاضلك جنس حيوان انواعنك ماهيت وخواصنى تعريف وتوصيفى
ضمننده سلك سطوره كشيده قيلديغى حيوة الحيوان نام اثر جليلك
نفعى عام ومائدۀ عائده سندن عوام وخواص شيرينكام اولمق نيت صادقه سيله بقية
الاسلاف عبدالرحمن بن الحاج ابراهيم افنديك زبان عذب البيان تركى يه ترجمه سنه موفق
اولديغى ترجمۀ حيوة الحيوان نام مجلۀ لطيفه نك طبع وتمثيلى نقاوۀ سلاطين زمان و خلاصۀ
خواقين دوران السلطان ابن السلطان ❊ السلطان الغازى عبدالمجيد خان ❊
افندمز حضرتلرينك عصر ميمنت نشانلرنده مطبعۀ عامره ده
(محمد رجائينك) معرفتيله بيك ايكيوز يتمش ايكى سنه سى
رجب الفردى اواسطنده ختام پذير
اولدى